

factores fuerunt et expellunt. et sic
in loco in febris in mala accide
et non quod mala sunt reprobata quod
vera. sic ad id. sic placentia
dicitur ita scilicet in illis et po

ore pedes ad igne ⁊ totū corp ut q̄ forte in
gestina ⁊ ho ⁊ n̄ oibz m̄bif. ⁊ an abū ⁊ fo.
It̄ ligz sustinet fortissima inflammatiōez ⁊ fēbre
ex qua sepe fatz t̄olēabili. ⁊ h̄ ⁊ sp̄z calido.
⁊ regior calida. ⁊ una exstata clara ⁊
rubea. Vt medi⁹ ē fatz bibe d̄ triplicina.

27 mth of Oct 1891
mth of Oct 1891

Thibi sicut videtur regimine et amore dei
in principali amore
Inimici pat. de regimine et solus
Cursus solus de actu amoris

Inven. 241.

Bibl. Jag.

doctor scilicet in scriptis scilicet de et arto qto
parly in rapto. scdm quod participavit scilicet qphsionis
non in tanta gloria pferri fuit ut lunt glorie in hoc
pssede posset / qd ut de. factu e illu glorie participat
miramlose qm ad notu. ne qm ad habuit qd est
promen glorie.

Guillermus vorrillong super quattuor libris sententiarum.

Guillermus super Sententias

1. Sententiae magi

Guilhelmus de orbanis d. ordine fuit minor q. t. q. q. q. q.
vix sps parat ab igne purgatorij / hoc pultor dubium
inter terra movet. Quomodo sps parat ab igne
Ad qd podo de. qd sit parat spm vultuq. qd detinet
in igne qd suam voluntate. ita qd hnt nolunt. et qd sequit
dolor et tristitia in voluntate. Et ipse nolunt simul in
vntate est pena purgatorij et pntu infernalis / dicit
tamen / qd vnt est temporalis alia eterna

44 45 arto qto d. d. regis pulore d. h. d.

Aug. xix d. c. d.
ordo e parit. dispar. q.
rect. s. l. r. i. n. g. l. o. r. a. t. i. o. n. e.
deposicio. d. l. x. x. d. f. p. i. o. n. e.

Sacre pagine professoris extimū magistrī
Guillelmi vorrillong ordinis fratrum minorū
opus sup̄ q̄ttuor libros sniaz feliciter incipit.

Ottissimi viri patres:
atq; percelebres: ei? ve
stigiōsas semitas secu-
turus qui trib? cōposu-
it digitis orbem terre.
campū dñi sup̄munda-
nus ingrediens: fauēte
altissimo tria sum factu-
rus. **P**rimo. n. collatio

premittef sopbie commendatiua. **S**ecō dubie-
tas adiungit cū magistris collatiua. **T**ertio
hūilior postponet loquela ḡfatiua. **Q**uo ad
primū in quo vt dixi collatio p̄mittit rē. **A**d
tante theologie q̄ theurgie nobis diuinus
dyonisi? insigniuit aliquat? pro posse laudes
depromēdas eximias. **E**x iudith occurrit ser-
monū flosculus mei cognominis includens
tenorē. aliāq; pluribus in vniuersitatib? me-
is in p̄ncipijs acceptus huiusq; artificiose scia-
rū dec. p̄mēs fastigia caritatis. **S**irātes vallē
venerūt ad portā ciuitatis. **I**n q̄b? siq̄dē vbi
ad cōmendationē hui? scie: quā stilo mirifico
decorauit doctor celic? petr? lōbardus: pari-
seorū at̄lites egregi? in suaz sniaz volūne co-
piofo iuxta q̄ttuor sniaz li. iij. pādūf. **P**o. n.
onidit vigēs iternabilitas abitu p̄fectior: ar-
tes claudēs libramē: in p̄miaz. **S**ecō mel-
lissua amenitas in situ hūiliori locata pro cer-
tamine. in 2o. **T**ertio latitudinis entitas i ver-
bo dulciori soporās dulci carie. in 3o. **Q**uar-
to amātissima vnitas aditu patētior reficiēs
solamine. in quarto. **P**o. pbat rotunditatis
circulus copiosior: potētior: signatus i finsta-
te: cū p̄mittitur girātes. **S**ecō pbat loci ame-
nus nidulus venustior: ornatior: grādū plen?
claritate: subūgit thema vallē. **T**ertiu? pbat
Caritatis nodulus ardētor: seruētior: emissus
diuinitate: dicit thea venerūt. **Q**uartū pbat
honestatis titulus aptior: famosior: insignit?
maiestate pcludit ad portā ciuitatis. **E**t ideo
scā equitate plen? sequamur iaz veritatis vias
nā securitate girātes vallē venerūt ad portā
ciuitatis. pp. p̄m. **L**ux semp̄ idēficiēs n̄tis
offert mētibus in supposito triplici. in primo
sniaz. pp. scdm. **C**reatura incipies semināf
in entib? cultura multiplici. in fo pp. tertius.
Emagō dei p̄diens mittit indigentib? sol-
uēs malo septuplici. in 3o pp. quartū. **C**ia-
tor: hois gētiēs se iungit p̄tēplantib? sanat?
cura medici. in quarto sniaz. **T**rib? vltima
rīso pūctis meis pro trib? alijs sequētib? p̄m

et p̄s bonate benignissimo reseruaf. **P**rima
rū se obūcit p̄tēplādū aptius in quo vt dice-
batur on̄ dicitur vigēs rē. **Q**uod pbat rotūdi-
tatis rē. cū p̄mittit **S**irātes. pp. qd lux semp̄
rē. **H**ec quippe optimi p̄ces rē dñi sapiētia al-
tissimi nūcupatur ore ei? p̄grediēs. p̄moge-
nita an̄ oēm creaturā. que sola altissimaz rez
secreta secretiora verissime iuestigat rē in tan-
ta mētē hois pace p̄stituit. vt in ecclesiastica
ierarchia nobis affert diuinus dyon. vt p̄te-
tur hō iaz in deū trāfformat? oblitusq; sit qd
erat: rē noscere incipiat qd nō erat. sic in libro
p̄fessionū specim̄ ecclesie aureli? aug. ad dñm
p̄clamat. **I**n me eras nesciebā de? meus. sero
sero te amauit pulchritudo mea. **I**biq; tāta
p̄funditātū accreuit cumul? vt oīus artū li-
beraliū copia corā ei? facie arena sit exigua: rē
tāq; lutū extimabit argētū in p̄spectu illi? vt
testat nob̄ simach? ille vbi qdē p̄cus: s̄ me-
te p̄fund? dulcissimo stilo ip̄as alloquēdo h̄ i
vba. **S**ap? dei tu magnetē laudabil? eloquiū
tullianā scude fixisti. q̄qd i poetis limpidū:
comedijs autēticū: ap̄d oratores graue: i ana-
lecticis fidele: iter grāmaticos eruditū: i p̄his
misticū sola exhausti. seq̄. **T**u es. n. sup̄emi-
nēs politia vetez: carmina caldeo: p̄sidera-
tōes pitagoricoz: architeca babilonioz: noe
archa: moyfi p̄stigia: ioseph plāne tria: sanfonis
enigmata. salomōis. p̄blemata a cedro libant
vsq; ad yfopū plenissime disputata: esculapij
āt̄dota: nasonis poemata: apolinis oracula:
rē oīus aliaz sciaz secreta inuestigādo trāscē-
dis. **H**ec ille. **I**nq; ip̄a: ore ecclesiastici. xxiij.
c. suā āplā magnificētiaz hūil ore elucidās.
Tronus me? i colūna nub. **M**aieftas excel-
sa excelstior excelssima: q̄ tronū in colūna ta-
bernaculi regēte collocauit. **S**ix celi circū-
uī sola: rē p̄fundū abissi penetrāuit: rē fluctib?
maris ābulauit: rē i oi fra stetit: rē in oi gēte rē in
oi p̄p̄lo p̄matū hūi. **T**errene facultates frenis
biāt p̄tib? s̄ theurgia dei i sup̄nis occupat: il-
le terrena sup̄ficie detēte: h̄ i abissū vsq; pene-
trat: ille discurrent varijs motib? h̄ mētē paca-
tissimā efficit. **Q**uid p̄fra h̄ suos h̄ dños rē p̄-
cipel solita ē erigē. **A**udite qd ip̄a dicat. **P**er
me reges regnāt: rē legū p̄ditores iusta decer-
nūt. **P**er me p̄ncipes ipāt rē potētes decernūt
iusticia. **H**ac siq̄dē loq̄nte reticeat dialecticoz
maxie retho? lociq; p̄clones: arifm? porissima
ta musice axiōmata: geome? theoreta: astro-
logie clariora ēblēata. **Q**uid mūdo discurre
Quid girat i disfo polo: eliate vt he mūdā
sicule iebriet: plato mēphiticoz rē ignotos ad-
nit p̄p̄osvt matheseof ibucet discipulis: picta

goras terticos et lacedemonios: minois atq;
ligurgi leges inspecturus. Quarta terrarum di-
scrimina plas medos caucasum: massagetarum:
albanos: opulētissima in die regū latissimorum
phylon annūe trāsmisso ille apolloni trāsie-
rit ut rerum vires disceret: plenius locutus est
Ihero. Que in hac sola veri altius pfectius et
in pace theartica et seraphicis vultibus posside-
tur. vñ alie creaturas. hec summus inuestigat
creatores. Nū gratissime Hugo venerabilis
lib. primario arche noe mō dyalogi suā allo-
ques aiam: artes ceteras huius in cōpatisē va-
nitati cōparat ita inquit. Quid tu vides o
aia mea? Cui illa. scōlā discētiū ego video.
Alij ad formāda noua elemēta atq; voces i-
solitas effundēdas rudē ad hec lingūa infle-
ctere discūt. Alij vborū inflexiōes cōpositiōes
et deriuatiōes pmiū audiēdo cognoscē. Vñ
de ad inuicē atq; ad idē reponēdo memoriē
cōmendare satagūt. Alij ceras stilo exarant.
Aliorū figuras varijs modis et diuersis colori-
bus in mēbris docta manū calamus ducēs
pfigurat. Alij acriori ac fortiori qdaz studio:
de magnis vt vñ negocijs discēptatiōes qdā
adinuicē exerūt: qbusdā vborū innexiōib;
vicissim fraudare pēndūt. Calculātes qdam
ego etiā video ibi: alij tensus in ligno nervi:
ibi pcutientes diuersorū sonorū pferunt melo-
dias. Alij vero qdā descriptiōes et mēsurarū
formas explicāt. Alij cursus dispōnes siderū
et celi modū magnifice describūt. Alij de nāis
herbarū. de cōplexiōib; hōiū. de q̄litate oīū
rerū: et vñ ptractāt: et in his oībus: s; sit for-
ma diuersa discēdi vna tñ est oīb; p̄ficiēdi.
Cui Hugo. ymago te fallit vñ itatis o aia mea.
Ista enim sunt nō sapie sed demētie humane
studia. in qbus imprudentes et stulti taz inutiles
p̄ pertinaci labore nās rerū inquirūt. aucto-
rem vñ suū et oīum nārū artificem ignorant.
hec ille. **C** Legim⁹ optimi mgfī et p̄cios gor-
giā leoncinū quē focrat. mgfz p̄ferūt cente-
nariū vñ effectū numerū: tanto ardore stu-
diū subleuatum: vt in scōlis diceret: petite qd
vultis p̄festo est qui respōdeat. Socrates ille
thebanus nonagenariū librū pdidisse refert.
Plato velut qdā lumē terris missum octo
gesimario pmo anno senio cōfect⁹ artus vñ
mos studio supposuit: quē annoz numer⁹ an-
tiqui p̄secrauerūt p̄hi. Et toginta q̄ppe vñ:
nonē nouē facit. Afferit doc. Ihero. ad ne-
pocianū mittēs epistolā: sophoclē tato p̄hie
studio operā dedisse: vt. cū. annoz corā iudi-
cibus fabularū edippi ediderit. Parmenides
quē italorū germē semiauit. xv. ānis p studio

in antris latitat. Titus Iui⁹ itia decade archi-
menidē hyracusanū citi⁹ marci marcelli occu-
passe gladio retulit: q̄ archilindri seu spere
destitisset pictura. Quid de ypocrate sanuo:
tāq; igenijs subleuato vt p se sine doctore de q
libet differeret. quē referūt pp inuidiā a dñs
ictu fulguris suffocatus. Taceo septē sapiētes
quos apollo p̄secrauit q tantaz effulsiere scia-
rū fulgorib;: vt pro legib; pdendis apud ro-
mā eorū ad libros mitteret p̄cipue ad solonē.
Taceo aristippum: antistitenē: cleantē: cratē
thebanū: ceterosq; p̄hō: cuneos: qui labore
tanto sophie isudauerūt: imo se dedicauerūt:
vt cūctas abicerēt diuitias. Abite vos inquit
crates o pessime diuitie: ego vos submergāz:
ne submergar a vobis. Si igitur terrenis stu-
dijs tot laborib;: tot periculis: frigorib;: anti-
qui p̄hi scie dediti sunt: qd facturus est xp̄ia-
nus de anagogica scia detid qd p̄hōz exor-
diū intonuit: viri iusti pditiōes afferēs? In le-
ge dñi fuit volūtas ei⁹: et in lege ei⁹ meditabi-
tur die ac nocte. Vñ genē ad oceanū scribēs
refert Iheroni. tāto hui⁹ sophie amore detē-
tus: vt se castrasse dicat. quo firmius mēte cēt
in hac occupat. Iheronim⁹ nō solū diuitias
sed p̄fiaz omneq; humanū dereliquit. negociū
vt iugiter aut scriberet: aut legeret. Sex enim
milia origenis volumina se manifestat perle-
gisse. Nec opus cenſeo Ambro. Aug. Illarij
ceterorūq; laudes afferre singulas. vnus pro-
certo iudico: vt cū hīs scis doctozib; sancte
vacare theologie: sit cibus: sit pot⁹: locūdaq;
serenitas. Que enī rogo gratiosior reſectio
q̄ hac i sacra scia? Que maior quietatio: vbi
maior iucunditas: vbi mentis soporatio: dul-
cior: nullibi. Vñ q̄ppe scie dulcedine Jo. le-
mouicus affect⁹ epistola. xiiij. moralis expō-
nis somnū pharaonis ip̄az dulci verborū stilo
loquit. **I** inquit cellā vinariā. **A**romaticā
apothecā que tā dulcia faucibus nostris ad-
ministrat eloquia doctrinarū: vt nō terreſtre
eloquentiā: sed celestem redoleant aroman-
tiam. Et sequit. Mirabilia testimonia tua: et
desiderabilia super mel et fauū: quorū aureas
sapiaz et argenteā eloquentiā arbitramur re-
gnis et sedib; p̄ferendā. et enī vera declaratio
sermonū tuorū intellectū obfuscatū illuminat
et morū iformatio affectū sitientē mirabilis re-
foecillat. hec ille. In tippo q̄ppe sub custodiz
noīe de huic scie vacātib; Jeremie. iij. scri-
ptū est. Quasi custodes agroz sc̄ti sūt sup eaz
in giro. Idec quippe studiosis a viris modo
vallatur exercitus aut istologicē: aut tropo-
logicē: anagogice vt allegorice exponētib;.

Uide. n. ibi qñ in speculo: lz nobis cū specu-
 lo enigma iūgat. pñ ibi cū i petris or: pñ ad
 in celo sit? yadū: arturi gñ indissolubil. Sic
 ad Job de? loqñ. Job. xxxviii. Aliquid iūge-
 re valebis micatē stellas pñadas: aut gñ
 arturi potis dissipare: nūqd. pñduces lucifer i
 tpe suo: z vesper sup fines terre pñurgere fa-
 cis: hec cuncta certissime exquirē sapia dei:
 quam p modulo: nñ a tangit modicitas. hec
 terre sūdamēta: celi motū giratiū: eruptio-
 nem fontū montū grauitates pñd erat: car-
 dines orbis: abyssi pñfunditatē: quantū ether
 sit sursum: quātum pondus aque obtineant.
 hec pñlectis sopia. **¶** oi laude dignissima.
¶ scriptis extollenda pñtū. **¶** mentib?
 semp meditāda btis. **¶** Ali Alan? ille in poeñ
 nō inñm? huius mentēdē specialē faciēs: ad
 ei? faciem vertens intuitū gratissimis sermo-
 nibus candez inde pñlancu nāe sic affatur.
¶ dei pñes genitricis rerū: vinculu mundi
 stabilisq; nexus: gēma terrenis: speculū ca-
 ducis: lucifer orbis: pax: amor: vir? regimē:
 potestas: ordo: lux: finis: via: dux origo: vita:
 lux: splendor: species: figura: regula mundi.
 que tuis mundum moderas abens. cuncta
 cōcordi stabilita nodo nectis: z pacis gluti-
 no maritas celica terris. **¶** Quenops puras
 recolens ydeas singulas rerū spēs monetas
 cui fauet celum famulaf aer. Et sequit. **¶** Que
 polū stellas varijs inauras etheris nñi solius
 serenas lidez gēmis variisq; celi milite cō-
 ples. **¶** Que vias ponti sepelitis. z augez sinco-
 pans cursum pñlagi feruor: ne solis vultum
 cumulare possit equoz estus. hec ille. **¶** Quin
 igit o magistri z patres optimi: inhyems hu-
 ius raphel pulcherrime formosissime: venu-
 stissime carissimis amplexib? p scalaz Jacob
 scissimis suspirijs celum adeam? vt angelos
 ascendētes z descēdētes internis aspiciam?
 oculis: cur? viā z amirandū itinerariū ferui-
 da caritate: imo superuvida licz apparuerint
 plurimi hui? scientie doctores maximi. hāc
 tñ p cetis quod ductu familiari facilio: nō
 bis in lucē pñdidit parisiē. hui? alme ciuitatē
 quā nobilissima exornat scie vniuersitas pre-
 sul splēdidissim? qui velud sol ab ortu exiēs
 sua copiosa scia vniuersas dei isignit eccias
 z lz plurib? in opusculis pñcipue in sniaz qua
 dripedito volumie. Cuius pmo trib? quo ad
 pñs pñtermittit ilinuaf pmo diuina ecētie vni-
 tas: cū pñonaz pluralitate pñma: scda z tertia
 distinctioe. **¶** Pandit postmodū filiū dei eter-
 na generatio a tertia vsque a. x. exclusiue. de

hinc flaminis sacri productio: tam eterna qñ
 tpalis a decima vsq; ad decimānonaz exclu-
 siue. **¶** De hinc varie pñrietates: tam pñonaz
 inter se qñ dei ad nos: qñ lucide: qñ manifeste
 imo deifice declarent: textus pandit exim?
¶ igitur tibi deus potentissime: excellētissi-
 me gloria. dec? honozq; detur pñeta? qñ tāte
 ciuitati: tanto studio veri? toti mundo tam
 pñfulgent ē stellam emisisti. Tibi petre iubar
 egregiū tāto pñope: pñlabore venustissimo
 sit merces in patria dñs Iesus quē tecum vi-
 dere mereamur. Amen.

¶ Expeditus reuerendi magistri z dñi
 metuedissimi de pmo in quo erat
 collatio recōmendatiua pñmittenda. **¶** Genio
 ad scdm in quo hēo collatiua qñonem euz re-
 uerendis magistris meis: cū quib? imeritus
 cōcurro discutere. quā iuxta thema collatio
 nis his in vñbis efficio. vñ Titul? qñ nis. **¶** An
 guillermi frequēs in nālib? giratio seu studi-
 um ad salutē supñalem sufficiat z sequēdam
 hoc est qñere vñz possit hō sciētis humanit?
 adinuētis sufficienter se ad salutē ordinare.
¶ **¶** pmo qñ sic. **¶** His potētia hñs aliqd cōp
 primo obiecto adequato pñt in quodlibz cō-
 tentū sub illo obiecto primario sed obiectū
 nāle intellect? nñi adequatū z primariū. est
 ens inqñtum ens. igit in quodlibz intelligibi-
 le pñt hō pñ nāz. **¶** Maior pz exemplo z rōne.
 Exēplo sic. Si. n. color seu lux corpāl ad pñs
 nō curo: sit obiectū adequatū vñus. pñt vi-
 sus in quodlibz pñtū sub colore seu luce.
¶ Rōne sic. **¶** Adequatū dicif obiectū qñ in
 nullo excedit potētiā. lz si potētia in aliquo
 sub eo pñtento nō possit. iā nō esset adequatū
 lz obiectū potētiā excederet. **¶** Maior pz au-
 ctoritāte Auice. primo methaphi. cap. i. **¶** Ens
 z res inqñ pñma impressioe in aiaz imprimun-
 tur nec possunt ex alijs manifestari. **¶** Cōfirma-
 tur: qñ actiuo z passiuo sufficient appproxima-
 tis z nō impeditis sequit semp actio: si sint
 cause nāles. **¶** Sz intellect? possibilis est cā nā-
 lis passiuā. agens cā nālis actiuā z nō semp
 impediunt. igit de se possunt in quodlibz in-
 telligibile. **¶** Ali pñus tertio de aia dicit: qñ in-
 tellect? possibilis est: quo est oia fieri: z agēs
 quo est oia facere. In oppositū vero z pñ par-
 te negatiua arguit sic. **¶** Si agēti pñ cognitio
 nē necessaria est cognitio sui finis distincta.
¶ Sz hō non pñt ex nālib? hēre cognitionem
 sui finis distincte. igit necesse ē aliā illadi spe-
 cialē doctrinā. **¶** Maior pz. qñ oē agēs pñpter
 finē agit ex appetitu finis. igit sicut pñ natu-

ram agenti necesse est appetit^o finis: sic et p
cognitione agendi: de vero volutu p cognitione.
Adinoz vero pbat. qz phus sequedo via nā
lem: aut errabit in cognitione finis in particu
laru: sicut ponere videt felicitate in cognitione
subar separatay in primo et x. ethicor. Aut
dubi remanebit. In primo ethicor dubi
tado. Si qd est deor donu: rōnabile est fel
citate ee. Confirmat auctoritate apli ad thi
mo. ij. dicetis. **H**is scriptura diuinit^o inspira
ta utilis est ad docedū: ad arguendū: ad cor
ripiendū: ad erudiendū. Et baruth. iij. dedit il
laz iacob puero suo: et israel dilecto suo. post
hec in terris visus ē: et cū hoib^o puerat^o est.
Et sic latitat qd sub dubio. **C**ūq^o vltari^o p
grediar reuerēdi mgi optima^o ptes moze
p^o alme facultatis mfi mee theologie p
testor q in pnti actu seu in quocūq^o alio dei
grā imposter p me fendo: non intendo ali
quid dicere qd sit ptra determinationē sacro
scē mfi ecclesie: aut ptra determinationē do
ctoꝝ ab ea approbatoꝝ: qd cedat in fauorez
articuloꝝ in hac alma vniuersitate cōdēna
toꝝ: qd sit ptra bonos mozes seu quouis mō
valeat offendere pias aures. q si oppositum
ptingeret qd de^o p sua piissimā miam auerte
re dignet^o: ex nūc. put ex tūc: et ex tunc put ex
nunc: casso: reuoco: retracto: et hēo. p non di
cto: parat^o reuocare: cassare: et annullare ad
insinuationē cuiuslibz caritatie sup hoc me
monētis: et spāl^o illi^o vel illoꝝ ad quē vel ad
quos spectat hmoi deuiantes ad viā reduce
re vntat. Spāl^oiter tū de pnti. ptestor q mul
ta q dicturus suz intēdo solū dicere. pbabil^o
et collatiue: vt cū reuerēdis mgiis meis cuz
exercitatis ingenijs: q si tantam reuerentiā
nō habeā in ore quāsi decet tantos viros vt
mibi idulgere dignent^o: qz in corde semp hre
intēdo. **H**is ptestatiōib^o pmissis quib^o ad
hereo: et adherere intēdo: qz diu vitā duxero
in humanis. **H**ic de cōsiliōe qōnis sit vna sui
damētalis pōlo tal. **S**apia creata q sūma ē
felicitas ihesua nāl^oiter mētibus capif: h sup
nāl^oiter imprimat. **I**sta cōclusio tres hēt pti
culas. **P**rima est de impressio. **S**ecunda de eo qd
imprimat. **T**ertia de imprimitate. **P**rima ps
dicit q sapia creata sūma est felicitas ihesi
ua. **C**ū bi primo notādū q sapia capif triplici
ter. **M**o mō p hitu. vt in. vi. ethi. **S**apia est
qū qdā caput hūs intellectū et sciam. **A**lio

p actu. vii aureli^o ang. illud apli pūma ad
thoi. xij. **A**lij p spū vāf sūmo scie. **A**lij sūmo
sapie. exponēs: dicit. **S**cia est in cognitione
tpaliū. h sapia in pteplatiōe eternoz. **T**ertio
mō accipit vt vtrūq^o pphendat taz primū
actū q scdm: et isto mō capif hic. **S**ecdo no
tandū q triplex est felicitas. s. ihesua: et obie
ctiua. ihesua in felice. obiectiua se obijcit cō
templanti. tertia vtrūq^o cōis est. **T**ertio no
tandū q sapia p a triplici dīuini vocabulo
s. v. a sape. et sic solū informat intellectū. v. a
sapore: et sic pprie dicit actū volūtāt. aut ter
tio dī qū sapida scia: et hoc mō dīc tā actū in
tellect^o qū pcedent^o q volūtāt sequent^o. et isto
mō capif in pposito. **H**oc hito. pbat pōlo sic.
Illud est sūma felicitas ihesua: q hito maxie
sūma portio aie pquiescit. h hmoi est sapia
accipiedo sapias. p actib^o: vt dcm ē. ergo ps
pōnis vā. **M**aior pz ex rōne bītudis. bītū
do. n. fm **M**oe. iij. de pōla. **E**st stat^o oīuz bo
noz aggregatiōe pfect^o. stat^o vō quietē dīc.
Ite phus in pmo ethi. **F**elicitas est opatio
in vita pfecta et ptiua hz optimā vntat. opti
ma vō vntus in portioe pstat supior. **M**aior
pz pmo de actu itellec^o. **I**n 3o. xliij. **H**ec ē
vita eīna: vt cognoscat te deuz: et quē misist
ihz xps. **E**t **A**ug. visio est tota mēcia. **E**t in
ps. **S**atiabor cū appuerit glia tua. **D**e actu
vō volūtāt dīc. **A**ug. **F**ruī ē alicui rei amore
iherē pp se. de ambob^o actib^o pfecta pletib^o
felicitate: dīc idē **A**ug. **F**ruimur cognitio: in
quib^o volūtāt pp se delectata pquiescit. ecce
act^o volūtāt. **C**ōfirmat rō. in eo qd pfecta fe
licitas ihesua: p qd clare et secure vltimo bo
no iūgimur: ceu finī vltiato. hmoi ē sapia. er
go et. **M**aior pz ex rōne felicitat i secura tē
tiōe vltioe: et fruitiōe exūtiis. **M**aior pz de se.
Secda ps pōnis dīc q sapia creata nāl^o mē
tib^o capif. **E**t 3° q ab agēte supnāl^o ipmif **A**d
euidētā ambay ptiū ē notāda quēd diffictā
s. q recipiēs p ppari. aut ad formā quā reci
pit. aut ad agēs a q recipit. **M**aior. dīc pten
tia nāl^o: violētā: vlt neutra. dīc nāl^o: si nāl^o incli
nat. violētā: si sit i inclinatioēz nāl^o. neutra: si
neqz inclinet nāl^o ad illā formā neqz ad oppo
sitū. **I**n hac at ppariōe nlla ē supnālitas. h cō
pando receptiū ad agē aq recipit: tūc ē nā
litas: qū receptiū pparat ad tale agē qd na
tū ē nāl^o ipmif talē formā i tali passio: supnā
litas at qū pparat ad agēs. qd nō ē nāl^o ipmif
illi^o forme h hito pbat p^o ptiēla sic. **I**n ali
qd receptiū hz aliqd cōe in qd nāl^o tēdit: et
eo pfiēt ēt nāl^o inclinat i qdlibz sub eo ptiētū

sic si auditur inclinatur noster in sonum: ita in sonis
 petitis sub eo. si intellectus noster inclinatur et format
 cognitionem enim: quodammodo sibi obiecto. igitur
 noster receptibilis est noticie cuiuslibet obiecti sub
 ente petiti: et cognitio dicitur: cum de eis includit
 dat quoditate. **Quo** ad secundum patet per quod de
 quod est obiectum beatitudinis: non est noster motum intel-
 lectus nisi. **Confirmatur** theologia vie non noster ac-
 quis: ergo nec prius. **Prima** per locum a maiori.
Probat antecedens sic. **Primo** agere per cognitionem
 necessaria est tripartita cognitio sui finis. **Primo**
 quod et qualiter acquiritur talis finis. **Secundo** cognitio
 eius quod sit ad illum finem necessaria. **Tercio** quod illa sus-
 ficiat ad illum finem. **Primum** probatur quod si nesciat
 quod et quomodo finis acquiritur: nescit quomodo ad per-
 tinentiam illi finis se disponere. **Secundo** patet quod si ne-
 sciat oia necessaria ad ipsum: per ignorantiam vult po-
 terit dicere: si est quod ad tertium non sciat illa suffi-
 cere ex dubitatione qua habet circa illa non effica-
 citate persequi. **Et** hec tria non potest viator per nam
 ergo etc. **Probatio** tunc quod ad primum. **Beatitudo**
 non perferat tanquam primum quod dicitur per meritum a deo volu-
 ntate non necessario acceptate. **In** hoc est errare
 tunc per ponentes oia a deo produci noster. **Quo**
 vo ad secundum et tertium membris planum est. **Quod** noster potest
 scire noster oia necessaria ad salutem: et quod illa suffi-
 ciat cum dependeat ex mera voluntate dei. **In**
 fero ex prima parte conclusionis: quod felicitas nostra ipse
 ua non est solus quodammodo imutatio vitalis secundum strado
 actum absolutum. **Probat** illa. **n. imutatio** sic
 accepta non est nisi quodammodo respectu de predicamento
 passionis. felicitas vero nostra consistit ut patuit in ab-
 soluto actibus. **Secundo** infero. **probat** solus quod per-
 fectissimus actus est actus sapiens: ut a sapore de. **Pro**
 bat. quod in perfectissimo actu consistit felicitas.
Tercio infero: quod sapia ut includit caritatem atque
 intellectus noticiam: perfectior est caritate. **Probat**
 eodem medio. **Confirmatur** quod quod aliquid duo se habent
 ex additione adiunctis: ita quod vnum super aliud ad-
 dit: illud quod addit semper est perfectius: maxime si ad-
 dit sit perfectio: sicut quod hoc addit super aial: ro-
 nale: ideo perfectior est hoc quam aial. **Et** sapia super ca-
 ritatem gustum addit: ut inhere ut beatitudinis. **Merito**
 in libro de amor dei. ubi dicitur quod ascensus est ab amo-
 re siue caritate in sapientiam donum. **Quarto** infero
 quod sapia non solum dicitur actus intellectus: sed et volunta-
 tis. patet ex supradictis. **Corroboretur** ex textu. **Mathe.**
 xi. ubi enumerat donis quod intellectum disponunt:
 ut est intellectus: primum: et scia: de perfectio intel-
 lectus et voluntas dicitur. **Impletur** enim primum sapie-
 ntia. **Quinto** infero. quod magis completius est sapia in
 voluntate quam in intellectu. **Et** ne sit equivocatio de
 hoc nomine sapia. non quod sapia quadruplur accipitur.

Primo de sapia prudentia. ut in secundo ethicorum. dum
 diffinitur philosophia virtute: est in medio philosophia
 put sapiens deteriorabit. i. prudentes. **Secundo** de sa-
 pia per cognitionem caput vltimum: sic loquitur philosophus in
 primo methaphysice. ubi dicitur quod sapiens quodammodo
 oia novit. i. in vltimo. **Tercio** de sapia per sola eter-
 norum cognitionem. sic in deus. iiii. ca. **Et** est sapia
 via et intellectus coram populo: intellectus de iuris: sed
 sapia de eternis. **His** tribus modis non capit hic.
Et quanto modo de voluntate affectus cognitionem phi-
 losophia istam. **eccl. vi.** Sapientia. n. doctrine finem non
 men est ei: et non est mlti. etc. **Et** hoc nomen ei est
 a sapore. **Tunc** per correlatum ad sic. **Primum** aliud habet
 duplex esse: vnum in dispositione reliquum in terio pre-
 ecti habet esse ubi est in terio quod ubi in dispositione. **Et**
 sapia in intellectu est ut in dispositione ut. **Et** per cogni-
 tionem videat voluntas que diligit. **quod aurem**
Aug. teste. **Nulla** voluntas nisi per cognitionem. **In** vo-
 luntate deo est ut in terio etc. **In** fero sexto quod sa-
 pia sic dea non est vnum per se sed per accidens: quod cor-
 plectit duos actus singulares duarum partium quod non
 faciunt vnum per se. **In** fero septimo. **probat** solus
 quod visio dei non est ideo. maxime princeps eternitatis
 sed dilectio. **Hoc** correlatum pono de reuerentia
 magis meum preceptorum et alicui singulari ba-
 chalarum. **Primum** quod in suo solenni principio oppositum
 posuit in forma. **Contra** que sic procedit. **Primo**
 n. **probat** meum correlatum reprobandum suum. **Se**
 cundo per vtrum ad suas validissimas rationes.
Primo **probo** igitur correlatum meum. **per** sic ubi
 maxime est ratio meriti illic collocata est maxime
 ratio primum. **Et** in voluntate maxime est ratio meriti: igitur
 et primum. **Et** per primum plerumque est beatitudo in dilectione quod
 sit in visione. **Primo** **probat**. **Merito** n. non est nisi
 si quodammodo dispositio ad primum: ita quod magis dispositio
 magis primum. **Primo** per **Aug. lib. 8.** libero
 arbitrio. **Et** confirmatur quod in eo est maxime ratio me-
 riti quod sibi nomen imponit. **Primo** est voluntas. vnum
De. **Primo** quantum habet ex quanto deus poterat. **Se**
 cundo ad habet ordinem perfectibilium est ordo perfectio
 noster. **Et** perfectior est voluntas quam intellectus: quod perfectio
 ore capit perfectio. **Primo** per quod actus actus
 rui per per se in patiente et bene disposito. **3. de aia.**
Et minor probatur. quod quanto aliquid magis ad deum ap-
 proxiat: tanto extat perfectius. **sic** n. suo modo in per
 aialib: mensurat aialia per per partem ad ho-
 minem ut ad metrum. **Et** in 3. thopi. dicitur quod quanto sibi
 us aliquid est optio: tanto melius est. **Et** voluntas ma-
 gis similes deo quam intellectus: quod intellectus est per na-
 lis mobilis ab alio: voluntas vero libera pertinet
 ter se huius ad voluta sic de se habet pertinet ad
 est. **Confirmatur** quod perfectior est caritas quam est per-
 ectio voluntas hic in via: quod fides quam est perfectio

intens. igitur et in propria. Secundo ergo sic. secundum ordinatio-
nes angelice ierarchie: nostra est disponenda
ita in via secundum in propria: ut sit trahi ex dion. in lib.
de ecclesiasticis. Ierarchia. secundum angelum suppremi. et or-
do seraphicus. cui incedunt amoris tribuit quod
est voluntas actus. igitur in ierarchia mensura est: in
qua est tertio: visio fructio: perfectior est fructio quam
actus. ceterum. In abbacy cellarum super dyon. diuini
dicit quod ubi scia foris stat: caritas intrat: gra-
dusque ultimus preceptis requies est: quod in voluntate
maxime consistit. Tunc ad rationes magistri mei.
Ad primam quam dicit quod per ex dicit. Legi princi-
pium magistri mei reuerendi: et non inueni ex quibus di-
ctis: nisi quod dicit quod in visione est quiddam assimilatio.
et quod est dictum inter? sit deiformis: secundum cum re-
uerentia sua: hoc non cogit. quod ita voluntas sit di-
formis deum diligendo. et fortiter. ut videtur in deo
amaretur dicit Bernardus. Virtus est anima mea ubi amat
quod ubi aiat. Caritas. n. et dilectio est maxime trans-
formatio. tantum ut multoties per signa ex pate-
at: sicut de stigmatibus prout nri frater scilicet legi.
Sic transformatur cor amantem in id quod amat: ut per
membra de foris: ut erumpat amoris. Ad secundam
rationem ubi ait sic. Potentia et actus distinguunt per
obiecta: obiectum autem potest dici visio est divina essentia
secundum seipsam non secundum aliam similitudinem eius creatam: cum
omnis talis similitudo sit creata et finita: et per omnia non
sufficiat ad representandum divinam essentiam infinitam:
taz: nec ad faciendum capacitatem intellectus creati
quod est infinitum obiective. Ad istam rationem scilicet mihi
difficile respondeo. primo ad maiorem. 2o ad maiorem
Ad maiorem dico quod sic divina essentia est obiectum
beatitudinis intellectus: sic et voluntas: et sub eadem ratione
et ita non sequitur per hanc rationem quod magis sit beatitudo
in visione quam dilectio. Ad maiorem dico quod so-
lum habet veritatem in potestatis organicis: et ad id per
positum adducit eam philosophus. ut per in 2o de anima. In-
tellectus autem et voluntas non sunt potestates organice: et
quod ad hoc applicat excedit intentionem philosophi. Ad
3o. ante Augustinus dicit. quod visio est tota merces.
dico quod verum est intelligendo sic quod totaliter querat in
intellectu: nec sit illic mentio de voluntate. Aliter
dico quod duplex est visio. scilicet practica et speculativa
Augustinus. de loquitur non de speculativa: sed de practica
quod habet in se et cognitionem et amorem. Quarto
ait sic. beatitudo ideo consistit in nobilissima operatio-
ne secundum operationem intellectus est hominis: igitur maior est philosophi primo
et x. ethi. Respondeo cum reuerentia quod minor est
falsa: et cum probat quod ea equivoce cuius est operatio in
intellectu respectu actus voluntas est nobilior suo
effectu. Dico hanc quod actus intellectus non est ea actus
voluntas: sed solum obiectum: et voluntas. Intelle-
ctio solum nepe perigitur ut quiddam dispo sicut ap-

proximatio stupide ad ignem: quod tamen approximatio non
est causa combustionis. Quidam autem sic. beatitudo consistit
in actu quod sequimur finem ultimum et persequimur
ei. quod ad Roma. vi. dicit apostolus. finem vero vitam
eternam. secundum actus intellectus est hominis. Io. xvij. Nec est
vita eterna: ut cognoscant etc. Dico sic dixi quod de
intellectu de visione practica plenarie actus intellectus et
voluntas: hec si modica et exigua in respectu ter-
ti peris in respectu cui me humiliter recomendo.
Infero ulterius ex secunda parte personis. Primo
quod deus est ens intelligibile. per quod alias ei notitia
non recipit in intellectu. Secundo infero proba-
biliter solum et collatione quod includit primum obiectum
adequatum intellectus: quod est ens. ex quo non est divina essentia
pertractans: nec passio eius: nec privatio aliquid. per
quod ideo aliquid istorum modorum se habet ad primum obie-
ctum adequatum: quod est ens. Confirmatur: quod omnis intelle-
ctus certus de uno: et dubius de duobus: habet illud co-
ceptum de quo est certus: alium ab alijs de quibus
est dubius. Ista non est somnium doc. subtil. ut
quiddam somniat: est. n. quod in visibilibus habet posita in
maximo methaphysice. algazel autem discipulo. secundum
fuerit certi philosophi de deo quod erat ens: dubitabat
vero utrum corpore: vel incorpore: sic epicuri sic stoici.
igitur preceptum ens in deo formaliter a deitate di-
stinguitur. Infero 3o. quod in distinctis quod dedit
bus potest deus a mentibus nostris intelligi. per ex ista di-
ctis: quod alia quod deditas entitas: alia deitas: alia di-
stinctio formalis. nec est fingenda distinctio. aut
a parte nostris intellectus vel divini. Quarto infero
intellectum nostrum et voluntatem tamen esse perfectiores: ut
nisi in infinito obiectis: finito subiectione fatiari pos-
sint. cuius oppositum posuit auicenna. nono methaphysice
ca. iij. Et algazel eius abbreviator. po-
suerunt. n. alias nostras in visione intelligentie terre-
stris beatificari: quod perducit posuerunt per intelligenti-
am lune. Contra hoc arguo primo meo sic. Potentia
quod inclinatur ad multa obiecta per se non querat in aliquid
vno perfecte nisi illud includat omnia per se obiecta quod
tamen prout includit perfectissime in aliquid vno obiecto
secundum intellectus nostrum et voluntas inclinatur ad omne ens sic
ad per se obiecta: igitur non perfecte querat in aliquid vno
ente: nisi illud includat omnia alia entia quod tamen prout in
aliquid includit: prout autem perfectissime includit in aliquid en-
te infinito: igitur possumus tamen ibi qui etari. Quinto
infero sub diversis predictis obiectis deum ab intellectu
nostro apprehendi: nostris cognitione fidei in enigmate
te in via nostris visionis in propria forma est modo abstra-
ctive secunda modo intuitiva. Infero sexto quod
create in deo ab eterno prout esse intelligibile. Iste
correlarius probat tripliciter. Primo per paradoxum itelle-
ctus divinus ad distincta cognitiones. Secundo per pa-
do cum intellectu humano. 3o. per paradoxum cum op-

productibili. **Q**uo ad primū af sic. **E** illd ab eino in alio hz eē itelligibile: qđ distincte p pfecte ab eino ab eodē pphēdig. hz res crea te sūt hñōrī respectu mentī dīneig. **z**c. **I**nter batio maior. **I**llā distincte cognosci est eē p se cogniti: eē vō cogniti z itellectū idē fī eē vō itellectū pspūpōit eē itelligibile. ena aūt itelligibile est ens rōnis q recipit p fun damētō itellectū cognoscēt. **I**noz p. b. cū n. scāret pmiū alio indigere in suis opibz: cū null' agēs p itellectū certe opet: nisi certa cognitiōe hita q requit cognoscibile in rōne obiecti sibi pñs. **S**cđo ar. sic. **I**llō est imper fectior itellect' diuin' q' human': s; huma nus rē cognoscēdo. pducit rē in eē itelligibi li: qđ est in ipō itelligētē. igr z itellect' diui nus itelligēdo. pducet: aut qñs pducit aūt rē in eē itelligibili qđ manebit in mēte diuina. nec valet si dicat qđ est imperfectior itellect' nñi tale. pducere accidēs: rē moueat. n. ab eē itelligibili: q sit accidēs z relinquat solū qđ sit qñs pductū in pñs cognitiōis diuine quā btūs tāgit dionysii. s. eminētē. **A**sumptū p bat. qz res cognita accipit eē cognitus: illud vō eē cū sit spūale: negt eē in obiecto: qđ fre quenter extat māle. **T**ertio arguo sic. **R**es pducta: ab eino sunt. pducibilē. ergo aliqđ eē habuit ab eterno. aliud nō vñ nisi eē itelligi bile in deo. ergo ab eterno illd hūit eē. **A**ns pbat. qz qđ nō est pducibile impossibile est eē pductū. vt trapi pōt ex scđo ppharmēas z. vi. pphiscor. **I**z pñs. pbat: qz pducibilitas est qđā respect': oia vō respect' pspūpōit eē absolutū: in quo fundet iuxta dictū Aug. se. pmo de trini. **E** qđ ad aliud dñ prius est ad se: qđ vō nō sit ipōductū. pbat. qz tūc eē sent plura eterna. vñ hic sūt tria signa. **I**z diuin' itellect' diuinā itelligit eēntiā. **I**n scđo lapide in se z cetera creata. pducit in eē itelligibilē: ea itelligit. **I**n. 3. pparat eā ad suā eēntiā: z istā itelligit pparationem. **I**stud eē corzelariū trib' corozobozaf antēbtā. **I**z ma est Aug. lib. lxxxiij. qđ. q. xliij. ydec sunt forme eterne z immobiles in mēte diuina. ydea vō est eē itelligibile. **S**cđa Aug. v. sup gen. **I**sa in deo sūt vita. **E**t idē sup. Jo. qđ factus est in ipō vita erat. qđ nō itelligit nisi de hoc eē itelligibilē: vt vñ. **T**ertia est Aug. viij. methaph. cap. vij. vbi pcedit rōne dñi itellei genti ad formas itellectas. **S**i aūt iste for me ponent extrā se ad aliud extrā se referret: qđ negat pñus. xij. methaph. **I**nfero septio: q pfectior est cognitio facialis q' fidci. p. z ex

pdictis. **C**onfirmat. qz qñ sunt due cognitōes
 vni? obiecti: pfectior est ea q̄ apphēdit obie
 ctū pfecti? q̄ ea q̄ non ita pfecte apphēdit
 huius sunt cognitō vīe z p̄fīe. **C**ognitio vīe
 ip̄fecta: ex pte. n. cognoscim? **C**ognitio p̄fīe
 pfecta: tūc aut cognoscā: sicut z cognit? s̄s.
 igr z. **I**nfēro octauo. p̄babilz solūm z cella
 tiue q̄ simul stare pōt. p eodē instanti hīt? f
 dei cū clara vīsiōe dei. **C**on correlariū pōn
 z reuerēdū m̄gr mei z p̄fēs singularē ord
 nariū bachalariū in schol seu collegio fratz
 p̄torz. q̄ quē sic pcedā. **C**on. n. oīdā q̄ in dī
 ctī suis variat. **S**cdō. p̄bāo correlariū meū:
 suū ip̄robādo. **T**ertio mīdebo ad rōnes suas
 validissimas. **P**rimo ad primū variat oīa sua
 m̄gr me? vt videf. **I**n corēla. n. suo vī loq̄
 de vīsiōe. z in p̄batiōe de scia: q̄si idē sit vīsiō
 z scia. qd nō vidēf scia nēpē habitiū noiat. vī
 siō actum. iō male trāpōnit terminos. **S**cdō
 p̄bō meū correlariū sic. **S**i vīsiō nō possit si
 mul stare cū fide: aut hoc est qz act? fidei vī
 siōē impedit: aut ipsa fides in actu primo. nō
 primū. qz suppo? qz stāte vīsiōe non exeat in
 actū fides. nō scdō. qz sicut spēs albedinis z
 nigredinis simul stāt in intellectu. nec mutuo
 se expellūt. sic possibile est qz stāte ista q̄lita
 e? qz fides in actu primo. sit vīsiō in actu
 scdō **C**onfirmat. qz qñ paul? in raptu vidit de
 um vīsiōe clara. vt dicit m̄gr me? nō est vīsi
 mile fidē q̄ hēbat destrui. vt itez poss raptū
 creare noua. **S**i. n. nō non facit p̄ plura qd
 pōt facere p̄ pauciora. a fortiori deus nature
 institutor. **I**ūc s? rī? ad ratiōes m̄grī mei.
Id p̄mas qñ dicit. ip̄sibile est eīdē icēse op
 posita. sed scia z fides sunt opposita. igr zc.
Iprobat minorē. qz scia est de euidētī z cer
 to. fides vō de certo. fō nō euidētī. **I**de dico
 p? qz nō. pbat sicut dixi suū corz. qz corēla.
 est de vīsiōe. z p̄batio de scia. **S**cdō dico qz
 sciaz stare cū fide. put de scia loquit p̄hs p?
 posterioz. p̄t capi duplr. **P**rimo mō respectu
 diuersioz. z sic f̄met. sc̄m **I**hoīn. 2. 2. articu
 lo. v. q. i. est possibile. vīpnta. qz sit scia. qz de
 us. est vn? z fides qd est trin? **S**i vō dicat re
 spectu euidēf. sic nego z cū doctore lūo. z cū
 doctore f̄btrli. in 3. d. xliiij. op̄. 3. **S**ic. n. idēz
 eēt euidēs. z nō euidēs. certū. z nō certū fide
 ad cōtingentia limitata. z ita non cogit. **A**d
 p̄firmatiōē qñ allegat **A**ug. fidē vīsiūetēz
Aug. nīd inq̄t est fides. nisi credē qd non vides
Aug. hō qz accipit hic fidē p̄ actu scdō. z non
 p? fides. n. aliqñ accipit p̄ obiecto fidei sicut
 dīc **A**thanasi? hō est fides catholica. aliqñ p

hū: sicut ad Heb. xi. Fides est subā spanda
 ruz rex argumētū nō appetitū. Aliquī p ac-
 tu sicut h̄ t sic repugnāt ex toto viſio t cre-
 dere. Allegat ad hoc vltimate illd̄ Greg. Si
 des nō h̄z meritū: vbi rō humana p̄bet expi-
 mētū. Itē q̄ ista auctoritas nō aliud cogit
 nisi q̄ credens nō debz initi humane rōni in
 credēdo: nō q̄ cū fide pō dei stare neqat vi-
 ſio. Infero nono q̄ ad hoc q̄ itellec^o diui-
 nas obiecta itelligat ſcdaria: oꝝ ea imagiari
 in aliq̄ eē obie diſticto a diuina eēntia. Pro-
 bat sic. P̄ductū aut q̄si. p̄ductū aliq̄d h̄et
 eē aliquāl^r diſtictū a ſimpl^r ip̄ducto: ſz ob-
 iecta ſcdaria h̄nt eē q̄si. p̄ductū vt diuini itel-
 lect^o: eēntia vō dīna ſimpl^r ē ip̄ducta. igi^r
 tē. Ab̄ator pz ex p^o p̄ncip^o de q̄libz tē. p̄du-
 ctū vō t ip̄ductū: ſe h̄nt vt affirmatio t ne-
 gatio. Sz minor p̄bat p^o q̄ eē ſit ſimpl^r ip̄-
 ducta. qz ſz mgfz di. v. nec gignit nec gignit
 Sz p̄bat p̄ p̄ia pte: qz nō ſit deſcenſus ab ex-
 tremo in extremū: nūi p̄ mediū: extrema ſūt
 nō p̄duci ſimpl^r t p̄duci ſimpl^r: ſeu real^r. er-
 go nō p̄ducit de^o res ad extra niſi p̄ hoc me-
 diū. ſ. p̄duci ſz q̄d: ſeu in eſſe cognito. Tōfir-
 maſ aucte auic. viij. methaph. c. viij. diſtigue-
 tis rōnes dei itelligē ad formas intellectas
 q̄ niſi eēt dictū niſi iſte forme eēnt a dō itel-
 lecte diſtincte: cū non ſit rō eiusdēz ad ſe ex
 pte rei. Nec ſūt pauca imo nulla tāti p̄is in
 aſpectu cui me humil^r recōnendo. Ex pte
 tertia p̄conis: iſero correlariū r̄ſiū ad titu-
 lū p̄conis. ſ. q̄ neceſſe ē hōi ad ſalutē aliquā
 doct̄ina ſpecial^r reuelari. t hoc maxime ſit
 p̄is t corde humil^r. dicēte d̄ſio in math.
 xi. c. Conſiteor tibi pater d̄ſe celi t terre qz
 abſcon. hec a ſapien. t p̄u. t reue. ea puu-
 ita pater qm̄ tē.

c Ap̄ietes aliq̄d de penuria tē. Hic
 text^o icipit ſuiāz mgfi p̄etri lōbar
 di pariſcor̄ antiſtit. Et diuidit p̄ncipal^r in
 tres ptes. P̄rimo. n. p̄mittit itentiois ſue in
 diciū. ſ. p̄hemū. Sēdo ſubiūgit variationis
 cōpendiū. i. tractatū. Tertio p̄cludit affectio-
 nis ſolatiū. ſ. epilogiū. Sēda incipit in prima
 diſtinctioe. ſ. veteris ac noue legis p̄tinentiā
 tē. Tertia ibi hec in pedib^o ſedentis. Kur-
 ſus prima ps in q̄ p̄mittit ſue intentionis indi-
 ciū in tres ptes diuidit. In q̄z prima p̄mittit
 eās motiuas op̄is p̄ſentis. In ſēda ſubiūgit
 mētes detractiuas cetus inuidētis. In tertia
 p̄cludit doct̄inas allectiuas veri reſultātis
 Sēda incipit ibi. q̄uis nō ambiga^o tē. Tertia
 ibi. in q̄ maior exēpla tē. Kurſus prima ps

in q̄ p̄mittit eās motiuas op̄is p̄ſentis in tres
 ptes diuidit: ſz q̄ tres fuerūt cauſe motiue.
 videlz. Eterne felicitas optatio Catholice vi-
 tas deſenſio Fraterne ſocietas p̄etitio. P̄re-
 mittit ergo in p̄ia pte p̄iaz cāz motiua ſuiſ-
 ſe diuine mercedis p̄ſolatiōes. Subiūgit in. ſ.
 pte ſcdaz cāz motiua ſuiſſe iſecti erroris p̄ſu-
 ratōes. Tōcludit in. iij. pte tertia cāz motiua
 ſuiſſe diſcipuloꝝ caritatiuā dilectōes. Sēda
 ps icipit ibi. q̄ iardeſcētēs. Tertia incipit ibi.
 nō valentes ſtudioſoꝝ ſm̄ tē. Kurſus ſēda
 ps p̄ncipal^r h̄. p̄hemū in q̄ mgf ſubiūgit mē-
 tes detractiuas cet^o inuidētis: i. 3. ptes diuidit
 ſz tria detractiū ḡna. q̄dā. n. d̄trahūt ex bi-
 tu falſe opiniois. q̄dā ex actu p̄ne itentiois. q̄
 dā ex faſtu. pp̄ue oniois. P̄remittit igi^r p̄i-
 maz detractiois radicē ſuiſſe aſpectū obūba-
 tū ſitatis caligie. Subiūgit ſcdaz detractio-
 nis radicē ſuiſſe affectū deturpatū puitat^o ru-
 bigie. Et p̄cludit tertia detractiois radicē ſu-
 iſſe effectū picturatū vanitatis imagie. Sēda
 ps icipit ibi. quā de^o h̄ ſci. Tertia ibi. h̄nt rō-
 nē ſapie in ſup̄ficie. Kurſus ita ps p̄ncipal^r
 h̄. p̄hemū in q̄ mgf p̄cludit doct̄inas allecti-
 uas vi reſulcētis: i. 3. didit ptes: ſz q̄ triplex
 doct̄ia allectiōis reſp̄. v3 doct̄ia rectitudis.
 doct̄ia ḡtitudis. doct̄ia p̄titudis. P̄remittit
 tū igi^r doct̄ia eqtat^o: excludētis vitatis p̄ia
 Subiūgit doct̄ina breuitat^o icludētē p̄fz cō-
 ſilia Tōcludit doct̄ina hūilitat^o p̄tinetē exē-
 pla vtilia. Sēda ps icipit ibi. n̄ igi^r o3 h̄ labor
 tē. Tertia ibi. i h̄ at tractat tē. Et h̄ eſt diu^o
 toti^o p̄ntis. plogi i ḡnāl^r. Circa quē. plogū in
 ſpāl^r q̄rit d̄ ſubō theologie: t ē q̄ois titū^o tal^r

Ip̄ theologia h̄eat deū p̄ ſub^o p̄mo
 Et af q̄ n̄: auctate venerabil^r ſuſtra-
 cū in cōmēto. plogi ethicoꝝ. qz ſz eū
 ibi moral^r eſt de hoie q̄ ad aīaz: ſz medicinal^r
 q̄ ad cōp^o. Ex hoc accipit hec. pp̄o. H̄is p̄cti-
 ca ſcia h̄z. p̄ ſub^o p^o id cui acq̄rit ſinis illi^o ſcie
 t nō ip̄z ſinē ſz ſinis h̄ ſcie acq̄rit hoī: t non
 dō. igi^r h̄ō ē ſubū theologie: t nō de^o. Sēdo
 ſic. M̄ ſz doct̄ia lib. de trim. forma ſimplex
 ſubū eē nō p̄t ſz de^o eſt forma ſeu act^o ſimpli-
 ciſſim^o. igi^r neq̄ eſſe ſubū h̄ ſcie. Terto ſic
 ſubū d̄z p̄pleti oīa q̄ tractant in illa ſcia: ſed
 nō ē ita h̄ de deo. igi^r tē. Ab̄ior. p̄bat de guer-
 ris regnoꝝ: aut machabeoꝝ aut de dauid
 quō h̄nt. x. p̄cubias. t ſic de ſil^o. q̄d p̄tinet
 ad vitatē iqtū ditas: ſeu inqtū ſubū eſt. v̄r
 q̄ niſi. Sōtra ſeu i oppoſitū af aucte aug.
 viij. de ciuit. dei. c. i. Theologia eſt ſimo v̄r rō
 de deo. Et p̄bat rōe ſic. Illud ē ſubū in aliq̄

scia de q̄ r de cui⁹ p̄betatib⁹ est scia tota: sed
de deo r ei⁹ opib⁹: vt pote creatōe r repatio
ne est tota theologia. igit⁹ de⁹ est. 2c. In ista
q̄ne r in sc̄ntib⁹: dīno fauēte auxilio q̄ de⁹
vñ extat: r trin⁹ tres erūt articuli declaran
di. 1° p̄io. n. termi q̄ntis declarabunt. Secdo
rūdebit ad q̄ntes. Tertio monebunt diffi
cultates. Quo ad p̄mū p^o vidēdū ē de isto
termino theologia. Theologia fm grāmāti
cos: dī a theos qd est de⁹: r logos fmo: vel
rō. q̄si fmo de deo vel rō. Theologia cap^o tri
p̄l⁹. f. cōi⁹. pprie r pp̄issime. Cōter dī theō
dā hī⁹ de deo: siue sit sibi. pp̄i⁹. siue non. r
isto⁹ vocat in p^o r. vī. methaph. hī. siue p̄s me
thaphisicā theologia. Prope theologia est
q̄ p̄ncipāl⁹ de deo p̄siderat. r ista f̄z doc. sub
ti. de sub⁹ theologie articulo p^o. dī. vī. theolo
gia in se. vī. theologia in nobis. Theologia
in se est tal⁹ cogni⁹ q̄le natū ē facere obiectū
theologicū i intellectu sibi. p̄portōato. Theo
logia vō in nobis est tal⁹ cognitio q̄lis nata
est recipi in intellectu nō de obiecto theolo
gico. Exēplū. Si aliqd nō possit intelligē geo
metricalia: possit tñ alicui credē de geometri
calib⁹: geometria eēt sibi fides nō scia: eēt tñ
in se geometria scia. qz obm̄ geometrie natū
est facē de se sciaz in intellectu sibi p̄portiona
to. sic de theologia in nobis. Ali⁹ theologia
in nobis f̄z mēte fr̄is Alexādi de hal. est q̄
dā mētis hī⁹ de deo loq̄ns. p deū nobis trās
missus. r in deū terminat⁹. vñ dicit p̄ma pte
de doctrina theologie. q. iij. Theologia ē scia
de subā dīna cognoscēda p xps in ope repa
tiōis. Prop̄issime vō r tertio dī theologia
illa noticiā q̄ est in mēte dīna de vitate vt ob
iecto. r isto mō solus de⁹ dī theolog⁹. r nos
theologie discipuli. vt loq̄t Aug. in lib. de do
ctrina xpiana. Alteri⁹ noto qz p̄mēta. sup
 Dionysius. ecclīastice hierarchie. dīa est iter
theologia r theurgia. Theologia. n. artat
ad antiquū testū. theurgia ad nouū. Ita qz
theologia dī noticiā antiq̄ testī. theurgia no
ui vbi xps p̄fect⁹ docuit opari. Theurgia. n.
idē ē qz scia bñ opandi de deo. Et hoc de isto
tertio theologia. Deq̄ subm̄. Subm̄ triplex
est. f. subm̄ p̄tōis. subm̄ mutatiōis. subm̄ p̄si
deratiōis. p̄mū logicū. scd̄z p̄sificū. itū⁹ sc̄iē
tificū. Solet q̄to mō dici subm̄ idē qd possi
tūū. q̄to accipit Arist. i. v. p̄sificoz. q̄i didit
trip̄l⁹ motū. Aut a subō in subm̄. vt mot⁹ lo
caf. aut a non subō in subm̄. vt gñatio. aut a
subō in nō subm̄. vt corruptio. ibi subm̄ idē ē
qd positiūū. hoc de subō Deq̄ p̄mū. P̄i

mus dī tripl⁹. Quo⁹ p negationē ad prius r
tūc p̄mū idē ē qz immediatū id est añ qd ni
hil. r hoc mō dicē p̄s in p̄mo posterior p̄
mus r immediatū idē m̄. Secdo mō dī p̄mū p
relatōes ad posteri⁹ vt. f. est cā sc̄ntiū. h mō
loq̄t porphir⁹ in suis ylagogis. c. de sp̄. de
x. p̄mētis qz si decē rex p̄la p̄cipia. Tertio
mō dī p̄mū idē qz adēq̄tū: r p̄sū vōcat in il
lo p^o posterior⁹. idē. qd fm seip̄s: sicut hō dī
subm̄ p̄mū. i. adēq̄tū r sibi litar. h̄ tertio⁹ dī
in p̄pōito. Subm̄ igit⁹ p̄mū alic⁹ sc̄iē dī circa
qd est. f. tota scia seu p̄sideratiō: r qd cōtinet
oēa vitates totū hī⁹. Et hoc de p^o articulo.
Quo ad scd̄z articulū ponit p̄clusio. qz de⁹
est subm̄ p̄mū totū theologie: seu in se seu
in nobis. Probaf⁹ hec p̄clusio triplici medio.
Primo sic. Subm̄ p̄mū p̄tinet oēs vitates
illū hī⁹ cui⁹ est obm̄ p̄mū. f. nihil cōtinet
oēs vitates theologicas nisi de⁹. igitur 2c.
Probatio mī. nihil aliud p̄tinet eas vt cā si
ue vt id ad qd hēant attributionē: nisi de⁹.
qz de⁹ nullū aliū attribuit. nec aliū p̄tinet eas
vt effect⁹: dēmonstratiōe qz. nā null⁹ effectus
dēmonstrat deū ē trinū: qd est potissima ver
tas theologica r p̄silia. Secdo sic. Theolo
gia ē de hīs q̄ soli intellectui dīno sūt nālū. no
ta. g^o ē de obō soli deo nāl⁹ noto. 3° de solū
est sibi nāl⁹ not⁹: g^o 2c. Probatio p̄rie p̄pō
nū. Si ista scia ē d̄ aliq̄b⁹ alicui aliū intellectui
nāl⁹ not⁹. igit⁹ p̄ter ista sunt alia cognoscibilia
soli intellectui dīno nāl⁹ nota: qz infinit⁹. r
iō pluriū cognitūū q̄ intellect⁹ finit⁹. igit⁹ est
adhuc aliq̄ scia sup̄ior q̄ illa que est de nāl⁹
notia intellectui creato. Tertio sic. In nulla
scia tradit ita distincta cognitio de aliq̄ alio
qd nō est ei⁹ subm̄ p̄mū. sicut de primo sub
iecto. Tūc. n. nō eēt rō q̄re illud eēt subm̄ p̄i
mus. r nō aliud. igit⁹ si de⁹ nō sit hic subm̄ nō
tradit ita distincta cognitio de eo sicut fieret
in alia scia in q̄ eēt subm̄. pōt at cē subm̄. igit⁹
illa eēt p̄or ista. Moto tñ qz q̄uis p̄cept⁹ infini
ti f̄z doc. subti. sit p̄fectissim⁹ p̄cept⁹ ad quē
possum⁹ p̄ euidētiā attingere. de q̄ in sc̄nti
bus. r ita illo mō sit obm̄ theologie n̄c. Tñ
capiēdo obm̄ p̄mū. p̄ illo qd cāt vitate in itel
lectu siue sit euidēs siue nō. de⁹ est obm̄ p̄mū
tam theologie in se qz in nobis. Ex hoc ego
ifero. qz xps in q̄tū xps nō ē obm̄ theologie.
sic posuit qdā q̄ dicit⁹ est Iugo. p̄z. Cōfirma
tur. qz tūc iste nō eēt theologicē vitates ne
cessarie. p̄ gñat. sp̄s sc̄is p̄cedit. nec ē p̄tin
gētes. p̄ creat. sp̄s sc̄is missus est r̄sibil⁹ r
iūisibil⁹. p̄cāntie patēt. qz ad nullā sciaz p̄i

12710

3

Deus p̄mū
a se ip̄o
p̄tinet

910

120

2

3

net p se aliq vltas. nisi sit de subo et p vlt pte
 eentiali. vl integri vl subina. vl alio eentiali
 attributo sub pmo. Sz pz q nec pf nec spul
 scis est ps xpi. nec eential. nec integral. nec
 subina. nec attribut ad xps. qz cu xps duas
 dicat nas inqntu est subm theologie sz h po
 netes naz. s. creatā z icreatā. scqtur q pf eet
 posterior nā creatā z spūscis. qz ois attribu
 tio est ad pus eentiali. Scdo infero. q xps
 nō ē hic subm plderat sub triplici vnitae.
 Quaz pzia est ad pfem z spūscis. Scda ad
 naz assumptā. Tertia xpi capis ad mēbra. pz
 ex dictis. sz qd ponit Robert linconiens in
 suo exāro. Adfirmat rō. qz ois respect dei
 ad extra est ptingēs. z ita vnitās diuini vbi
 tā cū nā assumptā qz cū mēbris est ptingēs.
 multe vō sē vitates in theologia nēcie. vt q
 deo est trin⁹ z vn⁹ zc. nulla veritas vero ne
 cessaria inest p ptingētē. igr nō pōt stare pō
 ista. Tertia pō fuit Alberti magni. q reue
 labile est subm in theologia. qz in hoc distin
 guit theologia ab hūanis sciētis. q hec inue
 tiōe z exercitio hūis. hec vō vntiōe z reuela
 tiōib⁹. Sz p istā opinionem arguit sic. Scia
 ois realis debz hēre obiectū reale z sub rōne
 reali. Sz n. logica quodā mō hēat subiectū
 reale. qz est de intētiōib⁹ pūmis. tñ qz non
 sub rōne reali. qz tractat de scdis itentiōibus
 pūmis adiectis. iō non est real. Reuelabile
 vero dicit solū qndā respectū rōnis. qd. n. di
 cit reuelabile sup deū. dūz dico deo reuelabi
 vtiqz solū rōnis respectū. Si igr eet subiectū
 theologie. theologia eet scia rōnis nō realis
 qd est manifeste falsuz. relinqtur igr q deus
 est subiectū theologie. Nota tñ ad euidentē
 am iā dictoz q sicut hō pōt itelligi. aut inqz
 tū aial rōnale. aut inqntū subā. aut inqntū rili
 bil. aut inqntū nobilissim⁹ aialū. In pmo co
 gnoscit pfecte. qz in rōne diffinitūa. In scdo
 in cōi z pfuse. qz in pceptu supiori. In tertio
 in posteriori. qz passio posterior est suo subō.
 In qrtō adhuc min⁹ p pzie. qz in quodam re
 spectu ad extra. sic pūformi pte deo qdrupl
 itelligi. p in qdā respectu ad ex sicut sub rōe
 glificatoris. vl gubernatoris. seu reparatoris
 mūdi. z isto pōnt rō. an⁹ egidi subm. Scdo
 pōt plderari sub qdā passiōe vt inqntū iust⁹.
 ver⁹. pi⁹ zc. z sic posuit varro deū inqntū do
 nus. subm h⁹ scie. El 3⁹ pōt plderari inqz
 tū ens vl aliud cōe. z sic posuit auicēna ens
 subm in metaphisica. q est sua theologia.
 pōt rō plderari inqntū de⁹ z h est pfect
 cōcept⁹. z sub rōe hac pōt a doc. sub. subm

theologie. Motādū tñ q dicit. b. bōauctu. in
 isto plo. q. i. q alie scie pōt triplex assigna
 ri subm. s. radicale. itēgle. vlexēplū. in grā
 matica subm radicale est lra. vñ apud pscia.
 in maiori volumine vocat elm. qz ē minima
 ps ofonis. Subm itēgle est ofo cōgrua z
 pfecta. Subm vlex est vox articulata lra. or
 dinabil ad signū. sic in theologis. subm ad
 qd oia reducūt sic ad subm radicale est deo
 subiectū vō ad qd oia reducūt sicut ad totū
 itēgle est xps. capiēdo totū large. plectit
 n. creatū z icreatū. de qb⁹ sūt duo pūmi lib.
 Caput z mēbra. de qb⁹ sūt duo seqntes. Sub
 iectū vō ad qd oia reducūt sic ad subm vlex
 circūlo qndō p pla noia. est res vel signa.
 vñ vō credibile aut reuelabile. z sic ad scōz
 pz articuli. Duo ad tertii arti. mouent. iij.
 pue difficultates. Pzia est de subō theologie
 ptingētū. qz cū theologia sit scia. z scia sit ne
 cessarioz. vñ q ad nulluz subiectū reducēt
 ptingētū in theologia. Rndet doc. subti. q.
 iij. h. plogi. q theologia verius dī sapia qz
 scia. vñ capiēdo scias eo mō q capit eā phus
 in p⁹ posterior. tūc vñquodqz scire arbitra
 mur zc. Sic nō est scia theologia. qz nō oia
 plderata in theologia sūt necaria. capiēdo
 vō sciaz p hitu certitudinis. sicut ē illd apli.
 Scio cui credidi. z cert⁹ sū zc. sic theologia
 est scia. qz ē certissim⁹ hit⁹. Scda difficultas
 est. Si oia creata possint eē sub plderatiōe
 theologie. Dico q creata pnt plderari du
 plr. Uno absolute. sic hō inqntū hō zc. z sic
 nō ptinet ad theologiā. sz ad pphas scias. Be
 ciudo pnt plderari inqntū in deū referūt. aut
 i rōe vestigij imāgis creatōis vl alio respectu
 z sic ptinet ad theologiā vñ nō ita pfecte co
 gnoscit triagulū q cognoscit eū sz q dēscribit
 ab euclide sic q cognoscit illū fm q repntat
 aliqū dīnā tritatē. sic de brō pfe nfo frā. of.
 Quicqd in reb⁹ repit delectamētū relect in
 gliaz scōis. Tertia difficultas. Si solum ob
 iectū theologicū i do mouet intētiōez et ad
 oē scibile. aut qū mouet. dico q sic. z q oia
 scia ē sibi theologia. nō sic i btis spītib⁹ nec i
 nobis. qz hēm itellētū mobilē a qditatib⁹
 cetis. Ad argumēta vō i pede. q. scā. Ad p
 mū. Qñ at ex eustracō zc. Dico q nō ē sile.
 iō pōt subm hō medicie q ad corp⁹. qz ptiet
 vtuāl oēs vitates ill⁹ scie. nā corp⁹ hūma
 nū ptinet vtuāl rōnē nālis sanitatis. iō. n.
 sanitas hois talis est. qz corp⁹ hois est sic cō
 plexionati. Similiter aia hois cōtinet nālr
 rōnē felicitat⁹ nālis. vt dicit phus. i. ethicoz

in theologia
 Alberti magni
 27 articuli

in theologia
 Alberti magni
 27 articuli

in theologia
 Alberti magni
 27 articuli

ubi ex rōne ale pcludit rō felicitatis nālis: nō sic hō cōtinet finē huius scie: ga felicitas supnālis vel obiectū eius nō includit in rōne hoies: et ideo nō potest homo esse primus subiectus huius scie. Ad secundū qm dicit: forma simplex rē dico q intelligit de subiecto accidentis nō considerationis. Ad tertium dico q immo ad minus ostendendo quō sapienter iuste et potenter suū modum disposuit: et humanum genus gubernavit et consimilia.

Et ceteris ac noue legis rē. Superius iniarum magister Petrus lombardi premisit sue intentionis indicium. nunc subiungit narrationis cōpendiū. Et diuidit ista pars in quatuor. fm quatuor iniarū libros. Primo enī agit de beate trinitatis immensa nā. in pmo. Scō de create nouitatis ostēsa factura. in secūdo. Tertio de electe caritatis firmata iunctura. in tertio. Quarto de abiecte vetustatis ablata fractura. in q̄to. **P**rima iterū p̄cula in qua agit mgi de beate trinitatis rē. in tres partes diuidit. In prima distinctionis p̄mittit necessaria notificatio. In secunda eandē cōcludit vtilis epilogatio. In tertia trinitatis inserit mirāda explicatio. Secūda incipit ibi. **P**rimus igit que dicta sunt. Tertia ibi. distinctione scōa. **H**oc itaqz vera et pia fide rē. **R**ursus prima pars in qua distinctionis p̄mittit necessaria notificatio: in tres ptes diuidit. In prima quāz ostenditur penes qd versat doctrine speculatio. In scōa penes quid distinguit voluntatis dilectio. In tertia triplex cōcludit vtilis dubitatio. Secūda incipit ibi. **I**d igit in rebus p̄siderandū est rē. Tertia ibi. **C**ū autē hoies qui fruunt et vtuntur rē. **R**ursus p̄ia pars in qua ostendit penes qd versat doctrine speculatio: in tres ptes diuidit. In quarū prima: rerū et signorū ponit distinctio. In scōa dī distinctionis declaratio. In tertia pcludit distinctionis applicatio. scōa incipit ibi. **p**prie autē hec res appellat rē. Tertia ibi. cūqz hīs intēdit theologorū speculatio rē. **R**ursus scōa pars in qua ostēdit penes qd distinguit voluntatis dilectio. ibi id igit in rebz p̄siderandū est rē. in tres ptes diuidit. In quarū p̄ma pandit diuersarū dilectionū descriptio. In scōa subiungit descriptionis diuersa acceptio. In t̄ia exponit dubitationis solutio. Scōa ps est ibi. **M**otādū vero q idem Aug. rē. Tertia ibi. **H**ec igit que si dīdicere vident rē. **R**ursus tertia ps in qua triplex pcludit vtilis dubitatio: in tres ptes diuidit. In p̄ma agit de obo fructiois ipe hne. In scōa de subo dilectiois fructioe. In ter

tia de medio virtutis p̄iectue. **P**ria in p̄no. Secūda ibi. **E**t cū deus diligat nos rē. Tertia ibi. **H**ic cōsiderandū est. Et hec est diuisio presentis distinctionis p̄ime in generali. Circa quā talis orit̄ titulus questionis videlicet.

Utrum fructio vsui condistincta plures in deo aspiciat rationes fructiois. Et supposito pro habito noto. s. q fructio et vsus distinguant cum diuersa habeat obiecta et fructio creatorem: vsus hō creaturā aspiciat. **A**rguo ad quesitū. **P**rimo q sic tripliciter. **P**rimo sic. In primo ethicorum. septimo cā. in illo. s. amplius aut. quia bonū vltimū. **D**icit p̄us et cōmentator eustracius. q sicut ens et vnū sunt in oī glie ita et bonū. et spectralit̄ ibi de relatiōe. ergo sicut relatio hz p̄p̄iaz bonitatis: sic hz p̄p̄ia fruibilitatis. et per consequens cū ipsa sit in deo alia et alia: ibi erit alia et alia ratio fruibilis. **S**ecūdo sic. **O**mne vltimate quietatiū humani appetitus hz rōne per se fruibilis. sed nō solū deitas seu ratio deitatis. sed pater et fili⁹ et spiritus sanctus et attributa diuersa in diuina essentia vīsa getāt vltimate appetitū humanū. ergo rē. **M**otādū p̄z ex rōne fruibilis. fruibile enim est illud qd p̄pter se est diligibile. **M**otādū p̄z. qz tā pater est infinitus qz filius. ita infinita est infinita in deo: et vnitas et sic de alijs et p̄p̄ijs: vt videt in fruibilibz. infinitū aut quodlibz intē suū faciat appetitū humanū: cū nihil appetatur amplius infinito. **T**ertio af sic. **A**ctus nō terminat ad obiectū in q̄tuz numerat: nisi obiectū vt est formale obī numeret. sed act⁹ fruendi terminat ad tres p̄sonas in q̄tū tres igit obiectū fructiois in q̄tū formale obiectū numerat. **M**otādū p̄z. **C**redim⁹ deū in q̄tū trinus est: igit videbimus deū in q̄tū trinus est: qz vīso succedit fidei fm totā p̄fectionē. ergo fruimur deo in q̄tū trin⁹. **I**n oppositū hō arguit. In q̄libz ordine eēntiali est dare vnū principii trī. ergo in ordine finis est trī vna vltima rō finis: fructio autē est respectu finis: ergo rē. **I**n ista. q. sicut in p̄cedēti sūt tres articuli declarādi. **P**rim⁹ est terminorū declaratiū. **S**cōs est r̄siuus qōnis. **T**ert⁹ est dubiorū motiū. **Q**uo ad primū circa istuz terminū vsus. **M**otādū est q apud doc. deuo. vsus dī qnqz modis: q p̄nt ad tres reduci. **A**c cipit enim vsus aut pro actu: vt est nālis. Aut scō pro actu: vt est liber. Aut tertio p actu: vt est numerator: aut ordinat⁹. **P**rim⁹ duo modi h̄nt capi pro actu: vt est elicit⁹ nāliter: aut vt nāliter. **E**st nēpe vsus p̄io mō: vt dicit cōsumē accept⁹: vt hz opponi p̄ ociositātē. s.

ut p̄
secundū
ad hō p̄o
mō

pro nali opatide cuiuslibz reit: isto mō pñs
 diē. Cui vñs bon' est: ipz qz bonū ē. Scdo
 mō vñs dñs cōiter: et diuidit s̄ diuinitudinē. et
 sic diffinit a victoriano. Vñs est act' frequen
 ter elicit' a pō. et hoc mō pōt dici q' est actus
 ois potētie: nec addit sup actū nisi frequētiā
 3^{et} 4^{et} C^{et} terti' et qrtus modi hñt accipi p actū: vt
 est lib' elicit' sed dñs. qz terti' i cōi seu sit fi
 nis: seu entū ad finē. quartus solū vt est entū
 ad finē. Vñ idē doctor diē q' terti' mō acci
 3^{et} pñs vñs pprie: et sic diuidit s̄ habitūz memo
 rie et intelligentie. s̄ ingenū et doctrinā. et sic
 diffinit ab Aug. iij. de trini. Vñs est assumē
 aliqd in facultatē volūtatis: et sic diē actū vo
 4^{et} lūtatis pprie. C^{et} Quarto mō accipit magis
 pprie: et sic diuidit s̄ actū getatiuū. s̄ frui. et
 sic diffinit ab Aug. vti est assumē aliqd in fa
 cultatē volūtatis pp aliud: et sic est actus volū
 tatis: vt ad aliud relate. Quinto mō hz accipi
 4^{et} pro actū numerato aut ordinato. vñ dicit q'
 hoc mō accipit ppriissime. et sic distinguit s̄
 actū iordinatū. s̄ abuti. et sic diffinit ab aug.
 in lib. de doc. xpia. Vñ est id qd in vñs vene
 rit referre ad id q' fruēdū est. et sic vti diē actū
 volūtatis relatū et ordinatū in finē. h de vti si
 ue vñs. Frui vñs fm mgsz: et hñ in lfa: est amo
 re inherē alicui rei pp se. Vñ frui fm diuersas
 sectōz auctates solz capi tripliciter. Vñ mō vt di
 e actū volūtatis cū gaudio. et h mō diē Aug.
 frui est vti cū gaudio. Scdo mō put diē actū
 eū quietatiōe. et hoc mō dictū ē ab Aug. vt p
 dictū ē. Frui est amore inherē alicui rei pp se
 et h mō accipit pprie. Terti' mō accipit put
 cōplectif vtrūqz. s̄ qetē et delectatiōez. et h mō
 diffinit ab Aug. iij. de trini. Frui est qesce in
 cognitis volūtatis pp se delectata. et sic accipi
 tur ppriissime. C^{et} terti' cui hñ duo volūtatis. s̄ vñs
 et fruitio: se hñt ad similitudinē actū intellectus
 vt declarat in hac distin. q. iij. arti. pño doc.
 subti. Sicut enī in intellectu sūt duo act' assen
 tiendi alicui cōplexo: vñ q' alicui assentimus
 pp se: sicut principi. Alius vñ q' alicui assentit:
 nō pp se. sed pp aliud rez sicut pñoni. Ita in
 volūtate sūt duo act' assentiendi bono: vñ assē
 tis alteri nō assentiēdo: sed pp se alteri vñ
 assentit nō pp se: sed pp aliud bonū ad qd
 referit: sicut pñoni assentit pp pñcipiū: qz cō
 clusio veritatē hz a pñcipio. Ista similitudo ac
 cipi pōt a pñs. vt ethicoz. vbi dñs q' sicut in
 mēte est affirmatio et negatio: sic in appetitu
 est psecutio et fuga. Et ita vltim' infero. sicut
 in mēte est duplex affirmatio pp se: et pp
 aliud: ita in appetitu duplex est psecutio scz
 pp se: et pp se aliud. C^{et} Segtur terti' hic

termin' ratio. Ratio vno mō dñs vñs intellectu
 ua et sic dicit porphyrius. Sum' enī rōnales
 nos et dñs: s̄ mortale additū nobis sepat nos
 ab illis. Scdo dñs ratio forma cōstitues hoiez
 seu mod' cognoscēdi in qrtū distinguit ab an
 gelicis speciebus: qz cūz discursu intelligit: et sic
 dicit de rōne Aug. lib. de differen. spūs et ale.
 in pñia sensus mutabit in ymaginatiōez. yma
 ginatio in rōnē. rō in intellectu. intellect' in intel
 ligentiā. intelligētiā in deū. C^{et} Terti' mō acci
 pñs pro diffinitōe alicui' entis: si illud ens p
 tes habeat: vel pro qdditate seu formali rōe
 alicui' entis. sicut loquit' sept' mgs' Micho. bo
 neti in sua methaphi. verbi gfa. Sicut dñs q'
 entitas est rō subiectiua entis. et hoc mō capi
 tur in pposito. Et hoc quo ad pñm articulū.
 C^{et} Quātū ad secūdū articulū erūt tres pñs
 nes. Prima erit de pñia diuina in respectu
 ad pñonā aliā. Scda respectu essentie ad pñ
 nā: et ambe de possibili. Pñia in via. Scda
 in pñia. Tertia erit de facto. C^{et} Quo ad pñm
 sit ista pñs. Possibile est viatorū frui ordina
 te vna pñia nō fruēdo aliā. probat tripliciter.
 Pñio sic. respectu triū pñonariū sunt tres arti
 culi distincti. q' possibile est cogitare de vno
 articulo: nō cogitādo de alio. Et cūz affectus
 cognitionē sequat' erit possibile frui vna pñ
 na: nō fruēdo aliā. Et si obijciat q' pñone sunt
 relatiue: et per cōsequens sūt simul natura. i.
 naturali intelligentia. Rēdo q' hz sint simul
 nā relatiua: nō tamē pp hoc oz fruētes vno
 frui reliqz: sic fruimur ordiate deo: nō tñ crea
 tura que relatiue dñs ad deū. sicut nec oz cogno
 scētē vñū relatiuoz eodē cognitiōis gñere
 liquū cognoscē. sicut innuit frater Franciscus
 de maro. in hac disti. q. v. Intellect' enīz sepa
 tus nō vñs pōt ituitiue cognoscē rōnē q' re
 fert creatura i deū: et tñ nō pōt deū cognoscē
 nisi abstractiue. C^{et} Secūdo ad idē arguo sic.
 In cuius pñs est actus: vt agat vel nō agat: in
 eius pñs etiā est modus agēdi. Sed vñs q' ad
 actū libere elicit fruitiōe: qz pōt elicē vel nō
 elicere igit poterit terminare actū suū circa
 vñā pñonā: et nō aliā. C^{et} Terti' sic. vbi cūqz est
 aliā rō entitatis s̄ aliā entitatē distincta. ibi
 pōt actū elicē vñs circa vñā: nō elicēdo circa
 aliā. s̄ sic est i pposito: q' pñitas distinguit a
 filiatione. ergo rē. C^{et} Sed oritur dubiū vtrū
 paternitas dicat aliāz rōnem fruibilitatis di
 stinctā a filiatione. dico q' nec paternitas nec
 filiatio in quātū pñitas aut filiatio: habēt rō
 nem fruibilitatis: sed solū in qrtū diuine sunt.
 Scda pñs est: q' de potentia dei absoluta
 nō videtur pñdictio. quā possibile sit ex parte.

4^{et} 5^{et}
 6^{et} 7^{et}
 8^{et} 9^{et}
 10^{et} 11^{et}
 12^{et} 13^{et}
 14^{et} 15^{et}
 16^{et} 17^{et}
 18^{et} 19^{et}
 20^{et} 21^{et}
 22^{et} 23^{et}
 24^{et} 25^{et}
 26^{et} 27^{et}
 28^{et} 29^{et}
 30^{et} 31^{et}
 32^{et} 33^{et}
 34^{et} 35^{et}
 36^{et} 37^{et}
 38^{et} 39^{et}
 40^{et} 41^{et}
 42^{et} 43^{et}
 44^{et} 45^{et}
 46^{et} 47^{et}
 48^{et} 49^{et}
 50^{et} 51^{et}
 52^{et} 53^{et}
 54^{et} 55^{et}
 56^{et} 57^{et}
 58^{et} 59^{et}
 60^{et} 61^{et}
 62^{et} 63^{et}
 64^{et} 65^{et}
 66^{et} 67^{et}
 68^{et} 69^{et}
 70^{et} 71^{et}
 72^{et} 73^{et}
 74^{et} 75^{et}
 76^{et} 77^{et}
 78^{et} 79^{et}
 80^{et} 81^{et}
 82^{et} 83^{et}
 84^{et} 85^{et}
 86^{et} 87^{et}
 88^{et} 89^{et}
 90^{et} 91^{et}
 92^{et} 93^{et}
 94^{et} 95^{et}
 96^{et} 97^{et}
 98^{et} 99^{et}
 100^{et} 101^{et}
 102^{et} 103^{et}
 104^{et} 105^{et}
 106^{et} 107^{et}
 108^{et} 109^{et}
 110^{et} 111^{et}
 112^{et} 113^{et}
 114^{et} 115^{et}
 116^{et} 117^{et}
 118^{et} 119^{et}
 120^{et} 121^{et}
 122^{et} 123^{et}
 124^{et} 125^{et}
 126^{et} 127^{et}
 128^{et} 129^{et}
 130^{et} 131^{et}
 132^{et} 133^{et}
 134^{et} 135^{et}
 136^{et} 137^{et}
 138^{et} 139^{et}
 140^{et} 141^{et}
 142^{et} 143^{et}
 144^{et} 145^{et}
 146^{et} 147^{et}
 148^{et} 149^{et}
 150^{et} 151^{et}
 152^{et} 153^{et}
 154^{et} 155^{et}
 156^{et} 157^{et}
 158^{et} 159^{et}
 160^{et} 161^{et}
 162^{et} 163^{et}
 164^{et} 165^{et}
 166^{et} 167^{et}
 168^{et} 169^{et}
 170^{et} 171^{et}
 172^{et} 173^{et}
 174^{et} 175^{et}
 176^{et} 177^{et}
 178^{et} 179^{et}
 180^{et} 181^{et}
 182^{et} 183^{et}
 184^{et} 185^{et}
 186^{et} 187^{et}
 188^{et} 189^{et}
 190^{et} 191^{et}
 192^{et} 193^{et}
 194^{et} 195^{et}
 196^{et} 197^{et}
 198^{et} 199^{et}
 200^{et} 201^{et}
 202^{et} 203^{et}
 204^{et} 205^{et}
 206^{et} 207^{et}
 208^{et} 209^{et}
 210^{et} 211^{et}
 212^{et} 213^{et}
 214^{et} 215^{et}
 216^{et} 217^{et}
 218^{et} 219^{et}
 220^{et} 221^{et}
 222^{et} 223^{et}
 224^{et} 225^{et}
 226^{et} 227^{et}
 228^{et} 229^{et}
 230^{et} 231^{et}
 232^{et} 233^{et}
 234^{et} 235^{et}
 236^{et} 237^{et}
 238^{et} 239^{et}
 240^{et} 241^{et}
 242^{et} 243^{et}
 244^{et} 245^{et}
 246^{et} 247^{et}
 248^{et} 249^{et}
 250^{et} 251^{et}
 252^{et} 253^{et}
 254^{et} 255^{et}
 256^{et} 257^{et}
 258^{et} 259^{et}
 260^{et} 261^{et}
 262^{et} 263^{et}
 264^{et} 265^{et}
 266^{et} 267^{et}
 268^{et} 269^{et}
 270^{et} 271^{et}
 272^{et} 273^{et}
 274^{et} 275^{et}
 276^{et} 277^{et}
 278^{et} 279^{et}
 280^{et} 281^{et}
 282^{et} 283^{et}
 284^{et} 285^{et}
 286^{et} 287^{et}
 288^{et} 289^{et}
 290^{et} 291^{et}
 292^{et} 293^{et}
 294^{et} 295^{et}
 296^{et} 297^{et}
 298^{et} 299^{et}
 300^{et} 301^{et}
 302^{et} 303^{et}
 304^{et} 305^{et}
 306^{et} 307^{et}
 308^{et} 309^{et}
 310^{et} 311^{et}
 312^{et} 313^{et}
 314^{et} 315^{et}
 316^{et} 317^{et}
 318^{et} 319^{et}
 320^{et} 321^{et}
 322^{et} 323^{et}
 324^{et} 325^{et}
 326^{et} 327^{et}
 328^{et} 329^{et}
 330^{et} 331^{et}
 332^{et} 333^{et}
 334^{et} 335^{et}
 336^{et} 337^{et}
 338^{et} 339^{et}
 340^{et} 341^{et}
 342^{et} 343^{et}
 344^{et} 345^{et}
 346^{et} 347^{et}
 348^{et} 349^{et}
 350^{et} 351^{et}
 352^{et} 353^{et}
 354^{et} 355^{et}
 356^{et} 357^{et}
 358^{et} 359^{et}
 360^{et} 361^{et}
 362^{et} 363^{et}
 364^{et} 365^{et}
 366^{et} 367^{et}
 368^{et} 369^{et}
 370^{et} 371^{et}
 372^{et} 373^{et}
 374^{et} 375^{et}
 376^{et} 377^{et}
 378^{et} 379^{et}
 380^{et} 381^{et}
 382^{et} 383^{et}
 384^{et} 385^{et}
 386^{et} 387^{et}
 388^{et} 389^{et}
 390^{et} 391^{et}
 392^{et} 393^{et}
 394^{et} 395^{et}
 396^{et} 397^{et}
 398^{et} 399^{et}
 400^{et} 401^{et}
 402^{et} 403^{et}
 404^{et} 405^{et}
 406^{et} 407^{et}
 408^{et} 409^{et}
 410^{et} 411^{et}
 412^{et} 413^{et}
 414^{et} 415^{et}
 416^{et} 417^{et}
 418^{et} 419^{et}
 420^{et} 421^{et}
 422^{et} 423^{et}
 424^{et} 425^{et}
 426^{et} 427^{et}
 428^{et} 429^{et}
 430^{et} 431^{et}
 432^{et} 433^{et}
 434^{et} 435^{et}
 436^{et} 437^{et}
 438^{et} 439^{et}
 440^{et} 441^{et}
 442^{et} 443^{et}
 444^{et} 445^{et}
 446^{et} 447^{et}
 448^{et} 449^{et}
 450^{et} 451^{et}
 452^{et} 453^{et}
 454^{et} 455^{et}
 456^{et} 457^{et}
 458^{et} 459^{et}
 460^{et} 461^{et}
 462^{et} 463^{et}
 464^{et} 465^{et}
 466^{et} 467^{et}
 468^{et} 469^{et}
 470^{et} 471^{et}
 472^{et} 473^{et}
 474^{et} 475^{et}
 476^{et} 477^{et}
 478^{et} 479^{et}
 480^{et} 481^{et}
 482^{et} 483^{et}
 484^{et} 485^{et}
 486^{et} 487^{et}
 488^{et} 489^{et}
 490^{et} 491^{et}
 492^{et} 493^{et}
 494^{et} 495^{et}
 496^{et} 497^{et}
 498^{et} 499^{et}
 500^{et} 501^{et}
 502^{et} 503^{et}
 504^{et} 505^{et}
 506^{et} 507^{et}
 508^{et} 509^{et}
 510^{et} 511^{et}
 512^{et} 513^{et}
 514^{et} 515^{et}
 516^{et} 517^{et}
 518^{et} 519^{et}
 520^{et} 521^{et}
 522^{et} 523^{et}
 524^{et} 525^{et}
 526^{et} 527^{et}
 528^{et} 529^{et}
 530^{et} 531^{et}
 532^{et} 533^{et}
 534^{et} 535^{et}
 536^{et} 537^{et}
 538^{et} 539^{et}
 540^{et} 541^{et}
 542^{et} 543^{et}
 544^{et} 545^{et}
 546^{et} 547^{et}
 548^{et} 549^{et}
 550^{et} 551^{et}
 552^{et} 553^{et}
 554^{et} 555^{et}
 556^{et} 557^{et}
 558^{et} 559^{et}
 560^{et} 561^{et}
 562^{et} 563^{et}
 564^{et} 565^{et}
 566^{et} 567^{et}
 568^{et} 569^{et}
 570^{et} 571^{et}
 572^{et} 573^{et}
 574^{et} 575^{et}
 576^{et} 577^{et}
 578^{et} 579^{et}
 580^{et} 581^{et}
 582^{et} 583^{et}
 584^{et} 585^{et}
 586^{et} 587^{et}
 588^{et} 589^{et}
 590^{et} 591^{et}
 592^{et} 593^{et}
 594^{et} 595^{et}
 596^{et} 597^{et}
 598^{et} 599^{et}
 600^{et} 601^{et}
 602^{et} 603^{et}
 604^{et} 605^{et}
 606^{et} 607^{et}
 608^{et} 609^{et}
 610^{et} 611^{et}
 612^{et} 613^{et}
 614^{et} 615^{et}
 616^{et} 617^{et}
 618^{et} 619^{et}
 620^{et} 621^{et}
 622^{et} 623^{et}
 624^{et} 625^{et}
 626^{et} 627^{et}
 628^{et} 629^{et}
 630^{et} 631^{et}
 632^{et} 633^{et}
 634^{et} 635^{et}
 636^{et} 637^{et}
 638^{et} 639^{et}
 640^{et} 641^{et}
 642^{et} 643^{et}
 644^{et} 645^{et}
 646^{et} 647^{et}
 648^{et} 649^{et}
 650^{et} 651^{et}
 652^{et} 653^{et}
 654^{et} 655^{et}
 656^{et} 657^{et}
 658^{et} 659^{et}
 660^{et} 661^{et}
 662^{et} 663^{et}
 664^{et} 665^{et}
 666^{et} 667^{et}
 668^{et} 669^{et}
 670^{et} 671^{et}
 672^{et} 673^{et}
 674^{et} 675^{et}
 676^{et} 677^{et}
 678^{et} 679^{et}
 680^{et} 681^{et}
 682^{et} 683^{et}
 684^{et} 685^{et}
 686^{et} 687^{et}
 688^{et} 689^{et}
 690^{et} 691^{et}
 692^{et} 693^{et}
 694^{et} 695^{et}
 696^{et} 697^{et}
 698^{et} 699^{et}
 700^{et} 701^{et}
 702^{et} 703^{et}
 704^{et} 705^{et}
 706^{et} 707^{et}
 708^{et} 709^{et}
 710^{et} 711^{et}
 712^{et} 713^{et}
 714^{et} 715^{et}
 716^{et} 717^{et}
 718^{et} 719^{et}
 720^{et} 721^{et}
 722^{et} 723^{et}
 724^{et} 725^{et}
 726^{et} 727^{et}
 728^{et} 729^{et}
 730^{et} 731^{et}
 732^{et} 733^{et}
 734^{et} 735^{et}
 736^{et} 737^{et}
 738^{et} 739^{et}
 740^{et} 741^{et}
 742^{et} 743^{et}
 744^{et} 745^{et}
 746^{et} 747^{et}
 748^{et} 749^{et}
 750^{et} 751^{et}
 752^{et} 753^{et}
 754^{et} 755^{et}
 756^{et} 757^{et}
 758^{et} 759^{et}
 760^{et} 761^{et}

intellectus et voluntas quod terminet utriusque actus
 essentia non persona. puta quod intellectus videat es-
 sentia non persona: et quod voluntas fruatur essentia
 non persona. hoc persuadet sic. primum origine quod
 gignat filium est perfecte beatum. quod nulla perfectio
 ne intrinseca habet a persona producta: est enim beatitudo
 perfectio intrinseca persone beatæ. sed si in illo potest sit
 perfectio beatitudinis: ergo in illo potest haberi obiectum ut per-
 fectio beatitudinis. non autem ut in illo priora habet essentia
 concitata tribus ut obiectum. sed ut essentia est abso-
 lute vel in una persona tamen per se: ergo non est de ro-
 ne essentie: ut est obiectum beatitudinis: ut ipsa beatitudo in qua
 tamen concitata tribus: et ita non ut obiectio siue fructus
 ad visionem siue quantum ad fructum. Modus po-
 nendi est iste. Aliqua actus habet obiectum a quo essentialiter
 dependet: et aliud obiectum secundum a quo essentialiter non
 dependet: sed tamen illud habet ut primum obiectum. sed
 igitur non possit permanere idem actus nisi habeat habitu-
 dine ad primum obiectum: quod ab eo dependet. potest tamen ma-
 nere idem actus ab his habitudinibus ad secundum obiectum quod ab
 eo non dependet. Exemplum. idem est actus visionis essentie
 divine: et aliaque res: sed essentia est primum obiectum: res vi-
 se sunt secundum obiectum. non potest autem manere eadem visio
 nisi est eundem essentie. potest autem manere ab his
 quod est visioque res. et ita potest de cooperari ad visio-
 nem essentie divine vel fructum non cooperando ad
 visionem vel fructum persone. Et igitur ostendit dubium
 de divinis attributis. Attributa enim divina sicut
 patet. distinguuntur formaliter a divina essentia.
 Quæritur igitur: utrum possit deus ostendere alicui suam
 essentiam: ostendendo attributa sua: vel carere amo-
 re sue essentie: quando horum attributorum. Et utrum
 hoc sic videtur divina essentia: et ea fructus: est beatitudo.
 cum multis non videret perfectiones simpliciter: nec eis
 frueretur. Respondetur quod deus possit de potest absolute
 cum sint obiecta secundaria (priora tamen ordine natu-
 re quam rationes) cum essentialia precedant notionalia.
 quoniam non dicit aliquem respectum ad extrinsecum: et tali visione et
 delectatione esset aia beatæ. Quia quibus attributa di-
 cantur perfectiones simpliciter. tamen radicaliter et redemptive est in
 divinitate: quod sola est ratio fructibilitatis. et secundum divinum
 dicitur. est radix omnium dicitur perfectionum. Non nota quod
 in divinis est aliquid infinitum per se: et illud est ratio
 obiecti fructibilis: cuiusmodi est divinitas: aliquid est
 infinitum per se: sed non a se: cuiusmodi sunt attributa
 quod infinitatem habent a divina essentia. aliquid est in di-
 vinitate: quod nec est infinitum a se: nec per se loquendo: quod
 ratio realis non est infinita formaliter. cuiusmodi est ratio
 seu propria: seu composita. alio si est infinita: aliquid est per-
 fectio in parte: quod non esset in filio: quod est falsum.
 Tercio de deo. In prima visio et dilectio
 est trius actualiter in via deo si sit ordinata ad mi-
 nus beatitudinis. Prima pars probatur per illud quod dicit
 Augustinus. pro de tri. cap. iij. neuter sine altero ostendit

potest loqui de personis divinis: et de potentia ordinata
 ta. Secunda pars patet: quod non potest stare in via amor
 unius persone cum odio alterius. unde in Job. dicitur. Qui
 me odit: et per me odit. Et igitur ostendit difficul-
 tas. Atque deus possit carere actu fructuosis i voluntate
 te sine visione mentis. maxime cum dicat Augustinus. Ni-
 hil voluntatis nisi per cognitionem. Unde deus quod sic. Cum
 enim visio et fructio sint duo actus distincti essentialiter
 in diversis potentibus: non appetit ratio quod non possit
 deus unum carere alio non carente: seu visione sine fructu
 tione. quod negat magister Bernardus de gradibus. seu fructu
 tione sine visione. Et quod obicitur. Nihil voluntatis
 nisi per cognitionem habet deus intelligi de lege composita. non quod
 deus possit in omni. maxime cum per Augustinum. simplices re-
 pudiant rapiunt celos. Et hoc de secundo articulo.
 Quantum ad tertium articulum sunt tres difficultates de
 clarande. Prima est de fructibilitate. Secunda est de ipsa
 fructione. Tertia de obiecto fructuosis. Quantum
 ad primum quæritur. Si fructus ipsa fructio stabilis: ut
 ultra peccare non possit. Respondetur doc. sub. visio
 quod habet deus. non caret aliquid inheret: prout per se
 et immobiliter: sic fra. alia per se et immobiliter sed non prout
 sic metalla in iris abdita. alia per se: sed mobiliter sic
 lapides super terram. alia alicui inheret immobiliter:
 mobiliter tamen respectu ad universum: sic homo gressus
 in navi mota in aqua. Sic pisciformis in spualibus
 Ceterum est ultimum finis. unde Hermes termegist
 ait. Deus est ipsa intelligibilis: cuius centrum ubique: cir-
 ciferentia nusquam. huic centro adheret per se prout
 voluntas divina et immobiliter. In secundo gradu est
 voluntas creata beatitudinis: quod per se et immobiliter inheret
 huic centro: non tamen prout: quod sit participatio divini
 tatis. In tertio gradu est homo viator: quod per se idest
 per caritatem quod habet in se: non tamen prout nec immobiliter
 huic adheret: homo quod peccare potest. In quarto gra-
 du est homo peccator: quod admodum hominis in navi adhe-
 ret alicui creature: fluctuat tamen respectu hominis: et
 trius nihil amando se: derelinqt deum: et edifi-
 cat civitatem diaboli: sed quod dicit Augustinus. de civi-
 dei. li. xliij. c. xxvij. Quas civitates fecerunt duo
 amores. Civitatem diaboli amor sui: visus ad con-
 temptum dei. civitatem dei amor dei: visus ad contem-
 ptum sui. Secunda difficultas. Si in voluntate sit aliqua
 actus neutri. dicitur scotus quod sic. unde secundum cum tres actus
 sunt in voluntate. scilicet visus. et habet referibilis. fructio. et habet
 est irreferibilis: non solum negative seu privative: sed
 est contrarie. Est tertius actus quod nec est referibilis
 nec irreferibilis: contrarie: sed solum negative. et est ca-
 sus in exemplo. Apparet in forma crucifixi angelus
 malus: et se risit alicui: et dicat sibi: adora me
 ego sum christus. sicut legitur in croniciis beati petri huius
 frater eius eundem loco suo appuissit. Quid tunc fa-
 ciet alius nutat: si fruatur peccat: quod dominus est: non est
 ausus uti: quod dicit se christus. In tali actu suspender

Ser. r. r. r. r. r.
 r. r. r. r. r. r. r.
 r. r. r. r. r. r. r.
 r. r. r. r. r. r. r.

ill. homo

in voluntate
 est in voluntate
 in voluntate

Causa in
 exemplo

8 obiecti
p. 101

actus est actus voluntatis: vel habet actus
neuter: vel orationi vacat: ut ostendat de^o qd^o e
hoc qd^o apparet: vel humiliter rñdere. sufficit
mihi xpm videre in pñia: vel alia pñia deno
tum cor inflāmātia. **Tertia diffi.** e de obie
cto fruibili: vñ finis inqñtū finis sit obiectū
bñficuz. **Sic mgt** 3o. scō. q. nō. 2. hui^o dicti
rō est triplex. **1°** qz finis inqñtū finis nō est
nisi qdā respectus rōnis. **Secda** qz nō includi
tur in diuinitate: qz iaz posita est rō fruibilis.
Tertia rō: qz si per impossibile esset aliqd sum
mū: ad qd tñ nō eēt nostra volūtas ordinata
adhuc illud faceret 7 quietaret appetitū no
strū: in quo tñ p positu nō esset rō finis. **Et** vt
videat qualiter se hēat ad obiectū bñficū: nō
qz triplex est finis. s. finis verus: finis appare
tis pñix^o. **In p^o fine.** s. vero respectu fructuōis
ordinatō finis fm veritatē cōcomitat frui
bile: 7 forte in apprehensione pcedit fructuōē
eliciendā in apparēti sicut in dubijs etiā pce
dit fm apparentiā. s. in 3°. s. pñix^o rō finis seg
tur actū: qz vel dicit modū actus vel modum
obiecti: vt talis pñix^o finis terminat actus. 7
sic p3 qd est d^m ad. q. q. s. vnica rō ē fruibilis
que est diuinitas. **Et** tñ ad rōnes in pede qd
nis factas. **Ad p^m.** Quādo qz ex textu pñi
7 c. d^m est qz bonū dē dupl^r quo ad ppositum
vno^o vt est passio entis: 7 isto^o est in quolibet
gñe: s. non sufficit ad rōnē fruibilis. **Alio** mō
vt bonū pfectū. 7 hoc radicaliter est in diuini
tate que est radix oium diuinorū fm dyon. iō
ipsa rō fruibilis. **Ad scdm** dicif: qz duplex ē
quietatiū. s. qd solū: 7 quo 7 qd simul. pñone
diuine sunt qdā siue que quietat nō tñ inqñtū
pñone: sed inqñtū diuinā hñt essentia. sic dico
de attributis: qz n. quietant hoc hñt a diuina
essentia. diuina vō essentia ē quo getatur: et
qd nos getat. et qd obicit: qz diuine persone
sunt infinite 7 attributa sñnita. dico qz habēt
hoc ab essentia: iō non pcludit. **Ad tertiu**
dico qz reduplicatio pōt capi dupl^riter. vno
mō vt specificat solū rōnē reduplicati. **Alio**
vt dicit reduplicatū esse eām quare pñuz inest
subiecto. 7 isto^o pprie dicit reduplicatio. si igitur
tur capif isto scōo mō maior est vera 7 minor
falsa. si p^o mō maior falsa 7 minor vera. 7 tñ
est dicit in minori fm p^m modū videbim^o deū
inqñtū tres: p3 intelligi idē trinitas videbif
ita qz nō reduplicet. **Et** cū pbatur: qz cū redu
plicatione: qz credimus deū inqñtū trinus. vi
sio aut succedit fidei. dicēdū est qz nō ē simile
qz hic in via essentia nō cāt in nobis imedia
te actū credēdi: sicut causabit in pñia imedia
te actū vidēdi. vñ mō trinitas pōt esse rō for

malis cogniti: tñc aut tñ erit cognita: qz tñc
videbif per rōnē essentie in se pñe: vt per rō
nem obiecti pñi. **Et** sic p3 ad qñē. **Ex** pñe
senti distinc. tres de mente magistri eliciuntur
cōclusiones. **Quaz** p^o est. Omne scibile ē vt
est dignū noiabile: aut res: aut signū. **Et** hāc
pclusionē deducit a pñ^o nostri textus: vñqz ad
illud caplm. **Ad** ergo in rebus pñiderā dā 2c.
Secda p^o. **Scda** trinitate in terris fruimur
sicut ibuimur docta pietate. **Et** ista p^o tractat
ab illo caplo. **Ad** ergo in reb^o 2c. vñqz ad illd
caplm. **Cum** aut hoies 2c. **Tertia** p^o. **Nec**
hō hoie nec deus frui nobis: sed vtur mira
dulcedine. **Nec** p^o deducit ab illo caplo. **Cū**
aut hoies 2c. vñqz ad cap^m illud. **Hic** pñiderā
dā 2c. vbi dubiū mouet de virtutib^o: 7 soluit
7 vlt^o de tota epilogat distin. **Sequit** i textu.
Et itaqz vera 2c. **Hic** signat secūda
distin. hui^o pñi li. finiaz: que ita pñinu
atur ad pcedentē. **Ita** postqz in pce
dentē distin. mgt huius libri ingiuit mām in
qua de vti 7 frui pñissa est p^o necessaria noti
ficatio. 7 scdo earū dē pclusa ē vtilis epiloga
tio. **Munc** mō 7 tertio dat executōiā: in qua
inferit vnitatis 7 trinitatis miranda explica
tio. **Et** diuidit in ptes tres pñapales. **1°** n.
agit mgt de scīssima vnitare 7 trinitate. **Se
cundo** de ea cōcludit grata breuitate. **Tertio**
de scia dei atqz volūtare: 7 p3 ordo. qz p^o non
dicit respectū ad extra: s. scda. **Secūda** incipit
in fine. xxxiij. distin. de sacro vnitatis atqz tri
nitatis. **Tertia** distin. xxxv. huius pñi libri.
Aug. s. disseruerim^o. **1°** itez ps in qua agit
mgt de scīssima vnitare 7 trinitate in tres di
uidit. **1°** n. agit de ea fm qd p fidei pñessio
nē fideliter credit. **In** 2° p3 qz per pgruā rōnē
mētaliter capif. **In** 3° fm qz per debitā locu
tiones vocaliter exprimit. **Secda** incipit in 3°
disti. **Apłs** nāqz ait 2c. **Tertia** dist. xxiij. **Post**
pñicta nobis disserēdū vñ 2c. 7 p3 ordo. **1°** n.
us. n. est credere. **Secdo** itelligere qd creditur
est. **Tertio** sermone explicare. **1°** ps que
est pñis distinctio: in qua agit de scīssima tri
nitate 7 vnitare 2c. fm qz per fidei pñessionem
2c. in tres diuidit ptes. **In** p^o pte pñmittit mo
dū pcedēdi pp materię difficultatē. **In** scda
ex ordine pbandi: codicis veteris dat auctez.
In 3° fine pcludendi fert noui muneris pñe
maiestatē. **Secda** ibi. pponamus igit in medi
um. **Tertia** ibi. nūc vō post testimonia. **Sur
sus** pñia in qua pñmittit modū pcedēdi
2c. in tres diuidit. **In** quaz p^o dicit istud ne
gociū fore ptractandū cū modestia 7 timore
In scda supponit intentionē scribētiū ex vñ

ritatis more. In tertia concludit ordinem di
micantius inmersos errore. Secunda ibi. **Q**uod
cathe. 2c. Tertia ibi. Ceteri vt i. li. 2c. **E**t Ru
sus fa pars in qua ex ordine pcedendi 2c. in
tres diuidit. In pma legis testimonio dei pā
dit vnitas. In fa eiusde fastigio summa cla
rescit trinitas. In tertia pphico collegio tan
dem venat veritas. Secda incipit ibi. Perso
naz qd pluralitatē. Tertia incipit ibi. Ille et
maximus pphetarij 2c. Et h diuidit in tres.
In quaz pma ondit vnitatis 2c trinitatis con
sistui. In fa eterne gnatiois miferetur. In ter
tia pcor dis spiratiois solatiū. Secda ibi. Ba
uid qd eternam 2c. Tertia ibi. **E**t spifancto
2c. Rursus tertia ps i qua fine pcludēdit 2c.
in tres diuidit ptes. **E**t In pma duoz testōriū
ponit vniū. In fa magistri morz dōatur iſtru
ctio. In. iij. cetus aploz ps pmluoz. Secda
ibi. **D**ns itaqz xps 2c. Tertia ibi. Iohēs quo
que in epistola 2c. **H**ec est diuino 2c. Circa
quā talis generatur 2c.

Scdus ē ad qđem rissu. Terti^o monēbit dū
bia. Quo ad primū pmo occurrit de^o. Deus
fz hermetē seu mercuriū i li. diffinitioni dei.
ē spera intellectuali cui⁹ cētrū vbiqz est: circūfe
rētia nulsq. Dicit de^o spera qz sic in spera nec
pncipiū ē nec finis. sic de^o de se dicit. Ego suz
alpha z pncipiū z finis. Dicit intellectuali qz
testate aplo ad thimo. Lucē inhabitat in acces
sibil. Et de^o ipūs ē. h. idē ponit idē hermes i
li. de bono ad asclepiū. Et q p3 qz ſuiter pec
cauerūt epicurei qui i suis triapoxis posue
rūt corpale dei. vt innuit mar^o tull^o in li. de
de nā deoz. Et q. cuius cētrū ē vbiqz. cētrū
dei ē creatura. sicut. n. cētrū i spera: respectu
spere h3 non pūctū: sic creatura respectu dei.
h3 cētrū ē vbiqz: qz nullus ē loc⁹ vbi nō sit cre
atura. Circūferētia qđ nulsqz: qz dei maiestas
cōphēdit neqz. Et fm cētra doctoꝝ subti.
de^o ē ena infinite intellectualitaz: volūtaz: dōi
tatis: potētie: z cns ad se sūine necariū. Nū
fm io. dā. li. i. suaz finaz. Hoc nomē de^o d^o a
triplici noie. s. ab etbi qđ ē ardere: vel tethi:
qđ ē fouere: vel theaste: qđ ē videre: qz ardet
caritate. fouet pietate videt oia claritate. Et
quis nā h3 nomē nō capis hic: sicut capis i fo
phisticoz. qū diē phus. q nā ē. pncipiū z cā
mot⁹ z quies ei⁹ in qđ ē fm fer: z nō fm accūs.
Et d^o hic nā cns cōpletū pfectā hīs cētia.
vii ista se hnt p ordinē. subā: nā: cētia: z qui
ditas. Dis. n. subā ē nā: sed nō ecōtra: qz qli
tas ē nā nō subā. ita ois nā ē essentia: non e3:
qz rlo est cētia: nō tū est nā: qz non est. pprie
alici⁹ actōis pncipiū. qz vō sit essentia p3 ex
famofa auctate ph^o extracta a. v. phicorū. f.
cētie pdicamētoz cētrū impūctū. Dis ista
essentia ē qditas: nō e3. nā in deo multe sunt
quiditates z vna essentia. Et hēqz terti^o ter
minus. s. psona. psona fm boetiū li. de duab⁹
naturis zynica psona xpi ē rōnalis nature: in
diuidua subā. Et veri⁹ fm Ric^o. i. li. de tri.
corripiente istā descriptionē. ē intellectuali na
ture incōicabilis subfistētia. Unde ista apud
grecos se hnt p ordinē. v3yā: v3yōis: ppoitafz
z p3opon d^o in latino correspōdēt. Et essentia
subā: suppositū z psona. de qbus als dicitur.
Et h de prio. ar. Et Quātū ad. h. ar. sunt tres
pōnes. Pma est de diuina vnitate. Scda de
scitissima psonaz trinitate. Tertia de eaz ger
manitate. Et Sit q pma cōdo. Et eo3 p3ura
litas est impossibilis. Istā p3o dimissis aucto
ritatib⁹. q sunt qli infinite. pbat triplici me
dio. f. rōne potētie: intellect⁹: z volūtaz. Rō
ne potētie sumo arg. Et ch. in li. ij. de tri. ca.
vltio. ops suo velle p. pducef oē possibilis: z

suo nolle impediri. Si igitur sunt duo dii: quod unus vellet alii non nolle: et ita unus faciet alium nullipotentem. Ad si dicat quod fecerunt concordia ut in pace operarentur: somnium est. sufficit mihi quod unus possit facere quod alii non nolle: vel destrueret quod alius vellet. Et secundum meum sumit ex parte intellectus. Ar. sic. Si sint duo dii sunt a et b. tunc quod unus intelligat alium vel non. si non tunc non est perfectus: quia ignorat perfectissimum cognoscibile: et ita non est deus. si autem intelligit: quod quod. aut per essentiam propriam: aut per essentiam dei intellecti. si secundum: quod cognitio dei intelligens est posterior deo intellecto. et cum cognitio dei sit deus: sequitur quod deus intelligens est posterior deo intellecto. et ita non est deus. Probatio prima patet: quia cum omnium distinguat ab intelligente: semper actus est posterior obiecto cognito. si autem deus intelligens per essentiam propriam intelligat: igitur non intelligit ita perfecte sicut alii deus est intelligibilis. Probatio patet. quia perfectior est cognitio per essentiam cogniti quam per speciem aliam: nisi cognoscens contineret enuntemer cognitum: quod non facit in proposito. Tercio habet idem probat ex parte voluntatis. Si enim sunt duo dii a et b. quod quod a. b. diligit: aut fruitur: aut vitat. Si a. vitat. b. peccat. quia est summum bonum: et per patet non est deus. Si vero a fruitur b: et fruitur et seipso: ergo habet duo obiecta addequata: et est beatissimus: quia quilibet est omnium beatissimus: quod est impossibile: quia tunc esset aliquid beatissimum aliquid: quod non existeret nichil. beatissimus esset: quod implicat. Ex quo patet infero errore fuisse pessimum epicureorum: qui tot deos posuerunt quot sunt entia visibilia. ita quod cuiuslibet visibili deum dabat proprium: et vocabatur hanc ligam synthomam. Infero secundo puerius fuisse errorem academicorum: qui celos et planetas deos nominabant. Infero tertio errorem stoicorum fuisse impium: qui deos invisibilia in celis ponebant multitudinem. quam opinionem et si ante zeno non fuerit: qui fundavit scholam stoicam: Hermes ad asclepium secutus est ponens tres deorum ordines. deos celestes. deos aereos: et deos terrestres.

Contra omnes istas fatuas opiniones dicamus illud primum. An omnes dii generis deo. dominus autem esse. Sed dubitat an aliquid philosophorum unitatem dei posuerint de quod tres fuerint qui posuerunt. Primum fuit Socrates qui atthenis veneno et necatus: quia negavit deorum pluralitatem. ut refert Apulegius libro de deo socratis. Secundo fuit Plato. de quo dicit Boetius libro de discretis. Platonis probata divinitas. Tercio fuit Aristoteles. qui in fine. in methaphysica. dicit. Entia nolui male disponi unum ergo princeps. Et hoc de prima personae. Secunda personae est de scitissima trinitate. Cum sentientie unitate stat perfectissima personarum trinitas. Ad hoc probum unicam

rationem. Iohannes. scilicet. docet. sub. quod talis est. Quicquid de ratione sua est principium productum in quicquid est a se et sine imperfectio: ibi est principium productum. sed in divinis suo duo principia productiva perfectissima a se sine imperfectio. scilicet intellectus et voluntas. igitur his duobus principijs sunt due personae productae per unam productam. filius per intellectum matris. generationis et spiritus sanctus per voluntatem matris inspirationis. Et si obijciatur quod in nobis talis intellectus quam voluntas productae accidunt. talis enim intellectus in nobis quod voluntas est accidens. Respondeo quod in talibus videtur regula beati dyo. Ad quod transferimus aliquid ad deum: dimittenda sunt ea quod sunt imperfectio: et accipienda sunt ea quod sunt perfectio. Ad propositum quod intellectus et voluntas sunt principia productiva: perfectio est. quod autem productae accidunt inherens et non aliquid subsistens est imperfectio. ista relinquimus imperfectio: et loquimur de divinis. et accipiamus primam quae est perfectio. et dicamus quod per intellectum productae personae subsistentem. quod vocatur filius. et ab eo per voluntatem productae personae subsistentem quod vocatur spiritus sanctus. Sed dubitat utrum aliquis philosophus de hac trinitate fecerit mentes. de quod tres reperitur egregij philosophi.

Primum fuit hermes termegistus suus mercurius egypti. qui in libro definitionum dei dicit. Ad hoc nas gignit moade. et in seipso reflectit ardore. id est. per gignit filium. et spiritum in abobus amoris reflectit. Secundo fuit plato sicut inuit augustinus. philosophus formasti inquit mihi dominus quidam platoiconum libros a greca lingua in latinam versos. ibi legi non habeo verbum sed eisdem sententijs: quod in principio erat verbum: et verbum erat apud deum et cetera. verbum et verbum caro factum est. quod non legi ibi. Tercio fuit macrobius. qui super somnium scipionis togotani. id est. patris: et nomen et deo nata posuit. Aliqui addunt quartum. scilicet. Aristoteles. quem in personae celi et mundi: habet numero ternario adhibuimus nos manifestare deum habet. falso. quia secundum commentatores solus ibi secutus est leges pitagore qui suscepit deos in tribus venerari scilicet. sacrificijs. laudibus: et in genuflexione. Et hoc de secundae personae. Tertia conclusio est de divinarum personarum germanitate. Tanta est divinarum personarum unitas et amoris et naturae: ut maior non possit intelligi ista personae probat primo auctoritate Bernardi. qui in libro de personis. inter nonne unitates ista suprema posuit: et quod summe sunt unum probatur primo medio. Quicquid aliquid ita se habet quod infinitum in tensine idem numero includunt: et mutuo in se sunt per circumscriptionem: ita summe sunt unum: sic sunt tres divine personae: quia includunt divinam essentiam: quod est infinita: et simul in se sunt. Iohannes. xiiij. Ego in personae et personae in me est. Tunc in huiusmodi ternario recte ratio principij perficitur. Est enim intelligere principium quod non est principium. ecce per. Et principium

qđ ē pncipiatū ecce filius. et pncipiatū qđ nō
est pncipitū quo ad intra. ecce spūscū. Nec
est modus qrtus rependus. De vnitāte dō
amoris dicit Ricpar. Est triplex amor. Gra-
tuit⁹. Debitus. et ex vtroz pūxtus. Gratui-
tus in pte: qđ dat et nō accipit. Debit⁹ in spū-
scō: qui accipit et nō dat. Pūxtus in filio
qui dat et accipit. Nā merito numer⁹ ternari-
us trib⁹ pgruit psonis: qz numer⁹ iste hz pma
et summa numeroz pfectioez siue pñderet in
se: siue in qrtitate pūxta: siue tertio in nā. In
se: qz pmas ē numer⁹ qđ pstat ex oib⁹ suis pti-
bus. vñtas. n. et dualitas simul iūcte tria faci-
unt. In qrtitate ē: qz oē qrtū trib⁹ pñst. pū-
cipio. i. medio et fine. vt hz pñus in pmo celi
et mudi. In nā ē: qz i qñbet creatura ptingit
repere vestigiū qđ ē in trib⁹ et in hoib⁹ imagi-
nē qđ in trib⁹ pñst. Sz dubitat vtz hec pñ-
ne sint solū eēntia: sic qđ nūp dicat vltra vel
dicant aliqd distinctū formalē ab eēntia. Bi-
co qđ nō ē intelligibile qđ tres pñone solū dicāt
diuinā eēntia: et tñ iter se distingāt vñ neces-
se ē qđ tā pñntal qđ filiatio qđ spiratio passiua
dicāt rōes distinctas formalē ab eēntia diua-
als dīcto. eēntia vā de eodē: et fm idē qđ pñti-
tas distinguit nō eēntia: eēntia pñat nō pñ-
ntas. et sic de alijs. de h⁹ apñus. j. et h⁹ de scdo
articulo. Quo ad 3^m articlū sūt tres difficul-
tates iuxta tres pñones. Prima ē vtz de⁹
possit nobis pñare suā dītātē vt dij dicamur
Rñ. qđ sic. sz vt videat quō: nōndū qđ de⁹ tri-
pñ. In nō nūcupatiue. pñe. cor. viij. Si qđ
dē sunt dij multi. Scdo adoptiōe. in ps. Ego
dixi dij estis. et isto mō pñat nobis dītās: nō qđ
uos informet sicut albedo parietē: sz visione
et fructōe in deū trāsfōmamur. 3° dē nā. i. ps.
de⁹ deoz lo. ē. isto mō nō pñat ab eē: sz soluz
itra. Scda difficultas vtrū illa vñtas qđ sūt
diue pñone vñ sit aliqd positū vñ pñatiū
Dico qđ illa vñtas pñt capi dupl^r. vno mō sū
damētal: et sic dīc pñne seu positū: qz diuā
eēntia. alio mō formalē: et sic dīc negatōez: qz
nō dīc nisi i diuisione. 3ª difficultas ē. qual ē
amor ille qđ sūt vñ i amore tres pñone: dico qđ
ē tripl^r dīct⁹. Est vñ eēntial qđ ē in trib⁹ sicut et
eēntia. Est scds qđ ē i pñe et filio spūscū pñu
cēntib⁹: et vocat amor ille spiratio actia: ita qđ
spiratio actia ē qđ seu qñvñt qñ vñculo amo-
ris i. pñductiōe spūscū. Est 3° amor qđ dī spirā-
tio passiua: et i ea vñt pñ et fili⁹ sicut i suo p-
ducto. Et sic pñ qđ ē dīcēd ad. q. l. qđ cū eēntie
vnitate stat pluralitas pñonaz. Ad p^m dico
qđ si i maiori pñ illd sitelligat positio possibil^r
maior ē vā et minor falsa. nll^r. n. positio possi-
bil^r pñt deesse vna pñona i diuino. Et si istos qđ

fili⁹ deesset pñ nō min⁹ eēnt bñs dico qđ si fili⁹
deesset sūmū bonū deesset: et sic pñ nō eēnt bñs: et si
fili⁹ deesset: et pñ nō deesset sūmū bonū nō deesset: et
sic pñ eēnt bñs. Et ita dīcē remouet vñā p-
sonā remanēte alia. Si at i maiori ponat pñ
icōpossibiliū: tñc maior ē falsa et minor vā. illd
vō nō ē ponēd i sūmo bono qđ nō pñt pñ sine
pñne icōpossibiliū. Ad 2^m dico ad minorē qđ
si due. pñducte et vna ipñducta. et ad pñatōez
dico qđ vñ ē qñ ē limitatū: nec hz dīcē pñā
pñducti. Sz p. vō ē i pñpō. nā pñ ē infinit⁹: et
hz i se duas secūditates. i. volitiua et intellectiua

Ad 3^m dico qđ reducūt et i vñā pñonā et i vñi-
cā eēntia. Nā fili⁹ et spūscū pñcipiat a pñe:
et ita pñ ē pñ^m totū dītāt fm Aug. et sic pñ qđ
Ex hac 2ª dīct. trahūt tres pñes. Prima est i
maiestate benign⁹ de⁹ cū trinitate ē finis me⁹
Et pñt. a pñ⁹ d. vsqz ad illū. j. De hac iūct re-
sūma et excel⁹ et c. Scda pñ. Cū modestia
dōtioris si igēua xpi fm oīs. Et icipit ab illo
cap. de hac igē et c. vsqz ad illū locū Letex vt i
li. i. di. 3^a pñ. pñmū sacra meditat scrip⁹ vt
pñ loqē vñtas pura. Ista pñ pñt ab illo loco
Letex. vt i li. i. et c. et durat vsqz ad finē dīcti

Pls nāz ait et c. Conis. Seqūt i textu.
Hic signat 3ª distinctio h⁹ pñi. In qđ
pñ qđ sup⁹ i pñcedēti dīct. egit mgt dīct
sima vñtate et trinitate hz qđ credit. Hic pñr
de eadē agē fm qđ itelligit. Et diuidit i tres p-
tes. In pñā. n. ad oñdēdū vñtātē eēntie: et
trinitatē pñonaz pñgruas adducit sūtudies.
In pñā soluit emergētes dubitatōes. In 3^a de-
teriat vñtātē et trinitatē pñditōes. Scda icipit i
di. iij. Hic oñt qđ sūt necēaria. 3ª icipit di. viij
Hūc dītate et c. Itex pñā ps diuidit i tres
In pñā oñdit vñtātē fastigiū ex mltiplici cre-
aturaz pñderatōe. In pñā oñdit tritātē mltifera-
um ex ipñessa vestigiū pñditōe. In 3ª oñdit eiū-
dē tritātē claz idēiū in expñsa ymagis rōe. 2^a
ibi. Hūc restat oñdē. 3ª ibi nūc vō ad eā iā p-
ueniam⁹. Rursus. i. pñ. qđ ē pñtis distinctiōis
i qđ oñdit vñtātē fastigiū et c. i tres pñes dīct.
In pñā adducit pauli auctas. In pñā ptangit
sciri diuersitas. In 3ª pñcludit apta vñtas 2^a ic-
pit ibi. Nā sicut ait ambro. et c. 3ª ibi. Ecce tot
modos. Et hec ē diuilio et c. Circa quam et c.

Trū in aliq pceptu vñuoco a nc-
bis possit de⁹ pñ nāz distincte cogno-
sci. Et arguit qđ nō triplici medio.
Primo sic. Nullū sūme simplex hz aliqd cū
alijs cōe: sz de⁹ est sūme simplex igit nūp hz
cōe cū alijs. Maior pñ ex quid nois sūme. n.
simplex dīct: qz in sūmo sue extat simplici-
tatis: qđ nō esset si aliquid hēret cōe cū alijs:

qz oporteret et q aliqd heret ppiu illd cōe
phs: et ita simplici⁹ eet si solū eet illud ptra-
hens. 2° p⁹ qz oēs pfectiōes simpliciter
ponunt in deo in sūmo. sicut d⁹ sūme bonus
de⁹ sūme sapiēs sūme iust⁹ et c. simplicitas autē
est pfectio simplr et ita ē i deo in sūmo. Sedo
arguo sic. Rōne s⁹is gualit⁹ okā. Si aliqd est
cōe vniuocti deo et creaturis. igf aliqd qd est
in deo ē dānatū. p⁹is est hereticū et piaz offē
suū auriū. sed p⁹ia pbat. assumo enī aliquaz
qddatē cōez puta ens. ista enī si sit vniuoctā
deo et iude: et i deo btā: et in iuda dānata se q⁹
ppositū. Tertio ar⁹ sic. extremis pdictiōis nī
hil ē cōe vniuocti. s⁹ de⁹ et creatura sūt extre-
ma pdictiōis g⁹ et c. Assumptus seu maior p-
bat: qz pdictoria se hūit vt affirmatio et nega-
tio qb⁹ nihil ē cōe. 2° p⁹ia p⁹ qz creatura est
mortalis: de⁹ nō ē mortalis: creatura est fini-
ta de⁹ nō est finit⁹. et sic differētis cōditiōib⁹.
In oppositū vero af. aucte auice. et algazael
ei⁹ abreniatoris in suis methaphisicis: q abo
ponit subm methaph. et ens cōe deo et crea-
turis. in ista qōne sūt tres articuli. Primus
terioz declaratiu⁹ Sedo ad qōne respōsiu⁹
Tertio ad dubia. ¶ Prim⁹ termin⁹ est vniuo-
cti. Vniuoctz d⁹ q⁹ vna vocatio: q⁹ i. in aliq
voce et qdditate voci cōrūde te multa vocāf
Ex quo p⁹ q in singlarib⁹ nulla est vniuoctā-
tio. vii p⁹is in anpntis dīc. vniuoctā sunt quo-
ru⁹z nomē est cōe et fm illud nomē ratio subē
ē eadē. Elii noto q vniuoctā ppleta triplices
h⁹ pdictiōes. s. vni⁹ pceptū qdditatis. vniū mo-
dū existēcie i vniuoctatis: ordinē eundē descē-
dēdi: sic hūanitas (verbi g⁹a) h⁹ eundē cōe
ptū: sup h⁹ eundē modū exndi i sorte et plato-
ne: et eundē descēdēdi ordinē: qz eq primo ve-
nit in vno sicut in a⁹ Ab ista pfecta vniuoctā-
tiōe aliqū deficit ordo descēdēdi: et remanēt
alie due pditiones: sicut i numeris. Unde nu-
mer⁹ p⁹ descēdit in binaz q⁹ in trinariū: et in
trinariū q⁹ in qternariū. et ita de alijs. Aliqū
deest mod⁹ existēcie: sicut in subā et accidēte qz
subā per se stat: accidēs i alio. Aliqū stat solū
vnitas qdditatis: sicut est i pposito a ponēti
bus ens vniuoctz deo et creaturis: qz pri⁹ est
ens in deo: q⁹ i creaturis ceteris. Nec oz qrt⁹ f
addē pditionē vt addit francis. de marchia.
sup p⁹ia p⁹ q. s. vniuoctā eandēz habeāt pfe-
ctionē cēntialē: qd h⁹z itelligit⁹ p⁹itate: alē nihil
diceret sup alē pditiones. Qui. n. dixerit atqz
inde ē equalē in pfectiōe in nālibus afē xpī:
error in qrt articl⁹ paritēsis. ¶ Sedē hic ter-
min⁹ pcept⁹. Cōcept⁹ d⁹ a pceptio p⁹is: et dicit⁹
triplici⁹. vno⁹ et p⁹ d⁹ pcept⁹ nālis. vel in ma-

trice semiali. sic d⁹ xpo ihu: simbol⁹ seu simbo-
lū dīc. Cōcept⁹ de spūscō nat⁹ ex maria vgi-
ne. Sedo d⁹ pcept⁹ noticiā mētis iterioz: fm
q⁹ d⁹. iste ē pcept⁹ me⁹. i. noticiā mea. Tertio⁹
d⁹ pcept⁹ qdditas itellecta: fm q⁹ dicit alga-
zael in sua mēphica. 2° itellect⁹ est cert⁹ de
vno pceptu et c. Noto tū q differt fm vīz vo-
cabuli qdditas et pcept⁹: qā qdditas dicit so-
lū obiectū cognoscibile: vt puta ipsā pure rel-
entitatē potentē pcepti: adhuc abstractum ab
ipsa possidētē cōceptiōis passiue. fm qd dicit
Auice. in pncipio. v. methaph. Equitas est
tū cānitas. Cōceptus vero noiat ipsā qddi-
tatē itellectā. ita q dicit quoddā cōstitutū ex
cōceptione passiua et qdditate. Ex quo p⁹ q
qdditas dīc vniū p⁹ se: s⁹ pcept⁹ vniū p⁹ accidēs
Et h⁹ ē q solz a ffe Nicolao boneti dīcī in sua
methaphisica de obō sub pcepti⁹ et cū concipi-
obm. n. sub. pcepti d⁹ pura qdditas. s⁹ obiectū
cū pcepti d⁹ obiectū tā cognitiū pōt et alia as-
gnari dīa. quia pceptus nō solū noiat qddi-
tatē: sed et singularitatē: quia singularia ml-
ta pceptiunt. pcept⁹ p⁹ de actib⁹ n⁹is itelligēdi:
q⁹ in nobis expimur: qdditas vō nō. ¶ Se-
quē hic tert⁹ termin⁹ distinctē cognosci. Co-
gnitio. n. fm doc. sub. in hac dī. q. i. ar. i. et c. i. f.
diuidit tripliciter. In actualē: habitualē: et
virtualē. Et vocat actualis qū obiectū actu
pcepti. habitualis qū itelligēs h⁹z habitū quo
promptū est in actū exire itelligēdi cū volue-
rit. virtualis qū illud qd itelligit est p⁹ pnci-
palis itellecti. et qlibet istaz diuidit in tripli-
ces aliā. In cognitionē cōsufam: cognitionē
p⁹use: et cognitionē distinctā. Cognitionē cōsu-
sa est qū aliqd totūle aut itegrale cognoscit
nō cogitādo de ptib⁹ subiectiuis seu integra-
lib⁹. de p⁹ sicut cognitio alia sine suis spēb⁹.
De 2° sicut cognitio dom⁹ nō cogitādo disti-
cte de tecto seu parietib⁹. Cognitionē vō p⁹use
est qū qd nois solū cognoscit: sicut dī cogno-
sco solū qd hō: v⁹ hīc ocer⁹ hīg⁹. Tū cognitio
p⁹use dīc a cognitionē p⁹usa. qz cognitio p⁹usa
attingit et rē et: s⁹ grosso mō: sed cognitio cō-
fusa soluz nomē. Cognitionē vō distincta qū p-
tes seu itegrale seu subiectiue v⁹ pōt⁹ pstitu-
tine alicui⁹ cognoscunt: sicut d⁹ q⁹ hīc cogni-
tionem distinctā hois: qū cognoscit q hō est
aīal rōnale mortale: et est ista cognitio p⁹ia i
ordie pfectiōis: s⁹ posterior in ordie origis. si-
cut auice. de mēphica dicit q est vltia in or-
die doctrie: et p⁹ia i ordie distinctiōis. Et h⁹ d⁹ p⁹
arti. ¶ Quātū ad scēdū articl⁹ sūt. 3. op. po-
nēde. due iprobāf. itia tenebīf. p⁹ima ē hē-
rici d⁹ gādauo. Et pōit iste op. vt colligū ex dī

uerfas dictis ei⁹. q^o deo z creature nihil ē cōe
vniocū: s³ pp simplicitatē entis: qū ens itel-
ligit videat cōe. tū fm veritatē ali⁹ pcept⁹ est
entis deo pueniēs: ali⁹ creature. vnde iste co-
gnitōis dei pōit triplicē gradus. s³ gñalissime
gñali⁹: z gñali⁹. Generalissime itēz i tres di-
uidit grad⁹. ¶ Primus grad⁹ est qū de⁹ co-
gnoscit qd ē hoc ens: z dīc q^o tūc ipsectissime
cognoscit de⁹: q^o ens in q^o tūc cognoscit nō ē
totū cognitūz s³ ps cognitū. z alia ps est hoc.
¶ Secundus grad⁹ qū cognoscit in ente acce-
pto priuatiue nō deteriato. s³ determinabili
z dīc q^o ens isto mō est totū cognitū: s³ nō est
vniocū sed analogū deo z creaturis. ¶ Ter-
ti⁹ grad⁹ gñalissime pceptū deū ē in ente in
determinato negatiue: z iste est deo ppi⁹: ne-
gat enī z deteriorationē actu z ptatē determina-
ri. ¶ Scd⁹ qd pncipal⁹ ad cognoscēdū deū
s³ gñali⁹ ē: qū cognoscit aliqd attributū in sū-
mo vputa sūme sapiēs: sūme bon⁹ zc. ¶ Ter-
ti⁹ v⁹ grad⁹ pncipal⁹ ē qū cognoscit attributū
i sūmo: vputa sūme sapiēs sūme bon⁹ zc. i ēē
simplici dei. Et ita pz ex discursu isto subtili:
qd itēti ei⁹ ē deo z creaturis nihil fore vniocū
cū cōe. Et cetis ei⁹ dīcis pp plicitatē obmīssis
Ar⁹ s³ istaz op⁹. z triplici pbo medio: q^o deo z
creaturis aliqd ē cōe. ¶ Pr⁹ m⁹ mediū erit doc.
sub. An itellect⁹ ē cert⁹ d⁹ vno pceptu: z dubi-
us d⁹ duob⁹ h⁹ illū pceptū de q^o est cert⁹ aliū z
vniocū ab ill⁹ d⁹ qd⁹ extat dubi⁹. s³ fuerit cer-
ti p⁹ i deo qd erat ens dubitabat tū an crea-
tū se uicreatū. igit pcept⁹ entis est cōis vniocū
c⁹ deo z creaturis: siue creato z icreato. ¶ Ma-
ior ē nō. p⁹ tū enī iccludit submī: s³ n. nō ē ali⁹ cō-
cept⁹: ille de q^o ē cert⁹ ab illis de qd⁹ est dubi⁹
s³ dictō vā eēt de eodē qd⁹ iplicat. ¶ Huic for-
tissime rōni. Aliq⁹ dīcūt q^o est regla scoti: z q^o
trāseat cū regla sua. Quib⁹ ego rīdeo: q^o si nī
curāt de scoto: vadāt ad methaphisicā alga-
zael: q^o maxim⁹ reputat⁹ est methaphisicus. z
istā regulā qū hīdēv bis repīct. vñ regla ista
si ab iuctor noiet dī nō scotica: s³ algazaeli
ca nūcupat. ¶ Scd⁹ ad idē ar⁹. Quicūq⁹ ppe-
tit diffinitō z diffinitū: s³ diffinitio vniocū cō-
petit enti i qū ens: igit ens ē vniocū z p⁹ tur
de deo z creaturis: q^o de⁹ ē ens z creatura est
ens. z sic pz ens ēē vniocū deo z creaturis.
¶ Maior pz d⁹ se: z mior pbat. Vniocū enī sūt
q^o nomē est cōe: z rō subē ē eadē: ens h⁹ idē
nomē i deo z creaturis z eadē rōnē. Diceret
aliq⁹ h⁹ ē falsū qā ens nō h⁹ diffinitōez. ¶ Rñ⁹
q^o equocat d⁹ rōnē: nī ei d⁹ sumi dī dī: z rō subē
ē ead⁹ rō. p⁹ diffinitōe: q^o sic capiēdo vltie dīe
z ceta simplr simplicitā nō eēt vniocū: s³ d⁹

sumi. p⁹ rōe subīua. z ista ē entitas i ente q^o ē ea-
dez: nec ē mīz cū ēt ibi subā: dū dī rō subē nō
capiat. p⁹ pnto subē: q^o tē i pntis ceteris nī eēt
vniocatio: s³ sumat aut. p⁹ eētia aut. p⁹ qddi-
tate. ¶ Tertio sic ar⁹. nll⁹ ens equocū ē submī
alicui⁹ scicī: s³ ens ē submī methaphisice: q^o nō
ē equocū s³ vniocū. ¶ Maior pbat auēte p⁹ i
i sine pmi posterioz. Scia inqd est vni⁹ gñis
subi: passioēs z ppetates p⁹ siderās. ¶ Maior p-
bat auēte auicene assigntis submī methaphis-
ce ens i qū ens. Diceret forsā aliq⁹ q^o nī seq-
tur q^o sit cōe vniocū deo z creaturis: s³ bñ in
aliq⁹ b⁹. S³ cū reuerētia talī: imo q^o ex q^o i me-
thaph⁹. assignat. submī: z submī d⁹ ēē cōe p⁹ si de-
ratis pncipal⁹ i illa scia: d⁹ q^o nūero ē de⁹ fm
auicena: sequit⁹ q^o sit cōe deo z creaturis. z sic
pz ipugnatio s³ p⁹ i rōi i h⁹ q^o pōit solū analo-
giā i ente: z nō vniocatioē. ¶ Scd⁹ a op⁹. ē sci-
thōe z ista op⁹. sic p⁹ cludi ex dīcis opinātis.
pōit qdditatē rei mālīs: ēē obmī itellect⁹ nfi.
Cul⁹ pō i h⁹ p⁹ hīstia. dīc q^o potētīarū triplex est
mod⁹. Aliq⁹ s³ alligate penit⁹ māe: z q^o ad eē:
z q^o ad opari: sic potētīe sensitīue. Alie sūt so-
lute a mā: z q^o ad eē z q^o ad opari: sic sūt āgeli
ci spūs. Alie sūt solute q^o ad eē: z sūt i mā q^o ad
opari z sūt qū i medio duaz p⁹ dīctaz sicut est
itellect⁹ p⁹ iect⁹. Et applicādo ad sūū ppositū
hīc pōit. p⁹ portio abūtr triplex obmī sensitīue:
obmī simplr māle: separete simplr qdditatē se-
paratā: p⁹ iectē qdditatē māle. Et quo ad p⁹ i-
ctū istū arguo triplr s³ enīz. ¶ Pr⁹io qū aliq⁹ pō
h⁹ aliqd obmī adeqū: neq⁹ p⁹ nāz in id qd nō
cōtinet sub suo subō adeqū: pz de visu. vīsus
enīz neq⁹ i sonū: qā nō p⁹ tinct son⁹ sub colore:
q^o ponit obmī vīsus. igit si qdditas rei mālīs
sit obmī adeqū i via nō poterit in ālēciq⁹ co-
gnitionē separatāz subāz: qd videt valde in
cōueniēs: cū p⁹ i valde multa de eis dixerint
vt pz in hermete Auice. aristotele zc. ¶ Se-
cūdo ar⁹ sic. Obmī hīr⁹ nūq⁹ excedit obmī po-
tētīe. pz discurredo p singula. s³ obmī metha-
phisice q^o est hīr⁹ itellect⁹ nfi ē ens: vt pz p al-
gazael: z ens excedit qdditatē māle: igit nī
pōt poni qdditas rei mālīs obmī nfi itellect⁹
Cōfirmat. q^o postq⁹ crimus glificati (deo do-
nate) illd idē corp⁹ qd mō hēm⁹: p⁹ bīm⁹ glifi-
catū: z eadē potētīā itellect⁹: z tū p illā potē-
tiā deū videbīm⁹ igit nō d⁹ hīc pōit qdditas
rei mālīs. S³ diceret q^o dabitur nobis lumē
subleuās: hoc nihil est qā lumē illud si sit: qd
mō taceo. erit qdā hīr⁹ itellect⁹: z p⁹ p⁹ iā vt di-
ctū est: nō d⁹ hīr⁹ obmī excedēs obmī potētīe.
vñ dono exēplū familiare. Si n. q^o sit i came-
ra sua clausus: solū p⁹ iā lumē eadē: male fa-

ecret q̄ diceret: lumē cādele eē obīi adeq̄tuz
sui vīsus cuz vidē queat cetera. pariformit de
nobis: q̄ h̄ sum⁹ q̄si inclusi i q̄dā antro: nec vi
dē mō possum⁹ subāa sepata: tñ i p̄tia vide
bim⁹. vñ d̄z assignari q̄dā abiectū cōe vīso
ni vie ⁊ p̄rie: h̄mōi est ens. **C**ertio arguo q̄
modū ponēdi. **A**diz. n. vñ tñ vñ posuisse: q̄
oporteat actiui sicut obīi: ⁊ passiui sic potē
tā p̄fe eūde modū eēndi: cū cōiter oppositū
videam⁹. **C**olbz. n. q̄ est obīi vīsus ē accidēs
⁊ vīsus subā: sol icorruptibil⁹ p̄ nāz sua passiua
hic iseri⁹ corruptibilia: ita de p̄siliib⁹. **C**Adco
stia ponit op. q̄ est magfī **J**oh. scoti ambab⁹
opposita. **P**rie in h̄ q̄ ista ponit vniuocatōz
p̄tia solū entis analogiā. **S**cde. i h̄ q̄ hec po
nit ipz ens obīi itellect⁹ viator⁹: scdā q̄d dā
tē mālē. Et ista pō lz satis pateat ex p̄cedēti
b⁹: tñ cōroboro q̄dā māductiōe bti. **D**yonī
sij q̄ tal ē. mod⁹ cognoscēdi deū ex creatis ē:
semota q̄cūqz ipsectōe reliqui deo tribuē: sic
cū videm⁹ i nob sapiāz: p̄sideram⁹ sapiāz duo
h̄fe. s. q̄ iheret: ⁊ h̄ ē ipsectōis: ⁊ q̄ istruit: ⁊ h̄
ē ipsectōis. **C**apim⁹ scd̄z ⁊ ponim⁹ in deo p̄m
dimittēdo: pariformit i p̄posito videm⁹ ens
creatū: p̄sideram⁹ q̄ creatū dic⁹ ipsectōis: q̄ p
duci de nō eē ad cē. **I**nspiciam⁹ itēz q̄ cē dic⁹
ipsectōis: iō eē i deo ponim⁹ dimittēdo creatū
⁊ ista ē vñ doc. sub nō repta vltra mare i sco
cia: lz ad duas leucas h̄ parisiē ciuitatē i scō
drom⁹ corroborata i arabia. alfabio ⁊ **A**ui
ce. egregijs p̄his. Et h̄ de 2° ar^o. **C**ertio arti
cul⁹ ē de dubijs: vbi tres oriuntur difficultates.
Pria. Si ens p̄dicet q̄d dātatiē de q̄lz positi
uo. itelligibili dixi positio: q̄ puatōel ⁊ nega
tōes itelligū: ⁊ tñ nō s̄t ens. **R**n^o q̄ n. vñ nō
p̄tur q̄d dātatiē: sen in q̄d de vltis d̄ijs: q̄ sūt
simplr simplices: nec d̄ suis passiōib⁹: q̄ p̄nt
de eo in 2° mō dicēdi p̄ se: q̄ p̄uersus efficiē p̄
accūs: s̄z p̄hm in p^o poste. Et tñ si icludē q̄d
dātatiē i passiōib⁹ suis cēt p̄no p̄ se p̄mi modi
sic q̄ p̄tur sup̄ de iserion. **E**n̄ noto q̄ obie
cta adeq̄ta solēt assignari triplr. **C**Uno^o soluz
q̄d dātatiē: sic ponit color obīi adeq̄tū vīsus:
⁊ p̄tur i q̄d de q̄libz vīsibili. **S**cdo^o solū v̄tua
lit. sic pōit **I**stēricus de gādano: obīi tā itelle
ct⁹ q̄z volūtātē deū: q̄ v̄tute illius obiecti ceta
cognoscim⁹ ⁊ volum⁹. **T**ertio^o: vt vtrūqz iclu
dit taz q̄d dātatiē q̄z v̄tualr: ⁊ isto^o ens ē obīi
adeq̄tuz itellect⁹: q̄ i oi positino itelligibilē
iclusū ens q̄d dātatiē. aut v̄tualr: sic i suis passi
onib⁹ ⁊ d̄ijs: s̄z tē ē dubiū. **S**i. n. passiōes enī
de d̄rie n̄ icludūt ens q̄d dātatiē igr̄ nihīl s̄t **B**i
eo q̄ ista p̄tia n̄ v̄z ē. n. a pte i mō ad suū totū
negatiē arguē: ⁊ n̄ t̄z. h̄o n̄ currit bñ: g^o n̄ cur

rit q̄zuis. n. n̄ sint ens q̄d dātatiē: s̄t tñ ens idē
tice seu denoiatiē: ⁊ h̄ suffic. **C**S cda difficul
tas ē: vtz de^o icludat ens q̄d dātatiē. **I**stic dic⁹
vñ doctor egregi⁹: q̄ n. s̄z q̄ p̄ moduz d̄rie se
h̄z ditas s̄spectu entis. ⁊ allegat p̄ deo suo d̄i
uinū d̄yonīf. dicēte: q̄ radix d̄iaz p̄fectiōis ē
ditas. **S**z cū reuerētia tāti doct. dicēduz ē cū
doctor n̄fo: q̄ ens icludit q̄d dātatiē i deo: q̄
ipsemet doc. **F**rācis. alibi p̄ntet. **E**n̄ i. ij. dē. h̄
q̄. vltia pōit q̄druplex p̄tōis gen⁹ in diuis. q̄z
p̄m^o dic⁹ eē q̄n sit p̄tio q̄d dātatiē: sic i q̄d cū
d̄r. de^o est subā ⁊ spūs. **T**ūc ar^o sic. **E**n̄ aliq̄ se
h̄nt sic min⁹ cōe ⁊ magis cōe si min⁹ cōe p̄tur
i q̄d d̄ aliq̄ ⁊ magis cōe: sic si aial p̄tur i q̄d d̄
hoie ⁊ subā: si igr̄ subā q̄ est min⁹ cōis q̄ ens:
p̄tur i q̄d de deo: g^o ⁊ ens. nec diuin⁹ d̄yonīf.
cogit. p̄fectiō. n. i illa auctē accipit p̄ attributū
q̄z radix ē ditas: ens. n. nō ē attributū ēt fm
ip̄si. **C**ertio difficultas ē: si p̄cept⁹ entis vñ
uoci sit real. **I**Rn^o q̄ reale d̄f triplr. vno mō p̄
actuali exiitā: ⁊ isto^o ens igr̄tū ens n̄ ē reale:
q̄ nullū exiis ē cōe deo ⁊ creaturis. **A**lio^o d̄f
reale a reor̄ ris. ⁊ sic oē imagiabile ē reale. ⁊
sic dico q̄ n̄ solū isto^o ē ens reale: s̄z ēt ficticia
isto^o eēnt realia. **T**ertio^o capif reale p̄ oi posi
tino p̄ter actū itellect⁹: ⁊ sic dico p̄ceptū entis
reale: q̄ a re h̄z oriū. Et sic p̄z q̄d est dicendū
ad q̄onē. q̄ v̄z: h̄o p̄t p̄ nāz cognoscē p̄ceptuz
vñuocū deo ⁊ creatis. Et tūc ad arg^a. **C**Ad
p̄m^o nego maiorēz. ⁊ q̄n d̄f q̄ cēt simplicissī
m⁹ si solū cēt illd̄ **I**stēs. **D**ico q̄ illi imagināf
dionē opponi simplicitati: iō decipiūt: vñ op
positū simplicitatē ē p̄pō. vñ cū sūma simplici
tate stat d̄f: sic māfeste p̄z i trinitate p̄sonaz
i diuis. **C**Ad 2^m rñdeo q̄ ens iquātū ens ab
strahit ab istis posteriorib⁹: vt puta dānatōe
⁊ cetis h̄mōib⁹: vñ grossissimū h̄nt igeniū: q̄ nō
p̄nt vñū sine alio app̄hēdē. **C**Ad 3^m dico q̄
extrēa p̄dictōis p̄nt capi duplr. vno^o formāl
⁊ sic h̄a ē maior: q̄ h̄nt se sicut pura affirma
tio ⁊ negatio. **A**lio^o s̄idamētāl: ⁊ sic isto^o est
falsa. q̄ ēt h̄ nō sortes ⁊ plato s̄idāt p̄dictōz
q̄ tñ vniti s̄t i hoie. vt puta plato est plato: sor
tes ē n̄ plato: ⁊ isto^o se h̄nt de^o ⁊ creatura: iō
nō v̄z. **C**Ad 2^m trib⁹ dieb⁹ s̄ū lectur⁹ istā diffictō
nē ftiā. iō in q̄libz die q̄ ad tectū ponā vnica
p̄onē: vt ternari⁹ n̄ p̄pleat. vñ celo text⁹ p̄
tis ē tal. **A**ctor celoz ē manēt: s̄im⁹ ⁊ pulchē
rim⁹ s̄im⁹ bonoz. a p̄m^o r̄sqz ad finē lconis.
⁊ tāgunf q̄tuz rōnes l̄fe: vide in bonauētū.
Enc restat oñdē zc. **I**sta ē 2^a ps. 3.
n̄ d̄. in q̄ postq̄ a m̄gro oñsus ē vitāq̄
fastigiū zc. nūc oñdit tritatio miste
rū zc. q̄ diuidit in 3. p̄tes. **I**n p^o oñ

dit rōes vestigiū ex cuius creatur vigore. In
2ª ostendit qd rīdet vestiū i creatore. In 3^a do-
cet pteplari tritātē i plamatiū decoze. Scda
ibi. i. illa. n. trinitate sūma 2c. Tertia ibi. p cō-
siderationē itaqz creaturaz 2c. Et hec est di-
nisiō in gñali hui⁹ pñtis lectiōis seu text⁹. cir-
ca quem textū talis gñat questionis titulus.

Trū luie intellect⁹ nfi possim⁹ creafe ve-
v stigū tritātē creatoris idagaf. Et ar⁹
q n triplici me⁹. Prio sic. nllz iducti-
mū erroris ē maū ductiū ad cog⁹ nē scissime
tritātē. s. ois creafa ē ductiua in erroze. 2c. 2c.
maior pz. qz ducē i erroze 2 ducē i cog⁹ nez si
effect⁹ maxie oppositi eidē nō ppetētes. mior
pz aucte sapiētia. sap. xij. creafe dei si i odiūz
2 deceptōez 2 i mūsciplaz pedib⁹ ispiētū 2 i
lib. d libo arb. dic aug. de itē dētib⁹ creafis lo-
qns do. dōsū ad tevētes i creafis occupaf.
Scdo ar⁹ sic. Illū vestigiū qd ē i creafa: aut ē
absolutū aut respectiū. si respectiū: citi⁹
ducit de⁹ cognit⁹ i cognitōez illi⁹: qz vestigiū
i cognitōez dei pbatio qz rō depēdet sp ex
duplici extremo ex fundamto. s. 2 tto. 2 sic q
ad eē: 2 sic q ad itell⁹ dicēte pbo i 2^a metha.
Sicut res se hz ad eē sic ad itell⁹. termin⁹ 2o
vestigiū ē dō. Si at dicat q vestigiū sit qd ab-
solutū: sic sic nullū ens in dei ducit cognitō-
onē: nisi hz q refer⁹ in eū: absolutū 2o pūat
hmoī rōnē. igit nullo mō ducit i cognitōez
trinitatis creature vestigiū. Terto ar⁹ sic
2^a maior est pportio mediū cū extrēo: qz extre-
mi cū extrēo. si igit vestigiū duceret nos i co-
gnitiōē dei hēret rōnē mediū: nos 2o extrēi
igt magis cū deo pūet⁹ qz nos: s. hoc ē sal-
sum: ergo 2c. 2^a maior pz pl⁹. n. puenit aqua: q
ē mediū inter terrā 2 aerē cū aerē: qz tra. pl⁹
rubcū cū nigro qz album: imo alb repugnat.
2^a minor pz. nā i nobis ē imago tritātē: q est ex
cellētiōz rītatō qz vestigiū. C In opposituz
2o ar⁹ aucte bti Aug. i lib. vi. de trinita. 2o pz
inqt creatorē p ea q scā sunt itelligētes itel-
ligam⁹ tritātē cui⁹ in creatura: quō dignū est
reducet vestigiū. C In ista qōe p⁹ termi decla-
rabunt. Scdo ad qōez rīdebif. 3ª difficulta-
tes mouebif. C Quo ad pmiū pmo occurrit
lumē. An nōdū est q ista tria se hnt p ordi-
nē. lux: luminofuz: 2 lumē. Lux. n. fontal ori-
go lumis d. Luminofuz 2o subm lucis. Lu-
mē 2o lucis effect⁹ i aere: vl alio pspicuo m-
ultiplicat corpe. vñ lux triplicē habet effectū.
C Pmiū ē lūi corpe seu subm luminofum ef-
ficere. Scdo scipam luminofaz vel lucidā fa-
cere. vñ 2 lucere pncipal ē ei⁹ effect⁹. Terti⁹ ē
alia illuminare: 2 ab isto terminū lumē d. Acc

ē lumē vt posuit ēpedocles decisio corpis lu-
cidi in aere. sic. n. esset subā: s. ē quoddā accūs
subiue in aere: qd ē spēs corpis lucidū: sic co-
lozes in aere ponit spēs. Si 2o dicat spūalr
lumē ē quoddā mētis accūs. qd nob lux 2a
2a effūdit. Sūt itez alia tria. s. radi⁹: splēdor
2 fulgor. Radi⁹ d. respectu corpis lucidi ad
alig⁹ qd fminatiū. Splēdor 2o d. radi⁹ rep-
cū⁹ i corpe opaco. Fulgor 2o lumē tenebif
mixtū. Seq⁹ scds teri⁹ intellect⁹. intellect⁹ d. d
it⁹ 2 legēs qh it⁹ legēs: sic. n. sens⁹ exteri⁹ oc-
cupat sic it⁹ intellect⁹ vacat. vñ intellect⁹ mltiplz
d. vno mō d. intellect⁹ donū vñ spūfici. de q
in 2a. Scdo d. intellect⁹ noticiā pncipioz
de q pbo. vi. etbi. Terto d. p actu itelligēdi
sicut cū d. h. ē intellect⁹ me⁹ vel tu⁹. Quarto
capit⁹ sup. p pō itellectiua: 2 sic capit⁹ i pposi-
to. Et hz Alexā. 2 Theofrastū pppateticos i
tres didit intellect⁹. in itellectū agētē: potētia
lē: 2 speculatiū. Intellect⁹ agēs se hz ad mō
dū lucis. potētia ad mōz pspicui. Sz specula-
tiū ad mōz pspicui tā illustrati. vñ scds eos
duo pmi. s. agēs 2 potētia: s. vñ p se. sz terti
us vñ p accidēs. Terti⁹ imin⁹ ē vestigiū.
vestigiū triplz d. Prio d. vestigiū pūde-
tia d. sic ispiēti dicē sapia dei. forlita vestigia
dei pphēdes. i. occulta. Job. xi. Scdo d. ve-
stigiū op⁹ xpi i mūdo. sic illū Job. Vestigia
ei⁹ sequit⁹ ē pēl me⁹. Terto d. vestigiū qdā
radi⁹ creature in cognitōē deducēs creatō-
ris. An notandū ē q ista tria se hnt p ordinē
vmbra: vestigiū: 2 imago. 2 dnt triplz. Pmi
mo. qz vmbra respectu dei pstitit i qdā elōga-
tiōe pfuliue. vestigiū 2o in qdā elongatiōe sz
distinctione. sz imago in qdā ppingtate 2 dī
stinctione. Scda d. fia qm vmbra repūat cōia
vt cōia. vestigiū cōia vt appropriata. imago
est in cognitōe. ppiōz vt ppiia. Tertia d. fia
qm vmbra repūat sz rōnē indeterminatā.
vestigiū qm ad ppietate q respicit deū sub
rōne triplicis cause. s. efficiētis. formalis. 2 fi-
nalis. sicut sūt vñ vey 2 bonū. imago 2o in
qū ad ea tria q sūt mēoria: itelligētia: 2 vo-
luntas. Et hec de primo articulo. C Quātuz
ad scdm articulū ponent tres opimōes. due
iprobabunt. tertia tenebif. C Pria opinio ē
seti Thome. 2 pstitit in trib⁹. Pmo venat
qd ē rō vestigiū. Scdo vbi ē. i. creatura. 3^a re-
spectu cui⁹ i deo. C Quo ad pmiū dic. q ima-
go differt a vestigio. qz imago rītat sz idm
dū. sz vestigiū sz spēs solū. sicut pes bonis i
pnluc⁹ ipfius ducit nō i noticiā h⁹ bonis ipri-
mū. sz i noticiā bonis i spē. iago 2o cesaris nō
solū i noticiā hois sz cesaris ducit i cognitio

vestigiū 3^a d. 2

4° 1^a 1^a
1^a 1^a 1^a
3^a 2^a 1^a 3^a

1940 700 67 1001
1941 700 67 1002
1942 700 67 1003
1943 700 67 1004
1944 700 67 1005
1945 700 67 1006
1946 700 67 1007
1947 700 67 1008
1948 700 67 1009
1949 700 67 1010
1950 700 67 1011
1951 700 67 1012
1952 700 67 1013
1953 700 67 1014
1954 700 67 1015
1955 700 67 1016
1956 700 67 1017
1957 700 67 1018
1958 700 67 1019
1959 700 67 1020
1960 700 67 1021
1961 700 67 1022
1962 700 67 1023
1963 700 67 1024
1964 700 67 1025
1965 700 67 1026
1966 700 67 1027
1967 700 67 1028
1968 700 67 1029
1969 700 67 1030
1970 700 67 1031
1971 700 67 1032
1972 700 67 1033
1973 700 67 1034
1974 700 67 1035
1975 700 67 1036
1976 700 67 1037
1977 700 67 1038
1978 700 67 1039
1979 700 67 1040
1980 700 67 1041
1981 700 67 1042
1982 700 67 1043
1983 700 67 1044
1984 700 67 1045
1985 700 67 1046
1986 700 67 1047
1987 700 67 1048
1988 700 67 1049
1989 700 67 1050
1990 700 67 1051
1991 700 67 1052
1992 700 67 1053
1993 700 67 1054
1994 700 67 1055
1995 700 67 1056
1996 700 67 1057
1997 700 67 1058
1998 700 67 1059
1999 700 67 1060
2000 700 67 1061
2001 700 67 1062
2002 700 67 1063
2003 700 67 1064
2004 700 67 1065
2005 700 67 1066
2006 700 67 1067
2007 700 67 1068
2008 700 67 1069
2009 700 67 1070
2010 700 67 1071
2011 700 67 1072
2012 700 67 1073
2013 700 67 1074
2014 700 67 1075
2015 700 67 1076
2016 700 67 1077
2017 700 67 1078
2018 700 67 1079
2019 700 67 1080
2020 700 67 1081
2021 700 67 1082
2022 700 67 1083
2023 700 67 1084
2024 700 67 1085
2025 700 67 1086
2026 700 67 1087
2027 700 67 1088
2028 700 67 1089
2029 700 67 1090
2030 700 67 1091
2031 700 67 1092
2032 700 67 1093
2033 700 67 1094
2034 700 67 1095
2035 700 67 1096
2036 700 67 1097
2037 700 67 1098
2038 700 67 1099
2039 700 67 1100
2040 700 67 1101
2041 700 67 1102
2042 700 67 1103
2043 700 67 1104
2044 700 67 1105
2045 700 67 1106
2046 700 67 1107
2047 700 67 1108
2048 700 67 1109
2049 700 67 1110
2050 700 67 1111
2051 700 67 1112
2052 700 67 1113
2053 700 67 1114
2054 700 67 1115
2055 700 67 1116
2056 700 67 1117
2057 700 67 1118
2058 700 67 1119
2059 700 67 1120
2060 700 67 1121
2061 700 67 1122
2062 700 67 1123
2063 700 67 1124
2064 700 67 1125
2065 700 67 1126
2066 700 67 1127
2067 700 67 1128
2068 700 67 1129
2069 700 67 1130
2070 700 67 1131
2071 700 67 1132
2072 700 67 1133
2073 700 67 1134
2074 700 67 1135
2075 700 67 1136
2076 700 67 1137
2077 700 67 1138
2078 700 67 1139
2079 700 67 1140
2080 700 67 1141
2081 700 67 1142
2082 700 67 1143
2083 700 67 1144
2084 700 67 1145
2085 700 67 1146
2086 700 67 1147
2087 700 67 1148
2088 700 67 1149
2089 700 67 1150
2090 700 67 1151
2091 700 67 1152
2092 700 67 1153
2093 700 67 1154
2094 700 67 1155
2095 700 67 1156
2096 700 67 1157
2097 700 67 1158
2098 700 67 1159
2099 700 67 1160
2100 700 67 1161
2101 700 67 1162
2102 700 67 1163
2103 700 67 1164
2104 700 67 1165
2105 700 67 1166
2106 700 67 1167
2107 700 67 1168
2108 700 67 1169
2109 700 67 1170
2110 700 67 1171
2111 700 67 1172
2112 700 67 1173
2113 700 67 1174
2114 700 67 1175
2115 700 67 1176
2116 700 67 1177
2117 700 67 1178
2118 700 67 1179
2119 700 67 1180
2120 700 67 1181
2121 700 67 1182
2122 700 67 1183
2123 700 67 1184
2124 700 67 1185
2125 700 67 1186
2126 700 67 1187
2127 700 67 1188
2128 700 67 1189
2129 700 67 1190
2130 700 67 1191
2131 700 67 1192
2132 700 67 1193
2133 700 67 1194
2134 700 67 1195
2135 700 67 1196
2136 700 67 1197
2137 700 67 1198
2138 700 67 1199
2139 700 67 1200
2140 700 67 1201
2141 700 67 1202
2142 700 67 1203
2143 700 67 1204
2144 700 67 1205
2145 700 67 1206
2146 700 67 1207
2147 700 67 1208
2148 700 67 1209
2149 700 67 1210
2150 700 67 1211
2151 700 67 1212
2152 700 67 1213
2153 700 67 1214
2154 700 67 1215
2155 700 67 1216
2156 700 67 1217
2157 700 67 1218
2158 700 67 1219
2159 700 67 1220
2160 700 67 1221
2161 700 67 1222
2162 700 67 1223
2163 700 67 1224
2164 700 67 1225
2165 700 67 1226
2166 700 67 1227
2167 700

vt pz p mgsz z Au. q. q vestigiū ponūt i plu
ribz. vt i vnitatē. vītate dōitate. z p sibi d. sz ra
titudō iducit solū i vni? appropati cogō. igit
male assignat. vñ ver? ista ratiudō hēt mōz
vmbre qz vestigiū nec sue auctēs pcludūt qñ
n. diē p. Hoc. d. ebdōqz b. q. vñ sibi ē eēz q
ē pcedit hūmātas. n. ē qz hō ē s i p t isse re ex
h ista ratiudine quā pōit. Nec hā si paulis
amocass p itellectū z t. imo sz ipz. inuit. n. q
res aliqz hñt eē absolutū z qd dōitas rex i
dā fluxu seu respectu ad deū p sstīt. Nec tīa
hūmātas ē tñ hūanitas. noluit. n. Autē. q. p
ista ratiudies hēt eē suū hūanitas. sz inuit q
hūanitas vt pura mēte pēp las ē solū ipā nec
vñ. nec plures nec rōsibilis nec flebil. z sic de
alīs. ¶ Jo 3ª pōit op. s. doc. sub. z ē i sīma in
tribz dōis. p mōm dōm ē q. imago z vestigi
um h i differūt. qz imago rñtat p mōz totius
sz vestigiū p mōz ptis. Sicut imago cesaris
totū mēt cesarē. sz impsio pedis pē cesaris
z si totū alīquē. h i sit solū arguitur nō prin
cipali. ¶ Addit sz dōm dōm. applicad qd ad
deū qz vestigiū rñtat p mōz ptis in deo. nō q
sit ps in dīms. sz imaginat qz trinitat pcept?
sz hā ad mōz cuius dōt. cui? qñ est ps pce
pt? psonē. z in pceptū psonē p appropata du
cit vestigiū non in pceptū trinitat. sicut facit
imago. Exēplū. vnitās vt appropiatū rñtat
p pēz. nec possit isse re ex isto appropiatō cete
ras psonas imago bō totū pceptū repñtat. vt
patebit in seqnti lectiōe. ¶ Addit tñ dōm.
qz vestigiū nō solū pstat et respectiuis sz ab
solut. sic pz in illa assignatiōe quā pōit Aug.
vi. de trini. Qia q arte dei scā sūt. z vnitatem
quādā oñdit. z specē. z ordinēz vnitās. n. z
species qd dñt absolutū. sol? ordo respectus
dicit. z sic in duob? absolut. z tertio respectū
uo p sstīt rō vestigiū. Et de tñ de sēdo articu
lo. ¶ Quo ad tertū art. sūt tres difficultates.
Prima ē. vñ ē q. tā vartē assignant vestigiū
rñ mōi. dico q res creatā sz tripl? p sderant
in se in pparatiōe ad creaturas. z ad p mā cāz
fm hao oēs pparatiōes pōt vestigiū repiri. Si
n. in se p sderat. aut hoc fit qñtū ad subām pri
cipior. z sic ē illa trinitas mōi forma. cōpō. q
pōnt in lib. de regis fidei. aut qñtū ad hūi
dīnos. z sic ē illa Sap. xi. Qia in numero pō
dere z mensura disposuisti. In nūero. n. itellū
qz pncipior disti. i. pōdere pba ipoz ichna
tio. in mētra corz adiūuicē ppor. Sedo si
p sderet creatura relatiue ad creaturā aut vt
agit actiōe nāli. z sic ē illa trinitas dion. subā
bē? opatiō. aut actiōe supnāli. z sic illa. Aug.
lxxxij. q. q pstat. qd pgruit. qd discernit. Per

tio si pparent ad deū aut inq̄stū referunt tū.
z sic ē illa: mōus: sp̄s. ordo. aut inq̄stū asimi
lāz r referit. z sic ē vntas: v̄itas: z bōitas. Sz
dubitat in q̄ p̄dictor pfecti? stat rō v̄estigi.
dico fm̄ doc. sub. q. v. h. 2. q. in vltio. in vni
tate: v̄itate z bonitate. cu^m rō talis est. q̄ ista
tria sūt respectu dei. alia nō. creatura vō veri
us z nobilius p̄siderat in respectu ad deū q̄
i seculi respectu creature. ¶ Sz diceret q̄s q̄
ēt mōus. sp̄s. ordo sūt respectu dei. iō addo
als rōnes. ¶ P̄ria ē q̄ vntas: v̄itas: z bonitas
sūt abstracta. z p̄ ip̄a fit assimilatio. nō solum
rlo. ip̄a ē sūt in dō. nō sic de mō. sp̄. z ordie
ordo. n. respectū dicit. mōs vō. pp̄ue si capis
nō ē in deo. q̄ dīe līmitatōes q̄ nō est in deo.
¶ Sēda difficultas. si q̄libz creatura hz v̄esti
giū ad deū. dico q̄ nō. nā ip̄m̄et v̄estigiū ē
creatura. z ita si itez h̄t v̄estigiū cēt. p̄cessus
i īfinitū. q̄ negat in entib⁹. maxie in giūb⁹ z
sp̄b⁹. sz bñ v̄ez ē q̄ oīs creatura. aut hz v̄esti
giū. aut ē v̄estigiū. ¶ Tertia difficl. ē q̄ ē p̄fe
cti? an hūs v̄estigiū. aut ip̄z v̄estigiū. ¶ R. nō. q̄
simpli loq̄ndo. hūi v̄estigiū p̄fecti? ē v̄estigio
sic cā effectū m̄biliois tū q̄ ad qd̄ m̄bil. p̄hibz
v̄estigiū p̄fecti? ēc. maxie q̄ p̄sistit i v̄itate. v̄i
tate z bōitate. nā iē rōes (secl̄strata īp̄fectōe)
eiūs rōis sūt i dō. q̄s i m̄lti h̄itūb⁹ v̄estigia ū
repiit. sic i lēo: lapide: celo: z ceteris nō īuenit.
z sic p̄z ad q̄nē. ¶ Ad argumēta. Ad p̄m̄z
ad istā mōrē. dico ad aucto. sap. q̄ in crea
tā sūt duo mōi. p̄p̄etati. Alie sūt sp̄ales. alie sūt cōcl̄
sp̄ales et aut deo tribuūt. z sic ē error. dū i
firmatas creature creatori dāt. Aut remouēt
z sic ē vn⁹ ḡdus cognoscēdi deū. sūt p̄ abōnē.
Si ḡiales. aut sūt i creatura: z sic ē p̄ctm̄.
aut tēdī i deū: z sic ē excellēs mod⁹ cognos
cēdi deū q̄i cā q̄ sūt p̄fectiōis i creatura: sēmo
ta īp̄fectiōe deo tribuūt. z sic p̄z quō creatū
sūt cā erroris sūt occasio. z quō p̄m̄ cognitōis
dī. ¶ Ad p̄z dico sicut patuit q̄ rō v̄estigiū cō
stat i et absolutū z i respectu: q̄ ū sūt cogno
scitūsi dō cognito. dico q̄ ē cognitō duplex
i. p̄fecta z īp̄fecta. Tūc dico q̄ non cognoscit
p̄fecte nisi deo cognito. sz bñ īp̄fecte. z sic dīe
doc. sub. q̄ magis ducit i approp̄abile q̄ i ap
proptū. vñ tūc p̄fecte cognoscit v̄estigiū q̄i
illd̄ q̄s i dō sūt cognoscit. De absolutō vō
dico q̄ sūt q̄ m̄tēt cū sicut effect⁹ cāz: abq̄
alio respectu sp̄ali quem h̄it cetera v̄estigia.
¶ Ad 3^{m̄} q̄ ē duplex ē mediū. i. cōitale z ac
cidētale. de p^o hz v̄itate arg^{m̄}. sicut i 3° i crē.
de 2° n. z isto mō v̄estigia ē mediū nos p̄du
cēs ad v̄itate z sic p̄z ad q̄ōz Ex ista p̄te dī
s̄tinctiōis. h̄t vna p̄cō tal. In creaturis ē v̄e.

f^r differtat
Si q^d f^r fa-
tura sit
vestigia
ad deum.

~~2~~ 2161003

quod p[ro]fectu
h[ab]uerit
de p[ro]p[ri]o

Conda

stigiū miris tūcturis oñdes pñā. i. deum.

Inc vō ad cā iā pueniamus disputa-
tōes 2c. **C**hic signat itia ps h^o. 3. di.
In q postq oñdit mgt tritāt misterii
ex impressa vestigiū p dītōe. nūc eādē 3° oñdit
tritātē in expssa imāgis rōe. 2 diuidit in tres
ptes. In pñā oñdit vnitātē 2 trinitātē pside
ratā in creatore ex aie potētis nālib^o. In 2^a
ex eūsdē gñis habitib^o. In 3. p dīcta pcludit
caris fmonib^o. Scda icipit ibi. pñ et alio mō
2c. 3ª ibi. qpp iuxta istā pñderationē 2c. 3^a 2e
rñ pñā ps in q 2c. i tres ptes diuidit. In qñz
pñā oñdit vbi i aia qñat imago qñtū i pte su-
periori 2 trib^o potētis ei^o. i. mēoria: itelligē-
tia: 2 volūtate ei^o. In fa imāgis nōf p pago
f. vnitatē: 2 cōlitas. In 3. emēgēs solūf pplexa
idago: vtz aia sit sue potētie. Scda icipit ibi
h igr tria vt ait Aug. 2c. 3ª ibi. hic attēdēdū
diligētē 2c. Seqñ illa pñctā. pñ et alio 2c. In
q postq mgt vēat^o ē scñssimā vnitātē: tritātē
ex aie potētis nālib^o: venat eādē ex aie gñis
hñtib^o: 2 diuidit i tres ptes. Pñā. n. oñdit q
b^o i hitib^o imago pñf. i. i mēte: notitia: 2 amo-
re. Scdo eoz subā 2 ordo qñt. Tertio oñdit
mgt qñr mēs hñāna ex hñis pñctis. Scda icipit
ibi. hec at tria cū sint 2c. Tertia ibi. mens
itaq rñnalis pñderās. Et hec ē dñū^o in gñā-
li tētie 2 vltie pñis h^o tētie distic. Circa quā
talīs mouet titul^o questōis.

Tri in mēte seu itelligētia hoīs ima-
go pñstāt trinitatē. Et af tripl^o q nō.
Pñā mō sic. In eo rō n pñstāt imāgis respe-
ctū dei. in q nec origo nec potentia pñbāli-
tas repit: sñ sic ē in hoīe seu mēte hoīs. igr nō
ē in nobis imago creatoris. 2 dñāior pñat. qz
imago ista reqñit qñen^o. i. p potētia pñbāli-
tatē 2 originē a scñssimē pñonaz pñbālitās
2 origo. mior pñat. p^o q nō sñ pñbāles: qz sñt
accidētia fluctia ab aia: vñ reponñt in 2ª spē
qñtatē q ē nālis pō vel impō. 2ª pñat: qz pcre
ant cū aia. Scdo ar^o sic. Si i potētis aie pma-
go pñstet pñ 3^a in volūtate pōerē. sñ hoc ē
falsuz. g^o 2c. 2 dñāior pñ. tā assignatōe q posita
ē in. x. d tritātē: q ē memoria: itelligētia: 2 vo-
lūtās. qz ea q ē in pceptiū de tritātē: q ē mēf
notitia: amor. In pñā. n. noīat ex noīe. i. 2^a ex
actu. 2 mior. n. extat act^o voluntatē. sñ mior
pñat anēte Aug. in lib. de aia 2 spñ: dñtis. q
imago ē in potētia cognoscēdi: sñ sñtudo in
potētia vñgēdi. 2 3^a ar^o sic. in mēte si ellet
imago respecū creatoris. aut inseparā a mē-
te: aut separā. sñ nec sic nec sic. ergo 2c. 2 dñā-
ior pñ 3 locū a dione sufficēti. sñ mior pñat.
Pñā q nō sit separā. qz fm Aug. xiiij. de tri.

Eo aia imago dei ē: quo capax pñiceps ei^o ē
pñ. g^o imago pñstāt i capacitātē dei. sñ capaci-
tas ē passio. passio vō a subō neq separatētia
potētia dei vt qñā dicit: nec ē itepābil. qz dñ
in ps. 2erūtū i imāgine pñstāt hō. In op
positū vō af auctē Aug. i ser. de imāgine. vbi
dicit q aia gerit qñā sñtudinē tritātē: sñ qz ē
imago oipotētē. In ista. q. i. declarabūt termi
Scdo qñm rñdēbūt. 3° difficultatē mouēbūt.
Quo ad pñm more solito sñ tres termi de
clarādi. Pñm^o termin^o dñ mens. 2 dñ tripl^o.
2° dñ a metior tñris. 2 sic pō excogitātia
dñ mēf: qz plura metif 2 colligit. Et isto loqñ
dñscen^o i 2ª mñaz: dñ pñt mēte: intētiōe: 2
fronēsim. 2^a dñ dicit q frōnēsis dilatata fac ex
cogitātiōes. Scdo^o capf mēns p potētie aie
supiori: i supñf. i. eleuate. 2 isto mō dñ ab emi-
nēdo. sic loqñ pñā in p^o dñ sola. i qñ metro.
2^a dñ qz pñcipiti mēfā pñfudo: mēs ebētat 2c.
2 sic capf i qñē nfa. Terti^o dñ mēs pñā ps
imāgis: 2 sic dñcēdit a mēfisse. Et sic d mēte
loqñ Aug. i. ix. de tri. de q i hñs trib^o mēte: no-
titia: 2 amor: imago pñstāt tritātē. mēs. n. sic
accepta rñdet mēorie in alia assūmātiōe. i. x.
Seqñ scbus termin^o. i. itelligētia. Intel^o
dñ trib^o mōis. vno^o dñ intel^o vt diuidit^o intel-
lectū. 2 sic dicit i li. d aia 2 spñ Aug. q i pñā
itellec^o vertet in itelligētia: 2 itel^o i deū. vñ
isto^o dñ qñā porciūcula aie q i qñte sūmo bo-
no inherem^o. Et idē ē q āgelici spñs itelligē-
tie nūcupant. Scdo^o dñ intel^o vt pñdiuidit vo-
lūtati. 2 isto^o loquūf pñi pñōnes duas potē-
tias nō alligatas origāis i opando. i. itellecū
2 volūtātē. 2 sic capf i qñē. Terti^o dñ intel^o
p ipfamet itellecūa potētia: vt iformata ē
actu itellecūōis. 2 isto^o assignat ab Aug. scda
ps imāgis in. x. de d tri. q Terti^o termin^o est
imago. vñ imago dñ tripl^o. vno^o dñ imago id
ad cui^o exēplar aliū sit. 2 isto^o bñssima tritās
ē imago nfa. vñ Gen. i. dñ dñ. faciam^o hoīes
ad imāginē 2 sñtudinē nfas. Scdo^o dñ ima-
go pductū mō nāe suo. pductēti p oia egle: 2
sic sñt^o dei ē solus imago: qz equal ē pñi. Sic
loqñ 2 dñlar^o i li. d sñnōdis Imago ē rei ad rē
coequādā imaginata 2 dēterminata sñtudo.
2 dñi vō q pductū sic p mōz nāe. vñ spñscūf.
nō dñ. pñc imago. sñ 3° dñscen^o more grecoz
vtat noīe imāgis i spñscūf. Terti^o dñ imago
imitatiū sñi artificis seu imāgiati i quad p-
piqtate 2 dñ. sñ differat cēntia. i. p cēntia. sñ
imago cesaris cesarē rñtat. 2ª noto sñ doc.
sub. i. ix. q. h^o dñia exigt ad rōez imāgis. Pñm^o
ē q totū rñtel^o 2 i h^o dñffēt a vestigiō vbi ē rñta-
tio sñ pñē sñ imago cesaris totū rñtat cesarē

371 d 790

ex aia potētis nālib^o
ex aie gñis habitib^o

mēte
notitia
amor

2ª pñat
3ª pñat

2ª pñat

in mēte ē imago
respecū creatoris

ad rñtel^o 2 dñlar^o

1. sñtudo
2. pñtudo
3. pñtudo

449 2go et 2o libel et
puni libel... dyfignat

dis in

duo sunt actus pmi et 2o
et voluntas. 14

voluntas et
pferor va
fuerint

voluntas et
pferor va
fuerint

ex 7

2^m e imitatio. vñ n e imago nisi sit imitatio po
terioris ad pri^mo. s. solū similitudo. sic inuit Au. i
lib. lxxxiij. qo. lxxxiij. q. de duob^{us} out penit^{us}
silib^{us}: i figura q̄titate z colore. z tñ vñ n est
imago alii^{us}: qz n imitat aliū: vñ z imago dñ
q̄li imitago. i. agēs imitator. Tertius e q im
ago ad imaginatū referat. vñ imago cesaris p
pe dñ in q̄tū cesare rñtat n in q̄tū e pictura.
Et h d p^o arti. Quātū ad sedz arti. ponunt
tres p̄sonas. P^oria p̄lo e q in sol actib^{us}
aie p̄mil: n p̄sistit imago tritat z aū q̄ p̄bet dy
stingno actū aie triplicē. qz vñ dñ act^{us} p̄m^{us}
z e potētia aū q̄ op̄et. vt dñ p̄lo. z de aia. qd
e sic scire respectu itelligē. Ali^{us} dñ act^{us} sedo: z
e ipa p̄sideratio. it^{us} dñ act^{us} medi^{us} q. s. a p̄lo
actu ad sedz p̄tē. vñ ven^{us} dñ act^{us} vñ passio q̄
act^{us} p̄lo. n. e clicō actiua vñ passio act^{us} p̄du
ctū h̄to p̄ba p̄lo. imago si p̄fecta e dñ h̄re
tria. s. origine: distinctionē. z p̄subālitatē: s. ac
t^{us} p̄m^{us} h̄ tria n p̄tē in eis n p̄sistit imago
tritat. Adior p̄z. l. z. n. h̄ant potētie aie p̄subā
litatē z distinctionē adinice: n tñ origine. volū
tas. n. n origiat ab intellectu nec e s. s. f. p̄crea
te cū aia. Cōfirmat rō: qz solū s. duo act^{us} p̄m^{us}
s. intellect^{us} z voluntas: z ita n eēt tritas s. bina
rietas. Et si obijciat de mēoria qd e ita potē
tia: dico q nō mēoria solū dicit intellectū
addito obō: vt dñ pens seu fecunda memoria.
S. dicit aliq̄s qño distigunt iste potētie ab
aia ex qd s. idē subāl. Rñ dñ q̄ formal^{is} z qd
ditatiue. Alia e. n. diffi^{us} aie: alia itellecū: alia
volūtas. de q ampli^{us} i sedo. C Sedo p̄lo. q
imago tritat nec i medijs nec i sedis p̄sistit ac
tib^{us}. P̄robat: qz l. z act^{us} sedo h̄ant origine z
distinctionē: n tñ h̄nt p̄subālitatē q̄ rēq̄r vt no
tē eēntie dñe vnitas. Cōfirmat qz nō s. nisi
duo. s. act^{us} intellect^{us} z voluntas. z ita n eēt tritas
Et si obijciat de actu mēorie: dico q nō h̄z ac
tū q̄maxie absolutū distinctū ab actu intellect^{us}
z voluntas. z dixi nōnt absolutū: qz bñ h̄z actū
de p̄nto actōis. s. dictōis actiua z gignitiōē
z dñt dictio z gignitio. p̄t. n. act^{us} intellect^{us}
p̄pari ad intellectū. pducētē: siue sit agēs siue
possib^{ilis}: sic dñ dictio. e. n. a vitali p̄nci^{us}. aut
ad obijciat sic gignit^{us} vñ dicat z meli^{us} q ois di
ctio e gignitio: nō e s. Si obijciat q s. tres ac
tus bñfici: visio: tēctio: z fructio: z s. absoluti:
z visio e in intellectu: fructio i volūtatē: igf tē
tio erit in mēoria: z ita h̄bit actū absolutū.
Dico q si tētio dicat actū e in intellectu cū vi
siōe z cum fructioe in volūtatē nec p̄tinet ad
mēoria. s. q in q̄to. C Tertia p̄lo est: q in
actib^{us} p̄mis z sedis siml^{is} e imago tritat p̄ba.
qz i p̄mis est p̄subālitatē z diuisio in sedis s. o

origo z diuisio. post. n. actū itellec^{us} origina^{us}
act^{us} volūtatē: z vt p̄ficiant rōnē imago sic or
dinant. potētia. n. cū obō: seu in se: seu in spē
itelligibili h̄z rōnē mētis seu mēorie: z e p̄ia
ps imago: itellec^{us} s. o cū actu itelligēdi: h̄z
rōnē itelligētie seu noticie. z est sedo ps ima
giniō: volūta potētia cū volūtiōe: h̄z rōnē vo
lūtatē seu iterni amoris: z est tertia ps ima
giniō. C S. tñc occurrit dubiū: q est p̄fectior
ps imago: Rñ qd e volūtas. cui^{us} est rō: qz
bonitas: magis dñ p̄sari ex trib^{us}: aut rō ob
iecti: aut rōnē potētie: aut itio rōnē act^{us}. vñ
est q in p̄mo est paritas: qz idē est obij itel
lect^{us} z volūtatē. In sedo s. o p̄fectior est volun
tas qz itellec^{us}: vñ se h̄z in regno aie vt regia.
cui^{us} exēplū clarissimū qz optia i formā ētu
tē. s. caritate: z sup ceteros spūs collocat sera
ph. cui amoris icendius attribuit. Tertia ē
respectu. s. act^{us}: p̄fectior ē volūtas. frui. n. p̄e
ctior ē act^{us} q̄ visio. vñ Aug. z h̄t in lra de p̄
ma. s. iūma merces ē vt ipō p̄firmatur. Et hoc
de sedo articulo. Quātū ad 3^m arti. sūt tres
difficultates. P̄ria ē qz sic ordinādo istā ma
gine: vñ eē q̄ternitas nō tritas. vt mēoria sit
itellec^{us} cū obō siue spē. itellec^{us}: itellec^{us} cui^{us}
actu itelligēdi. itia ps: volūtas cū obiecto. z
q̄ta volūtas cū volūtiōe. Rñ. doc. sub. q p̄i
ma ps imago q dñ pens (sic sedo. p̄lo) p̄ple
ctū vtrāq̄ secūditatē. s. volūtas z itellec^{us} iū
z hoc p̄to nō restat nisi due p̄tes: itellec^{us} cū
itellec^{us} iōe: z volūtas cū volūtiōe. z sic h̄etur
tritas non q̄ternitas. Et si obijciat q mēoria
q̄ e p̄ma ps imaginis nō noiat nisi itellec^{us} z
cū obiecto. z tñ dicit Aug. in. x. de trinit. q. il
la enumeratio mēoria itelligētia z volūtas:
p̄ferenda est illi. q est mens noticia: z amor.
Rñ q q̄ ad exp̄sionē secunditāt itellec^{us} iū
p̄ncipalior ē illa dñmi qz illa noni. qz exp̄s
noiat mēoria. q e p̄ncipū hui^{us} secūditat itel
lectiue. z sic capit Aug. tñ q̄tū ad exp̄sionē
ambaz secūditatū. s. itellec^{us} z voluntas. illa
nomi ē p̄ncipalior q in mētē noie eas p̄plectit
vñ noto q in trib^{us} h̄e due affigētiōes dñt p̄i
mo qz illa noni ē in h̄itb^{us}. illa dñmi magis i
potētijs nālib^{us}. Sedo. qz illa nomi magis oñ
dit origine z distinctionē. illa dñmi p̄subāli
tē. Tercio. qz illa nomi magis ē i actib^{us} sedis. il
la dñmi i actib^{us} p̄mis. C Sedo difficultas vñ
q in ista imagine sit magis dissimilitudo qz sili
tudo. i. dñis. n. p̄ pducit filiū. z ambo p̄ali
tū. h̄ at l. z mēoria pducit actū itellec^{us}. nō tñ
ambo pducit volūtiōes s. sola volūtas. qz
pcedit. vñ in trib^{us} patēs recipi dissimilitudo ad
sui p̄ticipiū. P̄rio (z hoc tūgit i textu nfo

origines
duplicatione
confusio

duo actus sunt p̄i
actus magis et vo
luntatis

scdm q. 14 h̄z differep. nec in actib^{us} p̄mis solū
nec in actib^{us} sedis solū e 2go. qd apparet dupl^{is}. p̄mo qz h̄i sūt duo rñ
et illi duo rñ go rñ eēt 2go dualitātē nō rñtāt. Sedo qz h̄i rñ
in p̄mis actib^{us} sit. ibi q̄ substantialitāt h̄o n̄ ē ibi dñmō. vñ h̄e. in. x. de
ordo originis in actib^{us} p̄tis est l. z sit dyfinitio a origo aliquo h̄o in

magis qz in diuis p^r est mēoria: r fili⁹ itelle-
ct⁹: r spūscūs volūtas. In nobis autē lz hēa-
mus intellectū: mēoria r volūtatē: nō tū ea su-
m⁹ vñ falsa ē p^rdicatio: plato ē mēoria: plato
ē volūtas. Scda d^ria ē. qz in diuis ista tria de
se mutuo p^rdicant. vñ ista est bā: intellect⁹ est
mēoria: mēoria ē volūtas. i nobis nō. Tertia
est d^ria in p^rposito. qz p^r r filius p^rducit spū
scū: s; mēoria r intellectio nō p^rducit volūti-
onē. r rō ē: qz p^r qñ p^rducit filiū: p^rducit quan-
dā p^rsonā p se stantē: eiusdē secum eēntie: cui
cōicat secūditatē volūtinā. mēoria vō qñ p^r-
ducit intentionē siue itellectionē p^rducit qd
dā accidēs iherēs. iō nō ē simile. ¶ Tertia
difficultas. respectu cui⁹ obiecti ē p^rncipaliter
imago illd p^rsiderādo. Rñ⁹ qz aia n^ra p^r ad
tria cōpari ad suū sup^r: ad suū egle: r ad suū
infer^r. qñ p^remplat suū sup^r: tūc p^rfecte cō-
plectit rō imāgis. vñ Aug. xij. de tri. c. iij. In
eo solo qz ad p^relatoz p^rinet eternoz: nō
solū trinitas: s; imago dī ē. Cōpando vō ipaz
ad angelū vl seipaz est imago: s; nō ita p^r-
fecte. vñ Aug. xiiij. de tri. ca. viij. Ecce inq^r mē
meminit sui: itelligit se: diligit se: h si cēnim⁹:
cernim⁹ trinitatē: nō qdē deū: s; ipaz imaginē
dei. respectu vō iferōz obōz nō repit Aug.
assignasse imaginē. Et sic p^r qd ad qōnem di-
cendū ē. s. qz in mēte n^ra est imago trinitatē.
Ad argumēta. Ad primū iā p^r qūo in potē-
tijs iā est p^rubālitās r distinctio: r in actibus
scdōs ē origo r distinctio: r qñ dicit qz potētie
sūt accidētia aie. Ista fuit pō seti thome: quā
nō teneo: qz repug^r scō Aug. vñ Aug. xiiij. de
tri. c. viij. r hēc i p^rncip⁹ n^ri text⁹. Quāuis. n.
mēs humana nō est nature cui⁹ ē de⁹: imago
tū ē nature illi⁹: qz nulla melior est inq^rrenda
r inuestigāda in nobis: r qñ dī sūt potētie. r
potētia est in p^rnto q^rlitatē. dico qz potētia ca-
p^r dupl^r. Eno⁹ p qdā habilitate r agilitate
dispositiua. r sic v^r est qz talis potētia est in
p^rnto q^rlitatē: r ad hoc sua currūt exempla ve-
lud cursor r pugillator. Scdō⁹ cap^r vt pure
r solū dicē agēdi potētia: r sic nō ē v^r h^rmoi
sūt intellect⁹ r volūtas. Ad scōz dico ad Aug.
qz loq^r appropate attribuēs imaginē cogni-
tiōis: ex eo qz in diuis fil⁹ cui attribuit sapia:
dī imago dei p^ris r silitudinē volūtatē: qz
bonitate efficimur siles deo: qz bonitas attri-
buit paracrito: qz uis fm vītātē: et volūtas sit
ps imāgis r potior. Ad tertiū dico. qz est i^r-
parabil^r. Ad auctoritatē dico: qz in imagine
ē eē: r ē bñ eē: quo ad eē pmanet et in dāna-
tis: quo ad bñ eē. s. in vīsiōe r fructiōe dei nō
remanet: s; p^rtrāsit in p^rctōib⁹. r sic p^r de qō-

ne. Ex ista tertia pte distinctiōis r c. Tertia eli-
cit p^rlo. qz due alie bite sūt in alijs duab⁹ p^rce-
dētib⁹ lectiōib⁹: r est tal^r. N^ris in mētib⁹ est
imago dī qz i affectib⁹ p^rformamur ei.
¶ Equit in textu. Hic orit qō sag neces-
saria r c. Hic signat q^rta distinctio p^r
p^rmi qz ita p^rinuaf ad p^rcedētes. Nā postqz in
p^rcedēti distinctiōe ad p^rbāndā scissimā vnitatē
r trinitatē mag^r adduxit p^rgruas silitudines.
Nūc i ista q^rta emergētes soluit dubitatiōes
r qz in diuis est distinguens vt p^rntas. scdō
distinctū vt p^r. tertio idistinctū: vt eēntia di-
uina. Iō mag^r p^r mouet dubitatiōem ex pte
p^rpetatū distinguēqz ad diuinā eēntiā i cōcrea-
tiōe: vt in hoc noie de⁹. Scdō frāgit fallaciā
dū cap^r iū abstractiōe: vt i h noie eēntia. Ter-
tio mouet qz ad potētiā: an necessitate p^r ge-
nerit: an volitiōe. scdā de. v. p^r ost h q^rritur.
v^r r c. tertia de. vi. ibi p^rerea queri solet r c.
p^ria itez ps qz est p^ris distinctio in tres didif
In quaz p^rma q^rrit si deū gignē sit catholice
p^rstendū. In scda inq^rrit si deū genuisse deuz
qui est p^r vel deū qui nō est p^r sit rōnabil^r as-
serēdū. In tertia inq^rrit si trinitatē eē vñū de
vñū: r eē: sit idifferēnt ab oib⁹ p^rcedēdū. Se-
cūda icipit ibi. s. ad h⁹ opponit r c. Tertia ibi
qdā tū vītātē r c. Et h⁹ est diuisio p^ris distinctio-
nis i g^rali. Circa quā mouet tal titul⁹ qōnis.
¶ Trū de⁹ aliū deū genuit. Et af qz nō
triplici mē⁹. qz sic logice. Dē nomē
adiectiū pōit suū modū significan-
di. s. substantiz ei⁹. s. qd cadit: s; hoc nomē ali-
us ē adiectiū r de⁹ substantiū ei⁹: igr signi-
ficat p^rdicta. ppō qz de⁹ aliū in deitate deū ge-
nuit: qd est impossibile. Assumptū p^rz: dū. n. di-
co: plato est ali⁹ hō a forte significo alietatez
humanitatē in forte r platōe. Scdō af sic phi-
ce. Nihil qd dī gignit: s; de⁹ fili⁹ dī: g⁹ nō gi-
gnit: r ita de⁹ aliū deū nō genuit. Ad aior p^rz
fm. n. aureliū Aug. dictio ē p^rductio p modū
intellect⁹. gigni⁹ vō p mōz nature. Intellect⁹
vō r nā fm p^rhm. 2. phicoz sūt oppositi mōi
p^rncipiandi. Idē aut p^rduci diuersis modis
p^rncipiadi est impossibile: qz tūc aliq⁹ p^rducere^r
qz nō posito adhuc p^rductū eē. Ad aior p^rba^r
auctate Aug. 3. de tri. c. xij. vñ est vīsiō de vi-
siōe. Tertiū ar⁹ theologice sic. Si dī aliū deū
gēnit. aut aliū in ditate: aut aliū i p^rsa: s; v^rz
qz ē falsus. igr r ppō ē falsa. Assumptū p^rz ex
dione sufficiēti. Ad aior p^rba^r. p^rzio qz nā aliū
in diuitate: qz tūc eēnt duo dī. qz nec etiā i p^r-
sona. qz p^rsona sup ditatē nihil addit: alioqn
eē cōp^r s; igr diuitatē nō genuit: nec p^rsona
genuit. In oppositū af. Nā ppō vīsiō⁹ est

di
24

gign

9

negāda simplr: s; ei⁹ sunt sensus appēndi. s; ista est distinguēda: r de scō in pūti distictōe a mgo distinguē. igr nō d3 simplr negari. ¶ In ista qōne sūt tres articuli. ¶ Prim⁹ est terminor expositiū. scōs ad qōnē respōsiū. terti⁹ difficultatū motiū. ¶ Duo ad pūti. prim⁹ termin⁹ ē gignitio. Et gignitio fm rō nē ei⁹ formalē est pductio simul in nā: r per mōz nature. dixi p mōz nature: qz qūis spūs scūs sit eiusdē nature cui⁹ p⁹ r fili⁹: nō tñ gignit: qz nō p mōz nature s; libere pducit. vñ dicit Aug. q. pcedit nō qūo nat⁹: s; qūo dat⁹. ¶ En gñatio seu gignitio: fm doc. sub. in istis creaturis vt sepi⁹ h3 duas p ditiōes. vna ē qz h3 ānerā mutatiōē in ditiōē pbi in de gñatiōe r corruptiōē. gñatio vñ⁹ est corruptiō alteri⁹. alia est qd ē pductio ad eē. r iste due etiā in creaturis distinguē. vñ lux a sole gignitur: nō tñ p pzie mutat: qz ista gignitio ē subitā: qd est p rōnez mot⁹. dñ tñ imp p pzie lux a sole gigni: cū nō sit ei⁹ nature cui⁹ ē sol: qd est tertia p ditiō addēda duab⁹. ¶ En igr trāssert ad dīna d3 trāssert sub p ditiōē pductiōis: q nō dñ impfectōez: nō mutatiōis q notat impfectōez. ¶ Alio. vltari⁹ q sūt tres ternarij ab i uicē abstrahētes. qz egrēgi⁹ doc. Francisc. de marōis in hac dē. pōit. q. pzia. qūis s; cū alt ter illuc: alr h3 disponant: r in medio scōi ternarij collocat gignitio. ¶ Prim⁹ igr ternari⁹ ascēdēdo ē dictio: natiuitas: gignitio. ¶ Dē n. qd dñ nascit: s; nō ecōtra. dictio. n. solū est pductio p mōz itellect⁹. natiuitas vñ ē in bñd repta est: sicut r mfnitas. vñ in lege scriptū ē. Alio coques edū in lacte mfnis sue. ¶ Dē itēz qd nascit geriat: s; nō ecōtra. natiuitas enī solū ē i aialib⁹: geriatio ē in plāf. Scōs ternari⁹ ascēdēdo est gignitio: gignitio: pductio. oē. n. qd geriat gñat: nō ecōtra. gignitio. n. i sol vñ ē. gñatio vñ ē in nō vñ ē tñ⁹. vñ ignis ignē gñat. ¶ Dē itēz qd gñat. pducit: nō ē gñatio. n. solū ē in pducit mō nature: pductio ē in libere: vñ spūs scūs pducit nō tñ gignit. ¶ Terti⁹ ternari⁹ sp ascēdēdo ē pductio: originatio pullulatio. ¶ Dē n. qd pducit originat: nō ecōtra: qz qd pducit: a pducēte realr distinguē. nō tñ qd originat: sp ab originatib⁹ realr distigē. Tertia. n. qd pducit a suis ptribus pponibilibus originat: nec tñ realr distinguē. ¶ Dē itēz qd originatur pullulat: nō ecōtra: vñ attributa dīna testē dīo nīso: a dīna pullulat ē cēntia: nō tñ originat r sic p3 q in filij hui⁹ origis ē dictio sup pziū. pullulatio. ¶ Seq⁹ scōi ternari⁹ Ali⁹. vñ nō to q s; tres termi idē hntes pncipiū: s; diuer

soz fines disticta s; gtes. s. alib⁹: alr⁹ alt⁹. ¶ Alio p pzie diuerstatē cēntie signat. vt inuit porphiri⁹ i suis ylagogis. Ali⁹ vñ magis distictōez psonē: r hic ē q ista pcedit. Ali⁹ p⁹: alr⁹ fili⁹: alr⁹ spūs scūs. nō ista. Alio p⁹: aliud fili⁹: aliud. s. f. ¶ Tēz ē tñ q alij rōne additi: alr⁹ si gnat diuerstatē cēntie: aliud vñ solū suppositiō: sic si decerē alr⁹ de⁹ sic denōzē diuerstatē in ditate. dū vñ dico aliud suppositū p⁹ aliud si h⁹. solū dico distictōez i eē supponali. alterū vñ ex vi nōis solū in supaddit seu accitibus alitātē seu distictōez fac. r hic ē q porphiri⁹ i p dicitabilib⁹ dñ. q due pme dñtie alitātē. tertia aliud fac. vñ r hic alitatio dca ē q ē mot⁹ ad q lites. ¶ Terti⁹ termi⁹ ē de⁹. vñ noto q s; doc. sub. ex excerp⁹ pūf r sequēf distictiōnis. ista tria seu istos tres terios. de⁹: dinitas r dīa cēntia: eadē rē simplicissimā s; gte. ¶ Dē n. s; gte qd singlāf seu qd: cui pūo mltā pta cōueniūt. r r dīnis psonis sicut cū dñ: de⁹ creat de⁹ gubernat. ita q itelligo p h nom⁹ qd dñ qd: adēqū dītati cōe psonis trib⁹ qdāmō pntellectū ipis pōis: nec i isto pceptū icludz icōicabilitas nature seu rō psonē. vñ sic dñat ē p se h ita r de⁹. ditas vñ s; gte qd de⁹ ē de⁹. sic n. entitas est rō enī subiectiua: sic ditas dñ: r differūt sic pētū r abstractū: seu sic q r qd. Sicut. n. de⁹ ē adēqū qd dinitati: sic ditas ē adēqū qd dō. ¶ Dīna vñ cēntia qūis sit q sim plr loquēdo: tñ i sua abstractiōe considerata vltima ē tñ ipa r abstrahit a q r qd. Et h de p⁹ arti. ¶ Quātū ad scōz arti. s; ista pzia p dlo. gñatiōis dīne totale pncipiū. pductiū: itelle ct⁹ ē dīn⁹ cū cēntia dīna. Istā p dlo. pbat triplr. ¶ Prim⁹ sic. Illa s; pncipiū vñū. pductiū totale alicui⁹ q ita se hnt: q neutri ex se solo pduc h: r ambo illd pducit: s; sic ē de itelle ctū dīno r dīa cēntia: igr r. ¶ Dñatōz p3 ex⁹. Si. n. sint duo r q lqz sepati nauē trahē non possit: s; pūcti siml: tūc ambo s; vñū pncipiū tract⁹ nauis. ¶ Dñatōz p3 p⁹ de cēntia dīna cēntia. n. dīna cū sit termin⁹ formal⁹ gñatiōis: si ē cēt pncipiū totale pductiū solū fūdaft r lōz eiusdē rōis. r sic fili⁹ r spūs scūs eadē cēt psona. ¶ Probaf⁹ de itellectu: qz pncipiū totale nō vñ ē pōsteri⁹ terio formal⁹. itellect⁹ vñ in telligūt nā pōsteriōz dīna cēntia. En igr neutri sit totale pncipiū r sint pncipia: qz vñū cognoscib⁹. s. dīna cēntia reliquū cognoscens. s. itellect⁹ dīn⁹: scēf q ambo itēgrāt vñū pncipiū. Sebo arguo ad idē sic. pncipia pductia i dīn⁹ s; ēca dīna gñatōez: s; pncipia pductia s; dīno cēntia: r itellect⁹ dīn⁹ igr r. ¶ Dñatōz pbat: qz nāle: libez pcedit. gñō vñ ē op⁹ na-

T g dū

10

ex q

602

70

ture. **A**dior pbat: qd i dinis no se nisi due pdu
ctoes: sic duo pducta p mōz itellect^o z volū
tas: itellect^o. n. volūtatē ordie nature pcedit:
sicut z act^o itellect^o actū volūtas: eēntia. **E**o
dina ambo pcedit: qz radix ē fm diuinū dio
nis. dina pponaz. **T**ertio ar: din^o itellect^o
z eēntia dina itegrat mēoria dina: imo sunt
ipā mēoria. mēoria. n. nō ē nisi obīz z poten
tia. s. mēoria secūda s. aug. v. de trinit. ē pri
cipiū gnatiois dine: igr zc. **S**z h occurrit cir
ca pōnē ira dubia. **P**rimū ē de h q dictū ē
itellect^o din^o cū dia eēntia. **I**nnuit. n. pclō ali
qlez distinctōez iter itellectū z dinā eēntiaz:
qz nō vī cū summa simplicitas sit in dinis: q re
pugnat talib^o distinctiōib^o. **S**cdz dubiū ē
de h qd dī totale picipiū: nomē. n. totū rlie
ad ptes dī. in deo aut nō sunt ptes: qre nō vī
def nomē totū in dinis collocādū. **T**ertū du
biū ē: de h qd dī picipiū dine gnatiois. qz s. p
p. h. z in v. phisicor. actiōis nō ē actio nec mo
t^o mot^o: g^o gnatio nō picipiat. **A**d pūuz
dic scūs tpo. qz illa solū distiguit p actū itel
lect^o nfi negociat. **S**z istū modū loquendi
obi^o p achille seu argumētū inuincibile doc.
sub. illa nō distiguit solū p actū rōnis nre. q
sepatō qūqz actū nfo distinctū sūt picipia
pductia: sic est itellect^o z volūtas. nā aūquā
cūqz fabricatōez cuiuscūqz itellect^o creati: in
tellect^o ē picipiū pductiū filiū z volūtas
spūscū: igr zc. **D**icit igr ali^o doc. **M**erit^o de
gādano qh sit p actū itellect^o ifiniti negociā
tis circa dinā eēntiā z fabricatū talē distinctio
nē. **S**z h obicit doctor nfi. illa q pcedūt ac
tū itellect^o ifiniti nō distigunt p actū intel
lect^o ifiniti pbat. qz p eū: p illū actū sit pma di
s. itellect^o z eēntia aū hmoi actū distigūt. g^o
nō distigunt p actū itellect^o ifiniti. **A**dior
pbat qz p eūde. **M**eritū. eēntia nō distiguit
itellect^o distiguit. z ita eēntie dine: z dīno itel
lectū aū actū itellect^o ppetūt dīctō: q argu
unt. aliqle distinctiōem. nō pcedēda ē distin
tū ppo. vīstin^o. n. nō oppōit simplicitati op
posite pponit: s. idemtrati. **A**d scdz dubiū
de noie totū dicit doc. q dī itelligi qli tota
le. ita q nō sit in dinis totū s. qz admōz vel
dī: q totū capī duplr. vno. put dicit rōnem
ad ptes: z sic nī ē i dinis. **A**lio^o vt signat idēz
qd pfectū: sicut dicit pbs totū z pfectū idē sē
istū bī nomē totū reptū est i dinis. vī **A**m
bro. in qdā hymno. **I**n pte totū fili^o. z totus
in pbo p. **A**d tertū: de h q dicebat eēnti
am dinaz. z dīnum itellectū: nō ē picipia
gnatiois dine: qz tūc actiōis eēt actio. **R**n.
qz eēntiā dinā. z dīnū itellectū esse picipiū

ematiōis illi^o p capī triplr. vī qd ipā sit elici
ta dnoiatue sic nī qz tūc currerz argumētū
pstitutue: sic nō. imo sic elicit fili^o. vī itio qd
ditatie sic bī: sic dī q albedo ē alba. **E**t h de
pīa pōe. **S**cdz pclō ē q h picipio pducti
uo. de^o deū gēuit pbat ista p. **E** hīs aliq
picipiū pductū pfectūsimū a se sine ipsectōe
ab eēno illo pducē: s. de^o ab eēno hūit eēntiaz
dinaz: z itellectū diuinū: z a se: z sine ipsectōe
igr illo pducē seu gēuit. **A**dior p. ille. n. sūt
tres p dīctiōes q ipediūt picipiūz ne pducāt.
Pīa qn nō ē pductiū. scda qn nō est a se: si
cut l. z fili^o hēat itellectū z eēntiā: nō tū pī ill
pducere: q nō h. a se. ita sine ipsectōe: qz l. z
puer hēat vīz gnatiū: nō dū tū gnāt: qz imp
fect^o: ista. n. oīa in maiori remouent. **A**dior
p. qz de^o est itelligē: alio qn ignōrās cūcta
crearet. hēt ēt a se pma pōa: alio qn eēt pcel
sus in ifinitū: z sine ipsectōe: qz a p^o cūcta
impsectio relegat. **S**z extat dubiū. **E**z sic
ista ē ba: de^o gnāt deū: p pfe gnante deū fili
um. pariformit ista. de^o nō gēuit deū. p filio
nō gnante: s. ista nī pcedit. igr nec pīa. **R**n.
doc. deuo. 2. q. h^o d^o. p qndā rīaz **R**egla ē z
ē sumpta ex. 2. pīermentias. qn i aliq ppoē est
termin^o singularis: nihil differt a pponē vel
postponē negationē: sic tū valet dīc. fortes
nō currūt: sic nī fortes currūt: z cō. **A**d ppo
sitū: de^o ē termi^o singularis. tū g^o ē ei pponere
negatoez sic postponē: z si in sensu vno red
dit. pponēz fallaz: z in alio. **S**z pponēdo ne
gationē falsa ē: vī ista falsa ē. nī de^o gnāt deū
z ita ista. de^o nī gnāt deū. pbat tū q ista: nī dō
gnāt deū: sit falsa: ex regla sophistaz. quā ad
duc doc. sub. **R**egla ē qn i aliq ppoē ponit
dictio official^o: duo hīs officia ad qd cūqz se
vniū officiū extēdit: z reliquū. **S**ic in pposito
ista negatō nī h. z duo officia distribut^o z nega
re. s. negat dū dico: nō de^o gnāt deū: z p pīs
distribuit. z sic ē scūs. null^o de^o gnāt deū. z p
pīs: nec pī: qd ē falsū. z sic nī ē sīc de ista. de^o
gnāt deū. p pfe gnante. z ista. dō nī gnāt. p fi
lio. **E**t h de scda pōne. **T**ertia pclō ē: l. z apd
aliq h. de^o gnāt alii deū: sit distigūda. tū d
vīute fmōnis: veri^o appet negāda. **P**īa p
p. aliq. n. dū: q li ali^o p capī duplr. vno^o ad
iectie z sic cadit sup deū: z significat alietatē in
dīnitate. z isto mō ē falsa. **A**lio^o p capī sub
statiue: z sic ē appositua pstructio. sic h. aīal
hō: z sic ē scūs: dō gnāt alii deū. i. de^o gnāt
alii q ē de^o z i h sensu ē ba: qz gnāt filiū q ē
dō. **S**cdz p pclōnis: dīc q de vīute fmo
nis ē negāda: qz adiectiū iūctū substantiū vt
hō alb^o: nī dī substantiū: nec appositua lo

tio dī. hic eē: maxie cū illa sit min⁹ cōis respe-
ctu magis cōis. vñ cū h⁹ nomē ali⁹ sit adiecti-
uū hñs substantiū pūctiū i pdcā locutione
pōit alietatē circa ipz: rōe suppositi z forme:
ppter ea si volum⁹ artificial⁹ pcedē idiuidēda
ē falsa. Sz dubitat q locutōes i tali pcedunt
mā. Rñ q i diuis triplex ē mod⁹ noīuz: qdā
enī ipōtat solū diffictionē. Secūda oīmōdā
vñōne Tertia mō medio. Prima nō admit-
tunt respectu noīuz cōiū. vñ hec nō pcedit
de⁹ dī a deo de⁹ genuit aliū deū. nec scda qñ
ponit cū noīe diffictōis: vñ hec nō pceditur:
de⁹ genuit se sz tertia q signat diffictionē z vñi-
tatē: sic gñare: vñ hec pcedit: de⁹ gñat deū: qz
dicit diffictōez in psona: z vñitatē in essentia
Et sñr hec p⁹ genuit aliter se. istā enim ponit
Aug. ad maximū. Et hoc de. ij. ar. ¶ Quātū
ad tertiū articulū sūt tres difficultates. Pri-
ma ē. qd ē principal⁹ principii pductiū in
filii gñatiōe: an cēntia: an intellect⁹. dico q es-
sentia dina. z rō qz qñ ad aliqd pducendum
pcurrūt due cāe qto aliq est vniuersaliōr: tā-
to est pncipalior: sic pz in cōnexionē cāz. Sz
sic ē q cēntia dina est hñmōi respectu intel-
lect⁹ diuini. nā ipsa eadē pcurrit cū volūtate in
pductiōe spūsancti: qd nō facit intellect⁹. Et
si obijct q in nobis sit intellect⁹ cā pncipalior
qz obm dico q vñ est qz est illitator: nō sic
in diuis: imo cēntia: nō ē pñle. ¶ Secūda
diffictas est. Quō pōt eē de⁹ gñans eiusdēz
eēntie cū deo genito: cū cā dīat a causato es-
sentialiter. Dico q rōz triplex est gen⁹. Ali-
qua. n. dīaz arguit in cēntia sicut causans z
cātū. Aliqua solū in psona: sicut pducēs z p-
ductū. Aliqua solū rōis sicut mouēs z motū
idē enī (sicut volūtas scipīuz mouet. Unde
Anselm⁹ dicit q volūtas est istm scipīuz mo-
uēs. z ita sufficit q distinguant psonalr pōe
ad hoc qd vñ a aliā pducatur. ¶ Tertia difficul-
tas ē: si intellect⁹ hz aliqñ actū anteq signat
filii: maxie cū potētie distigant per act⁹: z
act⁹ p obiecta. Rñ q sic. hz enī actū cēntialē
qui est itelligē: q pcedit filii: z alia nociona-
lia sic cēntialia pcedūt nocionalia. Vñ noto
q act⁹ intellect⁹ sūt duo: essentialis z nociona-
lis: z in quibet est tria cōsiderare: in essentiali
q vocat opatio est p⁹ cōsiderare qdē intellect⁹
q pducit. 1° qdē opatio q pducit. 2° actus
ipse q est opatio z dī act⁹ itelligēdū: z act⁹ in-
tellectus. Sñr in secundo. X. nocionalē est tria
cōsiderare. s. pductio actiua. s. dicē. pductio
passiua. s. dici. z filii q est constitut⁹ ex cēntia
diuina z dici. z tūc qñ dubitat q nō possit ha-
ber plures act⁹: qz potētie distinguunt p act⁹:

verū est p act⁹ adequatos z neuter vt patnit
est adequatus potētie. z sic pz ad qstiones q
hec nō est simplr pcedēda deus generat aliū
deū: tñ si qd velit ipam distinguē mō pdicto
pōt rñdē rōnib⁹ i oppositū seīs. ¶ Ad pñuz
iā patuit qño li ali⁹ pōt capi adiectiue: z sic si
gnificat alietatē in dītate: z est falsa. vel capi
sustatiue: z sic est va. sīgt. n. q de⁹ genuit aliū
q ē de⁹: z hoc ē vñ. Ad secūdū negat ma-
ior: ad pbatōnez. qz intellect⁹ z nā zc. dico q
pñs in 1° pñicoz. z. ix. methaph. locut⁹ est dī
intellectu vt ē vñū pñcipiū pductiū cū volū-
tate. z sic dico q bñ hz aliū modū pducēdū a
nā. Alio⁹ pōt capi intellect⁹ i se vt ē suaz itelle-
ctiōnū pñcipiū: z sic est pñcipiū pductiūz p
modū nā: z sic capit in pposito: z est cōple-
tū pñcipiū qñ hz obiectū itelligibile sibi pñs

Ad tertiū dico ad mīorē q aliū in psona:
z cū pbat q nō: qz psona nihil addit zc. dico
q imo rōne nec ē tñ ppo: qz lz distinguūt for-
malit ab cēntia: est tñ idētie idē cū ea. Et sic
pz ad qōnē. Ex ista diffictōe eliciūt. 3. pñco-
nes. Prima de⁹ genuit deū vt pñert veritas:
sz ē falsitas q se vt aliū. z ponit a princip⁹ dī-
fictōis vsqz ad illd capl. Quid tñ vñat zc.

Secūda pñco. pñ z fili⁹ cū scō flāmie noīant
mūro ligamie. Tertia pñco: de⁹ q vñtas: vt
sentit rō est scā trinitas grādi misterio. ambe
pñant mutuo ab illo loco. qdā tñ zc. vsqz ad
illū locū. nūc ad pñissaz zc. vbi reuertit mgt
ad primā qōnem. s. an deus genuit deum.

Equit in textu. Post hec qñt. Hic
sīgtur. v. d^o. hui⁹ pñi: vbi postq in
precedēti de. egit magister de diui-
nitate in pcreatione: vt in hoc noīe

deus. nūc de ea agit in abstractiue. vt in hoc
nomine essentia. z diuidit hec d^o in tres par-
tes. In pma enī pte inqrit: si diue cēntie pue-
niat pductio pductiōis passiue. In secūda si ei
dē pueniat pductiōis actiue. In tertia
elicit dēterminatio vñtas cōsecutiue. Secūda
ibi. Ita ē nō est dicēdū. Tertia ibi. Qñdū
dā ex illis vñtis. Itēz pma ps in q inqrit. si dī
nūc zc. diuidit in tres ptes. In pñia ponit p-
blemata. s. an cēntia generet vt gñet: In scda
dat eptimēata. s. tres rōes ofidēdo q nō gñā-
tur: In tñia soluit sophismata Secda scipit ibi
qō nō est dicēdū. Tertia ibi. Quic antē videt
pñiū. Et sequit ille text⁹. Ita ē nō est dicēdū
vbi est scda ps pncipalis hui⁹. v. distinctiōis.
In q postq inqñuit. si diue zc. Hic inqñuit
si cidē pueniat p dō zc. Et diuidit i tres ptes
In pma ponitur veritas. s. q diuina essentia
non generat. In secūda nos obfuscat falsi-

distinctio v.

tas que dicit q̄ generat. In tertia h̄ac negat
equitas ostendendo v̄z quōd auctes varie soluū
tur. Scda incipit ibi. Predictus aut v̄f. Ter-
tia ibi. Dicit q̄z r̄ frequēter. Itēz fa p̄s in q̄
nos obfuscat falsitas dicitur in tres. In prima
fandi modus soluit dubi⁹. In secūda tate in-
dagini venit hilari⁹. In tertia p̄z scrutati nō
ēē noxi⁹. Scda ibi. H̄uc tō ēē id p̄riū. Ter-
tia ibi. Sed q̄z hec verba sane vult intelligi.
Et hec est dīo p̄ntis distinctiōis in generali.

Triū filius generat de subā patris. Et
ar⁹ q̄ nō triplici me⁹. Primo sic. Il-
lud de subā alterius nō gignit q̄ tō-
tam gignētis subām possidet: s̄z fili⁹
totā h̄z patris subām: igit nō generat d̄ subā
eius. Maior p̄z. Ita. n. sp̄s. de parialitatez
figt. vt si dicat. iste gladi⁹ est de ferro signifi-
co q̄ ps ferri r̄ nō totū ferrū est eē er⁹. Sz mi-
nor p̄batur auctoritate Aug. xv. de trini. ca.
xxvi. nām p̄fat filio sine initio genero. Et cō-
firmat q̄z essentia ē vnica simplicissima nā in
diuisibilis ipartibilis r̄c. Scda ar⁹ sic. Nō
est maior distinctio vbi ponit genitū signat
essentiā p̄struct⁹ cū fili⁹: q̄ vbi notat essentia
cū suo casuali seu sp̄one. Sed p̄ma nō p̄cedi-
tur: igit nec scda. Maior p̄bat. Genitūus. n.
de sua nā nullū trāsitū signat sed sp̄s bene r̄
sepi⁹ trāsit⁹ aut r̄ distinctiōē r̄ mutatiōē
dicit. Minor vero p̄bat. vñ ista nō p̄ceditur.
fili⁹ est filius essentie: q̄z tūc ista esset p̄a: cō-
tia generat: que negat a magistro. Tercio
ar⁹ sic. Nullū genitū h̄z duo generatīa adeq̄
ta ei. s̄z p̄ est gignis adequatū filiū: igit filius
nō est gēitus ad ei⁹ subā seu essentia. Maior
p̄z. in nullo. n. genere cāe est dare prima ade-
quata: sicut nō sunt dande due materie p̄cie:
duo fines: due forme: nec duo efficientes. q̄z
tūc aliquid essentialiter ab aliquo depende-
ret q̄ nō exīte adhuc in eodē gradu depēdē-
tie ab alio depēderet: qd est d̄ nām essentialit̄
dependētie. Minor clara est d̄ se. vnde dicit
Aug. q̄ p̄ est principii dītatī. In oppo-
sitiū est Aug. ad maximū r̄ ē in textu nostro
nullo filii dei cogitatis: si h̄unc de subā dei
ēē negatis. Et p̄firmat rōne. q̄z qñ aliqua ita
se h̄nt: q̄ candē h̄nt subāz. ita tñ q̄ vñ suple
h̄z eā ab alio: pōt dici q̄ vñ est de subā alte-
rius. Sz sic est q̄ p̄ r̄ fili⁹ sunt eiusdem subē:
ita tñ q̄ p̄ est principii filij: igit r̄c. Maior
p̄z. q̄z in casuali cū sp̄one signat soluz vnitās
essentie vt cū d̄ de subā. sed in genitūo seqn-
te notat originale principii. Minor p̄z. vñ i
p̄fatione de trinitate p̄f: de p̄sonis trib⁹ i vni-
uo vnitāte essentie. In ista qōne sunt tres

articuli. Primus terminor declarati⁹. Se-
cūdu ad qōne r̄sūus. Terti⁹ triū difficult.
moti⁹. Quid ad primi. Primus termi-
nus est filius. Fili⁹ d̄ a p̄ilos qd ē amor: q̄z
nāli ordine amor patris qñ in se in filiū tenu-
it. r̄ a filio in patrē reciprocat in dīnis. Inde
ē q̄ apud Ric. sp̄s sanctus d̄ amor recipro-
cus: q̄ p̄ r̄ filius se diligunt. Unde noto fm
m̄gm de. xxvij. hui⁹ primi. q̄ ista tria: filius:
verbū: r̄ imago: eandē h̄z p̄sonā in dīnis: sed
alijs modis vñ repio fm doc. deuoti⁹ q̄ d̄nt
tribus modis. Prima dīa ē q̄ fili⁹ dicat pa-
tris similitudinē nāliter emanātē. imago vt
exp̄sse imitantē: vñ vt alijs exp̄mētē. vñ et
vñ declaratiū d̄. Scda dīa: q̄ vñum ma-
gis dicit id qd p̄cedit ex interiorib⁹: q̄z vñz
est qdā mentis p̄ceptio. imago i exteriorib⁹:
q̄z imago ē representatiua magis nobis i exter-
nis: sit representatio: s̄z nomē filij vtriq̄z cōple-
ctitur. Tertia dīa est imago iporat similitu-
dinē: vt p̄formē: vñ eādē vt mentalē: s̄z fili⁹
vt cōnaturalē. Tñ noto fm doc. sub. in suis
q̄libetis. r̄ i tērio de. octaua sniaz. q̄ ad h̄ q̄
aliq̄s dicat fili⁹ tres p̄ditiones requiruntur. Quid
prima est q̄ sit v̄uētis de v̄uente. vñ q̄nis
ignis igne gignat: nō tñ ignis genitus d̄ fili⁹
us ignis generatīo. Scda q̄ gignis r̄ genit⁹
tū sunt ad minus vñ nature in sp̄e. vñ q̄uis
homo gignat pediculos: nō tñ d̄ pater eoz.
nec ipsi filij hois. Tertia cōditio est q̄ fiat
per modū nature. vñ quāuis p̄ dīuinus pro-
ducatur in eadē nā sp̄s sanctus: tñ quia nō sit
mō nature: sed per modū voluntatis: iō sp̄i-
tus sc̄tus nō dicit filius. Sequit̄ hic termi-
n⁹ subā. Subā d̄ a substādo aut a subsistēdo.
vñ qñ d̄ a subsistēdo maxie repitur in dīnis
r̄ i greco sibi cor̄ndet v̄siosis. Diuina. n. nā
maxime subsistit: q̄z a se. Si v̄o dicatur a sub-
stādo q̄. s̄z subsistit accidētibus: nō d̄ in dīnis
vñ Aug. r̄ h̄etur. in. viij. de. hui⁹ verius d̄ de
us essentia q̄ substā. Subā in cōi triplz dicit.
Metaphysice. phice. metaphysice. Metaph-
physice d̄ subā eē quidditatiū cuiuslibz. vñ
Aristo. in an̄p̄dicamētis. vñ uoca sunt q̄ui
noī ē cōe r̄ rō subē est eadē. i. rō diffinitua
seu qd dītatua. vñ uocatio. n. ē in accidenti
b̄ reperit̄: r̄ tñ nō sunt subā. Secūdo d̄ p̄hi-
ce subā: r̄ sic diuidit i m̄z formā: r̄ cōpositū
vñ in greco sic noīant fm Doctū sup p̄nta.
mā: p̄posita. forma: v̄siosis. r̄ cōpositū v̄sia.
Tercio d̄ subā metaphysice pro funda-
mēto alicui⁹. sicut fides d̄ subā: q̄ ē funda-
mētū edificij sp̄ialis. vñ ad Heb̄e. xi. fides ē
substā. i. fundamētū. Et Dam. ponit. iij. sniaz:

ypostasis sperandaz rerū argumentum non
apparentiū. ¶ Sequitur tertius termi⁹: p^{ri}a.
¶ Pater quippe a patrādo d^{icitur} q^{ui} patrat z p^{ro}
ducit filiū. seu a p^{ro} q^{ui} in filio relucet: z ostēdit
p^{ro}. vñ in quolibetis doc. sub. hūc ponit ordi
nē generatiū: potēs generare generās: z p^{ro}
multi. n. sunt generatiū: qui nō p^{ossunt} generare
sicut sunt eunuchi z spadones: q^{ui} ex se habēt
aptitudinē: tñ impotentes effecti sunt. multi
ē t^{amen} p^{ossunt} generare qui nō generāt: vt sunt reli
giosi qui talib^{us} nō vacāt opibus. multi gene
rant qui nō sunt p^{ro}es: q^{ui} paternitas nō est q^{ui}
usq^{ue} fructus sit: similis gignēt: generat vō ē
in prima se seminis decisione. vñ ista etiaz in
nobis fm t^{em}p^{or}is distinguit: in deo vero fm or
dinē intelligēt. Et hoc de p^{ro} art^{iculi}. ¶ Quo
ad scdm articl^{um} sūt tres p^{ro}clones. Sit igit ista
prima p^{ro}clūsiō. Essentia diuina nec generat nec
generat. ¶ P^{ro}b^o istā p^{ro}clūsiōē trib^{us} medijs:
duobus medijs ing^{ressu} z vno doc. sub^{ter}. P^{ro}to
tñ q^{ui} essentia diuina signat vñ naturam sim
plicissimā infinitā: summe p^{er}fectā: summe bo
nā: in tribus exītes p^{ro}sonis vñis. ¶ P^{ro}b^o igit
p^{ro}em. p^{ro} sic. Si essentia aut gigneret aut gi
gneretur cētia ad se referret. s^{ed} h^{oc} est falsum
ergo p^{ro} vā. ¶ Maior p^{ro} q^{ui} gignēs referat ad ge
nitū rōne p^{ro}ductōis. z minor p^{ro} q^{ui} si essentia
referret eēt danda alia p^{ro}ior essentia: q^{ui} nō re
ferret: ita diuina essentia nō eēt p^{ro}ma. ¶ P^{ro}
batio assumptū: q^{ui} absolutū p^{ro}supponit rō: et
per p^{ro}is si cētia eēt relatiua: p^{ro}suppōeret ali
am p^{ro}cedentē essentia: que nō referret. ¶ Se
cundo sic. Si cētia diuina gignerz aut gigne
retur: eēt p^{ro} eo q^{ui} p^{ro}ducit. s^{ed} hoc est impossibi
le: igit zc. ¶ P^{ro}batio maior. Si. n. essentia di
uina a p^{ro}fe sit genita z diuina cētia ē p^{ro}. q^{ui} te
ste Aug. deitate est de^{us}: z p^{ro}nitate est p^{ro}: seq
tur q^{ui} eo ē q^{ui} genuit. S^{ed} minor p^{ro}bat p^{ro} Aug.
in p^{ro} de trini. cap. j. Nulla res seip^{ro}as gignit:
vt sit. ¶ Ad ducit aliqui hic vñ rōnes. quia
actiōes sunt suppositōz: s^{ed} essentia diuina vt
abstrahit a diuīs p^{ro}sonis nō est suppositū. igit
nec generat nec generat. fm ista rō nō valet
Alia. n. sepata nō est suppositū: z tñ videt de
vñz eo frui. z iō auctōitas: actiōes sūt sup
positōz zc. d^{icitur} z glosari. i. singulariū. vel meli^{us}
ad istud p^{ro}positū fm Alexan. de pal. in p^{ro}ma
pte summe. Sunt suppositōz obiectiue. z ad
hoc currit auctas p^{ro}hi. ¶ P^{ro}edicus. n. nō sanat
hoiēm in cōs^{ed} hūc. nō aut cap^{it} subiectiue
iō nō v^{er}. ¶ Tertio p^{ro}bat ista p^{ro}so rōne doc.
sub^{ter}. ¶ Quid aliqd ē abstractū vltia abstractiōe
nihil de eo p^{ro}cut^{ur} p^{ro}dicat: nisi sit i p^{ro}mo dicē
di p^{ro} se aut p^{ro} idēitātē. ita q^{ui} nihil denoiat ne

de eodē p^{ro}ur. ergo ista maior q^{ui} sic itellig^{itur} s^{ed}
eū vltia abstractio ē: q^{ui} aliqd in sua rōne for
mali fundit^{ur} cogitat. Sic dicebat Aug. in. v.
methaph^{is}. eqnitas ē tñ eqnitas. z isti q^{ui} rōes
q^{ui}dditatuas pure nudas. sic p^{ossunt} p^{ro}teplari fm
Aug. i. ix. de trini. c. vij. assimilant in mōtib^{us}
elevationis p^{ro} aerē inspicientib^{us}: q^{ui} vō nō p^{ossunt}
p^{ro} ruditate ingenijs: poib^{us} simulant statib^{us} in
valle cū aere caliginoso. Doc habito p^{ro}ma
ior. q^{ui} ex q^{ui} in tāta puritate p^{ro}siderat ad nihil
posteri^{us} respicit. Tūc sumat^{ur} mior s^{ed} diuina cē
tia est vltiate abstracta. p^{ro}bat q^{ui} si non adhuc
abstrahat. z cū nō sit p^{ro}cessus in infinitū stabi
tur: z id in q^{ui} fiet stat^{ur} vō diuina cētia g^{ignit}
re vō z g^{ignit} nō p^{ossunt} nisi denoiatū: neque
unt de ea sic abstracta p^{ro}i. Et si obijciat^{ur} s^{ed} r^{ati}o:
q^{ui} ē t^{amen} hūmāitas sic vltiate abstracta ē abstra
cta z p^{ro}siderata z itellecta. z tñ ista nō ē de p^{ro}
mō dicēdi p^{ro} se. Rñ q^{ui} r^{ati}o: n^{on} doc. itelligēda
ē i p^{ro}mis itētiōib^{us}: n^{on} scōis ista at. i. abstracta z
itellecta: scōas notāt itentōes. Si vō obijcia
tur s^{ed} minor: q^{ui} ē t^{amen} cētia diuina sit abstracta ē
summa: sicut dicit decretal^{is} in antiq^{ui} iur^{is} li. l. c^{on}
de tri. z si. cath. c. dānam^{us}: ē vā z bōas: ē t^{amen} in
finita q^{ui}stūcūq^{ue} abstrahat. dicit doc. venerab.
s. frā. de mare. q^{ui} cētia diuina vltiate abstracta
nō abstrahit ab istis q^{ui} nō d^{icitur}nt formali. cuius
mōi sunt ing^{ressu} respect^{us} fundamētales sicut sū
mitas. respect^{us} aptitudinales sicut bonitas z
vitas negatōes sicut vitas: mōi it^{er}inseci sicut
infinitas. S^{ed} hūc mōz rūdēdi ar^{ticuli} tripl^{iciter}. ¶ P^{ro}
q^{ui} ista oia q^{ui} nature sig^{nificatio} posteriora sūt diuina
cētia. ergo si cētia diuina ē vltiate abstracta
ab istis ē t^{amen} abstrahit: als nō eēt vltiate abstra
cta. ¶ 2° ar^{ticuli} s^{ed} h^{oc} q^{ui} dicit bōitatē z vitatē nō
differre formali a diuina cētia. p^{ro} d^{icitur}nt formali
a suo sub^{ter}. p^{ro} p^{ro} eū d. 2. h^{oc} p^{ro}. q. 2. pōne. 2. i. for
ma. s^{ed} z bōitas z vitas sūt passiōes v^{er} q^{ui} pas
siōes diuine eēn. igit d^{icitur}nt formali ab ea. p^{ro}bat
mior: q^{ui} q^{ui} aliqd ē s^{ed} se tale vbicūq^{ue} p^{ossunt}at sp
ē tale. vitas z bōitas s^{ed} se inq^{ui}stū tales sūt pas
siōes s^{ed} methaphisicos. ergo ē t^{amen} diuīs q^{ui} po
nunt. ¶ Tertio v^{er} q^{ui} sine necitate vt sūi p^{ro}ple
at q^{ui}ternariū: disting^{uit} h^{oc} iter respect^{us} fundamē
tales z aptitudinales. iō al^{iter} dicēd^{um} ē q^{ui} maior
n^{on} pōebat q^{ui} q^{ui} aliqd ē vltiate abstractū n^{on}
hil p^{ossunt}at de eo nisi i p^{ro}mo dicēdi p^{ro} se v^{er} p^{ro} idē
tātē. z oia ista p^{ro}dicant p^{ro} idēitātē. z hoc suf
ficat. Et si obijciat^{ur} q^{ui} ē t^{amen} generare possit p^{ro}i p^{ro}
idēitātē: cū oia que sunt in deo sint idē dico
q^{ui} nō ē cōsimile: q^{ui} generari z generare signi
ficat per modū actōis z fluxus. ideo solū de
noiāt. Alia per modū hitus z quietis: tñ in p^{ro}
dicatōis idēitātē p^{ossunt}at. Nec v^{er} sunt idēz

ergo de se predicantur. Ista enī hō & huma-
nitas sunt idē. & tū ista est falsa. hō est huma-
nitas. Et sic p3 pclusio: q nec essentia generat
nec generat. Ex ista pcone eundē error abba-
tis Joachi qui redarguebat mgfīm dicentes
q essentia nec generat nec generat qz h3 hoc
dicebat q esset quaternitas tres res. s. res ge-
neras: res genita. & res spirata. & vltra res q̄r-
ta q nec generat nec generat. Un dicta istius
Joachi fm decretalez dānamus: pnt ad tria
reduci. Primū dictū eius ē q essentia gnat
& generat. Scdm dñi eius est q tres pcone
divine soluz sunt vni: q̄i in vnitare specifica:
pbat auctoritate xpi orātis patrem. Ro-
go vt sint vni: sicut & nos sumus dicebat. Ex
quo nos nō sumus vni nisi vnitare nāe speci-
fice. ergo nec pcone dīne. & hic est error: pssu-
mus. ¶ Tertū dñi eius est q mgf est heret-
icus qui ista quaternitate posuit. ¶ Contra
ista dicta. p3 vltimū in quo vocat magistrū
nostriū hereticū: dicit sibi papa: imo totum
pelliū generale ecclie. Nos autē inquit papa
approbāte pello credimus & cōstēmur cum
petro. vñ de petro libardo dicit. & p abba-
te Joachi icipit. c. dānamus. Ita q falsa opi-
niō Joachi dānatur. sed illa mgfi approbat.
Un teste doc. subtr. in toto canone nō est loc⁹
ita autēticus sicut iste: in quo magistri opio
approbat dempto illo i quo doctores sancti
approbātur dis. xv. in decretis. c. sacrosancta
ecclia romana. in pncipio distinctionis. Un
vt rtar ē bis doctoris deuoti. Ille abbas Jo-
achi valde fuit psumptuosus & supbus. q cuz
esset simplicianus & ignoras: tanto viro dī-
cere ausus est. vñ merito cōpulsus est reuoca-
re seu libellū suū pello lateran. presentare.
Iste ē siquidem de aduētū antixpi pluzima
falsa locutus est: & de tertio testō. Un doctor
deuotus in suo cōpendio de aduētū antixpi
vocat iō: pseudo pphetaz. Posuit. n. iste 3^m
testiū euenire post nostriū testiū. vt primū pa-
tri. scdm filio. tertū spūscō tribuatur. & alia
multa fatua. ¶ Scdm dictū suū est hereticū
vt declarat papa q eadez eēntia numero nō
solū specie est in trib⁹ psonis. & vt inscns mo-
dico credidit signo. li sicut. n. dñi dicitur. sint
vni: sicut nos sumus. sicut nos sumus: nō di-
cit plenā similitudinē: sed sic intelligit sint vni
suo mōs sicut nos nfo. qz tres pcone sunt vni
per essentia: nos per caritatē. Hoc pbat pa-
pa per aliū textū. Enotē inquit pfecti: sicut &
p vester celestis pfectus est. & tū impossibile
est q sumus penitus sic pfecti. qa ille nā. nos
autē accidentali dono. sed intelligit nfo mō

sicut nobis ē possibile ei pformemur. ¶ Pri-
mū ei⁹ dictū est psumptuosum: in quo arguit
3 magistrū q pōeret quaternitatem. hoc ē
falsum. qz ille tres res relatiue sunt illa sūma
res q nec gnat nec gnat. & ita est summa tri-
nitas: nō quaternitas. ¶ Scda p⁹ est. q fili⁹
nō generat de subā patris: vt de q̄i materia.
Ista pp⁹ pbat vnicō medio. Divina subā
est termin⁹ formalis diuine gñationis. igitur
nō est q̄i materia. p3 obo aūs: qz si nō: tunc
relatio eēt termin⁹ formalis: cū nō sint in filio
nisi relatio & essentia dīna: pncipalr seu cōsti-
tutiue. & si sic tūc gñatio eēt equoca. qz filia-
tio nō est eiusd rōis cū generāte. tunc ēt ma-
gis deberet dici adaliq̄tio qz gñatio. cuz fm
phīm in. v. phisco. motus specificētur a ter-
minis ad q̄s. Cōfirmat: qz p3 vt termin⁹ for-
mal' in pducto q̄ i aliud. eēntia dō p3 ē. S3
pna pbat. qz fili⁹ nō p̄t h̄e duob⁹ mōis eēn-
tia. s. vt terminū formalē: & vt q̄i mās. tūc. n.
h̄t vno mō eēntia: q nō h̄to: adhuc h̄t qd
iplicat. Ex q p3 q heric⁹ de gādano & gande
frid⁹ de fontib⁹ doctores eximij: nō dñ p̄sne
rūt dicētes diuinā eēntia ē q̄i mās in gñā-
tiōe filij. ¶ Tertia p⁹ est q fili⁹ gnat de subā
p̄is q̄i de formali gñatiōis termin⁹. p3 p̄di-
cta. Notō tū q q̄i d̄f q fili⁹ gnat de subā p̄is
in hoc qd d̄f de subā: notat q p̄f & fili⁹ s̄t eūf
d̄f subē. & q̄i d̄f p̄is: notat q p̄f est p̄icipiū
origiale filij. Ex quo infert q p̄f nō ē de subā
filij: qz &c. Et hoc de scdo articulo. ¶ Quātū
ad tertū articulū sūt tres breues difficultates.
Primū de hoc q in regla scoti d̄f vltiue ab-
stractū. q̄nt quot sint abstractionū gñā. dici-
tur q tria. vñ in subā. scdm in accidētib⁹ ab-
stractis. tertū in respectiuis. In subā. n. vni-
ca ē abstractio. s. a p̄pō singulari: sicut ab hōie
hūanitas. In accidētib⁹ abstract⁹ due. s. a p̄pō
subō: & a p̄pō singulari: sic albi p̄mo abstrā-
hit a subō. & d̄f albedo. s. hinc abstrahit a sin-
gulari suo: & d̄f qdditas albedinis. In respe-
ctiuis dō est triplex abstractio. s. sicut cū dicē
ignis calefacit. calefacē p̄io abstrahit a subō
& d̄f caloz: secūdo abstrahit a suo singulari &
d̄f potentia calefaciendi. tertio a suo funda-
mēto: & d̄f calituitas. ¶ Scda diffi-
cultas ē q re negat dīna eēntia ē q̄i mā: qz r̄sō ē poste-
roz: & p̄is eē in potētia ē ad r̄lonez & sic h3
rōnē materie. ¶ R̄ndēf q qdditas sicut hūani-
tas h3 tria. p̄mū ē q ē cōicabil' p̄lib⁹: & hoc ē
pfectōis. scd3 qz trahit p̄ d̄fias idiuisibiles:
& hoc ē impfectōis. tertū q ē q̄i idiuia sūt
talita: vt qz sortēs ē hō & p̄sō hō: & sic de alijs.
¶ R̄linq̄m scd3 q est impfectōis. s. q d̄fice actu

1
 nus est necessitas. necessitas dicitur de non et cessio
 cessas. quasi non cessans esse. Unde noto quod triplici
 ter secundum doctores dicitur: solet dici necessitas.
 Quedam est ex principio discordante. Secunda
 ex principio deficiente. Tertia ex principio pue
 niens et sufficiente simul. et hanc qualem multipli
 cat. Prima. n. que est ex principio discordante
 ter: aut mouet ad nam. et sic est necessitas violen
 tie. aut ad voluntatem: et sic dicitur necessitas coactio
 nis. similiter ea que est ex principio deficiente
 est multiplex. Aut. n. est respectu eius quod res
 nata est compleri. et hec dicitur necessitas indigentie
 aut ex respectu eius quod ex ipso incurrit defe
 ctu. et hanc est necessitas inevitabilitatis sicut est in
 primis motibus. unde in ps. De necessitatibus
 meis erue me. Tertia est que est ex principio co
 ueniens et sufficiente simul multiplicat. aut est. n. ex
 principio sufficiente in disponendo siue respec
 tu materie dispositae. et hanc vocat necessitas exi
 gentie. aut in plenitudo: et hec est necessitas inu
 tabilitatis. et hec sola in deo est. quam compatitur fi
 lii principii productioni. Sequitur terminus
 secundum nam. Nam secundum philosophum in nomine nature de his
 tribus materia et forma et proposito dicat. principali
 ter de forma. unde et huiusmodi ratione generatio naturalis di
 citur. ut patet in secundo philosophorum. unde noto ut sit huius
 ex Avicenna. ex primo naturalium. quod ista tria differunt.
 materia naturalis. et forma naturalis. Nam. n. dicitur rei
 fundamentum: seu illud unde cetera effluunt. s. rei
 essentia. unde Averrois in antiqua translatione lo
 quens ad propositum de materia dicit. In fundamēto
 nature nihil distinctum est. Namque hoc dicitur proprietat
 ex huiusmodi exterioris fundamēto. sicut quod naturale est huius
 risibilitas. secundum namque hoc dicitur operatio ex huiusmodi p
 grediens principii. s. est propter nam. aut scilicet nam
 dicitur. quod aliunde capit sua principia. Unde noto quod
 nam dicitur triplici. uno dicitur nam largissime pro eo quod cum
 sit quodammodo ab intellectu capi potest. et sic omne
 ens dicitur nam. et sic loquitur de nam Boetius in libro de
 duabus naturis: et unica persona christi. Secundo modo
 dicitur nam pro primo operis artificis. et sic loquitur quedam
 glo. super apostolum ad romanos. ix. super illud. Contra nam
 iustus est in bona operum. et sic dicitur nam natura. Ter
 tio dicitur nam pro eo alio ente a deo. et isto solus
 deus est supernaturalis. cetera vero naturalia: et vocat nam
 natura. Sequitur tertius terminus libertate. li
 bertatis dicitur a libet quod libitum et placitum ipsius sit
 voluntatis. Unde noto: quod tria ista se habent pro
 dine et differunt. libet simpliciter. libet arbi
 trium. et licitum liberum. n. simpliciter est in disse
 rens ad necessitatem et contingentiam sicut patet in diu
 nis. Eadem. n. voluntate dei spiritus sanctus necessa
 rio producit et creature contingenter. Libet vero ar
 bitrium coartatur ad contingentia unde proprie liberum

arbitrium duo respicit. intellectum et voluntatem. ut
 ratione liberum voluntatem: ratione arbitrium intellectum no
 tet: quod est arbitrum et iudex omnium quod faciendum et
 quod non: quod solus est in contingenter. Nullus. n. ar
 bitrat aliquid impossibile si sit sapiens. Tercio dicitur
 licitum. unde licitum proprie est in contingenter sed non
 omnibus. sicut libet arbitrium. sed in rectis et hone
 stis nisi large capiat et tunc est necessaria licita
 sunt. et hoc de primo articulo. Quatuor ad
 secundum articulum sunt tres breues conclusiones. Pri
 ma in ratione agentis sed non agentis ratione filii dei
 necessario producit. probatur hoc per tres modos.
 Primo illa pars quod dicit quod filius dei necesse producit
 in ratione agentis. Arguitur sic omne producat ad itera
 est necessario productum. probatur: quia si non aliquid in
 deo esset contingens. et sic cum quodlibet quod in deo
 sit deus. deus esset contingens quod est impossibile.
 Sed productio filii est ad intra. unde est prima. igitur
 agentis necessario producit. Sic. n. ratione agentis
 voco illud quod ipsi constituit. Secundo sic. si per ne
 cessario non producat filium per posset mutari. er
 go non esset: sed est impossibile. igitur et. maior pro
 bat. si sit. n. non producat filium: ponatur quod non produ
 cat et prius producebat. igitur de producat sit non
 producat. et sic mutat in non: non erit: cum productio
 actiua ipsi constituat. nec est sile cum de creante
 sit non creas: quod non refert ad extra relatione rea
 li sicut ad intra. Secunda vero pars conclusionis. s. quod
 necessitas non est ratio agentis in productione filii. pro
 bat sic. Nullus modus intrinsecus productioni prae
 cipii est ratio agentis illi praeiudicium. sed necessitas est
 modus intrinsecus omnium dinorum: et ita memorie se
 cunde: que superius vocata est principii producti
 uum filii. igitur et. maior probatur. modus. n. intrin
 secus ex suo praeiudicio ortu habet. et ita in quodam signo
 est posterior. posterior autem priori non est ratio age
 di. sed e contra: priora. n. sicut datur esse sequentibus
 sic et modum. Ex isto patet error Avicennae qui posuit
 filium dei puram creaturam et in modo contingenti non
 necessario produci. cum omnis creatura sit contingens.
 Sed dubitat an omnia divina sint una necessitate
 necessaria: aut plures. dico quod vna. sicut. n. vni
 ca existit essentia: ita unica sunt necessitate ne
 cessaria. maxime si necessitas sit productio existē
 tie vel personae eadem. quod dico per se quod dicitur
 quod loquendo proprie abstractit a necessario et con
 tingenti. Secunda pars. namque principii originatis
 primarii ubi preiudicat diuinum. probatur triplici. pri
 mo quod sit a naturali principii. Arguo sic. omne illud na
 li. preiudicat principio quod solus retinet modum naturae
 cedentis. sed huiusmodi est filius. igitur maior pars. quod ex
 principio productiua accidit esse productum.
 et ita modum essendi: ab eodem est enim res et
 modus rei sed minor probatur. filius enim est non

men nature. sic imago: sic verbum. Secundo ar^o aucte hilarij li. de simob. oib⁹ creaturis subaz dei voluntas artulit. s. filio nā ddit. Tercio ar^o sic. qd originetur ab origināte prima. pūmū originās est pf. sed hic filiū originat seu pducit. igit. 2c. Ex hoc pz error eubomij quem de ore nostro euomat dñs: qui posuit filiū dei nō nā produci sed volūtate. sicut innuit mgs i lictera. Sed ouz difficultas. qz in quodaz signo nāe deus intelligit prioz qz pf: qz est qd adeq tū diuinitati. 2 in isto prioz ppetit sibi actus aliq. vt pf vt gñare. dñ enim de⁹ gñat: 2 et ad extra. dñ eni deus creat deus gubernat. 2 ita videt qz pater nō sit primuz originās. dico ad istud qz vtz est qz deus pntelligit in quodā si gno pñ: sed tñ nō gñat. qz oz generās distingui a genito realiter. deus ēo est idēz reals 2 cū generāte 2 cuz genito. Et si dicat intelligit ne in illo prioz. dico qz sic. sed intellectio nō est pprie originata. ideo nō currit argumētū Et qñ obijct. deus creat. de⁹ gubernat. Rñ^o qñ aliqd agēs bz duos effect⁹ essentiali ordi natos nō pducit scdm nū primo producto. Sicut pz in sole qz bz lucē 2 illuminare. 2 lucē pcedit illuminare qz nūqz causat illuminatōez nū pus luce cāta. Sic in pposito sūt pductio nes in deo ad itra 2 extra: 2 nūqz sit pductio ad extra nisi facta ad itra. 2 ita quis crea⁹ cō petat deo i qñ de⁹ nō in qñ pf. tñ qz est ad ex: oz qz fiat pri⁹ product⁹ ad itra. Tercia p^o est libertate antecedēte vl pcoicāte nō eliciēte pducit vbiū dei. pbaf hec pco triplic⁹ fm tres ptes ei⁹. pñā ē qz fili⁹ dei pducit libertate an cedēte: vocat aut libertas añs que in qdaz si gno prioz est gñatiōe filij. hoc hito pbaf. oia eēntialia in dñis q respectū nō dicit ad ex p cedunt nocōali. sed libertas est essentialis 2 nō dicit respectū ad ex. gñatio ēo nocōl. igit. 2c. maior est bñ dionij. dixi tñ notāter q nō di cāt respectuz ad ex. qz fm doc. subti. in prima q. qlibetoz in hmoi rōne respect⁹ sunt poste riora. Sz pz mior qz libertas est cōis tribus p sonis Secda pz psonis est qz fili⁹ pducit liber tate pcomitāte: vocat libtas pcoitās q semp est cū gñatiōe. I hoc hito pbaf. illud alio. pdu cit. pcoitāt a quo est inseparabile. s. gñatio di uina est inseparabil a libtate. igit. pducit ea pcoi tant. maior pz qz isto nūqz aliud est a pducit qz ipm pcoitari ab eo. Sz mior est nō cū diuina oia sint nēcia. Tercia pz pcomis dicit: qz nō pducit fili⁹ dei volūtate eliciente. voco āt vo lūtate. eliciēte volūtate q est pncipiū pdu ctionū. pbaf sic. nullū pductum duab⁹ produ ctionib⁹ totalib⁹ pducit qz tūc aliquo pduce

retur: quo nō posito minus pducere. sed fili us producit natura: vt principio pductio vt patuit in pcedenti pcone. igit. neqz pducit volūtate. Sed dubitat qñ pōt poni in dñis volūtate. añs. cū ista volūtate dicat ab ante. in deo aut nō sit añ. qz ante est tps dñia. dico qz ante dicit triplic⁹. vno⁹ pprie 2 sic ē tps dñia. nec est in deo ad intra. scdo⁹ vt solū dicit ordi nē nāe seu pfectōis: 2 sic ē i deo. Tercio⁹ lar ger: 2 sic dicit prius fm quēcūqz ordinē seu nāe seu origis. 2 sic bñ repit in dñis. Et h de scdo ar^o. Quatu⁹ ad tñi articl⁹ sūt tres difficul tates fm tres pcones. Prima est qñter itel ligit qz fili⁹ pducit nēcio vtz an nēcitate nā li sicut ignis calefacit qñcūqz sequēstrata vo lūtate. dicit doc. subti. qz pf nō necessario. sed volēs pducit filiū. Unde noto fm cū duo si gna originis. pūmū in quo sunt essentialia. se cundū in quo sunt nocionalia. Et in primo si gno origis sunt duo signa nature quo ad pre sens. pūmū in quo intellect⁹ intelligit. scdm in quo volūtate vult. sic in secdo signo originis sunt duo signa. pūmū in quo deus pater pro ducit filiū per intellectū. Scdm in quo abo producit per voluntatē spm sanctū. ita qz in neutro actu itellect⁹ volūtate cōcurrit. vt eliciēs. 2 vt breuiter dicā in quolibet hōz signo rñ duoz tria pñsido fm mentē eius. Primo occurrit itellect⁹ 2 volūtate absolute. scdo in tellectu pater intelligit. tertio volūtate vult. Sic in scdo signo originis. primo occurrit i tellect⁹ 2 volūtate. scdo intellectu producit pf filiū. tertio volūtate pf 2 filiū spm sanctū. Sed tūc magnū occurrit dubiū: qz sequētes doctorē nfm dicit qz pf producit filiū i pñs signo origis. Et tñ in ista distictōe doctor dī cit qz producit in scdo. qz in primo itelligit 2 vult. Rñ^o. qz ista signa originis pñt capi du plicē. vno⁹ cōparādo signa originis nocōa lia essentialib⁹. quō loqtur in ista distictōe 2 in. xij. Et. i. q. ij. 2 sic dico qz pf in scdo signo 2 nō in primo pducit filiū. qz eēn⁹ sunt i pñs signo 2 nocionalia in scdo. Scdo mō capis si gñū originis vt essentialia pcone considerāt 2 nocionalia p se. 2 sic dicit pūmū signuz ori gis eē a se. Et sic in pñs signo pducit filiū pf qz a se. sic loqtur magister Joh. scoti. dist. i. q. ij. arti. ij. 2 sic nō est oppō. Scda difficultas: vtrū habitus intellect⁹ oēs. vtputa itellect⁹. sapia. scia. 2 ars. pcurrat. ad pductionem filij maxime cuz dicat Aug⁹. qz fili⁹ est ars plena oium rōnū videntū. dicit magister frāc. i ista dist. i. q. ij. qz sola sapia elicitur pcurrat. ceteri habit⁹ nō qz verbū diuinū dñ verbus essentiē

dine solū. Cū igitur sapia solū sit respectu huius
obiecti. sequetur. scilicet. scietia enim respectu tpaliū
ars respectu factibilium. prudentia vero respectu
agibilium. Sed hoc arguo unico medio. ha-
bitur ponitur eliciti in potētia ut potētie fa-
cilis eliciat. p. ex scdo ethicorū. Sed intel-
ctus diuinus est infinitus. et obiectum huius infinitum. scilicet.
cētia diuina. igitur videtur quod solū intellectus et di-
uina cētia sint elicitiui principium filij. et nō cū
eis sapia. Et ista ē mēs doct. sub. ponētia me-
morā integrā solū secundā integrari ex obō et
pō. Tertia difficultas ē p. p. b. aug. ix. d. tri-
ni. c. viij. b. b. amore p. cipit. Ex. xxi. ca.°. Notā
cia placita dignetur amata b. b. ē. q. ex his v. f.
q. b. b. p. ducat volūtate eliciente. dico q. iste
auctas loquitur. de b. b. nō q. d. ipa. a volū-
tate p. cipiente intellectus ut aliqd cogitet. et nō
de b. b. dino. q. intellectus diuinus vno actu intelli-
gendi oē cognoscit cognoscibile. vñ iste ordo
est. p. rō est cēt. scdo intellectus. tertio actus intel-
ligendi. In nobis autem p. actum intelligendi multi-
plicatione addit volūtas cuius ad iperū ad di-
uersa intelligibilia intellectus se p. uertit. Et sic p. z
qd dicitur ad. q. q. scz libertate ut alicedente
necite ut rōne agētis. et nā ut elicitiui p. nci-
pio diuini b. b. cōplet emanatio. Et tūc ad argu-
mēta. Ad primū ad maiore dico. q. mōi p. nci-
piādi sunt duo. cōis. et p. p. p. p. p. est licet
p. nciptia volūtati. et naturalis intellectu. et sic
dico q. isti variant fm variatiōes p. nciptiorū
cōis est q. segt ambo. nec h. z. o. tū ex rōne alte-
ri. eoz. h. mōi est necitas. et de isto nō o. z. q. va-
riet fm variata p. nciptia. et sic p. rō maior est
vera. scdo. falsa. Ad 2. negat maior. ad p.
batiōes dico. q. p. h. loq. de nā nāta nō natu-
rante cuiusmodi est nā dina. ut patuit in de-
claratiōe finior. Ad tertiū dico q. in di-
uinis oia sūt libera. ut libertas opponit serui-
tuti. nec tū segt. p. duc. filij sit p. modū liber-
tatis. sufficit enim q. liber p. ducat ut b. tūdo
ei. nō ip. diat. Et hec de. q. C. Ex hac v. dist.
de mēte m. g. f. tres eliciunt p. sones. Prima.
nō necite gignit filij vel volūtate ut fert euno-
mi. Et d. z. intelligi d. necitate coactōis. et d. vo-
lūtate n. ut est p. n. p. d. uctiui et p. ois a p. n. di.
vsq. ad 1. m. tex. Dicam. g. o. dei b. b. r. c. Se-
cūda. p. o. de nā sp. p. ducat sacra genitura nec
incipit. Et dic. p. o. q. nā est p. n. m. g. iatiōis i di-
nis q. est sine p. n. et sine. Et p. ois ab illo tex.
dicamus r. c. vsq. ad illud. c. p. dicta tū verba
r. c. Tertia p. o. p. f. ut potēs gignit filij ita
volēs p. ducat p. iuz. Dicit p. a. q. l. z. volūtate p. f.
nō gnet filij tū gnat cū volēs sicut potens et
sapies et bon. et sic de alijs. Et ponit a. ca. il-

lo. predicta tamen b. b. vsq. ad finē distin.
Equit in tex. d. d. c. solet q. r. a. q. b. b. d. a
vtrū p. f. voluerit r. c. hic liget. v. j. di.
huius primi In q. post q. a. m. g. o. i. p.
cedet. vi. di. q. sūt fuit si filij r. c. q. r. it
si filij q. r. c. Et didit in tres p. tes. In p. r. a. p. m. ut
tit q. ois m. z. cū solutiōis v. tate. In 2. subiūgit
oppōis instātiā ex placiti an. c. t. In 3. itia decla-
rat auctas latentia in debita. cōgruitate. scda
ibi. S. z. vehemēter nos mouet. tertia ibi. q. nō
igit accipiet. Segt in hac. viij. dist. p. r. a. pars.
Itē q. r. a. a. q. b. b. d. a. q. fuit diuina. in. vi. distin. d.
alias duas p. tes vicz. vi. dist. et primā p. tē hu-
ius septie. In hac q. p. tē ut dicebat m. g. f. mo-
net q. nō ē. Si g. n. andi p. o. Et diuidit in tres p.
tes. In p. r. a. p. p. o. n. it q. ois z. q. ois solutiōne.
In scda adducit v. t. lē ip. n. g. natiōes. In tertia
r. i. d. et p. p. r. u. a. dist. scda ibi. s. z. h. oppōis. itia
ibi. ita ē tū d. filij. Et hec ē diuina p. n. t. di.
Ira quā q. r. it. v. t. r. v. n. i. c. a. (i. g. h. a. l. i.
g. n. andi p. o. i. p. f. e. i. u. s. q. n. i. g. n. i. t. o. v. e.
r. i. s. s. i. m. i. s. a. s. s. e. r. a. t. s. e. r. m. o. i. b. Et arguit
q. n. t. r. i. p. l. i. t. p. r. i. o. s. i. c. A. u. l. l. u. a. c. t. i. u. m. ē
v. n. u. cū p. a. s. s. i. u. o. n. e. c. q. a. c. t. i. u. m. c. i. i. q. p. a. s. s. i. u. o. s. e. d.
p. o. g. n. andi in p. r. e. ē a. c. t. i. u. a. v. l. q. n. i. a. c. t. i. a. p. o. v. o.
g. n. andi i filio est p. a. s. s. i. u. a. v. l. q. n. i. p. a. s. s. i. u. a. i. g. i. t. u. r.
nō sūt eadē m. i. o. z. e. m. g. f. i. n. t. e. x. s. e. d. m. a. i. o. z. e. s. t.
p. h. i. l. i. v. m. e. t. h. a. p. p. i. p. o. a. c. t. i. a. ē t. r. a. s. m. u. t. a. r. e. p. o. s.
s. e. a. l. i. u. d. i. g. n. t. u. z. a. l. i. u. d. s. z. p. o. p. a. s. s. i. u. a. t. r. a. s. m. u. t. a. r. i.
a. b. a. l. i. o. i. n. g. n. t. u. a. l. i. o. C. S. c. d. o. a. r. o. s. i. c. n. u. l. l. a. p. o.
g. e. n. e. r. a. d. i. ē i filio. i. g. f. nō ē eadē in p. r. e. et f. i. l. i. o.
p. n. a. p. z. q. z. i. d. e. t. i. t. a. s. cū sit p. a. s. s. i. o. e. n. t. i. s. p. r. e.
s. u. p. p. o. n. i. t. e. e. s. s. e. d. a. n. s. p. b. a. t. q. z. i. n. q. cū q. s. t. p. o.
a. l. i. c. u. s. i. d. i. q. u. o. e. s. t. e. a. s. t. S. i. c. s. i. q. s. h. e. a. t. p. o. m.
a. m. b. u. l. a. d. i. i. l. l. a. p. o. s. t. a. b. u. l. a. r. e. i. g. f. s. i. i. n. f. i. l. i. o. e. ē. t.
p. o. g. e. n. e. r. a. d. i. i. l. l. a. p. o. s. s. e. t. g. n. i. a. r. e. et cū i diuini
nō d. i. f. f. e. r. a. t. e. e. et p. o. s. s. e. i. g. f. d. e. f. a. c. t. o. g. i. g. n. e.
r. e. t. et sic e. ē. n. t. p. l. e. s. i. n. d. i. u. i. s. f. i. l. i. j. C. T. e. r. t. i. o. a. r.
g. u. i. t. d. s. u. p. p. o. s. i. t. u. i. n. q. s. u. p. p. o. n. i. t. p. o. m. g. e. n. e. r. a. d. i.
e. ē. i. n. d. i. u. i. s. O. i. s. p. o. p. e. c. e. d. e. s. a. c. t. u. d. i. c. i. t. i. p. s. e.
c. t. i. o. n. ē. s. z. s. i. i. n. d. i. u. i. s. e. ē. t. p. o. g. e. n. e. r. a. d. i. i. l. l. a. p. e. c.
d. e. r. e. t. a. c. t. u. z. q. a. c. t. o. o. i. s. e. x. p. o. c. r. i. t. i. p. l. i. c. a. t. n. q.
a. l. i. q. s. a. l. i. q. d. o. p. e. r. i. a. d. q. d. n. s. i. t. i. p. o. i. g. f. i. p. s. e. c. t. i. o.
e. ē. t. i. n. d. i. u. i. s. q. d. ē. i. p. o. s. s. i. b. i. l. e. i. g. f. nō ē. s. t. p. o. n. e. d. a.
p. o. g. n. andi i. n. d. i. u. i. s. m. a. i. o. z. p. z. p. u. s. e. n. i. h. o. e. s. t. i.
p. o. o. b. i. e. c. t. i. u. a. q. i. n. a. c. t. u. p. r. i. h. o. i. n. p. o. s. c. i. e. n. s. q.
i. a. c. t. u. s. c. i. e. n. s. i. t. a. d. e. p. s. i. l. i. b. In o. p. p. o. s. i. t. u. a. r. g. u. i. t.
a. u. c. t. e. b. o. e. t. i. j. v. d. e. t. r. i. n. i. e. x. v. t. u. t. e. n. ā. i. n. e. a. d. e. z.
n. a. t. u. r. a. n. a. t. i. u. i. t. a. t. e. s. u. b. s. i. s. t. i. t. f. i. l. i. j. Ex ista a. u. c. t. e.
a. r. g. u. i. t. s. i. c. n. ā. v. t. p. a. t. u. i. t. i. n. p. r. e. c. e. d. e. t. i. d. i. s. t. i. n. e. s. t.
p. o. g. e. n. e. r. a. d. i. i. n. d. i. u. i. s. i. t. a. v. t. d. i. c. i. t. i. s. t. a. a. u. c. t. a. s. ē. e. a. d. e.
i. n. p. r. e. et f. i. l. i. o. i. g. i. t. u. r. e. a. d. e. g. e. n. e. r. a. n. d. i. p. o. In
i. s. t. a. q. v. t. i. n. p. r. e. c. e. d. e. t. i. b. s. i. t. s. a. r. t. i. c. u. l. i. d. e. c. l. a. r. a. d. i.
p. r. i. m. u. s. t. r. i. u. t. e. r. m. i. n. o. z. d. e. c. l. a. r. a. t. i. u. s. scdo t. r. i. u. z.

Si
z
p. n. i.

q. n. i.

z

z

z

conclusionum positus. tertius trium diffi-
cultati motus. **¶** Quoad ad primum. primum
terminus est vnica. vnica ca. ci. abvno. vnu
eo pura priuatione seu negatione dicitur nec
formali dicit aliquid potius sed sola diuisionis
priuatione fundamentalis vero dicit positio-
ne. q. nō pōt nisi in ente fundari. vñ ista ē sal-
sa hō et chimera sunt vnu. Unde noto q. ista
tria cōforme hñ pncipium s. sine diuersum
dnt. vnicio. vnitas. vnu. vnicio. n. ē illa actio
que aliqua ad inuicē vnit. vel illa passio qua
aliqua formalit vniantur. et opposit nō distincti-
oni s. diuisioni. vnitas vō tripl. d. vno. vt ē
pncipium numeri. et sic a pñone posita ē vni-
tas rez prīm. **¶** Secōdo d. vnitas vt ē passio en-
tis cū eo pueribilis. et sic de vnitate loquitur
phs. Tertio d. vnitas quodā cōe vniuocuz. et
forte quidditatie dicit de vnitate que ē pñ-
cipiū numeri. et vnitate q. est passio entis. vñ
vero est concretū ab vnitate. sicut hō ab hūa-
nitate. et fm Aristo. in v. metha. d. tripliciter
vnu in suba. et d. idēitas. vnum in q̄titate. et
d. equalitas. vnu in q̄titate et d. silitudo. Mo-
to vltērius vnu fm phm in pmo thopicoz
tripl. dicit vnu in spē. vnu in gñe. vnum in nu-
mero. vnu gñe. sicut hō et alius in aiali. vnu
in spē sicut fortis et plato in hōie. vnu nume-
ro itez trifurcat. s. vnu sicut subie. et accis. si-
cut fortis et musica et. vnu sicut diffinitio et
diffinitū sicut hō et aial rōnale. vnum sicut di-
uersa noia idē significantia. sicut marcus tul-
lius. Et ab hoc noie vnu venit vniciū idem si-
gnās per oia. vñ vniciū puerendo q̄si cū vno
l. idē signa cū hoc noie vnuz. l. ex cōsuetudi-
ne vniciū pfortū neget. s. nō vnu. vñ est illud
vnica sola pecus inficit oē pecus. Licet etia
aliqui vnu ad vniciū limitetur. Cū est illud lu-
cani. vna salus victis nullā sperat salutē. vna
l. vnica. **¶** Scōs terminus ē pō. vñ noto q. ista
tria se hñt per ordinē et differunt. s. potentia
litas. potētia. et posse. potētia lita. n. nō ē nisi
quidā respectus abstractus et a subiecto et a
fundamēto in seipso cōsideratus. et tripl. pōt
capi. vno mō vt sit abstractus a potētia obie-
ctua qua aliquid dicit pducibile alicq. pduc-
tur. Sicut hō alicq. pducatur extat pducibil
et sic loquēdo nulla ē pōlitas in dinis. Secōdo
mō dicit pōlitas vt sit abstracta a pō subiecti
ua. et isto mō cū in dinis nullā cadat accidēs
sed oia que sunt in deo sunt idē q. de. in deo
nulla ē potētia lita. Tertio mō d. potētia lita
tas vt abstracta a potētia pductiua. et isto
mō cū in dinis sunt tres pñone. due pducte.
et vna pducens repitur potētia lita in diu

nis. **¶** Potētia vero dicit quodā abstractū seu
quodā constm ex aliq. subtracto et ipa pōlita
te. vñ pō pōt capi tripl. vno. vt dicit so. illd
fundamētū in q. fundat iste respect? qui dicit
pōlitas cū illo respectu. et tūc solū dicit memo-
riā secūda cū potentialitate et sic ē cū filio pō
gñandi. q. hz memoriā secūda que ē pfectio
simplr cū illo respectu qui est. q. passio mēo-
rie. Secōdo d. potētia pro ipso pstituto ex ipso
fundamēto et ipso respectu cū cib? requisitis
ad actū. sicut loq. phs. ix. metha. Tertio d.
pō pro oibus istis et cū hoc pro ipso actu illi
potētie. et his duob? vltimis modis nō est ge-
nerādi pō. p. in sio q. etia in pfe termi. hz
adēti. s. ipm filiū. Scq. terti terminus. s. gñan-
di. gñandi tripl. d. pōt. n. esse gerūdi. isti
us vbi actiui gñio. as. et sic nō d. i filio pō ge-
nerādi s. in gñm. Joh. sco. q. qñ hñmōi gerūdi
pōt cū pōr d. pō gñandi significat suppo-
de quo d. in actū posse egredi gignitiōis. vñ
ista nō ita apō cū pcedit filius hz pōm gñan-
di sicut ista fili? scit gñationem. **¶** Secōdo mō
pōt gñandi esse gerūdiū vbi passiui. s. gene-
roz. et sic fm magm cōcedit. q. l. filius hñmōi
potētia qua generet hz. **¶** Tertio pōt esse
genitū. hui? participij gñandus. da. dñ. et sic
dicit. q. ipersonalē actū ex potētia tali aut ad
gignitiōē actiua aut passiua. et q. filius aut
gignit aut gignit. sic capto li gñandi i eo pō
generandi pcedit. Et hoc de primo articulo.
¶ Quantū ad scdm articulū sunt tres pclusi-
ones. **¶** Prima pclusio ē pō generandi funda-
mentalr in diuinis dicit absolutū nō respectū
Ista p. pbat. 3r p. mēo. do. subtil. ar. sic. nihil
q. est pfectiōis tollit ab aliquo rōnē pncipiū
pductiui. pbat ista. pncipiū. n. pductiū de
rōne sua nō dicit ipfectionē sed pfectionē.
et ita q̄siq. pōt cōpati perfectionē. q. pfectio
pfectioni nō repugnat. Sed pducere vnam
nām numero. eandē i diuersis suppositis nō
dicit ipfectionē imo summā pfectionē. g.
nō repugnat pncipio. pductiū ostiē vltra. s. si
pduceret distinctū in nā esset aliqd absolutū
q. diuinitas eēt pncipiū pductiū. sicut in
alijs nā est pncipiū gignitiōis ergo et modo
aliqd absolutū erit pncipium nō respect? pō
exēplū toti rōni. Salor. n. sicut mō est pncipi-
um cōicandi se in nā multiplicata ita eēt si se
eūdē numero multiplicaret. S. forsan aliqs
diceret hāc rōnē q. diuersa rō cōicatiōis ar-
guit diuersam pncipiādi rōnē. et ita si cōicā-
se in idēitate specifica n. nūerali regit aliqd
absolutū pncipio cōicā se in idēitate nūe-
rali regit respectū dico q. n. opz. sit distinctō

in principio pductiuo: nisi in perfectione sic
intelligendo qd perfectius est principiu pro
ductiu quo comunicatur idem numero p
ducto qd quo comunicatus idem spe no aut
alia distinctio. Secdo arguo qd respectu ne
quit esse principiu generatiois. ois rlo per mo
du nature suu correlatiuu respicit: qz pz phm
in pntis. relatiua sunt siml natura. Si igitur
rlo esset principiu pductiuum in diuinis. spira
tio actiua ita naliter aspiceret spiratione pas
siua. sicut ghatio actiua ghatione passiuas. z
ita cu pductiones distinguantur ex principiis
ambe pductiones essent nales. z ita sicut fili
us dicitur natu. ita spissctus qd est p Augu. no in
quit quo natus sed quo dat. Et si dicat qd ab
soluta sunt oibus psonis coia: ita no pnt ee
principia distinctionis psonaz imo opz qd sint
respectus. Dico qd lz sint coia tñ hntur ordi
ne quoda a psonis. i. gignita psona ea habet
a psona ghatante. z spissctus ab ababus z hoc
sufficit ad hoc qd absoluta z n respectiua sint
principia seu po pducendi. Tercio arguit sic
ois respectus in absoluto fundat sic pultimu
relatu nequit ee respectus. sicut arguit auer
rois de m^a pma qd nequit esse po: cu po soluz
respectu ingitum sic notet. id oz qd fundame
taliter po ghatandi dicat aliqd absolutu. Et si
obijciatur cu po ghatandi fm te dicat absolu
tuz: certu est qd dicit respectu. igr vnu dicit
per accis: qz res diuersoz genez respectiuu
n. in alio e pnto qd absolutu. Rñ. qd no dicit
vnu per accis: nec loquedo phisice: nec me
thaphisice: nec pprie logyce: no phisice: quia
ois sunt vnu infinitate z summa idetitate. no
methaphisice. qz nihil qd e in deo vt patet bit
seq. dist. e in ghe. id obiecto facta non currit.
nec tertio logice qz h fundatur super esse per
accis methaphisicu. sicut sede intetiones in
primis. Secda p. ghatio diuinaz psonaru
vnioca. no equoca censet. Ista p. pbat tri
pli. primo sic. Illa ghatio est vnioca in qua
est idc terminus formalis in pducente z p
ducto. sed sic e in diuina ghatione. igr est vni
oca maior pz: deo. n. ho vniocce ghatatur ab
hoie: qz ho generans z genit vnius sunt nae
specificce. lz minor pbatuz. qz essentia diuina
que e terminus formalis ghationis eade est in
pfe z filio. Et si obijciatur qz fm phm. vñ me
thaphi. terminus ghationis ghatatur. si igitur
essentia diuina eet terminus. igr generaret. qd
negum est dist. v. Dico qd duplex est ghatio
nis terminus. i. totalis. z hoc in diuinis est filius
z de isto loqitur phs vñ dicit copositus ghat. f.
filius. n. lz non sit copositus. qz in diuinis no

est copositio est tñ pstitutus ex essentia z rlo
ne. Alius est terminus formalis z hic e eentia
de quo no loqitur phs. Secdo ar. qd non
sit equiuoca ghatio in diuinis: nihil iperfecti
onis dz poni in diuinis. sed ghatio equiuoca
sp est iperfectionis. ergo no est ibi. maior est
manifesta minor pbatuz: qz in illi ghatioe sp
generas forma agit pfectiore qz heat genitu
maxime qñ est ca totalis. sicut pz discurredo
per singula. Sed in diuinis pf no est pfectior fi
lio. ergo zc. Et si obijciatur qd ho generatur a
sole. fm philosophum. i. phisicop. Sol z ho
ghat hoiez: z tñ ho pfectior e sole. dico qd tex
tus scipm soluit: qz sol no est ca total. sicut pf
in diuinis est totale principiu. Tercio af sic. il
la est ghatio vnioca in qua cuncta qd dicunt
pfectione simplr: coia sunt generati z genito
sic est diuinis igr est vnioca. maior pz qz ex
alio tñ dz censeri z noari ghatio. sicut in na
libus a forā qd est principalior dz natural
generatio fm phm in. i. phisicop. minor pz. qz
als vna psona esset pfectior alia. qd no pcedi
tur. Et si obijciat: qz pñitas est in pfe z no in
filio: z filatio in filio non in pfe formalr z tñ
dicunt pfectione simplr. dico qd no dicunt per
fectione loquedo formalr: nec iperfectione: z
alioq vna perfectio eet in pfe qd deesset filio
z eotra. Tercia p. vnica eadeqz po. que i
pfe est vt generetur filio est vt generet. pbat
triplici me. Primo sic. oia in diuinis tata vni
tate sunt vni: vt oia idem sint nisi vbi obuiat
rsonis oppo cuz igr inter absoluta no obuiet
hm oi oppo: igr in tribus psonis sunt vnum. et
ita illa po que e in pfe principiu generadi crit
in filio vt sit seu generet. z si dicat qd bñ sequi
tur qd erit in filio no tñ cum ista additione vt
notetur ca essendi filio. dico qd imo cu essentia
alia dat esse psonis. sicut. n. teste aug. a. d. deus
a. pfe: qz diuinitate dz: pñitate pf. sic alio fili
us: a. deus. z ita po generadi. qd essentia e cuz
intellectu e ei vt sit fili seu generet. Secdo sic
vñ quodqz sic in alio dz ee. vt sibi congruit.
vñ alio mo eiusde rei capit vñus cognitione
z imaginatio z intellectus cu igr po generadi
conueniat pfi vt gñet. z filio vt gñetur: sic est
ponenda in eis. Et si obijciatur qd no est simi
le. qz alia eiusdem rei hz spem vñus. alia ima
ginatio. alia vo intellectus: eadem vo po est
generadi in pfe que in filio. Dico qd tollatur
qd est iperfectiois: z sumat qd est pfectiois
z hebñ simile. Impfectionis e qd sit varietas
pfectiois qd sit similitudo capiat similitudo
sine varietate: z vñ argum. Tercio af aucte
Aug. is. de tri. c. h. in illa trinitate qd audeat

absoluta est
pñitas
quia

z rlo

quia dicitur
in terminis
pñitas
pñitas

filio no e ghatio
est in ghatio
ex essentia
et relatione

dicere patrē nec se nec filiū: nec spūscitū in-
telligē nisi per filiū. per se autē meminisse &c.
Inuit in tex. illo aug. q. q. libet triū psonarū
h3 memoria intelligentiā voluntatē. sed me-
moriam est pfi vt generet prin^m: p3 ex supiori-
bus distinctionib⁹: igit est in filio: & nō nisi vt
gignat. q^o &c. Et si obijciat q. memoria sit se-
cunda in pfe in filio aut nō sit secūda: igit nō
est in filio memoratio. dico q. solū dī eē secū-
da in pfe: q. intelligit nō hfe prolez. In filio
vero ē memoria absolute nō vt cū ista secun-
ditate: q. pfi intelligit hfe terminū adeqū. &
hoc de scdo articulo. Quātū ad tertiu ar-
ticulū sunt tres difficultates iux⁹ tres psones
Prima difficultas: qd pzie ē ista pō gñā-
di loquēdo fundamentali. dicē sanc. Tho. q.
eētia dina. et rō sua ē: q. illud est q. z in quo
generās alitāt sibi genitū. sed hmoi ē eētia
dina: q. sūt pfi z filiū in diuinitate siles. S3 cū
reuerētia tāti doctoris hoc neq. stare: maxie
si ponat eētia dina totale pncipiū quo: sicut
innuit rō sua: q. tūc pducta. f. filiū z spūscitū
eadē eēt psona cū pducta solū ex origine z
pncipiū quo distinguat. Et si dicat q. distin-
guet: q. filiū ab vno: spūscitū a duob⁹: hoc
nō variat modū pductiōis. eod. n. mō vsum
hmutat abedo i vno pariete z i duob⁹ si eēt
iō cū doctore subtili dico. q. pō generādū i pa-
tre est memoria secūda intellect⁹. f. cū eētia
dina. Scda difficultas ē: q. cū pductiōes dine
alteri⁹ sint rōnis. f. p modū nāe z voluntatis:
videret ē q. pducta eēt alteri⁹ rōnis: & per
p3 q. gñatio eēt equoca in diuinis. dī q. nō
opz pducta tñ distinguī qū pductiōes di-
stinguūt. ipse pductiōes. n. solū dicit rōnes:
pducta pō cū rōnib⁹ ipis includūt eētiam
diuinā rōe cui⁹ vniocant⁹ sic pductiōes: iō
nō ē sile. f. dif. est: cū potētia gñandi sit ppe
ad gñare actiue. z in filio non gñet. vt q. fru-
stra ponat i filio. Itē q. pō generādū ad tria
est. f. ad eē simplr. z sic ē in trib⁹ psonis. vl ad
gñari passiue: z sic ē in filio. ad gñare actiue
z sic ē in solo pfe. z sic p3 solutio. Ex qbus ad
totā p3 pclonez: q. vici vnica pō generādū in
pfe z ei⁹ emigenitū verissime affirmat. vt pa-
tuit in qōe. Et tūc ad rōnes in oppo^m. Ad
pma dico q. qū passiue vel quasi passiue mul-
tiplicat idēitate numerali: cū actiue vel qū
actiue: tūc h3 veritatē. sicut p3 ex pbo. f. phi-
cor. z. v. methaphi. p. pducētis z forme qua
pducit ē eadē rō ad pductū. sed qū sunt idē
sicut i pposito: tūc nō opz. sufficit. n. pducēs
tūc pductū distinguī realiter: sicut si calor
multiplicaret se idēitate numerali nō eēt distin-

ctio in eētia caloris s3 in indiuiduo. sic p.
posito. Ad scdm negat aīa. z ad pbatōez
dico q. ē fallacia psequētis ex destructiōe p.
positiōis. ex defectu vni⁹ veritatē: cū duas vel
tres hēat cās veritatē. Ad hoc. n. vt patuit q.
potētia generandi sit in aliq psona sufficit q.
vel det eē simplr sicut in spūscitō. vel generat
sicut in pfe. vel generari sicut in filio: iō h3 nō
hēat potētia generandi fm effectū in filio:
h3 tñ primū z tertiu. Ad tertiu dico: q. tri-
plex ē ordo quo ad p3s. ordo tpis. ordo ori-
ginis. z ordo nāe. Primus semp arguit iper-
fectionē in pducto. q. tpis añcessionē: nō sic
de scdo z tertio cuiusmodi ē in diuinis. Et qū
dī q. potētia pcedit actū dico q. sufficit q. p-
cedat nā: sicut sol splendorē ab eo pductuz.
vñ si sol eternus eēt ab eterno splendorē pro-
duxisset. Et hoc de qōe. Ex distinctiōe vo-
nfa z textu tres de mēte mgf eliciūt p3o-
nes. Prima p^o. sub oipotētia nō subijci-
nec elicit gign^o pia. Ista dicit p^o q. gñatio
filij dī nō cadit sub oipotētia diuina. Et pōit
a prin^o distinctiōis vsq. ad illud ca^m. f. vbe
mēter nos mouet &c. Scda p^o. diuino fili-
nūq. gēuit nec optuit vt sit ali⁹. dicē p^o. q. fili-
us nō genuit aliū filiū: nec ē optuit alius esse
filiū. Et pōit ab illo ca^m. f. vbe mēter nos mouet &c.
ad illud. Itē querit a qbusdam &c. Tertia
pclu⁹ vna pō est p3is gignētis. vbi pceden-
tis vt vna vna dicit p^o: q. sicut vna ē suba pa-
tris z filij: ita vna pō generandi q. pf generat
z vbi gignitur. Et ponit h pclu⁹ ab isto loco
itē qū a qbusda &c. vsq. ad finē distinctiōis.

Equitur in textu. Nunc de veritate
siue pprietate: hic signat. viij. distin-
ctio h⁹ primi sniaz. In qua postq.
mgf a z. distinctione inclusiue vsq.
ad istā ad pbandum sanctissimas trinitatem
z eiusdem vnitatē cōgruas adducit similitu-
dies. Et z soluit emergētes dubitatōes. Nūc
hac in. viij. distin. determinat vnitatē z trinita-
tis pditiones. Et diuidit in tres ptes pncipa-
les fm triplicem diuinaz pprietatū modū.
Primo. n. pprietates tangūtur essentialis.
Scdo pditiones adducūt notionales. Tercio
haz ambaz adiungūtur mediales scda inci-
pit. dist. ix. Nūc ad distinctionē psonaz acce-
dam⁹. vsq. ad. vi. x. itia icipit ad. ix. vsq. nūc
priusq. Prima ps que pntem aspicit distin-
ctionem tripharie diuidit iuxta dine nature
tres eēntiales pprietates. In pma determinat
de vnitatis refulgētia. In scda de incommutabi-
litate suba. In 3^a de simplicitatē eminētia. fa-
ncipit ibi. dei aut solus eētia icomutabilis

Distinctio
octava

prima gñandi
in diuinis
ad hūc ē.

dicat. 2^a. tertia ibi. eademq; sola pprie ac ve-
re simplex est. Et ista tertia in tres ptes scindi-
tur. In prima ostendit simplicitatis. rōnez deo
conuenire pprie. In scda. eandē rōnem
eidē puenire verissime. In tta eandē ei sum-
me puenire pfectissime. scda incipit ibi. dilige-
ter est notādū. tertia ibi. hui⁹ autē eētie sim-
plicitas. Iterū prima ps in qua ostendit simpli-
citatē rōne 2^a. in tres ptes diuidit. In pta
ostendit simplicitatē dei de nā supnaturali. In
scda remouet eadē a creatura spūali. In ter-
tia talē pcludit simplicitatē. nulli inesse crea-
ture deductiōe reali. scda incipit ibi. vt autē
scial quō simplex sit. 2^a. tertia ibi. creata quo-
q; spūalis. Iterū scda ps in qua ostendit q; sim-
plicitas vere inest. diuidit in tres ptes. In pta
ostendit q; in diuinis est varietas nominū.
In scda nō esse in deo viz pdicaminiū. In ter-
tia pprie de dō nō dici signū dictaminū. i. nō
mīna pūtoz. scda incipit ibi. q; autē in nā diui-
nitatis. tertia ibi. vnde nec pprie dicat suba.
Similiter illa tertia ps in qua ostendit q; sum-
me dō inest simplicitas: in tres scindit ptes.
In prima ostendit q; cū simplicitate non est di-
uersitas. In scda q; cum ipsa psonaz stat plu-
ralitas. In tertia concludit triplex pprietas
s. veritas inmutabilitas et simplicitas. scda
incipit ibi. et cū tante simplicitatis ac sincer-
tatis si nā 2^a. tertia ibi. Ecce qta ē ydētitas.
Et hec est diuī pſentis distinctiōis in għali.

Intra quē querit. vtrū cum summa
simplicitate inuēire maiestatis di-
stictio possit stare ex nā rei attribu-
talis. Et arguit q; nō triplici medio. Primo
sic qto aliqd magis elongat a suo opposito
tāto est magis tle. s. vbi nā a pte rei est dō. ibi
maxime a ppositione que est oppositum sim-
plicitatis elongat simplicitas. igit nō stat cū
summa simplicitate attributa distinctiōe
maior ps p phm. iij. thopī. Albius. n. est qd ē
nigro impmixtus. sed minor declarat: cōpō
n. tria hz. primo ptes et ptes. scda q; vnū est
pō. reliquū act⁹. tertiū q; sunt plura: s. vbi in
simplicitate nō sunt plura ex parte rei: ibi in
nullo puenit simplicitas cū ppositiōe. qū dō
est distinctio admin⁹ puenit in pluralitate: qz
in vtroq; est pluralitas. Scdo arguit sic. sum-
ma simplicitas secū nō patit distinctiōe at-
tributoz ex pte rōnis. igit nec ex pte rei. pba-
tur pna p locum a maiorū. Si. n. non patit se
cum minorē distinctiōe q; est rōnis dō sum-
ma simplicitas nō videt q; maiorē patiat q;
est ex nā rei. Sz aūs. pbat: qz secluso quocūq;
intellect⁹ negotio intellect⁹ distinguit nō nā.

et ita distinctio rōnis pcedit distinctionem na-
ture et intellect⁹. intellectus vō attributū po-
nitur in diuinis. 2^a. tertiū arguit sic. i. qūq;
est denominans et denotatiū. i. a pte
rei: ibi est pō. s. si attributa eēnt distincta ab
iūce et diua eēntia a pte rei ita eēt. igit illuc
eēt pō. et ita non summa simplicitas. maior
ps: qz. n. albiū denotat hoies et sūt plura et iun-
cta sūt. iō ibi est compō. sed minor. pbat. ca-
pio enim iusticiā et diuinam eēntiaz: et dico
diua eēntia est iusta. ecce q; iusticia eēntia de-
notat et sūt distincta a pte rei per cām. 2^a. In
om⁹ arguit auctē damas. li. i. c. iij. si iustum: s.
bonū. et si qd aliud dixeris nō nāz dicis deū
sed q; circa nāz. igit ista a parte rei distinguit.
In ista. q. pforimur ad pcedētes sūt tres ar-
ticuli. Primo triū terminoz expositiū. scda
triū psonū positiū. tertiū triū difficultatū
motiū. Quō ad pma sūt tres termini. prim⁹ ē
simplicitas. Simplex of qū sine plica q; ca-
ret pib⁹. iō dicit phs q; aut totum pgnoscat
simplex: aut totū ignorat. simplicitas enī lo-
qūdo formalit⁹ solū dicit re^m negatiū pōnis
lz fundamētaliter. aliqū dicat positiōez s. nō
sp qz bñ dicitur negatiōes simplices. Alii nō. q;
ista tria dnt. simplex. simpliciter simplex: et
omode simplex: seu sūm simplex. Simplex
n. dō q; vnico actu itelligēdi apphendi pōte-
re est vna qd ditas. vt hō vel aīa. vñ sic acce-
ptū simplex distinguit cōplexum. Simplr
dō simplex dō pcept⁹ itelolubū penit⁹ sic sūt
cōcept⁹ entis primariū et vltimū dīaz. vt tā-
git nū doctor. dist. iij. h⁹. q. ij. r. iij. op. et ad ta-
le o; puenire: q; alias esset pcessus in infinitū
in ordinatē eēntialē. Sūme dō simplex dō qd
in se oī caret ppositiōe: nec aliū est cōponibile.
nec aliū cū eo vñ tertiū et in his vltimis dua-
bus differētijs differt sūme simplex a simplr
simplici. lz. n. simplr simplex nō sit ppositum
tū est cōponibile cū alio et aliud cū eo. et hoc
solet dicere alijs sub vbiis magis. Alteo. bone-
ti. Ad ingt ens cōpositū cōpositione. Ex his
nota scdo q; ista tria se habent ex additione
vni⁹ sup aliud. simplex ppositū et resolutū. ex
simplicib⁹ ppositiō. ex cōpositis dō resolutū
lia: s. nō semp fm mentē phoz vñ fm eos ce-
lū est ppositū: nō tū resolutū. 2^a. tertiū
q; ista tria dnt: simplicitas. ydētitas. et vni-
tas. Alii vñtas opponit diuisioni. ydētitas
distictiō. s. simplicitas ppositioni. 2^a. Equit
scda termin⁹ attributū. vñ nō q; attributum
fm triplicē ei⁹ deriuationē of tripl⁹. Cū
modo dicat attributū quāsi aliū tributū: et isto
mō dicit phs in illa regula. Quā aliqua sunt

de tmo et
nūc vñ.

in pta hz.

2

h⁹
b⁹

idē quicqd attribuit vni ⁊ reliquo. ⁊ isto mō
omnia que sunt idē cū deo sunt attributa ei⁹
qz pnt in p̄dicatione ei attribui: dicendo eēn
tia diuina est hic. **¶** Scdo dī attributū qua
si ab alio tribuitur ⁊ isto mō illa sola sunt at
tributa que ex creaturis deo tribuuntur fm vi
am eminentie: vt nos docet diuinus dyonisi
us: Sicut sunt sapia. intellect⁹. bonitas. ⁊c.
que sunt in nobis ⁊ semota. ip̄fectiōe dicim⁹
deus est sapiēs. de⁹ est bonis ⁊c. **¶** Tertio dī
attributū qñ ad tria distributū. ⁊ isto mō ap
propriata diuinis p̄sonis dīr attributa qz tri
bus distribuunt. vt p̄r potētia. sapia filio. bo
nitas sp̄s scō. **¶** Questio 4o nra querit de attri
butis scō mō. **¶** Tertio termin⁹ est distinctio.
distinctio est qdā respect⁹ positū p̄dētati op
positūz intrinsecus adueniēs ex extremoz
nā. **¶** Eñ noto q sunt tres ternarij distinctiōz
semp ascēdēdo. prim⁹ ternari⁹ est distinctio
rōnis simplr. distinctio rōnis rōcinātis: ⁊ di
stinctio ex nā rei. distinctio rōnis simplr est
quasi qdā eē vniocū distinctiōi ex nā rei.
⁊ distinctiōi rōnis rōcinātis: qz rō aliqui acci
pi⁹ p rōne quidditatis. aliqui p rōne intel
lectus. distinctio 4o rōnis rōcinātis dī distincti
ōis 4a ope intellect⁹: sicut inter abstractū ⁊
cretū vt hō ⁊ hūanitas. **¶** Distinctio 5o ex
nā rei est que qz quocūqz seclū ope intelle
ctus sicut inter subit⁹ ⁊ passionē vt hō ⁊ rili
bilis. **¶** Scdo ternari⁹ est distinctio moda
lis. distinctio formalis. ⁊ distinctio realis. **¶** Di
stinctio modalis est modoz ad inuicē vt ifini
tat⁹ cū finitate. aut modoz cū qdditate vt ifi
nitatis cū dinitate. **¶** Distin⁹ formal⁹ est qddi
tatum ad inuicē sicut inter rōne insicē ⁊ mi
sericordie. **¶** Distinctio realis est rerū ad inui
cem sicut in diuis p̄ distinguē a filio. **¶** Ter
tius ternari⁹ distinctiōis est distinctio actualis:
distinctio se tot⁹ subiectiue: ⁊ distinctio se totis
obiectiue. distinctio ecclis est qñ distincta dif
ferūt ⁊ in qdditate ⁊ in exētia sic fortes ⁊ pla
to. **¶** Distinctio se totis subiectiue est qñ vnū hz
se totū hz locū subiecti. reliquij accitit. **¶** Ist⁹
distingunt nouē predicamēta a suba. **¶** Distin
ctio se totis obiectiue est qñ aliqua sunt pmo
diuersa. sicut sunt simplr simplicia vt prime
dīe. ⁊ hoc de primo articulo. **¶** Quātū ad
scdm articulū sunt tres p̄clones. **¶** Prima cō
clusio dīne maiestatis tantacōp̄obaf simplr ci
tas vt positionē cūctā abijciat. **¶** Ista 2o pba
tur medijs tribus doct. subti. in hac. d. q. i. fm
tres p̄positiones. s. ex p̄b⁹ cēntalibus. ex p̄ti
bus q̄titatiuis. ⁊ tertio ex suba ⁊ accidēte. p
bo igit primo qz nō pponit ex partib⁹ cēntia

libus sicut est mā ⁊ forma. **¶** 2o sic nullū imp
fectū est primū in entib⁹: s. oē ppositū ex mā
⁊ forma est ip̄fectū. igit nullū tle est p̄mū ⁊
ita de⁹ nō est sic pposit⁹. pbat maior qz nulla
imp̄fectio est de rōne positui. ⁊ ita aliqd po
situum est sepabile ab imp̄fectiōe. **¶** Confirma
tur: qz oē imp̄fectū reducitur ad p̄fectū. minor
p3 qz in oī pposito fm p̄m: vnūz se hz rōne
potētie subiectiue q dicit imp̄fectiōez. **¶** Et si di
cat sequestre ista pō ab illa pte: dico q nō p̄t
sic sequestrari qn ambo pponētia se hēant p
modū p̄tis: ps vero imp̄fectionē dicit qz limi
tatiōez. **¶** Scdo pbo q nō est ppositus euf
ex p̄tib⁹ q̄titatiuis. nullū ifinitū hz ptes q̄ ti
tatiuas. primū est ifinitū ergo ⁊c. maior p3
qz iste ptes q̄titatiue aut hēent magnitudi
nē ifinitā qd negt eē qz nulla est: aut finitaz
⁊ hoc nō: qz nō pōt vt ifinita ifinita exclu
di magnitudine. minor p3. ancl. i. p̄fo. dī. de⁹
est quo magis excogitari non pōt. **¶** Et si dicat
q cētū magnitudine finita. sicut si ponere
aia infinite vtutis in corpe finito qd vt bene
possibile si talis aia esset creabilis. dico q hic
nihil ad ppositū: qz tūc nō esset cōposit⁹ ex ta
li magnitudine. si eēt in tali magnitudine sic
aia nō est pposita ex corpe in quo est. **¶** Ter
tio pbat q nō est pposit⁹ ex suba ⁊ accitē p3
primo de accitē corpali: qz corpale in sp̄iali
inegt eē. de⁹ vero sp̄s est: nec de sp̄iali. qz oē
accitē trāsmutationē arguit. de⁹ est imutabi
lis vt p3 ex septimo ⁊ viij. p̄sicoz. Alioqn
pcederemus in ifinitū in causis ⁊ cātis. **¶** Et si
objiciat hūanitas xpi est accidēs vbo. dico q
nō capiēdo p̄prie accidēs de quo in tertio.
¶ Scdo p̄ diuina attributa seclū quoqz i
tellect⁹ negocio a se ⁊ diuina distinguūt eē:
Ista 2o pbat triplr. primo sic. illa distinguūt
seclū quoqz ope intellectus que reali sunt
principia. pductionū sic est intellect⁹ ⁊ volun
tas: igit. maior p3 qz nullū ens reale sup̄pōit
ens rōnis. mior vbo p3. qz itellect⁹ ē pncipiū
filij ⁊ volūtas p̄clit. **¶** Et si dicat q volūtas di
uina ē pncipiū. pductiōis sp̄s scō: ⁊ creatiōis
creaturarum ⁊ tamē idem pncipiū. dico q
non est simile: quia sp̄s sanctus productus:
⁊ creatura differunt in termino formali non
sic filius ⁊ paraclet⁹. **¶** Scdo arguit sic. illa
distinguūt ex natura rei. quibus ex natura
rei extrema ppetunt p̄dictionis. sic est de di
uina essentia ⁊ attributis. igit ⁊c. maior p3
p̄primū pncipiū de quolibet affirmatio vt
negatio ⁊c. ⁊ minor pbat. naz fm diuinū dio
nysum cēntia diuina est radix diuinaruz p̄fe
ctionū. attributa 4o non sunt radix: cēntia p̄

402

402

5

2 940

uina est obm primariū: attributa non. et sic de alijs. ¶ Sz dubitat qd est primū attributū. videtur pbabilr qd dñr intellectus. scdm volūtas. tertiu hitus. ¶ Tertio pbaf p^o sic. illa di stinguuntur ex nā rei in gbus extat btitudo deis. sed in intellectu dñe eēntie ē volitōe et dīna btitudo igitur et c. maior pz qz non est de^o btis ex actib^o rōnis. sz minor nota ē etiā cū pho. xi. methaph. qui dicit qd deus est intelligēs ne videat se hēe ad modum dormiētis. et cōcludit qd in intellectu est optimum ei^o. ¶ Sz querit an ista attributa sint finita: aut infinita. dico qd sunt infinita in entitate: sz finita in numero cū in eis sit ordo. ¶ Tertia p^olo. distin^o ex natura rei cū sūma stat simpli citate dei. pbaf triplicr. primo qz psonae diuine sunt distincte realr qne distinctio ē ex nā rei et tñ stat cū sūma simplicitate. pbaf scdo qz rōnes diuine et psonales sunt distincte ex nā rei. alioqn nō pstituerēt distincta ex nā rei et tñ stat cū ista simplicitate. ¶ Probatur tertio qd ex nā rei essentia est cōicabilr: rō aut incōi cabilis qd nō pōt eē nisi esset distinctio. Ex q bus pcludit qd nō est solū in diuinis distinctio inter attributa ope intellectus nfi. vt posuit sanctus Tho. nec ope intellect^o diui vt magis eleuat^o posuit l^ohenric^o de gādano. Alioqui qlibz intelligens itelligeret falsa cū in re nul la esset distinctio et tñ in suo intellectu ipa di stingeret. Et hoc de scdo articulo. ¶ Quoad tertium articulu sunt tres difficultates iuxta tres pdictas p^olōes. ¶ Prima ē cū in creaturis pponit illioza sūt pfectioza: vt hō pfectior est qz aīal vnde est qd in diuinis simplicitas ar guit pfectōes nō p^oo. dico qd quelibz creatu ra hz ens limitatū et in quodā gradu entitatē creata est: ita qd nulla totā hz latitudinē ens. et ita qdlibet sibi adueniens inqstū sic ipsum efficit pfectius: vt sit tñ pfectio cū iperfectōe de^o hō est imensius: et dñr omne ens aut forma liter aut eminēter: aut vtualr: iō nihil sibi pt aduenire vnde pficiat. ¶ Scda diff. est. si at tributa diuina pñt intelligi nō eadem semota quacūqz distinctio ex nā rei. dicit doc. vene rabil^o franc. de max. in. viij. di. h^o. q. ij. qd sic. et declarat p quattuor signa qz solum accipio iij. dicit sic. capiam^o aliqua duo vtputa hūa nitatē et equitatē. in primo signo considerat tñ vt ipa sunt: hūanitas est tñ humanitas. et equitas ē tñ equitas. In scdo vt sūt nō eadē In tertio vt sunt distincta. et pcedit non ydē titas distinctionē sicut magis eōe minus: epi mera. n. et hō nō sunt idē: et tñ nō distinguun tur: qz distinctio supponit extrema. Sic in

diuinis Sap. et caritas in primo signo consi derantur pure inqstū ipa. in 2° inqstū sunt nō eadē formalr. sed anteqz in tertio signo veni at distinctio occurrit infinitas qd oēm tollit distinctionē realē formalem aut pmittit. Si sic dicatur placet. hoc. n. sentire vt doc. nfi su per. 3°. scoti. dist. ij. q. iij. vnde fm eū de attri butis diuinis melius dñ sunt nō eadē qd distin guunt. vtrazqz via ē bona iō eligat. ¶ Tertia difficultas est. qd sit prima distinctio in diuinis ex natura rei. dico qd modalis. nam per pa^o pparatur essentia diuina ad suā infinitatē que est modus ei^o: sz ad attributa. attributa enīz pululāt a diuina eēntia p infinitatē. scda est formal distinctio attributorū inter se: et cā di uina eēntia. tertia est realis psonaz ad inuicēz que ambas supponit. et sic pz ad. q. qd cū sū ma simplicitate diuine maiestatis stat attri butorū ex nā rei distinctio. Tunc ad argumē ta. Ad primū dico qd opposita pñt ppari ad inuicē dupl^o. vno^o fm rōnes pprias. alio mō fm rōnes cōes ambob^o. pparando sz rōnes pprias sic hēt vītatem maior: album. n. qzto magis sepat a rōne ppria nigri tanto albius ē. fm hō rōnes cōes nō oportet: color. n. est cōis albo et nigro. nec est albius qd min^o pti cipat rōne colorū imo est min^o albiū qd min^o pti cipat. et si nō pti cipat iā nō est albū. sic i. p posito de illis trib^o p^oditōib^o se hēe p moduz potētie et act^o p mōz pti: et pti sunt de rōne ppositiōis fm qd ppositio ē iō repugnāt pse cte simplicitati: p^oalitas tō nō est. ppria ppo sitōi sz cōis sibi et simplicitati: sicut manifeste pz de pluralitate psonaz: iō nō sequit. Ad se cundū nego psequentia: et ad pbatōnē dico qd maioritas et minoritas hz nihil faciunt. qd n. nō est ibi illa rōnis distinctio pmaria non est inqstū minor qz nō pt ens rōnis esse p^oici piū. pductiuū. pductiōis realis. ¶ Ad tertiu nego maiorē: et dico sicut dixi qd ppositio req rit tria. ptē. et ptē actū et potētia: et dare actuz et solū tertiu est in diuinis pp summā infinitatē: sicut cū dico de^o est bon^o. de^o est sapiēs. et sic de alijs. et sic pz de qōne. ¶ Ex ista diffinitio ne de mēte mgri more solito eliciuntur tres breues p^olōes. ¶ Prima pclusio sic effc deo adest pprie qd solū pte ferit in eo. p^olo dic qd sol^o de^o pprie ē. et hanc p^olōnez ducit mgf a pncipio distinctiōis vsqz ad capitulum: illud dei etiā sol^o ēē. ¶ Scda p^olo imutabilis so la est nā dei mētal^o sine mixtura. p^o dicit qd so lu de^o purā hz imutabilitatē. et hāc deducit mgf ab illo caplo. dei ē sol^o et c. vsqz ad ca. illd. Eadēqz sola ppe et c. ¶ Tertia p^olo sūma

simplicitas in deo creditur: et ut asserit pura est
veritas. dicit conclusio qd deus est vere et summe
simplex: et deducit hanc conclusionem magister
ab illo ca. Eademq; et. vltz et.

¶ Equit in textu. nunc ad distinctionem
personarum accedam. hic signat. ix. di-
stinctio huiusmodi: que sic continuatur
ad precedentem. nam postquam distinctione
precedenti tacte sunt proprietates essentielles
in ista proprietates adducuntur naturales scilicet
generatio et spiratio. Et diuidit in tres partes. In
prima enim de trinitate pura loquitur perfectio
in secula de divina in spali agit generatione. In tertia
de sacri flammis perfectio. secula incipit ibi. generat
est autem a se ipso ad di. x. nunc vero post filium eter-
nitatem. Itex secula ps in q agit de divina generatione
in tres partes scindit. In prima. n. de divina gene-
ratione sensus exprimitur catholicus. In secula ser-
mo elidit hereticum. in tertia textus doctoris pz
viridicus. secula ibi. sed inq; hereticus. tertia
ibi h queri potest cum generatione filii et. Rursus se-
cunda particula prima manente indiuisa. in qua
sermo elidit et. in tres partes diuidit. in prima
se ponit falsitas. in secula plano stilo obuiat. vi-
tas. in tertia humilitas nostra subtilitas. secula in-
cipit ibi. qd hoc dicit. tertia ibi. sz qris a me inq;
Abas. Et sequit tertia particula in q text. docto-
r. que diuidit hz in tres partes. in prima docto-
ris appit prouersia. in secula eoz mira tangit
prouersia. in tertia dictioz conclusioa ponit finem
secula incipit ibi. sed ne tanti auctores sibi p-
dicere et. tertia ibi dicant ergo filium natum de
pfe. et hec di. pntis distinctio in generali.

¶ Irea qua qris vtruz diuina summi
ubi gigni duratione maneat eterna.
Et arguit qd non triplici meo. primo
sic. nihil qd terminis claudis est eter-
nus. sz generatio filii dei terminis claudis ergo non
est eterna. maior pz ex qd nolo. eternus enim
careriaz principij et finis significat. sed minor
pbat. in generatione naq; filij dei terminus a q
est pf. terminus ad que est filius: a pfe enim origi-
nat in filius deo terminat. ¶ Secundo arguit sic.
nullu qd est semp in fieri est eternus. sed gene-
ratio filij dei semp est in fieri: ergo non est eterna.
maior pz. eternitas enim sicut et nctas sunt peditio-
nes exitis. vñ et qd dicitates (fm ponetes eas
in po. obiectina: qz non hnt actualē exitis) nec
sunt eterne: nec sunt nctie. qd deo semp fit
nōdū est fm aristotelē. i. periarne. minor pba-
tur aucte Origenis sup ylatā. et ponit i textu
nro hys vdis. Splēdor enim nō sñ nascit et desi-
nit sz qties ortū fuerit lumē. ex q splēdor orit
toties orit et splendor claritas. sic ergo salua-

tor semp nascit. hec ille. ¶ Tercio arguit sic.
cessat motus hito termino: qz motus fit pp locū et
terminū. ex qto pphicoz. ergo a fili genito si-
lio cessat generatio. et ita nō ē eterna. pbat pza 2o
qz alio ista generatio eet frustra. ex q ia generat est
filius. pbat secula 2a. qz nullz etnū hz finē. In op-
positū est Amb. i. d. trinit. c. vi. Et ponit in lra
si pater erat deus et postea genuit generationis acces-
sione mutat est. auertat de hac amētia: semp
igit hnt fm. ¶ In ista. q. more solito snt tres
articuli. Primus trini terminoz expositio. Se-
cundus trini conclusionū positio. Tercius trini diffi-
cultatū motus. Quātū ad p. articl. primus
finitus est divina diuinitas nam a deo dz. vñ ista
tria se hnt p ordinē. de diuinitate et diuinitate. de
enī ipaz nāz significat dinā. dinus deo id qd ipsa
hz. diuinitas deo op. scilicet a deo. vñ diuinitas de tri-
plici. vno de diuinitate ille q diuina eētia i vnita-
te eētiali et reali hz. Et isto dicunt pf et filius
et spūsanctus persone diuine. ¶ Secundo modo de diui-
nitatē id qd i qdā attributo rñtat ipz deus. et isto
modo solet septimgr alexader de hals. i. sima vi-
cere diuinitatis tripli dici. imo deus. vno cū rñtat
dei pōm sic i lege scribitur: vñ tuis. i. platis nō
detrahes. ¶ Secundo modo inquātū rñtat sapiāz.
isto antiqui phi tps studētū tripharie diuise-
rūt. in theologos siue diuos sicut pindarus.
secundo in sapiētes sicut fuerūt septē qd cōsecre-
uit apollo. et tertio in pphos inquātū rñtat bo-
nitatē. sic scribit in ps. Ego dixi dii estis. Ter-
tio de diuinitate qd p quādā abstractionē a sen-
sib secluso spali dei ifluxu. de futuris pfigit.
et istud apd marcu tulliu. i. li. de diuinatione of-
vaticin. vñ fm socratis dogmata est secūda
perfectio in pfigitibz via nāc futura. prima si-
qdē fit p somp. secula p diuinationem. tertia per
pphiaz. sed finis est sumitas. vñ sumitas fz
frez Joh. tco. i. iij. di. xij. q. i. art. i. capis duplir.
et addo tertiu. et dico tripli. vno de sumitas
negatiue. et sic dicit idē qd nō excedi ab aliq.
et sic diuinitas vbi est sumā. qz a nullo excedit.
secundo de sumitis affirmatiue: qd scz oia excedit.
et isto si pputet pf aut spūscūs inter oia non
est sumū vbi dei: qz nō excedit pfez nec spū
scūs. Sz si itelligant oia. s. distincta in eētia
sic est bñ sumū. et hys duobus modis capis sum-
mitas formalr. et nō dicit nisi quēdā respectū
rōnis. aut negatiuū sicut primo modo. aut affir-
matiuū sicut secundo modo. de tertio sumitas fūda-
metāl. et sic dicit quandā nāz infinitā in qua
fundat iste respectus. Tercio terminus est eterni-
tas. vñ eternitas et tangit albert magnus sup
iij. pphicoz. tractatu vltio: seu eternū de quasi
et terminū. i. et terios: qz. a. caret terminis. i. p-

aliqui de t

Sunt huius

diuinitas huius

diuinitas huius

Eternitas

cipio & fine. vñ est illud Ebrardi. Eternus & e
 line fin⁹ & line fine. vñ & Boeti⁹ eternitatē dis-
 finies in li. de cōsol. cui satis p̄cordat p̄saac in
 li. diffinitionū dicit. Eternitas est iterminabi-
 lis vite: sūl tota & p̄fecta possessio. vñ fm̄ doc.
 egregiū franc. de maronis. i. q. hui⁹ distinctio-
 nis. Eternitas nō est nisi qdā mod⁹ intrinsec⁹
 dinorū quo oia dina eterna dicunt. Alii noto
 q̄ rex solēt tres assignari duratiōes. scz eter-
 nitas. eui. & tps. Prima eternitas. scda eui.
 itia tps. q̄ fz doc. deuoti. viij. di. hui⁹. i. vij. du-
 bio litterali: sic accipiūt. Alique. n. res hñt
 ista tria sūl. scz variationē. successionē. duratio-
 nē. & hec tpe mēsurant qd est passio seu nūe-
 rus mot⁹ fm̄ p̄m. iij. p̄p̄corū. Alij solū hñt
 successionē & duratiōē: & nō hñt variationē.
 & hec eui mēsurant sicut angelici spūs. vnde
 duratio eorū aliqñ dī eternitas. sed tñ tūc dī
 large capi. sic illud alapharabij. vel fm̄ alber-
 tum magnū dāuid iudei. in li. de caus. oē qd
 est: aut est ante eternitatē: aut cuz eternitate:
 aut post eternitatē: ibi eternitas capif p̄ eui
 Et in illo cantico marie sororis moysi. dñs re-
 gnabit in eternū & vltra. ibi li eternū capif p̄
 eui. vt inuit Ansel. nisi dicat fm̄ hebraicā ve-
 ritates. dñs regnabit in seculū nō in eternū &
 vltra: de hoc nihil ad p̄is. 3ª res solū hz dura-
 tiōē nō variationē: nō successionē: & ista eter-
 nitate mēsurat: sic dina est maiestas dāi. vij.
 p̄as ci⁹ p̄as eterna que nō corrūp̄et. De his
 trib⁹ mensuris In de p̄sol. li. iij. metro. x. dicit
 tur. Qui p̄petua munduz rōne gubernas:
 Terrarū celiqz sator: q̄ tēpus ab eui. Ire nu-
 bes stabiliqz manens das cūcta mouet: ec-
 ce prima scz eternitas. mūdū rōne gubernas
 celoz celiqz sator: qui tempus. ecce tertia. ab
 eui: ecce scda. & hoc de p̄mo articlo. ¶ Quā
 tū ad scdū articulū sūt tres p̄sones. Prima
 est videntali fecūditate ab eterno in speculo
 sue lucis: p̄ vbi genuit equale. pbat p^o me^o
 doct. subti. vñ p̄^o suppono q̄ gñō hz seu dic
 duo. i. creatis scz mutatiōes & p̄ductionē. mu-
 tatio vō est q̄a in creaturis per gñatiōem fit
 epit⁹ de nō eē ad esse: & ista p̄ditio q̄ est ipse-
 ctiōis ad dina nō transfertur. P̄ductio vō
 solū dicit q̄ sit quasi exitus ad esse. vnde etiā
 iste rōnes in creaturis distinguunt. lux enim a
 sole dū gignit. pp̄ie nō mutat licet pducat:
 q̄a mor⁹ ois est in tpe. ip̄ayo subito gignitur.
 h̄oc habito pbat p̄clusio sic. Omne produ-
 cens per naturā a se sine trāsmutatiōe & sine
 depen. nccio hz pductū sibi coeui. & cōsūba-
 le: sed p̄ in diuis est p̄mōi. ergo &c. maior p̄z:
 qd enī pducēs nō habeat pductū sibi coeui

puenit ex vna triū p̄ditionū quarū opposite
 posite sūt in maiori. aut p̄mo q̄. i. pducit cō-
 tingent p̄ modū volūtatis: sicut est in pductū
 one creaturaz: que gñis pducant a pducēte
 eterno: nō tñ oī q̄ sūt eterne q̄a ptingent p-
 ducunt. Scda cā q̄re pductū nō est eternum
 cū pducēte est q̄a agēs agit cū trāsmutatiōe
 sicut est in gñatiōe nālī creata. Bato enī q̄
 adā a deo ab eterno fuisse pductū: tñ fili⁹ su⁹
 ab eo genit⁹ nō fuisse sibi coeui: q̄ in gñatiōe
 hoīuz requirit trāsmutatio m̄ac in ventre ma-
 lieris que fit in tpe. Tertia cā quare pductuz
 nō est coeui: pductū est: q̄ pducēs nō hz a
 se q̄ pducit: sed dependet a priori. Pbatuit
 clare in fornace ignis. Ignis licet sit cā nālīs
 tñ nō cōburebat tres pueros. q̄a deus a quo
 ignis depēdet & inesse & agēs suā suspenderat
 actionē. sed minor quo ad singulas declaraf
 ptes. P̄mo enī p̄ in pductiōe filiū nō se hz
 ptingēt: q̄a agit vī nāc qui est mod⁹ neces-
 sitatis. Scdo nō agit cū trāsmutatiōe: q̄a ista
 requirit ipsefectionē & i. pducēte qui requirit m̄as
 & in pducto p̄ motū. ipsefectio vō nulla est
 in diuis. Tercio a nullo in agēdo dependet:
 q̄a est pncipiū p̄mū agēs. sed q̄ pductū ta-
 le sit sibi egle. pbat aucte fr̄is Job. d̄ p̄cha⁹
 in offō trinitatis. Eterne mētis oculo: dū p̄ in
 se flectit in lucis sue p̄culo: imago par exp̄i
 mit. Sz p̄ rōnes ista efficacē obijcit magister
 fr̄ac. de maro. di. hac. q. i. arti. ij. in p̄m^o. & p̄
 mo diuidit tria q̄ requirūt ad hoc q̄ pducēs
 habeat pductū coeui. & de q̄libz facit vnā ra-
 tiōē: q̄li inuener q̄ doctor noster vellet q̄ q̄li
 bet p̄ditio pcluderet coeuitatē qd nō dicit. i.
 mo o^m. p̄mo igr̄ dicit. Aliq̄ igr̄ dicit gñatiō-
 nē eternā: q̄ p̄ pducit mō nālī: & agēs nālī
 hz pductū sibi coeui. Scdo dicit scda rō est:
 q̄a agēs nullo idigēs in actōe sua: si est nccio
 agēs hz pductū sibi coeui. p̄ est h̄mōi igr̄
 &c. Tercio dicit est tertia rō. q̄ agēs sine trāsmu-
 tatiōe p̄se pōt pductū sibi coeui. p̄ aut
 pducit sine trāsmutatiōe. addit ēt alior q̄rtā
 rōne que tñ q̄ nō accipit a doctore n̄fo eam
 nō tracto. Dicit igr̄ ille p̄dictus maḡ q̄ ille
 tres rōnes ita pcludit coeuitatē creaturaz
 sicut vbi dicit. de p̄ma dicit. q̄ sicut p̄ nālīter
 hz vīm filiū pductū: sic vīm creatūā. Cōtra
 scdaz. q̄a dicit. nō plus idiget de⁹ in pductio-
 ne creaturaz alio a se q̄ in pductiōe filiū. Cō-
 tra tertiā. q̄a nec ad cē: sicut nec ad itra agit
 de⁹ cuz trāsmutatiōe. Cōtra istū modū lo-
 quēdi ar⁹. triplr. p̄mo q̄ in haruz solutione
 rōnū errat manifeste quo ad primā: gñis. n.
 vis pductua filiū sit in p̄se & vis creaturaz nā-

vñ dicitur
 et vñ dicitur

T q̄to

mutatio 7.
 p̄mōi
 de gñatiōe
 7 creaturaz

20

Consequenter
 in p̄mōi
 vñ p̄ductū. et ad

7 fan

liter tñ vis filij, pductiua nō perigit volūtātē
 vt pducatur qd pcedit vis creatiua cū pro-
 ducatur ad eff. supponit pductionē ad itra. nec
 valz quo ad scdaz. qzuis enī deus nō idigeat
 alio a se: nec in pductiōe ad itra nec ex: tñ cē
 ptingēt pducit: nō itra: iō addebat rō ne
 cessario pducēs. Nec tertio valet quo ad ter-
 tiā: qā creature repugnat esse ab eterno. de q
 als. nō sic filio dei. ¶ Arguo scdo s rōnem q
 pbat istā productionē eternā arguit sic. qtu
 cūqz aliqd suppo^m agit actōe aliq q est ei^o cō
 stitutiua in eē suppositiua si suppositū est eter-
 nū. r pductio eterna: sic est in diuis. qā p cō-
 stituit p gñationē. ergo zc. Cū reuerētia tāti
 doctorū cū^o in pspetu nihil sum. ista rō petit
 pncipiū. petit. n. q gñatio pstituat pfez z de-
 beret pbare nec pfluadet. ppter nec fidelē: nec
 infidelē. Infidelis nēpe cit^o crederet eternum
 genitū gñante: q vñā rōnem que ens est ad
 aliud: vñ suppositū pstituit in pnto subē. nec
 etiā pfluadet fidelē: qā oēs fideles credūt filiū
 coeternū pfi z tñ multi dubitāt vtrū pstituat
 p absoluta vl rōne. vt patebit di. xxi. hui^o p
 mi. Tercio arguit: qz que doctor nō in vna rō
 ne posuit: h i tres pntus est. iō nō sequitur si qli
 bet p se sigillatiz nō pcludat q tres simul nō
 pcludat: duo enīz trahūt nanez: sed vnu nō:
 z maxie rō^a videt pcludē sicut pz ptractati.
 Dico tñ q forsitan ista dicit: ingitine vel oñ-
 dedo q qlibet peditio nō sufficiebat per se: sz
 oēs sūt. quicqd sit: teneam^o doct. subtil^o effica
 cē rōne. ¶ Secūda pēlo: est suppositiua pdu-
 cente z pducto manētib^o in diuis necesse est
 gñationē actiua z passiua remanere. pbatur
 p^o sic vnico me^o. sūme inmutabili nulla penit^o
 accidit mutatio: sed supposita. pducēs z p-
 ductū sūt sūme inmutabilia. igit nulla penit^o
 in eis cadit muta^o. si aut gñatio actiua prius
 esset in pfe: postea nō mutaret p pariformi-
 ter si pñ^o filius gñet postea non mutaret fili^o
 igitur nō manent supposita dina. s. ne amba-
 bus gñationibus. tota ista argu^o fundamētū
 capit in. vii. z viii. phisicoz: qz oēs deueniūt ad
 vñā penit^o inmutabile: illud voco deū trini in
 psonis. ¶ Tercia p^o est. sic semp est fili^o gen-
 tus q a pfe semp gñat. p^o pbat q fili^o sit semp
 per genit^o. an ēte bti Greg. sup Job. 2. ponit
 in lfa. dñs iesus in eo q sapiā z pñs dei est
 de pfe ante tpa nat^o est. vl poti^o: qz nec cepit
 nasci: nec desijt. Dicam^o verius semp nat^o p-
 bat scdo q semp gñat qā fōre: vel qñ fōre
 est denotare suppositū i quo est. ex quo g^o ge-
 neratio est semp in filio ex pcedētī qōne qz
 eterna est. igit ea semp filius gignit. Et hoc

de secundo arti. nlo. ¶ Quāntū ad tertiu ar-
 ticulū sunt tres difficultates fm tres conclu-
 siones. ¶ Prima difficultas quomō potest
 intelligi productū esse coeternū pducēti.
 Rñ. per exēplū aug. vi. de trini. c. i. de igne
 z splendore. si enīz inqt ignis esset etern^o ha-
 beret splendore sibi coeuū. z tamē certum
 est q splendor cātus differet essentialiter ab
 igne causante. Quid igit mirū si in eadē eēn-
 tia possunt esse coeua producēs z pductum:
 vbi solū rebus relatiuis extat distinctio. Se-
 cunda difficultas que est in creaturis manu-
 duc^o ad cognoscendū istā eternitatē tam ge-
 neratoz qz pductor. Dico q nulla proprie-
 tamē aliqua est sequēdo viā beat dionysij: se-
 gregādo ea que sunt in pfectiōis. z tribuēdo
 deo que sunt pfectiōis. Tria enim reperio ge-
 nerabiliū gñā. prima sunt que qñ generātur
 sunt: sed subito transeūt. sic est in successiuis.
 secūda sunt que qñ gñantur nō sūt: tñ postqz
 genita sunt permanent: sicut permanentia sūt
 Tertia sunt que qñ generantur sunt: perma-
 nēt: sed tamen acci^o sunt sicut est verbū nfm
 internum constitutū ex actu intelligēdi z di-
 ctione passiua. vt patebit in sequentibus. qz
 diu enim manet actus intelligēdi tādiu eadē
 gignit gignit. Ad ppo^m pfectionis est esse
 quādo gignit z etiā permanere in gignitiōe
 reliq sunt ipfectiōis ista attribuiam^o pbo dei.
 Unde qdāmodo est similitudo in pbo nfo.
 verum est tamen q verbū dei est subā: nfm
 autem est accidens. verbum dei est eternū.
 nostrum tpale zc. ¶ Tercia difficultas est q
 est magis propria an scilicet filius semper gi-
 gnat. an filius semper est natus. Rñ. dico q
 vtraz vt patuit est vera: tamen ista semp est
 natus magis exprimit eē perfectū filij. dñ. n.
 di^o semp gignit: solū dico q caput semp esse.
 sed nō dico an habeat esse perfectum vel im-
 perfectum. qñ vero dico semper est natus: in
 hoc q dico natus significo perfectum esse. in
 hoc q dico semper: ostenditur illud eē semp
 per gñationem a pfe habere. Et sic patet ad
 q. q diuina summi verbi gignitiō duratiōe
 pmaneat eterna. ¶ Et tunc ad argumenta.
 Ad primū dico ad maiore q termin^o tripli-
 citer quo ad pñs caput. vno^o pro pñcipio
 duratiōis: sicut dicimus deū pñcipio crea-
 ture z terminū nostrū a quo venimus z ad
 quē vadimus. Scdo^o p pñcipio magnitu-
 dinis. sicut dñ q in linea sunt termini claudē-
 tes lineam. Et his duobus modis habet ve-
 ritatem maior. Tercio^o dñ terminus pro ori-
 ginali pñcipio vl termino pductiōis. z h nō

non repugnat eternitati. et sic capitur in pro-
posito. nec est ibi pprie clausio imo imetitas
¶ Ad sedm primo dico q loquendo pprie
de termino scōis. ge'dina non sitū vtendo
ampliatue terminis. dico q maior hz veritate
in pmanentibus cātis: nō in deo. ad quez vt
patuit dñt reduci ea que sunt pfectionis. et re-
linqui ea que sunt impfectionis. ¶ Ad terti-
um dico q argu^m pcluderet nisi aliud obsta-
ret. s. necessitas dinor oium. et pstatio filij p
ipsam generationē: et ita si nō esset: nō esset fi-
lius. ex quo relinquitur eā esse eternaz. Et sic
p3 ad. q. ¶ Ex ista distinctiōe sicut ex pceden-
tibus tres capiuntur psonas de mente mglf.
Quaz prima est. filius genit⁹ in eternitate ē
simul funditus cū generāte. Conclu^o dicit q
p3 et filius sunt coeterni. Et deducit istā pclu-
sionē mglf a principio distinctiōis vsq3 ad. c.
illud. Si queris a me inquit et. ¶ Secunda
pclu^o inattingibilis nro ingenio ē hec gigni-
tio vbi mirabilis. pclu^o dicit q nos nō possu-
mus comprehendere generationē filij dei. Et
istā deducit ab illo loco. si quis a me et. vsq3
ad illud. c. hic queri pōt et. ¶ Tertia cōclu^o.
semper gignit dei filius. nec simpliciter sum-
mus radius. dicit q3 filius dei ē sp3 genitus
et semper gignitur. et hanc deducit mglf ab il-
lo cap. hic qri p3. vsq3 ad finē distinctiōis.

¶ Egitur in textu. Nūc post filij eter-
nitatē hic signat. x. distin. hui⁹ pri-
mi que ita pnuatur ad pcedentē.
¶ Nā postq3 in pcedenti distinctiōe.
egit mglf de filij dei generatiōe. in ista agit d
sacri flammis spiratiōe. Et diuidit in tres ptes.
In prima. n. pte ad pcedēs fit pnuatio mō
mglfali. In scda de pessione spūs agit eter-
nali. In 3^a de eius missione tractat tpali scda
incipit ibi. spūs sc̄tus amor ē. 3^a incipit distin.
xiiij. ibi pterea diligēter annotandū ē. Scda
itez ps in qua agit de pcessiōe eternali. spūs
diuiditur in tres ptes. pmo. n. agit de spū p-
cedente. in 2^a de psona ipm. pducate vcl. p3 et
filius. tertio de dispato tractat differēte venā
do quō differt. pcessio a generatione. prima i
pncipio. fa di. xi. hic dicendū est spūs sc̄tū.
tertia dif. xiiij. Post h3 plderandū est q3tuz a
talibus. Itēz prima ps in qua agit de spū. s.
pcedente. in tres scindit ptes. In prima oñ-
dit q fac^m flammē exit vt caritas seu dilectio.
In scda dubitationis pādif veritas et ē solu-
tio. In 3ª suoz maiorū venit auctoritas: et p3
rō scda incipit sibi et iō querendū est vtz de⁹
p3 sit caritas et. tertia ibi. plurib⁹. n. exēplis

doceri pōt. et hec 3ª pars in tres ptes diuidit
In prima ex dicto maior idē nomen cōi et p
prio esse oñdit. In scda spm aboz dilectiōem
esse per eodē pādif. In tertia caritatē trium
suppositoz esse cōem et ppriam flammē in fine
intendit. scda incipit ibi. nūc vō qd incepim⁹
3ª ibi. h3 notandū est: q sicut spūs sc̄tus. Et hec
est diuisio pntis distinctionis in generali.

¶ Itēz q3. et. vtrū spūs sanctissimū pnci-
piū pductiū volūtas imensa in
re affirmet. Et arguit q nō triplici
medio. Prio sic. mōi pncipiū di ar-
guūt pncipioz diuersitatē. h3 ptingenter et ne-
cessario sunt mōi distincti v3 diuersi igit eadē
nō cōpetunt p3m⁹. cū igit volūtas sit p3m-
cipiū pductiū ptingenter rez creataz. igit
nō erit pncipiū. s. s. pductiū. qui necessario
pducitur. maior p3. q2. n. intellectus pducit
per modū nature. volūtas vō per modum li-
bertatis. iō dicitur distincta pncipia. minor
vō manifesta est de se. ¶ Scdo ar sic. si volū-
tas dina esset pncipiū pductiū. s. s. aut eēt
pncipiū totale. aut partiale. sed nec sic. nec
sic. igit et. maior p3 per locū a diuisione suffi-
cienti. sed minor. pbatur. primo q nō totale.
q3 tūc posset de quolibet obiecto pducere. s. s.
et sic eēt. s. s. lapis celi bouis et sic de alijs q nō
ptingit. nec partiale. pbatur. q3 cū sit infinita
v3 de se sufficere. maxime cū dina essentia iaz
hēat in filio terminū adequatū. ¶ Tertio ar-
guūt. nullū cōe patri et filio an tertie psonē p-
ductionē per voluntatē pducit. sed spūs sc̄tus
est quoddā cōe p3i et filio an pductionē ter-
tie psonē. igit nō pducitur per volūtatē. ma-
ior p3: q3 p3 et filius in pmo signo originis in-
telliguntur anq3 tertia intelligatur personā
cuius tertie psonē solū voluntas est pncipiū
q3 filius pducitur per intellectū qui pntelli-
getur volūtatē. h3 minor. pbatur. nā p3 ē spūs
quidditatie et fili⁹ ē et ambo sunt sancti in
primo signo in quo nō intelligit tertia perso-
na. spūs. n. est quoddā cōe vnuoz reb⁹ spūa
libus. In opp. est aug⁹. v. de tri. c. xvij. Spūs
sc̄tus pcedit a p3e et filio non quō natus sed
quō datus. Exire aut per modū dōi est volū-
tatis. In ista. q. solito more sunt tres articuli
¶ Primus triū terminoz expositiū. Scdo
triū pclusionū positiū. Terti⁹ triū difficul-
tatum motiū. ¶ Quo ad primū arti^m. pri-
mus terminus est spūs. spūs tripl⁹ diuizatur
et fm hoc d3 tripliciter. vno mō dicitur spūs
a spirare. qd est idē q tortuositas. et fm h3 v3
n dicuntur spūs qui tortuose mūdā circūiūt.
in p3. ignis grādo nix gla. spūs temporaliū.

di. 7

a.
spuat

Anima
spūs
z ano

Isto mō in mundo sunt tres quaternarij spi-
rituuz. i. xij. venti. z in hoie isto mō triplex est
spūs s3 metha. vitalis. nālis. z aialis. vitalis
quippe h3 sedē in corde. nālis in epate. aialis
in capite. vñ p̄stabeu luce spūm talem in li° de
p̄m spūs z aie diffiniens dicit. Spūs ē quod
dā subtile corpus q̄ in hūano oñt corpore ex
corde z fertur in assurienet. i. in venis pulsus
ad viuificandū corpus z opatur vitā in anhe-
litū z pulsū. Secdo dicitur spūs a spūalita-
te. z sic opponit corpori. vñ isto mō dicuntur
angeli spūs. vñ isto° tam p̄ q̄ filij sunt spūs.
appropriatur tū in nobis portioi supiori fin
Aug. in li. de ofia spūs z anime. An i nobis
ista tria se hñt per ordinē. aia. spūs. z rō. licet
idē sint in essentia. Anima. n. dñ inq̄tū corp⁹
aiat z informat. Spūs inq̄tum. s. in superna
tendit. An in cantico matris dei dñ. Magni-
ficat aia mea dñm z exulta. spūs zc. Sed rō
dicit quā ex spū in aiam descendimus. Tertio
dicitur spūs a spirare. z hoc pōt esse triplex.
vel aspirare a se actuē. z sic soli puenit patri.
vel a spirat ab alio z sic puenit filio. Quis ve-
rius dicatur isto° p̄ z filij spirātes aut spira-
toz q3 spūs. S. modo dñ a spirari passiue. z sic
dicit de tertia psona soli. q3 illa sola spirat. z
sic caput in pposito. Secūds termin⁹ ē san-
ctissim⁹ a scitio. ca. tum. seu sanctitate. vñ san-
ctitas fm androicū senē peripateticū qd li-
bet est in his q̄ sunt ad deū quibus meliores
efficimur. Sanctitas quippe vt innuit in suo
tractatu virtutū doctor frāticus de maronil
exponēs illud sap. dictū. Cū religioso tracta
de scititate. Sanctitas apud theologos idem
est qd virt⁹ heroyca apd phos. C. Mot. sedo
q̄ sanctū dñ triplr. vno° post nō sanctuz scit⁹
esse sicut sunt a pctō ad gratiā veniētes. sedo
mō in sanctitate cōfirmati. Isto mō dicimus
beatos scitōs nō viatores. Tertio° dñ sanctuz
qd scitū palā manifestatur sic dicebat xp̄us
ego sanctifico meisim. Tertio noto q̄ ista tria
que appropiuntur in textu nro scitō spū. vñ
tas scititas z caritas differūt. nā dñ de spūscitō
vntas inq̄tum est nexus amoris p̄is z filij.
Sanctitas ēo inq̄tū amor ille est castus nō
libidinosus. S3 caritas inq̄tū inestimabili
h3 cap amati. z dicit scititas seu scitū. q̄li san-
guine tinctū. q3 in lege cūcta sanguine scitifi-
cabatur vel q̄li sine terra. q3 est terrenoz cupi-
ditatē sunt scit. vel tertio a sanctio cis. i. decer
no nis. Inde est q̄ apud legistas impatoruz
leges dicuntur scitissime z sacratissime. i. cū di-
cretiōe maxima facte. Tertio° termin⁹ est vo-
luntas. z dñ triplr. p̄mo° pro potentia di-

stincta s̄ intellectu. z isto° dicit Ansel. volun-
tas est instrm seipm mouens. Secdo° dicitur
voluntas actus volēdi seu voli°. An ang. i.
retractionū. c. iij. nihil est tā in ptate volūta-
tis q3 ipsa volūtas. i. voli°. Tertio° dñ volun-
tas simul ipa potētia z act⁹. sic accipit a bto
aug⁹. in. x. de tri. qñ ponit voluntatē tertiam
magis ptem. d3. n. capi ibi volūtas pro ipsa
potentia cum actu. z dicit voluntas a volito
tas. q3 sicut res q̄li ad aiam veniūt qñ intelli-
gūtur. sic aia q̄li ad res volitat qñ diligūtur.
vñ est illud. Aia veri⁹ ē vbi amat q3 vbi ani-
mat. Et hoc de p̄mo arti. Quātū ad scd⁹
articulū sunt tres p̄clusiones. p̄ia est sacri fla-
minis liberrima. pduc⁹ diuine essentie z imē
se volūtatē sacro pficit. i. dñā eēn⁹ z volun-
tas sunt principiū pductiū spūsancti. Ista
p̄clusio. pbat medio doc. subtr. vbiq3 ē prin-
cipiū pductiū. vbi illo principiū aliqd pōt
pducī nisi impedimētū adueniat. s3 in dñis
est volūtas que est principiū pductiū vna
cum diuina eēntia ad intra. Igit⁹ principiū
aliqd ad intra pducī pōt. z si pōt tā ē. Quia
imperpetuis fm p̄m nō differūt eē z posse.
maior p3 q3 implicat q̄ sit qd principiū pdu-
ctiū z q̄ illo nihil possit pducī. Sed minor
p3. q3 nō est minoris pfectionis volūtas dñā
q3 nostra. Tuz ergo nra sit pductiua amoris
seu volitionis. Igit⁹ z diuina inaxime cū prin-
cipiū pductiū nullā de se dicat imperfecti-
onē imo perfectionē. Et si dicat q̄ nra volun-
tas pducit accis. dico q̄ nō est inq̄tū pdu-
ctiua sed rōne limitatiōis. z q3 volūtas dñā
est infinita ipsa nō erit principiū pductiū
ad intra accidētis sed suppositi per se statis.
hoc tñ non facit sine dñā essentia. nā sicut in
intellectu obiectū z potētia parit noticiam
sic in volūtatē volūtas z obiectum pducit
amores. Ex quo p3 q̄ doctor solēnis hēricus
de ganda. nō vere posuit ponēdo q̄ dñā es-
sentia solū regatur in pductione spūsancti
quasi in quadā assistentia vt. s. eadē assistentē
sola dñā voluntas spūscitū pducit. pbat
ex p̄lone. q3 diuina essentia ē p̄cipiū. z p̄fir-
matur. q3 ista assistentia quā hēricus pōt aut
dicit aliqd aut nihil. Si nihil dicat per p̄is nō
requirit. Si aliqd quero qd aut solā p̄ntial-
tatē z hoc nō. q3 tunc nō esset aliud dice⁹. vo-
luntatē diuinā istā requirere assistentiā q3 q̄
ignis p̄ntē cōburat qd n. hyl est dictus.
Aut dicit aliquā virtutē q̄li ex se i dñā volū-
tates. z illud ego voco cōp̄incipiū. C. Secdo
p̄. pductio paracleti s3 a libero principiū p-
cedat. summa tñ necessitate cōplect. pbat

spūs
ali

spūs
ano

spūs
ano

spūs
ano

spūs
ano

secunda et
diuina voluntas
sui sui sui

602

7

voluntas dñ spūs

p^oclusio. illud est summe necessarium q^o cum
 summe necio est idē essentiali. I^o p^oductio pacli
 ti est h^oidē igit est summe necia. maior p^oz q^o
 si nō esset summe necessariū s^o ite summe neces-
 sario posset destrui. z per p^ois nō esset idē in
 e^ontia cū eo. Sed minor. p^oba^o. q^o oīa q^o sunt i
 d^ois sunt dīna essentia essentiali. vt p^o i antēq^o
 iure. e^o de summa tri. z fi. cath. in. c. dānam^o.
 per totū. Et q^o elidit error^o macedon^o. q^o pos-
 it spūscitū esse creaturā z ita ptingēt cū oīe
 creatura sit ptingēs. ¶ 2° p^oelo est. I^o volū^o dī-
 uine volūtatis quodā natū signō. p^oductiōz
 iacri pcedat flāmī. nō tū ipsūz ē p^oncipiū.
 Et. p^oba^o p^oia p^oz q^o essentialia pcedūt notioā-
 lia. Cū igit volūtio sit quodā essentialē p^odu-
 ctio vō quodā notioāle. igit volūtio erit aū
 p^oductionē in aliquo signō. Et p^ofirmat q^o p^o
 z fili^o in primo signō originis anteq^o p^oduca-
 tur spūscitū sunt bēi. z tū volūtio est ad beatū
 tudinez p^otinēs. p^obat^o fēba p^o s. f. q^o volūtio
 nō sit p^oncipiū p^oductiōis spūscitū. Act^o i^o ma-
 nentes nō sunt p^oncipia. p^oductiua. p^o ex. it.
 methaphisice. q^o sunt fines z i fine ē termin^o
 seu finis ē termin^o. S^o volūtio ē act^o i^o manēs
 sicut intellectio. Ex quo p^oz q^o nō est ponēdus
 spūscitū essentiali. sicut nec ēbū essentialē sic
 posuit m^og^o vīrādus. p^oz ex p^oelone. Et hoc de
 2° articulo. ¶ Quātū ad 3^om articulu^oz sunt
 tres breues difficultates iuxta tres p^oclones.
 1° p^oima difficultas. cū dīna e^ontia in filio tā
 hēat terminū adequatū quō pōt iter e^o p^oin-
 cipiū. p^oductiū pacliū. cū vīeamus q^o intel-
 lect^o diuin^o p^o p^oductionē filiū nō. p^oducit. bī
 eo q^o dīna e^ontia ē illimitata ad p^oductiōez
 tā nālem q^o liberā. tō in ābas pōt. nō sic intel-
 lect^o diuin^o. imo soli ad p^oductionē nālez. tō
 nō est fili^o. 2° p^oima difficultas est quō p^ot volū-
 tas dīna p^oncipiare necio spūscitū cū sit li-
 berā z ptingēs. hīc rīdet frāc. de marō. i. i^osa
 dist. q. i. z dicit sic. z loq^our de doctōre in bñtū.
 frater Joh^o. v^o dicere q^o z volūtas sit ptingēs
 respectu eoz quō sunt ad finē. necio tū respē-
 cit finē. Et postmodū istā rīsiōē relinq^oues
 franc. dicit. q^o fm frēm Jo^o/volūtas inq^ontū
 volūtas nec ē h^oz necio circa finē. nec circa
 ea q^o sunt ad finē. z per p^ois rō frātis ioh^o. nō
 sufficit. i^o tērtio addit rōnē suā istius neci-
 tatis. q^o spirari z spirare sunt idē realiter eūz
 diuina essentia que ē necessaria. ¶ Cōtra istā
 franc. ipugnatiōē. ar^o p^orio. dicit frater Joh^o.
 ipse. n. est ioh^o. iste franc. z p^o eoz spūalis be-
 atūm. z ioh^o. z franc. sic. n. dicit doc. deuot^o
 p^oimū q^o dē ioh^o. a matre. i^oz franc. i^oz p^ore
 Et q^o dicit frāc. i^oz q^o ioh^o. dicit hui^o necessi-

tatis cām ēē. qz volūtas necessariō respicit fi-
nē: nō plus addendo. dico qz sibi ipōnit.
nec dicit hōc iōmo dicit h^o cām ēē infinitates
diuine essentie z diue voluntatis. z qz diuina
volūtas infinita nō inq̄tū volūtas sicut obij-
cit franc. necessariō diuinā tēmplat essentia
videat super hōc sēds articulus qōnis huius
distinctionis in doctōe subtri. videant z repoz-
tata parisiūs. ¶ Sēdo ar^o qz rōne ei⁹. Quere-
n. ab eo vñ est qz spirari z spirare sunt idē cū
essentia diuina: opz qz veniat ad principiū ne-
cessariō pductiū. z ita nō ē in pma cā quā
pōnit frater franc. s; illa fratris 3o. f. volūtas
infinita z essentia infinita. ¶ Tercio dico cum
fratre ioh. qz volūtas nec necessariō ē bz cir-
cā finē nec circa ea q̄ sunt ad finē inq̄tū vo-
luntas. z sic locut⁹ ē dñs. i. h^o p̄mū. q. iij. ar. i.
¶ Henricū. iō querēda est ē inuestigāda hu-
ius necessitas rōe ex volūtatē infinita z obiecto
infinito. vt dicit frater 3o. h. z nō vt dicit frat
frā. ¶ Tercia difficultas. qre sicut in nobis
amor pductur loquēdo p̄prie seu spirat. nō
est sic in diuinis. imo in diuinis spūscitū p̄sūtū
ex diuina essentia z spiratione passiuā. ¶ Rñ^o.
qz in nobis amor seu volitio ē quoddā accēs
z qz de cō subiectū ē cā accēs. maxie in itel-
lectu z volūtate. iō totū accēs d̄f. pductiū.
sic in diuinis qz spūscitū ē subar^o pductio
ca d̄t sup̄ p̄mū terminū. z qz p̄m^o termin^o ē
essentia. iō spūscitū p̄sūtū ex cēn^o z passiuā
spiratōe z nō ex amore seu actu dilectionis.
Et sic p̄z ad. q. f. qz spūscitūssimū principium
pductiū volūtas inenē iure affirmat. Et
tūc ad argumēta. ¶ Ad p̄mū dico qz modi
p̄prie oppositi arguit diuersitatē p̄ncipioz.
sicut daf exēplū i argumēto de mō. pductioz
nature z libertatē. S; nō illi qz nō sunt sic. p̄p-
oppositi. cuiusmodi ē necessitas z ptingētia.
qz alio⁹ pōnit i diuinis ptingētia. alio⁹ necessitas.
necitas. n. pōit formalis: s; ptingētia virtualis
inq̄tū cāt. opposita vō debet capī eodē⁹ sic
vt n̄ sit oppō. si dicat. guilelmus ē alb⁹ i actu
z niger i pō z humūditatē nō arguit diuersa
p̄m^o. ¶ Ad 2^m. ego nego miōrē z dico qz ē
q̄si ptiale. z cū pbat qz sufficit qz ē infinita. di-
co qz n̄ seq̄r: qz ista infinitatē bz ad eēntia diuina
qz ē radix: iō ipa pcurrit. z cū d̄f qz ipa bz ter-
minū adq̄tū. dico qz vez ē i pductōe nālū:
nō libera: cuiusmodi ē. pductio spūscitū. ¶ Ad
3^m p̄z rñ ē ex p̄mo arti. spū. n. d̄f: aut a spūali-
tate. z sic est cōe trib⁹ sicut obijcit argu⁹. aut
a spiratōe passiuā: z sic ē. p̄mū spūscitū. ¶ Ex
ista distinctioe sicut ex p̄cedētib⁹ more solito
tres eliciūt p̄clōnes. p̄ia ē. d̄f. caritas sicut d̄f.

lecti
Con
Et p
Hic
tas p
pelo
pim
vau
loc
g si
can
dian
puat
hoc n

1

ped
te. 15
dit
cū
gre
t^o v
du. 1
lio. 3
onid
at gr
onid
necti
cludit
cipit
et cec
ctonit

c

ens ab
pcedit
dei nō
hūo d
ē dūm
qu. 1
possi
scō re
lūtas
la vol
ar sic
pduc
ctioē
lūz p
cū vna
vna p
sona z

lectio summa volutio. i. spūscitū vt pferit ditas
 Conclo dicit q spūscitū ē caritas z dilectio
 Et ponit a pncipio distinctōis vsqz ad illd. c.
 Hic pō inepim oñdere zc. Scda pō dñi vni
 tas pñs z filij. dilecta sanctitas apex dñi. dic
 pñs q apex dñi. i. spūscitū i q ē volūtas q ē
 pncipiu creaturaz rōe qñ dñs actū dñs ē
 vñtas z sanctitas pñs z filij. z ponit ab illo
 loco. nūc vō zc. vsqz ad illd. c. Hic nōndū ē
 q sicut spūscitū zc. Tertia pñs. h nomen
 caritas z appropriat z cōcat: sicut z bōitas.
 dicit pñs q sic hoc nom bōitas aliqñ appo
 priat spūscitō. aliqñ dñs de trib' pñonis. sic et
 hoc nomen caritas z ponit ab illo loco. Dic

notandum zc. vsqz ad finem.

Egō in textu. Hic dicēdū ē spūscitū
 zc. Hic signat. xi. dis. h' primi q sic
 pñuas ad pcedētes. Hā postqz in
 pcedēti distinctōe mgt egit d spūscitō pcedē
 te. h de pñona agit ipm pducēte. z i tres scin
 dit pñulas. In pñā oñdit q spūscitū pdu
 cūt pñ z genit'. In scda oñdit q huic obuiat
 grecia penit'. In 3ª oñdit q ex it ab eis fundi
 t' vt vñi. fa icipit ibi. greci tñ dicūt zc. 3ª ibi
 dis. xij. Jterz qñt cū spūscitū pcedat a pñe z fi
 lio. Jterz pñā pñe iduila pñanctē. z pñ in q
 oñdit mgt q i pductōe spūscitū veritatē obui
 at grecia penit' i tres pñes diuidit. In prima
 oñdit obiectionē scilicet pñat. In fa an
 necit solutiōē theologice claritatē. In 3^a cō
 cludit fidei pñfessionē ex doctrina facultatē. fa
 icipit ibi. nos at illa zc. 3ª ibi. sciēdū tñ q gre
 ci etcetera. Et hec est diuīsiō pñentis distin
 ctionis in generali.

Inca quā qñt. vtz spūsanctissimus
 si a pñe pcedēt solo a pñona vbi dei
 ex nā rei eēt distict'. Et af q nō tri
 plici medio. C' pñio sic. nullū nō
 ens ab ente distinguit. h si spūscitū a filio n
 pcederet spūscitū nō eēt. igit tūc a pñona vbi
 dei nō distingueret. maior pñ: qz distinctio cū
 sit rō extrema suppoit: nō ētis. n. ad ens nullā
 ē distinctio. h bñ nō idētitas. h minor pñat.
 qñ aliqd ita ē ab alio qd sine eo eē negt ē im
 possibile cū eē reliq nō pducēte. sic ē de spū
 scō respectu filij: q i qdā signo pñtelligit: vo
 lūtas cōdicata filio anq pducas spūscitū. z il
 la volūtas i eo ē pncipiu pductiuū. C' Scdo
 ar' sic. nulla pñona dñā pñt nū vna pductiōe
 pduci. igit nulla pñona dñā pñt nū vna pdu
 ctiōe pducere z ita si solus pñ pducēt ē z fi
 liū z spūscitū qbos vna pducēt pductiōe. et
 cū vna pductiōe vñi solū pñtūat suppoit' seu
 vna pñona. tē filij z spūscitū vna sola eēt p
 ñona. z p pñs in pñona nō distingueret. anō. p

bas. qz si nō: tūc aliq pductiōe accipet esse: q
 nō existente adhuc pñet esse qd ē impossibile.
 sed pñatur pñ. qz tali mō se vñ pñe pñona p
 ducta a produci: sicut pducens ad pducere.
 Tercio arguitur sic. ita se videt pñe spū
 scitū ad filij sicut filij ad patrē. sed si pñ non
 pduceret filij: filius nō distingueret a patrē
 ergo filius si nō pduceret spūscitū. spūscitū
 nō distingueret a filio. pñ maior. sicut. n. respo
 ctu pñs filius dicit scda persona ita respectu
 filij dñ spūscitū tertia persona. Et sicut pñ hz
 intellectū fecidū respectu filij sic filij volūta
 tem fecidū respectu spūsancti. Sed minor
 pñatur. qz si pñ nō pduceret filij sola rema
 neret diuinitas cum pñ pñtūatur in eē pñ
 diuinitate z pñitate. in deitate vō a filio nō
 distinguitur cū sit cōis. C' In o'm Greg. na
 zāgenus qui dñ theolog' filij ingt z spūscitū
 genuinus pñs radi' vsqz ad nos miserit cla
 ritatē snā. Si igit dato q a solo pñe pcederēt
 vt duo radij. adhuc tñ eēt distincti. C' In ista
 qōe pariformiter ad pcedentes sunt tres arti
 culi declaradi. Primus est triū terminorū
 declaratiū. scda triū pñclusionū positū. ter
 tiū triū difficultatū motiuus. C' Quo ad pri
 mū articulū. prim' termin' ē. Si. n. est pñ do
 natū cālis pñctio. z solet capi triplr. vno ca
 pitur pro qz. vt in Catbone. Si dñ ē aius no
 bis vt carnia dicūt zc. Si. i. qz. scdo capitur
 pro nō. sicut apud aug. v. d. tri. c. vi. Si pater
 nō eēt innascibilis nihil pñberet cū genu
 isse filium. 3° caput vt nōt pñitionē z hinc dñ
 ypocritica pñitionis. sicut ē in Johe illd xpi.
 Si qd diligit me fmonē meum fuabit. vñ ex
 tat qdā grāmatalis vsus. Si qz siqz negat
 si sigat pñitionē. C' Moto vlteri' q cū ista cō
 iunctiōe si pñt triplex qñū modus exordiri
 prim' modus ē: qñ tā añs qz pñs hz veritatē
 qñt tñ de cōnexionē añcedentis cū pñsequēte
 sicut illud Boe. de pñol. Si deus est vñ ma
 la. z vñ est. n. deus eē z mala eē. Sed querit
 vtz ad deū eē sequit' mala eē vel nō eē. Scdo
 qñ aut añs z pñs hz falsitatē: tñ in extrisecis
 querit de illa pñ. vñ ad vñ aliud seqtur. sic
 in pño. iij. pñicor. qñt pñs. vñ si in spacio
 aliq eēt solū sonus seu color vtz illud spaciū
 eēt vacuū. illa. n. que sunt in spacio: extriseca
 sunt spacio. Sic. n. est de nra qōe propō. ima
 ginor. n. i filio duplicē rñonē. filiatōē. s. z spi
 rationē actiua. z añqz filij spiret. spūscitū. in.
 qd signo itelligo filij i eē suo pñtūti ex diuī
 na eēntia z filiatōē. z ita in scdo signo spira
 tionē sibi aducit. z pñs d eē qd dñatio filij
 nō eē. Lz dñs pñetr' aureoli dixerit op. ponē
 do filij pñtūti ex trib'. Ex diuī cñtia. filiatōē

et spiratioe actiua. et huiusmodi quod est admittenda
 quia an sit falsu. sic est illa phi ad videndu
 vii surgat in se p^m distinctiuu respectu pso-
 ne spūs sci. Et p³ q^o antiq^o deficiebat nolētes
 p^odicta admittē p^osonē. cū an sit ipossibile h
 eni nihil ē vt patuit. nō. n. ponit q^o ita sit. Sz
 q^orit si ita cēt qd cēt. tertio sit qd de si. quādo
 in a^ocedēte vel p^oite est falsitas quo ad itrin
 seca. q^orit tū de p^oia an seq^o. sicut illd^o Richar
 dt. iij. de trini. c. vi. Si vna p^osona esset nihil p
 hiberet ea h^ofe plenitudine sapie. p^osona enim
 p^oma p^ostituit in esse p^osonē p^o respectu ad scdaz
 et ita ponit falsitas in eē qdditatio. ¶ Seg-
 tur scdaz fm in^o p^ocessio. ¶ p^ocessio. n. d^o q^o p
 enl cessio. ¶ p^orocul hō cessio dicit trip^ol^o. Aut
 q^otū ad cētū. et isto^o p^ocedūt creature a deo
 in eē reali que differūt ab eo d^oia reali essen-
 tiali. Aut scdō q^otū ad tps et locū. et isto mō d
 p^ocessioe loquitur phi in. iij. phisicoz de mo-
 tu locali et tpe. Tertio^o d^o p^ocessio in eē p^osona
 li. et isto^o dicim^o filiū et spūscū a p^ore p^ocede-
 re. et sic capis in qōne. ¶ Notō vlt^o q^o in di-
 uinis p^ocessio capis trip^ol^o. vno^o actiue. et sic cō-
 petit p^ore et filio. q^o p^oducunt spūscū sanctū. verū
 ē tū q^o p^oer^o d^o cor glibet p^oducēs. nā p^ocessio
 ni in actiua significatiōe nō est nomē ipositū
 pprie. Scdō mō d^o p^ocessio vt puenit filio et
 spūscō ita q^o glibet cor dicat p^ocedē. ita d^oic
 Aug^o. v. de tri. c. xviij. Spūscū p^ocedit: non
 quō nat^o s^o quō dat^o. Innuū ex hoc aliā esse p^o-
 cessionē m^o nāe. Tertio mō d^o p^ocessio pprie
 vt appropriat spūscō. sicut g^oatio passiua fi-
 lio. Sic loquit^o athanasī in suo simbolo. Spi-
 ritus scūs a p^ore et filio nō fact^o nec creat^o nec
 genitus sed p^ocedēs. Ali^o no. tertio q^o triplici
 rōne p^oduc^o passiua spūscō attribuit^o Prima
 sumit ex i^o thopicor^o ppriū eni s^o p^ohm ē cōe
 nomē ad signū et diffinitionē et ppriā passi-
 onē. Tū q^o diffinitio h^o ppriū nomē quo si
 gnicet^o p^o ppriū. ppriā passio itelligitur sic. q^o
 passiua g^oatio pprie rep^oitat filiū qui tamen
 p^ocedit. iō p^ocessio spūi scō appropriat. Scdā
 rō vt ppriā p^ocessio spāli noie significet. sicut
 est p^oductio spūs sci. in nulla. n. creatura fit p^o-
 ductio p^o volūtate i nā eadē solū in deo repta
 est. iō nō d^o gignitio s^o p^ocessio. Tertia rō sic
 p^o pprie d^o gignit^o q^o nec gignit^o nec est a ge-
 nerante. sic spūscū d^o p^ocedē: q^o p^ocedit et ē
 a p^ocedēte. iō magis pprie sibi p^opetit p^ocessio
 q^o si^o. s^o eni filius p^ocedat nō tū est a p^ocedēte.
 ¶ Segtur terti^o termin^o res. Res loquēdo
 i hebreo est carac^o. x. septim^o hebraici alpha-
 beti. tū q^o ad p^oens latine loquēdo fm m^og^oni
 Nicolaum boneti in sua methaphisica. li. iij

Res d^o triplic^o. vno^o per modū subiecti. et
 sic oia q^o sūt i vno idiuūo dicunt^o res vnica rea-
 litate que eis subijciūt. sicut oia que sūt in ali-
 quo q^oto dicunt^o quātā vnica q^otitate. Scdō^o
 d^o res p^o modū suppositi. et sic omne positū
 res d^o dicente Auicē^o p^omo metha. c. v. cna
 et res p^oma ip^oressiōe in aia spūmūt^o et sic ac-
 cipit^o in p^oposito. Tertio mō d^o res p^o modū
 p^ostituti. et sic indiuū^o d^o res qd p^ostituit^o ex his
 que ip^ous p^ostituit et p^otes ei^o. seu q^o p^otes d^oicū-
 tur aliqd rei. sicut cor^o nō est p^osona. nec aia
 est p^osona sed aliqd persone. hō vero est p^oso-
 na sic in p^oposito. Et tātū de primo articulo
 ¶ Quātū ad scdm articū sunt tres p^oclusi-
 ones. prima est p^o ingent^o opt^o paracleti a
 se p^ofecte p^oducit. ¶ Probat ista p^o m^o docto.
 subti. vbiq^o seu in quocūq^o est p^oncipiū p^odu-
 ctū nō habēs terminū adeq^oti sine ip^osectio-
 ne illud habēs eo pōt p^oducere. s^o p^o in p^omo
 signo sc^o a se hōmō h^o p^oncipiū s^o volūtates
 que est p^oncipiū p^oductū spūscū sancti. igitur
 pater a se spūscū p^oducit. maior p^oz. nihil. n.
 aliud exigit ad hoc q^o aliquis aliquo p^oducit
 p^oncipiū nisi q^o illud habeat p^oncipiū a se sine trās-
 mutatiōe: et q^o nō habeat terminū adequatū
 quia licz habeat eandē voluntatem spūitū
 sanctus quā h^oz pater: tū q^o p^oreintelligit ter-
 minū h^ofe adequatū: ideo illa negt spirare.
 minor p^obat^o. pater enim in primo signo ori-
 ginis intelligit^o beatitudinē nō in intellectu filio aut
 spūitū sancto: et tū beatitudo cōsistit in itelle-
 ctūe et volitione: que est operatio volūtatis.
 ¶ Ex isto p^oz erronea quorūdā pō dicentūz
 vt saluaret^o personas equalis p^otatis. q^o q^o p^o
 p^oducit filiū: et dat ei totūz qd h^oz dempta pa-
 ternitate: et fili^o vt equalis sit p^otatis cū p^ore p^o
 ducit solus spūitū sanctū. et spūitū sancto so-
 li p^ocessa est creaturaz p^oductio q^o cū queat eē
 infinite qdāmō patri et filio cōtur in potētia.
 p^oz hoc falsū: quia etiā pater p^oducit spūitū
 sanctū: cū illā volūtate secundā a se habeat.
 Et si aliquo dicat q^o h^oz terminū adequatū i
 filio. Dico q^o verū est q^otū ad productionem
 naturalē nō quo ad liberā. ¶ Secūda p^oclu-
 sio. ingent^o et genit^o beatissimū spūitū cō-
 cordi p^oducunt volūtate. p^obat eadē maiore
 sicut prima. Tū in aliquibus suppositis repe-
 ritur aliquod p^oncipiū p^oductū sine imp^o-
 sectione nō habēs terminū adequatū. suppō
 illud habētia p^oncipiū eo possunt p^oducere
 Sed pater et fili^o sunt huiusmodi. quia habēt
 volūtate secundā et nō habentē terminū ade-
 quatum. et ita possunt p^oducere spūitū san-
 ctū. maior iam probata est. sed minor decla-

p^ocessio2^o2^o2^o

etiam: sic ignis calefacit p calore. vel sicut p i
stfm sic faber secat p ferrā. vel tertio sicut p
cām sedam: sicut de mouet celū p itelligētiā.
Aut q̄to sicut p id cui coicāt vim eadē pdu
ctinā. Tūc dicit q̄ nō d3 concedi trib⁹ pūmis
modis sed q̄to mō. Sed ista concedit oia p
vbi facta sunt. q̄ eadē vis coicata filio que i
pfe est. Nōto tū q̄ si frāc. qū dicit in tertio
mēbro p cām mediā icludat cām sine qua nō
tūc male diuidit agere p istfm ptra cām faz.
siue. n. serra fabri neq̄ secare lignū: ita serra
est cā sine qua nō faber. sic nō essent nisi tria
mēbra: si dō intelligat cāz pprie dictā tūc ac
ceptāda est solutio eius. **T**ertia difficultas
est. utrū eadē nūero eēt spiratio actiua: q̄ mō
ē si a solo spūscis. pcederet. dico q̄ nō. nam
ista ē coicabit⁹ duab⁹ psonis scz pfi ⁊ filio. alia
aut esset ppria patri. Ex p̄dictis patet ad. q.
q̄ spūscis si a solo patre. pcederet a
p̄sona vbi deī ex natura rei esset distinct⁹. Et
tūc ad argumēta. Ad primū. ad minore dico
q̄ simplr verū est q̄ si non pcederet a filio q̄
nō eēt: q̄ impossibile est q̄n. pcedat ab eo. po
nūt tū per impossibile q̄ sit: q̄ a solo pfe p
cedat. vt videat vnde sit primū distinctū i alio
respectu filij sicut si quereret seq̄strato aialis
ab hoīe. utrū adhuc hō p rōnale distiguatur
ab alino. ⁊ hoc sit ad habēdū rerū veritatez.
Ad secūdū negat p̄na. ⁊ ad p̄bationē ga
rali modo videt se habere p̄ducta ad p̄du
cū pducēs ad pducere. Dico q̄ est sile in
hoc q̄ sicut pductio actiua est in pducēte: sic
passiua in pducto: sed nō est sile q̄ sicut vnus
pductū negt. pducit duab⁹ pductionib⁹: ita p
ducēs nō possit pducere duab⁹ pductiōib⁹.
⁊ rō est. q̄ pductione passiua semp pductuz
pducit. ⁊ ita si duas hēret bis pducere qd
nō videt. sed nō o3 q̄ pducēs q̄libet pducti
one actiua cōstituat. ista. n. multiplicatio ē in
pducēte: ex pte p̄cipioz distinctoz. iō nō est
cōsilc. **A**d tertiū dico q̄ est sile in his q̄ di
cunt in arguēdo. tū in hoc nō ē sile: q̄ p̄ p̄
nitate in esse cōstituit paterno. ⁊ ita in rōne
ad filiū. ⁊ per p̄is remota relatiōe ad filium
iā nō remanet p̄. non sic est de filio respectu
spūscis. nā spiratio actiua nō p̄stituit filiū. sed
aduenit iā cōstituto. sed filiatio enz cōstituit.
vū nō est sile de patre respectu filij: ⁊ filij re
spectu spūscis. Et sic p3 de. q. **E**x ista distin
ctiōe sicut ex p̄cedētib⁹ tres infero p̄sones.
Prima est pater ⁊ genit⁹ pducit spū vnum
suppositū. His tātū penit⁹. dicit conclusio q̄
pater ⁊ filius pducit spūscis: qui est eis per
oia equalis. ⁊ istam cōclusionē deducit mag

a principio distinctionis vsq̄ ad illud capitu
lū. greci tū dicūt. **S**ecda conclusio. Spūs pa
ractit⁹ greco dictamine a patre funditus exit
spiramine. dicit cōclusio. q̄ greci dicūt q̄ spi
ritus sanctus pcedit a solo pfe. Et hāc cōclusiōez
deducit magf ab illo capso. greci tū ⁊ c. vsq̄
ad illud caplm. Sciēdam tū est q̄ greci ⁊ c.
Tertia cōclusio qd sentit veritas de spūscis
cto grecoz sonitu firmat auctas. i. p auctes
grecoz pbat q̄ spūscis pcedat a filio: sicut
a pfe. vt orthodora p̄dicat v̄itas xpianozum
Et deducit ista cōclusio ab illo loco. Sciēdū
tū ⁊ c. vsq̄ ad finē distinctionis.

Equit in textu. Itē q̄nt cū spūscis
pcedat a patre ⁊ filio ⁊ c. **H**ic signa
tur. xij. distinctio hui⁹ p̄mi q̄. sic
cōtinuat ad p̄cedētes. **N**ā post q̄
p̄cedēti distinctiōe offēdit magf q̄ spūscis
pducit p̄ ⁊ genit⁹. **H**ic in ista offēdit q̄ ab
eis exit vt vnū fundit⁹. Et in tres diuidit p̄
culas. In prima q̄nt. Si pater p̄mo sp̄ret spi
ritū q̄z vbi generatū. In secunda. Si p̄ spi
ret plenius q̄z verbū pulm. In tertia. Si spi
ritus sanctus pprie sit a patre: ⁊ per vbi hūa
natū. secunda incipit ibi. nūc tractādū est qd
secūdo querebat. tertia ibi. ex codē sensu: et
am dicit pprie pcedere ⁊ c. Et hec est diuisio
p̄tis distinctionis in generali.

Ita quā querit. **A**trū igenit⁹ ⁊ ge
nit⁹ vnus sint spūs distincti. pprius
⁊ immediat⁹ spiratoz. Et arguitur ad
q̄. triplici medio. **P**rio ostēdo q̄
sint vn⁹ spiratoz. q̄z vbiq̄s ē vna actio ⁊ vnū
agēdi p̄ciū vnū ē agēs. s̄ i dīnis vnū ē p
ducēdi p̄ciū spūscis. i. volūtas secūda. vnica
etiā spiratio actiua. igf vn⁹ erit spiratoz. minor
ē oīum doctoꝝ. S3 maior pbat. q̄z s3 p̄m in
prio metha. Actiōes s̄ suppositoz. igf vnus
actiōis vnū suppositū. s3 p̄na p̄ p̄m in. ij.
thopi. si simplr ad simplr. ⁊ magis ad magis
⁊ maxie ad maxie. Secdo arguo q̄ n̄ ppe eū. p
ducūt. qū puenit vni pducētū p̄petas. pdu
cēdi circa pductū ⁊ n̄ alci. illa n̄ d3 dicit ppe
pductū. pducē. s3 p̄ ppe pducit filiū. igf p̄
⁊ fili⁹ nō dicunt spūscis vnū p̄ciū principij
p3 maior: q̄z p̄ciū solū d3 p̄petē ei cui⁹ ē pro
p̄ciū fm porphirū in suis ysagogis. S3 minor
ē vti **I**ero. ⁊ habet in lra. **E**redum in spūscis
qui de pfe pprie pcedit. Tercio arguo q̄ nō
sunt vnū immediatū principij. illa nō sūt vnū
pducti immediatū p̄cipij: q̄ ita se hnt q̄ vnū
agit p aliud. sed sic est de pfe ⁊ filio respectu
spūscis. nā p̄ eū pro ducit p filiū. igf nō s̄ vnū
immediatū principij. maior p3. illa. n. alicuius

~ p̄ ⁊ fm p̄ vnū spiratoz

actiōis immediata dicuntur principia: que eque
 primo attingunt pductū. sicut ē duob⁹ trahē
 tib⁹ nauē. Sz minor pbat auctē hilarij. xij. de
 trini. z est in textu spm̄scm̄ q ex te p vnigeni
 tū tuū ē pm̄ crear. ¶ In oppositiū arguit au
 tē Aug. v. d trini. c. xviij. p⁹ z fili⁹ sūt vñū pri
 cipiū ad spm̄scm̄ sicut p⁹ z filius z spm̄scm̄ s
 sunt vñū picipiū ad creaturā. ex quo igr cō
 parant vt p⁹ p⁹ z immediatū picipiū tres p
 sone ad creaturā. igr z due ad spm̄scm̄. Sz
 q nō sint vnus spirator. pbat. qz sūt duo sup
 posita spirant⁹. z ita duo spiratores cū id ē vt
 videt dicat spirās z spirator. ¶ In ista. q. ad
 pcedētes pformit sūt tres articuli declarādi
 p⁹ triū terminōz expōitiū⁹. scda triū conclusio
 nū positiū⁹. terti⁹ triū difficultatū motiūna.
 ¶ Quo ad p⁹ articulū occurrit p⁹ spiratō
 Eū noto q spiratio tripl⁹ in diuisiōe est.
 Eūo mō actiō. z sic d⁹ tripl⁹. p⁹ vis spiratiua
 z spiratio actiō. itō spirans seu spirator. z itō
 spirare. z i qdā itelligit ordine. p⁹mo. n. itel
 ligit vis spiratiua seu picipiū spiratiū. Et
 istud picipiū d⁹ volūtas secūda que intelli
 git filio a p⁹ coicata anteq⁹ in p⁹ terminū
 hēat adeq⁹tiū. z includit ista volūtas secūda
 fm̄ m̄gfm̄ Joh⁹. volūtatē iñnitā z obiectū iñ
 nitū. s. cēntia oīnā. In isto aut p⁹ciō⁹ sūdat spi
 ratio actiua: z ē qdā nocio adueniēs p⁹fi z fi
 lio iam cōstitutū: qua pducunt formaliter
 pater z filius spm̄scm̄. Sicut volūtatē secū
 da sūdamētāliter. Et ista spiratio actiua fm̄
 m̄gfm̄ frācū. de maronib⁹ nexu p⁹is z fi
 lij. nā in ista spiratiōe cōueniūt formaliter p⁹
 z filius: z nō spm̄scm̄. vnde Aug. vi. de trini.
 c. v. vocat eā coionē p⁹is z filij. z nō multipli
 cat in eis. Scdo d⁹ actiue spirās seu spirator
 vñū cū rlo hēat duplicē cōpationē. s. ad sūda
 mētū seu subiectū i quo est: z ad terminū ad
 quē est. p⁹ior est tñ respect⁹ ad suū subiectū in
 quo est qz ad terminū ad quē ē. z hic ē q spir
 ratiōe actiua p⁹ d⁹ spirās seu spirator. qz spi
 rare: qz spirās seu spirator notat spirationem
 vt in respectu ad suū fundamētū. sed, spirare
 in respectu ad suū terminū. z differūt spirans
 z spirator. qz spirās ex q⁹ ē picipiū significat
 p modū fluxus z hierisced spirator p modum
 habit⁹ z getis: qz est nomen. Tertiō mō dicē
 spirare z est quasi act⁹ egrediēs a spirantib⁹.
 Secūdo repit spiratio passiue z dicē triplici
 ter. spiratio passiua spiritus z spirari. Spira
 tio passiua est nocio quedā cōstitutua tertie
 psonē in diuinis. tertiū. n. psona diuina cōsti
 tuit ex diuina cēntia: z ista spiratiōe passiua:
 z correspondet spirationi actiue quasi suū

correlatiū. differt aut ab ea inter cetera. ga
 spiratio actiua nō zstituit suppositū: sz passiua
 pstituit. z ratio est: ga actiua aduenit suppo
 sitioiā pstituta: passiua nō. Scdo dicē spūs.
 est aut persona ex ista spiratiōe passiua z di
 uina cēntia cōstituta. Tertiō dicē spirari qd
 est cōstitui. vnde sicut fm̄ p⁹hm̄. vij. metha
 phisice. cōpo^m gūat. sic psona spiratur. vnde
 ifero q nec essentia diuina spirat: nec ipa spi
 ratio passiua: ga tunc esset pcessus in iñnitū
 actiōis enī nō est actio. nec pass. oīs passio. v.
 phisicoz. Tertiō d⁹ spiratio vt est quodā cō
 mune vniūcū spiratōi actiōe z passiue. Dicē
 autē spiratio vno modo ad modū mot⁹ cor
 dis. p⁹mo enī attrahit aer z eo spirat dū exit
 z hi sūt duo mot⁹ pulmonis qui sz medicos
 vocant diastoles z sistoles. Sic in diuinis ad
 hui⁹ quandā similitudines. Secūda pductio
 dicē spiratio. scdo. z veri⁹ ex aia nostra trāse
 runt ad diuina. p⁹mo enī in nobis intellect⁹
 itelligit. scdo volūtas refertur in cognitiū p
 suspi^m pariformiter. pducta scda psona in di
 uinis: cui attribuit cognitio. Tertia pductio
 cui amor attribuit quasi qdā suspiū seu i
 terna dlectatio. z ita a suspiro spiratio dca ē
 vel tertiō a spūalitate ga nihil isto mō spirat
 nisi sit spūale. z est. ppue spiratio qñ de eter
 nis fit amor. Inde est q fm̄ doctorē subtilēz
 spiritus non procedit de obiectis scdāris.
 ¶ Secūdus termin⁹ est immediatus: ab in qd
 est nō z mediar⁹ z mediū mediū. z sed: n. ve
 ro dicē tripliciter. vno modo dicē mediū p
 abnegatōz vtriusq⁹ extremi. z sic d⁹ mediū i
 moralib⁹. verū ē tñ q i talib⁹ ē aliq anglo ad
 extrema sic ē libalitatē p⁹digalitatē z ana
 ricia. Quā. n. nec dat dāda nec dat nō dāda. p
 digalitas dat dāda z nō dāda. In me⁹ ē liba
 litas: dat. n. dāda sic p⁹digalitas. nō dat nō dā
 da sicut auaricia. Et isto modo filius est me
 dia psona in diuinis. qz nec est pater nec spi
 ritus sanctus: z cū patre cōuenit: qz sicut pater
 pducit spm̄. s. sic ille z cū spūscō: qz sicut spū
 tus sanctus pducitur. sic ille qz nō aliter. Se
 cūdo dicē mediū qd extrema cōtinet. vtrina
 liter. sicut sūt in cōposito cā. z i hoc quodā
 modo pater sapit naturā mediū qz est p⁹nci
 piū. pductiū filij z spiritus sancti. Tertiō dici
 tur mediū p picipatiōez formale vtriusq⁹ ex
 tremi: sicut tepidū inter frigidū z calidū. Et
 qz spiratio actiua cui correspondet passiua in
 spiritus cō ē cois p⁹fi z filio. isto mō ē quedam
 pportio hui⁹ mediū ad spiritus sanctū. Et hinc est
 q doctor deuot⁹ dicē q in ista psona vniūcū
 pater z filius sicut due candelē in lumine ab

eis precedente. Ad propositum tñ voco prin-
 cipiu immediatū qd̄ immediate pductū attingit
 mediatum vō qd̄ mediate alio sicut in scdo
 phisicor sol z hō generat hōes. sol mediate
 hō immediate. ¶ Sequit̄ tertiu termin⁹ pprie.
 Propriu quo ad pñs dñ triplr. vñomodo vt
 de eo loq̄tur Porphiri⁹ in p̄dicabilib⁹. pro-
 priū est qd̄ oī z soli puenit z sc̄mp. vt risibile.
 z isto⁹ est tertiu de q̄tuo: p̄dica. apud phm
 v. thopicor. z sic est. ppriu p̄i z filio spirare
 qz nō puenit spūsc̄to. Alio⁹ capis. ppriu vt
 opponit̄ iproprio. z sic ē ē. ppriu spirare p̄i
 z filio. tertio capis appropiate: z sic cōuenit
 soli p̄i. qz a se spirat. fili⁹ vero ab alio. z sic lo-
 quit̄ Iero. ep̄la. lxxviii. ¶ p̄i pprie producit
 spūsc̄m. Et hoc de p̄io arti. ¶ Quātum ad
 scdm arti⁹ sunt tres p̄lones. prima est: p̄i z
 vñgenitus diuinitatū spūi ut vñū principiu
 secundissimū. pducit volūtate: ita qz licz sint
 duo. pducētia tñ nō. pducunt eū inq̄tū duo
 sed inq̄tū vñū principiu. pbat̄ primo auctē
 decretalis. ex de tri. z fide ca. c. i. z est hodie i
 vi. decre. z est declaratū in p̄silio lugduñ. sub
 Grego. x. z addit̄ aucti rō doc. sub. Quādo
 aliq̄ in pducēdo tertiu idē hñt principiu. p-
 ductiuū z actionē eadē. pducit vt vñū: z nō
 vt plurā: plura sint. sed p̄i z filius in pduc-
 tōe spūsc̄ti sunt hñdī. igr̄ vt vñū nō vt plu-
 ra eū pducunt. maior pz: qz fm varietatē p̄i
 cipior z actū variant̄ modi agēdi. aut vñū
 aut multor. sz pbat̄ minor. nā in pfe quo ad
 pñs capio duo signa. sc̄ ē z opari. In p̄io. sc̄
 ēē p̄stituit̄ per p̄nitatē. z correspondet sibi fili-
 us p̄stitutus p filiationē cui cōicat oīa q̄ sunt
 pfectiōis in dñis. z ita volūtate secundā q̄
 nō hñt terminū adq̄tū. In scdo. s. opari cor-
 rñdet p̄i ista vñica volūtate infinita cōvñica
 spiratione actiua. z in tertio signo producit
 spūsc̄tis. Ex quo pz qz nō recte posuit doct.
 solēnis d̄ericus qz posuit amore p̄cordi pro-
 duci spūsc̄m. dicebat. n. in pfe z filio eandē
 esse volūtates. z fm hoc dicebat qz p̄i z fili⁹
 producebāt spūsc̄m inq̄tū vñū. Addebat
 tñ qz in ista volūtate erat amor cōcoris seu cō-
 cordia: que seu qz est qñ amās amato ipendit
 amorē. z itē amatus recipiat seu reamat
 amantē z tñ p̄icitur amor iocūdisim⁹ qñ
 ab amate z amato tertiu amor renascat. ita qz
 sequēdo Rich. de sc̄to victore dicit vt amor
 sit iocūdus tres regri amātes. p̄m⁹. s. amās
 qui ipēdat: z iste ē p̄i. sc̄s qui repēdat: z iste
 est fili⁹. z ex amore sic impēso z repēso tertiū
 dicit. p̄dici p̄sonā. s. spūsc̄m qz est amās terti-
 us a duob⁹ p̄dilectus. pz hoc ēē salūm. qz vo-

luntas infinita hñs ēētiā diuinā vt obiectū
 est sufficiēs principiu. Et p̄firmat̄ triplr. p̄i
 mo qz ista repēso z ipensio nō sunt nisi act⁹
 rōnis. p̄sona vō spūsc̄ti est realis. nullū autē
 ens rōnis regritur ad ens reale. tñ sc̄do: quia
 amor iste est act⁹ imanens. Actus aut imanē-
 tes sunt fines z nō sunt pductiuū. tñ tertio qz
 nō vñ bñ sonare qz p̄i regrat vt sit bñs qz fili-
 us aut spūsc̄tis eū diligit euz i p̄mo signo
 originis cunctā intelligat hēre plenitudinis
 btitudinē: z tñ nō intelligat hēre filiu aut spūi
 sc̄m. Et si dicatur qz Richardi extat pō. dico
 qz Rich. d̄z itelligi btualit̄ seu actu p̄io. nō
 actualit̄ seu actu sc̄do. h̄ ē dictu qz volūtate sit
 spūsc̄tis produci: in q̄ est amor triū p̄sonaz
 ita qz est qñ ordo act⁹ ad actū. p̄mo. n. ē volū-
 tas. sc̄do amor ille. tertio spūsc̄tis non tñ qz
 amor sit principiu spūsc̄ti. sicut nec lucere il-
 luminatiōis q̄uis lucē sit ignis p̄m⁹ effect⁹
 z illuminare sc̄s. ¶ Sc̄da p̄lo. licet p̄i prin-
 cipalr z prope spūi producat diuinū. tñ a ge-
 nerante z genito immediate pducit. Ista p̄lo
 tres hz ptes. p̄ia ps dicit qz spūsc̄tis pro-
 ducit principalr a pfe. h̄ac pōit Augu. xv. de
 tri. dei ca. xvij. Spūsc̄tis principalr proce-
 dit a pfe. Sc̄da pz per Jeronimū: d̄z tñ acci-
 pi vt dictū est in p̄io articulo proprie per ap-
 propiationē qz a se producit. Tertia ps dic̄
 qz immediate a generatē z genito producitur.
 probat̄: qz nō cōicat p̄i vim productiua filio
 vt cāe sc̄do. sed sola rō secunditatis ē ex ordi-
 ne productionū. z ita eque immediate attingit
 terminū productū p̄i sicut fili⁹: q̄uis per fili-
 um attingat. Et hoc est qd̄ Rich. dicit: qz p̄i
 producit mediate z immediate spūsc̄m. Sed
 fili⁹ solū immediate. p̄i. n. inq̄tū attingit eque
 primo productū sicut filius d̄i producat im-
 mediate. Sed inq̄tū p̄intelligit cōicasse illā
 volūtate si⁹ d̄i producere mediate. Et ē exē-
 plū deuoti doctoris aptū in Adā Eua z abel
 qñ. n. cōpamus adā ad abel adā genuit abel
 immediate. qñ vō cōparat ad eua genuit abel
 mediate eua pariformiter in proposito. Ex h̄
 error eoz elidit̄ qz dicebat qz si principalr spūi
 procedebat a pfe: aut modis duob⁹. s. media-
 te z immediate qd̄ ēē pleni⁹ nō sequit̄. nā prin-
 cipalr pcedere nō dicit nisi a se procedē. sili-
 ter procedere mediate z immediate nō dic̄ nisi
 modū pducēdi: pleni⁹ vō dicit pfectū produ-
 ces qd̄ p̄i nō puenit cū idē penit̄ principiu
 h̄eat fili⁹. ¶ Tertia p̄. s. sacratissimi flamis
 duo dicant̄ spirantes: nullaten⁹ tñ spiratores
 duo ponit̄. Ista p̄. pbat̄ doc. sub. me. Quā-
 qz in aliq̄ locutiōe sunt aliq̄ adiectiua illa de

bēt nūcerari z terminari ad aliqd substantiā qd
scōz ea denoiat: p3 a pte rei. nā sicut a pte rei
ultimate accūs regit aliqd subū cui iherē/
at z qd denoiat sic q̄titas. q̄tū. albedo albi
sic in locutiōibz. Ad ppositū dico. q. qū dici/
m^o duo spirātes. tā duo q̄ spirātes adiectiua
st. iō regit aliqd substantiū subtellectuz qd
terminet eoz significatiōē. s. p. se vel suppō.
vt dicat duo spirā¹ supposita seu due p̄sone
spirātes z hoc ē vep. Qū tō dico duo spira/
tores. duo ē adiectiui. z spirator substantiū.
iō ponit dualitas circa significatiū spiratoris
p̄ncipale: h̄mōi ē spiratō. z ita s̄ḡ spiratiōez
actiua in p̄fe z filio multiplicari: qd nō ē vep.
Ex quo p3 q. frater alexāder de hāl. in prima
pte sue sume in tractatu de p̄ncip¹ non sāt in
sp̄cit i vi terminoz dū dicit hāc ēē p̄cedēdā.
s̄ duo spiratores. p3 o^m. nec p̄cludit qd dicit
q. hylar¹ p̄cedit q. p̄f z fili¹ sunt duo actores
sp̄sian. nā alia auctas ē i p̄fe alia i filio respe/
ctu p̄sistēti. nō sic de spiratōe. Et si dicatur q.
doctor ille nō d3 resp̄dēdi: cū sit irrefragabil¹ di/
co q. in m̄a arest¹ vep ē. tū in h̄mōi disputati
onibz nō currit. Tū z gaudens inuēit aliqū
p̄ eū. vt p3 de ista p̄pōcē: p̄f filij ē cēn¹ vt re/
citāt doctor sub. dif. v. q. i. solūdo qd dā ar^m
Et hoc de scōo arti. Cū duo ad 3^m articulu
sunt tres difficultates iuxta tres p̄clones. Pri/
ma quō p̄t p̄f z fili¹ p̄ducē sp̄sistēti vt vñ
p̄ncipiū: cū p̄f a se p̄ducat z fili¹ ab alio.
Dico q. in ista p̄ductōe p̄t p̄f z fili¹ tripli/
citer p̄siderari. aut q̄tū ad volūtātē scōdā z
spiratiōē actiua. z sic vt vñi p̄ducūt: qz ean/
dē volūtātē z spiratiōē h̄nt. aut scōo q̄tū
ad p̄ductū z sic idē p̄ducūt: qz sp̄sistēti. 3° in
mō h̄ndi. z sic distinguūt qz p̄f a se z fili¹ ab
alio. sed hoc nō facit varietatē in vnitatē p̄/
cipij. s. in mō h̄ndi iō nō valet. Cū scōa diffi.
An aliquā p̄ncipalitātē h̄eat fili¹ ad sp̄sistēti
Dicit h̄ericus q. sic p̄f. n. h3 p̄ncipali¹ z p̄/
cipali¹ qz respectu duaz p̄sonaz. s. filio solū
p̄ncipali¹ qz respectu vñi. S3 s̄. ubi p̄prie nō
est magis z min¹ vbi nō est foras intētiō seu
remissio. Sic est in dīnis: iō solū est p̄ncipali/
tas s. p̄f h3 p̄ncipalitātē respectu filij z sp̄i/
tūsan. filius vero soluz respectu sp̄sistēti.
Cū tertia difficultas est. q̄re nō p̄cedit ista: sūt
tres eterni s̄c̄i s̄ duo spirātes cū tā spiras q̄
eterni s̄nt noia adiectiua. Dicit fr̄sc. de mar.
q. i. h̄ur¹ diffictōis. arti. ij. q. foras posset p̄ce/
di de. vi. sc̄mōis: s. p̄p hereticos reticet. S3
p̄ hūc modū arguo. qz noia dīna substantiē sū/
pta significatiōe essentiā nō dīr in plurali sic
nō p̄f tres vñ. sic est de hoc noie eterni. iō dī

co q. nō est s̄c̄i s̄ hoc noie spiras z hoc noie
eterni qz eterni s̄nt modū intrinsecū oīum di/
uinoz spiras vō formāl¹ significat spiratōez
q̄ est q̄li qd dā nocionale. Et sic p3 ad. q. qv3
ingitus z gent¹ licet sint vñi: sic sūt vñi p̄/
p̄tū z immediatū p̄nci¹ sp̄sistēti sic sūt vñi
spirator. Et tūc ad argu¹. Ad p̄mū. Cōcedo
argu¹. qz est p̄ me. d^o enī q. sunt vñi: nō duo
spiratores. S3 obijcit: si sint vñi spirator. q̄ro
qz ille est: nō ē p̄sona qz sūt due. dico q. for/
san sic dētati q̄ est quo r̄ndētrū qd adēq̄tū
sc̄z de¹. sic spiratōi actiue vñi qz p̄f z fili¹ p̄
itellēct¹ seu admin¹ cointellēct¹. nō tū ab eis
diffictū suppo¹ qd p̄ nūc sub dū¹ relinq̄. Et
cū dicit. Actōes sūt suppositoz d3 glōfari sū/
gulariū. Alia. n. sepata suas h3 opatiōes z tū
nō est suppositū. z qd in alio pede. q. arguē/
bas. qz sūt duo spirātes. igit duo spiratores:
patuit q. nō est s̄c̄i. Ad scōz. iā patuit ex
p̄mo ar¹. q. p̄prie d3 capi p̄ appropriatē: qz
p̄f a se p̄ducit: ita q. fili¹ q̄li h3 vñi p̄f p̄mū
sicut loquūt decretalis in. vi. Exūt q. s̄minat
de fr̄ibz nūonibz q. h̄nt vsu fruct¹ s. nō dīnuz
fructū. Ad tertū ad maiore dico. q. vā
est q̄li solū agit p̄ aliud. nō sic est in p̄posito.
nā vt patuit z mediate z immediate q̄uis di/
uersimode p̄f sp̄sistēti p̄ducit. Et h̄ d̄ q̄cē.
Ex ista diffictōe p̄formiter p̄cedentibz de
mēte magi tres eliciunt p̄clusiōes. P̄ria ē.
Nō p̄ducit p̄f p̄f sp̄m: nec plenus qz vñi
gitum. Dicit cōclusio q. p̄f nō p̄ducit p̄m
aut plenus sp̄ritūsanctū q̄ fili¹. Et deducit
magi istā p̄clusiōē a p̄ncipio n̄fē distin/
ctiōis vsqz ad illud ca^m. Ex codē sensu zē.
Cū scōa cōclusio. a p̄fe p̄prie flamē p̄du/
cit sicuti text¹ hac sacra serie dicit p̄clusio. q.
sacri doctores dicit sp̄ritūsanctū. p̄prie p̄ce/
dere a patre. Istā deducit cōclusiōē magi/
ster ab illo ca^o. Ex codē zē. vsqz ad illud ca/
plm. Forte ē iuxta hāc intelligētiā zē. Cū
p̄clusio. p̄er vñigenitū pater ingentus pro/
ducit sp̄m amoz fundit¹. dicit p̄f. q. p̄f p̄/
ducit sp̄sistēti qui ē amoz p̄ filiū. Et istā ddu/
cit p̄clones magi ab illo. c. forte ē iuxta hanc
intelligentiam zē. vsqz ad finem diffictōis.
Equit in textu. p̄ost h̄ cōsiderādū
est q̄tū a talibz q̄les nos sumuz. q.
sic p̄tūat ad p̄cedentē. Nā post q.
in p̄cedēti dīf. egit magi de p̄sona
sp̄sistēti q̄tū ad p̄sonas cū p̄ducētes. s. p̄f z
filiū. Nūc agit de eo q̄tū ad ḡnatiōē ab eo
differētē onidēdo. s. q̄nō differūt ḡnatio z p̄/
cessio. Et diuidit in tres p̄tes. In p̄ria dubiuz
out subtile p̄fitus. In scōa onidit q. sp̄s nō

dis xij

dicatur pprie genitus. In tertia soluit q non
asserit vere ingenu. scda ibi. ad dictu q cu
z. 3^a ibi. Nunc considerandu est cu spissctus
z. 3^a ibi. pter scda ps in qua ondit q spissctus no
of. pprie genitus in tres ptes diuidit. In pri
ma ondit. q scispus no est gignitio. In scda
q vngenti extat pcellio. In 3^a inter pcede
re z gigni vaf distinctio. scda icipit ibi. cu at
spissctus no dicat genit^o z. 3^a ibi. inter gna
tionē vō filij z. Et tūc sequit 3^a pticula hui⁹
distinctiois. i. nūc plderandū ē: cū spissctus.
In q postqz mgt ondit q spissctus. pprie no
of genit^o. ondit q no asserit vere ingenu. Et
diuidit in tres ptes. In priā ondit q spūs in
genit^o vere no of. In 2^a p^o Jeronim⁹ 3° opponit
In 3^a distinguēdo dubiū soluit. scda icipit ibi
Jeronimus tū in z. tertia ibi. sed vt istā que
videtur repugnātiā z.

Circa quā querit. Circa in aliq nāe
signo prior sit vbi gignitio pducti
one pacti. Et arguit q no. primo
sic. An vbi gignitionē p^o intelligit btis: i. pri
mo signo origis. s. no intelligit btis sine p
cellioe spisscti igr. pcellio spisscti prior est gi
gnitioe vbi maior pz. qz nūc acgrit btitudis
ex filio p^o cū sit dinitatis picipiū. s. mior pz.
p^osona. n. spisscti of amor. pductus: sine vero
amore non ē btitudo. nec opz fūgere q dicat
appropriatē. qz no ita of btitas pducta: cu
tū btitas appropriet spissctō. z ita opz q di
cat. pprie. Scdo af sic. Dē pncipiū id h
cedit cuius extat pncipiū. s. p^osona spisscti ē
pncipiū gignitiois vbi. igr z. maior nō ē dē
se. prior. n. est cā suo effectū. z pncipiū prin
cipiato. Sed minor pbat auctē btis aug. ix. d
tri. c. viij. verbū amore picipit. Et. xi. eiusdem.
Noticia placita digneq amata verbū ē. Cū
igr amor sit opatio voluntatis z ita passiue p
ducat sicut i nobis sequit. ppositū. Tercio
arguit. qto aliqd est pfectus formalr in di
nis tāto pri⁹ ē. sed volūtas formalr pfectior
est q intellect⁹ formalr. igr nā pcedit intelle
ctū dīnū. Cū igr potētie agāt fm suū ordines
prius pduct p^o spisscti volūtatē q itelle
ctu fm. maior pz signo euident. priora. n. sunt
eētia que dicūt pfectionē qz notionalia q
no dicūt formalr. Confirmat qz summe pfecto
qto aliqd est pfectius tāto magis ei appro
pinqt. pz ex cathena aurea plois. s. pbat mi
nor ex hoc q volūtas ad ex pōt pducet ens
reale vt in creatioe. no sic intellect⁹ dīn⁹ s. so
lū ens rōis. In oppositū arguit auctē Atha
na. in simbolo. Spissctus a pfe z filio nō fa
ctus z. Tertū est at q id qd pcedit. psuppo

nit id a quo procedit. Et ita cū spissctus pro
cedat a filio psupponit gignitionē filij. In
ista. q. ad pcedētes p^o miter sunt tres articu
li. prim⁹ ē triū terminoz bclaratiū. scda triū
p^osonū positū. tertius triū difficultatū mo
tius. Cū ad primū. prim⁹ termin⁹ ē si
gnū. Signū of tripl⁹. vno⁹ of signū quoddā
ens rōis: siue qdā scda intēto quo seu q ali
qd ex repntat. Et isto⁹ act⁹. bit⁹. z spēs z ce
teri aie pceptus dicūt signa: qz res ex signat.
Et isto⁹ posuit ff. Bui. okam. gna z spēs esse
rep signa inqū in vno pceptu mēali plura
signabant. vt in pceptu hō oēs hoies z sic de
alijs. Scdo of signū qd a pte rei fundatur. z
isto⁹ dicit aliqd qd natū ē aliud repntare seu
respectū repntatiōis fundare. Ist⁹ dicitur
aliq signa inter q nat⁹ ē esse ordo: qz actū
nō fundat illū respectū. z isto⁹ dicit Hugo in
li. de sacramētis i sola q aq ē signū baptisma
le. Et isto⁹ oēs res q nate sunt in aliud ducēt
seu trahēt: cognitiōe dicunt signū. Terc
tio of signū pz ipso respectu fundato in re
pntatiōe seu reb⁹ ordinabilib⁹. z sic nō sp di
cit respectū fundamētalē seu actualē. s. aliqū
sic: actualē. aliqū solū fundamētalē qū n. orit
in actu nisi mediātē intellectu q nō temp itelli
git nisi recurrēt ad intellectū: sp itelligēt
cuiusmodi ē intellect⁹ dīn⁹. v. alicui⁹ itelligē
tie. S. hoc tūc non cēt ex pte rei repntant⁹: s.
ex pte rei picipiēti seu signū. Ex his duo
b⁹ vltimis modis solet in dīnis triplex pōi si
gnū. snature. pfectionis. z origis. z ordo fū
dat⁹ pū inter ista signa. Est igr p^o in dīnis si
gnū nature. z vocat⁹ ordo nature in deo si q
sint ples nature i deo. vt tāgit doct. deuot⁹ s.
q in eadē nā: hoc ē i primo signo illi⁹ nature
h in scdo. Sic isto⁹ prior ē intellect⁹ qz volun
tas z ordo posit⁹ iter h. primū signū. z ist⁹ s.
vocat⁹ ordo naturū. scdm signū vocat⁹ origis z
ordo pūis ordo origis ē int⁹ pducētē psonā z
pductā. Nā produccs p^o of i priū sig⁹ origis
ē: qz a se. z producta i 2° qz ab alio. Ita qz eē
a se z ab alio si signa origis: z rlo pūm ad s.
z ordo origis. Tertū signū vocat⁹ signū pfe
ctiois. z ē dū vū dicit pfectionē formalr. re
liquū nō. z repit inter eētialia z notionalia
Nā eētialia oia dicūt pfectionē simplr: non
notionalia. nā si pūntas dicit pfectionē sim
plr aliq eēt pfectio i pfe q nō i filio: ita qz pri
mū signū of in eo. qd dicit pfectionē simplr. s.
in eo qd nō dicit⁹ ordo hūc or⁹ of ordo pfe
ctiois. i dīnis. n. aliq dicit pfectionē z a se z i
se sicut btas. Alia i se s. nō a se s. attributa
tia nec a se nec ex se formalr qz nūc bī idēice

sic rñones. Secdo termino poa a pontate prio
 ritas est qda respectu positum. vñ prioritas a
 ppatio dicitur huius ppatiois pñde prior pri
 m. Et ita dimissis varijs acceptioib⁹ priorita
 tis in postpñt. z. v. metha. d. q sic pñmū repi
 tur in diuis sic pñ. vñ in diuis est prius nū.
 pñ pfectioe mō exposito: z pñ origie. Et fun
 dat tal' prioritas i his q dñr hac pñora: sicut
 similitudo in his q dñr simi. Terti⁹ termin⁹
 est pductio. pductio dñr triplr. Elno dñr pdu
 ctio qñ pcul ductō. z isto dñr q sol. pducit ra
 dios: qñ pcul ducit. s. vsqz ad terrā. Secdo mō
 dñr pductio qñ pducit z isto mō pducit crea
 ture a dō. vñ Sap. Etia pp seism opatus est
 altissim⁹. Terti⁹ dñr pducit qñ ppe idē ductio
 z isto mō ē pprie i diuis. vbi pducēs z produ
 ctū sunt eiusdē eēntie s differat realr. vñ ista
 tria ex pte dei ita se hñt p ordinē: opatio. pro
 ductio. creatio. Et n. qd creat pducit s non
 ē. vñ spūs pducit s non creat. nā creatura sp
 differt in eēntia a creatore. Et n. qd produ
 ctū opat: s non ē. Intellectio. n. dei z volitio
 sunt opatiōes nō tñ producunt. Productū
 n. sp differt a producente realr. nō sic intellectu
 a pfe itelligēte. nec volitio a pfe volente. Et
 hoc de prio articulo. Quatu ad scdm arti
 culū sūt tres pñones. Pñia est. nō dñt verbi
 gignitio a pcellioe flamis: q p ab vno. sit
 producente: s scda a duob⁹. Pñobaf ista p
 sic meo docto. s. bti. Nñtqz aliq ductio produ
 ctioes ita se hñt q vna ē liba. alia nālis. non
 differt nālis a liba: q nālis sit ab vno produ
 ctē: s liba a duob⁹. Sz ita se hñt productio
 qñ z productio spūscī. igr nō differūt p hoc
 maior pz exēplo eadē. n. albedo sicut nāliter
 imutat vsuz qñ ē i vno supposito: ita pñormi
 ter imutaret nālī si eēt i duob⁹ p impossibile seu
 possibile. z ita ad propo^m eēntia dina eq nā
 liter agit i vno dño supposito sic i duob⁹. z in
 duob⁹ sicut i vno. Sz minor pbat aucte Aug.
 xv. de trini. Spūscīus procedit nō qño natu
 s qño dat. Dñrmat rō: qā isto mō nō dare
 m statū i pñois diuis. dicerem. n. q qñta dif
 ferret a trib⁹ pñois. qz procedēt a trib⁹ pñonis
 nō alie. z qñta differret a qñta: qz a qñtor pro
 cedēt. z sic de alijs. Ex q pz q gaudefred⁹
 de fontib⁹ min⁹ bñ isperit. duz dñt q filiatio
 differt a spiratōe passiva: qz fili⁹ exit ab vno
 supposito. s. pñno. s. spūscīus a duob⁹. s. a pfe
 z filio. pz ex pñone. Et Secdo pz qz frat Ale
 xād. de alexādria n recte posuit dicēdo q he
 due differūt productioes qz prima. s. gñatio
 determinat p essentia cū rñone prius. z scda. s.
 spiratio p aliā rñonē pz hoc. eē falluz qz qñlibz

rñō suū respicit corne nālī. z ita tā pductio
 filij qz spūscī eēt nālis. Terti⁹ pz q sanct⁹
 Tho. nō sat enucleauit vñtate ponēdo hñmōi
 productioes distigui. qz productio filij nihil
 suppoit iō dñ nālī. s. qz produc⁹ spūscī s
 suppoit aliā dñ libera. pz hoc ex pñice eē fal
 sam. Et nō oēs tres arguo sic. Etia vñtas
 propōis negtie fūdat i affirmatiua ex scdo p
 iarmenias. z. iij. meth. Si. n. qñat qñe ista est
 ha. hō nō est afñ. rñdēdū ē. qz hō ē hō. z ali
 n⁹ est afñ. igr nō ē prima rō distictiois hñz
 productōz. dicēdo at: qz vna ab vno suppo
 sito: reliq nō s a duob⁹. sicut pñia dicit opio.
 vñ qz eēntia determinat aliā rñone i pñia z scda
 sicut dicit scda. vñ qz vna nihil suppoit aliā
 suppoit: sicut dicit etia q liba suppoit aliā
 pductōz. s. nature. Et pñmo s ista opñonez
 vltima. qz tñc posset pcedi q spūscīus proce
 dēt p mōz arē cū ista pductio aliā suppoat
 s. noticiā interiorem productā q tñ nō pcedi
 tur. Secda p ex terminis seu formalibus seu
 rōlib⁹ nō differūt sacra gignitio atqz pcellio.
 pbat p qñ p terminos formales. Itā eēntia
 dina vna idiuisa ē tñm⁹ formal tā gñatiois
 qz pcelliois. vt inuit Aug. s. maxm. Sz pro
 bat qñ p terminos totales. s. p filij z spūscī
 Arguo sic. nullū pñ distiguit p suū posteri⁹
 s gñatio actiua z spiratio pcedūt origie filij
 z spūscī. ergo nō distiguit p eos. maior pz
 qz res sicut se hñt ad eē: sic ad distiguit cū di
 stinctio veniat ex eē rei. pñ aut nō capit eē
 p posteri⁹. Sz minor declarat qz qñqd ē pñ
 puore ē pñ posteriorē. gñatio aut actiua est
 prior passiva gñatione cū sit a se alia ab alio.
 gñatio vñ passiva prior filio sicut pñstutens
 pñstituto. ergo zc. Idē arguo de spiratōe acti
 ua respectu spūscī. Ex isto iferē s Egidius
 de roma. q posuit hñmōi productiones differ
 re p terminos sicut faciūt ceti mot⁹. v. phicoz
 pz fallū eē. nec rō sua pcludit ex dñia motuū
 rñone terminoz: qz iste productōes nō sunt mo
 tus. Secdo dico q illa propō mot⁹ distiguit
 a terminis: nō est p. s. oz q hēat duas priores
 vñas. pñia est qz fofe fluētēs sint eiusdē rñonis
 iter se. scda q sint eiusdē rñonis cū termino flu
 xus. z vbi vna deficit nō hñt propō vñtate. pz
 de eodē vbi acquisito motu circulari z recto: q
 tñ sūt icōpassibiles. ex. vij. phico. Sic ē in pro
 pō: nā productōes nō sūt eiusdē rñonis cū ter
 mino formali. s. eēntia dina cū sit absolutā.
 ille vero sint rñne. Tertia p. Ex distictiois
 pñcipijs vbi gi⁹ sacri flamis pductōz pcedit
 pbat ista p. nā pñci⁹ ita pducūt fm q ordi
 nāt. nisi ipedimētū aliudē euēiat. Et dico pz

creaturas. qz lz forma subalis prior sit forma
accidentalit tñ nō opat añ formā accidentalē. sz
hoc est ppter forme substantialis impfctōnē: q
anteqz introducat suū. pductū requit trāsmu-
tationē z alterationē que sit forma accidentā-
li. sed in diuinis est intellect⁹ z volūtas q sunt
pnci⁹ pductiua z sine impfctōe z intellectus
pcedit volūtātē. qz teste Aug⁹. nīpīl volūtū
nīl pēognitū. igit⁹ z gignitio z spiratio sic se
hēbūt qz gignitio pcedet spirationē. Et si obi-
cīt qz videt qz spiratio actiua pcedit gignitio-
nē actiua: z ita gñatio passiua gñationē passi-
ua. qz coiora sunt priora fm nām. sz Aristo.
in postpñtio. spira⁹ aut actiua est coior gigni-
tiōe actiua: qz ē cois pñi z hī. gignitio vō actiua
est. ppa pñi. It nūdū doc. subri. vii. dist. hui⁹ pñi
mi. qz esse cōe pōt capi dupl⁹ vel qddatitue.
z sic est verū qz coiora sunt pōra. sicut als qz
hō. vel solū cōsecutue p modū pñe sic ē bona
pñia. ignis igit⁹ calidus. z nō ecōtra: sic nō ē
verū. qzuis. n. ad ignē sequat calidū eē z non
ecōtra. tñ calidū eē nō ē pñi igne. imo econ-
tra. tñ ignis sit cā et⁹. Ita in pposito. Spira-
tio. n. actiua nō ē de eē qddatituo pñis aut fi-
lii. sed qñ aduētitia. iō nō sequit qz sit prior gi-
gnitioe actiua: imo posterior: z hoc d scdo ar-
ticulo. Quātū ad tertiu articulu de tribus
difficultatib⁹. Pñia ē. qz dī in pñia pñone qz
nō distiguunt iste pductiōes ad iuicē: qz vna
ē ab vno. pducēte. z alia a duob⁹. videt qz im-
mo. qz ab eodē vt dictū ē hz eē res z distiguit.
Ex q igit⁹ hūt sic eē iste pductiōes: aut ab vno
aut a duob⁹ videt etiā qz distiguant. Dicēdū
qz istas pductiones distigui pōt capi tripl⁹.
Vno formalit⁹: sic seipis distiguunt sic rō-
nale rōnalitate est rōnale. z qlibet res seipia
formalit⁹ ē illis z sic loquit⁹ Aug⁹ in. xv. de tri.
c. xv. videbis quō aut qñū distat natiuitas v-
bi a. pcessiōe spūssci zc. Scdo pncipiatue. z
sic distiguunt itellec⁹ a volūtate. qz volūtas ē
pncipiū spiratiōis: z itellec⁹ gignitōis. Ter-
tio distiguunt qñ ex signo z sic distiguunt
ex pductiōib⁹: qz signū ē ex q solus de⁹ pf. p-
ducit filiū qz agit p modū itellec⁹. qz intelle-
c⁹ est pñi pncipiū pductiū: z ex q pf z fili-
us. pducit spūssci qz agit p modū volūta-
tis q cōicat filio a pfe dū gignit⁹: qz pducti-
ones distiguunt: qzuis etiā possint dici pnci-
pia distictiōis hāz pductionū. nō tñ qz qd.
seu nō pñi sed scdm. Scda difficultas ē.
qz sunt terminī in qlibet hāz pductionū. Vi-
cō qz tres. prim⁹ termin⁹ dī formalit⁹: ē cō-
tia dina. qz sicut in creatis principalior ps cō-
positi ē forma. sic i diuinis pñonis principalit⁹ i

pñona ē dina cēntia. Scda termin⁹ ē qñ dīa
indiuidualis: in hoc tñ differt qz in creaturis
dīa idiuidualis determinat nām z hīp ut for-
teitas hūanitatē. nō sic in diuinis. vñ pñitas
fm dīa. nō determinat cēntiā dina sz pñonaz.
Terti⁹ termin⁹ dī totalis. sicut totū cōpositū
i creaturis. sic pñona i diuinis q ē pñstituta ex di-
uina cēntia: q ē termin⁹ formalit⁹ z sua rōne q
se hz ad modū dīe idiuidual. Tertia difficul-
tas ē. quō ex distict⁹ pncipijs formalit⁹ pñt pro-
gredi pductiōes distincte reali. Dico qz tri-
plex ē rō. Pñia radicalit⁹: scz dina cēntia qz is-
nita ē de se coicabil⁹ ē idēitate mīrali tñ el-
sentie. Scda rō ē. qz disticta pncipiū pfectissīma
hñtia oppōitos modos pncipiādi n pñt eūf
dē eē pncipiū pductiū. Tertia rō suppositā
rō ex illis pncipijs. qz ipōssibile ē idē seips p-
ducē. z ita ex illis pncipijs argum⁹ distictōz
z ordinē in pñonis z pductiōibus qzuis hoc
hēant a dina cēntia. Et sic pñ ad. q. qz vñ in aliq
nāe signo pñ ē vbi gignitio. pcessiōe pacitū.
Et tñc ad ar. Ad pñm dico resolūdo
ar. qz pñssciū dī amor approprietate. pdu-
cē. nec ē sīle de bonitate lz appropet ei. nam
amor est act⁹ opat⁹. iō magis sibi pñssciū hoc
qz dō. pductū vt dicat amor. pduct⁹ qz boni-
tati. q nō ē act⁹ opat⁹: qzuis tā amor qz boni-
tas dicat qd cēntiale nō nocionale. Ad hz
dico qz i vbo nō tria sūt. pñ qd includit aliqd
absolutū scz actū intelligēdi. z hoc ē pfectiōis
z ē i diuinis. lz act⁹ intelligēdi nō pñstuat vbi
in diuinis. vt patebit. s. cñ dina cēntia ē absolu-
ta. Scdm ē qd sp. pducit dū ē. z hoc ē ē pfe-
ctiōis. z ē i vbo dīno qd sp. gignit⁹. Tertiū ē qz
volūtas impat itellecui vt intelligat z hoc ē
ipfectiōis. qz nō ē sp i actu suo. z sic loquit⁹
auctes Aug. de vbo nō qd amor eōcipit. i.
ex impio z volūcōe volūtatis puerit itellec⁹
ad intelligēdū. z sub ista rōne nō est in diuinis
iō nō currit obo. Ad tertiu dico i sūma qz
suffic qz pñū sit pfectissimū. nec oq pcessa sine
fm maiore pfectionē. pñmora dīne cēntie. si
tñ i pfectiōib⁹ simplr sit ordo hz pfectionē qd
māifestat māifeste iter. n. diuinā cēntiā z suaz
īfinitatē ē dī. z pcedit ista dī. attributa dina
qz oñ immediate ex sūdamē z fmio z tñ non
dīc pfectōz simplr. z attributa dicūt pfectio-
nē. z qñ dāc exēplū d nociōalib⁹ pñtib⁹ cēntia.
dico qz h ē. qz nociōalia i sui eē pexigūt cēn-
tialia qñ sua pñci⁹. Et ad sam qñto aliqd me-
li⁹ ē tāto optio magis appropiat. intelligit in
distict⁹ p cēntiā nō alr. nec etiā valet pbatio
de pfectiōe volūtatis supra itellecui qz est
pncipiū entis realis ad extra. non itelle-

et hoc. n. est qz agit libere et ptingeter. itelle
et do necio no pp aliud. Et sic pz ad. q. C. Ex
ista distinctioe s meite mgti tres hntur pclusio
nes. Quaz pma est. spusscus nunqz gignit lz
dicat pcedes gignit. dic p. qz spusscus nuqz
df gignit. lz filz dicat bn pcedes. Et dducit
ista pconne mgt a pnci distinctiois vsqz ad. c.
illd. In dō ghatōez filz rē. C. Sda p. Dis
de gis assent ee pcessio. lz non puerit. dicit
p. qz qd gignit. pcedit lz no ecotra. qz spūs
scūs pcedit r no gignit. r dducit mgt istaz
pconne ab illo. c. inter tō rē. vsqz ad illud. c.
Huc plderādū est cuz spusscus rē. Tertia p.
no est ingitus loqndo pprie nec stat sub serie
h spusscus. dicit p. qz spussctūs pprie non of
gignit. Et dducit mgt hāc pconne ab illo.
c. Huc plderādū rē. vsqz ad finē distinctiois:

Equit i textu. Preterea diligēter
anotādū ē. rē. Hic signat distinctio
xij. pmi. qz ita ptinuat ad pce
dētes. Hā postqz. a. x. distinctioe vsqz
huc egit mgt de scipius eterna pcessione.
Huc in ista distinctioe agere incipit de tpali
et mliōe. Et diuidit ista ps in tres ptes fm
qz mliōe rē cōpari ad tria. ad mittentem. ad
modū mliōis. tertio ad ppietate mli spūs
f. p. r filz. pmo. n. psona mittētes trine pro
clamant r spussctūs. Secdo modi missionis
clare duplicant. f. visibil r inuisibilis. Tercio p
prietates mli spūs narrant. f. donū vl dona
bilitas. scda icipit circa mediū. ih. distinctiois.
ibi qrit vtz semel trī. tertia incipit. dist. xviij.
ibi. Hic qrit cuz spusscus rē. Prima itez ps
in q de psonis agit mittētib diuidit in tres.
In pma ondit qz flām mittit p. r gemit. In
scda qz purns hō hoc nō dat celit funditus.
In tertia qz scipm mittit spusscus. scda icipit
ibi. hic qrit et. vtz scī vti rē. tertia in pnci
th. dist. Hic plderādū est cū spūs def hoib.
Et itez pma ps in tres ptes diuidit. pmo. n.
tangit spusscti duplex pcessio. scdo vtrāqz a
pfe ee r filio. in tertia ondit spussctū bari in
ee pprio. scda icipit ibi. de tpali aut mliōe.
Beda in omel. tertia ibi. sūt at aliq rē. Et qz
fm qz tagit ppcras in aphorismis. vita bre
nis. ars sō lōga. tps aut breue. expimētū tō
fallax. Tū scdo qz ista mā sāt clara est r am
plius in tertio locū hz de mliōe tbi dei in
mūdū. Tū tertio qz Scot. in his trib. distm
ctioib. xiiij. xv. xvi. vnicā ponit. qz breue iō
has tres simul tūgā. Quare sequitur. xv. dist.
Hic plderādū est cū spussctūs def hoib.
In q postqz mgt ondit qz flām mittit pā
r filius. nunc ostendit qz scipm mittit spūs.

scūs. Et diuidit qz ad pntē ptez in tres ptes
pncipales. In pma ondit spussctū a scipo
mitti. argu. p ppossibile. qz si non tunc aliqd
ageret p. r filz qd nō spussctūs. scdo hoc on
dit p exēplū valde pbabile. qz. f. r spūs mit
tit filū r filz mittit se. in tertia ptrariū docet
solubile ex eo qz filz dicit de seipso. a meipso
nō veni. scda icipit ibi. nō aut mireris qz spūs
scūs. tertia ibi. lz ad hoc opponit. Et sequitur
i. particula. Hic querit vtz semel trī missus
sit filz. Que est scda ps hui. distinctiois. xv. q
sūt diuisa in pcedēti distinctioe. ix. xiiij. r. xviij.
dist. In q postqz mgt ondit qz spūs a se mit
tit. h mliōis mod. apif. f. visibil r inuisibil.
Et diuidit i tres ptes. In pma dubitat de filz
mliōe pmit. In scda duplr mittit gitus. f.
visibil r inuisibil. In tertia ondit qz totidē
mōis. pcedit spūs. scda icipit ibi. ad qd dicim.
qz duob. rē. iij. dist. xvi. Huc de spū scō viden
dū est. Scda itez pteula in q agit de mliō
ne filz didit in tres ptes. In pma. n. p. Breg.
filz mliōne dat multiplicē. f. visibil r inuisi
bilē. In scda iter eas ofiaz assignat duplicēz
vt pz i textu. In tertia dubitatōez mouet mē
tis hortatrice. f. an p. dicat missus. scda inci
pit ibi. Ecce distincti sūt duo mōi rē. tertia ibi
hic qrit qre p. nō dicat missus. Tūc sequitur d.
xvi. ibi. Huc de spūscō videntū est rē. In q
ondit mgt qz duplr mittit spussctūs. Et diui
ditur in tres ptes. pmo. n. tpalē mliōez di
stingit duplicē in flāmē missibili. scdo de mis
sione ipius agit visibili. tertio tādē notificat
de inuisibili. scda incipit ibi. Et pmo agam.
de illo rē. tertia dist. xviij. Tū nūc accedamus
ad signandā mliōne spusscti. Prima iteruz
ps que est. xvi. distinctio in tres ptes diuidit.
In pma visibil mliōe clarins ponit. In scda
exortū dubium lucide soluit. f. qre spussctūs
nō of minor pfe ex ista mliōe sicut filz of
minor pfe pp mliōez in carnē. In tertia ad
hilaritū stil. tū vbi docet nos caute aduer
tere qddā hilaritū de m. Scda icipit ibi. lz p.
qrendū est cuz filz dicat minor rē. tertia ibi.
hilarit. aut dicere p. rē. Et hec ē diuisio hāz
triū distinctionū in ghali rē.

c. Ircā quā qrit. vtrum mliō actia r
passiua cuius pueniat dinaz psona
rū. Et ar. pmo qz sic triplici mē.
Prīo sic. Dis respct. dei ad creaturam est
cois trib. psonis. lz tā mittere qz mitti pueni
hmōi respectū igr tā mittere qz mitti pueni
unt trib. personis. maior pz ex aucte Aug.
vulg. Qpa dei ad extra sūt cōia trib. Sed
minor. pbat. mittere. n. dicit mātēstare r mit

ad 2. pte

qd m. r. m.
of. l. m. r.

ps. p. 9. et ff.
f. p. m. r. p. p. p.
f. p. m. r. p. p. p.
f. p. m. r. p. p. p.
f. p. m. r. p. p. p.
f. p. m. r. p. p. p.

hōm qz hō mgt dūlgering
f. p. m. r. p. p. p.
f. p. m. r. p. p. p.
f. p. m. r. p. p. p.

creatio vō i h differt a factōe. qz creatio nihil
psupponit ex parte facti. sed factio psupponit
mām. z hoc de actōe. ¶ Tertio terminus ē pas
siva a passiōe. Passio eim quo ad pns dicit
triplex. vno mō dī passio qdā respectu extrinse
cū adueniēs qui fm gilbertū cōstituit vnus
principiū z rīdet actiōi. quā Gilbertus sic dif
finit. passio est illatio respectusqz actiōis. z sic
capit i nra qōne vt a tali passiōe passiva dicat
missio. Scō dī passio pro cōuertibili cū aliq
z egrediēte ex eiusdē ppijs pncipijs: z i scō
mō pōdicabili. z sic dī ppiū alicui spēs pas
sio. vt risibilitas hoīs. Tertio dī passio. vt hēt
distingui cōtra passibile qūitatē z est spēs de
pntato qūitatis. z sic loquit de passiōib⁹ alexā
der affric⁹ seu affridensis in lib. de passiōib⁹
Et Arist. in secūdo rethorice. vt sunt gaudiū.
spēs metus z cetera. z hoc de pmo articulo.
¶ Quātū ad fm articuli sunt tres pōnes.
Prima ē culibet diuissimaz psonarū acti
ua cōuenit missio. pbat ista pō. Si illi pōe
cōuenit actiua missio cui puenit psona missā
manifeste. pcedere. Sed culibet triū hoc cō
uenit. igit missio actiua conuenit trib⁹. maior
p3 ex qd noīs. ¶ Missio. n. actiua nihil aliud ē
nisi talis oīsio actiua. pcessiōis missi. Sz mi
nor pbat. declarare. n. talē pcessiōē vel an
gelico vultu vel nobis dicit pfectionē. z ita
nulla negadū ē pōne. Cōfirmat rōne magfī
in lra. Quia si vna psona mitteret. alia nō se
queret qd aliqd ageret vna psona qd nō alia.
quod nō cōcedit. Ex isto inferē qd decepti sūt
antig doc. ante tps magfīqz ponebat tñ esse
duas psonas mittētes. z duas solū missas pa
trē z filiū mittētes solū. z filiū z spūm scūz. so
las missas. qz vt dicebāt oz cē auctem in mit
tēte respectu missi. z distinctiōes realē mittētis
a missio. Sz cū reuerētia cor p3 hoz falsa opi
nio. ex. xiiij. z. xv. distinctiōib⁹. vbi liculēter p
auctates sacras ostēdit magfī qd spūscūz mi
sit filiū in mūdū testionio ysae. ca. lxi. Spūs
dñi sup me. ¶ Mittit etiā seipm i mētes duoto
rū. Et qd dicit qd oz mittētē auctē hpe super
missū dico qd verū ē. sz nō oz qd glibet mittēs
hēat sed vñ aut duo sicut qñ mittit fili⁹ solus
p3 mittēs bz istā auctē. qñ aut mittit spūsan
ct⁹ p3 z fili⁹ hnt istā auctē nō spūscūz. cū tñ
z filius mittat se. z spūscūz mittat se z filiū.
vñ vt in textu nro. dis. xv. ingt magister. Ex p
dictis apte mōstrat qd filius a pfe z spūfacto
z seipso missus est. z tñ certū est qd spūscūz
non habet auctē sup filiū sed magis eōtra.
Et qd dicit scō qd oz mittētēz distingui rea
liter a missio. d⁹ sicut dixi qd verū ē ab aliquo

mittētū nō a quolibet. z ita cū filius mittit:
aut spūscūz sēp admīn⁹ distinguī realr
a pfe mittēte z hoc sufficit. ¶ Scda p⁹. diuī
missio pfi nō cōuenit sed vnigenito: z flami
passiva missio. ¶ Pria ps dic qd pfi nō mittit. p
bat p aug. z ē in ter. xv. dis. pfi ingt vt ait aug.
nunq legīt missus. Et roborat rōe. nihil mit
tit nisi qd pcedit. sed pfi nō pcedit: qā ē a se: z
est prima psona. igit pfi nō mittit. assumptūz
p3 ex qto de trini. ¶ Missio. n. passiva nō est nē
si manifestatio psonē quē pcedit. Sed pba
tur scda pars qd missio passiva pueniat filio z
spūscō. De filio. n. dicit. pater itelligit mississe
eū: cū fecit eū ex seia. ij. de trini. c. viij. De spū
scō vō ioh. xviij. quē mittet pater i noīe meo.
Et corroboret. qz vbiqz est totū esse missio
nis passivae: vbi est passiva missio. Sz sic est de
filio z spūfacto. pbat. missio. n. passiva tria im
portat. scz manifestari. z hoc est principale si
gnificatiū z cōuenit pfi z filio z spūscō. nā q
libet psona nobis manifesta est: sicut in bapti
zatiōe xpi. pater i voce. spūs in colūba. filius
in humanitate assūpta. Scdm qd importat ē
pcessio. Et tertū ē respect⁹ ad mittētē. z ista
solū pueniūt filio z spūsancto cū vterqz eorū
pcedat: z ad patrē qui mittit hēant respectū
z ista duo vltima nō sunt de principali signi
ficato missionis sed sunt cōnotata. ¶ Tertia
pō. missio visibilis tā geniti qd flaminis ad
inuisibile ordinat. vocat missio inuisibilis que
fit in dono aīe. vt i dono sapie: sicut Salomo
nūvel in dono pietatis sicut moysi. vocat aut
missio visibilis que appet oculis: sicut missio
filiū dei qñ assūpsit carnē humanā. vel spūscū
in igne sup aplos. pbat conclusio. ¶ Signū ad
signū ordinat. sz missio visibilis ē signū inuisibi
lis. igit ad illā ordiat. maior p3. qz signū est si
gnū gfa. mior p3 de triplici missiōe visibili spū
ritūsancti. pmo in colūba. scdo i statu. tertio
in igne. Colūba. n. significat plenitudinē gfe
in xpo vt in alios redūdaret z alios. redime
ret. sicut in lege per colūbā primogenita erat
redēpta status redūdantiā sensus z vigore in
aplis: q alios erat illuminaturi. ignis ardorē
caritatis i pdicatozib⁹. Et sic p3 de scdo articulo
¶ Quātū ad tertū articuli sūt tres difficul
tates. Prima est vtrū vna psona mittat aliā
p aliā: vtputa sit pcedēdū qd pater mittat spū
ritūsanctū per filium. dico qd sic. Sicut. n. ista
cōcedit qd p3 pducit spūritūsanctū p filium z
creat p filiū. ita ista pater mittit spūritū per fi
liū. ita qd ly p dicat subauctē in filio z auctē i
patre. ¶ Pater a se mittit: fili⁹ vō ab alio qā
a patre. Secūda difficultas. quō potest intel

ligi q tres persone mittant. z tñ q due sole
 mittant. Rñdct doc. sub. in ista distinctōe et
 dat ex^m in his trib⁹. mēoria. itelli⁹. z volun
 tas. Iam. n. itelligētia qz mēoria qz volūtas
 declarāt memoriā. z tñ sola mēoria ē decla
 rata. Sic tres psonē mittūt z tñ due sole mit
 tūt. Aliud ex^m valde gratū doctoris de
 uoti. i. iij. dis. i. de incarnatiōe vbi. Tres puel
 le vnicū induit indumētū. z tñ vnica puella
 induit. Sic oēs dñe psonē agūt incarnatōes
 z tñ vnica psona z sola incarnat. Ita in pposi
 to lz oēs mittāt. tñ due sole mittant. C³ dis
 ficultas. Que sunt illa oēs z quō differūt in
 q⁹ fili⁹ dei z spūscūs mittit. Rñdct docto
 deuotus in hā pte distin. xv. q. ij. q. hmoi dōa
 pūt capi tripliciter. aut q⁹ tuz ad radicē q dī
 gfa. z sic nō differūt nullio filij z spūscū inui
 sibil. qz ambe sūt dono gte. aut scdo capiun
 tur q⁹ tū ad hitū. z tūc debēt distingui hitus
 tripl^r. primi sūt affecti. z i istis mittit spūscūs
 alijs sūt pure cognitiui. z i istis nec fili⁹ nec spū
 scūs mittit. Tertij sunt ptim cognitiui z ptiz
 affectiui. fm q sunt cognitiui i eis mittit fili⁹
 fz q affecti spūscūs. Capiunt³ q⁹ tū ad ac
 tus q sunt illi⁹. z sic mittit fili⁹. vel infācio.
 z sic mittit spūs qzuis abe nulliōes inuisibiles
 sint de pō ordiata isepabiles. Aliq. n. mittit
 inuisibil^r fili⁹ qn mittat spūscūs. nec cō. Et
 sic pz qd dicēdū sit ad qōnē. qz actiua mis
 sio trib⁹ pgruit psonis. fz passiua solū gito et
 sacro flami. Et tūc ad argumēta. C³ ad pñū
 dico sicut dictū ē q mitti hz duplex sīgum.
 principale. s. manifestari. z qz quelibet psona
 manifestat quo ad hoc oibus puenit. Sz fm
 suū significatū est q indicat psonā que mitti
 tur. pcedere z illud est. pñū spūi z filio nec
 est respectus ad ex sed magis ad intra. iō nō
 currit argumētū. C³ ad fm negat maior. nā
 mittere solū dicit māfeste. pcedere psonā. et
 hoc ē cōe trib⁹. mittitō sup hoc vt patuit ad
 dī pcessiōnē missi q nō puenit pfi qui ē a se
 iō nō currit arg^m. C³ ad tertiū: nego minozē
 z ad pbatōnē de dare z dari dico q nō ē cō
 simile qz iter dantē z datū soluz est rlo rōnis
 sicut inter cōicās z cōicātū. fz semp missi ad
 aliquē mittentū hz rlonē realē iō nō v3. vltē
 entia rōnis. tñ tertio qz dicit respectū ad cre
 aturas. z sic pz ad qōnē. C³ ex his trib⁹ disti
 ctionib⁹ de mēte mgi i tres eliciunt psones
 qz libet vna. pñima pco est. pf z genitus
 mittunt spūi fz dari penitus neqz per pdituz.

Ista pco dicit: qz pf z fili⁹ mittunt spūscūs.
 sed q nulla creatura pōt eū dare. pñima ps
 ponit a principio distin. xiiij. vsqz ad illud. c.
 hic qrit ē vtruz sancti viri zc. scda pō pars
 eiusdē pconis a pfato textu hic qrit ē vtruz
 sancti viri zc. vsqz ad finē distinctōis. C³ scda
 pco. Seipm spūs mittit veracit^r: sed z duplr
 missus ē genitus. dicit pco q spūscūs seipz
 mittit z q fili⁹ dei missus est duplr. s. visibilē
 qū sumpsit pro nobis carnē hūanā. z inuisibi
 liter i mētib⁹ pteplatiuoz. Et deducit istā cō
 clusionē q ad primā pte a principio. xv. dist.
 vsqz ad illud. c. hic qrit. vtz tñ semel missus
 sit filius zc. Et scdam pte ad illo. c. vsqz ad fi
 nē distinctōis. C³ Tertia pco. bino spūs mō
 mittit. minor se of z pfe genitus. dicit pco:
 q spūscūs duplr mittit. visibil^r z inuisibil^r
 z q fili⁹ dei z se z pfe est minor fm nām hu
 manā. prima pars pclusionis ponitur a prin
 cipio. xvi. dist. vsqz ad illud. c. Sz prius que
 rendū est zc. scda ps ab illo. c. vsqz ad zc.

Equitur in textu. Sz nūc accedam⁹
 ad assignandā missionē spūscū sancti
 zc. hic incipit. xvij. dist. hui⁹ primi
 que ita pñuat ad pcedentes. nam
 postqz in pcedēti distinctiōe egit mgi de mis
 sione spūs visibil^r. Nūc in ista tractat de inuisi
 bil^r. Et diuidit i tres ptes. pñimo. n. pñictō
 rñ inferit vtilis repetitio. scdo de missione in
 uisibili spūs: mgi tangit opio. 3⁹ sue opionis
 dat defensio. scda incipit ibi. hic aut vt itelli
 gibili⁹ 3⁹ ibi. hic querit si caritas spūscūs est
 zc. Scda itez pñcula in qua de missiōe inui
 sibili agit scdm suā opionē prima pte indui
 sa manēte ptitur i tres. In pñia scispūs veri
 amoris inuisibilē notificat missionē. In scda
 ex vi tēoris tate rei dat cōfirmationē. In ter
 tia stilo rethoris de tacto inferit epilogaōes
 scda incipit ibi. ne dr in re tanta zc. tertia ibi
 Ecce hic apitur qd sup dictum zc. scda aut z
 tertia ptib⁹ in diuisis manētib⁹ sola prima ps
 diuiditur in tres pñcipales. In prima oñdit
 q amor quo deū z pñmū diligimus ē idem
 penit^r. In scda q ille amor est spūscūs. In
 tertia q nō cōliter fz per cōntiā est amor fūdi
 tus. scda incipit ibi. Cū aut fraterna dilectio
 sit deus zc. tertia ibi. Sz ne forte aligū dicat
 illud dñi cō zc. Et sequitur illa ps. hic qritur
 Si caritas spūscūs est zc. In q postqz mgi
 suā tetigit opionē. nūc opioni sue dat defen
 sionē. z diuidit in tres ptes fm qd mgi opi
 pt tripl^r ipugnari. primo rōe. scdo auctē. ter
 tio rōne z auctē simul. primo ergo 3⁹ suā of.
 obicit forti rōe: qz caritas auget. 3⁹ n spūscūs

In scda auctatis pfirmatione. qz dicit aug:
qz caritas creata e a spūscō. In tertia auctis
atqz rōnis cōbinatiōe: qz caritas est animi af-
fectio. vt vñ. z hoc etiā innuit Aug. scda inci-
pit ibi. Supradictū est qz spūscōis zc. tertia
ibi. alias quoqz inducunt rōnes zc. Et hec ē
diuisio pñtis distinctōis in generali.

Irea quā mouet talis titulus qōis.
c. **A**triū caritas infusa imerito pter in-
creatā de necessitate regraf. Et ar-
qz sic triplici medio. pñtio sic. qñ
cūqz aliq sunt cēntialr ordinata neqz esse po-
sterius sine primo. sz virtutes sunt hñdōr: z in-
ter eas caritas ē summa. igr imerito necessa-
rio regitur: cū meritū sit opus virtuosuz ma-
ior pz ex qd quid est origis cēntialis. sicut qz
mā pñor est per cēntiā toto cōposito nequit
ēē cōpōm sine mā. sed minor probat p Aug.
xv. de tri. c. xix. Nullū donū ē excellenti⁹ isto
dono qd est caritas. igr sit ordo invirtutib⁹
pz. qz pfectior est vna alia: vt iusticia fortitu-
dine. z sapientia scia zc. **S**cdo af sic. qñ ali-
quis effectus depēdet a duab⁹ cāis equocis
vna nō causante neqz esse effect⁹. sz meritum
depēdet effectiue. vt a cāis equocis a volūta-
te z a caritate creata. igr regit de necessita-
te eas vt sit. maior pz ex cōsimili. **A**uia. n. sz
Aug. in. ix. de tri. o. m. z pō intellectiua regit⁹
tur ad causandū noticiā: neqz sine obiecto cē
noticia: nec sine pō etiā vt vñ de pō dei. Sed
probat minor. de volūtate. n. pz qz oē meritū
iō meritū qz voluntariū sicut pēm. iō pecca-
tū: qz voluntariū: fm aug. sz de caritate qz re-
quiratur. pz qz cāe indeterminatē vt agat re-
quirat determinas. caritas est hñdōr: qz est cā
minus vñs. **T**ertio ar⁹ sic. nihil pōt supra
se eleuari p nām: sz per oē meritū se leuat cre-
atura rōnalis sup se. igr hz aliqd format⁹ in-
tus diuī latitans quo iuuat. hñdōr vocat cre-
ata caritas. maior pz. qz certis suis limitibus
quelibet pñet creatura qñtū est de se. sz mi-
nor pz. qz meritū est de se via veniēdi ad bri-
tudine ad quā neqz hō ex se peruenit. **I**n
oppositū arguit aucte Jeron. z est in lfa. di-
lectio igr q est ex deo z de⁹ ē pprie spūscōis
per quē diffundit in cordib⁹ nñs: deus cari-
tas per quā nos tō ipabitet trinitas. Ecce cla-
re q innuit Jeron. caritatē q est in nobis so-
lum ē spūscōi. **I**n ista qōne ad pcedētē
pariformiter sunt tres articuli. prim⁹ triū ter-
minoz expositiū. scds triū pclusionū positi-
uus. terti⁹ triū difficultatū motiuius. **Q**uo
ad primū articulū. primus termin⁹ ē caritas.
caritas dñ qñ cara vnitas. z excellentissimū

dei donū voluntatē pficiēs in portione sup-
ori ad dñm hōiem extaticū faciēs z in inferio-
ri sui proximi dilectiū vt exhi pōt ex. iij. de
diuī. no. vñ aug. in li. de laude caritatis. Ille
tz quicqd pz: quicqd latet in diuīs scripturis
qui caritatē seruat in moribus. vel fm Aug.
in li. de moribus ecclē caritas ē rectissima ani-
mi affectio. **M**otovlteri⁹ qz ista tria gfa. ca-
ritas. z sapientia vt ē. vij. donū scī spūs sē idē
in re. differūt tñ in mō. vñ fm doc. subt. lib. ij.
di. xxvi. **S**ra differt a caritate i h licet sint ea
dē virtus: qz gfa est quasi supioris ad inferio-
rē. Caritas ē o qñ inferioris ad supiores. **A**ū
principes dicunt hēre suos subditos gratos.
z dicūt iste ē mihi gratus. z subditi dicuntur
hēre suos principes caros. vñ dicūt: dñs me-
us ē mihi carus. Sic loquēdo proprie dñs dñ
nos hēre gratos z nos dicimur hēre eaz de
um. **A**lterius sz doc. deuo. in. iij. in mā do-
noz z in ista distinctione du⁹ lfalli qñto: diffe-
rūt caritas z sapia. nā caritas dicit ipm affe-
ctū volūtāt in deū. sed sapia addit quēdā gu-
stū diuinitatū iam hitū de quo dauid. Gusta-
te z videte qñ suauis est dñs. Et iō dñ sapia a
sapore qñ sapida scia. **M**oto 3° qz triplex ē
caritas. i. increata. infusa. z acqñta. **I**ncreata
caritas dñ tripli. vno⁹ dñ qdā cōe trib⁹ pñ-
nis z se hz per modū habit⁹ in diuā volūtate
Scdo dñ caritas vt appropriat pñ. vñ i qdā
prosa canit. Caritas est pñ. z rō h⁹ appropia-
tiōis est qz solus pñ fm **R**ich. dñ hēre amo-
rē gratuitū: qz tribuit z non accipit. scdo filio
qz caritate icarnat⁹ est. ad Gall. iij. c. **T**ertio
mō dñ caritas qdā appropriatū spūscōi. vñ
isto⁹ pō appropriat patri. sapia filio. caritas
spūscōi. z rō appropriatōis est: qz p modum
extat volūtāt cui⁹ ē caritas habit⁹. **S**cdo dñ
caritas infusa. z illa dñ caritas q ab increata
diuīs influxib⁹ solū in voluntates aut angeli-
cas aut nñas mittit. **T**ertio dñ caritas acqñ-
ta. z ista est q ex dilectiōe dei frequēti ex nāli-
bus acqñt quā gentiliū multi hēre potuerūt
vñ sicut distinguit fides in infusam z acqñtā
Ista dico de caritate. vñ ista tria se hñt per or-
dine vt innuit dist. xij. hñt⁹ primi a mgo vñ
tas. scititas. z caritas. vnitas. n. dñ inqñtū amō
corda vñt amantiū. vñ in. iij. de diuīs noib⁹
ex dicto Dionysij. Amores dicimus vnitiū
z pñuatiū dñtē. Sanctitas autē addit sup
istā vnitatē q amor sit pur⁹ z mūdus. vñ dñ
omnis. xij. de diuī. no. diffinies scititatē dicit.
igr scititatis qdem est vt fm nos dicat ab om-
ni mūdicia libera z pfecta z oīno imaculata
mūdicia. Caritas dñ sup vnitatē z scititatem

addit q^o affirmatiu sit vald^e appciabile. **C**Se
quit sedus termin⁹. Infusa caritas q^o dat no-
bis a deo: h³ tria de coi noia. infusa. effusa. et
diffusa. Et d^r infusa inq^utu infundit i nobis a
p^o agēte. q^ui intus fusa a fundo dis. d^r effusa
inq^utu ad e^u p^o bōa relucet opa. q^o e^u fusa. d^r
diffusa inq^utu ad opa iteriora bōa se diffudit
q^o de itus fusa. **T**ertiu⁹ termin⁹ ē meritū. vñ
meritū fm doc. sub. in hac dist. q. i. arti. pñci-
pali. p^o est act⁹ libere volūtatē mediāte dono
grē elicit⁹ a dīna volūtatē accept⁹ vt pñciabi-
lis bñtudīe. et d^r a mercoz ris. vñ īmerito tria
sunt. pñmū act⁹ subā: et istud ē qdā ens reale
absolutū d^r pñto q^ulitatē. fm pduc⁹ passiua. q^u
iste act⁹ a volūtatē elicit⁹. et istud ē qdā respec-
t⁹ d^r pñto passiōis. Tertiū ē acceptio passiua
cui actiua corrdet i deo. et istud ē ens soluz
rōnis et d^r formale meriti. **N**oto final^r q^o me-
ritū capif triplr. pño vt ad solū bonū ordiat.
et sic capif cōiter: scdo capif vt ordiat ad ma-
lū seu penā. et sic dñr merita mala. **E**ñ aug.
i li. d^r libero arbitrio legē dīnā diffinies dicit.
q^o lex dīna qdām sūma rō itelligēda ē: cui sp
obteperādū ē: p quā bōi vitā mali penā me-
rent eternā. 3° capif. p qdā cōi hūc et illi me-
rito. et tñ d^r pño arti⁹. **Q**uātū ad 3° arti⁹
sunt tres pñones. **P**ñia ē. de pō absoluta
dei p^o q^u carus ē deo sola caritate increata
pñbo istā pñsionē sic. **Q**uāq^u in aliq^o or-
dīne actiū sunt multe cāe: qd^o p^o de⁹ p illas
multas cās p^o et p seipm. **S**3 de⁹ p caritatem
creatā pōt efficere volūtatē nām sibi caraz.
g^o et line caritate creatā. minor p3 d^r se. s3 ma-
ior dēlarat sic. cālitās. n. cāe actiue inq^utu sic
nō dicit īperfectiōē. et p pñs eñ i deo oīs sit
pfectio sine īperfectiōē poterit ab eo suppleri
Aut. n. potuit **A**bel p adā creat⁹ potuit seipō
facere. **I**ta d^r pñsibus dixi tñ notat in maiori
in gñe cāe effectiē q^u in gñe cāe mālīs seu for-
malis nō pōt. nō. u. p^o facere hoīem qñ hēat
corp⁹ et alām. et rō ē: q^u cālitās materiē et for-
me īpōtat rōnē pñs q^u nō ē ponenda in deo.
Ex quo infero q^o scñs thō. hac distinctiōē
in scripto suo. q. i. nō sāt dicit: dicēdo q^o aīa nō
pōt ēē in eē gñito sine caritate creatā. sicut
nec aliqd albi sine albedine informāte. p3 q^o
h ē falsū. nā sola caritate īcreata p^o mēs eē
cara deo. nec ē sile qd obijcit q^o neq^u eē albi
sine albedine. albedo. n. dēnoiat snū subiectū
ītrīnsece. caritas aut solū īcreata dēnoiaret
extrīnsece. Et est exē^m clarissimū. qñ. n. video
pictē parietē d^r vñsū. q^uo a scō thō. in q^o est
vñsū. ipe nō dicit q^u in pariete: q^u nō h3 oculos
et tñ d^r vñsū vñsione q^u nō ē ī ipō. **S**3 occurrit

nūc dubiū q^ure nō p^o d^r facere parietē albi si-
ne albedine et tñ p^o facere aīaz carā sine cari-
tate creatā. **R**ñdeo solutio petēda ē a doct.
sub. dist. ij. h³ pñm. q. ij. in sol. argūit pens.
dicit. n. q^u entū aliq^u sunt q^u dicunt pfectiones
simp^l i sua rōne formali. et ista qñ trāsserunt
ad deū remanēt in pñia rōne remota sola li-
mitatiōē. sic bōitas. vñtas. simil^r caritas. nam
de⁹ d^r bon⁹ verus carus. et ī hñmōi p^o supple^r
effectū formale qñ hēbat forma. alia at sunt
q^u dicūt īmpfectionē d^r sua rōne formali. et ista
qñ trāsserunt ad deū nō remanēt in pñia rō-
ne formali s3 solū in qdā eminētia et hñmōi est
albedo et pñsimilia. **E**ñ ista nō pcedit. deus ē
albus. et ī hñmōi nō supplet d^r effectū forma-
lē nec p^o q^u tūc eēt ps cōpositi. qd ē īpōssibi-
le. **C**ōfirmat tota p^o ponam⁹ q^u āgeli sint cre-
ati in puris nālīb⁹. sicut multi ponūt. **P**ona-
mus idē scdo d^r **A**dā in illo tūc statu poterat
d^r eos diligere et p pñs erāt dilecti: et sine tñ
creata p casum caritate. **P**onam⁹ 3°. sicut ē
possibile q^o d^r creet hoīem vñm mō i puris nā-
lib⁹. **Q**uero qñter d^r se hēbit ad eñ. aut tāq^u
amicus. aut tāq^u nō amicus. si vt amicus p3
q^u sine caritate creatā pōt eē carus deo. si nō
amicus: qñro vñ surgit ista nō amicitia. nō ex
pte hoīs: q^u p casus nullū h3 peccatus. nec ex
pte dei q^u dñ diligēt creaturā. igr vñ pñs dā.
CScda p^o. d^r potētia dei ordiat. nemo sine
creata caritate mereri d^r. pbat pñs. qñcūq^u
ab aliq^u acceptatē tota opis d^r pēdet appciabi-
litas neq^u opans actū suū dignū facē accepta-
tōis: nec pparare nisi eliciat sicut īmpat acce-
ptās: et sicut vult. s3 q^u opat hō intātū h3 rōnē
meriti inq^utu d^r acceptat et nō p^o. igr d^r eli-
ci vt d^r vult. s3 d^r vult vt pñ⁹ sit gta volūtas
et ordinata caritate q^u eliciat. igr neq^u nisi sic
mereri. maior p3. q^u facē opposito m^o volūta-
ti acceptatē ē. puocare acceptatē ad pñmēdū
nō ad bādū pñmā. minor p^o. pbat. q^u n. dicēt
q^u solus act⁹ sit pñgn⁹ vita eterna nisi q^u de⁹
vult. **S**3 pbat scda minor auctē sacri canōis
in locis plīb⁹. et **A**ug. i li. qñq^u pñsum. **E**x
ista pñone elidit error pessim⁹ pelligū et qñ
dā begardoz et beginaz: q^u posuerūt q^u ex pu-
ris nālīb⁹ p^o q^u mereri vitā eternā. vt a **I**oh.
xxij. innuī in clemē. p3 satis ex pñcti. **C**3^a
pñs. pbat pñs pōt dici mgfm caritatē creatā
nō negasse. **I**sta pñs. pbat auctē doc. solēnis
qd facit d^r pñs. et applica huic m^o. nō ē veri-
silit^r hoīem tā eleuatū tā tritū in dñis lñis:
sicut fuit mgf in codē libro sāt pñs. sicut est
īniāz text⁹ d^r dñisse libimet. s3 alibi posuit car-
ritatē creatā. igr hñc nō negauit. pbat minor.

vñ in.ij. di. xvi. m. g. in ca. pelagianorū hēsis
dicit illā ergo gfas dei sine q̄ nīpīl dōi possū
mus facē nō eē dicit nīlī i libero ar^o rē. loq̄
de sc̄tis q̄ h̄ dicunt. Si g^o ē in libero arbitrio
opz q̄ vt accūs. Itē in. xviij. dist. ij. c. illd̄ q̄qz
mirabile allegat aug. ad vārdanū. r̄ dicit q̄
pueri baptizati p̄tinet ad tēplū dei. r̄ tū cer
tū ē q̄ h̄ nō ē p̄ opa sua. qz adhuc nō h̄nt vel
le. g^o opz q̄ hoc sit p̄ aliq̄d donū creatuz eos
sc̄tificās r̄ illud voco caritatē. Et si dicat q̄ h̄
est p̄ intentionē text^o. qz dicit m. g. in ista di
stinctiōe. nō ita dī deo tu es caritas mea. sed
dī tu es caritas. sicut dī tu es paciā mea. r̄ tu
es spes mea. vbi vñ innuere q̄ dī tu es spes
mea. qz efficit in nobis spēs. s̄ nō dī tu es cari
tas mea. s̄ caritas. qz nō efficit in nobis cari
tatē. s̄ est ip̄a caritas. dico q̄ nō ē tota rō sed
rō p̄cipua ē. qz caritas dicit p̄fectionē simplr
iō dī de deo vere. nō sic spes. iō nō dī de deo nī
si effectiue. r̄ ita nō negat m. g. caritatē crea
tā. s̄ ponit increatā. addo q̄ intimi^o se h̄z ad
caritatē donū q̄z ad cetera. qz p̄t eē donū sp̄ci
aut fidei in hoīe. q̄uis nō inhabitat d̄s s̄z imē
diate infusa ḡtia h̄itat sp̄sctūs iō nō ē p̄sile.
vñ si nō sunt imponēda alicui grauiora q̄z se
cerit. nō vñ hoc saluo meliori iudicio iponen
dū m. g. f. caritatē negauit creatā. cum
ē leges r̄ decreta in p̄ijs r̄ dubijs sauenduz
eē pot^o reo q̄z actōi cēseant hoc exp̄sē h̄z in
sua doc. sub. q. i. h̄^o di. arti. iij. Et in idē venit
doct. deuotus hac dist. q. i. dicit in sua. q̄ ca
ritas pōt capi tripl^r. vno^o effectiue. r̄ sic ē cōis
toti trinitati. qz tres in nobis efficiūt caritatē
aut sedo exēplariter r̄ sic ē appropriata sp̄ui
sc̄tō. q̄ ē nexus p̄ris r̄ filij. Aut tertio formalr
r̄ tūc dicit q̄ m. g. dicit q̄ ē animi affectio bo
na. r̄ addit q̄ m. g. nō errauit s̄z defecit. hunc
defectū ego accipio qz nō h̄nt s̄z actū exp̄sūt
caritatē cū tñ sit h̄it^o. r̄ h̄ de sedo ar. ¶ Quo
ad tertiu articulu sunt tres difficultates iuxta
tres p̄clones. p̄ma difficultas. si sola carita
te increata eēt cara volūtas. vtz in ea eēt ali
qd formalr q̄ cara dicere. dico q̄ sic. s̄z illd̄ ē
solū ens r̄ respect^o rōnis. r̄ exēplū. ¶ Nū itel
ligo lapidē. p̄duco lapidē in eē cognito. r̄ h̄
eē cognitū est ens rōnis. r̄ apd̄ Nicolaiū bo
neti in sedo metha. sine vocat^o q̄nta p̄ris. sic si
illa caritate icreata essent^o cari. q̄dā respectū
rōnis formalr essent^o tales q̄uis realr a pte
dei. ¶ Sedā difficultas. vtrū eadē acceptiōe
acceptet d̄s caritatē creatā. r̄ meritū seu op^o
bonū. dico q̄ nō. imo cū acceptatōe caritatis
pōt stare nō acceptatio opis. sicut q̄n q̄s i sta
tu caritatē facit actū neutru. vt leuare festuca

vel facit p̄ctū veniale tūc d̄s acceptat. carita
tē nō actū. ¶ 3ª difficultas. Si m. g. negasset
oēm caritatē creatā. vtrū eēt pelagi. dico q̄
nō. nā adhuc ponebat s̄z oēs quēdā influxū
sp̄alē sc̄ti sp̄s mouētē aīas i bonū op^o. qd nō
faciebat pelagi^o. Et sic p̄z qd dicēdū sit ad. q.
¶ Rñ^m ē. n. q̄ de lege seu pō ordiata dei n̄ pōt
qs mereri sine caritate infusa. s̄z bñ de potētia
absoluta. Et tūc ad ar^o. ¶ Ad p̄mū dico. q̄
abutiē ternis. n̄ ē. n. idē ordo cēntial^o r̄ ordo
p̄fectōis. Ille. n. ordo dī cēntial^o q̄n aliq̄ ita se
h̄nt q̄ vñ d̄ necessitate. aut simplr. aut sepi^o
aliū requit ad sui eē. s̄z nō sic ē ordo p̄fectōis.
ē. n. iter illa q̄ se nō exīgūt sicut h̄ō ē p̄fectior
bone. r̄ tñ ad sui eē bos hoīez nō requit. Sic
in p̄posito caritas ē p̄fectior. n̄ tñ seqt q̄ sine
illa alie nequeāt eē virtutes. ¶ Ad s̄m dico
q̄ maior h̄z vītātē q̄n effect^o neq̄ aliūde cari
nec ab vna istaz solū. nec 3ª aliq̄d agēs p̄t sup
plere cālitatē talē. r̄ h̄ 3^m ē in p̄posito. qz oēs
cālitatē effectiue i absolutū d̄s supplēt p̄t. r̄ ad
exē^m d̄ potētia r̄ obiecto in cog^o. Dico q̄ ob
iectū h̄z cōparari ad cognitionē dupl^r. P̄ri
mo effectiue. qz ē cā p̄tial^o. r̄ h̄ac supplere pōt
d̄s. Sedo ter. aīatine. r̄ h̄ac nō. caritas vō so
lū cōparatur ad meritū effectiue. iō nō ē simile
¶ Ad 3^m dico q̄ h̄z nō esset caritas creatā. ad
huc esset ille influxus sp̄alis dīni sp̄s. iō n̄ le
uaret se nālīter sup se nā hūana. iō nō currit
obiectio ex ista distinctiōe sicut ex alijs tres
elicio p̄clones. ¶ P̄ma ē sp̄sctūs dī carita
tas q̄ deo penit^o nos vñt vñtas. dicit p̄clō q̄
sp̄sctūs ē illa caritas q̄ diligimur r̄ vñmur
in amore deo. r̄ d̄z intelligi cālitē. qz i nobis
d̄s efficit caritatē. r̄ exēplariter. qz sic i dīnis
sp̄sctūs dī nexus amoris p̄ris r̄ filij. sic nos
per caritatē vñmur cū deo r̄ p̄rimo. Et d̄du
cit m. g. istā p̄clonē a p̄inci^o distinctōis vsq̄
ad illud. c. Tunc. n. nobis mitti rē. ¶ Sedā
p̄. tūc flamē mittit inuisibīl cū iā diligit d̄s
veraciter. dicit 2° q̄ sp̄sctūs dī mitti inuisi
bīl q̄n nos facit diligere deū. Et d̄ducit istaz
p̄clonē m. g. ab illo. c. tunc. n. nobis mitti rē.
vsq̄ ad illud. c. hic q̄rit si caritas sp̄sctūs est
rē. ¶ 3^a p̄clō. Nō augmētā dīnus sp̄s. sed
qd mutat nos sum^o penit^o. dicit 2°. qz caritas
q̄ ē sp̄sctūs nō augmētā nec mutat. s̄z nos
mutamur. quando aūt plus aut min^o diligi
mus deum. Et d̄ducit istaz conclusionē ma
gister ab illo. c. hic queritur si caritas sp̄sctūs
sanctus est. vsq̄ ad finem distinctiōis.

¶ Equit in textu. Nō ē q̄rit cū sp̄sctūs p̄
quē diuidunt dona. Nō ē signat. xviij.
distinctio hui^o p̄mū q̄ ita p̄mū ad

precedentes. Nam post q̄ in precedentibus
distinctionib⁹ maneries missionis scilicet p̄sio visi-
bilis et inuisibilis extitit venata. Hinc propo-
ctas sub qua mittit. s. donuz erit intimata. Et
diuidit p̄sio distinctio in tres ptes s3 tres qō-
nes q̄e mouet licet possent q̄tuor repperiri.
In prima q̄rit: cū spūscit⁹ sit donū. vtruz sit
donū in quo oē aliud donū dōat. In secūda
vtrū eadē rōne spūscit⁹ donū et datuz dicat⁹
In 3^a. vtz spūscit⁹ nō dō et ad se vel nō referatur
scdā incipit ibi. p̄terea diligēter p̄sideranduz
est. tertia ibi. hic q̄rit fili⁹ cum sit zc. Ceteris
ptibus in diuisis manētibus. Scdā p̄s in qua
querit. vtrū eadē rōne spūscit⁹ donū et datū
dicat⁹ ibi. p̄terea diligēter p̄sideranduz est: in
tres ptes diuidit. In prima ostendit q̄ non ea-
dē rōne spūscit⁹ datū et donū dō: qz dō dat⁹
ex tpe sed dō donū ab eterno. In scdā p̄ dicta
obijctur querēdo respectu cui⁹ ab eterno sit
donū. In tertia incidēs dubiū ex solutiōe de
nouo orit. s. quō filius et spūscit⁹ processioe
sunt donuz. scdā incipit ibi. S3 querit cui dōa-
bilis. vtz p̄s et filio. tertia ibi. hic orit qō. si fi-
lius nascendo zc. Et hec est diuisio p̄ntis di-
stinctionis in generali.

c Irea quā mouet talis titul⁹ qōnis.
Alia spūscit⁹ b̄ssimi donū datuz. an
donabilitas p̄stitutū sit p̄cipiū.
Et af q̄ sic. triplici medio. Primo sic. Sicut
se h3 vba⁹ passiua ad filiū: sic donum ad spū-
scit⁹. s3 v̄batione passiua p̄stituit v̄bū qui est
scdā p̄sona: seu fili⁹ in dīnis. Igr de dono cōsti-
tuit spūscit⁹: maior p3 sicut. n. dō vba⁹ passi-
ua seu v̄bū: qz per modū procedit intellect⁹
seu declarātis fm aug. sic spūscit⁹ donū dō:
qz procedit p̄ modū liberalitatē seu voluntatē
qua data dāf. vñ Aug. spūscit⁹ procedit nō
quō natus: s3 quō dat⁹. CScdo af sic. Illud
ē alicui⁹ p̄stitutū p̄cipiū per qd a quocūq3
alio distinguit. Sed spūscit⁹ per donuz seu
donabilitatē taz a pfe q̄s a filio distinguitur
ergo zc. maior p3. qz eadē sunt p̄cipia ecn-
di et distinguedi. s3 minor p3 per Aug. v. de
tri. Sicut in trinitate nō est v̄bz nisi fili⁹ ita
nec donū nisi spūscit⁹. CTertio af sic. Illud
ē alicui⁹ p̄stitutū p̄cipiū qd ad produ-
centē seu producētē refert seu qd p̄cedit: s3
donabilitate refert spūscit⁹. ad p̄fem et filiū
g⁹ zc. maior p3 auctē boctij in li. de tri. eē cō-
tinet vnitatē. rlo multiplicat trinitatē. Sed
mior. p̄baf auctē aug. v. d tri. Quia spūscit⁹
procedebat vt eēt dōabil⁹ ita donū erat. CIn
oppositū af auctē Aug. v. de tri. co. donū ē q̄
daf. i. dabile ē. Ex hoc ar⁹ sic. Nulla p̄sona di-

nina p̄stituit per respectū ad creaturā. s3 dōa-
bilitas dicit respectū ad creaturā vt p3: qz ad
id cui dōatio fiēda ē. Igr nō p̄stituit spūscit⁹
maior p3: qz q̄libet p̄sona dīna producta p̄us
aspicit id a q̄ producit: q̄ creaturā: p̄ p̄mā at
rōnē in eē est p̄stituta. CIn ista qōne sit tres
articuli. p̄m⁹ triū terminoz declaratiū. scdā
triū p̄clusiō. p̄positiū. terti⁹ triū difficultatū
iuxta tres p̄sones motiū. CQuo ad p̄mū
articulū tres termini declaradi s. donū. datū
et donabilitas. CAn donū fm Tho. i. scrip. hac
distincti. q. ij. a dato tripl̄ differt. P̄rio quo
ad p̄significatū. datū. n. qz ē p̄cipiū t̄pus si-
gnificat. s3 donū qz ē nōn nō. Scdo differt
donū et datū qd ad signū. qz donū fm p̄m dō
datiō irredibīl. vñ qd dat vt accipiat: aut t̄t
timore nō dat donū: donū. n. nullā regrit re-
tributionē s3 sola sit liberalitate voluntatē. vt
Aucē. vi. metha. innuit. Tertio differt i mō
significadi: qz donū signū per modū h̄it⁹. s3 da-
tum p̄ modū act⁹. Moto tū fm doc. deuotuz
q. ij. b⁹ di. qd datū et donū se h̄it ex additiōe
vni⁹ sup aliud tū diuersimode. Si. n. dicatur
simp̄l̄ datū qd actu alteri voluntate tribuitur
tūc donū sup datū attribuit irredibilitatē: qz
nullā expectat retributionē. Si itēz dicat⁹
nū qd solū est in h̄itu. tūc datū addit actū qñ
de scdo donū donat. Moto 3⁹ qd ad hoc qd aliq̄
t̄res specificat datū qd ad dōa nature. s3 donū
solū dō in donis gfe. vt glo. h3 sup illo verbo
Jaco. i. Dē datū opti. et oē donū p̄fectū d̄ sur-
sum ē. Moto scdo et p̄ncipalr qd ista tria. donū
datū. et donabilitas differit in h3 pōt. n. p̄side-
rari illud qd donū d̄ tripl̄. aut fm habitu di-
nē. aut fm aptitudinē. aut fm actū. Si h3 ha-
bitudinē d̄ donū. Si fm aptitudinē d̄ dona-
bile. si fm actū dō datū. C3 noto p̄ncipalr
q̄ ista tria in dīnis p̄nt capi tripl̄. vno mō vt
solū dicūt cōicatōnē seu actu seu pō. et isto t̄ā
p̄ q̄ fili⁹ q̄ spūscit⁹ dat se nobis et sunt dōa
CAn d̄ p̄fē dicit ad barda⁹ Aug. qd dat et dāf
Scdo p̄nt capi vt dāf ab aliq̄ h̄ite auctē. Et
sic solū d̄nr de filio et spūscit⁹ qd p̄f a nullo est
habēte auctē. 3⁹ p̄nt capi vt dicūt d̄ aliq̄ qui
p̄cedit ab aliq̄ h̄ite auctē cui⁹ p̄cessio ē per
modū amoris: et sic s̄ p̄p̄ia p̄sonē spūscit⁹
p̄cedit a p̄fē et filio qd dicunt h̄ere auctē i pro-
cess. dē spūscit⁹. fm Hilariuz. CAn p̄p̄ie donū
tunc dō qñ amore p̄sumat. vñ p3 qd tā donuz
q̄ datū et dōabile h̄nt triplicē respectū. P̄rio
n. dicunt respectuz ad illud a q̄ p̄cedit id qd
daf. scdo ad id qd daf. 3⁹ ad id cui dōatio fiē-
da ē. p̄m⁹ at respect⁹ ē realis. S3 vno aliq̄ se
rōnis: qz eiusdē ad se nō ē rlo real: nec dei ad

creaturā. ¶ Ex quo p3 q ista tria loquendo
pprie dñt vñū p accñs cūz includāt ens reale
z rōnis q vñū nō faciūt p se. Et h3 d pmo arti.
¶ Quō ad f3 artim si tres pñones. pñia do
nū excellentissimuz qđ ē spūscitū formalr a
spiratōe differt passiua. pñia ps pñaf. in qñ
bet gñe ē daf vñū qđ est maxie tale fm pñm
ij. meth. sic in gñe calidoz vñū maxie calidiū
z in gñe veroz vñū maxie vez igr a fili i gñe
donoz vñū qđ est maxie donū seu excellentiū
mū z illud ē qđ pcedit m° libero seclusa qñ
q3 retributōis expectat. S3 scđa ps q istd do
nū dicat spūscitū pñaf. donū. n. vt patuit lo
quēdo pprie dicit tria. Rēspēctuz ad id a q
pcedit. z sic nō puenit pñi: q a nullo est. scđo
modū pñssitōis. z sic nō puenit filio: q3 fili p
modū pcedit nature. donū vñ p amoris mo
dū. vñ radix dñi ē amor. cū igr amor attribu
at spūscitō. igr z donū. vñ i hymno vbi noian
tur noia spūscitū. Qui pacit dicerit zc. ¶ S3
ps q donū loquēdo formalr differat a spira
tōe passiua pñaf. nullū ens rōnis formalr ē
idē cū ente reali: s3 donū bz ens rōis spiratio
vñ ens reale igr nō sunt idē formalr. maior ē
nota d f3: cūz ens diuidit in ens reale z rōnis
sic in oppositas dñas. S3 mior: pñaf pño q
ens rōnis sit donū q3 dñe rēspēctū ad creatu
ras: iō. n. donū q3 alicui dōabile ē. nec op3 su
gere. q iō dōabile ē: q3 dōaf a pfe z filio z e3
q3 ē nobis dōabilis ē. vñ dñ donū nfm. Sed
q3 spiratio dicat ens reale. pñaf ex aucte aug.
in li. d doc. christiā. sunt. n. fm cū tres res rē
tiue: z vna. f. 33 ab ista spiratione res dñ. Ex q
p3. q3 sanc. Tho. i. scrip. q. ij. h3 distinctōis min
dicit. in solutōe. n. vltimū argumētū inuit: q3 p
prietates spūscitū solū differūt f3 modū signi
ficādū: ita q3 donū seu donabilitas nō differt
ab amore seu spiratiōe passiua nisi i mō signi
ficādū. S3 cū reuerētia tāti doctoꝝ eis p3 op
positū. nā secluso nfo mō itelligēdi donabili
tas ē rēspēct rōnis z spiratio passiua ens re
ale. q3 ē dicit q3 amor ē pñietas spūscitū: nō
vñ cū amor sit act° cēlis. z p pñis pcedat pdu
ctionē spūscitū. sicut eēntia nōcional: nisi di
cat q3 in dñis ē amor duplex. f. essential z no
cional. z ipe itelligit d nōcionali. s3 de hoc als
flet pmo. ¶ Scđa p°. an rēspēctū dōabilitat
seu doni spūscitūm spiratiōe passiua intelli
git in eē cōstitut°. pñaf ista p°. Qñcūq3 aliq
p3 h3 duo obiecta vñū pñariū reliquū scđa
rū. pñ opatur circa pñariū q3 circa scđari
um. S3 dñauolūtas h3 duo obiecta. pñariū
f. eēntiā dñā. scđariū. f. creaturas in se reducē
tes. igr pu opabit circa pñariū obm. f. essenti

am diuind: q3 circa scđariū. f. creaturas. Cum
igr spūscitū pducatur d dñā eēntia vt patuit. z
ista dōabilitas pñurgat rēspiciēdo obm scđa
rū legatur ppo. vñ quo ad rēlatōes seclusas
distinctiōib3 z ordinib3 q3 sunt an notōies re
perio triplicē ordinē. In pñio ordine sunt re
latiōes pñonas pñituentes: sicut sunt gñatio
actiua z passiua. spiratio actiua z passiua. In
scđo ordine sunt rēlatōes cōes: sicut sunt: e3
litas. similitudo. z ydētitas. d q3 i sequēti di
stinctione. In 3° ordine sunt rēlatōes dei ad
creaturā: z oēs iste sunt rōnis: sic est donuz z
donabilitas. ¶ S3 p°. dōabilitate seu dono si
ue dato spūscitū q3 donū nfm dñ in eē nō cō
stitut. pñaf p°. Qñcūq3 an aduentū alicuius
aliq itelligit pñitūtū in eē: p ei aduentū itez
in eē nō pñitūt: s3 per pcedentē pñonem an
pñmō donū seu dōabilitatē itelligit spūscitū
in eē pñitūtus. igr p id nō cōstitut. maior p3
ex hoc. q3. n. spiratio actiua aduent pñi z filio
id pñitūtis gñatione actiua z passiua: iō eos
nō pñitūt: s3 dñ aduenticia seu qñ aduenticia
z pñirmat: q3 cōstitut aliq posteriori nēq3 qđ
ātea ē pñitūtū. Et hoc dñ d scđo arti. ¶ Quā
tum ad 3m artim sunt tres difficultates iuxta
tres pñones. pñima difficultas. si qñtis daf
aliq donū per spūm q3 ē primū donū. vtrū ē
ipm primū donū dñ. Dico f3 doc. deuo. q. i.
huius distinctiōis. q3 dona pñis dñi sunt i tri
plici dñia. Quedā. n. sunt cū q3 primū donū
nūq3 daf sicut ē timor fūilis: cū q3 nō stat spū
scitū: z tñ est donū ei. Scđa sunt cū qbus sp
daf primū donū: sicut sunt caritas z sapia vt
est primū donū in ysaia nūeratū. Tertia sunt
cū qbus aliquotiens daf aliqñtis nō primū
donū: sicut sunt fides z spes: q3 sunt in iustis z
pñtōib3. ¶ Scđa difficultas. q3 vñ q3 dōabi
litas ista seu donū ex quo aduent p° ē cōple
tū seti spūs sit accñs. z ita q3 sit accñs i dñis
qđ negat m3r dist. viij. h3 pñmi. dico q3 f3 do
ctoꝝ subtilē distinctiōe. ij. h3 pñmi. q. iij. Et
dist. xvij. q. iij. Accidēs capit duplicat. z ego
addo tertiu: ex roma. Egidio sup li. Elēcoꝝ
z dico triplr. pñmo. n. capit pro vt diuidit
3 substantiā: z sic capit pñozphiri in suis ysa
gogis dñ dicit: accidēs est qđ adest vel abest
pter subiecti corruptionē: z sic nō est accñs i
dñis. Scđo dñ accñs put sup accidit in
feriori. z sic capit in li. Elencōm p° z scđo in
falla accidētis. Tertiomō put iseri accidit
supiori: vel ei q3 ē eēntiā alicui. z sic capit
pñozphiri dñ dicit q3 dñia accidit gñi. z his
duobus modis nūpil phibet accidēs eē in di
uinitis. nā hoc mō ens accidit substatē. z spi

ratio actiua gñationi passiue. Tertia diffi-
cultas: qđ dñs i pcone 3^a. qđ bñ dicit spūs inf z
donū hñm quō sciemus qñ in dñis bñ addi-
mus aut meū aut nñm. z pñm^o. dico qđ tripli-
citer dñs ad nos cōpant. Aut rōne cāe. aut
scđo rōne forme aut tertio rōe corlonis. Si
rōne cāe sic possumus addere meuz z nñm z
pñm^o. z hoc tripli. primo in rōne cāe efficiē-
tis sicut dicimus dñs nñ creator nñ. Et scđo in
rōne cāe exēplaris. sic dicim^o exēplar nñm d
deo loquētes. Et 3° in rōne finis. sicut dicim^o
deus ē bonū nñm. z bñtudo nñs. Si aut capi-
amus dñs in rōne fofe tñc nō possumus ad-
dere: nec meū nec nñm: z hoc est qñ signatur i
abstracōe. vñ nō dicimus de deo sapia: ista ē
sapia nñs. nec dñs essen^o ista est cēn^a nñs. C^o
cōparat ad nos dñs in rōne corlonis: z tñc
addere possum^o vt dicim^o: dñs nñ refugium
nñm zc. Sed qñ rñones sunt ad itra nñqz: vñ
nō dicimus dñs filio dei filius nñ. de spñcto ali-
ud est. qđ qñ dicimus spūs nñ: tunc spūs bñc
ab inspiratōe qñ per eū nobis bona inspiran-
tur: z ita locū tñ cāe. Ali tñc nō dñs a spiratōe
passiua. z sic de dono dñs donū nñm: qđ donuz
dicit respectū ad nos. Et sic pz ad qñē. qđ vñ
nec dono nec dato seu donabilitate spūs pñt
tuitur beatissimus. C^o Et tñc ad arg^o. C^o Ad
primū. dico ad minozē: qđ nec vbatōe in qñtū
dicit declaratiōe creaturaz pñtuit fil^o: nec
spūs dono in qñtū respectū dñc ad creaturas:
cū ambo sint entia rōnis: sñ solū vba pñsequit
filii in esse pñt^o: z donū spñctū. de qđ apli
us dñs. xxvñ. erit fmo. C^o Ad scđz dico ad ma-
iozē: qđ ē duplex distinguēs. primariū z scđa-
riū. exēplū sic hō pzio rōnalitate a leōe disti-
guis. scđo nñbilitate: tñc dico qđ illud ē pñt-
tutū alicui^o qđ ipm pzio distinguit sic rō-
nale pñtuit hoies sñ nō qđ scđo: sicut nñbile
nō pñtuit hoies qñuis distinguat. Sic i. ppo-
sito qñuis spūs distinguit per donabilitatē a
pñe z filio: nō tñ pñe z. imo pñe distinguitur
spiratōe passiua: nō currit arg^o. C^o Ad 3^m
dico ad maiozē qđ vñ est qñ illud soluz noiat
illā pñctionē. sicut spiratio passiua: sñ qñ ad-
dit al ud nō opz: z maxie postieris sicut ē in
pposito: qđ hō donabilitas pñtigat illā spirati-
onē passiua: tñ cū hō vt dictuz est sepino noiat
vñ respēm rōn: sñ nō currit arg^o. Et sic pz
de qñē. C^o Ex ista vñ distinctiōe tres eliciun-
tur pñones. qñi prima ē: dono prima qđ dei
dignus ē augmentatio fit donuz pñt^o. dicit
pñe: qđ p primū donū qđ ē spñctus z digit^o dei
cetera dōa dñs. Et hñc deducit mñ pñci-
pio distinctiōis vsqz ad illud capl^o. pñterea

diligēter pñderandū est. C^o Scđa pñe. Eter-
nali donū pactitus sñ tpaliter ē datū fundit^o
dicit pñe. qđ spñctus dñs donū ab eterno: sñ da-
tum ex tpe. Et hñc dñc mñ ab illo caplo
pñterea diligēter pñderandū ē vsqz ad il-
lud. c. hic querit vñ z filius cū sit nobis zc.
Tertia pñe. sicut spūs nñ dñs non afferit nñ
genitus. dicit cōclusio qđ nō dñs de filio dei nñ
filius sicut de spñcto nñ spūs. Hñc deducit
mñ ab illo caplo hō qñtur vñ z filius cū sit
zc. vsqz ad finem distinctiōis.

Equitur in textu. Nunc postqđ coe-
ternitate trini pñonaz. Hñc signatur
xix. distinctio hui^o pzio qđ ita cōti-
nuat ad pñcedētes. Nam postqđ ab
vñ. dist. vsqz ad istā egit mñ de pñtētib^o
essētie pñpñe z trib^o pñonis solū sigillatiz cō-
uenientib^o. Hñc in ista distinctiōe agit dñs pñe
tatib^o cuilibet pñone simul cōpetentib^o cuius-
modi est eqñitas. Et diuiditur ista ps in tres
ptes principales. In pzia oñdit in qbus eqñi-
tas directe pñt. In scđa eqñitatis declaratio
plane inferit. In tertia dubiū incidit aperte
soluit. sñ qñter dictiōes exclusiue sunt i dñis.
scđa ps incipit ibi. Hñc igit supēst oñdere. iij.
dist. xxi. sñ ibi. Hñc oñt qđ trahēs originem ex
pñdictis. In prima itē ps in qđ oñdit in qñbus
in deo seu respectu quoz est eqñitas diuidit i
tres ptes. In pzia oñdit qđ in magnitudie
eternitate z pñte iacet eqñitas. In scđa qđ in
his in deo manet pñdētas. In tertia se excu-
sat tāgere qđ sit eternitas. 2ª incipit ibi. cū hu-
merat ista zc. tertia ibi. qđ aut eternitate: tñc
segtur illa pñcula. Hñc igit supēst oñdes. In
qua postqđ oñdit mñ respectu quoz in deo
est eqñitas. Hñc declarat modū quo est. z di-
uidit in tres ptes. In pzia oñdit qđ eqñitas in
esse pñbat rōne magnitudinis. In scđa eadez
in deo fore annotat fēmotōe dissimilitudinis
In tertia pñfectissima ipa noiat vi potentie
z valitudinis. scđa incipit ibi. Sz iā nūc ad pñ-
pñm. tertia dist. xx. ibi. nūc oñdere restat quō
zc. Itē pzia ps in qđ declarat qñter i dñis
extitit eqñitas rōne magnitudinis diuidit in
tres ptes. In pzia breuis addēda añcedit pñ-
fatio. In scđa magnitudo vñ in dñis ps et
summa vñ. In tertia ex icidēti diuinio sup
posito nñ inferit circūcessio. scđa incipit ibi.
Sciendū est igit qđ pñ nō ē zc. 3ª ibi. z inde ē
qđ pñ dñs esse in filio zc. Et tñc segtur illa ps. sñ
iā nūc ad pñpositū redeamus zc. In qđ pñca
decarat eqñitas pñ fēmotā inequalitatē z dis-
similitudinē. Et diuidit in tres fñm triplex to-
tū. vñ surgit dissimilitudo. In pzia oñdit qđ nñ

est in d
vñu er
toti in
cicū
endi
oñdit
dñt
do ne
qđ mñ
iustā
essētie
vñrad
est igit
de nō
pñma r
nñ. J
tētia o
vñus. s
ibi. Jñ

C^o pñ
nulla
magn
ad nñ
Anstō.
ipñstū
circul
regñt.
ois rel
eqñitas
esset cō
nō est
aliud
Lñt.
dñt qđ
pñmo
in filio
quirit
ē nñ cre
eqñitatē
pñonē
assump
uicē pñ
cta qñ
gñtur
dñt nñ
gñtū
Anstō
fñctō
de fide
z spñct

est in deo totū integrale. In scda q nec totū
vniuersale. s. genus aut spēs. In tertia q nec
totū inest numerale. scda incipit ibi. Sic adū
etiendū ē q hic tāta est eqūitas. tertia ibi. Sci
endū est igr tantū eqūitate. Iter scda po in q
ōnditur: q in deo nō est totū vniuersale: dui
dicitur in tres ptes. In pza oñdit q nō est in
do nec vniuersalis rō nec indidui. In scda
q mālīs esse principiū. In tertia soluit rō cu
iusdam dubij. scda incipit ibi. Notādū etiā q
essentia diuina nō est māl. Tertia ibi. his autē
vñr aduersari. Et seqtur illa pticula. Sciendū
est igr tāta equalitatē in qua oñdit mgt q i
deo nō est totū numerale: ppter in tres. In
prima replicat eadē magnitudinē in psonis
trib⁹. In scda q dō nō triplex: s. dō trū. In
tertia oñdit qualiter aliter a creatis de⁹ ferī
vnu. scda incipit ibi. Pterea cū dō rē. 3^a
ibi. In reb⁹ corporeis nō tñ ē vna. Et hī ē rē.

Itē quā talis mōet titul⁹ qōis.
c. 11. Strū diuināz circūincessio psona
rū ad pfectā magnitudinis eqūita
tē regnat. Et af q nō triplex medio
C. Primo sic. Circūincessio diuināz psonaz
nulla ē: igr nō regitur ad pfectāz in diuinis
magnitudinis eqūitate. pza p3: qz q nūl est
ad nūl regitur. s. aīcedēs. pbat: teste. n.
Aristo. pzo postiorz. circulo demonstrari est
ipossibile. s. si ēēt in diuinis circūincessio: ēēt
circulus. p. n. esset in filio r fili⁹ i pfe. igr nō
regit. C. Scdo ar⁹ q nō sit eqūitas in diuinis.
ois relatio eqparētiē d3 ēē cōuertibilis: ita
eqūitas cū sit relatio eqparētiē si ēēt in diuinis
esset cōuertibilis. s. hoc ē falsum. igr in diuinis
nō est eqūitas. maior p3. sicut. n. vñl simile ad
aliud simile d3: sic ē. S3 minor. pbat auctē
Phib. sup illud Ephef. i. Qui cū sit splēdor
dicit q fili⁹ ē eqūis p3: s. nō p3 filio. r Augu.
primo de doctrina xpiana dic. In pfe vntas
in filio eqūitas. C. Terti ar⁹ q pbo q nō re
quirat circūincessio ad istā eqūitate postiorz
ē nū circūincessio eqūitate igr nō regitur ad
eqūitate. pza p3: qz postiorz nō pexigit ad cē
priorz: s3 ē p3z ad cē postiorz. s3 pbat
assumpti: qz qñ aliqua duo cōparātur ad in
uicē prius intelligūtur in qñtū nō sunt distin
cta q in qñtū distinguūtur. Sicut p3: intelli
gitur dō nō distinct⁹ q distinct⁹. S3 eqūitas
dicit nō distinctionē psonaz diuināz in ma
gnitudine. circūincessio dō dicit hūitudinē di
stinctōis psonē ad psonā: qz ēē in qñ notat di
stinctionē. igr rē. C. In opp. af auctē Augu.
de fide ad petrū p3 vntatē nālē tor⁹ p3 i hō
r spūctō ē totus quop spūctus. in pfe r hō

36
ē. Ex q igr rōne vntatē nē ē circūincessio r vni
tas nature p3pōnit eqūitati q ē s3 magnitu
dinē que est aut attributū: aut diuin⁹ modus
segur q circūincessio regit ad eqūitate i di
uinis. C. In ista. q. ad al3 p3pōnitur sunt tres
articuli. Prim⁹ trū terminoz expōitū. Se
cūdu trū p3pōitū. Terti⁹ trū difficulta
tū motiū. C. Quo ad vñmū arti. prim⁹ ter
min⁹ ē circūincessio Et d3 d circū r scdo dis
qz illa q sunt simul circūincessio ē simul ad in
uicē circūincedunt vtputa a in b est. r b in a.
Tñ fm doct. sub. in hac d3t q. ij. art. ij. Circū
incessio ē subsistētiā in subsistēte reali distin
ctio: mutua p3tialitatē affistētiā in eadē suba
sibi inuicē itimate. Ex q p3 q ad circūincessi
onē tria exigūt. P3io q illa q sic sunt mutuo
hēant eadē nūero subaz r p3 hō duo corpa si
ēēt simul i eodē loco l3 sint subsistētiā r mu
tuo p3: qz tñ nō hnt eadē in nūero subaz: nō
sunt i se inuicē circūincessiue. Scdo regit q
illa q sic sunt simul sint subsistētiā. vñ l3 attri
buta diuina sint idē cū diuina essentia: r idē iter
seqz tñ nō subsistūt. p3ia subsistētiā l3 hēant
existentiā diuine ēētiē. nō dicūt ad inuicē per
circūincessionē. C. Tertiu qd regit ē q sub
sistentes sint distincti reali. Tñ si p ipossibile
diuine psonē l3 eadē hēant ēētiā nūero r sint
subsistētes nō differāt reali nō ēēt mutuo i
se inuicē. Tñ hū circūincessiōis affert doc.
sub. tale exēplū. po aīc sē idē reali: cū aīa s3
Aug. Si darem⁹ q ēēt distincta supposita
in aīa recte ēēt in se inuicē p circūincessionē
qz haberēt eadē ēētiā nūero q ad primum
ēēt suppo q ad scdm ēēt distincta reali: q
ad tertius. Sic i diuinis p3 r fili⁹ r spūctō: nō hnt
eandē essentia: nūero sunt suppo r distincta
reali. iō mutuo in se inuicē distinguūt p3pōit
incessionē. Joh. xiii. Ego in pfe r p3 in me ē
C. Scdus termin⁹ ē eqūitas fm Aristō. in. v.
meth. ca. de rōne. triplex ē relationuz gen⁹
in vntate fundatū. primus fundat i subaz d3
p3tētas. scdm in qñtitate: r d3 eqūitas. tertiu i
qñtitate: r d3 similitudo. s3 eqūitas qñ pfecta ē
tūc supponit similitudinē. Tñ dicta est eqūi
tas qñ equa qñtas. qñ. n. aliqua hnt eqūitate
plenariam tūc etiam hnt plenam similitudi
nē cū qualitas in qñtitate fundat: r ita in ea
dē. s. qñtitate eadē qualitas. Sic dixit Tho. i
snia qōne prima hnt distinctōis in scripto. r
inde est qz p3one sunt equales in pfectōib⁹
dicemus qz sunt similes. C. Terti⁹ termin⁹
ē magnitudo. Magnū d3 tripl. vno dicitur
magū vt opponitur multo. r sic loqitur de
magno p3uo i. x. methaph. Ande istos ma

qd inuicē

qd ex qñtitate
ad circūin
sione m.

2.

3.

ex m

p. d. r qñtē
in p3e r p3o
fili⁹ ē p3e
p3o p3e r p3o
p3o p3e r p3o
na p3e di
mionis ē. quia
mutuo quid
m adāq.ma
gūp. d. r. p3one vñmū ēē m dā
duo ip3one. p3t ēssētiē vñmū
mū ambigū r aug. et ēla
hōaz hūitudinē arigū. p3m
hūitudinē et dāma p3one.

gnitudo solum est in q̄titate p̄ti^a: et multitu-
 do in discrē. et sic capit in q̄one magnū. q̄uis
 n. in deo nō sit q̄titas p̄ti^a. tñ eternitas se h̄z
 ad mōz q̄tītatis p̄ti^a. Sc̄do d̄f magnū vt op-
 ponit p̄uo. Et sic loq̄tur de magno et paruo
 Dion. in. ix. de diu. noibz. et sic deus ma-
 gnus d̄f: q̄ cūcta p̄ua sunt in ei⁹ p̄spectu. Ter-
 tio d̄f magnū absolute et sic loq̄tur Aug. i. li.
 de fide ad p̄etp: dum ponit eq̄litate p̄sona-
 rum diuinaz in trib⁹ h̄is. ad agnitudo. Eter-
 nitas. et potentia. Et hoc de primo articulo.
 Quātū ad sc̄dm arti. sunt tres p̄clones. Pri-
 ma est. nec sola diuina eēntia: nec solis vltimis
 p̄stitutiois: s̄z vtrūq̄ diuine p̄sone inuicē sunt
 circūincessiue. Sc̄clu⁹ h̄z tres p̄tes. p̄tia dicit
 q̄ p̄ eēntia diuinā solā nō sunt p̄sone diuine
 inuicē in se circūincessiue p̄bat: q̄z cū p̄ h̄eat
 eēntia diuinā in seipso: tūc p̄r esset in se: quod
 nō p̄cedit. p̄bat sc̄da p̄s q̄ dicit q̄ nec sol vlti-
 mus p̄stitutiois: q̄z si sic cū creature originen-
 tur a deo creature eēnt in deo p̄ circūincessio-
 nē q̄d nō p̄cedit. p̄bat tertia p̄s que dicit q̄
 sunt in se inuicē p̄ vtrūq̄. s. eēntia et relatiōes
 siml p̄bat: q̄z cū ad aliqd duo p̄currūt et neu-
 trum p̄ se sufficit: illa duo si p̄fecta sint suffici-
 unt. sic in p̄posito ad istā circūincessionē cō-
 currit et vnitās eēntie et relatiōes originis: et
 quibet nō sufficit p̄ se: igr ambe simul sufficiūt
 Vel d̄f aliud q̄d nō p̄t. Ex hoc infero q̄
 doctor solēns variat q̄n dicit q̄ tota ratio
 hui⁹ circūincessiōis est diuina eēntia. dicit. n.
 q̄ aliqd eē in aliquo p̄t capi tripl̄r. vno mō
 fm totū: sicut totū vinū est in dolio. et sic d̄f
 q̄ tot⁹ fili⁹ nō est in toto p̄fe: q̄z filiatio que
 est q̄si p̄s filij nō est in p̄fe: aliq̄n p̄r esset fili⁹
 cū h̄eret filiatiōnē. Sc̄do d̄f aliqd in aliquo
 fm p̄fem que tñ nō est aliqd ei⁹ in quo est: si
 cut mus d̄f esse in laqueo: q̄z ei⁹ pes est in la-
 queo: q̄ nihil est laquei. nec ēt sic est circūin-
 cessio in diuinis. Tercio d̄f aliqd in alio q̄n
 est in eo fm p̄te que tñ est aliqd eius in quo
 est. Sicut si eēt monst̄r v^m h̄is duo capita et
 duo p̄tora: et solū duos pedes: vnū diceret
 in alio p̄ pedes: q̄ tñ sunt cōes ambobus. sic
 dixit in p̄posito p̄p essentia que est cōis p̄fi et
 filio. p̄f est in filio: et fili⁹ in p̄fe: et sp̄s sc̄s in
 vtroq̄. p̄z ex p̄sone hoc eē falsū. et p̄firmat:
 q̄z si h̄ sufficeret tūc sicut eēntia est in p̄fe for-
 malr: ita ēt filius: et p̄ p̄is filiatio: et ita dicere
 tur p̄r filius: p̄bat p̄tia: q̄z eo mō quo est p̄s
 in alio: et totū denomiātū fm illā p̄te: sicut si
 pes h̄ois sit in loco p̄tentie: et tot⁹ h̄o p̄ pedes
 et simili: si eēntia diuina sit in p̄fe formalr: et
 p̄ illā sit filius in p̄fe: seq̄tur q̄ erit in p̄fe fili⁹

formalr. et sic propo^m. Ex eadē radice p̄z
 defectus sci Th̄o. in scripto. hac distinctiōe.
 ar⁹ sc̄do. q̄one. iij. Dicit. n. q̄ doctores sacri
 diuersimode assignauerunt h̄mōi circūincessio-
 nem. Amb. Aug. Hyla. assignauerūt rōnem
 ydētitatē diuine eēntie in p̄sonis. S̄z damasce-
 nus origenes q̄z vna ē ab alia: et relatiā sūt in
 se mutuo. S̄z cū reuerētia tāti doctoris neu-
 trū dictū h̄z vsq̄q̄q̄z ētate. q̄. n. eē non sit:
 patuit rōi i pugnatiōe B̄erici. Nec q̄d dicit
 q̄ illi doctores Amb. Aug. Hyla. h̄ posuerūt
 p̄cludit. dixerūt. n. q̄ eēntia diuina ē rō et potis-
 sima s̄z nō tota. s̄z regit p̄stitutū vltimū: et est
 h̄it⁹ p̄similis locutiōis mod⁹ in supiorib⁹. de
 hoc q̄d dicit B̄reg. eo mittit fili⁹ quo ḡiaf:
 nō. n. dicit totā rōnē m̄siois s̄z p̄ncipales: q̄z
 p̄cessionē q̄ requit in m̄sioe passiva. Sic in
 p̄posito. nec fm dictū q̄ relatiōes origis suf-
 ficiant: h̄z vitate suppono p̄ impossibile q̄ vn⁹
 de⁹ p̄ducatur in diuersa nā aliū deū: nō erūt in
 se inuicē circūincessiue imo fm Damasce. et
 sent p̄trari: et tñ h̄eret p̄ casum r̄lones origis
 Suppono sc̄do q̄ diuine p̄sone sint absolute:
 adhuc erūt in se inuicē circūincessiue. et tñ ca-
 rebūt origie: et ita origo nō est rō h̄it⁹ circū-
 incessiōis. Et si dicat. ista argumēta. p̄cedūt
 ex impossibili: nō est m̄z h̄ p̄cludūt falsū.
 dico q̄ hoc nihil est: s̄bi. n. et ei⁹ seq̄es admit-
 tūt istā q̄onem. vtrū si sp̄s sc̄s nō p̄cederet
 a filio an distingueret ab eo. et tñ hoc est im-
 possibile solū ponit ad sciēdū vñ distinguūt
 ita ēt in p̄posito. Sc̄da p̄sone p̄sonaz diui-
 naz ad inuicē p̄fectissima infinita atq̄ summa ē
 eq̄litas p̄bat p̄sone mō doc. subti. Q̄ntūq̄ ali-
 cui nō repugnat infinitas: tūc alicubi ē repien-
 da h̄mōi infinitū cū sit vnū extremū min⁹ p̄fe-
 ctū in entib⁹ repit a fortiori et magis p̄fectuz
 sed infinitas eq̄litati nō repugnat p̄bat ista:
 q̄z eq̄litas de se nullā dicit ip̄fectionē imo
 p̄fectionē. igr p̄t secū cōpati q̄z cūq̄ p̄fectōez
 cū p̄fectiōes simplr sint ad inuicē cōpossibi-
 les fm Anf. et ita cōpatiēz infinitatē cū dicat
 p̄fectionē simplr: seu sit mod⁹ p̄fectiōis simpli-
 citer S̄z p̄bat q̄ equalitas dicat p̄fectiōem
 simplr. aucte Aug. i. li. de q̄titate aie ad suūz
 loquētis discipulū. Equalitatē ingt ineq̄lita-
 ti iure p̄sonis. nec quēq̄ sc̄sio h̄uano sensu h̄
 ditū: cui nō illd̄ videat et c. Tertia p̄sone. nā
 circūincessio diuinaz p̄sonaz eq̄litate p̄cedit
 et ab ea supponit. p̄bat p̄sone tali mō: q̄ntūq̄
 r̄lones oriunt ex aliqb⁹ fundamētis ordina-
 tur fm ordinē illoz fundamētōz. p̄z in sin-
 gul. q̄z. n. ydētitas fundat in suba. et eq̄litas i
 q̄titate. et s̄ilitudo i qualitate. iō ydētitas d̄z

pcedere eglitatē. & eglitas silitudinē. s; circū
 incellio que est qli quedā rfo cōis fundat. vt
 patuit in pma pcone in vnitatē diuie eēntie.
 eglitas vero in magnitudine magnitudo ve
 ro fm dīo. de diu. noib⁹. pululat a diuina ef
 sentia. & per psequens prior est circūincellio
 equalitate. C Inſero ex hoc q mgf franc.
 de marōis in ſuo pſtatu. diſt. xxi. q. i. du^o. iij.
 nō recte dicit. assignādo relatiōes cōes pce
 dere istā circūincellionē. nec miror si minus
 recte dicit in h ordie: cū extra ordinē istā illā
 tractauit in m. i. est. n. mā. xix. diſt. & ipaz tra
 ctat in. xxi. ubi est mā dictionum exclusiuaz.
 nec qd dicit v3 nltū. dicit. n. qd ceterē relatio
 nes cōes oriunt ab extremis seu diuinus pso
 nis mgtū sunt vnu. circūincellio fo inqstuz
 distinguunt. & pus est esse vnuz qd distinguū.
 Et ego dico q tam ceterē relationes cōes q
 circūincellio regunt vnitatē in fundamētis:
 & distinctionē in extremis. & pariformiter rō
 nō pcludit. Et h de ſecdo articulo. C Quātuz
 ad tertii arti. sunt iuxta tres pclusiones tres
 difficultates. Pma ē. vtz ista circūincellio
 poſſit reduci ad aliquē octo modoz. eſſendi:
 in qd ponit in. iij. phicoz phus: seu. ix. qd po
 nit. Boe. dico q nō: lz ſanc. Tho. laboret ad
 reducēdū tū de lōginq. nec ē exēplū hylarij
 in hoc niſi valde vmbroſum. vñ si. ponamus
 corpa duo glorioſa ſimul eſſe in eodē loco: &
 q p ipſoſibile eſſent euidē eēntie eēt qdāmō
 ſimile breuiter iſta circūincellio nihil aliō ad
 dit niſi eādē in nūero eſſentiā in plurib⁹ ſup
 poſitis realiſtictis: & ad inuicē ſibi mutuo
 pntib⁹ q pntia in ſe inuicē ſunt: dicēte in hym
 no Amb. In pfe tot⁹ fili⁹: & totus in hbo pf.
 C Scda difficultas. qliter diſſert iſta tria. ma
 gnitudo. eternitas. & potētia. in qb⁹ in de ſi
 de ad petz poſuit aug. equalitatē dīnaz pſo
 naz. dicit doct. deuotus. q. ij. hui⁹ diſtictiōis.
 q tripl⁹ pōt qdlibet pſiderari & non pl⁹. vno
 mō reſpectu prior. & ſic trib⁹ pſonis puenit
 eternitas: qz nō hnt prius. Scdo pſiderat in
 ſe. & ſic eis puenit magnitudo. Tertio pōt pſi
 derari reſpectu ad poſter⁹. & ſic eis puenit po
 tētia a qb⁹ cūcta pduſt bona. & qz tāta eter
 nitas: tāta magnitudo & tāta pō eſt in vna ſi
 cut in duab⁹ & in duabus vt in tribus. iō diſt
 eglēs. C Tertia difficultas. Cuz vnitatis dicit
 puationē qūo pōt eē fundamētū tū circūincel
 ſiōis q eglitatio q ſunt rſones poſitiue in dō
 Bico q duplex eſt fundamētū. ſ. radicale &
 pmaria. & ſi fun⁹ ſint poſitiua illud ſemp ē po
 ſitiuū. aliud ē fundamētū ſcdariū & min⁹ pncipa
 le. & lz iſtū ſit puati^m tū poſitiua pnt in eo fun

dari nō rōne ſui ſ; radical⁹ fundamētū. & ſic ē
 i. ppoſito. Et tūc pz ad. q. q dīnaz pſonaz cir
 cūincellio ad pfectā eglitatē regnē. Et tūc ad
 ar⁹. C Ad pma. negat aſs & qū dicit p pſm
 circlo demōſtrari ē ipo⁹. dico q p m ē q tūc
 idē eēt cā ſui. ſicut ibidē deducē phs. S; nō ē
 ſic in ppoſito: nō. n. d; pf in filio: qz cātuz ab
 eo: nec cō. ſ; qz hnt eādē eēntiā nūero. & ſunt
 diuerſa ſuppoſita ſimul pntia. vt patuit. Ad
 ſcdm d⁹ ad miorē. q eglitas aliqui ſolū noiat
 re^m eqpentie & tūc ſicut eſt eglis fili⁹ pfi. ſic fi
 lio eſt eglis pf. aliquiens aut vltra illū reſpēz
 noiat quēdā mōz hēndi ab a⁹ illā eglitatē. &
 iſto⁹ eſt fili⁹ eglis pfi: qz hoc h; a pfe & nō pf
 a filio. & exēplū eſt clarū. Sint. n. rex & miles
 in cāpo. ſi tūc dicat rex eſt cū milite. & ly cum
 ſolū dicat pntia ſic ē vtz ſi aut cuz hoc dicat
 aſſociationē: ſic eſt falſū. rex. n. nō aſſociat mi
 litē ſed miles regē. Sic eſt in ppoſito. C Ad
 tertū nētur minor. nec pbatio pcludit. nā vt
 patuit ita dicit circūinc⁹ vnitatē: ſicut eglit
 tas & ita eglitas diſtictiōes ſic circūinc⁹. iō nō
 pcludit. Et ſic pz ad. q. C Ex iſta diſt. xix. rē.
 pma pco. Sūma eglitas i. circūincellio vt cla
 mat vitas i. pmaria. Bicit pco q eglitas
 & circūinc⁹ eſt in dīnis pſonis. Et hāc dedu
 cit mgf a pnci⁹ diſt. viq; ad illud. c. S; iā mic
 ad. ppo^m redeam⁹ rē. C Scda pco. Totus
 intēglis ſacro triſagio nō eſt rō nec vltis. diē
 pco q totū intēgle aut vltē nō dīr in dīnis.
 Et hāc deducit ab illo caplo. S; iā nunc rē.
 vſq; ad illud caplm. Sciēdū eſt iſtā tāta rē.
 Tertia pco. Totus mīrale p⁹ nō donat: nec
 triplex clāt nūq; eē tale. dicit pco. q nume
 rus non repit in dīnis. nec deus d; triplex: lz
 bene trinus. Et deducit ab illo. c. Sciendum
 eſt rē. vſq; ad finem diſtinctionis.

I Equit in textu. Hunc reſtat oſidere
 quō aliq hāz rē. Iſtū ſiſt. xx. diſt.
 h⁹ pmi. Nā poſt q mgf in pcedēti
 diſtictiōe oſidit pſonaz eglitatē rōne magni
 tudinis: & ſemore diſſimilitudinis nūc in iſta
 diſtictiōe oſidit idem rōne potētie & valitudi
 nis. Et diuidit in tres partes. In pza pmittit
 ſniam diſſinitiuā. In ſcda ſubiūgit ſue ſnie
 rōnem pſirmatiuā. In tertia iducit obiectio
 nem. ppoſiti declaratiuā. ſcda ſcipit ibi. niſi
 ingt patre minus h; tertia ibi. ſ; forte dices:
 eo ipſo maior ē pua & vltia pti⁹ iduiliſ ma
 nētib⁹. ſcda in tres diuidit h; q tripliciter p
 bat filiū pfi eglē. pua ſumit ex fun⁹ euan⁹
 autētatis. Joh. xvi. Oia que h; pfi mea ſunt.
 C Scda ex iductione ad viā ipſoſibilitatē: qz
 ſi nō genuit eglē aut noluit aut nō potuit.

xx. diſt. 7

¶ Tertia sumit ex similitudine tate naturae
tis p simile in gñatione creata. scda icapit ibi.
Itē alio mō pbat filiū eqlem patri. tertia ibi.
hic aut p similitudinē humanā zc. Hec est vi
uisio presentis distinctionis zc.

c Irea quā zc. Et p dñis psonis oi
potētia gradu z ordie tribuat. Et
arguit q sic triplici medio. ¶ Prio sic. Quā
docūq; aliqd ab alio tribuit aliū z in maiori
latitudine seu extēsiōe est in dāte q in recipi
entē ibi. fit scdm gradus descensus. sz sic est
de oipotētia a pfe data filio z spūscō. igitur
zc. maior est nō. a maiori. n. ad minus fit de
scensus in gradibz. sz minor pbat. qm pfe ē
sub oipotētia pō gñandi z nō in filio. cū fili
nō possit gñare. Et si dicat q potētia gñandi
nō est sub oipotētia obuiat li. ij. ptra mari
aug. Si p negt gñare filiū sibi eqle vbi ē o
potētia pñs. q. d. nō hēret ex quo pz q ē sub
oipotētia. ¶ Secdo arguit. Aliqd aliqd ab
impfecto magis elongat tāto potētius est.
Sed pf longius est a creaturis que semp in
eludūt inspectionē q fili. seu spūscō. igit
est potētiōr. maior pz aucte Arist. in. iij. 2 h
picor. Albi. n. est qd est nigro impmixtius.
Sz minor pbat. Considero. n. q creature z si
ab alio: qz a deo z differūt a pōt essentialiter
pf dō a nullo est. z ita in nullo puenit cū crea
turis. filius vō z spūscō sz nō differāt a pro
ducēte essentialiter tñ sunt ab alio sicut creatu
re. ¶ Tercio arguit sic. Cui soli puenit in di
uinis. pductio creaturaz in esse intelligibili:
et soli puenit. pductio creaturaz in esse reali:
z ita oipotētiārum oipotētia dicat respectu
creaturaz. sz soli pfi puenit. pductio creatu
rarū in eē intelligibili. igit pf sol. pducit crea
turas in esse reali. z sol. est oipotēs nō filius
nec spūscō. nisi quādā picipatiōe quā vo
co ordinē z gradus. maior pz qz pfectius est
esse intelligibile in deo qz esse rez extra cūz sit
in deo vita fm Aug. sup Job. Et p pñs si pfe
ctius sibi pueniat z min. pfectū. Sz pbat mi
nor qz in prio signo origis an. pductionē filij
est pf bñs: z tñ nō eēt bñs nisi tñ rez hēret
ydeas. cū fm Aug. in li. xxxij. qōnum ipsaz
vñ sit aīa bñissima. ¶ In oppositum arguit
aucte Alphāsij in simbolo. omēs pf. omēs fi
lius. omēs spūscō. ¶ In ista. q. sūt tres arti
culi. pm. triū tñinoz expōitū. scds triū
pñonū positū. terti. triū difficultatū iuxta
tres pñones motiū. ¶ Quo ad primū arti
culū. pm. termin. est oipotētia. oipotētia. n.
capit triplē. ¶ Uno. pf oipotētia. pui oipo
tētia distribuat. vt sit sensus. ois pō. z sic dico

q in dñis nō est oipotētia formalr loquēdo
qz tñc sequerēt q potētia currēdi. māducādī
bibēdi esset in deo formalr. cū sint potētie for
maliter. hoc est falsum: qz de nō pōt currere
cū sit vbiz. nec māducare. nec biberē: cūz di
cant inspectionē. Lōceditur tñ q sunt tales
potētie in deo. aut eminetē: aut dñalr: aut
cogno. Scdo pf oipotētia vt oī se hēat per
modū termi extēsiōe. z sic est sensus: q ille q
hac pf potētia oipotēs ad oia possit possibi
lia. z sic est potētia in dñis. Hā nullū possibi
le extat si sit factibile nisi virtute dei. Tercio
pf oipotētia: vt ly oī ē respiciat potētia rōne
termini: sz nō extēsiue sz intensiue. Hoc ē di
ctu q ille q hac potētia eēt omēs possit ea
efficere nisi iam eēt p dñs: vt si eēt duo dij
ambo essent oipotētes. demus q vn. cuncta
sit opat. ali. nō poterit postea eadē opari
attamē illud nō veniēt p casuz positū. ex im
potētia: sz qz id essent. pducta ita q scds de
hēret tāta oipotētiā intensiue quāta hēret pñ
mus intensiue. sz nō extēsiue. ¶ Scds termi
nus est ordo. Ordo fm aug. xix. de ciui. dei.
est parūz disparitūq; rez: sua cuiq; loca tribu
ens dispō. vñ noto fm doctorem deuotiū hac
dist. q. l. ar. ij. q ordo est triplex. fm. positioz
est fm anēssiōe. z fm nāmālō fm originē
fm vō positioē mltiplicat: aut fm sitū: sicut
sol prior est qz mērcuri. aut fm dignitatez
sic pfectior ē hō leone. Scdm vō ordi
ne natūreals origis sicut pcedit pducēs pro
ductū. z dī ordo origis z fundamētū respōsi
bz: z of simplr ordo nature. ¶ Terti. termi
est grad. An noto q ista tria se hñt p ordi
nē notio. ordo. z grad. Notio of inqñti est
distingūes. ppietas aut pmarlo. sicut pñitas
in pfe z filiatio in fī is of a nosco se a: qz no
tū facit eē id qd distinguit aut scdario: sicut in
nascibilitas. scdo distinguit pfez a filio: sz cū n
pstituat. of aut ordo inqñti prius: aut referē
aut referibile est ad scdm. seu posteri. Sed
tertio of grad. inqñti id qd scdo ordinat im
pfectū est prius ad qd ordinat. vt inuit glo.
sup illd. x. d. r. nō ascēdes p gradus ad al
tare. Dicit glo. p gradus ad altare ascēdit q
pfe dicit maiorē filio aut spūscō: is sz sint or
do z notio in dñis: nō tñ grad. vbi oia vna
sūt infinita deitate. An Jeroñ. z hēf dist. xxv.
hui. pñi. nō est. prius in deitate grad. Et h
de pmo articulo. Quātiā ad scdm arti. sunt
tres pñones. Istū est dīna oipotētia creatu
ruz seu creabilū in respectu solūmō censē

potētia creatu
re p oipon
tā est qm
filiū aīa qz
filiū vñ tñ
nō q pō su
potētiā pōz 55

a pñone

oipon 82
26 v. pñone

oipon
nō 3v.

1910

Final

๑๐๓๓
 ๑๐๓๔
 ๑๐๓๕
 ๑๐๓๖
 ๑๐๓๗

Ne-9 Oipant. diant pfont
non guden sed ordie
Heibinher
unde B

Ex ista dō distinctōe sicut ex pcedētib⁹ tres de mēte mgsi eliciunt p̄clones. p̄p̄ma est: vera cōlitas oipotētē trib⁹. vt v̄itas clāt in est p̄ie. Dicit p̄clō q̄ tres dīne p̄lone sūt p̄nitus eque oipotētes. Et hāc deducit mgsi a p̄m⁹ distinctiōis vsq; ad illd. c. nihil ingt p̄fe min⁹ hz. **S**cda p̄a p̄fe gītut vnigenit⁹ cōq̄ penit⁹ qui potens dī. dicit p̄clō. q̄ p̄ genuit filiū p̄ oia sibi cōlē in p̄o. Et deducit ista cōclusiō ab illo ca. nihil ingt r̄c. vsq; ad illd. c. **S**z forte dices. **T**ertia p̄clō. **H**o eo melior est q̄ genuit aut ipotētior: qz nō potuit. dicit p̄clō. q̄ pater qui genuit nō est melior: qz genuit. Nec filius ipotētior: qz nō potuit gignere. Et deducit ista p̄clonē mgsi ab illo ca. sed forte dices. vsq; ad finē distinctiōis.

Equū in textu. **H**ic oīz qd̄ trahēs originē ex p̄dictis r̄c. **H**ic signat distinctiō. xxi. In q̄ post q̄ in. xix. r̄ xx. distinctiōib⁹ posita ē dīne cōlitas manifestatio. **H**ic oīz solū dubi⁹. s. de his distinctiōib⁹ exclusiōis tñ. tant⁹. sol⁹. r̄ sic de alijs. an ponā i dīnis. r̄ diuidi i tres p̄tes In p̄ia q̄rit mgsi an hec tant⁹ ē solus pater: q̄tus p̄f r̄ fili⁹ r̄te pcedat. In scda de hac solus p̄f est deus. p̄b̄cma. In tertia q̄rit: vtz q̄ trinitas sit sol⁹ de⁹ vere asserat. scda incipit ibi post hec q̄rit: vtruz sic dī sol⁹ p̄f r̄c. tertia ibi. Sed iter q̄rit: q̄io ip̄fz trinitates r̄c. Et hec est diuisiō p̄ntis distinctiōis in ḡali.

Irea quā tal⁹ mouet r̄c. **E**trū exclusiua dictio sic sol⁹ dīnis dicat i p̄cōibus **E**t arguit q̄ nō triplici me⁹. **P**rimo sic. **H**oc signū oīs nō dī in p̄dicatiōib⁹ dīnis igit nec sol⁹. p̄bat p̄ia ex regula sophistica: qz exclusiua p̄pō in vlez de terminis p̄uertit i trāsp̄positis. sicut ista sol⁹ hō currit. p̄uertit in ista. oē currēs ē hō. s. aīz. p̄bat. qz hoc signū oīs denotat formā illi⁹ cui addit multiplicari. sicut si dicat oīs hō ē aīal: denotat hūanitatē multiplicari. s. dīnitas nō multiplicat Imo vna ē trib⁹ suppositi. igit r̄c. **S**cda arguit sic. **D**e sig⁹ fortij significācō carētiā a dīnis relegat. s. sol⁹ est h̄mōi. igit nō dī dīnis attribui. maior p̄z auctē hīlarij r̄ habitū est. s. distinctiōe. s. nob⁹ neq; solitari⁹ nec diuersus cōstitēdus est de⁹. vnde frater Joh. de pechano in offō trinitatis. nā nō est cōsolatio cōpleta solita. Sed minor p̄bat. **Q**uid. n. significat sol⁹ nisi quādā solitudinē seu cōsolitariū. **T**ertia arguit sic. Si adderet exclusiua dictio maxie h̄c est eīsdē a se. sed hoc est falsū. igit r̄c. maior p̄z. qz nlla ē tāta idēitas necve rior p̄dicatio q̄ eīsdē a se. sic dīc Boetij s

minor probat ex. capio. n. ista. sol⁹ de⁹ est de⁹ q̄ro pro q̄ ei⁹ singularis ē v̄a. nec pro p̄fe: nec pro sio nec pro sp̄scō. qz neq; eoz sol⁹ ē de⁹ vt p̄z igit r̄c. **I**n oppositiū ē Aug. ex dictis apli s. mar. r̄ hētur in l̄fa. sol⁹ h̄z imutabilitatē: qz fm rectā fidē ip̄a trinitas est vn⁹ solus verus de⁹: b̄nīs potēs. sapiēs. inuisibilis. **I**n ista qōne sunt tres articuli declarādī. p̄m⁹ triū terminoz exp̄positiū. scda triū p̄clō nū positiū. terti⁹ triū difficultatū iuxta tres p̄clones motiū. **Q**uo ad p̄mū articulu: p̄m⁹ termin⁹ est dictio. a dico cis. vñ dictio solet capi tripl̄r: vno mō pro op̄atōe vitali in intellect⁹ seu actiā seu pass⁹ ua. actiua q̄ verbuz producit actiue intelligēs. passiua qua v̄buz exit productū. vñ isto mō capiēdo sol⁹ itelle et⁹ est dicē actiue: vbi passiue dicit. de quo in ps. **I**p̄e dixit r̄ scā sūt. vbi Aug. i. v̄bū sibi cōcōlē genuit in q̄ cūcta disposuit. **S**cda dī dictio pro quocūq; v̄bo exteri⁹ prolato: seu sit cōplexū seu incōplexū. r̄ isto solet sepi⁹ in bi b̄lia capi. **T**ertio dī vt opponit s. cōplexuz vt sit dictio q̄ nō h̄z sen⁹ v̄itatis aut falsitatis formalr: s. solū v̄tualr: sicut est illud p̄mī piar menias. vbi Anstō. orationē diffinit. **D**fo est vox significatiua cuius p̄tū aliq̄d significati un⁹ est: vt dictio nō vt affirmatio. In aīalib⁹ n. ista tria se h̄nt p̄ ordinē vt trahi p̄t ex cōmēto Boetij in li. piar menias. vox. dictio. r̄ iter p̄tatio. **V**ox est sonus ab ore aīalis prolatus **S**z dictio addit sup hoc q̄ndā articulationē. vñ boues l̄z hēant vocē nō tñ dicunt seu h̄nt dictionē: qz nō h̄nt vocē articulātā. **T**ertio in ter p̄tatio addit sup dictionē declaratōez. vñ multe sunt dictiōes n̄p̄l significātes: sic bus. bas. interpretatio v̄o declaratiua ē. **S**cda termin⁹ ē exclusiua. dī dictō exclusiua q̄ a termino cui addit nō suā p̄tē itēglē aut subiectiua remouet. s. suuz disp̄tū: sicut dū dico tñ hō currit. nō remoueo nec corp⁹ nec aīam hoīs q̄ sūt ei⁹ p̄tes itēḡles. nec sortē aut platonē q̄ sūt ei⁹ p̄tes subiectiue. s. remoueo aut bonē aut aīnū q̄ sūt disp̄ta ei⁹ s̄pectu. vñ noto q̄ differt d⁹ reduplicatiua. dictio exclusiua. r̄ dictio exceptiua. **D**f. n. dictio reduplicatiua loq̄ndo prope q̄ rōnē dīc seu exp̄licat ei⁹. s. qd̄ cadit. sicut cū dī. oīs hō ingtū aīal est: n̄p̄l. **N**oto aīalitatē rōnē ingtū ē rō q̄ sensibilis iest hōi. **D**ictio v̄o exceptiua d̄z cape exceptū si prope capiat s̄b subō piacent. p̄pōis: sic cū dico. oīs hō p̄ter sortē currit. sortēs q̄ ē t̄mīn⁹ except⁹ accipit s̄b subō piacēt. i. hoīs. **S**z tertio dictio exclusiua nec dicit rōnē formalē sic reduplicatiua. nec nōt p̄tē subī piacentis. s. s

solū remonet ab illo. s. qd cadit suū dīspatū. sicut est exēplificatū. **N**oto vltērī q ista tria differunt. dictio exclusiua scda itentio z scda ipositio. dictio. n. exclusiua de se nihil significat s3 solū mōz dat significandi. scda vō itentio: z l3 pma nō significet tū bñ scda in q3tū scda itentioes fundate sūt sup p̄mis. i. in p̄mis. vñ i hoc puenit cū dictioe exclusiua: qz nō significat p̄mo in hoc differt: qz dictio exclusiua nihil significat p̄p̄e. s3 scda itentio bñ s3 scdo. S3 tertio dī scda ipositio z ē vox scda ipositā ad s̄gndū exteri qd s̄gnt scda in tentio interi. sicut ista itentio hō qd s̄gnt iterius. hoc idē exteri s̄gnat nois ipositio eius dē. **T**erū termin⁹ ē sol⁹ z capī triplī. vno mō pure cathegorematicē. i. significatiue. z tē idē ē q solitari⁹ z q maxie cū re sui generis sicut exēplificat scūs Tho. Sicut dicim⁹ alique religioſus solū iecedere qñ nō h3 aliquem sui ordīs focū l3 multis alijs eñ p̄cōicantib⁹ vel aliqē solū in domo l3 alia multa sūt cū eo q tñ nō sūt hoies. Scdo dī sol⁹ pure sinca thegrematicē. z tūc dī respectu alicui⁹ respectu cuius neget p̄fortū sicut cū dī sol⁹ p̄f gñat: notat q in h p̄to. i. gñare nulla a p̄t p sonaz. Tertio dī p̄t cathegrematicē z p̄t sinca thegrematicē. z hoc ē qñ dñ dēterminat nō subm̄ aut p̄dicatū sicut cū dī p̄f ē lo^m b̄s. dī. n. sinca^a inq̄tū dēterminat copulā. dī fō cathē^a inq̄tū qndā s̄gnt modū quo p̄tū inest subō. Et hoc de p̄io articlo. **Q**uātū ad scdm articulū sūt tres p̄clones. Prima p̄clō. Termin⁹ solitudis nullaten⁹ in dīnis cōcedit. 3ta p̄clō. pbat sic. vbiq3 extat p̄sona rñ in eadē nā mīcro pluralitas. ibi nulla est solitudo regreda. S3 in dīnis est h̄mōi: qz ē p̄f gñans: fili⁹ genit⁹. z p̄fiscūs ab vtroq3. pcedēs. igf maior p3 qz solitudo solū nēt p̄for tū cūsdē nature. Cōfirmat rō. nā vbiq3 ē sūma felicitas: ibi nulla ē solitudo. s3 in dīnis sūma est felicitas. igf nulla ē ibi solitudo maior ē Ricb. de scōvictore. Et si obijciat nūqd p̄f eēt felix dato q nō h̄eret filiū. dico q inio eēt: s3 tñ ex q h3 intellectū secūdū z volūtatē secūda: o3 q nā sua cōicef filio z sp̄nscō. Et si itez dicat de illo p̄bo p̄s. Tu es de⁹ sol⁹. vñ n. q sit solitudo i dīnis. dico q illa auctas se ipaz declarat. nō. n. negat pluralitas p̄sonaz in eadē deitate. s3 pluralitas deoz: iō dicit tu es de⁹ sol⁹. **E**x q p3 error focrat q l3 posuerit vñū deū p̄ncipalē tñ posuit alios deos mīnus p̄ncipales: z ita in dītate posuit p̄fortūz qñ eēt plures dīj q p̄uocabant ad p̄siliū dei p̄ncipal. vt innit Seneca in l. nālū qonum.

Scda p̄clō. dictio exclusiua termin⁹ subiectibilī respectu p̄tī tā cōis q p̄p̄i in dīnis admittitur. 3ta p̄clō. pbat. Si. n. addi nō poss3 talis dictio tñ subō respectu talis p̄dicari rō eēt: qz redderet locutionē falsam. S3 h est falsū. igf zc. pba^a minoris. p̄io de termin⁹ cōi in subō respectu termini cōis in p̄to. sicut in ista. solus de⁹ est infinit⁹: pbat ex sua piacēte z negatiua qb⁹ exponit exclusiua: qz de⁹ ē infinit⁹: z nihil aliud a deo est infinitū. Scdo pbat qñ addit p̄sonali termin⁹ in subō respectu p̄sonal p̄tī. sicut in ista. sol⁹ fili⁹ gñat. S3 tūc qñ de ista locutiōe. sol⁹ p̄f est de⁹. dicit scūs Tho. ij. q. hui⁹ distictiois q est distinguēda q li sol⁹ pōt negare p̄sonā: vt sit sensus: nulla alia p̄sona a p̄sona p̄fīs est de⁹. z sic ē falsa. aut q dicit nī hīl aliud a p̄fe est de⁹ z tūc est vā: qz l3 filiū sit ali⁹ a p̄fe nō tñ aliud q sūt eiusdē eēntie. **S**3 i istā expōnē arguo q de v̄tute p̄mo: nū ista sit falsa. sol⁹ p̄f est de⁹. sua p̄uertēs ē falsa. igf z ipa. pbat p̄na. qz eadē v̄tas ē cōuertētis z p̄uerle. S3 assumptū pbat. qz ista est sua p̄uertēs. ois de⁹ est p̄f q est falsa: qz filiū nō est p̄f z tñ est de⁹. Et si dicat q est idēz q p̄f ydēice. dico q isto mō nulla p̄positio eēt falsa. qz posset dici sic est vā vel sic. Et si dicat q hoc est p̄clonē in qua dēst est. q pōt addi dictio exclusiua subō respectu cuiuscunq3 p̄tī. dico q v̄ez est reddēdo singula singulis. i. p̄tū cōe subō cōi. z p̄tū p̄sonale subō p̄sonali. nō sic est in ista. Et si qñat quō supponit subm̄ cui tal addit dictio exclusiua. d⁹ q supponit q̄tū est de se tñ p̄fise. z p̄tū p̄fise z distributiue. sicut dñ dico: sol⁹ de⁹ ē de⁹. li de⁹ q est subm̄ supponit p̄fise tñ. s3 in p̄to p̄fise z distributiue p3 hoc per p̄uertentes. ois de⁹ est deus. vbi vn⁹ termin⁹ supponit p̄fise tantū: reliqu⁹ p̄fise z distributiue. S3 notāter dī xi q̄tū est de se. qz si dicat sol⁹ deus est p̄f. li p̄f nō distribuit: qz vn⁹ est in dīnis. z supposito z nā. **T**ertia p̄clō. imino in p̄to posito p̄sonali aut cōi i dīnis dictio addi p̄t exclusiua. pbat p̄clō. i. his q fidē sapiūt p̄fomare debem⁹ nos p̄f3 scīs eloqis. S3 sci docē p̄tī addit dictioes exclusiua. igf zc. maior ē nō. dicit. n. sapiēs ne trāsgrediamur termin⁹ q̄s nob p̄stituerit p̄fes n̄fī. S3 mior pbat. p⁹ q addit termin⁹ cōi. Et i aug. vi. de trini. Trinitatē dicim⁹ solū dñ. de termin⁹ fō p̄sonali p3 dicēdo: p̄f ē sol⁹ gñans. Et p̄firmat rō. qñ ali q rō i se h3 v̄itatē. z ex additōe alicui⁹ nō falsificat: s3 maior ē sue v̄itatē fortit explanatioes admittēda ē tal additio. s3 sic ē in p̄posito p̄batio. ista. n. ē vā in dīnis p̄f est gñans. Sed

tñ possēt aliq̃s dubitare vtrū aliq̃s cū eo. sed
cū dico est sol^o gñans solutū. Sz possz dubita
ri de q̃ fuit ista dictio exclusiua sol^o: q̃ia a pte
p̃ri dñ tritas ē sol^o de^o. vtz dicat q̃ cñ dinita
te nihil sit extraneū. Et si sic tunc saf inuebat
dicēdo solū tritas ē de^o. sicut dñ dico plato ē
hō ita bñ inno q̃ n̄ ē asin^{us} sic si dicere^t plō est
sol^o hō: qz forma p̃pria remouez q̃ dlibz sibi cē
nēū. dico q̃ remera n̄ ita p̃pria ad dñ p̃to sim
p̃ri sicut qñ est secū aliqd. vñ ista nō est ita
p̃pria: tritas ē sol^o de^o: sicut ista : tritas est vñ^o
sol^o de^o: qz tūc denotat vnica ē deitate. Et si
q̃rat^{ur} q̃ negat li sol^o ex q̃ segtur coplaz. dicit
doctor duos q̃z l3 seq̃tur copulā q̃ ad sitū tñ
q̃ ad vtutē p̃cedit. vñ sensus ē: tritas sol^o de^o
i. tritas ē de^o tñ plures. z est exēplū: si dicat
video solū petz. video petz z nō video aliu.
Et si q̃rat^{ur} vtz ista sit eq̃ p̃cedēda. tritas ē dñ
sol^o: sicut ista: tritas ē sol^o de^o. dñ q̃ n̄. qz li so
l^o dñ p̃cedit negat pluralitatē dinitatē: q̃b nō
facit dñ seq̃t. Sz obijci^t qz f3z aristo. i. scdo pi
armeri. Hoia z vba trāspōsitā ēd signē. z ita
si ista p̃cedit tritas ē sol^o de^o. z ista : tritas est
de^o sol^o. Dico q̃ sol^o ap̃b logycū nō ē nōmē:
qz nō ē significatiuū f3z significatiuū. z h̄ de
scdo arti. Q̃uātū ad tertiu art. sūt iux tres
p̃dōes tres difficultates. P̃ria ē: vtz h̄ sit cō
cedēda. sol^o de^o ē. Dico q̃libz. p̃pō de scdo ad
iacētū resolui d3 in illā de tertio adiacētū. vñ
ista: sol^o de^o ē d3 resolui in istā. sol^o ē ens.
z tūc dico q̃ ens p̃t capi tripl̃r. vno^o p̃ ente p̃
cēntiā: z sic sol^o de^o est ens: nec tñ sequit̃ ibi so
litudo: qz in isto ente p̃ cēntiā sūt tres plone.
Exo. iij. ego sum q̃ sum. Scdo p̃t capi vt dicit
ens p̃ p̃cipitacōē: cuiusmōdī sunt creature.
z sic capiēdo solūm^o dñ ens de creaturis . vñ
f3z diu^o iij. Dionysij de mystica thēo. sole cre
ture f3 ens: z dñ ē sup̃ ens. Tercio dñ ens p̃
dā p̃ceptū vniūoco deo z creaturis. z sic nec
de^o est sol^o ens nec creature. T̃cda difficil
tas. Si ista sit p̃cedēda: sol^o de^o q̃ est p̃f ē de^o
Dicit doctor subti. in hac distinctiōe in solu
p̃mi argumētū: q̃z d̃stinguēda f3 p̃pōz z d̃ioz
solū ista. ois hō q̃ est albi^{us} currit : dato q̃ soli
albi currāt. tūc. n. i sensu p̃pō ē vā. sensus ē. n.
q̃ ois hō q̃ ē albi^{us} currit: nec pl^o dicit. in sensu
vō dionia ē falsa. est. n. sensus q̃ ois hō est al
bus: z q̃ ois hō currit qd̃ est p̃tra casum. Sic
in. p̃posito ista in sensu diuisio est vā. est. n. sen
sus: sol^o de^o ē p̃f. z sol^o de^o ē de^o. z vtraq̃z est
vā. An sensu vō p̃posito falsa est. cēt. n. sensus
q̃ sol^o de^o q̃ est p̃f. i. solus p̃f cēt^{ur} de^o z hoc est
falsum. T̃cda difficultas ē. vtz dictio ex
clusiua ad dita terminō plonali negat fūz cor

relatiuū. vt si dicat. de^o ē sol^o pf. vtz ita affir^o
met. ppō de pfe q sit de^o: qd neger de filio v^o
nō. Sico q dictio exclusiua cadēs sup vnū
correlatiuū negat aliū. sicut arguit in pmo
phicop arist. q pncipidē t melisium. tñ pñ^o
est. igr pncipiat nō est. t tū correlatē pnci^o
piū ad pncipiatū dī. Ex q p3: q qñes dictio
exclusiua talis cadit. s. terminū relz nō respe
ctiue ad aliū reddit ppositiōē icōponibile
sicut ista: tñ pf ē. scgtur. n. tñ pf est. igr pf
t nñhil aliud a pfe: vel null^o ali^o. t itez pater
est. igr fil^o. ē. t ita ali^o a pfe. Dixi tñ notāter
nō respectiue ad aliud: q si dicat ad aliū rñ
ue: tñ bñ reddit ppositiōē verā. Sicut ista
est vā: sol^o pf est gñans. Et sic p3 qd dicēdū
sit ad qñē. qualr vīz dictiōes exclusiue ad
dant in dñis. vñ dicēdū q capta ista dictiōe
sol^o cathec^o non pñtur in dñis s; bene sincha
thegorematica. Et tūc ad argumēta. C Ad
pñm dō ad añs: q oīs alr dī in diuīnis. alr in
creaturis. qñ. n. dī in creaturis denōt formā
cōm mltiplicari t p tēta sub illa forma: sicut
cū dī: oīs hō: t mltiplicat hūanitas t p tēcu
lares hoīes. s; qñ ad dī in dñis solū denotat
numē psonaz qñ vnitatē eēntiali psonarū.
Ex q p3: q impozie addit diuīnis: s; ppue
creaturis. C Ad scōm iam patuit. q obijci
de li sol^o. put nō solitudinē: nō put ē sincha
thegorema. iō nō pcludit. C Ad terziū nego
minore. Ad pbatōez qñ qñt: p quo suppoit.
Dico q de^o ibi supponit simplr pto deo: q ē
adequatū qd vinitatis. Tñ apud sophistas
est regula. q termin^o sup quē cadit dictio ex
clusiua imobilitat. nec decet sup eū de fēde
re. vñ non sequit solus hō est rōnalis. igr so
lus plato. ita in pposito nō sequit solus de^o
est de^o. igr solus pf. t lic de qñē. C Ex ista
vero distinctione sicut ex pcedētibus tres cli
cio pclones de mēte mgti. Quaz pma est. lz
ingitus sol^o p dīcet pf: non funditus tñ sol^o af
firmat. dicit p dō. q lz pater dicat sol^o ingit^o
nō tñ dī simplr solus. t ita de alijs psonis: ita
q in dñis nō dī solus simplr s; respectu al
cui^o p dīcat. Et deducit a pncipio distictio
nis vsq; ad illud caplm. Post hec queritur
vtz sicut dī sol^o pf. C Sca pclusio. Nec so
l^o genit^o ppzē dī de^o: nec spūs vt nūc apif.
Dicit p dō: q ista nē ē vā: sol^o pf ē de^o aut sol^o
filius. aut sol^o pñsūscis. Et deducit ab illo ca^o
post h^o tē. vsq; ad illud. c. s; itez qñ qñō tē.
C Tertia p dō est scā tritas vn^o sol^o de^o vt cla
mat vītal q sit finis me^o. Dicit p dō. q ista p dō
dī. tritas ē vn^o sol^o de^o. Et ponit ab illo ca
p dō. S; itez qñ tē. vsq; ad finē distictiōis.

Equit in textu. Post predicta no-
bis differendū videt. Hic signat di-
stinctio. xxiij. huius primi in qua post
q̄ mgr in scda distinctōe ostendit qd
de deo sit credendū. Et a tertia dist. vsq; hic
ostendit quō creditū sit intelligendū. Nunc p̄r
ostendit quō qd credit̄ intelligit̄ sane est expri-
mendū. et partit in tres. Primo. n. ad p̄dicta
textū iugit̄ sermōe prophemiali. scdo de noib⁹
dinis agitur in distinctōe generali. tertio discuti-
ne magis descenditur in istis mō speciali. scda
incipit ibi. illud igit̄ precise. tertia dist. xxiij. p̄
dictis adijciendū est qd cū oia rē. Scda itez
pars in q̄ agit de noibus diuinis in tres diui-
dit̄ particulas. in prima noium diuinorū trin⁹
dat̄ binari⁹. scdo ad se. i. cōiuz et propriorū cen-
setur tenor var⁹. tertio relative nō dictorū ex-
tat vnifari⁹. prima in p̄cipio. scda ibi. scien-
dū est igit̄ qd illa que proprie ad singulas pti-
nent psonas. tertia ibi. deus. n. nō ē magn⁹ ea
magnitudie q̄ rē. Et hec est diuisio p̄nā rē.

Intra quā rē. vtrū noia simbolica et
musica ad dinos recipiant finē.
Et arguit qd triplici medio. P̄ri-
mo sic ostendit qd nullū nomē de
bet deo attribui. nois ad noiatum seu figtuz
nois d̄z esse p̄portio s̄z dei ad qd cūq; nomen
nulla extat p̄portio. igit̄ nō puenit deo noia/
ri. maior p̄z. sicut. n. mētis pcept⁹. p̄rio signa-
tū rep̄ntat. et et sit simil̄ sic nomen scdario. vñ
Aristo. in primo p̄armenias. Voces sūt no-
te capz passionū que sunt in aia. ita qd p̄rio no-
mina intentiōez signat̄ p̄ eā rē exteri⁹. S̄z mi-
nor probat. qz nomē finitū est de⁹ vñ infinit⁹
nomē trāstoriū. deus vñ etern⁹. C̄ Scdo ar-
guis sic probando qd noia simbo⁹ nō dñr de
deo. nullū p̄ri d̄z de deo cuius negatio in eo
dē istati p̄rio qd affirmat̄ de deo est vñ. s̄z nega-
tū cūq; libz nois simbolici i eodē istati p̄rio qd af-
firmat̄ de deo nomē symbolicū est. s̄z. igit̄ no-
mē symbolicū de deo nō d̄z. maior p̄z p̄ p̄ri-
mū p̄ncipiū de q̄lz affirmatiōv̄ negatio. et de
nullo ambo simul. S̄z minor p̄z aucte vulga-
ta extracta a dino diony. in lib. de dinis no-
bus et mystica theologia. negatiōes de deo sūt
de affirmationes in cōpacte. C̄ Tertio arguis
qd noia mystica nō dicā in deo. Nullū nomē
vñ error exor̄it̄ vñ simil̄ dinis est attribuendū.
s̄z ex noibus mysticis deo attributis verisimi-
liter error exor̄it̄. igit̄ dinis nō debēt attribui
maior p̄z qd castissima scia cū vñmōi ē theolo-
gia ab errore oī d̄z elōgari. S̄z minor proba-
tur. Si. n. ponā deū ēē aiaz occasio est dicēdi
qd aie n̄c de eēntia sunt dei. sicut multi posue-

rūt heretici. Si itez dicā qd sit spūs erit occa-
sio qd dicā deū angelū sicut iponit̄ originē. qd
posu et scā spū vñū de seraphin. C̄ In opposi-
tū est vñm⁹ diony. in li. de diu. noib⁹ et mysti-
ca theologia. noib⁹ tā mysticis q̄z symbolicis
d̄z denotans. vñ quo ad noia simbolica vt
inuit in eplā ad titū. d̄z lux character speculū.
In vñ de mystica theologia d̄z intellect⁹ aie
rē. C̄ In ista qōne in ordie ad alias p̄formi-
ter sunt tres articli declarādi. primus triū ter-
minorū expositiū. scdo triū p̄clonū positiū.
tertiū triū difficultatū iuxta tres p̄clones mo-
tiu⁹. C̄ Quo ad primū prim⁹ termin⁹ est no-
men. Homē d̄z a notamine. vñ nomē s̄z grā-
maticū s̄z substantiā cū q̄litate propa vñ cōi.
An notandū est s̄z doctorē deuoti⁹. q. ij. hui⁹
distictiōis. Homē h̄z seu dicit̄ tria. s̄z vocē. scdo
significatū. tertio rōnē inotescendi. P̄rio. n.
dicit nomē vocē qz scdm Arist. i p̄rio periar/
mēias. Homē ē vox significatiua ad placitū.
et sic restringit̄ nomē mētale et scriptū qd vñus
dñr pcept⁹ qd noia. hoc mō dicim⁹ hoc nois
est petri aut pauli. Scdo dicit nomē s̄z s̄z. si-
cut dicim⁹. bonū et honestū sūt idē noie. Ter-
tio mō dicit nomē inotescēdi rōnē sicut dicit
mus qd alio inotescit nobis de⁹ inq̄tū p̄itas
alio mō inq̄tū bonitas vñ proprie loquēdo
de noie. Homē est termin⁹ scdo ipositiois in
p̄ia fundat̄ ipositiois dictōib⁹ in eē et quiete
rē significatib⁹ pueniēs. Noto scdo qd ad no-
men s̄z docto. subit. q. i. hui⁹ distictiōis tria re-
grunt. P̄rimo qd ab vtēte vt signū recipiat et
nō vt res. vñ si pica proferat hūc terminū pe-
tr⁹. nō prope d̄z petr⁹ noiare qz nō accipit vt
est signū. s̄z vt est res qdā. fm qd requiritur est
vt nō solū alicui sit signū s̄z vtenti. vñ si aliqz
xpian⁹ hebreū nesciens caracteres proferret
hebreos eos nesciēs. l̄z cosdē capet iude⁹ nō
tū eēnt tūc prope noia. qz proferens tunc nō
itelligeret. tertū qd adnun⁹ vtēs seu p̄ferēs
aliq̄lem s̄z p̄ nomē cognitionē h̄at siue in
pticulari siue in vñ. sicut proferēs hoc nomē
homo aliquāliter cognitionem hois h̄z licet
non requiratur qd cognoscat eius substantiā
quia in via rerum substantie sunt ignote no-
bus. Addunt aliqui quartum. et etiam tangit
doctor vt alij per nomen fiat manifestatio.
q̄z non necessario requiratur possus nem-
pe nihilmet loqui et completam habere nois
rōnem. verū est tamē qd dum alium refertur
magis completur nois ratio. vñde inq̄t pla-
to in th̄ meo. Ad hoc datus est nobis sermo
vt mutuos nostros pceptus valeamus expri-
mere. et idem hab. t̄ August. sup̄ Ezec̄. xij.

Noto tertio fz frā. de maro. distinctiōe hac q. i. arti. i. q. sīgtuz noīe pōt capi triplr anteqz noīet. pmo vt quidditas. sicut humanitas in quātū humanitas. secūdo vt intelligibile. tertio vt intellectū. z tūc p actū volūtatis sīgtur noīe vt manifestet: q tū sīgtio rīdit pmo sīgtio. sīgt. n. hō humanitatē in quātū humanitas: z nō solū in quātū intelligit. C Sed s ter min' ē simbolica: z d' a sīn qd est simul: z bo le sīma. vnde dicit nōmē simbolica in diuinis qū nōmē creature sensibilibs deo attribuit. ita tū q p pte cōuenit creaturis: sed deo improprie. Sicut dū d' de' est leo. de' est petra zc. vñ quo ad istos duos sīmos simbolica z mystica. noto q de' p'm diuinū. 2o p'm. vñ de diuī. noīb' cognoscit a nobis triplr. p modūz calitad. p modūz emi'. z p modūz remotiōis. p modūz calitatis accipiunt in diuinis noīa p'hi lo'. vt innuit idē 2o p'i epla ad r'tū. vbi dī sīnguit noīa mystica p'tra p'pho'. sic ē cā mo uēs imobile. p'p'et' vñ aut ēminētē accipiūt noīa analogā. sicut dicim' p'm eādē in de mystica theo' deū nō solū sapiētē sed sup sapiētē: nō solū bonū sed sup bonū. z hec p'it dicit mystica a mysterio abicōdito. Tertio hō p viam remotiōis. sicut dicim' deū sīnitū incorporeū zc. in q'tū nēm' ab eo sīnitātē z corpetatē. z ista noīa dicunt' p'p'ietas: qz nulli aliq cōueniūt. Et in ista sītia cōpatione capi p'it noīa simbolica. vñ dūz dico: de' ē leo: ven' nētur' a deo qz p'dicet. p'p'ietas. n. solū ē in creat. sed sīlītudo qdā ē i deo. C Noto tū scdo q h'mōi noīum simbolicoz tres sunt. dīe. Aliq. n. sūt qz solū negatio ponit in deo nunqz affirmatio: sicut est sīnitas. nūq. n. de' d' sīnit' sed sp sīnit'. Alia sunt z scdo qz p'mo nōmē reptū est in creaturis corp'alib': tū res p' est in deo: cuiusmōi ē p'fnitas. noī. n. p'fnitas p' reptū est in creaturis: s' p' sit in deo. Ephe. iij. Et q oīs p'fnitas in celo z i tra noīat. Tria sūt qz p'p'etas p' est i creatura corp'alī. scdo in deo. z ista sunt. p'p'ie simbolica. sic leo est p' in creaturis: z p quēdā p'p'ietatē fortitu dis ad diuina trāssert. Noto ē t' p'ro sīto ter mino q noīa mystica capiunt triplr. p'mo mō p'ro noīe repto in deo nō in creaturis. s' mō dīmitas est nōmē mysticū. Scdo p'ro noīe trāslato a creaturis spiritalib' cui' tū res ē prima' i deo. sicut ē sapia. Tertio p noīe trāslato a sp'alib' cuius p'mo res est i creatura. Scdo qdā sīlītudo in deo reptū. sicut est rō. Rō. n. p'mo in aīa reptā est. z deinde p' quā dā sīlītudinē ad diuina trāssert. z hoc de p'mo articulo. C Quātū ad scdm articulū sūt

tres p'clones. p'ia ē noīe a viatore. plato sub rōne qua seipsam comprehendit diuina sīgri pōt eēn'. 2a cōclō. pbat. 2a cōclō sīg' tali mō se habet ad sīgtū q nō oīz amboz eē adēquationē adinuicē. nihil p'hibet vno ente in sīnito ipsuz per aliud sīnitū sīgri. sed sic se habēt de cōi h'mōi sīgnū z sīgtū. igit quāntū diuina essentia sit infinita. nōmē hō a viatore. p latū sit sīnitum: adhuc poterit sīgri illo nōmī ne. maior patet. qz si simplr non oporteat ea adēquari dato excessū infinitatis in vno non oportet aliud in sīnitari ex inēctione p'hi. in. ij. Thopicoz sicut simplr ad simplr. z magis ad magis z maxime ad maxime. Sed pbat minor manifeste: certū est. n. q nobilior est hō a pte rei qz ista vox hō. z sic de alijs. vñ p' q ista p'positio vulgata est falsa. nō dicit verius res qz intelligat. imo lōge aī. nullā. n. i via cognoscimus subām: cui' p'ba'. qz cui' p'ntiam cognoscim' z eīusdē abītia ex ar' p'hi in. ij. de aīa. 3dē. n. vñ q cognoscit p'ntiā lūmīs: cognoscit tenebras qz abītia ei'. nō autē cognoscimus abītiā sube. p'z. pono. n. q offerat mibi panis p'ecrat: z nō dicat mibi iste p'ais est p'ecrat. nō dicat hic nō est s'ba panis. imo citius oī. z tū qz nō cognoscim' tū nōm iponim' sube. vñ p'ferēs hūc terminū hō: non intēdit notare qdā accis sed quā dā subām sic z imponēs nō imponit nisi sube. z tū a q'li tate qz p'm grāmaticū ab alio nōmē imponit z aliq. Ex quo infero q in sua sū' doctor solēnis insufficiēter posuit q noīe. p'prio quo de seipsum noīat non pōt a creatura noīari. imo nec noīe quo ipm noīat beati. Cuius rō est: qz inter loquētē z eū cui loquit' oīz q sit manifestatio: nō solū rei de qua sit sermo. sed etiaz noīs z ecōtra. Nō. n. p'p'ie dicit loq hebreus latino nīlīlatin' itelligat. nec aliqz cū aliq de re penitus ignota. sed p'z oī ex cōclūsiōe. Et cōfirmat. Nōmē. n. quo deus seipm noīat est sīnitū. igit nō regit' q si noīatū sit infinitū: qz nōmē z cū sit sīnitū: nō videt' repugnā'. qn lingua viatoris illud expmē valeat. Et si obijciat qz paulus vt h'z aug. in debbis dñi li' au diuit ineffabilia vba. z tangit in sua epla ad Corinth'. Rūdet q illa vba dicunt' ineffabilia nō qz nō possent fari a loquēte. sed qz sensus capi nō potuisset ab auditore: sicut subitā que p'fert mag' capi nequēt a rudi discipulo. Alterius qd dicit Henricus q oīz simboī esse loquētū ad inuicē tā in re cognita qz in noīe. Dico q verū est sed nō oportet q p'ferēs hēat cōceptū dēfīniatū vocis seu noīs qd p'fert: sed sufficit q hēat cōsūsum. sicut p'z in

plonis simplicib⁹ qui mltas res noiant quas
nō cognoscūt. Adā etiā qui noia reb⁹ iposuit
nō opōtuit hīe tā distinctā rez noticiā sic hūit
aia xpi. ¶ Scda p^o. bti celestes z terreni via-
tores diuinū trisagiū distict⁹ laudāt noib⁹. p-
bat p^o. primo de btiis. Quicūq; in aliq sūt ali-
qua distincta ex nā rei pōt talē videns fm qd
qd ipm aspicit hz distincta diuersa formas noia
sed sic est in deo q si multa distincta ex nā rei.
vtrputa. sapia. vitas zc. attributa pñitas. fili-
atio. z cetera rñones. igr z diuersis pñt bti de
uni noiare noib⁹. Et si obijciat ex dicto zach.
ix. In dieb⁹ illis erit dñs de⁹ tu⁹ vn⁹ z nomen
ei⁹ vnū. dico q zach. itelligit q i patria nō hē
dīm⁹ volubiles cogitationes sic hic in via. fm
būi aug. forsitā totā nām notitiā vnico itul
tu hēbim⁹. nō tñ repugnat qn in illo simpli-
ci actu reali sint multa rclucētia formalr imo
disticta: sic z obiecta. sicut i forte sūt mltē for-
malitates q vnica realitate reant. hoc ēt innu-
ere videt ysa. vi. Qui audiunt seraphicū cla-
more clamātē. Scūs. Scūs. Scūs dñs deus
exercitū. z in Apocal. viginti quatuor seniores
clamātes. Bñdictio z claritas z sapiētia zc.
Abi multa ponunt noia varijs attribut⁹. Sz
de terrenis viatorib⁹ p Byo. de diui. no. z de
mystica theo⁹. z in eplis ad gayuz. z in ea q ē
ad ytti. vbi varia ponit noia de diuinis. z per
Būgonē de scō victore de celesti hierarchia.
q diuidit noia dina in analogi. multiuoca. di-
uersiuoca z simbolicā. Et si dicatur q ista oia
noia idē signt realr: mix est quō tāto labore:
tātū doctores. sicut Aug. z Byon. z alijs labo-
rauerūt ad pcludēdū vnū nomē ex alio si nō
foret aliq distinctio. Et si querat. vtr ipse de⁹
seipm diuersis noiet noib⁹. Dico q nō est in-
cōueniēs qñis scipz vnico z simplicissimō se
videat intuitu. q in ipso actu visiois plura re-
luceāt noia formalr. Et si qrat qz an bti voca-
liter in patria vocēt dīm. dico fm doc. deuotū
in scdo q sas ē cōgruū dicē de iustis hoib⁹
q laudabūt deū voce sonō. iux pā. Exultabūt
sci in glia. z addit. Exultatiōes dei in faucib⁹
eorz. Et si dicat. vox est aeris emissio. fm pñm
in. ij. de aia. hz q dñs de⁹ supplebit locū aeris
vel aliqd erit ibi loco aeris aere subtil⁹. sic z
corpa btoz erūt subtiliora. Et si qrat de ange-
lis. vtrū laudēt vocalr noib⁹ deū sūmū. videt
dicē in sua theo⁹ dñs Nicolaus bonetti q sic.
sed qliter hoc fiat. in scdo forsan hoc apictur
de locutione angelica. ¶ Ex pñctis p3 error
ponētū btois i patria se hīe vt mutos hoies.
¶ Tertia cōclusio. In dei cātico z mystica z
symbolica vere resonare noia ferunt. pbat cō-

clusio. Ex qbuscūq; cōuenit laudē deo dicēf.
ex his cōuenit z deū noiare. sed tā simbolicio
qz mysticis noib⁹ puenit laudē deo dicē. ergo
z eū noiare. maior p3. qz fm pñm. laus ē ser-
mo extollēs magnitudinē btut qd fit p noia.
minor p3 p auctē Byon. de diui. no. z de my-
stica theo⁹ ad gayū de caligine. vbi bitat de⁹
z de alijs eplis suis. vñ nūc mystice dz aia. iux-
ta illud. Iurauit dñs per aiaz suā. nūc simbo-
lice splēdor z speculū. ad hēbre. i. Qui cum
sit splēdor substātie ei⁹. ¶ Sed querit qd sit
magis principale. an nomē mysticiū: an simbo-
licū. dico q nomē mysticiū. vñ noia simbolicā
fm comēta Byo. z tex. sumunt ex creaturis
visibilibus: nomina sō mystica ex creaturis
inuisibilib⁹. rō igr exigit: vt sicut pfectiores
sunt creature inuisibiles. vt angeli. qz visibiles
vt hō z leo: sic noia corū⁹ inuisibilib⁹ pfecti-
ora sunt alijs. Et si qrat qd est mai⁹ nomē. iter
mystica. dico saluo meliori iudicio q seraph.
vñ z in signū amoris excellētissimū in tali effē-
gie scissimū suis plagis insigniuit franc. q tā
mystice qz simbolicē ex creaturis solūo erat
collaudare creatorē. fm qd de eo cātāt. Hīc
creaturis. impat qui nutui subiecerat se totuz
creatoris. qeqd in reb⁹ recipit delectamenti re-
gerit in glia factoris. Et hoc de scdo articu-
lo. ¶ Quātū ad tertiu articulū sunt iux tres
cōclones tres difficultates. ¶ Prima difficul-
tas. qd est nomē magis expūmēs dinā cēnti
am. dicit scūs hō. in scripto. disti. viij. q. i. q
istud nomē. q ē. Et corrobora: vltra dictā Be-
ron. triplici auctē: prima ē Bama. in li. i. finia
rū dicēta. q hoc nomē. q g signt qñ qdā pe-
lagus infinite bonitatis. Scda ē Byon. dicē-
tis. q cē ē pma pfectio cui z viuē z intelligē
annectunt. Tertia est Auicē. dicēf q qddat
abstrahit ab esse. qñ aut dico. q ē. z capio qd
ditatē z cē z ita vtrūq; includo. Et si qrat: qñ
ter hoc nomē q ē. dz in greco. dz q fm comē-
ta mystice theologie pōt vocari ypusion. qñ
suy subam. q ly q dicit infinitatē qz ē. pñomē
infinitū. iō vltra dicit subām. Et si vltra dicat
qualr in hebreo. dico q istud nomē q ē. vide-
tur dici nomē dei tetragrāmātō qd extat cō-
positū ex quoz lris hebraicis. s. hē. beth. ioth.
z van. que simul iūcte faciūt hyen. vñ z in le-
ge erat nomē pncipali⁹. vñ rabimorfes dicit
hoc cē nomē dei ineffabile. ¶ Scda difficul-
tas. vtrū viatores in pfia deū laudēt his noi-
bus qb⁹ cū landabāt i via. Dico q noia dina
hic in via sūt i triplici ofia. qdā. n. sunt a crea-
tura z p creaturas. secūda sūt a creaturis z in
creaturis. tertia sūt a creaturis nō i creaturis

nee de
p p
scala
fuit
myst
libet
al q
vltz
stica
pit n
ca t
pñm
dus
reap
ad arg
g oup
est pp
C d
dico
id en
peni
firm
alio
ppu
prop
firm
part
part
iulio
ta ad
ē curā
gelo.
ex vñ
z sic p
sic r
phili
tripli
cō a
carac
stictio
C Be
stāma
dicit s
ca. Se
magn
de d
dicit
Et p
etio h
stuct
nūc d

n. psona est suppo^m nō ecōtra. **P**ersona. n. solū est in nā intellectuali: aut rōnali. **U**nde **B**oeti^r li. de duab⁹ naturis t^r vna. psona xpi psonā diffiniens. **P**ersona ē nature rōnalis indi^a suba. **Q**uē fm **R**ich. de scō vic⁹ xxi. c. i. d^r trini. psona est nature intellectualis incoica^r bilis ex⁹ t^r. **Q**uē dicitur tertio nfi magis vni psonā diffiniētes dicūt: psona est ppositalis disticta ppietate aut dignitate p^rinet^r suppositū qd repit in oī substatia. sicut d^r **L**eo sup⁹ **L**apis suppo^m. nō tñ psona. **R**ursus oē suppositū est indiuiduū: nō ecōtra. nā rō in diu⁹ diu⁹ repit in accessib⁹: sicut dicit^r: hec albedo hic color: nō tñ rō suppositi. **A**ddit q^rto frat^r **Gr**ac. de maro. xxiij. dist. q. i. art. ij. p^riculare. t^r dicit^r q^r oē indiuiduū est p^riculare: sed nō ecōtra: q^r spēs est p^ricularis: q^r ps gñis sub⁹ uariā tñ est indiuidua: sed salua sua reuerentia ipse capit nimis ipsope p^riculare: nec illo mō loquēdi repit sūt vti pbi. **C** **N**oto tertio q^r in greco dicitur qtuor nota. s. vñ vñosiis. pposi⁹ stasis. t. pposon. **Q**uē in latino correspōdēt alia qtuor. nā vñe correspōdēt cēntia. vñosi sub⁹ stictia. ppositali sub⁹stātia. l. s. mō vtamur p pposi⁹ stasi subsistētia. t. p vñosi suba. pposon. **Q**uē correspōdēt psona ita q^r illud q^r in greco dicit^r pposon: in latino d^r psona. t. d^r fm **Th**om⁹ in scripto. di. xxiij. q. i. a. p^ro q^r est in: t. psona facies ab istis q^r laudāt facies suas in tragedijs t^r comedijs vt certas notaret^r psonas. v^r rā. ē tñ q^r greci nō vtunt^r noie ppositalis. loco psona ita q^r vbi nō dicim^r tres psonas dicūt tres ppositales. **S**edus termin^r est nūerus qñ intus meris. i. d^r omis. vel a nima impatore q^r nūerio insudant^r. **U**n fm **A**rist. in p^rdicamentis. nūer^r est qdā spēs gñitatis ppositū carēs sicut o^r. **C** **U**n noto fm doctoz^r v^r venerabiles alberti in suo phie cōpendio q^r triplex extat numerus. nūer^r nūerat^r sicut d^r in. iij. phico^r rii q^r tps ē nūer^r mor^r fm p^r a posteri^r. **S**edō nūer^r q^r nūerat^r. sic vni duo tria. t. h^r est o^r arismetice. t. ē qdā ens reale de p^rnto gñitatis: t^r sic capim^r q. **E**rtio d^r nūer^r nūerat^r: t^r h^r ē aia: seu alia intellectnal^r nā: t^r for^rā itellexit pla^rto de isto dñ dicit^r q^r aia ē nūer^r scilicet mouēa. **C** **N**oto vlti^r q^r ista tria se hñt p ordinem. multitudo. nūer^r. aggregatio. oē. n. aggregatio nūerat^r nō ecōtra. **N**ā trinitas in dñis est nūer^r nī tñ aggregatū. **S**is. n. nūer^r est multitudo nō tñ p^rpie ecōtra. nam nūer^r ēz **A**ns. x. metha. multitudo sine mēsurā mēsurā aut^r q^r dñ signo mēsuratū pcedit. **C** **E**rti^r termin^r est intētio. **C** **N**oto breu^r q^r ista tria differūt pma itētio. scda itētio. scda ipositio. **P**rima

E. no ego *ga suppositus* *qui i o h*
kelum. *p no ego ** *fit led p supit lap fuf*
vfr
vprof
vprof
vno qro

corruerit
stipit
stipit
plong

excipit a regla cōi: qz cetera noia sign^a subz
pntur de oib⁹ simul in singulari: psona non s³
in pl⁹. qz nō d^r pater z filius sunt vna psona.
sed duo. Dico q hoc nomē psona s³ multa
in diuinis. primo. n. s³ illā incōicabilitatem
que est formal^r ei⁹. scdo s³ aut patrē aut fi-
liū aut spūscm. cui uest illa incōicabilitas. ter-
tia s³ essentia seu subām diuinā. Et hoc suf-
ficat ad soluādū q s³ sūt subām. Et si opponat
q in isto nō p⁹ possit dici s³re subām. dico
q nō est cōsile qz pater de suo primo intel-
ctu s³ rōne posituā s³ p⁹ntatē psona nō
sed simplicē negatiōē i g⁹ie. ¶ Scda pō cō-
clōnis q s³ sūt prime intētiōis nō scde. pbat
qz cui⁹ esse est sequestrato oī ope intellectus
est prime intētiōis. h⁹mōi est qd s³ psona: igit
tur est prime nō scde intētiōis. maior patet: qz
intētiōes scde sunt p actū rōnis ex primo ar-
ticulo. mino: manifesta est: z p⁹firmat: qz scde
intētiōes nō adorant: nec sunt termin⁹ p⁹du-
ctiōis real^r: z tū psona adorant: est terminus
realis pductiōis in filio z spūscō. Ex quo in-
fero q ff⁹ frāc. de maro. disti. xxij. hui⁹ p⁹nt.
q. i. arti. ij. nō bñ dicit dicēdo q psona est nō
mō scde intētiōis nō p⁹me: p⁹z ex p⁹clōne: z cor-
rob⁹at: qz scda intētiō ē ens rōnis. psona vō
ens real^r: est ipse. q. ij. eu⁹sdē distinctiōis. ar-
ij. nēt q scda intētiō sit ens rōnis. imo dicit q
est a pte rei. An dicit in snia q prima intētiō
est rei q d^r ditas: z q ad hoc verū dicit. s³ addit
q illa cōicabilitas que inest a pte rei q d^r ditas
ti in scdo signo: sicut passio p⁹pia dicit scda in-
tētiō. Sicut vbi g⁹ra. hūanitas ē cōicabilis su-
is indiuiduis a pte rei. ista cōicabilitas d^r scda
intētiō. sed hoc est fallum: tūc. n. logica eēt scia
real^r: qz hēret oīm realē z nō ens rōnis. qz tē
operet alia noia dare arrib⁹ liberalit⁹: vt scz
qdriniū dicere: pēthauū: qz logica eēt quia
realis z triuū biuū^m qz sola grāma³ z retho-
rica eēt f⁹motiōales: iō tenēdū ē cū doctore
subtili q psona dicit nō scdū scdū primā in-
tētiōē. Ar⁹ vō ei⁹ solucn⁹ i pede qōnis dēpto
vno vbi arguit p viā s³logistica sic. Si. n. pso-
na eēt pme itētiōis esset bonū ar⁹m. p⁹ est p
sona: sed nō est psona filij. igit nō est pater fi-
lij. Dico cū sua reuerētia q illa nō ē causa: s³
ca est: qz addit in minorū vna cōditio: que nō
est in maiorū. z quēs sit hoc nō valet s³logis-
mus: dō sile. q⁹ciūqz dicit te esse lapidē: dicit te
esse subām. sed quicūqz dicit te esse subām di-
cit verū: igit q⁹ciūqz dicit te esse lapidē dicit ve-
rū: defect⁹ est ibi: qz verū est in minorū nō ma-
iori. Sic in pposito. vel dicēdū qz rō ē scda
hoc nomē psona nō dicit rōne positūe sic: qz

soluto. h. noⁿ
pseud. signat
multa. dicitur

40

7. can froth
pater & pater
B m & pater
i m & pater

Cum p. grolant
Cōmuni tabular qd
Cōmuni tabular. quod nō qd. per x^a m^a

f 3

bus þ
agēi
pūcā
nalīð
ſz; þ
vil, ſce
nū. dā
dū oec
gnāt; y
p; et
ſlic q
la mar
noie p
q; h; p
cū. ſu
tur fili
ſitas o
pūti e
vel fili

■

nīþ ag
eē anq
pſ; g
repi n
tua; ig
mo; ma
ſic dū
nūthi p
cūdo ar
tū adū
ſpax o
lingi p
pſitun
pore r
pō dīc
ſiit q
pſ pōr
tū. iſt
ſonſe
nīþ p

Tertio d^o be eēⁿ psona bz cum hoc suba
clare expmūt. dicit^o q^o psona in dīnis triplr
dī. vno^o pro esse. alio mō pro supposito. tertio
pro ppietatribus suppositorz qz in textu ca
pit^o subfistentia pro supposito z cūa ppieta
te. Et deducit ista p^o p totā. xv. dist.

Eg^o i ter. Hūc de ppetatib^o psonarū
q^o frequē^o rē. Hūc sig^o dist. xxvi. hūc
p^omi. in q^o postq^o mgr i trib^o diffictiōi
bus pcedētib^o egit de ppetatib^o substantis. nē
agē^o icipit de relatiuis. Et diuidit in tres ptes
pripales. p^o agit de ppietatrib^o efnis z pso
nalis^o. In 1^a de rsonib^o efnis nō psonalis^o.
In 3^a de rsonib^o mere tpalib^o. 2ª icipit dist. xx
viij. pterea plderari o3 q^o n^o tñ tres pdiē^o rē.
iij. dist. xxx. Sūt. n. qdā q^o ex tpe. p^o itez p^o in
q^o agit de rsonib^o efnis z psonalis^o i tres diui
dit ptes. In p^a oñdit q^o ppetates dicte assi
gnat. In 2ª quō ppiue vocent. In 3^a q^o r noie
vario expmūt. p^a i p^oic^o h^o dist. 2ª ibi id d^o p
petatib^o psonaz videam^o. 3^a i p^on^o. xxviij. di.
Hūc q^ori pōt vtz ppietates rē. pte p^aia idiui
sa manēt. 2^a i q^o oñdit mgr q^o r he ppietates
noie ppo vocēt scidit i tres ptes. In p^a oñdit
q^o he ppetates locū nō hñt accitū seu aduēti
cū. In 2ª dubi^o z cuiusdē solo circa psonā tāgi
tur filij. In 3ª circa scñi flamē cuiusdā ponit
vitas dubij. fa incipit ibi h^o q^o r quō dicat p^o
p^oit eē nato deo. 3ª ibi. Hūc q^ori pōt vtuz p^o
vel fil^o rē. Et hec est diuilio pñtis diffictiōis.

Grea quā q^o r vtz p^o nociōes seu ab
solu^o sūt dina pstituta sup^o. Et ar^o
q^o absoluta triplici mē^o. C^o p^oio sic.
nihil agit nō exñt^o s^o gñat^o ē agē^o igr p^o phabz
eē aūq^o gñet s^o nō p pñitātē. q^o p gñationē ē
p^o p^o g^o p aliā rōne seu p absolutū^o s^o aliā rlo n^o
rept^o nisi inascibilitas q^o nō pstituit q^o ē p^ouua
tuaz igr pstituit p absolutū^o z ita de alijs pso
nis. maior p3. q^o iplicat q^o aliq^o agat^o z q^o nō
sit diū agit. s^o q^o inascibilitas nō pstituat^o p3 q^o
nūllū posit^o p^ouatio seu nētio pstituit. C^o Se
cūdo arguit sic. pncipioz aliqd tertiu pstitue
tū aduicē d3 eē respect^o. sed rlo solū suū re
spicit obm. igr negt rlo aliqd pstituet ita re
lingē q^o absolu^o pstituat. maior p3. q^o p^o est
vnto pstituetū^o z pñet^o q^o sit pstitū^o. sic p3 in
pstituetū^o mē^o z pñi^o de aiali z rōnali z cor
poze z aia. s^o mior pbat p p3 in pñtis. rliua
sūt q^o r eē ē ad aliud se hñt^o z p^o hoc a p^olone
p^o dicta est rlo ad aliqd. C^o Tertio arguit sic.
p^o pōt hñt eē aūq^o gñet^o z ita pstitui p absolu
tū. igr z actu pstituit^o z ita p^o argui de alijs p
sonis. pñia p3 p pñi i. iij. phicoz. In ppetuis
nihil differt eē z posse. s^o assūptū p3 p Ric^o.

de trini. iij. c. xvi. Si vna psona eēt nihil ph^o
beret hñt eā plenitudinē sapie. certū ē aūt q^o
nō intellectu falso sed vero loq^o auctas^o z ita
possibili. C^o In o^o arguit m^o ath. vlti. Itē ba
pizates eos in noie pñis z filij z spūscī. Et. i.
Joh. v. Tres sūt q^o testionū dāt i celo: p^o f^o bz
z spūscī. Et bī vbiq^o loq^o scriptura de di
nis psonis: loq^o p relatiua z nō p absoluta q^o
sig^o q^o relatiuis pstituant^o nō absolutū. In ista
q^o ad alias pformū tres sūt articuli. p^oim^o triū
terminioz declaratiū. sedō triū psonū positū
it^o triū diffictatū w^o tres psones motū.
C^o Quo ad pñū articulū pñ^o imin^o ē nocio
a nocio scis: q^o nociōes faciūt nos vñre in co
gnitionē dinor. vii fm doc. deuoti hac dist.
q. vlti. Nocio capit triplr. vno^o p oī manu dū.
ctio nñi intellect^o i cognitionē dinor: z isto^o sūt
infinite nociōes. q^o qlibet creatura pōt nos
māduccē i gñali ad cognoscēdū deū z isto^o sūt
antigores doc. posuerūt nociōes infinitas: s^o
nimis iproprie. Sedō dī nociō fm nūcz diui
nariū psonaz: ita q^o sic tres dine psonē sūt note
sic tres sūt nociōes q^o nōscunt scz ingñia^o in
patre: gñia^o in filio: z pcessio i spūscō: sic dicit
Basi. li. i. c. viij. Dia in dīnis sūt vni pter in
gñationē. gñationē z pcessionē. z isto^o acce
perūt antiq^o doctores sed iproprie. Tertio dī
nocio qlibet diuina originatio: seu dicat nētie
sicut inascibilitas: seu affirmatiue sic eēte. z
isto^o sūt. v. nociōes z nō plres posite a mgris
nfis: z p^orie scz inascibilitas. gñia^o actia gñia^o
passiua. spira^o actiua z spira^o passiua: z sic or
dinant^o q^o tres sūt i pfe: due i h^o: vna i spūscō.
Innascibilitas. n. gñia^o actiua: z spira^o actia
sunt in pfe. Rursum gñatio passiua z spira^o
actia i h^o: sola spira^o passiua i spūscō. C^o Ho
to vlti^o q^o fm Tho. hui^o diffictiōis i scripto
q. v. ista tria differūt: s^o sūt idē rerlo ppetas.
z nociō. In h^o q^o dī rlo relatiue ad suū imūū
vel o^o. s^o ppietas inq^oti pstituit. nociō vō i
quātū ducit in cognitionē. C^o Sedō termin^o
est absolutū: q^o ab alio solutum: Et dī triplr.
vno^o dicit absolutū vt diuidit 3 respectiū: z
sic dī positue: sicut dicit^o subām absolutum
pñtū: ad aliqd vō respect^o. Secūdo dī abso
lu^o pure p^ouatiue. s^o pro cōceptu absoluto z
respectiūo. sic si abstraham^o ens finitū a suba
z rōne nec ē respect^o tūc ens finitū: nec ab
solutū loq^ondo positue. s^o solū dī p^ouatiue ab
solutū: q^o nō ē actu respect^o s^o pōt eē de his
duobus modis absolutū: loq^o mgr f^o ric. hñt^o
pñi. dist. xxij. q. iij. C^o Tertio modo dicitur
absolutū pure negatiue pro eo cui pñet sic
eē a se q^o nullo mō ad aliud: z sic in dīnis

pro. 12
Hanc a nofo

nono m 3v

nono 27
mij pfo
mavm

nono
diuina
origina

dina cētia ē absoluta: et additantes sube et q̄
 litali i prio signo: sic hūanitas. equitas: et cetera
 Tertiū imin⁹ est pstituta q̄si sit statuta. vñ
 nō q̄ ista tria differūt: ppo° resolo et pstitutō.
 Et n. qd cōponit resolutū: vel po° vel res: s; nō
 oē qd resolutū illo mō cōponit. vñ nō ē ppo°
 int̄ bñū diuīnū assumēs et nām hūanā assūptā:
 lz sit vñio: tñ p̄t eē resolo. posset. n. bñū dei de
 pō absoluta dīmūtē qd assūpsit. S; vltra: oē
 qd resolutū pstituit nō ē. vñ i. dīnis pcedim⁹
 tres psonas pstitutas: nō tñ ē sanū salū dicē q̄
 sint resolubiles. Et hoc de p° art°. Quātūz
 ad 2^m artū s; tres psonas. P̄tia ē vniciū idi-
 uīnū formālī nō suppo^m nē signo dinas itelli-
 gīt psonas pcedē. pba^r p°. vbi q̄i: p̄lib⁹ est
 idē nūero dās eis eē: vñ vñū ē idimū pcedēs
 illa qd ē dat: sic ē i dīnis: ē. n. ibi vnica cēn^a
 sim^a in trib⁹ suppositis dās eis eē. vñ aug. alio
 pf. a° de^r. qz p̄finitate p̄f: sed deitate de^r. igit̄
 nā pcedit tria supposita. Et si q̄raf: vtrūz aliq̄
 opatiōes pueniāt sibi i illo pōi. dico q̄ sic sic
 itelligē: velle: imo ille opatiōes ad eē. sic crea-
 re: recreare: q̄ trib⁹ pueniunt psonis. P̄rimo
 hūic idimū pueniūt. vñ p̄f creat inq̄tū de^r nō
 iūq̄tū p̄f et filio: et t̄ spūscūs. Ex q̄ ihero q̄ fili-
 us t̄ spūscūs nō sūt rōnes fofales creatiōis rep̄-
 sic posuit scūs Thō. hūi⁹ p̄mi dist. x. q. i. vbi di-
 cit q̄ optunt p° p̄duci filiū mō nē: et spūscū
 mō libalitatē: vt p̄ hos q̄si p̄ rōnes fofales po-
 ftea creature pderent: p̄z o^m ex p̄clo. vñ dico
 q̄ si vniciū i dīnis eēt suppo^m sicut imagiati s; f-
 gētilēs q̄ adhuc posset res creare cū hēret oī
 pōm: nec mō ēt aliā nouā pōm afferūt p̄f: si-
 li⁹ aut spūscūs. p̄duct⁹. si. n. p̄ ipossibile eēt p̄f
 sol⁹ nō videt: qn posset se solo res creare. Et si
 q̄raf: q̄re igit̄ ē p̄duc⁹ filiū aut spūscū. an rez crea-
 tiōnē. Rñ. qz cōplec⁹ p̄duc⁹ itra anq̄z icipiat
 creatura: sic p̄tigēs p̄legē neciū. De h̄ apli⁹ i
 pñ⁹ scdi. Secda p°. nulla assistēte rōne sed
 poti⁹ nisi stāte dina pstitunt suppo^m. pba^r p°
 q̄ nō pstituant rōnib⁹ assistentib⁹: ego voco
 rōnē assistētē q̄ nō ē i deo: s; deo p̄s ē: sicut
 vñ nfm alfi q̄nis illud si eēt: eēt lōge p̄fecti⁹
 et p̄z sic. oē renocatū i p̄silio ecclie sufficēter
 fuocato et i scō agēte spū: rescidēdū ē vt falsū
 h̄mōi ē pō dñtū rōnib⁹ assistētib⁹ dinas psti-
 tui psonas. Igit̄ nō sic pstitunt. maior p̄z fāf:
 et h̄ a mgfo di. xxi. hūi⁹ p̄mi i vtute. S; mior
 p̄z vñ Silb. porretani vir eloq̄nissim⁹ h̄ac re-
 nocant i p̄cō remēsi: et corroboraf. nihil ē de
 us nisi sit i deo vel p cēntiā sit de^r: iste rōnel
 assistētes nō eēt p cēntiā de^r: p̄z: nec eēt in
 deo: qz soli assistēt igit̄ nō pstituit deum: et
 ita diuine p̄sone cōstitute p̄ has rōnes nō ef-

sent de^r. C S; pba^r scda po p̄sonis: qz rōni-
 bus insistentib⁹ pstitunt dina supposita. illud
 n. p̄rimo p̄sona pstituit q̄ ab alia eā distiguit:
 h̄mōi ē rō insistentē. igit̄ tali pstituit rōne. ma-
 ior p̄z ex eo: q̄ distiguit et pstituit eadē sūt
 p̄ncipia. Sed minor pba^r. in p̄sona. n. dina
 nihil est nisi absolutū et respectū: absolutum
 aut nō pstituit: qd p̄z: qz cōe ē trib⁹: ex eo qd
 dicit p̄fectionē simplr. si. n. i creaturis to^m p̄f
 tū sube: imo tota latitudo absolutoz dicit ali
 quā p̄fectionē: lz limitatā nō videt q̄ h̄ sit ne-
 gādū i dīnis: vbi p̄fecte ē absoluti rō: et ea q̄ sūt
 p̄fectiōis i creaturis sint p̄fectiōi m° i dīnis.
 Ex q̄ relingit rōni insistentē p̄sona pstituit. vñ
 nō q̄ ad hoc q̄ rō pstituat tria regunt. p̄rio
 q̄ insistent. i. q̄ itas sit. et iō rō assistēs nō psti-
 tuit. scdo. q̄ sit p̄tia: iō rōnes cōes nō pstitui-
 unt: itio q̄ sit p̄sona: iō spū actia nō pstituit:
 qz aduēt p̄f et filio id pstituit. Et si q̄raf quō
 p̄t rō eē insistent et nō denoiēt cēntiā i q̄ ē vt dī
 eadē ḡfāre. Rñ. q̄ illa rō nata ē denotare f̄m
 dñi. p̄posita sim: nō nām sic i creaturis: lz p̄f
 nitas q̄ dī h̄ p̄f sit in aia: nō tñ dī aia p̄f sed
 suppo^m. Sic i. p̄posito lz p̄finitas sit i cēn^a dī
 na: nō tñ ea dī p̄f eē nisi p̄dēte: quō nō loq̄-
 mur nīc. Et q̄ ihero op. mgfi Joh. de rip-
 pa eē falsam: q̄ posuit p̄sonas p̄ absoluta psti-
 tuit: maxie cū vbiq̄ nouū testm̄ eēt. et dī vbiq̄
 loq̄ de trini. sicut in illo. c. firmi. Et i illo dā-
 nam⁹. noiet p̄sonas noib⁹ rōis nō absolutis.
 Ad idē doctores sacri. vñ si in hac mā nō vi-
 camur rōnib⁹: vincat nos ecclie auctas: q̄ est
 maior oī ingenio. An aug. sup gen. ad lram:
 maior est sacre scripture auctas q̄ oīs hūani
 ingenij p̄pica citas. Quapp doc. subti. magis
 ad hoc qdāmō decliare videt doctor deuot⁹:
 doctor scūs: et ceteri de cōi tenēt o^m. itātū vt nē
 oīs dicat opinio. Et si dicat qd salomō inuita
 q̄ pstituit p̄ absolutū: et p̄f et filio ingt. n. in p̄-
 uerb. xxx. dic nomē ei⁹: et nomē p̄f ei⁹ si no-
 sti. Ex q̄. n. noiat patrē et etiā ip̄cite filiū et q̄
 rō nomē cor sig^m ē q̄ h̄nt aliud nomē: qz oē
 p̄blemma aliq̄ p̄suppōit certū: et q̄rit dubiū
 ex. vij. metha: nomē aliū nō videt nisi aliq̄
 absolutū. dico q̄ de et p̄f et filio h̄nt aliud no-
 mē et ineffabile auctētib⁹: q̄s. n. mor⁹ p̄t dina
 cēntiā cognoscē: qd est nomē cor: aut q̄r ḡ-
 gnet filio: seu q̄r ḡiat p̄f: nullus. nec oī illud
 nomē siḡre aliq̄ pstituti absolutū. Sūt alie
 auctes q̄s adducūt illi de opione oppō dī an-
 gu. et alijs doctozib⁹ sūt extorte iō dimittunt.
 Tertia p°. nocionib⁹ affirmatiuis nō nega-
 tiuis suppo^m dina cōstituunt. pba^r p̄clo. iā sup-
 po^m ex art. i. nocionēs eē rōnes. supposito ēt

ex p̄ce-
 luta: p̄-
 po^m p̄-
 pō f̄m
 politū
 aduen-
 cōstn-
 nū p̄f-
 nō dī-
 suppo^m
 p̄cludi
 assūptā
 q̄ nō ē
 tal illa
 hūani
 tur esse
 de do-
 tres dī
 cōuen-
 cū act-
 tba. dī
 politū
 nus cō-
 ligitur
 nō cōe
 sup illo
 oi creat-
 C S; b-
 iformet
 file. lz
 hois et
 scdo nō
 cū qdli
 maxie
 se: s; p̄
 q̄ p̄f: ut
 qd est ad
 p̄mitas
 dina sup-
 in cōf-
 eo q̄ ma-
 aut q̄n
 qz p̄f
 esset. p̄-
 ducēs
 apū q̄
 tñ. p̄dī-
 scēm dī
 suā qd
 mētūli

aspicit id ad qđ referit; s; etiā albedinē in q̄m
dat. Sic in ppositio: l; p̄ntas filiationem
aspiciat: nūlp̄lomin? etiā cēntiā diuinā aspiciat
iō nō currit ar^m. ¶ Ad tertiū nego añcedēs:
z qđ pbat p̄ r̄ich. dico qđ non dicit qđ possit
esse: led itēdū dicit qđ si ē impossibile ita eēt
qđ vnica eēt psona adpuc effe pfectissima.
Et hec de p̄nti qōne. ¶ Ex ista vō distinctiōe sic
de pcedēbus tres de mēte mgi capiunt
clūsiōnes. p̄p̄ia p̄ nomē p̄p̄tasi sane ē po
nēdū in sacris lris: z eo vtēdū. dicit p̄: qđ pos
sum? vti isto noie p̄p̄tasis in sacra theō. sane
hī hoc nomē intelligendo. Et deducit hec p̄
a principio distinctiōis vsq; ad illud. c. iaz de
p̄p̄tatiōib? p̄sonarū vidcamus. ¶ C s̄da p̄.
sacra p̄ntas ēz nociōis: z natiuitas atq; p̄
ce. dicit p̄do qđ he tres r̄lones p̄ntas. nati
uitas. z p̄ce. sunt tres nociōes diuinā p̄so
narū. Et deducit ista p̄do ad illo. c. iā de pro
p̄rieta. z ē. vsq; ad illud. c. hīc q̄rit quō dica
tur z ē. ¶ C tertia p̄. ver? fili? ē vnigenit? z fla
mē fundit? ē sc̄is sp̄s. dicit p̄do qđ p̄p̄tatiō
fili? dei ēz vnigenit? ei? z itia p̄sona ēz sp̄s sc̄s.
Et deducit hec p̄do ad illo. ca. bīc querit z ē.
vsq; ad finem distinctiōis.

Equit in tex. Sic qñ pñ: vtz pprie
tates zc. Sic sñt distinctio. xxyij.
huius primi. In qua postqñ mgr in
pcedenti distinctiõe ostendit qñ dñe
naciones pprie vocentur: ostendit qñ vario
noie vere appellent. Et diuiditur i tres ptes
principales: In prima hmoi notionu p coia
dat cognitio scz p pñtate: filiatione z pcel
sionẽ. In scda p ppria fit noiatio. s. p bñi. In
tertia per quada regulã inter ea. s. p distinctio
prima in pñci. scda ibi. Sic nõ est ptermittẽ/
du. tertia ibi. Et h est aduertenda quedã gñal
regula. Scda pte in diuisa manet: prima ps
in q notionu p coia dat cognitio: i tres par
tes diuidit. In prima qñt vtrũ cedẽ sint noci
ones que ab aug. z hylario in tex. tãgnũ. In
scda ostendit qñ semoto dubio cedẽ re firmiter
ponunt. In tñia ostendit qñ in mõ vere distin
guunt. prima in prin. scda incipit ibi. ad qñ si
ne piudicio alioz zc. tertia ibi nec tñ videtur
nobis zc. Et seqñ tertia ps pñtus distinctiõe.
Et hic ostendit quada gñaliss regula in q
postqñ notionu z cõi z i pprio facta ẽ noia
tio: nũc p regula: interea iterea dat distinctio.
z diuidit in tres ptes. In pria vñdica regula
ponit. In scda cõtra regulã clare opponitur.
In tertia alia regula dñctis elicit. prima i pi
cipio. scda ibi hic quicquid ai dicitur: deus de
deo zc. tertia ibi z est sciendum qñ scdũ zc.

21/xxvii

Circa quā qrit̃ t̃z ṽbali exp̃siōe a p̃
nali speculo originē filī? Et arguit
q̃ non triplici medio. ¶ Primo sic.
Nullū p̃stitutū duob⁹ p̃stitutiuīs in eodē or
dine p̃stitutū. sed filī dei diuina eēn⁹ z natū
tate cōstitutū. igit nō p̃stitutū ṽbatiōis seu ṽbo
cū sit a⁹ r̃fō: maior pz: qz si in eodēz ordie eēt
aligd p̃stitutū a duob⁹ p̃stitutib⁹: tūc aliq̃
tē p̃stitutū: quo nō exīte nīp̃l min⁹ eēt cōsti
tutū qd̃ ip̃icat. Sed minor p̃bat auctē aug
de fide ad petrū: z est in l̃fa di. xxvi. p̃p̃riū s̃
lius filij eēn⁹ qd̃ ip̃se nō genuit: sed qd̃ de pa
tris eē nat⁹ est. q̃ aut̃ alia sit r̃fō ṽbū: alia
natūritas. pz. qd̃ in brutis rep̃it natūritas: sed nō
ṽbū. i. d⁹. ¶ Scdo arguit sic. nullū ens rōnis
est per se realis entis cōstitutiuū. sed ṽbū est
ens rōnis: filius ṽo est p̃sona realis. igit ṽbuz
nō cōstitutū filiū. maior pz: qz ens reale nō de
pēdet ab ente rōnis cū fiñ Arist. ena diuidat̃
immediate in ens in aīa qd̃ est ens rōnis: z ens
extra aīam qd̃ est ens reale. Sed minor pz. qz
ois respect⁹ dei ad creaturā est rōnis. sed ṽbū
b̃mōi dicit respectū. vnde Aug. dcccxxxix. q.
lxvij. hoc nomē logos melius ṽbum intersta
tur q̃ rōnem: ṽt significet nō solū qū ad pa
trē est respect⁹: sed ad illa que per ṽbuz facta
sunt op̃atua scia. ¶ Tertiū arguit nullū pro
ductū ab aliq̃ cōstitutū nisi aliquo eoz en
p̃ducto. sed certū est q̃ eēntia nō p̃ducit: nec
iterū ṽba⁹. igit ṽbatiō nō est p̃stitutiuū prin
cipiū p̃sonē filij. maior pz: quod n. extrat possi
bile q̃ aliqd̃ det qd̃ nō h̃z. Sed minor p̃bat de
eē. certū est apud mgfm. dist. v. fz de ṽba⁹ p̃
bat. qz si esset p̃ducta aliq̃ p̃ducē p̃ducere: z
tristū querere ego de illa: z sic esset in infinitū
p̃cessus: qd̃ cūtant p̃hī. In o^m arguit auctē
Aug. ṽj. de trini. c. iij. eo ṽbuz quo filī. igit
eadē relatiō est filius z ṽbū sed filia⁹ cōstitu
tur: igit z ṽbo. ¶ In ista qōne ad alias p̃for
m̃ter sunt tres articuli. prim⁹ triū terminōz ex
positiuus. scdo triū p̃clonū positiuus. tertius
triū difficultatū iuxta tres p̃clones motiuus.
¶ Quid ad p̃mū artē^m. prim⁹ igit termin⁹ ē ṽ
bū: a ṽbo bas qd̃ ē dico cia. ṽñ illū extrat po
ticiū. ṽba dat oīs amās. Cū noto triplex eē ṽ
bū. scz f̃mociā. p̃hificū z theologicū. Ser
mō est ṽbū grāmaticū aut logy cū qd̃ Arist.
in p̃rio p̃arment. diffinies dicit: ṽbū est qd̃ cō
sistit t̃p̃e cui⁹ p̃res extra nīp̃l signat̃ est semp
nota eoz que de altero p̃ntur. Scdo est ṽbū
p̃hificū: z istud fz Aug. xv. de trini. ē triplex.
f. ṽbū vocale. ṽbū imaginatiuū z ṽbū mēta
le. z dicit Tho. in scripto hac diffictiōe. q. iij.

q̄ sic ordinant. Verbu. n. metale in nobis ap̄
prehedit in vli qd est sciendu. sed qbū imagi-
natiū applicat ad singularia qb̄ opationes
sunt singulariū. ⁊ vocale vbi excurrit ita q̄
imaginoz q̄ quasi fit qdā filogisti? in darig:
vbi metale vbi habet locū vli ⁊ maiorz af-
firmative: vbiū imaginatiū minorz ⁊ pticu-
laris affirmative. Sed vbiū vocale tenet locū
pticularis affirmative ꝑsonis. idē loquēdū
de negatiuo vbo in serio: ita q̄ tā vbiū voca-
le q̄ vbiū imaginatiū defervit vbiū metali.
In quo scda ps repñtā imaginis. f. filius dei.
vñ doctor subti. vbiū metale in hac distinctio-
ne in solone principalū ꝑme. q. diffiniēs dicit.
vbiū est actus intelligētīe pduct? a memoria
pfecta nō hñs ēē sine actuali cogitatioe vbiū
repñtans diuini. vbi hui? vbi lucido vbo oēs
tāgunt cāe. cāe. n. itrisce tūctio i hoc qd dē
act? itelli? pduct? vbiū. n. nfm sicut pamph?
idē doc. in suis tāgit qdlibet cōponit ex actu
intelligēti q̄ ē qdā abolutū ⁊ dictioe passi-
ua intelligēti: ita q̄ vbiū nfm metale nihil ali-
ud est. fm Scoti nisi notitia genita seu pdu-
cta. Ex q̄ p̄s q̄ vbiū nfm est vñi q̄ accū: qz in
suo pceptu includit res diversoz generum. f.
actū intelligēti q̄ ē qdā q̄ltas: ⁊ pductioe
nē passiuā que est qdā respect? in p̄sto passi-
uis. Scdo tāgit doc. subti. cāz est ciētē: qñ di-
cit? pduct? a memoria pfecta q̄ includit vñ pa-
tuit dist. iij. hui? p̄mi obm ⁊ p̄m: vñ Aug?
ix. de trini. dicit obm ⁊ p̄o pariñt noticiā. vñ
memoria dē parēs vbiū: vbiū dē parēs eius.
Tertio tāgit cā finalis. qñ dicit vbiū diuini? re-
pñtās. Quicqd. n. brissim? aug? in lib. de tri.
de vbo nostro locut? est ꝑpter diuini? vbum
locut? est. Sed dē tertio principalū vbiū theo-
logici: ⁊ istud est q̄ i diuisi p̄ona scda q̄ a sinu
p̄is pcedit. de q̄ Joh. i. vbiū caro factū est: ⁊
dicit ⁊ vbiū ⁊ fili? ⁊ imago. C̄ Moto tñ q̄ ista
tria differūt. vbiū. ymago ⁊ filiatio. vbari. n.
idē est qd dicit in mēte. oē vō qd dē ymago ē:
sed nō ecōtra. q̄ dictio solū est intelligēti? yma-
go etiam in alio large capiēdo. vnde apud
Dama. spūscūs dē ymago nō tamē dicitur
vnde eadē est. ꝑpietas vbum ⁊ dictio passi-
ua: oē iterū qd est ymago gignit nō econtra:
qz ymago solum est respectu viuētium: aut
actu: an: als nō sic filiatio. vnde ignis giat
ignē. qñ filio aut dei eadem est ꝑpietas ge-
neratio passiuā ⁊ filiatio. Secūdus terminus
est exp̄ssio: vnde notio q̄ ista tria differunt:
cōp̄ssio. exp̄ssio ⁊ ip̄ssio. q̄m̄ssio. n. dicit
dū vbi gratia pictoz sup̄ parietē picturaz po-
nit. vnde qñ ponit vbiū dei per im̄ssionē q̄

gnt a p
rū. Sed
inuicē
dict n
modi
sic fu
filr.
to q
cōcū
gnan
ducti
a sub
in sap
lulr.
id a p
cut et
lulr.
tribut
solū
ita q
pūll
¶ 2
pila c
tue a
in se
tellig
cupat
xru. f
bū et
dic iō
ebz n
villō
ti not
tali c
in fa
diū
tue c
o. re
mili
et not
in nob
v. ang
s. p
gl. i
30 me
tō ag
gite r
gru. f
z se f
dite
moz
tione
to. f

gnat a pfe ponit fbbi formali i pfe. qd nō ē ve
riū. Lōpessio vō dī qū aliq̄ diuerfap nāp ad
inuicē colligatur: qmō negi vbiū exire a pfe
Sed tertio dī expōitō r nīpīl de vi vbi aliud
dicit nīpī. pcessū a pducē: r tūc dī exiū ad
modū q̄ pictor expūit in tabula sculpēdo
sic suo mō semota impfctōe a pfe expūit
filī. ¶ Tertio termin⁹ est originari. vnde no
to q̄ ista tria differunt: originari pululare. r
cōicari. vñ loquēdo p pūe iter originās r ori
ginatū ē distinctio real. sic iter pducēs r pro
ductū cū capiat cōit. sicut dī passio originari
a subo: q̄ tñ nō sp̄ ab eo reali distinguit. de h
in supiorib⁹ di. iiii. arti. i. Inter vō pululās r
id a q̄ pululat solū exigit distinctio ex nā rei. si
cut est iter attributa r dīnā cēntiā q̄ ab ea pu
lulat. Scdo de diuinis nob⁹ vbi vocant at
tributa fructices iter vero cōicās r cōicatus
solū extat distinctio rōnis: idē enī scīp̄z cōicat:
ita q̄ oē qd originat pululat nō ē: ita oē qd
pululat cōicat nō ē. Et h de pmo articulo.
¶ Quātū ad scdm̄ arti⁹ sunt tres pclones.
pūa est de vbo nfo. scda de vbo diuino rela
tine ad vbatē vel dicentē. Et tertia de verbo
in se vt vñ fīm cōstituat. Pūa ē talis. oīs nī
itelligēdi act⁹ si a mēte pducat vbiū recte nū
cupat: pbat ista pclō. vñ aug. xv. de trini. c.
xxiii. fofata cogitatio ab ea re quā scim⁹ ver
bū est. Et q̄ igit q̄libet nī itelligēdi act⁹ p̄t
dici fofata cogitatio seq̄ ppo. Et ca. xxxvi
vbu⁹ nīm de nfa scia nascit. Et alibi vīso de
vīsiōe vīsiō. f. actualis de vīsiōe hituali. dixi
tñ notāter si a mēte pducat. vñ si in nobis to
talit̄ cāret de actū itelligēdi sicut forsan fe
cit in salomone vltra hitū scie: tūc nō esset v
biū: regit. n. sp̄ verbū nīm q̄ nfa mens elici
tiue cōcurrat. ¶ Scdo requirit q̄ sit de aliq̄
obo: vel se vel alio. ipossibile est. n. cē verbūz
nīpī: licū sit vt termin⁹: sicut extat ipossibile q̄
sit not⁹: r q̄ null⁹ sit. ¶ 3o regit multoties
in nobis q̄ tale vbiū gñcī p̄cipiēte volūtate.
vñ aug. ix. de tri. c. viij. vbiū amore p̄cipit dū
f. p̄cipit volūtas itellectui q̄ cogitet. r iō qdā
gl. sup̄ ecclīasticū. xvij. c. sic ordinauit p̄f ima
ginatiōis. vt pūo sit volūtas. scdo itellect⁹. r
3o memoria. Et reuera optiē dicit: nā i cogita
tōe acgrēda pō ipat volūtas itellectui vt co
gitet: r sic est pūma ps imaginatiōis q̄ p̄i cō
gruit: sicut imperiū. scdo itelligit itellect⁹
r sit scda pars imaginatiōis que filio attri
buitur sicut scia. tertio ex cognitiōib⁹ in me
morāia relucet r manet obz: r est finis cogni
tiōis: sicut spūfianct⁹. vltima ē psona diuita
tiō: s̄z dū in scia pfecti sum⁹ tūc ecōtra sit. naz

prima ps imaginatiōis est memoria. scda in
telligētia. tertia volūtas ex. x. de trini. seu pū
ma mēs: scda not⁹. tertia amor ex. ix. de tri
ni. ¶ Dixi vltim⁹ notāter. act⁹ itelligēdi in
pclōne r nō act⁹ itellect⁹. Quia vt ingt. doc.
subti. dist. xx. hui⁹ pūm. q. v. tā dictio actiua
q̄ passiva sūt act⁹ itellect⁹. nō tñ act⁹ itel
ligēdi: s̄z igit oīs noster act⁹ itelligēdi sit ver
bū qm̄ cōcipit cū dictiōe passiva: vt dicat act⁹
dict⁹ nō tñ oīs actus itellect⁹. ¶ Ex quo in
fero doctores solēnem veri transisse limites:
dicēdo solū verbū esse actū itelligēdi p̄f
ctū. imaginat. n. q̄ pūmo itellect⁹ nī pure
dī itellect⁹: r tūc obiectū in eū vt ipure pas
siuū sui ipūit simplicē noticiā: qua fortifi
cat⁹ itellect⁹ vt nā in se puerfas itēz noticiāz
ipūit declaratiuā seu p̄fectā r hāc so^m dic
verbū r nō noticiā simplicē pz o^m ex pclōne
tam enī not⁹ simplex q̄ declaratiua seu p̄f
cta verbū ē. q̄ enī dicit noticiā simplicēz so^m
gigni virtute obi obuiat August. ix. de trini.
c. iij. ex cognoscēte r cognito p̄f noticiā. lo
quit simplr aug. q̄ itēz dicit q̄ illa not⁹ sim
plex sit rō gignēdi noticiā declaratiuā: nō vi
det q̄ mīn⁹ p̄fectuz sit tota rō. gñandi magis
p̄fectū: aliogn n̄ remaneret nobis via cogno
scēdi deī p̄fectiōē creaturis rōne cāe. ¶ Se
cūda pclusio est de verbo diuo in ordine ad
dñtem: r est talis. so^m verbū in diuis p̄ diuī
nus loq̄tur. vñ aug. xv. de trini. nō dī verbūz
nīpī filī⁹ sicut nec donum nisi spūfianctus. Et
Anf. in mono. aptissimū est: qz nec ille cuius
est vbiū vbiū ē: s̄z q̄ p̄ hoc vbiū locut⁹ sit: pz i
ps. xliij. Eructauit ingt p̄ cor meū vbiū bo
nū. Et in ecclīasticū p̄nc. clarius sons sapie
vbiū dei in excelsis. vbi clare innuit q̄ ex fō
te sapie q̄ ē in p̄f vbiūz diuinū nascit. Et cō
firmat rōne. illud solū qd emanat mō p̄fecte
p̄formitatis ē verbū. s̄z sol⁹ filī⁹ ē h̄mōi. vñ r
huic attribuit imago. ex q̄ infero: q̄ in diuis
nullū est vbiū essentialē sic innuit 2o. f. r̄pti
sui hac di. q. iij. vbi dicit q̄ vbiū dī duplī. scz
cālr: r sic est cōc trib⁹. vñ notionalr: r sic est
scda psona q̄ dī filī⁹. Et addit: q̄ in diuis aliq̄
rōnes arguit distinctionē realē: sic p̄ntas:
alie nō sicut est rō opatiōis ad opantē q̄ so
lū est rōnis. sicut dicit de vbo. q̄ solū dicit re
spectū rōnis ad dñtem. sed ex pclōne pz o^m.
r breuit vbi de diuo verbo scriptura loquit.
e sacri antiq̄ doctores loquunt de ipso notio
nali: nō cēntialr. vnde agla Joh. nob̄ inuēs
apti dic. 3n p̄cipio erat vbiūz: r verbū erat
apd deū: r de⁹ erat vbiū. vñ r ipse in gōnis si
ne dicit q̄ sancti doctores vtunt cōiter hoc

iustus: immo est fallacia cōsequētis. Unde et ipse nō cōcederet istā pñtiam: paternitas in quātum paternitas nō dicit pfectionem. igit dicit impfectionē: qz i deo nihil est impfectū. vñ dico qz debebat sibi sufficē vnus bon⁹ ternarius: et nō addere istū quartū modū qz sim pñt est falsus vt malū haberet quaternarium. **N**oto secūdo qz negatio capis triplē s3 docto. subā. pñtis pñti. dist. xxiij. in solone se cūdi dubij s3 ne⁹ extra genus. ne⁹ in genere. et ne⁹ priuās. **N**e⁹ extra gen⁹ est illa que oēm negat entitatē: et nihil fundit⁹ ponit: de qz dicit in pmo pñti. de qz libet affirmā⁹ vel nēcio de nullo ambo simū. Scdo dicit negatio priuās: et ē illa que aliqd negat ab aliq: ponit tñ differūt tñ a negatiōe pñte: qz nō ponit aptitudinē. sic dicit pater ingenu⁹. **N**oto tertio qz differūt ingenu⁹ et innascibile. vñ noto qz ista tria se hñt p ordine: natiuitas. gñatio et pductio. Natiuitas. n. solū est viuētū: gñatio aut etiā nō viuētū subāz. vñ dicim⁹ ignez tñem gñare: pductio aut nō solū est subāz sed qualitātū: sicut dicimus caliditatē calozē pducere. nec loquor hic de imū intēcio nali: qz istō mō qualitates generāt vt obāuta qz oē qd nascit⁹ gñit⁹: nō ecōtra. oē qd gñit⁹ tur. pducit nō ecōtra: ita ordine ecōuerso ap positis negatiōib⁹ vt dicit innascibile ingenu⁹ et improductū. oē. n. improductū est ingenu⁹ nō ecōtra. qz angelus est ingenu⁹ nō tñ est improduct⁹. **N**e⁹ iterū ingenu⁹ est innascibile nō ecōtra: sicut ignis nō nascit⁹ nō tñ ē igēit⁹: ita qz innascibile est sup⁹ ad igēitū. Et hoc de primo articulo. **Q**uātū ad fm art⁹ s3 tres pñtiones. Prima ē de pñtitiuo pñtis pñtis scda qz lter se hñt innascibile et ingenu⁹ ad illud pñtitiuū. tertia de qñto. prima ē hec: pñtate format⁹ pñt pñtis diuina cēscet pñtitiuū. pñtis pñtis. **N**ūcūqz est aliqd cōe multior: ex se indeterminatū ad multa. primo adueniente dēfinitatiōe pñtis pñtis seipfam dēfinit si sit pñtitiuū ad pñtis pñtis: aut si ē impfectū dēfinit illo dēfinitate sicut videm⁹ i creaturis qz pñtis dēfinitatē gñia et spēs qz pñtis. sed oīa cēn⁹ ex se ē cois trib⁹ pñtis: et qdāmō idēfinita pñtis pñtis ē pñtis dēfinitatē nō sui s3 pñtis pñtis. igit et cōstituet primā pñtis pñtis. maior est manifestata. sed minor declarat⁹ ex. xvi. dist. i qua patet qz absoluta noia in diuinis nō s3 pñtis: ideo in patre nō sunt. pñtis nisi pñtis: spira tio actiua et ingenu⁹ et innascibile. certū ē at

qz spiratio actiua nō pñtis pñtis: sicut nec pñtis pñtis i intellectū. sed. pbo qz nec etiā ingenu⁹ nec innascibile nulla neg⁹ cōue n. t. alicui entī nisi rōne alicui⁹ pñtis pñtis. ex pñtis mo posterior. **I**ta. n. nō ē va hō nō ē alius: nisi qz hō est hō. et alius est alius. **S**i igit pñtis pñtis dicat ingenu⁹: oē qz sit aliqd pñtis pñtis pñtis rōne cui⁹ insit. hec nō sūt cēn⁹ et nō restat nisi pñtis: igit pñtis pñtis pñtis pñtis: et pñtis cōstituit pñtis pñtis diuina. et ita qdā rō et nō pñtis cōstituit primā pñtis pñtis. **E**x quo infero qz nō est dicēdū qz prima pñtis pñtis in esse pñtis pñtis relationē ingenu⁹ pñtis vel ingenu⁹ relatio. sicut inuit scis **T**ho. scripti sui in pñtis locis. in. xiiij. dist. q. i. xviij. dist. q. ij. Et. xviij. q. ij. de dono et alijs locis. **D**icit. n. qz cōstitutiū pñtis pñtis capi tri pñtis. vno. ingenu⁹ pñtis: et sic pñtis emana tionē diuina. aut ingenu⁹ rō. et sic seqz nec cōstituit. pñtis. n. fm rōne pñtis generat qz referat ita qz fm cū pñtis pñtis. scdo emana. ter. tio rō. **S**ed pñtis modū salua sp scitate. qz ab eo fm mētē doc. subti. si pñtis inquātū pñtis sit qd absolutū vel respētiū. si dica tur qz sit absolutū. ergo diuine pñtis cōstituti tur p absoluta qz ipse negat. dist. xvi. **S**i autē sit rō. igit pñtis ingenu⁹ rō cōstituit: qz ingenu⁹ pñtis: et pñtis est relatio: si hō dicat qz pñtis inquātū pñtis nō est absolutū nec respētiū dicit⁹ philosophus cui⁹ sui sequaces ipm asserūt pñtis fuisse imitato rē. **N**e. n. ens apud pñtis aut ē absolutū: aut respētiū. **S**eda pñtis. **I**nnascibile atqz ingenu⁹ in pñtis sunt fundamēta origis. pñtis pñtis. **I**llud ē alicui⁹ fundamētū vltimū seu primū a qz hū ē qd est accipit: fundata. n. a fundamētis capiunt qd hñt: sic similitudo ab albedine. sed ingenu⁹ et innascibile sic se hñt ad pñtis origis seu veri pñtis ad ipa igit rē. pñtis minor. pñtis. n. origis est cē a se: et a quo alius: qd aut dicit ingenu⁹ nisi nō ē ab alio: et etiā innascibile. vñ loquēdo pñtis ingenu⁹ qz innascibile nō dicit nisi qz pñtis sicut hū: qd dico primū signū origis. pñtis n. signū origis dicit et nō ē ab alio et a qz alius. **I**ngenu⁹ hō et innascibile solū nō ē ab alio. **E**t vltra qñ vnū habet respectum ad duo: et p respectū ad vnū cōstituit et nō per respectum ad aliud pñtis est respectus p que cōstituitur qz alius. **S**ic in pñtis pñtis pñtis cōstituit per respectū ad filii qui respect⁹ sicut p hoc qd dico a quo alius. alius sicut p hoc qd dico nō esse ab alio: et illa pñtis ordine nature ē in pñtis a quo alius qz nō esse ab alio: et ita. p

p^r intelligit^r pater et esse in primo signo ori-
 ginis q^{uod} ingenuus et innascibilis. ita q^{uod} est or-
 do iste. primo paternitas. secundo p^rimitas
 originis. tertio ingenuus et innascibilis. ¶ Et
 quo infero q^{uod} doctor deuot^{us} disti. ij. q. ij. Et p^r
 amplius disti. xxvij. q. ij. nō satisfecit v^{er}itati po-
 nēdo innascibilitatē p^rintelligi p^rmitati. inq^{ui}t
 enim q^{uod} primo intelligit prima p^{er}sona inasce-
 bilis. sedō p^rista q^{uod} innascibilitas nō dicit p^r-
 rā negationē sed quādā fontalē plenitudinē
 que est i patre: et pbat hoc octo medijs. Pri-
 mo autē magis antiquū ponētū hāc fon-
 talē plenitudinē. Sedō ex cōi opinione q^{uod} di-
 cit innascibilitatē eē p^rmi p^ris et nō eēt p^rmi
 p^ris si p^ria diceret nētionē: q^{uod} pueniret eēn^{ter}
 diuine q^{uod} nō est gēita: et spūscō q^{uod} nō ē genit^{us}.
 Tertio ex autē hylarij q^{uod} dicit patrē auctorē
 diuitatis. in. xii. de trinitate. Ista auctoritas
 videtur ei inesse inquantū innascibilis: et ita
 generat inquantū innascibilis: et nō inq^{ui}tū p^r.
 Quarto ex autē philosophi dicētis q^{uod} p^rin-
 cipia q^{uod}to sūt p^riora rāto potēntia nō ē autē
 p^rō sola negatiō: et ita o^{mn}is q^{uod} ista fontalis ple-
 nitudo quā noiat inascebilis dicit al q^{uod} nō
 nē. ¶ Vico q^{uod} pōt intelligi vna p^rpositio sola
 q^{uod} nō pōt si p^rmitas eēt p^r cū dicit relati-
 ue ad filiū. relatiua autē sūt filij. i. nāli intelli-
 gētia. pbat aliq^{ui}d. q^{uod} sic intellexerūt gētiles
 et ita illa erit inascebilis. Sexto q^{uod} videt q^{uod}
 oēs p^rietates diue ad vna diuā reducant p^r
 m^ualia nō videt nisi inascebilis. Septimo
 q^{uod} p^rmitas est cōicabilis creaturis: diuā autē
 inascebilis nō: q^{uod} ē p aliq^{ui}d cōicabilis: aliud
 nō videt nisi inascebilis. et ita pcedit. ¶ Et
 uo. q^{uod} idē est fm p^rmi p^rmi et p^ricipiū: tū dif-
 ferit rōne: nec inest patri p^rmi: q^{uod} p^ricipiū:
 q^{uod} fili^{us} ē p^ricipiū. igit inest p^rmi p^ricipiū: q^{uod} p^r-
 mi cū igit rōne p^rmitatis dicit p^ricipiū: rōne
 et inascebilis dicit p^rmi: videt q^{uod} inasce-
 bilis pcedat. Sed cū doctor deuot^{us} tota
 li rēnerētia hoc doctori subtili nō videt: nec
 etiā et credo videt verū. vt patet ex cōclōne:
 inascebilis. n. solū dicit negationē in. g^{en}e. et
 q^{uod} p^rmo dicit q^{uod} antiq^{ui} doctorēs dicūt i p^re fō-
 talē plenitudinē. dico q^{uod} ista fontalis plenu-
 do pōt d^{ic}e diuā cēntiā q^{uod} ē radix fructū d^{ic}a
 rī fm dyonisiū. sedō diuor noiu^{us}: et q^{uod} i p^re
 primo pululātio appropiat p^r ista fontalis
 plenitudo. nec o^{mn}is q^{uod} inascebilis illā fo^{rm}a: ma-
 dicat: sed bñ cōnotat. Et q^{uod} dicit sedō q^{uod} non
 eēt p^rmi tas p^ris si solū diceret negationē:
 q^{uod} cēntia diuā nō est genita iā patuit q^{uod} non
 dicit negationē eē gen^{it}us. sicut obijcit: sed bñ i
 g^{en}e que non puenit eēn^{ter} diuine. Et q^{uod} tertio po-

nit hylari^{us} autē in p^re nō est rōne inascebilis
 tak. vt p^r manifeste ex. xvi. dist. ca. hylari^{us}. s.
 p^rpter fecūditatē vtrāq^{ue} intellectiū et voluti-
 uā. Et adhuc hylari^{us} nō videt loq^{ui} nisi de p^rdu-
 ctioe fili^{us} p^r ex p^rnci^{pi} p^rntis distinctiōis. Nec q^{uod}
 q^{uod}to: q^{uod} p^r p^rincipiū est p^r p^rmitatē: et ita non
 sola negatiōe sicut obijcit. Et q^{uod} hoc obijcit q^{uod}
 gētiles intellexerūt vnu suppositū: nec tū p^rmi
 tatē: dico si gētiles hoc intellexerūt cōstitui.
 nō intellexerūt p^r inascebilis sed p^r aliq^{ui}d ab-
 solutū. Ceterū intellegebāt mō oppositū v^{er}-
 tatē: id nō est mirū si incōueniēs sequit^{ur}: quod
 sexto dicit q^{uod} o^{mn}es p^rietates reduci ad
 vna: q^{uod} videt inascebilis. dico q^{uod} nō est inasce-
 bilis sed p^rmitas vt patuit. Dico ad septi-
 mū fm doc. subti. di. xxvi. q^{uod} p^rmitas diuina d^{ic}-
 se est incoicabilis: s^{ed} hēat cōceptū vniūcum
 deo et creaturis. Ad octauū dico q^{uod} tā p^rmi
 q^{uod} p^rnci^{pi} ex quo sunt respect^{us} hnt aliq^{ui}d fun-
 damētū illud est p^rmitas que dicit p^rnci^{pi} re-
 spectu fili^{us}: et p^rmi respectu ad p^rmi quo ca-
 ret: nec p^rie rōne p^rmi inest sibi p^rnci^{pi}
 nec eōtra: sed ambo rōn^{es} p^rmitatē. Et s^{ed} p^r-
 cipū sit in filio nō tū q^{uod} fecū hēat p^rmitatē
 sicut in p^rde deo nō est p^ris. et sic p^r q^{uod} fūda-
 mētū ingenti et inascebilis est p^rmitas ori-
 ginis. ¶ Tertia p^r. Innascebilis seu ingēni-
 tū p^rime p^{er}one diue neq^{ue} esse cōstitutū. p^r-
 bat p^rlo. q^{uod} iā intelligit cōstitutū p^r p^rmitatē
 ex p^{er}one prima. Cōfirmat q^{uod} nullū positū
 cuiusmōdi est prima p^{er}ona diuā p^rstituit p^r p^r-
 uatiū: s^{ed} tā ingēniū q^{uod} inascebilis dicit ne-
 gationē ex g^{en}e: ex sedō p^{er}one igit et. Et hoc
 de sedō art^{ic}ulo. ¶ Quātū ad 3^m art^{ic}ulo iuxta tres
 p^{er}ones sūt tres difficultates. P^ria si p^rmita-
 te prima p^{er}ona p^rstituit et relatiua sunt simul
 nā quō pōt p^ria p^{er}ona fami pcedē. rūdet do-
 ctor subtili. hac distinctiōe. q. ij. q. sic cū simul-
 tate nature stat p^rioritas p^rfectiōis: sic hō et rī
 sibilitas: q^{uod} hō p^rfectior ē rī sibilitas: sic cū si-
 multate nāe stat p^rioritas origis. et de ista di-
 cit Aug. in li. de triplici hitaculo. cū crimi^{us} in
 p^ria videbim^{us} q^{uod} p^r filium pcedit origine.
 Ex. aug. in illo libello potius q^{uod} lib^{er}. q^{uod} par-
 uis ē qui intitulat de triplici hitaculo dei est
 iste parū ante finē libelli. tunc. i. in p^ria abdi-
 ta creaturari et ipsius inferni vidēdo dei vi-
 debim^{us}: tūc iustus manifestū erit quō de^{us} ē in-
 uisibilis et incorpali: sine initio sine fine. Et
 añ oia q^{uod}q^{ue} interest inter nasci q^{uod} ad filiū p^r-
 timet: et pcedē q^{uod} ad spūscū. Excepto q^{uod} vñ^{us}
 ex vno natus sit: alter ex duob^{us} p^rocessit. Et
 quomodo pater non p^recessit filium tēpore
 sed origine. nec spūscū actum. Et quō oia d^{ic}

vnū sunt in deo: excepto q̄ ad relationē per-
tinet. In sapia dei trinitas et eternitas nō so-
lū sunt vnū inter se: verū ēt nō sūt aliud q̄ sit
īpe de⁹ rē. **S**ecūda difficultas cū innascibile
et ingenitū sint nētiōes quō pnt ponit esse no-
tiōes. Rndit frater frā. q̄ ad notionē q̄tuor
regrunt cōditiones. prima q̄ iportet dignita-
tē. vñ q̄ iproductibilitas ad intra nō iportat
dignitatē nō dī nocio. Secūda q̄ sit cōe ad po-
sitiuū et nētiuū: q̄ aliq̄ nē est nocio: sicut ingt
ingenitū. alia passiuā sicut cetere gñatio et p-
cessio. Tertio regrit q̄ nō sit cōe trib⁹. ideo in
finitas nō est nocio. et hucisq̄ bñ dixerat. sed
vt suū malū hēat q̄ternariū et dimitat bonuz
ternariū: dicit q̄ q̄to regrit q̄ nō sit cois dua-
bus psonis. et ideo ingt: spiratio actiua nō est
nocio esse dictū p̄ vniteritatē magfor et ma-
xime p̄tra suū mgsz bui⁹ dist. q. i. in scil. vltimū
argumētū: vbi expresse pōnt spirationē acti-
uā nocio. Tertia difficultas. Si ispiralitas
sit nocio sicut ingenitū. Rndit doc. deuotus
q. vlti. hui⁹ dist. q. nō. q̄ includit in innascibi-
litate: q̄ vt dictū est in primo arti. innascibile
dicit q̄ oēm negat pductionē: ita spiratio/
nē passiuā. Doctor tñ subtil sub dubio relinq̄
re videt: aut q̄dā nō innuere q̄ sit nocio: et sic
eēt sex notioes. scz q̄tuor in p̄e: due affirma-
tiue. s. gñatio actiua et spiratio actiua: et due ne-
gatiue ingenitū et inspirabile. et tres in filio. s.
vna negatiua. s. inspirabile. et due positue. s.
gñatio passiuā et spiratio actiua. vnica vō in
scō spū. s. spiratio passiuā. Teneat ista via vel
illa teneat que tacta est dist. xxvi. q̄ sūt tñ. v.
et sic patet ad. q. q. s. p̄ nō genit⁹ nec ingeni-
to nec innascibili in eē p̄stituit. Et tñc ad ar.
Ad primū nego minozē. et qñ pbat q̄ p̄
est negatio q̄ affirmatio. sic p̄ hō intelligit
nō distinct⁹ q̄ distinct⁹. dico q̄ si hēt vitates
solū hz in hīs que sunt eiusdē nois: sicut disti-
ct⁹ nō distinct⁹. sicut essentia diuina p̄ itel-
ligit: nō pater q̄ pater. Sic aut de innascibili
et p̄nitatē: vt p̄. ideo nō currit argū. **A**d
scdm dico q̄ maior est vā qñ res p̄ respectus
ad aliud nō p̄stituit. sic nō est in p̄posito: q̄
p̄ p̄nitatē in eē cōstituit q̄ etia dī in minori
q̄ ingenitū nō dicit r̄sonē. dico q̄ imo hz nega-
tiue. vnde Aug. x. de tri. et est i lfa: nō recedit
a relatiuo p̄to cū ingenit⁹ dī. **A**d 3^m dico
q̄ eēntia diuina est nobilissimū cōstitutū: nō
solū p̄one sed triū. Et hoc sufficit. Et q̄ dicit
p̄nitatē coicat nō ingenitū: dico q̄ nō est p̄
maiorē p̄fectionē: sed p̄ repugnatiā ad crea-
turā cui repugnat q̄ sit: et non pducit. Et sic
patet ad. q. **E**t ista vō distinctione sicut ex-

pcedētib⁹ de mēte magfī tres capiunt cōclu-
siones. **C**Prima p̄lo. Altera nocio ingenitū
fert q̄ sit gignitio: nec flamē dī. dicit p̄lo: q̄
alia est in p̄e ingenitū nocio alia gñatio acti-
ua. et q̄ spūscūs nō dī ingenit⁹. Et ponit hec
cōclo a principio distinctionis vsq̄ ad illud. c.
Preterea q̄ri solet cū supdictū sit rē. **S**e-
cūda p̄lo. Esse simplr donat eēntia. dicit vā-
citer sacra theop. dicit p̄lo q̄ hz pater p̄nita-
te sit pater. et fili⁹ filiatione fili⁹. tñ tres p̄sone
sunt simplr diuina eēntia. Et deducit ab illo lo-
co. p̄terea q̄ri solz rē. vsq̄ ad illud. c. Sciēdū
quoz ē: q̄ sicut solus. **T**ertia cōclo. Nata
sapia dī filius. et imago sepi⁹ ponit vsia. dicit
cōclo q̄ qñ dī nata sapia intelligit filius: et q̄
aliqñ imago sigt eēntia. Et deducit ab illo lo-
co. Sciēdū quoz ē. vsq̄ ad finē distinctionis.

Equis in rex. Est p̄terea aliud nomen
multiplicē notās r̄sonē rē. **H**ic sigt
dist. xxix. huius primi. in qua postq̄
magister in p̄cedēti distinctione egit de ingeni-
ti nocio. Nunc in ista agit de principio seu
spiratione. Et diuidit in tres partes principa-
les. In prima dat principij multiplicitas. In
scda modo auxiliij claret auctas. In tertia la-
cri cōfortij tāgīt vnitas. In prima enim par-
te ostēdit quomodo hoc nomē principij mul-
tipliciter accipitur. In secūda illā multiplici-
tatē corroborat aucte. In tertia ostēdit quō
pater et filius vniciū principiū sunt scīp̄s. p̄ia
in p̄ici⁹. scda ibi. Et pater ab eterno principiū
est fili⁹. tertia ibi. deinde in eodē libro p̄ia oñ
dit rē. Et hec est diuilio p̄ntis rē.

Irea quas talis mouet titul⁹ qōis.
CAltri nomē principij cause seu ele-
menti ad diuina trāsserat. Et argui-
tur pro vna parte triplici medio.

Primo q̄ in deo sit elemētū: et q̄ sit aliorum
elemētū. In eo est elemētū in quo est mate-
ria: et id aliorū extat elemētū i q̄ vltia stat reso-
lubiliū reso. hz de⁹ est hmoi. igt rē. maior p̄
ex qd nois elementi. elemētū. n. est id qd p̄i-
mo stat in cōpositione: ita est materia q̄ dī
fundamētū nature apd Auerroym et vltimū
in resolutione. Sz minor pbat. **P**rimo q̄ sit
in deo materia. materia. n. de se dicit qdā
pōle cui libet enti: hmoi est ens qd in deo in-
cludit quidditatiue. est. n. in pō ad quālibet
formā. Sed secūda pars q̄ oia resoluatur in
deū. pbat aucte. p̄li. xxxv. p̄pōne vnūq̄q̄
perfectū est cū redit ad illud vnde exiit. oia
aut exiuerūt a deo. **A**poc. i. Ego sum alpha et
o principij et finis. Secūdo pbat q̄ in eo sit
cā ad intra et nō ad extra diuersorū pductorū

diuersi sunt modi. pducendū sed modus pro
ducendū ad intra est per modū eē. igitur nihil
pducit deus ad eē cāliter. maior p3. ex eo. n.
q3 spūscitū a sūo distinguitur diuersos argu
mus modos producendi. sed p3 minor aucte
Chrīf. dicentis: q3 in diuinis p3 est cā filij. Et
phus dicit i. v. methaphi. q3 cā d3 sicut pnci^m
ca. de p3m. s3 p3 est pnci^m filij fm m3m in
l3a. igitur est cā. ¶ Tercio af. q3 nec ad intra
nec ad eē sit pncipiū in diuinis. Q3is respe
ctus pncipiū arguit z dependētiā ad id ad
q3 refertur z prioritatē: s3 quo ad creaturam
in deo nulla est depēdētiā ad intra nulla pri
oritas. igitur nō d3 in diuinis nomē pncipiū.
maior p3: q3 pnci^m est relatio z ita relatiue
d3 ad terminū. z per d3s sine termino qui ē
creatura neq3 esset nec r3o sine extremis
ita ē pnci^m prius est pncipiatio. minor v3o
p3 p3mo q3 nō sit dependētiā in deo ad crea
turā: q3 summe necessariū a ptingēti nō depē
det. sed sc3o q3 nō sit ad intra prioritas: p3. q3
vnicū est ens eternitatis qui est mēsurā indi
uisibilis. ¶ In o^m af. z p3mo q3 sit ibi pnci^m
z ad intra z ad eē. vnde m3m in l3a: filius ad
spūscitū. spūscitū vero scitū nō d3 pncipiū nisi
ad creaturas. q3 aut ad intra nō sit cā. pbat:
q3 scdm Boetii^m in thopiciā cā est ad cuius
esse segtur aliud. In deo aut nō est aliud: sed
q3 sit ad eē. pbat p3 p3m in. xij. methaphi.
Entia nolūt male regi. vnus ergo pnceps.
Sed tertio q3 nec ad itra nec ad eē sit elemē
tū in diuinis. pbat: q3 sc3d3 p3m. v. metha.
elemētum est ex quo aliqd cōponitur p3mo
deus aut nec est in se cōpositus: nec alteri cō
ponibilis. ¶ In ista qōne sunt tres articuli.
primus triū terminoz expositiū. sc3dus triū
p3clusionum positū. Tertio triū difficulta
tum iuxta tres p3lones motiū. ¶ Quātū
ad primū articulum termini sunt pnci^m. cā.
z elemētū. Unde istos tres terminos simul
exponēdo. Moto fm Aucroym. v. metha. q3
se hnt fm sub z supra. Omne. n. elemētum ē
cā sed nō ecōtra. finis. n. est cā: sed nō est ele
mētum: q3 elemētum solum est in cā intrinse
ca. oīs itez cā est pnci^m sed nō e3: q3 locus
vñ exit motus est ipius pncipiū nō tñ cā.
vñ noto p3o q3 pnci^m solet capi tripl3. vno
mō rethorice. sc3do phisice. z tertio mō me
thaphisice. ¶ Pncipiū captum rethorice est
prima pars exordij que scdm marciatillum
in antiqua rethorica est o3b3eūis perspicue z
lucide p3ciens aīum auditoris aut attentum
aut docilem: aut beniuolū. Et in noua retho
rica d3. p3m: licet in sc3do rethorice aristo. p

beniū sit cōe tam pncipio q3 insinuationi.
Sc3do dicitur pncipiū phisice. z istud di
citur tripliciter. fm. n. p3m. v. metha. c. de p3
cipio. pncipiū d3 aut vñ res est: aut sit: aut
cognoscat. pncipiū igitur d3 respectiue: aut
ad cām agētez: aut sc3o respectiue ad cogno
scentem: aut tertio respectiue ad cām mālem
seu intrinsecā. si respectiue ad cām efficiētē:
vel per modū nature: sicut p3 est pncipiū
filij: vel per modū voluntatis: sicut pnceps
in poli3. Si v3o sc3do dicatur pncipiū per re
spectum ad cognoscentē: aut sicut res est co
gnoscibilis: sic est pncipiū simpl3: aut sicut
pōt a nobis cognosci sic est pncipiū quo ad
nos. Si v3o tertio dicatur respectiue ad cām
māles seu intrinsecā: aut illa mā nō manet
in facto: z sic est sicut in magnitudine vñ inci
pit motus: aut manet: z sic est sicut fundamē
tum in domo: ita q3 apud p3m sunt tres bina
rij acceptionis pncipiū. Sed tertio d3 pnci
piū theologicē: z hoc tripl3. vno mō essen
tialiter: z sic dicimus q3 tres p3sone sunt pnci
piū creaturā. sc3do personaliter. z sic dicit
aug⁹. q3 p3 est pncipiū totius deitatis. ter
tio d3 noionalr: z sic dicim⁹ spirationē acti
uam pncipiū spūscitū. ¶ Moto sc3do de cā q3
est: ad cui⁹ eē segtur aliud. vñ Auerrors p3
mo phicoz. comēto p^o. dicit: q3 fm cōsidera
tionem causaz tres cōsiderātur scie. Aliqua
n. scia quadruplex genus cārum cōsiderat. s.
mālem. formalem. efficiētē. z finalem sicut
phisica. Alia solum vnus genus: sicut mathe
matica que solum cōsiderat cām formalem
tertia. s. theologia seu diuina triplex gen⁹ cāe
cōsiderat. s. cām efficiētē. cām formalem et
finalem: nisi cōsideretur mā inq3tuz refertur
in primū opificēz. ¶ Moto tertio quo ad ele
mētum vñ elementum fm p3m. v. metha. c.
de elemēto. elemētum diffiniēdo. Elemētuz
est ex quo p3mo cōponitur in exite indiuisi
bili sp3 in aliam sp3m. ea ppter Alexander py
pateticus in primo phicoz. Tūc vñ quodq3
arbitramur cognoscere cuz cās illius cogno
scim⁹ z pncipalia vsq3 ad elemēta exponēs
dicit: pnci^a causas efficiētes: cās finales: sed
elemēta materiam z formā. vnde elicio ex. v.
methaphisice. q3 elemētuz d3 tripliciter. vno
modo logice: z isto mō termini sunt elemen
ta p3positionum z pncipia p3clusionum. sicut
hoc pncipiū de quolibet affirmatio. vel ne
gatio z de nullo ambo simul est elemētum z
pncipiū prime demōstratiōis vt late decla
rat in primo suozū posterioruz. Albertus ma
gnus z frā. de maronis tāgit iplicate p3lar⁹

.hui. q. i. Scdo dicitur elementum phisice. Et
 isto modo sz phm in scdo de generatōe sunt
 quattuor elemēta cuiuslibet rei gñalis. ignis
 aer. aqua. et terra. et dicitur isto modo elemētum qñ
 alimētum: qz ex eodē pho ex eodē nutrimur
 et sumus. Tercio dicitur elemētum methaphisice
 et isto quid dicitur superiores: sicut aialitas:
 suba: sunt elemēta inferior: sicut hois. leonis
 et ceteror. Et hoc de primo arti. **Quantus**
 ad scdm articulum sunt tres pclusiones. pñ
 de elemēto. scda de cā. tertia de prin°. prima
 talis est. nā elementalī nec ad intra nec ad
 ex in diuinit formaliter repta est. pbat pclo.
 primo q nō sit in deo elemētum. oē. n. elemē
 tum formaliter est alicuius generis. dicente
 Ar sto. in. v. methaphisice. c. de elemēto indi
 uisibili in exīte spē. sed deus non est in pñto
 nec aliqd eius. igit rē. minor ē mgsi. viij. dis.
 huius pñti. dixi tñ nō est elemētum forma
 liter. creata. n. oia in deo sunt triplr. vno mō
 per emīctiam in diuina essēa. scdo per exē
 plar in diuino itellectu. tercio virtualiter i di
 uina uolūtate. pbat scdo q deus nō sit ele
 mentū creaturaz. **Mine. n. elemētum in cre**
aturis: aut t3 locum mē: aut forme. sed dō nec
 est mā nec forma creature. igit. rē. maior est
 nota de seicū mā et forma totum cē dicāt cō
 positi: ex primo phicoz. Sed minor pbat.
 primo q nō sit mā: qz deus est sup oia maxie
 ens. mā sō inter entia infima. vñ Aug. in li.
 pfectionum. o dñe duo formast: vñū pro te. f.
 angelicaz nām. et aliud ppe nihil. f. mām pñ
 tiā. vii dō est quo nihil maius excogitari pñ.
 sed materia quo nihil minus. sz q nō sit for
 ma cōpositi p3: qz forma in cōposito h3 nām
 partis: et ita limitatōis: deus aut infinitus ex
 tat et imēsus. Et si obijciatur per illud oraciū
 antiqui poete: qd allēt apñs actiū. xviij. **3psi**
 etenim genus sum°. si igit genus t3 nām ele
 mēti ex pñto articulo. igit in deo cadit elemē
 tum. dico q genus fm **3porphirū** dicitur triplr.
 vno° pro eo q pñtur de pluribus differētibus
 spē sicut aial. et hoc mō in deo non est genus
 scdo dicitur genus vniuersaliūqz pñciū: et qz
 a deo vt a primo pñcipio cūcta cōdunt. isto°
 deus est genus nostrū. i. nostrum pñcipiū.
Scdo mō dicitur aliquor ad vñū pñciū: et ad
seimicē collectio: et sic nos sum° genus dei. i.
 creati seu pñti ab eo. et sic intelligit paulus et
 orati° poeta: et nō pcludit obiectio. **Ex cō**
clusionē eliditur error epyreor: qui pone
 bant dei componi ex atōmis et cē corpore
 um: licet nō videret: qz assumpserat nām cor

poream. sed nō qualitates sensibiles: vt tñgit
 marcus tullius in li° illo de nā deoz. **Elidi**
 tur scdo error stoicor qui vocabāt celos de
 os ex scdo de nā deoz. p3 falsum esse ex pclu
 sione: qz deus carz et mā et forma qd nō celus
 Tercio p3 error manicheor falsus: qui posue
 runt aias nfas educi de suba dei quasi d mā.
 vt h3 **3ero. ad marcelli** et anasichia. **Se**
 cūda pclo de cā. Et si ad intra in diuinit cā nō
 ponitur. Ad ex tñ efficiens et finalis cōcedit.
 p3 prima pars inter. n. cām et cātum semp est
 distinctio cēlis: ex topicis **Boetij.** cā. n. ē ad
 cuius esse aliud segtur. sz i diuinit tres pñone
 vñus sunt sube: vt habitū est supius. igit rē.
Ex quo elidit error arrij qui posuit verbuz
dei creaturā purā: et ita cāri a deo. Ex eodem
 eliditur error macedonij ponētis spñsāi cre
 aturam. Sed q sit cā efficiēs et finalis crea
 ture pbat vñica aucte sapientis **3rouer.**
 xvi. pp semetipm cuncta opatus est altissim°
 dum dicit pp se tñgitur cā finalis: sed dñz dicit
 opatus est: tñgitur cā efficiēs. Et si queratur
 vñū sit finis nfi: qz nos cōdidit. dico q nō. vñ
 si per impossibile ab eo nō essemus adhuc esset
 finis noster. vñ extat finis nfi inqñtum est sum
 mū bonū. qd bene tangit frater **3rac.** de ma
 ronis. v. dist. huius. q. r. viij. et. viij. vñ pprie est
 finis nfi per diuinas essētiā. sz cā efficiēs per
 diuinā voluntatē. pbat itēz ista pars. pño
 q sit cā efficiēs per phm qui in. viij. et. viij. phi
 sicor pcludit vñū mouens imobile: et hñc vo
 eat primā cām. in scdo et metha. et est vñū pñ
 cū efficiēs. Et in. xij. etiā vñū pñciū cō
 cludit: deū intelligens. q etiam sit finis p3 ex
 xij. metha. vbi dicit phs q mouet vt amatus
 et desideratus que motio est per modū finis.
Ex quo infero q mgsi nycolaus boneti nō
 debuit dicere in sua phia: pñcipiū dixisse de
 um solum se hñe in gñe cāe finalis. p3 ex pba
 tione pclusionis. Corroborat aucte **Auerro**
 is cōmētatoris phi in de suba orbis. c. iij. dicē
 tis: q corpus celeste nō idiget virtute mouē
 te in loco tñ: sed est virtute largibilitate i se et
 in sua cēnā permanētis eternā. **3^a 2° ē de**
pñcipio vs. et ad intra et ex in diuinit cōcedit
pñcipiū. q ad itra p3 3ob. i. In pñcipio erat
vbūm. i. in pñe filius fm glo. q ex p3 p Aug.
3pse. n. est pñcipiū a quo sum° ipse forma quā
sequimur: ipse bonitas quā expectamus. Et
 corroborat. vbi cūqz est ab a° accipe. ibi est et
 pñcipiū: sz tā due pñone diuine qz creatura ca
 piunt ab alio et: pñis creature ab alio i cēnā
 sed vñū et spñsāi ab alio in pñone. igit ē pñ

2
3

2. 2 pole

cipium in dinis. maior p: q: q: principii d: ad
 pncipiatu. s: minor pbatu aucte basilij i era
 mero. dicentis q: accipe esse est cōe tā verbo
 dei q: creaturis. vñ sic ordinat in dinis pnci
 pium. p^o est principii nō de pncipi: et hoc est
 p^r. scdo est principii: s: de principio et hoc fi
 lius. tertio principiatu de principio s: nō pnci
 pium ad intra: est spūscū. et postea siml
 tres plone vnici sunt creature principiu. Et
 si querat. vñ principii dicat vñuoce de deo
 vt est principii dinaz psonaz vbi et scispius
 et vt est principium creaturaz. Rñdit doctor
 subti. in hac dist. q: nō: q: enti reali et rōnis ni
 hil est cōe vñuocū: sicut nec ei qd hz esse sim
 pliciter: et ei qd hz esse fm qd: vt est hō viuus
 et mortuus. vel hō viuus et pictus ex diffiniti
 one equino. in anpñtis et exēpla textus. sed
 principii vt ē dei ad creaturas loquendo for
 maliter est solū ens rōnis: vt aut est pñs et fi
 lii: et spūscū ē ens reale. igi. Ex quo patet
 mgsim nycolaū boneti deuiasse: dicendo ens
 vñuocū in sue methaph. pñio lib. enti reali et
 rōnis accipiedo ens rōnis pro quodā cō de
 relicto ex ope intellectus: p: euz ens reale sit
 ens simplr: ens rōnis fm qd. Et hoc de scdo
 articulo. Quantū ad tertiu articulus sunt
 iuxta tres psonas tres difficultates. Prima
 est: quō pōt intelligi q: ds de nihilo: et non de
 se vt clari nū res pōderit vñuersas. Rñdit
 frater Egidius de roma in. viij. pñicoz. q: fm
 nobilitatē agētium in operādo minus exigit
 Sunt aut tres operātes. opans creatum per
 intellectū nū et deus: principiu aut. s: artifex
 creatus requirit vt opere ens in actu: sicut sa
 ber ferrū: carpētarius lignuz nū aut solū ens
 in pō. s: mām primā: ita cū prius mā prima
 nihil sit. Relingitur q: summus artifex de ni
 hilo poterit opari. Scda difficultas: q: ar
 guit in deo maiorē pfectionem: aut cā effici
 ens aut finalis. dico q: in deo eadē ē ifinitas
 diuinorū omnū per ydētitatē tñ loquēdo for
 malr: dico q: cā finalis arguit maiorē pfecti
 onē q: cā efficiēs: rō est. n. finis nñ per diuinā
 essentiā. Cā vō efficiēs rō est. n. finis nñ per diuinā
 aut diuinā est radix pfectissima a q: cetera pu
 lulant fm dyonisi. Tertia difficultas. vñū
 possit pcedi ista: pñ et fili: sunt idē principium
 spūscū. sicut ista: pñ et fili: sunt vñū principii
 spūscū: dico q: ista spira^a actiua q: pñ et filius
 spūscū dicunt pncipii spūscū pōt triplē pñ
 derari ad pñem et filiu: s: nō rōne sui: et sic
 pcedit a doctore subtili q: pñ et fili: sunt vnus
 spirator h^o pñmi dist. xij. q. ij. s: cā neget scñs
 Tho. scripti pñmi. dist. xi. q. iij. et dicat q: sunt

duo spiratores. Scdo pōt pñderari solum re
 spectiue ad spūscū cuius ē principii. et sic pñ
 et fili: dicunt vñū principii spūscū. Tercio pōt
 pñderari et respectu supposito: pñs et fili: et
 respectu spūscū sicut dñ dico idē pncipiu: et
 q: pñ et filius sunt duo suppo: s: nō ita pcedit
 pñ et filius sunt idē scispius principii: sic ista
 sunt vñū principii. Et sic pñ ad qōnē q: vñ in
 deo est nomē pñcipii: et ad intra et ex. nomē
 cāe nō ad intra s: ex: nomē vō elementi nec
 ad intra nec ex. Et sic ad rōnes. Cā prima
 nego minore. et ad pbatōnē qd primo dicit
 de ente qd est pō: et ita mā. dico q: triplex est
 pōle. methaphisicū. et logicū. et pñificū. ens
 est pō. metha. mā vō pōle pñificū iō non est
 simile. Et q: dicit scdo q: oia resoluitur in de
 um sicut in mām primā: scdm procli. ppōem
 dico q: est resolu^o in pncipia intrinseca: et isto
 mō resoluūt mālta in primaz mām vel re vel
 intellectu. ē et resolu^o in cām pñariā. de cre
 ata per cōtemplationē in deū referimus: et sic
 pfectius intelligunt. et isto mō resoluūt res
 in deum. Ista aut nō ē mālta resolu^o. Cā
 scdm dico ad auctem tā Chri. q: pñi q: alio
 mō vtāt greci noie cāe. alio mō nos. greci. n.
 hñt pro eodē cām et principiu: et ita sicut apō
 grecū cuiusmodi fuit chri. ista ē vera: pñ est
 principii fili: ita ista pñ est cā fili. nos vō po
 nimus dñam inter cām et principiu: q: cā a
 cāto semper distinguitur per essentiam: non
 sic principium a pncipiato. sed sufficit realis
 distinctio cuiusmodi est inter personas dñi
 nas: deo licet concedamus istā: pater ē pñ
 cipium fili. non tamen istam: pater est causa
 fili. Cā tertium dico. q: ad illud maioris
 in qua dicit q: omnis respectus arguit depē
 dentiam. dico primo q: est falsa. nā pater ha
 bet respectum ad filium in diuinis et tamen
 non dependet ab eo. requiritur enim distin
 ctio essentialis inter depēdens et illud a quo
 dependet. Dico secūdo q: licet creature dis
 ferāt a deo per essentiam: et ratio principij di
 cat in deo respectum ad creaturas: nō tamē
 est dependentia: quia dependentia solum est
 per ens reale. relatio autem dei ad creaturā
 est ens rationis. licet enim cognitum referat
 tur ad cognoscentem: non tamen dependet
 a cognitione: sed potius econ. ra. dico tertio
 ad minorem vbi dicitur q: nō est prius in di
 uinis: q: est vnica eternitas dei indiuisibil. di
 co q: cum ista stat et prioritas nature et origi
 nis: ideo nō currit argumētū. Et sic patet ad
 qōnem. Ex ista vero distinctione sicut de
 precedentibus tres capiūtur pclusiones. pñ

Spina
 no a
 thug
 2. 2
 deat

pñ et fili: sunt vnus spirator a doctore
 subtili gregorio a thōm negall

ma: pater est pater et genit: et pater et filius spiritus
sanctus. Dicitur pater quod tam pater quam filius quam spiritus
sanctus unus principium: hoc sit differenter: sicut
pater in littera. Et deducitur a principio distinctionis
usque ad illud. c. Et pater ab eterno principium.
Secunda pater. unus principium temporaliter est trisagium
non eternaliter. dicitur pater quod tres persone unus temporaliter
ter: et non ab eterno principium creature. Et de-
ducitur ab illo capitulo. Et pater ab eterno: usque
ad illud. c. Deinde in eodem libro patet ostendit.
Tertia conclusio. unus principium sancti spiritus
ritus sunt et solacium pater et genitus. dicitur
conclusio: quod pater et filius sunt unus principium
spiritus sancti. Et deducitur ab illo. c. demum in eo-
dem tractatu. usque ad tractatum.

¶ Equiv in ista. Sunt autem quedam que ex
tempore dicitur de deo tractatum. Sic signatur di-
stinctio. xxx. huius primi. In qua
postquam egit magister de his que deo perveniunt eter-
naliter. Hic agit de his que deo competunt tem-
poraliter. Et dividit in tres partes. In prima ostendit
qualiter relatio ex tempore de deo dicitur. In secunda
appropriatio personarum clare exprimitur. In ter-
tia ingens dubium ex predictis lucide oritur. prima
in predicta distinctione. secunda distinctione. xxxi. ibi.
preterea considerari oportet cum tres persone. iij. dist.
xxxij. Hic oritur questio ex predictis deducta tractatum.
¶ Prima item pars que est predicta distinctio. in
qua ostendit qualiter relatio de deo ex tempore de divi-
ditur in tres partes. In prima ostendit quod deitati
congruit relatio temporalis. In secunda quod in esse non de-
bit entitas accidentalis. In tertia in quo se-
dare potuit spiritus interminabilis. prima in princi-
pio. secunda incipit ibi. quoniam igitur ostendebimus: vel
finit accipere tractatum. tertia ibi. hic potest solui quod. Et hoc
est divisio totius distinctionis personarum.

c. Greca quod talis tractatum. Utrum deus ex tempore
ex parte sui ratione reali ad creatura referat.
Et arguitur quod sic triplici medio.
¶ Primo sic. Extrinseca ab eterno si realia igitur ratio
realis persona per quam finis extremorum nostrorum relatio non
cupat. sed probatur aliis. deus. n. est eternus. ceterorum
quod dicitur res sunt eterne cum de eis sit scia: et
scientia habet per se in primo posterius sit de im-
possibilibus aliter se habere et ita interea cum non
sint idem nascitur distinctio realis. et per personam rationem:
et cum quod semel in deo est semper maneat: sequitur
quod illa etiam in tempore ad creatura referat. Secunda
arguitur sic. deus ad res refertur ratione rationis. er-
go et ratione reali. probatur assumptum: quod deus per se
scit futuras: et ita habet sciam terminatam ad esse
cognitum rerum. et talis est respectus rationis. sed pro-
bat persona. quod mensurari debet ea que sunt in aliquo
iuxta eius nobilitatem unum sensitiua nobilior est

in homine quam in bruto: cum igitur deus supremum attin-
gat realitatis gradum: rationes in eo ad crea-
ta erunt maxime reales. Tercio arguitur sic.
¶ Hic relatio extat realis nisi producat aut actu
intellectus divini: aut creati. Sed in deo ad
creaturas est ratio non producta actu intellectus
divini nec creati. igitur est realis. maior pars quod
ratio rationis ab intellectu nominatur. habet minor proba-
tur. in contingentibus enim prior est voluntatis
divine determinatio: quam cam divinus intelli-
gat intellectus in illo priori divina voluntas re-
fertur ad esse volitum. igitur realiter. ¶ In oppo-
situm arguitur ante magister in primo littere: ubi di-
citur quod deus dicitur ad creaturas ex tempore non ratio-
ne: que sit in deo sed in creaturis. Si igitur
nullam ad creatura habet rationem. igitur nec reale cum
necesse superiori neget inferi. ¶ In ista questione
ad alias pariformiter sunt tres articuli. primo
trium terminorum expositum. secundus trium pater-
num positum. tertius trium difficultatum iuxta
tres personarum motus. ¶ Quoad primum ar-
ticulum termini sunt Relatio. realis: et temporalis.
¶ Quoad rationem noto quod primum qui rationem
a parte rei posuit fuit philosopho: ut refert Alber-
tus magnus super philosophum ad aliquid. unde casus ad
aliquid nominatur: dicebat: quod ad aliquid sunt que
cumque hoc ipsum que sunt aliorum ducunt vel quod
libet aliter ad aliud. Ceteri autem precedentes: ut
zeno et socrates ea ponebant non esse. deinde
ab aristotele. est relatio nominata: a nostris postmo-
dum habitudo. ubi ratio potest considerari tripliciter.
uno modo a parte fundamenter: et hoc in esse si-
cut alia accipitur. secundo in suo esse quod dicitur. habet
n. genus et differentias: sicut predicata cetera et
sic dicitur ad. tertio considerat respectue ad suos
terminum: et sic dicitur aliud: et hec tanguntur in
cuius rationis diffinitione quoniam deus ratio est ad aliud
primum in primo secundum in secundo. et tertium in tertio.
¶ Notandum ulterius quod ad terminum istum quod sunt
tria ad invicem abstrahenda. s. ratio. respectus: et ha-
bitudo. Hic. n. relatio est respectus: non econ-
tra. ratio. n. apud aristotelem. est primum primum de decem
¶ Respectus autem est quidam cōe tam ad rationem
que est primum quod ad sex principia. ubi doct.
subtilis. iij. li. dist. i. dividit respectum in respec-
tum intrinsecum advenientem quem vocat ratio
nec et extrinsecum advenientem quem vocat sex
principia. Omnis item respectus est habitudo
non econtra. unde ponimus habitudinem dis-
finitam ad diffinitionem: non tamen proprie respec-
tum. magister franc. de maronis sui con-
fatus. dist. xxxix. q. i. articulo. per addit quartum
scilicet relatum. et dicit quod ratio abstrahit a
relativo: sicut causa formalis ab eo cuius ex-

eat causa. vt album ab albedine. sed salua sua reuerentia quartū apponit frustra aut apponere dicitur et quantum. relatio. n. fm doctore. dist. v. q. i. h3 triplicem abstractionis modum. scilicet a fundamento. a subiecto. et in primo genere. Si igitur vult loqui de abstractione tam in genere. primo: tunc extra genus debuit non solum abstrahere a subiecto sed a fundamento vt primo dicere relinquitur. secundo relatiuitas. tertio ratio. quarto respectus quanto hitudo. Si autem voluit artificiose. pcedere et abstrahere in genere. primo. debuit tacere de relatiuo et incipere in ratione: et tribus. scilicet ratione respectu et hitudine esse pcedere. ¶ Sed terminus est ratio realis. Unde notum ex locis variis doctoris subtilis qd ad rationem realem tria requiruntur: primo qd extrema sint in actu: et ideo si capemus duas qd dicitur separatas ab eis extrinsecis: h3 haberent esse essentie: qd carent esse extrinsecis: non haberent inter se distinctionem realem. Secundo requiritur qd extrinsecis sunt distincta: et ideo secundum Aristotelem. quanto methaphisice eundem ad se non est relatio realis. tertio qd nata sit esse inter talia extrema: ideo dei ad creaturam nulla extat relatio realis: qd deus non est natus sic referri ad creaturam. Et si queratur: quomodo scietur quoniam talis inter talia nascetur extrema. dico qd quoniam talia sunt in ipso ad aliquod tertium: sicut oia creata ad complementum vniuersi: non sic deus: immo stat super vniuersum. ¶ Tertius terminus est tempus: vnde tempus dicitur tripliciter. vno modo vt pertinet omnem mensuram durationis sub eternitate tunc eundem. scilicet tempus proprium dicitur. et sic dicitur quidam glossa. super illud Genesim. i. In principio creauit deus celum et terram. In principio. i. nunc tempus. Certum est autem h3 Augustinus. primo libro contra manicheos: qd prius non dicitur esse celum quam angeli. secundo dicitur tempus vt est mensura tamen motus primi mobilis: quod cuiuslibet mutationis: et sic accipit ab Augustino. super Genesim. ad istam vbi dicitur qd deus mouet corpora per tempus et locum. spiritus vero per tempus solum certum est autem qd volitiones angelorum non mesurantur motu primi mobilis. sed tertio dicitur tempus vt est numerus motus primi mobilis et posterius: et sic est mensura primi mobilis secundum philosophum. vnde philosophus. pericor. et est secundum magni aristotelis boneti quidam respectus fundatur in motu primi mobilis: et terminatur ad eternitatem primi motoris: tamen qd secundum eundem tempus formaliter est quidam respectus: h3 multum quassitas. Et tantum de primo articulo. ¶ Quarta ad secundum articulum sunt tres conclusiones. Prima de relatione rationis. scilicet de ratione reali. tertia de denominatione dei per rationes in creaturis fundatas. Prima est qd nouum respectum rationis in deo creature ad eum non terminatur. probatur per conclusionem: nam si per respectum aliquem rationis nouum: crea-

ture terminarentur in deum: aut ille esset factus ab intellectu creato: aut increato: h3 nec sic nec sic. igitur declarat minor. primo qd non per respectum creatum ab intellectu creato. nam si hoc sequeretur qd destructo intellectu creato. cetera res non terminarentur in deum quod est manifeste falsum. Sed de deo patet: nam si modo. produceret deus intellectus aliquid esse cognitum seu ens rationis: cum illud ens rationis de nouo esset in eo: quod et cognitio ad extra non terminatur: sequeretur mutationem esse in eo. Confirmatur: qd dato per impossibile qd ens primum non intelligeret: adhuc res terminarentur in eum. vnde dico qd res referuntur in deum non ratione alicuius noui respectus: sed sub ratione absoluta. modo. n. relatiuorum quo creatura ad deum refertur est de tertio modo relatiuorum. vt dictum est dist. iij. in de vestigio. et iste differt a duobus primis: quod in duobus primis est pueritilitas: in isto non sicut scilicet relatiue reali ad scibile refertur: non e contra. scilicet scibile illa terminat relationes sub ratione absoluta si sit absolutum. sic deus sub ratione absoluti quicquid terminat creature rationem et est simile in. ix. methaphisice. po. n. diffinit per actum non in quantum actus refertur ad potentiam: quod tunc etiam diffinitur per potestatem: et esset circulus: h3 potestatem que est relatio terminatur ad actum sub ratione absoluta. sic in pposito. verum est tamen qd istam rationem absolutam. scilicet diuinam essentiam pcomitantem rationis respectus. sed isti non sunt noui sed eterni in mente diuina: et terminantur ad esse rerum cognitum. Et isti possunt distingui in triplici modo: h3 qd mens diuina potest creaturam tripliciter apprehendere. primo modo vt sunt creabiles. secundo vt creatur. tertio vt creata sunt. primus respectus rationis est ab eterno in deo: et per eterno quod ab eterno non ruidet in intellectu diuino res creabilis in esse ideale. secundo et tertius sunt in deo ab eterno: h3 non per eterno: quod repugnat creature qd sit eterna: et extat exemplum: ab eterno primo signo nature intellectus deus animam creabilem. i. secundo signo creari h3 non per eterno. in tertio iam creatum et per primo dicitur deus creatum. sicut creatura creabilis. per secundo deus creatus. per tertio creator: et differt isti respectus sicut esse cognitum. ¶ Ex quo infero: qd doct. solennis scripti sui hac distinctio ne deuitauit: dicendo eundem esse respectum formaliter in deo in quantum est creatiuus creans actum: et priusquam creauit: patet ex probatione doctorum omnium. Et corroboratur: qd eidem rationi eadem corollaria semper ruidet ratio. cum igitur creabilitas sit corollum creatiuitatis si creatiuitas sit eadem ratio cum illa qua dicitur creata: et creabilitas cum creatiue passiva: et per consequens sicut res ab eterno sunt creabiles: ita et create: quod est manifeste

ite falsum. Et si queratur ex quo habebat ab
 eterno de respectu quo intelligebat creatas
 res: licet non pro eterno quare non dicebat ab
 eterno creator. dico qd ad hoc qd dicat creas
 seu creator: non solum exigitur ille rationis respec-
 tus sed opz qd terminet rationem creature crea-
 te: et hoc non fit nisi ex tempore non de creator ni-
 si ex tempore. Et si dicat, si modo de terminat illuz
 respectum creature et prius non terminabatur: igitur
 mutat. dico qd non est ex parte dei muta^o. sed ex
 parte creature. Sicut si modo diligat deus: et pri-
 us non diligebat: tota mutatio in voluntate mea
 est non in deo. sic in proposito. Sed forsitan dice-
 ret aliquis: admittitur vs qd producat deus in
 esse derelicto qui est qdam praxis rationis. dico
 qd siue sic non terminat: nec fructi-
 ones nec esse creature sub tali respectu: sed sub
 ratione absoluta. **Secunda conclusio.** ratione reali nisi
 funditus creatura referat ens primum proba-
 tur conclusio: supposito ex aug. qd quicquid est in
 deo sit deus. arguo ratione doct. subtili. tacta in. viij.
 dist. q. vlti. arti. iij. nullum ens summe necessari-
 um quacumque facta mutatione circa aliud potest
 desinere esse. sed deus est summe necessarius. igitur
 quacumque facta mutatione circa aliud non
 desinit esse. si si haberet rationem realem ad crea-
 turam: desinente creatura desineret esse ratio: cuius
 dependeat in esse a termino sicut a fundamen-
 to: et desinente ratione desineret esse deus: igitur
 nequit referri ratione reali ad creaturam. Idem
 probatur secundo per simplicitatem: quia summe sim-
 plex deus esse absolutum maxime et in compositum
 nequit referri. probatur per infinitatem: quia ens
 omnino deus includens perfectionem non deus ha-
 bere tantam connectionem cum entibus imper-
 fectis quod per relationem realem ad eadem refe-
 rat. Et si concludant iste rationes qd a doctore non
 capiuntur. p. q. sine causa cas inficiatur. Franc. d.
 maro. q. ij. huius dist. ar. i. Dicit. n. qd p. de sum-
 me necessitate non concludit: istas rationes et sub ratione
 eternitatis: quia inquit non est probatum inconueni-
 ens. qd ratio in deo de nouo adueniat. hic dico
 qd si non sit notum inconueniens de ratione rationis:
 est tamen notum de ratione reali. de qua in loco pre-
 dicto loquitur instanti qd nullus sapiens prior
 hoc posuit quoniam non uenit. dicit secundo qd secunda non
 concludit de simplicitate: quia ratio talis si deo ad-
 ueniret non componeret: cum deus sit summus
 actus: et ita non in potest. Ad idem de ista ratione: esse
 n. rationis ex primo articulo est qd sit in: et ita si ad-
 ueniret suppositi deo esset in deo. et hanc ex parte
 dei non esset compositum tamen ex parte relationis:
 nisi forsitan assisteret: sicut dicebat Gilbertus
 poiretani de rationibus originis. vel caperet i

esse suppositi: sed non loquimur de miraculis dei
 Dicit tertio de infinitate quod est magis ad omnia:
 quia si non habet conexiones cum vniuerso. igitur est
 sequestratus et distinctus ab vniuerso. et seque-
 stratio et diuisio dicitur rationem. dico cum sua reue-
 rentia imo dictum suum est contra ipsum: ipse. n. di-
 cit in eodem articulo: qd vna predicationis requisita
 ad relationem realem est ut non repugnet vni hi-
 tudo ad alteram. Si igitur repugnet deo habere con-
 nexionem cum vniuerso: et per prius refertur. p. qd non
 est ad omnia. et qd arguit de distinctio et seque-
 stratione. dico qd hoc ita est: si ipse sicut p. me: quia
 non ponit rationem realem in deo ad creaturam.
 tamen dico qd talis distinctio et sequestratio habet esse
 reale sunt in creatura: et terminantur in deum: et
 sic deus de distinctus sicut in rationibus rationis
 a cognitione platonis qua cognouit deum: de
 deus cognuit. **Tertia conclusio.** hanc creatura
 rationibus deus summus non refertur. probatur conclusio
 quia forma denotat id in quo est hanc relatio crea-
 tura est in creatura non in deo: igitur refertur crea-
 turam et non deum. Confirmatur: quia vs inconueni-
 ens ponere fundamentum rationis: ut puta po-
 tentiam creandi in deo: et tamen in illo fundamen-
 to non possit fundari ratio. **Ex quo infero qd do-
 ctor venerabilis varro non debet dicere qd
 creatio actio: quia deus creator est in crea-
 tura non in deo. et confirmatur per illud. iij. philosophico
 ratiocinio actio est in passio. p. ex conclusione qd non:
 satis per eundem dicere qd creatio actio sit in
 creatura: et quod dicit de. iij. philosophico intelligitur
 terminatiue. i. actio agens terminatur in pati-
 ens. Et tamen de secundo articulo. **Quatum ad tertiam
 articulum sunt tres difficultates.** Prima est
 utrum eodem modo res create in primo ente ter-
 minantur. dico qd non. vni secundum beatum thomam. quo
 ad prius sunt tres res dicere: esse viuere: et intelli-
 gere. Et sic terminatur in deum per durationem. vi-
 uere per operationem simplicem. sed intelligere per
 fructum finem quod perfectam cognitionem dilectio
 sequitur. dicente aug. verbum est eius amoris no-
 tius. **Secunda difficultas est:** utrum deus possit
 assumere unam rationem realem in potentia sup-
 positi mediante qua ad creaturas refertur. hic
 dico tria. primum est: qd non possit talis rationem
 realem in potentia suppositi assumere: quia repu-
 gnat rationi: esse. n. suppositi est substantiarum
 secundo dico qd posset in potentia individui: si
 cut potest sustentare accis absolutum: sicut p. in
 sacramento altaris: sic posset respectum cum deat
 esse in eis. Tertio dico: qd cum dato adhuc
 deus illa ratione non refertur realiter. cuius ratio est:
 quia in confectione potentie exigitur illud quod coi-
 cat primo coniectanti conueniat: sicut quia homo deo**

vnitas dicitur mortuus: ideo deus dicit mortuus: rlo dō nō refertur: qz esset pcessus in in finitū: iō nō posset dici deus ca referri. **C**Ter tia difficultas. vtrum dñi dñs est cognit⁹ aut dilectus a nobis: per eē cognitū aut dilectus referat. dico hic q loquendo pprie est solum denoiatio extrinseca: nec aliqd in deo ponit eū aut cognosco: aut diligo: s totū in mente s. tam dicere qz dici que sunt due praxes intē tionalis. Et sic pz q. d. q. q. v3 nulla ex pte sui reali rone: ex tpe dñs ad creaturas referat. Et tunc ad arg⁹. **C**Ad pūmū: nego aīis: z dico tria. **P**rimo q esse quidditatiū nō est eē rea: le qd requiritur ad relationē realem. **R**equiritur. n. esse exst⁹. scdo dico q nō terminatur co gnitio dei in tales quidditates nisi mediate: sed in eē cognitio seu ydeali. **T**ertio dico q ni hū quidditatiū fm mētē doctoris ē ab eter no nisi de⁹. de quo. xxxvi. dist. Et cuz dñs scia ē necessari⁹: dico q necessaria sunt in esse cō gnito seu ydeali nō alibi. **C**Ad scdo dico: pū mo ad aīis q non refert deus rone rōnis ad res scitas qz cognitio d i. pducit in eē cogni to res. z ita terminatur ibi. de quo. xxxv. dist. dico et ad pñam q non valet. v3 est. n. q in his que dñt perfectionē fm nobilitates sub i nobiliora sunt z pfectiora: s pñā relationis nulla dicit pfectionē. iō non est simple. **C**Ad tertū dico: q oīa pō supra se conuērsua pōt eāre rsonem rōnis nisi capere s trictē relatiō rōnis: qd hi nō o3. hūmōi aut est volūtas. qā diligit se z amat se. Et h d gōne. **E**x ista dō distinctione sicut de pcedētibz de mētē ma gistri tres capiunt pclusiones. **P**rima pō est ex tpe dñs deus refugit: ita sentit esse similiū dicit pō q talia noīa de⁹ refugit. creator. zc. dicunt de deo ex tpe. z deducit a pñcipio di stin. vsqz ad caplm illud. quō ergo obtinebi mus. **S**cdā pō. v mē dei nullo accidēte for mas nec ei subicit aī. dicit pō. q nullū accīs est in deo. Et deducit ab illo caplo. quō ergo obtinebimus. vsqz ad illud. c. hic pōt solui qd superi⁹ zc. **C**ertia pō. spūscit⁹ qui est do nabilis ad dātes penitus est referibilis. dicit pō. q spūscit⁹ qui dñ donū referit ad patrem z filiu qui ipm dant. Et deducit ab illo caplo hic pōt solui qd zc. vsqz ad finē distinctionis Equitur in textu. **P**etereā pñde rari opz cum tres persone coequa les zc. **H**ic sīgnt. xxx. dist. huius pñm que ita cōtinuatur ad pcedē tes. **I**n qua postqz in pcedenti distincōe oī dit mgt qliter ex tpe relatio de deo dñ: nunc oīdit quō appropriatio psonaz clare expri

mitur. z partit in tres ptes. **I**n pūa in cōi ser mone appropriatio pō exprimitur. s. quid sit equalitas z similitudo. **I**n scda hylarij teno re appropriatio ingens apponit. s. eternitas patri: spē: imagini: vsus numini. **I**n 3a aug. vigore pō clara pcludit. s. veritas pñ: cālitās hō cō: o3 spūscit⁹. prima in pñc. scda ibi. nō est hic ptereundū q illustris vir hylarius. ter tia ibi. illud etiā sciri opz zc. prima pte ma nente indiuisa. scda pars in qua hylarij teno re appropriatio ingens apponit. diuiditur in tres. **I**n pñā explanat hylarij dōcta sīg. **I**n scda declarat nō esse ppria sed appropriatio **I**n tertia pñmatur ppria quibus sit eē posi tio. scda incipit ibi. nō. n. fm pñmā in exposi tionem. ter ia ibi ppria igit psonaz in predi ctis ē bis. **E**t sequitur illa particula. **I**llud et sciri opz in qua aug. tāgntur appropriatio. z par titur in tres ptes. **I**n pñā suo in tpo donat patē vnitas. **I**n s dō semoto dubi⁹ ē filio eq litas. **I**n tertia oīdit q spūscit⁹ est munus. donia. concor. z caritas. scda incipit ibi. **H**uc videamus qualiter cālitās dicat eē in filio. 3a ibi. q aut in spūscit⁹ zc. Et hec est zc.

Irea quā talis zc. vtrū patri eter nitas. ymagini spēs. z vsus numini debite approprient. Et af q nō tri plici mē. **P**rimo q eternitas nō debeat pñ attribui arguit sic. **I**lli debet eter nitas attribui cui pfectē rō puenit eternitatis sed spūscit⁹ est hūmōi z non pñ. igit zc. maior pz. sed minor pbatur. eternitas. n. p3. **A**d oem v. de pñc. est interminabilis vite simul tota z perfecta possessio. qñ aut intelligo solum pā trem: nō suppo spūscit⁹. qñ autē intelligo spūscit⁹: tñm z pñem z filiu suppo: z ita totā tri nitatē vñ inuuit in lō. de spūscit⁹ Amb. z ita sibi d3 appropriari eternitas. **S**cdō af sic q non debeat ymagini seu filio spēs attribui vbiqz nullū genus ē: nulla spēs est. sed i di uinis nullum extat genus. igit zc. maior pz: q spēs fm porphirium in suis pñagogis sub alligto ponit genē cō de spē. S3 minor pbat per mgtm. viij. dist. huius ca. q aut in nā diu nitatis zc. vbi a mgtō pñdicata artis dya a diuina remouētur eē. **C**ertio af. q numini s. spūscit⁹ non d3 vsus attribui summo bono pñet fruitio nō vsus: sed mun⁹ seu spūscit⁹ est summū bonū. igitur numini pñet fruitio nō vsus. maior pz per aug. ē etiā in pūa dist. **R**es quibus fruendū est sunt pater z filius z spūscit⁹. vti dō est eoz q in diuina referunt. Sed minor pz cuz spūscit⁹ vnus sit eēn cū patre z filio. **I**n oī arguit auctoritate hy

laris: et hinc in littera que talia tribus appropriat personis. vñ dicit eternitas patri: ymagini seu filio spēs: mñm. i. spūs scō vsus. **C** In ista qōne ad alias pariformiter sunt tres articuli primus triū terminorū expositiuus. scōs trius p̄clusionum positiuus. tertius triū difficultatum iuxta tres p̄clusiones motiuus. **Q**uo ad p̄mū articulū termini sunt eternitas. spēs et mñm. his suppositis que de eternitate dist. ix. dicta sunt. hic dico: q̄ eternitas est quidaz diuinorū modus quo oīa in deo entia eterna dicūt sicut necessitate necēia. **N**oto tñ dimisso modo capiēdi eternū per accēs et metaph. q̄ eternū apud diuinū alex. d. bal. iij. p̄e sum me sue. pte. ij. in mñ sacrificiorū capitur. triplr. pp̄e. cōter. et fm quid. **P**o: op̄e rursum triplr. pp̄issimē magis. pp̄e. et minus. pp̄e. **P**o: p̄issimē d̄r eternū cuius nō ē finis nec principii duratiōis aut stabilitatē: et sic solus deus d̄r eternus: et sic capit hīlarus eternitatem vbi eternitatem appropriat p̄fī. et de ista eternitate d̄r Eccl. xviij. Qui ruit in eternūz creauit oīa simul. **S**cōdo d̄r magis pp̄e qd̄ h̄z principii sed nō finē in duratiōe vel stabilitate. et sic d̄r vita eterna. **J**oh. xviij. hec est vita eterna vt cognoscant te deū et quez misisti iesum xpm. **T**ertio d̄r minus. pp̄e qd̄ h̄z p̄ncipiū sed nō finē in duratiōe. l̄z bñ in stabilitate: et sic d̄r pena eterna. math. xxv. Te maledicti in ignē eternū qui paratus ē diabolo et angelis ei. **S**cōdo principali d̄r eternū cōter cuius. i. finis nō est in hūana acceptione: et hoc triplr. cuius finis nō p̄stituitur in hoīs cognitiōe. **D**eut. xxix. abscondita a dño deo vfo manifesta sunt vobis et filiis vestris vsq; i eternū. **S**cōdo cuius finis nō p̄stituit in hoīs affectōe sicut illud tertij Regis. i. viuat dñs meus rex in eternū. **T**ertio cuius finis nō p̄stituitur in hoīs recordatiōe. **J**osue. iij. d. lapidib; erectis ex iordanis alneo. idcirco positi sunt isti lapides in monumentū filiis israel vsq; in eternū. **S**ed tertio principalr d̄r eternū fm quid cuius finis nō determinat in duratiōe et h̄ triplr. primo eternū d̄r p̄ditio: sicut illud ps. **T**hronus ei sicut sol in p̄spectu meo: et sic luna p̄fecta in eternū. **I**ntelligit cū p̄ditione si seruassent posteri dāuid mādāta dei. **S**cōdo eternum iure. **J**osue. xiiij. **I**urauit moyses ca leph. terra quā calcauerit pes tu⁹ erit possessio tua et filiorū tuorū in eternū: q̄ nō determinabat finis in iur possidendi. **T**ertio d̄r eternū si iustificatiue: sicut de circūcisiōe ad abraā **G**en. xviij. **S**tatuā pactum meū inter me et te sedere sempiterno. glo. q̄ figurabat eternūz

solā aut in qōne nra capitur primo mō p̄nt prout significat carentiā p̄ncipiū et finis in duratione et stabilitate. **S**cōdo termin⁹ est spēs: et sumit triplr. grāmāticē. logyce. phisice. **G**ramātice est quidā noīm modus quo diuidunt in primitiua et deriuatiua spēm et h̄z donatus **L**ogyce vero spēs est que p̄tur de plurib; dist. ferētib; numero in eo q̄ qd. **P**hisice vero d̄r triplr. vno mō pro r̄icatiōe exteriori: et sic d̄r spēs p̄iam digna est ip̄erio. scōdo pro quo libet qd̄ est de eē alicui⁹ et hoc mō dicit **J**oh. damasc. in suo libro sn̄az: essentiā diuinā esse speciem triū personarū: et hētur a mgfo. di. xx. ix. huius primi. c. his at vñ aduersari tē. **T**ertio dicitur species vt cōplectit vtrunq; sap parentiam exteriorē q̄ puenientiam in eē quidditatio: hoc modo vñ accipere hylarū in libro de sinodis: et est in quadā notula nri textus vbi imaginem diffinitē dīc. ymagō est eius ad quē ymaginatur spēs. indifferens. ymago. n. in diuinis qui est fili⁹ dei representat p̄fem tam in spiratiōe actiua q̄ q̄ est ambobus aduenticia q̄ in ceteris cēntalib; **T**ertius terminus ē munus. q̄ de vsu dist. prima visus ē. vñ noto q̄ ista tria noīa. amor. donum. et munus sunt per ordinē scōs cōuenientia spūs. **A**mor. n. ei cōuenit ex rōne voluntatis cuius ē amare. donū vero ex rōne amoris nihil. n. h̄z doni rōnes fm **A**uicē. nisi amore donetur. **S**i. n. timore detur redēptio ē. **S**i cupiditate quest⁹: tñ appropriatur donū bonis interioribus seu gratuitis. iuxta illud abbatīs vercellarū in princ̄ celestis ierarchie ponentis dñam inter datū et donum: oē ingt bo⁹ datum nālium: et oē donū nā pficiens. i. gratuitum. munus vero d̄r ingtū dōa sancti spūs exterius per signa patēt. iō fm **I**sidō. x. ethio. mun⁹ d̄r a manu: ea pp̄t mun⁹ appropriari visibili sc̄tispūs missioni. **E**t hoc de p̄rio articulo. **Q**uātū aut scōs articulū sunt tres p̄clusiones. p̄ia d̄r eternitate respectu p̄fis. scōda de spē respectu filiū seu imaginis. tertia de vsu respectu sc̄tispūs seu muneris. **P**rima est. eternitas trib⁹ cōis p̄sonis veluti vnitas p̄f. nali recte appropriat supposito. hec p̄clo dīc tria. p̄mū est q̄ eternitas est cōis trib⁹ p̄sonis p̄bat per mgfz. dist. xix. vbi dicit tres p̄sonas coeternas. **I**dē athanasius in suo simbolo. h̄ idē. p̄bat. q̄nīq; aliq̄ quidditas h̄z ex se aliq̄ quē modū intrinsecū vbiq; ē: et modus ei⁹ et si in aliquo includat modus eius id in q̄ includit denotatur. **S**z eternitas est modus intrinsecus dīc cēn: et cēn⁹ diuina vnica ē in diuina in trib⁹ p̄sonis. igr eternitate dīcēt q̄li-

bet psona eterna minor pbat. nā modus in-
trinfecus est q nō variat rōne formale. hūiōi
est eternitas: nā hz i diuinis sint plures forma-
les rōnes tū eterna sunt eternitate salua eoz
formali rōne. Sz maior declarat immediatus
n. se hz modus intrinfecus ad qdditatē q pas-
sio rō: modus. n. intrinfecus ptinet ad pūuz
modū reductive: sz passio ad scdm. Si igitur
vbicūq reperit quidditas z passio a fortiori
vbi reperit quidditas z ei⁹ modus. dicit tū
notāter ex se: qz si modus intrinfec⁹ nō hēret
ortū ex quidditate nō opz. fortitas. n. z cete-
re ofie individuales actualis exiū⁹ z realitas
sunt modi extrinfeci: qz nō variat rōnem for-
male: nec tū vbicūq reperitur quidditas z ipi qz
ex se quidditates nō sunt modi. ¶ Seda pars
pelsonis dic. q vnitas attribuit pfi. pz ex aug.
i. de doct. xpiana e ē in lfa: in pfe vnitas. Et si
obiectat per mgfm disti. x. vbi dicit tria noia
scitpūs. vnitas. scititas z caritas. z ita spūscō
attribuit vnitas nō pfi. Dico q vnitas bz tri-
plr. vno⁹ et est passio entis fm qd dicit me-
thaphisic. q ista tria vni. veruz. bonum sunt
entis passionēs. z ista⁹ nec appropriatur pfi
nec scitpūi. Seda dī vnitas ab vnione: z qz
spūscōbz bz nexuz pīs z filiū: iō sic capta vni-
tate appropriat scitpūi: z sic intellexit mgf
disti. x. Tercio dī vnitas vt est pncipiū nume-
ri z sic appropriat pā. Sicut. n. vnitas in nūe-
ro nihil supponit: sic in diuinis pf nullā pre-
supponit psonam: imo est psona prima. Rur-
sum sicut ex vnitate oēs numeri. pdeūt: sic ex
prima psona cetera diue psonē. vñ i greco pa-
tri attribuit monas qd sīgt vnitatē. vñ ē illd
mercurij seu hermetis term. gesti in li⁹ diffini-
tionū deumonas gignit modū nī z in seipso re-
flectit ardorē. i. pf filiū z ambo paracletū qui
bz ardor. vñ z ignis bz fons viuus. ignis cari-
tas zc. Sed tertia ps pelsonis dicit q eterni-
tas attribuit pti. pz per hylarius z aug. vi. de
trini. Et rō huius ē: sicut. n. ante eternitatē ni-
hil est: sic nec aū ptem: z sicut eternitas oēm
pcedit durationē: sic pf ceterā diuinā pso-
nam: ita q ex vnitate que appropriat pti per
aug. af ex consequenti vnitas dī entitas: z ex
eternitate quā sibi hylarius attribuit pcludit
eius sine pū⁹ duratio. ¶ Ex quo democriti
z orphet pbi pessimus elidit error qui posue-
runt deoz infinitatē. vñ z medio istoz deozū
dicit istī terremotū fieri dū ipsoz ira exagita-
tur z maxie deoz inferna^m. audi ingt moys.
israel: dīs dā tuus vnus est. 3des hermes ad
asclepiū trisarie diuidens deos. In deos cele-
stes. aereos. z terrenos. Cōtra quē pōs. clamat

oēs dī gentiū demonia: dīs aut celos fecit.
¶ Seda pclo. de spē respectu ymaginis: z est
talio. filio seu ymaginē spē atq equalitas re-
ctissime tribuitur. Conclō hec tria dicit. pūo
dicit filiū ymaginē. vnde noto q tria regun-
tur ad rōnem ymaginis pfecte. pūmo requi-
ritur q quasi rñtet ymaginātū in exteriorib⁹
z iō hz verbum nostrū internū rñtet memori-
am a qua pducit: qz tū hoc totum est interi⁹:
nō dī vbum nfm ymago. Seda requiritur q
ymago sit eiusdē nature cū suo ymaginato. z
iō mens nfa non est. pprie ymago dei. vñ fm
aug. in li. de ymagine. verius est hō ad ymagi-
nem dei qz sit ymago dei. qd bñ notauit scri-
ptura dum dicit: faciamus hoīem ad ymagi-
nem: z nō dicit: faciamus hoīem ymaginem.
nisi dicat sicut dicit aug. q sicut ē aliter yma-
go impatoris in suo filio: aliter in nūmo seu
denario: sic pīs ymago. pprie est su⁹ fili⁹ nos
vero sumus sicut denari⁹. Tercio requirit⁹
ymago pcedat per modū nature: z iō sanct⁹
spūs nō bz ymago pās: qz pcedit per me duz
voluntatis. ista tria hz fili⁹ dei. pūmo. n. cōue-
nit cū pīe in spiratiōe actiua que est qsi adnē-
ticia: qz aduenit post eē completū pās z filij.
Seda est eiusdē nature cū pīe. z tertio pce-
dit per modū nature. Et si obiectat q dām.
vocat spūscōi ymaginem pās. dicit doct. de-
uo. ij. pte huius disti. q. ij. q. greci nimis ipro-
prie vtunt noīe ymaginis: nō ita latini. dām.
aut fuit grecus. seda pars pelsonia dicit q spe-
cies attribuit ymaginē. spēs aut hīc vt eā acci-
pit hylari⁹ id ē q pulchritudo. pulchritudo
autē recte attribuit filio. vñ ipse extat pulcer
pulcrior pulcerrimus. Extat. n. pulcer inqz tū
in eo sunt depicte rōnes oīum viuētū: spē. n.
est teste aug. vi. de tri. ars plena. oīuz viuētū
rōnuz pulcrior inqz tū pfecte patrē rñtat. pul-
cerrimus inqz tū in se hz pelag⁹ illud diuini-
tas. Et de mō h loquē dī saf. recordabaf Bo-
ctius. iij. de psof. metro. x. pulchz pulcerrim⁹
īpe mundū mente gerēs similiqz ymagie for-
mās zc. Et q iste rōnes distinguūt subti⁹ de-
clarat doc. deu. loco passignato. ¶ Pōt. n. ingt
ymago dici pulcer vel rōne lincamētoz in se
vel qsi recte representat ymaginātū. Exempluz
sicut ycoma scī andree dī pulchra. vel qz re-
cte in se facta ē z vīsum delectabilis: vñ qz scī
andrea recte rñtat. Si aut fiat ycoma dyabo-
li nō qd in se est pulchra imo turpis: tū si re-
cte dyaboli rñtet feditatē dicit ecce pulchra
dyaboli ymago seu ycomāta q sedaz nō pū-
mā hēbit pulchritudinē. scitūs Tho. distincti-
one hac in scripto. ij. q. dicit vñ bonū vbum

Ingt. n. q. pulchritudo tria requirit. s. psonatā
 z claritatē: z accipit ista duo de di. no. tertio
 requirit magnitudinē: z hoc accipit ex. iiii. ethi
 cor. vii. fm pñm parui hoies nō sunt pulcriti
 sed bñ formosi. vii. pulchritudo est mēbroz cō
 sonatā cuz decore color in corpore magno.
 Quo ad psonatā pmo fili⁹ p oia equalis ē
 pñ. Quo ad claritatē in eo relū ēt ydee cun
 ctōz creabilium. Quo ad magnitudinē ops
 ingt ecclīasticus fm tu⁹ dñe. Sed dicit
 tertia pars psonis q filio tribuit equalitas
 ista est in appropatōe Aug. in littera nostra.
 In patre vnitas. in filio equalitas. Et Criso.
 sup ad heb. dicit q filius est equal pñ: nō pf
 filio: quod intelligit quo ad imitationem: qz
 fili⁹ imitat qdāmō pfem nō pf filii. z si qrat
 an pf ista eqlitas dicat positionē. dic⁹ doctor
 subtil hac dist. q sic: qz hz fundamētū reale. s.
 infinitatē. hz scdo extrema realia. s. tres diuī
 nas psonas. hz tertio extrēa nata de se hanc
 fundare psonē talē. Et quo ifero salua sua to
 tali reuerētia q mgt filiaz nō debuit dicere
 eqlitatē z filitūcinē solū in vni⁹s dicē nega
 tionē ita q eqlitas solū neget inequalitates:
 z filitudo o similitudinē: pz ex dictis. z pñr
 matur: qz cuz ineqlitas ex vi nois puet eqlita
 tē: z dissilitudo similitudinē si etiam econ
 tra fieret esset pmutatio pmutatōis qd nō capit
 intellect⁹. Et si qrat quot⁹ est locus iste iter ea
 in qb⁹ dimittit mgt. dico q est terti⁹ tenēdo
 cōm opionē. pñm loc⁹ est dist. xviij. de cari
 tate: vbi dixit solū esse caritatē icreatā. Scdo
 dist. xxiii. vbi dixit noia miera⁹ solū significa
 re negationē. Terti⁹ est hic. tenendo tñ opi.
 doctoris subtilis hic solū esset scdo: qz vt pa
 tuit dist. xviij. ife. pbat q mgt posuit caritatē
 creatā. Tertia p. lo de vsu attributo mieri
 seu pactito sciss. mo mieri vsus atqz pcor⁹ cō
 doat. Sic 2⁹ tertia. pñm vocat pactitū mu
 nus ife. n. ē mun⁹ q nobis cūcta dant miera
 vii cātat ecclīa in qdā sequē. Veni pf pau
 per: veni dator muner. scdo dicit q vsus dz
 sibi attribui. Et notādū q dz hic accipi vsus
 fm q eū accipit aug. x. de trini. vbi dicit ista
 tria. ingenti. doctrinā. z vsum. Ingenti ingt
 ondit qd hō possit. doctrinā qd sciat. vsus qd
 velit: ita q vsus h accept⁹ dicit actū in cōi vo
 luntatis q attribuit spūscō: ab hylario q. pce
 dit p modū volūtāt. Terti⁹ dicit pclusio
 q sibi attribuit pcor⁹ hic dicit aug. in sua p
 priatōe: est tñ in lra. In pfe vnitas. in filio
 eqlitas. in spūscō vnitas eqlitat: sqz pcor⁹.
 z ratio est: qz pf z fili⁹ cōi pcor dia seu actiua
 spiratōe scñ spirant spñ. Et hoc de scdo arti.

Quādū ad tertiū arti. sunt tres difficulta
 es iuxta tres psones. Prima est. que est me
 lior appropriatio hylarij aut aug. dico saluo
 iudicio meliori. q illa aug. ē declaratiua illi
 hylarij. vii. pcludit illam hylarij pncipal: orē
 nec videat hoc magnū cū etiā se excuset au
 gu. de intellectu illi assignationis hylarij qñ
 non possit illā ad plenū cape. vt patebit in ex
 positione text⁹. vii. qd dicit hylari⁹ eternitas
 attribuit pñ illā eternitatē oclarat aug. p
 vnitatē. Et qd dicit hylari⁹ spēs ymaginē: de
 clarat aug. p filiū imaginē. p eqlitatē spēm.
 qd nō pcludit hylari⁹ vsum mueri declarat
 aug. per vsum. per cōcordiā per spūscō mū
 nus. hoc relinquo indagati. Sed difficulta
 tas. que est p pncipatū ecclīe filio vt dicat yma
 go pñs. dico q illa qua est eiusdē cē. cum
 patre. alie at due sunt qñ accessōrie respectu
 hui⁹. s. pñm cū spiratione actiua z pductio
 p modum nature. Tertia difficultas. qua rō
 ne dz spūscō plus concor⁹ q pf aut filius.
 dico vltra predicta q rō est qz ei attribuitur
 amor: z amorē fuit pcor⁹. Et sic pz ad qōnes
 q vñz dbite pñ eternitas: ymaginē spēs. mu
 neri vsus: tribuit. Et tūc ad argu. Ad pñ
 mum negat minor. z ad pbationē dz q argu
 pcedit ac si esset succē in do vñ dico q in ea
 dem eternitate it pf z filius z spūscō. attri
 buit tñ ratiōe dicat pñ eternitas: non sancto
 spū: qz est de pñc: nec intellectus noster: q
 ad hoc aliqd facit. Ad scdm pz ex pñmo
 arti⁹ q equocat de spēs: nō pñm it dñis
 spēs vt dz relative ad genus. sed aliter. s. pñ
 pueniēt a aut in essentia: aut spiratōe actiua:
 ideo non pcludit. Ad tertiū pariso: miter
 equocat nā non accipitur in appropriatōe
 hylarij vsus vt distinguit cōtra fruitionem: sz
 p cōi actu volūtatis ita qd est quoddā cōe z
 vsu. ppue dicto z fruitioni. Et sic pz ad qōnes
 Ex ista vero distinctione sicut de pcedenti
 bus de mente mgti tres capiuntur psones
 Prima est vera similitudo vt inquit veritas in
 deo habendo est vt equalitas. dicit conclusio
 q vera equalitas z vera similitudo est inter
 diuinas personas. Et deducit a pñcípio di
 stinctionis vsqz ad. c. illud. Illō est hic ptereun
 dum zc. Sed pclusio. patri eternitas spe
 cies genito est. fert auctas vsus paracito. di
 cit pclusio q eternitas attribuit patri: species
 filio. vsus pactito. Et deducit ab illo. c. non ē
 hic ptereundum vsqz ad illud. c. Illud eti
 am sciri oportet. Tertia conclusio. est pa
 ter vnitas. flamen concordia filius equali
 tas. in sacra vñs. dicit conclusio: q patri at

cat seipm: s; pugnante. Secdo capif pure re
ciprocce: sicut in alexan. de villa dei in prin^o
pstruccionu vos diligitis vos. Tercio mo ca
pif reciprocce et retrahitue simul. sicut in nra
qone: p^r et fili^o diligut se scospu qz p^r diligit
se scospu et fili^o se: et se mutuo: et hec de pnoie
hoc. Tercio terminus est formalis a forma
vñ forma fm phos solet capi triplici. vno mo
p alia pte ppositi vt distiguit s; maz. et sic ca
pif i pno phicoz vbi tria ponit rex pncipia.
scdo capif vt distiguit s; figura. et sic capif i
pncipia in qra qlitatis specie forma. vt
circa aliqd constans figura. vbi dicit magn^o
albert^o. qz si^o est claudens extra: sed forma id
qd figura circundat lz extra appareat: id di
cit quasi foris manens: lz frater guilh. ockan
sup pnta in suo cōmento dicit qz idē sunt for
ma et figura. sed de guilh. modicu est hic cu
randu. Tercio dicit forma p qlibet qdditati
ue cluso in alio: sicut apud Silber. in pnci^o
sex principioz. forma est compōni ptingens
simplici et inuariabili cōn^o pssitens dicit eniz
doct. deuot^o dist. xvij. parte scda. q. pma qz il
lud intelligit de qdditate cōi. querit aut. qd
quali formalis spūscūs est in q pater et filius
se diligit. Et hoc de pmo arti^o. Quatu ad
scdm arti. sunt tres pclones. prima est de dili
gere p^ris respectu sui. scda ē de diligere trui
psonaz respectu nri. tertia de diligere p^ris et
filij quo se diligit. Prima est talis. p^r sapiēs
nō genita sapia seu filio seipm diligit spūscō
Prima ps dicit: qz p^r nō est sapiēs sapia ge
nita. p3 p aug. pmo retractionu. c. xxij. vbi eā
retractat: qz dixerat eā in sexto. de trini. Et p
batur rōne doctoris subtil in hac distinctiōe
tā in ordinaro qz in repositatis parisi^o. Actus
cēntial negt eē alicu^o suppositi mediāte aliq
principio vt quo: nisi sit vel pnci^o formale. si
cut cōcedimus istam. p^r est sapiēs sapia i ge
nita: vel pncipiū pductiuū: sicut mgt conce
dit istam: fili^o est sapiēs sapiētia ingenita. vel
sit sub autēticū pncipiū respectu talis act^o:
sicut cū dicit pater creat filio: s; nec est patri
formale pncipiū sapiēdi sapia genita: nec
pncipiū pductiuū patris: nec pncipiū sub
autēticū talis actus cēntialis. igitur et. Et si
obijctat qz fm mgtm filius est sapiēs sapien
tia ingenita. igitur a simili pater est sapiēs
sapiētia genita. se. n. videntur equaliter habe
re pater ad genitā: et filius ad ingenitā. Di
co qz nō est simile: qz qñ dī filius est sapiēs
sapiētia ingenita: iste ablatiuus cōstruit in
ratione pncipiū pductiuū: qz pater q est sa
pientia ingenita: est pncipiū filij. quādo aut

dī pater sapiēs sapia genita nō pōt esse talis
pstruccioni cū sapia genita nō sit pncipiū p^ris.
nec dū dico genitā et ingenitā diuersam pono
sapiam. Et dī. n. est sapia nūero qz p^r ē sapiēs
et filius sapiēs: et spūscūs sapiens. sed per ge
nitam et ingenitā appropria: aut patri: aut fi
lio. vñ valde egregie doctor venerabilis Frā
cis. huius dist. q. iij. pmo. ppositiones filius
est sapiēs sapia ingenita: pater sapiēs sapia ge
nita distiguit penes sensum cōpositū et diuis
sum. vñ in sensu cōposito h est falsa: p^r est sa
piens sapia genita: qz siqz hoc totū sapia genita
dat p^r sapiē: et hoc falsum est: qz p^r genit^o ni
hil assert. In sensu vō diuiso est vera: qz siqz
q illa sapia p^r sapiens est que est genita: et hoc
est ver. et inde est qz aug. cōcedit istā in. vi. de
trini. p^r ē sapiēs sapia genita. et in. vij. eiusdē
eam negat: qz in. vi. loquit in sensu diuiso. sed
in. vij. in sensu cōposito: non. n. tūc tantum
doctorē instanto li. sicut est liber de trini. ita
immediate sibi dicitur. Et scda ps pclonis
dicit: qz p^r seipm diligit spūscō. Tū noto qz
dilectiōe cēntiali pmo se diligit p^r anqz itel
ligat. pduct^o spūscūs: s; dilectio qz dī se dilige
re spūscō ex primo arti^o non est nisi pductio
p^rone cui approprietur respect^o ad amabile.
Ex hoc sic. cuiusqz conuenit pductio actiua
sanctis p^ris: illi cōuenit se spūscō diligere: sed
p^r est hmo: vt p3 ab eo. n. h3 filius qz produ
cat. Noto tū qz non est imaginandū qz spiri
tuscūs sit formalis qz se pater diligit: qz tunc
esset in patre. et ita p^r esset spūscūs: s; hoc rō
ne pdicta. Et qz infero qz guilh. altitudo
ren^o non debuit dicere qz spūscūs est forma
qua p^r et spūscūs se diligit: p3 ex dictis. Et
corroborat: qz dato qz in diuinis non eēt san
ctus p^ris: adhuc p^r seipm diligeret. et qd dicit
qz est nexus p^ris et filij formaliter dico qz fal
sum est: imo nexus p^ris et filij formalis est spi
ratio actiua: et scūspū soli dī nexus ambo
rum: sicut cōe ab eis pductus. Et si querat. in
qua habitudine pstruit l. sanctos p^ris. dum dī
citur pater diligit se sanctos p^ris. Respon
det hug. de scō victore in epistola ad beatuz
Bcrii. qz in habitudine quasi effectus forma
lis sicut dum produco amorem amore: quez
produco dico amare: sed tū in hoc est diffe
rentia: qz amor quo amo est accūs in volun
tate: sed amor pductus est psona subsistens.
Secunda^o est de dilectione trium pso
narum respectu nostri. et est: sicut ebum p^ris
cognitionis rerum nō extat ratio: sic nec spū
scūs dilectus dilectionis creature. Dicit pri
ma ps: qz vñ nō extat p^ris ratio cognitionis

rerum. p3: q2 in primo signo pater est sapien-
tissimus. Et si obijetur. q. filius est ars oip/
tentis dei. vi. de trini. 7 q. pf oia nouit in filio
xv. de trini. dico q. ars nō est p3: v3 filio sed
appropriatur: q2 pcedit per modum intelle-
ctus. vñ pf est ars: 7 spūscitūs est ars. Et q. di-
cit: oia nouit in filio. dico q. aliud est nosse fi-
lio: aliud nosse in filio. nouit. n. oia in filio: q2
illa eadem essentia qua cuncta in se nouit ex-
tat in filio: sed nō nouit filio q2 filius nō extat
sibi rō in cognoscendo sed ipa eēn^a. Et si que-
ratur quō se hñt cognita in huius cognitiōe
dicit doctor subtilis in reptatis huius distin-
ctionis q. tria sunt signa. In primo signo co-
gnoscentur oia essentialia. In scdo oia notio-
nalia 7 respectus ad intra. in tertio creature
7 oia hec pf h3 a se. ¶ Scda pars pclusionis
dicit. q. nec etiam spūscitūs est rō dilectionis
creature. pbat: q2 dato q. non esset adhuc
pf 7 fili⁹ diligerēt creaturas: nec ita videtur
pcedi ista pf 7 fili⁹ diligit creaturas scđō spū:
sicut ista: pf 7 filius se diligit scđō spū vt pate-
bit in tertia pclusionione. 7 huius rō est: q2 dile-
ctio dei inq̄tum cadit supra creaturas ptingē-
tes est inq̄tum fō inter diuinas psonas ne-
cessaria est: 7 ita si pf 7 filius diligerēt creatu-
ras scđō spū: sequeretur q. scđō spū ptingēter
pduceretur. ¶ Ex quo p3 defectus scđi Tho.
qui in scripto hac dist. q. iij. hac simpliciter di-
cit concedendam. 7 addit q. spūscitūs est rō
pductionis creaturaz. p3 vtrūq. falsum. vnde
pductio intrinseca nō est rō pductionis extrinse-
ce h3 sunt q̄si pductiones ordinate: sicut nō illu-
minat sol nisi prius luceat: 7 tñ lucere nō est
cā illuminationis. sic in pposito. vñ sicut in co-
gnitiōe est ordo: sic in dilectōe. in pmo signo
diliguntur essentia^a. in scdo persone in tertio
creature: 7 sicut vbo rōne pductionis appro-
priatur cognitio: licet oēs hēant cognitionē
in seipis: sic spūscitō dilectio: licet oēs i se ha-
beant dilectionem. Et si querat: an oia conce-
datur: spūscitūs diligit se creaturas. dico q. sic
potest pcedi ad istum sensum: q. ipse est dile-
ctio que terminat ad creaturas: licet p tertio
signo vel verius ad quā terminatur creatura:
nō aut intelligendo se. i. a se: q2 sic nō diligit:
imo a pfe 7 filio a quibus h3 que h3. ¶ Ter-
tia pclusio est de dilectione p3is 7 fili⁹ quo se
diligunt sicut pf dicit vbo: sic pf 7 filius se di-
ligit paracito. ¶ Prima pars dicit: q. pf dicit
verbo vbi noto q. dicere capitur triplici. vno
modo dī dicere pro gloriare soluz. 7 isto modo
pf dicit verbum: nō dicit verbo in ablatiuo
sed bene in datiuo. i. cōicat verbo per genera-

tionem eam quā h3 per essentiaz. Scdo dicit
dicere essentialiter fm qđ accipit mono. xxiij.
Ansel. dicere nihil aliud est summo spū nisi
cogitādo intueri: 7 isto modo tam pf q2 fili⁹
q2 spūscitūs dicunt verbū id est intelligunt: 7
verbo nō vt rōne sed vt in quo. xv. de tri. que
libet diuina psona i alia cognouit. Tertio di-
citur dicere vt notat gignitionē: 7 hic est re-
spectus nō realis: 7 pnotat exp̄sionē: 7 est re-
spectus rōnis: q2 quilibet psona declarat se:
7 isto modo solus pf dicit vbo: hoc est dictu
gignit vbi cui appropriat creabiliuz declara-
tio vñ An. xi. p̄f. vbo tibi eterno dicit q̄cūq.
dicis. Et si querat an spūscitūs dicat vbo. dico
q. nō sic accipiendo q2 sic dicere requit q. a di-
cente verbum pcedat: qđ nō fit nisi a pfe. vñ
hoc modo nec fili⁹ se dicit: nec spūscitūs vbo
dicit. ¶ Scda pars pclusionis dicit q. eo mō se
diligunt pf 7 filius paracito quo pf dicit vbo.
vñ ad hoc intelligēduz v3 qđ dicit doctor de
uotus. dist. x. q. iij. Sicut. n. inter cōiuges est
amor duplex. s. amor socialis quo simul volūt
vivere. 7 amor cōiugalis quo pducūt fructū
Sic intelligo in pfe 7 filio amorem sociale
s. amorē essen^{ti}: 7 amorē piugale: amorē
est spūscitūs qui ab abobus pcedit 7 respēem
dicit ad diligibile sicut vbus ad declarabile.
¶ Ex quo p3 defect⁹ magistri simonis d. tor-
naco. qui posuit q. solū se diligunt pf 7 filius
spūscitō sicut sig⁹. q2 pductio scđō spū ē signū
amoris inter p̄fem 7 filiū. p3 op^m ex dictis. 7
corroborat: q2 isto modo possemus dicere q.
pf 7 filius se diligit creatura: q2 creatura est
signū huius dilectionis. Sed diceret q. nō est
simile: q2 est maius signū dilectionis in scđō
spū q2 in creatura. Būcio fortius. ita sapia
genita est signum sapie p3is sicut spūscitūs si-
gnum dilectionis p3is 7 fili⁹: 7 tñ pp hmoi si-
gnum prima nō pceditur. ergo nec scda con-
cederetur nisi aliud esset. Et hoc de scdo arti-
culo. ¶ Quātum ad tertium articulum sunt
tres difficultates iuxta tres pclusiones. Pri-
ma est. quare ista non pceditur sapia genita:
pf est sapiens: sicut ista: filius est sapia patris
dico q. rō est: q2 qñ dico: sapia p3is iste geni-
tius patris p̄st: tñ in rōne p̄ncipij origina-
lis. vt sit sensus: filius qui est sapia est genit⁹
a patre. Quādo aut dico: pater est sapiens sa-
pientia genita: iste ablatiu⁹ requit aut p̄stru-
ctionē rōne forme: aut p̄ncipij pductiu⁹ re-
spectu actus talis qui est sapere 7 neutruz h3
respectu patris: ideo est falsa. ¶ Scda diffi-
cultas. quare nō ita appropriat bonitas scđō
spū sicut dilectio. Dico q. licet vtrūq. possit

Hic hac in pte eorū ē nolum fm pueniētiā
 z dñas extat fmo elicit. Et pñt in tres ptes
 pñcipales. In pñā oñdñ q pñonal ppñetas
 deitas vere dñ. In scda pñonaz mañestas de
 esse diffinñ. In tertia tñallatiua varietas bz
 nñsume pcludit: pñia in pñci. scda ibi. distñ.
 xxxiij. pñctis est ad iudiciū q qda pñerñ ho
 mines zc. tertia iuxta finē eiusde distinctionis.
 pñterea sciēdiū est q in assignatiōe pñteris.
 pñma ps q est pñs distñ. in q oñdñ q pñ
 nalis ppñetas deitas vñ dñ. in tres ptes diu
 ditur. In pñma patēs varietas cñctis palaz
 pponit. In scda heretica pñerñtas referat
 cognoscf. In tertia erronea falsitas ē ceca
 pñuñcf. pñma in pñci. scda ibi. hñc aut anti
 qui negāt dicētes. scia ibi. verñtñ nōdñ desñ
 sñt zc. vñtima pte idñia mañet. pñia ps in
 q patēs tñtas cñct palaz pñonñ. pñuidñ i tres
 ptes. In pñia rōne eternitatis pñona affirma
 tur ppñetas. In scda hñc sermonē veritatē
 sñma mōstrat simplicitas. In tertia nāz fore
 deitatis sacra clamat auctas. scda icipit ibi.
 cum de simplicitate diuinitatis zc. tertia ibi.
 q. ii. ppñetas etiā nā diuina sñt. Et seqñt illa
 particula hoc aut aliq negant dicētes zc. In
 qua heretica pñerñtas referat cognoscf. Et
 diuidñ in tres ptes pñcipales. In pñia ponit
 ad heresim docta rñsio. In scda addit pñtē si
 del pñfirmatio. In tertia tātē rei figñ nñā qñ
 sñtio. scda icipit ibi. cetēz hereticōz iprobitas.
 tertia ibi. Si forte qñs cñ hñc ppñetates zc.
 Et hec ē diuisio pñtis distinctionis.
 Circa quā tal' mouet qñōis titulus.
 vñz dñ pñonal pñetate diuā ydēpti
 cñ pñdicē eēñ. Et ar q nō trib' me
 dñs gilbtī pñzetatī qb' pñbat pñetate pñ
 nālē nō eē pñonā. pñrio sic. vbicūqz ē dñteri
 nati z determinans a pñteritūbī est res z res:
 s3 diuā eēñ vñ determinat ad eē pñone p. p.
 pñetate z ppñetas vñ determinat a pñ rei: igr
 sunt due res: z pñs nō sñ idē ydēctice. maior
 p3: nō capit. n. mēs aliqd scīps determinare
 s3 minor p3: q scīpñtō oī ope intellect' vñ ē
 pñntas: z vere diuīa eēntia. ¶ Scdo argñf
 sic. vbicūqz a pñte rei ē abstractū z pñcretū idē
 res z res: p3 aliō. n. sñt al' al' al' al' al' al' al' al'
 diuīs repñ. pñntas ī pñreto z in abstrcto: vt
 vñ grā: pñ z pñntas. si igr pñ diuā significat
 eēntiā igr pñntas aliquid sñgāt qd nō ē ds.
 ¶ Terto argñf sic. vbicūqz ē absolutū z res/
 pñct' ibi ē res z res: s3 diuā eēñ ē absoluta
 ppñetas vñ respect' igr sñt res distincte: p3
 maior. qz aliud est eē absolutū q ad se. aliud

relationis: qd ad alijs. s. minor pz de se. **C**on
opm. i. p. fatioe trinitatis: i. psonis e. pprietas:
z in ee vnitas. ex qd ergo pfone sunt de: seqq
z pprietas cu de sit qd hz ex. xi. d. cini. dei
excepto eo ad qd relatiue of. Et bern. s. gilb
tu illa pprietate que de no est: no mihi ado
rabilis credo. **C**on ista qone ad als pformi
ter sunt tres articuli. primus triu terminoz expo
sitiu. scds triu pclusionu positu. tertius triu
difficultatiu motiu. **Q**uo ad primu articulu
termi sunt psonalis pprietas: ydena p. dicatione
z e. n. pprietas a qua pprius dicit no e nisi
qda rei cui est. p. p. etas p. ditione re sequens ut se
pius eiusde manifestatiua. vnde z tertiu p. tu
apud arif. in p. io topicor. z. v. of. p. tu vbi
per pprietas rei res inuestigat. vii noto: q
ad rone pprietatis fm doctore deuoti hui
p. tui. dist. viij. q. i. tria exigunt. primo q. fo
li coueniat. si eni alijs z no p rone sua sit: no
de hz nome pprietatis nisi large. Scdo q. sit
ro inotescendi id cui e pprietas. z isto dicit
p. s. i. p. io de aia: q. accu magna pte pferit
ad cognoscendu qd est. Tertio q. differat
ab eo cuius est pprietas aliqli d. fia. vii nihil
sui ipsi modis oibz id extat pprietas. **C**ho
to vlti. q. pprietas in diuis tres sunt modi
prime dicunt e. n. tales: z sunt ille q. in psonis
oibz diuis e. n. talis consequunt cuiusmodi est coi
cabilitas: z iste sunt in triplici gradu. primus
gradus est vt dicat essentialis pprietas: qd
extat extra rone formalis e. n. talis: hoc mo
modi intrinseci sicut ifinitas sunt pprietates
vii dicit pprius est diue e. n. talis q. sit ifinita.
Scds gradus vt soluz dicant pprietates q. ab
e. n. talia distinguunt formalr: sicut sunt attribu
ta diuina. Tertius gradus vt ultra hoc pprietas
quo ad nome in bilis terminet. z sic dicit p.
prie pprietas: sic inuisibilis interminabilis: in
coprehensibilis. vii apd gramaticu dicit ofus
plena notat: bundus s. stat. bilis aptat. **C**Se
cundus modus p. cipalis pprietati e. pprietas
psonalis: z hic e. et triplex gradus. **P**rimus g.
dus est qn pprietas p. stituit id cui e. p. p. etas.
isto mo solu sunt in diuis tres pprietates pso
nales. scz paternitas. filiatio z spiratio pas
sua qd p. sone tres p. stitunt z dicuntur pprie
tates psonales constitutiue. vii dam. li. i. e. v.
Dia in diuis sunt vni pter g. natione. p. nita
te. z p. cessiones. **C**Scds gradus est pprietas
vni soli p. sone coueniens: lz no constituit. isto
mo inascibilitas est psonalis pprietas in p. fe
CTertius gradus est qn pprietas duabz pso
nis couenit: solu isto mo spiratio actiua est p
sonalis pprietas que solu p. fi couenit z filio.

CTertius modus pprietati est pprietas co. o.
z iste sunt in triplici gradu: ga aut fundant i
ydenitate sube z sic dicunt ydenitas. aut e. n.
tie magnitudine. z sic dicuntur e. n. talitas: aut at
tributis: z sic dicit similitudo z oriunt he co
munes pprietates que dicunt relationes co
munes post relationes psonales tui de pprie
tate psonali. Secundus terminus est predica
tio ydena. vnde noto q. in diuinis est triplex
modus predicadi. scz quidditatie denomi
natiue: z ydentice. quidditatie predicatio
est qn predicatu est de quidditate subiecti si
cut dum dico: deus est ens. deus est spiritus
denominatiua aut est qn predicatu est extra
ratione formale subiecti z per modu infor
mantie: sicut duz dico: deus est bonus. iustus.
pius zc. predicatio autem ydentica est triplex:
aut primo qn vtriusq. extremu est formaliter
infinitu: sicut dum dico: deus est diuina e. n.
tia. aut solu predicatu est infinitu formaliter
sicut dicendo p. nitas est deus. aut tertio qn
subiectu est infinitu p. dicatione no formaliter: si
cut deus est paternitas. Solet rursum accipi
ista p. dicatione. aut p. io qn vtriusq. extremu est
transcedens: sic ens e. bonu. aut scdo solu p. dica
tu: sic fortes e. ens. aut tertio solu subm: sicut
ens est suba. magis franc. de maro. c. o. stat. sui
dist. ij. q. vlti. addit q. tu modu q. est predica
tio e. n. talis eo mo ingt q. dicim. tres p. sone
sunt id e. in e. s. h. cu sua reuerentia salua. sine ca
addit: querat mihi vna p. dicatione e. n. talis i
diuis q. no sit: aut qd d. itatiua: aut denomiatiua
aut ydentica: z creda e. it: coz repire nequerit
fina sit p. t. e. n. Talu de p. dicatione ydena. **C**3
iminus e. e. n. vii ista tria differunt: e. n. talis. z esse.
E. n. talis. n. d. i. q. i. forma: e. e. q. i. actus e. formalis e. n. talis
sic alba albedinis: ens aut q. i. egreditur ex e. n. talis
p. e. n. talis suo mo e. lux lucis z lucet. Et h. de p.
ar. **Q**uatu ad scds arti. s. tres p. d. o. s. p.
e. de psonali p. p. etate respectu diue e. n. talis. scda
de psonali pprietate resp. cu p. sone. z tertia d.
e. de psonali ex diuina e. n. talis. z psonali pprietate. p.
est hec lz ydenitate reali cu diuina e. n. talis sit eade p
sonal pprietas differt tui formalr. p. ps dicit q.
sunt id e. reali psonal pprietas z diuina e. n. talis. p.
bat sic. **Q**uicquid e. aliqd ens infinitu intellie
q. d. extat ex eo id e. n. talis sibi reali id e. n. talis
te. pbat ista: q. si no aut ponetur i eo coposi
tio rei z rei: aut si dicat q. no sit i po admin
erit aggregatio rez qd ifinito repugnat: coz
oia p. tinent. Sed de e. n. talis ifinitus: ex p. ia Ansel.
de e. q. nihil maius excogitari pot. z psonales
proprietates sunt in eo: q. e. n. talis e. n. talis est f. i. d. am e
tuz igitur. Et si queratur: quo pot esse q. sint

vna eēn^a tres persone res rñue. vico q qz h
abb. iocachim videre nō potuit in errore pla
psus est vt in c. dānamus. ex de sūma tri. z si
de catho. l3. n. sint tres res: tñ hē tres res vni
ca sūma sunt res fm doctrinā bti aug. de do
ctrina christiana. Ex q pz error manifest⁹ gil
berti porretani dicētis: q pprietates psona
les nō sunt de⁹ s3 sunt assistētes: z fundabat se
in dicto Boe. in libello de trini. vbi dicit: q
rlo est ad aliud: z nō ponit q sit in. inde pclu
debat q erat assistens: seu fm verbum mgti
in lra affixa. vñ z vsus est illo vocabulo assi
sten^a in libello suo quē titulauit sex pncipio
rum in c. pōnis. vñ dicit. maxime aut. ppauz
videt pōnis sube. pñme assistere pz falsuz. vñ
z hunc errorem tpe bti Berti. in pculio ecclie
remis congregato ore. ppzio. vt hic ingt do
ctor deuotus idē pñtialr reuocauit z referūt
sibi dictū fuisse claude puteū. i. ingenij tui p
funditatē. fuit. n. vir elegantissimi ingenij. vñ
puerb. xrv. scriptū est: pscutator maiestatis
oppumet a gloria: nec cogit illud Boetij: q
uis. n. dicat q rlo respectuz hēat ad terminū
nō negat qn ad fundamentū. ¶ Scda ps cō
clusionis dicit: q pprietates psonal^a distinguit
formalr a diuina eēn^a. pbat. Et p^o noto q ad
distinctionē fm docto. subti. in reptatis pari
sus hac dist. q. ij. tria regunt. pñmo q disti
cta nō sint solū in pō: sicut sē forme in pō ma
terie. Scdo q nō sint solū in vte sicut esse
ctus in cā. z tertio q nō sint mixta: h mō sunt
pprietates in diuina eēn^a: qz actu sunt nō t tu
te: aut potētia solū: nec est ibi mixtio. Tūc p
bo istā ptē medio doctoris. q. ij. repōr^m. qñ
cūqz aliq differūt z pueniunt a pte rei alio cō
ueniūt: z alio differūt. Sed psonē diuine pueni
unt in eēn^a diuina z differūt in pprietatibus
s3 diuina eēn^a z pprietates differūt nō realr: er
go formalr: qz nō sufficeret sola distinctio ex
nā rei cū sint qdditates maior est pñmū prin
cipiū. impossibile. n. est q eodē z scdm q idē
aliquid differat z pueniat. z h est qd ingt aug.
vij. de trini. Nō est aliud deo eē: aliud subli
stere: s3 aliū ē deo eē: z pñm eē: z in codē fili⁹
eo vbi quo fili⁹: s3 non eo vbi q sap. Ex q pz
magn⁹ defect⁹ sci tpo. q in scripto suo distin
ctione hac. i. ij. iij. z. iij. qñtib⁹ dicit: q pprie
tas solū differt rōne ab eēntia diuina. vñ dicit
q relatio h3 pparari z ad essentiaz diuinā ex
pte q rlo h3 q insit. z tūc penit⁹ ē idē q diuina
eēn^a. aut rōne q est ad: z tunc solū distinguit
a suo opposito. pz q nō pt eē. z arguo z cum
ex dictis ei⁹. Ipe. n. in. i. qōne hui⁹ distinctiois
soluēdo ar^m pñm dicit: q eē d3 triplr. vñmō

p qdditate seu diffinitōe vñ nā rei. scdo p ac
tu eēn^a: sicut viuere viuētib⁹ ē esse. tertio p
esse veritatis ppositionis qd s3tur p copulā
z dicit q relatio h3 bñ pñmū eē. s3 qddita
tis vñ diffinitiois seu nature reitūc sic. s3 disti
gui qdditate est distingui formalr. igit a pte
rei distinguit eēntia z ppetas: qz p diffinitio
nes. Cōfirmat. pson. n. diuine aut se totis sunt
idē: z redit error sabellij: q dicebat pñm z si
liū z spñscū eandē esse psonā. aut se totis di
stinguant: z redit error arrij: q posuit filiū pu
ram creaturā: aut alio pueniunt sicut diuina
eēntia: z alio distinguunt sicut pprietatib⁹: z
sic h3 veritas. vñ de imaginor tres pōnes: pñ
mam q ponit solū rōnis distinctioē pprietatē
tū z diuine eēntie. tertiā q ponit distinctionem
rerū inter psonā z essentia: sicut iocachim. Et
mediā que est docto. nfi q ponit pēntitatem
realē z distinctionē formalē. prima appropi
quat quo ad me vñ saluo melior iudicio sa
bellio. tertia arrio. scda via ambulat tutissi
ma inter scillā z caribidij: de qb⁹ loqtur aug.
sup ioh. z habita est auctas dist. xxi. vtrāqz
pestē. i. sabellij z arrij elidit veritas di. Ego
z pater vñ sum⁹: vtrāqz audi: z a scilla: z ca
ribidi liberaberis. ¶ Scda pco est. de psona
li. pprietate respectu psonē: z ē hec psonal^a p
petas eē totū psonale nō noiat formalr. pba
tur. Quicqz aliq duo vñ pstituit neutrum
eorū formalr: to nā ius eē dicit: sed diuine psonē
constituunt ex diuina eēn^a z pprietatib⁹ psona
lib⁹. igit rē. maior pz: qz si sic: tūc alterz suffi
ciet. S3 minor declaraf. si. n. eēnt solū psonē
diuine formalr diuina eēn^a: tunc nō distingue
rent. Si rursus essent sol: pprietates neutra
eēt. pducta ab alia qd est ptra fides. pbat
pñā: qz si sic: tunc gnatio actiua esset pñ: gñā⁹
passiua esset fili⁹: spira⁹ passiua spñscū: gñā
tio aut nō gignit: nec pcellio. pcedit: qz teste
pho in. v. ppicor. mot⁹ nō est mot⁹: nec actio
nis actio. Ex q insert defect⁹ prepositiui po
nētis diuinas psonas solū dicere. pprietates p
sonales cū sint ita simplices. sicut diuina eēn^a.
qd nō esset ingt si icluderēt diuinā eēntia pz
op^m: z pñmat: qz in vna psona sūt plures p
petates: z vna cōis oib⁹. nec obuiat qd dicit
de simplicitate: qz simplicitas non opponit
non pēntitati vt opinat falso: sed compositio
ni z sicut non est composita diuina eēn^a sic
nec psona. ¶ Tertia conclusio est de eē pso
nali ex eēn^a diuina z psonali. pprietate. Ex di
uina eēntia z pprietate personali tertia nō
resultat entitas. voco hic tertiam entitatem
sicut ex corpe z aia rationali resultat huma
na nō

uitas que est quidditas distincta a corpore & aia rōnali. Et dicit magister nicolaus boneti p^o sue p^hi: forma totius sicut aia forma p^hi. Et sic p^ho p^helutionem in diuinis castissime est loquendum: nec ibi asserendum. Tunc dicitur. n. si q^o eloquia diuina efflagitāt vel grauis mo- uet rō. sed neutrus est hic: quid. n. faceret illa tertia entitas nō v^l. vñ concluditur q^o ad esse p^honale sufficit ipsa eēn^a diuina simul cū p^hrietate. Et si querat que ē potior aut eēntia diuina: aut p^hrietas. dico q^o loquēdo simpli diuina essentia: cū sit radix p^hectissima: sed in- g^huz p^hona ad aliud refert. dico q^o p^hrietat q^o est id quo refertur. Et si querat: an ista p^hrietat dicat aliquaz p^hectionē. verbig^hratia: p^hritas aut filiatio. dico q^o ita loquēdo p^hcti- ce: q^o est idem cū diuina eēn^a: nullā tñ loquē- do formalit^{er}: q^o tunc esset alia p^hectio in patre que nō in filio: & c^o: q^o filiatio in filio non in patre: & paternitas in p^hre nō in filio. Ex quo infero q^o paulus de p^helutio qui dicit p^hrieta- tes infinitas formalit^{er}: male dicit: p^h ex dictis. Et hoc de sc^odo arti^o. ¶ Quāto ad tertium articulū sunt tres difficultates iuxta tres con- clusiones. ¶ Prima est: vtrū talis distinctio formalis inter p^hrietatē & essentia sit actua- lis vel solū fundamentalis. Dicit magister frāc. dist. ij. huius distinctionis du^o sc^odo: q^o est solū fundamentalis. Sed cum reuerentia nō videt^{ur} q^o sint actu distincte eēn^a & p^hrietat nisi actu sunt nō idem: & tñ q^o nō distinguantur q^o esse nētiua sunt nō idem. dico h^o q^o doctor noster prima q^one reptator huius distinctionis po- nit distinctionez. verum est tñ q^o dist. xxxij. & xxxij. ordinarij dicit: q^o talia sunt nō idēz. Et dist. ij. huius p^hi. q. iij. dicit q^o p^hōt cōcedi q^o sunt nō idem: & tñ q^o nō distinguantur q^o esse non idēz in plus est q^o distingui. Chimera. n. & h^o non sunt idem & tñ non distinguuntur. ¶ Sc^oda difficultas: quō dicimus totum esse p^honale in diuinis cū in deo nō sit totū. Rñ- dit doct. deuotus hui^{us} primi. dist. xix. ij. parte q. ij. Totum. n. dicitur relatiue ad p^hes: et isto modo in deo non est totū: aut idem q^o cōple- tum: sicut inquit p^hs. totū & perfectum idem sunt. & sic ponit in diuinis. vñ Ambro. In pa- tre totus filius: & totus in v^ho pater. ¶ Ter- tia difficultas quō dicitur persona diuina cōstitu- ta si nihil relulet v^l. n. tunc nihil esse cōstitu- tum. dico q^o alio modo est cōstitutū hic infē- riuz: alio mō in diuinis. hic. n. infer^o ex cōsti- tuentibus tertia relulet entitas q^o vñ est in p^ho ad aliud. In diuinis aut nō: q^o eēn^a diui- na nō est in p^ho ad paternitatē: imo solum fm

Barth. p^hrietat solū est character persone nō essentie. Et sic p^h ad q^oncm. q^o vicz personalis p^hrietat p^hctice idem est cū diuina eēn^a. Sed nō formalit^{er}. Et tūc ad arg^o porretani. ¶ Ad primū. ad maiores dico: q^o sufficit q^o sint aliq^u distincta ex natura rei licet nō reali: sicut p^h i colore. vbi gratia: qui h^o genus & differentia & d^hia d^hit & determinat genus: & tamē vnica res est. minor etiā est falsa: q^o p^hrietat nō de- terminat essentia. ¶ Ad sc^odm: per idē sufficit distinctio ex nā rei: imo aliquoties inter cō- cretū & abstractū sola extat distin^o rōnis: p^h inter humanitatē & hominem. ¶ Ad tertius p^h per idem. Et sic p^h ad q^onc. Ex ista t^o di- stinctione sicut ex p^hcedentibus de mente ma- gistri tres capiūtur p^hclusiones. ¶ Prima ē. personalis p^hrietat p^hona d^h summa maie- stas vt pie creditur. dicit cōclusio: q^o p^hrieta- tes personales sunt & persone diuine: & diui- na eēn^a. & ponitur a p^hnc^o distinctōis vsq^{ue} ad illud. c. hoc aut aliqui negant. ¶ Sc^oda p^hclu- sio. aliter v^lie ict p^hrietat: aliter persone vt p^hfert veritas. Dicit p^ho: q^o aliter ict p^hrietat p^honalis eēn^a: q^o sicut fundamēto. aliter per- sone. q^o sicut determinās in determinato. Et ponitur ab illo loco: hoc autē aliqui rē. vsq^{ue} ibi: veritū nondum desistunt. ¶ Tertia p^hclu- sio. sacra paternitas suba ponitur vt fert au- ctōritas: sic verbum scribitur. dicit p^ho: q^o tam paternitas q^o v^hbum sunt p^hctice suba diuina Et ponitur ab illo caplo. verū tamen nō dum desistunt rē. vsq^{ue} ad finē distinctionis.

Equitur in textu. ¶ Redictis ē adij- ciendū q^o qdam p^huerli sensus ho- mines. rē. Hic s^hg^ur disti^o. xxxij. huius primi que sic p^htinuat ad p^hcedentes. Nam postq^u magister in p^hcedēti distin- ctione oñdit: q^o p^honalis p^hrietat deitas ve- re d^h. nunc in ista distinctione oñdit q^o perso- narū maiestas deus esse diffinit. Et partitur in tres p^hes p^hncipales. In p^hma an sit p^hctica de deo tāg^u. In sc^oda appropriatio mira sub- iungit. In tertia grata translatio epilogo ne- citur. p^hma in p^him^o. sc^oda ibi. Ex p^hdictis p^hstat q^o sicut eēn^a rē. 3ª ibi. ¶ Reterea sciēdū q^o in assignatiōe. rē. 3^a p^hte in diuisa manēre: p^h pri- ma in qua. an sit p^hctica de deo: tāg^uitur: diui- ditur in tres. In p^hma erroris deuū claret p^ho. In sc^oda dicti hylarij daf solu^o. In 3^a cadentis dubij ē explanatio. p^hma in p^him^o. sc^oda ibi hic qdam dicit nō intelligentes. 3^a ibi. hic p^hsi de- randū est cū de^o sit diuina eēn^a. Et sequit illa p^hticula: ex p^hdictis p^hstat: q^o sicut eēntia rē. in qua appropriatio mira subiungit. & diuidit in

dis xxxij.

2
tres. In prima appropriationis tangitur ve-
ritas. In secunda huius rationis additur egritas. In
tertia unius dictionis adest auctas. s. homou-
lion. prima in prin. secunda ibi. id ergo sacri elo-
qui prudentia. tertia ibi. hic non est ptermit-
tendū. zc. Et hec est diuisio pntis distinctiois.

1
Ira qua mouet. zc. vtrū pī pō. hō
c sapientia. spūsan. bōitas debite ap-
propriat. Et af q nō triplici me-
thaph. pmo pbatur q patri nō attri-
atur potētia: af sic. Cui attribuit virtus: ei at-
tribuit potētia: s. virt^o appropriat filio: ergo
z potētia. z per pīs nō pī. maior pz: p phm
in pmo de celo z mūdo. virtus. n. fm eum est
vltimū de pō. z ita dicit qī potētie cōplemē-
tum: z per pīs eidē appropriat plone vtrūqz
Sed mīor pz aucte aplī ad hēbre. p^o. vbi lo-
quens de filio dicit: q cum sit splēdor z figu-
ra sube eius: portatqz oīa verbo virtutis eius
z ita virt^o ei appropriat. Secūdo af q sapia
nō debeat appropriari filio. Illi est sapia ap-
propriata cui rex creatio: s. creatio appropia-
tur pī nō filio. igit z sapia. maior pz: q sapia
cuncta in suo ordine pducunt. vñ phus in pmo
methaph. sapiētis est ordinare. mīor vō pz
aucte simboli aploz. z nicei. Credo in deūz
patrē oīpo. cre. Tercio af q bōitas debeat ap-
propriari filio nō paracito. illi maxie ē boni-
tas appropriata: qui se maxie coiccat. S. fili-
us ē hmo nō alie plone igitur sibi bz appro-
priari bonitas. maior pz per Bro^m. iij. de vi-
ui. nobis. bonū sui ipsius est coiccatum. Sed
mīor pz. In creatione. n. vbo cuncta creata
sunt. In redēptione verbū caro factū est. In
glorificatione: hec ē vita eterna vt cognoscāt
te deum z quē misisti iesum xpm. In op^m
est mgt in littera vbi pī potētia: filio sapiē-
tiam. elemē. spūi bonitatem attribuit. In
ista qōne ad alias pariformiter tres extāt ar-
ticuli. primus est triū terminoz expositiū.
secūdo triūz pōsitū. terti^o triū difficultatū
motiū. Quō ad pmiū articulu terminū
sunt potētia. sapia. z bonitas. potētia vltra
dicta de ea in. vij. z. xx. distinctioibus pōt hic
accipi tripliciter. the^o. z dī respectu pncipi-
lis in eadē suba seu cō: ita q hoc mō pater bz
potētia pductiua filij z fili^o bz quod possit
pducinisi. n. esset pducibilis nullatenus cō
posset pductus. Alii Aristo. in. vi. phicoz. qd
impossibile est fieri: possibile est factūz esse: z
ista dī simpliciter pō pductiua. Secūdo dicit
potētia methaph. z isto^o dī pō creādi in deo
z in creatura rīdet: pō obiectiua que nō dī: it
formaliter nisi quēdaz respectū ad cō in actu

distincto cēntialiter a potētia creatura: ista
pōt vocari potētia actiua: qz ex pte ei^o qd agi-
tur nihil supponit. Tercio dī potētia phī: z
dī in agēte potētia factiua: z in facto potētia
subiectiua: z est qī aliquo supposito agens
agit: sicut fit in actionib^o iūlibus vbi semp mā
seu subiectū supponitur z his trib^o modis ap-
plicari pnt tres modi potētie qd pōt phus
in. v. metha. vbi vocat potētia ptatē. pūm^o
n. modus est qī ptas est pncipium mot^o aut
mutationis: aut in altero simplr aut in altero
in qm aliter. In altero simpliciter qī faci-
ens distinguī a facto. in qī vō altero qī idē
in scīpm aliquid facit: sicut dū scībz sanat me-
dicus. z iste modus phī rīdet 3° predicto. s.
phīlico. secūdo dī secūdo modus ptatis apō phm
qī est ptas nō solū agendi sed bñ agendi: sic
sunt perfecta agēti. z hic mod^o rīdet secūdo. s.
metha^o vbi res de non esse simpliciter ad esse
pducuntur de quo Bēn. ij. dī. vidit dō cūcta
que fecerat z erat valde bona. Terti^o modus
est: qī potens pō: aut oīno imutabile est: aut
nō de facili. z hic rīdet pmo in quo tā pdu-
ccns qz pductum eterna sunt. z hic ē rectissi-
mus ordo ascendēdi ab imperfecto ad pfectūz
in nā primo simpliciter posse. secūdo posse be-
ne operari. tertio esse imutabile: aut simplici-
ter: aut nō de facili. Secūdo terminus est
sapia: aut a sape in qmz illuminat intellectu
aut a sapore in qmz inflamat affectūz. vnde
sapientia solet capi tripliciter. vno modo vt
tam scīe q intellectus complexif noticiam
seu pclusionum z pncipioz. z hoc modo vi-
detur loqui phus in. vi. ethicoz. vbi sapienti-
am diffiniscit dicit. sapia est quasi quoddam
cas. hūi intellectus z scientia. vnde z phs in
primo metha. dicit q sapiens quoddamō oīa
nouit. z in primo elencoz. vbi opa enumerā-
tur sapientis: phs dicit q sapientis est bene
dī de eis que nouit z mētiēte posse redar-
guere. Secūdo dī sapia vt distinguī con-
tra sciāti: z sic dicit eternozū noticiam solum
z sciā tpa^m est: vt inquit aure^o aug. super illo
verbo aplī. alij per spūi batur sermo scīe. alij
sapientie. isto^o sapia est in portione superiori
z sciā in inferiori. Tercio dicitur sapia quidā
spūalis gust^o in mētibz deuotoz ex specia-
li amplexu cōdilecte in voluntate exhibitus
z isto modo dī septimū donum spūscī. s. do-
num sapie. ysaie. vij. Et sunt tres gradus per-
ueniēdi ad hanc sapiē tā. primus timor in fi-
de fundatus. ps. Initium sapie timor dñi. se-
cundus affectus caritate informatus. tertius
sapor intrinsecus hoīs totius dum in solo dō

sia delectat. **¶** Dulcia faucibus meis eloquia
 tua sup mel ori meo. **¶** Tertius terminus est
 bonitas. **¶** Bonitas a bono boas. qd est voco
 vocas. ex cōmōte sup quartus de diu. noi. qz
 oia bonum appetit: et oia bonuz ad se vocat
 vñ fm Arist. p^o ethicor. triplex est bonū. bo-
 num honestum bonū vtile. et bonū delectabi-
 le: et differunt vt inquit mgf alexader de hal
 prima pte summe. collatiōe de bono. bonum
 n. honestum respicit ptem am^o rōnalem. vñ
 tull^o quarto rethorice nouer: honestum ē qd
 sua virtute nos attrahit et dulcedie allit. et in
 de of honestum quasi honozis status. i. bonū
 ppter se diligibile: aut simplr sicut dō. aut fz
 quid vt virtutes. Bonū delectabile respicit
 vim pcupiscibile in qua ē delectatio. vtile ve-
 ro vñ irascibile que sp est in ardua tēdit: sic
 bonū vtile est ad aliud ordinabile. Et hoc de
 pmo arti. **¶** Quātum ad scdm articulū sunt
 tres psonae. pma de pō respectu pfs. scda d
 sapia respectu filij. tertia de bōitate respectu
 clementissimū spūs. pma est h pñali supposi-
 to a diuina essentia formalr distincto appro-
 priatur potentia. prima ps d. cit: qz pf distin-
 guitur formalr a diuina cēntia supposita p dē-
 titate reali trium psonaz euz diua cēntia. Tū
 aucte mag stri in prima dist. et hic et alibi sepi
 us. tum aucte aug. in de doctrina xpiana. tuz
 tertio aucte ecclesie que maior est. vñ inquit
 aug. s in anticheos. euangelio nō credere nisi
 qz eccleie catholice credo. ecclesia aut hoc de
 terminauit di. qz pf et filius et spūs actus sunt
 vna summa res. pbat qz distinguant ab eadē
 formalr. Quādoquē aliq ita se hñt qz ex nā
 rei aliqd vni cōpetit qz nō alteri: illa distingu-
 untur formalr si vtrūqz gdditatē dicat. Sed
 sic est de diua essentia pfe et filio scōspū. igit
 zē. maior est nota ex primo puncto. impossibile
 extat. n. qz idem fm idē et ad idē et in tpe eo-
 dē dormiat: et nō dormiat: sit hic et nō hic. Sz
 minor. pbat. qz cēn^a est cōicabilis: psona in-
 cōicabilis. cēn^a nō refert: psona refert. et sic d
 alijs multis. **¶** Ex quo pz defectus scōi et ho-
 in scripto hac dist. q. i. qui ponit psonā et diuī-
 nā cēntiam sola dīstingui rōne. et dicit arg^o q
 pbat psonem meā. est. n. arg^o scdm illius
 qōnis qz sicut a pte rei idē sīgnat vltis et indu-
 mentū et tunica et ita si ista sit va tunica est al-
 ba et vestimētum erit alba: nō tñ opz qz vesti-
 mētū sit alba: qz lz pueniant in significato tñ
 in noie differunt. Sic in diuis lz diuina cēn^a
 a pte rei idem sit qz psona: et ita si cēn^a est in-
 creata et psona non tñ opz qz si psona gñat qz
 cēn^a generet: qz differet rōne. Quid velit dice

re nō video. quero aut sunt penitus idē a pte
 rei psona et cēn^a sequestrato cūcto intellectu
 mōz^o aut nō. Si dicat qz nō: habeo ppositū
 qz distinguūt formalr. si dicat qz sīgnat a pte
 rei vnica est in diuina psona sicut vnica cēntia
 Et ista fuit positio sabellij qui posuit psonas
 rōne sola distinguūt. et hoc satis inuit exemplū
 suū. ingt. n. qz rōne distinguūt psona ab cēn-
 tia. **¶** Hō pceditur psona gñat: ista nō pcedit
 cēn^a gñat. et tūc sequitur qz a pte rei sicut pso-
 na gñat ita cēntia ex quō sola rōne distingui-
 tur pūcatio. ideo breuiter credo istā op. euz
 reuerētia scōi thome aut modicū aut nihil q
 ad hoc ptenere veritatis nisi forsā dūg. qui
 istā op. sequitur aliqd hēat dō^o quo videat et
 ppls reliquus deficiat: qd nō video. Et si qra-
 tur. quō pñt distinguūt tres psonae a diua cēn^a
 cū includat eā et nō differāt formalr includēs
 ab eo qd includit: sicut hō nō differt formalr
 ab aiali. **¶** Rñdet doctor subtil in hac dist. q. i.
 repta^o parif. qz cēntia diuina sit capi vt fun-
 da^o huius distinctiōis: et psona vt termin^o. et
 sic differet formalr: qz cēn^a nō includit psonā
 formalr veluti aial nō includit hoīem: immo
 differt ab eodē formalr. vel sit capi psona vt
 funda^o huius distinctiōis: et cēn^a vt termin^o.
 et sic nō differūt formalr qz psona includit
 cēntiam: sicut nec istō^o hō differt formalr ab
 aiali: qz includit aial formaliter. **¶** Scda ps
 psonis est qz patri appropriat potentia. vñ
 noto qz fz doctores tres sunt appropriatiōes
 in diuis psonis. **¶** Prima ē hylarij: et tacta ē
 d. st. xxxi. c. i. nō est ptermittēdum. zē. et est in
 pfe eternitas: in filio seu imagine spēs: et i
 mune seu pacito vsus. scda est aug. et ponitur
 eadē distinctiōe. c. i. illud etiā sciri oz. zē. et est
 in pfe vnitas in filio eqūitas. in scōspū vni-
 tas: eqūitatis pcorā^o. et de his duab^o satis
 dictū ē sup. **¶** T^o ē qz distinctiōe pñti a mgfo
 ponit. In pte pō. in filio sapia in spūsctō bōi-
 tas: et cōplectūt p aplm ad Ro. ij. Ex ipō et p
 ipm et in ipō sunt oia. Ex ipō pte: qz ab ipō sit
 oia: et ipē a nullo: et hoc sīgnat vnitas aug. eter-
 nitas hylarij. pō mgfi. h. n. tria sīgnat pñcipiū
 nō de prin^o. **¶** Per ipm attribuit filio: qz p cū-
 cicta ordināt et disponūt. Jo. i. Oia p ipm fa-
 cta sunt. h sīgnat eqūitas aug. spēs hylarij. sapia
 mgfi. In ps. Oia in sapia fecisti. in ipō attri-
 buit spūsctō: qz cūcta in scōi quiescūt spūs: et
 pductio in diuinis a pfe et filio. ad cūdē ter-
 minat: et tres sunt ad eē pcoridit opant et seip-
 sos cōicāt. hic sīgnat pcor^o vnitatis et eqūitatis
 aug. vsus hylarij et bōitas mgfi. pbat ista ps
 qz pō appropriet pfi debite. illi debite psonae

appropriat pō: cui pīa penit? actiua cōpetit
pductio: s; pī est hīdī. igit vñ i aliqb? eccle
sijs in magnis festiuitatib? cātatur pī kyrie
sona bonitatis pī ingenite. Unde noto q; in
diuis pīderant tres modi. Sūt. n. pīo aliq
q; sunt cōia z nulli appropriant pīone sic di
uina cēn? est cōis trib? z n appropriat alicui
Scdo sūt aliq; que sunt pīia alicui pīone si
cut pīnitas pī: filiatio filio z c. etiā ista n ap
propriant: q; appropriatio est de cōi facc qī
pīuū. ipa aut s; pīia: z hīdī ē potētia ge
neradi. Ex q; pī q; qī dī potētia appropriari
pīi intelligit de pō creadi. sic in simbolo dī:
patrē oīpotentē creatōrē celi z terre que est
trib? cōis. s; appropriat patrī: pō aut gīandi
fm scoti di. vij. hūi? pīuū: in solutiōe pīcipa
li loquēdo. pīrie est. pīia pī: vñ licet filius
habeat mēoria pfectā sicut z pī: nō tñ. pīrie
dī hīc potētia generadi. Et rō doctoris est:
q; iste genitū? gīandi significat actū vt egre
dicentē a tali potētia: qd nō puenit filio s; pa
tri: z est sile. Ista enīz nō pcedit in diuis filī
bz sciam gīandi l; ista scit gīationem. Ra
tio aut ist? appropriatiōis potētie patri est.
tū rōne creature. tū rōne dei. Rōne creatu
re: q; in creaturis pīes respectu filioz; sene
scit z ipotētes efficiunt z ita ne carnales ho
mines tale qd suspicent in pīe diuino sibi at
tributa ē pō. z hec est rō mgi i lra. ex pte vō
dei: q; pī ē pīcipui sine pīci: ideo iure ei at
tribuit potētia. per quā res in eē pīodeūt. z
inde est q; ista nō pcedit ita cōiter pō de pō:
sic ista sapia de sapia. Est igit pī potēs cūctas
cōdēs creaturas: potētior filiū cōlē generās
potētissim? pelag? dīnitatis pīnēs. Scda
pelo est dī sapia respectu filij z est talis. sapia
l; trib? cōis sit suppositis iure tñ vō dei ex
tat appropriata. pīma ps dicit q; sapia est
cōis trib? suppositis: pīat oīs pfectio simplr
est cōis trib? suppositis s; sapia est perfectio
simplr. igit est cōis trib? pīonis. maior p; q; z
si aliq; foret pfectio in vna pīona diuina: que
nō est in alia: qd est falsuz. Sed pīat minor
pfectio. n. simplr fm anē. est q; in qībet meli?
est ipm q; nō ipm. i. q; sūt incōpol? fm doct.
subtile in supposito nō pērnēdo nāz. hīdī
est sapia. l; n. leont in qītu est leo seu talis na
ture nō sit meli? cē sapiētē q; nō est: q; si cēt
sapiēs nō cēt leo: sapia enī leoni repugnat: tñ i
quātū suppositū absolute nō pērnēdo nām
cēt ei meli?. Ex q; elidit error qdā quē re
citāt aug. v. de trinit. c. vij. aliq; dicētū sapiāz
solū esse in filio: z patrē z spīsanctū nō itelli
gere nisi per filiū seu in filio. sicut de quodāz

monstro gorgonico fabule referūt. dicūt enī
tres puellas in eodē corpe exītes vñcū ha
buisse oculi: quez mutuo qībet alteri cōica
bat. p; erronē. Et pīrmat: tūc enīz pater cēt
a filio perfect? z nō a se: cū in sapia sit beatitu
do. Scda pars pīonis dicit. q; sapia iure
vō dei appropriat. z hoc tūz rōne creature:
tū rōne dei. Rōne creature: q; videm? q; iu
uenes de cōi nō sunt sapiētes. vñ z pīis in. iij.
thopicoz dicit: nemo iuuenes eligit sibi du
ces ex eo q; nō pstat eos eē sapiētes. Sed an
tiqui sūt: vnde sap. cani sunt sensus hoīs: ideo
ne ignorātes filiū dei existimarēt ignorātes
attributa est ei sapia. Et hec est rō mgi. Rō
ne dei: q; fili? dei. pcedit a patre per modū i
tellectus. In intellectū aut est sapia: iō recte
in signū hūi? pīonīs attribuit sapia reruz
gubernatīz pī: sīlīma ydētate cū vīna ea
dē cēn? vt in pīa dicat fili? sapiēs. in scda sa
piētior. in tīa sapiētissim?. Tertia pelo est
de bonitate respectu pacit. z hec est vltima
diuinaz pīonaz que clemētissim? dī spūs ap
propriat bonitas. Dicit pīma ps q; vltima di
uinaz pīonaz est clemētissim? spūs p; q; pī
est a se: iō est pīa pīona: fili? vero scda pīat.
q; pcedit per modū itellect? z itellectus na
tura pcedit volūtātē. ex quo igitur nō sūt ad
intra nisi duo pīcipia. pductiua itellectus z
volūtās. segtur q; spīsanctus pcedit p mo
dū volūtātis: z ita erit tertia pars z vltima.
Ex quo p; error dicentīz spīsanctū mediāz
pīonā in diuinis esse falsuz: quoz corrobora
tio est: quia spīsanct? est nexus pīis z filij: z
nexus habet locū mediū: sed hoc nihil est: q; a
sicut alias dēnī est spiratio actiua est nex? for
maliter pīis z filij: q; in eo pueniūt: s; spīssā
ct? qī pductū quodāz a duob? cōsōmiter:
sicut vniunt due flāme i cōbustōe vñ? ligni
Scda ps dicit q; sibi attribuit bonitas: z hu
ius rō est. tū a pte creature. tū a pte dei. a pte
creature: q; spūs dicit quādā tēpestatē vnde
in ps. Ignis grādo nix glacies spūs. pcellaz
vel s; Aug. spūs tēpestatis: ideo ne credere
tur tēpestuosus spīsanct? attribuit sibi boni
tas: z hec ē rō mgi. vñ sap. o q; suauis ē dñe
spīritus tu? in nobis. Rōne dei: q; pcedit p
modū voluntatis in qua specialiter est boni
tas: ita q; spīsanctus est bonus se nobis cōi
cans: nichoz nexus pīis z vñgenitū: optim?
deus existēs. Et tñ de scdo articulo. Quā
tūz ad tertiū articulū sunt tres difficultates.
pīma est: que pcedūt an pīone: an appo
priata que eis attribuunt. dicit doctor deno
tus hac dist. q. iij. q; capiēdo absolute appo

priata: vt sapia. potentia. bonitas: tunc appro-
priata pcedit sicut eentialia notionalia. capie-
do aut sub rone appropriatiois qd qda respe-
ctus ronis: dicit qd p sone pcedit: qz p^o e in-
telligere id cui fit appropriatio qd aliqd ei ap-
propriare. ¶ Secda difficultas est vtz scia ita
pprie approprietur vbo di sic sapia dico qd no
na. pductio verbi dei est ex obiecto infinito z
z diuino intellectu cui rone obiecti infiniti sa-
pia est hitus: z ita pntelligit verbo dei. Sci-
entia aut dicit respectu ad o^m scdarii: qz respe-
ctus sequit ordine nature copleta. pductioes
ad intra. sicut ens ronis sequit ens reale: nec
pcludit ad pductioes vbi dei scia: qz negt ob-
iecta scda: vt patebit i sequenti qone. ¶ Tertia
difficultas. qre dina eentia alicui non appro-
priat psona sicut bonitas: q est ei^o passio ap-
propriat pacito. dico qd qz i vltia ligtur abstra-
ctione: qz impossibile est aliquam diuinam intelli-
gere psona no intelligedo essentia: qz quelibet
pstituit ex sola dina eentia z sua psonali. p-
prietate no sic de bonitate: no est hile. z sic
ps ad qone: qz vtz pfi potetia. filio sapientia
spii bonitas debet appropriantur. Et tunc
ad argumenta. ¶ Ad pmi dico: qd vtz p^o pot
tripli piderari: aut vt pncipiu opatiois: aut
vt id qd fit opatio: aut vt id in q terminat.
¶ Primo appropriatur pfi. tertio spii. me-
dio mo filio: qz p ipm opatur. z hoc est qd di-
cit auctas allegata postea qz oia verbo etur
sue zc. ¶ Ad scdm dico: qd in creatioe rerum
tria sut. i. ipm ee: z hoc est a potetia q appro-
priat pfi. scdo ordo rez inter se: z h est a sapi-
entia q appropriat filio. tertio ordo rez ad fi-
nem. z hoc est a bonitate que appropriatur
spui sancto. ¶ Ad tertiu dico: qd sicut pater
p verbu cicta pdidit: sic p spui scdm: z licet in
carnat^o sit filius: tñ caritate factu est q appro-
priatur spui scdm. vñ apls pp magna cantates
sua qua dilexit nos de^o zc. z sicut erim^o filio
bti: sic spui scdm. btitudo. n. eentiali dinitate est
no hmanitate: vt patebit i tertio. Et sic ps ad
qonem. ¶ Ex ista vo distinctioe sicut ex pcedē-
tib^o tres de me te mgfi capuit celones. ¶ Pri-
ma est: sunt dina essentia tres p sone trinitat^{is}
atqz siue maiestaz sctur in tpeo. dicit celu^o.
qd tres diuine p sone sunt diuina eentia: z etia di-
cunt vni^o eentia z maiestaz. Et deducit a p^oia
distinctiois vsqz ibi. Ex pdictis aut constat.
¶ Secda p^o. pfi potetia sz vni^o eentia e sapia
bonu pacito. dicit p^o qd potetia appropia-
tur pfi. sapia filio. z bonitas spui scdm. z ponit
ab illo loco. Ex pdictis zc. vsqz ibi. hic autem
no e p^omittedu. ¶ Tertia p^o. omouso

va p^o e z trasla^o vt sentit cano. Dicit p^o:
qd hoc nome omouso: z noia traslatina de
vtr z ponunt in diuinis. Et ponit ab illo lo-
co hic no est pter. zc. vsqz zc.

¶ Equit i textu. Cuncq supra disserue-
rimus. Hic ligtur. xxv. dist. huius
pmi. In q postqz mgf a scda dist. in
clusiue vsqz ad. xxxiij. de sacrisima
egit trinitate ac vnitae. nec incipit de p^o scia
agere ac volutate. Et scindit in tres ptes pun-
cipales pns tractat^o. In p^oia agit de scie isal-
libilitate. In scda de oipotetie suma maiesta-
te. In tertia de coplacetie dei volutate. p^oia
in pncipio. scda dist. xliij. Hic aut de oipotetie
dei agedu est. tertia dist. xlv. Ia de volun-
tate dei aliqd. p^oia itez p^oicula in q agit mgf
de scie dei infallibilitate: in tres ptes diuidit.
In prima de scia dei agit gualr. In scda que-
rit an noscat en^o imutabl. In tertia de pde-
stinat^o specialr: p^oia in pncipio. scda dist. xxxviij.
Hic ad ppositu ergo reuertetes. tertia dist.
xl. pdestinatio vo e de bonis salutaribus. p^oia
itez ps i q agit mgf de dei scia gualr di-
uidit in tres ptes. In prima dei cogni^o clare
apitur. In scda q sint res in deo mo ostēdit.
In tertia deus quo medio in rebus est dicat.
p^oia in pncipio. scda dist. xxxvi. Solet queri cu
oia dicant ee in dei cognitioe. tertia distinctioe
xxxviij. Et qñ demonstratu est ex pte zc. prima
itez que est pns distinctio in q dei cognitio
clare aperit in tres ptes scindit. In prima va-
ria noia dat simplici scie. In scda oñdit q p-
tpa^o vox extat p^osciente. In tertia oñdit q
in deo en^o tenent esse noti. prima in pncipio.
secunda ibi. hic considerari oportet: vtz scia
vel zc. tertia ibi propterea omnia dicuntur
esse in deo. Et h est diuisio zc.

¶ Irea qua querit. vtru mentis diue-
oba scdaria rez sint ars vel ydea.
Et arguit qd i triplici medio. Frac.
de maronis 2 doct. subtilē que tan-
git in suma dist. xlvij. q. i. articulo. ij. ¶ P^oio
sic. nullu qd no est adorandu nec quo fruen-
du est ydea censet. sed obiecta scdaria sen co-
gnitu ee sunt hmoi: igit no sunt ars vel ydea.
maior pz aucte bti aug. in li. xxxviij. de trini-
vbi expse ponit q ydea btficant: z q ydea
sunt adorade. Sz minor pz: qz oba scdaria sen
esse scdo cognitū mentis diuine: sicut sunt en-
tia ronis qbus nec adoratio debetur nec frui-
tio. Scdo arguit sic. nihil qd no est eternu e
ars dei seu ydea sz esse cognitū in deo seu o^m
i^o riu no est eternu. igit no est ydea. maior est
expse aug. in li. lxxxij. qonit. Sz minor pz: qz

eternitas est peditio entis simplr nō fm qd in
 quiete boetio in .v. de p̄sol. interminabil vite
 simul tota et pfecta possessio. ¶ Tertio argui
 tur sic. nihil quo dens nō est formalr sapiens
 est pdea. s̄ obis sc̄arijs nō est dens formalr
 sapiens. igit obis sc̄ariū nō est formalr ydea
 sc̄a ars maior p̄ q̄ ingt ang. q̄ ydeaz p̄tici/
 patione sit aia beatissima. Sed pbat minor.
 q̄ vidēdo essentia sua est b̄t̄a. illd aut obis
 sc̄dm distinguat ab ea velut ens sc̄dm qd ab
 ente simplr. ¶ In op. arguit aucte aug. in li.
 lxxxij. q. q. iij. xlvj. ydec sunt forme eterne in
 mēte dīna s̄ q̄s aliqd ē formabile. S̄ h̄mōi
 est cē cognitū: sicut arca in mēte artificis est
 ydea arce exteriorio: et p̄ p̄sa esse rerū cogni/
 tū in deo est rerū ydea. In ista qōne parifor/
 miter ad alias sunt tres articuli. prim⁹ trium
 terminoz expositiū. sc̄dm triū p̄sonū positi
 uis. tertius iuxta tres p̄clusiones triū difficul/
 tatū motū. ¶ Quo ad primū articulū ter/
 minū sunt ydea. ars et obm sc̄ariū. ydea fm
 fratre alexand. ij. pte sūme dicta est ab idor
 qd est aqua: sicut. n. in aq̄ rūtatur varie yma/
 gines: sic in deo varie res p̄ h̄mōi ydeas. vñ
 ingt Sene. in li. viij. eplaz lucilij epla p̄sa. q̄
 ydea dī vt est in artē. sed ydon in artificio
 sicut diceremus suo mō albedo et albū. ita q̄
 ydon ē effect⁹ ydec: vñ ydea sc̄dm docto. sub
 ti. hac dist. est rō eterna in mēte dīna s̄ q̄s
 aliqd est formabile anq̄ formet. tria dicit do/
 ctor. primo dicit ydea rōne eternā in mēte di/
 uina. ex quo p̄ q̄ loquēdo. p̄pue i nulla crea/
 tura ē ydea q̄ ē rō eterna: nihil aut eternum
 nisi de⁹. trāsumit tū ad creaturā: sicut dicit
 ydea artificis: est aut in mēte dīna: ex quo di/
 cunt alig q̄ dī ydea quasi in deo. et p̄z vltra
 q̄ esse volitū in deo nō est ydea: tū primo q̄
 nō est rō: tū itez q̄ nō est in mēte dīuina. Est
 aut ydea in mēte dīna: sicut cognitū i cogno/
 scēte. sc̄do dicit doc. q̄ ydea est fm quā ali/
 qd extat formabile. et dī accipi sc̄dm quā for/
 matur vt sit sensus. sicut artifex opaf fm artē
 quā h̄z: sic deus fm ydeas. Tertio dicit: anq̄
 formet: ex quo p̄z nullū p̄ditū coeternū yde/
 is: imo exigit p̄cessio ydeaz sup ydeata. notō
 q̄ ydea in greco h̄z tria noia: et i latio totidē.
 In greco dī ydea. et h̄māginn et padigma.
 duo prima accēp̄ sūt a platone. de p̄rio dicit
 Aug. in li. lxxxij. qd. q. iij. xlvj. q̄ nomē ydec
 a platone reptū est. De sc̄do h̄et in primo
 mēte. vbi vocat fm mō^m p̄sonis forma impri/
 mens et h̄māgiū et p̄p̄sa sigillā. tertiu rep/
 tū est ex dyon. primo de diu. noibus vbi su/
 ut vltus padigmate. p̄ ydea fm trāslationem.

Joh. scotti. In latino etiā habet tria noia ars:
 exemplar et rō. Ars h̄f ex aug. vi. de trinit. vbi
 dicit q̄ sūt est ars plena oīz rōnū vñ ētūz:
 rō ex codē. lxxxij. qd. vbi dicit q̄ alia rōne cō/
 dit⁹ est h̄o: alia equ⁹. tertiu nomē. f. exēplare
 habitū ē a dyon. iij. de diu. noibus vbi emm
 Joh. scotti trāslatio h̄z padigma abbas de cl/
 laz h̄z exēplar. ¶ Sc̄do termin⁹ est ars. Mo/
 ta q̄ isti tres habit⁹ differit q̄ sunt de opatio/
 nib⁹ theō. ars et prudentia. pōt nāq̄ aīas n̄
 cōsiderari: aut respectu dei: aut respectu sui:
 aut respectu exterioris. Si p̄sideret respectu
 dei dī hitus theologic qui dirigit aīz ad dī
 lectionē dei et p̄xiū pp̄ dens. Si p̄sideret re/
 spectu sui sic ē prudentia q̄ dirigit in actiōib⁹
 iteri⁹ seu dītib⁹. vñ p̄sa in. vi. ethicoz dicit:
 prudentia ē rō rez a nobis agibi⁹. Si tertio
 p̄sideret respectu exterioris sic ē ars. vñ p̄sa
 in. vi. codē. ars ē rō rez a nobis factibilium.
 ¶ Tertio termin⁹ est obm sc̄ariū obm dī de
 obicio cīs obiect⁹. vñ obm dī qd se obijcit seu
 p̄stat potētē opanti. vñ noto q̄ respectu di/
 uini intellect⁹ p̄rio se obijcit dīna cēn⁹ p̄tem
 plāda. p̄pterea dī obm p̄marū. et s̄ h̄z respec/
 tu diuini intellect⁹ in rōne monētis et termi/
 nant capiedō mouēs largēz sub isto primo
 obo p̄p̄edundū mōi it̄infec⁹ deitatis attri/
 buta dīna et p̄sone dīuine et. vñ ad rez esse
 cognitū. ¶ Sc̄do se obijciūt creature i eē co/
 gnito seu itelligibili: itud cē itelligibili in
 intellectū nō mouet diuini: s̄ solū terminat: et
 iō obm noia sc̄ariū et p̄ducit in tali cē p̄ co/
 gnitionē obiecti p̄marū. Tertio se obijciūt
 creature in cē realis exnē: et iste nec terminat
 nec mouet itelletū: diuini: s̄ solū eaz respec/
 ct⁹. de tertio mō relatiūz ad deū: ita q̄ ad
 deū referunt nō de⁹ ad eaz. vt dist. xxx. dictuz
 ē. Et tū de p̄rio artē. ¶ Quātū ad sc̄dz artē.
 sūt tres p̄sones. p̄ma ē de ydea in se. sc̄da de
 ydea vt ē i deo. tertia de ydea respectu creatu/
 re. ¶ P̄ria ē h̄. vñtū dīne scīe in eē itelligibili
 ydea p̄ducit. dicit prima ps q̄ vñtū dīne scīe
 p̄bat. ¶ P̄sa. n. scīa: aut ē mētura rez sicut diui/
 na: aut mētura a reb⁹ sicut alia: vbi it̄z ob/
 iecti eē scīa mētura: et ē obm cā p̄tialis effe/
 ctiva scīe: sic dīc aug. obz et potētia p̄stat no/
 ticiā. Ex q̄ igr scīa dei est mētura rez non dī
 accipe eē ab obiecto rei creabil⁹: s̄ eidē dare
 eē p̄ om̄ scīe creature. Et iō dīc p̄ria p̄sonis
 ps q̄ ē scīa dī ydec p̄ductiua. Et si obijciat q̄
 obm dī p̄cedere ei⁹ cognitionē: dico q̄ ē obz
 p̄marū qd mouet et terminat. et de isto verū
 est: et h̄mōi ē dīna cēntia. est aliud qd nō mo/
 uet s̄ terminat: sicut sūt ydec: et de isto nō q̄.

ydea dī:

2

3

Imo pducit scia: sicut et cognitio catur a no-
bis in obiecto cognito. Et si dicat q scia z co-
gnitio diuina q maxie no debet ee pductiue
cu sint actioes imanes qui sunt fines z no
pncipi opandi fm pfm. dico q est pductio
realis. z de ista vez est: q diuina cogni no e
pductiua: est z pductio ronis: sicut esse intel-
ligibile cuiusmodi e ydea: z de ista no ozimo
a qlibet cognitione relinquit in obo ee cog-
nitio. **¶** Scda ps psonis dicit: q ydea est ee i
telligibile. vñ ydea nihil aliud e nisi obm scda
riū diuini intellect. ymaginor. n. q no soluz
ab eterno intellexit deus sua eentia: sed relu-
centes creaturas in ee simplici: istud aut esse
reducēs. dico ee rerū intelligibile. vñ pz q de
us respectu sui: nec alicui eentis in do forma-
liter est ydea. vñ hic extat ordo. pmo eentia
dina. scdo eēn^a dina a diuino cognita intel-
ctu. tertio istd ee intelligibile seu ydea a diuina
pductū cognitione. vñ ppe h ee intelligibile
seu ydea no est nisi qdā respectu terminat^a ad
diuinā cognitionē. sed etern^a sicut creari sed
tpalis. **¶** Tertia pars psonis dicit: q ydea
pducit. probat: qz ab extremo ad extremum
non fit trāsīt^a nisi per mediū aspicio. produci
simpliciter z non produci simpliciter sunt ex-
trema contradictionis. igit inter ea no fit trā-
situs nisi p mediū: mediū aut est pducit in
esse hz quid qd no ē esse intelligibile seu yde-
am. **¶** Ex q pz defectus gofredi de fontibus
ponentis hmoi requiri ydeas pp rationē ob-
iecti intellecti. Inqt. n. q ad cognitionē tria
requirunt. s. intellect. scdo obiectū. tertio rō
obiecti. tūc dicit q in deo penit^a est idē intel-
lect^a z idē obiecti: z ita nō pōt poni ydea ex pte
intellectus: nec obiecti vt sic: sed ponit ex par-
te rōnis: qz sub alia rōne catur cognitio a di-
uino intellectu in qntū eentia diuina est obiecti.
Et sub alia rōne essentie: z in qntū nitat crea-
turas. z dicit q nō possit esse diuina cognitio
distinctor: nisi in obiecto pcederēt distincte
rōnes sub quib⁹ cognoscere. pz o^m ex pclo
nem. n. ydea pcedit diuinā cognitionē vt di-
cit: sed sequitur qz ea pducit. nec est rō obiecti
primariū sed sequit primariū o^m. Et confirma-
tur pclo rōne docto. subti. Quādo cūqz o^m li-
mitatū pōt esse cā alicui⁹ cognitionis: si illud
fiat illimitatū aliq⁹ liter pōt ee cā pfectozi: z si
illimitatū simplr infinte cognitionis. pbat ista
qz ista illimitatio nō pōt ipfectionē s; addit
pfectionē. sed si eēn^a dina esset limitata pos-
set vna rōne cāre cognitionē sui. igit ex quo
simplr ē illimitata poterit vnica rōne pfectus
sima diuini cāre cognitionē: z ita ydea nō pre-

cedit cognitionē diuinā: sed sequitur. Et si que-
ratur. an ydea pducit a diuina cognitione an
te pductionē filij z spūs sancti vel pfecta pdu-
ctione. z videt q ante: qz pater est sapiens in
primo signo originis non p intellectu filio: z
tū ydeis fit quis sapiētissimus. fm aug. hic di-
co q pntelligit pductio tam filij q spūs san-
cti pductiōi ydearū. pductio. n. tā filij q spūs
sancti est ex obo primario. pductio ydearū ē
ex obo scbario. vel veri⁹ pductiōe scbariū p-
ducit obm. qñ aut aliqua potētia aspiciat duo
obiecta pzo aspiciat obm pmarū q scbariū
Imo p pmarū aspiciat scbariū: vñ dico q tota
tritas pducit ydeas i ee intelligibili tū alio⁹: qz
pf a scfili⁹ a pfe spūs scs ab vtroqz: z q vñ q
pf itelligit sap. nō intellectu filio. hoc nō obui-
at: possit. n. itelligē pfez hfe ydeas nō itelligi
do filiū: qz pf eas hz a se. s; dicit q nō hz nisi
pducto filio. dico q hz i illo pzo cognitionē
dine eēn^a in q est pfectissima bñtu do: nec ex-
pectat ydearū cognitionē: vt qdā ymaginat^a:
cū oia sint i eodē instanti eñitat. Et si qñ ad
qd sūt iste ydec i deo. dicit doct. duot⁹ huius
dist. q. i. qz ois sapiēs artifex regit similitudi-
nē artificij vt dōte opet. Tū igit dō sit art ifex
sapiētissim⁹ regit ydeas: qñ qdā rex silitudi-
nes. Et si dicat: q cognitio dine eēn^a sufficē
cā sit emine^m. dico q sufficē emine^m: ex sua tñ
eminentia has magis ppias pducit ydeas.
¶ Scda pclo ē de ydeis respectu di: z est h.
cū foiali ydearū a dina eēn^a distinctōe iter eaf
real stat ydēitas. Sic pza pz: q ydec distin-
guunt foialr a dina eēn^a. pbat: nullū ens rō-
nis est idē foialr enti reali. s; dina eēn^a ē no
reale: ydec s; ens rōnis. igit nō st idē foialr. z
addat: s; ens rōnis diē qd dicitatē z dina eēn^a
igit distinguūt foialr. Et si qñ an formalitas
ydec sit qd absolutū vl respectiū dico q diē
qd respect^m. Et si qñ ad qd: an ad ydatū: an
ad dinā cognitionē. dico q ad dinā cognitio-
nē. vñ ad ydea⁹ nullū respectū dicit nisi solū
qz imiat respectū ydeati. Et si qñ: an dicat
solū respectū. dico q nō: qz eludit ens qd ab-
strahit ad absolutū z respectio. **¶** Sz foialr
reret qz qd ē fundamētū ydearū. dico q diui-
na eēn^a. vñ oēs ydec collocant in dina eēn^a
Sz qre ergo nō dicat ydeata dina eēn^a: sicut
pies dī alb⁹: qz albedo est in eo. dico q nō est
sile albedo. n. est i pietē: z tāq in subo z tāq
in fundamēto: z dī paries alb⁹: nō qz fundamē-
tū albedinis s; qz subm dina eēn^a aut solū est
fundamētū ydearū nō subm: nō est sile. Et ē
exēplū dina. n. essentia extat fundamētū diuine
pñitatis: z tñ non dō pater loquendo forma

liter sed bene ydēice, **S**ecunda pars conclusionis dicit qd ydee sunt idē reali cuz dina eēn^a pbaf. oē eternū est dō: sed ydee sunt eter ne: igit sunt dō seu dina eēn^a. maior est fidei qd plura eterna nō patit: imo cūcta pter deū po nit p dīta ex tpe vñ **S**ci. i. In principio crea uit dō celi z terrā. Sed minor pz per aug. in li. lxxxij. qd^m. q. xlvj. ydee sunt forme eterne z inuariabiles. Ex quo pz error quorūda an tiquoz ponentiū ydeas distingui reali a diui na eēn^a. Dicunt. n. isti qd forme reperiunt in triplici rez gñe. pmo in mundo sensibili. scdo in mente creata. 3° in mēte diuina in qē mū dus archetipus. imo ipse ydee in deo dīctur mūdus archetip⁹ siue archetippia fm dyon. iuxta si. d. diui. no. dīcūt igit isti qd forme i mū do sensibili hñt tria: sic albedo z nigredo. s. distinctionē reale: oppositionē z cōpositionē distinguūt. n. reali albedo z nigredo: op ponūtur **S**cie: z cōponunt cū subo: vt cū forte z platōe. In mēte aut creata solū hñt duo. s. distinctionē reale z cōpositionē: nō. n. est op positio inter eas in aīa fm algazel. in dō at seu diuina mēte solū est realis dist^o iter eas z nō cōpō seu oppo. hoc pz esse erroneū: nā qd quid est in deo est reali idē deo. vñ ista op. ex bono pncipio in malū decidit finē. Quo enī ad duo pma mēbra: dicit per: s. in 3° deficit **S**ed dubitat hīc: qz varij varie loquunt de platone z de ydeis platonici qd fuerit de istis ydeis eius intētio. Dicitur pbabiliter. qd ei⁹ positio fuit ponē istas ydeas in deo siue i mē te diuina quā vocauit noym: vt refert macro bius in li. de somnio sciipiōis mediātibus qui b⁹ creauit vniuersa: vt pz in thīmeo. vñ **B**oe tius allegās eius dictū mētrice. iij. de pso. me tro. x. dicit. mūdū mēte gerēs similis yma gine formās. i. gerēs in mēte modū athet^m seu exēplarē z ad eius ymaginē mūdū creās sensibile: z ita nō possunt ydeas realiter distin gui a deo. Et hoc pfirmat triplici aucte. pza ē aug. vij. pcellio. vbi dicit: formasti mīhi dñe quosdā psonicoz libros ex greca lingua i la tinā versos. vbi legi nō eisdē vbiis sed eisdem sentētijs qd i pncipio erat verbū z verbū erat apud deū. zc. vsqz ibi. z verbū caro scm ē. vbi **A**ug. per vñū capit ydeas: z ita ē realis yde itas qd dñs erat verbū. **S**cdā ē eustra tijs in cōmento pūmī ethicoz in expōs. pld nis qui posuit bonū per se esse hoīs felicitatē vbi increpās arist. de impugnatiōe platonis dicit. poteras o **A**risto. aliud dicē. vñ in textu cōmenti dñs qd aliud sentiebat **P**latō: aliō im pugnabat **A**risto. qd nō a3: nisi qz plato pōe

bat ydeam boni deū eē. z arist. dicebat qd po nebat quoddā aliud sepatū. **T**ertia ē mgnī **F**ranç. de maronis pstatu sui dist. xlvj. q. iij. vbi dicit platōē recte d ydeis sensisse: z pñz eū ex inuidia impugnasse. Et si obijciat ex glo. sup **S**e. dicēte qd plato posuit tria eterna. de um. ydeas z yle seu mām pma. dico qd glo. loqtur fm op. cōem. vel verus dicēdū qd non est. glo. illa satis autentica. **T**ertia p^o est de ydeis respectu creature: z est respectu cuiusli bet incōplexi creabilis in deo censet ydea. p batur. summus artifex suū summe nouit arti ficiū. sed dō summus ē artifex: igit summe no uit creaturā que est suū artificii. z ita sigilla tim de qlibet in pticulari h3 ydeā. Ex quo pz error cōmētatoris auerrois in. xi. methaph. ponētis qd dō nō h3 notitiā aliaz rez a se nisi in qñtū sunt entia. qz. n. inqt eēn^a sua est cā re rū: nō cognoscēdo eēntiā suā cognosceit alias res in qñtū entia: h3 nō in qñtū hoc vel illud: sic cognoscēs calorē ignis qui est cā alioz calo rū: alios calores cognoscit nō in qñtū hoc vel h3 sed in qñtū calor. h3 pz manifeste falsum z **S**acra scripturā. ad hebre. iij. oia nuda z apta sunt oculis ei⁹. Et pfirmat: qz cognosceit hoc vel illud in pticulari arguit aliqz pfectionē: z ita si dō ea careat nō erit summe pfect⁹ saltes extensiuē qd est possibile. **D**xi tñ notāte in pñone respectu cuiuslibet incōplexi creabil qz cōplexoz ptingētū nō h3 ydeas: sed ea co gnoscit determinatione volūtatis. vt patebit infra. dist. xxxvij. **S**bigra: antixps h3 ydeaz et fore h3 ydeā: nō tñ huius antixpi ent vñ ydea in deo solū est cognoscibilū an determinati onē volūtatis qd necessario pducū in cē itelli gibili cuiusmodi sunt oia incōplexa. Et si qra tur vtrū in deo sint ydee infinite. dñs qz sic: qz oium numerozū h3 ydeas. ppuas qui tñ sunt infiniti. tñ qz oium punctoz in linea h3 ppu as ydeas: qd tñ sunt infinita. tñ tertio: qz oīz in stantiū tps h3 ydeas que tñ sunt infinita. Et si querat quis vtrū ydee dicat formaliter pfecti onē. dico qd nō h3 bñ realiter cā sint idē qd dō z rō: ydea. n. est solus respect⁹ rōnis. igit. cum igitur pñitas sit relatio realis z nō dicat pfe ctionē formalē: a fortiori nec iste ydee. Et h3 scdo arti^o. **Q**uātū ad tertū sunt tres diffi cultates iuxta tres pñones. **P**rima est: vtrū ydee eque bñ dicant pducī vtute diue sapie sicut virtute diue scie. **D**ico qd nō: nā sapiētia ppuē aspiciat diuinā eēntiam. scia aut creatu rā vt inqt **A**ug. sup illo apli dō. aliq per spm dat fmo sapie. aliq fmo scie f3 eundē spm. zc. ydee vero nō sunt respectu dei vt dicatur de

idealio: sed solū respectu creature id dicitur
virtute diue scie. pducī nō sapie. **S**eda dif-
ficultas ē. quō pnt ydec eē idē realiter cū di-
uina essentia cū nō sint res: et ydēitas real' re-
quirat extrema realia. **D**ico q ydeas eē idēz
realiter cū diuina eēntia pōt itelligi. aut q eoz
quodlibet ex pte sui sit natū eē res: tñ idētifi-
cat in idētitate reali: et sic dico q ydec et diuina
eēntia nō sunt idē realiter: qz ydea solū ē for-
maliter rōnis respect. **S**edo pōt itelligi eē
idē realiter q nō dicāt distinctas res: et verā
hēant inter se idētitatē. et isto^o sunt ydec idēz
reali cū diuina eēntia. **T**ercia difficultas. vtrū
sit ordo in ydeis. dico q loquēdo qstū ad ge-
nera et spēs est ordo. vñ pūa ydea est p^o imp-
fectio spēi creabilis: sicut si seraph eēt vltima
scu pūma impfectio: spēs illi^o eēt pūa ydea
in deo. scda psequētis spēi: et sic pñr de spēb^o.
et completo ordine spēz opz scādere ad glia
subalterna: et de hic^o ad gñalissima glia. vñ
ydea suba pūor est in deo q ydea qstutatis et
ydea qstutatis q rsonis. loquēdo autē de ydeis
induiduoz: dico q nō hñt ordinē: qz si idēe
infinite: et inter infinita nō est pūmū nec vlti-
mū: et per pñs nec mediū: nec tñ est cōfū^o: qz
pū^o eoz est que apta nata sunt ordinari: cu-
iusmodi nō est in ydeis indiuiduoz. Et tñ de
tertio arti^o. et sic pz ad qōnē q vñ mētis diue
oba secūda^a sunt vere ydea: s; nō ars nisi ap-
propriate: qz ars dicit habitū. Et tñc ad arg^o.
Ad pñmū nego minozē. iad pbationem qz
sunt ens rōnis. dico q nō adorant inqstū en-
tia rōnis: s; inqstū sunt idē diuine eēnt^o. **A**d
scdm nego minozē. et cū pbat: qz eternitas ē
cōdictio entis simpliciter. dico q vñ est pñ-
mo. s; scda^o pōt esse entis rōnis inqstū idē est
cū illo ente reali. **A**d 3^m nego minozē. et cū
pbatur: qz diuina eēntia est sapiēs: verum est
pñcipalr: s; scda^o obiectis scdārijs inqstūm
terminat illā bñdictam cognitionē. Et sic pz
ad qōnē. **E**x ista vñ distinctioe sicut de pre-
cedētibz de mēte mgfī tres capiūt p^oclo-
nes. **P**rima p^o. vario noie dei scia ac sapien-
tia lucet in hoīe. **D**icit p^o q scia dei hz mul-
ta noia et tñ vnica est. et ponit a pñcipio di-
stinctiois vsqz ad caplm illud. hic cōsiderari
opz vtrū scia. **T**ercia p^o. pñcietia et dispo-
sicio manēt in deo si non sint entia. dicit p^o q
dato q nihil esset pter deū: adhuc esset pñcia
et dispositio in deo: et hoc itelligēdū ē quo
ad absolutū. s; scietia absolute: nō quo ad re-
spectū quē notat pñcietia. Et deducit ab illo
caplo h pñcietari opz. vsqz ad illud caplm p
pterea oia dicuntur esse in deo. **T**ertia cō-

clusio. in scia dei oia ponūt et vere dicūt
pñ^a ei. dicit p^o q oia sunt pñ^a deo per suaz co-
gnitionē. Et ponit ab illo. c. ppterea oia di-
cuntur esse. et vsqz ad finem distinctionis.

Equitur in textu. solet hic queri cū
oia et c. **H**ic ligūt distinctio. xxxvi.
hui^o pñm in qua postqz in pcedē-
ti distinctioe oñdit mgf quō dei co-
gnitio clare aperit: nūc in hac distinctioe quō
sint res in deo mō oñditur. Et partitur i tres
ptes principales. In prima pādīt res eē in
deo. In scda dī per ipm et eo. In tertia ponit
epilogatio. prima in pñcipio. scda ibi. pro in-
de si diligēter inspiciamus. tertia ibi. in pñm
lis aptum est q in dei cogni. et c. tertia pte in-
diuisa manēte. pma pars in qua pādīt res
esse in deo in tres ptes scinditur. In pma oñ-
dit q non in essentia s; in pñ^a dei res tenent.
In scda q ois malicia atqz nequicia ex hinc
relegātur. In tertia q deus notū cognoscit
vicia s; nō approbātur. pma in pñcipio. scda
ibi. post pñcietā queritur cum oia dicātur. ter-
tia ibi. Et inde est q. et c. Et tñc sequit illa scda
pticula. pñcietā si diligēter inspiciamus: in q
res dicitur p dei esse et ex deo diuidit in tres.
In pma hōz sit ostensio in conuenientia. In
scda appropriatio et dīa. In tertia de et ex pō
notat varia. prima in pñcipio. scda ibi. pterea
sciendū est q licet. et c. tertia ibi. illud et hinc
aduertēdū est. et c. Et hec ē diuisio pñcis. et c.

Irea quā. et c. vtrū oē pfectū et imp-
fectū in deo vita dicat. Et af q non
triplici medio. **P**rimo sic. Sic i
deo res repñtant sic facie sunt: aut
fiende in glie pñcio: sed nō oē ens perfectuz
aut impfectum viuit in pñcio glie igitur nec
in deo. maior pz: qz illa est vera rei repñtatio
qualis est in deo q rē rñtat vt est: veritas. n. ē
adequatio rei ad itellectū. S; minoz pz per
dyo^m in li. de diu. nomī. tres. n. fm eū extāt
rep. pñcietates. eē soluz in lapidibz: viuere
solū: in brutis. eē viuere et itelligē: vt in nobis
atqz spiritib^o. **S**edo af sic. Si cūcta viuit
in deo: aut vita vegetatiua: aut sensitua: aut
intellectua: s; nec sic nec sic. igf et c. maior pz
aucte phi in. ij. de aia. q hāc triplicē vitā solū
posuit s; minoz pz. pmo q nō vita vegetatiua:
aut sensitua: qz dō extāt incorpore^o: hē at vi-
te solū sunt in corporeis. pz per pñm in eodē
et **A**uē. in canone. et pbat q nō vita itellectu-
ua: qz mala itelligūtur a deo nō tñ dī q ma-
la viuāt in deo aut pñcietā: ita non sufficit sola
noticia. **T**ertio af sic. nihil viuit in deo cu-
ius dō nō hēat pñciā ydec. s; nō oē ens pfectū

1
et imperfectum huius ydeas in deo. igitur et ma-
ior pars vivere. n. in deo nihil aliud est q. p. pri-
am in deo h. ere ydeam. vñ Aug. v. sup. Gen.
ad 1. sam. oia dicunt in ipso fuisse vita nō in sua
nā: q. oia non erat añq. fierent. Sed p. batur
minor. tum de p. tingentib. que non videntur
ydeam h. ere in deo cū sint ydee solū necessari
ori: et iō cū cuncta ad e. p. tingenter p. ducan-
tur sequitur q. nullū sit ydea. tñ d. materia p. ma-
que fm p. m. primo p. hicoz solū est cognosci
bilis p. analogiā ad formā. Cñ op. m. illud
Job. i. q. d. factū est in ipso vita erat. Et ibidem
in glo. aug. Cū igitur o. ens tam p. fectum q.
imperfectū a deo sit factū. sequit. idē ingt. an.
in suo monolo. creatura in creatore creatrix
est eēn. Cñ ista qōne ad alias cōformiter
sunt tres articuli declarādi. primus trium ter-
minoz expositiū. scds triū p. clusionū positi-
uus. tertius triū difficultatū iuxta tres cōclu-
siones motiuis. Cñuo ad primū articulu
termini sunt vita. p. fectū. et imperfectū. vita. n. a
vi d. super eē. n. que prima est rez p. fectio vt
docet dyon. v. de diu. noi. addit vita vñ spā
lem. Solet aut quo ad nunc spectat vita capi
trip. vno d. actus primus in quo a quo
vigor talis egredit. sicut in deo ē intellect. in
actu p. et in spiritibus et in ceteris aia. et isto
dicit p. hūs in. ij. de aia q. viuere viuētibus est
eē. Scdo d. vita interior opa. seu act. scdus
a tali actu primo egrediēs. et isto dicit com-
metator sup. xix. ppōis de cāis diffiniēdo vi-
tam. vita inquit est p. cessio. p. cedens ab ente
p. io quieto et sempiterno in deo. n. dicit ista
vita p. tinuum intelligere sui ipsius et alioz p.
ydeas. h. n. intelligere quasi p. cedit a diuino
intellectu et diuina eēn. que sunt ens p. m.
ens quietū et sempiternū. vñ et ei cantat. rerū
deus tenax: vigor imotus in te p. manet. i. spiri-
tib. aut beatis et nobis ista vita d. operatio
interior p. tinua in angelis per p. tinuā cōtem-
plationē. in nobis: aut p. templatōe: aut cor-
pus viuificando. et dicit cōmetator q. p. cedit
primo ab ente p. . l. ab eēntia aie seu angeli. se-
cūdo ab ente quieto. q. fm p. m. in. vij. philo-
soph. sedendo et quiescendo fit aia prudens et
sapies. Tercio dicit q. p. cedit ab ente sempi-
terno: hoc intelligit simpliciter: si ad deū refe-
ratur a quo originat ois vita. si aut intelligi-
tur de angelis et aia rōnali intelligit ens sem-
piternū supposita voluntate dei. vñ p. lo i thi-
meo. loquens in p. sona dei loquētis angelis.
Dij deoz quoz ego opifex idemq. p. vos
opera mea estis: nā quidē dissolubilia: me at
volente indissolubilia. In aia aut vegetabili

et sensitua d. ens sempiternum respectue: q.
variatis opationibus p. manet plus aia: q.
sit sensus. sempiternū. i. durās multū. sicut il-
lud tertij Reg. vinat rex in eternū. i. multuz.
Sultum aut durant tales aie respectu suaz
opationum. Et ista vita in nobis ē triplex vt
innuitur in. iij. p. positionis de cāis cōmento
l. diuina: intellectualis et aialis. d. aialis in q.
tum influat in corpus. Dicit intellectualis in
quātū cogitatione creaturas meditat. Dicit
diuina vñ per extasim in creatore subleuatur
tertio d. vita exterior viuētis operatio. et sic
symbolice deo vita attribuit dum eē se opera-
tur. Et de motoribus orbū dicunt phi q. co-
rum vita est mouere celū. et p. hūs in li. et p. co-
rū dicit q. vñ iuscūfuz vita ē id in quo se oc-
cupat. Caput aut vita in p. posito. scdo modo
pro opatione. l. interiori seu habitu interno.
Scdus terminus est p. fectum. vñ perfectū
est cui nihil deest. vñ p. fectum fm Arist. in gn-
to metaphisice. c. de p. fecto dicit tripliciter.
Vno modo dicitur perfectum cuius nihil est
eē accipere. et sic dicitur simpliciter sic solus de-
us est perfect. qui oia h. aut formaliter: aut
eminēter aut exēplariter aut virtualiter: aut
dicitur f. quid: et sic dicitur homo perfectus
qñ ea h. que requiruntur ad esse perfectū ho-
minis et nihil de his sibi deest. Scdo dicitur
perfectum q. d. h. virtutem in esse completam
fundatam aut non h. quo ad hoc excedens.
et si dicatur simpliciter sic: sed deus ē p. fectus
si fm quid dicimus. iste est p. fectus medicus
aut perfectus grāmaticus: q. h. talem artem
et tantum q. a nullo in tali arte excedit. Et
iste modus capiēdi perfectum solet aliqui ad
mala transferri. sicut dicitur hic est perfectus
latro: aut p. fectus calūniator. sicut etiaz dicit
hic bonus latro. hic ē bonus calūniator. scdo
d. p. fectū id cuius ē finis studiosus et bon. si
nis. n. op. nomen sponit. et q. finis ē vltimuz
opis: solet et hoc modo p. fectū ad mala trā-
ferri: hoc est p. fecte p. ditum: aut p. fecte corru-
ptū. Et istoz trium modoz p. ozdo: prius. n.
res in suo eē p. siderat circa q. d. est. prim. mo-
dus. scdo opus intelligit virtus circa quaz est
scds modus. tertio finis per virtutē acquisitus
circa quā est tertio. l. n. finis prior sit in intē-
tione tñ vltimuz est in executōe. Capitur aut
p. fectū in n. fa qōne his tribus modis. Terti-
terminus est imperfectū: et est o. m. p. fecto: iō quo
tiens d. p. fectū et p. fectū fm regulā phi:
qui quoties d. p. d. distinguit ipotentias in. v.
metha. c. de p. silitate. d. igit tripliciter imp-
fectū. p. mo q. ad esse: et hoc q. vel totali caret

et sic sunt pure negationes et per se formales. vel quod aliquo caret et quod sibi possit inesse aut ratione entis: aut generalissimi sunt aut nature proprie. Istos quolibet creatura est imperfecta: quod cuilibet in quantum est ens non repugnat infinitas que est perfectio: et tunc quilibet est finita. sicut e. de generatione dicit Aristoteles quod talpa et ceca non in quantum talpa sed in quantum animal quod animal non repugnat visio. secundo de imperfecta respectu virtutis quod si non habet plenam convenientes virtutes quas debet. sic de imperfecto medicus aut mulier quod tanta non attingit artem virtutis. Et de imperfecto fine caret debito: sic sunt pueri spiritus: aut a fine auerit sic mala. et de his tribus intelligitur quod virtus vivit in deo. Et tunc de primo articulo. **Quatuor ad secundum articulum** sunt tres conclusiones. prima est de eadem perfectione et imperfecte. secunda de corpore vite in deo. et de corpore et essentia respectu ad vitam quod vivit in deo. **Prima est huiusmodi.** A perfectissimo creabili usque ad imperfectissimum inclusive ab eterno nullum habet esse eternum. **Antiquum probatur per octavo articulo.** Quod creatura considerat secundum triplex esse. primum est esse in deo: et hoc est triplex seu triplex dicitur. primum est esse virtualiter sicut effectus in causa producere: et hoc est ratione potentie. secundum est esse exemplaris et hoc est esse reale. tertium est eminenter: hoc est esse divine in qua omnia eminenter continentur. secundum est esse principale vocat esse eternum: et hoc est esse rep. diffinitum. **tertium vocatur esse eternum** dum actu sit. **tertium probatur per octavo articulo.** sic si non est tale ab eterno est rep. eternum ab eterno plura foret eterna. hoc habet fides non patitur: igit nullum tale est maior per quod non est aliud esse ab eterno quod esse eternum non videtur. **Confirmatur istud.** non esse eternum si ab eterno non est: quod a quo aut a se aut a deo. si a se igit ab eterno plura sunt a se. si a deo cum non producat actu voluntatem divine secundum ponentes producerent per intellectum divinum: per primum non esse necio cum sit per non natus et ita necio se habet intellectus divinus ad aliud a se quod est maximum inconueniens. ceterum secundo si sit tale esse ubi est rep. creatio cum sit de nihilo: et tunc illo esse posito ab eterno creanda illud supponerent ubi uterque ad nihilatio: videtur non quod tunc deus una creatura non posset ad nihilare quod sunt manifesta inconuenientia. Et si dicatur quod additantes rep. attrahunt a productione ab esse ab eterno: ab esse ubique et cetera. hoc quod abstrahunt et quod possunt considerare ubi gratia humanitate non considerando sortis et ipsas considerando abstrahendo a productione: abstrahunt tunc non est mediacio. tunc quod simpliciter producat et creatur totum positum quod est in homine non videtur alio rep. non est contra creatio. unde dico quod ante creationem multum di in nullo esse erat creature distincte a deo. **Ex quo patet defectus doctoris solennis** quod posuit in summa esse eternum rep. eternum per respectum ad causam exemplarem

seu exemplarem: ita quod divinus intellectus necio habet esse eternum producat: quod inquit: sic esse ens est possibile ita esse non ens est impossibile: et ita si creatura non haberet esse eternum antequam produceret negret produci. per octavo ex conclusione. Et primo ratione doc. subit. in hac distinctio. **Quoniam** est aliquid causa agens necio quod producat primo effectum perfectionem que potest per de igne quod producat tunc calorem in primo quantum habet. Intellectus autem divinus est causa agens mere necio ut procedit voluntate et sic producat secundum esse esse eternum: sic et producat ydeas. et cum primo ordine nature ydeas producat quod habet esse eternum sequi quod ydee habent esse eternum distinctum: cum hoc esse perfectum sit ente rationis: quod neget ista opinio inquit. non quod ydee nihil aliud sunt in mente divina nisi esse divina cognita ut dicitur sic a creaturis imitabilis. et quod dicitur quod sic esse ens est possibile: sic esse non ens est impossibile ex prima tate proportionis: quod sicut se habet ens ad non ens: sic possibile ad impossibile. **Dico quod modus iste arguendi** ortu habet ab euclide. xv. et xvi. conclusionibus quod de multiplicationibus et submultiplicationibus. unde non tunc quod sit comparatio inferioris ad superius comparatio primum ad tertium: et secundo ad quartum. hoc comparatio primum ad tertium et quartum ad secundum: ut dicitur do. sic esse ens est possibile: sic esse impossibile est non ens et ista est vera. Et si dicatur quod res est producibilis antequam producat. igit cum producibilis sit respectu regit fundamentum in quo fundetur illud non videtur nisi esse eternum. tunc quod scia est necio per primum in primo posterior quod non est si cuncta que sunt in creatura voluntate dei produceret. **Dico quod ista producibilis** solui dicitur per logicam. id est non est repugnant quod non possit produci aut aliter: et ista nihil regit per fundamentum. ut dicatur quod fundat in ydea que est in mente divina. Et si dicatur quod tunc ydea possit creari. negatur per octavo. illo non modo dicitur ydea producibilis habet de de sapia dei. sapie. vii. oib. mobilibus mobilior est: non quod deus intelligi formalem cum ubique sit ut patebit in sequenti distinctio: hoc effectus: quod stabilis manens dat cuncta moueri. sic ydea est producibilis igit seu ratione quod reputat intellectum divino reze creanda: et dum de scia necio est: deus quod ista necessitas est in isto esse ydeali non est esse quod dicitur: ubi a fantasias depurati clare videtur veritates ut declarat doc. subit. huiusmodi primi distinctio. q. iii. ista. n. preplabilia videtur in libro vite triplici. primo tamque in causante nobis notitia horum. i. per. iii. Signata est super nos lumen vultus tui domine. secundo tamque in continente ista omnia per primum. prima: quod ydee sunt in essentia divina quod id est est divinus intellectus. unde Augustinus. ix. de tri. c. vi. In tuamur inuolabiles veritates ex quo diffiniamus quod esse mens hominis sempiterna rationibus debet et eiusdem. xvij. Arte ineffabilis pulchra super actum mens simpliciter intelligentia capientes. Et eos

ca. xviii. In illa vitate ex q̄ tpa^l tpa^a facta
sūt oīa formā spīcīm⁹: atq; idē pceptā vera/
eē noticiā tanq; verbū apd nōs habem⁹. Itē
lī. xiiij. c. xv. vbi sūt inq; ille regule scripte nī
si si lī⁹ lucis. Liber dō lucis vocat itellect⁹ di
uin⁹. Itio vidēt ista pteplabilia i libro vite sic
i obo remoto ad deū cūcta referēdo. vñ pfe/
cti⁹ triangulū nouit q̄ refert vt est trinitas sū/
me vestigiū q̄ qui solūvt euclides diffiniuit.
Et si obijcit q̄ sic dicē ē doctore subtili sdi
cere q̄ posuit qdditates rez z eēn⁹ eē distin/
ctas ab eē eēn⁹ z ab eterno. q̄tū mibi dñs in
telligē doctorez subtiles dedit. Dico q̄ nō est
opio sua. imo in pñti diffictiōe ex intētōe o^m
dicūt: inuēdo q̄ totū qd est in creatura est ex
tpe. bene tñ est ibi diffictio formalis sic inter
hūanitatē z aialitatē z ceteras qdditates: nī
n. videt qño posset esse creatio aut adnibila
tio si istud poneret: vñ renz ante suū existere
so^m ponit eē ydeale qd est ens rōnis in mēte
diuina: nec appet de quo fuiret istud eē eēn⁹
vñ pz q̄ ista op. ē aut gādīsta a gādauo: aut
puincialis a Franc. de maro. qui fuit de pu
cia puincie: aut turonica a boneto: nō scotti/
ca a doctore subtili. sicut eoz quidaz somniā
do dicūt q̄ iste qdditates ortū habuerūt nō i
scotia aut frācia: rez dicit sic accipiēdo sz lo/
cis pdictis. ¶ Scda pco est de vita creabil
um in deo anteq̄ creen⁹: z est. oē creabile po
sitiuū vita viuūt in dei sapia qua carēt sola p/
natiua. Et vt melius capiat pclusio. Noto q̄
ad pductionē rez requirit spāliter triplex di
uinū attributū. po^a scia. z volūtas. pō aut nō
sufficit vt sic ad hoc q̄ creabilia viuāt in deo
si enīz per iposibile ad ymaginationē quorū
dā gentiliū sol esset: cā prima pduceret crea/
bi^a: z tñ i sole nō viuerēt cū ēt sol nō habeat
vitā. scdo ēt nō sufficit scia: mala enī z pctā a
deo cognoscunt nō tñ viuūt in deo. Nec aut
duo pō z scia sufficiūt vt dicant res in deo vi
uere que scz pōt de⁹ opari z noscere. per ter/
tū aut. s. p volūtatē res sūt in esse exn⁹. Actū.
xviij. In ipso mouemur viuim⁹ z sum⁹. sum⁹ q̄
ad eē pñti. viuim⁹ p btutē. mouēur p opatio
nē. hoc habito. pbat pñā ps sic. q̄ oē creabi
le positiuūz viuūt in dei scia. Illud viuūt i deo
qd pōt de⁹ opari z cognoscē. sz oē creabile ē
hmōi. igit maior pz ex dclaratōe pphabita.
vnde hec tria se hñt p ordinē. primo posse. se
cūdo cognoscē. tertio viuē. mala enim noscit
de⁹ sz nō viuūt. maior pz ex prima. ppōne de
cāis. cā prima plus influit sup causatū suū q̄
cā scda. Et Eccl. xviij. Qui viuūt in eternum
creauit oīa fil. Et si querat. qd est pñe viuere

in deo. Rñ deo q̄ nihil aliū est nisi pfe ydea
in deo. ¶ Ex quo pz defectus Auicē. z alga/
zael abbicuiatozis eius dicentū solū deū co
gnosce⁹ vñā z picularia in vniuersali nō in
pticulari. Et dāt exēplū. sicut si aliq; distictē
cognosceret quāciq; orbū z planetaz distā
tia oēm eclipsim in vñ cognosceret nō tamē
hāc in piculari qz nō cognosce⁹ nisi sensu: sic
inquiūt de deo. Sed hoc pz manifeste falsuz
oz enīz diuina. puidentiā cui cura est de oib⁹
oīa distictē cognoscē: vt cui libet sciat. puidet
qd suū est. vñ z dñs aplīs dicit. Sed z capil/
li capitis vestri oēs nīserati sūt: nūgd z duo
passeres veniunt dispō⁹: z vnus illoz nō est i
obliuioē corā deo. Et alexander epicurus di
cūt sub peplo iunōis: z barba ionis est: qcgd
est: qcgd erit: quicqd fuit. Et si q̄atur: an ali
qua perfect⁹ viuūt in deo q̄ alta: dico q̄ nō
quia vt patuit sup ydee nō dicūt pfectionem
simpliciter sed bñ principalitatē. Relatiōes
enīz licet nō dicāt pfectiones: dicūt tñ princi
palitatē: sicut pz in aucte q̄ attribuit s̄ylari
us pñ: z sub aucte attributa filio z relatiōis
suppōnis z suppōnis vt de dñio z seruitute.
¶ Scda pz pcolonis dicūt: pūatiua nō vi
uūt in deo: sicut sūt mala culpe: aut vicia: aut
defect⁹ quicq; pbat clare: quia vt patuit nī
hil viuūt in deo nisi habeat ydea in eo: viuere
enī in deo est ydeari in eo: sz hmōi pūatiua
in eo nō hñt ydea: ideo zē. vnde subtiliter: z
Joh. primo scribit postq̄ dicit: Omnia per
ipsum facta sunt: dicit: z sine ipso factum est
nihil. i. peccatū seu pūatio que cām nō ha/
bet efficientē sed deficientem: z cōcludit qd
factū est in ipso vita erat. Et si queratur quō
cognosce⁹ deus mala nisi eozū habeat ydeas
dico q̄ ydea bonozū. vnde phīs primo phi
sicozū. cōtra empedoclem: dicit rectus est iū/
dex sui z obliqui. vnde sicut si lux cognosce/
ret seu haberet vñū scipsa cognosceret te/
nebras. sic deus per ydeas bonozū cognosce⁹
malicias rerū: seu naturales: seu criminosas.
¶ Tertia conclusio est de vita creabilium in
deo in respectu ad suūz propriū existere. z
longe excellentior est rerum vita in dō q̄ ea
rum existentia propria. vnde Aug⁹ in. v. su/
per Gen. ad litteraz. Omnia priusq̄ fierent
erant noticia factiōis: vt q̄tū ibi meliora vbi
eterna: vbi veriora z incommutabilia. ¶ Ec
cōfirmatur ratione: nobilius est res vbi extat
deus q̄ vbi pura extat creatura: sed in deo
creatura est de⁹. vnde Ansel. in mono. Crea/
tura in creatore creatrix est eēntia. In gene/
re. pprio pura vanitas. Inquit Eccles. vani

tas vanitatu z oia vaitas. ¶ Et si dicat q res
in pprio genere ē p pncipia intrinseca fm p
pria entitate z singlarit. In deo aut solū fm
quāda ydea q ē respectu rōnis z fm qd. Et ita
vñ verū res in se q in deo. Hic dicit doct. de
uotus hui⁹ dist. q. iij. q res hz triplex cē. s. in
do. in aia. z in mūdo sensibili. Tūc dicit q cō
parādo rē ad seipam. vt si qreret vbi verius
res hz eē: an in deo: an in aia: an in seipā. dicit
q in seipā: qz hz suā entitatē p pūā quā alibi
nō hz. Si aut hz ppatio rei ad suā similitu
dinē cū rei silitudo in deo sit eīna: z de⁹ veri
us ē res in do. i. similitudo rei: qz res in seipā
vbi ē res mutabilita ē cū silitudo rei in aia
sit spūalis: z res aliqūtes corpea: tūc nobili⁹
est res in aia qz genere pprio. Et tūc de sebo
articulo. ¶ Quātū ad tertiu arti. sūt tres dif
ficultates iuxta tres pones. ¶ Prima diffi
cultas. qd est pfecti⁹ creatūz qd impfecti⁹
vñ ppe te: z aliō ppe nihil. ppe te nām ange
licā. ppe nihil mām pma. pfecti⁹ igit creatū
est angelica nā. impfecti⁹ sūmā mā pma. z itel
ligit hoc dictū de absoluū pp respectū q nō di
cūt pfectionē. nā nō est pfectior pōlitas fun
data in mā qz sit mā. ¶ Scda difficultas. qūis
est vita q viuūt creabilia i deo: an speclatiua:
an pctica. dicit doctor subtilis in reportatis
parificis. hac di. q. iij. q est practica: qz ydee
sunt exēplaria ad modū artis sūmū dirigēs
artificē in executiōe opis. ¶ Tertia difficul
tas. qz est excellēti⁹ mod⁹ eēndi in deo: an
p eminētiā in diuitate: an p tūte in potētiā:
aut p exēplar in intellectu. Dico q eglis sunt
nobilitatis ydēice cū sint vn⁹ de⁹: tū eē p exē
plar diuuz est formaliter nobilit⁹ modus: qz
alios duos includit cuz sit vltim⁹. psumit. n.
eminētiā in diuitate: z tūte in pte nō ecō
tra. Et sic pz de qōne. qz vñ oē pfectū z imp
fectū sub rōne positūi subtrahit si hēat in do
vita dñr. Et tūc ad argumēta. ¶ Ad primuz
dico q bñ stat q ymago representet ymagna
tū: z tū hēat aliū modū eēndi ab ymaginato
sicut qdā accis in pariete ē ymago fortis q
est suba. Sic in pposito lz ydee viuant in deo
stat bñ q mātāt res q nō viuūt in gñe pprio.
¶ Ad scdm. negat minor: de vita itellectiua:
z dū arguit de mal q cognoscūt: z tū non vi
uunt in deo: dico q nō sufficit sola cognitio
nisi hēat ydea q non est maloz: nō non currit
argm. ¶ Ad tertiu quo ad pūā quō cogno
scant a deo patebit ista. Qd dō dī de mā pri
ma q nō hz ydea ppria i deo. h salum est: q
n. a nobis solū sit nōscibīl p forme analogiaz

ex nri itellect⁹ ē infirmitate: nō sic in deo. Et
sic pz ad qōne. ¶ Ex ista distinctiōe sic de pce
dētib⁹ de mēte mgf tres eliciunt pones.
¶ Prima est. sic in scia dei res dñr q in eēntia
ei⁹ nō ponunt. dicit pco. q res dñr eē in scia
di h nō in eēn⁹ ei⁹. Et ponit a principio disti
ctiōis vsqz ad. c. illud. post pdicta qñt. ¶ Se
cūda pco. approbatiōe sunt bona cognita z
cognitiōe mala non posita. Dicit pco q bo
na cognoscunt a deo p approbationem: z q
mala lz cognoscant a deo: nō tū sunt pprie i
ei⁹ cognitiōe. Et ponit ab illo. i. c. post pdicta
querit vsqz ibi. pnde si diligēter zc. ¶ Ter
tia pco. Ex ipso z in eo sunt idē p ipm: h non
de eo ex ipso innitum. dicit pco. q ista tria
ex ipso z p ipz z i ipso si idē hz appropriant pō
nis. Sz de eo z ex ipso differūt. Et ponit ab il
lo. c. Proinde si dili. zc. vsqz ad finē distinctiōis
Sequit i textu. Et qñi demonstratur
est zc. Hic sūtur dist. xxxvij. huius
primi in q post q in pcedēti distin
ctiōe quo res sint in deo mō oñdit:
nunc de quo mē in reb⁹ est dī. Et diuidit in
tres ptes h pñs distinctio. In prima manife
statu dei vbertas. In scda ex incidēti mani
festat ei⁹ imutabilitas. In tertia epologo dat
sūmata breuitas. prima in pnci⁹. scda ibi. cuz
qz diuina nā zc. tertia ibi. Jā sufficiēter demu
stratur vñ. prima pñcula in q manifestat dei
vbertas. in tres ptes scidit. In pma mgf nar
rat s b serie i reb⁹ di pñtiāz. In scda dulci dat
manerie dicti itelligētiā. In tertia ad h dicit
egregie nřaz insufficientiaz. p in pnci⁹. scda
ibi. quō at de⁹ hitet i bōis. tertia ibi. ex pñctis
pz q de⁹ vbiqz tor⁹. Jtē p ps in q mgf nar
rat sub serie dei pñtiā. in tres scindit ptes. In
p tāsū mod⁹ vari⁹ quo de⁹ est in pñtis. In
scda dat text⁹ nō dñr fidē facit as hitis. In
tertia p gñaz inest pñt solū scis elicitis. pñz in
pncipio. scda ibi. ne aut ista qz capaci zc. ter
tia ibi. In scis qo habitat zc. ¶ Et sequit illa
pñcula. quō aut de⁹ hituz in bonis. In q dat
dulci manerie zc. qñr. s. de⁹ sit in reb⁹. Et ista
diuidit in tres ptes. In prima gta manu du
ctio ad hoc adducit. In scda subti⁹ rō pure
excludit. In tertia ingēs admirā⁹ menti eri
git. prima in pnci⁹. scda ibi. Scidū etiā q vt
ait Aug. ad darda. tertia ibi. istud qz mira
bile est. ¶ Et sequit illa pñcula. Ex pñctis pz
q de⁹ vbiqz tor⁹. in q ad illud mystēti dicit
egregie nřam insufficientiā. Et diuidit in tres
ptes. in p oñdit q ad hoc mēs hūana de se
non sufficit. in scda q pñppo vana frustra h
arripit. i. tertia caritate magna hoc tales abij

xxxvij
dei vbertas
immutabilis

q dñr vbertas
pñtis. At mō
hūm pñtis
nōm pñtis
mā hz et tūc
pñtis hūm
mā hz pñtis
oīno ex pñtis

est. pñtia in pñcipio. scda ibi. Queda tñ imēsa
i genio suo zc. tertia ibi. Soler et ab eisdē qñ
zc. Et sequit vltio illa pñcula. Qñq dñia
nā zc. In qua dei mōstrat immutabilitas. Et
partit in tres partes. In pñtia oñdit q est de-
us imobilis in circūscriptibilis. In scda. q an-
gelus nobilis est variabilis. In tertia q de-
us indicibilis incomprehensibilis. Prima in
pñcia. Scda ibi. spūs vō creat quodam mō
localis est. Tertia ibi. fateamur itaqz diuinaz
nām zc. Et hec est diuissio pñtis zc.

Itē quā zc. Etz diuina maiestas
pñtis vbiqz rebz pñtia. potētia. atqz
eēntia rectis clamef vocabz. Et
arguit q nō tripliē medio. Cui

mo sic. Quāto aliqd a tenebra magis elōga-
tur tanto clarius est. Sed deus est summa lux
oēm mentē illuminās fm actōres de causis.
creature vero tēbre. igit fime a creatura
elōga. nec est ei pñtis. maior pz ex inventio
ne pñti in tercio thopicoz q albus est qd est
nigro ipermixtus. Scdo arguo sic. Quā-
to aliqd agēs extat pfectius tāto suo stāte ef-
fectu pōt ab illo elōgari effectū. pz de domifi-
catore q stāte domo ab eo facta. aut iā mor-
tuis est. aut alibi morat. Cū igit deus poten-
tissimus sit artifex ipso nō ente cū effectu suo
pōt effectz remanere. z si modo nō sit cū suis
effectibus. nec pōt eē q tūc mutaret. C Ter-
tio. arguit sic. Si deus vbiqz eēt pñtia. potē-
tia z eēntia. Primo quo ad eēntiā esset in
demonibus. Scdo quo ad potētiā peccare
posset. t. Tercio quo ad pñtiā vilissima cogno-
sceret q indigna sunt tanta maiestate. ex quo
igī hec sunt incōueniētiā scquit q nō sit zc.

In oppositū est Greg. in cant. c. v. q abijt
dilectz tu zc. dicit Greg. est et in lra. c. i. He
aut ista. qz capacitātē hūane intelligētie exce-
dant zc. deus cōi mō oibus rebus inest pñtia
potētia. suba. Et Jere. xxiij. Celū z terrā ego
implebo. Cñ ista gōne ad alias pariformiter
sunt tres articli. primus triū terminoz expo-
sitiū. scdus triū pñonū positiū. tertiū triūz
difficultatū iuxta tres conclōnes motiuis.
Quo ad primū articulū termini sunt pñtia.
potētia. eēntia. Pñtia est qdam respectz po-
situius aliquoz ad inuicē cū ordine simulta-
tē pñtiū. vñ pñtia dī qñ p alijs eno. Ad hoc
n. q aliqua sint pñtia ad inuicē exigit alteri
sup alterz qdam pñinentia. aut tps. aut pfe-
ctiōis. aut nature. vñ si nascercnt duo infan-
tes in oibus eqlēs in eodē tps. momēto. lz si
simul eēnt nō tñ de vi termini loquēdo eēnt
sibi ppe mutuo pñtes. ista nempe tria vidē.

tur se habere p ordinē distinctio similtas z
pñtia. Dia. n. qñe sunt simul sunt distincta nō
cōuerso. roma. n. distinguūt a parisi. nō tñ
simul est cū ea. Quēqz itez sunt pñtia sunt
simul nō eē. sicut patet in casu pposito de
pñtia vero qua deus pñens rebus dicit tri-
plex extat solēnis opio. Pñtia ē aliquoz dor-
ctoz antiquoz q ista pñentialitas extat. qz
de in nullo loco est. qz nō pñet a loco. z ita
cūlibet loco indifferēs est lz hoc est nihil dī
ctu. qz isto mō vniuersalia eēnt ita pñtia rebz
sicut de. qz de se nō sūt in loco. Scda opi-
nio est petri aureoli dicitis deū pñte oibus
rebz. qz res indistans est ab eo. ita q ista pñ-
sentialitas solū est qdā idistātia creature ad
deū. lz hoc est modicū. qz pñtialitas ex noie
suo positiū dicit nō solū talē indistātia. id
est tertia opinio. z est mgi in lra q ista pñen-
tialitas dei cū rebz nō est nō sūre in deo co-
gnitio p ydeas. ita q deus est. oibz rebz pñ-
sens. qz oium rez bz ydeas. Ex quo pz pñtia
dei cū oibus rebz esse eternam. sicut est cogni-
tio eius. Scda terminz ē potētia. vñ potē-
tia hic accepta dz capi actiūz passiue. qz in
deo nō est formalz passua potētia. vñ notan-
dū vltra deū de potētia. dist. vij. xx. z. xxxij.
q ista tria differūt loquēdo pñte. potētia.
potestas. z vñs. Dia. n. pñtis est potētia nō
ecōtra. ptās. n. fm vim vocabuli solū dicit ac-
tiūz potētia. potētia aut indifferēs ē z acti-
ue z passiue. Dia itez vñs est ptās nō econ-
tra. vñ. n. pprie vñs est de potētia fm pñm
in de celo z mūdo. dz. n. deus in rebz cūctis
p potētiā. qz ei vñtute eēntē pñte sūt crea-
ture atqz gubernant. C Terz terminz ē eēn-
tia. vñ noto q deū eē vbiqz p eēntiā pōt capi
tripli. Ano. vt deus sit mā oium creatorz en-
tium. z includat in quolibet ente p modum
māl s pñcipij. z ista videtur fuisse opinio vñ
ri romani terētij varroni. que eēntē hereti-
ca. Scdo vt sit formale pñcipiū entū crea-
torum. sicut dicit manicheus aias nfas edu-
ci de suba dei que sicut prima ita impi est.
Tercio vt pp ei imēnsitatē illapsū gñali cū-
ctis sit indistans rebz. z sic bz vñtatem ibi. Et
nota q ista tria. pñtia. potētia. z eēntia qua
eēntis rebus deus adest. ita differūt. pñtia re-
spicit oium cognitionē in deo seu esse ydeale.
potētia vim pseruatiūz z pductiūz oiz. eēn-
tia interiorē elapsūz q tūz de in nobis ē qz
nos in nobis ita q pñtia qñ dicit ambitum
dei supra creaturā oēm potētia vñtē sup eā
eēntia. internā pñinentiā vt sit fm Grego.
deus sup oia nō clatus. ista oia nō deprecūs.

Jere xxij
mūd nō relm
et tēra ego
implebo

id pñtia

potentia
potentia
potentia

extra oia non exclusus. intra oia nō inclusus
 An et in ps. ponuntur hi modi. Si ingt ascē de
 ro in celū tu illic es. ecce essentia. Si descen-
 dero in infernū ades: ecce pñtia. Si sumpe-
 ro pñas mēas diluculo et habitauero in ex-
 tremis maris: etenim illuc manna tua dedu-
 cet me: ecce pō. Et h de pmo arti. Quātū
 ad 2^m arti sunt tres pñones: pñia est de
 vbertate di respectu ois creature: Scda de n
 locabilitate dei in qñqz creatura. Tertia de
 pñtribz cēndi mōis. s. pñtia. potētia. et cēn^a
 pñia est h. sic vbiqz eē deo ppetē dīnoscat vt
 cuilz repugnet creature. pñia pars dicit eē
 vbiqz deo eē pueniēs. pbat. qñto aliqz entitas
 est magis illimitata: tāto in pñibz eē vel iten-
 siue vel extēsiue: si. n. infinitū corp^s eē s. pñm
 totū occuparet: s. de est inefus et illimitatus
 simplr. nō at extēsiue: ex. viij. phicoz: qz nul-
 la extat qñtas infinita: ergo intēsiue: p con-
 seqns vbiqz ē. vii q de vbiqz sit fm doctore
 deuotū hac vult. q. i. extat pgruentia ex parte
 dei et ex parte creature. Ex pte di simplicitas
 et inēstas: qñto. n. aliqd simplicit^r est: tanto
 est in pluribz: vt pz de ente q. cū sit simplici-
 simū nihil est qd rōne ei^s effugiat. de^o to to-
 tius simplicitat^r extat pñcipiū: iō merito inoi-
 bus repit: sum^r et infinitas hic facit q omnia
 ambit. Ex pte etiā creature est rō: possibilitas
 et vanitas: qz. n. ex nihilo extat creatura in
 hilū semp tēdēt: ingt Greg. nisi eā auctor oi-
 um potētia regis retineret: sic si fiat ipressio
 in aq remota sigillo dīstruē impssio. sic a crea-
 tura remota dei potētia: hoc et exigit vāitas
 creature. creatura. n. ē sicut si ponat graue in
 acre certū ē q defecēdit ad terrā nisi sit impe-
 diēs. sic ois euāescit creatura nisi ad sit ma-
 nutētia dei. Et si qñat exēplū diuine pñ^a lita-
 tis ad oēs res qñto totus pōt eē: sic in qñlibet
 dicit. Aug. in li^o de spū et aia: exēplū eē in aia
 intellectiua hois q est microcosm^s seu minor
 mūdus: eadē. n. aia intellectiua numero est in
 toto corpe tota: et tota in qñz pte nec. maior ē
 in sene q in iuueue: aut iuueue q pūero. sic
 de^o in macrosm^s seu maior: mundo tot^r i to-
 to mūdo et tot^r in qñz pte. vii quo ad cēntiaz
 suā ita ē: pñiter nos sicut ē in celū. Celū ingt
 et terrā ego ipebo: vt dū tñ est hic regla sco-
 ti in. viij. dist. hui^s pñm. q. i. pñ. n. aia intel-
 lectiua in corpe tria officia. s. qz est ps ppositi-
 si cut hois. scdo informāt. tertio actuat. prima
 duo sunt impctōis. s. eē partē et informare:
 iō: qñto ad hoc nō sic est de^o in mūdo. tertū ē
 pfectōis. s. actuat: et hoc facit de^o in suo mū-
 do. Ex quo pz error: Arist. manifest^r qui in

viij. phicoz: i fine posuit deū solū eē i medio
 pñm mobil^r vbi. s. ē maximus motus: vel ad
 min^o i illo circulo. Ex eodē elidit error im-
 pñsim^o sarracenoꝝ dicētiū deū eē i celis i q-
 dā cathedra excel^{ma} quā octo maximi spūs
 sustinēt. vt dclarat herman^s scian^s in cronica
 sarracenoꝝ ad robertū abbate cluniacen^s. er-
 rant. n. pñlo qz dñt deū corpeū. itez qz ponūt
 deū solū in celis: et nō in terris. Tercio ex co-
 dem elidit error quorūdā iudeoꝝ deū dicen-
 tium in cel qd caput: et in terris quo ad pe-
 des: ex illo sumētes exordii. Celū ingt mñp
 sedes ē: et terra scabellū pedū meoꝝ. cū tamē
 caput dicat deitas: et pedes humanitas: Et si
 dicat: locus est saluati^r locati. si ergo deus sit
 in loco saluat a loco. Dico q locus hz tria of-
 ficia. pñmū qd est saluatiū: qz res in suo lo-
 co saluat: sic nō est deus in loco: qz locus nō
 saluat cū sed ecōtra. Scdm officii loci ē con-
 tinere. vnde pñus in. iij. phicoz. locū diffini-
 ens dicit. locus est vltima superficies corpis
 ambiēs: nec sic deus est in loco qz a nullo est
 cōdatur. Tertū officii loci ē perfici a locato-
 ne sit vacuū: et sic ē deus in oi loco: qz omnia
 perficit. Et si querat vtz fuerit vbiqz ab eter-
 no dicendū q si vbiqz solum dicat habitam
 q sic: qz ex se habebat vnde posset esse vbiqz.
 Si vero dicat actū nō qz requirit rerum exi-
 stētia quaz respectu dicit esse vbiqz. vnde si
 mille nullā talū mūdōꝝ essent cuilz eēt pñs.
 Et si querat: qd dicat esse vbiqz in deo. dico.
 qz nō dicit formali^r nisi terminationē cuiusl^r
 respect^r creature. vnde qz ab eterno non fuit
 vbiqz actū et m^o ē nō mutat h create. Sz vbi
 erat aū mūdi pñstitutiōes. dicendū q in seipso
 gloriosus. vii Aug. in li. confessio. deus ē in
 seipso alpha et o. i mūdo actor et rector. in an-
 gelis decor et sapor. in electis redemptor et li-
 berator. in dānatis honor et terror. Scda
 ps pñonis. qz eē vbiqz cuilz repugnat crea-
 ture. pbat. qz cui repugnat inēstas: eē vbi-
 qz pz expdictio: creatura aut est hmōi. igitur
 Et si obiatur q pñs in li^o posterioꝝ dicit q
 vniuersalia sunt vbiqz. dico q intelligit p vbi
 qz nullū ita q negatio p pñitiōes intelligit
 sicut in rethoriciis p similitatē intelligit odiū:
 et tñ sunt tria: et in. viij. ethicoꝝ Arist. loquēs
 in policijs dicit thimocracia pñ^{ma} ē. glo. i.
 minus bona ē nempe triplex bona poli^s: sic
 in proposito vniuersalia enim attrahunt ab
 omni posteriori: sicut non sint simpliciter si-
 ne posteriori. Secunda conclusio est: de
 non locabilitate dei in qualibet creatura: et
 est sic deus in loco ponitur vt non locabilis

Error Sar-
racenoꝝ

Error iudeoꝝ

isus lxxv

vi. q dñi mñ
pñlij loca

1

2

3

vñ de^o fñm
vñqz ab eter-
no

qz de
de vbiqz
vñ de^o

qo

Ex pñ pñtis
esse vbiqz
cuius pñm
gnat tamē

vñ
fñm
libiqz

qz de
non loca-
bilitate dei

Error ayt

sicut nec mobilis affirmetur. Anteq̃ p̃betur
2º noto q̃ esse in loco d̃ tripliciter. Uno mō
circūscriptiue q̃ iuxta mensuraz loci locatū
mensuratur: sic loquitur de loco p̃hs in quar
to p̃picoz. 7 Augu. super Geni. deus mouet
creaturā corporealem per locū t̃ p̃us. isto 1º so
la corporalia in loco sunt: dicente Gilberto
pozeretani in li. vi. prin. ipioz. vbi est circūscri
ptio corporis locati ex circūscriptiōe loci p̃
ueniens. Secdo dicitur esse in loco diffinitive
7 est q̃ locatum sic est in loco vno q̃ nō ali
bi. 7 isto mō corpora 7 spūs sunt in loco diffi
nitue: q̃ certū h̃nt limites exiidi rebus. scdo
d̃ esse in loco p̃tialiter: 7 isto 2º tam corpora
q̃ spūs q̃ d̃ sunt in loco: q̃ nō dicit eē in lo
co hoc mō: nec circūscribi a loco nec esse hic
nō alibi sed solū coexiitāz 7 fm hoc formetur
in theologia tres p̃pōnes: quaz prima cōce
ditur: due negatur. Prima d̃s est in loco. fa
dens ē locatus. tertia d̃s est locabil. Prima
s. deus est in loco. solū notat coexiitāz dei cū
loco. iō p̃ceditur. Secda. d̃s est locatus deno
tat deū ambiri a loco: iō negatur. Tertia. d̃s
est locabilis adhuc amplius: q̃ notat 7 deū
ambiri 7 circūscribi: iō recte negatur a m̃fo
in l̃fa: 7 sic satis p̃z 2º. Sed surgit dubiū. si ad
imaginationē vetulaz que ponit deū seu sul
picant quasi in quodā angulo paradisi esset
deus in vno certo loco solū. vtrū adhuc per
potentiā esse posset vbiq̃. Hic dicit san. tho.
in scripto hac distin. q. i. q̃ nō: q̃ fm p̃m in
vii. p̃picoz opz mouens 7 motus esse simul.
vii q̃ mouens 7 motū sunt corporea sunt si
mul 7 per cōtactum. s. q̃ mouens est spūale
est in moto q̃li per quādā intimitatez: ex quo
dicit q̃ nō posset itelligi d̃s posse agere in re
bus nisi esset p̃sens per eēntiam eis. C̃s̃ cō
tra istud arguit subtilissime doc. subti. hac di
stinctione in ordinaº 7 in reportatio. Certus
est. n. q̃ agens q̃to est p̃fectus tanto a longi
ori agit: nec opz eodem mō agere in p̃opin
quū 7 distans. p̃z de quodā p̃isce quez vocat
albertus magnus. xxvi. de aialibus stuporez
seu torpedinē qui arefacere facit manū tenē
tis rete: sed nō rete q̃d est sibi immediatº. In
de est q̃ sol virtute sua in p̃fundum terre me
talla g̃rat. Et si dicat q̃ hoc fit virtute lumis.
dicit q̃ hoc est incōueniens q̃ vna q̃litas cu
iusmodi est lumē sit p̃ncipium productiuium
sube cuiusmodi ē metallū. Et si dicat q̃ admi
nus requirit istud alterans acré aūq̃ virtute
productus metalli sol metalla. p̃ducatur. Dicit
doctor subtilis 7 valde bñ q̃ hoc est rōne im
perfectionis in sole qui neq̃ g̃rāre subaz nisi

huia alteratione sicut p̃z in generatione nāli
Si. n. sol ex toto esset p̃fectus posz ṽtute sua
actiua g̃rāre metalla in terra nō alterando.
trahendo igr ad. p̃positum si poneret deus
in aliquo loco: vt verbi g̃ra: parilius 7 nō ali
bi per impossibile: 7 in eo poneret virtus infi
nita nō ṽf quin posset volūtatis sue imperio
die fiat: 7 q̃ subito q̃d diceret. impleret: 7 tūc
esset vbiq̃ potētia sed nō eēntia: nec dictū p̃hi
in. vij. p̃picoz cogit: q̃ intelligitur de mouē
te 7 moto corporali. C̃s̃ dicit vltima p̃clu
sionis p̃ricula q̃ d̃s nō est mobilis. p̃z q̃: nec
ad locū cum sit vbiq̃: nec ad formā cui nō sit
subiectus. Et si dicatur ex ṽbo aug. sup Geni.
ad litterā deus mouet se sine tpe 7 loco. dico
q̃ ē methaphisica locutio. Dis. n. motus fm
aug. ibidē: aut est per t̃pns: aut locū. Cū igr
dicit q̃ deus mouet se sine tpe 7 loco signum
est q̃ oēm a deo relegat motus. p̃z tū q̃ est in
motu p̃fectionis. s. actiō dicit mouet se 7 re
mouet ip̃fectionē s̃g̃ta per t̃pns 7 locū. C̃s̃
2º ē de mō eēndi d̃i in rebus. p̃n. potētia. 7
eēntia. 7 ē. Et h̃z d̃s i reb. p̃n. potētia. 7 eēntia
oibus intelligat tū p̃us p̃n. p̃n. p̃n. p̃n. p̃n. p̃n.
p̃o ar. S̃z scda q̃ p̃us intelligat d̃s eē p̃sēntia
in reb. q̃ potētia seu eēntia: p̃z: q̃ d̃ eē in re
bus p̃ntia: q̃ rez h̃z p̃deas. p̃us. n. rez h̃z yde
as q̃ ab eterno q̃ opetur: q̃ opatur ex tpe 7
facta creatura ē p̃ eēntia p̃sens. vii m̃f in te
xtu. 7 Greg. sic noiat. p̃mo p̃ntia. scdo poten
tia. 3º eēntia. ordo. n. d̃borū in talib. sicut in
iure ē valde attendēdus. S̃z insurgit graue
dubiū q̃lter p̃t reduci d̃no aug. ad darda
de p̃ntia dei ad illā Greg. vel illa gregoriū ad
illā aug. Inquit. n. aug. q̃ d̃s ē in reb. oib. p̃
nām. In sc̃tis per gratiā. s. in xpo p̃vntionez.
Hic dicendū q̃ diuisio aug. p̃tinet illā grego
riū 7 apli. d̃no. n. gregoriū p̃tinet in p̃mo mē
bro aug. q̃ dicit: q̃ d̃s est in oib. reb. p̃ nām
In q̃libet. n. re tā mō sit extat d̃s p̃ntia. potē
tia. eēntia. vii h̃z trib. modis veri ē d̃s hic q̃
nos merito cui peccare corā tāto erubescere
debemus. Cōsiderauit igr Aug. rez egressus
p̃ modū linee a deo: 7 sic ē d̃s in reb. p̃ nām.
rez regressus in deū s̃z nō cōpletū: iō p̃ modū
supficieī vbi aliqd addit lineē: 7 sic ē in sc̃tis
per gratiā. rez circuli p̃fectū: 7 sic ē p̃ modū
corpi in q̃ sunt tres dimēsiōes: 7 sic ē vnio
p̃posita in xpo: q̃ h̃ianitatis sibi vnite est
d̃s p̃sens tripliciter. p̃mo esse nature in oib.
esse gratie vt sc̃tis. eē vnionis: vt p̃prie. 3º di
cit aplus ad Coloc. ii. In quo habitat pleni
tudo diuinitatē corporaliter: q̃ sicut corpus h̃z
triū dimēsiōne sic in xpo tripliciter habitat

dens. E
tū artu
cultura
chpitu
nō: tū
a deo.
poten
pus. t
infinitu
sti: et
nō tū
libi ed
ueria i
ita dicit
pus sig
in tpe li
q̃ p m
troubu
tia d̃m
de m r
fm p̃y
de h̃is
tra. p
cūdo
sic p̃z
vbiq̃
tur vo
co q̃ ē
luto. s̃z
rimo op
liqu. 2º
rimo p̃m
d̃ ex p̃i
ture. t̃no
ris alter
C̃s̃ d̃s
te destru
det ab e
q̃ i fieri
mento s̃
nō est s̃le
modū ē
talit̃em
demonō
dicat d̃
petore d̃
posset p̃
se s̃ imp
nō cogn
iellatē d̃
ip̃fectu
ad q̃nē
cedentib
C̃p̃m

deus. Et tñ de scdo artiº. **Q**uanti ad ter-
tium articulum sunt iuxta tres personae tres diffi-
cultates. Prima est: si oia puerterent in corpº
christi: vtrũ eet ita tñ vbiqz sicut deº. dico qº
nº: tñ primo: qº deº a se corpus ab alio quia
a deo. tñ secundo qº adhuc esset deus pñsentia
potentia. et essentia in corpore christi et nò cor-
pus. tum tertio qº adhuc deus ex se posset i-
finitis esse mñdis qº nò habet corpus christi:
etiã quãvis esset corpus christi vbiqz eẽnº
nò tñ potẽtia. Et dicẽdũ qº casu posito nul-
libi eet cñ nò esset locus ex quo oia eẽnt cõ-
uersa in euz. **S**cda difficultas. vñ est qº nò
ita dicĩt deº in tpe sicut in loco: dico qº qº tẽ-
pus significat per modũ fluus: si diceret deº
in tpe significaret motus in eẽ sibi locus vñ
sigt p modũ gẽtis et quies qº maxime deo at-
tribuit: ideo verº dñ in loco qº in tpe. **T**er-
tia difficultas. qre nò est primº modus essen-
di in rebº eẽnº cñ sit radix dinaz pfectionuz
fm dyon. scdo de diu. nomi. dico qº loquẽdo
de his qº sũt in terra pceditũ nò oĩ vñ sit lex-
tra pcessus: qº prius oĩ cognoscẽt pñ sit pñ. se-
cũdo opari qº sit pñ. tertio eẽ qº est eẽnº. Et
sic p3 ad qñcm: qº vñ diuina maiestas pñs
vbiqz rebº oibº pñ pñ atqz eẽnº rectis clama-
tur vocibº. Et ad argumẽta. **A**d primũ di-
co qº eẽ triplex pñctio. i. pº pñtia sicut radi-
luto. scda pº depẽdentia sicut aia corpi qº ma-
xime opando. et tertia pº mixtione: sicut liqº
liqº. **N**ic dico qº maior nò h3 veritatẽ qº ma-
xime pmoº qeqd sit de scdo. nò enĩ in se ra-
di ex pñtia luti: ito mº solũ est deº pñs crea-
ture. ito mº tº h3 veritatẽ: qº liquoz ex liqº-
ris alteri mixtione in se: h3 nò est ad ppositũ
Ad scdm dico qº cã qre effectº manet agẽ-
te destructo limitato est: qº effectº solũ depẽ-
det ab eo in fieri nò in esse a deo aut taz in eẽ
qº fieri qũqz depẽdet effectº: ita vt nec mo-
mento solo posset eẽ nisi manutẽctia dei: iº
nò est sile. **A**d tertium dico pmo qº his tribº
modis et est in demonibº et in inferno nò tñ vi-
tas iste modº loquendi in theologia: et rº: qº
demo nò solũ noiat nãm s3 pñtia vñ nò solet
dicĩ: deº est in diabolo pp horozẽ pñtia: nec in
pñctore hoie. Et qº addĩt qº nò est vbiqz pñ: qº
posset peccare. dico qº posse peccat nò eẽ pos-
se s3 impº. Et qº dicit qº nò est vbiqz pñtia: qº
nò cognoscit ista vñtia: qº nò decet tantã ma-
iestatẽ. dico vsqz ad lentẽ deº oia nouit. nec eẽ
iperfectio cñ eoz solũ habeat ydeas. Et sic p3
ad qñẽ. **E**x pñtia vñ distinctioe sicut de h-
cedentibº de mẽte mgi tres capitũ personae
Prima est: deus pñ in cunctis ponit pos-

se eẽnº sed gratia tollit. dicit pñctio: qº deus est
vbiqz potentia. pñ. eẽnº. sed nò gratia nisi i
sanctis. Et ponit a pñctio distinctioe vsqz
ibi. ex pñctis p3 qº deº et. **S**cda pñctio: vbi
qº positis deus nò fordesat nec denigrescit i
mensis fundit. dicit pñctio. qº licet deus sit in
oibº rebº nò tñ ex hoc vilescit ei inẽnitias:
Et ponit ab illo. c. Ex pñctis p3 qº deus et.
vsqz ibi. cũqz diuina nã. **T**ertia pñctio. vere i
mobilis est sc3 deitas et illocabilis nò altera
entitas. dicit pñctio qº deº est immobilis et illoca-
bilis cetera oĩs res sũt mobiles et locabiles
qũis varie. Et ponit ab illo loco. cũqz diuina
natura vsqz ad finez distinctioe.
Equit in textu. **N**ic ad ppositũ re-
uertentes. **H**ic signat. xxxvii. disti-
ctioe primi que sic pñctat ad pñ-
dentes. Nam post qº a. xxxv. distinctioe egit
mgi de scia dei gñaliter: nũc ostendere incipit.
quo deº nouit oia inmutabilis: Et diuidit i tres
ptes. In pma pñctioe dñ docta repetitio.
In scda certa. declaratur dei cognitio. In ter-
tia sũma referat ei pñctio. pñtia i pñctio. scda
ibi. hic onit qº nò dissimulada. tertia distincti-
one. xxxix. ibi. pñctioe solet queri vtrũ scia dei
pñtia pte idiũta manẽre: scda ps in qº mgi
certa declarat et. in tres scindit ptes. In pñ-
ma qrit an pñtia pñtia sit cã seu effectº. In 2ª
mura idũtia dubitĩ hoc soluit pñctio. In 3ª
qº pñctioe pñctio pñctio a deo. funditus. pñtia
in pñctio. scda ibi. hãc igit qº vñ repugnãtia
et. tertia ibi ad hoc autẽ qd sup dictũ est. Et
qº mñ pñtis patit pñctio et tps vrgit breui-
tas: sũt cñ pñtia distinctioe expediẽde sunt due
scqñtes distinctioes. vñ segtur. xxxix. dist. pñ-
ctioe qrit solet: vtrũ scia dei et. in qua scie dei sũ-
ma referat pñctio et. Et diuidit in tres. In pñ-
ma onit qº diuina scia nò augetur nec dimiui-
tur. In scda dñ instãtia que apte soluit. In
tertia Jeronymi facecia lucidã aperitur. pñtia
in pñctio scda ibi. hic opponitur a qbusdaz
tertia ibi. ei vero qd pñctio est. Ex tñc sequit.
xl. dist. ibi pñctio vero de bonis. In qua
post qº in. xxxvii. et. xxxix. distinctioe ostẽ-
dit magis quod deus oia noscit inmutabiliter
Nic de pñctioe agit spãliter. Et diuidit
ista ps in tres ptes principales. In prima ex-
ponit pñctio. In secũda. qd dñ iã reproº
In tertia exgritur que hãz rã. pma in pñ-
cipio. scda ibi. cũqz pñctio sit gratie. ter-
tia dist. xl. ibi. si aut qrit meritũ obduratio-
nis. pma itez pñctio in qua exponitur pñ-
ctio in tres diuiditur. In prima pñctio
tioe donat qdditas. In scda via rónis patet.

2
necessitas. In 3^a p^{er} speculatiōis s^{ub}sticet falsitas.
p^{ri}mo iⁿ p^{ri}mo 2° ibi p^{re}destinatio nullus videt pos-
se dānari. 3° ibi verūm adhuc istat 2°. Et hec
diuilio diffinitionū trū p^{ri}ncipiū iⁿ g^{ra}uāli.

c
Ira q^{ui} r^{ati}o 2° vtz sic dīna scia rerū sit
p^{ri}ncipiū vt inuariabil^{iter} recte affirmet.
Et arguit q^{uo}d nō triplici mōdio. C^{on} p^{ri}mo sic. cō-
tingēs intatū a deo cognoscit in q^{ui}bus ad esse
determinat. sed eē p^{ri}ncipiū est variabile. igit
scia q^{ui} cognoscit ē variabil^{iter}. maior p^{ri}ncipiū 3° q^{uo}d p^{er}
determinationē dīne volūtatis p^{ri}ncipiū nō h^{ab}et eē 2°
p^{ri}ncipiū nec cognoscibilitatē dicte Arist. in. ij.
mō. sic se h^{ab}et res ad esse sic ad vītātē. Sed mi-
nor p^{ri}ncipiū 3° de q^{ui}libet p^{ri}ncipiū pōt. n. n^{on} q^{ui}libet 2°
saluari 2° nō saluari. C^{on} 2° arguit sic. illa sci-
entia nō est inuariabilis q^{ui} augmentū suscipe
pōt 2° diminutionē. sed h^{ab}et dīna scia igit
2°. maior p^{ri}ncipiū 3° augmentū 2° diminutio s^{ed} spēs
mō^{do} ex postp^{ri}ncipiū. 2° v. phicoz. 3° mīor p^{ri}ncipiū
tur: suppono q^{uo}d de^{us} nō disposuit aliū facē mū-
di: certū est aut q^{uo}d pōt. ponat q^{uo}d faciat tūc de
nouo scit se facē v^{er}ū mūdi 2° p^{ri}ncipiū nesciebat: 2°
ita augmentat eius scia. idē de diminutionē: ca-
dat iust^{itia} a g^{ra}uā: p^{ri}ncipiū sciebat hūc de^{us} iustū esse.
mō nescit: 2° ita minuit ei^{us} scia. C^{on} 3° arguitur
sic: tūc cognoscit res p^{er}fecte dū sicut ē attigit
igit nō cognoscit p^{ri}ncipiū nisi cōtingētī 2° va-
riabilī scia. p^{ri}ncipiū p^{ri}ncipiū q^{uo}d inuariabile ad varia-
bile nō h^{ab}et p^{ri}ncipiū: 2° ita negt scia de inuaria-
bilis esse variabilis p^{ri}ncipiū. Sed p^{ri}ncipiū a^{nt}is
p^{ri}ncipiū cōm vītātis diffinitionē: vītātis ē adeq^{ui}atio rei
ad intellectū. C^{on} In o^{mn}i est dīn^{us} dyon. vj. c. de
diu. no. Cognoscit de^{us} oīa inmutabil^{iter} mutabi-
lia in p^{ri}ncipiū p^{ri}ncipiū v^{er}iformit multa. Et ang. xv.
de trini. Et scia est inamissibilis 2° inuariabil^{iter}.
C^{on} In ista. q. ad alias p^{ri}ncipiū sunt tres ar-
ticuli declaradi. p^{ri}ncipiū trū terminoz expositiū
scds trū p^{ri}ncipiū positū. terti^{us} trū difficta-
tū iuxta tres p^{ri}ncipiū motiū. C^{on} Quo ad p^{ri}ncipiū
mū articuli termini sunt dīna scia. p^{ri}ncipiū scia
inuariabilis. Dīna scia est dīni intellect^{us} ha-
bit^{us}: quo suā p^{ri}ncipiū cōtū 2° vniuersas crea-
turas: vñ ad istū noiandū intellectū in theolo-
gia sunt tres noīum ternarij. p^{ri}ncipiū est notū.
scia sumpta. p^{ri}ncipiū 2° sapia. dicis. n. dīna cogni-
tio sapia inq^{ui}atū cīnas intuet rōnes vt suam
essentiā. vñ p^{ri}ncipiū in. vi. ethicoz dicit. sapia altis-
simarū rerū cās cognoscit scia aut d^{icit} fm q^{uo}d
creaturas intuet^{ur} notū aut p^{ri}ncipiū noiāt taz sapie-
q^{ui} scier: iste ternari^{us} est de noīb^{us} nūp^{er} cōno-
tatiō. scds ternari^{us} ē p^{ri}ncipiū p^{ri}ncipiū 2° dispo-
sitiō: 2° d^{icit}nt. p^{ri}ncipiū nēpe dīnā noiāt noticiā
cū enēt quodā rei p^{ri}ncipiū solū. p^{ri}ncipiū autē
eandē noiāt vt res gubernatē. vñ p^{ri}ncipiū

quasi pro alio videt^{ur}. dispositio aut vt dātez
reb^{us} esse nature. 2° iste scds ternari^{us} ē rerū con-
notatiū: 2° est oīum rerū respectu: nā cūte
res a deo p^{ri}ncipiū p^{ri}ncipiū 2° disponunt. terti-
us ternari^{us} est reprobatio p^{ri}ncipiū scia 2° lib-
vite: 2° differūt. Nā reprobatio ē respectu dā-
natoz. vñ m^{ag}is dist. xl. Reprobatio est p^{ri}ncipiū scia
mal^{us} in q^{ui}busdā nō finēde: 2° p^{ri}ncipiū pe-
ne nō terminande. p^{ri}ncipiū scia autē respectu
saluadoz. vñ p^{ri}ncipiū scia est p^{ri}ncipiū scia dīscio-
rū dei. liber ēo vite est etiā respectu saluado-
rū sed differēt. p^{ri}ncipiū scia nēpe magis est
respectu p^{ri}ncipiū: sed liber vite respectu meriti.
vñ sup illb phl. iij. Quoz noīa. i. merita scri-
pta sunt in libro vite: 2° iste ternari^{us} p^{ri}ncipiū
est sicut scds: solū est respectu rōnalis seu in-
tellectualis creature: 2° de isto enario magis
dice^{re} in sequētī qōne. C^{on} scds termin^{us} est cō-
tingēt^{ur}: 2° d^{icit} tripl^{iter} fm p^{ri}ncipiū: cōtingēs ad
vtrūlibet: cōtingēs innatū 2° cōtingēs altū
2° p^{ri}ncipiū cōtingēs ad vtrūlibet q^{uo}d indifferenter ref-
se h^{ab}et ad opposita dīctoria: vt esse vel nō eē.
2° iō d^{icit} ad vtrūlibet: sic capit cōtingēs Ari-
sto. in. ij. piarmen. vbi agit de modis p^{ri}ncipiū
modalū. Cōtingēs aut innatū d^{icit} q^{uo}d se h^{ab}et ad
vñ partē: tūc cū quadā inclinatioē ad aliā: lz
nō est q^{uo}d cōtin^{us}. 2° ista d^{icit} cōtin^{us} nature vbi sepi^{us} q^{uo}d
nā intēdit accidit: lz nō semp: 2° ideo d^{icit} cōtin-
gēs innatū quasi intus natū seu in nā positū.
2° de isto log videt p^{ri}ncipiū. i. p^{ri}ncipiū. C^{on} 2° d^{icit} p^{ri}ncipiū
altū: est q^{uo}d dā cōe tā p^{ri}ncipiū ad vtrūlibet q^{uo}d
inatio: 2° iō d^{icit} altū sicut coīa in linea p^{ri}ncipiū
talī altiora sūt p^{ri}ncipiū. 2° de isto agit p^{ri}ncipiū
in. ij. piarme. i. q^{uo}d dubitatioē sub noīe possi-
bilis: vbi ponit cōe possibile p^{ri}ncipiū 2° neces-
sario. Et accipit mō cōtingēs in ista. q. his tri-
bus modis. Terti^{us} termin^{us} est inuariabilis.
vñ noto q^{uo}d fm doc. de uotū hūi^{us} p^{ri}ncipiū dī. vij.
q. iij. triplicē eē mutationē. Quedā. n. est ab
ente simpl^{iter} in ens simpl^{iter}: 2° d^{icit} variatio. scds ē
ab ente simpl^{iter} in ens fm q^{uo}d. v^{er}o ecōtra: 2° d^{icit}
g^{ra}uatio seu corruptio. tertia est ab ente simpl^{iter}
citer in nō ens simpl^{iter}: 2° d^{icit} v^{er}o. 2° sic fm hanc
triplicē mutationē dicitur per oppositū im-
mutabile iuxta primā inuariabile iuxta secū-
dā icorruptibile seu ingiabile: iuxta tertiā i-
uertibile. Nērit aut q^{uo}d vtz ista p^{ri}ncipiū cogni-
ta alq^{ui}d p^{ri}ncipiū forme 2° ita variationis ad-
dāt ad dīna sciaz: 2° ita q^{uo}d sit variabilis vel nō.
Et trū de primo p^{ri}ncipiū. C^{on} Quātū ad scds
articulū sunt tres p^{ri}ncipiū. prima est de diuī-
ne sciētīe necessitate. 2° secūda de diuīne scien-
tie infallibilitate. tertia est de diuīne sciētīe in-
uariabilitate. prima est hec: sic diuīna sciētīa

qd dīna fna

tucl fūi kema
q^{uo}d notat. h
dīna cognitiō

Sapia
1. scia
notitia

2

presumptio
p^{ri}ncipiū nā
depositio

3

reprobatio
p^{ri}ncipiū
liber vitz

Quia diuin' cuncta pteplac intuit' extat neces-
saria: vt reb' ptingentib' nulla necessitate ipo-
nat. pma ps dicit: q per diuinā sciam cuncta
pteplatur diuin' intuit' pbat. ois res et nō
viniē instinctu naturali in sūit dedit finē. igit
ab aliquo ipaz intelligente dirigit. pbat ista
pna. si eni iuxta viā dyonisi. iij. celestis serar
chie infima p media in supma deducunt: o3
primū dirigēs rez cūctaz certi' rerū finē co-
gnoscē q res deducte faciāt. Certissim' autē
cognitōis mod' est scialis seu intellectualis: r
ita ex quo extat primū vt supponit r cuncta
dirigit: oia cognoscit. Sz q ista scia qua oia
cognoscit sit necessaria. pbat: qz si nō: se ha-
berit in deo ad modū forme r accidētis ve-
nientis r recedētis: r p nō variabil' scia dei.
Ego iug' nō nūtor. Et Boetius in li. de
trini. forma simplex subiectus esse nō pōt. Et
corroborat me' rethorico. Cogitat' ab eter-
no deū beatissimū. iocidissimū. r pfectissimū
sz nō esset nisi h'et eictor sciaz: qz cuiuslibet
p se cognitio aliquā arguit perfectionē ad-
min' extēsiue: igit ab eterno istā h'ciam sed
oē eternū est necessariū. igit rē. Sz tertia ps
dicit q ista scia seu pscia dei nō imponit re-
b' cognitū necessitatē pbat. illa scientia nul-
laz iponit reb' necessitatē qua nō ente p impos-
sibile res codēz mō intelligunt: sed p mōi est
pscia dei. igit nō iponit reb' necessitatē ma-
ior ps: qz si iponeret reb' necessitatē esset p-
dictio res itelligēta nō intellecta: sz mior de-
clarat. si eni inq' doct. deuo. hac distinctiōe
q. iij. itelligit pscia dei nō esse qd auferetur
libero arbitrio: nihil ita bñ ptingēt bo' fa-
ciem' sic mō. vñ ad h' valde g'uz affert aug.
exēplū i li. de libero arbi. ingens: sic memo-
ria mea nō cogit scā esse q pterierāt: sic dei
pscia nō cogit faciēda esse q futura sunt. Et
rō hui' est: determinatio mere cōtingēz vine
volūtatis q talia vult esse ptingētia fm in co-
gnitiōe pplexor in di' intellectu fm doc. subf.
tria itelligunt signa. In pzo pntant oēs cō-
plexiones qēqz sint: aut necessarie: aut pti-
gētes: r in hoc signo oēs cōplexiōes necessa-
rias itelligit: r sibi sūt neutre ptingētes: sicut
ista antiphs erit. iudas dānabit. p'etr' salua-
bit an scdo signo vine pntantur volūtati: iste
neutre cōplexiōes: r tūc dinavolūtās vnā eli-
git ptes r dicit volo antipm esse: r petr' sal-
uari. In t'io signo videt diuin' intellect' diui-
ne volūtātē determinatiōē r scit illas ptingē-
tes veritates q scit sua volūtātē esse oipotē-
tem ad iplendū qd vult r imutabilē. Ex q
p3 error manifest' marci tullij ciceronis r oi

um epicureoz q iposuerūt deū ista ignorare
ptingētia vt suaret libertas liberi arbitrij: p3
q simul stāt liberū arbitriū r pscia dei. Ex
eodē error totū ginasii stoicor elidit qui po-
suerūt per o' ad tullij r epicureorū sectā oia
de necessitate euenire pp pscientiā diuinā.
In medio aut hor duoz ambulat stia opio-
sitas scz peripatheticor q dicit deuz oium
h'fe psciaz p tullij r arbitrij pti' stoicos.
Et si qrat aliqd manu ductū ad vidē qio
cū dei pscia possit stare pti' rez doctor p
fund' in sūma sua dat exēplū: r est p'sile exem-
plo boetij in. v. de p'solatione. ponat ad yma-
ginationē vñ oculus clarus sur' in aere cu-
ius visio sit idē p eēntiā secū videbis tūc oēs
trāsēntes p viā loquētes ludētes rē r ta-
mē nō mutabūt in se: qz visio est eiūsdē secus
eēntie: nec iponit necessitatē ambulandi vt
p3 eis qd videt sz soluz res mutabunt. Et si
dicat: ex quo sum p'destinat' qd faciat
ero saluatus: ita de p'scito qd faciet ent
dānatus. dico q solum est hic necessitas p'ic
nō p'icis: qā nec de' nos necessario p'scīt r
p'destinat sed ptingēter: nec sum' necessario
p'destinati sz ptingēter. unde referūt doctorē
subtile quondā semel ābulare p maiore dā-
tantiā a casu aut cūda obuiauit bladū i agro
seminanti: r multis habitis alijs locutionib'
ingit hō ille. qd mea interest facere bonū vel
malū ex quo de' me puidet: aut saluādūz aut
dānandūz. Cui doctor. si de' sic reb' ex sua
p'uisione necessitatē iponit tā ampli' bladūz
nō semina. Si. n. p'uissum est a deo venire etiā
nō seminātū veniet. q smone hō p'icuit. Ex q
relingt solā p'ic nō p'seque'tis in hoc eē neces-
sitate. Et si dicat ex quo tā scm est p'scitus suz
aut p'destinat' nequit fieri o'imo deus non
posset fm illud agathonis vel solonis in. vi.
epicoruz. hoc solo p'uatur deus vt ingeni-
ta nō possit facere que genita sunt. Bicit do-
cto. subti. tā in reportatis parisijs q in ordi-
na' q hic nos exceat ymaginatio: qz ymagi-
namur istā p'scientiā iam transisse in prete-
ritū qd est falsum: qz apud deuz nihil prete-
riit: qz instans eternitatis ab oi relegat tēpo-
ris mēsurā. Ita enim nūc primo p'destinat
sicut ante mūdi constitutionē r cōtingēter
r libere tantā r nō plus rebus cōtingētib'
imponēs necessitatē: sicut vnus homo alteri
homini quē aspicit eum videndo. Secunda
cōclusio est de diuine sciētie infallibilitate: r
est. tam certa est apud deuz rerū cognitio vt
falli nequeat. probat cōclusio medio docto.
subti. in reportatis parisijs. distinctione. xxxvi.

dey ex sum
p'uisione. nū
iponit 264
hōm lūm
Mo
p'uissum
cōtingēter
Libere p'ic
p'uissum

q. i. p. n. inqt i aliq nō sit certa cogni^o ex duo-
b^o venit: aut qz cognoscibile valde excedit co-
gnoscēs z ide ē q pphs dicit in. li. metha^o q i-
tellect^o nō se hz ad mani^{ma} nā: sicut ocul^o no-
ctue ad lumē solis: aut qz est mīmū i entitate
sicut mā pma q neqt cognosci nisi i analogia
ad formā ex p^oio phicoz: vñ Arist. in sensu z
sensato dicit: qz qd diminuit oīm visus dz
augmētari ē^o visua. sed ista nō ipediūt deū
qn certe imo certissime cognoscat: igit^o assum-
ptū p3 p^o q nō excellēs intelligibile: qz diuisio
intellectu nihil excellēt^o. scdo qz nō mīmum
i entitate: qz nihil extat nisi eo effect^o ue: z ita
cognoscedo se cām cognoscit suū effectū. Si
ergo cert^{ime} res cognoscit o3 q cognoscat in
fallibiliter. Et si qrat ex quo apud deū reruz
extat infallibilitas. vñ venit ista ptingētia in
reb^o. Godefredus de fontib^o dicit q ex cā se-
cūda ita q esse est a prima cā: sed p^oin^a que ē
imperfectiōis est a cā scda. nec ē icōueniēs inqt
quo ad qd effectū eē a cā scda z nō pma. dat
exēplū in pctō. substratū. n. pcti qz ē positiuū
est a deo: z tū difformitas a sola creata extat
volūtate. Sed p3 hoc esse falsum. P^oria. n. vt
dictū est p^oin^a est apte dine volūtatis. z cōfir-
mat: qz ad min^o scda cā solū pducit a prima:
z tū nō nēcio: qz prima cā fm fidē extra se ni-
hil agit nēcio. Iterū p3 de aiab^o qlibet die a
solo deo creatis: z tū cōtingēt. Et qd addu-
xit de difformitate in pctō cōformiter ad con-
tin^{am}. dicēdū q nō est sise. Cōtin^a autē est de
ens positiuū. vñ necessariū z ptingēs sub dis-
iūctione sunt passiōes entis: difformitas vō ē
pura priuatio. iō nō seq^o q si difformitas a so-
la sit creata volūtate q z p^oin^a a sola cā scda.
Et si dicat q possit falli deus: ponatur q sciat
me iturū ad ecclesiā. s3 posito hoc adhuc pos-
sibile est q ego nō vadā tūc ex quo ē possibi-
le ponat in cē: oportebit tūc q vel deus sciat
me ire ad ecclesiā qd est falsum. vñ mutet scia
sua s3 nō mutat: igit^o fallit. hic dicēdū ē q iste
duc stat simul de^o scit me iturū ad ecclesiā: z
possibile ē me nō ire ad ecclesiā: nō tū iste de-
us scit me iturū ad ecclesiā: z nō ibo ad eccle-
siā. multa. n. repugnāt aīcedētū q nō pnti. sic
multa boi que non afali: illa autē de mēse est
aīas ad illā de possibi. qz seq^o est ergo pōt es-
se: z nō ecōtra. z ita nō seq^o q si illa de possi-
bili possit stare cū prima q etiā illa de mēse
z cū d^o ponat i cē illa de possibili d^o q s3 sim-
plr possit poni inesse nō tū cū prima: qz repu-
gnāt. Tertia p^o est de diuine sciētie innaria
bilitate: z amplissima dei cognitio nulla re-
rū variatione variat. p^omittēdā puto huic cō-

cloni quādā distinctionē quā dat in p^oia pte
sūme ff Alexā. de haliis. est. n. quedā scia que
causat a reb^o: z res sunt mēsurā scie sicut nfa:
z hec ad variationē variat reruz. est alia scia
que rerū ē mēsurā: sic dina: z hec inuariabilis
est l3 res variant: sicut eadē vlna variū mēsu-
rant pāni. hoc hito pbat p^o. primo q sit am-
plissima. sap. vii. Attingit a fine vsqz ad finē
fortiter suauiterqz disponēs oia. Et aplo dicit
nō est vlla creatura inuissibilis in p^ospectu ei^o.
Scdo pbat q sit inuariabilis. Aug. sup gen.
oīm mutationē d uidit: aut fm locū: aut fm
tēpus. Si igit sciētia dei sit inuariabilis: aut
hoc est fm locū z hoc nō. qz vbiqz est ex disti-
ctiōe pcedētū. aut fm tēpus: z hoc nō: qz etnā-
tas est mēsurā ei^o z nō tps. Sed h ē graue du-
biū. quō ista amplissima cognitio dei ab eter-
no potuit cē oīuz rerū p^oigētū nōdū exātū.
Dicit scis Tho. huius dist. q. v. in scripto. q
triplex est effect^o. Aliq. n. sequunt semp z ne-
cessario suā cām: sicut est mor^o solis: z motus
firmamētū. z de his est demō. Alij sunt qui se-
quunt in maiori parte cām sed nō semp: sicut
est in nālib^o: z de his est p^oictura: sicut astro-
logus facit de vētis: z medicus de sanitate.
Tertij sunt ad vtrūl^o bet: z hi nō cogunt a no-
bis nisi dū sunt. dū. n. fortes currūt: posuiz sci-
re nō prius. ampliādo autē dicit q ab eterno
erāt in dei pntia futura p^oigētū: nec dū vtrū-
tura: sed in p^oria exātū: qz inqt si nō aliter co-
gnosceret deus facta z fēda. Et cōfirmat: qz
deus mēsurat eternitate: z ita totū tps cōple-
ctit: z quāuis tps sit in se successiuū: tū apud
deū est totū simul: z qsi in qdā specula in sua
eternitate illa apparet. Sed cū reuerētia tanti
doctozis. hoc mō^o h apparētū: quō. n. pōt
coexistere tps qd nō est deo nō intelligibile:
z qd dicit q eternitas excedit tps pcedit: z si
tps esset simul totū simul aspiceret. sed qz nō
pōt: z est simile. Cōtin^a. n. i circūferētia ē p^ois
toti circūferētie: capiat tēlū z figat in cē-
tro vnus p^ois: z deducat alius p^ois p circūse-
rētū nō erit centrū p^ois circūferētie nisi quā-
tū actu est. Sic in pposito. inqt tps ē quasi cir-
cūferētia fluēs: sicut. n. nō dicit de^o p^ois loco
nisi actu sit: sic nec tpi nisi exātū: z dū dicit q
tūc aliter cognosceret facta z fēda: nō sequit^o
qz eadē determinatione sue volūtatis cogno-
scit vēdū pro tali tpe z factū i tali tpe. Et hoc
de scdo articulo. Q^{uātū} ad tertū articu-
lū sunt tres difficultates iuxta tres p^oclones.
P^oria est si scitū iponat necessitatē dīne p^oscie:
qz dicit p^oigētū. sup cpl3 ad roma. qz aliqd
est futū^o ideo scit a deo anteqz fiat: qz autē di-

740

cit eā
ad h
du
f. cām
necū
scie.
tū r
p^osci
ad
n. p
aī.
uini
q p
scē
q d
q d
do.
tur
vie
ria
mū
bus
scit
scu
ria
aug
obi
sa v
re cr
pte p
tam p
sciam
gnos
erid
cidē
stun
pēd
est i
p. q
fallit
CS
bilis
mēt
oib
CS
bat
pōt
ad
f
dest
ne of

cit cam. Rndit doc. deuot⁹ hac dist. q. li. q. q. ad hoc est triplex modus. modus candi. modus iferedi. et modus dicendi. Quo ad primus f. candi: pscia e ca aliqz pscitoz sic eozz q. snt necia: sic mot⁹ solis zc. nnnqz tñ pscitū ē cā p scie. quo ad scdm. f. iferedi matno snt ee pscitū tñ z pscia qz segt pscitū ē: ergo pscia: rursus pscia: ergo pscitū qmarie inesse obiectiuo. q. ad tñū. f. modū dicendi pscitū ē cā pscitū. hz n. pscia hoc nomē ppē futurū. dñ. n. a p qd est añ. C Scda diffi. vtrū sit ordo i certitudine diuine sciētie. dico q. sic. Prio. n. intelligunt ea q. pñct ad obiectū pñariū: vt sunt oia intrinseca diuina cēntia attributa z pñone. scdo. ea q. hñt ydeas in deo sic snt necia. 3° ista pñn⁹. Tertia difficultas. vtrū pñn⁹ hñt ydea in deo. dñ q. nō: vt hñt pñn⁹. sed sola cognoscitur deīmiatioe volūtas. Et sic pz ad qñē: q. vñz diuina sciētia sit rerū ēē pñgētū vt iua riabilis recte affirmet. Et tñ ad ar⁹. C Ad p mū dñ q. argu⁹ istud pcedit de scia cāta a re bus qñs nō ē dīna q. ēē mēnsura rerū: cogno scit aut deus res sicut sunt: sed nō sciētia q. scit sicut res sunt: qz sē variabiles z ipsa ēē inua riabilis fm Dñi. C Ad secūduz dico q. ista augmētatio z diminutio nō est ex pte sui sed obiecti. pducti tñ ēē cognito seu volito. vñ ip sa vna in se manet: sicut si solis radii vltra ae rē cristallū illuminaret esset augmētatio ex pte passi nō radij sic in pposito. C Ad tertiu iam pz q. pñgēs cognoscit sic est nō tñ opz sciam hñe modū exñdi quā hz: sicut plato co gnoscit lapidē: z hū⁹ cognitio nō hz moduz exñdi quē hz lapis. q. lapis suba. cognitio ac cidēs. sic in pposito. Et sic pz ad. q. Ex istis di stinctionib⁹ trib⁹ de mēte magis tres hñtur pñones. de qñbet vna. Pñma pñ. sūma pscia est infallibilis z incausabilis p alia entia. dñ 2°. q. dīna pscia nō catur a pscito: z q. extat i fallibilis. Et deducit p totā. xxxvii. distictiōz. C Scda pñlo dei scia inangmētabilis. iuaria bilis gubnat oia. dicit pñlo q. scia dei nō aug mētā nec minuit: nec variat: z q. ē ci cura de oib⁹. Et deducit p totā. xxxix. distinctionem. C Tertia pñ neqz mutari pdestinatio z repro batio est in dñari. dicit 2° q. pdestinatio nō pōt augeri nec minui: z reproba⁹ est ordiari ad penā etnā. Et ponit p totā. xl. distictiōez. Equit in ter. Si aut querim⁹ meri tū obdationis. Hic sñtur. xli. di. hū⁹ primi. in qua postq. in pcedēti distictione ostēdit mgt qd est pre destinatio z reprobatio. Hñc in ista distictio ne ostēdit an earū in nobis sit meritū vel rō.

Et diuidit in tres ptes. In prima ostēdit qñ pdestinatione z reprobatione meritū querit. In scda ostēdit q. pscia a pñiōe sepe desinit. In tertia dei sciētia in cognitiōe eterna: cēna dñ. pñia in pñn⁹ scda ibi pñtea cōsiderari o. vtrū ea oia zc. tertia ibi de scia aut aliter dici mus. scda z tertia pñibus indiuisis manētib⁹. Pñia iterū pñcula in qua ostēdit magis qñ ter a pdestinatione z reprobatiōe meritū qñ tur. diuidit in tres ptes. In prima ostēdit qñ ter ad meritū varie pdestinatio est z reproba tio. In scda grata sub serie falsa iam extirpat opinio. In tertia ostēdit q. cauta manerie a re tāta separet varia quesitio. pñia in pñn⁹. sc cūda ibi opinati sunt tñ qdā. tertia ibi multi tñ de isto pñfundo qñetes reddere rōez. zc. Et est diuisio pñsentis dist.

Prca quā talis mouet titul⁹ qñōis. vtrū nfm aliquale meritū dñ uine p destinationis vel reprobatiōis iure cēseat rō. Et argu⁹ q. sic triplici me dio. C Pñio sic. Sīs pñonaz acceptio a dño deo relegat: s. si sine quociqz merito vñū pde stinaret: reliquū reprobar et esset pñonariū ac ceptor. igit ex pñensa aliq. est hui⁹ rō. maior est sacri canonis plurib⁹ in locis. vñ Alc. x. di cit petrus. in vītate cōperi qñ nō est pñonaz acceptor de⁹. sed in oi gēte qui timet deuz z opat iusticiā accept⁹ est illis. sed. pñat minor. accipio. n. ab eterno iudā z petri volūtati di uine in puris nālibus pñtat os. acceptio est si vt sic petri acceptat z iudā non cū in nā sint equales. C Secūdo argu⁹ sic. Sīs crudeli tas a deo relegat sed maxima ēē crudelitas reprobare vñā creaturā sine qñqz rōne in ea reperta: igit pñus videt cām reprobatiōis qñ reprobat. maior pz. qz in deo misericordia ēē maxime cōmēdat. Pñia dñi sup oia opa eius Et in pñ. Misericordia dñi plena ē terra. vñ Aug. nō est pñ⁹ de⁹ vltor qñ hō peccator. mi nor pz. in iudi⁹. n. ciuili argueretur crudelissi mus q. innocētē pñenaret sciēter. ita z i deo. Et vltra. si reprobatio hz in nobis causam er go pdestinatio cū sint equales. C Tercio ar gu⁹ sic. ois electio quādā segregationē z pñ minentiā electoz sup oia ponit: sed ois pde stinatio aut electio est: aut eā supponit. igit p supponit rationē in pdestinatis. z pñormiter reprobatio in reprobatis. maior patet aucte Jos. dñi. in suis iussis pdestinationē dñi mē tis. Electio. n. fm eum est duob⁹ entibus vñū alteri pñoptare: id eo dicta est quasi extra le ctio. sed minor. pñat p aplūm. quos. n. elegit hos z pdestinauit. In o^m aucte apli ad roma.

ix. de Jacob et Esau. cum enim non dum nati essent: aut aliqui mali aut boni egissent et cetera. sic scriptum est. Jacob dilexi: Esau autem odio habui. Et Aug. in li. de predestinatione sanctorum. Ad quod nos tales esse predestinatio elegit: sed ut tales essemus. In ista. quod ad alias preformationes sunt tres articuli declarandi. primum trius finis expositionem. secundus trium personarum positionem. tertius trium difficultatum iuxta tres personarum motum. **¶** Duo ad primum articulum termini sunt predestinatio. reprobatio. meritum. Predestinatio secundum doctorem subtili. huius primi dist. xl. est ordinatio electionis a divina voluntate alicuius nature intellectualis ad gratiam et gloriam. Ista definitio tangit tria secundum tria quod aspicit predestinatio. primum est in predestinatione. propter deum eternum. Secundum est id quod predestinat. Tertium id quo habet id ad quod predestinat: vel habet id ad quod predestinat. Duo ad propter deum eternum dicit doctor in distinctione quod predestinatio est ordinatio electionis a divina voluntate. unde primo patet quod verius predestinatio est actus voluntatis quam intellectus: igit supponat intellectum sicut electio consilium ex. iij. ethicorum. unde tangit intellectum et voluntatem. Intellectum dum dicit ordinatio: quod intellectus est ordinare. et voluntatem dum dicit a divina voluntate. differt autem predestinatio ab electione divina: quod loquendo. proprie electio est entium ad finem. ex. iij. ethicorum. sed predestinatio est ipsius finis: ideo dicit preparatio ad gloriam. Unde ista tria differunt. vocatio. electio. et predestinatio et a parte rei et in intentione preintelligit predestinatio ipsi electioni et vocatori: sicut appetitus finis his que sunt ad finem: igit in executione prior sit vocatio quam electio et predestinatio. Multi enim sunt vocati: pauci vero electi. Rursus prior in executione est electio: predestinatione sic per media venit ad finem. Secundum quod tangit doctor in sua definitione est id quod predestinat: dum dicit quod predestinatio est alicuius nature intellectualis. Ex quo patet quod est quasi species scientie. scientia enim omnium est. sed predestinatio solum nature intellectualis. Inquit autem nature intellectualis et non rationalis nature: quod angelus predestinatus sunt sicut et nos: et tamen proprie non dicuntur rationales: quod non discurrunt in cognitione. quod est opus rationis sed sunt intellectuales. Et tertium quod tangit doctor est id quod habet id ad quod predestinat: seu id quo tendit in illud ad gratiam et gloriam. Inquit gratia est meritum. reddendum: sed gloria est id in quod tendimus. Et de predestinatione a parte quod est autem et de reprobatione: ratione reprobationis dicit quod absolutum actum. scilicet voluntatis: ratione autem huius personis pre connotat antecessione ad predestinatum. **¶** Nota ulterius quod predestinatio tria aspicit attributa divina. et secundum hoc a beato Aug. tria diffinita

est. Primum enim aspicit bonitatem divinam libere gloriam impetere seu efficiere: et sic diffinit eam Aug. in li. de predestinatione sanctorum. predestinatio inquit est propositum miserandi. secundo aspicit scientiam disponere: et isto modo eam diffinit Aug. in li. de bono premeritate. predestinatio est scientia beneficiorum dei. Tertio aspicit personam exequere: et sic eam diffinit Aug. in li. de fide ad petrum. predestinatio est gratuite donationis preparatio. **¶** Secunda terminus est reprobatio. unde secundum Augustinum et est in ista. Reprobatio est scientia iniquitatis quorundam et preparatio eorum ad damnationem. unde reprobatio tria dicit. scilicet ordinum dei eternum. secundo obdurationem reprobati. unde ista obduratio secundum Augustinum in li. de predestinatione sanctorum. nihil aliud est quam dei obviare mandatis. Tertium quod dicit reprobatio est damnatio eterna seu pena. primum est ex parte dei. alia duo ex parte reprobati. sed secundum obduratio ex sue voluntatis malicia. et tertium. scilicet pena eterna iniusticia dei panistica que unicuique reddit iuxta opera sua. **¶** Tertius terminus est meritum. ultra dicta de merito dist. xvij. Nota hic secundum doctorem de meritum huius dist. q. i. triplex esse meritum. scilicet de congruo. de digno. de indigno. Meritum de congruo dicitur quod peccator sicut quod in se est ut gratiam dei percipiat. Meritum de digno seu dignum est quod iustus orat pro peccatore. Etiam peccator de se indignus est etiam pane quo vescitur. secundum Augustinum. Rursus quod oras est iustus: non solum habet meritum de congruo sicut dum peccator orat pro seipso: sed habet meritum dignum quod ex parte orantis est dignitas. igit ex parte ei pro quo oras indignitas. Meritum vero de condigno est quod iustus pro seipso orat: condignum enim est ut in his que sunt ad deum exaudiat. Et hoc de primo articulo. **¶** Quartum ad secundum articulum sunt tres conclusiones. Prima est de predestinatione. secunda de reprobatione. tertia de comparatione predestinationis ad reprobationem. **¶** Prima est hec. eterna dei predestinatio finis propter aspiciens predestinati non producit merito. prima pars dicit quod predestinatio est eterna: patet quod est actus divine voluntatis ex primo articulo. et iste est eternus cum in eo sit virtus. ex Rich. de trinitate. Et si dicatur quod predestinari quod non est predestinatum: et ita erit predestinatio nova: et propter non est eterna. Dicitur quod potest predestinari quod non est predestinatum in sensu dionis ut sit sensus. id quod est predestinatum potest non esse predestinatum. non tamen in sensu coponis. ut sit sensus: id quod est predestinatum manens predestinatum potest non esse predestinatum: sic de ista albus potest esse nigrum: in sensu divinis est vera: quod si sit id quod est sub albedine potest esse nigrum. et hoc est verum et in sensu compositionis est falsa: quod si sit quod ista propter albus est nigrum est possibile. Et tamen ista sit quod pre-

finatū possit nō pdestinari: nulla tñ est mu-
 ratio in pdestinatioe sed in pdestinatis. Si-
 cut si radij solis auferant diuersa illumina-
 ria variatio est in illuminatib⁹ stāte unitate
 radij. **S**edā ps psonis dicit q pdestina-
 tio pñō aspiciū finē q ea que sunt ad finē. p-
 bat ista psonis ps medio docto. subtilis in
 ordina⁹ et reportatis parisi⁹ hac distinctioe.
Dis ordinate volēs finē et ea que sūt ad finē
 pmo vult finē q ea q sūt ad finē. pbat me-
 dicus. n. pmo vult finē in patiēte scz sanitatē
 et ex hic media qrit ad sanitatē: ita q alia vi-
 ligat in qrtā ordinant ad sanitatē. **E**ū igit de-
 us qeqd diligit et vult velit ordina⁹: pñ⁹. n.
 natura pdestinatū ordiat ad gloriā et bñtu-
 dinez: et ex hinc dat sibi media qb⁹ hāc psegē
 beatitudinē. s. gratias. et merita. et naturalia.
Ex quo pz q fides in pdestinato que ordi-
 nat ad habēdū gloriā nō est rō pdestinandi
 qñis hoc senserit prima⁹ Aug. vt pz ex ver-
 bis ei⁹ sup eplas ad roma. ix. Et si bona inqt
 opa i psciētia dei nō sūt rō pdestinādi fides
 tñ in psciētia est rō pdestinādi. Et inde di-
 cit q ppter fidē quā pvidebat iacob habi-
 turz iacob fuit pdestinatus. Et ppter ifideli-
 tatē quā videbat esau habiturus fuit esau re-
 probatus. s. ipsem et Aug. retractat istā opi-
 ni. retractationū. c. xxi. innuēs p se rōnē: qā
 fides est donū dei sicut alia opa bona. vnde
 inqt illud nō dixisset si fidē iter dona spūscī
 pauerare scivisset. **S**ed tertia ps conclusio-
 nis dicit: q dei pdestinatio pdestinati nō p-
 ducit merito. pbat nullū eternū tpali. pdu-
 cit. pz clare. s. pdestinatio est eterna ex pma
 pte psonis. merita aut nra tpa⁹ sūt igit. **S**z
 nūqd: licz nō sit aliq cā i pdestinato spūscū
 pdestinatiōis: est ne in eo aliq rō ppter quā
 pdestinatio ad eū terminet. **D**icit doc. so-
 lēnia q sic et inqt q illō ē vsus bon⁹ liberi ar-
 bitrij. **E**z enī de⁹ videt hūc bñ vsurū libero
 arbitrio: et hūc nō: ideo hūc pdestinat. et hūc
 reprobat. nō enī vñ quō talis electio et pde-
 stinatio ad pdestinatus terminet nisi in
 eo eēt aliq rō. **E**t pfirmat ex dicto **P**auli
 ū. ad **R**himo. ij. vbi arguit paul⁹ de ista mā.
In magna aut domo nō solū sūt vasa aurea
 et argētea s. et linea et ficta. **L**ertus aut est q
 ex pte sui aux bz qd sit ordinatus ad nobili⁹
 officiū q argētū. et argētus q lignū. et lignū
 q fictile. sic dicit in pposito. **S**z salua sua re-
 uerētia hoc nō apparēt. **Q**uero. n. ab eo: vñ
 est quod pvidet de⁹ hūc bñ vsurū libero ar-
 bitrio nōne est donū dei. pz q sic. qd enī ha-
 bes ait paul⁹ qd nō accepisti: et ita est pde-

stinatus hō ante q pvideat vel det sibi ille
 bon⁹ vsus liberi arbitrij. **E**t qd dicit oportet
 aliā hēe segregationem que eligunt. dico q
 hūc s. nō oq q sit rō hui⁹ electiois. **E**t si obij-
 ciat ex dicto grego. dyalogoz p⁹ vi. q pdesti-
 natio scōz pñibus adiunat. et dat exēpla. **S**i
 cendū q ad hoc adiumentū nō intelligit q
 tñ ad essentia pdestinatiōis: s. qñtū ad psecu-
 tionē glie ad quā pdestinat⁹ ordinat. **S**e-
 cūda pso est de reprobatiōe: et est horrende
 reprobatiōis reprobatis in mentibus: rō nō
 cā ponit. **D**icit pma ps psonis q reprobā-
 tio est horreda sic loquit aug. in li. p. scf. **D**e
 us est in angelis sapor et decor. i electis libe-
 rator et redēptor. in dānatis terror et horroz
Licet nēpe reprobatio in quātū dicit actū vi-
 uine voluntatis sit pulcerrima sicut deus: tñ
 apparet dānatis horrida sic iudex mitis reo
 seuerus apparet. **S**edā ps dicit: q hui⁹ re-
 probatiōis extat in reprobo rō. pbat: de⁹
 enī extat pñitio ad miserādū q ad punien-
 dū. vñ ad puniēdū fm sacroz canonez vsq
 in qrtā vadit gñationē: sed ad miserādū vsq
 in milia milium: licet igit sine rōne ex pte p-
 destinati pdestinat: nō tñ reprobat qñ ha-
 beat rōnem ex pte reprobat. tuz scdo: q nul-
 lus inst⁹ aliqñ sine rōne pdestinat: reprobatio
 qo est qdā pdena. tñ tertio: qā de⁹ est miseri-
 cors respectu illoz q peccauerūt: igit a fortio-
 ri respectu illoz q nō peccauerūt. vñ Aug.
 li. lxxij. q. lxxij. **C**ui vult inqt de⁹ miseret:
 et quē vult idurat: sed volūtas dei inuisa eē
 nō potest. venit enī de occultissimis meritis:
 qā et si ipsi pctōres ppter gñale peccatū vnā
 massam fecerūt: nō tñ inter eos nō est diuer-
 sitas: pcedit enī aliqdū pctōnū quo qñis
 nōdū sint iustificati digni efficiunt iustifica-
 tiōe: et itez pcedit in alijs peccatoribus q di-
 gni sunt obstinatioe. hēc ille. **E**t si quērat:
 que est rō hui⁹ reprobatiōis. dicit doctor de
 uotus hui⁹ dist. q. ij. q duplex est rō. vna cōis
 alia specialis. de speciali patebit in sequenti
 pclusionē. **G**eneralis autē est vt due vie dei
 appareant. s. misericordia et iusticia. vnde mi-
 sericordia apparet in pdestinatis: iusticia ve-
 ro in reprobatis. **E**nde inqt Aug. xxi. de ci-
 ui. dei. si remaneret oēs in pena nō apparēt
 misericordia gñā redimētis. **R**ursus. si oēs
 trāsserent de tenebris ad lucē in nullo appa-
 reret seueritas vltiois: et dicit q in pticulari
 neqt dari cā a nobis. **E**t pōt dari exēpluz in
 nālibus. **S**icut. n. nā docet cām in vniuersali
 esse qre i domo lignū est sup lapides grossio-
 resq lapides inferi⁹ nō tñ in particulari qre

hic lapis est in alia nō ille sic phoz vn^o in. ij. phisicoy dicit enfortunatos lapides cē i altiori sic in pposito. Sz cū reuerētia tāti doctoris rō appet. verū qd dicit q de^o alios hoies pderit vt dānēz: r reluceat i eis sua iusticia. nō n. clemētissim^o artifex ad tale malū aspiciat cū dānati in ppetuū in blasphemā pūpāt creatoris. Letez r si optebat aliqz creari mētes i qb^o p reprobationē r dānationē dina relucet iusticia nūqd sufficiebāt demōes. tū 3° qā pena segt culpaz. si q^o de^o nō puidet culpā in reprobādis nō dz eos dānare vt sua reluceat iusticia. imo de directo si sic faceret nō videret relucere ei^o iusticia sed obtenebraceret iusticia. vñ rō gñalis hui^o reprobatiōis ex pte dei solū est dina volūtas que vult vñ dare bñtudinē alteri nō. Et si querat: qre vult vñ dare: alteri nō. Illi qui sic querūt filies sunt illis qui in iudicio appellāt a papa ad epm ali quē ad quē nō est appellatio. Sic isti pūne causē querūt causam. vñ Arist. in mē^o principoz demonstratiōis nō ē demō^o. vñ Apl^o ad roma. ix. nūqd dicit figmētū ei q se finxit qd me fecisti sic. an nō hz ptatē figulus latī ex ea dē massa facere qdē aliud vas in honorē: aliud in ptumeliā. Sic de deo. figmētū. n. dei sumus. pñia n. carū est dina volūtas. Sz tertia pō pñia dicit q hmoi reprobatiōis nō est cā in reprobato. pbat clare: qz reproba^o ē cñna. reprobatiō aut tpale r tpale eterni nō extat cā. Tertia 2° est de pdestinatiōe respēu reprobatiōis rē. In dina volūtatē scissima pdestinatio reprobatiōi pntelligit. pbat pñlo qñ aliqz act^o qñ p se aliqd respicit: r aliqd qñ p accñs pñor est cōpatio eius ad id qd est qñ p se qñ ad id qd est qñ p accñs. pñ ista. qz esse p accñs ad p se reducē ex. ij. phicoy. vbi fortunā r casuz reducē Arist. ad cās p se: sz idē act^o volitio. f. in quātū pdestinatio tēdit in finē p se: qz finis pdestinatorū ē de^o in quātū reprobatio quasi aspiciat accñs. f. malū r pñitionē reprobatoz ad quā qñ trahit vt aut ppheta. heu ingt vindicabor de inimicis meis. vñ pñter esse nāle in quo nude offerunt dine volūtatē pdestinati r reprobati intelligunt tria fignā vt ingt doctor subti. in reprobatiōis r i ordina^o. vt vñ gñra repñtent diuine volūtatē nū de petrus r iudas in primo istāi dat de^o gratiā r gloriā petro r nihil iude. in scdo istāi ambo cadūt in pñtū r petr^o r iudas. r in tertio de^o misericorditer petrū liberat r iudam reprobat. Et sic pñ qd pñittebat in scda pñone q. f. ex pte reprobati est rō reprobatiōis scilz pñtū. qz peccat in scdō istāi: r in tertio

probat. Et est quo ad hoc exēplū clarū. Sint apud vñū principē vñputa ducem burgūdie duo iuvenes p oia equales nūqd poterit sua mera volūtatē vñū ordinare ad aliquā dignitātē. reliquū dimitte dō: r si ambo peccēt cōtra eū misereri r pñire alui pñ q sic. Ex quo liquide patet q oēs pdestinati intelligunt in mente dina anteqz aliquis reprobef. Ex quo pñ q ex quo xps est pdestinat^o esse fili^o dei fm aplm ad roma. pñmo. imo xps ē pñm^o r ierarchia pdestinatorū q dato q adā nō peccasset adhuc fuisset incarnat^o qz itelligit pdestinat^o in pñmo ligno r adā peccat in 2°. de hoc i tertio. Et pñ tertio q si stat^o inocētie stetit nul lus pō dānat^o genit^o fuisset. Tñ vñ hoc pdestinatiōis r reprobatiōis extat mysterium. vt apls ad roma. xi. clamet. o altitudo diuitiarū sapie r sciētie dei qz icōprehēsbila sunt iudicia ei^o: r inuestigabiles vie ei^o. iudicia qppe dei abyssus mlti: qui de occultis nos diiudicat. ne igit fm dōa ngrī de tāto pñcratādo pñfundo demergamur in pñfundū. hic scdo terminet articulus. Quidā ad tertiū articulū sunt tres difficultates iuxta tres cōclones. Prima est vñ est q de^o in pdestinatione nō hz in pdestinato rōne: hz tñ i reprobatiōe respēctu reprobati. Dico q hoc facit lūma liberalitatis. de^o. n. fm dñon. uñ. de diu. no. est qñ qdā sol suā de se oibus coicās bonitātē. r ita si cut sol solū hz q illuminabilia possint lumē sustinere: r tñ infundat. Sic de^o ex sua mera liberalitate aliqz pdestinat nulla ex pte corū mot^o rōne. nō sic vñ extat de reprobatiōe. nāz figulū nō est decēs sua vitupare figmēta nisi in eis aliqua repta rōne. sic deū nō decet cur^o oēs creature figmētū existit aliqz a sua curia i ppetuū relegare nisi ex pte reprobati sit rō. Scda difficultas. vñ rō qua ex pte reprobati diuina reprobatio talē pñdēnat carcerib^o ppetuis sit affirmatiua vñ negatiua. Rñ dēdū q si sit pñtū cōmissiōis ē affirmatiua Si omisiōis negatiua. pñmā. f. cōmissiō dñ in iustitia. scdm. f. omisiō dñ delictū. iux hñud ps. Delictū meū cognitū tibi feci r iniustitiā meā nō abscondi. vel dicēdū q semp loquēdo pñprie illa rō est pñuatiua: qz pñtū illud in reprobato nō est rō reprobatiōis iquātū aliqd habet positium si sit peccatū cōmissiōis: sz rōne annexē deformitatis. rursus omisiō solā pñuatiōē noiat. Tertia difficul. as. qre magis ponit pdestinatio r reprobatio in diuina volūtatē qz in diuino intellectu cū etiā dicāt sciētiāz. dico q res in suo esse locatur p vñm eius: r qz tā pdestinatio qz reprobatio hz

dicat cognitionē tñ in volūtatē cōplētē enī
sunt vnus et idē actus lz ad diuersa termina-
tus. hinc est q magis ppe dicunt in diuina vo-
lūtatē qz in diuino intellectu. Et sic pz ad q. q
vies diuina reprobatio sed nō pdestinatio rōnē
et meritū ex pte exigit reprobatū. Et tñc ad ar-
gumēta. Ad primū minor est falsa. Acceptio
n. psonarū a theologia dī inuista pla^o psonē
sup psonā ppter indebitā cāmissiōē dūz bo-
ni dimittunt inferi et mali eligunt in platos
aut pecunia: aut honore: aut fauore: de^o autē
nemini dī et oīa debem^o ei: ideo respectu nī
neg hēre indebitam causam: et ita si vni dat
alteri nō: nō est acceptor psonarū. nos vō su-
mus mutuo ad inuicē debitores et dei: nō non
est sile. Ad scdm iam pz q nō facit sine rō-
ne: qz in secūdo instātī intelligit peccatū in
tertio reprobat. Et ad tertiu dico q oportet
ad electionē pēnitentiā aut eligētis aut ele-
ctū: qz nō sit in electo tñ in eligētē est. et
hoc sufficit sicut de duob^o pueris penit^o sibi
quis vni eligeret reliquū nō. Et sic pz ad q.
Ex pñti vō distinctione sicut de pcedētib^o
de mēte mgi tres eliciunt pcones. Et pñtia
est pdestinatio cā nō ponit: nec obduratio-
nis rō qñt. Dicit pco q nec pdestinationis
nec reprobationis extat in creatura aliqua cā
vel rō. Et in hoc deniat doc. subt. a magfo vt
patuit in qōne. qz mgi dicit reprobationis nō
esse rōnē in reprobatō. o^m dicit doc. subtilis.
et doctor solēnis et eoz sequaces. Et deducit
hec p^o a prim^o distinctionis vsq ad illud. c. pñ-
ti vō de isto pñdo qñtes. Et scda pco.
vana questio tāti mysterij extat occasio erro-
ris deuū. Dicit conclo q multi errauerūt ni-
mis curiose istā pdestinationē et reprobatio-
nem indagātes. et dat exēplū in littera. Et po-
nit ab illo. c. mlti vō de. et vsq ibi pte rea cō-
siderari oportet vtrū oīa rē. Et tertia p^o de^o
pñtia definit pñscire. sed in pñtia semp ex-
tat scire. Dicit pco q pñtia rōne pñscitorū
pōt augeri et minui. sed eadē pñtia extat sin-
ditus et manet semp. et tertio q idē est enun-
ciabile. de^o est incarnādus: et incarnat^o et icar-
natus et cōsilia: et in hoc passu relinquit eū
san. Tho. in scripto hac dī. q. v. Et doc. deuot^o
hac distinctionē. q. iij. Et ponit hec pco ab il-
lo. c. pte rea cōsiderari optet vsq rē.

Equit in ter. Nunc autē de oipotētia.

Hic signat dist. xliij. huius primi. In
qua postq magf a. xxxv. distinctionē
inclusiue huiusq de diuine sciētie egit in falli-
bilitate: nūc agere incipit de eiusdē potentie
summa maiestate. Et partū ista pars in tres

partes principales. In prima pñotat potētē
quidditas. In scda declarat eiusdē quātitas.
In tertia pñtat pñlis qualitas. pñia in pñci-
pio. secūda ibi. dist. xxij. qdā temē de suo sen-
su gloriātes. tertia distinctione. xliij. ibi nūc
illud restat. pñia iterū particula que est pñs
distinctio in qua a magfo pñotat diuine potē-
tie quidditas diuidit in tres ptes. In pñia ostē-
dit mgi q pō dei est oipotētia. In secūda q
nō dant ei dfectibilia. In tertia tātē rei signa
patēt vtilia. pñia in principio. scda ibi sed q
rit quomodo oīa posse dicat. tertia ibi sic igit
diligētē cōsiderātū. Et hec est diuisio rē.

Ira quā rē. Alterū diuina pō sic ex-
tet possim vt et ad impossibilia exten-
dat. Et arguit q sic triplici medio.

Primo sic. Si. n. pō dei ad iposibile non
extēderet: aut hoc esset rōne pñuationis im-
portate: in hoc qd dico in. dū dico iposibile:
aut rōne substrati positū in quo est ista pua-
tio: sed nec sic nec sic. igit deo est possibile in
posibile. maior pz p diuisionē sufficiētē. lz p-
bat minor. primo q nō rōne pñuationis: quia
plus opponit eūti negatio qz pñuatio: cū pñ-
uatio reqrat subm actu: negatio nihil. ex. v.
mē. et tñ nō ens subiect potētē dei i creatiōe
q est de nō esse ad esse igit et pñuatio. Et scda
pbat q nō repugnet impossibile diuine poten-
tie rōne substrati pñuatiū qz cū sit positū
sequet q nō oīa essent in potētia obediētia
li dei: qd est hereticū. Et scda arguit sic. oīs
potētia plus potēs facere qz intellect^o noster
cōcipe se extēdit ad iposibile. Sed diuina pō
est hūmā. igit maior pz: qz possumus intellige-
re seu cōcipe impossibilia vt chimērā trage-
laphū: deū inuistū. et tā. sed minor pz Luc. i.
Nō est impossibile apud deū oē vbi. i. intel-
lectio. Et magnus basili^o dicit. plus pōt deus
facere qz tu itelligere possis. Et tertio arguit
tur sic si potētē dei aliqd esset iposibile ma-
xime eēt pñti vt diceret deo iposibile ē pec-
care: sed hoc est falsū igit. maior pz. qz nil tā
tū repugnat deo qz pñti peccatū. qd de se teste
aug. in li. de libero arbitrio. a bono auertit in
cōmutabili: aut nimis cōuertit bono cōmuta-
bili. Sed pz minor aucte pñti dicētis de^o et stu-
diosus pōt praua agere. Et in o^m est Aug. li.
ij. pñtia faustū. hac sniam quā dicim^o pñritas
fuisse: de^o falsam facē nō pōt. Et Jero. ad En-
stochiū de vgitate. cū ceta possit: de^o nō pōt d
corrupta facere vginē. Itē itro dicit i. vi. et pñ
coz. solon seu agathon tragicus. hoc solo p-
uat de^o vt ingēnita nō possit facere que genī-
ta sunt. Et in ista. q. tres sunt articuli declarā

di. p'mus trium terminorum declaratiuus. scdo
trium personarum positiuus. tertio trium difficultatum
iuxta tres personas positiuus. **¶** Quo ad p'mum
articulum termini sunt potetia. possibile et impos-
sibile. p'mus terminus est p'o. ultra dicta de p'o.
vi. xx. xxxiij. xxxvi. distinctioib'. **¶** Hic noto q'
sunt tres ternarii potetiarum. p'mus ternarius est p'o
pure actiua. p'o passiuua. et p'o defectiua. p'a est
g'o p'o pure actiua seu p'ductiua ab o'i sepa'ta i
p'fectione. et ista p'o d'r de o'p'o. vii. Aug. in li. de
symbolo: oipotete de'u dicim'. q' credim' q'
oia facies fact' no est. Scdo p'o d'r pure passi-
ua qu'o noiant p'h'i m'mi p'ima pura potetia
i. nihil de se actiue h'ere p'o. tertia potetia d'r
p'o defectiua sicut p'o peccadi: de qua apl's q'
deo no pueniat. de' ingt scipm negare no pt.
Secundus ternarius est p'rio potetia que p'tim
est actiua et p'tim passiuua: sicut p'o ambuladi:
et hec est effectiue a deo: sed no in eo formalr:
q' cu sit vb'q' negt formalr ambulat' neq' co-
medere aut bibere. Scdo p'o est p'tim actiua et
p'tim defectiua. vt p'o sustinedi pena: et hec q'
de a deo est fm id q'd e p'fectionis. scdm bo q'd
defectu dicit ex vanitate creature: nec e i deo
formalr sed effectiue. Tertia e p'tim passiuua et
p'tim defectiua: vt p'o moriedi que deo no co-
uenit sed creatis entib'. vii. ipe solus h'z imor-
talitate. vii. huic mo p'ruit q'd dicit p'hus. ix.
m'e. q' p'm aliq'ties aliq' dicit quo ad res: sic
q' h'it actiua p'm. vii. Auicem. teste p'rio est i-
positu hoc nome p'o ad potentes hoies: et ex
hinc ad va' trallati. alia vo dicit p'm q' ad
modu dicendi: ex pte t'n rei ipotetia est sic p'o
moriedi. Terti' ternarius potetiaru est: q' aliq'
sunt potetie que dicunt p'fectione simplr sicut
potetia intelligendi. potetia diligendi. et hec
sunt in deo formalr. vii. a d'no Dyo. in de di.
no. collaudat de' vt itelliges et volēs. Et Ari-
sto. in. xij. m'e. et attribuit intelligere ne se h'e
at vt dormies. Scdo po' sūt q' dicunt p'fectio-
ne t'n cu imp'fectione et he deo pueniūt semota
t'n p'ri' imp'fectione fm regulā Dyon. vii. de di
ui. no. sicut posse loq': hoc. n. cludit et potetia
effectiua: et hec e p'fectionis. et hec cōpetit deo
et receptione formalr. et hec arguit imp'fectio
ne in suscipiente: q' p'fectibilitate nec cōuenit
deo. tertiae sunt que simplr dicunt p'uatione: vt
posse peccare: et he fundit' repugnat deo q' e
act' pur' et p'fectissim'. Scds termin' e impossi-
bilis. vii. noto q' fm doc. deuo. hui' distinctio
nis. q. ij. triplr d'r impossibile. p'rio d'r impos-
sibile pp nature ordinatione: sicut d'r q' a p'ri-
uatiōe in hitu impossibilis est regressus. Scdo
d'r impossibile p accōs: sicut d'r impossibile e

no fuisse que fuerat. et d'r impossibile p accōs
q' rei p'terite iquātū res no repugnat no fuis-
se: sed repugnātia est ex p'teritiōe sibi accidē-
te seu que sibi accidit: q' e rōne eius diffini-
tiua. tertiō d'r impossibile fm disciplinā: sicut di-
cimus impossibile est idē esse albu et no albu
et d'r hoc impossibile fm disciplinā: q' fidas ex
p'mo p'ncipio de q'libet esse vel no esse: et de nul-
lo ambo simul q'd est p'ncipiū cuiuslibet scien-
tie seu discipline. **¶** Noto vlteri' q' impossibile
d'r triplr. vno mō d'r impossibile fm cās infe-
riores: et est id q'd est i cōem nature cursū. v'
id ad q'd no pōt se nā extēdere sicut p't' h'g'is
ceci illuminatio. creatio aut asarū a deo no d'r
hoc mō impossibile nature: q' h'z nequeat nā
alas creare t'n creat' fm cōem cursū nature
a deo. Scdo d'r impossibile h'z cās superiores: et
hoc mō d'r impossibile vt patebit sequenti d'i-
stinctione q'd nec h'z p'deā in deo: nec determi-
nat diuina volūtate: et his duob' impossibilib'
modis loquit' Alan' in r'is fidei. Tertiō dicit
impossibile vt est indifferēs fm vni vocabu-
li impossibili fm causas inferiores et superiores.
¶ Terti' termin' est possibile p op'm ad impossi-
bile d'r triplr. p'mo possibile fm cās inferiores
vt g'iatio aeris ex aqua: et ignis ex aere. Se-
cūdo fm causas superiores vt miraculoz opa-
tio. Noto t'n hic q' d'r possibile fm cās inferio-
res est possibile: fm cās superiores no. ecōtra: si
cut o'e impossibile ex opposito fm cās superio-
res est impossibile causa inferiorib' no ecōtra.
Tertiō dicit possibile quoddam cōe possibili
fm causas inferiores: et possibili fm causas su-
periores. rursus. primo d'r possibile fm disci-
plinas sicut sunt scibilia. Secūdo fm accōs:
vt sunt cōtingētia. tertiō fm nāz vt est cursus
nālis. Et t'n de primo articulo. **¶** Quātū ad
secūdam articulu sūt tres cōclones. Prima
est de potetia dei respectu ad possibilia. secū-
da de potetia dei respectu ad impossibilia. ter-
tia de cōparatiōe possibilium et impossibilium. p-
ma est hec. **¶** Ipote'tia dei sic cūctor a deo e
possibilium vt se sola cūcta possit p'ducere abso-
luta. prima po dicit q' ipote'tia dei cūctoruz
possibilium alioz a deo est vt melius videat'.
Noto q' in rerū creatiōe est hic ordo. **¶** P'rio
in mēte diuina p'reitelligit scia practica. scdo
volūtas diuina vult opari fm illā sciam. et ter-
tio oipotetia exequit que d'r potetia executi-
ua ab al'g'bus. Tūc p'bo cōclōne sic. oipoten-
tia aut aspiciat oia possibilia distincta eēntialr
a diuina eēntia: aut no. Si sic habet cōclō q'
oia possibilia a deo p oipotetia ad esse dedu-
cunt. Si no aspiciat oia tūc no o'z d'ici oipotē

tia: sed hēre aliq̄d nomē per q̄d denotet limi
 tata ad certa que aspiciet. Ceterum si aliq̄d ha
 beat esse z nō ab oīpotentia dei: q̄ro quō hūit
 esse: aut a se: sic erūt p̄sra p̄ncipia p̄ma z re
 uertet maniche: aut ab alio: z cū de^o solū p
 oīpotētia sit ex se p̄ductiū: sequit̄ ali^o de^o z
 iā nō dicet̄ vn^o de^o sed plures dii. ¶ Scda ps
 p̄lonis dicit q̄ potētia dei se sola cuncta pōt
 p̄ducē absoluta. p̄bat ex medio doc. sub. dis.
 q̄. hui^o p̄mi. q̄. i. in via oīpotētie q̄n aliq̄d cā ha
 bet m^o eminētiori q̄q̄d cēte p̄fectionis hūit
 cau^o q̄d pōt cū illis se sola pōt: s; p̄ma cā est
 h̄mōi. igit̄ pōt seipsa p̄ducē q̄ cū alijs p̄ducit.
 maior p̄z. cōsidēro. n. q̄ cause nō p̄ducūt su
 os effect^o in quātū sūt imp̄fecte: sed p̄fecte. iō
 si p̄fectioni mō sit i p̄ma cā illa p̄fectio. scq̄ q̄
 poterit: sed minor p̄z: q̄z admi^o fm p̄hos est
 tota cā cause se de: z equocat: ita eminēter
 p̄tinet cā: cū igit̄ scda cā eminēter p̄tineat ter
 tia: z tertia q̄ntā: sic defectū deo scq̄ q̄ p̄ma
 p̄tinebit oēs illas p̄fectiōes eminēter q̄z p̄tinet
 id q̄d p̄tinet p̄tētū. ¶ Tertiū notāter ab
 soluta: q̄z nō p̄tinet in oib^o respectiuis lz. n. p̄du
 cat solē: z p̄ solē radiū: z se sola radiū possit p̄
 ducē nō tū vt dicat radi^o solis: q̄z cēt implicā
 tio: q̄z q̄n dico radi^o solis: dico q̄ p̄ducit a so
 le: tū exposito sola p̄ma cā p̄ducebat. Ex
 p̄ria pte p̄lonis p̄z defect^o fr̄a. de maro. qui
 in p̄satu suo in sex q̄ōnib^o sup̄ hac distinctiōe
 nitit̄ asserere esse eēntie ab eterno rōne cause
 exis z cause finalis i deo. vñ inq̄t i. iij. q. arti.
 ij. q. de^o ad creaturā cōpā i rōne q̄druplicis
 cause. p^o i rōne cāe efficiēt. s; cāe final. 3° cāe
 exis. si tū inq̄t sit distincta a cā efficiēte: z q̄r
 to in ḡne cause mālis nō ex q̄s circa quā. sic
 theos^o h̄z deum pro mā vel subiecto. vñ addit
 p̄nter p̄ totā. q. q̄ ex quo est finis z exēplar ōz
 q̄ h̄eat respectū fundamētale ḡ sit real^a pte
 sui: quo referē ad id cui^o est exēplar z finis z
 mere necessario isit sibi. Et in p^o qōne huius
 dist. arti. i. ponit p̄ ista op̄. xij. fundamēta. p̄z
 o^m hui^o ex cōclōne. Et corrobora: q̄z si deus
 h̄mōi cēt reqrat eēntie nēcio ad aliud ex se se
 hēbit: sic casu dato p̄ impossibile q̄ illud cēt
 destruat destrueret deus: p̄bat: q̄z destrueret il
 le respectus fundamētalis quē habet ad il
 lud esse eēnt^o cū depēdeat ex fundamēto z
 imio z tū ē de^o fm cū. igit̄ scq̄z rui sus fm cui^o
 q̄ deus causabit z p̄ducet in esse p̄ illud esse
 eēnt^o fm cū enūm dist. xix. q. vij. arti. i. respect^o
 causat q̄z maxime ex termino. accipio igit̄ il
 lū respectū fundamētalem quo referē de^o ad
 vnū esse eēntie: vt v̄bigratia ad esse eēntie
 hominis: ille respect^o est deus z terminat ad

esse eēntie hominis. z habet esse ex eo: quia re
 spect^o h̄z cēt maxime ex termino. ergo de^o h̄z
 cēt p̄ eē eēntie hois q̄d est hereticū. vñ recte in
 iij. q. arti. i. dicit ip̄sem et q̄ nō sunt in rez nā.
 z p^o scda z alibi dicit q̄ sunt nihil. Et q̄d dicit
 p̄mo q̄druplex gen^o cause in deo respectū n̄i
 de cā exēplari impugnādu fuisse nisi p̄pter
 mo^m suū loq̄ndū: q̄z dicit distinguat ab efficiēte
 capiat secure si pro nō. exēplar. n. z efficiēs p̄
 tinet ad idē gen^o cause. vñ. ij. phicoz. z. v. mē
 dī q̄ ars z edificator ad idē gen^o p̄tinet cau
 se. Ex quo p̄z q̄ nō h̄z q̄ternariū nisi in voce:
 z ternariū in re. Et q̄d dicit q̄z ex quo est exē
 plar z finis ōz q̄ res habeat esse eēntie ab et
 no terminans respectū fundamētales tā exē
 plaris q̄ finis. p̄z: q̄z nihil est. p̄ de. n. in mēte
 diuina totū faciūt. Et de illis. xij. fundamētis
 que ponit in p̄ia. q. supplicabat credo effice
 re ciuitatē scām s̄ierlm nouā quā Apoc. xij.
 Joh. in extasi posuit vidit que. xij. fundamētis
 fundabat. Sed i op̄. defectū. illa. n. q̄ternitas
 p̄ ternariū deducta elidit vnico ternario. i. p
 esse ydeale. v̄tūale: aut eminēte. vt p̄z aspiciē
 ti. Ex scda aut pte cōclōnis p̄z error p̄hoz q̄
 negauerūt deū posse se solo facē que cū caus
 alijs facit. vñ dicūt q̄ sede cause reqrunt p̄p̄
 imp̄fectionē causati. cā. n. p̄ma dicit q̄ me
 re agit necessario si se sola causaret sc̄mp̄ effe
 ctū eqlē p̄duceret. s; q̄n cū causa alia causat
 venit p̄fectio i causato ex pte sui: z imp̄fectio
 ex pte cause secūde. vñ p̄z q̄ alio mō ponunt
 deū oīpotētem. ali^o theologi dicit. n. p̄ma z
 cām oīpotētē q̄z in oēm effectū cōcurrūt: aut
 mediate: aut imediate. Theologi v̄o q̄z se so
 lo pōt q̄d cū alijs facit in absolutis vt dictum
 est: z q̄d dicit q̄ secūde cause reqrunt p̄pter
 imp̄fectionē causati. hoc est falsum. p̄ma. n.
 causa nō natural^r vt suspiciant sed libere agit
 iō quātū vult p̄ducit effectū: aut p̄fectū: aut
 imp̄fectū iuxta volūtatē arbitriū. ¶ Scda
 cōclō est de potētia dei respectū ad impossi
 bilia. z est hec. dei oīpotētia vere nāe aspiciet
 impossibilia vt ad p̄dictoria nō ferat. ¶ P̄ria ps
 dī q̄ oīpō dei aspiciet nāe impossibilia sibi pos
 sibilia. Et vt melius capiat. noto q̄ aliqd dici
 tur impossibile tripl̄r. P̄rimo modo p̄ nature
 limitationē: sicut de trūco facē vitulū ē impos
 sibile nature. Scdo dī impossibile rōne n̄e yma
 ginatiōis: sic dicerem^o duo corpa cēt in eodēz
 loco impossibile: q̄z ymaginatio sc̄mp̄ dicit o^m.
 Tertio dī impossibile fm illustrationē v̄itatē
 eterne z ordinē sapie sicut q̄ duo z tria non
 sint q̄nque. z duo opposita sūt cēt: z cēte siles
 quoz opposita in libro vite reluccāt. ¶ Doc

hīto. pbat p̄ia ps q̄ sūt due potētīe ordina-
 te ad intē vna sub alia: vna aplior reliq̄: nec
 ab ea depēdēs qd̄ censet̄ īferiorū īpossibile: n̄
 d̄z censeri z supiorū. p̄z ī policta. nō. n. segtur
 q̄ si miles neqat expugnat castrū q̄ nec rex
 sed sic est de nā z dei oipotētia. nā enī nō est
 nisi qdā p̄icipatio dīne oīpo: z ita stat. imo
 ōz q̄ ea q̄ solū sunt nāe īpossibilia: dei oīpo
 sūt possibilia: alieq̄ nō eēt maioris ambi-
 tūs q̄ nā. Sed 2^a p̄a dicit. q̄ nō pōt facē d̄i-
 ctoria sūt vera. pbat. q̄ si sic posset falsificare
 p̄mū p̄ncip̄m. p̄ia est falsū: vñ tante est veritas
 fm̄ p̄h̄z. q̄ negātes oīe mētē p̄ntē. Et Aui-
 cen. p̄mo methac^o igit: q̄ qui negāt p̄mū p̄n-
 tān debet ēberari q̄ p̄ntē. nō idē eē ēbe-
 rari z nō ēberari. S̄z assūptū p̄z. q̄ p̄mū p̄n-
 cipiū est de q̄libz affirmatio vel negatio: z d̄
 nullo abo sūt. Ceterz q̄ iter regulas efnas h̄
 p̄ncip̄m p̄mū est aut de p̄mīs. tū tertio: q̄ est
 dignitas a q̄ positioēs z sup̄pōnes oīuz depē-
 dent scīaz: ita efficiat scīa p̄tin^m qd̄ negat
 p̄h̄z p̄mo posteriorz. Ceter quo p̄z defect^o gil-
 bertī porretam q̄ posuit vt inuit Alex. de ha-
 lis in p̄ia pte sue sūme. collatione de pō dei:
 q̄ de^o pōt facere p̄teritū nō fuisse p̄teritū. Et
 cū arguit sibi aucte Jeroñ. ad eustochiū. Cū
 cetera possit de^o nō pōt de corrupta facē vir-
 ginē. Rūdz q̄ nō p̄t. i. in hoc nō ostēdit pōz
 suā adhuc: q̄ nullā adhuc corruptā fecit vir-
 ginē. Et ē in Amb. sup̄ Lucā cōsiliis loquēdi
 mod^o. vbi agit de salūtatiōe Joh. i vtero ma-
 tris. nōdū inq̄ erat spūs vite: z tū iaz inerat
 spūs p̄phetie. certū est q̄ loquēdo simplicif
 gū nōdū erat spūs vite. i. nō apparebat: quia
 clandeabat in vtero. S̄z p̄z o^m ex p̄lone. sc̄q̄
 retur enī duo cōtradictoria eē simul: qd̄ sic d̄
 clarat p̄teritū enī inquantū p̄teritū nihil est.
 Si igit p̄teritū faciat de^o nō p̄teritū: recte mu-
 tabit nō esse in nō esse: z si sit mutatio ōz p̄te-
 ritū esse q̄ mutatio semper requit vñū extre-
 mū ens ex q̄nto p̄h̄coz. z ita p̄teritū est: z
 nō est. p̄z assūptū est enīz bñ muta^a a subo in
 subm: sicut in alteratiōe. Sc̄do a subo in nō
 subiectū sicut ī corruptiōe. Tertio a nō subo
 in subiectū sicut in gñatiōe. S̄z nō pōt capi q̄r-
 tus mod^o a nō subo in nō subm: qd̄ esset in p̄-
 posito. Et ad glo. quā dat aucte Jero. dicen-
 tis. nō pōt deus corruptaz facē virginē. i. nō
 oīdit. sua salua reuerētia. ista est glo. aurelia
 neñ: que destruit textū. Ita dicaz q̄ negt de^o
 de trico facē vituluz: quia adhuc nō oīdit. z

qd̄ addit de dicto Amb. dico q̄ non ōz talia
 dicta trahere ad p̄mā in oīb^o: sed sūt pie ex-
 ponenda dū occurrūt. Tertia p̄lo est de
 possibiliū z īpossibiliū cōparatiōe respectu oī-
 po^o dei. Licet ad diuinā oīpotentiā dicatur
 possibilia: sermōe tū simplici nō d̄f quid sibi
 īpossibile. pbat p̄ia pars q̄ dicit q̄ oīpotētia
 est possibiliū. est. n. cōtradictio dicere oīpotē-
 tiam z q̄ nullū sit possibile. Et si dicat: ergo
 possibile sibi rīdet ab eterno in esse essentie:
 sicut oīpo^o eterna est. dico q̄ non ōz. sufficit
 enīz p̄ ista possibilitate eē ydeale quo res d̄z
 possibile: aut ip̄m esse volūtū. pductū in esse
 fm̄ qd̄ diuina voluntate. de quo distīn. xliij.
 Et si obijciat: q̄ nihil in deo est o^m oīpotētie
 z cū esse ydeale sit in deo: z illud esse volūtūz
 segtur q̄ nō dicent possibilia. dico q̄ verū est
 q̄ nihil in deo est o^m oīpo^o terminatiue: sed
 q̄ bene significatiue z rep̄tatiue nō videt:
 z isto mō sunt ydee: q̄ rep̄tant res possibi-
 les ad creati oīpotentiā. Sc̄do ps p̄lo.
 nis dicit. sermone simplici: nō debet dici qd̄
 deo īpossibile. pbat. hūan^o intellect^o debet se
 p̄formare iuxta vires veritatib^o z mō loq̄ndī
 sacri canonis z bible. intm̄ vt dicat diuinus
 Hyon. li. de vñ. nomi. q̄ nō est audendū ali-
 ud loqui p̄ter id qd̄ sacra canūt eloquia. S̄z
 sancte lfe deo dicit nihil īpossibile: z ita nō
 d̄z dici simplr hoc esse deo īpossibile: z si ali-
 cubi aliū pateat in alio sc̄o doctore pie expo-
 nat. assūptū p̄z Luce. i. nō erit īpossibile
 ap̄d deū oē v̄bā. Et si q̄raf quō sūt talia exp̄-
 mēda. dicēdū q̄ talia sūt īp̄fecta aut d̄dicto^a
 aut defect^o: que deū nō decēt q̄ sūma ē vitas
 p̄fectissim^a in nullo deficiēs. Et tāruz de sc̄do
 articulo. Quātū ad itū art^m sūt tres diffi-
 cultates iuxta tres p̄clones. P̄ia. qd̄ ē p̄i^o
 attributū: aut scīa: aut oīpō: aut volūtas. dic̄
 docto^o deuot^o dū sc̄do l̄ali. xxxv. dist. q̄ ista
 tria pō. scīa. z volūtas p̄nt p̄siderari: aut ab-
 solute in sua gñalitate: aut inq̄tū sūt p̄ncipiū
 alicui^o effect^o. si i sua gñalitate cū scīa dei sit
 bonoz z maloz: pō z volūtas solū bonoz
 scīa p̄cedit. rursum cū pō sit fiendoz nō fiendoz.
 volūtas aut fiendoz pō p̄cedit volūta-
 tē: sic ordinant h̄ m̄gf. p̄io. n. egit de scīa
 mō agit de pō. z dist. xlv. agit de volūte. si
 aut p̄siderant vt sūt p̄ncipiū alicui^o effectus:
 sic pō inq̄tū potens est p̄ima: z inq̄tū exe-
 ques vltima. p̄i^o enīz posse. sc̄do scire. tertio
 velle. z post exeq. z sic patet de ordine hoz.
 Sc̄do difficultas. an aliqd̄ sit aliū dō pos-
 sibili^o. dico q̄ respectu sui eē facile est creare
 celū z terrā: sicut. p̄ducer mulsā: tū q̄ ad nos

magis
 ctib^o g
 ad
 pū g
 tio de
 nāe o
 bilita
 det. n
 ant
 mul
 possi
 est ch
 uina
 lia nā
 dico q
 argut
 litas. d
 cipit
 ab ill
 bilit.
 sed q
 extē
 cū dū
 nō ef
 tellig
 sibile
 C
 co q
 sibile
 nūm
 sūctū
 tres c
 deo p
 p̄lo
 Et de
 tur q
 feri oī
 p̄lo q
 rā eē
 illo. c
 go vlt
 tēta
 eit cō
 vult a
 dilig
 14/20
 14
 egit
 agit
 in tre
 In sed

magis relucet nobis oipō sua i magnis effe-
ctib⁹ q̄ i minimis. r sic loq̄r qdā gl. sup illo ps.
Aphas dñi i cinū cātābo. mai⁹ ē de ipso facē
piū q̄ creare celū r trā. qd. n. hoc nisi muta-
tio dextre excelsi. Tertia difficultas. q̄ pcedūt
nāe ordie in mēte dīna an possibilia vī impos-
sibilia. Dicit doc. subti. di. xliij. q̄ possibilia. vi-
det. n. mēs dīna ydeā mīseris. scdo videt yde
am capre. 3⁹ videt ydeā sp̄ct̄. r p has dicit q̄
mulier est possibilis r capra possibilis. sp̄ens
possibilis: r aspiciat incōpossibilitatē cor. r tē
est chimera impossibilis. r sic pz ad. q. q̄ vicz di-
uina pō sic extat possibiliū vt etiā ad impossi-
bilia nāe extendat. r tūc ad arg⁹. C Ad p̄mūz
dico q̄ pō dei se extēdit ad impossibile nē: r dū
arguit q̄ ad qdlibz rē. qz qrit vñ est impossi-
bilis. dico q̄ originat a dīno intellectu precon-
cipiēte has rōnes vt incōpossibiles. r sofali-
ab illis rōnib⁹. r dū dī q̄ sūt impossibilia obedi-
bili. pcedit: r ita pōt mutare de⁹ hōiez i leonē
sed q̄ manēs hō sit leo nō q̄ talis obe⁹ nō se
extēdit ad dīctō: eēt. n. hō r nō hō. C Ad se-
cūdū dico q̄ est intellect⁹ fantasticus. r de isto
nō est verū. r est intellect⁹ verus. r de isto in-
telligit: r hoc innuit dictū angelī nō erit ipos-
sibile apud deū oē vbiū: vbiū. n. ē vā intellectio
C Ad tertiū negat minor. r ad dictū p̄hi. di-
co q̄ intelligit cū conditiōe vt sit sensus: posset
paua facē si vellet: r tā aīa q̄ p̄is est impos-
sibile: sicut hīc si cētus essent min⁹ q̄. v. essent
minus q̄. x. Et sic pz ad. q. C Ex p̄iti aut di-
stinctiōe sicut de pcedētibus de mēte magis
tres capiunt p̄lōnes. C P̄ia p̄lō. oipō in
deo ponit: r ad possibilia cūcta extēdit. Dīc
p̄lō q̄ oipō dei se extendit ad oīa possibilia.
Et deducit a p̄in⁹ dist. vsqz ad illud. c. Sz q̄ri-
tur quō oīa posse dicant. C Scda p̄lō nō ē mi-
seri oipō vinci vī mori. nec est fallacia. Dicit
p̄lō q̄ ista q̄tuor. posse: mori: vinci: falli: mīse-
rū eē nō cōpētūt oipotētie dei. Et deducit ab
illo. c. Sed qu rīf quō oīa posse. vsqz ibi. sic er-
go diligēter cōsiderātib⁹. C Tertia p̄lō. oipō
tēta in deo dī ex efficacia: r qui nō patif. Si
cit cōcō q̄ iō oipotēs de⁹ dicit qz facit q̄qd
vult r nihil patif. Et ponit ab illo. c. Sic igit
diligēter rē. vsqz ad finem dist

Equit in tex. Quidā tū de suo sen-
su gloriātes. Hīc sīgūz distīn. xliij.

huius p̄mi que sic p̄tinuāt ad p̄ce-
dētes. postq̄ in p̄cedēti distinctiōe

egit magis de diuine oipotētie q̄dditate. nūc
agit de eiusdē quātitate r p̄ti p̄is distinctio
in tres p̄tes. In p̄ima p̄ponit erronea opio.
In scda eius tāgūz multiplex rō. In tertia cla-

re pcludit verū assertio. p̄ima in principio. se-
cūda ibi istāqz suā op̄inione. tertia ibi fatea-
mur itaqz deū multa posse facere. p̄ima r vlti-
ma particulū indiuisio manētib⁹. scda p̄ticu-
la in qua erronee op̄inionis tāgūz rō. in tres
binarios. i. in sex p̄ticulas diuidit fm triū rō-
nū binarios. 3⁹ rō brō r iusto infert p̄posi-
tū. scda in sensu isto currit p̄ debitū. tertia p̄fi-
cere seu dimitte sumit exordū. q̄rta etno p̄re-
noscere capit initū. q̄nta aurelū simbolo fal-
se cōcludit. sexta cōfessionū titulo obscura po-
nit. p̄ia in p̄in⁹. secūda ibi. addit q̄qz r alia
dīctes. tertia ibi addiciūt q̄qz illi dīcētes. q̄rta
ibi itē aliud dīcētē aduigūt. q̄nta ibi his aut
illi scrutatores. sexta ibi itē in titulo septio cō-
fessionū. Et hec est diuisio p̄tis dist. in ḡnālī.

Itē quā rē. Atz dīna pō finita q̄ fa-
cit sic aspiciat vt ad infinita dirigat.

Et arguit medijs m̄gfi petri abelar-
di 3 que ista ponit distinctio q̄ dīna pō soluz
posset finita facē q̄ facit. h. n. petr⁹ 3 petrū in-
pingit. Reduco aut sua me⁹ ad tria. C P̄i-
mo igit arguit sic. de⁹ nō p̄t facē nisi id q̄ ex-
tat iustū. bonū r debitū sed solū illa q̄ facit s̄
bona: sūt iusta. sūt debita. igitur illa solū pōt
facē: r ita nō facē pōt nisi finita q̄ facit. maior
clara ē: qz ipe ē iusticia nemi inius faciēs. bōi-
tas nō nocēs. libalitas nemi debēs. Sz p̄bat
mior. qz cūcta q̄ sūt a mēsurā p̄mi mēsurant: r
ex ipso hūt bōitātē rē. sz qd ei magis appo-
piquāt. C 2⁹ arguit sic nihil p̄t dī dimitte aut
facē nisi opti⁹ r rōnabili cā. nec pōt nō p̄scire
q̄ p̄sciuit: sz optia rōne dimittit: q̄ dimittit. facē
q̄ facit: p̄scit q̄ p̄sciuit: igit solū se extēdit pō dei
ad illa finita q̄ facit. maior pz. si. n. teste p̄lone i
thīmeo. nihil ē i rēp nā cui⁹ cā legim⁹ nō p̄cel-
serit aī. q̄tomagis de illa cā cāp de cuius cā
oīo p̄tic⁹ ē. sz mior pz p̄ illō ps. oīa i sapia se-
cist. Cōfirmat de p̄cia: qz si aliqd de nouo fa-
ceret illud de nouo p̄sciret: r ita mutaretur.
C 3⁹ arguit sic. p̄ auctes vñ aug. i li. de sim⁹.
solū nō pōt de⁹ qd nō vult: vñ pcludit q̄ nō p̄t
aliqd facē nisi qd vult. nō vult aut nisi qd facit.
qz si alia vellet r fieret. Et in. vij. p̄scf. ad deuz
loquēs dicit Aug. nec cogeris iuit⁹: qz volū-
tas tua nō ē maior pō tua: eēt autē pō maior
volūtas si p̄ra posset q̄ vellet. C In omī ar-
guīt aucte m̄gfi in lfa. vñ aug. i enchī. oipotē-
tis volūtas mltā pōt facē q̄ nec vult nec facit.
vñ hugo de scō vict. Sic eternitātē dei nō cōt
t̄ps: nec imēsitātē loc⁹: sic nec sapiam sensus
nec bonitātē dī: nec pōm op⁹. C In ista. q.
ad alias p̄formis sunt tres articuli. p̄m⁹ triuz
termioz expositiū. scda triū p̄lōnū positiū.

.. allegorically
.. of the spirit

infinitus in spaciis
divine potentie

simul pñ
 dicit un
 ambo d
 tertia q
 ctions
 pugnāt
 mul: au
 dei pñ
 nō esse
 ne suā
 pduca
 z limit
 igit ma
 pñ dñi
 mitati s
 ra. nūq
 Et corol
 teapdu
 sine: q
 etiā cō
 vii pñ
 positu
 tia pe
 bet ac
 tū aut
 eet fū
 tū hab
 re: qz
 essential
 trib: ex
 le pōt
 qz defici
 ri per fū
 Et ampli
 nūctō
 pñ: nū
 gen: pñ
 z hoc n
 mā. Tr
 finit per
 tū finit d
 clōne. m
 qz forma
 ctue. Et
 cere Aug
 ta nuda
 finit: q
 forma i
 ppriū d
 deus n
 Aug. z
 a forma
 nitati p
 pius

finitū pnt eē. pbat aīis. qz actiua potētia nō
 dicitur in pfectionē formali. nec infinitasimo
 ambō dicitur pfectionē simplr. vel admin' po-
 tētia actiua dicitur infinitas est modus pfe-
 ctionis simplr. pfectiones aut simplr non re-
 pugnat. qz nō essent in deo. ¶ Rursus pnt eē li-
 mul. aut a se. sic sunt in diuina essētia. 7 ha-
 bet. ppo. aut ab alio hoc repugnat. id enim
 nō esset infinitas. qz nō ē extēdēd. ad creatio-
 nē sui. Sed pbat secūda ps. f. q. oī potētia de-
 pndat actiua solū. oē qd est in gīe est finitū 7
 limitatū. sed ex pductū diuina oīpō est hmo
 igit maior. p3. q. ens autē qd diuidat in decem
 pdr. diuidit in illimitatū qd cōuenit deo. 7 li-
 mitatū seu finitū qd dēscēdit in decē pdr. am-
 ta. minor. p3. ex cōi aucte theologoz 7 phoz.
 Et corrobora inductiue. ¶ Primo. n. creatum
 seu. pductū est finitū p modū fin respectū ad
 finē. qz oīum creaturāū deus extat finis. est
 etiā creatū seu pductū in sua ppria nō finitū
 vñ phūs. i. de aīa. oīum nō pstan' terminus
 positus est magnitudinis 7 augmētī. ¶ Ter-
 tia ps cōclōnis dicit qz diuina oīpō nullū. ha-
 bet actū finitū intēlue. pbat. nā istud crea-
 tū aut esset suba. aut accīs. sed siue sic siue sic
 est finitū. qz in gīe. ¶ Corrobora. qz oē crea-
 tū habet ad pmiū depēdētia. 7 ex se negt sa-
 re. qz ex nihilo. pductū est caret infinito bono
 et malū. qz adminis diuina eētia. que fo^m
 trib' extat cōicabīlis suppositis. igit nullū ta-
 le pōt esse. ¶ Ex pte secūda cōclōnis infero
 qd dēfict san. Thō. ponēdo solū mām finitū
 ri per formā. vñ patet in scripto hui' disti. q. i.
 Et amplius in. rīij. dist. iij. pte. q. i. seu totū di-
 stinctiōis. q. x. Inqt. n. q. alqd finitū triplicet
 ¶ Primo. per dīam phtē. 7 hoc modo finitū
 gen' per dīam. Secōdō mō f3 qd recipit i alio
 7 hoc modo finitū forma p mām. qz recipit in
 mām. Tertiō mō qd recipit. 7 hoc mō materia
 finitū per formā. dicit qz neutro istoz modo-
 rū finitū deus. ideo extat infinit' 7 p3 o^m ex cō-
 clōne. materia. n. iquātū mē sequēstrata qū-
 qz forma est limitata. qz in gīe admin' redu-
 citur. Et cōfirmat li. ij. cōtra faulstū videt di-
 cere Aug. exphe qz materia in pūm fuit crea-
 ta nuda a qūqz forma. nō dubiū qd nō erat fi-
 nitat. qz tūc fuisset deus. qz nec infinitatē qz
 formā nec per accīs nec per dīam. 7 hoc est
 ppriū diuine infinitatis fm cū. rīdit alibi qz
 deus nō pōt facere mām sine forma. rīdēt
 Aug. 7 dicam sibi qz imo cū sit reārū distincta
 a forma. Leterū ponit circūlū qz ponit māz fi-
 nitatē per formā 7 formā p māz. vñ vñū qd qz
 prius natura ppria finitū est. 7 postmodū

tale aliqui hēt finitātē. aīa. n. intellectuā pī-
natura q̄ corp̄i infundat finitā est: 7 ista est fi-
nitas per se: 7 infusa quādā a corp̄e sed intrin-
secā valde accepit finitātē. ita de cōsiliis. 2
q̄ dicit de infinitate diuina q̄ solū noīat ne-
gatiōē est valde extraneū. q̄ modus oīuz dī-
uinoz dicat solā negatiōē. vnde infinitū lz
sit nomē negatiuū: tū modus noīe intellect̄
est recte positiuus infinitas. f. 7 est cōsile. sub-
stātia diuidit̄ q̄ corp̄i 7 incorp̄i nō est yma-
ginandū q̄ angelici spūs sola negatiōē cōsi-
tutur quā dicit incorp̄i. q̄ negatiō nō ē cō-
stitutioa posituū ex. vi. topicorū. sed circūloq̄
mur quādā. pp̄uā dīam q̄ hmoī nomē. sic in-
pposito. Ex tertia pte cōclusiōis oīe infero
q̄ defect̄ fr̄ac. de maro. hac dist. q̄. vlt. art.
iij. 7 amplius dist. xix. q̄. i. per totū: ponendo
q̄ deus pōt creare caritatē infinitā itēsiue: q̄
inquit pōt creare aīas infinitas 7 culibet da-
re caritatē: ita erit caritates infinite. 7 tūc se-
parent̄ 7 fiat vna ex eis 7 erit infinita. p̄ op̄-
positū ex cōclōne. lz. n. argumēta p̄onā par-
tē illā cōclusiōis solū pbent de infinito sim-
plicit̄ itēsiue tū cōclō extat gīalis. Et cor-
roboratur. data. n. ista caritate infinita quero
vtrū deus possit creare vñū nonū graduū cari-
tatis. vel non: si dicat q̄ non: euacuata est po-
tentia dei q̄d nō bene sonat. si dicat q̄ sic. q̄-
ro alio q̄ vtrū sit vñibilibi ipsi caritati infinite
vel nō: si sic igit illa nō erat infinita q̄ in-
finitū nō capit augmētū: nec eo ē aliquid mai⁹
augmentare autes ex illo gradu. si nō possit
vñiri: quero causaz: quare iste graduū repu-
gnat nō aliū non videt nec danda affirmatio
nec negatio. Cōfirmat: q̄ caritas christi fuit
maxima a deo creabilis fm̄ m̄gm̄ dist. xij.
Tū fm̄ istū opinantē fuit finita. igit nō est do-
bilis caritas infinita. Sed dicit q̄ m̄gm̄ loqui-
tur de caritate que est in subiecto cuiusmodi
fuit caritas xpī. illa aut quā ponit infinitā nō
esset in subiecto hoc nihil est. illa. n. haberet
inphibilitatē ad sūbm̄ reducā ad esse q̄ ipe-
reat. aliq̄n frustra ēēt. possibile. n. posito in
esse nullū sequi impossibile. Et q̄d dicit q̄ de-
us pōt creare aīas infinitas: p̄cedit. fed tamē
non sunt creabiles simul infinite patet mani-
feste: quia dato quociq̄ aīarum numero de⁹
adhuc potest vñam creare aliq̄n esset ex-
hausta potentia sua. Sed dicit non videt q̄
in deo sit potētia ad aliq̄d: 7 q̄ illud neque
ad produci. aliq̄n esset illa potētia frustra
Docto: subtilis. ij. distinctione huius. q. i. In
vna omnipotentie gratum valde ad hoc af-
fert exemplum: pictor enim ex vna parte su-

habet potētiam ponēdi in pīctura albū et nigrū simul: s; rei nā non patit. sic in pposito et qd dicit illa pō esset frustra nō seqt. frustra. n. fm phm solū est i entib; ad finē. cuiusmōi nō est oīpō dei. l; n. infinitū nō pducit est i dīna eētīa attributū. **S**ecūda pō de oīpō dei respectu ad finitū et infinitū extēsiue: et est sic oīpotētia dei extēsiue finitū aspiciat vt nulluz infinitū tale adesse sit ducibile. prima. n. iam patuit: sic. n. a dīna pō pducit finitū itēsiue: et ita finitū extēsiue. Et vt meli; videant; termi dē finitū extēsiue. vbi gfa. sicut albedo i equo maior est q; in margareta extēsiue: et tñ itēsiue in margareta maior q; in equo. i. i eq; magis extēdit; et latior ē et i margareta magis in tū tēdit; pbat ergo alia pō q; nullū infinitū extēsiue actu: aut q; tū tēdit; s. nūerali. aut pti; sit pducibile. def. n. p casuz q; deus pduxerit aquā infinitā actu. Tunc arguo arg; phi. iij. phicoz q;redo: aut ptes hui; aque sūt infinite aut finite. Si finite: tē nō pstituit infinitū: si at sūt infinite aut oēs aut aliq;. Si aliq; sūt finite et aliq; infinite: tūc infinito aliqd erit mai; q; maius ē infinitū illud qd h; ptes finitas et infinitas q; illud qd est infinitū seu pō infinita: si aut oēs sūt infinite: aut sūt ptes infinite q; ad nūex; aut quo ad magnitudinē. Si q; ad magnitudinē tūc infinito rursus infinitū erit maius. Si quo ad nūerū tūc nō seqt; infinitas: q; etiaz quelibet magnitudo pua hoc mō h; ptes infinitas. Dixi tñ notāter actu infinitū: q; de infinito in potētia nō est dubiū. Ex q; p; q; vltra oēm nūerū pōt; creati nou; nūer; et pōt; attribui et vltra oēm magnitudinē noua creati et p;dicte attribui. vel admin; q;libet res creata hēbit finitū sui terminatū. Et si dicat; ex quo de; h; illā oīpōm infinitā ad pducēdū i cē pōnāf. Qui sic dicūt volunt q; euacuet pō dei et repugnat creature et repugnat deo. Ex q; infēro q; nō pōt; dari vltimū creabile in pfectiōe. q;libet. n. dato adhuc gradib; infinitis distat a deo et sup illud nobili;: et itē sup illd nobili; et sic in infinitū. Et si obijciat; de caritate que videt; sūma spēs: et tñ in xpo est in termino. vt patuit in prima pōtione. Dico q; dubiū est an nobilior qat; creati caritate. tñ q; docē. subtri. satis pdescēdit q; sit nobilissima spēs q;litat;: et forsan creabilis et sit in x; in termino: nō tñ seqt; q; sit suprema simplr spēs: q; infima suba pfectior ē caritate quo ad esse. Et si obijciat; d; xpo q; est nobilissimū suppositū in tota latitudine sube. ergo est dādū supmū in genē sube. Dico q; ista nobilitas in xpo est rōne vniōis p; pōt;. vñ p;sidēdo humanitatē xpi absolute

nobilior est nā angelica illa humanitate: sed vniōe est excellētia. Ex q; infēro q; defecit mgs; Nicolaus boneti in sua ppha ponēdo q; pnt; creati in eodē instāti tps oēs reuolūtōes p;mi mobil; et q; de; nullā nouā iterū posset creari: nisi de iā creat; p; opm. Et breuē do clarū exēplū q; nō est creabilis talis infinita magnitudo. Accipio cā exēplū vniū circuli infinitū. scindat; i pūcto: efficiet finitū: et tñ nihil remouebit qd repugnaret. si esset infinitū. **T**ertia pō est de pō respectu ad suā determinatiōnē volūtatis. oīpō dei ad plura se extendit q; scilicet. ma ei; determinat volūtās. Añ determinatiōnē. n. volūtatis diuine ita potuit de; p;destinare iudā sicut petri: pōt; mūdōs infinitos creare. dānatos saluare. et talia infinita: et tñ nō determinauit ista volūtās. vñ scribit; In i;ferno nulla est redēptio. Et si obijciat; de triano q; erat dānat;: et tñ p;dict; bti Greg. ex tūit saluat;. **I**ñ dēf; q; nō erat sup eū lata sentētia dei. p;ciebat. n. de; post. ecc. annos bti Greg. pio eo orare cui; meritis vite extitit restitū: et egit penitētiā. Sicut de alijs multis legit;. Ex q; p; defect; magn; iust; magis petri abelardi q; impugnat mgs; q; dicebat q; deus negt; facere nisi q; facit;: nec dimittere nisi que dimittit. patet ex cōclōne. Et tñ de secūdo articulo. **Q**uādū ad tertiiū articulū sūt tres difficultates breuissime. **P**rima qd ē p; pte oīpotētia dei. Dico q; loquēdo p; pte oīpotētia dei dicit; has tres potētias intellectū volūtātē et executiū: intellectū dirigētes volūtātē determinantē executiū exequētes qd determinatū est vel determinabile. **S**ecūda difficultas. vtrū oīpotentia sit creature cōicabilis: q; scribit; de xpo i; p;at; vlti. **T**ertia est mihi oīs potestas in celo et in terra. **D**icit; q; nō impossibile est q; idē creet seipsum: et tñ oportet si esset cōicabilis. Et qd d; de xpo. **D**icēdū q; est distributio accōmoda. sicut eiusdē. xvij. c. **D**ia possibilia sūt credēti. Et sicut dicit;. Celū cōtinet oia: verū est alia a se. **T**ertia difficultas est. vtrū oīpotētia sit perfectio simpliciter. hic dicēdū q; oīpotētia pōt; cōsiderari absolute inquātū est diuine essentie attributū: et sic est perfectio simpliciter: sicut est intellectus et volūtās. pōt; rursus cōsiderari inquātū sub quodā rōnis respectu dicit; ad creaturas: et sic formaliter nō est perfectio simpliciter: q; ille respectus rōnis nō est perfectio simpliciter: et ita est de alijs: sciētia. n. dei absolute est perfectio simpliciter sed tamen sub respectu ad scita nō. Et sic patet ad qōnē q; vñ diuina oīpotētia sic finita aspiciat vt in-

fnitum non pducatur: licet de patre sui possit. Et tunc ad arg^a. Ad primū dico: q^d maior extat imperfecta nisi addat: vel q^d esset iustum bonū et debitum si faceret. et isto intellecta illa que nuncq^d faciet eēnt hūmōi si fierent. dico q^d iproprie posuit hic petrus ille nomē debiti: q^d deus nihil nobis d^z: sed nos sibi. Ad scōm dico eodem^o ad maiorē q^d d^z addi vel quin ex rōnabili cā dimitteret. si alia: dimitte ret vel faceret: si alia fierent: et illo modo minor nō est sub maiore. Et q^d obijcit de prescientia q^d mutaretur si alia de nouo psciret itaq^d patuit sepius q^d nō solum. n. extat mutatio in prescito. sicut dabat exēplum de radio super lutum et chustallū: radius non mutatur: sⁱ lutum et cristallus. sic in pposito. Ad tertiū dico ad Aug. in de simbolo q^d intelligitur sic hoc solū nō pōt deus q^d nō vult supra se vel lenō aut q^d nō vult facere et ad septimū confessio. Dico q^d nō est maior potētia q^d voluntas: q^d sunt deus pōtēte et voluntas pōt alia velle sicut potentia pducere. Et sic p^z ad q^d nem. Ex p^zenti aut^z distinctione de mēte magistri tres capiuntur p^zclusiones. Prima p^o est. Dei potentia vane gloriātes ponunt per serie illam coartantes. Sicut p^o. q^d sunt quidaz vane glorioi veluti iste Petrus abelardi coartantes potētiam dei: et dicentes vsq^d huc pōt deus et nō plus. Et pōitur a pncipio vsq^d ibi. itamq^d sua opinione. Secunda p^o. Rōnes varie sic coartantiū posse eēntie non hūt dubium. Sicut p^o. q^d rōnes qbus iste petrus pbat suam opinionē nō hūt dubium. si latēs: q^d patenter sunt solute a mētro. Et ponitur ab illo. c. Itaq^d sua opinionem. vsq^d ibi fateamur itaq^d deū multa rē. Tertia p^o. dei potētia potens est cōdere multa entia q^d nō vult facere. dicit p^o. q^d deus pōt multa facere q^d nō vult. Et pōitur ab illo. c. Fateamur itaq^d deum rē. vsq^d ad finem dist.

Equitur in textu. Nunc illud restat discutiedū rē. Hic sūtur dist. xliiij. huius pmi. In qua mētr postq^d pcedenti distinctione diuine potentie oñdit q^dritatē. hic possibilis oñdit q^dritatē. Et vindiē p^zis distinctio in tres ptes pncipales. In prima q^drit an mūdus potuit fieri melior. In scda. an modus cōgruit fiedī potior. In 3ª oñdit. q^d potentia vt debuit sit inobili or. q^d nō mutat potentia dei. prima in pncipio. scda ibi. p^o p^zidrandū est. tertia ibi. pte rea q^dri solet. Et h^z ē diuisio p^zis dist. i. g^ziali. Irea quā queritur. Etruz dei absoluta c^o p^o mūdus in ordine potuerit fieri me

lior. Et af q^d sic triplici medio. Primo sic Illud censet melius cuius partes sunt meliores: sed ptes totius mūdi pnt effici meliores igr et mundus melior. maior pbat. q^d sⁱ partū q^dritatem totius censet pfectio. q^d n. ania itellectiua que est p^z hoīs nobilior extat alia vegetatia et sensibilibi: nobilior bruto existit hō Sed pbatur minor. puertatur luna in solem erit melior. vii p^z. xxx. Erat lux lunc sicut lux solis. et lux solis erit septeplixter sicut lux septem diez lapid in angelos: bruta in hoies: et sic de alijs. Et pfirmatur: q^d quelibet vniuersi particula est finita et per p^zis ex aliquo gradu capere pōt augmentū. Secdo af sic. Si mūdus nō potuit fieri melior aut hoc fuit: q^d deus nō potuit aplius dare: aut q^d creatura nō potuit amplius accipe. sed nec sic: nec sic. igitur mundus potuit fieri melior. maior p^z ex diuisione sufficienti. Sed pbatur minor. Primo q^d nō ex parte dei: q^d si nō posset melius facere esset euacuata eius potētia. Secdo q^d nō ex parte creature. q^d si nō sit capax amplius pfectionis datur sibi a deo ista capacitas. et sequit. ppo^m. Tertio af sic. Quanto aliqd est magis ordinatū tanto melius. Et Sed in hoc mūdo plurima sūt mala inordinata et varie gētium tribulationes igr mūdus esset melior si ista nō essent. maior p^z: q^d bonitas q^d maxime p^zistit in ordine: hinc ē q^d sicut bonitas appropriat scōspūrita et ordo. Sed minor p^z auēte d^z aug. in li. de nā boni. mala. n. est carētia modi. speciei. et ordinis. Et pfirmat de principalior pte mundi. s. hoiem. An Aug. super Gen. ad lfaz: et est in ista. potuit inqt deus talē facere hoiem q^d nec peccare vellet nec posset. et si tales fecisset q^d dubitat eū meliorē fuisse. q. d. null^z. Et ita v^z q^d d^z potuit facere mūdū meliorē. In op^m est Aug. in 3° de li. arbi. Quicqd^z bā rōne v^z tibi occurrerit scias fecisse deū cām oīum bonoz. Et sup illud Gen. i. Vidit d^z cūcta q^d fecerat et erat valde bōa. Inqt Aug. Singula queq^d bōa in se sⁱ in vniuerso optia. Et ita v^z q^d nequit mūdus fieri melior ex q^d est optim^o. In ista qōne ad alias cōformiter sunt tres articuli. p^zm^o trū terminoz expositiū. sedus trū p^zm^o positiū. terti^o trū difficultatuz iuxta tres p^zclones motiū. Quātū ad p^zmū articulū termini sūt potētia absoluta. mūdus. et ordo. p^zm^o igr t^zmin^o ē potētia absoluta. vii noto q^d in deo triplr d^z p^z. s. potētia ordinata pō absoluta. et pō ordinabilis. p^z potētia ordinata d^z q^d leges sequit a diuina voluntate positas: vt sit hic ordo p^zm^o determinat diuina vo-

luntas. ois finaliter malus damnabitur. Secundo ista ptingentē diuinus apprehendit intellectus: qz intellectus ut dictū est in dist. xxxviii. in his ptingentibz sequit determinationē volūtas diuine. Tertio pō ordinata hūc ordinem exequit. vñ phus in. i. metha. dicit: qz sapientia ē ordinare potentia aut absoluta abstrahit ab isto posito ordine a diuina volūtatē: id ēr absoluta: quasi ab alio solutā: nō qn qñ fit tali potētia aliqd fiat ordinate. s; d; absoluta: qz ab ordine iam posito abstrahit. vnde doc. sub. de his seu hac duplici loquēs pō in repositatis parisiis et in ordinā^o reducit nos ad vñs iuristas. pō. n. ordinata in deo tñi sonat qñtum in iure pō iuris dñ d; h solū possumus qd de iure possumus pō aut absoluta in deo d; in iure potētia de facto q. f. leges non imitat. **¶** Ex q p; qz cōior intelligit pō absoluta q pō ordinata multa. n. de facto possumus q nō de iure: l; eadē sint pō: nō. n. differt nisi qz illa vna pō executiua d; ordinata in qñtū supponit tales leges a diuina positas volūtatē: sicut in iure d; pō iuris q vigore iuris vñt potētia aut absoluta d; in qñtū abstrahit ab ordine posito per sapiam legis: l; nō a quocūqz pomibili: qz negt de opari nisi sapienter. Tertio d; pō ordinabilia in diuinis s; frā. de maro. in hac dist. q. vi. et ista ponēdo o; sic ordinare pō. n. intelligit pō absoluta absolute in qñtū abstrahit a scdo^o dicēdi p se. scdo in intelligit cu; scdo: et dicet ordinabil. 3° vt actu ordinata: et dicet pō ordinata. **¶** Scdo terminus est mūdus. mūdus apd phos solet capi triplic. vno^o capit pro mūdo archetippo seu efrī ab archos qd est pnceps et tippus qd est mūdus: qñ mūdus pncipal. et isto^o mūdus nihil aliud est nisi eēt rex creabilium pñtū seu ydea: vt sunt icōplexa nēcia: aut volūtas determinatōe veluti pñtū. et de isto mūdo exēplari loqitur boe. li. iij. de pñol. metro decio ad deum loquēs. Tu cūcta supno ducis ab ex^o pulch^o pulcherrim^o ipe mūdū mēte gerēs sili qz imagine formās. Et sic accipiēdo mūdus ēz a mūdicia: qz in tali mūdo sine labe aut vicio decor existit vniuersus. Scdo d; mūdus exē^o illi^o mundi exēplaris in deo cōstituti: et sic ab vltimo anglo seu seraphin vsqz ad vltimū et infimū indiuiduū totū d; mūdus. Et a pñontis d; mūdus sensibilis. et d; capi sensibil. i. intelligibil: aut sensibilis pñontia qz ibi sensibilis sit quod dā cōe tā intelligibil qz sensibilis pñontia dicto. sicut ē illd ad pñolip. iij. Et pat dei qz eruperat oēm sensum custodiat corda ysa et intelligētias ysa. Et sic capiēdo

mūdū diffinit mūdū Aristo. in li^o de mundo quē misit alexandro. mūdus inqt est qdā decor per deos et p dñs reservat^o. vocat h phos deos intelligētias seu angelos. sic in ps. **¶** Deus deoz dñs locut^o est et c. Et isto^o d; mūdus a modo qz a mō exēplari mūdo et mētura h mūdus egressus est. 3° d; mūdus inclusum sub globo lunari vbi sunt rex corruptiones et gñationes pñtū. et sic accipit mūdus in titulo li. de celo et mūdo. dñ d; incipit liber de celo et mūdo. per celi. n. intelligit tota spera supior a globo lunari. per mūdū inferior. et sic d; mūdus a motu fm pñido. iij. cthi. qz sp ē i motu in rex gñatione et corruptione. **¶** Tertio terminus est ordo. Ordo fm Aug. ix. de ci. dei. est parū dispariūqz sua cuiqz loca tribuēs d; spōsito. Si. n. inqt Aug. oia essent eālia iam nō ēnt oia: id dicit parū dispariūqz. Si enīz oia sol: vbi luna. si oia hō: vbi leo. et sic d; alijs **¶** Moto tñ qz est triplex ordo. i. pñia. sic pñia pñedit fortē. Rōnis. sicut cognitio eē cognitū. Nature. et hic est triplex loquēdo large. pñia origines. sicut in diuinis pñ pñedit filiū origine. pñctōe. sicut hō pñedit alinā. nā solū. si ent alal pñedit hoīem. a quo. i. nō pñertit subsistendi pñ. **¶** Quātū ad scdm artū sunt tres pñclusiones. pñia est de mūdo archetippo seu exēplari. scdo de mūdo exēplato vñt que d; mūdus sensibilis. 3° de mūdo sub globo lune posito. **¶** Prima ē h. Tanta pñe cōco. nēcia cōtingētibus in archetippo mūdo locant: vt neqat maior itelligit. pro captu hui^o pñontis. **¶** Moto qz in hoc mūdo sunt tria signa i cognitione. **¶** Primū signū quo diuinus intellectus suā infinitā itelligit eēntiā et oia itrinseca. et ista diuī^o cognitio sub hoc mō cognitōis mūdi archetippi d; Terarchia fm modū loquēdi dyon. in li. celestis terarchie. sicut in pductōe diuina pñ totius eēfē terarchia trinitatis seu pñcipalis qd idē ē in latīno. Scdo signū cognitōis hui^o mūdi exēplaris ē rex eē ydea. et in h signo ponūtur ydee infinite: qz in h signo sunt oia simplicia deo possi^a. oia possibilia gñia. oēs possibiles spēs. qz sunt infinite ascēdēdo. vñ Aug. in li^o de ci. dei. cognoscit sapia cui^o nō ē nūerus oēs nūeros qz nō ē nūerus qlibet. n. nūerus possibilis in deo ydcāz h; oēs figure qz ēt infinite s; ascēdēdo oia idiuī^o possi^a sola rxn^o et realitate cū se sequētibz: excep ta in h signo 2° locant. et i pñio et 2° h signo ē nēcitas: qz qz qd h; ydea nō pñt nō ydcari. vñ ydee nō pñt nē ē. Tertū signū ē determinatio diuine volūtatē: et i h signo sūt p eē volūtas oia ptingētia: aut pñuine: sicut mala. aut pñtā q

cognoscant a deo s; nō sūt in deo: vt pz ex predi
 ctis: aut p. nē ē effectus: oia bella guerre re
 rā fortune seu calus: z qgq reb' inest ptingē
 ter vnuerſis a ſupmo ſpū āgelico creabili vſ
 q; vltimā z iſinitā rez induidui. ſic pulchre
 declarat in ſuo macrocoſmo hermān' ſilue
 ſtria. pbat iſg p. pmo q; ſit i mūdo archetip
 po ſūma pcoria. In illo ſūma ē par a q; cun
 cta eſt par z pcoria deriuaf: ſic ē de mūdo
 archetippo in deo. iſg. maior pz aucte phi in
 pmo poſteriorz vbi dicit: q; p vnū qd q; tale et
 illū magis. Et i 2° meth^o dicit. q; i qlibet gñe
 eſt dare vnū qd ē maxie tale. Sic in gñe calo
 rū ignē maxie calidū. Sz pz minor aucte pi.
 dyonif. in li. de diu. noi. c. xi. de pace vere dr.
 par dei oēm exuperās ſenſuz. mala. n. i arche
 tippo mūdo cognita bonis cognitū bella non
 faciūt. Et ſi grāf an iſta par ſit eqūū vel ineq
 lūū. dico q; eſt equaliū loquēdo ydēice: q; z
 ſus mūdus archetipp^o ē d; s; nō formalr: q; z
 alia ē ydea hoīo: alia angeli. nec iſta diſtictio
 turbat p i cē ſ; mirā ſac pcoria vnitat. Scda
 pz pſonis dicit q; i hoc mūdo ſunt cōtingē
 z neia. pz. dina. n. cognitio in pmo z ſcdo ſi
 gnoz extat neceſſarioz. Sz querit: q; ſunt pri
 cipali' in hoc mūdo: an ptingētū cognitio:
 an neioz. dico q; neiozū dato. n. q; ab eīno
 d; diſpoſuiſſet eſt ſe nihil pducē cuiuſmōi ſt
 ptingētia adhuc i ipſo mūdus lateret pulchē
 rīm' vñ hic aduertēdū dēū doc. deuoti hui'
 pmi. diſt. xxxix. q. iij. Solet dei triplex diſtin
 gui cog' approbatōis. z ſm hoc ſoluz dōa in
 mūdo ſunt ſeu mūdi ſūt archetippi. Scdo dr
 ſcia viſiois: z ſic hoc mūdo oia pterita. pūtia.
 z futura cognoscūt: ſeu bona: ſeu mala. 3° dr
 noticia ſimplicis intellē: z ſic oia poſſibilia ad
 itra z ad eē: ſ; nūq; ſint h' mūdi archetippi.
 Ex quo pz q; hui' mūdi archetippi d' ptingē
 tū' ſūt angelice iter eos reuelationes: z ad
 nos diſponunt z varie inter eos locutōes. 3^a
 pz pſonis dicit: q; h' mūdo archetippo negt
 maior itelligi in ſua locatōe ita qdlibet i ſuo
 locat' ordine. pz: q; ſapiētīſim' artifer i ſeipſo
 q; maxie nihil relinqt iordinatū hūmōi mūd'
 extat d; qui ē ſapiētīſſimus vt adhuc eū pdi
 cant phi. iſg. maxum' ordo in illo ē mūdo. ex
 quo pz q; ſi alia facēt q; facit ex pre ſui nō eēt
 melior ordo. Et 2ª pte pſonis iſero. q; de
 fecerūt democrit' z epedocles: z ceti ātūg phi
 q; rez puidētā negauerūt i deo: ſ; cūctā neceſ
 ſitatē ex pre poſuerūt m' vt declarat Ariſt. in
 ij. phicoz. o^m pz ex pſone. nec. n. ſolūz cadit
 arboz nec capill' de capite abſq; dei regie ſin
 gulari. Et ſi grāf an ſit bñtudo in iſto mū

do archetippo. dſe vſ q; ſic Aug. i li. lxxxij.
 q. q. xvi. Sed dicēdū q; itelligit ydēice q; ē
 d; qui ē bñtudo p eētiā: vel pſcutine q; ad
 viſionē dñe eētie pſequit iſt' mūdi viſio.
 Et ſi querat: an qlibet vidēs diuinā eētiā
 mūdū videat archetippū. dico q; nō eſt nece
 imo nō ſit: q; tūc in celo ceſſarēt reuelatōes
 cū ſiant de illo mūdo: z qlibet videat diuinā
 eētiā qd tū negat in qnto celeſtis ierarchie
 diuus dpo. z patebit in 2°. Et ſi obijciat ex
 regula topicor: q; potēs pl' ſt z min' ſi. ut ſi
 rex poſſit expugnā caſtrū: g' z militē. Dico
 q; illa regula ē in cā totali ſeu admi' pnci
 pali. bñs āt in pūa nō ē tota cā diueſiſionis
 ſ; nec pncipal' ſed d;: ſ; nō non currit. Et ſi grāf
 ad quā cognitionē ptinet viſio hui' mūdi ar
 chetippi: aut ad matutinā: aut ad vespertinā. d'
 q; ad matutinā: q; vſ in ybo dino qd dr exē
 plar z ars rez c' viſio extat matutia. vt dēla
 rat aug. ſup Genef. ad lſani. Scda 2° eſt
 de mūdo exēplato ſeu vnuerſali rez eē eſt h'
 mū: z eſt h'. Et ſi mūdi exēplati quelibet ps ſi
 eri potuit: melior ordo tū ē maxum'. pbat 2°
 q; ad primā pte. ſ. q; quelibet ps mūdi potuit
 fieri melior. deduco. lapis potuit a dō creari
 hō: hō āgel'. āgel' pfectior. iſg zē. ita dducē
 in ſingul'. Noto tū q; pteſ vnuerſi ſeu iſt'
 mūdi eēti pnt pſiderari triplr. p' i ſuo' eē qd
 ditatino remanēte. z ſic ſi potuerūt effici me
 liores. Si. n. vñc' grad' pfectiois adderetur
 ſpēi iā eēt variata ſpēs: z inde ē q; pſa dicit i
 viſ. me^o. q; ſpēs ſe hñt ſicut nūeri: ſicut quelibet
 vñtas addita nūero p' edēti variat nūe
 ri ſpēm: ita in ſpēb'. vñ grā exēpli. ſi gduſ p
 ſectiois hñanitat' adderet leoni nō eēt leo p
 ſectior leo: q; iā nō eēt leo ſ; hō. Scdo ſt pſi
 derari in eē qd ditatino ſimplr vel eē exē: et
 ſic pnt effici meliores ſic deductū ē: nā lapis
 potuit effici leo: z leo effici hō: z tūc ſi ē dubi
 um qn fuſſz pfectior. Tertio pnt pſiderari ſ; z
 eē accid' ntale: z ſic ē potuit qlibet res effici
 melior. Si. n. lucifer cū ſuis āgelis nō peccat
 ſet dubiū nulli qn melior fuſſet. Et ſi grāf
 an vn' totus mūd' poſſit effici iſto vnuerſo
 pfectior. dico q; nō vn' ſol' ſo^m. ſ; iſniti lati
 tāt in mēte dei iſto mūdo exēto pfectiores. Et
 ſi h' itellēxiſz democrit' q; poſuit iſnitos mū
 dos actu recte itellēxiſſet. Et ſi grāf qliter ille
 tūc ſcdo mūdus ad iſtū ſe hēret. dico q; eſſet
 poſſibile q; qlibet illi' mūdi ſpēs a qlibz hui'
 mūdi diſtinguētur. Et ſi vltra grāf vbi eēt
 dico q; ſup qualibet celi pte poſſet colloeari
 aut ad meridiē aut ad ſeptētrionē. ozētē: ſeu
 occidētē. ſic ſ; ymagiationē albumaſar i ſuo

introductorio sup astrologia. sub pedib' nris
 sunt hoies q dicunt antipodes. ¶ Sz tñc sur-
 git dubiū. qño possem' de illo mūdo hñe no-
 ticiā. dico q reuelatōib' angelicis v' diuina
 Et si qñat' illo mūdo eēt hoies: an adā pcc-
 cāte peccassent. dico q nō qñ n' pccassent pccñi
 sic nec eē hñanitas ex adā. Sz dato q d' isto
 vtute dei fuissent i illū trāslati: sicut Enoch ⁊
 Delphas i paradisu terrestrē. vñi xps moriē-
 do in isto mūdo illos redemiss'. Dico q po-
 tuit nō solū p isto mūdo sz p infinitis si eēt.
 nec oportuisset eū in aliū ire mūdu vt de no-
 uo moreret. ¶ Ex quo pz defet' grāis ori-
 ge. in periarchon dicētis christū itez moritu-
 rū p demōib'. pñio falsū est: qz iam nō moriet'
 xps. Sz xps resur. a mor. iam nō mo. zc. scdo
 falsū est. qz nō sūt demōes redimēdi. matth.
 xxv. Ite maledicti in ignē eternū qui parat'
 est diabolo zc. ¶ Scdo ps pñonis dicit. q
 mūdi eēti ordo extat maxim'. Et vt meli' vi-
 deat' pñio. Moto rex triplicē ordinē. pñm' ē
 rex hui' mūdi eēti ad mūdu archetipū qui
 est deus: z certū est q in isto ordine nō potuit
 mund' exēplat' melior fieri: qz nō potuit ad
 meliorē finē ordinari q ad deū. ordo rerum
 scdo est cñtū iter se: iste est optimus etiā: te
 ste. n. Aug. totū vniuersus extat velut qddaz
 carnē pulcherrimā. Sic. n. in vno tñu qñlibz
 sillaba sic collocat' in suo ordine: vt ibidē me-
 li' sit qñ alibi. z si alibi poneret' s'us corripe-
 ret: sic in vniuerso to' meli' collocatur sol in
 suo orbe qz in celo mercurij seu lune. z dñi
 hō p nūc in terris qz in celis. vnde Aug. sup
 Joh. inqt q sic angel' optime i celo: sic emi-
 cul' optie in ho. Et si dicat' nūqd si eēt duo
 soles: aut luna ita calida sicut sol: esset ordo
 melior: tūc enī nō tāta vigeret in hyeme tēpe-
 stas. Dico q qui sic pñderat vniuersū ipse
 ete pñderat: nec totū attēdit vniuersi rōnem
 solis enī multiplicatio cōbustionē iduceret:
 sicut z i fabula cecro ponit clamare ad ionē
 de regie pñetōtis in scdo metha. qz eqs solis
 nimis appropinqbat terris. cessaret sanitas
 corū z breuit' imēsi vniuerso afferret maluz
 Si rursus luna hñet claritates solis vbi luna
 iā nō eēt. Et fm Aug. in li. lxxxij. q. si oia sūt
 eqñia iaz nō sunt oia. vnde ad hec valde gra-
 tū affert doctor deuo. hui' disti. q. iij. ex^m. in
 citbara. n. aliq corde pñt ita disponi vt maio-
 re sonū faciāt: sed si oēs nō disponant' cōfor-
 miter iā cessabit melodia. Et si querat. qz est
 ierarcha toti' mūdi hui' exēplati. dicēdus q
 si fiat sermo de ierarcha extrinseco est deus.
 Ex q pz q de' nō est de eē intrinseco vniuersi

z hic est mod' loquēdi dyōñ. qui ipm vocat
 sup ens. sup bonū sup iustuz. z sic de alijs. Si
 autē fiat sermo de intrinseco tūc ierarcha vni-
 uersi quo ad hñanitatē suā extat xps: nō qui
 dē p nāz sz p grām. Et si qñat. qz erat p nām
 hoc est dictū cui' erat nū nobilior. dicunt aliq
 q lucifer. cui' ois lapis pñosus opimētū fuit
 Et si qñat vñi sūt adhuc ierarcha vniuersi in
 terior. dicēdū q lz sz finiam beati dyōñ. i. iij.
 de diu. nomi. adhuc sūt nālia integra in de
 monib' tñ obfuscata sūt. vñ loquendo pprie
 ierarcha dz hñe cū pñellētia nāe ē pñellētiā
 gñe qd dñcit lucifero. vñ simplr fatendū est
 dñm nfm iēū christū toti' vniuersi nfi eē ier-
 archa excellētissimū rōne siquidē diuinita-
 tis est ierarcha exterior. rōne aut hñanitatis
 cū grā est ierarcha interior. Et de his duobus
 ordinib' scz rex iter se: z ad dūcē seu ierarchā
 loquit' Aristo. in. xij. metha' vbi dat exēpluz
 de exercitu: vbi ē duplex ordo. s. partū exer-
 cit' ad inuē z dispositio. z exercit' toti' ad su-
 um pñcipē: pñm' ordo scz rex iter se arguit sa-
 piētā det qui tā subtilē vniuersum disposuit
 vt qñbet res optie suo loco pueniret: vt sicut
 in hoie meli' locat' ocul' in capite qñ in pede
 z sic de alijs: sic in vniuerso. Scdo ordo ē bo-
 nitat' q cūcta in se ordiauit. aliq p eē solū sic
 lapides. alia p eē z viuē sic arbores. alia p eē
 viuē z sentire: sic bruta. alia p eē viuē sentire
 z itelligē: sic hoies z angelos. Terti' ordo ē
 rei ad se: hic est ēt optim' d' se: lz aliqñ crea-
 tura enī vertat' sz tūc in aliū ordinē relabif. vt
 igt Boe. ¶ Tertia pñio est d' mūdo sub glo-
 bo lune pñstituto. z ē sub globo lune nihl' sic
 inordinatus censet qñ optie optio deo dispo-
 nat. ¶ Pñia ps dicit q aliq de se sūt iordina-
 ta sub globo lune. pz ad sensū de pñtō. qz pñ-
 uat ordinē. pz ē d' pñcipatu fatuoz sup sapi-
 entes de imqz bōis dñantib': q tāgit Ecclēs.
 Vanitas vanitātū z oia vanitas. ēt in rebus
 nālib' q destruant' indim' de se in ordinatio-
 nē dicit: q ignis agat in aerē: z aer in aquā. z
 sic de alijs. sed pbat minor aucte bñ aug. xi.
 de ciui. dei. Nullum maluz in suo orbe deus
 pmitteret nisi ex mal' bona eliceret. Et in en-
 chiridion malū suo loco positū eminet' cō-
 mēdat bona. vñ ex respectu maloz boni ma-
 gis apparēt. cui' rei dat exēplū Aug. sicut nī
 grū suo loco in pictura positū facit apparē
 magis albi: z tñ mg^m est infim' color. vnde
 Ecclē. xxij. Cōtra vitā moris. pñra bonū malū
 vñū p vñū. z duo p duo. sic intueri in omni-
 b' opa altissimi. Si rursus decēt' mali mūdo
 vbi scōz pacia: ita q pñā aut p penā ordian

tur sicut latro meli⁹ est in patibulo q̄ in ciui-
tate: et dñati in inferno q̄ in celo: aut pñciūt
sicut mali iuuant bonos ad meritū. In nā ē
gñatio vni⁹ est corruptio alteri⁹: et cōtra. Ex
q̄ pcludit q̄ nullū malū q̄dcūq̄ accidē pōt i-
ter nos qn ordinē ad meli⁹. Et si grā de ie-
rarcha hui⁹ mūdi. dī q̄ exterior est de⁹. iteri-
or: fuit hō i statu inocētie in paradiso terrestri.
vt declarat Greg. nazā. Et adhuc est q̄ ma-
xime dñi est i statu grē. Et tñ de scdo articu.
Quātū ad tertiu articulu sūt tres difficul-
tates. **P**ria. an mund⁹ archetipp⁹ pcessit
duratiōe mūdūz exēplatiū. dico q̄ sic nec po-
tuit sī duratiōe esse mund⁹ exemplat⁹ cū ar-
chetippo: sic nec creatā creatori eq̄ri. **S**e-
cūda difficultas. si idiuidua sūt ptes cētia/
les vniuersi. dico q̄ nō solū spēs r gñā: nisi
dicat exceptio q̄ maxie de xpo r eius matre
sanctissima sub dubio relinq̄. **T**ertia diffi-
cultas. si i nfo mūdo potuit de⁹ creare m^{am}
mūdā a pctō originali. Rñdit sanc. Tho. in
scripto hac dist. q. iij. in rñsiōe arg^m q̄ sic. iō
dicit de facto eā fuisse mūdā a pctō originali
r actuali. vide locū. Et sic pz ad qñes. q̄ v3
dei pō absoluta iste mūd⁹ potuit fieri melior
quo ad partes seu accñtales seu ecclēs s3 nō q̄
ad ordinē. Tūc ad argumēta. **A**d priuuz
dico: q̄ pcedit de bonitate ecclē r accidentalī
q̄ ad eē r nō rōne ordinis. Et isto mō dico q̄
de⁹ posset in īfinitū meliorē mūdūz facere q̄
sit iste: s3 nō eēt eiusdē rōnis cū isto. sed dico
q̄ iste in suo ordie est optie ordinat⁹: s3 nō vi-
deam⁹ nec posset meli⁹ ordinari. **A**d scd3
dico q̄ ista impossibilitas q̄ nō posset iste mun-
dus meli⁹ ordinari q̄ maxime quo ad ptes
ecclēs est originālī ex dno itellectu apphen-
dente mere necio eē rez ydeale ad cui⁹ exē-
plar fit iste mūd⁹. formalī autē a seipso: sicut
repugnat formalī hōi q̄ sit leo: nec addi pōt
sibi q̄cūq̄ pfectio ecclīs qn mutet spēs eius.
Nec d3 dici ex h̄ euacuata pō dci: q̄ ad ipos-
sibile nulla extat pō. **A**d tertiu dico: q̄ li-
cet plura in nfo mūdo fāt mala: r malū de
se puet ordinē: tñ ista mala optime ordināf:
sed nō videm⁹. Et dat exēplū Aug. in li. pri-
mo f̄ faultū vadit q̄ in domū carpentarij r
videt tot instā. nescit de quo fuit: attñ nō
sūt frustra carpentarij q̄ de quolibet scit yti
fic in pposito. vñ nec vna musca frustra est i
mūdo r sine cā. Et ad pfirmatiōē de hoie q̄
fuit melior si fuit i peccabī. d^o q̄ vep est
i se tñ in ordine vniuersi nō. pp nepe pñi q̄
bona venerūt in mūdo: q̄ martī ū patiēte:
q̄ experimēta bonoz: vñ r quidam dicunt:

q̄ si adam non peccasset xps incarnatus nō
fuisset. De hoc in tertio. **E**x pñti aut disti-
ctiōe tres eliciūtur pñones. **P**ria. supma
bonitas pōt pducere meliusq̄ facere cūtas
res pñitas. Dicit pñlo. q̄ de⁹ potuit quālibz
rem facere meli⁹ q̄ fecit. Et ponit a pñci⁹
vsq̄ ibi. post hec pñsiderandū. **S**cda pñlo.
mō meliori pōt educi res r pñfectioni atq̄ p-
duci. Dicit pñlo. q̄ deus potuit res facē me-
liori mō q̄ fecit. Et ponit ab illo. c. post hec
pñsiderandū est. vsq̄ ibi. pñtea queri solet: vñ
deus. **T**ertia pñlo. dei potētia est imutabi-
lis sicut cētia. Dicit pñlo. q̄ dei potētia est i-
mutabilis ita q̄ illa que ab eterno potuit ad-
huc pōt. Et ponit ab illo caplo. pñtea q̄ri

solet. vsq̄ ad finem distinctionis.

Equit in textu. **I**ā de volūtate dei
p sensus nri ibecillitate rē. **C**hic
signat di. xlv. hui⁹ pñmi que sic pñ-
nuat ad pñcedētes. **I**ā post q̄ a. xxxv. di. iclu-
siue egit mgt p^o de dñe scie īfallibilitate vsq̄
ad. xliij. distinctionē. Scdo de oipotētie sūma
maiestate a. xliij. exclusiue vsq̄ huc. **I**ñic ter-
tio hac. xlv. di. vsq̄ ad pñmi hui⁹ cōplemen-
tū de sanctissima dei agit volūtate. Et diuidi-
tur ista ps tertia hui⁹ tertij tractat⁹ in tres p-
tes pñcipales. In prima diuīe volūtatis po-
nit rō. In scda sūme ptātis pz īpletio. In ter-
tia nfe putatis secū vñtio. scz qñō d3 volū-
tas nra sue pformari r vñiri. prima in pñci⁹.
scda ibi. dist. xlvj. hic orit qñō dictū est rē. ter-
tia ibi. dist. xlvij. Sciendū quoq̄ est q̄ aliqui
rē. **P**ria iterū pticula que est pñs di. in qua
diuīe volūtatis ponit rō in tres ptes diuidit.
In pñia dina cēn^a volūtas dī. In scda refec-
ens oīa scē pponit. In tertia noīa varia pñe
scribit. prima in pñcipio. scda ibi. Itaq̄ sūme
bona volūtas. itia ibi. hic nō est pñtermitten-
dū nobis. duab⁹ pñmis ptib⁹ īdiuisis manē-
tib⁹. tertia pars in q̄ volūtas dina noīa varia
pñe scribit in tres scindit ptes. In pñia apñ
bitas volūtatī de bñplacito. In scda sequit
q̄dditas signi in sensu mystico. In tertia ad-
ditur breuitas dicto epilogico. scda ibi. ali-
quādo vero fm quādā dicēdi figurā rē. ter-
tia ibi. qñq̄ igit sup posita sūt. Et hec diuīso
pñtis distinctionis in generali.

Grea quā mouet talis qō. **E**trum
dei volūtas scētissima signo r bene-
placito rectissime diuidatur. Et ar-
guif q̄ nō triplici me^o. **P**rimo sic. nullūz
signū d3 in noīe pñgnato cōuenire: sed dei p-
ceptio seu pñbitio. r sic de alijs q̄ sūt signa
pñueniūt in noīe cū dina volūtate. igit nō sūt

eius signa. et ita non dividit in ea maior pars. quia
circulus ante tabernaculum qui dicitur signum vinum
dicitur vinum. Sed minor pars habet ex illo. mat. xv.
Quicunque fecerit voluntatem patris mei qui in
celis est ipse meus frater et soror et mater eius. Cer-
tum est quod hic accipit voluntatem per eo quod pre-
cipit aut prohibet. Secundo arguitur sic. quoniam sunt
aliquae duae differentiae aliquid esse dividentes
nunc per se tantum in una divina seu ipsamet divina
dicitur sub alia repiri divina. sed voluntas beneplaci-
ti reperitur in voluntate signi igitur non divi-
dunt divinam voluntatem. maior pars ex eo quia
enim aial dividit in rationale et irrationale: nunc
aliquid potentum sub rationali recipit sub irratio-
nali. minor pars habet. Alioquin: si divine volunta-
ti non placent bene signum divine voluntatis
esset falsum. Sicut vrinam extat falsa que mor-
bum non representat. Tertio arguitur sic
nullum simpliciter indivisibile potest dividit: divi-
na voluntas est simpliciter indivisibilis: igitur nequit
dividi in signum et beneplacitum. maior extat
de se nota. est nempe opus in adiecto quod sit ali-
quod simpliciter indivisibile et quod dividat. Sed pars
minor. quia ita simplex est divina essentia sicut vo-
luntas et e contra. cum igitur divina essentia sit
simpliciter indivisibilis igitur et divina voluntas.
In opus est magis in littera dividens volun-
tatem divinam in voluntatem signi et voluntatem
beneplaciti. unde de voluntate beneplaciti scri-
bitur ad Romanos. ix. voluntati eius quis resistet
Item de voluntate signi Regius per prophetam dicit
magna opera domini exquisita in omnes volunta-
tes eius. In ista questione ad alias pariformi-
ter sunt tres articuli declarandi. primus est tri-
um terminorum expositio. secundus trium personarum
positio. tertius trium difficultatum iuxta tres
personas motus. Quo ad primum articulum
termini sunt voluntas. beneplacitum. seu volun-
tas beneplaciti. et voluntas signi. Primus
igitur terminus est voluntas unde ultra ea que
de voluntate. x. dist. dicta sunt. Voluntas dicitur
triplex vno modo dicitur voluntas quicunque appetit:
seu sensitivus siue rationalis: seu creatus: seu in-
creatus. quando accipit voluntatem doc. subtili. in. iiij.
dist. xvij. ubi distinguunt triplicem voluntatem in
christo. scilicet voluntatem increatam. voluntatem rationalem
et creatam et appetitum sensitivum quem quicunque vo-
cat voluntatem. h. n. modo et h. n. vnde dicimus. n.
hic canis vult comedere cum tamen non habeat
nisi appetitum sensitivum. Secundo dicitur voluntas
appetit rationalis creatus solus: et hoc modo diffi-
nit Augustinus voluntatem in li. de libero arbitrio.
voluntas. n. inquit est rationalis motus sensui
fidelis et appetitui. hoc. n. modo voluntas est

animae nostre regina imperans ceteris potentissimae
ut persequantur aliquid aut fugiant. unde idem augustinus.
aliter voluntatem istam diffinit in li. de dua-
bus animabus dicit. voluntas est animae motus ad ali-
quid. persequendum vel fugiendum: idem dicit volun-
tas a volubilitate quia nunc voluit in fuga nunc
in persecutione. Tertio dicitur voluntas per quidam
cui appetitum uniuerso deo et creaturis. et hoc
modo diffinit voluntatem doctor irrefragabilis
in prima parte summe collationis de voluntate. Vo-
luntas est vis cognoscens divina sui actus per h. n.
quod dicitur vis cognoscens differt voluntas a tota
parte sensitiva in qua nulla extat cognitio: licet
aliqua sui obiecti perceptio. Per h. autem quod dicitur
divina sui actus differt ab intellectu qui
mere naturaliter in omnibus suis movetur et ex parte sui
non sic voluntas seu natura: seu divina: sed libe-
re: nempe voluntas divina sit principium produ-
cendi necesse. scilicet non tamen naturaliter. Cito rursus
quod voluntas potest dici triplex. vno modo per ipsam volun-
te volutiva quod distinguunt contra intellectum. secundo
per ipsam operationem respectu finis: hoc modo acci-
pit voluntatem aristoteles. in. iiij. ethicorum. ubi distin-
guunt ista tria electionem. consilium et volunta-
tem. Consilium. n. actus est intellectus: et ubi desinit
consilium incipit electio. unde electio finis ipsam est ac-
ceptio consilii. Rursus ubi desinit electio
incipit voluntas. Electio. n. est intentus ad finem
sed voluntas est finis h. n. finis prior sit inte-
tione: vltimus est tamen in executione. Tertio dicitur
voluntas ipsam omnem volutivam hoc modo vo-
luntas signi dicitur voluntas sicut precepta et pro-
hibita. Secundo terminus est voluntas beneplaci-
ti unde noto quod voluntas beneplaciti in divinis
potest capi tripliciter. vno modo dicitur voluntas beneplaci-
ti amor cuiuscunque in divina entis essentia: seu
sit essentialis seu notionale seu in esse simpliciter:
seu in esse finis quid: sicut esse volutivum et cognitum
operatione volutatis seu intellectus productum.
In his nempe iocundissima extat dei felici-
tas. secundum Richardum in li. de trinitate. quod non fit sine bene-
placito voluntatis. Secundo dicitur voluntas bene-
placiti in deo quando aliquid extra se vult ef-
ficaciter: et hoc modo distinguunt contra voluntatem
signi: sic voluit efficaciter creationem celi: aut
salvationem petri: seu damnationem iude. et hoc
ista voluntate beneplaciti dicit apostolus ad ro-
manos. xij. ut probetis que sit voluntas dei bona
beneplacens et perfecta. unde tamen extat per-
fectio in se impediri nequeat. Tertio dicitur
voluntas beneplaciti omne quod in mundo agi-
solet. et hoc modo voluntas beneplaciti continet
voluntatem signi: et voluntatem beneplaciti pro-
prie acceptam: isto modo omne quod agitur: aut

voluntate diuina sit permittente: aut opan-
te. vñ Aug. in encyridion. non fit aliqd nisi
omnipotens fieri velit vel finendo vt fiat vel
ipse faciendo. ¶ Tertio terminus est voluntas si-
gni. vñ de ista signi voluntate tres extat sa-
mole opiones. prima est franc. de maro. scd3 est
Hugo. de scō victore. tria mgi. pñia. i. frā.
tres pōit finarios hui⁹ voluntatē hui⁹ dist. q. iij.
primus ternari⁹ ē pceptio. phibitio. et opatio
Scd3 ternari⁹ pñliū. monitio. et pmissio. tertius
ternari⁹ pmissio punitio. et remuneratio. Et
differūt hoc mō. Sūt nēpe tria tpa pterituz
pñs. et futuz. Respectu pteriti non sumit ali-
qd ad diuine voluntatē signi: qz iaz in rē trāsiuit
iudicat⁹: ista igit differunt: qz sūt vel respectu
pñs pñtis vel futuri. Si respectu tpis pñtis
sunt duo mēbra: opatio. et pmissio. et differūt.
qz pmissio est de malo: et opatio de bono. Si
aut sūt respectu futuri: aut p moduz dirigit⁹
ad finē: aut p mōz finis hīs rīdētis. si p mō
sunt. v. phibitio. pceptio. monitio. pñliū. et p
missio. et differūt: qz phibitio et monitio sunt
respectu mali fugiēdi s3 phibitio est de pctō
mortalī monitio de veniali pceptio vō pñliū
et pmissio respectu boni. psequēdi. s3 pceptio
de bono simplr. necessario ad salutē. Consili-
um de bono superogationis. s3 promissio ad
vtrūqz se h3 p modū alliciētis. Si aut sūt ipi⁹
finis vel respectu mali: sic est punitio q est finis
maloz. vel remuneratio q ē finis bonoz. ad
punitiōē nēpe maloz et laudē bonoz cūte
leges ordinant. vt notat in decret. dist. iij. c.
ois aut lex. et. n. pñio aut pēa vita modera-
tur hūana. Scd3 opio famosa ē hugonis de
scō victo. et hic hui⁹ voluntati tñ ponit qtuor
mēbra. pmissiōē. et opatiōē de pñti. s3 opa-
tio ē in bono: et pmissio de malo: et phibitōē
et pceptiōē de futuro. s3 phibitio de malo: et
pceptio de bono. et dē voluntatē signi: qz signū
est diuine voluntatē qñ nobis aliqd: aut phibet
aut pceptit. Tertia opio ē mgi in lra. et extat
pformis opioni hugōis nisi q addit qntū. i.
pñliū qd ē de maiori bono. et ista est opio coi
oz et melior: ita q si qnq3 signa voluntatē signi
s. phibitio. pceptio. pmissio. opatio. et pñliū
Et pñuēnt in isto vsu. pñcipit et phib3 per-
mittit: pñliū iplet. Ex q p3 q voluntas bñpla-
citi et signi sufficiēter diuinā diuidit volūta-
tē. ¶ Quātū ad scd3m art. sunt tres pñones
pñia de diuina voluntate in se. scd3 de voluntate
bñplaciti. et tertia de voluntate signi. pñia est
h. Diuina voluntas sic pñgētū pñia extat regla
vt ab eterno reb⁹ oib⁹ det eē volūtū. ¶ pñia
p3 pñonis dicit. q diuina voluntas est pñia re

gula pñgētū. pñat ista ps: solū creatā pñgē-
tia aspiciūt: aut q3 maxime ista tria attributa
potētia. sciaz seu intellectū: et volūtātē. S3 nec
potētia: nec intellect⁹ s3 pñia pñm regula. igit
volūtās. maior p3 ex ordine mgi q rez crea-
tiōi seu scd3o suo li. solū ista. pposuit attributa
s3 pñat mior. pñio q non scia seu intellect⁹ qz
intellect⁹ est potētia nālis et mere agit nēcio:
et ita neq3 esse pñia regula pñm. Secūdo
pñat q nō potētia. nā dei potētia executiua
nō agit nisi pñia dei voluntate suia ex vi voca-
buli. exequit. n. qd pñudicat⁹ est: et ita a suffi-
enti diuisiōe relinqtur volūtate pñm pñia
regula: ita q sit iste ordo: in pñio signo offert
diuin⁹ intellect⁹ scissime sue voluntati oia co-
gnita nēcia. i. et pñm pñplexiōes neutras. i. se-
cūdo signo diuina voluntas dat eē volūtū oibus
necessarijs. et i tñio determinat pñgētē vñā
ptē h3 pñgētū vñatū. ¶ Et si obijciat: ex
deō famo⁹ aug. nihil volūtū nisi pñcognitū: et
ita o3 q pñia determinatio veniat ex intelle-
ctu dāte eē cognitū. aliqñ i icognitū ferret
voluntas. h3 dico q illa auctas itelligit q ad
obm pñmariā nō quo ad pñductū ipā volūta-
te. Et est exēplū. diligo platōē nō o3 q pñe-
nosā dilectōēz quā pñduco. s3 platōē quē di-
ligo: sic i pñposito dilectiōi diuine eēne pñfup-
ponit eē cognitio: s3 nō cog⁹ esse volūtū istoz
obiectoz scd3arioz pñductoz a diuina volūta-
te. ¶ Scd3a ps dicit q diuina voluntas ab eēno
oibus reb⁹ dat eē volūtū. pñat. ab eterno vo-
lunt res diuersas. igit ab eterno hēt res eē vo-
lūtū. pñat pñia. qz iplicat q aliq3 velit et nihil
sit volūtū. et pñat añs. qz si nō voluit ab eterno
et mō vult mutā: qz nequit esse in alio muta⁹
qz illo eē volūtū est in ea. Notō tñ q licet ab
eēno voluerit res et eas pñduxerit i eē volitor:
tñ non voluit eas. p eēno: s3 p certo tpe: sicut
vñ nfm dōt velle ab ista hora p cras ire ad
mañaz sua nō mutata volūtate. ¶ Ex quo pa-
tet defectus illi⁹ sarraceni auerrois q nequit
videre deū imutabiliter se h3e: et tñ q res p-
duceret pñgētē: et ex q voluit ab eterno qn
res fuissent ab eēno. S3 ad intelligēdiū h val-
de facile reducēda ē mēmone qdā doc. dñoti
dist. hui⁹ pñm dist. viij. q. iij. dicit. n. q cām ime-
diatam eē pōt capi tripl. aut respectu sube-
aut respectu dispōnis: aut itio respectu act⁹.
Si loqmur de dō respectu sube ab eterno fu-
it cā rez imediata: qz nlla mediabat suba iter-
eū et op⁹ ei⁹. Si scd3o dispōe: sic itez ex se erat
dispositiūm. S3 si loqmur respectu act⁹ nō
qz ipē etern⁹ effect⁹ tpalis ipē tñ imutabil⁹ ef-
fectū ordinant: sine mutabilē tpe dēminatō

Et si queratur: an istud esse volutus sit ens rō-
nis vel reale: et videret reale: qz pducit p vo-
luntatē et ens rōnis solū est intellect⁹: et p pns
vñ qz dñs referat rōne reali ab eterno ad crea-
turā. Dicendū qz ens rōnis sumit triplē vno
mō pro rōne qd dicitur: et sic sunt entia voli-
ta: entia rōnis: qz hñt ppriā qd dicitur. Alio
dñs ens rōnis pro ente solū fabricato ope intel-
lect⁹: et sic nō sunt entia rōnis. Tercio dñs ens
rōnis pro pducto f3 qd cuiuslibet vtute pōt
collatue. vt inuit doc. subti. in hac distinctōe
et isto tam volūtas qz ymaginatio pōt pduc-
tū ens rōnis. Ex quo infert qz illa diuī en-
tis aliud reale: aliud rōnis nō est bona: capie-
do rōnis pro ente fabricato ope intellect⁹: qz
isto ens volūtū formalr: nec ē hoc: nec illud.
Ex prima pte psonis ego ifero: qz dñs fecit
sanc. Aho. in suo scripto. dist. xxxviij. q. iij. po-
nendo intellectū diuinū oia nosse per ydeas
seu ptingē: seu necia. p3 opm. scqretur. n. di-
uinū intellectū ē primā regulā ptingentius
qd iprobatiū est. Et si querat. qd est regula ne-
cessarioz. dñs qz diuina eētia virtualr: et diui-
nus intellect⁹ formalr. Ex quo p3. qz regula i
diuinis h3 tria signa. prima. n. regula ē diuina
eētia: et est solū virtualis. Scda regula ē di-
uinus intellect⁹: et ē regula necioz. Tertia re-
gula ē diuina volūtas: et est regula ptingētū
formalr. Scda pō est de volūtate bñplaciti
et est hec. Tanti vigoris infupabilis bñplaciti
extat volūtas vt visibilū et inuisibilū cā pfe-
ta pñstat. Prima ps dicit. qz volūtas bene-
placiti extat vigoris infupabilis. pbatur. oia
qppe quecūqz voluit dñs fecit in celo et i ter-
ra: in mari: et in oibus abyssis. Et pbat sic rō-
ne. si bñplaciti volūtas posset supari: aut hoc
esset a supioz: aut ab eqli: aut ab inferiori: nō
a supioz: qz nō h3: est. n. dñs cuius est ipa vo-
luntas ens pñū rex pnceps. ex. xij. meth. En-
tia nolunt male regi. vnus ergo pnceps. non
ab equali: qz nō h3 aliū deum secū equalem.
Audi israel dñs dñs tuus vn⁹ est. nec apd pñz
pncipatuz pluralitas in eodē gradu lauda-
tur. nec ab inferiori qz negt inferior volūtate
superioz inmutare. Et si obijciat. de⁹ vult pla-
tonē facere bonū: et pñs peccat. igr vñ qz pla-
to supet volūtate bñplaciti. dico qz volūtas
qua dñs vult platonē facere bonū est volūtas
signi. et aū nec est bñplaciti: aliogñ si vellet
platonē opari bonū voluntate bñplaciti pñs
oparetur: f3 nō est sic. et addo qz nō implēdo
volūtate dei de eo fit volūtas dei. cadit eni
sic peccans ab ordine miscdie in ordinē iusti-
cie: nec pōt a facie volūtatis diuine fugere. et

dat exēplum Añs. si qs ex oriente ad occidē-
tem v eniat celū nō fugit qd oia pñmet: f3 ordi-
nem celi mutat. sic in pposito. Scda pars
dicit: qz est cā visibilū et inuisibilū articulus
est fidei. Creatorē celi et terre. vñ. oium et in-
uisibilū. Et corroborat. In quolibet gñe est
dare vnū primū a quo cetera efficiunt ergo ē
dare vnā primā cām efficientē a qua cōdū-
tur et visibilia et inuisibilia. Et si querat: ex quo
creat oia ista volūtas bñplaciti videtur cete-
re cāe ociose: qd est p Aug. sup Gen. sic deus
res quas pdidit admistrat vt eos pñs mo-
tus agere sinat. Rñdendū qz cā diuine volū-
tatis nō impedit aliaz cāz cātionē: qz cā in
suo ordine et alie in suo. Sed tūc cā fm acto-
rem de cāis ppōne prima. Dis cā primā pñs
est inuisens sup cātum suū qz cā scda. et p pñs
totum causat. et ita cāe cetera nihil cābūt. Si
cendū qz totuz causat et tñ cetera cāe causant
ymaginatur. n. argm istud qz cātio ista fit suc-
cessiua ita qz cā prima pñs causat in vno in-
stanti: et cāe alie in alio instātī. Sed nō est sic
imo oēs in eodē instanti causant: ita qz sunt si-
gna pmanencia. Et est exēpluz. pñs et fili⁹ sunt
vnus pncipium spñs sancti: et pñs pñs origine
pducit spñs sanctū qz fili⁹: nec tñ tollitur qn cā
pducit filius. Et si obijciat qz nō vñ qz concur-
rat diuina volūtas ad pctñ. Dicendū qz si
sit peccatū cōmissionis cōcurrat ad sustractū
pcti: et nō ad deformitatē. imo ipa deformitas
est a volūtate creata. Et si dicat qz sunt alia f3
Aristo. in scdo ethicor. qz mox noiata hñt an-
nexā mali: sicut mēti. et in theologia odi-
re deū. Hic dicit Guil. ockan in suo centi-
logio. qz possz qs meritoz odire deū. sicut si
deus pñs cepet seipm odire. f3 hoc est tñ pñs
offensionū aurū: vt ipugnari non debeat. In
prima tabula nō cadit dispēratio vt patebit i
3o. vñ dicendū qz licet deus ad totū tñ pcur-
rat nō tñ peccat: qz illa deformitas ex pte est
volūtatis create. De hoc in scdo. Ex quo
p3 pctñ impij manes a quo sunt manichei di-
cti. vt hñt in decretis. xliij. q. iij. c. quidam
aut heretici: hñ ponūt vñm creatorēz vñm:
aliū inuisibim. p3 opm ex cōclōne. oia. n. ex
deo cōdita sunt. Tertia pō est de volūtate
signi: et est hec. pfecta signi volūtas volunta-
ti bñplaciti quo ad pncipale ex pte rei eadē
sola est rōne differēs. Ista pō declarat exē-
plo: sit aliqz pnceps qui ingtū pōt laborez
ad faciēduz aliqd tunc dicemus qz illud vult
volūtate efficaci et bñplaciti qz idē est. Rur-
sus: idēz pnceps dicat suis officialib⁹ facite
hoc: aut dimittite hoc: sed nō psequat vt fiat

ant nō
quo. n.
qz id
ter. n.
tate
psul
est. n.
lunt
C
tate
lens
scien
fibil
ta qm
no vol
hoc est
sunt u
illa: d
aut o
gister
egit r
ctor i
scia. 3
diuen
unt. n.
ad ob
et si
tentia
actu est
ultimo
asperit
hñt p
ta sc
scdo s
secti
sio vij
appa
lotu
deum
li eius
lign v
milia
pctōz
volun
tur. 2
rem:
nō su
vntue
sana: d
tatis
nomen
cunt
de volū

aut nō fiat toto posse. hec est volūtas signi ex quo. n. p̄cipit aut p̄hibet signū est q̄ vult: sed q̄ id nō p̄sequitur toto posse nō vult efficaciter. sic in deo illa que d̄s actu facit vult volūtatē b̄nplaciti. id aut qd̄ p̄cipit faciendū aut p̄sulit. et sic de alijs vult volūtatē signi. signū est. n. velle dare p̄cepta et p̄s̄: et ita eadē ē volūtas solum d̄s ratiōe s̄m diuersa volūta. Quantū ad 3^m articulu: sunt tres difficultates. **P**rima. quare nō d̄r deus ita oīo: lens sicut oīsciens vel om̄ps. R̄ndit doctor deuotus hac disti. q. ij. q. rō est. q̄ qñ dico oīsciens aut om̄ps: nō pono sc̄ibi^a actu aut posibilia. sc̄it. n. d̄s multa q̄ nūq̄ fiēt: et p̄t multa q̄ nūq̄ eueniēt. qñ aut dico oīuolens: pono volūti actu: aut in dispōne ad essendū: et hoc est falsū: q̄ multa sunt in pō dei q̄ nec sunt in dispōne dei ad essendū: iō nō cōcedit ista: deus est oīuolens: sicut ista: deus est ops aut oīsciens. **S**c̄da difficultas. vñ ē q̄ magister tractādo de his tribus attributis. p̄mo egit de sc̄ia. sc̄do de pō. 3° de volūtatē: et doctor irrefragabilis primo de potētia. sc̄do de sc̄ia. 3° de volūtatē prima pte summe. dico q̄ diuerse p̄siderationes hoc fecerūt. Cōsiderauit. n. m̄gr q̄ amplioris latitudinis est sc̄ia q̄ ad obm̄ q̄ potētia: q̄ dei sc̄ia bona et mala: et tñ solum pōt bona. R̄rursus. amplior ē potētia q̄ volūtas: q̄ multa pōt que nō vult actu esse: iō p̄ordinauit sc̄iam. p̄r potētiaz vltimo volūtatē. Doctor aut irrefragabilis asperit dictū Rich. in de trini. d̄ctis. multa h̄nt posse que nō h̄nt sc̄ire: sicut arbores. multa sc̄ire que nō velle. iō p̄ordinauit potētiaz sc̄do sc̄iaz. 3° volūtatē. ita q̄ m̄gr asperit obiectū. sed doctor alex. subz: ideo vterq̄ diuersis vsj̄s b̄n dixerunt. **T**ertia difficultas. vbi apparuit primo volūtas signi. Dico q̄ in celo: b̄m in m̄te angeli lux creata fuit dictās deum venerandū a qua recessit lucifer et āge li eius. sc̄do in paradiso terrestri in p̄hibitōe ligni vitē: a qua recessit adāz et eua eius vxor misera. 3° in hac valle miseria: qua recedūt petōres. Et sic p̄ ad q̄onēz q̄ p̄fectissima dei volūtas signo et b̄nplacito rectissime diuiditur. Tunc ad arg^a. **C**ad primū. nego maiorē: et dū pbat de circulo aī taberna. dico q̄ nō sufficit vñū indiuidū ad verificandū vñā vniuersalē. prima. n. est signū san. tatis: et tñ d̄r sana: sic in p̄posito p̄ceptū dei d̄r signū volūtatē dei: et d̄r volūtas dei sicut obm̄ p̄cipat nomen illi^o cuius extat obm̄: sicut p̄nci^o dicuntur itellect^o. **C**ad sc̄dm dico. q̄ equocat de volūtatē b̄nplaciti. vno^o. n. vt dictū est in

primo arti^o. Sic est volūtas b̄nplaciti. volūtas dei efficac. et sic capis vt diuidit³ volūtatē signi. alio^o d̄r volūtas b̄nplaciti vt se h̄z in cōi ad id totum qd̄ nō ipedit: et sic est cōis tā volūtatē signi q̄ b̄nplaciti. p̄p̄e sumptis: sed nō capis sic in dione. **C**ad 3^m dicendum q̄ est diu^o ex pte rei in se. et isto^o vñca simplissima est dei volūtas nō diuisa: nec diuisibilia. alio^o est diuisio ex pte mo di significandi. et sic nihil p̄hibet diuinā volūtatē diuersimo de significari. s̄m qd̄ alr et aliter nobis manifestatur: sicut in p̄posito. Et sic p̄ ad q̄onēz. **E**x p̄siti aut dist. tres capiunt cōclusiones. **P**rima. dei eētia volūtas d̄r atq̄ p̄cedit sicut sc̄ia. dicit p^o. q̄ sicut cōcedit q̄ diuina sc̄ia sit diuina eētia: ita p̄cedit q̄ diuina volūtas sit diuina eētia. Et ponit a p̄nci^o dist. vsq̄ ibi. hec itaq̄ summe bona rē. **S**c̄da p^o dei volūtio est sup oīa cā primaria et semp rō. Dicit p^o. q̄ diuina volūtas est cā primaria oīuz eētiū. Et ponit ab illo loco. hec itaq̄ rē. vsq̄ ibi h̄c nō est p̄mittendūz rē. **T**ert a p^o. In b̄nplacitū velle dei d̄r et signū positum vt h̄c scribit. dicit p^o q̄ volūtas diuina diuidit³ sufficiēt in volūtatē signi et b̄nplaciti. Et pōit ab illo caplo. h̄c n̄ ē p̄tes. rē. vsq̄ ad finē dist.

Equit in textu. Hic orit³ quō dictū est. n. rē. Hic signat. xlvj. distinctio que sic p̄tinuat ad p̄cedētes. Nam postq̄ in p̄cedēti distinctiōe diuine volūtatē posita ē rō. **N**ūc in hac distinctiōe eiusdē tangit imple^o quō. f. impleatur. Et diuidit in tres ptes principales. In prima de diuina volūtiōe remouet dubietas. In 2^a de sua ipletōe plane clarescit veritas. In 3^a rei epilogatiōe summati d̄r breuitas. p̄ia in p̄nci^o 2^a ibi. dist. xlvj. voluntas qppe dei sp̄ efficac rē. 3^a in fine dist. xlvj. Ex p̄dictis liquet q̄ volūtas dei. rē. **P**rima rursus p̄tula i qua de diuina volūtiōe remouet dubietas in tres ptes diuidit. In p̄ia de bonis orit³ grādis qd̄ In sc̄da patenter ponit docta solū^o. In 3^a de malis addit grauis opio. p̄ia in p̄nci^o. 2^a ibi. s̄ audiamus solutionē ad p̄m^o. 3^a ibi. iōq̄ cū cōstet oīa bona que sūt rē. Et iterū ista ps in tres ptes diuidit. fuerūt. n. h̄c due famose opiones. prima dicebat deū velle mala fieri. sc̄da dicebat om̄. f. q̄ d̄s nō vult mala fieri. In prima igit pte p̄ie opionis. ponit rōnes. In sc̄da r̄ p̄sutationis dant solutiōes. In 3^a p̄repositiōis patēt astructōes. prima in p̄nci^o. sc̄da ibi. illi p̄o q̄ dicit dei volūtatē mala nō fieri. 3^a ibi. sed quis igit diligēt attēdat. rē. Et ista 3^a ps rursus i tres partes diuidit. In

dis 210

1
prima clare ponitur veritas sincera. In scda
sophistica soluitur rōne mera. In tertia vltio
ponitur assertio vera. Prima in princ. scda
ibi. tā sufficienter ostēsum est q a deo auctore
nō sūt rē. 3ª ibi. h̄ igit̄ r alia h̄mōi inania re-
linquētes rē. Et hec ē diuisio pñtis distincti
onis. circa quā mouetur talis titulus qōnis.

¶ Trum diuina pñti voluntate r añ-
cedēti oēs hoies velit ds saluos fie-
ri. Et af q nō triplici medio. Primo
sic. si ds vult añcedēter seu pñr oēs
hoies saluos fieri. igit̄ oēs saluabunt. pñs est
falsum. s̄ pbatur pñia. voluntas. n. dei añs r
pñs vidēt̄ spēs volūtatis bñplaciti. S̄ vo-
lūtas bñplaciti sp̄ implet vt patuit supiori di-
stinctione. volūtati. n. eius q̄ resistit. ait apo-
stolus ad romā. ix. Sed assumptū q volūtas
añs r pñs sint spēs voluntatis bñplaciti. p-
batur. q̄ i his nullū sit signū nec pceptio nec
p̄hibitio. p̄siliū. opatio. seu pmissio. r ita si
nō sit voluntas signi erit bñplaciti cū sit suffi-
ciens dno. ¶ Scdo af sic. volūtate psequēti
vult oēm hoīem saluū fieri. igit̄ nō voluntate
añcedēte. pbatur pñia. q̄ volūtas añs r pñs
diuinā diuidunt voluntatē fm̄ Damaf. scdo
sinay r ita oppositē eis pgruunt p̄prietates.
Sic o^m inqt Arist. 2° thopicor. in op^o r ppo-
sitiū in pposito. S̄ pbaf añs: q̄ volūtas pñs
ē reddere vnicuiq̄ qd sūū est. miseri aut̄ sunt
oēs hoies. r ita eis cōgruit miscdia q̄ ē signū
dine p̄destinatiōis. vñ Aug. in li. de p̄destina-
tiōe sc̄tōr p̄destinatio ē ppositum miserendi
¶ Tertio af sic. nulli puenit saluatio cui non
cōpetat dina electio. s̄ nō oēs sunt a dina vo-
luntate electi. igit̄ nec oēs voluntate añcedēti
seu pñti vult deus saluos fieri. maior pz. ait. n.
apls finaliter. Quos elegit: hos r p̄destinauit
r quos p̄destinauit hos r saluauit. Ita q̄ pzi
us electio. 2° p̄destinatio. 3° saluatio. Remo-
to aut̄ p̄iori remouet posteri^o. S̄ pbaf mi-
nor auctē xpi Mat. xxi. q̄ multi sunt vocati:
pauci vō electi. ¶ In o^m af pma ad Thio. ij.
vult oēs hoies saluos fieri: r ad agnitionem
sui nois venire. Itē Damaf. ij. sinay. opz scire
qñ ds vult oēs hoies pñr saluos fieri: r regni
sui potiri fortuna. In ista qōne ad als parifor-
miter sunt tres art̄ culi declarādi. p̄mus triū
terminor̄ expositur^o. sc̄ds triū p̄sonū positur^o
terti^o triū difficultatū in̄ tres p̄sones moti-
uay. Quo ad p̄mū art̄i^o termini sunt volūtas
añcedēs. volūtas pñs: r salus. ¶ P̄mū^o g^o ter-
min^o b̄ voluntas añs. r b̄ añs de añ r cedo
dis. qñ pzi^o cedēs. vñ noto q̄ in diuina plūtas
añs pōt dici triplr. vno^o d̄ volūtas añs ipsa

diuina volūtas in illo p̄iori nē quo intelligit̄
tur pcedere suā volitionē: rē. que in dinitate
post eū intelligit̄: r tūc b̄ añ large vt se extē-
dit ad añ t̄pis r nature: sicut si diceret̄ añ p-
ductionē sc̄ti spūs cōpleta est filij gignitio. se-
cūdo b̄ volūtas añcedēs diuina volūtas re-
spectu cuiuslibet creature. añcedit. n. cūctam
creaturā: q̄ in eternitate durat. creatura aut̄
l̄ euo aut tpe. Et de ista añcedēti volūtate lo-
quit̄ Aug. ad orosiu. r h̄c supius dist. vi. i p̄n-
cipio. vbi aliq̄ pōebāt volūtate añcedētē ad
dei sapiāz. dicit̄ Aug. volūtate genuit p̄f filij
vel necessitate: nec voluntate. nec necitate. qz
necitas in deo nō ē. p̄reire sapiāz volūtas nō
pōt. 3° mō b̄ volūtas añcedēs vt opponitur
volūtati pñti: r ē respectu angloz r hoīum
qñ. s. eoz p̄p̄is nō p̄sideratis meritis: aut de
merit̄ eoz vult salūtē: r iō b̄ añs: qz acceptat
nāz q̄ pcedit merita r d̄merita. r sic vult hac
volūtate oēs āgelos r hoies saluos fieri. mi-
sereris inqt ps. oīum r nihil odisti eoz q̄ feci
sti. Sc̄ds termin^o ē volūtas pñs. r b̄ dina vo-
lūtas pñs triplr. vno^o b̄ diuina volūtas pñs
ipsa diuina volitio q̄ ordine nature psequitur
voluntatē diuinā: q̄ ipsa volitio seu act^o vo-
luntatis dicat̄ volūtas: testat̄ aug. p̄rio retra-
ctationū. c. xxiij. nihil est tā in p̄tēte volūtatis
q̄ ipsa volūtas. l̄ ipsa volitio. Sc̄do b̄ dina vo-
lūtas pñs ipsa cōplacētia in eē rex actuali. s̄z
q̄ scribit̄ p̄rouerb. viij. delicie mee eē cū fi-
lijs hoīum. Et d̄ h̄ volūtas pñs: qz qñ psequi-
tur ista cōplacētia ex loquēdi mō: s̄z nō a pte
rei eē rex actualē. ¶ Tertio^o d̄ volūtas pñs vt
opponit̄ volūtati añti: r est tūc fm̄ Damaf. il-
la dina volūtas q̄ p̄fat: aut penā: aut gloriā
fm̄ merita vel d̄merita: r iō d̄ pñs: qz quasi
psequit̄ merita vt punitet aut p̄m̄iet. Et horuz
duoz modoz diuine volūtatis doct. sub. hac
distinctionē talē dat ofias pulchrā valde. Sit
rex vnus dans regno suo leges optias ad cō-
seruādū regnū suū in pace. rex iste añcedēter
seu volūtate añcedēti. i. q̄tū ē ex se vult pacē
regni sui: r in regno suo degētuz. suret aliqs
vel iterficiat: tūc rex istū volūtate pñti punitet
qz p̄p̄ factū vel homicidiū q̄ psequit̄ legis po-
sitionē quā turbauit ille iniquus. iste rex vel-
let istū viuere volūtate añcedēti: r mori volū-
tate pñti. sic in pposito b̄ vult volūtate añce-
dēti oēm hoīes saluū fieri qz dedit sibi oppor-
tūna me^a ad hūc salūtem. vñ in eē nē dedit
nām fm̄ quā posset hō deū cognoscē r cogni-
tū q̄rere: r q̄stū inuenire: r inuēto inperere. ac
p hoc salūtē obtinere ḡfāz ēt obtulit filij p-
p̄iū p hoīe mittēdo eū: p̄ciū pro infinitū mū

istud fieri nō volūtatē aīcedēti s; pūti. q; in
xra merita. Tertiū est malū culpe: et istd nō fa
cit d; nec vult fieri nisi quo ad subtractū. et
de isto loquit pco. De malo vō pene canō
logi. Et si querat. si d; nō vult mala fieri quō
pūti euenire cū hēat volūtatē potētissimam.
Dico q; qd eēt bōa si nō vellet mala esse vo
lūtatē bñplaciti seu efficacit. tūc. n. nulla eēt
mala. Et si dicat. potuit igr facere q; nullū ef
fet viciū seu pctū: qre ergo nō voluit vt nec
angeli peccarent nec hoies. Rñdit diuinus
Byon. in fine ecclīastice ierarchie. Deus ne
mini dedit vitā. s; libez dedit arbitriū vt per
merita ascenderet ad premia: iō l; potuisset
deus facere absolute q; nulla peccata fuisset
tū gloriosius extat bñs angelis et hoib; me
ruisse pmiū q; ipm habuisse vel hēe secluso
merito sicut p; de milite in bello gloriose tri
umphante. Et si dicat multi hoies sunt vāna
ti q; nō fuissent pūti si habuissent libez arbi
trium pfirmatū. dico q; nec illi fuissent. sūt. n.
pter intētiōē stat^o innocentie: nō nec cōputā
tur apud deū nec apd hoies. C Ex deductio
ne prime ptis psonis appet valde peccasse
frāc. de maro. dist. hui^o. q. iij. de isto eē cēne
sepi^o dicto. Inuit. n. q; h; eē itelligib; aīq;
a diuio cognoscat intellectu. et ita ad dicta sua
sequit q; h; eē volibile aīq; a diuina sit volū
tū volūtatē. Quid ad hanc seq; ob. aspiciat:
erunt a se et vol^o et intelli^o talia eē cēne. et ita
erit de^o. et cū sint in inferno qdditates et in ce
lo et in terra et i oibus abyssis oia erūt plena
dīs. Sicut dicit pindarus et orph^o nec v; di
cere abstrahūt a loco: q; sunt vbi sunt sua in
diuidua: et sp sunt a se. vñ ista vñ eē ob. valen
tiniani psonici q; conas et secula in origie dei
creaturis idicūt q; censet errōea. C Seda p^o
est de volūtatē pūti. et est hec. Sic dei pñs vo
luntas merita dispēsat vt neq; p; turbet or
do mūdial. Pñia ps dicit q; de^o dispēsat vel
ordinat merita volūtatē pūti. p; vñ sup illd
ps. dñe de^o me^o in te speraui. dicit glo. Qui
videt merita aīaz sic ordiari a deo vt pulcri
tudo vniuersi ex nulla pte violēt in oib; lau
dat deū distinguēs aliud deū fecisse. aliud or
diāse. vñ ysa. xlv. scribū. Ego dñs et nō alter.
formās lucē et creans tenebras faciēs pacē:
et creans malū. i. ordinās: l; n. deus malū cul
pe nō faciat: tū ordinat ad dec^o vniuersi. S; dicit
aligs. Ordo est qd positū: pctū autē
ē solū puatio qdā: qñso poterit fundari ordo
positū i pura puatōe. Rñdendū q; quēad
modum aliqd dē sanū triplr: aut subiectiue
sicut aīal dē sa^m. aut dispositiue sic pocio dē

sana: aut significatiue sicut vria. Sic ordina
tū dē triplr: aut sustenti^m ordiā: et sic solū eno
dē ordinatū: aut sicut dispō et isto mō p acci
dēs ē malū ordinatū in qñtū aliqñtēs ad me
li^o dispōit. vñ aug. xiiij. de ciui. dei. c. xiiij. Au
deo dicē supbis vtile eē icidere in aliqd ma
lū aptū seu pctū vt inde sibi displiceat q; tam
placēdo corruat: est tñ dispositio de se pri
uās et nō ponēs. B; tertio ordinatū oñsue
et sic malū dē ordinatū: q; ei^o pparatione ma
gis appet bonū iux qd pñs dicit in prio. Elē
cop. opposita iux se posita magis elucelcūt
ita tñ q; iste ordo nō fundat in malo s; in bo
no ex denoiatiōe extrinseca malū dē ordina
tū sicut et paries visus. C Sed dicit ps scda
psonis q; nequa q; pp mala turbat ordo mū
dialis. ista est expō Aug. xi. de ciui. dei et de
clarat ex^o. Ita vñ se hēe malū ad vniuersum
sicut silentiū ad vocē et somnus ad vigiliā:
sed silentiū est ad decorē cantus et sermonis
et somn^o ad salutē aīalis. igr et malū pferat ad
decorē et ordinē vniuersi. maior p; ex simili
q; sicut silentiū est pmiatio vocis. somnus vi
gilie: sic malū est puatio boni. S; declarat
minor. primo de silentio. vñ in cātu augmen
tat melodia qbusdā silētij q; cātores noīant
psalmos iterpositis. vñ et David ps. dicti sūt
et terecū. varronis. pmiū scf fuisse pceptum
pmius tacere et vlt^o log. de somno p; p phi
losophū in de somno et vigilia. In prio. n. li^o.
pbat q; negt aīal durare diu sine somno. Et
si dicat sequere q; mō eēt meli^o vniuersū or
dinatū vbi tot et tāta sūt mala q; in statu in
nocētie vbi nullū erat malū: qd vñ manife
stū inueniens. Dico q; vniuersū pōt pñsiderari
q; ad ordinē et decorē eēntialē. vel quo ad ac
cidentalē. Loquēdo de ordine eēntiali ma
la nō pferūt ad ordinē vniuersi. Loqndo at
de ordine accidentalī bñ. q; ex tali oppositiōe
boni ad malū resultat qdā decor: sicut in re
thorica qdā color q; dē pñariū. ita ad Phoz.
v. p gloriam et ignobilitatem: per infamias et
bonā famā et c. Et ita q; ad hunc ordinē vide
tur excellere statum innocentie status pñsens.
quo autes ad innocentā statum innocentie pre
cedit ita q; se hñt sicut excedentia et excessa.
vnde se hñt sicut due facies in quarum vna
nulla est macula: in alia est cicatrix bñ sita: q;
videt facie honestate. sicut de lēlena. frigi^o
dares dicit q; hēbat in facie quandā conca
mitatē miro modo eā venustantem. C Sed
quereret aliquis quis est simplr melior. Di
cit doctor deuotus hac distinctiōe. qōne. vi.
Saluo inqt meliori iudicio potest dici q; de

cor qui nunc est: qz volūtas pñs de malo bōa
 eliciens pspotens est malo: z iō bonū qd inde
 elicit pualet malo: qd bonū corūpit. z ideo
 plus valet vnuerſum nūc qz valuiſſet tūc in
 quo nūc pñendatur ſapia creatoris. Unde
 Greg. in dñi dictōe cerei paſcalis. *℟* felix cul
 pa q̄ talē ac tñ meruit h̄re redēptōrē. niſi. n.
 adā peccaſſet: p morte xpi redēpti n̄ fuiſſem⁹.
 in quo maria apparuit dei caritas vt diceret
 aplūs ad Sal. iij. pp nimia caritatem rē. Et
 dat exēplū valde aptū de ciſo ſano q̄ fragilē z
 religat filo argēteo vel aureo: qz melior ē p⁹
 quā aū nō rōne fractiōis ſz religationis. Sic
 i. ppoſito. pñ nō d̄z nobis eē dubiū de malis
 pñtibus dñi dēū bonū mai⁹ elicit ſed q̄le ſit
 ignoram⁹. *¶* Tertia p̄clo eſt de ſalūte huma
 ni generis ſeu hoīum ad volūtatē aīceden
 tem z pſequentē. z eſt hec. *℞* volūtatē aīce
 dente de⁹ velit oēs ſaluos eē hoīes tñ pñti n̄
 pñcit. *¶* *℞* ſia ps dicit. q̄ volūtatē aīcedenti
 deus vult oēs hoīes ſaluos fieri. vñ noto pp
 illud dictū apli. i. ad Thimo. ij. de⁹ vult oēs
 hoīes ſaluos fieri. qd ſolz expōi tripl̄r. *℞* ſia
 expō fuit Joh. damaſ. ſcdo ſuaz ſinaz q̄ ad
 ſaluandū illā regit diſtinctionē dīne volūta
 tis in volūtatē aīcedentē z pñtem. z dicit q̄
 d̄z intelligi de volūtatē aīcedente inq̄tū dat
 leges bonas dirigētes ad ſalutē: z nō intelli
 giſ de volūtatē pſequenti q̄ p̄cat merita: z bo
 nos pñiat: z malos punit. *¶* Scda expoſitio ſu
 t aug. in l̄o. de vocatiōe ſcōp. z dicit qñ d̄z q̄
 de⁹ vult oēs hoīes ſaluos fieri rē. eſt diſtribu
 tio accōmoda: hoc eſt oēs qui ſaluatur ſaluā
 tur volūtatē dei. dat exēplū. ſicut ſi parilius
 eſſet vn⁹ ſol⁹ mgf puerorū diceret iſte h̄z oēs
 pueros de parili⁹: z tñ certū eſt q̄ nō oēs irēt
 ad ſcholas. Et Joh. i. Illuminat oēm hoīem
 veniētē in hūc mūdū. i. ois q̄ illuminat ab eo
 illuminat. Tertia expō eſt aug. in enchiridiō vt
 fiat diſtributio p generib⁹ ſingulorū. nō p ſin
 gulis genex vt ſit ſenſus. De⁹ vult oēs hoīes
 rē. i. de q̄libet ſtatu vult aliquē ſaluare. vt ē bi
 grā. de ſtatu epōz ſz nō oēs: aliquē de ſtatu
 religiōis ſz nō oēs rē. Sicut in illo ſophiſma
 te. oē aīal fuit in archa noe qd eſt v̄z p gene
 rib⁹ ſingulorū non p ſingulis genex. Expō tñ
 Damaſ. apud n̄ros pualuit mgfos. *¶* Ex q̄
 pz alia ps p̄clonis. ſ. q̄ nō oēs ſaluant volūta
 te pñti. imo ſolū finalr boni niſi aliqd eēt pri
 uilegiū ſingulare. Scut de traiano ipatore:
 z qdā dñt idē de dagoberto rege frācorū. Et
 tñ de ſcdo arti. *¶* Quātū ad tertii arti. ſunt
 tres b: eues difficultates. *℞* ſia eſt. quō ſt de
 velle bonū qd ex malo elicit: z tñ nō ipm ma

lū qd velit pñs nō aīcedēs. nō. n. ſt qz velle
 eē eps niſi velit eē ſacerdos. *¶* Dīcēdū q̄ vult
 bonū qd ex malo elicit z tñ nō vult malū. Et
 eſt exēplū: cadiſ aliqs ad terrā poſſū claz eſt
 velle q̄ ſurgat: z q̄ nō ceciderit. ſic i. ppoſito
 Et qd dicit de epo z ſacerdote dico q̄ qz pōt
 lz nō efficaciter velle eē eps nō ſacerdos. im
 mo multi vellēt ſacerdotiū nō eē annexū epa
 tui. Scda difficultas. v̄z mala ſint cā bono
 rū. dicit doctor deuor⁹ hac diſt. q. iij. q̄ nō. ſed
 occaſiōes. vñ ponit iſta tria. cām caſum. z oc
 caſione. Et diſſert cā. n. h̄z opatiōes z intētiō
 nē: ſicut dñm artifex facit domū z intēdit fa
 cere domū z candē opatur. Caſus h̄z opatio
 nē ſz nō intētiōnē: pz in fodiētē q̄ p̄ter inten
 tum aux reppit. *¶* Ccaſio aut pñuat vtrunqz
 ſicut ſi aliqs dicat aliqd ēbū alteri diſplicēs
 illud ēbū neq̄ eā: nec caſus diſplicētē ſz oc
 caſio. Sic malū extat occaſio boni ſz nō cā.

¶ Tertia difficultas. v̄rū volūtas aīis z pñs
 ſint idē q̄ pō absoluta z ordinata. dicit mgf
 Frac. de maronis diſt. xlv. q. ij. q̄ nō. 7⁹ tā vo
 luntas aīis q̄ pñs ſunt ordiata pō. qz de h̄is
 ſūt q̄ de⁹ ordinauit. Et ſic pz ad qōnē. q̄ v̄z
 de⁹ volūtatē aīcedēti ſz nō pñti vult oēs ho
 mīnes ſaluos fieri. Et tunc ad argumenta.

¶ Ad p̄mū dico in ſnia arg⁹ q̄ volūtas aīis
 z volūtas ſigni z volūtas pñs eſt volūtas dñi
 placiti z qñ d̄z nō danſ ſigna in volūtatē aī
 cedēti. dico q̄ imo. aīcedenter. n. de⁹ dat de
 bitas hoī leges q̄s cuſtoditēs ſaluet: iō falſuz
 ſumit. *¶* Ad ſcōm negat aīis. z cum p̄bat: qz
 pñtis volūtatē eſt reddere vnicuiqz qd ſunz
 eſt. v̄z dicit z qz mali ſunt meriti penā dat
 eis p p̄mū. Et quod obijcit mīa aſpicit miſe
 ros. v̄z dicit dignos mīa: ſed mali ſunt in di
 gni. dico tñ q̄ itatuz mīa ſup̄ealtat iudicm vt
 ſemp deus pñiat citra cōdignū z pñiet vl
 tra. *¶* Ad tertii dico in ſnia q̄ iſta ſtāt ſimul
 de⁹ volūtatē aīcedēti vult oēs hoī. ſal. ſie. z
 tñ oēs nō ſaluabunt. qz volūtas aīis ſemp eſt
 p̄ditionata. i. vult oēs hoīes ſaluos fieri ſi fa
 ciant ad qd tenent: iō nō currit argumentū.

¶ Ex pñti aut diſtictōe tres capiūſ p̄clones.
℞ ſia p̄clo. tāte efficacē ē volūtas dei vt ni
 hil pōt reſiſtat ei. dicit p̄clo q̄ tā inſupabil ex
 tat diuina volūtas vt neq̄at impediri. Et po
 nitur a p̄ncipio diſt. vſqz ad illud. c. i. dōqz cū
 p̄ſtet oīa rē. *¶* Scda p̄clo. volūtas pia non
 p̄cedit velle impia fieri. *¶* Biat p̄clo. q̄ dicit
 z p̄cedit q̄ volūtas pia dei. ſ. n̄ p̄cedit velle ma
 la fieri. Et ponit ab illo ca⁹. i. dōqz cum p̄ſtet
 vīqz ibi. iuxta ſinē epilogi oīno. n. q̄ vult fieri
 rē. Tertia p̄clo. nō ſit qd voluit volūtas ſup̄

11 von 12

negatiu
parto v
vulle fa
la duo
vñ not
monia
in lege
i ad th
bono r
cep
lia z
z¹ t
madu
gno li
leuico
Mò ad
q. 2. p
cipi a
cipi ve
alijs c
capit d
est pre
pter ve
cut i
volen
natum
her di
go fut
Exo. r
nò t
ordin
do vol
ri còra
dò recu
tam po
contra
còra vol
còre fal
ait iudic
excep
Supra
- efficit
supra na
cò volu
eam m
nò. pot
primo a
lū sunt
missio
- efficit
p. efficit
p. efficit

1. singul

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

negatiui i meo. positia a dextris z sinistris.
 p^o n^ope scia. scdo n^o velle qd e negatiui. z
 tertio velle qd e positui. tñ pñcipalr sñt n^o
 velle seu negatiui. scdo seu nñ pñcipalr il-
 la duo positia. **C**Scda termin^o est pceptio
 vñ noto q pceptio solz dici triplic. vñ^o dñ p-
 ceptio qeqd sub mādato cadit. z isto^o tā ceri-
 montalia q iudicialia q decē decalogi qba
 in lege pcepta erāt: sicut exponi pōt illd apli.
 i. ad thimo. p^o finis pcepti ē caritas de corde
 bono z pñcia pura z fide nō ficta. Scdo dñ p-
 ceptio seu pceptū vt distinguit s iudicabi-
 lia z cerimonialia. z sic sunt decē pcepta in p^o
 z 2ª tabla. de qb^o **z** Bath. v. In his duobus
 mādāt vñuersa lex pēdet z pphete. Tertio^o
 accipit pceptū vt opponit pñbitioni vt pce-
 ptio sit de affirmatiuis. sicut illud. Sabbata
 scifices z pñbitione de negatiuis. sicut illud.
 Nō adorabis deos alienos. Et sic accipit in
 q. 23 possit capi alijs duob^o mōis. z dñ ita ac-
 cipi a mōio distinctiōe pcedenti. vbi dñ vñi si
 gnū voluntatē signi. deriuat aut pceptio qñ s
 alijs ceptio: qñ in pñcipiētia mēte pceptū pñ^o
 capis qz ad submū deriuat. **C**Ter^o terminus
 est pter voluntatē. vñ noto q ista tria differūt.
 pter voluntatē. s voluntatē. z s voluntatē. si-
 cut ista tria. pter nām. s nām. z s nās. pter. n.
 volē^o ad fieri dñ qñ id sit qd a volū^o pñeo: dñ
 natum non fuit: sicut z pter naturāz aliqd
 fieri dñ qd non habet vñus nature. Sicut fm
 glo. fuit pñsio virgāz magoz in serpentes.
 Exo. viij. Ist^o pter pcepta dei aliqd fit
 nō tā pter pñmissionē: qz z mala ex psequēti
 ordinent. Cōtra voluntatē aut fieri dñ quan-
 do voluntati directe pñariat: sicut aliqd dñ fie-
 ri cōtra nām qd eius cursū pñariat. Sicut
 dñ cecus illūinat: qz p nām a pñuatiōe inhi-
 tum ipossibilis est regressus. z sic multa fiūt
 contra dei voluntatē antecedentem: nihil tñ
 cōtra voluntatē dei psequētē. qz pñma vult
 oēs saluos fieri. z oñ accidit de mltis. Scda
 aut iudicat fm. s. merita. s. volūtas pñs: z est
 efficax semp. nec cōtra eam aliqd pōt fieri
 Supra aut voluntates aliqd fieri dñ qñ id
 efficit ad qd voluntas negt erigere: sicut vt
 supra naturam quando nā non sufficit: z sic
 cū volūtas diuina sit infinita: z supma supra
 eam nihil pōt fieri: sicut nec supra deū. quis
 n. potest resistere ei: nullus vñqz. Et tantū de
 primo articulo. **C**Quantū ad scdm articu-
 lū sunt tres pñones. Pñma est de diuina p-
 mīsiōe. Scda de diuina pceptiōe. Tertia de h
 q est aliqd fieri pter voluntatē dei. Pñia ē
 pec. diuina pñmissio mala q nō creat sic aspicit

vt nō ente nulla fiat. **C**Pñia ps pñonis di-
 cit. q diuina pñmissio est respectu maloz pbat.
 nēpe in hoc differt s3 theologos ab opatiōe
 seu impletōe: qz cū ambe sint de pñti iple^o ta-
 men est de bono: s3 pñmissio de malo. Et si di-
 cat q mutuo ista tria oñ act^o z potētia se de-
 noiant. vt si sit intellectus qd ab eo intelligit
 extat intelligibile z ipse actus sciēdi dicit in-
 tellectio: z cōtra. igr a simili si diuina pñmis-
 sio sit respectu maloz. igitur dicit mala. **R**e-
 spondet q illa maxia assumpta est q in vo-
 luntate qñ se h3 ad id qd aspicit p mōz actus
 positui nō alias. p3 exemplo. Si. n. volūtas
 mea se hēat ad mala negatiue. s. nō volendo
 mala non v3 ex hoc iudicari impia imo pia.
 Sic pariformiter: qz diuina pñmissio pñcipalr
 dicit nō velle maloz non v3 iudicari ex hoc
 mala s3 bona. S3 qz diceret. de^o est oipotēs:
 z potest facere q nulla sint mā. igr non ē bo-
 nus si pñmittat. **R**ō. n. inquit apls ad romā.
 pmo solū q talia agūt sed qui pñsentūt digni
 sunt morte. vbi glo. Cōsentire est tacē cū pos-
 sit arguē. Et aug. dic. xix. de ciui. dei. q ad of-
 ficiū inocētis pñnet: nō solū nemi malū ife-
 re s3 a pctō cohibē. ergo de^o v3 cohibē mala
 ex q pōt. **R**ō. idit huic du^o doc. deuo. hac dist.
 q. iij. vñ eliciēdo dicta sua inuit q mala pñmit-
 tit de^o triplici rōne. pñia est ordo rez inter se.
 ordo qppe rez vñuersi exigebat vt creatura
 fieret q peccare posset de se: sicut hō vñ ange-
 lus z talis libtati sue dñmitti dbebat. dicente
 ang. viij. b ciui. dei sic res qz pñdidit dñ admi-
 strat vt eas pñpos mot^o agē sinat. vitā qz co-
 actā n hēm^o ait dñ. i. fine de eccliaistica ie-
 rarchia. Scda rō est pp electos vt ipos tribu-
 lando purgent. vñ ang. xi. de ciui. dei. nullus
 faceret deus quē malū pñseiret nisi nos3 qd
 pariter vñb^o accōmodaret. Et iō dic q pñmi-
 sit plures eē malos qz bonos: qz pauci mali
 nō eēnt auli insurgē s multos bonos. Tertia
 rō est laus diuina. de^o nēpe solutus est semp ex
 malo mal^o bonū elicere. ea pp nō debet dici
 mal^o seu pñsentis si pñmittat: qz lz nō cohibe-
 at bñ tñ arguit delinquētes: nec est officium
 semp inocētis malū cohibē: s3 arguē maxie
 ill^o inocētis q scit de malo maius bonū fa-
 cere. **C**Scda ps pñonis dic: q diuina pñmissio
 nō ē cā maloz. p3 ex distinctiōe pcedenti vñ
 aug. i li. lxxxij. q. arguit sic. pctñ: aut ē ex ni-
 hilo: aut deoz aut peccāte. vt hoie vñ āgelo. n
 ex nihilo: qz nihil null^o ē cā. n ex deo: qz ingt
 dñ solū extat bonoz cā. igr est a peccāte non
 qdē effectiue s3 defectiue: qz pctñ nō h3 cau-
 sam efficientē sed deficientē vt patebit in scdm

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

1. singul
2. non velle

do. Et si queratur. vnde inest homini ista de-
fectibilitas. Rñdetur ex eo q creatura ex ni-
pilo est. Et si arguat sophistice. diuina volun-
tas aut vult fieri mala: aut vult mala nō fieri
q: sunt p̄dicto si vult nō fieri nō p̄mittit fieri
si vō vult fieri est cā eoz. Dicit doct. subti. in
reportatio parisijs. huius distinctiōis. q. i. q.
neutra ps est vera. vñ iste nō p̄dicunt velle fi-
eri: velle nō fieri. Sed si qs velit hēre p̄dic-
tionē dicat sic aut de⁹ vult mala fieri: aut dō
nō vult mala fieri ita q p̄pōatur negatio hu-
ic qd dico vult nō solum ad fieri. ⁊ ista scda ē
vera: ⁊ idē est q p̄mittere. Tertia pars cō-
clusionis dicit. q nō ente diuina pmissiōe nul-
la essent mala. pbat q taz potentissima ali-
quid impediēte id nequit fieri. Ex quo deus
igitur est oipotentissimus nisi pmitteret nul-
lum malū fieri. Sed tūc surgit dubium: q: il-
lud est cā alicuius quo posito ponit. quo re-
moto remouet. Si ergo diuina nō ente per-
missione mala nō fiunt: ⁊ posita sūt. igitur ē
cā eoz: sicut nauta q per sui p̄sentia ē cā sa-
lutis nauis. per sui absentia est cā periclitati-
onis nauis. Rñdendū. q illa regula tunc hz
veritatem qñ vno posito necessario ponit ali-
ud. sicut pz in cāis necessarijs. nō alio mō. pz
a simili. licet nempe volūtas nō velit nisi pri-
mo actus interius nō tñ intellectus est cā vo-
litionis. Sic in p̄posito nō est necessarie data
pmissiōe mala fieri. solū nempe reg-
ritur vt deus dimittat res suas. p̄prias agere
opationes. Et si querat qd sit prius nā in deo
an nō velle mala fieri: an velle bona. Rñden-
dum q loquēdo absolute prius itelligit non
velle q velle: sicut negatio act⁹ q ipse actus.
sed cōpatue ad bonū ⁊ malum prius d: de⁹
velle bona q nō velle mala. Et huius rō. qñ
potentia aspicit duo opposita: vñ per se: reli-
quū per accūs. prius aspicit oī per se q per
accūs hñōi est ma^m ⁊ bonū respectu volūta-
tis. bonū. n. est oīm per se volūtatē maluz p
accūs. CEx quo inferit q: inter signa vine vo-
luntatis phibitio ⁊ pmissio que sunt d malis
sunt vi^o p^o. s. phisium p̄ceptionem ⁊ impleti-
onem. Et si querat qd p̄cedit: aut prohibito:
aut p̄missio. d: q p̄missio. ⁊ rō qz nisi de⁹
pmitteret mala fieri nō esset opus. phibitiōe
data vō phibitione adhuc opz eē pmissiōe
que ex pmo articulo fit sp̄ p̄intellecta pmissi-
fi scia. CEx quo pz error cōmentatoris in. xi.
methaphisicis dicens. q istoz inferiorz nō se in-
tromittit deus nisi in q̄tū participat in nā cōi
sicut q aranea faciat telaz. pz oī satis. neqz qz
n. pmissio est ignoti ex p̄cedenti arti^o. CSe-

cunda p^o est de diuina p̄ceptione: ⁊ est hec. sic
malum in se p̄cipere diuine cōgruere pōt li-
bertati: vt malū fm se p̄cipere nullatenus cō-
ueniat. CAd euidentiā totius huius p̄clusi-
onis noto q: quo ad p̄ns malū d: triplr. vno
modo occasionali. scdo malū in se. ⁊ malum
fm se. ⁊ malum occasionaliter d: qz in se sit
bo^m: alicui tñ ex occasione malū est. sicut vi-
cebat aplūs xpi bonus quidē odor sum^o alijs
quidē bonus odor in mortē bon^o odor in vi-
ta. bonum nēpe qd in se est bonū ergo nocet
malum vō in se d: q ita hz annexā maliciā
q ab ea separi pōt: sicut dare elemosynaz pp
vanam gloriā. pōt nempe ista circūstātia pp
vanā gloriā separi ab isto acti. ⁊ malū autēz
fm se d: qd ita hz annexā maliciā q negt ab
ea separi. sicut blasfemia dei. vñ fm Berni. in
libro de dispensatione p̄cepto. malū in se idē
est qd peccare p̄ scdam tabulā seu. p̄xiimi dile-
ctionē. Sed malū fm se est peccare p̄ primā
tabulam. Hoc habito. pbatur prima pars
p̄clusionis. s. q deus pōt p̄cipere malum in se
qñ aliqua duo sic sunt iuncta ad inuicē q vñ
pōt ab alio separi. volūtas liberrima pōt vñ
p̄cipere: reliquū nō p̄cipiendo. Sed in malo
in se ita est q nō necio iuncta est ei malicia igf
poterit dei potētissima volūtas p̄cipere sub-
tractū ⁊ nō maliciā. nec ex hoc diceret mala
imo vi p̄cepti primi remouebit maliciā. ⁊ ma-
lum. n. in se solū est in ordine rez inter se: qre
nō poterit nouū ordinem facere qui antiquū
instituit non vñ. CEx quo liquide pz q deus
pōt dispensare in septes decalogi p̄ceptis. s. q
sunt scde tabule. vñ pz q nō p̄cipiet malū ma-
nens malum. Sed querit qd est prius maluz
in se: aut malū fm se. Rñd. q est loqui de pri-
oritate tali triplr. aut rōne magnitudinis cri-
minis ⁊ sic p̄ctū fm se est prius: qz est maluz
in deus seu in finē. ⁊ malū vō in se solū in pri-
mū siue in his que sūt in ordine rez inter se.
Scdo rōne originis: ⁊ sic de cursu cōi p̄ctū i
se est prius: qz mens mala a paruis malis iei-
pit: ⁊ tandē cadit in maxima nisi emūdet. vñ
Aristo. in de celo ⁊ mundo. Erro. paruus in
p̄ncipio maximus fit in fine. Tertiō rōne pe-
ne: ⁊ sic p̄ctū fm se ē maius qz crimini in ma-
iori maior debet pena. CScda pars p̄clusio-
nis dixit q negt dō p̄cipe malū scdm se. pbat
dō nō pōt facere quin res sp̄ sint in sua poten-
tia obedibiles: seu quin in eū ordinent. Sed si
p̄ciperet mala fm se istud fieret. igf negt hoc
facere. maior pz: qz tūc faceret seipm non esse
deum cū in p̄mū ⁊ p̄fectū oīa reducant. Sz
pbat minor: qz mala fm se auertunt a deo vt

37.

non ē ob
se volū
aut
p̄mides

12.

patul-
re in p
dus. r
qz m
tū oie
sabbat
deter
per se
seu si
pz de
distin
dō p
qz de
sūm
p̄m
fmi cōi
aliqui
p̄ter
nihil
scitu
cedet
volu
eri n
cund
vel p
est v
ma. i
tiam r
aut vol
cut mal
tertium
huius
p̄fetur
cut sol
it sup
tione
positi
p̄m
mandu
sele p
damna
currere
determ
qz rep
ip̄i re
p̄m
aliqui
super
non v
fit ali
qz sic
⁊ tñ
intelle
ip̄alito

patuit. **C**Ex quo p3 q deus nequit dispensa-
re in pceptis prime tabule: quin. i. sit honora-
dus. reuerendus. et sanctificandus. Et si obijciat.
q2 mutata est dies sabbati in diem officii: et
tñ dies sabbati erat de prima tabula. vt. i. die
sabbati coleret a iudeis deus. **R**icēdū q diei
determinatio nō ptinet ad primā tabulaz de
per se: et pñti: s3 soluz q colatur aliquoties
seu sit colendus. **D**e h amplius in 3°. **C**Ex q
p3 defectus francisci de maronis pñtus sui.
distin. xviij. q. ij. difficultate tertia. dicentis q
ds posset ordinare potētia absoluta: q quicū
q3 deum blasphemaret esset saluatus. p3 oppo-
situz satis ex pcone: esset nepe magnū q ma-
xime se auertēs a fine per blasphemā maxime
fui cōiungeretur per salutē. **T**ertia 2°. an
aliquid fiat pter voluntatē dei. 2 est hec. licet
pter auidentē voluntatē dei multa veniāt.
nihil tñ pter pñtem et pmissiones venire nō
scitur. **P**rima p3 dicit q pter voluntatē aū-
cedentē dei multaveniunt: immo et p3 q2
voluntatē aucedenti deus vult oēs saluos fi-
eri: nihilominus tñ oēs nō saluantur. **S**e-
cunda pars dicit. q pter voluntatē pñtem
vel permissionē nihil venit. p3 q voluntas pñs
est voluntas dei efficac. cui neq3 resisti ad Ro-
ma. ix. **E**t ista circūplectitur: rem et circūstā-
tiam rei. ex quo p3 q oia que eveniunt fiunt:
aut voluntate pñti: aut permissione eius: si
cut mala. **E**t tñ de scdo arti°. **Q**uantū ad
tertium articulum sunt tres difficultates iux-
ta tres pclusiones. **P**rima est. Quō pōt de-
cat solum actū nega^m. s. non velle. q2 vt patu-
it superius novit solum ptingētia determina-
tione voluntatis. et hec determinatio dicit qd
positivum. **R**ūdet doc. sub. xli. distinctione
huius primi. q pñt dammandū: q2 iste dā-
mandus aut dānabitur actū cōmissionis et sic
se scit pcurrere ad substractū cōmissionis: aut
damnabitur omissione: et sic pñt se nō con-
currere ad actum debiti salutis. **E**t qd dicit q
determinatio dicit actū positivum. **R**icēdū
q2 vtz est ultimatē. pñtelligitur tñ non velle
ipsi velle. vñ vt patuit in eadem distinctione
prius h3 deus nō velle auferre gñam: inde q3
aliquem actū hēat positivū. scdo reflectitur
super istud nō velle: et dicitur deus nō vult se
non velle. **S**cda difficultas. vtrū deus pos-
sit aliquid precipere qd non velit fieri. **R**icēdū
q2 sic: q2 pcepit abrahā imolatiōē filiū sui:
et tñ volebat nec tñ fuit signum saluum s3 non
intelligebat abrahā pceptum. n. datum fuit
spāliter ad experiēdū abrahā qd factuz est

licet abrahā intelligeret pcepti intentionem
esse sui filiū imolatiōē. **T**ertia difficultas.
vtrum a pte rei eadē sit voluntas aucedēs et
pñs. dicendū q2 sic solū. n. dñt: q2 voluntas
aūis respicit rem sine circūstantiis: vt salutem
hoīs non pñsiderando merita vel demerita. s3
pñs attendit et rem et rei circūstantiā vt me-
rita et demerita et ipm hoīem. **E**t sic p3 ad qd
nem. q2 p3 pter dei liberrimā voluntatē fini-
pliciter loquēdo nō sit pceptio a deo nec per-
missio. **E**t sic p3 ad arg°. **C**Ad primū i3 pa-
tuit ex scda pclusionē eo. n. ipō q2 ds precipie-
bat ofe accipere illā vxorem fornicariā facie-
bat licitum dispensatione. **I**dē dico de furto
filiōz israel: q2 oia sunt dei: ideo nō pōt dare
quibus vult. **V**erū est tñ q illi qui asportarūt
ducti concupiscentia peccauerūt nō pp aspor-
tationem s3 pp pcupiā: sicut si ofeas per con-
cupiā nō suā cognouisset vtiq3 peccasset. **E**t
qd 3° obijcit. q2 deus pcepit mortē innocētis
s. ysaac. iam p3 nñsio. solum. n. volebat experi-
ri abrahā. et dato q pceptū ad hoc se extē-
disset ex toto poterat iuste: q2 oēs seu nocen-
tes seu innocētes rōne pcti originalis debito
res sumus mortis et deus pōt qñ vult repe-
re debitum. **C**Ad scdm rñdendum est q2 qñ
dicitur q2 pter voluntatē dei nihil fit: v3 in-
telligi: aut volentem in bonis: aut pñttem
in malis: et sic arg^m non currit. **C**Ad tertius
rñdetur in snia: q2 sicut oīpotentia dicitur ad
oia possibilia sic et diuina voluntas ad oia vo-
libilia vt sit sensus nihil pōt deus et operari
nisi velit. et ita p3 ad qōnem. **E**x pñti autē
distinctione sicut de pce. 22. **P**rima pco.
voluntas dei sic potēs dicit vt nihil ei obesse
ponit. **D**icit 2° q2 voluntas dei est tante effi-
cacie vt nō possit impediri. **E**t incipit a prin-
cipio distinctionis vsq3 ibi. vtz vt supra dixi-
mus 22. **S**ecunda 2°. In bñplaciti mēbra
vt ponitur et signi mystici velle diuiditur. dīc
2°. q2 voluntas dei diuiditur in voluntatē dei
diuiditur in voluntatē signi et in voluntatem
beneplaciti. **E**t ponit a pñcto caplo vsq3 ibi.
Multa. n. fiunt 22. **T**ertia 2°. q2 beneplaci-
to vult deus imple. sed signo mystico nō gñ-
inuitetur. dicit 2° q2 voluntas beneplaciti sp-
impletur: s3 non voluntas signi. **E**t ponitur a
pñcto caplo vsq3 ad finem distinctionis.

Ricēdū quoq3 q aliqui 22. **D**ic si
gnificat. xlvij. et vltima distinctio hu-
ius primi que ita continuat ad pre-
cedentes. **N**am post q2 a. xlv. distin-
ctione diuine voluntatis posita est rō in. xlv.
distinctiōe. et scdo sue ptatis patuit impletio.

distinto p. xlvij

1
in. xlv. 2 in. xlvij. distinctiōibus. Nūc nostre
paritatis secus ostenditur unitio. Ostendit. n.
quō nostra voluntas diuine cōformatur vo-
lūtati. Et ostenditur pñs distinctio in tres par-
tes principales. In prima ostenditur in tali
pformatōe nfe volūtatis ad diuinā volūtate
nequaquā sufficere eē idē volūtū. In scda ostendit
hoc idē facere opus elicūtū. In 3ª qrit an xpi
mortē diligere pñt ad meritū. p^o in prin^o. 2^a
ibi. Illud qd nō ē ptermittēdū 2c. 3ª ibi. Ex q
soluit qd qua queri solet. Et hec ē diuisio. 2c.

¶ Tri vt in creata volūtate sit mora-
lis bonitas ad diuinā volūtate re-
quirat pformitas. Et af q nō tripli-
ci medio. Pmo sic. Illa que in infi-
nitū distant nullā hnt cōformitatē. s; diuina
voluntas 7 hūana sunt hmōi. igit ad bona-
tē volūtatis create nō requir pformitas ad in-
creatā. maior est phi in. viij. pphicor. Sed mi-
nor. pbat: qz diuina volūtās est infinita: hūa-
na finita. vñ 7 ysa. lij. scribit. sicut exaltant ce-
li a terra: sic exaltate sunt vñ mee a vñs vñs
7 cogitationes mee a cogitationib⁹ vñs. C Se-
cundo af sic. Si bonitas volūtatis create cō-
surgeret ex cōformitate ad increatā volūta-
tē aut hoc eēt rōne modi volēdi. s. velle ex ca-
ritate: aut ex ipso volito: sed nec sic nec sic. igit
maior p3 ex diuinitate sufficere. bonitas. n. mo-
ralis in volūtate est: aut ex actu: aut ex obo.
Sed pbat minor. p^o q non ex rōne volēdi
s. q velit in caritate: qz tñc nō hñs caritatem
7 honozas parētes nō hēret actū morale qd
nō videt. nec scdo rōne obi. nā candē xpi pas-
sionē quā iudei volebāt 7 deus volebat: 7 tñ
iudei peccabāt. C Tercio af sic. Illa nō hnt
pformitatē que opposito mō se hnt. Sed hu-
mana seu creata volūtās 7 dina sunt hmōi: 7
ambe bōe: igit nō requiritur ad h q creata vo-
luntas sit bōa moralit. cōformitas ad diuinā
maior p3. qz sicut op^m opposito mō opponit
sic cōformitati diffōrmitas. s; pbat minor. vñ
Aug. in enchiridion. dicit q patrē quez vult
deus mori bonus fili⁹ nō vult mori s; viuere.
C In op^m af aucte mgfi in lfa. vñ sup illud
ps. Nō adhesit mihi cor prauū. glo. Cor pra-
uum atq; distortū h3 qui nō vult hoc qd deus
vult. vñ 7 Tull⁹ amicitia diffiniens dicit. ami-
citia ē idem velle 7 idē nolle. C In ista qōne
pariformiter ad alias sunt tres articuli 2c.
C Quo ad pñm art^m termini sunt moralis
bonitas. voluntas creata. vel humana in pro-
posito 7 pformitas diuine volūtati. C Pñ-
mus igit terminus est moralis bonitas. vñ p-
terminis hīs q de morali bōitate dist. xvj. di-

cta sunt. Noto ad pñs ista tria se hfe per or-
dinem. mos. cōsuetudo. 7 lex: vt trahi pōt ex
decretis. dist. in. i. Mos. n. est vt ibidē dī pue-
tudo longa. De moribus tñ tracta. s. ex acti-
bus hōiuz frequētatis. Cōsuetudo aut adit
supra morē. s. q aliqui pro lege capitāt. vñ ibi
dī. p̄suetudo est ius quoddā morib⁹ istitutus
qd pro lege suscipit qñ deficit lex. Lex 3° ad-
dit sup morē 7 p̄suetudinē: vt. n. lex dicat feri
bi cōuenit. vñ ibi dī lex est cōstitutio scripta.
7 inde est q lex a legēdo dī. Noto rursus q
tres ternarij requirūt ad bonitatē act⁹ mo-
ralis cōputando actū. pñmus igit ternari⁹ ē p^o
act⁹ ipse. 2° qd agit. 7 ex isto 2° peccauit 231
as offerēdo thus qd sibi nō pueniebat s; sacē-
doti. scd i. Paral. xvi. 7 iō fuit lepra p̄suetus
ter^o cui op3. 7 iō peccauit salomō. vt hētur. iij.
Reg. xi. qz offerebat sacrificia ydolis 7 nō de-
bebat: 7 iō fuit priuatus integra successione re-
gni. C Secūdus ternari⁹ est. p^o q̄tum op3 7
ex ista circūstantia peccauit loth: qz pl⁹ bibit
de vino qz oportuit: 7 iō lapsus ē in icestū. vt
hētur Gen. xix. Scdo qualiter op3. ex cuius
defectu peccauit Elau qz ipotnie cibū petijt a
iacob. vt hēf Gen. xvi. 3° qñ op3: ex cui⁹ de-
fectu peccauit ille q innētus ē colligef ligna
in die sabbati: 7 iō fuit lapidat⁹. vt hētur Ma-
meri. xv. C Tertius ternari⁹ ē p^o vbi op3: ob
cuius defectū peccauerūt amasias 7 azarias:
qz exel⁹ nō abstulerūt. vt hētur. iij. Reg. xv.
Tunc. n. ppls sacrificabat vñ: s; nō vbi opor-
tebat i tēplo. Scdo quo mediāte seu p qd. p
cuius carētiā peccauit saul: qz veritatē inq̄si-
uit de futuris p phitonissam. i. Reg. xxvij. 7
nō a deo. 3° pp qd: pp qd peccāt hypocrite q
opa sua faciūt vt videant ad hoib⁹ nō pp vclū
C Scdo termin⁹ est volūtās creata seu in p-
posito hūana. vñ noto fm venerabilē Hugo-
nez de scō victore in li. de voluntatib⁹ xpi. q
volūtās creata ē triplex seu triplr dī. s. volun-
tas rōnis. volūtās pietatis 7 volūtās caritatis
volūtās rōnis dī inq̄tū sequit rōnis delibe-
rationē. volūtās vero pietatis inq̄tū quodā
mō cōpatit patiēti ma^m. S3 volūtās caritatis
dicat inq̄tū informata dono dei spālī se cōfor-
mat pro virib⁹ volūtati increate: 7 ē p̄fectior
alijs duabus: qz caritas que sup addit ipsam
p̄ficat 7 dirigit: sicut sc̄sor e quū. Et tñ de vo-
luntate hūana. C Terti⁹ terminus est pformi-
tas diuine volūtati. pprie aut pformitas est
quedā relatio actualis eparatiē cōformius
ad inuicē. Noto tñ ad pñs q ista cōformitas
ad diuinā volūtate pōt intelligi triplr p̄ter
modū cōez. s. pformari in obiecto: qñ vult idē

diuina voluntas et creata sicut quod deus alicuius
vult saluare et hoc idem vult homo. Primum igitur de
conformitas ad diuinam voluntatem in ea efficiet
et. scilicet quod humana voluntas id vult quod deus vult
ipsum velle. Exemplum sicut deus licet velit mortem
patrie mei tamen vult me velle vitam patris mei. et
istud est discordia in volito: quod deus vult mor-
tem: et filius vitam patris est tamen conformitas in ea
efficiet: quod id vult quod deus vult eum velle. Se-
cundo de conformitas humane voluntatis ad di-
uinam in ea finali quod omnia que facit homo in laudem
refert creatoris. sicut faciebat beatissimus frater.
de quo canitur. Quicquid in rebus reperit de-
lectamenti regeat in gloria factoris. Tercio
de conformitas per respectum ad causam for-
male: tunc est vera conformitas quod id quod homo
vult ex caritate vult sicut deus. quicquid vult ca-
ritate vult. unde perfecta create voluntatis ad di-
uinam conformitas ista tria exigit. Et hoc de pri-
mo articulo. Quantum ad secundum articulum sunt tres
conclusiones. Prima est de conformitate create
voluntatis simpliciter ad diuinam. Secunda in qua prin-
cipaliter consistit ipsa diuina conformitas ut cen-
setur bonitas moralis. Tertia que creata volun-
tas huic teneat conformari. Prima est hec. Li-
cet in esse quidditativo create voluntatis quilibet
cum diuina conformetur solum iusta in ratione volen-
di. Dicitur per philosophum per personam quod quilibet create
voluntas in esse quidditativo voluntatis seu ro-
ne formali conformatur cum diuina per illam. ean-
dem quidditativam dicitur rationem formalem que ita
se habet quod quicquid concipit unus in quantum tale concipe-
rit et alteri. Sed homo est diuina voluntas et cre-
ata in quantum voluntas. igitur in esse quidditativo
voluntatis conformamur. maior pars ex opposito
quod n. aliquid concipit homini in quantum homo quod non
concipit asino in quantum asinus: idem homo et asinus in
suo esse quidditativo differunt. sed minor pars probatur
sicut. n. diuine voluntati in quantum voluntas est
repugnat operari per modum nature: sic et crea-
te in quantum voluntas est. et sicut vna posterior in
tellectu ita et alia vna diuina sui actus et ita de alijs
sic alia bene considerata voluntate creata siue ac-
tu volendi triplex eius volendi occurrit ad diuinam
conformitatem. Prima est in homine esse quidditativo
ambas voluntates diuine et create. Secunda
conformitas in imitatione create. n. voluntas ex
quo a diuina producta est diuinam imitatur veluti esse
eius causam: et reducit in eadem sicut in suo vesti-
gio seu per partem imaginis minus tamen principaliter
non considerato. Tertia conformitas est in propor-
tionabilitate: et hoc est virtuosus considerata liberta-
te et excessu diuina voluntate super creatam. unde reli-
quus proportionabilitas. Secunda pars conclusionis di-

citur quod solum creata iusta voluntas conformatur diuine
ratione volendi. Et voco rationem volendi ipsam volendi
actum cum suis circumstantijs debitis. probatur aucto-
ritate glose super illud. psalmus. Rectos decet
collaudatio. dicitur glo. recti sunt qui dirigunt cor
suum secundum diuinam voluntatem que recta est. Ex quo patet
quod ad iustam creatam voluntatem conformitatem non suffi-
cit conformitas in volito. mali nepe habent sepe hu-
iusmodi conformitatem cum diuina voluntate: illas
n. eadem passionem christi quam volebat deus per: vole-
bat et iudicis sed deus per iustus illi deo iniqui. unde
Augustinus et est in ista voluntas dei bona per homines vo-
luntates malas implet. Et si queratur utrum quod in-
iste possit velle vindicare se de iniuria sibi illa
ta cum illa velit vindicare deus. Hic dicit doctor
deuotus hac dist. q. ij. Diceretur inquit quod si aliquis
solum ad illam vindictam moueret zelo iusticie: sic
deus ipse qui est zelotes: quod sic posset. et tali modo appe-
tes punitionem voluntatem habet iustam et diuine propor-
tionem et in volito: quod abbe voluit punitionem. et in vo-
lendi modo: quod abbe vellet zelo iusticie. verum est tamen quod
multoties cum ista punitione se in nobis igerit vin-
dicte libido securi est dimittere deo qui dicit mi-
hi vindictam et ego retribuam. Et si queratur quod
utrum in homine volendi ratione seu actu regatur con-
formis intentio ut sit iusta conformitas. Dicitur dum
quod si dicatur intentio respectu finis sic requiritur. sicut
n. deus omnia refert in seipsum: quod est alpha et omega prin-
cipium et finis. Sic oportet iustam voluntatem facere ut
diuine sit conformis non quidem actu sed habitu. et lo-
quor de referibilibus: potest nepe peccata venialia
et facere actum neutrum: sicut festuca lesare si iste
conformitate tali in habitu: licet in hoc non sit in actu
Si deo dicatur intentio. i. intentio operari sic non exi-
git conformitas create voluntatis ad diuinam: quod vo-
luntas diuina ex eo quod infinita line. proportionem per se
etiorum habet actum volendi quam creata. unde sequitur quod
non oportet voluntatem creatam ita interesse velle voluntatem
sicut diuinam. unde et doc. sub. in hac distin. dicit quod
sicut in mobilibus agens variat operum virtutem ita
et hic. opus. n. quod regi est magnificum militi est
vananitia seu excessus. Et per partem conclusionis
patet quod defecit secundus Thomas. qui non potuit videre
creatam voluntatem in esse quidditativo diuine con-
formari in scripto suo hac dist. q. i. omnis pars ex con-
clutione. Secunda pars est de eo in quo principaliter
attenditur conformitas ad diuinam voluntatem in actu
seu bonitate moralis: et hec. Sic in actibus mobi-
libus finis dat nomen operi: sic et diuine conformitati
Dicitur per philosophum per iter moles circumstantias finis est
dans nomen operi ut dicatur bonum seu malum. probatur
ab illo principaliter censetur opus virtuosus vel vi-
ciosus cuius gratia cetera mouentur. Sed homo est
circumstantias finis igitur et. maior pars: quod a priori

paliori d3 res denotari in mōlib⁹. Sed pbat
minor aucte Aristo. scdo phicoz z scdo me/
tha⁹ finis est cui⁹ gsa ceta sūt. vñ z pbs. v.
ethicozū dicit q si qs furec vt fornicet nō d3
celeri fur s3 fornicator ex intēōe finis. C S3
tūc obijct sequeret ex h q si ahqs furaret vt
daret elemosynā paupi q dñ facēt: qz finis ē
bon⁹. Rñd. q p⁹ itelligit s3suponēdo actū nī
prie maliciā in alijs circūstātis qd nō est i p
posito: id nō currit arg⁹. C Scda ps pco/
nis dicit q finis ē pncipalior ē i dina cōfor/
mitate. pbat. i h maxie stat create volūtatis
ad diuinaz pformitas in quo maxie vt sue rse
subijcti z pportionat: sed hoc maxime est re/
spectu finis. igit z c. maior pz. ista nēpe cōfor/
mitas nihil aliud est nisi approximatō ad p/
mā regulā sicut fab lignari⁹ approximat sue
regule ea q opaf. S3 pbat minor. signū enīz
maxie subiectōis est oīa pp deū facere vt p/
pter finē z oīa in eū referre vt in primuz eno.
¶ Et si querat. R eleuet alicui sua dānatio
vtrū dbeat tñ subijci deo vt vltio finit dicat
placet mihi ex q deo placet. Rspōdet q ca/
sus est nō admittat⁹ fieret enī hō tñc ē statū
vie adhuc exilis in via. verūse enī est q incur/
reret desperationē. C S3 dicit aliq ex quo
nō est hoc impossibile admittat. dico tūc q in
dānatiōe tria sūt. primū est separi a deo in p/
petuū. Et de isto dicit doctor deuot⁹ dubio p
mo litterali. Credo enim q nulla aīa debeat
recte velle in eternū separi a deo qd est sum/
mū bonuz. Scdm qd est in dānatiōe est bla/
sphe⁹ dei. dānati nēpe semp suū blasphemāt
creatorē. z de isto loquēdo nulla iusta aīa h
d3 velle. Tertū ē pena eterna. z de ista dicit
idē doctor q sic. vñ z Franc. de maro. xl. vi.
hui⁹ primi. q. iij. interrogatiōe. ij. dicit q si dā/
nati eēt boni laudarēt creatorē: qz ei placz
q sint o^m sue iusticie. Qrem⁹ tñ deū ne hoc
nob eueniat. C Tertia pco est. q creata vo/
lūtas dine tenet pformari: z est hec. lz pietas
volūtate sine malo velle possum⁹ o^m dei: rōe
tñ z caritate pformari obligamur ei. C Pui/
ma ps dicit: q fm volūtates pietas possum⁹
velle o^m illi⁹ qd de⁹ vult pz vñ in enchirid. di/
cit Aug⁹. aliqū hō bona volūtate vult q: nō
vult de⁹. Tñ Jercū. in tronis blebat pcta/
te destructionē iherlēm quā de⁹ volebat. Et
iesus s3 pietatē hūanitatē flebat sup iherlēm:
quā volūtate dinitas destrui volebat. Quin/
imo sancti viri isto mōaliqūtes inter se volūt
opposita. Actū. xxi. p paul⁹ volebat alligari
in iherlēm z discipuli nolebant. Et maria mf
dei volūtate pietas filij nolebat mortē acer.

bissimā quā de⁹ volebat imo ipe iesus volū/
tate pietatis mori nolebat: s3 dicebat: trāseat
a me calix iste. sed volūtate caritatis mori cō/
sentiebat. C Scda ps pconis dicit q: tene/
mur velle qd deus vult volūtate rōnis. i. de/
liberatiua: z volūtate caritatis. i. caritate in/
formata. De prima pz. hoc enīz dicit rō vt ei
subijctamur volētes pedib⁹ cui⁹ cūcta subie/
cta sūt. De caritate pz: qz sine hac nō possum⁹
m⁹ placere ei ad qd tenemur: ita q volūtate
rōnis z caritas tenemur velle qd deus vult
Isto enī mō z maria pssima filiū suū vnige/
nitū mori volebat: z ipe mortē affectabat.
C Et si dicat seqret q teneremur sp opari ca/
ritate q facim⁹ z q nulla eēt oya indrñ⁹ qd
est falsū sicut leuare festucā. Rñd. q pformā/
ri ex caritate volēdo deo est pceptū affirma/
tiū z nō negatiū negatiua aut pcepta z
ad sp z p sp obligāt sicut nō facē furtū. sed af/
firmatiua lz ad sp obligēt nō tñ p sp sed p lo/
co z tpe. id nō tenemur i quolibet ope opari
caritate. s3 p loco z tpe. Et si qrat qz: qñ est
hmoi tps z qñ loc⁹. dicēdū q hoc. pl⁹ docet
ipsū sicut vinctio qz hō. Et tñ d scdo. C Quā/
tū ad tertū articulū sunt tres z c. C Prima
difficultas est. in q fundat. pprie ista pformi/
tas z qs est termin⁹ ei⁹. dicēdū q hmoi pfor/
mitas fundat⁹ pma⁹ est creata volūtatis: sed i
mediatū habet caritatis. termin⁹ aut exēpla/
ris hui⁹ pformitatis est dina volūtatis q est re/
gula nra: s3 termin⁹ vt obijctū est ipsuz volū/
tuz pp deus. C Scda difficultas. vtrū possit
ēē increata volūtate ad diuinā pformitas si/
ne respectu finis. Dicēdū q sic. Rñd. enim
vt dictū est in volūto scpe dine pformant vo/
luntati z diuersificanc in fine. vbi gsa. patres
quē de⁹ vult mori pp debitas cām vult z fili⁹
ppter idebitatē vt scz hereditatē possideat. p/
fecta tñ pformitas me aspiciat adnū⁹ habitu
C Tertia difficultas que est pfectio: opatio
seu volūto velle pietate duct⁹. o^m ei⁹ q deus
vult: vtpota q xps nō morat. aut rōnis vo/
luntate id velle qd deus vult vtpota christuz
mori. dicēdū q loquēdo simplr velle id qd
deus vult tali volūtate est pfecti⁹: quia aspi/
cit o^m sub rōne nobilioz. tñ aliquoties ex cō/
sequēti ex primo nobilioz nascit in mēte ser/
uoz: z lacrimaz flumē mortē christi cogitan/
do z dolēdo p pietate ex quo efficitur dispō/
ad ampliorē gratiā. Et sic pz ad. q. q vitz: ad
hoc q sit pfecta mōlis in creata volūtate bo/
nitas ad diuinā volūtate requirit cōformitas
Et tñ ad argumēta. C Ad primum dico ad
maiorē q triplex ē pportio. pntis enitatis

et imitatio. Loquendo de prima. scilicet de virtute
dei ad creaturam nulla est proportio cum infinita ha-
beat virtutem. et de isto loquitur philosophus loco allega-
to ut patet inspicere. Loquendo autem de secunda. scilicet en-
titate sic puenit in transcendebat quod dicitur
sic. n. de ens quod dicitur sic creatura. et isto
proformae in esse quod dicitur voluntas divina
et creata. Loquendo autem de tertia. scilicet imitatio est co-
formitas in habitu et actu create voluntatis. ut patet
in hoc patet ad argum. Ad secundum dico ad minus
re quod perfecta proformitas ut patuit surgit ex il-
lis duobus quibus. scilicet vult quod deus vult. et caritate il-
lud vult. et addat istum. scilicet per finem ultimum et perfe-
cte habet proformitas. Et quod dicitur sciret tunc quod non
habet caritate et penes honorem non habet actum
mole dico hic quod habet actum morale sed non perfe-
ctum. quod virtutes morales theologice perficiuntur.
Ad tertium dico in sima quod in casu illo est ille
filius vult quod deus vult. non quod absolute ut. scilicet fili-
us velit morem patris quia deus vult. sed vult quod deus
vult ipse velle. vult. n. de quod bonum filii vult pie-
tatis voluntate vitam patris. et ista est imperfecta co-
formitas ut patuit. perfecta vero est in voluntate aut
rationis aut charitatis. Et sic patet ad quoniam. Ex hoc
fenti autem distinctio sic est. Prima pars. neque
sufficit ad proformitatem ut diligere idem voluntatem.
Dicitur pars quod non sufficit ad hoc quod creatura volun-
tas divine proformae esse idem voluntas ab utraque. Et
deducit a principio distinctio versus ibi. illo quod
non est ratio. Secunda pars. per hoc voluntas. quod christi
passio foret quod non placuit iudeorum actio. Dicitur
pars quod deus per volebat mortem christi. sed non actio
ne iudeorum. Et incipit in illo. c. Illud quoque ratio.
versus ibi. Ex quo soluitur quod ratio. Tertia pars
motu pietatis mors extat dolenda scilicet ratio. sed ra-
tio care amplexanda. dicitur pars quod mors christi
et sanctorum ex pietate est dolenda. sed rationis volun-
tate de hoc est gaudendum. Et ponit ab illo. c.
Ex quo soluitur ratio. versus ad finem distinctio-
nis. Et per primum primum librum.

¶ Iri doctissimi. magistri laude varia
celebres diui petri pariseorum philosophis
libris super intellectualem rationem fulgentem
splendoribus mea celebrauit puitas ordine magis
meis precedebat posterior ex debito interue-
nit. ne igitur dinorum supermetallum ex imensa caligie
noctuosus mei obtenebret oculum superciliarum
tristat. ut in de mystica theologia dyonisi. fmoci
nat super optie christi aspecta theosophie cul-
seraphicum trisagium in iugibus clamoribus hym-
nificat laudes maris pedetenti vmbra secutu-
rus tripartite hunc actum diuino. primo. n. p. se-
cundo hoc voluit colla. p. mittet serio. scilicet
in duelli certamine positio iseret studiosa. tertio

per honorem spectamine vocalis laus exprimit
gratia. quod igitur ad primum reuerendi presens in quod per
secundo volumine collatio p. mittet pio. se p. itat
memorie preclaram apti. factionis iudith. et
sanctissimum quod huius in scol. meo i. priario p. nci
aliquos in vniuersitatibus per me alii sonuit nri pe-
tri exprimit apice maiestatis. scilicet girantes vallē
venest ad portam ciuitatis. i. quod ut alias iducebat
stil. paupior ad tunc codicis gloria sublen an-
da p. oia. quoniam palam padebat in op. q. d. r.
peti volumina. prout nepe padebat viges iter
miabilitas ambitu perfectionis artes claudens li-
brarie. in primo finis. secundo melliflua ameni-
tati. situ humiliori locata. p. certamine i. secundo finis
rui. etio latitudinis entitas nos ubi dulciori so-
poras d. ci. carnie. i. etio finis. Quarto amā-
tissima vnitas aditu patetiori reficiet solami-
ne. i. quarto finis. Primum. pbat rotunditatem circu-
l. copiosior patetior sige. infinite p. mittit g. rā-
tes. scilicet pbat loci amen. nidul. venustior. or-
natio. q. d. i. plen. claritate subiungit thema
vallē. itum. pbat caritatem. no dul. ardētior fer-
uētior emissus diuinitate. dicitur thema venerit.
Quarta. pbat honestatē titul. aptior. famosior
isignit. maiestate p. cludif ad portam ciuitatis.
Ea per seā pleni egritate sequimur ita vitas vias.
na securitate g. rates vallē venest ad portam
ciuitatis per primum lux semp. idchies nris offert
mētibus i. supposito triplici. i. primo finis per se-
cundum creatura incipies seminat in entibus cultu-
ra multiplici in secundo per tertium imago di. p. d. i. s.
mittit idigētibus. ma. soluēs septēplici i. etio.
per quartum viator hōis gesties se iugit. preclaram
b. fart. cura medici. i. quarto. C. Prout p. mario
p. nci. posse iux. expedito vltimisq. duobus me-
is isegntibus principijs optio p. f. luminis p. do-
nate refuādis i. p. ntiar. de secundo aliquid fari. cō-
gruit. In quod ut inō dicebat. Et tendit. melli-
amenitas ratio. Ad pbat loci amen. ratio. cū of-
vallē per quod creata incipies ratio. Quid vero op-
tini presens hac vallē autuatis existit varijs de-
coratā ex floribus et p. stipatā lilij quā armoni-
zat auius dulcedo p. ntiar. ac vniuersis seiat
odoribus p. gmetoribus h. q. p. petri piscos atisti-
tis lib. extat sebs q. tātor redol. spiritum v. b.
tate celestium tot creaturarum virefcit floribus. ac
nature humane exadescit lilij. ut supni padu
exēplar p. stitissimum q. d. d. d. extū veluti pa-
disus fresctis effigiet. Recte q. p. de etnis
mōtib. vallē istā diuus fons irrigauit. ut d. gi-
ti di vim exarati effect. hic cogniti i. nfm nos
trāsformēt opificē. Qui fōtes. p. p. a. testante
regio emittit in cōuallibus. sic et lege sanctū ē
dei. quā paul. diuus. p. mulgat ut iustitia di

p ea q̄ facta sunt intellecta sp̄ciant: et p̄ v̄si
bile effectū inuisibilē et c̄na meditet̄ d̄initas:
p̄ floresq̄ vallis mūdialis mūd⁹ nobis clare
scat archetipp⁹. sic bernard⁹ siluestris mēte
gndio s̄ libro strict⁹ d̄ h̄ mūdī lī. p̄io floz dī
uinor̄ iseri⁹ lucētū locut⁹ ē. Erat ingt̄ sons
luis semiarū vite bonū bonitatē dīne plenitu
do scie: q̄ sapia nūcupat̄ altissimi. in q̄ viuētis
ymagines notīdes mūd⁹ intelligibilē rez co
gnitio p̄figurata erat. Et postea iūgit. igit̄ ibi
dē vide velut in speculo q̄cqd̄ ḡhātōni: q̄cqd̄
opatiōi dei secretior̄ destinat̄ affect⁹: illic in
gñe: in sp̄e i diuiduali singularitate: q̄cquid
yle. q̄cqd̄ mūd⁹. q̄cqd̄ pcurrit̄ illuc exarata
sup̄mū digito dei viui tpm̄ fatal̄ series. dispo
sicio semulox̄ illuc lachryme pauper. fortisq̄
regū. illuc p̄hoz̄ felicior̄ disciplina. illuc q̄cqd̄
angel⁹. q̄cqd̄ rō p̄p̄hēdit̄ hūana. q̄cqd̄ celū
sua p̄lectis curuatura nō inmerito iuenit̄ hec
ille. Clara vallis seculo. o clarior̄ regalib⁹ in
sedib⁹: s̄ o vallis clarissima iūgit̄ studētibus
recte qp̄e ex cātico cāticor̄ vt loq̄ret̄ exor
diū n̄ assumpsit̄ sc̄do. Ego ingt̄ flos cāpi et li
lū p̄uallū. flos qp̄e est creatura qua i deūz
erigimur. huic qp̄e aureis seculū tā fernēter
se dīcariū mūdī sapiētes vt mōst̄r alid̄ age
re v̄derēt. chemicron stoic⁹ vir eloquētissim⁹
egyptios sapiētes sic deditos fuisse narrat
hu⁹ vt cū oblūt̄ ac q̄cūq̄ familiaritate postpo
sita i tēplis morātes moris et nature indaga
rēt̄ subit⁹. bardesanes vir̄ babilōi⁹ sempiter
nis nutriedū memorijs in duo docta ginoso
phistas sic diuidit̄ idicos vt dicat q̄ sint solis
pomis: aut farina nutriti: q̄ten⁹ meli⁹ vaccēt
theo⁹ tātiq̄ regi cē honoris vt credat̄ regni
felicitas eoz̄ duotis p̄stare scib⁹. Euripides
poeta maxim⁹ p̄phas cretēscas nō solū carni
b⁹ s̄ cibis coct̄ abstinuissē retulit̄. xenocrates
ille sapiētissim⁹ q̄ tñ sciuit̄ dona renues q̄tū
Alex. offerret. triptolemi leges. capitularis
eleusino tp̄lo tñ tria p̄cepta scripta fuisse me
morat̄ q̄ tñ n̄ rescendū carnib⁹ cēsuit̄ du
nulli gn̄ vt meli⁹ creaturis intēderēt̄ speculā
dū. Taceo de cetina et athalo q̄ ob suū i crea
tis iūge studiū dīni sūt noiati. sc̄is refert̄ ad
nepocianū Jer. Temestocle grece sapientē
p̄celus cū. ciij. p̄pletio anis se mori cerneret
dixisse se dolere q̄ tūc e vita egredet̄ cū sape
cepisset. In tusculanis q̄omib⁹ theophrast⁹ a tu
lio iducit̄ in vno solo de nā se p̄querēs q̄ cor
nib⁹ tā diuturnā vitā daret̄ hoib⁹ taz̄ muni
mā vt tūc mortū succūberet̄ cū icipent̄ discē.
qd̄ cathōcē cōsorio idē tñli⁹ retulit̄ i libello
fractū: hūc in vltima senectute greca lfas

vidicisse: cū tā senex. et latinas cognouisset. s̄
iā seculi recedat̄ hoies. vbi mirifici petri fmo
insonuit. Ego ingt̄ flos cāpi et liliū p̄uallūz.
Sic qp̄e de florib⁹ hui⁹ mūdī in hoc sc̄do. sic
et lilijs p̄uallū seu creaturis sit mētio. vt i di
uina seramur. Tūc qp̄e flos redolet̄: tūc liliū
excādēscit̄ cū ad suū reuertunt̄ p̄nci⁹: vt p̄di
tos sc̄ia s̄ reductiōe in diuina sapia mēs hūa
na p̄fundat̄. vñ hoc mō habitū creature noti
ciā vir ille egregi⁹ richard⁹ dimellens in suo
philobolio in admiratōez̄ s̄sus talia p̄rūpit
in s̄ba. thesaur⁹ desiderabil̄ sapie et scie: quē
amans honorē p̄ instinctū nature desiderat.
oēs mūdī diuitias trāscēdit̄ infinitate. cui⁹ re
spectu lapides p̄ciosi vilescūt̄ cui⁹ p̄paratiōe
argētū lutescit̄ et aurū obizim̄ exigua sit arca
cui⁹ splēdore tenebre scūt̄ vñū sol et lūa: cui⁹
dulcore amarescit̄ gustui mel et mā. qd̄ ro
go dulci⁹. qd̄ gen⁹ qd̄ aie iocūdus q̄ ex p̄l
mo libro deū cognoscētī d̄ creatis ex sc̄do fa
ri recte vt oz̄ estimo nihil. diuin⁹. n. ierothe
us s̄ ex diuinissimis ra. d̄ijs extasiz passus af
firmet̄: tñ et creaturis intēdebat. paul⁹ ad ter
tū rapt⁹ vsq̄ celū euāgelū qd̄ ibi dīdicat̄
aplico cetū ac thearticijs virtis p̄firmādū cen
sunt̄: sat. o m̄scio qd̄ h̄z latētis dulcedis crea
ture cognitio quēz̄ sacra theō apit̄. vñ et pe
tr⁹ blesē. in expōne sup̄ iob. stilo graui ciui
lē loq̄ndi sc̄ias hui⁹ in p̄spectu p̄pe nihil asse
uerat. Illud ingt̄ q̄so dicat̄ n̄si legisse qd̄ ad sa
lutē aie p̄fert̄ ille cūl⁹ et picturat̄ mod⁹ loquē
di ille babilonic⁹ calix q̄ inebriat̄ p̄dōz̄ ter
re. ille p̄ncipū leges q̄ ego iselux̄ aliq̄tiens
militauit̄. s̄. n. vsus eaz̄ vite hoīuz̄ vtilior̄ eēt
m̄si abutere humana malitia bōitate eaz̄ et
nexu p̄scq̄nte dicit̄: vñ est rex: et vna est illius
lex. Rex immaculata p̄uertēs atas et sapiāz̄ p̄e
stans p̄uulis. Rex. n. dñi p̄uulis magnis et me
diocrib⁹ se p̄format̄ h̄ blesē. Ego igit̄ ingt̄
petr⁹ i sc̄do suz̄ flos cāpi et liliū p̄uallū. desce
dit qp̄e n̄ p̄dilect⁹ petr⁹ i ortū suū ad areo
las aromatiū vt lilia colligat̄ scribit̄ in cāticis
Qui nup̄ abyssus in p̄mo suo itrauerat̄ deita
tis intermie. In suo sc̄do in ortū dñi introiē
cui⁹ agri existit̄ pulcritudo: mūc lilia creature
recolligit̄ meliora. tātiq̄ p̄p̄dū tāteq̄ breui
tatis copiose. tāq̄ eximie extat̄ subtilitas. vt
in eo velut in quodā speculo tota appareat̄
tota splēdeat̄. tota n̄sis m̄tē oculi machina
mūdialis. p̄clarissimi p̄uulis p̄p̄dōsa bre
uitas. o excellētissimū petri breuissimū cōpen
diū. o lilia p̄uallū. o flores optimi cāpi: tam
puo: tā magno: exiguo s̄ maxio fcollecti vo
lumine n̄ fuit a seculo. o maximi p̄fes n̄ fuit p̄

duos libros volumē tale p̄dū vt iā non sit
regitū. xxx. mī^a nfas librorū retinē librarías
q̄ p̄p̄bil^o gl̄iosus habuisse. in. vi. ethimol. a
venerabili p̄lido. iducit. Iste petri nfi lib^o te-
nest in manib^o sapore mellis dulcior. p̄gme
ti odorib^o suauior. suauissimis armoniis auri
b^o in nris meli^o tinisat. visu cui^o alia obtene-
bretur creatura: tactusq^o soporā nfa intelligē^a
i alijs ē^m sigdē illb^o hāncalis hānibali qd̄ tul-
liano fonte tit^o in. iij. decade ptractauit. Lūi
us cēseri potuit nimitz. dñi vni nō oīa dedē.
vicē scilicet o hānibali: s̄ vt victo^a nescit. 2o^m nfi
petr^o p̄lectif. an nō aug. subtilissima emble-
mata Ambrosi^o scrutinia. gregori^o p̄sonātie.
scissimi. Iero. monitiōes p̄cipue ibidē recol-
ligunt qd̄ de creaturis Basil^o. fulgēt^o. pi-
ctatū. hylari^o p̄stātinopolitan^o. crisostom^o. be-
da. butanic^o. yspalēis. ysidor^o. origenes. da-
mascen^o. ciprius. solo natino argū. p̄sp. acq-
tanit^o. raban^o. ille securissim^o de p̄narijs pa-
riscē. alme vniuersitas cpi exns fundam^o p̄ci-
puū sub p̄p̄dio maxio hic scōo p̄tinet. non
imerito igf petr^o sepi^o itulit. Ego flos cāpi.
ad me currāt studētes creature noticiā req-
rētes. Ego suz flos. qd̄ Arisr. tādiu morant^o
rudimētis. qd̄ p̄sonicis documētis. qd̄ mora-
lia senece eplis fulgētib^o. qd̄ socraticis mōi-
ciomb^o. Illi vmbra. ego sum flos in liliū pual-
liū. Et si nōnullas vallū possideant arcolas
nō lilia. Sum inqt ego flos cāpi in liliū pual-
liū. vallus hic scōs extat fructifera. satis sic to-
nuit. p̄s. valles abundabūt frumētis. cresca-
mus vt petri comedam^o frumētum nō p̄tēti
p̄p̄or palcis. qd̄. n. ip̄fectuz reliq̄rūt hic p̄fe-
cte dirigit. nec v̄f optere solū ire athēnaz vt
achadēmica p̄sonis aspiciam^o gymnasia. aut
zenonē secte p̄ncipē stoice suas in diuio sem-
nante padoxas: seu rimarchū polemonē epi-
curos docētes tiriadoxas: aut demū yarcam
vt docuit ad marcellū^m Ier. apō bzagmanas
in trono sepētē aureo tātalico fonte p̄potatū
de rez nā. de monib^o de cursu s̄idēz. de moti-
b^o planetaz iter paucos disputātē discipulos
Lessant h̄ exhibita in hoc scōo rez veritate
creatuz apliorū in valle parisiē. o p̄fcl fulgē-
tissimū hic descōo disputantē aspiciat in stu-
orbonico doctozē mirādis seclis quē de gā-
dauo noiant q ob sciaz p̄cipuā doctoz solēnis
dī. n̄ pōt iā mēs eloq ad sacratū p̄dicatoz oz
dinē trāseūdo. vbi alijs relictis q̄ plurib^o in
bar occurrit mirādū scūs thpo. scūs doctō do-
ctoꝝq^o dict^o cōis arca diuine legis p̄tētiua: r
scitate r scripto decore idicibili p̄ficiē. venu-
rās studii. qd̄ de spira Jobāne vachōis gui

donis inumerisq^o p̄lib^o dimissis i esu xpi pie-
nifis scissime p̄p̄arie de mōte carmeli agre-
gatōe sāctioni. iā fari nescio. qd̄ d̄ romāo ego^o
in scissimo heremitaz sci aug. colle^o. Sed de
valle spoletā egressus est floscul^o fruct^o pdu-
cēs varios i mior colle^o. An nō ille ē obli-
tinēd^o mēoria Alcxāder de hāc āglie q ob
sui validissimas snias irrefragabilis dī. Suc-
cedit doctoz deuot^o tuscana nat^o puin^o. ta-
ceo Iohēz de ripa. frāc. de marchia. r alijs
frāciscū marōis q tātē extitit sapie vt in imē-
sis opib^o q p̄didit vix desisterit qn sp sit in q-
ternitate locut^o. Taceo r innūeros q̄s breui-
tas p̄mittit. ad te vēio. ad te v̄tū me^o fmo
nis curricul^o. nūc nfi o amor p̄cordialissime
q tāta i vniuersitate tñ scia plen^o eras vt do-
ctoꝝ subtil nomē retinēres. cui^o error null^o
tuā doctrinā: tuū op^o maclauit: duotōe p̄sopi-
t^o p̄cipua. dñi nēpe tuā logicā incipēbas. qd̄
dicebas. o d̄s q es imin^o sine termio da mibi
bū loq de imino. Et sepi^o tuo in libro quā de
p̄mo p̄ncipio ititulasti talib^o solut^o cl fari fmo
nub^o. Q dñe d̄s nfi qui venerabilē Augu. rē.
mīta duotōe refta in te id qd̄ omer^o de nesto
re iā vetulo solit^o erat dicē. p̄pletū est ore cu-
ius melle dulcior fluebat ofo. o igf gl̄osa vall-
is o gl̄iosior vallis spoletana a q̄ talia germi-
natales lucerne p̄dierunt. Sz o gl̄iosissima
vall^o p̄sicele studii in q de mūdi totū ternio
ad te venēst studētes vt iā castrū r iexpugbi-
le fiat tñ studiū vallatū tot m̄gfoz castris:
tāta m̄ltaformitate scie. sic r i nūeris. xxiij. p
p̄ha qd̄ de te i figura locut^o ē. q̄ pulcra tab-
nacula tua iacob: r tentoria tua isrl. vt valles
nēoroze r orti iux flumios irrigui: vt tabnacula
q fixit dñs. q̄si cedri p̄pe aq̄s: fluit aq̄ d̄ situla
ei^o r semē ei^o erit i aq̄s m̄ltas. Recte qppe r
petri nfi doctria r p̄sicele gimna^o tot^o mūd^o
rigat^o ē vt sit vall^o visiois. p̄la. xxiij. sit r vall^o bñ
dictōis. ij. p̄aral. xx. Sz qm scopulosos locis
enanigant ofo: r iter cauas spumeis fructib^o
cautes fragil in altū cymba p̄cessit pādēda
sē velavētis: r scopul^o trāsnadaē letatū more
nautaz epilogi celeuma catādū ē. o scōis flo-
rib^o vernās angelicis. o celi r t̄re r p̄tētoꝝ in-
eis declaratio nobilior. o p̄iani giūs success^o
cognit^o tā^o lib^o tāq̄ egregi^o: nōne mēorij re-
colēdas extat p̄petuē. In p̄ria sigdē distin-
ctiōe oīuz creabiliū oñdit vnicū p̄ncipiū. A
scōa v̄o iclusine vsq ad. xij. exclusiue trinani
dic āglōz ierarchie: r eoz erga nos mirā cu-
stodiā. a. xij. rursus iclusine vsq ad. xvi. exclu-
siue d̄ celo trā ornatuq^o eoz: r sept^o dicz a dī
stin. xvi. vero iclusine vsq ad vltimam de

hominis agit creatione in paradiso terrestri
collatione. temptatione. peccati originalis com-
missione: et peccati calitate seu potius defecti-
bilitate. Tibi vallis piscos gloriosissimus ho-
nor accrescat: q̄ tanti pontificis misterio pfun-
cta es. tu es limex. tu rila. tu directrix pporuz
excellioz. tibi petre glia pphēis q̄ n̄faz valles
tali i tua vita p̄mio sublimast: tibi celi posses-
sio. tibi summa felicitas. q̄ tecū possideam. amē

q̄o p̄logifm
p̄m̄etazp

A in cāpis puallū ab ydeis primarijs
distributioe monodica rex gradus di-
riuent. hoc est q̄rere. vtrū iux̄ diuina
ydeaz numex q̄libet diue pfectōis reduplica-
ta vnitas spēm vniuersi p̄stituat distinctā. Et
a p̄ q̄ nō. Si. n. vniuersi spēs ex ordine vni-
tatis additōe se hērent: aut foret finita distā-
tia inter duas ppingores spēs aut infinita. Sz
infinita ḡ nō p̄stituit distinctā spēm diue vni-
tatis reduplicō. p̄bat p̄na. qz inter duas p̄pin-
quiores vnitates mathematicas nulla cadit
vnitas mē. Si aut sit distātia finita: igit pote-
rūt in vniuerso due eq̄les repiri spēs. p̄na est
salum. et 3 Arist. viij. mē. Spēs ingt se hūit li-
cut mēritā q̄ sicut nō sunt duo nūeri diuer-
se spēs eq̄les: sic nec due spēs nāles. Sz p̄bat
p̄na. qz finitū finito additū reddere pōt eq̄le.
Cōfirmat rō: qz in eadē spē vtrūq̄ hūana. qd
libet indiuiduū in diuina mēte hz ydeā. p̄p̄naz
z in re. p̄p̄rie vnitas reduplicatiōe cū tū eius-
dē sint illa indiuiduū spēs. vñ z hermes permegi-
stus in lib. diffi. dei dicit. Et hētur in almage-
sti. de^o est sphaera incircūscriptibilis cui^o cētrū
vbiqz est circūferē^o nūq̄. Cētrū est nō grad^o
linee palele ad circūferē^o tendētes sunt diue
pfectōes in creaturis repte. Ex quo igit oēs a
nō gradu seu cētro incipiūt seq̄ q̄ spēs nō fi-
unt vnitatis reduplicatiōe sz immediate p non
gradu. **C** In op^o aut z pro pte affirmatiā af-
illa vnitatis reduplicatiōe originalr ab ydeis
p̄marijs spēs sunt distincta: q̄ ab alijs z distin-
ctis noiant pfectionib^o simplr. Sz h̄mōi sunt
vniuersi spēs. igit vnitas reduplicatiōe distin-
guitur maior p̄z. distinctio. n. spēs nihil aliū
vñ nisi diuersa p̄cipatio diue bōitatis: z p̄fe-
ctiōis sz q̄ vna sup̄ aliā duplicat. vt innuit di-
uinus dyon. in. v. vi. z vij. diuinor noim. tā in
trāslatiōe Johis scoti q̄z sacra^m q̄z abbatīs
vercellaz vt sup̄ cē addit vniū. z sup̄ cē z viue-
re addit sape. z hoc fit de ydeis seu mūdo ar-
chetippo vt innuit aug. in li. lxxxij. q. q. xlvj.
Alia rōne p̄ditus est h̄o. alia equ^o. Sz minor
p̄z auctate Aug. xv. de tri. c. iij. **Q**uā reb^o crea-
tis creatorē sine dubitatiōe p̄ponim^o: opz cū
summe viueze z cūcta sentire z itelligere. Et

ad p̄positū seq̄tur viue^o nō viuetib^o sensu p̄di-
ta nō sensib^o intelligibilia nō itelligibilib^o im-
mortalia mortalib^o bōa mal^o p̄ferēda iudica-
mus. z sic p̄z ascēsus in h̄mōi p̄fectionib^o mō-
nūeri z vnitatis. Et corroborat aucte sapiēq̄
xi. **D**ia in nūero pōdere z mētura fecisti dñe
Et sic latet q̄o sub du^o. **C**ūq̄ actus p̄is vñ
tra p̄ced. reuerēdi p̄ies m̄gfiq̄ insignes lau-
de varia nisi t̄pis vrgēt āgu^o more hui^o alme
facultatis matris mee theō^o crā p̄testatiōes
factur^o tā pluries p̄ me actas q̄s hūilime sup-
plico h̄eri pro repetit^o. Sp̄aliter tū de p̄nti p̄-
testor me aliq̄ dicere solū. p̄babilr z collatiue
vt valeā p̄ficere cū reuerēdi m̄gis meis in-
geniosissimis: cū qbus in lectura sniaz meri-
tus cōcurro: quoz dicta iux̄ modicā faculta-
tē mēā intēdo fidelr recitare. Et si tantā reue-
rentiā in ore nō habēā: q̄lē tātas decet viros
in diuinis imbutos theozis supplico parcāt
nā illā in corde intēdo tenere q̄dū vitā du-
xero in hūanis. **H**is habitis z sinis p̄ deci-
siōe q̄onis sit vnica p̄o fundamētal tal. **P**ro
por^o arismetica p̄fectōes simplr p̄ ydeas p̄z
marias rex grad^o subordinat. **C** **P**ro capta
p̄clonis sunt breuiter tres termi declarādi. p̄-
portio arismetica. p̄fectio simplr. z ydea p̄z
maria. **Q**uo ad primū solēt mathematici
triplicē dicere. p̄portōes. arismetica. geo^{am}.
z musicaz. Et pro nūc dimissa musica voco in-
p̄posito. p̄portione geometrica q̄ū ē iter ali-
qua duo excessus. p̄ueniunt tū illa in aliq̄ rō-
ne formali sz quā fit illa p̄portio seu cōpatio
sicuti si fm modū loquēdi bti dyon. in de my-
stica theologia. sit de^o magis eno: seu magis
bonus q̄z creatura. exigit in hac p̄portioe q̄
rō entis z bōitatis sit cōis vniūoce deo z cre-
aturis. p̄portio at arismetica nō exigit hoc.
sed solū noiat in superate multiplic^o sicuti si
dicamus: ds est p̄fectior creatura. hac arime-
trica. p̄portioe nō regit q̄ illud quo deus est
p̄fectior creatura sit formali in creatura seu
eiusdē rōis. Sz solū intelligit q̄ creatura hz
aliq̄s p̄fectiōes: z plures hz ds. **T**ermin^o scds
est p̄fectio simplr. vñ p̄fectio simplr sz An̄.
in suo moziōfion. c. xv. ē q̄ in quolibet meli^o
ipam esse q̄z nō cē. Et fm mēte doc. sub. in p̄o
suo. dist. ij. q. iij. nō dz intelligi absolute q̄ in
qualibet nā sit meli^o vñ p̄fectionē cē sin: p̄r
q̄z nō cē. Sz dz intelligi in quolibet suppo-
sito absolute p̄siderato n̄ p̄siderata ei^o nā. p̄z
exēplo. Sapia. n. p̄fectio extat simplr nō ē tū
meli^o cani in q̄tū canis q̄ sit sapiēs q̄ q̄ non
sit sapiēs. Si. n. esset sapiēs iaz nō esset canis:
sed melius cēt supposito canis nō cōsiderata

canis nā. ¶ **T**erminus tertius est ydea vnde
ydec h3 Aug. in li. lxxiiij. q. q. xlv. sunt forme
eterne et immobiles in mēte dīna fm q̄s aliqd
est formabile aīq3 forme. iō ad qdā in qōne
p̄marias pp ydeas q̄ sunt in mētib3 sc̄barior3
artificū q2 p̄ie sunt in deo. Ex quo p3 q ydea
formaliter solū dicit eē cognitiū. Hoc habito
pbat p^o sic. Nūcūq3 ab aliquo agente p mo
dū intellectus infallibili aliq3 diuersaz rōnū i
eē. pdeat illa ppoitiōe arismetica p p̄mas
ydeas recipiūt pfectiōes simplr. S3 sic ē d to
to vniuerso respectu dei. igit p^o vera. maior p3
ex eo nēpe q maior h3 ab agēte p modū itel
lectus ponit ydeas ex 3° termino. Adit aut
ifallibili: q2 respectu p̄mi nec est cāus nec for
tuna. vt tangit Boe. v. de p̄lo. Rursus ex eo
q maior h3 diuersaz rōnū ponit ppoitiōez
arismetica ex p̄mo termino: et q2 diuersae rō
nes formales in nobis rītāt in deo pfectiōes
simplr distinctas ex nā rei ex via. Anf. in mo
no. ponit maior in p^o pte inclusue pfectionē
simplr ex sc̄do termino ita q maior tāte ē ve
ritatis q subiectū includit p̄dicatū. Sed mī
nor declarat. p^o q de^o agat. intelligēs. n. p̄i
mū agēs agit pp finē. igit nāliter. vel cogno
scendo finē nō nāliter q2 tūc nō eēt p̄mū q2
nā nō p^o ordinat vñ p̄io me^o. scribif. q sapiē
tis est p̄ma ordinatio. ergo agit cognoscēdo
et per p̄is p intellectū. S3 q suus intellect^o sit
ifallibilis. pbat. q2 oē ip̄fectū d3 reduci ad
p̄fectū. et si illud ip̄fectū in sua rōne formali
nō dicat ip̄fectionē vel nō seq̄tur h3 reduci
ad p̄fectū simplr in eadez rōne sicut bonitas
ip̄fecta ad bonitatē simplr. ergo cū itellec
tus de se nō dicat formalr ip̄fectionē: et i cre
atura sit ip̄fectus reducef ad aliquem oīno
p̄fectū: et ita ifallibilē. Sed q diuersaz rōnuz
aliq3 ab agēte isto pdeat in eē hoc oñdit rerū
multiformitas in machia mūdiali se habētia
fm magis p̄fectū et min^o p̄fectū. vñ et Aug. in
li. lxxiiij. q. q. lxi. si oīa ingt essent equalia oīa
nō eēt oīa. et hoc ē q ingt doct^o Boe. iij. de
p̄sol. metro. x. loquēs de nfo mūdo archetip
po seu ydeali latēti in deo vñ ingt ista sum
mi forma boni luore carēs tu cūcta superno
ducis ab ex^o pulchro. pulchri^o ip̄e mūdum
mēte gerēs siliq3 imagine formās. ¶ Ex ista
p̄clusiōe infero p^o ex p^o pte q inter oēs vni
uersi spēs ē ordo cēlis in entis latitudine fm
supius et inferi^o. p3. q2 spēs sunt ad inuicē fm
ppoitiōe arismetica. Confirmat. nā dato q
cūq3 gradu cēndi simplr tali rōne sue pōlita
tis et p̄ioritas ad d̄fiam specificā actuare nō
repugnat multitudo h̄mōi actuatiōnū: et per

p̄is spēs. et per p̄is repugnātū venit ex disse
rētis specificis. vel q2 vna nāliter ē p̄or alia.
vel q2 vna actuat sc̄dm gradū supiorē q̄ alia
p̄mū nō ipedit. nā h3 hūc modū stat i eādez
entitatē indiuidualē vnitue cōcurrē plures
d̄fias specificas sic ordinatas. ¶ Dlibet nēpe
indiuiduū in spē h̄ois ē sub p̄fectiōe eēntiali
vite. vite. s. sensitue: et vite itellectue q̄ p̄fecti
ones corrūdet d̄fīs specificis ad inuicē ordia
tis ordine nālis p̄ioritatis. Si aut det sc̄d3 et
h̄mōi d̄fie nēcio actuāt intēlius et remissi^o nō
p̄it p̄stituere spēs cāles qd erat pbandum.
¶ Ex quo p3 p̄io q nulle due spēs in vniuer
so sunt cāles. Inferf sc̄do. q in rep vniuersita
te ē dare vna spēm corrūdetē vnitati nō nūe
ro. p3 ex ordine vnitatis aī numez. Ex q p3 q
illa auctas sapiētis oīa in nūero pōder et mē
sura p̄stituisti: d3 intelligi: aut de nūero exri i
deo. Aut sc̄do de entitate p̄fecta. aut 3° d̄fpo
sitiue: q2 h̄mōi entitas corrūdens vnitati seu
monadi vocat mā p^o q ē i po^o ad oēs formas
p3 3° q2 d̄fia supior seu veri^o spēs supior cōti
net formaliter p̄fectionē inferior: sicut aīa in
tellectua p̄tinet formalr p̄fectionē aīe sensiti
ue et vegetatiue. Et agel^o p̄fectionē corpi: nō
tū dico eēntiā: q2 tūc agel^o eēt corpe^o. ymagi
nor. n. q ille p̄fectiōes simpliciter q̄ sunt i cor
pore seu vnitaf reduplicatio sunt cū aliq cer
ta limitatiōe vñ corpe^o cōpōit et ei^o eēntia. S3
in spū angelico sunt cū alia limitatiōe iō non
p̄stituūt eēntiā corpiis s3 ageli. ¶ Sc̄do ifero
p̄ncipali. q q̄uq3 data spē finita in cētis lati
tudine si h̄eat inferiorē h3 aliquā sibi imedia
tā et iudicio p̄similif. de supiori p3: q2 extat in
tali ordine p̄portio arismetica: in nūeris at
vñ aliq succedit imediate. Confirmat. tū Aris.
auēte et p̄p̄or l3 nō teneat i hoc corz auctē. so
lū. n. hoc fit vt h̄eatur veritas dicit. n. tria. p̄
mū q cuiuslibet spēi intelligētie vnica. soluz
corrūdet intelligētia in nūero. Sc̄dm q nūe
rus intelligētiay est h3 nūez ordiū: aut motuū
orbis. Tertū q quelibet intelligētia est de se
nece eē. data igit intelligētia q̄ sit a. sc̄da b. 3° c
a et b sunt alteri^o spēi fm positionē ip̄oz ex p^o
dicto. vel ergo fm eos est possibilis spēs itel
ligētie me^o inter a et b vel nō. Si sit pōibilis
seq̄tur q est. p̄na p3. nā oē necesse eē est. Sed
talis intelligē^o media si sit ponibilis necesse eē
q sit ex 3° dicto seq̄tur q talis ē. Et ita a. et b
nō sunt imediate. Itē inter a et talē intelligēti
am mediā ē ponibilis alia media. et quelibet
q̄ p̄t eē est per eos: seq̄tur q infinite sunt iter
medie iter a et b. et eodē^o inter b et c. qd negt
et nā et rōr ita standū est in p^o q p̄me speciet

aliqua est immediata. sic q^o nequit esse sibi alia
 proximior. Ex quo p^o p^o q^o unitas pfectiois sim-
 pliciter reduplicata variat species. p^o scdo q^o
 in tota latitudine entis nō est dāda aliq^o spēs
 creata infinita intēsiue. p^o q^o spēs sibi imme-
 diata: aut eēt finita: aut infinita. Si finita g^o
 alia supior nō esset infinita. pbat p^ona. q^o solā
 adderet sup inferiorē unitatis reduplicatōez
 que nō facit distantia infinita qualis d^o eē fi-
 niti ad infinitū. Si at sit infinita. ergo nō est
 supiori immediata: imo est ipsamet q^o infinitus
 infinito nihil addit. Corroboratur. q^o tūc ille
 spēs hērent iusticiā denoiatōe intrinseca. nec
 sibi eēt iusticia accēs. z p^o p^o peccare nō pos-
 set: q^o repugnat per nām nisi sit dono dei spā
 li collato creature rōnali seu intellectuali que
 de se in pte vtrāq^o extat vertibilis. Patet 3°
 q^o latitudo indiuiduoz in eadē spē nō subor-
 dinat proportionē arismetica sed geom^o. p^o
 clare. q^o pportio arismetica ponit spēm di-
 uersitatem nō geometrica. vñ l^o vnum indi-
 uiduū addat super aliud in eadē spē graduū
 multiplicatē tam rōne ofie mālīs seu indi-
 uidualis q^o species z ceteroz supior vt dica-
 mus q^o aia xpi sunt pfectior ania pfectior spēs
 pfectius ens in nālīb^o q^o aia iude nō tū vari-
 at spēm. z p^o q^o gilbertus porretani dicit in
 libro sex pncipioz forma est cōpositioni p^otin-
 gens simplici z inuariabili eē p^ostēs. ista sim-
 plicitas forme d^o accipi nō geometricē s^o ari-
 smetricē: q^o additio ad modū numeri variat
 spēm. z hēc p^ote vñ intentio d^o p^oti. v. de di-
 noi. pte. v. Et linconien^o in cōmēto de his tri-
 bus pfectionib^o eē viuere z sapere z p^o q^o soluz
 esse incipit a nō gradu simplr. alic aut due. s.
 viuere z sapere a nō gradu fm qd. z qd viuere
 est ex additōe ad eē z sapere ad vtrūq^o. Tercio
 infero pncipalr ex ista p^o pte z 3° simul p^oclu-
 sionis q^o ad hoc q^o intellect^o diuinus obiecta
 itelligat scdā op^o ea ymaginari in aliquo eē
 obiectiuo a diuina distincto eē. p^o ex p^o pte
 mō dicta: q^o ex quo tot sunt rōnuz species in
 mūdo sensibilr reducēda est hmoi multiplici-
 tas realis ad realē unitatē cū formali distin-
 ctioe. Cōfirmat ex 3° pte in qua posita ē yde-
 arū pluralitas qui ex expositōe tertij termini
 vocātur esse cognitū. hoc correlariū pono so-
 lum p^obablr z collatiue. S^o mg^o fm z p^ocz me-
 um singularissimum sui g^oba bacha^o de sc^ois
 mo ordine heremitaz sc^oi aug. q^o in suo solēni
 primo prin^o s^o me oppositū tenuit in forma:
 q^o sic hēc pcedā. Primo. n. vnica rōne corro-
 borado correlariū meum. Scdo rīdebo suis
 validissimis rōnibus posse iuxta. Tercio oñ-

dā sua sp^o salua reuerētia q^o meis nō satisfecit
 rōnibus. Quātū ad p^o arguo sic. Illa nō
 sunt penitus eadē que sic se hñt q^o vno exite
 reliquū pōt nō eē. s^o sic se hñt diuina eēntia z
 rez esse cognitū. igit aliq^ol distinguūf distin-
 ctioe. maior p^o ex eo q^o impossibile est idē eē et
 nō esse. S^o pbat 3° ista. n. ptingētia libera et
 ficiunt dei volūtate z pñt nō fieri: z ita nō co-
 gnosci fore a deo: z mō in deo hñt eē cogni-
 tū cū sciat oē fiendū. igit zē. Nō tū dico q^o cō-
 tingētia cognoscat per ydeas. s^o sola sue vo-
 luntatē determinatiōe. s^o sufficit mihi p^obare
 q^o eē cognitū rez aliquale hēat distinctionez
 a diuina eē. Et hoc de p^o. Quātū ad scdm
 restat rīdere rōnib^o valde fortib^o mg^o mei
 q^o sunt tres in nūcro. Arguit igit p^o sic. vñ
 inq^o q^o correlariū fundet sup falsa imaginati-
 one. imaginat. n. sicut possum p^ocipe infra la-
 titudinē diuini intellect^o oba p^oimari: z ob-
 iecta scdaria. Loco p^oimarij ponit diuinā essen-
 tiam. z loco scdarij p^onta in ipa v^oputa itel-
 lectionē creaturaz. q^o aut fundet sup falso. ar-
 guit sic. tūc q^o eadē eē penit^o intellectio a pte
 rei q^o de itelligit se z creaturā igit in rōne h^o
 simplicis intellectōis nō est ponēdā obiectū
 scdariū quoq^o mō a diuina distinctū eē. Huic
 arg^o rīdendo dico tria. p^o dico q^o imaginat
 mg^o meus me imaginari qd nō imagino: nō
 n. imagino: q^o obiectū scdariū diuini itellec-
 tus sit cog^o creaturaz: s^o eē intelligibile earū
 cognitioe diuina i tali eē. pductū. P^oono. n.
 in deo vnica cognitioe. p^o terminatā ad di-
 uinā eēntia. Scdo ad illud eē. itelligibile. vñ
 iste extat doct. subtr. intellectus. p^o apphendi-
 tur diuina eēntia simplr. scdo vt a diuino intel-
 lectu cognita. z 3° vt virtute diuine cogniti-
 onis pductū hui^o eē intelligibile. Scdo di-
 co q^o dato q^o sic eēt p^o impossibile q^o eēnt distin-
 cte in aliq^o eē in deo cog^o dei z creaturaz tūc
 petit in arg^o pncipiū. Assumit. n. q^o deberet
 p^obare z nō. pbat. s. q^o eadē sit cog^o dei z cre-
 aturaz. Tercio dico q^o stāte ydēitate reali di-
 uine cognitionis pōt in ea eē distinctio ex nā
 rei in talib^o eē cognitiois. Arguit scdo sic. q^o
 rī vñ est p^ous altero illa sunt distincta z plu-
 ra. s^o intellectio q^o de itelligit se z creaturaz
 nō sunt distincte. g^o nō faciūt diuerlitatē i eē
 reali nec in eē obiectiuo. Huic scdo arg^o dico
 tria. pmo q^o fm doctoz suū egidui romanus
 nō segtur est p^ouū. ergo p^ous. p^o n. in diuinis
 est p^oma psona nō tū segtur q^o sit p^oz filio fm
 eū z fili^o est scdā psona: nō tū posterior. Cor-
 relariū aut meū dicit obiectū scdariū nō po-
 ster^o iō fm doctoz suū nihil agit s^o me. Se-

pzo
 sphane

cūdo dico q non pono talia plura simplr vt
 assumit sed in eē obiectiūo 2 hz quid. Tertio
 dico ad minorē. q nō pono intellectiōnes di
 stinctas in deo sed obiecta in eē hz qd. C Ar
 guit 3° idē mgt meus sic. Capio instans pro
 quo p fua intelligit essentia nō intelligendo
 creaturā in illo instātī nō est fili^o pduct^o p3.
 qz filius pducit nō pōt nisi de plenitudine se
 cūditatis memoriē pñe: nō est autē plena se
 cūditas qū simul scdarii obiectū non picipit
 cū pñario. Ad istud valde bonuz arg^m dico
 tria. p^o ad maiorē q nō pōt capi instās q dā
 intelligat suā essentia nō creaturā cū vnicū sit
 in deo instās eternitatē. Scdo dico q eodem
 stātē instātī eternitatē sunt signa distincta nāe
 z in p^o intelligit suā essentia: 2 c. intrinseca in
 seō creaturas. Tertio dico ad minorē q
 fili^o pñs nā pducit q ista obiecta scdaria: qz
 real pductio pcedit pductiōē hz qd. Et qd
 obijcit q pducit de plenitudine pñe mēorie.
 Dico q ista plenitudo itelligit q ad obiectū
 pñariū cuiusmodi ē vīna cēntia. C Adde
 bat vltimate vnicā pñmationē suis rōnibus
 qz ingt in cāu correlariū vti dīna cēntia possz
 picipi nō pcepta sapia: q eēt loco obiecti scda
 riū. z ita nō eēt summe pfecta. Hūc pñmatio
 ni bōc dico tria. p^m q nō repugnat dīne co
 gnitioni inqstū cog^o terminari ad dīnā cēn
 tiā z nō sapiam cū distinctiū fōrmal. 2° dico
 q sapia ē pñeta suo obiecto pñario: qz obm
 pñariū dī totū qd ē in deo vīqz ad pducti
 onē pñonaz inclusiue. Tertio dico q ista nō
 repugnat pfectiōi: imo pñonāt z ei^o op^m iduc
 in dīnis pñsionē. Et hoc de scdo. Quātuz
 ad 3^m restat breuiter oñdere q reuerēd^o ma
 gister me^o nō satisfecit rōnib^o meis. Argue
 bā p^o sic. oē pductū aut qū. pductū hz aliq
 eē aliqūter distinctū a simplr iproducto. sed
 obiecta scdaria hñt eē qū. pductū vī dīni itel
 lect^o. eē vō dīna simplr eē iproducta. igr z c.
 maior p3 per pñmū pñcipiū de qlibet affirma
 tio vel negatio pductū at z iproductū se hñt
 veluti affirmatio vel negatio. minor q ad pñ
 mā pñē ē de se nō qz eē nec. pducit nec pducit
 tur. Sz q ad aliā p3: qz nō sit descensus ab ex
 tremo ad extrēmū nisi p mediū extrēā si nō
 pducit simplr z pducit simplr seu realr. g^o nō
 pducit dā res ad eē nisi p h me^m. pducit fm
 qd: seu in eē cognito. hic dicit q maior patit
 instantia: qz fili^o pducit a pñe nec tū hz eē di
 stinctū ab cēntia q est simplr iproducta. Hic
 dico q imo. hz. n. fili^o filiationē distinctā for
 malr a dīna cēn^o nisi. n. aliqd ex nā rei distin
 ctū a dīna cēntia dīcret fili^o tūc eque ista cēt

ba. fili^o ē cōicabilis trib^o pñonis. sic ista. eē est
 cōicabilis trib^o pñonis. minorē autē negat sim
 plr. Sz sua salua reuerētia nō nūbi suffic sua
 simplex negatio. rñdeat pbatōi minoris que
 vī pcludere. alias nō ero pñetus. C Argnebā
 vltēr^o aucte auicēne. viij. me^o. viij. c. ponentis
 rñones dei intelligētis ad formas intellectas
 qd nihil aliud eēt dictū nisi iste forme aliqua
 liter eēt distincte ex nā rei a deo intelligēte
 qz eiusdē ad se nulla ē relatio ex pte rei. dicit
 q iste forme aliqui cōcipiunt. put sunt eē pro
 ducte: z tūc faciūt relationē. sic creatoris ad
 creaturā. z tūc ad eē icreata sunt distincte. Se
 cūdo pñt pñsiderari. put in dīna essentia pñta
 tur. z sic sunt idistincte ab eē: z nō faciūt disti
 ctionē. Cū sua reuerētia nō soluit qz eo mō po
 nit hūc. rñones q dā intelligit. Sz ab eterno
 itelligit: z ita ab eterno sunt hñmōi rñones ad
 formas intellectas. Et h sunt pauca z exigua
 rāti pñs i pñpectu cui me hūiliter recōmēdo.
 C Erā vltēr^o vīri doctissimī nisi obuiassz tñis
 breuitas de qlibet aliaz duaz partū pñonis
 tria correlaria illatur^o q breuitas nūc obmit
 tit. Ideo ex dictis z supponēdis infero corre
 lariū nīsiū pñē affirmatiua tituli v3. q iuxta
 diuinaz ydeaz numerū qlibet dīne pñctiōis
 reduplicata vñitas spēm vniuersi pñstuat di
 stinctā. vñ boeti^o in sua arismetica dicit. oīa
 que a pñmāua rerū nā creata sunt: nūceroruz
 vñr rōne formata. Et tñ de scdo pñcipali.

c Reationē rex insinuās z c. Grādi
 labore o optimi mgt i laude aplio
 ri pcelebres pñes atqz non imerito
 eternaz virtutū cumulis studiosi^o.
 honorādi mgti petri lōbardi pñcoz antistit
 fulgētissimū pñario expedito volumie. In q
 scitiss. me vñitas diuinissimēqz trinitatē radiat
 sime patuerūt vitates a q vniuersa vt a fonte
 sempiterno pñuit ētitas. Expetit rō vt ad fm
 hui^o volumis in q vniuersē creatur dei i lucē
 pādī cog^o nīi fmōis vertat curriculum^o. Quid
 n. mēti pñēplāti dulci^o qz iā deū cognoscēti in
 suis effectib^o eū cognoscere: estio nihil. vt nō
 tā p effectū vt paul^o docuit. ad Roma. i. sem
 piterne cognoscat dīnitas. sic gpe inuisibī^o
 dei per ea q facta sunt intellecta pñcipiū. hic
 fateor modus cognitōis extat nālis: vt p effe
 ctus noticiā in cāc cognitiones mēs leuet. vt
 Aristo. in. viij. phisicoz. z. ij. me^o. aliūqz fecit
 in locis. Sz p creatorē ipa cognoscat creatu
 ra cui^o ē vmbra. aut vestī^o aut imago. hic igr
 liber scda in q de rerū creatiōe p mgtm agit
 prima sui diuisiōe in tres ptes diuidit. In p^o
 oñdit mgt summā vñitatē entis pñariū. In

scda gradē bonitātē finis pncipij. In itia no
uā entitatē rex initij. pna in pncipio. scda ibi. z
qz nō valz ei⁹ btitudis zc. tertia dist. ij. de an
gelica itaqz nā zc. Pna rursus pticula in q
mgf ondit sūmā vnitatē zc. in tres diuidit p
ticulas. In prima pponit plane veri positio.
In scda isti⁹ tangit explanatio. In tertia er
roz addit enacuatio. pna in pncipio. scda ibi. z
creaf. ppne ē de nihilo aliqd facē zc. itia ibi.
hoz igr z filius erroze zc. Et tūc seqt scda pti
cula scz: z qz nō valz ei⁹ btitudis zc. In q post
q ondit mgf sūmā vnitatē entis pmarij on
dit gradē bonitātē finis pncipij. Et diuidit i
tres ptes. In pna finis rōne pz rerū diffictio
In scda illa diffictioe diuerfa ad finē fit cōpa
tio. In itia breui cōplexione dat epilogatio.
pna in pncipio. scda ibi. ideoz. Si querat qre
creat⁹ sit hō zc. itia ibi. Ex pmissis az. zc. pna
z vltia pti⁹ indiuisis manētib⁹. rursus scda
pticula in q ex data diffictioe diuerfa ad finē
fit cōpatio. i tres scidit ptes. In pna finis rei
dat itellectualis pure. In scda termin⁹ notat
corpalis mere. In itia limes assignat exytra
qz mixture. pna in pncipio. scda ibi. Et sicut
fact⁹ est hō pp deū zc. tertia ibi. De hoie qz
in scriptura zc. Et hec ē diuisio pntis distin.
in generali. Circa quam zc.

v Tū vnicū sūmū pncipiū de nihilo
creaturā pduxerit. Et arguit q nō
triplici me⁹. ¶ Prio sic ostēdo q
nō sit vnicū rex pncipiū nullū in nā cōtrariū
extat possibile nisi z suū pziū sit possibile. Sz
sūmū bonū sūmo malo opponit. igr pōnibi
lia sūt duo pna pncipia scz sūmū bonū z sū
mū malū. Et si sit pōnibilia actu sūt: qz sunt a
se aliogn nō eēt sūma. maior pz p phz scdo
celi z mūdi. vbi ingt q si vñ ptrarioz sit in
nā z reliquū. Sed pbaf minor ex regula tho
pica. Si enī bonū simplr opponit malo sim
plicif. z magis bonū maiori malo: z mariuz
bonū maxio malo. Si enī simplr ad simplr
z magis ad magis. z maxie ad maxie. ¶ Se
cūdo arguit q nō pduxerit res. si. illd vnicū
pncipiū pduxerit res: aut actioe antiq: aut
nōna. sz nec sic nec sic. igr zc. maior pz ex di
uisioe sufficiēti. sz pbaf minor. prio q nō an
tiqua: qz tūc ab eterno res fuissent pducte. i.
plicat nēpe ptradictioez q aliqs aliqd agat
z nihil sit actus: z q sit actio z nihil agat q
etiā nō agat noua actioe. pbaf qz tūc muta
ref de nō actioe in actionē. nec pōt esse fuga
ad creaturā. cū nō habeat actionē sz passio
nē. ¶ Tercio arguit q nō pduxerit de nihilo
res. anteqz a deo pduceret erat pducibi

lis. igr aliqd habebat eē ante pductionē: z
ita nō fuit pducta de nihilo. anō pz. Si nēpe
nō fuit pducibilis ant eqz pduceret. igr erat
iproducibilis ex egpolēti z ita ipossibile fuit
eā pduct: qz ex. vi. phisicoz. q ipossibile ē ne
ri: ipossibile est factū ē. sz minor. pbaf. qz ista
pducibilitas cū sit passio. z de scdo mō dicē
di p se regrit sūbm in q fūdet z primū medū
uz supponit. ¶ In o m hoz oīuz est mgf i lfa
vñ. z in simbolo niceno dī. credo in vñū deū
ecce vntas pncipij. factorē. i. creatorez q ad
aliud scz de nihilo. celi z terre. visibiliū oīuz
z invisibiliū quo ad pductibile. ¶ In ista qō
ne sūt tres articuli declarādi. prim⁹ triū ter
minoz expositiū. scda triū pconū positiū
iti⁹ triū difficultatū iux tres pcones motiū
¶ Quo ad pmiū articulū termi sūt pncipiū.
creatio. z de nihilo. prim⁹ igr termin⁹ ē pnci
uz. vñ vltra dicta de pncipio i pō diffictione.
xxix. Notādū q pncipiū dī triplr sic z pmiū.
Rō. qz pncipiū dī qī capies p m seu p mīta
tē. prio igr mō dī p m seu p mī idē q imedia
tū vñ Aristō. i. postē. ingt primū z imediatū
idem h mō. maior z minor in sū qz sūt in me
diata dicunt p m seu pncipia. i. qī ex se habēt
eū. scdo dī p m seu pncipii in gñe. z isto mō
a porphrio in rragogis suis decē p dīcamen
ta dīr decē rez p m pncipia. dīr tū prima seu
pncipia in gñe: qz limitata sūt: anqz. n. ens. diu
dat in decē pnta fm algazēle in sua metha.
diuidit in ens finitū z infinitū. z ens finitū seu
limitatū in illa decē rez pncipia. Tercio dīcāt
primū seu pncipii simplr. z sic sol⁹ de⁹ dī p m
m⁹ z pncipii. Apo. i. Ego sū alpha z o. pnci
piū z finis. Licet tū sint in re idēz p miam
z pncipiū differūt tū i mō significā di: qz p m
mū dī respectu ad pcedēs qī scz caret p mōri
Sed pncipiū dī magis respectu ad sequēs
qz scz res pncipiat. ¶ Moto rursus q dī pnci
in libro sūaz i trib⁹ locis egit mgf an sit vñū
vel plura. pōt. n. p miderari pncipiū triplr. p m
mo rōne bonitaf vtrū scz sint plura pncipia
bona. z sic egit de pncipio mgf disti. ij. p m i
q q sūit. vtrū sit tū vñ deus. ¶ Scdo pōt cō
siderari vt se āplat pncipiū ad bonū z malū
z sic ista in hoc scdo qrit mgf in tractatu de
malo. vtrū sint duo pncipia. vñū sūme bonū
z aliud sūme malū. ¶ 3o p miderari i respe
ctu visibiliū z invisibiliū vt qraf. vtrū sint plu
ra pncipia. vñū visibiliū. reliquū invisibiliū. z
isto mō agit hic de pnci⁹ mgf. ¶ Scdo ter
min⁹ est creatura seu creatio. Creatura. n. sz
bñ Aug. ad felicianū est ab eo qd nō ē i eo
qd est eēntia. z iō creatio est ab eo qd nō est i

eo qd est deductio. et illud nō ē intelligit tri-
pliciter. Primo vt dicat nō ē simplr et solum
privationē forme: que est altera ps ppositi p
sone nō m^o et hoc mō gñatio est deductio de
nō esse ad ēē qz de nō forma ad formā cades
tū in vtrsqz terminis stāte m^o. Secdo intelli-
git vt nō ē nō dicat privationē nisi alicuius
ēē fm qd. et isto^o alteratio et augmentatio et lo-
ci mutatio sunt deduc^o de nō ēē ad ēē. qz. s. nō
de ēē tū ad ēē tū vt de non albo ad albū. de
nō qzto ad qzū. de isto nō vbi ad h vbi. Ter-
tio intelligit vt nō esse simplr neget ēē seu m^o
seu forme. et hoc mō sola creatio est deductio
de nō esse ad ēē: qz nec presupponit nūz nec
formā. Ex quo isert qz loquēdo pprie creatio
nō est mot^o nec muta^o: qz tā mot^o qz mutatio
presupponit subm cōe vtriqz termino. Iā quo
et ad quē nō sic creatio. vñ i mutatiōe seu mo-
tu est aliter se hñe nūc qz prius. s. nō in crea-
tione: qz pri^o nullo mō se hēbat. Et vt melius
hoc hēat. Notō rursus scdō qz ista tria diffe-
runt. actio. creatio. et factio. Actio. n. loquen-
do pprie requirit subz in qd agat. Cui giber
tus porretā. in li^o sex pncipioz. Actio ē fm
quā in id qd subiectū agere dicimur. Creatio
aut nihil penit^o presupponit: ideo soli puenit
ois potēt^o qd de nihilo aliqd ēē pducere. factio
aut noiat qd cōe tā actiōi qz creatiōi. vñ p
totā seriē sex diez vt patebit infra dī. dicit^o s
fiat: et scū est. et tū illuc extat creatio. Notō
tertio qd ad creationem. qz in sacra scriptura
creatio solz capi tripl^r. primo mō dī creatio
vt dictū est de nō ēē simplr ad ēē deduc^o: et sic
accipit Gen. i. In principio creauit de^o celū
et terrā. Secdo dī creatio idē qz ordinatio. vt
est illud ysa. xlv. Ego dñs facies pacē et creas
malū. nō. n. creat dñs malū: sicut fecit celū: sed
ordinat malū: et ponit in loco debito vt patu-
it in pzo. Tercio dī creatio idē qz recreatio p
gfaz. sicut est illud ps. dixit et facta sunt: mā-
dauit et creata sunt. i. recreata. Tercio ter-
min^o est de nihilo. notat btūs Anst. in suo mo-
nologion qz aliqd fieri de nihilo pōt capi tri-
pl^r. vno^o māl^r. et isto mō oēs pferunt pbi.
ex nihilo nihil fieri. vt tāgī pzo pphicoz. Im-
possibile qppe ē nihil esse māz alicui^o. Secdo
mō capis cāliter vt sit sensus. Nihil est cā ali-
cui^o. et rursus: isto mō ex nihilo nihil fit: neqz
qppe fieri vt nihil aliqd efficiat. Tercio^o dici-
tur ordinat^o vt sit sensus. ex nihilo fieri aliqd
i. post nihil aliqd fieri. Et isto^o pcedit et auct.
in sua metha^o. et pba in sua. et alij valētes pbi
ex nihilo aliqd fieri. i. post nihil: dñter tū a
theologis: qz dicūt nō ēē vniuersū solū pcedē

re ēē eiusdē nā. cuius rō: qz ponit denm agē
mō nāli. Theologi at dñt nō ēē vniuersū pce-
dere nō solū nā s. tpe imaginā^o ēē ei^o: qz dñt
deū ad extra solū agere mō volūtāt^o et libere
Et tū de pzo arti^o. Quātū ad scdm arti^o
sūt tres pñones. pñā est de sūmo pñ^o. Scdā
de rez creatiōe ab isto pñci^o vtrū sit eterna.
Tercia de nihilo qñō. s. se hēat ad res. Pñā
est hēc visibiliū et inuisibiliū vñcū est pñcipi-
um sūmū et finis vñcū. pbat pñō quo ad pri-
mā pte qd dicit. qz visibiliū et inuisibiliū sit vñcū
pñcipiū sūmū. oīs multitudo reducitur ad vñcū
qd est sup illā multitudinē. s. visibilia et inuisi-
bilia qñdā exagerāt multitudinē. igr ad vñcū
debent reduci pñcī^m. maior pñ. nā sicut ingt
pñā i. viij. mē. spēs se hñt sic nūer. videmus
at oēs nūeros ad vñtātē reduci qd nō ē nū-
rus. vñ et dñō. hac rōne in li. diuinor. noim
vocat deū mōdē seu vñtātē. Cōfirmat^o qz vi-
sū et inuisū in vniuerso sunt ordinata ad mo-
dū pñiū. sicut ptes in aial: vñ et tpe pictago-
re: vniuersū dicebat vñcū maximū aial. Sicut
igr ad pñtutionē et ordinē pñiū in aiali reqre-
tur vñcū agēs suo aial: sic i pposito. Cōfirma-
tur tertio. qz mutabi^o reducēda sūt ad vñcū
imo^o pñ^m: vt tāgī pñā in. viij. pñicoz. Ex quo
igr oia corpa admin^o fm locū aut alteratōes
sūt mobi^o. Dñs ē creati spūs adminis fm
affectiōes sūt mobiles reducēdi sūt tā spūs qz
corpa: tā visibi^o qz inuisibi^o ad vñcū pñ^m pñci^m
imobile. Sāc. tho. in scrip. ij. hac diff. q. i. tan-
git vñā rōnē qre nō sūt pñā pñā pñā. Et ingt
pñ^m pñci^m caret mā oīs at id iudicatio fit per
mā. S. h. qz fm cū āgeli sūt imāles: et tū in
qñbz spēs pōt de^o facē plures angelos. Est. n.
articul^o pñēnat^o parisi^o q. i. nō possit de^o face-
re plura idiuidua in qñbz spēs. iō sua reuerētia
salua rō valē nō vñ. Secda ps pñonis dicē
qz ēē oīz rez ē finis vñcū. pbat: qz sūmū bo-
nū et finis vltimū sūt idē. vñ arst. in. ij. metha^o
dicit qz q tollit rōnē finis: tollit rōnē boni. s.
vñcū ē sūmū bonū. qz iuxta qd ait arst. i. v.
thopicoz qd p supabūdātā dī vñ soli pñcīt
igr vñcū oīum extat finis. i. vltimū. Et si qñat
quō hñc vltimū finē attingē pñt entia simplr
isensibilia vt lapides: aut vegetabi^o: aut sim-
pl^r sensitiua vt sūt bñta. dicēdū qz s. nō atti-
gāt finē vltimū quēad^m mēs rōnal^o vidēdo
et diligēdo: tū i eū ordinē sicut ipsectū ad pfe-
ctū et pp cū sūt qz pp scīps oia opat^o ē puerb.
xvi. et h ē rō finis. Finis. n. est cui^o gfa cetera
sūt. Ex pte pñā pñonis pñ manifeste error
impj manichei qz posuit duo pñā pñcipiūz:
vñcū visibiliū qd vocauit deū lucis et auctore

T^o

noui testamēti. et aliud visibilius qđ vocauit
deū tenebrarū et actorē antiq̄ testamēti Et cō
firmabat suā positōez p illd̄ Jōh. xvi. vbi dic̄
xps. venit. n. pnceps mūdi hui⁹ et i me nō hz
q̄c̄q̄. Et Jōh. xix. Regnū meū nō est de hoc
mūdo. Et m̄sa alia male intellecta p̄ 3° ex
p̄lone. ds. n. n̄ q̄ nouū p̄didit testm̄ et iuisibi
lia: et antiquū p̄didit et visibi⁹. An̄ Jōh. p̄rio
Dia p̄ ip̄s scā s̄. Et si dicat q̄ itelligit oia iui
sibilia vt sit distributio accōmoda. Quid est
rogo qđ seq̄: mūd⁹ p̄ ip̄s fact⁹ ē: nec v̄z qđ vi
cit: qz dixit xps venit pnceps mūdi hui⁹. vo
caf. n. dyabol⁹ pnceps mūdi. i. viuētū carna
liter et i p̄cō qđ nō ē a deo sem̄: sine q̄ sc̄i ē ni
hil. i. p̄m̄. Nec seq̄ dya⁹ ē pnceps mūdi. iḡ
est actor mūdi. Sicut nō sequit rex fr̄corū ē
pnceps fr̄cie. iḡ actor fr̄cie. q. n. sic argue
ret derideret merito. idē sonat alia auctas et
p̄sles. Et habuit oitū opio ista ex pictagō. q
vt refert venerabil̄ eustraci⁹ sup̄a p̄rio ethi.
posuit duas siftercias: vnā bonorū. aliā malo
rū. Et i q̄z siftercia posuit decenariū: et in q̄z
decenario suū pncipē tribuit a dextris bonū
et sinistris malū. A dextris qđ posuit finitū
in parē nūez mascu^m dext^m lucē qđratā ge
tē rectū bonū. A sinistris vō ifinitū parē femi
neū sinist^r tenebras. alia pte lōg⁹: motū obli
quū: malū q̄ due siftercie valde faciūt ad itel
ligēdū op. phi. vbi cūqz i probat pictagoram
Ex eadē radice i probat opio democriti: q̄ so
lū posuit vnū pncipiū: s̄ illd̄ vocauit māz p̄i
maz. p̄ 3°. qz illd̄ pnci^m extat effectū. C Ex
eadē op. empedocl⁹. q̄ posuit i reb⁹ sex p̄ici⁹:
duo effectiua. s. litē et amicitia. et q̄tuor mālia
s. q̄tuor elemēta. C Ex eadē ē op. q̄rūdā po
nētū ab etno tria distincta pnci⁹. s. opificē yd
as: q̄s vocant cās foiales. et yle seu māz p̄mā
Et si q̄rat cui⁹ ē h opio. dī q̄ fuit p̄lone. S̄
obuiat huic dicto augu. q̄ dic̄ p̄lonē posuisse
ydas n̄ ē dū s̄ i dō: et p̄ p̄ns idē q̄ de⁹. vt di
ctū ē dist. xxv. p̄imi. Et si dicat q̄ ē in p̄nti
dist. dic̄ m̄ḡ q̄ illa fuit opio p̄lonis. dicēdūz
q̄ loq̄ m̄ḡ. s̄z mētē arist. Nulli at̄ dubiū qn
pl⁹ credēdū sit. aug. q̄ arist. C Sc̄ba celo est
d̄ rez creatōe ab isto pncipio an sit etna: et ē
h. A pncipio ab etno pductiuo nō extat p̄ ei
no creat̄a pducibili. p̄ria ps dic̄. q̄ creatu
re ab etno ē ds. pductiu⁹. p̄bat. qz ab eterno
est op̄: s̄z oipotētia sua pducit creat̄as. iḡ.
Cōfirmat: qz si ex tpe efficeret creat̄e pducti
u⁹ et nō ēet ab etno. seq̄ret in eo ēē mutatiōez
Et si q̄rat vtz pductio ē creaturaz exiat p
ductio filiū et paciti. q. rōnes ist⁹ pductiuita
tis. Sicut sc̄as rho. p^o scrip. dist. x. q. i. Et do

ctor solēns. vi. q̄dli. q. iij. q̄ sic. ita q̄ si sol⁹ p̄f
p̄ iposibile ēet n̄ posset pducē vnā muscā. p̄z
o^m ex ista pte p̄lonis: oipotētia nēpe qua p
ducit creaturē nō accipit p̄f a filio: aut a spi
rituscō. Ex q̄ restat. si sol⁹ p̄f foret p̄ iposibile
in dinis adhuc posset q̄libz creabilia pducē.
vñ recte hac dist. dicit doct. subti. q. i. q̄ soluz
ē ordo q̄si effectū multorū ad cāz eadē non
q̄ vn⁹ sit cā alteri⁹. s̄z q̄ vn⁹ est añ aliū. Sicut
nō illuminat sol occidētē nisi p̄r⁹ illuminet
oriētē: et tñ illuminatio oriētis nō ē rō illumia
tiōis occidētis. Sic in pposito prius est. pdu
ctio dinaz p̄lonaz q̄ creatio creaturaz: s̄z nō
sit rō hui⁹. Et rō est: q̄ pductio diuinaz p̄lo
naz est de obiecto necessario: et creaturaz de
ob̄o ptingētī. et p̄or est p̄patio ad obm̄ neces
sariū q̄ ptingētī. C Sc̄ba ps p̄lonis dicit q̄
creatura nō ē p̄ eterno pducibil⁹. p̄bat. Mul
tū iplicās p̄tradictionē est factibile. sed crea
turā fuisse ab eterno est h̄mōi. iḡ et c. maior
p̄z d̄ se. vñ. p̄pterea dicebat tragic⁹ agathon:
hoc solo p̄uat de⁹ vt ingenta nō possit face
re q̄ genita sūt. s̄z minor declarat. si. n. fuit pos
sibile ponat in ec̄. sequitur quo ad p̄ns tria
magna incōueniētia. p̄lmū q̄ ifinito possit
fieri additio. si nēpe ab etno icēpit creaturā:
ab eterno incepit h̄o. et cū aia rōnalis nō cor
rumpat. ad h̄ec fm̄ p̄hos vt p̄p̄lidem̄ picta
gorā platōnē et ceteros seq̄tur q̄ iā sunt actu
infinite. et si creet vna et addat ifinito fiet ad
ditio qđ est iposibile. C S̄z hic diceret auer
royz. q̄ oēs aie postq̄ exute sūt a corp̄e fuit
vna intelligētia. S̄z qđ infanius p̄bit meri
tuz et demeritū de hoc infra. C Sc̄bo seque
retur q̄ glubet angel⁹ sciret infinita. p̄batur.
angeli nēpe seu itelligē⁹ fm̄ p̄hos fuerūt ab
initio mūdi. suppono q̄ nul obliuiscit: et tñ a
p̄ici⁹ mūdi casu posito fuerūt ifinite renolu
tiōes celoz: et quēz cognouerūt cū nō hēant
itel^m ipeditū. Tertio seq̄ q̄ ifinito ēet aliqd
mai⁹. p̄bo. casu. n. posito a mūdi p̄ici⁹ vsqz
mō fuerūt ifinite renolutiōes sol. s̄z cūlibz re
uolutiōi sol cor̄ridēt duodeci lune. iḡ p̄lea
fueit renolutiōes lune q̄z sol. et tñ ille sol sūt
ifinite. vñ az. manifeste iposibilitas rez ēē p̄
etno. Ex q̄ isert error variorū p̄hoz: p̄rio ana
xagore q̄ in qđā chaos eterno posuit res ge
scētes: et postea per intellectum inmixtum
et impassibilem facta est segregatio et separa
tio rerum. Eliditur etiam error empedoclia
qui posuit ab eterno mundum cor̄rumpi: et
generari ad modūz hominis p̄ litem et ami
citiā vnde s̄z eū ante nos fuerunt mundi infi
niti gēti et cor̄rupti. et for̄san subito iste q̄ mō

est corruptel et non efficit. **¶** Ex eodē et ter-
tio extirpat error democriti. posuit hic ab ef-
no res moueri iordinate et p̄fise. et postea ca-
su accept⁹ ē mot⁹ iordinate. **¶** Scd de opio
ne arist. qd dicendū. Aliq dicunt et satis pba-
biliter qd argumēta q̄ facit in. viii. p̄picoz ad
p̄bādūz mudi eīnitatē solū fec̄ exercitio sto-
nō ex intētiōe. vii. et in p̄o thopi. dicit qd p̄ble
ma est. an mūd⁹ sit eīn. S3 q̄cqd sit ille in-
qu⁹ auerrois maculā posuit in gliam p̄hūqz
vult i suis cōmēt qd ex fise posuerit eternita-
tē mundi. Rōnes aut p̄hoz et solutiōes eoz
tā auerrois. auice. q̄z p̄hū. q̄rant a scō tho. in
scripto dist. hac. q. v. micro. xiiij. v. magis cō-
pēdiōe in doctore venoto hac dist. q. ij. mīe-
ro. vi. due ex pte mot⁹: due ex pte p̄picoz. et due
ex pte agētis q̄ p̄tinent vni illaz. xiiij. quas
posuit Tho. **¶** Tertia p̄lo ē de nihilo q̄mo-
do ad res se hēat. et ē hec. Sic ab exordio de
nihilo de⁹ res p̄dere potuit vt de mā aliq̄e
nunc pducatur. dicit p̄ia ps p̄lonis qd deus
potuit res de nihilo p̄dere. p̄bas. q̄sto aliqd
agēs ē potētius et p̄fecti⁹ tāto min⁹ requirit
adiutorū in sua opatiōe: s3 de⁹ est agēs po-
tētū iō potuit nullo alio ente de nihilo ali-
qd pducere mō exposito in p̄io art⁹ qd et
fciū est in rez creatiōe in triplici rez genē. se-
n. ip̄o solo pducit formas simplices sicut an-
gelos. scdō se solo corpa icorruptibilia vt so-
lē firmamētū rē. terti⁹ ypostases speciez p̄i
maras vt primū hoiez. primū leonē rē. nūi
eaz q̄ gñant putrefactiōe: sic fmes pulices
rē. **¶** Scda ps p̄lonis dicit qd de mā aliq̄e
res pducunt ad sensuz. p̄z de gñatiōe et cētis
mutatiōib⁹. **¶** Ex p̄ia pte p̄lonis elidit er-
ror varioz p̄hoz. prim⁹ est q̄rūdā antiq̄z. et
vī op̄. marci varōis qd q̄z nō videbat q̄io po-
terat aliqd fieri de nihilo posuit qd de⁹ de sua
suba cūcta pducebat. S3 hec pō nimis inq̄
est: qz suba dei nō p̄t nec mutat. iō fuit scda
opio anaxagore qd posuit oia in q̄z ne de ni-
hilo aliqd fieret et dicebat qd gñatio nihil ali-
ud erat nisi segregatio et manifestatio p̄tium
latitātū h̄i ad oculū p̄z falsuz. q̄io. n. in mi-
nimo pōt mā latitare nō vī. **¶** Ex eodē ter-
tio elidit error arist. qd posuit m̄m ingentiaz
et icorruptibile vt subsisteret cūctē p̄du. nec
vidit aliū modū pducendi s3 p̄z qd a⁹ est deo
possibilē. Nec p̄. cū nihil ē ip̄ossibile: Et tū
de scdō art⁹. Quāntū ad tertiū articlū sunt
tres difficultates iuxta tres p̄lones. **¶** P̄ia
difficultas. vtrū scmū p̄ncipiū sit finis vīsm
p̄ iūsi. **¶** B̄m qd sciso extat finis tā vīsiū q̄
iūsi. rez ē tū qd vīsiū ex lege diuina q̄ sta-

tuit qd infima p̄ media in sūpma reducant vt
h3 diuin⁹ dyon. de angelica ierarchia redu-
cunt in. deū p̄ iūsiabilia. Scda difficultas. vtrū
aliqliter possit apphēdere intellect⁹ res p̄di-
tas fuisse ab efno. Rūdit doc. duor⁹ hac dist.
q. ij. qd sic. data eīnitatē m̄fic als nō dat ex⁹.
Intelligamus pedē eīnū et puluerē eīnū erit
possib⁹ apphēdē et vestigiū eīnū. Aliud exēplū
intelligam⁹ lucez eternā que appropiat p̄fi.
Rursus intelligam⁹ splendore eīnū qd appo-
p̄iat filio: data eīnitatē m̄ poterim⁹ itellige-
re vmbriā eīnā: qd appropiat creat̄e. s3 assūm-
ptū ē ip̄ossibile. s. m̄m eternā eē. **¶** Scda difficul-
tas. an adhuc mō aliqd deus opet de nihilo.
Dicendū qd sic admin⁹ aias. iux illd ps. Qui
finxit sigillati corda eoz. Et sic p̄z ad q̄onēz.
qd vīz vnicū summū p̄icē de nihilo pducit
creaturā. Et tūc argumēta. **¶** Ad p̄m negat
minoz: et ad regulaz p̄hū rūdit egregie frater
guilelm⁹ okan i logica aurea qd tūc illa regū-
la tenet q̄n p̄dicatū dī de subō vniuersitatis
als nō dat exēplū. bibē est bonū. ergo magis
bibē magis bonū: et sūme bibere sūme bonuz
nō sequit qz ista est falsa. oē bibere est bonuz
qd requirit ad regulā. sic ip̄posito ista ē falsa.
oē bonū p̄iat malo: qd sūmū bonū caret con-
trario iō non tenet regulā. **¶** Ad scd3 dico ad
minoz qd agit ex pte sui actiōe antiq̄ et eter-
na: qz sua volitiōe q̄ ip̄e est. nec tū oz effectuz
eē etūsi: qz s3 agat ab eterno nō tū p̄ eterno:
s3 p̄ tpe effectuz pducēdi sicut volitiōe ho-
dierna cras qd vult ire ad missā. et dū dī q̄io
p̄t eē actio si nihil agū. dico qd fit pductio in
esse volito et sufficit. **¶** Ad tertiū dico qd ista
pductibilitas erat pō logica qz. s. nulla erat
terminoz repugnātia nihil plus. et ista nihil
ponit in re nisi solū eē ydeale in mēte diuina.
Et sic patet ad questionēz. **¶** Ex p̄senti au-
tem distinctione sicut de p̄cedentibus de
mente magistri tres capiuntur conclusiōes.
Prima conclusio est iūsiibilium vnum p̄in-
cipiū: et vīsibilū nō multiplicariū. dīc p̄lo qd
est vnum solū p̄ncipiū ab eterno tā vīsiibil-
um q̄z iūsiibilium. Et ponit a p̄ncipio vīsi-
ibi. Et creare p̄prie est rē. **¶** Scda p̄lo. Sic
creatione dei res creat qd nō mutat opatiōe.
dicit p̄lo qd deus creando res non mutat.
Et deducit ab illo caplo et creare. vīsiqz ibi.
Et quia non valet rē. **¶** Tertia conclusio.
Om̄is creatura dei sequitio cōdita est pura
m̄ro mīsticio. Inquit conelo. qd om̄is crea-
tura facta est pura ad seruendū deo. Et de-
ducitur ab illo. c. Et quia nō valet rē. vīsiqz ad
finem distinctionis.

2. def

3

E angelica itaq; natura rē. **H**ic
signatur scda distinctio huius scdi
que ita ptinatur ad pcedentē. Itā
postq; in pcedenti distinctiōe a ma
gistro offensa est primi pncipij vnitas: r vlti
mi finis bonitas. nūc hic ostenditur creature
cōdite bonitas. Et diuiditur in tres ptes pnci
pales s; q; triplex extat creatura. Pure spi
ritualis sicut angeli: r pure corporalis sicut la
pides. r pttim corporalis: r partim spūalis si
cut hō. In prima igit agitur nā mere spūalis
In scda necitur factura pure corporalis. In
3^a sequit mixtura esse humanalis. Prima in
pncipio. scda ibi. distin. xij. Et de angelice nā e
rē. Tertia distinc. xvi. ibi. his excussis que sup
de hoīe rē. **P**rima rursus particula i qua
tāgitur nā mere spūalis. s. angelus in tres par
tes diuidit. In pma plāc angelica p; creatio
In scda hinc diabolica claret auersio. In 3^a
bonoz celica dignificatio. Puma i pncipio.
Secūda distin. v. post hec p; sideratio rē. Ter
tia distinctione ibi. ix. Post p; dicta sup est co
gnoscere rē. Prima rursus particula in qua
āgelica p; creatio: in tres ptes diuiditur. In
prima qñ sunt creati: r vbi ponit. In secunda
quales sint facti nā dicit. In 3ª conditi beati
vel nō queritur. Prima in pncipio. Secūda
distin. ij. ibi. Ecce ostensum est vbi angeli. r ē
Tertia distin. iij. ibi. post h videndū est vtrum
pfectiōes rē. Prima rursus p; ticula i qua qñ
angeli sunt creati: r vbi ponit in tres ptes di
uiditur. In pma inquisitioni p; fert p; huius
In 2ª pūc formationi tāgit initūz. In tertia
qrit. q; locationi hoz sit solū. Prima in pnc.
scda ibi. quedaz auctates vident innuere rē.
3ª ibi. Jam oñsum est qñ creati rē. prima pte
indiuia manente. scda pars in qua angelice
formationis tāgitur initūz in tres scndis par
ticulas. in p^a an^e formationis sit dubi. In 2^a
datur qñis determinatio. In 3ª determina
tionis sit approbatio. prima in pūc. scda ibi
videtur itaq; h esse tenedū rē. 3ª ibi. simul er
go cum tpe rē. Simuliter illa 3ª particula iā
ostensum est rē. In qua determinat qñ sit lo
cus vbi angelica condita est nā. in tres ptes
diuidit. In prima locus creatiōis clare expri
mitur. In scda qñ pditionis rursus repetitur
In 3ª vis dubitatiois potēter pellitur. prima
in pncipio. scda ibi. Simul ergo visibiliū rerum
rē. Tertia ibi. Hic queri solet si in celo. rē. Et
hec est diuisio pñtis distinctionis in genera
li. Circa quā talis mouetur rē.
■ **A** angelus in euo pditus creat⁹ sit
loco epireo. Et af q; nō triplici me

dio. **P**rimo arguitur q; non sit in euo cō
ditus. cuius tempus est mensura nullatenus
euo mensuratur. sed tempus est mensura an
geloz. igitur nō eūū. maior pbat. q; eūū
dicat media mensura inter eternitatem r tpus.
vnde segtur eternitatem. r pcedit tps dicēte
Boe. x. metro. iij. de p; solatione. Qui tps ab
euo ire iubet. Sed pbat minor aucte. Be
de dicētiō: a pncipio quattuor fuisse creat. s.
angelicam nām. nām primā. celus empireū.
r tps. **S**ecdo af q; nō fuerit creatus in loco
oē locatum h; situm. s; angelus nō h; situm
ergo nō est in loco. maior pz: q; locari est fm
d. p; positio sui ēē in loco qd est. p; pūi positi
onis fm Silbertū porretani in libro sex prin
cipioz. pos^o est quidā partū situs. sed pbat
minor: q; angelus nā extat simplex partibus
carēs p; titatiōis. **T**ertio af q; nec loco em
pireo. nō sunt plura ponēda sine necessitate i
nā. s; nulla extat nāe necessitas celi epirei. igit
nō extat ponēdū. maior ē phi in pūo p; hicoz
s; pbat minor: q; nō occurrit de quo fuit vni
uerso. **C** In boz om^e est mgt in lfa vñ de euo
innuit Eccl. i. **S**ia sapia a dño deo est: r cū il
lo fuit sp: r est aū eūū. De loco aut inqt stra
bus. Celū epireū qd nō ab ardore s; a splēdo
re dictū est mox vt scñ ē scis angelū ē reple
tum. **I**n ista gōne sunt tres rē. **Q**uo ad
pūū arti^o termi sunt angelus loc⁹ r eūū. An
gelus fm Greg. nomē ē officij nō natū. idē
nēpe in greco significat āgelus q; nūcius i la
tino. significat tñ in pposito nām quādā me
re spūalē deū de pūmo ptemplantē quaz di
uinus dpo. iij. de diu. noi. dist. dicit. Angel⁹
est ymago splēdidissimū imaculatū. incōtami
natū. incoñquinatū suscipiēs: sic pueniēs est
totā speciositate vniformis diffōrmitatē r i se
resplendescere faciēs bonitate silētij qd est i
abditis. **H**ec disti^o tria angelo tribuit. esse
nē. ēē gfe. r esse glorie. vñ expūit pmo inq;
tū h; ymaginē p nām. Secdo inq; tū h; silētij
dinē p gfam. 3° inq; tū h; deiformitatē p glo
riā. **R**ō at ymagis expūit r q; tū ad sursum
vñ dicit angelus ē ymago dei. r q; tū ad deoz
sum inq; tū dicit manifest⁹ occultū. lumis: q; p
angelos inter se r ad nos sūt illuminatōes.
Sicut q; tū ad ēē gfe describit r p respectūz
ad sursum. dū dicit speculū claz splēdidissimū
vbi notat q; gfa desursum veniēs tria fac: nāz
illūinat. nām decorat. nām psumat. r iō q; tū
ad pūmū dicit speculū. q; tū ad scdm clarūz
q; tū ad 3^m splēdidissimū. Secdo describit i ēē
gfe q; tū ad deoz vñ dūz incōtaminatū ima

enlatū incoīgnatū. His. n. tribus triplicē re
mouet ab angelo feditatē. p^oio mortale: duz
dicit immaculatū. secūdo adherētē seu venia
lē dū dicit incōtaminatū. Tercio feditatē cō
tractā cuiusmōdī est pctū originale dū dicit in
coīgnatū. Sūliter tertio describit quātūz ad
gloriā z quātū ad sursum dū dicit suscipiēs
sicut pueniēs ē totā speciositatē boniformis
deiformitatis z quātū ad deorsum dū dicit z
in se respēdēscere faciēs bonitatē silētij qd ē
in abditis. His qppe hō fm qd deuz magis
nouit a strepitu humano: magis cōquiescit.
ideo dī silētij. Notādū tū q quātū ad du
as vltimas cōditiōes. s. esse glorie z gratie nō
cōpetit hec diffinitio malis angelis: sed bene
quātū ad primā: qz nālia in eis māterit inte
gra vt ibidem tangit Dion. z patebit infra.
Secūda termin⁹ est locus. vñ locus solet ca
pi tripliciter. vno mō methaphorice ad sili
tudine vñ veri loqui. z sic in rethorica distin
guunt loci cōes z in logyca loci thopici. vñ
de hoc mō locū diffinit Boet. in p^o suoz tho
picor. locus inqt sedes est argumētī. vel vñ
pueniēs trahit arg^m. z dī tūc loci nō loca in
plurali. vñ in doctriali. Est locus atqz loci sūt
loca plurima gētis. scdo locus dī nāliter z sū
damētaliter. z sic locus dicit supficiē cōcauā
nō cōuexam corpis cōtinētis: z est spēs de p
dicamēto quātūz. Tercio dī locus nāliter
z formaliter: z tūc locus addit sup illam sup
ficiē respectū quēdā ad locatū. vñ isto modo
locus vel nō est in pñto cū cōtineat res duo
rum generū. s. quātūz z respect⁹: vel si di
cat solū illū respectū formale reducīt tūc ad
pdicamētū vbi vel fingat fm alios. xi. pñtum
ita q sicut vbi qd est respect⁹ locati ad locū
h3 vñū. pñtū pñtus. sicut locus qui est respe
ctus loci ad locatū habeat aliud. His duob⁹
vltimis modis pōt itelligi illa loci diffinitio
in. iij. phisicorū. locus est vltima supficiēs. s.
cōcaua cōtra porreta^m qui in sex pñ: ipīs po
sūt cōuexas pñti mobilis ēē locū pñti mo
bilis. corpī cōtinētis cōtra Democritū q po
sūt in medio lineas mathematicas pro lo
co immobile pñti. i. adquate in quo distin
guīt a vase. Locū aut immobilis nouoz pho
rū ptermisiss opinionib⁹ ab antiquis ponit tri
pliciter. primo vt solū loquat phs de primo
mobili qd habet celū supra se cristallinū sim
pliciter immobile. z ista videt fuisse intētiō phī
agēt. n. principalr in phicor: tā de tpe qz mo
tu pñti mobilis. z ita videt de loco. Sz du
bū est an celū cristallinū sit immobile: qz fm
Ptolomēū in almagesti. firmamētū p motū

diurnū in cētā annis vniciū acgrit gradūz qd
fieri videt ex mobili supiori. de hoc. j. xliij. di.
Secdo dī immobilis loc⁹ quo ad ptes picipa
les mūdi. qdlibet. n. elemētū h3 locū determi
natū quē nō trāscēdit. Si. n. destrueret spera
ignis. nunqz aer ascēdere posset vsqz ad con
cauū orbis lune. Si rursus destrueret orbis
lune ascēdere nō posset ignis vsqz ad orbem
mercurij. Ita inferius si tota destrueret terra
descēdere nō posset aqua vsqz ad cētū. Ter
tio dicit locus immobilis ma⁹: qz mathe^a ab
strahit a motu. nō aut phisice: cū maxime de
motu agat nālis. Terti⁹ termin⁹ est eum.
vñ vltra dicta de euo distin. ix. p. Moto b: eū
ter q ista tria differūt. eui. euiternitas. z eui
nū. Eui qppe solū noiat illā durationē medi
am iter eternitatē z tēpus absolute. Euiterni
tas hō illā noiat in quātū refert ad eternitatē
iō dī euiternitas qst eui eternitas. Euiternus
hō dī id qd tali euo mēsurat. s. angelus. sicut
dī tpale id qd tpe mēsurat. Et hoc de primo
articulo. Quātū ad scdum articulū sunt tres
pctones. p^oia de euo angeli. scda de loco an
geli. tertia de ei⁹ creatiōe. P^oia est hec. Eui
quo angelus z ei⁹ intellectio mēsurat respec
ctui ad eternitatē cōtinuā dicit successiōes
P^oia ps dicit q eui est mēsurā angeli. pba ē
fm modū nature d3 accipi mēsurā ei⁹. vñde
Aristo. in. x. mē dicit q mēsurā d3 ēē vinge
ma. sed nā angelica est mediū inter deū z ce
teras creaturas. ergo d3 mēsurari media mē
sura que vocat eui. Moto tū q qū dico ange
lū mediū inter nos z deū nō est intelligēdus
rōne finis vt nō possum⁹ in deū finiri nisi me
diāte angelo. hoc. n. extat falsum. teste nepe
Aug. mēs nra imēdiatē a p^oia format vitate.
sz itelligit quo ad pfectionē nāe: qz. s. pfectior
ē angelus in nā q nos. TScda ps cōclōnis
dicit q eui ē mēsurā itellectiōis angelice: z
hoc triplicis noticie. s. noticie in vbo. noticie
p inatas spēs. z 3° noticie rerū i p^oio gñe. p
ba: q. n. hñt eūdē manēdi modū eadē z men
surant mēsurā. sz vñū dūit⁹ alio dūret. Sz in
tellectiōes angelice hñt eūdē manēdi modū
igñ si fm cōem opinionē noticia rerū in vbo
mēsurat euo: segt q reliq. maior p3 sic. n. mo
tus vñū p^ore tpe mēsurat: ita mot⁹ nulle au
noz z q mēsurā mēsurat albedo vñū dicit: ea
dē albedo cētū annoz. T3^o ps pclōnis dicit
q ista mēsurā qd eui dicit p^otiū respectu
successiōē ad efnitatē. P^oio declaratiōe hu
ius pñtiū noto vñū qd dicit doc. de not⁹ l. viij.
dist. primi. pte p^o. in dnbijs ifalib⁹. inqt. n. q
eternitas eui z tps fm ista tria differūt. s. du

rationē. succēssionē ⁊ variationem. tps dicit
hec tria. durationē. succēssionē ⁊ variationē.
Enū aut solū dicit duo. s. durationē ⁊ succēssio-
nē. lz. n. hī respect⁹ noui succedāt non tū va-
riant: qz variatio est aliter se hīc nūc qz pri⁹.
qd nō ptingit in pposito cū sp sint noui. nec
esse angeli etiā variat: qz idē ē manēs. s. eter-
nitas solū dicit durationē sine succēssioē ⁊ va-
riatiōē. Tūc pbat ista ps. pzo q dicat respec-
tū eo. n. dī emi euiternitas ex pzo articulo.
qz respectū dicit ad eternitatē. ex quo ifert q
cū in pito est rōnis forali: aut in vno sex pū-
cipioz ⁊ nō est quātitas: nec pmanēs nec suc-
cessiua. Et si qrat quō pōt pur⁹ respect⁹ mēsu-
rare subām cū mēsurā sit sp nobilior mēsurā-
to ex de aīalib⁹. Dicit doc. sub. hac dist. q. ij. q
mēsurā a pte rei est triplex: aut fm mat⁹: aut
fm min⁹: aut tertio fm eqle. fm mat⁹ sic fecit
pūs q in libro de aīalib⁹ cetera ad hoīem mē-
surauit aīa. ⁊ albedo q ē pfectissim⁹ color dī
mēsurā colorz s. eqle sicut p vlnā mēsuratur
pān⁹. fm min⁹ sicut vmitate mēsurant nūeri.
ex. r. mēsa. qd nō est incōueniēs nobili⁹ hoc
nō min⁹ nobili⁹ mēsurari. s. q sit succēssio in
bimōi respectib⁹ p. qz si nō angelus hīet i se
vū stare posset tpib⁹ ifinitis: ⁊ ita esset ifinit⁹
sicut si hō hīet in se vū stare posset locis ifinit⁹
esset ifinit⁹ fm locū. Et si qrat vtrū sit idē cū
olūm angeloz: sicut idēz tps olūm tpa. pōt
dici q sic. vū qlibet res tpalis hz sūū. p pūū tē-
pus ⁊ vltra extrinsece hz tps pūū mobilis.
Sic qlibet angelus hz sūū. p pūū cūū: ⁊ vltra
hz cūū extrinsecū qd ē mēsurā pfectissimi an-
geli dēpto illo pfectissimo angelo qui solum
hz cūū intrinsecū. Et si qrat qz ille est q ē mē-
surā extrinseca alioz angeloz. Dī q in celo
an peccatū fuit lucifer cur⁹ oīs lapis pīofus
fuit opimētū vt innuit ppha ezechiel. S. vū
quid adhuc est cū hēat nālia integra. Dīcē-
dū q nō. nā ista extrinseca mēsurā. pprie pfi-
cī per gloriā qua caret ille maledict⁹. S. qz
tūc extat mō. Dīcī q nobilior post enī in ce-
lo residens. vū. pbabiliter pōt dici q in pura
creatura brā maria dei genitrix. est coz eūz
extrinsecū scriptū gpe est. Erūm sicut ange-
li dei in celo. Et si qrat an ista pūā respectūz
succēssio sit angeli creatio. dicī q nō: qz non
est acceptio post nō esse immediate sed dī pser-
uatio. s. acceptio cē post eē. Ex scda pte cō-
clusionis p. defect⁹ sci Tho. q posuit i secūdo
scripti. hac dist. q. i. solūdo pūū arg⁹ intel-
lectionē angeli in tpe innata ⁊ gīe. p pzo nō
mēsurari eūo. Sed somnauit quādā mēsurā
nouā quā vocat tps. tps discretū quo mēsu-

rant intellectiōes angelice rerū p spēs vel in
p pzo gīe. de quo in pō scrip. dist. viij. ⁊ disti.
xxxvij. pte scda. ⁊ pzo oī rōne sua allegat dīcū
Aug. sup. Gen. De ingt mouet creaturā spū-
ritualē p tps nō p locū hoc est nihil: alia sua
reuerētia aut valde ppe multipli sine nēcte.
Quero ab eo qualē habitudinē hz tps illud
ad tps nfm: aut q sit instās cū instāt: aut in-
stās tps angelici cū tpe habito nfi. Si pūūz
sequit tps nfm discretū sicut suū. Si scdo mō
ergo necessario inter intellectiōē vna ange-
li: ⁊ aliā mediat tps nfm mediū. ⁊ qd inquit
Aug⁹. nō pcludit. caput nēpe Aug. tps large
pzo oī mēsurā extra eternitatē: sicut ipsemet
Tho. dist. pcedēt pte prima. q. vi. exponit il-
lud. In principio creauit de⁹ celū ⁊ terrā. Ex
parte tertia cōclonis manifeste p. defect⁹ do-
cto. solēnis q dicit nullā eē succēssionē in du-
ratione angeli s. totū fieri p respectū ad tps.
hoc p. falsum. Tertū est. n. q cūū est mēsurā
prior q sit tps. hōi aut fm nāz nō repugnat
fore abqz posteriori. def igit in casu cūū ⁊ q
nō sit tps: tūc erit succēssio in eūo ⁊ nō in tpe
iō nō est illa succēssio rōne tps s. cū. CSe-
cūda pō est de loco angeli ⁊ est hec. Sic in lo-
co diffinit⁹ angelus vt sola nō sit opatiōe loca-
bilis. Pzo intellectu cōclonis noto q aliqd
esse in loco pōt capi tripli. vno. circūscripti-
ue: sicut dicim⁹ corpa i loco qz loco circūscri-
bunt. Scdo diffinitue. qū scz aliqd ita ē hic
q nō alibi. Tertio pūāliter solū sine circūferi-
ptiōe ⁊ diffinitione. ⁊ hoc solū mō extat de-
us in loco ex. xxxvij. di. primi. C Probat igit
pūā ps pclonis scz q angel⁹ sit i loco diffinit⁹
ue. illa nā ē i loco diffinitue si sit loc⁹ q extat
limitata: sed angel⁹ ē nāe limitat. igit ⁊ c. p.
bat maior: qz limitatio entitat. ppe est p opm
ad illimitationē. Ex q igit: qz de⁹ ē imēsus iō
est pūū reb⁹ oib⁹. ex. xxxvij. di. pmi. igit p oī.
qz angelus nō ē imēsus nō erit pūū oib⁹ s. ali-
qb⁹. ⁊ ita diffinit⁹ loco. Et si qrat vtrū diffinia-
tur magno loco. Dīcēdū q sic fm maiorē ⁊
minorē dūte. hz tū locū quē nō trāscēdit sua
dūte vt sit in maiori ⁊ pūctū in q negt eē: qz
pūct⁹ nō ē loc⁹. Sed dubitat vtrū possit se ex-
hibere pūte i toto vno assumpto corpe. dī q sic
Si. n. aīa est tota in qlibet pte corpis a fortio-
ri āgel⁹ pōt cū maius sit dūte. vū vū pfect⁹
angelus forsan se potēt facē pūte forte hūic
scholē aut vni magne ecclesie. S. tūc occur-
rit dubiū vtrū possit se exhibere pūte duob⁹
extremis ⁊ nō me⁹. Dīcēdū q sic. Ex quo p. q
q poterit venire de vno extremo ad seipsum
stantē in alio extremo p mediū vbi nō est. de

hoc i. iiii. in m^a eucharistie. Sed q^uis an duo possint filⁱ e^e. dicendum q^u sic. Et dat exempluz doc. fabri. q. viii. hui⁹ disti. **M**oueat gabriel p^{ri}mū mobile sit in celo empireo michael recta linea recta sup gabrieles. Et mittat a deo in terris nō est necesse q^u mutet lineā rectā vt veniat ad terrā: aut q^u gabriel mutet locuz: ita i. desceⁿda stabit simul. **E**t ex p^{ri} luce. viii. de illo obfeso i. q^u legio erat demonū. **S**eⁿcūda ps^u p^{ri}sonis dic^u q^u angel⁹ nō est in loco sola opatōe. pbat q^u multoties q^u veniūt de celis ad terrā nō opant^r: ita tūc nullibi sunt angeli: nec i celo: nec i tra: nec i mari. **E**terū dem⁹ q^u angeli nihil operēt^r i celo nisi vidē deū i frui de quo nō sūt in loco. fm sic ponētes quō erit verū illud christi dictū. dico vob⁹ q^u angeli eoz in celo sp^u vidēt facie p^{ri}is mei. Et si demōes aliq^u moia nō opant^r in inferno nō erūt tūc in inferno. **E**t q^u p^{ri} grādis vald⁹ defect⁹ scit thōe in p^{ri}o scripti. disti. xxviij. pte. ij. q. i. r. ij. dicētis angelos solū esse in loco p opationē. op⁹ p^{ri} ex p^{ri}sonē. Et p^{ri}mat⁹ q^u videt articulus dānatus parisius ab epō parisiensi q^u angeli solū sint in loco per opationē i excoīcat⁹. Sed aliqui dicūt q^u ista excoīcatio nō trāsīt pōtes h^{ij} valde imprudenter p^{ri}ta tantā vniuersitatē os suū aperuīt iniquitētes q^u posse hui⁹ vniuersitatē solū pōtes hui⁹ attingat ciuitatis. Scd⁹ dicūt q^u nō trāsīt dyocellū. Tertiū dicūt q^u nō trāsīt mare: ita nō vadit ad angliā. Cōtra hos est decretalis extra de hereticis. caplo ad abolendā. Et in decreti. di. xv. Auctoritate nēpe pape sit talis p^{ri}denatio. r excoīcatio. r ita timēda r for midanda. Et q^u sit ex quo in famosissima toti⁹ mūdi vniuersitate a viris famosissimis dānata est nō est reuocāda in dū^m. **T**ertia p^{ri}clusio est de angeli creatiōe. r est talis. Angelica simul creatio duratiōe celū nō p^{ri}cessit empireū. pbat p^{ri} strabum vt in oppositū adductū est. Celū ingt empireū mox vt factum est sanctis angelis est repletuz. Idē Beda. idem altimi⁹ Aug. Gregori⁹ papa Gregori⁹ us vero nazan. q^u dicūt theologus r Bama. scen⁹. tenuerūt q^u fuerūt creati ante formati onem celis: sed in hoc nō tenentur. **E**t ex quo p^{ri} manifeste error saracenoꝝ qui vt refert hermannus schlauss in hystoria eozum dicūt malos angelos per septē milia annoz ante bonos conditos fuisse. r de hinc boni p mil le annos ante cetera pura extat fatuitas. Et tantū de secūdo articulo. **Q**uantū ad tertium articulū sunt tres difficultates. **P**ri⁹ma est. vtrū eadem euo mensure^r angelus r

sua intellectio. **D**icendum q^u nō: quia entia angeli semp manet nō ita intellectio eozum in genere proprio. vnde ad min⁹ quilibet angelus h^{ij} tria eua. p^{ri}mū est sue exi⁹. scd⁹ sue intellectiois. r p^{ri} in tria eua in cognitioe bⁱ r rez in d⁹bo qd est p^{ri}mū. scd⁹ in cognitio ne p spēs imatas. tertiū rez i p^{ri}rio g^uie. tertiū eū p^{ri}ncipale est volitiois angelice: r pōt in tria p^{ri}ri mō p^{ri}posito. **S**eda difficultas. an angelus possit esse: r q^u nō sit in loco diffinitue. **D**icēduz q^u sic. potuit nēpe deus p^{ri}dere solos angelos r nihil aliud: tūc certuz est q^u nō diffinit loco q^u nullus esset. **E**t t^{ri}a difficultas. vbi in celo empireo est p^{ri}ncipalior exercit⁹ angeloz. **D**icit q^u in partib⁹ aquilonis p^{ri}pter illud qd dicebat lucifer po nā sedē mēā ad aquilonē r similis ero altissimū mo. **D**e hoc patebit magis distinctiōe. ix. Et hoc de tertio arti⁹. **E**x quo patet ad qōnem. q^u vitz angelus qui est in euo cōditus sit locatus loco empireo. Et tunc ad argumenta. **A**d p^{ri}mū. rūdit doctor deuot⁹ dubio q^u to litterali p^{ri}cedētis distinctiōis. **T**ēpus ingt dicūt tripli. cōssime r tūc mēsurat q^u exit de nō eē ad eē. Scd⁹ d⁹ cōiter. r tūc mēsurat mutatiōes p^{ri}prie dictā: maxie illā que p^{ri}cessit motū p^{ri}mū mobilis. **T**ertio accipit p^{ri}prie p^{ri} motu p^{ri}mū mobilis. p^{ri}io mō autē est cōe tā euo q^u tēpori r sic accipit beda venerabilis: iō nō currit arg^um. **A**d scd⁹m dicēdu. q^u to tū arg^um. p^{ri}cedit de locato circūscriptiue quō nō est in loco angelus sed diffinitue. **A**d tertiū dicēdu. q^u extgit p^{ri}gruitas vt sit celū empireū vt patebit i⁹ferius. **L**ut⁹ ad p^{ri}is vna ponit ratio: q^u oē mobile dicūt referri ad imobile: r licet possit sufficere q^u illud imobile dī catur itelligētia: tū p^{ri}gruit q^u illud etiā sit eoz pus. hui⁹ mōi est celū empireū: nā vt patebit. j. Celū cristallinū mouet ad h^{ij} fm astrologos: iō recurrēdū ē ad celū empireū. Et sic p^{ri} ad q. **E**t ex p^{ri}ti aut distinctiōe sic de p^{ri}cedēti rē. **P**ri⁹ia p^{ri}elo. sil cū celica re vi diali cepit angelica in eē reali. **D**icit p^{ri}elo. q^u celū r nā angelica sil facte seu scā sūt. Et ponit a p^{ri}o dist. vsq⁹ ibi. **J**a ostiū ē rē. **S**eda p^{ri}elo. **S**etū p^{ri}rit⁹ loco empireo fuerūt p^{ri}mū⁹ dei mysterio **D**ic⁹ p^{ri}elo q^u angelica solū fuerūt in p^{ri}o oēs i celo empireo. Et ponit ab illo. c. **J**am ostē suz est rē. vsq⁹ huc. hic q^ui solet rē. **T**ertia cōclusio. celū deitatis est celū inclutū quomē impictatis petebat adituz. **D**icit cōclusio. q^u celū in quo voluit lucifer ascēdere fuit celū trinitatis diuine. Et ponit ab illo. c. hic queri rē. vsq⁹ ad finem distinctiōis.

Ecce oñsū ē vbi angeli rē. Hic sigt 3^a
 dist^o hui⁹ scđi q̄ sic ptinuat ad pcedē
 tē. nā possq̄ i pcedēti dist. āgelica oñ
 sa est creatio. In ista oñdit eorūde nālis pdi-
 tio. Et diuidit ista ps in tres ptes pncipales.
 In 1ª āgelica ppetas i sūma tāgūt. In 2ª ei⁹
 varietas ex ide ponit. In 3ª angelica hitnali-
 tas i eis q̄rit. pria i pñ^o. scđa ibi hic pñderādū
 est rē. 3ª ibi. Illud q̄q̄ inuestiga. rē. scđa r 3^a
 ptib⁹ pro duab⁹ seqntib⁹ lconib⁹ idiuisis ma-
 nētib⁹. Pñtia ps i q̄ āgelica ppetas i sūma tā-
 gūt i tres ptes diuidit. In p^o pponit pñdictōz
 epilogatio. In 2ª subseqt dicēdoz ptinuatō.
 In 3ª pcludit sigillati hui⁹ declara^o. p^o i pñ^o.
 scđa ibi nūc pñs ē rē. ita ibi. Et q̄tuor q̄dem
 angelis rē. Et hec diuisio rē. Circa quā rē.

A āgel⁹ ex mā affirmet cōposit⁹ vñ
 mā iudicet. Et arguit q̄ n̄ sit pposit⁹
 ex mā r sōsa triplici me^o sci tpo. i 2°
 scripti hac di. q. i. Pñtio sic. nullū māle ē itel-
 lectuale: s̄ āgelī sunt itellectuales. igi nō hūt
 mām. maior pz. mā nēpe itellectionē ipedit.
 vñ r oz formā denudari a pñtōib⁹ m^o vt in-
 telligat. Sz pz de se mior. vñ apd diuī^m dyo.
 ārto de di. no. angeli dicunt specia clara. r in
 angelica itarechia dicunt supne mētes. Se-
 cūdo arguit sic. Nullū icorpeū hz mās. s̄ an-
 gel⁹ ē icorpe⁹. igi nō hz mās. maior pz. qz mā
 de se est idiuisa. r ita oz q̄ corpeo diuidat r p
 pñs sibi nō pgruit icorpeū. Sz mior ē expñse
 Rich. de scō victore in li. de tri. vt patebit. j.
 Tertio arguit auctib⁹. pma ē dyon. iij. de di-
 ui. no. vbi angeli dicunt imāles r incorpales.
 Alia est Boe. in li. de duab⁹ naturis r vnica
 psona xpi ingent. q̄ oīs nā incorpec sube nul-
 lo^o initit sūdamēto: r ita angeli vt videt non
 hūt mām. C In o^m aut r p pte affirmatia ar-
 guit aucte aug. in li. de mirabilib⁹ sacre scri-
 pture dicēt. p^o. c. p^o de⁹ ex iformi mā quas
 ipse pñ⁹ de nihilo pñdit cictaz rex hoc ē sē
 sibi. iū. itellectualiū. r itellectu carētū. spēs
 mltiformes diuisit. hec ille. clarissima auctas
 ē innēs āgelos hē mām. In ista. q. ad alias
 rē. Quo ad p^m art^m imūi sē mā imālitās. r
 cōpō. Pñm⁹ igi imūi⁹ ē mā. vñ solz i pñōito
 mā capi triplr. vno^o df mā hecitas seu dñā
 idiuiduā: sic sorteitas aut ploitas. r sic loq̄
 pñs i p^o celi r mādī. dū dico celū dico sōsam
 dū dico h̄ celū dico mām cū sōsa. Scđo^o df
 mā extēsa q̄titas: quō dicē solem⁹ de grosso
 hoīe r pingui. h̄ hō valde ē mālis. Tertio^o df
 mā ut ē vñ pñ^m tertū nāl phic: quā pñs in
 v. mē⁹ diffinites dicit. mā ē ex q̄ cū aliq̄ sit ali-
 qd. eadē gppe ē sub vtrogz termio mutatio

vñ sequēdo doc. venerabilē mgfm Nicolau
 boneti doc. subtilis discipulū i pñio sue phic.
 dico q̄ mā pria ē ens limitatū sōsalr r qddi-
 tatiue: ita q̄ pñ⁹ diuidat ens i ens illimitatū
 simplr q̄ sōlū cōuenit deo: r limitatū q̄ ex-
 tat decem p^o pñtis illud ens limitatū extat
 mā p^o. Et hoc declarat ex ppetatib⁹ māe. q̄s
 antiq̄ attribuerūt ei pñi q̄ s̄ in triplici snario
 Pñtia igi ppetas pñi ternarij ē q̄ pñi soliti
 sunt diuidē mām in mām pximā: r mām p^o
 pñmā q̄ ppetas enti limitato puenit ut dicat
 mā pñia humanitas. remota aīalitas. r sic de
 alijs ascē dēdo usq̄ ad ens limitatū q̄ erit
 mā p^o p^o. Scđa ppetas hui⁹ snarij est q̄ mā
 prima nec ē q̄s nec āle: nec q̄tū. nec alterius
 pñti. s̄ ē p^o. ad vnūq̄q̄ que ppetas recte
 puenit enti limitato q̄ abstrahit a quolibet
 pñto: sicut sup⁹ a suo inf. riori. Ex q̄ inferē q̄
 cē subāni accidit materie primē sicut inferio-
 ra accidit supiorib⁹. vt dñā gñi ingt porph-
 rius. 3ª ppetas est q̄ mā prima ē i pura pō
 denudata ab oi forma. s. cuiuslibet pñti hñōt
 est ens limitatū q̄ nullū in se icludit formā
 pñti: sed a q̄libet abstrahit sicut pñ⁹ a poste-
 riori solū gppe formāl: dicit entitatē r illam
 dñā q̄ df limitatū. Seqt scđs ternarij⁹ cū⁹
 ppetas prima est. q̄ mā pria est ingñabilis
 hoc gppe enti puenit limitato: qz i suo cē qd-
 ditatiuo abstrahit a gñatiōe q̄ est idiuiduoz
 lz non sit eterna vt alibi dicitū est de esse quid-
 ditatiuo. Scđa ppetas hui⁹ scđi ternarij est
 q̄ mā pria est icorruptibilis: hec cōpetit enti
 limitato ex eadē radice. Tertia ppetas ma-
 terie prie est q̄ in pria ē q̄ q̄libet gñat r cor-
 rūpit: r q̄ sp machinas in malū: r q̄s appetit
 formā sicut mulier virū r turpe bonū: r hoc
 puenit enti limitato q̄s ad diuersas trahibile
 ē pductiōes r corruptiōes. r si in aliqb⁹ sicut
 ti in celo vel i angelis nō tēdat ad maleficiū
 nō rōne sui ē s̄ aduicti. s. forme vel dono dñi.
 Seqt terti⁹ ternarij⁹ cū⁹ ppetas pria ē. q̄ nō
 ex q̄libet sit q̄libet: sed ex dñmīnato dñmī-
 natū. r ista puenit enti limitato. nō. n. ex hoīe
 sit equus. nisi pñ⁹ fiat resolutio vsq̄ ad cōem
 mām. Scđa ppetas hui⁹ terti⁹ ternarij ē q̄
 est vna respectu oīum. r hec puenit enti limi-
 tato q̄s inclndit qd dñtatiue in q̄libet decē ge-
 nerū. C Ex q̄ inferē clare q̄ q̄libet decē gene-
 rā hz mām primā r quolibet ei⁹ spēs r q̄li-
 bet idiuiduū. Tertia ppetas hui⁹ snarij itij
 r vltima est: q̄ materia prima est infinita i ge-
 nere entitū. r ista cōpetit enti limitato. ens. n.
 limitatū formāl: etiā imperfectius est entibus
 rōnis cū semp inferius aliqd addat pfectiōis.

ad supius: sicut hō aīalēz aīalēz corporēz sic b
aīalēz. **S**cdō termin⁹ est imālis. vñ noto q
imālis dī triplicr. vno dīcī imālis vt oppo
nī differētie idīualitē: z isto mō qdditates
abstracte vt humanitas inqātū humanitas
ē egnitas inqātū egnitas sunt immāles. qā
nō indīduant. Scdō modo dīcī imālis:
vt opponī materīe que est altera ps cōpositi
z isto mō forma dīstīcta ptra mām dīcī im
materialis. Tercio mō dīcī imālis vt opponī
cōtra quātītātē extēsiuā: z isto mō dīcunt a
doctōrē scīs angeli imāles: qz nō sunt quā
tītātē extēsiuā. **T**ertio termin⁹ ē cōpo
sitiō. vñ qd pīs noto triplicē cōpositiōnem
quā tūc doc. subti. lib. i. dīst. viij. q. i. **P**ria ē
partīū quātītātūarū: sicut cōpositi cōp⁹ ho
minis ex diuersis partib⁹ ethogēis. scda cō
positiō est partīū cēntiālīū: sicut cōpositi qlibet
spēs in pīto ex suis pncīpijs dīstīctiū. Ter
tia cōpositiō est ex subo z accīte sicut ex ho
mine z albedīne sicut hoc totū hō alb⁹: vñ noto
rursus q ista tria differūt cōponibīlitas. com
positiō. z cōpositiū. multa nāqz sunt cōponibi
litas que cōposita esse nō pūt: sicut ens extat
cōponibīle cū alio nō tñ pōt effici cōpositūz:
cū sit simplr simplr. vñ ex cōponibīlitate ve
nīf in cōpōnē z ex cōpōnē in cōpositū. Et tñ
de pīmo art⁹. **Q**uantū ad scdm art⁹ sunt
trā cōclōnes. **P**ria est de cōpositiōe angeli
ex mā z forma. Scda de idētitate materīe in
angelis z corpālīb⁹. Tertia hō de imālitate
angelica. **P**rima ē hec. l3 partib⁹ quātītātūis
angeli careāt: in eis tñ accītalīs z mālīs est
cōpō. Dīcīt pīa ps pclōns q angeli nō sunt
cōpositi ex partib⁹ quātītātūis. pba. oē qd h3
ptes qītātātūas pōt ī loco ēē cīrcūscriptiue.
l3 nēpe pīmū celū qd h3 ptes quātītātūas
nō sit actū in loco cīrcūscriptiue: tñ nō est re
pugnātia qn fiat māus īpsū cīrcūscīdō. sed
āgelus negt loco cīrcūscribī ex pcedēti dīstīn
ctiōe igit tē. **C**ōfirmat. qz oē hīs ptes quātī
tātūas de nā sua locū suū implet z occupat.
sed angeli nullū implet locū. igit nō sunt cō
positi ex partib⁹ quātītātūis. maior pz de sc. l3
pz minor. qz luce. viij. scribit q in vno obfessō
erat demonū legio. Legio hō cōtinet vt inge
vegecīus flaccus de re militari cīrciter sexmī
lia sexcētū sexagīnta sex. hoc nō potuisset fie
ri si implessent locū. Et si dīcāt q duo corpa
quoz vñū extat glouificatī: relīquū nō ita se
hīit q vtrīqz est quātū. z tñ simil ambo stāt:
z ita dī quantitatē nō sequit loci occupatio.
Rūd dēdū q hoc est ex bīficio glorie. nūc hō
logmur de posse nature nec querim⁹ qd pos

sit de⁹ facere sed qd fecerit. **S**cdō ps con
clōns dīcīt q sunt angeli cōpositi ex suba z
accīdēte. pba ista ps medio doctoris subti.
in p⁹ dīst. viij. q. ij. Suppo nēpe pīmo q in
tellect⁹ angelicus pōt diuīsim intellīgē qdēd
qz intelligibīle: cū ens sit ei⁹ oīadequatum.
Tūc arguit sic: aut intellect⁹ angelicus ex se z
p suā cēntiām cognoscat oē intelligibīle: aut
dīstīctis cognitiōnīb⁹ q sūt ī eo accī. Si di
cat scdm h3 ppositū: qz ī angelo est cōpo
sitiō ex subo z accīte. Si aut dīcāt q cogno
uit oē intelligibīle sua cēntiā. tūc arguit sic. co
gnosce a est alicui⁹ pfectiōis. Et iterū cogno
sce b est alteri⁹ pfectiōis: z ita de oīb⁹ obīs in
telligibīlīb⁹ que sunt infinita. sequit q ange
lus ī sua cēntiā infinitā h3 pōm nō solū exten
siue sed intēsiue. Et vltra sequit q ex ista infi
nita pō que est ī intellectu angelico poterit
pducere h3ū substantiā: sicut pf ī dīuīs pdu
cit filiū. Idē argueret de volūtate z volitiōnē
bus: z ita ī quolibet angelo erit trīnitas dī
stīctorū suppositōz z cūsdē mīero cēntiā: qd
est abusus dīcē. **C**ōfirmat. qz volūtiō mala an
geli: dñ peccauit nō videt posse fuisse a deo:
qz de⁹ nō ē cā peti: z tñ de⁹ creauit cēntiā ma
li angelū: z p pīs oportuit q cēt dīstīcta ab
cēntiā angel⁹ z nō videt glī mod⁹ nisi q se hē
ret ad volūtātē angeli sicut accīns ad subm.
Sz tertia ps dīcīt q angeli sūt cōpositi ex
mā z forma. pba. oē ens limitatū qdditatīe
h3 mām pīmā: sed angeli sunt h3mō: igit h3nt
mām: z ita formā ptes. maior pz ex p⁹ articu
lo ī q dīctū ē: q ens limitatū ē mām pīa. Sed
pba minor. qz suba dīuidit ī īcorpeū z cor
poreū. sub īcorpeo hō collocant angeli. Cum
igit suba includat ens limitatū sequit q z an
gelus qz qdā includit sup⁹ icludit z īfert.
Sic qdā icludit aīal icludit z hō. **S**z tñ
notāter oē ens limitatū qdditatīe: qz l3 dīffe
rētie dīuidētes pīta z idīduales: sic fortet
tas z platonitas sūt limitate nō tñ qdditatīe:
ue sed denotatīe solū: sicut z gen⁹ denotat dīf
ferētiā vt aīal rōnale. **C**ōfirmat rō. vbi cūqz
reptī pīetās alicui⁹ subībī reptī z subībī:
maxīme dñ. pīetās ē adeqta sicut vbi repl
tur rībīlitas z hō. Sed pati est pīa. pīe
tas materīe. agere hō forme: z ambo reptūnt
ī angelo. ergo angelus h3 mām z formā. pz
minor: qz causat ītellectiōē z reptī. Et si di
cat si angelus h3 mām z formā. ergo ē corpa
lis. **Q**uā sic arguit oīdīt se īgnorare libmā
Elēcor z cōmittūt fallaciā pīto. **P**īto. n. ī
telligīt ens limitatū vt cōius ad deces pīta.
secūdo substantia. tertio corpus. quō ergo seqt

1
est ens limitatū ergo corpus a superiori ad in
feri. hoc modo non est. leo est animal. ergo leo est
homo. non sequitur quoniam corpus quod est constitutum ex
angelis immediate dividitur in corpus. Sed dicetur
aliquis sequitur quod angelus esset corruptibilis: quia
materia deditur ad materialitatem ex primo philosophorum. Dicetur
autem quod forma et dei mantenentia angelica con
servat nam ut sentit plato in theaeteto. et Gregorius.
in moralibus. Quia inquit ex nihilo creata sunt co
rpora et in nihilo dederet nisi ea auctor omnium
manu regiminis retineret. Ex prima parte con
clusionis infero quod defecit plato et apulegius et di
scipulus qui posuerunt intelligentias quas plato in
theaeteto vocat cacodemonas et calodemonas. per
palestini in commento esse corpora seu habere cor
pus. ut latius declarat Augustinus in vii. de civitate dei.
dicebat neque plato illas intelligentias esse
corpe acra. mente rationalia. nisi per naturam dura
tione eterna. Et videtur aliqui Augustinus fuisse huius opi
nionis. per expresse in libello de divinatione de
monum. Et hoc dicit vii. huius sed. o. tunc per ex
pulsionem. Rursus ex 3. parte conclusionis per o. illi
quod dicit sanctus Thomas. in secundo scripti. dist. hac. q.
i. ubi dicit angelos penitus non habere materiam. o. tunc
per ex conclusionem. Et si dicatur quod securus est credere sibi.
Respondetur quod securus est credere Augustinus. quod sibi expre
sse ut allegatum est in o. in libro de mirabilibus
sacre scripture ponit fuisse in angelis materiam.
Idem super principium Genes. 3. manichei exponentes
illud. In principio creavit deus celum et terram inquit
i. quandam materiam informem seu quiddam chaos ex qua
factum est celum facta est terra: facti sunt angeli:
quod clari. Concordat huic sententia dicitur. irrefragabi
lis Alex. de hali. huius scholarum per doctor.
qui in sua parte sententia in materia angelorum variis scilicet
fuit auctoritatum dicit angelos prepositos ex materia
et forma. Idem doc. de uero dicitur. Donauentura
hac dist. q. i. et ii. Et addit quod multo subtilius
capit materiam quam ipsam capit metaphysice sic
fit in preposito dicens materiam esse ens limitatum
et ea ponit in angelis: quod quod sola visus meditatio
tes ultra naturalem materiam seu philosophiam eleuare neque
unt mentis internos oculos. sicut sunt negantes
materiam in angelis. sed neque descendit eorum mentis
oculos in ista infima: nec potest stare in cetera
platonice vitatis. Idem dicit doc. sub. in quoniam
de anima: ubi illa materiam metaphysicam in anima ponit ex qua
a se arguit in angelis. Et alij multi quorum laus
extat varia. non omnes tamen mare sicut est vniuer
sitas parisiensis. ad hoc deuenire ut ad quedam
coartetur sensus. sicut sunt sensus. Thomas. ut aliud sen
tire non liceat nisi quod dixerit. Et si dicatur quod ex
tat articulus angelos non habere materiam. Respondetur
quod non videtur articulum et quasi diligenter. Si tamen sit

2
articulus intelligendus est de materia physica non
metaphysica. quale ponit doc. propter quale et po
nit conclusionem. Corroborat ista per auctoritatem illius ve
nerabilis Thome: qui in libro fontis vite
expresse ponit intelligentias compositas ex materia
et forma. Secunda conclusio est de identitate mate
rie in spiritualibus et corporalibus. et est hec. angelorum
et corporum eiusdem rationis extat metaphysica materia non
physica. Et ut melius videatur per. Notandum quod tres ex
tat modi sciendi scilicet mathematicus. philosophicus
et metaphysicus. Philosophicus est cum motu et habet
esse et finem considerari: quod de re agit mobili. et habet
quod mobilis: mathematicus est cum motu finem esse
sed non finem considerari: quod est de quantitate communis
et rebus mobilibus non tamen in quantum prout. Et de
thaphysicus hoc est de abstractis a motu et habet
esse et finem considerari: sicut sunt rerum essentie ab
stracte considerate de ipse et intelligentie. Hoc
habito probatur prima per conclusionem. scilicet quod i. corporalibus
et in angelis sit eiusdem rationis materia loquendo me
thaphysice. illa sunt vniuersi rationis formalis que
habet vniuersum nomen et consimilem diffinitionem. sed
habet esse materia prima in angelis et corporibus. igitur
tunc maior per. quia rationis formalis vniuersa
tio ex nomine eodem et ratione formali eadem arguitur
finem mentis philosophi in antepredicamentis dicentis.
vniuersa sunt quorum nomen est esse et ratio subiecti. i.
essentie seu quidditatis eadem. Sed probatur minor.
loquendo propter metaphysicam ens limitatum est materia
materia. sicut autem corpus est ens limitatum quiddita
tue: sic et angelus. Et corroboratur. quia materia prima
est ex qua cum aliquo sit aliquid cum in ista ita habet in
angelo veritatem sicut in corpore: quia angelus com
ponitur ex prima persone ex materia et forma: et inest
sibi semper ista materia sic et corpori. Et si queratur quod
vniuersitate est vna materia in angelo et corporibus. an nu
mero an specie an genere. Respondetur quod neutro istorum
modorum: sed modo transcendenti. ens propter limita
tum transcendit decem genera. et ita non est in eo ut sit
identitas generica aut specifica seu numeralis
sed prior transcendit deo. Sed tunc surgit dubium:
an genera habeant rationem materiam loquendo metaphysice. di
co quod sunt materia et habent rationem materiam: et sic sunt
forme et habent rationem forme. Ex quo vltimus per
quod eadem est materia materia corporalium et incorporeorum. per
eodem medio. et per quod melius et subtilius locutus
est Thome. ponens materiam eiusdem rationis in celestibus
et elementis. quod Averroes et Rabbimof.
dicentes celestia ab alimentis in materia distinguit.
Thome. quippe ad altissima lenat. sed hi duo
in infimo depressi sunt. Et si queratur vtrum ange
li soli habeant istam materiam primam. Dicitur
quod non. immo habet et materiam proximam: sicut est sub
stantia. immo incorporea et cetera que habentur

scitū. n. bñ est loquēdo methaphisice qdli
bet gen^o noial mā. ¶ S3 2^a ps pconis dic q
nō hñt eadē mās phisicā pz qa ista mā subie
cta est gñatiōi z corruptiōi z varijs alijs mu
tatiōib⁹ qbus nō sūt angeli subiecti. imo nec
hoc mō extat eadē mā in celis: z in his inferi
orib⁹. z sic itellexerūt auerrois z rabinoyf
bñ dixerūt. ¶ Et si querat vtrū mā phisica in
cludat mās methaphisicā vel sit prio diuersa
ab ea. Dico q includit eā z aliquā aliā ofiaz
rōne cui⁹ inest sibi ista variabilitas: sicut hō i
cludit aial. z addit rōnale rōne cui⁹ extat nisi
bilis. Ex quo pz q illa mā methaphisica ex
tat velut qdam cathena qua ligat intrinsece
vniuersū: sicut extrinsece p respectū ad finē p
marū. f. opificē z pncipē. S3 tūc obijcere. se
queret enī q mā phisica eēt nobilior q me
taphisica. qa includit materiā methaphisicā
z addit ppriā ofiaz. Dicedū q pparādo ma
teriā methaphisicā ad phisicā rōne illi⁹ addi
ti positiui nobilior est phisica q methaphisi
ca. Loquēdo vero pmissiue lōge nobilior est
methaphisica q phisica: qz reperit in spiriti
bus vbi nō est phisica. ¶ Tertia pco est de i
militate angelica. z est hec tanto spiali de
core peditus est angel⁹. vt imaterialis nul
la extēsus q̄tate affirmat. ¶ Prima ps di
cit. q angel⁹ est spūalis. pbat per magistrū
distictiōe p^a but⁹ scdū. vbi tripharie diuidēs
vniuersū dicit aliq sūt spūs soli sicut angeli.
aliq cor^a soli sicut lapides. aliq z spūs z cor
pus sicut hoies. ¶ S3 scda ps dicit. q nulla
quātitate est extēsus. Similīa immālitate vt
h3 oppōi idimduatiōi. p sequēti lectōe. pbat
q isto mō est imaterialis. Quicūq negat pri
us in ordine essentiali negat posterius. pz ex
rōne illius ordis. Si enim ne^o intel^m ne^o ex
pñti volūtate: sed corpus essentiali prius est
q̄tate extēsiua. Quz igit ex pma pcone nō
sit corp⁹ seg⁹ q nulla extēdit q̄tate. pz assū
ptū q̄tatas nēpe admin⁹ ex pñti dicit sp⁹ extē
sionē z ita oz q aliqd semp extēdat z illd di
co corp⁹. Et si dicat q in sacramēto altaris ē
q̄tatas extēsa: z tamiē nō ē ibi corp⁹ extēsum
dico q h3 iproprie dicat tūc extēsa q̄tatas. h3
tū sp⁹ inclinationē ad corp⁹ qd pprie extēsus
dī. Et si rursus dicat poterit angelus extēdi
aut lineā: aut supficie nō cor^a qd est tertia di
mēsiō. z p pñs esse q̄t⁹ sine corporeitate. di
co q arg^m equocat de corpe. Solet nempe
corp⁹ capi triplr. vno mō vt diuidit subāz in i
corporeū z corporeū z efficiē corp⁹. z sic pōt
cogitari methaphisice sine q̄tate sicut pz⁹
sine posteriori. Scdo dī corpus vt est altera

ps cōpositi in p̄dicamēto sube: sic dī corpus
hois: z isto mō negt eē corp⁹ sine q̄tate pō
ordiat. hoc. n. mō dī q̄dū suba q̄dū q̄lī z
q̄ta. ter^o mō dī corp⁹ tertia diū⁹ pñti q̄tita
tis. f. pfunditas. vel veri⁹ ipse tres dimensio
nes simul. scz longitudo. latitudo. z pfundū
z sic in q̄tū linea est vel supficie est nō repu
gnat lineē vel supficie fore sine hmōi. pfun
ditate q est corpitas vel tertia ps ei⁹. S3 re
pugnat corpi de p̄dicamēto sube z cuilibz lō
go q careat pfundo z lato pō ordinata: z iō
nō valet obo. ¶ Ex quo pz error sarraceno
imo veri⁹ fatuitas credētū vt sibi p̄dicauit i
suo alchorano ip̄simus machometus ange
los maximi corpis p⁹ resurrectionē eis mini
strare. ¶ Quātū ad tertiū articulū sūt tres
pcones. Prima est an angeli soli sint cōpo
siti intrinsece ex materia z forma. Dicedū q
nō vñ intrinseca in angelis triplex reperit cō
positio. Prima est ex materia z forma: z ex
ista cōpōne resultat ētia qdditas addita scz
quidditas angeli. Scda cōpositio est ex illa
qdditate angelica z ofia idiuiduali. de q̄ i se
quēti lectiōe z ex ista resultat idiuiduali ange
lici. Tertia ē ex quo est z qd ē. z tūc resultat
esse idiuiduali angelici. ¶ Scda difficultas.
Si mā methaphisica possit fieri se sola sine q̄
cūqz forma. Dicit doc. subtilis in reportatis
parilius h. pmo. dist. xlii. q. i. i. sili q sic. cu3 nō
repugnet pōi vt sic eē sine posteriori. ¶ Ter
tia diffi. q̄lter angel⁹ carēs extēsiua q̄tate
pōt op⁹ facē corpale vt mouere celū. Rñ dēf
q fm diuinū dyōi. illa q̄ sunt dispersa in ise
riorib⁹ sūt cognita in supiorib⁹. vñ nos aliud
oculis videm⁹: aliud mēte cōcipim⁹. Angeli
vero z id qd oculis videmus: z id qd mēte
picipim⁹ intellectu solo apprehēdūt. Sic in p
posito sola volūtate cū executiua potētia. de
q̄ superius habuit ē sermo in primo libro ipsi
operant id qd nos varijs organis pficim⁹. Et
sic pz ad qōnē. q scz angelus ex mā cōposit⁹
vere in q̄tate p̄tinua imālis iudicat. Et tūc
ad argumenta. ¶ Ad primū sc̄ti thō. negat
maior nisi intelligatur de materia phisica z
q̄tate extēsiua. Et dum probat: quia quā
do intelligimus oportet q quidditas denu
detur a cōditionibus materie. Dico dico pri
mo q equiuocat de materia. nam in maiori
capit materias pro altera parte cōpositi z in
probatione pro differētia idiuiduali. Cete
rum dico q nō repugnat intellectui in q̄tūz
intellect⁹ est apphēdere māle. alioqn nec de⁹:
nec angel⁹ cognoscerēt idiuidualia qd est sal
sissimū. Sed bñ est verū in nob⁹ q quo ad sen

libilia ppter diuersas receptiōes sensibilium in diuersis cellulis et diuersis depuratiōibus donec ad intellectū veniāt agētē et tūte cuius possibil' vītātē ituef. n̄ itelligat illa p̄ditio idiuuiui. Ad scdm negat maior. et ad p̄bationē: qz mā est in se idiuuiua. et sic oz qz diuidat p cor poretū: dico sua salua reuerētia qz ista ē grolia ymaginatio. dico. n. p̄rio qz ens limitatū sua p̄pria vnitatē trāscēdētī idē ē i oib' h̄itib' māz dico vltra qz non oz qz h̄it' et diuidat ex p̄nti p corp' sed p d̄fias indiuiduales que nō sunt corpus. vt patebit. j. ¶ Ad tertiu. ad p̄māz anctē dyonisijs dico qz ipsa soluit seipsam li. et enim capis expositiue vt sit sensus. angeli sūt imāles et incorpales. et i. et est loquēdi mod' p̄siliis est apud diuidū in p̄ncipio de remediō amoris. Legebat huius amor titulū nō mē qz libelli. qz. i. Ad istā dō anctem. Boetij d3 sic itelligi. nō intit nā incorporea alicui fūdamētō sicut accūs sūbo. sicut qdā sunt suspi cati vt empedocles aīaz eē armoniā: et accūs corpis quāto sunt forme p se stātes: nec tū se quāt qz hēant mām. Et sic p3 ad. q. ¶ Ex p̄ia aut pte hui' tertie distinctiōis vna elicit p̄lo talis. Extat p̄ditio esse angelici magno fastiō mō q̄druplici. dicit p̄lo qz sunt q̄tuor p̄ditio nes nāles angelozū que noīant in lsa. Et de ducit p̄lo per totum capitulum.

p ¶ Et p̄siderādū ē vtz in suba rē. Sic si gnaf. p̄ticula cōclonōis. iij. hui' scdū sniaz sic p̄tinuata ad p̄cedētē. Nam postqz in p̄cedētī pte primaria in sūma ange lozū nālis tacta est. p̄prietas. Hāc hac i scda hui' p̄prietatis in cisdē declaratur varietas. Et diuidit ista secūda pars in tres ptes prin cipales. In prima de ei' nālib' p̄prietatibus: an sint in oib' ex equo querit. In scda sacris sermonib' negādo soluit. In tertia qbus sint entib' equales d̄f prima in prin°. scda ibi ille eēntie rōnāles rē. tertia ibi et sicut in p̄dictis angeli differēbāt rē. Et hec est diuisio secūde ptis. iij. dist. in generali. Circa quā rē.

a ¶ Istā d̄fia intrinseca in spēs angelicis sit cēscēda distinctio p̄sonalis. Et arguit qz nō triplici medio sci thome i secūdo scripti hac dist. q. iij. ¶ P̄rio sic. mul tiplicatio indiuiduoz in eadē spē non est nisi ad cōseruationem speciei que in eodē idiu uiuo cōseruari nō pōt. sed angeli sunt incorru ptibiles. igit nō sunt plures eiusdē speciei. maior patet. Sol nēpe et luna et cetera celi lu minaria que sunt incorruptibilia ideo sunt in ynico iudiuo. minor autem de se nota est. ¶ Scdo arguit. nulla forma seu nā multipli

cat: seu numerat nisi per mām. sed angeli non h̄nt mām igit eoz spēs neqz multiplicari. m̄ nozē supponit ex p̄ima sua qōne hui' distin ctionis. Sed maior p3 ex. iij. p̄picoz vbi Ari sto. nūcz inqt nasci ex diuisione cōtinui. ¶ 3o arguit sic. nulla spēs icorpea pōt multiplica ri in supposita. sed angeli sunt sube incorpēe. igit nō rē. maior p3: qz mā que extat indiui duatiōis p̄ncipiū neqz eē alia et alia i alio et alio: nisi aut quātitate terminata: aut admin° interminata dimēsua: vt vult Auerrōys in d̄ suba orbis et i p̄rio p̄picoz remota q̄ppe q̄ti tate dimēsua a mā ipsa remanet idiuuibilis. vt vult p̄hus p̄rio p̄picoz: sed minor p3 ex p̄ ma sua qōne in p̄nti dist. ¶ In oim arguit au ctōritate Aug. in enchiridion. c. xxix. ¶ Placu it. inqt vli d̄fīatoz vt qm non tota multitudō āgeloz dēū deserēdo depisset illa que pierat in p̄petua d̄natiōe remaneret. que aut cum dēo illa deserēte p̄stīrat de sua b̄titudie cer ta semp felicitate gauderet. At dō nā talis qz in hoib' erat qm p̄ctis atqz supplicia tota pi erat ex pte repari meruit. vñ societati angelo rū iūgeret. hec ille. Istā aut rō Aug. nihil va let si quilibet angelus solā et p̄pūā h̄eret spe ciē: tot. n. ceciderūt fm scōs vt glibet h̄o sicut bonū h̄z angelū ad adiutorij sicut malū ad exercitiū: et ita valde mltē spēs angelice eēnt penit' d̄nate. In ista. q. ad alias rē. ¶ Quo ad primū articulū termini sunt d̄fia intrinse ca et distinctio p̄sonalis. ¶ Prim' igit termin' ē d̄rū. vñ noto qz d̄rū capitur triplr. vno d̄i cūnt d̄fia quecūqz in aliq differūt seu in aliq pueniūt seu nō. hoc mō soliti sum' dicere etiā simplr simplicia sicut ens et bonum differre. ¶ Scdo dicunt d̄fia magis p̄prie que in ali quo pueniūt: et in aliquo differunt sicut vult p̄hus. v. metha. c. differētia. Sicuti d̄bigrā. hoc mō dicim' fortē et platonē differre: qz cō ueniūt i hūanitate et differūt i sorditate et p̄lo nitate et his duob' mōis accipit h̄ nomē d̄fia adiectie a differēs ens qd ē p̄tū. itio d̄f d̄fia substantiue et p̄p̄issime. et h̄ mō h̄z opponi d̄ h̄ibile seu sit gen' seu aliud. Et he d̄fie sūt in triplici mō. qdā s̄ p̄ies: sic sūt ille qz diuidunt ens. Quēda medie sic s̄ he qz didit inter me dia ab ente exclusiue vsqz ad spēm specialissi mā: etiā exclusiue. tertia sūt vltie. s̄ he que di uidūt spēs spālissimas et p̄stituunt indi°. et he vltime differūt a duab' primis: qz prime due dicunt qd d̄fīatiue: qz p̄tinet ad rei eē distincti uū et cōpetit eis distinctio d̄fie donata a por phirio in suis p̄sagogis. D̄fia est que p̄dicat de plurib' differētib' spē in eo qz quale. vltie

Et dicuntur males: qz sicuti mā ignobilior for-
 ma existit. sic iste gdditativus. Et notat doct.
 subti. huius dist. q. vi. q. dñia media hz cōpa-
 ri ad hoc tria. ad supi. ad egle. z ad inferi. rli-
 ue. ad supi. diuidi pōt in ptes ecles: qz aliqñ
 medie dñie nō sūt simplr simplices. cōpatue
 ad egle nō diuidit sed diuidit veluti hō rōa-
 le cōpatū irrōnali nō diuidit: s; diuidit hoiez
 ab alino vel leone. Cōpatū aut ad inferi. diui-
 dit subiectiue veluti hō seu rōnale in sortē z
 platonē. z ex hoc pōt inferri qz prime dñie so-
 lū hñt du as cōpationes: vna ad egle: sicut li-
 mitatū ad illimitatū. alia ad inferi. ad supi.
 qd nō hñt. Ecōtra. vltimē qdā sic fortetas z
 ceterē. ad supi. qdā hñt cōparationē nō ad i-
 ferius: qz infime. Rursus ad se cōparant ve-
 luti fortetas psonitati. ¶ Scdō termin⁹ ē in-
 trinsecū. vñ quo ad pñs solet capi triplr intrin-
 secū. vno mō dñ intrinsecū vt opponit cōtra
 extrinsecū pprie dictū. z sic illud z nō aliud
 dñ intrinsecū qd est de rōne formali z gddi-
 tatua alicui⁹ veluti aial de rōne hois. z sic ca-
 pit in. q. nra. Scdō mō dñ intrinsecū id qd
 qñ mediat inter primū z secūdū p se dicendi
 modū: nec variat rōnem eius cui pñnet. hoc
 mō solem⁹ dñc modū intrinsecū lz nēpe non
 sit de rōne gdditativa ei⁹ cui⁹ est modus. tñ i-
 mediat⁹ se hñe videt ad illud qz ea que sunt
 de secūdo mō. nec rōne variat formale. sicut
 est finitas z modi ceteri. Terti⁹ dñ intrinsecū
 qd entitatē pseqt positā nullo alio addito lz
 tñ nō sit de gdditativa ei⁹ sed ab eo differat for-
 malr. z hoc mō soliti sum⁹ diuidere respect⁹
 in respectū intrinsecus adueniētē. z extrinse-
 cus adueniētē. lz. n. respect⁹ intrinsecus adue-
 niēs ex positis oriat extremis nullo alio ad-
 dito. differt tñ vt sepi⁹ ab extremis formali.
 ¶ Terti⁹ termin⁹ est distinctio psonalis. vñ vl-
 tra dicta de psona in pō dist. ij. z. xxiij. ¶ Notō
 seqndo diffinitōes psonē datā a Rich. de scō
 victo. li. iij. de tri. c. xxi. psona ē nē intellectual
 icōicabilis exñ³ tria ad psonē eē regri. pñmz
 ē icōicabilitas. z ista vt ingt doc. subti. i. q. iij.
 arti. iij. dñ triplr aptitudinalis. actualis. z pō-
 lis. due prime repiunt in psona creata. psona
 n. creata nec actu coicat nec apta nata ē cōi-
 cari. Sed itia. f. negatio po⁹ coicatiois soluz
 cōuenit psonē increate. qz psona ois creata ē
 in pō obediētiali respectu dei. Scdm ē exñ³
 i. ex alio esse seu ex quo fit alia psona. vñ nōt
 Rich. qz psonē differunt triplr. Alique nēpe
 ad inuicē solū differūt origine: sicut si dñe p-
 sone: qz vna ex alia. Aliq differūt sola qñtate
 i. dñia indiuiduali sicut ageli. qz nō oriunt mu-

tuo a seipsis sed a deo oēs. Terti⁹ aut psonē
 differūt z origine z qñtate seu dñia indiuidua-
 li. sicut hoies q. pprias hñt indiuiduales dif-
 ferētias z mutuo ex se p gñationē oriūt. vnde
 sicut in diffinitōe psonē meli⁹ ponit incōica-
 bilis a Rich. qz indiui⁹ a Boe. Sic exñ³ a
 Rich. qz subā a Boe. vñ de vi tñ loquēdo
 ista tria differūt subā. subsistētia. z exñ³. Sub-
 stātia nēpe in dñis qdā cōe trib⁹ noiat non
 multiplicatū. Subsistētia aut magis dicit qd
 est suppositi. pp⁹. vñ nō pcedim⁹ in dñis. iij.
 de cōi subās. s; dñ tres subsistētias. exñ³ autē
 modū pcessiōis: qz existē qñ ex alio stare vel
 ex quo alius stat. z differt exñ³ a subsistentia:
 qz subsistētia noiat qñ absolute qd ē. pp⁹ sup-
 positi. sed existētia respectiue. Terti⁹ regitū
 ad esse psonē est nā intellectualis ea pp insen-
 sibilib⁹ aut solū in vegetabilib⁹ nō extat pso-
 nalitas. sed in solis intellectualib⁹. z hoc ma-
 gis expñit Rich. diffinitio qz Boe. q. dicit.
 rōnalis nature. qz pprie rō solū est hoium. vñ
 ysaac in lib. diffinitionū dei dicit qz rō creata
 est in vmbra intelligētie. intellect⁹ ēo est cois
 deo z angelis z hoib⁹ sicut psona. ¶ Quātū
 ad 2m artm⁹ sūt tres psones. Pñia est de cōi-
 catione actuali nature angelice plurib⁹ eius-
 dē rōnis suppositis seu psonis. Sz de psona-
 litate angelica relative ad orbes celicos. Sz
 de psonalitate seu indiuiduatione angelica re-
 latue ad quātitatē z purā negationē. Pñia
 est hec. Spēs angelice plurib⁹ eiusdē rōnis
 coicabilis suppositis mālis dñie indiuiduan-
 tur entitate. Pñia ps dicit qz in spēs⁹ angeli
 cis pñt eē plures angeli eiusdē rōnis. pbañ.
 ois gdditas plurib⁹ suppositis est cōicabilis
 sed spēs angelice sunt gdditates. qdā igit sūt
 pluribus coicabiles. maior pz. si. n. aliq gddi-
 tas eēt q nō foret coicabilis. queritur vñ hoc
 hoc est. aut. n. hoc est. ppter pfectionē: aut p-
 pter impfectionē. nō. ppter pfectionē qz nul-
 la diuina est coicabilis trib⁹ psonis. lz sit i idē
 titate eēn: tñ hoc est. ppter ampliorē pfectio-
 nē: qz ceterē gdditates coicant in idēntate.
 numeri vtputa specifica vel alia. nec pp ipse-
 ctiōes: qz gdditates gñabim⁹ z corruptim⁹ cōi-
 cant. Cōfirmat ex casu quē ponit doc. sub. in
 hac dist. q. vij. De pōt hñc angeli vt tñbiga
 Michaclē quē in hac cōdidit spē admirabilē
 re z iterū repare illā admiratā spēm in alio
 indiui⁹. vel in isto. als nō posset eūdē ordinē
 vniuersi facere quē fecit a princ⁹ qd est salū
 qz p admirationē huius indiuidui nō repu-
 gnat huic speciei esse. aliter. n. esset tñ ens fi-
 ctitiū sicut chimera. pōt igit it. rā. pducē ipaz

in alio idiuinduo: s; nō i isto fm Tho. dicētē q
hō nō posset resurgē idē nūero nisi aia rema-
neret eadē nūero. de q i qto. r ita i alio indi-
o p pīs plrib^o ē coicabilis suppositi. **C**scda
ps psonis dicit q ista suppo^o idiuindua mā-
li dīa. pbat. qñ aliq differūt r pueniūt: qz
alio pueniūt: r a^o differāt ex p^o art^o. r p^o ex^o.
qz nēpe hō r asin^o differūt r pueniūt. a^o diffe-
rūt r alio pueniūt: qz differūt in ppijs rōib^o
r pueniūt in gñe r alijs pcedētib^o. S; ista in-
di^o spēi āgelice pueniūt in alia spē: r differūt
ergo o^o q id q differūt: aut sit dīa sōfal qd ē
falsū: qz tūc eēt spēs distictē: aut dīa mālis
r h^o ppo^m. Et si qñat qd est ista dīa mālis r
vñ hz oīū: est ne mā vel forma. Dicēdū q lo-
quēdo formalr nec est mā v^o forma: bñ tñ ve-
rū est q loquēdo realr ē vltima realitas māe
vel forme. Et si qñat cui^o pncipalr vel mate-
rie vel forme. satis pbabilr dicit doct. deuot^o
hui^o distinctionis. pte pzia. arti. ij. q. iij. q com-
po^m est hic aliqd rōne materie est hic. qz mā
fm Auerroym est qñ fundamētū nature: rōne
aut forme est aliqd qñ aliud qd: qz alietas est
distinctio a forma. r ita dicit ista dīa r reali-
tatē vltimā materie: r vltimā forme in cōposi-
to. r ide est q in suo noie sortit^o vtriusq; noīi
vñ dīa mālis vt dicat dīa rōne forme. s;
mālis rōne materie. Et si qñat vtz dīa mālis
sit idē q exn^o. dico q nō. vñ tota coordinatio
p medicamētalis intelligit cōpleta r vsq; ad i-
diuindua inclusiue an exn^{am} ita q exn^o est rei
iam idiuinduate. S; qz peteret quō noīat ista
dīa idiuindualis. Dico q in qlibet indiu^o hz
nomē pp^m vt in plone plonitas in forte for-
teitas. hz r nomē cōe oīb^o vt dicat in cōe he-
ceitas. **E**x ista pcone pz gñiter scñi Tho.
defecisse in scdo scripti hac dist. q. iij. dicētem
de necessitate quālibet spēm angelicā vñ^o so-
lūmō fore idiuindui. Ex quo pz q de^o nō pos-
set fm euz plures angelos facere in eadē spē:
qz ad impossibile nulla est potētia. Et dicit q
ista ē positio phoz r diuini Dyon^o. ix. celestis
ierarchie. vbi in quolibet ordine ponit pios
medios r vltimos. r subdit. r h^o net^m est con-
sentire. pñū qd occurrit p istā op. ē articulus
parisiē. s; n. de cōmūationē parisiē. i qlibz spe
ponibilia s; plra idiu^o nūcralr cui^o hec opio
expsse ponit o^m. Scdm qd occurrit est qd dic-
voc. deuot^o hui^o dist. pte p^o. arti. ij. q. i. vbi dic-
q ex quo nō appet nec p officia angelica nec
p opatiōes eoz. nec p scripturā tāta distictio
nō videt nisi pñptio illā ponē. r addit a pñ^o
distinctionis manuuctionē retho^o in pala-
regio. glia. n. regio est hīe aliq; pñsiter indu-

tos. de eodē etiā mysterio fūietes quātona-
gis in supno palatio. Tertium qd occurrit est
auctas daniel. vij. mīlia mīliū ministrabant
ei: r decies cētena mīlia. vel fm alia litteram
r decies mīles cētena mīlia assītebāt ei. Et
Job dicit q nō est nūerus militū ei^o: eēt val-
de magnū q tot essent: r q nō eēt duo in ea
dē spē. Ceterū q tot sunt dānate spēs angeli
ce: r q ppter vnā solā spēm scz humanā nām
miserit deus filiū suū in mūdū non apparet.
Et qd dicit q ista mā est opio phoz. Dicēdū
q in mā angeloz errauerūt cōiter pñi vt ipse
met dicit in. iij. q. Eaproppter in hñoi mā eis
nō est vāda fides. Et qd ingt de Dyon^o. q in
quolibet ordine sunt pñi medij r vltimi: r
ita diuerse spēs. Dicēdū q ordo vt patebit
ix. dist. pōt capī: aut pio ierarchie: sic in qli-
bet ordine sunt pñi medij r vltimi: qz quelī
bet lerar^o hz tres pñculares ordies. r sic itel-
ligit text^o: aut pio illo ordine q ē ps illi^o ierar-
chie r sic nō capī. vel dicēdū q in quolibet
ordine etiā pñculari sūt pñmū medij r vlt^m
fm tres act^o ierarchicos purgare. illuminare:
r pñcē. pñmū purgare. scdm illuminare. r ter-
tiū pñcē. de qb^o. j. **C**scda p^o de psonalita-
te āgelica respectiue ad orbes celicos r hec ē
scōz spiritūū grādis exercit^o ex motu orbium
ve celoz nūero nullaten^o colligit. **P**rima
ps dicit q sunt spūs seu angeli in nā: pbat ex
mō arguēdi. Aristo. in. vij. r. vij. pñsicozum
Distictiō aliqua ad inuicē pñgunt si vñū re-
periēdū est p se r reliquū. r maxime si illd qd
dicit impfectionē p se repit. r illud qd dicit p
fectionē. Sed spūs r corpus in hoīe cōiūgū-
tur: ergo ex quo repit corpus p se. igit^o r spūs
r illū dico angelū. maior pz ex^o. qz. n. pñgunt
tur ad inuicē mouēs r motū. r repit aliqd qd
ita mouet qd nō mouet. repitur aliqd qd ita
mouet qd non mouetur. **S**; alia ps dicit
q numerus eoz nō dz colligit ex motu orbū
seu celoz numero. pbat. qñ aliqd agens hēt
duo opa. vñū pñmarīū ad qd semp tēdit. ali-
ud scbarīū ad qd minus intēdit. nō dz cōclu-
di vnitas eius ex minus intēto: r maxie dum
dubitū est si id fiat actiōe ei^o. Sic est in pposi-
to videre dñi frui deo est opus angelicū pñ-
marīū: mouē celū scbarīū: vel forsan solū dei.
de quo alias. igit^o rē. Sūt etiā adhuc auctes
ostēdētes manifeste aliquos fuisse angelos.
hic in terris celo moto. ex quo pz q tūc illud
nō mouebāt. **E**x pzia pte cōclonis pz error
saducoz q oēs negauerūt spiritūū. **E**x alia
pte pz error Arist. q fm nūex motū celoz
posuit nūex itelligētiā: r non posuit nisi cur

ea. xv. q. nō sūt p̄fres mot⁹ celici cōputādo
motū ep̄iciclor. vt patebit. i. qd est error: māi
fct⁹. Ex eodē ē p̄ error: hūc. in 2° mē. qui
posuit nūc: n̄ intelligētariū penes nūcū celo
rū: 7 p̄ p̄ns nō posuit nisi decē. iuxta. ix. orbeo
7 p̄mā a qua alie. p̄cedūt: ordine tñ vt sola
p̄ma. p̄ducāt sedam. 7 sedā tertiā. 7 sic p̄scq̄n
ter vsq̄ ad. x. quā vocat intelligētā frenorū.
7 in hac posuit alias n̄fās felicitari. 7 3° p̄ ē
de indiuiduatiōe seu p̄sonalitate āgelica illuc
ad q̄ntitatē 7 purā negationē. 7 ē h̄ec. h̄ p̄so
nalitas āgelica negatōe formalī p̄stituat. nul
laten⁹ cūsdē indiuiduū negatiōe aut. quāntita
te pura p̄cipit. 7 p̄dia p̄s dicit q. p̄sonalitas
āgelica p̄stituit formalī negatiōe. p̄s ex p̄mo
art. formalē. n. p̄sone est incōcābilitas q. pu
rā dicit negationē. Et si q̄rat quōd pōt p̄sona
purā dicere formalī negationē cū sit nomen
dignitatis. R̄ndet q. aliq̄tēs n̄tiones dicit
dignitatē sicut dignitas est in rege qd nō sit
ribaldus. 7 Sedā p̄s dicit q. indiuiduū ange
lici nō p̄stituit purā negatōe. p̄bat. ois nega
tio fundat sup̄ aliquā affirmatiōē. ex p̄mo
posterior. 7 de. n. nō est vera hō nō est asin⁹.
nisi q. hō est hō. 7 asin⁹ asinus. igit aū illā ne
gationē est aliq̄d positum in illa qd dicit
te p̄ qd determinat ad illud indiuiduū. Et si
q̄rat. nūq̄d ex se pōt se determinare. Dicit dū
q. nō: q. tūc esset singularis. 7 si posset in īfīni
tis ēē indiuiduis actū ēēt in illis. 7 p̄ p̄ns foret
īfīnita. Et si dicat q. h̄ p̄hos spēs de se atho
ma est. i. indiuisibilis. Et hoc. dicit q. totū ēē
indiuiduū 7 talia multa. dicit dū q. spēs dicit
athoma nō q. nō possit in indiuiduis diuidi:
h̄ q. negt diuidi in spēs qd nō puenit gñi qd
bene diuidi in plures. 7 iō respectu gñis nō
respectu indiuiduor. dicit athoma. Et p̄ idēz
ad hoc. dū dicit q. spēs dicit totū ēē indiui
duū verū est specificū. Et si querat an spēs
in illo prioz sit v̄lis cūz dicat Lucifero in 2°
de aia. q. intellect⁹ facit v̄m̄eritatē i reb⁹.
R̄ndet doc. subti. i. q. hū. dīf. q. quēlibet qd
ditas capta in suo prioz solū est ipsa vt hūa
nitas solū humanitas 7 equitas tñ equitas.
7 subdit q. nō est v̄lis aū actū intellect⁹ agē
tis. vñ fm̄ cū ista tria quo ad hoc sunt ordia
ta. priō intelligit qd ditas. secūdo cōditas. q. q̄
libet qd ditas est cōis. 7 ex hoc habet vñ pos
sit ēē v̄lis. tertio dūte intellect⁹ agētis i intel
ctu possibī sit ista v̄litas qū dicit intellectus
h̄ est h̄ vt p̄ti h̄eat mot⁹ forme seu v̄lis subm
modū materie seu p̄ticularis. 7 Sedā tertiā
p̄s p̄sonis dicit q. indiuiduū āgelicū nō cō
stituit quāntitate. i. extēsiua. p̄bat. q. talē non

h̄z ex p̄cedēti lectiōe. imo dico q. simplr loq̄u
do quāntitas nō est principū indiuiduatiōis.
p̄bat. illud nō est principū indiuiduatiōis qd
rē sequit positā in esse 7 indiuiduat. i. h̄mōi ē
quāntitas. igit. p̄bat maior: q. effect⁹ nō dat ef
se cause sue: nec posterius suo prioz. sed. p̄bat
minoz. in p̄ito s̄be quāntitas nēpe est acciūs. 7
7 p̄ p̄ns oriū h̄z a suba. 7 si sit acciūs p̄ticular
re a suba p̄ticulari singula reddēdo singulis.
Ex sedā p̄te p̄sonis p̄s defect⁹ doc. solēnis
ponētis quolibet. v. q. viij. res indiuiduari du
plici negatiōe p̄s 3° ex p̄sonē. Notādum
tñ q. rē indiuiduari pōt intelligi tripli. vno
intentionalr. 7 isto^o indiuiduatur p̄ aiam. i. cō
cipiunt. 7 rep̄tant p̄ hoc nomē indiuiduū qd
est nomē secūde intētionis: vel impōns. Se
cūdo itelligit indiuiduari formalr. 7 sic indiui
duat negatiue. indiuiduū nēpe idē est q. se in
diuiduū. 7 si sic intellexisset doc. solēnis bñ di
xisset. 3° itelligit res indiuiduari originalr.
7 sic itelligit q. nō pura negatio sed aliq̄d po
sitū indiuiduat. 7 Ex 3° p̄te rursus p̄s 3° ro
mam egidij ponētis principū indiuiduatio
nis ēē quāntitatē extēsiua. p̄s 3° ex dictis. pri
us. n. mā itelligit esse qd sibi adueniat quāti
tas cū sit acciūs. vñ 7 si fieret indiui^o p̄ quāti
tatē qdlibet indiuiduū de alijs p̄itis esset vñ
p̄ acciūs cū h̄eret res diuersorū generū qd est
valde incōueniēs. Quātū ad 3° art^o si rē.
Prima difficultas ē. vtrū foret inter ange
licas spēs aliq̄ in fo^orepta indiui^o. p̄babilr val
de pōt dici q. sic d̄ spēs cū^o erat lucifer. q. met
in ipso ēē nature erat: q̄si qdā sp̄ialis splēdor
inter alios angelos: aliq̄ āgelici sp̄is hūi^o
respectu in creatiōis dono minozes cēsebant
vt trahit ex dict⁹ Ezechiel. p̄p̄e hūc alloq̄ns
Dis lapis p̄ciosus opulentū tuū: 7 noiat ibi
nouem lapides denotātes nouē ordines an
gelor. vñ q̄si erat ierarcha interior toti^o vñ
nerli. 7 Sedā difficultas. quot sunt spēs an
gelice in celesti exercitu. R̄ndet q. nō occur
rit ex sacra scriptura nūerus determinate pō
situs nisi in numero nouena: q. sunt nouem
ordines: 7 q̄libet ordo spēs differt ab alio or
dine. si s̄le tñ est q. in quolibet ordine etiam
multe valde sunt spēs. de quo inferius satis fi
et mētio. 7 Tertia difficultas. vtrū āgelica
p̄sonalitas eque sit nobilis vt alia. Dicit dūm
q. p̄p̄ie nobilitas 7 dignitas negationūz cū
iūsmōi est formalr p̄sonalitas oriū h̄z fundam
taliter a nobilitate subiecti in quo fundat: 7
q. in nā p̄p̄a aliq̄ āgelī si alijs nobiliores ēē
sendū ē q. ēt i p̄sonalitate. Et tñ de 3° art. Ex
q. p̄s ad. q. v3 q. p̄ dīas iūfēcā i spēs āgelī

1
 2
 eis cōceda ē dīo psonal. Et tūc ad argumēta.
CAd p^m. maior est falsa. si enīz sō^a idiuinduo
 nū multiplicatio fieret ppter spēi pseruatōez
 q̄ nequit in vno pseruari indiu^o id nō ēēt fi-
 li^o in diuīs: qz in pfe poterat pseruari nā diui-
 na euz sit icorruptibilis. vñ ista cā data a pfo
 solū hz itelligi in gñabilib^o z corruptibilib^o
 nec ibi ē tota cā. Dato enī q adā nō peccat-
 set: mlti fuissent hoies: z tū nō subī morti. vñ
 pncipalior cā fm doc. deuotū in p^odistinctione
 it. q. ij. z hac dist. pte pma. arti. ij. q. i. Est sapia
 dei z bonitas ei⁹ q nō solū vult cōicare boni-
 tatē suā plurib^o spēb^o distinctis: sed pluribus
 eiusdes spēi indiuinduis. Et qd obijcit de sole:
 qz est vn^o: qz ē icorruptibil. dicēdū q illa nō
 est cā total. sed qā sufficit vniuerso z meli⁹ re-
 gunt vnico sole qz plurib^o vt forsan patebit i
 fra. **C**Ad 2^m negat pzo maior: z dū pbat ex
 iij. phico. q. mter⁹ nascit ex diuione pūmū. dicē
 dū q male arguit thomas. phs. n. nō dicē oēs
 numez nasci: s; nūez. ex idēfinita enī nō seqt
 filogist ce vñs vt nō seqt hō nascit ex paula.
 igit oīs hō. cetex z mior est falsa scz q angeli
 nō habeat m^{am} p3 ex supiori lectiōe. **C**Ad
 3^m negat maior: z dū pbat p auerro. z p^m
 p3 vnico hō. loquūt. n. de gñabilib^o z corru-
 ptibilib^o: z ibi bñ verū est q dīmēsiōnē ptius
 mae sequit extēsiua q̄titas nō tū facit: ange-
 li aut nō sūt sic gñabiles ideo nō hz ibi locus
 illa auctas. Et sic p3 ad questionē. **C**Ex pñti
 aut textu de mente mgi vnica elicit pzo ta-
 lis. seu de hac scda tertie dist. pte z est hec. In
 ter spūs nō est eq̄litas nec ineq̄litas ponēda
 penit⁹. Dicit pzo q angelici spūs nec in oi-
 bus ppietatib^o sunt eq̄les: nec ineq̄les: s; in
 aliquibus sūt eq̄les in alijs nō. Et ponitur p to-
 tum istuz textū. Sequitur in textu.

i
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

et isto modo sumitur habitus a philosopho in prima specie qualitas
 que est habitus vel dispositio. ut dispositio dicatur qualitas
 seu affectio de facili mobilis. sed habitus de
 difficultate hoc etiam modo loquitur philosophus in .ij. ethicorum
 ubi dividit ea que sunt in anima in tria. in potentiam
 in passionem et habitum. et hoc modo multoties spiritus
 est habitus. scilicet firmiter impressus. Tercio dicitur
 habitus quedam qualitas qua prompti efficiuntur
 ad exercitum in opere cum voluerimus. et hoc modo di-
 cuntur habitus sciencie. unde doctor subtilis. in .pte. tertie
 distinctionis primi. q. i. Habitum diffinitis dicitur
 habitus est quedam habitus derelicta ex actibus.
 ubi primo dicitur habitum habitatem manifestam
 qualitate substracta per ipsam habitatem. habitus
 enim quod absolutum est quod habiles redduntur. unde
 est illud victorinum. Illa habitus facit. ars facile
 vult potest. et notat Aristoteles in .ij. ethicorum. quod ha-
 bitus inest delectabilitas in affectiva in opera.
 de facultate in executione potest. promptitudo re-
 spectu operis. et expedire ex impedimento remo-
 tiore. secundo dicitur de difficultate derelicta ex actibus
 unde est illud famosum ex actibus frequentatis generatur
 habitus. et ubi capitulum ex effectibus. sicut ad romam. xj.
 Ex ipso et per ipsum et in ipso et. Actus. n. fm. cum sit
 eadem effectus habitus. di. xvij. pmi. q. i. ut sit ordo
 vite. primo obvi. seu spiritus obvi. 2. actus. 3. habitus
 unde et notat idem doctor. hac diff. q. x. quod hoc modo
 spiritus differt ab habitibus quod aliqui habent habitus
 magis internum et tamen spiritum magis remissum. dat
 exemplum. Sit aliquis indolis ingenij fortis studens.
 sit rursus aliquis boni ingenij sed modicus stu-
 dens. Ille qui est indolis ingenij habet habitum for-
 tiorem et magis internum et spiritum magis remissum.
 Ecce contra ille qui est boni ingenij habet spiritum ma-
 gis internum quod facilius apprehendet. sed habitum
 aut nullum aut minus internum. et hoc est quod sepius
 videmus. nam rudis ingenio ad maiorem ore venire
 sciam quod ingeniosior quod primi laborat secundi
 non. Secundo terminus est spiritus ultra dicta in primo
 dist. xxxj. spiritus quo ad prius solet capi tripliciter.
 Est primo neque spiritus innata. et ista secundum viam aug.
 super Genesim. ad litteram potest dici tripliciter in angelis
 secundum illa tria quod habetur in factioe mundi. si-
 cut fecit. et factum est. habuit neque noticiam rerum
 in sebo. id est factum. secundo habuit noticiam rerum pri-
 us nam quod fieret. id est fecit. tertio habuit rerum
 noticiam dum facte sunt. id est dicit factum est. Et cum
 libet modo cognitionis a principio sue creatiois
 potest considerari spiritus. et iste spiritus dicitur in ange-
 lo triplici noie. scilicet per creatorem. quod cum eo simul crea-
 te sunt. Secundo innate. quod a principio in nam sua
 sunt posite. tertio infuse. quod habite sunt dono dei
 spirituali. Secundo de spiritus acquiritur. et ista est que ac-
 quitur aut innatio. aut studio quales possunt in an-

gelis poni respectu pertingentium aut singularium
 Tercio accipit spiritus ut opponit in nata spiritum
 ut solus dicatur infusum quod non est a principio va-
 tum. et hoc modo ponit theologus spiritus scilicet in-
 fusus salomoni quo etiam modo de reuelationibus
 ponit a deo vel per angelos superiores aliquid de no-
 uo spiritus angelis infundit inferioribus. C. Tercio
 terminus est actus. unde actus solet accipi tripliciter. pri-
 mo modo de actus pro actu primo. et sic secundum Ari-
 stoteli. in .ij. de anima : est quasi res in habitu veluti in
 anima. sciencia. vel in voluntate caritas. de tunc actus
 primus tripliciter. primo modo primo in re. et isto modo
 rei in habitu est unde actus primo et secundus. dicitur
 n. actus primo quod primo inest. actus secundo quod secundo
 Sicut si in mente primo inest gramatica. secundo lo-
 gica. gramatica dicitur actus primo. sed logica
 actus secundo. Secundo de actus primo prior in perfectio-
 ne. sicut sapia est actus primo. prudentia hoc modo
 secundo. Tercio de actus primo ut in proposito ut di-
 cat actus primo res in habitu. actus secundo operatio
 eius. et isto modo secundum cum philosophum scire in actu est actus
 secundo. tertio de limitat actus pro exteriori opera-
 tioe. et sic loquitur venerabilis Eusebius in primo
 ethicorum. ubi praxim diffinitis dicit. praxis est
 secundum electionem energiam. praxis. n. i greco actus
 est in latino. et isto modo primo sit consideratio in
 intellectu secundo electio in voluntate. tertio actus
 in executione potest. Et tamen de primo art. Quia
 tamen ad secundum art. sunt tres conclusiones. Prima est
 de cognitione angeli respectu sui. secunda respec-
 tu dei. tertia de cognitione eius respectu alio-
 rum. Prima est hec. Sic a suo intellectu ceterum
 est intelligibilis angelica : ut ad eundem co-
 gnosci habitus non regreditur. Prima pars dicit quod ceterum
 angelica est intelligibilis a suo intellectu. pro-
 bat. si neque ceterum angelica a suo non esset intelligi-
 bilis intellectu. aut hoc esset quod simpliciter non esset in-
 telligibilis. aut secundo quod isti intellectus non esset
 proportionata. aut tertio quod regreditur quod cognitus
 informet cognoscentem quod si sit eiusdem ad seipsam
 Sed nec sic nec sic. igitur maior pars a divisione
 sufficienti. sed probat minor. primo quod non id sit : quia
 simpliciter non sit intelligibilis : quia tunc non posset in-
 telligi ab intellectu diuino quod est manifeste falsum
 nec secundum. scilicet quod non sit proportionata. quia nihil ita
 alicui proportionat. sicuti idem sibi ipsi cuiusmodi
 est intellectus angelicus et eius ceterum. nec tertius
 quod regreditur quod cognitus sit formaliter seu subiecte
 in cognoscere si neque spiritus esset prius intellectui
 absque informatione ita nec veret intellectui sic
 modo. non. n. mouet intellectum in quantum informat
 et pars hoc manifeste in notitia intuitiva. ubi sepe
 ostendit extra primum cognoscendum. Et si dicatur : quod secundum
 philosophum in primo ethicorum. Intellectus est plus sem

suo & o singularium: cum igitur essent angelica
 sit singularis non poterit intelligi. Rñdetur
 q illa auctas dicitur intelligi cu pñsioe vt sit scias.
 Sesus est solū singulariū: lz intellect⁹ sit vñ
 & singulariū: sicut si diceret. regnū est regis: &
 ducat⁹ ducis: lz rex i ducatu dñiū hēret. Et si
 dicat q oz fm pñm i. ij. de aia. cognō^m denu
 dari a cognito vt cognoscat: sicuti oz oculū
 ex oēm colorē fieri vt oīz color spēs recipi
 at: & ita a sili videt exigi q intelligēs differat a
 cognito vt sit ex oē cognitiū: vt oē cognitum
 possit cognoscere. Rñdet doc. subti. hui⁹
 dist. q. viij. q aliter est in sensibilib⁹. aliter in
 intellectu. Sesus qppe sunt limitati ad certa
 sensibilia veluti visus ad colores & audit⁹ ad
 sonos: & sic de alijs: & ita oz organū deīmate
 cōplexiōis eē vt suum recipiat o^m sine mā qd
 alibi est cū mā. Color. n. hz eē māle i supficie.
 vñ dicit pñs q color ē extremitas spīcui in
 corpe termiato. lz hz in spīcui seu in oculo
 eē subāle. & iō regit deīmatio in organo pp
 alietatē obi in eēdo in organo & in re extra.
 Intellect⁹ autē ē illimitat⁹ quo ad o^m. obm at
 cuiuslibet intellect⁹ ē totū ens. iō nō oz q limi
 tet ad certū gradū receptiōis vt intellectiōes
 recipiat. iō sua ideīmatio est deīmatio suf
 ficiēs vt cognoscat sicuti ouis nō sīgta cogno
 scit ab oue sīgta p nō signū: sic in pposito. vñ
 & a pñs i. ij. de aia collaudat anaxagoras: qz
 posuit intellectū inmixtū imālē & impassibilem.
 Sed dicit 2^a ps pñsiois q nō regit hīc vt i
 tellect⁹ angelic⁹ seipm itelligat. pbat. qñ sūt
 duo agētia mouētia vñ pfectum: reliquū di
 minutū respectu eiusdē opis. si diminutū pōt
 in op⁹: & pfectū. lz hñōi sūt hīc⁹ angeli & eius
 eēntia respectu cognitiōis: qz hīc⁹ ē cā ipsecta
 & eēntia pfecta & hīc⁹ pōt. igit⁹ & eēntia seipā pote
 rit. Et si dicat ita pñs ē aia sibi pñs sicuti āge
 lus. qre ergo nō poterit aia ita se cognoscē si
 euit āgelus. Rñdēdū q quātū ad actū pñm
 ita pñs ē aia sibi: sicuti āgelus sibi: sed nō quā
 tū ad actū scdm seu itellectiōē. Sed qñt cā
 vñ hoc ingt aug. xv. de trini. c. vi. hoc tibi fac
 ifirmitas: & q cā ifirmitas: vt i qz inqtas. Idēz
 cōmētator sup. vi. ethicorū. & rob⁹ liconien.
 ibidē. & sup lib. posterior. Ex ista pte pñs
 nis p defect⁹ doc. sol. q. li. v. q. xiiij. dicentis q
 angeli nō pñt se cognoscē p suā eēntiā nudā.
 vñ ingt q si angel⁹ poneret i puris nālīb⁹ nō
 posset seipm cognoscē: cū rō ē: qz fm Boe.
 in sua arime: scia nō ē nisi eoz q nēcia sūt &
 incōmutabilitatē sue eēntia fortitū: cuiusmōi
 solū sūt vñ: & iō oz ponē i intellectu angelico
 aliqū hīcū: q cognoscat p suā eēntiā in vñ

vt reducet in hitur: sic cognita est mediū co
 gnoscē: ēdī seipaz in pticulari. p. 3° ex pñone.
 Et pñmat: valde qppe ē vñficare intellectū
 angelicū q nō possit ex ordie cāz: nālū seipz
 cognoscē. hīc⁹. n. ille nō esset nālū lz supnāl
 infusus a deo: cū tñ itellect⁹ human⁹ q multo
 est inferior. vñ & creat⁹ est fm ysaac in li. diffi
 nitionū in vmbra itelligētie. & fm cōceptus
 de causis in orizōte cñitatis possit cū intelle
 ctu agēte & fantasmatisbus nālū multa: & a co
 gnoscē. Et qd dī de Boe. q scie sunt nēciōz
 fatet: & indim⁹ hñt nēciō pñas passiōes vt
 pñas distinguibilitatē vñētē & c: & necesse ē
 eas iesse data eoz exītia. & hoc sufficit: sicut
 hñm sciam de motu & tpe. Et si dicat q pla
 to ibi iubet qscē. Rñdet q hoc nō est. qz nō
 hēant pñas passiōes. sed ppter eoz infini
 tatem: & ppter intellect⁹ nostri ruditatē. vñ
 de fm mentē Alexādi in prima pte summe.
 Intellect⁹ nñ se habet ad dignissimā nature &
 infima: sicut oculus noctue ad lumē solis. de
 us enim qui est ens supmū nō cognoscit a no
 bis: nisi in cōi p nām & mā prima que est in
 ma in rerū nā solū cōcipit fm pñm p analo
 giā ad formā. media aut iter hec aliqūter cō
 cipim⁹. nō aut sic log cōuenit in intellectu an
 gelico: qui est denudat⁹ ab impedimētis cor
 poris. Secūda p^o est de cognitiōe angeli re
 spectu dei. & ē hec. lz citra bitudine nō possit
 nālūter angelus intuitiue videre dīnā eēntiā:
 pōt tñ spē distincte eā cognoscē. Moto prius
 pro intellectu pñonis q triplex est cognitio.
 intuitiua. discursiua. & abstractiua. Intuitiua
 dī qñ o^m in sua pñtia & exītia & mouet & ter
 minat sicut dum visus videt & intuet o^m. actu
 pñs. abstractiua aut dī illa que abstrahit & a
 pñtia & exītia & motiones: sed nō in termina
 tiōe sicuti dū qz cogitat de re abīte. Discursi
 uia est que aliqd pñponit notitie illius ad
 qd discursit. lz aliunde mot⁹ incipiat: vt dum
 ex creaturis ad deū discursim⁹. Hoc hito p
 bat prima ps que dicit q angelus neqz p na
 turā videre diuinā eēntiā. Idēz. n. ē vita eter
 na vt cognoscāt te deū: quē nūlisti iesū xp̄z.
 Jos. xvij. Si ergo angelus p nām hñōi pos
 set hēre noticiā posset p nām esse beat⁹. Con
 firmat. Impossibile est. n. oculum humanum
 puenire ad visionē solis: nisi p imissionē radi
 orū a sole. Sū igit incōparabilr precedat di
 uina essentia intellectū angelicū plusq sol fa
 ciat oculū. sequit. Et si queraf quā deī cogni
 tiōē hēre potuit angelus p nām. In virtute
 Rñdet doctor deuot⁹ hui⁹ distinctionis pte
 secūda. arti. ij. q. ij. q triplex est dei cognitio.

facialis. specularis. enigma. visio facialis est
quoniam res videt sine medio: ex parte visi et ex parte
videntis: ita quod sola requirit visio. et istas dei co-
gnitione habet beati in patria. Specularis est
quoniam non requirit medium ex parte visi sed viden-
tis: quod scilicet visum excedit nimis videntis pote-
tia. medium tamen non est obscurum: solum. non est pro-
pter visum profunditatem. et istam habuerunt ange-
li ante collationem glorie. habuit et adam sed
clarius angeli quanto nature erat eminentioris.
unde videbant in speculo. Tertia de enigma
et in hac est regitum medium. tunc propter videtis
obscuritatem: tunc propter visum profunditatem. et istas
modo de deo habemus. unde sapienter Paulus
ad corinthios. iunxit enigma in speculo. unde di-
cit. videmus nunc per speculum ratione scilicet profundita-
tis dei visum: enigmatem ratione obscuritatem viden-
tis: huiusmodi igitur nos et enigma et speculum. sed an-
geli in naturalibus puris. et ad speculum: non enigma.
sed beati utroque caret. Secunda per personam di-
cit quod angeli possunt in naturalibus per spiritum distincte co-
gnoscere divinam essentiam. Proinde intellectu hu-
manus noto tripliciter cognitionem quam tangit doc-
subter. in primo distincte. quod. quod. Est. non. cognitio confusa
est quod solum res cognoscit in eo sicut homo in
animali. vel solum cognoscit quod nomen et non res sic si
non cognoscit humanitas: sed noscat quod homo signat
humanitatem: quibus primum magis. primum dicat co-
gnitio in confuso et ista confusa. Secunda cognitio de
actualis. et est quod superius in suo cognoscit inferio-
ri sicut animal in bove per omnem ad primum. tertia co-
gnitio de distincta quoniam res scilicet in seipsa cogno-
scit ut ab alio distinguat. hoc hito probat conclusio
sic. Cognitio angelica in puris naturalibus perfectior
fuit cognitione ad aliam etiam in puris naturalibus. Sed
ad aliam videt habuisse aliqualem distinctam notitiam
dei in statu innocentie. igitur et angelus in puris
naturalibus. Et corroborat: quod si quis raptus ad divinas
contemplandas certitudinem post raptum remaneret spiritus
in memoria illius visus divine essentie. Sicut et
Paulus dicit. scio hominem ante annos. xliij. siue
in corpore siue extra et. raptus usque ad tertium ce-
lum. unde ista videt fuisse intentio beati augustinus. super
Genesim. de illis septem diebus. Primo. non. est ma-
ne in notitia verbi. Secundo vespere in rebus cog-
nitione in proprio genere. Tercio reuertit mane
vultu ex creatura facta processerunt in laudem ange-
li creatoris. et ideo semper post vespere sequi ma-
ne nisi in septima die que habet mane et non ve-
spere. dicit. non. in alijs diebus factum est vespere et ma-
ne dices vespere: totum hoc factum fuit in statu in-
nocentie ante divisionem lucis a tenebris. Et
si querat utrum hec spiritus fuit imperfecta metibus
angelicis a deo vel acquisita ab eis. dicit quod in

perfecta natura. non. angelica habet non potuisset. Ex quo im-
probat quedam opinio. antiqua ponens quod angeli co-
gnoscebant deum ex seipsis cum sint ymago dei habet
nihil est. Et. non. in entitate sint magis deo proxi-
mi quam illa spiritus quod sunt subter. illa accens non tamen
in modo rationandi. Tertia conclusio est de ange-
lica cognitione respectu aliorum a se: est hec.
Sic angeli spiritus innatis res cognoscunt ut su-
periores spiritus magis et libere cognoscere non di-
cant. Prima pars dicit quod angeli cognoscunt res
per spiritus inatas. probat antequam david iudei in li. d.
causis. ois inquit intelligentia plena est formis.
Confirmat. quod ab extremo ad extremum pervenit
per medium. Considero intellectum divinum in omnimoda
actualitate. considero humanum in omnimoda possibilite-
te. Est. non. secundum primum in. iij. de anima in sui primo sic ta-
bula rasa in qua nihil depictum est. igitur erit me-
dius quod aliquid participabit de possibilitate humani in-
tellectus in quantum receptum et aliquid de actualitate
divini in quantum spiritus informat. et hoc corroborat tri-
plici cause forme. scilicet in causa sicut in deo. In in-
tellectu sicut in angelo. et in se extra sicut in uni-
verso. Et si quatenus utrum possint eis singularium
imprimi spiritus. dico quod sic. imo cum habeant intellectum
ut agere et per omnem possint curare in seipsis multas no-
vas de singularibus spiritus. Sed. 2. pars conclusionis
dicit quod superiores angeli non intelligunt per spiritus ma-
gis vel spiritus inferioris ita quod una spiritus angeli ratio-
net plures quidditates. probatur quod sic. Quia ratio co-
gnoscedi aliquid habet unum omnem humanum quod illa anima
aut eminenter aut formaliter pertinet. sed nulla spiritus
in intellectu angeli sic accipiendo est humanum. igitur
probatur maior. id. non. divina essentia dicit omnem adequatum
divini intellectus quod continet aliquo modo quicquid suus
intelligit intellectus. Sed pars minor et. quod. non. si aliquid
spiritus repetat parvum et leonem habet humanum omnem non
videt. Confirmat ratio. capio angelum perfectissimum in
natura deum et decem spiritus per quos cognoscat oia de-
cem plura creet de novo de unum angelum et decem
gradibus isto perfectior sic est possibile secundum sic
opinatum in primo scripti. dist. xliij. ubi ponit quod
tra omnem spiritum potest de novo facere tunc iste co-
gnovit per unum spiritum oia: et ita ista spiritus erit infi-
nita: quod infinita sunt cognoscibilia et cognitio
cuiuslibet est alicuius perfectionis. Rursus si ite-
rior alius perfectior fieret cognosceret per minus unum
quod nihil est dictum. Ex quo pars falsitas opi-
nionis sci. 2. ho. in secundo scripti hac dist. art.
ij. q. ij. hoc ponentis. non. non. oportet hoc ponere ad
salvandum angelicam preminentiam: sed sufficit quod su-
perior aut plura aut perfectius cognoscat quam in-
ferior. Et tamen de secundo articulo. Quantum
ad tertium articulum sunt tres breves difficulta-
tes. Prima est an perfectus angelus seipsum per

Los marta

¶ **2us** angel^{us} noticia matutina ac ve
spertina decorat^{ur} fuerit in britudi
dine sup^{er}nali p^{er}dit^{ur}. Et arguit q^{uod} sic
triplici medio. ¶ **P^{ri}mo** sic. Angel^{us} a sui exor
ditio fuit beat^{us} britudine nali. igit^{ur} z sup^{er}nal^{is}
an^{te} p^{ri}us. p^{ro}bat^{ur}. q^{uod} a p^{ri}ncipio habuit illa spem. de qua
in p^{re}cedeti lectore dictu^m est in q^{uo} dina veluti in
speculo relucebat e^{ss}entia: z intellectus p^{ro}bat^{ur}
no ipeditu^r. z p^{ro} p^{ri}us cu^m illa sup^{er} alias sp^{eci}es
nobili^{or} sp^{eci} per eam angel^{us} diuina^m intelligebat
e^{ss}entia^m in q^{ua} est beatitudo. h^{ic} p^{ro}bat^{ur} p^{ri}us. q^{uod} ca
beatitudinis sup^{er}nal^{is} no est mⁱⁿus potes^{se} q^{uam} bri
tudinis nali^{is}. z ita si p^{ri}us a p^{ri}ncipio mouebat^{ur}
z scda. ¶ **Sec^{undo}** arguit sic. vniu^{er}sus est p^{er}fectu^s
igit^{ur} angel^{us} p^{er}ditus est b^{ea}tis. an^{te} p^{ri}us p^{er} h^{ic} p^{ri}us. p^{ri}us
vidit deus cu^mta q^{ue} fecerat z erat valde b^{ea}t^{us}.
S^{ed} p^{ro}bat^{ur} p^{ri}us. q^{uod} p^{er}fecto nihil deest. ex. v. me
t^{er} p^{ri}us. z ita sicut aliq^{uod} creatura intellectualis si
cut h^{ic} a sui p^{ri}ncipio p^{er}dit^{ur} est mutabil^{is} ita op^{er}uit
aiam intellectual^{em} creati imutabile in li^{te}ra^{re}.
alioq^{uod} deesset h^{ic} gradus in rez coⁿditioe.
¶ **Ter^{cio}** arguit sic. o^{mn}es h^{ic} a sui exordio i ple
nitudine donu^m sapie in britudine fuit p^{er}dit^{us}.
h^{ic} angeli fueru^{nt} h^{ic} mot^{us}. igit^{ur} mal^{us} p^{ri}us. na^m sapia
donu^m est excell^{en}tissimu^m sanctu^m sp^{iritu}s in qua co
sua^m extat et itellect^{us} q^{uod} affectus. S^{ed} mior p^{ri}us
ezech. xxiij. Inq^{ui}d ad luciferu^m ezech. Tu ple
nus sapia: z p^{er}fect^{us} decor^{us} in delitijs paradisi
fuis^{ti}. ¶ **In o^{mn}i** arguit aucte nigri in littera
dicetis q^{uod} p^{ri}us coⁿditu^s fuit postea alig miser^{is}.
alig beati effecti sunt. Et aug. sup^{er} h^{ic} p^{ri}us. dicit
ang^{elus} primo factus est infornis scdo lux.
In ista g^{ra}ne ad alias pariformiter fuit tres
articuli zc. ¶ **Quatu^m** ad primu^m articulu^m ter
mini fuit b^{ea}titudo. noticia matutina: z noticia
vespertina. ¶ **Sec^{undo}** p^{ri}us igit^{ur} termin^{us} est b^{ea}titudo.
v^{er}u^m b^{ea}titudo h^{ic} boetiu^m tercio de p^{ro}sol. p^{ri}us scda
est stat^{us} o^{mn}i^{um} bonoz aggregat^{us} perfectus.
vbi boeti^{us} tria notat. p^{ri}us vocat b^{ea}titudin^{em} sta
tu^m. v^{er}u^m alibi Boetius dicit. q^{uod} me felice^m toti
ens iactastis: amicu^m q^{ui} dedit stabili no erat il
le gradu^s. Ex q^{uo} p^{ro} p^{ri}us inuariabilitatem de rone
fore b^{ea}titudia. ¶ **Sec^{undo}** notat i b^{ea}titudine o^{mn}i^{um}
fore aggregat^{us} bonoz. id dicit o^{mn}i^{um} bo
nozu^m aggregat^{us}: z ista aggregatio ad tria
reducit ad v^{er}sione dine e^{ss}entia^m ad finitione^m
ip^{si}us z ad tentione p^{er}fecta. vt tercio sit in me
moriz. v^{er}sio in intelligentia. fruitio in volunta

te vt dicitur in cōi opinione. vnde Bern. dicit. de^o est futur^o intelligēt: plenitudo lucis voluntatis mētudo. pacis mēoria. ptiunatio eternitatis. Tercio notat qⁱ pfecto extat bitu do: iō dicit qⁱ ille stat^o est pfect^o cui. f. nihil de est. vii. t. aug. xii. de tri. c. lviij. bñm diffiniens dicit. bñs ē qⁱ hz qcg d vult t nihil mali vult Arist. aut in p^o ethicoz pformē Boetio dat diffinitionē bñitudinis: hz ipam vocet felicitatē vt sit idē felix qⁱ bñs t bñtudo t felicitas. Inqt. n. felicitas ē opatio optime potentie fm optimā virtutē in vita ptiua t pfecta. In qⁱ diffinitione illa tria Boetij innuuntur. P^o n. dicit qⁱ felicitas ē opatio optime potentie quā voco voluntatē seu libez arbitriū: vt siml sit intellect^o t voluntas. qⁱ aut apud Boetijz d^o status apud pñm d^o opatio. felicitas. n. in ope stat quictis qd noiat stat^o sicuti ptepla^o. Scdo dicit fm optimā virtutē. optimā in p^oposito voco virtutē sapiam que illuminat in relectū t d^o a sapere t inflānat affectū: t d^o a sapore t ita totā pficit superiōrē portionez t hoc Inqt Boetius dū dicit oīuz bonoz ag gregatione. Tercio dicit in vita cōtinua t pfecta. vita quoz ptiua beata nequāqz iter rūpitur. vii. in eodē primo ethicoz d^o qⁱ vna irundo ver nō facit. hoc innuit Boet^o ita dicens qⁱ bñtudo est status pfectus. T^o lter^o noto qⁱ beatitudo solet capi triplr. P^orimo^o d^o beatitudo pro sola dispositiōe remota ad beatitudinē. t hoc mō dicit pñs in pmo ethicoz. qⁱ pucros bone indolis beatificamus in quātū. f. sunt dispositi ad beatitudinē. Scdo d^o beatitudo pro quadā eleuata participatiōe supñie t supnaturalis bñitudinis per cognitiōē t amorem. hoc mō felicitas actiua de qua agit pñs in p^o ethicoz: t cōteplatiua de qua agit in decimo dicunt bñtudo t sic in sua creatiōe dicit aug. in lib. de fide ad petrū bonos fuisse creatos angelos. vii. Inqt angeli ei spūs pro eo qⁱ rōnabiles sunt pfecte eternitatis t bñitudinis donū in ipsa nature sue spūa li creatiōe diuinitus acceperūt. Tercio d^o beatitudo ille supmus status in quo d^o reuclata facie aspiciūt pteplandus. de qua Joñ. xviij. h^o est vita eterna vt cognoscāt te dēū t quem nūlisti iesus xpm. Scds termin^o est noticia matutina. vii. noticia matutina a mane d^o. solet aut dīci triplr noticia matutina. P^orio d^o noticia matutina vt opponit^o acqñitam noticiā. t sic in angelis notat noticia matutina qⁱ ab ipoz creatiōe in eis infundit. t isto^o tam noticia vbi per illā spēs de qua dicit^o ē: qz rez in verbo qz ēt per innatas spēs t rez aliqua

ruz in p^orio gñe d^o noticia matutina. Scdo d^o noticia matutina qⁱ est visoz i dīna eēntia seu vidēs hēat gloriā siue nō: t hoc mō aug. dicē vt sup Bern. ad lram: angelos in statu in nocentie habuisse in vbo noticiā matutina. t hoc sat innuere vt facer text^o Genes. i. hmit. tit. n. vespē ipsi mane dū dicit scñ est vespere t mane qd nō eēt nisi p^osuppōeret aliquā matutinā noticiā in āgelis an statū glorie. Tercio d^o noticia matutina: noticia rez in vbo in statu glorie. t hoc mō sequitur noticiā vespertina vt pma sit noticia matutina: qⁱ ē rez in vbo in statu in nocētie nō p^osiderato statu glie. scda noticia vespertina qⁱ est rez: aut p^o innatas spēs: aut in p^orio gñe. Tercia est ista matutina qⁱ ē in statu glorie: iō vespē pcedit t mde sequit. vii. scñ est vespē t mane dies vnus. T^o lter^o termin^o est noticia vespertina a vespē. vii. notat doctor deuot^o hac dist. arti^o. iij. q. ij. diē noticiā fore angelicā. In hac die sunt tria lux mde et vespē. lux a mane incipit t in vespē terminat lux igit ipa est lux vera qⁱ oēs hoies illuminat venientē in hūc mundū. p^oigit āgeli dies incipit in mane. i. in noticiā rez in vbo a qⁱ pro deunt: sicut a mane reliqz diei ptecula tēdit vt tandē in vespē finiat. i. in noticiā rez in p^orio gñe. Noto tñ qⁱ noticia vespertina solet capi triplr. primo^o pro noticia obscura: sic t hora vespertina: t h^o mō demonuz noticia p spēs innatas d^o vespertina respectu angeloz supnoz scdo d^o in āgelis bonis noticia vespertina simpliciter vt opponit^o matutinā noticiā t hoc mō tā noticia rez p^o innatas spēs qⁱ in p^orio gñe d^o vespertina: qz creatura ei^o vmbra d^o qui posuit tenebras latibulū suū. Tercio d^o noticiā vespertina solū rez cog^o in p^orio gñe: t h^o mō cognitio rerū per spēs innatas nō d^o vespertina nisi fm qd. f. per cōpationē ad matutinas in verbo. alia autē d^o vespertina simplr: qz est creature in suo p^orio eē que est vespē dei. Et tñ de primo arti^o. Quantū ad scdm articulū sunt tres p^olones. p^o est de angelica bñtutine. scda de pñsione bñitudinis. tertia de matutina noticiā t vespertina an ipam beatitudinē. P^orima est h^o. Sic an summū beatitudini apicē sunt angeli p^odit: vt simul in grauitis formarētur. T^o lter^o p^o dicit. qⁱ āgeli sunt cōditi per quadā morā an summū gradū bñitudinis. pbat. si nēpe fuissent bñi p^odit aut oēs: aut aliq eoz aliq nō. nō p^oimū: qz angeli apostatici nūqz fuerūt bñi. p^oseueratā qⁱ p^o seu tērio p^o est mag^o felicitatis: quā hū nō hūerunt. nec f^o: qz tūc isti bñi multo clariores fuissent lucifero: tū rōne bñitudinis: tum rōne

nature: qz melioribus dedisset in nā vt videt ipsam bñtudine z ita lucifer in nā non fuisset pulcherrim^{us}: cui⁹ o^m dicūt scī. vt patebit in fra. Et si querat: an ēt mali āgeli sint mali cōditi: vel per quādā morā pcefferit eorū nā: ipsoz actualē maliciaz. Rñdet mgs pcedenti dist. qz nec sunt ab optio deo angeli mali cōditi: qz eoz malicia in opifice redūderet qui cūcta vidit que fecerat: z erāt valde bona. Et dyon. dicit qz optimi est optima adducē nec a pnc^o fuerūt ex eoz actuali malicia male: s3 per morā in bono steterūt. vñ ang. xi. de ciui. dei. c. xv. tractās illud Ezech. xxviii. plen^o sapia z pfectus de core i delitijs paradisi dei fui stitit inqt. in delitijs paradisi dei fuistitā lapide pñoso ornat^{us} es vt aliqñ sine pctō viueres. Ad hoc ēt est articulus sacer a reuerēdo pfe epo parisiē. Cū tñ notāter añ sum. mū bñtudinis gradū. intelligunt nēpe pñiti in bñtudine nālī. s. clari in nā: deum per pñitā spēm cognoscētes distincte: z euz sup oia nālī dilectiōe diligētes: z per spēs innatas rerū noticiā hñtes. vñ bñtudo nālīs est carere pena z culpa: z h qd inqt ang. in li. de ecclesiasticis doctibz. āgeli q in i^o q creati sunt beatitudine pseuerāt nō nā. possident qz nō mutantur. Et si alicubi occurrat qz fuerūt creati bñ: a pñipio docet doc. deuot^{us} hui⁹ dist. q. ij. triplicē solutionē. p^o est q mō dicta est. s. q in telligit de bñtudine nālī nō supnālī. scda qz i telligitur bñ a pñ^o: qz statiz post sui exordiu illa. n. morula fuit pua. sicut z de dyabolo legit pma Joh. iij. qz ab initio in vītate nō stetit. i. statim p^o initū qz modicū in celis māsit. Tertia solutio. qz intelligitur bñ a pñ^o dispo situe: qz in tāta claritate nē pñiti sunt vt nulum ad malū ipedimētū: z multa bonū adiuuamēta hñent. S3 exurgit graue dubiū d ista morula q fuerit z quota ad tps nūz an hora vel dimi⁹ vel solū per momētū fuerūt bñ añ bñtudine z mali añ culpā. Hic rñdet doctor subit. in ista distinctiōe per tres binarios regulāz euidē^o huius negotij pādēs veritatem. p^a regula pñi binarij ē merētes vsqz ad nūc pñitiōis in i^o nē pñiti sunt. p3 regula qz i illo nūc nō sunt in via: qz illud ē nūc pñiū: g^o in illo nō pñit demereri: qz nō pñit ipediri qu reddatur sibi pñiū debitū pro merito. p tota duratōe pñta vsqz ad illd nūc: sicut nec hō bñ viues in tota vita sua i istāti mortis pñt demereri. Cū ista regula p^a p3 defect^{us} vñ^o op. qz latis in multis pñdat cū op. thome q soluz i ista mā ponit duas moras qz vocat duo istātia: dicit qz i p^a mora seu p^o istāti fuerūt oēs

pñiti in gfa. in scdo instāti boni meruerūt: qz nō posuerūt obicē mali demeruerūt: qz posuerūt obicē. p3 o^m ex regula. p3 ēt qz ponit tps discretū: qz instās imediate succedere instāt sine tpe medio qd sup dist. ij. fuit improbatū. Scda regula est qz meritū duratōe pñedit pñiū. p3 ex p^a scdi binarij. p^a regula ē qz tota mora vie oibus angelis fuit cōlis vt sicut oibus hoib⁹ eqliter pñitū est tps merēdisqz ad instās mortis: ita z bonis z malis āgelis pñigere tps eqliter existēdi in via. Ex qz p3 angelos aliqñ fuisse viatores. Scda regula hui⁹ binarij est qz qñ boni vltimate meruerūt tūc in eodē instāti mali demeruerūt. p3 ex pcedēti. Tertiū aut binarij p^a ppositio est seu regla qz oēs angeli creati sunt vniformes ita qz oēs i gfa vel oēs in puris nālīb⁹. Scda regula. z est pro scda pte pñonis q dicit qz oēs angeli sunt creati in gfa: qlibet angelus in gfa fuit pñitus. hec. n. valde ē pbabilis. qz n. n. nō sit necē peccantē pus fuisse in g^a cōgruū tū est qz illi nō solū fuerūt iniusti: qz acceperunt libertatē nālē per quā potuerūt seruare iusticiā. sed qz acceperūt iusticiā gratuitā vt inuit anfr. in locis plurib⁹ i li. de cau diaboli. Ex qbus regulis infero qz tres more fuerūt in oibus angelis seu bonis seu malis. in p^a mora oēs fuerūt pñiti in gfa: z in hac oēs fuerunt cōformes. In 2ª mora boni meruerūt z mali demeruerūt. Et hic incept de deformitas. In 3ª mora bñi pñiti sunt p bñtudine: z mali puniti sunt per dñationē: z in ista psummata ē bonoz āgeloz felicitas: z maloz miseria. S3 tūc qñt q fuerūt iste more. scdus 2° ho. somnia ret vñū tps discretū p intentionē oium pñoz z l3 en sui seqces maximū vocēt pñuz: z dñet qz fuerūt instātia tps discreti. l3 h sup dist. ij. fuit improbatū: iō dicēdū qz iste more fuerūt diuersa nūc cui. S3 tunc qz qñt quō se hñt hee more ad tps nostrū. Dico ex doct. subit. qz pma mora in q fuerūt oēs pñiti in gfa corruidebat instāti tps nostrū: iō valde fuit modica scda mora in q boni meruerūt z mali demeruerūt corruidebat tpi habito seu pñiti instās corruidens pñe more: z p3 clemētia dei q nō statim puniuit per ignē pctñi angelicū. Et si dicat tūc pctñi remāsit ipunitū pro aliq mō mēto: z ita aliqd inordinatū. Dicēdū qz non nā l3 igne nō puniret in celo erat act^{us} ille diu formis sibi pena: qz ab aug^o scriptū ē. oē pctñi peccanti pena est. Et qz ista mora scda corruiderit tpi habito nō solū instāti cogitū pñio qz mali multis spēbus pctōz peccauerūt. vt patebit dist. vi. z ita oportuit qz vno post ali

1 7
dēti lectiōe. Et si q̄rat. an mali angeli adhuc
habeat istā spēs. Sic doc. deuot. in snia hu-
ius distinctiōis articulo. iij. q. i. q. sic. s. obscura
ta est q̄si fundit. vñ imaginor in creatiōe an-
gelica quo ad istā noticiā hñc fuisse p̄cessuz.
Pr̄io die dñica in p̄ncipio creata fuit nā an-
gelica cū hñmōi noticiā matutina. Sc̄do fuit
confirmatio bonoz et maloz reprobatio. cuz
de mane hui⁹ dici dicit deus: fiat lux. i. cōfir-
matio bonoz: et sc̄a ē lux. Et de malis subdit
et diuisit de lucē a tenebris. Tertiū i bonis fu-
it p̄pleta p̄ gloriā ista matutina cognitio: et in
malis p̄ dñatiōez obfusata. ¶ Secūda p̄
p̄clonis dicit q̄ habuerūt ante beatitudines
etiā noticiā vespertinā. p̄z aucte August. sup
Genes. et aliorū sanctorū. Et tantū de secūdo
articulo. ¶ Quātū ad itūz articulū sūt tres
breues difficultates. Pr̄ima est. an aī bitu-
dinē fuerit oēs angeli cōles in caritate et v-
tutib⁹. Sic it̄ q̄ nō: quimo mlti angeli dāna-
ti habuerunt maiorē caritatē q̄ multi q̄ mō
sūt beati. p̄z de lucifero de quo principalr dē
Tu plen⁹ sapia et decore fuisti. ex quo p̄z cui-
denter ingratitudo eoz q̄ tantū acceperāt a
dño deo et taz supbi recedebāt. Et iō lucifer i
infimū cecidit plus. recte qppe versificator
dicit. quāto grad⁹ altior tanto casus grauior
et. ¶ Secūda difficultas est an mali angeli
statim in momēto post peccatuz de celo ceci-
derūt. p̄babiliter dē q̄ aliqua morula stete-
rūt in celo post peccatū primū: quia quādiu
fuerūt viatores: et taz dictū est in secūdo arti-
culo: q̄ illa sc̄da mora cōmidebat tēpori nfo
habito. ¶ Tertia difficultas. an sit aliqua co-
gnitio meridiana in angelis: q̄a dicit p̄phe-
ta. vesp̄ et mane et meridiē narrabo et. ps.
liiij. dico q̄ sic. s. illa nō fuit aī gloriā: q̄a me-
ridiana lux signat ardētē calozē caritatis q̄
est in statu glorie. alie aut due bñ fuerūt i sta-
tu innocētie. Et tantū de tertio arculo. Ex qui-
bus p̄z ad q̄onē. q̄ videlicet angelus matuti-
na et vesp̄tina noticiā decoratus nō fuit i bea-
titudine supnaturali conditus. Et tūc ad ar-
gumēta. ¶ Ad primū nego p̄nam et ad p̄ba-
tionē dico q̄ de⁹ potuit in instāti creatiōis fa-
cere eos btōs. Sed gloriōsius fuit eis habēf
p̄mū ex aliquo merito p̄mo q̄ sine quocū
q̄z iō eis fecit qd erat meli⁹. ¶ Ad sc̄dm ne-
gā p̄nam. et iam p̄z r̄fio: nō enī fuisse illi ha-
bēti beatitudines sine meritis melius q̄ hñe
meritū p̄iū: iō assumit vñ salū. ¶ Ad ter-
tiū dē dū q̄ hēbat donū sapie: et ceta solū s. q̄
sūt gfe et nō glorie: iō nō obuiat. Et sic p̄z ad
q̄onem. ¶ Ex p̄nti aut distinctiōe sic ex p̄c. et.

¶ Pr̄ia p̄clo. Sup̄ni sp̄is missi creati sūt
penit⁹ neq̄ bti. dicit p̄clo. q̄ angeli nec sūt cre-
ati miseri: nec bti. Et deducit a p̄ncipio disti-
ctiōis vsq̄ ad illud. c. ad hñ aut qd q̄rebat et.
¶ Sc̄da p̄clo. angel⁹ perfect⁹ et creabat et ip-
sect⁹ p̄ducebat. Sic it̄ p̄clo. q̄ pōt dici fm va-
rios modos loquēdi: q̄s tāg in lfa q̄ ange-
lus creabat p̄fect⁹ et ipsect⁹. Et deducit ab h-
caplo. ad hñ at et. vsq̄ ibi. q̄les fuerūt angeli
et. ¶ Tercia p̄clo. Bone sūt create angelice mē-
tes s. nō btē: nisi large entes. dicit p̄clo. q̄ an-
geli fuerūt creati boni nō mali. nō tñ bti nisi
accipiēdo large btitudinē. Et pōt ab illo. c.
Quales et. vsq̄ ad finē disti. Seq̄ in textu.
¶ Ist hec p̄sideratio adducit i q̄ et.
p̄ Hic signat q̄nta distinctio hui⁹ sc̄bi
q̄ sic p̄tinuat ad p̄cedētes. Nā post
q̄ i tertia et q̄ta distinctiōib⁹ posita
est angelica creatio. In p̄nti distinctiōe decla-
rat diabolica auersio. Et partit ista ps i tres
ptes p̄ncipales. In prima demōis miseri p̄-
ditur auersio. In sc̄da ei⁹ oñdit de celis cele-
ri casu descēsiō. In tertia q̄lis luciferi est ob-
stinatio. p̄ia in p̄ncipio. sc̄da dist. vi. ibi p̄cte
rea sciri oz et. tertia ibi. disti. viij. supra dictuz
est q̄ angeli et. ¶ Pr̄ia rursus p̄ricula q̄ ē p̄
sens di. In q̄ demōis miseri p̄dit auersio. i
tres ptes diuidit. In p̄ia. qd sit auersio atq̄
cōuersio clare oñdit. In sc̄da. q̄ hec p̄ditio sit
et effectio plane exprimit. In tertia est dubi-
tatio cui⁹ solutio in palā ponit. p̄ia in p̄nci⁹.
sc̄da ibi. habebāt enī oēs. tertia ibi. si aut que-
ritur vtrū post creationē et. Et ista tertia ps
i tres ptes diuidit. In p̄ia oñdit q̄ in p̄uersi-
one hois p̄fert gfa. In sc̄da oñdit q̄ in p̄uersi-
one auersioe malis iuste miseria. In tertia osten-
dit q̄ p̄uersio i bonis i p̄firmatōe nō fuit me-
ritoria. p̄ia in p̄nci⁹. sc̄da ibi. ideoq̄ a q̄bndā
et. tertia ibi. Hic queri solet vtruz in ipsa et.
Et hec est diuisio et. Circa quam queritur.

a ¶ A demōnū ex supbia auersio et bo-
noz p̄iata p̄uersio merito fuerit p̄-
uio. ¶ Et arguit p̄io q̄ auersio de
monū nō fuerit p̄ supbiā. Pr̄io sic
de lucifero p̄ctū demōis fuit maximuz: sed
supbia nō est maximū p̄ctū. igit p̄ia ei⁹ auer-
sio nō extitit supbia. maior p̄z. tñ rōne eius in
quē peccauit. q̄ in deū. tñ rōne eius q̄ pecca-
uit: q̄ agel⁹ in statu p̄fecto. tñ 3⁹ rōne p̄cti qd
est irremissibile. Sed minor p̄z. q̄ oī supbie
est hūilitas q̄ nō est maxia virt⁹. p̄bat. q̄a po-
test et informis. nō caritas. tuz rursus: quia ē
sp̄s tpantie q̄ mima est et tū cardinalium.
¶ Sc̄do arguit ad idēz sic. de cetis demōib⁹

Quod superius appetit pefse nō subeē. ſz mino-
 res demones appetebant ſubefse nō pefse. er-
 go nō fuit pectū eoz pāmū ſupbia. maior pz
 p bñi aug. xiiij. de ciuit. dei. diffinētē ſupbiā.
Quid eſt inqt ſupbia niſi puerſe celiſtudinis
 appetitus ideo dicit ſupbia quali ſup alioſ
 ſens. Sz pz minor aucte mgi r hugonis de
 ſancto victore dicētū q pui demones pſen-
 tiebant lucifero. r ita ponebat ſe ſub ei⁹ dñio
 r eis certū erat nō poſſe iugū dimittere dei.
Tertio arguit. q bonoz angeloz pſuma-
 ta puerſio nō fuerit merito pcedenti. nullum
 magnū pmiū daf a dō ſine magno merito. ſz
 beatitudo angelica ſeu pſumata puerſio fuit
 maximū pmiū ergo ſummū exegit meritū. r
 iſtud nō potuit eē in tā pua morula: cū ēt hō
 viator cū magno labore p totā vitā hoc acq-
 rat: r ita videt q hoc pmiū merent nobis mi-
 niſtrādo. maior pz ex rōne iuſticie diſtributi-
 ue: que ſm merita ponderat pmiā. Sz pz mi-
 nor p aug. dicentē. Sūma merces eſt vt ipſo
 pſumamur. ¶ In o^m autē primi p^o arguit de
 lucifero aucte aurelij aug. xi. ſup Gen. ad lit-
 terā. ſcū pz^o ſe a luce veritatū auertit ſupbia
 tumidus r pprie ptātis delectatione coru-
 ptus. ſcdo de minorib⁹ demonib⁹ aucte gre-
 gorij ſcdo mō. Tanto magis hoies ad cele-
 ſtia aſcendere inuidēt: qto ſe a celeſtib⁹ p im-
 mūditā elatōis deſertos vidēt. Tertio argui-
 tur q meritū pceſſerit pmiū in bonis angelis
 aucte beati aug. in li. de corruptiōe r gratia.
 angeli ſancti qui cadētibus alijs ſteterūt illi-
 us vite mercedem recipere meruerunt. In iſta
 qōne ad alias pariſormiter ſunt rē. ¶ Quo
 ad pāmū arti. termini ſunt puerſio. auerſio:
 r demon. ¶ Primus igi terminus eſt con-
 uerſio. vnde puerſio ſolet capi triplr. vnomō
 dē puerſio ppoſitionū trāſmutatio. ſ. dum de
 ſubō fit pdicatū: r de pdicato ſubm r iſto mō
 apud logicos extat puerſio triplex. ſimplex
 p accidēs. r p ppoſitionem. Et notat magn⁹
 albtus in pñtis ſup pñto ad aliqd q iſta tria
 differūt. Cōuerſio. cōuertibilitas: r puerſen-
 tia. Cōuerſio qppe ſolū eſt ppoſitionū. Cō-
 uertibilitas vtro eſt ſubi r paſſiōis vt eſt hō
 r riſibilitas. vñ dicimus q riſibilitas eſt con-
 uertibilis cū hoie. ſz cōuertētia ſolū eſt cor-
 relatiuoz. vñ r pñus in ad aliqd dicit q rela-
 tiua dñr ad puerſentia. Et de hñmōi puerſiōe
 agit anſt. in p^o pzioz. Scdo principaſr dē cō-
 uerſio qdā arguēdi ſpēs dñ. ſ. ex oppoſito cō-
 cluſionis altera pmiſſaz inferē alteri⁹ pmiſſe
 oppoſitum. vñ r inde dicit⁹ eſt a pñō in ſcdo
 pzioz ſilogiſm⁹ cōuerſiuus. r differt h mod⁹

arguendi ab arg⁹ ad ipoſſi^e ſm textū r com-
 menta: qz in argu⁹ ad ipoſſi^e nō pcedit ex cō-
 cluſiōe illata actu. ſz hitu. In ſilo^m aut con-
 uerſiuo pcedit ex oppoſito pſonis actu illa-
 te. Ter^o dē puerſio reali: r iſta eſt triplex. p^a ē
 in inferi⁹ vtputa qū magis pfectuz in minus
 pfectum cōuertit. ſicut hyemis tpe inclimate
 nfo aer cōuertit in aquā. ſcda eſt qū ſit puer-
 ſio in egle: vt ſunt cōmutatiua iuſticia: cōuer-
 ſiones poli^e quead^m nūmilima in panes ſeu
 vinū. ex. v. ethi. 3° qū ſunt in meli⁹ vt tpe eſt
 uo cōuertit aqua in aerē: r aer in ignē: r hoc
 tertio mō in mente intellectuali creata extat
 triplex cōuerſio nālis. p gratiā. r gloriā. Cō-
 uerſio nālis eſt qū mens ex ſua nāli pditione
 ad deū eſt ordinabilis r appetitu tēdit nāli.
 r hoc mō loquit^r pclus. xxxv. ppoſitione vbi
 ponit triplex eſſe rerū. pñmū in cā. ſcōm in
 egreſſu rerū. r tertū in regreſſu ad cām ſuaz.
 r dicit vñqdqz tunc pfectū ē: cū ad id reuer-
 titur vnde pceſſit. ſicut pz in circulo: tūc enīz
 pfectus eſt qū ſinis iungit pñcipio. Scda cō-
 uerſio eſt p gratiā dñi. ſ. habitu caritat^r mēs
 ſuo cōiungit pñcipio. De hac cōuerſiōe dē
 Joel ſcdo. Hūc ergo in toto corde veſtro cō-
 uertimini ad me dicit dñs. Et iſta cōuerſio
 fit tripliciter ſicut pōt elici ex ſiſi dicto doct.
 ſubti. li. iij. i mā baptiſmi. di. vi. pte. iij. q. ij. hā-
 bitu ſolū ſicut in dormiente habēte caritatē
 habitu r virtute ſimul: ſicut eſt in illo q a pñ-
 cipio vñ^o negocij ſe pponit oīa i laudē dī ſa-
 cē: nñ tñ ſp cogitat. Scda puerſio ſit hitu vtu-
 te r actu qū. ſ. pp deū opaf. r iſta ppleſ puer-
 ſio gfoſa. tertia puerſio mentis create itelle-
 ctualis ſit p gloriā dñ. ſ. mens creata imuta-
 biliter ſuo adheret pñcipio: atqz puerſit me-
 moria tētiōe. intlia viſiōe. volūtas fruitione.
 r h dē volūtas pſumata de q qñt qō. ¶ Scd^o
 tmin⁹ ē auerſio r dē ſcribi ſine v. Auerſio nē
 pe cū d idē ē q puerſio: ſicut ē illd. Aduerte
 mala inimicis meis. i. puerſe mala inimicis
 meis. Auerſio at de ſe nihil dic^r ppoſitionū. vñ
 i ppoſito auerſio a deo ſolū dicit deſtione ſū-
 mi boni: ita q ſit ſm nomē qd poſitiuū: ſz
 rē ſit qd negatiuū: ſic pñm affirmatiue dē ſz
 ſoiaſr a pte rei nihil dicat poſitiuū. Solet at
 auerſio a dō capi triplr. pñm mō ſolū in hitu
 ita q nūqz in eodē ſuppoſito ſuit actu: ſz dñ.
 i aliēo: hoc mō pueri añ baptiſmūz rōne pñi
 original^r dñr auerſi a dō. ſcdo auerſio dē hā-
 bitu ita tñ q aliquū ſuit actu. r iſto^o pñm poſt
 actū pñi auerſus dē a dō rōne dſormitatis r
 reat^r in aīa manētis. Tertio^o dē auerſio ipſa
 inordinata affectio q bonū ſpñſ incōmuta-

1
bile. et hoc modo proprie dicitur auersio. et sic capit in
titulo quoniam. Tertio terminus est demon. unde
demon solet capi triplici. vno demon idem est
quod sciens. unde et de paulo Actu. xvij. dicebant
athenenses novorum demoniorum videlicet annuncia
torum. idem novum sciens per textum sequenti. dixerunt
n. ei. nova. n. inferis auribus n. f. ita quod demon
idem sit quod sciens. et demon idem quod sciens. Secundo dicitur
demon apud platonem quedam nature subtri
les aereae mire cognoscibiles. Et sic accipitur
demon dicitur triplici. Sicut. n. apud platonem per
kalodemoes. idem boni demones. a kalo quod est bo
num. Sicut secundo cacos demones a cacos quod est ma
lum idem dicitur mali demones. Tertio potest accipi
demon quasi dicitur a divinitate. et manifestum per quendam
corum his. illis: sicut animal est corum hominum et bouum.
Tertio principaliter dicitur demon per angelum. apo
stata per peccatum obstinato. et sic accipitur in theolo
gia: et est inunctum ex lingua siriacam quasi dicitur
a divinitate et manifestum. manifestum quippe in illa lingua
divines dicitur. Unde igitur angelus imeritus beatitudinis
divinitatis habere voluit: seu dei equalitatem recte
demon nuncupatus extitit: seu per contrarium divines
id est pauperum seu miserum. unde magister sequenti
dist. c. l. Et sicut iter bonos dicitur nomine demonis
divinitate vocant. s. manifestum. Est. n. manifestum nomen
demonis quo nomine vocantur divinitate s. siriacam
lingua. Et tamen de primo articulo. Quartum ad se
cundum articulum sunt tres personae. prima est de
adversione luciferi. secunda de aversione minorum
demonum. tertia de summatum pueritiae bonorum
angelorum. Prima est hec. Lucifer ita inflatus
est primo superbie spiritui ut non errore intellectus sed
pueris voluntate dei equalitatem appeteret.
Quia per conclusio dicitur quod primum peccatum lu
ciferi fuit peccatum superbie. probatur dione septem peccatorum
mortalium sufficienti ad quod cetera mortalia redu
cuntur ut infidelitas heresis idolatria et cetera. Pri
ma. n. sunt pure carnalia: sicut gula. luxuria
secunda pure spiritualia. sicut ista quatuor superbia in
vidia. ira. et accidia. tertium est in medio inter car
nale et spirituale naturam sapientiae vitiosum. s. avari
tia. Sed non primo peccavit peccatis carnalibus
nec primum carnaliter: nec primum spiritualiter cum sit sim
plex spiritus. ergo a dione sufficienti peccavit pri
mo peccato spirituali. Sed non invidia: quia secundum aug.
in li. de virginitate. invidia est. plene superbie: et per
prius superbia est minus eius. mater autem preceit filia
nec secundo peccavit per peccatum ire. Gra quippe est
vindicta per sepe lese: et ita presumit concupiscere
puerum seu ipeditur quod a deo non fieret nisi es
set peruersa. Confirmatur. quod peccatum primum angelum
non potuit primo esse nolle. Unde quippe nolle
velle presupponit: ideo. n. aliquid ad aliquid habet non

2
le: quod respectu alicuius habet velle. cui illud contra
riatur. nolle autem est odium et ire. unde odium vult
oditum non esse ex secundo rethorico. igitur autem hoc nol
le est aliquid velle. Nec tertio primo peccavit
peccato accidia. per. quod etiam peccatum accidia ex ali
quo velle inordinatum precedente nascitur: quare
n. quis non vult laborare quod se nimis delicate
diligat. igitur per dione relinquitur quod primo pec
cavit peccato superbie. Confirmatur ista pars triplici
auctore. Prima est ex glo. Luce. x. videbamus sa
thanam quasi fulgur de celo cadentem. dicitur glo.
qui singulariter elatus erat ut in eius casu ce
teri de elatione timerent. Secunda est ysidori
primo li. de summo bono. c. x. Mox ut factus est
in superbia erupit et precipitatus de celo est. Ter
tia est Eccli. x. Initium omnis peccati superbia. Et
si obijciatur illud. i. ad thimotheum. vi. Radix omnium
malorum cupiditas ergo primo peccavit peccato
avaritie. Respondetur quod cupiditas solet accipi
tripliciter. Primo dicitur cupiditas quedam in
clinabilitas in aliquid inordinatum seu ex coru
ptione somitis sicut in nobis seu ex conditio
ne nature: sicut in ei creato li. arborum. per nam
tamen. n. ex se flexibile est. et in bonum et in malum
et istud cupiditas est radix et initium omnis peccati et
superbie. Sed hoc modo non est peccatum solius quippe est co
ditio. Secundo dicitur cupiditas omnis amor alicuius
inordinatus: et sic consequitur omne peccatum. Tertio dicitur
cupiditas amor alicuius inordinatus quod permittit
tunc velle sufficientiam: et hoc modo de avaritia. et est
in nobis occasio aliorum peccatorum. quod notavit apostolus
quod dicit. Radix omnium malorum cupiditas. Et sic
per quod alio est initium peccati superbia. alio cu
piditas quod cupiditas ut conditio non est peccatum: id
recte dicitur radix. superbia autem ut actus: id dicitur initium.
vel superbia dicatur simpliciter initium: quia fuit primus
peccatum. Cupiditas autem dicitur radix: et hoc in nobis
quod loquitur apostolus ideo non est contradictio. Sed
queret aliquis: an ista superbia in lucifero secutus
sit aliud peccatum. Respondetur doc. deuotus huius dist.
q. i. arti. i. quod sic. unde peccatum luciferi potuit consi
derari primo primum ad ichoationem. secundo primum ad
mediationem. et tertio primum ad presumptionem.
Sunt nepe peccatum initiatum est in presumptionem. Ita
tamen. n. ut vidit suam per se beatitudinem presumptis me
diatum est in ambitionem: quia presumens de se appeti
uit quod omnino supra se fuit et ad quod puenire non
potuit: sed presumatum est odium auersio: quia ex quo
obtinere non potuit quod appetiuit: id dicitur affectu
dire cepit. unde odium istud dei maximum fuit ei
peccatum. unde egregie doc. subti. huius sed dist. vi.
q. ij. dicit quod sicut in bonis procedit a magis bo
no ad minus bonum: sicut ex diuine dilectione ad crea
ture dilectionem. Sic contra in malis ex minus

malo ad mai⁹ malū: sicuti ex dilectione sui ad
odiū dei. Ea pp. xliij. de ciuit. dei. dicit Aug.
q. duo amores duas fecerūt ciuitates ciuita
tē hierles amor dei vsq. ad pteptū sui. ciuita
tē babilonica amor sui vsq. ad pteptū dei.
Rursus in quolz istoz pcoz mortalū fuerūt
tria pctā. primo nēpe ipaz psumptionē q. fuit
eius primū pctū cōitant tria pctā mortalia.
primū fuit igratitudo: q. gfas nō egit dō de
suis bñficijs. vñ Bern. in li. de gradib⁹ hūi
litis. Et gratitū bonitati dei a q. dicit⁹ es
igrat⁹ existis iusticiā quā exp⁹ nō es nō me
tuus. Scdm pctū fuit nimius amor sui qñ se
vidit ita formosus: z hoc pctū vocat doc. sub
ti. loco palleato luxuriā capiendū large lu
xuriā p oi amore sui inordinato. tertū pctū fu
it omisio. dbebat qppe phibē illā psumptio
nē qd nō fecit ad omisit. Silitur mediu. i. am
bitionē comitant alia tria. primū fuit: q. vo
lunt ut patebit in tertia pte hui⁹ psonis esse
deus. vñ glo. sup illd ps. Que nō rapui tūc
exoluebā. adā z dyabol⁹ voluerāt rape diu
nitatē z amiserūt felicitatē. Scdm pctū fuit
q. appetijt gloriāz mō indebito vtputa sine
meritis. vñ Aug. in lib. de casu dyabolū. nihil
appetit ad qd nō puenisset si stetit. tertūz
pctū fuit: q. nimis cito q. appetebat gloriāz
adhuc extra viatoz. Silitur tertū. i. odiū dei
tria comitant: primū est iuidia. ex quo. n. hñe
nō potuit qd qrebat cepit diuine inuidere fe
licitati. Scdo pctū obstinatiois. tertio pctū
despatisio se de venia penit⁹ elōgans. vñ pz
i eo dñsiter tres qternarios seu. xij. pctā mor
talia fuisse. vñ in se vñ equalēter. Et si qrañ an
qñ ppetrauit vnū anteqz fieret aliud: q. illuc
erat ex pcedēt lectioe eui corridēs tpi nfo
habito vtz primū fuerit remissibile. dñ q. sic. z
q. potuisset penitere de prio z veniā apud de
um repisse. Sz tūc dubitat que pnia fuisset ei
imicta. pte dicit q. sola ptritio sufficisset vñ for
te locū inferiore in celo accepisset sicut aspi
cin⁹ in policia mūdāna. Et si dicat. sequeret⁹
et. mō q. eoz pctū foret remissibile. de hoc di
cet dist. vij. Scda ps psonis dicit: q. non
peccauit prio errore itellect⁹ pbat q. error vt
doct aug. in enchiridion est pena. si igitur
prio habuit lucifer errorē: ex errore vēit in
culpā: pri⁹ fuit in eo pena q. culpa. qd est p
aug. Mō ē inq. deus pri⁹ vltor q. hō sit pcoz
Tertia ps psonis dicit. q. appetijt eqlita
tē dei. vñ Bern. in li. de gradib⁹ hūilitatis.
hec iniquitas tua nō ita momētauea sed odio
digna est sempiterno: q. tuo dilectissimo z al
tissimo desideras semp equari. Et q. hoc pos

sit desiderari psuadet a doctore subti. vi. dist.
hui⁹ scdi. q. i. volūtas. n. ois tā cōmodi q. hō
nesti hñtotū ens. p obo. z ita sicut pte qdiz ens
amare amore amicitie: sic amore cōcupiscen
tie z ita eqlitatē dei nec hoc ipedit impossibili
tas. Bñnati qppe odiūt deū: ita volūt eū n
ēē qd tñ est impossibile. sic i. pposito. Et si dicat⁹
q. fm pñm electio nō est impossibilū. Sic dñ
q. electio solet capi triplr. vno⁹ p omni actu
volūtat. scdo⁹ p actu volūtat. distincto p
actu ex infirmitate z ignorantia. sicut accipe
vñ arist. in. v. ethi. vbi pctū diuidit in pctū
ex electioe ifirmitate z ignorantia. z hoc mō
electio bñ est impossibilū vñ arist. in. iij. ethi.
volūtas ē impossibilū. Terto dñ electio actus
volūtat. pñs pñone silogismi pñcti z hoc
mō non est impossibilū: q. de impossibilib⁹ nul
lus silogizat. z hoc mō loquit pñus qñ dicit⁹
q. electio nō est impossibilū. Ex scda pte cō
clusiois infero q. grauitur valde defecit scis
Tho. scdo scrip. hac dist. arti. i. q. i. vbi innuit
q. peccare nō potuit angel⁹ stāte scia faciēdi
in vñ z pñctulari nō tñ fm habitū sz fm actū
Et dat exēplū de medico q. dat in medicinam
egroto bonā fm infirmitatē quā pñderat: sz
noceat infirmo ex alia infirmitate abscondi
ta medico. pz o^m ex pñone. E pñmat ex ar
ticulo parib. non posse stāte scia in vñ z parti
culari voluntatē facere o^m error. vñde pz cla
re q. oz vel scñ thomā dare locum arti⁹ vel
articulū scō thome. Sed non dubitat quo
ad hoc qñ articulus sit pñntior. Scda con
clusio est de auersione minoz angeloz: z est
hec. minores demones sic elatione tabu. rñt
vt luciferi pctō mouerent. Prima ps di
cit. q. minores demones peccauerunt pctō
supbie. pbat. oē pctū: aut est pñcia oculo
aut carnis: aut vite. prima. Job. v. Sed non
peccauerunt sup⁹ pctō carnis: cā sint simpli
ces spūs. nec oculo pñcia. primo q. maxi
me: cā rōnal appetit⁹ p^o moueat. ergo a diu
sioe sufficiēt supbia vite. Et si obijciat: q. ma
ioris est dignitatis subēē magis nobili sicuti
regi q. duci. Si igr peccassent pctō supbie vi
det q. nō elegissent subēē lucifero z nō subēē
deo qui in infinitum erat nobilior. Sic of q.
bene sciebant isti demones minores deū lon
ge perfectiorē lucifero: sed q. volebāt eē bea
ti sine meritis z sciebāt q. deus nolebat hoc
elegerit esse sub dominio luciferi: vt nredio
eius illud possent consequi: sicut patet mun
danis policijs. Secunda ps pñonis dicit
q. moti sunt ad peccandū ex peccato luciferi
hanc partem expresse ponit Apoc. xij. cap.

1
Bracho traxit secum tertiam partem stellaz
Et si dicatur qd tunc sequeretur qd petri minorum
angelorum esset remissibile: sicut fuit petri ade:
qd alio suggerere factum est. Dico p^o sicut dictum
est de lucifero: qd dum peccabat pmo pctō aū
aduentum scđi peccati adhuc entes viatores
erat remissibile per pñiam nūc aut sunt in ter
mino. qz fm Barñ. qđ est hoibus mors extat
casus diabolo. Dico ulterius qd nō est simile
de pctō adeqz fallendo deceptus est: non ita
minores demones: s; solū pceptum suū mon
strando. Sed quō potuit eis monstrare suū
pceptū patebit. ix. dist. Tertia p^o est de cō
uersione psumata btōz spirituum. z est h. Sic
beati angeli suā psumatā puerionem aū me
ruerūt: vt iam eā ministerio nullatenus mere
antur. Prima p^o dicit qd scđi angeli meru
erunt suā btitudinē per opa pcedētia seu me
rita. pbatur v3 arg^o doc. subt. hac dist. volun
tas nō vult simul aliqd mutabiliter: s; qñ pre
miatur vult imutabiliter. qñ aut meret cōtin
genter z mutabiliter: igit oportuit meritum
precedere pñiū. Confirmatur ista pars: qz via
d3 pcedere terminū z dispō id ad qđ dispōit
meritū aut est via z dispositio ad btitudinem
igitur. Secda pars psonis dicit qd nō me
rentur angeli suā btitudinē per mysteria no
bis ipensa. p3 pmo: qz tūc nō ente hoie nō eēt
angelus btis: qz nō mereretur qđ accepit: s;
hoc est falsum: qz minus depēdent in sua bt
tudine ab hoie qz vnus angelus ab alio z tū
vnus nō est btis per aliu. tum scđo. qz seque
retur qd gfa esset ex meritis: z ita nō esset gfa
pbatur assumptū. daref. n. tunc angelo gfa:
qz pvideretur bñ vsurus ministerio: qđ est fal
sum tñ 3° qz sequeretur qd status angelicus non
esset certus: qz posset durare mūdus longe lō
gius qz faceret: z sp angeli mīstrarēt: ita cor
btitudo augeret. Et si dicat qd nobis ministrā
do aliqd merent. Rñdetur qd merēt pñiū
accidentale: vtputa aliqd gaudiū nō pñium
eēntiale cuiusmodi ē dei visio z fructio. Ex
ista pte psonis p3 qd defecit mgs sniarum in
hac dist. vbi in fine dicit qd opio que dicit qd i
angelis pus fuit premiū z postea meritū no
bis ministrando plus sibi placet. tñ p3 o^m ex
pcone. vñ iste est locus pñius in hoc scđo in
quo a doctorib⁹ z magistris nris parisiensib⁹
bus mgs nō tenet. Et tñ de scđo ar^o. Quid
tum ad 3^m articulū sunt tres breues difficulta
tes. Prima an petri luciferi fuerit maximus
eius petri. dicendū qd maximū petri pōt ca
pi triplr. p^o inceptio: z sic supbia fuit in eo
maximū petri: qz primum: ex quo alia secuta

2
sunt. scđo dī maximū petri irremissibilitate:
z sic obstinatio est in eo maximus petri. Ter
tio dī maximū petri criminis magnitudine
z sic in eo dei odiū fuit maximū petri. Se
cunda difficultas. an oēs minores demones
eqliter elati sunt. Dicendū qd nō: imo aliqui
feruenti valde affectu aliqui min⁹ calido vñ
z pene eoz equales nō extiterunt per oia. vt
patebit sequēti distinctiōe. Tertia difficul
tas. an vnico actu bti meruerunt suā btitudi
nem vel pluribus. dicendū qd vno pncipaliter:
dum. s. se submiserūt deo. dūz aliq se submitte
bant diabolo. scđario aut fuerāt aliq actus vt
puta repugnātia malis āgelis detestatio pec
cati eoz: z aliq. ex quo p3 ad qōnē qd v3 auer
sio demonū fuit supbia z cōsumata beatorū
cōuersio fuit merito puo. Et tūc ad argumē
ta. Ad primū iaz patuit qualiter supbia
alio⁹ fuit maximū petri: qz cap. alio⁹ obstinatio
qd irremissibile. alio⁹ odiū dei: qz crimen ma
xi^m. Ad scđm. ad minoz dico qd demones
nō appetebant simplr subesse lucifero qđ tñ
oporteret si arg^o curreret: s; vt medio ei⁹ sine
meritis hēret btitudinē: z ita quodāmo deo
nō subessent. Ad 3^m dicendū in finia qd ali
quotiens vnus hō vno motu magno pl⁹ me
retur qz centū alijs. Sic bti angeli qz toto co
natu suo cōuersi sunt ad deū btitudinē in illo
motu meruerūt quā hō multis meretur non
eque intensio. Et sic p3 ad qōnem. Ex pñt
aut distinctiōe sicut de pcedētibus de mente
mgsi tres capiuntur pcones. Prima p^o.
bti spūs deo conuertuntur: s; mali fundit⁹ eo
quertūtur. Dicit p^o. qd boni spūs sunt cōuersi
ad deū: z mali auersi ab eo. Et ponit a pñci^o
distinctionis vsqz ibi. Si aut querit zē. Se
cunda p^o. Loopans gfa angelis beatis daf
nō damnatio sua mali⁹. dicit p^o. qd in puer
sione btōz angeloz data est eis cooperāo gfa
sed nō malis pp suā maliciā. Et ponit ab illo
loco. Si autem zē. vsqz ibi. hic queri solet zē.
Tertia p^o. datū premiū angeli merēt p
ministeriū quo nos emulatur. dicit p^o qd scđi
angeli merēt suā btitudinem per mysteria
nobis impēsa. Et ponit ab illo loco. hic queri
solet zē. vsqz ad finē distinctiōis. Seqi i textu
Reterea sciri opz qñ sicut zē. Hic
figit sexta distinctio huius scđi q
sic ptinuat ad pcedentē. Mā post q
in pcedenti distinctiōe demonis mi
feri ostensa est auersio. Nūc in ista sexta ostē
ditur ei⁹ de celo ecleri cān descensio. Et diuidit
pñs distinctio in tres ptes pncipales. In p^a
casus cōiter tangit veritas. In scda est spālī

ter patens labilitas. In 3ª claret subtilis motus dubietas. p^a in p^{ri}ncipio. scda ibi. inter quos unus fuit 2^a. tertia ibi. Solet aut queri vtruz oēs 2^a. p^a pte in diuisa manente: pars scda in qua demon^{is} sp^{iritu}aliter declarat labilitas: i tres ptes diuidit. In p^a ostendit locus empiricus vñ eijcit. In 2ª locus aereus in quē deijcit. In 3ª ordo tartareus plane exprimit. p^a in p^{ri}ncipio scda ibi. Et tante supbie merito 2^a. 3ª ibi. z sic inter bonos angelos 2^a. Et sequitur 3ª particula. f. solet aut queri. 2^a. In qua claret subtiliter motus dubietas. Et ista diuidit i tres partes p^{ri}ncipales. In p^a loci notat vnitas demonū minor. In 2^a declarat vberitas p^{ri}ncipis maior. In 3^a patefacit bellicositas n^{ost}ri i p^{ri}ncipio. scda ibi. de lucifero at 2^a. 3^a ibi. alijs quoqz qui a scis 2^a. Et hec est diuisio. 2^a.

¶ **T**erum in infernū motu p^{ri}ncipio diabolus cau suo ceciderit. Et af q nō triplici medio. ¶ **P**ri^{mo} sic. nullum indiuisibile pōt moueri motu cōtinuo. s. diabolus est indiuisibilis. g^o nō potuit descendere motu p^{ri}ncipio. maior pbatur. Tū qz vt pbat arist. in vi. p^{ri}ncipio. p^{ri}ncipio nequit moueri. Tū scdo: qz opz motū p^{ri}ncipio pertrāsire eo minus q sibi equale. Indiuisibili at nihil est minus. tū 3°: qz tūc ptingeret pertrāsire infinita cū sint infinita instātia in qualibet parte motus: z eulibet equaret. S. minor nota est cū sit simplex spū. ¶ **S**cdo af. Si demones ceciderūt: aut oēs simul in infernū: aut aliq sic aliqui nō. s. nec sic nec sic. igit. maior pz a dō ne sufficēti. S. pbatur minor. p^o q nō oēs: qz si h fuisset maxie fuisset vez de lucifero qui maxie peccauit qd tū ē falsuz: qz sap terrā p^o tēptauit primū hoīem z vicit. tēptauit z deū z vicit^o est. vt innuit m^{ag}is. nec fm: qz nō ē maior: rō de demonib^{us} q hoib^{us}: z tū oēs hoies i p^{ri}ncipio mortali mouētes vadūt ad infernū. g^o z oēs demones si aliq eoz ceciderit. ¶ **T**ertio af sic. fm nām rez z addituz rebus d^{icitu}r eis locus ordinari. s. angeli dānati sunt medij inter bonos angelos z hoies dānatos. f. p^{ri}ncipio res. g^o eis debet locus medi^{us}. f. aereus. maior pz per p^{ri}ncipio in q^{ui}to p^{ri}ncipio. qz locus hz nām cōem cū locato. S. pbat minor. angeli. n. dānati rōne nē pueniūt cū bonis angelis. rōne culpe cū dānatis hoib^{us} quēadmodū medij puenit cū vtrogz extremo. ¶ **I**n o^m af aucte xpi. mat. xxv. Ite maledicti i ignē eternū 2^a. vñ dicūtur demōes angeli infernales. ¶ **I**n ista qōne ad a^lia pariformiter sunt tres articuli 2^a. ¶ **Q**uantū ad p^{ri}ncipio articulū termi sunt casus. infernus. z motus. p^{ri}ncipio igit termin^o ē

casus a cadēdo seu cadēt^o a. Solet aut casus accipi tripl^{iter}. vno^o noialiter seu cōius fmoci. nāl^{iter}. z sic d^{icitu}r casus vel actiue a q aliud cadit. sicut noialit^{er} casus. vel qd ab alio cadit sicut ceteri casus. z oē qd ab a^lio cadit in fmone. Et hoc mō accipit cāuz p^{ri}ncipio in a^lis p^{ri}ncipio: dū dicit denoiatina sunt q ab aliq solo cau differūt. z fm illud nomē hnt appellationē. Limitatur tū qnqz casus aliquoties. p^{ri}ncipio cadētia in aliq noie vel dictiōe: z inde d^{icitu}r loc^o a cāib^{us} ab art. in thopic. li. vt v^{er}big^{ra}. iusticia. iust^o z iuste. Iusticia d^{icitu}r nomē p^{ri}ncipale. Iustū nomē cōiugatur: z inde iter iusticia z iustum oñs locus a iugatis. Iuste aut d^{icitu}r casus: z inde iter iustus z iuste oñs loc^o a casib^{us}. scdo p^{ri}ncipal^{iter} d^{icitu}r cāuz vt hz opponi s fortunā. Et sic accipit casum p^{ri}ncipio in scdo p^{ri}ncipio. vbi dicit q in hoc d^{icitu}r casus a fortuna: qz casus ē in his q accidūt p^{ri}ncipio intentionē in agētib^{us} a nā. s. fortuna in his q accidūt p^{ri}ncipio intentionē in agētib^{us} a p^{ro}posito. Et notat doctor deuot^{us} sui p^{ri}ncipio dist. xlii. q. iij. q ista tria differūt. cā. casus. z occasio. Cā. n. est qñ cāzum fm intentionē attingit sicut dū ex intētiōe medic^{us} curat infirmū. Cāus vō ē qñ causans attingit qd cāzum z efficit qdā mō s. tū p^{ri}ncipio intentionē. sicut dūz fodiēdo qs inuenit thesaurū nō intēdēs illū repire vel verius puer cū sex nascit digiti qd nō intēdebat nā. ¶ **O**ccasio vō nec p se attingit cāzum nec itēdit. sicut dū qs ex vbo inēdūte alicui^o dicto alit^{er} irascit. illd. n. vbi nec ē cā ire: nec ab alio pp hmoī irā dicebat. ita q cā ponit z intentiōē z cālitatē. s. occasio negatvtrūqz. In medio at est cāus negās intentionē z ponēs cālitatē. Tertiū p^{ri}ncipal^{iter} d^{icitu}r cāus delectio a statu suo. Et isto^o in p^{ro}posito in angelis fuit triplex casus. p^{ri}ncipio cāus fuit a statu g^{ra}te: fuerāt n. ex. iij. dist. creati in g^{ra} quā peccādo amiserūt in p^{ri}ncipio p^{ri}ncipio. Scdo casus fuit a statu glorie qñ p obstinationē in malo p^{ri}ncipio firmati sunt. Tertius fuit a celo ēpireo in locū aeris caliginosuz dū de celis veluti apostate expulsi sunt: z de his duob^{us} vltimis cāib^{us} d^{icitu}r Joh. dāsi. qd hoib^{us} est moris: h ē casus demonib^{us}: hoc ē dictu. q sic nō est remissio post mortē hoī entī i p^{ri}ncipio mortali: sic nec demōi postq^{uam} de celo cecidit. Scdo termin^o est infernus. Solet aut infernus accipi tripl^{iter}. p^{ri}ncipio mō d^{icitu}r infernus oē qd est sub globo lunari. iferi^o a s^{per}a ignis loc^o. vbi sūt trāsmutatiōes g^{ra}tationes rez z corruptiones. hoc mō vñ sunt accipe infernū antiq^u p^{ri}ncipio qui posuerūt aias de celo descendere z esse in corpib^{us} veluti in carcerib^{us}: sicut plato z pictagoras: z sic accipiendo nos oēs sumus

in inferno: qz in continentia actiuoz et passi-
uoz: et sic accipit illud ps. lxxxv. Erusti aiam
mea ex inferno inferiori. vt p̄mus locus hui⁹
inferni sit sphaera ignis. scdus aer: et q̄maxime
caliginosus vbi demones habitāt. tertius ter-
ra in qua nos sumus. 3° d̄f infernus locus qui
dā subterrane⁹ in quo pro debito ade diuersi
mode tñ totū genus humanū tenebat. Et di-
uiditur in sinū patrū vbi erāt sc̄ti p̄res in pur-
gatoriu vbi erant aīe purgand in lumbz vbi
erāt pueri pro solo pctō originali. Et damna-
tionis locū vbi erāt obstinati. Et de isto sc̄do
mō accipiedi infernum hētur Genes. xxxvij.
vbi ingt Jacob de Joseph filio suo. descēdaz
ad filiū meū lucēs in infernū. Tertū est q̄ nō
intelligebat de inferno. i. de loco dānatorū.
¶ Tertio d̄z infernus locus subterrane⁹ so-
lis dānatis deputatus: et sic ē quidā locus po-
situs per diametru seu lineā rectaz sub terre/
stri paradiso recte in centro terre seu medio vt
patebit dist. xvj. Et de isto scriptū est. qz in in-
ferno nulla est redēptio. ¶ Tertius termin⁹
est motus vñ Arist. in. iij. phicoz motū diffi-
niens dicit. Motus est act⁹ entis in po^a f̄z q̄
h̄mōi. In qua diffinitioe dicit tria. po^a dicit q̄
motus ē actus et in hoc innuit q̄ h̄z modum
forme nō materie. Sc̄do dicit q̄ est actus en-
tis: et in hoc d̄f p̄prie a creatioe que exit sim-
p̄r de nō esse ad eē: nō sic motus. p̄supponit
n. suū subm actu. ¶ Tertio dicit entis in po^a
et fm qd h̄mōi. et p̄z ex eo qd dicit entis i po^a
q̄ illa que penitus sunt in actu nō mouentur
cuiusmodi est d̄s: et ex eo vno qd dicit in q̄tū
h̄mōi innuit q̄ lz aliqd sit in potētia: nō tñ di-
citur moueri nisi fm illā potētia aliqd acq-
ratur. vñ notādū vltra q̄ mor⁹ d̄f tripliciter
motus subit⁹. motus p̄tinuus. et motus huic
et illi vnicus. mot⁹ subit⁹ d̄f mutatio subita
que fit in instāt: vñ ip̄prie p̄cipiat nomen
motus nisi ex vñ loquētū ita q̄ ex pte mobi-
lis sit mutatus esse ex pte motus sit mutatio
subita: et ex pte t̄pis ip̄m nunc. Sc̄do d̄f mo-
tus p̄tinuus fluxus. i. partis post pte seu in lo-
co seu in forma. et h̄z ex. iij. phicoz. ac. vi. mo-
tus p̄tinuitatem suā ex magnitudine: aut mo-
bilis: aut magnitudinis sup quā sit mot⁹ velu-
ti t̄ps ex motu et magnitudine. ¶ Motus autē
in cōi intelligit rō motus motui subito et cōti-
nuo pueniē: aut vñmōce: aut equoce. Et tñ
de p̄mo arti⁹. ¶ Quantū ad sc̄dm articulu
sunt tres p̄sones. ¶ Prima est de expulsiōe
demonū de celis. sc̄da de loco in quē sunt ex-
puli. Tertia de ordine p̄lationis quē nō h̄nt
¶ Prima est hec. Lucifer p̄marij ordinis cum

angelis de quolibet ordine apostatis motu cō-
tinuo de celo expulsus est empireo. ¶ Prima
pars dicit q̄ lucifer qui fuit expulsus de celo
ēpireo fuit de p^o ordine. p̄bat. p̄ctū. n. lucife-
ri fuit maximū inter pctā angeloz oīum: imo
et oīum creaturaz. Sed tanto est maius vicū
q̄to in nobilitati nā. igit fuit nature nobilissi-
mus: et per p̄ns de ordine seraphico. Et p̄firma-
tur rō triplici auctē. ¶ Prima est iob. xl. vbi lo-
quens de veemotū q̄ d̄f lucifer dicit. Ipse est
p̄ncipiū viarū dei. hoc negt intelligi de priorit-
tate t̄pis: qz oēs simul sunt p̄diti. igit intelligi-
tur de prioritate p̄fectiois. Sc̄da est gregorij
xxxij. moralū tractantis illud Ezech. xxvij.
Tu cherub extensus et p̄tegens dicit. qz com-
paratioe claritatis sue ceteroz claritatē obū-
brasse creditiō ipse extēsus et p̄tegens perhi-
bet. 3ª est mgfōz nostrōz hoc cōter opinati-
um. Et si obijciat qz ex quo ita erat natū nobi-
lis: et cū hoc in ḡfa fuerat p̄ditus vñ veris-
similiter q̄ deus eū sup alios custodiebat et di-
legebat: et per p̄ns si ita fuisset nobilis nō pec-
casset. Rñdet doc. deuotus hui⁹ distinctiois
ar. i. q. i. q̄ in hoc relucet maxie dei iusticia q̄
intū odit pctū q̄ pro vno malo motu animi
aut pro aliq̄ mala in paruo t̄pe volūtate suā
suspēnū angelū quē intēse diligebat sine vlla
spe venie carcerib⁹ deputatū p̄petuis. valde
quippe magnū mōstrū est nobis miseris hoi-
bus q̄ lucifer tñ angelū et adam hoīem p̄t-
mariū quos ambos sua p̄prie manu fecerat:
sic dānaret vt lucifer nūq̄ resurgeret et pctū
ade vsq̄ in finē seculi in suis posteris punire
tur: vt discam⁹ q̄ est horēdū incidere in ma-
nus dei viuētis. ¶ Sed diceret q̄. q̄ iste lu-
cifer fuit de ordine cherubim: qz scriptus ē de
eo Ezech. xxvij. Tu cherub extēsus. Rñdit
sc̄tis tho. et bñ hui⁹ dist. q. i. q̄ f̄z veritatē fuit
de ordie seraphi. d̄f tñ h̄ cherub: qz supiores
angeli capiūt bñ noīa inferiorz sicuti h̄nt p̄se-
ctiones vt patebit dist. ix. et cā hui⁹ est. Sera-
phin. n. interpretat incēdēns. nō. n. peccauit vt
caritate incensus. Cherubin autē interpretatur
effusio sciētie. et qz f̄z aplm. i. choz. viij. Sc̄da
inflat caritas edificat: meli⁹ expūit lucifer
peccās sub noīe cherubin q̄ seraphin. ¶ Sc̄z
sc̄da p̄ conclusiois dicit. q̄ de quolibet ordine
angeloz aliqui sunt expulsi. h̄ p̄suadet sic.
¶ D̄s angeli respectu hoīū sunt admistrato-
rj sp̄s. ḡ. vt mutuo sit caritas exhibi⁹ repat
hō ruinā angelicā. et p̄p̄ns de quolibet ordie
aligs angelus ruit. vñ Greg. in omē. penth.
dicit q̄ ad oēs ordines angeloz alig hoīes
sunt assumpti. vñ ista ē exp̄ssa snia hugonis d̄

seto victore expisse ponētis de quolibet ordine aliq̃s cecidisse. Et si obiciat: q̃ ap̃lo vbi loq̃tur de h̃mōt demonib⁹. bñ nōlat principatus et ptates et ceteros quos ordines. de q̃b⁹ infra nūq̃ tñ nōlat thronos aut seraphin ergo vñ q̃ de illis ordinib⁹ nullus ceciderit. R̃ndendum. q̃ q̃ seraphin interpretat incendii caritatis. et thronus d̃r loc⁹ vbi sedet d̃s. iō l̃z de h̃is duob⁹ ordinib⁹ aliqui ceciderūt nō tñ ex primūnō noie thronorū aut seraphin: q̃ signi ficat scitātē. **C**ertia p̃s p̃sonis dicit. q̃ iste casus a celo empireo fuit motu cōtinuo hoc ondo supposito: sicut ē valde verisile q̃ in casu isto nō fuerit in n̄ eoz factū aliq̃ miraculum: s̃ q̃ ceciderūt fm q̃d exigebat p̃ctū i ta li nā. Tunc arguo sic. si in hoc descēsu nō fuerit mot⁹ p̃tinuus h̃ maxie ē: q̃ demō est simplicis spūs et indiuisibilis: et idiuisibile neq̃ moueri p̃tinuo motu. ex. vi. phicoz. S̃z h̃ est falsum igr̃. maior ē clara de se. S̃z minor declar. capio vñ sperā rotūdā iuxta mētē doct. subtr. hui⁹ scōi dist. ij. q. ix. et moueat sup̃ planū. certū est q̃ f̃z mathe. solū tāget in p̃ucto planū: et tñ describet motu suo lineā nec illā opōtebit cōponi ex p̃uctis: et ita moueret vn⁹ p̃uctus si p̃ se eēt. hui⁹ arg⁹ doc. sub. valde r̃nde tur tripl̃r. p̃mi dicit q̃ in nā nihil est spericus h̃ij p⁹ deficiūt: q̃ celi est simpl̃r spericiū. scdo dato q̃ nō sit fiat a deo ex q̃ non repugnat et curret arg⁹. Scōi dicit q̃ linea plana tāgit sperā nō in p̃ucto solū s̃z in pte lineē: s̃z hoc ē falsus: q̃ tūc linea recta eēt curua. p̃bat. quelibet nēpe ps sperē ē curua: et per p̃ns q̃dlibet sibi cōmēsuratū erit curuū. **C**ertij dicit q̃ mouet p̃ accūs: et iō nō est ad. p̃positū de motu p̃ se p̃tinuo. Dicit dū q̃ l̃z moueat p̃ accūs sicut ps in toto: tñ ita describit lineā ac si eēt p̃ se. p⁹ intelligat: sicut arist. loq̃t de cubo. i. iij. phicoz. sperā eē in vacuo et lineā sibi suppositā sine q̃cūq̃ sup̃ficie tūc spera solū tāget p̃uctū in lineā: et tñ moueri poterit si sit possibil⁹ mot⁹ in vacuo. de q̃ forsan dist. x. Moto tñ p̃ intentionē p̃hi in. vi. phicoz. q̃ motū fore cōtinuū p̃t intelligi tripl̃r. aut solū a pte mobilis si eūt si imaginaretur solū p̃uctū suppositū sup̃ quē vnū moueret corp⁹ eēt i motu p̃tinuitas nō rōne et sup̃ q̃d sit mot⁹: s̃z rōne mobil⁹: et a pte et sup̃ q̃d sit motus et nō a pte mobil⁹: sicut si p̃uctus sup̃ magnitudinē moueret. vñ angelus q̃ est indiuisibilis tūc motus eēt p̃tinuus a pte et sup̃ q̃d sit mot⁹: s̃z nō a pte mobil⁹. **C**ertio a pte vtriusq̃. s. tā mobil⁹ et sup̃ q̃d sit mot⁹. et isto loq̃tur p̃ps de motu cōtinuo p̃ totū lib. phicoz. et vadūt ad hoc sue rō

nes et nō vltra. vt p̃z inspiciet̃. Et si q̃rat vtrū iste mot⁹ multū durauit. dicēdū q̃ valde modicū. vñ fuit iste descēsus q̃si t̃ps impceptibile. Et hoc innuit saluator q̃n dicit Luc. x. vide b̃i sathanā q̃si fulgur de celo cadētē. S̃z surgit dubiū. an poterit venire ad locū sibi deputatū nō p̃trāsēdo me⁹ sicut sunt celi octo et spera ignis. et ps sup̃ior aeris. dicēdū q̃ potuit de pō absoluta dei velut mō appet̃ i corpore xpi q̃d sit p̃ns hostie nō p̃trāsēdo me⁹ vt patebit in q̃rto. Tñ de pō sua nō potuit cū hēat potentia limitatā: et adhuc p̃ p̃ctū ipeditā. et limitata executiua pō p̃z agit in mediū q̃ extremū dici executiua p̃p̃ intellectiua et volutiua: q̃ possū itelligē et velle extrema nō intelligēdo aut volēdo mediū sicuti velle et itelligē romā: et p̃ius: nihil itelligēdo aut volēdo de medijs ciuitatib⁹. **E**x ista pte p̃colnis p̃z defect⁹ sc̃ti tho⁹ in p̃scripti. dist. xxxvij. pte. ij. arti. ij. ponētis solū angelū moueri motu vicissitudinis: q̃z videre nō potuit qualiter indiuisibile moueat motu cōtinuo. p̃z õm̃ ex p̃cone. Et si q̃rat vtrū oēs simul ceciderūt. dicēdū q̃ sic. licet p̃ns peccauerit lucifer q̃z aliū et tūc demonstrauerit cōceptū suū alijs. et mali ei p̃senserit. Licet dicat tho. q. ij. hui⁹ dist. q̃ in eodē instātī lucifer peccauit. et ondit p̃ceptū suū alijs: et ip̃i peccauerūt. tñ oēs mali simul obstriati sunt et de celo expulsi sunt ip̃erio dei et forsan micheale et alijs āgelis obsequētib⁹ vt quodāmodō innuet vñ Apoē. xij. c. **C**scda p⁹ est de loco in quē expulsi sunt demones: et est hec. sic demōes in aerē detrusi sunt caliginis vt sp̃ ignis tormēta patiant̃. **C**p̃ria p̃s dicit. q̃ demōes fuerūt expulsi in aerē caliginosum. **C**p̃ro declaratiōe h̃ notādū. q̃ tria sunt intersticia aeris. vt trahi pōt aliq̃liter ex p⁹ marciā de nuptijs philologie et mercurij p̃rimū intersticiū dicat sup̃ius et ē valde clara p̃p̃ p̃p̃inquitatē ad ignē. et c. celi lumina et distantia a terra. et in isto g̃hantur comete et colūne et ros. s̃z quosdā. 3. intersticiū aeris ē p̃pe nos vbi habitam⁹. In me⁹ autē est scdm̃ intersticiū et d̃f caliginosus: q̃z vapores elementa a terra virtute solis illuc eleuant̃ et cōuertuntur in diuersa plumiā grādinē et ceteras tēpestates: iō sp̃ est obscurū. Tunc p̃bat illa p̃s cōcloñis. iusticia dei et et sapia hoc erigit vt q̃libet res ibi sit vbi de ea meli⁹ bonū venit. S̃z sic est de demonib⁹ in isto aere caliginoso positis. p̃bat. q̃z nos exercēt p̃t p̃ratōes varias Et hoc ē q̃d dicit aug. nūq̃ d̃s quos p̃sciebat futuros eē malos fecisset nisi p̃ter nosset q̃b⁹ bonoz vñb⁹ accommodaret. iō nō sunt dānati i

inferno subterraneo vsq; in finē iudiciū cōf. lo
 quēdo. vtrū tñ aliq sint ligati ⁊ detrusi i infer-
 nū vt ad nos n̄ ascēdāt. dicē doc. duo. hui⁹ di.
 arti⁹. ij. q. i. se nescire. vtz est tñ igt q; hū q; no
 biscū habitāt vñ sūt avīs scīs circa nos vo-
 litare i magno nūero ad mōz muscarū. Et iū-
 git. Credo ē igt q; aliquēdē descēdūt in infer-
 nū ad torquēdū aīas hū hnt maledictiōis
 disposita officia. Et si dicat q; demoni debet
 infernū cū sit pctōr obstinat⁹ sicuti ⁊ mal⁹ hoib⁹
 Dicēdū q; demō p̄t p̄siderari triplr. Primo
 fm nāe sue statū: ⁊ sic debet ei p̄ loco celum
 empirē. scdo fm suū pctm. ⁊ sic debet sibi p̄
 loco infernū subterraneū. aut tertio rōne nostri
 exercitiū. ⁊ sic debetur iste locus caliginis qui
 est valde prope nos ad tria miliaria fm quē
 dā p̄m. Et dō capī miliare vel ad mōz syrie:
 ⁊ tē a travsq; ad locū illū erit leuca cū dūm⁹
 q; miliare i syria facit dimidiā leucā. vt tāgit
 a m̄gro nycolao de lyra sup̄ ysaīā. vel capiat
 ad modū ytalie: ⁊ sic erit solū leuca frācie: q;
 tria miliaria illuc leucā faciūt. nō ad modū
 teutonie seu alemanie vbi miliare q̄si q̄tuor
 leucas facit. modiciū plus vel minus. ⁊ sic de
 loco illo cito ad nos veniūt. ¶ Scda ps dicē
 q; semp portāt secū infernale ignis suppliciu.
 pbat a fili. angeli. n. boni lz nobis mīstrēt nō
 tñ sūt sine suo p̄mio qn semp videāt deū. er-
 go a fili mali angeli licz nos exerceāt hnt tñ
 semp qd meruerūt. Cōfirmat. q; graui⁹ est d
 cōi cursu pctm angelicū q̄ humanū. Sz hō
 cū moriū imēdiate vadit ad infernū ⁊ est in
 igne ppetuo. ⁊ per p̄is demones lz pmittan-
 tur hic superi⁹ pp nos hitat tñ cū pena ignis
 Et hoc est q; dicit Beda q; sic febricitās hū
 semp secū febres vbiq; vadat: sic mali an-
 geli infernale suppliciu. De hoc ampli⁹ in q̄r-
 to. ¶ Tertia p̄lo est de platiōe quā mō hnt:
 ⁊ ē hec. sic demones ordinant vt ad iūicē p̄se-
 ratur. ¶ Prima ps dicē q; demones sūt ordi-
 nati. pbat in vniuerso nihil relinqt inordina-
 tū: sed demōes desūt vniuerso. vñ lz pctm eo
 rū p̄iuet de se modū specie ⁊ ordinē tñ in or-
 dinē aliū relabunt. Et si obijciat: q; hū hugo-
 nē de scō victore oēs in egndē maliciā p̄sen-
 serūt. ⁊ vni⁹ ordinez p̄se societatis effe-
 rūt ⁊ ita nō ordinant cū iter eos vnic⁹ sit or-
 do ⁊ p̄uersus. Rūdet q; āgeli sūt i triplici sta-
 tu: seu p̄t p̄siderari glorie: nāe iūitute: ⁊ nāe
 lapsē. Quātū ad statū glorie est ponēd⁹ in
 angelis ordo p̄fect⁹ q̄lis est in beatis. quātū
 ad statū nāe iūitute est ordo: lz tñ ip̄sectus ⁊
 hic est in bonis ⁊ malis angelis tñ multipha-
 rie in malis p̄ pctm deturpat⁹. Quātū ad sta-

tū nāe lapsē est in eis ordo p̄uersus ⁊ ip̄sect⁹
 hū qd qdā magis. qdā min⁹ peccauit. ⁊ hīs
 duob⁹ vltimis est ordo multiplex i malis an-
 gelis. ¶ Scda ps dicē. q; platio est inter de-
 mones. pbat aucte m̄gr in lfa. vñ Math.
 xxv. Ite maledicti i ignē eternū q; pat⁹ ē dia-
 bolo ⁊ angelis ei⁹. vñ recte isti demones cō-
 parant simiis. Simia q̄pe hoc facit qd fieri
 videt: sic q; isti demones sciūt curiā celestē p̄-
 ncipat⁹ ⁊ p̄ncipes disp̄sari simezāt ⁊ pla-
 tos sibi p̄stituit. ⁊ sic i bonis sp̄ melior p̄ficat
 sic iter ipsos pessim⁹ est eoz plat⁹ ⁊ vocat rex
 superbie. iob penultimo. Tū rursus: q; collu-
 ctāt aduersus gen⁹ hūanū: iō vt meli⁹ p̄uale-
 ant eligūt sibi platū cui obediāt: q; sciūt q; re-
 gnū in seipm diuisum desolabit. vñ lz simplr
 sint diuisi. q; p̄uerb. xij. scribit q; sp̄ inter sup-
 bosurgia sūt. tñ pp istaz p̄iunctionē vniun-
 tur vt scz habeat victoriā p̄tra nos: sicut hero-
 des ⁊ pylatus in mortē iesu. Et tñ de scdo ar-
 ticulo. Quātū ad tertiu articulu sunt tres
 breues difficultates. ¶ Prima est: q; hōiuz re-
 plet locū luciferi in celo empirio. visio ostē-
 sa cuidā deuoto hōi dicit q; beatus Iohānel
 baptista quo iter natos mulieruz nō surrexit
 maior. teste christo. q; btā dei genitrix super
 choros ē exaltata angelicos. Scda difficul-
 tas vtrū demones in aere illo caliginoso ali-
 quas moueāt tēpestates. Dicit q; sic multas
 ⁊ maxie p̄tēpore tonitruū vbi quedaz mira-
 sūt in edificijs: aut domoz: aut ecclesiā: q;
 rō nō possit reperiri nālis. ¶ Tertia difficul-
 as in demonib⁹ sint diuersi p̄ncipat⁹. dicit
 m̄gr q; sic. vñ ad min⁹ sūt septē p̄ncipes ḡna-
 les iuxta septē pctā mortalia ⁊ hōz p̄ncipuz
 lucifer est ip̄erator. Et tñ d̄ tertio arti⁹. ¶ Ex
 quo pz ad qōnē p̄vies diabolus casu suo mo-
 tu p̄tinuo de celo ceciderit empirio in infer-
 nū. capiēdo infernū p̄rio: nō scōz aut tertio:
 Tūc ad argumenta. ¶ Ad primū negat ma-
 ior. ad primā p̄bationē scz aucte p̄h. Dicit
 dū q; intelligit de motu cōtinuo diuisibili: ⁊
 rōne mobilis ⁊ ei⁹ super qd sit motus. Et qd
 scdū dicit q; oēs mobile pertransire p̄t m̄-
 nus eo q; sibi equale. eodez mō soluit scz qn
 diuisibile mouet. Et qd tertio dicit. q; transi-
 ret infinita actu: q; sūt in magnitudine super
 quā sit mot⁹ puncta infinita. dicēdū q; ange-
 lus licet sit indiuisibilis nō tñ accipit ipsa pū-
 cta in p̄tinuo vt sunt actu sed vt sunt potētia
 q; in mouēdo hū motū cōtinuū: ideo arg⁹
 nō cōcludit. ¶ Ad scdm dicēdū q; oēs cecidi-
 derūt in infernū p̄rio mō sup̄tū scz in illo ae-
 re rē. Sz qd postea addit q; hoīes dānati ⁊

mediate vadunt ad infernū. tertiū ergo 2 de
mones. Dico qd nō est sile qd demones relin
quuntur h ad nrm exercitiū vsqz ad finē mūdi
hoc aut nō est officiū hoīus lz aliq aliquoti
ens appareat. C Ad tertiū dicēdū qd de scō
sūt in loco me^m arg^m nō pcludit: solū qppe
sumpt in nā intellectuāli sūt duo loca. loc^o bo
noz vltim^o h est celū. loc^o maloz vltim^o hic
ē infern^o dispēsiatiue tñ apud nos manēt. Et
sic pz ad qōnez. C Ex pñti aut disti. sicut de
pcedētib^o de mēte mgti tres capiūt pōnes.
C Pñtia de celi gaudijs lucifer pellit cū suis
socijs ēt carceri tradit. Dicit pō. qd lucifer
sui socij est expulsus de celo 7 posit^o in car
cere aeris caliginosi. Et incipit a pñcio disti
ctiōis vsqz huc. Et sicut iter bonos angelos.
C Scda pō. pueris spūs platōe ex auersioe
nō carēt fundit. Dicit pō. qd demōes hñt
inter se platū. Et deducit ab illo loco. Et si
cut inter 7c. vsqz ibi. Solet aut qri. C Tertia
pō. sic malos vxantes nobis pliant qd mō
vincētes a nobis vicunt. dicit pō. qd diuersi
mode demones torquētes dānatos nos vin
cūt 7 vincunt a nobis. Et incipit ab illo loco.
Solet aut queri. vsqz ad finē distinctiōis.

Uprā dictū est qd angeli 7c. Hic si
gnat 7ª dist. hui^o scdū qd sic pñtiat
ad pcedētes. Hā post qd i pcedenti
distinctiōe oīsa est casu celeri dmo
nis velox descēso. Hic oñdit mali
luciferi obstinatio. Et diuidit in tres ptes pñ
cipales. In pñtia bonoz atqz maloz ponit cō
firmatio. In scda p^o obstinationē demonuz
supboz denotat pñtio. In 3^a in hoīs horuz
declarat platō. pñtia in pñcio. scda ibi. Et li
cet mali angeli 7c. tertia ibi: dist. viij. solet ēt
in qōne vñari 7c. Pñtia rursus pñtia in qd de
monū bonoz 7 maloz pñtia pñtiatio: i tres
ptes didit. In pñtia oñdit qd boni i glia. mali
malicia plāe pñtiant. In 2ª oñdit qd in celi
curia libera arbitria 7 malis suant. In 3^a oñ
dit qd plena gfa seu negtia imobilitant. pñtia
in pñcio. scda ibi. s. cū nec bōi 7c. tertia ibi.
qd ergo Iero. ait 7c. Et tunc sequitur illa pñcia
la. 7 lz angeli mali 7c. In qd demonū supboz
denotat pñtio diuidit in tres ptes. In p^o tā
gis demōis sola cogitina. In 2^a ei^o exprimi
tur via opatiua. In 3ª mltū stringit in execu
tiua. pñtia in pñcio. scda ibi. quoz scia atqz
virtute. Tertia ibi. illud qd sciendū est 7c. Et
h est diuidio 7c.

In demonis opantis miracula sic
sit crimen irremissibile vt bene opa
ri nō liceat. Et arguit qd nō triplici

medio. C Pñtio sic. Intellect^o angelic^o de
monū pñtia multa vera intelligere. ergo 7 eius
volūtas multa bona velle 7 executiua opari
aīis pz aucte ysidori in li^o de sūmo bono pñtia
ricatores angeli etiā scitate dimissa sensus an
gelice nē nō amiserūt. Sz pñtia pñtia. tñ ex il
lo vbo pñtia. pñtia. 7 septio ethi. sicut pñtia
cipiū in speculabilib^o sic finis in mōlib^o. tñ qd
tertio ethi. scribit dictū pñtia vñi^o septē sa
piētū. oīs mal^o ignorās. ergo nō est volūtas
mala sine errore intellect^o. C Scdo arguit sic.
diabol^o hz imaginē dei. ergo pñtia bonū velle
7 pñtia opari. aīis pñtia. teste. n. dyon. qñto
de diui. noi. nālia remāserūt integra in dmo
nib^o. sunt. n. pñtia ymago dei. in intellectu
memoria 7 volūtatē. Sz pñtia pñtia pñtia an
gu. xij. de ciui. dei. c. viij. co. n. ipso aīa si ima
go est qd capax 7 pñtia ei^o ēē pñtia. capax i in
tellectu. pñtia i volūtatē. 7 pñtia bono vel
le. C Tercio arguit sic. Si demō nō possit bñ
opariūmo sp male. ergo crescit sp ei^o malicia
7 cū nullū malū remaneat ipñtia adhuc ef
fet in via merēdi 7 demerēdi: qd est 7 Dam.
dicēte qd est hoīb^o moza. hoc est demōib^o ca
sus. Et pñtia. qd si mali possent demereri a
sili. 7 bñ mererit: pñtia cēcerta bonoz fe
licitas. C In o^m arguit aucte glo. sup vbo il
lo pñtia. Huc pñtia xpi ad belial. ingt
glo. Sic xps oīa bñ facit: ita diabol^o oīa ma
le. Itē sup illo vbo. i. Joh. iij. diabol^o ab in
itio peccat. glo. Ab initio sue creatiōis icipiēs
peccat pñtia vsqz in pñtia. C In ista qōne pñtia
formit ad alias sūt tres articuli declarandi.
C Qno ad primum articulum termini sunt.
miraculum. crimen. irremissibile. 7 bene ope
rari. C Pñtia ergo terminus est miracu
lū. vñ miraculū fm bñ aug. in li. de vtilitate
credēdi est aliqd arduū 7 insolitū supra spēs
7 facultatē admirat^o vñ tria dicit. pñtia qd mi
raculū est arduū. de his est. n. miraculū qd nā
tūc facē neqt. aut arduū dñ respectu opant^o il
lud. s. dei 7 maxie qñ est vez miraculum. scdo
dicit insolitū id est 7 cōez curūz nē: sicut est
illuminatio ceci. nō. n. de miraculū insolitū: qd ra
ro fiat. tūc. n. eclipsis solis vñ lūne ēē miracu
lū: qd raro fit s. qd 7 curūz solitū: sicut
patuit in ex^o qd a pñtia ad habitū pñtia
ipñtia ē regressus. Tercio dicit qd miraculū
dñ ē sup spēs 7 facultatē admirat^o. Et disse
rūt hic spēs 7 facultas vt sit sensus qd admirat^o
hñōi miraculū nec heat spēs posse tale opari
nec facultatē tale opandi. C Qno ad vltim^o
qd miraculū tria sūt gñ a pñtia aug. in li. lxxij.
qōnū. pñtia sūt p publicā iusticiā. 7 ista sunt q

7c.

qd miraculū

1

2

2

qd sunt qñ
miraculū

2
 3
 1
 2
 fuit p impetratiōes viroz deuotoz in qb^o de
 hitat publica iusti^o. id est de p gfas. Scda fi
 unt p signa publice iusticie. z ista sūt miracu
 la maloz holuz in qbus lz nō regnet p gfas
 pub^o iusticia. ipi tū eā inuocāt z ob sui nois
 reuerētiā de^o pdescēdit. sicut dī Math. vij.
 dīe in noie tuo demōia ejicimus zc. Et dicit
 eis. Amē dico nobis nescio vos. Ter^o mira
 cula fuit p priuatos p̄ctus. z ista vocātur mi
 racula demonū qz sciūt priuatas rez p̄p̄ieta
 tes seu p̄ctus. z applicāt ad inuicē. z ide orū
 effect^o. Notat tū scīs tho. z bñ hui^o disti. ar.
 ti. iij. q. i. q ista miracula dmonū a p̄mis duo
 b^o generib^o miraculoz dīnt tripliciter. p̄io
 rōne opantis. qz in p̄mis opans ē scīssimus
 f. de^o. in tertio opans est inq̄ssim^o. s. dyabol^o
 scda dīa est qz semp dei miracula sunt ad ma
 gnā eccē vtilitatē. v̄puta: aut fidē augendā:
 aut infirmoz salutē. Scd demonū miracula
 sūt ad solā vanitatē z curiositatē vt volitare p
 aera. z sic de alijs. z ista dīa tāgīt in itinera^o
 clemētis iter miracula simōis petri z simonis
 magi. Tertia dīa ē: qz dīna miracula sp̄i opti
 mū finē ordinant de se ad min^o ad laudē dei
 ex intētiōe. Miracula vō demōis ex intētiōe
 fuit ad fraudē. sicut de miraculis antichristi
 dī. ij. thessal. ij. v̄ciēt in signis mēdacib^o: qz. f.
 fallē intēdit. Et differūt ista tria. Signū. p̄di
 giū. z miraculū. Signū ḡppe dī pūi miracu
 lū. sicut p̄uersio v̄gag in serpētes. Prodigi
 um vō dī magnū miraculūz sicut iuscitatio
 mortui. iō dī p̄digiū q̄li. pcul a dīgito. Mira
 culū vō cōe z signo z p̄digiū. Scda termi
 nus ē crimē irremissibile. vñ p̄io noto q ista
 tria differūt. p̄ctū. culpa. z crimē. P̄ctū. n.
 loq̄ndo cōiter solū notat viciū nō deforma
 tē nisi p̄p̄at. vñ z p̄p̄s scdo p̄p̄icoz noiat pec
 cata in rez naturis. vñ ḡialr p̄ctū idē est q
 defect^o. Culpa at sup viciū seu p̄ctū addit de
 formitatē: aut ventalē: aut mortālē: aut origi
 nalem. Crimen autem addit culpe magnitudi
 nem. z ide est q apostolus cum descripsit
 thimoteoz episcopi modū. Nō dicit oportet
 episcopum sine pctō esse: aut culpa. sed dicit
 sine crimie ēē: qz p̄ia duo nō possūm^o de cōi
 euitare. s. tertiu cū adiutorio dī. Ultra no
 to q irremissibile dī triplic. vno^o priuatiue z
 sic qd lz p̄ctū mortale dī irremissibile: qz qd lz
 negat z priuat gfas p quā remittit p̄ctū. Se
 cūdo dī p̄ctū irremissibile qz cū mag remitti
 tur difficultate. hoc mō p̄ctū in sp̄m̄scā dī ir
 remissibile: qz magna valde vt remittat reg
 rī p̄tricio. Tercio dī irremissibile cōtrarie qz
 f. est in statu opposito illi in q sit remissio hoc

2
 mō p̄ctū dānatoz hoīum z angeloz dī irre
 missibile. z sic capīt in qōne. Tercio termi
 nus ē bñ opari. vñ notat doc. subtil^o hac disti
 solutiōe principali articulo p̄io. q bñ opari
 solet capi triplic^o vltra bonitatē nālem. s. in ge
 nere. in modis. z meritorie. Bñ opari in ge
 nere est qñ act^o cadit supra debitū mās sicut
 est dare elemosynā paup̄i. dare est act^o paup̄
 est debita mā. bonū aut ex circūstātia est qñ
 cū bonitate in gñe p̄currūt circūstātie mōles
 sicut p̄bare elemosynā paup̄i p̄p̄ debitū sinez
 loco z tpe optimis. z sic de alijs. bonū at me
 ritoria seu bñ opari ex merito addit q actus
 ille exeat de fornice caritatē. ita q se hñt fm.
 sub z supra qz bñ opari meritorie icludit bñ
 opari ex circūstātia: z bñ opari ex circūstātia
 bñ opari ex genere. Quātū ad scdm artū
 sūt tres p̄ctones: p̄ia ē de irremissibilitate pec
 cati diabolici. scda de ei^o mala opatōe. tertia
 de miraculis ei^o. P̄ia est pec. Sic crimē dia
 bolicū extat irremissibile vt ad remissio^m nā
 le li^m hēat arbitriū. P̄ia pars dicit. q p̄ctus
 demonū ē irremissibile. p̄bat. eadē rō p̄uer
 siōis bonoz āgeloz z auersiois maloz s. bñ
 āgeli p^o plenā p̄uersionē p̄le^o i bono sūt p̄fir
 mati. g^o z mali p^o plenā auersionē p̄t^o sūt
 obstati. vñ aug. i li. de fide ad pet̄. Sic crea
 uit dā āgeloz vt q vellēt p̄p̄ctio bñ eēt: z q
 nollēt nūq̄ eos dīno munere repararet. Et si
 dicat ad remissionē p̄ci sufficit mīa dei z p̄cō
 rā p̄tricio. P̄ia aut dīi semp p̄sto est: qz mīa
 dīi plena ē terra. z diabol^o ex eo q hz liberrū
 arbitriū p̄t p̄teri. i. g^o z p̄ctū suū dimitti. Hu
 ic dubio ad planū rīdet doc. subtil^o. in hac di
 stinctiōe in solōne p̄ncipali arti. ij. p̄io distin
 guēs triplicē potētā. s. potētā q dicit rōnez
 p̄cipij: potētā metha^m q dicit ordinē ad
 actū. z potētā logicā q dicit nō repugnātiā
 terminoz. Loq̄ndo de his trib^o potētīs i sen
 su dīonis nō p̄positiōis: qz sic certū ē q ē irre
 missibile sicut albū manēs albū: negt ēē nīg^o
 Tūc dicit q loq̄ndo de potētā q est p̄cipiū
 s. in p̄posito de voluntate ex pte diaboli pōt re
 mitti p̄ctū ei^o. pōt. n. ingt volūtas demonis
 p̄siderari p̄io inq̄tū recipiēs. certū ē aut q
 illa eadē est volūtas q i celis empireis aliq̄
 do gfas habuit: qz nālia māserūt itēgra. z ita
 adhuc inq̄tū receptiua pōt h̄re gfas. Rur
 sus pōt p̄siderari inq̄tū actiua: nūc aut inq̄
 tūz libera eēt p̄ncipiū act^o meritorij ex par
 te sui: sicut fuit in celo: z ita ex pte sui pōt me
 reri remissionē hui^o criminis. S. vñ est ergo
 ipeditum. rīdet ex pte gratie. In p̄io. n. ha
 bitum est dist. xvj. q voluntas z caritas sunt

una cā totalis actus meritorij: ita q̄ nec caritas sine volūtatē nec voluntas sine caritate h̄mōi cāt actū z q̄ diabol⁹ non h̄z caritatē: ideo l̄z h̄eat voluntatē nequit mereri. p̄z ad sensus. si h̄o sit in tenebris l̄z h̄eat potentiam visūā: neq̄ tñ in actu videre. q̄ aliud requir̄t. mediū illūinatio. sic in p̄posito. Et si dicatur pōt atteri ex puris n̄alibus: z ita disponi ad contritionem que sit per caritatem. dico q̄ nec potest atteri: q̄ remota ē sibi gratia gratis data disponens ad huiusmodi attritionem. vnde legitur beatum machabē semel de um pro diabolo orasse. Cui dicit dñs prom̄pt⁹ suz misereri si p̄mpt⁹ sit veniā petere. Rñ so dato a viro cō demoni demon intulit: m̄bi d̄z de veniā petere q̄ me tot t̄pib⁹ inferni ignib⁹ sine cā cremavit. Sz aliq̄a diceret. ista remotio ḡte gratis dare non videt esse nisi a deo: z ita est deus cā obstinatiois demonis. Rñdendū q̄ remotio illa non h̄z p̄prie cām effectiūā sed defectiūā. fm̄ tñ q̄ h̄z cām causa demeritoria est ex pte demonis peccantis nō a pte dei iuste donū suū remouētis. Et si querat q̄re remouet hanc ḡfz gratis datāz demonib⁹. z tñ dimittit in hoc mūdo mltis malis hoib⁹ q̄ post multa magna p̄ctā emendantur. Rñspondit doct. deuotus huius distictionis parte prima articulo. i. q. i. q̄ ratio est: quia dedit terminum merendi angelis z hominib⁹: hominibus longum q̄ sunt corporei: z generatione propagantur. angelis aut̄ modici: q̄ sunt nature sp̄ialis z cito cōuertibilē: sapia sua statuit post statutū tempus merēdi nō p̄currere cū eis ad vllū meritum. Et q̄ iā demon est extra statū suū merēdi. h̄o s̄o peccator nō: iō non est sile: sed post mortē nec pōt h̄o malus mereri sicut nec demon. Et hoc est q̄d p̄prie dicit Bāsi. q̄d est h̄ol mors: ē diabolo casus. Sz si sc̄do loq̄mur de potētia q̄ dicit ordinē ad actū: dicit doc. subti. loco p̄allegato q̄ p̄ctū suū p̄t remitti: loq̄ndo de potētia remota s̄z nō p̄pina: hoc est dictū q̄ demon h̄z volūtatē q̄ remouet se h̄z ad merēdū: nō p̄pina: q̄ sunt impedimēta q̄ remouere neq̄: sicuti est defect⁹ gratie. Si tertio loquamur de potētia loq̄lo quēdo de impedimēto intrinseco nulla est impossibilitas q̄ ḡfz a volūtas vt sic nō sunt in cōpatibiles. Sed tota impossibilitas venit ex impedimēto extrinseco: q̄z. s. deus nō vult cōcurrere p̄p legē positā z statutū t̄ps merēdi: z ita d̄mōis crimē efficiat irrēssibile: nec ē cā d̄s s̄z diabol⁹ q̄ h̄ meruit. Sz sc̄da ps p̄ctō nis dicebat. q̄ diabol⁹ h̄z libez arbitriū ad re

mittēdū seu ad merēdū p̄z ex p̄ parte. Et si obijciatur quia fm̄ an̄f. liberum arbitriū est potestas seruandī rectitudinē propter se: sed propter rectitudinem operari bonorum est nō maloz. Rñdendū q̄ ista ptās d̄z intel ligi remote: z ista ē adhuc bñ in demonibus. vel dicat q̄ diffinit solū libez arbitriū gratia informatū. Ex ista pte p̄ctōnis p̄z defectus doctoris solēnis: q̄ posuit q̄ rō obstinatiois d̄mōis ē: q̄ ad q̄d cūq̄ se p̄uertit imobilē se p̄uertit. vñ dicit aliq̄ triplex ē libez arbitriū. primū est q̄d sp̄ est d̄terminatū ad bonū: cuiusmōi est diuīnū. C̄tertū est q̄d p̄t succes siue i bonū z malū: sicuti h̄mānū q̄d p̄t a malo ad bonū reuerti z ēs. Sc̄d̄ ē i meo de se q̄ dē i p̄ncipio idifferēs ad bonū z malū: s̄z p̄ p̄uersionē ad bonū p̄t p̄firmat i bonū: z p̄ auersionē p̄t i malū. Sic dicit gādālis q̄ p̄ auersionē p̄t d̄mōes si obstinati: sic q̄ ē a pte sui neq̄unt resistē a malo. Et dat exēplūz d̄ ferro fortis in osse iclāto: z itez rep̄cussio: tale. n. n̄ p̄t ab osse egredi. p̄r. n. rumpet. p̄z ex p̄ctōne q̄ ista nō ē cā. Et p̄firmat clare: q̄z angeli vt patuit dist. v. habuerūt viā merēdi z p̄ p̄mū p̄ctū potuissent h̄uisse veniā z p̄ p̄is obstatio n̄ h̄z ortū illuc: rursus posteri n̄ mutat p̄r: z maxie act⁹ alicui⁹ potētie nō variat rōnē foialē illi⁹ potētie. Cū igr volūtas de mōis aī illū actū auersionis sit liba. ḡt z p̄ actū. rō q̄ppe exigit vt sicut aliqd in aliud tēdit: ita in illo q̄scat. sicut q̄ lapis tēdit nārl in cētrū: ita illic nārl q̄scit. A simili q̄z libere se auertit a sūmo bono diabol⁹: ita libere in eo morat. Sz sc̄da p̄ctō est de mala opatiōe d̄mōnū: est h̄. Sic p̄r actu d̄mō caret meriti vt ma de ḡte possit nō opari. Sz p̄ria ps dicit q̄ d̄mō caret actu merito. p̄z manifest: q̄z iste act⁹ meritorij elicū mediāte dono caritat. nō aut̄ h̄z caritatē ex p̄ctōne p̄cedenti h̄i art. p̄ h̄m̄ dist. q. ij. notat doctor deuotus tripl̄r volūtatē diaboli ēē crimine sedatā. p̄lo q̄tū q̄d deformitatē: q̄z culpa ei⁹ semper est in volūtatē sua ip̄az incredibili turpitudine sedans. sc̄do quo ad p̄nitatē: q̄z p̄mpt⁹ est semp in malū. Sz hic q̄nt vtrū adhuc lucifer appetat eq̄litatē dei. Sz q̄ sic: s̄z disserenter: q̄z anteq̄z caderet appetijt cū quada z spe obtinēdi. nūc aut̄ scit bñ q̄ nūq̄ p̄ueniet appetit tamen semp fm̄ illud p̄s. Superbia eorūz qui te oderunt a se cūdit semper. Et est exemplūm. aliqui s̄ ambiciosus appetit episcopatum: alteri datur: adhuc appetit: ita q̄ variatur modus ambiendi: licet semper maneat ambitio: tertio sedas volūtas diaboli

d' mala opatiōe demonum

volūtas dāt
30.2 sedans
crimine

volūtas adhuc
lucifer appetit
episcopatum

3

li. Item ad continuationem: qz ad minus cō
tē vult male opari: licet vñ nunc peccatum
nūc aliud. Et si obijciatur ex illo dōo Jaco. ij.
demonēs credunt z cōtremiscunt ergo nō sū
sunt in actu malo. Rñdendū qz licet credere
in se sit bonū z timere bonum tñ ex adiuncto
in demone sūt male: ita qz sunt bona ex gñe
sed mala ex circūstātia. credere. n. in eo ē ma
luz: qz nō credit eo mō quo dī. Rñdendū tñ
re est maluz in eo: qz nō timet nisi rōne pene.
nec pp hoc dimittit malum facere. veluti la
tro qui timet furem: nec tñ dimittit furari.
Cōsēda pars cōclusionis dicit qz demon
pōt non operari malum ex gñe. pbat. De
monēs. n. hñt vermē conscientie: seu sinderē
sim semp malo repugnantem. Ceterum hñt
voluntates liberam. ergo videtur qz possit ca
dere volūtas vt pformis sinderēsi super hoc
qd est nolle peccatuz: z cū nō hēant simul du
os actus: tñc nō vellent maluz ex gñe. Scōdo
qz fm Aug. xij. ca. retractationū. Nihil ē tā
in pte voluntatis qz ipsa volūtas. id est ipe
volendi actus ergo poterit volūtas demōis
vt videt suspendere velle dē maluz ex gñe p
vñm nō velle. tñ scdm doct. subti. probabile
est qz scdm istam potentia nō exeunt in actuz
ppter vehementē malicia hz quā magis pro
babile est qz agant: quāuis scdm potestatem
nālem possent in actus aliquo mō oppositos
Cēter quo pz defectus scī thome in scōdo hu
ius distinc. arti. i. q. ij. dicētis qz simplr demo
nēs nō pñt bonū velle cuius rō est: qz sicut ē
impossib^l aliquē vltimate cōiunctum rectō fini
male opari sic pariformiter impossibile ē ali
quē vltimate auersus a recto fine bñ operari
maxime applicando: qz pñs dicit in. vij. ethi
corū. qz agens ex bitu est ipenitiuus: cui igit
demon sit ex habitu auersus a deo: nullo mō
posset velle bonū. pz tñ o^m ex pōne. Et pñr
matur. habitus. n. ille seu obstinatio est effe
ctus ipsius volūtatis. ergo nō mutat moduz
agēdi eius qz est vertibilitas in creata volūta
te: z qd dicit ex pño: qz agēs ex habitu ē ipe
nitiu^s. ex. vij. ethicorū. Dicendū qz dī itelligi
i. cū vi z difficultate penitet: sicut cū dī qz pec
catū in spñsctū est irremissibile: intelligit id
est cū vi remittit. Et qd dī. qz ex quo est auer
sus a fine vltimo immediate negt opari bonū.
Ita patuit ex p^a pōne: qz pñcipalis rō est. qz
deus nō cōcurrit hz demonis volūtas in se li
bera sit. Cērtia p^o est de miraculis demo
nū: z est bec. Sic in demonibus virtus viget
atqz cog^o vt vera miracula queant operari.
Cōprima ps dicit qz in demonib⁹ viget vir

tus z cognitio. q. n. hēant cognitionē. pbat
auctē dñs. iij. diuinorū nominū. vbi loquēs
de demonib⁹ dicit. qz adhuc hñt nā⁹ splendi
dissima. qz ē virtutē. pz ex illo iob. Hō ē ptas
sup terrā que possit ei cōparari. Et si obijciat
qz ibidē dñs. ait qz demonēs hñt fantasiam
ptēnā. amentē pcupiscētiā. z irascibile furi
osam: z ita ex quo sunt fantastici amētes z fu
rioli. vñ qz careant cognitione. Rñdendū qz
primo dicūt hēre fantasiam pteruaz nō qz
habeāt organū fantasticiū veluti nos. hz dicū
tur hēre fantasiam pteruaz: qz ponūt intētiōnē
suā ad nos decipiēdū z ducere in errorē. Si
cut si vñ⁹ magnus cleric⁹ studeret sophisma
ta ad decipiēdū minus sapiētes: ita hz dicun
tur fantastici: qz querūt rōnes fantasticas vt
nos illaqueēt dicūt et hēre. s. pcupiscibiles
amētes: qz cum solū deberēt honestū diligere
diligūt maxime nociua sicut peccare. dicūt
etiā hēre irascibile furiosaz: qz cū solis malis
irasci deberēt: irascunt maxime p bona: ita qz
ista tria fantasia. amentia z furor nō ponunt
ignorantiā in demonib⁹ hz notāt in eis puer
sim appetitū. Cōsēda ps cōclusionis dicit qz
demonēs aliqñ faciūt vera miracula. ista est
ex pñe intentio bñ aug. in li. q. veteris z noui
testamēti vbi exponit illud: z fecerūt magi. si
militer dicit qz sicut moyses puerit virgas i
veros serpētes ita magi. vñ glo. sup. Exo. vij.
de illa cōuersione virgarū dicit qz demonēs
discurrūt per mādū z colligūt diuersas spēs
rerū ex qbus varia sūt. Et si dicat qz tpe anti
xpi maxie vigeat ptas diaboliz: tñ dī apls
qz veniet in signis mendacibus: z ita a fortio
ri nec modo facit vera miracula. dicendū qz
esse veruz vel esse falsum pōt capi dupliciter.
vno mō absolute: z sic dī veruz aurum qñ. s.
vere hz auri nām. z falsuz qñ hz auri appare
tiam solū: sicut auricalcum vel aurū malorū
alkamistarū. Scōdo modo pōt capi veruz vel
falsum respectiue ad aliud: vt dicat veruz qd
sit pp bonā intētiōnē z manifestationē veri
tatis: z falsum qd sit pp deceptionem. primo
mō aliquoties demon facit vera miracula z
antixps et faciet: sed nō scōdo modo: qz tā de
monis qz antixpi miracula sunt pp decepti
onem. vñ nec dico qz semper faciant: sicut lo
quitur aug. super illo verbo imissiones p an
gelos malos: ea que mirabiliter sūt in crea
turis attrituere malos angelis nō audemus.
intelligitur de excellentibus miraculis respe
ctu quorū demonēs solūmodo simeizant. Et
tñ de scōdo arti^o. Cōuantuz ad 3^m articulū
sunt tres breues difficultates. Cōprima. Si

bo
ba

qz hōm

vnqz
qz no
suo p
xpi
nobi
est d
mo
nes
par
difi
qz el
bon
prie
acce
erunt
pecca
licet
ne ve
vel a
part
mo
spiri
bun
flect
tis. h
qz. f
irren
ad ar
poba
teligi
fins
cūqz
bito
fione
fins
de di
illud
dico
illud
appo
liter
prie
gmo
duz
patu
meri
dmi
tur i
dico
loz
in gl
stina
ti m
punct

vnqz peccatum diaboli remittetur. dicendus
q non. vn inter alios origenis errores iste in
suo patriarchon rebus est. Abi ponit q itez
xpus moriet pro demoidus in aere: sicuti pro
nobis mortuus est in terra z tuc saluabitur.
Est error: tunc q dicit q xpus itez moriet: qz
mors ei vltra no diabitur: tuz q dicit demo
nes redimendos. Ite ingt in igne eternu qui
paratus est diabolo z angelis eius. ¶ Scda
difficultas. an demon sp demcreat. Dicendu
q est meritiu essenziale z accidentale. Sic igit
boni angeli nobis ministrando no merentur
premiu essenziale. s. visione z fruitione dei sz
accidentale. Sic demones peccado cōtinue
no merent penā eternā quā ex antiquo meru
erunt: sz accidentale demerentur: qz oē petiū
peccanti pena est. ¶ Tertia difficultas. Si sit
licitum aliquoties inuestigare aliqd a demo
ne vel adiutoriu querere per magicas artes.
vel alr. dicit doctor deuotus huius distinctiois
parte 2^a. arti. ij. q. iij. q no: triplici rōne. Pri
mo pp inideltatem credendo inideltissimo
spiritui. scdo pp ydolatriaz: qz libentissime in
huiusmodi artibus magicis petit q sibi sacri
ficetur. Tercio. ppter pceptū ecclesie. phiben
tis. Et tñ de tertio arti. Ex quo pz ad qdnez.
q. s. demonis miracula operatis: sic est crimē
irremissibile vt bñ operari nō liceat. Et tunc
ad arg^a. ¶ Ad primum negatur pñā. Et ad
probationē. sicut pñciū. zc. Dico q non in
telligitur q si pñcipia intelliguntur ab alio: q
finit diligat ab eodē. hoc. n. est falsuz in quo
cūqz pctō mortali. Sed intelligit q sicut de
bito modo sciēdo a pñcipijs venit ad cōclu
siones. Sic debito mō volendo a dilectione
finit ad horū dilectionē que sunt ad finē. Et
de dicto pitaci oīs mal^o ignorās quo ad pñs
dico q ignorās pt capi. i. nō approbās. sicut
illud matth. Nescio vos. Dīs aut peccās nō
approbat bonū. ¶ Ad scdm iam patuit qua
liter demon pō remota pōt velle bonum nō
ppiqua: z hoc sufficit ad impfectā rōne inia
ginis. pfecta aut insignitur caritate z virtuti
bus: z hāc nō hz diabolus. ¶ Ad tertiu iam
patuit qualiter demones sunt in termino de
meriti pñcipalis: quo aut ad accidentale bñ
demerent vsqz ad diē iudicij: z tuc retruden
tur in locū tartareū iperpetuū manfuri. Idēz
dico de merito cēli z accidentali bonoz ange
lor. Et sic pz ad. q. ¶ Ex pñti aut dīf. zc. Sūt
in gloria boni pñfirmati: z in negia mali ob
stinati. Dicit p^o q bñ angeli sunt pñfirma
ti in gloria: z mali obstinati in pctō. z pñfā
pñciū. dīf. vsqz ibi. Et hz mali angeli. ¶ Se

cunda p^o. magna scia mali spūs hic viget pe
nitus atqz astutia. Dicit 2^a p^o. q demōes ha
bent magnā sciam z astutiam z deducit ab il
lo. c. z licet zc. vsqz ibi. Quoru scia. ¶ Tertia
p^o. angelice mētes nō sunt creatores sz tēpta
tores bene vel male entes. Dicit 3^a p^o. q nec
boni nec mali angeli sunt creatores rerū sed
quasi agricole. z deducit ab illo loco. Quoz
scia. vsqz ad finem distinctionis.

¶ Let etiā queri zc. Hic sīgtur. viij.
dīf. huius scdi que sic ptinuatur ad
precedētes. Nam postqz in pcedē
ti distinctione demonuz est ostensa
obstinatio. nunc in pñti dīf. ostenditur iporum
super homines prātis executio. Et partit hec
pñs dīstin^o in tres ptes pñcipales. In p^a ple
na assumptio corporis ponit. In 2ª dei appa
ritio clare exprimit. In 3ª posse cōditio super
nos seqtur. prima in pñciū. scda ibi. ne dubi
tandum est deū zc. 3ª ibi. illud etiā pñsiderati
one dignum vñ zc. Prima pte in diuisa ma
nente. Pars scda in qua dei apparitio clare
exprimit in tres ptes diuidit. In p^a vine ap
paritionis tangit veritas. In scda ostendit q
corpore formationis pz subtilitas. In tertia
ostendit q nulli mortalis cōditionis dei claret
maiestas. p^a in principio. scda ibi. sz vbi deuz
hoibz zc. tertia ibi. Ceteruz hec velut mēto
zc. Et sequitur illa pticula. illud etiā zc. In q
demonū quo ad potentia sup nos pñdit ex
primi. Et illa pticula in tres diuidit ptes pñ
cipales. In p^a nobis pponit radix veritatis
In 2ª gēnadij seqtur dictā equitatis. In ter
tia bede anectitur vox auctatis. p^a i pñciū. 2^a
ibi. de hoc aut gēnadi^o. 3ª ibi. Beda quoz
sup illū locum actū zc. Hec est diuisio. zc.

¶ In incorporei demones artib^o suis
magicio hūanis illabatur in mēti
bus. Et af ad partē falsam trib^o me
dij. ¶ Primo af q sint corporei
sic. quāto spūs est nobilior: tāto plures hz po
tentias. sz angelus malus seu ei^o spūs pfecti
or est in nū q aia: z aia pōt viuificare corpus
igitur spūs demonis viuificabit corpus: z ita
totus demō erit corporeus. maior pz exēplo
plures. n. potētias hz aia sensitīua q vegeta
tiua z intellectīua q vegetatiua z sensitīua.
Sed pz minor aucte phi in scdo de aia. Aia
inquit est act^o corporis organici pñfici potē
tia vitam hūtis. Et confirmatur rō aucte bñ
Greg. in omē epiphante. iudeis inquit tangi
rōne vtentibus rōnale aia. i. angelus nūcia
re debnit: oē aut aia est corporeus. Scdo af
sic. q nō possit vti arte magica. si. n. aliqd oñ

V demon
vni
magia
lucida
humano

Grego

deret qd non esset: hoc esset aut mutatio obi
aut potetie: aut medij. Sed nec sic nec sic. igit
maior p3 a sufficienti diuisione. Sed pbatur
minor. primo qd no rone obiecti: qd si mutare
tur obm ia videtur id qd est: ita no eet illu
sio. Secdo p3 qd no rone potetie nec organum
nec 3o rone medij: qd negt ipediri sps qn se
multiplicet p aera: cuz egrediant mo nali ab
obiectis. Tertio af qd possint illabi in nris me
tibz. ipartibile additu ipartibili penit sibi iu
git. s demon est ipartibil: aia siliter. go cuz
demon aliquoties itret corp hois penit me
ti illabit. maior p3 aucte phi i. vi. phicor. pu
ctus. n. pucto additu no facit mai. Sz mior
nota e quo ad pma pte: qd ta demon qd aia st
simplices: qd aut ad scda. p3. qz legutur i eua
gelis eieci fuisse a xpo de corpibz obsessioz.
Czn o m pmi af aucte Joh. damas. li. ij. age
lus inqt est suba intellectualis incorporea. De
2o af Exo. vij. fecerut magi p incantationes su
as. rbi gl. diabolicis figmetis spectatu oeu
los illudebat vt res i sua sps remanetes alie
videret. De 3o af aucte bede sup illo matth.
vij. No qd intrat in os coingnat hoies. ita in
quit diabolus. no e malay cogitationu inmissor
ita nec illabit. In ista questioe ad alias re.
Quo ad p m arti termini sunt icorpozei
ars magica. 2 illabi. C p m us go termin
est icorpozei. vñ icorpozei solet capi triplr
vno: 2 icorpozei qd oi loco pns e: r nihil ali
ud. 2 hoc mo solu ds dr icorpozeus cetera at
oia dicitur corpea hoc mo loqt damas. di. q an
gelus eo q loco diffinit corpeo e. scdo dr i
corpozei respectiue ad magnu corp. sic gcl
ho dr no hre corp? hoc mo demoes qa plato
poit: dicerent icorpozei respectu nfi. De qb
tn dicit apulegi q sunt gne alia 2 mte rda
aio passua corpe aerea: duratioe eterna. Ter
tio accipit icorpozei vt oppoit 3 corpozei
pprie sumptu qd h3 trina dimensioe logu. la
tu. 2 pfundiu. 2 hoc mo accipit porphiri in
suis plagis: du diuidit subaz i corpozea. 2 i
incorpea. Et pt hoc mo accipi triplr. p pure
negatiue. 2 sic acci maxie spua dicitur incor
pozea. 2 p rre: sic circulo gnmur ofiaz pstitue
te spm: sicut corpozei corp: aut 3o puatiue. 2
hoc mo suba q est supior dr incorpea qz de se
nec e corpozea nec icorpozea e tn indifferes
ad hoc 2 illud. C Scds terminus e ars magi
ca. vñ hic noto q diabolica illu pot triplr fi
eri: aut ex pte potetie: aut ex pte medij. aut 3o
ex pte obi. Si p fiat illusio ex pte potetie of
pistigui qd sic of: vt tangit in p pollicaricon

q actie pstringat oculo. h iueit mercuri ma
gor pitissimus q qiq res volebat inuisibiles
faciebat: aut in sps als vt videbat trasforma
bat. Si at scdo fiat illusio p mediu cuiusm
est vox: sic of incatatio. Incatatores. n. sunt q
arte ybis exercet. Si aut fiat 3o ex pte obi: sic
pprie est ars magica. 2 di magica. ob sui ma
gnitudine: hac. n. arte dno puutete elemeta
pcutiunt 2 sepe pmutant vñ 2 varro ingenio
sissimus huius artis magice dicit sps pyrom
tia. aerometia. idromatia. 2 geometia. C Te
tius terminus e illabi. illapsus e supie eentie
intima pualitas creatura intellectualis vitalis
inutras: qua inutatione viri expuitur deuoti
du diuina intrat caligines. vñ doc. deuot. h
dist. pte. ij. q. ij. dicit q illabi est intm e e i nti
mu opari. vñ qz meti nre id e intm 2 sup
mu: qz qto aia magis ad se redit tato aplius
deu nouit: io solu ds sibi illabit q ad esse. ex q
sequit q 2 ad opari: q caritas non est ocio.
vñ noto q ista tria differat. illabi. imitti. 2 in
cendi. Illabi. n. pprie includit cognitiones 2
amor: dei: lz pncipali amor. Imitti aut
pncipali dicit cognitione 2 solu. incendi aut
dicit solu acti amoris: ita q pcedit imitti. seq
tur incendi sicut cognitio pcedit affectione se
quit illabi cophendens ta imitti qz incendi. Et
hoc de p arte. C Quantu ad fm arti sunt
tres pones. Pda de na corpto respectu au
geloz. Scda de arte magica in demonibz. 3o
de illapsu in eis. Pda e hec. Angeli incorpo
rei corpa sic assumut aerea vt p ea nisi motus
vite no agant opa. C Dicit p ps psonia q
angeli sunt icorpozei. pbat. quicq aliqd est
copositu ex duobz si vnu est p se reperibile: 2
reliquu. Sz ho est copositus ex aia 2 corpe: 2
corpus est p se repibile vtputa i lapidibz. igit
2 sps. maior p3 ex mo pcededi phi in. vij. 2
vij. phicor qui pcludit ex eo q aliqd e siml
moues 2 motu 2 aliqd repitur qd mouet 2 n
mouet. q et aliqd repit qd mouet 2 no mo
uet. Et pfirmat sig qd dat richardus de scdo
victore: qz si angeli herent corpa no possent le
gio i vno hoie repiri: qd tn falluz e qz marci
v. qii expulsus e demon petiti e qd e tibi no
me: legio rridit cu legio fm vegetiu de re ni
litari circuli p tinea sexcentos se
xaginta sex hoies. io tenedu e q sunt incorpo
rei lz dubitative. de hoc tpbis suis sint locu
ti 2 aug. 2 bern. Et si dicat qz here in se 2 da
re alijs e nobili: qz solu i se here. Cu go sps
angelicus sit nobilior q aia: 2 aia viuat i se 2
vita det corpi. igit 2 angelus. Rndedu est q e
dare vita per moduz efficietis: 2 hoc e solus

Trorpozei
nisi. 32.

As
manita

illab

dei. 2 el
r. b. d.
lus est
io non
munt
ham a
boni f
ris qu
que d
Tho.
lante
scinde
billo q
formit
maxim
danato
nem ad
dend
q sien
gelus
id e tie
pta est
2 eius
sicut m
in suo
dempti
qd allu
Rider
p arti. ij
bome se
aer no p
vaporis
vñ no o
pue de
dum ter
eio qua
cere mu
illi qui d
celo emp
qz bunt
lia. Ceter
queretur
ficeret qu
non assu
elemet
mit ang
cut infer
peter et
mare vi
dicendi
agena n
mariti.
ppicum

dei. et est dare vitam per modum informatis
 et h. d. pfectionem cum impfectione: et quia ange-
 lus est pfectior: quod si haberet istam impfectionem:
 id non sibi conveniret. **C**Secunda pars dicit quod assu-
 munt sibi corpora aerea. vñ gre. **A**liqz abra-
 ham angelos videre potuisset nisi corpus ex
 aere assumpsissent. **I**ngit tñ Beda quod angeli
 boni formant sibi corpora de parte sapioris ae-
 ris que dñ etherea. demones aut de inferiori
 que dñ caliginosa. **E**t huius signum tangit scriptura
Tho. in scdo scripti. hac dist. q. iij. quod qdā bel-
 lantes cum demone cum gladijs illud corpus
 scindere non valebāt: quia nā aeris est citius vni-
 versis quā aqua. pñt ēt assumere corpora alia a nā
 formata veluti videtur: aut lapidis: aut hoīs. et
 maxime demones capiūt corpora hominuz
 dñatorz. **S**ed peteret aliqz ad quā vñio-
 nem assumit sibi angelus huius corpus. **R**u-
 dendū quod non assumit pñ in vñtate nature: ita
 quod sicut aīa et corpus faciūt vñū per se: ita an-
 gelus et corpus assumptū. nec assumit scdo i-
 dēitatem ypostasiā sicut a verbo nā assum-
 pta est humana: s; assumit ad se manifestādū
 et eius opus exequēdū. vñ est in tali corpore
 sicut motor in mobili solū: nō sicut perfectio
 in suo pfectibili. **S**ed quō pñt angelus ita cō-
 dempsare aerē et appetat coloratum corpus
 quod assumptū maxime cū aer sit corp⁹ peruiū
Rūdet doct. denotus hui⁹ distinctiōe. parte.
 pñ arti. ij. q. ij. quod corpus quod format angel⁹ seu
 bonus seu malus nō est de puro aere. quia sicut
 aer nō posset colorari. vñ opz quod sit aliqd ibi
 vaporis terre: et hoc satis repitur in nubibus
 vñ nō opz angelum bonū quā format sibi cor-
 pus de ethere quod descēdat inferius ad querē-
 dum terras. condēpsatio aut aeris cito fit ab
 eis quā et sciunt facere boni pñi. et de aere fa-
 cere muros aut pontes. **E**t pñ quod male dicunt
 illi qui dicūt quod angeli formāt sibi corpus de
 celo empirico vel aliquo celoz quinqz cēntie:
 quia huiusmodi corpora sunt penit⁹ inscissibi-
 lia. **E**teqz oporteret quod corpore assumpto reli-
 queretur ibi vacuum: aut quod tale corpus rare-
 fieret quoz vñtūqz est falsum. **I**psa et scdo quod
 non assumit corpus compositū ex quattuor
 elemētis ad modū nostrū: quia corpus quod assu-
 mit angelus dñ esse eque mobile superius: si-
 cut inferius: quod nō esset in tali corpore immo
 peteret sp̄ centrum. **S**ed nunquid posset for-
 mare vñū corpus humanū in quo appareret
 dicendū quod nō: quia hui⁹ requirūt determinata
 agētia nā adinuicē vnita et vñi⁹ aut agēs p-
 marū. **C**Si nunquid pñt formare vñū corp⁹
 pñicum et ibidē appere. dicendū quod imo: sicuti

illa corpora que pñt pducī vñi⁹ et eguocercuius
 modi ē rana. musca: et talia. **S**ed nō decet āge-
 lum sciri in talib⁹ appere: s; bñ angelū malū:
 sicuti apparuerūt scdo antonio in sp̄b⁹ diuer-
 soz aialū. **C**Si querit vbi tale corp⁹ reuer-
 tit pacto ministerio angelico. dicendū quod in pia-
 centē mām nisi quod quā diabolus assumit corp⁹
 dñati hoīs: relinqt subito putridū et magno
 fetore plenū. **E**t si dicat cū aer de quod sibi for-
 mat corp⁹ angelus sit humidus: dñt quod pñtran-
 seat quod aliqū ignē vñū: comburāt. dñt quod nō
 maxie p certo tpe: quia virt⁹ angelica hoc suffi-
 cit custodire: sicut et de quodā lapide pñoso le-
 git quod dñ gelasia. **T**ertia pars conclusionis dicit
 quod nō exercent opa vite rōne illi⁹ corpis nisi
 motū. pñat pñ de aīa vegetatiua: sic ē ciba⁹.
Liba⁹. n. ē restauratio depditi: s; in corpibus
 assūptis nō fit depditio. igit. **E**t pñma tñ
 bie vltio. videbar ingit raphael vobis comedē
 et bibere: ego vñ cibo et potu iussibili vñoz. **E**t
 si dicat quod Genes. xviij. scribit. quod āgelī i domo
 abrahe comederūt. et dñ mul⁹ alijs. **R**ūdet dñ
 quod in comestiōe tria sunt. pñ est mastica cibi.
 scdm traectio cibi in ventrē. 3m pñctio cibi
 in corp⁹. **E**t h. ē. pñia rō comestiōis: duo pñ
 bñ faciēbāt nō 3m. **S**ed tunc vbi ibat cib⁹. **R**ū-
 det aug. quod alio⁹ absorbet terra aqua alio⁹ ra-
 dius. terra. n. qñ siccis. radi⁹ qñ phumēs. **S**ic
 in pñposito. **S**ed diceret aliqz: sequeretur tunc quod
 comestio xpi nō esset vñ argm resurrectionis
 dicit hac dist. doc. sub. quod est bonuz argm cum
 alijs. vñ quod aliū iuuat in tractu nāis. vñ
 tra dicit: quod alio⁹ absorbet cibū corp⁹ glifica-
 tū. alio⁹ angelus in tali assumpto corpore. dat
 exēplū. dñt quod dñ glorificet vñū hoīem in pua
 statura: possibile ē quod talis hō p alimēta sum-
 pta stās in statu glie vñat ad staturā magnā
 nō sic de angelo: quia hō hz vegetatiua nō āge-
 lus. **E**t ita nec angelus hz virtutē augmētati-
 uā nec digestiua: nec egestiua loquēdo. pñie
 quod sunt ptes vis vegetatiue: s; m auicēn. in pño
 canonis. **S**ed quod dicemus de gñatiua. pñt ne
 gñare. **D**icendū quod nō. quia s; pñm ad gñatio-
 nem triplex exigit spūs nāis. vitalis. et aīalis
 triplex calor. s. calor aīe. calor celi. et calor ele-
 mēti. **C**ū gñ angelus nec hēat. pñie spūs aīa-
 lem: nec calorē aīalē. vñ quod nō possit gñare. **E**t
 si obiciat per illd quod dñ Gen. viij. videntes fi-
 lij dei filias hoīuz quod essent pulchre et c. **D**icit
 iosephus in libro antiquitatum quod isti filij dei
 fuerūt demones qui cōcubuerūt filiab⁹ hoīm
Deterū cōis fama est. et ponit hystoria bñto-
 meri⁹ fuisse genitum a demone. dicendū
 primo quod dicit docto. subtilis absit quod ista fiat

ulq. vñtū

alioz dñi
 ne vñtū de
 losia de cā
 lapidē habent
 figuraz gran-
 dūis et rō-
 rāz. dñt nō
 aduāz pñt
 et nāz fēz
 et frigidit
 ut alioz
 dñt aīz vñ
 rāle pñt pñt
 cui⁹ rāz aīz
 vñtū pñt
 qñt nāz vñ
 pñt nāz vñ
 hōz nāz vñ

h. vñ
 h. vñ
 h. vñ

a bonis angelis. Ultra dico q in gñatiōe hu
 mana tria sūt. primū est semis pstitutio : 2 est
 de oib⁹ ptib⁹ hoīs. 3 maxie de capite 7 cce-
 bro. 7 ide est q valde luxuriosi debilitāt visu
 scdm est trāsmissio semis a viro. tertiu receptio
 in vase mulier. **¶** Quo ad h^m gignē nō pñt
 demōes. Quo aut ad duo sequētia ēt in viro
 rñ pollutōib⁹ capiūt aliqñes demones semē
 7 deportāt in mulierē : 7 dicunt demōes incu-
 bi. 7 hoc mō sūt genit⁹ apd buitones merlin⁹
 aliquoties se supponūt viris in modū mulie-
 rū : 7 dicunt demones fucubi. 7 hoc mō a de-
 mone in spē fade qdā dicit quādā pgeniem
 in picta⁹ que dī de partiniaco pcessisse. vt tā-
 git de breco⁹ libro de mirabilib⁹. **¶** Sed de sen-
 situa qd dīcedū. Dīcedū q cognoscit 7 itel-
 ligibilia 7 sensibilia itelligibū. Ex quo pz q
 ita videt oculis clausis sic aptis. Idē dīcedū
 de alijs sensib⁹. S3 tūc dicit q. ad qd h3 o-
 culi nisi vt videat : aures nisi vt audiat. Ne-
 spōdēdū q ad pficiēdū suū misteriu. Inuēte
 ret. n. timorē hoī si apperet sine oculis 7 hoc
 de bono. de malo aut nō ita decipet. S3 sūt
 ne ipseffiones speciez in oculis eoz. **¶** Dico q
 nō : ga nō sunt satis cōplexionati. Et de logia
 qd dīcedū. q loquūtur quo ad motū labioz
 7 extractionē acris : 7 ridēt quo ad motū faci-
 ei : nō quātū ad exhalationē q pprie est aie
 vñ vt videat pfecte qd possint in corpib⁹ assū-
 ptis. Notandū q dicit doctor deuotus hui⁹
 distinctiōis. parte pūa. q. vi. Alia inqt h3 tripli-
 cem opationis modū in corpe suo. Primus
 modus est opationū q h3 in quātū est corpo-
 ris perfectio. 7 has neq exercēt angel⁹ : sicut
 est vegetare 7 sentire. alius est modus opatio-
 nū anime i quātū est corpi motor. 7 has po-
 test oīs angel⁹ exercere : sicut est motus pro-
 gressiuus leuare manū 7c. Tertia est partim
 anime in quātū pfectio. partim in quātū mo-
 tor corporis. 7 has partim pōt facere angel⁹
 partim nō : cuiusmodi est rñsus : fletus 7c. **¶** Sed
 cūda pēlo est de arte magica dmonū : 7 est h
 Sic demon arte vtis magica vt spēs nō trās-
 portet. **¶** Dicit prima ps q demon vtis arte
 magica. pz multis exēplis. vnde in clef. ite-
 neratio iducit niceta loquēs Simoni petro
 de mago simone 7 eius prestigijs. vidim⁹ ca-
 nes cātare 7 imagines ambulare. Et in vitis
 patrū adducta est cūda patrī puella quedā
 que videbat equa. **¶** Seda ps dicit q in ista
 arte nō trāsportat diabol⁹ species obiectoū.
 Dicit enī quidā q ista illusio fit : ga demōn
 q est qñ quod dā speculū accipit rē spēs ad
 modū speculū mālīs 7 pñsentat oculis vidētū

2
 7 a3 alia res q sit : sicut si aspicerem⁹ hoīem
 7 pñtaret nobis specie leonis apparet nobis
 q hō ēt leo. S3 h3 pz falsus : qz aliqñes vide-
 m⁹ vñū magnū castrū i tali illusione i sua lati-
 tudie 7 altitudine q nō posset fieri stāte illo mō
 Ceterz q videat spēs i speculo 7 nō. speculuz
 nō appet. idē dīcedū q tales illusiones sūt vno
 triū modoz. p^m mod⁹ ē detinēdo fantasias
 hoīs in imaginatiōe alicui⁹ fortiter : rōne cui⁹
 a3. q illud videt qd qm imaginat : sicut a3 i fre-
 neticis. Et dat exēplū aug. in li. de trini. de q.
 dā q ita fantasiasbat de qdā q secū eā dormit
 ēt absens credebatur. Et hoc mō primo oñit
 eē qd nō est. Seda mod⁹ est in q ostēdit aliē
 rē eē qd est. Et fac hoc diabol⁹ pōm aut obm-
 diuarnicādo ex pte pō⁹ sicut a3 aliqñes o-
 culi hñtib⁹ rubeos rubea esse q vident ex pte
 obi ex qbusdā naturis applicatis : sicut qdaz
 dicit : si fiat cādela de piguedie serpētis 7 ac-
 cendat palee dom⁹ videbunt serpētes 7 talia
 noscūt demōes. **¶** Terti⁹ mod⁹ ē abscondēdo
 id qd pñs ē. 7 h fit ipedimētū pñtādo. vñ ex p-
 te visus ne videat. vñ ex pte obi ne suas multi-
 plicet spēs. 7 hoc mō dicit qdā q pōt facere
 hoīez iusibile : sicut i pūo art⁹ dictū ē d mer-
 curio. 7 legit de qdaz lapide pñoso. **¶** Et pz
 ex hoc q sine fructu laborat scīs tpo. in scdo
 scrip. hui⁹ dist. q. v. Querēs alimz modū hui⁹
 artis magice. qz scz spēs q sūt i fātalia facit de-
 mon apparē i scū exteriori sicut fit i somnio.
 pz falsū. vñ nec in somno : nec i vigilia spēs fā-
 talie veniūt ad sensū pñcularē. est nēpe ordo
 nāe retrograd⁹. S3 fit fantasia detentio in illa
 spē 7 i sōnis 7 in vigilia 7 inde accidit error.
¶ Tertia pēlo. est de illapsu demōis. 7 ē hec
 Diabol⁹ sic nřaz accēdit voluntatē vt neqz
 hūanis illabat i mētib⁹. **¶** Pūa ps dīc q di-
 abol⁹ ē accētor male volūtāt. vñ glo. sup illo
 ybo **¶** Sec. vij. oēs adulterātes sic clibanus
 succēsus a coquēte. exponit cliban⁹ est forni-
 cator 7 coqu⁹ diabol⁹. Et pñmat : qz ignē icē
 dē nihil aliud ē nisi pabulū mīstrare. qd facit
 diabol⁹ offerēdo malas pñpiscētiās. **¶** Et tñ
 diabol⁹ icētor solū offerēdo m^{am} sic facit co-
 qu⁹ in sua cognā nō iprimēdo sic ignis ipri-
 mit calorē. **¶** Seda ps pñsonis dīc q demō
 nō pñt illabi mētib⁹. pbat si enī demō illabere
 tur mēti nřc nihil ēt sibi ita int^m in q nō ēt
 7 sup qd nō possz demō : ita sicut suo illapsu
 de aīaz pñuat 7 rectificat : sic demō deordina-
 ret : ita posset sinderelim vel nālē volūtates
 deprauaret qd est falsus. Et corroborať auctē
 ang. i li. de fide ad petrū. inest singulis spiritū
 b⁹ nālīs imin⁹ quo ad se imēc : 7 vñ⁹ i altero

de pñs hui⁹
 70

70

70

3

non el
 demo
 C
 gel
 pñc
 tio o
 natū
 qz aī
 culta
 C
 mō
 C
 laqu
 qz pñ
 hñm
 monp
 docto
 quēd
 a cā
 Tūc
 est ill
 7c. E
 nē q
 gñis
 argum
 q illa
 hñmo
 aīa val
 aīa for
 aīa. q
 dī aīa
 sicut
 rentā
 C
 nes in
 quē d
 gat m
 illm⁹
 rñcād
 cuti ex
 lee app
 tet nāl
 cercoz
 bēn⁹
 7 ita a
 obi m
 mente
 ipedit
 de pñ
 sicut c
 gelm
 Et sic

non est: ita ex quo aia est spūs: relinquit qd demon non est in ea. Et tñ de scdo articulo. **Q**uatu ad 3^m arti. sunt tres difficultates. **P**ria vtrū corp⁹ assumptū ex aere ab angelo sit organizatū. dicendū qd nō loquēdo p pñc. Sūt. n. tria. mixto. pplexio. et organiza- tio ordiata. est bñ qd ē mixtum s; nō pplexio natū nec organizatū nisi apparēter. vñ legi qd aia nō posset illud iformare. **S**cda diffi cultas. Si ars magica sit penitus interdicta. Rūdet alber⁹ magn⁹ in pñb⁹ suis opib⁹ qd nō vtrū illa qd fit vtrū herbar⁹ et lapidū. Credo tñ qd securi⁹ est xpiano abstinere ne in laqueū cadat diaboli ex curiositate nimia. et qd pceptū ecclesie ad oēm se videt extēdere spēm artis magice. **T**ertia difficul. Si de- mon possit pcedi inuoloz cogitationū. Sicut doctor deuot⁹ pte scda h⁹ dist. q. iij. qd nō lo- quēdo p pñc. inuolozes. n. solū sūt a deo tāq⁹ a cā agēte: nisi capiat imittere pro suggerē. Tñc. n. dē demon inuoloz cogitationū. sicuti est illud Job. xij. Cū diabol⁹ misisset in cor vt rē. Et hoc de tertio articulo. Et sic pz ad qō- nē qd vñz demones icorpozei suis artib⁹ ma- gicis nostris nō illabunt in mentib⁹. Tñc ad argumēta. **A**d pñmū. dicendū ad maiorē qd illa ē vā de potētis attestatib⁹ pfectiōi. cu iūsmodi non est iformare corp⁹. nec ex^m de aia valet: qd fm tā sensitiuā qd vegetatiuā est aia forma corpis. Et qd dicit de greg. rōnale aial. i. angel⁹. dicendū tripl^r. pño qd angelus dī aial nō rōne forme s; opatiōis: qd itelligit sicut hō. scdo qd angel⁹ dī aial quo ad appa- rentiā solum: qd apparet in corpe assumpto. Tercio qd angelus dī aial pfectiōis: qd pfectio nes inferioz spērū sunt in supiozib⁹ sicuti lo- quit de celesti ierarchia dyon⁹. **A**d scdm ne- gat mior qd ad oē ptes. pño de obo dī qd fit illū nō mutādo oīm simpl^r. s; fm qd diua- rificādo ex diuersa situatiōe lumis vñ alias si- cuti ex diuersa cādele situatiōe et oculi pñt pa- lee apparere serpētes de pō dī qd lz spēs inu- tet nātr tñ demō poterit facere descēdere de cerebro hūozes oppositos fmōi spērū: vtrūta si sit spēs albi: faciet in oculis descēdere ru- be^m et fortius mouebit rubi spēs quā albi: et ita albi videbūt rubei. de me⁹ etiā dī qd lz oīm gignat nātr spēm: tñ pōt demon ipedi- menti ponere ne trāsiret sicut fenestra clau⁹ ipedit ne lumē in do^m veniat. **A**d tertium dī qd solū maior hz vītate de impubli situati- sicut est pñc⁹. et de illo loqut nō sic aut ē an- gelus vel aia ipartibilis: iō non currit arg^m. Et sic pz ad qōnē. **E**x pñti aut dist. sicut de

pcedentib⁹ de mēte mgfi rē. **P**ria p⁹. nō ē corpore⁹ simplex spūs: s; bñ fundit⁹ est icor- pore⁹. Sicut pñc p⁹. qd angeli sunt incorpo- rei. Et ponitur a pñci⁹ dist. vsqz ibi. nec du- bitādū. **S**cda pñc. antiquo pñb⁹ deus ap- paruit: sic et mortalib⁹ nūqz vñs fuit. Sicut scda pñc. qd deus in forma corporea p ange- los apparuit. s; nullus vidit ei⁹ cēntiā. Et in- cipit in illo capso nec dubitādū vsqz ibi. illū etiā rē. **T**ertia pñc. nō illabūt nostris mētib⁹ nec vt dī demon sensibus. Sicut ter- tia conclusio qd deus nō illabūt mentibus no- stris. Et incipit ab illo capso. illud etiā rē. vsqz ad finem distinctionis.

P Est pñcā supēst cognoscē rē. Hic- ligē nona distinctio hui⁹ scbi qd sic pti- nuat ad pcedētes. Nā postqz a se- cūda dist. vsqz ad. v. exclusiue angelica dēla- rata est creatio. a. v. rursus vsqz ad octauā in- clusiue dēclarata ē demonū inuoloz auersio. Nūc in pñti dēclarat bonoz spiritūū dignificatio Et pñt in tres ptes pñcipales. In pñā ordini- ternario triplex datur ierarchia. In 2^a an de nobis supno solio decim⁹ sit petiit mēte pia. In tertia ad nos eoz sūmo impio distribuit sacra mysteria. pñā in pñcipio. scda ibi. No- tandū etiā qd decim⁹ ordo. iij. dist. x. ibi. hoc etiā inuestigādū rē. **P**ria rursus pñcula in tres diuidit ptes. In p^a sacroz ordinū distin- ctio pādīt. In 2ª alictas noīum ipoz ponit. In tertia hōz pñcipiū plane exprimit. pñ- ma in pñci⁹. scda ibi. hec noīa illis rē. 3ª ibi iā nūc inquirē. Et segtur illa pñcula. notādū ē qd decim⁹ ordo rē. In qd petiit mgf an i cel- de nobis sit ordo dēim⁹. in tres scindit ptes. In pñā oñdit qd nō i decimo ordie angelica sit repatio. In scda nfi celesti agmīe equal sit bñficatio. In tertia qd nō demonū turbie nfa- libraf eterna mētio. pñā in pñci⁹. scda ibi. nō n. iūz nūez eoz rē. tertia ibi. in quibz daz tñ putat rē. Et hec est diuisio rē.

V Tñ ordo angelic⁹ triplici in ierar- chia sūsumo distigat fmōib⁹. Et arguit qd nō triplici me⁹. **P**ria sic qñto ali- qd est pño. pñinquit tāto est simplicior. s; āge- lica ierarchia est deo pñmior qd hūana. igit vñica sola erit qz vñica ē ierar^a humana fm dyon⁹. i. li. de ecclīastica ierar^a. maior pz. qz bonitas diua se p grad⁹ i res diffūdit vt hēt actor d causis et pl⁹ et pñcipat qd pl⁹ et pñmā tur. et ita cū sit simplicissima. pñm⁹ sibi erit simplicior. minor pz aucte dyon⁹. iij. celest⁹ ier- archie ponēt celestē ierarchiā mediā inter deū et nfas. **S**cdo arguit sic. oīs sacer pñci

patius est ierarchia. s. in angelis sunt nouē sa-
cri pīncipat⁹. igit nouem ierarchie. et ita nō
bū dīuidit⁹ ordo angelic⁹ i triplicē ierarchiā.
maior pz ex nois ethimio. Ierarchia. n. dici-
tur a ieros q est sacz et archos pīncipat⁹: qñ
sacer pīncipat⁹. S. minor pz p bñm greg. dyon.
et bern. aliosq nouē ponētes ordies āgeloz.
¶ Ter⁹ arguit sic. si sē tres ierar⁹ āgeloz qro
vix sint sī i eodē loco celi ēpīrei: vñ i diuersis
locis sī i diuersis locis. qz tūc bonoz n̄ eēt cō
gaudiofa felicitas: dñ vñ aliū n̄ videret. nec
simul in eodē: qz nō est intelligibile tot spūs
eē in eodē loco sine p̄fusiōe: et ita nō eēt ordo
q regit in ierarchijs. ¶ In om̄ arguit auctē
diuini dyon. in lib. celestis ierarchie et mgi
ponēti in lra: aliozqz ponētiū tres ierarchias
angeloz. vñ et in cor. p̄a canis. Celi triplex ie-
rarchia vigēs sub vna sophia: trino fruēs lu-
mine hec p̄ficit nos et purgat: illuminat vñ sur-
gat nra mēs a crimie. ¶ In ista qōne ad als
p̄formiter sūt tres arti. et. ¶ Quo ad p̄mū
arti. termini sunt ierarchia. angel⁹. et ordo an-
gelicus. P̄mū igit termin⁹ est ierarchia.
vñ ierar⁹ triplicē sortita est diffinitioēs. p̄ia
est hec. ierarchia est dina pulcritudo vt sim-
pla: vt optia: vt p̄sumata. Scda ē ierarchia ē
diuinus ordo scia et actio deiforme: qñ pos-
sibile est ei similas et ad iditas illuminatiōes
p̄portionabilr in dei silitudinē ascēdēs. hec
sunt dyon. Tertia est m̄gralis: et est ierarchia
est rez sacraz et rōnaliū ordiata potestas: in
subditis debitā retinens pīncipatū. Et diffe-
runt. nā p̄ia est ierarchie sup̄celestis. i. sc̄tissi-
me tritatis. vñ tria dicit: p̄io. n. exprimit diui-
naz p̄sonaz pluralitatē qñ dicit ierarchia est
diuina pulcritudo. pulcritudo. n. vt patuit in
p̄io dist. xxi. tria dīc: eq̄litate p̄sonatā et ma-
gnitudinē. vñ pui hoies nō sunt pulcritz sint
formosi et ita ex q̄ ponit equalitatē ponit plu-
ralitatē qz n̄hīl sibi p̄sī eq̄le est. Scdo expri-
mit diuinitatis vnitatē: dñ dicit ierarchia est vt
simpla vt nō diuidat diuinitatē p̄sonaz plu-
ralitas. Ter⁹ ponit trinitatis et vnitatis diuine
infinitā p̄fectionē dñ dīc: ierarchia ē vt opti-
ma: vt p̄sumata: seu p̄sumatiua. est. n. diuina
maiestas p̄sumatio oīuz bonoz: sicut Moē ar-
cha in cubito p̄sumata est. Scda aut diffini-
tio ierarchie exprimit ierar⁹ celestē. et de ea
ponit tria. p̄mū q est ad imaginē theartice
ierarchie: seu diuine. dñ dicit. ierar⁹ est diuina
ordo et scia et actio. Diuin⁹ ordo. i. ordinata
potestas. P̄tās aut attribuitur p̄f. scia filio.
actio spūs scō: sicut mēoria. itelligētia. volun-
tas. Scdo pōit q in gfa h̄tuali est ista ierar⁹

ad dei silitudinē dñ dīc: deiforme. qñ po-
est similas. Terto q est ad dei silitudinē
qñ ad actū maxie gfe p̄sumate dñ dīc: et ad
iditas diuinit⁹ illuminatiōes. p̄portionabilr ad
dei silitudinē ascēdēs: qz oē bonū desursus ē
descēdēs a p̄fe luminis. ¶ Tertia aut diffini-
tio. p̄prie ē subcelestis ierarchie seu nre: et tria
dicit. p̄io. n. dicit qz est: cū dicit q ierarchia
est rez sacraz et rōnaliū id est hoīm cui cōpe-
tit. p̄prie rō fm ysaac in l̄o diffinitionū: qz rō
creata est in ymbra itelligētie: et est vnica ie-
rarchia nra. vt hz dyon in li. de ecclīastica te-
rar⁹. Scdo exprimit respectu cui⁹ exis est: qz
respectu diuine ierarchie dñ dicit ordinata
p̄tās qz oīs p̄tās a dō ē. Terto exprimit respe-
ctu qz: dñ dīc i subis debitā retinēs pīncipa-
tū. ¶ Moto vlti⁹ scdo q ierarchia diuidit
in triplicē ierarchiā. in sup̄celestē: seu thearti-
cā: q ē ierar⁹ dina. in celestē: q ē angelica: et
subcelestē que est nra. Et hic grauit̄ defecit
sc̄is tho. q dicit scdo scrip. hac disti. q. i. q in
sanctissima trinitate nō est ierar⁹: qz nō ē p̄n-
cipat⁹. pz om̄. vñ in p̄fe est auctas respectu fi-
lij et spūs sc̄i fm hylariū: et hoc sufficit. nec est
hoc hereticū vt innuere videt. s. pot⁹ id qd
dicit s̄ dīc videt dyonilio q i p̄ma ierarchie
diffim⁹ loquitur de ierar⁹ dina. ¶ Terto notā
dñ q ierar⁹ celestis i triplicē diuidit ierar⁹
fm istas p̄pōnes a donato positas sup sub et
subter. vt p̄ia dicat epiphania ab epi qd est
sup et phanes apparitio: qz p̄l post diuinam
supapparet. Scda d̄z p̄perphania. ab iper qd
est sub. Tertia ipophāia ab ipo qd est subter:
qz sub alijs est: et tertia est. Scdo termin⁹ ē an-
gelus. vñ vlt̄a diffim⁹ angeli datā a dyoni-
sio declarata in scda dist. hui⁹ solet angel⁹ a
iohāne damasce. sic diffiniri. Angelus ē suba
incorpea itellectual semp. mobil arbi⁹ libera
deo ministras gfa nō nā immortalitatē suscipi-
ens. In qua diffinitioē tria notant de angelo
p̄io ei⁹ cēntia dñ dīc suba incorpea. scdo tan-
git virt⁹ triplex angeli. p̄io cognitua dñ dicit
itellectual. scdo opatiua: dñ dīc sp mobil: nō
q semp moueat: s. qz sine labore dñ vult mo-
uet. Terto dñ dīc arbi⁹ liba ipa volūtas. ter-
tio tāgit officiū angelicū dñ dīc dō ministras et
addit vnū cōe tā ētuti angelice q eiusdē ef-
fentia: dñ sequit gfa n̄ nā immortalitatē suscipi-
ens. ¶ Terti⁹ termin⁹ ē ordo angelic⁹. vñ or-
do angelic⁹ fm bñm Greg. et ponit in lra est
militudo celestis sp̄itūū q inter se aliq mu-
nere gfe s̄sant. sic et in nāliū bonoz p̄cipa-
tiōe pueniūt. In q notificatiōe de ordie ange-
lico tria tāgunf. P̄io funda⁹ ordis angeli

ei dñs dñc mltitudo celestiu spirituu. ordo qp
pe in mltitudine fundat. scdo cõplemẽtũ dum
dicit q iter se aliq munere gfe sũant. Ordo
qppe cõplemẽtũ hys a gfa. tertio dispõ media
dñi dicit. In nãliũ donoz pncipatiõe puent
untqz meliora nã disponũt ad meliora gtu
ita. C Alteri notãdũ. q celestiu spirituu tres
sũt ternarij ordi. Prĩm ternari⁹ ē cherubĩ
seraphim. ⁊ thron⁹. ⁊ dñr in tipo vite ptepla
tiue. In vita qz pteplatiõ ē mēoria. itelligē
tia: ⁊ volũtas. Throni hũt tipũ mēorie i qb⁹
de regescit sic o in mēoria. Cherubĩ gerũt
tipũ itelligētiẽ. cherubin. n. interpretat effusio
sapie. Seraphim at tipũ volũtas seu fructuõis
qz itelligũt incēdētes ita q throni sũt: qñ
cubiclarij dei. cherubin pñsiliarij. seraphim ac
cessarij. ⁊ isti tres ordines sũt de pria seraph.
C Moto tñ q dñs est inter ista tria noia. s. se
raphim p m: ⁊ seraphim p m: ⁊ seraph. Et idēz
dico de cherubin cherubin ⁊ cherub. Sera
phim. n. p n sũt totũ collegiũ illi scĩtĩmĩ or
dinis ⁊ est neutri gñis ⁊ plural nũeri. Sera
phim at p m significat mltos illi collegij sũt:
non oēs. ⁊ est plural nũeri: ⁊ masculini gñis.
Seraph at sũt vnũ solũ illi collegij: ⁊ ē ma
sculini gñis ⁊ singularis nũeri. vñ extũt me
tra. hoc seraphim dicat. s. seraphim seraph di
cas illũ. dic cherubin scõs: cherubin sacra sit
cherub alm. C Scõs ternari⁹ ordinũ ē dñia
tio virtus ⁊ ptas. ⁊ dñt penes vitũ actiuam
seu vim mstratiuã. dñatio. n. dñs dñs sũam.
vit⁹ aut qñ remouēs ipedimētiũ: ne illa sen
tētia qucat ipedirĩ. ptas aut qñ illũ exequēs
sũas ita q ad modũ bõ polĩtici ordinant ita
q dñatiões hũt quali locũ dñoz regaliũ cu
rie. Stutes pncipiũ miliũ. ⁊ ptates iudiciũ cu
rie. Et pz q sac. tho. dñecit: ⁊ dñ recte hac dis
q. iij. s. dyon. sponēdo ordinē ptatũ tā virtu
ti q dñatiõ. ⁊ isti tres ordines pñtũt scõs
ierarchiã. C Tert⁹ ternari⁹ ordinũ ē pñcipa
tus. archangel⁹. angel⁹. ⁊ dñt penes vitam
actiuã magis coartatã. qz pcedēf ternari⁹ hys
officia magis gñia: iste magis pñcipalariã. vñ
pñcipat⁹ dñ qui pñt sup vnã puinciã seu re
gnũ. Archagel⁹ sup vnã mltitudinē illi⁹ re
gnũ n solũ sup vnũ illi⁹ puicie relatiũ ad mul
tos. sicut tertia qñe hui⁹ dist. dñc tho. agel⁹
aut q pñt ym solũ ita q pñcipat⁹ in bono po
lĩtico sũt qñ pñsiti archageli balliũ. s. ange
li milites officiales: vt ex his q videm⁹ intelli
gam⁹ dispositiõē celestis curie. ⁊ hic terna
rius tertius pñtuit ierarchiã: s. sit in trinitate
semp bñdict⁹ de. C Quãtũ ad scõm articũ
lũ sũt tres pñones. Pria est de ordinib⁹ an

gelicis. scõa de platiõib⁹ istoz ordinũ. tertia
de triplici ierarchia cõpatiēte decimũ puero
ruz ordinē. C Prima igit est hec sic spẽ ordi
nes sũt distincti angelici vt fm gratuita do
no noient pñcipali. Prima ps dicit q ordi
nes angeloz sũt distincti spẽ pbat sic. Quã
to forma creata est nobilitior tanto hys plures
species. pbat. qz plures sũt spēs mixti q
elementi. ⁊ plures spēs plantaz q mixti pu
ri. ⁊ alius q plantaz. igit ⁊ plures crunt spe
cies intellectualis nature qz bñtoz. ⁊ ita ad
minus ordines angeloz distinguant specie.
Et confirmat: qz angeli diuersoz ordinũ ma
gis differunt qz angeli eiũdē ordinis. cñ igit
illi eiũdē ad min⁹ differunt numero. igitur
aliq ad min⁹ dñent spẽ. Et si dicatur q rui⁹ re
parat p hoies qui est vnus species. ex quo vñ
q etiã id quod reparat dñ esse vñ spẽ. Bi
co q non est sũe: imediate. n. manu dei creati
sũt angeli ⁊ ita in varietate speciey debuit
relucere sua potentia. sapia ⁊ bonitas: nō ta
men hoies imo vnus alio mediãte. Et si que
rat vtrũ quilibet angelus faciat specie disti
ctam ab alio. dicendũ q non vt patuit dist.
iij. hui⁹ scõi. Ex quo pz defect⁹ sancti tho. qui
in quolibz angelo spēm ponit distinctã dist.
hui⁹. q. v. ⁊ patuit ampli⁹ in. iij. C Pz ex eo
dñ defectus docto. deuoti: qui posuit oēs a
gelos q sũt in celis eē eiũdē rōnis. hui⁹ dist.
q. i. vnde saluo iudĩ melior me⁹ via magis
placet. Et si reuera magnũ dictu dñe q quibz
angelus ab alio spẽ differret. Rursus q oēs
eiũdē sint spẽi. tñc. n. ciuitas supna vnica eē
decorata spẽ vel ad pl⁹ duab⁹ dñ illuc ascēde
ret hō: ⁊ tñ in machina mundiali multitudo
mag⁹ spẽz decorē reddĩt vniuersi. Ex quo pz
q pñabile est admin⁹ ponē in celo nouē spe
cies angeloz sicut nouē ordies. Et si querat
an sint plures spēs in ordine qñz: cum in qñz
ordie sint primi mediũ ⁊ vltimũ s. dyon. dico
hui⁹ q illic sol⁹ nouit q nũez nouit electoz i
supna locãdoz ciuitate: vñ cui reuelauit: s. sit
valde pñabile q sic. C Scõa ps dñc. q ordi
nes angelici sũt s. gtuata. pz ex prio articlo
in q dictũ est q in isto ordie debet ageli sociari
aliq mēre gfe. Et pñmat: qz seraphicus
ordo dñ ex incendio caritatis. Et de thronis
dicit greg. q tãta gfa diratis replent vt in eis
sedeat deus. Et si dicat p mgfm in lfa sũt in
gt qui p nãm sũt magis subiles ⁊ intelli
pñcaces. ⁊ ita vñ qz ordo sit a nã inter ange
los. Idē etiã dicit dist. iij. in exordio sue pñ
tiõis ē eis nãle. Rñdēdũ q iste ordo hys prio
sũdamētiũ. hys scõo dispõnē. itio pñmatĩõem

fundamentum in nā. dispositiones in gratia.
 ploratione in gloria. vii quo ad nām adhuc
 demones hnt hos ordines: qz cor nālia sunt
 integra: fm dyon. iij. de diu. noi. sunt tā per
 ptiū obfuscata. Quo aut ad gfa3 in celo ha
 buerūt: s3 ceciderūt z demones facti sunt. S3
 quo ad 3^m soli beati hūc ordinē possident in
 quo ordo recte perficit. ¶ Sed surgit tūc du
 bium. an f3 pfectiora nā hūerūt maiora gra
 tuita z ita maiore gloriā. Rūdet doc. deuo.
 hui⁹ dist. q. iij. q. hoc qd dico fm nā^a pōt acci
 pi tripl. p^o vt dicat cām efficientē. z sic ē sal
 sum. qz n^a angelica nō est cā gfe sed solus de
 us. vel dicat scdo cām necessitatis qū necesse
 sit deū dedisse hūtribus meliora nā^a. amplio
 rē gfa. z hec sicut p^o est heretica. 3° vt dicat
 modū cōgruitatis: z sic qz verisimile ē. qz qui
 libet angelus fm meliora nā^a ad āpliores se
 disposuit gfa: qz ampliorē recepit extat ve
 rissimile: z ita gloriā z ordinem per pns. Ex q
 p3 māfeste qz supiores angeli hnt melio^a nā
 lia ampliorē gfa. z ampliorē gloriā. ¶ Ter
 tia pars psonis dicit qz denominatio fit a do
 no pncipali ita qz supmus ordo noiatur ex su
 pmo. sicut seraphin ex dono caritatis: z ita
 cherubin a dono sapie: qd est maius post do
 num caritatis. z sic pnr p3 māfeste qz ex quo
 ordo iste cōsumatur in gloria d3 z noiari fm
 amplioris glorie do^m. ¶ Moto tū qz in hmoi
 donis tria attendēda sunt. p^m est qz vnus do
 num ē maius qz aliud. Scdm qz ordo supior
 in oibus donis excellit inferiorē. 3^m qz deno
 minatio d3 fieri a digniorē: ita fm⁹ ordo vē
 dicat sibi nomē ex p^o dono. z sic pnr vsqz ad
 nonū z. h. d. Greg. vnusqzqz eius rei censetur
 noie qd pleni⁹ cepit imutare. Et si dicatur qz
 cherubin etiā h3 in se do^m caritatis pncipale
 z ita deberet dici seraphin. Rūdet qz vep est
 nisi alius ordo pcellior pns accepisset. z sic di
 cendū cōiter de alijs. S3 surgit dubiū. solum
 sunt septē dona spūscī. z ita si f3 dona noian
 tur ordines tñ erūt septē ordines. Rūdetur
 qz denoiatio ordinū nō fit ex toto scdm illud
 septenariū donoz imo in vno dono videntur
 picipare plures ordies. sicut p3 in dono for
 titudinis in quo fm diuersos gradus tota 2^a
 pōt diuidi ierarchia. s. dñatio. virtus z pds.
 S3 tūc dicit qz ista noia nō sunt per dona: cū
 ēt a paulo legant demōes aerce pntes z pñ
 cipatus z virtutes. Rūdet dñ. qz angelicorū
 spūm triplex est nomē. s. mere gratuitū sicut
 seraphin z throni. vii nunq reperit demone
 dici: aut thronū aut seraphin. Scdm nomē ē
 mere nāle: z sic dicitur celestes eētie remo

te. vel celestes spūs a ppinquo. Tertū nomē
 est pñ nāle: partim gratuitū sicut pncipa
 tus z pntes. inqñ. n. est nomē nature noiāt
 ordinē pfecte. z sic puenit demonib⁹. Inqñ
 vero ē nomē gratuitū ponit ordinē distinctū
 tā pncipatus qz pntes seu virtus. z sic accipit.
 ita p3 in bonis spiritib⁹. nomē. n. virtutis seu
 angeli inqñ noiāt aut nālem fortitudinem:
 aut lipiditātē eētie est cōe oibus sed inqñ
 dicit officiū determinatū sicut virt⁹ opatio
 nū miraculoz. ministeriū. vel angelus mistra
 tionē psonalē sic dicit diuersos ordines. S3
 nunq diligit angelus deū vt est ordo vltimus
 sicut seraphin nunq videt sicut cherubin: et
 ita poterit dici cherubin z seraphin. Rūdet qz
 nec cherubin d3 a cognitiōe simplr. s3 ab effu
 sione sapie nec seraphin a dilectōe dei simplr
 ci s3 ex inēdio caritatis. q. supabundāti cari
 tate. z h duo sic accepta ceteris nō cōpetunt
 ordinib⁹. ¶ Scda p^o est de platione istoz or
 dinū. z est hec. sic post finē iudiciū inter ordi
 nes cōquiescit platio: vt sp inēqūtas maneat
 ¶ Dicit p^o pclusionis particula qz post finē
 iudiciū inter ordines euacuabit platio. pba.
 Status. n. plationis accipit fm act⁹ ierarchi
 cos: qui sunt purgare. illuminare. z pficere. d
 quib⁹ sequēti dist. S3 isti act⁹ euacuabuntur
 cōpleto fine iudiciū. igf. erimus. n. tūc oēs do
 cibiles dei. vii apūs. cū euacuauerit oēm pñ
 cipatū z virtutē. Et mgt dñ. vi. c. Et sicut iter
 bonos qdū durat mūdus angeli āgelis de
 mones demonib⁹. hoies hoibus pñsunt. sed
 i futuro euacuabit ois platio. Et si dicatur qz
 angeli sunt bti. cuz ergo solum euacuet id qd
 ex pte est z in btis nihil sit ex pte: immo repu
 gnet vñ qz n euacuet hmoi platio. Rūdet dñ
 qz h3 fm vim seu portione supiorē sint oēs an
 geli in termino z bti. nihilomin⁹ f3 vim mini
 stratiuā sunt adhuc viatores vsqz ad finē secu
 li: z pñt mereri pmo solū accidentali. nec re
 pugnat eoz btitudinē. vii tñ ē notāda hic di
 stinctio quā ponit doctor deuot⁹ dist. h⁹. q. vi
 aliqd. n. alteri pferri pōt itelligi tripl. p^o per
 modū excedētis solū. sicut dicim⁹ aux pcel
 lere argēto. 2° per modū excedētis z influen
 tis simul. sicut celū sup clemēta: qz est nobil⁹
 z influit in ea. 3° p modū excedētis z influen
 tis z impantis simul: sicut diis mistro. vii pla
 tio. pprie dicta h3 tria excedere influere z p
 ciper: sic est mō inter angelos: qz vnus ē alio
 nobilior. vnus in aliū influit illuminatione:
 vn⁹ z alij pcpit: vt p3 i zacharia. ppha. Egre
 dere inqt supior iserior: z loqr ad puez istū
 abiq muro habitabit pñrlm. in futuro eua

enabit taz iupium q̄ influxus ⁊ sola remane
bit p̄cellētia: ⁊ hoc est q̄ dicit 2^a ps p̄clonia
q̄ ordines angeloz sp̄ erūt ineq̄ales: q̄ p̄se-
ctioz sp̄ erit sup̄ior inferiori. p̄z manifeste. tuz
rōne nature nobilioris. tūm. ij. rōne maioris
gr̄e. tū 3° rōne maioris gl̄ie. S̄z nūqd illi eius
dē ordinis erūt penitus eq̄les. dicendū q̄ nō
vñ siue qlibet ordo solū h̄eat vnaz sp̄em siue
plures: erit gradus p̄fectōis inter eos. Si. n.
in eodē ordine sint diuerse sp̄es: ⁊ sp̄es se h̄nt
sicut numeri. p̄z q̄ erit ic̄q̄litas: sicuti nō sunt
duo numeri eq̄les. si rursus sit vnica sp̄es erit
gradus inter indiuidua illi⁹ sp̄is: sicut asp̄ic-
mus in ierarchia nature hūane. vt vbiq̄z relin-
ceat multiformis sapia dei. ¶ Tercia 2° ē de
triplici ierarchia angelica cū decimo ordine
pueroz: ⁊ hec. Sic triplici ierarchia ordies
distinguitur angelici. vt in celis pueroz ad-
datur ordo decim⁹. ¶ Quia ps dicit q̄ sunt
tres ierarchie celestiu sp̄irituuz. p̄z per dyon.
de celesti ierarchia p̄ totū. p̄z ⁊ ex p̄ articulo
¶ Sed dubiū ē an iste ierarchie sint cōnexę.
dicendū q̄ sic. p̄ respectu finis: q̄ ad vnū ie-
rarchiā extrinsecū. s̄. dñm deū funditus tēdūt
tū q̄ vbi finit vna ierar⁹ seu p̄ incipit sc̄ba ⁊
sup̄ma 2° iungit cū vltimo p̄. ¶ Thronus. n. ge-
rit tipū memorie dei. dñatio aut̄ qui ē p̄mus
ordo 2° ierar⁹ exigit vt recte finiet quasi p̄nci-
paliter admi⁹ sciam hūale ē que ē quali me-
morā. Idem in 3ª ierar⁹ respectiue ad sc̄baz
p̄ncipatus. n. q̄ ē p̄mus ordo infime ierarchie
iungit cū p̄tātib⁹ que est vltim⁹ 2°. ¶ S̄z dice-
bat sc̄ba ps q̄ pueroz ē dādu ordo decim⁹.
p̄bat. Nullus. n. ascendit ad ordinē angelicuz
nisi actu suo aliqd meruerit. S̄z oēs pueri de-
cedētes post sumptū bap⁹ h̄mōi sunt. i. ḡ. ma-
ior p̄z. aliogñ nō cēt p̄formitas req̄sita hoiuz
locatoz in sedibus angelicis iter ordines: cū
angeli p̄p̄ia h̄uerunt merita. vñ h̄ac op̄ione
facit p̄babile. Et decime dragme inuētio de
narū p̄fectio: ⁊ ipsa deciatio h̄ ēa neget sc̄tūs
tho. q. viij. hui⁹ dist. sufficit doc. deuo. ens hu-
ius op̄. q. vij. hui⁹ dist. ¶ Quātū ad 3^m arti^m
sunt tres diffi. ¶ Prima est. cui⁹ ordinis fuit ga-
briel: dicit hic tho. q. ij. q̄ fuit arch̄angelus. vñ
tū p̄babilius q̄ fuerit altioris ordinis: vtpu-
ta cherubici aut seraphici: cū sciuerit hoc xpi
mysteriū q̄ multis sup̄mis erat abscondituz
angelis. vñ inqt apls vt inuotescat p̄ncipi-
b⁹ ⁊ p̄tātib⁹: multiformis sapia dei. ¶ Sc̄da
difficultas. q̄s est sup̄mus platus in ordinib⁹
angelicis. vñ p̄babile q̄ ioh. bap. qui t̄z locuz
luciferi sup̄ dictū fuit. ¶ Tercia diffi. an ad
quēlibet ordinē aliq̄ assument hoies. Dicen-

dum q̄ sic. aliq̄ per caritatem ad seraphin. ali
qui per sapie donū ad cherubin. ⁊ sic de alijs
Et sic p̄z ad q̄onē q̄ ordo angelicus triplici i
ierar⁹ verissimis distinguit p̄monib⁹. ¶ Sic ad
arg⁹. ¶ Ad p̄mū p̄z q̄ nō ē silē: q̄ oēs hoies
sunt vnus sp̄is: iō nō est magnū si vnā solum
h̄nt ierarchiā. angeli at̄ diuersi: iō diuersas
h̄nt ierarchias: nec ipedit simplicitas: qlibet
n. angel⁹ simpliciōr ē hoie vñ nō af̄ nisi mul-
titudō q̄ nō ipedit cū a p̄fectissimo multa eq̄
p̄. p̄deant. ¶ Ad sc̄bz dicendū q̄ equocatio
soluit. sacer. n. p̄ncipatus si capiat cōiter sic
est cōis āgelis oibus: q̄ ē ordo iferior nobis
p̄ncipaf. ⁊ sic nō d̄f ierarchia sacer p̄ncipa-
tus. Si rursus sc̄bo capiat sacer p̄ncipatus
pro p̄ ordine solū tertie ierarchie adhuc nō
est idē q̄ ierar⁹. vñ d̄z 3° sumi pro aliq̄ sacro
p̄ncipatu in quo sunt tres isti act⁹ distincti or-
dinalr. purgare: illuminare. ⁊ p̄ficere. ⁊ sic re-
p̄ciūtur tres ierar⁹: iō nō currit arg⁹. ¶ Ad
3^m dicendū q̄ sunt in diuersis locis vt imagi-
nemur q̄d locus celestis sit ad modū mōtis
rotūdi pyramidalis ⁊ i pyramide sit b̄ta z̄ba
ria. ⁊ sic p̄nr per mōtis circuitū descendendo
sint b̄ti. ⁊ eēntia diuina vbiq̄z per totū. tū cer-
tū est q̄ qlibet altez videbit ⁊ oēs deū. hec ē
imagi⁹ doc. deuoti in dubijs l̄alibus. 2° dist.
huius sc̄bi. de quo āplius in q̄rto. Et sic p̄z ad
q̄onē. q̄ 2°. ¶ Ex p̄nti aut̄ dist. 2°. ¶ Quia 2°.
p̄ dona varia b̄ti sp̄as trina ierarchia locant
funditus. Dicit 2° q̄ ordines nouē angeloz
sunt distincti per triplicē ierarchiaz. Et ponit
a p̄nc⁹ dist. vsq̄z ibi. iam nūc inquiredū. Se-
cūda 2°. per do^m glorie ordo p̄ficiat atq̄z ḡfe:
h̄z nō incipit. Dicit 2°. q̄ ordines angelici p̄fi-
ciuntur p̄ ḡfam ⁊ gloriā. h̄z incipiunt a nā. Et
incipit ibi. iā nūc inquire. vsq̄z ibi. notādū ē
2°. Tercia 2°. decimus p̄p̄ie ordo est cōplen-
dus dñi est egregie hō coronādus. Dicit 2°.
q̄d tūc decimus ordo p̄ficiet cū hō beatifica-
bitur. Et pōit a loco illo. notādū etiā 2°. vsq̄z
ad finē dist. Et h̄ est. 2°.

De etiā inuestigādū 2°. Hic siḡ. x. di-
h̄ stinctio hui⁹ sc̄bi q̄ sic p̄tinuat ad p̄ce-
dētē. H̄a postq̄z in p̄cedētī distinctiōe
bonoz angeloz triplex ē distincta ierar⁹. In
p̄nti notant̄ eoz ad nos sacra mysteria. Et p̄ti-
tur in tres p̄tes principales. In p̄ eoz circa
nos in ḡiali p̄dunt̄ pleni⁹ eam mysteria. In
2^a circa nos notat̄ clari⁹ hoz custodia. In 3^a
mḡf se excusat āpli⁹ effari talia. p̄ i p̄m⁹. 2^a
ibi. dist. xi. Illud quoq̄z sc̄dū ē q̄d angeli do-
ni 2°. 3° dist. xij. ibi. h̄ de āgelice nē. 2°. p̄ rur-
sus p̄ticula q̄ ē p̄ns dist. In q̄ i ḡiali angeloz

1
circa nos ministeria panduntur cara: in tres
ptes diuidit. In pma opio ponit plane diffi-
ria. In scda loquela sequitur dubitatoria. In 3^a
vniō canit cōcordatoria. p^a in princ^o. scda ibi
hic outur qd si oēs mittuntur rē. tertia ibi.
Alij vero dicunt tres ordines supmos rē. Et
hec est diu^o rē. Circa quā queritur.

Trū inter āgelos sic ierarchicorū actu
um distribuat locutio vt ad nfm mit-
tantur misterii. Et af ad pte fallaz tri-
bus medijs. C^o Primo af q non fiat locutio
inter āgelos. Si n. vn^o alteri loqitur: aut sunt
sibi immediati loquē. s. ille cui fit locutio: aut
nō: sed cadit mediū nō primū: qz sequeret q
tūc gabriel stās in ordine seraphico nō possz
manifestare pceptū suū michaeli stātū in ordi-
ne pncipatum: et ita nō essent in celis locuti-
ones libere. nec scdm: qz oē agens nāle p^o prius
agit in mediū qz in extrema: sicut sol p^o il-
luminat pnam aeris p^o p^o sibi remotaz
z ita p^o manifestaret medio pceptionē suaz
loquēs angelus qz angelo cui fieret locutio.
C^o Secdo ad idē af sic. cuilibet nature intimi-
or est sua cēntia qz opatio. s. cuilibet ange-
li cēn^o intuitiue ab alio angelo ē visibil. g^o z
intellectior: ita nō opz fieri locutiōes iter eos
maior pz. nūp. n. tūc est alicui idē sicut ipse si-
bi. s. pbat minor. qz diuina cēntia ē pfectior i
cognoscibilitate qz cuiuscūqz angeli. v^o tūc in-
tuitiue a qzlibet angelo. vñ matth. xviij. scribi-
tur. Hico aut vobis q angeli eorū sp vidēt fa-
ciē p^ois mei qui ē in eclis. C^o Tertio af q nō
mittātur h inferi^o pp nos in opibus dei z ma-
xime in tā excellēti nā: nihil sit frustra s. fru-
stra mitterent. igr rē. maior pz. de^o. n. z nā ni-
hil agunt frustra. Sed pz minor. qz cū sit de^o
vbiqz v^o sufficere. Cōfirmat: qz aut oēs mitte-
rent z hoc nō. qz daniel. viij. scribit. Milia mi-
lia mistrabant ei: z decies centena milia assi-
stebāt ei z ita ps assistit deo z non mittit: aut
ps vna mittit: alia nō. Et hoc nō. qz dicit apls
ad Heb. l. oēs sunt admissorū spūs. C^o In
o^m pmi af. i. chor. xij. Si linguis hoīus loqr
z angeloz. Et Dam. Nō lingua z auditu in-
diget angeli. nā sine p^oone voce plato tra-
dit sibi suas illuminatiōes. C^o In o^m scdi af
per illud Zuce. i. Nihilus ē gabriel angelus.
C^o In ista qōne sunt tres articuli rē. C^o Quo
ad p^o articulū termini sunt ierarchia. actus
ierarchici. z locutio. C^o Ultra p^odicta. quo ad
primū terminū de ierarchia pcedenti distin-
ctione solet ierarchia sic diffiniri. ierarchia ē
ad deū q^oni possibile ē silitudo z vnitas ipm
hīs scie scē z actiōis ducē z ad suū diuissi-

2
mū decorē imutabilr diffiniens. z q^oni possi-
bile ē reformās suos laudatores. Et ē diffini-
tio ierar^o celestis fm q in suū regredif pnci-
piū. Et ponit trīa. p^o regressus ei^o q^oni ad ha-
bilitatē dū dicit. ierarchia est ad deū q^oni pos-
sibile est silitudo z vnitas. C^o Secdo q^oni ad
actū dū dicit ipm hīs scie scē z actiōis ducē.
Tertio q^oni ad imutabilitatē dū subiungit: z
ad suū diuissimū decorē imutabilr diffiniēs
z ex p^odictis clicif op^o plenitudis dūz dicit. z
q^oni possibile ē reformās suos laudatores.
Ex plenitudine nepē glie ē z gfe vt alios in-
uet tā btās existēs. C^o Secdo termin^o ē act^o ie-
rarchicus. Et pnt act^o isti triplr assignari. pri-
mo^o vt isti tres act^o. visio. fruitio. z tētio dicā-
tur act^o ierarchici: qz cuilibet ordini triū ierā-
chiaz insunt z puerisione oñdūt in deū. 2° vt
isti act^o tres. log. audiri. z mitti. dicant^o act^o ie-
rarchici: qz cuilibet pnt cōpetere ordini. gli-
bet. n. aliū log p^oit: glibet ēt ab alio audire rur-
sus glibet mitti ab eo q angelos. i. nūcios fac-
spūs. Tertio assignant a dyon. in de celesti ie-
rarchia. isti tres act^o. purgare. illuminare. z pfi-
cere act^o ierarchici: z ita vtimur actu ierarchi-
co z differit s. doctore deuotiū hac dist. q. iij.
qz purgatio fit in initio: z nō bz intelligi fieri
a p^octo: s. a nesciē. illuminatio fit in me^o. sed
pfectio in termino sicut aer pus stelligif pur-
gari tenebris. scdo illuminari lumie. z 3° pfi-
ci calore. vñ z dicit aliū q purgatio ē i remo-
tiōe ipe dimetop. illuminatio in speculatiōe ve-
ritatē: z pfectio in amore btitudinis: z dicunt^o
act^o ierarchici: qz cuilibet pueniūt āgelo. p^o
n. ierar^o angeloz purgat: illuminat: z pfiat a
ierarchia thearchica seu diuina. Media a p^o
purgat: illuminatur z pfiat. z illa scda agit in
tertiā. 3° at in nobis de cursu cōi: h trīa agit.
C^o Tertio termin^o est locutio. vñ notādū q lo-
cutio solet triplr fieri. primo^o qn loquens pe-
nitus loquēdo nō mutat s. tota mutatio fit i
eo cui loqr. z isto^o loquit^o dō nobis z spiritib^o
angelicis inspiratiōe z reuelatiōe. vel cādo
nouū pceptū vel cōceptū antiquū ad aliqd d
nouo terminādo. Secdo fit locutio qn fit mu-
tatio tā in loquēte qz in eo cui loquit. differē-
ter tñ qz in eo cui locutio fit cātur aliqd abso-
lū^o veluti: aut spēs: aut act^o: aut vtrūqz simul
Sz in loquēte sol^o sufficit respect^o. s. actio: qz
oē cātū de nouo agēe nouā regit actionē. z
hoc inuit glo. sup illo fbo. i. chor. xij. Si lin-
guis hoīus loqr z angeloz. dicit sic. āgeli ma-
iores significāt minorib^o qd de volūtate dñi
psentiant: h fit qbusdā nutib^o z signis. Istos
nut^o z h signa voco pceptū in audiēte cātuz

et istam actionē. 3° mō fit locutio dum in lo-
quēte fit vocalis exp̄ssio vt app̄hendat audi-
ens: sicuti ē locutio nra. vñ plato in thico di-
cit. ad hoc datus est nobis sermo vt mutuos
n̄fos p̄ceptus valeamus exp̄rimē. vltra noto
q̄ in angelis ista tria differūt. intellectio: locu-
tio. illuminatio. Intellectio. n. solū dicit abso-
lutā rei noticiā. Locutio at̄ addit q̄ illa cog^o
alicui manifestet. sed 3° illuminatio addit taz
supra intellectiōē q̄ locutiōē. vñ fm̄ doc.
subt. ix. dist. q. i. in princ^o solutionis p̄ncipal.
illuminatio est qdā locutio de vero p̄fectiuo
in eē scdo. vbi dicit tria. p^o ponit illuminatio
nē spēm locutionis. duz dicit. illuminatio est
quēdā locutio. Scdo pōit de q̄ est: duz addit
de vō p̄fectiuo. ex quo p̄z q̄ de malis nō fit il-
luminatio nisi per modū speculatiōis: q̄ re-
pugnat q̄ angelicus intellectus talib⁹ inficiat
3° ponit in quo: q̄ in eē scdo: siue q̄ ē in acti-
ōe nō solū in habitu: seu scdo q̄ ē illumina-
tio nō de deo s̄ de effectib⁹ qui sequūtur esse
primū: seu 3° q̄ prius est talis noticia in illu-
minati: et deinde in illuminato: iō b̄z in eē 1°
Quātū ad fm̄ articuli sunt tres p̄clones.
p^o est de mutua locutiōe angeloz. scdo de mis-
sione eoz ad nos. 3° de ipsoz ad nos locutiōe
mirabili. p̄ma igit̄ est h̄. Sic angelus supe-
rior p̄ceptū causando inferiori loquitur vt scdo
nisi v̄let nō audiat. **Prima** p̄ p̄clōis di-
cit q̄ angel⁹ supior loquitur inferiori p̄ cātiōē
p̄ceptus noui in angelo audiēte. p̄bat 2° me-
dio doc. subt. elegantissimo posito. dist. ix. q.
ij. in solutiōe p̄ncipali. **Q**uis intellectual nā lo-
quēs alicui caret si posset immediate in illo cui
loquitur p̄ceptū illi rei dē q̄ loquitur. Tercio. nāq̄
p̄ferimus q̄ sine fm̄one audiēti ip̄rimere nō
possumus: s̄z āgelus hoc p̄t. igit̄ loquēdo ip̄ri-
mit p̄ceptū nouū in audiētis angeli intellectū
minor. p̄bat. illd qd est sufficiēter in actu p^o re-
spectu alicui⁹ effect⁹ pōt illū cāre in quocūq̄
passo et p̄portionato et approximato. Ange-
lus aut̄ h̄is noticiā habitualē: vtputa alicui⁹
ius a. est h̄mōi: et intellect⁹ alteri⁹ angeli non
p̄cipiētis a. est sufficiēs receptiū h̄mōi notī-
cie. ergo et illā poterit in eo pus āgelus cāre.
p̄ba^o maioris. q̄ p̄ia extrēa actiui et passiui
sunt v̄l^{ma} abstracta a q̄cūq̄ actiui et passiui
p̄batio minoris q̄ ex eo q̄ intellect⁹ p̄mi āgeli
h̄z a. sibi p̄is in rōne obi p̄t cāre noticiā a. in
intellectu suo: et ita p̄ p̄is in intellectu alteri⁹ an-
geli cū sit eiusdē rōnis. Et si dicat q̄ rō nō cō-
cludit nisi qñ angelus ē p̄pe angeli cui loq̄t̄
aso nō: q̄ op̄z mouēt et motū eē s̄l. ex. vij. p̄bi
coz. et arist. ij. de aia dicit q̄ si eēt vacuū vbi ē

mō aer q̄ nō viderem⁹ celū: q̄ spēs nō mōue-
rēt oculū. **R**ndet q̄ rō p̄cludit tā de distante
angelo q̄ de p̄ximo. **R**ō aut̄ q̄re vñū agens
neq̄ in extrēmū agere nisi p̄i⁹ agat i mediū.
vel ē p̄mo q̄ mediū ē eiusdē rōnis cū extrēo
et ita suscipit p̄i⁹ effectuz eiusdē rōnis: veluti
sol p̄i⁹ illuminat primā p̄tē aeris q̄ remotū
q̄ illuminatio ē eiusdē rōnis i vtroq̄. v̄l ē scdo
q̄ cā h̄z duos effect⁹ ordinatos. et nata ē p̄i⁹
cāre vñū q̄ aliū: sicuti in p̄posito o^m cāt spēs
in me⁹: et visionē in oculo. et p̄i⁹ natuz ē cāre
spēm q̄ visionē et ita si nō cāt spēm dato va-
cuo nec poterit cāre visionē. **N**ō sic in p̄posi-
to. p^o q̄ nō h̄z p̄i⁹ angelus duos effect⁹ sic or-
dinatos. Scdo q̄ mediū. s̄. locus medi⁹ nō ē
eiusdē rōnis cū angelo audiēte. **S**z dicet q̄s
ponat̄ inter angelū loquentē et audientē āge-
lus. vtputa inter gabrielē loquentē et raphae-
lē audientē: michael ē eiusdē rōnis q̄ ad itel-
lectuz: et ita fm̄ p̄dicta nō poterit gabriel loq̄
quin michael audiat. p̄ hoc addo tertium et
dico q̄ imo: q̄ s̄z mediū sit eiusdē rōnis i itel-
lectu tñ loquēs libere loquitur et ita in quo itel-
lectu vult cāt illū p̄ceptū. **E**t q̄ adducitur: q̄
op̄z mouēs et motū eē simul. **D**ico q̄ mouēs
et motū p̄it eē simul tripl̄. p̄nāliter: s̄c̄ intel-
ligē⁹ mouet orbē. 2° ma⁹: sicuti est qñ duo cor-
pora se mutuo mouēt immediate. 3° virtual⁹ so-
lū: sicuti generās dñ ḡiat solū attigit superficiē
in q̄ est tact⁹ ma⁹ s̄z nō rei intrinseca. et tñ mo-
uet ita q̄ sufficit inter mouens et motū h̄mōi
p̄ntialitas: et talis ē iter loquētē angelū et au-
dientē. Sicuti. n. in p^o dist. xxxvj. dictū ē si p̄
ipossibile d̄s eēt op̄s et tñ nō eēt vbiq̄: adhuc
posset suo velle oipote^m agere vbi nō eēt. **E**t
si tūc dicat sufficit p̄ntia virtual. sequit̄ q̄ mi-
chael in celo poterit loq̄ gabriel i terra. dico
q̄ nō sequit̄: licet. n. inq̄tū mouēs et motū nō
regrāt p̄ntiā nālē aut ma⁹. s̄z solū virtuales
tñ q̄ sunt determinate virtutis est dādus ter-
mīn⁹ vltra quē vn⁹ alteri loq̄ n̄ posset. **S**z qd
gignit loquēs in audiēte āgelo. dico p^o q̄ p̄t
gignere solū actū: si āgel⁹ cui sit locutio p̄ba-
buit spēm: s̄c̄ et nos multoties loquimur d̄ h̄is
q̄ in hitu noscebam⁹ seu in spē. Scdo dico q̄
pōt gignere solā spēs: sicut si inferior angel⁹
loq̄tur supiori: et supior sit cōuersus ad aliud
intelligibile: nulli dubiū q̄ inferior nō poterit
eū aduerterē a cognitiōe cū supior sit fortioris
intellect⁹ cābit tñ spēs i intellectu ei⁹. sicuti si ali-
qs loqueret̄ hōi fortiter in stu⁹ eleuato certū
ē q̄ studēs nō aduerteret qd diceret loquēs
ip̄rimet̄ tñ spēs in fantasmate ei⁹. vñ et post
modū posset recordari. dico 3° q̄ p̄t ip̄rimere

fil' et actus et spēs: sicut si supior loquat' inferiori
de aliquo singulari de q' nō habuit spēs prius
illo tūc cābit et actus et spēs. ¶ Sed tūc q'rit
q'lis est act' iste intelligēdi in audiēte causat'
q' d' auditio. R'ndēdū q' vltra cognitiōez in
q'bo pōt vn' angel' a tripl' itelligē. p'io itui
tine in se. scdo ituitine in intellectu alteri' an
geli. tertio p' specie innatā: aut acq'sitā. et neu
tra hāz d' auditio. vñ noto q' ad itellectiōez
q' d' auditio in angelo fm doc. subti. tria reg
runt. p'io q' itellect' audiētis se habeat pure
passiue: ita q' solū recipiat et nō agat. In alijs
sigdē d' q' obm et potētia pariūt noticiā hic
nō. ¶ Scdm requisitū est q' itellect' loquētis
sit cā totalis: dēpto obiecto seu ei' memoria
secūda hmōi itellectiōis. Tertiu q' causat in
quātū itelligēs nō inq'tū obm. Si enim cā
ret inq'tū obm tā nō causaret auditiōē: sed
vnā triū visionū p'dictaz. Ex q' vltēri' p'z q' vo
lūtas loquētis p'currit ad hmōi auditiōz cān
dā. P'z scdo q' itelligēdi act' loquētis nō est
cā hui' auditiōis. ¶ Ex q' infer' tertio memo
riā loquētis cāre hāc audiētis itellectionē:
tanq' ei' effectū equocū. Et p'z vltitās hmōi
locutiōis et auditiōis. loq' entis michael p'io
raphaeli ipumēdo actū. Tūc secūdo se puer
tit raphael ad itellectū michaelis vt videat
clari' q' sibi ipsefferat: et tandē eleuat: tertio
vsq' ad illi' rei in verbo noticiā in q' cōsumat
noticiā. ¶ Et p'z vltēri' q' vn' angel' pōt loq'
vni angelo nō alteri cuiuult. sicut est in ptāte
angeli in sua memoria habēti plures spēs vt
vna nō alia fm volūtatis iperū. et si haberet
in nā sua plures itelligētias in vna vti posset
vna spēs. in alia alia. Sic suo' in pposito pōt
huic loqui nō illi et duob': aut forsan cētuz sil'
vel vltra: et in q'libet cādo nouā itellectio
nē. Si enī vn' hō actu pōt loq' plurib' nō dz
hoc denegari angelo. s'z q' audientib' pōt sil'
loq'. dicēdū q' fm qd est pfectior plurib' pōr:
s'z q' q'libet possit: soli' dei est nosse aut in p
ma bonoz vel cui reuelauit. Ex quo satis p'z
de illuminare q' est act' scds ierarchie' cū sit q'
dā locutio. vñ illuminatio. pprie est de singu
lari reuelato. locutio aut cōis est ad cognitio
nē singularis reuelati et in gñe. pprio. et p'z q'
reuelās nīhil causat in seipso cū p' de' reue
let p'ime ierarchie: et tñ in seipso nīhil causat
sed i eo cui sit reue' ita q' p'io intelligitur q'li
purgatio a nesciētia p istud reuelabile. Se
cūdo tēdit ex hoc ad videndū in verbo. vñ il
luminat' et ex hinc p'ficiū. vñ pprie illuminatio
p' primā ierarchiā venit ad mediā. de mediā
ad tertiā: s'z posset de' vni angelo ifime ierar

chie reuelare q' postea supreme reuelaret. S'z
nunqd pōt bon' angelus malo angelo loqui
et aliqd reuelare. dico q' sic. et mō p'dicto ex p
te suū: q' demon ex p'tō est obscurat' neq't i
tāta limpitudine illū pceptū recipere in q' bo
nus. vñ nec meret' illuminatio dici solū reue
latio. ¶ Et ex ista p'ma pte p'lonis infer' scda
clare in q' dicit q' vn' angel' pōt loq' alteri an
gelo absq' hoc q' loq' ei q' est in medio p'z iā.
Ex quo p'z defect' sancti t'po. i. scdo scripti. q'
iij. dist. ix. ponētis illuminatiōes angelicas fi
eri p' p'fortationē lumis q'li scz superior est q'li
lumē respectu inferioris ipsū coadiuuās: sicut
lumē i medio adiuuat vñ ad vidēdū. p'z om
maxie sic dēsi ē si inferior aliqd p'io fuelaret
nō esset lumē superioris et tñ tūc illū illumina
ret. Et ex q' est ista p'fortatio nō videt' cū etiā
in celis angel' inferior cēntiā videat superioris
ea ppter via doc. subti. melior appet. ¶ Se
cūda p'lo est de miss' de angeloz ad nos. et ē
hec. Scd de inferiori ierarchia ad nos. p' miste
rio mittuntur spūs. vt de alijs mitti nō repu
gnet. ¶ P'ima ps dicit q' spūs tertie ierar
chie mittunt ad nobis mīstrandū. p'bat. sic an
geli sunt mediū iter nos. et deū: et ita rōnabile
valde est q' serāt p'ces n'ras ad deū. et de deo
nobis referāt reuelatiōes. Si ergo qd rōna
bili' est fecit de'. scq'. Et si dicat tūc fieret eis
p'iudiciū. cū enī sint creati et limitati nō vide
tur q' possent dū nobis mīstrarēt actū exercē
p'tēplatiōis. Dicēdū q' lz de se nō possent. tñ
de' facit q' pūt. vñ beda dicit q' in isto miste
rio semp currūt infra deū. ¶ Sed q'rit vtrū i
mediate in instātū de celis sint inferi'. dicēdū
q' nō: cū moueant motu p'tinuo ex. vi. distin.
Sed quōiq' nō habēt resistētiā in aere sicut
nos: et tñ aer est cā velocitaz et tarditatis mo
tus. ex q'to phisicorū. q' vacuo dato nō esset
mot'. Hic dico q' rōne aeris nō hūt resisten
tiā. sed dato vacuo adhuc essent tres cāe mo
tus. P'ima cā mouēs duz scz mouēs est fini
te potentie. Scda cā mobile: q' nō est vbiq'.
Tertia cā distātia priuatiua. dato enī vacuo
plus distaret adhuc a parisius pontizara q'
scās dyonisi'. et posset his tribus cāis adhuc
fieri mot'. p'hs enī rōnib' suis solū p'bat mo
tus nō esse in vacuo rōne mediū positū: et ad
hoc vadit sue rōnes n' vltra. vt docet doc. de
uot' in p'io suo disti. xxxvij. pte scda. arti. ij. et
si āplius petit sue rōnes sit sop'p'minata: vt in
nuit i suis phisicis mgr nicola' boneti ad lō
gū eas soluēs. S'z aliq' diceret. ex q' misit d
us filiu suū. p nobis: misit et spūs sanctū ad qd
rursus mittit angelos. R'ndit doc. de uot' p'

dist. q.
p'io c
dilig
m
cōm
ritat
nutr
q' nō
ntm
cedu
et ill
rins
vlla
q' iij.
m
ali q'
videt
sui p
diat
p'm
rio e
q' m
cto.
mag
et ser
filij
p' no
ga b
p' in
tūc co
angelo
Sic a
cutōe
q' an
p'bat
qd ex
q' de
carit
ita nō
v'p est
q' dicti
plum
phorū
gare
quē
qual
dicū
ista m
per n
Sed
est. Et
lo et n
dicit q'
modij

dist. q. i. dano pgru^m triplices. Cōpetit inqt
prio caritati diuine. in hoc. n. inuit q̄tū nos
diligat q̄ spūs nobilissimos ad ministrādū nob
mittit. Cōpetit sebo caritati angelice vt suos
cōsues a diabolo pseruēt. Cōpetit tertio ca
ritati humane q̄m parua est: iō foueri z
nātriri d̄z diligēter. Cōpda ps p̄sonis dic
q̄ nō repugnat supiorib⁹ angelis vsqz ad p̄i
mānt ierarchiā mitti p nobis. **¶** Es. n. bñ cō
cedunt q̄ mittunt interius inq̄tū. s. disponūt
z illuminant iussu dei eos qui mittūtur exte
rius: iō tñ exterius aliq̄ dñt q̄ sola ierarchia
vlla mittit inferi⁹ ad nos. **¶** Iho. aut hac dist.
q. ij. dicit q̄ q̄nqz ordines mittunt. s. i. i. v. i. c.
me ierarchie z due. i. mede p̄tates z virtutes.
aliq̄ quorū non nisi inrer⁹. vbi p̄io manifeste
videt sibi p̄dicere. In p̄cedēti. n. dist. q. ij. po
luit p̄tatem p̄mum ordinē sebo ierarchie: z
dñationē vltim⁹. nunc ecōtra dicit dñationēz
p̄mū ordinē z p̄tate vltimū: z dicit q̄ dñā
tio est vltim⁹ q̄ nō mittit exteri⁹: z vlt⁹ p̄mū
q̄ mittit. S̄z credo veri⁹ assentiendū esse do
cto. subit. hac dist. dñti. p̄abile esse in caibus
magnis aliq̄e de p̄cipalib⁹ sicut cherubin
z seraphin mittendū sicut p̄z in incarnationē
filij dei. Si. n. de⁹ p̄f misit filiū suū in mundū
p nobis. m̄z non est si vñ⁹ ex seraphin puta
gabriel missus est ad denūciandū hoc: sicut
p̄z in dono politico q̄ in caus maximis mit
tunt collaterales regis. **¶** Tertia p̄clo est de
angeloz ad nos locutiōe mirabili. z est hec.
Sic ad nos inflāmādū mittunt spūs: vt lo
cutiōe nos doceāt ampliori. **¶** Dicit p̄ia ps
q̄ angeli mittuntur ad nos inflāmādū
pbat ysa. vi. **¶** Missus est ad me vn⁹ de seraph
q̄ exponēs dyon. dicit q̄ dicit⁹ est seraph nō
q̄ de ordine eēt seraphico: sed q̄ incendebat
caritate. Et si dicat q̄ hēm⁹ libez arbitriū z
ita nō p̄t nos nisi velim⁹ inflāmāre. **¶** Dico q̄
vex est. vñ solū disponit vt. s. deū capiam⁹. de
q̄ dictū est: de caritate. **¶** Et alibi. de⁹ n̄ ignis
plumens est. Sed q̄ angeli nos doceant am
pliori locutiōe. pbat. q̄ vltim⁹ ordo h̄z pur
gare. illuminare. z p̄ficere. z nō h̄z respectu se
quenti ordinis. ergo respectu n̄fi. Et si querat
qual⁹ est ista locutio. extat opio triplex. p̄mū
dicit q̄ est ad modū luminis irradiantis. z
ista nō videt valde pgrua cū non irradiet su
per nos nisi lux h̄a que illuminat oēm hoīez
Sebi dñt q̄ ad modū speculi: z ista ip̄opria
est. Nō q̄p̄ incongruū cognoscere in specu
lo z nō cognoscere speculū. Doctor deuot⁹
dicit q̄ hec locutio est p̄ modū excitantis ad
modū quo doctor docet discipulū. z hec ve

rior videt. **¶** Quātū ad tertiu⁹ arti. sunt tres
difficul. **¶** Prima est. vtrū angel⁹ quotiens
cunqz loqtur ip̄mat: aut actū: aut speciē ei
cui loqtur. **¶** Dico q̄ nō: q̄ aliquoties legunt
angeli loq deo. vñ Greg. in mora. vox ange
loz in laude cōditoris est admiratio intūne
p̄templatiōis. z tñ certū est q̄ non ip̄mit ali
qd deo. **¶** Secda difficul. q̄s ē maior nūcrus
angeloz aut assistentiū: aut ministrantiū. **¶** Dicē
dum q̄ loqndo de lege cōi plures sūt assiste
tes q̄ ministrantes. qd satis inuit **¶** Bāñ. vij.
z Milia miliū ministrabāt ei. z decies cētena
milia assistebat ei. ita q̄ decies plus nūerat al
sistētes q̄ ministrātes. qz ponit in plurali ni
si dicat nūcrū exponi nūcro. z tñ capiēdo
ministrantiū p̄ interiori officio ac exteriori oēs
sunt administratori spūs: vt h̄z ap̄ls. **¶** Ter
tia difficul. Si angelus loqr̄t in p̄sona dei si
cut fecit in antiq̄ testamēto vtz esset adorā
dus. **¶** Rñdet doc. deuot⁹. q. vi. q̄ si referimus
mentē ad angelū in se p̄t adorari vulya. **¶** Si
aut ad deū immediate cui⁹ est nūcr⁹: pōt ado
rari latrā: sic fecit abrahā. Ex quo p̄z ad qō
nē q̄ vicz inter angelos sic sit ierarchicōz lo
cutio actiū vt ad n̄m mittant misterū zc.
Et tñ ad argumēta. **¶** Ad p̄mū dicēdū. q̄
p̄t z sine me⁹ z cū me⁹ nec cābit illū actū in
telligēdi in me⁹ loco: nec i alio angelo q̄ erit
sibi p̄mior q̄ ille cui loquitur: qz mere eāt li
bere. vt patuit in p̄ia p̄sona. **¶** Ad sedm⁹ di
cēdū. q̄ lz posset cognosci act⁹ ei⁹. nō vñ ille
cui semp aduertit: iō sūma exigit liberalitas
z caritatis cōicatio vt mutuo suas p̄ceptōes
multiplicet. **¶** Ad tertiu⁹ p̄z q̄ lz de⁹ posset p̄
se facere tñ exigit lex diuine sapiē: quā diuinus
docuit dyon. vt infima p̄ me⁹ in supma dedu
cant. Et ad p̄firmationē iā p̄z qz oēs mittunt
seu exteri⁹ seu interi⁹. Ex p̄nti aut distinctiōe
tres zc. **¶** Prima p̄clo. q̄ oīs sp̄rit⁹ ad extra
mittat aut nō: sic penit⁹ mō dubitat. dicit cō
clo. q̄ dubitatio est an oēs spūs celestes mit
tantur in ministeriū n̄m: aut solū aliq̄. Et po
nitur a p̄cipio distinctionis vsqz ibi. h̄ic orit
qō zc. **¶** Secda p̄clo. extat opio q̄ sp̄rituū ē
eē missio pp nos oīum. dicit p̄clo. q̄ est vna
opio que dicit q̄ oēs spūs mittūtur extra pp
nos ad misterū. Et ponit ab illo loco h̄ic ori
tur qō zc. vsqz ibi. aliq̄ dō dñt zc. **¶** Tertia cō
clo. misse lteri⁹ sunt supne mētes siue exteri⁹
z angeli entes. **¶** Dicit p̄clo. q̄ oēs ordines an
geloz aut mittunt interi⁹ aut exteri⁹. Et de
ducit ab illo loco. aliq̄ dō dicit vsqz ad finem
distinctionis. Sequit in textu.

¶ Quid q̄z sciēdū ē zc. **¶** Hic signat *dis 71*

xi. dist. huius scilicet quod sic pertinet ad precedentem. Nam postquam in precedenti distinctio in generali angelorum circa nos omnia sunt clara mysteria. Nunc in speciali eorum erga nos declaratur ingis custodia. Et partit in tres partes principales. In prima ostendit magister quod angeli singulis nos custodiunt. In 2^a queritur: an singulis hec exercitio singuli veniunt. In 3^a ostendit quod mysterio in se participat. prima in principio. secunda ibi. solet autem quod tertia ibi. propterea illud considerari oportet. Aliis duabus primis partibus iduissis manetibus. hec tertia pars in tres partes diuiditur. In prima prima opio primo exponitur. In secunda sequens positio expone subnectitur. In 3^a magister intentio in his percluditur. prima in principio. secunda ibi alij autem dicunt angelos tertia ibi. illud. bonum quod alij tertia. Et hec est diuisio tertia. Circa quam queritur.

a Angeli custodes sunt nostra salute gaudentes reuelant nobis abdita. Et arguit ad partem falsam tribus medijs. Primo sic ostendit quod non sint custodes hominum si angelus custodit hominem: aut hoc est ratione auctoris aut ratione ministerij: sed nec sic nec sic igitur tertia. maior pars a dione sufficiens. Sed probat minor primo quod non ratione auctoris solus quippe de hoc modo custodes hominum legimus in psalms. Ecce non dormitabit neque quod dormiet quod custodit israel. nec ratione ministerij quod tunc angeli essent maiores hominibus. maior quippe est testis christus quod recubuit quod qui ministrat. quod angelus hominibus sint minores est falsum. igitur. Secundo probat quod non gaudent de salute nostra. arguit thoma sic angeli non tristatur de damnatione illius quem custodiunt: quod nec letantur de eius saluatione. prima pars ex inuentione thome in secundo. thoma. si opus in oppositum: et propositum in propositum. Sed probat assumptum. quod tristitia repugnat statui beatitudinis. unde apoc. xxi. dicit quod in illa superna ciuitate non erit luctus neque clamor nec dolor que prima abierunt. Tertia probat quod non possint hominibus reuelare abdita. Si enim hominibus reuelaret abdita: aut hoc esset quando in intellectu actus: aut secundo spiritum: aut tertio fantasma inuentione: sed nec sic nec sic. igitur maior pars per diuisionem sufficiens. Sed probat minor primo quod non actus quod per de trini. dicit augustinus quod opus per pariunt notitia. angelus autem nec est intellectus hominis nec opus ut in propositum. Secundo non spiritum: quod spiritus ex quo ritatur noster ritare videtur id a quo ipse mittitur: et ita solus representaret angelum. nec tertio inuentione fantasma quod agent ad passum dicitur esse propositio quod non recipit iter spirituale et corpale. In omni primo arguit auctore ecclesiastici. xvij. In vnam quodque gerit propositum rectores. glo. i. angelos. Et matth. xvij. Angeli eorum spiritus videtur facie patris mei. dicit glo. poies non sunt perueniendi ad quorum

custodia mittunt angeli. In omni scilicet arguitur Luc. xv. Gaudium est angelus dei super vno peccatore penitentia agere quam supra non agita nouit iustis. In omni tertij arguit Luc. i. dicit gabriel Marie. Ecce percipies in vtero et paries filium. et vocabis nomen eius iesus. In ista quod ne tertia. Quod ad primum arti. termini sunt custodes. gaudium. reuelatio. Primum igitur terminus est custos. unde in propositum custodes dicitur triplici vno. vniuersal. et hoc modo custodes hominum dicitur solus deus. de quo Job. vi. dicit. Quid faciam tibi o custos hominum? Secundo dicit custodes particularis magis super vnam gerit et propositum. Et hoc modo scribitur Dani. x. spiritus mei chael custodis iudeorum princeps regis persarum restitit mihi. xx. vno dicitur. Tertio dicit custodes singularis per vno singulari angelo respectu vni singularis hominis. hoc modo loquitur Iero. super illo homo iherusalem. xvij. Angeli eorum spiritus videtur facie patris mei. magna inquit dignitas hominum ut quod ab origine natiuitatis habeat angelum custodem. Et hi tres modi capiendi custodes reperiuntur in regula beati patris nostri franc. primo. n. ibi minister generalis dicit custodes. unde de electione generalis ibi dicit quod congregati fratres possint vnus de fratribus in nomine domini vni sibi eligere i custodem. i. in generalis. Secundo magis particulariter iustis sed modum dicitur de custodes et guardiani sollicita cura gerant de fratribus tertia. Tertio in vna repit. i. puenit. n. scilicet frater guardianus dicit custodes si igitur puenit vna plona noiet hetur quod dicitur. Secundo terminus est gaudium. unde per cometa eustracij et michael ephesij in li. ethimologia. gaudium est quod nature florant et superflorum spiritum recreans. unde ista tria differre repta sunt exultatio. gaudium. et leticia. Gaudium. n. sonat quod dicitur aie passionem actus patris intensus amoris. Leticia autem super hominibus gaudium quod dicitur addit iterio rui virium dilatatione et motu. unde inde leticia dicta est quod lati: quod aiaz quod lata facit vires extendendo interiores. Exultatio rursus addit super leticia et gaudium quod dicitur motu exteriorum id quod in corde erat infirmum unde per hinc dicta est exultatio quod extra salta et est gaudium pro parte passio percipibilis: sicut delectatio et desiderium. Sed differunt: quod desiderium est futuri. unde dicitur quod desiderium est respectu non habiti: delectatio autem magis presentis. unde delectatio est puenit cui puenit ita quod exigit vniuersum prius facta. gaudium autem magis est de presenti. Tertius terminus est reuelatio. unde dicitur reuelatio quod remotio velaminis dicitur ignoti aperit. unde noto quod ista tria differunt. visio reuelatio et reatus. Alio. n. pprie est dicitur res vt est intuitus aspiciunt sicut loquitur macrobius in primo de som-

nio scilicet
culi. d
ne. o
p
Reu
sti
dos
di
diu
in m
corp
aia r
ad te
terti
ar
di
di
del
he
gul
dia
no
pba
vni
tion
de
e
ne
te
xpo
po
Joh
ad
ritat
sto
no
alic
mai
cust
gnim
cruc
et
z
et
ba
z
fiat
de
tu
it
ce
ei
re
del

nio scipionis. vbi distinguit visio nē ptra ora
culū. dicit. n. visio nē ēē ipam pure rei oñsio.
nē. oraculū autē exigit q is q rez declarat sit
psona venerabilis sicuti aut de^o. aut angel^o.
Reuelatio autē exigit q solū ignotū manife
stū fiat. dū tū fit mō nō nālī. r hos duos mo
dos cognitiōis tāgit paul^o ap^ls. ij. *Thoz. xij.*
dū dicit veniā autē ad reuelatiōes r visiones
dñi. Raptus autē exigit vt talis cognitio fiat
in mens^u excessu seu extasi vt nesciat hō an in
corpore seu ēē cognoscat r aliqñ extra corp^o
aīa rapiatur. sicut de paulo legi^o raptus vsq^z
ad tertiū celū. vbi quedā glo. dicit. i. vsq^z ad
tertiū angeloz ierarchiā. Quātū ad scdm
articulū sunt tres psones. p^{ia} est de custo
dia angeloz circa nos. scda est de eoz gau
dio in salute hoīs quē custodiūt. tertia de re
uelationib^{us} quas nobis faciunt. P^{ia} est
hec. solo dēpto dei vnigenito singulo hōi sin
gularis vsq^z ad mortē est angelus ad custo
dia deputat^o. P^{ia} ps dicit q chūstus
nō habuit angelū ad sui custodiā deputat^o
pbat sic angel^o hōi ad custodiā deputat^o pp
vnū trū: aut duo simul: aut tria sūt. i. illūma
tionē itellect^o dū docet hōiem quē custodit
de ignotis. scdo pp affectionē volūtatis dū
s. excitat ad bñ volendū. tertio pp expeditio
nē executiōis dū. i. spediūtū remouet vt expedi
te opemur. s. neutz hōz exigebat ab angelo
rps i^o nō habuit angelū custodē. maior est
pō doctor n^oz. s. minor p^o scriptū est. n.
Joh^o. i. vidim^{us} gliaz ei^o qñ vnigeniti a p^{re} q
ad potentiā plenū gratie q ad volūtātē: r ve
ritatis q ad itellectū. Confirmat^o qz videt^o cu
sto dit^o vt sic qdā mō obnox^o in qñtuz sic cu
stodiēt^o: s. xpm nō deuit quōq mō angeloz
alicui fuisse obnoxū i^o. Et si dicat qd nō est
mal^o incōueniēs xpm habuisse bonū angelū
custodē qz malū angelū tēptatorē. math. iij.
qnimo ex qdā glo. iho^o. vi. legi^o diaboluz in
cruce fuisse expectantē aīam xpi. dñ. n. q non
est sile. demon. n. xpm tēptauit solū exterius
r pp nos: s. angel^o requit in eis qd custodit.
etiā p interi^o: iō nō est pñle. Letet^o xps patie
bat libere illā diaboli tēptationē. ideo dicit
z^o Matthe^o q duc^o est a spūscō in desertū. s. z
fiat arg^o diaboli qd fecit xpo. s. angelis suis
de^o mādauit de te vt custodiāt te in oib^{us} vijs
tuis. h expōit glo. de capite xpo: r ita habu
it custodē angelū. Et pñmat^o qz sup illō Lu
ce. xxi. Ecce apparuit ei angel^o dñi pfortans
eū. Dicit Beda in testimoniu vtriusq natu
re r angel^o ei pfortasse: r angel^o ei misstrasse
describū. Pfortatio autē act^o est custodiētis.

dicēdū q illud primū dictū ps. intelligi^o de
xpo capite ratione membroz. vnde diabol^o
fm aug. male allegabat hoc applicando ca
piti solum qd erat de membris. Rursus illa
pfortatio quā fecit ei angelus non fuit pñati
ua sicut pfortat illos qd custodit s. solū mini
sterial^o. vñ taz nobilis fuit xps r tā pfect^o vt si
bi nlla angelica custodia regreret. C Scda
ps psonis dicit qlibet hō suū pñm hz an
gelum custodē sui. pbat pñor est de^o ad mi
sericordiam qz ad pñitionē. Misericordia
qppe di superexaltat iudiciū. Sed qlibet hō
hz a sui pñcipio angelū malū ad exercitiū
igit hz r bonū. assumptum p^o ex eo qd scribi
tur ad Ehpē. vltimo. non est nobis collucta
tio rē. Et hoc innuit sap. ecclī. xxxij. Contra
bonum malum: cōtra vitā morē: r sic in oib^{us}
intuere opa altissimi: h est ēē lex sapie vt inf
ma sic nos p media. s. angelos in supma. i. dia
reducantur. C Sed querit^o: quo tpe incipit
angelus custodire hōiem. dicit Tho. in scdo
scripti. q. iij. q in materno vtero: sed qd tunc
facit cum non doceat nec accendat volunta
tē. Rñdet q custodit ne demon ipz puerum
in ventre interficiat vel cōplexionē mutz. vn
de puer pñor efficeret ad peccandū. ex quo
pcludit si rō sua valeat ēē aīa atōz requi an
gelū custodē ne a demōe ificiat mā ex q com
paginat^o corp^o. Salte tenēdū ē certum q ab
aīatiōe incipit puer hñe angelū. C Sed dice
ret aliq. deus sufficit p se ad qd ergo dat no
bis angelos. Rñdet doc. deuotus hui^o
distin. q. i. q triplex est ratio. diuina. potētia.
diuina sapientia. r diuina clemētia. Quo ad
pōm dicit q nō sufficit diuine potentie q an
geli sibi ministrant: sed vult q creature sue. s.
nobis ministrant. etiam qz hz diabolū r su
os socios sibi aduersantes rōnabilius est vt
vincat eos p suos angelos qz p se vt videat
manus dei in seruis suis. vñ appellant ange
li exercitus dei. Quo autē ad sapiām scdo di
cit vt hoc ministerio hō qui est vltim^o p an
gelos medios ad deū referat. Quo at tertio
ad diuinā clemētiā p^o. qz ex quo hō erat in
ter aduersariū suū exigebat rō vt hñet clemē
tia dei adiutorē angelū. C Sz petet qz de q
ordine sunt isti custodes. Rñdet tho. ij. q. hu
ius. q sunt oēs vltimi ordinis. Et dicit q tria
requit ad hoc q angel^o sit singularis custof
hoīs. primū est q nō habeat imediate illumi
natiōes a deo. r pp h excludit pñā ierarchia
scdm q hēat potētiā limitatā. ex quo excludi
tur scda ierarchia. tertiū q pcurat solū ea q
ptinet ad determinatas psonas pp qd exclu

dunt duo ordines vltime ierarchie. s. picipa-
tus z archageli. Et si hoc sit vix pz valde ma-
gnū esse exercitiū angeloz vt soluz de vltimo
ordine glibet hō z quelibet mulier sigillatiz
hēat ppriū angelū: z tñ nō est dubiū qñ aliq
illi⁹ ordinis remaneat in celis ne terti⁹ ordo
3⁹ ierarchie penitus in celo pateat vacu⁹. Et
si querat an successiue vnus angelus multos
custodiat. dicēdū q sic. Ex q pz q idē angel⁹
pōt prius custodire vnū qui saluabit: p⁹ vnū
qui dānabit. Sz gs qret: que sunt pprie pfi-
cia nobis eueniētia ex hmoi custodia. Rñ-
det doc. deuot⁹. q. i. hui⁹ dist. ar. ij. q in bono
est triplex pfi. cū. s. qz adiuvant p⁹ angeli ad
bonū agendū. 1° ad pseruandū bonū. 3° ad
bonū augmentādū. Et respectu mali totidez
p⁹ adiuvāt ad deserendū malū. scdo ad euitā-
dū. 3° ad fugiendū. Ex quo pz p⁹ q in statu
innocētie hūit adā angelū: custodē habuisse
mus z nos si stetit: lz. n. mali nō fuissēmus
adiuvāset nos ad melius operandū z bonū
pseruandū z malū euitandū. Ex quo 1° pz q
pfirmati in grā: sicuti btā z Maria. Joh. bap. z
ceteri hūerunt angelū custodē. Et pz 3° q an
tūps hēbit angelū custodē licet. n. futur⁹ sit
obstinatus: tñ plura mala oparet nisi ille an-
gelus poneret impedimentū lz teste aplō ad
uentus ei⁹ sit sz oēm operationē sathane. Et
si obijciat. qz dicit Sam. q atūps carebit an-
gelico pldio: z p pñs angelica custodia. Rñ-
dendū q intelligit qñ ad totalem reuocati-
onē a malo. Sed 3° ps dicit. q ista custo-
dia fit vsqz ad mortē hoīs. pbat. patior est bo-
nus angelus ad custodiendū in bono qz ma-
lus ad decipiendū. pz hoc ex lege caritat. Sz
malus vsqz ad mortē decipit. igit bonus vsqz
ad mortē custodit. Et si obijciat p illud Jere.
li. c. curauimus babilonē z nō est curata dere-
linquamus eā. dicit glo. Medici sunt angeli
quos a nobis repellimus dum eoz pñs nō
acq̄scimus. dicēdū q a nobis nō recedūt qñ
sp repellant inimicūz dñ peccamus z faciant
multa alia: sz tñ nō cōseruāt in bono. sed tñc
diceret se qret q angelus custodiēs hoīez post
natiuitatē suā vsqz ad mortē nō iret ad celūz
Rñdit hic tho. q sicut nos videmus q post
actū magnū deuotiōis sumus p tres dies vel
plus. vel tpe aliq magis inclinati ad deuoti-
onē. sic qñ angeli vidēt nos in bōa talē dispō-
ne pñt ire ad celū. Sz tñc obijciat. qz tñc
magis infestabit diabolus q remanebit pñs.
vñ videret magis dicēdū q recōmēdet hoīez
in custodia alicui⁹ alteri⁹ angeli dōc venerit
sicut facimus iter nos. vel cognoscat reuelati

one dei nō eē tñc piculū. Sed 3° de gau-
dio qd hūit de salute illi⁹ seu illoz qz custodi-
unt. z ē h. Sic de hoīz salute qz custodiunt
gaudent āgelici spūs vt de dānatōe nō doleāt
Cp̄ia pars dicit. q āgeli gaudent de salute
hoīz qz custodiūt. pbat. quotiēcūqz crescit
mā gaudēdi crescit z gaudiū i mēte bñ ordi-
nata. sz sal⁹ hoīz est mā gaudiū. igit de ea letā-
tur āgelici spūs. z si h maxie is vel illi qz me-
dīs talis salus ē hita. minor pz. tñ rōne exal-
tatōis xpi in mēbris suis. tñ repatiōis angeli
ce ruine. tñ 3° rōne recuperatiōis hūane. Et si di-
cat: qz ille q custodit pōt impedire suā saluati-
onē. z p pñs gaudiū hoc i āgelo z ita bñtudi-
nē: cū bitudo nō possit eē sine gaudiū. dicen-
dū q gaudiū āgeli pōt cōsiderari triplr. pñs⁹
extēsiue: sic certū ē q magis gaudet h mō
cū saluat hō quē custodit qz antea. i. de pluri
b⁹. 1° intēsiue z subalr cū illa extēsiue: z sic
posuit mgs snay q vsqz ad finē iudiciū acere
scit eoz bñtudo. Sz i hoc nō tenet. Et eēt hic
scds loc⁹ in q nō tenet nisi qz ē idē cū sua pōne
v. dist. h⁹ scbi vel qñ. 3° pōt pōtiderari intēsiue ac-
cidētalr vt dicat gaudiū accidētale: z hoc bñ
hūit āgeli de salute eoz qz custodiūt. nec sege
si illi qz custodiūt nō saluēt q angeli nō sint
bñ. qz istd gaudiū ē eis accidētale. Et si qraf.
vtrū h gaudiū ex q ē quoddā pñs pp custo-
diā accidētale vtrū sit aureola. Dicēdū q n.
qz illud pñs accidētale qd sz aureola bz eē
ex excellēti mō agēdi: qñ apper i hac custo-
dia respectu āgeli: qz sit sine qñqz pēa. Ex q
ligde pz q nō oē pñs accidētale bz aureola
Sed 3° ps dicit. q āgeli nō dolet de dānati-
one illi⁹ quē custodiūt. pbat. bñtudo cunctā
tollit miseriā. vñ teste Boe. ē status oīz bo-
noz aggregatōe pfect⁹. Sz dolere est quidā
actus miserie. g⁹ āgelis bñs nō cōpetit. Et si
obijciat ex illo vbo ysa. xxxij. Angeli pacis
amare sēbūt. Cū igit stetus ex dolore veniat
sequit. Et pfirmat aucte Aug. sup illo vbo
ps. iniciati sunt beelphegor. vbi inq̄t pest an-
gelus bon⁹ qui p delictis vitupatur. z pro bñ
sichs laudat: z ita pōt dolere. Ad primā ancto-
ritatē valde bñ rñdet scñs tho. pte dñma hū-
ius distinctiōis. q. v. dicēs q istī angeli pacis
fñi lām fuerūt nunciū ezechie quos miserat
ad querendā pacē cū assirijs q audientes bla-
sphemias rapassio in deū celi valde ingemu-
erunt. Et fm allego^{am} dicantur angeli ipst
apli de xpi dolētes passiōe. Angeli. n. cū sint
incorporei flere nequeūt: z cū sint bñ dolere
nō pñt. Ex quo pz q cū pinguntur prope
xpi crucem quasi flentes: hoc fit per quandā

figurā d
holuz
ind
of
nis. ne
ad an
bunf.
exiō
anctā
ad dū
defect
q cul
dito b
angel
talmat
angel
nō est
hō
uelare
q si in
do sig
vitiq
ad m
scdm
corpe
do. no
ia ente
ma z i
de illa
ue ex cō
mo dñ
tio coa
sanduz
nūqu
di in a
tur an
subtili
nō est
mediā
possit
tū in a
maus
eni ang
hō. n.
ita dñ
nō pōt
spōdū
dci z n
q pz d
tis q
strā z
ma dñ
putat.

figurā q̄ dī antropopates que est qū id qd ē
hoīuz: aut deo aut spiritib⁹ attribuit: sicuti il-
lud **Eccl. vii.** Tact⁹ dolore cordis intrinsecus
dī de deo. **Ad** scđam autē autē q̄ est orige-
nis. negāda est simplr. orige. enī scđm Jero.
ad autū fuit opionis q̄ demōes iterū salua-
bunt. et ponit infinituz circūlū sine fine nimis
extīs plonic⁹. Ideo in ista mā nō hz locū sua
auctas. pōt dici tñ q̄ sic itelligatur q̄ angeli
adducunt ad iudiciū vt scj sint testes q̄ nō ē
defect⁹ eorū q̄ hi q̄s custodiebat p̄dunt et ita
q̄ culpā nō fit in custode angelo s; in custo-
dito hoīe. **Tertia** p̄lo ē hec. Sic custodiēs
angel⁹ hoīes pōt reuelatōes docē vt illi⁹ fan-
tasmata inuare queat. **Quarta** p̄ma ps. q̄
angel⁹ p̄t docē hoīem aliqd reuelādo. p̄bat
nō est minoris potētie angel⁹ custodiēs q̄ sit
hō. S; hō pōt alteri hoī aliqd absconditū re-
uelare. igit⁹ et angel⁹. Sed querit qūo. rñd⁹
q̄ si in corpe sicuti docuit raphael thobiā vtē
do signis ad plm istituētis qd⁹ citius homie
vti iquātū est potētie magis simplicis ita q̄
ad modū doctoris proponet vñ post aliud
scđm capacitatē hoīs audiētis. Si aut sit sū
corpe potest docere tripliciter. primo causan-
do nouā specē in fantasmate: aut offerendo
iā entē in fantasmate. v; transmutādo fantas-
ma et ita duz puerter intellect⁹ agēs causabit
de illa specie itellectionē. Secūdo dispositi-
ue ex cōseruatione a vicijs quo mediante ho-
mo disponit ad diuinas illuminatiōes. Ter-
tio coagendū euz intellectu possibili ad cau-
sanduz actū itelligēdi veluti cā partialis. S; nū-
quid poterit causare totū actū intelligen-
di in aīa custoditi vt loq̄tur ita aīe sicuti loq̄-
tur angelo alteri. Dicit hac distinctiōe doctor
subtilis q̄ nō: et dat causā quia anima nostra
nō est apta nata recipere itellectionem nisi
mediāte fantasmate pro statu isto: et ita licet
possit angelus in angelū causare p̄ceptū nō
tū in aīa. Ex quo pz q̄ illa regula qd potest i
maius pōt in minus nō est gñalis. maior est
enī angel⁹ hoīe. s; dz itelligi sp̄ parib⁹ ceteris.
hō. n. gñare pōt hoīes in muliere nō leonem
ita d multis alijs. Et si dicat: sequerē q̄ de⁹
nō posset cāre imediate i aīa itellectiōes. Re-
spōdit q̄ nō ē sīse subest. n. aīa ex toto dispōi-
dei et nāe ordo nō ita de angelo loquēdo. Ex
q̄ pz defect⁹ autē. vi. nālium pte. vi. c. v. ponē-
tis q̄ spēs fuit ab intel⁹ creata in mentē no-
strā et q̄ itelligim⁹ solū p̄ uersionē ad illaz
intelligentiā pz falsū ex dictis et erroneū ex p̄-
ma dist. p̄mi doc. subti. q. i. in fili de fruitōe re-
putat. Et p̄firmat: q̄ tūc semp itellect⁹ nī eēt

in potētia eēli ad itelligendū: et nūq; in acci-
dentali qd est valde inconueniēs. **Sed** dī
cit scđa pars p̄sonis. q̄ pōt angel⁹ fantasma-
ta inuare: et iā pz ex p̄ma. **Addo** tñ q̄ pōt
fantasma de loco ad locū transportare. vtpu-
ta cape fantasma plonis et deportare fori. p̄-
bat q̄ hōz fantasmātū subm est corporeum:
cū ergo vt videt qdlibet possit mouē corpus
videt hic. **Quantū** ad tertū arti. sunt tres
diffic. **Prima** est. vtrū iter angelos custodiē-
tes p̄ custoditos hoīes sit aliquē volūtātū
dissēho. Rñdet thō. hui⁹ dist. pte. ij. q. v. q̄ sic
et pz manifeste de p̄ncipe p̄laz et michael p̄n-
cipe iudeoz. michael q̄ppe volebat liberatio-
nē iudeoz quā angel⁹ q̄ peris p̄sīdebat nōle-
bat. dan. x. vii dicit michael p̄nceps regni p̄la-
rū resistit mīhi. xx. vno dieb⁹. et ante dei faciē
cā posita. vii iob. xxv. scriptū est facit p̄cor^m
in sublibus: nec tñ hec pugna seu meli⁹ dissē-
ho volūtātū iducebat odiuz. **Scđa** diff. ē.
vtrū si angel⁹ custodiēs sciret illū quē custo-
dit fore dānandū si dimitteret eū. dicendū q̄
nō. nāz licet ille hō dānaret adhuc p̄seruaret
ab angelo ne tñ peccaret q̄tū sine eo faceret
et ita in inferno minorē penā pateret. **Ter-
tia** diff. an sit pugā aliquē inter boī^m ange-
lū et malū angelū sup hoīm custodia. dicendū
q̄ sic: dū mal⁹ p̄rauas p̄ntat fantasmas: cui bo-
nus resistit et p̄ualet nisi obicē opponam⁹. ex
q̄ pz nos multū obligari angelis nris nos tā
diligentē custodiētib⁹. Ex hoc pz ad. q. q̄ vici-
geli custodes sic gaudēt nra de salute vt nō
bis abdita insinuet. Et tūc ad arg⁹. **Ad** p̄-
mū negat minor. et dī q̄ nos custodit rōe mi-
nisterij. Et q̄ obijcit q̄ tūc eēt minor. vep dīc-
si solū nostri reuerētia facēt qd nō facit sed su-
perni regni intuitu q̄ sibi hoc p̄cipit: sicuti si
miles nō solū regis sed famulis deseruiet. p̄-
pter regis iperū. **Ad** scđm dicendū q̄ illa
regula nō tenet. qū op^m vni extremoz inest:
aut ex natura: aut ex cōditōe: sicuti nō sequit⁹
terra et ignis opponunt: et terra est sicca. igit⁹
et ignis est humid⁹: q̄ o^m humiditatis inest
ex natura igni. Sic in p̄posito post cōfirmati-
onē bōz angeloz inest eis īsepabilī gaudiū
Ad tertū. negat minor. p̄ oī pte. et p̄ d actu
Sico q̄ p̄currit vt tā ptialis cū itellectu hoīs
et ita nō obuiat auctas aug. q̄ bñ o^m et potē-
tia partiūt noticiā s; n̄ totali. Tūc scđo de spē
dico q̄ nō dz q̄ rñtet id a quo ip̄mitit effecti-
ue: s; id cui⁹ est spēs sicuti imago cesaris depi-
cta i pietē nō rñtat pingētē sed cesarē. tertio
de fantasmate q̄ iter spm et corp⁹ est bñ. p̄por-
tio mobil ad mobile: sicut itelligētie celvad

celū ipm qđ mouet. ⁊ hoc sufficit. Ex pñti aut
distinctione sicut de rē. pñtia p. boni spūs no
bis ad pñtiū dāz ⁊ fundit mal' ad plūi. dicit
p. q. hēm' duos āgelos. vñū bonū ad custo
diā vt qam' saluari. aliū malū ad exercitium.
Et icipit a pñc' dist. vsqz ibi solet aut qri rē.
Secda p. aut cuilibet hoi angel' donat: aut
certo agni vñ' ānotat. dic' p. q. aut ē dicēdū
q. qlibet hō hz pñtiū angelū: aut q. vñ' pñtiū
plurib'. Et icipit a lo: o illo. solet aut qri vsqz
ibi. pñtia illud cōsiderari o3. Tertia pñtia. an
gelice mētes p custodia sē sp mētes maio
ra pñtia. dicit p. q. angeli merent pñtiū cēn
tiale nos custodiēdo. Et icipit i illo. c. pñtia
dib cōsiderari o3 vsqz ad finē distinctionis rē.

Ec de āgelica nā dicta sufficiāt. Adic
h. . . sūtur. xij. distictio hui' scđi libri. q sic
cōtinuat ad pñcedētes. scz ad. x. ⁊. xi.
dist. Mā postqz in gñali in. x. di. circa nos oñ
sa sunt angeloz cara ministeria. Et in. xi. i spā
li angeloz erga nos posita ē mra custodia.
Hūc in pñc' pñtis distictiois se amodo excu
sat affari talia. veri' tñ diuidit ista ps contra
scđam hui' scđi distictiois. a distictiois q
dē scda vsqz huc de nā egit mgt pure spāli.
Hūc agē icipit de nā pure corpali. Et pñtiū
in tres ptes principales. In pñtia lucide ponit
tur opus creatiois. In scda sūc subūgit op'
distictiois. In tertia plane pñtiū opus ordi
nationis. pñtia in pñc' h. dist. xij. ibi. pñtia aut
distictiois opatio sūc rē. tertia ibi. dist. xv.
Seqz dicit de. hāt duo lumina magna rē.
Rursus pñtia pñtia que est pñtis distictio
in qua declarat opus creatiois in tres ptes di
uidit. In pñtia in hoc cōpēdio pñcedit conti
nuatio. In scda magno ingenio de mā fit in
quisitio. In 3. grādi studio ingñti fit deimi
natio. pñtia in pñtiū. scda ibi. qdā nāqz scō
rum. tertia ibi de qua pñtis tractem'. pñtia
pte indiuisa manēte. ps scda in qua de mā p
ma magna fit ingñtio: in tres ptes diuiditur.
In pñtia de mā opio serif varia. In scda in
his sit certa electio determinatoria. In tertia
dubio dāz solutio resolutoria. pñtia in pñc'.
scda ibi fm hāc itaqz traditionē rē. tertia ibi
attēde qz h dicit aug. rē. Et seqz illa tertia
pñtia. de q pñtis tractem' rē. in qua pe
nitus de materia fit determinatio. Et ista in
tres scđas pñtulas. In pñtia isomitas seu
cōfusio māe tāgñ. In scda illocabilitas vl
locatio eiusdē querit. In tertia de dieb' fit di
stinctio que clare ponit. pñtia in pñtiū. scda
ibi nūc sūpēt qđ scda pñtione rē. 3. ibi nūc
sūpēt vt dispōnē rē. Et hec ē diuī rē. .

Tri creatiois i ope sūc sōfa a deo ef
fici potuit mā. Et arguit q nō tripli
ci mē. pñtia sic. Quāto aliq niagis
faciūt vñti. tāto min' si sepabilia. Sz mā ⁊ for
ma magis faciūt vñū q sūbz ⁊ passio: et p po
tētiā dīnā separi nequeūt. sicuti neqz ad hōie
separi risibilitas. igit rē. maior p3. sic. n. diuī
ē cā sepatōis. vl ē ipa sepatio: sic vñtas cā ise
pabilitas. Sz mior p3. mā. n. effie vñū p se cūz
sōfa. ex. viij. mē. Sbm vñū p accūs cū passio
ne sicuti duo diuersor generuz. Scda af sic.
Qđ neqz hēe eē sūc sōfa neqz fieri sūc sōfa
Sz mā neqz hēe eē sūc sōfa. igit nec fieri. ma
ior p3. qz fieri ad eē aliqz fīminat. Sz pñtia mī
nor. qz si mā hēe eē: rē ⁊ disticta. er
go cōpositū ex eis eēt vñū p accūs. Telle. n.
Arist. ex duob' in actu nō fit vñū p se. 3. ar
guīt sic. mā plus depēdet a forma q forma a
mā. sed forme nāles nequeūt repiri sūc mā.
nec fieri ēt a deo. igit nec mā sūc forma. ma
ior p3. qz plus depēdet ipsectū a pfecto qz
mā aut gerit locū ipsectū ⁊ forma pfectū. Sz
mīnor. pñtia. qz si eēt sepatē eēt spāiales ⁊
imāles. Qđ ē aut imāle ē intellectiū fm Aūic.
⁊ ita eēt intelli' qđ ē icōueniēs. In op' ar
guīt aūte Aug. in li. de simbolo. sic pñtia oīus
rerū capactas facta est. vt ordinatissimo dei
munē: cēta formē q formata sunt. In ista. q.
ad. rē. Duo ad primū art' termini sunt mā.
sōfa. ⁊ op' creatiois. pñtia igit termin' est
mā. vñ ultra dicta de mā pte pñtia. di. iij. bu
ius scdi. Hōto q mā octo noib' nōlat. Gen.
i. In pñc' ⁊ iūcto suo noīe cōi erūt tres terna
rū noīum māe ex sacra biblia. Hōto tñ q nō
loquor hic de eēntia matie q dē ens limitatū
sed de mā pñtia ad eē qdā infra celū cūpire
um. pñtia igit inart' ē mā. terra. ⁊ inanis. dē
enim mā qñ mī. ē. n. fm Auerroym in. ij. mē
nature fundamētū. vñ qñ ex vīo materie cū
cta. pducta sūc a pñtia dicta est mulier. Qđ
aut terra a terēdo: qz pedib' terit: qz infima ē
in rerū nā creatariū: sicuti terra iter elemēta.
Dicit aut inanis: qz sūc fortitudine seu robo
re: qz robar est a forma. Scda ternari' est va
cia. inuisibilis. icōposita: qz vbi trāslatio nā
h3 terra erat inanis ⁊ vacua: alia trāslatio h3
terra erat inuisibilis ⁊ icōposita. Qđ aut va
cia: qz quacūqz caret forme pfectione. ideo a
platone dicta est turpe. Dicit aut inuisibilis
qz non erat actu terminata loquendo. pñtia.
vñtis aut est color in obo terminato. Qđ aut
icōposita: qz qñ in cōfusio cūcta faciēda in eo
in potētiā latitabāt. Unde ⁊ plato cā nōiauit
Aluā. Tertius ternari' est tenebra abyssus ⁊

aqua. bñ tenebris ppter sui obscuritatē. unde a grecis dicta est chaos. i. cōfusio. abyssus dñ ppter defectū alī⁹ basis: cū sit basis seu fundamētū pñariū. abyssus at dñ ab a qđ ē line et basis. vel ab a qđ ē line et byssus bñ qđ est gen⁹ līnī cādīdissimī. mā aut de se est obscura nō cādīda: lō pōt vocari ille qđ sīgt antiqta- tē dñ vltio aq. qz sicut aq valde flexibilis est: sic mā flexibilis est de se ad oēs formā. Scđo finit⁹ ē sofa: vñ q ad pñs sofa solet accipi tri pñs. pñm^o dñ sofa act⁹ purissim⁹ nulli admix- tus potētiē: et sic dñ sol⁹ sofa dñ. āgeli s3 qđ aliqñ pñcipāt. hoc mō loqñ Boet. iij. de pñs. metro. x. ad deū sofa boni liuore carens rē. Scđo^o dñ forma vnūscuiusqz rei qdditas. et maxie create. et hoc mō loqñ Gilbert⁹ porre- tant in libro sex pñcipioz formā diffiniens. sofa inq est cōpōi pñgēs simplici et iuari- bili eēn⁹ cōstītes vbi inuit tria. pño q qddi- tas aduenit cōpōsito dñ pñmittit sofa ē cōpōi pñgēs. i. adueniēs. ex q p3 q cōpōsiti sp vl- tra suā qdditatē aliqd addit. scđo inuit sofe simplicitatē. dñ dicit simplici. et d3 itelligi re- spectiue: qz s3 id cū⁹ est sofa ē cōpōsiti⁹: qz rōne additi seu differē⁹ sp inferiora sūt magis cōpōsita qz sint supiora. 3° inuit iuariabilita- tē: dñ dicit. iuariabili eēn⁹ pñstēs. variatio. n. pñe ē singulariū nō vltū. vñ nō corūpē hñā nitas nisi q: fortes vel plato vel alī⁹ hō nisi so- lū accipiat p qđā cōi sex pñcipijs. Tercio^o dñ forma altera ps cōpōsiti. sic loqñ pñs in p^o et 2° pñicoz. et hoc vl sit ps eēlis vñū p se faciēs sicut aīa et corp⁹. vel vñūm p accēs sicut hō: et ascēdēdo. vel sit iterioz: sicut intellectio in hoīe: vel exterior: sic accipit pñs in pñto qñ- tatis dñ dicit q qñta spēs qñtatis ē sofa. vel circa aliqd pñs figura. et sic dñ sofa qñ foris manēs. in alijs aut ab informādo. Tercio^o imi- nus est opus creatiōis. vñ ceteris omīssis nō tādū ē q dñ est inter op⁹ creatiōis. opus di- stinctiōis. et op⁹ ornat⁹. Opus. n. creatiōis dñ qñ de⁹ in quodā cōi seu materia dicit cuncta pñdidisse. v. l. maiorē vñuersi ambitū: et durat in biblia ab illo loco. In pñcipio creauit de⁹ celū et terrā vsq ad illud. dixit deus: fiat lux: vbi est pñia dies. Opus aut distinctiōis dñ qñ chaos illud cōfusum in partes distinxit: et factū est hoc trib⁹ dieb⁹. dñico die fecit lucez quādā que ambitu suo pagebat diē et noctez de qua in sequēti dist. Sic lune firmamētuz. die martis elemēta et herbas et pñmē⁹. Op⁹ aut ornat⁹ dicit qñ id qđ in trib⁹ dieb⁹ ex illo chaos distinc⁹ est i tres sequētes ornat⁹ et de- corat⁹. Sic mercurij ornat celū sident⁹ et sole

et luna. Sic qñta seu solis ornatū aquam pi- scib⁹ et aerē aurb⁹. Die sexta ornatū terram aialib⁹ et hoīe qz maxime ita qz best op⁹ crea- tiōis. Scđo sequit opus distinctiōis. 3° op⁹ ornat⁹. Quātū ad 2^m art^m sunt tres pñs/ nes. pñma 2° est de pñductiōe mē. scđa qz nō sī oīa creata simul. tertia de tpe medio iter rex creatiōis seu opus creatiōis et op⁹ distinctiōis. seu pñmū diē distinctiōis. Pñia est hec. vñ⁹ oī corpi mā sic in rerū creata est cū sofa pñn- cipio vt p se creari sine forma absoluta potu- erit. Pñma ps dicit q mā est vñ⁹ oī corpi. pñbat sic. qñcūqz est vna forma seu rō forme cor est vna rō mē. fm. n. pñm. pñ⁹ act⁹ est a pñia forma. Sed forma corpētatis ē eius dē rōnis in oib⁹ corpi⁹. igit⁹ et mā. et pñmā ex intēsiōe text⁹ et glosarij. innuif. n. q mate- ria pñmo pñta est ex qua postea cuncta alia sunt facta corpa. Et si obijciat: qz iā erat factū celū empireū. T est. n. beda qñuor fuerūt scā simul. celū empireū angeli. mā p⁹. et tps. dicē dñ qz sī tpe sit factū celū empireū cū mā p- ma: qz ita innuif glo. In pñ⁹ creauit de⁹ celū et terrā. glo. celū empireū et mām pñiam. ni- hilomin⁹ pñior ē mā pñma celo empireo. et ista pñitas sufficit vt sit vñ⁹ celo empireo et ali- is corpi⁹. Notādū tñ q tps cōnumeratū in ter alia qñuor nō d3 accipi pño nūero pñmū mo- bilis: qz incepit moueri secūda die. sed pñmē- fura cuiuscūqz creature seu sit eūū seu mensur- ra alia. Et si qñat quō pōt esse mēfura eiusdēz rōnis in incorruptibili et in corruptibili qñ coe- ruptibile fiat incorruptibile vel eē. Itādēdū q hoc nihil facit. s3 qz corp⁹ corruptibile ex 3- rīs cōpositū ē vl h3 pñū. corp⁹ aut incorrupti- bile nec h3 pñū nec cōpositū ē ex 3- rīs. Et qđ dicit pñi q mā tēdit sp ad maleficiū et siliā: d3 itelligi de mā vt limitat ad corruptibilia. Ex quo p3 defect⁹ sci tho. qui in secūdo scrip- hac dist. q. i. pēlegit seg Auerroym ponētē vi- uerfas rōnes mē in incorruptibilib⁹ et corru- ptibilib⁹ corpi⁹ q excellētē medicū. f. Aui- cēnā ponētē eiusdē rōnis mām in celis et ce- teris corpi⁹. p3 ex p⁹ pte pñonis. Scđa ps pñonis dicit q in pñci⁹ rerū mā creata est cū forma. pñbat. qz oē qđ est in loco circūscrī- ptiue h3 formā. Sed mā talis erat in loco cir- cūscriptiue. igit⁹ maior patet. qz ad min⁹ hēt vbi qđ est qđā respect⁹. et ita quedam forma Et cōfirmat: qz esse in loco circūscriptiue cō- petit corpi vel hñti formāz seu modū corpi Sed minor pñbat. vnde lūgo de sancto vi- ctore. erat terre⁹ hoc elementum mediū vno loco sublidens ceteris in vna cōfusione per

mixtū: et circūq; i modū nebule expāsis. Sed
 qrit q erat ista sofa. dicendū q erat qdā sofa
 ipsecta nō mixtiōis tñ: sicuti qdā sē suspicati
 q tñc elemēta pcessissent istā mām cū mixtiō
 sit ex elemētis: sed erat qdā sofa impsecte hīs
 modū icorpeitās in pō: sicuti mā quā iforma
 bat ad formas elemētoz: sicuti embrio est in
 pō ad gām vegetatiuā et sensitiuā. vñ in tex.
 hec mā pp hmoi ordīne nolaf noib⁹ elemēto
 rū: noie terre dñ dñ. In pñ⁹ creauit de⁹ celūz
 et terrā. terrā. i. mām pñā noie aeris dñ dicit.
 spūs dñi ferebat. glo. interlinearis. i. aer noie
 aque dñ dñ sup aq̄s. Et inde est q antiq̄ phi
 las bñ posuerūt ponēdo vñū chaos seu vnūz
 qd p̄fusū. sicuti tāgit Euidi⁹ in li. p^o metha
 phoz. vel vñū corp⁹ si capiāt corp⁹ ipsectū: vñ
 qñ vaporē: sic sensisse videt⁹ Eracit⁹ capiēdo
 vaporē pro illa mā sic impsecta eē rex pñci^m
 ¶ Sz qrit: q̄ erat loc⁹ hui⁹ māe. Hico q si lo
 qmur gñāl⁹ et vi nois nō hēbat locū: qz ois lo
 cus dñ ambire locatū. cōit aut loquēdo celūz
 empireū hz mām pñā et tñ celo empireo nō
 ē mai⁹ corp⁹ ambiēs. Sz loqūdo de mā pñā
 vt distinguebāt celiū empireū: hēbat ip̄m
 celiū empireū. p loco suo. vñ ad modū nebule
 erat expāsa ab h⁹ iferi⁹ p totū circuitū vsq; ad
 ip̄m celiū illud tāgēs p circuitū ne eēt vacuū
 in rerū nā. Sz erat ne lenis aut pōderosa. dñ
 eo q nec lenis nec pōderosa: iste. n. sunt ppe
 tates elemētoz vñ loquendo ppe nec hēbat
 sursum nec deorsū q ad ptes suas sed solū re
 spectū ad celiū empireū. Sz cut⁹ erat sofe: dñ
 q ad modū nebulaz cui⁹ ps empireo. pñmi
 or erat clarior. ps tñ inferior opaca q ad mo
 dū lane que in vno loco est rara. i. alio spissa.
 Nullū tñ tñc erat elemētū nec aq̄. nec ignis:
 aer seu terra: nullū celiū nisi empireū. sed qrit
 cū celiū empireū sit valde clarū et plusq; sol.
 vñ strab⁹ dicit q celiū empireū nō ab ardore.
 sed splēdore dictū ē. vtrū illuminaret illā māz.
 Et si sic. an faceret diē. dñ q illuminabat illaz
 supiorē partē materie nō inferiorē ppter sui
 opacitatē: qz scribit q tenebz erāt sup faciez
 abyssi. nō tñ faciebat diem: qz cogit nos scri
 ptura. pñma. n. dies fuit dies dñica. qñ di
 cit dens: fiat lux. tñc aut dies dñica non fuit
 prima sed secūda. Et rō est: qz dies hz quēdā
 respectū ad noctē: ita q lux faciat p sui pñtiā
 diem: et p abitiā noctē. Tñc aut p totū m⁹ ill
 us circuitū illuminabat celiū empireū. Si tñ
 dicat dies cōiter a dyan qd est clarū: et illa ps
 materie superior illuminabat psequēter dicē
 dū illo modo fuisse diē: sed tñc differenter ce
 eris dieb⁹. vñ nec inter eos cōputat: et tñc est

set dicēdū pñter demones anteq; de celo rue
 rēt stetit in empireo: p diē: qz fuerit in celo
 vsq; ad diē dñicam. sed ille fuit parvissim⁹ di
 es vt patebit in tertia conelone. Sed nunq̄
 mouebat illa mā. dicit q non: qz nec ad sur
 sum. qz fuisset lenis. nec ad deorsū. qz fuisset
 grauis: nec in circulo: qz fuisset nature celi.
 ¶ Sed dicit tertia pars cōclōnis q materia
 prima potuit creari sine quacūq; forma abso
 luta. pbat. arg⁹ doc. sub. hui⁹ dist. q. ij. Sz ab
 solutū pñ⁹ alio et distinctū ab eo reat⁹ pōt fie
 ri et maxime ab oipotēte sine alio absoluto:
 sed materia et forma sunt hmoi. igit⁹ maior. p3
 qz ex eo q prius est nō depēdet a posteriori.
 ex eo aut q absolutū nō coeregit qd dico pp
 rliua que se mutuo coexigūt. veluti pñ filiūz.
 sed minor. p3. tam. n. materia qz forma sūt ab
 solute: qz cōstituit pñcamētū sube qd est ab
 solutū: et rursum mā est pñor forma veluti fū
 damētū fundato. Eōfirmat: qz nō coartat de
 us aliquo facto absoluto reliquū facere: sicut
 ti in p^o dictū est dist. p^o. nō coartat cāta visio
 ne cāre fructione: ergo nec cāta mā cāre for
 mā. p3 tertio: qz sicut line qñq; mōstrata for
 mā pōt eē materia sigillatim nō videt qñ et si
 ne oi simul. Et si dicat q neq; facere de⁹ māz
 primā qñ referat ad ip̄m: qñ sit distincta: et ta
 lia multa. p3 qz iste sunt forme respectiue. p^o
 aūq; intelligit de forma absoluta. ¶ Ex quo p3
 q si scis p^o. q. iij. hui⁹ dist. intellexit q ne
 quit de⁹ facere materiā primā sine forma scz
 absoluta defectit. Si aut loquit de respectiua
 cōcedit sibi et maxie de fundamētali. ¶ Sz
 cūda p^o est q oia nō sunt creata sif: est hec.
 Sz ops cñcta simul efficere potuerūt: tpibus
 tñ credunt distributa. ¶ Prima ps dicit q
 ops de⁹ potuit simul efficē cūcta que scā sūt.
 pbat. pō que vno posito ad aliud nō limitat
 sed semp manet eque in diffcrēs eadē rōne q
 primū pōt et sedz: et sic deinceps ex q nō coar
 tat ad aliqd. sed pō dei est hmoi. pbat. Si. n.
 coartaret posset creatura sui opificē limitaf:
 qd repugnat. Moto tñ q ista p^o est intelligē
 da de absolutū nō respectiua. si. n. fecisset oēs
 motū q fuit simul nō esset cum talibus respe
 ctibus successiua. Si rursum oēm hominem sif
 nō essent cū respectib⁹ pñor ad posteri⁹. vel
 ecōtra. vnus. n. aliū nō pcessisset: nec fuisset pñ
 eius sicut mō. Et si dicat. qz tunc seg⁹ pñdicto
 ria simul vera. sicuti eūde hōiem sif albū et nī
 grū: et ita albū et nō albū. ppter assumptū qz
 idē hō fuit alb⁹ et nō alb⁹. Rñsum est iā q in
 telligit quo ad absoluta: pōt. n. simul facē al
 bū et nigrū. nō tñ quo ad illud informare: qd

est qdā respect⁹. et ita de p̄silib⁹. Sed dicit se-
cūda p̄s cōfōnis q̄ oīa nō sūt sīl facta. s̄ per
dies distributa. p̄bat ex tex. vbi distinguūt
p̄ter opa creatiōis: opa sex die⁹. Et si dicatur
q̄ moyses loquebat populo rudi. et ita grosse
p̄ dies distinxit. s̄ de sīmul cūcta fecerit. hoc
nihil est: q̄ nullus p̄pter ruditate⁹ auditoris
d̄ dare occasiōē deceptiōis. Si ergo moy-
ses bñ nouerat q̄ cūcta de sīl fecerat: non de-
bebat p̄pter ruditate⁹ populi hoc facē seu di-
cere. Si uero si dicat. nō potuit oīa dicē sīl. dico
q̄ potuit dicere oīa facta sūt sīmul. itē Chrys.
sup. Joh. omē. xij. q̄ sīl extitit p̄ subam mē nō
sīmul extitit p̄ specie forme. hec etiā est cois
opinio scōp̄ doctor⁹ Ambro. Gregorij. dyon.
dani. et alior⁹. Sūt etiā ad hoc p̄sualitōes. Tū
rōne sapie dīne ordinare sua dona distribuē-
tis: sicuti p̄ in nobis. p̄ dat nām. scōdo ḡfaz.
tertio gloriā. Scōdo rōne bonitatē dīne q̄ uult
vt ex ip̄fecto mō ad sūmū tpe debito puenia-
mus: sicuti ex mā p̄ia q̄ ē ip̄fectissimā teste
Aug. in numero dierū senario suū totū cōple-
uit vniuersū: q̄ nūc senari⁹ apud arismetri-
cū magne est nota p̄fectiōis: tū ex oīs ei⁹ ali-
quotis p̄stet p̄tib⁹: tū rōne potētē dīne q̄ ma-
nifestat i illa capacitate mē ad oēs s̄fōas: sicuti
tū actiua pō dei ad oē creatum seu creabile se
extēdit. Ex q̄ p̄z q̄ nō sine cā nō tenet i passu
isto cōiter a m̄grīs n̄s Aug. q̄ i li. sup. Gen.
ad litterā posuit in rerū creatiōe nullā penit⁹
fuisse successiōē rerū: sed illos dies septē no-
minasse moyses p̄pter septēplicē rerū cogni-
tione⁹ in mēte angelica. ita q̄ in p̄ia die se in-
tellexerit factā beatā dū dicit de⁹ fiat lux. ipsa
n. lux s̄m cū est angelus b̄tis. In sc̄da firma-
mētū. et sic p̄ter vsq̄ ad septimā diē i qua le-
git mane nō resp̄e. q̄ laus dei in mēte angeli
ca non aduēpascit. S̄m tū p̄z. vii. h̄ ista opio
s̄m q̄ ingt doctor⁹ deuot⁹ arti. i. hui⁹ dist. q. ij.
multū subtilis sit. tū q̄ in ea sit seu uidet fieri
quedā distra⁹ a tex. sacri canonis nō tenetur
vñ ip̄met Aug. in eodē libro sup. Gen. ad lit-
tera dicit q̄ maior est bible auctoritas q̄ cu-
iuscūq̄ ingenij p̄spicacitas. iō tenēdū est fuisse
se successiōem in h̄mōi dieb⁹. Sed dicit ḡs.
De loquens iob. xli. Ecce behemoth. i. dya-
lus quē feci tecū. cū igit d̄yabolus sit fact⁹ in
ope creatiōis et adā in sexta die. uidet q̄ nō
fuit successio. Rursus eccl. xviij. Qui uiuit in
eternū creauit oīa sīmul: ita nō fuit t̄p̄is suc-
cessio. has duas auctes adducit Aug. pro se.
Ad primā r̄ndet Hego. in mora. q̄ d̄yabol⁹
et hō fuerūt sīl facti: nō tpe sed itellect⁹ p̄ci-
patōis: q̄ hō tā ē itellectualis rōne aīe q̄ d̄ia

bol⁹ rōne nature sue. Ad sc̄daz r̄ndet idē aug.
i v̄tute sup. Gen. in li. cōtra manicheos: vbi in-
nuit q̄ oīa fuerūt creata sīl in qdā cōi m̄a. bat
exēplū. Sicuti plātās vineā d̄r racemos et fo-
lia quodā mō plātare. S̄z quō de⁹ q̄ ē p̄fectis-
sim⁹ fecit in p̄icipio sui opis op⁹ icōpleti⁹. s̄.
mām p̄mā. D̄r q̄ nō fecit solā mām imo an-
gelos: ita q̄ sīl fecit op⁹ ip̄fectissimū et p̄fectis-
simū. i. angelū. vt aduerteret angel⁹ se dono
dei esse pure qd̄ erat q̄ tāti incōplemētū iuxta
se primā videbat mām. ita q̄ in p̄icipio duo
opa valde cōpleta fecit de⁹ vñū spirituale. sc̄z
angelū. aliud corpale. s̄. celū empirei. Etiam
duo incōpleta. vñū p̄manēs. s̄. mām p̄mām
reliquū successiui. s̄. t̄p̄s vt sit vñū cōtra vñū
Eccl. xxij. et duo p̄tra duo. et sic in oīs ituea
mur opa altissimā. Tertia p̄clo est de tpe me-
dio inter opus creatiōis. et primū diē seu op⁹
distinctionis. et ē hec. sic natura creatiōis op⁹
primā diē atēcedit q̄ et tpe p̄cedit. Sicut pri-
ma p̄s p̄clōnis q̄ opus creatiōis p̄cedit aliud
distinctionis seu primā diē nā. p̄bat. id aliud
p̄cedit nā quo posito aliud nō ponit necessa-
rio: et quo remoto aliud remouet: sicuti q̄ aīa
li posito nō ponit necessario: hō et remoto re-
mouet. iō als d̄r p̄ nā ip̄so hoīe. Et hoc est
qd̄ dicit p̄s in postp̄dicamētis p̄r est a quo
nō p̄uertit subsistēdi p̄ia. vii et Gen. ij. scribit.
he ḡnatiōes celi et terre et c. seq̄. Cessauit ad
oī ope suo qd̄ creauit vt faceret. ita q̄ primo
creare. i. opus creatiōis. secūdo facere. i. op⁹
distinctionis. S̄z dicit sc̄da p̄s q̄ etiā op⁹ crea-
tionis p̄cedit primā diē tpe p̄bat. opus crea-
tionis fuit c̄qlis in duratiōe more quā fue-
rūt demōes in celo. Sed duratiōe corrūde-
te t̄p̄i n̄fō fuerūt demones i celo. igit et c. ma-
ior p̄z: q̄ q̄i dixit deus: fiat lux. s̄m Aug. ceci-
derūt mali angeli de sedib⁹ empireis. et h̄ fuit
i p̄icipio diet d̄nice vt patebit seq̄nti distin-
ctiōe. Sed minor p̄z ex sup̄iorib⁹. vii et dicit
m̄gr q̄ p̄ morulā fuerūt in celo. Ex quo p̄z q̄
illud t̄p̄s creatiōis fuit valde modicū. vii hu-
go de sancto victore cōparat. p̄pter sui breui-
tatē illud t̄p̄s momētō. vii sic dicit in libro de
sacramētis p̄rio momētō t̄p̄is in quo creata
est oīum visibiliū et inuisibiliū nā: neq̄ nox fu-
it: neq̄ dies. Ex quo p̄z q̄ i p̄ia p̄clōne dictū
fuit q̄ illuminatio celi empirei nō sufficiebat
ad faciēdū diē. vii et Aug. xij. cōfessionū. In-
formē mām fecisti aī oēm diē. Et si dicat lux
ta argumētū manichei. Si de⁹ creauit aliqd̄
in tenebris. ergo erat i tenebris. quō ergo lu-
cē inhabitat inaccessibile. R̄ndēdū q̄ de⁹ est
lux et tenebre in eo nō sunt vñle: nec tenebre

erat eius ex pte sed opis opati: id nō obuiat.
Quātū ad 3^m art^m sē tres diffi. **P**ria vtrū
 mā p^{ia} cū illa fōsa cū q̄ creata fuit faciebat
 vñū p se: 7 in quo erat p^{io}. **S**icēdū q̄ ex il
 la mā 7 fōsa resultabat vñū p se cōpositū in
 forme tū respectiue ad formā pfectiōez 7 in
 p^{io}to sube. **S**cda difficultas. vtrū in ope crea
 tiōis fuerit in aliq̄ ope successiuo. dicendū q̄
 sic in tpe illo qd est qrtū cōcreatū: qz ois mē
 sura dēpta eternitate ex secūda distinctiōe
 hui⁹ scōi hz successiōe. **I**n alijs aut trib⁹ non
 f. angelis. celo empirico mā pma. 3^a difficul
 tas. **C**ui⁹ mot⁹ erat mēsurā istud tps mediū i
 ter op⁹ creatiōis 7 op⁹ distinctiōis: qz nō pri
 mi mobilis qd scda die fuit factū. **S**icēdū q̄
 erat mēsurā mot⁹ ymaginarij: sicut si staret p
 mū mobile 7 nō moueret diceremus tūc tps
 mēsurare motū ymaginariū nō actu. sic in p.
 posito. **E**x quo pz ad. q. q̄ vīz in ope creatio
 nis sine forma effici potuit mā. **T**ūc ad arg⁹.
Ad primū rīdet doctor subti. q. ij. hui⁹ distin
 ctionis in reportatis parisi⁹ q̄ facere vñū pōt
 accipiant facere p idēitate: 7 sic maior hēt
 vītate 7 minor falsitate: qz hoc mō magis sē
 idē passio 7 subm q̄ mā 7 forma. vel pōt acci
 pi facē p vñū p vñiōe 7 sic maior ē falsa. im
 mo illa vñio signū ē possibilis sepatiōis. 7 h
 mō minor ē fāz: sic nullo⁹ cludit arg^m. **A**d
 scdm negat minor. 7 ad pbatōne: qz ex duo
 b⁹ in actu nō fit vñū p se vez ē qñ illi duo act⁹
 sunt diuersor generū 7 q̄ vñū nō est in pō ad
 aliud: 7 hōz o^m est in pposito: qz mā p^{ia} nō
 est in gīe: nō est i diuerso gīe a forma. 7 se
 cūdo est in pō ad formā. **A**d 3^m. p^o maior est
 falsa loquēdo de eodē mō depēdēdi. **I**n esse
 n. simplr plus depēdet fōsa a mā qz ecōtra. qz
 mā est fundamētū forme. **S**z qd ad pfectionē
 ecōtra est: qz mā p^ofic p formā. scda minor ē
 falsa. dato. n. q̄ ille fōse cēt sepatē pō dei nō
 cēt intellectuales: sicuti nec accū⁹ in sacro al
 taris sepatā. **E**t qd dicit **A**uicēna itelligēduz
 ē de fōsa ex sei māi mā qnta. **E**t sic pz ad. q.
Ex pñti aut dif. sic 7c. **P**ria 2°. Cōi mā si
 a p^o creata oia nō mō alio. dicit p^o 2° q̄ oia
 sūt sil⁹ fca a p^o in cōi mā nō alio⁹. **E**t ponit
 a p^onc distinctiōis vsqz ibi. de qua p^olqz tra
 ctem⁹. **S**cda 2° in fōse of chaos p^oimariū ad
 celū tēdere vsqz empirēā. dicit 2° q̄ illa pma
 mā erat isormis 7 attingebat celū empirēū 7
 ponit a loco illo de qua p^olqz 7c. vsqz ibi. nūc
 fupet. **T**ertia 2°. i q̄ternario opa p^olct dei se
 nario atqz p^olmanf. dicit 2° q̄ in nūcro q̄ter
 nario 7 senario cōplent opa dei. **E**t ponit ab
 illo. c. hic fupet 7c. vsqz ad finē distinctiōis.

Prima aut distinctiōis opatio 7c. **A**die
 sigt. xij. distinctio hui⁹ scōi libz q̄ sic cō
 tinuaf ad pcedētes. **H**ā postq̄ in pce
 dēti distinctiōe declarati ē op⁹ creatiōis. **A**uic
 in pñti op⁹ declarat dionis. 7 pñt in tres ptes
 principales. **I**n p^{ia} lucis creatio p^o die po
 nit. **I**n 2ª celi sōfatio scda segt. **I**n 3ª ire oñ
 sio tertia of. p^o in p^oicio. scda ibi. xiiij. dicit qz
 de⁹ fiat firmamētū 7c. 3^a i eadē distinctiōe ibi.
 dicit pgregent aque 7c. **P**ria rursus p^oicula
 que est pñs distinctio in q̄ lucis creatio p^o die
 ponit: in tres ptes diuidit. **I**n p^{ia} palā de
 clarat hui⁹ lucis qdditas. **I**n scda nobis mā
 nifestat ei⁹ cāltas. **I**n 3ª hui⁹ denotat origia
 litas. p^o in p^oicio. scda ibi. hic notādū q̄ dies
 diuersimode accipit. 3ª ibi. p^oterea iustigādū
 est. p^o itez p^oicula vīz hui⁹ lucis qdditas: in
 tres ptes diuidit. **I**n p^o tps regit q̄ fit cōdi
 ta. **I**n scda q̄lis sit petif p^o elicita. **I**n 3^a locus
 exprimit q̄ erat posita. p^o in p^oinc. scda ibi si
 q̄rit q̄lis illa lux 7c. tna ibi querit aut vbi 7c.
Rursus illa secūda p^oicula. hic notādū est q̄
 dies 7c. in qua lucis manifestat plane causā
 litas in tres partes diuiditur. **I**n p^{ia} ponitur
 diet pulchra diuisio. **I**n secūda sue manet
 claret cōditio. **I**n 3^a hui⁹ speciei pz cōplexio.
 prima in principio. f. da ibi. hic est nālis ordo
 7c. tertia ibi solet antes queri quare scis 7c.
Et sequit illa tertia particula. p^oterea inuesti
 gādū est 7c. **I**n qua lucis denotat originali
 tas. **E**t ista i tres ptes diuidit. **I**n p^{ia} q̄ sit
 declarat diuina ditio. **I**n scda qd patrē nota
 tur agere filio. **I**n tertia berehō damna ma
 la opūto. prima in principio. 2^a ibi hic querit
 solet 7c. 3^a ibi. **S**ed dicit hereticus hac rōne
 7c. **E**t hec est diuisio 7c. **C**irca quā querit.

A lucida nubes recto radio p^omag
 diē effecerit. **E**t arguit q̄ non tripli
 ci medio. **P**rimo sic. **S**i fuisset ta
 lis nubes lucida: aut fuisset in celo
 empirico: aut in materia p^oima. **S**ed nec sic
 nec sic. **I**git. maior pz. qz nō erat aliud corpa
 le ex pcedēti dist. **S**z pbat minor. p^o q̄ nō fir
 it in empirico celo. qz celū epireū ē de se luci
 disti⁹. 7 lōge pl⁹ illa luce quā dicūt nubē. fō
 nō in mā p^o. ga illa mā p^o erat suba corpeas
 7 ista nubes lucida suba corpeas. 7 ita duo cor
 pora simul qd est impossibile p nām. nec hēt
 dicere q̄ de⁹ pōt facē: qz in rerū p^oima cōdi
 tiōe nō regit q̄ de⁹ potuerit sed rerū cōdi
 tio. **S**ecūdo arguit q̄ nō effecerit primā diē.
 ois dies pfectus habet mane 7 vesper. **S**ed
 illa dies in qua legif illa lux seu nubes luci
 da creata solū legif hēre vespe nō mancigil

dis. xij

nō fu
 cat o
 qz sic
 Sed
 est lu
 vn⁹.
 cipio
 que
 tale
 net
 nūq
 Sed
 stru
 nō m
 celi c
 neme
 neta
 7 cū
 mgi
 suo
 prim
 lucia
 cū d
 etie
 let. j
 artic
 diuon
 fūda.
 etimo
 bus. p
 7 mar
 est p
 dū pe
 demp
 be dic
 cū seu
 qz d
 ga sup
 ista qu
 in tū
 aquis
 dei nec
 cūdu
 est cla
 die fac
 strum
 morp
 etē. v
 circū
 per sp
 ctus ei
 mō lo
 ista nu

nō fuit pfecta: et cū oē inspectū ad pfectū redu-
cat qz qz aliq pfecta dies precesserit. maior pz
qz sicut vespe ē finis dicte mane ē pncipiū.
Sed minor pz Gen. i. Dixit de⁹: fiat lux: et scā
est lux. Segtur. Et factū est vespe et mde dies
vno⁹. Istud mane sz expositores accipiūt p pnci-
pio sede diei. et p pncipio pcedētis diei solū reli-
quit vespe. ¶ Tertio arguit sic. Si sit cōdita
talibus nubes lucida a pncipio: aut adhuc ma-
net: aut destructa est: sed neutriū pōt dici. igit
nūq fuit p dita. maior pz p dione sufficientē.
Sed pbat minor. pzo q nō sit destructa. nō
enī sapiētis est artificis suū opus imēdiate cō-
structū imēdiate destruere. Scdo pbat q
nō maneat: qz nō est celoz: qz firmamētum et
celū cristallinū seu aqueū fuerūt creata die lu-
menec aliq elemētōz. nec tertio aliq pla-
netaz. pz qz oia ista fuerūt psequēter pducta
et cū nō videat aliud seq. In o^m hōz est i lra
mgt ponens quādā lucē p mōz nubes lucide
suo accessu et recessu facit diē et noctez in trib⁹
primis dieb⁹. vnde beda loquēs de ista nube
lucida. dicit occidēte luce paulatī et post spa-
ciū diurne lucis inferiorē ptes subeunte fa-
ctū est vespe: sic nūc vñtato sol cursu fieri so-
let. In ista qōe ad alias rē. ¶ Quātū ad p^m
articulū termi sūt nubes lucida. dies p^{ria}: et ra-
dius rectus. ¶ P^{ri}m⁹ igit termin⁹ est nubes
lucida. vnde notandū q fm p^{ri}o libro tertio
et p^{ri}mo. Ista tria differūt. nubes. nebula. et ni-
bus. Nebula qppe ex calore aliq a terra orit⁹
et maxime in vallibus: dicit nebula dū adhuc
est ppe terrā que dūz serenitas est petit yma-
dū petit nubilū lumina. Nibus autē est nubes
dēmpstas itē psta et obscura. vñ et nubi a nu-
be dicti sūt. Nubes autē aer simplr densus di-
cit⁹ seu sit ex vaporib⁹ a terra eleuatio seu aliū
de: dicta est nubes a nubēdo. i. operiendo:
qz superiora nobis abscondit. Et iō qz nubes
ista quā moyses vocat lucē erat clara. Addit
in titulo lucida. nō. n. ex vaporib⁹ terreis seu
aqueis sursum eleuata fuit: sed creata digito
dei nec obūbrabat sz lumē iusdebāt. ¶ Se-
cūdus termin⁹ est dies. vñ dies dī a dyān qd
est clarū. Solet autē accipi tripli. vno mō pzo
die facto ab illa lucida nube: et hoc vel qū no-
strum so^m emisperiū illuminabat. Et sic dicit
moys. appellauitqz lucē diem: et tenebras no-
ctē. vel pzo die nālī vt scz illa lux faciebat suū
circutum sup nostrū emisperiū: et inferius
per spaciū. xxiij. horarū: sicut dicit moys. fa-
ctus est vespere et mane dies vnus. Et vtroqz
mō loquēdo fuerūt tres dies distinctiōis per
istā nubē lucidā ante creationē sol. scdo dī

dies pro cursu solis: seu solid sup nostruz emis-
periū: et sic dī dies artificialis. quō loqur ari-
sto. in vi. thopicor. diffiniens diez. dies ingt
est latio solis sup terrā. vel vt totū girat aerē:
et sic dī dies nālī. tertio⁹ dī dies vt pplectif
oē tps tā creatiōis qz distinctiōis qz ornatu:
sicut loqz moys. Gen. ij. Iste sūt gñatiōes ce-
li et terre qū create sūt in die q fecit de⁹ celū et
terrā. Et aut in pposito p^{ri}a dies nō opus or-
natus nec creationis sed p^{ri}a dies distinctiōis
qū dicit de⁹: fiat lux. ¶ Tert⁹ termin⁹ est ra-
dius rect⁹. vñ ultra dicta de radio in scda pte
tertie distinctiōis pmi libri. noto scdm alacc.
in sua ppectiua q triplex est radi⁹. s. rect⁹. re-
flexus. et fract⁹. Radi⁹ rect⁹ est qui diffundit⁹
a corpe luminoso in me⁹ eiusdē diaphaneitatis
qū durat virtus luminosi. Et vocat hic cor-
pus luminosū subm lucis. sz vocatur corpus
diaphanū suscepti^m lumis qd differt a luce: si-
cuti spēs coloris a colore. lumē enī ita ē effe-
ctus lucis q etiā est spēs ei⁹ multiplicata i p-
fundū aeris. Radi⁹ reflexus est q anteq fm
net virt⁹ corpi luminosi reppit cor⁹ opaciū
i. obscur⁹: et i pte nō ex electiōe sz nālī termi-
nat oppositū: et sepe cāt vmbra et emittit tene-
brā. differūt enī tenebra et vmbra: qz tenebra
negat oēm lucis picipationē: nō sic vmbra:
sz solū negat radiū rectū et ponit reflexū. Ra-
dius aut fract⁹ est qū anteq terminet virtus
corpi luminosi i p^{ri}o diaphano inuenit corpus al-
teri⁹ diaphaneitatis: et iō frāgit⁹: sicut si anteq
fmaret sol vñt i aere inueniret aquā qē alte-
ri⁹ diaphaneitatis me^m. ¶ Quātū ad scd⁹ arti-
culū sūt tres pclones. p^{ri}a ē d nā h⁹ nubes lu-
cide quā moyses dicit lucē. scda de radijs ei⁹
feri⁹. tertia d lumē qd est ei⁹ effect⁹. ¶ P^{ri}a
ē h. Et lz lux corpea de dicat qūtas: nubes at-
tū lucida subā p dicit. ¶ Dicit p^{ri}a ps pclō-
nis. q lux de q loqz moyses fuit corpea. pbat
ordine text⁹. pmissū. n. fuit q tenebre erāt sup
faciē abyssi. Cū ergo ista lux expulerit istas te-
nebras vñ q fuerit corpea. Cōfirmat⁹ qz isti sex
dies debēt ēē vniformes. sz i alijs dieb⁹ qnqz
creata fuerūt corpa. igit et in ista. Et si dicat q
moyses describens vnuerū pnci^m nō debuit
omittē naturā angelicā q ē maxia ei⁹ po⁹. n
vñ aut in hoc textu alibi facta mētiō nisi quā-
do dicit. diē de⁹: fiat lux. igit rē. Rūndēdū p^{ri}o
q moyses pp^{ri}ndi loqbat⁹: iō nō oportuit ex-
primere nisi grossā et mālā. Scdo q intelligi-
tur p celū ipā nō angelica dū dicit⁹. In pnci⁹
creauit de⁹ celū. i. angelos fm vnā expōnē q
est aug. Tertio q nō negat qn intelligat et p
istā lucē sed nō p^{ri}mo. Ex q pz q nō sine cā h

nō tenet aug. maxie si voluit simplr dicē q p
 istā lucē solūmō intelligunt angeli. Sed nū-
 qd lux pncipalr dī de angelo seu sepat substa-
 tijs q de corpib⁹. Dicendū q imo cū dicat
 de deo q est lux hā q illūinat oēm hoies. Et a
 Broñ. sicut ageli specula clara zc. z manife-
 statio oculi lumis. Ex q pz q defectū scūs tho. i
 scdo scripti hui⁹ dī. q. ij. ponēs lucē pncipalr
 dici de corpib⁹. z scdo de spiritib⁹. pz o. non
 n. videt lux eē nomē trāslatiuū a creaturis ad
 dīna: sicut leo aut vnicornis. sz nomē pri⁹ deo
 pueniēs: z qdā picipatiōe postea nobis: sicut
 ti pñitas de qua dicit pau. Ex q oīs pñitas
 in celo z in terra noīat. Et si dicat qz lux ē
 corp⁹ fm aug. in li. de libero arbitrio. In cor-
 porib⁹ lux pñmū locū obtinet ingt. Et ita dō
 nō puenit. Rūddēdū q loq de luce limitata
 ad corp⁹ nec itēdit q sit corp⁹ sed circūloquē
 p accūs subm. sic facerē p hoc nomē ephs euz
 q eē ephs. Scda ps pñonis dicit q lux ē qū-
 tas seu accūs. pbat arg⁹ doc. subtr. in hac dī.
 q vni ē suba: nulli ē accūs: nec ecōtra. qd vni
 est accūs: nulli est suba. ex p phicoz. sed lux
 in aliq ē accūs. ergo i nullo ē suba. mior pbat
 Latio. n. ignē: ignis ē lucid⁹. Quero igit:
 aut lux i ignē ē accūs: aut suba. Si accūs ha-
 beo ppo. Si autem suba vtputa sora substa-
 tialis: aut est vltima forma: aut nō. si pzo. er-
 go ignis ē eiusdē rōnis cū corpib⁹ celestibus
 qñ etia erit lux forma vltima. Si autē sit aū
 vltimā. igit ignis hēbit formā aliquā vltorio-
 rē pficiētē formā lucis: sicuti vltiora pficiūt
 pōra: ita erit ignis pfectior corpe celesti. Et
 si dicat: qz Arist. in. v. thopicoz. diuidit ignes
 in tria mēbra. in ignē carbonē. in ignē flāmā
 z in ignē lucē: ita videt q ignis lux sit spēs
 ignis z nō accūs ignis. Dicēdū q ista dī est
 intelligēda sic. ignis aut est in mā aliena: z h
 vel est terra. z sic dī ignis carbo. vel est aer: z
 sic dī ignis flāmā. vel i mā ppa: z sic dicitur
 lux: ita q nō itēdit dicere q lux sit de eētia
 ignis: nec ecōtra: Et si dicat: si lux esset accūs
 cū in deo nullū sit accūs deo nō competeret
 rō lucis qd fuit negatiū. Rūddēdū q rō lucis
 vt cōpetit deo z creaturis abstrahit a nā acci-
 dētis z sube: sicuti sap. Ex q pz defect⁹ docto.
 deuo. q hui⁹ dī. arti. ij. q. ij. posuit lucē eē for-
 mā subālē. vñ dicit q nō videm⁹ in corpibus
 luminosis ipaz lucē sed ipm corp⁹ luminosus
 hui⁹ lucis vtute causat circa se quēdā fulgo-
 rē in quo lucidū corp⁹ aspiciē. pz o. ex cōclō-
 ne. Cōfirmat: qz qd augef manēte eadē suba
 nō aucta est accūs. sed hui⁹ est lux i corpib⁹
 luminosis. igit. pbat assūpta minor aucte pla.

xxx. erit lux lūne sicut lux solis z lux solis erit
 sicut lux septē dierū. Sed tertia ps cōclōnis
 dicit q hec nubes lucida ē suba. pbat fm au-
 gu. in ope creatiōis seu rerū prima⁹ nō ē qre-
 dū qd de⁹ possit: sed qd res exigat. ergo cū se-
 per accūs exigat subm nō fuit pductū accūs
 solū in pzia dicit ita relingit subām fuisse. pdu-
 ctā i qua illa lux erat accūs: ita q qñ dicit tex-
 tua fiat lux. p accūs itelligit subām. Et si qrat
 in q loco fuit creata ista nubes lucida. dicunt
 doc. q in mā pzia nō i celo empireo. sed q pte
 m⁹ prie dico q in illa vbi est mō sol: sed erat
 ne idē cū sole. dicit Aho. q. iij. hui⁹ dī. q sic.
 z q solū differebat in vtute. sed salua sua sci-
 tate hoc nullo mō videt: qz expresse hz magf
 q ex illa postea fact⁹ est sol. Idē autē de seipo
 fieri negatū qz derisio esset appellare solē nu-
 bem lucidā. Sed qñt qualē lucē habuerit an-
 s. illuminauit pte supiorē z inferiorē illi⁹ m⁹
 prime. dicit q sic. Sed an ita clare sicuti mō
 facit sol. dicit q nō. ordinat⁹. n. nature. p gres-
 sus est ab impfecto ad pfectū: p mediū. impfe-
 ctū fuit tenebra. Tenebre ingt erat sup facies
 abyssi. pfectū est claritas solis. mediū fuit illa
 lucida nubes. Sed erat ne magne quatitatis
 credidit ad quatitātē solis. ex q pz q longe ma-
 ior fuit terra. sed erat ne cālis claritatis in ol-
 bus pib⁹. Dicit q sic. aliqñ sine cā fuisset dī-
 spitas in ope dei. Sed de quo seruiebat: quia
 necdū erat anes. pilces: aut hoies: aut plāte
 ad viuificandū. Dicit doc. deuot⁹ q in nfi ex^m
 qñtū nēditemur bonitatē dei q tā diligen-
 ter z ordinate in suis pcessit opib⁹. Sed vñ
 fuit sumpta an ex vaporib⁹: an de nihilo: dici-
 tur q fuit creata de mā pzia: ita q illa ps mē
 vbi erat: puerla fuit in cā. Scda p⁹ est de radi-
 is hui⁹ nubes lucide flus inferius. z est hec.
 Sic radiorū emissiōe dīē cābat nubes lucida
 primariū: vt extractiōe noctē nō faceret. Si-
 cit prima ps q ista nubes emittendo radios
 cābat dīē pmarū. z ita de scdo z tertio. pbat
 cā nālis in paciēte z disposito necessario suuz
 inducit effectū: nisi ex pte sui adueniat impe-
 dimētū. sz isti nubes lux ē cā nālis z nō erat
 impedita: z mā pzia erat illuminabilis. ergo
 zc. sz querit: qd erat istud emittere: an de sua
 nā aliqd extra mittebat. dicēdū q nō. solū
 qppe dicebat vtute ei⁹ extēdi ad cāndū dīem
 p hui⁹ radios rectos q maxime in pzia die.
 qz nōdū erat opacū corp⁹ seu fra rectos z fra-
 ctos in scda die: qz tūc facta est diuisio aqruz
 ab aqz rectos reflexos z fractos in tertia die
 qz appuit arida. Ex q pz error seneca dicens:
 a corpe luminoso pti⁹ egredi subām in id qd

illuminat et restaurat ex vaporibus attractis virtute sui per manifeste falsum: quia corpus luminosum non est corpus corruptibile celeste. dico nec est aliter ut dicebat egyptius a quo per peccatum operi ut dicat aliter aut nutriri. Sed si queratur in qua parte nisi emisperij fuit creata ista nubes. Dicit Beda quod recte in meridie iuxta zenith capitulum nostrorum: et hinc est quod prima dies dicitur habere vespere et mane. Sed tunc dubitatur: an isti tres dies fuerint magni. dicitur quod si fiat mentio de die artificiali duravit. xij. horum. proputado sex horum. tenebrarum ante creationem istius nubis in meridie: quia creditur quod mundus recte fuit creatus in eadem nocte. Si autem fiat mentio de die naturali continebat. xxiij. horum. recte: sicuti mos. Sed quod faciebatur deus in reliquis partibus diei. Dicitur quod operi factum conservabat. sed vix cabat dies ista nubes. Dicitur quod ab oriente: super nostrum emisperium. nam dum apparet super nos cabat diem ipsa posita sub. nox cabat: sicuti mos de sole. Et hoc est quod dicitur scilicet per consensum quod non cabat noctem extractione. posuerunt. n. Bani. et bati. in examerone faciebat noctem exetione suorum radiorum: sicuti in Exo. legitur. quoniam facte sunt tenebre super faciem egypti. per hoc esse falsum ex consensu. vix ex accessu et recessu ad nos cabat dies et nox. Sed nunquam tota materia circumstantis nubem mouebat in motu eius. potest dici quod non oportebat sicuti mos videmus quod cometa mouet iuxta motum solis: et tamen non oportet quod aer circumquaque moueatur. Sed quod mouebat eam. dici potest quod deus aut aliquid intus: sicuti deus de celo. Sed cuius nature erat: ignee vel aeree. Creditur fuisse illius nature cuiusmodi est modo celum. scilicet quante essentiae. et si non ita distincta. vix motus quo mouebatur erat sibi naturalis ex parte principij passivi. sed non sufficeret ex parte actiui: et per quod in motu suo ex quo alia materia non mouebatur scindebat eam: poterat suo calore aliquos giliare vapores ex illa materia: et ita vetos et alia multa subtilia et digna consideratione. Tertia consensio est de lumine quod est effectus lucis et illius nubis lucide. et est hec. Sic lucis luminis fert intentio ut suba non dicatur. Dicitur prima per quod lumine est intentio seu spiritus lucis. probatur purus sensibilis positus supra sensum impedit sensationem. ex seculo de aia. Et per cometatorem super de sensu et sensato. Sed lumine positus super sensum sicuti visum non impedit visum. igitur est intentio seu spiritus aliquid visibilis non videtur nisi lucis. igitur et. Ita quod secundum doctrinam subit. sit ordo iste. primo intelligitur lux. secundo intelligitur lumine quasi effectus eius primarius in corpore diaphano. tertio color in corpore terminator: et maxime respectu motionis oculi: nunquam. n. mouebit color oculum

nisi per lumine causet in medio. Et si dicatur spiritus oborum non videtur: sicuti per in medio non videtur spiritus: aut albi: aut nigri: ergo si lumine est spiritus lucis non videtur. Rndetur quod assumptum est falsum. scilicet quod spiritus oborum non videatur. ista. n. est bñ. Ita spiritus obi non est tamen visibilis. quia. scilicet etiam reputat obum. sed ista non est vera. spiritus oborum non est visibilis. quod per triplici expimento. primum est quod radii solis pertransit per vitrum: aut rubrum: aut viridem: et terminatur ad parietem per tale medium videtur: aut viridis aut ruber. vix hoc: nisi quia spiritus rubri aut viridis terminatur ad illum parietem. Si mile per in luna. Luna. n. de se non est luminosa: et tamen quoniam radii solares in eam terminantur videtur lucere: non dubium quoniam lumine illud sit lumen lucis solis. Secundum expimentum est Aristoteles in li. de sensu et sensato. fulgor expressus ab oculo violenter moto visibilis est. ad sensum per hoc. nec ratio per quoniam sit spiritus lucis in oculo entis. Tertium experimentum certum est apud astrologum sole maioribus esse tota terra. et ita quoniam est subter nos pericit radios suos super conum pyramidalis umbratoe terre nec tamen videtur. Et vix hec non est alia ratio nisi quia radii ad opacum non terminantur. vix si esset carcer et solus radii intraret per vnum foramen carceris: et per aliud exiret et non terminarentur ad parietem. nullum penitus lumine caret. vix per quod spiritus potest videri quoniam ad opacum terminatur opacum. Et si dicatur: quod spiritus non denotat medium: sicuti aer non dicitur albus. propter spiritum albi. nec niger propter spiritum nigri. Tunc igitur dicatur luminosus videtur quod lumine non sit spiritus. Rndetur quod ratio est: quia alio spiritus non est nomen impositum sub quo denotentur sui subum seu deferens: luminis autem bñ. sed vix hoc. Rndetur quod propter lucis nobilitatem mediante qua et lumine cuncta alia sunt visibilia. Sed dicitur scilicet per consensum quod lumine non est suba. probatur. si lumine est suba: aut spiritualis: aut corporalis. sed nec sic nec sic. igitur et. maior per: quia nulla alia recipitur suba. Sicut probatur minor. primo quod non sit suba spiritualis: quia non videtur cuiusmodi iam mos est probatum. nec corporalis quia aut esset materia: aut forma: aut corpus. situm. non est materia certum est. quia aduenit aeri ultimatere: et materie est primo aduenire. Ad formam. per quia scilicet est in aere ita in spe completo: et ita negat sibi dare esse completum. Nec 3º est corpus ex his completum positum quod cum sit in eodem loco cum aere essent duo corpora sibi. vix Aristoteles. de aia. lumine nec est corpus nec defluxus corporis. Et si dicatur quod aer est valde rarior: et ita in aduentu luminis perstringitur: et lumine intrat illas vacuitates: hoc nihil est: quia cum lumen subito exeat optebit vnum de duobus daretur: aut ponere vacui quod negat philosophus i. iij. philosophus. Aut motus aeris subitum ut repleat illa va-

cua qđ negat i. vi. Ex qđ p3 error democriti po-
nētis lumē ēē qđā pua corpa fluētia a corpe
luminoso. Quidā ad 3^m art^m sūt tres diffi-
cultates. Prima est. an ista nubes lucida cuz
his nubib⁹ aliqđ hēret pueniētā. Dicēdum
qđ nubes qlibet h3 tria. primū qđ opit supiora
fm vim vocabulū: hoc huic nubi nō cōp:te
bat qđ illuminabat etiā pte supiorē m^o pūe. h3
qđ cōgreget in vni locū dū pfecta est. tertius
qđ mouet de loco ad locū remanente reliq^{ue} ae-
re qđ immobili. et hec duo vt patuit lucide nu-
bi cōpetebāt. Scđa difficultas qđ fuit simplr
dies pmar⁹ totū scđi. dicēdū qđ dies dñica qđ
sūt in nfo kalēdario. xviij. marcij. vt sit veruz
qđ cōpotitē dicūt. Tertia. g. marš 22. et hoc
sūt inuit arict pnci^m qđ sol hēre incipit vtutē.
3^a difficultas vtrū lumē sit de color qđ dita-
te. Dicēdū qđ nō nisi capiēdo colorē vt actu
mouet vt p^o itelligat lux in corpe lucido. fo-
lumē in spūcio. 3° color in opaco seu termi-
nato. Et sic p3 ad. q. q. vtz nubes lucida recto
radio diē effectit primariū. Tūc ad ar^a. Ad
primū iam rñsuz ē qđ erat in illa pma mā nec
erāt duo corpa simpl. qđ illa mā piacens erat
cōuersa in istā nubē. Ad 2^m dico. 3. primuz
qđ verū ē qđ prima dies nō habuit mane maxi-
me clarū. qđ illa lux fuit creata in meridie. 2°
dico qđ fuit illa rōne impfect⁹. itio dico qđ nō
oz qđ reducat ad diē horē tāqđ ad pfectū eius.
de rōnis. sufficit qđ reducat ad pfectū simplr:
sicut est de⁹. l3. n. ois mot⁹ qđ ens in pō sit im-
pfect⁹. nō tñ reducē ad motū pfectū simplr:
sed ad pma motorē sic in pposito. Ad 3^m
dī qđ est pueria in solē nec fuit frustra imo in
hoc appet ordinat⁹ dei. pcessus ad impfecto
vsqđ ad pfectū ascēdēs in hoc insinuat qđ nō
nullus ne ruat subito sūma apprehēdat. et sic
p3 ad. q. Ex hac autē 22. pma p^o die primū luci-
da creat nubes: et i via si. lis collocat. dicit p^o.
qđ nubes lucida fuit prima die creata et posi-
ta vbi est mō sol. Et ponit a pncipio distinctio-
nis vsqđ h. notādū est 22. Scđa p^o. Luce exo-
rit dies triphā atqđ puerit solis cēntia. dicit
p^o qđ ista lux egit tres primos dies: et vltimo
pueria est in solē. et incipit ab illo. c. hic notā-
dū est. vsqđ ibi. pterea inuestigādū. Tertia p^o
p^o cōcedit agere filio. h3 nō puerit hec locu-
tio. Dicit p^o qđ ista est vera p^o opat per filium
aut spūscm: sed nō puerit. sc3 vt dicat filium
aut spūscm opari p patrem. Et incipit ibi. pte-
rea inuestigādū est. vsqđ ad si. dist.

Ex quoqđ de⁹. fiat firmamētū 22. Dic
sūt. xviij. distinctio hui⁹ scđi libi sic cō-
tinuata ad pcedē. Hā postqđ in pcedēti disti.

prie diei posita est dispositio. nsc in hac duo-
rū sequentiū tāgūt distinctio: et pū in tres par-
tes pūcipales. In pū nā celica clare distin-
guūt. In scđa qđ ethica ex ter. oāt. In 3^a voce
veridica ter^a ponit. pūa in pūn^o. scđa ibi post
hoc queri solet 22. tertia ibi. sequit. dicit deus
cōgregat aque 22. duab⁹ pūb⁹ vltimis indi-
uisis manētib⁹. pūa pūcula in qđ nā celica
clare distinguūt: in tres ptes diuidit. In pūa
celi cristallini ponit qđ ditas. In scđa celi sa-
phirini. i. firmamētū notat entitas. In tertia
celi hui⁹ bini p3 rotūditas. pma in pūn^o. scđa
ibi qđā vō celū qđ excedit 22. tertia ibi queri
etiā solet 22. Et sequit distinct⁹. xv. ibi. Sequit.
dicit de⁹. fiat luminaria magna 22. que etiaz
fuit cōdiuisa in pūn^o. xij. distinctiois vbi pūo
notādū occurrit qđ aliter sūt ista dist⁹ doc.
deuo. aliter fm doc. sanctū seu 2 ho. Scđz. n.
doc. deuo. incipit illic. dicit etiā de⁹. pducāt
aque reptile 22. Scđm autē doc. sātū vbi ego
notauit. Et hic est prima diuersitas situationū
distinctionū inter eos tā i pūo qđ in scđo. Se-
quor autē hic 2 ho. qđ meli⁹ videt diuidē h3 di-
stinctionē distinctiois dierū et ornat⁹ eoz. vñ
sic pūnuat ad pcedēte. Hā postqđ a distinctio-
ne. xij. inclusive positi sunt dies creatiois et di-
stinctionis: nūc ponunt dies ornat⁹ seu ordina-
tiois. Et pū pūa disti⁹ i tres ptes pūcipales.
In pūa decor ethere⁹ pūo disponit. In 2^a or-
do aereus expūc expūnit. In 3ª ornat⁹ ter-
reus vltio ponit. pūa i pūn^o. scđa ibi dicit et
de⁹ pducāt aque reptile 22. 3^a ibi. Sequit. di-
cit de⁹. pducāt terra 22. Et ista alijs duab⁹ in
diuisis manētib⁹ in tres scindit pūculas. In
pūa declarat bestiarū pductio. In scđa subū
git hois grata creatio. In tertia incidēs seqt
dei cessatio. i. ab ope suo. pūa i pūn^o. scđa ibi
oib⁹ aut creatis atqđ dispositis 22. tertia ibi id
de septie diei rege 22. Et ista diuidit i tres p-
tes. In pūa ab ope p3 cessatio. In scđa qētis
venat rō. In tertia datur ex munere scificatio
prima in pūn^o. scđa ibi. h3 querit quō septi-
mo die 22. tertia ibi illū aut diē scificasse 22.
Sequitur. xvi. distinctio ibi. His excursis qđ
supra de hois creatioe 22. qđ sic cōtinuatur ad
pcedētes. Hā postqđ a scđa distinctioe vsqđ
ad. xi. inclusive de natura egit pure spūali. Et
ab. xi. exclusiue vsqđ ad. xv. de natura egit pu-
re corporali. Hūc in ista. xvi. dist. agere inci-
pit de natura cōposita ex corporali et spūali.
i. hoie. et diuiditur i tres ptes pūcipales. In
prima hois in existentia assignatur pductio.
In scđa illi pmanētia notatur et duratio.
In tertia salus atqđ miseria pādū et tēptatio.

prima in primo. scda dist. xix. ibi. solent plura q
ri de pri. 2c. iij. di. xxi. videt igit dyabolus 2c.
pima rursus pticula in q hois in sua exhi
at gnat. pductio. in tres ptes diuidit. In pri
ma modū narratiōis vitas tāgit. In 2^a lege
exponit qda claret auctas. In 3^a sue cōstitu
tionis principij querit entitas. pria in princ.
secūda ibi. ymago aut 2 silitudo. iij. dist. xviij.
ibi de origie aut hic 2c. Et hec ē diuilio 2c.
Circa quam queritur.

Erū celis 2 varijs pduct bestijs ad
diuinā ymagines hō. pducit debuit.

Et arguit q nō triplici medio. Pri
mo sic. opa dina aut vadit ab ipse
cto ad pfectū. aut a pfecto ad impfectū. sed si
ue sic huc sic. hō erat an celos ac bestias pdu
cedus. igit 2c. maior pz. qz nō appet ali^o mo
dus. Sed pbat minor. Si. n. opa dei pcedant
a pfecto ad impfectū debuit. pducit an celos
cū sit pfectior. 2 pz de angelis q an celos con
diti sunt. Si rursus pcedat de impfecto ad p
fectū videt q illa rōne angeli etiā essent post
hoiem. pducēdi cū sint nā pfectiores. Scdo
arguit sic. qñcūqz est aliq sapiēs artifex itē
dēs aliqñ finē immediate ptermittis mediso si
nē inducit si pōt. pz. medicus. n. g p mltā me
dia in suo patiēte inducit sanitatē. si posset i
mediate cāret sanitatē. Sed in ope sex dierū
intēdebat de pncipali creatiōe hōis qñ si
nē vniuersi. 2 poterat efficere an mediu. igit
2 fecit. pbat minor q hō sit finis vniuersi.
tū ex illo Gen. i. oñamini piscib⁹ maris 2 vo
latilib⁹ celi 2c. tū qz in ij. phicoz scripsit pps.
q sum⁹ qdāmo finis oñz. Tercio arguit q nō
sit. pduct⁹ ad dei ymaginē. Si. n. i hoie cēt di
uina ymago: aut querēda cēt in corpe: aut in
spū. nō in corpe: pz. qz cōe est nobis 2 brutis.
nō in spū. pbat. qz cū yma⁹ o referri hēat ad
phtotipū: 2 in phtotipo sint tres res relatiē.
2 tres psonē in nro spiritu essent tres res rela
tiue 2 tres psonē qd negat glubet sapiens. In
om⁹ hoz est in lra mgt⁹ distinctiōe. xvi. agens
post creatiōe celozū 2 bestiarū. de ipso hoie
2 q sit. pduct⁹ ad diuinā imaginē iuuif. Ge
nes. i. faciam⁹ inqt hoiem ad ymaginē 2 sili
tudinē nostrā. In ista. q. ad alias 2c. Quo
ad primū articulū termini sunt celū bestia 2
hō. Priū⁹ igit termin⁹ est celū. vñ celū est cō
tinētia visibilij 2 inuisibilij. Et of a celando
seu celatura: qz admodū pulcherrimi cāpi de
pingit. vñ apud theologos solēt diuidi tres
celoz ternarij seu nouē celi. s. aeris primū.
etherei secūdū. olympij terciū. ignei qrtuz.
celū septē planetarū qntū. firmamētū sextū.

celū aqueū septimū. celū empireū octauū. ce
lū trinitatis nonū. Et differūt hoc mō. celum
n. aut est ofia celozū 2 sufficiētia pure spūale
aut scdo corpale. sed per naturā incorruptibi
le: aut tertio corpale 2 corruptibile. Si sit pu
rū spirituale. sic est celū trinitatis de quo dicit
lucifer: ascēda in celū 2 sis ero altissimū. qd
mērito of celū: qz in deo seu deus est per yde
as cōtinētia visibilij 2 inuisibilij. Si aut sit
corpale 2 incorruptibile hoc est tripl⁹. aut. n.
solū est luminosū: 2 sic est celū empireū: qd
ad modū ignis fm strabū fulgētissimū: nō
ardētis extat: aut fo est pspiciū seu lumis su
sceptiū sed nō luminosū: 2 sic est celū aqueū
qd est ad modū cristalli pgelati. vñ 2 cristalli
linū celū noiat. vñ si remoueret firmamētum
de loco suo viderem⁹ p celū aqueū ipm empi
reū: sic mō videm⁹ firmamētū nō obstātibus
orbib⁹ septē planetarū: aut tertio ē susceptiū
lumis seu pspiciū 2 luminosū sili: 2 sic ē fir
mamētū in quo locant stelle ad modū lucis
2 cetera ps est ad modū luminis seu pspiciū.
Et idē of de septē spīs planetarij. In orbe. n.
cuiuslibet planete ē vnica stella erratica q est
luminosa. reliq⁹ orbis ps extat pspiciua. of autē
firmamētū qz diuidit aqz supiores. s. celi aq
um ab ags iferiorib⁹. s. elemētarij 2 qñ cas
sustinere videt lz fluere nō possint. vel qz stel
le ad modū clauozū in rota in illo impisse sūt.
tertio ē celū corpale 2 corruptibile. 2 hoc so
lū repit⁹ in his elemētis igne 2 aere. si. n. igne
sit cōsideratio fm ptē supiorē of celū igneū
si fm partē inferiorē of celū olympiū. Itēz
in aere si fm partē supiorē of celū ethereū
Ether. n. fm Arist. in pzo celi 2 mundi est ps
aeris supior. Si fm partē inferiorē dicit celū
aerei. Aqua aut nō of celum qz fm alpetra
giū in libro de mota spera non mouet nisi of
nidio circulo seu semicirculo. sicut patet in
accessu maris 2 recessu. Secūdus termin⁹ est
bestia. 2 dicit bestia a vi fm pñdop qñ vñstia
qz crudelis. vl apud alios qñ vastia: qz vasta
2 vagabūda est. vñ apud moysen in ope sex
te diei ista tria differūt. iumentū. reptile. 2 be
stia. Iumentū. n. dicit fm tex. qd in aliq⁹ hois
cedit adiumentū de pfe: sicut equus aut asin⁹
ad vehēdiū. ouis aut bos ad comedēdiū. Re
ptile aut of qz supra corp⁹ repit. 2 hoz est tri
plex ofia. Aliq. n. sunt reptilia que vi capitis
se trahūt in repēdo sicut sunt vermes. Scda
reptilia dicunt que vi costarū seu qñdā ann
loz mouent sup terrā: sicut sūt anguille 2 s
pētes. terciū reptiliū gen⁹ est qd aut pēnulis
sicut pisces i ags: aut valde paruis repit pe

2
dib⁹ sicuti lacerte. Bestia aut⁹ d⁹ q⁹ altis sup
terrā ābulat pedib⁹ 3 reptile: nec de se est in
hois adiumentū: sicuti leones vñ 27. Moto
tū q⁹ bestia d⁹ triplr. p⁹io mō pprie: sic mō
de bestia dictū est. scdo cōiter 2 sic qdlibz ani
mal maxie factū in terre ornamentū dicit be
stia. tertio mō accipit cōissime: 2 sic diuiditur
bestia in volatile: sicut sūt aues. i. natatile: sic
sunt pisces. in gressibile: sicut sūt aialia super
terrā gradiētia. 2 sic capit in qōne. Terti⁹
termin⁹ est hō ab humo: qz de limo extat cō
ditus. vnde hō est aial rōnale mortale scdm
porphiriū in suis ylagogis. In q⁹ tria dicit p⁹
mo q⁹ hō est aial in q⁹ cū brutis p⁹icipat i vi
uere 2 sentire. scdo dicit q⁹ est rōnale 2 in hoc
2 differt 2 puenit ab angelis 2 cū angel. Dis
fert qdē qz rō teste ysaac creata est in vmbra
itelligētie. puenit aut⁹ in rōne itellec⁹. tertio
dicit mortale: 2 i isto differt hō viator ab hoie
beato: qz hō beat⁹ sit aial rōnale nō tū mor
tale vñ 2 fm anel. mortale nō est de rōne ipi
us hois vñ hō inquatū hō est indifferens ad
mortale: 2 i mortale mortalis i via immortalis
in p⁹ia. Quātus ad scdm articulū sūt tres
p⁹ones q⁹ū p⁹ia est de nā celi. scda de cētia
bestiar seu brutoz aialū. scda de ipso hoie vt
de qdlibet hāz d⁹ nū sit p⁹ vnica. Prima ē
hec. Inter celos sic aqum celi primū est mo
bile vt celoz n⁹ hois liberuz cogat arbitriū.
Pr⁹ia ps dicit. q⁹ est dādū vñū celi qd di
cit aquen. p⁹af ex textu: fiat inqt firmamētuz
in medio aquarū: 2 diuidat aqs ab ags. Ex q⁹
p⁹io p⁹ q⁹ sūt aque sup celū stellatū. Scdo p⁹
q⁹ in rez creatiōe firmamētū est positū seu ce
lū stellatū i medio m⁹ p⁹ie: qz dicit de⁹: fiat fir
mamētū i medio aq⁹rū. Aq. n. hic accipit mā
p⁹ma. Ex quo p⁹ tertio q⁹ tāta est distātia a fir
mamēto vsqz ad eclū empirēū: sicuti ab hinc
vsqz ad firmamētū: qz firmamētū ē positū i me⁹
vñ 2 aug⁹. sup. Ben. de hmoi aqs loquēs di
cit. qlescūqz sint ibi eas eē nō dubitamus: qz
maior est hui⁹ scripture auctas q⁹ ois huma
ni igenij p⁹picacitas. Idē Bañ. iij. Būdic
te aq oēs q⁹ sup celos sūt dñō. Ex quo p⁹ dese
ct⁹ Rabunoyli dicētis h⁹ firmamētū itelligi
ptē iferiorē aeris: 2 illas aqs nubes i medio
aeris itesticio. i. regiōe p⁹ op⁹. 2 p⁹firmat ex
illo ps. Qui tegis aqs supiora ei⁹. Et si dicat:
qz teste p⁹ho i. iij. p⁹icoz qdē est loc⁹ partis 2
toti⁹: sicuti vñ⁹ glebe 2 toti⁹ ire. Cū igr videā
m⁹ aqs p⁹ticlares nāliter gescē iuxta terrā igr
2 ois aq ibidē gescet. Rūdet doc. deuo. hui⁹
dist. pte prima. arti. i. q. i. q⁹ aqua h⁹ triplicez
p⁹petatē. i. p⁹picuitatē. frigiditatē. 2 granta

tē. Quo ad p⁹picuitatē puenit hec aqua cū il
la supiori: qz celi aqueū claruz est ad moduz
cristalli cōgelati: iō 2 dicit celiū cristallinum.
Quo aut⁹ ad grauitatē penit⁹ differūt: qz aq
supiores nullā funditus hūt grauitatē. Quo
aut⁹ ad tertiā p⁹petatē. i. frigiditatē parti⁹ cō
ueniūt: p⁹ti nō. si eni fiat fmo de frigiditate v
tuali sic pueniūt. vñ qdā dicit q⁹ saturnus est
frigid⁹ v⁹tuat⁹ rōne hmoi aq⁹rū 2 multe stelle
i firmamēto celi. Si aut⁹ sit fmo de frigidita
te formali nō: qz est hoc mō q⁹litas elemēta
ris. Ex q⁹ p⁹ q⁹ nō sūt hmoi aq⁹ solū spūales sic
sentire v⁹ Amb. in libro de spūsancto vocās
hmoi aqs spūi sanctū. Et si quera⁹ an sit aliq
stella in illo celo. d⁹ q⁹ n⁹ p⁹ totū. n. ē ad modū
cristalli. S⁹ q⁹ta est ei⁹ p⁹fiditas p⁹pēdi pote
rit ex textu. dicit eni deus fiat firmamētū in
me⁹. Ex q⁹ igr est in me⁹ relingitur q⁹ tū est p
fundū ascendēdo q⁹tū est spaciuz de hinc ad
celū stellatū. Sed dicit scda ps p⁹sonis. q⁹
hmoi celi aq⁹z est p⁹ mobile p⁹af. ois p⁹lāti
tas reducitur ad vnitatē seu monadē fm dyon.
2 difformitas ad vniormitatē. sed celi stella
tū pluribus mouet motib⁹: 2 in se h⁹ aliquas
difformitatē ergo mot⁹ eius habet reduci ad
aliquē primū motuz. minor p⁹af. teste enim
p⁹tholomeo in almagesti. alijsqz exptis astro
nomis in centū ānis acgrit eclū stellatū vñū
gradū cōtra motū diurnū: ita h⁹ duos mo
tus sicut 2 planete: vñū ab oriēte in occidēs
2 aliū ab occidēte in oriēs. Difformitas etiā
in ei⁹ nā appet: qz simul est p⁹picuū 2 luci
dū. vñ vniuersi perfectio h⁹ regit vt primo sit
vñū celuz imobile penit⁹: 2 in nā vniorme 2
hmoi est celiū epireū. scdo vt sit vñū celi i nā
vniorme 2 mobile: 2 h⁹ vocat celiū aqum. itio
vt sit vñū celi in nā difforme 2 i motu. 2 tale
est celiū stellatū 2 septē planetaz differēt tū
qz i celo stellato sūt plures stelle. celiū aut⁹ vñū
us planete soluz h⁹ vnica stellā. 2 h⁹ dat p⁹hs
tres rōes. p⁹: qz celiū stellatū p⁹ncipāl⁹ est cau
sa vite in his isferiorib⁹: iō exigit multitudinē
stellaz nō ita de alijs. Scda est vt daret ce
lo stellato q⁹ pauciores h⁹ mot⁹ plus de stel
lis 2 planetis: qui plures hūt motus minus
de stell vt sic eēt qdā tēperamētū. q⁹ eni pla
nete plures habeant mot⁹ q⁹ celiū stellatū. p⁹
celuz enim stellatū vt dictū est solū h⁹ duos
motus ex oriēte. i. 2 occidēte. planete autēz
fm expertos astronomos habēt alios in su
is epicic⁹ 2 circulis 2 centricis. p⁹ manifeste
in retrogradatiōe planetarū 2 ascensioe ad
augm 2 descensione ad o⁹ augis. sicuti pa
tet ad oculuz de planeta vncris 2 mercurij

Idē de luna q̄ aliquātiens magis ppe nos: aut
logi⁹ appet dū ē i capite: aut cauda draconis.
3° rō: qz mot⁹ supior ifluit in iferiorē orbes:
z ideo q̄si pncipalior: magis dz decorari i stel
lis. Et si q̄rat a qua pte icipit mot⁹ celi aquei.
Dicēdū q̄ ab oriēte in occidēs ex q̄ p3 q̄ mo
tus celi stellati pncipalis est ab occidēte in
oriēs. Sed motu rapt⁹ mouet ab oriēte i occi
dēs. sicuti. n. stute celi stellati mouēt plane
te septē ab oriēte cōtra motū ppiū: sic hoc ce
lū stellatū stute celi aquei. Ex q̄prio p3 q̄ lo
quēdo simplr nō dz celū stellatū dici a planē
sed celū aqueū: qz est vniforme in suo motu n̄
aliud. Ex q̄ defecerūt platonici vocātes celuz
stellatū capū elisus z aplanēs. p3 q̄ celuz
stellatū nō ē pmiū mobile sed aqueū. Nota
dū tū q̄ ē pmiū mobile pōt itelligi triplr.
vno^o stuat^r sicut logē sapiēs. vij. c. oib⁹ mobi
lib⁹ mobilior est sapia. Et hoc mō deus esset
primū mobile. i. primū mouēs. Secūdo dī p
miū mobile creatura: pmo recipiēs influxū a
deor: z sic credit aliquē spm̄ fore primū mobi
le qz de⁹ sua sapia prio ifluit in spūs q̄z corpa.
tertio dī primū mobile inter corpa: z hoc vel
mō cōi: z sic illa pia mā fuisset primū mobi
le. vl^o qz est cor: pfecti⁹ cui nō repugnat mo
tus localis: z sic celū empireū ē pmiū mobi
le: qz pōt moueri. vel tertio: qz actu⁹ mouet p
mo motu locali. z hoc mō celū aqueū dī p
miū mobile. Ex quo p3 q̄ suus mot⁹ ē a pte rei
mēsurā reliquoz motū: z suū tps seu veri⁹ tē
pus sui mot⁹ mēsurā tpa^m: lz q̄ ad nos z mo
tus z tps celi stellati sit mēsurā z tps z mot⁹
nūqz celū cristallinū nō videm⁹. Sed est ne
cōtinuus cū alijs celis. videt dicēdū q̄ nō. vñ
nō appet possibilitas in diuersitate motuū in
celis ponēdo q̄ eēt ptiui. Ex quo p3 defe
ct⁹ doc. deuo. ij. pte hui⁹ dist. q. i. arti. i. dicēdo
oēs celos ptiuos. vñ veri⁹ est dicē q̄ sint so
lū ptiui: z q̄ corz cōtactu mirabilis gñet ar
monia: vt platonī placuit. lz p3 in 2° celi z
mūdi om⁹ pbare mitat. cū rōnes nō cludūt
vñ in. vi. rei publice inducit affricā. q̄s est
iste dulcis sonus q̄ cōplet aures meas. de q̄ i
sequēti dist. in situatōe paradisi terrestis.
Sed querit. q̄s mouet cū dicēdū q̄ deus aut
aliqua intelligētia nō q̄ sit aiātū vt q̄dam di
cūt p3m̄ sensisse qd nō est veri⁹. pbiqz. n. vo
cat celū aiāl dz intelligi nō q̄ hēat aiām ifor
matē sed intelligētiā monētem que est sicut
motor in mobili nō aiā in corpe. Sed habet
ne dextrā z sinistrā. Dicēdū q̄ sic. mō quo lo
quit p3us in secūdo celi z mūdi. fingat vnus
rusticus p3s dextraz manū ad oriēte. sinistrā

ad occidēte: caput in meridie. seu in polo an
tartico: qz f3 astrologos planete illuc hñt am
pliorē efficacīā pedes in septētrione seu polo
artico: faciē vsus nostrū emisperiū. doctuz vō
ad oppo^m ita q̄ latitudo celi aquei sicut alio
rū celoz erit ab oriēte in occidēs. Lōgitudo
a septētrione in meridiē. pfunditas a nostro
emisperio ad inferi⁹ emisperiū. Tertia ps
pelsonis dicit q̄ nullū celoz cogit nfm̄ libez
arbitriū. pbat. Si. n. cogere mur ad bñfaciē
dū aut malefaciēdū rōne stellarū seu celi: cel
saret cōsilū: cessaret premia: cessaret z pene:
qz de necessarijs nullus capit cōsilium ex. ij.
ethicor. Cōfirmat. qz ab optimo. deo ordina
tissime celū est dispositū z p p3s neqz ē cau
sa alicuius peccati seu deordiatiōis. vñ recte
dicit doc. deuo. arti. ij. hui⁹ dist. pte vltia. q. ij.
q̄ istud dicere repugnat fidei q̄ hoc reprobat
repugnat sensui qui videt om⁹ eodē. f. pueros
simul nasci sicut esau z iacob: z tñ vñ bonū
reliquū malū. Repugnat tertio rōnt: cum si
mus nobiliores celis q̄ ipsi imperent nobis.
vñ ptolomeus in cētulo^o dicit: vir sapiēs dñā
bñ astris. Et si obijciat qz fm̄ p3m̄ in li. de p
prietatib⁹ elemētoz vacua facta sunt regna:
etiā ciuitates depopulate in cōuictiōe hoīuz
duoz magnoz planetarum saturni z iouis: z
ita videt q̄ pūctio saturni cū ioue cōmoue
at hoies ad bella z dissensionēs. Rūddēdū q̄
bñ cōmouēt corpa z humores corpoz qbus
cōmotis aliqlis sit mutatio i appetitu carna
li. Et qz sepi⁹ hoies qd carnis ē nō qd spūs se
quunt⁹: iō iuxta motū celi mltā iudicat de mo
rib⁹ hoīum astronomiz nulla sit necessitas.
Idē dico de cometa appētenī dono di spā
li appeat in morte principis. Seda p^o est de
brutis aiālib⁹ iuxta. xv. disti. z est hec. Sic ex
aiā z corpe bruta sūt aiālia vt in corz eēt⁹ nul
lū elemētū nisi stute maneat. Prima ps
dicit q̄ bruta aiālia sunt cōposita ex aiā z cor
pore. pbat. mot⁹ q̄ppe z sensus ex prio de aiā
testes sūt aiē. nutritio silii. ex prio de gñatio
ne testis est corpis. Cū igr bruta aiālia hēant
motū ad minus cōstrictiōis: sicuti cōchilia z
sen^m ad min⁹ tactus ex. ij. de aiā. Rursus ex
corpalib⁹ nutrant. sequit⁹ z. Sed dicit alia
ps q̄ elemēta manēt n̄ in sua suba in cōpōne
aiāliū. Moto hic q̄ circa hoc sunt tres opio
nes. prima est Auicēne dicētis elemēta eadē
quo ad subam manere in aiāli: sed remitti q̄
ad qualitātē. Sicuti nō est ignis cū tāto calo
re in corpe aiālis cū quāto extra: q̄nis eadē
hēat subam. Seda est Auerroys Auicēnam
impugnātis z dicētis q̄ opz q̄ sicut remittit

1 2 des
q̄litas elemētū remittat et ei⁹ suba. vñ dicit q̄
elemēta sunt in corpore remissa tā fm subāz q̄
fm virtutē. Tertia est opio doc. subti. hac dis-
ponētis q̄ nec fm subām ppriā nec q̄litates
pprias sunt elemēta i cōpositiōe corpis aia/
lis. s. solū in virtute manēt in cōposito. et ista
videt melior. et pbat me⁹ suo. S. ē mixtū gñā
tur ex elemētis et cōuertit in elemēta in sui cor-
ruptione. ergo silis est cōpatio mixti ad ele-
mētū q̄lis est i motu ad terminū a quo vñ ad
quē. sed hic est incōpossibilitas. igit vñ vbi re-
perit p̄bā dicere elemēta pmanēt imixto d. i.
telligi in stute: sicuti extrema in medio. vñ de
nec humidiū radica⁹ seu aerē ē nature aeree
nec calidum radicale nature ignee. sed natu-
re cuiusdā tertie ptinentis in stute has nās.
Tertia p̄co est de hole et ei⁹ imagine et est
hec. Sic vltimate fieri decuit hoīem vt dei ima-
go eidē ipūmeret. Prima p̄a dicit q̄ hō de-
ceter vltimo fact⁹ est. pbat. hō. n. pstat ex cor-
pore et spū. decuit igit p̄i⁹ fieri spū qui fact⁹
ē in nā angelica. decuit scdo fieri corp⁹ qd im-
pletū est i fabricatiōe celoz et aialū vt tertio
cōpositū ex ambob⁹ cōpleret. Et pfirmat. q̄a
recte pparat camera anteq̄ q̄rat hitator. Cū
igit q̄qd est in mūdo sensibili sit aut camera
hoīs aut ornat⁹ relinquit. Sed dicit secunda
p̄a q̄ est imago dei. p̄ ex p⁹ li. iij. di. vñ in tex.
faciam⁹ hoīem ad imaginē et similitudinē n̄az
imago fm aug. in li. de spū et aia in pō cogno-
scēdi. similitudo in pō diligēdi: seu imago i nāli
bus. sed similitudo in gratuitis. Quantū ad
tertiū art^m sunt tres difficultates. P̄ia ē. an
aliquē influxū spālē hēat celū cristallinū h̄ in
feri⁹. dicit doc. deuo. ij. di. hui⁹ pte. ij. arti. i. q.
ij. q̄ fm triplicē aīam sunt tres spāles influx⁹
triū celoz. Celū. n. stellatū seu firmamētū in-
fluit in corpore ad dispositionē anime vegeta-
tiue. Celū aqueū ad dispositionē anime sen-
sitivē. celum autē empirēū ad dispositionē
anime intellectivē. Secūda difficultas. Que
quātitas elemētōrum amplior manet in cor-
pore animalis fm similitudinē aut actiuoz:
sicuti aeris vel ignis. vel passiuoz: sicuti aque
vel terre. Rñdēdū q̄ loquēdo de quantitate
molis semp plus ē de q̄titate cōliti terre vel
aque q̄ de quātitate p̄liti aeris vel ignis: q̄ si n̄
p̄sumeret immediate pp ignis actiuitatē corp⁹
aialis. Quādo aut de q̄titate btuali: sic ibi-
dē ē equalitas et p̄portio fm q̄ aial ē magis
aut min⁹ p̄fectū. Tertia difficultas quō itelli-
git⁹ et mulier imago viri. sicuti vir est imago
dei. i. chozinth. xi. Rñdēdū q̄ hoc nō vñ stel-
ligi quo ad rōnē principalē imaginis. s. meo-

ria intelligētiā: volūtātē: q̄ sicut immediate
mulier imago dei: sicuti et vir. Sed d. intelligi
rōne p̄fidiēti cuiusdā: q̄ sicut deo debet i-
peritū sic suo mō hōi sup mlierē: et hoc modo
dī imago viri: q̄ ei subiecta est: sicuti hō deo
cui⁹ est imago. Et quo p̄ ad. q̄. q̄ vñ celis et
bestijs varijs pductis hō ad dei imaginē vlti-
mate pducī debuit. Et tūc ad arg⁹. Ad
p̄mū dicēdū q̄ opa dei vadūt ab ip̄fecto ad
p̄fectū: et a p̄fecto ad imp̄fectū. cōputando. n.
angelos incēpūt a p̄fecto nō cōputando in-
cēperūt ab imp̄fecto. s. a mō prima. vñ decuit
et p̄fecti^m creaturā scz angelū in p̄ncipio sul-
opis deū optimū p̄dere et in fine p̄llem. s. ho-
minē vt sic et p̄ncipio et in fine opis laudet al-
tissim⁹: et media ex ambob⁹ extremis accipiat
cōplemētū. Ad scdm dicēdū q̄ maior vi-
tatē h̄z in art⁹ creato qui nō inducit finē qñ
vult sed qñ pōt nō ita de deo cui eque est face-
re vñ sicut aliud. sed sic dispōsuit vt vltimo
hoīem ad seipm p̄uerteret. Ad tertū rñdē-
dū q̄ in spū. et qd obijcit q̄ sunt tres p̄sone re-
latiue et c. Dicēdū sicut dictū fuit in p̄io q̄ n̄
est in oib⁹ p̄formitas. sed in aligb⁹ et maxime
in trib⁹. in cōsūbaltate potētariū. in origine
actū et distinctione ambōz. et hoc sufficit. Et
tū de q̄one. Ex his aut trib⁹ distinctionib⁹
tres elicio p̄bōnes de mēte m̄gi de qualibet
vnā. Prima p̄co. celū distinguit in scda die
alqua distiguit interna serie. dicit p⁹ q̄ celli sue-
rūt distincti in scda die. sed in tertia fuit diui-
sio aque a terra. et ponit p̄ totā distinctionem
xij. Scda p̄co. die tripharia ornat⁹ ponit: et
deus in pia gete dī. dicit p⁹ q̄ trib⁹ dieb⁹ seqn-
tib⁹ ē ornatū vniuersuz: et die septio geuit de⁹.
Et ponit per totaz distinctionem. xv. Tertia
conclusio. Ad imaginē dei est homo p̄dit⁹ et
similitudinē non vt vnigenitus. dicit conclu-
sio q̄ homo est p̄ditus ad dei imaginē non
tamē ita p̄fecte sicut est vnigenit⁹. Et ponit
p̄ totā. xvi. distinctionem.

1
Ic de origie aīe p̄lra solēt q̄ri. Hic si-
gnat. xvij. distinctio hui⁹ sedi que sic
cōtinuat p̄cedētib⁹. Hā postq̄ in p̄-
cedēti distinctione hoīs posita est p̄ductio.
nūc incipit inq̄rere ex qb⁹ et q̄lter sit in hoīe
cōstitutio. Et partit in tres p̄tes principales.
In p̄ma aīe creatio hoīs ponit. In scda ei⁹ lo-
catio padisus dicit. In tertiā mulieris p̄du-
ctio vltimo sequit. prima in p̄ncipio. scda ibi
hoīem aut formatū et c. ter⁹ distinctionē. xvij.
ibi. in eodē quoq̄ paradiso et c. P̄ia rursus
pticula in q̄ aīe creatio hoīs ponit: in tres p̄-
tes diuidit. In p̄ma ostēdit m̄gi aīaz dīctes:

et dicit
res q̄
tū dñ
ibi. lo
scda
para
les. i
hō cō
lacu
atq̄
ibi. it
h̄ aut

padis
Sed
dūc
cūdo
tropi
p̄io
ra ad
q̄ nō
re m̄
q̄ bo
locis
tropi
no: C
tus ter
aut nō
pbat
posita
tate co
da att
acr m̄
seu spe
arguit
radiso
radiso
ior p̄
nō est
legit m̄
de colu
lerat de
tus: q̄
cāpo d
put s̄p̄
ij. plā
tis a p̄
mauer
miter
sit para
igit ter

et divina eētia. In scda eā sūt 2 corp^o manē-
tes q̄ ad coeētū. In tertia adā laudat crea-
tū oītes virilē ipmanētias. p̄ia in p̄nci^o. scda
ibi. Sed vtrū in corpe vel eē corp^o rē. tertia
ibi. solet ēt q̄ri vtrū rē. Et segtur illa p̄tula
scda hoīem autē formatū. In q̄ hoīs locatio
paradisus dī. Et partit in tres p̄tes principa-
les. In p̄ma oīdis q̄ extra padisi spaciū sit
hō cōditus. In scda ostēdīt h^o loci gratuz so-
laciū terrenū fundit^o. In tertia lignū cunctū
atq; pomeriū pādī penit^o. p̄ia in p̄nci^o. scda
ibi. itelligit autē paradisus local^o rē. ter^o ibi. In
h^o autē padiso erat ligna. Et hec est diuisio rē.
Et adā aīa eidē infusa in terrestri pa-
radiso posīt^o fuerit. Et arguit q̄ nō tri-
me^o. ¶ P̄mo sic null^o est terrestris
paradisus. igit nēquit hō ibi collocari. p̄ia p̄
scda pbat aīas. si enī eēt iste terrestris para-
disus q̄ro locū: aut eēt vltra tropicos: aut se-
cūdo iter tropicos et equotiales. aut t̄tio sub
tropics vel equotiali neutra pōt dici. pbat
p̄io q̄ nō vltra tropicos pp̄ hīemes et frigo-
ra adueniētia q̄ repugnat illi hītanōi. scdo
q̄ nō citra iter equo^o et tropici. ppter calo-
rē nimis. t̄tio nō sub tropics aut equotiali
q̄ hoīs illuc minie viunt. vñ refert in li. de
locis albert^o magn^o q̄ ethiopes q̄ sūt sub
tropico cancri efficiunt fenes in etate. xxx. an-
noz. ¶ Secūdo arguit sic. Si fuisset paradi-
sus terrestris: aut p̄seruāz hoīes in sanitate
aut nō. s̄ nec sic nec sic. igit rē. maior p̄. Sz
pbat minor. tuz q̄ in paradiso fuerūt ligna
posita ad vscēdū z ita indigebat hō p̄ sani-
tate comedē. tū scdo pp̄ locū quē ponit. Be-
da attigere lunare circū. z per p̄is ibi erat
acer nūmie raritatis q̄ repugnat vite hīane:
seu spera ignis qui locū p̄burebat. ¶ Tertio
arguit sic. Si adā aīa sibi infusa fuit in illo pa-
radiso collocatus tūc: aut fuit creat^o extra pa-
radisū: aut itra: nullū est dicēdū. igit rē. ma-
ior p̄. Sed minor pbat p̄mo q̄ nō extra: q̄
nō est maioris nobilitatis mulier q̄ vir: z tū
legit mulier fuisse creata in paradiso in geī.
de costis adā. edificauit enī dñs costā quā tu-
lerat de adā i mulierē. nec scdo fuit itra crea-
tus: q̄ scribit mgt in hystoria q̄ fuit creat^o in
cāpo damasceno: seu pp̄ie damascē q̄ est ca-
put syrie. In q̄m est mgt in l̄ar: patet. Bēn.
ij. plātauerat autē dñs deus paradisi volupta-
tis a p̄cipio in quo posuit hominē quē for-
mauerat. In ista autē qōne ad alias parifor-
miter rē. ¶ Quō ad p̄mū articulū termini
sūt paradisus terrestris aīa. z adā. ¶ P̄mus
igit termin^o est paradisus terrestris q̄i parēs

dei visū. Moto autē triplicē paradisū. p̄io enī
dī paradisus illa patria celestis in q̄ beati lo-
cant. hoc mō loq̄t paul^o. ij. corinth. xi. Scio
hoīem siue in corpe siue extra corpe^o raptū in
padisū: z audiuit archana v̄ba q̄ nō licz hoī
loqui. Scdo mō dicīt paradisus visio clara dei.
z eī fructio. vbiq̄q; sit seu in celo seu in terra
z hoc mō iducit lucas dñm iesum latroni lo-
quentē. xxiij. c. Amen dico tibi. hodie mecum
eris in paradiso. nō dubiū q̄ aut loq̄bat de
visiōe diuina: aut loq̄bat de q̄te mētis z vite
nō oz aut hoc exponē de paradiso terrestris: si
cut exponit euāgelīū nico dēmi. Tertio dicīt
paradisus loc^o amenissim^o in terra p̄stitutus
in quo adā ante peccatū p̄stitut^o fuerat. z dī
in greco padisus. i latino ort^o. in hebreo edē
q̄d interpretat deliciae: z tūgat latinū cū hebreo
z dicēz ort^o deliciaz. Et h^o dī paradisus terre-
stris de quo sic dicit dām. q̄a vero ex visibili
z invisibili creatura cōditurus erat de^o hoīem
fui. pp̄ia imaginē z silitudinē: sic quēdā re-
gē z p̄ncipē oīs terre z oīuz q̄ sūt in ipsa cō-
stituit ante eū velut quādā regīā i qua puer
sans beatā z oīuz vitē habeat vitā. z h^o ille di-
uīn^o paradisus dei manib^o in eden plantatus
gaudij z exultatiōis vnīerse. p̄mptuariū z se-
quit^o. in ozietē qdē oī terra excellit: posīt^o tē-
perato v̄o z tenuissimō aere circūfulgēs plā-
tis s̄q; floridis ornat^o. z bono odore plen^o. lu-
mine replet^o pulchritudinis vnīerse z hore sē-
sibilis sup̄cedēs itelligētia. h^o ille. Et dī tre-
stris: q̄a i terra est posīt^o. ¶ Scda termin^o est
aīa. vñ aīa ab aiando dī: sic spūs a spirādo q̄
maxime in bona cele^o. Rogo vos inq̄t ap̄ls
vt spūs z aīa iteger seruet. vñ noto q̄ aīa rō-
nalis fm cassiodorū sic diffinit^o. Aīa est suba
spirital^o a deo creata. pp̄ij sui corpis viuifica-
trix. in q̄ diffinitōe tria patēt. p̄io. n. p̄siderat
sz se dū dicit: q̄ aīa ē suba spirital^o. i. simplex.
vnde aug. in li^o de aīa z spū: aīam diffiniens
dicit. Aīa est spūs intellectualis rōnalis viuēs
sp̄ in motu bone maleq; volūtatis capax. vñ
patet q̄ aīa est suba: z q̄ nō est mixtura seu
corpis dispō: sicut posuit alex. p̄pate. In eo
autē q̄ est spiritalis p̄z q̄ nō est potentia ima-
ginatiua que organo alligata est sicut pe fuit
anēpeche. secūdo dicit q̄ est a deo creata. vñ
z solet aīa sic diffiniri. aīa est spiraculū vite. z
accipit ex illo verbo Bēn. ij. Spirauit facie
etus spiraculū vite. ex quo patet q̄ nō est de-
us de suba aīe: sicut posuit parmenides: qui
oīa posuit vñ. q̄ nō est eiusdē rōnis creator
z creatura. Itē dauid de dñanto. qui posuit
tria rerum ḡia corpa. aīas. z intelligentias

et posuit quod corpora componerentur per atomos indivisibilia aere per diversas formas et intelligere per decem multiplicata. Et ita cum nos per hanc sit deponere ante deum esse de substantia aere. Noto tamen quod hanc cum sit triplex aia vegetativa, sensitiva, et intellectiva. solum loquitur de intellectiva. Tertio dicit quod aia est propria sui corporis vivificatrix, unde sic diffinitur ab augustinus in libro de spiritu et aia. Aia est substantia quidam rationis princeps regendo corpori associata sic. scilicet ut vivificet. Ex quo patet error platonis quod posuit aias in corpore esse veluti nautae in navi. et patet etiam ex quo est propria aia cuilibet corpori error Averrois quod posuit omnium hominum eundem esse intellectum agere et possibile. et solum in hominibus secundum aspectum fantasmatum fieri aut ignorantiam aut sciam. Tertius terminus est adae. unde adae in biblia capit triplex. vno dicitur adae id quod homo. sicut est illud Genesim. v. vocavit nomen eorum adae in die qua creati sunt. Et Iero. super math. dicit quod ubique in vestimenta apud nos scriptum est. filij hominum in hebreo scriptum est filij adae. sicut in quarto psalmi filij hominum. in hebreo scriptum est filij adae. secundo dicitur adae pro christo domino nostro quod dicitur secundum adam. tertio dicitur pro primo homine quod dicitur per hanc adae. et per hoc sumitur in titulo quoniam: et de ambobus loquitur apostolus. Sicut per hanc adae de terra terrenus: sic secundum de celo celestis. Quatuor ad 2^m articulum sunt tres personae. Prima est de paradiso terrestri. Secunda de anima ade. Tertia de collocatio de in paradiso terrestri. Prima est de paradiso extat circulo ut ad lunarem usque globum ascendat. Prima pars dicit quod est aliqua paradisi terrestris. patet auctore ysaie. li. xiiij. et ysaie. c. iij. Paradisus inquit est locus in orientis partibus constitutus. cuius vocabulum a greco in latinum vertitur ortus. Et infra. Est. n. o. g. ligni et pomiferarum arborum constitutus huius et lignum vite. non frigus ibi. non est. huius perpetua aeris temperies: cuius mensura fons princeps totum neminem irrigat. Et iosephus. Deus ad orientem placavit paradisum omni germinatione florentem: et in hunc locum introduxit adam et eius uxorem precipiens eis plantationem habere sollicitudinem. Ex quo patet defectus Augustini qui voluit nullum tale paradisum esse terrestrem. sed omnia que dicunt de isto paradiso allegorice debere intelligi. unde et epiphanius. Epiphanius in quadam epistola quam transtulit Iero. inter Augustini errores istum computat. Sed dicit secundum patet patet quod paradisi terrestris est sub egnocctiali circulo. scilicet sub zona torrida posita inter duos tropicos. estualis et hyemalis. probatur. illuc est collocatus paradisus terrestris ubi est maxima aeris temperies. sed sub egnocctiali reperit maxima aeris temperies. igitur maior pars. quod ex quo dicitur ortus de

liciarum maxime requirit aeris bonitatem. Sed minor probatur. tamen auctore Tholomei ponentis quoddam optimam civitatem sub egnocctio colloca. Confirmatur: quod aer efficit purior ubi solis plus et planetarum aliorum viget vigor. sed sic est habitabilis sub egnocctio: quod bis in anno cadit sol super zentem. capitulum eorum. scilicet in principio arietis et librae. unde horum credunt virtute planetarum ibidem nasci herbe et arbores mire virtutis. Et si dicat primo videtur quod comburunt calore solis cum ibi sit amplior calor quam in tropicis: ubi tamen vi solis vix manent homines. Respondendum quod non est simile quod sub zona torrida collocat mare temperas per vapores solis calorem quod non est sub tropicis. Imaginor. n. cum plone in thico. quod mare oceanum totam circumdat terram. scdo quod findit terram per medium sub zona torrida et vocatur mare magnus: dico quod verum est quod nihil est hominum mare ex quo levatur per vapores: et percipiunt hinc et inde solis virtute esse inhabitabilis. unde recte fonti caloris respondet fons humorem: unde ubi. Genesim. ij. nos huius fons ascendebat de terra etc. huius fons hebreus. nubes ascendebat de terra. Et hoc est quod dicebat frater Alex. in secunda parte summe collatione de habitatio hominum ponens tres causas huius temperies. primo notetur quod calor diei per noctem temperat que semper est frigida. scdo hominum mare. tertio aeris puritatem. aer. n. rarus non ita retinet caliditatem sicut grossus. patet ad sensum. longius. n. retinet calorem lapis calidus quam aqua calida. non habent autem hominum mare habitates in tropicis. tertio dico quod in medio illius maris est motus quoddam undique mari circumdatus et illi ego voco terrestrem paradisum. Ex quo patet patet quod terrestris paradisus est a parte orientis. et huius doctor subtilis dicat valde subtiliter: quod glibet punctus celi potest dici orientis finis quod diversis apparet. Capiamus tamen hic orientem per accipit quod plus in secundo celi et mundi dicitur vocat orientem dexteram celi. unde ubi Genesim. ij. huius. placavit autem dominus deus paradisum voluimus patet a principio. hebreus huius in orientem. patet scdo quod paradisus terrestris est in medio terre. patet tertio quod est in medio maris. Sed quod ratur tunc videtur est quod cronici gentili non scripserunt de hominum paradiso. Respondendum primo quod eiusdem versus equinoctium ut agit Albertus magnus in libro de locis. sunt motus pleni magnetibus attrahentibus homines sicut huius in partibus magnes trahit ferrum. Et dicit quod in hoc tractu homines ridendo moriuntur. secundo quod de hinc ad locum illum sunt loca inaccessibilia. ut patet in descriptione mappe mundialis facta sub Julio cesare tribus. per huius et romano ex-

erectu.
ctum
per
bile
hamo
rum
nuit
rie
dum
aut
revel
str
capie
tho
tuo
bona
illuc
bac
v
collo
n. d
z mai
l tpe
hozar
maio
ctine.
sit cal
tus mal
meo
p3
q3
q3
posito
disus
p3
aut
in orie
tibus
minco
tudie
illuc
gnus
bis
bi a b
p3
demon
radiso
theoz
cauca
in et
tius
moris
erit
or para
pessan

exercitu. Tertio qz est via per tropicos q vt dicitur
est nimis habundant in calore et diluuijs
per pulueres arenarum: sicut omnia sunt sub cam
bise rege perlap cuius totus exercitus missus
hamone inundato puluer submersus est. ve
rū est tñ q phi et maxie poete in oceano po
nūt insulas fortunatas maxia repletas tepe
rie et oius lignoz gñe. vñ hoc puerunt credē
dum q aut rōne vt de locis pfectus in terra
aut qbusdā reuelationib⁹ qbus pp nos deus
reuelauit. Et si hoc vocabāt paradysum terre
strē bñ dicebāt cū hoc oceanū mare magnū
capientes. vñ frater alex. loco predicti scñs
tho. scdo scripti hac dist. q. ij. ar. iij. doct. deu
tus in dubijs lsalibus hui⁹ dist. hui⁹ sunt opi
nionis. Et pncipalr doctor egregius nicola⁹
boneti sup Gen. nec valet qd dñ. q mot⁹ solis
illuc maxim⁹ maximū generat calozē. sicut i
hac distinctione arguere vt doc. subti. cui non
vt possibile per nāz sub egnocio paradysum
collocari fateor hoc in loco cū nō capio. Bñ
n. dicit q cursus solis ē maxim⁹ sub egnocio
et maior q in tropicis vel citra fateor: qz i eq
li tpe maiores pñcit circuli. i. in spacio. xxiij.
horariū. Tñ qd dicit q maior motus generat
maiorē calozē. vñ est subiectiue nō aut obie
ctiue. sic intelligo subiectiue. i. si id q mouet
sit calozis q motū suscepiuū: tunc maior mo
tus maiorē in eo gñat calozē. nō est aut verū
in eo q mobile aspiciet obiectiue imo minozē
p3 ex. circūuoluat circa ignē in veru gallina
qto citius voluet tāto min⁹ calehet. sic in p
posito. Et dicit 3 pars pclusionis. q para
disus terrestris ascēdit vsq ad globū lunare
p3 aucte bede in lsa et strabi. hic inquit loc⁹
in oriēte est positus interiecto oceano et mō
tibus oppositis a regionib⁹ quas incolūt ho
mines secret⁹ et remotissimus ptingensq alti
tudie vsq ad lunare circuli: vñ aque diluuij
illuc minime puenest. Et hic dicit albert⁹ ma
gnus. scda pte summe sue. q. cccxviij. q in li
bris atiglmis inuenit istā sniam bede et stra
bi a bto thoma aplo dei pcessisse. Ex q p
p3 q erat altior me⁹ intersitio aeris in q sunt
demones. p3 scdo q nulla erat nox in illo pa
radiso. testat magn⁹ albertus i li. me
thoroz. cē quendā montē in india qui dicit
caucalus vbi qñ ē egnociū tard⁹ occidit sol
in ei⁹ cacumine qz infer⁹ de qtuor horis: et ei
tius orit de qtuor: ita q dñ habitates i pede
mōtis hēbāt horas. xij. noctis solū: superius
erāt qtuor. cū igit ex ista pōne longe sit alti
or paradysus. seqtur. Ex quo p3 3o q nec tē
pestas nec grādo tē. ibi nascebant. p3. qz ve

niunt de medio aeris intersitio. Et si quera
quō poterat ēē ibi locus habitabilis cū teste
solino qñ ibant phi ad montē olimpi q tante
nō est altitudinis eos oportebat hēre spongi
as plenas aqua pp raritatē aeris vt efficeret
spissior. Dico q nō ē simile in padiso siqdem
erāt qtuor flumina. vñ poterat sal aer spissa
ri: nō at legit in illo mōte olimpi fluxū fuisse
Ceter⁹ adā in statu innocētie erat pfectior lō
ge q nos: iō nō est mix si aere puriori viuere
poterat. Sz tūc est magnū dubiū: qz in phi
est. pbatū q sup sperā aeris ē spera ignis. igit
si paradysus erat vsq ad globū lunare erat n
in aere sz in igne. Hic fateor: opz dicere q pri
uilegio spali fuit iste hoi locus pditus. vñ cir
cūquaq paradysus erat ignis spera nō tñ in
trans eū dono dei. et hoc innuit Gen. ij. Loc
locavit añ padysum voluptas cherubin et fla
men gladiū atqz vñtilem idest sperā ignis.
Et si quera: qd est sup hūc paradysus: et quid
subter. Dico q subter p lineā rectā ē infern⁹
pprie in cētro terre. Supcelestis padysus et
luna imediate. vñ adā de illo padiso vidē po
terat eclipsim solis et lune ad oculū tangē lu
nā: si ēēt corpus tāgibile: cognoscere celoz di
stantiā pulchritudinē stellaz armonia mot⁹
celi replebāt aures ei⁹ de q vt dicebat beedē
ti dist. dicebat affrican⁹. Quis ē iste tā dulcis
sonus q cōplet aures meas. Et si dicat qz iux
dictū sapiētis: sol maxie exurit mōtes. Dicit
dum q vñ est in aliquibus ptibus: nō cōiter si
cuti p3 in montibus vbi sunt niues ppetue: et
maxie qñ mōtes sunt decliui nō arcescūt radi
os solis sz piciūt cuiusmōi fuisse padysus tā
fluminū rōne. Ex qb⁹ p3: q licet infer⁹ sub eg
noctio fuissent due estates. vna i ariete: reliq i
libra. due yemes. vna in cancro: reliq in capri
cornio. In padiso tñ terrestris sp fuisse estas vñ
bñ vñ est tñ q quattuor vmbas hūissent oc
cidentalē qñ sol fuisset in oriente. In occidē
te orientalē in meridie habuissent. ppendicu
larē sup caput eoz. ex australi aut iacitur vñ
bra ad septētrionē: a septētrione ad austrū.
Scda p⁹ est de aia ade: et est hec. Sic ade
aia cū suo corpore extat creata vt pus creari
potuerit. C⁹ p⁹ ps dicit: q aia ade fuit cre
ata cū coipe. pbat si. n. aia ade fuit creata añ
ei⁹ corpus potuit mereri aut demereri. pbat
qz habuit libez arbitriū. sz hoc dato incōue
niēs fuisset ipam postea corp⁹ vnire. pbat. qz
si demeruisse: pari rōne meruit dānari: sicut
angelī mali: si aut meruisse saluari sic bōi. Et
pfirmat ex illo Gen. ij. Inspirauit in faciē ei⁹
spiraculus vite. istud aut inspirare nō ē aliud

nisi animam creare. Et si queratur: an anima
hēat ppriā existentia in corpore aliam ab exi^a
corpis. Dicit doc. subtri. xvi. dist. q. sic. In aia
intellectiva q̄ est immortalis: nō aut in aia sen-
sitiva seu vegetativa que simul cū corpore mo-
runt. S3 q̄ritur tūc de quo creavit d̄s aiam
ade. Dicendū q̄ de nūbilo. Nec obstat qd̄ d̄r
inspiravit: nō est. n. intelligēdum q̄ aliqd̄ de
suba sua p̄vertit in ade aiam. S3 caput esse
etiue inspiravit. i. spiratē fecit. Sicut illd̄ ysa.
flatu oēs ego facio. Ex quo p̄ error man-
chēor qui vt refert aug. in li. de duab⁹ aiab⁹:
in hoīe posuerūt duas aias: vnā bonorū: reli-
quā malorū prin^m: et dixerūt q̄ bōa est de dei
suba. p̄ o^m ex p̄lone. Et p̄firmat: q̄ suba dei
nō est p̄bilis neq̄ mutabil. Et si q̄rat q̄: an
aia ade hūerit m^{am}. dicit t̄ho. hac dist. ar. i. q.
ij. q. nō. et dicit q̄ dicendū est sicut dictū ē de
āgelis. cui dico pariformiter q̄ dicat sicut di-
ctū est de angelis q̄. s. sicut angeli sunt cōpo-
siti ex mā et forma: sic aia. capiēdo vt. iij. dist.
pte p^a fuit dictū m^{am} pro ente limitato. Sed
ne aia sensitiva et vegetativa hūit māz. Dicit
doctor deuotus hui⁹ dist. arti. p^a. q. ij. q̄ bene
vex est q̄ aia intellectiva ē cōposita ex mā et
forma: q̄ h̄z materie pprietates nō tū est ve-
rū de aia aut sensitiva aut vegetativa. sed sua
salua reuerētia eq̄ bñ cōcludūt rōnes de vna
sicut de alia: eq̄ vna ē ens limitatū sicut alia
An tenēdū est t̄ā aiam intellectivā sensitivā
q̄ vegetativā cōpositā ex mā et forma mō p̄-
expōsito. Et si q̄rat que ē ista mā: an sp̄nalis:
an corporalis. Dico q̄ de se nec est h̄: nec illa
ens. n. limitatū qd̄ est hec mā p^a p̄cedit tam
sp̄iale q̄ corpale nā. C̄ Scda ps p̄loneis di-
cit q̄ aia ade potuit p̄us creari. p̄batur. oē ha-
bens cē absolutū per se exiis ab oipotēte pōt
per se effici. p̄ ex terminis. s3 aia est per se exi-
stens sepata a corpore. igit potuit per se effici.
Ex quo p̄ q̄ nō defecit aug⁹. ponendo q̄
potuit effici aia ade sine corpore ei⁹. s3 in hoc
q̄ dubitative locutus est an simul actu sit scā
cū ei⁹ corpore. Et si dicat quis. ois individua-
tio est a mā. cur ergo aia nō hēat mā nō v̄
posse fieri sine corpore per qd̄ individuatur.
Scūs t̄ho. arti. ij. q. ij. huius distinctiōis in-
nuit q̄ neq̄t creari sine corpore pp̄ rōnem in-
dividuatiōis: pōt tū esse sine corpore postea:
q̄ accipit esse signatū a corpore per qd̄ indi-
viduat in p̄petuū: somnium est. Quero. n.
ab eo qd̄ dicit hoc esse signatū: aut nihil: aut
aliqd̄. Si nihil: nihil dicit sic loquēs. Si autē
dicat aliqd̄: quero qd̄: aut absolutū aut respe-
ctivū. Si respectivū: tūc aia non erit vnū per

se. includeret. n. res in suo esse diversorū gene-
rū nō subalternatiz positōr. Si aut dicat qd̄
absolutūz poterit de⁹ id efficere sine corpore
vñ ista positio veluti falsa penitus est abscin-
dēda: et qd̄ dicit q̄ ois individuatio est a mā.
articul⁹ est parisiē. vt alias dictū est. T̄er-
tia⁹ ē de collatiōe ade in paradiso terrestri
et est hec. Sic ē paradisi adā creari debuit
vt creat⁹ itra poneret. C̄ p̄ria ps dic q̄ adā
debuit creari cē paradisi. probatur medio
doc. irrefragabil⁹ fratris alex. tali mō hō crea-
ri debuit vt magis ad virtutes p̄ficeret. s3 sic
est creando eū cē paradisi. igit. maior p̄ ex
diuina bonitate que sp̄ largit qd̄ melius est.
S3 p̄batur minor: q̄ p^a ex hoc puocabat ad
gfari actiones deo q̄ de cē euz in tale addu-
xerat palaciū. sedō ad hūilitatē in hoc q̄ ad-
uertebat nō esse locū sue creatiōis. s3 ad apicē
cōtēplatiōis q̄ hūiliatio debita ad h̄ p̄ue-
hit. et q̄ nō fuerit de facto creat⁹ in paradiso.
p̄ ex glo. sup illo Gen. Plātauerat aut d̄s
deus et c. dicit q̄ q̄ d̄s sciebat ipm̄ peccaturū
noluit. n. facē in paradiso: fuisse. n. sibi maio-
ris doloris occa⁹ d̄n cogitāz q̄ locus ille ex
sua p̄ditōe sibi deberet. Et si dicat q̄ vir extat
p̄fectior muliere et tū mulier ibidē fuit creata
de costis ade. vt p̄ ex textu. Dicendū q̄ non
fuit p̄ nobilitatē mulieris: s3 solū vt sibi ma-
gis obediret aduertēs quāta bona eis feciss̄
etiā in paradiso eaz creando qd̄ ade nō fecerat.
Et q̄re nō p̄didit angelos cē empireū vt pro-
uocaret ad hūilitatē: sicut fecit hoīez cē padī-
sum. dicendū q̄ nō est s̄fē: q̄ angeli sunt p̄spi-
catoris nature iō hūerunt vñ magis cōuerti
debuerūt q̄ adā. C̄ S3 dicit 2⁹ ps q̄ debuit
poni in padīsum illū postq̄ creat⁹ fuit. p̄bas.
hoī puro et innocētī loc⁹ d̄bet innocē. h̄mōi
erat adā qd̄ innocēs h̄mōi erat padīsum terre-
stris: ex p^a p̄lone. igit. Et tū de. ij. ar. C̄ Quā-
tum ad 3^m arti^m sunt tres disti. C̄ p̄ria q̄ die
fuit terrestris padīsum cōditus. dicendū q̄ 3^a
q̄ dicit d̄s germinet terra herbā virentē et c.
et hoc ē qd̄ d̄s gen. ij. plātauerat at et c. istud a
princi⁹ d̄s intelligi. a prin⁹. h̄. in 3^a diei distincti-
ōis. C̄ Scda difficultas. Quā hora diei sexte
fuit adā creatus. dicendū q̄ de mane q̄si inter
iij. et v. horas p^a noctē mediā: q̄ tpe egnoctū
q̄si illa hora scipit die. adā vō fuit p̄dit⁹ circa
t̄ps egnoctū. C̄ Tertia difficultas. quāta di-
stātia ē a loco creatiōis ade vsq̄ ad terrestre
padīsum. dicendū q̄ ē valde magna via qd̄ p̄
sic. damascus. n. vbi fuit creat⁹ ē in. iij. citate:
sicut hierlm̄ q̄ d̄s medū terre hitabit: sic. iij.
clima est medū iter septē climata et ita p̄fuso

palellā egnoctij cōputādo ad minus sunt ad
huc tria integ̃ elata ⁊ vna ps q̃rtiseu termi-
nam⁹ elata ad palellā tropici estual seu eg-
noctij. rursus padisus pprie ē i me⁹ illi palel-
le q̃ nō ē idiusibul simplr. vii q̃si de medio vt
longe plus ē q̃ de hic bierlin: ⁊ tū subito fuit
trāslat⁹ illuc. Et tū de 3° art⁹. Et sic pz ad q̃o
nē q̃ pz adā aīa eidē ifusa fuit in terrestri col-
locat⁹ padiso. Et tūc ad arg⁹. ¶ Ad pū^m dicē
dū ad minores q̃ sub egnoctiali. ⁊ q̃o obijcit
d tropico circolo. dico q̃ nequaq̃ ē sile: q̃ sub
tropico est exala⁹ sine refrigerio nisi modico
valde sub equinoctio nō propter iam dicta.
¶ Ad scdm dico ad minores. pūmo q̃ ligna
erāt ad comedendū. s. fructus lignorū ⁊ ma-
xime lignū vite. vt patebit infra. nec tū sequi-
tur quin fuerit locus pueniens eius statui: q̃
in promptu hēbat sine tristitia. vii sibi satiffa
cere poterat. Et q̃ obijcit de aere ⁊ de igne id
patuit. ¶ Ad tertius iam patuit q̃ extra. nec
obstat de muliere vt patuit. Et pūti aut dist.
sicut rē. ¶ Prima pclusio. corpus pducitur
ade nobis: mens ⁊ infundit tūc mirabiliter.
Dicit conclusio. q̃ aīa ⁊ corpus ade fuerunt
create a deo mirabiliter. Et ponit a principio
vsq̃ ibi. s. solet rē. ¶ Secūda p^o. virilis eta-
tis est adam. pductus atq̃ quātitate in esse
deductus. Dicit p^o. q̃ fuit adam creat⁹ in eta-
te ⁊ quātitate virili. Et ponit a pdicto caplo
vsq̃ ibi. boiem at rē. ¶ Tertia p^o. Est suauis-
simus paradisiū positus ⁊ pulcherrimis fru-
ctibus cōlitus. Dicit p^o. q̃ terrestria paradi-
sus ē lignorū ⁊ fructū amentitate suauissim⁹.
Et ponit a pdicto. c. vsq̃ ad finē rē.

¶ Hic sūg⁹ dist. xviij. hui⁹ scōi que sic cōtinuat
ad pceden. Hāz postq̃ in pcedenti
distinctione hōis seu viri oīsa ē pro-
ductio: ⁊ in paradiso eiūsdē locatio. Hunc in
pūti distinctione mulieris ostendit formatio
Et partit in tres ptes principales. In prima
mulieris pductio quo ad corp⁹ tangitur. In
scda an sit traductio in aīa q̃rit. In tertia ve-
ra pō vltimo ponit. p^o in pūm. scda ibi. quē
admodū corp⁹ mulieris rē. tertia ibi. catho-
licē ecclesia rē. Altimus duab⁹ partib⁹ indi-
uisio manentib⁹. Rursus prima particula in
qua mulieris pductio quo ad corp⁹ tangitur
in tres partes diuidit. In prima hui⁹ pducti-
onis pō exponit cā finalis. In 2^a cā exprimit
hinc mālīs. In 3^a efficiens necē atq̃ formal⁹
prima in pūm. scda ibi. Solet etiā q̃ri vtrum
rē. 3^a ibi. illud etiā sciri opz rē. Et hec est di-
uisio rē. Circa quā querit rē.

¶ Trū de costa ade soporati eua mu-
lier velut de semie quo ad corp⁹ ⁊
aīam pducta fuerit. Et af ad partē
falsam trib⁹ medijs. ¶ Pūmo af
q̃ nō fuerit pducta de costa ade. illa. n. costa
aut erat reglita ad esse pfectū ade aut erat su-
perfluas sed neutru p̃t dici. igit. maior pz. S3
minor pbat. nō pūmo erat de pfecto esse ipsi⁹
ade. nā tūc remota costa remāssit iperfect⁹:
q̃o repugnatiq̃ tūc mulier nō fuiss⁹ sibi data
in adiuto^m s3 in detrimētū. S3 nec p̃t dici q̃
fuerit ei a pūm⁹ sue creatiōis supflua: q̃ tūc
fuisset op⁹ mōstruosum. ¶ Scdo af q̃ nō de-
buit sumi de adā soporato. cōgruebat sic de
adā deū formare mulierē vt maxie reluceret
eius pō. sapia. ⁊ bonitas. s3 hoc magis fuit si
pducit eam de costa ade eo vigilāte q̃ dor-
miente. igit rē. maior pz. q̃ isti sunt tres vigl
ti. dei pō. sap. ⁊ dina bonitas: q̃b⁹ vniuersa ap-
pēsa ē moles terre. S3 pz mior. p^o de pō. Lō-
ge altius est nō facē malū remonēdo costam
vigilāti q̃ dormiēti: q̃ pūm⁹ sentit si scds. Sa-
pia ē magis pz vt ex visis met a dā extrueret
⁊ dina bonitas exigebat vt dilectio suo adāz
nihil abscederet. ¶ Tercio af sic. q̃ fuerit p-
ducta ex costa illa q̃si ex semie. ē iperfectū
hīs ad pfectū eiūsdē rōnis potentia h3 rōnē
seminis. s3 illa costa ade respectu mulieris fu-
it hūmōi. igit. maior pz. hec. n. extat. seminis sū
vt sit pō ad simile: sicuti pz in seminib⁹ aīalū
⁊ plantaz. Sed pbat minor: q̃ si ista costa
non fuisset in pō vt de ea fieret mulier nulla-
tenus de ea potuisset fieri: ad ipossibile. n. nul-
la extat pō. ¶ In o^m aut af ⁊ pūmo q̃ fuerit
ena pducta d costa ade soporati. vii Gen. ij.
scribit. Immisit dñs ds soporē in adā. Et seq-
tur. ⁊ tulit vñā de costis ipsi⁹: ⁊ edificauit eaz
in mulierē. pbat. vltra q̃ nō fuerit hec costa
loco seminis. vii mgr in lfa. nō habuit reraz
pma pductio vt mulier sic fieret: sed vt sic solū
fieri possz: ⁊ sic nō erat rō semialis. ¶ In ista
q̃. ad als rē. ¶ Quo ad pūm art^m termini
sunt semē. mulier. ⁊ sopor. ¶ Pūmus igitur
termin⁹ est semē. vii Semē fm doc. sub. hui⁹
dist. q. i. Est corp⁹ quoddā cuius forma intē-
ditur a nā ppter alterum: vt ex illo genere ē
aliqud simile agentī. Et tangunt hic tria. pūm
q̃ semen est corpus. Et d3 corpus tū pūmo in
simplici elemento: sicut Gen. i. Producant
aque reptibile scdm gen⁹ suū. tum scdo rōne
mixti: sicuti sunt mixta elemēta: semē alicui⁹
alterius. tū tertio rōne cōplexionis sicut bos
mortu⁹ p̃t dici semē apī. Scdo dicit q̃ semē
est corpus cuius forma intendit a nā ppter

mā. nō vñ aut vñ possibilis vt tñ rarefatvñ
costa q̄ possit ex ea stare corp⁹ pfecte mlieris
S3 vbi p̄dita fuit. dicendū q̄ in padiso. S3 q̄
hora. imediate posito adā ex agro damascēo
i padisū. S3 vñ alia p̄ p̄sonis: p̄ n̄ ē mulier
p̄ducta d̄ illa costa q̄ n̄ ē semie. p̄bat. ois p̄pa
gatio i sp̄e hoīs seu hūana sit p̄ gnationē. tal
nō fuit ista. igr̄. Cōfirmat auctē aug. sup̄ gen̄.
Illa ingt q̄ fm̄ cāz seminalē fuit: ita nāfr̄ dici
m̄ fieri q̄ ita nālis cursus hoīb⁹ inotuit. Itēz
mgf in lra. Corp⁹ mulieris de costa factū vñ
eo sane miraculo q̄ de gngz panib⁹ gngz mi
lia hoīz saturata sūt. Sed tūc exurgit dubiū
Quid est h̄ semē in rez. ppagationē. Innuīt i
pac dist. arti. i. q. iiij. doc. deuor⁹. q̄ h̄mōi rō se
minalis nō vñ ēē nisi totū fofa q̄ ad cēntiaz.
Et dicit h̄ p̄sonare sensui rōni z aucti. Rōni
siqdē q̄ nō videt alias p̄fecte res itelligi ni
si in fofa totū: sicuti si p̄fecte itelligit h̄o i for
ma ptis sicuti in aīa rōnali: sed p̄fecte in fofa
totū. In hūanitate. f. cōcordat ingt sebo sen
sui q̄ ali⁹ ē mod⁹ in egressiōe rerū de pō māe
z sp̄erū d̄ gñe. In egressu siqdē rez d̄ pō māe
ptis itelligit fofa elemētōz a q̄ veniūt ad for
mā mixtiōis p̄ quā ad formā cōplexionis. In
gñe aut̄ seu ēē me^{as} aspiciūt aut maior: aut mi
nor: speciez pueniūt ad inuicē. z fm̄ hoc: aut
est gen⁹ magis aut min⁹ vniuersale. Itio cōso
nat aucti. dicit enī arst. in p̄mo celi z mūdi
cū dico celū: dico formā. cū dico hoc celū: di
co mām cū formā: ita rō seminalis seu ipsū
semē noiat esse formale. Cōtra istū modū lo
quēdi arguo sic. Si forma totū ēē semē xps
vere fuisset i p̄rib⁹ i rōne semiali. sed hoc ē fal
sum. igr̄ rē. maior pz. quia forma totius i ho
mine nihil aliud est nisi hūanitas: sicuti aīa ē
ptis forma. f. corpis. christus aut̄ ver⁹ fuit h̄o
z verā habuit hūanitatē. S3 p̄bat minor au
toritate aug. x. sup̄ Gen̄. xps ingt nō fuit in
abrahā fm̄ rōne seminalē. Et si distinguatur:
q̄ aliud dicit semē: aliud rō semialis. Semē
q̄ppe noiat illā formā totius. S3 ratio semi
nalis noiat modū ppagationis nālis quales
nō habuit christus cū fuerit cept⁹ de purissi
mis marie sanguinib⁹. Et tñ dicit de eo: fact⁹
ex semine dauid fm̄ carne. Cōtra. Hoc enim
fieri ex semine nō est esse hominē seu p̄se hūa
nitatē. dato q̄ppe hoc ita ēē christus: ex seie
dauid si simpliciter potestate absoluta hūani
tatē assumpsisset. sed intelligit fieri ex femine
q̄ itellecta sunt in p̄ribus p̄ncipia mixtiōis
ad cōplexionē scz hūanitatis christi. vñ dico
fm̄ doc. subti. hui⁹ vñ. q. i. z. iiij. q̄ cū in cōposi
to tria sint. f. mā potētia receptiua māe z ac

tus: nec materia est semē seu ratio seminalis:
nec potētia receptiua fundata in materia: q̄a
hoc mō f3 aug. ix. sup̄ Gen̄. c. vi. z est in lite
ra: facit deus multa in mā que nō recipiuntur
fm̄ rōne semialē. nec tertio act⁹ scz inchoatio
q̄dā formaz vt vtar. mō loquendi alberti ma
gni cuius p̄p̄ia plena est de h̄mōi inchoatōi
bus formaz. vñ dicit q̄ forma anteq̄ vent
at vltimate in materia habet quendā modū
eēdi in mā qui potest dici forme inchoatio.
Et cōfirmat: q̄a nisi hoc ēē videt ois mot⁹
ēē violentus. violentū enim vt dicit Aristo. in
tertio ethicoz. cui⁹ p̄ncipiūz est extra nihil
cōferente vñi passo. ita q̄ imaginant h̄i hū
ius positōis q̄ qñ aliqd ad aliud tēdit h3 in
se potētiā recipiēdi z illud dicitur materia
z potētiā se p̄ducēdi sed nō cōpletā: z id vo
catur inchoatio forme. Cōtra istū modū lo
quēdi arguo sic. ex rōnibus doc. subtilis. Si
sint dande in materia tales formaz inchoati
ones. peto aut est vna inchoatio oīz forma
rū: aut vna pluriū: aut singula singule. nō po
test dari p̄mū: tūc enīz esset eadēz inchoatio
forme in materia p̄trarioz: vtputa albī z nī
grī: z ignis z aque. Et cū actus sequēs h̄mōi
inchoationem sit eiusdem rōnis cum illa for
ma inchoata: sicuti actus z potētia: sequerē
cōtraria esse eiusdem speciei. Si autēz dicat
scdm̄ q̄ sit scz vna inchoatio pluriū: tūc ea
dem ratione erunt que sunt diuerfaz speciez
eiusdēz sp̄ei. sicuti si h̄o z leo hēant in mā in
choationē eiusdēz rōnis. oz q̄ sint eiusdēz rō
nis. Si at dicat q̄ singla forma singula z p
p̄riā in mā hēat inchoationē. Tūc q̄ro: aut oēs
iformāt māz: aut vna solū vñ alique certe: alie
nō. Si dē scd3. ergo erūt aliq̄ inchoatōes for
maz accūta^m p̄ nām stātes sine subo: z p̄ p̄is
z ipa accū^a stāf poterūt cū hēant ēē cōpletā
si aut dē p̄mū seqt q̄ vna simplex mā eq̄ p̄i
mo p̄ficiet diuerfis: q̄ vna inchoatio p̄ alias
nō p̄ficiet cū multotiēs sint inchoatōes d̄io
rū. Cōfirmat: q̄ ista pō videt sentire valde d̄
p̄ximo opionē anaxa^a. Hō enī differt nisi in
hoc q̄ anaxagoras cōpletā ponebat formaz
in se inclusionē. hic icōpletā: nec valet q̄d d̄ q̄
tūc ois motus ēē violentus cū nō esset actio
nis aliqd p̄ncipiū i mobili. fm̄ enī p̄m in. ij.
phicoz. nā vñ de mā z de forma. vñ z gnatio
pōt dici nālis: aut rōne māe: aut rōne forme
q̄uis p̄ncipalius rōne forme. Sufficit igitur
q̄ mā sit nāliter passiue inclinata: seu mobile
nāliter z passiue inclinātū ad motū aliquem
ad hoc q̄ dicat mot⁹ naturalis. ad edicus. n.
licet qñ infirm⁹ est scipsum curet: p̄ accēs tñ

est. vñ accidit q̄ coniungant simul actiū p̄n-
cipiū ⁊ passiū. Et tunc qd̄ dicit violentū est
cui⁹ principiū est extra nō cōferente vim pas-
so. h̄z intelligit aut p̄ modū actiū: aut passiū
conferre autē passiue vim actiū passiū dī:
qz est ad habēdū talē formā inclinatum quo
mediatē agēs expeditius agit. S̄z tunc que-
ritur. Quid est p̄prie semē. dicēdū q̄ est qd̄
dā inspectū passiue tñ se h̄ns in actione nisi
sit semīnū diuersitas: sicuti ē in semie viri qd̄
se videt qd̄amō h̄re actiue: vñ veri⁹ sp̄s diffi-
si cū tali semie: qz negt dari q̄ semī competat
actio rōne efficiētis: qz in nō entis tute nul-
lus agit: cū igr̄ facta semis trāsfusio possibi-
le sit gñans immediate destrui relinq̄t. vñ
veri⁹ vñ q̄ ista actiuitas i semie viri veniat ex
spiritib⁹ nālib⁹ trāsfusis. S̄z tñ q̄rit. qd̄ est
qd̄ dicit sapiēs. semē erat maledictū a p̄nci-
pio. dicēdū q̄ istud semē d̄z itelligi. p̄substra-
i. humana nā que fuit maledicta a principio
p̄ p̄ctū ade actualē: ⁊ vsq̄ in p̄ns p̄ p̄ctū ori-
ginale. Et nisi relinq̄set d̄ns nobis vñ multi-
plicaref̄ adam in posteris: sicut dicit ysa. Mi-
si relinq̄set nobis semen sicut sodoma cēmus
vel sicut gomorra similes cēm⁹. q̄ aut sit in
semie rōne spiritū aliglis actiuitas p̄z expe-
rientia. formica. n. nāli expientia grātis col-
lectis in ea pte ea corodit in qua est vis ger-
minatiua ne crescat. vñ in semīnū multiplica-
tiōe h̄z p̄hm triplex calor regit. nālis q̄ ē ex
spū nāli. calor elemētari⁹ q̄ ex luce elemētoz
⁊ calor celi luce celi opans. S̄z cōda p̄clo est
q̄ aia cue nō h̄z originē ex adā. ⁊ est bec. sic si
gillatū co: pib⁹ i conditis aie sit ifusio vt nec
eue. aia nec alie ex traduce nascāt. Dīc p̄ri-
ma ps q̄ cū corpib⁹ hoim creāf̄ aie ⁊ ifundū-
tur. p̄batur. Si. n. ponere⁹ aias a p̄ncipiū fu-
isse creatas: sicut fecit origē. aut volūt venire
mō ad ista corpa ifecta: aut n̄. Si volūt veni-
re igr̄ f̄ fatue ⁊ stulte. Si at nolūt ⁊ ventunt.
igr̄ misere f̄ ⁊ p̄ri⁹ penā patiūtū q̄ peccēt.
Confirmat. qz nō est verisimile q̄ f̄ct tātō tē-
porē. a p̄ncipiū mūdī absq̄ merito: aut d̄meri-
to. ⁊ ita si merent efficiunt beate: si demerent
dānate. Ex quo relinq̄tur q̄ creādo ifundit:
⁊ ifundēdo creant: p̄ri⁹ tñ nā sit aie creatio
q̄ ei⁹ ifusio: sicuti p̄ri⁹ res in se p̄siderat q̄ i
cōpatione ad aliud. vñ ⁊ sup illo v̄bo. q̄ fin-
xit sigillatim corda coz. Exponit glo. q̄ aie
f̄t create successiue sicut ⁊ corpa. Et aug. in li.
de ecclesiasticis dogmatibus. tenendū est q̄
aie nō sunt simul create. Ex quo p̄z error
macrobi⁹ in li. de somnio scipiois: qui posuit
aiaa simul creati in celo aplanea seu stellato

qd̄ vocat p̄lo cāpiū elisios ⁊ postea descēdere
hic inferi⁹ p̄ circuli lactei quē noiant p̄hi ga-
laciā ⁊ hinc descēdē in corpa: ⁊ pacto officio
iuste rursus sup̄ ascēdē. ⁊ p̄z q̄ ad hoc inf̄
nomē suū liber macrobi⁹ recte ititulat⁹ est de
somnia scipiois. tñs qppe h̄z modū somnū
in hoc q̄ alicui⁹ realis apparētie. Ex erro-
re p̄simili defecit impius maniche⁹. q̄ posuit
aiaa in celis in p̄rici⁹ creatūz de hinc ad sug-
gestionē dei tenebrarū peccasse: ⁊ merito illi⁹
p̄cti sūt detruse in corpa velut in carceres vt
purgent⁹: ⁊ postmodū saluent⁹. p̄z error: p̄rio i
hoc qd̄ dīc q̄ sūt merite i celo: qz dicit paul⁹
de iacob ⁊ esau. cū nōdū aliqd̄ boni aut mali
egissent. Leter⁹ q̄ dicit oēs purgandas ⁊ sal-
uandas manifest⁹ error est ⁊ tollēs timorē dī.
Leter⁹ ⁊ tertio iproprie logtur vocās corpus
carcerē. nā aia hūana nāliter ad p̄p̄riū corp⁹
afficit. nolum⁹ inqt apla expoliari h̄ sup̄est
ri qd̄ non puenit carceri. S̄z dicit alia pa-
p̄clonis: q̄ nec eue aia nec alie ex traduce p̄-
ducāt. vñ p̄rio noto qd̄ dicat traductio. Re-
grit. n. traductio q̄vñ originē ab alio. vñ si
diuidat vñ lignū i duo ligna: n̄ ē vñ ex tra-
duce alteri⁹: qz nō originat⁹ n̄ ex alio. Rur-
sus regrit q̄ sit diuisio illi⁹ q̄ sit traductio. vñ
h̄z vñ ignis aliū originet: nō tñ vñ est ex tra-
duce alterius: quia nō est ibi diuisio ignis p̄-
prie h̄z solū multiplicatio. hoc habito p̄bas sic
p̄clo. si. n. aie f̄t ex traduce: tñ aut aia a corpe
traducit: aut aia ab aia: h̄z neutriū pōt dici. igr̄
tur. maior p̄z d̄ se. mior p̄bas: p̄ q̄ n̄ ex corpe
qz per nām negt fieri: ex corpore non corpus
aia autē suba est incorporea tam fm p̄hm q̄
fm theologus. si autem sit anima ab aia: aut
fm totū aut fm partem. Non fm partem: cū
anima sit simplex. Nec scdm totū: qz tunc ge-
nerans generando moreretur. Confirmatur
aucte arist. in li. xvi. de aialib⁹. dicent⁹ solū in
tellectū eē ab extrinseco. Et d̄ns p̄ ysa. dīc. oēs
statuz e⁹ feci. Et si dicat qz scribit Gen. xlvij.
Qēs aie q̄ egressē f̄t de femore iacob septua-
gita due: ⁊ ita vñ q̄ fiat traductio. Dicēdū q̄
h̄ ē locū sino dochica seu p̄ sino dochē cape
totū p̄ pte vñ e⁹. Et h̄ ē mod⁹ v̄sitar⁹ locutōis
ap̄d p̄hos ⁊ theologos. vñ. ix. ethi. dicit p̄hs
q̄ h̄ est sol⁹ intellect⁹. ⁊ itelligi p̄ncipalr̄: ita
de alijs. Tertia p̄clo ē q̄ p̄ductio mulieris
de costa ade nō fuit miraculū. ⁊ est h̄. Sic p̄-
ductio mulieris de ade costa fuit mirabil⁹ vt
miraculū nō attigēt. P̄ria ps dīc q̄ p̄du-
ctio mulieris de costa fuit mirabil⁹ p̄z. qz cūctā
excedebat hūanā facultatē. Teste. n. arist. in
p̄o metha⁹. p̄z admirari cepunt hoies p̄pa.

ut. Mirabile igitur dicitur aut cur? rō ignozatur:
aut cur? factura vtutē excedit miratū. Atū
qz aut vt pz in proposito erat. Sz dicebat se
cūda ps qz n̄ fuit miraculosa. pbat. qz teste au
gu. i. li. de utilitate crededi. Sz miraculū dz
rē isolitū. r dz accipi isolitū. i. sz cur^m nāc so
litū nō qz raro veniat. Si. n. q̄libet die de^o il
lūinaret mille cecos adhuc esset miraculū: r
tū sepe eueniret. Et eclipsis lune nō eēt mira
culū q̄ raro tū euenit. Sz pductio d̄ h̄mōi co
sta n̄ fuit sz cursū nature. pbat. qz n̄ fuit coste
de hoib⁹. igt. Et si dicat fuit arduū. Riden
dū qz sic sz nō oē arduū h̄z rōnē miraculū. Est
n. p^o arduū. s. nāz q̄n. f. in scō neqz attingē nā
sic fuit incarnatio filij dei. Est scō arduū pter
nāz q̄n. f. nā bñ attingit in scō n̄ in mō faciēdi:
ita tū qz iste mod⁹ nō sit p̄ri⁹ mō agēdi nālī.
sic puerisio vgar in spēs. possent. n. longo
tpe pueri p alteratiōes: r ita duo sic faciunt
mirabile qz n̄ miraculum. Est tertio arduū sz
nāz. i. p̄riū cursū nature. ita qz nā bñ attingit
in scō nō in mō faciēdi sicut illūinatio ceci.
Ita. n. bñ fac v̄sionē sz nō post puatiōē: r h̄
solū arduū creat miraculum. vñ si repiā dici
miraculosa dz accipi cōit. Quātū ad 3^m ar
tū. sz tres diffi. 1^a p̄ria ē vix ita costa de q̄ fa
cta fuit eua rurgat in adā vñ in eua. Rndē
dū est qz in eua: qz solū fuit in adā pcreata pp
eua r sue spēs m̄plicationē. 2ª Scda diffi.
vix aia vegetatiua r sensitiua pducāt ex tra
duce separe tū ab aia intellectiua. Dicendū ē
qz sic cū sil̄ intereant cū corpe r sil̄ viuāt: nec
hēant existentia p̄p̄ia distinctā ab existentia
p̄positi. 3ª Tertia diffi. quō se hñt mirabile r
miraculū. Dicēdū qz se hñt. ppe sic aial r bō.
sicut. n. ois hō est aial: nō at oē aial hō. sic oē
miraculū est mirabīle nō oē mirabile miracu
lū. Ex quo pz ad qōnē qz vix eua sic quo ad
corp⁹ s̄ adē costa pducta fuit qd nec quo ad
aiaz nec eēt de semie. Tūc ad argumēta. Ad
p̄mū dicēdū in sūma qz adā erat p̄sideran
dus in gētiū indiuiduū: r nō fuit illa costa req
sita ad esse ei⁹. Erat vltēri⁹ p̄siderādus vt pu
cipiū toti⁹ humāi generis. r sic in eo illa req
rebat: vt q̄ mediāte sola eua pducē: r p am
bos ceti. nec erat mōstruū: qz mōstra s̄ pter
nature itentionē ex scdo p̄p̄icoz qd n̄ fuit de
ista costa: tū rursus qz n̄ erat ita magna vt fa
ceret mōstrū. Ad 2^m negat mior qz ad pres
singulas: eq. n. fuit pō: r appuit maxie r dina
sapia r bōitas: vt de dormiēte costa remonē
sine excitatiōe. qz ad pōm de futuris ipz istruc
illo sopore qz ad sapia: adiutorius. n. sile tri
buē qz ad bonitatē: r sic de alijs p̄gruentijs.

Ad tertiam negada est maior. oz. n. ad hoc
qz aliqd dicat semē alicui⁹ qz sit in p̄xima di
spōne ad illud cuiusmodi nō erat illa costa.
Et sic pz ad rē. Ex p̄nti aut dist. sicut rē.
1^a p̄ria p̄lo ē de ade ossib⁹ eua pducit a di
manib⁹ atqz p̄ficiat. dicit p̄lo qz eua scā est de
costa ade a dño deo. r ponit a p̄mci⁹ distin.
vsqz ibi. illud etiā sciri oz rē. 2ª Scda p̄lo.
nobiles spūs aut q̄ creatura nō p̄nt penitus
in ista factura. dicit p̄lo. qz nec āgeli nec alia
creatura potuit tali mō pducē eua. Et incipit
ibi. illud etiā sciri oz. vsqz ibi. quēadmodum
m̄ficiis corp⁹. 3^a p̄lo. nec sil̄ p̄ditas aiaz
dicim⁹ neqz ēductas bñ pferim⁹. dicit p̄lo qz
anime nec dñt dici sil̄ creari nec extra ducē.
r incipit ibi. quēadmodum mulieris rē. vsqz ad
finem distinctionis rē.

1ª Sicut q̄ri pla d̄ hois statu rē. Sic sig
tur. xix. dist. h̄ p̄cedi q̄ sic p̄tinuat ad h̄
cedētes. Itā postqz a. xvi. dist. iclusue vsqz ad
istā ossa ē hois pductio. Hic i ista oñdit ipi
us hois q̄ in statu ē inocc⁹ fuisse dura. r di
uidit in tres ptes p̄ncipales. In p^o p̄cedit in
troductio. vt pateat docilitas. In 2ª ade gto
studio p̄dit immortalitas. In 3ª oñdit q̄ fuisse
gignitio: r q̄ mē subtilitas. p^o i p̄nci⁹. 1ª ibi
r pulqz ad aimi q̄litate rē. 3ª ibi. f. dist. xx. p^o
h̄ vidēdū ē q̄l p̄mi p̄ntes rē. p^o pte idiusa
manēte. scda ps i q̄ ade gto studio p̄dit im
mortalitas: i tres ptes diuidit. In p^o de ade
immortalitate v̄itas ponit. In 2^a de tali dura
bilitate dubiū oñt. In 3^a d̄ ligni vite gndi po
steritate qd nectit. p^o i p̄nci⁹. 2ª ibi. solz h̄ q̄ri
cū hō p̄ mortale rē. 3ª ibi. Sz ad h̄ q̄ri si n̄
eēt p̄ceptū rē. Et h̄ ē diuisio p̄ntis dist. rē.

Ex statu p̄mario adā in corpe r aia
stetisset immortal. Et arguit triplr qz n̄
p̄mo sic. 1^a ē nutritibile ē corrupti
bile: sz corp⁹ in adā in p̄rio statu erat nutriti
le. ergo fuit corruptibile. r cū eadē exiitā in
p̄posito hēant m̄ā r forā: seqz qz aia pter fue
rit cōruptibil⁹. maiō pz nutritio. n. ē ad restan
ratōem depditi. ex li. de ḡiatōe. r pz ad sen
sum. Si. n. hō sp nutritret r nihil depderet ef
ficeret gigas tāgēs celos. Sz pbat mior ex p̄
cepto dñi sibi collato Gen. ij. p̄ceptiqz ei di.
Ex oi ligno p̄diti comedē rē. ex qz pz: si non
comedisset obmisit r peccasset. 2ª Scbo ar
guit sic: oē ḡiabile ē corruptibile: sz hoies in
statu p̄mario erat ḡiabile. g^o corruptibiles
r ita sic p̄ maior pz ex p̄rio celi r mūdi vbi
ip̄obāt arist. p̄lonē qz posuerat celi ḡiari seu
fuisse gēitiū r tū ē icorruptibile. Sz minor pa
tebit seqz dist. vñ eis p̄ceptū ē. crescite r m̄

dis p̄

tiplicamini et replete terram. Et confirmaturque minoris est potestate deducere rem ad non esse quam ad esse: quod ad hoc inclinatur creatura ex eo quod de nihilo est. ex quo igitur fuisset generatio in illo statu fuisset et corruptio. tenet prima ex loco a maiori. **T**ertio autem sic. nullum violentum est perpetuum. sed elementa erant in corpore ad violentum in illo statu. igitur et cetera. maior est aristoteles in libro. celi et mundi. non novum per quod ad primam partem ante auerroyes 3° celi et mundi cometo. vi. et per de generatione. c. de mixture ponentis elementa manere in corpore aialium. ex quo per seba per minoris. Tertium est. n. quod ignis naturaliter appetit esse sursum. post aerem et ita de alijs et per prius est unio elementorum violenta. Ex quo arguitur sicut prius de aia. In omni autem autem apostoli ad romam. v. per unum homines intravit mors in mundum. **I**n ista questione ad alias et cetera. **Q**uod ad primum terminum sunt aia. immortalitas. et status. **P**rimus igitur terminus est aia. unde ultra datas de aia diffinitiones dist. xvij. huius scilicet potest aia diffiniri sicut diffinit ea aristoteles in secundo de aia. Aia est actus primus corporis philosophici. organici potest vitas habere. unde aristoteles tangit tria. primum tangit quod aia dicitur aia est actus primus. primum vocatur actus primus quod est quasi in habitu. et actus secundus qui est in quasi operari. Ita habet aiam homo dormiens. sicut vigilans cum tunc de cetero cursu careat operationibus maxime nobilibus. sicut est intelligere et velle. de autem actus quod se habet per modum perfectius in corpore non perfectibilis. unde et hoc requirit perfectio mundialis. Est. n. purus spiritus non informans. sicut sunt angeli qui nequeunt esse forme quod sunt persone. et rursus purus corpus nullum habens spiritum ipsum informantem. sicut sunt lapides et cetera. Exigebat igitur ratio ut in medio esset unum spiritibus participat. quod est spiritualis substantia et cum corpus poribus quod eorum extat forma. Secundo dicit aristoteles. corpus organici philosophici. et sunt tria. primum dicit corpus. Aia. n. intellectiva non est forma sensitiva. nec sensitiva vegetativa. se habent. n. habet per se in secundo de aia. sicut trigonum in tetragono. et tetragonum in pentagono. quod debet intelligi quo ad perfectionem. quod sicut perfectio trigoni est in tetragono et tetragonum in pentagono. Sic perfectio aie vegetative est in sensitiva. et sensitiva in intellectiva. unde non est imaginandum quod in homine sint tres anime sicut posuit pythagoras. et philosopho primum est una in perfectione tribus equalens. id dicit aristoteles. quod aia est perfectio corporis. secundo dicit philosophus. nullum. n. artificiale habet aiam. sed. n. philippus comediarum magister quasdam faceret moveri statuas. ex per de aia. non per aiam erat sed per vivum argenti. id dicit philosophus. Tertio organici dicit

unde ista corpora quod organici carere sicut lapides non habent aias. licet democritus male dixerit eos habere aias. sed de philosophia exigit sigdez aia. propter potestatem diversitatem in suo corpore quod informat membra varia. sicut per in aia vegetativa de qua minus videtur. unde sunt radices loco ossis. cortices loco pellis. et medulla loco cordis. et sic de alijs. totum de organici. Sed 3° dicit principaliter potest vitam habentis. corpus quippe quod aia informat ex se formaliter non est vita sed de in potest ad hoc quod aiam suscipiat. debet tamen ista potest attendi disposita non remota. unde granum ante quod seminet potest habere vitam. sed illa est remota utcludat quod aia est actus primus corporis philosophici organici potest vitam habentis. **S**ecundo terminus est immortalitas. unde immortalitas solet accipi triplici. primum de immortalitas id est quod omnimoda immutabilitas et istud solus deus immortalis quod penitus variari nescit. dicitur apostolo. i. ad thimoteum. vlti. solus habet immortalitatem. secundo de immortalitas quo ad esse subale non seipso sed dono dei invariabilitatis. et sic multe sunt creature immortales. sicut sunt angeli corpora celestia et aia intellectiva. unde philosopho i thimo dicit introducere deum loquentem angelum. o dii deorum quorum ego opifex idemque pater vos sigdez opera mea estis. nam siquidem dissolubilia. me autem volente indissolubilia. Tertio de immortalitas in eo quod potest de se non mori. sed possit et mori. et hoc modo in statu innocentie homo de fuisse immortalis. **E**tenim noto fmi hugo. in libro de sacramentis et est in ista nostra. quod homines tres sunt status. et erit etiam quo ad 3um terminum. scilicet nature institut. et in isto statu potest homo mori et non mori. secundus status nature lapsus et in hoc statu non potest homo non mori. tertius status est nature restitute. scilicet glorie. et in isto non poterit homo mori. Est autem status permanens ita sapie legibus firmata. Nulli debet neque homines statui dedit deus leges optimas. **Q**uatuor ad secundum articulum sunt tres conclusiones. primum est de immortalitate aie ipsius ade. secunda de immortalitate sui corporis. tertium de immortalitate totius coniuncti. scilicet ipsius. **P**rima est h. sic ade ceterorumque hominum extat aie immortales ut brutorum moriantur. **S**ecunda est pars conclusionis quod et ade et omnium hominum sunt aie immortales. probatur per 3um tribus binarijs rationum seu sex rationibus. primus binarius est ex parte ordinis aie in universo. et ex parte aie ad divinas iustitias. ex parte aie quo ad ordinem quem habet in universo arguitur non minus de perfectione universi. prima forma. i. perfectissima quam prima materia quod magis ad ordinem per se universi pertinet videtur quod dicitur perfectionem cuiusmodi est forma perfectissima. quod id quod dicitur imperfectiones. et est prope nihil. sed aia intellectiva iter omnes formas

mas ē pfectissima. mā in gñe sube imperfecti
ma fūi aug. Ex quo igr̃ simplr̃ p^amā fm̃ ari
scotilē ē ingñabilis z̃ icorruptibilis: ita z̃ aia
Confirmat ad sensum reperiō. n. spū oīno se
paratū imortalez: sicuti sunt angeli. Rursus
corpus oīno sine spū imortale: sicut sunt cor
pora celestia. ergo ē dare mediū imortale. s.
aiam que puenit cū spirib⁹ z̃ corpib⁹. p3 q2
si sunt extrema z̃ mediū. Quo aut ad diuinā
sufficiā. pbat. nullum bñ z̃ iuste factū d3 ēgere
in peiorē faciētis exitū. pbat. q2 sicuti nul
lum malū ipunitū: ita nullū bonū irremune
ratū. S3 si aia esset mortalis aliqd bñ z̃ iuste
factū ēgeret in peiores exitū faciētis. igitur
pbat minor. certū ē. n. q2 p2 morte hō nō d3
dimittere veritatē: aut vitē aut iusticiā. si aut
morere aia ei⁹ hoc faciēdo vergeret talē opa
tio in peiorē exitū. igr̃ z̃ c. S3 si dicat q2 resu
scitabit d3 illā aiaz cū corpe in finali iudicio
vt recipiat aut bona aut mala fm̃ qd meruit
Quic instātie hui⁹ dñ. ar. i. q. i. rñdet doc. de
uotus q2 q2 aia ex nihilo ē creatā: iō non susci
tare ipsa s3 alia. Sua salua reuerētia hoc in
passū nō extat securus pōt. n. deus aliqd indi
uiduū penit⁹ destructū idē nūero reparare z̃ di
cere o^m. sape vñ articulus parisiē. de quo in
quarto gero. al. dicēdū q2. s. mēs rōnalis aut
in pmo d3 stare: aut merito nec danda ē illa
admīplatio tāq̃ mediū: q2 sine cā videretur
poni. ¶ Scds binari⁹ ē rōne ipsius finis aie
z̃ virtutis. Ex pte finis af̃ sic. Qis aia rōnalis
nālīter appetit finē. ex. xij. de trīni. Et Arist.
dicit p^o ethicor. q2 oia bonū appetūt. S3 po
sita mortalitate aie nō posset aia illū finē asse
qui. igr̃. pbat minor. q2 in vita ista quacunq3
data bñtitudine possibīle caret securitate q2 in
regitur ad beatitudinē. teste Boc. iij. de cō
sol. pfa prima. Bñtudo ē status oīum bono
rū aggregatiōe pfectus. Confirmat. q2 si nō
esset imortalis cū hēat appetitū ad hunc vlti
mū finem videret appetitus frustra plantat⁹
in tā nobili nā qd ē p^o p^o in primo ethicor
Quo aut ad aie virtutem af̃ sic. ois virtus ē
incorruptibilis que q̃tomagis a corpe elon
gatur tanto pfectior ē. sed aia intellectiua est
hūmōi. pbat. q2 q̃to hō exterior corruptitur
tanto homo interior roborat z̃ ista accipitur
ex. vi. nālūm autē. vñ dicit sap. q2 in antiquis ē
sapia. Et alber⁹ magn⁹ in lib. aialū dicit. q2
circa. xl. annū incipit hois intellect⁹ pfecti⁹ de
purari. Confirmat. q2 virtus sup se pueribilib⁹
nō est corruptibilis. s3 aie virtus ē sup se puer
tibilis: q2 intelligit se z̃ diligit se. igr̃ z̃ c. h vñ
tutentū libi de cāis oē scīs qd scīs centiam

suam est rediens ad essentiam suaz reditione
cōpleta. videte pceptū. ¶ Terti⁹ binarius est
rōne aie quo ad suā opationē z̃ quo ad suam
obm. Quo ad opationē af̃ sic. ois forma cu
ius opatio est alligta corpi corruptibili sene
scit per tps ad modū corpis corruptibilis. s3
opatiōes aie intellectiue nō sunt hūmōi. igr̃ p3
q2 teste p^o p^o politic. nā debiles corpe nati
sunt pncipaf. z̃ grossi subijci. z̃ h p^o maiorēz
subtilitatē igenū in debilib⁹ corpe. tpo. h⁹ dñ.
q. i. arguit. q2 aia ē sepata ab oī corpe: iō ē in
corruptibil. assumptū. pbat. q2 op3 intelligētē
denudari a forma intellecti. s3 salua sua reuerē
tia ista rō nō v3. seq̃ret. n. q2 aia nō posset seip
sam intelligere: q2 a seipsa negt separi. vñ illa
ppō arist. i. ij. de aia. op3 cognoscētē denuda
ri ab cogniti forma solū h3 veritatē i potētū
alligatis materie q̃ sunt limitate ad certū qd
Intellect⁹ aut nō: s3 extat totū entis. Quo at
ad obiectū af̃ sic. ois virt⁹ corruptibilis ledit⁹
in obiecto sibi nimis excellētī. S3 intellectus
nō ledit imo pñcīf in obiecto excellētissimo.
vñ arist. in 3° de aia dicit. q2 excellēs sensibile
corripit sensus. s3 excellēs intelligibile pñcīf in
intellectū. doc. deuot⁹ hic arguit. q. i. art. i. hui⁹
dist. ex rōne obiecti. s3 obiectū est eternū. s.
veritas. z̃ ita op3 potētā intellectiua ē ēter
nā: sed rō nō valet: q2 nō op3 obiectū z̃ poten
tiā in medio essendi pcondari sepe. n. qd intelli
git ē accēs. z̃ tñ aia intellectiua ē suba: tñ q2
visus bruti videt celū qd est incorruptibilis: z̃
tñ visus ei⁹ corrupit. Et si obijciat p illd eccle.
3°. vnus ē interit⁹ hois z̃ iumētōz: ita mori
tur aia hois sicut bruti. vñ z̃ arist. in de aia di
cit q2 intellect⁹ corrupit qdā i nobis corrupto
¶ Dicēdū ad primū q2 salomō in li. eccl̃es. ē
pñator. vñ in illo libro itro ducit dicta sa
pientū z̃ dicta stultor. q2 stultor ē dñi vnus
vnus ē interit⁹ hois z̃ iumētōz. S3 in fine li
bri sapientū pcludit. deū time z̃ mādāta ei⁹ ob
serua hoc est ois hō. illud dō qd inducitur de
p^o hō. q2 corrupit intellect⁹ ab interi⁹ corrupto
h3 intelligi quo ad opationē: q2 hic in via in
p^o actu op3 nos admin⁹ fantasmata specula
ri. S3 querit an arist. posuerit aie imortalita
tē. Dicēdū q2 sic. qd p3 trib⁹ auctoritatibus
p^o est in scdo de aia. Reliquū ingt aie genus
s. intellect⁹ sepat ab alijs aie pñb⁹: sicut ppe
tuū a corruptibili. scda est in li. de pomio in q
exp̃sse suos docet discipulos clari⁹ p^o hāc vi
tā videri veritatē q2 in pñti. 3° est i. x. ethicor
vbi ponit vitā pteplatiua ē ē diuturniorē vitā
actiua. qd nō vñ nisi intelligat post hūc statū
aliquē ē ē statū vbi dimittet actio: z̃ q̃ret con

templatio maxime cui i p^o dicat virtutes per/
manctiores fore disciplinis. ¶ Scda ps con/
clusionis dicit. q^o anic buntor sunt mortales.
pbat. ois aia que pot separi a suo corpe pot
here opatione pter corpus. Sz aia sensitua
seu vegetativa no pnt here opatione pter cor
pus. igr. zc. Et si queratur. vtru si ada no pec
casset fuissent mortalia bruta aialia. Bicedu
q sic. z pz hoc p^o aucte bti aug. iij. sup Gen.
dicetis. q si ho no peccasset nihilomin^o cent
aialia vincta de rapia que ad sua seruandaz
vita elia interficerent aialia. scdo pz rone. qa
no apparet ro q totu bruti gen^o sit mortu ob/
noxu pro pcto primi hois: in quo nullo mo
pticipavit. 3° pz ex manifesta repugnacia ad
sensum. vbi. n. cent tot aialia a mundi pncipio
cu hussent gignitione: sicut z mo no v^o possi
bile. ¶ Scda p^o est de immortalitate ade quo
ad corp^o. z e hec. Sic ade in statu prima^o cor
pus celesbat imortale: vt post pctu mortu ei^o
vite lignu no obsterit. ¶ Dicit p^o ps. q cor
pus ade in statu inocetie erat imortale. pbat
ois mors hoi pena est. Sed ada in statu ma/
nes inocetie no peccavit. igr. ¶ Notadu tu
q corp^o ade ee imortale vt sequeti dist. notat
doc. subri. pot intelligi triplr. primo^o vt nege
tur simplr possibilitas ad moriedu: sic e fal
sa: qz potuit corrupti corpus ade vt patebit in
effectu. Scdo^o vt notet q et in eo peccate in
statu inocetie fuit imortale. z hoc e falsum:
qz sicut a deo bonu oe remunerata: ita z punit
malu. Tertio^o vt intelligat q stae ada in sta
tu inocetie corpus hnt imortale: z hoc fuit
vez. Et hui^o dat Tho. hui^o dist. q. ij. rone. qz
dono dei erat tot^o ada ordinatus ad britudi
ne picipanda vt fine suum: z ita nequit ipe/
diri nisi ex deordinatioe aliquoz in fine vel i
ipm finem cuiusmodi fuit pctu. Sz nūqd sta
te inocetia poterat corp^o ade scindi gladio
vel interfici a bestia vel a malo filio i lecto dor
mitis interfici. Bicedum q no. vñ yfido. i lib.
de trini. Si ho in paradiso inoceter viueret
nec ignis vreret: nec aq mergeret: nec malus
aer suffocaret: nec oia q nocet mortalt^o ipe/
dirent. vñ hic e aduertenda valde vtilis dist.
qua donat doc. deuotus. arti. iij. q. i. hui^o dist.
Solet ingt nobis triplr mors accidere. pmo
pp elemetoz pugnā: z bz itelligi hoc in qua/
litatib^o cōsimilibus: qz no ponit doc. sub. ele/
meta pmanere in cōposito nisi virtualr. scdo
per humidi radicalis a calido psumptionem
sicut ignis in lapade psumit oleu vt exēplifi/
cat auicēna. 3° per extrinsecā lesionem: sicut
malus aer zc. Quo ad pmuz hnt ada corp^o

valde cōplexionati z in maxia iusticie ppor/
tione. In elemetis hnt aiam purā cui et do/
no dei data est gra vt posset corp^o pseruare a
p^o corruptioe quo ad tpus maxie sed no sem
per. vñ fin qd vult doc. sub. Si vsqz in pns fu
isset status inocetie. z ada no fuisset traslat^o
in paradisu exultationis sento defecisset. iō
transacto tpe merēdi in terrestri paradiso añ
mortē traslatus fuisset in celestē paradisu: z
aūqz semū sensisset. aliogn si tpus merēdi sp
habuisset z sp in illo stetit paradiso videre
tur q alig eoz fuissent glorioziores maria vir
gine: qd no tenet. Quātum ad scdm. f. hūmū
dum radicale habuit nutritiā valde nobile
z potuisset pueritū nutritiā sufficiēter i hū/
midū radicale ne psumeret cui q ad hoc spā/
liter datū est vite lignū sibi restaurās illū hū/
midū radicale: aut in toto aut toto aut in ma/
gna pte dūz ex eo comedebat. Quo ad 3^m. f.
extrinsecā lesionē erat ada fortis z sapiens: z
sup hoc dūm spālter hēbat adiutorū. ¶ Sz
dicebat 1° ps pelsonis q nequisset suare cor/
pus ade ne corruperet vite lignū post pctu.
pz. no est min^o de mortali imortale facere qz
de mortuo viuū. Sz ada post pctu fact^o fuit
in corpe mortalis. igr. si lignū vite no potuisset
facere de mortuo viuū: nec de ipso mortali
imortale. mior pz ex textu. Quāqz die co/
mederis. f. de ligno scie hoi z mali morte mo/
rieris. vñ aplūs ad roma. vi. Stipēdia pecca/
ti mors. Et si obiciat qd scribit Gen. iij. post
eius pctu videte ne forte sumat de ligno vite
z viuāt in eternū. igr. si sumpsisset fuisset eter/
na vita ei^o. Et pfirmat. qz fm scōrum glosas
enoch z helias ibi traslati sunt qui pessimo
antipho sunt vcturi obuid. Et verū est q vi/
ta eoz ex ligno vite ptinuat. Bicedu ad pri/
mū q vbi nos hē^o z viuāt in eternū: hebzai
ca veritas bz z viuāt in seculū. Est aut seculū
spaciū centū annoz. q. d. z diu viuāt. vñ pz q
illud vite lignū no dicebat sic: qz vitā ppetua
ret sz qz ptinuaret maxie in statu inocentie
seu iusticie. Et q pz ad scdm tā. n. enoch q he/
lias iusti sunt añ dñm. Rursus credit spālez
deū curā here sup eos. ¶ Tertia p^o est de im/
mortalitate tot^o iunctū. f. ade. z est hec. Sic
per gām ade insuit immortalitas vt a glorio/
sa differret. Dicit p^o pars q immortalitas i
fuit ade no nā sed gra. pbat. ois nālis ppue/
tas segtur suū subm quocūqz ierit. sz post pec/
catū no est secuta ada ista immortalitas. igr no
fuit ei nālis. maior pz. risibilitas. n. boiem vbi
qz segt. Sz minor pz ad sensū. vñ aug. super
Gen. z e in lra. creat^o e hō imortalis qd erat

ic m

3

ei de ligno vite nō de cōditione nature. mortalitas erat corruptiōe corpis aīalis. immortalis bñficio p̄ditoris. Et dat exēplū aug. sicut p̄sci tñfuit a deo filiis israel ne. xl. ānis eorū sumerent vestimēta. Sic ade ne morerent. Et luce x. sup illud. Expoliauerūt. dicit glo. q̄ fuit expoliatus gratuitis et vulnerat in nālibus. Ex quo igit sibi penit ablata ē hec immortalitas. sequitur q̄ fuit ex gfa. Et si dicat. illud vñ nāle qd̄ inest a principi p̄ditōis. ex quo igit adā habuit a principi hāc immortalitatē vñ q̄ a nā. Dicendū q̄ aut sit equiuocatio de nā. vel verius est negāda pp̄o. dato. n. q̄ alicui def in instāti p̄ceptiōis gfa nō tñ erit ei nāl. Et dicit scda ps p̄clūsiōis. q̄ immortalitas ade d̄st ab immortalitate glorie. p̄bat. qñ sunt aliqua duo quorū vñū stat cū alteri p̄posito illa nō sunt eadē. ps ex scdo prioz. Sed oī immortalitatis gfiē stat cū immortalitate innocētie. igit. ps mi nō: qz posse mori est oī immortalitati glorie: et tñ stabat cū immortalitate in statu innocētie. Cōfirmat. qz fuisset trāsīt de immortalitate in nocētie ad immortalitatē prime: nō est aut trāsītus eiusdē ad seipsum vñ et in lra ingt m̄gf. alia ē immortalitas quā amīsm: alia quā sp̄mus. Et si dicat ingt aug. per xpm recipiam qd̄ in adā p̄dideramus. ergo eadē ē immortalitas. Rndendū. q̄ intelligendū est equalentē: sicut p̄dens vñū albū: et iuuenens vñū scu tū d̄ hoc inuenisse qd̄ p̄didit. Ita in. p̄posito immortalitas. n. innocētie erat q̄i via et dispositio ad verā immortalitatē p̄. Quātū ad tertii artū sunt tres difficultates. Prima ē. quis phoz prim⁹ posuit aīe immortalitatē. Dicendū q̄ ferelides q̄ fuit p̄ceptor pictagoze: et hic ad diuersos puenit opinio h̄ phōs. Secunda difficultas. Cū in statu innocētie hēret hō q̄ posset mori sicut q̄ posset nō mori. vñ ē q̄ d̄ immortalis nō aut mortalis nisi fm̄ quid Dicendū q̄ qz multa hēbat adiutor ad non moriendū et pauca imo nulla ipedimēta nisi mala hēbat voluntatē. Tertia difficul. an ista immortalitas ab adā fuisset trāsmissa ad p̄steros: sicut mō a parētibus mortalitatē p̄himus. Dicendū q̄ nō imo q̄libet habuisset p̄p̄tā immortalitatē ab eē p̄prio. dispositiue tñ p̄t p̄cedi. de hoc āplius infra. Ex q̄ p̄z ad qd̄ nē vñ si adā in corpe et aīa in statu prima⁹ ste fuisset fuisset immortal. Tūc ad arg⁹. CAd p̄m in summa dicēdū ē vt patuit q̄ sic q̄ p̄tes de sinebat et corripēbant nō tñ tñ sicuti mō: hēbat tñ restauratio mō p̄dicto et translatio ad celestē padisum et mortē et senitū puenissent CAd scdm̄ iam p̄z. vñ est tñ q̄ fuisset corru

ptibile de scētī ad oīmaxima erat adiutoria qbus ipedientibus nō venisset ad actum ista corruptibilitas: iō nō currit. CAd 3m̄ dicendū ad minozē q̄ elemēta nō sunt in mixto nisi virtualit̄: iō nō ē violē. Et q̄ allegat auerroy m̄ nō h̄z hic locū sua auctas vt patuit dis. xv. Ex p̄nti aut dist. sicut 22. Prima p̄o fuit aīalis statu prima⁹ nō sp̄ialis ade p̄ditio dicit p̄o. q̄ adā in principi fuit p̄dit⁹ in corpe aīali nō sp̄iali. et ponit a principi distinctionis vsqz ibi. solet h̄ q̄ri. Scda p̄o. fuit immortalis diuina gfa: s̄ erat mortalis p̄ nālīa. Dicit p̄o q̄ adā erat immortalis per donū grē sed mortalis nā. pp̄ia. Et ponit ab illo. cap. solet hic queri. vsqz ibi. sed ad hec querit. Tertia p̄o ex ligno vite immortalitas erat rite clamat auctoritas. dicit p̄o. q̄ opinio aug. ē: q̄ ista immortalitas que erat in adā sumebat per elus ligni vite. Et incipit in illo. c. s̄ adhuc q̄rit 22. vsqz ad finem distinctionis. Sequitur in textu.

Et h̄ videndū est q̄lter primi p̄rētes. Hic s̄gf. xx. dist. h̄o scbi q̄ sic p̄tinuat ad p̄cedētē. Itaz post q̄ in p̄cedētē dist. oīa est ade cōditio et i statu innocētie immortalitas. Nūc in p̄nti p̄adit q̄ in illo statu fuisset gignitio: et q̄ mentis subtilitas. Et diuidit in tres p̄tes principales. In p̄a exp̄mit q̄ fuisset gignitio. In 2a oīdit q̄ esset. plus p̄ditio. In 3a anectit epilogatio. p̄a in principi. 2a ibi. si q̄rit hō q̄lis. 3a ibi. talis ēēt hoīs institutio 22. Rursus p̄a p̄tula in qua exp̄mitur q̄ in illo statu fuisset in parētib⁹ gignitio. i. tres diuidit p̄tulas. In p̄a oīdit q̄ in illa gignitioe libidinis nō ēēt adit⁹. In 2a q̄ in padiso loco solaminis nō fuit coitus. In 3a q̄ ad celū luminis hinc foret exitus. p̄a in prin⁹. 2a ibi. cū ergo in padiso nō 22. 3a ibi. de termino hō t̄pis 22. Simili illa scda ps. si q̄ret hō quales 22. In qua oīdit que fuisset prolis p̄ditio. in tres partes scindit. In p̄a de corpore ont fmo ens dubius. In scda de hoc p̄penditur veritas melius. In tertia de mente loquitur plus p̄fundius. prima in principi. scda ibi s̄ cū aug. sub assertione 22. tertia ibi. Et cū de corpe humano 22. hec est diuisio 22.

Tūc via innocētie 3a celebrata digestione filij nascercnf bono cōfirmati. Et at ad p̄tē falsaz trib⁹ medijs. CAd p̄o at q̄ in statu innocētie nulla fuisset digestio. in oī digestioe fit sepatio puri ab ipuro. Sed in corpe ade stāte statu innocētie nihil fuisset ipur. igit. maior p̄z ex p̄rio canonis auicenne et iij. methozoz et oīum medicoz. S̄z p̄bat minoz. nā oportuisset hoc impur p̄ digestioe

dis 22

phici. vt vrina. sudore & alia hmoi que fetore
giant qd statui innocetie no pgruit. Confir-
matur qz efficeret corp^o ade ipuri^o ex illo im-
puro secuz admixto & tñ sine pctō. ¶ Scdo
arguit q nulla fuisset gignitio in statu illo.
ois generatio est ad pseruationē speciei: sed
sufficiēter fuisset in illo statu humana nā ser-
uata igr zc. maior pz aucte arist. i scdo de aia
dicētis q hmoi multiplicatio pp ēē speciei re-
quirūt q in vno sufficiēter pseruat indiuiduo.
& pz de sole & luna qz sunt icorrupti^o solū hnt
idindui. Sed minor pz qz adā in statu illo
erat immortal ex pcedēti dist. ¶ Tertio argui-
tur q filij & gigniti fuissent pfirmati. Si om^o ē
cā oppositi. ppositi. ppositi. Sz pñi ade sus-
fecit vt pctm i oēs trāsfunderet posteros. igr
& suū meritū illos cōfirmasset. Et pfirmat. qz
bonū est pñtati^o malo. Si igr malū sic nāz po-
tuit inficē humanā. ergo & bonum pfirmare.
¶ In om^o pñi arguit qz scriptū est Gen. ij.
de oi ligno qd est in paradiso comede: qd erat
vt nutriet. nutritio autē est pars digestōis ex
p^o canonis. Duo ad scdm arguit Gen. ij. fa-
ciamus ei adiutorij sile sibi. dē de muliere n
videt aut aliud de q tūc seruaret mlier nisi ad
actū gignitiōis. Duo ad tertiu arguit aucte
hugo. de scō victore. Si hō stetitset gñaret fi-
lios sine pctō: sed tñ nō necessario pñe here-
des iusticie. In ista qōne zc. ¶ Duo ad pri-
mū arti. imi sē digestio. innocentia. pfirmatio.
¶ Prim^o igr termin^o ē digestio vñ digestio
bz arist. iij. metheo. est pfectio a nāli & pprio
calido ex oppositis passiuis. In q descriptōe
tria notant. pñio gen^o dū dicit pfectio. vñ fm
arist. in li. de gliatione prius nutritina sunt i
pō remota vt formā capiant nutritibilis. scdo
in. ppinq & apud medicos vocatur ros. & ter-
tio in nutritibile puerit. vñ fm h in corpe aia-
lis pñt tres assignari digestiōes. vt pñia sit in
stomacho vbi sepat grossum a subtili: illud
subtile dē in pō remota ad puerionē in subaz
corpis aialis. bñ tñ vey est apud medicos q
masticatio qdā pparatio magna ē ad hmoi
digestiōes. vñ triticū masticatū ad multas vz
medicinas ad qs nō valet nō masticatū. Se-
cunda digestio celebrat in epate: & illuc fit se-
paratio ipuri subtilis a puro subtili. Impuriū
n. vertit in vrinas. purū aut vadit ad venas &
cor vbi tertia celebrat digestio vbi rursus fit
separatio min^o puri a magis puro. min^o. n.
purū bñt i sudores. & alia multa magis autez
puri in roze & cambiū qd est albū qd vertit
in partes corporis aialis quo ad indiuiduū &
supfluū alimenti vadit ad locum gñatiue pp

spēm. Scdo dicit arist. q digestio ē in nāli
& pprio calido. digestio. n. facta calore aeris
extrinseci seu ignis seu a calore accidēali nō
est. pprie digestio nisi ampliatur digestio ad
digestionē accidētalē. dē esse. n. a nāli calido
qd vocat calidū radicale agēs in humidū ra-
dicale: & dē hic calor ēē. ppri^o nō alien^o. Ter-
tio dicit ab oppositis passiuis. passiuū. ppriū
n. in digestiōe dē alimētū seu humidū qd op-
ponit calido pñe: & i hoc pñi agit sicut oleū
in lāpade: & dū psumit hūidū radicale moris
hō: seu dū suffocat calidū radicale. Moro rur-
sus q sit a pñis affigte tres spēs digestiōis. i
pepāsis. ephesis. & optesis. pepāsis ē ad mōz
gñi bñ digesti. ephesis ē qñ fit digestio circū
stāte hūido p totū: sicut ē i elixir. optesis vō
qñ fit digestio circūstāte calido exterius per
totū: sicut est in assatis: & queit applicari cor-
pori aialis vt pñia sit ex toto nālis. scda sit dū
in balneo sit digestio. tertia in stuppis. Et he-
tres digestiōes tria hnt opposita. omotes. n.
opponit pepāsis: est. n. sicut granū nō matur
z solipsis ephesis: & ē sicut carnes elixate ma-
le. statetis optesi: & est sicut gipsum seu plastz
respectu lapidis q pñt in corpe applicari aia-
lis vt ligdo pz itueti. vt dicat igr q digestio
ē pfectio a ppo & nāli calido ex oppositi pas-
siuis. ¶ Scdo imin^o dē inocetia. Et solz acci-
pi triplici. vno dē inocetia pura p se bonitas
cui ex se ois annexa est perfectio: & sic sol^o dē
est inocēs. vel beati fm q dāmō picipant
illū abyssum deitatis intermine & ab oi sunt
pena segregati. & sic exponi pōt ille titul^o li-
bri bñt aug. Incipit liber de vera innocetia: &
sic dē innocetia: qz oēm negat penā & actu &
habitu: seu nocumētū. scdo dē innocetia pro
statu sepato actu a vicij & peccatis mltis tñ
imixto & penis & miserij: & sic dicif iusti via-
tores in pñti viagio innocētes. vñ ps. Inno-
centes & recti adpserunt mihi. Et illud. In-
nocentes. p xpo infantes occisi sunt & c. tertio
dicif innocentia p statu sepato actu ab oi ma-
lo culpe & pene possibili tñ ad vtrūq: & sic dē
status hois primarius status innocetie: & sic
sumit in pposito. ¶ Tertius terminus est cō-
firmatio & mō pñli capi pōt tripliciter. vno^o
pro bono p essentia quod in nullo pōt defice-
re ex seipso. & sic solus deus dē cōfirmat^o q ne-
quit peccare mortalr. scdo dē p illo qui neq
peccare nec mortaliter nec venialiter hoc ta-
men habet superiori dono: hoc modo dicun-
tur beati confirmati in gloria. tertio dicitur
confirmatus qui nequit peccare mortaliter
dono dei potest tamen venialiter hoc modo

fuerunt pfirmati apli in dñe penthecostes. ⁊ aliqui in vtero sanctificati nō dico oēs: quia Maria nec peccauit pctō origiali: nec venia li: nec mortali. ¶ Quantū ad scdm articulu sunt tres pclūōes. Prima est de digestiōe ⁊ egestiōe pmonū parētū in statu innocētie. Scda est de ple eoz que fuisset quo ad eoz tertia est quo ad aīam plis ⁊ pfirmationem. ¶ Prima est hec. Sic in statu primario digestiō infuisset vt parentib⁹ delectabilis foret gignitio. ¶ Dicit prima pars psonis q in statu innocētie fuisset digestiō. probat sic. Nihil credis in statu innocētie hōi fuisse colatum ociose. sed in statu innocētie habebat vasa digestiōis vtputa stomachū. epar. loca egestionū igr. Et pfirmat: qz ex pcedēti distinctiōe indigebat nutrimentō pp humidū radicales ⁊ defecisset nisi comedisset. Et si obijciat qz ista turpia sicut vrina ⁊ alia ppetere nō vidēt statū innocētie: maxie cū fetore hēant. Dicendū q in illo statu nō fuisset sudor nec cetera q hōi pueniūt ex debilitate: fuisset tñ hōi egestiō qz ppetit nature hūane. vep est tñ q sine fetore ex quo pz q puerisset cibū ⁊ quo ad pseruationē indiuidui in supflū in diuidui necessariū tñ ad gignitionem. Ideo dicit scda pars psonis. q in illa innocentia fuisset gñatio. pbat distiō sexū nō est nisi pp gñationē. s in illa innocentia fuisset distinctiō sexū. igr. vñ aug. xiiij. de ciui. dei. Quisqz dicit nō coituros: n gñaturos hoies nisi peccassent. qd aliud dicit nisi ppter numerositatez sanctorū fuisse pctū. Et si obijciat: qz dicit aug. in li. de bono coniugali. nuptie nō nisi mortali eē potuerūt. ex quo igr stāte illa innocentia erant imortales: sequitur q nō fuisset gignitio. Et damasce. poterat de⁹ gen⁹ h absqz gñatiōe multiplicare si hō mandatu suū fuisset vsqz in finē. ¶ Dicedū pmo ad verbū aug. q hz itelligi n de mortali q hz necitatē moriēdi. s q p mortē tal fuit hō in illa innocentia. Nec q ad scd⁹ dicit Damasc. q nō fuisset gignitio si hō stetit. s itelligit q nō fuisset cū seditata ⁊ libidine. S fuisset ne in tali gñatiōe aliq f muliere corruptio: qz dicit aug. sine vlla corruptiōe integritas ifunderet marit⁹ gremio mulieris: stetit ne vginitas in muliere p cōcupitū. Dicit ad pmiū doc. deuo. hui⁹ dist. q. iij. q in semini pmiūtiōe sūt tria. claustrī aptiō. scdō seditas. tertio libido. pmiū est nāle. scd⁹ pene. tertiu corruptiōis viciōse. pmiū fuisset in statu innocētie: qz mulier viri semē suscepisset sine tñ claustrī corruptiōe. ita. n. ad votū obediisset: sicuti mō os ⁊ man⁹. nec fuisset tur-

pe loq de illo actu sic nec mō de comestiōe: an at stetit vginitas p captū sem. dic sac. tho. qōne. ij. hui⁹ dist. q in vginitate tria sūt. pmo claustrī aptiō: ⁊ h ē eēntial⁹ vginitati: ⁊ istd si hūisset eua post semē captū: ita si fuisset vgo. scdō regitū integritas mētis in hitu: ⁊ tertio i actu: ⁊ ista ingt duo sūt honorabiliora in vgitate: ⁊ q ad ista duo fuisset vginitas in illo statu: qz mētē sp hūisset purissimā. vñ tñ dicit h tho. q nullo mō vñ q. f. regitū ad vginitatē integritas volitio actual. Si. h. n. eēt vep q bta Maria dū dormiebat vgo nō erat: qd extat absurdū: iō sufficit puritas i habitu: nisi dū affluerit tps vt in actum exeat: aliogn oēs vginēs dū dormiēt iā nō eēt vgies. ¶ Scd dicit tertia pars psonis q ista gñatio fuisset delectabil. pz. qz vna queqz pō in ppria delectatiōe opatōe. Et si dicat q tal delectatio absorbuisset vñ rōnis: sicut ⁊ mō facit. Dicedū q habuissent moderamē in hōi actu vñ rōnis. Ea pp ait. q. iij. doc. deuo. q in tali actu est mō delectatio maior qz tñc fuisset. qz itētiō delectatiōis fuisset reglata p rōnē qd mō nō fit imo tot⁹ imergit imergit hō iterior. ⁊ bat exēplū de eq equis de se vtū cū freno ⁊ sine freno. Ex q pz q ille act⁹ in eis si ipedisset ptem platōez vñ aug. in li. de ciui. dei. Nuptie ille digne felicitate padisi si pēn n fuisset dila⁹ pē gignerēt: ⁊ pudē dā libidine nō hērent. Ex q pz defect⁹ tho. q. ij. hui⁹ dist. in solutiōe argumētū scdī dicētis q in isto actu fuisset intētiō delectatio in statu innocētie. pz o. nec ē simile de actib⁹ ceteraz pōū vt vñ ⁊ c. pz. ¶ Se cūda pco ē de ple in statu innocētie q ad cor pus: ⁊ est hec. Sic innocentia mares habuisset ⁊ feminas vt ambo paruuli nascerentur. Dicit prima pars q in primo statu fuissent geniti ⁊ viri ⁊ mulieres. pbat. in illo statu ea fuissent sine qb⁹ non potuisset ille stat⁹ fuisse ptiuuatus. Sed sine viro ⁊ muliere nequisset ptiuari. igr in ambob⁹ sexibus fuisset multiplicatio. Et confirmat: qz sicut vir intēdisset sui cōsimile gignere in tali actu ita ⁊ mulier aliqtiens qz maxime. Et si dicat q fm phm in. vi. de alalib⁹: mulier est vir occasionatus ex quo igr ille stat⁹ erat pfect⁹: non videt q tunc fuissent mulieres. ⁊ confirmat: qz nā intēdit ⁊ maxime in illo statu qd est nich⁹: vir autē lōge pfectior est muliere. ¶ Ad primūz dicendū. q mulier dicit mas occasionat⁹: qz viri occasiōe facta est. Sic. n. Gen. primo dictum est. Faciam⁹ ei adiutoriu sile sibi. vñ dicatur fm qd dicit tho. art. ij. q. i. q lz sit quo ad indiuidū occasio non tamen quo ad spe

ciem que sine hac nequit modo naturali con
feruari. Et dicendum ad scdm qd lz simplr sit
melior vir mulierem: aliquidens intēdisset nā
gignitionē mulieris: qz melior fuisset ppara
tione ad speciem lz nō simplr. Et si querat. an
qū voluissent genuissent viri: qū voluissent
mulierē. r vnde est diuersitas gignitionis vi
ri r mulieris. Dicendū ad pūmū qd sic. nato
n. viro intēdisset gignitiōez mulieris: vt vir
qlibet suaz ppria habuisset vxorē: nec vn⁹ vir
vn⁹ duas habuisset vxores. nec limis qz tūc
fuisset pprie bigam⁹: sicut Lamech q ex hoc
valde vitupat. Nec successiue: qz sicut dicit
doctor subtilis. q. ij. hui⁹ dist. sicuti mō nō sūt
multum laudabiles de cōi cursu scōe nuptie
ita nec tūc. vñ aut est variatio in pceptu ma
ris aut mulieris. Solēt. n. assignari tres cau
se. prima ex parte corporis. scōa ex pte aie. ter
tia ex pte extrinseci ptenētis. **Q**uo ad pri
mum sunt tres cause variatiōis in pductiōe:
aut maris: aut femine. Prima est ex recepti
uo diuerso. Si. n. viri semen recipiat in parte
dextera femine. de cōi satis vir seu mas gene
rabitur: si in sinistra femina. Cui⁹ rō: qz pars
dextera fortior est r calidior r magis intense
agit in femine illo: r ita ad pfectiū. vñ in li.
aialiu refert magn⁹ albert⁹. q. quedā mulier
solita erat portare sp seminas. datū est ei con
siliū vt post seminis pceptū sup dextrū latus
dormiret: qd r fecit r cepit extunc mares p
creare. Scōa rō est ex parte seminis in cōpa
ratione vni⁹ ad aliud. s. seminis viri ad semē
mulieris. Si. n. semen viri sit fortius mēstruo
mulieris de cōmuni mas gñabitur: si ecōtra
mulier. vñ p3 qd false opinat qui dicūt mulie
res solū se hñe passiue in plis gñatiōe. de quo
in tertio. Tertia rō sumit ex parte seminis vi
ri in se. Si. n. sit pfectū semē r valde digestus
triplici calore sufficēter sociatū. s. calore luc.
s. celi calore est r calore pprio gñabit mas si
ecōtra mulier. Et ide est qd de cōi ante tertiū
septēniū gñant septi⁹ seminas p⁹ mares nisi
aliud adueniat impedimētū. Scōa ratio prin
cipalis in diuersitate prolis est in imaginati
ua: dum. n. in actu illo gignitionis imaginā
tur ambo gignētes ad aliqd vel coz aliud
valde facit ad gignēdū aut marē: aut mulie
rē. Sicut dat exēplū Jero. de quadā q qz in
susceptiōe seminis a viro imaginabat de qdā
mauro pepit nigr⁹: sicut fuisset maur⁹. dat ē
tale exēplū doct. deno. q. vi. de quadā mulie
re q dū a viro cog⁹ scebat ad imaginē aspiciē
bat nani r nanos semp portabat. hāc rōnem
habuissent primi pētes in illa innocētia: qz

in actu illo vertissent ambo eōi pſensu imagi
nez suā: aut ad gignitiōē maris aut femine:
r p libito sue voluntatis genuissent aut marē
aut femina. quo etiā ad h dedissent: aut mi
norē aut maiorē: tūc semini iuxta rōnis im
periū. **T**ertia rō principal est ex pte extrin
seci. s. aut aeris aut venti: sicut dicit pps. in
xvi. de aialib⁹ bozeas. n. utilis est valde ad gi
gnitionē maris: qz obturat corpis meat⁹ ne
calor exeat: r inde multiplicat calor interi⁹.
ecōtra auster in gignitiōe mulieris: qz ape
rit poros: r ide calor dissipat: r istd marie ob
seruat pastores docti tpe gñatiōis ouiu. hāc
at cāz nō credo fuisse i prio statu cū tūc maxi
mā habuissent aeris tēperie qd dicit vento
bozeali. **S**3 dicit scōa ps pſoniis: q in sta
tu innocētie pueri nati fuissent puuli. pbat. qz
oportebat fectū pceptū pportionari ventri in
q portat. Cū igit nequisset vter mulieris por
tasse hoīem pfectū. sequitur. Ex quo prio p3 q
nequisset in ortu suo pueri ambulare. scōo
qd necessaria eis fuisset parentū ministratio.
tertio q creuissent sicut mō crescūt de imper
fecto ad pfectum: lz tūc valde pfectius nō tū
venissent ad senectū: ita qd habuissent aliquat
nobiscū pſile principiu: s. finē dissimile. Et si
dicat qd genti a brutis multis imediate natū
ambulāt: sicut in capris. p3 g⁹ fuisset in hoīe.
Dicendū qd nō est pſile: qz inter aialia celsis
parib⁹ hō est hūidior per nās r magis humi
dum h3 cerebry iō indiguisse solidatiōe mē
broz: illa aut aia⁹ que imediate ambulāt sūt
valde sicce pplexiōis nec fuisset pena puero
cū habuisset pentū diligētē custodiā. **T**er
tia pſo est quo ad aīaz. plis r cōfirmatiōē
in dono. r est hec. Sic in innocētia soli electi
fuissent genti vt eis nec confirmatio nec scia
transfunderet a parentib⁹. **P**rima ps di
cit qd in statu innocētie soli electi fuissent ge
niti. pbat me⁹ doct. sub. q. scōa hui⁹ dist. ois
ordinate volēs finē prio vult ipz finē. scōo ea
q se ad finē scdm qd magis r min⁹ ipi fini ap
propinquant. s. de⁹ est hmoi. igit vult prio seip
suz. 2⁹ creaturā quā elegit bñficare. etio vult
sibi dare me⁹ ad hūidā bñitudinē. s. gñaz r me
rita: nec aspicit nisi aspectu scōario qd iste ele
ct⁹ ab isto vl⁹ ab illo vtputa a reprobato vel
electo hoīe gñet: imo idē elect⁹ q i statu ino
cētie fuisset genit⁹ ab electo i pñti statu gigni
tur a reprobato. Et p3 qd hoc pōt fieri. Hā vn⁹
ignis nūero qd gignit ab vno igne cū ab alio
pōt gñari. Sic ysac qd genit⁹ ē scūs ex abrahā
scūsimo viro potuit gigni a necōe crudelis
simo viro. qz illd nutrūm qd in abrahā i se

men est puerus: potuit et in nerone. Ex qd pz
q in statu illo soli electi fuissent saluati. pz vl
tra q ibi soli q fuissent saluati in illo statu sūt
mō vel erūt saluati. tertio pz. qz aliter saluan
tur electi qz fuissent: qz multi p martiriū: tūc
aut nullū fuissz martiriū. Et si dicat: qz vt iam
dictū ē in illo statu tot fuissent viri qz mulie
res. mō aut vtilitū ē q plures de vno sexu
saluantqz de alio. dic doc. subt. q sicut soli dō
cognit⁹ est nūerus electoz in supna felicitate
locad⁹ ita et de q sexu erūt plures seu d viris
seu d mulierib⁹. dicit tñ q dñia maris et semi
ne est solū dñia mālīs ex x. metha. et ita nō re
pugnat vnū q fuisset mlier in prio statu eē in
isto viz. Et ita nō obuiat qn ijdē saluati fuisset
tūc et nūc: sed tunc in sexu muliebrū nūc virili
seu eē. vñ inqt dicit aliq q forsan in illa sup
na ciuitate erūt electi oēs i sexu virili illis so
lis dēptis mulierib⁹ q in corpe pprio mira fe
cerūt. Sicuti btā Maria vgo et alie multe.
CSz dicit scda ps q nō fuissent in bono cō
firmati et q pfecti sūt in scia. pria ps pz. pfe
cta pfirmatio in bono maxia est ps beatitudi
nis. si igr habuissent illā cōfirmationē a prin
cipio iā fuissent pfecte bñ: et ita nō in via sz in
termino: habuissent tñ mīta adiutoria ad bo
num: vtputa introductionē pentū: bonitatez
nālū. CSed nūqd fuisset eis trāsmīssa insti
cia originalis. dicēdū q nō: qz est donū supnā
le: et p pñs nō trāsfundit sz cuilibet a deo do
nata fuisset. Et pz q valde defecit tho. q dicit
q si pntes fuissent pducti in gfa genuissent
in gfa filios. q aut pfecti sūt in scia pz qz pp
hūiditate cerebri nālem non habuissent ime
diatē fantasmata depurata que regunt ad
cognitionē q maxie acquisitā p viā sensus q
fuisset in statu longe tñ perfectius q modo.
Quātū ad tertū articulū sī tres difficulta.
Prima ē. an qtiēscūqz vir mulierē cogno
uisset vtz mulier cōcepisset. dicit doc. deuor⁹
q. v. q sic: qz in illo ope nihil fuisset octosum.
Addūt aliq q simul mulier sp pcepissz marē
et feminā: marē in dextra: et feminā in sinistra
CSeda difficult. vtrū vnus hō vltra vnū ma
rē et vnā feminā genuisset. Dicēdū q verisile
q sic. vtz est tñ q credibile valde est q fuissz
tps limitatū. p hōi ope exercēdo: q posito
ab isto ope cessassent: vel tūc trāslati fuissent.
Tertia difficultas. an tūc oēs electi eqles fu
issent i pfectiōe. dicēdū q nō: imo et i corpe
alig hūissent meliora nālia: et in aia hūissent
alig maiorē sciam in intellectu: et maiorē bo
nitatē i affectu. Null⁹ tñ fuisset: aut corrupt⁹

in corpe: aut simplr ignar⁹ vel maliuolus. Ex
qd pz ad qōnem q vīz in statu innocētie ter
tia celebrata digestiōe nascerēt filij nō tūc tñ
in bono pfirmati. Et tūc ad argumēta. CAd
pmū iā patuit. nō. n. fuisset talis egestio cum
fetoze sicuti mō. Et ad pfirmationē dū dñ q
fuissz ipuri corpe. dicēdū q nō loquēdo sim
pliciter: qz nō capiebat nisi pp forficatiōem
nature vt bono recepto alimēti ipuz emittēt
CAd scdū negāda ē maior. et ad dictū arist.
dico sicut dicit doc. deuotus. q pñs nō oia
vidit. istū. n. nesciuit statū. solū. n. locut⁹ ē d re
bus fm q eas est exptus: pncipalr tñ fuissz
illa multiplicatio ad laudē dei. CAd tertū
dñ ad regulā illā theologicā. q tñ tñ in cāis
vniuois. sz qñ vtrūqz est cātuz a cā vniuoica
qñ aut vnū cātuz a cā vniuoica et reliquū a cā
equoica: non tenet. et pz ex⁹. Qualitas. n. cor
ruptibilis gñat qualitātē corruptibilē: nō tñ
in corruptibilis incorruptibilē: qz incorrupti
bilis a solo deo gñatur. Iusticia aut solū hz
cāz equoica. s. dñi. iusticia dico ifusaz cuiusmo
di illa fuisset. Et tñ de pñti qōne. CEx pñti
at dist. sic de pce. CPrima pcelo. statu pmario
fuissz gēita ples: vt sacta erat gignitio. Dic
pcelo. q in statu primo fuisset gñatio plis. Et
ponit a pncipio dist. vsqz ibi. si querit vō qles
et c. CSeda pcelo. pñs corpi⁹ ples gignere⁹
et pducere⁹ velut etatib⁹. Dic pcelo. q sic eta
te fuisset ples puula: sic et corpe. et ponit ab il
lo loco. si qñt vō et c. vsqz ad illud. Et cuz de
corpe hūano. CTertia pcelo. q ad sciaz fuissz
ductio et sapiam vt clamat lectio. dic pcelo. q
in illo statu fuissz pfect⁹ et i scia terreoz et sapia
eternoz. Et ponit ab illo. et c. tñ de corpe hu
mano. vsqz ad finē dist. Segt i textu.

Adēs igr diabol⁹ hoies et c. Hic sigt
xxi. dist. hui⁹ scdi q sic ptinuat ad pce
dētes. Mā post qz a. xvi. dist. vsqz ad. xix. ex
clusiue ē ostēda hois pductio. Et scdo a. xix.
inclusiue vsqz ad istā in q ē oñsa hois perma
nentia et duratio. Nunc in ista pandit casus
aut pctm hois atqz tēptatio. Et partit in tres
partes pncipales. In prima patris prima
rū pctm tangit. In scda originalis vicij lex ex
primis. In tita actuale ipij pctm ponit. pma
i pnci⁹. scda dist. xxx. ibi. In supiorib⁹ insinua
tū ē et c. tertia dist. xxxii. ibi p⁹ pdicta d pcto
actuali et c. Rursus pria pñcula in qua pñs
pñmarij. s. ade pctm tangit: in tres ptes diui
dit. In pria pz in limine demonis tēptio. In
scda hois suo in crimie ipia pdescētio. In ter
tia qñt cur a supno spiramine extat talis per

dis p 21

2
missio. p^a in p^rinci^o. 2ª dist. xxiij. ibi. hic videt
diligenter inuestigandus 2^c. 3ª dist. xxiij. ibi.
p^rterea queri solet cur de^o 2^c. ¶ Rursus p^ri
ma particula que extat p^ris distinctio. in qua
p^rz in lumine demonis temptatio in tres p^rtes
diuiditur. In p^ra temptadi determinat p^rimos
parentes qualitas. In 2^a temptatōis reserat
multiplex varietas. In 3^a p^reti clare notat ho
rū remediabilitas. p^a in p^rinci^o. scda ibi. por
ro sciendū est duas esse spēs 2^c. 3^a ibi. hō igit
qui sola 2^c. duabus vltimis p^ribus indiuisis
manetibus. ¶ Rursus p^a pars in q^u temptadi de
terminatur p^rimos parentes qualitas. in tres
p^rtes diuidit fm h^umōi temptatōis modū. In
prima moti^o d^r. In 2^a instm queritur. In 3^a
p^recellus exprimit. p^a in p^rinci^o. scda ibi. s^z q^z
illi per violentiā nocē 2^c. 3^a ibi. temptatio at
hic mō facta est 2^c. Et hec est d^r uisio p^ris di
stinctionis in generali. Circa quā.

¶ Trū p^retiū ade serpentina temptatōe
cōmotuz veniale extiterit. Et af ad
partē falsaz tribus medijs. ¶ Pri
mo af q^u demon adā nō temptauit
per serpentē. Custos p^rissimus 7 potētissim^o
nullo mō permittit debiliore acius ipugna
ri: 7 fortiorē minus. Cū ergo simus valde de
biles mō: 7 adam erat valde fortis: 7 mō nos
ipugnet diabolus etiā in spē angeli lucis. 2^a
Corinth. xi. v^o q^u deus qui ē custos n^r 7 p^rissi
mus 7 potētissimus: aut hoc mō nō d^rz p^rmit
tere: aut a fortiori etiā in illo statu ipugnat^o
fuisse. maior p^rz: q^z rōne potentie cōfringere
aduersariū potest: 7 rōne pietatis illud vult.
¶ Scdo af. q^u nulla fuerit temptatio a demōe.
¶ Omnis temptator h^z aliqd cōe cūz deo. s^z dia
bolus m^ubil h^z cōe cū deo. igit nō est temptator
7 per p^ris non temptant hoīem. maior p^rz. q^z 7
dens temptat. p^rba me inqt dauid: d^rz 7 tempta
me. 7 ita admiuus esset rō temptationis cōis
deo 7 demoni. s^z probatur minor. vñ paulus
dicit. ij. corinth. vi. Que cōuentio xpi ad beli
al. q. d. nulla. ¶ Tertio af q^u p^retiū ade fuerit
veniale. non puenitur ad terminum via natu
re nisi per mediū seu per dispositionē. sed pec
catum veniale est sicut dispositio 7 mediū ad
p^retiū mortale. igit p^rimum ade p^retiū fuit ve
niale nō mortale. maior p^rz. q^z via pcedit ter
minum 7 dispō id dat qd disponit. Sed p^rba
minor. q^z p^retiū veniale solam dicit inordina
tam p^ruersionem ad terrena mortale aut 7 cō
uersionē inordinatā ad terrena 7 auersionē
a deo: 7 ita in malorū regno est veniale: sicut
imperfectū mortale sicut pfectum. Imperfectū
aut via est ad perfectū. ¶ In o^mi p^rimi 7 scdi

simul af ex textu. Gen. ij. vbi exp^resse habetur
q^u demon p^ro serpentē adiuit mulierē. ¶ In
o^mi t^rer^rij ar. auēte Gen. ij. Quacūq^z die ex co
comederis morte morieris. Nō est aut mors
nisi pro mortali p^retō. In ista aut qōne ad ali
as 2^c. ¶ Quoad p^rimū art^u terminū sunt
temptatio. serpēs 7 veniale p^retiū. ¶ P^rimū
igit terminus est tempt^o vñ temptatio fm hug.
de sc^ro vict. est callide experiri 7 q^ui blandis
conatibus p^rbare. vbi tria dicit. p^a q^u temptatio
est callide experiri. i. acgrere de temptato experi
entiā. vñ 7 in logica dictus est silogismus tem
ptatiuus distinctus 7 sophistici: in p^ro elenco
rū. licet liber eius ad nos nō puenit pp de
sectū trāslationis: q^z credid^r arist. de silogismo
temptatiuo lib^rū fecisse vñ h^u notat san. tho. ar.
i. huius dist. q. i. q^u ad temptationē tria regun
tur. p^a vt fiat alicui^o dubij manifestatio. scdo
vt hoc intēdat temptas. 3° vt intendat illam
manifestationē temptans sibi acgrere. has tres
p^rditiones simul h^z demon duz nos temptat: s^z
vltra addat intentionē fallendi. vñ cassiodo
rus diffiniens temptationē dicit q^u temptatio est
assimilatio boni ad fallendū: loq^rur de tempta
tione demonis. Temptatio dei h^z duas p^ri
mas: q^z 7 in illa fit dubium manifestuz: 7 hoc
intēdit d^r: sed nō sibi sicut d^r. Temptauit de^o
abraham Gen. xxiij. vt. s. alijs notā faceret obedi
entia eius. p^rima p^rditionē solū h^z carnis tem
ptatio 7 mūdū: q^z in ea fit dubiū manifestum
duz succubūt temptatus: s^z hoc nō intēdat caro
7 d^rz d^r callide experiri. Callide accipien
vt sonat in malū s^z vt sit idē q^u subtiliter: si de
beat cē cōis ista des^r r^riprio temptationi diuine
¶ Scdo p^rncipaliter dicit: q^u temptatio est q^ui blā
dis conatibus. vñ de hoc quo ad temptationē
dei d^r. Nemo venit ad me nisi p^rf meus traxe
rit eū: conatui tñ iungit amorem dulcedinis.
¶ Demon aut sub boni sp^ris conat nos puertere
re: sic caro: sic 7 mūdus. Tertio p^rncipal^r d^r
p^rbare. d^rnter tñ in trib^u generib^u temptationū
hō. n. solū pbat temptado. i. de temptato expe
riētā accipit. eccl. ij. Ex multis loq^ris tempta
bit te: 7 subridēs interrogabit te de abscondit^{is}
tuis. scdo demon temptando pbat 7 reprobato
Actū. v. Cur temptauit sathanas cor tuū mē
tiri spūsc^ro. ¶ Deus pbat 7 approbat temptado
sap. ij. d^rz temptauit illos 7 inuenit eos dignos
se vt pcludatur q^u temptatio est callide expe
riri 7 quasi qbusdā conatib^u p^rbare. ¶ Scdo
termin^o ē serpēs. vñ serpēs in t^recologia cap^r
h^z tripl^r. p^rimo d^r serpēs ipa sensualitas: sic
mulier d^r portio inferior: 7 vir portio superior.
7 de his trib^u p^ratebit i sequētib^u distinctiōib^u

Secundo dicitur serpens ipse diabolus et dicitur
serpens tortuosus. de quo inquit aug. in sermone
martin. Tunc colla serpentis: et hoc modo est mo-
dus temptandi alii a primo: quia prius est tempta-
tio a carne quam de sensualitas: hec autem a maligno
spiritu. Tercio dicitur serpens ipsum aial venenosus in
quo ipse demon mulierem temptauit. vt p3 Gen.
iij. Tercio terminus est peccatum veniale. vñ pec-
catum veniale vt notat thomas. ar. ij. q. iij. dicitur tripli-
ter. primo dicitur peccatum veniale peccatum negligentie: si-
cuti est verbum octo: et tunc potest deriuari a ve-
nio venis: quia quasi multoties propter rationem oc-
currit. Secundo dicitur veniale ex causa. quod autem ex i-
firmitate: aut ignorantia nascitur. et tunc potest deri-
uari a venia: quia aliquando habet venie causam. et ex eue-
tu: et sic de peccato mortale debite confessionem effi-
cit veniale: quia conuersus pena eterna in temporales
et hoc modo potest deriuari a venando: quia in confessi-
one debet venari peccati circumspecte iuxta posse.
Quantum ad secundum autem sunt tres personae
ipsa est de temptare. Secunda est de temptatione
carnis relative ad temptationem demonis. et ad
peccatum ade secuto ex huiusmodi temptatione cuius fuerit
grauitatis. Tercia est hec. Sic inuidia demoni
temptauit hominem vt per serpentem prius mulie-
rem arripet. Dicitur per psalmistam. quia inuidia mo-
uit diabolum ad temptandum hominem. per alios ois de
sideris casus alterius sine suo fructu non mouet
amore comoditatis. propter hanc inuidia felicitas
eis aliena: sed ita fuit in ista temptatione: quia hinc
nullum bonum demoni accrescebat. igitur. vñ non
inmerito sapientia. ij. scribit. Inuidia diaboli mors
intrauit in orbem terrarum. Et gregorius in morali-
bus. In paradiso diabolus inuidens homini superbie
vulnus influit. Sed quia demonus fuit iste dicit
distinguitur. vi. inquit quod fuit lucifer. vñ idem demon. scilicet
lucifer temptauit primum adam: et secundum adam. scilicet
christum. Sed differenter quia primum vicit: hanc a secundo victus
est. Sed quod habuit accessus ad adam cum ex diebus
superius in. vi. dist. fuissent deiectione demones in
aere caliginosus: seu medium aeris interstitium
ex diebus dist. xviij. terrestris paradisi transcede-
ret et primum aeris interstitium: imo et speram ignis
cum globum attingat lunarem. Et credendum est quod
deus collocauit eum superius ubi erat locus delecta-
bilior. Dicitur est quod dispensatione actus est cum lu-
cifero vt illuc veniret. vt veniens homines ad ima-
ginem dei formatum inueniret inueniens inuide-
ret inuidens temptaret. Et si obijciat ex illo iob
paruum occidit inuidia. Et quod inuincit quia inuidia
est solum respectu superiorum: diabolus quia est per super-
bie non proponere sibi adam. igitur. Dicitur quod inui-
dia trifurcat. Est. i. quia inuidus prius respectu
superiorum: quia ei non equatur. Secundo respectu equalium: quia

et equatur. et respectu inferiorum ne ei equetur
aut eum transcendat. et quia vt inquit barn. exponens
illud ione prius. per me hec tempestas grandis
venit super vos. Lucifer autem rueret vidit filium
dei incarnatum: et ideo diu vidit ad se simile exten-
dit ne ad superna vñ ruerat ascendere: et ex eo
filius dei nasceretur: ideo ei inuidit. Tercia pars di-
cit. quia hec temptatio incipit a serpente: per manum
feste Gen. iij. Sed qualis fuit hic serpens. dicit
beda. quia inferi habebat modum serpentis: superius
facie pulcherrime virginis. Sed effecerat ne il-
la spiritum lucifer sicut et modo facit demones in
assumptis corporibus. Dicendum quod non: imo in
vi. die cum alijs animalibus a domino fuerat conditus. Sed
vñ accepit erat ne in paradiso. Dicitur quod erat
in paradiso. Sed de quo seruauit hominem in statu in-
nocentie. Dicitur doc. de uero. dist. xv. ar. ij. q. i. ad
meditationem dei. adeo oia seruissent animalia: dum
in eis multiplex apparuerat sapientia conditoris.
sed quod nolatur ille serpens. dicit debere in
dictione. in ista dictione homo quod vocat draco. com-
pedes. igitur autem nicolaus boneti in li. super
Gen. vocat eum phared: et verius vt vt secundum
eneticum sit nomen eius: quia ipse per posuit dionem
hois a deo: seu fuit medium a phares quod est diui-
sio. vñ dicitur homini serpentem ad habundantiam
in partibus orientis. sed cum prius recti ambularet
ad modum hois nunc super totum corpus graditur
ad modum veri serpentis. Et si dicat quia quanto tem-
ptatio magis induit spiritum scititatis: ratio magis
decipit: quia. igitur non accepit: aut agnitum: aut co-
lubum in quo loqueretur. Dicitur quod solum in illo genere ser-
pentino temptare fuit permissum: non in alio seu vul-
pino quod magis fraudi congruit: seu ouis quod sim-
plicitati. sed quia vt deus faceret cum temptatione
puentum et aduertere posset mulierem demonis frau-
dem: maxime cum tam nobilis creatura sciret brutum
de se non habere simonem humanum. Introducit. n. se
lucifer in illum serpentem sic facit in corpore obsequio
sed dicitur per psalmistam. quia per serpentem tem-
ptauit mulierem. per ex textu. Et ratio per modum de-
structionis est oppositum modo constructionis. hanc in-
structionem per adam post mulierem. ergo. per oia in
destructionem per mulierem. secundo vir. Confirmatur
ratio expimento. cauit ipugnator ciuitas incipit a
loco debiliore. Mulier autem in isto statu non fuit
in tanto gradu sicut vir. Tunc igitur: quia facilius est
ipugnare forte per domesticum quam immediate: ideo
pit a muliere. hanc quod mouit linguam serpentis.
Dico sicut modo mouet linguam alium obsequio. hanc
qua lingua locutus est. Dicitur quod in hebreo: quia
lingua sola fuit ante diones linguarum. Et si di-
cat quod gloriosus est vincit per seipsum quam cum alio. Et
diabolus est superbus et audacissimus ideo vt

2. gto

q̄ incepit a viro. Dicendum q̄ diabolus euz
supbia h̄z astucia: r̄ videbat hoies eē p̄ditum
magna sapia: id̄ h̄z per supbiā p̄o libenter ap-
petisset adā tñ per astutiā p̄secuturi vt vince-
ret appetijt mulierē. Addit hic doc. deuotus
q. iij. arti. i. q̄ h̄ etiā fuit volūtas dei vt forti⁹
bellū ade fortiori seruaret. s. temptatio mulie-
ris: tñ q̄ si demō primo supasset adāz mulier
magnā exultationē hūisset suo in sc̄to: q̄ vir
eius q̄ erat fortior iā peccasset. ¶ Sc̄da p̄ est
de cōpatione tēptationis demōis ad tēptati-
onē carnis. r̄ ē hec. Tēptationē carnis a de-
monis tēptatiōe sic p̄o ē separi vt in iunicez
com̄pate modū excedētis obtineāt r̄ excessi.
¶ Bicit p̄ ps q̄ est aliq̄ carnis temptatio p̄z
Jaco. i. vnusq̄q̄ tēptat a p̄pria p̄cupiscentia
sua abstract⁹ r̄ illect⁹. Et si obijciat: q̄ tēptas
bz differē a tēptato qd̄ nō est in carne r̄ hoie
vt vñ. R̄ndet q̄ sicuti idē hō pōt seipm iudi-
care: ita iudicare r̄ iudicari sc̄dm diuersas
potētias aut aspect⁹: ita i. p̄posito sensualitas
que bz caro seu hō exterior bz tēptare rōnem
seu hoiem interiorē incitādo per purituz ad
amorē terrenoz h̄z itē suppositū. ¶ Sc̄z di-
cit 2^a ps q̄ tēptatio carnis pōt separi a tēp-
tatiōe demonis. p̄ba. qñ aliq̄ ex opposito
diuidūtur illa pñt ad iucē separi: sic ē i h̄mōi
igf. dato nēpe q̄ demō nūq̄ nos tēptaret ad
huc sunt sensus n̄si p̄mpti ad malū ab adole-
scentia sua. Et p̄firmat: q̄ tēptatio demonis ē
magis ad p̄ctā sp̄ualia. carnis at ad peccata
carnalia. r̄ h̄z capi de cōi. ex quo seqtur in te-
xtu. r̄ p̄z exēplo: q̄ xps fuit tēptatus a demo-
ne nō a carne: sic r̄ adā in p̄ncipio. Et ita licet
tēptatio carnis ortū hūerit a tēptatiōe demo-
nis qñ adā deuictus est tñ queat separi. Et si
obijciat: q̄ instm̄ nequit agere sine p̄ncipali
mouēte. caro autē est instm̄ demonis vñ sup
illo Job. Terra data ē in man⁹ impij. i. demo-
nis. h̄z glo. i. caro in māu diaboli: r̄ ita titilla-
tio carnis nūq̄ est sine tēptatione demonis.
¶ Rursus q̄ bz p̄f: sicuti caro m̄f in h̄mōi sicut
innuit Ezec̄h. xvi. p̄f tuns amorē: r̄ m̄f tua
cet̄hea. ¶ Per amorē iū intelligit diabol⁹. per
cet̄he p̄cupia. Dicēdū ad p̄mū. q̄ illa auctas
terra. i. caro data ē in man⁹ impij. i. demōis. h̄z
intelligi solū qñ actu demō excitat carnē vel
q̄ pōt excitare p̄missiōe dei. nō autē qñ queat
esse ista sine illa: sicut eē. Et qd̄ of demō ē p̄f
h̄mōi intelligit: q̄ p̄ncipium est ois p̄cti nō
ēplius. ¶ Tertia ps p̄sonis dic q̄ se h̄nt he
due tēptatiōes p̄m excedēs r̄ excessus. Hā q̄
ad p̄ctā sp̄ualia illa demōis excedit: q̄ aia q̄
ad instm̄tu magis ascendit ad bōa sp̄ualia: si-

cuti sunt honores r̄ p̄silia. Sc̄z respectu p̄ctōz
carnaliū illa carnis excedit: q̄ est a familiari
r̄ qñ intrinseco inimico. Sc̄z respectu eiusdē
p̄cti q̄ est maior. R̄ndēdū q̄ si illud p̄ctū sit
sp̄uale. maior ē ea q̄ est demōis. si carnale ea
q̄ est carnis. Sc̄z q̄ loquendo sp̄ualr̄ simplr̄ est
maior r̄ difficilior. dicit doc. deuot⁹ arti. ij. q.
ij. q̄ loquendo simplr̄ tēptatio carnis: q̄ ois
caro corripit viā suā. Licet. n. p̄o demōis sit
magna nō tñ p̄mittit iuxta vires malā suam
exeg voluntatē. ¶ Tertia p̄ est de grauitate
p̄cti ade secuta ex h̄mōi tēptatiōe: r̄ ē hec. sic
ade p̄ctū primariū mortale fuit: h̄z remissibi-
le vt ēē veniale potuisset. Dicit p̄ ps. q̄ p̄mū
p̄ctū ade fuit mortale. p̄z dicto pauli. p̄p mo
bedientiā vni⁹ hois mors inerat in oibz ter-
raz. Sed fuit ne p̄ctū ei⁹ grauiſsimū: q̄ dicit
aug. xij. de ci. dei. Magna fuit in peccando
iniquitas vbi tāta fuit in nō peccādo facilitas.
Dicendū q̄ p̄ctū ēē grauiſsimū pōt intelligi
triply: seu vñū p̄ctū ēē graui⁹ alio trib⁹ mōis
primo p̄p maiorē libidinetē: sic mlti peccāt
mō graui⁹ q̄ fecit adā q̄z intētiōi peccādi af-
fectu: sicut peccātes in sp̄m̄ sc̄cti aut p̄ naturā
Sc̄do p̄p maiorē igratitudinē: r̄ sic respectu
oium hoīuz p̄ctū ade fuit grauiſsimū qui de
tā nobili statu in q̄ euz deus posuerat corruit
nō tñ simplr̄: q̄ lucifer de maiori cecidit: r̄ p̄
ampl⁹ ingratus extitit. Tercio p̄p maiorē le-
sionē: r̄ sic loquēdo intēsiue nō fuit grauiſ-
mū: q̄z ita nō deprauauit suā volūtātē sic nō
faciūt p̄ctā multoz obstinatorz. Si autē loqua-
mur extēsiue. sic fuit maxm̄ q̄ nullū p̄ctū in
tot deuenit p̄sonas originalr̄ sicuti p̄ctū ade
r̄ p̄ istā distinctionē soluūt varie sc̄toz auctes
Sc̄da ps p̄sonis dic q̄ p̄ctū ade fuit remis-
sibile. p̄ba. p̄nia ē via ad remissionē s̄z potn
it penitere p̄m⁹ parēs: quinimo de sc̄o multū
voluit. igf. sed vñ est q̄ p̄ctū ade ē remissibi-
le nō p̄ctū luciferi cū ambo ceciderint de ex-
cellētī valde statu: r̄ sine inclinātiōe ad malū
nisi mala volūtate. Quo ad p̄ns triplex ē rō
p̄zima est caro mortalis. sicut. n. adā volun-
tarie deū in peccādo dimisit: sic in volūtate i
penā sp̄is carnē dimittit vt mors exiga i pe-
na que fuerat in culpa: r̄ diuina reluceat iusti-
cia. hoc autē nō est in demonibz cū sint h̄be
simplices. Sc̄da rō est voluntatis h̄bilitas.
data est. n. angelo vt patuit disti. vij. modica
via in merendo: nō habita malicia vsq̄ ad in-
stans vltimū vie sue factū est p̄ctū eius irre-
missibile. hōi autē data est longa via qd̄ merē
dū. Et cā hōz loco p̄dicto tacta ē: ideo p̄ctū
ade fuit remissibile. Tertia rō est excusabili-

3
20

tas: qz alio suggerente cecidit qd nō cōuenit
in lucifero: iō rōnabile ē vt alio adinuante. s.
xpo resurgeret: nec est sile de āgelis q pecca-
uerūt quodāmodo pp lucifer: qz in angelis
solum fuit politiois oīis: hic aut longa sug-
ge°. **C**Sed dicit 3^a ps pclonio. q pctm̄ ade
primū potuit ēē veniale. pbatur medio doc.
subri. Rectitudinē innocentie repugnat plus
pctm̄ mortale q veniale. s. nō obstat illo sta-
tu potuit peccare mortaliter: et de facto pec-
cauit. igit venialiter. Et pfirmatur: qz potuit
dicere aliqd verbum ociosum qd de se nō est
nisi pctm̄ veniale: nec habuit aliqd pceptum
ad hoc ergo in illo solū peccasset venialr. nec
opz recurrere ad statum: qz ex quo erat i tan-
to statu primus su casus fuisse mortalitatis hoc
nihil est: qz status nō facit qn sint z pctā veni-
alia z mortalia: nec video q oporteat pctm̄
veniale vni ēē mortale: alteri non: nisi veniat
aut nouū pceptū aut cōtemptus: qd in pro-
posito fecerunt. Et si dicat. sequeret tunc q
beati in celo possent peccare venialiter. dico
q nō legitur: qz sunt penitus cōfirmati qd nō
fuit in adā. **E**x quo pz q defectū san. xpo.
qui in arti. ij. q. iij. posuit q adam non potuit
peccare venialr p°. oī tū pz ex pclusionē. Et
si dicat: qz nō poterāt vires inferiores auerti
a rōne: nisi prius rōne auersa a deo. peccatus
aut veniale solum est in viribus inferioribus.
Ex eadē qōne xpo. pōt sumi rōis. falsum est
n. q oē pctm̄ veniale sit in virib⁹ inferioribus
imō aliqd est in superiorib⁹ vt lentis motus per
surreptionē circa artū trinitatis. sed tūc euz
oē pctm̄ penam exigit qualē penā habuisset
pro pctō veniali: qz nō posūt fuisse ex para-
disum. **D**icit doc. sub. q suffecisset intētio ma-
ior: seu seruoꝝ caritatis q cōsumit veniale. de
quo in q̄to. **Q**uantū ad 3^m articulu sunt
tres difficultates. **P**rima est vtrū si adam
primā tēptationē vicisset fuisset pfirmatus in
bono: vt de cetero nō possz cadere. vñ rīdere
doc. sub. pma. q. pcedentis distinctiois. q sic
in solutioe pmi argumēti: ita q tā adā q sui
posteri post habitā victoriā p tēptationis
fuisse in bono pfirmati: sic intelligēdo q gli-
bet vinceret ppriā tēptationē non intelligē-
do q ad victoriā pīs fuisset fili cōfirmati.
Scda difficultas. vtrū sit appetēda tēpta-
tio. qz dicit gl. sup illo vbo. ij. corinth. xij. vbi
sibi pctm̄ paulus stimulu carnis remoueri: ip-
se hoc pctēs nesciebat quid peteret. **R**ūdet
xpo. q. iij. pmi arti. q loquēdo simplr nō est
appetēda: qz sumus fragiles: et inimic⁹ ē val-
de fortis. glo. aut illa intelligit supposita vi-

etoria quā erat paul⁹ hītur⁹. **T**ertia diffi.
si serpens venit cū muliere ad decipiēdū adāz
Dicēdū q nō: sed illa p̄suasa p̄suasit viro suo
Ex hoc pz ad qōnē. qz pz pctm̄ ade serpētina
tēptatioe cōmotū nō extitit veniale: licet po-
tuerit. **T**unc ad arg°. **A**d primū rīdendū
in summa qz nos in multis sum⁹ expti ma-
litas maligni spīs iō pmittit nos dē tēptari
multis modis qd nō pmissit in p° statu: qz i
talibus nō erat expti. **A**d scd⁹ dicēdū. q
tēptator malus in multis vniuoce puenit cū
deo: sicut pz ex alijs dictis. vñ est tū q alio si
ne tēptat diabolus: alio dē. vt patuit: iō in hoc
nulla est vt hz auctas cōuentio xpi ad belial
qz xps bono. ille malo sine opaf. **A**d terti-
um dicēdū ad maiorē: q est vera qn ē dispō
necio regita ad illud cuiusmodi nō est pctm̄
veniale ad mortale: nec oē impfectū illo mō
loquendo est dispō ad pfectum: iō non currit
argm. **E**x p̄m̄i aut distinctioe sicut ex pced.
rē. **P**rima p° est. demon inuidia hoīez de-
cipit z astutia ad mala allicit. **D**icit p°. q de
mon p inuidiā incitauit hoīem ad peccāduz
Et ponit a p̄cipio distinctiois vsqz ibi. porro
sciendū est. **S**cda p°. duplex tēptatio ē vt
interior atqz exterior vt clamat rō. **D**icit p°. q
sunt due tēptatioes carnis z hostis. et incipit
ibi. porro sciendū ē. vsqz ad. c. illud. hō igit qui
solus rē. **T**ertia p°. pctm̄ hoīs ē remissibile z
mali numinis irremissibile. dicit p°. q pctm̄
hoīs fuit remissibile: z demonis irremissibile
et tangit ab illo. c. hō igit qui sola rē. vsqz ad
finē distinctionis. sequitur in textu.

Ic vñ diligēter inuestigādū rē. **D**ie
h igit. xij. dist. hui⁹ scd⁹ q sic p̄nuat ad
pcedentē. **N**ā postqz in pcedenti dist.
oīsa est demōis tēptatio. nūc in ista hoīs ad
pctm̄ ponit p̄descēssio. et diuidit in tres ptes
p̄cipales. **I**n p^a fino cōnectit q ad māz. **I**n
scda an adā qrit fecit supbia. **I**n 3ª qrit an cri-
men seqt hoc ignorātiā. p^a in p̄ci°. scda ibi.
qdā putat quandā elationē rē. 3ª ibi. hīs aut
opponi solet rē. **R**ursus pte p^a remanēte in
diuisa. scda p̄tula in q qrit an adā peccane-
rit p supbia: in tres ptes diuidit. **I**n p^a mali-
cia ade seua pōit gñalr. **I**n 2^a de hoc pctō et
eua tractat spāliter. **I**n 3ª qrit qd horū p hec
obscena pl^a deligt z grauiter. p^a i prim°. scda
ibi. et talis qdē elatio in mentē mulieris rē.
3ª ibi. **E**x quo manifeste aiaduerti potest. rē.
Et tūc sequitur illa vltima pars hīs autēz
opponi solet rē. **I**n q querit. an pctm̄ h sue-
rit ignorantia. **I**n tres partitur partes p̄nci-
pales. **I**n p^a querit an ignorātiā illud malū

fecerit. In scda vñ talis malitia pñio in his
peccerit. In tñia an deligt mētis industria pri
usq̃ ex fecerit. pñ in pñcipio. scda ibi. Solz et
qñ cū sine vicio zc. ter^a ibi. Si vñ qñ. vñtruz
volūtas zc. Et hec est diuisio pñtis zc.

Tñ nfoz parētū cupiditas ex nesciē
tia vel ignorātia peccerit. Et arguitur
ad pñ falsaz trib^{us} medijs. C^o pñio ar
gnit q̃ eoz peccatū nō sit cupiditas. Impos
sibile fuit deordinari hoīem in potētia iserio
ri nisi pñ eēt deordinat^{us} in potentia supiori.
Sed pñtis cupiditatis est in portioe iserio
ergo pñ q̃ pñio peccauerit aliq̃ pctō stāte in
portioe supiori. maior pñ ex dicto cōi docto
stāte enī recta rōne in his q̃ ad deū stabāt cū
cta recte in his q̃ ad rectā rōnē iserioz. mior
pñas. qz cupiditas est respectu tpālū: sicut z
auaricia. ista aut tpa^s sunt portiois iseriois.
C^o scdo arguit. q̃ pñtis eozū fuit ex ignorā
tia. Dñne pñtis aut est ex ignorantia aut ex
malitia: aut ex infirmitate. Sed eoz peccatus
nec fuit ex infirmitate: nec ex malicia: g^o fuit
ex ignorātia. maior pñ. ex pño. v. ethicoz. Sz
mior declaraf. nō enī pñio fuit ex infirmitate
cū nām haberēt sanā. Ad scdo ex malitia: ga
tale ex electioe est q̃ supponit pñlū: z ita p
us fuisse defect^{us} i pñlio: z cū defect^{us} sit pena
pena fuisse ante culpaz. relinq̃ igit q̃ fuerit
ex ignorātia. C^o Tertio arguit q̃ in eoz statu
nulla fuit nesciētia. Si enī habuissent nesciē
tia aliqū aut illā voluissent: aut noluisse. Sz
nec sic nec sic. igit. maior pñ sufficiēti diuisioe
Sz mior pñas. pñio q̃ nō voluissent: qz nesciē
tia est pura negatio: z ita nō hz rōnē boni: z
ita nec volibilis euz oē volitū sub rōne boni
sit volitū. ex eo q̃ bonū est o^m volūtatis. nec
pōt dici q̃ noluisse: qz tūc remouere nō po
tuisse voluisse z cū dolor sit pena: pena i
eis puenisset demeritū qd nō videt. C^o In o^m
primi est mgf. dist. pcedēti di. q̃ his trib^{us} pec
catis auaricia. gula. supbia. tēptati sūt z sunt
etiā supati. C^o In o^m secūdi. i. pñio. h. vir nī
est seduct^{us} sed mulier. C^o In o^m tertij arguit
aucte aug. xi. sup Gen. ad lraz dicētis q̃ a dā
credidit pñtis suū veniale forē: p pñis habu
it nesciētia a fortiori mulier. In ista qōne ad
alias zc. C^o Quātū ad primū articulū termi
fuit cupiditas: nesciētia: z ignorantia. C^o Pri
mus igit termin^{us} est cupiditas. vñ cupiditas
solet accipi triplr. vt notat Tho i scripto hu
ius dist. arti. i. q. i. in solutioe septimi argumē
ti. pñio mō df cupiditas appetit^{us} inordinat^{us}
hūdi bōa ad vñ pñtis vite seruiciū: z h mō
df. pprie auaritia q̃ est vñ de septez peccatis

capitalib^{us}. Scdo dī cupiditas inordinat^{us} mo
tus appetit^{us} ad hūdi aliqd: seu sciaz: seu aliā
possessionē z hoc mō qñ circuit oē pctm mor
tale: z sic df pctm pñioz parētū cupiditas
seu auaritia: lz differēter. vt patebit sequenti
artico. Istos duos modos accipiēdi cupidit
tatē tāgit aure^{us} aug. sup Gen. Tercio mō df
cupiditas qdaz intellectual nature pñtas ad
aliq̃ fordinatū. z hoc mō. dic paul^{us}. Radix
oīuz maloz cupiditas. nec tñ hoc mō ē pctm
sz solū viciū seu defect^{us} nāe. C^o Scds termin^{us}
est ignorātia. Et terti^{us} est nesciētia vt sil expe
diant. Moto q̃ ista tria differt nesciētia. igno
rātia. z error. sz h tria negatio simplex: nega
tio pñtiois. z negatio dispōis. nesciētia enī
solūmō negat sciaz. vñ est i beatis beati nēpe
mlta nesciūt de qb^{us} eis q̃tidie aut qñvult de
fuit reuelatōes. Ignorātia aut loquēdo abso
lute de ea. ponit illā negationē: z cū hoc ad
dit debitū sciētiā: iō df scz negatio pñtiois.
Error vltra illā negationē simplicē z debitū
sciētiā addit volūtāt affectationē: aut ad mi
n^{us} malitiā. vñ noto rursus q̃ ignorātia dī tri
plici. pñia est eoz qui sūt in via dei: z recedūt
eoz mala volūtate cupiētes viā dei ignorare.
z hec ignorātia df ignorātia erronea. Scdo
df ignorantia eoz qui sūt in via dei valētes
ad viā ambulare veritatis. sed eligūt in tene
bris ambulare: z hec notaf ignorātia affecta
ta. de qbus df. noluit intelligē vt bñ ageret.
Tercio df ignorātia eoz qui ex qdā pigricia
seu acedia viā dei nolūt addiscē: z hec dicē
ignorātia crassa z supina. Moto tertio q̃ ali
qd pctm est ex ignorantia: sicut cū ebu^{us} inter
ficat aliqū: de quo dicit pñs. iij. ethicoz. q̃
duplices meretur increpatiōes. Scdo aliq̃
pctm est cū ignorātia: sicut dū aliq̃ peccado
omittit aliqū circūstātiā nesciēs. Sicut loq
tur in codē pñs. oīs malus ignorans. Tercio
aliq̃ pctm segtur aliqua ignorātia dū ex ani
mi pueritate intellect^{us} obnubilaf. sicut dicit
Sap. Excecanit eos malitia eoz. C^o Quātū
ad scdm articulū sūt tres pñiones. pñia est de
peccato ade. Scda de pctō ene. itia de igno
rātia ad eozū peccata cōpata. C^o Pñia ē hec
Sic supbia elatus z cupiditate pum^{us} parēs
inflatus est vt dei nō appeteret directe equa
litate. C^o Prima ps dicit q̃ prim^{us} parēs pec
cauit peccato supbie probaf. oē pctm inobie
spēs est supbie. Sed pum^{us} parēs fuit inobie
diēs deo igit. Et hoc dicit aplūs ad Roma.
v. q̃ ppter inobedientiā vñ^{us} hoīs mors itra
uit in orbem terrarū. Et augusti. in li. de vera
religioe. adā ingt ppter transgressionem de

padiso est eiect⁹. vñ vt docet doc. deuo. hui⁹
dist. arti. i. q. ij. pñm ade ex hoc ternario pfe-
ctū est. Primo si cogitauit magni pōderis
apud deū: intm vt pp comestione ligni non
incurrēt grauitatē alicui⁹ supplicij. vñ suspi-
catus est pñm suū fore veniale. vnde aug. sup
Gen. dicit r est in lra. nō est putādus q hō a
p^o statu deicēt nisi pccāisset in eo qdā elatio
depñēda. Scdo appetijt scire qd sibi eueni-
ret si comederet de ligno scie bōi r mali non
q suspicaret q eēt sicut de⁹: qz nō est vñ sedū
ctus: r ista dī cupiditas seu auaritia: de q lo-
quit scda ps pñonis. vñ inqt aug. voluit adā
lignū vetitū expiri cū n̄ videret eūā mortuā.
Tertio noluit suās pñstari delitias. i. vxorez
suspicias q moteret nisi ei vt inqt aug. in scō
hoc pccāscēderet. C S3 tūc querit qd pñm
fuit ade pñm. doc. subri. videt dicef. q. i. hui⁹
dist. q dilectio imoderata mulieris. vñ dicit
q cū sint tria nolle velle amicitie. r velle cō-
modi. dicit q pñm pñm suū nō fuit nolle:
qz oē nolle pñponit aliqd velle. nec scdo fu-
it velle amicitie: qz l3 angelus peccauerit p^o
amore amicitie: nō ē sic de hoie qz angel⁹ itel-
ligit sp se p^o nō sic hō q nat⁹ ē seipz itelligere
p alia: iō nō peccauit p^o amore sui ex q relin-
quit q peccauit p^o amore cōmodi pprie. i.
vxoris nimis inordinate eā diligens. ex q pz
q lōge pñm hois fuit inferius pctō diaboli.
Et si dicat q mō ista dilectio mulieris est vlti-
mo a doctore duoto nolata: r ita videt q pri-
us peccauit alijs peccatis. i. amore sui seu il-
la clatioē. scdo cupiditate expiēdi illd lignū
vetitū. Rñdendū q docet. deuotus nō inten-
debat in illa enūeratione ponere ordinē: sed
solū numex pctōz pcedentiū comestione il-
li⁹ ligni in adā. S3 def casus q solū peccane-
rit in illa nimia mulieris dilectione fuisset ne-
de padiso eiect⁹. pbabilr dī q n̄ qz d illa pce-
ptū singulare seu speciale nō hñit cuz. n. tria
solū fuerint data pcepta: vñū quo ad corpus
de ol ligno qd est in padiso comedē. scdm q
ad asām. de ligno aut scie boni r mali ne co-
medas. tertū de multiplicatōe speciei. cresci-
te r multiplicamini. S3 qd fuit maius pñm
ade. Dicēdū q inobediētia dū de ligno scie
boni r mali gustauit: tunc nepe malitia eius
cōpleta fuit. ita q min⁹ pñm fuit ille amor in
ordinat⁹ mulieris. post illa cupiditas: p illa
supbia. vltio illa iobediētia pomū gustando
vetitū. Ex q inferit pñm hoim generib⁹ mī-
tis deliquit pctōz. C Tertia ps pñonis dicē.
q nō appetijt directe eq̄litate dei. pbaf. adā
minorē habuit ad deū similitudinem qz lucifer.

igit si appetiisset eq̄litate dei vñ q gram⁹ pec-
casset qz lucifer. Et l3 rō nō cludat: tñ pñuasi-
ua ē. vñ aug. sup Gen. Nō arbitroz vñ spūa
li mente pñditū credere qd diabol⁹ pñmitte-
bat. Et si obijciat q sup illud ps. Due nō ra-
pui tūc exoluebā. Dicit glo. q adā r eua vo-
luerūt rape diuinitatē r pñdiderūt felicitatē.
Et greg. dicit posse accipe diuinitatē adāz r
imortalitatis gloriā amisit. Ad has r plures
auctes docet doc. deuo. soluē. q. ij. arti. i. tri-
pliciter. pño vt capif rape diuinitatez cōiter
quō oē peccās mortāl⁹ vult eē eq̄lis dō: imo
maior fm anfel. qz vult dēi mādātū: r iō dī
xi directe in pñone. Scdo vt itelligat q adā
mulier qz de adā sūpta est. tertio qz nō corre-
xit vxorē suā: iō pñm eius qdāmō vergit in
caput ei⁹ sicut pñm subditi in platū dñi nō fa-
cit debitū suū. Et pz qd defecit sanc. tho. q. ij.
primi articuli. voluit q tā lucifer qz hō ap-
petierūt eē sicut de⁹ pñm ad aliqū modū. r
hoc vñ dicit: l3 qd sequit falsus est. Inqt. n.
q hō voluit q p nāz. ppriā r p lignū vite edū-
liū ductu. pprie rōnis quā sciebat se hñe a dō
de cetero cūcta aīa⁹ qb⁹ perat regeret. nullo
de cetero alio sibi dato. C pñm pz ex pñone.
vñ fm hoc vere fuisset seduct⁹ talē querēs dī
eq̄litate q seipō nō p aliud scit regere vñuer-
sū. ceterē at intellectual⁹ nature p dona supad-
dita. C Scda pñō est de pctō ene r est h. di-
uinitatē appetitū mulier inflata graui⁹ pecca-
uit hoie. Dicit pñā ps pñonis. q mulier ap-
petijt diuinitatē pbaf. mulier appetijt esum
pomū. l3 hoc nō fuit pp famē aut sitim cū nul-
lū pateret. igit pp aliqd aliū motū. S3 nul-
lū vñ aliud nisi id qd innuebat satyriā. Eri-
tis sicut dñi sciētes bonū r malū. Et h dīc
sap. Eccl. x. Initiū peti supbia. i. l3 mulie-
ris. qz scribit. xxv. eiusdē. a muliere. tñū pec-
cati. Et si obijciat. qz scribit Gen. ij. videt mu-
lier lignū q erat pulcerrimū visu r ad vscē
dū suauē rē. r ita peccauit gula n̄ illo appeti-
tū ditat. C Rñdendū q diabol⁹ i illo pñō eri-
tis sic dñi rē. pñmittebat tria. l3 tres felicitatē
pñditōes. Est enī pñio felicitas glorioza. r h tan-
git dñi dīc: enī sicut dñi. i. hoc. n. iducebat mu-
lierē ad appetitū eq̄litate dī. scdo ē copiosa
iō dīc sciētes bonū r malū: r iducebat ad cu-
piditatē capiēdo cupiditatē vt dñi ē ip^o ar-
ti. 3° dñi vidit mulier lignū pulch⁹ visu iducta
ē ad gulā: sic felicitas ē. 3° dīciosa: r ita nihil
phibz eā plib⁹ peccasse gñib⁹ pctōz. S3 pec-
cauit ne pñō in delitiat: qz rñdit dñonē ne for-
te moriamur. Rñdendū q nō. Ad. n. dubita-
uit qn dī dictū foret vñ. S3 dubitabat quā

intelligeret: aut de morte corporali aut alia.
C S3 dicit alia p^o p^osonis q^o p^octm eue fuit
 grau^o p^ocō ade. p^oba^o f3 mai^o moti^o d3 p^octm
 mai^o cēferi: sed mai^o fuit ad qd mouebat mu
 lier q3 vir: q3 ad eq^olitate dei. igf. Confirmat:
 q3 maior pena dat maiori delicto. mulier at
 plus est punita q3 vir. vt p3 Gen. iij. Et p3 3°:
 q3 mulier fuit occa^o p^octi viri. igf. Et si obijcia
 tur q3 vir erat pfectior 7 ita a maiori cecidit
 statutu: q3 p^octm ei^o magis nocuit. dicēdū q^o
 loq^ondo simplr p^octm eue fuit mai^o p^ocō ade 7
 si fuissent in inferno magis fuisset eua cruciata
 q3 ada: q3 ex maiori peccauit libidine: nihilo
 min^o q3 ad aliq3 d^olas nihil differt dicere: q3
 p^octm ade fuit mai^o. Et si q^orat: an si sola mulier
 peccasset fuisset trāsfusio original ad posteri^o.
 Dicēdū q^o nō: vñ credēdū: q^o d^ois ade vnam
 alia dedisset vxorē pp multiplicatōez hūani
 gēis. **C** Et^o p^ocō ē de ignorātia cōpata ad
 p^ocō p^omoz p^octm: 7 est h. Sic nescia eoz p^oct
 sit p^octm vt ignorātia nō peccaret. **C** Dic^o p^oa
 ps q^o aūq3 peccaret habuerūt aliquā nesciaz
 p^oba^o. ois credēs mortle eē v^oiale h3 aliq3 ne
 sciētia: h3 hoc credidit ada. igf. Et p3 de eua:
 spēs inqt decepit me. vñ nō est vñsse q3 si sci
 uissent tantā penā p^octm fuisse p^octm eoz q^o
 peccassent. S3 q^orat q3 fuit ista nescia: an iuris:
 an scilicet: an vincibilis vel inuincibil. 7 vñ habu
 it ortū. **C** Dicēdū ad p^omū q^o nō fuit iuris q^o
 ad p^oncipale. sciebat. n. p^oceptū ado emanasse:
 fuit tū q3 ad circūstātia dū nesciebat tāta pe
 nā p^octm. Nō erat at alia nescia in scō sciebat
 n. q^o d^onicū frāgcbāt p^oceptū. **C** Ad sc^o3 dicē
 dū. q^o fuit vincibilis. vñ si voluissent potuissent
 p^oferre adinice d^onicū p^oceptū 7 de^o nō subtra
 xisset ma^o suā 7 ita iuenissent q^o p^oto p^oceptū
 est facili^o ad custodiēdū: q3 si frangat p^oni
 tio d3 eoz maior. d3 statu eoz 7 ēt alijs cogital
 sent. **C** Ad 3° aut vñ hēat ortū ista nescia in
 nobis: dicēdū q^o q3 sum^o creature nequimus
 oia scire. p^o est in angelis nec est eis pena. Et
 si dicat: q3 tūc nō habuissent statū p^octm. Di
 cēdū q3 habuerūt statū p^octm f3 exigitā cō
 ditōis nō aut simplr: si. n. fletissent: lōge ma
 iorē habuissent. **C** S cōda ps dicit q^o nō pecca
 uerūt p ignorātia. p^oba^o. q3 ignorātia est pe
 na. vñ inqt aug. in euchiridion. q^o inflata est
 nobis ignorātia rez agēday 7 p^ocupiscia no
 xiari. Et beda dicit. infirmitatē ignorātia. cō
 cupiscētia 7 malicia pp p^octm fuisse nobis in
 flicta. h3 pena nō p^ocessit p^octm. igf. vñ p^ot bñ cō
 eedi q3 peccauerūt ignorātes inq^otū p^octm cō
 comitat qdā ignorātia: sicut dicit pictac^o. ois
 ual^o ignorās: nō tñ ex ignorātia vt ignoran

tia eēt qdā eā p^octi eoz. S3 ē ne de se ignoran
 tia p^octm scq^otrato actu volūtāt. **C** ho. vñ dice
 re q3 sic arti. ij. hui^o dist. q. i. veri^o tñ vñ dicen
 dū q^o nō: q3 oē p^octm formāl ē in volūtate vñ
 rōne portōis inferioris vel supioris. vñ inqt
 aug. q^o oē p^octm adeo est voluntariū q3 si non
 est voluntariū nō est p^octm. Et p^ofirmat: q3 iusti
 cia solū est in volūtate. ergo a simili 7 iniusti
 cia cū idē sit subm oppositor. vñ 7 ignorātia
 inq^otū sic solet excusare p^octm: aut ex toto aut
 ex p^ote. si iuicibil ex toto: si vincibil f3 q3 titatē
 diligētie adhibite ad sciēdū. vñ 7 si dicat ali
 q^otiēs aggrauare nō est rōne sui sed p^oceptus
 ānexi aut picul^o: sicut ē illd ad roma. ij. Igno
 rans ignorabit. vbi dicit Amb. q^o q3 graui^oss
 me peccat cū ignorat. d3 intelligi graui^ossime
 i. piculo^o: q3 nescit infirmitatē suā: 7 ita nō
 adhibet remediū: sicut p3 in palitico nō sen
 tiēte morbū palisio. Et si dicat q3 ebu^o dupli
 ces meret increpatōes: 7 ita vñ q3 augmētet
 plus p^octm q3 minuat. Rūdendū q3 in ebrio
 faciēte malū st duo: ipa ebrietas q3 p^ocōitā
 ignorātia quā sibi fec. Sēdo ipa malū quā
 ex ignorātia in illa ebrietate p^opetrauit 7 qd
 libet hoz tā. si ipa ebrietas q3 ip3 malū opus
 in ebrietate opati penā exigit: nō duplices re
 q^orit increpatōes. i. duas penas: nō tñ o3 q^o
 sint ita magne sicut si p^octm fuisset factū in sa
 no cerebro. p3 exēplo longe ampli^o peccassz
 Loth si nō ebrizus suas filias cognouisset q3
 ebrizus: 7 maior ei increpatio seu pena impo
 sita fuisset. **C** Quantum ad tertium articulū
 sunt tres 2ē. **C** Prima difficultas. Cuius ge
 neris fuit illa arbor scientie boni 7 mali. vide
 tur rūdere aug. in yponosticon. q3 fuerit sic.
 vñ 7 de illa arboze fecerūt sibi p^ozomata. 7 h
 inuit dictū xpi Nathāel. x. i. vidi inqt te sub
 ficu. glo. i. i pō gñatiua. **C** S cōda diffic. q3 fu
 it primū eue p^octm. p^ot dici p^oba^obilitate q3 appe
 tit^o comedēdi de ligno scie boni 7 mali qd ei
 apparuerat pulcz visu vt a miori p^ocō suo si
 cuti ada ad mai^o laberef. min^o q3 p^ope fuit il
 le appetitus q3 cupiditas scie boni 7 mali. mī
 nus hoc q3 appetit^o eq^olitate dei. **C** Tertia
 difficultas. an illa nescientia excusaret p^octm.
 dicēdū q3 sic: sicut dictū est de ignorātia suo
 mō. Et ex hoc p3 ad qōnē q3 vñ nfoz p^omoz
 parentū cupiditas ex nesciētia p^ocessit. **C** Ad
 primū arg^o. negāda est minor. 7 dū p^oba^o q3
 cupiditas est respectu tpaliū. Dicēdū q3 i q^oli
 bet p^ocō mortali sē duo 7 auersio p^o qd d^ocordi
 nat peccāda respectu d^oz 7 puerisio p^o qd d^ordia
 tur respectu creati. iō nō p^ocludit arg^o. **C** Ad
 scō3 dicēdū q3 illa diuīsiō solū h3 locū in sta

tu nãe lapsu nō istitute vñ siqdẽ fuit pñi cor
 et aliqñ nesciẽtia n̄ tñ ex ignorãtia vt patuit
 ¶ Ad 3^m rñdẽdũ qd nec loqñdo pprie respe
 ctu illi nescie habuissent nolle aut velle: sicut
 ti inuñt argumẽta habuissent tñ nō velle qd
 act^o opposit^o p̄dictorie velle: sicut nolle p̄rie
 nec iducit pena solũ. n. suspensioẽ seu n̄ elicio
 nẽ act^o noiat. Ex pñti at dist. 27. ¶ P̄ria con
 elusio. adã n̄ dẽ vt eua elat^o s̄z neqz seductus
 a nob̄ ponit. dic̄ p̄lo qd n̄ peccauit p̄ elatõẽ
 appetẽdo dinitatẽ adã sic eua: nec fuit sedu
 ct^o sicut ip̄a. 2. incipit a pñci^o dist. vñqz ibi. ex q̄
 manifeste 27. ¶ Secda p̄lo. p̄ctñ graui^o eue
 recense atqz turpi^o qd ad fatẽ. Dic̄ p̄lo. qd
 p̄ctñ ene fuit gñi^o qd p̄ctñ ade. 2. incipit ibi ex
 q̄ m̄ifeste. vñqz ibi h̄i s̄t opponi 27. ¶ Ter
 p̄lo h̄i ignorãtia n̄ excusat talẽ eua mortali
 qñ peccet p̄cia. Dic̄ p̄lo qd illa seductio scã
 eue a serpẽte nō sic excusat eã qñ peccauerit
 mortali gustãdo. Et incipit ibi h̄i aut oppo
 ni 27. vñqz ad finẽ dist. Seḡ i textu.
 ¶ R̄ctea qñ solet cur de^o hoiez 27. h̄i
 s̄ḡtur. xxiij. dist. h̄i scbi qñ s̄t p̄tinuat
 ad p̄cedẽtẽ. Ad postq̄ i p̄cedẽti dist. xxi. oñ
 la est diaboli puerfa tẽptatio. 2. xxiij. hois ad
 crimẽ genẽda p̄descẽsio. Nũc i pñti dist. in
 gr̄t a dino spiramẽ cur fuerit ista p̄missio. 2.
 didit in tres ptes p̄ncipales. In p̄ria dñe p̄
 missio de tẽptatioẽ eã oñdit. In scda m̄lti
 plicis cognitiois in adã luinẽ ponit. In 3^a va
 riẽ subleuatõis a p̄cõ iuuamẽ tagit. p̄ria i pñ
 ci^o. scda ibi. Et qdẽ fm̄ aim̄ rōnal fuit 27. 3^a
 dist. xxiij. ibi. Nũc diligẽter iustigari o3 27.
 p̄ria pte i diuina manẽt. Rursus scda p̄ticia
 i q̄ m̄ltiplicis cognitiois i adã 27. in tres ptes
 didit. In p̄ria p̄adit cognitio in adã enĩ limi
 tati. In 2ª addit cogitatio dei vt illimitati.
 In 3ª fuit i iustigatio vt optio creati. p̄ in
 pñci^o. 2ª ibi. cognitioẽ qdẽ creator 27. 3ª ibi
 porro sui cognitioẽ idẽ h̄o 27. Et h̄ est diu
 pitis dist. in gñali. Seḡ dist. xxiij.
 ¶ Anc diligẽter iustigari o3 27. In q̄
 p̄dinã sup̄ ade tẽptatõẽz oñsã p̄mis
 sionẽ: nũc ade ne peccaret oñdit datã variã
 a dno subleuatõẽz. Et didit i tres ptes p̄ncipa
 les s̄z qd libez arbitriũ colla^m i adiutorũ ade
 pt̄ p̄siderari triplr. p̄o respectu ad alias potẽ
 tias. scdo in se. tertio respectu ad ḡfãz. In p̄o
 iḡf de libo arbitrio aḡit respectu ad aliã p̄õz
 In scda qd ip̄s sit exp̄m̄ qd ad suã cẽntiã. In
 tertia de eo fmo ponit in ordie ad ḡfãz. p̄ria
 in p̄ncipio. scda dist. xxi. ibi. idã vero ad. p̄po
 sitũ redeamus. 3ª dist. xxi. h̄ec ẽ ḡfã opans
 27. ¶ P̄ria rursus p̄ticia que est. xxiij. dist. in

q̄ de libero arbitrio aḡit relatiue ad quãcũqz
 aliã p̄õm. in tres ptes diuidit. In p̄ria arbi
 triũ ad aliã potẽtias p̄o fit cõpatio. In 2ª pec
 cati apit vias qd est mali progressio. In 3^a p̄
 dulces s̄nias dat epilogatio. p̄ria i pñci^o. scda
 ibi. illud qdẽ p̄termittẽdũ nō est 27. itia ibi. h̄
 de aic p̄tib^o 27. ¶ P̄ria rursus p̄ticia i q̄ arbi
 triũ ad aliã potẽtias p̄o fit cõpatio: i tres ptes
 diuidit. In p̄ria h̄o determinat datũ eẽ auxi
 liũ. In scda clare iustigat qd sit hoc aduñto
 riũ. In tertia h̄ur assensu notat q̄tuz insit di
 scidũ. p̄ria in pñci^o. scda ibi. h̄ic p̄siderãdũ est
 qd fuit illud 27. tertia ibi. Est enĩ sensualitas
 27. ¶ Et tũc sequit illa scda p̄ticia. illud qdẽ
 p̄termittẽdũ nō est. In q̄ peccati apit vias qd
 est mali p̄gressio. 2. ista i tres diuidit ptes. In
 p̄ria tagit via qd in adã fuit tẽptatio. In secun
 da ostẽdit qd in nobis pari astutia a demone
 venit seductio. In tertia de hac m̄a breuis da
 tur cõreptio. p̄ria in pñci^o. scda ibi nũc sup̄est
 oñdere 27. tertia ibi. itaqz vt breuiter s̄mã p̄
 strigã 27. Seḡtur dist. xxi. Jam vero ad. p̄po
 sitũ redeam^o 27. In qua qdẽ dist. postq̄ ac
 tũ est de libero arbitrio relatiue ad aliã potẽ
 tia. Nũc in pñti qd sit ip̄m exp̄m̄it qd ad suã
 cẽntiã: 2. p̄tis in tres ptes p̄ncipales. In p̄o li
 beri arbitriũ venat qd ditas. In secda ei^o ter
 narũ clarẽcit entitas. In tertia vi artificij ac
 cedit breuitas. p̄ria i pñci^o. secda ibi. ẽ nãqz
 libertas arbitriũ 27. itia ibi. Ex p̄dictis itaqz ap
 parẽt 27. duab^o vltimis p̄tib^o indiuisis manẽ
 tib^o: p̄ria rursus p̄ticia in q̄ liberi arbitriũ ve
 nat quidditas: i tres ptes diuidit. In p̄ria po
 nit arbitriũ rō. In scda tangit sua locatio. In
 tertia s̄z tpa exp̄m̄iturqz variatio. p̄ria i pñ
 cipio. scda ibi. Et qdẽ fm̄ p̄dictã assignatioẽz
 27. tertia ibi. ex p̄dictis p̄spiciũ est 27. H̄ec ẽ
 diuissio harum trium distinctionũ 27.
 ¶ Triũ ade ipeccabilitas itaqz sensualitati
 q̄ libero arbitrio nã dari potuit. Et ar
 guit qd sic triplici medio. ¶ P̄rio sic. Deus
 p̄t facere aliquã creaturã ipeccabilẽ p̄ ḡfãz
 ergo p̄ nãm. 2. ita adã. p̄bat aĩs d̄ beatis. S̄z
 p̄z p̄ria tam enĩm gratia q̄ subm̄ in quo reci
 pitur sunt entia limitata: 2. ita si daret illi sub
 iecto p̄fectio gratie tũc esset de sui nã ipecca
 bilis: cũ hoc in eo faceret gratia. 2. tñ nō exi
 ret naturã entis limitati cũ finitũ finito addi
 tũ non faciat infinitũ. ¶ Secdo arguit sic. Qd
 ab oipotẽte p̄t fieri sine alio qd nō est de rō
 ne sua: nec illd̄ p̄suppõit: s̄z h̄mõ est peccare
 posse respectu libi arbitriũ. iḡf maior p̄z ex rō
 ne term̄i noz. S̄z p̄z m̄io: aucte anel. dicent
 qd posse peccat n̄ ẽ libez arbitriũ nec p̄fci^o: 2.

probat. qz tunc deus posset peccare cū ha-
beat libez arbitriū. **Tertio** af sic. deus pōt
facere corpus p nām de se immobile vel qd vni
formiter soluz mobile est. igr z spm. qz soluz
mobile est ad bo^m per nām. añs pz. q ad mo-
bilitatē de celo empireo. **Quo** aut ad motus
vniformitatē de celo cristallino. Sed pbatur
pñā. qz magis appropinquat spūs ad deū q
corpus. z per pñs sue rectitudinis magis ca-
par vs. **In o^m** af aucte anel. scdo cur de
hō. c. ix. rñdenti discipulo interrogati. Cur nō
potuit ds facere creaturā ipeccabilem per nāz.
qz ingt: nō potuit ipam facere deū. **In ista**
qōne ad als pariformiter zc. **Quo** ad pri-
mū art^m termini sunt libez arbitriū. sensuali-
tas. z ipeccabilitas. **Primum** igr est libez
arbitriū. vñ libez arbitrium fm aug. z tangit
dist. xxiij. est facultas voluntatis z rōnis qāsi
stente gfa bonū eligis z malum eadē desistē-
te. In qua diffinitioe tria tangunt. p^o dīz facul-
tas. i. facultas. in q notat q libez arbitriū ne-
quit coguesd facilius in actū exit. p^o p^oium. vñ
Beri. diffiniēs liberū arbitriū. dicit liberuz
arbitriū est habitus liber sui. scdo dicit volun-
tatis z rōnis. vñ nō est imaginandū q liberū
arbitriū sit quedā potentia distincta ab intel-
lectu z voluntate: sicut qdā suspicatur: s3 so-
lum noiat illā facilitatē ambarū pōū in ope
suo voluntatis in eligēdo. iō dīz libez. Et rō-
nis in iudicādo iō dīz arbitriū ad modū viri
arbitri inter duos viros: sic iudicat liberū ar-
bitriū qd bonum z qd malum. Ideo diffiniē-
tes phi libez arbitriū dicunt q: est libez arbi-
trū de voluntate iudiciū. Et vt hoc melius pa-
teat hic interserēda vs quedā ars diuidendi
aie potētias. vñ trib^o binarijs seu sex modis
solent diuidi aie potentie adinuices. **Prim^o**
modus est qñ ex nā rei ipe po^o ad inuices di-
stinguunt: sicut qñ diuidim^o pōm aie i pōm
vegetatūā sensitiuā: z intellectūā: seu qñ di-
uidim^o intel^m p voluntatē. **Scdo** modus ē dñ
solū sit distinctio p officia: s3 sit eadē pōa pte
reū: hoc mō diuidim^o portione aie in supiores
z inferiores vt patebit in sequēti lectione. **Ter-
tio** sit dñ solū fm aspectū. hoc mō diuidim^o
ptē intellectūā in rōnē intel^m z intelligentiā
z dñ rō dñ aspicit inferiora. intellect^o dñ aspi-
cit equale vtpota cōditū spm: intelligentiā dñ
dñ ptemplat deū. **Quarto** fm act^o solū sit di-
uisio: sicut diuidit phi intellectūā in inuētū-
nā: z indicatiuā: seu qd aliud ē act^o iudicare:
aliud inuenire fm q sunt due ptes lo^{ca} tho^{ca}
seu inuētūā z anale^o seu indicatiuā z loquor
de cōplexis. **Quinto** mō sit diuisio. soluz fm

modos monēdi sicut diuidit Bati. voluntatē
in thclisim quā dicim^o nālē: z bulisim quā di-
cimus deliberatiuā. **Sexto** solū sit diuisio s3
stat^o: z sic diuidit phi intellectū in intellectū
practicū z speculatiuū. In qñti practicū quā-
daz dicit extēsiōnē habitualē ad op^o. Et hoc
mō diuidit solū libez arbitriū p rōnē z volū-
tatē qz dicit qñ quandā extēsiōnē vñ rōnis
f. ad aliā. f. voluntatē. **Sz^o** dīz quo gfa assiste
te bonū eligis zc. z in hoc pmo coartat libez
arbitriū ad standū solū pro nobis. Hā diu^m
de se tendit in bonū. vñ anel. libez diffiniēs
arbitriū dicit q est ptās seruādi rectitudines
ppter se. z ista diffinitio cōpetit z diuisio z no-
stro. scdo innuit q libez arbitriū pncipaliter
noiat voluntatē cui^o hic solū tāgitur actus. f.
electio. Et 3° notādū q dz hec accipi electio
vt se h3 ad finē. z ea q sunt ad finē situati vñ
in pmo ethicoz noiat pbs felicitatē eligibilē
Scdo termin^o est sensualitas a sensu. vñ s3
nigfm. xxiij. dist. sensualitas ē qdā vis aie in-
ferior ex qua ē motus qui itēdit in corpis ex-
terioris sensus: z ex qua est appetitus rez ad
corpus ptinentiū in hoie solū. f. z dz intelligi
loquēdo pprie ēē appetitus apphēsiue sensi-
tiue: ex quo appetitu segtur appetit^o id est mo-
tus ad res corpori ptinētes. vt sit iste ordo in
hoie pmo sensualitas. z ista icludit tā apphē-
siuam sensus q appetitiuā. Scdo sensualitas
que noiat solū appetitiuam: z differt. vt pate-
bit sequēti lectione a portioe inferiori: qz licet
ambe terrentis inhiēt: tñ portio inferior me-
diante rōnē h3 solo instinctu. 3° est libez arbi-
trū supra oēs sensualitatē. **Terti^o** termin^o
est ipeccabilitas. Solet aut dici triplr. p^o
pure negatiue. z sic lapides zc. nō habētia li-
bez arbitriū dicuntur ipeccabilia. scdo dīz p^orie
z per nām. z sic solus ds est ipeccabilis qz so-
li de nā sua repugnat ad malum vertibilitas.
3° dīz p^orie z per gloriā. z isto^o sciti in gloria di-
cuntur ipeccabiles. **Quantū** ad 2^m articulū
sunt tres psones. p^o est de ipeccabilitate re-
spectu ade. scdo d libero arbitrio respectu ad
sensualitatē z ceteras potentias. 3° de libero
arbitrio in se pñderato. **Prima** est h. Licet
ade sciētiaz cumulus donat^o sit peccabilis ni-
hilomin^o tēptatio obijcit. **Pr^o** ps dicit q
ade a pñci^o rez sciētia tributa est. pbat. null^o
recte reb^o noia oibus iponit seu multitudinē
varie nisi magna plen^o scia: s3 adā bntis aia-
libus ppria iposuit noia vt h3 text^o. **Señ.** g^o
oportuit eū magnā hēre sciam. Et hoc est qd
dicit pgo in lib. de sacra. **Rez** oium que cū
hoie pp hoiem facte sunt pfectā cognitiones

qz libez
arbitriū
29

hōsem accepisse nulli dubiū ēē dō. Et si dicat
q̄ nesciebat in illo statu cūctū suū: q̄ nō dubi
um q̄ doluisset: et ita pena puenisset culpā qd
nulli fit. Ceterū si audisset aliquē sibi loquētē
salto nō vī q̄ sciūisset discernere: sicuti z mul
er in sermōe serpētis decepta est: z ipse pcrn
sui suspicabat veniale. Dīcēdū in summa q̄
fm dīm anel. tres sunt gradus rez. p̄mus nā
liū. scdō mirabi^l q̄ hūit. f. vltra curliuz nature
cōez. tertius volūtariōz: sicut sunt volūtates
hōim. Quo ad tertiu nō cognouisset oīa in il
lo statu: q̄ nō oportuisset q̄ vn^o vidisset cogi
tatū alterius nec tñ manifeste statu innocentie
fuisse deceptio: q̄ nō credidisset subito nisi ad
hibita diligētia: fuisse tñ nesciētia: sicuti z de
petō suo q̄ suspicabat min^o non tñ pprie fuit
i hoc decept^o: q̄ deceptio ipostat q̄ adhesionē
magnā. Quo aut ad scdm. f. gradū rez mira
bilū non oportuit q̄ cognosceret cū z multi
angeli mūsteriū incarnatiōis ignoraret respe
ctu tñ q̄z stat^o ei^o erat iserior. Si aut fiat fmo
de p^o gdu. f. rez nāliū z spāliter in mūdo sen
sibili p̄tentaz cū hz locū distinctio doc. deuo
ti dist. xxiij. arti. ij. q. i. vbi dicit q̄ possum^o acci
pere sciam alicui^o tripliaut p^o respectu scibi
liū: z sic ingt q̄ olum rez hūit sciam nāliū vñ
optim^o erat geomet^o musicus agnoscebat rīz
vctoz. aīaliū. herbaz: z ceterozū siliū. 2° possum
mus accipe q̄ ad modū sciēdi: z sic a p̄m^o nō
hūit oēm sciam: q̄ alio^o nōuit res postq̄ p̄m^o
fecerat. f. p̄ expientia. vñ ex cūctū dictū est li
gnū scie boni z mali: q̄ malū qd nocebat so
lū abstractie: cognouit expiētia: imo dato q̄
stetisset rez nāo exptus fuisse: sicuti delectat
sciēs dū q̄ nōuit expi. S; 3° possum^o accipe
sciam q̄ ad intēsiōē cognitionē scibiliū. z sic
p̄feciss; in scia. nā lz oīa nālia cognouisset tñ
intēsius eoz hūisset noticiā mediātibus expe
riētijs. S; q̄lē de deo hēbat cognitionē. Rū
dendū. q̄ triplex est dei cog^o q̄ ad p̄is. p^o 3°
faciat. z ista ē brōz i q̄ diuinitas imēdiate cō
tēplat. scda est in speculo z enigmatē: z ista ē
stat^o p̄ntis in q̄ cognoscim^o deūz ex creaturis
veluti gbusdā specul cui iungit ex pte nfi cni
gma idest obscuritas. 3° at ē cuz speculo siue
enigmatē: ista erat ade p̄ statu illo. claf q̄
pe hēbat creature cognitionē ex q̄ in laudez
ducebat p̄ditiōis. Scdo hūisset appitiōes dul
cissimas. 3° hūisset cōtēplationē dei q̄ fuisse
supma illi^o status cog^o nifi dono dei spālī: z tā
to fuisse p̄fectior q̄ mō p̄to stat^o erat purior
CS; dīc alia ps p̄ctōis q̄ tēptatio obiect^o
est adā a dño deo peccabil. p̄bat q̄ als nūq̄
cecidisset. z p̄z cōgruitas. tñ vt coronā mere

ret si vinceret. nō. n. coronabit nisi q̄ legitime
certauerit. tñ q̄ valde facile sunt vicere demo
nē nō p̄sentido. tñ 3° dicto mgfi q̄ nō fuisse
ei multū laudabile viuere nisi hūisset ad ma
lum suadētē. Et si dicat: q̄ ex q̄ dō p̄sciebat q̄
demo debebat hīc victoriā male faciebat da
re hōiez i tale bellū. sic si pastor sciēter daret
ouē ppriā in ore lupi. aut rex suū subditūz in
māu tyrāni. Rūdet q̄ nō egit dō cū hōie ini
que sz p̄ssime: vt nēpe gloriōsi^o p̄miaret bel
lūz posuit. Nec obutat q̄ p̄sciebat q̄ simul z
p̄sciuit hoc malū ad mai^o bonū ordinat tā q̄
ad adā q̄ forsan nūc in celo ēpireo altiori lo
cat in loco q̄ fuisse si stensset: taz q̄ ad alios.
Ex hīc nēpe. p̄cessit martīz turba valida: z nō
nulli xp̄z ex hoc estimāt incarnatū. de q̄ in 3°
Et si q̄s q̄rat: an dō eū potuerit facere ipecca
bile per nām. Rūdet doc. subt. xxiij. dist. q̄ nī
Hō quidē pp impotētā dei q̄ extat oīpoten
tissimus: sz creature cui hoc repug^o. vñ dīc q̄
nulla penitus pōt fieri creatura itellectualis
nā ipeccabilis. nec ingt hoc teneo pp cogen
tes rōnes. sed pp scdōz exp̄ssas auctes: sicut ē
illa anel. allegata in o^m. Et Jeron. in trācta
tu de filio. p̄digo. Solus dō ingt ē in quē nō
pōt cadere pcrn. Idē aug^o. Cuiuscūq̄ crea
ture p̄stat vt peccare nō possit nō ē. pprie na
ture: sz dei grē. Et multe p̄similes sunt. sunt z
alie ei^o rōnes quas omitto. S; nūq̄d potuit
facere ipeccabile per gloriā. Dīcēdū q̄ imo
sz nō decuit sibi dare p̄mū aū meritū: cū me
ritū sit dispositio: p̄mū: termin^o: z via aū ter
minū. ¶ Scda 2° est de libero arbitrio respe
ctiue ad sensualitatē z ceteras potētias. z est
hec. sic liberū arbitriū a cuiuscūq̄ potētē su
perioris coactiōis segregat vt cogere sensua
litas illd nō dicat. ¶ P̄ria ps dicit. q̄ nulla
potētia supior eo sicuti est sinderelis de qua i
sequētib^o que sp̄ inclināt ad bonū p̄t eū coge
re. p̄bat sic. Nullū de se indifferēs ad vtrāq̄
ptē p̄dictiōis pōt cogi. S; h̄mōi est libez ar
bitriū. igit. maior p̄z. q̄. n. dato q̄ cogat tā nō
erat de se indifferēs: imo vñ tractum. p̄pter
maius. sz minor p̄z ex^o: stāte nēpe actu mūr
mure sinderelis dicētis deo ē obediendū elī
geret liberū arbitriūz o^m. Et hoc est qd dicit
Bern. voluntas pro ingēnita sibi nobilitate
nulla cogit necessitate. Sed pōt ne aliqd cre
atū cogere liberū arbitriū. Rūdendū q̄ ista
tria aspiciūt liberū arbitriū induci. ipeđiri. z
cogi. Quo ad p̄mū pōt induci: aut per mi
nas: aut blanditias. Quo ad scdm pōt ipeđi
ri pp ligationē rōnis. quo ad tertiu nūq̄ pōt
cogi a creato agēte: q̄ est potentissimū. Sed

3 resp. rōn
libez ar^o

nunquid deus potest cogere libere arbitrio. **D**icendum quod deus potest mutare secundum libere arbitrium et in aliud pervertere. sed quod manens liberum arbitrium cogat et a deo est omnium in adiecto. Sed potest ne dici aut magis aut minus. Dicendum quod triplex est libere arbitrium. primum a coactione. et istud nec capit magis nec minus. imo equaliter est in his in quibus ponitur. secundum est culpa: et istud capit magis et minus. tertium est pluribus culpis aut paucis ex parte obnoxius aut rursus veniali et mortali. tertium est a miseria. et istud etiam capit magis et minus. secundum quod penis aut miscet: aut non. primum. scilicet a coactione est contra deum et nobis. secundum et tertium solus contra homines cum demonibus. Sed quod locum est liberum arbitrium in ordine potentiarum. Dicendum quod proprie non notat potentiam sed facultatem duarum nobilissimarum potentiarum. scilicet intellectus et voluntatis. unde si in his tribus liberum arbitrium intellectus et voluntas quod creatus imago dei libere arbitrium rursus patre: quod liberum arbitrium est facultas: et per attribuit patri. Intellectus rursus filius: voluntas spiritus sancti: tunc loquendo proprie nominat imaginem quo ad duas partes principales. scilicet intellectum et voluntatem. et per quod plus se habet portio superior et inferior quod liberum arbitrium: quod portio utraque notat tres partes imaginis. scilicet motum intelligentiam. et voluntatem. Licet Thomas dist. xxiiij. arti. ij. q. i. omnium dicere videat inueniunt utraque portione sola dicere rationem. libere autem arbitrium solus duas dixit. Sed quod dicitur a findere si. Dicendum quod findere si nunc tendit in bonum liberum arbitrium libere: tunc secundo: quod findere si nominat habitum principiorum in agendis. liberum autem arbitrium est respectu principiorum et conclusionum. Tunc tertio: quod findere si non notat duas potentias sed magis scintillas intellectus cum illis principijs agendorum deo est obediendum. pariter sunt diligendi. Liberum autem arbitrium notat duas potentias. Sed quod differt a scientia. Respondetur. quod scientia solus est respectu personarum findere si. Liberum autem arbitrium tamen personarum quod principiorum. tunc secundo quod scientia magis notat actum: liberum arbitrium potentiam. Tunc tertio: quod scientia cum dolore sepius: non sic liberum arbitrium. Sed quod altera lege naturali: quod lex naturalis habet: non sic liberum arbitrium. Sed dicebat secunda per conclusionem. quod sensualitas negat cogere liberum arbitrium. probatur. illud quod nequit minus negat et minus. Sed minor est sensualitas quod findere si. Cum ergo findere si non possit cogere liberum arbitrium sequitur quod nec sensualitas. unde per libere hominem per sensualitatem ad malum inducit. Sed quod altera se habet sensualitas ad mouendum liberum arbitrium. Thomas dist. ij. pte. q. ij. arti. ij. xxiiij. dist. quod in sensualitate est peccatum quod vocat se

cum primos motus: quod dicitur pelos per motus non esse peccatum: et quod liberum arbitrium includit rationem et voluntatem per prius utraque portione decepta. memoriam: et ita sensualitas allicet liberum arbitrium quod ad portione inferiori: et per illam superiores ita quod sensualitas gerit proprie locum serpentis. sed portio inferior locum mulieris. portio autem superior locum viri seu ade: de quod magis in sequenti dist. Licet autem talis sit ordo in modo peccandi: non tamen est verum quod isti motus primi in quibus sunt peccata sint in sensualitate sed in voluntate seu libero arbitrio ratione voluntatis: sicut et virtutes: dispositiue tamen in illa sensualitate. Et si gratia quod est proprie subiectum istius sensualitatis. Dicendum quod si capiat quod ad formale anima. Nam sensualitas notat appetitum: si autem capiat quod ad male et organum ipsum corpus. Sed est ne in homine solus una sensualitas. Dicendum quod sic in genere tamen loquendo particulariter sunt plures. quod libet. n. sensus habet suus appetitus: sicut visus quod delicias in pulchris: auditus suus quod delicias in sonis: ita de alijs. Sed quod est principalis appetitus dicitur sensualitas. dicitur quod loquendo de sensibus interioribus est appetitus estimatiue quod collocat in secula domo capit: quod illi: mouet ad intentiones boni vel mali quod sunt in imaginatiua et sensu communi: ita est principalis appetitus sequens estimatiue. Si autem loquamur de exterioribus nobilior est appetitus vegetus: sed ardentior sit tactus per nam corrupta. Sed distinguuntur ne appetitus isti formales. Dicendum quod sicut sensus quod sunt appetitus. Sed quod est nobilior: aut sensus: aut et appetitus. Dicitur quod sensus. nec est sile de voluntate quod est appetitus intellectus quod est nobilior intellectu: quod illa est libera isti autem naturales sicut sunt sensus. unde non possunt delectari nisi in id quod sunt ordinis sensus: sed voluntas bene in omnium huius quod ordinis intellectus. Tercia per est de ipso libero arbitrio: et est liberum arbitrium sic non soli inest intellectuali ut habitus non dicat. Dicitur per per personam. quod liberum arbitrium non est nisi in intellectu. probatur. omne habens liberum arbitrium sit per se intellectualis: sed sola intellectualis non sit per se. Item. Confirmatur. quod opera meritoria libero exeat arbitrio quod non competunt nisi in intellectu. unde per brutum anima quod damus domant a naturali sua qualitate: non tamen libero hoc faciunt arbitrio. Sed dubitatur. utrum sit verum in deo et creaturis. Dicendum quod sic ut innuit anselmus. alius arguitur suum non valeret: arguitur. n. quod posse peccare non est per liberat: quod tunc inquit liberum arbitrium non esset in deo et nobis. Sed remanet ne in damnatis et beatissimis. Dicendum quod sic: sed in damnatis deputatur per culpam. et in beatis deo per gloriam ut id prius nequeat bene operari nec secundo demeritis est

ne q̄litas. Biceret tho. q̄ sic: q̄ ponit poten-
tias aie ēē acci^o fluētia ab aia sicut tactus est
als. S3 hoc extat falsuz ea pp dicēdū q̄ q̄ ad
p̄ncipale. f. rōne z volūtate noia: subam: quo
aut ad illā facultatē q̄ dicit ordinē exēdi in
actū noiare vř respectū. Ex q̄ p3 scda ps p̄clo
nis. q̄ liberū arbitriū nō ē habit^o. p3. Et p̄fir-
mat: q̄ in nobis ē ponē potentia. i. hñtū sp̄ in-
clinātē in bonū. f. sinderesim. 2° p̄om q̄tū ex
se est sp̄ inclinātē in malū. f. sensualitates. igit^r
3° est p̄dere tertiā indifferētē hinc z inde: z
hāc dico liberū arbitriū. z si dicat q̄ erit volū-
tas. dicēdū q̄ volūtās nō dicit ita cōplete sic
liberū arbitriū q̄ ponit rōnē q̄ est puia volū-
tati. Quātū ad 3^m articulū sunt tres diffi.
1^a. an salomoni tāta fuit infusa scia q̄tam
hñt adā. Rūdet rabi salomon. z ponit istos
tres. adā moysen. z salomonē. Adaz ingt fuit
salomone z moysē sapiētior. Moysēs autē mi-
nus adā: s3 apl^o salomone. Sed scda adaz. f.
xps illos tres pariter exēssit. Scda diffi-
cultas. an sensualitas loquēdo p̄prie sit i bñ-
tis. dicēdū q̄ si sensualitas dicat a sensu cum
bruta sensuz hēant ita hñt z sensualitatē. Si
autē dicat ordinē vltra hoc ad rōnē: sic cū ca-
reāt rōne carēt z sensualitate. Tertia diffi.
Cui inest p̄fecti^o nā liberū arbitriū. dicēdū q̄
deo cui inest a se. scdo angelis. 3° nobis z am-
bobus a deo. Et hoc p3 ad q̄nē. q̄ v3 ade nō
potuit dari per nām ipeccabilitas siue respe-
ctu sensualitatis siue liberū arbitriū. Ad pri-
mū arg^m negat p̄na. z dū pbat: q̄ gfa z sub-
iectū sunt limitata zē. dicēdū q̄ l3 sint limita-
ta tñ repugnat vñi iccludere formalr: aut aliō
aut p̄fectionē ei^o de nouo p̄sist p3. accipio p̄fe-
ctissimā albedinē certū ē q̄ est finita sumo d
nouo v^m gdiū nō potero p̄dicte addere istū al-
bedini q̄ tñ est limitata nō pp limitationē: s3
q̄ repugnat ex se q̄ recipiat illū nouū ḡdum
sic in p̄posito. Ad fm rñdēdum ad mino-
rē q̄ posse peccare esse de rōne liberū arbitriū
pōt intelligi: aut absolute: z sic nō est de rōne
eius: q̄ tunc dō possēt peccare cum hēat libe-
rum arbitriū. vt inuut arg^m ansel. aut itelli-
gendo q̄ sit de rōne liberū arbitriū creati. z sic
est v3: q̄ liberū arbitriū est vertibile in crea-
turis nō tñ illud posse peccare vt dicit respe-
ctū actualē sed solū aptitudinalē. Ad ter-
tium negāda est p̄na z rō. q̄ corpus illud so-
lum h3 modū nālem. nā intellectualis liberū
nec obuiat q̄ magis approximat deo. verū ē
simp̄r: nūpilomin^o tñ in vno possibile est ali-
ud magis approxinari: licet nō sit p̄fecti^o.
al. n. magis in simplicitate approximat deo

q̄ hō: cum tñ hō sit p̄fection: ita in p̄posito
posset alio^o dici sed sufficit ad p̄na. S3 p3 zē.
Ex p̄nti autē dist. zē. Prima p^o. intrat mili-
tiā adā vt voluit deus quem docuit p sapiam
Dicit p̄clusio. q̄ p̄missione dei adā quēz dñs
repleuerat dono scie z sapie intrauit campuz
belli z luciferum. z ponit per totaz. xxij. dist.
Scda p^o. vt posset stare varia donatur: sed
vires curuant per malum bellare. Dicit con-
clusio. q̄ dō ade multa dedit adiutoria vt cēt
fortis in bello z noiāntur in lfa. S3 bello fra-
cto incepit crescere viciū in caput eius: sicut
fit in nobis. Tangitur autē modus in littera z
ponitur p̄clo per totā. xxij. dist. Tertia p^o.
trinū arbitriū est a miseria vi z mali^o clamat
dictū p̄na. Dicit p^o. q̄ triplex ē libez arbitriū
f. a coactōe a culpa z miseria. Et pōit cū āpla
declaratōe per totā. xxv. dist. Scgtur i textu.

Ec est gfa operās z coopans zē. Dicit
h^o s̄ḡtur. xxvi. dist. hui^o scbi q̄ sic p̄tinuat
ad p̄cedentes. nā postq̄ in. xxij. dist.
egit m̄ḡ de libero arbitrio relative ad q̄d
aliā potentia. Et. xxv. de eodē egit q̄ ad suaz
essentiā. nūc de eo agit per respectū ad gfam
Et h3 diuidi in tres ptes p̄ncipales. In p^o de
gfa agit quo ad arbitriū ingenitū. In 2^a eius
vsus exprimit quo ad habitū gratuitū. In 3^a
qd possumus exponit dū donū hoc ē p̄ditum
p^o in prin^o. scda dist. xxvi. ibi. hic p̄sideranduz
est cū p̄dictū zē. 3^a dist. xxvij. ibi. id vero incō-
cuisse z incūctanter zē. 1ª rursus p̄ticula in
qua de gfa agit quo ad arbitriū ingenituz: in
tres ptes diuidit. In p^o doni gratiosi dat bre-
uis diuissio. In 2ª sermonis ingeniosi accedit
expositio. In 3ª opis officiosi h^o gfe p3 puen-
tio. p^o in prin^o. 2ª ibi. ecce his vbiis satis ape-
rit zē. tertia ibi. Ipsa eadē tñ q̄daz gfe dono
zē. p^o pte diuissa manēte. Scda p̄ticula i q̄
fmone ingenio^o p̄dicte diuisionis dat expō-
s tres diuidit. In p^o istius adiutorij effect^o per-
quirit. In scda vis liberū arbitriū ei^o subm po-
nit. In tertia mō breuis cōpendij ipsi^o cē tan-
gīt. p^o i pn. scda ibi. volūtate ipam. aug. in li.
zē. 3ª ibi. z si diligētē intēdas. Et segtur vl^o.
illa p̄ticula ipa eadē tñ q̄dā gfe zē. in q̄ opis
officiosi. f. gfe p3 p̄uctio. z h3 diuidi i tres. In
p^o determinat v̄itas. In fa sepat dubietas. In
3ª veri dat rursus auctas. p̄na in prin^o. scda
ibi. nō ē tñ ignorādum zē. 3ª ibi. illius. n. gfe
p̄cipiende zē. Et h^o est diuissio p̄ntis dist. zē.

Trū gfa in supiori vel iseriori portioe
subiectiue collocet. Et at q̄ nō triplici
me^o. p^o sic. ymago recreatiōis d3 p̄for-
mari imagi creatōis. s3 i imagi creatōis i aia

ufa sūt tres po^o i vna eētia aīe scz. mēo^o. in-
 telligētia. 7 volūtas. g^o pīformit i recreatiōe
 corūdebit g^o ipī eēn^o aīe. 7 he tres stutes fi-
 des spes caritas trib^o p̄dictis potētīs ex q̄ re-
 lingtur gfa3 subīue stare i ipa eēn^o aīe: nō in
 his portioib^o q̄ sūt aīe po^o. ¶ Secdo arguit
 q̄ nō sit subiective in portioe inferiori. gfa est
 dei donū p qd sup^o nos tollimur: s3 p portioes
 inferiores nō tollimur supra nos. s3 in his q̄ ifra
 nos sūt dirigimur. igit rē. maior p3. p diffini-
 tionē gfe q̄ solet sic dari. Gfa ē similitudo glie:
 7 ita p eā eleuamur i supna. s3 minor pbat ex
 eo q̄ portio inferior circa terrena negotia. vt
 aug. xij. de trini. ¶ Tercio arguit q̄ nō sit in
 portione superiori. Nullū directiū opīs extat
 subīue in portioe superiori. s3 gfa ē maxime ad
 bonū op^o directia. igit maior p3. q2 teste aug.
 vbi supra. portio superior inhiat eternis specu-
 lādis. speculatio aut pp se est nō pp opus vñ
 arist. finis theō^o vitas. p̄tice aut op^o. S3 mi-
 nor pbat aucte p̄s. gfa3 diffiniētis. Gfa ingt
 est dine mie donū p qd bone volūtatē sit exi-
 tus in op^o. In o^m arguit aucte aug. ad sextū
 gfa igt se h3 ad liberū arbitriū: sicut scilicet ad
 equū. 7 p p̄s subīue. cū g^o liberū arbitriū cō-
 plectat 7 portioes superiores 7 inferiores q̄ ad itel^m
 7 volūtatē. seqt. In ista qōne ad aīa rē. Quo
 ad p^m articuli termini sūt gfa. portio inferior 7
 portio superior. ¶ Quidū igit īmīn^o est gfa. vñ
 notād p^o q̄ gfa sol3 accipit tripl^r vltra gfa m
 creatā. p̄io^o dī gfa cōssime p q̄libet nobis
 collato a deo: 7 isto mō ēt dona nāc sicuti in
 genū. mētis p̄spicacitatis dicūt gfe. Quid i
 quit habes qd nō accepisti. Secdo dī gfa cōi-
 ter q̄libet donū nāc superadditū: sicut dicit
 ap̄lus. diones gratiarū sūt vbi noīat pphiaz.
 fidē 7 p̄silia. Et hoc mō gratiā accipiēdo sic
 diffinit. Gfa est manifestatio spūs ad vtilita-
 tē: 7 hīs duob^o mōis dī gfa gratis data. itio
 mō dī gfa pprie: 7 tūc dī gfa gratū faciēs 7
 sol3 a n̄s magistris sic diffinit. Gfa est foīa
 a deo nobis gratis data sine meritis gratuz
 faciēs hūit 7 op^o ei^o bonū reddēs. In q̄ diffi-
 nitiōe tria tāgunt. p̄mū q̄ gfa est foīa a deo
 nobis gratis data sine meritis. qū enī vocat
 gfa foīa ostēdit p̄ter gratiā increatā aliq̄ so-
 re gratiā in iustis eos informantē q̄ extat q̄li-
 tas. Qū aut ingt q̄ nob a deo gratis datū inu-
 it q̄ nō beatificabimur in quadā decima itel-
 ligētia quaz sōmauit auicēn. in. ix. metha^o. s3
 in deo addit sine meritis. Si enī ingt ap̄lus
 ex meritis eēt gfa: nā gfa nō eēt gfa. scdo dī
 p̄ncipal^r gratū faciēs habētē. 7 in hoc ostēdit
 q̄ se h3 ad gfa3 gratiā datā: sicuti spēs ad ge-

nus: sicuti enī oīs hō est aīal: nō ecōtra. sic oīs
 gfa gratū faciēs ē gratis data nō ecōtra. Ter-
 tio dicit. 7 opus ei^o bonū reddēs: 7 in isto cū
 scdo notat gfa cooperās 7 opans. Vicit enī
 gfa opans ingtū aīaz deo gratū facit. S3 co-
 opans ingtū ad op^o bonū dirigit: seu dī gfa
 opans ingtū opat iteri^o: coopans ingtū ex-
 teri^o. Sicut dicit ap̄lus. Incēpistis bñ velle:
 discite bene facē vt dicat q̄ gfa foīa est a deo
 nobis gratis data sine meritis gratū faciēs
 hūit 7 op^o ei^o bonū reddēs. ¶ Secdo termi-
 n^o est portio superior. Et terci^o est portio inferior
 vbi p̄io notādū q̄ aīa h3 cōpari ad tria. Ad
 supius: sicuti est deus. Ad eāle sicuti sūt spūs
 qui dñr eāles ei^o q̄ ad mentē: q2 abo a p^o vita
 te formant. Ad inferi^o: sicuti sūt aīa: respectū
 ne aut ad supius dī portio superior. respectū
 eālis 7 inferio. is dicit portio inferior: ita q̄ por-
 tio superior ē respectū soli^o creati. inferior respe-
 ctū oīs creati. Et credunt ista noīa regta sūti-
 se a b̄o aug^o. i. xij. de trini. vbi dicit. q̄ nō dis-
 ferūt fm pōs: s3 fm officia. In portioe aut su-
 periori p̄sidero tres potētias. memorias intel-
 ligētiā. 7 volūtatē q̄ sūt imago dei: 7 he eedē
 sūt in nūero i portioe inferiori ingtū respiciūt
 creata seu tpa^o large capiēdo tps. Et pbat h
 doc. sub. manifestō signo. q. ij. xxij. dist. q2 ca-
 dē caritas ē i volūtatē mea q̄ diligo deus 7 q̄
 diligo pximū: 7 tū i p^o dī portio superior. in 2°
 inferior. Notādū vltra. q̄ officia portiois supio-
 ris q̄ ad scdaz p̄tē imaginis q̄ dicit itelligētia
 sūt tria. p̄mū est simplex eternoz speculatio
 vñ inquit aug. q̄ inhiat eternis speculādis s3
 suū officiū est practicoz p̄ncipioz ex diuina
 lege sūptoz inferiori p̄nta^o sicuti est. deo ē obe-
 diēdū. 7 hoc sit p̄ sinderesim 7 nāc legē. vñ 7
 fm aug. ipa inhiat terrenis cōsulēdis. tertius
 officiū suū est ista applicare p̄ncipia p mōz
 silogisticū in hūidine ad opus: 7 hoc sit ma-
 xime rōne. vñ i dicta est portio supio: rōnis.
 vñ 7 solet iter istas duas portioes dari dīa:
 q2 superior accipit media ex eternis: s3 inferior
 ex cōditis: sicuti verbi gfa. Si dicat iuste est
 viuēdū hoc pbat portio superior ex p̄ce-
 pto dei: hoc p̄cipiētis. Inferior aut ex isto p̄n-
 cipio honeste est viuēdū. ¶ Natiū ad scdm
 articulus sūt tres p̄lones. p̄ia est de essētia
 gfe. secūda de eius subiecto. tertia de eius ac-
 tuitate. P̄ia ē hec. Sic gratia habet extat
 creatus: vt in accidētis gfe collocet. ¶ Vici-
 cit p̄ia ps. q̄ gratia hūitus creat^o. pbat oē in
 dignū prius vita eterna postea dignū aliqd
 de nouo habet qd prius nō habuit. Sed pec-
 cato: prius vita eterna sūt indignus. habi-

ta erga extat dignus. igitur gratia est quid creatus. maior pz: qz neqz fieri mutatio in do acceptate. et ita oz qz fiat in acceptato. Et co- firmatur. qz oz cum qui prius erat iniust^o di- efficitur iustus habere aliquid de nouo for- maliter. et illud ego voco gfas que dicuntur iu- sticia qua iustificamur. Et si obijciatur qz ho potest aliu diligere sine quacuzqz causatione noua in dilecto. g^o a fortiori deus. et ita no oz qz si g^o mo diligatur a deo et pu^o no qz sit in eo p dita gfa. Sic dico primo qz no est simi- le de hoie diligere et deo. qz ho soluz corpus aspicit. deus autem cor et sua liberalitate pre maxima vult gfa decorare qd diligit. Scdo dico qz ho negt de nouo diligere aliquē ho- minem nisi cādo in eo esse dilectū qd est q- dam praxis seu opus rationis. Tertio dico qz pot deus acceptare de sua potetia absolu- ta aliquem ad vitā eternā sine gratia creata. pz clare. qz ista gratia est quid distinctū reali- ter ab hoie acceptato et absolutū: et ita no vi- detur requiri vt acceptetur. Et si dicat qz vi- dere error pelagi. Dicēdū qz no. pelagi^o. n. ponit qz ex puris nālibus poterat homo acq- rere vitāz eternā. Non sic ista positio: sed to- tum ponit a parte dei. tum qz valde durū vi- detur imponere nigro qz fuerit pelagian^o qz tū fm cōm opinionem solum posuit gfam incretam. quid tū super hoc senserit dictum est dist. xxiij. pmi. Sz sit ne aliquē acceptare de^o ad vitā eternā sine qcuqz creato. Dico pmo qz sic sine qcuqz absoluto. pz ex pdictis 2° dico qz no sine quocuzqz respectivo pz. qz si hūc de^o acceptat nēcio iste est acceptat^o pas- siue. ista aut acceptatio passiva quendā respe- ctum in acceptato ponit. Ex quo pz qz so- la fide pot de potetia absoluta nos ad vitam eternā acceptare. Pz scdo qz potuit adaz in puris nālib^o in statu inocentie acceptare. Pz tertio qz gfa creata no est necessaria simplr: sed solū de potetia ordinata ad con- seqndā vitāz eternā. Et si gra^o an ista gfa sit bitus supnāl. 3° qz sic tū p rōne cause esse et iue qz a deo cāf solū q est cā supnāl. tū se- cūdo rōne obi: qz p eā maxie deū pteplamur tū 3° rōne finto: qz p eā in finē vltimū dirigi- mur q est bonū supnāle. vñ hic notat doc. de no. q. ij. bui^o disti. qz aliqd cāf triplr. vno^o ab iseriori: sicuti spēs lapidū cāf in oculo a lapi- dei qz tū oculo est ipsectioe iseriori. Scdo ab eq- lū: sicuti in duob^o speculis sibi mutuo spēs trās- mutātib^o. 3° a supiori sicut in pposito de gfa. Sz de q cāf. Dicēdū qz de nihilo no itelligē- do māi: qā nihil sit ei^o māi: qz hoc ē iposibi-

le. ex p^o phicoz. ex nihilo nihil fit. Sz ex pre- suppone qz nihil ex q fiat p supponit. Sz ē ne- foza simplex. Dicēdū qz sic respectie ad cor- pora pposita tū est ex gñe et dñia. et pz qz non educit de pō materie: sicuti qdē sūt suspicati. Scda ps psonis dicit qz gfa creata ē ac- cñs. pbat. oē qd capit magis et min^o ē accñs sz gfa est hmoi. igr. maior pz. qz suba n capit magis et min^o ex pñeē. Sz mior. pbat. quēte bñ aug. ad bonifaciū. Gfa inqt meret auge- ri et aucta mereat et pfici. Et pñmak. qz venit p^o eē cōpletū. et sit adesse vñ abecē pter aie cor- ruptōez. Et si dicat: qz iter dōa gfa ponit euz maxie dōis: cū g^o bona infima et media sint sube. igr et gfa. Et pñmak: qz ē pfectio sube- l. aie: et pfectio ē nobilior pfectio. qd no eē si eē accñs: qz suba accidere ē nobilior. Dicē- dū ad pñū qz rō sube aut accidētis nihil fac- ad illa bona infima: media: et maxia fm qd de- eis loqtur aug. solū. n. d. ea itē dñt in qstū ime- diati^o ad deū ordinant qd maxie p statu vie ppetit gfe. Et qd obijci qz est pfectio sube et ita pfectio. Dicēdū qz nihil differt qn in qstū pfectio aie sit pfectior aia: et tū simplr ipsecti- or: sicuti leo in fortitudine pfectior. ē hoie: et tū simplr ho leōe ē pfectior. vñ vix in vniuer- so due repient spēs qñ se hēant h mo. Sc- cūda 2° ē de subo gfe. et est hec. Sic gfe subz imediati no extat aie eēntia vt portio supio- et inferioz. p vltia sui pte pñstat. Dicēdū ps psonis. qz eēn^o aie no extat imediati sul nū gfe. pbat medio doct. subtl. in hac dist. argu- it sic. qñ aliq forma est ideterminata ad mul- tas opatiōes no pficiē in qstū est sic indeter- minata ab aliq pfectioe ad certā opatōz dter- minatā. pz ex^o. qz. n. aia ē ideterminata ad in- telligē velle et sentire: et cetera no pficiē scia in qz tū est sic indeterminata: sz in qstū determinat ad pte intellectū. sz gfa est dterminata ad op^o meritorū: et hoc est pñū solū volūta- fm ansel. in li. de pceptu vgināl. c. iij. ergo so- lum pficiē gfa aiam in qstū determinat ad ip- sam voluntatē. Confirmat. si nempe eē pñ- mo gfa in essentia aie tunc posset redundare in intellectu sepata fundit^o volūtatē: et ita pos- set intellectus mereri et beati sine voluntate qd no videtur. Et patet rursus: qz beatitudo est in actu: actus aut potentiaz pñcipaliter et ita videt qz et gratia. Dixi aut in pstone im- mediatum subm: qz bene pceditur eēntia aie esse subm mediatum in qstū potentie sunt in essentia aie: sicuti qz color est in superficie: et su- perficies in corpe. diximus qz color est in cor- pore. Ex quo pz defectus sci tpo. hui^o dist.

2. 2. *dis.* 22221
 q. iij. ponētis primo gfa3 in cētia aīe et possi
 modū redūdere in potētias: qz inquit eleuat
 aīa ad opari supnāle: et ita o3 q3 hēat eē sup
 nāle. et addit q3 hoc psonat dictis dyon. vii in
 ff. c. celestis ierar. dicit q3 neq3 q3 eleuari in
 op^o diuinū nisi accepit p reghatioēz eē diuī^m
 p3 o^m tū ex pcone. Et salua sua scitate mo
 ti^m pōnis est bene modicuz: eē. n. bñ accipit
 eē supnāle aīa si p^o ponat gfa in pō aīe. f. vo
 lūtate: sicuti si in cēn: et v3 q3 pplexi^o q3 cadit
 supra totū. Et pfirmat fm eē. pō aīe sunt ac
 ci^o. si igs gfa sit p3o in cētia aīe p potētiaz
 diuinā separent intellect^o et voluntas ab ipsa
 aīa erit tūc brā in p3ia p gfa^m p3imata: et tū
 sine potētiaz qd non videt possibile. et qd ad
 dit q3 dictū suū psonat dictis diuī dyon. attē
 damus modicū doc. deuo. hui^o dist. q. v. dic
 q3 gfa p^o est in pō. f. volūtate seu libero arbi^o.
 Et dicit q3 istud v3 magis psonū dictis aug.
 dicentis q3 gfa se h3 ad libe. arbi. sic sessor ad
 equū. Sessor autēz imediate sup equū sedet.
 Rursus q3 diuidit aug. gfa3 in opantē et co
 opantē q3 ambe p3inēt ad volūtate. Ecce tho.
 p se allat dyon. doc. deuo. ex opposito p se
 allegat aug. vītas ē q3 in hoc nō p3dicat aug.
 iunior dyo^o seniori. vii p3 clare q3 doc. deuoti
 plane s3 auctore: et iducit vt eisdē credat. vbi
 at dict^o suis p3ordat dyon. nō allegat tho. ni
 si in. ij. celest. ierarchie. et p3 q3 nihil est. vii p3
 ei dicit q3 referet p3m de libris dixisse moyū.
 hīc bene dicit sed nihil pbat. nō dico q3 tho.
 hīc bene dicat: s3 dico q3 nihil pbat: aut modi
 cū et istud parū p nihilo reputat. ex scdo phi
 coz. vnde pro securiori cōdescendamus opi
 nioni doct. deuo. et docto. subti. C Scda ps
 p3onis dicit q3 gratia consistit in vltima pte
 p3ortiois inferioris et supioris. f. in ipsa volun
 tate. p3 ex iam dictis. Et confirmat: in eo p3i
 cipaliter consistit merēdi p3incipiū in quo et
 meriti: sed gfa est p3incipiū merendi: et om
 ne meritū est in voluntate: aut p3incipāl^r. igitur
 rē. Et si querat. an eadem sit gfa in p3or
 tioē inferiori et supiori. Dicendū q3 sic. qz ea
 dē est et volūtās. ex p3io artī. C Tertia p3o
 est de cālitāte seu actiuitate ip3^o gfe: et ē hec
 sic ad substractū meriti cāl^r se hnt et gfa: et vo
 lūtās vt in formali meriti ampl^o agat gfa.
 Dicit p3ia ps q3 substractū meriti. f. act^o volū
 tatis cātur ab ipsa volūtate et gfa simul. pbat.
 p^o de volūtate. Hic actio meritoria est in p3ā
 te merēdi: sed bōe volūtiois mediāte gfa eli
 cite sunt meritorie: igs si in p3tate merēdi: et p
 p3is volūtās pcurrit actiue. q3 bō gfa cōcur
 rat actiue: p3 ex ea pte dādū ē auxiliū ex qua

maior ē indigētia. sed plus indiget volūtad
 auxilio in p3tū actiua q3 receptiua: qz de se est
 disposita. igs. Et pfirmat aucte p3i. vii. p3ico
 rā. virt^o inqt est dispō pfecti ad optimum. Et
 p3metator in. iij. de ala. habet^o est q3 q3 v3c
 voluerit. Hīc oīa vidēt pferre actiuitatē. vii
 et aug. sup ps. lxiij. Caritas mō est ignis. i su
 turo erit camin^o. vii. p3p3a cui^o ignis ē in sion
 et camin^o in p3erusalē. tā aut ignis q3 camin^o
 dicit actiuitatē. Et si q3rat de mō cādi i hīs
 duob^o volūtate et gfa. Rūndendū q3 solet in
 causis triplex assignari causandi mod^o. pri
 mus ē q3 cause ex eā cānt: sicuti trapētes na
 uē. scdo mod^o est q3 vñū cāns cāt p virtutes
 alteri^o. sicut iij. p3icoz dicit p3i. q3 sol et hō
 g3iant hoīez. terti^o mod^o q3 vñū eoz est alte
 ro p3ncipal^o min^o tū p3ncipale n3hil capit in
 cātioē sua a p3ncipalioz: sicuti cānt itellectio
 nē o^m et pō pō ē p3ncipal^o agēs: et o^m minus
 p3ncipale: nisi bō mouet mētē: aut alia supior
 itellectiaz: tū obm nō cāt in v3tute pō: nec
 e3. sic in p3posito q3 ad substractū meriti volū
 tas est agēs p3ncipal^o. gfa min^o p3ncipale: si
 tū accipit gfa a volūtate cālitatē suā. C S3
 q3 ad fo3ale meriti. f. vt acceptet p3ncipal^o vt
 dicit scda ps p3onis pcurrit gfa q3 volūtās.
 et dat ex p3li. l3. n. p3ncipal^o pcurrit in g3ia
 tioē mas q3 mulier tū fili^o p^o p3t v3ligi q3 est
 mulieris q3 q3 est viri. Rursus l3 dīno panis
 p3ncipal^o sit a v3tute motiua man^o q3 a cultel
 lo scindēte tū in p3tū placet p^o ē a cultello q3
 a manu: sic in p3posito. Act^o in g3tū meritori^o
 p^o attribuit gfe q3 volūtati l3 absolute ma
 gis sit a volūtate q3 gfa. de hoc sat p3itū est i
 p^o dist. xviij. in sili de caritate. C Quātā ad
 tertū artī. sunt tres diffie. C P3ia in q3 spē
 q3litat^o est gfa. dicēdū q3 in p^o spē q3litat^o q3 dī
 cū h3bit^o vel dispō. est. n. hī^o et ē^o sicut pate
 bit sequēti dist. C Scda diffie. q3 est p3ncipal
 ioz potētia tā p3ortiois supioris q3 inferioris.
 dicēdū q3 volūtās q3 dī aīe regina et in hac est
 meritū p3ncipāl^r et nobili^oz h3bit^o: sicuti cari
 tas: et nobili^o p3mū. f. fructio. scdo intellectus
 3° mē^o ita q3 ordo pfectiois ē ecōuerso ordi
 nāe. C Tertia diffie. v3z fo3ale meriti sit abso
 lutū qd v3 respectiū. Rūndēdū q3 est respe
 ctiū. vii nihil dicit nisi ordinabilitatē seu or
 dinationē ad vītā eternā. Et hoc p3 ad qōnē
 q3 v3z gfa in p3ortioē supiori et inferiori collo
 catur. Hīc ad argumēta. C Ad p3imū rūdet
 doc. deuo. q3 sicuti neq3 fieri deo: dīna^o i aīa
 nisi p potētias: sic nec reordīa^o: vii reordīa
 tio potētiaz reordīnat ipsa aīe essentia: nec o3
 dare gfa3 cōmūdēt cēntie aīe: qz nō v3 pō^o.

q̄ sit in aia nisi mediante pō. C Ad scdm rñ
dendū q̄ gfa pncipaliter ē ad diligēdū deū.
scdo nos r pñmūz inq̄tū diligim⁹ nos: aut
pñmū p̄ deū q̄dāmō eleuam⁹ portione in
feriorē ad supiorē: aut nos. s̄ nos: sicuti por
tio supior qm̄ p̄sulit inferiori q̄dāmō descēdē
dē. r ita p̄ argumētū. C Ad tertū. maior est
falsa. r dū pbat p̄ aug. q̄ speculari eterna est
opus portiois supioris: pceditur sed nō totū
vt patuit in p̄ arti. s̄ dirigē in op̄ p̄ regulas
eternas. Et sic p̄ ad q̄onem. Ex pñti aut di.
rē. C Prima p̄. In opante gfa sciūdit atq̄
diuidit r cooperatē. Dicit p̄cō. q̄ gfa diui
dit in gfam opantē r cooperantē r ponit a pñ
ci⁹ dist. vsq̄ ibi. ipa eadē tñ q̄dā. C Scda p̄.
diuina gfa in nobis pcedit atq̄ succedit ad
dōa varia. dicit p̄. q̄ gfa multa dona puenit
in nobis: multa seq̄. r ponit ab illo. c. ipa
eadē tñ rē. vsq̄ ibi. nō est tñ ignorādū. C 3^a
p̄. sic viri volētis fides dicat vt infans dei
ponat. dic. p̄. q̄ sic ē fides hois volētis vt in
ter dona grē nūref. r ponit ab illo loco. nō
ē tñ ignorādū. vsq̄ ad finē distictōis.
Ec p̄siderādū cū p̄dictum sit rē. Dic
fig. xxvij. dist. h̄ scdū q̄ sic p̄tinuaf ad
pcedētē. Hā postq̄ in pcedētē dist. egit m̄ḡ
de ipa gfa q̄ ad arbi^m ingētū in q̄ ē subieue.
nūc i pñti dist. agit de eadē ad h̄itū ḡuitū. s̄
tutes. Et didit in tres ptes pñci. In p^a gfe
opantē r cooperantē notat vñtas. In 2ª gfe in
via merendū agit maioritas. In 3ª vñtas deco
ratis p̄grit actiuitas. p̄ in pñci n̄ri text⁹ vbi
doct. deuo. hāc incipit dist. scda ibi. si hō q̄rit
quō ipa gfa rē. vbi sanc. tho. p̄tē incipit dist.
3ª ibi h̄ vidēdū ē qd sit h̄ rē. vbi cōis opio
p̄tē inchoat dist. ita q̄ ista. xxvij. dist. tria h̄z
initia f̄z diuerfas opiones. vñ at h̄ior situatio
doc. deuo. quē ego h̄ sum secut⁹. q̄ incipit h̄
agē de gfa inq̄tū p̄tinuaf ad tutes de qd
pncipalr est tota dist. vñ duab⁹ p̄tib⁹ p̄mis
idiuifis manētib⁹. Rursus tertia p̄ticula in q̄
vñs decoratā rē. in tres ptes diuidit. In p^a
vñs ponit patēs diffinī. In 2ª volūtāt t̄gi
tur ex gfa gta cura. In 3ª breuif p̄cludit cpi
logatio. p^a in pñci. 2ª ibi. Si igit gfa q̄ rē. 3^a
ibi. ex p̄missio iā innotescē rē. Rursus p^a p̄ti
cula idiuisa. scda ps in q̄ volūtāt t̄gi ex gfa
gta cura. in tres ptes diuidit. In p^a ēē sani
tatis ex gfa dicit pñci. In 2ª ondit q̄ meri
tū sc̄tatis ex fonte hic h̄z initū. In 3ª ondit
q̄ deoz venustatis vñs h̄ caput fastigii. p^a
in pñci scda ibi. cū ergo ex gfa dñr ē bona
merita. 3ª ibi. ex m̄erib⁹ itaq̄ t̄tū rē. Et se
quif vñta p̄ticla. Ex p̄missio iā innotescē rē.

In q̄ b̄icntis ponit epilo. Et h̄ in tres dīdī.
In p^a denotat finis p̄erbij. In 2ª act⁹ vñta
tur t̄tutis atq̄ arbitrij. In 3ª sermo segrega
tur assumpti dñb⁹. prima in pñci. 2ª ibi.
idem nempe vñs bonus rē. tertia ibi. pñti
lis alijsq̄ rōmbus rē. Nec est diuifio pñtis
distinctionis. Circa quā rē.

Trū gfe virt⁹ p̄mā possit mereri me
rēti gratiam. Et arguit q̄ sic triplici
mē. C P̄rio sic. Dē potēs in mat^{re} p̄t in mī
nus. sed quis pōt p̄ gfam mereri gloriā sibi
q̄ est maior p^a gfa. igit r poterit p̄mā mere
ri gratiā. maior p̄z ex regula theo^a a maiori
ad minus. Si. n. pōt rex c. nitatē expugnare.
ergo r castrū. Sed minor p̄z auctē apli. i. t̄pi
mo. iij. In reliquo reposita est mibi corona
iusticie quā reddet mibi dñs in illa die. iust⁹
iudex: r ita ex quo reddīf mō iudiciū videtur
mereri. C Scdo arguit sic. Nō est min⁹ effi
cax vñs rei spūalis q̄z corpalis: imo efficacior.
S̄z in corpali b⁹ p̄t q̄ mereri iā h̄itū. ergo
r in spūali b⁹. maior p̄z ex eo q̄ nobilioza sūt
spūalia corporalib⁹: r p̄ p̄is eoz vñs magis
expedit. sed minor pbat ex^o. pōt. n. miles me
reri equū iā sibi a rege donatū seu aliud per
fuitia exhibita seu exhibēda. C Ter^o arguit
sic. plus est efficac meritiū in ordie ad illū cu
ius est q̄ ad aliū: s̄z q̄s pōt mereri alteri p̄i
mam gfam: ergo r sibi. maior p̄z q̄ videt idē
sibi itim⁹. vñ r glo. sup. illo vbo. Math. ix.
vidēs ielus fidē illoz rē. dicit q̄tū vñ vñciū
q̄z fides. p̄pria si tātū valuit aliena. q. d. mul
tomagis. minor vō est aug. in li. de p̄destina
tiōe sc̄tōz. C In om̄ est illū apli ad roma. Si
eni igit ex opib⁹ eēt gfa: iā gfa nō eēt gta: r
ita si p̄mā gta nobis meremur iā p̄ia gfa g
tia nō diceret. In ista qōe ad alō rē. C Quo
ad p̄mū articulū termi sūt d̄r. meritū: r p̄ma
gfa. C P̄rim⁹ igit termin⁹ est vñs. vñ vñs
solet accipi tripl̄r cōissime. cōiter r p̄prie. Cō
munissime p̄rio capiedō virtutē se extendit
ēt ad nām vñ dicunt t̄tutes nāles: sicut p̄hō
in li. de celo r mūdo diffinit virtutē. virtus i
quit est vltimū de pō r cōplex⁹: q̄z in ordine
ad finē. in. vij. phicoz. virt⁹ inq̄ est dispō p̄f
eti ad optimū. secūdo accipit cōiter: r sic cō
plex⁹ virtutē moralē r politicā. r diffinit a
p̄hō in sc̄do ethicoz. virtus est habi^o q̄ habē
tē pficit r et^o op^o bonū reddit. Et cōplex⁹ in
eodē sc̄do: q̄z p̄ respectū ad p̄icipiū dirigēa.
vltra dicta: virt⁹ est habi^o electiū imediate
p̄stēs recta rōne determinat⁹. put sapiēs de
terminabit. tertio accipit p̄prie: r sic sola virt⁹
theo^a vel theologicis associata dicit⁹ virtus.

Et sic capitur in qōne nostra quas diffiniens
aug. in li. soliloquiorū dicit. virt^{us} est rō recta ad
summū finē pueniēs. vel cōplexus diffinitur
ab eodē aug. et ponit in lfa. virtus est bona
qualitas mētis q̄ recte viuūt: qua null^{us} male
vīf: quā dō opatur in nobis sine nobis. In q̄
diffinitōe tria tāgit. p^o genus virtutis dū di-
cit q̄ virtus est bōa q̄litas mētis. Est. n. virtus
in p̄dicamēto q̄litas et in p^a spē quo ad eēn-
tiam: et in mēte q̄ ad subm: et dō h^{ic} mēs accipi
nō pro memoria vt dō a meminisse: s̄ pro itel-
lectu et volūtate vt dō ab eminare: q̄ itellect^{us}
et volūtas sunt emīentiores aīe potentie: et in
his collocatur oēs aīe virtutes. vt patebit in
3°. scdō tāgit effectū virtutis dū dicit q̄ est q̄
recte viuūt. l. p^o in his q̄ sunt ad finē recte refe-
rēdo. scdō ipso sine recte eū diligēdo. virt^{us}. n.
q̄dam est rectitudo seu ordo. vñ aug. in li. de
moribus ecclie diffiniēs virtutē dicit. virt^{us} ē
ordo amoris: seu amor ordinat^{us}. Addit q̄ ne-
mo male vīf. et dō itelligi de p̄ se: s̄ p̄ oecōm
dicant aliquē virtutes inflatē dū ex dei do-
nis q̄ in supbia erigūt. 3° p̄ncipalr dō quam
opat in nobis dō sine nobis: et tāgit cā effici-
ens. et p̄z clare q̄ loq̄tur de vīte infusa nō ac-
q̄lita. Et dō capi sine nobis effectiue nō subie-
ctiue q̄ sum^{us} shbm virtutū vt cōcludat q̄ vir-
tus ē bōa q̄litas mētis q̄ recte viuūt q̄ nō ma-
le vīf: quā opat dō in nobis sine nobis. C Se-
cūdus termin^{us} est meritū. vñ vltra dicta d me-
rito dif. xvij. p̄mū vbi data fuit ei^{us} diffini^o. Et
xli. vbi diuīsum fuit in meritū p̄digni digni et
cōgrui. Noto q̄ ad p̄ns q̄ meritū cōgrui pōt
accipi triplr. p^o vt sola sit cōgruitas cū indi-
gnitate: sicut dū q̄ op̄a bōa ex glie eē cari-
tatē facta meret de cōgruo primā ḡfam. Est
n. cōgruitas rōne bonorū operū ex glie: sed in-
dignitas: q̄ inimicus extat dei. nec ē dignus
pane q̄ vescit. Scdō capis meritū cōgrui q̄ ē
dignitas cū indignitate: sicut dū vir iustus
meret peccatorū primā ḡfam rōne viri iusti ē
dignitas: rōne peccatorū indignitas. Ter^o capi-
tur meritū p̄grui q̄ ē dignitas cū inferiori-
tate: sicut dū q̄ ex minorū ḡfa maiorē mere-
tur est q̄ppe dignitas: q̄ is q̄ meret ē in statu
ḡfe. Est rursus inferioritas: q̄ ex minorū ad ma-
iorē p̄cedit caritatē. C Ter^o termin^{us} ē ḡfa
p^a. et dō triplr. vno^{us} dō ḡfa p^a illd a q̄ ceterē. p
fluūt ḡfe: et sic dō dō p^a ḡfa. oē. n. donū p̄fectū
desursum ē descēdēs a p̄e luminum. 2° dō p^a
ḡfa ipsa glia q̄ est summa ḡfa creata. et dō p^a
rōne p̄fectōis glia nēpe nībil aliud ē nisi ḡfa
p̄sumata. ad eq̄bit inq̄t zach. ḡfaz et. 3° dō p^a
ḡfa p̄mū habet^{ur} gratuit^{us} aīaz illuminās vel

p̄rioritate t̄p̄is vel nē sicut in puīlis ḡfa ba-
ptismal. et in adultis ḡfa in p̄ritiōe b̄ptiz: sic
accipit in titulo qōnis. C Quātū ad 3^{am} art^{em}
sunt tres p̄clones. p^a est de idēitate v̄tutis et
ḡfe. 2^a de merito ḡfe respectu glie q̄ dō p^a in
p̄fectiōe. 3^a de merito ḡfe respectu p^a ḡfe pro-
prie sumpte. p^a ē h^{ic}. In aīa sic vnica ḡfa p̄a
fuit vt et īpa caritatē virt^{us} noīet. Dicit p^a p̄o cō-
clonō. q̄ vnica ḡfa gratū faciēs ē ī aīa p̄bas.
si. n. ī nobis p̄les p̄neret ḡfe hoc est maxie
q̄ p^a eēt remouēdo culpā. 2^a dō illuminādo
sicut diuidē vt aug. ḡfaz in p̄ueniētē et subie-
quētē. S̄ hoc ē saluz. īgf. p̄bas mīor a forti-
ori. In corpib^{us}. n. idē lumē fugat tenebras ab
aere et aerē illūmat. ergo a fortiori ī spūalib^{us}
eadē ḡfa p̄ctū remouēbit et aīaz p̄ficiet. Ex q̄
p̄z q̄ oēs iste diuīsiōes ḡfe ī cooperatē et ope-
rantē p̄ueniētē et subiequētē debēt itelligi q̄
ad effectū et nō eēntiā ḡfe. Et q̄ dicit ap̄lo. l.
Corinth. xij. Diuīsiōes ḡfaz sunt: loq̄s dō gra-
tiaz gratis dō solū: sicut p̄z per exēpla sua. n̄
aut de gratia ḡtū faciētē. Et q̄ ponūt medicī
ex p̄te corporis triplicē medicīnā p̄seruatīuam
curatīuā et restauratīuā nō obuiat: q̄ q̄ ī cor-
pore plura faciūt vnica p̄fecta gratia ī aīa fa-
cit: nec obuiat q̄ culpe q̄b^{us} ḡfa opponit mul-
te sunt: et vno mltiplicato oppositorū reliquū
dicit mltiplicari. hoc. n. itelligi h̄z dū vīriq̄z
o^m pōnē dicit nō alio: culpa at̄ formalr noīat
solū p̄uatiōnē. vñ q̄ bonū vno^{us} et ex integra
est cā. malū at̄ omnifariā nībil p̄hibet vni bo-
no multa opponi mala. et p̄z in moralib^{us} vñ
virtutē vtputa fortitudinē duo hēre opposi-
ta audaciā et timiditatē. vñ recte vt h̄z doct.
deuo. q̄. i. hūis dist. cōgruit vnica esse in aīa
ḡfam: tū p^a q̄ a deo cātur q̄ vnicus est: tū se-
cūdo: q̄ hō vnicus per eā acceptat: tū 3°: q̄
ad vnicū bonū. l. ad felicitatē per eā ordinat.
C Scdō p̄a dicit q̄ ista ḡfa noīatur virt^{us} ca-
ritatis. p̄bas. in virtute arg^o doc. subti. in ista
distinctione. deus et nā nībil faciūt frustra. ex
de celo et mundo. Sed videt^{ur} supfluitas po-
nendo caritatē et gratiā distingui. ergo nō dī-
stinguūt^{ur}. minor declarat. C S̄cō. n. effectus
gratie p̄ueniētes caritati p̄ueniūt. p̄bas. So-
lent. n. tres ternarij effect^{us} attribui ḡfe a the-
ologis. Quorū primus ternari^{us} est recreare
aīam informare et viuificare. et p̄z q̄ eque cō-
petit caritati. Scdō ternari^{us} est illuminare
assimilare et vnif. et p̄z q̄ cōpetit caritati. Ter-
tius ternari^{us} est stabilire acceptabilē deo red-
dere. et affectū sursum eleuare. et p̄z q̄ eque cō-
petit caritati. Et breuiter neq̄ dari effect^{us} q̄n
sicut p̄uenit ḡfe ita et p̄ueniat caritati. Ex q̄ re-

lingit qd si distinguere gfa et caritas vna sup
flueret. Et qd p3 p3io qd gfa est bitus et etus
p3istit in volutate: sicuti caritas: qz eade e. p3
scdo qd h ponendo pt facili sustineri opio mgfi
de qd dicitur est dist. xviij. pmi. ita vt dicat qd itelli
git qd no p aliu bitu a caritate monet nos ad
meritorie opanduz qd ita dicere si poneret
gfa3 distigui a caritate. Et tertio p3. qd sine ca
posuit scus Ebo. in pcedeti dist. q. iij. gfa3 di
stigui a virtute: et ita a caritate: qz ingt ab ipsa
gfa fluunt virtutes qd differunt p centia. hac sal
ua sua reueretia satis i supficie dictu e. Si. n.
vt igt ita pfluere vtutes ab ipsa gfa velut a
radice. ergo sicuti vuz arboris radix succidit
arbor deficit et ea qd in ea sunt: ita si qs pderet
gfa3 pderet et fide et spes: qd nullo mo vt. no
eni tunc operet distinguere iter fide isformet et for
matu. Et si obijciat: qz caritas vt pfectio sim
plicis no gfa: et ita no sunt ide. pba3 asumptu.
qz bñ dicim qd de est car nobis no aut gra
tus. sz bñ dicim qd sum qd deo. Rndedū qd
ista vtra solū venit ex cōi loquentiū vtrū: qz su
periores dñr cari inferiores: et inferiores grati
supiorib: sz a pte rei idē sint et gfa et caritas.
Scdo p3do est de merito gfe respectu glie
qd v3 p3ia gfa quo ad pfectione: et est hec. Vi
cet gfa et gloria eiusdē sint rōnis de p3digno
tū p gratia qz meret et gloria. C3p3ia ps di
cit qd gfa vie et glia sunt eiusdē rōnis. pba3.
pfectu et ipsectu nūi aliud differat eiusdē sūt
rōnis. sz gfa et glia differunt: sicuti pfectu et im
pfectu: nec alia occurrit dist. igit. Et pfirmat.
qz. i. Corin. xij. scribit. qd caritas nūq exci
dit: cū g3 idē sit qd gfa ex pcedeti p3lōne seq
tur et. et cū sit vita aie seqret qd i patria aia ha
beret duplicē vitā vltra vitā nāe: qz certuz est
qd in glia extat vita. pñs tū est falsū. Secūda
eni scōla dñ corpis imortalitas. nec obuiat qd
o3 glie sz fides stat cu gfa: qz h solū ē rōe sta
t: aut qd corruptibil ē gfa et corruptibil glia
et talia sūm pñm differt plusq glie. v3 ē hoc
qd ex sua nā hoc hñt qd no est in. pposito: sed
dono speciali dei est qd glia est incorruptibil.
Et si dicat: qz via differt a termino: gfa est via:
gloria terminu. igt iā dictu est qd sol stat sup
sicut ad saluandū talia. Noto tū hic gloriā ac
cipi pro habitu caritatis psumato no p visio
ne aut fructu dei. Sic enī in actib3 scōis et
no pñmis extat glia bñz. C3 Sed dicebat se
cūda ps p3lōnis qd de p3digno qz pōt mereri
gloriā mediāte gfa. pba3. Qui vincit dignus
est ignomi: ergo q vincit gloria. Et p3 qz si
mal male operādo meret pena: ergo et bon
bene operādo meretur gloriā. Et si obijciat

per illud ad rom. viij. Nō sunt condigne pas
siones hui3 tēporis ad futurā gloriā que re
uelabitur in nobis. Et. vi. eiusdē. Stipendia
peccati mors: gratia autē dei vita eterna. vbi
glo. maluit dicere: gratia dei vita eterna vt i
telligeremus deū ad vitā eternā pro sua misē
ratiōe nos perducere: et ita nō meretur ex cō
digno. Egregie doct. deuot3 articulo. ij. q. iij.
respōdet qd pōt fieri cōparatio in opere meri
torio ad tria. primo ad volūtātē merentē. se
cūdo ad deū acceptantē. et tertio ad operis
statū. Si primo fiat cōparatio ad voluntates
merentem: aut ratiōe volūtatis libere: et sic so
lū est meritus de congruo: aut rōne gfe: et sic
de condigno. qd ad hoc est ordinata caritas
Si scdo sit cōparatio ad deū acceptantem: aut
rōne liberalitatis maxime in eo et sic est meri
tū congruū: aut rōne pmissionis: et sic est cōdi
gni: qz pmissum dei ex pte sui infallibile est. Si
tertio fiat aspect3 ad statū in quo sit opus: vt
rōne tēporis: et sic est cōgruitas: quia tūc tem
pus extat seminādi vt postmodū colligam3:
aut rōne arduitatē opis in quo pponim3
bonum eternum nobis: et sic est condignitas.
Et p hac distictiōez p3 solutio ad auctates di
centes qd nō possum mereri de p3digno vitaz
beatā et glie meremur. vñ iter op3 meritoriu3
et vitaz eternā nō est. ppō aris3 seu eiusdē qñ
titatis: sicuti est iniusticia cōmutatiua cū lon
ge sit pfectio: glia qz meritu. sz pportio geo
metrica qd solā regit. pportione vt in iusticia
distributiua. ex. v. etbi. Quia tūc index eqlli
mus vnicuiqz dabit sūm opera sua. C3 Tertia
p3lō est de merito respectu gratie pñie pro
pñie sūpte: et est hec. Si qs alij pñiā pōt me
reri de p3gruo gratiā vt sibi ea mereri nō pos
sit. C3 Dicit p3 ps p3lōnis qd vn3 p3t alteri me
reri de cōgruo pñiā gram. pba3 aucte exp3sa
aug. i. li. de p3destinatōe scōz. vñ et Jaco. vlti.
scribit. Bate. p inuicē vt saluemini. vñ noto
qd qs nō possit p alio mereri de p3gruo pñiā3
gratiā. Ex vno triū est: vel qz ē extra caritatē:
et op3 tale d3 fieri in merito. vel scdo: qz sz ha
beat caritatē tū modicā h3 et solū in ipso suffi
cit: sicut est in paruo igne solū cōburete qd p
pe sunt. vel tertio: qz is pro quo meret est ag
grauatus pctis. sicut licet applicetur ignis li
gnis valde hūidis nō pburet. C3 Sed dicit se
cūda ps p3lōnis qd nullus pōt sibi mereri p
ñiā gratiā. pba3. gratuitū et debitū opponūf
ergo qñ aliqd est magis gratuitū tāto ab eo
magis debitū elongat. Sed meritū id quod
meret qdāmō efficit debitū ad mñ3 ex diuina
pmissiōe qd bene laborāti premiū repromisit

igitur. Confirmat. quod principium merendi et meriti
tunc opponuntur sic patet et filii. ergo sicut ne
quit patet filii filii. et sic nec punitur merendi me-
reri a merito. **Quatuor** ad 3^m art^m sunt tres dif-
ficultates. Prima est quod gratia dicatur meriti
virtutum. **Secunda** quod de finis virtutum. **Tercia** quod de
forma. **Quarta** quod de finis. **De** 3° m^o m^o.
m^o. de finis. quod omnes virtutes tendunt ut sunt dispo-
siti ad hunc caritatem qua diligamus deum. finis
inquit paulus precepti caritas. **De** 3° m^o forma.
quod virtutes debent dirigere actum. **De** 3° m^o m^o.
quod sicut mater nutrit parvulum sic ipsa virtutes. Et
ideo est quod posita caritate mens in diversa ru-
it vicia. **Secunda** difficultas que sunt stoles que di-
cuntur esse in gloria et non sunt in gratia posita. **Dicendum**
quod prima stola ale est securitas. scilicet de sua virtute di-
cit. scilicet de corpore. scilicet immortalitas. 3^a poni potest totius
virtutis. **Tertia** difficultas an aliquis exiis in
gratia possit mereri per suas operationes ut si cadat in
peccatum mortale quod postmodum refectur. dicitur theophylactus.
quod iustitiam habet. dist. quod non. quod opera sua per peccatum sunt mor-
tificata. **Ex** quod patet ad. quod patet quod gratia est meriti
et prima gratia mereri. **Secunda** alio. **Tercia** ad ar-
t^m. **Ad** primum argumentum neganda est maior. et dicitur per
baptista. quod est regula theophylactus. dico quod illud intelligit quod
illud ordinat ordinatio per se ad magis et mi-
nus. ut patet in ex^o. **Ad** sic est in proposito quod me-
ritum seu is qui meretur ordinat ad gloriam sic ad h-
minum. **Ad** ad primum gratia sic ad merendum fida-
mentum. **Ad** 2^m dico in summa argo quod efficacia
nihil facit in proposito sed ratio gratitudo. equus. n.
vel ad corpore de ratione sua non habet rationem gra-
titudinis potest mereri. gratia autem prima habet maxime
rationem gratitudinis non est sine. **Ad** tertium negat
maior quod ad meritum prae gratia ratio est. quod dicitur ali-
quis meretur alteri prima gratiam non potest gratia in alio
rationem gratitudinis si autem sibi meretur videtur autem
teretium quod mereri alteri prima gratiam precedit ex
gratia quod non est si quis per se ipse prima mereretur
gratiam. Et quod obicit de illa gloria. quod plus proficit
fides propria quam aliena non habet intelligi quod ad h-
sed quo ad alia per causas predictas. Et sic patet ad
quod dicitur. **Ex** primum autem dist. 2^a. **Prima** 2^a. **Eadem** cen-
tes gratia operans atque cooperans et magna docet.
Dicitur 2^a quod eadem est in centia gratia operans et co-
operans et nunciat iter magna bona. Et incipit
in principio dist. vltima ibi. hic videndum est quod sit
virtus 2^a. **Secunda** 2^a. **Ad** hunc fundunt bona gra-
tuita et hinc perducunt diversa merita. dicitur 2^a
quod dona gratiarum sunt nobis collata a deo et ipsa
merita. dicitur ibi opamur merito. Et incipit in il-
lo. c. videndum est quod sit virtus 2^a. vltima ibi. quod autem
virtutes sunt motus. **Tertia** 2^a an operatio sit
virtus proprie vel sola motio relinquitur dubie. **Dicendum**
etiam seu magis in hac questione quod relinquitur per du-

bio utrum operationes virtutum sint virtutes vel non.
Et incipit in illo. c. quod autem 2^a. vltima ad finem de
functionis. Sequitur in textu.

De 2^a m^o m^o m^o. **De** 2^a m^o m^o m^o. **De** 2^a m^o m^o m^o.
2^a. h^o s^o s^o s^o. xxviii. di. huiusmodi s^o s^o s^o s^o.
tinuat ad preedentes. Nam postquam in. xxvi. dist.
actum est de gratia quo ad arbitrium ingenuum. Et
in. xxvii. respectue ad habitum gratuitum. nunc
agere de ea incipit ostendendum quod possumus dicitur
do^m hoc extat positum. Et dividit in tres partes
principales. In 1^a libera dicit arbitrium non me-
reri absque gratia. In 2^a libera per subtile ingenium visum
per pelagium. In 3^a querit an gratia basis humilitatis
indiguit ne innocetia. 1^a in primo. scilicet ibi. nam
ut ait augustinus in li. retrac. 2^a. tertia dist. xxix. ibi.
post h^o considerandum est utrum hoc 2^a. 1^a parte id
visum manente. Rursus scilicet pericula in qua per
subtile ingenium 2^a. in tres partes dividit. In 1^a
erroris tangit pelagii probatio. In 2^a secunda
argucio addit eius solutio. In 3^a sequit fidei
plana assertio. 1^a in primo. secunda ibi quod hoc
dicitur sine gratia 2^a. ibi idem hoc de gratia et libero
arbitrio 2^a. Et perit ceteris idem manentibus me-
dia per in qua argucio addit pelagii solutio. In 3^a
tres partes dividit finem quod tribus pelagii rudent ro-
nibus. 1^a in primo. scilicet ibi. alibi etiam augustinus dicit
2^a. In exp^o quod quidam proponunt 2^a. Exp^o m^o
autem et rationes pelagii in quod et solones magis
ad eas. Et hec est divisio 2^a.

Tunc nunc n^o m^o libera ar^m gratia destitutis
sup^o via^m obtinere possit victoria. Et ar-
guitur quod sic triplici modo heretici pelagii
Arguebat 1° sic in virtute nullus obligat ad
improbum. ergo vel possumus habere per nos gratias. vel
non obligamur ad habendum gratiam. Et tunc si sal-
uemur oportet vincere inimicum. igitur per n^o m^o liberum
arbitrium possumus et saluari et vincere inimicum. ma-
ior patet antequam Iero. dicitis anathema sit quod
xerit deum precepisse aliquid impossibile. probat autem
prima. prima quod gratia est donum dei quod si ex nobis est
sequi non possemus esset nobis impossibile. scilicet
patet per assumptum antequam apostoli. **Ad** inquit coronabit
nisi qui legitime certaverit. **Secundo** arguit sic in
sententia. nihil est tamen in potestate voluntatis quod volitio.
sed per bonum velle possumus vincere diabolum.
igitur maiorem sumpsit ex beato augustinus dicitur 1° re-
tracta. c. xxij. Nihil est tamen in potestate voluntatis quod
ipsa voluntas. i. volitio. **Secundo** minor patet. quod prin-
cipale meriti et victoria est electio bona seu
actus voluntatis. et ita si aliquo possumus inimicum
vincere. et isto magis. **Tercio** autem ex eo sic. ois
potens ex se credere potest et demonem superare. sed
possumus ex nobis credere. igitur maior patet. quia
fides est fidametur edificij spiritualis. ut habet apostolus

Heb. xi. Et Abacuch. ij. scriptum est. Iustus ex fide sua uiuit. et p. p. fides sufficit hoi ne interficiat in bello demonis. Sed minorē assu- mebat ex dicto Aug. sup. eplam ad Roma. ubi ait qd credimus nostrū est. et rursum nfm est credē. Cū o^m hō et p. p. te negatiua arguit aucte apli. i. **Corinth. xv.** Deo aut gr- tias qui dedit nobis victoriā p. iesū xps dñm nfm. Et ad Roma. vij. o infelix hō qd me li- berabit de corpe mortis huius. Et rñdet gfa dei p. iesum xpm. Et ita sine gfa vincē nō pos- sum⁹. In ista. q. ad alias p. formiter sunt rē. **Quo** ad p^m art^m termini sunt gfa liberuz arbitriū et victoria. **Prīm⁹** igit termin⁹ ē gfa vñ ultra notata de gratia di. xxi. **Hic** notā- dū qd fm qd ad tria cōparat solet gfa triplr di- uidi. Cōparat p. io ad suū p.icipiū. Secūdo ad suū subm. et 3° ad suū o^m. Cōparatiōe ad su- um p. in diuidit gfa in gfam p. destinationis. vocatiōis. institutiōis et magnificatiōis. p. io n. de nobis gfam p. parat. post offert. post cō- fert. ultimo cōplet. Et sumit ex aplo ad Ro- ma. viij. Cōparatiōe aut ad subm diuiditur gfa in triplicē gfam. s. cogitatiōis. volutiōis. et p. fectiōis. et accipit fm triplicē hōis potē- tiā. s. intellectiū in qua cogitatio volūtatem in qua volūto. motiū in q. p. fectio. Et hanc dat **Berū.** in li. de libero arb^o. p. m. inq. opa- tur de⁹ in nobis. scdm nobiscū. tertiā p. nos. Cōparatiōe ttiō ad suū o^m. et sic diuidit gfa in gfam p. tectiōis. liberatiōis. exctiōis et sal- uatiōis. et hz sumi respectu multiplicis mali a quo dīna gfa p. feruamur. p. tegimur. n. a ma- lo pugne seu diabolice tēptatiōis. Libera- mur a malo pene seu miserie. exhumur a ma- lo culpe et saluamur a sequela ei⁹. Et sumit h. diuisio gfe ex illo vbo **Ma. xxi.** p. tegit dñs de⁹ exercitū iudā et hierlm. p. tegēs et libano et trālicēs et saluās. Et notādū q. he tres diui- siones gfe cōpetūt tam gfe gratis date solū q. gfe gratū faciet. Scdm termin⁹ est liberuz arb^o. vñ ultra dicta de libero arb^o in. xxv. di. **Notādū** q. libez arbitriū d. se tria notat q. tā- git doc. deuo. dist. xxv. hui⁹ scdi. pte scda. q. i. scz libtatē a coactiōe: q. sibi repugnat q. i. q. coactiō. Scdo dicit dignitatē. vñ est nobilissi- mū dei donū nāle i nobis plātātū. Tertiō di- cit facultatē. scz n. actiue in suis actib⁹. 13. et passiue in recipiēdo. vñ **Berū.** in li. d. libero arb. libetū in hec tria. libetū arbitriū. libetū cōsiliū. et libetū placitū. Et noiat liberuz arbitriū qū eligit simp. qd vult libere. sic ar- biter dans in iudicio p. io quo vult sniam. Li- berū cōsiliū qū eligit meli⁹: q. cōsiliū ē de me

liori. vñ inq. apls. oia mihi licent: sed nō oia expediūt. Libetū placitū qū eligit qd sibi pla- cet. vñ in eodē li. diffiniēs libetū arbitriū di- cit. Libetū arbitriū est cōsensū ob volūtatis inamissibile libtatē et rōnis indeclinabile iu- diū. vbi ponit tria: p. io vocat libetū arbitriū cōsensum innuēs q. diffinit illud in ordie ad actū. scdo dicit ob volūtatis inamissibilem li- bertatē. et in hoc innuit bñ dicat liberum q. ab ipsa volūtate que est libera p. eēntiā et a qua cetera potētie libere sūt p. p. ticipationē. 3° di- cit et rōnis indeclinabile iudiciū. et innuit i hoc vñ dicat arbitriū q. a rōne i qua sedet cogni- tio arbitraria sicut et cōsiliū. et d. indeclinabi- le iudiciū dispōne ad gloriā in qua nō erit in aliquo malo declinatio ita q. d. libetū rōne volūtatis: sed arbitriū ex intellectu seu rōne vt cōcludat q. libetū arbitriū est p. sensus ob volūtatis inamissibile libtatē et rōnis inde- clinabile iudiciū. Terti⁹ terminus est victo- ria. vñ notādū q. ista tria differūt in bello seu spūali seu corpali resistētia. **Trophēus** et triū- phus seu victoria. **Resistētia.** n. est qū qd nō vincit ab inimico: 13. tñ nō vincat: sicut qū sūt duo eqles pugnātes. **Trophēus** aut d. qū p. aduersa sana fugit et nō lesa pte alia non p. se- quēte. **Triūphus** aut seu victoria ē qū p. in- mica aut p. pte aut fundit⁹ destruit aut modi- co aut nullo in pte alia hito detrimēto. Quā- tū ad scdm artickū sūt tres p. cōlones. **Prīa** ē de gfa solū gratis data respectu resistētie i tē- ptatiōe demonis. Scda de bono ope libe. ar- bitriū nō hita gfa gratū faciente in ordine ad victoriā tēptatiōis. **Prīma** est h. 13. ad dei oī sequestrata gfa cōuertit libetū arbi. nequeat. alicui tñ pot. resistere tēptatiōi. **Dicit** p⁹ ps. q. libetū arbi. negt p. uertit ad deus semota oī gfa gratis data ab eo. p. bat aucte **Berū.** i. li. de libero arb. **Conat⁹** libetū arbitriū ad bonū cassi sūt si a gfa nō adiuuant et nulli si nō ex- citant. Et post dicit: gfa excitat libez arbitriū dū seminat cogitatu. vñ valde extat cōgruū vt cōuersiōne p. gfam gratuitā dispō p. cedat aliq. p. siliū. q. d. gfa gratis data. nec illud ob- uiat. quod scribit **Sach. i.** Cōuertimini ad me et ego cōuertar ad vos. ipsa enī vocatio qua vocat vt cōuertamur gfa dei est gratis data. vñ 13. fm **Boe.** veri boni nobis sit innata cu- piditas. nō tñ hoc suffic vt in deū p. uertamur nisi p. sit cognitio q. ē gfa dei. **Ad** q. inq. apls sum⁹ sufficētes aliqd cogitat ex nob. tāq. ex nob. **L. j.** n. sic hō eēt denudat⁹ ab oī gfa gra- data qd tñ nō sit. p. pter benignitatē dei q. etiā inimicis bona tribuit: tñ faceret quod in

libetū arbitriū
est cōsensū ob volūtatis
inamissibile libtatē et rōnis
indeclinabile iudiciū

se eet priuatiue nō tñ positue sufficeret vt ad
deū puerteret. Et si dicat qd pōt dēstari pētū
z hic videt qdā puerfio ad deū. Dicit dñ qd pōt
hō sic posit? pētū detestari iqtū ē nociuū nē
sue. z hoc nō sufficit ad puerfionē non aut in-
quātū ē offensiuū dei qd tñ exigere. Ex qd p3
defect? sci thō. hui? dis. q. iij. dicētis qd pōt qd
puerti ad deū dispositiue ex ipso libero arbi-
trio: ita qd fm suam suā sit ordo iste. pō dispo-
nit se liberū arbitriū ad grām gītis datā. 2° ve-
nit grā gītis datā qd ad deū puertimur. 3° ipsa
grā gītū faciēs. p3 o^m ex pōlone. vñ pñū dispo-
sitiuū venire videt ex pte gīe gratis date nō
liberi arbitriū: ita qd illud sit pñū qd ponit se-
cū dñ. nec valet qd obijcit. qd tūc eet pcessus i
infinitū qdēdo de dispōne dispōnis zc. Nihil
est qd excita^o seu vocatio iterior ē pñū dispo-
nēs ad cōuersionē. z ista vñ grā gītis datā. Et
p3 qd maiorē honorē fecit doc. deno. gīe. arti.
ij. q. i. hui? dist. tenēdo pōlone pdictā qd fece-
rit Thō. ponēdo qd principū puerfiois a no-
bis veniat. Et lōgi^o recessit a pelagio doc. de-
uo. qd Thō. lz neuter fuerit pelagian^o. Sēda
ps pōlone dicit: qd liberū arbitriū p possibile
vel impossibile segregatū ab oī grā pōt alicui re-
sistē demonis tēptatiōi. lz nō vincē. pbat fm
glo. sup. vij. ad roma. Est triplex. posse nature
gīe z vicij. posse gīe addit supra. posse nature
z posse vicij diminuit. ergo posse nature ē su-
pra posse vicij: z ita alicui poterit resistē tēpta-
tioni solo libero arbitrio: sed nō vincē. Et cō-
firmat. qd qdūcūqz sit denuatū liberūz arbi-
trū a grā qdūqz adhuc extat liberūz ita ne-
quit cogi a demone. z si qdā vtrū posset se so-
lo cuiqz resistere tēptationi. Dicit doc. deno.
q. ij. arti. ij. qd nō. Et dat exēplū de pugili qd se
pōt coopire ex pte vna p aduersariū z tñ duz
se coopit aduersariū caut^o a pte alia cū deijcit
bat z ex^m de exiite i nauī pforata nūqz forami-
nib^o qd dñ obstruit vñ foramē aqz itrat p aliū
sic in pposito lz tale liberū arbitriū vñ posset
resistē tēptatiōi nequaqz oib^o nisi adiutorio
gīe dei. Et ide ē qd pētū ne iducamur in tē-
ptationē. qd de cō: liberū arbi. nō lformatum
grā mot^o carnis plegē. z qd sum^o ex nobis clau-
di adiutorii dei regim^o vt recti gressib^o am-
bulem^o. Et si obijciat: qd tūc vt ait doc. subti. i
pñti dist. seqret qd ps posset obligari ad ipos-
sibile cū teneat vitare pētū: z tñ nō posset in
casu posito. Rndēdū qd in hoc nō ptradicit
doc. deno. z doc. sub. tñ p^o qd doc. sub. inuehit
p qdā qd dicebat qd nō poteram^o pētū morta-
le vitare qn. f. actu peccarem^o mortali nisi
gratia dei gratū faciēte. Doc. aut deno. logf

gratū de pētō: sufficit qd dictū suū hēat vitatē
in veniali. tñ scdo qd doc. subti. segregat solū
a liberō arbitrio grām gratū faciēte. doc. de-
uo. oēm gratiā. tñ tertio qd nō cadit sub pce-
ptō pētū veniale ad qd se extēdit doc. deno.
intētio: sicut pētū mortale de quo doc. subti.
ingrit. Sēda 3° est de ope liberi arbitriū in bo-
no nō hita grā. z ē hec. Sic liberū arbitriū se
questrata grā agit bonū ex gīe vt mandata
dei in cōplēdo peccare nō cēleat. Dicit ps p-
ma pōlone qd liberū arbitriū pōt facē bo^m op^o
ex gīe seqstrata grā. pbat. nullū viciū fortis-
cat nām. lz videm^o qd auar^o pōt effici p digus.
z ita oīa bōia sua donare. z cū hoc sit forti^o qd
dare pōt pōt z dat pōt qd ē bonū in gīe: qd
liberalitatis. bonū. n. ex gīe of act^o sup debi-
tā cadēs nām. Cōfirmat: qd vt solū facit faci-
lē: z ita aū vtutē potuit liberū arbitriū. cūz
difficultate bonū agē ex gīe. Et cōfirmat. qd
videm^o vanū gliosūz pdicare euāgelū dei qd
est bonū ex gīe: z ita videt qd etiā solū liberū
arbitriū posset bonū ex gīe. Notādū tñ ē qd
extat quo ad pñs triplex bonū in gīe. pñmz
qd est dig^o vita eterna: z istud sit semp in sta-
tu gīe gratū faciētis. scdō est bonū in gīe qd
disponit de cōgruo ad bītudinē: lz sit factuz
extra caritatē. tñ recta intētio. z istud reg-
rit gratiā gratiē datā: z de his duob^o bonis
multe loquunt auctes. sicut illa. ij. Corinth.
ij. Mō qd sumus sufficētes aliqd cogitare ex
nobis sicut ex nobis. Et Joh. xij. Sine me
nihil potestis facere. Et Bern. c. viij. li. de li-
bero arbitrio. velle siqdē in nobis est ex libe-
ro arbitrio. Mō aut posse qd volum^o nō dico
velle bonū aut nolle malū: sed velle tñ: z cō-
similes. tertū bonū ex gīe est qd solū ē ordi-
nabile: lz actu ab operāte nō ordines. z istud
pōt fieri a nudo arbitrio semota qdūqz gratia
lz cū difficultate. Sz nūqd pōt liberū arbi. se
solo i op^o exte morale. D^m qd nō qd nō refert
i finē qd tñ ē circūstā pncipalior opum mōliū
Ex quo seqf qd nullū bonū ē morale nisi oēs
hēat circūstātiās carētiā ppe soli^o circūstan-
tie actū morale inficit. lz enim bñ tale bonūz
ex libero arbitrio cātū circa qd opet: qd māz
vt pascere lz pauperē qd est mā debita huius
act^o qd tñ caret circūstātia finis nō cēleat mo-
ralis. Sed dicit sēda ps cōclōtis qd liberū ar-
bitriū nō peccat iplēdo mādata sine grā. p3:
qd tūc adā si nō fuisset in statu inocētiē pdit^o
in grā peccasset iplēdo mādata deūqz nul-
lus diceret: imo addo qd etiā hō iplēdo i pec-
cato mortali mādata dei nō peccat. pbat.
me^o doc. subti. in pñti dist. qd tūc ingt cēt idm

effo oīus exstītiū i pctō mortali ad pueritatē
ne bonū faceret aut mādāta dei custodirent:
qz illud faciēdo peccaret mortali qd valde ē
p bonos mores. vñ pctōres magis sī i ducēdi
ad bonū op^o ex gñe vt p talia assuecāt bene
opari. Sz pōt ne hō pctōr implē mādāta dei
oīa sine pctō. Rñdet idē doc. q iplē sūi pctō
pōt intelligi vel pro ipso actuz: sic pōt iplere
cūcta mādāta dei. vel pro macula pūte actuz
elīctū q d^o reat^o q remanet quīqz pctm sit de
letū p pñiam. z sic nō pōt sine pctō iplē man
data dei: qz nō est i pñi via stat^o medi^o qñ hō
sit vel in statu gñe vel culpe. Et h^o errant ipi^o
pelagi^o q posuit q hō p se pōt mereri sine gñā
dei. vñ hē tres secte valde suēt pestifere. ma
nicheī: iouiani: z pelagi. Ad maniche^o posuit
q hō nō pōt non peccare mortali: qz hz ingt
duas aīas: vnā bonā. aliā malā. bonā p quāz
facit bonū. malā p quā facit malū. Iouiani^o
ecōtra dicit q hō pōt baptisū negē pecca
re. in medio duorū hereticorū pessim^o ambula
uit pelagi^o deo igrat^o z gñe dīne ipugnator.
vt i eo ipleret qz mediū ē qd nāz sapit extreo
rū. Sic puenit cū manicheo: qz posuit q pos
sum^o peccare: z in hoc vep dicit: z cū iouiani
no: qz dicit q ex nobis vitā possum^o mercari
etnā. Cōtra quē pñs a mōfo posita ē dīstin^o.
cui^o pñones fuerūt iste tres. p^o q hō pōt pfe
ete legē dei adimplē sine gñā. Et ecōtra istaz
ecōclonē scūs Thō. q. iij. Et doc. deuo. eadē. q.
dicūt q lz possum^o sine gñā adimplē mādātuz
dei qñ ad gen^o opis. nō tñ quātū ad itētiō
nē mādātis. s. dei q vult q ipsa pcepta ex cari
tate ipleam^o si velim^o q pñint nobis ad glīā
z ita nō pfecte ex nobis iplem^o: qz sine carita
te. Ex ista p^o mala p^o pessimū iferebat correla
tū. s. q nō oī ozare neqz p iñdelib^o: neqz p si
delib^o: qz ex seipīs pñt bñ opari. Scda p^o sua
fuit. hō ex pñijs actib^o gñāz dei meret^o z glīā
z^o est q hō nascit^o sine origiali pctō. Et si grāt
an sit dabil^o terti^o stat^o. s. q nec sit cū culpa nec
cū gñā. Bñ q actu nō dat tñ non repugnat.
Sicuti si adā fuisset in statu inocētie sine gñā
gratū faciēte pñt^o. 3° p^o est de gñā gñā faciē
te in ordine ad victoriā tēptatiōis: z est hec.
Nec liberū arbitriū sine gñā gñā faciēte pōt
a pctō resurgere. nec tēptatiōis victoriā obti
nere. Bñ p^o dicit q libez arbitriū nō pōt re
surgere a pctō sine gñā dei gratū faciēte: z in
telligit de lege posita. s. pō ordinata dei. pba
tur ad Rñ. iij. Iustificati gñs p gñāz ipius.
Et ad tñū scō. Hō ex opib^o iusticie q fecim^o
nos scd fm suā mīam sal. nos fecit. Et rō est:
qz quāt^o est ille in quē peccat pōderat^o pctm.

peccam^o aut in deū. bñ facim^o pctm mortale.
z ita oī q sua gñā accēdamur si pctm dimit
tat. Ex quo p^o defect^o phoz ponētū q ex pu
rio nālib^o cū exercitio possum^o acqrere nāz p
fectiorē. vñ z phus dicit in pñtis. q pñu^o ad
meliores exercitationes deduct^o aut multuz
pñctet: aut pñctet in hñū hitū restituet. p^o oī
ex dictis. Et si obijciat qz sanitas nature cor
porē pōt acqri ex nālib^o. ergo z sanitas mē
tis. Bñ q nō est sile qz nā est ordinata ad ali
qd inferi^o qd pōt hēri ex semēs autē ad sup
mū. s. ad dei amorē z vīsiōnez: iō regrit ad iū
torū supnāle. Scda p^o conclōnis dicit q
nec etiā pōt vincere tēptatiōē sine gñā gñuz
faciēte. pbat. oī vincētī debet corona. Apoc.
ij. z. iij. c. Si igit^o liberū arbitriū sine gñā ifusa
vinceret tēptatiōē mereret sine gñā. qd ē in
cōueniēcia. vñ lz possit resistē tēptatiōi mediā
tib^o gñijs aut gñis datis: aut acqñtis. si tñ de
beat dicit g^o acqñta g^o nō tñ vincēt: qz vt dñm
est in p^o art^o oī qz victoriosius cōsequat^o oī il
lino qd itēdit vict^o demō at itēdit i tēptatiōē
demergē i pctm z i infernū pñs: z ita oī qz vi
etoz exeqt^o meritū ad coronā gñe qd si fit sine
gñā. Quātū ad 3^m art^o sunt tres difficul
tates. Pñia est qñs ē ordo in pueritiōe liberī
arbitrii nfi ad deū. Rñdet aug. in li. de ecclē
siasticis dogmatib^o. q pño puenit inspiratiō
dei q d^o excitatio seu vocatio qua d^o de^o stat
ad ostiū z pullare: z est gñā gratis data. Se
cūdo est acqñscō liberī arbitrii hñdōi vocatio
ni seu obediētia. 3° est diuini muneris iñfusio.
s. gñā gratū faciēs i quo pñctif puerisio. Scda
diffi. an mādāta dei sint fortia ad implēdū vl
leuia. Rñdet doc. deuo. q. iij. pñm arti. q for
tia sunt sine caritate: qz sunt de pfectiōe vñ
tū q fm pñm in. ij. ethicorū. sunt circa difficil^o
sunt tñ valde leuia si sūt ex caritate. valde. n.
facile est hōi in quo est caritas sūi diligē iñ
micū. Dat exēplū in aub^o que inuānt in vo
latu a pñtis sine qb^o volare nequeūt. Tertia
difficultas. vñ est qz diabol^o n hñs gñam pōt
nos vincēt: tñ nos nō possum^o cū vincere nī
si habeamus gñam. Rñdēdū: qz facili^o ē pec
care qz bonū facē. z ipse solū ingrit vt peccē
mus: nñs aut victoriā est in bñ opando. Ex p
dic. patet ad qōnē qz vicz nūc nostrū liberū
arbitriū gñā destitūtū sup diabolū neqz obti
nere victoriā. Ad pñmū arg^o dicēdū i sū
ma ad maiore qz aliqd ēē. impossibile nobis
pōt intelligi seu qz ex nobis hoc nō possum^o
z sic est bñ nobis impossibilis g^o qz cā a nob
habere nō possumus. Alio^o d^o nobis aliqd i
possibile: qz faciētib^o qd in nobis est id nobis

nō daf: et hoc mō gfa ē nōb pōssibil' nō ipōssibilis: qz vult de nobis faciētib' qd in nobis ē cā nobis ifundē. et hoc mō loq' Jero. anathe ma sit et c. Ad scdm. p^o ad maiorē itelligēda est de volitiōe simplici q nō sufficit ad meritū nec ad gloriā nisi gfa pua. sedō ad miorē dico q bonū velle nisi sit meritū nō sufficit ad vicēdū diaboli lz bñ ad resistēdū: iō nō currit arg^m. Ad 3^m rñdet mag' q vba q accipit iste pelagi⁹ ab aug. sup eplam ad roma. retractavit idē aug. vñ ingt. illa vtiqz nō dixisset si iā sciret ipaz. fidē iter munera sp̄sci etiā repiri. Vñ si pelagi⁹ bñ vidisset aug. talia nisi obliat' nō ptulisset. Ex pñti autē et c. Idē ma p^o sine gfa nobis nō daf nec opat iustitia. Dicit p^o q nullū opus cōplete iustitiē ē i nobis sine gfa: lz pelagi⁹ dicat o^m. et incipit in prin^o dist. vsqz ad illd. c. qd vō dicūt sū g^a et c. Sedō p^o rōnes solute extāt pelagi⁹ clareqz dūcte ad crimē vicij. Dicit p^o q rōnes pelagi⁹ nihil pcludūt z sunt plene vicij z criminib⁹. Et incipit ibi. qd vō dicūt et c. vsqz ibi. id vō de gfa z li. arb^o. Tertia p^o nfm arbitriū dnam gfam petīt. ppetiā z in auxiliū. Dicit p^o q nō strū libez arb^m petīt dñā gfam in auxiliū z adiutoriū bone opatiōis. Et incipit ibi. id vō de gfa et c. vsqz ad finē dist. Sequit in tex.

P Est hec p̄siderādū ē et c. Sic sigt. xxix. dist. hui⁹ scdū que sic p̄nuat ad pcedē et c. Hā postqz pcedēt dist. ostēdit mgt in statu nōe lapsē liberi arbitriū nō mereri absqz gfa. Hāc in pñti dist. ingrit an gfa q extat basis humilū idiguit ne inocētia. z hz diuidi in tres ptes pncipales. In p̄ia dict psequit cōtinuatio. In scda ade q gr̄is fuit p̄di^o. In 3^a de padiso ponit ei⁹ electio. p^a in p̄un^o. scda ibi. ad qd dñeniter rñdebim⁹ et c. 3ª ibi. in illi⁹ qqz p̄cti penā et c. p^a pte indiuisa manēte: rursus scda p̄tula i qua gr̄is q fuit ade p̄di^o. in tres diuidit ptes. In p̄ia gfa pbat i statu ec p̄mario. In 2^a bñ dubitat an sit data p adintorio. In 3ª dictuz approbat scō testio^o. p^a in p̄un^o. 2ª ibi p̄tērea q̄ri solet. 3ª ibi. qbus rñdētes dicim⁹. Et sequit vltia illa p̄tula. in illi⁹ qqz p̄cti penā et c. In qua de padiso ade ponit electio. z hz diuidi in tres ptes pncipales. In p̄ia tāgūt de padiso exit⁹ flebil'. In 2ª addit gladi⁹ flāma v̄stilis. In 3ª quē⁹ erigit ligni vite difficilis. p̄ma i p̄ncipio. scda ibi. nō vō posset ad illud et c. ita ibi. pōt autē q̄ri virū de ligno vite et c. Et hec est diuisio et c.

V Tñ volūtaz rectitudo absqz gfa ista tu p̄mario sola fuit originalis iustitia. Et arguit q sic triplici medio. P̄io sic. id lo

lū hōi in statu p̄mario fuit tribuēdū quo sufficēter in deū ferebat. Sed iustitia originalis erat h̄mōi. igit maior p̄z ex p̄ma dist. hui⁹ scdū in qua dicit mag' q hō p̄d⁹ est vt deū videret et eo frueret⁹ ita q et sufficiebat pro hoc adipiscēdo solū fuit ei tribuēdū. Sz pbat mior qz originalis iustitia fm qd loquunt de ea sci tenebat vires inferiores subiectas rōni z rōnē deo. Sedō arguit sic. nullus sapiēs dat amico suo do^m qd scit cito ei p̄diturū z p̄fū suū ex hinc aggravari. Sed ad 3^m in statu inocētie erat amicus dei. ergo cū de⁹ eēt sapiētissimus nō debuit sibi dare gratiā quaz sciebat eū cito amissurū: ita fuit sola originalis iusticia. maior patet. Est nēpe cōtra legē amicitie vt amicus detrimētū reportet p amicu. sed pbat minor. sap. xj. diligis. n. oia que sunt: z nihil odisti eoz que fecisti. Tercio arguit sic. cā lē habuisset cū iustitia originali gfe amissibilitatem si cū ea in adā fuisset: sed eo peccante irrecupabiliter amissa fuit originalis iustitia. ergo ita fuisset de gfa. qd cū sit salūm. sequit et c. maior p̄z. qz pfectior fuisset gfa illa origialit iustitia: et ita si min⁹ pfectū nō repabuit adā nec magis pfectū. sed mior pbat: qz illa iusticia faciebat immortalitē qd nō habuit i adāz locū post petnū. In o^m arguit Luc. ix. Qui ēt spoliauerit eū z plagis impositis et c. vbi glo. expoliauerit eū gratuitis z vulnerauerit in nālīb⁹. Et Bcrii. Cū videret patrē nostrū oī emulus caritate circūdatū z oī virtute vestitū: et hoc accepisse terrenū hoīem qd ipse p su perbiā amiserat inuidit isanibilis homicida. In ista. q. ad alias p̄sormiter et c. Quo ad p̄mū articulū termini sunt. rectitudo. iusticia z iusticia originalis. P̄mū igit termin⁹ est rectitudo. vñ quo ad statū inocētie fuit triplex rectitudo fm triplicē potētā. intellectūā volitūā z motiūā. Quo ad intellectūā fuit veritas que dī rectitudo. vñ Ansel. diffiniēs v̄tatē dicit. itas est rectitudo sola mēte pceptibilis. Quo ad volitūā. scdō etiāz fuit iustitia que dī etiā rectitudo. vñ idē Ansel. diffiniēs iusticiā dicit. Iustitia est rectitudo volūtatis z liberi arbitriū. Libez ingt arbitriū est p̄as seruandū rectitudinē. ppter se. Quo vō tertio ad motiūā fuit v̄tus. Rectitū n. vt inquit p̄bi est cui⁹ mediū nō exit extrema. extrema creature sunt p̄mū z finis. de⁹ q de seipso dicit Apocal. i. Ego sum alpha z o. p̄ncipiū z finis. Erat igit in statu p̄mario. In motiua rectitudo dum nulla opatio ade nec a deo vt p̄ncipio nec vt fine diuertebat. Ideo Eccl. xvij. scriptū est. De⁹ e terra crea

ult hoies: et fm se vestit illi stute: et iter co
berit illi in ipsu. Et alibi. Soli eni ingt iue
ni q dñs fecerit hoicm recti. Secdo termi
nus ē iusticia. vñ solz iusti accipi triplr. prio
dē iusticia idē q pdescedētia dñe bonitatē fz
qd dicit de hoc iustū est qd a deo factū extat.
et sic accipit aug. in li. qonū veteris et noue le
gis: et ponit in p^o sniaz. disti. xlii. Sia quidez
pōt deus: sed nō facit nisi qd cōuenit veritati
ei^o et iusticie. Secdo accipit iusti^o cōiter p qli
bet stute: et maxie p caritate aiaz gratā facie
te vñ et iustificat^o dñs hō post pctm. vñ et dicit
Ambr. sup lucā. q iusticia cōis est vñs: qd in
sua caritate infundit et virtutes. Terti^o dicit
tur iusticia ppter vñ est vna virtutum cardina
liū et sic diffinit eā ad arcus tullius. Iusticia
ingt ē anīm bon^o habit^o cōi vtilitate seruata
culibet qd suū est tribuēs. vñ et iusticia dñs qñ
iuris stat. Terti^o termin^o est iusticia origi
nalis. vñ solet iusticia originalis accipi tripli
citer. vno^o actiue. et sic deus dñs iusticia origi
nalis: qz ipe solus est q hñtibus iusticia origi
nalē tribuit. Hō eni ingt sapiēs possū ēē cōti
nēs nisi deus det. Secdo dñs originalis iusticia.
iusticia ab origine pductionis habita. et isto
mō angeli dicunt hñe originale iusticiā: qz
cōcreati fuerat iusti. sic et xps et bñs maria q
pctm nullz habuit p^m. terti^o dñs originalis
iusticia habitus supñalis alicui vñ^o generis
cōdonat^o p tota posteritate rectificans vires
iscriores rōni et rōnē deo. et hoc mō iusti^o ori
ginalis repta fuit in adā qñ pncipio totū ge
neris hñani q stāte posteri habuissent origia
lē iusticiā nō p traductionē seu trāsfusionē sz
diuina bonitate in qlibet. Quātū ad scdm
articulū sūt tres psones. pñā est de exigētia
gñte in statu inocētie cū illa iusticia origina
li. secūda de vñtōe actuali gñe et iusticie origi
nalis i illo statu. tertiā de quātitate ei^o. pñā
est hec. Ade vt eternā psequerē felicitatez et
merita vltra originale iusticiā gñā collata
est. Dic pñā. q adā nō meruisset sine gñā cū
illa iusticia originali. et intelligit de cōdigno
nō de cōgruo. pñā. meritis de pigno dicit
iusticiā datā et acceptā ad min^o fz pportione
geometricā. sed scqstrata gñā a statu pñario
nō reperiebat ista iusticiā. igitur pñā maior
qz in merito de cōdigno exigit q reddat qd
meret. et hec vocat iusticiā distributiuā. in. v.
ethicor. et fit fm pportione geometricā. Sz
minor. pñā. qz id qd meret de pigno est su
pra posse hoies: et ita nō vñ q possit illd mere
ri hō nisi eleuet p gñā. Et si obiciat p illud
Dñm. Adāntes i eo qd est fz nām in stute

sum^o: et ita a fortiori in pñlo statu. et p pñs ha
buit adā merēdi virtutē a nā. Rñdet q illa
auctas hñ itelligi ichoatiōe nō cōplexiōe qz
p nām habem^o iclinatiōez ad vñtes. vt tāgñ
ū. ethicor. vñ et lz in statu nūc ēēt adā pfect^o
in esse pñlo: nō tñ in esse scdo nisi p donū gñe.
Et quo pz q si adā ipse illa tria mādāta q
sibi in padiso pcepit de^o: aut tēptationi dia
boli restitisset sine gñā gratū faciente solū de
cōgruo nō de pigno meruisset. Et si qñatur
qliter illa iusticia original^o distinguebat a gñā.
Dicēdū q sicut gñā gratū facies a nō gratū
faciēte. Iusticia qppe originalis sine gratia
nō faciebat gratū adā deo: nisi capiedō lar
go mō. Sed in qua potētia erat subie. Et di
ci valde pbabilē q pncipaliter erat in volū
tate. et erat qddā donū supñale vt tāgñ hac
dist. doc. subti. rectificās ipsā voluntatē intri
q delectabili^o longius valde erat ei adherē
deo q appetitui sensitui cui erat coniuncta.
Sed habebat ne idē appetitus sensitui ali
qd donū tale vt libet^o obediret volūtati q a
suo pñio traheret appetibili. Dicit idē do
ctor. q ita oportuit: non enim videt possibile
quin vñs de nā sua et in statu inocētie fer
ret citius in pulcrū visibile qz in id qd iperas
set rō seu voluntas nisi habuisset aliqd donū
qd magis alliceret vt obediret rōni qz traher
et pulcrū visibile. Ex q pz q multa fuerūt
talīa dona cū qlibet sensus pñū hēat appe
titū. sed nūqd qdlibet dñm dicebat iusti^o ori
ginal^o. dñm q si iusti^o original^o dicat solū rectitu
do. pōt dici q sic: qz qlbz appetit^o hois erat
rect^o. si at dicat iusti^o hñ^o mēris fm qd de ea
magis loquūt pñ: sic vñca erat iusti^o origi
nal^o i ipsa scz volūtate q rectitudo dicebat. Et
actiē: qz rectificabat qdāmō alios appetit^o p
ter sua dona. et passiue igitū suberat ipio dei.
Ex q pz q nō soluz i statu nūc tēdāt appetit^o
sensitui in sua pñā obā delectabili^o pp curui
tatē volūtatis: qz scz dimisit iusticiā illa que
dñ rectitudo. Pñā scdo. iusticiā originale
fuisse donū supñale. Pñā terti^o q ad aliud i
clinabat illa iusticia ad aliud nā appetit^o sen
situi: et tñ sine tristitia: qz spōdcrabat donū
dei. sicut pz in accens desiderio supne pñe q
circa corp^o sunt nō sentiētib^o. vñ et placuisset
deo in statu illo adā simplici cōplacētia: nō
ad eternā vitā de pigno meritoria sine gñā
Secdo pñā. est de vñione gñe et iusticie ori
ginalis in prio statu. et est hec. Sic stat^o inno
cētie gratā habuit vt pñ^o tpe sola iusti^o fue
rit original^o. Dic pñā ps. q adā ante pec
catū habuit gratiā. pñā habuit caritatē. g^o

habuit gřam. p. 3. p. 1. q. 1. id est est gřa et caritas
ex dict. dist. xxv. S. 3. p. 1. a. aucte mgi i lfa.
Et si obijciat: q. angeli mali in celo nō habue-
rūt gřam q. tñ erāt nobiliores adā. ergo nec
adā. Rñdet scūs Tho. ii. q. pñtis dist. in solo
ne scđi argumēti q. non extat pñse q. angeli
hēbāt nālia meliora q. adā: iō in adiutorium
data fuit gřa ipi ade. ex quo innuit vt videf ex
mō loquēdi q. angeli nō fuerūt pđiti in gřa.
q. raf o^m hui⁹ dicti in eodē scđo scripti di. ii. q.
ii. vbi dicit expñse q. illa opio videf sibi vior
q. ponit angelos in gřa fuisse pđitos. vñ si di-
cere sic est et sic nō est de eodē et alijs circūstā-
tijs sit pđictio ipse sibi pđicit. Iō dicēdū sicut
ibi dictū est q. oēs angeli fuerūt in gřa pđiti.
Sed q. ampliorē habuit gřam vir vel muli-
er. vtiq. vir cui et dñs soporē inisit et multa ei
occulta apta sunt. Sed dicit scđa ps pñsonis
q. in statu inocētie pñtpe fuit iusti⁹ origina-
lis ipsa gratia. p. 1. vñ Aug. hō in sue cōdi-
tōis pñor⁹ hñt vñ posset stare: s. nō vñ pos-
set pñcere. Si autē habuisset a principio gra-
tiā habuisset vñ potuisset pñcere. Idē innuit
magf dist. xxiij. Et si obijciat ex dicto dama-
scē⁹ inq. fecit hoīem inocētē. rectū. vñ uosū.
sine sollicitudine. sine tristitia. cū vñte decora-
tū. in oib⁹ bonis ornatū: et ita in gřa. Dicēdū
q. loquit de toto statu inocētie. verū est. n.
q. habuit gřaz anteq. peccaret. vñ ista ē ima-
ginatio. In pñm⁹ sui stat⁹ fuit pđit⁹ hō cū il-
la iusti⁹ originali. In scđo fuit sibi appositā
gřa. sed q. tñ tps fluxerit iter hec duo de⁹ no-
uit. In 3° autē fuisse pñfirmat⁹ nisi posuisset obi-
cē sed prob dolor bina⁹ pñent⁹ ad ternarium
nō pñenit. Ex q. p. 3. defect⁹ scđi Tho. q. ii. q. hu-
ius dist. posuit adā in pñio instāti sue creatio-
nis habuisse gřaz. p. 3. o^m ex pñlone. vñ et vior
videf opi. doc. deuo. ar. ii. q. ii. pñtis di. ponē-
tis tps fuisse mediū iter creationē ade et ei ap-
positā gratiā. cū rōnē assignat ex trib⁹. pñio
rōne sapie dñe vt sicut in toto vñiuerso pñt⁹
sunt oia distincta q. ornata sic fieret i hoīe. se-
cūdo rōne bonitatis diuine: q. ex hoc magis
hoī appere poterat q. tñ bonum erat gřa dei
quā separatim a sua pđitione et de⁹ donabat. 3°
rōne diuine iusticie vt se ppararet de cōgruo
adā ad gratiā et in eo illud ipleret. aug. Qui
creant te sine te: nō iustificabit te sine te. 3^a
cōsclo est de quātitate gře in statu illo. et ē h.
Largita est in pñio statu gratiaz varietas. s.
amplior in pñti. Dicit pñia po q. varietas. i.
multitudo gratiarū. i. vñtū et donozū fuit in
statu inocētie. p. 1. vñ aucte Greg. nicenī qui
posuit adā in statu inocētie fuisse qñ quēdā

regē in paradiso terrestri pđitū et tutib⁹. S. 3. di-
cit scđa ps q. amplior cumulus gratiarum
donat⁹ est in pñti statu. p. 1. vñ magis idigē-
ti d. 3. dari mai⁹ adiutorū hñmōi sumus igf. et c.
Cōfirmat. q. aduocatū hñm⁹ apud patrē ie-
sum xpm iustū iugiter iterpellatē pro nobis:
q. et pro nobis mortuus est. vñ mīa iusticia et
sapia q. dñmō exigunt vt amplior statui pñti
tribuat gřa. Et si dicat q. ille stat⁹ erat puri-
or et ita maioris capax meriti cū esset magis
expedit⁹. et p. pñs gře. Rñdēdū q. opa meri-
toria ex triplici radice pđeūt etiā et virtuosa.
pñio ex arduitate obi. i. qñ o^m est arduū sicuti
de⁹: et quo ad hoc idē est o^m bñficiū et nřozum
meritorū tūc et nūc. et ita quo ad hoc cāle me-
ritū l. 3. rōne difficultat⁹ mō sit maior arduitas
q. cū labore elicif opatio q. nō fuisset in sta-
tu illo: et sic rōne hui⁹ est mō mai⁹ meritū. vñ
quo ad hoc dicit p. 1. scđo et pñio q. vñ est
circa difficulta. scđo pđeūt opa et uosa ex vo-
lūtate. et fm hoc hñ pñio statu fuisset loquēdo
simpliciter maius meritū. q. habuisset volūtatem
magis expeditā. tertio pđeūt ex gřa. et sic se
hñt fm sub et supra fm q. tñ fuissent alique
pñone magis aut min⁹ pñfecte respectu ad sta-
tū pñte simpliciter: tñ quo ad hoc cēsendus ē sta-
tus pñs pñfectior. adā. n. ad pñfectionē brē ma-
rie nō pñuenisset. Quātū ad tertii articuli
sunt tres difficultates. Pñia ē q. erat pñfectior i
statu inocētie originalis iusticia: an gřa. Dicē-
doctor subtili. q. se habebat sicut excedēs et ex-
cessum. quātū. n. ad firmitatē excedebat iusti-
cia originalis: q. intrin fini cōiungebat vt di-
cūt aliq. q. non admitteret pñtū veniale. In
quātū autē gřa cōiungebat vt bono supnāli ex-
cedēs erat gřa: q. illa iusticia solū cōiunge-
bat illi fini vt pñuenienti et delectabili. vñ sim-
pliciter erat gřa cēsenda pñfectior. Scđa diffi-
cultas. Quātū tpe stetit adā in paradiso. dicit
p. 1. vñ q. septē horis. creat⁹. n. fuit de mane
iuxta cōnoctiū vñale. et ita qñ inter qrtā et v.
horas. Df autē Scđi. ii. q. venit de⁹ ad auraz
post meridiē in paradisu. vij. autē addita. v. fa-
ciūt. xij. vbi ē meridiēs. Tertia difficultas vbi
emissus est ad pñtē statū a statu inocētie. Di-
cēdū q. vbi fuit pđit⁹ in cāpo damasceno q. ē
cāpus sirie. p. 1. pñ hierf et sine mora a zona tor-
rida tria trāfēs climata ad qrtū dei est virtu-
te deduct⁹. Ex hoc p. 3. ad. q. q. vñz volūtas re-
ctitudo in statu pñmā fuit originalis iusticia
absq. gřa. Ad pñmū argumētū negat mi-
nor. et df q. l. 3. iusticia originalis nō staret cū
pñtō maxie cū mortali: non tñ sufficiebat ad
merendū de cōdigno sine gřa. Ad scđm

dicendum ad maiorem quod verum est quod amicus non
dat amico bonum ut ei noceat: nec hoc fecit de
us ad eum dedit gratiam ut ea bene videretur
sed sua puritate fecit primum tunc convertit
hoc deus in melius qui de malis fecit bona elice-
re. et forsitan ad bonum suum ut alibi dictum est.
Ad tertium dicendum ad maiorem quod alia ratio est
de originali iusticia alia de gratia: iusticia. nam
illa magis aspiciatur proprie nam quam personam.
gratia autem personam. ideo non sequitur quod si iusticia ori-
ginalis non recipiat gratiam et gratia de hoc amplius.
de peccato originali. Et tunc de peccato dist. ex qua
de mente etc. Primum per se. data est gratia cum statu-
bus in magna copia primis hominibus. Dicitur primum
quod gratia et virtutes fuerunt collate a deo ad eum et eue-
in statu innocentie. Et incipit in primum dist. vlt. ubi
ibi. In illis quocumque peccati pena etc. Secunda primum.
homo primarius volens eicere et ensis igne custodit
ponit. dicitur primum quod ad eum est de paradiso et
gladius flammeus et cherubim positi sunt ad custo-
diendum eum. Et incipit in illo loco. in illis quibus etc.
vlt. ubi. potest autem queri utrum de ligno etc. Ter-
tia conclusio. Adam ligno vite usus exprobat: sed
non invenit plurimum edisse. Dicitur conclusio. loquor quod bene
legitur quod adam semel comedit de ligno vite: sed
non quod plurimum. Et ponit ab illo. c. potest autem que-
ri utrum de ligno etc. vlt. ubi ad finem dist.

dis
xxx
In superioribus insinuat est etc. Hic si-
gnos. xxx. distinctio huiusmodi sed ibi que sic
continuat ad precedenti. Nam postquam
xxi. dist. inclusive vlt. ad ista peccati est decla-
ratio patris primarii. Nam in ista distinctione
incipit venari nam originalis vici. et huiusmodi
di in tres partes principales. In prima quod sit sub-
tiliter investigat. In secunda notat faciter utrum
traducatur. In tertia elicit quod ipsum delectat. primum
in primo. secunda dist. xxxi. ubi. nunc superest investiga-
re etc. tertia dist. xxxij. ubi. quoniam supra dictum est etc.
Primum rursus periculum que est prius dist. in qua
sit peccatum originale subtiliter investigat: tres
partes dividit. In prima per se. per se. per se.
In secunda subiungit textum principalem. In tertia
quod ens incidentalis. prima in primo. secunda ibi. huiusmodi
primo videndum est etc. tertia ibi. ad hoc autem
quod dicimus in etc. prima autem et vltima per-
tinet indur. sic manetibus. sola secunda particu-
la in qua subiungit textus principalis: in tres
partes dividit. In prima originalis criminis qui-
tur entitas. In secunda vi querit scrutaminis an
sit penalis. In tertia lex patitur mali regi-
minis et concupiscentia. prima in primo. se-
cunda ibi. quod diligenter investigandum est etc.
tertia ibi. nunc superest videre quod sit peccatum
etc. hec est divisio etc.

Primum originalis culpa per se vel peccatum
in puulis nolet. Et arguitur quod non triplici-
ci nio. Primum sic. ad id non sunt nobiliores
tota humana natura. ergo inficiendo se non potuit
tota humana natura inficere. autem per quod aliquis
diuiduum habuit ita nobile sicut ipse vel herede
potuit. Sed perbat per se. quod corruptio boni mio-
ris non includit corruptionem boni maioris.
Secundo arguitur sic. si esset peccatum originale in puulis
quod non crederetur a deo aut ab anima puuli: aut
tertio a carne ei. non primum: quod deus nullus peccati
extat causa. non secundum quod iam esset peccatum actuale. non
tertium: quod secundum beatum Augustinum. xij. super Genesim. ad istam
omne agens est potestius patiens. caro vero non est no-
bilior ipsa anima sed e converso. igitur nullus peccati est
originalis. 3o autem sic. nullum involuntarium est pec-
catum. sed peccatum originale si esset in puulis foret
involuntarium. igitur maior pars auctore Augustini. in li. de
vlt. religio. peccatum a deo est voluntarium. quod si non
est voluntarium non est peccatum. Et de libero arbitrio.
nec peccat in eo quod vitare non potest. et 3o ethicoz.
ceco nato nullus improbabat sed magis misere-
bis. sed perbat minor. quod puuli necdum vsus habent li-
beri arbitrii. In omni autem auctore apostoli ad romam. v.
per vnum hominem peccatum in mundum intravit. in quo omnes
peccaverunt. Et gregorius. omnes in peccato nati sumus.
et ex carnis delectatione peccati. In ista. q. ad
alias etc. Quod ad primum articulum terminum
sunt. culpa. culpa originalis. et per se. Primum
igitur terminus est culpa. vnde notat ista. theophrastus. b. dist.
ar. i. q. ij. quod ista tria differunt. defectus. malum. et
culpa. Defectus. n. simpliciter importat negationem
malum autem est nomen privationis. careria. n. alicui
si non sit natus esse in aliquo potest vocari in eo defe-
ctus sed non malum: sic careria vite in lapide est
defectus sed non malum. in homine autem mortuo non
est solus defectus sed et malum. culpa autem super utrumque
addit quod sit nomen voluntarium. nullum. n. culpabi-
le nisi voluntarium. vnde Aristoteles. in. ij. ethicoz. dicit
pro his qui sunt nobis a natura: nec laudamur: nec
vitupamur. vnde omnis culpa est malum: non est. sicut
omne malum est defectus non e contra. Secundo terminus
est culpa originalis secundum anselmum. li. i. de conceptu
originali. c. xxvij. est nuditas debite iusticie per
inobedientiam ad eam facta per quam omnes sunt filii ire.
In qua tria ponit. primum ipsum formale culpe vnde
dicit nuditas debite iusticie. nuditas ipsa est ca-
reria: et ne simplex foret negatio addit debite
iusticie: illa debita iusticia voco originale ius-
ticia. de qua preedicti dictum est dist. quod ad id per se
et pro nobis asperserat: ita eo illa per deum ipsi-
us sumus debito effecti. secundo tangit causam esse
ctus: vel veri defectus huius culpe dum dicit per
inobedientiam ad eam facta. vnde per quod peccatum quod in puu-

originalet

nā q̄ tū regnat in nobis: nisi aliū de veniat. Et si dicat q̄ hō ē minor mūd^o seu microcosm^o. et ita sicut in maiori mundo videm^o q̄ mōtū firmamētū seu aplanē mouent planete seu stelle: sic ēt in nobis appetit^o sensitiv^o 3 rōnez. 3^m q̄ nō ē sile. mot^o. n. planetar^o lz sit 3 mōtū firmamētū. nūq̄ tū dimōet a motu suo firmamētū. lz magis 3 mouent^o planete ad mōdū firmamētū. i nobis autē sepe rō q̄ ē spa supior mouet ad motū sensualitatē q̄ est spa inferior. Scda^o est de culpe originalis q̄ dicitur. 2^e hec. puatio culpe originalis formale sic cōfēt vt cupia māle dicat. 3^a ps ps dicit q̄ sofale in culpa originalis ē puatio. pbat. q̄ maxie d3 denotari diffinitū ab eo qd in sua diffinitione i recto positū ē. lz puatio posita ē i descriptione p̄cti originalis in recto. ceta in obliquo. igif. maior p3 ex lo^o. minor pbat. q̄ dicit p̄ctū originalis est nuditas seu carētia 2^e. Et si q̄rat in quo ē subie. d^m q̄ in volūtatē sicut iusti ori ginalis cui^o erat o^m. Ex q̄ p3 q̄ p̄ctū originalis nō ē q̄litas moribida p̄ns curūtatē volūtatē sicut inuūit se q̄ces mgi 3^e dicit de gāda uo. si illa q̄litas sit positiua sicut velle vidēt^o 7 dicit q̄ nūq̄ quo ad esse in via minuit. lz bñ quo ad ētū. dāt ex^m de aue hñte lapidē in alis impediet^o motū ei^o 7 volatū si augmēt^o tē^o 3^e alarū nō ita mou. bit isen^o lapis lz maneat q̄ ad eē idē. p3 q̄ hñtū nīpīl ē. de q̄ amplius infra. Sed dicit 2^a ps q̄ māle p̄cti originalis est cupia. vñ sicut in p̄cto mortali formale ē p̄ auersionē a deo. 7 māle est p̄ auersionē inordinatā ad creaturā. Sic in p̄posito sofale p̄cti seu culpe originalis ē p̄ auersionē a debīta iustitia. māle autē dī illa inordinata cupia qua ad terrena nimis afficimur. Et hui^o sūt in tētiōis san. tho. q. iij. arti. i. doc. deuo. art. ij. q. i. doc. subti. arti. i. pprie opt. de p̄cti mā. vñ si sint aliq̄ auctates dicēt^o p̄cti originalis eē cupiaz. sic diffinitio hugōis posita in p^o ar. Et illd^o Rom. vij. 5. cupiaz nesciebā eē p̄cti 7 p̄ctis debet intelligi mātr. Et si q̄rat q̄r se lz ignorātia ad p̄ctū originale. 3^m q̄ cālīf extēdēdo nomē cause ad cām defectiua: quia ignorātia nobis inflicta est p̄ hñmōi peccatuz fm Bedā. Et sup illo ps. Delicta iuuentutis mee 7 ignorācias meas. dicit glo. i. originale p̄ctū. 7 d3 intelligi cālīf. sicut illud. vi. Thop. cor. Dico est latio solis sup terrā. Tertia cōclusio est de mō trāsfundēdi carnē q̄e regri tur ad hñmōi corp^o. 7 est hec. nutrimentū sic in corpus nutriti hoīs puerit vt in culpa genito originali aliqd humidū nutrimentalis ex generatione veniat. Dicit p^o ps q̄ nutrimentū

cōuertit in corpus nutriti hoīs 7 capif q̄ ad partē. 7 pbat ex p^o de gñatiōe vbi inqt p̄ho. q̄ nutrimentū p^o est p^o caro qd nīpīl esset dictu nisi posset fieri caro actu p nutritionem. Itē nutrimentū est in principio dissimile 7 in fine simile. Ex quo arguit idē. 7 p3: qd resurgit est de vitate nature humane. pili autē cuz hoīs resurgēt. 7 tū sūt ex humositate ciboz. vñ 3ª bath. x. Capillus de capite vestro nō p̄bit. Et si dicat q̄ fm medicos laborātes i terra spē ethice curari nequeit ppter humidū cōsumptū radi^o qd tū nō eēt vt videt si nutrimentū puerteret: q̄ posset restaurari. Dicedū q̄ illa nō est causa. sed cā est: q̄ nutrituz neq̄ cōuertere nutrimentū nisi ppter sui ētūtem: 7 q̄ iam humidū radicale est cōsumptū in illo aut ppendeo nō est tāte ptātis vt aliud querat cōuertere. vñ in tali cōuersione semp manet ptes carnis fm spēm. sed nō fm mām. lz fluat 7 resluit: 7 qñ plus virt^o nutriti negt cōuertere deficiat: sicut p3 in cōuersione aque i vinū que quātomagis addit vino vinū debili^o efficit 7 tāde defecit. Ex quo p3 defect^o magistri sniari 7 hugo. de scō victo. ponētū nutrimentū nō cōverti in corpus hoīs: sed se hēre sicut se h3 plūbū in archimia qñ deputatur aurū vel argētū. ponit. n. tūc plūbū solum vt ignis illud cōsumet 7 nō aurū. Sic dicit in p̄posito q̄ solū est nutrimentū ad mitiganduz calorē. sed p3 hoc falsum. quō. n. posset corp^o hoīs augmētari sine tali cōuersione nō videt nisi rarefactiōe aut miraculo que nō hñt hic locū vt p3. vñ arist. i. de gñatiōe dīc q̄ nutriti ad modū exustiois lignoz i q̄ sp noua ligna i ignē puerunt. 7 qñ ligna defunt ignis defic. sic in p̄posito. Sed ps eccl^o omis dicit q̄ i genito i p̄cto originali aliqd hūidi nutrimenta lis ex gñante venit. Un h sūt tres opi. p^o est magis dicēt^o: q̄ tota gñatio sit ex suba corrupta que fuit in adā p̄iūsa vsq̄ ad p̄ns p̄ ptes modicas: sicut vñ modicū olei p magnā aquā extēdit. Et hec opi. valde modicū p3 p̄babilitat: sic p3 itueti. 2^a ē sci Tho. i. ij. q. ij. ar. hui^o dīcēt q̄ solū sit gñatio de supfluo nutrimentū ita q̄ assūpto qd ē necessariū ad nutritionē v^o augmētationē i liquū vadit ad locū gñatiue. Et corroborat dictū suū varijs dīc p̄hi in li. de aīalib^o. 7 ē ista pō valde p̄babili^o 7 pōt sustineri. Tertia est doc. deuo. q. i. ar. iij. 7 est q̄ gñatio ē 7 ex pte supflui. in quo cōuenit cū Tho. 7 ex humido nutritibili qd vñitū ē hūido radicali. 7 i h qd amō lz a lōge cōuenit cū magforita q̄ ē mē^o iter alias duas. Et q̄ teste p̄ho in scōo ethicoz. In medio ē vir

3^a p̄ho
magis
p̄ho

3^a p̄ho 3^a p̄ho

3^a p̄ho

2^a p̄ho
p̄ho

3^a p̄ho
p̄ho

tus. hec mihi meli⁹ placet. tuz et qz genitū ēt
aliqui assilatur nō solū pfi aut mfi sed et auo
z paucosqz ad x. gñatidē. tū qz ex isto actu
aliqui ptingit ismritas. z multa alia sūt simi-
lia que saluari nō vidētur nisi p istā positiōez
aut nō ita clare. ¶ Quātū ad tertiū articulū
sūt tres diffie. ¶ Prima est. vtrū pctm seu cul-
pa originalis habeat modū habit⁹ aut act⁹.
Respondit doc. subti. qz magis hz modū habi-
tus qm i aia qscētis qz act⁹. z ide est qz pctm
originale diuidit⁹ tā mortale qz veniale que
dicuntur actua⁹ pctā ab actu. ¶ Secda diffie.
qđ est principalis in pctō mortali: aut carē-
tia debite iusticie aut pcupia. dicit sanc. tho.
q. iij. primi arti. qz carētia sicut i cōposito pñ
cipali⁹ est forma qđ mā. ¶ Tertia diffie. vñ ac-
cidit in hoīe mors ex q nutrimentū sp puerit.
dat exēplū doc. de uor⁹ de igne ardēte in lam-
pade q hz modū calidi radicalis de h: chno
qđ hz modū hūidi radicalis. z ter⁹ de oleo
qđ hz modū nutrimentū. vñ qñ psumit hiehuū
in lāpade lz addat oleū ignis nō cōburit: sic
in nobis z de die in diē minoris extat virtut
hūidū radicale. Ex h pz ad qđnes. qz vñz ori-
ginal culpa noīat in puulis. z pctm a pcupia
lz differēt: qz pctm formalis: lz pcupia māli-
ter. ¶ Ad p^m arg^m dico q adā nō fuit nām
hāc numero p^o: sed ifecit se pctō psonali p^o z
scdo demeritorie totā posteritatē suā nūc alui
de veniret adiutorū z demeritorie bñ pot⁹ si
vñ demereri multis scdāris sicut per pctm
pfi in legib⁹ exheredant filiū. ¶ Ad scdū di-
co q cā demeritoria est adāz cā negatiua nō
dās iusticiā illā est deus: nec in hoc pctm cāt
de⁹: qz nō hfe illā iusticiā simplr nō est pctm
sed nō hfe z debere hfe: z istud debere est ex
pte hoīs. ¶ Ad itū dico ad minorē qz pctm
originale est volūtariū: tū qz est in volūtate si
cut alia pctā. tū qz volūtarie peccauit adāz a
q pctm est. nō autē oz qz sit effectiue imēdiate
volūtariū ab eo in q est. nec h intelligit⁹ aug.
p^o vel scda auctas. sufficit enī ad itētiōez ei⁹
cōtra manicheos qz sit volūtariū nec ē sile de
ceco nato sic adducebat pñs qz cecitas nō
est in volūtate: sic illa culpa. Ex pñi aut zc.
¶ Prima cōclo. culpa censet originale atqz fa-
tes ex adā tale. dicit p^o. qz pctm originale ē
culpa pctā ab adā. Et ponit ptra pelagianos
z alios nōnullos a pñci⁹ dist. vsqz ibi. nūc sup
est vidē. ¶ Scda p^o. recte noīat pcupia atqz
appellat ista malicia. diē p^o qz istud pctm ori-
ginale recte noīat pcupia: z dz itelligi māli-
ter. Et ponit ab illo loco. nūc sup est vidē: vsqz
ibi. ad hoc aut qđ dicim⁹ zc. ¶ Tertia p^o in

adā eram⁹ māli-ter lz nō fueram⁹ vñqz forma-
liter. dicit p^o. qz eram⁹ oēs in adāz māli-ter
lz nō formaliter. Et h nō tenet mgi. Et ponit
ab illo loco. ad hoc autē quod dicimus. vsqz
ad finem distinctionis.

n. ¶ Hinc sup est inuestigare zc. Hic sigtur
xxxi. dist. scđi hui⁹ q sic pñuat ad pce-
dētes. Hāz postqz i pcedēti dist. qđ cēt pctm
originale fuit inuestigatū. nūc in pñti dist. ing-
rit qñ i posteria filijs sit tractatū. Et hz pñs
dist. diuidi in tres ptes pñcipales. In p^o ipso
bat falsitas. In scda explicat vñtas. In tertia
relecat dubietas. p^o in pñci⁹. scda ibi. est enī
pctm originale. vt s. dixim⁹ zc. ter⁹ ibi. lz ad
hoc opponit zc. p^o z vltia pñti⁹ iduūis ma-
nētū. ¶ Rursus pñcia scda in q explicat ve-
ritas: i tres ptes diuidit. In p^o oñdit qz cāse
mediante hec culpa traducit. In scda subtili-
mēte que⁹ soluit. In z^o pñotata aī epilogū
seq⁹. p^o in pñci⁹. scda ibi. h qñ solet zc. z^o ibi.
Iā oñsum est qđ sit originale peccatū zc.

¶ Tū in pte sensibili seu rōne libidine
pñti⁹ originale traducat ad filios. Et
arguit ad pctm falsam trū⁹ medijs.

¶ Pñti⁹ arguit qz pctm originale sit i pte se-
sensibili. in eodē est formale pcti z māle. sed cō-
cupia q ē māle pcti original ē in pte sensibili
igf z pctm originale. maior pz in eodē enī
loco est corp⁹ hoīs: sicut mā z aia qē forma
ei⁹. lz vñ sit p se reliquū p accēss. Sz minor
pz. p^o qz sit pcupia mā pcti original ex pcedē-
ti dist. qz ho sit i pte sensib- li. pz anēte apli ad
Gal. v. Caro pcupiscit aduersus spm z spm
aduersus carnē. ¶ Scdo arg^m qz nō inlit p^o rō-
nali pcti lz ate cēntie fm qz aia vñt corp⁹. hz h
pñt originale pctm: lz nō vñt mēdiāte aliq
pō: sed se sola imēdiate. igf z hoc mō pñapit
z ita p^o est in eēn⁹ aīe. maior pz: qz si aia cor-
pori nō ifideret nec illud hēret pctm. minor
aut est pñi i. viij. metha⁹. dicētis: qz pñio mē e
z forme nō est p aliqđ vinculū. sed seipo vñt
alteri vñt. ¶ 3° arguit qz nō traducat h pec-
catū p libidine. si libido regeret ad hui⁹ pcti
traductionē cū maior pcept⁹ libidine pñ-
pius hfer pctm hoc. lz hoc ē falsū. igf maior
pz ex scdo thoptico. Si. n. simplr ad simplr z
magis ad magis: z ita si libido sit regita ad
hūiōi pctm: z maior libido maius hoc faciet
pctm. minor aut probat. quia fm ansel. istud
pctm. solū cātur pp inobed. etiam ad eū ista
aut eqūter cōicam⁹. ¶ In op^m primi arguit
aucte aug. dicētis oē pctm esse in volūtate: z
ita nullū in pte sensibili. In o^m scdi arguitur:
qz testimoio scđp iusticiā originalis stabat in

rōne. et p^o nō hoc p^octm qd eā p^ouat. In o^o m^o t^oij
af aucte aug. in li. de fide ad petrū. p^octm ori-
ginale nō trāsmittit ad posteros. p^opagā sed
libido. In ista. q. p^ofoz m^o t^oē. ¶ Q^o ad p^o m^o
art^o m^o t^oermini sūt sensualitas. rō z libido. ¶ Pri-
m^o igit^o i^o m^o t^o ē sensualitas. vñ sensualitas vltra
dicta de ea in hoc scdo disti. xxiij. solet accipi
trip^ol^or. p^oio^o p^oro dispōne carnis ad actū vñ
sensitiue. Et sic accipit aug. in li. de spū z aia.
c. xxiij. vbi dicit q^o corp^o z aia in suis extremi-
tatib^o facile i^o gunt. i. i. fanta^o aie q^o corp^o nō ē
sed sūt corp^o z sensualitate carnis q^o fere spūs
est. scdo^o accipit sensualitas p^oro dispōne ex p^o
te carnis ad sentiendū cū vñ spūali mouēte
nō dū aia corp^o p^oficiēte: sicut est in embione
vbi nō est aia sensitiua q^o solū est corp^ois orga-
nici p^oficiēte: sed est vñ p^ois gñatiue in semine
sicut in deferēte: sic in lapide. p^oiecto vñ deij-
ciētis. tertio dei sensualitas qñ nō solū dicit il-
lā dispōne: sicut in p^o. nec cū hoc illā vñ tūtes
supadditā sicut in scdo: sed noiat habilitates
que inest ex aia p^oficiēte. seu dicit ipam aiam
sensitiuā z sic accipit in titulo qōnis. z ide vñ
sensus. Scdo i^o m^o t^o ē rō. vñ vltra dicta de rō-
ne sept^o in p^oio h^o noto q^o ista tria sūt p^o m^o in
fine p^omi ethicoz dñt. rōnale p^o cētūā rōna-
le p^o p^oicipationē. z q^o irōnale simp^ol^or. irōna-
le simp^ol^or d^o q^o nullo^o obedibile est rōni: sicut
ti potēte p^ois vegetatiue vt nutritia. augmē-
tatiua z cñatiua. Rōnale p^o p^oicipationē est
qd h^o de se rōnale nō sit obedit tñ rōnis ip^oio:
sicut potēte p^ois vegetatiue. vñ nutritia. augmē-
tatiua z cñatiua. Rōnale p^o cētūā ē sicut p^o aie intellecti-
ua. i. intellect^o z volūtas. vñ quo ad hoc rursus
noto q^o rō solet accipi trip^ol^or. vno^o vt h^o diui-
di cōtra intellectū z intelligētā: sicut loq^o vi-
det^o aug. hec tria in aia ponēs. intelligētā in-
tellectū. z rōne. vbi dicit q^o in aia est itelligē^o
inquātū cōuertit in deū. Intellect^o inq^o tū tē-
dit in spū seu egle. Rō inq^o tū tēdit in inferi-
us. scdo accipit rō vt solū h^o diuidi cōtra intel-
lectū. z sic dicunt angeli hñtes intellectū nō
rōne: q^o rō hoc nō sit cū discursu z tpe qd an-
gelis nō cōgnit: tertio^o d^o rō vt cōplectitur
totā p^ote aie intellectiua distinctā cōtra sensi-
tiua: sicut loquit^o aug. xij. de trini. diuidēs rō-
ne in portione fupiorē z inferiorē z tñ quel-
bet apphēdit memoriā. intelligētā z volūta-
tē. vt dictū fuit. dist. xxvi. hui^o scbi. z sic accipi-
tur in. q. nfa. Tert^o termin^o est libido. vñ libi-
do vt tāgt scūs tho. hui^o dist. arti. i. q. ij. solet
accipi trip^ol^or. p^oio^o d^o libido iproba volūtas.
vñ aug. in li. de libe. arbitrio nūl aliud vide-
mus in toto maleficiēdi gñe nisi libidine do-

minādi. hec est iproba volūtas. scdo d^o imo-
derata delectatio: sicut dicim^o maiorē eē libi-
dinē in actu p^o gñatiue q^o alteri^o p^o. tertio
mō d^o libido corruptio viciosa quā dicim^o eē
in semine z in vñtute gñatiua que d^o corrupta
z infecta. z sic accipit in qōne nfa. ¶ Quātū
ad scdm art^o m^o sunt tres p^oclones. p^oia ē de p^ote
aie sensitiua respectu ad p^octm originale. scdo
de p^ote aie rōnali. ter^o de ipa libidine respectu
ad hñdō p^octm. P^oia est hec: p^o sensitiua h^o i
hoie in subā eadē intellectiue dicat p^octi origi-
nalis subiectū nō fert immediatū. Dicit p^o p^o
cōclonis q^o in hoie idē sunt in subā aia intel-
lectiua: z aia sensitiua. p^obat que sic se hñt q^o
intētio vñ impedit intētiōē alteri^o in eodē
subō eiusdē iudicant sube. Sed itētiō p^ois sē-
sitiue impedit itētiōē p^ois intellectiue. z cō.
igit^o maior p^o ex^o. q^o. n. itēta volūtas auertit in
tellectū a cōsideratione opposita iudicantur
eiusdē sube itellect^o z volūtas. Sz minor p^o
de se. vñ. puerbiū vñū ponit bon^o in foro ma-
lus in stu^o. mal^o in foro. bon^o in studio. Cōfir-
ma^o aucte aug. in li. de spū z aia. Cū inq^o rece-
dit aia a corpe secū trahit sensus z p^omagina-
tiōē z rōne z intel^o. Ex quo p^o ligdo p^opo^o
vñ in hoie nō est nisi vnica aia. aia vegetatiua
sensitiua. z intellectiua solū p^ope inter pōa ē
vñta fofalis cū idētitate sube. vt alibi dictum
est. Ex quo p^o error pictagore q^o posuit i hoie
tres animas. P^obat rursus error cuiusdā ia-
cobi z alioz quozidā de siria q^o in homie po-
suerūt duas aias: vnā sensibile z aliā rōnale.
Cōtra q^o ita ait aug. i li. de ecclasticis dogm-
bus. nō duas aias i hoie vno eē dicim^o sic ia-
cob^o z alij siroz scribūt. vnā aiales p^o quā aie
corp^o z mixta sit sanguini. z aliā que spūales
rōne admittret. nec obuiat huic illd phī. xvi.
aialū. Solus itellect^o sit ab extrinseco. Sz. n.
glosari. i. sola aia intellectiua z illa in hoie cō-
prehēdit vegetatiuā z sensitiuam. Nec q^o dñt
phī q^o embrio p^o viuit vita plāte q^o aialis. iā
n. in p^o articulo dictū est q^o non viuit p^o aiam
quā hēat. Sz. n. viuere aut vñtute semis: aut vñ-
tute matris. Et si dicat q^o sequeret^o q^o p^o sen-
sitiue nō cēt. eiusdē rōnis in nobis z brutis
cū in nobis solū p^oducerent a deo. In brutis
aut ab alijs causis. Sz. n. q^o nō. sequit^o adā. n. q^o
creat^o sunt a deo eiusdē extat rōnis cū hoibus
genit. De h^o amb. i li. d. icarnatōe vbi. vñ mu-
sce gēte p^oppagā^o z putrefactōez eiusdē sūt
rōnis vt inuit a deo g^oas aug. Sed dic^o 2° p^o
cōclonis q^o hñdō p^o sensitiua nō ē immediatū
subm p^octi origial^o. p^obat clare. nullū scdm ē su-
ceptiua p^octi nisi qd ē susceptiuū vñtutis. scd

1
 po^e sensitie nō sūt immediatū subm^o vtus. ergo
 nec pcti: ita nec pcti origial^{is}. maior pz. qz p-
 ria hūc fieri circa idē z puatio z hit^o. sicuti in
 oculo vīsus z cecitas. Sz patet mior. tū dicto
 pph^o in. ij. ethicoz diffiniētis vtutē. vt^o ingt ē
 hit^o electiu^o. cū igit ei^o sit hit^o cui^o act^o ex prio
 de somno z vigilia z electio sit volūtati. ex. iij.
 ethicoz. seqt qz vt^o. tū qz ansel. diffiniēs in-
 sticia vt est cōis vt^o. dicit qz ē rectitudo volū-
 tatis z ita ponit vtutes in volūtate. nec obui-
 at qz de cursu cōi pcti actualē icipit a sensu z
 psumat in rōne. hoc. n. nūhil ē. tū qz pcti ori-
 ginalē se hz p modū hit^o magis qz act^o. tū qz
 iste pgressus nō intelligit qz ponat pcti actua-
 le in sensu nisi solū dispositiōe. Dixi tū imedia-
 tū subm^o i^o. qz feditas pcti origial^{is} qdāmo in
 oēs redūdat pōs ad min^o fm pēnā. Et si qrat
 q magis corripit p hmoi pcti: aut pō fēstia
 aut vegetatia. d^m q vegetatia z maxie gñā^a
 q a theologia nō solū dē corrupta s; ēt infecta.
 cui^o rō ē. qz p hāc vi hūana trāffūdit nā q pso-
 nā ificit: līc i adā psona ifecit nāz. Sed a^o est
 de pte rōnali aie respctū hmoi pcti. z est h. Vz
 aie ps rōnal^{is} pcti origial^{is} subm^o cēscat n tū aie
 cēn^a nisi solū mediātū. Bic p^a ps pclonis qz
 subm^o pcti origial^{is} ē ps rōnalis aie. pbat. illi^o
 est pcti origialē vt subī cui^o ē p^o auerti a deo
 s; h ē ptis rōnalis igit. maior pz. qz pcti ori-
 ginalē in auersione a deo existit: pz ex ei^o esse
 ctu q ē carētia vīfōis dīne. Sz pbat mior qz
 stāte debito ordie ad dēū i rōnali pte stetit
 z cēte po^e. Cōfirmat qz pcti origialē ē carē-
 tia debite iusticie: ita ex q iusticia ē i illa pte
 z pcti sibi o^m. sed in q pō illi^o ptis. d^m qz in
 volūtate: qz itellect^o ē de se potētia nālis. s; a
 q tpe. d^m ab ifusioe aie. Sz dic^o p^a ps pclonis.
 q cēn^a aie nō ē subz immediatū istū pcti. pbat.
 nulli^o ē prio pcti origialē vt subī qd nō prio
 pōt deordinari. s; cēn^a aie neqz deordinari nisi p
 potētiās. igit nec ē subm^o hmoi pcti nisi p suat
 potētiās. maior pz ex eo qz pcti puat ordinē
 z ita vbi p^o ordo. p^o occurrit puatio. Sz pba-
 tur minor. cū p vtutes fiat ordo in nobis: aut
 infusus: aut acqūitas. hmoi aut p^o s; i potētīs
 z ita p o^m deordinatio p^o vnit ad potētiās:
 ex quo sequit qz z gfa cū sit vt^o ex di. xxvij. hu-
 ius scđi. CEx q pz defect^o: cū Thō. qui art. ij.
 q. i. hūc dist. posuit pcti origialē prio subī-
 ue in cēn^a aie: sicut z gfam. pz o^m ex pclone.
 vñ ad pfirmationē falsi sumit falsuz. gfa enīz
 extat subiecte pmit^o i volūtate: sicuti caritas
 cū q est eadē vt^o. nec obuiat qd dicit qz p pec-
 catū hmoi inficiunt oēs po^e. sufficit. n. ppter
 hmoi infectio volūtatis ex quo oēs po^e aie

sunt eiusdē subiecte nec pz qd dicit qz ē pcti nēz
 qz nō vī ita pcti nature qñ sit nature hūma-
 ne absolute cōsiderate: qz sic z xps habuisset
 origialē: sed qz volūtariē in adā amissa ē in-
 sticia z p pñs p^o ad volūtate extat recursus.
 Ex quo pz qz nō imerito in isto passū pponen-
 dus est scđ Thō. doc. deuo. g art. i. pñtis dist.
 q. ij. posuit origialē pcti pmo in volūtate.
 cēn^a nēpe aie nec hit^o boni neqz mali nisi po-
 tētīs mediātib^o est susceptibilis. 3^a p^o est de
 libidine respectu ad hmoi origialē pcti. z
 est hec. sic ad origialē pcti caro exigit vt z
 libidine eē opteat. Dicit p^a ps pclonis qz ca-
 ro exigit in hmoi origialē pcti. pbat. origi-
 nale pcti inest hoi ex eo qz a p^o pēte tradu-
 cit. Sed nō traducit fm aiam. ergo o^z qz ca-
 ro ex qua sit traductio regnat. maior pbat. vñ
 gñā. sup illo dōo apli ad Rōm. vij. Scio
 qz nō hitat in me. i. i carne mea bonū. dicit sic
 corruptio p pditionē offensionis manet i cor-
 pore robur tenēs dīne suie date in adā cuius
 cōsortio aia maculat pctō. Sz mior pz p ma-
 gistrū dist. xviij. hūc scđi. vbi ēt pbatū ē aiam
 nō eē ex traduce. Sz nunqđ ipa caro agit in
 aiam istā maculā origialē. dicit doc. sub. sup
 ista dist. qz nō. teste. n. aug. in. vi. musice agēs
 nobili^o ē patēte qd neqz in carne sup aiam
 regit. vñ solū caro regit veluti cā sine q nō
 qz ita lex ordiauit diuina vt qlibet delectē
 ab adā mō seminali: pbat pcti origialē nisi
 puilegio extimat. vñ si itelligeret. q. i. ar. ij. do-
 ctor deuot^o in aiam pprie agē carnes: mēto
 dimitteret: sicuti z ingt. sed nō credo hāc fuis-
 se suā opinionē ppter vnā distinctionē quas
 ponit in fine illi^o qōnis: q talis est. aligđ ingt
 agere in aliud pū capi triplicr. pmo^o sicuti pp
 dñan^a sicut dñū agit i dñū. z hoc mō agēs
 mām regit cōem. Scđo^o pp influētia sicut
 agēs sup^o in iferi^o. Terto^o pp colligā^m qñ
 enim duo sunt vnitā. vnū aliud trahit: z hoc
 mō ingt caro agē pōt i aiam. z pz. qz hoc mō
 agē nō est nisi qdā allicitas q caro allicit spī-
 ritū. Quia tū nimis videt p descendere qz ca-
 ro hmoi pcti caus. origialē hoc mō 3° qz p-
 prie non est carne dimittat si placet z teneat
 doc. sub. C Sed dicit 2^a ps pclonis qz libidi-
 nē in hoc pctō origialē eē o^z dū seminali. p-
 bat. qz vbiqz in vi gñatiua ē corruptio: ibi
 est libido. sed in qlibet gñatiōe est corruptio
 admin^o seminis: qz teste sapiente. Semē ē ma-
 ledictū a prin^o. igit. vñ sine pria libidine s; i
 proba volūtate ptingit frequēter gñare: sicuti
 ti in matrimonio sine scđa. s. imoderata dele-
 ctatiōe bñ. sed vix sine tertia. s. illa corruptiōe

namque lege posita. **E**x qd pz qd si demon inu-
b' suscipiet semē viri et transfundet in mulie-
rē genit' haberet pctm originale sicut fertur
de merlino. Idēz dico de demone succubo. et
pz qd maior libido nō augmētatur peccatū ori-
ginale in filios: qz nō venit nisi 3^a libidie qd so-
lū aspiciet pctm adē. **Q**uātiū ad tertiu arti.
sūt tres diffiē. **P**rima diffiē. vtrū sit creabil' aia
intellectiua sine sensitiua: aut vegetatiua. **B**i-
cedū qd sic: sicut posuerūt mlti ppi celos aia/
tos aia intellectiua nō aut vegetatiua: aut se-
sitiua: s; nō est possibile hoīem eē nisi habeat
tā sensitiuas potētias qd vegetatiuas. **S**e-
cūda diffiē. an aie eēntia possit beatificari sine
suis potētis. **B**icēdū qd nō: qz beatitudo stat
in frui deo et vidē deū et tētiō dei. p^m autē sit
volūtate. scdm intellectū. et tertiu memoria.
de q tū i q^{to}. xlix. dist. **T**er^a diffiē. an si eua
sola peccasset et adā nō. vtrū ex eua p adā ge-
niti pctm p^{tr}axissent originale. dicē **T**ho. q. ii.
arti. i. qd nō: s; solū defect' penales. et addit qd
si adā peccasset et eua nō: tūc ex ābōb' geniti
et habuissent pctm originale et penā. d scdo bñ
sūt secū. sed de pmo valde est mirabile cū met
fz eū. xxix. dist. illa iusticia faceret potētias i
feriores obedire rōi: et ita segregatas a pēa
qd habuisset tūc geniti iusticia originale et tū
defect' corpales. hoc tñ p nūc i dubio relinq
Et h pz ad qōnē qd vīz nō i pte sensitiua sed
rōnali mediāte libidine pctm origiale a pfi-
b' traduct' ad filios. Et tūc ad arg^m. **A**d h
mū arg^m. ad maiore dicēdū qd triplex est mā
sez in q: sic submō dī mā accidētis. Ex q sic dī
corpus mā hoīs. et de his duab' hz maior ve-
ritatē. tertio dī mā circa q: sicut lignū dī mā
fabri lignarij. et hoc mō maior est falsa. cōcu-
piscētia et de q i mīore hoc mō ē mā origina-
lis peccati: iō arg^m nō currit. **A**d scdm di-
co ad maiore qd illa vniō aie ad corp^o nō est
tota cā originalis pcti. sed cū hoc exigit p^{as}
ad deordinationē: et hoc fit p potentia. Et cū
pbat: qz si nō vniat nō pheret. dico qd arg^m
valde bñ pbat qd requirit ipsa vniō. s; nō p-
bat qd sufficit: sicut ad hoc qd ignis cōburat
stupā requit approxinatio qd tū nō est cā tota
cōbustionis. sic in pposito. **A**d tertiu dico. qd
arg^m bene probat si libido parētū p^{mo}uū
requireret ad hmoī pctm s; nō requirit sed sola
illa qd ex adā cōtrahit que nec augmētatur: nec
minuit: iō nō currit arg^m. Ex p^{ti} autē dist. si
cut de pcedētibus rē. **P**rima p^o. carne
traduct' originale sed nō trāsfundit in aia ta-
le. dicit p^o qd pctm originale traductur tra-
ductione carnis nō aie. Et ponit a p^{ici} dist.

vsqz ibi. est enī pctm originale. **S**cdo p^o
Carne ificū fili' genit' atqz requirit libido p-
mut'. **D**icit p^o. qd ad pctm requit caro et li-
bido. Et ponit ab illo loco. est enī pctm rē.
vsqz ibi. Sed ad hoc opponit. **T**ertia p^o
p^{ti} in tpe caro seminat et aia: crūnie depōst
maculas. **D**icit p^o. qd anteqz aia infundat
et pctō maculef originali iā caro seminata est
Et ponit ab illo loco. s; ad hec opponit. vsqz
ad finē dist. Sequitur in textu.

Quātiū sup dictū ē originale pctm rē.
Hic sigt. xxij. dist. scdo h^o. qd sic p^{ti}ua
tur ad pcedētes. **N**ā post qd i. xxx. dist. qd est
originale pctm fuit inuestigatū. et. xxxi. quali-
ter sit traductū. nūc in p^{ti} dist. igit p qd sit
deletū. Et diuiditur p^{ti} diffictio in tres ptes
pncipales. **I**n p^a oñdit qd baptisinate pio h
macula tingit. **I**n 2^a. qd aie ad corpus p^oortio
iust' diuina pandit. **I**n ter^a ex icidenti oñdit
qd primoz patnū ex vicio crescit hoc crimē de
nō dī. p^a in pnci^o. 2ª ibi. solet ēt qd iust' te-
neat rē. tertia dist. xxvij. p^odictis adiciendū
dē rē. **P**rima rursus p^{ti}cula in qua mgt oñdit
qd culpa originalis baptisinate pio rē. in tres
ptes diuidit. **I**n p^a qd mētis sanatio. **I**n se-
cūda addit corpis curatio. **I**n 3^a a qd exigitur
p^ocupie qd sit in p^o. p^a in pnci^o. scdo ibi. solet
aut qd rē. 3ª ibi p^oterea queri solet vtrū p^o
pia rē. et sequit illa p^{ti}cula scdo. solet ēt qd iust'
iusticia teneat rē. i qua ex aie ad corp^o p^oortio
diuina iust' p^oadit. et hz diuidi in tres ptes pnci-
pales **I**n p^a qd an iusticia sit i hoc malū no-
bis iputādū. **I**n 2^a qd cur dei mīa vult spūz
ifecto corpi iugendū. **I**n 3^a de creatiua p^o qd
ad aiaz docz iustigādū. p^a i pnci^o. 2^a ibi. si vō
qrit. cur de^o rē. ter^a ibi. h a qbusdā qd i. so. rē.

Tru origial' macula pēali seclūso vicio
reatu bap^m emūdetur. Et af. triplici
mē^o qd nō. **P**rimo sic nulla p^ouatio
tollit nisi p hitūz sibi o^m. s; iust' origial' qd est
habitu^o opposit' culpe origiali veluti p^ouatiō
nō ifūdū i baptisimo. g^o nec remouet pctm ori-
ginale. maior pz exēplo. nō enī tollit cecitas
i oculo nisi visu. S; mīor de se nota est cū illa
iusticia origial' oēz rebellionē tolleret viriū
iferioz ad supioze quā sentit bap^m. **S**cdo
af sic qd ante bap^m solū erat in hitu et p^o ba-
ptismū extat i actu. nō dī p bap^m tolli s; poti^o
augēi s; pctm origiale an bap^m solū erat hitu
p^o bap^m extat i actu igit pz maior. qz esse in hi-
tu est qd inee in p^o. p^oria. eē aut in actu qd in
cōplemēto sui. mīor aut pz aucte mgt i iust'
dicētis. h pctm p^o bap^m remanet actu et trāsf
reatu qd at solū ante h^oet eē i hitu. pz. qz alias

fuit pectm actuale. 3° arguit qd nō tollat reatu. id reatu nō tollit cui⁹ pēa p^{ri}u⁹ exigit. s. q⁹ diu viuim⁹ pēa pēti origial⁹ ferim⁹. igit. ma⁹ tot p^{ri}u⁹ eēt. n. o^m i adiecto reatu tolli t penaz exigi. S. p^{ri}u⁹ mior. vii gl. sup illo ad rom. vi. vi deo alia legē in mēbris meis repugnātē legi mēi mee. video inqt alia legē. i. fomitē pēti q regē i mēbris meis i oculo ad p^{ri}u⁹ pēcādū i ma⁹ nu ad opādū: t tū q loqbat paul⁹ origiali ca⁹ rebat. Cū o^m p^{ri}u⁹ af aucte apli ad Rom. vi. Quicūq⁹ baptizati sum⁹ in x^o iesu i morte ip⁹ baptizati sum⁹. t seq⁹. Qui. n. mortu⁹ est pēti: iustificat⁹ ē a pēti origiali. f. In o^m scōi ē mgt in lra. vbi dicit hoc pēti tolli reatu p bap^m. In ista. q. ad al⁹ rē. Quo ad p^{ri}u⁹ art^m. termini sunt viciū. pena. reat⁹. p^{ri}u⁹ igit ter min⁹ est viciū. vii notādū q ista tria differūt. viciū. culpa. t pena. Culpa. n. talē noiat deor⁹ dinationē cui sp⁹ pena debeat. Viciū aut⁹ sim⁹ p^{ri}u⁹ corruptionē nō culpabilē noiat iordiatio nē tū ad penā. pēa vō d⁹ inq⁹ tū p culpa ali⁹ cū i ponitūta q pcedit culpa: seq⁹ seu mediat viciū: imiat pena. Quā q ad 2^m iminū q ē pēa. Noto q triplex ē pēa. pena acta. pena pēta. t pena inflicta. Pena acta d⁹ pena quā qlibet sibi efficit. t isto pēti pēccatū pena ē. vii Au⁹ gu. In iustit dicit ita est vt oē pēti pēccatū sit pena. Scō d⁹ pena pēta. t ista d⁹ q a parēti b⁹ pēti: sicuti a p^{ri}u⁹ parēte pēti fames: sit. mor talitas t p^{ri}u⁹ lēs. 3° d⁹ pena inflicta. t p^{ri}u⁹ d⁹ q a iudice pēccatū infligit: sic sit ille q n⁹is exigit b⁹ meritis iust⁹ de⁹ imponit. q⁹libet. n. deme⁹ ritū apud deū in nobis reatu pstituit. q ē f⁹u⁹ termin⁹. vii q ad illū terminū noto q ista tria se hnt p ordinē. act⁹ pēti. reat⁹. t p^{ri}u⁹ pēa. p^{ri}u⁹ nepe exi voluntas in actū pēti. In scōi signo rea apud deū efficit si sit pēti ex ali⁹ volūta te factū. sic ē origiale efficit aia obnoxia t rea in carētia dīne visionis: si sit mortale actuale cū p^{ri}u⁹ efficit rea i pena sensus etna. f. pēa ignis si sit veniale rea est pena tpali nisi mortat pec cās cū eo t mortali fili t tūc punit al⁹ vt pate bit. f. In 3° signo efficit in aia cōcupia q effi⁹ cif mēo p^{ri}u⁹ ad pēcādū. sic. n. i actib⁹ bōis bona g⁹at d⁹ t d⁹ p^{ri}u⁹. sic ex malis actib⁹ ma la d⁹ p^{ri}u⁹ gignit. ex. ij. ethicor. Quantū ad 2^m art^m sunt tres cōclones. prima est de iusta aie ifusione i carne viciosa. secūda est de mise ricordī per bap^m a reatu criminis origialis liberatione. tertia de penali vicio remanente post baptismū dīna sapia in hoīe. p^{ri}u⁹ma est hēc. 23 in aie ifusione in corp⁹ viciosa ipsa pec cato maculet origiali. mirabilis tū hoc actu relucet iusticia dei. Dicit p^{ri}u⁹ p^{ri}u⁹ cōclonis q

ipsa aia in ifusione cum corp⁹ corrupto p^{ri}u⁹ pēti origiale. pbat. aia immediate quo vnita est corp⁹ p^{ri}u⁹ pēna. ergo p^{ri}u⁹ntelligit adinu⁹ in p^{ri}u⁹ori nā hēre culpā. patet aīis. quia extat ignorās: t teste Beda. Ignorantia est pena. vii Arist. in. iij. de aia dicit q aia in sui p^{ri}u⁹nci⁹ pio est sicut tabula rasa in qua nihl depictuz est. Sed pbat p^{ri}u⁹a. q⁹ alioq⁹ pena pcederet culpā qd ē iniustu apud quēlibet. Et si aliq⁹ obuiet per illud Aug. in li. de duab⁹ aiabus. Rēu teneri quēq⁹ q⁹ nō facit qd facē nō pōt summe inqtatis t insanie est: t ita nō d⁹ im⁹ putari hoc peccatū paruulo cū nequeat vita re. Rēdēdū q⁹ l⁹ in se non poss⁹. potuit tū f⁹z qd in volūta p^{ri}u⁹ parētis. t hoc sufficit q ad peccatū origiale: l⁹ non quo ad actuale. nec est imputādū deo hoc peccatū: q⁹ in infu sione t creatione aia maculat. non enim eaz creat de⁹. nec infundit vt maculet: sed vt pa⁹ etū factū cum natura custodiat: scz q a natu⁹ ra facta organizatiōe ipse aiaz infundat: sicut si q⁹ pmitteret alicui implere sua dōlia vino t ille quēret dōlia viciosa nō esset peccatuz p^{ri}u⁹mittētis q vinum inficeret: sic in p^{ri}u⁹posito. Sed quō pōt a mūdo a pēti origiali nascē aliq⁹ in peccato. Rēdēt Augu. cōtra Iulia nū apostatā eo mō quo circūcisus in circūci⁹ sum g⁹iat t grand purū grand cū palca. vii si cut q⁹ cū indumēto forido p^{ri}u⁹ imūdicium vel secūdo si nobilis dīna plebano societ con⁹ trahit ignobilitatē. vel tertio p^{ri}u⁹es cū corru⁹ pta efficit irregularis. sic ex vnione ad corp⁹ p^{ri}u⁹ aia hoc pēti. nō q caro ipm caus⁹. s. ex lege dei vt duab⁹ pcedēt⁹ dictū est distinctio nib⁹. t dat ad hoc p^{ri}u⁹positum tres silitudines. Frac. de maro. in p^{ri}u⁹ti dist. p^{ri}u⁹a est de nato ex adulterio q efficit irregularis ipa lege. scba d⁹ qbusdā terris vbi soli acripti militie sūt lib⁹z nec libertas patrū filios liberat. tertia ē de q dā g⁹ic ab ecclia reprobato: cui⁹ g⁹is nati si⁹ lū ipsa lege erāt irreglares. sic in p^{ri}u⁹posito. S. intelligit ne aia i alio signo p^{ri}u⁹q⁹ istud hēat pēti origiale. hic dicit scōi 2° ho. arti. ij. q. ij. hui⁹ dist. q diuersitas aiaz t gradus catur ex diuersitate corp⁹is. t loquit⁹ de aia. intel⁹ etiuā. ex q⁹ relinq⁹ q aia nō h⁹z esse p^{ri}u⁹: nec h⁹z pōt sine corp⁹ seu m⁹az: mā ponit p^{ri}u⁹cipiū i diu⁹duationis: ita nō ē itelligēdū fm etū si gnū q nō sit aia i pēti origiali aī ifusione. s. sua salua reuerētia. sicuti dictū ē in 3° dist. h⁹ mā nō ē p^{ri}u⁹ncipiū i diu⁹duationis. vii q dixerit q de nō pōt duos angelos i eadē sp⁹ facē si ne mā. illi obuiat p^{ri}u⁹scit. articulus. t ē error. Tū scōi qd dicit q aia in diu⁹duat p corpus.

hoc est nihil cum separata a corpore habeat esse. nec obuiat illud esse signum quod dicit remanere post separationem per quod indiuiduatur: quod nihil absolutum potest care corpore in aiaz. respectu autem non est principium indiuiduationis secundum eum. tunc tertio. quod xvij. dist. huius dictum est aiam rationalem habere maiorem et qualiter. unde melius dicit doctor. de uo. vi. du. lrali istius distin. dicens non per corpora aias diuersificari. sed per aias corpora et per intelligentiur aie habere inequlitates in se autem infusione. unde dicendum quod sunt tria signa. primum in quo aia creat. secundum in quo corpori infunditur. tertium in quo tali infusione petri hoc habetur. unde per quod aia in aliquo signo intelligitur isto petro innotat. unde autem de signis nec non tps. unde ligido isertur quod autem ista infusione solui ad corp. intelligitur aia habere appetitum naturalem non deliberatiuam. Appetitu. n. deliberatiuo non uidetur appetere unionem cum tali corpore uiciofo. Et dicit 2. per personam. quod in hoc actu relucet mirabilis iusticia dei. pbat. ex mo leguz humanaz que per petro paratu exhereditat filios: nec obuiat quod illos filij non peccant isti vero peccant: rō. n. sup dicta est: quod. f. ade data erat uoluntate accedente iusticia originalis tū pro se ipso pro suis posteris: iō glibet effectus est illi debitor quā cum non haberet in petro reprobatus est. unde non est arguendus de tanq in iustus: quod cum posset ista aiam pferuaf ab isto petro non pferuauit: quod hoc facit per melius et si non ipso peccati: ipso tū respectu uniuersali. In quo sit relucet et miscbia et iusticia. Ad misericordia in hoc quod ad melius puerit. Iusticia in hoc quod exigit quod dederat. unde doc. de uo. ar. ij. pntis dist. q. ij. h. iusticie tres dat rōnes. p. quod pador quod aia igit inqet appetitu naturali exigit corp. pgruebat ista unio: l3 per acciō ista accidat infectio. Scda quod cōseruator: quod igit nū hūana neqet sine aia pferuari iō infundit aias 3. quod gubernator ut. f. nā pparet corp. et ipse aiam infundat: et ita ubiqz est relucet iusticia unde non d3 argui de si in ualis uictibz. f. carne imundaz tū thesauri. f. aiam cōdit. Et scda p. de misericordi liberatione dei a reatu macule originalis per bap. et hec. sic petri originalis reat per bap. diluit ut occa. illi mde at. Et dicit p. ps personis. quod reat petri originalis diluit per bap. pbat. baptis. n. facta est noue legis: et ita efficit quod figurat: cum igit figurat exteri in puero lauatione. g. eā interi efficit et alia i puero non ut nisi petri originalis igit. v. ex est tū in adultis p. tritis oem delet culpā et penā q. ad dei. Si q. ad mundū in q. rō h3 locū. Et pfirmat jōh. ij. nisi q. renatus fuerit ex aq. et spūscō nō intrabit in regnū ce

lor. igitur a p. rō scsu illa regeneratio aperit ianuā regni celestis. Et si dicat: quod uidemus cōcupiscētiā nos inclinare ad petri post bap. ex q. ut per petri illud maneat: quod act. tales regunt tales habitus. Dicendum quod hoc h3 ueritate in habitibus acq. sitis per exercitiū nō i alijs. istud. n. fit per rebellionē uirtū inferior ad superiores. S3 nunq. potest remitti iste reat nisi bap. flunis. d. q. sic tripl. p. p. tritōe. Actū x. Adhuc loquēte petro cecidit spūscō sup oēs qui audiebāt vbu3: et tū nō legunt tūc fuisse baptizati. scdo scitificatiōe. sicut legim. de jōh. bap. et iere. 3. sanguis effusione sic si aliquis innocētū aut circūcisiōne fuit interceptus. Sed qd est efficaciter remediū inter h. d. q. sanguinis effusio: quod dat statim celū. Sed dicit scda ps personis. quod cā seu occasio petri originalis manet per bap. pbat. voco. n. cām hic lar ge ut. f. baptizat. ipso gignat hoies in petro originali nūq. sine st. ite lege. p3: quod aliunde non oportet baptizare filium p. f. baptizato quod fuit error pelagij: ita quod baptismus purgat baptizatum inq. tū p. ut neqat deiceps originale in eo remanere: at inq. tū h3 nāz illa ut sic. f. q. at purgare. Cuius rō est: tū p. rōne n. f. medici dei ut glibet ab eo immediate spet et salutē. tūz scdo rōne egroti hoies ut salutē arbitrij sui libertate si sit adult. tū tertio rōne medicamēti quod sit med. ite fide q. pprie in adulto regit. Et si dicat quod forti est donū q. delictū. ex quo igitur delictū ade potuit incere psonā et nām igit donum dei et xpi meritū sanat utruq. Dicendum quod absolute donū dei forti est: tēpa. ut tū sapia sua per causas adiunctas. unde l3 rā dix sit scia. i. hō generans nō oportet ramos esse scōs. i. genitos: quod illa scitas nō est p. n. c. m. gignitōis: sed corrupta nā. Et tertia p. de penali vicio remanente post bap. et est h. sic cōcupiscētia que extat penale viciū in toto est cōposito ut a deo ut p. iūtiua causef. Et p. ps dicit. quod cōcupia que extat penale viciū est in toto cōposito. f. hoie p3: quod illius est habitus cuius est actus. ex pmo de somno et vigilia. sed tot. hō cōcupiscit. igit unde ista cōcupia origia liter h3 est i carne. scdo in aia formal. 3. cōpletiue in toto cōposito et hoc mō pnt itelligi q. cūq. auctes ponētes cōcupiaz i carne. sic illa ad hā. v. Caro cōcupiscit aduersus spū. Et illa hugo. viciū origis hūane duplici corruptōe infecti nāz ignorātia mētē et cōcupia carnē et p. l. scō. Et dicit 2. ps personis quod ista cōcupia sub rōe pene h3 deū pro cā. pbat. ois pena iusta est ex libro de libero arbitrio. l3 oē iustum est a deo. igit. unde ista cōcupia h3 tripl.

considerari. p^o demeritorie: et sic est ab hoie peccate. ad Rom. vi. vetus ho n^o crucifixus est. glo. vetus ho e^o fomes et pluetudo p^oti. Et sequitur n^o q^o n^o ex deo sed ex nobis. 2° inq^otu noiat priuatione. s. defectum a bono: et sic n^o h^o cam. pprie efficienter s^o deficiente: sicut et cetera priuationes. 3° inq^otu punitiva est: et sic extat a deo. Et si dicat q^o fili^o dei accepit in nobis quicqd^o platurit s^o Bani. et tñ n^o sumpsit istud penale vicium. Dicendū q^o illa auctas intelligit. quicqd^o platurit in statu inocetie. de quo in 3°. **Q**uantū ad tertiu^o arti. sunt tres diffi. **P**rima est. quō intelligit illa auctas Ezech. xviij. fili^o n^o portabit iniquitatē p^ois. 2° q^o intelligit dñi p^o peccat vt singularis p^o q^o n^o fuit in adā: q^o peccauit inq^otu erat radix humani generis. Secūdo dico q^o intelligit de pena sensus n^o de pena dāni. p^o in filio ex hereditate pp^o p^oti p^ois. carētia autē visionis diuine eē est pena dāni. 3° dico q^o intelligitur nisi fili^o cōicet in p^oto euz p^o q^o fuit peccate adā. vñ ap^o n^o dicit adā peccauit in oib^o. s^o inq^otu oēs in adā peccauerunt et egēt g^oa dei. **S**ecūda diffi. qd^o est pprie reatus p^oti origi nalis. 2° q^o est debitu^o hūdi iusticiae origina le. et istud remouet per bap^om. vñ pprie reat^o est quedā obligatio respiciēs diuinā iusticiaz cui obligamur et debitu^o p^oto quo obligamur. et p^o q^o est eus rōnis: q^o h^o respectū ad debitu^o q^o n^o est. **T**ertia diffi. que sunt vicia nobis inflicta pp^o p^oti originale. 2° q^o h^o tres pōs in nobis tria repiunt fm^o bedā. fm^o n. motu d^o est infirmitas. fm^o volutua malitia. fm^o intellecti uā ignō. concupia. n. triplicē p^oditatur illam pōm. Ex h^o p^o ad qōnē: q^o v^o originalis macu la penali secluso vicio reatu bap^om emūdat. **A**d p^oti arg. d^o fm^o doc. sub. in p^oenti dist. q^o illa amor. n^o p^ouatio rē. h^o intelligi de op^oposito aut formalit^o aut virtuali. l^o igit non sit g^oa opposita p^oto originali formalit^o: q^o tunc vñ^o priuationis essent duo p^oti oppositi eodē mō. ē tñ opposita virtualit^o: et hoc sufficit. vñ vt dictū est simplr loquēdo p^oderat g^oa iusti cie originali. et ad exēpluz p^o q^o si oculo ecco daret v^otu vidēdi intellectualit^o: sicut h^o age lus p^ofectior esset q^o si hēret v^otu formalit^o. **A**d scōz dicendū. q^o sit equoatio in maio ri et minori de actu. In maiori. n. accipit pro prie act^o pro ea opatione q^o hitū cōplet: sicut iuste vivere iusticiā. In minori autē dum dicit m^o q^o originale trāsit reatu et manet actu. h^o actus accipit pro mālī. vt sit sensus. l^o obliga tio per bap^om tollat: tñ adhuc cōcupia q^o erat mālī illi p^oti manet: l^o n^o equē intēfane: ita

inflecta. vñ dicit doc. deuo. q. li. ar. p^o. q^o pueri baptizati n^o e^o fetēt sicut n^o baptizati. **A**d tertiu^o dicēdi ad maiore et minore simul q^o e^o pena eterna. et h^o tollit in baptismo est et pēa t^opalis. et h^o nobis in mult^o relingitur pp^o nostrū exercitiū vt in bonū g^oa mediate dei p^oficia mus. p^o multas. n. tribulatiōes o^oz itrare reg^om dei. Ex p^oti rē. **C**ap^o 2°. reatus tollit sacro baptismate: et lex carnis linquit vario scema te. Sicut p^o. q^o in baptismo reatus p^oti origi nalis tollit et cōcupia manet: tñ varie aut et p^o q^o post baptismū minuit. et ponit a prin^o dist. vsq^o ibi. solet autē q^ori. **S**ecūda p^o. caro mūdi cia purgari venat et cōcupia eā variat. Sicut p^o. q^o diuersi diuerse sentiūt de purgatiōe car nis in baptismo et q^o cōcupia reperit a diuer sis cāri. s. deo. diabolo et hoie. et incipit ibi. so let autē q^ori. vsq^o ibi. solet atē q^ori q^o rē. **T**ertia p^o. In creatiōe aiaz ē ineq^olitas: et in infusioe criminis vanitas. Sicut p^o. q^o aie in infusione p^o hūit oēs p^oti originale nisi aliud obuiet l^o tñ sint cōdite ineq^oles: et incipit ibi. solet et q^ori q^o iusticia. vsq^o ad finem distinctionis.

P Redictis adiciendum v^o. an peccata rē. **H**ic signat. xxij. distinctio huius scōi que sic cōtinuat ad pcedentē. **A**d post q^o in pcedenti distinctione oñsum est quō p^o bap tismū culpa originalis emūdat. **A**lic in ista distinctione ingrit vtrū hec culpa per p^oti p^oxi mor parentū crescere deat. et h^oz diuidi in tres ptes pncipales. In p^o mote qōnis aliq^o p^o loquacitas. In scōa sue dictōis tāgit p^oti veritas. In 3° sacre lectōis dissolutur qdam aspitas. p^o in prin. scōa ibi. ecce p^oti sit le ctoz aug. 3° ibi. et l^o p^oti parētū nisi ade rē. **P** rursus p^oti in qua mote qō. rē. in tres diuidit. In p^o lucide mouetur ista qō. In 2° alioz docet ad hoc oppositio. In 3° aug. mi scetur indeterminatio. p^o in pn. scōa ibi. de h^o aug. in enebiridion rē. 3° ibi. q^o fo in actuali p^oto ade rē. Sequitur illa scōa p^oti. ecce p^oti sit lectori. In qua op^o. m^ogi rē. Et ista h^oz partiri in tres ptes pncipales. In p^o oñdit q^o p^oti originale pp^o p^oti nūq^o intenditur parentū vicia. In scōa an p^oti ade sit vel nō queritur summa malicia. In 3° illius p^oti cla re deponitur fuisse venia. p^o in prin. scōa ibi. h^o queri solet vtz p^oti ade rē. 3° ibi. si h^o q^ora an illud p^oti rē. et sequitur vltima. 3° p^o. s. Et l^o p^oti parentū rē. In qua sacre lectōis dissol nitur qda asperitas que diuidi h^oz i tres ptes pncipales. In p^o qō excitatur dictis velut p^o rīs. In scōa l^oalibus terminatur lectōz ex sen tentijs. In 3° iusticia solidaq^o sapientissimis mi

herijs. p. in prin. scda ibi. Sz vt alt Jero. ne
lex 22. tertia ibi. q. t multice intendenduz 2c.
Et hec est diuisio presentis 2c.

¶ Tri originalis culpa primis p par-
tib' nō effecta grauior sola carētia dei
visionis qñ pēa puniatur. Et af ad pte saltaz
trib' medijs. ¶ Primo af q. primor paren-
tū culpis pctm origiale crescat in puulis. nul-
lū malū est summū pctm originale est maluz
ergo nō ē summū 2 ita possibile ē id crescere
2 p pñs crescere vñ dñ puer maior libidie cō-
cipitur. maior pz. qz nō ē dñdū summū malū
vt sequēti dist. ingt mgt. Sz mior pbatur. qz
malū genus vñ pcti. oē. n. pctm est maluz sed
nō cō. pz de malo pene ingtū hñdō. Sed pz
scda pñ. q. si possit crescat q. actu crescat: qz
bz qd ad suū regritur augmētū. i. malitiā ge-
nerātiō. ¶ Scdo af q. pueri vltra penā carē-
tie diuine visiois pēa sensus puniuntur. oē cor-
pus passibile posituz in igne iferni pati vñ ab
igne. Sz corpa paruulor nō baptizatorū nō
erūt ipassibilia: 2 ponentur in igne iferni. igr
patiētur ab eo. maior pz. qz actiūū approxia-
tū passiuo disposito agere vñ. Sz minor pz
prio q. nō hēant corpa ipassibilia: qz dos ipa-
tiētis ptinet ad gloriā. sed qd ad scdas q. sunt
in igne iferni 2 quo ad pñā simul ingt aug.
Quisqz ita viuere incipit vt an finiat vitā q.
ab originalis obligatiōe soluiatur. nec ē euz
cū corpe interminabi. gēpēne supplicia susti-
net. ¶ Terto af sic. pueri in solo originali mo-
riētes: aut sciūt se potuisse fuisse psecutos glo-
riā sempiternā: aut nō. Si dicatur q. nesciant
hoc nō vñ cū sint liberi a corpe qd aggrauat
aiam: nec vñ eis illa tolli cog. q. maximus cō-
ceditur pctōib'. Sz dō dicatur q. sciūt nō vñ
possibile qn doleat de amissioe tāti bōi: 2 ita
ppter penaz carētie diuine visionis hñt admini-
strū dolorē. ¶ In o. m. pñi af aucte anfel. li.
de pceptu 2 gñali. c. xxvij. pctm originale in
oib' estio egle cē. ¶ In o. m. scbi af aucte ma-
gistri in lfa vbi dicit q. puulū nullā penā sen-
tiunt: nec ignis: nec vñus pscie ppter carentiā
diuine visiois. vñ aug. dicit. q. eoz pēa sane erit
mitissima. ¶ In ista qōne ad als 2c. ¶ Duo
ad pñmū arti. m. termi sunt gñitas pcti. pctm
originalē. 2 pēa carētie visiois diuine. ¶ Pri-
m' igr termin' ē gñitas pcti. vñ noto. q. vñū
pctm altero poni grau' pte itelligi trib' qter-
narijs. vt notat i dubijs lralib' pñtis dist. doc.
deuo. pñus qternari' est. aut p. cālitate: 2 sic
pctm diaboli dñ grauiissimū: cui iudicia mora-
iteraut in orbe terraz: aut scdo gñalitate: 2 sic
pctm ade dñ fuisse grauiissimū qz in totū gen'

humanā se diffudit. ¶ Marla dēpta 2 filio ei'.
aut tertio enozmitate 2 sic pctm iude dñ fuisse
se maximū q. tradidit deū. aut qto ingratitu-
die. 2 sic pctm illi' dñ fuisse grauiissimū q. plu-
ra pcepit dona gñaz. Scda qternari' ē. tñ p.
piculositate: 2 sic pctm ignorā. dñ grauiissimū
qz piculossimū. tñ 2. o. isepabilitate 2 sic auari-
tia dñ pctm gñissimū cū. n. alia pctā i senectū-
te senescāt: auaritia iuuenescit. tñ 3. o. iporuni-
tate: 2 sic supbia extat crimē grauiissimū qz cē
ex bōis pñurgit opib'. tñ qto. pñitate 2 sic lu-
xuria grauiissimū extat crimē: qz ad eā hoies
maxime pñi sunt. Terti' qternari' ē. pñio ma-
ioris gñe ipugnatione. 2 sic pctm in spñscitū
dñ maximū. Scdo rōne offēse 2 sic pctm ido-
latrie extat maximū. 3. o. facilitate resistendi:
2 sic noiat mgt pctm ade gñissimū. qto a ma-
iori venit libidine peccādi 2 sic qdlibet pctm
pñt dici altero grau' bz qd maiori ppetrat libi-
die. ¶ Scda ter' ē pctm origiale. vñ vltra di-
cta de pctō origiali dist. xxx. ¶ Noto q. pctm ori-
giale pñt accipi triplr. p. o. actiue: 2 sic dñ pctm
originalē qd sunt origo pcti i alijs. h. mō dicit
Bugo de scdo vic. 2 mgt. q. pctm ade fuit ori-
ginalē. scdo dñ pctm origiale qd ab origie in-
est. i. immediate p. aie ifusionē. tertio dñ pctm
origiale qd in nobis ab alio traductū: 2 sic dñ
pctm origiale solū i descēdētib' ab adā nō in-
adā: 2 sic caput in tlo. q. qñ noto vltori' q. ad
pctm orig' ista tria pcurrūt. carētia debite iu-
sticie. pcupia. 2 carnis seditas. p. m. extat fofale
fñi mālē. 3. m. vñ cāle: capiēdo cāz vt āpliat
ad cāz line qñ. ¶ Terti' fin' ē pēa carētie vñ-
onis dei vñ noto q. solēt a theologia spāl' af
ligri i dñatū tres pene. p. ē ista carētie vñ-
visiois diuine: 2 istā penā noiat crisō. gñissimā. vñ ingt
i dñatū gñior ē pēa q. dei visioē carebūt q. q.
igne iferni cremabūt. 2 h. itelligitur rōe dñi
seu amissi bōi. Scda pēa dñ vñus pscie q. alio
noie dñ dēspatio 2 ista pēa dñ gñissima a doc-
deuoto. ar. iij. q. ij. pñtis dist. Et a doc. subt. in
pñti dist. quā noiat tristitia. 2 itelligit gñissi-
ma q. ad sensū infmū aie. 3. pēa dñ ignis ifer-
nal' q. dñ gñillima pēa i dñatū cōit. 2 dñ itelli-
gi rōe cruciat' āplioris i case: aut ingtū incē-
dit vñc pscie. ¶ Quātū ad 2. m. arti. m. sūt tres
pelsones. ¶ P. o. ē d. trāsfusiōe pcti origial' pen-
tū i filios. 2. d. augmēto origial' pcti filioz a pa-
rētib'. 3. d. de pēa huic origiali debita. P. o. ē h.
23 adā nō ali' origiale maculā i alios trāsfu-
derit: satisfacc tñ nisi p se nō potuit de pō ordi-
nata. Sic p. o. pelsonis. q. adā p. pctm suū i
nos trāsfudit origie. pz ex trib' pcedētib' dist.
sz addēbat ista pñs: q. nll' ali' trāsfudit h. pctm

nec aliū nisi adā: aut i ei^o occasiōe. pbat. n̄ est maior nō q̄re p̄xim^o parēs trāsfiūdat iusticiāz ori^m q̄ iusticiā. s̄ sanct^o vir n̄ ḡiat sanctū g^o nec mal^o malū nisi i^o pctō originali qd ē ex p^o te ade: n̄ aut aliq̄ pctō actuali. adā aut sic eo peccāte peccauim^o. Sic si stetit filios in iusticia originali genuiss^o nō qd ē p trāsfiusionē s̄ ex pacto dei. p̄mittētus genito ex iuocāte i illo statu iusticiā donat originalē. Cōfirmat q̄ si pctā actu^o trāsmitterent a p̄rib^o in filios semp filij p̄iores cēnt p̄rib^o. qd nephas ē dicere. vñ ad Gal. vi. bñ scriptū est. vnusquisq̄ on^o suū portabit. Ex q̄ p̄z q̄ nō est tota rō q̄re peccam^o in adā: q̄ erant^o in eo: q̄ sic fuim^o in parētib^o p̄ximis: sed addet ōz q̄ in eo p̄didimus originalē iusticiā t̄ in nullo alio p̄z. t̄ q̄ mai^o filij symbolū cū parētē, p̄ximo n̄b̄l facit vt ab eo pctū accipiat: q̄ in habētib^o symbolū faciliōr est trāsitus fm̄ p̄hm̄. hoc intelligit q̄n̄ agit. p̄p̄ia t̄ tute qd nō est hic sed ex adāz nec ōz q̄ sit id qd aliū de h̄z s̄z ex adā trāsmit tit. p̄xim^o parēs i filios q̄ ēt pctū p̄p̄iuz pp̄ eandē cām: nec maior ifectio vis ḡiatue aliq̄d facit: q̄ solū in hoc agit in q̄tū corrupta ē in adā nō alias. t̄ si dicat ex illo v̄bo Exo. xx. Ego sū de^o zelotes vindicās pctū p̄hm̄ in fili os v̄q̄ in tertiā t̄ q̄tā ḡiatuonez. s̄z nō punit sine pctō aliq̄n pena p̄cederet culpā. Idem iij. Reg. xij. habet q̄ pp̄ pctū ieroboā tota sua posteritas fuit destructa. Sic edū q̄ pctā parentū trāsire in filios intelligit tri^o l^o. p̄rio punitiōe. scdo imitationē. tertio trāsfiusione. Quo ad punitiōē loquēdo de eterna nūq̄ punit de^o filios. p̄pter pctū parentū. Iō dicit ansel. q̄ paruuli nō p̄nunt. p̄pter pctū ade trā in carētia visiōis diuine. s̄z p̄p̄ia culpa: q̄ scriptū est. oēs in adā peccauerūt de pena vero tpali bñ punit fili^o p̄ pctō patrū. Et dic doc. deuo. q. i. arti. i. q̄ vocat sententia diuine iusticie. t̄ sic intelligunt ille auctes. vñ loquē do simpliciter culpā nō p̄cedit simpl^o pena: adim^o p̄ceffit originale in ple t̄ hoc sufficit imo si n̄ p̄cederet cū hec pena d̄ cōi sit ad melius. Quantū autē ad imitationē trāsit pctū patrū in filios q̄n̄ maliciā imitant p̄nāz t̄ sic etiā currit illa auctas p̄allegata v̄dicāo pctā patrū in filios. Quo autē ad trāsfiusionē soluz pctū ade trāsfiundit pp̄ cām dictā. C̄s̄z dicit scda ps p̄sonis. q̄ adā nō potuit satisfacē nisi p̄ se de pō ordiata. pbat triplici rad^o ce. p̄ mo ex p̄e ade: q̄ debitor mortis erat effect^o ex trāsfiessione: t̄ ita quācūq̄ soluisset penāz iā illā debebat pro se. scdo ex radice sine ḡse q̄ erat solū p̄nialis. t̄ p̄ p̄sequēs suā voluntatem

respiciebat solū nō ifectionē n̄e. tertio ex radice n̄e corrupte que multo nobilior ē ipso adā. Ideo q̄qd faceret adā nō sufficeret ad sanādū illā nām nec v̄z. q̄ ḡsa est potētiōz q̄ culpa. t̄ ita si culpa sua corrupit totā hūanāz nām vt seminat nāliter igit p̄ gratiā pōt repa re. v̄z est enīz q̄ absolute ḡa est potētiōz nō tñ seq̄tur q̄ reparet: facili^o q̄ppe est destruef q̄ p̄struere. vñ vn^o malus cib^o plus aliq̄n cor rūpit nām q̄ centū bone medicine potentes possint repare. sic in p̄posito. nec d̄z dici q̄ in hoc est promior de^o ad punitiōē q̄ miserādū q̄ aspicienti ordinē totū oīa vadūt ad meli^o. Et si dicat si o^m est cā oppositi: t̄ p̄positū p̄o positi. si ergo culpa ade est cā originalis peccati in nobis t̄ ḡsa iusticie originalis. Sic edūz q̄ ista regula nō tenet nisi in positimis oppo sitis. culpa autē dicit p̄uatiōē. vel fm̄ doct. subti. dist. xx. hui^o secūdi. q. i. dicat q̄ tenet so lū in causā v̄nuocis original^o aut iusticia cau sak a deo vt cā equiuoca. ex quo p̄z q̄ adā nō habebat ad nos nomē tutoris s̄z patris: nec nos ad eū nomē pupilli sed filio: uz. ga tutor s̄z leges humanas plus pōt p̄ditionē pupilli meliorare q̄z deteriorare. C̄s̄z scda p̄lo est d̄ augmēto originalis pcti a p̄ximis patrīb^o in filios: t̄ est hec. Nec a parētibus augmentū originalis caput macula nec plures in eodez rep̄ onātur supposito. C̄s̄z p̄ia ps cōclu sionis. q̄ originalis macula nō efficit maior p̄pter pctā parētū. Ista pbat. tñ ex inobediē tia ade que est cā vniū pcti que eq̄liter meff posteris. tñ scdo rōne pene s̄z carētie diue vi sionis que eq̄lis est. tñ rōne oppositi: q̄ eq̄lis p̄uat iusticiā originalē. vñ sicut illa quozuz noīa iposita sūt in termino nō capiūt magis t̄ minus vt habet in fine sex p̄ncipioz. sic nec originale peccatū cuius impositio est in ter mino. vnde l̄z cōcupiscentia sic maior in vno q̄ in alio ipsa nō est nisi m̄le illi^o peccati nō formale. vnde nec augmētatur in anima ha bēte meliora nālā nec minuit in habente mi nus bona sed extat equale. vñ in nullo est in hoc pctō obligatio maior. nec scdo p̄uatiō amplior. nec tertio mod^o detestabilior: q̄ in adā sumus obligati eq̄liter t̄ p̄uati iusticiā orig^o nali t̄ pp̄ vnā inobediētiā. C̄s̄z dicit scda ps p̄sonis q̄ nō sūt plura pctā origina lia in vno supposito. p̄z anēte m̄ḡi i l̄ra. t̄ cō firmatur. tum p̄rio q̄ vnica fuit inobediētia: t̄ ita vñū peccatū in q̄dlibet sibi r̄idet. tñ scdo rōne pene vnica est p̄ncipalis s̄z carētia di uine visiōis. tuz tertio q̄ vñū solū p̄uat s̄z iusticiā originalē. vnde nō obuiat q̄ eua t̄

adam peccauerunt varis peccatis: qz vt gñatōe
trāssundū hoc peccatū se hñt vt vñū seu vna ca-
ro silitur. lz sint mltē pene. vtputa famēs sitis
et vna tñ pñcipalis q deā est. vñ lz insicant
eo oēs vires ex pñti tñ subuē est in volūtate
et portioē supior: et rōne pñcipēte ad capi-
ta septē inclinat peccatū: lz sit vñū. Et si obijcia-
tur. qz sup illo vbo ps. Ecce in iniquitatibz pce-
pit sum. dicit glo. q iniquitates sunt peccatū ori-
gina: et ita in eodē vident plura. Dicedū q
vel accipit sicut dicit mgs plurale. p singula
ri: sicut fit sepe in scriptura sacra. vel scdo q
intelligit p peccatū originalia penas illi peccati que
sunt plures veluti p effectū cām. vel tertio q
loquit in psona generis hñant: et ita sunt plu-
ra originalia: cū qlibz puul? nascat cūz pñtio
originali. ¶ Tertia pñtio est de pena hñc ori-
ginali in inferno debita. et est hñc puuli in so-
lo originali morietes diuina sunt pñtiati visio-
ne vt nullā sensus penā pñpant. dicit p^a ps
q pñti morietes in solo originali sunt pñti-
ati diuina visione. pbatur aucte mgs in lra: et
sunt clare scdōz auctes. Et si qñat. vñz possunt
pñficere in scientijs: vtputa ma^a. pñfica. et cō-
siliū: dicit hñ doc. subti. q cū nō hñant intel^m
agguatū cor. sicuti nos: nec torqant in igne
iserni veluti aliq d actuale pñmiserit. pbable vñ
q sit: cū nō repugnet et statui bñz qñ aliqd
de nouo sciāt vñ poterūt de vno cognito ad
aliud venire. vñ isert q oīum cognoscibilibz
potest acqñere eminētiore cognitionē qñ ali-
qz p nām habuerit pñs. lz doc. deuo. q. ij. ar.
ti. iij. o^m sentire videat. vñ et bñtudine nālem
aliqñr potest acqñere. et si qñat an hñbūt aliqñ
cognitionē de bñtudine supñali in pñticulari.
Rñdet dubie: eligo mihi tñ vñā pñtē: et dico
q nō: cū ista regrat elenationē aliqñ sup se. ex
p^a. q. plogi pñmū ciuīdē doc. quā nō hñbūt.
S3 dicit scda ps pñlonis q nullā penam sen-
sus pñcipit. pbat. qz iniustū est pl^a exigere in
pena qz qz cōmiserit in culpa. puul? aut nō
pñpñt diuinū iperium. igr nullū dz pati eter-
nale tormentum: et ita nec igne. et pñfirmat: qz
horribilē est aīam in igne pñpetuo eē qz oīno
nō eē: qz āt tāta pena pñlat aīaz vñā puuli q
nūqñ peccauit actuali: eēt valde duz. Et si di-
catur: qz dicit aug. in li. de fide ad pe. firmissi-
me tene puulos q sine sacro baptisimat dñ hoc
seclo trāseūt: eterni ignis supplicio sempitēne
pñtēdos. Dicit doc. deuo. q aug. noluit di-
cere q cremarent igne isernali: lz voluit exp-
mere locū vñē in quo erūt et carētia diuine
visiōis quā hñbunt: locut⁹ est ita expñse pp
oppositā op. hereticoz q ponebāt paruulos

nullā hñe penā: sicut in moralibz dñ q q vult
pñnere ab vno extremo ad mediū aliqñ sci-
pit ab alio extremo. ex. vij. etbi. sicut in pñposi-
to aliter soluit doc. subti. dicēs. q in sensu di-
uiso lz vñtatē nō in sensu cōposito. vt sit sen-
sus sunt cruciādi. i. pñniendi in igne eterno:
non q ignis ille cruciet eos lz eoz pena erit
carētia diuine visiōis. vñ dolor. timor tristitia.
et despātio ab eis abest. vñ recte erūt situati
iter statū bñz et dñator. dñati sigdē torq-
bunt igne iserni et nō videbūt deū: bñ aut vi-
debāt deum: et nō cruciabunt igne iserni. In
me^o aut erūt isti pñci cōueniēt cū dñat: qz
nō videbāt deū pñniēt cū bñs: qz nō crucia-
bunt sensibilibz igne. ¶ Quātū ad tertiu ar-
ti. sūt tres diffi. p^a an pō dei absoluta adā p^a
pñtiū potuit mereri suis posteris statū in oē-
tie. dicere vñ doc. subti. dist. xxij. q sic. vñ o3
q doc. deuo. ar. i. q. ij. pñtis dist. intelligat de
pō ordiata q. f. adāz nō potuit mereri illā iu-
sticiā: et sic nō pñciēt ipe et doc. subti. ¶ Scda
diffi. qd est mai^a pñtiū. pñtiū veniale vñ origi-
nale. dicit tpo. simplr q veniale. q. i. art. ij. pñ-
tis disti. qd tñ est valde mirabile cū origiale
separet a pñortio dei nō veniale. vñ pl^a vñ o^m
sua salua reuerētia: lz qd ad qd veniale sit mai^a
f. in qñtū est actuale. ¶ Tercia diffi. vbi p^a iudi-
cū erit locus puuloz in originali mortuoz.
Dñ q pñter sinū pñm sūt in iserno tres hitatōes
isima qñ reproboz supior q est purgādoz. et
me^a q est hoz puuloz. Ex hñ p3 ad. q. q. vñz
origial culpa est pñmis p pentū nō effecta
grauior sola pñniē carētia diuine visiōis et c.
Ad p^a arg^m dicēdū ad maiorē q aliqd ma-
lū ē sūmū pñt intelligi: aut summū simplr: et sic
nullū malū ē sūmū: qz qd lz dato pñt eē pñtus:
aut sūmū in gñe: et sic bñ est aliqd sūmū qd. f.
ex toto pñat hitū sibi o^m: sicut pñt dari cecitas
sūma q pñit pñat visionē: hoc mō pñtiū ori-
giale dñ sūmū: qz in qñz fundit pñat iusticiā
origiale. ¶ Ad scdōz dicēdū in sū^a ad maio-
rē et mino: sūmū q corpa puuloz erūt ipassi-
bilia nō dote ipassibilitat: sicuti corpa bñz. lz
diuine iusticie dispōne volēte vt nec ab itra nec
extra patiant. p3 a sili. corpa dñator sp ar-
debūt et nō pñmēnt ab igne q tñ carebāt do-
te ipassibilitat. ¶ Ad tertiu dicēdū q pñt sci-
re pō absoluta se potuisse mediāte baptisima
te fuisse pñsecutos gliaz: nec tñ volēt de am-
fide: qz dñ nō pñcurrit ad hñmōi dolorē lz actū
suspēdit. Ex pñti āt et c. ¶ P^a p^a a patrū ma-
culis mēs nō sñcat in ipis puulis pie p^a ere-
dit. dicit p^a q solū pñioz pentū pñtiū isecat p
pñti puulos nō alioz pentū. et ponit a pñci^o

disti. vltz ibi. h. qri solz. **C** Secda p^o. gūissima
maclā ade nō cēset de q mēs sedula veniam
meref. dic^o. q pñi ade nec fuit simplr gūis
simū nec irremissibile nō hūit veniā. z pñt ab
illo loco. h. qri solz vtz zē. vltz ibi. vt lz pctis
zē. **C** Ter^o p^o. solēt puniri pfuz delicta atqz
morderi filioz vta dic^o pñlo q sepe pctā pñm
puniunt i filioz: z h qū imitant patrū malici-
as. z ponit ab illo loco. z lz pctis parentum
zē. vltz ad finē dist. Sequit in textu.

P **D**ist pñcta de pctō actuali zē. **H**ic
figt. xxxiiij. dist. h^o scdi q sic hz ptinua
ri ad pcedētes. nā postq a. xxi. dist. inclusivē
vltz ad. xxx. dist. exclusivē egit mgt de pctō
quo persona infecit naturam seu de peccato
pñis. pñarij. Et scdo a. xxx. dist. inclusivē vltz
ad istā exclusivē egit de pctō q nā ificit pñonā
seu de qdditate original vltz. **H**ic tertio in
pñti dis. icipit agē de pctō q pñonā ificit seipaz
seu de erie actual ipij. Et hz vidi h^o p^o hui^o
trij tractat i tres ptes. In p^o mali pponit q sit
cālitās. In 2° ipi^o qrit q extet qdditas. In 3°
q ad hoc sit tangit nfa velleitas. p^o in pñci^o.
scda ibi. dist. xxxv. p^o h vidēdū ē qd sit pctñ
zē. 3° dist. xxxviij. p^o pñcta de volūtate eius
zē. rursus p^o pñcula q extat pñs dist. in q ma-
li pponit q zē. in tres ptes diuidit. In p^o cā
venat mali origiatia. In 2° h pprobat cē vo-
lūtina. In 3° inestigat cā subiectia. p^o i pñci^o
scda ibi. mala aut volūtās zē. 3° ibi oñsa ori-
gine mali zē. z ista hz vidi in tres ptes. In p^o
bonū mali dicit subm pñarij. In scda notā-
dū elicit hñic correlariū. s. q in his dñis defi-
cit regla dyaleticor. In 3° apte obijcit positū
dubij. p^o in pñci^o. scda ibi. id eo q in his con-
trarijs zē. tertia ibi. ad hoc aut qd dictuz est
zē. Et h est diuissio pñtis zē.

Ex malū ex defectu volūtāt pter iten-
tionē reb^o eneniat. Et arguit p^o q n
causet malū a defectu volūtāt. si maluz cāt a
defectu volūtāt qro vtz ille defect^o sit maluz
penerat culpe. si culpe qro vñ ict in volūta-
te vtz a seipaz: tūc poterat seipā malū cāre
sine defectu me^o. vñ ict mediātē defectu alio
z de illo qrendū sicuti de p^o. z est. pccus in
pñti. Si at dicat q extat malū pene tūc vñ
penā pccisse culpā. **E**terz nō bñ vñ qño pe-
na qat cāre culpā. **S**cdō arguit q nulluz
malū sit: vta q nō causet a volūtate. null^o rex
fapiēs in regno suo mala pmittit si pñt. Sz ds
rex est potētissim^o z sapiētissim^o ad quē totū
ordinat vniuersuz. igit nullū dimittit in mun-
do pctñi. maior ē manifesta. sed minor. pbat.
vñ arist. i. xij. metha. pcludit. Entia nolāt ma-

le regi. vñ^o g^o pñceps. s. de^o cui^o sapie non est
nūcr^o. cui^o si fortitudo qrit robustissim^o est: z
hoc clamat boe. Si de^o est vñ mala. sol. n. si
ifinite eēt vñ in caliditate nullū frigidū re-
linqret. **T**er^o arguit q malū non veniat pter
itentionē oē qd sit ab agēte voluntario pter
itentionē sit fortuna. **E**x q ergo malum exit a
volūtate si fieret pter itentionē eēt a fortuna
qd extat falsum: qz talia nō exigit punitionē
maior est pñi in scdo pñce: vñ ponit dñiaz
iter casuz z fortunaz: qz casus accidit pter iten-
tionē in agētib^o a nā sz fortuna in agētibus
a pñito. Sz p^o minor: qz ex his q pter nos
accidūt nō pñmur. In o^m pñis arguit aucte
ang. i. enchirid. **H**ic ingt qrat cāz male vo-
lūtāt. nēo. n. hz cāz efficiētē sz deficientē. In
o^m scdi arguit aucte dñon. i. iij. dñonoz noīuz
ponētis malū in bono fundari. In o^m tertij
arguit aucte eiusdē i eodē. malū ingt ē pter
intentionē z nām z cām. In ista qōne ad. zē.
Quo ad p^o arti. termi sit. malū. defectus
volūtatis. z pter itentionē. **P**rim^o igit termi^o
ē malū. vñ vt pñt trahi ex metha^o auct. maluz
pñt accipi tripli. vno^o abstractiue vt notat pri-
uationē pfectiōis q est nēcia in eē p^o. sicuti in
forte puatio man^o vñ pedis. 2° vt notat abstra-
ctionē z puatiōez i eē scdo: sicuti puatio geo-
metrie in eodē qz cā scire. 3° mō dñ malum
pñt: vñ hoc vel qz maliciā illaz suscipit: z
sic pñcipal. de trib^o dñ de pñtu de passione z
de suba. vel qz cāz istud ē tripli. p^o est in ge-
nere cause mālīs. sicut dñr ista mōstra mala
qz tñ malicia apte extat m^o: aut scdo in gñe
cāe efficiētē cōiuncti: sicuti dñr ignis. cōburit
vel gladi^o secat: aut 3° in rōne agētis nō cōiū-
cti: sicuti dicerent in nobis agere nubes q tñ
nos nō ptingūt dñ nobis lumē ipediunt sol.
vñ noto rursus q triplex extat maluz ad qd
oē malū reduci pñt. primū dñ malū nature si-
cut cecitas claudicatio zē. scdm dñ malū mo-
ris qñ acgrit hñt^o viciōsus seu ipse act^o malus
mōtar. 3° dñ malū dñmerito: qd repug^o gñe
aut in se: aut q ad seruorē: sic ē vñale. qd diffi-
niēs q ad mōrale aug. i. li. de lib. arbi. dic^o ma-
lū ē spñto in cōmutab. li bono reb^o pmutabi-
lib^o adherē qd facim^o libo volūtāt arbitrio.
vñ tria tāgit. p^o foiale malū. dñ dic^o ipso scō-
mutabili bono. i. dñ. 2° mālē tāgit dñ dicit re-
b^o pmutabilib^o adherē z hoc ē qñ dñs p. **T**e-
remiā clamat. duo mala scē pñs me^o: s. defect
sibi cisternas dissipatas ecce ad p^o bono cō-
mutabili. z dereliquit me fontē aq vñe ecce
deserto bōi cōmutabil. 2° tāgit p^o malū cāz
deficiētē: dñ dicit qd facim^o libo volūtāt arbi

trio b^o. n. mali tā cā q̄ subfī mala extat volū-
tas: b^o termin^o est defect^o volūtas. vñ no-
tat doc. de no. q. ii. arti. i. q̄ volūtatis solet affi-
gnari triplex defect^o. nāl. culpabil^o. et penal^o.
Defect^o nāl^o dī i volūtate nra q̄ ē i ea ex co q̄
creata volūtas. vñ iste defect^o aut noiat istā pas-
sioē q̄ dī defectibilitatē aut p̄ enī circūloqmur
ppria dīaz volūtas create nob^o icognitā: de-
fect^o b^o culpabil^o dī q̄ addit supra p^m nī soluz
actū scd^o s̄ affectōis pueritatē. Defect^o b^o
pēat dī tal^o defect^o culpabil^o seq̄la vt via iustit^{ie}
reordiet iordinat^o defect^o. Tertio^o imin^o ē p̄ter
itētoēz. vñ nōr. xij. tho. q. iij. q̄ aliqd̄ euēire p̄-
ter itētoēz p̄t accidē tripl^o. p^o ex pte agēti. ve-
luti dū ignis agit i aerē p̄ se gē itēdit i ducē
formā nūā i aeris mīz. p̄ accūs aut ē p̄ter itē-
tōēz si itelligit itēdit expellē formā aeris: qz
i. negt manē cū forma ignis. scdō accipit p̄ter
itētoēz ex pte mēscitū ē mōstris vt q̄ bō cū
duob^o nascat caputib^o aut lex digū. 2°. 3° acci-
pit p̄ter itētoēz ex pte istrumēti actōis: sic i
crure curuo nimis accidit claudicatio p̄ter
intētoēz dīstū p̄gressiue. Quātū ad scdm
arti. s̄ tres p̄cones. p^a ē de eē mali. 2^a de cālī-
tate mali. 3^a q̄s malū p̄ter intētoēz accidit.
C^o p^a ē h. sic malū ē i reb^o vt nullū sūmū di-
cat. dicit p^o ps p̄conis q̄ malū ē in reb^o. p^o
p^o ex p̄ntōē legū q̄ solū malū punit. p^o 2°
ex fuga appetit^o nāl^o q̄ solū malū ex nā fugit
3° p̄ ex oblita lege dī in cordib^o puerorū. vñ
recte h̄ dīcē Tho. q. i. q̄ eē malū expiētia docz
Et si dicat qz dīz oyon. q̄to de diu. noib^o. ma-
lū nec est exis nec ens i extitib^o 2° vñ nihil ē.
Rūddēdū q̄ ens dī tripl^o. p̄io mō p̄ qdā cōi-
deccē p̄dicamēt: sic accipit p̄hs. v. metha^o. 2°
accipit ens. p̄ actuali exis alicui^o vt notet p^o.
p̄ue scdm adiacēs. vt nōt boc. i. cōmēto. ij. p^o.
iarni. et his duob^o mōis malū nī ē: imo nihil ē
et sic accipit oyon. itio^o accipit eē. p̄ eo qd̄ s̄ḡt
bitatē. p̄pōis. vt sit. p̄pō affirmatiua vā qū si
ḡt eē de eo qd̄ ē. et negatiua qū negat eē de eo
qd̄ nī ē. et h̄ mō malū dī eē sic dī cecitas i oculo
ita q̄ malū foialr solā noiat p̄uatōēz. Ex q̄ p^o
q̄ loqndo. p̄p̄ie malū nī est i ḡie nūi reducti-
ue: qz id qd̄ ē i ḡie h̄z gen^o 2° dīā qd̄ nī h̄z p̄-
uatio pura. et p^o vltra q̄ foialr malū oppōit
bono solū p̄uatiue. vñ qū dī bonū malo p̄uū
dīz itelligi rōne illi^o i q̄ fundat malū: aut acci-
pi dīū ḡialr ad oēs oppōnē: sic in fine scdī p̄-
iarni. accipit p̄hs. vñ glo. aug. sup illo d̄bo. et
sūi ipō scdī ē nihil. dīc. i. p̄ctm. et alibi. malū nī
ē nā aliq̄ s̄ defect^o. Et anel. de p̄ceptu v̄giali.
c. v. In iusticia oīno nihil ē: sic cecitat. et p^o rō-
ne: qz enī et bonū p̄uertit. Si g^o malū eēt enī

malū eēt bonū. vñ p^o qz qū dī malū ordiari nī
itelligit ordie fūdato i ipō foialr: s̄ in oppōi-
to p̄ qd̄ ordiā: sic p̄ies vñus dī vñsōē q̄ est in
oclo nec dī itēdū et remitti rōne app̄oxiatōis
ad iminū sic ad bonū: s̄ rōne recessus a ter-
mio vt dicat mat^o malū aut min^o. qz p^o aut
min^o recedit. vñ p̄p̄ue. q. iij. arti. ij. dīc doc. de
uo. q̄ malū dī alicui^o i al q̄ nī aliqd̄ i recto: sic
cecitas dī alicui^o nī aliqd̄. Et si dicat. si maluz
nihil ē et de p̄uū hoīes. p̄ malo. g^o de^o punit
hoīes. p̄ nihilo: qd̄ nephas est dicē. B^o q̄ h̄z
malū i se foialr sit pura p̄uatio tñ cōnotat bo-
nuz p̄ enī p̄uūari qd̄ debet. s̄ vt rectitudo act^o
aut ḡa. de quo sequēti dist. ita q̄ nō vēt pu-
nitio ex pte illi^o solū p̄uatiōis. s̄ qz nō hē-
tur qd̄ debet hēritū q̄ debiti est in cā. patet
ex^o. R̄ ex incarceratione debitorē nō solū q̄ non
soluit s̄ qz dī. sic in p̄posito. S̄ in q̄ fundat
ista malicia. B^o q̄ i bono. vñ aug. i enchirī.
dīc. mala sūi bōis nec nūi i bōis eē p̄nt: nō tñ
itelligit malū eē i bono cui oppōit. s̄ rectitū
act^o vñ ḡe: s̄ i volūtate cui nī oppōit nūi idē
recte. et patet ex h̄ mltaz auctariū solutiones.
C^o sic dīc 2° ps p̄conis. q̄ nī ē dandū sūmū
malū. p̄bat. si. n. ē sūmū malū tūc nihil h̄z de
bono. sic sūmū bonū nihil d̄ malo. et si ē sūmū
malū h̄z eē qd̄ ē bonū g^o si ē sūmū ma^o nī ē sū-
mū malū. tñ scdō: qz si ē sūmū malū ē malū p̄-
eēntiā. sic sūmū bonū ē bonū p̄ eēntiā. g^o nā
le ē ei facē malū s̄ qd̄ fa^o. qd̄ ē ei nāle dñ facē
et hoc nō ē sūmū malū g^o sūmū malū nō est
sūmū malū. tñ. it̄. ga sūmū malū pōt destrue-
re oē bonū: et ita si eēt sūmū malū nullū esset
sūmū bonū. sed si nō sit sūmū bonū nullū erit
sūmū malū: qz malo p̄ntelligit bonū ex p̄dī-
ctis. et ita si eēt sūmū maluz iā nō erit sūmū
malū. Ex q̄ valde mali facti sunt manichei q̄
tñ malū ponebāt et si nō sit sūmū malū. noto
tñ q̄ si dicat sūmū malū q̄ nihil ē actu p̄t^o sic
bū ē sūmū malū. s̄ p̄ctm luciferi qui ē rex sup
oēs filios supbie. Si aut itelligat sūmū esse
malū q̄s. s̄ nullū p̄t eē p̄t^o: sic nullū est sūmū
maluz vt ponebāt manichei: et hac ex radice
oyon. vocat malū finitū. qz. s̄ p̄t p̄t augmētari
Et p^o q̄ nō oī dare vñ malū qd̄ sit metruz et
mēsurā alioz maloz: sic dant^o i bōis nec ma-
la p̄ accūs oīz reducti ad malū p̄ sic sit in bo-
nis. s̄ oē malū ad volūtate reducti. vñ illa re-
gla oē qd̄ ē tale p̄ p̄cipatōēz reductū ē ad
aliqd̄ tale p̄ eēntiā: solū robur i bonis. C^o se-
cūda p^o ē de cālitate mali vñ seīz causet. et est
hec. sic creata volūtas cā extat malicie vt po-
t^o defectiua q̄ effectiua dicat. C^o p̄ria ps di-
cit q̄ creata volūtas ē cā malicie. p̄bat. si enī

est malū: aut est a bono: aut a malo. si a malo
quero rursus a quo ē istud malū: qz nō ē sum
mū: ex pcedenti cōclōne. Si dicat q a malo
rursus qz de illo. z sic erit in infinitū pcessus.
si aut a bono aut bonū nāli z hoc nō: qz ad vñū
ordīnat. igit a bono libero. z ita a volūtatē sz
nō increata. vt patebit. xxxvij. di. g. creata. z
si dicat qz matth. v. scribitur. nō p arbor bōa
fruct⁹ malos facē: neqz arbor mala fruct⁹ bo
nos facere. z ita cū volūtas sit bōa de se non
pōt eē cā mali. **3^m** q. dñs nō intēdit cōpara
re actū iteriorē exteriori vt volūtas sit arbor.
scdō bonitas aut malicia act⁹ interior volūta
tis. veluti flos arboris. opatio exterior sit fru
ctus vt dicat ex bona opatiōe interiori venit
bonū exteri⁹. z ex mala malū: nec vult qn vo
lūtas ex quo libera ē possit in bonū z malū.
vñ sequit q ille regule pñorū pñe sunt cāe. z
cū cā bona est ipm quoz bonū est hñt itelli
gi in cāis nāli agētibz. **CS** surgit dubiū
q est rō. ppria create volūtas sub q est cā ma
li. **Dicit** h doc. sub. q. v. in virtute q sunt tria
signa. pñū in q pñipit rō volūtatē qdditati
ua vt ē cōis deo z creaturis. Scdō signū in q
per quādā dñam pñitur volūtas illa in cōi z
efficit volūtas creata: sicut addita rōnabili
tate ali resultat hō: z se hz ingit ista dñia ad il
lā in cōi volūtatē vt accidēs mō quo dñe por
pñi. q dñia accidit gñi. 3^m signū i quo ista vo
lūtas creata ex rōne ppria libere facit malū
aut bonū. **Ex** quo pz p^o q nō est distinguēdū
hic de accidēte ex pte effect⁹. vt. i. dicat q ma
lūz cātur a volūtatē intēdēte bonū per se z p
accidēs venit malū ita q creata volūtas sub
intētiōne bōi est cā mali. sicut dicere vñ tho.
q. iij. h^o dist. vbi applicat p sile ad formas nā
les. pz q hoc nō sufficit: qz an intētiōne libe
ra ē ad bonū z malū. **Nec** vlti⁹ est dicendū
de volūtatē ingitū defectibili vt. i. ista defecti
bilitas sit rō quare creata volūtas sit agē ma
lū: sicut distinguere vñ doc. deuo. q. ij. ar. i. pz
q hoc negt ē defectibilitas. n. inest volūtatē
create veluti passio. passio aut nō est rō agen
di suo subo sicut nec risibilitas hōi sunt ad h
pñcētes rōnes doc. sub. i. q. q aspiciātur dili
gēter. vñ est tñ q si doc. deuo. itelligat p istā
defectibilitatē circūloqui ppria dñiam volū
tatē create bñ dñit vt sit resolutio tota dicti
volūtas creata ingitū creata volūtas seclūso
q cñqz posteriori pñt ē pñcipiū mali. **Sz** dicit
1° pñ pñonis. q volūtas creata poti⁹ dñ defe
ctiua cā mali qz effectiua. pbaf. sicut se hz ef
fectus ad cām efficiētē: sic defect⁹ ad cām de
fectiua. sz verus effect⁹ est a cā vere effectiua

igf z defect⁹ ad effectiua. vñ illa ē rō qre ar^m
istō nō t3. qeqd ē cā cāe ē cā cāti. sz dñ ē cāvo
lūtatē z volūtas mali g^o dñ ē cā mali. qz nō
eodē cāt dñ volūtatē z volūtas malū. qz dñ
cāt volūtatē effectiue: volūtas bō malū defe
ctiue: variat mediū z sit fallacia accidētiō.
nec dñ indicari volūtas ex hoc efficiēs: qz pñ
in malū: qz posse malū effici ē posse deficere.
CTertia p^o ē. qñter malū pñter intētiōne acci
dit z est h. sic malū a libera volūtatē elicit vt
sq boni aliqñs intētiō hēat. vñ p tota pñlone
noto q malū fieri sine intētiōne bōi posset ca
pi tripl^r. vno^o rōne substracti. z sic malū pñt fie
ri simpl^r a volūtatē vt furtū aut luxuriari nō
hñta illa intētiōne. 2° vt capiat malū formali^r.
z dicat malū solū alijs ab illo q facit z faciētī
bonū videat. z sic pñt fieri malū maxie ab hñte
palatū mētis iterioris corruptū. **terti^o** vt ca
piat malū formali^r vt sit malū tā faciētī q alijs
z sic nullus vñ opari ad malū aspiciēs vt hz
dñon. aut pñter boni intētiōne nisi dicat. vt in
xliij. di. ar. iij. diffinitue dicit i h 2°. **Quā**
tū ad 3^m arti^m sunt tres diffi. p^o est quō pñt de
ficere regula logicor. vt ingit aug. q dicit. q
vñū pñū expellit aliud cū sit necia. z si fallat
in vna mā reputabit falsa. **Rñdit** doc. deuo.
q. ij. arti. ij. q nō ē intētiō aug. dñc q illa re
gula sit vñ q vñū pñū aliud expellat. sz sicut
pñs posiq maximis ingrit inistatias in qb^o nō
tenent vt magis pateat veritas maximar. sic
aug. qñ prudēs ingenio dicit q illa regula so
lū hz veritatē in hñs q opponit formali^r: sicut
pñm z rectitudo act⁹ in alijs nō oz sicuti est
volūtas i q est malū. **CS** Scdā diffi. vtrū volū
tas pus adminus hēat nā effectiuitatē ad bo
nū qz defectiuitatē. **3^m** qz eq p vñū sic aliud
eadē. n. est potē⁹ potēs deficere z effici. verū
ē tñ q se sola pñt deficē nō tñ in op⁹ exte meri
torij de pñig⁹ vel digno sz forsan de cōgruo
CS 3ª diffi. qz vñ q pñm in spñctū: qz dñt fie
ri ex certa malicia nullā hēat bōi intētiōnem
3^m qz imo. sz quā hēat videbit dist. xliij. hñt⁹
scdī. **Ex** hoc pz ad. q. q vñ malū ex defectu. i.
deficiēte volūtatē cātū pñter intētiōne bōi re
b^o nō euenit. **Ad** pñmū arg⁹ dñm. qz iste de
fect⁹ nec est malū culpe nec pene. solū. n. defe
ct⁹ hic circūloquitur ppria dñiam create volū
tatē potētis deficere ita q qñ ab effectu cā
itelligat. **Ad** hz dicēdū q nō ē sile de rege
tpali z eterno. rex. n. tpalis talia non pñmittit
mala si pñt: qz nō ē in eo talia ad mel⁹ ordiare
regis tō eterni bñ. vñ nullū sub celo sit malū
qn sapia pñditoris ad mel⁹ reordinet: sz nobis
ignotū sit: ita res pñios sinit agē mot⁹ z i

voluntas

p^o h^o m^o a^o

inordinata. et bz capi voluntas ibi pro actu si-
cut ibi nihil e^t in p^ote volentis q^{uod} ipa volu-
tas. i. act^{us} volentis. Tertio notandū. q^{uod} iter has
tres diffinitōes p^{ri}ncipalior est scda q^{uod} e^t Amb.
cui^{us} rō: q^{uod} magis clare exp^{re}mit formale morta-
lis p^{er}ti. s. auersionē a deo. (Scda termin^{us} e^t
p^{er}ti mortale. vñ notandū q^{uod} p^{er}ti p^{ri}mo dione
diuidit in triplex p^{er}ti. s. originale. mortale.
et v^{er}itale. mortale p^{er}ti noiat auersionē actu-
ale a deo et cōuersionē indebitā ad creaturas
fm q^{uod} dicit aug. xiiij. de ciuit. dei. q^{uod} amor sui.
ecce cōuersio vsq^{ue} ad p^{er}ceptū dei. ecce auersio
edificat ciuitatē babilonicā. veniale aut in so-
la est inordinata p^{er}uersionē q^{uod} creaturā. origi-
nale aut quasi in m^o e^t in d^{ic}tu h^{ab}et cū mor-
tali in auersione. s. differēt tñ: q^{uod} auersio mor-
talis e^t actu originalis. p^{ro}p^{ri}e hitu. rursus pue-
nit cū veniali: q^{uod} vtrūq^{ue} ad creature inordina-
tū motū inclināt sed differēt q^{uod} cōuersio in
veniali e^t magis formale. i. originali e^t magis
male sicut et cōcupia. (Tertio termin^{us} e^t cor-
ruptio. vñ noto q^{uod} corruptio pōt accipi tripli-
citer. p^{ri}mo actiue. et sic p^{er}ti d^{ic}t corruptio inq^{ui}tū
demeritorie corripit. scdo passive et formalr. et
sic pena d^{ic}t corruptio: sicuti ignorātia vel alia
pena p^{ro}p^{ri}e p^{er}ti. Tertio d^{ic}t māliter: et sic id q^{uod}
corruptū est d^{ic}t corruptio. et est modus vstra-
tus et in p^{ro}ph^{et}a et in th^{eo}logia intelligit abstra-
ctū per cōcretū vel e^t. (Quartū ad scdm ar-
t^{ic}lū sunt tres p^{er}tiōes. p^{ri}mo e^t de corruptiōe p^{er}ti
mortalis. scda de actu p^{er}ti mortali. 3° de subie-
cto e^t. (P^{ri}mo e^t h^{ic} sic mortalis cris formale
a sup^{er}ma lege extat auersio vt act^{us} rectitudinē
formalr destruat. (P^{ri}ma ps dicit. q^{uod} forma-
le in p^{er}to mortali est auersio. p^{ro}batur medio
doc. sub. q. ij. p^{re}sens materie. q^{uod} sunt due vo-
luntates vna sup^{er}ior alia inferior. et inferior tene-
tur obedire sup^{er}ioris mādatis. libera tñ est vt
obediat vel nō: sicut meret et actū bz iusticie
eidē obteperādo. sic peccat formalr ab eadē
se auertēdo. vñ vt meli^{us} videat. Noto triplicē
auersionē. p^{ri}mo auersio e^t formalis et p^{ri}ma debite
cōuersioni in deū. et hec d^{ic}t odiū dei q^{uod} forma-
liter p^{ro}nat amorī dei. sicuti nolle ad velle. scda
auersio est formalis et p^{ro}natua. s. nō velle. et ex-
tat q^{uod} hō deū nō diligit q^{uod} bz diligit. 3° auer-
sio e^t virtualis. et e^t q^{uod} se ita cōuertit ad aliq^{uod}
t^{er}gale q^{uod} in virtute a deo auertit: sicuti in spe-
culatiuis negās p^{er}uersionē in virtute d^{ic}t nega-
re p^{ri}ncipia. (Ex q^{uod} p^{ri}mo p^{er}ti mortalia nō
distinguntur per p^{er}uersionē inordinatā ad cre-
aturā loquēdo formalr: s. magis p^{ri}mo istā auer-
sionē inq^{ui}tū vñ p^{er}ti alio et alio a deo auer-
tit et p^{ri}mo manifeste. q^{uod} creature nō sunt nisi mā

Definitio

le illi^{us} p^{er}ti: nec et ipsa cōuersio. d^{ic}t aut alieui^{us}
p^{er}fecta sumēda e^t ex formali. Et p^{ri}mo scdo q^{uod} gra-
uitas mortalis cris bz sumi ex auersione. vel
inq^{ui}tū aliq^{uod} maiorū libidine se auertit a deo.
vel scdo inq^{ui}tū auertit a p^{re}cepto q^{uod} directius
fini p^{ri}ungit: sicuti in speculatiuis magis pec-
cat qui errat circa cōclūsiōē similiorē p^{ri}mo
vel 3° q^{uod} imediate hic auertit a deo. ali^{us} vero
mediate alio: sicuti est odiū dei respectu alio
rū p^{er}tiōz sicuti i speculatiuis magis errat pec-
cans imediate circa p^{ri}mu p^{ri}ncip^{ium} q^{uod} peccās
circa vñ cōclūsiōē. et ex his circa p^{ri}mu p^{ri}ncip^{ium}
cipiū. Ex quo p^{ri}mo p^{er}ti mortalis diuersitas
in sp^{er}ibz nō est per accessus s. magis per re-
cessus. quāto. n. q^{uod} magis a deo recedit: tāto
magis peccat. sicuti in mathe^{us} quāto aliqua
linea magis a recto elongat tāto curuioz effi-
ciat. (Scd dicit scda ps cōclūsiōis q^{uod} p^{er}ti
mortale formalr destruit rectitudinē act^{us}. sic
intelligo act^{us} p^{er}ti substract^{us} deberet hēre re-
ctitudinē vt e^tt rectus quā p^{ri}uat recte p^{er}ti
ita q^{uod} rectitudo actus et deformitas p^{er}ti recte
opponuntur sicuti habitus et p^{ri}uatio: sicuti v^{er}-
sus et cecitas. vñ loquēdo formalr et de p^{ri}mo op-
positione p^{er}ti mortale solū p^{ri}uat illā recti-
tudinē. Et istud p^{ro}b^o sic. Si. n. aliud formalr
oppōne p^{ri}uaret hoc e^tt aut subm^o in q^{uod} est. s.
volūtate: aut scdo habitū sup^{er}nāle. s. caritatez
aut 3° habitū acq^{ui}sitū ex actib^{us} virtutū. p^{ri}mo hoc
ex diuersis doctor positionib^{us}. q^{uod} alia de cōf
nō ponūt per p^{er}ti mortale corrip^{er}i. vel q^{uod} nō
possint ad aliq^{uod} horz reduci s. neuter horz tri-
um opponit formalr. ergo. p^{ri}mo minoris p^{ri}mo
q^{uod} nō subo suo. s. voluntati. p^{ro}b^oat. Si. n. p^{er}ti
mortale p^{ri}uaret seu corrip^{er}et volūtate cū
volūtate sit bonū finitū. sequit^{ur} q^{uod} volūtate per
p^{er}ti mortale posset tandē p^{ri}sumi: q^{uod} e^t mani-
feste falsū. Et si dicat q^{uod} ista p^{ri}sumptio sit fm
gradus eiusdē p^{ro}portionis nō eiusdē q^{uod}ntitatē
sine s. p^{ro}portionē geometricā nō arithmetri-
cam. et ita s. sit finitū bonū nūq^{uod} tñ tali dione
finis sicut p^{ri}mo in linea tali dione diuisa accipit^{ur}
do sp^{er} minorē p^{er}te in scda dione. hoc nihil est.
q^{uod} p^{er}ti scdm p^{ri}mo e^t equale p^{ri}mo. vel mai^{us}: et ita
tñ corrip^{er}e vel magis q^{uod} p^{ri}mu p^{er}ti corrip^{er}-
peret. et ita p^{ri}mo. Et p^{ri}firmat. q^{uod} volūtate a solo
deo e^t creabilis. ergo vt q^{uod} nō corrip^{er}at nisi a
solo deo. Ex quo p^{ri}mo q^{uod} non sit corruptio in p^{ri}mo
aie q^{uod} aliq^{uod} destruat ipsius: sicut innuere vt
sectis T^{he}o. q. v. p^{ri}mo dist. nec in p^{ri}uatiōib^{us} nisi
itelligat q^{uod} p^{er}ti mortale reddit aiaz habitū
atā ad malū. Et p^{ri}firmat auēte dyoi. nū. de di-
ui. noi. Alia in demonib^{us} māsērit integra.
Scdo. p^{ro}b^o q^{uod} nō corrip^{er}it habitū sup^{er}nālez. s.

quod dicitur de
subiecto. p^{ri}mo
uersione.
mortalis et
formalis.

1 formalis
et p^{ri}mo
uersionis
debile

2 formalis
et p^{ri}mo
uersionis

māle p^{ri}mo. sicut creaturā
formale p^{ri}mo. est auersio

caritatē formali oppōne. s. solū demeritorie:
q. peccādo mortaliter meref amittere caritatē
p. q. si p. cā mortā opponeretur formali car
ritati cū caritas sit eiusdē rōnis oīa p. cā mō
talia cēt eiusdē rōnis iuxta oppositorū regu
las. Nec 3° corripit formali virtus acq. sita p
p. cā mortale. p. q. talis virtus p. vni p. cā
mortale adhuc remanet. Ex quo clare p. q.
loquēdo formaliter p. cā mortale solū corrip
pit illā rectitudinē act. nō q. dē que inest s. q.
que deberet inesse. cū in illo actu teneat volū
tas se cōformare volūtatī diuine q. ē ei⁹ regu
la. Et p. r. m. tū p. ex diffi. Am. b. p. cā ē p. c.
uaticatio legis diuine r. c. ista p. uaticatio t. in
obediētia noīant discōrditates a rectitudinē
obediētie dei. tū scdō ex illa. p. cā ē volūtas
p. d. i. vel retinēdi q. iusticia v. c. t. hoc ē. vel
le v. c. t. ex q. p. q. solū act⁹ rectitudinē repū
gnat formaliter. tū 3° aucte aug. xii. de ciui.
dei. c. viij. 3° inq. mala volūtas: q. 3° ordinez
nāri ab eo q. d. sū est ad id q. d. minus ē in quo
recte p. r. m. rectitudo. Ex q. l. q. d. inferē q. si
volūtas p. cā peccaret infinit. sp. aliquid bōi
corripetur nō q. d. trāsmutādo s. p. r. uando
id q. d. deberet inesse: ipa tū volūtatē itēgra re
manēt. Et si dicat: q. sup. illd. Luce. x. vulne
rauerūt cū t. plagis ipositis abierunt semini
uo relicto. h. glo. q. vulnerauerūt euz in nāli
b⁹ t. expoliauerūt gratiā. Gratissimam dat
doc. sub. r. i. f. i. q. n. v. l. i. r. a. t. n. i. l. i. t. a. m. i. t. t. u. r.
s. solū diuidit t. discōrdinuat. in q. inuēit q. adā
post p. cā nālia hūit itēgra: s. diuisa t. discō
rdinua vt in vni inclinaret spūs in aliā caro.
C. Scdā 2° est de actu p. cā mortalis. t. ē hec
et s. omissiois p. cā formali solū noiet puati
ōne: actū tū p. r. uonit posituū. C. Dicit p.
p. p. c. l. u. s. i. o. n. i. s. q. p. cā omissiois dicit formalit
p. r. uationē. p. ex cōi doctorū n. f. o. r. s. i. n. i. a. d. i. u. i.
dētūz p. cā mortale in p. cā cōmissionis q. d.
dicit positionē t. obmissionis q. d. dicit negati
ōnē. v. n. t. scdōm doc. deuo. v. dist. h. secūdi. ar.
i. q. i. obmissio tria regit. p. q. sit obmissio in
actu nō in circūstantia. v. n. negligētia ē in cir
cūstātia. t. obmissio in actu. Scdōm q. sit deli
ctū in actu p. r. i. c. i. p. a. l. i. nō accessorio. Tertius q.
sit p. c. p. e. p. t. u. z. affirmatiuū nō negatiuū. cōmis
sio. n. p. c. e. p. t. a. s. p. i. c. i. e. n. e. g. a. t. i. u. a. t. i. o. n. i. s. a. f. f. i. r.
m. a. t. i. u. a. nō. n. obmittit qui fornicat sed q. non
honorat parētes. C. S. dicit scdā p. p. c. l. o. n. i. s.
q. p. r. u. p. p. o. n. i. t. a. c. t. u. p. o. s. i. t. u. m. z. p. b. a. t. a. n. t. e. g. l. o.
sup. illo verbo. Anēsa igni t. suffocata. inq. n.
q. oīo timor male humilians ex amore venit
male accendēte. v. n. ciuitas diabolici p. r. i. p. i. t. a. b.
amore sui nimis inordinato. fm Aug. Confir

matur tū vi nois: q. p. cā mortale d. f. actuale
q. d. nō v. f. nisi ad minus actū p. r. u. p. p. o. n. e. r. e. t. u. z.
q. r. e. s. t. e. a. u. g. o. ē p. cā extat voluntariū q. d. nō
videt n. l. i. s. i. a. l. i. q. u. ē actū posituū p. r. u. p. p. o. c. r. e. t.
Ex q. p. q. nō i. m. e. r. i. t. o. in hoc p. a. s. u. p. p. o. n. e. d. u. a.
est doc. deuo. q. in dubijs l. f. a. l. i. b⁹ p. n. t. i. s. d. i. s. t. p. o.
nit p. cā omissiois actū p. r. u. p. p. o. n. e. p. o. s. i. t. u. m.
s. c. t. o. t. h. o. q. q. i. i. j. p. o. n. i. t. q. nō o. z. q. p. r. u. p. p. o. n. a. t.
p. z. t. i. o. m. m. a. n. i. f. e. s. t. o. e. x. q. r. e. n. n. o. n. v. u. l. t. q. s. d. e.
nocte surgere ad matutinas. R. n. d. e. n. d. u. q. n. i.
m. i. s. s. e. a. m. a. t. t. h. i. c. ē actus posituū. C. T. e. r. t. i. a.
2° est de subiecto p. cā mortalis. t. ē h. s. i. c. in so
la volūtatē p. cā extat mortale vt formaliter
in carne nō collocet. C. p. s. p. o. d. i. c. i. t. p. p. cā
mortale est in sola volūtatē. p. z. in infinitis au
c. o. r. i. t. a. t. i. b. u. s. tū p. a. n. s. e. l. p. cā mortale inq. t.
c. a. r. e. t. i. a. d. e. b. i. t. e. i. u. s. t. i. c. i. e. i. u. s. t. i. c. i. a. a. n. t. e. s. t. v. o. l. u. t. a. t. a.
t. u. z. s. c. d. o. a. n. t. e. a. u. g. in li. de duab⁹ a. i. a. b⁹. p. cā
mortale est volūtas. i. act⁹ volūtatē. tū tertio
aucte eiusdē. o. ē p. cā est voluntariū. C. S. e. d.
d. i. c. i. t. s. c. d. a. p. s. q. nō est formalit p. cā mortale
in carne. p. b. a. t. q. in eo est collocādū p. cā in
quo pōt t. virtus. s. virtus neq. subie in car
ne reperiri cū sit habitus electiū. ex. i. j. e. t. h. i.
c. o. r. i. g. t. c. E. p. z. q. si sanc. t. h. o. i. t. e. l. l. e. x. i. t. p. cā
mortale: sicut videntur v. b. a. s. u. a. s. o. n. a. r. e. q. i. i. j.
e. ē a. l. i. q. m. o. f. o. r. m. a. l. i. t. i. n. c. a. r. n. e. nō e. s. t. a. u. d. i. e. d. u. s.
C. Q. u. a. t. u. a. d. 3° a. r. t. i. s. u. n. t. t. r. e. s. d. i. f. f. i. 3° d. i. f. f. i.
in q. p. c. t. o. ē maxia auersio a deo. B. m. q. i. odio
dei. v. n. t. d. i. s. t. v. a. r. i. q. i. d. i. c. t. u. ē q. p. cā lucife
ri in odio dei extitit p. s. u. m. a. t. u. z. t. d. a. u. i. d. c. a. n. i. t.
d. e. d. e. m. o. i. b⁹. S. u. p. b. i. a. c. o. r. q. t. e. o. d. e. r. u. t. a. s. c. e. d. i. t.
s. p. C. S. c. d. a. d. i. f. f. q. d. ē maius p. cā vel act⁹ ma
lus quē p. r. u. p. p. o. n. i. t. o. b. m. i. s. s. i. o. v. e. l. i. p. a. o. b. m. i. s. s. i. o. B. i.
c. e. d. u. q. c. o. i. t. e. r. i. p. a. o. b. m. i. s. s. i. o. n. ā s. i. c. u. t. i. n. v. i. r. t. u.
t. i. b⁹ i. t. u. r. a. m. i. n. p. f. e. c. t. o. a. d. m. a. g. i. s. p. f. e. c. t. u. s. i. c. i. n.
malo a m. i. n. malo a. d. m. a. i. m. a. l. u. C. S. d. i. f. f. i.
Si p. cā mortale nō est in corpe formalit q. r. e.
p. u. n. i. f. c. a. r. o. p. r. o. p. e. t. o. v. o. l. u. t. a. t. B. m. q. p. u. n. i. f. tū
q. ē i. n. f. i. r. m. a. d. p. e. c. c. a. d. u. tū q. t. o. r. q. u. e. d. o. c. a. r. n. e.
t. o. r. q. u. e. t. v. o. l. u. t. a. t. p. z. e. x. l. z. m. a. l. u. s. e. x. e. q. u. r. o. c.
c. i. l. i. o. n. ē tū c. a. p. u. t. a. p. u. t. a. t. q. s. i. n. h. o. c. m. a. g. i. s. p. u.
n. i. a. t. v. o. l. u. t. a. t. Ex hoc p. z. a. d. q. o. n. e. z. q. v. z. p. cā
mortale alicui⁹ bōi ē corruptio illi⁹ t. c. C. A. d.
p. m. a. r. g. m. d. i. c. o. q. c. o. r. r. u. p. i. t. a. c. t⁹ r. e. c. t. i. t. u. d. i. n. e. t.
dū obicit q. nō. q. r. x. i. j. de c. i. c. v. i. d. f. q. solū cor
rūpit id cui nocet. nocet āt solūz volūtatē. d. m.
h. u. i. c. a. r. g. q. n. o. c. e. t. v. o. l. u. t. a. t. i. nō c. o. r. r. u. p. e. d. o. i. p.
s. a. z. i. n. n. ā s. u. a. s. z. a. n. s. e. r. e. d. o. s. i. b. i. p. f. e. c. t. i. o. n. ē s. c. d. a. m.
q. u. a. z. d. e. b. e. r. e. t. h. ē. r. e. i. n. i. l. l. o. a. c. t. u. t. h. o. c. s. u. f. f. i. c. i. t.
C. A. d. s. c. d. o. 3° i. n. s. u. m. m. a. q. c. o. r. r. u. p. i. t. t. i. n. q. s. t. u.
p. e. a. t. i. n. q. s. t. u. c. u. l. p. a. i. n. q. s. t. u. p. o. p. e. a. i. n. q. s. t. u. m. e.
r. e. f. q. s. p. m. a. l. a. s. u. a. o. p. a. r. t. i. h. e. a. t. a. d. i. u. i. d. u. i. d. e. i.
a. d. b. n. o. p. a. n. d. u. t. cū addit q. oīo p. e. a. ē i. u. s. t. a. t.

5° de
m. d. l.
22. art. 1. 10

11

ad 20 m

ita bonū nō corrūpit cā sit ei⁹ spēs. B^m q⁹ ar
gumētū bñ currit si pēa ista q⁹ ē h³ rōnē cul
pe eēt iusta qd dātatiue. sic hō aial. qd nō ēve
rū. s³ solū ordinatiue inq⁹ti ordinat ad h. vel
dicēdū q⁹ ē dato q⁹ includēt bonū nō obuiat
qn ex volūtate dei ordinat ad corruptionē al
teri⁹ boni. sic p³ i medicina qd vna alterā cor
rūpit. corrūpit ē inq⁹ti culpa iproprie agen
do sic cecitas visus vel demeritorie vel tertio
formali⁹ q⁹ puatio est rectitudinis act⁹. C^o Ad
tertū dicēdū. q⁹ corrūpit g⁹az r⁹ rectitudinē
act⁹. s³ differētē vt visus est in. q. r dū obicit
de g⁹a. q⁹ fm pētm mortale nō destruit ipsaz
demeritorie verū est: q⁹ nō inuenit: si tñ iueni
ret destrueret. r qd obicit de rectitudine q⁹
corruptio est. pductio de eē ad nō eē. dico q⁹
nō corrūpit rectitudines q⁹ ierat sed q⁹ melle:
iō nō currit arg^m. Ex pñti at dist. rē. C^o P³ia
pēlo. iobediētia mādator dei r auertētia cō
ueniūt ei. s. peccato. dicit pēlu⁹ q⁹ pētm mor
tale est inobediētia r auersio a deo. r ponit a
pñcipio dist. vsq⁹ ibi. q⁹ circa. C^o Sēda p³ pec
catū dī mala opatio vt dictu vario mō elicit
dīc⁹ p³ q⁹ pētm ē mala opatio vt elicit ex trib⁹
q⁹s ponit opiones. r ponit ab illo. c. q⁹ circa.
vsq⁹ ibi q⁹bus opponit. C^o Tertia pēlo extat p
uatio mali iniquitas atq⁹ corruptio ei⁹ pueri
tas. dicit p³ q⁹ pētm est priuatio r corruptio
boni. r ponit ab illo. c. q⁹ opponit. vsq⁹ ad fi
nem dist. Sequitur in textu.

z z z v

Liendū est tñ. Hic sig⁹. xxxvi. dist. hu
ius scdi q⁹ sic p³tinuat ad pcedētes. Mā
postq⁹ in pcedenti dist. venatū est r inq⁹ti a
mgfo. an pētm sit act⁹ vel pura priuatio. nūc
i pñti dist. igit an pēti pētm extet punitio. r
h³ diuidi in tres ptes pñcipales. In p³ super
mota qōne alioz dat pō. In scda ex assertiōe
mgfi p³ op⁹. In tertia finali inq⁹tiōe est addi
ta epilogatio. pñia i pñci⁹. 2ª ibi. in h³ tñ fieri
pñdiciū veritati putat rē. tertia ibi satis dili
gēter eoz rē. C^o P³ia igit pñcula i q⁹ sup mo
ta qōne rē. in tres ptes diuidit. In p³ p³ data
opione adducit auctas. In scda de qdā dubi
tatiōe iuxta eā az vītas. In tertia maiori p³ ex
plicatōe patefcit dictoz claritas. p³ in pñci⁹
scda ibi. Et iō merito qñ rē. tertia ibi. Et h³ ex
hoc sensu. Tūc vltiate seq⁹ illa vltia pñcula. i
nullo tñ fieri pñdiciū rē. In q⁹ secura ex asser
tiōe mgfi rē. r h³ diuidi in tres ptes pñcipa
les. In p³ pēta pādunt pene eē ipa eē. In 2^a
assūpta pbanf plane dicta p varia. In 3ª orta
soluunt ex sanctis dubia. p³ in pñci⁹. scda ibi.
q⁹ autem peccata. quedaz pene sint rē. tertia
ibi. Illud autem diligenter rē. hec est rē.

Trū pētm pēti pēa de noies. Et arguit
q⁹ nō triplici me⁹. C^o P³o sic. ois pena
ē iusta. nullū pētm ē iustū. g⁹ nll³ pec
catū ē pēa alteri⁹ pēti. maior p³ aucte aug. li.
retractationū. c. xxv. minor pbat q⁹ oē pētm
est iniustū ergo neq⁹ eē iustū cuz opposita in
eodē esse sit impossibile. C^o Sēdo arguit sic oē
pētm ē volūtariū. nulla pena est volūtaria g⁹
nullū pētm est pena alteri⁹ pēti. maior ē aug.
in li. de vā religione. r p³ q⁹ nō culpaf in eo
qd vitare neq⁹. s³ minor pbat ex eo q⁹ inq⁹ an
sel. in li. de pceptu v⁹ginali. c. xlv. vñ nulla cen
set pena nisi nō volēti. C^o Terto arguit sic. si
pētm pēti pena ponere. g⁹ maioris pēti ma
ius pētm r maior pena sp⁹ pena ponere. s³ h³
est icōueniē. maior p³ q⁹ lege teste iuxta qñ
tatē dicit erit r plagaz mod⁹ vñ aplior mor
bus apliorē erigit medicinā. s³ minor pbat
qa h³ mō eēti eodē peccate pēctus i sñitū i
pētis. p³ q⁹ i pñti pēti eē pētm pena nequit
ist⁹ scdi pēti pēa dari nisi pētm r ita pñter. p³
assumptū cū egle sit pñti pēti: sic pena ei qd
punit vel mai⁹. cū q⁹ de minoru in mai⁹ cadit
crime simplex aut pena nisi eē culpabilis ad
h³ sufficē nō vñ. C^o In o^m est mgf in lsa igēna
pētm pēto punit. vñ apoc. vlti. Qui in fordi
bus ē fordescat adhuc. vñ yfido. de occultaz
supbia clericoz vindicat p manifestā luxuriā
Et Greg. In pñm pētm apostasie r vltimā
penā ignis eterni media q⁹ sūt r pēta sūt r. pe
na pēti. C^o In ista qōne ad rē. C^o Quo ad p³
mū art. termi sūt pētm. pena. r pena peccati.
C^o Pñm igit sñm⁹ ē pētm. vñ vltra tres da
tas de pēto in pcedenti dist. diffinitioes extat
r alie tres. Quaru p³ sñm⁹ ex bñ aug. in li.
de ciui. dei. pētm igit est absentia boni vbi d³
eē. Sēda ex eodē in li. de vā religioe. pētm i
qust nō ē appetitio malaz nāp s³ desertio me
lioz. Tertia est ansel. in li. de pceptu v⁹ginali
pētm igit est carētia debite iusticie. Et differt.
prima enī cōis est triplici pēto. originali. venia
li: r mortali. Mā in qlibet est boni absen⁹. qd
deberet inesse vt capiat debitū large p eo qd
deceat nō vt cadit sub pcepto: q⁹ sic pēto. nō
cōgrueret veniali. Secunda solū pñprie cō
uenit veniali r mortali. In quolibet enī dese
rit actu proprio aliqd bonū: aut boni cīreun
stantia. qd actū pñprie in originali nō sit s³ pa
rentis primarij. Tertia autē vt videtur fm in
tentionē ansel. pñprie est pēto mortali. iusti
cia enim illuc debita accipit vt cadit sub pē
pto. C^o Secundus termin⁹ est pena. vñ vltra
dicta de pena dist. xxxij. huius scdi. Noto q⁹
sunt tres binarij penarum: seu sex pene quos

noiat
dei re
bono
ne m
est b
est p
a pe
moy
pba
sola
ta p
ent
cat
snu
na p
po
mā
ritou
trah
pñ
fici
scdo
pñ
la: q
iqui
mā
fici
ista
z pen
ē de
pene
um p
na ex
ps. q
med
rie. q
to m
mine
exten
aform
pbat
r pē
lecto
pbat
rū. v
Justi
sit. n
cor
ordie
vñ h
mod
de ca
in lsa

noiat alan? i maximis theo: seu de regulis
dei: regula seu marcia. lxxviii. 7 sit heip? d? in
bono pfuans: sicuti pena q? inflata fuit paulo
ne magnitudo reuelationu eii extolleret. 1^a
est bonu pbas sicut fuit pena iob in q? pbata
est pacia ei? 3ª purgas vt pnia q? purgat ho
a pco: q? punita et fuit lepra i decto m^a foroz
moysi. q?to in malo indurats: vt pena inflata
pharaoni q? obduratu est cor pharaois. qnta
sola acredine crucias: vt pena gehénalis. sex
ta pco maculas: vt du pmi pca pti ponit: si
cut loq? nfa qd. ponit aut alia pena qua vo
cat pena ad mai? bonu inuitante. sed illa saf
snuit in p^a 2^a 7ª penis. Certe termin? e pe
na pti. vii vt pt trahi ex bto tho. q. i. pñ. dist.
pñ est pena pti in tripl? ei gñe cde efficiet.
malis. 2 final. p^o in gñe cde efficiet. tu deme
ritone: q? meret pti. dico mortale gñaz sub
trahi q? subtracta facit q? labit in pti. tu q?
pñ dimittit qda dispoez iclinatu ad pñ
sicut bona opatio dispoez iclinant ad bonu
scdo e pñ pca pti in gñe cde malis qñ vñ
pñ ex alio trahit m^a. sicut luxuria ex gu
la: q? veni mero eluas facile in luxuria spuat
i quit zero. 7 dissensio ex auaritia ouf qñ ex
ma. tertio est pñ pti pena in gñe cde final:
sicut si q? cu ad vindicta aliqñ interficiat:
ista interfectio q? est finis illius vindicta e pñ
7 pena pti vindicta ipimet etiā interficienti.
Quatu ad scdm artu. sit tres pñones. 1^a
e de culpa ad pena iudicite. scda de culpe 7
pene insepabilitate. 3^a de pene respectu ad de
um pñatioe. 1ª est h. sic o? pñ peccati pe
na existit vt aliud alteri? pca cteat. dicit p^a
ps. q? pñ qdlibet est pena peccati. pbatur
medio doct. subti. in bñte. q. iij. pñtis mate
rie. q?to aliqd in aliq? mai? bonu priuat tan
to maior est pena in eo. sz pñ priuat in ho
mine maius bonu q? sit amissio cuiuscunq? rei
exterioris. Si igit tal amissio exterior est pca
affortiori ista pñatio q? e pñ formalr. mior
pbat. fm. n. ansel. in li. de pco. libet arbitrij
7 pñatioe. c. xi. Est affectio comodi 7 af
fectio iusticie. 7 maior e affectio iusticie qua
puat pñ q? pñ q? e respectu hor exterior
ru. vñ in hoc de implet illud aug. in li. pñeb.
Iussisti. n. dñe 7 ita e vt qdlibet pñ pca sibi
sit. nec. n. ad momentu est dedec? pti sine de
core iusticie: q? illa deformitas pti 7 carētia
ordis debiti pena existit in libera voluntate.
vñ h est ei maior pca q? amissio cuiuscunq? co
modi. qd infer pp hmoi culpa. Sz qñ pñ ea
de carētia iusticie dicit culpa 7 pena. Rñdet
in lfa mgi q? ista carētia pt pñderari actiue

in qñtu a liba cā volūtatē: 7 sic h? rōne culpe
vel passiue in qñtu recipit in volūtatē: 7 sic h?
rōne pene: q? nō ē in pñte volūtas ista rece
ptio cāta deformitate. 7 p? q? ista carētia or
dinat in qñtu pena ordiat in qñtu culpa: nō qdē
ordine fundato in illa carētia cū sit nihil: sed
vñ in subtracto act? vñ in volūtatē: 7 tūc ē illa
culpa solū ordiat extrinsece: sic pñes dñ visus
C Sz dicit 1^a ps pñonis q? vñ pñm ē pca
alteri? pbat. coipso q? q? peccat mortali me
ret a deo relinq. Sz hō a deo relict? p gñam
labit facili in pñm. ergo istud pñm qdamō
pena extat pcedētis. p? aut manifeste ex^o. Ex
co. n. vt ingt aug. in li. de va religioe q? q? in
supbia erigit in iudiciā cadit ne a pximo supe
tur: 7 ita iudiciā ē pena supbie. vñ infer q? in
eodē gñe aliqñ vñ pñm ē cā alteri?: sicut lu
xuria luxu^a. aliqñ i pñerfo: sic iudiciā supbie.
Sz vñ ē dectio rectitudinis in scdo actu seu
pco. dicit doc. subti. q? a creata volūtatē vñ si
se h? p modū deserētis de? in calitate rectitu
dinis act?: sicuti se h? in calitate gñe. 7 cā est:
q? nō dedit gñaz aīcedēt: sicut dedit recti
tudine act?: 7 ita nec pñr. vñ post primū mor
tale pñm nō cōcurrit de? ad creatōez gñe gra
tū faciētis nisi scda dispōne p^a gñā gra? data:
7 libo arbit^o cōcurrit tñ ad rectitudinez act?
ex pte sui: alias nō hñet peccās p^o pñm pñi
aliqd posse recte opandi. Ex q? isert q? qñ dñ
dñ cā pene: dñ itelligi de pena positua: sicuti
est pena sensus non puatua: nisi intelligat p
modū deserētis: sicuti in gñā. C Scda pñlo ē
de pene 7 culpe insepabilitate: 7 ē h. Sz cul
pa a pena neqat separi: pōt tñ penā pati qui
nūq? peccauit. C 1^a ps dicit q? culpa negt
a pena separi. pbat triplici radice. p^o ex pte
hois peccātis. hō. n. peccās qñ medius ē in
ter deū 7 corporalia bōa inter sensualitatē 7
sinderesim: peccādo. n. mortali pñit deū: 7 ita
maximū bonū 7 acgrit bonū corpale qd est
minimū. Rursus dum adheret sensualitati
a sinderesi obiurgatur: qd sine bello magno
non agit in interiori pñcientie loco: 7 ita dā
num patitur 7 guerrā. scdo ex pte dñe sapie
vt sp pateat ordo pulcerrim? vñiuersi: 7 p pe
nam culpa ordinet. tñ 3° rōne diuine eqtatis
vñbiq? diuina reluceat iusticia. Et si dicat q?
hō laudat qñ pñā nō vidicat iniuriā. ergo
a sili laus in deo foret si culpa pñā nō vin
dicaret. Sic dñ q? nō est sile: q? hō dñ talia
dimittere iudicio dei. de? hō est ipa iusticia
supiorē nō hñs cui dimittatō si relinqret in
iustus eēt. pñt tñ nec ad condignū pñit. vñ
Eccl. v. Alissim? est patiens redditor: vñ 7 si

mali in tpalib' aliq'liter letent: nihilomin' dñi
ad p'p'ia veniūt p'ciaz valide torquent. boni
dñi si exteri' patienf: iteri' maximis replent
solacijs quā inqt magna multitudo dulcedi
nis tue dñe quā abscondisti timētib' te. ¶ S3
dicit scda ps p'clonia. q' qd sit pati penā q' tñ
nō peccauit. p3 manifeste de xpo. q' p'cm non
fecit: nec in ore ei' dol' inuētus est: tñ mul
ta est p' nobis passus. vñ notandū q' lz nulla
pena fuisset nisi p'cm p'cessisset nō o3 tñ p'ri
mo p'cto dato in adā eū q' patit p' p'p'is pati
p'ctis. s3 vel p' alienis sicut in xpo. vel ad aug
mētū meriti t' patietis: sicut in iob. vi. vñ
appēderent p'ca mea q' b' irā merui t' calami
tas quā ego patior in statera qñ harena ma
ris h' grauior: appareret. vel pp' aliā cāz q' re
quirat in p' articulo. vñ t' ioh. ix. qd peccauit
h' aut p'etes ei' vt cec' nasceret. Rñdit ielus:
nec hic peccauit neq3 pentes ei' s. vt ait aug.
p'fecit cecitate. videm' rursus ipiū cōculcantē
iustiorē se clamāte p'p'ha. Quare taces p'cul
cate ipio iustiorē se. Et si obiciat p' illd grego
riū in q'dā collecta. nulla eis nocebit aduersi
tas: si nulla eis dñet iniquitas. S'm q' vis faciē
da in hoc qd dicit nocebit aduersitas. Scitis
n. det t' electis qd patiunt nō nocet: s3 inuat
ad meritū. Nescit q' scriptū est. scim' qñ di
ligentib' deū oia coopant in bonū: imo t' me
lius t' optimū. nec illd obuiat iero. q' qd pa
timur p'cta nra meruerūt. vult. n. dicere q' nī
si in adā peccassem' nullā penā pateremur.
tñ ex hoc n' sequit qn post ad sui exercitiū ali
cui nō mediāte p'p'uo p'co det dñs de' penas
¶ Tertia p'clo ē de p'paratōe pene ad deū. t'
est hec. lz pena vt est pena sit a deo non in oē
id qd pena censet. p'p'o declaratiōe totū cō
clusiōis noto vñā dist. quā dat doct. deuo. q.
ij. arti. iij. pena inqt accipi solet tripl'r. primo
mō p' re ledēte: sicut pena reproboz d' ignis
infernā. scdo d' pena passio patiētis. s'm qd
d' q' afflictio reproboz est pena eoz eterna
tertio d' pena defect' ex illa passioe. pueniēs
sicut in reprobis defect' salutis t' pacis eoz
d' pena. Capiēdo p'p'o mō penā qñ dicit po
sitiuū: est p'cedēda a dō sicut cetera positiua.
si dicat p'iuatiuū nō: nisi a deo p'mittēte au t'
defente: t' ita h3 itelligi illd ad i' Ro. i. Tradi
dit illos de' in passioes ignominie. i. p'misit.
vñ excecato a malitia g're substractio: t' talia
similia extāt solū a deo p'mittēte aut defente
idez dico de scdo t' tertio mō pene: t' ita hñt
itelligi qñq3 auctes in o'm. sicut illa ad i' Ro
ma. xij. p'p'ibi vindicta t' ego retribuaz dicit
dñs. t' eccl. xi. bona t' mala vīta t' mors pau

pertas t' honestas a deo sunt. t' illud ego oc
cidā: t' ego viuere faciā. pcutiā t' sanabo. t' cō
siles pari passu soluum. ¶ Quātū ad tertius
articulū t'c. ¶ P'ria difficl. An p'cm aliq'd
bonū nāle corripat i nobis. Sicut t'p'o. q. iij.
p'ctis distit. q' sic. t' intelligit de bonis alicz
de corpe modica est faciēda mētio. quo ad
hoc p3 tñ o'm ex p'cedēti lectiōe. vñ ligdo p3.
q' si corūperet n'm aie tandē p'ctis p' maius
augmētatis posset aia p'cto ex toto destrui.
¶ Scda difficl. Quare ē q' pena in aliq' p'ce
iueniri sine culpa t' n' culpa sine p'ca. Rñdēdū
q' pena vt sit aliquod bonū. Sicut maxime il
la que repit sine p'cto oē aut bonū h3 ordinē
t' ita nō efficit vniuerso equa culpa ordie ca
retimo ordinē rūpit: adeo exigit vt pena re
ordinet. ¶ Tertia difficlitas. Quare est maior
pena aie rōnalis. Dicendū q' p'iuatio iusti
cie: lz eā p'cto maxime obstat non sentiat.
t' p3 ligdo q' p'iuat maximū bonū. i. iusticiā
capiēdo iusticiā vt oēm includit virtutē: sicut
in qnto t' t'p'i. Ex hoc p3 ad questionē q' vīz
p'cm peccati vere pena noliatur. Et tunc ad
argumēta. ¶ Ad primū dicendū in summa
q' alia ratioe est p'cm culpa. alia rōne pena.
Est. n. culpa: q' libera p'cedit voluntate. pena
in q'tū voluntas eo patit iusticie absentiā: nī
hil aut refert de eodē respectu diuersoz dici
opposita: sicut collis ad mōtē pna d' ad ter
ram cōparata magna. sic p'cm in q'tū culpa
d' in iustū in q'tū pena iustū denotatōe tñ ex
trinsēca. ¶ Ad scdm dicendū q' lz culpa in
q'tū pena nō sit voluntaria: sufficit q' in q'tū
culpa. Nihil. n. incōueniens est: vñ t' idē re
spectu diuersoz eē voluntariū t' inuoluntariū
sicut p'cm originale respectu p'imi parētis
d' simpl'r voluntariū cōparatū tñ ad nos quo
dā mō sapit nām inuoluntariū. ¶ Ad 3'm dicen
dū in summa. q' argumētū currit de pena iux
ta cōdignū. vt oñ dicit allegata auctes iuxta
delictū erit t' plagaz mod'. ista aut pena nō
d' p'dignū tñ q' itelligit de pena inflicta illa
auctes. ista aut pena que est culpa nō est in
flicta s3 acta: t' ita nō obuiat. Ex p'nti aut dist.
sicut de p'ced. t'c. p'p'o. p'cm de pena p'ci
t' mali facti s3 nō cōuertit. Sicut p'o. q' p'cm
est bene pena p'ci: s3 nō cōuertit vt oē p'cm
sit pena p'ci. q' p'm p'cm nō est pena p'cedēti
Et incipit in p'nc' dist. vsq3 ibi. in nullo tñ fieri
p'udiciū. ¶ Scda p'clo. pena t' p'cm sunt in
eēn' vñū mali actū dicit t'p'o. i. vñū p'cm
aliquotiens vt dicit t'p'o. i. vñū p'cm t' pena
sunt vñū in eē capiēdo large eēntiā. t' ponit
ab illo. c. In nullo tñ t'c. vsq3 ibi. illud aut dī

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

ligerent. **C**ertū pēlo. Si venialib⁹ nimis
ipellimur. tū mortalib⁹ vnq³ cōpellimur. dīe
pēlo: q³ si sit valde difficile resistere venialib⁹
pctis. nūq³ tū cōpellimur peccare mortali.
Et incipit ab illo loco. illud autem diligēter
vsq³ ad finem dist. Sequitur in textu.
Unt autē et alij p^{ri}mi 2°. **H**ic s^{ig}ntur
xxxvij. dist. hui⁹ scđi libri q³ sic p^{ri}mu
tur ad pcedētes. **M**ā post q³ i. xxxv. dist. ingrit
nig³. an pctū sit act⁹ vel p^{ri}uatio. Et i. xxxvi.
an pctū sit pena pcti vel p^{ri}uatio. **H**ic in p^{ri}mi
dist. ingrit an deo sit pcti mala occasio. Et
h³ didi dist. in tres ptes p^{ri}ncipales. In p^{ri}a. ad
dicta ponit p^{ri}uatio. In 2^a de culpa sequitur
noua opio. In 3^a hac p^{ri}a tangit hui⁹ opio. p^{ri}a
in p^{ri}nci⁹. 2^a ibi. asserūt. n. voluntatē malā 2^a.
tertia ibi. in hoc autē vbo supioris sūta 2^a. p^{ri}a
preinduisa manent. **R**ursus 2^a ps in q³ de
culpa sequitur noua opio. in tres ptes diuidit.
In p^{ri}a dicta opio clare explicat. In 2^a ei⁹ de
sensio plane p^{ri}ntat. In 3^a quēdā cōcō dictis
annotat. p^{ri}a in p^{ri}nci⁹. 2^a ibi. illā q³ aug. 2^a. ter
tia ibi. ex q³ colligit res aliq³ eē 2^a. Et sequitur
illa vlt^a p^{ri}ntula. s. in hoc autē vbo. in q³ huius
2^a op. q³ ponit q³ nullo mō nec q³tu⁹ ad p^{ri}u
ti⁹ nec q³tu⁹ ad deformitatē pctā sunt a deo.
Ad p^{ri}mā q³ dicit q³ sūt a deo tāq³ ad p^{ri}uatiū
nō deformitatē tangit opio. Et ista ps h³ di
uidit in tres. In p^{ri}a varie opionis p^{ri}ntat cō
trouersia. In 2ª vox eruditiois iūgit monito
ria. In 3ª ista breuis p^{ri}ntat secā dubitatoria
p^{ri}a in p^{ri}nci⁹. 2ª ibi. intēdāt diligēter his vbi
2^a. 3ª ibi. cū igit oēs in h³ p^{ri}ntat 2^a.
Unt p^{ri}mi seu fortuitū v⁹ falsitas a dño
dō p^{ri}ducāt. Et arguit ad ptes falsam
trib⁹ medijs. **P**ri⁹ arguit q³ pctū a deo cātur
act⁹ subtract⁹ pctō ē a deo. igit 2ª deformitas
2ª ita p^{ri}mi. aūs p^{ri}a. tū p^{ri}lo. q³ est aliq³ ens nō
a se. q³ sic eēt de⁹. ergo ab alio: 2ª ita a deo. tū
scđo. q³ dare elemosinā. p^{ri}dicare xpm. facere
miracula. seruare fidē sunt opa ei⁹sdē rōnis
in eē nature siue fiat bñ mortali siue male. er
go hñt cām ei⁹sdē rōnis q³tu⁹ ad esse nature
eoz de⁹ autē est cā eoz q³ sunt bona mōliter.
ergo 2^a q³ malatū tertio p^{ri} illud ysa. xiiij. nū
qd gloriab⁹ securis 2^a cū q³ secāt in ea. ibi dī
cit glo. q³ sennacherib fuit in mal⁹ actib⁹ suis
instru⁹ dei. s. p^{ri}a. q³ volūtas creata ob
aliud nō de cā pcti nisi q³ cāt illud subtractū
ē esse. n. opio. null⁹ opaf ad malū aspiciens.
ex q³to diuinoz noim. **S**cđo p^{ri}a q³ for
tuitū sit a deo. q³ncūq³ sunt diuersa ad aliq³
cōcurrētia effectū exigit q³ eoz vniō a cā fiat
supiore. s. in fortuitis diuina exigunt p^{ri}nci⁹.

403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

captus est. pprie in agentibus est solus a nā.
 1° tūc cā finalis dū dicit in agētib⁹ pp finē
 si. n. agēs nihil intēderet qđ accipiet. pprie for
 tuna nō dicere. 3° tangit modus h⁹ cāe dūz
 dī in his qđ raro eueniūt. Et d3 capi teste doc.
 Subti. in scda dist. primi. q. vij. istud raro nō cō
 paratiue ad tps sed ad cām dato. n. qđ quali
 bet die fo diēs pter intētiōē thesaurū reppe
 rirēt a fortuna dicere. tō solū dī raro qđ id fo
 diēs nō intēdit. cās aut teste B. o. c. v. de pso
 latione ē inopināt⁹ rei euēt⁹ cās pcurritib⁹
 ob aliud inceptis. 2° differt vt dictū ē a fortūa
 in agēdo a nā. factū autē dō dē teste B. o. c. i. qđ
 to de pso. i. reb⁹ mobilib⁹ inherēs dispō. 2° dft
 tā a fortuna qđ a casu: qđ in his duob⁹ effect⁹
 pter intētiōē accidit: in fato nō. vñ hoc mō
 fatū nō intelligit nisi dispō in reb⁹ ex dina reli
 cta puidētia. C. Terti⁹ termin⁹ est falsitas.
 vñ notādū qđ ista tria differūt. falsitas. mēda
 ciū. 2° piuriū. 2° se hñt ex additiōe adinuicē. fal
 sitas. n. est falsa vocis significatio per pferen
 tē edita seu inadeq̄tio rei 2° intellect⁹ 2° ita so
 lū p̄tinet ad intellectū qđ fallit. 2° mēdaciū autē
 sup falsitatē addit intētiōē fallēdi: qđ est a
 pte volūtatis. vñ aug. in li. de mēdaciō. 2° dē
 daciū ē falsa vocis platio ecce falsitas cū in
 tētiōē fallēdi ecce mā volūtas. piuriū rursus
 sup falsitatē 2° mēdaciū addit auctē. s. qđ ali
 qđ assumat per modū testimoniū in luc signū
 falsitatis. vñ oē piuriū ē mēdaciū nō cō. oē
 rursus mēdaciū ē falsus nō cō. vñ falsitas ge
 nus ē vel qđ gen⁹. qđ nihil ē formalr: alia autē
 qđ spēs. C. Quātū ad fm arti. sunt tres con
 clusiones. 1° de cālitatē p̄ti a deo. scda de cā
 litatē fortuiti. 3° de cālitatē falsitatis. 1° est
 h. Sic act⁹ p̄tō subtractus extat a deo vt de
 formitas a sola creata proueniat voluntate.
 C. Prima ps dicit qđ act⁹ subtract⁹ p̄tō est
 effectiue a deo. p. b. a. Si. n. act⁹ p̄tō substra
 ct⁹ nō esset a deo ex vno triū pueniret. aut qđ
 h3 deformitatem qđ negt cē a deo. aut qđ scdo
 nō sp subternit p̄tō act⁹: sicut in p̄tō omis
 sionis. aut 3°. qđ remoueret libertatē a volun
 tate creata: s3 neutruz istoz ipedit. igit maior
 p3 ex dione sufficēti. nō. n. az. xlix. modus. s3
 declarat mior p singula. p^o qđ nō ipedit defor
 mitas p̄tis istū actū. Et dat gratū exēplū. san.
 tho. ar. ij. p̄tis dist. q. ij. qñ. n. inquit sunt due
 cāe vna p̄ncipal: alia scdaria. pōt cē defectus
 a scda nō a p̄ia: p^o cū scda causante positūū
 actus. 2° a cā scda solayeniēte defectu. exēplū
 est. virt⁹. n. p̄gressiua 2° thibia sunt cāe mor⁹
 aialis. b⁹. p̄gressiua vt gñal. tibia vt scdaria
 si accidat claudicatio attribuitur curuitati ti

bie nō virtuti p̄gressiue. Sic in p̄posito: possi
 tiuū qđ ē in p̄tō a deo: 2° creata causabil vo
 luntate. 2° deformitas a sola creata exhibit vo
 luntate. nec fm ipedit. s. qđ nō sp p̄tū hēat po
 sitiū subtractū sicut in p̄tō omisīōis. qđ vt
 dicit doc. deuo. dū^o p^o l. xxi. dist. omnis
 omisīō p̄supponit cōmissiōē seu actū positi
 uū: dat gñū exēplū. Quare. n. qđ tre nō vult
 ad matutinas: qđ vult in lecto q̄scere. nec 3^m
 ipedit. s. qđ pp hoc remoueat libertas a volū
 tate creata. obuiat. n. doct. sub. q. v. p̄tis ma
 terie donās ad hoc gratissimā diuisiōē qđ in
 hoc ternario cōsistit. Alique. n. cāe ita se hñt
 qđ neutra aliā mouet i opatiōē sua. 2° tñ eū dē
 cānt effectū sicut obm 2° pō intellētiōē ge
 nerāt. vñ illa cōis auctas. obm mouet pōm.
 caput aut metha⁹. aut segregat ab intellectu
 2° volūtate deo excepto. scdo sunt qđ ita se hñt
 qđ vna aliā mouet ad agēdū: ita qđ qlibet qđ
 pte efficit effect⁹ 2° nō totuz: sicut dū sol 2° hō
 generāt hoīem ex. ij. phicoz. 3° sunt qñ supior
 mouet inferior: 2° tñ tot⁹ effect⁹ ē a qlibet: sic
 in p̄posito dō coopatur cū volūtate ad volē
 dū. 2° tñ tota volūtiō ē a deo cāta tota: 2° a cre
 ata volūtate: ita tñ qđ p̄ti mā a deo qđ a crea
 tura. Et p3 qđ ad hoc illa ppō in li. de cās.
 ois cā p̄maria pl⁹ insuit sup cātū qđ cā scda
 rial: h3 gloriari. pl⁹. i. p̄ti. s. nā solū. aut plus. s.
 pfecti⁹. qđ a se cāt. aut 3° plus: qđ ē cāt scdam
 cām. Et p3 ex⁹ māsifesto. pf. n. pus origie. p̄dis
 cit ip̄m̄ctū qđ fili⁹. 2° tñ totū eo mō qđ dicim⁹
 totū in dīnis eū pducit fili⁹ sicut 2° pf. sic suo
 mō in p̄posito. 2° corroborat ista ps p̄ctōis
 triplici medio eiusd doc. sub. p^o qđ si sola volū
 tas creata elicere illud positiuū dina volun
 tas posset ipediti si vellet o^m. scdo qđ tunc dō
 p̄sci⁹ nō videre futuroz cū illa ex p^o li. sciat p
 actū voluntas futuz: i cāu oīum nō cēt cā. tuz
 3°: qđ tūc nō cēt ops cū nō posset ipeditē istū
 positiuū nisi destructa libertate: nec illū cā
 ret. vñ p3 qđ sicut dō ē cā meriti ita suo mō et
 subtracti in demerito vñ cālitatē voluntas i volen
 do: qđ sic creata volūtas libere cāt sic dina li
 bere coopat. Et si obijciat: qđ dō si facit 3° suaz
 phibitiōē: cū igit phibuerit multas actōes
 segtur qđ eas nō facit. B⁹ m⁹ sibi nō. phibuit
 eas s3 alijs. nec eas agit in q̄tuz sunt phibite
 s3 in q̄tuz positiua. Et si dicat: qđ si nō faceret
 nec creata voluntas. d⁹ vt ingt dyon. qđ coa
 ctā vitā nō hēm: nō pacto scō i n̄tis opatiōi
 b⁹ pcurrit dō. vñ p^o i feri qđ idē effect⁹ venit a
 caritate pfecta. s. a volūtate dei qđ cūcta qđ agit
 fac caritate 2° voluntate viciosa seu creata ab

79

intendente bonum finem. scilicet deo qui per seipsum
cuncta operatur intendente malum. scilicet creatura vo-
luntate. 2° infertur quod nihil impedit creatam volu-
tatem contineri per voluntatem quasi regule in ope-
ratione: et tunc deficere: cuius ratio: quod non ex ope cōti-
nuat quod exigitur. 3° secundum nūm in quodam. scilicet exigit
3° infertur quod ad aliqua deus operatur ad que non
mouet seu excitat. quia ad positum actus pertinet
sicut est adulterium: aut homicidium non tamen mo-
uet voluntatem seu excitat ad hoc operandum.
¶ Sed dicitur secunda per conclusionem. quod deformitas
actus venit a sola creatura voluntate non a deo. per
baf triplicem auctorem. 1° sumit in li. lxxxiij. q. viij. Cum
quod. hec culpa ut in homine sapiente non cadat
Cum ergo deus oī hominē sapiēte sit pstantior. se-
quitur secunda ex eodē lib. q. xxi. qd est cā oī enti
ut sit: non est de se cā non essendi. deus autē est cā
oībus essendi. igit nulli de se est cā non essendi.
3° sumit ex li. ansel. de libero arbitrio. c. viij. Cum
deus oīem grām et c. Cum igit sit deus. cā grē ne-
quit esse cā peccat: ita solū a voluntate creatur.
Et si dicatur quod est cā mali pene: sicuti carētie vi-
sionis dei et non fruitionis eius: et tamen eque intense
sunt mala: sicut mala culpe: ita vñ pcedēdū
quod est cā mali culpe. Et pfirmatur. quia cā sub-
stractionis grē que pōderat peccatū priuanti
actū rectitudinē. dicendū quod carentia visionis
dei et cā fruitionis et grē substractio sunt no-
bis mala in quodam culpa exigitur his carem? vñ
si deus sine culpa nra a nobis retraheret suā
grām non esset malū pene. vñ cōclusiue dicen-
dum quod remotionis ipsoz sum? cā demeritorie
per vicia nra: ita deus non est cā mali pene im-
mediate. Quicquid. n. deus dat antecedenter dat et
pñr quod in ipso est: ita dando grām volūta-
ti dabit pñr opa bona. et dando voluntatē da-
bit actus rectitudinē: sicut oberrāte volūtatē to-
tum remotū est de pta volūtatē. Sz extat du-
biū. certū est quod prius nā deus coopat volūta-
ti quā ipsa opetur volūtas creatura in illo priori
quero vtrū deus causet actū rectū vel obliquū.
si rectū ergo in secundo instatū volūtas non peccat
creata. Si obliquū. ergo deus est cā peccati. Rñ-
dendū p^o quod ex pte sui nequit deus peccare quia nec
auertit a se formaliter: quia tunc posset mutari nec
virtualiter: quia nihil aliud a se diligendū nisi quia
id diligit. ultra d^o quod in p^o signo cāt actum re-
ctū quātū est ex pte sui. et dū infertur ergo crea-
ta voluntas non peccat. negāda est pñr: quia non
coagrit illi rectitudinē: id hinc venit obligatio.
sicut l3 sol cecū illuminet ex pte sui: quod non illu-
minat ex pte oculi. Ex quo p3 quod illud vbi
tertiū Reg. rli. dū dictū sunt. quis decipiet a
tyab regē israel. et dīc dñs spūi mēdaci egre-

dere et esto spūs mendax in ore oīus ppheta-
rum. istud d3 intelligi pmissine non actiue. vñ
et deus l3 per sui pñtā sit bōi cā in nobis. non
tū primo se a nobis absentat nisi peccem. Et
si dicatur si est cā adulterij et homicidij. ergo
non d3 ea punire. Nā patuit: quia solū est cā qd ad
positū suū. imo nec ea pmitteret nisi sciret i me-
lius cōmutare: sicut. n. cū palea grām nascit:
sic ex adulterio bona aliqui proles nascit. Ex
quo p3 quod melior est opio quā retractant ma-
gister pcedēti dist. xxxv. et xxxvi. q. dicit. pcta
quod ad positū a deo non quātū ad deformi-
tatē quā illa quā in pñtā dīc. tāgit m3 ponens
nec quo ad positū: nec quo ad deformitatē
esse pcta a deo. ¶ Secunda^o est de cāitate for-
tuiti a deo. et est h. Licet et fortuiti a deo ve-
niat ut tū est fortuiti ab eodē si catur. ¶ Di-
cit p^o per conclusionem quod et fortuiti a deo pdu-
citur. pbat. in nullo gñe est dare duos cās pri-
mas simplr: sicut non est dare duos fines vlti-
mos in eodē gradu. et ergo fortuiti d3o vñ ē
aut a se ut a deo. aut 3° ab alio agēte. si a se: g^o
est a se: ita non catur a fortuna: ita nec dicat
fortuiti: est manifesta pdictio. Si a deo h^o
ppositum. si ab alio agēte: aut est subordina-
tū deo: ita erit a deo. quia p^o cāt cum cā 1^a
aut non subordiat: ita erūt duo p^o pñ^o effecti-
ua. et pfirmat. quia cū cā per accūs reducitur ad
cām per se. ex. ij. pphicoz. cum ergo fortuna sit
cā per accūs h3 ad deū reduci sicuti ad pñā
cām per se. et cā fortuitū reducatur ad fortu-
nā. sequitur quod et ad deū. Et si dicatur. quia fortuiti
dicat priuationē cognitionis. deus autē oīum h3
noticiā. 2° quod fortuitū noiat effectū aliquem
et rōne hui^o d^o esse a deo. vltim^o noiat defectū
cognitionis. et rōne hui^o non est a deo. vñ solū
isto secundo modo est fortuitū in reb^o rōne cāz pti-
culariū: non aut p^o. quia n. qd sodiēdo pter inten-
tionē thesauri inueniat d^o fortuitū rōne cāz pti-
culariū. respectu aut p^o nequaquā cui aūqz
fiat cūcta sunt nō. l3 in h^o marc^o errauerit tul-
li^o videre nō potēs deus cūcta pñoscere: et tū
fortuna fore in reb^o. ¶ Sz dicitur secunda per pñm
sionis: quod fortuitū non est a deo in quodam fortuitū
pbat. sicut. n. malū repugnat bono: ita fortuitū
repugnat pudentie: sicut malū ut malū non venit a
summo bono. g^o nec fortuitū ut fortuitū a sum-
ma pudentia. Et pfirmat. quia sicuti iusticia ne-
quit esse nisi ab eo quod opat iniuste: sic nec fortui-
tū ut fortuitū nisi ab agēte a fortuna. ¶ Ter-
tia^o est de cāitate falsitatis a deo. et est h. Licet.
vina cāitas id quod falsus ē attingat falsitatem
non pducit. ¶ Sic p^o per quod vina cāitas pdu-
cit id quod ē falsus. pbat. quia oī positū ē a deo.

Job. i. Omnia p ipm scd sunt. Sz id qd e fal-
suz est aliqd. igf. pbat minor. qz no est intelli-
gibile falsitate q sola e pnuatio veritat ee si-
ne subiecto. Et si dicat. qz qd ds pot face pt z
dicc. Si g^o pt face falsuz pot ee z dicc falsum
nndcdm qz dicc falsuz pt intelligi vel rone sub-
tracti. z sic pot dicc falsuz. hoc e dictu pot di-
cere id qd e falsuz. lz no rone qd e falsuz vel for-
maliter. z sic negt dicere falsuz: qz nec illd sic
cat. Et extat exepm. dicit xpus iudeis. Si
dixero qz no noni eu ero simil vobis mcdax.
potuit no dubii xpus dicc no noni eu: no
in qm sub rone falsi. sed in qm dicit. le erat.
Ex q p^o q lz falsuz in qm aliqd hz positum
hz ydcu qz in deo no tu segtur q in qm e falsuz.
vñ z falsuz in qm aliqd hz positum est veru z
hz rone veritat. qd ex hoc pbat. qz ens z veru
pvertunt. cu igf falsuz sit ens extat z verum.
CSz dicit scda ps pclusionis. qz ds no pdu-
cit falsitate. p^o. Sicut. n. se hz malicia ad bo-
nitatē. z sic falsitas ad veritatē. Cu igf a sum-
ma bōitate nōveniat malicia. ergo nec a sum-
ma veritate falsitas. Et si dicat. qz taz cōlitas
qz inequlitas in reb^o sunt a deo. g^o a sili tam
veritas qz falsitas in reb^o erūt ab eo. negāda
est pñā. qz inequlitas q ad nomē dicat pua-
tionē: tñ a parte rei dicit ordinē z gradū. fal-
sitas aut ex toto dicit puationē. Si aut ineq-
litas capiat quo ad puationē d tñ q nec in
equlitas nec falsitas sunt a deo. CQuātū ad
3^m arti. sunt tres diffi. CP^o e quō intelligit
illa auctas Amos. iij. nō est malū in ciuitate
qd nō faciat dñs. Dicenduz p^o q intelligit de
malo pene: z maxie d malo pene posituū. 2°
d q intelligit pmissiue ē de malo culpe qz ni
si oēs pmitteret nullū malū penit^r fieret. ter-
tio d q intelligit ē actiue de malo culpe quo
ad posituū nō q ad deformitatē. vñ ysa. xlv.
Ego dñs z nō ē alter ds formās lucē z creās
tenebras faciēs pacē z creās malū. CSda
diffi. an operū fortuitoz sit aliqd pncipuz in
nobis pter intellectū z volūtatē. dicit nico. bo-
neti in scdo sue pñie q sic. z ephit de pñio i li.
de bōa fortuna. z inde ē q vn^o est a^o in bono
magis fortunat^r vel in malo. z in iuuetute hz
bonas fortunas z in senectute malas: vel eē.
totū tñ residet pncipaliter ex pte diue volūta-
tis. lz qdas ex pte corpis sit dispō. C3^o diffi.
est. qd est maioris dignitat aut falsificare pñ
pñē aut verificare. d^m q loquēdo simplr ve-
rificare nobil^r est: tñ in cāu falsificare ē nobi-
lius. hāc vero ppositionē martinus ē petōr.
pt martin^o peccādo verificare. sol^o tñ ds ism-
dēdo gñam cā pt falsificare. Ex hoc p^o ad qd

nē. qz vñ tā pctū q fortuitū q falsuz nō pdu-
citur a deo nisi fm id qd dicit posituū. Ad
p^m arg^m pcedit aīe. z negat p^o. z d^o q nō so-
lū peccat volūtas in illo defectu: lz q tenetur
hēre rectitudinē z nō hz qd nō pot cōuenire
p^o volūtatī cū sit p^o regula cui tenemur pfor-
mari z nō illa nobis. CAd hz. i corpe qōnis
appuit solū. dictū est. n. q fm totū posituū
qd ē in fortuito. fortuituz est a deo nō alio: z h
sufficit. CAd tertiu maior est falsa. nō ē. n. ve-
ru q si qd facit falsum rōne posituū q faciat
falsitatē q pura extat pnuatio: imo eēt sophis-
ma accidētis. Et ad ex^m adductū q facit bo-
minē facit hūanitatē. dico q exēplū ē dissile.
tā. n. hō qz hūanitas dicit pñem: qd nō est in
pposito d falso z falsitate. Ex. zc. CP^o p^o ex-
tat opio q a deo nec deformitas ē aut pō vel
culpe ēritas. dicit p^o. q sunt aliq opinātes q
nec posituū pcti nec deformitas sunt a deo. z
ponit a pñ. dist. vsqz ibi. in hoc verbo aut zc.
CSda p^o. ex opione solū pduciū dei acti-
one q bona dicūt. dicit p^o. q fm op. pñctā
solū illa dicunt pduci a deo q sunt bōa sicut
culpa. z ponit ab illo loco. in h aut hō zc. vsqz
ibi. cū ergo in hoc oēs. CTertia p^o. malū
penale a deo ponitur atqz cōcedit pduci ta-
le. dicit p^o. q maluz pene sit a deo. z ponitur
ab illo. c. cū ergo in hoc oēs. vsqz ad finē dist.
Et pñctā de volūtatē zc. Hic sigtur
xxxvii. dist. pñ^o scd q sic pnuatur ad
pcedētes. nā post q. xxxiiij. inclusiue
ingita ē mali cālitās z cūsdē qdditas. Hāc
venari icipit mgt quō ad malum se hz creata
volūtas. Et diuidit in tres ptes. In p^o. in cre-
ata volūtatē pcti origo qrit. In scda de culpe
multiplicitate z criminis fmo cōteritur. In 3°
de nra peccabilitate vñ sit clari^o pñct. p^o in
prin. scda dist. xliij. ibi. cū aut voluntas. 3° dist.
xliij. ibi. post pñctā cōsiderationē zc. Pñā
rursus pñctula in q in creata voluntate zc. in
tres ptes diuidit. In p^o tāgīt cōditio q volūtas
depranat. In scda vñ ipa sit oñ^o pl^o alia vi co-
ingnat. In 3°. an exterior addat actio macie
lam pñā inuestigat. p^o in pñ. h. ibi. dist. xxx-
ix. Hic aut oñt qd satis zc. 3° dist. xl. ibi. p^o h
de actib^o adiciēdū zc. Rursus pñā pñctula q
ē pñs dist. in q tāgīt cōditio q volūtas zc. in
tres ptes diuidit. In pñā oñdit clari^o q a si-
ne venit rectitudo. In scda pñctū subit^o finis vl-
timi ingēs magnitudo. In 3° volūtatē attē-
tius z itētiosis claret hñtudo. p^o in prin. scda
ibi. q ergo caritatē sibi pñt zc. 3° ibi. solet ē-
queri qd distet zc. CSequitur dist. xxxix. h aut
oñt qd satis necia zc. In q post q in pcedēti

dist. tacta ē p̄ditio q̄ voluntas depranat. q̄. f. oñ dendo qd sit rectitudo voluntatis oñsum ē quō per obligatē deturpat. nūc in ista oñdis diff. vñ ē q̄ voluntas plusq̄ aliq̄ alia pō coing natur. Et h̄z diuidi p̄is dist. in tres ptes p̄nci pales. In p^a de cā dep̄nationis voluntas agit deliberatine. In sc̄da p̄ vim determinationis ducit rō dubitatie. In 3ª nālis motiōis nfe p̄ cā affectiue. p^a i p̄n. sc̄da ibi. S̄z adhuc q̄ritur q̄r h̄ nālis r̄c. 3ª ibi. p̄terea q̄ri solet quō itelligēdū h̄r r̄c. Et seq̄tur. xl. dist. f. post h̄ de actib⁹ adiciendū r̄c. In q̄ postq̄ in p̄cedēti dist. oñsus ē q̄ sit cā q̄re voluntas p̄ alijs potētijs coingnatur. Nūc in p̄nti dist. oñdis an exteriori actōe aliq̄ p̄ti macula addatur. Et diuidit in tres ptes p̄ncipales. In p̄ia oñdis q̄ ex fine et intētiōe reddis actib⁹ bōitas. In sc̄da ex subtili indagatiōe sup̄ dictis surgit dubitas. In 3^a p̄ ex intētiōis p̄uersiōe q̄ i actib⁹ venit obligas. p̄ia in p̄nc. ij. ibi. S̄z q̄ritur utrū oia opa hoīs r̄c. 3ª dist. xli. cūq̄ intētiō: vt. s̄. dictū est. et h̄c ē diuisio h̄p̄ triū dist. r̄c.

Trū intētiō. sinderesis. et p̄scia ex actu peccatū corūpanē. Et af ad p̄tez sal sam trib⁹ medijs. P̄rio af q̄ nō cor rūpat intētiō in peccatib⁹ actu. nullū p̄i cor rūpitur posteriori nec cā effectū. S̄z ois intētiō ē p̄rior acta p̄ti et extat cā ei⁹ igf r̄c. ma ior p̄z. q̄ sicut p̄i nō dependet a posteriori: sic ab eodē corūpi nō vñ: nec cā ab effectū de noiatur. r̄ceptū denoiat. minor p̄z. tū q̄ intētiō p̄tinere vñ ad intellectū. iuxta illud. oē agēs per se agit per intētiōē. ex sc̄do p̄pico rū. p̄cti ad voluntatē p̄ior at ē itellect⁹ et ea q̄ ei⁹ sunt voluntate et entib⁹ in ea: tū q̄ intētiō motrix vñ opis iuxta nomē suū: intētiō in ali ud tendēs. Sc̄do af q̄ corūpat p̄ p̄cti tam sinderesis q̄ p̄scia: sicut se h̄z ad malū fomes sic sinderesis et p̄scia ad bonū: s̄z per ḡfām p̄ fundit⁹ in h̄oic fomes corūpi. igf et per malū poterit tā sinderesis q̄ p̄scia destrui. maiō p̄z sicuti. n. ex pte carnis ponit fomes q̄i q̄ddaz ad malū inclinatiui: sic ex pte sp̄is sinderesis et p̄scia q̄i q̄ddā malū murmuratiui vñ de sinderesi ad Rō. vij. d̄f. h̄ ē sp̄is q̄ postulat p̄o nobis geitibus ienarrabilib⁹. Et magnus basili⁹ diffinitēs p̄sciam dicit. Cōscia est nāle indicatōiū. s̄z minor p̄z i b̄dā virgine: et forsan in aliqb⁹ alijs. T̄rtio af q̄ p̄cti nō p̄sistit in actu. si. n. p̄cti p̄staret in actu: aut exteriori: aut interiori: s̄z nec sic nec sic. igf maiō p̄z ex diōne sufficienti. S̄z p̄bat minor. p̄o q̄ nō in actu exteriori: q̄ p̄o organicē p̄ti n̄ extat r̄ceptiui veluti nec diuitiū. nec iteriōi:

154
q̄ hoc eēt in voluntate: hoc at ciuīdē p̄dicit li bertati: q̄ q̄ facit p̄cti suus extat p̄cti: ip̄a at sua n̄ ē s̄z libera. In o^m p̄mi af aucte aug. et ē in l̄fa. Intētiō ē q̄ sic ad finē puenire vo lo. et p̄ p̄io si nō puenio p̄ p̄cti intētiō cor rumpitur. In o^m sc̄di af ex glo. sup̄ ezech. p̄n^m. scintilla p̄scie in chayn nō extinguit: et tū magnus valde fuit p̄ctōr. vocat at gl. scintilla ip̄am sinderesim. In o^m t̄rtij af ex illo p̄s. p̄dijr q̄i ex adipe iniquas eoz: et ita ex q̄ ē p̄di⁹ est opatio. In ista gōne ad r̄c. Quo ad p̄m arti. termini sunt intētiō. sinderesis. p̄scia. P̄rim⁹ igf termin⁹ est intētiō. vñ h̄m frēm gerardū odonis in. iij. et h̄i. in tractatu electiōis respectu finis ista tria differunt. voluntas fruitio. et intētiō. voluntas. n. vt mō loquimur ē act⁹ voluntas in vltimū finē nō tñ cōsidera ta rōne finis. fruitio vñ i hoc q̄ ē in vltimū finē addit q̄ sit sub rōne finis h̄iti: aut p̄fecte i p̄ia vel ip̄fecte i via. Intētiō vñ solū differt a fruitiōe: q̄ est p̄ modū finis nō h̄iti. iō d̄f a tendēdo. Ex q̄ p̄z q̄ intētiō ē act⁹ voluntatis p̄ncipalr: et maxie q̄ cōstruit sine p̄positione me⁹ cū suo casuali. vt dicēdo: intēdo hoc. q̄i at cōstruit p̄pōne me⁹: sicut dicēdo. intēdo i hoc tunc p̄tinet ad intel^m vt nōt doc. deuo. ij. q̄. ar. ij. xxxvij. dist. et sic dicunt ap̄d logicum intētiōes p̄ et sc̄da. Et in. i. q̄. ciuīdē art. nōc q̄ sicuti triplex repitur appetit⁹. s̄. nālis vt in lapidib⁹. sensitiu⁹ vt in brut. intellectū⁹ vt in nobis. sic et triplex itētiō. p̄ est appetit⁹. s̄. nā lis: et ē necessitat. sc̄da appetit⁹ sensitiu⁹: et est magis ip̄etuositat. et appetit⁹ intellectui: et ē magis libertat. Sc̄da termin⁹ ē sinderesis extat vñ grecuz quā it̄p̄tamur scintilla cō scie. dicit th̄o. xxxix. dist. q̄. i. ar. iij. q̄ d̄f scintilla: q̄ sicut i igne scintilla ē p̄ ignis magis ele uata: sic p̄s aie sup̄ma d̄f scintilla q̄ cū sp̄itū b⁹ puenim⁹ āgelicis. vñ nōt gl. sup̄ p̄n. ezech. q̄ sinderesis differt ab his trib⁹. rōnabili. cō cupiscibili. et irascibili. et sup̄ior extat. figurat n. irascibilē in leone. cōcupiscibilē i vitulo. rō nālē i hoīe. et dicit sinderesim q̄i agla sup̄ aīa volātē. Ex q̄ clare p̄z q̄ sinderesis itelligit al tior sup̄ma portione rōnis. vñ noto. iij. et p̄t in pte trapi a doc. sub. i. r̄. ij. q̄onib⁹. xxxix. dist. q̄ ista tria differūt. sinderesis cōscia. et lex nē. sinderesis. n. noiāt vñ sup̄iorē p̄tē aie vel h̄iti p̄cipioz opabiliuz vt deo ē obediēdū. parē tes s̄z honozādi. et sic de alijs. Cōscia at noiāt h̄iti p̄ctōm et h̄mōi p̄cipijs habitaz. vñ ex q̄ discursus h̄ fieri itelligit mediāte sup̄ma por tiōne rōnis: et ita p̄cedet sinderesis media bit sup̄ma portio rōnis. tertio iungēt cōscie

qna

ad hunc finem
per se et alios
magis et minus
propter et contra
bonum et malum
non sicut

qna

entia. Lex aut nature dicitur obsequium hominibus principio
ru. vñ glo. sup illo verbo ad Roma. ij. Cuius gen-
tes q legē nō hnt ea q legis sunt faciūt ipsi si-
bi sunt lex. dicit sic. lex nature est q sibi pscij
sunt. et glosif glo. obiectie. Terti^o termin^{us}
est pscia. vñ cōscia i theologia solet accipi tri-
pl^r. p^{ri}mo accipit cōscia p ipso pscito situati vñ
diffinit dami. psciam. v. pscia est lex intellect^{us}
nfi. s. obue. 2° dicit pscia p hitu q sum^{us} pscij. sic
est illud. i. ad thimo. i. Caritas ē de corde bo-
no et pscia pura et fide non ficta. 3° dicit pscia p
ipsa pō psciete. et h^{ec} est mod^{us} q noiamus o^m in
tellect^{us} et hit^{us} p^{ri}ncipioz et ipaz potētia intel-
ctiua eodē noie. s. intellectum. sic in pposito.
Quātū ad sedz arti. sūt tres pclones. p^{ri}mo ē
de itētiōe iusta. xxxviij. dist. scda est de fide
reli et pscia iuxta. xxxix. 3° de actu peccadi iux-
ta. xl. C^o p^{ri}mo igit^{ur} est h^{ec}. Intētiōis bone finis
vna pcpue extat caritas et cui^{us} subz volūtas
dicit. Dicit p^{ri}mo ps pclonis q finis itētiōis est
vna pcpue caritas pbat. ois bōa volūtas ad
hoc ordinat vt deū hēat et deo fruatur. s. nos ū
fruinur deo: nec eū hēm^{us} nisi p caritatē: et ita
finis erit caritas. vñ ad Ro. xij. plenitudo
legis est dilectio. nec illud obuiat qd dicit^{ur} ad
rom. x. finis legis xps. qz xps ē caritas: nō q
dē ipchua s. obia. vñ i. xxxviij. dist. recte est
locut^{us} mgs finē ponēs bōe itētiōis caritatē
sicut et paul^{us} dicit et aug. in lib. de laude cari-
tat^{is}. Ille tenet qqd latet. qqd pz in diuinis
fmonib^{us} q caritatē fuit i monib^{us}. vñ tota scri-
ptura ad caritatē terminat. vñ p^{ri}mo de^{us} extat
caritas obiectia d^{icitur} q in i. Job. i. de^{us} caritas est
et finis n^{ost}r^{us}. 2° caritas ipchua in nō bīn pzia q
dicet^{ur} psumata. 3° caritas vie q dicit^{ur} ichoata. vñ
pōd^{us} dicit^{ur} volūtatē q in deū fert. aug. dicēte.
pōd^{us} meū amor me^{us}. et si dicatur ex illo verbo
berū. i. li. de amore dei. ex amore dei venit ad
caritatē. ex caritate ad sapiam^{us}: et ita sapia no-
bilior caritate vñ. d^{icitur} q ibi sapia sola noiat ex
cellētiore gradū caritat^{is} vt derinet sapia a sa-
pore nō a sape. s. ppatif ne ista caritas aliū fi-
nē secū. qz sup illd Luce. xv. Quātū mercēna-
rij in vo. patris mei abundant pambus. Bi-
cit. Ambro. ibi multi sunt mercēnarij q abun-
dant fide. spe. et caritate. et tamen mercēna-
rius ponit pter deū aliū finē. alioqn nō esset
mercēnari^{us} s. fil^{ius}. Bicit doc. deuo. q. iij. arti.
i. xxxviij. dist. q ponere finē aliū in opib^{us} suis
pter deū: p^{ri}mo intelligi tripl^r. p^{ri}mo vt sit finis sub
finē: puta si canonic^{us} vadat ad eccliaz vt fuit
at dō cece finis pncipal^{is} vt hēat suas distri-
butiōes qz paupib^{us} distribuat ecce finis sub
finē: et istud ingt ē bonū et meritorū. 2° itelli

git vt sit finis pncipal^{is} et finis nō pncipal^{is} ita
tū q finis nō pncipalis nō sit pp deū: sicut si
canonic^{us} vadit ad eccliaz vt deo pncipal^{is}
fuit et min^{us} pncipal^{is} vt distributiōes suas
recipiat nec istū finē referat in deū. tal^{is} ingt nō
peccat mortal^{is} s. forsan venial^{is} vñ nō amittit
p hmoi caritatē. et hoc innit aug. in li. pscio
n^{ost}r^{us}. 2° dicit^{ur} qppe te amat q pter te aliud amat
qd nō pp te amat. T^{er}o itelligit vt sint duo fi-
nes pncipales: sicut si canonic^{us} vadit eq p^{ri}mo
ad ecclia vt fuit deo et hēat pecuniā: et tūc ē
3° bonā volūtatē et talib^{us} d^{icitur}. nō potestis deo
fruire et māmone. terrā. n. scāz duab^{us} igredūi.
tur vñs qd nō h^{ab}et. fil^{ius} aut est in p^{ri}mo g^{ratia}. merce-
narius aut bon^{us} in scdo. mercēnari^{us} mal^{us} in
3°. et pz cā qre boni filij vno fine pteant^{ur}. hoc
n. amor exigit filia vt solū deū sicut p^{ri}mo di-
ligam^{us}: p^{ri}mo qd diligim^{us} ipe d^{icitur} q extat sūmū
bonū i q cūcta q optam^{us} in eū abūdant^{ur}. ma-
li autē rōne libidiosi amoris in diuersa ferū-
tur: nec in his q diligūt vñ satiet^{ur} inueniūt. Su-
pb^{us}. n. in excellētia nō inuenit sufficiētia. aba-
r^{us} in pecūia nō inuenit facietatē: ita de alijs. S^{ed}
nūgd si itētiō sibi bōa erit totū relidū bonū
vt si qz mētiat vt saluet p^{ri}miū suū. Bicit^{ur} d^{icitur}
q ad hoc q aliqd sit bonū ex itētiōe tria re-
grūt. p^{ri}mo vt finis hēat rōne melioris boni
entib^{us} ad finē. n. diligere deū solum pp me-
pctūi g^{ratia} eēt. scdm vt ea q sūt ad finē sint bo-
na. iō pctūi est si qz furet vt panpez nutriet:
qz furari nō est bonū. 3° vt sit p^{ri}ncipal^{is} qz
opa mō^{us} scāz regrūt. ex. ij. ethic. C^o dicit
scda ps pclonis q subm itētiōis est volūtas.
pbat illud ex pte cui^{us} pncipal^{is} residet meri-
tū est i volūtatē: s. hmoi ē itētiō. igit^{ur}. maior
pz: qz sicut h^{ec} pncipal^{is} ē i volūtatē ita et me-
ritū cū libera sit. minor vō pbat qūte berū. i
li. de libo arbi. Intētiō igit^{ur} sufficit ad meritū:
s. actio regrūt ad exēplū. Cōfirmat autē ma-
gistri i l^{ib}ro. Intētiō qppe ē q puenire ad finē
volo: vñ nō obuiat qz itētiōis est referre. vo-
lūtas. n. ex eo q ē q ad opari sepata a corpe
est supra se puerfua. Et si dicat^{ur}: qz supra illo
pbat. vñ si ocul^{us} tu^{us} fuerit simplex. dicat^{ur} gl. i.
itētiō. Et sup illd in eodē. vide ne lumē qd i
te est tenebre sint. glo. dicit q itētiō q bonuz
facim^{us} lumē ē. i. n. ocul^{us} q lumē ad itellectū
ptinet. iō dicēdum final^{is} q sicut libez arbi-
trij includit itellectū et volūtatē. sic s. diuersi
mode itētiō est itellect^{us} et volūtas itellect^{us}
vt pmi volūtatē vt sub^{us}. Et h itētiō ē doct^{us}
deuo. arti. ij. q. ij. xxxviij. dist. Et doc. subti. in
eadē. Et tpo. q. iij. vñ noiat sōalr actū circa
finē. et ex p^{ri}mo i māl^{is} ea q sūt ad finē mō qz

2 A

pol
ip
lin
die
p
su
du
m
et
ni
a
b
m
m
li
do
ru
fi
g
re
p
et
ig
n
p
p
p
3
i
u
u
a
u
g
q
i
v
q
f
s
p
o
i
t
i
n
b
q
p
u
q
m
i
r
m
r
e
c
i
t
u
p
m

posito electōi q̄ est p^o entitū ad finē: et ex p̄nti
ip̄i finis. **C** Sēda p^o est iuxta dist. xxxix. de
sinderefi: p̄scia: t̄ ē h̄ sic sēdēf̄s t̄ p̄scia h̄it^o
sūt intellectui vt p̄ctis ex toto nō corrūpanf.
dic̄ p^o p̄s p̄clonis q̄ sinderefi t̄ p̄scia sūt h̄i
t̄ intellectui: nisi accipet aliquē sinderefi p̄
sup̄ma p̄te aīe sic tactū ē in p̄rio arti. s̄z p̄ nūc
dimittit. p̄bat ergo p^o de sinderefi. p^o auctē
mḡri in l̄ra. Et p̄firmat p̄ illā glo. sup̄ mala/
cipie. ij. Custodite sp̄m vestr̄ t̄ vxorē adolef̄cē
tie v̄f̄e. dicit glo. q̄ vxorē ē lex nāl̄is s̄z sp̄s n̄
aīalis q̄ n̄ p̄cipit eā q̄ dei sūt: s̄z rōnal̄. t̄ vocat
hūc sinderefi. nec obuiat q̄ sinderefi mur/
mure d̄z: q̄ murmur tale h̄z capi oñsiue in q̄
tū oñdit volūtati qd faciēdū: nec ōz dare vo/
lūtati talē h̄itū q̄ actu elicito nēcio tēdat ad
bonū nō libere. libertati. n. hoc repugnat ma/
xime vie. vñ qñ vidit dari. volūtate in thēli/
sim t̄ bulsim. i. nālē t̄ deliberatiū nō intelli/
gīt q̄ volūtatis nāl̄ h̄eat actū elicitiū t̄ nō libe/
re. hoc q̄ppe volūtati repuḡt s̄z solū noiat ap/
petitiū. 2° p̄bat illa p̄s de p̄scia q̄ sit in intelle/
ctu. p̄bat. ois scia ē i intellectu. ois cōscia ē scia
iḡr. maior ē nota. mior. p̄bat. vñ eccl̄es. vij. scit
n. cōscia tua q̄ t̄ tu crebro maledixisti alijs.
p̄z scdo ex d̄ijs: q̄ recti t̄ erronei diuidunt
p̄scias: t̄ tñ erronei approp̄iat intellectui. p̄z
3° ex actib^o p̄scie q̄ sūt testificari dirigē legere
iudicare: t̄ p̄scie: t̄ tñ sūt oēs intellect^o. nec ob/
uiat qd d̄z cōscia remordē: q̄ intelligit offiue
aut bōa aut mala: q̄ totū intelligit in q̄tū diri/
git appetitū. Ex q̄ p̄z q̄ defec̄ doc. solēnis p^o
q̄libet. q̄ xvij. ponēs tā sinderefi q̄ cōsciam
i volūtate. sinderefi q̄ p̄cipale. cōsciam at
q̄si ex sinderefi natā. p̄z o^m ex p̄clone. **C** p̄z
scdo q̄ defecit doc. deuo. dist. xxxix. ar. ij. q. i.
ponēs sinderefi i volūtate t̄ p̄scias i intellectu
ita q̄ sic cōscia ex p̄te intellect^o ē q̄si nālē idica/
toriū agēdoz sic affect^o h̄eat suū h̄itū q̄ tēdat
in bōa h̄oēf̄i. p̄z o^m ex cōclōne. Ex q̄ p̄z ter^o
q̄ veri^o dicit sc̄us th̄o. q̄ hac dist. art. ij. q. i. t̄
ij. Et lati^o. vij. xxiij. hui^o sc̄bi p̄te p^o. art. i. q. ij.
t̄. ij. posuit tā sinderefi q̄ cōscias i intellectu
Cui cōsonat doc. subti. in dist. xxxix. i. t̄. ij. qd/
nib^o. vñ s̄z eū ibi tā sinderefi q̄ cōscia sūt h̄i
t̄ intellect^o n̄ qdē speculatiui s̄z practici. vt sit
ordo iste i p̄ctico silogismo sicut i speculatio
sūt tres p̄pōnes maior t̄ mior t̄ cōclō: maio/
rē pōit sinderefi v̄puta dō ē obediēdū. mi/
norē aut por^o sup̄ior aut inferior. s̄z b̄s hoc p̄/
cipit v̄puta p̄ntū dilectōez. cōclōnē aut cō/
scia v̄puta g^o diligē p̄ntes. vñ p̄z q̄ qd h̄i
tū sunt h̄it^o nobis cognitiūz qd ad actū cōscia
p̄mutat. Et si dicat: q̄ p̄s dicit q̄ aīa ē sicut

tabula rasa: itelligit de h̄itib^o acq̄sitis nō h̄is.
S̄z dic̄ 2^a p̄s q̄ p̄scia nō corrūpit ex toto: aut
sinderefi p̄ p̄ctā. p̄bat p^o de sinderefi. si sindē/
refis in aliq̄ eēt exticta maxie eēt in dānat: s̄z
hoc ē falsuz: q̄ h̄it omē cōscie ex sinderefi p̄
deūtē. vñ aug. i li. de ciui. dei. 2ª aīa ē vis casti/
tas t̄ p̄bitatis vt ois v̄f̄ pene ois ei^o laude mo/
ueat h̄iāna nā. nec vsq̄ adeo sit in turbie vi/
ciosa vt totū amittat sēsū h̄oēf̄at. **C** Ex q̄ p̄z
q̄ ille auctēs q̄ d̄nt sinderefi extigui debent
itelligi q̄tū ad actū nō h̄ituz. s̄z. n. h̄ēti^o sine
murmure sinderefi p̄ suo errore libēter ignē
patiat: q̄ ad h̄ic h̄z h̄itū: tñ p̄ alio actu f̄mur/
murat i q̄ n̄ ē h̄ituar^o viciose. Sed. p̄bat ēt de
cōscia. q̄ est nob^o qd ad h̄itū inata. vñ t̄ d̄z aba/
sio nālē idicato^m. Et si dicat q̄ cōlis difficta/
tis ē scire mō^o q̄l specula^o: t̄ tñ si cōscias h̄re
m^oigenitā eēt nob^o valde facile cū de talibus
sit dicēdū q̄ de h̄is n̄ ē nisi initiatiue s̄z cōple/
tiue p̄ h̄it^o acq̄sitos: sic ē suo mō de p̄ici^o spe/
culabiliū: t̄ aliqb^o p̄clonib^o i cōi ex illo elic̄
p̄ici^o. **C** 3^a p^o ē de actu peccādi in q̄ d̄z. xl. t̄
ē h̄. sic iustā itēdoz opa^o p̄scat exterior vt ali/
qd demeriti aut meriti sc̄bario app̄tz. dic̄ p^o
p̄i q̄ s̄z itēdoz p̄scat op^o exteri^o. p̄bat p̄ auctē
Am̄b. Affect^o op̄i tuo nomē ip̄oit. cui^o rō: q̄
int̄m op^o exteri^o laudat aut vitupat in q̄tū a/
bōa vel mala exit volūtate q̄ p̄tentionē opa^o
Moto tñ q̄ qd ad bonitatē opis op^o exteri^o se/
quit solū intētiōē qñ est bonitas tā i fine q̄
in h̄is q̄ sūt ad finē. sic dū orat q̄s pp̄ deu: tūc
oio exterior it̄m p̄scat in q̄tū ex bōa affectio/
ne p̄cedit. sic de mala itētiōē respectu malī
op̄is. Si aut solū finis sit bon^o t̄ ea qd ad finē
mala nō ōz finē op^o exteri^o ē bonū imo ma/
lū. vt si q̄s it̄ficiat inocētē vt vadat ad celū:
finis ē bon^o t̄ tñ op^o malū. ita dicam^o de q̄tū
tate: q̄ta ē intētiō tñ iudicat op^o exteri^o in se/
dico n̄ respectu obi. vñ glo. sup̄ illo v̄bo mar.
xij. bon^o h̄o de th̄esauo suo. dic̄ q̄tū intēdis
tñ facis ex p̄te act^o. i. nō obi. nō. n. est vez q̄
si q̄s itēdat modicū peccare q̄ modicū pec/
cet: imo aliquē mltū. **C** Dic̄ sc̄da p̄s q̄ opa/
tio exterior aliqd affert meriti vel demeriti:
l̄z sc̄bario. p̄z q̄ sc̄da q̄ ex interiori p̄scia p̄n/
cipalr iudicat h̄o aut librat. Sed q̄ aliqd af/
ferat opatio exterior ad meritū vel demeritū
p̄z ligdo. tñ in p̄mio subali p̄ opa exteriora dī/
sp̄ositue p̄seruat caritas. q̄tū ēt ad accidēte
le seu aureolā q̄ edificat p̄xim^o t̄ p̄ b̄nfaciēte
orat aut tenet de 2° ḡruo. Ex q̄ infer^o q̄ n̄ suffi/
cit potenti b̄nfacē solū velle nisi op̄et. S̄z q̄s
magis meret: aut volēs solū b̄n opari s̄z non
potens aut volēs potēs t̄ faciēs: sicut est da

3^a d'actu
permanet

pro h. v. v. v.
de rad.
forma et.
pro h. v. v. v.
v. p. m.
c. v. v. v.
ob. g. v.

re elemosinā. **Bicē** q si equalr hnt velle in
 teri: equalr merent q ad pmiū eēle sz q ad p
 miū accidentale magis meret q dat. Et dicit
 h vni bonū vbi doc. deuo. arti. ij. q. ij. xl. dif.
 q dōdo elemosinā obligat pauperēz vt oret
 pro eo z obligando pauperem quodammodo
 obligat deuz: ita qdā dispō ad meli⁹ vt
 remotio penaz z alia multa hinc pueniunt.
Quātū ad tertiu arti. sūt tres diffi. **1^a** ē
 qre caritas vī radix soīa z finis vntū. **Bicē**
 dū q vī radix: qz ē origo bonoz opm. vī for
 ma qz nos deo assilat. **2^a** finis: qz nos in do
 getat. **3^a** Sēd a diff. an pscia erronea obliget
 vīcēdū q cōscia dicat triplr. **1°** p^o hz legem
 dei: z sic cōscia ligat. i. ligatū oñdit: nihil omni
 nuf. n. in hoc erat ligat⁹ p^o ex dina lege. scdo
 dicat pter legē dei: sicut est lenare festucam
 de terra: tūc ligat ad pctm mortale. vñ aut te
 neoz dimittere illā erroneā psciaz: aut pecco
 mortāl nū leuē festuca de terra stāte pscia.
3° dicat **3^a** legē dei. vt si dicat q homicidiuz
 sit faciēdū sic n ligat ad faciēdū: sz solū ligat
 ad se deponēdū: qz extat **3^a** legē dei. **Ter^a** dif
 fic. qz pl⁹ meret aut paup modiciū dano: aut
 viues multā. **Bicē** dū q pscata eqli volūtatē
 accidētali viues q ad datū: q at ad aliud pōt
 paup pl⁹ si illud modiciū pl⁹ sit de suba pau
 pie: qz illud multū de suba diuif. sicut de illa
 paupcula q duo minuta misit in gazophi^m z
 testimōio xpi pl⁹ dedit qz oēs diuites: qz totū
 ita applicet ad malū. **Ex** q pz ad qōnē q vīez
 hz itētio p pctm corūpaf nō tū ex toto sinde
 relis vī pscia: z si q ad actū non q ad bitū. Et
 tūc ad arguēta. **Ad** p^o argm⁹ dicēdū ad
 minorē p^o q i^o itētio itellect⁹ de q loq⁹ p^o hz
 in. ij. phicoz. nō ē h de q mō fmo vī vltra q
 hz itētio hz modū motoris vī veri⁹ sit in mo
 trice volūtatē respectu opis exterioris nihil
 phibz cā isci interi⁹ vbi pncipalr extat pctm
 iō nō obuiat. **Ad** scdm dicēdū in sūma q
 nō ē sile de fomite vel sinderesi z pscia. fomes
 n. ē in nob pter nām istitutā n alia: iō nō segf
 si remoueat p aliquā gfaz q alia remoueat
 p pctm. **Ad** 3° dicēdū ad maiorē. q pctm
 sit instrumētāl i actu exteriori p pōs orga
 nicas formāl at i volūtatē nec obuiat liber
 tas ei⁹: qz sua scā ē pctō: libera at a coactōe.
Ex hīf trib⁹ zc. **1^a** p^o finis itētiōis caritat
 dī a q sciūgū act⁹ volūtiōis. **Bicē** p^o q inten
 tio ē respectu finis q vī caritas: z differt a vo
 lūtatē: ponit p totā. xxxviij. dif. **2^a** Sēd a p^o
 sola volūtas pctm suscipit. nēpe itelligētia
 crimē nō recipit. dic⁹ p^o q formāl loqndo so
 la volūtas ē subm pcti. z ponit p. xxxix. dif.

itēgre. **Ter^a** p^o p^o ex itētiōē pbat veri⁹ atqz
 cōi. acta rōne. dicit p^o q cōiter opa nra iudi
 cant hz itētiōēz. z pōit p totā. xl. dif.
2^a **U**mqz itētiō zc. hīc ligē dif. xli. hī
 scdi libri q sic ptimaf ad pccō. Nam
 postq in. xl. dif. oñfuz ē. q ex fine z itētiōē red
 ditur actib⁹ bonitas. Hūc in pñti dist. oñdit
 mgt. q ex itētiōis puerfione in actib⁹ venit
 obligas. Et dimidit in tres ptes pncipales.
1^a p^a pcedēti cū dist. text⁹ iungit. In 2ª ope
 ris cū itētiōis pner⁹ ponit. In 3ª actū cū
 volūtiōē p cordia tāgū. pza in pziō. scda ibi:
 nō imerito qri sit zc. 3ª ibi. post hec inestiga
 ri oī zc. p^a pte idiuila manēte. rurſus 2ª pti
 cula in q opis zc. in tres ptes didit. In 3^a cu
 iusdā opionis alioz sit determinatiō. In scda
 mō spugnatōis ad pñctos sit obuiatio. In
 3ª verioris pñctiōis p mgtm ē manifestatiō.
 p^a in pñctio. 2ª ibi. his obijet zc. 3ª ibi. aliū
 hō q triphariū zc. Et scqur vltia ps nfe dif.
 illa. f. post h inestigari oī zc. in q actū zc. vi
 uidit in tres ptes pncipales. In p^a an pctm
 oē regitur sit volūtiariū. In scda: an volūtas
 subm ei⁹ vī pmarū. In 3^a q ita sit olane cō
 cluditur qsi veri sumariū. p^a i pñctio. 2ª ibi. il
 li⁹ Et itelligētia zc. 3ª ibi. Si aut oē pctm zc.
Trū act⁹ aliqz dliberatiue volūtiari⁹
 ad bonū z malū idifferētiōietur. Et
 arguit q nō triplici medio. **1°** p^o p^o
 mo sic. nulla puate opposita hnt modū: sed
 bonū z malū sūt puate opposita tōg. maiō
 pz auctē phi. iij. metha⁹ vbi dic⁹ q puate
 opposita sūt pñctiōe opposita talia aut ca
 rēt medio. vt albū z nō albū: z sūa. sz minor
 pbat. qz malū nihil aliū est nisi qddā accē
 pueniēs ex defectu boni. vt hz aug. p^a nūtiōē
 p pelagiōs. **2°** Sēd a arguit sic. Ex actibus
 freqntat gñatur hit⁹. Si ergo aliq cēt idif
 ferētes act⁹ ad bonū z malū ex talib⁹ posset
 pñctiō hit⁹ gñari: q. nec eēt bon⁹ nec malus.
 sz hoc ē falsuz igf. maior est phi in. ij. etbi. Ex
 freqnter. n. opari iusta nascit iusticia. z sic de
 alijs. Sz q nō sit tal dād⁹ hit⁹ pbat. qz cū ens
 z bonū puerant: nō vī possibile q aliqd sit z
 boni rōnē nō sapiat. **3°** **Ter^a** arguit sic. Cum
 volūtas creata aliqū elicit actū aut defert il
 lū ad creatorē: aut i creatura gescit: sz siue sit
 siue sit act⁹ nō ē indifferens. igf. maior pz ex
 dione sufficiēt. se hit gpe referre in creato
 re z gescere i creatura. veluti referre z nō re
 ferre q sūt pñctiōia. Sz mior pbat. Si. n. vo
 lūtas i creatorē referat iū act⁹ ē bon⁹. Si vō
 i creatura gescat puerſus ē aug. dicēte sūma
 puerſitas ē vti fruēdiō: z frui vtēdiō. In o^m

argu
 le a
 nati
 ri e
 mla
 ber
 lgt
 tra
 de
 de
 tū
 tū
 lec
 ra
 su
 eter
 ber
 lec
 ten
 l
 um
 lun
 vol
 lū
 tra
 pu
 te
 lita
 pē
 Mo
 effe
 bi
 qd
 obi
 riū
 to q
 ad m
 res a
 rait
 qdd
 ra
 pte
 ri
 nig
 ad
 sic
 q n
 de
 lo
 dm
 nea
 scd
 act⁹

arguit aucte glo. sup illo dho ad Ro. vii. vel
le adiacz mibi. dic glo. q est velle gfe z velle
nature: ita pter bonu meriti z malu demeri
ti e act⁹ aliq seu aliqd velle idifferes. Cñ
ista. q. ad 22. Quo ad p^m arti. termi sunt deli
beratio volutariu z act⁹ indifferes. Primus
lgt termin⁹ e deliberatio. vñ notandū q ista
tria differūt. surreptio. deliberatio. z intellectio
Surreptio. n. oēs pñsionē negat itellect⁹. iō
dī surreptio: qñ surreptio. i. fur rapies. Deli
beratio at noiat actū pñlij in hēdis. vñ p^o no
tādū. q deliberatio e act⁹ intellect⁹ n volūta
tis: sic. n. ad volūtātē ptinet iniare: sic ad itel
lectū deliberare. Scdo notādū q ad iferio
ra extat deliberatio act⁹ pñm⁹ prudēcie q dī
lucigatio seu dubitatio. ex. vi. cñ. dñ at fit de
eternis extat act⁹ sapie. Ter^o notādū. q deli
beratio solū e agibiliū directrix. iō dñ ab itel
lectioē q erat tertiu: q intellectio oīs est scibil⁹
seu fit speculatiūū sui pñctū. deliberatio at so
lū extat practici. Scdo termin⁹ e volūtari
um. nōt doc. deuo. arti. ij. q. i. pñtis dist. q vo
luntariū dī triplr. p^o aliqd dī volūtariū solū
volūtate aliena. sic si ponam⁹ pñm origiale so
lū volūtariū in puulq: a de volūtate qñ aliēa
traducit. Scdo dī volūtariū solū volūtate. p
pñia sic e pñm mortale qd pñia agit volūta
te delinquentis. Ter^o dī volūtariū qd ptim vo
lūtate. pñia ptim aliēa ppetrat: sicuti inqt sē
pca vñalia ortū pñia ex carne velate s spm.
Noto rñus aliqd dī volūtariū triplr. pñio
effectiue: z sic qdls a volūtate catū qñqz mō
dī volūtariū. 2° dī volūtariū subiuē: z sic oē
qd e in volūtate dī volūtariū. 3° dī volūtariū
obiuē: z sic oē qd aspiciat volūtās dī volunta
riū. Tertio termin⁹ e indifferēs act⁹ vñ no
to q actū eē indifferēte pt itelligi triplr. p^o
ad modū vñbil. vt sicuti dicim⁹ aial indiffe
rēs ad rōnale z irrōnale: veluti ad sua iferio
ra: ita dicam⁹ aliqē actū eē indifferētem qñ
qdā sup⁹ ad actū bonū z malū veluti iferio
ra. Scdo pt itelligi act⁹ idifferēs qñ tñ
pticipās bōi qñtū mali z eē. sic si equalr pōe
ret vñū scutū albū z nigz. nec dicēf albū nec
nigz s idifferēs. 3° pt itelligi act⁹ idifferens
ad bonū z malū. veluti mediū iter extrema:
sicuti e fortitudo inē audaciā z pusillanitatē
q neutz e eoz z sic accipit in gōne tā loqndo
de bono z malo nature q scdo dī bono z ma
lo moris. q tertio de bono z malo meriti z
dmeriti. Quātū ad scōz arti. sūt tres pñso
nes: p^o e de bōitate z maliciā act⁹ volūtariū.
scda de actu indifferēte volūtatis. 3^a de subo
act⁹ volūtariū mali. C^o p^o lgt e h. 23 nece

simplici actū bonitas sequat nūq tñ malicia
Sicut p^o ps q bonitas sequit actū volūta
tis neccitate simplici. pñat. tñ qz ex qd posi
tiūū e bonitatē sapit enī. tñ scdo p3 ex dione
bōi quā aliq donat triptita pñi. primū est bo
nū ex gñe. scdm bonū ex circūstācia. 3^m bonū
scdm se. nō dubiū qñ actū suū bonū simplr
neccio psequat. tñ 3° ad qd cñqz effectiue pcur
rit de⁹ neccio h3 bonitatē nō ipso cōstituto i eē
hmoī est oē positiūū aliqñ cā non eēt vñ^m
Et si dicat: qz bōitas nō est de eē qd ditiatio
act⁹: z ita nō vñ eū sequi neccio. Sicēdū pñti
am nō valē: ita e. n. neccitas i scdo sicuti in p^o
suo mō bōitas at extat respectu act⁹ in scdo
iō dicit cōcō. Segitur. z si qñat an sit possibi
le vñū eūdē actū volūtariū eē bonū z malū.
dicēdū q si loqmur de varia bonitate z mali
cia vñqz extat possibile vt. i. idē act⁹ sit bon⁹
in gñe nature: z mal⁹ in gñe morz. vel bonus
in gñe morz: z mal⁹ in gñe meriti. vel admī
nus nō bon⁹. s3 nō ecōtra. nō est possibile q
actu sit bon⁹ in gñe meriti z mal⁹ in gñe mo
rum. cui⁹ rō: qz in bono ascendim⁹ a min⁹ pfe
cto ad pfectū ita q semp pfectū pñsupponit
min⁹ pfectū. z ita nō extat possibile q in su
piori sit act⁹ bon⁹ z in iferiori mal⁹. Loqndo
aut de bonitate eadē z maliciā vñputa morū
aut meriti: nō extat possibile simul actū fore
bonū z malū respectu eūdē: qz tñc opposi
ta in eodē eēt. Dico aut respectu eūdē qz
extat possibile respectu vñi⁹: actū hfe bonita
tē respectu alteri⁹ maliciā veluti dare elemo
sinā inqñū aspiciat paupem h3 bonitatem ex
obo. inqñū est pp vanā gloriā h3 maliciā ex
fine. Tertio dico q ille idē act⁹ q bon⁹ ex vo
luntate cātus est effici mal⁹ potuit. p3 mani
festē: qz volūtāt extat libera: z ita nō cogebat
dare bōitatē suo actui. s3 actu cātō negt i ma
liciā mutare: qz subit⁹ e: iō in eo negt fieri ta
lis transmutatio. Et si dicat ex i^o greg. Sepe
qd caritas incipit clpa pagit. z ita vñ q actio
trāsmutet de bona in malā. Dicēdū q nō est
eadē actio nisi intelligat in cōi nō numero.
S3 dicebat scda ps pñsonis q nūq maliciā
necessitate simplici segitur actū volūtariū p
bat. qz si sic tñc necessario: aut de⁹ eēt cā malī
secluso quocūqz primo pctō. aut nō eēt aliqd
malū iputādū volūtati. quoz vtrunqz valde
est incōueniēs. p3 tñ sequela: qz cū ille actus
nō posset poni sine maliciā a qñqz cā: tñc de
us cāns actū cāret z maliciā z volūtās crea
ta cū illā maliciā separare nō posset: et act⁹ im
putād⁹ nō cēferef. Notādū tñ q tal act⁹ pōt
itelligi triplr: aut scōz q act⁹ z sic nullā nomi

nat maliciam: qz tunc omnis actus esset ma-
 lus: aut scdo fm qz hic actus. Et sic adhuc illa
 noiat malicia: qz nihil adhuc intelligit nisi po-
 sitiuus. aut 3o fm qd hic talis actus: sic sunt
 alig actus qui teste ppho in scdo ethicor. mor-
 noiati mali dicunt. sicuti homicidium adulteri-
 um etc. Et pz qz ista mali insepabilitas no in
 est sibi in qtu act: aut hic act: s3 in qtu talis
 hic actus: nec est sile si boitas sequitur necio
 actu aliqne qz malicia: qz malicia est preter
 intentione nature: et no bonu. vñ qñ dñ malū
 in gñe no dz accipi qñ quoddā supius maluz
 hñs spēs. sed intelligit malū cadens sup inde-
 bitā mān: gen. n. ibi dñ mā: sicuti est occide-
 re innocēte. innocēs est mā indebita occisi-
 onē. ¶ Scda 2o est de actu indifferēte volun-
 tatis. et ē hec. Licet in eē nē ad bonū et malū
 nullus sit act: indifferēs volūtas in eē tñ mo-
 rā et meriti deliberatiōe collocat. Dicit pma
 pz psonis. qz in esse nē nullus est act: indiffe-
 rēs inter bonū et malū ipius volūtatē. pz ma-
 nifeste vñ vt ait doc. sub. dist. xl. sicuti pulchri-
 tudo consistit ex aggregatiōe oīuz puenientū
 corpori. vt dgit aug. v. de trini. c. xl. bōa faci-
 es sicuti sunt qñtās. figura color et pñtia. sic
 nē bonitas ex oib: q sibi cōpetere noscuntur.
 dicēte diuino dyon. qñto diuinor noium. bo-
 nū est ex pfecta et integra cā. vnico aut regli-
 to deficiēte iam intrat malicia. Et hinc est qz
 apud pñm malū dñ multiplicari et apud pi-
 etagorā cū infinito locat. Ex quo ligdo pz qz
 nullū ponit mediū in esse nature inter bonita-
 tem et maliciā qñ imediate deficiente bonita-
 te intret malicia. ¶ S3 dicit scda pz psonis
 qz in gñe mor et meriti etiā pñia deliberatiōe
 regitur act: indifferēs. pbat 1o in gñe mor
 sicuti est leuare festucā de terra. nec vñ maluz
 ex morib: nec bonū. Confirmat qz actus pce-
 dentes virtutes no sunt boni moralr. et tñ no
 debēt dici mali. pz 3o de actibus et qui gignū-
 tur post habitū virtutis. no tñ mediate virtu-
 te qz no o3 virtutē vt vñ opari nisi qñ pcurrit
 passio vehemēs. scdo pbat ista pz in gñe me-
 riti vel demeriti. eēt. n. valde duz dicit qz hō
 existens in pctō mortali in quolibet suo actu
 demerere seu peccaret: aut mortāl: aut veni-
 aliter cū excites ad bñ opandū. Confirmatur
 veluti si qz comedat habita deliberatiōe. tñ
 motus appetitu nālī iste act: no vñ meritor:
 nec demeritorius: nec bon: nec malus mor-
 taliter. ¶ Ex quo pz ligdo defectus scñi Tho-
 me q. q. v. dist. xl. posuit qz oīs actus pgre-
 ens a volūtate deliberata ē bonus vel malus
 mortalr et nullus indifferēs. et oīs elicitus a

volūtate caritate informata cū deliberatiōe ē
 meritor:
 vite eterne: aut pene eterne et null:
 indifferēs. o3 pz ex cōclusionione. vñ recte huic
 opinioni cōgruit id qd dicit doct. deuo. q. iij.
 ar. i. hui: dist. ant. n. nimis artat viā salut: aut
 nimis apliat. Si nō dicat qz o3: dñ aliquis exi-
 stens in caritate cū deliberatiōe agit qz actua-
 liter in deū referat nimis artat viā celi. Si at
 intelligat qz sufficiat relatio habitualis vel in
 vniuersali vel in pñtiali nimis apliat: qz sic
 hñs habitū in pñciō anni ad bñficiendū: et
 intēdens lz post nō cogitaret sp mereri vide-
 ret per totū ānū qd nō vñ rōnabiliter pfer-
 tur opinioni scñi tho. opinio doct. deuoti qui
 eadē. q. dicit aliqne actū indifferēte inter bo-
 nū et merito et malū et habita deliberatiōe
 pz manifeste si qz nō cogitās de deo ambulet
 vt sit sanior: aut ludat solū ex virtute eutrape-
 lie esset graue valde dicere qz demerere. Et si
 dicat qz iuxta Berni. In via dei stare retroce-
 dere ē ita oportet aut sp mereri aut demer-
 eri. Dicendū qz illa auctas h3 intelligi qñ te-
 net qz operari et nō operef. vñ nec censet ver-
 bū ociosum si aliqz dicat vñū bñm iocosum
 ad recreationē spiritūū: lz. n. careat rōe iuste
 necessitatis nō tñ rōne pie vtilitatis. Et si di-
 cat: qz sicut ds est alpha et pñcipiū: ita est o. et
 finis. igr sicuti oīa ab eo veniunt: ita et referri
 debēt et nisi qz faciat peccare vñ. Dicit dñ fm
 doc. subti. hac dist. qui extat op. doct. deuo. in
 isto passu qz aliqz referri in deū pōt intelligi
 tripl. actualiter: et hoc nō opz. cñem. n. obli-
 gati ad iposibile. scdo virtualr qñ ex fine di-
 lecto diligimus que sunt ad finē. 3o habitu-
 liter in qñtū hēmus caritatē et ad hoc obliga-
 mur. s. vt sp hēamus habitū caritatis quo re-
 ferre possimus ad deū actus nostros. Et per
 o3m ē nō referri dñ tripl. pō negatiue: et sic nō
 ponit pctm. scdo pñtatiue vt. s. solū dicit non
 referibile sicut est pctm veniale qd tñ stat cu3
 habitu referēte. s. caritate. 3o pñt vt. s. ē pctm
 mortale qd nō stat cū caritate: ita pz qz sicuti
 oīa sunt a deo sic ad ipm sunt referibilia hitu
 vt ad finē: nec opz tñ qz actu. ¶ Tertia 2o est
 de subo actus mali volūtarij: et est hec. sicut a
 volūtate creata oē pctm deficiēdo pcedit:
 sic in eadē solū formalr existat. ¶ Dicit pñia
 pz pclusionione. qz pctm oē pcedit deficiēdo a
 volūtate creata. pz ex dicto aug. et est in līa.
 pctm. n. vsqz adeo extat volūtariū vt si nō sit
 voluntariū non sit pctm. Et pñmat. pctm. n.
 aut ingit per nām: et sic nā de se mala eēt: aut
 scdo per violentiā: et sic excusaret. aut 3o p vo-
 luntatē et hētur ppositum. pz 3o ex signo. su-

riosis. n. q. vsu caret rōnse: et per pñs volūta-
tis nō imputat id qd faciūt. Et si dicat: qz dic
aug. in li. retrac: qz sunt quedā necessitate scd
iprobanda. dñm qz intelligit: qz cū pena maxie
veniale vitamus: et illā difficultates noiāt ne
cessitatē. ¶ Sed dicit scda ps conclusiois qz oē
petñ ē in volūtatē format: pz pñtē anse.
in li. de originali pctō. n. ingt. nisi in vo
lūtatē petñ est. pz scdo: qz iusticia i ea stat so
lum et ita iusticia. pz 3o: qz sola libera est. Ex
quo pz qz si fāc. thō. intellexerit. q. ij. arti. ij.
pñtis dist. petñ formaliter stare in pñtis oī
ganctis merito est dimitte dñs nisi saluē per
equocationē. vñ pz qz ista cogitatio. obliuio.
suggeritio. et talia nō dicūt pctā nisi in qñtuz
ordinat ad deformitatē volūtatē vel ab ea
iam deformata. pñtū ē qz qñ regina in re
gno anie: ceteriqz iperans potentia et a solo
deo iperū accipiens. merito cū sibi soli cul
pa imputatur. ¶ Quantū ad 3m arti. sunt tres
diffi. ¶ Prima an sit aliqd bonum in volūtatē
creata per essentia. 2m qz si accipiat per eēntiā
bonū. i. a se nullū tale ē in volūtatē creata nisi
diceret ipse ds qz soli est hoc mō bonū per
essentia et vbiqz est: maxie in volūtatē p
gratā. Si autē dicat bonū per eēntiā. i. in primo
dicēdū qz nō nisi iprozue ipamet bōitas: et pz
qz caritas creata nō est hoc mō bōa. 3o tertio
mō ds bona per eēntiā: qz inseparabilis ē ab ea
bonitas. ¶ Scda diffi. quō intelligit illa au
ctōritas. oīa in laudē dei facite. i. ad chor. x.
dñm qz fz qz lī oīa pñt capiti pñr. pō. n. capis oīa
distribuitur. et sic ē cōsiliū vt dicat apls. pñsulo
vt qdlibet in laudē dei faciat. scdo capis ne
gatiue. et sic est pceptū. et ē sensus. sic faciat
opa vñ vt nihil sit 3 gloriā dei. 3o capis colle
ctiue: et sic est finis pcepti. vt sit sensus. sic viui
te vt ad celū veniat in qō oīa in laudē agunt
dei. ¶ Tertia diffi. quō intelligit illa auctas.
septies in die cadit iustus et c. pñrouer. xxiij.
dñm qz intelligit. septies. i. pluries: sicut illud.
ter virgine celsus sum. idest pluries. fm gl. nu
merus indeterminat per determinatū. Ca
sus at hic intelligit: aut de malo pñer: aut peti
veniat. et h de lege cōr: et nisi affit spālis pñec
tio dei. Ex h pz ad qñē. qz vñ aliqd act⁹ deli
beratiue volūtar⁹ inter bonū et malū indiffe
rēs noiatur. ¶ Ad pñm arg. dicēdū in sūma
qz 3 bonū et malū sint loquēdo simpliciter puati
ue opposita nō tñ applicatō ad actū in gñe
moz vel meriti nisi act⁹ ille debeat hñe boni
tatē. et ē exēplū. 3. n. albi et nigrū sint opposi
ta pñra: nō tñ vt intelligitur i qd dicitur bōis
qz sic hō nec alb⁹ est nec niger: nec colore me

dit colorat⁹. sic i pposito. ¶ Ad 3z totū pce
dit vsqz ibi. dñm dic qz ille hñt⁹ erit bon⁹ ex qz ē
cns. pz. n. solutio ex 2a pñone vbi dictū est qz
nō ē act⁹ in differēs qd ad eē nē: bñ at in eē mo
rū: id nō obuiat arg. ¶ Ad tertiū dicēdū qz
qesat in creatura volūtas. nā qdā pñe: qz sic
peccaret mortalr. vt obijcit arg. nec puatiue:
qz peccaret venialr 3z negatiue solū idest nō
refert. et h nō ē petñ vt patuit. Ex. rē. ¶ 1a
pñ. recta intētio fide dirigit ex cōducit et opa
tio. dicit 2o. qz fide intentio interior et opatio
exterior dirigūt. et ponit a pñ. dist. vsqz h. p
h inuestigari opz rē. ¶ Scda pñ. volūtas cre
ata pñsa deficit atqz elicit varia pctā. dicit
2o qz volūtas creata est cā defectiua pctōrū
oīuz. et incipit in illo. c. pñ h inuestigari et c. vsqz
ibi. illi⁹ ē itelligētia. ¶ Tertia pñ. Extat for
malr mala volūtatē i pñeritate culpa realr.
dicit 2o qz petñ ē formalr in voluntate mala
et ponit ab illo. c. illi⁹ et c. vsqz ad finē distin.
¶ Elm autē voluntas mala et opatio rē.
¶ Hic sigt. xliij. dist. hñ scbi qz sic cōtinua
ri hñ ad pcedētes. nā post qz a. xxxviij.
dist. hñ scbi inclusive in creatura voluntate pcti
origo fuit ingita. nūc i pñti dist. d culpe mul
tiplicitate mā ē hita. et hñ diuidi ista ps i tres
ptes pñcipales. 3n pñ pctōr multiplicitas in
cōi pñōi. 3n 2a sūmata breuitas i fine addit
3n 3a abhōinabilitas criminis segt. pñ in pñ. ij.
ibi. pz 3o qz ex supbia rē. 3a dist. xliij. Est pñerea
qd dā gen⁹ pcti rē. ¶ Rurs⁹ pñ pñcula i qz pctō
rū multi rē. i tres pñes diuidit. 3n pñ cris vo
lūtas et opis apit dist. 3n 2a tūgit oīs sceleris
qz reat⁹ pñdi. 3n 3a mōi peccādi miseris pādī
tur variatio. pñ in pñ. ij. ibi. pñerea solet qñ cū
ab aliq rē. 3a ibi. mōi at rē. h ē diuisio pñqz rē.
¶ Tñ vñ petñ alteri⁹ sit pcti caput ra
dix seu initū. ¶ Et af pñ qz vñ petñ
nō sit caput alterius. sic se hñ caput ad
mēbra: ita mñ ad filias: et cō. 3z vñ petñ nō
ds mēbrū alteri⁹ pcti 3z hñ. g⁹ nec aliud dz di
ci caput: 3z mñ maior pz. vtrobiz. n. vñ pñci
palitas et qdā suppo capis. i. ad mēbra et ma
tris ad filias et i fluxus. 3z pñat minor. pñ qz
vñ petñ nō sit mēbrū alteri⁹: qz mēbrum ca
put segtū: nō caput mēbrū qd nō vñ in pctis
cū de qñbet aliud nasci qat. Scdo pñat scda
ps minoris. qz. i. vñ petñ sit alteri⁹ filia: auēte
Greg. sup Job. vocantes filias spēs pctōrū.
¶ Scdo af sic qz vñ petñ nō sit radix alteri⁹
oīs radix hñ modū fundamēti: 3z nullū petñ
hñ fundamētū. igf. maior pz. sicuti. n. ex funda
mēto qñ totū surgit edificū sic tota ex radi
ce arbor. Et minor ē gl. sup. vij. math. c. 3o af.

di r

q̄ vnum pctm̄ non sit initium alterius. nullū
nō ens est nō entis initium. s; q̄libet pctm̄ est
nō ens. igr̄ negt vñ pctm̄ eē initium alteri. ma
ior p̄s. q̄ nō intelligit ordo inter nō entia: cū
ordo dicat qd̄ positum: qui iter nihil fundari
negt. S; pbat minor aucte aug. sup̄ illo v̄bo
Job. i. Sine ip̄o factū ē nihil. pctm̄ ingt nihil
est: & nihil sūt hoies cū peccāt. C̄n om̄ p̄m̄
af aucte m̄gr̄ in l̄sa. in illo. c. p̄terea sciēdū ē
septē eē vicia capitalia. C̄n om̄ sc̄d̄ af aucte
apli p̄ma ad t̄bi. vlt. Radix oīuz maloz ē cu
piditas. C̄n om̄ tertiū af per illd̄ eccl̄. x. In
tū oīs pcti sup̄bia. C̄n ista q̄onc ad als pa
risor. rē. Quo ad p̄mū arti. termini sunt
capitale vicū. radix pcti. & initium. C̄p̄m̄
igr̄ termin⁹ est capitale vicū. vñ capitale vici
um seu pctm̄ accipit triplr. p̄mo⁹ d̄f capita
le vicū qd̄ capite plectit seu punit: sicuti ē eri
men lese maiestatis. & cōsimilia. Sc̄do d̄f ca
pitale pctm̄ illud vñ p̄ pctā orta sunt. h̄ mō
pctm̄ lucifert d̄f capitale pctm̄ & ipse lucifer
caput noialiter oīuz maloz. sicut dicit gl̄. sup̄
illo abacuch v̄bo. p̄cussisti caput d̄ domo im
pij. Tertiū d̄f capitale pctm̄. i. p̄cipale. h̄ mō
dicit m̄gr̄ in l̄sa. p̄terea sciēdū est septē eē vi
cia capitalia vel p̄ncipalia: q̄ noiat Greg. sup̄
Exo. & d̄f capitale pctm̄ ad quādā veri capiti
apparentiā: sicuti caput h̄s. s. mēbra eminen
tiā. sic tale pctm̄ sup̄ alia mō q̄ mala h̄nt emi
nentiā. i. extat d̄feri. C̄ Sc̄do termin⁹ est ra
dix pcti. vñ aotat doc. deuo. vltimo dubio l̄sa
li p̄ntis dist. q̄ radix pcti d̄f triplr. p̄. n. dicit
ḡnālissime. vt ē illud apli. Radix oīuz malo
rū ē cupiditas. nō. n. d; h̄c accipit cupiditas
pro pctō auaricie s; pro qdā mala p̄nitare ad
terrenoz dilectionē. ex q̄ oē p̄det pctm̄. sc̄do
d̄f radix pcti ḡnāl. et sic duplex extat radix
pcti. vt innuit glo. sup̄ illo v̄bo incensa igni
z suffossa. Incēsa. n. igni ē amor male accēdēs
z est respectu bōi: suffossa v̄o timor. male hū
lians z extat respectu mali. 3° d̄f radix pcti
minus ḡnāl. & sic ē triplex radix pcti. i. Job.
v. Cōcupia carnis. p̄cupia oculoꝝ. & superbia
vite. Et d̄f radix: q̄ sicuti ex radice arbor na
scit. sic ex hac maloz exit germinatio. C̄ Ter
tius termin⁹ ē initium pcti. vñ solet accipi tripli
citer. p̄mo⁹ vt dicit recessum a lege maiesta
tis summe. & sic sup̄bia d̄f initium oīs pcti. Eccl̄
x. Sc̄do accipit vt noiat principium recessus a
lege veritatis. & sic error d̄f initium pcti. tertio
accipit vt dicit recessus a lege bonitatis. & hoc
mō insipientia q̄ negat sapiam d̄f mali initium
Cū notādū vltēri⁹ q̄ ista tria differūt. caput
pcti. radix pcti. initium pcti. Radix quippe no

minat indebitā ad creata p̄uersionē. iō d̄f cu
piditas. vñ nō ita. p̄pue dixisset aplus. radix
oīum maloz sup̄bia. sicut dicit cupiditas. ini
tium noiat magis auersionē iō non ita recte d̄
cere: initium oīs pcti cupiditas sic sup̄bia. La
put aut pcti vtrūq̄ cōplectit. i. auersionem a
deo: & p̄uersionē indebitā ad creaturas. nisi
ampliet ad pctm̄ veniale. Ex q̄ 3° noto q̄ sunt
tres binarij seu sex modi capiti pcti p̄ter ori
ginalē & actualē. dionē ad q̄ oia alia reducūt
capita. Et hoc tāgit m̄gr̄. p̄mas modus ē cō
parādo pctm̄ ad penā quā mereē. & sic s̄ duo
capita. pctm̄ mortale & veniale. Sc̄do mod⁹
est cōpando ad motū vel in bono. p̄sequen
do vel in malo fugiēdo. & sic sunt duo capita
amor male accēdens. & timor male hūilians
Terti⁹ modus cōpando ad subtractū sic sunt
tria. pctm̄ oīs. cordis. & op̄is. iuxta p̄tē itelle
ctiū. interpretatiū. & motiū. Quart⁹ modus
cōpando ad p̄sonā offēnsā sic sunt tria. i. d̄f
in. p̄ximū. in seipm̄. q̄nt⁹ modus cōpando ad
mādatū cui opponit: sic sunt duo. delictum &
p̄ceptū affirmatiū. p̄missus & negatiū. Sex
tus modus cōpando ad vicia q̄ hinc oriunt
sic sūt septē capita. sup̄bia. inuidia &c. C̄ Quā
tus ad. i. arti. sunt tres p̄clones. p̄ ē de cōpa
tiōe mali: interioris sicuti radici ad op̄ exte
ri⁹. sc̄da de cōpatiōe pcti mortali veluti capiti
ad veniale. 3^a de cōpatiōe auersionis: veluti
initium ad p̄uersionē indebitā creaturaz. C̄ 1°
est hec. Sic p̄uersionē q̄li radix interior et
op̄ exteri vñ sunt pctm̄ formāl̄ vt māli ter
duo mala cēseant. C̄ Dicit p̄^a p̄ p̄clonis. q̄
pctm̄ vñ sunt loquēdo formāl̄ mala interior
volūtas: & op̄ malū exteri⁹. pbat. formale in
pctō ē libido seu p̄uersionē indebita vel auersionē.
s; ista ē vna intus & ex. igr̄. Cōfirmat a simili.
op̄. n. bonū nō pōit numerz cū bōa volūtatē
respectu meriti p̄ncipalis. vt patuit dist. xl. nī
si solū dispositiue. 3° a sili nec erit formaliter
pctm̄ in ope exteriori: eadē qppe iudicari d; de
deformitas culpabilis p̄i sepoat int⁹ & cōple
ctit foris. 3ª act⁹ exterior. q̄ se h̄s p̄ actiōē ad
actū iteriorē. In talib⁹ at vbi se h̄s vnum p̄ ac
tidēs ad aliō de cōi numerz nō ponim⁹ respe
ctu affect⁹ n̄ri. vñ si diligā vniū: qd̄ dulce nō di
cet q̄ diligo duo nisi large: verū ē tñ q̄ in aīa
aliquēs crescit maior libido dñ exteri⁹ p̄p̄
traf pctm̄. sic dicit de pctō luxurie. vñ insert
q̄ eadē vel veri⁹ nō ē distincta formāl̄ formi
catio exterior & interior. nō tñ debet cape for
mal̄. i. qd̄ duratiue s; formāl̄. i. culpabile pcti
Ex q̄ sc̄do p̄s. q̄ deformitas act⁹ exterioris nō
est culpabilis nisi ingtū referē ad iteriorē. Et

si dicat q̄ sunt duo pcepta. vñ q̄ p̄bhef act⁹
 interior. vt nō p̄cupiscēs r̄ximi tui. aliud q̄
 opatio exterior. p̄bhef. vt nō furaberis: r̄ ita
 trāgredie dō erit formal dūo p̄cā. dicē dñi
 q̄ nō ita illa pcepta dño incedūt. s̄z isto v̄t p⁹
 solus p̄bhef act⁹ interior. sc̄do act⁹ interior
 r̄ exterior. Et q̄ 3⁹ p̄z. q̄ illa glo: sup illo v̄bo
 ad Ro. i. Repletos homicidijs: q̄ dicē homi
 cidij plurali vt ostēdat aliud ēē homicidijs cō
 dis. aliud opia. h̄z intelligi maliter nō formal
 Et dat h⁹ p̄conis san. tpo. pte. i. p̄iūis dif. q. i.
 rale rōne: q̄ a q̄ h̄z ingt aliqd ēē h̄z r̄ vnitatē
 ei⁹ ens r̄ vñū cōuertat ita ex q̄ opatio exte
 rior h̄z ēē p̄teriorē: h̄z r̄ vnitatē malicie. S̄z
 dicit sc̄da p̄ p̄conis q̄ opatio interior r̄ exte
 rior dūo sunt m̄ā maliter. p̄bat. lex hūana ex
 tat qdā ratiō dñe legis. s̄z lex hūana magis
 p̄iūt delinqūtē ope r̄ voluntate fil q̄ sola vo
 lūtate ēē si cognoscit volūtate. igf. Cōfirmat
 q̄ extēsius maliciē ēē peccare in dēu r̄ p̄ximū si
 mul q̄ solū in dēū. s̄z q̄ sola peccat voluntate
 nō peccat nisi i dēū. q̄ dō cū h̄z dicit multoē.
 peccat v. p̄ximū. vt p̄z i homicidio r̄ adulte
 rio. vñ r̄ merito pl⁹ punit⁹: q̄ magis delēctat⁹
 fuit q̄ si sola peccasset volūtate. Extat ad scri
 ptū. q̄m gloriāuit se in delictijs tñi date illi
 tormētū. It̄z sc̄do aucte gl. sup illo v̄bo. Ap
 pone iniquitatē sup iniquitatem cor. Qui ad dit
 op⁹ volūtati iniquitatē ad dit iniquitatē. Robo
 ratur 3⁹ aucte aug. vñū q̄q̄ mīser ingt efficit
 mala voluntate. s̄z mīser cō dēfiderijs ma
 le volūtati ipletur: r̄ nō ē. q̄ i actu exteriori in
 cidit dē defect⁹ alicui⁹ boni qd̄ deberet inesse.
 Et si dicat: q̄ sup illo v̄bo ps. Et. n. iniquitates
 opami. h̄z glo. Si vis r̄ nō potes: dō factū re
 putat. It̄m q̄ hoc itell. gif q̄m ad p̄ceptū dei
 nō gū act⁹ exterior alique dicat dōi defectus
 C̄ Sc̄da p̄ ēē cōpatione p̄cā mortalis v̄
 luti capis ad veniale. r̄ ē h̄. Sic in querfione
 veniale p̄cām dft a mortali vt capite: vt ei de
 se sola debeaf p̄a tpalis. C̄ Dicit p̄ p̄s p̄cō
 nis. q̄ veniale p̄cām dft a mortali i querfione
 q̄ i auctit a deo sicut mortale. C̄ Moto tñi
 qd̄ dicit san. tpo. q. iij. p̄ p̄is h̄z dñf. q̄ venia
 le dft triplicif. p⁹ q̄ ad cāz. hoc mō p̄cām p̄ isir
 mitatē r̄ ignoratū factū dft veniale. Sc̄do d̄
 veniale enēti. r̄ sic qd̄libet p̄cām mortale in
 via p̄ p̄fessionē d̄ veniale: q̄ eterna p̄a muta
 tur i tpale. T̄rtio d̄ veniale q̄ facile remit
 tit. r̄ sic accipit i p̄clusionē q̄ p̄bat sic. nihil qd̄
 stat simul cū caritate auctit a deo. s̄z p̄ctive
 niale ē h̄mōi. igf. vñ auctio dft cū q̄ facit sci
 ent aut p̄ceptū p̄ diuinū mādātū: aut finē suū
 p̄stituit i creatura: qd̄ nō repit veniali p̄cā

vñ p3 q i^o diffi^o pci. pctñi ē spreto icomutabili bono bono comutabili adheret: et pñsimiles intelligit de pctō mortali. diffi^o a^o vel pctō pñicē ē hec. peccatū ē privatio bñi. vel pñi pctñi ē meritū pene. Et si dicat q pctñi veniale cadit sub pñibitōe: ita crī mortale: p3. qz sup illo vbo ad ro. vñ. nō pñcipales. dic gñ. bñā ingt ē lex q dñ cōcupiam. pñibet: oīa mala pñibet: ita pctñi veniale cū sit malū. dñ^o pñ. pñibitio cadit directe sup mortale indirecte sup vñale. et tale nō obligat. vñ veri^o dicet cōhitū qñ pñitū. nec obuiat q pctñi vñale qdā mō returpat aīaz: qñ nō intñ qñ mātcat caritas vñ l3 aīa sic aliō simplex q ad actū se tota ad tale creatū bonū pctō vñali pñertat: māt tñ hñ^o caritatē ne a deo auertat. Et ista pñerñ nō dñ fructū nisi negatīe vel pñatīe. Sre. d qb^o termis pñceditū hñū ē dñ. aliquo nē pñz mortale. Et si dicat: qz qñ aligñ mouet ad finimz tale qñ recedit a termino a q. gñ ē dñ vñsibile pñ pctō vñali sit pñerñio ad creaturaz qñ ad tñ mīnā ad que: qñ recedat a dō qñ a fñio a q. **Rñ^o** ē q añpñi h3 vñtatē qñ mōtū dños h3 fñio: qb nō ē pñpolito. qz solū h3 pñerñioez nec extat mō^o pñice dict^o. Ex q p3 claf error stoicorū ponētū oīa pctā eē eqñia: qz inquit ista nautā i maris pñ^o submergīt sic in medio^o p3 ex pñlone. nec eoz mōtū vñllū ē. **C3** 2° pñ cōclōtīs dicebat. q pctñi vñale de pñe nō pñnit nisi pñā tpālī. pñat. si vñale obligat ad cññā penācū hō cññi i caritate hēat mul totīes vñale crī sit dñgn^o vita eñna ex caritate. qz dñgn^o vñnatōe eñna ex vñali pctō qd nō ē dñ^o. **Ceterū** si ad penā obligat cññā. nō dñ dñci vñale. et h ē qd dñ hñ. de. i. vñc. vñale pctñi ē cui f3 se dñef pñā trāst^o. et dñ f3 se: qz si hō morietur in pctō mortali et pñct crī mortali vñale illd veniale pññretur pñā pñpñatū rōne fñi h3 adiūcti pcti mortaliō. sic rñdet: et h^o cām dat doc. deuo. ar. ij. q. ij. pññ dñ. qz ingt nullū pñm remittitur nisi pñ gñ: qz nēgt i hñte pctñi mortale eē. Et si dicat pñatur casus q vñ^o hō toto tpe vite fñe sine fñe caritate vñnat. et solū peccet vñaliter. et i isto pctō moriatur nūqd pññietur eñnaliter. dic doc. de. hac. q. et san. tpo. v. q. i. tps pñ cām ē ipñssibū qz i statu pññi oēs fñi i gñā: aut i mortali pctō. tñ dic tpo. qz dato illo casū: si i^o moriet vñali pññret eñnalr: qz nō pñct gñaz fñi q pññ neq dñmitti. vñ credī q benignitas dei nūqd talē mōtū dñmittet qñ ei suā pñerret gñaz. **C3** 2° ē dñ cōpātōe aññiois veluti inīciū ad pññōē i debita creatur. et ē h3 aññio velut inīciū cū pññōe i debita i pctō mortali vñ^o cēlet act^o h3 nō vñali. **C** Dic p^o pñ qz

pctō mortali idē est act⁹ auersio ⁊ puerſio. p
 baſ idē mot⁹ eſt termi⁹ a q̄ ⁊ termi⁹ ad quē. cuꝝ
 g⁹ de⁹ ſit termi⁹ a q̄ ⁊ creatura terminus ad
 quē erit idē actus auersio a deo ⁊ puerſio ad
 creaturā. Et affirmat: qz auersio ē q̄ſi formale
 l pctō mortali puerſio māle. māle autē ⁊ foꝛa-
 le ad eūde actū ptinet. vñ ſup illo Eccl̃i. x. In
 tiū ois pcti ſupbia. dic̃ glo. caneam⁹ ſupbia ⁊
 cupiditatē: nō tāq̄ duo mala ſynuz. Et aug.
 ⁊ pelagianos. pctm nō ē appetit⁹ malaz rex
 ſz deſertio melior. Et ſi dicat q̄ auaricia ⁊ lu-
 xuria ⁊c. q̄ ſūt de ſeptē pctis mortalib⁹ ſoluz
 noiant vt vñ puerſionē. Dicēdū pmo q̄ nō i-
 mo dicat auerſionē a deo in q̄tuz dīno repu-
 gnāt mādato. Ultra dicēdū q̄ ex incidēti id
 qd doc. ſubtil hac dic̃ diſt. ⁊ ſexta. q̄ illa diſſio
 pcti mortal̃ in. vii. vicia nō ē formali. ſz intelli-
 giſ de cōiōib⁹ vicijs. Infidelitas enī neutriū
 eſt hōꝝ niſi reductiō. vñ veri⁹ diuidereſt: aut p
 op⁹ ad vtutes q̄ ſūt ſeptē: aut pcepta q̄ ſūt de
 cē. ga ē dracho in apocalipſi cū decē comi-
 bus fuit viſus. Scda ps p̄lōnis claret d̄ ſe
 Quātū ad ſtū articulū ſūt tres diſſi. Pri-
 ma ē. vñ ē q̄ punit hō pp factū exteri⁹ a lege
 hūana ſz nō p̄volūtātē ē ſi cognoſcat. Di-
 cēdū p̄tio q̄ ē mala cognitavolūtate legiſſa
 tores punit deliquētē. dato q̄ i opus nō ex-
 eat: vel relegādo i exiliū vel aſo maxie ſi volū-
 tas tēdebat i nocuitū boni publici. Alteri⁹
 dicēdū q̄ punit magis p ſcō: qz magis no-
 cet ciuiū cōitati. Scda diſſi. eſt. vñ ē q̄ pro
 actu tpali in mortali crimie hō dānat eterna
 liſ: niſi peniteat. Dic̃ ſanc. tho. q. v. p̄ ptis. q̄
 triplex eſt cā. P̄tia qz peccauit in eū q̄ ē eter-
 n⁹. Scda qz habuit volūtātē pmanēdi i pctō
 p eterno ſi tñ vixiſſz. Etia ga caret gfa q̄ ſola
 delet crimia. T̄tia diſſi. ga vñ q̄ auerſio ⁊ cō-
 uerſio ſunt plures act⁹. ex eo qd dixit Jere. ii.
 c. duo mala ſcē p̄pſ me⁹ me dereliquerūt fō
 tē aq̄ viue: ⁊ foderūt ſibi cisternas diſſipatas.
 dicēdū q̄ p iſta duo mala itelligūt omiſſio ⁊
 p̄miſſio. vñ dicat q̄ puerſio ⁊ auerſio dñr duo
 mala: nō ga nō ſunt vn⁹ act⁹: ſz ga differūt: ſic
 foꝛale ⁊ māle in h̄mōi pctō. Ex h̄ p̄z ad. q.
 q̄v̄iez vnū pctm alteri⁹ d̄ caput radix ſeu ini-
 tiū. Et tūc ad arg⁹. Ad p̄mū dicēdū in ſū-
 ma. q̄ vnuz pctm p̄t dici ⁊ caput ⁊ m̄f alteri⁹
 pcti. nō qdē ſolū vt obicit arg⁹ pp originez:
 ſz vno mō vt patuit ex pmo articlo. ſz p̄ p̄-
 cipalitatē: ſic ſupbia d̄ ſeptē pctōꝝ mortaliū
 caput. Rurſus d̄ ex eo q̄ q̄ſi ex v̄tre vniuz
 pcti reliquū naſcūt. ſic de gula luxuria. Ad
 ſcōz dicēdū ad minore. q̄ ſicuti pctm ſūdam
 tū h̄z: ſic h̄z ⁊ radicē. h̄z autē fundamentū ma-

lū radicē ſz p̄cedit: ⁊ nō bonū. vt inuit alle-
 gata glo. id arg⁹ nō currit. Ad 3m dicēdū
 q̄ vnū peccatū nō eſt initiū alteri⁹ iquātū pu-
 ra p̄uatio: ſed ga h̄z poſitiū ſubſtrac⁹. vel
 ga demeret⁹ gfa ſubtrahat q̄ remota facilis
 hō labiſ in pctm. vel tertio pp habitū maluz
 acq̄ſitū ad mala inclinantē. Et tñ de p̄ti qd
 ne. Ex hac aut diſt. ⁊c. P̄tia pctō. mala in
 tētio ſcōnū pctm ⁊ opa: ſz nō vnū factū. dic̃ p̄o
 q̄ opa⁹ exterior ⁊ mala itētio nō ſūt niſi vnū
 pctm ⁊ tñ ſūt duo act⁹. ⁊ ponit a p̄ici⁹ diſtin-
 viſq̄ ibi. p̄terea ſolet q̄ri. Scda pctō. pcto
 crimine act⁹ corripit: ſz reat⁹ ponit p obliga-
 mine. dic̃ pctō. q̄ act⁹ pcti cito trāſit: ſz tñ ma-
 net obligatio ad penā ⁊ reat⁹ ⁊ ponit ab illo
 c. p̄terea queri ſolet. viſq̄ ibi. modi aut pctō
 ruꝝ. Tertia pctō modi ſunt varij mortalis
 crimis ⁊ act⁹ ipſi ſecti ſemis. dic̃ pctō q̄ va-
 ri j ſūt modi pctōꝝ. ⁊ deducit p diuerſa pctā
 ab illo. c. modi ſūt pctōꝝ. viſq̄ ad finē diſtin-

St p̄terea qd d̄ gen⁹ pcti ⁊c. hic ſig̃
 e. xlii. diſt. hui⁹ ſcōi q̄ ſic p̄tinuat ad p̄ce-
 dentē. Nā poſtq̄ in p̄cedēti diſt. poſi-
 ta eſt i cōi pctōꝝ multiplicitas. nūc i ſpāli cu-
 iusdā pcti qd d̄ pctm i ſp̄m̄ſctm tangit abho-
 miabilitas. Et h̄z diuidi in tres p̄tes p̄cipa-
 les. In prima iſti⁹ pcti nomē exprimit. In 2a
 ab alijs diuidit ⁊c. In tertia qd ſit lat⁹ queri-
 tur. p̄tia in p̄icipio. ſcda ibi. d̄ enī peccat⁹ pa-
 trē ⁊c. 3a ibi. ſed querit quid ſit illud peccatū
 Quab⁹ aut p̄tib⁹ primarijs indiuiſis manē-
 tibus. Sola tertia ps in tres p̄tes diuidit. In
 p̄tia hui⁹ pcti ſpēs clarioꝝ palā cognoſcit. In
 ſcda puerſi acti ſermō obſcurior dictis adiū-
 giſ. In tertia talis mali pacti hinc copioſior
 diuiſio ponit. p̄tia in p̄incipio. ſcda ibi. eſt etiā
 alia hui⁹ pcti aſſignatio ⁊c. tertia ibi. de h̄ at
 pctō i ſp̄m̄ſctm ⁊c. Nec eſt diui⁹ p̄tiſ diſt. ⁊c.

Tñ pctm in ſp̄m̄ſctm ſic ſit irremiſſibi-
 le vt ex malicia veniat. Et arguitur
 ad p̄tē falſaz trib⁹ medijs. P̄tio af-
 q̄ nullū ſit pctm i ſp̄m̄ſctm. Si aliqd eēt p̄ce-
 catū tale: aut eēt directe ⁊ p̄ſonā ſp̄m̄ſcti: aut
 cōtra appropriatū ſibi: ſicuti eſt bonitas. Sz
 nec ſic nec ſic. iſt. maior p̄z per diuiſionē ſūſ-
 ſiciente. Sed p̄baſ minor. p̄mo q̄ nō ſit di-
 recte ⁊ p̄ſonā ſp̄m̄ſcti ſolum. quia ſcribitur
 Job. xv. Qui me odit ⁊ p̄ſez meū odit: ita q̄
 nequit q̄ peccare ⁊ vnā p̄ſonaz nō in aliam
 Nec ſcdo dicit pctm in ſp̄m̄ſctm: quia ſit con-
 tra bonitates que appropriat ſp̄m̄ſcti. ſancto.
 quia oē peccatuz mortale repugnat bonitati
 ⁊ gfe. ⁊ tamē nō oē eſt pctm in ſp̄m̄ſctm
 Scdūdo arguit q̄ pctm in ſp̄m̄ſctm ſit

irremissibile. nullū pctm extat remissibile de
q nō possit hñi pñtio z pñia. s3 pctm in spñ-
scñi est hñdi. igit maior pz. ga ianua remissi-
onis est pñtio z pñia. sed pbat mior de ipñia
q ponit spēs hñi pcti: q nñ negat de directo
pñiaz. pariformit de desperatōe z obstinatio
ne q repugnat cōtitioni. ¶ Tercio arguit q
nō sit hoc pctm ex malicia. si enī eēt ex mali-
cia vel ita q malicia pura moueret: z sub rō-
ne malicie. vel scō sub rōne apparētis boni
l3 nō exīstis. vel tertio ex mala cōplexiōe icli-
natē q diceret malitia. s3 neutriū est dicendū.
igit. maior pz manifesta dione. S3 pbat mi-
nor p singula. ¶ Prio q nō sit ex pura mouen-
te malicia. qz dicit qto dīnoz noīaz dñōi. q
nullū opat ad malū aspiciēs. Nec scō sub rō-
ne apparētis boni. ga iā eēt pctm ex ignorātia.
Nec ter^o ex mala pplexiōe iclinatē: qz sic esset
pctm ex infirmitate. In omⁱ pñi est mgs i pñi^o
pñtis dist. Est pñtia qd daz gen^o pcti ceteris
abhoiabilius qd dñi in spñscñi. In omⁱ scōi est
ang. de verbis dñi. de nullo inqz desperandū
est qdū eū pacia dei ad pñiam adducit. s. in
via. In omⁱ tertij ē cōis pctōz diuī. Ex infirmi-
tate p patrē. ex ignorātia p filiū. ex malicia p
spñsanctū. z ponitur in lfa: In ista qōne zc.
¶ Duo ad pñi articulū fñini sūt pctm i spñi
sanctū. irremissibile. z malicia. Pñm^o igit ter-
min^o est pctm in spñsanctū. Unde notandū
q pctm eē in spñsanctū pōt itelligi tripl^r
pñmo vt sit pñia spñsancti pñie. Sicut si
alīqs heretic^o crederet pñiaz spñsancti esse
creaturā: sicut fecit macedon^o vel aliqd tale
z hoc mō loqut^r est Franc. de maro. q. i. pñtis
dist. de pctō p spñscñi. Et h3 diuidi ptra pec-
catū qd eēt i patrē: vt si nō crederet oīpōtēs
vel in filiū vt si nō crederet sapiēs. Scōo dicit
tur pctm in spñscñi: qz extat p bonitates ap-
propriatā scōspñi seu caritates. z hoc mō oē
peccatū mortale est pctm in spñsanctū: ga
gratie z caritatis meret amissionē. s3 hoc mō
nō loquitur doctores de pctō in spñscñi
Tercio mō accipit pctm in spñsanctū nō qz
sit ptra bonitatē: sed qz sit ex malicia q oppo-
nit bonitati q est appropriatū spñscō: sicuti
dñi pctm ex infirmitate p patrē cui appropriat
potētia: z pctm ex ignorātia cōtra filiū cui at-
tribuit scia. z isto mō accipit pctm in spñsan-
ctū. cui^o pcti h3 doctores sūt tres binarij spēs
z accipiunt vt tāgit doc. deuo. arti. iij. q. i. pñ-
tis dist. ex pñomitate egroti vbi itelliguntur
tria. medic^o. egrotus. z tertio misterij. Pñi-
m^o igit binari^o est pñumptio z dissipatio z sunt
p deū de directo: q est medic^o noster spñalis

q h3 vinū z oleū vt infirmū curret. i. misericor-
diā z iusticiā. Pñelūptio est p iusticiā. despa-
tio cōtra mīam. Scōs binari^o est ipñia z ob-
stinatio. z accipit ex pte egroti spñalis q d3
detestari pcā pñerita. z contra hoc ē ipñia z
hñe. ppositū vltra nō peccādi. z cōtra hoc est
obstatio. Terti^o binari^o ē ipugnatio vñtatis
agnite z iudētia ffne gfe. z accipit ex pte mī-
nisterij seu medicie spñalis in q ē prio cog-
nitio. z p hoc est ipugnatio vñtatis agnite. Se-
cūdo ē dulcedo spñalis. z p hoc est inuiden-
ffne gfe. ¶ Scōs termin^o ē irremissibile. vñ
vltra dcā de pctō irremissibili. dist. vij. hñi^o se-
cundi. Pñto q pctm eē irremissibile pōt itel-
ligi tripl^r: vt pōt trahi ex dicti scī thō. di. ista.
q. iij. p^o ex pte dñi remittētis. z hoc mō nullū
pctm extat irremissibile ei q pōt pō absoluta
iudā dānatū saluare. Scōo mō dñi pctm irre-
missibile rōne stat^r. z hoc mō p^o mortē pctā
mortalia dñi irremissibi^o hñi. dicēte dñi. q
angel^o casus. hoc hñib^o mors. Dixi aut^r pctm
mortale. qz in. iij. dyalogoz legi^r tā q ad cul-
pā q penā pctm vñale fuisse dimissū. Tercio
dñi irremissibile pctm ex gñe ipi^o pcti. i. qz nullā
hñeāz vñ remittat. z h mō pctm i spñscñi dñi
irremissibile. vñ mat. xij. dñi. Qui dixerit vñbi
in spñscñi nō dimittet ei: nec i hoc seculo: nec
in futuro. ¶ Terti^o termin^o ē malicia. vñ ma-
licia q ad pñs pōt capi tripl^r vltra de malo
dcā dist. xxxiij. h^o scōi. prio^o dñi malicia qdaz
pena influcta pp pctm originale. z sic accipit
venerabil^o beda enūerādo illas penas q sunt.
infirmitas. ignorātia. pñpia. z malicia. Scōo
dñi malicia vt limitat ad hitū malū solūmō q
apud pñm. in. iij. ethi. non pñi^o q facit malū
extat mal^o: s3 q ē hituat^o. tertio^o dñi mal^o p
qñqz deformitate volūtātis exculatōe postpo-
sita: aut infirmitatē: aut ignorantie. Et isto^o dñi
pctm i spñscñi nō solū ex malicia s3 ex certa
malicia: qz nō pcedit ignorātia. ¶ Quātum
ad scōm arti. sūt tres pñones. p^o ē de pctō in
spñscñi in pñtiōe ad alia pcā. scda de remis-
sibilitate vt irremissibilitate ei^o. 3° d malicia
spēs h^o pctingf. p^o ē h. pctm i spñscñi ab alijs
distictū pcis: nñ sp aliū h3 pctm pñm. dñi p^o pñ
qz pctm i spñscñi distiguit ab alijs pcis pbat.
qd h3 distictas spēs ab ipē^o alioz pctōz disti-
guat ab eis. pbat. qz diuerse spēs nō subalter-
natim posite sub diuersis gñib^o collocant: sic
est in pñposito. vt pz ex p^o arti. igit. Cōfirmat^r
qz ex malicia certa hoc vñt pctm qd nō ē in
aljs. vñ doc. deuo. q. i. arti. i. isti^o dist. ex radi-
ce triplici venat hñi^o pcti ab alijs dist. pñia
radix sumit ex pte pñcipij. alia. n. pcā ortum

bñt ex firmitate seu ignorat^a istud vō ex ma-
 licia. scda radix sumit ex pte oppositi. i. gfe
 z ē triplex gfa: inocētie. z pñal. gfe inocētie
 opponit pctm origiale: gfe bap̄li alia pēā ab
 isto: h gfe pñali pñcipalr oppōit istd pctm
 sicut pz in ipnia z alijs cī spēb⁹. Ter^a radix
 sumit ex pte act⁹ spūal⁹ quē priuat. alia. n. pēā
 mīta ē in carne exercēt: vt adulteriū. fornicā-
 tio hoc vō pctm in solo spū vt pz in suis spē-
 b⁹. Et si obijciat: qz dicit in lra mgf. qz pctm
 in spūalī est pctm ad mortē. cūz ergo pctm
 oē mortale sit pctm ad mortē: qz priuat gfa z
 qz extat vita aīe. p̄ctm. n. iugr iacob⁹ cū p̄-
 matū fuerit gñat mortē. vñ qz non distinguit
 ab alijs in hoc. B^m qz sicut in morte corpali
 tria sunt. s. p^o priuatio vite. scdo corruptio vi-
 spōus ad susceptionē aīe. tertio p nām nō re-
 gressus ad vitā. Sic in morte spūali. p̄io per
 pctm mortale ē sepatio a deo q ē vita nra. z
 hoc oī puenit pctō mortali. scdo corruptio vi-
 spō ad susceptionē gfe. z hoc maxie cōuenit
 pctō in spūalī carēti oī excusatiōe. tertio itel-
 ligi nō regressus simplr ad vitā spūalē. z hoc
 cōuenit pctō dānatoz. vñ bñ dixit tho. q. ij. qz
 pctm in spūalī hz modū egritudinis incurabil-
 ducētis ad mortē scdam quē ē dānatio eter-
 na. alia sūt mortalia ducunt pñcipalr ad mor-
 tē pñmā q est priuatio gfe. S^z dicit scda ps
 p̄sonis. qz pctm in spūalī nō sp hz p̄m p̄e-
 nitiū. pz de ipugnatōe vitatis agnate. pōt enī
 qz nullo pcedere pctō ipugnare agnitā vita-
 tē. vñ in summa tria sūt pctā in spūalī q nō re-
 grūt pctm pñmū. s. ipugnatō vitatis agnate
 iuidētia frne gfe. possum. n. iuidere salutē. p̄xi-
 mi sine pctō puo. ter^o p̄sup⁹: possum. n. mihi
 pmittere ipunitatē dīne iusticie vt libet⁹ pec-
 cē an qdlibet pctm. Ecōtra tria sūt q nō veni-
 unt nisi pctō alio p^o. s. desp̄atio ipnia z obliu-
 tio. nemo. n. desp̄at nisi pp pctā scd. nemo ipe-
 nitēs nisi q de pctis factis nō pterit. nēo obli-
 nat⁹ nisi q in malicia pseuerat. vñ ē tñ qz do-
 ctoz deuo. q. ij. arti. i. Et scis tho. q. v. p̄dicere
 vidēt. dixit. n. doc. deuo. qz desp̄a nō p̄t vñ-
 re nisi pctō puo. tho. vō dicit qz imo. z qz
 pōt desp̄are sine pctō puo: vñ qz nō est p̄di-
 ctio. Aliter. n. accipit desp̄ationē vn⁹. aliter
 ali⁹. Doctor. n. deuot⁹ accipit desp̄ationē dñi
 qz pp criminū magnitudinē in desp̄ationē
 venit salutis. scās vō tho. qz qz dicat in p̄ci-
 pio apud se. Amis exellēs est padisus ego
 nō posset illuc puenire. z hoc mō desp̄et non
 puo pctō. z apit istā modū i scda qōne: sicuti
 dñs aliqz p̄scit spēs eterni p̄mij bñt imediate
 desp̄ationē. Et si dicat: qz hoc pctm ortū hz a
 malicia: z ita p̄supponit aliud pñm pctm. am

bo rñdēt in scda qōne q malicia nō hz accēpti
 p aliq puo pctō s. p̄ electiōe mala siue excu-
 satiōe. ¶ Scda p^o ē de remissibilitate vñ irre-
 missibilitate pcti in spūalī. z est h. Ez pctm
 p̄tra spūalī iudicet gñm. mū p̄t tñ ceteri re-
 missibile. ¶ Dicit p^o ps. qz pctm in spūalī est
 gñmū pctm. p̄bat illud sup alia pēā ē gñi
 us qd min⁹ hz excusatiōis. s. pctm in spūalī
 est hñmū. p̄bat. alia. n. pctā excusant vt firmi-
 tas: aut ignoratia. hñ aut pctm p^o nō excusat
 ifirmitatē: qz sit ex electiōe mera nec scdo igno-
 ratia: qz sit ex certitudine z ide ē qz h pctm so-
 let h̄fe tria noia. p̄io. n. vñ pctm ex electiōe.
 scdo peccatū ex idustria. tertio pctm ex certa
 mali^a vt cōplectat electionē i malicia z indu-
 stria in certitudine. vñ pz qz maxie ē offensiv⁹
 p̄ioz oculoꝝ dī. z ide ē qz mgf dīc qz iter alia
 pctā est abp̄oiabil⁹. hñ pz qz grauius est hoc
 pctm intēsiue qz pctm iñdēitāt: hz extēsiue
 pctm iñdēitātē gñi⁹ sit: qz priuat cognitōēz
 in intellectu: z bonitatē in affectu. s. nō tāta li-
 bidie qnta hoc pctm. nec obuiat q in pctō cā-
 nis ē maior libido delectationis q in istoz qz
 pl⁹ delectat fornicatoz in pctō suo qz desp̄a-
 t⁹ in suo: qz in iusto ē maior libido iprobitatē:
 z h̄ est qz facit pctm. Et pz qz non dī gñmū
 pctm: qz solū sit i spūalī: z nō p̄tra p̄fēz: aut
 filiū cū cor sit vna maiestas q p̄i appropria-
 tur. s. vñ grauius pp maiorē p̄tēptū deita-
 tis in peccādo. Et si obijciat p̄ illud. cōuertit⁹
 tur ad vesp̄ā z c. dicit glo. nēo iñsanabilior ē
 eo qz san⁹ libi vñ: cū sit eger: z ita est grauius
 pctm. Dīcēdū qz nō dī graui⁹ pp maiorē cō-
 tēptū. s. iñtelligit nēo iñsanabilior z c. pp picu-
 lū: qz ex eo qz nescit se firmū medicū nō gr̄it.
 ¶ S^z dicit scda ps p̄sonis. qz pctm in spūalī
 cū pōt dici remissibile. p̄bat. qz dīu hō extat
 viator: p̄t p̄terit: qz tps merendi extat vsqz ad
 mortē. s. hō sit in pctō i spūalī: adhuc
 est ei remissibile. vñ est tñ qz non de facili z
 paucis hoc pctm dimittit de⁹: z iō dīc mgf qz
 ē irremissibile. Et hui⁹ irremissibilitatis dat
 scūs tho. q. iij. tres cās. p̄ia ē: qz nō hz cās re-
 missibilitatis qz sit pura electiōe carēte excu-
 satiōe. Scda cās ē: qz nō hz inclinās ad hoc: z
 ita se figit in eo firmiter sicuti in fine. Et dat
 exēpluz. graui⁹ peccat intēptat⁹ qz peccat sine
 passiōe qz incōtinēs qz peccat mediātē passio-
 ne. z^a cās ē: qz repellit a se de directo id vñ sit
 sana⁹: sicut desp̄at de egroto qñ refugit reme-
 dia medici. Et ita pz qñ ē irremissibile hz pōt
 sit dici remissibile: Et si dicat qz ipnia ē spēs
 hui⁹ pcti z tñ nō remittit: qz eē o^m in adiecto
 s. penitē z nō penitē. B^m qz impnia solet acci-
 pu: aut p duratōe i pctō mortali vsqz ad mortē

2° pto

2° ab
 2° ab

2° p
 2° p
 2° p

2° p

inclusiue: sic nō est spēs hui⁹ peti imo cōi-
caf oē pctm mortale. Alio⁹ accipit ppositio
nō penitēdi. z sic est spēs hui⁹ peti z gfa spe-
ciali dī pōt dimitti. vñ z Aug. illud vñ re-
tractant in q̄ dicit in li. de fmōe dei in mōte. tā
ta ē labes hui⁹ peti vt de pēcādū hūilitatē subi-
re nō possit. C^{ter}o pēlo ē de malicia spēs h⁹
peti. z ē h. pctm in spiritūsanctū sex spēs i ma-
licia quāsimas cōplectit. vñ vt pateat nuer⁹
vltra tacta sufficiētia hāz spēs in p^o arti. iux⁹
doctore deuotiū tāgo sufficiētia scī tho. q. iij.
Aliqz inqt opaf bonū pp aliud: aut ad vitan-
dū supplicia. z hūc ē p̄scriptio puans timorē
supplicioz: aut pp p̄mia. z hūc est desp̄atio
tollēs spēs p̄mōz. vltra dicit. aliqz opaf pp
bonū. z hoc vñ pp bonū diuinū. vñ ē vt bo-
nū dirigēs in q̄ impugnatōe vitatis agnite
peccat. vel et ad bonū inclinans in q̄ peccat
inuidētia s̄ne gfe. Et sic pz fm tho. trib⁹ bi-
narijs has didi spēs. Motū dū tñ q̄ ad singu-
las spēs p̄mo de desp̄atiōe. Desp̄atio. n. q̄li-
bet nō ē pctm in sp̄m̄sc̄m̄. Si. n. aliqz desp̄a-
ret de sua salute z tristaret de sua desp̄atiōe:
nec dñ peccaret i sp̄m̄sc̄m̄: s̄ tūc desp̄at abso-
lute qm̄ distint. maior ē iniqtas mea q̄ vt ve-
niā merear: z a facie fugit diuine m̄ie: sic fec-
cayn z labit in p̄sūdū. Moto scdo de p̄scriptio-
ne. Si. n. aliqz p̄sumat de suis meritis nō est
pctm in sp̄m̄sc̄m̄ s̄ est spēs sup̄bie. Sed tunc
est pctm in sp̄m̄sc̄m̄ qm̄ ex p̄ toto aufert rigo-
rē diuine iusticie dāns totū m̄ie. C^{ter}o noto de
obstinatōe. si. n. qz dē obstinat⁹: qz cōtinue ē
in culpa: z nihil addat aliū: adhuc nō ē pctm
in sp̄m̄sc̄m̄. obstinatio. n. tūc est pctm in sp̄m̄-
sc̄m̄ qm̄ cōplacet in culpa p̄petrata: nec dolet
de p̄ore: s̄ approbat. Idē dico de ip̄nia: si. n.
differūt: nisi qz ip̄nia ē respectu p̄teriti: z ob-
statio respectu futuri. Quarto noto de ipu-
gnatiōe vitatis agnite. si. n. aliqz ipugnet vi-
tatē agnitā simplici motu: vt puta pp ruborē
qz. s̄. vñ op̄. z p̄uincit argumētis ab aliq: z
bñ videt qz p̄uincit nō tñ fatet s̄ semp impu-
gnat nō dē pctm in sp̄m̄sc̄m̄. S̄ cū qz p̄tina-
citer ipugnat vitatē agnitā: aut in p̄fusione
ōntis: aut sui excusatiōe: z maxie cū est vitas
catholice religiōis. Moto vltio d̄ inuidia s̄ne
gfe. qz si qz alicui inuidiat: qz vñ sibi qz bonuz
suum suū bonū impediāt nō est pctm in sp̄m̄-
sc̄m̄: s̄ est vnum capitale viciū de septē q̄ dē
inuidia. Si autē inuideat alicuius bono: da-
to qz sibi non videatur nocere: dicitur pecca-

tū i sp̄m̄sc̄m̄: tō optie dīc tho. q. iij. qz nō dī i-
uidētia s̄is: s̄ fraterne gfe. Et q. ij. ar. iij. doc.
deuo. dat signū ad cognoscēdū tales valē no-
tādū. illi enī h̄ vident inodati pessimo pctō qz
vix in aliq̄ hōie p̄staut bonuz respicē aut re-
perire. C^{ter}o Quātū ad tertiū articulū sunt tres
diffi. p̄^o ē. vñ est qz in p̄sūdū malicie p̄t ime-
diatē mergi hō: nō tñ immediate effici sūm⁹ in
v̄tutib⁹. S̄icēdūz qz cā est: qz neqz hō nisi oz-
dinate ascēdē in v̄tutib⁹. vñ B̄erū. sup. cātū.
Nemo repēte fit sūm⁹: s̄ paulatīe. p̄cedē vo-
lo. In malis vō p̄t immediate qz ab alto se p̄ci-
pitare. pz in turri vbi qz cū labore ascēdit z i
mediate p̄cipitat. C^{ter}o Scda diffi. vtriuolūtas
n̄ra possit ferri i malū absolute nō hito respe-
ctu bōi. doc. subti. in p̄nti dist. loq vñ dubie. si
enīz qz possit odire deuz in q̄ odio nulla est
rō boni h̄ p̄positū. Scriptū est. n. sup̄bia co-
rū qz te oderūt ascēdit sp̄. Et tūc d̄yōn. auctas
Nemo opaf ad malū aspiciēs: itelligit d̄ cōi:
vñ nisi eēt hō i maloz meritis. p̄sūdū: vt tā hō
nō dicat s̄z diabol⁹. C^{ter}o Tertia diffi. vñ ē qz ma-
gister in l̄sa solū ponit q̄tuor spēs hui⁹ peti in
sp̄m̄sc̄m̄. s̄. desp̄ationē. obstinationē. ipugna-
tionē agnitere vitatis. z inuidētia fraterne gfe
nō aut p̄scriptiōne ip̄niāz. S̄icēdūz qz h̄c due
p̄tinent satis sub obstinationē: eo enī qz quis
obstinat⁹ est: nec timet p̄nā: nec vult penitē:
Tel d^m qz p̄nt elici ex textu subtili indagati
Ex qz pz ad q̄onēs. qz vics pctm in sp̄m̄sc̄m̄ sic
v̄it ex malicia qz tñ p̄t dici fm̄ssibile. C^{ter}o Ad
p̄mū arg^m. dicēdū ad minozē qz ē p̄ appropa-
tū sp̄m̄sc̄m̄ sc̄z benignitatē. z dū p̄bat. qz et
p̄tā cēsa mortalia qz p̄uāt ḡfaz. S̄icēdūz
qz differēter. pctm enī in sp̄m̄sc̄m̄ est p̄tra di-
uinā bonitatē z rōnē p̄ncipij: qz h̄z oīta a ma-
licia: z rōnē finis: qz p̄uāt ḡfaz. alia aut rōe
p̄uatōis gfe solū. ideo nō est cōsile. C^{ter}o Ad 2^m
dicēdū ad minozē. qz ip̄nia nō dī eo qz n̄ possit
penitē qz: s̄ eo qz p̄ponit nō penitē: s̄z possit
fieri o^m. idē de obstinatiōe z desperatiōe: s̄z n̄
frequēter eueniat. C^{ter}o Ad tūū d^m p̄mo qz tenē-
do qd dictū ē de doctoz subtili faciliū ē n̄sio
qz sc̄z volūtas possit ferri i malū z sub rōe ma-
li. Tel dicēdū ad scdm̄ mēbrū qz sub mō ap-
parētis boni nec tñ sequit qz sit pctm ex igno-
rātia: qz pctm dī ex ignorātia qm̄ p̄cedit igno-
rātia vt cā. casu aut in isto solū apparētia cō-
comitabil actū peccati mō q̄ dicit p̄hs in. iij.
ethicoz oīs malus ignorās. Et tñ de p̄nti. q.
Et p̄nti aut zē. C^{ter}o Prima p̄lo iniquū pctm
est desperatio z obstatio i nēpma bñ. dīc
p̄lo qz desp̄atio z obstinatio sūt species pcti
in spiritūsanctum. Et ponitur a p̄ncipio dist.

impugnatio
nō dē eo
nō possit
penitē
p̄nti
qz. s̄. vñ
eo qz nō
p̄ponit
p̄nti

1
vſq; ibi eſt etiam alia rē. ¶ Scda 2^a. agnita
veritas dum ipugnatur et fratru caritas h ma
lo notat. dicit 2°. q. ipugnatio veritatis agni
te et inuidētia fraterne grē sunt pctā in ſpī
ſctū. Et ponit ab illo loco. Eſt et alia. vſq; ibi
de hoc qz pctō. ¶ 3° 2°. Solet iſirmitas cri
mē excuſare atq; puerſitas mala accuſat. Si
cit 2°. q. iſirmitas excuſat pctū ſz malicia ac
cuſat. Et ponit ab illo loco. de h qz pctō rē.
vſq; ad finem diſtinctionis. Sequitur in textu.

¶ Et ſdicta pſideratōe dignū occurrit
p. rē. Hic ſignatur. xliij. diſt. et vltima hui⁹
ſcōi que ſic ptinuat ad pcedentes. Hā
poſt qz a. xxxvij. diſt. incluſiue vſq; ad. xliij. ex
cluſiue origo pcti in nſa volūtatē fuit qſita. et
a. xliij. incluſiue vſq; ad pntem excluſiue pctōz
multiplicitas fuit elicta. nūc i hac vltima di
ſtinctōe de pō peccādi vñ ſit vox extat pita. et
diuidit i tres ptes pncipales. In p^a de peccā
di pō qñdā ponit optio. In 2^a p dicta ſeria
eos eſt ipugnatio. In tertia ptati an reſiſten
tia ſit vel nō eſt dubitatio. p^a in pnc^o. ſcda ibi
ſz in pluribus ſctōz teſtimonijs rē. tertia ibi.
hic oritur queſtio rē. Et hec eſt rē.

¶ Trū peccādi pō atq; flatio ſic a deo
cenſat vt ſubditus ad flatū in oibus
obedire teneatur. Et af ad ptem falſaz
tribus medijs. ¶ 1° p^a af q. ptas peccādi nō
ſit a deo. cuius vſus malus eſt ipm quoq; ma
luz eſt ex topicis boetij. Sz peccare eſt malū
ergo pō peccādi mala ex qua hic orū hz
vſus. Tūc ſic. nullū maluz culpe eſt a deo. iſt
nec iſta peccādi pō. Et pſrmat ex dicto Anf.
poſſe. n. peccare: nec libertas ē: nec pſ liberta
tis. Et iſta ſolū noiat defectū. Defectus autez
cām nō hz effectiuā ſed defectiuā. ¶ Scdo
af q. prelatus nō ſit a deo. Nihil dñum natu
re eſt a deo. ſz flatio eſt dñi nature. iſt nō ē
a deo. maior pz ex eo qd hētur in glo. ſup illo
verbo ad Roñ. ix. Cōtra nām inſertus es in
bonā olinā. Tam. n. auctor nature. nihil facit
ſe qd nām. minor vero aucte libri institu
toz ſeu institutionuz: ex hac. n. fm ipm bella
exorta ſunt: et captiuitates ſecute et fuitus: q
ſunt iuri nālī dñi. Confirmat per illud Deee
vij. Ipli regnauerūt et nō ex me: pncipes exti
terūt et nō cognoui. 3° pbat q. ſubdit⁹ ſicut
religioſus tenet plato ſuo in oib⁹ obedire. Eā
vouet religioſus obedientiā ſicut caſtitatē. ſz
voto emiſſo ab oi tenet abſtinere luxuria. 4°
pariformiter et in cūctis ſuo prelato obedire.
maior pz. qz indifferēter vouet religioſus i re
ligionis ingreſſu: eque p^o vñ ſicut aliud. mi
nor vero nō eſt de ſe. Confirmat per illud qd

būdictus dicit in regula ſua. Si pcepit prela
tus ipſoſſibile tēptādū eſt id facere. ¶ In o^m
pūm af aucte aug. ſuper ps. volūtas nocēdi
pōt eſſe ab hoīe ptas nō niſi a deo. In o^m ſcōi
af per illud ad roma. xij. Non eſt ptas niſi a
deo. In o^m tertij af aucte Berni. i li. de diſpē
ſatione et pcepto. Subdit⁹ nec citra pmiſſuz
eſt inſubēdus: nec vltra cogendus. ¶ In iſta
qōe ad alſ rē. ¶ Duo ad pūmū artū termi
nū ſūt pō peccādi. flatio et obediētia. ¶ 1° p
mū iſt terminus eſt pō peccādi. vñ vt pōt
trahi ex doc. ſub. in pñti diſt. pō peccādi ac
cipit tripl^r. 1° vt dicit ordinē ſeu ordinabi
litatē ad ſubſtractū peccati: ſicut ad id qd eſt
poſitiuū aut informatiōe: aut actu homicidij
ſcdo accipit vt dicit ordinē vel ordinabili
tatē ad deformitatē pcti: ſicut ad deformitatē
pcti q extat in actu fornicationis vel homici
dij. 3° accipit pro fundamētū iſtius ordinis
ſeu ordinabilitatis: ſicut qlibet relatio intel
ligit ſuū hēre fundamētū. vñ et pt tripl^r noia
ri. p^o vt ſolū noiat illud fundamētū in q iſta
ordinabilitas fundat. et tūc pprie dñ pō pec
cādi. Scdo vt noiat potentia pctō ppinquā.
et tūc dñ volūtas peccādi q eſt pctū ſp interi
us: nō tñ ſp exteri⁹. Tertio vt noiat et cōple
xionē malitie: et tūc dñ pō peccās. ¶ Scdo
termin⁹ eſt flatio ſeu pſidentia. vñ flatio ſeu
pſidentia ſcōz doc. deuo. ar. ij. q. ij. hui⁹ diſt. ac
cipit tripl^r. vñ gñaliſſime. cōiter. et pprie. Be
neraliſſime dñ flatio reſpectu oīs rei qua hō
pōt ad libituz et votū ſuūz vti. et h mō dictū ē
Gene. i. Faciām⁹ hoīem ad imaginē et ſimili
tudinē nſaz vt pſit piſcibus maris rē. Scdo
dñ cōiter: et tūc dicit in plato excellētiā ptatis
iperādo ei q ē capax pcepti. Tertio dñ pprie
flatio ptas cohercendi ſubditos: et h noiat i
ſubdito libertatē quādā artationē. vñ hūic. p
prie relatiue opponit ſeruit⁹. et ſecūde magis
ſubdit⁹ et p^o magis poſſeſſio. ¶ Tertio termi
nus ē obediētia. vñ obediētia vt notat ſctās
tho. ar. ij. h⁹ diſt. q. iij. ē triplex. i diſcreta. i per
fecta. et pfecta. Indiscreta dñ qñ qñ in his q ſi
ſ deū ſuo plato obedit et nō ligat ad facē ſed
pōt⁹ ad nō facē. Impfecta aut dñ q ad ſalutē
ſufficit: dñ. ſ. i his q ſolū vouit ſubditus ſuo
obedit ſupiori. pfecta pō dñ qñ pmppte et in
his qñ vouit ſi nō ſint ſ deū ſubdit⁹ plato obe
dit. vñ ber. pfecta obia q legē neſcit: termin⁹
artat: nō ptinet pſeſſiōis agutij: largior volū
tate fert i latitudinē caritatē. et ad oē qd inuū
git ſpontaneo vigore liberali alacriq; ai mo
dū nō pſideras in iſinituz extē diſ. Quā hug. d
ſctō vic. diſtinctiō art. obia ē rē q oia dñ plectū

iniuncta voluntarie implēdo: nisi obstitit ipans
auctas. ¶ **Q**uātū ad 2^m art. si tres pcones.
p^a ē de peccādi pō. 2^a de platione. 3^a de obia
subditi relative ad platiū. **H**ic p^a ps pconis qd
sic a deo effectie pducit vt de se culpā nō di-
cat. **H**ic p^a ps pconis qd peccādi pō extat a
deo. pbat. **E**adē ē i nob pō bñficiēdi t peccā-
di. s; pō bñficiēdi i nob ē a deo. g^o t malefa-
ciēdi. maior ē pfi i. ix. metha. pō. n. rōnales
s; ad op^a. mior ē clara: cū oē bonū sit a deo.
Estirmat. q; oē ens ē a deo. pō autē peccādi
ē qddā ens. igf. t si dicat: q; posse peccare ē
posse facē dēū. igf. videt qd dīna pō aliqd fe-
cerit s; se. p; ex. i. art. **R**ñ^o qd ista pō peccādi
ē a deo s; qd dā solū noiat entitatē: nō fm
q; noiat dfectibilitatē. t p; p h; solo illi^o cois
argu. q; ē pō ab illo ē act^o t e; s; qd peccādi
pō foret a deo. g^o t pctm qd ē act^o. of eniz
qd pctm ē ab ea pō inqstū defectibil: nō iqstū
a deo. vñ isert qd ista pō qd ad positūm exēplā
h; i deo sic ceta posita. **E**t si qrat a q inest sibi
ista defectibilitas. scūs **T**ho. dicit. q. i. arti. i. q
ex eo qd ē de nihilo. sed salua reuerentia sua
istud sufficē nō videt. **L**apides. n. tūc peccare
possent cū sint ēt de nihilo. **E**t iō d^m sic i pñti
dist. dic doc. subti. qd ista dfectibilitas ad pcm
iest sibi ex eo qd creata volūtas. nisi. n. gfa cō-
firmet qlibet creata volūtas pōt deficē i pco.
vñ bñ dicit doc. deuo. q. i. arti. i. q ista pecca-
bilitas qd fūdat in creatura rōnal: nō cōpetit
irrōnabilib^o: q; rursus noiat posse deficē non
cōpetit iā glōsif. vñ p; qd simplr pōt pcedi qd
pō peccādi sit a deo: i; fm qd possit negari in
qstū. s. noiat illā defectibilitatē. **E**cōtra d pco
simplr negat qd sit a deo. t pcedit fm qd inq-
tū scz noiat qd positūm. **E**t hic ē qd doc. deuo.
magis pdescēdit qd nō sit a deo h; pō peccan-
di. **T**ho. aut t doc. sub. p. o^m qd dicit qd ē a deo
simplr s; nō fm qd. vt patuit. nec tñ i hoc inf
eos ē ddictio. vt p; clare aspiciēt. **S**z dicit 2^a
ps pconis qd pō peccādi nō ē pctm. pbat. qz
tūc vir scūs eēt mal^o t pctōr: cū possit pecca-
re. **E**terz pō peccādi pcedit tpe pctm. vt inui-
tur in pcedētib^o. vbi onisū ē qd optuit pñ^o tpe
ē ageli qd peccaret. vñ nō seqt iste pōt adul-
terari g^o ē adulf. **E**t si dicat pō bñficiēdi sēp
dicat bonū. g^o a sili pō peccādi sp dicet pcm.
Hic qd nō extat sili: qz bñtas fm se tota a deo
ē t pō faciēdi bñtatē. iō sp ē bōa. nō sic d pō
peccādi qd rōe defectibilitatē nō h; cāz iō pcm
nō noiat. cū pcm sit a volūtatē i actu posita.
Et ide apō aliq; vñz ē i puerbiū: qz boni su-
m^o bōa facim^o. e; i malo: qz malū facim^o ma-
li sum^o. nec seqt volūtas peccādi ē pctm. g^o z

pō. qz volūtas peccādi iā icludit pctm: qd nō
pō. vñ illa regla vnaq; pō in suo pplet actu.
h; itelligi qñ illa pō ad illū actum de directo
ordiat qd nō ē in pō peccādi respctū pcti. imo
magis ad bonū ordiat. **S**cda 2° ē d platio
ne vñ sit. t ē h;. **R**elatio ois a deo ē: q statui
ēt inocē fuisse pgrua. **H**ic p^a ps pconis qd
ois platio seu ptās ē a deo. p; bñq; noiat qd
positūm. oē aut posim iqstū sic a deo ē. vñ t xps
pylato dic 3° h. xix. nō hēres i me ptātē: nisi
desup foret tibi datū. **E**t si dicat: qz mltē s; pla-
tiōes iniuste: nullū aut iniustū ē a deo. d^m vt di-
cit tho. q. ij. pmi art. **I**n platiōe. n. tria attēdūt
pnc^m mod^o t exec^o. qd ad mōz sp iusta ē pla^o.
mod^o. n. platiōis ē ordo iserioris ad supiores
t e; s; t h; notat vniuersi pulchritudinē. **Q**uo
aut ad pnc^m dic doc. deuo. q. i. art. ij. q triplr
acqrit pla^o. p^o p iustitiam. 2° p violētiā. 3° p
astutiā. **S**i pnc^m platiōis sit iustitia ē a deo fa-
ciētē. si deo sit astutia vñ violētia a deo pmitē
te. vñ ad pbatōnē btōz vel punitōnē maloz
vñ osee. xiiij. **D**abo eis regē in furore meo. **E**t
iob. xxiij. fac regē hypocritaz pp pctā ppli.
Si aut 3° plderet qd ad execu^m si dbita sit ē a
deo vt efficiēt: t hac vi. p; mltaz rōnū solo:
vtputa qd sit malū stultū pñci sapiētū. vñ qd dā
remoueat platiōes quā semel dedit t talia.
talia. n. ad min^o fuit. aut pbatōe btōz: aut pu-
nitōe maloz. **S**z dic 2^a ps pconis qd i statu
inocē fuisse pla^o. pbat. oē id qd ē ordiatum
ad pbatōnē ordis nālis fuisse i statu inocē-
tie. s; hmōi ē pla^o. igf. t c. maior ē nota cū stā-
te obia ad deū recte ad se iuicē se hñssēt. **S**z
mior ē aug. xix. d ciui. dei. penal fuit^o ea ordi-
nat qd nāle ordinē pfuari t pturbari iubet t
pturbari vetat. **E**t si dicat: qz teste **B**reggo. nā
oēs hoies eqlea fec. s; pzo varijs merit alijs
alijs oclta dei dispēsa^o pposuit. dicēdū qd il-
la auctas itelligit de eqilitate libtat nā^a. **N**ō
tū dico qd pla^o qd mō ē ad cōperceduz malos
tūc fuisse. **I**sta. n. teste amb. ex cōrietate idu-
cta ē. vñ p^o gen. ix. legit. fuit^o igt. n. text^o. ma-
ledict^o chanaā puer fū^o fuoz erit frīb^o suis vñ
pp pctm ade qd ad rē l; qd ad nom^o p^o a noe ex-
pmaf. vñ qd ad h; igt aug. xix. de ci. dei. **R**ōna
lē hoiez ad imaginē dei factū dñartvoluit dñ
nisi rōnabilibus. vñ i illo statu pla^o fuisse in
h; qd aliq nobiliores fuisse i nātib^o alijs t eos
d mlt^o docuissēt. t ad opādū pfecti^o iutassent
l; nēpe null^o eoz mal^o fuisse: n tñ eqlr fuisse
boni cū ē iter āgelos qd sit bñtas. nec ē sile
de statu glie i q oēs erūt docibiles dei. status
nēpe inocētie erat stat^o viatoris. **S**z 2° ē d
obia subditi ad platiū. t ē hec. **L**z. ad bonos

⁊ malos platos obiam heat subdit? i boīs tñ
 nō tenet oib⁹. Sicut p⁹ ps pēlonis q⁹ subdit⁹
 obedire tenet boīs ⁊ malos plāz. ps exsile. p⁹
 petri. ij. Serui subditi estote in oī tiorē dñi:
 nō tñ bonis ⁊ modestis s; et discōf. ⁊ p̄pau.
 ad. i. Rō. xij. oīs aīa p̄tātib⁹ sublimiorib⁹ / b̄dī
 tā sit. Ex q⁹ iisq⁹ q⁹ xpiani dñt obedire terrenis
 p̄ncipib⁹. Sz i qb⁹ dic̄ thō. q. ij. ar. ij. q⁹ tripli
 ter p̄cipē terrenus p̄nceps subdito. Aut p⁹
 deū sic nō tenent obedire: imo nō obedire. p̄
 in legiōe sacra thebeoz refutātū p̄ceptū ma
 ximianū. 3⁹ p̄ter debiti: ⁊ sic nō tenet obedire
 nū pūit si volūt. sic si p̄nceps iponēt p̄plo mul
 ctā nō debita. 3⁹ dñ p̄cipit id ad qd obligat
 s̄bit. tē cū obediētiā. v. xp̄s. Rēddite q̄ sit
 cesaris cesari: ⁊ q̄ sit dei deo. Et ap. xij. ad. Rō.
 Rēddite oib⁹ debiti: cui tributū tributū: cui
 vectigal vectigal. Et si obijciat qz adueniente
 maiori obione cessat minor: sic adueniente le
 ge xp̄i: cessauit lex moysi. xp̄ian⁹ autē obligat
 xp̄o q̄li p̄ncipalior. ⁊ p̄ p̄is nō p̄ncipi freno.
 3⁹ q⁹ nō ē s̄le de lege moysi ⁊ lege xp̄i: quia
 lex moysi fuit vmbra. lex xp̄i lux. ita adueniente
 luce cessare debuit vmbra. nō sic aut in p̄posi
 to: manet. n. hec minor obliō rōne hūilitat⁹ vt
 nō soli hūiliemur deo s; hoīz apli⁹ celo p̄re
 miū hēam⁹. Lex. n. xp̄i v̄ libat maxie qz libe
 rat a p̄cto: ⁊ ea mediāte crim⁹ liberi a pena in
 celo. nec obuiat illd de xp̄o. m̄ath. xvi. Rē
 ges tre a qb⁹ accipiūt cēsus a filiis: an ab alie
 nis. Et. ij. q⁹ liberi sūt filij. xps. n. ⁊ ci⁹ discipu
 li nihil pollicebatūmo oīa p̄tēp̄at t̄p̄talia: i
 cuti ⁊ veris frib⁹ mioub⁹ in frācia: ⁊ akbi mul
 ta passūga sūt libera. C Sēda ps pēlonis di
 cit qd subdit⁹ sūt fbi grā religiosi nō tenet in
 oib⁹ bonis obedire suo plato. ps. als vnica so
 lū cēt religio: si ad oīa p̄cepta plati tenere re
 ligiosus. Et p̄firmat. qz in his solū obedire te
 net in qb⁹ votū emisit: s; solū vouit vnā regu
 lā: ita solū ad obfuitatū illi⁹ obligat. Et cōfir
 mat. Actū. v. Vēdite oīz deo magis q⁹ ho
 min⁹ b⁹. Et ita nō in oib⁹ tenet plato. vñ dērn.
 i li. d. disp̄latiōe ⁊ p̄cepto. nihil p̄hibet ipse
 plato qd q̄ p̄missi: nihil plus exigit q̄ p̄missi.
 Et ps ex⁹. p̄p̄elat⁹. n. in q̄libet religio ē po
 sit⁹ vt eā faciat obseruari: ⁊ ita ad hoc tñ ad
 qd ⁊ p̄ceptū se extēdit sua p̄tis. verū ē tñ qd si
 qd ad cūcta impia obediret plati i bono: t̄ic
 p̄fecti⁹ obediēs eēt iudiciā dñs. Sicut i narraf
 de doc. sub. q. i p̄nto clicoꝝ vīsa ḡliat⁹ mistri
 obia vñ actu regēs eēt i scolis p̄ficiē. aut pau
 ca: aut nulla de reb⁹ b̄ita dispōne p̄fius exiuit
 vt colonia t̄ret f̄m mistri sniam. Et ita hūit op
 positē auctēs itelligi. Sicuti illa. Jero. ad ru

ficiū ppositū monasterij. timeas vt dñm dili-
 gas vt patrem credas: qcgd dixcrit salutare.
 nec maior iudica sniam: cui? e offm̃i obedir
 ⁊ iulla ip̃e dicte moysē. Audi fili ⁊ tace. ⁊ cō-
 silēs. ¶ Quātū ad tertnū arti. s̃ tres difficul.
 1^a qd vult dicē illa auctas eccl̃i. xxxij. potu-
 it trasgredi: nō ē trasgredius: dās laude tali-
 bus maxie: cū de^o sit laudabilis q tñ peccare
 nō pōt. nec xps potuit. B̃ dicēdū q itelligit d^o
 qdā laude acciditū cū defectibilitate pita-
 qz hoī peccabili valde laudabile ē hitare cuz
 malis ⁊ nō peccare: nec tñ minū laus: dei aut
 xpi si hoc nō potuit: q pfecti? in eis hoc recu-
 sabat. p3 ex^o. furor. n. laudat i cane nō in hoīe
 sic in pposito. Scda diffi. quō sil stant q aliq
 ptas seu platio sit a deo: ⁊ tñ q dicat vsurpa-
 ta. d^m q d^r a deo pmittit i hoc casu. vsurpa-
 ta aut d^r ab hoīe ambiēte. Tertia diffi. Cū ē
 magis obediēdū: aut supiori platio: aut inferio-
 ri. B̃ dicēdū q qñ inferio platio penit^r manat a
 supioze magis obediēdū ē supiozi: sicuti deo
 qz hoib⁹. qñ vō deo platioz supioz ⁊ inferioz
 manat p ordinē a3^a. tñc aliqui est magis obe-
 diēdū supiozi: aliqui inferiozi: sicuti monach⁹
 in aligb⁹ magis tenet obedire abbati qz ep̃o.
 vt in ap̃icētiō⁹ sūa regula. i. aligb magis ep̃o:
 sic in p̃inētib⁹ discipline eccl̃astice. Et loqz b
 abbatib⁹ nō exēp̃t. Ex hoc p3 ad q. vicz l3
 tā pō peccādū q platio sit a deo. i. oib⁹. tñ sub-
 dit^r nō tenet obedire creato platio. Ad p^m ar-
 gum^o d^m q illa regula cui⁹ vsus nial^r ē ip̃m qz
 malū est itelligi qñ vsus sit in re ad id ad qd
 ordinat: sic equus ad eqtādū. peccare aut nō
 ē id ad qd ordinat volūtas creata sed bñfac-
 venit. n. p̃ctm̃ est defectibilitate: id non currit
 arg^m. Et dū p̃firmat: qz vt dicē ansel. posse pec-
 care nec libertas ē: nec pa libat^r. B̃ dicēdū q
 accipit illud posse pro ordie ad deformitatez
 nō pro pō. ⁊ illo⁹ dictū ē q nō ē a deo: s̃ i isto
 scdo. ¶ Ad scdm̃ dicēdū ad maiorē q aliqd
 fieri a deo s̃ ius ñ ē p̃ itelligi. aut s̃ vlt dicta
 mē. ⁊ sic maior ē f̃a ⁊ minor falsa: sicuti. n. ea
 dē medicia q dat vinum sano remonet egro.
 Sic eadē ñ ē lex dicat futurū in nā lapsa
 in statu inocētie. pōt rurū itelligi aliqd fieri
 a deo s̃ ius ñ ē in p̃ticulari. ⁊ sic maior ē fal-
 sa ⁊ minor ṽa. ⁊ ita arg. ip̃3 vnā p̃missa falsa.
 auctas at osee itelligit d^o volūtate ante i mal.
 ¶ Ad tñū d^m ad maiorē qz ē sic ⁊ nō sic. Est
 qd sic: qz sic vouet fugē actū carnalis ponit
 volūtātē i volūtate p̃cipiē. Est at nō sic: qz
 i o3 qz sic negat oēs actū cānil. sic sic obligat ad
 qdlibet dū p̃cipiē. eēt nepe qñ ipo⁹. vñ bñ
 dicit bñlūm⁹ fr̃ac. in sua regla. in his q p̃mi-

seruit dño obfuarē fideliter. dictū aut bñdicti
in sua regla itelligit de pfecte obedientibus.
Et sic oīa libri terminat scōz: q̄ mediātē que
rit merēamur ad regna celōz. Amē. Ex pi
ti aut dist. sic de pcedētib⁹ ⁊c. ¶ P̄ria p̄lo.
de⁹ pōz bñficiadi pducit ⁊ illa peccadi. vi
cit p̄lo. q̄ tā pō bñficiadi q̄ malfaciadi ē a
deo. ⁊ ponit a p̄ncipio. disti. vsqz ad illud. c. pic
out q̄ nō trāsiūdo ⁊c. ¶ Scōda p̄lo. p̄ncipio
p̄fecti iusta iubētē tenēt suūli nō mala dictā
ti. dic̄ p̄lo q̄ subditi tenent obedire principi
seculari dñi p̄cipit iusta: ⁊ nō dñi p̄cipit iusta.
⁊ ponit ab illo. c. h̄ out q̄ ⁊c. vsqz ibi. laz nū
bis ⁊c. ¶ 3^a p̄lo. Sacri mīsteriū incarnatōis
perit studiū p̄tēplatiōis. Dic̄ p̄lo. q̄ cognitō
sacri mīsteriū dñi incarnatōis filiū dei de q̄ est
loquēdū i sequēti libro exigit vt p̄ tēplatiō
nē fiat in nobis reuelatiō. Et ponit ab illo. c.
iā nūc bis ⁊c. vsqz huius libri secundū ⁊c.

p^o Lancia dinoz itrogressur^o doctū viri
 doctissimi optiqz p^{re}ses p^{re}hēb^oz ccele-
 brādi laudib^o ordine septi^o veluti ruth
 p^o terga metentiū spicas recolligēs mgfoz
 meoz sequēs vestigia v^o boni cui^o sup^oma tri-
 nitas trino nō triplici i creatura digito varie
 pingit n^oz auxilio actū hūc arripies tripha-
 rie p^odiuido. p^oz. n. posse iux^o finariū t^o p^ofer
 laudabil. scdo titul^o mibi dubi^o adiungē dis-
 putabil. itio gfa hūc hūil^o referet possibilis.
 Quo igr ad p^om reuerēdi p^{re}ses z vni i q^o finiaz
 t^o p^ofer laudabil^oū imerito: q^oz pluries in
 hac alma vniuersitate alibiqz p^o me fisonuit in
 iudith vidua scitima exaratu^o estimo capie-
 dū thēa vtitatis. scz grātes vallē venerit ad
 pōtā ciuitat^o i q^oz meli^o modicū^o fmo fisonuit
 ad n^oi petri p^{re}seoz p^osl libzū p^omedād egre^om
 p^{re}ses iux^o libzū q^otuō z q^otuoz padebāt z n^oiera
 bilitas ābitu pfectioz. In p^o enī padebat vi-
 gēs iter artes claudēs libzanie. i p^o finiaz. 2°
 melliflora amēntas i situ hūilior locata p^o cer-
 tantic. i 2°. 3°. latitudo entitas noz vbo dulci
 ori soporās dulci carmie in 3°. 4° amātissima
 vntas aditu patētor reficēs solānie. in 4°
 p^om pbat rotunditū circū^o copiosioz potētū
 z ligē^o infinitate p^omittit girātes. 2^om pbat loci
 amēn^o vidu^o v^oenustioz. ozatioz. grādī plen^o
 claritate. hūbūg it^o thēa vallē. 3^om pbat caritatu
 u^o modul^o. ardētioz. seruētioz emul^o dinitate
 dūc thēa v^oenēt. q^otuū. pbat hōcclaf titul^o apti^o
 famosioz. iligēt^o maiestate cludif ad portā
 ciuitat^o. eapp scdā plenī egate seqūtur v^oitatis
 iā viao. nā securitate girātes vallē v^oenēt ad
 pōtā ciuitat^o. pp p^om. lux p^o idēficēs n^oi effert
 mētūb^o sup^o triplici. i p^o finiaz. pp 2^om creafa i

162
cipiens sciat in tēib⁹ cultura multiplici. 1° pp
tūū imago dei p dīes mittit indigētib⁹ malo
solūtes septēplici 3° pp qūti viator bon⁹ ge
stus se iūgit pēplātib⁹ sanat⁹ cura medici. in
qūto sniaz. ¶ Quob⁹ pūmaris iōtū pp mīse
ricordiaz cōdonatū expeditis qūtoq⁹ suo in
loco ipō dō ppicio coadiuuāte refando. De
3° ipñitiaz aliqd expzimet stū⁹ paupioz. In q^o
vt mō dicebat: oñdit latitudis ēitaz rē. qd p
bat caritat⁹ modul⁹ rē. cū dēvenest pp qd ima
go dei p dīes rē. Itēc qppe est imago o pīes
fulgētissimū dei pridi in q^o relucet multiformis
sapia dei diuin⁹ radi⁹ r⁹ carac⁹ p nob mīssa in
ardētissima caritate celū nī flinqūez ad tē
na dīcedēs glia maiestas brōz r⁹ refugiu⁹ scā
mīfōz. sic diu⁹ paul⁹ loq⁹. atvbi vēit plētudo
tpis mult⁹ de⁹ filiū suū i tris natū d⁹ multē scū
sub lege: vt eo⁹ q sub lege erāt f dimeret. Itēc
siq⁹ dē imaginē subitū picta dēpexit ille alan⁹
mētē i sublie eleuat⁹ i qūto fūi anticlaudiani
sua pcepta f colligēs melioza sic ingens artis
ex noie ars q sola fide gaudet subūitaz: nec ar
te mītē hūane fugiēs rōis asillū: gētus arripit
aiāz cū celic⁹ ignis: i supio retinet adhuc splē
dozq⁹ ferē⁹. illa docet celeste fēd vītar⁹ cadu
cūvīuē lege poli fūū suspēdē mētē fastidiā
fūū lūriū pscēdē mētē. corpis fūū⁹ frenā⁹ re
pellē lū⁹ cūm illicitos rōi subdē mor⁹. h ille
o supeminēs vīgētū aduēt⁹. o sacratissima dua
rū nāz ypostatica vniō. o iesū sapie r scie deti
thēsaur⁹ icōspabil. dē tēp tēad: pēf nēti locu
ti fē ad qūvalidos clāozes excitat⁹ mūdū igre
diēs ad nos vēisti vt pēs iust⁹ ad iustoz vt
pctōzū⁹ faceret iustos. hūil vēit ad supioz:
vt d supb⁹ facerz hūiles vt qūlibz suo i dīderio
scitificari pspōit⁹. De 1° aduētū diuī fulgōis
illd sapie sepe pferat quā pñlonē scriptis se
seft. optauit r dat⁹ ē mībi fēsus. iuocauit r vēit
i me spūs sapie. r pspōi illā regnis r fedib⁹
r diuitiaz nībil ēē dixi icōpātiōē illi⁹. Et seft:
venest d mībi oīa dōa parit cū illaz: iūicra
bil⁹ hōestas p man⁹ illi⁹. Et iherf. quā sūi fictōē
didici r sūi iuidia cōico. r hōestātē illi⁹ nī ab
scōdo. Et si doctōi cultibz h ppetē noscat bībi
petre pīscōz ātistes pampī⁹ cui⁹ labor dulce
do trax vsq⁹ pagratū circuitū. At te desinit f
ctio nē falsū pmeres rēfecata iū⁹ vt nob vñū
pāderes r clamares. vēite ascēdam⁹ ad mō
tēni dñi r ad domū dē iacob: r ambulabim⁹
in semitiis ei⁹. qd de syon exibit lex r fēbz dñi
de hierlem. honestatē quā mētē pēperas ce
lādā nō cēfūisti. sed stilo mirabil⁹ dñicē imagi
nē sbi pmarj lucis intūte eterni speculī trās
fretatus in apicē vt aquila altiuola solē mū

dñi decoratē p̄tuit⁹ iēsu n̄fi declarare signia
 in mūdū aduētū sui t̄p̄is p̄gressam sup̄hūanū
 mortē p̄ciosissimā ad īferos descēsus dēignito
 rē: cētaq; myſteria p̄fūdīt⁹ ap̄uisti vitā. fūda
 mētis inxus p̄p̄tuis. q̄s ali⁹ tā puo libro re/
 collegit tātū apicē maiestatis. vēite z videte
 que in hoc posuit p̄digia altissim⁹ sup̄ terraz.
 Recte qp̄pe p̄dignū tā puo libro tā magna i
 mo maiora sed maxia p̄tineri. a p̄ia qdē dīf.
 vsq; ad q̄rtā iclusiue ostēdit vnigenti dei cō/
 gruetia ad icarnationē z nāe assumpte p̄di⁹.
 A q̄rtā rursus exclusiue vsq; ad. ix. exclusiue
 venat an nā nām assūpsit vī p̄sona: z an debe
 at fili⁹ dei m⁹ noiari. A. ix. vsq; ad. xii. exclusi
 ue agit de iēsu adoratiōe. p̄destinatiōe z i diuī
 dui qd̄ ip̄e ē p̄ditiōe. Rursus a. xii. inclusiue
 vsq; ad. xxi. exclusiue agit d̄ scissimis iēsu ca/
 rismatib⁹ merito passiōe. morte z resurrectio/
 ne. Et finalr a. xxi. inclusiue vsq; ad finē libri.
 De his agit ternario t̄tutū: sp̄s fide z carita
 te. q̄ in lege dei p̄ficim⁹ in quo z⁹ n̄f cōpletur.
 Quid hoc ope mirabili⁹ vt qd̄ q̄si ineffabile di
 uin⁹ dyon. eplā tertia ad gayū. p̄fessus ē tā p̄/
 funde n̄f mgf suo i. iij. loq̄rē. vñ sic iqt dyon.
 Et h. n. iēsu absconditū ē: z nullo sermone nul
 la mēte: qd̄ fm ip̄m ē illud educatū myſteriu:
 sed z dictū ineffabile manet īntel⁹ z īgnotū.
 Et Jōh. scoti trāslatio sic obtinet: z hoc in iē/
 su occultat. vbi cōmētū loq̄ icarna⁹. Et seq̄
 in tex. Et nullo ēbo neq; ītellectu fm ip̄m īn/
 uestigat. Sz z dictū ineffabile manet z ītelle
 ctu īcognitū. venite igit o mgfī subleuādī p̄
 secula p̄conij. venite z exultem⁹ dñō exulte/
 mus z tāto pōtifici q̄ p̄fūda sinuioz scrutat⁹
 ē z abdita p̄duxit in lucē. scribit in Jōb. Qui
 mētes n̄fas ad q̄tē vocat vt cum eo reficia/
 mur quē de⁹ intātū refecit. venite inqt ad me
 oēs q̄ laboratis z onerati estis: z ego reficiāz
 vos. Sup̄ eū qp̄pe venit lumē tuū de⁹ z glia
 tua sup̄ eo oriri p̄bat. iēsu n̄fi tāta p̄p̄ete in
 ēba q̄ de ēbo ineffabili mētī humane īscrū/
 tabili ēba edidit. mirifica fans de ēbo a quo
 reficimur. p̄ qd̄ cōdimur. z ad qd̄ tēdim⁹. qd̄
 de seip̄o dicit Jōh. vi. Exiit a p̄fe z venit i mū/
 dū. Exiit qp̄pe locū nō mutādo sed appen/
 do visibilis. venit i mūdū carnē assumēs mor/
 talē vt nos īmortales redderet: vt securi cum
 sequeremur qui relinq̄t mūdū z īuit ad p̄fēz.
 Qd̄ vbi multīs extulit n̄f mgf laudū īsigni/
 is. tibi petre pro tāto labore glie p̄hēnis con/
 donet. vtrōtēplari valcas poloꝝ in sedib⁹ il/
 lud vbi illud mūdū archetipū qui mūdū re/
 liquit vt patrē a dīret illū iēsu humilē sed ex
 celsū dico. hūc dei vnigentiū vltimis in t̄p̄i

bus pro nobis carnē indutū de quo tanta lo
 cut⁹ est: nos illuc veniamus tecū. Amē.
 Expedi⁹ per dñi gfaz taliter q̄r de
 primo in quo sniaz terti⁹ debebat
 e fari laudabilis. Reuerēdi p̄fēs ve
 nio ad 2^m i q̄ titulus m̄hī dubius
 dz adiūgi disputabil. In h sigdem
 2° h̄cō q̄nē collatiūā cū reuerēdis magis
 meis cū qd̄ in lectura sniaz īmerit⁹ cōcurro
 discutere. quā iuxta thema assumptū his i v/
 bis efficio. In hac valle dei vbi assūpteq; na
 ture p̄postatica sic venerant vnio vt sola vni⁹
 ad alterū depēdētia regrat. Et arguit primo
 q̄ sic tali medio. S̄is vnio aut est p̄ modū
 forme: aut aggregatiōis: aut t̄rio ordiis. Sz
 vnio p̄postatica diuī vbi ad assumptā naturā
 nec est p̄ modū forme nec p̄ modū aggrega/
 tiōis. ergo ē p̄ modū ordiis: z ita depēdētie:
 q̄ vbi ordo ibi depēdētia iudicat. maior p̄z.
 oz. n. in oī vnione aut q̄ vniū sit in alio subīue
 z ita dē vnio focalis seu formēant vniū iuxta
 aliud lz nō īformet: z dē aggregatiōis: aut
 tertiū q̄ vniū p̄t⁹ aut nobili⁹ altero: z sic dicif
 vnio ordinis. nec appet q̄r⁹ modus ad vnū
 hoꝝ trū nō reducibilis. Sz minor. p̄bat p̄ sin
 gula. p^o nō est vnio ad modū forme. nā. n. af/
 sumpta nō īformat dei vbi cū diuī vbi nō
 sit potētiāle respectu illi⁹ nature assūpte: aut
 q̄li mū nec ecōtra vbiū dei nō ē forma illi⁹ na
 ture assūpte: z oīs sofa h̄z modū p̄tis. ex. viij.
 metha. qd̄ nō p̄gruit ēbo dei. Sed p̄bat scdo
 q̄ nō sit vnio hec p̄ modū aggregatiōis. te/
 ste Berni. i. li. de p̄sideratiōe iter vnitates p^o
 diuinā trinitatē i cēntie vnitāte. vnio p̄posta/
 tica diuī iēsu ē maxia. sz ex eodē Berni. vnio
 aggregatiōis ē de miorib⁹. igf. 3^m relinq̄tur
 q̄ sz solū sit vnio ordiis: z ita depēdētie: q̄ i/
 perfectū depēdet a p̄fecto: inter aut ordinata
 vniū h̄z modū p̄fecti. reliquū īm̄fecti. Cū
 o^m aut z pro pte negatiua af sic vnio p̄posta/
 tica n̄fi iēsu est tāta vt dicat hō de⁹ z de⁹ hō
 sed sola depēdētia nō facit hoc. igit nō suffic.
 maior p̄z aucte aug. p^o de trini. c. xvi. Tāta in
 quit fuit hec vnio vt hō de⁹ z de⁹ diceret hō.
 Et Jōh. i. vbi factū est. vbi caro p̄ toto
 capif hoīe: veluti totū p̄ pte. Sz p̄bat minor.
 si. n. sola depēdētia hoc faceret aut esset cois
 trib⁹: aut ēbo p̄p̄ia rō terminās illā depēdē
 tiā. nō cois trib⁹: q̄ lz rō terminādī depēden
 tiam creature sit trib⁹ cois: n̄bilonin⁹ pp̄ h̄
 nō p̄dicent creature d̄ deo vt dicat de⁹ ē bu
 tū aut lapis. nec scdm̄ scz q̄ rō īm̄nādī sit p̄/
 p̄ia vbi: q̄z i ēbo nō appet m̄si. p̄p̄ietas ip̄i⁹
 cōstitutiuā: z cū sit relatiua solū aspiciet suūz

correlatiuū & ita iminate negbit istā depēdē
tiā. Cōfirmat. qz illa rō q̄ cōis ē trib⁹ h̄ nō fa
cit. nec a fortiori illa q̄ extat. ppria. Anteq̄ vl
teri⁹ actus p̄is. pcedēt reuerēdi p̄fes t̄ m̄gi
laudib⁹ insignes varijs erat mea puitas. pte
statiōis sepi⁹ p̄ me factas. pductura: nisi labi
litas t̄pis & b̄enitas obuiaret quas hūilime
supplico placeat. p̄ repetitis acciper. Sp̄alit̄
tū de p̄nti. p̄fessor me actu in p̄nti aliq̄ dicere
solū. p̄babilē & collatē vt cū fuerēdis m̄gis
meis excellētissimis illustratis igenijs cū qui
b̄imerit⁹ ego in lectura sniaz hoc in āno cō
curro valeā. p̄ficē. Quop̄ dēā posse iuxta fide
liē intēdo recitare. Et si tāta in ore reuerētiaz
nō haberē q̄lē decet tātos viros q̄libet ī arte
ibutos parcat rogo attētius. nā illā suo ī cor
de & custodire itēdo q̄dū vitā p̄donabit al
tissimus iesus. Cūdis p̄multis. p̄ decisiōe q̄ois
sit vnica fundamētalis p̄lo tal. Verbū p̄du
ctū p̄mario sua. p̄p̄tate relatiua nūc depēdē
tiā assūpte ī p̄positica p̄termiat vn̄iōe. Ista
p̄lo h̄z tres p̄tulas. p̄^a dīc q̄ in dīnis ēbz
diuinū p̄^o p̄dnat. Et taceo q̄ ad p̄is d̄ p̄sona
sp̄ssitū: nullū extat q̄ ad theologū dubiuz
h̄ loquor de eē cognito seu ydeali. p̄bo istā p̄
tez me⁹ doc. subti. q̄. i. scōi. q̄ū aliq̄ p̄o h̄z duo
oba. vniū p̄mariū. reliquū scōariū. p̄i⁹ nā cō
parat ad obz p̄mariū q̄ ad scōariū. h̄z dīna
eēntia est obm̄ p̄mariū dīni. intellect⁹. ydee
sūt obz scōariū. ergo p̄ius nā itelligit dīnus
intellect⁹ diuinā eēntiā q̄ ydeas. & p̄ius erit
p̄ficē. p̄ductiū diuinū ēbz q̄si ex obz prima
rio. s. dīna eēntia q̄ istaz ydeaz q̄ sūt oba se
cūdaria. maior p̄z exēplo. qz enī ignis h̄z du
os effect⁹. s. ignire & calefacē. p̄ior ē cōpatio
ignis ad calefacē q̄si effectū p̄iorē q̄ ignire
q̄si effectū p̄sequētē. multa enī calefacit ignis
q̄ nō ignit. S̄z mīor. p̄bat. qz absolutū v̄z sim
pliciter nā p̄ius q̄cūq̄ respectiū. Diuina autē
eēntia ē absolutissima ydee s. o formāl^r meri
tū respect⁹. Et cōfirmatur. qz q̄rto diuinorū
noīuz tā in trāslatōe q̄ob. scoti saraceni q̄z ab
batis ēcellaz. Dīna eēntia dī radix & veluti
fūdamētū fructū dīnoz seu p̄fectionū. fūda
mentū autē p̄intelligit in aliq̄ signo fūdatio
in eo. Cōda pars p̄sonis dīcīt. q̄ diuinuz
verbū terminat depēdētiā nāc assūpte in vni
one p̄positica. p̄bat. q̄ si n̄ h̄ sibi repugnare
videret. aut inquātū p̄sona: aut scōo inquātū
p̄sona diuina: aut tertio inquātū hec p̄sona. s̄z
neutrū est dādū. igr. p̄ba⁹ assūpte mīozis. nō
enī inq̄zū p̄sona sibi repugnat: cū terminare
depēdētiā sit dignitatē & nomē p̄sonē sit ad
dignitatē p̄tūcōe de senec illā dicat indigni

tatē: nec eadē: rōne inquātū p̄sona diuina
cū ista determinatio maximā addat sine imper
fectiōe p̄fectionē. Nec qz hec p̄sona cūz tres
p̄sonē in perfectione sint equales. Et p̄firma
tur. qz oē depēdens ad indepēdēs terminat
sed nā assūpta est de se depēdens ēbz diuinū
depēdens. ergo pōt illā terminare depēdētiā
Sed q̄ actu iminuit: p̄bat ex idiomaticū cōi
catōe. vñ p̄a. z p̄bat verbū suū & sanauit eos.
Et ysa. Be syon exibat lex & ēbz dñi de hieru
salē. Et Sap. xviij. Sipotēs fmo tu⁹ dñc d̄ ce
lis a regalib⁹ sedibus venit & c. Et p̄silib⁹. ple
nū est nouū testm̄ auctatibus. Cōz dīc ter
tia p̄z p̄sonis. q̄ p̄p̄tetas relatiua cōstituti
ua ēbz est vltima rō iminādū istā vn̄iōe: p̄ba
tur in virtute mediō doc. subti. in. xix. q̄libeto
Rō. n. vltimo terminādū hāc vn̄iōe: aut est
cōis trib⁹ aut ēbz p̄pria. Si trib⁹ cōis. ergo si
cuti ēbz d̄z scarnatū parī mō & p̄f & sp̄ssitū
p̄bat p̄ia. qz ī q̄ extat rō & illud cur⁹ ē rō. nec
valet si dicat q̄ illa rō h̄z de se sit cōis tū aliō
mō ē ī p̄fe. alio mō in filio: & illō sufficit vt sit
vni rō iminādū nō alteri. Quero enīz aut ille
ali⁹ mod⁹ nō dīcīt a p̄te rei aliqd distinctū ab
alio. & tūc ē nihil dīctur: aut dīcīt aliqd formāl^r
distictū: & tūc venit ad ēbz p̄p̄tate. Ex q̄ p̄o
p̄z q̄ ista depēdētiā nāc assūpte ad ēbz nō ē
proprie causatū ad cām. p̄z. qz illa terminat a
trib⁹. ista nō. p̄z scōo q̄ ista p̄p̄tetas relatiua
dīcīt formāl^r qd distinctuz a dīna eēntia. p̄z.
qz alias est p̄dictio q̄ ista p̄p̄tetas iminaret
nō dīna eēntia nec tū dico qz ista terminatio
ist⁹ depēdētiē sit p̄ncipalit̄ in virtute diuine
eēntie. Īp̄z tertio eadē a p̄te rei ēē ēbz vn̄iōe
passiua filiationē: & imaginē. p̄z. qz ēbz vni
cū formale h̄z p̄stitutiū. Et sic p̄z p̄lo. Cōz
p̄sonis p̄te p̄^a. p̄zio isero q̄ cuz finitate dīne
eēntie stat ordo nāc: & p̄i⁹ & posteri⁹ nā. p̄z. i
fero scōo. nullū ī dīnis poni ēbz eēntiale. p̄z.
qz vbi loq̄r aug. de ēbz sp̄ loq̄r q̄ sit p̄ductū.
nullū autē eēle extat p̄ductū nisi a p̄p̄tate: si
cuti dīcīm⁹ sapia genita. Cōz tertio p̄z nullaz
ydeā dīcīt ēbz p̄ncipiū: qz p̄mittet ēbz diuinū
ip̄is ydeis. Ex eadē p̄z p̄te q̄rto. q̄ diuinuz ēbz
nō p̄ductū de scia s̄z de sapia: qz scia ē habitus
creator. sapia eēnoz. nec dico q̄ sapia sit p̄n
cipiū p̄ductiū ip̄i⁹ ēbz dīni s̄z ip̄i p̄ntelligit:
sol⁹. n. intellect⁹ dīni & dīna eēntia ēbz diuinū
centē p̄ncipiū p̄ductiū. Quito isero ēbz dīni
uinū p̄stitui ex dīna eēntia & rōne solū p̄z. qz
si icludēt attributa ī p̄zio. tūc alit̄ ea p̄fet q̄
dīna eēntia. d̄ q̄ dicunt in scōo⁹: seu mō scōi
mōi. p̄z h̄ incōueniēs. nāz eo mō q̄ dīcīt r̄sibile
de hoīe dī de forte. & sic ōz ī p̄posito. p̄z tūc se

illa correlarij: qz ex q^o dñiū ē bñ pducit. oz q^o p
 ter illā dictionē passiua aliqd hēat. cū oēcla
 tuū aliqd sit et id qd relatiōe dñi ex dict de tri
 tate nō videt aliud nisi dīna cēn^a. Ex q^o p3 q^o
 dñiū vbiū ē dīna intellectio nō qd dītatīue sed
 idē tice sen fofali. Ex q^o sexto iferf dñiū ē bñ
 dīci artē z exēplar z mūdū archetippū in illo
 pōri vā rōne hit^o scialis a pte sibi coicati non
 ydeaz qā i seqnti signo itelligit hē. Ex q^o vij.
 ifero pbabilr solū z collatiue q^o ad hoc qd dī
 uin^o itellec^o oba itelligat sedaria. oz ea yma
 ginari in aliq^o cē obīno a dīna distincto cēn^a.
 p3 manifeste ex signis pnoiat: qz dīna cēn^a dī
 uin^o itellec^o ponit obz pmarīū. z ista sedaria.
 z ita p^o nō p^o scdm. nō 2° q^o est dīctio. hoc
 corē^m pono pbabilr solū z collatiue p reuerē
 dū mgtm z ptem spālē z amicu^m itū^m baccala
 rīū de sacro ordie hēmitay sci aug. q^o i duob^o
 suis solēmb^o pcedētib^o pncipijs o^m tenuit in
 fofa p me. Cōtra quē sic pcedā. pīo vna no
 ua rōne meū corrobora bo correlariū suū ifir
 mando. 2° posse mē suis validissimis rīdebo
 rōnib^o. Et 3° oīdā q^o meīs nō satisfecit. Quo
 igf ad p^o a^o sic dīn^o itellec^o itelligēdo. n. cre
 aturas: aut aliqd itelligit aut nihil. Si dicat
 q^o nihil. igf nō d3 dīci creature cognite. Cete
 rā dīctio ē q^o dicat itelligē creaturas z q^o ni
 hil sit itelligendū. Si aliqd itelligat: qro qd:
 aut solū dīnā cēntiā aut aliqd aliq^o dist^a dī
 na cēn^a. si solū dīnā cēn^a. igf sola dīna cēn^a
 ē cogitatz: z nō creature: cui^o o^m dicebat. Si ali
 qd aliū igf aliqd ē cognitū distinctū a dīuina
 cēn^a. z illd nō oz ē i re eē. cū aū mūdi pstonē
 rerū exēplaria i mēte dīna remanēt. g^o ē in
 eē obīno respē dīni itellec^o nō qū motīue
 vt obī pmarīū sed solū termīatiue vt sedariū.
 Et hoc de p^o. Q^o nātū ad 2° restat nūc rō
 nūb^o validissimis mgti mei q^o 1° p^o crāt tū
 tres. s3 q^ortā addidit vt cēm^o pluxiores. Argue
 bat. n. pmit^o sic videt q^o correlariū sūdet sup
 falsā ymagiatīōe. z dīcit q^o ymaginor ifra lati
 tudīne dīni itellec^o oba pmarīū z sedaria z lo
 co pmarīū dīnā pono cēntiā loco sedariū pten
 tā i ea: vt pūta itellectionē creaturay. hinc sug
 ymaginatio dīxi ponēdo tria signa. p^o in q^o
 dīna cēn^a simplr cognoscit. sedm in q^o apphē
 dit vt cognita. 3° i q^o tūc hū^o cognitiois dī
 ne istd ē itelligibile qd d3 obī sedariū pdu
 cit. Ex q^o iferebā q^o nō ponebat istud ē cogni
 tū fofalr itellectio creaturay. Tūc sua p^o rōe
 obuiat. h ingt penit^o videt supflūū: iō ingt se
 ci rōne sic q^o cadē ē penit^o itellectio q^o itelli
 git se z creaturas: qz eā pīo. igf declarat affū
 ptū sic: qz si ab vna pō eā pīo cernant duo

oba. nō sūt ponēda pmarīa z sedaria. Itelle
 ct^o dīn^o vīno actu itelligit dēū z creaturas.
 igf. hūc rōnī mgti mei z dñi dico tria. pmo
 q^o mīor nō ē sūpta sub maiore nisi addat q^o i
 tellect^o dīn^o eā pīo cognoscit obī scdm z p
 mū: z ista ē falsa: qz dīn^o itellec^o pmo termīat
 ad dīnā cēntiā z sedo ad oīa oba sedaria. Se
 cūdo dico q^o nō ē ex toto rō quā mibi fecerat
 imo iponebat mibi q^o ego dixerā illud ē co
 gnitū sen sedariū obī itellectionē creaturay
 qū distinctā ab itellectioe dīne cēn^a vt p dīctū
 ē: z nō solū dīcit eādē itellectionē dīne cēn^a
 z creaturay. Et si dicat q^o ita itelligebat pcat
 mibi supplico hū^o mgti me^o q^o ne dū dīdici
 rūdē cogitatōib^o sū pter^o satisfacc hīs q^o scri
 bnū^o si tū illā artē nouerit placet mibi ei^o effi
 ci discipul^o. 3° d^o ad illā pfirmationē de isto
 obo sedā^o pducto. aut ē ingt pductū ad itra
 aut ad eē. dico q^o ad itra. Et dū qrit vltra: aut
 ē p^o z hoc nō qz ē iproducibilis. aut spūscīo.
 z hoc nō: qz illd ē itelligibile ē cōc trib^o. Si
 co q^o illud ē itelligibile ē p^o z fil^o z spūscīo
 idē tice nō fofalr. z istd sufficit vt p illd nō vi
 cat p^o pduct^o: aut vt sit cōc trib^o. amor. n. q.
 vt i pte nō ē pduct^o i spūscō dī pduct^o. Et cū
 dīcit q^o ista dī. fofal^o seu ex nā rei neq^o stare cū
 idē tate reali in dīnis: qz tūc dīna cēn^a nō ef
 fet ita īfinita respē rōnis q^o tū ad suā fofali
 tatē: sic q^o tū ad suā realitatē: ita nō ēēt sim
 plr īfinita. pbat. qz tota rō qre idē tificat sibi
 rōnē ē: qz īfinita reali. Dico q^o dīna cēn^a est
 ex sua rōne formali īfinita. nec tū oz q^o si ista
 īfinitas idē tificat qūcūq^o i ea sūt idē tate reali
 q^o etiā fofali. z rō ē: qz realis ex toto dīuerfas
 arguit i vno dīstictōz īmpfectionē qd nō fac
 fofal dīst. q^o ē solū dīst. fm qd. dīxi aūt ex toto
 qz l3 pstone dīne dīstīguant^o reali nō tū se totū:
 qz sūt vna sūma res i dīna cēn^a. Ad 2° ar^o
 in q^o arguebat. qz vñ ē pūo alio illa sūt dīstī
 cta z pla. s3 itellectio q^o de itelligit se z creatu
 rā nō sūt dīstīcte ergo nō faciūt dīuerstatēz
 in eē reali nec obīno. hic dīxi alijs dīuīsiōis: qz
 fm Egīdū suū arg^o nō valet qz nō seq^o apd
 eū. Et p^o igf pns qz p^o psona est p^o in dīnis
 nō tū est pōr filio. 2° cū replicat ptra me z nō
 dīci ad formā. dico hec mgti mo q^o i arg^o suo
 nulla est fofal: ideo ad id qd nō erat rūdē nō
 quesīui cū in secūda figura ex maiori ptecula
 ri vtīlter nō flogīzāt. ex p^o pōz. Et dū addit
 q^o nō facit istā pīaz sed. līā. dico q^o imo vt p3
 in suo folio pcedēti pmarīo mibi dato qd q^o
 sūt. vñ ista est noua. b est in a in īstātī p^o. z c
 in d īstātī sedo. z b nō est in d. igf b z d sunt
 plura. totū cōcedo formāl^o seu ex natura rel.

CAd tertium argum. ubi sic arguebat capio in-
stas pro q. p. intelligit sua eentia no intellige-
do creatura in illo instati no est fili. p. duct.
et p. illa mora fili. no est: ita no est p. f.
coetern. Dixi huc arg. q. no sit signa tps
sicut suu. p. redit arg. s. n. e. et origis: io arg.
n. currit. Replicat q. h. solidat suu. p. positu
prio fateor q. suu. p. positu valde idiget p. soli-
datioe. Secdo dico q. si suu. p. solidat et me-
uz dictu suu. roborat no als. Ter. dico q. mo-
ra est tps: io no dz applicari ad talia s. n. e.
Et q. addit q. ex plenitudine p. ne meozie fi-
li. p. ducit. fateor in illo poru: in illo no itelli-
gunt creature in p. e. nisi emineat no i. isto. e.
obiectiuo. Quarto arguebat sic dina eentia
p. t. p. i. in casu correlarij mei no p. cepta dina
sapia q. se p. f. loco obiecti scdary. h. aut repu-
gnat dine p. fectioi. rudi q. no repug. dine co-
gnitioi in q. tu est cognitio terminari ad dina
eentia no sapientia cu. distinguant formalit. tu
realit. oiz dinor est eade imo oiz itelligibi-
liu. Replicat q. no appet sibi q. sint oino ide
et distinguant. dico q. nec mihi nec illud dico.
Et cu. pbat. q. ta identitate essen. est eade sibi
tata. e. eade sapie dine: sed sibi p. e. eade rea-
liter et formalit. igit. dico h. q. sic fallacia figur.
dictois p. mutat eni q. tu in q. q. in m. iou mu-
tat identitate in formale et reale. et cu. pbat q.
no sit formalit. eade sapia essentie dine no erit
eentia dina sume p. fecta. q. sibi deficiet suma
p. fectio. Dico q. no defect. eni est possibil. h. i.
no habiti. est aut impossibile diuina eentia iclu-
dere sapias in sua roe seu q. d. d. tate: lz sint pe-
nit. ide realit. et hoc de scdo. **Q**uatu ad 3.
restat onde q. no satisfecit ronib. meis. Ar-
gueba p. sic. o. e. p. ductu aut q. si productu h. z
aliq. e. aliq. r. distinctu a simplr. iproducto. s. z
ob. scdaria h. i. e. q. si p. ductu vt diuini itelle-
ct. eentia et o. dina est simplr. iproducta. igit.
maior p. z p. primu p. n. p. i. de q. libet affir. vel
nega. et s. nullo abo fil. mior q. ad scdaz. e. cla-
ra p. ricula. q. dina eent. nec gignit: nec gignit
s. z q. ad p. ma. p. z q. ii fit descensu ab extremo
inextremu nisi p. mediu extria s. i. t. p. duci sim-
pliciter et no p. duci simplr. hic at. p. duci fm. qd
in isto est obiectiuo est mediu. Dicebat p. q.
maior erat falsa: q. fili. et dina eentia s. i. t. peni-
tus ide. et tu fili. p. ducit et no eentia. Dixi q.
hoc est falsu: imo distinguunt formaliter. mo-
dicit q. no videt istaz. dist. cu. iter ea no sit r. so-
na oppo. Dico q. imo r. so. b. i. est iter filius et
diuina eentia: s. z no q. faciat reale dist. sicuti il-
le de qb. ansel. vii. az. i. itelligibile et intellectui
aliq. penit. eade a p. te rei et tu vnus coicabile

164
reliquu no. sicuti est fili. et dina eentia. **C**Ar-
gueba scdo aucte aug. alio de. p. f. alio fili. er-
go est aliq. dist. dicit q. intelligit denoiatione
modale. et ego dico q. ista modal. est qua vo-
co formal. si sit a p. te rei. Si aut ponat fo. m. a
p. te ronis tuc no erit filius dei a p. te rei qd no
extat. p. f. redit. **C**Argueba itio et vltio aucte
aucte. vii. metha. ponetis r. sones dei itelli-
getis ad formas itellectas qd nihil eet dictu
nisi iste forme aliq. r. eent distincte a p. te rei a
deo itelligete. qa eiusde a se no e. r. so a p. te rei
hic r. d. i. t. q. aliq. p. t. referri ad id qd no est.
sed p. t. e. h. directe est p. logicu et p. h. i. z dare
r. sone sine f. i. d. ameto et termino. **M**urius ista
possibilitas q. dicit p. t. e. q. est respect. ubi t. i.
dat negt recurrere nisi ad e. cognitu. hec sunt
mo. ca. veri. nulla tati p. f. i. o. tati m. g. f. i. in co. p. e.
ctu cui h. u. i. l. l. i. s. i. m. e. me recomedo. fuisse vlti.
si t. p. i. o. p. a. s. s. a. e. e. t. i. n. e. d. i. a. d. e. d. u. a. b. aliq. p. c. l. o. n. i. a
p. r. i. b. u. s. aliq. correlaria illatur. magis ad vnio-
nez attingetia yposta. m. q. dimittit. vii. ex di-
ctis et dicendis alias. infero p. t. e. affirmatiuam
tituli. hoc t. i. m. o. v. a. l. e. t. q. in valle huius mundi
diuini ubi n. e. q. z assumpt. sic yposta. a. venit
vnio vt sola vnus ad alterum propria depen-
dentia sine informatione requirat. **E**t tan-
tu de secundo principali.

Finis.
Am venit igit plenitudo et z.
Exigit sigde reueredi ma-
gistri patresq. laudes cele-
bradi puarias: vt opa q. ma-
nus sapientissimi dei effecerat
artificis dine dignationis mi-
sericordia ad seips p. duceret
vt qd p. f. potetissim. effecerat dei ubi icarna-
tu: ardētiorib. setis p. s. carismatib. reheret:
et bonitates id creatioe diffuserunt in diui-
nu p. uerterent radiu. Sic eccles. loq. bat. Ad
locu vii. exeunt flumina reuertunt: vt iter fluat
Et Jo. in apocalipsi. Flumis indutu vestibus
xpm asperit resonate. Ego su alpha et o: p. n. c. i.
puu et finis. Extat r. s. alpha seu p. n. c. i. m. q. p. f.
cuncta eo operatur. oia per ipm scribit facta
sunt. **V**ero vltim. finis censet: vnde pro no-
bis vltis t. p. i. b. u. s. humana carne trabat: vt sic
vltimo facta creatura rerum principio iunge-
ret. vnde et proclus plonicus plonis sectator
maxim. perfici circuli censuit: oiz linee vlti-
ma iungerent. Recte igit feruore dei grad. de
entiu primo prin. in finarum volumine prio
expediti: deq. reruz egressu mirabili. In secu-
do postq. fmo est habit. ad 3. caritate factu
du dilectioe p. c. i. p. u. i. scia elegate pietate bco-
ra: humilitate nitidu cunctisq. fmo breuis ab

soluat donis plenū sacratū flammis sed^o pueritū
i q nū dīni icū pueri pualt posse iux apienda
st magħa. Qui qdē igf lib sua pma dionē in
tres ptes didif fz q pio sum^o cū x^o. Scdo vi
um^o p xps. 3° pficimur fm xps. In p^a igf ppo
nit a dei vbo carnis assumptio. In 2^a vbi qdē dīni
icū durior passio. In 3^a anctitū vntū ab eo
dē nob dona^o. p^a i p^o. 2^a dist. xix. ibi. nūc igf
qram^o quō p mortē rē. 3^a dist. xxi. ibi. cū vō
sup phabitū sit xpm plenū gfa rē. ¶ 1^a rur
sua pticula i q pponit a dei vbo carnis assum
ptio. i tres diuidit ptes. In p^a in hac vnione
pādif nāz diuersitas. In 2^a pceptioe mod^o
apit atqz q̄litas. In 3^a de coicatioe idiomatū
clarefcit vītas. ¶ 2^a in pnc. Scda dist. iij.
ibi. Cū vō icarnatio vbi rē. Tertia dist. viij.
ibi. Post dīctā ingri dī rē. ¶ 1^a rur
pticula in q i hac icū vnioe nāz pādif diuer
sitas: in tres ptes diuidit. In p^a dei assumptio
pnot^o pditio. In 2^a nature assumptioe fufce
ptio. In 3^a marie ponit sacra pceptio. ¶ 2^a i
pnc. Scda dist. ij. ibi. r qz in hoīe tota natu
ra humana. Tertia dist. 3^a ibi. q̄rit ē de carne
vbi rē. ¶ 1^a rur
pticula que ē pīs dist.
in qua assumptio pnotat pditio. f. dīni vbi: in
tres ptes diuidit. In p^a filij hec oīd ē ppleta
vnio. In 2^a hui^o facti pī ingri clarior rō. In
3^a cuiusdā dubij apponit grata solō. ¶ 1^a rur
in pnc. Scda ibi. diligēter vō est annotan
dū rē. Tertia ibi. Si vō q̄rit vtrūz pī rē. Et h
est diuifio pnt dist. in gīali. Līca quā tal rē.

A dīni vbi ad carnē ypostatica vnio
sub lege r tps plenitudine iudicetur
possibil. Et af q n̄ triplici mē^o. ¶ 1^a rur
mo sic. plus distat creator r creatura: qz duo
sua. sed duoz vnio nō ē possibil: igf nec hūa
nitas r dīni vbi. ¶ 2^a rur pī. qz aut creator r
creatura sunt pmo diuersa: aut solū in trāscē
dētib^o pueniūt: sūta vō sub eodē gīe collocā
tur fm pīm: sic albedo r nigredo sub colore
S3 pbat minor. qz ista nunqz erit vā albedo
est nigredo in abstracto. nec ista in pcreto al
bū ē nigz respectu eiusdē. Scdo af sic. Si dī
nūū vbi humanitati vnif: dīnū vbi patif. fz
h extat falsuz: igf rē. ¶ 2^a rur pī. qz sicuti vni
re est agēta vniri ē pati. S3 minor. pbat ex eo
q diuini vbi ē actualissim^o. Et ex h ē pī qz re
pūgt sibi ista vnio: qz aliogn n̄ ēēt sūc in actu
vū qz sibi videret possibilis additio. tū qz ali
qd illud de nouo denoiaret. tūz 3° qz videret
ido^o cū illo addito ad pstitutionez tūz. 3° af
sic. ¶ 2^a rur vbi relīq vnibili aliq cōpatioe cō
pat. fz dīni vbi ad hūanitatē nlla extat. ppor^o
igitur. ¶ 2^a rur pī. sicuti. n. qz si iproporiona

bilis sūt inunibilis: sic q sūt vnibilis ēē oīz p
portionabilia: oppositor. n. oppositē sūt pdi
tōes. Sed minor pī qz dīnū vbi est īfinitū
humanitas finita. finiti aut ad īfinitū nulla
extat. ppor^o. ¶ 1^a rur oī^o af ad Gal. iij. At vbi
venit plenitudo tps nūst de^o filiū suū natuz
de muliere factū sub lege. Et Joh. p^o. vbi ca
ro factū est. Et in simbolo niceno hō fact^o est.
¶ In ista. q. sūt tres articuli declarādi. ¶ 1^a rur
mus triū fmioz expositū. Scda triū pconū
positū. Terti^o triū difficultatū iuxta tres pco
nes motū. ¶ 2^a rur ad p^o arti. fmī sūt: vnio
ypostatica. tps plenitudo. r sub lege. ¶ 1^a rur
igit fmī^o est vnio ypostatica. vū p^o noto q
ista tria se hūt p ordinē: distinctio: vnio: r cō
positio. oīs. n. ppo ē vnio: nō ē ad ppoēs. n.
exigū r vtrūqz cōponētū finiti sit: nō at ad
vnioē sicuti in pposito dīni verbū qd car
ni vnif est īfinitū. ¶ 2^a rur vnio ē distinctio:
aut distinctioē psupponit: nō ē. multa enīz
distinguant q nō vnif sicuti for. r pfo. Se
cūdo noto q ista vnio ypostatica. vt tāgūt do
ctoī sub. arti. p^o. i. qōnis h^o d. ē rlo rōnis qdē
solū ex pte dīni verbū qd nō pōt referri r lōne
reali ad ex. realis aut ex pte nature assumpte
Et ex hac pte tres sūt vniones. ¶ 1^a rur aīe. scda
corpis. 3^a cōiuncti. f. humanitatis. r pī qz di
stinguant: qz fundamēta distinguunt. vū ppe
ista vnio ē rlo extrīnsec^o adueniēs terminata
ad dī^o vbiuz r fundata in assumpto. nec dī dīci
rlo q̄si depēdētis ad cām effectiua: qz tūc oīs
creatura ēēt vbo vnita. nec scdo q̄si effect^o po
sterioris ad priorē: qz dīnū verbū non est effe
ctū quo oīa sūt. fz dī rlo substantificati ad sub
stantificās. r appet exēplū i subiecto respectu
accidētis. accidēs. n. hz cōpari ad subm: r p
modū informatioz: hoc est īmpfectiois: r in
se r in subdō: qd informat: r p modū substantifi
cātis in subdō substantificātē. r hoc est pfectiois
in subdō. ¶ Relinquat primū qd ē īmpfectiois:
r capiat scdm: r pbat exēplū ad istā vnioē.
¶ 2^a rur ypostatica: qz i vnitate extat supposi
tū: r p se. vt patebit. f. Et tū de isto fmio vnio
ypostatica. Scdos terminus est tps plenitudo.
vū a doc. deuo. 3. binariū rōnū: seu sex dan
tur rōnes dubio pio falsū: qre hec vnio facta
legit tps plenitudine. ¶ 1^a rur qz finiti ē tē
pus qd pfinierat deus. vū Glo. sup ad Gal.
iij. At vbi venit plenitudo tps. Cōpletū est
tps qd pfinierat pī qm mitteret filiū suū. Se
cūda ratio: qz dīnū pmissio de filio suo im
pleta est. vū sup illo vbo. plenū gratie r veri
tatis. glo. ait. q ad īpletionē pmissoz. Tertia
pī ad īpletionē figuraz. ¶ 2^a rur v. ¶ 3^a rur vbi

ge solutiſſis adimplē. Quarta pp plenitudinē
 gfe que fuit in xpo. ad coll. 2°. In ipſo hitat
 plenitudo vini cor. Quia pp ipſationē gſia-
 tiōis. ſuerat. n. hō p dī^o ſine viro 7 muliere: vt
 adā. de viro ſine muliere: vt eua. de viro 7 mu-
 liere: vt h3 curſus nature. Reſtabat de mlie-
 re ſine viro qd impletū eſt in xpo. Sexta pp
 ſextā etatē: ſicuti. n. in ſexta die mūdus fuit cō-
 ſumat^o: ſic i ſexta etate: extat freat^o. vii plēi-
 tudo p dītiōis rez: dī plenitudo nature: ſiſta
 dī plenitudo gfe. 3ª aut dī plenitudo glorie.
 De qua Ecclī. xxiij. In plenitudine ſcōz detē-
 tio mea. Et tñ de iſto termino tpis plenitudo.
 Tertius termin^o eſt ſub lege. vnde notat ſcūs
 tho. in dubijs ſfalib^o q eſſe ſub lege pōt intel-
 ligi tripli. P^o p^o. quo ad cauſam: ſic q na-
 ti ſūt in pctō dicunt ſub lege. Secō quātū ad
 motiū: ſic ſūt ſub lege qui timore legi obe-
 diūt. Et ſic dī. i. Thi. p^o. Juſto nō eſt lex ipſi
 ta. Tertio quātū ad obſeruatā: ſic iuſti ſub le-
 ge ſūt. vii iſta tria ppe dñt. ſub lege: i lege 7
 ſup legē. Sup legē dī legē p dēa. ſub lege le-
 gi ſeruicis: in lege legis amoz legi obedie. ſis.
 Sic xpo cui i lege dñi ſuit volūtas. Et tñ de
 p^o art^o. Quātū ad 2^m art^m ſūt tres p dō-
 nes. P^oma eſt de h mōi vniōis poſſibilitate.
 Secō de pgruitate diuini verbi in hac vniō-
 ne ſub lege facta 7 tpe plenitudinis. Tertia d
 cōpatione nature aſſūpte ad aliā poſſibile aſ-
 ſumptiſ: nō aſſumptā. P^oia eſt hec. Ad ſoluz
 diuini verbū ſic fuit poſſibile aſſūpte nature
 vniōne terminari: vt tres p^o illā efficerēt. Dic
 p^oma ps p dōnis q vniō nature aſſūpte pōt
 7 potuit ad ſolū diuinū vbi terminari. P^oio
 bat me^o doc. ſubti. arti. ij. p. q. Si. n. nō potu-
 it dī^o ſolū vbi iſta terminare vniōne: aut h ſi
 bi repugnabat in quātū dīna pſona: vel in q
 tū hec pſona dīna. nō p^oimū: q iſta termina-
 nō ponit cōpoſitionē aut p d m paſſiū i tmi-
 nate: nec aliquā in eo inuit impfectionē: ſ po-
 tius pfectionē. nec in quātū hec pſona: qz cuz
 eque ſit indepēdēs diuini vbi ſicuti p^o: non
 magis ſibi repugnat poſſe iminare hāc vniō-
 nē q p^o. Ex qua rōne clare inuit q rō termi-
 nationis hui^o vniōis eſt indepēdētia: oē eim
 indepēdēs pōt terminare indepēdētā depē-
 dētis: 7 loquor de indepēdētī ſimpli. Ex quo
 infer^o q rō hui^o terminationis formalis nō eſt
 dīna eſſentia. P^oz q tū nō poſſet vbi illā ter-
 minare: qz 7 p^o terminaret: cū vna trū ſit eſ-
 ſentia: ſed extat rō formalis conſtitutina iſtius
 vbi que dī verbeitas. ex q p^o 7 dīa eſt ponē-
 da inter ppetatē verbi 7 diuinā eſſentia a p-
 te rei. Sed qd facit tūc iſta vniō. Dicēdūz q

165
 iſta vniōne nā humana que ſuppoſitarē ſup-
 poſito ppo: diuino ſuppoſitarē ſuppoſito non
 qdē amictēdo aliquā realitatē. qz teſte Ba-
 ma. qd eſt in aſſumptibile eſt incurabile: ſ q
 actū depēdet a diuio vbo: qd nō faceret ſi in
 ppo eēt ſuppoſito. dico de hac dependētia.
 Sz dubiū tūc exurgit. qz ppo teſte in. v. philo-
 ſoph. Ad aliqd nō eſt mot^o. quō igſ ſi ceſſaret
 iſta vniō poſſet nā aſſumpta ſuppoſitari ſup-
 poſito ppo niſi adueniret aliq realitas abſo-
 luta. P^o q rōnes ſūt in triplici mō. p^ome ſūt
 que ſunt idē fundit^o realr cū ſuo fundamēto
 ſicuti ē rō qua creatura referat^o deū: vt cāz:
 7 in hīs nunq eſt p^o mot^o ſed in fundamētis
 Secūde ſunt rōnes que nō ſunt idē realr cū
 fundamēto aut termino. ideo vno ipſoz poſi-
 to nō neceſſario ponunt. verū eſt tū q ambo-
 bus poſitis 7 ipe ponunt: ſicuti dato albo nō
 immediate ponit ſilitudo: ſed ex q ponunt duo
 alba ipe immediate pſegſ: 7 in hīs ē nō p^o eſt
 mot^o. tertio ſunt rōnes q nec ponunt necio
 vno poſito extremo: nec etiā ambo^o poſitis
 7 h mōi eſt vniō. non. n. ē neceſſe q poſita mō
 ſeu corpe 7 aia intellectiua q vniant. 7 i talib^o
 rōnib^o pōt eē p^omo mot^o. Et qd dicit p^o in
 v. philoſoph. q i ad aliqd nō ē mot^o. h3 intelli-
 gi de reſpectib^o iſtrinſec^o aduenientib^o ſine de
 pſito rōnis. h mōi aut rōnes ſicuti eſt vniō 7
 cōſiles ſunt reſpect^o extrinſec^o aduenientes: 7
 patet met ex ipſo ppo q ponit motum ad vbi
 in eodē pſito: cū tamē vbi ſit de reſpectibus.
 Sed dicit 2^a ps p dōnis q iſta vniō ē effecti-
 ue a tota trinitate p^o manifeſte: qz indiuiſa ſi
 opa trinitatis ad extra. Eli doc. de iuo. ar. i. q.
 ij. hui^o diſt. dat vniū cōſonū exēplū. Sint inq
 tres puelle vni ipſaz vni induētes veſtimē-
 tū. tres puelle inductionē faciūt: 7 tū vnica ſo-
 lū erit induta. ſic in ppoſito nec valet: aut ſe-
 quit^o q ſi neq illabi illapſu p^oaluerit p gſam
 diuinū vbi ſine alijs pſonis q nec in iſto: qz
 in alijs duob^o ponit ſolū eſſi^o. in 3° iſto ponit
 cū effectū terminationis. effect^o eſt cois trib^o: ter-
 minare ſolū cōuenit actū vbo dei. Secunda
 p^o eſt de pgruitate diuini vbi in hac vniōe ſub
 lege facta 7 tpis plenitudine. 7 eſt hec. Sub
 plenitudine tpis inter ceteras dīnas pſonao
 cōgruēt^o dei vbi ſunt incarnari. Dicit p^oma
 ps q ſunt pgruēt^o dei filiū incarnari iter ce-
 teras pſonao. P^oatet: qz maxie cōgruū eſt vt
 media in diuis pſonao: media iter nos ſit 7 de
 um. h mōi eſt diuī vbi ſeu filiū: eſt. n. media
 pſona inter pſcm 7 ſpīſcū. Cōfirmat. qz in
 hoc nulla appet in diuis cōfuſio: qz ille q eſt
 ab eterno fili^o dei pſis: in tpe appet fili^o v gis.

Unde doctor denotus. q. iij. articuli secundi.
pat tres rōnes quare fuit magis congruus fi-
liū incarnari q̄ alia psonā ex parte ipsius: et
tres ex parte reparationis. habet enim secū-
da psona tria nōia. dicit enim ymago filius et
verbiū. Quia enim homo est ad ymaginē dei
filio dei qui dicitur ppria ymago patris nos
redimere cōueniebat. Secūdo qz filius: qz vt
dicit Aug. Jam habebat patrē in celis: ideo
solū querebat matrē in terris. Tercio qz fbiū
declaratiū est p̄is ideo sibi cōpetebat: ex
terior: declaratio qd cōplet in assumpta hūa-
nitate. Ex pte etiā reparationis sūt tres rōes.
In reparatione enim nra cōsiderat hois la-
plus. reparationis modus. tertio reparationis
fructus. homo in lapsu sciētie dei appetijt eq̄
litate: filio autē dei Aug. attribuit eq̄litate.
ideo ab illo cōtra quem homo quodāmodo
peccauerat: aut vindicta: aut misericordia erat
faciēda. Quo ad reparationis modū cōgruen-
tius est qz filiū apud patrē p nobis supplicet
q̄ alī. Quo ad fructū ista vnione et redēptio-
ne efficiunt filij dei. Teste autē Ansel. in secūdo
metaph. Qd qd est minus tale h̄z reduci p id
qd maxime est tale. in pposito autē filius dei
est huiusmodi. cui de iure sicut primogenito
celoz debet hereditas: cuius medio nos su-
mus cōpēdes et filij adoptiui. nec obuiat qd
patri appropriat creatore igit et creatio: sicu-
ti. n. vbo cūcta creat deus pater: sic et recreat
ita et adoptat per verbū. vel dicat qz patri ap-
propriat creatio: filio redēptio: seu gratifica-
tio: spūs sancto gloriificatio. Unde et hoc bene
pauilegiatū opus totū attribuit trinitati: p̄i
vt mittēt. Adhuc inq̄ Paulus filij suoz spi-
ritus sancto inflāmātū. ppter. n. Paulo teste.
nimia caritate dei nullus est filius: verbo dei
appetit. Unde Barth. iij. Post hec in ter-
ris visus est: et cū hoibus cōuersatus est. Sed
dicit secūda pars qz cōgruū valde fuit qz mitte-
ref. s. sub lege. i. dū erat p eū cōplenda. et tem-
poris plenitudine. i. in etate sexta nō citius.
Cuius dicti sanct⁹ Thomas in scripto. q. iij.
primi articuli huius dist. tres assignat ratio-
nes. Prima est vt primo vinceret populus
de ignorantia qd factus fuit sub lege nature.
Secūdo de impotētia: qd factus est sub lege
moysi. vt adē humil. us suū redēptorē susci-
peret. Secūda vt de inspecto tenderet ad p-
fectū. Lex vō q̄i pedagogus fuit: teste Pau-
lo respectu legis vitatio. Tertia. ppter distan-
tiā: qz enim tam lōge. ppter tēporū distantias
a primaria cōditōe rerū recesserat per aliqd
maxime caritatis signū erat renouāndus po-

pulus. nec obuiat si dicat: si pus venisset mul-
ti fuissent saluati qui dānati sunt. dico qz pro-
pter expectationē suā nullus dānatus est ele-
ctorū quos ante mūdi elegit cōstitutionē. Et
tūc de secūda cōclusionē. Tercia autē p̄clu-
sio est de cōparatiōe nature assumpte ad ali-
am possibilem assumi. et est hec. Et vna natu-
ra immediate a tribus non possit assumi pso-
nis: vna tñ plures potest assumere. Dixit p̄i
nia pars qz vna natura nō potest assumi ime-
diate a pluribus psonis. Probat. Multiplici-
cato supposito p̄prio multiplicat natura si-
cut fortea et Plato sunt duo homines. ergo
a simili. ex quo p̄sone diuie sunt plures et sup-
plent locū suppositoꝝ p̄prioꝝ et huiusmodi
vnione si fieret non possunt eādē assumere
naturā numero. Cōfirmat argumēto docto-
subti. q. ij. vna enim psona sufficiēter terminat
et ita non oportet ponere alias. qz in quolibet
genere cause est status in vno. Cōfirmat ter-
tio auctoritate Ansel. in lib. de incarnatione
verbi. et secūdo cur deus homo. cap. ix. Plu-
res p̄sone eūdē hominē assumere nequeunt.
verū est tamē qz quilibet per se potuit incar-
nari in humanitate distincta ab alia quā ha-
bet alia psona. Hūc patet qz melius dicit do-
ctor deuotus. q. iij. articuli primi. ponēdo qz
tres p̄sone non possunt eūdē hoīem nume-
ro assumere: qz sanct⁹ Thomas qui videt di-
cere oppositum. q. iij. articuli secūdi. videat
tamē diligēter opinio eius. Dixi tamē notā-
ter immediate: qz si primo ista vnio termina-
ret ad diuinā essentiā esset valde possibile. qz
tūc tres p̄sone nō terminarēt in quātū tres:
sed in quātū vnus. Sed dicit secūda pars cō-
clusionis qz vna psona potest assumere plures
naturas. Patet manifeste: qz vna natura as-
sumpta non implet capacitātē p̄sone infinite
qz adhuc et tertiā et quartā. et sic cōsequenter
assumere possit. Et si querat. Vt qz filius dei
de nouo accipiat vnum nouum indiuiduum
vt puta. Idētrū. tūc peto vtrū Iesus et Petr⁹
essent vnus homo. vel duo homines. Dicen-
dum qz essent duo hoīes rōne. pprietatū in-
diuiduarū diuersarū in vtroqz seu ver⁹ ma-
terialū differentiarū: essent autē vnū supposi-
tū et vna psona: qz solum essent supposita et p-
sonata psona verbi. Et tūc de tertiā cōclusio-
ne. Quātū ad 3m artm sunt tres difficulta-
tes. Prima an nā humana assumpta a filio dei
vltra suppoim. p̄pui possit ab alio suppo ab i-
creato substantificari: l3 doc. sub. q. iij. diuersas
apiat vias: ista tñ p̄iūgēdo dictum dicto ma-
gis videt sua. s. qz nō. Hāc ad rōnē. ppriā sub-

rgmō

statificādi illo modo regit q̄ substantificans
 sit suppositum simplr indepedēs: qđ nō repe-
 rit nisi in deo. Secūda difficultas. an fuit ali-
 quod modus nostre reparatiōis q̄ carnē assūmen-
 do. Dicēdū q̄ sic: sed iste fuit cōgruētissimus
 q̄ de fornace exiuit caritatis. Tertia difficul-
 tas. ad quā vnitates terminaret nō assumpta
 immediate a diuina essentia. Dicēdū q̄ ad vni-
 tatē indiuidualē: nō q̄ ex diuina essentia et hūa-
 na 3ª fieret: sicut qđaz suspicati sunt heretici.
 Et tñ de 3° art. Ex q̄ p̄ ad. q. q. vīz dñi ver-
 bi ad carnē ypoſtatica vnio sub lege et tēpo-
 ris plenitudine iudicat possibilis. Et tunc ad
 arg^o. Ad p̄mā dicēdū q̄ est pueniētia quā-
 tū ad aliqđ cōe. et ista nihil facit ad vñones.
 Imo sepe que minus cōueniūt citi⁹ vñunt. vñ
 minus cōuenit aīa cū corpe q̄ corpus cū cor-
 pore et tñ aīa cū corpe facit vñum p̄ se: nō cor-
 pus cū corpe. et hāc pueniētiā hñt. 3^a. Est et
 alia cōueniētia que dī ordinis: ista est ratio
 vñibilitatis: sicut quia materia est in potētia
 ad formā: et forma actus materie: ideo ex eis
 vñū fit: ita autē est i p̄posito: q̄ nā humana cū
 ymago sit dei: maxime ad dei ordīat. Ad
 scđm negat maior. et dñ pbat q̄ vnire ē age-
 re: et ita vniri pati. dico q̄ l3 fm modū grāma-
 ticalē vniri sit pati: nō tñ fm rem. aliq̄ n. bba
 sunt teste p̄. iustiano: que in voce actiua hñt
 sensum passiui: et cōtra: sicut si intellectio pe-
 nitus causet ab extrinseco i nobis: puta a deo
 adhuc dicemur intelligere: et tñ tunc solū erit
 quoddā pati: sic in p̄posito tā vnire q̄ vniri
 ex parte dei assumētis actiue se hñt et ex par-
 te creature passiue. Ad tertiū dicēdū ad
 maiorē et minorē q̄ est p̄portio quātītatis: et
 ista non regit ad vñibilia: dato nēpe q̄ maf
 esset infinitū: adhuc posset spōgia mergi i eo.
 est alia p̄portio ordinis. et ista sufficit. et talis
 est inter creatorē et suā creaturā: nō prima: iō
 nō obuiat argumētū. Et tñ de p̄iti. q. Ex p̄ti-
 ti autē distinctione de mente magistri tres ca-
 piunt cōclones. 1^a p̄tia est. tēpore gratie mitti
 tur filius donator venie et patris radius. Di-
 cit cōclō q̄ vnigenitus dei missus est tpe gra-
 tie. Et ponit a principio libri vsq̄ ibi. Diligē-
 ter vō annotādū ē. Secūda p̄. Vnigenit⁹
 solus incarnat et trahet carne fundit. Dicit
 cōclō q̄ vnigenitus solus sumpsit carnem: et
 dat rōnes: et incipit ab illo. c. Diligēter vō ē.
 vsq̄ ibi. Si vō querit vtrū ē. Tertia conclu-
 sio. Sancta trinitas hoc est operata. sed non
 est veritas q̄ sit incarnata. Dicit cōclusio q̄
 trinitas tota istā fecit vñionē: nō tñ ē icarna-
 ta: sed solus filius. Et incipit ibi. si vō q̄rit ē.

vsq̄ ad finem distinctionis.

Et q̄ in hōie. Sic signat secūda di-
 stinctio huius tertiū que sic cōtinua-
 tur ad precedētē. Nā post q̄ in pre-
 cedētī distinctione dei assumētis in
 ista sanctissima vñione posita ē cōditio. Nūc
 in hac p̄iti disti. assumpte nature indagatur
 in quo sit vñio. Et habet diuidi in tres partes
 principales. In 1ª determinat vñitas. In secū-
 da confutat falsitas. In 3ª enervat dubietas.
 1^a p̄tia in p̄im. Secūda ibi. Nō sunt ergo au-
 diēdi ē. Tertia ibi. Si autē querit vtrū vñus
 ē. Hec est diuisio ē. Circa quam talis mo-
 uet titulus qōnis videlicet.

Trū diuini vbi ad humanitatē incar-
 natio spiritū p̄erxigat gratuitū. Et ar-
 guit ad partem falsam tribus medijs.

1° arguit q̄ diuinū vñū nō sit incarna-
 tū. nihil cēset incarnatū nisi carnē vñiat: s3 di-
 uinū vñū nō extat carnē vñiūt: igit diuinū vñū
 nō est incarnatū. Maior patet. Quia sicut
 ti ab albedine quis albus dicit: sic a carne in-
 carnat⁹. Sed pbat minor: ex eo q̄ tanta fuit
 hec vnio: vt id qđ vnū vñū ē: vñū dīctur ex
 ydionatū coicatiōe: qđ nō reperit in carne. vñ
 non dicimus vñū diuinū carnē. Secūdo ar-
 guit q̄ non vñiūt secū humanitatē. si enī se-
 cum vñiūt diuinū vñū humanitatē. aut per
 partes vñiūt sibi totū: vt puta p̄ aīaz et carnē
 humanitatē. aut eque primo ipsum totū et p̄-
 tes: sed neutrum pōt dici. igit. maior patet ex
 diuisione sufficēti. Sed pbat minor. p^o q̄ nō
 p̄ ptes vñiūt sibi totū: q̄ tūc diuinū vñū non
 esset primo hō sed primo aīatū p̄ assumptan-
 aīam: vel carnosum p̄ carnē adim⁹ prius nā
 qđ repugnat: nec scđo p^m ipm totū: q̄ sic hu-
 manitas a vñō est assumpta sicuti in p̄po suis
 set supposita supposito. ibi autē partes totū p̄-
 intelligunt. 3° arguit q̄ de necessitate exigit
 q̄ vnio fiat gratuito hitu pcedente hūana nā
 nō pōt vniri in vñione bñfica sine hitu gfe. s3
 vnio ypoſtatica est maior. igit ēt negt sine hi-
 tu isto fieri. Maior p3. q̄ illa vnio bñfica cō-
 sistit in vñiōe et fructiōe: q̄ maxie hñtur p̄ ha-
 bitū caritatis. Sed pbat minor ex eo qđ dīc
 Aug. xij. de trīni. In reb⁹ p̄ tēpus ortis sum-
 ma gratia est: q̄ deus in vñitate p̄sone nullis
 precedētibus meritis homini copulatur. In
 oppositū primi arguit Job. p^o. Verbū caro
 factum est. In oppositū secūdi arguitur ad
 philippē. secūdo. In similitudinē hōiuz fa-
 ctus et habitu inuēctus: vt homo. In o^m tertiū
 arguit auctē Dam. vñitū est carnē verbū dei
 per mediū intellectum: et ita cum non faciat

in tione de hitu gratuito. videt q. nō exigat.
In ista. q. ad aliā pformiter sunt zc. **Q**uo
ad primum articulū terminant sunt. incarnatio
humanitas z spūs. **P**rim⁹ igit termin⁹ ē car
natio. Cū ista intelligunt differre i hoc cele
sti mysterio. incarnatio: alatio z humana. In
carnat⁹. n. dī respectu carnis assumptē: sic loq
tur Greg. Carnē deitas mediāte aīa suscepit
Alatio vō dī respectu vite aīe. sic ad volūta
dicit Aug. Aliam rōnalē z p ipaz corp⁹ hūa
nū optauit sibi. Tercio hūa⁹ est respectu assū
pti hoīs: seu vīus assūptē hūanitatē. Totū eim
ingit in ista mgt me suscepit: vt totū me libet.
Capiunt tū ista tria aliquētes pro sola icarna
sicut dicit glo. sup illo vbo. Et vbi caro scū
est. p carnē totus hō intelligit. Alia noto q
ista incarnatio pōt intelligi tripl. **P**rimo acci
ue: z sic cōpetit vbo dei qd secū vniunt carnē.
Secdo passiuē. z sic carni ppetit vnire. Tercio
pro ipa vnione carnis ad diuinū vbius. Et tū
de isto termino incarnatio. Secdo termin⁹ est
humanitas. vñ nōt doc. deuo. in. v. di. hui⁹ ter
tij. q. vltia. q. humanitas solet accipi tripliter.
Primo pro ptrib⁹ cōponētib⁹ humanitatē. s. p
aīa z corp⁹. z sic dicim⁹ hoīem interiorē z ex
teriorē. vñ hō interior est ex pte aīe. exterior
vō ex pte corp⁹. Secdo accipit hūanitas pro
ipā forma totius: z sic est me creaturari cor
poraliū z spūalium: aliqd vtriusqz hūis p qd
ois creatura Greg. teste. hō dī cur⁹ aīa glanc
teste in lib. diffinitionis. In vmbra creata ē in
telligētē que z in aliqb⁹ aptior est ipso ange
lo ymago dei: sicut. n. aīa i suo corp⁹: sic i suo
vniuerso hitat de⁹. z sic de alijs. Tercio acci
pit humanitas pro ppetatib⁹ ipsi⁹ corp⁹. In
pūti aut. q. sumit secūdo maxie. Tercius
termin⁹ est spūs a spirādo. vñ vltra de spū di
cta dist. x. pmi. Noto q. spūs quo ad pīs pōt
capi binarijs seu modis quos noīat scūs tho.
arti. 2. dist. q. i. Uno mō dī corpus subtile vt
aer. Secdo mō dicunt spūs corpa btōz subti
lia hita resurrectiōe. p. ad choz. xv. 3. dicit
spūs quelibet btōz aīa. eccl̄es. iij. Quis no
uit si spūs zc. Quarto dī spūs ē t. ymaginati
ua. p. choz. xiiij. pfallā spū pfallā z mente.
Quinto dī spūs ipa mēs hoīs vel angeli. ad
ephe. iij. Renouamini i spū mētis vīe. Sex
to dī spūs ipa diuina subā. Jo. iij. Spūs ē de
us. Accipit autē in pūti. q. v. z sexto modis z
maxie qnto. **Q**uātū ad 2m arti. s. tres con
clones. **P**rima est de assumpta humanitate. p.
est hec. A diuino vbo nā humana singularis
cōgrue pre angelis assumpta est lz irrōnalis
eidē sit vnibilis. Dicit pma ps cōclonib⁹: q. a

dino vbo humana nā sup angelicā est pcele
cta ad vnionē. **P**robaf ad lz ebze. ij. deus. n.
nūqz angelos apphēdit. Cuius rō triplex ex
hoīs parte a doctore deuo. arti. i. huius dist.
q. ij. assignat. pma ppter originē: sicut eim
in diuini vna psona ab aliā originat. sic suo
mō in humanis. vnde huius rōne magis cō
format homo deo q angelus. Secda ppter
ampliorē dei in homine qz in angelo repūta
tionem. Dicit nēpe homo minor mādus: z
in suo pssidet corpore veluti in machina dei
mūdiali. Tertia ppter cōpositionē. homo. n.
quasi ex oibus cōponit. ideo restaurādo ho
minē quodāmo oīa extant restaurata. **R**ur
sus ex ipsa reparatione triplex affert rō. **P**ro
mo ppter magis indigebat qz tota spēs erat
infeca. Secūdo minus indignus erat iudicā
dus cū alio suggerente peccasset. Tercio ma
gis pficere ei habebat. demon qpe iam mā
nebat obstinatus. vñ lz nā angelica nā huma
na sit supior: tū gratia dei in xpo humanitas
sup angelos eleuat. Dicit tū cōclō q diuinū
verbū solū sibi vniuit nām vnā singulare.
p. p. Dam. dicētē q nā humana a vbo dei as
sumpta est in atpō. vñ lz oēs hoīs liberatio
ne indigēt. vnica tū natura sufficit singula
ris cur⁹ merito saluemur. sicut vni⁹ membz
cauterio totū corpus reddit validus. vñ non
oportet q sicut plures filius dei mittit i mē
tē: sic septē mittat in carnē. Cui⁹ rō triplex as
signat. **P**rima vnitas: vt vnigenit⁹ dī pīs
vnigenitus feret vginis matris. Secūda me
diatio: qz mediator noster est iter deū z nos.
Mediator autē **P**au. teste. vn⁹ est. Tertia ex
altatio sup oēm creaturam qd vni cōgruit di
cēte. v. thopi. pbo q. p supabundātiā dicitur
vni soli cōgruit. Sed dicit scda ps cōclonē
q nā irrōnalis vt leo: lapis: z cōsiles sunt vī
uino vbo vnibiles. **P**robaf medio doc. sub
ti. q. i. pūti dist. 3. Illud a diuino verbo est as
sumptibile qd nō hēt entitatē repugnātē ta
li vnionē sed hmoi sit irrōnalis. igit zc. **P**ro
ior est clara. Sed minor pbat. qz nā irrōna
lis nō hz pfectiorē rōne suppositi: qz rōnalis.
Cū igit de⁹ possit supplere vicē suppositi nāe
rōnalis: seqz q. z irrōnalis. Et si dicat q repū
gnātia venit a pte dei. qz nō videt q possit di
ci de leo vel asin⁹ aut lapis. qd tū videret ex
idiotū cōicardōe. **S**im q. h ē grossa ymaginā.
ēniare. n. depēdētia isto arguit pfectionem
maximā. qz idēpēdētia simpli. z talis pda
nullā affert deo impfectionem cū totū ē sit.
Sed tūc qrit ad quā vnitatē assumit talis nā
dicitur q ad vnionē ppositatā non persona

167
 12. q. psonalitas solū puenit nāe itellectuali z
 rōnali. vñ l3 ex pte vbi eadē sit realitas q̄ ex-
 tat suppo^m z psona: sufficit tñ a pte vnitoz di-
 stinctio: vt vnū vnīat in vnione psonale: feli-
 quū solū i ypostaticā: sic sūt irrōnālē subē vñ
 idiuidualē solū: sicuti accitā si dīno fbo seq̄
 strata iformatiōe vnirent. fūdamēta enī disti-
 cta sūt. ciūt ad variationē rōnū: l3 terminus
 idē sit. vñ p3 defect^o doc. deuo. q in pluribz h^o
 de locis cēfuit nām irrōnālē assumi nō posse
 o^m p3 ex pclone. z tñ de p^a pclone. ¶ Seda
 pclo est de pti^b assumpt^o humanitatis. z est
 hec sic. Diuinit^o vbi verā carnē rōnālēqz aīaz
 assūpsit: vt tñ ex eo z eis z^m nō fieret. Dixit p
 ma ps q̄ fbi assūpsit verā carnē. ¶ Probat
 xps fuit ver^o hō: sed nō est verus hō sine vera
 carnē. i. g^r zē. ¶ p3 scdo qz nō nascit hō sine ve-
 ra carne: nat^o est aut xps de mariā v^gine. ¶ p3
 tertio. qz teste Bām. qd est inassūptibile ē in-
 curabile: z ita si nō accepisset carnem nostrā
 nō curasset. vnde z post resurrectionē Luc.
 vli. dixit discipul. ¶ Palpate z videte: qz spūs
 carnē z ossa nō h3 sicut me videtis hfe. Ex q̄
 p3 error ipij manichei q̄ posuit xpū solū ha-
 buisse carnē fantastica. ¶ p3 vltra error mar-
 cianoz q̄ posuerūt q̄ caro xpi fuit appoitata
 de celo. ¶ ppositū p3: qz nat^o ē de maria v^gi-
 ne. vñ illud Jo. iij. Qui de terra ē de terra lo-
 quit^o: q̄ de celo venit sup oēs est. ¶ p3 intelligi
 quātū ad diuinitatē: seu q̄tū ad vite pfectio-
 nē. Et si dicat^o: qz ad Gala. v. scribit. Caro cō-
 cu. aduer. spi. z ita habuisset in se xps rebellio-
 nē. Auctoritas itelligit de carne viciosa q̄lez
 nō habuit xps. ¶ S3 dicit scda ps pclone q̄
 verbū assūpsit aīaz rōnālē. p3 expse in simi-
 bolo athanasij. ¶ pfect^o deus pfectus hō ex
 aīa rōnali z humana carne subsistēs. ¶ p3 rō-
 ne. qz xps fuit hō: oīs aut hō h3 rōnālē aīam
 est enī hō aīal rōnālē: vt assert por^o. ¶ Ex q̄
 p3 error Arrij q̄ posuit chūstū nullā hfe aīaz:
 verbū supplere locū aīe. hoc nō valet. qz diui-
 nū fbi neqz eē forma alicui^o qz arguit ipse
 ctione. ¶ p3 vltra error appollinaris q̄ posuit
 in xpo solā aīaz vegetatiuā: mot^o me^o. q. arrij
 vñ qñ dī istavno incarnatio: nō intelligit qñ
 etiā assūpserit aīaz. s3 p sino doche extat lo-
 cutio: vñ vt insinuet magna filij dei humilitas
 q̄ pio nobis eē carnē assūpsit. ¶ S3 dicit itia
 ps pclone q̄ nō fit vnū ex dīno fbo z aīa z
 corpe: eo. i. mō q̄ fit vnū tertiū resultās ex aīa
 z corpe: sic dicit eutice. diuinā z hūanā pfun-
 dēs sub3. vñ xps solū dicit dīnā nāz z hūanā
 z nō vnū z^m ex hīs resultās. z hoc vult dām.
 dicere dū dicit. In dīno ipū xpo nō est cōem

spēs accipe: nō qñ hēat humanitatē vnio-
 cā alijs hoibus: s3 pp hmoi dictū i alijs liqde te-
 ste doc. sub. q. ij. arti. p^o ex talib^o q̄ se hñt per
 modū act^o z pōe fit vnū z^m distinctū a duob^o
 qd vocat forma totū ad qd gñatio teriat alio
 qñ oīs cōpō aggregatio videt^o z absolutus
 qñ pstituta sūt absoluta. ¶ Tertia pclo est de
 ordie assūptoz. z extat hec hūanitas ita pmo
 a dīno fbo assūmitur: vt n3 creata caritas aut
 spūs mediū dicat^o. ¶ Dicit pīa ps q̄ hūani-
 tas pīo assūpta est a dīno fbo. ¶ Probat illo
 mō a fbo dīno nā est assumpta hūana q̄ pso
 naret i pīo supposito: sed immediate ipa pso
 naret an aīaz aut corpe. i. g^r zē. ¶ Maior p3 qz
 solū dīnū fbi in hoc supplet vice. ppz suppo-
 siti. ¶ Minor p3. qz nō ppetit corpi vñ aīe de se
 psonalitas. Et si dicat^o q̄ bñ. seqt assūpsit totū:
 g^r z pte: z nō ē. seqt assūpsit pte g^o z totū
 ergo vñ q̄ pī^o assūpserit pte q̄ totū. Sicē-
 dus q̄ solū hic ē pōritas pīe nō pītis. sic enī
 bñ seqtur. ignis: ergo calidus. nō ecōtra. z tñ
 caliditas a pte rei igne est posterior. Sic in p
 posito in assūptiōe teriat p^o seu fundat vīo
 in ipsa humanitate l3 ptes simplr pcedāt. Et
 si dicat^o: tunc qd semel assūpsit dimisit. qz
 in triduo nō fuit hō. qd est ptra anel. dicēte.
 ¶ Sed semel assūpsit nunq̄ dimisit. Sicēdus
 q̄ illd anel. itelligit q̄tū ad ptes pīcipales.
 sp enī habuit aīam z carne secū vnitas. Sed
 dīc 2° ps pclone. q̄ creata caritas nō req̄rit
 mediū: i hac vniōe p3 me^o arg. doc. sub. in. ij.
 q. qz illd qd ē alicui^o p se pī^o i eo ē illo qd sibi
 ict p accēs: s3 psonalitas ict p se hūanitati
 si sibi relinqt. caritas creata p accēs i. g^r vñ p
 itelligit nā hūā eē: z i isto eē assūpta anq̄ i
 telligat hfe istā caritatē. Et h lat^o inuif Jo. i.
 ¶ Quidm^o gliaz ei^o q̄ si vnigeitū a pfe. In q̄ fbo
 claf inuif q̄ rō q̄re nāe hūane tāta data est a
 deo caritas ē: q̄a ipse hō erat vnigenitus dei.
 ¶ An oēs ille auctes: q̄ dicit q̄ mediāte gfa ē
 vnita nā hūā deo. sic illa Aug. Quicqd pue-
 nit filio hoī p gñā. z pīles hñt itelligi d gfa
 icreata. ¶ Silt dicit de itia pte pclone q̄ dīc
 q̄ spūs creat^o vtputa aīa nō ē mediū h^o vnio-
 nis in nā assūpta. z v3 itelligi p3 doc. sub. me-
 diū effectū aut mediū ad qd p^o ista terminet
 vnio: nō fō mediū q̄: qz hoc mō aīa extat me-
 diū i ista assūptiōe: qz est formal^o rō nāe assū-
 pte seu q̄ t illo mō hñt glosari oēs auctes po-
 nētes carnē mediāte aīa vniri: ēt m^o g^r in lra.
 ¶ Ex q̄ p3 defect^o fcti thōe i arti. 2°. q. i. pītis de
 ponētis aīam eē id ad qd p^o fit vnio. ¶ p3 vlt-
 tra defectus docto. deuo. q. ij. arti. iij. ponētis
 habitū gratiū mediū in hac vniōe. p3 satis

om. Et si grat de spūscō si sit mediū i hac vnio
ne. **3^m** q sic. effectiū qdē nō sofale: q tē el
set icarnat. **Quātū** ad 3^m art^m sūt tres diffi.
1^a an vnuerſū sit deo vnibile. Dico q n̄ p
pnti cū mltā mā tā pene q clpei eo repianē
q tāte repugnāt vnioi. r maxie mala clpe. Il
lis aut remoi nō occurrit rō qre ſua ptāte im
mēſa id nō poſſet effice. **2^a** difficultas: an ime
diate i carne xpi ſuit iſuſa aīa. dico q ſic. vnde
nullā habuerūt corp^o r aīa in tps aliq iſtātī
exiſtiā ſine ſacrat^o ad dñū vbi vnioe. alio
qn pſonā effectiſet. ppriā. **3^a** difficultas vtruz
ſubito p^o ex pſſū marie pſen^m. Ecce ācilla dñi
ſi. mī. fm p. tui. de puriſſimis ei^o ſāguib^o ſcā ſu
erit corpus ieſu organizatio. **Itē** tres vias
apit doc. ſub. q. iij. dico tñ q ſic. vñ r aug. dic
Nec mora reuertit nūc^o r vñ giale thalamuz
igredit xps. vñ ſil tpe ſuit ſcā ſanguinū colle
ctio: i mīce loca^o organiza^o aīe iſuſio: diuina
vnio: r gſap collatio lz ſint diuerſa nāe ſigna.
Ex hoc pz ad. q. q vñ dñi vbi ad hūanitatē
icarnatio ſpū gñitū veluti mediū n̄ pexigit.
Tūc ad arg^a. **Ad** pñū ar^m nego mīozes. r
vñ pbat ex cōcatōe idiōtū: dico vñ vñ vñ
ad. viij. diſt. vbi ē iſta mā q nō tñ in pñb^o. vñ
iſta ē falſa. fili^o dei ē pes vel man^o: caro autez
extat po. nec tñ ē in nā rei: ſz in renāe. vñ iſta
eſt falſa: fili^o dei ē hūanitas. de q ſaſ ſuo loco.
Ad 2^m dico ad mīozem q p totū ſit vnio
ptiū. r vñ ipugnāt: qz ptes pcedunt. dico q lz
pcedāt ſimplr. nō tñ q ad h. ſ. pſonari: aut i ſe
aut i dīno ſupp^o. r extat ex^m. pcedit ſuba cor
porea quātitate nā: r tñ in ſulceptiōe coloruz
pñ^o nā alba qzitas dñi qz corp^o albi. ſic i ppo
ſito. **Ad 3^m** om q nō extat ſiſe de vnioe bti
fica. r iſta. vnio. n. btiſica de ſe ē ad actū ſcdm
ſeu opari. iō exigit habituz caritatē q mediāte
opeſ. hec aut vnio ē ad actū pñū ſeu eē. iō in
hoc nō regrit hitū mediū. verū eſt tñ q de ſa
cto ibi ē ſūma creata caritas: lz nō vt me^o. lo
quimur aut nūc de poſſibili. Ex pñti aut diſt.
ſicut de pcedētib^o rē. **Ad 2^m** q. vñ diuitas in
xpo dñi atqz hūanitas vt ſācte ſcribit. Dixit
p^o q in xpo eſt vñ diuitas r hūanitas. Et po
nūſ a pñcipio vñqz ibi. nō ſunt g^o audiedī rē.
Secūda p^o nō ingnat dīna bonitas ſi ei iun
gat nſa infirmitas. Dixit p^o q de^o nō ingna
tur pp nām aſſumptā. r ponit ab illo. c. non
ſunt ergo rē. vñqz ibi. ſi autē querit rē. Tertia
cōcluſio. dñi conceptio ventre pſeruit xpa
rie noſciſ hec acta vnio. Dixit cōcluſio q ſi
mul cōcepta eſt caro chuſti r verbo dei vni
ta. Et ponit ab illo caplo. Si autem rē. vñqz
ad ſinem diſtinctionis.

Uerit etia de carne vbi rē. Die ſig
tur. iij. diſt. huius tertij libri que ſic
h3 pñuari ad pcedentes. Nā poſt
q in pma diſtinctione dei nſam nāz
aſſumētis nōta eſt p^o. Et in 2ª nature aſſum
pte idagatū eſt i quo ſit hec ſacra vnio. Nūc
in iſta 3^a ex icidēti xparie ponit ſacra conce
ptio. r h3 diuidi in tres ptes pñcipales. In p
ma maria ſcificata certe aſſerit. In ſcda caro
decimata xpi nō credit. In 3ª culpe non liga
ta ieſu caro ſcribit. p^o in pñ^o. 2ª ibi. cū aut illa
caro rē. 3ª ibi. Duo circa rē. Quab^o hui^o di
ſtinctio. vltimis pñb^o proſeqntib^o diuiſiſ le
ctionib^o. **1^a** pñcula in qua xparia ſcificata
certe aſſerit in tres ptes diuidit. In p^o culpe
notat xpi caro pentib^o eē obnoxia. In 2^a ma
ria pbat ſonitis penit^o extra ptagia. In 3^a b
go aſſerit peccati poſita extra vicia. **1^a** pñ
in pñc^o. Scda ibi. xparia qz totaz rē. 3ª ibi
q aut ſacra virgo rē. Hec eſt diuiſio pñtis di
ſtinctionis in generali.

Trū in pceptione mſis dei puriſſime
ab oī pctō iſuſa ſuerit ſcificatio. Et af
q nō triplici mediū. **1^a** pñcio ſic. **1^a** pñ
in catholica fide pio vero pñdū ē qd ſacro re
pugnāt canonē r ecclie doctorib^o. ſz ponē ma
riā fuiſſe abſqz pctō originali pceptā ē hñōi.
igſ. **1^a** pñcio pz aucte Aug. in epla 3 maniche
orū fundamētū. euāgelio ingt nō credere nī
ſi qz ecclie catholice credo. Sed mīoz pbat
tū p^o ex canone bible ad roma. v. **1^a** pñcio
peccauerūt r egēt gratia dei. r ita nō excipit
mariā. tñ 2^a ex canone iuris. de pſecra. diſ. iij.
c. firmiſſime. r ē Augu. ad petz dyaconū. Fir
miſſime tene r nullaten^o dubites: oēm hoīem
q p pñbitū viri r mulieris naſci: cū pctō ori
ginali naſci. Tū 3ª aucte doc. vñ leo. Sic nul
lū liberū a pctō repit: ita liberādis oib^o vñt.
Scdo af ſic arg^o bñ bern. in qdā epla ad ca
nonicos lugb. Si maria ſuit ſcificata ne pñi
hēret originale. aut ſuit aſi pceptū: aut in pce
ptū: ſz neutri ē dicēdū. igſ rē. **1^a** pñcio pz ex di
uiſiōe ſufficiēti. Sed mīoz pbat. p^o nō aſi cō
ceptū. qz id qd nō ē negt ſcificari: cū ſcificatio
ſit accūſ nec in pceptū qz tūc libido inerat: ſi
bido aut cā extat originalis pcti. 3^a af ſic. Si
maria pñti originale nō habuit. p xpm ianna
celi ſibi apta nō fuit. ſz h extat falſum. igſ rē.
1ª pñcio pz qz clauſio celi pp pñti a de r nſm
originale facta ē. Sed pbat mīoz qz dato ca
lū poſſibili. q. ſ. moztua maria fuiſſet aſi xpm
uolaſſet ad celū. r p pñs xps nō viſus fuiſſet
pñogenit^o: r caput totū humane nature. qd
n. agnū eſt icōnētiō. **In** om eſt olum nſo

rum magfor piffen. valida auctas. vñ Aug.
in lib. de nã z gfa. Cũ de pctis agit de maria
nullã pñus hñe volo qñez. In ista. q. vt als
sūt tres articuli zc. **Q**uo ad pñm artm̃ fñi si
scificatio: pctm̃ z ceptio. **P**rimo igit termi
nº est scititas sex scificatio. vñ vltra notata de
scificatio dist. x. p. **N**oto q scificatio pñt ca
pi triplr. **P**rimo dñ scificatio gñe infusio. h̃
modo pñt baptizati dicunt ad facm̃ dñi tē
pli pñnere. **S**ecdo dñ scificatio excellens cul
mē oñs tñtutū. z hoc mō dicim̃ viros heroy
cos scōs. vñ qd apud phos dñ heroyca tñtus
seu dignitas: apud theologi dñ scitas qñ sine
terra. vñ apud sapiētē dñ. Cũ religioz tracta
de scitate. i. de tñtutū sublimitate. **T**ertio dñt
scificatio idē qd glificatio. hoc mō dicunt bñ
scit. **E**xultabūt inqt facti in glia. **C**ũ notaduz
q ista tria fñi vñ terminoz se hñe vident p
ordinē. **C**aritatē infusio: scificatio z glificatio
vñ ois glifus est scus: nō ecōtra. pñ de viris
heroycis adhuc in via stātib⁹. **S**is rursus scā
ctus est deo car⁹: nō ecōtra. pñ qz nō imedia
te culmē hñ tñtutū. **S**ecundus termin⁹ est pctm̃
vñ notadū q vltra dicta de pctō a dist. xxxv.
secūdū. z deiceps q pctm̃ vt tñtutū doc. deuo.
pte prima hui⁹ disti. arti. ij. q. i. accipit triplr.
Primo p ipsa macula. sicut illd Job. **R**ñ
de mibi quātas hño iniquitates z pctā. **R**o.
accipit pro cā peccati. sicut illd apli ad Ro.
vij. **S**i qd nolo malū facio nō ego opoz illd.
sed qd habitat in me pctm̃. i. causa pcti que dñ
fomes vel pñcipia. **T**ertio dñ peccatū ipsa pe
na peccati. sicut illud ad Roma. vij. **S**e pec
cato dānauit pctm̃. i. de pcti culpa: exiuit pe
na que dñ pctm̃: qd est hois peccātis dānum.
Terti termin⁹ est cōceptio. vñ cōceptio solet
triplr accipi in ppositio: dimissio cōceptiōib⁹
mētālib⁹. **P**rimo dñ cōceptio actiue: z sic dñ
de pñe z mñe pñcipiētib⁹. **S**ecdo dñ de ipso cō
cepto: sicut nomē abstracti pro cōcreto sepe
ponit: z cō. sicut apud Gilbertū porretani.
forma est cōpōni pñtē. i. cōposito. **T**ertio
dñ de cōceptiōe passiua: qz cuilibet actioni pa
rīdet. z ita accipit triplr. **P**rio dñ hoc mō cō
ceptio maris a muliere seminis susceptio. **S**e
cūdo corpis formatio seu pñmis sex dieb⁹ i la
ctis spē nouē seqñtib⁹ in mō sanguinis. xij. se
qñtib⁹ in cōsolidatiōe. xviij. vltimis in mem
broz formatiōe z totū facit. xlv. dies qd ē tē
pus formatiōis maris fm̃ Aug. l3 medici so
lā ponāt. xl. in mulierib⁹ aut augmētāt in du
plo. vñ tales extāt vñus. **S**ex in lacte dies ter
sunt in sanguine terni. bissem carnē ter seni mē
bra figurāt. **E**t multiplicat. xlvj. p sex hñ totū

tñs quo mulier portat virū. s. dñcētis septua
ginta sex dieb⁹. **T**ertio accipit cōceptio pro
ipsi⁹ aie infusione. z sic accipit pñcipalr in cō
clone nra. **Q**uātū ad scōz articulū sūt tres
cōclones. **P**rima est de scificatioe conce
ptionis beate **M**arie quo ad deū sanctifican
tē. **S**ecūda de ipsa scificatiōe respectu pec
cati. **T**ertia de eadē scificatiōe respectu impo
tētie peccādi. **P**rima est hec. **S**ic scificatē
deū cū posset decuit purū **M**arie agere pñ
pñtū: qd z facto adimpleret. **D**icit p⁹ ps q de
us pñt z potuit facē q bñ **M**aria nō pñpct
in pctō originali. **P**robaf. qz legislator: sicut
pñt legē pñdere sic z destruere seu quē vult
a lege eximere: maxime si a nullo dependet.
Sz de⁹ instituit q oēs descēdētes mō semia
li ab adā pñerēt origiale. ergo potuit i **M**a
ria dispensare: pñ a sili mō. **L**egis. n. lator de⁹
qui de circūcisiōe abrahe pñpñtū dederat i dñ
serto illd pñpñtū suspēdit. vñ z bñ tñtutū **S**ra.
de maro. dist. hac. pctm̃ originale intelligit q
dā irregularitas qua qd detinet ne pñmoneat
ad ordies angeloz. **S**icuti papa ponit legē:
ne qd qui corrupta in vxore duxit quātūqz
magnis ort⁹ natalibus: ad ordines pñmoueri
obtrineat. **A**ddit q papa pñt hñc legē primo
destruere. secūdo suspēdere. tertio pñuilegia
re aliquē. **A**ddit quartū dispensare: sed sine
causa: vt videt cum in duob⁹ vltimis satis cō
tineat. sed hoc agit iuxta modū suū solitū: sic
in pposito de⁹. **C**ōfirmat tota ratio. **S**i agēs
nāle pñt agere in instāti: vt pñ in pñductione
lucis: non videt negādum: qñ potuerit deus
z **M**aria in instāti sue cōceptiōis scificare.
Si enim potuit odire si habuisset peccatum
originale: nō videt qñ nō potuit diligē. **S**ed
dicit secūda pars cōclonis q decuit deū ip
sam **M**ariā pñseruare ab oī impuritate pecca
ti. **P**robaf istud argumēto doc. subti. qui de
primis huius alme vniuersitatis doctoribus
extitit hñc adaperiēs vītātē. **D**icit tñ q fra
ter z magister huius scole pñmarius **A**lexā.
de hñc. iuxta vite inimos tracta m̃ edidit egre
giū in quo inunitatē a quolibet crimē z cul
pa fuisse ostēdit in scissima vñgine qui a tholo
sano mīfo **J**ohē garrie hui⁹ doctore ordis.
pñtra nōnullos in vñgine de nouo garriētes in
vniuersitate tholosana: citra octo annos pu
blice ē oñsus. **A**rguit igit sic doc. sub. q. i. h⁹
di. viij. **P**erfectissim⁹ medicator hñ citra ali
quā pñsonā actū pñfectissimū medicādi possē
nō dubitū qñ act⁹ iste sit respēu mñis sue: sñ h̃
nō esset nisi pñseruasset a pctō originali p san
ctificationē. igit zc. **A**dinoz pñaf tripliciter.

respectu impotentie peccandi. et est h. Dece-
pto dei vni genito scificatione maria ipecca-
bilis effecta ē. Probatur p^o aucte bti Amb. in
lib. de virginitate bte marie virginis. Impos-
sibile fuit vterp virginis que fili^o dei inhabitā
do cōsecrati aliene copule coitu icesari. A
simili af de alijs. Cōfirmat. qz vituperiū xpo
videret matrē hēre peccatricē. tū tertio qz si
potuit peccare: potuit et in pctō pfeuerare: et
ita dānamqz ē valde magnū incōueniēs. Et
si obijciat ex illo Aug. in lib. qd. no. et ve. testa-
mētū. Quā ipsi^o aiaz ptra. gla. Hic ingt liguit
qz maria p quā gestū ē nullitū incarnatiōis
dubitarēt: nō tñ in dubitatiōe pmaneret. du-
bitatio autē in fide sp pctm est. Dicendū p^o q
valde dubiū ē si ille liber sit Aug. pp multa q
nō vident vba ei^o. vltra dicendū qz ē dubita-
tio infidelitatis: et ista sp ē pctm: nec illā maria
hūit. Est alia dubitatio que dī admirationis
quā qz intuitu admirabilis quasi pē se fit: et hāc
hūit marianec est pctm dū videbat. f. deus et
hōiem pati pro hūano gēie. vñ dicit iudei q
cū maria foret mīre pulchritudinis: null^o tñ
eā aspiciēs de pctō tēptatur: qd est signū
magnū bonitatis in se. Quidum ad. iij. arti.
sunt tres difficultates. p^o est qz in biblia le-
gunt vltra mariā in vtero scificati. dicendū q
tres. Esai. xlix. Dīs ab vterovocauit
me et scō Jeremias Jer. p^o. Huiusqz te for-
marē in vtero noui te et c. Tertio Joh. bap. lu-
ce. i. Spiritus replebit adhuc ex vtero matris
sue. nō loquor at de iesu: qz ipse est scētus scētōz
Scda difficultas. Quid pelegisset maria i
nālibus cōstituta aut cadere in pctm origina-
lerant puari visione dei: si vñ oportuisset. Bi-
cit franc. de ma. qz puari visione dei. rō sua
est: qz nō est tñ malū quantū odū dei: qd in-
currit in pctō originali: qz vocantur filij ire.
Tertia difficultas. An dō potuit facer ma-
riā ipeccabilē per nām. dicendū qz nō. qz repu-
gnat creature sicuti effici dei. vt determinat
Ansel. Et tñ de. iij. arti. Ex qz pz ad qdōē qz v3
in cōceptione matris dei purissime scificatio
ab oi pctō infusa fuerit: vt pz in que. Tunc
ad arg^a. Ad pūmū dico vnicā rñsione cōi. qz
oēs intelligūtur tales auctates de lege cōi. si
de pūuilegio. maria autē exēpta fuit per pūle-
giū. Dico tñ ad pau^m q intelligit qz oēs pec-
cauerūt: qz de se: s. in maria affuit grā dei
Ad illā canonis firmissime tene et c. Dico qz
dicit illa auctas: qui per cōcubitiū: maria autē
nō fuit qz: s. que. Ad tertius leonis. Pūb^o libe-
rādis venit. Dico qz alio^o liberant mariā: qz
anqz cadret. aliter ceteros qz p^o eāumita fi-

at in pñlib^o. Ad scdm negat minor p vtra
qz parte: p^o n. scificata est in carne an aie isu-
sionē mō dicto in qōne. Scdo scificata est in
aie infusione nō a pctō qd inerat: s. qd fuisse
nisi affuisset grā. Et qd dicit Bern. qz erat li-
bido. dicendū qz si itelligat in cōmixtiōe semī-
nū pcedit sibi. sed nīhil ad ppositū. si autē itel-
ligat in pūunctiōe nārū negat sibi. nec mīz si
arg^m nō hēat insolubile: qz sicuti Gilbertus
poretani scribit sibi in maledictiōe irrōnabi-
lium montes gelboe nec ros nec pluuia: dīs
berni. nō nouit oia. Ad 3^m negat maior qz
hoc qz nō hūerit pctm origiale fuit a xpo. vñ
et vere redēpta cēfē: et si in cāu an^o xpm mor-
tua fuisse. pbabile iuxta doc. sub. sniaz valde
vñ: qz ad lumbū patrū iussit: vsqz p^o dñi mor-
tem. Ex pñi autē dist. pñcula pmaria vnicam
elicio cōclusionem: et est hec. Cōplet spūo
vi generatiua et pfectiua mariā funditus. Bi-
cit cōclusio qz spūscētus veniens per gratiam
in mariā eā scificauit: et dedit potentiā gene-
ratiuam. Et ponitur per totum istum textus.
Um autē illa caro. Hic signatur scda
pñcula h^o tertie distin. qz sic continuat
ad pcedentē pñz. Ad postqz in parte
pcedenti inqñituz est quō maria in vtero fuit
scificata. Hūc inquiris. an caro xpi fuit deci-
mata. Et diuidit in tres pñes principales. In
p^o quare leui decimatus ē nō xps regit. In
scda qz nō est ppagatus libidine xpus dī. In
tertia esse varius status leui et xpi ponit. p^o
in pñci^o. Scda ibi. qz ea decimatione sicut
et c. Tertia ibi. Cum ergo leui et xps et c. Nec ē
diuisio pñentis scēde partis.
Erum xps oblationib^o atqz pñitijs i
pñibus designatus in abrahā sicut leui
fuit decimat^o. Et af ad pñē falsaz trib^o
medijs. p^o af qz nō fuit xps designat^o obla-
tionib^o. Nullū infinitū per finitū pōt designā
s. oēs oblatiōes patrū fuerūt finite. xpus vō
extat infinit^o: qz dō: g^o et c. Ad 2° pñz. qz ppor-
tio dō ē inter signū et signū: qz nō repit p infi-
nitū ad finitū: vel eō. vñ et sap. pp hoc forsitā
dicit. Creature facte sunt in decipulā pedib^o
insipientiū. Ad 3° autē ē nō p^o qz oblatiōes
sint finite: qz extat creature. qz xps sit infinit^o
pñz: qz dō et hō vnus est xps. Scdo af qz nō
designet xps i patrū pñitijs. Si xps designet
in patrū pñitijs maxie deberet hē ē in pñi-
tijs ade vel abel filij ei^o: s. hoc ē falsū. igit et c.
Ad 3° pñz. ex eo qz adā fuit pñi^o et pñcipiū
humani generis simplr: et abel pñiū seu pñ-
cipiū in significatione scitatis: et ita maxi-
me competisset eis designare eū qui est oīum

Lib. 10

2 pñi-
lib. 10

v. x. pñi-
lib. 10

et principium et sanctitas. Sed minor probatur: pro quod non primitiis ad ea: quia nulle eius primitie leguntur nisi peti quod non censetur signus christi: nec abel. quia gen. iij. scribitur: quod offerebatur de primo genitis. christus autem non unicuique est: ita duxisset in errorem non in cognitionem. Tertio autem quod fuerit decimatus in abraham. Tota caro christi fuit in beatissima virgine maria. sed tota caro beatissime virginis marie fuit in abraham decimata. igitur et cetera. Abailor p. 3. q. 2. d. 1. teste. Ex purissimis beate marie sanguinibus iesu caro effecta est. Sed minor p. 3. q. 2. decimari non exigebat nisi quod decimandum in abraham foret: secundum rationem seminale homini autem fuit maria que concepta est ex semine maris et femine coniunctione. In omni primitiis secundi et tertii est Hugo de sancto vic. in li. de sacramentis. unde de oblatione eius scribitur Esai. liij. Oblatus est quia ipse voluit. De illius etiam primitiis Apoc. p. 1. scribitur. Ego sum primogenitus mortuorum: et princeps regum terre. et ita in oblationibus et patrum designabatur primitiis. De tertio autem Aug. x. sup. gen. ad litteram dicit. Ille non est decimatus cuius caro non servatur vulneris sed manu medicaminis traxit sicut christus. In ista questione ad al. pariformiter sunt tres articuli et cetera. Quoad i. artic. termini sunt primitia: oblatio: et decia. Primitia igitur terminus est primitia a primitate. unde primitia potest accipi tripliciter. Primo de primitia dignitate: sicut in nobis portio aie superior: vel caritatis dei in anima infusio: secundum quod vocat apostolus primitias spiritus. Secundo de primitia temporis positae seu calitate: et hoc modo dicimus primitias esse carnis in adam fuisse. et deus esse sicut carnem nostram primitiam. Tercio appropriatur primitia cuiusdam offerendo in cultu divino fuenti. sicut est fructus: principium autem aiatum aut inaiatum. Unde Exo. xxij. Decimas tuas et primitias tuas non tardabis offerre. Differt autem in significatione decima a primitia. De quippe seu christus est alpha et omega: principium et finis. in quantum principium eius signum extat primitia: in quantum finis decima. quia denarius numerus extat perfectus quod finis maxime congruit. et hoc modo 3. caput in. q. primitia. Secundus terminus est oblatio. unde oblatio potest accipi triplici. Primo generalissime et sic quicquid deo iuste seu recte offert oblatio nuncupatur. sicut illud. Si offers munus tuum ad altare. Secundo oblatio de cetero. ut. f. h. 3. diuidi primitia et decimas: ut id quod deo offertur: nec decima est nec primitia: oblatio dicatur. et sic accipit ista tria primitia. oblationem et decimam. Frater alexa. de hal. in 3. parte summe. Tertio accipit oblatio proprie: et tunc h. 3. diuidi hoc quod deo offertur ex animalibus. unde dauid hoc modo capi

endo in ps. l. dicit. Tunc acceptabis sacrificiis iusti. obla. et holo. ubi tria noiat. sacrificium: oblatio: et holocaustum. quod differit hoc modo. Sacrificium. n. extat de animalibus: non in toto sed in parte incensis. et de ab olon quod est totum: et cauma incensum: quasi totum incendium. Oblatio autem de reliquis est. seu sint arida veluti grani seu liquida veluti olei. Tertius terminus est decima unde notandum quod in his tribus in antiquis patribus figuratus est christus. scilicet primitia: sacrificio: et decia. Primitia denotabat quod non liberator primus eius esse debebat. Sacrificium quod enim pro nobis mori debebat. sed quod in qua non nudum dicebat: venit tertio in abraham decima: et per hoc ostendit quod in decima drag. i. humana natura noue copulationis ordinis angelorum eramus nos liberandi. unde noto secundum doctorem deo. pte scda huius d. arti. i. q. i. g. de decima potest triplici considerari. Primo in quantum motus. ut. f. decima pars de deo: fuentibus: ut quod metunt spiritus de temporibus. et hoc modo nact decima adpue in nouo testamento. Secundo considerat in quantum sacramentalis: et sic fuisse in patribus originale remedium: nisi circuncisio secuta fuisset Tertio considerat in quantum figuralis. quia figurabat christum in humanitate veluti horologium ezechie decima linea apparendus humano generi. Quantus ad secundum articulum sunt tres personae. Prima est de significatione christi in primitiis et oblationibus. Secunda de decimis absolute. Tertia de decimis in copatione ad christum. Prima est hec. Oblationes et primitie que quodammodo ad inopinentiam nature incarnationis sunt designatiue. Dicitur per personam quod oblationes quodammodo sunt legis naturalis atque primitie. Probatur Lex naturalis non est nisi dictamen legis diuine sed istud dictamen dicat ut in cultu diuino occupatis de temporalibus subueniat. hoc fit primitiis et oblationibus: igitur et cetera. Notum tamen ut notat Alex. de hal. in 3. parte summe. quo ad oblationes: quod oblationes sunt triplices. Prima de vna donatione gratis facta inter viuos: deo vel ecclesie. Secunda de donatione gratia facta deo vel ecclesie causa mortis. Tertia est quotidiana et ritualis: quam faciunt fideles ad altare: seu manu sacerdotum. Sic dico quod hec tres species loquendo indistincte: ut. f. deo deservienti subueniat. legis sunt nature. sed autem parochie aut ecclesie scita precepta vel consuetudines sunt vel iuris positum vel loco iuris retinent: maxime sed fuentis deo indigentia. quod. n. sint iuris scripti: per unde Exo. xxij. Non apparebis in conspectu meo vacuus. hoc de oblatione rituali seu 3. unde et Anastasius papa. xvi. q. i. Statutum est si quis oblationes ecclesie vel decimas quas populus dare debet tenere contemnerit: cõione puet.

19

hoc de oblatiōe q̄ ad viuos seu p̄. De obla-
tione aut̄ quo ad mortuos seu 2ª dicit p̄ciliū
carthaginēse. xiiij. q. ij. Qui oblationes defun-
ctorum aut negant ecclesijs aut difficulter red-
dūt: tanq̄ necatores egentū excōcent. et in-
telligit dā tales p̄pendūt p̄ceptum ecclesie
S3 surgit dubiū: si curat^r nō h3 in parrochia
vñ uiuat: pōt ne subtrahere diuina. dñ q̄ non
aliogñ censere si moniacus. vñ canō sexte si-
nodi. i. q. i. Nullus qui sacra cōiōne dispēlat
a p̄cipiente grām aliqd exigit. Et sequitur. Si
q̄o aliqd exegerit depōat: sicut imitator simo-
nace fraudis. vñ recursus sciendus ē p̄o: qui
d3 facere teneri antiq̄s p̄suetudines bōas: vñ
querere mediū vñ aliter vite paupis. p̄uideat
facerdot̄. vñ e3 de simonia Alex. iij. sup̄ his
p̄p̄anas exactiōes fieri p̄hibemus: et p̄as cō-
suetudines p̄cipimus obseruari. statuētes vt
libera cōserant sacra. sed per ep̄m loci verita-
te cognita cōpescant: qui maliciose nituntur
laudabilē cōsuetudinē imutare. Ex quo satis
p3 q̄ oblationes p̄tinent dei ministris. Cōfir-
mat. Tum dei lege. Numeri. xviij. Q̄is obla-
tio et sacrificiū: et quicqd̄ pro pecc̄o aut delicto
reddet n̄bi: aaron erit et filioz eius inq̄t dñs
Tum sc̄do decreti aucte vñ gelasius. iij. q. i.
Oblationes que infra sacra ecclesiā offerun-
tur in modo sacerdotib⁹ q̄ quotidie dño ser-
uire vidēt: liceat comedere et hēre. et supplēb
est in glo. nisi volūtariē tribuat paupibus lai-
cis. Tū tertio aucte yeron. ad damasū papā
Sacerdotes pro oib⁹ orare dñt. quoz elemo-
sinas et oblatiōes recipiunt. Idē penitus cen-
sendū est de primitijs. vñ Exo. xxiij. Primiti-
as frugum terre tue deferēs in domū dñi dei
tui. Et. ij. Sanctifica mibi oē primogenitiū. et
sentinus ab oī pp̄lo accipe. vñ in summa taz
señificab dño. An Grego. xvi. q. vij. P̄portet
decimas et p̄mitias quas iure sacerdotuz esse
sentinus ab oī pp̄lo accipe. vñ in summa taz
oblationes q̄ primitiis p̄nt cōsiderari triplr.
Primo fm̄ subam et indeterminationē: et sic
sunt de iure nāli. Aut sc̄do fm̄ quātitatē: vt. s.
tñ offerat: vel totiens: et sic sunt iudicialia: et
p̄nt mutari alia in lege moysi: a^o modo: a^o in
dineris p̄tib⁹. Tertio fm̄ figuratiōē. qz. s.
figurabant xpm̄: et sub isto respectu penitus
cessauerunt. sicut adueniente veritate cessat
ymbrat̄. ita q̄ in p̄o erant mōlia. in sc̄do iudici-
alia. in 3° cōfirmatiua. et hec sunt tres partes
legis mosaice. iō dicebat p̄o q̄ quodāmodo
erat legis nālis et nō dicit simpliciter. C S3
dicit alia ps cōclusiōis q̄ tā primitiis q̄ obla-
tiones designabāt sc̄dā incarnationē diuini

vbi. p̄mitie. n. denotabāt vñgenitus dei q̄ of-
p̄mogentus nostrū fore liberatōrē. Oblati-
ones at cōius denotabāt q̄ auxiliū aliqd ad
nos liberādū erat dñs oblator. Ex q̄ p3 q̄ solū
in cōi et p̄fuso deuēiebāt p̄ p̄mitias et oblationes
in cog^m incarnationis in suo gñe. sed eptōis
sicut si q̄s solū cognoscat hoiez i aiali. C Se-
cūda p̄o ē de decimis absolute p̄siderat. et ē h
sic clericis debēt decie: vt layci nisi p̄uile^o sin-
gulari eas iuste possideāt. C Dīc p̄clonis p̄a
p̄ticulari: q̄ decie p̄tinet clericis. An malach.
3°. Inferte oēs d̄cimā i horreū meū. Ex textu
sequēti soluit q̄dā dubiū. si paup nō hēat vñ
uiuat si soluat decimā: q̄rit an teneat solvere?
d^m q̄ sic. qz nūq̄ efficiet paupior ex illa solu-
tiōe. vñ sequitur. Et p̄bate me si nō apuero vo-
bis catharatas celi et effundā in vobis bñdi-
ctionē. vñ Aug. p̄p̄atores n̄si iō copijs oib⁹
abūndabāt: qz deo decimas dabāt: et celari cē-
suz. vñ ē tñ si clericus aliūde h3 vñ uiuat: d3
paup redonare: qz in tali cāu decie sunt pau-
per et viri ecclesiastici sunt eaz administratōes
An Aug. Decie s̄ tributa egētū aiaz. Sed
ne dñt clerici decimā decimarū dño pape: sicut
ti in antiq̄ lege debebāt leuite ipsi aaron. Fra-
ter Alex. de hal. rñdet duob⁹ mōis et neutruz
ip̄obāt. Prīm^o modus ē: q̄ trāslatū ē sacer-
dotiū: iō nō at a simili lege moysi et noua. et
dicit q̄ dñs papa d3 p̄uidere toti xpianitati:
et colligere decimā decimarū eēt valde diffici-
le. vñ alligat ē ei. pp̄ria diocesis in q̄ si vult p̄t
colligere decimā. Letet ab ip̄eratozib⁹ mltā
ei regalia donata sunt: vñ de q̄ uiuat h3 habū-
dantissime. iō dīc hīc modus q̄ nō tenent cle-
rici ad dā dā sibi decimā decimarū. Sc̄do mo-
dus dīc q̄ in cāu necessitat̄ ecclesie: ip̄e p̄t colli-
gere istā d̄cimā. et si n̄ petat nō s̄ obligati cle-
rici ad solutionē: et p3 q̄ nō ē p̄trouersia loq̄n-
do. pp̄rie in his duab⁹ op̄i. cū necessitas legē
n̄ hēat. Ex q̄ p3 quō clerici tenēt ad solutiōes
decimarū. vñ ē tñ q̄ si clerici hēret p̄simoniū
vltra bōa ecclesie: de h̄ tenerēt dare decias: nisi
illi deseruierēt ecclesie. s3 tenēt ne religiosi solu-
re decias clericis secularib⁹ aut curas vñ ep̄is
B^m q̄ ad p̄ns religiosi s̄ i triplici d̄sa. Pr̄i-
mi sunt medicatēs q̄ pp̄ deū cūcta abnegauē
rāt: et h̄ nō tenent: qz vñ soluerēt paupes xpi
nō h̄nt nec pp̄ qd. Sc̄di sunt iter q̄s p̄tinetur
monachi albi tēplarij. hospitalarij: et ierosoli.
et isti nō tenēt ad solutionē decimarū d̄ terris
q̄s laborāt. pp̄rio ope. sicut eēt de decis. h3 de
cre. Alex. tertij. et h3 itelligi d̄ terris q̄s hēbāt
an illā d̄cretalē: n̄ d̄ alijs poss^m acq̄sit: si at dēt
ad laborādū: decias debēt: loq̄z d̄ iure: si aliq̄.

privilegia extra corp^o iuris hēant: ignoro. Ter-
 tiū sūt sic mōachi nigri: et isti tenent d iure ad
 decimas: nisi p noualib^o o^ottis et alioz suoz nu-
 tritioe. vt declarat decretal^o Alex. itij. Indul-
 sit Adrian^o monachis nigris et c. Notādū tū
 q i triplici casu privilegii de decis nō dādū n
 defendit privilegiatū. Pr^oim^o est qū cōi pacto
 vel actioe tenet ad eas soluēdas. sic dicit de-
 cretalis Adriani. et de decis et pmitijs. ca^o ex
 multiplici. Secund^o casus qū parochia in q
 sita sūt p^odia enormiter ledēt. Terti^o casus cū
 eas soluēdo renūciāt tacite priuile^o fm iura.
 Sed dicit secūda p^o p^osonis q^o seculares i
 iuste possidēt decimas nisi habeāt privilegiū
 singulare p^o māifeste: q^o sūt in vsu deo fūctū
 Ex q^o p^oio p^o q^o religiosi p^ont p^ocipere de fructi-
 b^o decimarū cū maxie deo fūiant. Ultra p^o q^o
 p^ont redimi sine p^octo decime a seclariis i iu-
 ste eas possidentib^o nullo pacto tū hito: nisi
 p^osentu cōi: pp^o simoniaca heresiz. Patet 3° q^o
 qū iminet ex punitioe magnū periculū. aliqū
 a punitioe cessandū est: sicut in casu isto. I^o sū
 a punitioe secl^o habeāt decimas tū nō punit ec-
 clesia pp timorē scismatis. Dicit tū 2° nisi ha-
 beat privilegiū: hoc d^o pp milites cathalonie
 q in hoc privilegio dato comiti barchione se-
 defendit: cui a sede apostolica donate sunt: et
 suis militib^o decie terrarū q^o a paganis expul-
 sis possidēt vñ si p^opetuo fuit datū privilegi-
 um tenet. Sūt tū. iij. casus in q^o hoc privile-
 giū pōt amitti. Pr^oim^o si fecerūt p^o privilegiū
 vtp^ota spugnādo ecclesiā quā defendē tene-
 bank: vñ nō ampliādo se iuxta posse expellen-
 do paganos. Secūd^o casus. Si p illud privi-
 legiū grauata est ecclia in q^o sūt p^odia. Terti^o
 casus. Si illi renūciauerūt privilegio. Ter-
 tia p^olo ē de decis in cōpatōe ad xpm. et est h
 Si i abrahaz melchisedech tribuēt decimas
 leui fuit deciat^o: xps tū nō censet. Dicit p^o
 pars p^osonis q^o in abrahā tribuēt melchise-
 dech decimas leui q erat in lūbis ei^o fuit deci-
 matus. Probat. Proles a parētib^o pōt libe-
 rari et in seruitutē redigi. I^o p^o q^o fm leges a
 serua nat^o serui ē p^oditiois. vñ dictū est q^o par-
 tus sequit ventrē. ergo a fili parētib^o dātibus
 decimas fili^o pōt decimari. Cōfirmat q^o ex p^o
 arti^o. Decimatio ē act^o figurat^o. ergo nō tū p^o
 sens sed futurū tps aspiciat. et ita nō solū in pro-
 pria p^osona: s^o aliena p^ont q^o decimari. vñ Aug.
 sup gen. ad l^oaz. x. Sicut adā peccāte pecca-
 uerūt qui erāt in lūbis ei^o: sic abrahā dāte de-
 cimas q^o in lūbis ei^o erāt sūt decimati. ad idēz
 est auctoritas apostoli ad ephe. vij. Et si obij-
 ciat. q^o in lūbis abrahē id decimabat q^o cura-

batur ex. x. super gen. . Nō aut est dicendū q^o
 leui in decima data per abrahā esset munda-
 tus a peccato originali. Dicendū q^o illud s^obū
 curabatur: d^o amplari vt notet. i. pōt curari.
 Tū p^o q^o nō est simile de circūcisioe et baptis-
 mo: q^o sūt act^o in p^osona: i^o nō possunt fieri ni-
 si p^ontē p^osona: q^o aut circūcidit^o aut baptizatur
 Decimatio aut nō ē act^o solū in p^osona sed p^o
 p^osona. ideo pōt quis decimari dato q^o nō sit
 p^ontē. nec valet si dicat: cū dāt decia de frumē-
 to: nō dāt decima de eo q^o d^oz naser: et ita a fili
 cū q^o dāt decimā in eo nō decimat^o fili^o eius.
 Dicendū q^o nō est fil^o: q^o grani soluz se h^oz in
 decimatione sicut in^o exercitiū. et ita p modū
 presentis: vñ nec respicit grani futurū. Deci-
 matio aut est act^o figuralis et ita futurū aspiciat
 et pōt qui nō est decimari: nec ista decimatio
 qua q^o deciat^o d^o est a morbo curatio: nec de
 cime obligatio: cū leui nō soluerit: s^o ei fuerit
 solute. nec pōt dare q^o sic solū est in gra^o aut
 alio nego^o. nec p^o deciar^o figuratio: q^o xps ēēt
 decimat^o cū significet decima. vñ relinquit^o q^o
 sic deciar^o nō est aliud q^o p^ofiguratio curatiois
 passiuē possibilis. C^oz dicit secūda p^o p^olo-
 nis q^o xps nō fuit decimat^o in abrahā. vnde si
 xps Aug. teste: p^o decimas significabat: nō tū
 deciat^obat: q^o nihil pōt deciar^o: nisi q^o pōt cu-
 rari. xps autē ab omni p^octo immunis fuit: nec
 peccare potuit. Ex quo p^o q^o nō sufficiebat ēē
 in lūbis abrahē: vt decimaret: nisi fuisset s^oz rō
 nē feminalē: q^o nō fuit: q^o p^oceptus est de spū-
 sancto: vt patebit infra. Quātū ad 3° artū
 sūt tres diffic. Prima quātū soluebat in lege
 antiq^o in punitijs. Dicit Jeronim^o q^o maiorū
 introductioe traditū ē vt qui multū: soluebat
 q^odragesimā ptem sacerdotib^o: q^o minimū: se-
 xagesimā. Inter aut vtrāq^o ptes licebat offer-
 re. Hūc aut de talib^o primitijs seruāda est cō-
 suetudo maxime bona als nō. C^oz scda diffi.
 Si decime pōt vendi. Dicit doc. irrefragabi-
 lis Alex. q^o decime pōt p^osiderari aut p^ontū ad
 fructū: et sic pōt vendi. aut p^ontū ad ius p^oci-
 di decimas: et sic nō pōt vendi. als hō p^omitte-
 ret simoniā: q^o sunt annexē spūali. simonia at
 nō ē solū de spūalib^o: s^o de ānexis spūali. vñ caz
 sic diffiniūt. Simonia ē studiosa volūtas vē-
 dēdi v^o emēdi spūale v^o ānexū spūali. T^o ter-
 tia diffi. Quō t^o illa 2° apli q^o maior sit sacer-
 dotiū melchisedech q^o leui: q^o abrahāz q^o fuit
 p^o leui: obtulit decimas melchisedech. Nō enī
 segl. si vñ paup^o q^o postmodū habuit vnūz fili-
 uz papā: obtulit decimas vñ simplici sacerdoti
 q^o ille simplex sacerdos sit pfectior papa. Si
 cendū q^o t^oz in h^o: q^o melchisedech p^ofigurabat

sacerdotiū xpi: p que debebat oēs curari: et vt hoc figuraret: ei abrahā decias obtulit. et sub illo respectu certū ē q erat maior abrahāz et suis posteris et toto sacerdotio leuitico. Ad at adducit de papa et sacerdote simplici: manifestū est q nō est ad ppo^m: qz nihil ibi extat figurale. Ex q pz ad. q. qz vics xps in pūb^o oblationib^o et pmitijs designat^r in abrahā: sicut leui nō fuit decimatus. Tūc ad arg^a. C Ad pz^m argu^m negat maior. Et dū pbat. qz finiti rē. dī q est pportio pprehēsiōis: et ista nō est inter finitū et infinitū. Alia est attingē: et hec sufficit vt vni. s. finitū sit via ad aliud cognoscendū lz nō cōplete. sicut dicit apls ad Rō. p. Inuisibilia dei p ea q facta sunt intellecta percipiunt. Illa aut sapiētis auctas. creature rē. intelligit qn qz sicut penit^r in creatura. C Ad scd^o negat minor. pzo dī de primitijs ade q nō oia scripta sunt: vel qz mēte p alijs erat pdit^r: sufficiebat sibi signū interi^r. Scdo dī de abel: qz lz offerret pūgētia pecoz: vni cū tū denotabat vnigenitū dei. nō. n. est incōueniēs vni et idem pluribus designari: sicuti vna res plurib^o noib^o. C Ad tertiu dicendū q in argumēto ē fallacia accidētis. C Alio nepe mō fuit btā vgo in libris abrahā: qz fm rōnē seminalē. Alio^o xps in vGINE: qz solū fz rōnē mālē. vt patebit in sequenti lēone. et sic arg^m nō pcludit. Ex ista scda pte p^o dist. 3^a. si. cat de pūa vica elicit pco que talis est. Le ui deciat^r in abrahā dī: fz non asserit sic xps nat^r. dicit pco q leui fuit deciat^r in abrahā: non xps. Et ponit per totā istā partem.

q
Et circa pūtiā nē masse rē. Dic si ff 3^a p^o h^o. iij. b. tertij finitū: q sic ad duas pcedētes pūtiat pūtiat. Mā postqz in prima pūtiat oīus est qz btā maria fuit scificata. Et in scda q xpi caro nō fuit deciatā. Hunc in ista pte ondit q nec caro xpi fuit pco obligata. Et hz didi in tres ptes. In p^o ihu nunqz septa culpa caro ppo nit. In scda nō prius pcepta q eēt assumpta a vbo dī. In tertia nullaten^r meta m^o vtero ipēus pcludit. Pūtiā in pūtiā. Scda ibi. Al li aut snie q supra rē. Ter^a ibi. In oibus igf et sup oia rē. Hec ē diuisio pūtiis dist. 3. pūtiis rē. Triū subito celicu post nūciū i vtero vgnali xps ihus corpulēta rōne in clusus sit. Et af ad pte fallaz triū me dīs. Pūtiā af q ista icarnatio nō de buit mediāte misterio angelico fieri. nobiliō ē missio dīni vbi in mūdū vt sit hō: q vt sit cū hoib^o: fz missio ei^r vt sit cū hoib^o nō sit nec exi git misteriu angelicū. g^o nec ista vna icarna

171
tio q sit hō vltimis in tpib^o. Maioz pz aucte Aug. xij. de trini. Sūma gfa est in reb^o p tps ortis: vt hō fieret de^o: et de^o hō. Sz pbat mi nor. qz sol^o de^o humanis illab^o in mētibus. Scdo af q nō fuerit corp^o oīciū subito for matū. corp^o. n. xpi ex sanguinib^o btē mharie formatū ē: ergo i eodē instāti fuit caro et san guis si subito formatū ē fz hē impossibile eā dē. s. māz simul duab^o formis subalib^o oppo sitis pfici. si vō dicat q sit aliud instās in quo ista mā sit sub forma carnis aliud in q sub for ma sanguinis. et iter duo instātia testē p hō ē tps me^m. seqtur q nō subito formatū fuerit. Ter^o af q fuerit corp^o xpi de corpulenta mā pri^o disticta in pūb^o. corp^o xpi fuit purissimū i ter huā corpa: fz puri^o extat corp^o qd nō fuit vnqz ifectū aliq crie vlt pco subditū. ergo vlt q si adā nō fuit de mā ifecta q nec xpi corp^o. Maioz pz qz testē p hō nō vnt mēbra cerui a mēbris leonis: nisi qz aia ab aia vnt. ex quo relingtur q iux ale pditionē format corpus: aia aut xpi purissima fuit. et ita a pnci^o in pa trum libris corpulēta quedā rō seu mā serua ta est: de qua ei^r corp^o formatū est. In oppo^m tā primi qz scbi est Greg. in mo^o. Angelo an nūciantē: et spū adueniēte: mox vbi in vtero mox itra vter vbi caro. In oppo^m tertij est tā mgi in lra qz Hugo in lib. de sacramētis. negātes illā materie portionē distictā fuisse in pūb^o. In ista qōne ad rē. C Duo ad pri^m arti. termi sunt. corpulēta rō. ihs. et xps. Pri m^o igf termin^o est corpulenta rō. An noto q ista tria differūt. corpulēta rō: rō seminalis: et semē. Corpulēta. n. rō solum dicit q qz hēat corpis formā et rōnē. Rō aut seminalis noiat: vt mō nāl. s. pūbitu viri et mulieris: illud cor p^o assumat. Semē aut de rōne sua nō dicit ni si quoddā incōpletū in ordine ad cōpletū. An lz apud theologū nō pcedat xps de rōne seminali pcept^o: cōcedit tū de semine. Pau lo attestāte ad ro. i. q ait. fact^o est ei ex semie dauid fm carnē. vñ notat in pūti distictiōe doc. deuo. inter lra^a dubia xpm factū his tri bus. Ex sanguine. ex carne. ex semine. et disse rūt. nā dī fact^o ex purissimis marie sanguib^o. Bān. testāte respectu termi a quo. Bī scdo fact^o ex carne: vt dicit collecta. Be^o q de brē marie vgnis vtero vbi tūi angelo nuncian te carnē suscipe voluisti. respectu termini ad quē. Bī tertio fact^o ex semie: qz semē illud in cōpletū corp^o noiat. vñ caro xpi assumpta ē. Hoto 3° q rō corpulēta pōt intelligi triplr. Pūmo vt dicat quoddā corp^o distictū mō quo dicebat antiq^o qdā: corp^o xpi sumptum

*De corpulenta
Seminali
Semine*

*subito relinquitur nūm et vtero vgnali xpi ihus
corpulenta rōne in clusus sit*

de qda carnis portioe ada peccate no isecta
 ⁊ sic pñr vsq. ad maria p pñm corpa trāsdū-
 ctā. Scdo dī corpulēta rō vt hz diuidi cōtra
 rōnē feminalē ⁊ pōt noiari rō māli. vñ isto
 lz nō pcedat xps de rōnē pñm fore seminali.
 pcedit tñ de rōnē māli: qz corp⁹ euisdē cū eis
 assumpsit mē. Terti⁹ pōt accipi p rōnē qddi-
 tatiua ⁊ formali ipsius corpis. sicut si diceret
 rō formalis: aut hūanitatē: aut risibilitatis ⁊ c.
 Et pōt his trib⁹ accipi mōis i qōnē. Scds
 termin⁹ ē ihs. ⁊ terti⁹ est xps. An ihs sz tria
 idiomata tria hz noia. vt notat Isidor⁹ i lib.
 vij. etymo. An in greco dī sorber. in hebreo
 ihesus. in latio saluator. An tres saluatores
 in antiquo repñnt testō hoc noie insigniti.
 Prim⁹ dī pp potentiā pcelioz ihs. s. Josue.
 Scds pp sciaz ⁊ doctrinā: vt ihs sidrach qui
 pposuit ecclesiā. Terti⁹ pp bonitatē: vt ihs
 ioseph q fuit sacerdos. Al aut ihs nos sal-
 nauit his tribus: potentia: scia ⁊ bonitate. iō
 ihesus nō imerito dī. Chri⁹ aut pariformis
 sicut ihs: vt idē refert Isido. in codē sz illd
 triplex idioma tripl⁹ noiatur. In greco. n. dī
 xps. In hebreo dī messias. In latino vnct⁹.
 An in antiq lege aliq dicti sē xpi pp potētiā
 sic cyr⁹ rex p̄fay. Esau. xlv. Hec dīc dñs xpo
 meo ciro. Scdi pp sciaz sicut pphe. nolite in
 quit ps. tāgere xpos meos: ⁊ in pphs meis
 nolite malignari. Terti⁹ pp bonitatē sicut no-
 ker xps quē vnxit cūc carismatib⁹ spūscis
 dei. Noto tñ q dñt hec noia ihesus ⁊ xps.
 Ihesus. n. noiāt hoies deū factū. xps ho deū
 humanitati vniti vt in 3° sniaz notat Basili.
 Quātum ad scdm arti. sunt tres p̄sones.
 P̄ria est de annūciatiōe angelica. Scda est
 de corpulēta rōnē corpis xpi. Terti⁹ de subita
 p̄fectione corpis dñici. P̄ria est hec. Diuini
 verbi optima incarnatio angelico misterio vi-
 sibiliter marie loqñti p̄gruētissime efficitur.
 Dicit p̄ria ps p̄sonis q diuini verbi incar-
 natio p̄grue efficit p me^m angelicū. Probaf.
 Cōgrue hñt reduci infima in supma p media
 sed angeli sunt mediij inter nos ⁊ deū. vt diui-
 nus dicit dyoñ. iij. cap. celestis ierarchie. igf
 in ista incarnatiōe diuini vbi qua maxime in
 deū reducimur p̄gruebat medi⁹ angel⁹. An
 fm doct. deuotū in dubijs lsalib⁹ pcedētis di-
 stinctiōis triplex extat rō qre hoc mysteriū p
 angelū effectus ē. P̄ria vt sicut mal⁹ angel⁹
 in tēptatiōe p̄mā pio traxit mulierē ad dū^m
 3° de dubio ad p̄sensuz. 3° de p̄sensu ad lapsū.
 Sic bon⁹ angel⁹ optimā mariā pio p̄trahē-
 ret ad fidē. scdo de fide ad p̄sensuz. 3° de p̄sen-
 su ad p̄cipiēdū dei vñ. Scda rō qz virgo dī

deo erat p̄lecta ⁊ p̄stitūda angeloz regina
 iō vt future dñe iā p̄fabulabat. Terti⁹ qz diuina
 incarnatio nō tñ ad rep̄ationē humani gñis
 faciebat: qñimo ⁊ angelici. Dū ex hoib⁹ erat
 reparāde angelice ruine. iō a tāto scō non de-
 buerūt p̄termitti angelici spūs. Et si dicat q
 nō p̄gruit cū ipsa cēt angelis supior: q ab eis
 doceret. Dīcēdū q lz qñtū ad diuinā p̄missio-
 nē eis cēt supior tñ p tñc in statu erat inferiō
 qz videbat p speculū in enigmata: angel⁹ aut
 nunci⁹ in statu erat p̄prehēsor: nec ab ange-
 lo docet: qz incarnatiō esset faciēda: cū illā iam
 ex pphs accepisset. sz qz i ea p̄plere: dū actu
 vt dī legēt in pphā Esa. vij. Ecce virgo con-
 cipiet ⁊ pariet filiū. ⁊ optaret ei⁹ ancillā fieri
 que dñi portare merēt: mor efficiēda dñā.
 vñ nec in hoc fidei mē euacuati est meritū: q
 iā credebatur futur⁹ sz certitudo de se ipsa p̄ta
 est q tripliē p̄exigebat rōnē. vt p̄ia pte pñtis
 dist. nōt scūs tpo. artic⁹ 3° qōnē p. P̄rima:
 qz cū immediatiō sit mēs deo ipso corpe non
 decuit vñ diuinū corp⁹ assumere in mē: nisi
 pñ ea de hoc imbuta misterio. Scda qz tāti
 mysterij testis erat futura: p̄mitus oportuit
 vt de eo doceret. Terti⁹ qz de⁹ nō diligit co-
 acta fuitia. iō pō marie p̄sensuz qñt que post
 dñs erat nutritura. Scz dīc scda ps p̄sonis
 q ista annūciatio dñuit visibilī fieri. vñ hñt
 pōt triplex rō assignari. P̄ria certitudo vñ i
 his q visibilī cerni^r cercōres efficitur. Scda
 vt tota virgo hac annūciatiōe quodā mō cō-
 pleret interi⁹ p lacra cōtēplationē: exteri⁹ p
 aptā visionē. vñ apud diuinū ad titū dionisi.
 in quadā epla. hec extat rō qre sub corp̄alib⁹
 figuris diuina nobis pādunt. Tertia rō vt nū-
 ci⁹ nūciatio corrūderet nūciabat q̄ppe diuinz
 vñ: mor hoies futur⁹ iō cōgrue in forma hu-
 mana appuit. vñ ex dictis ps. qz ex dictis
 Aug. xij. sup gen. ad lras sit triplex visio cor-
 poral: ymagina^r: ⁊ intellectual: in maria qz
 extat impleta. Scda p̄so est de corpulēta
 rōnē corpis xpi. ⁊ est hec sic. Corpus diuicuz
 cū alijs humanis cōuenit corpib⁹ vt corpulē-
 ta m^a in adā distincta nō querat. Dicit p̄ri-
 ma ps p̄sonis: q corp⁹ dñici euisdē est rō-
 nis cū ceteris humanis corpib⁹. P̄3: qz als
 nō esset hō euisdē rōnis nobiscū: ⁊ p pñs nec
 nobis vep in qñtū sic attulisset remediū. dñte
 Basili. qd est inassumptibile est incurabile. Sz
 assumptū p̄bat auctē Athanasij in symbolo
 suo q aia ⁊ caro vn⁹ ē hō. ei ita corpis rō reg-
 rit vna vt hō sit vn⁹ rōnis vñ in hoc sūma ex-
 tat q qñtū ad māle rōnē corpis: corp⁹ xpi su-
 it euisdē rōnis cū ceteris hoium corpibus.

Quātū vō ad modū ppagatiōis nō: qī non
 extat pcept^o mō femiale. Et si qrat vnde est q
 xps non hūit pctm originale. id p: qz soli hū
 cōtrahūt pctm hoc q veniūt mō concubitus.
 vñ merito dicit doc. sub. in scda qōne h^o dist.
 q nō est qreda pūcipalis rō ex pte scificatio
 nis marie: qz sanguis marie ex quo corp^o ihu
 teste Basi. formatū ē: sine pur^o fuerit sanguis
 siue sub mō semis: vt tangit doc. deuo. in du
 bīs l^o alib^o pūme ptis h^o dist. siue mēstruū.
 vt tangit Tho. pte 1^a h^o dist. arti. ij. q. i. vep ē
 tñ nunq^o fuit infectū culpa originali. vñ z si
 mō de manu vni^o mulieris formaret de^o vñ
 hoīem nō ptraheret pctm originale: qz nō ve
 niret p modū concubitus. z hanc viā late apit
 Ansel. in lib. de conceptu virginali. CSz di
 cit scda ps cōclōnis: q nō est querēda quedā
 portio materie in adā quā gda dicit referua
 tam z pseruatā a pctō adā peccate: qz ex illa
 portione erat xps nascitur. Probāt ista ps
 aut caro xpi fuit simul nfe aut nō: si sic: hētur
 ppo^m. si nō: sicut argutū ē nō fuit hō eiusdes
 rōnis nobiscū: nec valet si dicat q fuit eades
 in spē: nō in numero. tū q sic differt caro pe
 tri z martini. iō nūhil ad ppo^m. iō qz diffi^o sz
 qualitatē ex pūti arguit distinctionē sz spēs:
 qn qualitates dnt fm spēm: sequunt semp
 subitū: segtur ex quo reliq^o hoīz caro erat ife
 eta: ista nō q differebat spēs: z si dicat q nō. le
 gtur qz caro ceteroz hoīz nō erat infecta ex
 rōne sua sz pctō ade: qd tñ regeret. sicut nō
 differat sim^o nasus z aquilū^o spēs. sz aglinitas
 z simitas dnt specie. qz nō sequunt nasum
 necio: imo ē dādus nasus: q nec est aglinus
 neq^o sim^o sz rect^o. Dicēdū q adhuc hoc da
 to est valde dubiūz qō potuit talis caro ab
 adā trāsdūci vsq^o ad mariā: z in q loco cor^m
 pfm ponebat: z cui^o erat qritatio: z mltā ta
 lia. vñ nō merito hec opio erronea reputat.
 Et si querat: vñ ppile sumptū est corp^o xpi. di
 cendū q nō est ymaginandū sicuti tactū est
 disti. xxx. scdi. s ingrm q sola veritas corpis
 humani sit ex subā corpis ade: ita q cib^o nō
 cōuertat in alitū: qz corp^o ade non suffecisset
 ad tot pcreandū hoīes. vñ dicendū q corp^o
 xpi formatū ē de sanguinib^o alimēto i maria
 pcreatis mō in eadē dicto dist. C^o Cr^o 2° qd
 est de subita pfectōe corpis dñici: z ē hec. Sz
 interuallū tēpōz corp^o creuit dñici: tñ sub
 to in eē humāi corpis creatū ē. Dicit pūma
 ps pclōnis q corp^o dñici creuit p interualla
 tēpō. vñ Luc. ij. Puer iste crescebat etate zē.
 Et manifeste hoc oīdit alimētū puitas ven
 tris marie que includere nequisset nisi puūz.
 hoc ēt exigebat nature vītās vt ad modū cre

sceret ceteroz vīroz aliogh iudei dixissent cū
 habuisse carnē fantastica hic magna eius hu
 militas vt ēt in minis nobis simil^o fieret. hic
 3° vnitat^o lex vt nature quā assumpsit op^o re
 linqret nāle. Et si dicat qz immediate ex quo
 aia vnta ē plena fuit scia z caritate. g^o z cor
 pus ppria qritate. Dicēdū q nō est sile qz
 ignorātia de mibi^o seruisset in x^o aut defectus
 caritatis sz ista puitas corpis verā oñdebat i
 xpo assumptā nām. vñ lz diha virt^o potuisset
 effecisse ita magnū sicut fuit qn passus est: nō
 tñ rōne pdicta congruebat. CSz dicit scda
 ps cōclōnis: q corp^o dñici in esse corpis hu
 mani subito creatū est. Probāt: qz bta virgo
 maria pdicat nūc dei: z dī cōcepisse deū: ergo
 assumpsit diuinū vbiū carnē humanā in hoc
 in quo actiue nū^o pcurrebat: hoc autē fuit in
 instanti vt patebit dist. sequēti. sz non ē dicē
 dū q assumpsit nisi pfectā nāz ergo zē. Lōfir
 mat auctē bti Aug. i lib. de fide ad petz. fir
 missime tene z nullaten^o dubites nō carnem
 xpi sine diuitate in vtero vgis ēē pceptā pū
 usq^o suscipet abbo. Et i de tritate. nō ex vtero
 vgis pu^o caro pcepta est z postea diuitas ve
 nit in carnē. sed mox vt dei vbiū in vterū venit
 factū ē caro suata ppetate nature: z pfect^o hō
 i titate carnis z aie. z hoc ē qd dī Jere. xxxi.
 Nouū faciet diis sup terrā mulier circūdabit
 vīz nō qdē magnitudine sz integritate corpis
 z aie. vñ immediate habuit mēbīoz distinctio
 nē lz minimā. vñ illd Hebreo. 2°. Securit ipz
 p oia frīb^o assimilari. Sz itelligi in his q faci
 unt ad nfaz redēptōez. vñ lz in nobis tpe for
 mationē corpis ancedat p solidatio z conso
 lidationē cōuersio z puerionē seminis deci
 sio ista in xpo in eodē instātū tps ppleta sūt:
 lz in diuersis nature instantib^o. Quātū
 ad tertū arti. sunt tres difficul. iuxta tres cō
 clusōes. Pūia de quo ordine fuit gabuel q
 hac nūciauit incarnationē marie. Dicit thpo.
 pte p^o hui^o d. arti. ij. q. ij. q fuit de ordine ar
 changeloz: z q fuit sumū^o in illo ordie. vñ
 ifero fm cū q fuit maior q michael: qz etiaz
 michael est archāgel^o qd tñ est magnū dīe
 cum vbiqz terraz in letania pponat michael
 gabueli. de hoc dictūz est in 2°. C^o Secunda
 difficultas. vtz ista sit vera. Corp^o xpi in pū
 bus pctō fuit obnoxū. Dicit doc. deuo. par
 te. ij. h^o d. arti. ij. q. ij. q hee tres ppōnes sunt
 impopue. Caro xpi fuit pctō obnoxia. Caro xpi
 fuit fēminaliter procreata. Caro xpi
 fuit decimata. Sed secunda est magis im
 propria qz p^o z tertia qz scda. vnde tertia tūz
 improprietate hz falsitatem. vnde qz p^o de:

z p^o f^o i^o g^o
 de p^o f^o i^o
 de p^o f^o i^o
 de p^o f^o i^o

cta est a magistro in littera extat exponenda
ut dicatur: caro xpi fuit pctō obnoxia. i. pene
pcti vel nō inq̄tum caro xpi. **Tertia** diffi.
Quis p̄tatis fuit corpus xpi in ip̄a assu-
ptione. Dicit q̄ in quātitate p̄si seu fabe mo-
dici aut plus aut minus. vñ clare relinq̄t
m̄ia fore mēbra: q̄ tā modicu corpus erat. r
sic p̄nter creuit quousq̄ maria p̄gnans vide-
ri potuit. f. in. xlvj. die. ut pōt trahi ex illo d̄bo
Jo. ij. Soluite templū hoc. Et seq̄tur. xlvj. an-
nis edificatū est r̄c. videatur in gl. Ex hoc p̄z
ad q̄onem. q̄ v̄z subito post angelicū nunciū
in vtero virginali xps iesus corpulenta rōne
inclusus ē. s. rōne hūmāitatis. Et tūc ad arg^a
Ad p̄mū d^m q̄ arg^m est in o^m. sicut enīz
q̄n missus est dei fili⁹ ut hō fieret: p̄m⁹ ange-
lus ut nūcius ad mariā mittit sic dū dei filius
in mentē hōiū descendit sepius mittunt an-
geli ut hōiem instruat seu disponēt ad deu-
tionē. r sicut dū dei filius menti illabit: nō il-
labit angelus: sic nec dū dei filius hō efficitur
angelus hō effectus ē. **Ad** scdm d^m in sum-
ma q̄ sicut h̄z p̄b̄s in. viij. phicoz. est danduz
p̄mū instans in quo p^o forma inest que acq̄ri-
tur sicut albedo inest mobili nō tñ vltimū
nō esse forme p̄cedētis sicut nigredinis. vñ
q̄n fit motus de nigro ad albū est dandū p̄-
mū instans in q̄ hoc est albū: non tñ vltimū
in quo hoc nō est nigru. Sic dico in p̄posito
q̄ est dandū instans in quo hec sunt p^o cōple-
ta: nō tñ vltimū in quo vltimo nō sunt in rōe
p̄p̄ia: nō nō arguit q̄ simul fuerit caro r san-
guis: s̄z q̄ anteq̄ assumere ē erat sanguis r̄c.
Ad tertū d^m q̄ maior sic limitāda ē. Cor-
pus xpi fuit purissimū fm. f. q̄ cōpetebat no-
bis pro q̄bus accipiebat: nō potuit aut h̄ mō
effici puri⁹: q̄ de massa corrupta assumere cō-
pus incorruptū. nō fuit aut simplr purissimū
q̄ puri⁹ fuisset: si fuisset aut nature ignee: aut
aeree r̄c. s̄z nō cōpetebat redēptioni sicut isto
mō. Ex ista aut tertia pte sicut de duabus h⁹
iij. d. partibus p̄cedentib⁹ vnica elicif p̄otalis
Aere incarnat dei fili⁹ r nō inq̄natur diuin⁹
radius. Dixit p^o q̄ dei fili⁹ assumpsit verā car-
nē sine pctō. Et ponit per totum istum textū.
Am vero incarnatio dei vbi r̄c. **Ad** sic
signat quarta dist. huius tertij: que sic
p̄tinuat ad p̄cedētes. Nā postq̄ in p^a
r̄z^a distinctionib⁹ oñsum ē in hac vnione nā
rū diuersitas. Et in 3ª distinctionē ex incidenti
mō declarata ē grata scititas. Nūc in hac. iij.
dist. de diuin⁹ vbi in maria p̄ceptione modus
aperit atq̄ q̄litas. Et hec diuidit in tres par-
tes p̄ncipales. Iesu cōceptio in p^a parte quo

ad sp̄sctifici regitur. In scda signatur rō quo
verbū factuz in maria: paulo asserit. In 3^a sa-
era hec vnio xpi iesu limpid⁹ ponit. **Prima**
in p̄n^o. Scda ibi. Sed queri pōt cū nos salua
r̄c. Tertia dist. v. ibi p̄terea ingri oz cū ex pre-
missis. Rursus p^a p̄ticula in q̄ Iesu cōceptio
quo r̄c. in tres ptes diuidit. In p^a p̄aditur ve-
ritas: cur plus a sp̄i cēseat hec incarnatio In
scda surgit obscuritas q̄re neupmatis ad xps
nō sit gignitio. In 3^a Iesu nativitas flammī
donatur. Et p̄z rō. **Prima** in p̄m^o. Scda ibi
Sed nō ē in hoc diutius imozand. Tertia ibi
Potest etiā dici xps fm hōiem r̄c.

Truz vnio p̄positica de sc̄to sp̄i r ma-
tre maria hūanis sine meritis p̄uene-
rit. Et af ad partē falsam trib⁹ medys
Primo af q̄ ista vnio nō debeat dici fieri
de sp̄sctō: ut dicatur p̄ceptus xps de sp̄sctō
Si. n. ista locutio hēat veritatē: xpus cōcipit
de sp̄sctō: aut pp̄ prop^m sp̄scti: aut pp̄ ap-
propriatū. aut 3° pp̄ p^o nō appropriatū: s̄z neu-
trū est dicendū. igs̄ r̄c. **Ma**ior p̄z per diones
sufficientē. Sed p̄bat minor. **P^o** nō p̄p̄ter
prop^m q̄ rōnes nō sunt rōnes agendi ad ef-
fectū. Scda nō pp̄ appropriatū. s. bonitatē seu cari-
tatē: q̄ nō p̄ceditur xps p̄cept⁹ caritate. Nec
3° pp̄ cōe: q̄ diuina essentia opari nō d̄f inq̄-
tum sicq̄ est maxime abstracta. **Scda** af.
q̄ maria nō fuerit mater xpi in hac vnio: op-
posita f̄ria nō p̄nt simul esse in eodē. s̄z virgi-
nitas r maternitas sunt f̄ria g^o nō potuit sta-
re maria fore virginē simul r matrē. **Ma**ior
est p̄bi in. iij. metha^e. vbi p̄bat q̄ si f̄ria eēnt
simul p̄dictoz essent simul qd̄ etiāz repugnat
potētie dei. 3° minor p̄z ad sensus: q̄ mater-
nitas expellit virginitatē: e⁹ r ambe sunt in
eodē ḡne. f. qualitatis. r hec est p̄p̄ie nā f̄ri-
oruz fm p̄hm. **Tertio** af q̄ incarnatio seu
ista vnio venerit mediātib⁹ patrū meritis: po-
tens mereri p̄ncipale pōt mereri accessio^m: s̄z
p̄ncipale britudinis n̄fē est diuina visio: acces-
sio^m est visio hūanitatē: cū potuerūt: igs̄ an-
tiqui p̄ces mereri gloriā g^o potuerūt: r hanc
vnionē. **Ma**ior p̄z q̄ potēs in maias: pōt in
minus. **Ma**ior p̄z de sc̄tissimis v̄ris q̄ p̄ ḡfāz
gloriaz merebant. **In** o^m p̄mi af. per illud
qd̄ hētur in simbolo ap̄loz. **Cōceptus** de sp̄i
sc̄to. **In** o^m secūdi af auctē **B̄am**. iij. li. ca. xij.
Theotocō. i. dei genitricē: p̄ncipaliter r vere
sanctā **Ma**riā p̄dicamus virginē. **In** o^m ter-
tij af. ex illo **Pauli** dicto ad tituz p^o. **Appa-**
ruit denigritas r hūanitas saluatoris n̄fē dei
nō ex opibus iusticie que fecim⁹ nos. **In** ista
q̄onē ad als̄ sūt r̄c. **Quo** ad p̄mū art^m ter

dis qm.

mini sūt: vnio: meritū: et ista p^{re}pō de. ¶ **P**ri-
mus igit terminus ē vnio. vñ vltra de vnione
dicta d. p^a huius tertij noto p^o. q^{uod} ista tria dif-
ferūt vnitas: vnio: et vnitio. vnitas. n. inest ali-
cui. siue in se p^{er}sidere: sicut hō i se cap^{er} extat
vnus. vñ talis vnitas d^{icitur} vnitas absoluta. siue
respectu ad aliū p^{er}sidere. sicuti subm^{us} et passio
sunt vnū et tal^{is} vnitas d^{icitur} vnitas relatiua. vñq^{ue}
aut nunq^{ue} d^{icitur} nisi pluriū respectu aliquo
distincto. vñ nihil sibi ipsi vnitū d^{icitur}. vnitio at
magis noiat illaz actionē qua aliq^{ui} vnunt ab
agente aliquo seu corrdidentē passionē. An
vltius quo ad p^{ro}positū noto q^{uod} vnio p^{ro}posita
tica filij dei sen g^{ra} vniois d^{icitur} tripli^r. P^{ri}mo
mō d^{icitur} vnio p^{ro}posita ipa vnio gratis facta.
Scdo d^{icitur} ipia diuina g^{ra} hāc faciēs vniones.
Tertio d^{icitur} vnio p^{ro}posita ipa g^{ra} creata ena
in tali p^{ro}posito vt cōdecena tali vnioni.
¶ Tertius termin^{us} est meritū. vñ vltra de me-
rito dicta in p^{ri}m. d. xvij. et xli. et alibi in secūdo.
¶ Noto quo ad p^{ri}us vt notat doc. deuo. art. ij.
huius d. q. i. q^{uod} meritum pōt p^{er}siderari triplici-
ter. P^{ri}mo q^{uod} tuz ad suam subam. et isto^{rum} est
quoddā absolutū seu ad minus magis per se
p^{er}siderat: sicut si in p^{ro}posito absolute cōsidere
mus vñ dei incarnatū: nihil aliud p^{er}sideran-
tes. Scdo cōsideratur meritū q^{uod} tuz ad suaz
efficaciā: et ista ē vel liberādo a future culpe
vel remouēdo reatū carentie diuine vñionis
Tertio p^{er}siderat q^{uod} tuz ad circūstantiā: vt. i. q^{uod}
meremur oportuno nobis tpe referue: dicē-
te scriptura: oia seruauit in futurū. ¶ Tertio^{rum} ter-
minus est de. An notat doc. deuo. in p^a sniaz
d. v. q. ij. q^{uod} hec p^{ro}pō de: pōt accipi tripli^r. P^{ri}mo
ordinaliter: sicut dicimus de mane fit meridi-
es. i. post mane fit merides. Scdo d^{icitur} origia-
liter sicut d^{icitur} de sole radi^{us}. et sic d^{icitur} in q^{uod}ne cō-
cept^{us} x^pi de spūscō. i. effectiue. Tertio sub-
stācialiter: sicut dicimus de ferro fit cultellus
et iste modus vltim^{us} d^{icitur} tripli^r. p^o d^{icitur} de substā-
cialiter et p^{ar}tialiter: sicut dicim^{us} p^{ar}tes sunt de to-
to: aut vinū de dolio. scdo d^{icitur} subāliter et ordi-
naliter: sicut dū dicim^{us} de pāe fit corp^{us} x^pi. Vbi
p^o est ordo q^{uod} panis nō manet cuz corpe x^pi:
sicut nec mae cū meride. scdo d^{icitur} substācialiter:
q^{uod} subā panis trāssubādatur in corpus x^pi. 3° d^{icitur}
de originali et subāliter: sicut dū dicim^{us} in di-
uinis: fili^{us} ē de subā p^{ar}is: rōne. n. h^{oc} g^{ra}ti patris
signat originatio: s^{ed} rōne h^{oc} abli subā signat
subālitatē. ¶ Quāntū ad 2^m art^{iculu}m sunt tres
p^{er}clones. P^{ri}mo ē de ista vnioe respectu spūscō
Scdo de ista vnione respectu b^{ea}t^e m^{at}ris. Ter^o d^{icitur}
ista vnione respectu ad meritū. P^{ri}mo ē h^{oc}. Licet
de scō spū dicat p^{re}ceptus x^pi: et h^{oc} scā vñō: nō tñ

nosatur p^{er} eius. Sic p^a p^{er} p^{er}clutionis. q^{uod} x^ps
d^{icitur} p^{re}ceptus d^{icitur} spūscō. P^{ro}bat. Deuotissima
p^{re}ceptio deuotissime d^{icitur} noiari h^{oc} fuit deuotissi-
ma. igit et. Talia aut attributa maxie app^{ro}p-
riant scō spū. vñ ad excludēd carnalē copu-
lā viri et mulieris: d^{icitur} p^{er}cipi d^{icitur} spū. ad excludēd
2° seditate p^{er}cupiēd solū d^{icitur} cōcipi de spū: s^{ed}
scō spū. 3° ad d^{icitur}notādū amorē intimū b^{ea}t^e m^{at}ris
ad deū: vt sicuti mulier ex amore ad vir p^{er}ci-
pere d^{icitur}. sic m^{at}er ex singularissimo amore ad de-
um x^ps d^{icitur} de scō cōcepisse spū. Et h^{oc} extat rō
Aug. de. s. vic. in q^{uod}dā libello. q^{uod} n. ingt amor
in cord singulariter ardebat: iō i ei^{us}. carne mi-
rabilia faciebat. An bñ p^{ro}bat. i. scriptū est
Quod. n. in ea natū est de spūscō ē. Noto tñ
q^{uod} ista vnio sacratissima pōt tripli^r cōsiderari
P^{ri}mo quāntū ad vnibilia. Scdo quāntū ad mo-
dum vnionis. 3° q^{uod} tū ad fructū vnionis. Si
p^{er}sidere quāntū ad vnibilia: tūc manifestatur
diuina pō que patri attribuit: q^{uod} maximā re-
quirat potētā vñire vltim^{us} p^o. Si aut p^{er}sidere
q^{uod} tū ad vnionis modū: sic manifestat diuina
sapia que tā sapienter elegit humanū genus
repare et supbi cōculcare potētā. Si aut 3°
p^{er}sidere quāntū ad vnionis fructū sic manife-
stat bōitas dei maxia: q^{uod} p^{ro}p^{ri} nos semetipm exi-
nauit formā sui accipiēs. ad philippē. ij. Et
h. d. Dam. 3° suaz sniaz. c. i. mōstrat simul in
incarnatione bōitas iustia et sapia dei. bōitas
spū: sapia filio: s^{ed} iusticia patri appropietur.
¶ Sz dicit scdo p^{er} p^{er}clutionis. q^{uod} x^ps nō d^{icitur} fi-
lius scō spū: nec spūscōis pater ei^{us}. P^{ro}bat
tur. x^ps null^{us} ē fili^{us} nū nā: s^{ed} solius p^{ar}is in di-
uinis est nū fili^{us}: et matris in terris igit et. Cō-
firmat rō: q^{uod} filatio inest x^po rōne p^{ro}posita.
p^{ro}posita aut eius se h^{oc} nō rōne filij: s^{ed} p^{ri}ncipij
respectu spūscō. P^{ro}bat 3° q^{uod} tūc h^{oc}eret duos
patres. i. patrē et spūscōm inio tres: q^{uod} scipm:
ipse. n. p^{ri}m diuinitatē efficit ita hāc incarnati-
onē: sicut spūscō. vñ nō inmerito dicit Aug.
et est in lfa. Quis audebit dicere x^pm eē filiū
spūscō: cū hoc ita sit absurdū vt nulle fidelis
aures hoc valeāt sustinere. possent quippe he-
retici cōcubitū suspicari in maria: si patrē eū
audirent. An noto q^{uod} q^{uod} ad hoc q^{uod} aliqd dica-
tur pater tria requirunt. P^{ri}mo q^{uod} fiat in eadem
spē. vñ pediculi nascentes in hoie: nō dicuntur
filij hois: nec hō pater eoz. nec proprie equa
mater mule nec asinus pater. Scdo requir^{it} q^{uod}
sit distinctio inter eos. q^{uod} teste Aug. in p^o de
tri. nulla res scipm gignit vt sit. Tertio req^{ui}-
rit q^{uod} fiat per modū nature. vñ s^{ed} spūscō sit
eiusdē subē cū patre et filio: et ab eis distingua-
tur p^{ro}naliter: nō tñ d^{icitur} eoz fili^{us}. q^{uod} p^{re}cedit nō

173

2 p^{er} 9° m^{at}ris

173
ad h^{oc} p^{er} 276
m^{at}ris p^{ar}is

quod natus sed quod batus. i. per modum volun-
tatis. Patet autem quod christus libere producitur quo
ad humanitatem a spiritu sancto et in diversa natura
non de pater eius. nec impedit quod nos dicimur filij
dei per gratiam: et christus summus habeat gratiam quia
vniio illa remouet adoptionem filiorum quam habe-
mus. Et si obijciat ex illo Damiani. verbum diui-
ni non descendit in virgines tanquam sepon. i. semini et
ita fuit ad simile in natura. Dicendum quod semini huius et
ratione agendi. quia in seculo philosophorum ponitur cum
ca actina: et hoc modo de semine: quia dedit viz gratia
tuam marie. i. suppledo perfectissime causam prae-
larem. i. sexum virile. Rursus huius semine ratione assi-
mulandi in idem specie frequenter. et hoc modo non
fuit illi semen: quia fuit impossibile naturam humanam
in diuinam verti. Secunda pars est de ista vniio-
ne respectu beate marie. et est hec. Maria bea-
tissima actiue ad dei gignendum filium sic concu-
rit: vt genitrix dei diceretur. Dicitur per philosophum beata
maria se habuit actiue in generatione christi iesu. Pro-
batur medio doc. sub. i. pueri distinctio. Beata
virgo maria non minus fuit mater christi iesu quam
alie matres suorum filiorum. imo plus: quia totum tri-
buit quo ad materiam. sed alie mulieres concurrunt
actiue in generatione suorum filiorum: ergo et maria
Probatur minor. quia formas eiusdem rationis: esse
quintu potentie eiusdem rationis. mas et femina
sunt eiusdem rationis. x. methaph. ergo sicuti vege-
tatiue potentie sunt actiue in mare: ita in secula
huius non eque interesse: et ita generatione. Confirmatur
quod aliqui plus assimilant filio matri quam patri. et ita
quod mater agat: quia agens intendit sibi assimilare
effectum quantum potest. Nec valet si dicatur quod est preter
intentionem: vt quod negat sibi assimilare suo assimi-
latur opposito: ac si diceretur quod negat calidum con-
ducere aliquid dato impedimento quod frigidum faciat: quod
nihil est. Propter quod mulieres valde diligunt pu-
eros: et aliqui plus quam patres. ex. viij. ethico. non
ita filij parentum. cuius ratio de qua est efficiens plus
suum diligit effectum quam effectus causam. Unde ista ver-
ba Damiani. i. suis diuitis sensu etiam. quod dicit ei spiritus
sanctus vniio generationis. Ex quo patet defectus secundi
qui in 3a dist. huius tertij parte. i. art. ij. q. 1. Pro-
batur quod beata virgo sicuti ceterae mares passim so-
liti se habuit in ista generatione. adducens illud. xv.
de animalibus. vbi Aristoteles comparat virtutem seminis
a patre arti et materiam ministrat a muliere ligno
de quo artifex facit scutum. pars tamen operis ex pelone.
nec dictum Aristoteles. cogit. Intendit. n. dicere quod
agens principalis est pater: minus principale mater.
vnde non oportet quod similitudo in omnibus teneatur: sicut
lignum se habet passim penitus: ita mulier se habet quod
pe sicut operum et potest etiam est principalior causa non
tunc secluso deo: ob id minus principalis. sic per

principalior est causa prolis: mater minus principalis.
Ex his patet defectus doc. de uo. art. ij. q. i. ponere
tis quod data est virtus actiua mater ad gignendum: et
genuisset actiue nisi puera fuisset a seculo spiritu.
et hoc inquit sufficit vt dicatur agere. Dat exemplum
de virga aaron si habuisset virtutem producere
flores et fructus: sed tunc non produxisset: tamen egisse
diceretur ex quo per alium fructificabat eius opus
Hoc valde parum est vt tangit doc. subtili. nepe si
ignis esset perfecte actiua et haberet passim ap-
proximatum: et tamen fructificaretur ab alio agente for-
tiore calefaciente lignum: nullo modo ille ignis
esset causa agens respectu illius caloris. et si ignis ge-
nere esset patre: nullatenus potest diceretur
Ita in proposito huius mater posset concurrere nisi fructi-
ficaret: non tamen diceretur agere nisi concurrat. Sed ob-
iectum sicut doc. sub. dicit quod actiue mater se habuit
in huius generatione. Probatur dato quod fuerit in
instanti: quia si hoc venit ex vna natura causa: aut
si quod non habuit actiua potentiam respectu termi-
ni inducti: vel terminorum inductorum. aut seculo
quia non potuit agere secundum illos terminos huius modo
inductos. aut quia si potuit: tamen puera est a vir-
tute maiore totum faciente: sed neutrum impedit: igitur
et. Ad idem patet ex dione sufficere. Ad idem patet per
singula. primum non. quia vt dictum est. verum fuit ma-
ter quam alie matres. cum ergo alie habeant ex ista ob-
iectis actiua potentiam in generatione. igitur et mater. nec
secundum impedit: quia aliquid media requirit vniio virtu-
ti imperfecte ad agendum: que tamen non requirit per
fectionem sicut huius non non possit moueri nisi tra-
seat per medium ad extrinsecum: potest tamen corpus christi
de celo ad terram venire non transendo medium
ita cum perfectior sit causa spiritus sanctus et maria in hu-
iusmodi generatione quam vir et mulier. poterit at-
tingere maria tertia generationis sine medijs
alteratibus quod tamen negat vir simul et mulier. Nec
tertium impedit quia spiritus sanctus est causa libera: et ita
sicut potest venire ita potest non preuenire. et cre-
dendum quod totum quod potuisset maria sibi reliquit.
nec tamen per hoc dicitur quod christus fuerit preceptus per
rationem seminales: quia ratio seminales exigit ambas
causas naturales. scilicet vir et mulierem. hic autem sola
fuit mulier. Et sic dicitur secunda pars conclusionis.
quod beata maria de christi genitrix. Probatur. quia
non minus de ceteri genitrix iesu christi quam ma-
tres ceterae suorum filiorum: sed alie matres dicuntur
genitrices suorum natos: ergo et maria sui. Unde
de deo mater dei genitrix iesu genitrix christi
Unde est illud. Quia pro nobis secunda dei genitrix.
et hoc facit conuatio ydiomatica. Et si obijciatur
ex illo dicto Damiani. 3a iniaz. cap. xxiij. p. uoto
con. i. genitricis dei non dicimus virginis. Item
quod Damiani. loquebatur quod quidam hereticus qui dice-

crebatur nestorius. iste posuit duas personas in
 xpo: humanam et diuinam. et vocabat solū hu-
 manā xpm. et dicebat qd solum beata maria
 genuerat humanā personam. Contra illud dicit
 Bān. qd hoc nō capiēdo christū: nō dicim⁹
 maria dei genitricē qz nō solum hominem sed
 deū genuit. Tercia 2° est de ista vnione re-
 spectu ad meritū. et ē hec. Licet incarnatiōis
 substantiā antiqui non meruerint patres: tñ
 tps acceleratiōe meruerūt. Dicit 3ª pars
 qd antiqui patres nō meruerūt ipam vnionē
 ypostaticā. Probaf. qz illud negt cadere sub
 merito: qd est pncipiū ois meriti et rō: s; in-
 carnatio filij dei: seu hec vnio est huiusmodi.
 nemo. n. meruit nisi i fide mediatoris: aut ex-
 plicita aut implicita. Hñ glo. super illud ps.
 Respice in testm̄ sc̄m tuum: meminit pmissi
 onis: qz merita deficiūt. Confirmatur. qz hec
 vnio opus est eminētissime caritatis: et maxi-
 me dignationis: et ita nō cadens sub merito.
 Sed scda pars dicit: qd antiqui patres merue-
 runt tps acceleratiōe. vii super illud ps. Pro-
 pter miseriam inopiū et gemitū pauperū: nūc
 exurgam dicit dñs. dicit glo. Exurgā. i. mittā
 filium: ppter gemitus pauperū: qz pro malis
 genuit et peccatis cōteruntur. Quantus
 ad tertiū artū sunt tres difficultates. Pri-
 ma vtrū xpus possit dici fili⁹ trinitatis. Dicit
 doc. deuo. q. iij. p. i. arti. q. nō. p. ppter erro-
 re labellij ne suspicemur eandē personam filius et
 sp̄s sc̄m cuius patre qui est pater eius. scdo nō
 recipitur qd sit filius totī trinitatis per creati-
 onē: ppter erro-
 re Arrij: qui posuit diuinum
 verbū purā creaturā. 3° non recipitur qd sit fi-
 lius dei per gratiā: ppter nestoriū qui posuit
 xpm solum dicere naturā humanā seu suppo-
 situs illius nature. et dicebat qd erat fili⁹ dei p
 gratiā. Thomas vero impugnare vñ hñc lo-
 quendi modū. arti. i. q. ij. et posuit rōnem suā:
 quare nō dicitur fili⁹ trinitatis: qz inquit vni-
 cum hñc esse: illud autē a solo hñc patre. s; salua
 scititate sua bene dicentes improbat et falsum
 dicit qd sit vnū esse in xpo. vt patebit distin. vi.
 Scda diffi. Si gñatio marie i filio suo Je-
 su xpo: d; ceteri nātis seu miraculosa. Bñ q
 ista gñatio pōt p̄siderari triplr. 1^a p̄ quātū
 ad reducentē potētā mē ad actū. s. sp̄m sc̄m
 hoc mō fuit miraculosa: qz s̄ solitiū cursus na-
 ture. vir. n. nālem reducit potētiāz femie ad
 actū gignitiōis. Potest scdo p̄siderari respe-
 ctu genitri. s. dei genitri. hoc mō. pprie nō fuit
 miraculū sed mirabile: qz nō s̄ cursus: s; vltra
 cursum nature possibilē. Tercio pōt p̄sidera-
 ri q̄ntū ad illaz potētā in se: sic fuit nātis. qz

beata maria cū esset optime per nām cōple-
 xionata: nāliter nō fuit infecunda. Tercia
 difficultas. Si pōt p̄cedi qd btā maria merue-
 rit portare xpm iesus. Bñ qd loquēdo de me-
 rito cōgrui ipa meruit portare ppter suā pu-
 ritatē et humilitatē. Bñ in collecta cōpleto-
 rij vt dignū filij tui habitaculū effici mereret
 Loquēdo de merito digni ipa meruit hunc
 portare habito id ei⁹ p̄sensu. de merito autē cō-
 digni ipa nō potuit cū oēm precellat creatu-
 rā. Et hoc p̄z ad qōnez. qd vñ vnio ypostatica
 puenerit sine hūanis maxie de cōdigno me-
 ritis a sp̄s sc̄m et maria matre dei dignissima.
 Ad p̄mū argm̄ dicēdū breuiter ad minore
 qd pp appropriatiū. et dñ obijcit qd nō dñ cōce-
 ptus de bonitate seu caritate: sicut de sp̄s sc̄m
 dico qd rō est: qz caritas aut dōitas nō noiant
 suppositū sicut sp̄s sc̄m. actiōes aut p̄ho te-
 ste fm̄ cōem allegatiōe sunt suppositiōis: id
 nō est consimile. Ad scdm negatur minor
 vñ nulla opo 3^aia nec p̄mitia est inter v̄rgi-
 nitatē et maternitatē. virginitas. n. solū p̄uat
 eām nālēz agentē superiozē. maternitas autē
 ponit vel illā vel aliā et hoc sufficit. sic ē in p.
 posito. qz sp̄s sc̄m tenet locū patris. licet nō
 dicat pater. dat gratiā exemplū doc. sub. Qd
 libet o^m nātū est cāre in intellectu noticiā sui
 detur qd deus supplicat: et qd illā noticiāz cau-
 set si diceretur intellectus virgo: qñ deus illā
 causat noticiā: et corruptus qñ obiectū p̄p̄riū
 causat: esset penitus simile. Ad tertiū p^o
 dicendū ad maiore: qd illa hñ instātiā quādo
 accessorij nō solum p̄parat ad premiūz s; ad
 meritū. huiusmodi est xpi incarnatio: qz hui⁹
 virtute meremur quicq; meremur. vltra nō
 hñ veritatē: qñ illud accessorij nō necessario
 adheret principali: sic ē incarnatio: qz aliter
 potuit nos liberare oipotens deus. Et sic p̄z
 ad qōnez. Ex presenti autē rē. Prima p^o. a
 sc̄to sp̄s est incarnatio: licet trib⁹ ritu sit ope-
 ratio. Dicit 2° qd licet ista incarnatio sit ope-
 ratio tribus pueniens psonis: recte tñ appro-
 priatur persone sp̄s sc̄m. et ponitur a p̄cipio
 vsq; ibi. Sed nō est in hoc diutius. Scda
 p^o. Et licet sp̄s christi dicitur cā: non genit⁹
 eius asseritur. Dicit 3° qd licet concedatur qd
 christus sit a sc̄to sp̄s: non tñ d; cōcedi qd
 sit pater eius. Et ponitur ab illo loco. S; nō
 est rē. vsq; ibi. Sed queri potest cum nos rē.
 Tercia cōclusio. In pauli veritas dicto cō-
 probat: dum xpi entitas facta noīatur. Dicit
 conclusio qd dictū pauli est vñ dicentis xpm
 factum rē. et p̄z expositio in littera. Et ponit
 ab illo loco. Sed queri rē. vsq; ad finem.

quia dicitur p...

Reterea inquiri oportet cum ex premissis recte. Sic signat quinta distinctio huius tertij: que sic continuat ad precedentes. Nam postquam in precedenti distinctio ostensum est quod in hac ipsa unione sanctus est huius spiritus. Hinc in hac incipit ostendere distinctio limpidius quam sit hec unio: et in quo et cuius adit et huius diuidi in tres partes principales. In prima de hac sacra unione multiplex mouet quod. In secunda fidei determinatio ad predicta subest solutio. In tertia doctorum variatioe opposita per opinio. Prima in principio. Secunda ibi. Hec inquisitio siue ingrediendi ratio. Tertia distinctione sexta ibi. Ex premissis autem emergit recte. Prima autem parte indinisa manente. Rursus pericula secunda in qua fidei determinatione ad quoniam datur solutio in tres partes diuidit. In prima denotatur questio principalis. In secunda declarat scrupulum scidetalis. In tertia intimat non assummi hoc personalis. Prima in principio. Secunda ibi. Sed queritur utrum eadem diuina natura recte. Tertia ibi. Ideo vere non personarum hominis assumptio recte. Hec est recte.

Tri diuina persona nam humanam sic assumere potuerit: ut eius persona non sit coacta. Et arguitur quod sic triplici modo. Primo quod aliqua duo sic se habent quod unum nihil addit super aliud assumens unum aliud assumit. Sed nam humana et eius personalitas sunt huiusmodi. igitur recte. Maior per. quia que ita se habent videntur se habere quasi idem. impossibile est autem idem assumere et non assumi. Minor vero probatur. quia si persona super naturam aliquid diceret aut esset accedens: et hoc non: quia tunc persona non esset in predicamento substantie. aut substantia: et hoc vel materia vel forma vel compositum: et sic in persona: aut essent due anime aut due forme: aut duo composita: quod est inconueniens. Secundo arguitur cui conuenit ratio persone id debet dici persona. Sed humane anime assumptio ex parte sui puenit ratio persone. igitur est persona assumpta. Maior per ex mutua prima diffinitio ad distinctionem. Minor probatur ex diffinitione persone quam tagit Boetius persona est anime rationalis in diuina substantia. hoc totum puenit anime assumptio. nam enim assumptio est anime rationalis et in diuina substantia. quod dicitur. te ste. Naturam namque suppositum esse in anthropomorpho. id est in indiuisibili. Tertio autem sic. Tanta dignitate huius natura assumpta in verbo quanta haberet in genere proprio: et longe ampliore: sed personam in genere proprio est dignitatis. ergo et huius in illa sacra unione. Maior per ex dicto Augustini. vocatis hac unione summam gratiam. Sed minor probatur ex diffinitione generali per. per dicitur: substantia distincta p

prietate ad dignitatem pertinente. In oppositum arguitur auctoritate Augustini in libro de fide ad petrum. de nam hominis assumptio non personarum. In ista quod ad alio recte. Quod ad primam terminum sunt assumptio: persona: et coactio. Secundum terminum est assumptio. unum dicta est quasi ad se sumptio. Alii per notandum occurrit quod assumptio tria dicit. actioe relatione: et terminatione. Actio competit ratione diuine nature. Terminatione ratione persone diuine. Sed relatione ratione utriusque. Sed occurrit secundo notare quod assumptio differt ab unione tribus binariis: seu sex modis: quorum quatuor tangit sanctus Thomas. articulo primo preteritis distinctio. quod. l. Prima differentia: quia assumptio bene est actio aut passio. unio vero solum dicit relationem. et de ista sumi differentia ut communis. quia aliquoties etiam unio dicitur actio: ut dum dicimus: uniuersum unione uniuersum. Secunda differentia est: quia assumptio magis aspicit terminum a quo accipitur quod uniuersum est: unum dicta est assumptio: quasi ab alio sumptio. Sed unio magis dicit respectum termini ad quem: inquantum unum dicitur uniuersum. Tertia differentia: quia bene potest esse non semper uniuersum uniuersum: non tamen assumens assumptum unum natura diuina assumens non dicitur assumptio. Quarta differentia: quia assumptio est per respectum assumptio: non autem unio. unde bene procedit quod pater diuina natura uniuersum humane. non autem procedit quod assumptio humane naturam. Quarta differentia quod unio quantum est de se equaliter respicit utrumque extremum: non autem assumptio imo pregrit unum fixum et stans ad quod aliud transibat. unde hinc est quod natura diuina potest dici uniuersum humane: non autem assumptio. Sed differentia est: quod communio est unio et assumptio. quia omne assumptum est uniuersum non econtra. Probatur. quia in nobis anima uniuersum corpori: non tamen dicitur inter ea assumptio. Secundus terminus est persona: quasi per se sonans: seu per se una. unde ultra dicta satis de persona in primo sententiarum distinctione. xxij. Notandum quod persona potest accipi triplici. Primo modo dicitur persona homo laruatus in comedys. Unde et teste Boetio in libro de duabus naturis et unica persona christi: ibi per hoc nomen ortu est: ubi grecus sermo huius proponit. id est pro facie: quia in facie erat deturpatio. Secundo dicitur persona homo in dei ecclesia gradus habens honoris: sicuti sunt cuncti: qui dicuntur persone coeter. Tertio dicitur persona proprium suppositum nature intellectuales: dicente Richardo in primo de triplici capitulo. Persona est nature intellectualis incoactibilis existentia. unde ad rationem persone secundum doctores deuotum articulo. ij. huius distinctione. quod. ij. tria requirunt. scilicet singularitas

per

sicuti dicitur dicitur fortis seu hic homo. Secundo in cohabitabilitate. scilicet per modum personarum: sicut cohabitatur anima corpori respectu totius hominis: seu ut quod. aut per modum virtutis: sicut cohabitatur superius inferiori: seu ut quod. Tertio regitur eminens dignitas: quod solum ratione personae reperitur in nostra intellectuali ratione. Tertio terminus est cohabitatio. unde noto quod triplici sit cohabitatio. scilicet per modum forme seu partis. sicut forma sui esse cohabitatur materie. Secundo per modum totius sicuti superius suum cohabitatur esse inferiori: veluti platonem hominem. Tertio per cohabitatio nem idiomatum. sicut in hac unione mater filius dei filius: et contra. Tunc est notandum quod ista tria differunt: dare: mittere: et cohabitare. Dare enim dicitur dicitur et plus et auctoritas in eo cui datur venit. Mittere vero dicitur ex additione ad dare: quod inuit quod ab alio originatur. unde si per datur in diuinis: nunquam tamen missus legitur. Cohabitare autem dicitur ut ab uno alteri sic bonum tribuat: ut in se ipso maneat. sicut dicimus quod essentia a patre cohabitatur filio: quae tamen in patre remanet. Quarta ad secundam articulum sunt tres personae. Prima est de nostra diuina assumente respectu naturae humanae assumptae. Secunda de diuina persona assumente respectu ad naturam humanam assumptam: et non ad personam. Tercia de persona diuina assumente respectu hominis non assumpti. Prima est haec. Sic nostra diuina natura sumpsit humanam: ut non in intellectibus personis posset esse assumptio. Dicitur prima pars. quod nostra diuina assumpsit humanam naturam. Probatur. Ista propositio reputatur catholica. nostra diuina humane est unita. Quero ergo aut actiue aut passiue: non passiue: non dubium: ergo actiue. istud autem agere nihil aliud intelligo: nisi assumere. unde Augustinus in libro de fide ad Petrum. Illa nostra quae semper genita manet apud patrem: nostra namque sine peccato suscepit. in libro de tri. expressius. Forma dei accepit formam serui. Et si obijciat ex illo concilio tolerano quod magister tangit in littera. Cum tota trinitas operata sit formationem suscepti hominis soli tamen filius suscepit hominem in unitate personae non in unitate naturae. Et ita videtur quod nostra diuina non assumpsit. Dicendum quod dicitur dicitur solus filius solum fit excludit respectu aliarum personarum. quod nec pater assumptus nec spiritus sanctus. sed non fit exclusio respectu naturae diuinae. Nec tamen dico quod assumat ut est coram tribus personis: quod sic quaelibet persona assumeret: sed solum assumit: ut est in persona filii: ita quod sit sensus. Diuina natura assumit humanam: non quidem in unitate naturae. videtur quod conuertitur diuina nostra in humanam. vel secundo humanam in diuinam. vel tertio fiat una persona sicut ex quatuor elementis unum corpus: sed assumit in

unitate personae in persona filii in quo est. quod vero non repugnet naturae humanae assumi. per quod ex quo in potentia est obedientia: de ea potest agere quod vult omnipotens. Tamen bene ad philippum. iij. scribit. Humiliauit semetipsum formam serui accipiens. Nec exigit quod natura humana post tempore habuerit esse assumatur: sed solum nostra. Sed dicitur secunda pars conclusionis quod et non in intellectibus personis potest intelligi fieri ista assumptio. Probatur. Nam per intellectum personae diuinae essentia a diuinis personis: adhuc intelligitur summe sapiens summe potens summe bonus. ergo potest velle ratione bonitatis istam assumptionem et ratione potentie facere: et ratione sapientie ordinare. Et si queratur ad quam unitatem terminaret ista assumptio non personae quod non fit per casum in persona. non naturae: quod una non peruenitur in aliam nec ex ambabus fit tertia. Dicendum quod haec assumptio terminaretur in unitate naturae non quidem ut unitas est principium numeri: quod sic notaret ambas unicas esse naturas: quod est haeresis eutichiana. sed ut unitas venit ab unitate ut sit sensus. Haec due naturae sunt unite. Et si dicatur quod teste philosofo. Actioes sunt suppositio: ratio: et ita essentia ex quo non est suppositum nisi in personis non poterit assumere. Dicendum quod illa auctoritas. actioes sunt suppositio. haec intelligitur. i. singularium. Philosophus manifeste: quod anima separata intelligit: quod tamen non est suppositum. essentia autem diuina intelligit adhuc singularis praecisa a personis. Ex quo inferitur quod tam scilicet Thoma. articulo secundo huiusmodi. quod iij. quod doctor de uot articulo primo. quod iij. defecerunt dicentes. quod per intellectum remota personae a diuina essentia negatur fieri assumptio haec. oppositum per ex personae. Unde doc. subit. quod i. huiusmodi. dist. utraque agit via. scilicet horum doctorum et praecedentium et neutra determinat. eligo autem mihi primam dictam ratione: ut sit hic ordo. In primo signo intelligitur diuina essentia absolute. In secundo in quantum insitit. In tertio in quantum est suppositum et persona. unde manifeste videtur quod in secundo signo possit assumere non intellecto tertio. Secunda pars est de diuina persona assumente in ordine ad naturam humanam assumptam non personam. et est haec. Diuina persona naturam sumpsit humanam non personam. Dicitur prima pars personae quod diuina natura sumpsit naturam humanam. Probatur. quod cui conuenit incarnatio et assumptio sed diuinae personae conuenit incarnatio: ergo et assumptio. Maior pars. quod non fit incarnatio nisi assumptio. Minor vero est Iohannes primo. Tercio dicitur caro factum est. Tamen Augustinus in libro de fide ad petrum. Deus unigenitus dum acciperet unitatem carnis accepit de uirgine. Confirmat. quod ista assum

ptio nihil plus dicit nisi quandā actionem et relationē: quorū utrūq; diuine pgruit psonae. Et si obijciat qz nihil eternūz pōt fieri tpale: ergo nec tpale eternūz fieret aut ista assumptio: qz dicere hō de^o. Dicitū qz nihil sit eternū tpale. nec ecōtra: p idēitatē: s; bene p cōicationē idiomatiū d; hō de^o. nec d; intelli gi qz ex hoc aliq; fiat additio ad diuā psonaz in pfectiōe cum hoc solū sit terminare depen dentia nature assumpte. S; tunc ē dubiū cui cōuenit p^o assumere aut nature aut psonae. Dicitū qz si assumere noiāt actionē p^o pue nit diu ne eēntie que est radix ois opationis ad extra. Si dō dicat idē qd terminaretūc de facto p^o puenit psonae. s; vt patuit in prima pōne possit pueniri primo diuine essentie. S; dicit scda ps psonis. qz diuina psona nō assumpsit psonā humanā. Probaf argu mento Boetij. Arguit. n. sic. In xpo nō est nisi vnica psona. ergo si fili^o d; assumpsit per sonā: idē assumpsit seipm. s; hoc est falsum: et nō intelligibile: igit rē. Probaf at assumptū qz xps sit vna psona. qz oē qd est: iō ē: qz vniū numero est. si ergo xps est: necesse est ipsum vniū esse: s; nō est vniū in nā: ergo d; qz sit vniū in psona. vñ qd diuina psona humanā psonā assumperit negt intelligi nisi tripl^r. Primo vt p^o fuerit genita a m^oaria psona huma na et postmodū a p^obo assumpta. et iste mod^o negat m^oaria esse m^oez dei. Scdo pōt intelli gi vt in ipa assumptiōe fuerit humana psona s; post assumptiōez desist esse psona humana. et hic mod^o scda repugnat assumptiōi. veri^o n. tunc diceret psumptio qz assumptio. Ter^o pōt intelligi vt intelligat psona creata assum pta et manēs psona. et h modus obuiat sacre vnioni. qz isto^o nā humana et diuina nō erūt vniū: nec in nā nec in psona. Vñ ipius nestori us: qz nesciuit distinguere inter psonā et nāz: et videbat in xpo duas nās: arguebat idē du as psonas. sicuti in diuinio sabellius: qz nesci uit distinguere iter diuinā essentia et psonas. iō posuit vnica psonā: sicuti vnicam essentia. Ea pp ne sim^o d; gñe nestorij aut sabellij: opti me a doctore subtili posita est distinctio ex nā rei. Ter^o pōlo est de diuina psona assumēte respectu hois nō assumpti. et est hec. Dei vni genit^o sic humanitatē assumpsit: vt hoiez nō sumeret. Dicit p^o ps psonis: qz dei vni genit^o sumpsit humanitatē. Probaf. qz hu manitas et nā humana idē sunt. S; cōcedit qz assumpsit nām humanā. Vñ et Sama. dicit. Oia que in nra nā plātauit assumpsit dei ver

bum. Cōfirmat. qz hec est vera simpl^r. filius dei h; humanitatē: cū ergo eam non habeat ab eterno: sequitur qz assumpsit. Sed dicit scda ps pclusionis. qz dei vni genit^o nō assum psit hoiem. pbat. qz inter assumens et assum ptum: tanta d; esse distinctio vt vniū aliud nō dicat: sed dei vni genit^o d; hō: ergo sequitur qz non assumpsit hoiez. m^oaior p; exemplo. vñ non dicimus qz hō sit vestimentū qd assumit. Ea pp in libro de regulis fidei scribit: qz assu mens nō est assumptum. Et si querat si est hō quē assumpsit aut hō quē nō assumpsit. Di cendū qz neutra est dāda: qz nō est ptradictio nisi pponat negatio toti affirmatiōi vt dicat aut ē hō quē assumpsit: aut nō est hō quē as sumpsit et ista scda est vā. Ex quo inferi qz oēs ille auctes que ponūt filiū dei hoiem assump sisse sunt iproprie: et sūt pie exponēde: qz scēti locuti sunt multoties multū ample. sicuti est illa aug. i lib. expōnis simboli. Si qz dixerit hoiez a xpo assumptū depositū ēē anathema sit. Et Anf. i lib. de incarnationē b; dicit. qz nō assumpsit hoiez in cōi: s; hūc hoiez. et philei de bēt qppe exponit: vt capiat hō p humanitate abstractū p pcretū. Quātū ad 3^m art. sūt tres difficul. Prima vtrū hec sit pcedēda. vñ uina nā est caro scā. Dicit doc. deuo. q. v. arti culi p. qz est negāda simpl^r. rō est: qz aut facit sensus falsum. vtrū: si dicat qz diuina nā sit hac factiōe mutata in carnem vel ecōtra. vel admin^o reddidit sensum ambiguiū: vt si prepo nat: hoc qd dicit factū est toti ppositiōi vt d; cat. factū est vt diuina nā sit caro. qz cōicatio^o idiomatiū pprie nō sit in abstracto. Non sic aut de ista: nā diuina est incarnata: qz h; vniū sensus patent vey. f. nā diuina est carni vnita. Scda difficultas. vtrū aia sit psona. Hec ē opinio mgfi sniaz: in hac gnta dist. qz sic. et cū eo Hugo de scō victore pcorat. Dicens tū qz nō est psona: qz psona nequit vt quo al teri cōicari: qd cōuenit aie manifeste: qz cōica tur corpi et d; corpus humanū. vñ hic est pri mus locus in hoc tertio in quo a nris mgfis parisensib^o cōiter mgf non tenet. Tertia difficultas vñ est hoc qz ista concedit. Filius dei assumpsit humanitatē. nō ista. Fili^o dei as sumpsit hoiez. Rū dēdū qz humanitas signi ficat in quadā abstractiōe. et per pñs in qdaz diuerlitate iō cōcedit pp distinctionē requisitā assumētis ad assumptū. hō vñ qz in concretio ne sūt nō ita pñs noiāt illā distinctionē. ideo nō est simile. Ex hoc ps ad qōnē. qz vicz diui na psona nām humanaz sic assumere potuit vt psona eius per assumptionē non cōicaret.

Tunc ad argumēta. Ad primū dico q. ad
dit supra nām indiuidualē persona: solū vnā
negationem que dicitur incōcābilitas. scdo dico
q. rōne huius incōcābilitatis psona in nullo ē
pdicamēto: q. negationes nō sunt in gñe nisi
respectiue. Tercio dico q. psona creata est in
predicamento mētū nā indiuidualis. et hoc
sufficit. Ad scdm ne^o minorē. An qñ dicit
nature rōnalis indiuidua: hz glosari indiui-
dua. i. incōcābilibis per se existētia. p. ex dis-
tinctione Richardi sic hñte. psona est natu-
re intellectualis incōcābilibis existētia. p se at
nō existit nā humana sic assumpta. sed in per-
sona vbi iō argumētū nō pcludit. Ad 3^m
dico ad maiorē q. nā humanā nobili^o psona
tur q. psona dina: q. si esset psonata psona p
pua. vii aliquid. nobilius est subesse q. pre-
esse. nobilior est. n. aia cū possidet a deo: q. cū
possidet res creatas. Nobilior pariformiter
ēgo iudicat nupta regi cui subit q. rustico
cui p. sit. sic in pposito. Ex pñti autē distinctiōe
de rē. Ad 2^m p. c. Terrena factura psona
capit nā. Nā rursus assumitur. Dicit p. c. q.
psona assumit nām: et nā nām. Et ponitur a
pñciō distinctiōis: vsq. ibi. Sz qñt rē. C. Se-
cūda p. c. clusio dina nā scā nō credit sicut gen-
tura: vt pie credit. Dicit p. c. q. nō ita pcedi-
tur ista ppositio: nā dina est facta caro: sicut
ista. vbi caro factū ē. Et ponit ab illo caplo.
Sz qñt rē. vsq. ibi. Iō vō nō psonā hoīs rē.
Ad 3^m p. c. Recta locutio psonā cape nō
est. aut dictio psonā sumere. Dicit p. c. q. nō
est vera locutio dicere q. psona psonā assum-
pserit. Et ponit ab illo capitulo. Ideo vere
non rē. vsq. ad finem distinctionis. Sequi-
tur in textu.

Ad pmissis autē emergit qd rē. Hic si
gñtur. vi. distin^o. que sic continuat ad
pcedentes. Nā postq. in pcedētī di-
stin. de sacra ihu vnione multiplex mō ē qd.
Nūc doctor variatiōes super eadez vnione
opposita p. opio. Et hz diuidit ista ps in tres
ptes pncipales. In p^a palā pponit ambigue
locutiōes. In scda doctor sequunt hīc varie
opiones. In 3ª loquendi nectunt in vltio ex-
pñtiōes. Ad 2^m p. c. Scda ibi. In h^o p. fun-
ditat refatiōe rē. Ter^a dist. vii. ibi. fm primaz
vō dē rē. Ad 3^m p. c. pte idiuisa manēt rursus
pñtiōe 2^a in q. doctor sequunt varie opinio-
nes i tres ptes diuidit fm q. tres sunt opio-
nes. In p^a p^a tangitur. in secunda: secunda
nūg. in tertia: tertia annectitur. Prima in
principio. Secunda ibi. sunt autem 2 alij rē.
tertia ibi. sunt etiam alij qui in incas. rē.

Hec est diuisio rē.

Ad 2^m in psona xpi simplici sic vnū esse
posat vt hō admo^o hit^o cēseat. Et af
ad pte falsā trib^o medij. Ad 3^m af
q. psona xpi sit cōposita: vbi minor numerus
pōnem parit a fortiori et maior. et maxie vbi
ad pcedentē in eodē sit additio. hz si in xpo es-
set sola humanitas xps esset psona cōposita.
ergo a fortiori mō vbi cū humanitate hz diui-
nitatē. Ad 4^m p. c. nō. n. apparet intelligibile
q. binari^o pponat: et nō ternari^o. Sz minor p
batur: q. phisice diffinit hō quoddā ppositū
ex corpe et aia intellectiua. Scdo af: q. i xpo
sit vnū cē. si in xpo cēt duplex esse: xps esset
duo entia. sed hoc est falsū: igr. Ad 5^m p. c. a
simili. sicuti. n. duab^o albedinibus dñr duo al-
ba: sic v^o duobus esse duo dici entia. Sed mi-
nor pbat. q. tūc xps esset minime vnū. qd est
cōtra Berni. ponentē p^o diuinā vnitatē i tri-
bus psonis hanc esse maximaz: q. si xps esset
duo entia: certū est q. nō due nature. q. natu-
ra nō p. tur in recto de xpo. vñ hō nō pceditur
xps est humanitas: et ita intelligeret de p^a: et
sic xps cēt due psonae: qd est hereticū. Ad 6^m
af q. xps sit hō solū admodū habitus. Ebi-
cunq. sit p. dcatio denotiatiua ibi est predica-
tio accidentis: hz in xpo humanitas predica-
tū denotiatiue: ergo est accidens in xpo. et cum
teste Ansel. q. semel assumpsit nunq. dimi-
tat: habebit modū habit^o qui est qualitas de
difficili mobilis. Ad 7^m p. c. ex ratione deno-
minatiuor. Sed minor pbat: q. dicitur dei
verbum humanatū: cum tñ ceteri hoīes tale
nomen non habeant. In oppo^m primi af.
q. vnitās constitutiua pcedit cōpositiuam: et
tñ fm Berni. ante hanc est vnitās in xpo: et
ita nō est psona cōposita. In oppo^m secun-
di af ex 1° phi in scdo de ala. viuere viuenti-
bus est esse. et ita cū xps habeat duplicē vitaz
increatam et creatam: habebit duplex cē. In
oppo^m tertiū af auctoritate Alexan. extra de
hereticis. Cum christus perfectus sit deus et
perfectus homo: qua temeritate audēt ali-
qui dicere q. christus non est aliquid inqua-
tum homo: vbi innuitur q. de christo ad mo-
dum substantie p. tur homo: non admodum
accidentis et habitus. In ista questiōe ad ali-
as rē. Ad 2^m ad primum articulum termi-
ni sunt: vnitās esse et habitus. Primus igitur
termin^o est vnitās. vñ vltra dicta de vnitatē
in p^o distin. vii. Ad 3^m quo ad pñs q. sunt
tres ternarij vnitatū: quas tāgit bñs Berni.
in lib. de pñderatiōe ad euge^m. Primus ter-
nari^o est vnitās collectiua: sicuti mlti lapides

acceruus faciunt. vnitas pstituitua sicuti mul
 te partes vnu totū cōstituunt. vnitas cōiuga
 tiua vt duo iā nō duo s; vna caro sunt. Scds
 ternarius est vnitas natua qua hō aia r car
 ne nascit. vnitas pstatua qua hō virtutis non
 instabilis nō dissimilis. sed vnus sibi met nitit
 inueniri. vnitas pstantia vt cū per caritates
 multoz hoium est cor vnu r aia vna. Tertius
 ternari^o est vnitas potua cū aia oibus votis
 deo adherens vn^o spūs cuz deo efficit: vnitas
 dignatiua: qua limus nō di vbo in vna assu
 ptus est psonā. vnitas trinitatis ad quas teste
 Berni. in eodē cetera reducūtur vnitates. ita
 q in his ē ascensus de minori vnitate ad ma
 iorē. Alii prim^o ternari^o incipit ab infima i re
 bus vnitate. s. collectiuis r terminat in infima
 volūtate. s. vnitate pugiatiōis. Secundus ter
 nari^o incipit a maiori re: nāli vnitate que dī
 vnitas natua: r finit in maiore cordiū hoīz
 adinuitē vnitate que dī vnitas pstantica ca
 ritatis. Terti^o ternari^o incipit a minore amo
 re dei. s. vnitate votua trāsiēs p maiore vnita
 tem dignatiua qua dī hō efficit terminat ad
 maximā que vnitas dī trinitatē bñfice. CSe
 cūdus termin^o ē eē. vñ noto q esse vt tangit
 doc. sub. in p^o. q. h^o d. dī triplē: pter eē essen
 tie qd nō differt ab essentia: nisi in mō intelli
 gēdi. p^o. n. dī esse qd sūt cōpōnē intellect^o
 vnitis pdicatū cū subiecto: de q dicit pbus
 v. metha^o. q eē sūt vñ nō esse falsum. Scdo
 dī eē actualis ipa exītia: sicuti hñt accidētia
 sepata in sacro altaris. Terti^o dī eē subli^o
 r est eē suppositi icōicabile alteri: seu vt quo:
 seu vt qd. Noto tñ q loquēdo pprie: hec tria
 intelligūtur se hēre per ordinē: eētia: eē exi
 stēre: r eē subsistere. Existētia. n. primitus pci
 pitur. vñ Ansel. in monologio dicit. vi. ca^o. q
 sicuti se hñt hec tria: lux lucēs: lucere. sic hec
 tria. eētia: ens: r eē. Scdo intelligi eē existe
 re: q ania assumpta a vbo. imo alibet sepata
 hz bñ ppria exītia: nō tñ subsistentias. Alii
 3° r vltimo sequit subsistētia que ē ppria sup
 positi aut p^o. Terti^o terminus ē habit^o. vñ
 vltra de habitu dicta in. ij. dist. ij. Noto q s; z
 aug. r ē in lra. habitus dī triplē. p^o dī habi
 tus pro habitu interiori: sicuti est habit^o scie.
 Scdo pro habitu exteriori: sicuti est vestimē
 tū. 3° pro bitu pti interiori r pti exteriori:
 sicuti dī alius alio validior: aut fortior r hinc
 p hñt alia accipi dīa ex eodē Aug. Aliq. n
 habitus mutat r nō mutat. sicut sapia. aliq.
 mutat r mutat: vt cibus. Ali^o nec mutat nec
 mutat: vt anul^o. vltim^o nō mutat mutatur: vt
 vestis. Quātū ad. ij. arti. sunt tres psones

p^o est de eē xpi. Scdo de psona simplici xpi.
 Tertia de hūanitate in xpo per modū hitus
 se hñt. p^o igit est hec. Licet in xpo duo sint
 esse exītie: vnici tñ est subsistentie. Dicit p^o
 ps psonis q plures sunt eē exītie in christo
 p^obat: arg^o doc. sub. q. i. hū^o dist. i. Termi
 nus gñationis est eē exītie vel aliqd habens
 tale eē ex. v. phicoz. S; xps vere fuit tpaliter
 a maria genit^o: igit hñt aliud eē ab eē increa
 to. q illud nō fuit effectū p gñationē tpalem
 Confirmat. q aia xpi fuit vere creata: r itave
 re hñt eē exītie r eētie creata: q in qstū sic n
 pducūtur nisi in aliq exītia: nō at creata est
 exītia eterna. Confirmat 2°: q si assumpta nā
 sibi dimittet eē vere in actu nullo sibi positi
 uo dato de nouo. aliq eē in pō solū: sic aia
 antixpi. Patet 3°: q iūlo actualis supponit
 q extrema sñt in actu. vñō aut nē humane
 ad diuinā ē actualior: ita pexigitur q tā diui
 na nā q humana pntelligant hēre eē actua
 lis exītie. vñ nō vt mors xpi fuisse possibilis
 nisi ponēdo istud esse exītie in hūana nā vñ
 tā diuine distinctū ab eē exītie diuine nature
 Alii pz q hūana nā vere pō dici indiuidua p
 pria indiuiduatōe. r singularis ppria singu
 laritate: r res nature. pz qz nō solū dicit hūa
 nitatē: que dī nā. s; addit ppria dīam indiui
 dualē qua mediūte dī res nature. Et hoc dīc
 Bani. qñ dicit q nā hūana assumpta ē a vbo
 in athō. i. in indiuiduo. CEx quo pz defectus
 scilicet tho. in pñti dist. arti. ij. q. ij. dicentis q so
 lum fuit vñ esse exītie in xpo. s. esse diuinus.
 dat ex^m. sicut i alicui corpi habēti iā esse per
 fectū vniatur de nouo vna manus creata: illa
 manus nō dabit esse corpi iam habēti esset
 sed ipm corpus solū ponet respectū ad illam
 manū: r manus eēt per esse totū. Sic in pro
 posito: nā humana quasi inserta ē diuino sup
 posito: dicēte Jac. In māuetudine suscipite
 insitū verbū: ita solū hēbit esse illius diuini
 suppositi. vñ sicuti accidēs nō dat esse subie
 cto: s; participat esse eius: ita dñt eē in pposi
 to. Patet tñ o^m ex cōclōne. vñ nec manu dū
 ctione sunt ad ppositū. manus. n. sic ē in ho
 mine: q nō est hō: humanitas sic vnita ē vbo
 dei q diuinū vbd dī hō. ceterz falsum assumi
 tur salua sua scititate semp q. s. manus in cor
 pore nō hēat ppriam exītia: imo quidē s;
 nō subsistentiam. vñ vt bene notat frāsciscus
 de mas. in pmo sniaz dist. viij. imo omnia
 puncta in linea ppria hñt exītia. Et dum
 dicitur q puncta sunt in portencia in linea. s;
 intelligi qrum ad subsistentiam quā diuine
 habent. Ex quo pz q etiaz accidentia in sub

esse m 3v

3

habitus 22 p

lecto
 dant
 accid
 eit
 subst
 liti. xi
 mak.
 tur q
 e sui
 pñas
 solū
 opio
 a de
 a de
 ali
 cet
 bus
 men
 noia
 ta in
 liti
 pñti
 nulli
 fūda
 nitas
 poer
 duo
 duo
 hūi
 deu
 tñ al
 vbi
 opio
 vñ d
 q noi
 opio
 r tū
 theo
 xps
 nat
 dñ
 aliq
 deu
 alu
 faci
 ri ac
 sens
 bile
 infer

2 oct.

fig dei p a/
l'aplog in
ne affont.
appasim scer
p foma 41. 21

composita. Scdo dicebat qd lz in incarnatiōe
verbi cōcedendū sit qd sit psona facta cōpo-
sita: nō est tñ cōcedendū qd sit facta alia: qz ea-
dem est psona in duab⁹ naturis: que p̄us solū
in vnica erat. Tercio dicebat qd xps erat dicē-
dus vnū: nō plura: qz non assumpsit suppo-
sitū sed humanā nām. Ex quo pz ligdo
qd si mutaret nomē cōpōnis in nomē vniois
qd hec scda opio penitus hēret veritatē. iō bñ
dicat doc. deuo. q. ij. arti. i. qd moderni docto-
res h⁹ opionis tenēt rē nō nomē: qz nō dicūt
psonā iesu cōpositā: sed constitutā. Tercia
p⁹ est de humanitate in xpo per modū hitus
se hūte. 7 ē hec. sic Christus hō qd dicitur dī
7 tñ humanitas modū hitus teneat. Dicit
p⁹ pars qd xps dī qd dicitur hō 7 subaliter.
Probaf. Qd vni est subā nulli est acciō. ex
p⁹ phicoz. s. nobis humanitas est subā: ergo
negt de xpo p̄ri accidētaliter. Cōfirmat. qz si
humanitas esset acciō xpo: tūc aut xpo hoi:
aut xpo deo. nō xpo hoi: qz nulli hoi accidēta-
le est de hoīem. nō xpo deo: qz in deo nō sunt
accidētia. ex. viij. d. i. huius. Cōfirmatur scdo:
qz tūc xps nō diceret vnioce hō nobiscuz: 7
ita non videret verus redēptor. Probet 3⁹. qz
nobilius essem⁹ hoies qz xps. sicut nobilior
est subā accidēte. Ex quo pz error tertie opio-
nis tace in lra ponentis hūanitatē se hēre in
hac vnione penit⁹ per modū habitus 7 acci-
dentis. qd sicut due pcedētes ad 3⁹ dicta pōt
reduc. Primū qd ex aīa 7 carne nō est pstitū-
ta 3⁹ nā in xpo. vñ fm hac opinione soluz dī
de hō: qz hz aīam 7 carnē: nō pp humanitatē
ad his distinctā. Scdm diuinū verbū veram
carnē 7 verā aīaz per modū indumēti assum-
pserat: vt hoīum oculis visibilis apperet. Ter-
tiū qd christus nō ē aliqd fm qd hō: hō. n. nō
predicat de christo p modū subē s. hitus. Et
in hoc 3⁹ sub alexandro est heretica cōdēnata
ē de hsticis: 7 merito vt pz. Scd dicit scda
ps clusiōis: qd hūanitas in christo hz aliqli-
ter modū habitus. pz qstuz ad tria que noīat
scūs thomas. arti. iij. q. i. Primū qz aduenit
diuino vbo post eē cōpletū: sicut hitus 7 oīa
accidētalitā. Scdm qz est in se subā 7 aduenit
sicut vestis hoi. Tertiū qz meliorat ex vnione
ad vbi 7 nō mutat verbuz sicut vestis mutat
fm formā vestientis: 7 nō mutat vestietē. Et
hinc ē qd paulus ad philip. ij. dicit. habitu in-
uentus vt hō. sup quo vbo hylarius. nō fuit
ille habitus tñ hoīs. s. vt hoīs. Quantum
ad 3⁹ articulū sunt tres diffi. Prima in qb⁹
cōueniunt hec tres opiones. dicēdū qd in tri-
bus. Primo in hoc: qd quilibet ponit vnica

psonā in christo: 7 errorē nestorij: qd posuit di-
as. vnā diuinā: reliquā huāz. Scdo in hoc qd
ponit tres subas in christo. s. diuinitatē: aīaz
7 carnē. 7 errorē euticij qd posuit solū in xpo
vnā nām cōfusaz seu cōfēctā ex humana 7 di-
uina. Tercio in hoc qd dicunt simul assumpta
esse aīaz 7 carnē: qd vñ esse 7 errorē origenis
qd posuit aīas creati an corp⁹. Scda diffi. i
quo dī p⁹ opio a scda: 7 cō. Scd qd in tribus
p⁹ in hoc qd p⁹ opio dicit qd p̄intelligitur
nā hic hō suppo⁹ an qd assumat. Scda solum
ponit qd p̄intelligit hūanitas aut ad pl⁹ hō
indiuinū. Scda dīta: qz p⁹ opio dicit psonā
diuinā semp fore simplicē: nec cōpositā effici
illa assumptōe. Scda dicit o⁹. vñ ponit qd p/
sona verbi que an incarnationē simplex erat
per incarnationē cōposita effecta est. Tercia
dīta est qz p⁹ ponit duplex esse subsistentie in
xpo. hec 2⁹ vnicū. Tercia diffi. in quo dif-
fert 3⁹ opinio a duab⁹ primis. Scd qd in trib⁹
Primū in hoc qd due p̄me opio. ponunt hu-
manitatē quasi quandā quidditatē cōpositā
ex aīa 7 corpore assumi a diuina psona. h⁹ vñ
tertia solū ponit aīaz 7 corpus assumi nō po-
nens illā tertiā entitatē. Scdo qz p⁹ ponit
humanitatē cōiungi diuinitati subaliter: hec
vero solū accidentaliter: sicut vestis hoi. Ter-
tia dīta est: qz p⁹ due dicunt qd humanitas alī
qualiter p̄inet ad psonalitātē filij dei hec vñ
nō. imo penitus refecat: iō lz tpe magū nō fu-
erit heretica: merito tñ postea extat rep̄oba-
ta. Ex hoc pz ad qd nēz. qd vñ in psona xpi sim-
plici nō vñ ē sed duplex censet: lz hūanitas
aliqua lter ad modū habitus se hēat. Ad
primū arg⁹ dicendū breuiter. qd maior hz ve-
ritatē qñ id qd additur sub ea rōne qd in pce-
denti est cōposito. nō ita in pposito: qz nō ē
compō in xpo nec in assumpta hūanitate rō-
ne psonae aut diuinitatis: s. soluz rōne hūane
nature. iō ar⁹ nō cōcludit. Ad scdm nega-
tur assumptū. Non. n. sequit. si sunt due scie:
ergo duo scietes. nec si sunt due volūtates in
xpo: duo ergo volētes imo est fallacia p̄ntis.
lz. n. sequat esse: ergo ens nō tñ duo esse: ergo
duo entia. qz of a negatiōe seu destructiōe as-
cedentis ad destructiōē p̄ntis: 7 sit predicta
fallacia. qz dualitas 7 distinctio negationem
includit. nec ex⁹ de duabus albedinib⁹ ē ad
ppositum: qz due albedines nequeunt infor-
mare vnū subiectū: sicut duo esse: vñ suppo-
situm. Ad 3⁹ dicendū qd ad p̄is reperitur
triplex denotiatio. Prima per modū inherē-
tis: sicut hō albus. Scda per modū mutatiō-
nis: sicut hō dealbatus 7 in hō per accidētia

fit denotatio: sicut caput maior. Tertia fit per
modum unionis: de qua in pposito: et non habet
maior veritatem. Ad dunt alij denotationem per
modum possessionis: sicut dum dicitur asinus socra-
ticus. sed quod non servit artem id dimittit. Ex presenti
autem dist. de mente magistri et. **Prima** per
dicta varia extat opinio rata propria inquit per. dicit
per quod per magister est prima opinio. per ex dictis va-
rijs sanctorum. et per in textu a principio distincta. vlti-
mi ibi. sunt autem. **Secunda** conclusio. prime opinionis
hec sequens iungitur atque nequitur forti rationi
Dicit per quod secunda opinio convenit cum prima: et
est multum rationabilis. et ponit ab illo ca. Sunt
autem et. vlti ibi. sunt autem alij et. **Tertia** con-
clusio. sumptum officii magister replicat atque ex-
plicat dictum ternarium. **Dicit** per quod magister ut phi-
ciat quod incepit ponit tertiam opinionem: ab illo
ca. sunt autem et. vlti ad finem distinctionis.

Secundum vero primam dist. deus factus per
et. **Hic** signat septima dist. huius ter-
tij: que sic continuat ad precedentem. **Ad**
postquam in precedenti dist. doctorum diversorum va-
rie sunt posite opiniones. **Ad** in presentia distin-
lay opinionum quo ad modum loquendi debite
ponunt expressiones. Et huius dividi presentia distin-
in tres partes principales: primum quod tres sunt opi-
niones. In prima namque de ambiguis locutionibus
quo ad opinionem primam sensus aperitur. In secunda
de secunda sermo expiuntur. In tertia de tertia co-
cluditur. **Prima** in primo. secunda ibi. In secunda ve-
ro sententia huius dist. et. **Tertia** ibi. in hac igitur
sententia sicut dist. de factis per et. **Hec** est divisio et.

Primum deus qui factus est: predesti-
natus sit fili dei. Et ad partem falsam
tribus medijs. **Primo** autem quod deus non
sit per. in dividentibus ens: prima dividentia sunt
magis diversa sed ens prima divisione divident
per finitum et infinitum. igitur sunt maxime diversa
sed aliqua per incommensurabilitatem de se invicem ne-
queant predicari: veluti albedo et nigredo. quod
nec deus et per: cum deus sit infinitus et per fini-
tus. **Maiores** per ex eo quod sunt origines differentia-
rum: in nullo conveniunt. **Minores** est communis divi-
entis quam alijs nominibus alij expiuntur. scilicet per limi-
tatum et illimitatum. **Secundo** autem quod deus non sit fa-
ctus per. **Omne** quod sit mutatur. si ergo deus factus
est per: ista erit vera. deus mutatur est in homines.
sed ista nequit fore vera. ergo nec prima. **Maiores**
per quod mutari est generat ad fieri: species autem nequit
reperi in fine generis: sicut nec per sine generali. Sed
minores probatur. Quia si ista concederetur. deus muta-
tus est in homines. videretur namque divinus transisse in
humanum: vel ex abibus confectus. et error
cutis. **Tertio** probatur quod deus sit predestinatus

178
fili dei. per quod est deus predestinatus est fili dei. ergo
deus est predestinatus est fili dei. **Patet** presentia tui
a simili. **Ad** sequitur bene. si per quod est petrus currit
per petrus currit. tui per educationem idiomatum
ex quod neque per et deus sua communicant mutuo idio-
mata seu proprietates. ut si ista est vera. per est pre-
destinatus fili dei. quod et ista. deus est predestinatus
filius dei. sed ante per ad Roma. per. **Qui** pre-
destinatus est fili dei in virtute. **In** primo primi
autem ex simbolo athanasij. **Deus** et per vultus est christus
Ex quod hec relinquitur vera: per est deus et est. **In** o-
secundi autem aucte simboli niceni. per factus est. **Et**
Jo. per. per caro factus est. **In** oppositum tertij autem
Jo. per. deus erat per. et ita fili dei. predestina-
tio autem semper accessione dicitur. **In** ista quod et.
Quo ad primum articulum. termini sunt hoc per est
factus et predestinatus. **Primum** igitur primum
est. **Ad** noto quod hoc per est potest reperi in
triplici adiacenti: ut dicat primum adiacens secundum
adiacens quod coplat esse essentie quod datur in per
obiectiva. sicut si dicerem de homine in per ob-
iectiva: per est intelligendo de esse essentie: et de
hoc per est: seu esse hoc modo primum adiacens. quod
per essentie intelligit advenire: seu adiacere. sed
per ex essentie esse primum. **Secundo** dist. de: seu esse secundo
adiacens: et de istud esse actuali existentia: quod secundo
adiacet seu advenit quod datur: quod post esse cen-
tic. **Tertio** dist. adiacens: et sunt presentia post esse
actualis existentie advenire: sicut est albus aut
niger. ut cum dicimus per est albus aut niger. **Et**
de tertio adiacens: quod tertio advenit quod datur
post. scilicet esse centie: et esse centie. **Et** inde est quod apud
logicum quicquid in propositione est primum explicitum vi-
tra est seu per: de tertio adiacenti. veluti si
dicat per currit: et explicet in hac: per est currere
Nota tui quod tertium adiacens potest intelligi tripli-
citer. **Primo** quod fit predicatio est de centia quod
datur non intellecto esse quod datur. ut cum di-
cimur. per est albus. quod primum modus dicendi per sit
centie tui quodammodo ut per intelligi esse centie
Secundo de: quod fit predicatio explicita quod ad primum
inter esse centie: et esse existentie. sicut est in secundo
modo dicendi per se: ut dicendo: per est risibilis: quod
esse quod datur: dato quod per non habeat esse centie
adhuc ista est vera: per est risibilis. **Tertio** de ter-
tio adiacens: quod post esse existentie advenit. et hoc
modo de: proprie: et sic accipitur in questione: de: deus
est factus per. **Secunda** terminus est. factus. **Ad**
preter dicta de factio in. dist. i. **Nota** quo
ad presentia quod istud participium factus in hac per
ne: deus factus est homo. ut tangit doct. de deo.
articulo primo. q. i. presentia de. potest tripliciter
se habere. **Primo** ut ponat rem suam sapientia

toti. ppositioes: ut sit sensus. de^o fact^o e^o h^o. i. fa
ctū est ut de^o sit h^o. scdo vt ponat rē suā circa
vniū extremū absolute. vtputa p^odicamentū: vt
sit sensus. de^o fact^o e^o h^o. i. de^o est h^o: q^o qdē est
fact^o r^o p^oduct^o. Tercio vt ponat rē suā in p^opa
tione vni^o extremi ad aliud extremū. r^o tūc est
sensus. de^o fact^o est h^o. i. de^o fecit seipsū hoīem
p^o humanitatē assumptioē. Prīm^o sensus est
ver^o: nō tūc est de^o tute sermōis. scdū^o sensus
est sūt verus sed nō est in cōi v^ou. tertius vero
sensus h^o vtrūq^o: q^o veritatē h^o: r^o de^o tute ser
monis r^o de^o cōi v^ou. Tercio termin^o e^o p^odesti
nat^o. vñ vltra de^o p^odestinatōe dicta in. xli. p. d.
Moto q^o ad p^oens q^o hoc p^oicipiū p^odesti
nat^o in hac p^opōne. deus est p^odestinat^o fili^o
dei p^ot dīcē antecessione triplici. Prīm^o re
spectu subiecti vt sit sensus. de^o est p^odestinat^o
fili^o dei. i. anteq^o eēt de^o est p^odestinat^o fili^o dei
Scdo respectu p^ori vt p^ointelligat p^odestina
tio respectu fili^o dei. Tercio respectu vni^ois ex
tremi ad aliū: vt sit sensus: p^o p^odestinatū est
q^o hec eēt vera: de^o est fili^o dei. Et p^o q^o neutra
h^oz triū est vera rō: nec p^oima. Quātū ad
secūndū articū sunt tres p^osones. Prīm^o
deus de ista p^opositioē. de^o est h^o. Scdo de ista.
deus fact^o est h^o. Tercia de ista. de^o p^odestina
tus est fili^o dei. Prīm^o igit^o e^o hec. sic hec. p^opo
sitiō: de^o est h^o h^oz veritatē vt nullū genus ab
Arist^o tactū p^odicatōis obtineat. Prīm^o p^o
dīc q^o ista p^opō: deus est h^o: est vera. Proba
tur vñ bēn^o in libro de p^osideratiōe ad eugē^m
Tantā r^o tā exp^ossaz vim vnionis in se p^ofert
ea p^osona q^o de^o r^o h^o vñ est x^op^o: vt si duo de se
p^odicēs nō erres. r^o si dicat cū dī de^o est h^o: qd
p^odicat h^o: aut rōnē: r^o tūc est in p^odicamento
rōnis qd nullus diceret: aut p^odicat subān^o: r^o
tūc sequer^o q^o q^olibet dīna p^osona eēt h^o. q^o r^oz
Aug. v. de trini. cap^o. iij. ea que dicuntur sūm
subān^o sunt cōiā trib^o. Dicendū q^o in illa lo
cutiōe h^o p^odicat substantiā: nec tūc sequitur
q^o q^olibet diuina p^osona sit h^o. q^o regula Aug.
intelligit de subālib^o ad intra. vep^o est tūc q^o in
hac locutiōe dat intelligē vnionē que termi
nat ad verbū. Ex quo p^o q^o ista nō est p^omo
vera: de^o est h^o. vñ iste tres p^opositiōes se h^ont
per ordinē. nā humana vnita est verbo. ita q^o
est p^omo vera: ex veritate ist^o sequit^o veritas
hui^o: verbū diuinū est h^o: r^o q^o verbū diuinū
est deus: seq^o t^o t^o veritas hui^o deus est h^o.
Ex quo vlt^o p^o q^o hec p^opositiō deus est h^o
nō est immediata: q^o nō vnitur nā assumpta
deitati: nisi mediante ratione formali verbi.
In p^oima aut^o diuinū verbū intuentibus hec
est immediata: verbū est h^o: quo ad rectā p^odi

catōē seu in recto: q^o in p^oione obliqua ista
est p^oima. nā humana vnita est verbo: nec ob
uiat q^o sit p^otingens: q^o etiā in p^otingentib^o est
dare vnāz immediatam: veluti est ista: volūtas
vult: aut alia. alioquin eēt p^ocessus in infinitū.
nobis aut^o qui nō habem^o p^opositū diuinū vbi
p^oceptū h^o cōsū^o nō est hec immediata: diuinū
verbū est h^o. nā verificat de cōi r^o cōsūso cōce
ptu: quē habem^o per rōnem p^opriū cōceptus
quē nō habem^o. Nec obuiat veritati hui^o p^o
positiōis: de^o est h^o. q^o p^osonē diuinē mart
me cōueniūt: q^o habēt eandēz naturā nume
ro: cū de se tū mutuo nō p^odicent^o: q^o hec est
falsa. pater est fili^o. Dicēdū q^o ista p^odicatio e^o
rōne p^osonē nō nature. sunt aut^o vna p^osona h^o
r^o de^o in dīno v^obo. Sed in qua m^o est ista p^opo
sitiō: de^o est h^o: vel i remota vel in nālī vel
tertio in p^otingēti. Sanct^o thōas dīc^o art^o p^o
p^oitū dī. q^o i m^o nālī. q^o inquit h^oz sunt diuerse
nature: est tū vnitas suppositi. r^o hoc sufficit
vt sit m^o naturalis in p^oposito. Doct^o aut^o
deuot^o dīc^o art^o p^o. q^o i. q^o est in m^o cōtingētī
q^o in illa m^o p^orim^o r^o subī se h^ont veluti exce
dens r^o excessum: r^o sic est in p^oposito. sapit tū
ing^o aliqd de m^o nālī. q^o illa beata vnio nū
q^o dissoluēt r^o a p^oncipio nāe facta est humane
vel tertio q^o dicat h^oz triplicē respectū i tripli
ci p^ot poni m^o. Si v^o p^osiderent nature in ses
sic e^o in remota m^o. Si scdo p^osideret q^o mere
voluntarie r^o maxīma dei dignatiōe facta. Et
est in m^o p^otingētī. h^o tertio q^o tū ad vnitatē nā
q^o dissoluendā: p^oncipio factaz: est q^o i in m^o
naturali. Sed dīc^o secūda p^o q^o ista p^oio
q^o dī deus est h^o. nō est aliqua p^oio reptatū
ab aristo. p^oz. Dīc^o enim p^oio apud aristo. aut
est per se: aut per accidens. h^o hec nec est per
se: nec p^o accīns. igit^o r^o. Probat^o minor. Prī
mo nō e^o p^o se: q^o nec in p^omo m^o. p^oz: q^o h^o nō
est de rōne dei. nec in secūdo: q^o nō est p^o a^o ei^o
nec i q^oto. q^o nō dīc^o aliqua cālitatē. nec i ter
tio: q^o nō est mod^o p^ondī sed essendi. Secūdo
nō p^odicat^o per accidens: q^o nec de^o accīns est
humanitati: nec humanitas deitati. Teste. m.
Arist^o. in p^o p^ohīcoz. q^o vni est subā: nulli e^o
accidens. Cōfirmat^o. Dīc^o p^oio p^ohōz triplex
est. aut per inherentiā: vt h^o est alb^o: aut per
essentiā: vt h^o est aīal. aut tertio per cām: vt
opus humanū. nulla h^oz est hec. Nō p^o cām
p^oz: q^o sic dīcerem^o deus est lapis aut leo: r^o sic
de alijs. cū eoz sit cā nō per eētīā vt patuit:
nec p^o inherentiā: q^o sic est p^oio accidētis sibi
nō cōueniens. verū est tū qd quodāmo sapit
nāz accidētis. accīns enī post eē vīt cōpletū:
sic dīno verbo p^ofecto ista vnio facta est. Sed

dubitat vtz predicet vniuoe hō: cū dē de? ē
 hō. Sicut doc. subti. in p. q. hū. d. q. differūt
 predicari vniuoe z pri vniuoci: albiū siqdē
 vniuoci p̄tur de hoie z piete: qz i his hz vnā
 rōne formalē: non tñ p̄tur vniuoe: qz cū illa
 rōne formali exigit q sit de rōne qdditina
 illi? de quo predicatur: sicuti est aīal de rōne
 hois. Sic ad ppositū: hō. n. est bñ vniuocum
 dñ dico de? est hō z plato ē hō: nō tñ predica
 tur vniuoe: qz nō est de rōne dei lz platonis.
 ¶ S3 de ista xps est hō qd dicendū q̄r p̄tur
 hō de xpo. Dicendū q loqndo pprie nō est
 p̄tio p se qz xps nō dicit vnū tertū ex hoie z
 deo: s3 solū noīat illas duas nās vnitās: nec ē
 pprie predicatio p accidēs qz neutz eoz est
 accidēs alteri? nūi capet vt dictū ē large ac
 cidēs. An pōt dici noīe speciali predicatio p
 vniuoci: ita dico de ista: de? est hō. ¶ Scda cō
 clusio ē de ista ppōne. de? fact? est hō. z ē h.
 In vitate hec ppositio: de? fact? est hō: extat
 puertibil sine mutatiōe deitatis. ¶ Dicit pri
 ma ps p̄sonis q ista ppō: de? factus est hō:
 est vā puertibilz: hoc est dictū. sicut ista vera:
 de? factus est hō: ita ista: hō factus est deus.
 An Aug. Tāta fuit illa vnio vt hoiez faceret
 deū: z deū hoīem. Cōfirmat: qz an incarnatio
 nē nō erat de? hō: nec ecōtra. post incarnatio
 nē vō est z ita oz q dicat: fact? hō: z ecōtra.
 nec oz ex h argui deus recēs: qz hō q est de?
 nūq̄ habuit esse sine illa vnione. Et si obijcia
 tur q bene sequit fortis est fact? hō: ergo est
 fact? ergo si ista sit vera: de? est fact? hō: ista
 ē vera: de? est fact? qd est p̄tra simbolū atha
 nāsij. Nec fact? nec creat? zc. Dicēdū q illa
 p̄ntia rōne forme non tenz s3 solū materie. qz
 dñ solus sit hō simplr accipit eē: non ita de?
 s3 solū de nouo terminat vnionē illi. vñ z lz
 hō non sit determinatio diminūēs: non tñ se
 quit est fact? hō: ergo est fact? sicuti non seq
 tur. hic est monach? alb? ergo ē albus lz mo
 nach? nō sit diminūēs. non. n. oz q sp valeat
 p̄na. nec valet qd alij obijciūt. si de? est factus
 hō: ergo de? fact? est de? ppter idiomatum
 cōicationē. ista. n. cōicatio idiomatū non te
 net in his q hāc expmūt vnionē: cui? rō est
 qz hec vnio est rō hmoī cōicationis. z ita p̄sup
 ponit illi: sicuti licz dīna nā assumpserit: n tñ
 pcedit q humana assumpserit diuinā. sic autē
 est in pposito: vñ sicuti q̄n fieri p̄tur fm adia
 cēs s̄ḡtur factio simplr. sicuti si dicerem? leo
 fit: ita q̄n predicat? z adiacens solum venit
 factio in respectu vni? extremi ad aliud: vt in
 pposito. si quis dicat q̄n aliqd fit: oz q passū
 trāsmutet. Dicēdū q vtz est in agēte nāli re

grenti passus ad agendū. vtz est tñ q capie
 do mutatiōē large nā humana assumpta a
 chusto dī mutata: qz creata: z vnionē realem
 suscipiēs: sine tñ mutatiōe deitatis. vt dicit se
 cūda ps p̄sonis. qz lz deitas dicat vnita hoc
 solū est denoiatiue z relatione s3 dici ex vnio
 ne reali ente in nā humana. ¶ Tertia p̄clo ē
 de ista ppōne. de? ē pred estinat? fili? dei. z est
 hec. Lz xps vere predestinat? vere filius dei
 dicat: n tñ de? dei fili? dī predestinat?. ¶ Dic
 pria ps p̄sonis. q chust? predestinat? ē fili?
 dī. Probat. vñ glo. sup illo vbo ad Roma.
 i. Qui predestinat? ē in v̄tute. dicit predestia
 t? est ihs: vt q futur? erat in carne fili? dauid
 in v̄tute eēt fili? dei. vñ recte ingt. q. iij. doctor
 subti. Cū. n. predestinatio sit preparatio ali
 cui? ad gliaz gfa mediāte: z non v̄ p̄ferēda
 fuisse tāta gfa sine vnione merito pcludit q
 nature humane vnio fuit predestinata in chri
 sto: non q fuerit meritū tāte glie ipsa vnio: s3
 p̄uena fuerit. Et si qz qrat. vtz fm qd hō fuit
 predestinat?. vel fm qd de?. Dicendū q fm
 qd hō tñ non itelligendū li fm cū reduplica
 tione: qz tūc ois hō eēt predestinat? eē filius
 dei. s3 capis specificatiue. qz predestinatio ca
 dit supra chustū inq̄tū hō. S3 hoc est valde
 notādū q in ceteris rōnabilib? predestinatio
 cadit supra p̄sonā: dñ p̄sona prio predestinat
 ad vitā eternā: z p̄sonā in chusto nā. nā hu
 mana prio acceptat: qz p̄sona ē diuinū supposi
 tū. z p̄ p̄ns inq̄tū sic neq̄t acceptari. Eadem
 rōne hec pcedit. Ille hō demonstrato chusto:
 predestinat? ē eē fili? dei. S3 est magnū du
 biū. An ista chusti predestinatio p̄ex: gat la
 psum humane nature. ita q si adā nō peccas
 set: chust? icarnat? nō fuisset. Scūs thō. in p.
 d. tertij sui scripti. arti. p. q. iij. manet dubius
 hinc z inde satisfaciēs rōnib? doc. deuo. i ea
 dē dist. arti. ij. q. ij. dic q iudicio rōnis magis
 p̄sonat q fuisset icarnat? dato q adā nō pec
 casset pietati tñ fidei o m credo tñ veri? dicen
 dū cū doctore subtili simplr i. iij. qōne p̄ntis
 d. q fuisset icarnat?. q. artifex sapiētissimus
 pri? intendit finē q̄ ca q sunt ad finē z ita in
 prio signo fuit electoz predestinatio iter quos
 maxim? chust? est. in scdo signo p̄uissus est
 casus ade. in tertio signo dispō dicit dīna q
 mitteret chust? ad sanādū illū casuz. z ita nō
 hēt isto? vn? vñ de casu alteri? glouet cuius
 possz apparere o m opposita data opionem: nec
 erit xps ex occasiōe missus i mūdū. ¶ S3 di
 cit scda ps p̄sonis. q de? nō est predestinat?
 fili? dei. Probat. qz nulla ē antecessio vnus
 ad aliū quē tñ noīat predestinat io. vñ z hec

non pcedit a mgtis nris. fili⁹ dei est predesti
 nat⁹: et hui⁹ triplice dat rōne doc. deno. q. p.
 articulo. ij. p⁹ria ē q⁹ pdestinatio h⁹ rōne cau
 se respectu pdestinati. Scda q⁹ pōit accepta
 tionē grē. Tertia q⁹ dicit inchoationē eē in
 pdestinato. Et hec tria non recipiunt in filio
 nisi addat aliud. Quātū ad tertiū arti.
 sunt tres difficul. Prima est. An ista pceda
 tur. De⁹ nō est hō pro p⁹re: sicut ista. de⁹ ē hō
 pro filio. Dicit dū q⁹ nō nisi p⁹ adderetur: vt
 diceret. de⁹ p⁹ nō est hō. et ratio sumēda ē ex
 doctore deuoto in p⁹lo sniaz dist. iij. q. i. q⁹ lz
 de⁹ in hoc q⁹ in trib⁹ est psonis hēat p⁹ditio
 nē termini cōis: tū vere est singularis cū dīni
 tas sit nā singularissima: et iō nō d⁹ sibi ppo
 nere et postponere negationē. ista aut nō pce
 dit: non de⁹ est hō: quare nec de⁹ non est hō
 et est simile: h⁹ pcedat: de⁹ genuit deū pro
 p⁹re: hec tū nūq⁹ p filio: de⁹ non genuit deū ni
 si adderet exp⁹se. Scda difficultas que est
 magis p⁹ria: vel hec. de⁹ factus est hō. v⁹ hec
 hō fact⁹ est deus. Dicit doc. subti. q. ij. q⁹ ista:
 de⁹ fact⁹ est hō. nepe ex eo q⁹ nā humana di
 uine est vnita: ista p⁹rgit imediate deus fa
 ctus est hō: et mediate ista: homo fact⁹ ē de⁹.
 Tertia difficultas. vtz p⁹ p⁹uidebat vnio
 nature humane ad verbū: an ordo ad gloriā
 dicendū lz prius nā intelligat nā humana
 vnita ex scda dist. huius tertiū. et mediate illa
 vnione sibi sumā g⁹fa collata. Ex hoc p⁹ ad
 qōnes. q⁹ v⁹ de⁹ q⁹ homo fact⁹ ē: non ē prede
 stinat⁹. i. inq⁹tū de⁹ fili⁹ dei. Ad p⁹ art.
 dicendū ad maiore q⁹ bene sunt maxime di
 uersa. i. in nullo q⁹dditate pueniētia. non tū
 sunt ex hoc repugnātia q⁹ ad 3^m p⁹stituendū
 possint puenire. albedo. n. et nigredo magis
 in q⁹dditate pueniūt q⁹ albū et hō: et tū minuf
 repugnāt hō et albedo q⁹ albedo et nigredo.
 sic in pposito lz de⁹ et creatura n⁹ tū pueniāt
 in q⁹dditate sicut creature adiuicē: non tū tū
 repugnant. et h⁹ sufficit ad istā vnionē. Ad
 scd⁹ dicit Thō. q. i. primi arti. q⁹ mutatio ma
 gis dicit recessū a terminō a quo. factio aut ac
 cessus ad terminū ad quē: trāssert aut factio
 solū i. pposito p respectū ad terminū ad quē
 et ita non vt mutatio ē gen⁹ ei⁹: et sic cessat ob
 icc⁹. v⁹ dicendū q⁹ tā factio q⁹ mutatio quo ad
 reale nouū regredē sunt ex pte humanitatis
 non diuinitatis. Ad tertiū negat p⁹ntia. et
 dū pbat p⁹io a simili. q⁹ sequit: ille hō q⁹ ē pe
 tr⁹ currit. ergo petr⁹ currit. ergo a simili. ille
 homo q⁹ ē de⁹ ē pdestinat⁹ fili⁹ dei. ergo d⁹
 ē pdestinat⁹ fili⁹ dei. Dico q⁹ non est sile. hō
 n. et petr⁹ eandē dicūt nām. non sic de⁹ et ille

hō imō vn⁹ diuā alter humanā. Ad aliā p⁹r
 mationē de cōicatione idiomati dicendū q⁹ n
 t⁹ in hīs q⁹ pcedūt vel cōintelligunt cū ipa
 vnione. hūiōi ē pdestinatio. Ex p⁹nti aut di
 stin. de mēte mgti rē. C⁹p⁹ria opinio. De⁹
 factus d⁹ hō: et credit hoc rōne. Dicit p⁹lo q⁹
 p⁹ria opinio dicit deū eē factū hoiez: et ecōtra. et
 aliq⁹ alia q⁹ ponunt in l⁹fa p⁹ntis d. vsq⁹ ibi. In
 scda vero rē. Scda opinio fert q⁹ humani
 tas atq⁹ diuinitas sunt simul 3⁹. i. in x⁹. dicit
 p⁹clusio q⁹ scda opinio pōit q⁹ diuinitas et hu
 manitas sunt in idēitate p⁹sonē in x⁹o. et p⁹ i
 l⁹fa cū multis ab illo textu. In secnda rē. vsq⁹
 ibi. In hac ergo snia. T⁹er⁹ opinio fert q⁹ hu
 manat⁹ ē pdestinat⁹ ē x⁹ps via. Dicit p⁹lo q⁹
 ter⁹ opinio ponit q⁹ x⁹ps q⁹ est via n⁹fa est prede
 stinatus et humanatus. et ponitur in littera
 cum multis alijs ab illo loco. In hac ergo
 rē. vsq⁹ ad finem.

p⁹ Est predicta ingri d⁹ rē. Dic signal
 octaua dist. hui⁹ tertiū. que sic p⁹tinua
 tur ad pcedētes. Hā postq⁹ in p⁹ria
 et scda dist. in sc⁹ssima vnione nāz oīsa ē di
 uersitas. et a tertia inclusiuē vsq⁹ ad istā exclu
 siue: de p⁹hu pceptione mod⁹ est ap⁹us atq⁹
 qualitas. Hūc in hac octaua dist. de idioma
 tū cōicatione ap⁹ri icipit. Et h⁹ p⁹ce diuidi in
 tres ptes principales. In p⁹ tangit plenius
 idiomati cōicatio. In scda aperit certius cōi
 cabiliū p⁹ditio. In 3⁹ elicit clar⁹ cōicatio p⁹ce
 actio. p⁹ria in p⁹nc⁹. Scda dist. xij. ibi. Solet
 q⁹ri vtz alia hoiez rē. T⁹er⁹ dist. xvij. ibi. p⁹ost
 p⁹dicta p⁹id. oz rē. Rursus p⁹ria p⁹ticula in q⁹
 tangit pleni⁹ idiomati cōicatio in tres didit.
 In p⁹ querit an diuinitati de v⁹gine p⁹gruat na
 tuitas. In scda an humanitati in x⁹po cōueni
 at adorabilitas. In 3⁹ an x⁹pi maiestati p⁹lonz
 vel nō sit adoptiuitas. p⁹ria in p⁹nc⁹. Scda
 dist. x. ibi. p⁹reterea inuestigari oz vtz caro rē.
 Tertia dist. x. Solz etiā a q⁹busdā inquiri rē.
 C⁹p⁹ria rursus p⁹ticula q⁹ est p⁹rio dist. in qua
 querit an diuinitati de virgine p⁹grua sit nati
 uitas. in tres ptes didit. In p⁹ nature huma
 ne ad diuinā sit cōparatio. In scda nasci t⁹pa
 lis ad eternū certa sit mentio. In tertia sumā
 ta de dictis sit epilogatio. Prima in p⁹nci
 pio. Secunda ibi. Querit solet etiam rē. T⁹er
 tia ibi. Ex his manifeste apparet rē. Hec est
 diuisio rē.

a H⁹ sicuti duplex natinitas duplex fi
 liatio in x⁹po ip⁹esu fundet. Et af q⁹ n
 triplici medio. p⁹rio sic. Sequit. n.
 filiatio s⁹ filius. ergo si sunt due filiatioēs in
 christo: x⁹ps erit duo filij. consequens est fal.

sum. igitur et id ex quo sequitur. Probatur tamen quod sequatur. quia sicuti singulare infert singulare ita plurale infert plurale. Unde sicuti bene sequitur: homo ergo animal ita bene sequitur: homines ergo animalia. Sed probatur quod christus non sit duo filii. quod dicitur in simbolo athanasii non duo tamen sed unus est christus. Certe ad hoc sic. Si christus habuit aliquam filiationem ad matrem suam distinctam a filiatione quam habet ad patrem. quero an post resurrectionem illam eandem habuit aut non. quod certum est quod in morte christi desijt et illa filiatione ad matrem veluti humanitas que erat eius fundamētum. Si dicatur quod eandem contra. quod alia est acceptio accipere et per resurrectionem: alia per generationem. et ita videretur variari respectu. Si autem dicatur quod alia obuiat: quod id fundamētum et terminus eandem videntur fundare ratione eadem aut numero humanitas est in christo ante mortem et post. Tertio arguitur sic. In opere nature et opere dei pluralitas est cūctāda: ubi non apparet necessitas: sed nulla occurrit necessitas ponere filiationem in christo ad matrem distinctam a filiatione eterna. igitur ratio. Maior est Aristoteles in libro celi et mundi. Beatus Thomas et nihil faciūt frustra. Sed minor probatur. quod sicuti deus dicitur realiter dominus creature reali ratione: quia est in creatura. ita videtur christus sufficienter dici filius marie filiatione eterna: non ponendo temporalem. Cuius oppositum affert illa auctoritate Augustini de fide ad petrum. Ingentis inquit dei seculo natus est semel ex matre: et semel ex patre. Ex quo ergo varia est generatio versus quod est filiatione. Cuius ista ratio ad alios patet. et cetera. Quo ad primum articulum termini sunt filiatione. natiuitas. et fundamētum. Primum ergo terminus est filiatione et dicitur a philosopho quod est amor: quod naturalis dilectio a parentibus ad filios venit. Unde et hoc subtile in primo questione prius dicitur. Filiatione est habitudo producti naturaliter similis producti in natura sensitiva vel intellectuali. ubi quatuor tangit. Primum generis filiationis dū dicitur. habitudo. ex quo patet quod filiatione est relatio: et est in predicamento ad aliquid. nisi abstractat vel sit transcendens sicut est filiatione vniuersitatis dicitur. Secundo tangit dīam formam le filiationis: dū dicitur. producti naturaliter est similis producti. et neque prius quod filiatione sit in producto sicut penitus est in gignente: ita et filiatione in genere. Secundo exigitur productum productum ad modum naturalis: licet enim a parte producatur spiritus sanctus: et ei sit similis. tamen quia non productur naturaliter seu quomodo naturalis sed quomodo datus: non dicitur filius. Tertio exigitur quod producatur cōsimile in natura: vnde hic capitulo ab homine naturaliter producat: quod tamen non est illius speciei cuius est homo non dicitur eius filius. Quarto

tangit principaliter eam materiale: dū dicitur. in natura sensitiva vel intellectuali. Sic enim manere versus docet subtile. quod neuter. An. scilicet solū filiatione sit in natura intellectuali: an etiam reperiat in natura sensitiva. tamen dicendum verum videtur quod etiam in natura sensitiva reperit filiatione. vnde hoc personat textus tui sacro scriptum est enim in psalmo. Afferte domino filios arietum. Et de aduētu filii dei zacharia. c. ix. Ipse pauper et ascendens super asinam et pullum filium asine. Secundo terminus est natiuitas: et dicitur a natura vnde teste sancto thoma in prima questione habetur d. Ista tria differunt gignitori: et nasci. inquit. n. productum a productum principia sufficientia ad generationem ministrant gigni dicitur. inquit. autem id quod gignit quod est. per gradum ori dicitur. Et hinc est quod contra conceptum distinguitur quod conceptus est dū fertur intus latitat. ortus dū apparz: scilicet autem quod gignit et gignans colliguntur: aut vni sunt nasci gignit dicitur. vnde hoc modo dicendo natiuitas quod vniens natus: seu nata vita. et hoc modo accipit in nostra questione. Tertius terminus est fundamētum. vnde hec tria se habent per ordinem. subiectum. receptiuum. et fundamētum. oculus enim subiectum est receptiuum non e contra. corpus enim humanum recipit animam intellectuā: non tamen dicitur subiectum eius. quod subiectum noiat modum accidentis. Et rursus receptiuum est fundamētum: non e contra. pars enim bene dicitur esse in fundamēto non in receptiuo per indistinctionem reale. Franciscus de maronis in primo sententiarum. quod. v. huius dicitur in conspectu suo. addit quod. scilicet radicē. vnde radix finis est in primo quod fundamētum. quod diuina essentia dicitur radix diuinarum perfectionum non fundamētum. sed sua salua gratia eam dū videtur dici fundamētum diuinarum perfectionum sic radix. nec obuiat quod oppositum. non ponit fundamētum sicut radicē: quod non negat: et hoc sufficit. In opposito autem natura humana est subiectum fundamētum et receptiuum filiationis temporalis: aliud vero est de eterna: quod ipsum filium constituit. Quarto ad secundum articulum sunt tres conclusiones. Prima est de triplici christi natiuitate. Secunda est de duplici filiatione. Tertia an utraqque filiatione naturalis sit filius. Prima est hec. Duplici in christo ente natiuitate diuina natura de virgine nata non censetur. Dicitur prima pars personis quod duplex est natiuitas in christo. Probatur actio genita passionem geminat sed christus genuit de patre christus genuit maria mater. ecce duas generationes. vna de patre sine matre: alia de matre sine patre. ergo quod concurrant due passivae generationes et natura

tinitates. vii hec due natiuitates pnt triplici-
ter numerari. Primo a pte subiecti. nā vna ē
fm diuinitatē: alia fz humanitatē. Secdo nu-
merantur fm agn^{ti}: qz ali^{us} pater alia mater.
Tertio fm mensurā: qz vna mēsurā eternita-
tis: scda tpe. Ex quo pz q natiuitas eterna vni
uocat cum tpali. qz teste Aug. in de trini. Nō
numerant nisi que vniuocātur. hec aut vt pz
numerant. An Bān. dicit. In xpo duas nati-
uitates veneramur. An z sup illd ps. Semel
locut^{us} est ds. dic gl. i. filii gēit. alio at semel
a matre. Sz surgit dubiū in quo fundat nati-
uitas tpalis. d^m q in nā humana. lz principa-
liter nō d^r nata: fz xps fm eā: qz natiuitas na-
ta est de uocare sup^{er} p^{ro}: nō nām. pld. n. hūc
gnat hoīem: z ex pnti hoīem vt hēt in. phe
nio sex pncipioz. nā occulte operatur in his
visib^{us}. Sed pnt ne cōcedi simplr q in xpo nā
humana sit nata. Sic aliquāliter dissentire vi-
dent scūs thomas in. q. ij. vbi dicit q illa pro-
pō nō hz veritatē nisi ex pnti. Et doc. deuo. in
arti. i. pntis d. qui illā simpliciter cōcedit. vii
dicit q nō est simile de humana nā z diuina.
nō. n. seqtur: si neqz dici q diuina nā sit nata
q nō possit dici q humana sit nata: qz huma-
na multiplicat. alia manēte indiuisa in gigni-
tate z genito. Sz dicebat scda ps pclonis:
q in xpo diuina nā nō censetur nata de virgi-
ne. Probab^{at}: qz nobili^{us} ē nasci ab eterno qz ex
tpe. sed pp natiuitates eternā filij dei nā diui-
na nō d^r nata. ergo nec pp natiuitates xpi de
virgine. Confirmat p^{ro}: qz nasci est eē ab alio
esse aut ab alio nō cōpetit nature diuine. Cō-
firmat scdo. qz si diceret nata de virgine dice-
retur filia virginis. Patet 3° aucte Bān. in
3° sniaz. Cognoscimus q nasci nō est nature
sed ypocasis. Et si dicat q in. ix. de trini. dicit
Bila. Nihil nisi natū hz filius. z ita cuz hēat
essentiā v^{el} dici nata. B^m q illa auctas sic est
intelligenda. nihil nisi natū hz filius. i. nisi qd
nascendo accepit. z hoc mō nō obuiat pposi-
to. An illa auctas Aug. d fide ad petrū. Nā
eterna atqz diuina nō posset tpaliter cōcipi z
nasci: nisi fm susceptionē veritatis humane z
cōsimiles sunt pie exponende. Nec euiat il-
lud dictū Bern. vbi loquēs de hac iesu vnio-
ne dicit q fortitudo est infirmata. v^{el} aut mi-
nus repugnare nature hūane nasci de virgine
q infirmitas. Sciendū q Bern. loquitur ad
excitantū corda deuotioni. z licitū ē hoc mō
aliquid dicere q alibi nō liceret. vel dicendum
q fortitudo ibi stat pzo filio q d^r virtus p^{ri}s.
ad Hebr. p^{ro}. z ita nō hz instantiam locutio.
CSeda p^{ro} est de gemina xpi filiatione. z est

hec. In xpo due posite filiatōes reales vō ser-
mone dicunt. C^{on} dicit p^{ro} pars cōclusionis q
in xpo sunt due filiationes. Probab^{at} ad duos
terminos oppositos neqz eadē terminari reso-
lunt. n. bis diceret qd est 3 p^{ri}m. v. metha. ca.
ad aliqd. Si aut vnica esset filiatio in xpo: h
esset qz referret xps ad patrē in diuinis z ma-
riā eadē filiatione z ita oz pōere duas. Cōfir-
mat: qz pprietates diuine nō aspiciūt p^{ri}mo
creatū. z ita ex q filiatio est pprietas filij dei
respectu p^{ri}s exigit: alia respectu matris. nec
v^{el} possibile eē duas natiuitates in p^{ri}mili nā
z nō duas filiatōes. si. n. pater in diuinis per
aliā originatōē origiat filii: z per aliā spm
scitū: quare ē nō referet alia filiatōē xps ad
patrē: alia ad matrem. C^{on} ex quo pz defectus
doc. deuo. arti. ij. hui^{us} d. q. ij. dicit q in xpo est
vnica sola filiatio qz ingt vnicū est eius substā
z p^{ro} vt pz est falsa z pbatio nihil est. vnico. n.
manēte substō multiplicātur rōnes z acci^{us}: vt
pz de eodē hoīe albo: q diuersis similitudinib^{us}
diuersis est hoib^{us} similis. vii z Bān. dicit
liij. ca. xpm duplicē hēre opationes. Si igit
opatio p^{ro} multiplicari stāte vnitate subst: qre
nō rō. Sunt z alia me^o doc. sub. in. i. q. huius
d. 3 predictā op. An pz q idē pater diuersis
paternitatib^{us} solū numero ad diuersos referet
filios. nō. n. pōt fingi q eadē relatione: qz re-
latiōis eā est termin^{us}. z ita ex quo terminus
variatur: oz z relationē variari. Et si obiciat:
qz teste pho nō sunt plura accidetia eiusdem
spēi in eodē subiecto. B^m q illa auctas hz lo-
cum in absolutis nō in relationib^{us}: z adhuc
nō in oib^{us} absolutis. vii sicut dat exemplū
doc. sub. in eadē pte fantastica. organū pnt eē
plures spēs eiusdē rōnis. Sz dicebat scda
pars pclonis q ille due filiatōes sunt reales
Probab^{at} p^{ro} de eterna. qz psone diuine nō sunt
cōstitute per entia rōnis. filiatio aut eterna fi-
liū pstituit. Sz de tpali pz qz extrema sequūt
rea^{us}. i. matrē z xps: relatio aut est realis que
hz extrema realia nec opus exigit intellect^{us}.
Cōfirmatur qz eque vel amplius fuit xps ma-
rie fil^{ius}: sicut z reliqui suaz matr^{is}. cū igit rel^{atio}
qui filiationē reales ad matres hēant: seqtur
q z xps. C^{on} ex quo pz defectus scit^{us} thōe qui
q. v. dicit q in xpo sunt due filiatōes: vna ad
patrē: z ista est realis. reliq^{ue} ad matrē: z ista ē
rōnis. Patet op^{er} ex ista pte cōclusionis. Et si
dicat qz fm Ansel. de incarnatione verbi ca.
viij. Et scdo cur deus hō. ca. ix. fili^{us} est incarna-
tus: nō alia psona ne fieret pfusio. hec aut cō-
fusio v^{el} ponit ponendo duas filiatōes reales
nō aut ponendo vnica solum filiationē sicut

doc. deuo. Aut vnā realem ⁊ aliā rōnis: sicut
scitis thomas. Dicendum q̄ illa cōfūsiō tollit
que esset si pater eēt incarnatus: vel spūscūs
q̄. i. idē esset fili⁹ ⁊ nō filius: non ita nō nulla
aūt v̄f cōfūsiō si s̄m duas naturas distinctas
sunt due filiationes reales. **C**ertū 2° ē An
vtrāq̄ filiatione sit x̄ps nālis fili⁹. ⁊ est h̄. Tā
a patre q̄ a matre iēsus nālis cēsē fili⁹. Pro
batur p^o de patre. q̄ vt in p^o patuit memoria
secunda est principiū pductiū ei⁹. h̄mōi aūt
princiū est nāle q̄ intelligit voluntati i quo
dā signo. In voluntate at p^o extat libertas. De
matre aūt p̄. tñ q̄ traxit de maria nām cōsi-
milē ⁊ mō nāli. hoc aūt arguit id qd̄ exit esse
nāle. Cōfirmatur q̄ x̄ps extat fili⁹ marie. aut
ergo nālis: aut adoptiuus. si nālis hētur pro
positū. si adoptiuus p̄: q̄ tūc nō esset ver⁹ ma-
rie fili⁹. nec marie cōpetebat filiū dei adopta-
re in filiū. vñ l̄ q̄ ad modū cōcipiendi sit sup
nālis tñ recte d̄f filius marie nālis q̄ creatus
de marie sanguinib⁹ in vtero clausus rē. Cū
qñ dicit Aug. q̄ summa ḡfa in hac vnione ē
facta nō vult dicere q̄ nō sit filius nālis: s̄ in-
tendit q̄ modo nāli: nō venit penitus cōfor-
mitter ad alios. vt p̄ ex dictis supius. **Q**uan-
tum ad 3^{am} arti. sunt tres difficultates. **C**p^a
est vtrū ex hac vnione ista ppō hō est diuina
nā: posset hēre veritatē. **H**m q̄ quo ad p̄is ē
triplex p̄tio. Prima per denoiationē. ⁊ i ista
nō h̄z veritatē: q̄ diuina nā nō est forma hōis
Secda est per idēitatē: ⁊ in hoc sensu h̄z veri-
tatē: vt sit sensus: hō est ille qui est diuina nā:
q̄ est filius dei: ⁊ fili⁹ dei est diuina nā. Tertia
est per vnionē: ⁊ in isto sensu etiā est vera mō
dicto in scda q̄ sit vnio in idēitate persone.
Secda difficul. qd̄ est pp̄ie fundamentum
filiationis. doc. sub. dicit. q̄ ij. duabus p̄is im-
pōtis opinionib⁹. q̄ exñtia actualis accepta
per generationē vel sine interruptione. sicuti
dū parētes viuūt ⁊ filius: vel facta interrupti-
one. sicut erit post resurrectionē vbi reuertet
eadē paternitas ⁊ maternitas: ⁊ filiatio que
fuerit in morte destructa. **C**ertū difficul-
tas. que magis sapit nāle. An filiatio eterna:
an tp̄alis filij dei. Dicendum q̄ eterna. q̄ vo-
luntas illuc nullo est principiū elicitiū. bene
aūt in hac ⁊ ex hac pte dei patris: ⁊ ex parte
virginis matris dum cōsensuz suū tribuit. Ex
hoc p̄s ad q̄onem. q̄ v̄z sicuti duplex natui-
tas sic duplex filiatio in x̄po iesu nominatur.
Ad primū arg^m negatur p̄ia. ⁊ dum pbat
q̄ sicut singulare infert singulare: ita plurale
plurale. Dicendū q̄ illa p̄ia soluz tenet ḡfa
materie nō forme. s̄. qñ ad numerationē ante

dentis: ⁊ p̄is numeratur sicut p̄s in exemplo
adducto: q̄ numerato hōie nūeratur aīa vbi
aūt id nō fit nō sequitur: imo est falsa p̄ntis a
destructōe antecedentis. diuisio. n. ⁊ distinctio
⁊ talia h̄mōi impōtat negationē: sicut si seq̄-
tur voluntas ergo volens. nō tñ sequitur due
voluntates: ergo duo volentes: q̄ x̄ps h̄z du-
as voluntates: ⁊ tñ est vnū volēs. **A**d se-
cundū d^m ad maiore q̄ habuit eandē filiatio-
nē quā ante hēbat ad matrem. ⁊ dum at: q̄
alio^o accepit eē: q̄ per resurrectionē ⁊ a mā^a
per generationē. **D**icendū q̄ hoc nihil facit
quātum ad filiationē: ex quo est idem funda-
mentū ⁊ terminus s̄ solum dicit vnū nouum
respectū ad modū accipiēdi sic esse distinctū
ab aliquo accipiēdi esse. ⁊ hoc nō agit cōtra
positū. **A**d tertiū dicendū ad minores. q̄
nō tñ realiter d̄f x̄pus filius marie: sicut dñs
dicitur deus creature. s̄. vel terminatiue solū:
vel sola rōne rōnis. sed ōz q̄ hēat illā reales
filiationē. nō est. n. simile q̄ de^o ad creaturas
nō refertur rōne reali: nō repugnat aūt natu-
re assumpte. Et tñ de p̄nti q̄one. Ex hac autē
distin. sicut rē. **C**p^a 2°. diuina nā nata nō
d̄f: sed neq̄ factura: vt pie credis. Dicit 2° q̄
nā diuina nō est nata. ⁊ ponit a p̄n^o disti. vsq̄
ibi. **Q**ueri ēt solet rē. **S**ecda 2°. duplex na-
tiuitas ē in x̄po p̄iū vt tradit veritas per ma-
gisteriū. Dicit 2° q̄ duplex est natiuitas in
x̄po. Et pōitur ab illo loco. **Q**ueri ēt rē. vsq̄
ibi. **D**e hoc ēt rē. **C**ertū 2°. Propter nos
nascit̄ dei vnigenitus atq̄ gignit a patre pe-
nitus. Dicit 2° q̄ natiuitas ex maria ē ppter
nos. alia aūt eius a p̄e gignitio eterna ē. Et
pōit ab illo loco. **D**e h̄ rē. vsq̄ ad finē distin.

Reterea inuestigare ōz rē. **C**hic si
gnatur. ix. distin. hui⁹ tertiū. que sic cō-
tinuatur ad p̄cedentē. Nam postq̄ in
precedenti distin. ostensum est. An diuinitati
de virgine cōgruat natiuitas. **A**ūc i hac disti.
inquiri. An humanitati in x̄po pueniat ado-
rabilitas. Et h̄z diuidi in tres ptes principales
In prima ad dicēda ponitur nexio. In secun-
da cōsequitur quedā opinio. In 3ª elicif me-
lior positio. **C**p̄ma in p̄n. Secda ibi. **I**ō q̄
busd̄ v̄f nō illa rē. Tertia ibi. **A**lijs placet x̄pi
humanitatē rē. **N**ec est diu^o p̄ntis dist. rē.

Truz latría vel bulia caro x̄pi iudicēf
adorāda. Et at trib⁹ medijs: q̄ nō pos-
sit adorari latría. ⁊ ita solū possit de iu-
re adorari bulia. **P**ar sic. Solū illud latría
est adorandū qd̄ est sup oīa diligendū: s̄ x̄ps
tñ h̄z diuinā nām est sup oīa diligendus: ergo
tñ s̄m illā nām est adorāndus latría. **M**aior

In p̄nti

p3. nā latría non vñ nisi actio ei exhibita: quē
 dilectio sup oia diligit dicēte Aug. in enchir.
 ridis. Si querit quo colitur de^o. nñ fide: spe:
 2 et caritate. Sz pbatur mior: qz tā caro xpi qz
 aīa limitata sunt: et per pñs tñ hñt diligibili
 tatis. Scdo af. nulli cui subijci cōuenit: de
 betur latría. sz xpo fm humanā nām seu car-
 nes subijci puenit: ergo nō est adorāda latría
 caro ei⁹. p^o aīa p3. qz latría. p^o statio ē sum-
 mi dñij. vñ Aug. in. x. de ci. dei dicit qz latría
 ipostat cultū maiestatis diuine. et ita maximi
 dñij. Sed minor. pbat. qz xps legif orasse. p^o
 si possibile est trās. a me ca. iste orō aut i oran-
 te ponit respectu ei⁹ qui orat inferioritate. nō
 dubium aut quin hoc sibi rōne nature pueni-
 ret humane. T^o aīa sic minori minor re-
 uerētia exhibēda est. sz caro xpi longe minor
 ē diuinitate: ergo alia reuerētia celebrāda ē.
 vtputa dulia: alia diuinitas vtputa latría. p^o aīa
 for p3. qz cū teste p^o in p^o cūbi. Honor fit in
 virtutis testimonium dñi oīa et pfectiori ma-
 ior hōr donādus ē. Sed p3 minor clarecūm
 diuinitas et caro xpi dñi: sicut finitum et in-
 finitū inter que p^o teste nulla ē pportio. In
 o^o tñ af aucte dñi. in suis sentētijs. xps est
 pfectus dñs et pfect^o hō quē adorāmus vna ado-
 ratione cū p^o et spūscō et incōtaminata car-
 ne eius. In ista qōne ad af. et. C^o duo ad p^o
 ar^o terminū sunt. latría. dulia. et adoratio. p^o
 uimus igit termin^o ē latría. vñ latría solet sic dif-
 finiri. Latría est cult^o solū deo debet^o et exhi-
 bit^o in quo tria tangunt. p^o genus: cū dñs: cultus
 a colēdo. cultus. n. cōis ē et diuine reuerē^o et
 create. vñ alig cult^o solū aspiciūt deū sic finē:
 veluti sunt cultus virtutū mōliū relataz i de-
 um. Sed i cult^o aspiciūt deū sicut finē et obijci:
 sicut ē cult^o theologaz hāz virtutū triū: fidei
 spei et caritatis. T^o aīa aspiciūt deū sicut finē
 obijci et honorādū sicut latrie cult^o. vñ est tñ
 qz nō imēdiate deū aspiciūt latría vt obijci: qz
 esset virt^o theologica. Scdo tāgitur p^o aīa dñi
 latrie dñi dñs. soli deo debet^o. Est. n. sum^o vne-
 ratio possibilis iō solū summo. i. deo ē appli-
 cāda. T^o aīa tāgit cōplectim latrie dum dñs: et
 deo exhibitus. qz si ydolo tal^o cultus applicaret^o
 iā nō latría sz ydolatria dñetur. Moto 2° qz la-
 tria in greco tria hz noia. p^o. n. dñs latría: et
 interpretat rel^o. Scdo dñs theosclēbia seu fm ali-
 os theosclēbia. i. diuus cult^o. T^o aīa dñs eusebia
 et interpretat bon^o cult^o. p^o aīa formiter in lati-
 no tria hz noia. p^o. n. dñs religio: quā tull^o in
 3° retho. diffiniēs dicit. religio ē que supioris
 cuiusdā nature quā diuinā vocāt cultum ceri-
 moniāqz affert. Scdo dñs seruit^o. loquēdo sim-

pliciter: qz sic loquēdo solū deo debet^o. dicente.
 dñs. Hñm deū tñ adorabīs: et illi soli finies
 T^o aīa dñs pietas inq^o. i. tēdit in diuina. et p^o
 op^o ipius dñs T^o aīa notandū qz ad hoc. qz hz
 tho. arti. i. q. ii. hñm dñs latría dñs tripli. p^o
 qz offert latría dñs sicut oblationes deo facte.
 scdo ipse actus latría dñs qz deū veneramur. p^o
 ipse habit^o quo p^o p^o sumus deū venerari
 C^o Scdo termin^o est dulia. vñ dulia vt tangit
 doc. deuo. pñtis dist. artic. ij. q. iij. solet accipi
 tripli. p^o mō fm analogiā inq^o. i. dicit
 quoddā cōe deo et creaturis cur dulia debet^o
 i. rōne dñij. Hñ glo. sup illo dñs. In ecclesijs
 bñdicite dñs. dicit deo cui debet^o latría. dñs
 cui debetur dulia. Scdo dñs dulia fm atpōnō.
 siam. hoc mō dicit debet^o reuerentiaz nature
 assumpt^o: seu vñte. hoc mō loquitur glo. super
 illo ps. Adorate scabellū pedū eius qñ scñm
 est. vñ ibi dñs qz p^o p^o dulia maior soli debet^o hu-
 manitati xpi. T^o aīa dñs dulia fm p^o p^o hñti-
 onem. et hoc mō noiat reuerentiā debet^o crea-
 ture rōnali distinctā a latría. et sic accipitur i
 qōne nostra. T^o aīa terminus est adoratio
 vñ solet adoratio fm R^o abanum sic diffiniri
 Adorare est euz qui adorādus ē tota mentis
 intētiōne querere. vñ hec tria intelliguntur dif-
 ferre. orare. adorare. colere. Orare qdē solū
 in deū mentis quēdaz excessum noiat dñi.
 dicēte. Oratio est quid mentis excessus in de-
 um. Adoratio aut vltra hoc addit quendam
 cultus rōne interioris. sz colere exterius velut
 sunt genuflexiones et similia. vt innuit ex il-
 lo Exo. verbo. Non adorabīs ea nec coles.
 C^o Quantū ad scdm arti^o sunt tres conclusiōes
 C^o p^o aīa est de latría in se. scda de latría xpo
 exhibēda et carni eius. T^o aīa quali relatiue
 se hz respectu bñe dñi que p^oicipare vide-
 tur ad carnē iesu. p^o est hec. Latría qz virt^o
 extat iusticie nō theologica sed cardinalitaz
 spālis noiat. C^o Dixit p^o pars qz latría ē virt^o
 pbat ex medio doc. sub. in. i. arti. pñtis disti.
 Omnis actus frequēter elicitus bon^o: natus
 est gignere virtutē. Cū ergo colere deū seu
 deū cult^o sit hñmō: sequit^o qz latría hñc genita-
 erit virtus. vñ sicut qñ qz sepe resilit in p^o p^o
 am paruitatē respectu magnificētie alicuius
 acgrit ad mīnus exercitiū terminoz reueren-
 tie. ita pariformiter qñ extollit qz supabūdā
 ter magnitudinem dei et frequēter. si mō fiat
 debito acgrit virtutem latrie. Et si dicat qz la-
 tria id ē qz pietas. vt. x. de ciui. dicit Augu.
 p^o p^o pietas cultus dei dici solet: quē greci
 theosebia vocāt. pietas aut bonū est: nō virt^o
 ergo et latría. p^o p^o sicut patebit inferius qz

erat obligat^o ex voto religiōis: mō et obligat^o
ex suscepto ordie. Est et ali^o ex^m. Si q^o habe-
at ex voto ieiunaf die veneris: et post idē dies
i pnia iungat ad idē bis obligat. sic in ppo-
sito. Et si p impossibile eēnt duo dij: et vn^o nos
creasset: redemisset: et glorificasset. ali^o dō nihil
nob^{is} fecisset: vtrūq^{ue} deū teneremur latría ho-
norare: q^{uod} vterq^{ue} eēt bonū infinituz. plurib^{us} tñ
rōnib^{us} teneremur ad pñū q^{uod} ad secūdū. Ita
q^{uod} creatio. redēptio. et glorificatio: nō sūt nisi
q^{uod}da excitatiōes et obligatiōes ad deū dilige-
di et honoradi. Sz q^{uod} de ymagie xpisti q^{uod}li
honore venerāda est. Biccēdū q^{uod} si capiat ab
solute illa pictura nullo honore: q^{uod}da eēt ydo-
latría credēdo numē in pictura eē. Si aut in
quātū reducit in xpm: sic debet cultus latríe
q^{uod} tot^{us} honor venit ad xpm. Ande bñ dicit
Barni. Honor ymagis refert ad prothotipū.
vñ nō incōgrue ymagines maxime xpi itro-
ducte sūt in ecclesia dei triplici rōne. vt tūgit
doctor deuo. q. ij. pñi articuli. Pñima pro-
pter simplicitū ruditatem: quia nequeūt scri-
pturas legere: ad min^{us} videant palā nusteria
xpi et sanctorū. Scda ppter affectuū deuotio-
nis: q^{uod} plus visis q^{uod} auditis afficimur. Tertia
pp memorie labilitatē: q^{uod} magis manēt visa
q^{uod} audita. vñ refert scitūz Lucā depixisse yma-
ginē beate m^{ari}e: q^{uod} hodie rome in ara celi
pñst in domo fratru minorū. Et ipse ipius ab
agaro regi pñie faciei picturā misit. vt btūs
dicē Augu. Tertia pñlo. An latría exhiben-
da sit matri deū: q^{uod} ad carnē q^{uod}li picipare vñ
et est hec. Lz ceteris rōnib^{us} dñia debet
m^{ari}e: tñ yperdulia nō latría cōdonat. Bicit
pñma ps pñlonia. Ceteris rōalib^{us} debet dulia
Et gen. xvi. de abraaz dī. Tres vidit et vnuz
adorauit. Et dī itelligi honor iste duliē: nō la-
tric. Lz enīz in tēplo materiali sit deus adorā-
dus latría: nō est sīc de templo suo spūali. s.
creatura rōnali. q^{uod} adorās magis pōt sīc ibi
honore deferēdo. Et si querat an dyabol^{us} sit
adorād^{us} dulia. Biccēdū q^{uod} nō licet enī sit crea-
tura rōnalis: tñ q^{uod} est obstinat^{us} in pctō: nulla
sibi vñ debita veneratio. Idē dicit sanct^{us} tpo.
in. q. iij. articuli secūdi. de q^{uod}libz malo dñi actu
peccat. etiā de prelato. vñ ē tñ q^{uod} actu trāscū-
te peccatū ingt honorandus est prelato: q^{uod} na-
scit tūc: an amore dei: vel odio dign^{us} sit. q^{uod} de
us subito cor imutat. Sz si dyabol^{us} se transfi-
guret in angelū lucis. sicut dicit paulus secū-
da ad cor. xi. vel dicat: ego sū xps: q^{uod} facien-
dū: peccabit ne eū adorās eū credat se ange-
lū vel xpm honorare. Respondit doctor de-
uot^{us} in. vi. q. articuli pñi. q^{uod} in tali casu sūt tria

adiutoria. Pñmus ē recursus ad scripturas
q^{uod} sepe scribit: q^{uod} tales venturi sūt spūs mēn-
daces. Secūdo recurrēt ad orationē: vt ostē-
dat deus veritatē. Tertiū suspēctio crudelitatis
sue. in talib^{us} enim nō dī hō eē festinus: et q^{uod} in
talibus cito credit: leuis corde est. Ande re-
fert: q^{uod} cuidā viro deuoto semel apparuit oya
bolus in specie xpisti: et dicebat. ego sū xps.
tūc vir deuot^{us} oculis clausis dicē. nolo videre
xpm in isto mūdo. tūc demō pfusus abscessit.
Pñer o^{mn}es tales credūt hīc vñsōes fraudant^{ur}
decipiunt: et ad nihilū deueniūt. Sed dicē
scda ps pñlonia. q^{uod} btā m^{ari}a venerāda nō
est latría. q^{uod} nō est summū bonū: sz yperdulia
nō q^{uod}da p^{ro} gradu: q^{uod} debet hūanitati xpi ab-
solute sumptes: sed scdo gradu: hoc ps. Lz q^{uod}
portauit deū et hoīes. Lz q^{uod} plena caritatis
b^{on}o. Tū q^{uod} exaltata sup oēs choros angelorū.
Quātū ad 3^m art^{ic}ū sūt tres diffi. Pñi
an latría obliget pro sp. Bicit doc. subti.
arti. ij. q^{uod} nō. q^{uod} est pceptū affirmatiū. Biffe-
rūt aut pcepta affirmatiua a negatiuis. q^{uod} af-
firmatiua obligāt ad semp: sz nō pro semp. ne-
gatiua autē et ad sp et pro semp. Et q^{uod} ad hoc
q^{uod} dicit pñ^{us} pceptū nō adorabis deos alie-
nos. ē pceptū ad sp: pro sp. q^{uod} aut dicit i
deutero. Dñm deū tuū adorabis. est ad sp: sz
nō pro semp. vñ i noua lege tps sīgtur ad mē-
nus die dñico: et determinat in obfōne sacri mi-
sterij. s. corpus xpi. aut dicēdo aut audiēdo. d
pñec. distin. i. ca^o. mīssas. nisi aliq^{uod} foret obliga-
tio sufficienter excusans. et tūc tenet ad aliq^{uod}
spāle recopēsans. Idē dicēdo de alijs magnis
festiuitatib^{us}. de pñec. d. iij. ca^o p^{ro}. pñuciandū
Scda diffi. q^{uod} adoratiōe ē colēda crux xpi.
Biccēdū q^{uod} tertio gradu yperduliē. illa. s. crux i
q^{uod} corp^{us} xpi clauatū ē: q^{uod} sūt spālis triūphus
xpi. alie aut cruces sūt venerāde ingtū sūt q^{uod}
dā ymagies passiōis xpi. et illius venerabi-
me crucis. Tertia diffi. q^{uod}re in apocal. Angel^{us}
perhibet phibuisse Jo. eū adorare. Bicitur
triplex ratio. Pñia pp scititatē Jo. euāgeliste
q^{uod} multis angel^{us} erat eminēti^{or} scititate. Scda
ppter errorē ne hoc mē^{us} veniret i idolatriā.
Tertia ppter eluationē nature humane fa-
ctā per mortē xpi: q^{uod} sum^{us} pares et pciues ipis
angelis. vñ est tamē q^{uod} Jo. eū adorabat du-
lia nō latría. Et tñ de ter^o art^{ic}o. Ex quo ps
ad qōes. q^{uod} vñ latría et yperdulia caro xpi in
dicat adorāda. Et tūc ad argumēta vnica est
danda rñsio. Cōcludit enīz bñ q^{uod} humanita-
ti xpi absolute capte nō debetur latría. nō tñ
qn in cōparatione vñōis ad diuinā. ita q^{uod} rō
adoratiōis latríe ex pre ē diuinitas: nō hūanita

tas: nec pl^o p^ocludat: vt p^o aspiciet. Ex p^onti at
dist. sicut rē. ¶ Prima p^olo. p^oria opio in-
quit q^o d^oia p^o nobis p^oria ē adoratio. Dicit
q^o q^o p^o op^o dicit q^o nā hūana seu in xpo: seu
in nobis nō d^o adorari nisi dulia. Et ponit a
p^oncio. vsq^o ibi. Alijs placet rē. ¶ Secda p^o.
Iuste adorat nra subā z magnificat i xpo la-
tria. Dicit p^olo q^o nā humana in xpo d^o pōt
adorari latia z est scda opinio incipiens ibi.
Alijs placet rē. vsq^o ibi. Ideo sup. rē. ¶ Ter-
tia p^olo. nō est iniquitas carnem adorare xpi z
amare: vt dicit veritas. Dicit concto q^o nulla
est iniquitas adorare latia carne ch^oisti. Et
ponitur ab illo loco. Idem super psalmum
vsq^o ad finem rē.

¶ Et letia a gbusdā ingri rē. Dicit si/
gnat. x. dist. hui^o tertiū. q^o sic cōtinua-
tur ad pcedētes. Nā postq^o i octaua distinctio
ne inglitum est. An dinitati de gine pgruat
natiuitas. Et in. ix. An humanitati in xpo cō-
ueniat adorabilitas. Nāc tertio in hac distin-
ctioe ingrit. an xpi maiestati psona vel nō sit
adoptiuitas. Et diuidit in tres ptes p^oncipa-
les. In p^oia ingrit. an xpo cōueniat adoptio
In scda discutit q^o sit ei^o p^odestinatio. In 3° cō-
cludit an ei cōgrue def creatio p^oria i p^oncio
Scda ibi. deide si q^orit vtz p^odestinatio. Ter-
tia ibi. d. xi. Solet queri vtz debeat. Quab^o vlti-
mis p^ontib^o p^o nāc idiusis manētib^o. sola p^oia
i tres didit ptes. In p^o sit inglitio qd xpo cō-
gruat: qz inest ei humanitas. In scda est disti-
ctio: an ei inest adoptiuitas. In 3° q^o nō ado-
ptio in eo sit elāt auctas. p^oria i p^oncio. Scda
ibi. Si d^o q^orit an xps sit rē. Ter-^o ibi. Ad qd
dici p^o xps filiū rē. Et hec est diu^o p^ontis dist.

¶ Et fm q^o hō p^o p^odestinationē xps fili-
us d^o cēseat adoptiu^o. Et af q^o sic tri-
plici mē^o. p^orio sic. Qū vnū se bz p
ordinē ad duo si capit p^otionē ei^o qd min^o sibi
puenire v^o ē ill^o qd magis s^o sic est de xpo re-
spectu ad adoptionē z finitū: capit. n. nom
ferat. ad philip. ij. Formā suā accipiens. z tñ
min^o sibi cōgruere v^o noie adoptiōis qz ado-
ptio sit p^o g^oaz q^o sūme est in x^o. igr p^o dicit fili^o
dei adoptiu^o. Maioz p^o ex eo q^o ordinat^o tā
nature q^o intellect^o p^oce^o sit ab extrēo p^o me^o.
Scdo af sic. Caritas dei facit filios adoptio
nis. igr maioz caritas magis facit z maxima
maxie facit. s^o xps maximā iter creaturas hū
it g^oaz seu caritatē: g^o maxie fuit fili^o adopti-
uus. Anō p^o aucte ap^o ad rō. viij. Non acce-
pistis itez spūz fuitus i tiorē: s^o spūz adoptio-
nis filioz spūz at attribuit caritas. p^oia d^o p^o
ex deductōe p^obi i thopica. Si simplr ad sim

p^olr: z magis ad magis: z maxie ad maxie. q^o
fo x^o sūmā hūit g^oaz testis ē aug. i. xij. d. tri.
In reb^o p^o tps or^o sū^o g^oaz ē vt hō fieret de^o rē
de^o hō. ¶ Tertio af sic. nihil qd ē p^ofectiōs na-
ture hūane seu ei^o sup^opōitis: negādū ē xpo rō
ne nature assumpte: s^o p^ofectiōis ē supposito p^o
prio nature hūane q^o sit fili^o adoptiu^o. d^o g^o z
hoc bz xps. Maioz p^o qz nā hūana maxie no-
bilitat in x^o. z ita nō est fatēdū q^o aliqd pdat
nobilitat. S^o pbat maioz ex eo q^o adoptiōe q^o
ius bz in hereditate dei. vñ z adoptio solum
nature puenit intellectuali. In o^o af aucte. b.
Amb. tractātis illud ē bñ. ad rō. i. q^o p^odestina-
tus ē fili^o dei in v^ote. dicit sic. Legi z relegi
scripturas. alij hñt: volui z reuolui: z nūq^o x^o
fili^o dei adoptiu^o iueni. In ista. q. p^oiso: mis sunt
ij. arti. rē. ¶ Quo ad p^omā arti. sūt termi. fili-
us adoptiu^o. p. z scdm. p^orim^o igr termin^o ē
fili^o adoptiu^o. An p^o notādū occurrit qd est
triplex fili^o. s. nālis. de quo. i. Jo. v. Tres sunt
q^o testimoniū dāt in celo p^oz: ē bñ: z spūz sc^octus.
Scdo p^o creationē. sic in deuter^o. xxxij. Ipse
ē p^oz tu^o q^o possedit: z fecit z creauit te. Ter-^o
p^o adoptionem. sicut illud Job. i. Dedit eis
ptatē filios dei fieri hñs q^o credūt in noie eius
An vltra notādū q^o adoptio. vt declarat fan-
tus tho. arti. ij. q. p^o. est alicui^o extranee p^o i fi-
liū v^o nepotē: v^o deiceps assumptio legitima
vbi tria tāgunt. p^orio qd assumit dū d^oz p^oso-
na extranea. vñ ligdo ifert q^o nō est adoptio
nisi in nā intellectuali. nō tñ in hoc tenēd^o v^o
scūs tho. qz dicit psona: qz aia etiā q^o nō est p-
sona ex dist. v. hui^o tertiū p^o adoptari. z vltra
p^oz: qd id qd adoptat: nō d^oz de iure aī adoptio
nē h^ofe hereditatē: iō d^oz extranea. Scdo tāgi-
tur mod^o assumptiōis dū d^oz legitima assum-
ptio. d^oz. n. tal assumptio mō fieri d^obito vt mē-
te prudēt aīo nō iuido: z sic de alijs. q^o iurispē-
riti noiant: a qd^o in theo^o hoc nomē trāslatū
est. Tertio tāgūt ad qd fiat adoptio: vt. s. sit fi-
lius vel nepos vel alius de sanguine: z p^o p^ons
vt p^oicipet hereditatē. z inde d^oz adoptio q^osi
ad aliud optio seu ad aliqd. An vt notat do-
ctor deuot^o. arti. ij. q. i. z doc. subti. in p^onti dī
sti. ad adoptionē tria regunt. p^orimo ado-
ptati extraneitas. z hoc vel solū negatiue: sic
q^o nō est fili^o dei nālis: sicut sūt angeli in puris
nālib^o z adā aī lapsus. vel cōtrarie sicut nos
q^o eram^o filij ire ante adoptionē. scdm g^oaz. s.
gratuita volūtas ipsius adoptātis. tertiū do-
num ad qd adoptans adoptat adoptatum.
¶ Scdo termin^o est p. An quo ad p^opositus
notat tho. in p^oia. q. arti. ij. q^o ista p^opositio p^o
pōt capi triplr. p^orimo vt dicat eāz agentē z

p modū subauferatis. hoc mō possumus dici
pdestinari p xpm. qz scriptū est *goh. p.* Dia
p ipm facta sunt. Secdo. vt dicat cāz exēpla
rē. z hoc mō etiā p xpm pdestinati sumus: qz
est exēplar nřz tā in credēdis qz in opandis.
ad rom. viij. Quos pdestinavit pformes fieri
imagini filij sui. Et in lib. de pdestinatiōe scō
rū scribit Aug. Preclarissimū lumē nře pde
stinatiōis est ipse xps. Ter. vt dicat cāz forma
lē inherētē: z sic dicimur pdestinati caritate
creata: qz attribuit spūs scō. vñ ad ephe. p. Si
gnati estis spū. pmissiōis scō: qz est pign. here
ditatis vře. Certe termin. est ista pūctio
fm. vñ fm mōim in lfa. ista pūctio fm: vltra
ppuū suū modū signā. s. sigre p modū cau
se triplr accipit. fm qz sigre p mōz pcomitan.
tripha. variat. Prio vt sit pcomitā. p mōz
inherētē: sicut pprietas inest nature: cui ē p
prietas. Secdo p modū vniōis: sicut i xpo nā
humana diuine vnita est: vt si diceret hoc mō
xps fm qd hō est de. Tertiō fm assistētiā seu
bitū: vt si dicat. petr. fm bitū est habituatus.
Quantū ad fm artic. sunt tres pcones.
Pria ē de hac ppōne xps fm qd hō. Secda
de adoptiōe respectu xpi. Tertia de pdestina
tiōe xpi. Pria ē hec. Et si cōcomitan. xps fz
qz hō sit de. aut psona: nō tñ cālitatē. Dic
p. ps. qz dū ista cōiunctio fm capis fm cōco
mitantiaz: ista ppō xps fm qz hō est de. aut
psona est va. Probaf. xps fm gratiā vniōis
est de. z hō. s. quelibet gra in xpo est fm hu
manā nām. igit. z c. Confirmat. qz teste aplo.
Christus pdestinat. est esse fili. dei. ad Ro
ma. p. Pdestinatio aut xpo inest rōne hu
mane nature. vñ pp hoc dicit glo. sup illd ad
philip. ij. Dedit illi nomē zc. Inq̄tum hō as
sumpsit nomē dei: nō vsurpatue s. vere. Idē
dicendū de ista ppōitiōe. xps scdm qz hō est
psona. i. xps qui est hō est psona. Nō tñ ē ve
ra cālitatē. s. accipiēdo l. fm: fm cāz: vt dicit
scda ps pconis. pz: qz qd p̄tur hoc mō d alio
cū l. fz denotat ēē aut diffini. aut 2. ps diffi
nitōis aut 3. pprietas ei. sup qd talis cadit
reduplica. velut si dicaz. sortes in q̄tū hō est
aial rōnale ecce diffinitio. aut sortel i q̄tū hō
aut rōale. ecce ps diffinitōis hois. aut 3. sortel
i q̄tū hō est risibil. ecce pa. hois. Ita dico di
cēdo fz qz. vñ si hō mō diceret. xps fz qz hō ē
de. cū hō hēat principiū denōref qz de. hys
princ. Confirmat. qz qñ aliqd p̄tur inest ali
cui subō mediāte tali reduplicatiōe: remoto
eo super qd cadit reduplica. tā subō nō inest
p̄tur: velut si sortes fm qz hō sit risibil. remo
to hois sortes tā nō erit risibil. s. remota i xpo

hūanitate: adhuc xps fz vitatē ē de. igit. z c.
Idē est censendū de ista. xps fm qz hō ē pso
na. Si. n. hoc mō ēē va: sequeret qz in xpo ei
sent due psonē. vna. s. fm humanitatē: alia fz
deitate. qd tñ est error nestorij. vt pz ex disti.
v. hui. tertij. Confirmat. qz psona d. sumi a no
bilissimo qd est in re. hmoi aut in xpo est dei
tas. vñ hec merito simplr concedit. xps fz qz
de. est psona. vt pōt patere p exponentes re
duplicatiue apud logicū. C Secda pclusio ē
de adoptiōe filiatiōis respectu xpi: z est hec.
Lz xps adoptiōis nō dicat fili. ipso tñ ado
ptamur. Dicit pria ps pconis qz xps non
est filius adoptionis. Probaf. fili. adoptiu.
non est fili. nālis: imo ex opposito diuidunt
ex primo articulo. s. qz nālis dei fili. Te.
ste. n. Aug. Venit quō nat. nō quō dat. Uñ
Aug. in lib. de ecclesiasticis dogmatib. Nat.
est fm vitatē nature ex deo dei fili. fm vita
tē nature humane ex hoie hois filius: vt non
adoptiōe non appellatiōe: sed in vtraqz nati
uitate filij nomē nascēdo h̄ret. Confirmat. qz
quicūqz adoptaf de nō filio fit fili. xps autē
nūqz fuit qn ēē filius. Et si dicat qz hūanitas
nō semp fuit in xpo. z tñ de. z hō vnus ē xps
z ita aliqñ fuit qd nō fuit xps: z ita nō fuit fili
us. Dicendū primo qz l. non ēē xps ratiōe
humanitatis: erat tñ rōne diuinitatis: intelli
gendo p xpm diuinā personā. Ultra dicēdū
qz l. humanitas aliqñ non fuerit in x. tñ nā
qz in eo fuit humanitas: qñ ille hō fuerit fili
dei. Sed tunc dicit: ergo angeli non sunt fi
lij adoptiu: qz nunqz fuerunt quin essent filij.
tenēdo viā tactā in secūda dist. alij. q. s. fuerūt
cōditi in gra. Dicendū qz l. semp habue
runt gratiā: tñ p̄intelligi esse eoz nā ipi gra
tie z hoc sufficit vt sint filij adoptiu. Ex quo
pz qz etiā beata Maria dato qz non fuerit
concepta in petō originali. ex distn. iij. hui.
adhuc d. dici filia adoptina: qz esse eius p̄e
cedit gratiā. Sed dicit rursus quis: qz etiā ē
ita in xpo. p̄intelligitur enim esse xpi inq̄tū
homo ipi gratie. tam gratū facienti qz vniō
nis. ex distn. secūda hui. veluti subm suo ac
cidenti. Dicendū qz l. intelligat esse existen
tie in xpo humanitatis rōne. ex distn. vi. non
tamen subsistentie: imo vnū est in xpo ratio
ne. s. diuine psonē. Et si obijciat: qz aia pōt vi
ci vt videtur filia adoptina: nec tñ hys esse sub
sistentie: qz nō est suppositū. Dicēdū qz nō ē
consimile qz intelligi aia esse sine corpore: non
ita humanitas in xpo. vnde cōcludit qz illud
Hylarj in lib. de trim. Pdestinatio dignitas
non amouet: dum carnis humanitas adopta

in pposito nō. Quando. n. dī xps fuit dei: so-
lum intelligit nā humana assumpta: sicut dī
minor patre. Quando aut dī filius adoptiu⁹
intelligitur psona xpi fm se nō hēre ius in he-
reditate dei: hoc est ipsefectionis dō ex to-
to repugnātis. iō nō est cōsimile. Ad scdm
dicēdū ad aīas: q caritas facit solū filios ado-
ptionis in his que hnt extraneitātē in heredi-
tate: cuiusmōi nō est xps: vñ illa pntia nō va-
let. Si caritas simplr facit ergo maior magis
facit. intelligit. n. si reperiat ma^m dispositaz:
cā. n. licet sit fortior: nō tñ plus agit: nisi in qd
agat hēat. ita in pposito. Ad 3^m d^m ad ma-
iorē q intelligit nisi nobilius pficiatur. pficiat
aut nobilius dūz est nālis dei filius: q si esset
adoptiuus. iō nō currit arg^m. Et presenti rē.
Cōma 2°. Persona fateri dei vnigenit⁹
nō dī aut reri: vt hō penitus. Sicut 2° q ista
nō est cōcedenda. xps fm qd hō est psona. Et
ponit a prin^o distin. vsqz ibi. Si vero queritur
rē. Cōda 2°. Nō adoptionis xpus filius s
gignitionis pfertur verius. Sicut 2° q xpus
nō est adoptionis fili⁹ sed nālis. Et incipit ibi
Si vero queritur rē. vsqz ibi. Deinde si queri-
tur. Cōtia cōclusio. Et psona dei predesti-
natur vt perueniat humanitas ei. Sicut cōclu-
sio q pōt cōcedi q persona verbi predestinat
et nostra nā in verbo. et incipit ibi. Deinde si
queritur rē. vsqz ad finem.

distin-
xi

¶ Let queri vtz simplr dici debeat rē.
Cōdic signatur. xi. d. huius tertij. vbi
notandū est q fallunt hī qui putāt do-
ctoī de vtrū istā distinctionē incepisse in ca-
ultimo dist. pcedētis. Deinde si querat rē. qz
simul tractat mām huius distin. cum mā illi⁹
capituli. vñ aduertenti modū diuidendi ipsi⁹
manifeste apparebit: q illic incipit vbi modo
incepta est. Cōtinuatur aut hec distin^o ad pre-
cedentē hoc mō. Nam postqz in pcedenti in-
quisitū est. An xpo pueniat adoptio: que sit
eiusdē pdestinatio. Nunc 3° inuestigat. an ei
dē sane cōueniat creatio. vt. i. possit dici crea-
tura. Et diuidit pns distin^o in tres ptes pnci-
pales. In p^a xpus veraciter creatura nō esse
pbat. In 2^a vanus subtiliter sermo confutā.
In 3^a an xps cepit vel sit aliter vltimo venat
p^o in prin^o. Scda ibi. Nec ex eo q xps fm
hoiem rē. Tertia ibi. Pōst pdicta querit rē.

¶ Trum idiomatū cōicatione esse crea-
turaz: incipit et desinit in xpo queant
pri. Et af ad pte falsam tribus medijs
Cōma af q xps sit creatura. Quando ali-
qua se hnt fm supius et inferius: de quocunqz
dī inferius et supius siue eiusdē generis siue

alterius. Sz hō qui est inferior ad creaturam
dī de xpo: g^o et creatura q ē superior ad hoiez
siue sit in eodē gte siue non. sed circueat gta
maior pz aucte Aristo. in anp^oedicamentis
qñ alterū de altero p^our: vt de subdō quocunqz
de eo qd p^our dicunt: oia et de subiecto dicun-
tur. Si. n. ista sit vera: petrus est hō: et ista hō
est aīal. ista ē vera: petrus est aīal. Minor est
nō ista. n. pcedit. xps est hō. q aīit hō sit infe-
rior ad creaturā pz: qz neduz in pmento subē
sed in pmetis alijs dicunt creaturē. Cōda
af sic. Ita in xpo est nā diuina sicuti hūana: et
eī. s. per idiomatū cōicationē creator p^oicat
de hoiez: g^o et creatura poterit eadem rōne de
diuino verbo p^oicari. Maīor pz ex simbolo
athanasij. Deus. n. et hō vn⁹ est xps. Sed pro-
bat minor aucte mgi in lfa istā cōcedentia.
Iste puer creauit stellas. certū est aut q xpus
dī puer rōne assumpte hūanitatē. Cōtia
af q hec verba incipit et desinit nō recte dicā-
tur de xpo. Si. n. ista sit vera: xps incepit esse.
aut istud incipe est rōne diuini eē aut hūmā-
lī nec sic nec sic. igr rē. Maīor pz sufficiētī dī
uisione. Hō. n. sunt plura eē in xpo nisi hūma-
nū et diuinū. Sz minor pbat. Primo q non
fm diuinū. qz diuinū esse cū eternū sit nec in-
cipit nec desinit. Nec rōne hūmāni eē in xpo
qz tunc terminaret creationē et per pns gta-
tionē. et ita maria solius hois mater diceret:
et ponerentur in xpo duo supposita qd. s. fuit
improbati. In op^m primi est mgi in lfa: pro-
bans q nō est aliquatenus cōcedendū q xps
sit creatura: qz vanitati subiecta est ois crea-
tura qd nequit xpo cōuenire. In o^m alterius
af aucte Aug. sup Jo. Anteqz mūdus fieret
nec eramus nec mediator dei et hoīz hō xps
ielus. et p pns incepit eē. ita af de desinere: dū
pro nobis mortuus est. Cōtia ista qōne rē.
Cōda ad pmiū arti^m termini sunt. cōicatio
idiomatū. incipit et desinit. Cōma igit ter-
min⁹ ē cōicatio idiomatū. vñ idioma p^o acci-
pi triplr. P^o mō dī idioma id qd p^oter in-
tentū alicui accidit seu a casu vel fortuna. Si-
cut de malo loquēs Dam. ait. q malū nō est
subā nec nā aliqz subē idioma. i. p^oter inten-
tionē opantis adueniēs. Quia sicuti testat i-
tū. diuinor noīz diuin⁹ dīo. Nullus opat
ad malū aspiciēs. et dī ad similitudinē varia-
tionis babilonice: vbi p^oter itentionē opantiū
turrim varietas accessit linguaz. Hoc modo
cōicatio idiomatū dī malor cōicatio. Scda
mō idioma dī idē q sermo p^orius ab idios
qd est p^oriū et hēmos sermo: qñ p^orius fmo.
hoc mō cōicatio idiomatum dī cōicatio lin-

guar
aliqu
tas: r
scdm
matu
l. p^ori
catio
hec n
manu
tra n
catio
nē ex
ulla v
tis dī
ita p
q sign
cōma
Qñ l
ista p
natio
iz ista
repug
tis dī
xpm cr
pncipi
pie q
qz indi
cit hoc
incipit
gta sua
ppuer
tūc cep
per vñ
gatuā
vt si di
te an h
addi in
qz si nō
pmo ste
mes ist
tr⁹ nō ē
ē falsa
imedat
cipiat
te l neg
fai: dato
pncipi
nit nisi
de pñi
xpus d
tur. xps
homo.
pur. C
clulione

creatura solū dicit respectū ad agēs pmiū. vñ
lz ignis ab igne gignat: nō tñ ignis ignē cre-
at: nec dñ ignis creatura nisi p respectū ad de-
um. Ceterū creatura loqñdo sp. ppe de ea: di-
cit pmiū pur nō esse creatū. n. est eē post oīno
nullū sui eē: qz at xps nō solū a deo pduct⁹ ē:
sz a zpharia vgie: nec fuit post nō eē simplr ēt
fm humanitatē qñ pure de purissimis sāgui-
nib⁹ marie. Dñm. teste: genit⁹ ē: iō hoc. mō nō
dñ creatura. Ceterū loqñdo largi⁹ de creatura
rursus idē doc. subti. dicit. creatura dñ: aut ga-
sz suū eē totale ē a deo: sicuti dñ creat hō. aut
fm pmiū sui eē: sicuti si aia crearet. aīq⁹ corpi
vñref. vato qz cor p⁹ eē nō creatū adhuc hō
posset dici creat⁹ rōe aīe qē pncipalior ps in
cōposito. In pposito aut negt xps dici creatu-
ra pp totale eē: qz nihil resultat z^m in x^o ex di-
uinitate z humanitate: nec pp pncipali⁹ eē ip-
sius: qz illud est increatū z eternū eē. s. diuini
suppositi. Ex qz p⁹ lz pcedat qz xps gignit:
nō tñ qz creat. z rō ē qz gignitio nature est na-
ta denoiare gignitiōē suppositi: imo. non gi-
gnit nisi in hac nām ita creatio. alia. n. rōne
denoiat creatio nām alia suppo^m. iō nō seqt.
si natura humana sit creata in chrislo: qz chri-
stus sit creatura. Exēplū est. bñ seqtur sortes
est crispus in capite: ergo sortes ē crispus. nō
tñ seqt. sortes est rotundus in capite: ergo sor-
tes rotundus est: z rō ē qz crispitudo capis na-
ta ē denoiare totū hoīem. nō sic rotunditas.
Sic in pposito de gignitide z creatiōe. Et si
dicat chīs sz qd hō ē aliqd. eē de hēti. cū chīs
aut gf. aliqd increatū. z hoc nō. qz tūc hō so-
lū noiaret diuinū suppositū. aut creatū: z ita
xps ē creatura. D^m qz ē aliqd z illud ē crea-
tura. s. nā humana. nec tñ sequit. ergo xps est
creatura: qz eēnt in arg. qtuor termini. vt ps
manifeste. Sed qd dicēdū ad tot scōp auctes
clamatū xpm creaturā. Dicēdū qz loquūtur
valde expresse. vñ pie merito sunt exponēde
sic. chīs est creatura. i. chīs includit nām hu-
manā: que ē creatura. vñ ista vitas qz chīs nō
sit creatura: videt qñ tpib⁹ mgti maxie appa-
ruisse. Sed dicit scda ps cōclōnis qz hec sane
cōcedit. xps fm qd hō est creatura. pz ex tex-
tu mgti. verū ē tñ qz est impropa z qñ p sino-
dochē vera. cur⁹ rō apud doc. subti. q. ij. talis
est. Dñ enī aliq. pposito est simplr falsa. tūc
reduplicatio pprie suppta ad alterā extremū
posita nō tollit fallitatem. sicuti si ista est falsa
ethiops est alb⁹. ista nō erit vera. ethiops in-
quātū hō est alb⁹. ita dico de ista. chīs fm qd
hō ē creatura loqñdo pprie: ex quo ista ē fal-
sa. chīs est creatura: etiā ipsa erit falsa. verum

est tñ qz sicuti ista ē vā. p pte ethiops fm dem-
tes ē alb⁹. ita ista. chīs fm qz hō est creatura.
qz. i. nā humana: que est qñ ps chīs. mō qz dic-
dimin⁹ Dyon. in. iij. diuinoy noīum pponem.
ieffabile ielu extat creatura: z huic pōt suffra-
gari illud. v. phisicoy. hō sanaf qz thozax sa-
naf. nec seqt: chīs fm qz hō ē creatura: g^o xps
ē creatura. qz teste in lsa magfo in talib⁹ lo-
cutionib⁹ thopiciis: nō videt argumētatio de
quo pamplius querat a diuino Dyon. in sua
epla ad titū. C^o scda p^o est qz hec dñba incipit
z desinit: vere pdicant in chō. z ē hec. Lz di-
uini vbi intuitu incipe z desinere non dicant.
chīs: pōt tñ hui⁹ singularis hoīs rōne. C^o D^o
cit pma ps pclōnis qz de chō non pōt dici in-
cipit aut desinit rōne diuini vbi. Pz ligdo:
qz diuinū vbi est eternū sine carēs z pncipio
qd de se Apoc. i. clamat. Ego sum alpha z o
pncipiū z finis. vñ ex quo p^o est pfectissimū
z nāle filij seu diuini vbi pncipiū ipm vbi ge-
nuit sibi coeternū. veluti apd Aug. Si ignis
esset etern⁹: splēdorē hēret coeui. nec seqtur.
diuinū vbi hz pnci^m ergo initū. z p pns inci-
pit. Pncipiū. n. in pposito capis pio: pdu-
cēte: initū aut pncipiū durationis sūgt. lz aut
diuinū vbi hēat sui esse pductiū pncipiū
non tñ hz sui esse initū: nec obuiat qz fili⁹ non
est a se necesse eē: sed a pze: ita pōt desine eē
qz lz non sit a se necesse eē: tñ de se necesse ef-
se: qz hz cū pze cadē eēntiā. nec seqt gignitur
ergo creat. qz lz in nobis gignitio creationez
presupponat: non tñ in deo in quē trāssert so-
lū p modū pductionis. An nec p^o dī cā diu-
ni vbi lz bene pncipiū nisi capiat cā pio pnci-
pio modo grecor qz dicāt pfez cām vbi. i. pnci-
piū. nec vt patuit impedit qz diuinū vbi ab
alio hēat esse: qz a pze: z tñ qz hēat ab eterno:
qz. i. p^o ab eterno dat ei inamissibile: qz semp-
dat. Ista oia plenius pta sunt in pmo libro.
C^o Sed ingt scda ps pclōnis: qz rōne hui⁹ sin-
gularis hoīs in chō: pōt incipit z desinit pre-
dicari. pbat. Dñ est vñ pdicatus respiciens
vñ subm cōplexū pōt attribui illud pdicatū
subo: aut rōne totius subit: aut rōne vñ p^ois.
De p^o ex^m: vt si dicat: aīal rōnale est risibile.
risibile nec attribuit soli aīali. quia tūc aīalia
bruta possent ridere. nec soli rationali qz tūc
aīa possent ridere sepata cū sit rationalis. sz to-
ti attribuit subo. i. aīali rōnali. De scdo exem-
plū vt paries alb⁹ disgregat. disgregare nem-
pe non inest ratione pietis: sed albedinis. Si
ergo est in alijs pdicatus ita. non videt rō qre
non sit ita cū his vbi: incipit z desinit. Ex qz
pz qz ista est pcedēda. christus incipit eē. i. qñ

peep
fuit
iste
diu
plu
cut
fuit
tebu
inf
tū
ex
p
est
in
nā
tū
nē
pū
id
cū
uo
hoc
inde
fili
sup
term
ad
te
xps
fapia
fecula
cū
ab
ab
lyra
q
cedē
vñ
hō
hō
expon
man
imortal
mortal
doct
qz
co
nā
do
ctu
ad
creatur
eari
thoma
alias
creatur
vt pz. cr

ceptus est: nō qd rōe totū: qz rōe dīne nāe sp
fuit: s; rōe alterius. q. ptia. s. humane nāe: qz
iste hō icipit eē: nō qd eē oīdēdo suppo^m sed i
diuiduus qz qū dūt grāmāti: qz pnoia sūnt
psonā d; psona large accipi. p pnoia sūnt
cut bñ d; ista albedo. idēz dico de ista: xps de
sinit eē in morte sua. nā tūc nō fuit hō. vt pa
tebit infra. Et hoc mō patēt solutiōes infītarū
infītarū dicētū: aut xpm icipere: aut negan
tū fm diuersas in eo naturas. Et est gratum
ex^m. Si dicat scutus albu incipit esse dato q
pō sit scutus tū icipiat de albari. Nēpe vt dictū
est super^m nā hūana in xpo quodā mō vergit
in nāz accidētis. Tertia pōlo est q idionia
tū cōicatio nullā in dīno vbo ponit ipsectio
nē. z hec est. Sic diuini verbi ad nām assu
ptā idiomatū est cōicatio. vt in eo nulla ipse
ctio ponat. Pz pōlo vno vbo. ista enī cōica
tio venit pp sustentationē nāe assūpte a vbo
hoc aut nō ponit imperfectionē in verbo sed
indēpēdētā: ex p^a distīn. hui⁹ tertij. vñ qū dī
fili⁹ dei est mortu⁹ aut passus: totū sit in nā as
sūpta cui⁹ dependētā dei ēminat fili⁹ pp quā
terminationē talē suscipit ptiōē. Quantū
ad tertij artic^m sūt tres difficul. C^a p^a vtz
xps f; q fili⁹ dei sit creatura. qz eccl. xxij. de
sapia dei q est dei fili⁹ scribit. Ab initio z aū
secula creata sūt. Dīcēdū f; thō. qōne. i. q au
ctozitas intelligit de nā angelica: q fuit facta
ab initio: vñ de xpo rōe nāe assūpte p^auise
ab eterno a deo. vel dicat f; m gfm. Nīco. de
lyra. creata. i. pducta. z tūc cōueniet filio dei
q a p^a p^auic. C^a p^a diffīc. vtrū ista sit cō
cedēda. Iste hō icipit eē de⁹. Dīcēdū q sic
vñ sicut est vera p^auētē. s. deus incipit eē iste
hō q nūc ē hō: z imēdiate ante hoc nō erat
hō: sic p^auēta. iste hō icipit eē de⁹. pz p eas dēz
exponētēs. Tertia diffīc. vtrū sicut p idio
matū cōicationē pcedit q xps est mortalis z
imortalis. ita pcedat: xps est mortalis z nō ē
mortalis. z sic de alijs. Dicit doc. deuo. q. ij. z
doct. subti. i eadē q nō. qz negatio plus tollit
qz affirmatio ponat. Affirmatio aut vt dū dī
co. xps est immortalis: solus ponit q xpo rōne
nāe dīne ppetit immortalitas. Dū aut dī negā
do: xps nō ē immortalis: negat immortalitas: respe
ctu cuiuslibet nāe in x^o ideo est falsa. Ex q pz
ad qōnē. q vñ ex idiomatū cōicationē: nō eē
creatura. sed icipit z desinit pti in xpo p^aedi
cari. C^a p^a p^auic art^m rūdīt ad maiore scitū
thomas. q. ij. q est vera in p^ais essentialibus:
alias nō sūt bñ seg^asi fortes est hō fortes ē aīal
creatura aut nō est p^auic qd dītatū ad hōiem
vt pz. creatura enī in sua rōne dicit r^m: homo

aut nō. Secūda aut est q null⁹ respect⁹ est de
ratione absoluti. Doctor deuot⁹. q. i. dicit q
maior est vera: nisi ipedimētū adueniat. Ad
uenit aut ipedimētū in pposito. s. intellectu
p^auio. Doctor subti. in eadē. q. dicit. q bñ ve
rū est q in abstracto qlibet p^auicetas cuiusli
bet g^ais h; p suo supiori dēnoiatīue creatu
rā. nō aut oz in p^aereto qū p^auicū eē nō ē esse
ctū: sic in xpo pz ex cor⁹ qōnis. z dat exēplū.
Si enī p casū fortes eēt etern⁹: z de nouo fie
ret albus nō deberet dici creati pp creationē
albedis: sic in pposito. C^a p^a p^auicū pcedit
maior. nec tū seg^a q si creator cōicaf nāe as
sumpte: q creatura nature assūmētī. Et rō dī
uersitatis ē: qz creator ita puenit nature q de
noiat suppo^m eadē dēnoiatīone. creatura ve
ro ita dēnoiat nām q nō suppositū: nisi noua
dēnoiatīo adueniat. z rō hui⁹: qz creator dīc
agens qd est p^ao suppositū: creatura autē nō
ita. C^a p^a p^auicū negāda est minor: z est dīcē
dū q rōne esse humani nec tū seg^a qn deus
dicat marie fili⁹: qā illa nā nunq; habuit pro
p^auā existētā: qn esset assūpta a filio dei. Ex
p^auicū autē distīn. sicut rē. C^a p^a p^auicū xps
nō fatef eē creatura seu factura: vt pic censet.
Dicit pōlo q ista nō pcedit: xps est creatura.
Et ponit a p^ao distīn. vsqz ibi. Nō alijqz rē.
C^a p^a pōlo: vt hō fact⁹ dī xps: ita creat⁹ sa
ne asseritur. Dicit pōlo q xps pōt pcedi crea
tus z fact⁹: fm q homo. Et incipit ab illo lo
co. Nō alijqz. vsqz ibi. Post predicta rē.
Tertia pōlo. Ex humanitate xps icipit. sed
deitate solū pcedit. Dicit pōlo q pōt conce
di q xps incipit esse ratione humanitatis: s;
non rōne diuinitatis. Et ponit ab illo caplo.

Post predicta vsqz ad finem.

¶ Et etiā queri vtrū aliū hoies rē.

¶ Dīc signat. xij. distīn. hui⁹ tertij

fm mentē doc. deuo. Notandū tū

q fm thomā. hec. xij. distīn. icipit in ca. pcedētī
s. in vltimo pcedētis distīn. Post predicta
qū vtz hō ille rē. C^a p^a tū vñ assignat doc.
deuo. nā ista vba icipit z desinit. z maxie ic
pit. de q agit in p^adicto ca^o. maiore h; pueni
tā cū mī illi⁹ distīn. q est. vtrū xps sit creatu
ra. q cū mī istius distīn. que est. an fili⁹ dei po
tuit assūmere hoies qui non eēt de g^aie adē. z
an xps peccare potuerit. Ideo sequēdo quo
tationē doctoris deuoti. p^a hec distīn. sic con
tinuari ad pcedētē. Nā post q ab octaua
distīn. iclusīue vsqz ad istā exclusīue tacta est
idionatū cōicatio. Nunc incipit aperiri cōi
cabiliū conditio. Et habet diuidi hec pars
in tres partes principales. In prima nature

ponit assupte entitas. In scda gfe seqt dona-
ta donitas. In 3° vidēdi tāgūt hunc pspicaci-
tas. *¶* In 1° in p^o. Scda di. xii. ibi. *¶* P^o retea scie-
dū ē xpm fz hoiez zc. 3ª dist. xii. ibi. *¶* Sic qri
op^o ē cū aia xpi zc. *¶* Rursus p^oia p^oicula q est
p^ois dist. in q nāc assupte ponit entitas. i tres
p^oes diuidit. In p^o oñdit xps quo hoiz gfe
nām habuit. In scda q peccare temere neq-
qz potuit. In 3^a q in sexu munere nasci opor-
tuit. *¶* Prima in principio. Secūda ibi. 3° nō
imerito querit zc. *¶* Tertia ibi. Solet etiā que-
ri quāuis curiose zc. *¶* Hoc est diuisio zc.

¶ Tū nra medicīa xps ex adā genit^o in
v sexu virili ipeccabil sit pduct^o. Et af q
nō triplici medio. *¶* P^oio sic. xps deus
z hō nām hūanā sūpsit i suo optio sed melior
ē nā humana in potēte peccare: qz in nō po-
tēte: g^o xps fuit peccabil. *¶* M^oiaior pz ex eo q
vocat xps adā celestis. sic p^ous vocat^o ē adam
terren^o. vñ z xps scribit accepisse p^omitias nfe
carnis. Sz minor pbat. Tū dicto Aug. in 3°
de libero arb^o dicēti. *¶* M^oelior est nā q pecca-
re pōt: qz que peccare nō pōt. Tū qz illud ali-
bi dicit. *¶* M^oeliores iudicant de hoies sibi li-
beraliter deservire: si cū possent eū offendere
nollēt. Scdo af sic. Quicūqz pōt mētiri pōt
peccare. sz xps potuit mētiri: g^o potuit pecca-
re. *¶* M^oiaior pz. qz oē mēdaciū p^oitiū ē. opponi-
tur nēpe vitati. Sed pbat mior Joh. viij. *¶* Si
cū istis iudicis. Si dixero qz nō noui eū: ero
falsus vobis mēdax. *¶* Potēs aut dicē vñ totaz
oionē: pōt dicē p^ote ei^o. z ita potuit dicē. ero
falsus vobis mēdax. Tūc quero: aut dicebat ve-
rit^o: z tūc erat mēdax. qz dicebat se mēdaciū
tūc id erat mēdax: qz dicebat se mēdaciū z nō erat.
3° af sic. *¶* Ad qz pōt si vult: pōt illud simplr.
sed xps si voluit potuit peccat. g^o simplr fuit
peccabilis. *¶* M^oiaior pz aucte Aug. in li. de spū
z lfa. *¶* Lz ingt est in ptate hois qd facit. cuius
rō ē. qz volēs opaf. *¶* M^oiaior pbat. ex eo q vel
le peccare ē peccare. z ita si xps voluit pecca-
re nā peccabat. *¶* In o^m aut af aucte glo. su-
per illo vbo ad hebre. *¶* Tū qui paulo mmo-
rat^o ē. dicit glo. *¶* Nā humane mētis quā deus
assūpsit: z q nullo p^oto dānari potuit sol^o de^o
maior ē. In ista. q. ad als zc. *¶* Quo ad p^omū
articulū terminū sunt. ipeccabilis. medicīa
z sexus. *¶* P^oim^o igit termin^o est ipeccabilis.
Tū p^o notādū q ipeccabilis dī triplr. *¶* P^oio
solū negatiue. z hoc mō lapides z cetera itel-
lectu carētia diuūt ipeccabilia. Scdo dī im-
peccabilis nō solū negatiue: sed p^oie se hūis
impe^o ad p^oitiū. z si hoc sit p nām solū de^o

est ipeccabilis. Si aut sit p habitū. sic beati
comphēsores sūt ipeccabiles: z forsan maria
in via postmaxie pceptū vngentū dei. *¶* T^oro
dī ipeccabilitas vt sit idē qz vix peccabili-
tas. z hūc dī in via g^o ex mō loquendi ipec-
cabilis qz vix ad peccandū se inclinat. *¶* Ultra
notādū q ista tria se hūit p ordine ipō peccā-
di ipeccabilitas z nō peccās. *¶* B^o n. impoten-
tia peccādi solū in deo p nām. qz. f. nō hz libe-
rū arbitriū ex nā potēs deficere. nō sic ē in q-
cūqz creatura intellectuali. vñ z in xpo fz qd
hō. *¶* Hoc. deuo. ar. ij. q. ij. cōcedit pōm peccā-
di: hz remotā valde. hoc ē dictū libez arbitriū
de se flexibile: nisi aliunde veniret ipedimētū.
Impeccabilitas aut negat ordinē ad peccā-
dū qz. f. g^o aut natura aut dono dei funditus
auertit a reatu p^oti. nō peccās aut solū negat
actū peccati. Secūdus termin^o est medicīa.
Tū medicīa a papi amodo dicta est quaz
apollo apud grecos dī p^om^o repisse. vñ me-
dicīa spiritalis ad corpālē p^oformiter tri-
plex est. f. p^oseruatiua a morbo: ne. f. morbo^o seu
peccatū veniat. cōseruatiua g^o a. f. conferuās
aiam in sanitate spūali. Curatiua curās. f. pe-
nitētia a crimie z peccat. z hec triplex medi-
cīa xpo appropriat. Est nēpe lux illuminās
z p^oseruās ne cadam^o. panis cōfortās z cōser-
uās ne deficiamus. calculus ignitus vt a pec-
cato igne curemur caritat. Tertiū terminū
est sexus: z dī a sensu: qz sexū sit discretio. Est
aut fm p^ohum. x. metha. sexus dī a mālis non
formalis: qz. f. nō variat spēm. Eiusdē. n. spēi
est z mas z femina. Tū notādū qz tres repiū
tur in nā sexus. p^om^o virilis. scdo muliebris.
tertius ex vtroqz cōpositus. quē p^ohi z poete
vocat hermofroditū. ab hermes qd est mer-
curius z frodisco qd est venus. qz ex venef
z mercurio cōposit^o. attribuit aut mercuriū
viro: sed venerē mulieri. *¶* Quātū ad 2° ar-
ticulū sunt tres cōclones. *¶* P^oima est q xpus
est o^o ex p^ogenic ade. Scda de xpi ipecca-
bilitate. Tertia qualr xpm in sexu virili nasci
cōgruit. *¶* P^oima igit est hec. Sic ex ade gfe
nram medicīā xpm nasci cōgruit: vt tū adā
nō esset. *¶* Dicit p^oima pars p^osonis q cōgrue
bat xpm nasci de genere ade seu adam. *¶* P^oio
bas. Si hō stetit: nulli generi esset obnox-
nū deo. sed p xpm in p^ostinā libertatē voca-
tus est maxime in gloria. g^o deuit vt euifdēz
g^oitō cū alijs hoib^o esset xps. alioqn ex ista re-
paratiōe fuisset alteri qz deo hō obnoxius qz
illi nature assupte a filio dei. vñ nō imerito
xps dī mediator inter nos z deuz: cū sit hō z
sit de^o. sicut mediū in nālibus vtrūqz picipat

*ipeccabilis
medicina
vtriusque*

extre^o
pecca
iustit
vni
vina
pcur
xps h
bre. ij
vale
it bie
xpi fu
tuen
Et si
os: z i
lūm
gūm
pe p^oti
qz cū
set adā
ba. de
ma. f.
triplic
nūm
bat fm
set in a
tallē
git tre
P^oia
ex p^oti
pte hū
bito nō
tois. f.
aiam: p
xps m
non est
coicati
human
curat^o
mudo.
z est hec
z peccā
ps p^oti
P^oia
sc: qz p
bile. f.
cū xps
nat. *¶* Q
damēti
sus erat
nū chē
ergo in
vbi alij
pehēfo
Quo ad

extrem. Et ē valde pgruū vt eiusdes sit spēs q
peccauit z q satisfecit: i hoc maxime relucet
iustitia dei: relucet z mīa dei: vt illi nāe deus
vniat: que in adā cū pēpserat. Manifestat z
dīna sapia que ordinauerat ex vno hoīe totū
pcurādū gen^o hūanū: qd nō fuisset si aliunde
xps hūanitatē assūpisset. Et h̄ est qd dī ad he
bre. ij. Qui scificat z q scificat ex vno oēs. nec
valet si dicat q aīa xpi ē nobilissima: qd debu
it h̄e corp^o nobilissimū. bñ. n. pcedit q corp^o
xpi fuit nobilissimū corp^o hūanū pueniēs sta
tū: nō tñ repug^t qn ex māsā ade sūptū fūit.
Et si dicat q obprobriū pentā redādat in fili
os: ita pētiū ade in xpm: nō ē vez: nisi qñ si
lū sūt imitatores pñi sceleris: qd nō fuit in x^o.
quimo fuit medicīa hūani gñis. CSz dīc^o 1^a
ps pēlonis: q xps nō debuit eē adā. Probaf
q cū sit coicatio idīōtū iter deī z hoīes: si el
set adā: cū adā fuerit pētor: seqret q ista foret
bā. de fuit pētor: qd horret pie aures. Confir
maf. Tū priō q ex q p adā de^o decreuerat mī
tiplicare gen^o hūanū: si xps fuisset adā: xps ge
nuisset filios z filias. Tū 2° q satisfaccē debe
bat fm Ansel. q null^o eēt debitor: qd nō fuis
set in adā. Tū 3° q adā de pēto mīnū depoz
tasset cōmodū. vñ doc. dēno. ar. i. q. ij. recollī
git tres cās qre n̄ pgruebat q xps foret adā.
Pria ex pte dei: ne de^o pētor dicere. Scda
ex pte adē: ne tñ eleuaret p culpā. Tertia ex
pte hūani gñis: q gratiosior ē deo pñ pro de
bito nro passio xpi inocē: q fuisset ade debi
toris. Nec ē sile: qñ spāscūs mūdāt p grāz
aiam: ipsemiet in aiām descēdē dī. ita ex quo
xps mūdabat pētiū ade debuit cape ipz adā.
non est sile: qa in pria nō fit vnio nec idīōtū
coicatio: veluti in scda. vñ z p xps qñ p ramū
humane arboris: radix pēti adām sufficēter
curat^o est z punit^o ē in limbo patrū: z hoc in
mūdo. CSda 2° est de impecabilitate xpi
z est hec. Impecabilis fundit^o xps dicit^o est
z peccādi carēs pō vi remota. Bicit pria
ps pēlonis q chīs est fundit^o impecabilis.
Probaf. Si chīs potuit peccare ponat in el
sc: q possibili posito in esse nullū sequit ipossi
bile: seqtur q xpus pro pēto potuit dānari: z
cū xps sit de^o: seqtur q z deus: qd pessime so
nat. Tū scīs Tho. puius veritatis ponit fun
damētū. ar. ij. q. i. in tribus. Ingt. n. q dñs le
sus erat viator: cōprehēsor z de^o. Quo ad pri
mū chīs fuit viator: z regula alioz viatorū. si
ergo in hac regula fuisset obligas nō fuisset
vbi alij potuissent regulari. Quo ad 2um fuit cō
prehēsor: z ita inutabilr fini vltimo tūctus.
Quo ad tertū teste Bāñ. fuit organū deita

tis: ita pētiū in eo intrare nō potuit. Et si di
cat qā qñto thopicoz scribit pbs. q de^o z stu
diosus pōt praua agē. Tho. dicit z allat. Ra
bimorf. q est sic ista auctas glosanda. pōt si
f. velit. est aut impossibile q velit. Doc. autēz
dēno. in qdā sui opis loco: cā negat simplr. z
videt dicere q cā ponit pbs per modū exem
pli. qz nō requit verificatio. vnde nec qz chīs
peccare non potuit tollit laus eius: qz non ex
coactione: sed arbitrij inuariabilitate hoc ha
bebat. vnde lz fuerit in statu viatoris quo ad
meritū: fuit tñ quo ad hoc z alia que. j. pate
būt in statu cōprehēsoris. Ex quo infer^o q il
lud Bern. vbi. Tātū descēdit quātū descē
dere potuit. intelligit seruata cōgruetiā. non
pgruebat aut q esset xps peccabilis. CSed
h̄z scda pars pēlonis: q xps etiā caret pō pec
cādi nisi capiēdo remotā pōm: hoc ē l^m ar^m
absolute: tūc. n. h̄z pōm peccandi. i. l^m ar^m
qd de se dū est creatū ad vtrūqz bonū z malū
extat flexibile. Et inde est qd apud tho. q. ij.
arti. ij. ista negat. xps habet pōm peccādi: qz
capit pōm nō absolute. h̄z vt h̄z quēdā ordinē
ad actū illū qui nullo mō fuit in xpo. Doc. at
dēno. in eodē arti. z qōne. cā videt pcedē mō
preexposito. z pz q iter eos nō est oppositio.
Et si hincinde intelligunt scīōz auctes. vnde
illud dictū. Sīa que in natura humana plan
tauit deus: assūpsit dei verbū. Et rursus. To
tum me assūpsit vt me totū redimeret z cōsi
mules. Solū enim ostēdūt q potētia peccā
di quo ad subtractū. f. liberū arbitriū assū
pta est. Ecōtra illud Ansel. Ptas peccandi
nō est libertas: nec libertas peccādi: z cōsiles
loquunt quo ad deformitatē respectu act^o: z
illa nō est assumpta. CTertia pēlo est de na
tiuitate xpi in sexu virili. z est hec. Ita virum
esse decuit xpm: vt de sola muliere nasceretur
Dicit p^o ps pēlonis q debuit christus h̄e se
xū masculinū seu esse vir. pbaf. Ex quo enim
est inter nūm assumptā z assumētē idiomatū
coicatio: si xps esset mulier: hec eēt vera. chri
stus est dea: sicut ista m^o. xps est de^o. qd nō re
cte sonat. Cōfirmat ex lib. de aīalib^o. vbi dici
tur mulier respectu viri mas occasionat^o. i. i
perfect^o. xps aut debuit eē pfectissimus. Tū
sexus virilis quo ad pñs in trib^o mulieb^o p
cellit in principiādo: qz oēs tam viri q mulie
res ex vno sunt viro: ita cōformiter ex vno su
mus regnati christo. Secūdo quātū ad virtu
tē in agēdo: qz quasi est viri agere z mulieris
pati. z qz in redēptione nra erat maxima vir
tus: ideo decuit eū esse virū. Tertiū in pñden
do. dicēte aplo. i. cor. xi. Caput mulieris vir.

pta reperit. Et hec duab^{us} p^{ri}mis p^{ri}ib^{us} indi-
uisis manentib^{us} in tres p^{ar}tes diuidit. In p^{ri}a
ex aucte p^{ri} obiectio. In secunda ex subtilitate
dⁱal solutio. In 3^a p^{ri} securitate est declatio. **P^{ri}mo**
in p^{ri}nc^{ip}. Secda ibi. hec dⁱba Amb. Tertia ibi.
Iz ex ca illius dicti zc. Et hec est diuisio zc.

T^{ri}u singularis p^{er}sonae g^{ra} vnionis z
capis in xpo lesu in supmo possit col-
locari. Et arguit q^{uod} no triplici me^o.

P^{ri}mo sic. Si g^{ra} xpi esset summa: ita q^{uod} no
posset ei fieri additio. aut h^{ec} est ex p^{ar}te forme
aut scdo ex p^{ar}te receptiui. s^{ed} aie xpi. aut 3° ex
p^{ar}te ag^{er}is dei. s^{ed} neut^{rum} est dand^{um}. igs^{us} zc. **Ad**
ioz p^{ri} p^{ri} diuisione sufficiente. S^{ed} 3° p^{ri}ba^{us} minor.
P^{ri}mo q^{uod} no fit ex p^{ar}te forme. s^{ed} ip^si^{us} g^{ra} xpi est
p^{ri}ncipatio caritatis infinite: ita negt t^{em} cresce
qn adhuc distet ab ea in infinitu. nec scdo est
ex p^{ar}te suscipi^{er}is. s^{ed} aie xpi: q^{uod} forma augmen-
tat capacitate suscipi^{er}is. ita q^{uod} forma est
p^{er}fectior: tato capacitas suscipi^{er}is amplior
efficac^{ior}. Nec tertio est ex p^{ar}te dⁱ ag^{er}is cu infinite
sit virtut^{is} z p^{ri} p^{ri} no finito artat. **Secdo**
af sic. Summo gratificabili soli summa est con-
feribil^{is} g^{ra}. s^{ed} aia xpi no est summa gratifica-
bile. ergo ei summa negt conferri g^{ra}. **Ad** ioz
p^{ri} ex eo q^{uod} forma ad modu recipi^{er}is recipi-
tur. v^{er}u alia sp^{eci}s creat in oculo: alia in itelle-
ctu q^{uod} aliud est recipi^{er}is ocul^{is} aliud itelle-
ct^{us}. S^{ed} minor p^{ri}ba^{us}. q^{uod} angeli in n^{at}alib^{us} nobi-
liozes s^{un}t alab^{us}: cu ergo aia xpi no exi^{er}it
alaz aia n^{at}al^{is}: relingtur p^{ri}mo. **Tertio** af
sic. Summa n^{at}al^{is} no est facta: ergo nec summa
g^{ra}. z per p^{ri}nc^{ip} xpo no est collata summa g^{ra}
aia p^{ri}. q^{uod} quac^{um}q^{ue} n^{at}al^{is} data creata illa est fini-
ta. z per p^{ri}nc^{ip} gradus aliq^{ui} ei potest fieri. S^{ed}
p^{ri}ba^{us} p^{ri}nc^{ip} magis. n. consistit vnuer^si p^{er}fectio
in sp^{eci}b^{us} q^{uod} in diuiduis. illa aut suba creata se-
h^{ab}et in vnuer^so admodu sp^{eci}ei. g^{ra} aut s^{un}t
in xpo vnuer^si soli foret g^{ra} diuidui. In o^{mn}i^{um}
af aucte aug. xii. de tri. c. xix. Summa g^{ra} est in
reb^{us} p^{ri} p^{ri} o^{mn}i^{um}: vt de^{us} h^{ab}et: z h^{ab}et de^{us}. Et
m^{ag}is in l^{et}ia. Reddend^{um} est de^{us} tanta g^{ra} illi
aie cotulisse q^{uod}ta potuit coferri: potuit aut co-
ferri summa: alioqn ita maior posset coferri que
esset summa. In ista q^{uod}ne p^{ri}ncipaliter ad zc.
Quo ad p^{ri} articulu^m termini s^{un}t g^{ra} vniois
g^{ra} singularis p^{er}sonae. z g^{ra} capis. **P^{ri}mo** cr
go termin^{us} est g^{ra} vniois. **Uⁿ** notand^{um} q^{uod} g^{ra}
vniois in xpo dⁱ trip^{li}r. **P^{ri}mo** dⁱ g^{ra} vnio-
nis gratuita dei bonitas nam humana secuz
vniois: z hoc mo accipi^{er}do g^{ra} vniois noiat
quid increatur^{is}. Secdo dⁱ g^{ra} vniois q^{uod}dam
r^{ati}o fundata in n^{at}al^{is} humana: quia diuini verbu
terminat. qua vnioe n^{at}al^{is} h^umana dⁱ verbo vni-

ta: z verbu ei vnuer^si: sicut suo mo q^{uod} s^{im}ilitudine
simil^{is} dⁱ. v^{er}u est t^{em} q^{uod} aliqui ponunt in diuino
dⁱbo qued^{am} respectu r^{ati}onis que noiant vnio-
ne: z hoc respectu dicunt dici verbu vnium.
vnioe aut in natura assumpta dicit^{ur} relatio-
ne real^{is}. Tertio dⁱ g^{ra} vniois quida hit^{us} su-
pernatural^{is}: qui caritas noiat: qui de co^{gr}uo
hanc seq^uitur vnioe. decet. n. hoiez dei seu na-
tura assumpta caritatib^{us} iⁿformari caritatu.
Secdo termin^{us} est g^{ra} singularis p^{er}sonae.
Uⁿ notand^{um} q^{uod} g^{ra} singularis p^{er}sonae in xpo
dⁱ trip^{li}r. vt pot^{est} trahi ex. q. ij. articuli p^{ri}mi a
doctore deuoto. **P^{ri}mo** q^{uod}ntum ad hit^{us}. hoc
mo q^{uod}ppe s^{un}t singularis in xpo g^{ra}: q^{uod} o^{mn}es ha-
bitus habuit virtut^{is}: semota imp^{er}fectioe. **Uⁿ**
3o. p^{ri}. **Uⁿ** dⁱum^{us} g^{ra} h^uman^{is} ei^{us} g^{ra} h^uman^{is} vnigeniti
a p^{ar}te plen^{is} g^{ra} z veritatis. Secda g^{ra} singu-
laris in x^{po} est q^{uod}ntu ad vsus virtut^{is}: q^{uod} o^{mn}es vir-
tutes in x^{po} habuer^{un}t vsus suos semota imp^{er}fec-
ctione: ideo dⁱ habuisse o^{mn}es sensus sp^{eci}ales:
ali^{os} sancti soli tactu. Tertia g^{ra} singularis in
x^{po} dⁱ q^{uod}ntu ad effect^{us} q^{uod} merit^{us} xpi a talib^{us}
extens virtutib^{us} erat sufficiens q^{uod}ntu in se s^{un}t
pro infinitis mult^{is} hoium. z nulla ista triuz
in alia reperit creatura. ideo vocat^{ur} g^{ra} singu-
laris p^{er}sonae in x^{po}. **Tertio** termin^{us} est gra-
tia capitis. **Uⁿ** notand^{um} q^{uod} gratia capitis in
x^{po} dicitur trip^{li}r. Sicut enim sanctus thomas
articulo. ij. q. i. q^{uod} caput sup oia alia membra
tres h^{ab}et co^{di}ditiones. **P^{ri}ma** est in excellentia
dignitatis. z hoc in tribus. in altitudine sic^{et}.
in nobilitate potentiaz q^{uod} nobiliores aie po-
tentie in ea s^{un}t: veluti ymaginatio: memo-
ria: z consimiles. In comprehensioe quia in
capite congregantur o^{mn}es sensus. Ideo ab ist^{is}
do. x. ethimologi. dictum est caput a capio
capis. Ex p^{ri} in christo s^{im} diuinitate est g^{ra}
capis. Unde apls. Caput viri christ^{us}: caput
christi deus. Ex secunda z tertia s^{im} eti^{am} hu-
manitatem assumptam caput est oium: quia
superhabundat in nobilitate z capacitate.
Secda conditio principalis capitis. q^{uod} ca-
put influit m^{em}bris alijs sensum z motum. sen-
sus a p^{ar}te anteriori capitis: sed mot^{us} a p^{ar}te
posteriori: virtute motiua descendente in
nucha seu vica^{us} cerebri. z quo ad hanc pro-
prietatez dicitur christus caput: quo ad diuini-
tatez principaliter efficiendo. quo ad huma-
nitatem p^{ri} modu meriti merendo fidem. per
modu sensus z caritate nobis per modu mo-
tus. Tertia conditio est: q^{uod} dirigit cetera m^{em}-
bra. sic xps vtriusq^{ue} n^{at}al^{is} r^{ati}one. Et s^{im} h^{ab}et tres
conditioes gratia capitis dicitur perfectio
ne: sicut leo dicitur caput animalium quia

est pfectus principio. sicut fons de caput flu-
uij vel caput libri seu vie directione: sicut de
caput rector gregis. Et quo ad has tres condi-
tiones xps de caput tam angeloz qz hoium.
h3 aut quo ad hoies ex spali pformitate in na-
tura: sicut caput ad cetera membra. Differunt
aut hec tres gfe fm eundē tho. arti. i. q. ij. quia
gfa singularis psona aspiciat magis cam for-
male. gfa capitis cam efficiēte: gfa vnionis
cam finale. Quatu ad scdm artm sunt tres
pclones. Prima pclo est de gfa singularis p-
sone in christo. Scda de gfa capitis. Tertia d
gfa vnionis. Prima igit est hec. Chio colla
summa gfa sume in eo create fruitionis extat
principiu. Dicit prima ps pclonis q christo
collata est summa gfa singularis. Probat.
Si. n. chio summa collata no est gfa: quero
edm. Aut. n. ex eo est: qz summa gfa no est crea-
bilis. aut si e creabilis esset infinita et no posset
recipi in aia xpi q est finita. aut 3o qz no decet
xpm summa hēre gfa. sed neutru est ver. igit
primo no est veru q summa gfa no est creabil.
Arguo sic. Bē xpi gfa. quero an de pot vl-
tra ista alia creare: aut no. si no: ergo ista e su-
ma creabilis. si sic. quero rursus de ista: et ita
pcedet in infinitu. Et ultra infert q vna gfa
poterit creari que erit in infinitu pfectior gfa
christi: et ita intensue infinita. Rursus seque-
ret q aligd ent creabile qd creari no poterit:
qz quātiūqz possit de creare pfecti poterit.
Et h3 robur suum ista rō ex dicto phi in 2o de
aia. Quilibet. n. rei nalis pstitut est terminus
augmenti. An et Averroys vult q qñ itur ad
formā est stat. nec est pcedēdu in infinitu bñ
aut in ordine ad mām. Caritas aut extat for-
ma ex quo p3 summa gfa esse creabilez. Ex
quo scdo pbat q creata gfa summa no est: et
ita no obuiat qñ in aia xpi recipi possit. Sed
tertū. i. q xpm no deceat summa hēre gfa: im
probat ex hoc q etiā xps fm humanitatē in
potioribz bonis dei sedet: et supra supmū spi-
ritū collocaf. Ex quo recte dicit doc. subti. in
q. ij. pñtis dist. q si ptingat deficere aut min⁹
laudādo xpm quātū ad hūanitatē aut nimis
melius est excedere q deficere. Ex quo pmo
p3 in aia xpi gfa creatā eē ponēda. nec ē si-
mille si qs obijciat: qz adueniēte lumine solis
non videt lumē stelle. et ita adueniēte sole. i.
diuinitate in humanitate xpi. de nullo videt
seruire ista creata caritas: oia lumē. n. solis qz
stelle effectiue se hñt influēdo. caritas aut in
formatiue se h3 in aia: nec est in xpo ista gfa
rōne psona: l3 dicat singularis psona gratia:
sed rōne assūpte nature. vñ l3 ita filius dei nā-

lis sit xps. q no adoptiu⁹. no tñ sequit q crea-
tā no hēat gfa: valde. n. distāt dfe filius dei
no hēre ius ex se in hēditate dei patris qd. di-
cit adoptio. et dfe eū rōne humanitatis habe-
re creatā gratia. Ex quo p3 secūdo q xpi cari-
tas est finita. Et si dicat qz Joh. iij. scribit. Nō
est ei dat⁹ spūs ad mēsurā: ex quo enim h3 si-
ne mēsurā gfa est infinita. Dicit doc. deuo. q.
ij. arti. i. q illa. s. auctoritas pōt intelligi de da-
tione eterna p idiōmatū coicationē. et sic est
simplr veru q ei no est dat⁹ ad mēsurā spūs.
Pōt rursus capi pro dono creato: et sic ē ver⁹
respectiue quo ad nos. non aut simplr: qz do-
na xpo collata quasi sine ppositione excedūt
dona collata nobis. Thomas aut in eadē. q.
dicit tres causas. vñ illa auctoritas h3 verita-
tē. Prima ē ppi vnionē ad deū. Scda qz nī-
hil finiret vt ingt nisi in qñtū in alio recipit. vñ
apud eū calor subsistēs est infinit⁹ et vñ sepa-
ta infinita. Et ita cū gfa in xpo sit in supposi-
to indepēdēte h3 qcqd ad rōnē gfe pñnet. et
pōt dici infinita quodaz mō. Tertia causa qz
sufficit ad infinitos effectus quātū in se est.
Sed sua salua reuerētia rō secūda videt falsa
forma. n. anteqz intelligat in mā finita est ex
rōne ppiā. nec a mā aliqd h3 finitatez: nisi
solū extrinsecūta color si p se subsisteret. cēt
finit⁹ rōne ppiā: et vñ sepaata finita sunt nec
finiunt rōne diuinitatis nisi finitate extrin-
seca et quasi p accēs. Ex quo tertio p3 q gra-
tia chī no est augmentabilis: vñ nec aia chī
ampliōrē gfa pōt desiderare vñ et satiat ei⁹
appetit⁹ nalis sic deliberatiuus. Sed dicit
secūda ps pclonis q summa gfa in chio create
sume fructiois extat principiu. p3 clare. qz ex
quo caritas ex dictis in pmo lib. dist. xviij. est
cā ptialis fruitionis. pfectior gfa ē cā pfectio-
ris et summa sume. nec valet si dicat q angelus
in nā est pfectior aia xpi: et ita pfectiorē pote-
rit cāre fruitionē. supplet. n. hoc summa gfa.
que est in xpo imo et augmentat. Tertiū est tñ
apud doc. subti. q. ij. pñtis di. q si tāta gratia
collata esset angelo quāta xpo: no pñderata
vinitate pfectiorē fruitionē eliceret angelus.
q ille hō. vñ si sit summa simpli fructio creabil⁹
in xpo: o3 dicere q aia xpi solū se habet passi-
ue recipiēdo. s. sicut recipit caritatē. veruz est
tñ q adhuc dato q cōcurrat actiue est de fa-
cto maxima nō tñ de possibili. Et si quērat an
semota p caluz gratia ab aia xpi posset ne in
tātā fruitionē. Dicedū q sic: concurrēt deo:
cū ois cālitās cause scde actiue: possit supple-
ri a pma causa actiua. Scda 2o est de gfa
capiti in christo. et est hec. Ita gfa capiti ho-

minu xps caput dicitur: vt antiquorum esse affirmetur. Sicut pma ps cōclonis q xps dicitur eē caput hoium. Probat. Illoz est caput xps qbus sensum influit cognitionis: et motu caritatis: et eisdē in nū pformat. sed hmoi oēs sūt hoies respectu xpi. igitur 2c. Adiaoz pz ex situ dine capitis mystici ad caput verni ex primo articulo. Adiaoz ctia de se nota est. De ei. n. plenitudine nos oēs accepimus et gram pro gratia. vñ glo. sup illo vbo ephē. p. Ipsuz de dit caput nullū mai⁹ donuz p̄stare posset de⁹ hoibus: qz vt vbi suum p qd dedit oia faceret illis caput vt esset filius dei et filius hois. vnus deus cū patre. vnus hō cūz hoib⁹. Sed tūc querit quis: q̄lter est christus infidelū caput cū careat tam fide qz gra. Diceduz hmo xpm dānatoz seu hoium seu demonū nō esse caput put hic de capite loquit. Dicedum vlt tra xpm infidelū esse caput solū in potentia: qz pnt emēdari et effici mēbra christi ne pl⁹ sint. demonis mēbra. fidelū aut non hntū caritate est caput xps ex pte sensus sed nō motus: bonoz vō et ex pte sensus et ex pte mot⁹: impsecte tñ in via: qz labi pnt sed cōplete in p̄ia. Ex quo inferit xpm eē caput tam antiq qz nō iū testamēt: l. n. nec dū xps foret incarnat⁹: nullus tñ nisi in fide christi extat saluator: aut vcturi. i. aut iam nati. Sed vñ est cū cor sit hūcipū vite nō caput: qz xps dicit caput ecclesie: nō cor. Dicedū qz l. fm mētē nālū a qb⁹ hac in pte disonat medici cor sit principū vite et sensuum hois: tñ manifestat magis sensus in capite. theologi aut ex aptis in oculata et mystica deducunt dei. Et pz qz ecclesia antiq testamēt nō fuit accephala cūz xpm in fide hēret velut caput. Ex quo inferit qz p̄prie in xpo dī gra capitis effectiue ad mēbra mystica: et qz xps est caput tā hoium in via qz in p̄ia. Sed habet scda ps cōclonis qz xps est caput angeloz. nō aut intelligēdo fm pformitatē naturae sed influēdo. Probat ad ephē. i. pposuit oia instaurare in xpo qui in celis est: que i terra sunt: vbi glo. in celis. i. angeloz numerum diminutū implere et infra. ipm dedit caput super oēm ecclesiā. Ex quo pz ipm esse caput tā militatis qz triūphātis ecclesie. nec est miruz cū lucifer necdū dī caput demonū. sed hoīuz pueroz. Et pz qz influit xps in angelis illuminationes: purgationes et pfectiones. l. n. fm humanā nām angelis sit inferior: eis tñ superior est gra. fm gratiā aut hnt hmoi influxus. Dicit tñ doctor deuo. q. iij. arti. ij. qz in quātū hō nullo mō influit angelis beatitudinē eēntia lē. i. vñōgē diuine eēntie et fructionez sed bti

tudinē accidentālē. Tertia cōclō est de gra vnionis: et est hec. Gra vnionis sic ad esse terminat: vt a gra singulari et capis queat separari. Ista cōclō satis habita est in stute in pcedētib⁹ di. hui⁹ tertij. ideo pbat breuiter vno vbo. vt eim habitū est di. ij. diuinū verbū pōt assumere nām irrōnālē: aut lignū aut lapidē. nō qdē in vnitate psonae sed suppositi. ista qdē vnio tūc facta ad esse terminaret: et tñ tūc nec esset gra singularis nature nec gra capis qz talis nā non esset capax grē: qd noiat gra singularis psonae: nec influeret qd noiat gra capitis. Ex quo pz qz etia in xpo pnt abinui: cē separari potuit nepe vbi diuinū assumē humanitatē nō infundēdo ei gram. Rursuz potuit illā nāz sibi vnire et gra decorare: et tñ qz nobis non influeret. verū est tñ qz de facto in uicē sunt: imo eadez pnt dici diuersa intētiōe cōparādo. Quātū ad tertij art⁹ sunt tres difficultates. Prima an singularis in xpo gra fuerit cū plenitudine. Dicit doc. deuotus q. iij. arti. i. qz sic. vñ ibi ponit tres plenitudines sup quas plenitudinē ponit xpi. Et p̄io plenitudo sufficiētie. de qua actū. vi. Stephanus plenus gra et fort. 2c. Secūdo plenitudo prerogatiue que fuit in maria. Luce p̄io Ave maria gra plena. Tercio plenitudo copie. qz est in nūero ecclesie. eph. iij. Accēdit sup oēs celos vt adimpleret oia. Plenitudo autēz grē christi dī supabundantie. de ei⁹ plenitudine oēs accipim⁹. Jo. p. Secda difficultas. vtrū diuinū verbū posset rursus aliā humanitates assumere que p sumā ēt gratiā diceret caput hoīuz. Dicit doc. subti. q. i. qz sic. loquēdo de potētia dei absoluta: et capiēdo sumū negatiue. quo. f. nihil est cōius. sicut dicit a porphrio. x. gñalissima. et sic eēnt duo capita i ecclesia eque p⁹ nō aut affirmatiue: qz est impossibile: qz sensus est hoc mō capiēdo sumū. i. qz oia alia excedit. vñ p̄hs hoc mō in. v. thopi. dicit qz p supabundantiā dicitur vni soli puenit. Tertia difficultas. que hui⁹ triplicis grē p̄ intelligit in christo. Dicedū qz gra vnionis. p̄e intelligit. n. nā hūana vnita dīne fm ordinem nature anteq̄ intelligat habere gratiā singularis psonae. vñ bñ Jo. i. scribit. Vidim⁹ gloriam eius quasi vnigeniti a p̄e: et post. plenum grē. ita qz premittit cū vnigenitū. vt sit plen⁹ gratia: gra aut singularis psonae p̄e intelligit gratie capitis. qz prima se hz p modū eēntia p modū opari et influxus. prius aut quis intelligit sciēs qz doceat: sic in pposito. Ex quo patet ad qdōnē qz videlz singularis psonae gra vnionis et capitis in christo potest collocari.

Tunc ad arg^o. **C**ad p^oma negada ē minor rō
ne oīz suaz p^oti. p^o rōe sofe. forma. n. ex q^o ē
p^oicipatio boni infinitos ēē in mēsurā: l^o ill^o
bonū sit infinitū. Idē scdo de deo agente: q^o l^o
sit oīpotētissim^o: tū id negt effice qd p^odictio/
nē includit. ex. vi. ethicoz. hoc solo p^ouaf de^o
vt ingēnita nō possit facē que genita sūt. p^omoī
est facē caritatē infinitā: q^o talis infinitas crea/
ture repugnat. Tertiū ē idē ex pte capacitaf:
q^o est finita: nec ē vey qd dē q^o caritas adueni/
ens ampliat eam. l^o Tho. q. i. arti. i. id sentire
videt^o. nec. n. soza ampliat capacitātē matie:
nec ē. sic ē in pposito. **C**ad scd^o negat ma/
tor. g^o. n. vt pfectissimuz aspiciat pfectibile in
cōi: sūm q^o qdlibet ē in pō obedientiali dei. vñ
ibi h^oz falsitatē illa. p^opō sūm pportionē pfecti/
bi^o est ordo pfectionū: q^o totū ē a pte dei dā/
tio. verū est tū q^o i nālib^o sepi^o habet bitatē p^o
cālitatē limitatā cāp scdaz. nō sic ē i pposito
sō ar^o nō currit. **C**ad tertiū dicit doc. subti:
q^o p^o aīa ē dubiū. z videt^o Augu. iij. de lib^o
arbi^o. scdo negat p^oiaz. z rō: q^o illa sūpma sub/
stātia si eēt nō influeret: q^o de^o influat imedia/
te in oīa. xps aut p hāc sūmā g^oram in oēm in/
fuit intellectuale creaturā. vñ h^oz sit qddā ca/
ritatē in diu^o mltisformit: tū rōne mie decorat
vniuersum. Ex p^oti aut dist. sic de pcedēti de
mēte magis rē. **C**ad p^o boni plenitudo
in xpo fuit nec vñq^o d^o fuit hec bēitudo. Dicit
p^o q^o xps semp fuit plen^o bono g^ofe. Et ponit
a p^o dist. vsqz ibi. Huic at videt^o rē. **C**ad scda
p^o. ch^o pfectio diū mūdo manebat: n^o instru/
ctio est: q^o instruebat. Dicit p^o q^o diū d^o xps p^o
cere intelligit: q^o faciebat nos. p^oficē. Et ponit
ab illo. c. hūc: tū rē. vsqz ibi. alibi tū scptū rē.
Cad tertiū conclusio. in opione crescē d^o z co/
gnitōe ch^ostusqz ponit. Dicit conclusio q^o ch^o
stus dicitur. p^oficere in cognitōe quo ad opi/
nionē hōiūz q^o id credebāt. Et icipit. alibi rē.
Je q^o op^o ē cū aīa xpi rē. h^oic signat
xuij. dist. hui^o tertiū que sic p^onuaf ad
pcedētē. Nā postq^o i pcedēti distin/
g^ofe z sapie declarata est donata bonitas. nūc
in p^oti dist. ei^o ap^o ingēo p^opicacitas. Et diuī/
dit p^ois intētio in tres ptes. In p^oma mirabi/
lis ponit cognitio. In scda ex incidēti q^o op/
posita iuxta se posita magis clucescunt defe/
ctui tāgit n^osi assumptio. In 3° eiusdē tradit
maior exp^ossio. P^oia in p^onc^o. Scda ibi. di. xv.
Illud q^oz p^otermittēdū nō est. Tertia di. xvi.
h^oic ouf qd ex predict^o rē. Rursus p^o p^oicula
q^o est p^ois di. in q^o mirabilis ponit ch^oz cogni/
tio in tres ptes rē. In p^o p^o surgit qd q^o sit i ielu/
cisa. In scda stat solo q^o p^ofect^o ē sapia. In 3° so

lers mēto de ei^o sit oīpō. P^oia i p^onc^o. Secti/
da ibi. Quid^o p^ondētes dicimus. 3° ibi. Si dō
q^orit q^ore de^o rē. Et seq^o. xv. di. Ill^o q^oz p^otermittē/
tēdū nō ē rē. In q^o qdē di. Postq^o i p^ocedē/
ti mirabil^o posita ē ielu cognitio. Nūc ex inci/
dēti defectuū n^ofor in cōi tāgit a ielu assumptio
Et h^oz diuīdi ista. xv. dist. in tres ptes p^oncipa/
les. In p^o nō ignorāna assumi. p^obat. In scda
vera angustia in eo notat. In 3° clara tristit^o i
ielu mōstrat. P^oia in p^onc^o. Scda ibi. Sz ga/
nōnulli de suo rē. 3° ibi. Tristitia tū i eo fuit
se rē. Et. xvi. di. h^oic ouf qd ex p^odictis. In q^o q^o
dē dist. postq^o defectuū n^ofor a xpo in cōi tā/
cta ē assumptio eiusdē tradit maior exp^ossio. i.
de morte. z h^oz diuīdi i tres partes p^oncipales
In p^oia de morte fit indagatio. In scda de ea/
dē determinatio. In 3° statuu^oz datur diuīlio.
P^oia in principio. Secti^oda ibi. Ad qd dicit
pōt ch^ostū volūtate rē. 3° ibi. Et h^oic est nō/
tādū rē. Nec est diuīlio harum trium rē.

Triū cū ch^ostū cōprehēsiōne verus tē/
mor z moriēdi necessitas stare potue/
runt. Et af ad pte falsaz trib^o medijs.
P^oio sic. p^obat q^o ch^oz nō fuit cōprehēsor.
Null^o alicui^o rei d^o cōprehēsor nisi terios eūf
dē vñdēq^o cōprehēdat. h^oz hoc facē hūanū i/
tellectū de deo ē ipō. t^og^o rē. P^oia: p^oz ex eo
q^o cōprehēsiō sūi vñm vocabuli d^o sit apphen/
sio. i. diū q^oq^o in re ē capis. Sz p^obat mior. Si
nēpe itellect^o creat^o deū cōprehēderet: hoc es/
set vel ex pte creati itellect^o z hoc nō: q^o crea/
tus finit^o ē: de^o dō finit^o nec notieie i eo: q^o ac/
cūs ē: z ita negt equipari deo q^o ē subā. nec 3°
rōne p^odescēsiōis dei. q^o ista p^odescēsiō regit
ordinē p^ogruū q^o nō videret vt infinitū finito ca/
piat. Scdo af q^o i ch^oz nō fuerit timor dō eo
a q^o remouet p^ori^o z posteri^o. Sz ignorantia q^o
ē hōz timore nō fuit i ch^oz. g^o nec timor. P^oia dō
p^oz. q^o in ordie eēntiali posteri^o nō pōt eē sine
p^ori^o: l^o bñ eē. daf ex^o. sicuti hō negt fore sine
aīalēz bñ aīal sine boīe. Sz mior. p^obat tū ga/
ignorāna p^otinet ad itellectū: timor ad affectuz.
Intellect^o aut volūtātē aīcedit. tū q^o ignorā/
tia cā v^o timoriz. timem^o nēpe q^o maxie iexpta
z ip^oroula. dicēte B^oreg. in omelia enāgēlioz
mun^o q^oppe iacula feriunt q^o p^ondent. 3° af q^o i
x^o nō fuit moriēdi necessitas sūi nobilitatem
forme daf z matie nobilitas. Sz aīa xpi fuit nō/
bilissima: ergo z hūit corp^o nobilissimuz. z ita
cū corpa celoz sunt icorruptibilia nec appe/
tāt sui totū corruptionē. v^o q^o nec corp^o ch^oz
sui totū seu hoīs corruptionem. P^oia: p^oz ex/
eo q^o sūm. p^oportionē p^ofectibilū ē p^ofectionum
ordo. vñ z d^o a p^oho q^o nō d^ont mēbra leonis

a mēbris ceruē: nisi qz aia differt ab aia. Sz p/
bat mior. ex pcedēt. n. vi. oñ^m ē qz aia xpi hū
it sūmā gfas ex q̄ relinqt qz fuit sūmū ḡtifica-
bile. In o^m pri. ē mgforz auctas ponētū xps
sū cōprehēsorē z viatorē. In o^m scđi ē ps. au-
ctoritas. Tior ingt z tremor venerūt sup me.
In o^m tertij ē pau. z mortu⁹ ē ppi pcta nra in
qt nō fuisset vō mortuus nisi moriēdi hūisset
necessitatē. In ista. q. ad al. zc. **Q**uo ad p^m
arti. termini sūt. cōprehē⁹. tior z moriēdi ne-
cessitas. Prim⁹ igit imin⁹ ē pprehē⁹. vbi no-
tat doc. deuo. arti. i. xiiij. di. q. ij. qz triplex ē cō-
prehē⁹. Prio⁹ dī pprehē⁹ idē qd caritatē
adhesio. z hoc dicit Berni. ad euge^m. si scis
es pprehēdisti. Scđo dī pprehē⁹ idē qd cla-
ra visio z fructio dei. sicut dī ad philip. 3°. Si
quo cōprehēdā i q̄ z pphē⁹ sū. Tertio⁹ pphē⁹
dī qz iter terminos clausio. hoc dī dīcū⁹ qz
de⁹ ē icōprehē⁹ sibil. Scđo aut mō capta pphē-
siōe pprehē⁹ dī triplr. aut rōne mēorie. aut
3° rōe itellie. aut 3° rōne volūtāt. s. dī in p̄ia
obīi dūi^m sp mēti p̄ntat. sp ab itellectu vide-
tur spqz ex amore diligit. Differt vō cōprehē-
sio ab apphēsiōe. qz apphē⁹ gen⁹ vī pprehē-
siōis. ois qppe pprehē⁹ apphē⁹ ē. nō cō. Se-
cūdus imin⁹ ē timor. vñ nōt doc. deuo. i. dūbi-
tis l. falib⁹. xv. di. timorē triplicē. p̄m⁹ ē ḡtuit⁹.
scđs libidinosus. tertij⁹ nālis : qz iter vtrūqz
medi⁹. Timor aut ḡtuit⁹ ē triplex. p̄m⁹ pene
2° offēse. 3° reuerē. p̄m⁹ duo nō fuerūt i xpo
s. bñ itī. Quia scriptū ē. Tior dñi scis pma-
net in sc̄m sc̄i. Biniōe p̄missi tioris libidio
si in timorē mūdantū z hūanū. 3° tior. s. nālis ē
triplex. p̄m⁹ sensualitatē pueniētis rōnē. z h⁹ ē
nāe corrupte z qdāmō iordiate. 2° sēfualitatē
subiacēti rōi. z h⁹ ē nē corrupte tñ iordiate. itī
tior ē ip̄i⁹ p̄tis rōnal. z ē ēt nē iordiate. p̄m⁹ z
3° nō fuerūt in x^o. s. bñ medi⁹. Tertij⁹ termin⁹
ē moriēdi necessitas. vñ vltra dēā de necessitate
in prio li⁹ vi. q. ad p̄is moriēdi necessitas i
x^o pōt itelligi triplr. p^o rōne finis. z hoc⁹ r̄zēf
moriēdi necessitas i ch̄io si sine morte ch̄i re-
dimi nō possem⁹. z hoc⁹ nō fuit i ch̄io moriē-
di necessitas. qz testāte aug. fuit al⁹ mod⁹ redē-
ptiōis nfe deo possibīl. cū nihil ē ipo⁹. Scđo
pōt itelligi rōe pgruitatē. vt si. s. sine morte ei⁹
valde pgruū fuerit nos redimi. sic i bñdictōe
cerei paschal Reg. dicit. **Q** certe necessariū
ade p̄ctū: qd xpi morte deletū ē. Et Jo. xi. Ex-
pedit nobis vt vn⁹ hō moriat. p p̄p̄o: vt non
tota gēa peat. 3° dī moriēdi necessitas ex pte
p̄tū vt si. s. dñi v̄bz tale corp⁹ assūperit qd
distulabile de necessitate foret: sic i nobis i q̄ruz
diffinitōe ponit aial rōnale mortale. z hoc⁹

ponit in titulo qdōis. **Q**uātū ad 2^m arti. sū
tres p̄clones. iuxta. 3. has dist. **P**ria 2° est
de visioe cōprehēsiōis in ch̄io iuxta. xiiij. dist.
Scđa de timore in ch̄io z alijs defectib⁹ n̄is
a ch̄io assūptis iuxta. xv. 3° de moriē necessi-
tate in xpo iux. xvi. **P**rita igit ē hec. **L**his icō-
prehē⁹ sibil⁹ actu creato dñi fm qz hō itūens
v̄bū in v̄bo cognoscitqz dñi v̄bum. Sicut p
ma ps p̄clonis qz ch̄is fm qz hō diuinus itūet
v̄bū: vbi prio notādū occurrit qz ch̄is h̄z sciē-
tiā de v̄bo dā id cognoscit. h̄z scđo sciam in v̄-
bo dā creata in eo cognoscit. h̄z tertio cogni-
tiōē a v̄bo dū abstractie aut intuitua cogni-
tione creata intuet. **P**robāt igit ista ps. **M**az
diuina cognitio in ch̄io fm qz hō nō ē minus
imo magis ē p̄fecta q̄ i nobis: cū in p̄ia igit
deū videam⁹ facialr: legē qz z xps qz erat com-
prehēsor. **P**rior. pbat ex dicto pauli. **N**os re-
uelata facie in cādē ymaginē trāsfōrmamur.
Cōfirmat: qz qd pōt sumi ad vnionē p̄postati
cāsi sit creatura itellectual pōt sumi ad vnio-
nē beatificā. h̄mōi ē ch̄is. vt p̄z fm qd hō. **E**x
quo p̄z error quorūdā ponētū neminē vīsup
deū in patria imediatē: sed tñ claritatē eius
qz fulgor ei⁹ tāt⁹ ē vt a creatura videri nēqat.
Pz erroneū. eadē. n. res ē de⁹ z claritas ei⁹.
vñ nec opio quā hugo de scō vic. recitat vera
vī sup angelica ierarchia q̄sdaz. s. dī qz a ne-
mine videbit de⁹: nisi in q̄busdā theophanijs
z appitiōib⁹ inq̄atū in his suis amicis p̄de-
scēdit. p̄z falsuz. videbim⁹. n. sicuti ē z p̄fectis-
sime ch̄is. Et si dicat. qz scribit. i. ad Thi. i. **L**u-
cē hitat inaccessibleē. z Jo. i. **D**eum nemo vi-
dit vnqz nisi vnigenit⁹ dei. vbi Crisost. **S**ol⁹
fili⁹ eū vidit z spūs: qz aut creabilis est quō p̄t
vidē icreabilē. **A**d h̄mōi auctes solūēdas sūt
tres binarij r̄az seu sex regule. q̄rū qnqz pōt
doc. deuo. q. iij. arti. i. **P**rima ē qz nō pōt de⁹
videri virib⁹ n̄is. pūt tñ munē dei. vñ sup illd
p⁹ Thi. vi. **L**ucē hitat inaccessibleē. dicit glo.
iaccessibilē ē virib⁹ n̄is: accessibilis munerib⁹
suis. Scđa qz itelligunt tales auctes in via. si
cut sup illud p⁹ ad thi. vi. quē null⁹ hoim vi-
dē pōt. dicit gl. pōt tñ aliqū. vñ Exo. xxxij.
Nō videbit me hō z viuet. **T**ertia regula qz
nō pōt de⁹ videri. i. plene cōprehēdi. vnde su-
per illud Job. xi. **F**oritan dei vestigia cōpre-
hēdens. habet glo. ei⁹ essentia a nullo plē vi-
debit. s. circūscribēdo. **Q**uarta regula nō po-
test videri de⁹. i. ratio substantie eius. vñ glosa
sup illo verbo ad Roma. primo. qd notū est
dei dicit sic. **R**ō subē eius latet oēs creaturā.
Quinta regula vt intelligat non noscāt deus
i. nō facit cognoscere sicut dī fouea ceca : qz

$\frac{d}{dt} \ln \rho = -\frac{\sigma}{T}$

4

Tertio
passio
passio
ne vi
deuo
dicie
fert h
epm
hnd
copi
re p
argu
dict
bilo
te ssi
p cur
of ad
tial
hoie
ter i
pnu
mere
seim
la. C
litat
alter
passib
qd w
dist. o
cdo. 2
tia x
ctida
no a
sulece
Et po
mota
Dicen
pue n

P

includ
matti
exclud
cipit
di p
ma ve
p sac
femur

Tertia difficultas. Si verus dolor fuerit in passione xpi. qz dicit Hilari⁹ in. iij. de trini. d. passione loquens xpi. q. d. corpus sine sensu pene vixi pene in se defunctus excepti. Doctor deuo. q. i. ar. i. vltime partis. dist. xv. r. p. xvi. dicit q. illa vba retractauit Hilari⁹ vñ ibi refert se audiuisset reuerendū patrē in xpo guill. epm pisen. dicēte se vidisse libz retractatiōis hmoi r. plegisse. Ex hoc pz ad. q. q. vñ cū xpi cōprehēsiōe ver⁹ timor r. moriēdi nēcitas sta re potuerit. Tūc ad arg⁹. Ad pñm dico q. argumētū pcedit ex cōprehēsiōe tertio mō dicta in pmo articulo quo d. de⁹ incōprehēsi bilis. r. hoc mō xps vt hō nō dī cōprehensor: l3 sup alias creaturas intelligat deitātē. dicē te. vñ d. q. tritas sibi soli nota ē xpo. Sz d. cōprehēsor qz in termino vie nō quo dī canis p curius leporē cōprehēdere. Ad 2^m. pñ d. ad maiorē q. extat vera qñ est ordo essen tialis inter prius r. poster⁹: sicut inter aīal r. hoīem: nō aut als. hoc mō aut nō est ordo in ter ignoratiā r. timorē. r. dum pbat ex ordie pōz nō cōcludit nisi respectu eiusdē: sicut idē prius cognitū qz dilectū. nō aut qñ possim ti mere in affectu: nō data ignorantia in intel lectu: r. dū roborat timemus que mun⁹ cogno scim⁹: ita timem⁹ que vētura cognoscim⁹ ma la. Ad 3^m d. ad maiorē q. fm forme nobi litatē: r. inquantū cōgruit donat pfectibile nō aliter. cōgruebat aut pzo ope xpi corp⁹ sumē passibile nō incorruptile: qz pati nō potuisset qd diuina sapia decreuerat. Ex his aut trib⁹ dist. de mēte mgf de qlibet rē. Ad 4^m pñ con ciso. Dis scia xpo cōfertur sed nō potētia ois cōdonat. Sicut cōcō q. oia scia nō ois potē tia xpo pferit. Et ponit p totā. xiiij. dist. C Se cūda cōcō. defect⁹ penales xps suscepit: sed nō accepit defect⁹ morales. Dicit pēlo q. xps suscepit defect⁹: vbi est pena sine pctō nō als. Et ponit p totā dist. xv. C Tertia p⁹. Corpus mortale a xpo sumit atqz capis vt placet tale. Dicit p⁹ q. diuinū vbi volūtariē suscepit cor pus mortale. Et ponit p totā. xvi. dist.

Est pdicta cōsiderare oz rē. Itē sic sigt p xvij. dist. hui⁹ tertij. Que sic ptiuatur ad pcedētes. Nam postqz ab. viij. dist. inclusiue vsqz ad. xij. exclusiue: tacta est ydio matū cōcōatio. Et a. xij. inclusiue vsqz ad pñtē exclusiue coicabiliū apta est cōditio. Tūc in cipit ostēdi coicatoz que sit actio. Et h3 diui di pñs intētiō in tres ptes principales. In p. ma volūtas gemina in xpo ponit. In secūda p sacra germina hoc vbi pādīf. In 3^a p boni semina cpulsi discurre. Prima in pñm. Se

cūda ibi. Illud etiā ignorādū nō est rē. Ter tia distinctione. xviij. de merito xpi etiā pter cundū rē. secūda r. tertia pñb⁹ indiuisib ma nētib⁹. Pñia in qua voluntas gemina in xpo ponit. in tres ptes diuidit. In prima pz veri determinatio. In secūda dicta ad est hūc con firmatio. In tertia Ambrosij claret locutio. Prima in principio. Secūda ibi. Ex affectu igit humano rē. Tertia ibi. Ceterū nō paruz mouet nos rē. Et hec est diuisiō rē.

Tri xpi volūtas nālis vel deliberati ua deo pñ oionem effundē potuerit. Et af q. nō triplici medio. Primo sic. Dis orās inferioris est cōditiois ad quē orat. sed xps equalis est deo pñ. igit rē. Ad 2^m pñ oratio. n. signū est humilitatis. r. ita inferioris ad minus ope. vñ pñ scribit. Dō hu miliāssis se nubes penetrat. Sed pbat minor ex eo q. de⁹ pf equalē fundit⁹ sibi filiū genuit Sedo af sic. volūtas xpi p oia cōformis fuit volūtati dei patris. ergo nihil xps petebat in oione nisi q. de⁹ pater volebat: r. hoc sciebat xps: oio ergo eius supflua erat: sed nullū sup flui fuit in xpo. igit rē. Prima p⁹ pz qz petē do id volebat effici qd petebat. r. ita iam de⁹ pñ volebat. Sed aīis pbat. ex eo qd d3 iustus maxime cōprehēsiibilior cōformare volūtatē suā diuine. hmoi erat xps qui iustissim⁹ fuit. Tertio af sic. Datis r. ei⁹ quē orat sunt disti cte volūtates: sed nulla est a⁹ volūtas xpi qz ea que est dei pñs. igitur rē. Ad 2^m pñ ex eo qd orās pñat illud velle cū quē orat: qd ipse vult q. sine geminatione neqz fieri volūtatur. Sed minor pbat. qz si volūtas facit volētē duplex volūtas faceret duplicē volētē: r. ita xps foret duo. qd nēatū ē. vi. di. h⁹. C In om af ex illo vbo pñ attb. xvi. Pater si possibi le est trāsser a me calicē hūc. Et Pace. vi. Exi uit in mōtē orare r. erat pnoctēs in oratione. In ista qōne ad aliā pñformiter sunt tres arti culi. C Quoad pñm art^m sunt termini. volū tas. volūtas nālis: r. oio. Pñm⁹ igit fminus est volūtas. vñ vltra sepi⁹ dicta de volūtate in pño r. sedo notādū q. fm doc. deuo. ar. i. q. ij. volūtas in xpo pōt triplicē cōsiderari. Pñmo fm nām. r. hoc mō geminā in xpo ponimus fm Dām. volūtatē: fm duplicē nām: diuināz f. r. humanā. Sedo pōt pñsiderari fm pñm fm quā qz vult. hoc mō mgf in lfa trīnam ponit in xpo volūtatē diuinā p⁹. sedo rōnis que in telligit in xpo fm partē intellectuā. r. tertio volūtatē carnis: que intelligit xpo inesse ex p te pñs sensitue. r. tñ in tertio mēbro d3 capi large volūtas fm qd dicere solemus: iste ca

nia vult comedere. Tercio pot considerari volu-
tas in xpo respectu modi volendi. hoc mo hu-
go de sco victo. in xpo quatuor ponit volunta-
tes: in libello de voluntate xpi. s. voluntate divi-
tatis: voluntate rationis: voluntate pietatis: volunta-
te carnis. voluntas divinitas p iusticia suam di-
ctabat. voluntas rationis p obiaz dictamē appro-
babat. voluntas pietas p cōpassionē in malo
alieno suspirabat. voluntas carnis p ppassio-
nē in malo ppo murmurabat. Et eo volun-
tas a volādo. intelligit qppe qd volare volū-
tate in volūtū: sic cō in intellectu res accedunt
intellectui. et inde dicitur est intellectus quasi intus
legēs. Secūda terminus est voluntas nālis. Cui
fini doc. sub. i pnti di. voluntas nālis dicitur triplis.
Primo dicitur de voluntas nālis ipsa pō libera inquā-
tū in qdā respectu ad suā pfectionē considerat.
non tū vt electiva libi actus: deliberativa vō volū-
tatis inq̄tū libere dīa est sui actus. Sic dividit
Basil. voluntatē in thelīm et bulisiz. i. nālē et
deliberativā. vocās thelīm nālē et bulisiz de
liberativā. et hoc modo intelligit voluntas nālis
in titulo qōnis. Secūdo de voluntas nālis vt h3
dividi p voluntatē supnālē. et hoc modo h3 di-
vidi in puris nālīb. p seipam informatā donis
gratuitis. Tercio de voluntas nālis inq̄tū eli-
cit actus pformes inclinātōi nālī: que semp tēdit
in cōmodū liba aut inq̄tū pōr: sic vt mō oppo.
Certe terminus est ofo. Cui dicta ē ofo: q̄si
ratio. Ubi notādū qd ofo dicitur triplis. Pri-
mo apud logycū dicitur ofo vox cōplexa gīans
sensum vēr aut falsū: in aīo auditoris. Secūdo
dicitur ofo apud rethoriciū quēz. ppo pīuasiua: et
ide rethor orator dicitur. Tercio dicitur ofo apud theo-
logū maxime qdā mētis sapor in deū teriat
quā ita diffiniūt theologi. Ofō est pī mētis
affectus in deū directus. vbi tria tāgunt. Primo
genus ofonis. dū dicitur. pī affectus. et p3 q. oratio
principalis est affectio nō cognitio. Ultra no-
tādū qd ista pietas d3 capi modo dicto. vi. ix.
p theosebia. i. cultu dei cōpleto. fm Aug. his
tribus: fide: spe: et caritate. q tria ofo cōplectit.
Secūdo tāgūt subm ofonis: dū dicitur. mētis id est
ptis intellectualis a supeminēdo. In pte enī
sensitiva formati ofo nō collocat. Tercio tan-
gūt obm ofonis dū dicitur. in deū directus. Cui da-
ma. diffiniēs ofonē dicit. ofo ē ascēsus mētis
in deū. Quātū ad 2m artm sūt tres pcones.
Prima est de duplici voluntate xpi. Secūda de
pformitate voluntatis hūane i xpo ad diuinā.
3a de ofone xpi. Prima ē hec. Duplex in xpo
voluntas vīlūne locada est et sufficit. Dicit p
p3 pconis qd in xpo ē duplex voluntas. Pro-
bat. Quilibet enī nature intellectuali vna cor-

respondit voluntas: in christo aut sunt due nature
intellectuales: diuina et hūana. igitur et. Cōfir-
mat rō qd christus dicitur meruisse ratione p dīte:
seu hūane voluntas. s3 celos creasse rōne diue.
vñ et sexta finodus vult qd psteamur i xpo i
su duas voluntates et duas opationes. vbi enī
sūma visio ex di. xiiij. h. vbi sūma fruitio xpi
ex. xiiij. nisi increato intellectu et creata christi
voluntate. Cui Basil. ptef in eadē dīni vbi in
carnati ppositi geminā voluntatē diuinā. s. et
hūanā. Basil. g. ppe. v. dicit xps. Nō veni fa-
cere voluntatē meā. s3 voluntatē ei⁹ q misit me.
Et si dicat qd voluntas de sua ratione ē dīa sui
actus: qd esse nō posset si in xpo due essent vo-
luntates: qd humana diue subīceret. Bm qd vo-
luntas dicitur dīa sui actus ratione coactionis. qd. s.
a nullo cogit: non aut rōne subīctōis. Sic
n. creata voluntas diuine subīcit: et tū volūta-
tis rōnē non amittit. sic in christo: vñ veluti
in re lucida corpali est lux et calor. sic in nō in-
tellectuali ē intellectus et modū lucis et voluntas
p mōz caloris. Et sic dicit 1a p3 pconis qd hec
due voluntates sufficiūt in xpo. p3 qd eo nō sūt
nisi due nāe intellectuales. Dicit at p3 i 3o de
aīa. et in thopicis. voluntatē i sola fore nā itelle-
ctuali seu rōnali. Cui Basil. in. iij. li. Quas i-
git nāz xpi: duas ei⁹ voluntates nāles et nāles
act⁹ aīas. Ex q p3 p3 qd in xpo sunt duo et non
plura liba arbitria. p3. qd liberū arb. ex. xxv.
dist. scōi cōplectit intellectū et voluntatē. p3 scōi
qd voluntas nālis et deliberativa nō sūt due vo-
luntates: sed duo modi volēdi: nālī et libere. et
hoc est qd alig dicūt qd voluntas pot considerari
vt nā: vel vt voluntas. p3 3o qd ipsope volun-
tas carnis voluntas dicitur. vñ doc. teste subti. i pī.
ti dist. voluntas ē appetit⁹ cū rōne lib. In xpo
n. bñ sunt. 3. appetit⁹. Increat⁹: creat⁹ et rōna-
lis. et creat⁹ irrōnalis. due tū solū voluntates.
Cū Secūda p3 ē d pformitate voluntas humane
in xpo ad diuinā. et est hec. Sic i xpo in volē-
di rōne voluntatū fuit pformitas: vt nō sp fore
in volūto. Cui quo ad totā pconē nō qd pfor-
mitas in rōne volēdi. ē qn id vult voluntas in-
ferior qd superior eā vult velle. Sicut si de⁹ vel
let filiū diligere vitā pīas: et tū de⁹ vellet mori
tē eius. pformitas vō in volūto est qn supior
et inferior voluntas idē volūt: vt dū de⁹ et vīr bo-
nus volūt iustitiā. Quo ad pīmū igit. s. modū
volēdi semp fuit pformitas in xpo voluntatis
humane ad diuina: qd semp humana volūt in
xpo voluntas qd diuina eā velle volebat. Quā-
tū aut ad volūtū non capiēdo large voluntatē
vnde mori quā diuina in christo acceptabat
voluntas: carnis voluntas recusabat. Et pīnus

scriptum est: non sicut ego volo: sed sic tu. Ceterum destructione pierum qui deo volebat: voluntas pietatis in xpo flectat. vñ in xpo voluntas rónis xp̄m mori volebat pformit ad diuinā: s; carnis voluntas nolebat. nec tñ caro pcupiscebat aduersus spm̄ in xp̄o. Ad hoc. n. vt inqt doc. deuo. q. iij. arti. i. q. caro aduersus spm̄ pcupiscat exigit: et qd aliud velit sp̄s. aliud caro: et qd sp̄s velit carnē aliud velle. Hoc scdm̄ nō fuit in xp̄o: s; dñi pñi. vñ ibi nōt qd dissensio pōt esse inter carnē et spm̄: et qñ ad voluntatē et qñ ad rōnē volēdi. et hoc pñet ad nām la. pñam p penā et culpā. et ē ponē plensius qñtum ad vtrūq;: et hoc erit in glia: et fuit in statu ino. et ē 3° stat^o med^o. s. plensius in rōnē volēdi et nō in volito: et hoc pñet ad nām hñtem penā sine culpa: qñ fuit in xp̄o. vñ seqt qd voluntas rónis in x^o voluntati carnis cōsentiebat et dissentiebat. diuersis tñ respectib^o. Et posat in xp̄o eē dolor in vna gaudiū in alia duz de dolore voluntatis carnis voluntas gaudebat rónis. pñor in vna: securitas i alia. et talia cōsilia multa. Tertia p^o est de orōne xp̄i et est hec. Sic orauit xp̄s dei vnigenit^o: vt voluntatē rōnē semp fuerit exaudit^o. C. Bicit p^o ps cōclonis qd xp̄stus orauit. pñobat ex multis scripture locis: in qbus orasse notat sc̄us thomas in pñti dist. q. iij. tres tñgūt rōnes. quare xp̄s orauit. Prima est ppter vitatē nature hu mane qua minor est pñe et orās ei. Scda ppter exēplū nobis pñediū vt orem^o. Vigilate inqt et orate ne intretis in tētationē. Tertia ad oñ dēdū qd a deo venerat nec erat ei pñi: quem orādū cēsebat. vñ Joh. ix. Sc̄as tibi ago dñe qñ audisti me: ego autē sciebam qñ sp̄ me audis: sed ppter pplm̄ qd hic circumstat: dixi vt credat: qd tu me misisti. Nec mirādū cū nō fuerit pñtifer cui sicut cōpetebat sacrificiū pro nob̄ offerre: ita et orare. Ad Hebr. viij. Talis enī decebat vt eēt nobis pñtifer ipollut^o segregatus et excelsior celis fact^o. Cōfirmat: qd oratio spectat ad vitā pteplatinā que maxie cōpetebat xp̄o. vñ a vita actiua per ofonē ascēdebat xp̄s in vitā pteplatinā in portione inferiori: s; fm̄ portione supiorē semp pteplaret. C. Sed hz scda ps pclonis qd voluntatis rōnē semp fuit exaudit^o. An notandū qd voluntas rónis in xp̄o semp exaudita fuit. Tū qd cōformis diuine: et in volito et rōnē volēdi. Tū qd scē pe. tebat vt exaudiri mereret a fortiori qd de mēbris suis. Quibus ipse Joh. xiiij. dicit. Vnic qd petieritis pñem in nomine meo dabit vobis. petist. n. xp̄stus pie plenerat: et ad salutem que sunt tres cōditiones orationis et sine re-

moitu cōsciētie. Ideo dñ ad Hebr. Exauditus est in oibus pro sua reuerētia. Et glo. sup illo ps. vbo. Desideriū aie ei^o tribuisti ei dñe. et voluntate labiorum eius non fraudasti eū. Bicit glo. voluntate labior. i. verbor ei^o hoc est p verba. plata: nō fraudasti eū. qcd enim dicit factū est: voluntate autē pietatis: et carnis non semp fuit exaudit^o. qz non pñonabat diuine voluntati in volito s; in ratione volēdi. Et hoc est qd dicit ps. Clamabo p noctē et nō exaudies rē. Idem mgt in lsa. Clamās non exaudis ad salutē corpālē. bonū qdem petijt vt nō moreret: sed melius erat vt moreret. Patet secūdo de oratione facta a xp̄sto pro suis interfectoibus. nec tñ sunt oēs saluati. Patet tertio de orōne quā fecit vt calix transfret ab eo: qui tñ nō trāsiuit. Ex quo inferitur qd hec oratio de calice fuerit facta a voluntate rónis: cuius dictare est vñ reliquo cōparare. fiebat tñ pro voluntate carnis: ita qd voluntas rónis erat quasi aduocatus voluntatis carnis. Quātū ad 3^m art^m sunt tres difficultates. Prima est que est in xp̄o nobilior pñ in nā assumpta: intellectus an voluntas. Dicēdū qd voluntas: qz pfectior est caritas qz hitus intellectus. pfectior qz seraphin cui incēdū attribuitur amoris qz cherubin cui cognitio. Scda difficultas. que pfectior est voluntas in xp̄o post diuinā. Dicēdū qd voluntas rónis An he tres se hñt per ordinē. Prima voluntas rónis. Scda voluntas pietatis. Tertia voluntas carnis. Tertia difficultas. Quare in ofone illa xp̄i. Trāseat hic calix et c. inducit p ponere voluntas rónis pro voluntate carnis. Bicit doc. deuo. q. iij. arti. ij. q. triplex est rō. Prima est ad manifestationē vitatis nature assumpte: que nāliter refutabat passionē et cōfirmat nostrā fidē. Scda ppter nām ibecillitatē ne diffidam^o si picula exhorrem^o. et nāz pfirmat spēs. Tertia vt ostēdat voluntatē creatā diuine debere subijci qd addit nō sicut ego volo: sed sicut tu. et in hoc nām ordinat caritatē. Ex quo pz ad. q. qd vitz voluntas xp̄i deliberatiua deo patri orōnē effundere potuerit. Tū ad argumēta. C. Ad primū dicēdū ad minore qd s; vnica sit pñona xp̄i: tñ sunt due in eo nature ex qua vna cōlis est deo pñi. Ego iquit et pater vnū sum^o. nec ex ista patrē orat. Ex alia minor patre. Pater inquit maior nīc est. et ex ista patrem rogat: imo et se vt est de^o. C. Ad secūdū dicēdū in summa qd s; id qd xp̄stus petebat sciret deū velle: tñ sciebat de um disposuisse id non facere nisi orationibus xp̄i. sicut in primo dyalogorum Grego. dicit

q̄ p̄destinatio q̄ ad effectū inuaf p̄cib⁹ scōrū.
 Dat ex^m. dispōuit nos de^o saluare: si bōa faci
 amus opa. Ad 3^m negat minor. r dū p̄bat
 q̄ volūtas facit volūtate: ergo due volūtates
 duos volētes. Negat p̄na. ē. n. fallā p̄ntio a d
 structiōe aūtis ad destructionē p̄nd. dualitas
 n. distīn^o r p̄s^a ipōitāt negationē. sic nō legē
 scia facit sciētē. ergo due scie duos sciētes. Et
 tū de p̄nti di. de qua sicut etiā de p̄cedētibus
 de mēte m̄gfi rē. ¶ P̄na 2°. volūtas gemi
 na in xpo ponit p̄ sacra semia vt oñdit. Sicut
 2° q̄ sacre auctes oñdūt in xpo duplicē volū
 tatē a p̄in^o dist. vsqz ibi. Ceterū nō parū rē.
 ¶ Scda 2°. xps dubitasse hoi putat. s. h̄ est
 mulle puerse mōstrat. Sicut 2° q̄ xps putat
 est dubitasse hoib⁹: s. nō ita cēt. A p̄n^o illi. c.
 Ceterū rē. vsqz illd̄ ē rē. ¶ 3^a 2°. Nobis ti
 muisse xps. hic tāgūt atqz voluisse plane exp̄
 m̄t. Sicut 2° q̄ qñ xps orauit timuit: voluit
 rē. totū fuit pro nobis. Ab illo. c. Illud etiā
 rē. vsqz ad finē distīn.

¶ E merito etiā xpi p̄terēdū nō est rē.
 Dic s̄ḡt. xviij. di. h̄. iij. Que sic p̄tūat
 ad p̄cedētē. Hā postqz i p̄cedētī dist. in
 x^o venata est volūtas gemia. Hūc ista di. In
 ieli volūtate creata p̄quirūt meriti scia. Et di
 uidit i tres p̄tes p̄ncipales. In p^a palā addu
 cit dubij q̄ternitas. In 2^a meriti q̄rit in x^o p̄ti
 litas. In 3^a ad hoc exp̄m̄t sacra auctas. P̄ti
 ma in p̄n^o. q̄ subdiuidi pōt fm̄ illā q̄ternitatē
 q̄dū. 2ª ibi. Ad qd̄ g^o voluit pati r mori. 3^a
 ibi. S. quō p̄ mortē rē. Et h̄ distio p̄nti distīn.
 ¶ Trū in p̄ceptiōis istāti merito p̄digni
 in glie finio posūt xpus aliqd̄ mereri
 potuēt. Et af q̄ nō triplici mē. P̄ti
 mo sic. Volūtas xpi ab instāti p̄ceptiōis frue
 bat. g^o mereri nō potuit. Añs p̄z. ex eo qd̄
 ista b̄tā vntio nō solū ad ypōstasim: s. ad sūmā
 gliaz effecta ē. r ita ex q̄ a p̄ceptiōe in ypōsta
 si fuit vntio: o3 q̄ r fruitio. S. p̄bat p̄na. q̄ aut
 fruitio r meritū cēt^o duo act⁹: aut vn⁹. n̄ duo
 q̄: act⁹ fruitiōis ē adeq̄t^o potentie. fruit. n. deo
 q̄tū pōt. cadē aūt po^a duos act⁹ adeq̄tos nō
 h̄z: cēt. n. p̄dictio. nec vn⁹ q̄ meritū o3 p̄tigē
 ter elicit: nō necessario: alioqn nō cēt merituz.
 fruitio aūt in p̄ia nō p̄tingēt s. necessario:
 alioqn nō cēt vntio. r ita p̄z q̄ oppositas
 h̄nt p̄dictiōes. r ita distīcti sūt act⁹. Scdo af
 sic. xps in p̄io istāti p̄ceptiōis sue nō potuit
 peccare: g^o nō potuit mereri. P̄robaf añs
 ex dict. di. xij. hui⁹. S. p̄bat p̄na aucte p̄hi in
 iij. ethicoz. Eadē. n. fm̄ cū ibi ē mēsurā oppo
 sito. p̄z ex^o suo. vñ sicut necia sūt sup̄ tps ita
 possibilia. Cū ergo mereri r dmereri seu pec

care sint opposita. sequit q̄ si xps nō pōt vnū
 l. peccare a sua p̄ceptiōe: q̄ nequit reliquū. l.
 mereri. Tertiō af sic. due mutatiōes q̄rū vna
 supponit terminū alteri⁹: nō sunt simul dura
 tiōe. s. creatio volūtatis ad esse: r p̄ductio act⁹
 meritorij sunt h̄mōi. igr rē. P̄naio p̄z. ex eo
 enim q̄ o3 totā p̄mā mutatiōē cōpleri añs
 alia incipiat. o3 q̄ p̄ma duratiōe sedam añs
 dat. S. p̄bat minor. q̄ creata volūtas extat
 fundamētū act⁹ meritorij: r ita o3 q̄ p̄cedat
 ipm̄ actū meritorij: sic fundamētū p̄cedit id
 qd̄ in eo fundat. ¶ In o^m tñ af aucte magfi
 in lsa. Non solū meruit xps qñ p̄ti obediens
 crucē subiit: sed ab ipa p̄ceptiōe ex quo hō fa
 ct⁹ est. In ista. q. rē. ¶ Quo ad p̄mū art^m ter
 mini sunt. meriti: meriti de p̄digno r termi
 nus. P̄mū ergo termin⁹ est meritū. vñ meri
 tū fm̄ doc. subti. in p̄nti dist. ē aliqd̄ acceptuz
 vel accipiēdū. in aliquo pro quo ab accipien
 te est aliqd̄ reddēdū illi: quod aliqd̄ acceptuz
 est: qñ debitū pro suo merito: illi vel alteri p
 quo meret. In ista diffinitōe tria tāgūt. P̄ti
 mū ipsuz formale meritū cū materiali suo. dū
 dī. aliqd̄ acceptū vel accipiēdū. l. a deo. m̄ale
 q̄ppe meritū est act⁹ elicit⁹ a deo accept⁹. sed
 formale est ipsa acceptatio passiua cui in deo
 acceptatio actiua cōr̄ndet. r sic meritū dicē
 cōp̄rebēdēdo r m̄ale r formale act⁹ accept⁹.
 Scdo tāgūt cui inest meritū r merces meritū
 illi. l. q̄ actū cāuit in merito de p̄digno: vel l̄z
 ali⁹ actū elicerit nō pro se tñ s. alio. r tūc est
 meritū de digno: dū vn⁹ p̄ afflictioes: aut o3
 nes alteri aut p̄mā ḡfam: aut aliud meretur.
 Tertiō tāgūt qd̄ merito debet p̄mū. l. Dē. n.
 meritū ad p̄mū aliqd̄ ordinat. nō mē. n. meri
 ti nō in malū. sed in bonū sonat: vñ qñ dī me
 rita mala est extēso vocabuli. sic. n. meritum
 ad bonū. ita dmeritū ad maluz. Et nōt doc.
 deuo. q. ij. ar. i. triplex ē meritū. P̄rimuz dī
 meritū abusi^m seu iterp̄tatiū. r ē dū aliqd̄ ali
 qd̄ facit op^o de glie bonoz op̄z. illd̄ tñ facit
 mala itētiōe: r sine. sic ille q̄ dat elemosynam
 cū murmure. talia. n. opa aliqñ remunerant
 a deo ex imēsa sua largitate. sic inuit in Hābu
 chodonosor. Scd̄z m̄ritū dī meritū d̄ p̄gruo
 r ē dū q̄ op^o bonū facit ex glie r p̄p̄ deuz: tñ
 facit ex caritate: sic dū p̄ctōr aliq̄ bona facit
 p̄ter deū in qb⁹ se disponit ad ḡfam. Tertiuz
 meritū dī meritū de cōdigno. Et hic sunt p̄ti
 mus termin⁹. r icipit scda. Tñ meritū de cō
 digno dī qñ q̄ op^o bonū facit p̄pter deū in
 caritate. Et pōt trahi ex scō thoma. q. v. p̄ntio
 dist. meritū de p̄digno dī tripl̄. P̄mū mō
 qñ de indebito sit debitū. sicut dū aliqd̄ p̄mo

Dis^o Avin

motu caritatis meretur vītā eternā: faciens
eas sibi debitā: que pri⁹ debita nō erat. Scđo
quā quis meret: vt qđ erat minus meritis: ma
gis mereat: sicuti dū fit pfectus de virtute in
virtute donec videat deus deoz in sion. Ter
tio⁹ quā quis meretur: vt qđ erat vno mō meri
tum: alio⁹ mereat. veluti qđ erat meritum de
cōdigno fm caritatē rursus meret fm vsum.
vel qđ erat meritū fm vñ actum. rursus fm
actū aliū meret. **C** Tertius termin⁹ est termi
nus. vñ termin⁹ pōt sumi tripl^r. Primo⁹ dicit^r
termin⁹ id in qđ ppō resoluūt. dñte ppho in p^o
prio⁹. Termin⁹ ē i quē resoluūt. ppō: vt subm⁹
ac pñt appposito eē vel nō eē. z sic accepto ter
mino rursus i. z ptes diuidit. p^o d⁹ cōfissime
z sic signa cōiunctiones: ppōnes. z sic de alijs.
dicunt termin⁹ in ppōne. Scđo pprie: z sic solū
subm⁹ z pñt z cōpla dicunt teri i. ppōne: qz ex
eis ppō integrat. Tertio d⁹ magis pprie. z h⁹
mō solū subm⁹ z pñt dicunt teri a terminādo
qz subm⁹ teriat z finit ppōne a pte añ: s⁹ pñt
a pte p^o. **C** Scđo pñcipal^r d⁹ termin⁹ idē qđ
diffi⁹ dñte porph⁹ i pñcipalib⁹: quoz termi
sunt diuersi ipsa sunt diuersa. teri ibi. i. diffiniti
ones. z d⁹ diffi⁹ termin⁹: qz sic hito in motu
terminio cessat mot⁹: sic i scia hita diffin⁹ rei cel
sat inquit. Tertio d⁹ termin⁹ i motu. p terio a
q vel ad quē. limitat tñ qñz s⁹ pñz. in. v. me⁹.
ca⁹. d terio. ad solū stādū pro terio ad quē. qz
ibi tot⁹ terminat mot⁹. z hoc⁹ accipit in titulo
qōnis. Et notat illuc ppho q termin⁹ i p^o ē qđ
pñci⁹. **D** ē. n. pñm⁹ ē termin⁹ nō ē. iō qđ mōis
d⁹ pñm⁹: tot z pōt dici termin⁹. **C** Quātum
ad. ij. arti. sunt tres pclusiones. p^o est de tpe
meriti xpi. Scđa de eo q meruit xps. 3^a d eo
qđ sibi meruit. **C** p^o est hec. Christus i terio
posse⁹ glorie in pceptionis instāti sic mereri po
tuit vt sequēti tpe mereret. **C** Dicit p⁹ pars
cōclonis. q xps potuit mereri in instāti cōce
ptionis. p^o probat medio doc. sub. **D** ē hñs actū
cōcurrūt z sufficiūt qz plura nō requirūt ad
actū. s⁹ oia hec fuerunt in xpo in p^o instāti cō
ceptionis: q pō pfecta: g⁹ obm⁹ pñs g intel⁹
s. tota trinitas: cui posset bōa velle pp se z nō
ipedit z act⁹ eius ē pmanens. Et in hac rōne
doc. sub. tria tangunt: que solēt impedire ne ali
quis immediate quo est possit opari. que tāgit
scñs thō. q. ij. pñm⁹ ē defectus alicui⁹ pfecti
onis regit ad agendū. sicut in catulo añ no
uū diē nō hñte organū cōpletū ad videndū
Scđm est aliqđ ipediens extrinsecus. sicut q

aq̄ inclusa in vase neq̄at moueri. Tertiu⁹ ē rōe
opatōis: q̄ successione h⁹. Et si obijciat qz his
positis trib⁹: adhuc ad meritū regritur delibe
ratio. deliberatio aut⁹ pñliuz. cōsiliū vō tps
regrit. z ita in instanti nō potuit mereri xps.
D ē q in nobis ad merendū regritur delibe
ratio: electio: pñliū. cuius rō ē nra ignorātia.
oz. n. q ingramus qđ agēdū sit añq̄ sentētie
mus. xpo aut⁹ a pñcipio collā ē oīuz rex cog⁹
iō ista nō regunt sibi ad meritū: q nobis reg
runt: s⁹ immediate sine pūto tali consilio sniat.
S⁹ qđ de facto: meruit ne in p^o instāti. v⁹ d⁹
q sic. qz ab instāti sue cōceptōis xps fuit btñs
btitudo aut⁹ dicit actū: z ita si hñt actū fruti
onis v⁹ q z meriti: cū pñtelligat inq̄tuz sic.
vñ sicut in instāti nre cōceptionis in pēto nā
scimur originali. ita v⁹ per op⁹ xps in instāti
sue cōceptōis meruisse. vt ad modūz lucidū
corpis in eodē instāti sit z luceat. vñ rōne h⁹
v⁹ Jere. in cōceptione eñ virūz vocasse. Jere.
xxxij. Nonū faciet dñs sup terras mulier cir
cū dabit vīz. Ali pcludit q nō oz agēs pcece
dere opus suū tpe: s⁹ nā. p⁹ in igne z splēdo
re. Et si obijciat de angelo: qz nō potuit mere
ri in p^o instāti: nec peccare. Nec ē hic articu
lus parisiē. s⁹ bñ v⁹ est q nō fuit cōditus a
pñci⁹ malus: sicut fingebāt manichei. Nec
segtur q si in istāti meruerit: ergo necessariū
qz oē qđ est qñ est de necessitate ē. ex p⁹ ppar
mentias. **D** ē. n. q hec ppō in sensu cōposito
est vera. z in hoc nullā ponit necessitatez nisi
cōditionalē. sicut si dicerē: si ē. est. In sensu at
diuiso est falsa. tūc. n. est sensus. **D** ē qđ est: de
necessitate est: qñ est. z est falsum. Ali quo ad
hoc notādū est vltimo q differre vident⁹ hic
scñs thō. q. ij. z doc. deuo. q. i. arti. i. z neu
ter assertiue loq̄tur. Thomas. n. magis assen
tire v⁹: q xps meruerit ab instāti sue cōcepti
onis: qđ mihi melius placet. Doc. aut⁹ deuo.
magis v⁹ dicere q statim post cōceptionem.
C Sed h⁹ scđa pā pñsonis q xpus meruit se
quenti tpe post conceptionē suā. p^o probat. qz
opa xpi post suā cōceptionē pfectiora fuerūt
opibus alioz hoīum q tñ merent. Cōfirmat.
qz aliogn si nō meruit post cōceptionē suam
frustra deo fuit: qđ null⁹ diceret. vñ Aug.
illud vñ ad philip. ij. tractans. hūmiliauit
semetipm vsq̄ ad mortē. dicit. humilitas cla
ritatis ē meritū: claritas humilitatē ē pñmūz.
Et si dicat. volūtas fuit ad vñū determinata. i.
bonū. z ita v⁹ q nō potuerit mereri: sicut p⁹ i
potētis nālibus: que nequūt mereri. **D** ē q
pō⁹ ad vñū determinata nā nō ft mereri: sic
obijciat ar⁹. nō tñ currit de pō ad bonū dēter

minata summatione gratie. p3 de apostolis in bono post aduētū spūscī pfirmatis: nō tñ fuit meritū xpī: vt sibi de debito faceret debitum: cuius oīa erāt: vel pp pfectionē maiorē virtutū in se: qui plenus cōceptus ē gfe et veritatis. s3 pp nos: et vt debitū sibi vno mō alio deberet. vt p3 ex p^o articulo. **S**cda p^o est de eo quo meruit xps et ē hec. Crucis dira passione xps ita meruit vt portione inferiori et superiori sit licitū de cōdīg^o meritū ponere. **D**icit p^o pars. q^o crucis dira passione xps meruit. **P**robaf. Nihil ē satisfactoriū: nisi qd est meritū^m. passio aut xpī maxime fuit satisfactoria. igitur et c. **C**ōfirmat. qz oīs qui patitur aut passionē pmeruit: aut passionē meretur: aliqñ sine iustitia quacūqz totus fieret. Ex q^o igitur xps nō meruit passionē: sequit q^o meruit patiendo. **C**ōfirmat scdo. qz patiendo maxime apparet patientia. que teste Jaco. pfectū opus h3. **P**atet 3° aucte Aug. illud ad phil. ij. Humiliauit semetipm vsqz ad mortē exponētis. vt xps inq^o clarificaret in resurrectione: pūs humiliatus est in passione. Et si obīciat: qz passionib⁹ fm pñm nec laudamur nec vituperamur. hoc intelligendū ē absolute. nō inqstū eas acceptamus. hoc. n. mō passio efficitur voluntaria: s3 de se sit inuoluntaria. **N**ec obuat q^o dicit **B**asīl. q^o passioēs sunt 3 nām: meritū aut fm nām. sunt. n. passionēs 3 nālez appetitū: sed sunt fm appetitū rōnis. et hoc sufficit. **S**ed dicit scda p^o cōclusionis. q^o sit licite in xpo poni meritū fuisse et in portione superiori et inferiori. **P**atet primo de inferiori. qz s3 xps fm portione superiorē esset beatus erat tñ passibilis fm portione inferiorē et viator: et ita mereri poterat. Ex quo infer^o q^o licet portio inferior in xpo fuerit in termino q^o ad ipccabilitatē: qz peccare nō potuit. non tñ q^o ad affectionē cōmodi: qz nō habuit oē qd habere potuit fm affectionē cōmodi. gloria. n. aīe in corpus nō redundabat. et ita potuit aliqñd sibi venire pter imo 3 affectionē cōmodi: et merebat illud patiendo. **E**tey merebatur in hac pte inferiori diligēdo: creata: vtpu ta matrē ppriā discipulos suos: et alios suos amicos in deū: et inimicos pp deū. **S**cdo probat q^o meruerit fm portione supiozem. me dio doc. sub. in pñti distin. **D**is. n. actus accēpt^o a deo: vt laudabilis et pmiabilis vel operanti: vel illi pro quo operas opatur est meritorius. hmoi est act^o fructiois in xpo: q^o tñ est in portione superiori. et rō hui⁹ est. qz xps nō fuit totaliter in termino: sicut sunt mō bti q^o nō merent^o fuit. n. simul cōprehēsor et viator. **C**ū

infertur q^o nō repugnat actui bñfico inqstuz sic esse meritū. Et si dicat q^o xps fm ptem superiorē funditus fuit ex viator: ita ex meritū. et per pñs illa portio mereri nō potuit: sicut nec alij beati. **D**icit idē doctor: q^o sicut meritū nō est solū in actu elicito: s3 in pditionib⁹ elicientis. ita diuina acceptatio nō solū aspiciat actū sed elicientē. et per pñs sit in vna psona acceptare nō in alia. **D**at exemplū. Sit q^o platonē offenderit for. veniat duo ad rogandum platonē pro forte eque gratiose et c. pōt tñ plato remittere offensam forti: pp quādam cōditionē in vno supplicatū q^o nō est in alio. vtpu: qz amicus vel aliqd aliud. ita in ppo sito. **T**ertia p^o est de eo qd sibi xps meruit qz de eo qd nobis meruit patebit in sequenti disti. est igit^o p^o hec. **A**d actū xpī beatificū nec directe nec indirecte meritū ponit: ad corp^o vero solū indirecte. **D**icit p^o pars pñonis q^o actus beatitudinis in xpo nō cadit sub merito. **P**robaf. Si. n. meruit hūc actū: aut opatione q^o est circa ens ad finē. aut opatione que est circa finē. **N**on pñm: qz xpī voluntas pño intēdit circa finē. nec fm: qz tunc idē eet meritū suūpñs ille. n. act^o bñficus est illa opatio. **I**ō Aug. in lib. xij. de tri. dicit. In rebus per tps ortis illa gfa summa ē qua in vnitate psonē hō cōiunctus ē deo. **N**ec valet q^o dicit doc. deuo. q. f. art. ij. q. f. non cadit fructio sub merito in xpo: qz debuit aīa esse bñfissima. vt ydonea esset ad vnionē ppositicā: sit autē bñfissima fructio. **P**atet o^o ex scda disti. h^o tertij. vbi oñsum est: q^o pñ^o nā intelligitur nā humana vnita in xpo: qz intelligit plena gfa. Et si dicat qz gloriofius est hēre p merita bñitudinē: qz sine meritis. **E**um igit^o xps sit gloriofissimus: vt q^o meruerit bñtudinē. **D**ic^o q^o gloriofius ē hēre per merita vbi hēri pōt. tāta autē est gloria collata xpo vt nulla ad hoc poterat cōcurrere creatura. gloriofius est aut tantū bonū hēre sine meritis: s3 sola libertate dantis: q^o minus bonū cum meritis. et sic etiā cōgruebat: vt sicut in eē nature vna effecta ē nā: ad quā faciendā nulla creatura pcurrere pōt. f. nā angelica. sic foret in gñe mox. vñ sic oēs gradus bñtu diuini reperiunt inter hoies sunt. n. i celo p^o qui fuerūt inimici deo et pctō actuali et originali. sunt scdo qui fuerūt inimici ei deo pctō originali: s3 nō actuali: sicut imbeciles. est tertio brā pñaria q^o nūqz nec pctō originali nec mortali fuit inimica deo: fuisset tñ in originali nisi pñecta. et h3 tres ordines mediantib⁹ meritis acqñuerunt gloriā. super hūc ternariū ē dñs iēsus cui sine merito summa

ma fruitio collata est. **C** S3 dicit 2° ps 2° col-
nis: q^o meritū xpi aspiciat corpus suum solū in
directe: vt qñ dicimus q^o meruit sibi corporis
ipassibilitatē: aut corporis claritatez. 2 sic de
alijs. Ex quo. n. aia a sui pncipio erat btissima
erat miraculū q^o gloria aie in corp^o nō redū-
dabat: iō d^o meruisse impassibilit^{em} corpis fuit
aut claritatē: q^o meruit remotionē impedimēti
Et sic exponēdus est pie mag^o qui sentire v^o
q^o hoc meruerit: iō dicit 2° indirecte. Ex quo
p3 q^o si scētus tho. q. 111. 2 doc. deuo. q. 11. art. 11.
intelligat xpm directe meruisse ipassibilitatē
corporis sui: nō sunt audiēdi. 2 eoz rōnes nō
cōcludunt. vt p3 inspicienti. **Q**uātū ad 3^m
arti^o sunt tres difficultates. 1ª est. vñ est q^o
xps potuit simul esse cōphensor 2 viator: cuz
oēs alij bti solū dicant comprehensores. 2^m
q^o rō est q^o alij sunt in termino seu in gloria: 2
quo ad affectionē iustitie: s. videndo 2 diligē-
do deū: 2 quo ad affectionē cōmodi: q^o nihil
discōnieniens pñt pati. xps aut solū erat com-
prehensor quo ad affectionē iustitie. **C** Seda
difficultas: sub qua rōne poterat fruitio i xpo
respectu diuini vbi esse act^o meritorius. Sic
doc. sub. q^o sub triplici. 1° inqñtū tende-
bat in diuinū vbi. Seda inqñtū tendebat in
amicos 2 electos in diuino vbo relucen-
tes. 2° inqñtū tendebat in inimicos eos dili-
gēdo pp deū. **C** Tertia diffi. An xps sui exal-
tationē meruerit nois. Dicendū q^o sic admi-
nus indirecte: est aut ista exaltatio vt thōas
in qñto dicit. q^o i trib^o. 1° inqñtū in noticia cor-
dis: s3 q^o d^o nōmē sup oē noticiā accepisse: q^o
nomē de re noticiā facit. 2° in reuerentiā cor-
poris qñtū ad genuflexionē. 2° in pessione
oris: clamāte aplo. Et ois lingua cōfiteat rē.
Ex hoc p3 ad qñtū q^o v3 in cōceptiōis instāti
merito p3 digni i glie termino posit^o xps aliqd
mereri potuit. Tūc ad arg^o. **C** Ad pñmū ne-
gat pñā: 2 dñ pba^o. q^o aut fruitio: aut meritū
essent duo act^o vel vn^o. dicēdū q^o ponēdo me-
ritū in portioē inferiori: cū fruitio sit. in supiori
erūt duo act^o: nec tñc currit arg^o. vt p3. Si tō
scdo sit meritū i portioē supiori respectu obō
rū relucētū in vbo: 2 respectu diuini vbi frui-
tio. tñc rursus erūt duo actus: nec v3 q^o d^o. q^o
tñc vna pō hēbit duos act^o adeqñtos respectu
eiusdē obiecti: s3. n. fruitio sit adequat^o actus
potētie intēsiue: nō tñ extēsiue: 2 sufficit. p3
ex^o. Licet. n. intellect^o creat^o videat deuz: stat
tñ in eo cognitio rex in pñmo glie. sic i pposi-
to. Si 3° hō meritū sit respectu diuini vbi. sic
idē est act^o cū fruitio: aialio hō mō d^o act^o il-
le fruitio: alio meritū. 2 hoc sufficit. nec v3 q^o

obijcit de cōtingentia. q^o act^o meriti pōt elici
necessario s3 nō nāliter. **C** Ad scdm negatur
pñā. 2 dñ pba^o. q^o eadē est mēsurā opposito.
rū v3 ē. ita dico q^o si xps peccare in illo istā-
ti posset: mēsuraret illud illo instāti: sic posse
mereri. nō tñ segtur q^o possit peccare: sicut s3
ipossibile mēsurēt eadē mēsurā q^o necessariū
nō tñ segtur ipossibile eē sic i pposito. **C** Ad
tertū dñ. q^o si maior accipiat mutationē pro
motu dā est. s3 tunc minor ē falsa. si hō capiat
mutationē pro subito: sic maior ē falsa. suffic
n. ibi ordo nē vt fundamētū fundatū pcedat
Ex pñti at distin. sicut de pcedē. rē. **C** 1^a 2°
Impassibilitas a xpo meret^o: 2 nō claritas: vt
text^o fate^o. Dicit 2°. q^o xps meruit in passione
ipassibilitatē: 2 sui nois claritatez. Et ponit a
pñ^o. vlsq^o ibi. Ad qd rē. **C** Seda 2°. Pro no-
bis meruit etern^o gent^o 2 mori placuit. p no-
bis fundit^o. Dicit 2°. q^o xps meruit 2 mortu^o.
ē p nobis. Et pñt ab illo ca^o. Ad qd rē. vlsq^o
S3 quō rē. **C** 3^a 2°. Adit^o celicus soluz ap^o.
dñ pñt vñc^o mori cognoscit. Dicit pclusio q^o
solū i morte filij dñ xpi aptū ē regnū celoz. Et
pñt ab illo loco. s3 quō p rē. vlsq^o ad finē rē.
Tūc igit queram^o quō p mortē ipsius
rē. **C** Sic sig^o. xix. dist. hui^o tertij. q^o sic
ptinuat ad pcedētes. Nā postq^o a li-
bri hui^o pñci. vlsq^o huc pposita est a dei verbo
carnio assumptio. Nūc pñt intimat dñi iesu
durior pa^o. Et h3 diuidi ista 1^a ps h^o li. 11. i. 3.
ptes. In p^o crucis pponit grādis vtilitas. In
2ª doloris qñtū hñmōi gūitas. In 3ª secute tan-
gñtū mortis acerbitas. 1^a in principio. Seda
distin. xx. ibi. Si hō qñtū vtrū alio mō rē. Ter-
tia distin. xxi. Post pñdicta pñsiderandū ē v3
rē. **C** Rursus p^o pñcula que ē pñs distin. in
qua passionis ponit grandis vtilitas. in tres
ptes diuiditur. In p^o qd iesu faciat apparet
passio. In scda q^o ei cōgruat claret redēptio.
In 3^a p3 cōueniat q^o mediatio. 1^a i pncipio
scda ibi. Cū ipse vere d^o rē. Tertia ibi. Qui
solus d^o mediator rē. Et h^o ē diuisio pñtis rē.
Tūc merito dulcissime passiois iesu de-
cretū cyrographi sit deletū. Et af q^o n^o
triplici medio. **C** 1° pñmo sic. Nulluz
finitū pōt infinitū delere. S3 meritū xpi fuit
finitū in sua passioē: culpe tō decreti cyrogra-
phi cōtēte infinite. igit rē. 2° maior p3 ex cōmē
suratiōē deletis ad id qd delet. S3 minor p^o
batur. pñmo q^o meritū xpi fuerit finitū: q^o cām
hñt finitā. s. nām humanā. Negt at ex cā fini-
ta infinit^o venire effect^o: data alia qñq^o cā in
finita. q^o hō culpe sint infinite p3. q^o is in quēz
facte sunt est infinit^o. s. dō. petm aut solet men-

furari iuxta eū in quē peccat. ¶ Scdo af sic.
 Qd ē pmiū meritū excedit. s; delectio ptenor
 in illo decreto cyrographi nō excedit meritū
 passiois xpi. igit rē. Ad aior pz. tū q; nobilior
 est forma q; dispō ei. tū q; nobilior termin⁹
 q; via ad terminū. meritū aut est dispō r via
 ad pmiū sicuti ad formā r teriuz. r ide dictū
 ē pmiū: qsi pte alijs meū. Sz pbat minor. q;
 pass. o xpi ex eo q; ex infinito veniebat supposi
 to. l. dno verbo: cui vnita erat hūana nā: quā
 dā habebat infinitatez qd nō illa delectio cyro
 graphi. ¶ Tertio af sic. Si passiois xpi meri
 to decretū cyrographi foret deletus. aut hoc
 foret q; ad sufficiētiā. aut quo ad efficaciam: sed
 neutruz pōt dici. igit rē. Ad aior pz ex dione
 sufficiēti. Sz probat minor. primo q; nō: q; ad
 sufficiētiā. q; passio xpi fuit actus trāsens. p
 aut mund⁹ ppetuari in infinitū: r hoiuz gñō
 r tūc nō videt sufficiētiā: sicut nec finitū pro infi
 nito. nec scdo q; ad efficaciam: q; multi dānāf.
 ¶ In o^m af aucte apli ad colo. ij. Bonās in
 quit nobis delicta r delens qd aduersuz nos
 erat cyrographū decreti. Et Augu. est in lfa.
 fuso sanguine sine culpa oium culpaz cyro
 grapha deleta sunt. In ista qōne ad als rē
 ¶ Quo ad pmiū articuli termi sit passio. de
 cretū. r cyrographū. ¶ Prim⁹ igit termin⁹
 ē passio. vii apud phōs passio solet accipi tri
 b⁹ binarijs seu sex mōis. Prio d; passio mēq;
 pcept⁹ iterior. dicēte phō in p^o pyramenias.
 Alecea sunt note eaz passionū q; sūt i aia pas
 sionū. i. pceptuū. Scdo d; pa^o ppiuz alicui⁹
 sic d; risibilitas eē passio hois. Tertio d; pas
 sio spēs seu speciei: p; q; litatis pdiuisa p pas
 sibilem q; litatē dicente phō in pmetis. tertiaz
 spēm q; litatis eē passionē v^l passibile q; litatē.
 r differūt passio r passibilis q; litas: sicuti per
 manēs r successiuū. passio nēpe magis noiat
 successiuū: s; passibilis q; litas pmanēs. Quarto
 d; passio q; libz receptio dicēte Aristo. i. 3°
 de aia. q; itelligē est quoddaz pati. i. recipi. iō
 d; passio a patin qd est recipe. Quinto dicēf
 passio qddā pmentū ab alijs distinctū actioi
 contrādēs: quaz iter pncipia edollocās Silbr
 porretant in lib. sex pncipioz diffinit dicens.
 Passio ē qdā effect⁹ illatioz actiois. Sexto
 d; passio cor⁹ subiecti in q; ē. dicente Aristo.
 in. vi. thopicorū. q; ois pa^o magis scā abijcit
 a subā. r sic accipit in qōne. passio xpi qppe i
 ter alioz passioēs acerbissima fuit. Tren. eniz
 p^o d; f. Vos oēs q; trāsitis p viā: attendite r
 videte si est dolor sicut dolor me⁹. Tū i pas
 sione h; mō sūpta tria pnt colligi regri ex scō
 thoma dist. xv. arti. ij. q. i. Pmiū q; hec pas

sio sit in subo actuēte disposito fm trias q; li
 tates. r ide est q; ppiē loquēdo sola altera
 tio ē pa^o ex p^o de gñone. Secūda q; vna q; li
 tate expulsa reliq; introducat. iō Dami. pa^o
 diffiniēs dicit. Passio ē mot⁹ ex vno i aliud.
 Tertiu q; q; litas expulsa sit velut nālis r itro
 ducta veluti extranea. r ide ē q; egrotatiōes
 cōius dñr passiones q; sanatiōes. vt pz p phz
 i. v. metapphice. Scds termin⁹ ē decretū. r
 d; a decerno nis. i. supio decretū tu. Tū notā
 dū q; tres inarij noiz apd iurispitos dñtū:
 q; tāgit p ostiens: in noua p; pilatione iuris sū
 ma q; d; copiosa. Prim⁹ ternari⁹ est decretal
 canō: r decretū r dñt. Decretal eni d; qñ ad
 p; sultatiōē alicui⁹ vel aliq;ruz papa solus vel
 ipse cū p; slio ffuz mandatū seu epistolā mit
 tit. Canō vero dicit id qd in cap^o gñali vel p
 uinciali statuit. Decretū vero d; euz nō pua
 p; sultatiōē aliquoz papa cū fratrū p; slio ali
 qd statuit. Scds ternari⁹ ē Cōstitutio Dog
 ma r p; dātū. Cōstitutio d; dū sine alicui⁹
 p; sultatiōē r fratrū cōsilio aliqd statuit papa
 solus. Dogma est qd spāle in doctrina fidei.
 p; dātū vero i morib⁹ consistit. Terti⁹ ternari⁹
 r iudictū Sactio. r pragmatica san
 ctio. Interdictū sine pena statuitur. Sanctio
 penā h; sp annexaz. Pragmatica sanctio est
 illud qd iperatoz de pcerū p; slio statuit faciē
 dū. hōz oiz ex in p; dicta sūma locant. Dicēf
 aut in p; sposito decretūz toti⁹ trinitatis super
 humano facto seu peccato. ¶ Terti⁹ termin⁹
 est cyrographū a cyros qd est man⁹ r p; phos
 scriptura fm thomaz in expositione literal.
 vel graphia fm docto. deuotū in. q. ij. articu
 li primi. Unde d; littera creditorū manu pro
 pria scripta: r data debitori. vii in p; sposito cy
 rographuz vel cyrographus dicit tripliciter
 fm triplicē respectum. Cōparādo eni ad deū
 d; cyrographū decreti seu decretuz cyrogra
 phi. q; ista obligatio ex diuina snia facta est.
 Cōparādo secūdo ad peccatū d; cyrogra
 phū delicti seu culpe q; pp culpā hec obliga
 tio facta est. Cōparādo tertio ad punitōēz
 d; cyrograph⁹ penaz q; eo ad penā obliga
 mur. Et fm hūc triplicē respectuz pnt videri
 loqui diuerse sanctorū auctoritates. ¶ Quā
 tum ad secūduz articulu sunt tres conclusio
 nes. Prima cōclusio est de efficaciam r sus
 ficiētiā passionis xpi. Secūda de merito pas
 sionis xpi in deletionē culpe r pene. Tertia ē
 de deletionē cyrographi decreti illa passio
 ne. Prima igit pēlo est hec. Christi mediato
 ris gembunda pa^o electio: sic quo ad effica
 tiā profuit vt infinitis sui ex parte nō suffice

ret. **C**ontra ps psonis dicit: qd xps fuit media
tor. Probat auctate Aug. sup Job. Media
tor dei et hominum: homo xps ihs. Sed rone cui?
ture grif. Et dicitur qd humane. Vinea enim in
xpo loci t3 supremi: no medi3. Humana autē
nā in xpo t3 medi3 iter dei et nos. si enī pside
ret btitudo xpi: sup hoies ē: et deo vnit. si mō
talitas hoib3 iungebat: vt ligdo veluti medi3
ambo picipet extrema. vñ Aug. ix. de ciui.
dei dic. Mediator iter nos et deū mōtalitatē
h3 trāfēntē: s3 btitudinē pmanētē. Et si qd di
cat. sequeret qd demōes eēt mediatores nfi
q3 sūt sup nos rōne nāe: et nobiscū rōne misē
rie. Dicendū qd nō sufficit eē supra nos et no
biscū ad mediatoris rōnē: s3 regnā. s3 tertū
regit q. i. ducat ad statū glie: qd demō nō in
tēdit: s3 ducit ad statū mlierie. Nec valz si qd
dicat qd id boni āgeli efficiūt hoc qppe acces
sorie. xps dō pcrāplū in nra nā conformis.
Cs dicebat scda ps psonis. qd xps p passi
onē meruit electis qd ad sufficiētā. p3 ex ordi
ne quē doc. subti. ponit in pñti distū. p qnq3
signa. et addi potest sextū: vt sint tres binarij.
Prīmū signū nāe ē in qd de^o itelligit creatu
ras. Tertū i qd pdestinauit ad g3as et gl3as ali
quos et circa aliq3 actū neutri hūit. In q3to
videt hos et illos in adā casuros. In qnto p
uidet de remedio p passionē filij sui. pdestiat
enī xps eē fili³ dei: pū³ nā qd adā itelligat pec
care. ex. vij. disti. hui³ itij. aliqñ xps videret
solū eē ens occasioale. In sexto signo p elect
redimēdis dei mittit in carnē fili³: vt p elect
passioe sua satisfaciāt. **C**Ex qd p3 manifeste qd
passio xpi qntū ad efficacitā solū fuit p electis:
q3 pro illis solū beata trinitas filij dei misit.
Cs dicit itia ps psonis. qd passio xpi qntū
ad sufficiētā nō sufficiebat p infinitis. Patet
q3 ista passio quātū erat de se fuit bonū finitū
et ita nō se extēdit ad infinita. vñ hoc mō passio
xpi p tātis valuit: p quātis eā de^o acceptauit
vt sit tota meriti rō effectie ex pte dī. Ex qd p3
q3 si scitū thō. p³ 2^a et 3ª qōmib³ itelligit qd ista
passio verā hūit infinitatē rōne diuini dī cui
vniebat nā hūana a q. pcedebat. hoc nihil est
salua sua sp scitatie. magis prope qppe vbo
vnita ē nā humana q3 ista passio: q tñ pcedit
finita. Ceterū quoz consideret respectu hec
passio creata est: ois aut creature est finita. tū
scdo q3 si eē finita eēt intri diligibilis in qntū
diuini verbū. tū tertio q3 tūc nō solū qntū ad
sufficiētā: sed efficacitā se extēdit. vñ si de^o
eam acceptaret pro infinitis hoib³ sicuti pos
set: nō eēt hoc rōe passiois in se sed diuini bñ

placitū. Et si dicat qd per illō leonto pape. Si
cut a reatu nullū libet: ita liberādis oi
bus venit. et ita p oib³ missus est dei fili³: nō
solū p electis. Dicitur qd li oibus: tenet accō
mode. i. p oib³ electis. sic illd celū ptinet oia.
Vel dicitur qd illa auctas inuit qd ipedimētū
saluatōis nō est a pte dei sed reproboz. quan
tū enī in se est: pmp³ est oib³ subuenire a ne
mine calorē suū absco dēs. **C**Scda pco ē de
merito passiois xpi in deletioe culpe et pene:
et est hec xpi passioe denotissima et pena et cul
pa deleta ē. **C**Dicit p³ ps psonis qd merito
passiois xpi culpa deleta est. p3 Apocalip. p³
Lauit nos a pctis nostris in sanguine suo. Et
ad ephe. ix. Sanguis xpi qd p spm scitū se obru
lit imaculatū deo: emūdabit pscientias nras
ab opib³ mortuis. Et in canone misse. Hic est
calix noui et eterni testamētī: q pro vob³ et p
multis effundet in remissione pctōz. Ex qd in
scit xpm nobis meruisse primā grām. aliqñ
nō vñ quō potuissem³ illā hēre. Et si dicat qd
p3es antiq testi huerunt primā g3az et tñ pas
sio xpi necdū erat exhibita. **C**m qd in fide pas
sionis exhibende dabat eis illa prima g³. S3
tūc dicit qd. meritū secutū fuisse pñtū qd hūit
mgf3 pro incōueniētī 3 mgf3 sniaz i. y. di. v.
vbi ponit qd angeli m³ merent btitudinē quā
p³ acceperūt. **C**m qd bñ est incōueniēs pñci
pale pñtū poni an meritū. sicut posuit mgf i
angelis. nō sic in pposito. q3 an passionē xpi
nō fuit apta sanua celi: nec vll³ ad btitudinez
admittebat. s3 descendebat oēs ad limbus. Et
brā Maria mater dei si an xpm obysset. Sa
bat aut bñ g3a an xpi passionē: q3 nō est pñci
pale pñtū sed g3a. Ex quo scdo p3 qd xpisti
passio est cā meritoria deletionis originalis
crimīs: q3 nō delet sine g3a. Enī 3^a bñ dicit de
passione xpi doc. deu. arti. i. q. i. fm cāz g3a
et passionē xpi deletionis pcti esse cām 33 cāz
mālem per modū meriti in qntū disponimur
passione xpi fm cām mouēt et efficientē per
modū excitātis. Chustus. n. passus ē pro no
bis: vobis reliquēs exē³: vt seqmīni vestigia
ei³. 33 cāz formalē p modū exēplaris: vt sim³
puri: q3 sine pctō xps mortu³ est. fm cām fina
lez p modū terminātis. ad hoc. n. passioe sua
nra deleuit eria: vt viuere in celis mereamur
vt dicat qd passio xpi delet pctā: nō qd ē effe
ctiue. q3 sic solus dō. Eiaie. xliij. Ego. n. suz q
deleo iniquitates tuas pp meis sed dispositiue et
meritorie. **C**s dicit scda ps psonis. qd etiā
delet penā. p3 p³ Petri. y. Peccata nra ipse
in corpore suo tulit sup lignū. vbi mgf in lra
portare peccata nra est portare penā pctōz

ad efficaciam dico quod nullus datus est corpori quod efficiat est oblatus: illi soli sunt electi. Ex pre-
fenti autem dicitur. Cuius propter. A culpa
soluimur atque crimine et puri nascimur christi sa-
guine. Dicitur propter quod passio christi liberat nos ab
his tribus: pena culpa et demone. Et ponitur a
principio distinctio. versus ibi. An ipse dicitur et. Cuius
da coelo. Redemptor seruit filius propter et intelli-
gitur sub una serie. Dicitur conclusio quod propter si-
lus dei solus dicitur redemptor noster. Et ponitur
ab illo. c. An ipse et. versus ibi. Qui solus dicitur
tur et. Cuius coelo. Extat mediator salutis
genit atque procreator de et pater. Dicitur propter.
quod vere christus est mediator non ad deum. Et ponit
ab illo. cap. Qui solus et. versus ad finem distin-

I vero quod. Sic signat. et. dist. h. ter-
tius: que sic continuat ad precedens. Nam
postquam in precedenti dist. passiois iesu om-
nia sunt utilitas. Nam in presenti venat congruitas.
Et huiusmodi ista dist. in tres partes principales.
In prima istius passionis ponit congruentia.
In secunda demonstrat liberationis potentia. In
tertia tante oblationis christus perfectio hostia. Huius-
modi in principio. Secunda ibi. Si enim tres illi in
caulam venirent et. Tertia ibi. Christus er-
go est sacerdos et. Hec est diuisio et.

Et sit necessarium christi passione durissimam
habet satisfactione reparari. Et ad
quod non triplica meo. Primo sic. ubi no-
bilis lapsus non est necesse christi passione reparari:
nec ignobilis. Sed non angelica nobilior est non hu-
mana et tamen non est necesse ea reparari: quoniam
nullum reparabit. igitur et. Maior pars ex eo quod non
nobilior magis precipit deus deus: quod igno-
bilior et ita aptior reparatio versus. Minus vero
probat ex illo Matth. xxv. Ite maledicti in ignem
eternum: qui paratus est dyabolo et angelis eius.
Cuius ad hoc. Quicunque sit adequatio solutio-
nis ad debitum extat sufficiens solutio. sed alio-
modo potuit fieri huiusmodi adequatio quod passio christi. igitur
et. Maior pars. quod non potest satisfactio exigat nisi
quod tantum soluat quantum debetur. Sed minor probat. quod
tamen poterat et lege per omnia christi in bonum: quod
adeque in malum. Tamen quod ex maiori affectu re-
oravit: quod ad peccavit. Tamen quod ex eo quod non hu-
mana diuine insita erat aliquis diuini ubi odore
sapiebat sicut manum odore ponit in ea positi.

Cuius ad hoc. Merita christi autem equalia fuerunt
autem in equalia. Sed siue sic: siue sic. aliter potuit
satisfieri per propter ad quod morte christi. igitur et. Ma-
ior pars. quod inter equalia et in equalia: nihil locat medi-
um: cum quasi sint contradictoria: quorum alterum cor-
de quolibet efficaciter. Sed minor probat. Si vero fue-
runt equalia. ergo alio merito quod passione potuit

mus redimere equalia equo a iusto iudice pon-
deret. Si vero essent in equalia adhuc potuit. tunc
quod ex equalia gratia et caritate christi veniebant omnia christi
merita. tamen quod dicitur Berni. quod una gutta sanguinis
christi fuit sufficiens propter nostre redemptionis. In
omni vero ad ex glo. super illo verbo ad hebreos. i. de-
cebat auctorem salutis corporis per passionem summam
ri. dicitur glo. nisi christus moreretur: homo non redimeretur.
In ista questione ad al. proferuntur sunt tres ar-
ticulari. Cuius ad primum articulum. terminus sunt necessa-
rium. passio. et satisfactio. Primum igitur terminus
est necessarius. de quo libro primo dist. vi. ubi finem scilicet
tho. q. i. prout dist. potest elici ad propositum neces-
sarium accipi triplici. Primo vero de necessarius
coactionis: et si amplius nomen coactionis se appli-
cat ad violentum: quoniam id est propter naturam et inuolutam
rui ubi extat ratio libertatis. et hoc modo dicitur apud
non ex tristitia aut necessitate. Secundo accipit
necessarius absolute: et de necessitas absoluta:
et est de necessitas immutabilitatis. Tamen sic ca-
pto necessario idem est necessarius quod impossibile
aliter se habere. Et inde de necessarius quasi non cessat
sine causa: et huiusmodi necessitas est in deo respectu crea-
ture: quod ad ea pertinet se habere. Tercio de neces-
sarius ex suppositione: et siquidem sit ad sequens dicitur
necessitas finis: sicut illud est porphyrius. Tunc sit
necessarius gratiori et. vel ex suppositione ad pre-
cedens et de necessitas prout: ut si curro moue-
or et tale necessitate quod vocatur incommutabili-
tatis: et hec querat in titulo questionis. Cuius
terminus est per. An satis de ea dictum est in pre-
cedenti dist. ubi solus ad presens ponit de passione
ei diffinitio: quod dat remigium. Passio igitur est
motus ad suspensionem boni et mali. In qua dif-
finitio tria tangunt. Primo subiectum et genus pas-
sionis simul ubi de passio est motus ad. motus. non
est genus passionis: vel circumscribit veri genus
alia vero est subiectum. Ex quo pars quod loquendo hoc
modo nulla passio reperitur nisi in apprehendere
deus autem hic accipi alia ut sit idem quod spiritus: quod etiam
demones et angeli boni habent passiones: sicut est
illud propheta. Iurauit deus per aia sua. Secundo
tangit passio in respectu boni ubi dicitur. ad su-
spensionem boni. et hoc triplici. Aut ante adeptionem
nem velut in termino a quo: et de amor. Aut
persequendo: de desiderium. Aut in termino
ad quem dicitur delectatio. Tercio tangit pas-
sio in respectu mali ubi de ad suspensionem mali
et hoc triplici. vel ut in termino a quo: et dicitur
odium. vel in refectione: et de abominatio.
vel finis in termino ad quem: et de tristitia. Cuius
terminus est satisfactio unde satisfactio fit
beatum anselmus. est redemptio equalentis
pro equalenti alias indebiti. ubi breuiter

tria tangunt. Primo genus: huc dicitur red-
ditio. et per hoc differt a quacunque datione. Se-
cundo tangit modus redditionis. scilicet pro ta-
to equalens quippe de quibus equaliter. Tercio
tangit cognitionem redditus: ut scilicet aliunde non debe-
atur: quia tunc satisfactio non esset remaneret. non ad
huc debitor: et inde dicta est satisfactio: quasi sa-
tis facio. Quantum ad secundum articulum sunt tres
personae. Prima est de necessitate reparationis
humani generis. Secunda quod pura creatura potuit
acceptari ad satisfactionem humani generis.
Tercia quod alius fuit modus huius satisfactionis
quam passione christi. Quartum est hec. Sic sola concurre-
bat suppositio in humani reparatione generis
necessitas: ut nequaquam absoluta percurreret. Di-
citur pars personae. quod in reparatione huma-
ni generis sola erat necessitas suppositio. scilicet quod
deus sic ordinauerat id redimi. Probatur me-
dio doctorum sub. in presenti distinctum. Si. non humana
natura aliquid habuit necessitates ut repararetur: hoc
solum fuit quod erat predestinata ad gratiam et glo-
riam: sed istud est contingens: ergo contingenter
et non de necessitate est reparata. Ad hoc patet. non
natura fuit reparata nisi per gratiam et gloriam. Ad
hoc patet. quia predestinatio est actus diuine volun-
tatis. Dicitur. non Augustinus. quod predestinatio est propositum
miserendi: propositum autem est voluntatis. nihil. non ali-
ud est propositum nisi firmata electio. diuina autem
voluntas ad eam mere contingenter se habet. Confirmatur
maior quod non teneremur ut videtur ad tantam gratia-
rum actiones deo sicut sumus obligati. si necesse
fuisse eam simpliciter reparari. vnde sola fuit supposi-
tionis necessitas. congruebat nepe ut qui alio
temptate peccauerat alio leuate redimeretur. et
ne tota periret humani generis propositio magis
dei manifeste consideretur. Nec sequitur: non susti-
nuit deus ad se peccaret. ergo nec deus releua-
re. Magna quippe deus deus adeo dederat: qui-
bus stare poterat si voluisset. nec extat sile si
nullus hominum euadit temporalis mortis: quod nullus
euadat eternae. nec frangit diuina iusticia puni-
endo in vno miserando in alio. Ad hoc quippe
et veritas et iusticia obuiat sibi in cunctis operi-
bus dei. Ex quo patet secunda pars personae. quod vnde
non fuit absoluta necessitas. sed beatus Augustinus. c. iiij.
Cur deus homo videtur hoc asserere: quod predictum librum
habet de causa fecisse videtur. hanc est conclusionem innuit
doctor. de vno. in. q. i. et scilicet theologia. in eadem questione. vnde
dicit sic. Sicut transiunt mare nauis opus est. pa-
risomiter si homo leuet ad visionem dei indiget re-
deptione. Secunda pars est. quod pura creatura po-
tuit acceptari ad satisfactionem humani generis.
et est hec. Licet de se non habeat vnde pura satisfacit
creatura a deo tamen potest acceptari. Dicitur pars

pars personae. quod creatura si habet de se vnde possit
pro delicto satisfacere: patet liget. quia nullus potest
satisfacere de peccato nisi dono gratie quam ex no-
bis non habemus sed ex deo: alioquin gratia non esset
gratia. Vnde beatus Augustinus dicit. Ipsi autem est volentis nec
curreris sed dei misereris. Confirmatur. quia nullus
potest deo satisfacere: nisi de inimico fiat amicus
vel aduersarius non inimicus. sed hoc negat homo ex se
Nescit. non homo an odio vel amore dignus sit. Et
si obijciat. quia vnus homo potuit per se totum genus
humanum inficere. scilicet ad peccandum. ergo a simili
li et purus homo per seipsum potest reparare: cum forti-
us sit bonum malo. Ad hoc. non ex quarto diuino
ratio nosum: non agit nisi in virtute boni. Vnde
loquendo simpliciter fortius sit bonum malo. tamen
prelatis circumstantiis non est inconueniens: quin
fortius sit facere bonum quam facere malum. Secundum
natura. bonum est vnde malum autem multiplicitate
et difficilius quod tangit signum quod a signo deficiat
Et patet quia si diabolus iniuste hominem in carcere
detineret: quod fraus et dolus secundum iura nemini pa-
trocinatur. iuste tamen homo detinebatur: nec hinc se eri-
pere poterat. vnde et si deus per peccatum vitam et mor-
tem hominis innocetis quam multorum peccatorum. tamen ex se
non suffecisset ad hominum redemptionem: nisi ipsa
gratia concurrisset dei. Et hoc est quod dicitur secunda pars
personae. quod pura creatura posset acceptari ad
hominum satisfactionem humani generis. Probatur
ratione doctorum sub. Sicut. non se habet non debitor ad de-
bitorem: sic in causa isto se habet videtur pura creatura
sine erie ad entem in peccato. ita autem videmus quod non
debitor potest satisfacere pro debitore ergo a si-
mili caritate dei poterit pura creatura acce-
ptari a deo pro defectu totius humani generis. Def-
n. casus quod christus fuerit purus homo: et quod sibi infude-
rit deus tantam gratiam creatam qualem modo habet: sine
vniione ypothetica. non videtur quod deus posset accepta-
re opera eius pro humani generis redemptione. nec
tamen ex hoc esset: nisi sibi obligati essent deo. ve-
rum est tamen quod sibi deberemus magnam reuerentiam: si
cui et medio debemus: bene mane: totum tamen foret
ratione dei. Ex quo patet defectus scilicet theologia. qui. q.
iiij. dicit. quod pura creatura non potest satisfacere nisi
intelligat ex parte sui: sed loquitur videtur simpliciter. Ad idem
patet defectus doctorum. de vno. q. iiij. q. dicit. quod nec quod ad
iniuriam potest pura creatura: nec quo ad damnum
deo satisfacere. Et. q. iiij. dicit. quod si forsitan posset
homo purus de peccato actuali satisfacere: namque tamen
de originali. Patet tamen opus ex personae. vnde homo
sine peccato per donum gratie sibi collatum: si deo pla-
cuisset pro se ipso potuisset satisfacere aut pro
omnibus secundum quod deus acceptare poterat. placuit tamen
ex superabundanti et nimia inquit Paulus carita-
te nutrire filium suum in terris: ut hoc solueret

heu deo pzi. vii. et testat doc. deuo. q. si purus
 inocens an xpi passionē mortu⁹ fuisset. vtpu-
 si xps fuisset purus hō celū introisset. C³ 2°
 est q. alius fuit modus possibilis deo ad redi-
 mēdū gen⁹ humanū q. passio xpi. et ē hic. 2³
 placatio nra iesu passiōe deo sit acceptissima
 alio tū mō deo fuit possibilis. C³ Dicit p⁹ ps
 cōclusiōis. q. passio iesu deo fuit acceptissima
 ad nos sibi recōciliandū. Probaf. Quid. n.
 acceptius q. mortē morte recōpensare suavi-
 tatē pti ad iesu acerbitate. facilitatē in adā
 peccādī: difficultatē iesu patiēdi. supbiā ade:
 iesu abiectiōe. vidim⁹ eum ingt et nō erat ei
 aspect⁹ neq. decor. An recte dicit doc. deuo.
 q. v. q. iter oēs modos redimēdi nos: iste fuit
 nobilissim⁹. fuit. n. ad placādū deū acceptissi-
 mus: dū innocēs pro nobis nocētib⁹ se mortū
 obtulit. Scdo fuit ad curādū morbiū cōgru-
 entissim⁹. peccauit adā supbia: gula: et inobe-
 diētia. passus est iesus in oppositis virtutib⁹
 Tertio fuit efficacissim⁹ ad attrahēdū sibi ge-
 nus humanū: dū aspiciet pro se filii dei moriē-
 tem. An elegāter in quadā pfula philippus
 cancellari⁹ parisiē. h. inuit dices. In noie ie-
 su in cruce pēdentis. Hō vide qd. p. te patior
 ad te clamo q. pro te morior. vide penas qb⁹
 afficio. vide clauos qb⁹ pfodior. cū sit dolor
 tantus exterior. interior tū planct⁹ ē grauior
 tā ingratū dū te expioz. Et si dicat q. vita xpi
 fuit melior morte ei⁹: ita vita poterat eq. bñ
 satisfacere sicut morte. Bm q. h. loquēdo sim-
 pliciter vita iesu fuerit melior morte ei⁹: tū in
 qtu benignissime mortē accepit: p nobis ac-
 ceptissima fuit deo pzi. Addit tū vñū h. scot⁹
 q. f. xps ē ex pte mortuus p iusticia. q. vidēs
 publica iudeoz crimia eos arguebat ex quo
 morti iudicē et medicūz q. eos curare venerat
 eū in cremerūt: veluti infirmi frenetici. Sz di-
 cebat scda ps cōclōnis q. ali⁹ modus nostre
 redēptiōis fuit deo possibilis. pz: q. si nō cēt
 pō dei limitata. vñ leo in quodā sermōe de ra-
 mis palmarū dicit. oipotētia filii dei q. pp. can-
 dē essentia ē eqlis pzi potuisset liberare gen⁹
 humanū solo impio voluntatis sue nisi dñis
 opib⁹ maxie cōgruisset: vt negtie hostilis ad-
 uersitas eo q. vicerat vinceret. Hoc idē aug.
 in de tri. et in littera: hoc 3° expñsius Greg. i
 moralib⁹. Qui nos fecit existere ex nihilo: re-
 uocare ēt sine morte sua et passioe potuit. Et i
 hoc ofidit defect⁹ Ansel. q. in li. cur ds hō vñ
 innuere nō ēt aliū modū possibile nisi mortē
 et passionē xpi. C³ Quātū ad 3^{am} arti. sunt tres
 difficultates. C³ 1^a an sine qcuq. punitione
 seu pena potuit hūani gñis remitti delictum

bñe vñ in. iij. dist. xv. doc. sub. q. sic. nō gdes a
 pte generis hūani h. a pte dei. Dico tū vñtra
 penā que est ipmmet pti. q. scribit Aug. q.
 oē pti peccāti pena ē. C³ Scda diffi. Altruz
 angelus potuisset nos redemisse. Bm q. sic b
 pō dei absoluta: lz sit mod⁹ emnētiōz vt xps
 qui ē ds et hō. C³ Tertia difficultas. Quō dif-
 ferēter tradit⁹ est in mortē xps a deo patre: a
 seipso: a iuda. Bm q. intelligit traditus a pte
 pmissiue et acceptatiue: qz passionē vnigeniti
 filii sui acceptauit. a se in modū obediētie: qz
 ad hoc venerat i mūdū. a iuda traditorie. Et
 tū de pñti qōne. q. vñ est necessariū loquēdo
 per modū suppositionis: et nō necessariū lo-
 quēdo absolute passionē xpi dirissima hoies
 satisfactorie reparari. Tūc ad arg⁹. C³ Ad pñ-
 mū dico ad maiorē q. ē vera ceteris paribus
 nō sunt aut paria. qz tota nā angelica nō est
 infecta: sicut tota nā hūana. iō nō segtur q. si
 nō esset reparata angelica q. nec hūana. allu-
 dit huic rñsioni. qz hō alio tēptatē peccauit:
 qd nō in angelis. maxie tā callida suggestiōe
 hoc dico pp aliq. qui ponūt pti pñi āgeli
 quodāmodo cāz pti minoz angeloz. C³ Ad
 scdm et 3^{am} sil vnica et rñsio. Cōcludunt. n.
 de pō absoluta dei q. potuit vñū op⁹ xpi accepta-
 re ad hmōi satisfactiōes. de pō tū ordinata
 noluit nisi vnigeniti ppriū passionē quācuq.
 accipe recōpensationē. Ex pñti aut dist. sicut
 de pceden. 2^c. C³ 2°. Aliter potuit ds re-
 dimere sed nō sic cōgruit lz asserere. Dicit 2°
 q. ali⁹ modus redimēdi nos fuit deo possibilis
 sed nō ita cōgruus nobis. A pñci⁹ dist. vñq.
 ibi. Si. n. 2^c. C³ Scda 2°. Deo iniurias mali-
 gn⁹ spūs et hō et fecerūt pñtus. Dicit 2°. q.
 dyabolus et hō iniuriā fecerunt deo. Et poni-
 tur ab illo cap. Si. n. 2^c. vñq. ibi. Christus g⁹
 2^c. C³ Tertia 2°. Pater caritate filium tradi-
 dit: h. iudas vēdidit ex malignitate. Dicit 2°
 q. pf tradidit filiū suū p nob p caritatē: h. iu-
 das p malignitatē. Ab illo cap. Xpus g⁹ 2^c.
 Et pdicta pñderandū ē vñū in mor-
 te 2^c. C³ Dic signat. xxi. dist. hñi⁹ tertij
 que sic ptiuat ad pcedentes. Nā post
 qz in pcedenti dist. passionis iesu posita est
 pgruitas. Nūc in pñti dist. sequēte tagitur
 mortis acerbitas. Et h. ista ps diuidi in tres
 ptes pñcipales. In p⁹ oñditur per mortem a
 diuinitate carnis et aīe nō sit diuictio. In 2^a
 pz veritate carnis ab aia tūc sepatio. In 3^a ex
 subtilitate mortē sequentiū sit idagatio. P⁹
 in pñci⁹. Scda ibi. Recedēte vñ aia mortua
 est caro xpi. Tertia dist. xxi. hic qñf vñ i isto
 triduo 2^c. Quab⁹ vñtimis pñb⁹ in diuisis ma-

mentibus. Rursus p^o particula in qua offenditur q^d per mortē a diuinitate carnis aut aie nō sit facta distinctio in .3. ptes diuidit. In p^o pponitur obscuritas. In scda adiungitur scda veritas. In 3ª dissoluit auctas. **P^o** in princ^o Scda ibi. Quibus rīdemus illas rē. Tertia ibi. Alij q^d aucti innuntunt rē. h^o ē diuisio rē.

T^o ruz xpi caro ab aie vnione morte distincta: putrefieri potuerit. Et af q^d sic triplici medio. **P^o** primo sic. Nā non incipit motū quē nō pot^{est} pficere seu terminare. s; terminus corruptiōis viuētis est putrefactio. ergo ex quo in morte xpi incepta ē huiusmodi mutatio: q^d corruptio. sequitur q^d corpus xpi fuisset putrefactū: nisi fuisset resurrectio eius accelerata. **M^o** Maior est p^o i 3° met^o. r. vi. phicoz in fine. r. p^o rōne. q^d cuz nā nihil agat frustra. ex de celo r mūdo. nihil incipit q^d nō possit cōplere. **M^o** Minor h^o est. ex p^o in p^onci^o methexoz. **S^o** Scdo af sic. **M^o** Minus repugnat plenitudini sapie r bōitatis posse incinerari r putrefieri: q^d timor seu tristitia. sed xps stāte in eo statu summe create sapie r bōnitatis: r timuit r tristatus est. ergo r potuit caro eius putrefieri. **M^o** Maior p^o ex eo q^d tā timor q^d tristitia innuntit aliqd debilitat spūal: q^d nō innuntit posse putrefieri: q^d solū corp^o nō aiam aspiciat. timor at r tristitia ipaz aiaz. S; minor ē nō euāgelico testimonio. Incepit. n. ielus pauere r tedere. r alibi. Tristis est anima mea vsq^{ue} ad mortē. **T^o** Tercio af sic. **M^o** Nilitas est cā exaltationis: s; xps sup oēs fuit exaltatus: g^o r ifra oēs humiliat^o: s; humilitas maior v^o posse putrefieri r mori simul: q^d solum posse mori. igr r c. **M^o** Maior p^o testimonio xpi. Qui se hūiliauerit exaltabit^o: r q^d se exaltat humiliabit^o. S; minor pbat ex illo vbo **P^o**hil. ij. Propter q^d r ds exaltauit illū: r ddit illi nō mē q^d ē sup oēs nomē. **I^o** In o^m h^o af: ex illo vbo ps. Nō dabis scitū tuū videre corruptiōē. r gl. dicit. scitū tuū. i. a te scitificatū. **I^o** de; **M^o** ai. ca^o. lxxiij. **M^o** iū ingt corp^o destructibile r incorruptibile p resolutionē in elemēta fuit. In ista q^dē pariformiter r c. **Q^o** Quo ad p^o arti. terminū sunt. Caro. vñio. r putrefactio. **P^o** primus g^o termin^o ē caro. vñi caro solet accipi triplr. **P^o** primo^o d^o caro cōsime id q^d ex quattuor elementis ē cōpositū solo addito q^d sit in viuēte aut immediate fruct^o ei^o. r hoc^o dicitur medici carnē in fructib^o arbor. sicut d^o earo coctani pomū seu piri. **S^o** Scdo d^o caro minus cōter. s; ex quattuor cōpositū elemētis solū reptū in aiato ala sensibill. hoc mō caro i piscibus: s; nō arborib^o cē d^o. vñi dicitur carnē piscis vt salmonis r c. **T^o** Tercio d^o caro proprie. r

tūc nō repit nisi i gradiētib^o aialib^o sup terrā distinctis a piscib^o r hoc mō cōi vñi hoc noie caro vtimur. restringit aut aliqñ solū quo ad hoīem. r tūc illa facta restrictiōe in hoīe caro accipit triplr. **P^o** primo^o d^o caro vt sonat i cul^o pā. sicut illud ephe. v. Caro cōcupiscit aduersus ipm: r spūs aduersus carnē. r hoc^o nō fuit caro in xpo. **S^o** Scdo d^o caro vt solū sonat i corruptionē penālē: s; nō culpabilē. sicut ē illud Caro ē spūs vadēs r nō rediens. hoc mō fm aliqd fuit caro in xpo: fm aliud nō: q^d nō oēs suscepit mirām corruptionē. ex. d. xv. **T^o** Tercio^o d^o caro vt solū sonat partē mālē hoīs istituti sicut ē illud **S^o**en. ij. Hoc nūc os ex ossib^o meis: r caro d^o carne mea. h^o mō sumit i titulo q^d nis. Et d^o caro qñi cara: q^d nemo vnq^{ue} carnes suā odio hūit. **S^o** Scds termin^o ē vñio. vñi fm doc. deuo. arti. i. q. ij. vñio in pposito pōt accipi triplr. **A^o** no^o d^o vñio actio vñictis h^o mō vñio: aut ē in pmento actionis: aut illud circūloq^{ue}tur: r pōt vñio vñiens vocari. **S^o** Scdo d^o vñio passio vñibil^o seu vñibilū: h^o mō ē vñio i p^odicamēto passionis. **T^o** Tercio d^o vñio rfo vñioz. r ista sequit tā vnionē actionē q^d vnionē passionē: maxie in actu: nō aut in pō: q^d respectus passiuū ad agēs in pō: suppositū admin^o hā actioni r passioni. Et q^d infer^o q^d vñio pōt noiare aut solū vñibilū. aut 2° solū vñiedū pōm. aut 3° illā actualē rsonē. **T^o** Tercio^o termin^o ē putrefactio. vñi putrefactio s; **A^o**rit. i. iij. metheo: sic diffinit. Putrefactio ē corruptio qdā in vñio q^dq^{ue} humido. pprie fm nāz caliditatis qd alia caliditate: hec at q^d ē abiētis. In q^d diffinitione tria tāgun^o. **P^o**rio gen^o putrefactionis: dū d^o corruptio qdā. nō. n. ois corruptio ē putrefactio: s; p^osumata. vñi finis corruptiōis fm p^ohm i codē. iij. ē putrefactio. **E^o** pp bñ dicit doc. sub. in pūti dist. q^d sicut i gñationis opē: pcedit a min^o pfecto seu ab iper^ofecto ad pfectū: sic e^o in corruptione. pcedit a pfecto ad ipsectū. **S^o** Scdo tangit subiectū putrefactionis dū d^o. in vnoquoq^{ue} hūido. pprie fm nām caliditatis. teste. n. pho q^d putreficiē pus sunt humida postea sicca. virtute. n. exterioris caliditatis attrahit interius: humid exterior: r solū siccū remāet interi^o. r hoc mō sit putrefactio r incineratio. **T^o** Tercio tāgit cā efficiēs putrefactiōis dū d^o. ab alia caliditate. h^o at q^d ē ambiētis: exterior. n. caliditas vt ignis vel aeris q^d abit totū putrefaciēdū: humidum interi^o attrahit cū q^d exalat p^opriū calidū: r remanent ptes dissolutē: sit putrefactio. h^o si gnū extat māifestū q^d i mōtib^o vbi sunt nives ppetue: r caloz modicus vix sit coipoz putrefactio mortuoz. **Q^o** Quātū ad scdm arti. sunt

tres personae. **¶** 2° ē de vnione tā carnis q̄
aie tpe mortis ⁊ triduo cū diuinitate. Scda ē
de morte cōueniēti carnis xpi in sepatōe aie
ad ea. Tertia ē q̄ putrefactio carni xpi nō cō
petebat. **¶** 3° igr 2° est. q̄ tpe mortis xpi tam
caro q̄ aia cū diuinitate fuerūt vnite. ⁊ est h.
Licet caro ⁊ aia in xpo per mortē sint sepe
indiuisa tñ a dino vbo cor fuit vnio. **¶** Pre
mittit ista 2° q̄ per mortē xpi aia eius fuit se
parata a carne sua: p̄ vnico vbo. q̄ de hoc in
sequēti dist. Quia v̄z aia xpi descēdit ad iser
na iuxta fidei articulū corpore eiⁱ sepulchro
remanēte. **¶** Dicit igr scda ps conclusionis.
q̄ caro nō fuit sepeata a diuinitate tpe mortis
sed semp vnita. **¶** Probat: q̄ xps in triduo di
ctus est iacuisse in sepulchro. hoc autē est solū
rōne corporis. ergo corpus seu caro sp remā
sit diuinitati cōiunctā. **¶** Cōfirmatur aucte leo
nis pape. Tanta ingē ē vnio dei ⁊ hois vt nec
supplicio posset dimitti: nec morte distingui.
Eni egregie doc. deuo. q. ij. artic. i. tres innuit
rōnes: q̄re mortis tpe a diuinitate caro nō fu
it seiuncta. **¶** 1° rō ē liberalitas a pte assumē
tis: q̄ cū bs dat aliq̄ donū nō subtrahit illd
sine culpa. ⁊ ita caro q̄ nō peccauerat dimitti
nō debebat. Scda rō est dignitas a pte assum
ptibilis. s. carnis tā nobilis: i qua xps magni
ficentissima exercuerat. Tertia rō est vtilitas
ex pte assumptionis: q̄ nepe pp nos carnem
assumpsit: dimittere nō cōgruit cū nulla obui
et rō. Sz tūc querit ad quā vnitate erat hec
vnio: nō nature. q̄ alia nā diuina: alia carnis
nō psona: q̄ caro nō pōt esse psona. Et d^m q̄
ypostasis seu suppositi. ypostasis. n. cōtor est
psona. nō tñ intelligendo q̄ caro sic vnita lo
quēdo. pprie sit ypostasis: sed ypostasi vnita.
q̄ cōcatio ydiomatū nō est ad ptē sed ad to
tū. nec obuiat q̄ caro de se sit insensibilis. p̄
n. diuinā vbi sumere nāz insensibilē. vt patu
it. d. ij. b^o tertij. l. 3 thōas ⁊ doc. deuo. raz i pūti
passu: q̄ in pcedēti. di. asseruerēt o^m. Ex quo
inferit q̄ l. 3 via nē p̄reitelligat vnio carnis ad
aiam hūc vnionē: nō tñ quin caro vnibilis sit
deitati sine aia. vñ nec. pprie vnitur caro me
diatē aia: s̄ abe mediātē humanitate ex d. ij.
¶ 3°. n. terminata ē hec vnio ad hūanitatē: lo
quor hic de medio nō necessitatis s̄ cōgruen
tie. **¶** Sz dicit 3° ps personis. q̄ aia xpi nunq̄
fuit sepeata a diuino vbo. **¶** Probat. si. n. fuit se
parata in morte. aut nolēs: aut volēs. Si no
lēns erat misera. ⁊ ita nūq̄ fuisset brā. de vo
no. n. nullus miser efficit. Si volēs iaz fuisset
impia: volēdo istā separationē. **¶** Cōfirmat. q̄
xps post mortē dict^{us} est descēdisse ad inferos

⁊ tñ sola anima ibi descēdit. Ea pp ⁊ Aug. ⁊
Basil. vñ dicūt. Anathema sit q̄ dicit vbi de
posuisse qd̄ semel assumpsit. ⁊ h̄z itelligi q̄ ad
ptes pncipales. vt patebit i sequēti d. **¶** Acc. n.
deū decebat aiaz dimitte: cū iā q̄si m̄mōu
eā sibi idissolubilr copulasset. nec nob expēdi
ebat q̄s d libo erat eductura: nec 3° sibi p̄gru
ebat: cū bti^m ⁊ innocētissima foret. Et si obij
ciat p illd Jo. x. **¶** Ptātē hēo ponēdi aiaz meā
ē vbi xpi: ⁊ ita deposita ē aia a vbo. **¶** 3^m q̄ il
lud vbi inuit q̄ poterat pō absoluta depōnē
ēt aiaz a diuinitate: tñ de ordiara. **¶** Altera innuit
q̄ deposuit i morte nō a se: s̄ a carne aiaz. **¶** Nec
tñ oz q̄ ista sit fardiu^m ver^m ē aia. q̄ ista cōi
catio: vt patuit: nē ē respēu pūti s̄ totē: aia at
ē ps hūanitatē. Sz dicit qs. q̄ nō potuit ania
vniri deitati qn ea frueret ⁊ sūme delectaret.
h̄ tñ nō fuit i morte xpi: s̄ calamitatē. Eni qdā
gl. sup illd **¶** Matt. xxvi. Tristis ē aia mea vsq̄
ad mortē. dic remota delectatōe eīne deitatis
tedio hūane calamitatē afficit. **¶** 3^m q̄ illa gl.
itelligit de portōe iseriori: tñ q̄ p dispēationē
glia n̄ redūdabat supioris portōis: vt acrior
cēt ei^o pa^o vñ ⁊ s̄ illā clamabat. **¶** De^o ds me^o
vt qd dereliquit me. nō qdē rōe vniois: s̄ tor
mēto passiois. **¶** Scda 2° ē de morte pueniē
ti carni xpi i sepatōe ad aia. ⁊ ē hec. Aia xpi i
morte effecta ipossibilr carnē relinqt mortuā.
Dic p^o ps. q̄ aia xpi i sepatōe mortis fuit facta
ipassibilr: pbat. **¶** 1° pa^o pēal: d̄ q̄ mō loquimur
aut sit a 3° ⁊ hāc n̄ hūit p^o sepatōne aia xpi q̄
caruit p̄rio. aut pp p̄ctm rigoz dine iusticie. ⁊
hāc n̄ hūit q̄ p̄ctm n̄ fecit. aut sit dispēatiue: ⁊
hāc tūc n̄ hūit: q̄ iā redēptōis n̄ ē p̄ctm p̄solu
tū erat eo i cruce clamāte. p̄sumatū ē. **¶** Confir
mat. q̄ tota passibilitas aie xpi vñ ex vnione
ad corp^o tūc aut nō plus erat corpi vnita. tūz
scdo q̄ cetere aie p^o sepatōne imēdiatē ef
ficiūtur ipassibiles: nisi p̄ctm obuiet. tūz 3° q̄
pa^o nō ponit i xpo nisi merēdi tpe: qd̄ iā tran
sierat. **¶** Nec ē simile de corpe xpi. d̄buit. n. pas
sibile vsq̄ post triduū remāere vt verū corp^o
nō fantastici p̄baretur. Et si obijciat: q̄ si aia
xpi itez illi corpi in triduo vniret: nūq̄ cēt
passibilis. **¶** 3^m q̄ l. 3 posset vniri pō absoluta
dei: non tñ ordinata. nec vltra vt vñ sequit q̄
esset passibilis: posset. n. aia brā de se esse i cor
pore passibilr: ⁊ tñ nō pati. vñ p̄z illi aie colla
tam ē tūc impassibilitatē. **¶** Sed dicit scda
ps clusionis. q̄ caro in morte xpi relicta est
mort^o. p̄z: q̄ qd̄ p̄z viuebat ⁊ mō nō viuit si
sit in nā iudicatur mortuū. hūiusmodi est ca
ro xpi post sepatōne aie. igitur ⁊ c. **¶** Confir
matur. q̄ resuscitata ē qd̄ nō fuisset nisi p̄z

fuisse mortua. Et in simbolo apostolorum dicitur: **Portuus et sepultus**. ista autem sepultura capis solus ratione carnis. nec obuiat quod vniebat verbo dino vincti. quod diuini verbi carnes non informabat: quod regit ad rationem vite. Ex quo ligando per quod non est sile de anima et carne. quia anima bene dicitur vivere deo: quia non informat immediate amore et cognitione dei: quod sunt vite anime: non ita corpus. Et si dicatur quod caro Christi in triduo erat nobilior omni alia carne. et tamen omne viuum nobilior est non viuo. Dicendum quod omne viuum nobilior est non viuo simpliciter: sed non ad tempus. Dat exemplum doctor. de uo. q. ij. arti. ij. Nobilior est filius regis captiuatus et incarceratus: filio rustici libero. ita in proposito. Tertia conclusio est: quod putrefactio Christi carni nullatenus competeat. et est hec. Nouo non antiquo factum extat miraculo: ut Christi caro putrefactio ne careret. Probatur breuiter per medio doctorum. sub in punctum distinctionis. actiuum sufficiens passiuo dispositio sufficiens appropinquatum naturaliter agens in illud agit. sed solum dato antiquo miraculo. si quo gloria anime Christi in corpus non reddebatur: vel quodcumque sit aliud in conceptione filii dei: caro Christi in morte est passiuum dispositum ad putrefactionem. et calor exterior est naturaliter actiuus et sufficiens et appropinquatus. igitur putrefiet. Confirmatur. quia non obstat antiquo miraculo potuit in vita sua Ihesus sudare: et ungues radere: et siliis. Ex quo inferitur: quod ponere nouum miraculum ut putrefactio carni Christi non congruat. Non obstat quod Henricus de gandauo: quod xij. questione. xij. dicat quod sufficit antiquum miraculum. Quantum ad tertium articulum sunt tres difficultates. Prima: An in morte Christi fuerit alia unio carnis ad deitatem: alia anime. Dicendum quod sic relatio enim tripliciter numeratur. Aut ratione fundamēti solius. Aut secundo ratione termini solius. Aut tertio ratione vtriusque. Ad propositum autem hic vnus sit terminus. scilicet diuini verbi. sunt tamen duo fundamēta distincta scilicet anima et caro. Secunda difficultas. An diuini verbi sit fatendum mortui ratione carnis mortue. Dicendum quod sic vel verum ut videtur ratione humanitatis tunc destruitur. ut patet sequenti distinctio. quod multo cōcant sibi proprietates: ut diuini verbi dicatur mortale et immortale diuersarum naturarum ratione. Tertia difficultas. vnde est quod Christi caro non est dimissa putrefactioni. cum scriptum sit de Christo ad Hebr. ij. quod decebat eum pro omnia fratribus assimilari. Dicendum quod illa putrefactio sonasset in vituperium et non in adiutorium fidei. Illa autem pauli auctas intelligit de tēgētib⁹ redēptionē que fuit cōpleta in morte. id non oportuit quod in putrefactione nobis siliis efficere. Ex quo patet ad. q. q.

videtur Christi caro ab anima vnde morte distincta putrefieri non potuerit. Tunc ad arg. Cad per me dico ad maiorem: quod est vera nisi veniat alia de ipedimētus venit aut in proposito ex nouo miraculo: vnde dimissa est corruptio incipere non terminari: quod fuisse derisio sine utilitate carnis in seipso putrefieri. Cad 2^m dicendum ad maiorem: quod huius veritate quod timor et tristitia capiunt ex necessitate: non autem quod libere capiunt et dissipantur. sic in proposito. quod vino iperio gloria non reddebatur in inferi anime. Ceterum nec timor nec tristitia ipediētes rationem ponunt in re sed subdite rationi. id arguunt non obuiat. Cad 3^m ar^m d^m ad maiorem: quod humilitas accepta ut decet est causa exaltationis summa at quod decebat assumpsit Christus id merito super omnes exaltatus: sed non decebat ut patuit carnem eius incinerari. Ex puncto autem dei. sicut et c. Prima pars. Non est dimissa ut clamat veritas caro vel missa viues humanitas. Dicendum quod diuinitas nunquam dimisit assumptam carnem: nec homo viues a deo dimissus est. Et postea per d. vi. q. ibi. Alij quod et c. Secunda conclusio. Caro et spiritus bene separantur: sed non segregantur a deo penitus. Bicitur 2° quod in morte Christi caro et anima bene separantur ab invicem: sed non a dino verbo. Et post ab illo ca. Alij quod. v. q. ibi. Recedente vero anima et c. 3^a pars. Dei genitrix erat mortaliter et immortaliter penitus. Bicitur 2° quod dei vigenitrix potest dici mortaliter et immortaliter per diuersas nās i eo repta. et sic de alijs. Et ponit ab isto ca. Recedente vero anima et c. v. q. 3^a quod vtriusque in illo triduo et c. ad h. dist. b. Hic significatur. xxi. di. huius. q. sic continuatur ad precedens. Nam postquam per deum sit. omnis est qui in ipso morte carnis ab anima seque est separatio. Hinc in puncto dei. morte ipsius sequenti fit idagatio. Et huius dicitur per d. in. iij. per primum. In primo in triduo ipse affirmat fuisse per humanitas. In 2° in isto eodem inuestigat ubi fuit eius localitas. In 3° quod. an de celo homo preceat quod descendit vel non sit veritas. Veritas in primo. Secunda ibi. Hic quod si Christus in morte et c. Tertia ibi. Solet et quod si per. Quod per primum per diuinitas manet. Rursus per 3^a in quod quod. An preceat quod de celo descendit et c. in. iij. per res diuiditur. In primo per ponit quod. In 2° adiungit solutio. In 3^a annectit per. Prima in primo. Secunda ibi. Ad quod dicimus si ad et c. Tertia ibi. De corrigia calciamēti et c. Hec est dio per d. di. Tris Christus non ens in triduo homo: et resurgens ab inferis ad primum dexterā sedeat. Et ad partem falsam tribus medijs. Primo arguit quod Christus fuerit homo in triduo. Christus fuit Christus in triduo. igitur Christus fuit homo in triduo. Aliis probatur: quod idem per de se

211

ipso. Te
ne ea i
ex opp
n. no fu
211 q. a
n^o ad p
ar. q. x
rexit a
ale. 3. r
ne suffi
potuit
cor^o
rone a
gon. ac
pura
aia r
reus. C
prie. In
i q. iij
do a de
de ad
p. 2. iij
q. rōn
tura. v
i altu.
puer.
stra ill
gistro.
duo. J
da mge
tū i q
oipote
ti. teri.
pūm
tres. r
di trip
li offi
veneri
hoc^o c
iouis
triduo
poiet
2 dies
fuit h
vinea
dū p
pote
2 die
eo fab
et hoc
termi
refur
finiri.
ad aia

ipso. Teste ē at Boetii. Nulla verior ē ēē p̄rio
nē ea i q̄ idē p̄tur de seipso. S3 pbat p̄na. qz
ex opposito p̄ntis seq̄ o m̄ aīcedēto. sequit
n. nō fuit hō i triduo. g. nō fuit xps i triduo.
Tū qz arguit ab inferiōri ad sup̄. aīst. n. ē i se
rī ad p̄na sicut ēē sōtē ad ēē hoīez. C S cō
af. qz xps n̄ resurrexerit ab inferis. Si xps s̄sur
rexit ab inferis: aut h̄ fuit rōe corp̄is: aut rōne
aīe. s3 neutz est dī cēdū. igr. p̄naior p3 ex dīo
ne sufficiēt. qz n̄ ē dubiū qz dīnitās resurgē n̄
potuit. S3 pbat minor. p. nō rōne corp̄is. qz
corp̄ in illo triduo i sepulchro iacuit. nec 2°
rōne aīe. teste. n. Augu. ad dardaniū. 7 ē sup
geū. ad līaz. n̄ facile nōm̄ ifernū i bono in scri
ptura iuenit. 7 ita argui potuit aliq̄ malū i
aīa xpi s̄ i ierno dīcēdū. 7 postmodū resur
rexū. C Ter. af qz nō sedeat x̄ ad dexterā
p̄ris. In ea pte p̄ris x̄ p3 vtrāqz nāz collocat
i q̄ sūt potiora dōa dei. s3 i sinistra sūt potiora
dōa dei p̄ris q̄ i ei dextera. g. b̄. d3 dīci x̄ se
dē ad sinistra p̄ris q̄ ad ei dextera. p̄naior
p3. Tū qz rōne dīnitatis equal ē xps p̄s. Tū
qz rōne hūanitat̄ assūpte sup̄ oēs extat crea
turā. vñ ad ep̄. iiii. Excelior cel̄ fact̄ alcēdit
i altū. glo. loco 7 dignitate. p̄naior vñ pbat.
puer. 3°. In dextera ei lōgītudo dīez: 7 in sini
stra illi dītie 7 glia. In o m̄ p̄mi af aucte ma
gīstroz n̄roz ponētū xps n̄ fuisse hoīez in tri
duo. In o m̄ sedī af ex illo dōo actū. i. Quē
d3 inq̄ suscitauit solus dolorib̄ ifernū. In o m̄
tū af ex arti. h̄ dei. Sed3 igr ad dextera dī p̄s
oīpotē. In ista. q. ad al. 2c. C Duo ad p̄mar
ti. teri. s̄ tridū f̄. 7 sedē ad p̄na dextera. p̄
p̄naior igr termi ē tridū. 7 dī a trīs qd̄ est
tres. 7 dies. q̄si tres dies. vñ i p̄posito tridū
dī tripl̄. p̄rio dī tridū id tps in q̄ matutia
li offi t̄reni cātant̄ Jeremie. hoc dies iouis
veneris 7 sabb̄i: aī dī frōnis dñr tridū. 7
hoc capīēdo xps bñ fuit hō i triduo. qz die
iouis 7 veneris vsqz i hora nonā. C S cō dī
tridū illi dies artificiales: i q̄ aīa xpi a cor
pore seūcta ē. 7 hoc tot dies veneris: sabb̄i:
7 dies dñica: dñr tridū: h̄ ē mō i triduo xpi
fuit hō. qz die veneris vsqz i hora nonā. 7 die
dñica ad hora frōnis 7 deiceps. Ter. dī tri
duū p̄ synodoche: id soluz. f. tps in quo a cor
pore xpi aīa seūcta ē. hoc modo hoc tridū
dī dies veneris ratione vltīme sue partis. dī
es sabb̄ati iteger: dies dñica rōne sui incīj
7 hoc mō xps nō fuit hō i triduo. C S cō
termi ē resurrectio: q̄si iterata resurrectio. An
resurrec. de q̄ ad p̄na loq̄mur: hoc mō p̄t dī
finiri. Resurrectio ē corp̄is fcti icorruptibil
ad aīaz iterata vñio. vñ tria tangunt. p̄rio

subm̄ resurrectōis. dū dī. corp̄is facti icorru
ptibil. p̄rio. n. qd̄ ē aīale 7 qd̄ corruptibile ē
qd̄ spūale 7 icorruptibile. resurgem. at ex cor
ruptibili ad icorruptibile. S cō tāgīt resur
rectōis termi. dū dī. ad aīaz. Si nēpe corp̄
icorruptibile efficeret 7 ei aīa nō vniretū dī
ceret frō. 3° dī iterata vñio. 7 p3 qz si p̄rio
vñ icorruptibile aīa i formaret nō ēēt frō:
qz nō esset iterata vñio. 3°. dñi. dīffiniens
frōne dīc. Resurre. ē ei qz cecidit: 7 dīssolu
tū: 7 resurrectio. C Ter. teri ē sedē ad dexte
rā p̄ris. Ubi notādū p. qz ista tria dñt. ēē a
dextris p̄ris. altare a dextris p̄ris. 7 sedē ad
dextera p̄ris. Eē nēpe a dextris oīb̄ cōpetit
btis. Sic. n. dicit p̄naior. x. vñ. Ques aīq̄ qd̄
pōet a dextris: edos at a sinistris. Altare aīq̄
a dextris. p̄naior ē b̄tē marie inq̄tuz bōa filij i
ipaz spūali dignatōe effluūt. alitit inq̄t dāuid
regina a dextris. Sedē at ad p̄ris dextera est
p̄naior xpi. qz id ē ēē i potiorib̄ bōis dei qd̄ so
lū ei cōuenit. Uñ vltra notādū qz xps dī ēē i
sinu dei p̄ris rōne sue eterne glīatōis. B̄ se
cūdo sedē ad dextera p̄ris rōne bōz q̄ p̄mus
pticipat. B̄ vñ dextera p̄ris: qz p̄ eo cūcta
opaf. S̄ia. n. p̄ ip̄s fcti sūt. Ex q̄ p3 5° qz ista dī
tera p̄ris itelligenda ē spūalr: n̄ admodū hu
māi sensus. C Quātū ad scōz arti. sūt. 3. p̄clo
nes. p̄naior ē qz xps n̄ fuit hō i triduo. S cō
de frōne xpi. Ter. de ei seūctōe ad dextera
p̄ris. p̄naior igr ē hec. Ch̄st. nec i triduo fuit
hō. nec vt hō vbiqz esse notat. C p̄naior p3
p̄clonis dicit. qz xps n̄ fuit hō i triduo. p̄rio
bat xps i triduo fuit hō mortu. g. n̄ fuit hō.
p̄naior p̄na. qz ēē mortuū dīmiuit de rōne hoīez.
Cōfirmat qz corrupto sup̄iori corrupit inferi:
sicut corrupto aīali corrupit hō. vñū at extat
sup̄i hōi: s3 xps fm̄ hūanitatē nō vīuebat in
triduo: igr nec erat hō. p̄naior 3°. xps. n. in tri
duo fm̄ hūanitatē nec videbat nec audiebat
2c. 7 ita si fuit hō erat hō cecus 7 mut: qd̄ n̄
ē dīcēdū de xpo. C Ex q̄ p3 dīfect. hug. de scō
vic. q li. p. pte p. ca. penltio. pōit xps i tri
duo fuisse hoīez. cui cā ap̄b enī ē qz aīa ē tot
hō. vñ corp̄ nō ē nisi i strumētū aīe. dīnū autē
h̄bū hūit i triduo aīaz secū vñitaz. s3 tū n̄ cor
pori. p̄naior tū o m̄. hō. n. ex corpore 7 aīa veluti su
is p̄tib̄ cōponit: vt nec aīa sit hō: nec corpus
hō. s3 ptes sint hoīez. vñ Aug. xiiij. de trini. ca.
vltio. h. f. vez ē qz n̄ tot hō: s3 ps melior hoīez
aīa est. nec tot hō corp̄: s3 inferior hoīez ps ē.
Ex quo p̄iformiter iferi defect. m̄grī snīaz: q̄
in p̄nti etiā dī. ponit xpm̄ fuisse hoīem in tri
duo. tū aliūde est mor. qz hug. qz. f. diuinum
h̄bū hūit secū vñitā aīaz: hūit 7 corp̄ secū vñi

9 hugo

tum. et illa duo sunt idē qđ hō. Sz sua salua
reuerētia hō nō sufficit vnio. s. ad 3^m. nisi inter
se vniant. vñ i eadē Aug. aucte iserf. sz cū est
vtrūq; pūctum. s. corp^o et aia: hois nomē hz.
Nec extat vey qđ dī q corp^o et aia solū sunt
hō. p3. n. apđ doc. sub. i pūti. dī. et apli^o i 2^a h^o
tertij. tertiā eē entitatē distinctā a ptib^o. Ex q
sane pcludit q h i passu nō sine cā a reueren
dis nris mgris: mgr snaz cōiter n tenet. Ex
extat scōs loc^o i q in h 3° dimittit. psum^o. n.
ē in. v. dī. vbi pōit aiaz eē psonā. Et si obijcia
tur qz xps nūq; delict eē sacerdos: ē at sacer
dos sz hūanā nāz. Scriptū ē. n. Tu es sacer
dos eternū sz ordinē melchisedech. Ad he
bre. vij. xps sempiternum hz sacerdos^m. Dī q
illd sacerdos eternū dī: qz sibi aliud nō succe
dit. nō q sp fuerit xps inq̄tū hō sacerdos. Ex
q p3: q qñ dī. xps dīcedit ad iferna. xps iacu
it in seplchro. et psum^o rōe ptis itelligit fmo
nō totū. Sz dīc scōa ps psonis q xps vt
hō nō fuit vbiq; p3: qz aliqñ vt hō moueri
nō potuisset. Nec valz q hūanitas i xpo vnif
vbo dīno ifinito. nō. n. oz. p tāto q si dī^m vbi
sit vbiq; q et hūanitas. sic sz sim cū dō: nō tñ
seq; q si de^o sit rōe: q et ego. An nōt doc. de
no. q. ij. q x^o dī i loco triplr. Personāl: et sic
ē vbiq; Sacral: et sic ē in mltis locis. Loca
liter: et sic ē i celo empireo rōe hūanitas assū
pte. Sz scōa 2^a ē de frōne xpi. et ē h. Sic tri
duo i seplchro corp^o xpi iacuit: vt aia descē
dēs ad iferos corp^o dīe reaccipet 3^a. Sz dīc
p^o ps pōnis q corp^o xpi fuit i seplchro trib^o
dieb^o. p3. pbat. xij. ex figura ione. Sic. n. fuit
ionas trib^o dieb^o et trib^o noctib^o i vētre cetibi
sic fili^o hois i corde terre. Et si obijciat ex 1°.
Judic. vi. Dōmuit sapsō: q ē figura xpi: vsq;
ad medietatē nocti: et tulit portas. Cū g^o me^a
nocte surrexerit relinq; q n fuit trib^o dieb^o.
et d^m q lz me^a nocte surrexit: tñ iā icipiebat
dies dñica. et h suffic vt p pte totū itelligam^o
vl d^m q surrexit iter auroz et noctē mediā. et
qz mediū aboz i nālib^o sentit nāz extremoz.
hic ē q aliqui dī surrexisse in auroz. aliqui in
nocti medio vt sic a sua sepultura vsq; ad suā
frōne. xxxvi. hōz decurreret spaciū: q ē nūe
rus pfect^o sex gpe sex faciūt. xxxvi. ē aut sex
apđ arismetici nūer^o valde pplet^o: et in h nu
mero sē due noctes et dies vna. et seruat ppor^o
simpli ad duplum fm Aug. sua. n. simpla no
cte duplicē in nob noctē iteremut. noctē. s. cul
pe et pene. vñ nō imerito. tps a^o p i sua frōne
puēit x^o vt ptiogēit^o dīet mortuoz. et de resur
rectiōe nra nō dubitarem^o sua morte iā cōpta.
Ex q p3 3^a ps pōis q. s. x^o resurrexit 3ª die. Sz

bicit 2^a ps pōis q x^o dīcedit ad iferos i 1° tri
duo. An dām. descēdit ad iferna aia deifica
ta. vt quē admodū hīs q in fra sē: ita et hīs q
in iferno sē et in tenebris et in vmbra mort^o se
dēt supluceat. vñ hz fidei articul^o: dīcedit ad
iferna. Sz ad quē locū illa descendit aia scissi
ma. Sz p^o q nō descēdit ad ifernū dānator^o
qz nullū ex eis redēit. Ex q p3 q illa glo. sup
illd zachā. ix. Tu qz in sāguie testi tui eduxisti
vinctos de lacu. hīs sic. eos q tenebant vin
cti carcerib^o: vbi eos nlla mīa refrigerabat.
quā viues ille petebat. tu libasti. ē sūq impro
pua: et dī expōi. tu libasti. s. eos q erāt in ifer
no: cū talib^o: nō tñ ita pdenati. Altra dicen
dū q nō descēdit ad limbū pueroz: qz nō sūt
mēbra xpi. Tertio dicēdū q descēdit ad lim
bū patz q ex expectabāt. Sz qd de loco pur
gatorij. Scīs tho. art^o. ij. q. i. dicit. q aia xpi
solū dīcedit ilibū patz: et ita nō i purgatorij
Et seqnti dist. dicit q nullū liberavit de pur
gatorij: solū ptes de limbo. o^m tñ vñ pba
bill^o q ad vtrūq; scriptū ē. n. actu. ij. Solutio
dolorib^o iferni. In limbo at null^o erat dolor:
et ita oz itelligi de purgatorio. Sz Ter^o 2^a dī
felliōe xpi ad ptes dīxerā et ē hec. Nūero dīe
rū ppleto qdragma^a a resurrectiōe xps ad pa
tris dexterā collocat. p3 p simbolū. Ascēdit
ingd ad ce. se. ad dex. dei pa. oipotentis. An
Actu. p^o scribit. p dies. xl. apparēs eis et loqns
de regno dei. Et ifra. Eleuat manib^o ferebat
in celū: et bñdixit eis. Sz Ex q p3 q ista ascen
sio nō fuit subita sz in tpe scā: nec. n. cū potuiss
sent vidisse apli ascēdētē. cū tñ scriptū sit. vi
dētib^o illis eleuat^o: et nubes suscepit eū: non
in adiutorij: sz in solaciū. Ex q p3 motū eius
fuisse nālē nō violētū. sz. n. corpa terrea anq;
glorificat^o dotib^o varijs eis dē cōicatio. Et p3
q immediate p^o resurrectionē ascēdere nō de
buit: sz discipulos suos pfirmare et consolari
dieb^o. xl. q horis. xl. in morte sua fuerāt deso
lati. Sz at sit supra oēm creaturā collocat^o
insinuat apłs ad Heb. vij. Excelsior ingt cel^o
fact^o cū glof ibi notat. Sz Quātū ad 3^m arti
sūt tres difficultates iux. 3. psones. Sz P^o 1^a ē
Quō pōt vificari illd dictū Ansel. qđ xps se
mel assumpsit nunq; dimisit. si nō fuerit hō i
triduo. Dicēdū p^o itelligit de ptibus
pncipalib^o nō toto cuiusmōi ē hūanitas. aut
ptib^o min^o pncipalib^o. cuiusmōi est ratio vn
guū. aut aliqd sanguis ei^o: q in aliqb^o locis
repit. Sz dīcēdū q itelligit q nō dimisit
simpłr: qz rursus reaccept. Tertio dicēdū q
itelligit nō dimisit. s. hoies qñ hō quē ad iupsc

de
afre
sione

esset in
cultas
inferni
sanct^o
quo vt
3^m tā
q egu
rat ife
ē hab
hic m
ne^o p
fundit
quid
Ad q
manit
ē sato
zilacl
similis
lē ille
vies x
seris
Ad p
dinā
nō su
suppe
geba
Sz
corpi
at q
sub ten
recul
Aug.
tur i p
lādo
bat p
nō d
ad eū
lib^o. l
sine fi
tera. et
Sz
sone q
it hō
qñt
cū car
tor^o:
vlg
ueni
Sz
scen

c
estiqu

esset in rex nā: r nō secū vnit. ¶ Scda diffi-
cultas ē de illa aucte Job. xij. In p̄fundum
inferni descendit aia mea. r ita cū Job fuerit
sanct⁹: nō dubiū qn p xpm fuerit liberat⁹. Ex
quo vñ aiam xpi in infimū inferni descendisse.
S^m tā fz tho. q. ij. arti. ij. q. doc. deuo. q. iij.
q. equocat de inferno. In ista aut aucte p̄side-
rat isern⁹ tripli. P̄m^o ē aer caliginosus i q
ē habitatio demonum: r dicit p̄fund⁹. Scds
hic mūd⁹. r dī p̄fundior. Terti^o loc⁹ subterra-
ne⁹ p̄phendēs illa q̄tuor loca sup̄dicta: r dī p̄-
fundissim⁹. r ad hūc descendit aia xpi. fz nō ad
quālibz ptē vt vñus ē. ¶ Tria difficultas.
Ad quā ptē celi empirei ē ad dexterā p̄is hu-
manitas xpi collocata. Dicēdus q. rōnabile
ē satis dicere q. ad ptē aglonis: pp id qd di-
xit lucifer. ponā sedē meā a pte aglonis r ero
similis altissimo. Ex q. quodāmo inuū specia-
lē illic eē locū donoz. Ex quo pz ad qōnē. q.
vñz xps nō ena hō in triduo: r resurgēs ab i-
feris ad p̄is sedz dexterā. Tūc ad argumēta
Ad p^m negat aīas. qz xps includit duas nās:
dinā r huāz. r huāz nō erat i triduo iō subm
nō sup̄p̄ebat nisi limitaret ad stādū p̄ vino
supposito. Sz tūc p^a nō valebat: qz aīas itelli-
gebat de dina nā: r p̄ia pcedebat de humā.
¶ Ad 2^m d^m ad miorē q. rōe vtriusq: p^a rōe
corp̄is: qz corp^a fēn ē incorruptibile. nec obui-
at q. iacuerit i sepl̄chro. n. n. dī resurrexissē de
sub terra: fz ad vitā p̄icipiādā. Scdo dī resur-
rexissē rōe aīe de fēris ascēdētis: r qd dī per
Aug. ad dardanū rē. S^m q. vñz: vñz accipi-
tur i penā nō alit: xps at ibi fuit ad suos p̄so-
lādos amicos solū. Ad 3^m negat mior dū p-
bas p̄ illū puer. 3. rē. dī q. i^a auctas intelligit
nō de vōis eternis: fz sit p̄paratio vōz t̄palū
ad cēna: vt glā r diuitie accipiant p̄ vōis t̄pa-
lib⁹. lōgitudo dīez p̄ vōz cumulo eternoz: q.
sine fine ē. t̄palia igr sūt i sinistraz: cēna in dx-
tera. r sic nō obuiat arg^m. Ex p̄iti at d. sic rē.
¶ P̄ria p^a xps cēset in morte pprie hō sub-
serie q. mior vñ. Dicit p^a q. mgfo vñ q. xps fu-
it hō in triduo. r pōit a p̄nci^o d. vsqz ibi. Hic
q̄rit rē. Scda p̄clo. tot⁹ dī vbiqz genit⁹ nō to-
tū carit vbiqz p̄it. Dicit cōcō q. xps vbiqz
tot⁹ ē: fz nō totū r pōit ab i^o. c. Hic q̄ritur rē.
vñz ibi. Solz ē q̄ri. ¶ Terc^o conclō. de celis
venisse clātū xps: atqz p̄bas rursus ascēdisse.
Dicit conclō q. christus ascēdit in celū r de-
scendit de celo. Et ponit ab i^o ca. Sol et ēt
queri. vsqz ad finem distinctionis.

Am vñ. s. p̄pitum sit xpm ple^m gfa
rē. Hic signat. xxiij. distin. h^o. iij. q. sic
ostinatur ad p̄cedētes. Ad postq. a p^a h^o

itij dī. vsqz ad. xix. exclusiue p̄posita est a dei
vbo carnis assumpt⁹. Et 2° a. xix. vsqz ad ist^o
exclusiue: declarata ē vñi vbi durio p̄a. Hūc
3° i hac dī. ostēdē it̄pit q̄ sit ab eodē t̄tutum
nob dōatio. Et hz didi h̄ terti^o h^o certij lib. tra-
ctat⁹ in. 3. ptes p̄ncipales. In p^a de donis r
vñtib⁹ p̄sit cōsidē. In 2^a de eaz p̄plexib⁹ se-
q̄ ingitio. In 3^a de dei iussib⁹ ingit idaga-
tio. P̄^a i p̄nci^o. 2ª ibi. dī. xxvi. Solet ēt q̄ri rē.
3^a d. xxvij. ibi. Sz tā distributio decalogi
rē. P̄^a rur⁹ p̄ticta i q. de vōis r vñtib⁹ rē. i. 3. p-
tes didit. In p^a p̄mittit vis thecologal. In 2^a
f̄seq̄ cur^a cardinal. In 3ª expōit tabla dōlis.
P̄ria in p̄nci^o. Scda. dī. xxvij. ibi. P̄ost p̄di-
cta de q̄tuor t̄tutib⁹ rē. Terc^o. distin. xxvij. ibi.
Hūc rē. Rur⁹ p^a p̄ticta i q. p̄mittit vis theco-
logal: i tres ptes didit. In p^a fidei dat noticia.
In scda huic spei surgit fiducia. In 3^a ē rei ca-
ritas nūcia. P̄^a in p̄nci^o. Scda dī. xxv. ibi. Et
at spes vñ. Terc^o. dī. xxvij. Lū at xps spē r fi-
dē n̄ habuerit rē. Rur⁹ p^a p̄ticta i q. dat fi-
dei noticia i tres ptes didit. In p^a fidei vñf.
qd sit cēntia. In 2^a cī declarat qd ē mā. In
3ª hui⁹ dēmonstrat suffi^a. P̄ria in p̄nci^o. Scda
dī. xxvij. ibi. Hic q̄rit si fidel tñ rē. Terc^o dī.
xxv. ibi. P̄dictis adūciendū ē de suffi^a rē.
Rur⁹ p^a p̄ticta q. ē p̄fido. in q. fidei vñf q.
sit cēntia i tres ptes didit. In p^a sit ad p̄dicta
p̄tinuatio. In 2ª fidei scripta ē diffi^a. In 3^a p-
expolita sit explana^a. P̄ria in p̄nci^o. Scda ibi.
fides ē vñ q. credūt rē. Terc^o ibi. accipit at fi-
des trib⁹ mōis rē. Et q̄uis vltēri^o. 3. p̄tis vñfior
possit fieri dīo. tñ vñtas cā i dīsa manēt. Et
p̄ur seq̄. xxvij. d. ibi. h̄ q̄rit si fides tñ rē. i q.
fidei declarat obm seu mā. Et hz didi i tres par-
tes. In p^a igr vñz fides sit sensibilū. In 2^a p-
spicit an sit h̄ itelligibilū. In 3ª clicit ex hinc
maīe correlariū. P̄ria in p̄nci^o. Scda ibi.
P̄ost hec q̄ri solet cū fides sit rē. Terc^o ibi. ex
his apparet aliq̄ credi rē. Et seq̄. xxv. d. p̄re-
dictis adūciendū ē de suffi^a rē. in q. fidei mon-
strat suffi^a. Et hec hz didi in tres ptes. In p^a
tāgf fidei sufficiēs p̄ditio. In 2^a fides expōit
q. ifuit cōclio. In 3^a h^o differit ad cēfas col-
latio. P̄^a i p̄nci^o. Scda ibi. Solz ēt q̄ri de cō-
nelio rē. Terc^o ibi. Illud ēt nō est p̄ternitten-
dum. Hec est diuisio harum rē.

¶ Ex cuiuslibz simboli atqz articli fidei
cognitō ad salutē hoīz regat. Et at q.
n̄ triplici me^o. P̄rio sic. in nullo statu tenet hō
scit qd āgeli igrat noscūt fz aī mōtē xpi āge-
li igrabāt r icānatōes r p̄a^o nē. 9° nec illi d
lege mosaica tenebāt illos cog^o scē arti. p̄ salē
obtinēda. maīo p̄z. qz illuīatōes ad nos vñūt

per angelos: non est. vii. et lex moysi data legi
tur in misterio angelico. Sed minor probatur. Tunc
autem apostoli ad ephesios. iij. qui dicit quod sacramentum
incarnationis christi absconsum fuit principibus
et potentibus in celestibus. Et in Esaiam querunt
angeli. ut diuinus sentit deorum. Quis est iste qui
venit de edon tinctis vestibus de bosra. Certe
cuiusdasi. Sicut se habet perfecta obia ad preceptum
sic fides ad credibilia. Sed nemo tenet obe
dire nisi explicite fiat preceptum: ergo nec crede
re nisi explicite monstretur. Sed plura sunt cre
dibilia explicite in nouo quam in antiquo testamento.
ergo plura in nobis est fides articuloz quam in
patribus. Maior prima pars ex proportionem tam obiecti
quam fidei ad sua obiecta. Minor: et prima nota est
quod alias ignota sapientis voluntas iudicatur
Minor: et secunda ex eo quod pars. quod passio christi natiui
tas: conceptio. et sic de alijs apte sunt et exhibi
te: que antiquitus non erant manifeste. Tertio
autem. Nichil est ad salutem hominis necessarium: nisi quod
potest saluari. sed sine fide cuiuslibet articuli potest
homo saluari. ergo et. Maior pars. ex eo quod neces
sarium et impossibile non esse eopollenti: ex secundo
per yarmenias. Sed probatur minor. Tunc quod pos
sibile fuit christum non incarnari. et ita articuli non
fuerunt ad humanitatem pertinentes. Tunc quod fi
des est quoddam accensio in anima existens hominis. et
ita eo non posito potest homo dari salus. Tunc quod
in patria sine fide sunt beati. ergo possunt etiam in
via. cum status patrie statui via succedat: et eun
dem perficiat. In opus tam autem ex glo. super illo
verbo Leuitici. xiiij. ubi dicitur de leproso quod offe
rat sextam pro emundatione. habet glo. sextarius
est verissima fidei confessio. ubi si plus est effun
ditur. si minus est deficit. et ita versus requiritur pro
salute hominis cognoscitur cuiuslibet articuli. In ista
quod ad al. et. Cuius ad primum articulum. termi
ni sunt. Fides Articulus et Symbolum. Cuius
minus igitur terminus est fides. Unde in theologia
tribus terminis seu nouis vicibus solet accipi
fides. Primo accipitur fides pro sponcione: si
cut est illud prima ad thesimo. v. Prima fides irri
tam fecerunt. Secundo pro fidelitate. sicut Iere
mij. Perijt fides et scitis de terra. Tertio pro
pescia. sicut illud Roma. xiiij. Sed quod non est ex
fide petum est. Quarto pro fidei sacramento.
sicut dicit ad Bonifacium Aug. quod non est aliud
paruos habere fide: quam habere fidei sacramentum.
Quinto pro acceptione conclusionis per rationem
probate. sicut accipit Boetius in suis theopis.
arum diffiniens. Argumentum est ratio rei dubie fa
ciens fidem. Sexto pro cognitione comprehensi
onis. sicut scribit ad Roma. i. Iusticia dei re
uelatur ex fide in fidem. glo. ex fide spei in fidem

spei. que ideo fides dicitur: quia fidelissima et certis
sima est. Septimo pro fidei obiecto sicut quod atpa
narius in suo simbolo dicit. Hec est fides ca
tholica et. Octauo pro actu fidei. sicut est illud
Aug. Fides est credere quod non vides. Nono
pro ipso fidei habitu. sicut est illud ad Ro
ma. p. Iustus ex fide viuunt. Que fides sic ab
aplo ad Hebr. xi. describitur. Fides est substan
tia rerum sperandarum argumentum non apparenti
um. ubi tria tanguntur. Primo ipsi fidei ori
go basis seu fundamentum. dum dicitur. Fides est
substantia. Non. n. accipit hic substantia pro
pdicamento substantie: sed pro fundamento. quod
fides est fundamentum virtutis. quod clare innuit
diffinitio fidei apud dam. in. iij. suarum iniaz earum
que est apostoli declarans: que est talis. Fides
est sperandaz rerum ppositalis. i. supponit et eorum
que non vident redargutio. Secundo tangit ipsi
us fidei finis: dum dicitur. quod fides est sperandaz
rerum. Fides namque in supna oculum dirigit. hoc
modo potest illa fidei diffinitio apud Aug. ad co
sentium intelligi. Fides est illuminatio mentis
ad summam veritatem. Tertio tangitur obiectum fidei
cum modo cognitionis eiusdem: dum dicitur. argum
tum non apparentium. Unde hugo in lib. de sacramen
tis fidei diffiniens dicit. Fides est cognitio seu
certitudo quedam de rebus abscentibus infra scias
et supra opinionem constituta. Dicit autem fides
argumentum quasi arguta mente facies. i. clara
supna aliquid aspiciendo. et differt argum
tum et theologia. quod argumentum in phia facit
fidem. argumentum. n. est ratio rei dubie facies fidem
theologia vero ipsamet fides argumentum noiaf
Et dicitur fides quod fiat dictum seu quod dicitur. Cuius
terminus est articulus. ab arto artas. quia in puo ar
tas: ubi hoc nomen fertur per ab epedocle innuunt
Solet autem articulus in tribus liberalibus accipi
artibus tripliciter. Primo in gratia dicitur articulus quod
modica dictio cum qua cetera insecuntur dictio
nes. s. h. et hec et hoc. Secundo dicitur in rethorica quod
dum color rethoricus. dum. s. punctuatis quodlibet
verbum perfert. Sicut est illud ps. Ignis grandio
nix glacies. quem greci coma noiant. Tertio
dicitur articulus in arismetica quod numerus qui in
decem diuidi potest per partes equales nihil indiuiso
relicto. et habet hic numerus diuidi in digitum quod est
numerus infra denarium constitutus et compositum quod
ex arti. et digito pmiscet. Et inde est quod in naturali
phia iuncture dicuntur articuli. ubi in theologia
dictus est articulus quod dicitur inia i breui comprehensa
que articulum in theologia. Rich. de seto vic. diffi
niet dicit. Articulus est indiuisibilis mentis veri
tas: de deo artas nos ad credendum ubi tria ta
ngunt. Primo tangit esse ipse quod dicitur fides indiuisibilis

no qz sit simplr idisibilibz sz respectiue. qz ma-
gna mysteria t qlibz continet articulo. Secdo ta-
git subm articulo: dñi dñi m cñ. n. fidei articulo:
sicut fides i intellectu nō i voluntate. Tertio tan-
git effect articulo dñi dñi. artas nos ad credē
dñi de deo. f. vii fido. articulo diffiniēs dicit.
Articul⁹ ē pceptio dine vitas itē dēs i ipaz. vii
t in fide nra. z. qternarij: seu. xij. repitit articl⁹
qz doc. deuo. isauat. q. i. art. i. xrv. di. hoc⁹ ab
aplis pfectos. Petr⁹ pmoz pposuit dñi dicit.
Credo i deū pa. oi. crea. celi z tē. Scdm An-
dreas. Et i tēu chpiz fi. ei⁹ vnige. do. no. Tertiu
Joānes. Qui pce. ē de. f. f. nar⁹ ex ma. ygene.
Quartū Jacob⁹ maior. Passus sub pō. pila.
cru. mor. t sepl. Quintū Thōas. Descē. ad isē-
ter. die resur. a mor. Sextū Jacob⁹ minor. Alē-
dit ad ce. se. ad dex. dei pīs oipo. Septimuz
Philipp⁹. In dñi v. i. vi. z mor. Octauū bar-
tho. Credo i spm scñ. Nonū Bartho. Scitaz
ec. catho. Decimū Simō chpān⁹. Scōz cōi.
re. pctorz. Undecimū Judas thade⁹. Carnis
resur. Duodecimū Bartho. Alia cñā am.
Cz nōndū q i ista di. articuloz i aliq⁹ dicit
doc. sub. p. q. xrv. di. doc. deuo. Na 2^m arti.
quē attribuit doc. deuo. Andree. doc. sub. Jo.
enāge. attribuit. Articlm vō pceptiōis z nati-
uitat⁹ q apd doc. duo. ē Jo. enāge. apd subti.
ē Jaco. zebedei. Articlm rursus passiois: an-
dree tribuit. quē doc. deuo. Jaco. maior dōa-
bat. Rursus illū arti. quē thōe tradidit doc.
deuo. f. descē. ad in. ter. die resur. a mor. Sco-
tus in duos scidit. z pma pte philippo. scdaz
thome tribuit. Ascēsiōē aut quā Bonauē.
Jaco. minor donat doc. sub. Bartho. isinuat
pfe. Aduē⁹ ad iudiciū apd doc. sub. ē math.
apd deuo. philip. Articulu de psona. f. f. scot⁹
alphei iacobi dicē nō bartho. sic doc. deuo. h
totū san. eccliaz cath. san. coio. repugnat doc.
sub. vniū arti. z simoni. chpān⁹ attribuit doc.
deuo. ponit duos: z pma pte dat mattho. z se-
cūda chpā. Remissioē pec. est arti. fm doc.
sub. z ē iude iaco. seu thadei. Apud deuo. ē so-
lū ps arti. simōis chpān⁹. Cānis ref. vi. cñ. am.
solū ē vn⁹ articulo a doc. subti. quē sub dubio
mathie: aut itez thome dat. fm doc. deuo. sūt
duo arti. Et p⁹ ps ē iude thadei. scda mathie
vt pcludat q i assignatiōe articuloz doc. de-
uo. z sub. solū i pncipio pueniūt: qz ambo po-
nūt pma arti. ēē petri apli. Tert⁹ termin⁹ est
simbol⁹. z dñi a sim qd est fil. z bole snia: qsi fil
snia. vñ tria i theo. simbola inueniunt. primuz
apoz vbi ff. xij. arti. mō noiati. 2^m simbolū ni-
cemū qd in nicea ciuitate sub cōstāntino augu-
sto in pñ. ccc. lxx. epoz pfectū est z ibidē ar-

riana hēis pdenata. vt nōf in decre. di. xv. c.
Canones. itū simbolū dñi athanasij: qd inci-
pit. qcūqz vult sal. eē. z tñ de p⁹ arti. Quā-
tū ad scdaz arti. sūt tres psones iuxta has tres
dist. pñia ē de fidei ecn⁹ q ad. xxiij. dist. scda
de articuloz fidei obō seu mā q ad. xxiij. ter-
tia de simboli suffi⁹ z necessitate ad salutes q
ad. xrv. pñia igit ē bec. Art⁹ fidei tā isomil
qz formate i intellectu ifuse credunt a deo. Si-
cit p⁹ ps psonis q tā fides isomil qz foizata
est virt⁹. vbi p⁹ notādū q fides isomil dñi qñ
in hñte fide nō ē caritas q dñi forma vtutū n
qn hēat pñia fidei formam: alioqn nō eēt fi-
des. sz nō hñ illū decorē extrinsecū: q dñi forma
extrinseca. fides vō foizata dñi qñ ē cū caritate
pbat igit q sint abe vt⁹. vñ aug. i li. d. vā ino⁹
Cū cete vtutes possint z bōis z mal⁹ eē cōes.
sola dilectio ē. ppa z spāl t⁹ pmoz atqz scōz.
Relinqt igit fidē isomil eē vtutē. dato q nō
sit caritas. De foizata qppe du⁹ n ē. Cōfirmat
qz tal fides ē circa max⁹ diffici⁹. captiat. n. in-
tel⁹ suū i his q sūt sup rōnē. Sz ē ne fides isor-
mis z foizata ead. dñi vt dicit doc. deuo. arti.
q. di. xxiij. q. iij. In fide isomil. z sūt: hit⁹ vltus
z defect⁹. f. isomitas. Quātū ad defectū nō sūt
idē: caritas. n. illū euacuat defectū. Quātū
rursus ad vltus nō sūt fidit⁹ idē fides. n. foizata
credit meritoz nō isomil. Quātū at ad bi-
tū sūt penit⁹ idē. dñi nēpe hō peccat mortāl: il-
le idē nūero hit⁹ q p caritatē foizata fides di-
cebat: tē abñtia caritat⁹ isofis noiāt. Ex q cla-
re isert q nō ē idē fides isofis z acqñta. fides
n. isomil ē ifusa sic z foizata: cū idē litacqñta
aut nō: eēt. n. o^m i adiecto. p⁹ rursus vep il-
lud qd i. xxiij. dicit doc. sub. q n apper necessi-
tas ad ponēdū fidē ifusā nisi ecclie auctas z do-
ctozi. eadē. n. q p ifusaz credim⁹ fidē credim⁹
z acqñta. p⁹ ex. Def. n. casus: q vn⁹ puer
iudeoz nō baptizat⁹ nutrit⁹ cū xpianis: certū
ē q n hēbit fidē ifusā. z tñ illa eadē poñt cre-
dē q xpian⁹: si audiat legi scā xpi z articulos
z vñ hoc nisi fide acqñta. Cōfirmat: qz lapsus
in hñm circa vniū fidei articulu pdit fidē ifu-
sam penit⁹. z tñ adhuc fide acqñta cēos cre-
dit articulos. vñ fides acqñta pñtare videtur
credibilia fidei ifuse. dato nēpe q vn⁹ puer
baptizat⁹ imediate post baptisimū itaret ne-
mora nō audiet fidē xpī: nec pñs aliquā fidē
pter ifusaz: nūqz p fidē ifusā exhibit i actū fidei
nisi hēat aliud puilegiū. Cz dicē alia ps cō-
clōis: q fides ē i intellectu. p⁹: qz i eadē pō ē
stus theologica: z dos illi succedens. cū igit
visio que fidei succedit sit in intellectu. segur
Cōfirmat. qz virtutibus theologicijs tota aia

Carlo

formis

ut
fides est
mora
ide

simbol

fides
mora

refo: ma: nō repit at nec spes nec caritas i stel
lectu. ergo o3 ponē ipam fidē. **¶** **¶** Aug. ipaz
fidē diffinēs dicit q: fides ē cogitare cū asser
tione. cū igit cogitat sit intellect: seqt q: fides
q: in li. de somno 7 vigi^o dī ei^o ē act^o cui^o ha
bit^o: 7 eō. **¶** Et Greg. illud exponēs ad roma.
x. fides ex auditu dicit: dat. intellectū dūz de
auditis inte^m illustrat. **¶** Nec obuiat dicto illd
qđ dicit **¶** Hugo de scō victo. q. s. mālē fidei ē
solū i intellectu. s. formale in voluntate seu sub
stātia. voluit. n. dicē q: quo ad hoc q: fides vl
timū suū hēat cōpletū: o3 q: tēdat q: dilectio
nē i voluntate. 7 dicat q: fides p dilectōez opa
tur. **¶** Secūda^o ē de obo seu mū articuloz fi
dei. 7 ē hec. fidei articuli de icreato 7 creat lu
mine supnālī immediate glie pūcto lumini p
me inuitū bitati. **¶** Dicit p^o ps psonis q: arti
culi fidei s: de icreato 7 creat. p3 lucide q: ali
qui articuli aspiciūt dinitatē 7. 3. psonaz: hū
s: de icreato: aliq passionē 7 mortē 7c. 7 hū s:
de creato. nec tū variat fides vt sit alia fides
icreati alia creature: sic ali^o hit^o ē sapia q: ē de
eternali^o scia de creaturis. **¶** Cui^o rō. q: hū hit^o
sūt de creato 7 icreato: sub suis p3ijs rōnib^o
nō sic fides: s: solū iquātū deo credim^o quē ve
racē reputam^o: 7 nō potētē mētiri. vñ sicuti:
si crederē petrū veracē eadē fide q: ipz facēz
crederē: 7 vera q: mibi diceret crederē. sic i p
posito. **¶** Ex q: māfeste iserf q: fidei neq: subeē
falsū seu fidei articulis. **¶** p3 vltra fidē nō hēe
nec vnitatē: nec diffictionē a suo obo seu mū:
sicuti nec h3 eē. **¶** Ex quo iserf nō ē magnū: si
de esse nō apparē^m. cū ob3 nō moueat i bitu
fidei ad noticiā sui. o3m d^o in rōe o3i: s: bñ i
rōe eāc efficiēt. **¶** Et p3 q: o3m fidei pōt dici: 7
cōplexū 7 incōplexū. **¶** Et si dicat cōplexū a^o ē
sozālī fides pfm: a^o nfa. nā iclū quē credebāt
incarnādū: nos credim^o incarnatū ita de af.
Si aut dicat icōplexū eadē extat fides sozālī
7 eūsdē. credebāt. n. incarnationē: 7 nos credi
mus passionē: sic de alijs. **¶** Sico autē crede
re aut explicite aut iplicite sicut patebit in se
quēti psonē. 7 p3 fides eē de sensibilib^o sicut
xpm nasci: mort: pati 7c. 7 de intelligibilib^o vt
deū vñū trinitū 7 reliq. de mal^o vt ē pena repro
boz. de bonis vt ē glia bonoz. **¶** CS3 dicit 2°
ps psonis q: lum fidei ē immediate pūctū lu
minū glie ita q: nō est lum itū me^m qđ qdes
sit mar^o lumie fidei 7 minus lumine glie. sicut
inuit doc. sol. q. l. viij. q. ix. vñ habitū glie so
lū locat i gliosis i celo. bitū fidei i oib^o fidelib^o
d^o. bitū mediū i maiorib^o ppli: q: alios pñt ex
officio regē: 7 sūt veluti speculū i pplo. de q:
bus scriptū ē. Suscipiāt montes pacē ppli 7

colles iusticiā. hoc gppē paz est cū null^o for
met in se illud lumē mediū: nec vidēat posse
sūdari i lumie fidei. vñ diligēt nōndē sūt rō
nes doc. sub. i. xxiij. dist. s: hūc mo^m ponēdi.
¶ Ex q: p3 vltra theo^m p3prie nō esse sciaz cū fi
dei initat: ita nō hēat euidentia ex rōe o3i: q:
tū ē p3ditio sciēt p3 in p^o posterior: vñ iserf
q: nō ē theo^o scia subalīnata theo^o bitōz. vt in
2° 1° logi scio thōas. **¶** p3 q: negato supiori
f. scia a theo^o. p3 q: negat iserf: sic q: lapid ne
gat eē al^o negat eē hoiez. **¶** CS3^o ē d simboli
suffici^o 7 necessitate ad salutē 7 hec ē. **¶** Impli
cite nō explicite oēs fideles catholici oia re
nent fidei simbola credē. **¶** Probat^o p^o breuif.
q: ois fidel catholice^o d3 iplicite credē illd qđ
credit ecclia. sed ecclia oia fidei credit simbo
la. igit. **¶** Aug. s: sūdāmētū mācheoz. **¶** Eūā^o
nō crederē nisi q: ecclie catholice credo. vñ
si aliq pñaciter crederet o^m alicui^o o3i qđ
eūq sit illud i biblia esset bētic^o. 7 isidel iudi
cādu: ex eo qđ ecclia illud credit. vñ tñ q: ex
plicite oēs nō tenent credē oia simbola. p3
rudib^o hoib^o q: vix pñt p3prie grossissima. quā
to magis min^o subtilia multa q: i talib^o simbo
lis icludunt. **¶** Ex q: p3 fidē oia credēda ad suffi
ciētā pñnere. **¶** p3 scdo multa iplicite credi
antiquo testō solū que mō credi o3 explicite
sicuti est natiuitas dñi: aut trinitas psonarū
nisi aliq^o esset facta ex spālī reuelatio: sicuti
Abrahā aut Moysē: aut aliq^o alijs. vñ neces
saria ad salutē quo ad fidē sūt hec duo. **¶** Cre
dere deū: 7 credē redemptionē humani gñis
7 sine his dñob^o nemini sūt salus. **¶** Ex quo p3
clare fidei pfect^o tā q: ad sui explicatiōem: q:
q: ad nūcū credentiū. **¶** Cū i fidei notitia cla
rior mō est q: erat antigt^o loquendo simplr
lz eūsdem sit credibilo. **¶** Quātū ad tertiū
ar^m sunt tres difficultates iuxta tres psones.
¶ p3ia est vtrū hit^o fidei sit pcticus vel specu
latiuus. **¶** Thō. dicit. q. 3. arti. scđi. xxiij. dī. q: est
pcticus 7 speculatiuus simul. sed pñcipal^o est
speculatiuus: q: pñme initit veritati. pcticus
vero inquātū dirigit in opus: sed hoc nō vidē
tur dicē eūdem hitū simul pcticū 7 speculati
uum: cū sint dñe oppositē hit^o. **¶** Cū si mpr vi
cendū est q: fides est bitus pacticus q: visio
que etiā fidei succed. t. est practica. **¶** Cū bene
Paulus dicit q: finis legis est dilectio oi: cre
denti. **¶** Secūda difficultas. An vñ^o fidei ar
ticulus per aliū pñct. **¶** Dicit doc. subti. xxiij.
dist. q. nō. vñ illa argumentatio apli. i. eboz.
xv. Si mortui non resurgūt nec xpus resurre
xit. nō est argumentatio pñe dicta. eodem. n.
mō credo resurrectionē mortuoz: quo credo

ai. eum fidei
q. p. p. p.
p. p. p.

1. p. p. p.
p. p. p.
p. p. p.

refurre
do que
quedā
glia ap
boli ap
maxim
plicite
ptinēti
vies c
gnitū
oib^o r
ioz. **¶**
li q: h
maxim
pñct
iplo po
cognol
tar. h
cedit
gētic
ant e
Et di
citi in
vel an
lz non
i. nou
cedū
pō in
abolu
tut nō
q: ra
sus lo
hō si
neces
vt si q
qōne
pñm
pauli
pñm
Et don
pñm
būm
app
CS
nō e
iplic
nō e
e
ad
pñm
pñm
pñm

24
4x4

9.

fit vtus sic spes: qz nō est tāta difficultas refi-
lire a malo respectu cui⁹ est timor sic aggredi
ma⁹ qz respectu spes dī. vñ nec memoria q̄ ē
p̄teritōz p̄p̄ h̄mōi cām ponit vñ sic spes q̄ ē
futuroz. ¶ Sed dicit 2^a ps p̄clōnis q̄ spes ali
qn̄ ē isom̄is. ¶ Probaf. qz sic fē h̄z fides forma
ta ad spem formatā: ita fides isom̄is ad spes
isom̄is. ergo sicut cū si de formata spes forma
ta repit. sic cū fide isom̄is repit spes isom̄is.
Et hoc est qd dicit Aug. an lib. de vā inocē.
Cū ceterē vtutes sint bonis et malis cōes: di-
lectio p̄p̄rie bonoz est atqz p̄ior. Confirmat:
qz sicut timor confurgit ex fide supplicioz: sic
spes ex fide p̄mior. Cū igit sit dādas timor i-
sōm̄is: igit et spes. ¶ p̄z vltimo manifeste de
p̄ctōib⁹ q̄ sperat p̄ dei miam vitā emendare
et saluari: vñ hoc nisi spei vītute. igit. ¶ Hoc ob
uiat q̄ spes est gfa ex merito pueniēs. suffi-
cit. n. q̄ sit in p̄posito ita q̄ itēdat mereri. vñ
h̄z spes semp tēdat in deū: tñ alio mō q̄ cari-
tas: qz caritas plene: sed spes semiplene. Sed
ingt 3^a ps p̄clōnis q̄ spes noiat certitudinē.
¶ Probaf fm̄ p̄hm. i. et h̄icōz vñ certior est oi
arte. Cū igit spes necdū sit vñ: sed vtutū an-
chora: relinqt rē. Confirmat: qz remouet hesi-
tationē in spante et maximā dat p̄fidētā q̄ si
signa certitudinis. ¶ Notādū tñ q̄ ista certitudo
est p̄ditionalis nō absoluta: hoc ē dictu certū
est h̄is spem q̄ si in bonū p̄seuerauerit vitaz
possidebit etnā. vñ nō imerito vocat certitu-
do ordie nō euē⁹. Cert⁹ q̄p̄ ē q̄ bona opa
ordinat ad salutē: nō aut cert⁹ ē qd sibi eueni
et. vñ doc. deuo. v. dist. arti. i. dat tres ofias in
ter certitudinē fidei: et certitudinē spei. ¶ P̄tia
est qz certitudo fidei opponit errorē. Certitu-
do spei hesitationē: vñ p̄ fidē q̄s cert⁹ ē tā de
euētu q̄ de ordine. p̄ spem aut solū est certitu-
do de ordine. Scda est q̄ certitudo fidei ē cir-
ca cōplexū magis vt q̄ de⁹ ē vñ trin⁹ vel dei
filii carnat⁹: et sic de alijs. Certitudo spei ma-
gis circa incōplexū. spe. n. vita spaf etnā. Ter-
tia ofia est: qz certitudo fidei est in intellectu:
certitudo spei in affectu. Ex quo p̄z q̄ certitu-
do spei nō est q̄si qd dā p̄ticulare sumptū sub
certitudinē fidei: sicut qd dā dicūt: vt cognoscēs
oēs mulā sterilē: cognoscat hāc sterilē appli-
cāt ad p̄positū. ¶ Scda p^o est de spei subo et
materia. et est hec. Spes pro subo volūtatez:
p̄o obo bonitate aspicit. ¶ Dicit scda ps cō-
clōnis q̄ subm spei est volūtas. ¶ Probaf. illi-
us potētie est spare cur⁹ ē timere: q̄ opposita
fuit eiūsdē subo: sed timor est volūtatis nō in
tellect⁹. igit rē. Confirmat: qz desp̄atio est vo-
lūtatis: relinqt q̄ et fides: cur⁹ ē o⁹. Et si obij-

ciat: qz ymago recreationis respicit ymaginē
creatiōis. Cū ergo caritas sit i volūtate: fides
in intellectu: et nō relinquat nisi in memoria: re-
linquit spes eē in memoria. ¶ 3^a q̄ ymago re-
creatiōis fm̄ vītutē aspicit ymaginē creatio-
nis nō tñ o⁹ q̄ i oib⁹ sit. p̄p̄o⁹: imo ē dissimilitu-
do maxie in hoc: qz in creatiōe intellect⁹ habu-
it locū duoz. s. memorie et itelligētie. Ecōtra
in recreatiōe volūtas h̄z locuz duoz. s. spei et
caritatis. et rō est: qz bona merita ex volūtate
p̄deūt. vñ illud vere implet. Qui creauit te si-
ne te: nō iustificabit te sine te. Ex quo p̄z q̄ il-
lud Berni. sup. can. De⁹ est futur⁹ rōni plen-
tudo lucis volūtatis: multitudo pacis: et memo-
rie p̄tinuatio etnitas h̄z intelligi p̄ redūdātiā
inquātū tētio q̄ ē dos spei redūdāt in memo-
riā. ¶ Scd dicit scda ps cōclōnis q̄ o⁹ spei est
bonū et sub rōne boni. p̄z ex dīa sciētiarū ad
vtutes: qz scie aspiciūt y^m sed vtutes bonum.
Cū qz vñ theolo^a h̄z idē pro fine et obo. Cūz
ergo rō finis sit bonū: seq̄. vñ merito sic gau-
diū de p̄nti ē de bono: ita spes de futuro aspi-
ciēt bonū. vñ et hoc innuit dīa fidei ad spem
quā tāgit Aug. qz fides aspicit et bona et ma-
la: sed spes tātūmō bona. ¶ Ex quo p̄z q̄ nō
o⁹ ponere oim spei bonū sub rōne ardui: sic
ponit doc. deuo⁹. q. iij. arti. ij. et doc. sol. viij.
quoli. q. v. ¶ 3^a o⁹ ex p̄clōne. vñ idē ē obij⁹
et sub eadē rōe: tā spei q̄ caritatis. s. bonū in qua-
tū bonū. tñ alio mō tēdit in bonū spes: qz per
modū desiderij et cōmodi. alio mō caritas: qz
p̄ modū vnionis et amicitie. Et hoc sufficit ad
hoc q̄ sint vtutes distincte. ¶ 4^a p^o est q̄
spes est virt⁹ theologica nō moralis: et ē hec.
Mediatrix spes fidei et caritatis nō moralis: s̄
theologalis vtus noiaf. ¶ 3^a p̄ma ps p̄clōnis
q̄ spes est media inter fidē et caritatē. p̄z exē-
plo māli. primo fundamentū. secūdo paries.
tertio tectū. In spūalib⁹ aut fundamentū est fī-
des. spes paries. tectū caritas. Cū hoc insinu-
at ordo apli. Nūc ingt manēt fides: spes: cari-
tas. Ista tñ prioritas dī intelligi de priorita-
te nālū: vel quo ad actū: nō t̄p̄is: qz hec tres vtutes
simul infundunt. Et si obijciat qz tētio
que est dos corrūdens fidei: sequit fructiōne
que est dos corrūdens caritati: et ita videt q̄
spes sequit caritatē. Dicēdū q̄ nō est sile: qz
dotes in patria quasi simul vel ad minus eq̄-
lis erūt p̄fectionis: nūc in via caritas p̄fectioz
spe existit: cursus aut nature h̄z vt inspectum
p̄fectū p̄cedat. ¶ Sed dicit secūda ps cōclū-
sionis q̄ spes est vtus theologica. p̄z: qz illa
virtus est maxime theologica que maxie ele-
uat mētē in p̄tēplationē h̄mōi est spes. vnde

ad Hebr. vi. dicit aplo q spes icedit vsq ad interiora velaminio. Confirmat q aspiciat pro obd sine cardinali virtuti. s. deu. r h e mod^o virtuti theologiae. Quatuor ad 3^m art^m s tres difficultates. Prima est an sit vna spes oium sperador: sic vna e fides oiu crededo- ra. Dicedu q sic. Et ro est. qz sicut ea q credit fides solu credit ppter prima veritate cui in- nitit: ita a pma vitate hz vnitatē. ita spes ea cuncta que spat pp dina spat largitate z boni- tate cui initit: z ab ea sumit vnitatē. nō a spe- radis diuersitate. Secda difficultas: vtz in xpo potuerit poni spes. scis Tho. q. v. arti. ij. dicit q nō. qz spes est respectu tentionis diuie hū demedū habite. xps aut ab initio fuit cō- prehēso. Mag^o Alco. de lira illi ps. Cōser- uata me dūe qm spau in te exponens dicit. quō habuit spem nō qdē de tētiōe que ē dos sed de rōne sui corpis. Tertia difficultas q ē nobilior vtus fides vel spes. dicedu q spes. Tū qz nobiliori subo. s. volūtati. tū qz pmi- or meliori. s. caritati. tū qz rō obi nobilior s. bonitas. Ex quo pz ad. q. qz vitz spes nō mo- ralis vtus: sed theologiae cōset. Tūc ad ar^o. Ad primū dicedu ad maiorē q mediatio est rōne obi z circūstātiar simul: sicut pz in v- tute morali: vt in tēperātia: in qua bz accipi z mediū rōne obi: vt nec nimis parū nec nimis cōmēdat: z rōne circūstātiar: vt qn oz: vt ibi oz: z sic de alijs. Et hoc mō loquēdo nō ē me- dia^o in tute theologia: z hz maior vnitatem. Est aut alia mediatio nō qdē a pte obi: s. cir- cūstātiar solū. z hoc mō bñ est mediatio i v- tute theologia: qzuis. n. nō possumus nimis deo credē: tñ q nimis cito credit z dī lenis. Est z q nunq credit nisi hūana pnia rōne: z dī ptinax. In medio hor duorum vicior am- bulat fides btus. Sic dicedu de spe inter p- sumptionē z despotionē: ideo ar^m nō obuiat. Ad scdū dicedu sicut dicit doc. deno. q. iij. arti. i. q actū aliquē alicui^o esse virtutis pōt in- telligi tripli. vel sicut eliciētis. z hoc mō pati- terribilia seu sustinere est patiētē z fortitudi- nis: vel scdo sicut dictatis: z hoc mō oēs act^o virtutū sunt fides: vel tertio sicut adminiculā- tis: z sic sunt spei. pp. n. spem regni celoz val- de facile est expectare: aut pñdere: aut sustine- re. Ex quo pz q aliter sunt hmoi act^o spei alio mō aliaz vtutū: s. ppiā expectationem spes hēat. Ad 3^m ad maiorē q est falsa: z rō est q intellect^o solū hz actū vni de pñdicamento glitatis. memoria aut nō hz aliquē actus nisi de pñdicamēto actionis. id nō oz q hēat duas vtutes que sint diuersor actū principii. vo-

lūtas vō hz z affectionē cōmodi: z hāc regu- lat spes. z affectionē iustitiae: z hāc regulat ca- ritas: id nō est consile. Et tñ de pñti qōne. Ex pñti aut di. de mēte mgi sicut de zc. Pma pco. pñis meritis spes pñit donis gra- tuitis ipa initit. Dicit pclusio q spes venit ex meritis z gfa. z ponit a princ^o disti. vsqz ibi. Et sicut fides ita zc. Secda p^o de inuisibili- bus fides ponit: z spes nō: sed differētib^o. Bi- cit pco q tam fides qz spes sunt de inuisibili- bus: tñ differēt. Et ponit ab illo. c. z sicut fi- des zc. vsqz ibi. Post hec zc. Tertia cōclo In celo negant fides pñit: z spes fundit: sed in limbo donant. Dicit cōclo q in beatis nō est fides aut spes. sed bñ in limbo patruz. Et ponit ab illo. c. Post hec zc. vsqz zc.

Am aut xps fidē z spes zc. Hic signat c xxvij. dist. hui^o tertij que sic ptinuat ad pcedētes. Hā post q in. xxij. xxij. xv. dist. vtutis fidei data est noticia: z i. xxvi. spei inquisita est essentia. Hūc tertio in loco de- clarat vt caritatis que pñdecte rei extat nū- cia. Et hz diuidit pñis intētio in tres ptes pñci- pales. In prima pquirir caritatis rō. In scda adiugit dilecti distinctio. In 3ª pcludit amo- ris duratio. Prima in princ^o. Scda ibi. dist. xxvij. Hic queri pt zc. Tertia dist. xxxi. Illud quoqz ptermittendū zc. Rursus p^o pñcu- la que est pñis dist. in tres ptes diuidit. In p- ma sic d^o pñctis ptinuat. In 2ª diffinitio ca- ritatis intīmat. In tertia mēsuratio fructuōis notat. Prima in princ^o. Scda ibi. Caritas ē dilectio zc. Tertia ibi. Cōsequēter modū vtri- usqz zc. Et ista tertia ps alijs duab^o indiuisio manētib^o: in tres ptes diuidit. In p^a pquirir qz sit act^o quē habet caritas. In secda reg- rit an implere queat infirmitas. In tertia ex- cit q pceptoz splendet vnitās. Prima in pñ- cipio. Secda ibi. Illud aut pceptum. Ter- tiā ibi. Cū aut duo pñ. zc. Hec est diuisio zc.

Tri infusa caritas ad dei amorē sine m^o concusandū necessario regraf. Et arguit q nō triplici medio. Pñio sic. Ad impossibile nullus est bit^o. sed impossi- bile est nos diligē deū sine m^o seu sup oia. igitur zc. Pñior pz. Sicuti. n. ad impossibile nulla ē pō. ita nullus est bit^o pōm facilitas. Sz mi- nor pbat. Tū q. ix. etbi. scribit pñs q amica- bilia ad alterū ex his mēsuramur q sūt ad se- ipsū: mēsuratū aut nō excedit mēsurāmo ecōtra sepius: ita amicitia hois ad se z cari- tas maior ē ea q hz ad deū. Tū qz amicitia fū- dat sup vnitatē. impossibile est. n. eque vni alii ēē idē sic hbi. Secdo af sic. Aliqz hō sine cari-

tate in
li act
celle
mer
g^o z s
n. esse
bus p
re m
pñ
alig
dar
apud
fine
frequ
ritate
habu
te deū
itans
ex p
pelli
mā
n. est
s. de
vbi
nē z
xij. n.
hec
infir
suo
bue m
Cō
tas. n.
Car
gfa.
grat
lib. n.
eoz
lang
ritas
clēse
ma an
nūm
neg
pñi
dicit
mū
Car
cit ē
gno
tāg
dē
ritat
dilig
CS

Amor

E 4

ne entis ad finē. Et sic eodē amore diligūt de-
us et proximi. Secūdo pōt cōsiderari deus vt bo-
nū optatū: et proximi vt is cui illud bonū opta-
tur: et sic adhuc eodē amore vterq; diligitur.
Tertio pōt cōsiderari vt oba et diuerso distincta
et sic nō pōt eodē diligī actus: imo distincti: sic
et moti ad numerationē terminū nūerati: sicut
subiecti et tēpōis. Sed ad quē aut deū aut pri-
mū pmo terminat ille dilectiōis actus. **B**onū qd
si loquimur p modū inclinatiōis. pmo inclināt in
deū. sic et primū inādatū est: diligere deū: et
ppter deū. proximi diligere. **U**n tēz in intētiō-
ne qd in affectiōe pū intelligit deū ardētiusq;
amor in deū est qd proximi. Si autē intelligam⁹
p modū exercitiū: sic p^o est in proximi. qz in pū
ti statu est pcessus ab inferiori ad superiorē: et ab
inspecto ad pfectū. et prior est actio fm. **H**ie
go. que est ad proximi qd pteplatio qd ē ad deū
et prius qd aiale qd qd spūale. **I**ō p^o **I**ō. 3° be-
ne scribit. Qui nō diligit fratrē suū quem vi-
det: deū quem non videt quomō pōt diligē.
C3^o p^o ē de necessitate caritatē respectu hui⁹
amoris. et ē h. **L**3 i puris nālīb⁹ creatura deū
sine mō et sup oīa possit diligē tū pō ordinata
ad dei amorē necessaria ē caritas. **C**ū p^o
ps psonis qd hō pōt diligē deū sine caritate
sup oīa maxie in statu inocētie. **P**robaf me-
dio doc. sub. in pūti di. **R**ō. n. nālīs indicat ali-
qd esse sūme diligēdū: qz indicat aliqd ē sūm-
mū et infinitū ne pcedat in infinitū. ergo volū-
tas possit p se sine caritate illud sūme dilige-
re. **P**3 pūa: qz eqūis ambū⁹ ē volūtas cū itel-
lectu: in nūp. n. pōt ferri itellect⁹ i qd nō pos-
sit volūtas. Ad hāc pte ē theō⁹ pūa⁹. Si enī
qz nō possit sine caritate infusa deū sup oīa di-
ligere. sequerē qd possit se scire eē in caritate
qū. f. expirē hūc actū: qd tū cōiter nō tenent
doc. theō. **S**3 qd ē diligē deū sup oīa. **I**dē do-
ctor dicit qd diligē deū sup oīa intelligit intē-
siue et extēsiue. **E**xtēsiue vt plus diligit deū:
qz oīa alia. vt. f. pūa vellet oīa alia nō eē qd de-
um nō eē. **I**ntēsiue. f. vt tenerē. seruētē: et fir-
mū deū diligam⁹: qd aliud qdēq;. **E**x qd p3 qd
valde cito dī: diligo deū sup oīa: s3 nō cito im-
plet. **E**t tū in cant. dī. **S**3 dīaui et me caritatē.
Ex qd i ferī scōa ps psonis qd p3 de pō ordi-
nata dei requirit infusa caritas: ad hoc qd amor
dei maxie sit meritori⁹: et vt pfectū diligat. **E**t
qd satis de hoc dist. xviij. pū. dictus ē. iō hīc h3
finē scōs articulus. **Q**uātū ad 3^m art^m sūt
tres difficultates. **P**rima qd ē pfectior ha-
bit⁹: caritas an sapia. **D**icēdū qd accipiēdo
sapiamv accipit pūa in. vt. et pū. pro nobilī-
simo. f. pūa itellect⁹: nobilior est caritas qd

sapia. **S**i vō accipiat sapia pro bono p^o facti
spūa. sic sapia cōplēmētū noīat caritatē: et ē no-
bilior quodāmodo ipsa caritate. **E**t hoc loquitur
beat⁹ **B**ern. in lī. de diligēdo deo di. q. gra-
datim venī ab amore dei ad caritatē. a cari-
tate autē ad sapiā. **S**ecūda difficultas. **S**i sit
possibile implere illud pceptū i via. **D**iliges
dñm deū tuū ex toto corde tuo: ex tota mēte
tua: et ex tota aīa tua. **D**icit doc. deuo. q. vi. ar-
ti. ij. qd si intelligat sic. diliges deū ex toto cor-
de et c. sine quocūq; extraneo. sic impossibile est
et maxie pro lōgo tēp. qz curis varijs pminur
et in pctā venialia labimur. vñ hoc mō ostēdit
qd in patria hēbim⁹ nō qd hīc ipīcam⁹. **S**i vō
itelligat sic. **D**iliges deū ex toto et c. sine quo-
cūq; pūo. i. pctō mortali sic ē pceptū: et pōt in
via impleri cū adiutorio dei. **T**ertia difficul-
tas. **Q**uō dñt ista tria. **E**x toto corde. **E**x to-
ta aīa. **E**x tota mēte tua. **D**icit thō. in dubijs
līalib⁹. **E**x tota mēte. i. memoria sine obliuio-
ne. **E**x toto corde. i. intellectu sine errore. **E**x to-
ta aīa. i. volūtate sine pūa affectiōe. **E**t tū de
3° art^o. **E**x quo p3 ad. q. qd vīz infusa cari-
tas ad dei amorē sine mō. i. sup oīa cōcausan-
dū de pō dei loquēdo ordiata necessariis req-
rit. **T**ūc ad arg⁹ in o^m. **A**d pūū negat mī-
nor. et dñ. pbat. p^o ex illo et pū. x. **A**micabilia
ad alterū mēsurant⁹: ex his qd sūt ad seips. **B**onū
qd istud mēsurari itelligit qd tū ad innotescē.
Tūc. n. qd dī aliū manifeste diligē qū id qd si
bi appetit: appetit et alteri: nō at qn possit vlt-
tra se dilectus diligē nisi loquimur de amicitia
equaliū: de qua ibi loquit pūa. et talis nō est
creature ad deū sed aliqd mai⁹. vñ pōt voca-
ri supamicitia. **S**i scō vō pbat qz amicitia
fundat sup vnitatē: et glibet ē magis idēz sibi
qz alii: et p pūa se magis diligit. **B**onū qd i amī-
citia pcurrit et vnitās et bonitas: et in pposito
vnitatē minore recōpēsat maior bonitas dei
et ita arg⁹ nō obuiat. **A**d scōm art^m totum
cōcedit de absoluta pō dei. tū de ordiata po-
nit caritas: et rōe meriti et rōe pfectionis act⁹:
dñ simul eliciūt hūc volūtas et caritas: qd si so-
la volūtas eliceret. **A**d 3^m totū pcedit vsq;
ibi. qd caritas acqūita et infusa sint eiusdē rōis
hec. n. ē falsa. **E**t dñ pbat: qz cā efficiēs nō va-
riat effectū: sic eiusdē rōis ē hō. pduct⁹ p gīa-
tionē et creationē. **B**onū qd vēr ē qū effect⁹. p-
duct⁹ vno pōt. pducti ab alio. sic est in ex^o ad
ducto: nō sic est in pposito: qz caritas infusa
nō pōt acqūi p cāo nāles. **E**t tū et c. **P**3 pūa p^o
pcepta gemina icludit caritas vt fert auctas
et sacra germina. **D**icit p^o. qd duo sūt pcepta
caritatis. amor dei et proximi. **E**t ponit a pūū⁹

vltz ibi. Cōsequēter mō^m. CSēda 2°. Pro
se diligat de^o optim^o: p deo amat ipe prim^o.
Dicit 2° q de^o diligēdus est ppter se sed p
rim^o ppter deū. et incipit ibi. Cōsequēter rē.
vsqz ibi. Illud autē rē. Tertia pēdo. Prece
ptū amoris nō implet viator: l3 cōprehensor
cunulo rigoris. Dicit pēdo q illud pceptū.
diligēs dñm rē. nō iplet pfecte in via l3 in pa
tria. Et incipit ibi. Illud autē rē. vsqz ad finē.
Et queri pōt: vtz illo mādato rē. Hic
b signat. xxvii. di. hui^o tertij que sic cōti
nuat ad pcedētes. Nam postqz in pce
dēti dist. pquisita est caritatis rō. Hic incipit
vchari diligēdoz multiplicatio: r h3 diuidi i
tres ptes principales. In pzia ponit diligen
doz dist^o. In scda addit eorūdem ordinatio.
In 3ª claudis ad hoc meritū pfectio. Prima
in pñe. Scda dist. xxix. ibi. Post pdicta de
ordine caritatis. Tertia dist. xxx. Hic solet q
ri qd pot^o sit rē. Rursus p^o pticula que est
pñs dist. In qua diligēdoz ponit dist. in tres
ptes diuidit. In pzia assignat diligibilia. In
scda remouēt dubitabilia. In tertia edocē
tur hic necessaria. Prima in principio. Se
cūda ibi. Quid autē questio. Tertia ibi. Hic nō
tandū est primum rē. Hec est diuisio rē.
Tū ex caritate nra corpa diligant r p
rimus. Et arguit ad pte falsam tribus
medijs. Primo af sic q nra corpa nō
sunt diligēda ex caritate. Nihil. n. ex carita
te diligēdū qd ipedit hoīem ab assecutiōe sui
finis. q caro nra est hmoi. igit rē. Maior p3
ex motu caritat. Caritas gpe mouet princi
palr ad supmū bonū diligēdū: ita hui^o bōi
o^m nō diligit. S3 minor. pbat. vñ ad Gal. v.
scribit. Caro pcpiscit aduersus spm: r spūs
aduersus carnē. Et ad Rō. viij. dicit pau. In
uenio in mēbris meis aliā legē repugnātem
legi mētis mee. C Sedo af ad idem sic. Rō
ymaginis expsa est id pp qd elicit dilectio ex
caritate: sed nra corpa nō sunt ymago: nec ad
ymaginē dei. igit rē. Maior p3 ex eo q cari
tas est reformatiua ymaginis p petm isecte:
vñ r d3 ymago recreationis. Sed minor. pbat
ex eo q ymago dei stat in memoria in itelle
ctu r volūrate que nō h3 corp^o. Rursus yma
go est ppetua: de corpe autē nfo scribit Sap.
Corpus qd corripit aggrauat aiām. Tercio
af sic. q prim^o nō nō sit diligēdus ex carita
te. Si. n. prim^o nō diligere a nobis ex cari
tate: aut cēt amicus aut inimicus: sed nec sic
nec sic. igit. Maior p3 ex diuisiōe sufficienti.
Sed minor. pbat. Primo q nō inimicus cō
uenit amico diligi. ergo odiū inimico. si eniz

o^m in oppositōe ppo^m in pposito. in thopt.
ij. pbat q nō amicus eodē mō. dicit. n. salua
tor de inimicis. diligit inimicos vros: bñsa
cite his qui oderūt vol. C In o^m bō af aucte
Aug. in lib. de doctri. xpiana. r est in lra enu
merantis qmōr ex caritate diligēda. f. deuz
seipsum. prīmū suū: r corpus ppiū. vñ de p
rimo spāliter dicit Leuit. xix. diliges prīmū
tūū sicut teipsum. vbi Aug. r Greg. i. ad id ad
qd teipsum. C In ista. q. ad al. piformiter sūt
tres articuli rē. C Quō ad prīmū articulum
termini sūt. Caritas. ex caritate diligi. r prim^o
C Prim^o igit termin^o ē caritas. qñ cara vni
tas. An vltra datos de caritate i pcedēti dist.
diffinitioēs ab aplo caritas sic diffiniri. p^o ad
Thi. p^o. Caritas ē finis pcepti de corde puro
r pscia bona r fide nō ficta. vbi tria tangunt.
Primo caritat. intētiō. dñ d3. finis. vñ pau. dicit.
Finis legis est caritas. Et in lib. de laude ca
ritatis. Aug. dicit. Ille t3 qeqd latet qeqd p3
in dñis fmonib^o q caritatē seruat i mōib^o.
Sedo tāgim^o imple^o caritat. dñ d3 pcepti. In
his. n. pceptis caritat. que alleuat caritas: sic
plurimē motū auis. vniuersa lex pēdet r pphē
Tercio tāgim^o radix seu origo caritatis. Et hoc
in trib^o. Prmo i cordis mūditiā. dñ d3. ex cor
de puro. An in cañ. Spōsa spōlo loquēs in
ducit. recti diligūt te. Sedo in spci bonitate.
dñ d3. ex pscia bona. Cōscia. n. ibi fm glo. stat
pro bñ. vñ in ps. canit. Spā in dñio r fac bōi
tatē: r pascens i delictis ei^o. Tercio i fidei vā
citāte. dñ pcludit: r fide nō ficta. vñ ad Rō.
i. Pau. dicit. q iust^o ex fide viuūt. Et d3 intelli
gi ista origo nō tpe: qz simul infundunt spēs:
fides: r caritas: sed vera vel actū rōnerqz p
intelligit credē. sedo sparc. tertio diligere. qz
enim spāt qd nō credit. qz diligit qd nō spāt:
aut credit. vtiqz nullus. CSēds termin^o ē d3
ligi ex caritate. vñ in p^o. q. hui^o di. notat doc
deuo. q diligi ex caritate pōt intelligi tripl^o.
Prmo q caritat. faciat circa dilectū ponē affe
ctū r finē. r hoc mō solū de^o diligit ex carita
te. Sedo mō ita q caritas f. ciat circa dilectū
ponē affectū sed nō finē. hoc mō diligit^o p
ximū ex caritate: q nō pp se sed pp deū. Ter
tio mō itelligit aliqd diligi ex caritate: nō q
caritas i eo ponat affectū: seu finē: l3 solū i eo
d3 dilectio rōne dilecti: sicuti qz amant canem
amici sui pp. l. alicū suū. hoc^o possum^o dicit dili
gē corpa nra: qz cñ his deū videbim^o. C Ter
ti^o termin^o ē prim^o. vñ prim^o ē implatiū de p
pe. d3 enim ppe. ppior. prīm^o. pñt aut mōi
accipiēdi prīmū quos in vltimo cā pñtis d.
adduxit mag^o ad ternariū reduci numerū.

Hilo. n. mō dī. prim^o p^oditōe. et hoc v^o nē. et hoc mō oīs hō oī hōi est. prim^o. et sic intelligi tur illud dñi pceptū. Diliges. p^oxi mū tuū sic teip^os. vel intelligit rōne sanguinis. hoc mō ex eodē gēiti sanguie dñi adinuicē. p^oxi sicut ca tho loquitur. Semp tibi. p^oxi m^o esto. Scdo dī. p^oxi m^o rōne p^ou^oerlatōis. hoc mō angeli et ho mines dñi p^oxi adinuicē: q^o ex eis vna effici tur triūphās ecclia. erūt. n. hoies sicut angeli dī i celo. Tercio dī. p^oxi m^o rōne exhibitōis dñi sicut. vñ sup illo Luce. x. Quis tibi vñ eē p^oxi m^o. dicit glo. p^oxi m^o est cui impedit vel q im pendit mias. Quātū ad scdm artī. sūt tres p^osones. P^oxi est de dilectōe caritatiua n^o ru^oz corpoz. Scda de dilectōe mali. p^oxi. Ter tia de dilectōe bōi p^oxi. P^oxi est hec. Sic n^osa corpa cōplectit caritas vt ad ceta corpa ei^o mot^o non moueat. Dicit p^o p^o p^osonis q n^osa corpa sūt diligēda ex caritate. probat ad ephe. v. dīc paul^o q viri diligāt vxores su as sic corpa sua. s^o vxores sūt diligēde ex cari tate. g^o r n^osa corpa. vñ caritas aspiciat tria. qd ē sup nos: et dē. qd iux nos: et est. p^oxi m^o. qd iux nos: et est corpa p^oxi m^o. vt sic mot^o carita tis in tria tēdat. primo in bonū p^o cēntia. s. in deū. in bonū p^oxi m^o influētia: et sic est itelle ctualis nā creata. tertio i bonū p^oxi m^o quādā redū datia: et sic est corpa p^oxi m^o in qd glia redū dat aie. H^o r s^o Ambro. r patebit in sequen ti dist. In amore caritat p^oxi m^o n^ont consanguinei n^o sanguineis ceteris p^oxi m^o. Et sic dīcat qd scriptū est Job. xij. Qui amat aīaz suaz p^odet eā. et p^oxi m^o ex q^o nō est p^odetenda aīa: nō est dili gēda aīa. Tertū est aīe q^o hic accipit aīa p^o vi ta q^o sit mediāte corpe. Dīcēdū q^o in nobis re p^oit r libido ad malū. puocāt: et hec nō ē dili gēda s^o fugiēda. vt in p^odcō dicto docet xps eā vocās aīaz: q^o in nobis sp^o hītat r viuit. Et rursus vīta nature r h^o ē diligēda in q^ontū dūc ad gaudiū sempiternū. Sed dīcit scda ps p^osonis q^o ceta corpa ab hūanis n^o sūt diligē da ex caritate. Probaf. nobilior ē amor cari tat q^o sit amor social. s^o amor social rep^oit solū in nā intellectuāli. igr rē. vñ r Aug. in lib. de doctri. xpiana dicit. et hētur in p^ocedenti dist. Ea sola ex caritate diligēda sūt q^o nobiscū so cietate qdā referunt in deū: sicut hō vel ange lus: vñ n^o m corpa: talia nō sūt a^o cor^o. Confir mat: q^o p^oncipale obīū caritat est dñs: illa so la ex caritate sūt diligēda: q^o tāto bono fruitio ne r vīdōe cōiungi queūt. cuiusmōdi non sunt alia corpa ab hūanis. vñ h^o oīdāt māifeste q^o dilectio talīū corpoz nō claudī p^oceptū cari tat. ceterz caritas ē vinculū p^ofectiōis. r ita il

la sola ex caritate diligēda sūt q^o nata sūt hoc mō necti: hūmōi nō sūt talia corpa. Ex q^o p^o p^o ex caritate eliciēte nō sunt talia corpa diligē da: bñ tñ p^ont diligī ex caritate iperante si p^o deū tales q^o diligat creaturas. sic de bō p^o p^o n^o frācisco legif. q^o i oēz creaturā mira pīe tate ferebat. q^o ēt penas r infirmitates forozes vocabat. Et ad laudē creatoris ques icitabat sicut de qdā cicada dīc. canta foror mea cicada. vñ r passeret de māu bñ remigij remen^o archiep^osc^oul^o i mēsa sepi^o fumebat panē. sicut. n. sci p^oies in h^o p^oformant creatori. de q^o dī Sap. xi. Diligis oīa dñe r nihil odisti eoz q^o fecisti. In ipis. n. creaturis irrōnalib^o qdā sūtudo re lucet dī q^o i laudē referunt opificis: sicut arti ficē op^o collaudat. p^oxi m^o. Et hoc^o bōa t^opalia diligī hñt ipio. s. caritat: vt p^o ea ad ceta corpa nūre mereamur. Ex q^o p^o p^o respectu talīū bo noz p^o tē r amor viciōsus nimis amplecten doz r stult^o p^o deū diligēdo. vt sicut fides suo mō ē oīs creature. sic caritas i laudē dī oīa re ferat. Scda p^olo ē de dilectōe mali. p^oxi. r est hec. adal^o hō ens in vīa caritate diligif: s^o demō eo horref. Dicit p^o pars p^osonis: q^o mal^o hō dū ē i vīa dī diligī caritate. Probaf. Dēs p^odestiati sūt diligēdi ex caritate: s^o mlti mō sūt mali: q^o tñ p^odestiati sunt ad salutē. igr. Cōfirmat q^o illi sūt caritate diligēdi p^o qbus oraf. hūmōi sūt mali hoies viatores. igr. vñ hic vñū bonū hūū dīxit doc. subtr. Amor caritat in deū nō ē amor zelotippi q^o nō vult h^ore cō fortiū i amato. s^o ē amor q^o vult diligēs suū dī lectū ab oib^o diligī a q^o nescit an sint i odio p^odilecti. vt lati^o hugo venerabil^o i lib. de ara spōse insinuat. hūmōi ē oīs viator. Se nemie. n. inqt Aug. despandū est dū est i vīa. T^o rē. n. dñs de^o vt oib^o sufficiat: r lingul^o: nec amore vñū ipediat amor alteri: vñ q^o p^ocōres sint r i ligēdi insinuat xpi amor: q^o cū eilem^o p^ocōres dilexit nos. Notādū tñ q^o in mal^o hoib^o ē cōsi derāda nā cū possibilitate ad gliaz: et hoc est diligēdū totū. et sic intelligit p^olo. Est rursus attēdēda malicia. r ista est odiēda. vñ in ps. dī. Iniquos odio hñi: r legē tuā dilexi. Et ali bi. Nōne q^o oderūt te dñe oderāt: r sup inimi cos tuos tabescebas. In hoc qppe altissimo dñō cōformamur q^o diligīt nāz r odit culpā. Scriptuz est. n. Altissimus odio h^oz p^ocōres. Et iter. Abhoiabilis est dō impi^o r impietas ei^ous. Sed h^oz scda ps p^osonis. q^o demonce non sunt diligendi ex caritate. p^obat. Hūū est caritate amplectendū: qd est p^opetualiter separatū ab his qui caritate iungunt. s^o de mones sunt hūmōi. igr rē. Curia quippe cele

Ita demones non diligit: quoniam potius odit eos
q̄ detestat vt sim⁹ igit⁹ cōfoimes curie celesti
cūcti demones nostro p̄sortio fundit⁹ separē
tur. Cōfirmat. q̄ solū is caritate diligit q̄ pōt
effici btūs. vñ Aug. octauo de trini. Qui dili
git hoies vel q̄ iusti sunt vel vt iusti sint ama
re d̄z. demones autē cū sint obstinati non sunt
hmōi. igit. Idē dicendū de hoib⁹ dānatis p
q̄bus nulla fundit⁹ oso ad deū ē faciēda. vñ
serf dixisse Aug. q̄ si sciret patrē suū in infer
no nō pl⁹ ozaret. p eo q̄ p dyabolo. Et Greg.
q̄ p traiano orauit ample ab angelo ē redar
gut⁹. Nec obuiat q̄ demones sūt ad nrm me
ritū z exercitiū dū nos tēptāt. hoc qppe p̄ter
itentiū faciūt. Itē dūt. n. ad malū p̄cipitare: nō
in bonū erigē. nec illō q̄ tā demōes q̄ dāna
ti sūt ad oñtionē dīne iusticie z deozē vniuer
si inuoluntarie qppe hoc faciūt. Qñ z si nālia
dīni testimōio d̄poni. in. iij. nouz dīnoz. i eis
māserūt itēgra. obfucata sūt tñ z ifecta crib⁹
vt vix possit figi in nā eoz p̄sideratio non p̄si
derata culpa: deformauerūt qppe in ip̄is q̄
caritate erat diligibil⁹ ymaginē dei. Et si obij
ciat ex illo vbo Leuit. xix. Diliges primum
tuū sic teip̄z. Dicit glo. prīm⁹ non p̄prietate
sanguis itelligēdus ē: s̄ societas rōnis. dmo
nes at hñt rōnē sicut nos. z ita vñ q̄ sint dili
gēdi ex caritate. Dicedū q̄ illa societas rōis
nō ē itelligēda s̄z nāz rōis absolute: sicut ob
uiat arg. s̄z fm ordinatiōem ad gr̄az z gl̄ia: z
hāc nō hñt demōes. C Ter⁹ p̄clo est de dile
ctione boni. prīm⁹ vñ angelici boni spūs cū
deuoz hoib⁹ v eluti. prīm⁹ caritate diligunt.
p̄z p̄clo q̄ tā boni angeli q̄ deuoti seu bōi
hoies sūt nri prīm⁹ z tales ex caritate hñt di
ligi. igit. rē. Corroborat passū istū. q̄ ex q̄ ami
cus nñ d̄s diligit ex caritate tā angelos q̄ bo
nos hoies: z nos debem⁹ id facē. Amicōz. n.
ē idē velle z nolle vt h̄z seneca. Et si dicat q̄
amicitia ē cōlū vt h̄z p̄ho s octauo ethi. An
geli autē lōge nobiliores sūt nobis. z ita vñ q̄
nō sint ex caritate diligēdi. Dicedū q̄ lz sint
supiores fm nāz erim⁹ tñ eis cōles s̄z gl̄ia: z
hoc sufficit. vñ illo⁹ pl⁹ puenim⁹ cū eis q̄ rō
ne corpis euz b̄uē. q̄ teste p̄ho in. x. ethi. hō
maxie ē intellectus. Quātū ad 3^m arti. sunt
tres difficultates. p̄ria an vtutes sint dilige
de ex caritate. Dicit doc. deuo. q. v. q̄ sic. vñ
exp̄sse h̄z Aug. viij. de trinita. q̄ caritas ē cari
tate diligēda: est tñ vt⁹ diligēda tñ ē nō amo
re amicicie: s̄z amore p̄cupie inq̄tū ē medius
pueniēdi ad vitā bt̄az. C Secda difficultas. q̄
re nō ponit p̄ceptū de dilectione sui: sicut po
nit de dilectione dei z prīm⁹. Dicit sc̄us tho.

q. vi. q̄ sicut in speculatiuis cog⁹ p̄bñ refer
tur ad p̄ncipia p se nota q̄ nō p̄banf. sic p̄for
miter in agilib⁹ ea q̄ sūt ad altez ex his que
sunt ad se depēdēt. vñ z p̄ho l. ix. scribit ethi.
q̄ amicitabilia q̄ sunt ad altez ex his pendēt
q̄ sūt ad seip̄z. z ita de hoc nō op̄uit dare p̄ce
ptū cū sit q̄l p̄mū: z ad hoc satis inclinēt nā.
C Tertia difficultas. Si x̄ps sit dicēd⁹ nñ p
rim⁹. Dicedū q̄ i x̄po ē attēdēda vīna nā. z
hui⁹ rōne nñ nō d̄z. prīm⁹. Est rursus attēden
da nā hūana: z hui⁹ rōne nñ pōt dici prīm⁹
lz nobis sit lōge altior. Ex q̄ p̄z ad q̄nē. q̄ vñ
delz tā corpa nra q̄ prīm⁹ ex caritate diligi
tur. C Tūc ad arg⁹. Ad prīmū dicēdū ad nū
nozē ad illā pauli auctēz. Caro p̄cupiscit. Ca
ro. n. aliqñ accipit⁹ carnali cōcupiscētia: sic
ibi. z sic nō est diligēda ex caritate. aliqñ vñ
accipit⁹ p̄ altera pte p̄positi hois: z sic diligit
ex caritate sic dicit p̄clo. Idē dicēdū de alia
auctē. Ideo alia legē rē. Hō. n. diligit cōp⁹
rōne illi⁹ legis: s̄z q̄ erit p̄iūctū cū aia i celis.
C Ad sc̄d̄z dicēdū ad minorē. q̄ lz corp⁹ hois
nō sit ad ymaginē dei: tñ p̄icipabile ymagi
nis dī inq̄tū gl̄ia aie in illō redūdāt. z id suf
fuit vt ex caritate diligat. Letez q̄ ad d̄z q̄
corp⁹ cōcupit⁹ q̄ scriptū ē. corp⁹ q̄ cōcupit⁹
rē. Dicedū q̄ itez resurget z fiet imortale. iō
nō obuiat arg⁹. C Ad 3^m negāda ē minor⁹ p
vtraz sui pte. Et q̄ obijc⁹ q̄ diligit p̄iūctū ami
coz: nō diligit inimico ex regla thopie p̄p̄a:
totū p̄cedit capta mō debito regula. Amic⁹
n. inq̄tū aie diligit. inimic⁹ n. inq̄tū inimic⁹
ñ diligit: tñ obstat q̄ nā inimicie s̄biecta dī
ligat Et h̄ suffic⁹ ad vitatē p̄mōis. Idē dicēdū
de alia pte minoris: vt p̄z aspiciēt rē. C P̄ria
p̄clo. Quatuor i reb⁹ p̄cepta p̄plentur duo: z
docent in mārie b⁹. Dicit p⁹ q̄ duo p̄cepta
caritas p̄plent in q̄tuor diligēdis q̄ ponunt i
lfa. Et ponit a p̄nci⁹. di. vsqz ibi. D̄z autē rē.
C 2⁹ p⁹. Intellectuale. prīm⁹ cēfēt futetqz ta
le: dū tñ creēt. C Dic⁹ p⁹. q̄ ois nā intellectu
lis creata ē nñ. prīm⁹. z h̄z itelligi nisi sit ob
stinata sic demōes. Et incipit ab illo. c. D̄z de
rē. vsqz ibi. Sic notādū rē. C Tertia p̄clo va
rie d̄z q̄s esse proxim⁹: vt noster optimus tex
tus loquitur. Dicit conclusio q̄ proxim⁹ dī
citur multipliciter. Et ponitur ab illo caplo.
Dic notandum rē. vsqz ad finem distin. 2⁹
Est predicta de ordie caritatis rē.
Dic signat. xxix. dist. hui⁹ tertij. q̄ sic
ptinuat ad p̄cedentes. Nā postq̄ in
p̄cedēti dist. posita est diligēdoz distinctio.
Nūc in p̄nti distin. ostendit diligēdoz ordi
natio. Et h̄z diuidi hec distin. in tres partes

p̄ncipia
ad dili
p̄ntia
tio q̄
ibi. C
ē d̄uer
idui
tis p̄b
tres p
In sc̄
ibi. C
Sole
p
p̄ma
S̄fida
a p̄ia
carita
bit ad
bilia
origo
tis. S
deū cē
rūq̄ d
ordis
q̄ ad a
grad⁹
exce
do rob
sint in
fordū
in me
vñcu
nō cēf
circa a
nū des
idē bon
gradib
re affe
op̄et
pollen
simpli
3⁹. D
tate. L
nē in
in eff
C
Affec
min⁹
p̄fēc
P̄arē

principales. In prima venat ordo caritatis quatuor ad diligibiles. In secunda per beatitudinem largitas in pensa per beneficia. In tertia beatitudo maiestas gradum magnificetia. **Primo** in principio. Secunda ibi. **Ubi** et super hoc sepe dicitur. **Tercia** ibi. **Sciendum** quod est diversus est gradus. **Quarta** ibi. **Ultima** per beatitudinem iduissis manetibus. **Rursus** 2° per in qua caritas per beatitudinem largitatis impensa per beneficia in tres partes dividitur. In prima apponitur una opus. In secunda magis sequitur vera positio. In 3^a tamen elidit hinc dubitatio. **Prima** in principio. Secunda ibi. **Ubi** quia promissa verba dicitur. **Tertia** ibi. **Solet** etiam queri si parentes dicitur. **Hec** est res. **Et** caritas incipiens affectu vel seculo effectum suum per gradum ordinat. **Et** si per se triplici modo. **Primo** sic. sicut se habet fides ad primam veritatem caritas ad summam bonitatem. **Sed** fides equam mouet ad itra ad credendum ea quae per primum venit veritate: sicut et primam veritatem. **Quod** caritas. **Sicut** quod ad iteriorum affectum equam mouebit ad primam bonitatem diligendum et reliqua diligibilia. **Ad** 2° per 3° sibi. **Sicut** enim prima veritas est origo fidei: tamen quod ita summa bonitas caritatis. **Sed** per beatitudinem minorum equam non assentio fide mea deum esse quod est prima veritas et resurrectionem mortuorum: quod de omnibus ad finem. **Secundo** ad finem. **Quicquid** est ordinis in caritate in precepto est: ordo caritatis quod ad affectum non est in precepto. igitur solo effectu per gradum suos ordinat caritas. **Ad** 2° per 3° ex quod caritas est sub precepto. **Inter** illud **Iohannis**. **Hec** mandata dabo vobis ut diligatis. **Quod** ex quod sequitur eam: sunt in precepto cum finem est ordo: quod alias esset ordinata caritas. **Illud** **Corinthios** 13°. **Ordinavit** in me caritatem. **Sed** per beatitudinem minorum. quod si exhibeas vnicuique quod debes: dato quod sine mentis affectu non censeor preceptum re. **Tercio** ad finem. **Quanto** circa aliquem magis afficimur: tanto maius ei bonum desideramus. **Sed** oibis quod ex caritate diligimus idem bonum optamus. **Idem** solo effectu ordinatur gradibus suis caritas. **Ad** 2° per 3° non apparet affectum interiore esse possibile: nisi maius per optet. **Sed** minor per beatitudinem. quod id quod caritate diligimus deus: idem est sine se sine proprio diligat: nec velle posse magis ab uno quam ab alio participari cum sit simplicissimum. **In** omni bono ad ex illo bono per 3°. **Diligamus** non bono nec lingua sed opere et voluntate. **Ex** quod bono clare inuit caritatem aspicere ordinem in gradibus suis: tamen in affectu seu voluntate quod in effectu seu opere. **In** ista autem ratione perior dicitur. **Quod** ad primam autem termini sunt. **Caritas** incipiens affectus. **Et** gradus caritatis. **Primo** igitur terminus est caritas incipiens. **Ubi** noto quod ad primum tripliciter fore caritatem. **Incipiente**. **Proficiente**. **Et** perfecta. **Et** differunt ut dicitur secundum theophrastum. **Primo** quod

primum dicitur. **Hic** modo. **Caritas** enim incipiens ad hoc ita dicitur ut per beatitudinem preterita emendat et a futuris cauere. **Ubi** hac dicitur incipiens quod bellum dicitur aggredi incipit. **Secundo** dicitur caritas proficiens quod bonis adimplendis ita dicitur ut ad perfectiores veniat per beatitudinem incipiente caritate fiducia de liberatōe perfectiorum. **Ubi** hac caritate dicitur proficiens quod in via dicitur ad perfectiores anhelat vestigia. **Caritas** vero perfecta bona mentis quasi propria efficit ut hac habens in tali bonis quasi dicat. **Pro** nutritur: hac neque caritate perfecti dicitur quod cumulo sunt roborati et tuti intra soporati donorum dei dulcedine. **Ultra** notandum quod per caritas dicitur triplex non ratione sue essentie. **Ubi** ca. n. est dicitur secundum magis perfectum et minus perfectum. **Hic** solum est effectus effectus per quod dicitur. **Stat** notandum. **Incipiens** de malo cogitatur fugiendum. **Proficiens** securi de periculo subactio ad bona adimplenda confugiunt. **Perfecta** de bonis securi contra ad fortia manum mittunt. **Tercio** terminus est affectus ab afficiore. **Ubi** noto ut notum dicitur. **De** deo. **Ubi** quod primum dicitur. **Triplex** est affectus. **Primo** est affectus quod proprie patitur notat seu quod affectum passum notat. **Hic** fit dicitur in tria membra. **Primum** est ut dicitur affectus quod libet quod in informis modo quod notat per se in primo quod libet dispoēs affectionem: in sacro altaris panis affici de accidentalibus. **Secundo** membris est ut dicitur tur principalis affectus per passionem doloris. **Sicut** loquitur philippus cancellarij pisen. in quodam placula. **Ubi** dicitur per quod afficiore. **Ubi** clauos quod per dolor dicitur. **Ubi** per persona iesu. **Tertium** membris ut dicitur affectus per delectatione amoris nobis: modo quod dicimus vnum erga alterum valde affici. **Secundo** principalis dicitur affectus actus caritate iuxta elicitur: sic dicitur quod aut sibi aut alteri optat summum bonum. **Tertio** dicitur affectus actus voluntatis a caritate non elicitur sed ipse. **Sicut** dicitur quod aut sibi aut alteri bona optat temporalia. **Tertio** terminus est gradus caritatis. **Ubi** notandum ultra quod gradus caritatis quod per beatitudinem dicitur. **Per** Augustinum. **Tacti** sunt tres binarii seu sex modi sunt caritatis gradus. **Quod** beatitudinem misit Ambrosius in primum dicitur. **Quod** hoc dicitur distinguunt. **Caritas** neque ad tria fit perparari. **Ad** bonum simpliciter. **Dei**. **Et** tunc est per gradum diligere. **Dei**. **Secundo** copulatur ad beatitudinem: tunc est secundo gradus quod per post deum homo seipsum diligat. **Tertio** copulatur ad alium: hoc est triplex. **Primo** ratione sanguinis: et si sit ascendendo: tunc est 3° gradus caritatis: sicut est dilectio filij ad patrem. **Si** vero descendendo sic est quartus sicut est dilectio parentum ad filios. **Secundo** ad alienum fit copulatio ratione familiaritatis. **Et** sic est quintus gradus apud. **Domesticos**. **Tertio** ad alienum fit copulatio ratione solum conformitatis in natura. **Et** sic est

tertius gradus caritatis q soluz. s. e. ad cōneos.
 C. 2. ad 2^m art^m si tres pēlonos. **P**ria ē
 de caritate icipiēte. Secda est de affectu cari-
 tatis. Ter^a de gētib⁹ caritatis. **P**rima ē hec.
 Tā incipies q alia caritas ordinet sapiūt vt
 ea maxime de⁹ diligat. **¶** Sic p^a ps pēlonis
 q tā incipies caritas q qlibet alia ē ordiata.
Probaf. Caritatis rō ē affectū rectificare: s.
 nullaten⁹ affect⁹ rectificat nisi pponat maius
 bonū bono miori. igit rō. Cōfirmat. Caritas
 enim multa diligit diligibilia: aut igit eq p^a:
 aut vnū pri⁹ reliquū poster⁹: si dicat scdm hē
 ppo^m q. s. ē ordo i caritate. Si p^mū dicat p.
 Impossibile ē vnū p^mū eque p^a ad plura ter-
 mīari ob. Ceter⁹ magis noscit ordo p^a p^a p^a
 caritatis q amor nālī. videm⁹ aut amorē nā-
 lē ordinate tēdere i diligibilia qre. r caritas.
 Tū hūc ordinē sat inuēt auri. Aug. i pcedē
 ti di. r Amb. i p^mū distinguēs diligibilia. Ex
 q clare aduertit q nō pōt sic ordo i caritate
 q a⁹ sit caritas r pōr q diligim⁹ deum r a⁹. r
 2^a q diligim⁹ nos r c. s. vna caritas nūero ter-
 minat p^a seu aspiciat deū. 1° nos. 3° p^mū. vñ re-
 cte caritas respectu dei pōd⁹ of inclinā: vt il-
 lud vificet aug. qd ē pōdus in corpib⁹: amor
 ē i spīritib⁹: pōd⁹. n. meū amor me⁹. h. n. pon-
 dere in deo gēsim⁹ sic gētia i cētro: respectu
 deo p^mū of caritas ligās: q amore ligamur
 caritatē: respectu deo tā dei q p^mū of viculū
 q. s. iugimur. dicēte ap^{lo} colo. 3. q caritas est
 vinculi pfectiōis. Ex q p^a q ordo iste nō cari-
 tas s. diligim⁹ arguit d. Et si dicat q fm p^mū
 in p^a met^a. Sapiēs ē ordiare. r ita ordo p^a
 tinet ad itellectū. nō g^o ad caritatē q ē volū-
 tatis. **¶** 3° q ē ordo entū i toto: r hūc fac scia
 ē r ordo entū ad finē: r hūc facit bōitas r ca-
 ritas. r de hoc itelligit 2°. vel d^m q sapia no-
 minat tā itellectū q affectū. of. n. sapia qñ sa-
 pida scia: vt sapor sit volūtas: r scia itellect⁹:
 iō nō negat ordo hoc dicto a caritate. nec tñ
 ex ordie isto d⁹ argui. ppo⁹ p^mū iuratiōis inī
 ordiata. s. deū r nos: s. solū ppo⁹ bītudis seu
 attigē⁹ in quātū aliq⁹ p^mū iuram⁹ bōitatē dei.
 vñ r l³ caritas sit de se scilicet nālī in obm
 suū: nicho⁹ p^mū i p^mū. 2° in 2^m tēdit: sic lapio:
 l³ nālī deorsū tēdat p^mū tñ ad mediū q ad ex-
 tremū pūit. C. 3. diē 2^a ps pēlonis q cari-
 tate i fusa maxie diligē de⁹. pbat. pp vnū q q⁹
 tale r illū magis. s. solū caritate diligim⁹ ce-
 tera pp deū: o⁹ igit q magis diligam⁹ deū. Ce-
 ter⁹ finis magis diligēd⁹ ē enb⁹ ad finē. de⁹ at
 ē finis oīuz. igit caritas q rectissima ē vt⁹ deū
 maxie faciet diligē. Hoc ē inuēt tā Aug. q
 Amb. i ordie diligibilia. qlibet. a. deū pponit

Tū bñ lex i Deut. diē. Diliges dñm deū tuū
 ex toto corde tuo rē. Scis Tho. q. iij. addit
 vnā rōnē: qre deū diligim⁹ maxie. q⁹ vñ sum⁹
 ingt in eo q in nob⁹: q ipse ē cā plis oīum. sic
 man⁹ se opponit caput pcutiēt: q caput hēt
 cōplex⁹ eē in toto q i seipā. hoc idē p^a de p-
 ticularib⁹ hoib⁹ mortū se exponētib⁹ p bono
 ciuitatē. S. sua salua scitate hec nō pcludit rō
 man⁹ nēpe dñ ad saluādū caput se erigit: salu-
 tē capis nō qrit: s. p^a p^a: ita si man⁹ hēt in
 itellectū r volūtatē: magis se diligēt q caput
 Ita dico de p^a ticularib⁹ hoib⁹ respectu bōi cōi-
 rat: nisi adueniat maior dilectio. Ita dicere⁹
 de dilectiōe respectu dei. 3° si q⁹ rōes nā-
 les. an possit q⁹ p nāz diligē deū sup oīa: q⁹ rā-
 tur a poc. sub. xxvij. di. hui⁹ tñ q⁹ vidē i pte ta-
 cte sūt. Tū si dicat q nālī hō se p^ana diligit
 q deū: nō ē hoc nā ē iustitū quā p^anat caritas
 s. corrupte quā elinuat. Nec obuiat q amor
 seq⁹ notitiā r nō magis cognoscam⁹ p^mū
 q deū. vñ videret q magis deberem⁹ diligē
 p^mū q deū. nō tñ seq⁹ q l³ q ad claritatē i
 via magis cognoscat p^mū q de⁹: non tñ q
 ad bonitatē. noscūt. n. de⁹ fore melior p^mū: bo-
 nitas aut est que causat amorē. vñ r si caritas
 moueat ad diligēdū deū vt bonū in se r do-
 nū in nob⁹. tñ pamp⁹ vt bonū in se q vt do-
 nū nobis. vñ nec pōt dilectio p^mū ex carita-
 te eē ita pfecta sic dilectio dei: s. ambe finite
 sint. p^a ex sūt in linea r p^acto: p^atrūq⁹. n. finitū
 ē: nec tñ p^ait i finitū p^actū facēdū ē. sic ppo-
 sito. C. app l³ p^mū q ad aliqua sit magis vnū
 nobiscū q de⁹: r vnitas sit amoris p^a. vt tā-
 git d⁹o. bonitas tñ dei supplet hmoi vritatē
 Ceter⁹ de⁹ ē nob magis intim⁹ q nos nobis.
 C. 3. de⁹ ē de affectu caritatē: r ē hec. Et af-
 fectū r effectū cōple⁹ caritas r i nobis 2° ten-
 dit ordine. Dicit p^a ps pēlonis q caritas cō-
 plet affectū r effectū. **P**robaf. **¶** 2° do in effe-
 ctū oīū h⁹ ab effectū: s. videm⁹ ordine i effe-
 ctū caritatē. ergo o⁹ q ab affectu veniat: nō di-
 cit in omē. **¶** 3° q. pbatio caritatē exhibitio
 est op⁹. vñ r de⁹ magis p^aat ex quātū q⁹ q⁹
 tā q⁹ op⁹. vñ q⁹ tñ pōderat a iudice iusto.
 Intelligit tñ hec ps posita sacitate. Sato nē-
 pe q alig⁹ volūtatē hēat p^adi clemosinā: s.
 vñ de⁹ nō hēat: volūtas p scō reputat: q ad p-
 mū cēntiale. Et si dicat q multi sūt valde de-
 uoti q plus delectant⁹ log cū p^mū: vñ p^ata su-
 is filiab⁹ de p^assione q⁹ orare deū. ita hñt af-
 fectū nō effectū caritatis. Dicit dñs l³ in vi-
 ris seculi hoc toleret pp impfectionē: tñ in re-
 ligiofo est hoc rep⁹hibile: r cum magna dū-
 gētia d⁹ extirpari. Est. n. affect⁹ hic cōplacē

multiebris. sicut ē de quo sap. logf. puer. xvij.
 Air amicabile ad societate: magis erit ami-
 cus q̄ frater. **C** Sed h̄z scda p̄s p̄sonis q̄ ca-
 ritas i scdo loco ē respectu n̄r: ita q̄ p̄mo de-
 um. scdo nos diligē debem⁹. p̄bat. Sicut enī
 natura sua appetit p̄servationē: sic caritas sua
 p̄fectionē. s̄z nā magis appetit sui in se p̄serua-
 tionē q̄ in suo fili. igit. A simili h̄o p̄ caritatē
 bonū sui q̄ p̄ximū. Quia rō apud doc. subti.
 in p̄nti dist. est talis. Quia cū caritas sit h̄r⁹
 reflexivus p̄mo dilecto deo ad quē terminat
 sup̄ actū suū p̄uertit: vt q̄ caritate suū dilige-
 re dei dicat dilige. per dilige aut̄ dei diligēs
 efficit p̄fect⁹. vñ relinq̄t q̄ ante dilectionē p̄-
 ximi glubet de seipm dilige. **A**li Aug. in en-
 chiridion tractatō illud. Date elemosinā ⁊ oīa
 mūda sūt vobis dicit. Qui vult ordinate ele-
 mosinā daret se de inciper ⁊ ad p̄mo sibi da-
 re. **E**t n. elemosina opus misericordie disti-
 meq̄ dictū est. Miserere aīe tue placēs deo.
 q̄ enim sibi nequā esset: alij bon⁹ erit. **E**cclia
 stici. xij. **A**li t̄z Ambro. q̄ Aug. s̄z caritatis
 gradū sui dilectionē collocat. Nec obuiat il-
 lud apli p̄me Corin. xij. Caritas nō querit
 que sua sunt: q̄ nō vult se diligēs caritate vt
 de⁹ quē p̄mo sibi optat sit sibi p̄pū: vt alijs
 nō coīcet: qd̄ est querere que sua sūt. Et si obij-
 ciat q̄ p̄xim⁹ n̄r sepe est melior nobis: ergo cū
 magis q̄ nos diligere debem⁹ cū de⁹ cū ma-
 gis diligit cui debem⁹ cōformari. **R**espondū
 q̄ h̄z sit melior nobis n̄r p̄xim⁹: nō tñ tenemur
 eū magis dilige: s̄z nos: laborādo vt boni effi-
 ciāmur. Nec obuiat q̄ eū plus diligit de⁹: q̄
 nō semp tenemur p̄formare voluntatē n̄r: di-
 uine in voluto: sed in n̄r voluto. De hoc satis
 habitu est dist. xlvij. p̄m. Et. xvij. hui⁹ tertij.
Etenim est tñ q̄ caritas p̄prie p̄ficiat complete:
 dū in tertio gradu in p̄ximū tēdit. Et hoc est
 qd̄ loquit Grego. in omelia. Amen ad se ca-
 ritatē h̄re dicit sed dilectionē: ipse appē i al-
 terū tēdit: vt esse caritas possit. **T**ertia p̄
 est de gradib⁹ caritatis: ⁊ est hec. In gradib⁹
 caritatis fili⁹ p̄i p̄obligat: p̄pinquus ad p̄-
 pinquū magis q̄ extraneū. **B**icit p̄ pars
 cōsonis q̄ fili⁹ tenet plus dilige patrē carita-
 te q̄ pater filium. **P**robat. De bñficijs acce-
 ptis grati esse debem⁹: plus aut̄ accipit. q̄ a
 patre q̄ pater a filio. **A**li in. vij. ethico scri-
 bit p̄b⁹ q̄ parētib⁹ nō possum⁹ digna redde-
 re a q̄b⁹ tria magna bona accepimus. s. **E**ssē.
Autritiē. ⁊ **D**isciplinā. **C**orroborat passū
 h̄ic. maior scilicet natio p̄ncipiāt ad p̄ncipiū q̄
 ecōtra. fili⁹ aut̄ est p̄ncipiatū p̄ p̄ncipiū: er-
 go magis d̄z scilicet fili⁹ ad diligēdū patres

q̄ ecōtra. **T**estificat ⁊ hoc Ambro. sponens
 dilectionē patrū dilectioni filiorū. **N**otādū
 tñ q̄ affectu naturali plus diligit pater filius:
 q̄ ecōtra: de cōi cursu. Sicut in plātis vide-
 mus humorē p̄cedē a radice arboris ad ra-
 mos. rami aut̄ sunt filij: radix parētes. vñ de
 hoc affectu plus coīcat parētes filijs q̄ econ-
 tra. **E**t ap̄s iubet 2ª cor. xij. parētes thesau-
 rizare filijs: nō filios parētib⁹. effectū aut̄ ca-
 ritatis tenet filius plus diligere patrē q̄ p̄i fi-
 liū. **E**t quo p̄z hic locūz h̄re di. doc. deuo. q.
 iij. q̄ in nobis ē triplex appetit⁹ nālis seu na-
 ture cursus. In hoc aut̄ q̄ h̄o plus diligit se
 q̄ p̄ximū: est cursus nature ḡfe consonus. iō
 h̄ic p̄ficiat caritas. In hoc tō q̄ plus nā corru-
 pta diligit se q̄ deū: ē cursus nature ḡfe disso-
 n⁹. iō h̄ic euacuat caritas. In hoc tō q̄ cur-
 su nature plus filius filij q̄ parēte diligit est
 cursus nature ḡfe dispat⁹. iō h̄ic tolerat cari-
 tas vt aliter ⁊ aliter possit filius minus ⁊ ma-
 gis patrē diligere. **S**ed dicit scda p̄s p̄so-
 nis q̄ magis debem⁹ diligere p̄pinquū q̄ ex-
 traneū. p̄z ex gradib⁹ Ambro. **A**li ad Gal.
 vltimo scribit aplus. **O**pemur bonū ad oēs:
 maxime aut̄ ad domesticos fidei. Et alibi. Si
 q̄s suorū fidē nō h̄z: est infideli deterior. **A**li ⁊
 in nālib⁹ diffin⁹ calorū p̄mo est ad magis p̄-
 pinqua de hic ad remota. vñ h̄z sit ymago dei
 in extraneo sicut in p̄pinquo: ista tñ p̄pin-
 tas cētis parib⁹ aliqd̄ h̄z amicitie. vñ ⁊ illud
 qd̄ dixerat Aug. in li. de vera relig. **N**ō sic h̄o
 ab hoīe diligēdus est vt diligant carnales fra-
 tres vel filij vel cōiuges: vel cognati vel affi-
 nes aut ciues: nō ista dilectio tpalis ē ⁊c. **I**pe
 retractat in p̄mo retractationū. vñ nec ap̄s
 Colo. 3. qm̄ dicit. Renouamini fm̄ nouū ho-
 minē: vbi nō est masculus vel femina gētulis ⁊
 iudeis: sed in oīa in oīb⁹ x̄ps voluit istū gra-
 dū remouere. sed voluit insinuare q̄ in oī sta-
 tu pōt q̄s seipm saluare ⁊ placē deo. h̄z tñ itel-
 ligi p̄ cētis pib⁹. vñ bon⁹ ē nē p̄diligēdus
 est malo domesticorū: q̄ rō p̄ncipalis ē caritas.
Detex nullaten⁹ intelligit in p̄bēdis ecclie cō-
 ferēdis. vt dñi notat sc̄s Tho. q. v. Et in eadē
 doc. deuo. **Q**uātū ad tertiū articulū s̄t tres
 diffi. **P**rima ē. Quō itelligit illd̄ Berni. In
 via dei stare retrocedē ē. **D**icēdū est q̄ itelli-
 git intētiōe stare nō opē: q̄ h̄o d̄z sp̄ sponere
 ad meli⁹. Sicut de brō **F**rāscisco legi q̄ circa
 finē vite sue p̄ponebat facere ingen⁹ ⁊ nouū
 de dyabolo reportare triūphū. **S**eda diffi-
 cultas. Quō itelligit illud apli ad Hebr. ix.
Probā ego ipse anathema esse a x̄po pro
 fratrib⁹ meis. **D**icēdū q̄ itelligit vel ad tpe

vel sub cōditione si. s. foret optabile. Sicut il
lud moyli. Aut dimitte pplo huic norā hanc
aut certe dele me d libro tuo. Tertia diffi.
Atrū filie plus diligant patrē q̄ matrē. Sic
tho. q. vii. q. sic. cur? rō: q. plus in bōis simi
latur p̄i q̄z matri. I. in defectib? pl? assimilant
matri q̄z patri: bōitas at rō est dilectōis. Idē
d^m de filijs: idē de patre r matre. vñ tā p̄i q̄
mater plus diligit filios q̄z filias: nisi aliūde
accūs veniat. Ex quo pz ad qōnes. q. v. car
tas incipiēs tā affectu q̄ effectu: p suos gra
dus ordinat. Tūc ad arg². C Ad p̄mū d^m
ad maiorē. q. I. iter fide r caritatē sit aliq̄lis
similitudo: sicut illa q̄ tāgitur tñ est dissimili
tudo in hoc q. in fide sicut alijs cognitiōib?
magis veniūt res ad aiam. iō eque p^o p̄t aspi
cere passivē p fide itellect^o multa. caritate bō
magis trāsformat aia quasi tranliēs in ama
tū. sicut d^o q. aia veri^o ē vbi amat q̄z vbi aiat.
Iō oz q. vñ p̄ncipaliter aspiciat in q̄ trāsire
intelligit: r ita nō est cōsimile de fide r carita
te. C Ad scōz negat minor. r dū pbatur q. si
impleo id ad q̄ teneor: datō q. nō impleo mē
tis affectu: nō cēseor p̄cepti reus. B^m q. I. nō
esse reus: quo ad hoc q. p̄ceptū respicit vir
tutē iusticie: essen tñ reus quo ad hoc q. aspi
cit virtutē r affectu caritatis. C Ad tertium
d^m ad minorē: q. I. idē bonū optenius oibus
quos ex caritate diligimus: tñ intēlius vñ r
p̄ius q̄z alteri: vt p̄us deo q̄z nobis. ita p cete
ros gradus descendēdo. Et tñ de p̄senti qōe
rē. C P^o conclusio. Dilecta caritas recte ordi
natur per suas scimitas vt plane pbat. Dicit
p̄clusio q. caritas ordinat quo ad diligib^o.
Et ponit a p̄nc^o distinctio. vsqz ibi. An r sup
hoc. C Scōda p^o. Est affectu hō diligēdus et
effectu sane āplexādus. Dicit p^o q. hō r qui
libet n̄ p̄mū d^oz diligi r affectu r effectū.
Et ponit ab illo. ca^o. An r sup hoc rē. vsqz ibi
Sciendū quoz est rē. C Tertia p^o. Gradu
ternario caritas locat: r modo vario sepe no
minat. Dicit cōclusio. q. caritas hz tres gra
dus: r noiantur in lsa. Et ponit ab illo caplo
Sciendū quoz est rē. vsqz ad finem distm.

Je solet queri qd potius sit rē. C Dic
signat trigesima distinctio hui^o tertij
que sic cōtinuat ad p̄cedentes. Naz
post q̄ in. xxviij. distm. diligendozū est posita
distinctio. Nunc tertio in p̄senti distinctio
circa diligibilia venat meriti perfectio. Et hz
diuidi in tres ptes p̄ncipales. In p^a ad dili
gibilia meriti q̄rū q̄ritas. In scōda talia aspi
citur frāgere pia auctas. In tertia p̄ diligē
tia meriti petiuit caritas. P^o in pun. Scōda

ibi. Augu. tñ videtur sentire rē. Tertia ibi. B
lud vero qd sequitur rē. Hec est diuisio rē.

Trum pfecta caritas plus amore ami
cor q̄ inimicor dicatur. Et af q. sic tri
plici medio. C P^o sic. Quanto aliqd
ab optimo mag^o recedit: tanto ip̄fecti^o iudi
cat. Sed dilectio inimici magis recedit a dei
dilectione q̄ dilectio amici ergo dilectio ini
mici nō af ex tanta caritate sicut dilectio ami
ci. Maior pz aucte Aristo. in. iij. thopicor. r
pz ex mō suo pcedēdi in li. de aialibus. ibi. n.
perfectiōe mensurat aialius fm q. ad homi
nē magis p̄mānt: qui est optimus aialium
Sed minor pbat per beatū Amb. r supiori
habitu est dist. q. dilectio inimicor in sexto
collocat gradu. r amicor in q̄nto. dei aut in
p^o. C Secūdo af sic. Quanto dilectio est ex
cellentior: tāto diuine dilectioni ē similior. hz
diuina dilectio magis est ad suos amicos q̄
suos inimicos. igit pfectior caritas ignobis
magis amicus q̄ inimicus p̄ruit. Maior pz
ex cathena aurea platōicor. Creature. n. que
daz sunt p̄ticipationes dei fm magis r min^o
pfectuz: hec que pfect^o esse d^o participat ei
r magis similat. Sed minor pbatur ex eo q.
puer. viij. scriptū est. Ego diligentes me dili
go. ex quo af q. magis diligētes se magis di
ligit. si. n. simplr ad simplr r magis ad magis
ex thopic. C Tercio af sic. Dilectio r caritas
tāto extat perfectior r excellentior: q̄to seruē
tior r frequentior. hz caritas erga p̄mū r
dilectio est hmōi. igit rē. Maior pz. q. seruo:
dilectio nis ex fornace egredit caritatis. dicē
te Esa. xxxi. c. Tuus ignis est in siō r camp^o
in iherlm. frequentia etiā arguit pfectiones ha
bitus. q. cū habitus p̄ho teste ex actibus ge
neretur i scōdo etpicoz. Quāto magis frequē
tatur actus: tanto habit^o redditur intensior.
Sz minor pbatur q. bonitas in amico repe
ritur nō inimico. r hec est cā dilectionis r ser
uoris r frequentationis hz plus r min^o. C An
o^m vero af aucte Greg. dicētis. Seruitia tan
to sunt magis accepta q̄to minus debita. mi
nus autē inimicis q̄z amicis dilectio debetur
r ita dū eis exhibetur pfectior af caritas. In
ista qōne ad al. parifor. rē. C Quo ad p̄mū
arti^o termini sūt. P̄fecti^o. Amicitia. r In
micitia. P̄mū igit termin^o ē P̄fectus. de
quo li. i. di. xxvi. An pfectū trib^o binarij seu
sex modis pōt accipi quoz. v. doctoz pōt de
uotus. q. iij. P^o. n. mō d^o pfectio suff. ciēt: r
hec est in adimplēione mādator dei. sicut ē
illō d^o Matth. v. Estote pfecti sicut r p̄ vester
celestis pfectus ē. Scōdo d^o pfectio religiois

6. que consistit in obseruantia pssilior. de q d
 Matth. xxix. Si vis pfectus esse vade & ven-
 de oia que habes & da paupib. Tercio d pfe-
 ctio pationis q pssit in regimine subditoy.
 de qua d Luce. vi. Pfectus ois erit si sit sic
 magister ei. Quarto d pfectio copationis:
 que pssit in onfione exeploy. de q d: Gen.
 ix. Hoc vir iustus atq pfectus in gnationib
 suis. Quinto d pfectio tranquillitatis q pssit
 in cōsummatione difficilior. de qua d. i. Jo.
 iiii. Pfecta caritas foras mittit timorē. Et
 phus dicit: q pfecta virt^o optimoy ē opatiua
 Sexto d pfectio psumatiua: que est glorie: &
 hz diuidi i quinque pcedentes. de qua d Eze.
 xxvi. Plen^o gloria & pfect^o decore in delicijs
 paradisi dei fuisti. & cuilibet pfectioni pōt ad
 di caritas vt dicat pfecta caritas. C Sedus
 termin^o ē amicitia. & d amicitia qsi ai custo^a
 vt tangit phid. iiii. etpho. Amicus. n. Senec.
 teste alter ipse ē. vñ phs in. viii. etph. amicitia
 diffinies dicit. Amicitia ē beniuolētia nō la-
 tes in spassio. vbi tria tāgunt. P^o gen^o ami-
 citie. dū d beniuolētia. nō. n. ois alteri beni-
 uolus ei^o amicus noiatur ppter: sumus. n. ad
 ignotos beniuoli necdū tñ amici. Scdo tāgi-
 tur modus beniuolētie. ibi amicitia. dū d. n.
 latēs. erubescere nēpe amicus amicu non d
 nec p eo vt palā d amico & alijs amici amor
 pateat. Tercio tāgit amicitie recipio catio. dū
 d. in spassio. nō ē. n. cēfenda amicitia nisi di-
 ligētē dilect^o diligat eiq vicez repēdat amo-
 ris vt sit amor & ipēsus & repensu fmi modū
 loquēdi. Rich. in li. de tri. C Tercio termin^o
 est inimicitia: qsi nō amicitia. An notādū q
 inimicitia pōt accipi triplr. negatiue. pnatue
 & pte. negatiue d inimicus. q. f. nō diligif: ni-
 hil aliud ponēdo. hoc māiata vt lapides rē.
 pnt dici inimica: qsi nō amata. pnatue aut
 d inimicus is q. f. nō amat: ē tñ suscepiibilis
 amicitie: nō tñ itelligit hē hitū amicitie pñū
 Ex^m. si de^o cōderet hoīem in puris nālū^o sine
 habitu caritatis. hoc^o loquēdo de caritatiua
 amicitia posset dici deo inimic^o: qz nō amic^o
 nec tñ in pctō mortali foret q ē habit^o carita-
 ti pñū. pte aut d inimicus q. f. hz hitū ami-
 citie pñū. f. odiū. vt i theo^a. pctm aut origiale
 aut mortale. vñ tales dicunt filij ire. C Quā-
 tum ad scdm arti. sunt. 3. psones. P^o est de
 pfectione caritatis. Scda de dilectioe inimi-
 coy. Tercia de copatione dilectiois amicoy
 ad dilectionē inimicoy. P^o est h. Licet sim-
 pliciter caritas dno adiutorio tēptationi re-
 sistat: pfecte tñ d pro xpo mortē pati. C Di-
 cit p^o ps cōclonio. q quilibet caritas sufficit

ad diuino adiutorio ad resistendū cuilibet tē-
 ptationi dyaboli. P^o probat. Caritas. n. qlibet
 hitū facit diligere deū supra se: & in deo plus
 q se cōfiderē. ergo ex q ita eleuat metētenu
 caritate hō poterit ex ea cuilibet resistere tē-
 ptationi. Cōfirmat. quero. n. aut hō paruam
 hñs caritatē pōt resistere tēptationi. & tūc ha-
 betur. ppositū. aut nō pōt. & tūc nō peccat. qz
 nullus peccat in eo qd vitare nō pōt. Ceterū
 caritas potēti^o est nā. hō at in statu innocē-
 tie pōt resistere aliqliter tēptationi. P^o abuit. n.
 vñ stare potuit fmi oēs doctores. & tñ nō oēs
 posuerunt eū cōditū in gratuitis. ergo nec et
 m^o hō quacūqz caritate poterit tēptationi re-
 sistere. nec apparet hoc purum. Si. n. qdlibet
 pctm mortale forma^r caritatē expellit: & tñ
 bonū malo sit potēti^o. vñ q caritas illd po-
 terit. debilis. n. ē Greg. teste hostis q nō vin-
 cit nisi volētē. Ex q ēt infer^o q resistētia nō li-
 bero arbitrio: s caritati & dno suffragio do-
 nāda est. An p^o coy. x. dicit apostol^o fidelis
 ds q nō pmitit vos tēptari supra id qd pote-
 stis: s facit cū tēptatione pūctū. An sup illd
 ps. P^o proba me dñe & tēpta me. dicit glo. pua
 vires nfas inspicie: & postea temptari pmitte.
 Quia teste Amb. i pnone cōf. Diuersa sunt
 gñā inimicoy q fmi virū nfas qstitate cōpē-
 lato nobiscū agone luctāf. Sz notādū valde
 q aliqtēs ex tali cū demone pugna purgat
 aia a qlibet pctō: ēt veniali. sicut ē i martirio
 vbi aia imēdiate ad celos euolat. An lz in ta-
 lib^o pugnis in pñ foret pua caritas: sui tñ me-
 ref augmētū & fit magna aliqñ & pfecta. vt co-
 rona virtuti cōrūdeat victorie. cui^o rō. qz vir-
 tus caritatis maxie i pugna relucet. vt dicat
 aplos. q nō coronabit nisi q legitie certauerit
 qd efficit cūitate. vñ Aug. sup illd ps. Bonū
 mihi lex oris tui sup milia auri & argēti. dicit
 pl^o diligit caritas deū q cupiditas milia au-
 ri & argēti. C Sz dicit 1^a ps cōclonio. q pati
 mortē pro xpo solū ē pfecte caritat. P^o probat
 mat^o ē. n. pati mortē p xpo q oib^o suis renū-
 ciare dōis. An greg. i ome^o dicit. Magnū. n.
 nō ē abnegare qd habes: s valde magnū est
 abnegare qd es. Sz qlibet nō tenet ex carita-
 te suis renūciare dōis s solū ē pfectoy. igit a
 fortiori nec mortē pati p xpo. An Aug. & est
 pcedēti d. pfecta caritas hec ē vt qd paratus
 sit p fratrib^o mori. h ē. n. platoy q i statu sunt
 pfectionis: dicēte dño Joh. x. Bonus pastor
 aiaz suā dat p oib^o suis. vñ & eiusdē. xv. scri-
 bit. Maiorē caritatē nemo hz: vt aiaz suā po-
 nat qz p amicis suis. Et si obijciat qz dōa ē
 na pl^o diligēda sē qz tpalia. & ita hō hñs cari-

Dr. b. v. l. 1.
 h. o. l. 1.
 vñ vñ vñ
 vñ vñ vñ

tatem bz ptenere z vta ppria zc. bona velu-
ti mltius bonu pp xpm: veluti maius bonum
Dm vt dicit doc. deuo. q. ij. q. subire mortem
pro xpo: pt intelligi triplr. Primo qm adest
necessitas vel deserendi iusticia vel pdedi vita
z tuc oes ad mortē patiendaz tenemur: z est
opus iusticie. Secdo qd se offert oportuitas
manifestadi dñā glām. z tuc mori p xpo est
bonu pfectionis z superogatiois. nec ad illd
oes obligamur qz possum⁹ hfe xpm: z tñ nō
mori: qz cū nō negabim⁹: iō ar^m fctm nō obui
at. nec illud ē facit Luce. ix. Qui me erubue-
rit z meos fmoēs: hūc fili⁹ hois erubescet cū
venerit in maiestate sua. Erubescere. n. xps est
tpe necessitatē cū negare. sicuti intelligit illud
p^o Job. ij. Quādā ille p nobis aīaz suā po-
fuit: z nos debem⁹ pro fratrib⁹ aīaz pōere. vñ
gl. sup illo vbo Ro. vi. Humanū dico pp in-
firmatē carnis nfe. dicit sic. inveniunt alig
qui pponant iusticie dilectionē voluptatib⁹
carnis: pro iusticia tñ penā mortēqz formidāt
Tertio intelligit subire mortē pro xpo eo q
quis vitā ppriā exolat bz. vñ hec ē severitatē
z crudelitātē. Aug. n. tales sceleratissimos no-
minat. Secda p^o ē de dilectione inimicorū
z ē hec. Sic affectu diligī bz inimicus: vt effe-
ctu tpe debito dilectio appareat. ¶ Dicit p^o
ps psonis. q. inimic⁹ bz diligī affectu. Pro-
bat. Sicut culpa ē detestabilis: sic ymago dei
diligibilis. h. qz tūc qz pxius diligit: si pec-
cet ei⁹ culpa ē odienda. ergo qz tūc qz sit in-
micus ymago dei ē in eo diligēda. Cōfirmat
qz teste Aug. pl^o ē diligēdus pxi⁹ corpe p
prio. Sz qlibet tenet carnē suā diligere: dato
qd sibi noceat: g^o z pxiū suū dato q sit eius
inimicus. Letex qz nemini ds pctm dimittit:
nisi proximo suo dimittat. Matth. vi. z. xvij.
Nullus at dimittit nisi assit dilectio i affectu
An gl. sup illo vbo Luce. vi. Diligite inimi-
cos vros. dicit: nō sufficit si odisse. si. n. eos di-
ligit q vos diligit: quā mercedē hēbitis. Ex
qz clare pz falsitas cuiusd opinatōis dicētis. q
nullus tenet diligere inimicūz affectu qz dū
inimicitias exercet: h. dñ venit ad reconciliati-
ones. hoc qppe nihil ē. Si. n. dicit sap. hō hoī
servat irā: frustra a deo querit medelaz. Sed
quē affectū dilectionis tenet circa inimicum
hēre. Dm p^o q debemus inimicos diligē i or-
dine ad deū. vt. i. qd diligāt deū. Secdo debe-
mus orare p ipis: ad min⁹ in cōi vt dicit scñs
Iho. q. ij. z si nō noīatim vt ad deū puerant.
Sicut ē in illa collecta. amicis z inimicis no-
stris caritatē largire. Tertio debem⁹ velle vi-
tā eoz vt emēdent: ad min⁹ aut nolle mortes

eoz: nisi in duob⁹ casibus qz tāgit doc. sub. in-
piti di. z colligunt ex eplā bte Anastasie scri-
pta beato Hieronimo pfecto de publico viro
suo. Prim⁹ est. Si tales inimici ipediūt cul-
tū dei: z eiusd fuitores. Secds casus. qm sunt i
malicia māsuri. meli⁹. n. tūc eis ē citi⁹ mori qz
diu viuere. qz min⁹ in inferno cruciabunt. Ex q
pz q mors inimici ē sub pditione affectanda
vñ z iudices rei publice illa de cā hoīem ad
mortē puniūt. Aut qz. si ipedit bonū eoz z ci-
uitū: ita bonū dei: aut qz de emēda nō psumit
¶ Ex quo clare pz q possum⁹ sine pctō affe-
ctare z desiderare q inimici nostri sint pau-
peres z infirmi: vt. i. p hoc puerant ad dñm: z
eoz apiatur mētis oculus. Patet: qz nobis
ista pō^o velle. pz de volūtaria paupertate reli-
giosoꝝ viroz. Et idē censendū ē penit⁹ de ty-
rānis z ecclesie psecutoribus: multū. n. p sunt
tales ecclesie dei: que sp talibus creant tribu-
lationib⁹. Et si obijciat. qz dñ Matth. i. qmto
Audistis qz dictū ē antige. Diliges amicu tu-
um: z odio hēbis inimicu tuū: ita inimicus
nō ē diligēd⁹. Dicit tūc tho. q. i. qz doc. deuo.
q. iij. qz doc. sub. qz nō erat scriptū Dñs hē-
bis inimicu tuū. An in toto antiq testō nō re-
perit⁹ bz oppm⁹. An Luce. xix. scribit. Non
reddes vltionē nec memoz eis inturre ciuit
tuoz. Iō bz dicit xps. dictū ē antige: nō scri-
ptū. h. alimni iudei voluerāt effici logici z a-
rrio argues. Si amici sunt diligēd⁹: mimi-
ci odiend⁹. Et pz q illa regula nō solū tñ i cāis
pctis. sicut nō sequit: albi ē visibilis: g^o nigrū
ē inuisibile. qz tā albedo qz nigredo visibilē ē
cōe sic i pposito tā amico qz inimico dilectio
pgruit rōne nē. Ex q pz q illud Ambro. i pce-
denti distin. sufficit inimicos nō odisse. bz in-
telligi de effectu nō de affectu. ¶ De q vt di-
cit scda ps psonis. Tpe debito est. pxi⁹ di-
ligēdus: aliqñ eēt vana in affectu dilectio si
pro tpe nō oīderet: pbatio. n. dilectionis ex-
hibitio ē opis. An Exo. xxi. Si videris alimū
odientis te iacere sub onere nō pterabis sed
subleuabis eū eo. Et puerb. xxv. Si esurierit
inimicus tu⁹ ciba illū. si sitierit portū da illi. et
p similia q sunt necessitatis in tpe necessitatis
diliget inimicos. Diligite igr inimicos vros
disfacite his q oderūt vos. Ex q pz q vbiqz
aut i biblia aut i iure inimicorū picipit interse-
ctio: cā ē qz bonū cōe ipediūt: aut dei legem.
¶ Tertia p^o ē de cōpatiōe dilectionis amico-
rū ad dilectionē inimicorū. z extat hec. Lz sit

amiceor dilectio bda: pfectior inimicor dicit.
Cap^o ps. f. q dilectio inimicor sit bda. Pro
 bat. qz est opus iusticie et equitatis: vt nos dili
 gētes diligam⁹ et honestate in amico venere
 mur. q teste pho. Amicitie ē fundamētū: et ca
 ritas apd theologū. **C**3° pbat scda ps. f. q
 dilectio inimicor sit melior. Dilectio. n. in
 micor ē de supradictis in euāgelio ea dē sunt
 maioris pfectionis q supradict. Ceterū vbi ē
 maior pugna: ibi ē gloriofior victoria. virtus
 n. circa difficult⁹ ē: ex. ij. ethi. Difficili⁹ autē est
 inimicū qz amicu diligere. vñ et sup se magis
 in dilectione inimicor q amicu diligēs ele
 uat: et purior ē dilectio. qz nihil hz carnalitatē
 sicut i amico et liberalior. vñ et tñ q respectu
 caritatē: q ē radix veri amoris pñt eē equales
 dñi. eadē radice qz diligēt amicu et inimicu
 Rōne aut obiecti pfectior est dilectio amici
 qz inimici. qz amicus in qñtū amic⁹ dñi bonū
 nō inimic⁹. et hac tāgūt rōne thō. q. iij. Rōne
 autē circumstantiarū vtputat: qz dilectio amicor
 est seruētiō rē. et inimicorū qz ē purior diffi
 cultior rē. se hñt. s. fm excedēs et excessus. sim
 plr tñ dicendū ē q dilectio inimicorū est pfe
 ctior. lz magister in pñti distin. dicere videat
 oppo^m. **C**uantū ad tertius aut. sunt tres
 difficultates. **C**ap^o qd est radix meriti: aut
 victorie i nobis. aut gfa. aut caritas. Thōas
 dicit. q. v. q gfa est remota cā: s. caritas est. p
 pinqua. S3 salua sua scititate hoc aliter se hz.
 qz idē est habitus gfa et caritas ex pdictis se
 pius alias. vñ relingitur caritate simplr dicē
 dam radice meriti et victorie. **C**Scda diffi.
 vtrū qlibet dicēs oīonē dñicā hñs euz fratre
 suo rancorē peccet. qz dñi ibi. dimitte nob de
 bita no. si. et nos dimitti. rē. d^m q nō: qz nō di
 cit eā i psona. pputat: s. in psona ecclesie. Cete
 rā qz nō dicit eā in qñtū hz rancorē cū alio: s3
 in qñtū petit ad celū puenire. verū est tñ q im
 peditur meriti. **C**Tertia diffi. vtrū eadēz di
 lectione diligatur inimicus et amicus. Dicē
 dum q dñi diligūtur inimicus et amicu pp de
 um eadēz pōt esse dilectio: qz a fine numerat
 tunc et finis vnicus est. Si aut diligamur vt ob
 iecta: sic absolute sumpta: diuerse sunt dilecti
 ones: sicut diuerfa dilecta. Et tñ de 3° articu
 lo. **C**Ex quo pz ad qōnē. q pz caritas pl⁹ dñi
 pfecta ex amore inimicorū: q amicu. Tunc
 ad arg⁹. **C**Ad p^m dicēdū ad minorē. qz i il
 la assignatione Ambrosij i q in texto loco po
 nitur inimicus. nō itendit Ambro. assignare
 ordinē pfectionis s3 maiorē aut minorē obli
 gationē. verū est aut q plus obligamur dili
 gere amicos q inimicos. lz nō sit eque pfectū

CAd scdm negat minor loquēdo vlr. vñ di
 lectio dei maxie manifestata ē: qz nos dilexit
 adhuc inimicos. vñ paul⁹ ad Roma. v. dicit
 Comēdat aut deus miam suā in nobis: qz cū
 adhuc pctōres essemus xps pro nobis mor
 tuus est. Si. n. i dilectione amicorū ostēsa est
 magna caritas: maxima i dilectione inimico
 rū oīsa est. vt diceret paulus. pp nimia carita
 tez rē. **C**Ad tertiu dicendū ad maiorē qz hz
 veritate vbi est par resistē⁹: et difficultas i eo
 qd frequētat et seruet: et i eo qd nō frequētat:
 et serueri ita nō vñ. als nō pz ad sensus. Citius
 n. pius ignis cōburit fenū: qz magnus ignis
 forte lignū. sic est i. pposito. **C**Ex pñti at rē.
 p^o 2°. Amoz seruētiō extat aīci: et ita meli
 or: qz inimici. Dic⁹ 2°. q opio mīgrī ē q amor
 aīci est melior amore inimici. Et ponit a pñ^o
 d. vsqz ibi. Aug⁹. tñ sentire vñ rē. **C**Scda 2°
 Amatur melius ipe inimicus qz ipe amicus
 ingt aureli⁹. Dic⁹ 2° q opio aug. ē q amor
 inimici ē melior qz amor amici. Et pñt ab i^o
 ca^o. Aug. tñ sentire rē. vsqz ibi. Illd dō qd se
 quit. **C**3° 2°. Inimicu amare est pfectiōis: et
 optime tractare ē completionis. Dic⁹ 2°. q
 est pfecta dilectio amare interius inimicu et
 ei benefacere exterius. Et ponitur ab i^o cap^o.
 Illud vero rē. vsqz ad finem distinc.

CAd quoz nō ptermit. rē. hic sigt. 3i.
 d. huius tertij q sic ptinuat ad pcedē.
 Nā post qz i. xxvij. d. pquesita ē carita
 tis rō. Et i trib⁹ sequētib⁹ dist. ē aduēta dilige
 doz multiplicatio. Nūc at i hac pñti d. pcludi
 tur caritatē vigēs duratio. Et hz diuidi i^o ps
 i. 3. ptes pncipales. In p^o exgrit an sit possibil
 caritatē amissio. In 2° dispōit in glia cāitatis
 exordinatio. In 3° cōiungit incidēter eterna
 veraqz dilectio. p^o in pñ. Scda ibi. Nūc sup
 est inuesti. rē. Tertia ibi. d. xxij. p^oremissio
 aduētiē dñi ē rē. Rursus p^o parti. alijs. duab⁹
 iduētis manētib⁹ i q exgrit an sit possibil rē.
 in. 3. ptes didit. In p^o falsidica pz opio. In 2°
 veridica est ipugnatio. In 3° autētica euacua
 tio. p^o i pñ. Scda ibi. Nūc innuere vñ q ca
 ri. rē. Tertia ibi. Aduertēdū etiam rē.
 vñ. **C**Trā ordo caritatē scia et credē: seu si det
 act⁹ i pñia remanēt. Et at ad pte falsā
 trib⁹ medijs. **C**p^o af q nō remāeat ordo cari
 tatē i pñia. Si. n. i pñia ordo remāeret cāitatē h
 iō maxie eēt qz pl⁹ scīp3 qz primū suū qsqz di
 ligeret. S3 h ē falsuz. igr rē. **C**Ad maior pz ex eo
 q appetitu nāli quē pficere vñ caritas: vnus
 qsqz maxie scīpm diligit. S3 pbat minor. qz i
 pñia maior bonū āpli⁹ diligit. vñ Aug. i li. de
 vā reli. perfecta iusticia h ē vt pl⁹ potiora bo

De 222 i

na et min⁹ minoria diligam⁹. et q^o videat ali-
q⁹ se meliores. seq⁹ q⁹ magis eos se diligit.
¶ Sec^o af q⁹ scia nō manet in p⁹ia. q⁹ plus
h⁹ de lumie et v⁹itate: min⁹ est i p⁹ia euacuabi-
le q⁹ id min⁹ h⁹. sed lumie fidei est mai⁹ lumie
scie. et tū i p⁹ia fides euacuat: ergo et scia. et ha-
ior p⁹ q⁹ cā euacuatois est oppo⁹ hituū vie ad
glor⁹ā nō tū aūt opponit glorie lumi maius
lumie q⁹ min⁹: imo magis approximat. S³ p⁹
bat minor: ex eo q⁹ lumie scie rōni initit nāli.
lumen vero fidei eleuat hois intellectus supra
se: et p⁹ime cōformat veritati. ¶ Tercio af q⁹
act⁹ fidei seu credere remaneat in patria. vbi-
cūq⁹ remanet habit⁹ remanet et act⁹. s³ fides
que est habit⁹: act⁹ credēdi remanet i patria.
ergo et ipse act⁹ remanebit. et haio: p⁹ q⁹ alio
quin habit⁹ itelligeret frustra si actus nō h⁹et
cū habit⁹ rō sit habitare potētā ad agēdū.
vñ dicit Auerrois in 3° de asa q⁹ habitus est q⁹
q⁹ vñ cū voluerit. Sed minor p⁹bat: q⁹ fides
est vñ theologica: et ita p⁹fectior q⁹ virtutes
cardinales: et tū hec remanebunt. vt patebit
xxiij. distin. 1. g⁹ et fides. In o^m p⁹mi af ex illo
vbo. p⁹mi cātic. Ordinanit in me caritatez.
Ex q⁹ igit de se ordinata est caritas in p⁹ia re-
manente caritate remanebit ei⁹ ordo. In o^m
scdi af aucte anselmi in lib. de silibus. Tūc in-
quit iusti cetera sciētiā q⁹ deus fecit sciētiā ibi a
singulis oēs ibi ab oib⁹ singuli cognoscuntur
nō vñq⁹ oīno latebit: q⁹ p⁹ia: quā gēte: qua stir-
pe quā edut⁹ sit. In o^m tertiū af ex illo verbo
apli. i. cor. xij. Cū venerit q⁹ p⁹fectū ē euacua-
bit q⁹ ex p⁹te est: ita aūt fides q⁹ credere sūt ex
p⁹te. q⁹ h⁹it enigma adiunctū. In ista qōne ad
as pariformiter sūt re. ¶ Quo ad p⁹imū ar-
ticulū termi sunt. Ordo. Sciētiā. et Credere.
¶ P⁹im⁹ igit termin⁹ est ordo. de q⁹ lib. p⁹. di.
xx. vñ aureli⁹ Aug. in. xix. de ciui. dei. ordinez
diffiniens ait. Ordo est p⁹ariū dispariūq⁹ sua
cuiuslibet tribuens loca dispō. In qua diffiniti-
one tria tangunt. P⁹imo gen⁹ ordis. dū dici-
tur ordo est dispō. Sicut eni dispō rō est q⁹ di-
cit dispō dispositi dispositio: sic et ordo. nō. n.
ad se sed ad aliud d⁹: ordinabilitū eni ordo di-
cit. Secūdo tāg⁹ sub⁹ ordis. dū d⁹. p⁹ariūq⁹
dispariūq⁹. Si nēpe oīa cēnt paria nō eēt or-
do. Iō fm Augusti. Si oīa cēnt eq⁹lia: oīa nō
essent oīa. Si eni luna soli foret eq⁹lia: ita luna
nō eēt: sed sol. ita de alijs. Ideo ad ordinez in
creaturis exigit: vt cūq⁹ parib⁹ sint disparia: vt
grad⁹ seu p⁹ et post⁹ ordo habeat. Tercio
tangit mod⁹ ordis. dū d⁹. q⁹ ordo cuiuslibet rei
suū tribuit locū. et in hoc distinguit a cōfusio-
ne qua cūcta ordine semoto miscēt. In p⁹po

isto aut d⁹ ordo caritatis gradus sequē: aut
Augu. aut Ambro. in. xxvij. aut. xix. tactos
dist. ¶ Terc⁹ termin⁹ ē scia. vñ scia q⁹ ad p⁹io
pōt accipi tripl⁹. P⁹rimo d⁹ scia q⁹libet certa
rei noticia. hoc mō accipit p⁹is sciam in. vi.
ethi. dū d⁹. Sciētiā est habit⁹ quo determinā-
te vñ dicim⁹. hoc mō capta scia taz p⁹im⁹ q⁹
p⁹ctones. tā necessaria q⁹ p⁹tingētiā dicunt sci-
ri. hoc mō dicim⁹: scio romā vel parisiū ma-
gnā fore ciuitatē. Secūdo d⁹ sciāvt h⁹ diuidi
p⁹tra sapiām. sicut dicit apls. ij. cor. xij. Alijs
qd⁹ per spūm dat sermo sapie alijs fmo scie:
fm eundē spū. que tractās vba Aug. in. xij.
de trini. dicit. q⁹ sapia est eternoz: sed scia tpa-
liū. Hoc quippe mō capta sciētiā sola creata
nō increatū bonū sciri dū. Tercio mō d⁹ scia
habit⁹ p⁹ctonis demonstrare vel demonstrabil⁹.
sicut accipit p⁹is sciaz in p⁹posterior dū dicit
Tūc vñq⁹ q⁹ scire arbitramur per se et nō so-
p⁹histicō mō: q⁹ d⁹ fm accis cū cās illius co-
gnoscam⁹: et q⁹ illi⁹ si cāer: q⁹ nō p⁹igit alio⁹
se h⁹et: vbi tres scie cōditiones tangunt. P⁹ri-
ma p⁹ditio: q⁹ effectū est nō cāri maxie iōtū
cāe sūt. dū d⁹. cū cās illi⁹ cognoscam⁹. vñ intel-
lect⁹ est p⁹ncipioz: sicut scia p⁹ctonū. ¶ Secū-
da p⁹ditio q⁹ scia acquiri⁹ sillo⁹ discursu: dū d⁹ et
q⁹ illi⁹ sunt cāe. Tercia p⁹ditio q⁹ est solū ne-
cessarioz: dū d⁹. et q⁹ ipōssibile ē alio⁹ se h⁹et
hoc mō 3° maxime in titulo qōnis accipitur
scientia s³ possit et alijs. ¶ Tercius termin⁹ est
credere. vñ notat mg⁹ distin. xxiij. p⁹l⁹ tertiū.
q⁹ hec tria d⁹nt. Credē deo. credere deū. cre-
dere in deū. Credere eniz deo est credere h⁹o
que nobis reuelat deus. Credere deū ē crede-
re q⁹ deus sit. Credē vero in deus est fide que
p⁹ dilectionē opas i deū tendē. Altra noto h⁹
docto. subti. in p⁹iti dist. q⁹ tria sunt credibilitū
genera. P⁹rima sunt quoz visio pertinet cēn-
tialiter ad beatitudinē. sicut ē beata trinitas.
et de his credibilit⁹ illud cōmune accipit vi-
ctus. visio succedit fidei. Secūda credibilita sunt
quoz visio aliquāliter nō tū essentialiter per-
tinet ad beatitudinē sicut est humanitas xpi
passio eius et mors: que in verbo videbūtur.
Tercia sunt que nec p⁹icipalit⁹ nec cōcomitāt⁹
ptinet ad beatitudinē sicut est credē act⁹ hu-
manoz: et talia etiā credunt in glia et nunquā
intelligunt. ¶ Quātū ad secūdū articulū sūt
tres p⁹ctones iuxta rē. P⁹rima est de p⁹manē⁹
tā caritatis q⁹ ordis et in p⁹ia. Secūda de p⁹ma-
nētiā habit⁹ scie. Tercia de euacuatiōe fidei et
act⁹ credēdi in glia. P⁹ria est hec. Nec i celis
euacuat caritas nec citra 3^m gradū ordo ei⁹;
mutat. Dic⁹ p⁹ p⁹ctonis q⁹ caritas nō cūa,

euat in glia. Probat. Caritas. n. ē diligē deū
 pp se et sup oia ex tota aia: et tota mēte sua.
 S3 h maxie erit in pāa. i. caritas i cel pficit
 et nō euacuat. Ceter caritatē ē vnire. An i. iij.
 diuinor nouiz dyonisi noiat amorē vim vni-
 tiuā. Est et amoris assimilare. An hugo de s3
 cto victore dicit. q aia in ei' similitudinē quē di-
 liget trāformat. s3 in pāa magis vniū erim'
 deo q m' magis et siles. vii p^a Joh. 3. Cū ap-
 paruerit siles ei erim'. et ita in pāa nō desinit
 caritas. An bñ p^a ad cor. xij. paul' dicit. Ca-
 ritas nūq' excidit. Et glo. ibi. Nec i hoc secu-
 lo nec i futuro: et si opa ei' cessent. Cur' rō tri-
 plex a doc. deuo. assignata. arti. 3°. q. p^a. Pri-
 ma rō sumit ex pte caritat' habit'. Est eni ca-
 ritas tā abitis qz pñtis. et per pñs tā i via vbi
 est deus: p modū abitis: qz in pāa vbi est p
 modū pñtis. fides vō et spes sūt de obo p mo-
 dū abitis: qz fides est de nō apparētū: spes
 vero de futuris. iō pñtia adueniētē obiecti in
 patria euacuant. Et hec eadē rō a doc. subtili.
 in pñti signat di. Seda rō est ex pte pōr. no-
 bilior est eni affect' q intellect'. An Bern.
 in lib. de amore dei dicit. Ebi deficit intel-
 lect': pficit ibi affect'. Et idē h3 dyonisi i lib.
 vij. diuino. nouiz. Et ita qz altior est pō nō mirū
 si habit' fides: quī in intellectu nō manet.
 caritas vō que est affect' nō corūpif sed pfic-
 it. Tertia rō est dīna largitas q disposuit vi-
 ris deuotis quēdā saporis gustū bonor glie
 tribuē ne deficiēs in hoc mūdi heremo h ari-
 ditate. maxie aut hūc saporē pgruit eiusdē fo-
 re rōnis cū illo q erit in glia. et huiusmōi ē ca-
 ritas. Cū si obijciat qz cessante cā cesset esse
 et'. cū ergo fides sit cā caritat'. et nō maneat i
 patria videt q nec caritas. Dicit p^a q fides
 nō est cā caritatis. Hec eni tres vtutes: fides
 spes caritas: sūt infundunt. An qd h3 glo. sup
 illo Math. p^a. Abrahā genuit Isaac. Isaac at
 tē. fides genuit spēs: spes caritatē h3 intelli-
 gi nō rōne habitū: s3 actū. Ultra dico q fi-
 des nō pexigit caritati nisi pp cognitiōez nō
 pp enigma. In pāa aut visio puenit caritati
 Ex q p3 q illud. Cū venerit qd pfectū ē eua-
 cuabit qd ex pte est. h3 locū. p fide. qz enigma
 qd est qdā impfectū est de rōne fidei: nō aut
 p caritate. qz l3 caritas vic sit impfecta respe-
 ctu caritat' pñt. tū illa impfectio nō est de rōne
 ei' iō solū tollit impfectio caritate remanēte.
 Sed dic seda ps pcloma q in pñia nō mu-
 tat ordo caritat' citra 3^m gradū. hoc est dictū
 q in glia plus diligem' nos qz quēcūq' aliuz
 post deū. in alijs aut gradib' qz ponit Amb.
 nō manebit ordo. pponet eni melior min' bo

no: siue sit sanguineus siue nō. Probat hec
 ps. pcepta eni caritatis hic incipit in via: vt
 pfecti' impleant in pāa. Cū ergo in pcepto di-
 lectiōis pximi pponat diligens pximo. Dili-
 ges eni pximū tuū sicut teipsum. ita q pximo
 diligētī. Ex quo p3 q nō satis p3. pbabit opio
 doc. deuo. q. iij. arti. itū q dicit. q si velim' log
 vt plures dicem' q qlibet magis diligit se q
 pximū. Si vō loquimur vt sapiētes dicem': q
 qlibet tū diligit pximū qdū se: et tātū gaude-
 bit de bonis pximi qdū de pximo bono dicē-
 te Anselmo in prologo. in cap^o vlti. In illa p-
 fecta caritate innumerabilū angelor et huius
 bonor vbi null' minus alium q seipsum dili-
 git nō aliter gaudebit qz qz p singulis alijs q
 pro seipso. H3 tūo^m. vii ex q caritas pō refle-
 ctit sup actū suū ex dictis. xxix. distin. hui' ter-
 tij. oz q p^a ad diligētē reflectat post deum.
 Nec illd obuiat Anselmū q inuit pfectiōez ca-
 ritatis in glia nō negādo gradū nec obuiat
 q de' plus diligit meliores qz instruit nobis
 hūc appetitū quē pñc caritas vt post eū nos
 met diligam'. C Seda pēlo est de permanē-
 tia habit' scie. et est hec. In glia hitus manet
 scie: l3 mod' inuitet cognoscēdi. An q ad to-
 tā pōnē noto qz dic scis tho. arti. ij. q. iij. In
 scia nra sunt tria. modus cognoscēdi q. s. est a
 phātasmatibus et p discursū sillogisticū: et hic
 nō manebit. vii dicit Aug. q i gloria nō erūt
 volubiles cogitatiōes. Et hoc' illd apli seda
 cor. xij. Sine pphie euacuabunt: siue ligue
 cessabūt: siue scia destruet. Seda. n nra scien-
 tia pñderat ipse act' q dī cognitio: et h rema-
 nebit longe pfectior qz mō sit. Nec obuiat qz
 aia cognoscat oia i vbo: et ita nō idigebit ista
 intellectiōe. Dicēdū q l3 nō indigeat simplici
 ter: tū pfectiōis ē vñū cognoscē plurib' mōis.
 C Ex q p3 q illud qd hugo de scō victore in
 didascalicon q. s. scie sūt inuēte pp idigētias
 et nēitates: nō exprimit nisi vñā cāz scie et nō
 oēm. Tertio i nra scia pñderat habit' scie dī:
 et hic remanebit simplr. Probat. qz scia non
 corūpif i nob nisi trib' d causis. s. aut pp cor-
 ruptionē obi: aut pp corruptionē mediū. aut
 3° ppter obliuionē. neutriū est i pposito. igif.
 Cōfirmat exēplo. Tū de xpo q erat pprehen-
 sibilior: et tū habuit habitūz scie q rea cogno-
 scebat in glie. pximo. tū de angel' qui sil' habēt
 matutinā et vespitinā cognitionē. et ita nō re-
 pugnat habitū scie remanē in glia sicut qui-
 dā male sūt suspicatu: eēt eni magnū qd hō to-
 to tpe vite sue laboraret ad habēdū sciam. et
 postmodū in instanti mortis totū perderet.
 Tertia pēlo est de euacuatione fidei et ita

act^o credēdi ē est hec. fidei virt^o ē spei i glia
nō locant. Probatur de fide. qz ad l^oeb. xi. dicit
paul^o. fides est arg^o rex nō apparētū. Cuz
ig^o in glia sit certa manifestatio relinqt. q. n.
apparent teste Reg. fidei nō hnt sed agnitio
nē. Alii Aug. ix. de trimi. dēns qppe cū fidē
suā videt q credit qd nō videt. nō aliqd sem-
piternū videt: qm enī nos ad spēs p fidē pdu-
ctos eē gaudebim^o iā nō fides erit q credant
que nō vident: s; spēs q videant q credebant
Et si dicat qz plus repugnat hitus fidei pctō
q glie. t tū stat sil cū pctō mortali. Dicedū
q licet plus repugnet fides pctō mortali in-
quātū virt^o qz glorie: nō tū inquātū est de nō
apparentib^o: nō stat sil. nec dī fundamētū edi-
ficiū spūalis nisi in via imo visio in pā ē fun-
damētū edificij. vñ ē lz matutina cognitio in
angelis vespertina nō excludat: bñ tū visio fidē.
Ratio est qz fides dicit nō appere: visio ap-
parere. nō ita est in matutina t vespertina co-
gnitio: vt patet claf. Idē cēfendū de spe. vñ
ad Roma. viij. fides q non vñ nō est spes. i.
res spata que vñ nō est spes. i. non est subiecta
spei. spes enī est de futuro iō merito euacuaf
glia hita. Alii illud sap. iij. Spes illoz imorta-
litate plena est intell^o de re spata qz saluati sūt
securi de sua glia. Nec oz qz si dānati sp sūt i
despatōe: qz p o^m saluati i spe: qz dīspatio aug-
mētāt malū i dānatis: nō sic spes bonū i bñs
vñ illō desiderij i bñs. de q p^o. Petri p^o. In
quē desiderāt angeli. pspicē nō ē futuri: s; iaz
biti. Quātū ad 3^m artū sunt tres difficul.
P^oia est q ē ro qre caritas amittit i via p
petnū. Bīc l^obo. q. i. arti. pti. qz stāte scia i vñ
pt i pticulari peccare appetit^o sic stāte in icō-
tinēte hec maior. Dis luxuria ē fugiēda: pec-
cabit i pticulari incōtinēte. ita stāte q caritas
pcipiat sumū bonū diligē: poterit tū dhicē ap-
petit^o t peccat i pticulari circa bonū creatū.
Ex q clare inuit eē de mēte sua qz stāte scia
i vñ t pticulari negt peccare appetit^o. Et s h
dictū ē articul^o expōit^o: q dixit qz stāte scia in
intellectu i gñali ē pticulari nō possit deficē vo-
lūtas. error. iō rō aliūde sumēda ē. i. volūtas
dei q nobis in hoc manifestis docef exēplis.
vt saul q pū fuit bon^o. postmodū mal^o. Da-
uid pū bon^o post homicida: rursus bon^o. de
psalib^o. Cēda diffi. An in pāa vñc^o sit act^o
eulibz corrīdēs hitui scie. Dicedū q nō. vñ
lz nō sit discursus tpāl a pncipijs ad psones
sicut mō sūt tū variū act^o fm variatōez oboz
cuz Aug. teste. obm t potē^o pariant noticiā.
Tertia diffi. vñ sil fides t spes euacuent.
B^om q sil spe: qz sil votes eis corrīdentes vi-

dent. i. visio fidei t tētio spei. pū tū nā fides
q spes. Et q pā ad qōnē. qz vñ in pte ordo ca-
ritas: qz vsqz ad 3^m graduz t scie habit^o: s; nō
fidei act^o. i. credē fmanēt i pāa. Tūc ad arg^o.
Ad pū negat mior t dñ pbat p Aug. in
lib. de vā religi. pfecta iusticia tē. B^om qz dili-
gere plus maiora bona: pōt itelligi extēsiue
t tūc lin^o plus diligit petnū qz seipz. i. ad plus
qz petnū ē in altiori gradu qz lin^o. t linus hoc
valde diligit. Aut itēsiue. t tūc lin^o magis se
diligit qz petnū. hoc est dictū: intensiū diligit
sibi in eē suā bñtudine: qz diligit petro in eē
suā. Pūo aut mō itelligit auctas Aug. iō nō
obuiat. Ad scōz d^o ad maiorē. qz rō maio-
ris lūif nihil fac ad ppo^m: s; solū oppō ad sta-
tū glie. Et qz fides bz oppōez illi statui rōne
enigmat^o: nō at scia: qz ei nō repug^o claritas iō
nō ē rō silis hicinde. Ad 3^m pū idē qz cardia-
lis d^o nō icludit ipfectionē oppositā glie sic
fides: lz fides in lūie pcedat scia: t i nobilita-
te dūte cardiale. tū id nō obuiat. Et tū de
pūti qōe. Et pūti tē. Pūia pōt amitti ipā
caritas: t hinc amitti ē auctas. Bīc p^o. qz ca-
ritas pōt i via acgrī t pdi. Et ponit a pūo di.
vsqz ibi. Aduertēdū ē tē. Cēda p^o. Eva-
cuant fides: scia: spes. separātqz amici^o. Bīc
p^o q caritas dīf ab hīs trib^o: fides: spes: t scia.
qz euacuāt i pāa: caritas nō. Et pōit ab illo
ca. Aduertēdū tē. vsqz ibi. Nūc iā supet tē.
Tertia p^o. Qdo caritatis in xpo pfe fuit
s; nō vie lex ē dītatō. Bīc p^o q xps hnt ordi-
nē caritaz patrie nō vie. Et ponit ab illo ca^o.
Nūc iam superest tē. vsqz ad finem, distin-
p xxxij. di. hui^o tertij. q sic ptinuat ad pce-
dētes. Nā possqz in pcedē. di. ingitū
est. An sit possibū caritaz amissio. Nūc i hac
di. ex icidēti adiūgit eterna dei dilectō. Et bz
diuidi i tres ptes pncipales. In p^o nob pmit-
tit dei dilectio. In scōa nō ē pādī i hac iten-
tio. In 3° mal secludit dei electio. Pūia i pūo
Scōa ibi. Cūqz eius dilectio sic in tē. 3° ibi.
De reprobis dō qz pparati nō sūt tē. Pūia
at t vltia ptib^o indiuisio manētib^o. Rursus
media ps in q pādī q in dei dilectioe nō est
intētio aut remissio in tres ptes scidit. In p^o
appet veritas deus eqliter nō oēs diligit. In
scōa dei simplicitas vñū alteri qñqz eligit. In
tētia amoris bonitas nūc hnt plus nūc min^o
euidē erigit. Pūia in pūo. Secūda ibi. Cū at
dilectio dei tē. Tertia ibi. Si dō qñf de aliq
vno tē. Et hec est diuisio pūti distin-
Tū de oia diligit bñuolētia carita-
tis. Et af q non triplici mē. Pūio

fic. Car-
tiam vo-
ma de f-
sta non
pbate
tentias
minoz
ad vñ
est diu
af sic.
sed ali
Pūio
uñ figi
qd dñ
it ē ent
pbat q
ligēda.
ad hoc
glie no
Cēda
quos
pūti p
nā igit
pūm
ps. In
ē eter
fructu
oia co
ta. In
In o
oia dñ
aut dei
diligē
ter ac
ti. tem
Pūia
duo. t
vñ in
ligit vi
cūti. vñ
ex mil
rij. N
dōa di
i pūti
cūti
are. vñ
actu.
in hñ
nate:
bita.
hoc i
curan
aut se
randi

fic. Caritas est habitus formalis perficiens potest
tiam voluntatē. sed voluntas divina est perfectissi-
ma de se igitur non habet caritatem eā perficientem: et
ita non diligit benivolentia caritatis. Maior
probat ex eo quod habet ponunt ad perficiendum po-
tentias et habitandū ad suas operationes. Sed
minor probat quod in quolibet genere est resolutio
ad unum quod est perfectissimum et metum aliorum huiusmodi
est divina voluntas inter voluntates. Secundo
autem sic. Nulla inani est diligibile ex caritate
sed aliquid inani est de numero omnium igitur et c.
Minor est clara de se. quod omnia cum sit distributi-
va signum: et non habeat adiunctū aliud extrinsecū
quod distribuatur intrinsecū secū dñe et quod distribu-
it ē entia. Tunc sensus ē oia. s. entia. Si maior
probat. quod teste Aug. solū tria ex caritate sunt di-
ligenda. s. deus. spiritus rationalis: et corpus propriū. nec
ad hoc corpus potest propriū nisi quod est participiale
glorie nobiscum: ita quod non ratione sui sed aie diligit.
Tercio autem sic. Illud deus non diligit ex caritate
quos non predestinat ad eternā salutem: sed non omnia
sunt predestinata ad eternā salutem: imo nec omnia ratio-
nalia igitur et c. Maior propter quod caritas cum sit virtutis
philomatrix maxime ultimum aspiciat finem. in se illud
propter deus. Si predestinatio videtur finem. finis autem ultimus
ē eterna salus. aut obvia ut deus. aut ipse iua ut
fruitio et visio dei. Si probat minor. ex eo quod non
omnia cognoscunt nec diligunt ut insensibilia et bruti-
ta. In nā ē rationali ut reprobi quorum non ē salus
In nā vero aut ex illo sap. verbo. c. x. Diligite
omnia dñe et nihil odisti eorum que fecisti. dilectio
autem de testimonio Ioh. est caritas. et ita omnia
diligit benivolentia caritatis. In ista piformi-
ter ad al. sunt tres termini et c. Quoad primum ar-
ti. termini sunt. Dilectio. Dñs. et Benivolentia
Primum igitur terminus est diligere. et deus dicitur quod est
duo. et ligo gas. quod duo dilectione coniunguntur: vel
vñ in dilectione loci habet duos: dñs idē seipsum di-
ligit vñ dilectio quod de alijs electis. iuxta illud
cātū. v. Dilectus meus rubicundus candidus electus
ex milibus. vñ ultra dicta de dilectione in pō di-
xij. Notandum quo ad primum de isto verbo diligere: et
verba dicta de deo sunt in triplici dñs. ut tangit
i pñti dist. doc. deus. q. p. Primum sunt quod dñs di-
cunt de deo pnotat effectū in actu: sic ē de cre-
are. vñ cum dicitur deus creat: signum ē quod creatura est
actu. Secunda sunt quod pnotat effectū nō in actu sed
in bitu: sicut ē predestinare. dñs. n. dñs deus predesti-
nat: non significat predestinatum actu esse: sed solum
bitu. Tertia sunt in dñs ad actū et bitū. sicut ē
hoc verbo diligere: pot. n. dum dicitur deus diligit cre-
aturam: hēri veritas autem per creaturam actu ente
aut solū in bitu. Secundo terminus ē oia. vñ no-
tandum quod ista tria de vi vocabuli vñt. Totus

Quodlibet et c. Totum. n. magis de virtute
termini accipit respectu partium integralium: ut
cum dicitur totus homo moris: non sit distributio per par-
tes subiectiuas: sed per partes integralibus alicuius
singularis potenti sub homine: ut puta sol. vñ pla-
tonis. Quodlibet autem maxime est distributiuum
respectu partium subiectiuarum non integralium. ut
cum dicitur: quodlibet animal currit: distribuit pro quolibet
bet animalis specie: nec aspicit partes integra-
les: nec eo solemus uti collectivē sed solū di-
tributivē. Sed ē vero sicut quodlibet solus magis
aspicere partes subiectivas quam integrales et in
hoc differt a toto. sed aliqui etiam collectivē
accipitur. et in hoc differt ab hoc signo quod li-
bet. vñ de et versus extant grammaticales.
Sic homo currit: omnis vir maxima gens sit.
Distribuit primum: colligit et reliquum.

Alter notandum quod habet in pō celi et mundi
ad hoc quod hoc signum omnia posset de addi. pōne
omnibus sunt tria ad minus individua sub subo p
quibus veritatem habeat. pō. vñ ista non est vñ
hoc sensu. omnia habet currit: nisi tribus datis in cur-
su hominum. Tercio notandum quod hoc signum omnia aliqui sit
distributio per generibus singulorum sicut in illo so-
phismate. Sed animal fuit in archa noe. aliqui ve-
ro per singulorum generum sic dñs dicitur. omnia suba est ens.
Accipit autem in titulo quoniam ut fiat distributio
per singulorum generum non solū per generibus singulorum.
Tercio terminus ē benivolentia seu benivolentia
vbi notandum ut trahi potest ex viij. ethi. quod ista tria
differunt. benivolentia. beneficentia. et amicitia.
Benivolentia. n. solū voluntas actū insinuat. vo-
lunt. n. multis bonis: quod tñ non benefacim. ita quod
beneficentia super benivolentiam actū addit exteriorē.
Rursus multis benefacim. ad quod amicitia
non pertraximus ut aduenis et peregrinis. Amici-
tia. n. reciprocationem dicit in amore ita quod
omnis amicitia est beneficentia non eodē. Rur-
sus omnis beneficentia est benivolentia non eodē. et ita
benivolentia ē maior. Quatuor ad sedes arti. sunt
tres personae et c. Primum pō est de dilectione
ne dei respectu omnium entium. Secunda de dei dilectione
ne respectu duarum specierum entium. s. angelorum et hominum
Tertia de dilectione dei respectu unius speciei entium
s. hominum. Primum igitur est hec. Eterna dilectione
sua caritatem benivolentia omne deus amplectitur po-
sitivum. Dicitur primum per personam quod dilectio dei
quod diligit creaturam ē eterna. Probatur. Aut. n. di-
lectio dei preedit res dilectas: et tunc habet pōm
quod. s. est eterna. aut non preedit: et cum rebus inceptit
dei dilectio. et cum dilectio sit deus: sequitur quod deus eodē
icepit quod est salus. Sicut. n. si deus deus non potest
te efficere potest: aut si sapiens sapiens muta-
ref. sic. p. possit. Si deus non diligit te efficere de-

ligeno. Ideo bene dicit m^g in littera: q^d dilectio dei ē v^lsa siue subā dei. Et aug. vi. de tri. dicit. Absit vt deus aliqd t^paliter diligat. elegit. n. nos aut mundi cōstitutionē vt essemus sceti z immaculati in x^po. ad eph. p^o. Et si dicat q^d dilectio ē respectu boni: bonū aut z ens cōuertunt. z ita o^z q^d illū sit q^d diligit. cū ergo illū sit t^pale segtur q^d dei dilectio nō erit eterna. **S^o** q^d op^z id q^d diligit eē nō quidē actu vt obicit ar^m s^z solū habitu: z hoc est ab eterno. **A^u** z l^z neminē dicat de^o diligere affectu q^d p^o est s^z solū effectū. h^o t^u effectus d^z accipi nō actu s^z habitu. Nec segtur volūtas dei est cā ab eterno sufficiens ad p^oducendū hoc dilectū. ergo illud est: q^d ē cā volūtarīa nō necessario agēs. Rursus q^d nullū p^oditū pōt eē eternū ex scō lib. Ex quo infer^t q^d l^z in alijs amor z dilectio sit v^ls vnitina in actu amantē z amati. non t^u op^z in deo respectu creature necdū exi^lis. **S^z** dicit 2^a p^o p^osonia. q^d d^z sua eterna dilectione oē completit^r positi^m. **P^o** probat. dilectio. n. ē donū in q^o oīa dona donant. Cū igit in creatura q^libet z oī positiuo relucet aliq^d dona dei sequit^r q^d diligit. **Cōfir** mat. q^d dyon. teste: ac ēt boe^o. **S^z** exoptant summū bonū. tūc aut d^z diligit creaturā cū cōuertit creaturā ad se. **Ceter**. oē q^d factū est a d^o deo factū ē. **S^z** a. n. per ip^m scd sunt **Joh^s**. s. **A**hū aut facit deus nisi volens z diligens z bona. **A^u** gen. s. scribit. **A**dit d^z cuncta q^d fecerat z erat valde bona. Summū at bonū negt bona nō diligit. **S^z** sed ē ne ordo i h^o mōi dilectione. **D**icit doc. subt. in p^onti dist. arti. iij. q^d sic: loquēdo de ordie nē respectu diligibilū. vñ q^uttor signa q^d ponit p^ont ad tria reduci. **P^o**mmū signū ē in q^o d^z diligit finē. s. seip^m qui oīum ē alpha z o^z p^oncipiū z finis. **S^z** cōz signū in quo diligit ea que p^ont visione z fruitione p^oicipare illū finē: sicut sunt hoīes z angeli. **Tertū** signū in q^o diligit me^o ad habendū illū finē sicut g^ofa z gloria z alia creatura: q^d pp nos sunt facta. vt illud scdī p^ophicorū hēat veritatē: q^d. s. sum^o quodāmō finis oīuz **Ex** quo p^z q^d beniuolētia caritatis oīa diligit deus: nō q^d ē q^d oīa caritate eū p^oicipent: sed q^d caritas est in eo p^oncipiū dilectionis. **Nec** t^u o^z q^d si diligit oīa q^d trāsformet in oīb^o: q^d in alijs amās trāsformat in amatiū: s^z ibi amatiū in amantē trāsformat. **S^z** cōz p^o ē de dei dilectione respectu duaz entis speciez. s. angelī z hoīes. z est hec. **L^z** ex dei p^ote dilectio diuina eq^liter sit oīum: in hac t^u angelus z hō fm excedēs se aspiciūt z excessus. **D**icit p^o p^osonia q^d diuina dilectio ex p^ote sui est oīum

eq^liter. **P^o** probat. **I**lla dilectio qua diligit filium: diligit z creaturā: s^z dilectio illa sumā ē in sumo aut nō est magis aut min^o: s^z solū eq^l le. igit z c. **Cōfir**mat. q^d sicut eadē cognitione cognouit creaturā: ita eadē dilectio diligit in vno aut actu simpli^m nō est repire magis z min^o. vñ ex p^ote dei maxia dilectione q^libet creatura diligit: sicut limpi^m cognoscitur a deo cognitione. Et h^o ē q^d dicit sap. Sapie. vi. **P^o**usillū z magnū ipse fecit z eq^liter ē ei cura de oīb^o. Et h^o est q^d dicit actor de cāis: q^d p^o vno mō se h^z ad oīa. est t^u inegalitas respectu dilectorū sic eūde solē aliq^d plus aliq^d minus p^oicipant: sic de bōitate dei. vñ Aug. z ē i l^zsa **Q**uis digne exprimat q^uttuz d^z diligit mēbra vnigeniti filij sui: z q^uto āplius diligit ip^s vñ gēitū q^d ip^sius mēbra. Et hec ē nō q^ure vni magis q^d alteri extat. p^opit^r: vñ. n. bonū altero meli^o ē. **A^u** rōne h^o sicut dicit 1^a p^o p^osonia: se h^ont respectu diuine dilectiois hō z angelus: sicut excedēs z excessus. **Cōsider**ado. n. q^d nā āgelica deo ē similior: q^d tota spūalis. rursus q^d liberalior: sicut erga cā deus. q^d vnico motu eā gloriūcanit. dū. s. mali angeli peccauerūt. **Ceter**: q^d āplius deū diligit q^d hō in vīa. vñ z sunt q^li mēdatores āgeli iter nos z deū. ex viij^o. de ciui. dei **H**is igit respectib^o magis dē a deo diligi āgelus q^d hō. **S**i rursus p^osidere bñficiū incarnationis nūq^d. n. āgelos cōb hēat: s^z semē abrahe. ad heb. i. **Rursus** bñficiū redēptionis dū p nobis mouit d^z. **Joh^s**. xv. **A**baioz caritatē nemo h^z vt aīam suā ponat q^d pro amicis suis. **Ceter** p^osidere q^d in statu amicitie z inimicitie nos dilexit q^d cū essem^o p^octōres z inimici dei dilexit nos nō sic de angelis: s^z immediate post p^octū in isernū p^opetuo submersi sunt. **Nō** dubiū q^d his respectibus plus dilexit d^z hoīes q^d āgelū. vt dicat i summa q^d rōne p^oditionis p^omarie pl^o dilexit āgelū q^d hoīem: s^z rōne g^ofe plus hoīes q^d āgelū. vñ z si magnā bñit ad āgelos caritate: nūmā ad nos hēre dē **Eph^s**. ij. dic^r paul^o. **D**eus q^d diues est in mīa pp nūmā cari. q^d dilexit nos cū essem^o mortui p^octō cōiūificauit nos x^po. **C**ertia p^o est respectu vni^o speciei etis s. hoīes. z ē hec. **C**hristi a deo p^oponderati gñiū hūano petr^o z **Joh^s**. dicit. in p^ore. z sub se aspiciūt. **C** Dicit p^o p^osonia q^d x^ps p^oponderat a deo in dilectione toti hūano gñiū. p^obat. **I**n infinitū maius ē eē deū q^d deū hēre. s^z x^ps est de^o reliq^u humani gñis ps solū h^z deū. igit z c. **Cōfir**mat. aut. n. deus appēciabaf x^ps t^u gñiū genus totū hūanū. z tunc hētur p^o p^oad mīnus: q^d t^u pōderat q^uttū genus humanū: aut

no tū
tūfacti
legitur
Ex
at q^d e
scripti
si obij
mūdi
emph
p^oci.
di p^o
diez
victu
nō tū
ex d^o
nū p^o
Nec
merit
ditan
vt eū
unde
pe m
p^o p^o
se h^o
nib^o.
do de
gio d
lario
dicit
p^ou cē
euāgē
quē d
tū far
lige b
trus
d^o q^d
on d
Si aut
dilex
gebat.
liget
rio. E
petro
dilig
as. S
iobā
parcl
dicit
rū oī
tēplā
cū^o r

nō tñ appreciabat: et ita nō fuit fufficiēter fa-
tisfactū pro hūano gñe qđ eū nō sit dicenduz
segtur ppositū. iō dñ ad phil. ij. dicit paulus
Dedit illi nomē qđ est sup oē nomē. Certū ē
at q eide nomē nō dedit sine re. Iō Joh. iij.
scriptū est. qđ nō ē ei dat⁹ spūs ad mēsurā. Et
si obijciat qz Joh. iij. scribit. Sic deus dilexit
mūdū vt filiū suū vnigē. da. Certū ē aut q in
emptione ppōderat emptū rei qua emit seu
picio. Dicēdū q vix est qñ nō ē spes rehabē-
di pciū. Sic aut nō tradidit de⁹ filiū suū: imo
diez⁹ rehabuit dū surrexit a mortuis i eternū
victur⁹. An lz xps sit pro hūano gñe mortu⁹
nō tñ pro nra redēptione ex toto ē incarnat⁹
ex dist. vij. b. tertij. Et iō humanū gen⁹ nō ē fi-
nis xpi ne sit nobili⁹ xpo: sicut ente ad finem
Nec dz argui ds p fult⁹ q picio cariorz emit
mercenonā min⁹ carā. hoc. n. non fecit ad se
ditandū: sed ad liberalitatē suā nobis oñdēdā
vt eū totis cordis vicerib⁹ diligam⁹. nec ali-
unde emit gen⁹ humanū nisi a seipso. man⁹ q
pe mie a manib⁹ emit iusticie. ¶ S3 dicit 2^a
ps psonis. q Joh. et Petr⁹ in dei dilectione
se hñt bz sub et supra. qđ oñdit trib⁹ doc. opio
nib⁹. I^a ē Aug. sup Joh. vbi dicit: q loquē-
do de dilectione exteriori et familiaritate ma-
gis dilexit Joh. qz petriū idest ei appuit fami-
liarior. et hoc ē qđ cañt ecclesia. Et accipit ex
dictis Bede. Hic ē q pñilegio amoris pci
puit ceteris alt⁹ a dño meruit honorari. Et in
euāgelio suo de se dicit. Hic ē discipulus ille
quē diligebat iesus. qđ bz itelligi per excellē-
tiā familiaritatē: nō per discretionē: qz oēs di-
ligebat. An et in gl. sup Joh. Aug. dicit q pe-
trus magis amabat: sed iohānes magis ama-
bat: qđ itelligit in signo. i. amari oñdebat. qđ
oñditur in reuelatione apocal. In cōmēdati-
one matris. i. i popore sinu dñici: et alijs talib⁹
Si aut loquamur de sig⁹ interior: sic magis
dilexit petriū: qz apliorē dedit ei caritatē. Exi-
gebat. n. qz i hac dilectione ex q petr⁹ magis
diligebat q et magis diligeret. Ego. n. iquit
puer. viij. diligētes me diligo. et ita magis di-
ligētes magis diligit. hac. s. dilectione carita-
tis. Et hoc signat in cōmēdatiōe sue ecclesie
petro: nō iohāni. Joh. ultimo Simō iohānis
diligit me plus hīs. Et infer. pasce oues me-
as. S3 vii est ex q magis diligebat petrus qz
iohāne: maiora dilectiōis signa oñdebat: ap-
parebat. n. fictor: fingēdo qđ nō erat. B^m vt
dicit Aug. q nō fingebat qđ nō erat: lz misse-
riū oñdebat. Iohānes quid vitā signabat cō-
tēplatiuā: sed petr⁹ actiuā. p^a qd ē in quiete:
cui⁹ rōne erat iesus familiarior iohā. Actiuā

in labore: cui⁹ rōne erat petr⁹ xpo carior. In
cui⁹ signo mater iohāni: ecclesia petro cōmē-
datur. In matre ges. In ecclesia labor accipit
tur. An pcludit Aug. Petr⁹ erat melior: sed
iohēs felicitior. Seda opio ē Bernardi. vii di-
cit q btās petr⁹ diligebat seruēt⁹ et a xpo re-
diligebat forti⁹. Iohs pō diligebat dulci⁹: et
rediligebat familiari⁹. Et hic addit Crisosto.
tres rōnes qre familiari⁹ dilexit xps iohānez
petro. s. pp ingitā māuetudinē. pp virginālē
pudicitā. et pp iunētutē. q parib⁹ ceteris ho-
minē magis faciūt diligere. Tertius modus
seu 3ª dicentiū opio est: q petrus magis dile-
xit deū in pximo: et iō accepit vitā actiuā. S3
ioh. marie dilexit deū in deo: iō vitā accepit
cōtemplatiuā et pari dilectione eos redilexit
xps. Sed qz mō in celis est gloriofior. Dicit
doc. deuo. q. vi. q loquēdo d aureola et pñio
accēntali pp decus virginitatis nō dubiuz qz
Joh. Loquēdo aut de pñio essentiali: dicen-
dum q ille q in maiore caritate obijt. S3 qz
eoz fuerit: melius indicat vt expectemus i ce-
lis qz temere hic diffiniam⁹ in terris. nō hñt
n. altercationē in celo: nec nos de eis habea-
mus in terra. ¶ Quātū ad tertij arti. sunt. 3.
difficul. C^a p^a est vtrū dei eterna dilectio sit
cēfenda vsus vel fruitio. Dicēdū q respectu
sui ē fruitio respectu creature est vsus. qz oia
alia a se in seipm refert: bz dictū sapiēt⁹ puer.
xvi. pp semetipm cūcta opatus ē altissimus.
¶ Seda diffi. quē loquēdo simplr pl⁹ diligit
angelū vel hoīem ds. Rūdere vt doc. deuo.
q. iij. q hoīem. cuius rō. qz vtriusqz sexus hō
supra totā eleuatus ē nām angelicas. s. xps et
māria mat sua btissima. ¶ Tertia diffi. quē
magis in humano diligit gñe ds. aut iustū
pñitū. aut pctōrē pdestiatū. Dicit scñs tho.
q. v. q loquēdo simplr magis diligit pctōrē
pdestinatū qz pparauit ei bona eterna. Lo-
quēdo aut vt nūc iustū pñitū: qz cōsiderat
grāz entē actu. Ex quo pz ad qōnē. q v3 de⁹
oia diligit beniuolētia caritatis. ¶ Ad pñiū
arg. dicēdū q caritas qz glibet habitus pōt
pñiderari vel inqñtū est qdā entitas pfecta: et
sic ponit in deo. vel inqñtū informat pfectibi-
le: et sub hac rōne nō est in dina volūtate. hoc
at mō pcedebat arg. iō nō pcludit. ¶ Ad se-
cundū dicēdū ad maiore q inaiata diligit ex
caritate pōt itelligi: vel ita q dilectū sit capa-
cibile dine visionis aut fruitionis. et hoc mō
inaiata nō diligitur ex caritate aut inqñtū
iunat i^m qui pōt pñicipare hñmōi visionē aut
fruitionē ad illā psequēdā. et sic inaiata dicū-
tur diligit ex caritate qz nos iunāt: imo et pe-

ne et infirmitates et tribulationes. p multas. n. tribulationes aplo teste opz intrare regnum dei. C. Ad tertiu negada est maior. p rone insensibilium et rone carentium: qz no sunt capacibilia vltimae britudinis. vltimae rone etia ne ronalis qz diligit reprobos in qtu pferuat eo rui nam et dilexit eos ad beatitudinem voluntate ascendente no psequete. id minime obuiat ro. Et tñi rē. Ex pcedenti aut d. rē. C. p. 2o Dei dilectio ē ei vspā atqz subā assert pō. Di cit 2o. qz dei dilectio ē eius subā. Et ponitur a primū disti. vsqz ad illud ca. Cūqz ei dilectio rē. C. Scda 2o. Et inmutabilis dilectio ponit tñ amabilis cōcrescere dī. Dicit 2o qz dei dilectio ex pte sui est inmutabilis: tñ pōit crescere respectu diligibilium. Et pōit ab illo ca. Cūqz eius rē. vsqz ibi. De reprobis vō. C. 3o 2o. p. destinati vere diligūt: nō reprobati ita assertū tur. dic 2o qz pcedi simplr qz pdestinati diligūt: nō sic de reprobis nisi adiecta pditione. Et ponitur ab illo capitulo. De reprobis vero et cetera. vsqz ad finem distincti.

dis xxx iij

Post pdicta de quattuor virtutibz rē. h. signat. xxiiij. dist. h. tertij: qz sic pūuat ad pcedentes. Ad postqz a. xxiiij. di. inclusive vsqz ad pñte exclusive de virtutibz actū ē the ologicalibz: nūc 3o in pñti di. de virtutibz agitur cardinalibz. Et diuidit pñs ps i ptes tres pncipales. In pma virtutū ponit numerus et distū. In scda habūde tāgūt noiatūg rō. In 3a an sit expmiff eaz euacuatio. p. i primū Scda ibi hec virtutes cardinales rē. 3a ibi: verūtū hec virtutes. Et hec 3a parti. alijs duabus in diuisis manētibz: in tres ptes diuidit. In p. dubitabil' aīccedit qd. In scda hinc creditūl' iungit solo. In 3a cōmēdabilis est epilogatio. p. in pñ. scda ibi. Quibsdā vilis ē eē rē. Tertia ibi. Ecce apte hic dic rē. h. ē rē.

Vtrum iusticia virtutes iter cardinales vel prudētia pmatum teneat? Et af qz prudētia sit nobilior tribz medijs. p. sic. hitus pportionant potētis in qbus sunt. Sz intellectus in quo ē pō nobilior est voluntate in q ē iusticia. igr maior pz ex eo qz nobilioris subiecti videm' semp nobilior accēs pz manifeste: nobil' nēpe est accēs spūale qz corpale. qz nobil' est subm spūale qz corporeale. Sz pbat minor qz qd ē primū meliori: meli' est: ex iij. thopi. Intellect' aut intelligit essentie aīe. primior qz volūtas: qd ex eo apparet: qz volūtas neqz ferri in incognitum et late' supponit. C. Scda af sic. Illa virt' extat pfectior q ad sui eē et cōplemētuz alterā nē exigit qz illa q illā requirit vt cōpletuz hēat.

Sz prudētia sit pfecta intelligi sine iusticia nō aut iusticia sine prudētia. igr. maior pz ex eo qz nobilior ē indepēdēs qz dependēs: r pū suo posteriori. sicut dī creaturis. Sz pbat minor qz adytrāqz pte aucte bti Breg. sic dicēqz Virtus q plus se posse cōspicit ea sine moderatione rōnis impēps deteri' ruit. modera tio aut hec prudētie ē. C. Tercio af sic. In qū bet gñe nobili' ē dirigēs ipso director: sz prudētia ē directrix iusticie et ceteraz moralium virtutū. maior pz ex similitudine in corpe nā li in quo nobil' ē oculus direct' mēbris. et pz ex eo qz dirigēs notat quādā sup directū aut totitatē. Sz minor pbat tñ ex eo qz ap. bñm Berrū. in li. de pside. ad Euge. p. prudētia vī auriga virtutū. tñ ex eo qd hz pñs i. ij. ethi. vbi diffinēs virtutē: dicit. vñs est hic electi uis immediate pñtens put sapiēs. i. prudens dērmīabit. C. An oppositū pō af aucte arif. in. v. ethi. c. iij. vbi dicit qz iusticia pclarissima est vñtū. nec hēspērus aut lucifer. i. ven'. ita est admirabilis. Et multa alia laude dig ex qbus pcludit ppositū. In ista qōne ad al. rē. C. Quo ad pñm ar. termini sunt iusticia: pudentia et cardinalis vñs. p. prim' igr terminus est iusticia. q. iuris status. ita pō qz cā iux pñ. in ethi. sniam. pponit. scdo iudicio dīcunt tertio iusticia terminat. Notādū tñ qz iusticia vt tāgūt doc. deuo. i. vñbjs fñalibz dī tripl'. pō dī iusticia large pro qūbet aīe rectitudine: siue in declinādo a malo: siue in faciēdo bonuz h mō quilibet pō setis dī iustus. Scdo dī iusticia pprie rectitudo ordinās ad alterz reddēdo ei qd suū est. et sic ē r tus cardinal'. Ter dī magis pprie iusticia put dicit rectitudinē in reddēdo pximo id qd est pene et sic idē ē iusticia qd seueritas: et diuidit 3 misericordiam p. medio aut mō capiēdo iusticiā sicut et accipit titulus qōnis diffinit iusticiā mar. tull' in antiq rethorica. Iusticia est hitus aī bon' cōi vtilitati seruata: cui libet qd suū ē tribuēs. In qua diffinitōe tria tāgunt. p. gen' dñ dī hīc aī bonus. Iusticia. n. de difficult est mobilis in hīte. Scdo tāgūt dīa ei' ad alias vñtutes dñz dī cui libet qd suū est tribuēs. alie. n. morales virtutes magis aspiciūt hīte. sz iusticia ad alterz est. Tercio tāgūt modus se hīdi ad alterz dñ dī: cōi vtilitate fuata. si. n. illud reddere ei set detrimētū ciuitatis vñqz reddēdū nō ēēt. sicut nec gladi' furioso quo dispēdū pōt afferre. Notandū vltz qz hñiōi iusticie qd ā grec' pñus quē senē credo andronici pipatpeticū ptes in tres diuidit ternarios seu nonēz spēs que sunt Liberalitas Benignitas Cōndica

tua E
Bona
spectu
terti
est scia
ad ven
et fuan
polit
vindict
ctu sul
cipe: r
mofiu
rue. l.
rit qz
spectu
scilicet
C. Scda
tia seu
pñs
nobis
pru
et spec
tie: dī
lecti.
ad art
eodē.
tres p
ligent
ture.
di a car
tartico
verit.
nif. B.
tes. h.
q. i. dī
duci
nat in
vt mag
hñiōi.
apture
dom'.
luti
rīso. C.
iura
tia. S.
cōpat
p. i.
curu
sunt q
scdo q
luptat
p illa
duale

tiua Eugnomosue Eusebia Euca^a Scititas
Bona cōmutatio Legis positina. Ita q^d re-
spectu dei est eusebia z scititas: s; eusebia spāli-
ter in protestatiōe fuitutis. An dicit eusebia
est scia dei famulatus. scititas vō in oibus ē q^d
ad deū vñ dicit. scititas est scia fideles faciēs
z fuantes ea q^d ad deū iusta respectu iudicis
politici ē legis positina: vt equalitatē faciat: et
vindictio vt delinquentes pñiat. Leterz respe-
ctu subditorz est equalitate a iudice facta ac-
cipe: z dī bona cōmutatio z si deficiat volūta-
rie reuerit. z dī eugnomosue. vñ dī q^d eugno-
mosue est volūtaria iustificatio. Tertio^o terna-
rius. s. liberalitas benignitas eucha^a sic diffe-
rūt q^d liberalitas moderat cōcupiscibile i re-
spectu ad primū i dationib^{us}: benignitas ira-
scibile eucha^a rōnale: q^d interpretat bōa grā.
Secūdo termin^{us} ē prudētia: q^dsi porro vidē-
tia seu pcul vidētia. vñ prudentia in. vi. ethi.
phus diffinitio dicit. Prudētia est rō reruz a
nobis agibiliū. Et tangit tria. p^o gen^{us}. dñ dī.
prudētia ē rō. ratio. n. cōis est huius peticie
z speculatiuis. Scdo tāgīt obm in cōi prudē-
tie: dñ dī. q^d prudētia est rō rez. 3° modus ob-
iecti. dñ dī. a nobis agibiliū. In hoc. n. differt
ab arte q^d s. est rō rez a nobis factibiliū. ex. vi.
eodē. Notādū vltra q^d mare^{us} tull^{us} prudētie
tres ptes notat memoriā: z est de pterit^{is}. itel-
ligentiā: z ē de pñtibus. puidentiā z ē de fu-
turiis. Tertio^o termin^{us} ē virtus cardinalis: z
dī a cardine sicut. n. celi cardinib^{us} articulo z an-
tarticulo celū mouet: z domus hostiū cardine
vertit. sic hūana vita i his q^d ad finē his dispo-
nit. Ad has. n. cetera adiūcte reducunt virtu-
tes. pñt aut triplex nomē: vt notat thō. art. ij.
q^d i. dicitur p^o pñcipales: q^d ad has cetera re-
ducūt alie. dicunt 1° gñales q^d vt hō recte vi-
uat in his q^d ad finē sp^{iritu} regunt nō ita adiūcte
vt magnificētia aut magnanimitas aut alia
hmoi. Tertio^o dicūt cardiales q^d sunt pñcipiū
apture dom^{us} dei: nō tñ finē intueūt in pñcipia
dom^{us}. hoc qppe virt^{us} ē theologice q^d pape ve-
luti summo opaf hec cardinalib^{us} veluti scda
rījs. Quātū ad 2^m arti. sunt tres pñcipales
iuxta 2^m. p^o est de virtutū cardinaliū exigē-
tia. Scda de eisdē respectu subiecti. Tertia d
cōpatione iusticie z prudētie in pñcipalitate
p^o est hec. Virtutes cardinales quattuor i
cursu felici viatoris regūt. Bicit p^o ps q^d
sunt qtuor virtutes cardiales. p^o hoc gen^{us}.
scdo scribit. q^d flau^{us} q^d egrediebāt de loco vo-
luptatis diuidebat i qtuor capita. ibi hz gl.
q^d illa qtuor capita sunt qtuor virtutes car-
dinales. s. prudētia: iusticia: tēperātia: z forti-

tudo. An z Aug. in lib. de moribus ecclesie:
affectū virtutū qdripartitū eē insinuat. vñ ha-
rū qtuor cardinaliū virtutū ita sumit radice
triplici q^d ad pñs sufficiē^{ti} p^o rōne subi. prudē-
tia. n. extat itellect^{us}. iusticia absolute extat vo-
lūtas. fortitudo eiisdē in qtuor nomē iduit ira-
scibilis: s; eiisdē tēpantia in qtuor nomē accipit
p^ocupiscibil^{is}. Scdo sumit sufficiētia rōe oppo-
sit^{is}: p^octō. n. ade qtuor nobis inflita. Bēda
testat. s. ignorātia quā destruit prudētia. ma-
licia quā enernat iusticia. ifirmitatē quā eli-
dit fortitudo. z p^ocupias quā tēpantia extermi-
nat. Tertio sumit sufficiētia rōne actiū. Or-
dināt nēpe cardiales virtutes hoiez ad seips^{os}
z primuz. ad se vō aut p^o cōinari: z sic extat
prudētia. aut ordinate p^ocupie: z sic tēpantia
aut terribi^{us} aggredi. z sic ē fortitudo. Si autē
sit ad primū iustitia nūcupat. nec obuiat vñ
ē tute cardinalē solū eē ad primū: cū tñ tres
sint ad seips^{os}: q^d hoie in seipso regulato eodē
hītu tot^{us} puerit ad aliū. Et si obijciat ex glo.
sup illo s^obo Math. xv. Erant q^d māducane-
rāt q^d qtuor milia hoīuz. dic sic q^d prudētia
cog^{it} rez appetēdārū z vitādar. Scda est re-
frenatio cupiditat^{is} ab his q^d tēpant^{er} delectāt.
3° ē ifirmitas p^o molestias seculi. Quarta vō
q^d per oēs effundit est dilectio dei z pñmi. Et
ita vñ q^d nō iusticia s; dilectio dei z pñmi car-
dinal^{is} sit virt^{us}. 3^m q^d dilectio dei hic noiat n^{on}
q^d cardinal^{is} virtus: s; q^d cardinales vtutes in
hac pñciunt. vel d^{icitur} q^d hec nō ē nisi qdā apta-
tio ad firmitatē quā facit i nobis vtus vt car-
dinalis qternario sim^{us} tetragonisim^{us} sine vi-
tupio. scribit in. j. ethi. Accoz q^d si solū sint. 3.
vtutes theoz: q^d solū sint qtuor cardiales: q^d
finis noster vnicus ē: media vō varia. Scz
dicit 1° ps pñsonis. q^d hec tres vtutes cardia-
les exigūt i viatore. Probaf. Null^{us} p^o pueni-
re ad regnū celoz nisi p obfūatiā mādatozū
dei s; hee vtutes regunt ad obfūatiā hmoi
mādatoz. p^o de mādat^{is} scbe tabule de qb^{us}
dicef. j. igf. Confirmaf. Sicut. n. q^d peccat in
deū: ita in se: z primū. s; hee vtutes regulant
hoiez respectu sui z pñmi. igf. vñ p^o ligde. q^d
luxuria z gula z ceta hmoi vicia: hmoi virtu-
tib^{us} opposita ducūt ad mortē: ex q^d relingtur
vt ad vitā ducamur: has regri vtutes. iō opti-
me sapie. viij. de his vtutib^{us} scriptū ē. Sobri-
etate z prudētia z iusticia z vtute docet qb^{us}
vtili^{us} i vita nihil ē hoibus. Et si dicatur q^d ad
Ro. xij. dī. Qui diligit. primuz legē ipseuit
ex q^d vñ q^d nihil aliud regrit ad salutē. 3^m q^d
qui diligit. primū mō dbito legē ipseuit. mo-
dus at debet^{us} est vt hō has hēat virtutes vel

infusas vel acq̃sitas: ex i g. n. ad salutes: vt tā in his que sunt ad finem q̃ finis respectu hō intellectus hēat et affectum ordinatū. ¶ Scda p̃clo ē de ṽtutib⁹ cardinalib⁹ respectu sui subiecti. et est hec. Cardinales ṽtutes acq̃site vel infuse dono dei in pte rōnali solūmō collocatur. Prima ps p̃sonis dicit. q̃ ṽtutes cardinales sunt aliqui acq̃site aliqui infuse. q̃ acq̃rat pbat p̃rio. Hic virt⁹ cardinalis est moralis nisi fiat instātia de prudētia que dicit intellectus. sed ois virt⁹ moralis pōt ex acq̃sitiōe hēri. i g. p̃bat minor. q̃ mos idē est qd conuetudo. vñ p̃ho in p̃cipio veteris ethice dicit: loquēs de virtutib⁹ innatis nobis a nā: p̃fectio vō ab assuefactione. Confirmat. q̃ eis dē vnaqueq̃ res g̃iatur et cōseruat. videm⁹ aut h̃mōi virtutes cōseruari in nobis assuefactione: id pōt manifeste relinq̃ qd acq̃sitione signunt. Ceter p̃hi q̃ nuncq̃ deo crediderūt h̃mōi habuere virtutes: et vñ hoc nisi acq̃sitione: peccatores multi qui met in pctō pōsiti in talib⁹ p̃ficiūt virtutib⁹: vñ nō est mirādū si acq̃sitiōe hēre possum⁹ q̃ aliq̃ h̃nt silitudinariē aialia p̃ nāz: vt puta q̃ aliq̃ sunt casta aliq̃ mitia et c. Ex q̃ p̃z q̃ illd̃ Jaco. p̃. dē vā tñ optimū: et oē donū p̃fectū de sursum ē. q̃ ad hoc q̃ dicit glo. q̃ et virtus et nā sunt data dei h̃z intelligi influētia g̃iali. sicut illud sap. viij. Scio q̃ aliter nō possum esse p̃tēns nisi deus det. Et si querat an p̃ vnicā operationē acq̃ritur virtus an p̃ plures: dicendū q̃ solū p̃ plures: nisi raro ex valida intētiōe et applicatiōe potēte opantis: non tñ q̃ ille opationes sint causē illi h̃r. s̃z relinq̃tur quedā h̃ilitatio ex actib⁹ frequētatis. iux illud pocticū dogma. Butta canat lapidē nō vi s̃z sepe cadēdo. q̃ vero hec ṽtutes aliqui ifundant: p̃z in baptizatio p̃uulif. credēdū est. n. q̃ in baptismo d̃s totā mūdāt aīaz tā in h̃is que sūt finis q̃ ad finē. Sed dicebat scda ps p̃sonis. q̃ oēs ṽtutes cardinales sunt in pte rōnali aīe. pbat: in eo est ṽtus subīue in quo est electio. q̃z teste p̃ho de somno et vigi. et est act⁹ cut⁹ h̃r est: et ecōtra. s̃z electio solū est volūtatis vt eliciētis et intellectus vt dirigētis. i g. et solū tanq̃z in subō erūt cardinales ṽtutes in intellectu ṽl volūtate. Cōfirmat: q̃ ṽtus est p̃cipiū merendi: p̃z igit pōt in pte rōnali vbi est merit⁹ et demerit⁹. Ceter ṽtutes sunt ad refoz mandū dei ymaginē quā infecerat pctū. nō est autē q̃renda ymago dei in parte irrōnali s̃z rōnali. i g. et c. Rursus p̃z q̃ honestū pertinet ad pte intellectūā. virt⁹ aut s̃m tullū ex: tat in genere honesti: vt p̃z tā in sua rethorica

ca q̃ i lib. de officiis. 36 bñ Aug. in soliloquio ṽtutē diffinire dicit. virt⁹ est rō recta p̃ducēs ad finē. ¶ Ex quo p̃z b̃fec⁹ sc̃ti Tho. q̃ art. ij. q̃. iij. t̃pantia et fortitudinē in pte aīe collocat irrōnali. p̃z tñ oī ex p̃clōne. vñ infer⁹ q̃ non imerito hac in mā p̃ponit doc. deuo. scō tho. qui dicit q̃ theologo nō apparet modus rōnalis vt virtutes sint in irrōnali aīe parte. s̃z in libero arbitrio oēs collocant in quo est et mentū. Et vltra dicit q̃ in poie est duplex cōcupiscibilis et duplex irascibilis. vna irrōnalis: et ibi non est virtus: alia rōnalis: et in tali concupiscibili est tēpantia et irascibili fortitudo. Et si obijciat p̃ p̃m in fine primi et p̃i. q̃ dicit tales ṽtutes est in eo qd est p̃uasibile a rōne h̃mōi est ps sensitua et irrōnalis. i g. ¶ Optime i: p̃nti dist. doc. subtr. r̃ndet. q̃ p̃uasibile rōni p̃t intelligi tripl̃. Primo stricte vt dicat p̃uasibile rōni p̃o et simplr. et hoc mō sol⁹ intellect⁹ d̃i p̃uasibil⁹ rōni. Scdo vt dicat p̃uasibile rōni nō p̃o nec stricte: bñ tñ simplr: hoc volūtas d̃i p̃uasibil⁹ rōi. sic accipiēdo ṽtutes sunt in eo qd rōne est p̃uasibile. Tercio d̃i p̃uasibile rōi methapho. s̃z mō ps sēstina d̃i rōne p̃uasibil⁹: s̃z nō sufficit ad ṽtutem. bñ tñ vez q̃ ex frequētatiōe generat in pte sensitiua aliqua h̃ilitas: sed ṽtus dici nō meret. sic in equo pōt g̃iari aligo h̃itus. et sic de alijs. Et hoc intelligēdus ē p̃ha vbi sup̃ficiēt⁹ ṽl virtutē in pte ponere sensitua. ¶ Tertia cōclusio ē de p̃ncipalitate iter iusticiā et prudētiā et hec. Cardialiu ṽtutū taz in via q̃ p̃ia manētū et ad prudētiā iusticiā p̃matū retinet. ¶ Dic p̃ ps p̃sonis. q̃ cardinales ṽtutes remanebūt i p̃ia. P̃bat. ṽtutes cardiales plenissime fuerūt in xpo: et tñ sūt p̃phēoz et ita statū nō repugnāt. et p̃ p̃ns remanebūt. ¶ Un et Beda in textu n̄o id inducit sentire. Et sap. p̃o d̃i. Iusticia p̃petua et imortal. nō tñ manebūt exercēdo aliq̃s actus q̃s mō h̃nt. s̃z. Sicut prudētia est in p̃cauendis insidijs. iusticia subueniēdo miferis. fortitudo in p̃ferēdis molestijs. et tēpantia in cohercēdis delectationibus. sed sub alijs actib⁹. iusticia enī oēm excludet obligatē. prudētia oēm errorez: fortitudo oēm molestiā. tēpantia oēm libidinē. Nec obuiat q̃ theo. ṽtutes vt fides et spes euacuant: q̃ tñ sūt nobiliores. hoc enim nō arguit nobilitas: s̃z q̃ h̃nt aliud oppositū bitudini. s̃z fides enigma qd repugnat ṽlioni: et spes est de futuro qd repugnat tentioni. vñ et cardiales s̃m ea que in eis sunt inspectōis euacuant: sicut et de scia dicit apostol⁹ q̃ scia destruetur. ¶ Sed dicit secūda pars p̃sonis

q̃ sufficit
q̃ sunt
ea que
nobilitas
entū ad
litas: al
ctu d̃i
nobilitas
ctu ent
prima
dentia
dē ord
specul
dē p̃h
cēdū g
q̃: est p
simplici
iuxta re
virtutū
bz p̃m
deuor
p̃ma el
dū p̃p
Sic ad
dicia c
tes iug
Secūda
et sic p
de p̃h
dicit q̃
virtutū
bilis et
tutib⁹
Quart
sic iust
tera p̃z
ṽtrū f
et acq̃
tat alter
posito.
ātemar
b̃i in p
purgat
sub q̃
s̃z purg
ipsi de
ṽtutes
tenet.
litas
fit p̃xi
imedi
sed itel
gnoscit

q̄ iusticia est nobilior q̄ prudentia. p̄batur. q̄n sunt aliquę due potētie aspicientes finē z ea que sunt ad finē si vni⁹ respectu alteri⁹: est nobilior hitus in respectu finis: ita z respectu entitū ad finē. hoc mō cōpatur intellect⁹ z volūtas: abe. n. sunt tā finis q̄ etū ad finē. respectu at finis caritas: que est volūtatīs habitus nobilior est fide que est intellect⁹. igr z respectu entitū ad finē nobilior erit iusticia que est prima virt⁹ volūtatīs. In isto ordine ip̄a prudentia que est suprema itellect⁹ virtus in eodē ordine. Ad loquor aut mō de virtutibus speculatiuis. Et si obijciat q̄ in. vi. ethicorū videt p̄hū pponē prudentiā ceteris virtutib⁹. videtū q̄ ista p̄pō intelligēda ē aut rō origis q̄ est prior. aut directionis: nō q̄ sit nobilior simpliciter. Quātū ad 3^m artū sūt tres diffi. iuxta tres p̄lōnes. C¹ p̄ia diffi. que ē p̄ia virtutū cardinaliū. dicēdū q̄ q̄l3 suo i ordine h3 primitatē vt in dubijs litteralib⁹ doc. tāgit de uo⁹. Si enī p̄sideret hārū virtutū acq̄sitiō p̄ma est repantia. sic enī pictor albu seu mundū pponit colorē an alioz colorū ip̄pressionē. Sic ad virtutū scalā ascēdētī pponēda ē mūdicia carnis. ideo sapiēs p̄io noīat Sobrietas ingt z prudentiā z iusticiā z virtutē docet. Secūdo p̄siderant hęc virtutes in p̄ficiendo z sic prudentia est prima. z sic accipit in libro. de p̄sideratiōe ad Eugenū Bernardus vbi dicit: q̄ prudentia nō tñ est virtus: sed auriga virtutū. Tercio p̄siderant fm rationē diffi. bilis. z sic p̄siderant p̄hū q̄ tractādo de virtutib⁹ incepit a fortitudine que est difficillima. Quarto p̄siderant fm rōnē boni absolute: z sic iusticia est p̄ia: quō cōsiderant mgt in littera primit⁹ agēs de iusticia. C² Scda diffi. vtri⁹ virtutes cardinales iuse sint eiusdē rōnis enī acq̄sitiō. Dicit sc̄nūs tho. arti. p^o. q. ij. q. nō Et p̄t dari aptū ex^m. Sic. n. caritas infusa exat alteri⁹ rōnis a caritate acq̄sita sic dicat i p̄posito. C³ Tercia diffi. de isto curru vtutū seu q̄ternario plotini plōnicū quē recitat macrobi⁹ in p^o de sōnio sc̄piōis. s. vtus politica. et⁹ purgatio. virt⁹ purgati ai. z virt⁹ exēplario. sub q̄ gradu manet in p̄fā. Dicēdū q̄ sub 3° s. purgati ai. Beati igt mūdo corde: quoniam ip̄si deū videbūt. Ex h3 p3 ad q̄nē. q̄ videt h3 virtutes cardinales nō prudentia s3 iustia p̄matū tenet. Tūc ad p̄m negat mior: z dū pbat. q̄ vō lūtas itellectū p̄supponit. Dicēdū q̄ nō ē q̄a sit p̄mior ecētie aīe. ambe enī potētie eque immediate se h̄nt ad afaz: nec vna p̄ aliā venit sed itelligit rōne actū: q̄ oz q̄b ē volitū p̄co gnoscit: nec tñ ex hoc d3 late argui nobilior.

p̄intelligit enī a p̄proxiatio stupe ad ignē vt calor gignat. z tñ calor gignit nobilior ē ap̄proxiatiōe. sic i p̄posito. C⁴ Ad 2^m arg^m p3 p̄ idē. ē enī maior falsa l3 totū ptes p̄supponat: nō e3. est tñ totū p̄tib⁹ p̄fecti⁹ sic in p̄posito. Nec obuiat q̄b dicit q̄ indepēdēs est p̄fecti⁹ depēdētī. v̄tatē q̄dēz h3 in indepēdētī simplr nō alif. p3 ex^o de toto z p̄tib⁹. prudentia ē nō ē indepēdēs simplr. iō n̄ obuiat arg^m. C⁵ Ad 3^m dicēdū q̄ maior est falsa loquēdo simplr. z dū pbat ex silitudie oculi corpal dirigētis ad mēbra que dirigit. Dicēdū q̄ nō est sile ocul⁹ enī spūalior ē mēbris ceteris iō nō mīrū si nobilior nō sit itellect⁹: eā enī spūalis ē volūtas sic itellect⁹. iō n̄ pcludit rō. Et tñ de p̄nti. q. Et ex p̄nti vi. sic de rē. C⁶ p^o. 4°. cardinalē q̄ternā dōa p̄ncipalī mō vario. Dic p̄lo q̄ q̄tuor sūt vtutes cardiales. Et ponit a p̄n^o vi. vsq3 ibi. Hęc vtutes cādiales zc. C⁷ Scda p^o. Ex vtutib⁹ bñ vniū z p̄ficiat cardinalib⁹. Dic p^o q̄ vtutes cardiales faciūt bñ vniū. Et pōit ab i^o loco. Hęc vtutes zc. vsq3 ibi. Tēn tñ an hęc vtutes zc. C⁸ 3°. Alius mutat n̄ cardinalib⁹ mūcupat maxie tal. Dic p^o q̄ vt cardinali p̄ia n̄ mutat: s3 ei⁹ vsus. Et pōit ab i^o ca. Tēn tñ an hęc vtutes zc. vsq3 ad finē vi.

Enī d̄ septē donis spūalib⁹ zc. C⁹ Dic h̄gt. xxxij. di. h̄. etij q̄ sic p̄tinuat ad p̄cedētes. Hā postq3 a. xxiij. di. iclusit. vsq3 ad. xxxij. de vtutib⁹ actū ē theologalib⁹. Rursus a. 33. di. h̄. ē s̄mo de vtutib⁹ cardinalib⁹. Hūc 3° in loco agit de donis sup̄nalib⁹. Et vidit p̄nō intētiō i tres ptes. In p̄ia dēterminat d̄ dōis s3 ḡnalit. In 2^a s̄ualit d̄ tiorē spāl̄. In 3^a inestigaat residuū aliq̄lit. p̄ in p̄nci^o. Scda ibi. Et q̄ de tiorē zc. 3^a ibi. p̄ost p̄mis sa diligēt zc. Rursus p^o p̄ticta i q̄ dēterminant dōa ḡnalr. i. iij. ptes diuidit. In p^o ad p̄cedē^a s̄mo p̄hemij ḡte p̄ponit. In 2^a dona h̄ varia ē vtutes late exponit. In 3^a dubitatur q̄ vltio plane dissoluit. p̄ i p̄n^o. Scda ibi. Hęc dōa vtutes ē zc. 3^a ibi. Hīs at v̄ obuiare zc. Et seq3 2^a ps p̄ntia vi. i q̄ sit mētiō d̄ tiorē spāl̄. z vidit i. iij. ptes p̄ncipales. In p^o tioris variū itimat multiplicitas. In scda tā multipharij timoris claret diuersitas. In 3^a q̄ tēmor dubij i xpo fuerit ḡntas. p̄ i p̄nt. Secunda ibi. Hīs cisdē timorib⁹ lat^o zc. 3^a ibi. Illud q̄q3 diligēt zc. Cetera idimūa manēt p̄pter breuitatem. Hęc est diuisio zc. Tū tioris donū cū cetis a fructib⁹ velutū h̄t distinguat. Et at q̄ sic triplicet me^o. p̄rio sic. Illi sūt distincti p̄nt q̄ distincti int se patiūt ḡntis diu^{em}. s3 h̄mōi sūt dona z

dis xxxij iij

fructus. igitur ad aliorum per quod diuersorum generum per hoc
in aspidicam esse testem non subalternatim poitorum
diuersi sunt spiritus et differentie. per ex. Sicut. n. alia
habet diuisionem in suo ordine quantitas aliarum quantitas:
sic sunt varia genera. Sed minor probatur. quod sola. vii. do
na scilicet leguntur spiritus. ut per secundam. xi. Et tunc. xii. fru
ctus leguntur ad gal. quinto. Secundo autem sic. Et mag
gis et minus in morali materia distinctio arguit spe
cificam. sed fructus sunt hi ad dona sic magis perfectum
ad minus perfectum: igitur sunt distincti hi. Ad aliorum
per ex. magnificencia. n. spiritus differt a liberalitate: et
magnitas ab euphilo. ex. iij. ethi. et tunc solum
dicitur habere magis et minus. s. quod magnificencia in magnis
est superbi: magnitas in magnis hominibus. libali
tas vero in pauperibus: euphilo in pauperibus hominibus.
Sed minor probatur. ex eo quod fructus de donorum finis:
sic videtur quod de arboribus expectatur fructus. Et C. 3.
autem ipsa. quod maioris donum nullum sit fructus. nullus
fructuum repugnat caritati sed maioris donum carita
ti repugnat. igitur. maius per. tunc quod fructus noiat gete
noiat et delectationem amantis cum dilecto: quod duo
maxime facit caritas. tunc 3. quod a capite fructuum ite
tulatur caritas. fructus inquit spiritus sunt caritas. ad
gal. cor. v. 22. Sed probatur minor auctore aug. Timor
igitur locum parat caritati: unde venit caritas pel
lis timor quod et parat locum. et dicitur ex. 1. d. seta et filo
In omni timore autem auctore greg. super Job illud exponens
Pati se. vii. filij. dicit sic. Cum spiritus sanctus mente secum
dat: nascitur in ea. vii. virtutes. s. sapia. intellectus et c.
vii. noiat dona. Et quod igitur dona sunt virtutes et fru
ctus et quod per noiat in fructibus caritas reliqua per po
In ista. q. ad 22. C. Quod ad per artem terminum sit
Donum fructus et timor. C. Primum igitur finis est
donum. ubi per notandum occurrit quod donum dei est
triplex. Primum de donum quodlibet alteri voluntate
re collatum sine spe debiti. hoc quod prope bona nunc
dicitur dona dei. quod non obligat eas nobis potuit. Quid
enim inquit paulus habens quod non accepisti. Secundo de
donum quod nunc nunc superadditum. hoc modo quilibet gratia de
donum dei. hoc loquitur glo. super 1. verbo Jacobi per
De datu optimi: et omne donum perfectum defursum est
datu optimi in naturalibus: sed donum perfectum in spiritualibus. 3.
modo de donum dei quod dicitur gratia virtutum excellens. hoc
modo scribitur. vii. dona sci spiritus quod noiat quod dicitur virtutu
tum fastigium. unde per dona sic diffiniri. Donum
est datio irreducibilis simpliciter: ubi tria tangunt. Primum
genus doni: duo de datio. aliquid. n. dantur habere. Quicquid
quod dicitur dona non merentur. Qui. n. dat ut accipiat:
quod est non donum. Qui vero dat ut liberetur redemptio
est. C. Secundo tangit et dona duo de irreducibilis
nullum. n. est donum quod spe reprobati tribuitur: sed ac
commodatio. 3. addit simpliciter. ut donas tempus
non limitet ei cui donatio facta est ad reddendum.
C. Secundo finis est fructus a fruendo. sic enim fructus

ultimus voluntatis actus quo quod ultimus speret finem
per se. sic fructus ultimus est: quod expectatur de arboribus
et in spiritualibus id quod de bonis operibus ultimus venit
finitur sapientis dictum bonorum operum gloriosus est
fructus. Ubi per notandum quod sunt tres binarii seu
sex bona dei aiaz decorantia. s. per virtutes: et hec
sunt septem. tres theologales. fides spes cari
tas. quatuor cardiales Prudentia Iusticia For
titudo Temperantia. Secundo sunt dona spiritus: et sunt
septem: quatuor aspicientia item Sapientia Intellectus
et Scientia Consilium. Trium voluntates. Fortitudo
Prudentia Timor dei. Tertio sunt beatitudines: et
sunt octo. Primum. v. Paupertas spiritus Luctus
Miseria Audacia Cordis munditia Pax Pa
ciencia Persecutio per spiritum. et attinet omnes volun
tates: depta cordis munditia quod aspiciunt intellectus.
quod sit fructus et. xii. Gal. v. Et sit Caritas. San
ctitas Timor dei. Tertio sunt beatitudines. L
ganitas. Primum. v. Primum. v. Primum. v. Primum. v.
tine. Castitas quod quodlibet per se dicitur de pro gau
dio quod passio exultat. Quinto sunt sensus spirituales
et sunt quatuor. duo per modum intellectus. s. visus et au
ditus. visus a se auditus ab alio. 3. per modum affectus
fectus. s. odoratus a loginque aprioris tactus
de puncto. vii. in cantibus. scribitur. Eter me per
munit ad tactum manum et. Dicitur autem ipsa de
ipsa deo. ita quod in his sensibus compleretur dulcedo
spiritualis: ut quod appropriatio dicitur possit quod vir
tutes recte dona expedite beatitudines consummate
fructus delectabiles: sensus finalis nos perficiunt.
Sexto sunt facta et sunt. vii. ut patebit in. iij. et
hec sunt ad mensuram ad hanc obtinendam mensuram
levationem. Altera notandum quod triplici modo solet
fructus accipi. Primum de fructus fructibus obsequii. hoc
modo divina essentia est fructus nunc: quod illud per. expo
nit. Filij merces fructus veteris. Satisfactor inquit
cum appuerit gloria tua. alij per. dicit. Secundo de fru
ctus quod dicitur actus interioris ex gratia per surgens per
uilegijs. hoc diuinitatem fructus in ceteris modis vigi
batur: sexagesimum videtur: et vixatissimum tricesimum.
Tertio de fructus ille sacer duo de hanc de quod fa
ctus est primo in ligno signatur fructus afferente. xii.
apoc. xxi. C. Tertio finis est timor. ultra dea
de timore de. xii. per tertium scilicet dicitur quod. Dicitur. ti
more diffinitio dicitur. Timor est expectatio futuri
mali. Et tangunt tria. per genus: duo de expecta
expecta enim respectu de boni quod mali. vii. de
spe de quod est certa expecta future beatitudinis.
Secundo tangit obsequii timoris: duo de mali. Sicut
enim spes respectu boni ita timor respectu ma
li. 3. tangit sub quo timor modo suum aspiciunt obie
ctum: duo de futuro. et in hoc differt a tristitia. Tri
sticia enim est de malo presentis: timor de futuro. De
tertiis varijs timoris dimissio dicitur ad Aug.

Daui. q.
timor b
et qm
boni d
dne c
ritu sal
mcae:
initiali
sed de
illud p
timor:
stro al
reuer
pman
diz an
misp
cine ad
doni d
ro don
pia. C
dona
Reg
et. spu
tatis:
Greg.
pre fili
feti. 3
septem
mulier
di accip
venit
mo be
vni do
sapia. l
fili. l
ignora
perbia
cato su
finitio
petos q
bellat
te glori
auarici
tus ex
sed sap
spualis
fictene
per res
spe. q
est p
tas ut
et acti
terarq

Ban. **H** alioz. **N**oto q ad pñs q triplex est timor boni gradatim ascēdēs. Timor seruili & dī qui timore pene eterne ambobus oculi bonū fac. de quo dī Esay. xvi. A timore tuo dīe cōcepim⁹ & quasi p̄turim⁹ & pepim⁹ spiritū salutis. Et in ps. Cōfige tiorē tuo carnes meas: a iudicijs. n. tuis timor. Scdo dī timor initialis. & hic quid oculo sinistro timet penā sed dextro offensam dei. De quo pōt exponi illud ps. Initū sapiētie timor dñi. Tercio dī timor filialis & castus. & hic quid oculo sinistro aspiciat dei offensā: s; dextro dei amorē & reuerentiā. de quo dī in ps. Timor dñi scūs pmanet in seculi seculi. **Q**uantū ad scēdūz arti. sunt tres p̄sones. Prima est de donis spūs sancti absolute. Scda de donis respectu ad fruct⁹. Tertia spāliter de timore q ē donū dei. Prima est hec. Septenārio numero dona scī numerant spūs: tam in via q̄ in p̄ia. **D**icit p⁹ ps p̄sonis q̄ sūt solū septē dona scī spūs. Probat ex textu Esay. xi. Regesq̄ sup eū spūs dñi: spūs sapie & itelle et⁹. spūs p̄ciliū & fortitudis. spūs sciētie & pietatis: & replebit eū spūs timoris dñi. Ceteruz Greg. sup Job illud exponēs. Nati sunt ei septē filij dicit q̄ septē filij sūt septē dona spūs scī. Itēz glo. sup illo Esay. vbo. Apprēdēt septē mulieres virū vnū illa dic. dicit q. vij. mulieres sūt. vij. dona spūs scī. S; vij. donoz dī accipit vnū sufficiētia. Pro p̄nti triplici venat curū. Prim⁹ p̄pando ad obiecta. & h̄ mō bñs accipit Greg. q̄libz synthōa p̄cti vnū donū scī collocās spūs. Cōtra stulticiā ē sapia. Cōtra ebe^m itelle^{ct}. Cōtra p̄cipi^m cōsiliū. Cōtra pusillanimitatē fortitudo. Cōtra ignorā^m scia. Cōtra duritiā pietas. S; s; superbiā timor dei. vt hic n̄ capiat supbia. p̄ peccato supbie: sed p̄ p̄nitentia ad illd p̄ctū: seu p̄ synthōate illi p̄cti. Aut si placet necdū pro s; p̄ctōz synthōata s; p̄ctā applicent. Timor enī bellat s; supbiā. pietas s; iudiciā. scia irā q̄ mēte p̄turbat inter ficit. fortitudo accidiā. p̄siliū auariciā. q̄ s; dñi p̄siliū oīa vult retinē funditus exterminat. itelle^{ct} gulā q̄ rōnē suffocat. sed sapia luxuriā: cui sola sapiūt carnalia & spūalia abicit. **S**cdo venat horz donoz sufficientia comparādo ad virtutes. Sapiētia qp̄ respondet caritati. itelle^{ct} fidei. p̄siliū sp̄l. q̄ eluat in bonis superogatiōis de q̄b⁹ ē p̄siliū. fortitudo fortitudi. scia prudētie. pietas iusticie. timor modestie: siue tp̄antie. Tercio venat suffi^{ci} p̄pando ad vitā p̄p̄latiūz & actiūz. In vita sigdez p̄p̄latia tres sūt act⁹. ierarchici. Purgare. Illuminare. & P̄ficē.

P⁹ facit timor dei. scdm agit itelle^{ct}. 3^m sapia p̄ficat. In vita vō actiua est bonū superogatiōis: respectu cui⁹ ē fortitudo: & h; sūi dīrīgēs p̄mū q̄b⁹ dī p̄siliū. est & bonū necessitatis: q̄b⁹ aspiciat pietas p̄mo dirigēte scia dono dei. Ex dcis tñ nō o; q̄ si solū sint in itelle^{ct} due vtutes q̄ solū sint in eodē duo dona: sic n. nō eēnt nisi qnq;. & iō q; forti⁹ est dirigē itelle^{ct}ū q̄ est veluti lucerna q̄ affectus accendit: vt si ex pte vtutū plures sint in affectu: e; de dōis plura sint in itelle^{ct}u. Ceterū dona dei nō sunt s; illa synthōta q̄ Beda noiat. s. maliciā ignorātiā: infirmitatē: & p̄cupiscētiā. sic enī nō eēnt nisi q̄tuor. sed illa aspiciūt q̄tuor vtutes cardinales ex p̄nti disti. vñ lz ex pte mali vnica sit donū spūs: q̄ timor dñi: nihilomin⁹ boni ex pte plura assignāt: q; difficult⁹ est bñ opari q̄ peccare seu deficē. **S**cdo dicit scda ps p̄sonis q̄ manent hec dona in p̄fia. Probat. Timor dei inter dona est infim⁹ donū & manebit ergo & reliq;. Timor enī scūs pmanet in seclz seculi. Cōfirmat. p̄fectioz q̄ppe sūt dona cardinalib⁹ vtutib⁹: s; hec remanēt ex p̄nti di. igit Ceterū: xps sūt p̄phēlor & viatorz tñ p̄fecte h̄ hūit dōa: g⁹ nō repugnāt statui glorie: & ita remanebūt. Elī Amb. & est i lfa. Cuitas dei i^a i^a celestis n̄ meatu alicui⁹ fluxū trefstris abluūt. s; ex vite fonte p̄cedēs spūs scī in illis spiritib⁹ celestib⁹ redūdātus vñ influē plene & c. vbi inuit hec dona in p̄fia remanēt: nō tñ manebūt sub eisdē actibus penitus sub q̄bus mō sūt. p̄ sapiām q̄ppe sapiēdus erit de^m in mētib⁹ n̄fis. p̄ itelle^{ct}ū deū in q̄libet p̄templa- bimus creatura. p̄ p̄siliū optie de eligēdis dīf ponemur. p̄ fortitudinē securi efficiemur. p̄ sciāz i oī circūspecti erim⁹ negotio. p̄ pietatē i p̄rio ymaginē venerabimur dī. p̄ timorē dñi totali verebimur nos ei penit⁹ hūiliātes: ita q̄ aliq̄ act⁹ q̄s tāgit nigr⁹: nō erūt in p̄fia s; p̄dicti lz hitus remaneant. **S**cda p̄so est de dōis respectu ad fructus. & ē hec. Diuersi cēseri dōa cū fructibus n̄ dñt hitus: & si q̄dib⁹ differāt. **D**icit p⁹ ps p̄sonis: q̄ dona & fructus nō sūt diuersi habitus. Probat in vtute medio doc. subri. i p̄nti disti. Si enī in operibus nāc nihil sit frustra: fortiori rōne neq; in opibus & maxie gratuitis dei donis. s; p̄ dōa aīa sufficiēt disponit ad deū & p̄ximū: n̄ ponēdo fruct⁹ h̄it⁹ distinctos ab ipsis donis: sic neq; dona sūt habit⁹ distincti a vtutibus s; solū q̄d⁹. **P**⁹ ex eo q̄d sup Job bñssim⁹. Bre. dona vtutes noiat & sibi mutuo suas cōicāt diffinitōes vtus enī ē bona q̄litas mētis q̄ recte viuūt q̄ nemo male vit: quā de^m opat in nob lū nō b

totum hoc cōpetit vt pz donis spūs. Probo igitur q per virtutē z ita per donū sufficiēter hō dīponit ad deū: pxiū: z scipm. Tres n. virtutes theologicē sufficiēter ordināt hōminē ad deum. Caritas diligēdo. Spes tendendo. Fides credēdo. Iusticia vō in ordine ad pxiū. fortitudo z temperātia sufficiēter edomāt in seipso passiones. z prudētia dirigit eas respectu sui q pxiū. Ex quo clare inferē q nō posset ponere alios habit⁹ a virtutibus nec dona neqz beatitudines nec fruct⁹: vt lig de dēducit doc. idē subtr. reducēdo. qd oīdo de fructib⁹. xij. de qbus pō est. hī. n. qtuor: fruct⁹. Caritas. Bonitas. Pax. z Benignitas ad caritatē manifeste reducitur. Caritas in pxiō noīe. alij duo in re. lz noīe differāt. vbi n. verior pax qz vbi extat caritas. vbi bonitas melior caritate: nullibi. vbi maior: bēgnitas qz vbi ardor caritatis: bēgnus. n. quasi bene ignitus dī. fides ad fidem reducitur in noīe pxiō. loqanimitas spes est. De patrib⁹. n. legitur q erat longanimes in spe. Gaudium ad pxiū recte inducitur vt sit pa⁹ iusticie gaudere inqt paulus cū gaudētib⁹. Mansuetudo aut extat fortitudinis ne ira pualet z patiētia que nobilissima fortitudinis extat species fz dogma poetici. Mobile vincendi genus patiētia vincit q patit. Modestia. Cōtinentia. Castitas. species sunt tēperātie vt li quide cernit. Ex quo inferē doctoris solemnis defectus. qui quolibet. iij. q. xxxij. ponit differre veluti diuersos habitus. virtutes. dona. z beatitudines. qz inqt virtutes disponūt mō humano. dona mō suphumano. sed beatitudines mō inhumano. Ex eodem scti Thoma qui pte p⁹ presentis distin. q. i. ponens differentiā inter virtutes z dona: veluti habit⁹ distinctos. dicit q in hoc differūt virtutes z dona. qz virtutes disponūt fm humanū modū: sed dona vltra humanū modū. Ex eodē tertio scti doctoris deuotum qui parte p⁹ presentis dist. arti. i. q. i. ponēs differentiā inter virtutē. dona. z beatitudines. veluti distinctos habitus dicit. q virtutes recte. fz dona expedit. beatitudines pfecte operant harum triū opinionum op⁹ pz ex conclusionē. Ceter est tū q in respectu operandi verum dicit doc. deuo. si accipiatur fz magis pfectū z minus. sicuti ēt dicit scda pclusionis particula q. i. dona z fructus gradib⁹ differūt. vñ ascendenti scalā celoz pzmo arripēde sunt virtutes: qbus rectus efficit. scdo dona in alti ori virtutū gradu: quibus expeditior reddit. tertio beatitudines quibus iam perficit vt di

cat dñs. Beati paupes zc. Matth. v. Et tūc fructibus veluti scale cacumine iocundantur vt sic dicat de tali. Ascendit de virtute in virtutes donec deū deozū viderit in syon. Cetera pō est de dono timoris dei spāliter. z ē hec Timor: fūlis ex aduentu caritatis pmutat. sed nequaquā filialis. Dicit p⁹ ps psonis. qz timor: fūlis mutat ex aduentu caritatis. Pz qz vbi ē spūs dñi: ibi est libertas. vñ pro ista pte psonis noto q in timore fūlis pte aspici ipse timor: hic māet adueniēte caritate: qz nō dīe ipfectionē. pte rursus aspici ipsa fuitus q timor: fūlis dī: qz. i. hñs timorē si peccat tiorē pene nō amore iusticie. z sub h respectu timor: fūlis pmutari dī. z est p simile i fide informi z fide formata: adueniēte. n. caritate recedit iformitas: z fides remāet. sic i pposito. Ceter dicit scda ps psonis. q timor: filialis nō pmutat. Pz de essentia ipius hitus ex p⁹ psonis qz dōa manebūt in pāia: quo at ad actum offense nō manebit i pāia qz nō timebit offendere vbi pfectissima erit securitas. In via vō qsto qz maiorē bz caritatē: tāto min⁹ deū ostendere timet oculo pncipali: q maxie i amore iocundat: nō timore virib⁹. pprijs fz dei bñcho. sicut paulus ad Ro. viij. dicebat. Quis nos separabit a caritate xpi zc. Si at fia: pmo de actu timoris filialis q ad actum reuerētie nūqz euacuabit fz pfectet in pāia: vbi deū veluti patrē amore cōplectemur. z timore verebimur veluti boni filij. Quo ad 3m arti. sunt tres dī. iuxta zc. Prima ē quare Elayas enumerādo dona spūscī bino cōiūxit dēpto timore dei. sigillatim. n. dīe. Et replebit eum spūs timoris dñi. de alijs at spūs sapie z intellectus ecce duo: spūs cōsilij z fortitudinis. ecce duo alia. spūs scie z pietatis. ecce duo 3m. Bm qz cā fuit vt ostēderet xpm spāliter plenū timore quē alig in eo ponere nolebāt. vt i videbit pp ipfectionē. Ceter qz sufficiēter timor dei ex sapia cognoscit: sicut ex fide ex q actū bz: non ita alia dona: tō cuiuslibet pponit suū directiōe: vt pietati scia fortitudini ptilium nisi q sapia intem pcedit. z rō qz respectu diuinor affect⁹ inflammat intelm vt sepi. Cetera disti. Atrū fruct⁹ sint idē qd heroica virt⁹. Bm qz si virt⁹ heroica dicat solū culmē z fastigū virtutū: q sunt ad finē. sicut vñ log pps i. vij. ctpicoz. sic fruct⁹ lōge sunt altiores heroica virtute. si at dicat supmā tam virtutū que sunt ad fines qz ipius finis: sic sunt idē. Cetera disti. quis tī mor est pfectior ad ceteros. Bm q timor filialis. vñ in timorib⁹ dñi sic ascendunt. A fūlis in initialem. ab initialem in filialem. ab filiali in

complet
Et tūc
pz timo
veluti b
guunt. z
maior. z
virtus q
ralitate
tā ex p
ctū libe
gnificet
mix si d
solū est
etoz. id
caritatē
simile f
veniatē
sic est au
sunt. n. m
simile su
missum
di varij
mor in q
gnantia
amouet
Ex pfect
formata
Dicit p
bunt in
nitur qz
Cetera
alio z cal
uidet in
initiale
timore
dū est.
xpi ferit
fuit in x
lo ca. q
p
tū
denti di
litera z o
qua cōp
bec disti
sapiam
gentia
uersam
in pna
zertia
p
q

complete in via: ad filialem cōplete in patria
 Et tñ de tertio arti. Ex quo p3 ad qñem. q
 v3 timoris donū nec dona cetera a fructibus
 veluti habitus: s3 bñ vt virtutū gradus distin
 guunt. Tñc ad arg^o. CAd pñ neganda est
 maior. Est. n. liberalis or. simus: tñ eadem
 virtus est. Et dñ pbat de magnificētia t libe
 ralitate rē. Dico q in illis ē magis t minus
 tā ex pte obiecti. vtputa: parue pecunie obie
 ctū liberalitatis. magne pecunie obiectū ma
 gnificētie: ita de alijs: q3 ex pte pitus. iō non
 miz si diuerse sunt virtutes. In pposito autē
 solū est magis t min^o ex pte habitū: nō obie
 ctōz. idē. n. funditus est obiectū sapie doni t
 caritatis virtutis: t caritatis fruct^o. iō nō est
 simile. CAd scdm dicendū ad maiorē q h3
 veritate qñ sit diuisio in species nō i modos.
 sic est aut tam in diuisione donoz q3 fructū.
 sunt. n. modi emittētes in virtutibus. t est
 simile si ego diuiderē calorē in intensum t re
 missum: vtiq3 eadē esset caloris species s3 mo
 di varij. CAd 3° mō ad minorē. q nullus ti
 mor in quātū timor repugnat caritati: s3 repu
 gnantia venit ex pte seruitutis quaz caritas
 amouet. t ita itelligit allegata auctas Aug.
 Ex presentē at distin. rē. CPrima 2°. Septi
 formia dona spūs sunt in patria s3 nō fundit^o
 Dicit 2° q septē sunt dona spūs sancti t mane
 bunt in patria: s3 nō quo ad oēs actus. Et po
 nitur a pñ^o distin. vsq3 ibi. Et q3 de timore rē.
 CScda 2°. Timor seruilis humanus dñ initi
 alis t castus iungit. Dicit 2° q timor bñ di
 uidit in hec quattuor mēbra humanū: fudē:
 initialē: t filialē. Et ponit ab illo ca^o. Et q3 de
 timore rē. vsq3 ibi. Id quoz diligēter notan
 dū est. CTeria 2°. Reuerentie timor censet
 xpi seric: nec mouet. Dicit 2° q timor castus
 fuit in xpo t manet in patria. Et incipit ab il
 lo ca^o. Id q3 diligēter rē. vsq3 ad finē disti.
 Est predicta diligēter cōsiderādū rē.

Hic signat. xxxv. di. hui^o tertiū. q sic cō
 tinuat ad pcedētes. Hā postq3 in pce
 denti di. de donis spūs sancti determinatū ē gñā
 liter: t de timore spāliter. Nunc in ista di. reli
 qua cōpantur dona aliquāliter. Et h3 diuidi
 hec distin. in 3. ptes principales. In p^o scie ad
 sapiam ponit distin. In scda erga do^m intelli
 gentiā ab his est distin. In 3° hōz triū per ad
 uerfam viā ad cetera claret diuisione. P^oia
 in pñ^o. Scda ibi. Dñsa dñia inter sapias rē.
 Tertia ibi. Et notandū q intel^m t scientia rē.

Triū vita ptemplatia quā sapia regit
 potior sit actiua: quā scia dirigit. Et af
 q nō triplici medio. CPr^o sic. Om^o

ne bonū tāto melius quāto cōius. s3 vita acti
 ua cōior est q3 vita ptemplatia: ergo extat po
 tior. P^oia 2° p3. q3 bonum cōe diuinius bono
 p^oio est. vñ i p^o ethicoz scribit p^o q bonū
 gētis diuinius ē bono vñ^o hois. nō dubiū at
 qto aliqd magis deo simulatur: tāto est meli
 us. Sed pbarur minor. q3 vita cōtemplatia
 hñti soli se extēdit: actiua vero ad oēs ciues.
 Scdo af sic. In oi arte t negotio impans nō
 bilior est impato. s3 actiua vita respectu pte
 platiue se h3 vt impans: ptemplatia vero vt
 impata. igf. P^oia 2° p3 ex p^o ethicoz. vbi in
 nuit impantē sciam respectu impate dici ar
 chitetonica. t p3 ex eo q imperiū quid noiāt
 auctis. S3 mior declarat ex eodē p^o. dicit. n.
 ibi p^o q politica que ptinet actiue vite im
 perat: que scie in qualibet debeāt adisci ciui
 tate t vsq3 ad quem terminum. Tercio af sic.
 Quāto aliqd magis pcurrit vt sit dei coopa
 tor tanto potius ē: sed vita actiua magis est
 hñmōi q3 vita cōtemplatia. igf rē. P^oia 2° p3
 aucte diuini dyon. ij. cap^o. celestis ierarchie.
 Nichil ingt est diuinius q3 cooperatore dei fi
 eri. Sed minor ex eo p3 q3 in actiua vita hō
 studet: maxie vt suus saluet. p^oius. vñ t pp
 hoc ab ocio ptemplationis in exercitiū actiōis
 quis reuocat. In op^o vero ē illud Luce. x.
 vbi dñs loqut. P^oia optima p. ele. que nō
 aufe. rē. vbi signat vita actiua per martham:
 t ptemplatia per mariā. In ista qōne ad af.
 rē. CQuo ad pñmū arti. termini sunt. Vita
 cōtemplatia t Actio. CPrimus igf termi
 nus est vita. de qua lib. i. di. xxxvi. A vi seu vi
 gore. vñ triplex repitur vita. s. vegetatiua: aia
 lis: t intellectiua. De intellectiua aut ad pñs
 est sermo. quā diuinus diffiniens dyon. dicit.
 Vita ē pce^o theophaniarū ab ente quieto t
 sempiterno. In qua diffinitioe tria tangunt.
 P^omo genus vite: dñ dñ. pcessio. Solet aut
 vita accipi triplr. p^o pro eē rei viuētis: sicut ē
 illud phi in. ij. de aia. viuere viuētibus est eē.
 scdo pro habitu. sicut est illud phi vitā diffini
 entis. vita est pñus t pñuus act^o viuētis. 3°
 accipit vita pro actu scdo: sicut in pposito. t
 in idē venit diffinitio habita in cōmēto libri
 intliaz. Vita ingt ē pcessio pcedens ab ente
 quieto t sempiterno. t sic accipit in pposito.
 Scdo tangit obrū vite. dñ dicit. theophania
 rū. i. diuinaz apparitionū. a theos qd ē de^o. t
 phāos apparitio. talib^o. n. mēs maxie viuūt.
 Tertio tāgitur cā efficiēs hñmōi vite. dñ dñ. ab
 ente quieto t sempiterno. idēst a deo q cūcta
 mouēs t pficiens manet imobilis ē nepe tal^o
 vite pncipiū. CScda termin^o est ptemplatio.

vñ Rich. de scđo vict. in maiori beniamin cō
tēplationē diffiniēs dicit. pteplatio ē quedā
mētis pspiciatā in sap^o spectaculā cū admira
tiōe suspēsa. hec i lib. de ope mōachor hugo
ne teste tres pexegit cōites: lectiōē: medita
tiōē: et oziōē. lectiō. n. ingrit: meditatio iue
nit: oziō postulat. s. pteplatio dguſtat. Lectiō
n. solidū cibū on appōit: meditatio masticat
et frāgit: oziō saporēz acgrit: cōtēplatio ē ipsa
dulcedo q iocūdat et reficit. Lectiō. n. in cor
tic: meditatio in adipe: oziō i desiderij postu
latiōe: pteplatio i adēpte dulcedis delectati
one. Legō vbiq. qd dicit apls. Si hūero oēs
fidē: ita vt mōtes trāſſerā: caritatē aut nō ha
buero nihil ſuz: meditor qd sit ista caritas q
bōa qz ſuauis q ſupat oē bonuz: dūqz videro
ex me eā me pſeg nō poſſe ad oziōis recurro
ſuffragiū: vt cōcupito pteplatiōē pſruar. Eū
vltra notādūz q hac in via ſunt. 3. binarij ſeu
ſex gradus pteplatiōis: qz ſraſ egidi^o laicus:
ſraſ et bñſſimi frāctici ſoci^o tāgūt: q ſūt. Ignis.
vñctio. extaſis. ſpeculatio. guſt^o et ges. p^o. n.
p pteplatiōē ania igniſignita vngit: vñcta
rapit. rapta ſpeculat: ſpeculās deguſtat: dgu
ſtans geſcit. Eū p^o gduz q d: ignis: ē vehe
mēs vini caloris: vel amoris ſeruoz ex camio
eīne et ſplēdētis ipſim ſtabſatus. hūc gradus
aſcēderat q dicebat. Locauit cor: meus intra
me et i meditatiōe mea exardēſcet ignis. Se
cūduz gduz q d: vñctio: ē velut roze^o qdā li
quor q p totā alam ſe diffundēs ipaz erudit:
corroborat et pfortat: diſponēs ipaz ſuauiter
ad veritatē luculētias ſuſcipiēdas: ac pariter
pteplandas. de q d: in ps. canē. gduū. Sicut
ros hermo q deſcēdit in montē ſiō. Terti^o
vero gduz q d: extaſim ſeu rapt^o ē deſerto ex
teriori hōie ſup ſe voluptuoſa qdā eleu^o ad
ſupintellectuālē vini amoris ſontē meditati
b^o ſuſſuz actiūis vtutib^o pro virib^o ſe extēdēs
vtutes at ſuſſuz actiūis hūilitatē et puritatē
nōi^o. de hoc gdu in ps. danid dic. Ego dixi in
exceſſu mētis mee. Quart^o q d: ſpeculā^o eſt
btāz et ſupcele^o et ſoli deo ſcibiliū dimitiaz in
tellectuāl et affectuāl pia inueſtigā: hūc gduz
aſcēderat q dicebat. Illos at reuelata facie di
gloriā ſpeculātes i eādē ymaginē trāſſozma
mur a claritate i claritatē tāqz a dñi ſpū. Qui
tus gduz q d: guſt^o ē ſupineſtiabil dine dul
cedinis pſuauis qdā et ſolita pſiba^o ex cella^o
ſpūſſeti i aias ſctōz pteplatiūoz diſtillata. ad
hūc gdu amonemur aſcēdē nobis dñi dñ. Su
ſtate et videte qm ſuauis ē dñs. Sext^o gduz q
ges d: et tot^o aic: mira qdā et ſuauis trāglitas
p inſuſaz i nob ex frequē^o oziōis dulcedinez

preata. de hoc gdu gemēs in lib. pſeſſionuz
Aug. dicit. Ingetū ē cor meū dñe donec ge
ſcat i te. Terti^o termin^o ē actio. de q i. j. di. xiiij.
vñ breuiſ de actiōe loquēdo noto q actio pt
accipi tripl^o. vno^o d: actio p^o pnc^o ap^o gil
bertū porretam i lib. ſex pncipioz. quā ſic diſ
ſiniēs ait. Actio ē ſm quā i id qd ſubijct agē
dicimur. et ſic actio nō ē niſi qdā reſpectus ex
trinſec^o adueniēs. Secdo^o d: actio act^o opat^o
quō ſoliti ſum^o dicē. h ē opatio mea vel vſa.
Tertio^o d: actio vt ſe ſolū mō extēdit i p^oim^o:
et ſic accipit dñ dñ. vita actiua. vt. ſ. h. diuidi^o
vitā pteplatiūā q maxie aſpic^o deū. Quātū
ad. ij. arti. ſ. 3. pſones. C^o p^o ē de diuiſiōe vi
te i vitā actiua et pteplatiua. Scda de vita cō
tēplatiua. Tertia de vita actiua. p^o ē h. Vita
ſpūal hōis in actiua et pteplatiua ſuffi^o diui
ſa ēiter qz cōtēplatiua melior. C^o dic^o p^o p
pſonis q vita ſpūal in hōie ē diuiſa ſufficiē
in actiua et pteplatiua. p^o hoc ex multis ſacre
ſcripture locis vbi vita ſic diuiſa ē. p^o i vna
b^o iacob vrozib^o Lya et Rachele. Lya ſecūdi
or ſiſt actiua vitā: ſz rachel ſormoſior ptepla
tiua figurabat. Scdo in maria et martha ma
ria deuotior pteplatiōi iberebat: ſz martha ſe
dulſior obſego actiue iberebat. 3° in petro et
iohāne: petr^o amore ſeruētiōis ſalutē i. p^omo
actiua p vitā qrebat. ſz dulciōr Jo. ſpōſi aple
rib^o p pteplatiua vitā fruebat. Rōfirmat rō.
vita. n. vniuſcuſcuſqz maxie attēdit in reſpectu
ad finē. vt trahi pōt ex. iij. ethi. Felicitas at ē
ſims quā intēdit vir ſpūal. hec at felicitas i. x.
ethi. diuidit i politicā. i. actiua et pteplatiua
et. igf. Ex q p^o q nllē hūic pti obuiāt auctes
vocātes vitā aut ſenſitiua aut vegetatiua aut
aliqd hūmōi. qz hūc ſolū ſit mētiō de vita hōis
ſm q ſupiorib^o pncipat: nec adhuc q ad eē ſz
q ad pñci. Et ſi obijciat ex dicto bñ Aug. i li.
de ci. dei. q ponē vñ tertū mēbrū iter actiūuz
et pteplatiūū. Dicēdū q Aug. illuc nō ſtēdit
vitā diuidē ſz modū viuē^o. Aliq. n. ſunt q ſo
lū actiue ſuadāt vite. Scdi ſz q ſolū inhiāt pte
platiōi. Tertij mō ad actiōe in pteplatiōe ſe
runf. Ad^o rurſus a pteplatiōe in actionē aſcē
dūt ſicut dñ eē i pñicatorib^o qd i volatu auū
aſpicit m^o ſupiora petūt: mō in iſeritoza deſcē
dūt. C^o dicit ſcda pſ pſonis q pteplatiua
ē melior qz actiua. Probat. Quāto aliqd ē
vite celeſti ſimili^o tāto ſimplr mel^o ē. vita at
pteplatiua reſpectu actiue eſt hūmōi. igf. Eū
Aug. i vltio li. de ci. dei. vacabim^o et videbim^o.
videbim^o et amabim^o: amabim^o et laudabi
m^o. Rōfirmat. qz pteplatiua ē diuturnior actiua
q nō euacuāt i pñia ſicuti actiua. Eū gl. ſup

illo ver
glo. Rō
cit. p^o h
mūm
tūa cē
vñ mūd
nis ent
ſart in
nos iſt
ſtrātib^o
q maic
q ſi ſia
eē equi
vita
vero ſia
g^o aſpic
riſ merit
tur. Et b
tūa ma
pñtia v
intio v
pñima
eos bñſ
maxie p
at aſpic
meritū.
gnū dñ
p tpe
hoc ſup
deo mag
p^o ē de v
tūa quā
ſtellectu
pteplati
pteplati
cūcta re
op^o ſapi
nēs ill
aliq^o ſm
noy ē ſz
bic ſapia
rū vñaz
nū dei
rāo vñ
geſcet ſu
poi. ſz
tati mag
q. i. Et d
dicat. S
amore d
ritate at
vita pte
p^o robat

illo verbo. maria optima ptes elegit et dicit
 glo. Cōtemplatiua vita hic incipit et in p̄ia p̄fi-
 cit. P̄phus ē in x. ethi. dicit p̄templatiua vitam
 diuturniorē fore actiua: et finis actiue p̄templa-
 tiua cēfēt. Ad hoc. n. i. vīa laboramus vt inte-
 ri^m mūdet ocul^o q̄ videat dō. nobilior ē autē fi-
 nis entib⁹ ad finē. Nec obuiat q̄ vita actiua
 fuit in xpo q̄ tñ erat cōp̄hefor. disp̄siue. n. pp
 nos istud sc̄m ē: sicut et in angel⁹ nobis nō mī
 strātib⁹: s̄z i celo erim⁹ oēs docibiles dei. S̄z
 q̄ maioris ē meriti actiua vel p̄templatiua. B̄m
 q̄ si fiat s̄mo de radice meriti q̄ ē caritas p̄nt
 eē eq̄lis meriti. tāta. n. ḡfa p̄t pōt in viuēte
 vita actiua quāta in viuēte vita p̄templatiua. Si
 vero fiat s̄mo de actib⁹ h̄az vitā adiuicē. d̄m
 q̄ aspiciēdo puritatē vite p̄templatiua ē maio-
 ris meriti. q̄ a puluere terreno fundit⁹ mūda-
 tur. Et hoc ē q̄ dicit Greg. in moral. p̄templa-
 tiua maior ē meriti q̄ actiua. q̄ actia in vsu
 p̄ntis vite laborat: cōtemplatiua autē in sapore
 intio v̄eturā iā requiē degustat. Et hoc valde
 p̄firmat q̄ dicit p̄ph in x. ethi. q̄. i. dō maxie
 eos b̄ficiat q̄ p̄templatiua studēt. Ceterū hoc
 maxie p̄z q̄ maioris ē meriti dilectio dei cui
 maxie p̄templatiua iheret q̄z p̄mi cui actio. Si
 at aspiciat labor sic actia ē p̄tior et maioris
 meriti. ē nēpe i cāpo certam⁹: et ē valde ma-
 gnū dilectioē p̄xi internū p̄templatiua: sapore
 p̄ tpe dimittet vt. i. saluet: et totū pp̄ deū. Et
 hoc sup̄ ezech. logē Greg. Nullū sacrificiū ē
 deo magis acceptū q̄ regimē aīaz. C̄sca
 p̄ ē de vita p̄templatiua. et ē hec. Alia p̄templa-
 tiua quā sapie donū dirigit: poti⁹ i affectu q̄
 intellectu p̄sistit. C̄ dicit p̄ps p̄sonis q̄ vita
 p̄templatiua dirigit per sapiāz. P̄robat. Alia
 p̄templatiua maxie regul⁹ initit eternis: q̄z i deū
 cūcta refert: et s̄m deū cūcta dispōit. s̄z hoc est
 op⁹ sapie: vt clare ostēdit aug. xliij. de tri. expo-
 nēs illū apli. Alijs qdē p̄ p̄m daf s̄mo sapie:
 alijs s̄mo scie s̄z cūde sp̄m. Sapia ingt eter-
 noz ē: s̄z scia tpaltū. Notādū tñ q̄ nō accipit
 hic sapia: put dicit p̄phi. q̄ sapia ē rex hūana
 rā dinaz cog⁹: vt dicat a sage: q̄ sic nō dī do-
 nū dei. S̄z accipit vt accipit Elaias dū nume-
 rās dōa sp̄us a capite. i. sapia incipit dicē. Re-
 q̄scet sup̄ eū sp̄us sapie et. An hoc⁹ dī a sa-
 poz. s̄z hoc. n. nom ei⁹ ē ecclī. vi. et p̄tinet volū-
 tati magis q̄ intellectui. s̄z q̄ tagit doc. deuo.
 q̄. i. Et doc. sub. i. p̄nti. vi. s̄z thom. q̄. i. ar. ij. o^m
 dicat. An et ca⁹. vi. dicit b̄nūs Bern. i. lib. de
 amore di. Ab amore ascēdit ad caritatē: a ca-
 ritate at ad sapiāz. C̄s h̄z p̄ ps p̄sonis q̄
 vita p̄templatiua magis ē i affectu q̄ intellectu
 P̄robat. Gustare. n. ē affect⁹ nō intellect⁹. Et

te at p̄templatiue ē maxie degustare bōitatē dei
 et dōie. q̄ magna mltitudo dulcedis tue dōie
 q̄ absco. timē. re. An et J̄sido. i. lib. diffe. dicit
 q̄ p̄templatiua vita ē q̄ vacat ab oī negociis: et i
 sola dei dilectioē defigit. J̄o a sanctis dī vita
 ociosa. Et p̄phus in x. ethi. eā noiat vacationē
 p̄z ex dono qd ip̄az p̄ficiat. i. sapia qd p̄tinet ad
 affectū. Et si obijciat q̄ dicit p̄phus q̄ differūt
 adinuicē practica scia: et speculatiua. q̄ finis
 practice ē op⁹: s̄z speculatiue est veritas. Ex q̄
 ergo p̄templatiua ē speculatiua: sequitur q̄ plus
 aspiciat intellectu q̄ affectū. B̄m q̄ vita cōtē-
 platiua cēfēda ē nō speculatiua s̄z p̄ctica: q̄z
 finis legis ē dilectio. C̄s et ne in p̄templatiue
 quo ad id qd ē intellect⁹ discursus aliq̄ i rōe
 dīcedū q̄ sic. in via nō in p̄ia. An hic mani-
 feste tres binarij seu sex gradus cōtemplatiōis
 ostēdunt. q̄s ponit Rich. de sc̄to vict. C̄p̄ri-
 mus est dū sensibilia p̄ ymaginationē p̄side-
 rates in eis diuinā sapiāz admiramur. Sc̄do
 qñ eaz rōnes ingrimus. Terti⁹ ē qñ ex visibi-
 libus in invisibilia ascēdim⁹. Quart⁹ qñ remo-
 ta ymaginationē in solis itelligibilibus versa-
 mur. Quintus qñ ea cogitamus q̄ dina reue-
 latiōe nō hūana rōne cognoscim⁹. Sext⁹ qñ
 ea p̄sideramus qd obuiare v̄f hūana rō. J̄o
 dicit Richardus. p̄templatiōis nfe volat⁹ mul-
 tiformit variat. nūc de infimis ad sup̄ma. nūc
 de sumis ad inferiora descēdit. nūc de pte ad
 totū. nūc de toto ad pte discurret. nūc a maio-
 rā nūc a minori argumētū trahit. Ex q̄ p̄z q̄ il-
 lud de p̄sideratiōe ad eugenū. vbi pōit Ber-
 ofias. inter p̄templatiōē et p̄sideratiōē. q̄z cō-
 sideratiō ad inquisitionē se h̄z. cōtemplatiō at ē
 ver⁹ certusq̄ ai intuit⁹. vbi inuit q̄ p̄templatiō
 in q̄te ē: nō discursus: s̄z itelligi. p̄ p̄ia nō pro-
 via: vel semiplene ingtū cōtemplantes aliq̄tē
 hic s̄nt deo cōsimiles: ex x. ethicoz. Et p̄z vl-
 tra q̄ defecit sc̄tis tho. q̄ arti. i. q̄. ij. posuit p̄n-
 cipalr vitā p̄templatiua nō in affectu s̄z in stelle-
 ctu. p̄z satis oppositū ex p̄dictis. C̄ Tertia p̄
 ē de vita actiua. et ē hec. vita actiua sc̄a ordi-
 nata sic aspiciat ad p̄ximū: vt cōtemplatiue nō
 repugnet. C̄ dicit p̄ ps cōfōnis. q̄ vita acti-
 ua dī ad p̄ximū. P̄robat: s̄z extat vite actiue
 secūditas vt filios p̄creet mō lye. An et ȳsib. i.
 lib. dīaz dicit. Actiua vita ē in opib⁹ iusticie
 et p̄ximū vtilitate versat. nō tñ nego qñ ē sit
 actiua vita in ordie ad seipm: dū se dispōit ad
 cōtemplatiōē: sicut p̄ caste viuē: qd maxie ad
 hoc facit vt h̄z cōmentator in. vij. p̄phi. Et si
 obijciat q̄ vita cōtemplatiua ē ad aliū ē et ita
 nō actiua cū sint diuerse vite. P̄z assumptus
 docere. n. p̄ximū est actus cōtemplatiue vite.

Dicēdū q̄ docē of quīs vī pp̄ veritatē: r̄ tūc
est act⁹ cōtēplatiue vite vt arg⁹m obijcit. vī pp̄
bonos mores: r̄ tūc est act⁹ vite. r̄ ita p̄
nō eodē mō p̄ximū inspīcere vitā cōtēpla-
tiua r̄ actiua. Et ita p̄ q̄ actiua vita scia ordi-
nat: capta scia p̄ cognitōe eternoz ex p̄ia
p̄fōne. **S**ed h̄z secūda p̄ p̄fōis. q̄ stat
simul vita p̄templatiua r̄ actiua. p̄ in beata
Maria que fuit viatrix: r̄ tūc vī vīrāq̄ habuit
vitam. **H**ec enī est ratio apud. b. Ansel. q̄re in
eius assumptione legī euāgē de martha r̄
m. q̄ in hīs duab⁹ mulierib⁹ vīrāq̄ vita no-
tat: que fuerūt in Maria. **A**ū r̄ Greg. super
ezech. dicit. q̄ plerūq̄ a cōtēplatiua vita ad
actiua vtiliter anim⁹ reflectit: qd nō cēt nisi si
mul starēt. Et si dicat q̄ cōtēplatiua occu-
pat studio lectionis actiua operi labor: q̄ nō
vident simul stare. **D**icendū q̄ simul stat fm̄
habitu. I. quo ad opus in nobis diuersa exi-
gant tpa. nec obuiat vite actiue turba. q̄ of
martha martha soli. es r̄ tur. erga plu-
turba aut cōtēplatiōi repugnat. nēpe hec turba
tio est vite actiue in suo gñe ip̄fecte nō p̄-
fecte: que stat cū cōtēplatiōe. prima autē reg-
rit ad ascēdēdū ad cōtēplatiōez. **A**ū Greg.
Qui ad arcē cōtēplationis ascēdere deside-
rat: prius necesse est vt in capō actiōis se exer-
ceat cōtēplatiōe autē ente nō stat illa ip̄fecta
actio sed p̄fecta. **B**ern. teste iaz tenētī so-
lū scalā nō o. **Q**uantū ad 3m articulu sūt
tres difficil. **P**rima quō accipit illa phi-
losophi diuisio in p̄ ethicoz vbi diuidit vitā
in tria mēbra in cōtēplatiua actiua r̄ bestia-
le. **R**ūdīt roman⁹ egidi⁹ in lib. de regimie p̄n-
cipū. hō enī h̄z ad tria cōparari. primo ad suū
superi⁹. r̄ sic cōpetit sibi cōtēplatiua: qua effi-
cit deiformis. scdo cōsiderat quo ad equalē: r̄
sic sibi p̄petit vita actiua q̄ efficit vir politio⁹
tertio cōparat quo ad suū inferius. r̄ sic cōpe-
tit vita bestialis r̄ brutalis noiatur. hec autē
vita nomiari nō d̄z inter vitas humanas que
mors poti⁹ dicēda est q̄ vita. **S**ecda diffi-
vtrū ois sciētia possit dici cōtēplatiua. **D**icē-
dū q̄ sic maxime qū ordinat vt expeditius
postmodū primā cōtēplemur veritatē r̄ bo-
nitatē. fm̄ q̄ recitat Thōm. q. ij. arti. p̄m. an-
tiquos sapiētes in iuuetute alijs iudare sciē-
tijs vt senili in etate meli⁹ dīne iudaret theo-
rie. **T**ertia diffi. Quid est pp̄rie opus scie
que dirigit vitam actiua. **D**icit doc. deuo. q. ij.
q̄ est triplex act⁹ huiusmodi scie. **P**rimus
directio in agēdio. **S**ecūsus cognitio eozū
que fidei sūt vt p̄fectius dirigat. **T**erti⁹ cog-
nitio Iesu xp̄isti tanq̄ exēplaris quo dirigit.

Et in his trib⁹ taz bonū scie q̄ vita p̄ficiat acti-
ua. **E**x quo p̄z ad q̄onēz. q̄ videlicet loquēdo
simpliciter vita cōtēplatiua quaz sapientia
regit: poti⁹ est actiua quam scientia dirigit.
Cūc ad argumēta. **A**d primū dicēdū
q̄ sicut in quolibet hoīe p̄culari considerat
vita actiua r̄ cōtēplatiua. sic in toto corpe
politico. r̄ ideo nō pbat ex hoc meliorē fore
actiua q̄ cōtēplatiua: cū vīrāq̄ sit cōmunis
quātū est de se oibus ciuib⁹. **E**t dicēdū secū-
do q̄ si actiua sit cōmunior q̄ cōtēplatiua
hoc nō est ex ip̄fectiōe cōtēplatiue: sed ci-
uiū qui ad ei⁹ altitudinē p̄tingere nequeūt
Et dicēdū tertio q̄ si in cōitate p̄cedat acti-
ua cōtēplatiua: in nobiliorib⁹ p̄prietatib⁹
p̄cedit cōtēplatiua actiua. vtpote in purita-
te duratiōe. r̄ talib⁹ multis ideo arg⁹m mini-
me cōcludit. **A**d secūdū dicēdū ad mini-
rem. vt dicit philosoph⁹ in decimo ethicoz
q̄ videlicet politica non iurat sapie seu vite
cōtēplatiue: sed ad eā dispōnētib⁹: quaten⁹
sic hō. i. in ciuitate disponat vt eā accipe pos-
sit vel ad eā subleuari. **A**d tertiu dicendū
ad minōrē q̄ illa coopatio ad salutē p̄ximū
maxime ex igne descēdit cōtemplationis. i.
amore dei qua quis inflāmat⁹ p̄ximū diligit
in eo ymaginē aspiciēs suū p̄dilecti. iō arg⁹m ē
in o. **E**t tūc de p̄iti. q. Ex p̄iti r̄. **P**rima
p̄lo. **D**e eternalib⁹ est sapia: de tpalib⁹ fertur
scia. **D**icit p̄lo. q̄ sapia differt a scia. q̄ sapia
est eternoz: sed scia tpalii. **E**t ponit a p̄ici⁹.
dist. vīq̄z ibi. **D**īsa dīa inter sapias r̄. **S**e-
cūda p̄lo. Scia creature est sapere creatorū
sed intellect⁹ mixture duoz est vi dulcor. **D**i-
cit p̄lo. q̄ in hoc differt donū intellect⁹ a do-
no sapie q̄ sapie solū est creatoris: sed intel-
ctus est creatoris r̄ creature: scia dī soli crea-
ture. **E**t ponit ab illo loco. **D**īsa dīa r̄. vīq̄z
ibi. **E**t notādū q̄ intellectus r̄. **T**ertia p̄lo
Hec dona talia nō sūt nāe sed sūt stature for-
mata gratia. **D**icit p̄. q̄ hec dona sapia r̄ in-
tellect⁹ r̄ scia nō sūt idē cū intellectu nālī: aut
scia vel sapia humanitus acq̄sita. **E**t ponit ab
illo cap⁹. **E**t notādū r̄. vīq̄z ad finem distīn-
t. **E**t queri vtrū virtutes r̄. **C**ūc si
gnat. xxxvi. di. hui⁹ tertij. que sic conti-
nuat ad p̄cedētē. **H**ā post q̄. a. xxiij. di
stin. inclusiue: vīq̄z ad istā exclusiue: de donis
r̄ vīrū sigillatim habita sūt consideratio.
Aūc in p̄iti distīnci. de eaz cōplexib⁹ r̄ nexu
sit inquisitio. **E**t h̄z diuidi p̄is pars in tres p-
tes p̄ncipales. **I**n prima virtutū p̄nexio ponit
tur r̄ p̄uēribilitas. **I**n scda miro magisterio
eaz clarescit eq̄litas. **I**n 3a p̄ceptorū ductio

ad virtutē que fert caritas. Prima in principio
Secunda ibi. Tertia vero parit quis oēs possi-
deat. Tertia ibi. Cum duo sint. T.
v. Tū virtutis pſeuerātia gūte ita i nob
maneat vt amissa vna: nulla remaneat.
Et af q sic triplici me. C. Prio sic. Nulla p
fecta vtus sit a fine suo obligari. h. h. pter gūte
ta virtus si nō eēt cōnexē vtutes. igit seqt q
vna p dita nulla remaneat. A. Aior pz aucte
bri Aug. in sermōe de opib. mie. Caritas que
deseri pōt nūq. vera fuit. Ita de ceteris dica-
tur vtutib. Sz pbat minor ex. Lapiat enīz
virt. fidei def q infideli spes desit cito p despe-
rationē que ē vicīū o. m. ſpei mutabit fidel in i
fideles. ita arguat in pſilibus. C. Secdo af sic
D. s. vtutis ē delectabilis opari. h. nulla gra-
tuita vtus opat delectabiliter nisi virtutū fiat
cōnexio: igit. t. c. A. Aior pz aucte phi ex 2. o. r
3. o. ethi. Sed declarat minor. def fides infideli
pntet mors fidelit: certū ē q nisi hēat virtutes
fortitudinis qua aiet ad mortē: aut euz tristitia
crederat timore vict. fides negabit. C. Ter-
tio af sic. D. s. habēs virtutē gratuitā hz cari-
tates. sed ois hns caritatē oēs hz gūteas vtu-
tes: igit est pncipio in gratuitis vtutib. A. A-
ior pz ex eo q caritas forma est gratuitatē vir-
tutū: nō ente forma res nō remanet. Sed p-
bat minor. ex eo q caritas cōsumatio est vir-
tutū iuxta illud apli. Plenitudo legis est di-
lectio. rei aut cōsumatio pcedētia pſupponit.
C. In o. m. vero af auctoritate apostoli. i. cor.
xiiij. Cū venerit qd pfectū est euacuabit qd ex-
pte est: vbi innuit q stāte in patria caritate si-
des et spes euacuabunt. et pz in via de habēte
fidel et ſpei vtutē qui tū nō hz caritatē. C. In
ista qōe ad als pariformit sūt tres articuli de
claradi. prim. est triū rē. C. Quo ad pmi ar-
ti. termi sūt pſeuerātia. virt. et gūteitū. C. Pri-
m. igit termin. est pſeuerātia. Cū notat doc.
deuo. q. p. q. pſeuerātia d. triplr. Prio d. p
seuerātia volūtas pferēdi pſiones sine defe-
ctiōe. hoc mō idē est qd fortitudo aut eiusdē
spēs. Secdo d. pſeuerātia pſinuatio boni ope-
ris vsq. in finē. et sic pōt accipi in titulo qōnis
hoc mō nō est virtus sed stat. pns oēm vtutē
fm qd dicit. Qui perseuerauerit vsq. in fines
hic saluus erit. Tercio mō d. pſeuerātia. ppo-
siti pſeuerādi in bonū vsq. in fines. et hoc mō
est specialis spes fortitudinis apd marcū tullii
quā in antiqua diffinitōe rēth. dicit. Perse-
uerātia est in rōne dñi firmata stabilis et ppe-
tua pmasio. In q diffinitōe tria tāgunt. Pri-
mo genus: dñi d. pmasio. oib. enī vtutib. et
maxime fortitudinis speciebus pmanētia pgruit

vñ et apud pñm in 3. o. ethico. Sustine pericu-
la principalior est fortitudinis actus qz aggreſ-
sus. Secundo tāgunt pſeuerātia d. sic. dñi d. sta-
bilis et ppetua. vt a decore et culmine vtutuz
nullo pñcio aut pñmodo pſeuerās euertat. Ter-
tio tangit pñm pſeuerātie. dñi d. in rōne be-
ne firmata: seu pſiderata. si enī aut pter rōne:
aut ptra in incepto quis maneret: nō tā pſeue-
pſeuerās hz obſtinat. et pñax diceret. C. Se-
cūdo termin. est virt. vñ vltra septi. tā in se-
cūdo qz hoc in 3. o. de vtute dicta. noto quo ad
mō q virtut. pōt triplr pſiderari: seu cōpara-
ri. f. ad obñ. ad subñ. et ad finē. Cōparādo at
vtutes ad oba sua hoc mō hñt q diffingunt
abinuicē: sicut enī ab obō eē accipiūt sic diffi-
gui. et loq. nisi infundent: qz ifuse nō accipiūt
nec eē nec diffingui ab obō fm qd obñ: nisi
manifestatiōe. qz eo. f. noiant diffingui hz a deo
infundēte in qñtū extat ifundēs totū accipiūt
Cōparādo vero ad subñ dicit aliq intellectua-
les aliq volūtatē fm q aut intellectum aut
volūtatē afficiūt. Cōparādo aut tertio ad fi-
nē sic ordinant: vt aliq ad finē imediate vt
sūt theo. vtutes. aliq mediate: qz p. o. entia
ad finē respiciūt. C. Terti. termin. est gratui-
tū a gratia vel p. o. in gñali: et sic etiā bona nāe
sunt gūteia qz nobis grate collant a dño. aut
secūdo pro quolibet nature ſupaddito. et hoc
mō d. gratuitū id qd dicim. gratiā gratis da-
tā sicut est prophāia aut aliq hñmōi et hoc mō
accipit in. q. nra. Tercio d. gratuitū a gratia
gratū faciēte. hoc mō virtutes dicunt gratui-
te: vel que ſtant cū tali gñā: vel que ea infusa i
fundunt. Ex quo pñter. notandū q huiusmo-
di virtus gratuita pōt tripliciter pſiderari vñ
qñtū ad habitū ſubtractū: sicut dñi quilibet
tus per ſeipſas pſiderat. Secūdo qñtū ad ſta-
tū sicut in ſtatu virgineo: aut viduali: aut ma-
ritali. vñ hic dicit tho. q. i. q. virginitas nō est
virt. qz nō est cōis oī ſtatui. gñat o. m. et meli. a
doc. deuo. eadē. q. Tercio qñtū ad rōne ipſe-
ctiōis vñ pſectiōis. et h mō hz ſuas adiuicē cō-
parant peminētias. C. Quātū ad ſcōz articu-
lū ſunt tres cōclufiones. Prima cōclufio est
de nō pñxiōe moralū adinuicē virtutū et cū
prudētia. Secūda de nō cōnexione theo-
logica virtutū cū moralib. Tercia de nō con-
nexionē theologica ſeu gratuitari adinu-
cem. Prima igit est hec. Nulla apparet ne-
cessitas moralis pſeuerātia cōnectendi virtu-
tes aut prudētiā cū eis. C. Prio ps dicit q
morales virtutes nō ſunt cōnexē neceſſario.
Pñbatur. virtus enī moralis acqrit allueſa
ctiōe. poſſibile est aut hoīem allueſeri ad vir-

tutē vnā: nō aliā. **P**z de paupe qui per actus potest assuefieri ad virtutē tpantie nō aut ad magnificentiā que magnos aspicit ſūptus. **C**ō firmat. cque. n. exercitio habent ſcie et virtus vñ eēt igit in vtutib⁹ regita cōncio: et nō in ſciētīs q nō ſūt cōncxe. vñ gratū ad hoc doc. ſub. affert ex^m in pñti di. Sic enī in corpe hu mano pōt hō vñ hē bonū aut odorē aut ta ctū malo exiſtēte auditu: vñ ecōtra. ſic mō ſuo in moralibus habebit q virtutē fortitudis et optime in pñlio ſe habebit: nō dotat⁹ vtute iuſticie. ſic de pñtib⁹. **I**deo merito ad **J**ero^m ſcribit **A**ug. q nō eſt dina ſnia qua dī. q. q hz vnā vtutē hz oēs. nēpe hec ſnia nō dei eſt: ſed ſtoicoz cenſet: de quoz numero et ſeneca fuit q dīc. **E** qd bñ fit: ſit iuſte fortis et tēperate: arguens vtutū nēxiū: p3 q equocat de forti tudie et tēperan^o: aut falluz dīc. **Q**uid enī eſt hoc qd hū dīcūt ſtoici q ſicut nihil differt in hoīs pſocattione vtrū aquā vno palmo ſupra ſe habeat: aut multīs ſtadiīs. ſic in propoſito. **A**ut hō ex toto eſt virtuoſus: aut in pñdo mergit vicioz. **E**x quo p3 deſ. ſcti tho. qui. q. i. poſuit cōncionē virtutū politicaz. o^m p3 ex pñone. vñ nō imerito hoc i paſſu pponit do- ctoz deuo. ſctō thome q in. iij. q. dīc: hmoī nō eſſe cōncxas vtutes. **E**ſt enī hec expſa et ſcti **A**ug. ad **J**ero^m opio. **Q**uīs thomas tbus ei⁹ diſſorte exponat: vt p3 inſpiciēt. **S**tet igitur thomas cū ſuis ſtoicis: nos tō cū doctorib⁹ catholicis. nec tātū de calice bibam⁹ babilo- nis: q erramus a via vitatis. vñ ſi aliq auctas ponat vtutū pncionē: intelligēda eſt vt ſit vt in ſuo optio: et debite pducatur ſine formidie ad finē. ſicut eſt illud **Greg. xx.** moraliz ca^o p^o. **Q**uiſq; vna vtute pollē credi: tūc ea veraci ter pollet cū vicij ex alia pte nō ſubiacer. **E**t lib. xix^o. cap. iij. vna virt⁹ ſine alia vel nō ē vir tus pfecta: vel oīno nulla ē. **E**t glo. idē hz ſup illo tbo apoc. xxi. **C**iuitas i quadro poſita ē **E**xtract⁹ etiā in. vi. ethico. dicit. **N**ō exiſtēte tpantia q̄lter erit iuſticia. q. d. nullo mō. vñ et ſexto iō vocat vtutes ſorores. q. ſ. mutuo ſe inuāt i actōib⁹ ſuis vt tpantia fortitudinē: for titudinē prudētia: prudētia iuſticia: et ecōtra hinc eſt q ſup illud **Eſai. xvi.** venter meus ad moab. dīc glo. **J**eroni. **S**icut cithara ſonū cō poſitū nō emittit: ſi vna corda rupta fuerit: ſic ſpūs vel veni. pphe: ſi vna virtus deſuerit me los nō reſonabit. **C**ſz hz ſcda ps pñone: q prudētia etiā nō eſt pñera neceſſario cū alijs vtutib⁹. **P**robat argumēto doc. ſub. arti. ij. **I**ntellecū p prudētia recte dictate pōt volū tas nō eligē. p3. **T**ū q libera eſt nō potēs co-

gi. tū etiā ex articulo pariſien. qz error eſt oſe volūtate nō poſſe deſicē ſtate recto iudicio i- tellect⁹. **T**ū igit per bonas electiones vtutes generant: reliquit q erit prudētia in intellectu ſine vtute in affectu. **C**onfirmat trib⁹ auctati bus. **P**ria eſt **A**ug. ſup illo ps. vbo. **F**orte vi uos degluſſent nos. **D**ic ſic. vini ſorbeantur qui ſciūt malū eē: et pñtūt: aut moriunt⁹ for te. **S**cda ē euſdē ſup illo ps. vbo. **F**iat meſa eoz et. qd eſt vicioſis pñtietes: et ſciētes cō ſentire nō debē. ecce nouerūt muſcipulā et pe dē mittit. **T**ertia eſt ſup illud ps. **L**ocupiuit aia mea et. pcedit itellect⁹: ſeq̄ aut null⁹ aut tardus affect⁹. **E**x quo defect⁹ inferit doc. ſollē. qui. q. ix. q. vij. poſuit cū prudētia cete ras pñcti virtutes. oppoſitū p3 manifeſte ex pō. **C**ſco vltm⁹ q q̄libet virt⁹ moralis hz pñtia pñtia prudētia nec eſt vna oīus vtu- tū: niſi via cōitatis. **C**ſcda pñlo eſt de nō cō nexiōe theolo^m virtutū cū eis et hec eſt. **M**o- ralis virt⁹ nec theologicę equat nec theologi ca d neceſſe morali neceſſe. **C**ſcda pñia ps pñlo nis. q moralis virt⁹ nō equat theologicę p3. **T**ū rōne obi: qz creatū ē oīm vtutis theolo- gice creatū moral. **T**ū rōne finis. qz theolo- gica eſt de fine: moral de entib⁹ ad finē. **T**ū 3° mō agendi qz theologica virt⁹ hoīem eleuat ſupra ſe: nō ſic moral: imo nec morales iter ſe ſūt egleſ pfectioz: nēpe eſt magnitudo q̄ en philoſo^m: magnificē q̄ liberalitas. ita de alijs. hoc ē oñdit q vñ viciū vñ vtuti o^m ē ma- ius alio vicio alteri oppoſite vtuti. **C**ſz dīc ſcda ps pñone. q theos^a nō neceſſe de neceſſe morali vtuti. **P**z manifeſte de pñis qui val- de excellētes fuerūt in vtutib⁹ moralib⁹: et tū nō habuerūt vtutes theologales. **C**ōfirmat: qz qñ vñ ſe hz ad aliud: ſic ei⁹ diſpoſitio. poſ ſibile eſt ponē diſpōnez nō ponēdo id ad qd diſponit. qz ex ſingulis. **T**ū igit virt⁹ moralis ſit veluti diſpoſitio theos^a virtutis: ſeq̄. **C**eteruz tota cōplectis diſſi virtutis data a pñlo i ſecūdo ethico. **D**ato q nō aſſit theologica vtus patet. virt⁹ enī eſt habit⁹ electius imē- diate conſiſtens quo ad nos prout vtqz ſap. determinabit. i. prudēs. **E**nde et **A**ug. in ſer- mone de patiētia. et eſt in decretis. di. xlix. **E**t de peni. di. iij. f. **Q**uīs. de heretico vel ſciſma- tico ſi moral et neget xps nūq; cōmēdabim⁹ eius patiētia. ecce clare ſapia vbi nō eſt fides **S**z nūq; ecōtra regrit vtus theologica ſecū hē moralē vtutē neceſſo. **D**icēdū q nō: p3 i p- us vitiolo nouit puerſo q mō hz vtutes theo- logicas: nō tū morales. qz acgrunt ex pñctu dine. **E**t ſi dicat qz habebit iuſſas. **D**ico cū do-

etore
cellitas
cū a cō
ad finē
at q p
rales
S3 q
lent iſ
ius in
alici
null⁹
ne gra
gica v
iſſe ne
cū p
cōncē
remota
ne ſep
ecōtra
gum
cuz al
tāgit
tū hoī
quo a
pōt i
uerſos
vñ
p p
vel. in
tate. q
ticula
oīs vir
operi.
cta o3
ſect⁹ ac
gppē
finēz m
ma. i. j.
fides eſt
lloīa
que eſt
ritas ſi
qz ſit
forme
actōis
do pp
hil oī
ctioz
forma
tib⁹ v
articu
delligu
eſt iudē

etore subtili arti^o. 3°. q. nō appet magna necessitas ponēdi hmoi vtutes morales iustas cōacq̃litis sufficienti disponam^o in his que sūt ad finē z theologicis respectu finis. nec obuiat qz pueri baptizati nō haberēt vllō mō morales vtutes. dicēdū qz acq̃rerēt p exercitiuz. Sz qd si morerent ante etatē. dicēdū qz possent i fundi in istāti mortis: aut i celo possent eas acq̃rerē. vt t̃gīt doc. noster. Nō enī ē maius incōueniēs de hoc q̃ i celo de nouo eas alicui^o cognoscibilis acq̃rē cognitionē: qd tñ null^o negat. Tertia p̃clo est de nō cōnexio ne gratuitaz: accipiēdo gratuitū pro theologica virtute. z est hec. Gratiuite virtutes adiūicē nō nectunt: quaz formā ē caritas. Cū cit p^o ps p̃sonis. qz theologicę vtutes nō sūt cōnexę. P̃batet manifeste de fide i peccatore remota caritate. Sed nūq̃d p̃nt etiā in iusilio ne separi. vt. f. de infūdat caritatē sine fide vt ecōtra. Dicēdū qz sic. ex quo nēpe reali^o disti guunt in eē: ita p̃nt i fundi: vt vna. f. nō i fundat cūz alia. Sz hoc disposuit diuina liberalitas vt t̃gīt Aug. in lib. de vera z falsa p̃nia. vt. f. totū hoiez sanaret: nō me^o quo ad intellectū fide quo aut ad volūtātē spei z caritatē. vt apparē pōt i decretis. de peni. di. iij. ca^o. aut. f. fm di uersos modos p̃putādī sūt plures. Sed ē ne virtus fides aut spes sine caritate. d̃fer t̃hoas qz nō. q. ij. Dicēdū tñ qz sic nō tamē ita cōple tet. in ordine ad meritū z p̃mū: sicut cū caritate. Quia hoc nō vt dicit scda p̃sonis particula: caritas est forma earū: nō solū eaz sed ois virtutū. P̃roba^o affect^o enīz nomē iponit operi. T̃gīt ad h^o qz aliaz virtutū opera sint re cta oz qz caritate que est affect^o eleuet ipse affect^o ad diligendūz deū sup oia. In moralib^o p̃ppe cōplemētū est respectu finis ad hūc at finēz marie iūgit caritas. iō bene seq̃t ad Ro ma. i. Iusticia reuelat ex fide i fidē. dicit glo. fides est demonuz z noiēten^o xp̃ianoꝝ. Hec ē i formis q̃litas mētis: qz sociā nō hz caritatez: que est forma oīum virtutū. Ad dico tñ qz caritas sit intrinseca virtutū: sed solū denoiatiua: qz sūt habit^o diuersi z distincti. Et si obijciat qz forme nō est forma: sicut nec mor^o ē mor^o nec actōis actio. ex. v. p̃p̃sicoꝝ. Dicēdū qz loquē do p̃p̃rie forme hz qz forma ē nō d̃f forma. ni hil d̃f tñ t̃fofe fm qd aliquā hz admixtā ipse etioēz formā h̃fe p̃z manifeste ex^o. Alia enī est forma quia tñ hz ip̃fectionē informat virtutib^o varijs. sic in p̃posito. Quātū ad tertiū articulū sūt tres difficultates. T̃p̃ia quō i telligitur qz de quolibet cātatur cōsēfore. nō est iūctus similis illi qz cōseruaret legē excelli

videret enī q̃libz eē melior. Dicit sanct^o tho^o q. ij. qz itelligit q̃tū ad vsū virtutū nō habitū. Idē t̃gīt doc. deuo. q. v. z facit vim in vocatulo: qui p̃seruaret. cōseruare enī actū noiāt. Quātū oēs eēnt pleni virtutib^o: tamē vnus enituit in actu patie. ali^o caritatis. ali^o fidei. ita de alijs. Scda diffi. quō itelligit illud dictū Jaco. ij. Qui offēdit in vno fact^o ē oīuz re^o. qz videret qz vno vicio oīs remoueretur virtus. Dicēdū qz itelligit quo ad amissionē caritatē: que vnico mortali p̃ctō perdit. vel se cūdo qz ad amissionē meritorūz. vel 3° quo ad amissionē p̃miorūz: mortifican^o enī hec p̃ pec catū mortale: nisi reuertat caritas. Tertia difficul. Quātū virtutū p̃u^o extat forma caritas: vel intellectus vel affect^o. Dicēdū qz simul tpe has z illas i format. p̃u^o aut ordie nature fidē que ē in intellectu: qz spes que ē in affectu. postmodū prudētia que est itellect^o: z vlt^o reliq̃s que sūt volūtātē. z ita loquēdo simpliciter prius ordine nō ē informat virtutē in intellectu qz in affectu. Et tñ de tertiō artic. Ex quo p̃z ad q̃nēz. q. f. virtutis gratuite p̃seuerātia in nobis ita manet qz vna virtutū amissa nō est necesse aliā destrui: s̃ pōt remanere. Tūc ad argumenta. Ad primū dico qz nūq̃ obliquat virtus seu errat: sed hīs vtutes: iō falsa est minor. z duz p̃bat de fidelis nō habētē spes. dico qz p̃bat nō de vtute: s̃ de habētē virtutē. iō argumētū nō cogit. Dico tñ qz hz fides sit p̃fecta in se virtus nō p̃siderata spe: tñ in ordie ad finē mutuo se exigit. vt dat in arg^o ex^o. z illo mō habet itelligi illa Aug. auctas. Caritas que deserit pōt nūq̃ vera fuit. i. nō ducit ad finē beatitudinis. f. ad quā erat ordinata. Ad scdm dico ad minozē qz fidelis per fidē quā hz credit delectabilē tñ i casu p̃posito nisi sit bon^o eligit negare fidē pp mortē: nō qz habeat delectationē credendo: z tristē recedēdo a fide. sed eligit min^o triste vt sibi videt: vt magis triste fugiat. iō argumētū nullū est. Ad 3° dico ad minozē. P̃rio qz hz oīs habēs caritatē haberet ceteras vtutes nō tñ eē cōnexio: qz nō est econtra: qd tñ regit. nō. n. oīs hīs aliquā virtutē hz caritatem. Ultra dico qz minor est dubia valde ex predictis. certū est enī qz nouiter ad deū puer sus habet caritatem. dubiuz tñ est: an habeat morales vtutes ea p̃pter argumētū nō p̃cludit. Ex rē. T̃p̃ima p̃clo vbi est caritas vtutes ponunt cācte z serunt vt clamat veritas. Dicit p̃clo. qz vbi est caritas relique sūt virtutes. z habet itelligi respectu ad finem vt p̃z in q̃nē. Et ponitur a p̃ncipio disti. vsqz ibi.

Utrum vero pariter quis **7c.** **C**Scda **2°**. in virtutibus extat equalitas nō in defectib⁹ sed in equalitas. **D**icit **2°** q^o virtutes sunt equeles: **7c.** d³ itelligi quo ad meritū per caritatē: nō aliter. vt p³ ex. q. vicia aut nō sunt paria. Et p^o m³ ab illo ca^o. **A**trū vero pariter **7c.** vsq³ ibi **C**ū duo sint pcepta. **C**ertia **2°**. **D**uob⁹ mā datis tota lex implet atq³ p³inet vigor caritatis. **D**icit **2°** q^o tota lex **7c.** caritas ē in duobus mā datis. s. dilectione dei **7c.** p³imi. Et pōitur ab illo ca^o. **C**ū duo sint **7c.** vsq³ ad finē distin.

Dis 7c. xxvi

Ed iaz distributio decalogi **7c.** **C**hic signat. xxxviij. di. hui⁹ tertij. que sic p³tinuas ad pcedentes. **A**ā post q³ a. xxij. di. inclusiue. vsq³ ad. xxxvi. exclusiue: de dōis **7c.** virtutib⁹ sigillatiz sunt habita p³ideratio. Et scdo in. xxxvi. di. de eaz cōplexibus **7c.** nexu facta est ingitio. **A**ūc tertio icipit de dei pceptis **7c.** infionib⁹ fieri indagatio. Et h³ diuidi p³is p³ in. 3. ptes principales. In p^a pcepta notat que tabule extat primarie. In scda mandata signat tabule que sunt secundarie. In 3^a culpe declarant ad pcepta que sunt varie. **P**rima in p^o. **S**cda ibi. In scda vero tabula septem **7c.** **E**rtia distin. xxxviij. **S**ciēdū est tū trīa eē **7c.** **E**teris omisiss pro p³iti distinc. diuisionibus decalogi iuxta mā data que sunt trīa i p^a tabulz: septē in 2^a quaz in p³iti. di. exeg³ sufficiat iā scā dō. p³ textu p³itis di. **C**irca quā **7c.**

Utrum mā data decalogi binarijs cōtēta tabulis: lege censet nature. Et af q^o nō triplici medio. **C** **P**^o sic. **N**ulla legis nature mā data a deo sunt dispēfabilia. s. in pceptis decalogi fuit a deo facta dispēfatio. igit. **A**iaior p³. ca. n. que legis sunt natuf aut p³etica sunt p³u^a eui^a p³itia ex terminis: aut sunt illate p³ones necessario ex talib⁹ p³incipis: siue sic siue sic: talia extant necessario habentia veritatē: ita nequeit imutari. **S**z p³bas minor. nō occidere hoīem ē pceptū decalogi: simil⁹ nō furari: pariformiter nō mechari. In p^o tū in **A**brahā dispensauit deus i suo filio imolādo **B**en. xxiij. In scdo **E**ro. xij. vbi dictū ē heb³reis q³ mutuarēf vasa ab egiptijs: **7c.** eis inscijs asportarent. In 3° **E**see p^o. dictū est. **A**ccipe vxorē fornicariā **7c.** **C**Scdo af sic. **O**mne qd extat legi p³inēs nature menti extat notū humane: secluso alio pcepto. **S**ed pcepta que in decalogo p³inētur. aut in toto aut in pte nō erāt nota aī. platū mā datū. igit. **A**iaior p³ ex illo qd hētur ad **R**oma. ij. **C**ū gentes que legē nō hnt ea que sunt legis faciunt ipsi sibi sunt lex hnt. n. opus legis scriptū in cordib⁹ suis. **S**z p³bas minor de mā dato cō

cupiscētie. **D**icit. n. apostolus ad **R**oma. viij. **C**ōcupiscētia nesciebā nisi lex dixisset. **N**on cōcupiscēs. **C**terio af sic. **Q**uicqd ad legē p³inet nature: pro oi obligat statū. **S**z nō oia pcepta decalogi in quocūq³ obligauerūt statū. igit. **A**iaior p³ ex descriptiōe quā marcus tullius iuri assignat nature in antiq³ rethorica **I**us nē est nō qd opio genuit. s. innata vls in seruit. **7c.** ita quēlz aspicit statū. **S**z p³bas mior ex eo q³ decalogus nō fuit p³mulgat⁹ in statu inoētēie nec post. vt vsq³ ad tps moysi. lex at nō obligat vsq³ueq³ p³mulget. vt hētur i **d**ecretis. dist. iij. **S**. **L**eges institunt. **C** In o^o vero af aucte. i. **J**oh. ij. **A**ā datū antiquū nō nouuz dō vobis: qd hūstis ab initio. **7c.** ita ab exordio huane institutionis fuerūt decalogi pcepta. **I**te p³ trahi ex decret. d. viij. c^o. **Q**uo iure defendis ecclīaz. **C** In ista qdē ad af. **7c.** **C** **Q**uo ad primū arti. termi sunt. **A**ā datū **7c.** **D**ecalogus **7c.** **T**abule binarie. **C** **P**rim⁹ igit terminus ē **A**ā datū q³li mā datū s. vlsido. **E**thio. vñ notanduz q³ de vi vocabulū ista trīa differūt. **A**ā datū **7c.** **P**receptū **7c.** **P**rohibitio **A**ā datū. n. ē cōe taz ad pceptū q³ ad phibitionē. vñ **7c.** oē pceptū est mā datū: **7c.** phibitio ois mā datū nō tū eē. **P**receptū. n. solū se ex tēdit ad mā data affirmatiua. vt ē honoz parētū: **7c.** sabbati scificatio. **P**rohibitio at solū ad mā data negatiua. vt ē nō occides. nō mecharis. vt p³ in d³ia posita i signis diue voluntatis: iter. phibitionē **7c.** pceptū q³ habetur hoc metro. **P**recepit **7c.** phibet: p³mittit p³ulie iplet. **A**ā datū aut ē tā de affirmatiua q³ negatio: nisi extēderet nomē pcepti: q³ aliqui su n⁹ soliti dicere dē pcepta decalogi: s. sic mō nō sit sermo. **C** **S**cda termin⁹ ē decalogus. a decas qd ē decē: **7c.** logos fmo. q³li fmo decēz **7c.** **D**oz: seu mā dator. q³ hoc⁹ distinguūt. vt notat doc. deuo. arti. ij. q. j. trīa. n. ordināt ad deum: **7c.** septē ad p³imū. **S**ufficiētia at mandator ad deū ordinātū sumi⁹ tripl⁹. **P**^o rōne obi. deo. n. debem⁹ reuerētia rōne maiestatis q³ patri approprias. de q³ ē p³m pceptū. **A**ā ado rabis deos alienos. **S**cdo veritatē: q³ filio approprias. de q³ est scdm pceptū. **N**on assumes nomē dei tui in vanū. **E**rtio bonitatē: q³ ap³ proprias scō spūi. de q³ ē 3^m pceptū. **A**emēto vt dic sabbati scifices. **S**cdo sumi⁹ sufficiētia rōne sub. in nobis sunt. 3. potētie. s. irascibilis que tēdit i arduū: **7c.** deo reddid. honoz: iuxta primū pceptū. **R**ōnalis q³ tendit in veritates iuxta scd⁹. **C**ōcupiscibilis: q³ tēdit in amorē **7c.** puritatē: iuxta 3^m. q³ d³ scifices. **E**rtio sumi⁹ tur sufficiētia rōne mediij actus. s. q³ triplex ē

actus i
in latr
dei fal
ciētia
sumit
reluce
ra pat
cui ap
ris p
scitō
mo. 2
Aliq
b. no.
faciē
ctā seu
data de
tur suffi
Rōne
per reu
Et per
des. 1
mū re
nū d
inoz d
terioz
vt int
re nec
pte ac
re parē
actus q
ocades
sic ē ill
sic nō f
de fals
dio: sic
rē nec
Eū nō
gnari.
hec nō
vt fm
p³ d³ tal
p³ d³ tal
crāto
Tertio
tur fact
In me
que fm
quelib
tabula
pte rō
alta. 3
nan⁹ ac
bula er
fina. 7
pi

actus in nobis. s. opio: respectu primi mādātū in latrā. **S**is respectu scōi ne sumas nomen dei falso. Cordis respectu tertij. Rurſus ſuffi-
ciētia in. vij. mādātis ad. pximū ordinātibus ſumit triplē. **P**o^a rōne obi. in. pximo. n. aliqñ
relucet pater dñus. et sic ē illd mādātū hono-
ra patrē tuū zc. Scō in eo relucet dei filius
cui appropriat veritas: et sic ē illd. **N**ō loque-
ris **P** pximū tuū zc. Tertio in eo relucet spūs
ſctūs cui attri. buit innocētia. nocemus. n. px-
mo. Aliqñ in ppria pſona. **P** qd ē nō occides
Aliqñ in pſona cōiuncta: **P** qd est. nō mecha-
beris. Aliqñ in bonis ſortie. **P** qd ē. nō furtū
facies. Aliqñ ſolo motu ai ſeu in pſonā cōiun-
ctā ſeu ſortie bōa **P** qd ſunt duo vltima man-
data de cōcupia. nō cūpifces zc. Scō ſumi-
tur ſufficiē^a respectu ſubi triū. ſ. aie potentia^a
Rōne. n. irascibilis hz hō ordiari ad ſupiorē
per reuerētia: et sic ē illud: honora patre^a zc.
Et per pacē ad quēlibet. et sic ē illud nō occi-
des. **R**ōne vero rōnalis ordina^a hō ad. px-
mū respectu veritatē. iō dī. nō falſum teſtimo-
niū dices. **R**ōne vō cūpifcibilis ordina^a ne
inordinate appetat q ſunt pximi vel actu ex-
teriori. et ſt duo mādātā de furto. ſ. et mechia.
vel interiori: et ſunt duo alia. ſ. de nō cūpifce-
re nec vxorē: nec bōa. Tertio ſumit ſufficiē^a ex
pte act^o. ſi. n. ſit act^o bñi^o est mādātū de hono-
re parētū. ſi ſit act^o innocētie triplē est. ſi. n. ſit
actus opis: aut quo ad eē pximi. ſic ē illd. nō
occides. aut ſcō **P** dbitā pſeruatōe ſpeciei
ſic ē illud. nō mechaaberis. aut **P** pōſſeſſionē
ſic nō furtū facies. Scō ſi act^o ſit oris: ſic est
de falſo in. pximū teſtio^o. Tertio ſi act^o ſit cor-
dis: ſic duo ſunt de nō cōcupifcētia: nec i vxo-
rē nec bōa. **T**erti^o termin^o ē binarie tabule
En notādū q triplē ſolēt in hoie tabule aſſi-
gnari. **P**o^a vt vnica ſit tabula vie ad patriā. et
hec noiā^a gſa qua i celū deportamur. Scō
vt fm varietatē ſtatūū triplex aſſignē^a. Et ſic
p^a dī tabula inocen^a. et accipitur in ſacſo ba-
ptiſmi. Scō dī tabula pnie q ſumit in illo ſa-
cramento. et dī a Jeron. ſcōa tabula p^a nauſra^m
Tertia dī tabula extreme vnctōis: q illo capi-
tur ſacſo qua mediātē tuti ad celū leuamur.
In medio hāz ſunt bine tabule mādatorū dei
que fm triplicē opionē ſic diſtinguū^a: quartū
quēlibet ē vera. Joſephus. n. dicit q i quibet
tabula erāt gñqz mādātā. duo cūz dimidio a
pre vna tabule: et duo cūz alio dimidio a pre
alia. Ita q in p^a tabula erāt tria pcepta ordi-
nan^a ad deū: et duo ad pximū. In ſcōa aut ta-
bula erāt reliqz gñqz: eodē m^o ſicut i p^a diſpo-
ſita. et hic ē modus ſſalis. qz ſic fuerūt ſcripta

in tabulis. ſcōa opio ē origenis dicētio. q p^a
tabula ē respectu dei. ſcōa tabula respectu p-
ximi. In p^a at tabula pōit qtuor mādātā: qz
p^m diuidit in duo. ſ. Adorationē dei. dum dī.
Ego ſicut dñs dñs tuus. Et ſugā ydolatrie: dñ
dī. **N**ō facies tibi ſculptile. In 2ª aut tabula
nō ponit niſi ſex. qz vnū dicit eē de phibitōe
tā cūpifcētie vxoris aliene q bonoz ei^o. **E**t
p^z qz hec opinio eſt. pbabilis. Tertia opio eſt
Aug. et pariformit ponit pma tabulā i ordine
ad deū. ſcōaz in ordine ad. pximū: ſz ſolū i p^a
tabula ponit tria pcepta. In ſcōa ſeptē: vt p^t
patere ex ſcōo termino. et hec ē op^o mō cōioz
qutū hec due vltime a pma dīant ſicut miſti
cū a ſſali. **Q**uātū ad ſcōz arti. ſunt. 3. pſo-
nes zc. **P**o^a eſt de mādatorū hmōi obligatōe
respectu nſi. ſcōa eſt de eoz ordine et numero
adinuicē. Tertia ē de cōpatione eoz ad legē
nē. **P**ria eſt hec. **D**iuina ſapia hmōi deca-
logi mādātā diſpoſuit ſz nō obliget vt cōple-
ant caritate. **D**icit pma pſ pſonis. q diuina
ſapia hmōi decent diſpoſuit mādātā decalo-
gi. **P**robaf. ſi. n. cūcta creata ceſa legibus re-
gūt a deo ſibi collat: vtqz rōnabile valde ap-
parebat: vt hō legi ſubſiceret vine: nō iā ſcri-
pto mētaliqz pctū iſecerat: ſz exteriori: vt iu-
gis dei i eo eēt memoria: et decor ſuaret iuſti-
cie: et pacis amor. vt ex his mādātis cuilibet:
qd dī hō tribueret deo reuerentiā vt ſummo
patri. aliſqz fm q ymaginē vel ex^m ferūt dei.
pximo amorē: nulli iniuriā: fm q in digeſtis
tria tāgunt pcepta iuſtie. ſz. de iuſti. et iure.
Po^a eſt honeſte viuere. ſcōm neminē ledere.
3^m vnictūqz qd ſuū ē tribuere. **I**ſa. n. mādāſ
dñs deus in ſuis ſubdi^o debitū locat ordinez
et debitū ſibi ſuitū petit. noſqz excitat ad me-
ritū vt iplendo qd iubet in celis ſmitemur. Et
ſi obijciat. qz dicit apſ ad ro. vij. **P**ctū occa-
ſione accepta p mādātū opatū eſt in me oēs
cūpifcentiā. Et ſup illud. i. cor. xv. virt^o vero
pcti lex. dicit gl. lex. phibendo auget pcti cu-
piditatē. cū ergo dñs nō ſit cā pcti vſ q nō de-
buit dare mādātā. **B**o^a q lex aut dei mādātū
de ſe ad malū nō ordinabat. **L**ex. n. ſcōa et mā-
datū ſcñi: ſz hoc puerſitas faciebat hoium q
in vetitū veniūt. iō auctas pma nō dicit cā:
ſz occasione accepta. et pp hoc niſil ſegtur. ſi
n. ex hoc verbo. pater maior me ē. errauit ar-
rius credēs filiū pze minorē. nō iō de euange-
lio tollendū ē. ſic in. ppoſito. nec illud obuiat
Aug. ſuper gen. ad ſſam. meliores iudicauit
hoies ſi ei liberalr deferuī^a et. nō. n. cogit nos
dñs ſua p pcepta vt libez tollat arbitriū: ſz ad
fm nos puerit et auſert peccādū qū in ſe ē

libertate vt liberi pctō: serui simus iusticie vt
iam nō onus s; adiutoriu veniēdi ad celū cē-
scant. ¶ S; dicit scda ps psonis. q; nō obli-
gamur iplere ex caritate hmōi pcepta sub pe-
na. s. pcti mortalis. ¶ Probaf. Aliq; n. filius i
pctō exis mortali: mor⁹ pietate nāli suos ve-
nerat parētes certū est q; mādātū de honore
parētū nō iplet ex caritate: nec tñ peccat mor-
taliter. Ceter; si mādātū iplere ex caritate te-
neremur: teneremur et ad id qd ad hoc faciē-
dū de necessitate ē annexū hmōi ē gfa et cari-
tas. et ita tam vigilando q; dormiēdo tenere
mur hēre caritate: et ita iñiciēs in die pecca-
remus: si caritate careremus: qd ē manifeste
falsum: rursus nemo sciret vtrū ipleret mādā-
ta dei vel nō. q; nescit hō vtrū odio vel amore
dignus sit. ¶ S; bñ dicit Aug. et hētur i gl. sup
illo vbo ps. Declina a malo et fac bonū. De-
clinare a malo sp vitat penā: q;uis nō sp pro-
mereat palmā. ¶ Ceter; q; clare infer; q; possi-
mus iplere mādātū dei sine caritate: nō tñ vt
psint nobis ad gloriā. hoc. n. mō nō solum ē
iplendū qd iubet legislator: s; iñtentione q;
iubet ex caritate. s. iō deus. xvi. scribit. Iuste q;
iusti ē psequeris: vt iusti sit opus iuste mod⁹
opandi. Et Matth. xix. Si vis ad vitā ingredi
sua mādātū. s. ex caritate. Hoc. n. mō et pce-
dēti dist. dicta s; hēc decē mādātū ad duo re-
duci pcepta caritat; dilectionē dei. s. et ximi.
Ex q; p; q; deformatio in actu nō ē immediate
opposita isomationi act⁹ ex caritate: ē nepe
mediū. s. bonū ex gñe et morali circūstātia qd
hēret mandati ipletio sine caritate. ¶ Scda
p⁹ est de ordine mādator; dei et eor; nūero: et
est h. Recte decalogus duab⁹ ordinat; tabul;
denarioq; cōple; nūero. ¶ Dicit p⁹ ps pso-
nis q; recte ordinat; decalogus i duab⁹ tabul;
¶ Probaf. Illa mādātū debite ordinant; q; fm
regulā fidei ordinant; et iusticie: ita sunt h. i. g. f.
¶ Probaf. mior. p⁹ de regula fidei. ordinat. n.
vt p⁹ ad deū: 2° ad. ximū nos hēamus: vt ad
deū p⁹ in reuerētia respectu pmi mādātū ap-
propriati pzi. scdo ne ei a nobis fiat iniuria re-
spectu scbi appropriati filio. 3° in iustificatiōe
respectu tertij appropriati spūscō. Et hoc cō-
grue q; pater a nullo: fil⁹ a pze solo: spūscō
ab vtroq;. Ita q; ad. ximū inq;itū h; ad deū
cōformitatē respectu pzi est qrtū pceptū hō
nor. s. parētū. respectu filij sequētia q;tuor p-
cepta de adulterio: homicidio: furto: falso te-
stimonio: q; nobis ē effect⁹ in nā pñimil. iō in
iuria nra in eā vertit; appropriatē. caro. n. et fra-
ter nfr est. respectu. s. f. cui appropriat; scificā-
tio sunt duo de nō pcupiscere mādātū. et ita

rectus ordo p; q; ad fidē. S; pbat mior: ea-
dē ex pte iusticie: magis quippe obligamur
deo q; pxio. iō mādātū respectu dei pcedit.
pmo i ope ad qd magis obligamur ne. s. ydo-
latre simus. 2° in vbo ad qd postea plus. 3° in
corde in 3° pcepto. Rursus q; plus ē bñface-
re q; nō nocere. iō pponit mādātū de honore
parētū. mai⁹ est nocere itez in ppria p⁹ q; cō-
iuncta: magis furto q; falso testimonio. iō sic
ordinant; sic ē maior pcupia respectu vxoris
q; bñ tpalis. et ita tā fides q; iusticia hūc or-
dinē debite pōi arguit. vñ l; p visibilia ad in-
uisibilia dei ascēdam⁹ tñ pōi d; in nobis esse
iñtentione amor dei q; pximi. Nec obuiat q;
prior sit act⁹ cordis q; opis. Et ita vt q; tertij
mādātū deberet poni pmi. q; legislator de⁹
plus iñtēdit maioritatē act⁹ q; originē: pl⁹ at
ē peccare ope q; corde solū. Ex eodē p; q; l; 3°
rōnalis sit pōi irascibilis: nūbil aut; phibet q; ad
qd irascibilis mādātū: pcedē mādātū q; aspici-
rōnalis: sicut sit in p⁹ tabula: in p⁹ et 2° mādātū
Et in 2° de homicidio et falso testimonio rōe
s. maioritatis pcti. Et si dicat q; pō ē añ nega-
tionē: et ita mādātū 3°: qd est affirmatiuū de
buit poni pmi nō illd qd assignat qd ē nega-
tiuū. B⁹ q; l; sit negatiuū s; nomē: tñ ē affir-
matiū fm rē: pcpif. n. in eo cult⁹ dei. ¶ S;
dicit 2° ps psonis: q; h pcepta recte denario
cōplent numero. hic. n. nūerus teste Aug. in
lib. musice. est numerus pfect⁹: a quo dñ asce-
ditur sp pcedentis numeri sit repetitio. vñ et
pictagozas hui⁹ numeri motus affectus: decē
celos posuisse refert. iō nō imerito pgruit mā-
datis diuinis. Et si obijciat q; tñ fuerint octo
in antiq; testō. q; d; q; dñā euāgelij et legis ē.
q; lex phibebat manū nō affectū: euāgelium
vero vtrūq;. B⁹ q; illud intelligit quo ad pu-
nitōne. q; l; lex solū puniebat opus exterius
l; phibet et i interi⁹: euāgelij aut; vtrūq; pu-
nit: aut puniēdū clari⁹ ondit. Nec obuiat q;
ista mādātū iplicite reducant ad dilectionis
pximi mādātū. iuxta illd ad roma. xij. Qui
diligit pximū legē ipleuit. vel ad mādātū de
nō pcupiscere. iuxta illud gl. ad ro. vij. Cōcu-
piscētiā nesciebā. bona: inquit gl. est lex que
dñ pcupiam phibet: oē malū phibet. Expli-
cant. n. distincti in moysi decalogo. Ceter; l; 3°
pl⁹ debeam⁹ deo q; pximo: sunt tñ plura mā-
dātū respectu ad. ximū q; deū. cui⁹ rō: q; vi-
ta cōtēplatiua ordinamur ad deū vbi ē maxi-
ma vnio. vita vero actiua ad. ximū: vbi sit
discrē⁹ et diuersitas. et eadē radice sunt plura
pcepta negatiua q; affirmatiua: q; bonū vno⁹
est: malū vno multippariā. pncipalr tñ nō op;

ola hie
vt sup
stimō
scifi
et ille
vt i an
friget
datoz
tabul
C
loquē
teste d
loquē
h; vel
sunt tr
p⁹ sit
3° at
tpis h
erat le
aliqu
legit
illo. 2
est. n.
vñ in
nate.
scde to
ne. p
gñus
pca sc
abiate
nicana
sicut in
ē mot
eodē
re sub
vt plu
legibn
data in
leptus
dicatur
tio: m
pncipi
monia
ea q; f
sant. 3
tu fuer
datoz
derare
aū leg
ge. f. f
et dist
aū leg
3n hio

ficiunt mētē sacrā in ordie ad deū. Et ponit in
lra ab illo cap°. **P**rimū in p^a tabula rē. vsqz
ibi. In scda vero tabula. **T**ertia pco. **I**bi.
occisio. furtū. mechia et falsiloquiū sē scdaria.
Dicit pco qd hec quqz mandata que nolan-
tur in pclusionerz clarius in textu ptinet ad
secundā tabulā. Et ponitur ab illo capitulo.
Secūda vero tabula. vsqz ad finem distin.

Dis xxxviii

Endū tñ ēē tria gēia mandatorz rē.
Hic signat. xxxviii. di. qd sic ptinuat ad
pcedētes. **N**ā postqz in pcedēti di. ta-
bularz dei qd ad mādāta est posita di. **N**ūc cir-
ca illa mādāta maxie circa qntū d falso testio
nio pōit sūmo de mēdacio. et hz diuidi hec ps
in tres ptes principales. In p^aia ponit qd sit
mēdacū. In scda adiūgit an sit piurū. In 3^a
pcludit hinc breuiloquiū. **P**ria in pncipio. **S**e-
cūda. xxxix. di. **N**ūc de piurio videam⁹. **T**er-
tia distin. xl. ibi. **S**extū pceptū rē. **C**ursus
p^aia pticula que est. xxxviii. di. in q anteponit
qd sit mēdacū in tres ptes diuidit. In p^aia
mēdacū spēs assignant et dicit. In 2^a mēdacū
series cū mētiri notat varie. In 3^a p^ais pgeni-
es hui⁹ mali p^a no dubie. **P**ria in pncipio. **S**ecda
ibi. **H**ic vidēdū est qd sit mēdacū. **T**ertia ibi
illud ēē sciēdū rē. **S**equit. xxxix. di. **N**ūc
de piurio videam⁹ rē. In q postqz in pcedēti
di. posita ē qd sit mēdacū. nūc igit qd sit p-
iurius. Et hz diuidi i tres ptes pncipales. In p^a
deīminat de piuriū descriptioē. In scda iuesti-
gat de iuramētū vitatōe. In 3^a p^anotat de iu-
ramētū ipletioē. **P**ria in pncipio. **S**ecūda ibi.
Querit ēē vtruz liceat rē. 3^a ibi. **N**ūc lūpest
vidē. **A**lijs pntis disti. pp breuitatē obmissis
dionib⁹. **S**eqt. xl. et vltia hui⁹ tertiū di. **S**ex-
tū pceptū rē. In q postqz manifestū ē mēda-
ciū et anctū sibi piuriū duab⁹ ancedētib⁹ dio-
nibus de duob⁹ decalogi mādatis. **N**ūc con-
cludit breuiloquiū. Et hz p^ais disti. diuidi in
tres ptes pncipales. In p^aia duoz mādatorz
p^a distinctio. In scda duū testamētōz subest
collatio. In tertia sit determinatorz breuis cō-
clusio. **P**rima in pncipio. **S**ecūda ibi. **S**ed
cū hic prohibet pcepta rē. **T**ertia ibi. **A**udi-
sti decē cordas psalterij. Et hec est diuisio ha-
rum triuz distinctionū in generali. **C**irca rē.

Triū noua lex: oē mēdacū pnti pferē
cūctū piuriū deliberatiue scū mortale
cēseat. Et ad ad ptē fallaz trib⁹ medijs
Prio af q nulla lex sit noua. Si aliq lex ēē
noua maxie hoc ēē. vel qz legē veterē cōple-
ret: aut qz legē veterē destrueret. **S**z neutruz
ē vicēdū. igit. **M**aior p^a ex dco ponētū legēz
nouā. i. v⁹ qz pplet atiquā: sic figuratū figurā

v⁹ qz destruit sic vitas vmbiā. **S**ed. pbat mē-
nor. p^aio q no cōpleat. in aduētū enī ei⁹ cessa-
uerūt cerimonialia et iudicialia legis antiq⁹. et
ita pot⁹ in hoc destruit qz cōplet. **S**ecdo p^a q
n⁹ destruxerit: qz ei⁹ lator dicit **M**ath. v. **N**ō. n.
veni solue legē s⁹ adiplē. **C**scdo af q no oē
mēdacū sit pnti. nō est mai⁹ pnti simulatio
in vbiis qz in factis. **S**ed qz pot⁹ simulari i fa-
cto: et tñ nō peccabit: ergo et i vbo. **M**aior p^a
ex eo q scā sunt euidentiora q vba: et in malo
facta sunt vitupabiliora vbiis et magis mētis
pceptū ptendūt. **S**ed pbat minor. tū de dō
Jesu q simulauit se peregrinū ēē euntibus in
emauis: nō dubiū q no peccauit. tum scdo de
dauid q se finxit fatiū corā rege achis. tūz 3°
de Ieu q se finxit colef baal et tñ laudat ex q
v⁹ nō peccasse. **C**tertio af q no oē piuriū
factū per deliberatiōē sit pnti mortale. gra-
ui⁹ est iurare p deū qz p euāgelij. igit si pnti
mortale sit sp piuriū. maximū piuriū erit pi-
rare deū: hz hoc est falsū. igit. **A**ns p^az. xxi. q. i.
si aut cā fuerit. Et p^az qz mai⁹ est de⁹ q op⁹ ei⁹
cuiusmodi ē euāgelij. **S**z pbat minor. tū qz
iurare falso sup euāgelia reddit hoies ifames.
nō iurare nomē dei. **T**ū qz sic cōes plone et q
sepi⁹ et cōiter pelerāt nomē dei ēēnt infames:
qd nō ē vicēdū. In o^m tñ p^aio p^aim af ex di-
cto Aug. dñas ponētis legis noue ad atiquā
breuis inquit dñas: timor et amor. In opposi-
tū scdū: af aucte Aug. i libro 3° mēdacū. v⁹
deī mibi omne genus mēdacū esse pnti. In
oppo^m tertiū af **E**xo. xx^o. **N**ō periurabis. red-
des aut dñō deo tuo iuramēta. In ista qōne
ad al. pñomū rē. **Q**uo ad pñū artū ter-
mini sūt. **L**ex mēdacū et **P**eriuriū. **C**pi-
mus igit est lex. vñ legispiū legē sic diffiniūt
vt tāgit frater **A**lexāder de hal in 3ª pte sum-
me collatiōe de legib⁹. **L**ex est sanctio sancta
picipiēs honestū pphibensqz dñū. In q diffini-
tiōe tria tangunt. p^aio actus legis cōis: dñi
ei⁹. sanctio sancta. **S**icif sanctio: tū rōne intel-
lectus vt dirigat puidētia. et ide dicta est lex
a legēdo: qz dictamine sapiētū dictari hz ma-
xime. tū rōne affectus: et vñ a ligādo: vt plus
legi amore qz timore ligent subditi. **S**icif sā-
ctio sancta qz maxime lex hz in deū ordinare
et ex psequētū ad pñmū. sanctitas enī sene te-
ste **A**ndronico pipa^o est scia faciēs fideles.
ecce quo ad pñmū: et seruātes ea que ad deū
iusta sūt: ecce deus. **S**ecdo tāgit finis legis pñ-
cipalis: nō dñ. picipiēs honestū. i. honoris sta-
tū. **A**d hoc enī lex ciuib⁹ donat vt honeste v⁹
uāt l⁹ pñō senserit q pñcipale fuerit in legib⁹
ciuib⁹ pturbatio fugiēda. 3° tangit finis legis

scdaria.
ydo.
dacia:
noto.
ne. u.
nisi qe.
et pau.
lex m.
tio lex.
Et pñ.
dicep.
termi.
cio ser.
daciū.
vbi tri.
et apla.
co in i.
se mē.
dñi. i.
tū fals.
tio ful.
di. i. s.
iurē.
ciū. b.
dicit i.
to vlt.
tera re.
go me.
corpe.
Secdo.
altu. p.
altuē.
necio.
lectat.
frater.
sup ill.
honor.
nus q.
ment.
ad vñ.
eta dist.
id fecer.
Cter.
xxxix.
firmat.
oppo.
centen.
iuram.
q iura.
noiat.
nō ali.
doc. b.
mētē.
nitate.

scbari: dñi dñi phibēsq; dñi. tō dicit in v. ethi.
 yfido. q; lex posita est vt humana corceat au-
 dacia: z tuta sit iter reprobos inocē. Ceter
 noto cētis ptermiffis legib; q; ex sacro cano-
 ne. iij. sūt leges. Lex pio nature: z hec nō est
 nisi qdā irradiatio legis eterne i mētib; nris
 z paucis pceptis cōtēta ē. Scdo lex antiq; q;
 lex moysi scribit; z in pēthateuco scribit;. Ter-
 tio lex noua q; lex grē dñi z in euāgelio pntef
 Et pnt hec tres leges elici ex decretis dist. i. z
 deiceps vlq; ad nonā. vt pz ipficiēti. ¶ Scdo
 termin⁹ ē mēdacii. vñ b. Aug. i lib. de mēda-
 cio seu d mēdacii. mēdacii diffiniē dñe. qdē
 daciū ē falsa vocis platio tñ intētiō fallēdi.
 vbi tria tāgunt. Prio gen⁹ mēdacij dñi dñi vo-
 cis platio. exigit. n. vox vt mēdacii dicat. Si
 co tñ in nobis: q; demōs p pcept⁹ suos iter
 se mēdacia pnt exprimere. Scdo notat eius
 dñia: dñi dñi falsa. Si qs. n. vez diceret: credēs
 tñ falsus dicē pprie mēdaciū nō diceret. Ter-
 tio subiūgit formale: dñi dñi. cū intētiō fallē-
 di. i. falsus dicēdi. Si qs nēpe diceret falsum:
 intēdēs tñ dicere vez: nō pferret pprie mēda-
 ciū. bñ qppe mētiret z mēdax eēt: qz falsum
 dicē intenderet: iō ptra mētē tret. Ceter nō-
 to vlti⁹ q; sunt tria mēdaciōz gñā ad q; ce-
 tera reducunt. Prio dñi pntiosus. z est qñ
 qs mētendo alicui obest: siue in mētē siue in
 corpē siue i bōis fortune: siue alii pñt: siue nō
 Scdo dñi officio ab officio qñ qs mētendo
 alicui pdest z nemini obest. sicut dñi qs vidēs
 aliquē qñ ad mortē: sciēs vbi sit dicit qñenti
 nescio. Tertiū dñi iocosum a ioco: q; sit grā de
 lectatiōis. vt dicēdo fabulā vel aliqd aliud.
 Grater gerardus odonis i cōmēto pmi ethi.
 sup illa. ppōne duob; entib; amicis: scñ est p
 honorare vitatē. dicit in. q. qñtū mēdaciū ge-
 nus qd vocat mēdaciū mēdosum. cū qs sola
 mētiēdi libidine mētū. Sz pz q; pōt reduci
 ad vñū tertiū pdictōz. vñ nō o3 id dñi alia pdi-
 cta distiguere: cū nec sci aut doctores de cōi
 id fecerint: vt satis ēt pz in disti. pñti. xxxviij.
 ¶ Terti⁹ termin⁹ ē piuriū. vñ fm mgi m dist.
 xxxix. in pñci: piuriū est mēdaciū iuramēto
 firmatū. z dñi accipi mēdaciū cōiter vt hēat
 opponi aut iudicio aut iusticie aut veritati: q;
 censent a bñō Jero⁹ sup Jeremiā dicit tres
 iuramenti. z sic distinguē qz vitas dicit rē de
 q; iuraf. iusticia cāz p q; iuraf. iudiciū bō mo^m
 notat iurātis: vt. i. loco tpe aliq; circūstātijs
 nō alias iuramētū accipiat. Alteri⁹ noto fm
 doc. deuo. di. xxxix. arti. i. q. iij. q; piuriū pñt cō-
 mitti triplē. Prio cū pñia deliberatōe z solē-
 nitate vt qñ iuraf. dñi scā euāgelia. z h iuramē

tū needū extat pñti mortale: sz hoies infamē
 pñtuit. Scdm pōt cōmitti pñia deliberatōe nō
 tñ tali pñia solēnitate: z sic est pñti mortale:
 sz nō reddit hoiem infamē. Terti⁹ pōt cōmit-
 ti pñi sine deliberatōe pñia: vt ex inaduertē-
 tia: z sic pñti vñiale: siue hoc sit assertoriū: siue
 est iuramentū de pñtito aut pñti: siue pñti-
 so^m sicut ē iuramētū de futuro q; dñt. vt innu-
 it dñi. xxxix. doc. sub. sic i sopphismatib; due ob-
 ligatiōis spēs: pō z petitio. pō. n. obligat ad
 sustinēdū positū tanq; vñ. sic iuramētū asser-
 to^m. petitio vō ad exēcndū petitū in futuro:
 sic iuramētū pñtito^m. Quātū ad scbz arti-
 sūt. iij. pñones. Pñia pñlo est de mēdacio q;
 ad dñm. xxxviij. Scda de piurio quo ad dñm.
 xxxix. Ter^a pñ erit de pñatione legis noui ad
 antiquā q; ad dñm. xl. Pñia ē h. Lz oē mēda-
 ciū pñti sitinō tñ quodlibet mortale censet.
 Dicit p^a ps pñonis. q; oē mēdaciū est pñti
 Pñbat aucte sci Aug. in li^o d mēdaciū. aut
 i nqt nō est credēdū bōis: aut credēdū est eis
 q; credim⁹ aliqñ debē mentiri. Aut 3° nō est
 credēdū bonos aliqñ mētiri. Sz pñi ē pñ-
 tiolus. scdm vō stul^m: restat g^o 3^m vt nemo. i.
 mētias inqñtū bon⁹: imo si mētias efficiat ma-
 lus. Tñ ibidē dicit Aug. Quisq; aliquo^o ge-
 nus mēdaciū qd pñti nō sit eē putauerit se-
 metipsum turpiter decipit. Confirmat. qz vbi
 cūq; est mētis obligatūbi est pñti: sz mēda-
 ciū hz semp iunctā mētis obligatē: qz sit cum
 intētiōne fallēdi. igf. Ceter hz sp mēdaciū
 iunctā sibi inigtatē: sicut z dolositatē: qz aliū
 in ore aliū in corde gerit. Verba. n. plone te-
 ste in thimeo ad hoc nob; a dñō deo data sūt
 vt eis pcept⁹ nros valeam⁹ exprimere: qd nō
 fac mēdax. imo o^m sui pcept⁹ pñendit. Jō do-
 ctor subti. vñs cāz i di. xxxviij. vñ est hoc q;
 mēdaciū nō pñt bñ fieri cū tñ mors inocē pñt
 sit bñ fieri: sicut si abraā ad pceptū dei suū fili-
 uz interfecisset. Dicit q; rō ē: qz mēdaciū i suo
 noīe icludit: z actū z deformitatē: sicut furtū
 furtū. n. negt bñ fieri qz needū icludit cōtre-
 ctā^m alicui⁹ reliq; dicit actū: sz rei alie iuito
 dñi vbi ē dñormitas. Ita mēdaciū needū exp-
 mit vocis expñsiōne q; actū notat: sz intentio-
 nē fallēdi vbi extat deformitas. Et si obijciat
 de pñibus antiqs q; vident fuisse mentiti: nec
 tñ peccasse sicut de abraā Gen. xxij. q; dicit se
 reuersuz ad suos suos cū puero suo Jsaac: z
 tñ intēdebat eū imolare. Rursuz de Jsaac q;
 dñi d rebecca q; soror ei^o eēt: z tñ erat vxor ei^o
 Et de iacob q; dicit se esse esau pñogenitū. Et
 Joseph q; dicit auguria^m fratrib; suis z vo-
 cauit eos exploratores. Et d iudith q; mīta mē

dacta dixit holoserui. vt pz i libro suo: laudat
tñ. Bicedū p^o d abraā vt refert i lib^o antiqta
tū Joseph^o. q^o spabat q^o dñs suscitaret Isaac
filii ei^o post imolatioez: iō nō mētibat: quia
spabat cū eo se reuerfuz. Dixerat. n. sibi dñs:
i Isaac vocabit tibi semē. iō cert^o erat d. pñs
so dei. nec ē cito iserēdū mēdaciz abrac q^o dī
pñ fidei. De Isaac vero qui vocauit rebecca
uxorē sororē suā vix dicebat: qz erant eiūsdē
trib^o z tales i lege mosaica dicebant aut fies
aut sorores: aut fr aut soror. z ita veritatē ta
cuit: qd ē i casu licitū: nō tñ falsū dīc. De alijs
āt vt iacob. ioseph zc. n. vidēt vt dīc doc. sub.
imunes a pctō vēiali penit^o. lz scās tho. q. iij.
z perāpl^o doc. deuo. q. iij. di. xxxviij. eos varie
excusent. Hō. n. est magnū si dicam^o eos in h
venialit^o peccat. cū etiā nō negem^o de aplis q
fuerūt pfectiores. ad Gal. g. ppe. ij. de petro
dicit paul^o. In facie ei resisti: qz reprehensibilis
erat. Ceter^o d iudith necdū venialit^o: sed forā
mortalit^o peccauit: q^o orauit se vt excitaz ho
loferne ad pctm luxurie. laudat tñ n. i h. lz i li
beratioē sui ppli. CSz qd de mēdacio obste
tricū egiptioz. Bicedū q^o iter Greg. z Jero.
de hoc vā vñ op^o. vñ vt patebat i eis z^o phide
ranf. Pñmū pietas. qz peccare vitē pueroz he
breoz voluerūt. z sic intēdit Jeronim^o q^o me
ruerūt: z q^o edificauit eis de^o domos spiales.
Sedz fuit amor vite. pprie ne iterficerent di
cedō vītate. z sic loq^o i glo. sup Exod. Greg.
q^o merces eaz cōmutata ē i tpale bonū z fuit
pctm veniale. Ter^o pñsiderat omīssio pcellōis
dīne dñtū: qz nō sūt cōfesse dītate dīne dñtū
dñ dēbāt: sic fuit eaz pctm mortale: si hoc
tñ fecerūt. Ceter^o q^o manifeste cōcludit scda ps
pctm. q. f. qdlibet mēdaciū nō extat pctm
mortale: pctm enī mortale nō pmittit sine cō
tēptu. in mēdacio autē nō sp accedit cōtēpt^o
dei. pz i mēdacio iocoso z officioso. vñ i glo.
sup pñcipiū exodi dī q^o i firmis mētiri pcedit
nō qn peccēt nō tñ ad mortē. Sz de viris pfe
ctis qd vñ dicere doc. deuo. q. iij. q^o eoz qdli
bet mēdaciū arguit pctm mortale cū sint ve
lut exēplar i pplis: z ita si mētīat nulli de ce
tero crederet maxie dñ eozū pfectio inapto ē
om^o. tñ z merito tā doc. sub. q^o scō tho. q. iij.
vñ. nō enī pfect^o se ad ampli^o. ex eo q^o sic se ob
ligauit q^o ali^o. f. peccet mortalit^o: nō ali^o nisi tñ
videret ex hoc imminere pusillis scādaliū: aut si
dei detrimētū z tūc nō: qz pfect^o. lz rōne hui^o
additi posset peccare mortale. vñ valde tur
pe est z ad min^o gūl^o veniale viris pfectis vt
religiosis z pñtis mēdaciū q^o ceteris. Ceter^o
cūda pctō de pñrio iuxta dñt. xxxix. z ē pec.

Licet pñriū lege phibeat dñi: nō tñ oē iura
mētū. Ceter^o pñria ps pñonis q^o pñriū pñl
bet lege dei. pñat. qd directe est pñra manda
tū dei lege phibet: pñriūmōi est pñriū. est nē
pe tā pñriū s^o scdm mandati pñme tabule. qz
nomē dei assumit in vanū: q^o cōtra qntū scde
tabule in qntū ēgit in nocumētū. pñmi. Cōfir
mat: qz accipiēdo sic nomē dei z falsē nequit
fieri nisi ex cōtēptu. Ex quo pz q^o dubiūz nō ē
asserēdū pro vero cū iuramēto alioqn sic as
sumēs: dato q^o diceret verū pēlerat: ex p^o nā
qz articulo habitū est q^o pñriū nō est solū op
positū vītati: sed iusticie z iudicio. vñ si in iu
dicio q^o aduocaret ad ferēdū testimoniū de
nō bñ certo: dīcē deberet qntū possū scire: aut
mea fragilitas se extēdit: aut aliō hñmōi. Pñz
extra de scrutinio in ordie faciēdo ca^o vicio.
vñ ibi. Cū in tali rñsione dicit papa. Pecca
re aliquē nō credim^o: ceter^o pēlerat q^o si iurat
se nūq^o bonū factur^o: qz iurat s^o dñuz pceptū
aut si iurat se nūq^o religionē iuratur^o: qz pñdīc
spūscō: q^o semp ad meliora dispōit. z tale of
pñriū iacūtū. CSz dicebat scda ps pñonis
q^o omne iuramētū nō phibet. Pñbat. Bie
act^o q^o bz exēplar i deo nō ē illicit^o. hñmōi ē iu
ramētū. Iurauit. n. dñs z nō pētebit eū. Ceter^o
rū act^o talis debita aspiciat mās pñt^o est pa
cis z fidei z vītati ex pñt^o reuerēcie dīne ma
testati. vñ bñ ps. Laudabūt oēs q^o iurāt i eo.
Ceter^o quo pz error mēcheoz dīcētū oē iura
mētū ē illicitū. qz dicit dñs mās atq^o. v. Noli
te iurare oīno: nō enīz dīxit dñs q^o null^o vñq^o
iuraret: sed nō pro qūbet causa. nec ad hoc as
suecat. Sed nūqd est iurandū per creaturā.
ga dicit Pñus papa. xxiij. q. prima. Si q^o per
capilluz dei iurauerit: aut p caput. si i ecclesia
stico ordine est deponat. si laicus est anathe
matizet. Bicedū q^o hoc decretū est pñra illos
qui credebāt deuz sū diuinitatē habere mē
bra: sicuti hoies habēt. ideo merito sunt velu
ti heretici reputandi. Nec loquit cōtra illos
qui turpiter mō caput modo pedes periurāt
Jesu xpī: diuinitatē tunicaz dei diuidentes.
pōt etiā iurari per creaturā inqūatū in ea est
vesti^o dei. vt Joseph q^o p salm iurauit pharao
nis: sed nō credēdo aliqd numinis in ea cō
stare. Sed dicit dñs Mathei. v. Nolite iura
re neq^o per celuz zc. imo q^o plus est pōt sumi
ab iñdelib^o testimoniū p ydola iurantib^o: nō
ponēdo spem in ydolo: sed confidendo de ve
ritate iurātis. pz in Jūda machabeo accipie
te iuramentū a romanis. z Jacob a laban. so
cero suo z pñe rachel. Ceter^o tertia cōcō est de
cōpatione noue legis ad antiqaz. z est pec

Zet non
guis
leram
to legē
ex eis
dñs in
ingv
m
ta est:
forter
q^o mī
layca.
nor^o.
pcept
plend
in lege
dicalia
pñtū
Baga.
decret
bimon
ad qu
lia. ve
salē q
Talia
rv. dñ
gracie
mus. S
nulla p
pñus.
simplic
ctu autē
lege nul
ficut m
in cano
tur lib
aut ad
ua lege
ua q^o n
f. affect
tiqua: q
ua ad f
guia. B
est lex
on^o me
sequēt
sa gfe
fime vt
aues r
ad z^o
nus m
sum. di
diminu
tiosū au

Lex noua amoris: lege antiq̃ timoris: minus
guis existit. ¶ **C**it p̃ia pars q̃ lex noua d̃
lex amoris. p̃ in g̃ fa collata filio dei icarna-
to legē cū discipulis suis in mōte: veluti vno
ex eis dictate. Lex antiq̃ lex timoris. p̃z q̃a illic
dñs in noua: pater de sepe noiat. Si ego dñs
ingr: vbi est timor me? si ego p̃f vbi est amor
meus: buccinis ē resonātib⁹ ⁊ fulgure: dona-
ta est: vt diceret popul⁹ nō loq̃ nobis dñs ne
forte moriamur. ¶ **S**ed dic̃ scda ps p̃sonis.
q̃ min⁹ grauis existit lex euāgelica q̃ lex mo-
sarca. ¶ **P**z vnica distinctiōe quas dat doc. de-
uot⁹. q̃. iij. xl. disti. Est. n. in lege p̃siderare tria
p̃cepta obligatiua affectiones interiores ad i-
plendūz 3ª adiutoria. Si loq̃mur de p̃ceptis
in lege mozarca fuerūt tria. Cerimonialia. iu-
dicialia: ⁊ moralia. Quo ad Cerimonialia sim-
pliciter fuit grauior lex moysi q̃ n̄ra. Quā beat⁹
Augu. in lib. ad r̃siones ianuarij. ⁊ tangit in
decretis disti. xij. ps illi auctatis dicit. q̃ Ra-
bimones enumerant in lege sexcēta legalia
ad que oēs tenebant. ⁊ aliq̃ erāt valde diffici-
lia. vtputa: oēm masculū ter in anno in iheru-
salem apparē quātūciq̃ distaret. ⁊ talia multa
alia nō sūt in lege noua. Ideo Petr⁹ actū
xv. dicit. Quare vultis sup nos imponere on⁹
graue. qd nec nos nec p̃fcs n̄ri portare potui-
mus. Si secundo loq̃mur quo ad iudicialia:
nulla posuit dñs: sed dimisit ecclesie ⁊ princi-
pibus ordinanda. ideo ex pte euāgelij in se
simpliciter: noua lex minus grauis est. respec-
tu autē ipsonentiū quodāmodo nō q̃a in antiq̃
lege null⁹ habebat auctoritatē legē cōdendi
sicut mō in noua: vbi plurime cōdite sūt: tam
in canonico iure q̃ ciuili: que honorare vidē-
tur libertatē euāgelij sup legē mozarca. Quo
autē ad moralia q̃ magis explicita sūt in no-
ua lege q̃ in antiq̃: quodāmodo strictior est no-
ua q̃ antiqua. Quo ēo ad secundūz p̃ncipale
f. affectōes min⁹ grauis est multo noua q̃ an-
tiqua: q̃ ad p̃mā ducit amor: que aia facit le-
uia. ad scdaz timor q̃ cūcta aliq̃liter reddidit
guia. Quo vero ad 3^m. f. adiutoria: ēt leui^{ma}
est lex xpi vt ipse dicat. Iugū meū suauē est ⁊
on⁹ meū leue. Sūt enī sacra septē de q̃bus in
sequēti quarto libro immediate diceb: veluti va-
sa g̃fe in lege noua caritate redūdātia plenī
sime vt seramur leui^{ma} lege noua: veluti p̃enis
aues rotis currus: ⁊ velis naues. ¶ **Q**uantū
ad 3^m artū sūt tres disti. ¶ **P**rima q̃ est mi-
nus mendaciū p̃nitiosus: nocosus: vel officio-
sum. dicēdū q̃ officiosus. vtilitas enī adiuncta
diminuit de rōne p̃cti: quā nō h̄z ita: aut p̃ni-
tiosū aut iocosus. ¶ **S**cdā disti. p̃rū iuramētū

coactū: ⁊ dolosū obliget. dic̃ doc. duo. art. 3°
xxxix. di. duab⁹ p̃mis. q. q̃ se h̄nt ex opposito
q̃ enī ad deū dolosus iuramētū nō obligat: q̃z
nō intēdebat sic iurās se obligare s̄z bñ q̃ ad
p̃ximū: q̃ accipiunt d̄ba s̄z qd audiunt. ecō-
tra de coacto q̃ ad deū obligat: nō q̃ ad p̃xi^m
vñ p̃tor legū dicit q̃ vi aut metu fit: ratuz nō
habeo. ¶ **T**ertia diffi. Quid appet grauius
in noua lege. dic̃ doc. subti. di. xl. q̃ factū cō-
fessiois. est nēpe valde mag^m hōi aliq̃ igno-
to oia dicē p̃ctā sua. tñ addita est magna cau-
tela: vt. f. reuelare nō possit intrī vt qdā dicat
qd nūq̃ audiui magis scio: q̃ p̃fessione scio
rō q̃z possuz log de eo qd nunq̃ audiui: nō tñ
de eo qd scio p̃fessionez. Ex q̃ p̃z ad qdñe. q̃
f. noua lex oē mēdaciū p̃ctū p̃ferēs cunctuz:
p̃urū deliberatiue factū mortale idicat. Tūc
ad arg^a. ¶ **C**ad p^m negāda ē minor. p̃ vtraq̃
fuit pte. ⁊ duz p^o p̃bat q̃ destruxerit: q̃ ea ad-
ueniēte cerimonialia ⁊ iudicialia cessauerūt.
dico q̃ arg^m est in o^m. eo enī q̃ cessauerūt tūc
signū est q̃ id aduenit cui⁹ erāt vmbra ⁊ figu-
ra ⁊ ita eoz adiplētū ē misterius. Quā dō p̃bat
q̃ nō destruxerit: q̃ scriptū ē. Nō vñ legē sol-
uē s̄z adiplē. vitatē h̄z mō p̃dicto: aut ip̃lēdo
sic f̄itas figurā i cerimonialib⁹. aut p̃fēdo
sic i moralib⁹ que sūt ab eo p̃fecta. ¶ **M**atth. v.
¶ **C**ad 2^m dico ad maiorē: q̃ triplex ē simula^o
¶ **P**ria ē doct̄ne q̃lis fuit i xpo sic allegatiō: ostē-
dit. n. se talē ex q̃lis erat itra i eoz cordib⁹: vt
postmodū meli⁹ eos docerz. Scda ē cautele
q̃lis fuit i ieu: ⁊ maxie i dauid: ⁊ hec due n̄ sūt
p̃ctū. 3^a ē duplicitatē sic ē in ypocritis q̃ fetidi
sūt iteri: ⁊ boni apparēt exteri. ⁊ de hac ar-
guit maior ⁊ h̄z vitatē. ¶ **A**d 3^m dic̃ doc. sub.
di. xxxix. q̃ maxiz iuramētū cetis parib⁹ ē iura-
re p̃ deū: ⁊ ita mai⁹ q̃ euāgelij. Ordinauit
tñ ecclia ad terrore maloz tale iuramētū su-
pra scdā dei euāgelia: q̃ten⁹ hō aut metueret
isamitā aut dei aptā vicitā: q̃uis cetis pari-
bus mai⁹ sit iurare p̃ deū ideo nō assuecat os
n̄m in iuratōe nois dei. Et tñ de r̄. Ex p̃nti
b⁹ r̄. ¶ **P**ria p̃clo. Extāt mēdacia text⁹ atte-
stat g̃hē varia ⁊ clare p̃bat. Dicit p̃clo q̃ di-
uersa sūt g̃na mēdaciū: pōit p̃clo p̃ totaz. xxx.
viij. di. ¶ **S**cdā cōclo. xxxix. di. Iuratio vana
sane. p̃bet: s̄z exis sana nō sic ip̃ibet. Dic̃ p̃clo
q̃ p̃urū simplr p̃bitū est nō ita iuramētū: po-
nit p̃. xxxix. disti. ¶ **C**3^a p̃clo. Lōcupi⁹ magis
abiciit lege xpi pia q̃ p̃cipit. Dic̃ p̃clo q̃ p̃cu-
piscētia q̃ p̃hibet i duob⁹ vltis d̄calogi p̃cep̃s
magis viciit lege xpi q̃ antiq̃. ⁊ pōit p̃ totaz
xl. di. Et addatur dñā legis noue ⁊ veteris.
Et sic finitur tertius liber sententiarum.

L 32
Incipit quartus liber.

admentissime unitatis quam co-
mutat suprema trinitas rex p di-
taz r cōdibiliū alpha r o: pncipi
um seu finis circū spectissimi viri
pces optimi m gfi eis laudib⁹ ce-
lebradi ppetuis: hoc in vltimo finali seu pñ⁹
exēplar pro modulo atq; tippū secutur actū
hūc in triplices p dīdo ptes. Prio. n. petri la-
us decatabil pro q̄rto sniaz. Seco qd extrin-
cabit opinionū variarū. Et 3° gfa redonabit
pro cumulo gfa. Sico igit p^o g actu in pñti
petri laus rē. pro quo thēa pluries hac in al-
ma vniuersitate alibiq; a me passumptū: nūc
pclusiue accipit libras verba grauitatis. f. Si
rātes vallē venerūt ad portaz ciuitatis. i quo
qdas r als breuis lingua declarauit ad tanti
pōtificis petri pariseoz pfuli: libz cōmendā-
dū magnificū. iuxta libri quattuor scilicet
q̄tuoꝝ luēta sunt oñdi. nēpe p^o oñdi vigēs
sternabilitas rē. vt i alijs pncipijs vsq; ibi.
viator bonis gestis se iungit pteplantib⁹: sa-
natus cura medici in q̄rto sniaz. Tribus prijs
pcedētib⁹ meis in trib⁹ pncipijs diuino expe-
ditis suffragio: de quarto coadiutore deo ali-
qd clog mos me cōpellit p suctus. In quo vt
in pñtiāz dicebat oñdi amantissima vnitas
aditu patētoꝝ reficiēs solamine: qd pbat po-
nēstatis titulus aptioꝝ famosioꝝ insignit⁹ ma-
iestate cuz dicit thēa. ad portā ciuitat⁹. pp qd
viator bonis gestis se iungit pteplantib⁹: sana-
tus cura medici. qd pces disertissimi. qd veri
us: clar⁹ ve h porta fari pōt in piseoz pfulis
viri eleuatissimi totalis sui opis liber quart⁹
magnificus. q ciuitas: cui ianua itroitusq; cē-
set: pter illā de qua admirās dauid cāt. Glo-
riosa dicta sunt d te rē. Nec igit porta dñi iu-
sti itrabāt in eā. hui⁹ porte amātissima vni-
tas. h plectus tantus amor vnitas pteplati-
onis ptagiū aditus maiestas insignit⁹. Quid
mgfo nfo puius tā lucidū tā apertū tam exi-
guo codice ciuitat⁹ ihrlm pñtauit apturam h
q̄ppe quartus sniaz liber lūys vallat⁹ celicis
cū viole pigmetarias ciuitat⁹ dei summi redo-
let areolas aromatu: tantūq; in stuporis mē-
tem pteplantis puerit apicē: vt terrena cor-
pītans celestia meditet. raptūq; exta^o suble-
uatus illud sepi⁹ apocal. gratulabū duos repli-
cet. Vidi. f. ciuitatē scām ihrlm nouā descen-
dentē de celo adeo paratā sicut spōsam orna-
tā viro suo. Clamorq; protin⁹ adiūgat. Ecce
tabernaculū dei cū hoib⁹ r habitabit cuz eis
vt nō imerito hac de porta mltica hoc q̄rto
sniaz oge. illud alani iter poetas nō minims

in d cōplactu nē affat. hec est sol p quā mētis
diescit i tenebris cordis oculus. h ē deliciosa
ale padisus. hec ē q in celeste terrenū: imor-
tale caducū hoīem in deū desice mutationis
aucte cōuertit. hec ē vnū nōstre pegrinatōis
remediū. Et segtur. f. Humane noctis lucifer
singularis nre miserie redēptio spālīs. cuius
aciē nulla aeris rubigo pfundit: nō dēpsitas
terre opaz ei⁹ oñdit nō aq altitudo despectū
ei⁹ obtūdit. h ille. Sub nubilo q̄q; naso ouidi
us in p^o metha. dū iter celici describeret atq;
supnos adit⁹ hāc portā hoc. f. sniaz volumen
vlteri⁹ vi⁹ ē aggredi sic ingēs. Est via sublis
celo manifesta sereno: lactea nomē hz cādore
notabil ipso. h ac iter ē supis ad magni tecta
tonātis. regalēq; domi: dextra leuag deoz.
atria nobiliū valuis celebrat aptis. Et segtur
paulo post. hie loc⁹ ē quē si def audacia h bis
haud tyrāni magni dicisse palacia regio. Ne-
re o optimi pces h in q̄rto subleuat⁹ ē in spū
pōtifer nē p^o petrus piseoz antistes vt ciuitat⁹
ihrlm i muris aureis portas inotaret dispōe
supmūdiali i plagaz tre q̄libet tres denotās
apturas cum valid⁹ argēteis lapide vario r
agni noie isignitas sic oīn⁹. Job. apo. i apoē.
viderat hēluz insinuās oñsoꝝ. oñdit mihi ci-
uitatē scām ihrlm descēdētē de celo a deo pa-
ratā hūte claritatē dei r lumē ei⁹ simile lapi-
di psciofo tāq; lapidi iaspidis sicut cristallū: r
hēbat murz magnū r altū: hūte portas duo-
deciz: r i portis āgelos. xij. r noia scripta: q̄ sē
noia. xij. tribuuz filioꝝ israel. Ab oriēte porte
tres. Ab aqlōe porte. 3. Ab austro porte trea
Et ab occasu porte. 3. Sic q̄ppe q̄r⁹ hic i duo
denarios cū bina ptiat relultat qnāq̄selim⁹
q̄ nūero h extat liber pñat⁹ duo q̄ppe amorē
dei denoiat r pñti: q̄ succinet⁹ mag⁹ noscēt
scripsisse. Ab oriēte. 3. porte scribūtur: qz libz
exoz seu p^o d^o duode de trib⁹ facis vel d ce-
li q̄busdā aditib⁹. Bapti. Cōfirmatiōe atq;
Euca agit. Bapti q̄ppe spūaliter nascimur
pñmatiōe roboramur. sed euca pducimur.
Rurs⁹ a pte aglonari. 3. porte sē noiāt: qz re-
liq̄ duoden⁹ veluti q̄dratis i ternarijs tota 2°
p^o naufragiū tabula describit cū ordi^o eccēsie
pñ. vt i hoc illd pñi. f. ethi. cōpleat. tetragōis
mus linevitupio. Recte q̄ppe pñtiō: pñfio
r satisfactio porte celi noiāt q̄ ptes aglonis
culpā dico aspiciūt q̄ māfesse h i libro itēmāf
Succēdit australes porte snarie: qz 3° i duo
dena q̄ lucide vltra ordi^o cōpletū tractatū
d trisarijs dōis piugij fide pleatq; sig^o mgt
egerit vix null⁹ expm ere suffic. Sub austro si-
tuant: qz nimia caritas vt oīn⁹ clamat paul⁹

Alia dei
idē refer
q̄rtus cu
celo d
mētū m
eximū
bilitas.
tas app
uitatū
miserio
de q̄ le
tas: cu
sniaz m
scdo cre
deū rurs
dnatū
pñtiū p
dij⁹ h c
i etnū si
pñcio:
dib⁹ sup
ra toān
ciuitat⁹
rū r agn
lapid co
ra aurea
relultat
tas mgt
ma. itali
culd. pñ
hic q̄p p
Cū q̄ cūc
ne paulo
veniam
pñcipij
qd sic in
f
pñtiū ge
tus ē cam
rū saluifi
ascēdit q
lo egrit
ei⁹ dōce
dēda rel
to spūa
budū J
logtur:
tis r m
rius m
dor. r
uūā a pi

Alid dei nature nfe vnuit. cui⁹ magnū sacm
idē refert estimat pugiū vltimis fmonibus
q̄tus currit dugdenari⁹ in quo veluti in spe
culo clarissimo mōstrat vltra cōiugū supple
mētū mortuoz resurrectio p^o idocub⁹: fulgō
exim⁹ iesuudicātis q̄ltas: assistētū venera
bilitas. An in iudicio dīnitas vel sola hūani
tas appeat duab⁹ distinctiōib⁹ vltimis duaz ci
uitatū iplm̄ z babilōis sic discretio: babilōia
miseria: s̄ bris iplm̄ cū fruitōe pfecta tribuit
de q̄ let⁹ dauid dicit. Iplm̄ q̄ edificat vt cini
tas: cui⁹ p̄cipatio ei⁹ i dipluz. **Q** total⁹ liber
sniaz minic⁹ in q̄ a rex deo pnci⁹ trāseūdo. i
scdo creaturas p vnionē. in tertio vbi dei ad
deū rursus i h^o q̄rto sic recursus vt res cūcte
dnōtāt tūc cōpleri cū ad suum vū veniūt re
uertant pnci⁹. **E**ū bñ dicit in tot⁹ libri exor
dij h^o cōpēgille volumē ex testimōijs v̄taz
i cēnū fūdatio: finaliz ep̄logo alijs dñz sera
ppicis puelatū: cōmemorās op⁹ suū ei⁹ de pe
dib⁹ sup̄lisse fatet. Sic z p̄dicte citatis in figu
ra iōānes faciēs fūdamēta dicebat. Et murus
citaz hñs. xij. fūdamēta. z i ip̄is. xij. noia aplo
rū z agniz p̄ncidei in q̄dro locata ciuitate z
lapides p̄ciosi addito de duodenario z mēsu
ra aurea portis z muro mēsuraz. **H**ui⁹ citaz
resultat dcor fastigij quā p posse iā depixit si
lus m̄grī. **Q** glōsissime p̄sul lōbardoz gem
ma. italie fulgor. p̄seoz radi⁹. frācigenaz spe
culū. petre doctor egregie. p̄petū retribuat
hic tibi. p labore triūph⁹ in sup̄na sc̄ta citate.
Cū q̄ cūcta p sc̄la z nos q̄ exilio manētē re
sp̄ paulo nō hēm⁹ citatē s̄ futura expectam⁹
veniam⁹ letabādī. Amē. **R**esidū huius
p̄ncipij sup̄ q̄rto sniaz regre in fine tabulaz.
q̄b sic incipit. Expedit⁹ per dñi gratiam zc.
Amaritan⁹. n. zc. **C**elestij medic⁹ vni
gēt⁹ bñ optimi m̄grī p̄zes atqz celiciz
a p̄e missus a solijs: veniēs in mūdū
hūanū gen⁹ iā lāguoze p̄mortuū: visitare dīg
tus ē carne n̄fa p̄i⁹ trabeat⁹. hincide suauit
similqz p̄gmētōz collectis odorib⁹: electua
riū saluificū ifirmatū p̄tribuit. nec p̄i⁹ ad p̄iez
ascēdit: q̄ a p̄e exiuerat. (A sūmo: inq̄t p̄s. ce
lo egressio ei⁹. z occurus ei⁹ v̄sqz ad lūmmū
ei⁹) dōec vasa ḡfay q̄ sac̄a noīo: nobis possi
dēda relinq̄ret: culmine de p̄x⁹ digitis exara
to sp̄us linguis in igneis caritatē. Sic q̄ppe
dudū Iesus ali⁹ q̄ syrach p̄ferūt n̄fo de Iesu
logtur: vnguentarius faciet p̄gmēta suauita
tis z v̄netiōes cōficiet sanitatis. **Q** vnguent
arius mirabilis. **Q** n̄f samaritanus. **Q** splen
dor. **Q** radi⁹. **Q** sapia dī p̄is semineccē semu
uūi a h̄ierusalē in ierico descēdētē manib⁹

pp̄is: vnguent⁹ varjz: sanasti vulnerib⁹ lino
rib⁹: plagis tumētib⁹: p̄tact⁹ p̄fectōi tuoz p̄ig
mētōz sanitatē suauitati sociast⁹ vt sanitas sua
uitatē amabilē red dēt z suauitas sanitatē ex
ornaret: sūm̄qz v̄tili dulcedo iūgeret. Sic q̄p
pe n̄f flacc⁹ orati⁹: dñi artis poetice p̄cepta de
scriberet itulit oē tenet p̄dictū: q̄ miscuit v̄tile
dulci. **E**ātī igr⁹ medici eruditissimi m̄grī. q̄s
sciay vari⁹ dcorat cūne⁹ antidota medicinalqz
mēte lustratur: q̄rtū sniaz libz ingredi estio
oportunū: vt si i p^o dī sūmī appuit maiestas.
z in scdo nota est ei⁹ p̄o. in tertioqz dei salua
toris appuit benignitas. iā in hoc finali p̄cla
mef elemētia dī. hic q̄ppe q̄rtus vt de ceteris
tacez sup̄ne h̄ierusalē apit z ostēdit viagiū vt
iā nō de via ambulātes sac̄is cōfortati secu
ri celicas statioēs adeam⁹. **H**ūc igr⁹ libz ac
cipiēs in m̄ib⁹: ternas diuidēdū iudico i p
tículas. In p̄ia dono sac̄oz celi resp̄ndet
iter p̄uū. In scda aurea btōz hinc tāgīt z ple
nū gaudiū. In tertia clauhonē dcorz bñ gra
tū fert ep̄logiū. **P**̄ia in p̄nc⁹. Scda dī. xliij.
ibi. **P**ostreō de p̄ditōe resurrectōis zc. Ter
tia in fine tot⁹ opis. ibi. **H**ec de pedib⁹ sedē
tis zc. **R**ursus p̄ia p̄tula in q̄ dono sac̄o
rū zc. in tres p̄tes diuidit. In p̄ia determi⁹at
de sac̄is s̄z ḡnalr. In scda iūestigat circūcisio
incidētalr. In tertia p̄tinuat sac̄m xpi specia
liter. **P**̄ia in p̄nc⁹. Scda ibi. **F**uit tñ iter illa
sac̄m quod zc. Tertia dī. ij. ibi. **I**ā ad sac̄a
noue legis zc. **R**ursus prima p̄tula in q̄ de
terminat de sac̄is ḡnalr in tres p̄tes diuidit
In p^a p̄mittit fmo narratiū. In scda adiū
git text⁹ p̄iūctiū. In 3ª cōserit ordo collecti
uus. **P**̄ia in p̄nc⁹. Scda ibi. **D**e q̄b⁹ quattu
or p̄mū cōfide. zc. Tertia ibi. **S**ac̄m ē sacre
rei signū zc. **L**ui⁹ v̄terior diuīsiō satis in p̄m
ptu est iō dūmittit. **I**ō seq̄tur illa scda ps p̄n
cipal⁹ hui⁹ dī. **F**uit tñ inter illa sac̄m zc. In q̄
iūestigat circūcisio incidētalr. z hec h̄z vidi i
tres p̄tes p̄ncipales. In p̄ia p̄z circūcisiois
efficacia. In 2ª adest dubitatiois m̄a. In ter
tia claret vi sermōis eiusdē subā. **P**̄ia in p̄n
ci⁹. Scda ibi. **Q**uerit aut⁹ de viris zc. Tertia
ibi. **H**ic dicēdū est in quo iūstituta zc. **E**t hec
est dīo p̄itis dī. in ḡnali. circa quā talis mo
uetur titulus questionis in sp̄ali videlicet.

A cerimōia v̄l sac̄z circūcisio cōfēat
Et af q̄ fuerit cerimōia triplici me⁹
P̄io sic. **I**lls erat legis mōsaice ce
rimōia: q̄b tpe moderno nulla pōt rōne ser
uari s̄z h̄mōi est circūcisio. igr⁹ zc. **P**̄ioz p̄z
ex dīa cerimōiaz ad iudicialia z moralia.
moralia. n. semp sunt v̄tū qz manēt etiā sub

lege xpi: perfectius q̄ in lege moysi. Iudicialia vero mortua sunt q̄ nō manēt: non tñ sunt mortifera: q̄ possent a p̄ncipib⁹ institui. Cerimonialia vero mortifera sunt: q̄ nequeunt bñ fieri. Sed p̄ minor apli snia dicentis Si circūdāmi xps vobis nihil p̄derit. Et secūdo af sic. Nō fuit p̄fectior circūcisio obseruatione sabbati: imo v̄ ē. sed obseruatio sabbati fuit cerimonialis: ergo et circūcisio. Ad alior p̄ ex eo q̄ obseruatio sabbati in mādatis decalogi p̄nebat: qui erat toti⁹ legis sū. tñ q̄ sepi⁹ recollit in lege. memēto vt die sabbati sc̄ifices. tñ sc̄do q̄ maxia trāsgredietib⁹ p̄na dabat. p̄ Numeri. xv. de colligēte solū ligna in die sabbati qui p̄ hoc fuit lapidatus. S̄ p̄bat minor: ex dictis docto. dicēti q̄ iō nō remāet in noua lege q̄ erat cerimonialis. Tercio af sic. Omne futurū figuratiuū i antiqua lege dicebat cerimōia: s̄ circūcisio maxime erat b̄mō. i. g. t̄. Ad alior p̄. q̄ cerimoniae erant institute ad signandū venturū xpm: aut celestis regni gloriā. S̄ p̄bat minor. Tñ gen. xvi. legit data in signū. Et ad ro. iiii. vocat signaculū et p̄. q̄ signabat remotionē superfluoꝝ i gloria. In op̄m tñ af ante mgi in ista noianē circūcisionē sacm̄: cū igit sacra a cerimonijs distingui videant: sequitur p̄positiō. In ista qōne ad libros ceteros pariformiter sunt tres articuli declarādi. Prīm⁹ triū terminoꝝ expositiuus. Sc̄dus triū p̄clusiōnū positiuus. Terti⁹ triū difficultatū iuxta tres p̄clones motiuus. Quantiū ad primū arti. termini sunt. Sacm Cerimōia et Circūcisio. Prīm⁹ igit terminus est sacm: q̄li sacras mentē. Tñ doc. sub. in p̄nti di. q. ij. ar. iij. sacramētū talē donat diffinitionē. Sacm ē signū sensibile gratiā dei vel effectū dei gratuitū ex institutione diuina efficaciter signās ordinatū ad salutē hois viatoris. in qua diffinitione tria tāgunt. P̄o genus sacri: dū dicit signū sensibile. multa. n. signē q̄ nō sunt sacra sicut circulus aut tabernā ibi signē vinus eē: nō tñ noiatur sacfz. Et quo ad hoc noto triplex signū eē. memoratiuū demonstratiuū: p̄noti cū. primū est p̄teriti. sc̄dm p̄sentis. tertiu futurū. Et hor triū sacfoꝝ extat signū passiōis xpi p̄terite: ḡfe mō collate: et glorie future. Et secūdo tāgit cā effectiua sacri: dū dicit. ex institutione diuina efficaciter significās. Cā. n. effectiua sacramētoꝝ deus est. Dicit vero efficaciter ad dñam sacramētoꝝ antiquē legio: in qbus ex nā sacfz nō p̄ferebat ḡfa dempta circūcisione. Dicit aut q̄ significat gratiā aut effectū dei gratuitū p̄p̄ eucharistie sacm. Illud

n. p̄p̄e nō signat gratiā s̄ effectū gratuitū. i. cor. pus xpi v̄x aut mysticū: vt patebit suo iloco. Tercio tāgit cā finalis sacramēti: dū dicit. ordinatū ad salutē hois viatoris. vt. i. p̄ visibilia ad invisibilia ascendamus. Ex q̄ p̄ in celo nulla erūt sacra. Et hec doctores nostri diffinitis cōcordat illi quā hugo de sc̄to vic. in li. suo de sacramētis ponit. Sacm est elin cor-porale oculis qdē suppositū ex institutione re-p̄sentās: ex similitudine signās: ex sc̄ificatiōe inuisibile ḡfam p̄ferēs. vt p̄z īspiciēt. Letex noto vt notat sc̄tus tho. p̄te p̄ p̄ntis di. q. i. q̄ sacm d̄z tripl̄r. Prīm⁹ d̄z sacm id qd ē veluti origo sacramēti. hoc passio xpi d̄z sacramētū. q̄ mors xpi infoz sacfoꝝ est p̄luma-tio. Sc̄do d̄z id qd solū sacm oīdit. et hoc v̄i cūnt fuisse sacra in antiqua lege. Tercio d̄z sacramētū id qd est ita signū ḡfe: q̄ et cā existit i. efficaciter n̄tat. et hoc d̄icunt sacra noue legis. et de istis dari v̄ diffinitio hexposita. Et tñ de isto sacm termino. Sc̄dus termin⁹ est cerimonia. et d̄z a ceres qd ē dea bladi: seu frugū fm modū loquendi gentiū. et mun seu munus q̄li cerimonie. q̄ p̄mitus cerimoniae fuerūt dicte inq̄tum de blado: aut alijs terre nascētibus: aut deo aut ydolis munera offerre banē. Ad d̄z aut apliatū ē ad quēlibet ornatus cultus diuī: vt sunt thurificatio: genuflexio: un-clinatio. vel vt dicit Calerius maxim⁹. d̄z cerimonia a sere quodā opido vbi p̄mit⁹ talca ortū h̄uerūt cerimonie. Ceterex noto q̄ in lege antiqua erat tria. Iudicialia Cerimonialia et Adoralia. Adoralia p̄ncipaliter ordiābāt vt hō honeste viueret: q̄ ad se et q̄ ad p̄ximū et deū p̄ncipali. Iudicialia ne dissensio insurgeret. Cerimonialia vero cultū ordinābāt dei: aut p̄lagiābāt futura. Et tñ de isto terio cerimonia. Terti⁹ termin⁹ ē circūcisio a circūz et sc̄nden⁹. vñ iohēs dān. in li. iij. suaz sniaz circūcisionē diffinitēs dicit. Circūcisio ē signū determinās israel a gētib⁹ cū qd cōuersabāt. Et tāgunt tria. P̄o gen⁹: dū d̄z signū. erat. n. signū remotiōis original culpe in q̄ ē. vt tāgit Ansel. q̄li qdā circulus. q̄ p̄o p̄ infecit nām: et rursus nā inficit p̄sonā. Sc̄do tāgit subm in quo erat: q̄ israel. ceterex. n. natōes ad illā nō erat obligati. Tercio tāgit finis circūcisionis nō qd ois s̄ vnus: dū d̄z. determinās israel a gētib⁹ cū qbus p̄uersabāt. erat. n. signū diffin-ctiōis ppli dei a ceteris popul. Ultra notat doc. deuo. p̄te sc̄da p̄ntis di. ar. ij. q. ij. q̄ i hoc circūcisionis sacfo fuerunt tria. i. efficacia: q̄ p̄ferebat ḡfa in eo. sc̄do significatio: q̄ figura bat gloriā eternā: q̄ eterna ē sicut circū finē

ad p̄ntem

sacramēti op̄
 signū passio
 xpi
 tñ not
 tñ not

Ad

nō h̄z
 sacram
 spaciū
 Et tñ d̄
 tres p̄
 ad aliē
 bec. S
 lē can
 cit p̄
 b̄t. II
 p̄te. z
 aliaz
 cōgru
 visibile
 dispōit
 doc. sub.
 sc̄do mod
 seu aliu
 matuo
 vñ p̄ fa
 tus vn
 ita nos
 in hoc
 deuo. t
 sacram
 labile
 berem
 p̄cipien
 m̄s alijs
 piam⁹ q̄
 sacfoꝝ ē
 una sap
 hō p̄cc
 canis. ē
 ceterex.
 uit: ergo
 le. Crea
 p̄sumit.
 cōgru
 vñ nō d̄z
 absolut
 caritate
 nos inst
 Aug. et
 sine te
 q̄ d̄z q̄
 dicit sc̄
 nullā p̄
 Si. n. al
 sp̄iale ē
 illa virt
 ho man
 nū foia

nō h̄z. 3. observantia. 7 ibi Aug. de teste in li. b
 sacramētis. tria fuerūt. sex. masculinus. caro
 spūci. 7 dies octavus. q̄ eliciunt ex gen. xvij.
 Et tñ de. f. arti. Quātus ad scdm arti. sunt
 tres p̄sones. p̄ est de sacro in cōi. Et scda ē
 de sacro veteris 7 noue legis in cōpatōe vni
 ad aliū. Tertia ē de sacro circūcisionis. p̄ ē
 hec. Sic sacra istituit p̄gruit vt nullā i se spūa
 lē causādi virtutē subiectiue acciperēt. Si
 cit p̄ ps p̄sonis q̄ p̄gruit sacra istitui. Pro
 bat. Añ. n. hūana tota erat lapsa 7 aia 7 cor
 pore. 7 ita totū dei fili. assumpti 7 inuisibiles
 aiaz 7 visibile corp. vt igit ei essem. p̄formes
 cōgruū erat vt per sacra q̄ ei sunt effectus. 7
 visibile h̄nt. i. elem. 7 inuisibile. i. ḡfāz elemus
 dispositi. Ceterū vt notat pte p̄ p̄ntis disti.
 doc. sub. q. iij. p̄gruit est valde hoib. vni. secte
 seu modi vniēdi h̄ere vnus aliqd seu habituz
 seu aliud per qd ab alijs cognoscant hoib. 7
 mutuo discernant. 7 inter se magis se diligāt
 vñ 7 sauctū teste Aug. Nulla religio null. ri
 tus vnq̄ fuit: qn sua sacra distincta h̄erēt. Et
 ita nostra sacra cōgrue nobis collata sunt vt
 in hoc ab alijs distinguamur. vñ 7 p̄ter h̄ doc.
 deuo. triplicē ex pte dei ponit rōnez in h̄mōi
 sacramētis pte. f. q. f. p̄ima ē dei mia. q. n.
 labiles sum. a ḡfāz voluit dei mia vt sacra ha
 beremus ad q̄ recurrem. tpe oportuno ad
 p̄cipiendā ḡfām. Scda ē dei iusticia. vt qz nī
 mis diligēdo terrena peccam. 7 ēt i sanari cu
 piam. q̄ sub eis nos hūiliem. Matera. n.
 sacroz ē qdā corpale de cōi. Tertia rō ē di
 uina sapia. q̄ mira i hoc apparuit. vt p id p qd
 h̄o peccauerat: p illudmet resurgeret. sicut et
 canis. Qui in ligno vicebat in lig. quoqz vin
 cere. Et si dicat q in creatiōe d̄s nihil regis
 uit: ergo nec i recreatiōe. Bm. q nō extat simi
 le. Creatio. n. ē simplr a nihilo in ens iō nihil
 p̄sumit. Recreatio vero ab ente incipit iō de
 cōgruo p̄exigit dispōnē: que p̄ficiat sacramēt.
 vñ nō d̄z d̄s dici frustra id facere l̄s posset pō
 absoluta immediate sine p̄iūso sacramētis aiaz
 caritate iformare. meli. n. sic dispositi vt ad
 nos instituendos nosmetipsi agerem. vt dicit
 Aug. Qui creauit te sine te: nō iustificabit te
 sine te. Sacra p̄p̄e in onus nō veniūt egroti
 qz d̄at ḡfā adiunās: nisi h̄o pōat obicē. Et Sz
 dicit scda ps p̄sonis. q sacra etiā noue legis
 nullā h̄nt effectiue cālitatē ad ḡfāz. Probat
 Si. n. aliquā (sup ḡfām causandā vel effectū
 spūale aie h̄erent) causalitatē: quero que eēt
 illa virtus aut corpalis aut spūalis. nō corpa
 lis manifestū est: qz talis virt. nō agit in spūz
 nisi forsan obiuē. sz pbat q nec spūal: qz subm

ē corpale. Bz de boeti. q oē qd recipit i aliq
 recipit ad modū rei recipiēt: 7 nō rei recepte
 Ceter in sacro duo sunt. f. vbi 7 elemētū. qro
 in quo ē ista virtus subiectiue: vel i vbo vel i
 elemētō: qz nō p̄t vna simplex q̄litas eē i duo
 bus subis dispositis. nō ē in elemētō. p̄z: qz añ
 vbi nō d̄t h̄ere causalitatē. sed pbat q nec in
 vbo. Si. n. sit in vbo: aut i toto vbo: aut i pte.
 nō in toto vbo: qz totū vbi est extēsus. vt vbi
 ḡfā in sacro altaris. hoc ē corp. meū. 7 ita vir
 t. eēt extēsa: qd repugnat q̄litati spūali: quaz
 vocat ps aduersa. Si aut sit in pte vbi: quero
 in q. aut prin. aut medio: aut fine. p. n. qz tñc
 esset sacm añ finē vboz: qd nō cōcedit. si di
 cat q in fine mix est q d̄t nobilē fecerit q̄li
 tatē: vt subito trāseat. Ex quo p̄z d̄fect. sc̄ti
 thome: q pte. f. q. iij. p̄ntis di. ponit q oz in sa
 cramētis noue legis ponere quā dā virtutē p
 quā in sacramētis nō iterabilib. in aia gignit
 carac. 7 in sacramētis iterabilibus dispō ad
 ḡfāz. op. m. tñ p̄z ex p̄sonē. vñ nō imerito p̄po
 nit passu in isto doc. deuo. sc̄to tpo. q pte. f. q.
 iij. ponit in p̄nti di. nullā talē poni virtutē: sz
 solā dei assistentiā: q ex pacto h̄ voluit vt quo
 tiēs sacm cōferet donabit ḡfāz: nisi ex pte no
 stra ipedimētū eueniat. hoc idē tāgit i dubijs
 l̄falib. xl. vi. tertij. Et addit ibi q d̄ns guilla
 eps parisiē. p̄nte magne viro mēorie alex.
 de bal. in scol fratrū minoz h̄ac se deteriauit i
 pte. Bat ex. manifestā. sz. n. obediā litteris
 pape: aut regis. nō tñ vt aliq virtus in litteris
 ponēda: solūmō sit intimatio regie aut papa
 lis volūtatis. Sic in p̄posito de sacramētis
 det exēplū doct. sub. qōne 3. Dicit vir bone
 fidei alteri: in tali signo. vt puta: pacis osculo
 tale firmabit negociū: credēdū est ei. sic qz pe
 pigit nobiscuz deus fedus vt in sacramētis
 ḡfām cōferat: nisi obex a nobis veniat. Et tñ
 de p̄ conclusio. Scda p̄ est de cōparatione
 sacramētoz noue legis ad sacramēta vete
 ris legis. 7 ē hec. Ex opere tā operato qz ope
 rante nostra sacramēta ḡfām cōferunt. sz alia
 dēpta circūcisione solū vt operis operantur.
 Pro declaratiōe p̄clusionis noto q op. ope
 rans vocat caritas: seu fides. sed opus opatū
 operatio exterior. P̄dat igit veritas cōclusi
 onis i nostris sacramētis. quo. n. ad op. ope
 rans. f. caritatē: ip̄a ē que per dilectionē ope
 ratur. Et Aug. teste ad Bonifaciu: meretur
 augeri: vt aucta mereat 7 p̄fici. sz q ēt ad op.
 operatū. p̄z ex differentia nostroz sacramēto
 rum ad sacramēta veteris legis communiter
 dicta: quia nostra efficiunt quod figurant
 sua. non quod opz intelligit de ope operant.

Unde dicebat secunda pars conclusionis qd sacramenta veteris legis depta circuncisione qd erant contra peccatum originale solum conferrebat gratia ex ope operante. scilicet caritate. Probatur ex discursu quem ponit Hugo de sancto victore. Prius inquit in lege nature victus est homo de ignorantia. secundo in lege moysi de impotentia: dum data est lex veteris sine gratia. Et tunc venit christus de quo Iohannes prope scribit. Gratia et veritas per ipsum christum facta est. Unde super illud ad Romanos. iij. Ex opere legis. Dicit glossa. Quia legis dicuntur que cum lege instituta et terminata sunt: que non possunt institui potuerunt. etiam si in fide et caritate fierent. Ideo merito per Esayam clamat dominus Esaye prope. Sanguinem hyrcorum nolui. ubi glossa. de super dicit. pro merito vestris ostendit se sacrificia in deorum nunquam amasse: quod intelligi habet ratio solius operis operati: aut etiam ratione offerentium: quia indei indigne offerebantur: tamen dum fiebat in caritate ratione adiuncte caritatis: homo in eis poterat mereri. Ex quo patet defectus Gilberti porre tanti episcopi pictavi. quem sequi videtur hic magister dicens quod dato quod illa veteris legis sacrificia homo ex caritate compleret: nunquam tamen in eis mereri poterat. Propter tamen oppositum ex conclusione. Unde iudicat Hugo de sancto victore illius. tenens oppositum melius dicere: non tamen sequi illa sacramenta eque valere nostris. dato enim quod nullus foret caritatis motus: ita tamen quod obex non veniret. proficeretur: non sic in alijs. Tertia conclusio est de sacramento circuncisionis: et est hec. Sic abrahe de circuncisionis sacramento preceptum contra originale conferre: ut conferat et gratia. Dicit breviter prima pars conclusionis quod sacramentum circuncisionis recte primo datum est abrahe tanquam patri fidei. Unde christus dicit circuncisionem non esse ex lege sed patribus: debebat enim ante datam legem populo peculiare dei a ceteris hoc signo distingui populo. Erat autem contra originale termino completo octo dierum. Scilicet quod si ante diem octavum moreretur infans. Dicitur autem quod in fide parvulum salvabatur. Idcirco magister in presenti distinctione dicat primum. quod scilicet idcirco est sicut de pueris ante baptismum. nec debebat terminus aliquatenus pueri. patet manifestum exemplo. Proverbiis enim 3o dicit Salomoni. unigenitus fui coram matre mea. scilicet berabee. et tamen certum est quod berabee alius a David habuit filium: sed quia mortuus est ante octavum diem non fuit circuncisus: nec per consequens notatus: tunc secundo quod nullum alium offerebat deo in lege ante octavum diem. tum tertio ex more indeorum: quem adhuc hodie observant. nulli enim ante diem octavum circuncidunt proies. Sed quod de illis

quod non fuerit circuncisus in deserto quadraginta annis: et tamen multi mortui sunt. Dicitur 2o. hic quod nullus in circuncisus ibi mortuus est. solum. non in deserto mortui sunt qui egressi sunt de egypto. et huius omnes fuerunt circuncisi in egypto. Ceteri sub Josue cultus lapideis. Idcirco modo cum novacula fiat a iudeis: ita quod cultus lapideus aut novaculum non sunt de essentia precepti. Sed dicitur secunda pars conclusionis quod in isto sacramento circuncisionis: necdum remouebatur originalis culpa: sed conferebatur gratia. Propter ex dispositione divina: quod nullius vitat inimicitiam nisi capiendo amicitiam. potuit tamen ut dicitur doc. sub. de inimico facere non amicum dato quod non esset amicus per caritatem. patet si ponere res homo in puris naturalibus. Et tamen de secundo articulo. Quatuor ad 3um articulum sunt tres difficultates. Prima difficultas. Quare sacramenta novae legis novam vasa gratiae. Item quod sicut quod est in vasa se non est de ipso: nec ex ipso: sed cum ipso capis. sic dum homo accipit sacramentum accipit et gratiam: et non sit nec de ipso sacramento: nec ex ipso: sicut dum quis liquorem indiget ad vas vadit: sic dum gratia indiget ad sacramenta recurrit. Secunda difficultas. Unde quod circuncisus in antiqua lege sola ex opere operato gratia conferebat: non alia sacra. Dicendum quod causa efficiens erat divina institutio: causa finalis christus quem significabat: causa materialis locus. quia scriptum est de abraham. In femine tuo dividam omnes gentes: causa formalis rotunditas significationis eternitatis seu gratia ad eam ductor. Tertia difficultas. Quale erat remedium quo ad peccatum originale in lege nature ante circuncisionem. Item quod in pueris fidei: tamen cum alio quo signo exteriori. Idcirco in adultis cum decimatione oblationis vel sacrificio: oblatio quippe representabat deum creatorem. sacrificium deum redemptorem: quia sacrificium fit in morte alicuius: et christus moriendo nos redemit: sed decima deum glorificans: et tamen de 3o articulo. Ex quo patet ad. quod videlicet cerimoniam ut patet dividit contra sacramentum: sed sacramentum circuncisionis novam. Si. non capit large cerimoniam: ut patet: huius dividit contra indivisibilem et mortale. nulli dubium quod circuncisus fuerit cerimonialis: et non solum sacramentalis. Et illo modo currunt argumenta tria in pede questionis. ideo conceduntur. Et tamen de pueri questione. Ex pueri autem diff. de mente magistri tres capiunt conclusiones. Prima prope. Sacra pia innati criminis palia remedia dant fons regiminis. Dicitur coelo quod fons totius boni deus: dat sacra contra peccatum originale. Et ponit a principio versus ibi. Jam videre restat differentiam etc. Secunda conclusio. Ex lege veteri ornata sacra: sed grato sederi nostra sunt attenta.

Dicit cōclusio q̄ sacramēta veteris legis dis-
ferūt ab his noue legis: q̄ illa solū signāt: ista
signāt et efficiūt q̄ ingūt grato federi. i. amo-
ri. Et ponit ab illo loco. Nam vidē rē. vsq̄ ibi
fuit tñ inter illa rē. **C** Tertia p̄. Circūcisio-
ne crimē mūdabatur vt ablutiōe et vita daba-
tur. Dicit cōclusio q̄ in circūcisione sicut i ba-
ptismo culpa originalis tollebat̄ et gratia
conferebatur. Et ponitur ab illo loco. fuit ta-
men inter rē. vsq̄ ad finem distinctionis.

Am ad sacramēta noue legis rē. **H**ic
signat secūda distin. huius quarti que
sic cōtinuatur ad pcedētes. **N**ā postq̄
in pcedēti distinctione determinatū ē de sacra-
mētis gñaliter. Et secūdo de circūcisioe actū
est incidētaliter. **N**ūc tertio incipit agere de
sacramētis noue legis spūlter. Et habet diui-
di in tres ptes principales. In p̄ia sacro-
rum oīum tēpus querit et institutio. In secūda ad
baptismū se p̄ueniū iōannis trāsfert nūc ingi-
tū. In tertia de quolibet per scrutū lucidior
cōstat indagatio. **P**rima in principio. **S**ecūda
ibi. **N**ūc vō de baptismi sacramēto. Tertia d.
iij. ibi. **P**ost hec vidēdū ē qd sit baptismus rē.
Prima aut parte diuisa manēte. **R**ursus
secūda pars in qua ad baptismū iōannis p̄-
ueniū rē. in tres partes diuiditur. In prima ei⁹
utilitas ponit et baptismi rō. In secūda insti-
tutio adiungit atq̄ noiatio. In 3^a plus ei⁹ dē
cōnectit necnō variatio. **P**rima in principio.
Secūda ibi. Si querit quare dicta est. Ter-
tia ibi. **H**ic cōsiderandum est si baptizati rē.
Hec est diuisio p̄sentis di. Circa quā rē.

Ab baptismus iōannis tpe legis gratie
extiterit sacramētum. Et arguit q̄ non
triplici mō. **P**rimo sic. **D**ia sacra-
mēta aut extant legis nature: aut moysi: aut
gratie. sed baptismus iōannis non fuit harum
legū. igit. **A**dior p̄ ex eo q̄ oī tēpus a statu
innocētie bis trib⁹ decurrit legib⁹. Sed mior
p̄ p̄ singula. primo q̄ nō fuit legis nature est
manifestū: nec secūdo legis moysi. q̄ **A**tt.
xi. scribit. **L**ex et p̄phē vsq̄ ad iōanē. nec ter-
tio fuit legis gratie: q̄ baptism⁹ xpi ponitur
tanua et p̄ncipiū inf̄ h̄mōi sacramēta. **C** Se-
cūdo arguitur sic. **D**e sacramētū aut solū est
significatiū: aut significatiū et causatiū si
mul: sed neutrū baptismus puenit iōannis. igit.
Adior p̄ ex diffē- etiā posita sacramētorum
noue legis ad veterē: q̄ sacramēta veteris le-
gis solum signāt. sed sacra noue legis et signifi-
cāt et efficacie se habēt. Sed minor p̄. p̄mo
q̄ nō sit causatiū: q̄ tūc baptizati baptismus
iōannis nō fuissent baptismus xpi rebaptizati:

q̄ nō tenet. **S**ecūdo q̄ nō sit significatiū: q̄
sacra dī significatiū respectu inuisibilis for-
me. i. gfe ex sua diffinitioe: hāc aut nō signat
ille baptismus. **C** 3° at sic. **D**e sacra a deo
mediate instituit. sed baptismus iōannis non
fuit mediate a deo institut⁹. igit. **A**dior p̄
ex eo q̄ nullus alius pōt certū signū dare nisi
solus deus: aut signū gfe: aut causatiū cum
mediate a deo creet. Sed p̄batur minor: q̄
nō esset alias rō: quare citius baptismus iōa-
dicet q̄ baptismus petri aut pauli dum ba-
ptizabāt: nisi q̄ hic a iōanē instituit: alit⁹ vō a
xpo. **C** In oī tñ arguit auctē **H**ugo. iter ba-
ptisma xpi et baptismus iōannis differentia po-
nētis: inter baptismus xpi et baptismus iōannis
hoc interest: q̄ solū ibi sacra dabat: hic sacra
et res sacramēti. In ista questione ad pcedē-
tē p̄formiter sunt tres arti. decla. p̄mus rē.
C 2° ad p̄mū arti. termini sunt. Sacra.
Baptismus iōannis: et tpe legis gfe. **C** 3° p̄-
mus ergo termin⁹ est sacra: q̄ si sacra actus
tñ vltra pcedēti dist. de sacro dicta notāda
est diffinitio sacri quā tāgit ibi de sacro ma-
gister. Sacra (ingit loquēs de sacramēto noue
legis) est inuisibilis gratie visibilis forma:
vt ymaginē gerat et causa existat. In qua dif-
finitione tria tangunt. **P**rimo formale sacri:
dū of. visibilis forma inuisibilis gratie. Sacra
mēti nēpe fm doc. sub. parte p̄ p̄cedētis d.
q. ij. loquēdo formale. nō est nisi qdā respect⁹
rōnis fundat⁹ in forma visibili: vt signatio ab-
lutionis interioris in ablutiōe exteriori: et ter-
minat⁹ ad formā inuisibilē. i. gratiaz vel effe-
ctū dei gratuitū: q̄ dico. p̄pter eucharistie sa-
cramētū. Secūdo tāgit p̄portio m̄lis sacra-
mēti ad id qd figurat: dūz dī. vt ymaginē ge-
rat: dī. n. aliqua inueniri silitudo: sicut p̄ i sa-
cramēto baptismi in ablutione exteriori scā
per aquā: et interiori facta p gratiaz. ita q̄ ibi
capiat ymago pro silitudine: nō put dī mens
p̄pue ymago dei: et h̄z p̄tra vestiū diuidi. 3°
tangit cōplectiū sacramēti noue legis: dū ad
diff. et causa existat: nō q̄ hēat aliquā virtutez
gratie causatiua seu causat characterē: seu ali-
quā interiore in mēte dispōnē ex pcedēti dī.
sed q̄ est signū practici dei infallibile: ad qd
deus cōcurrit ad caritatē in nobis causandā:
nisi ex pte n̄ra obex aduēiat. **C** **S**ecūdo termi-
nus est **B**aptism⁹ iōannis: vñ baptism⁹ iōan-
nis pōt intelligi tripli. Aut passiuē soli. et sic
dī baptismus iōannis ille baptism⁹ flammis q̄
in vtero fuit baptizat⁹: et a p̄cto originali mū-
dar⁹. **S**ecūdo itell git baptism⁹ iōannis quo al-
quē baptizati in forma tñ baptismi xpi: seu da-

eorū accipit sufficientia respectu vite. In vita
n. hūana pmo hō gignit. 2° nutrit. 3° roborat
q̄to repat. q̄to morit. Et hec q̄q̄ h̄z i se hō
gignit. Sic in vita sp̄iali baptismo gignitur.
eucharistia nutritur: confirmatione roborat:
penitētia reparat. vñctione p̄tra mortē defen
dit. Si autē vita consideretur respectu com
munitatis quo ad carnalē est matrimonium.
quo ad sp̄ialem est ordinis sacm. ¶ Tercio
eorū pōt sumi sufficientia respectu virtutū. In au
xiliiū fidei extat baptism^o. In auxiliū sp̄ei ex
tat extrema vñctio. In auxiliū caritatē eucha
ristia. In auxiliū prudētie ordo. In auxiliū
iustitie p̄nia. In auxiliū tēperatiē infumoniū.
In auxiliū fortitudinis p̄firmatio. ¶ Sc̄da p^o ē
de baptismo iōā. absolute: et hec. Iōānis ba
ptism^o a deo institut^o significatiōis rōe sacm
pōt dici. ¶ H̄z p̄ma p̄sonis p̄ticia q̄ baptis
mus iōānis fuit a deo institut^o. ¶ Probat. Ille
ill^o ē auctor rei cēsend^o. cui^o fit auctē: s̄z iōā.
baptizabat dei auctē. igit. ¶ Probat mior iōā.
p^o. Qui misit me baptizare ille mihi dicit. Le
terū fiat arg^o vñ iēsu baptis^o iōā. de celo ē
an ab hoib^o. Si de celo h̄z p̄positus. si autē ab
hoib^o nō erat ei credēdū. vñ cum baptista sit
nomē officij: potuisset cēseri officij usurpator
Nec illud obuiat q̄ cessauit imediate p^o mor
tē iōānis: q̄ datū solū sibi fuerat huiusmodi
misteriū: vt p̄curator foret xpi. ¶ S̄z h̄z 2^a p̄
p̄sonis q̄ baptism^o iōānis pōt dici sacm rō.
ne significatiōis. vñ i baptism^o Iōā. tria p̄nt
cōsiderari. ¶ P̄mo significatio: q̄ significabat
bap^o xpi. Si n. baptismata va^a antique legis
bap^o s̄z h̄z xpi: hic a fortiori. Sc̄do assuefa
ciebat ad xpi baptismū: sic nō erat sacm: s̄z
sacrale: sic torneamētū in q̄ assuehūt milites
ad bellādū nō extat bellum. vñ glo. sup illud
Matth. iij. Ego baptizo rē. Tm̄ corpa lauo:
q̄ p̄ctā solūē neq̄o: vt sic nascēdo rē p̄dicādo
p̄tereo: sic baptizādo ad baptismā xpi dirigā
Ita q̄ nihil it^o efficiebat. vñ ¶ Marci p^o. Ego
baptizo vos aq̄. rē iōā. p^o. p̄pterea veni i aquā
baptizās. vñ glo. sup illo p̄bo iōā. p^o. Erat iōā
nes baptizās. dicit. Quātū cathecumini nō
dū baptizatis p̄dest doctrina fidei. tñ p̄fecit
baptisma iōānis an baptismū xpi. vñ s̄z q̄ ad
ablutionē exteriorē filior cēt baptismā iōan
nis baptismati xpi: q̄ circūcisio. Necdū tñ se
quis q̄ tolleret originale: sicut circūcisio: q̄
ad hoc nō erat institutū: nec illo baptismate
ē baptizat^o xps: q̄ h̄et efficacīa: s̄z vt sue car
nis mūdissime tactu aq̄s sc̄ficaret. Illud. n.
q̄ d̄z ¶ Bar. p^o. Erat iōā. baptizās baptism^o
p̄nie in remissioē p̄ctōz. intelligit q̄ baptis

mo suo figurabat baptismū xpi dātē remissio
nē p̄ctōz nō q̄ suū daret. Tercio cōsiderat in
baptismo iōānis nūcia^o xpi: q̄ baptizati xpi
denūciabāt aduētū. Et q̄d^o clare p̄z q̄ aliq̄r
pōt dici sacm noue legis seu t̄pis ḡse signifi
catue s̄z solum. vel dicat medium inter anti
quā rē legē nouam. ¶ Tercia cōclō est de ba
ptismo iōānis respectu baptismi xpi rē ē hec.
baptismo baptizati a iōāne: baptism^o erat re
baptizādū xpi. ¶ Probat ex differētia amborū
baptismatū. quā t̄git Aug. in omelia. v. sup
Iōāne. rē habet de cōsecra. dist. iij. Aliud ba
ptizauit iudas rē rebaptizati nō est. baptiza
uit iōānes rē rebaptizatum est. vñ rē actū. xv.
¶ Paulus rebaptizabat baptizatos baptism^o
iōānis. Et p̄z clare ex ope ei^o q̄ erat ad assue
faciēdum ad baptismū xpi: q̄d nō oportuisset
nisi baptizati ab eo rebaptizandi essent. Et si
obiciat de samaritanis: q̄ actū. viij. dicit q̄
baptizati tñ erāt i noie dñi iēsu: rē tñ solū sup
eos imponebāt apli man^o. Quero igit an ba
ptizati erant baptism^o iōānis an christi. Si
iōānis habet p̄positum q̄ nō sunt rebaptizā
di baptizati a iōanne. Si christi contra: q̄ ibi
dicitur: q̄ necdū si erat sp̄itus audierant: q̄
negt de baptism^o itelligi xpi: in q̄ sc̄is cō
ferē sp̄is. Dicēdū q̄ erat baptizati baptism^o
xpi a philippo nō apostolo: s̄z vno septē ora
conoz: rē hic nō hēbat auctatē cōfirmandi. s̄z
q̄d dicit q̄ si est sp̄is necdū audierāt: habet
intelligi quo ad plenitudinē: que facta est su
per eos per manus ipositionē. Ex quo p̄z de
fectus m̄grī iñiariū qui in p̄nti dist. vult cap^o
vltimo q̄ illi qui sp̄em nō posuerāt in baptis
mo iōānis: rē credebāt patrē rē filiū rē sp̄isan
ctū: nō erat rebaptizādū. oppositū p̄z ex p̄clo
ne. vñ in passu hoc cōi cursu dimittit a n̄tis re
uerēdis magis: rē est p̄r^o locus huius quar
ti in quo cōiter nō tenet. Et hoc de sc̄do art^o.
¶ Quātū ad tertiū articulū sūt tres difficul
tates. ¶ P̄ma est q̄d sacfoz p̄mo est insti
tutū a xpo. Dicēdū q̄ baptism^o vñ met disci
puli viuēte dño baptizabāt: nec obuiat q̄ eti
am inungebāt oleo: q̄d significat extremā vñ
ctionē: q̄ ex decursu pōt patere q̄ p̄r^o baptis
mū q̄ vñctionē exercuerit. bñ tñ verū ē q̄ am
monēdo incepit a p̄nia. ¶ Matth. iij. P̄niam
agite rē. ¶ Sc̄da difficultas. Quā euāgelium
necdū dicat p̄ncipalis auctoris: sed etiā scri
ptoris: q̄ bñ d̄z euāgelii rē dei rē matthei: q̄re
nō d̄z baptism^o xpi rē petri dū petrus baptiza
bat. Dicēdū q̄ rē ē: q̄ in euāgelio scribēdo
scriptor posuit de suo narrat. n. vt vult. s̄z i ba
ptismo totū bonū collatus solū est a christo.

1 . . . l . . .
 id nō est sile. **C** 3ª difficultas. vtrū pueri cēnt
 baptizādū baptismō Joh. **B** 3^m q nō. erat eim
 ad annūciādū pniaz que adult nō pueris cō-
 gruit. Et tñ de 3ª art. **C** Ex q p3 ad. q. q vīez
 baptism^o Joānis tpe legis gfe extiterit factz
 z qualiter. Tūc ad arg^o. **C** Ad primū negat
 minorz ponit 3^m mēbz q. s. fuit legis gfe. Et
 dū pbat. qz baptism^o xpi fuit ianua sacforū in
 ista lege. **B** 3^m q verū est vt gratiā cōferēs. ba-
 ptismus vō Joh. nō erat nisi quedā dispō ad
 eū. iō nō obuiat. **C** Ad scdm negat minorz: z
 dī q erat sīgti^m. Et dī improbat^r qz sacfm
 qd est sīgtium sīgt inuisibile gfm: quā nō
 habuit ioānis baptismus. **D** icēdū q sīgbat
 nō gfm quā cōferebat. sed gfm quā cōfer-
 re pēbat baptism^o xpi: cui⁹ erat signū. **C** Ad
 3^m negat minorz: z dū pbat. qz non esset rō qn
 etiā diceret baptismus petri dī baptizaret: si
 cut dī baptism^o ioānis. **D** icēdū q imo: qz hic
 soli ioan. cōpetebat ex pmo articulo. non ita
 de baptismō quo baptizabat petr⁹. **C** etex ba-
 ptism^o q baptizabat petr⁹ pferit gfm: hic vō nō.
 iō nō ē sile. **E** x pñti aut disti. sicut de pced. rē.
C Prima p^o. Septē sacfa post xps donant
 atqz collocant velut ornamenta. **D** icit p^o q
 septē sacfa sunt data ecclie post aduētū xpi.
 Et ponit a pñce vsqz ibi. **A** nunc vō de baptis-
 mi sacfo rē. **C** Scda cōclō. In pnia baptis-
 mus ponit pñus: s; dī xpi in venia. **D** icit p^o
 q hi duo baptismi differūt: qz baptism^o ioan-
 nis erat puocās ad pñiam. sed xpi dabat re-
 missionē. Et ponit ab illo loco. **A** nūc vō de ba-
 ptismi sacfo rē. vsqz ibi. **H** ic pñderādū ē rē.
C Tertia cōclusio. **C** redēs baptizatus a ioā-
 ne pñus nō erat arctat^r: rursus posteri⁹. **D** icit
 p^o q baptizat^r credens in trinitatē baptismō
 ioānis nō erat rebaptizād^r baptismō epulsi:
 sed dī is qui nō credebat. Et in pma pte hu-
 ius pñonis vt patuit in qōne nō tenet magf.
 Et ponit ab illo. c. **H** ic cōsiderādū rē.

24 3^a
P Est hec vidēdū ē qd sit baptisma rē.
H ic signat^r dist. hui⁹ qrti. que ita hz
 cōtinuari ad pcedētē. **A** ā postqz in p-
 cedētī dist. sacforū oīum tps qñtū est: z institu-
 tio. z scdo ad baptismū Jo. pñā se trāstulit i
 quisitio. **A** nūc 3ª incipit de quolibet sacfo pñer-
 tiam lucidior indagatio. Et hz diuidi i tres p-
 tes principales. In pñā eoz fit inquisitio: que
 quēlibet statū aspiciūt. i. baptismō confir. eu-
 cha^a: z extrema vñctiōe. In scda illi⁹ fit inda-
 gatio quo spñiale gētes capīūt. i. sacfm ordi-
 nis. In 3ª appet cōsideratio quo hoies eē in-
 cipīūt. i. sacfm mīlmonij. **P** rima in pñcipio.
 Scda dist. xxiiij. ibi. **A** nūc ad cōsiderationem

sacre ordinatiōis. Tertia dī. xxvj. ibi. **C**uz alia
 sacfa post peccatū. **R**ursus pñā pñcula in q
 eoz sacforū fit inqñitio que quēlibet statū aspi-
 ciūt: in tres ptes diuidit. In prima de baptis-
 mo sermo apit quo ad fidē fit igressus. In se-
 cunda de trib⁹ late text⁹ tāgīf qd⁹ fide fit pro-
 gressus. i. cōfir. eucha^a. z pñā. In 3ª hinc vñ-
 ctio extrema sequitur qua tutior fit egressus.
P rima in pñce. Scda incipit dī. vñ. ibi. **A** nūc
 de sacfo cōfirmatiōis rē. Tertia dī. xxij. ibi.
P riter pñmissa est z aliud sacfm. **R**ursus p-
 ma pñcula in qua de baptismō sermo apitur
 quo ad fidē fit ingressus: in tres ptes diuidit.
 In prima baptismi in se cōsiderat plen⁹ rō:
 In secūda recipiētū denotat status cōditio.
 In 3ª bātū illuz determinate vera ppositio.
P rima in pñce. Scda dī. iij. **H** ic dicēdū ē
 aliqz suscipe sacfm rē. Tertia dī. v. ibi. **P** ost
 hec sciēdū est sacfm baptismi. **R**ursus pma
 pñcula que est pñs dist. in qua baptismi in se
 cōsiderat plenius rō: in tres ptes diuidit. In
 prima pñonit baptismatis integritas. In se-
 cūda ostēdit institutiōis vñtas. In 3ª cōcludit
 instituti cālitas. **P** rima in pñce. Secūda ibi
 de institutiōe baptismi qñ incipit rē. Tertia
 ibi. **C**ā vō institutiōis rē. **D** uab⁹ vltimis hu-
 ius dī. pñibus pro duab⁹ seqntib⁹ dimissis lō-
 nibus. **R**ursus pma ps hui⁹ dī. in qua ppo-
 nit baptismi integritas. in tres ptes diuidit.
 In pma fit oñsio ad baptismū qd nā exigit.
 In scda grato stu⁹ qd sit verbū in hoc expri-
 mit. In tertia ex ingenio dubietas surgēs eli-
 dit. **P** rima in pñce. Scda ibi. Sed q est il-
 lud vbi rē. Tertia ibi. **H** ic querit^r an baptis-
 mus esset verus rē. Et hec est diu⁹ pñs prime
 huius pñtis distinctionis. Circa rē.

T rū facer baptism^o forma debita z ma-
 teria cōpleat. Et af q non triplici⁹ me⁹
C pmo sic. Quisqz hñtis forma.
 forma est in mā. s; nō est sic in sacfo baptismi
 igt rē. **M** aior p3. forma. n. ad informādo dī-
 cta est. informare aut regit subm qd iso⁹ met.
 Sed declarat minor. vba. n. que ponunt for-
 ma in hoc sacfo nullaten⁹ iso⁹ māt aquā que
 ponit ibi materia. **C** scdo af sic. **I** d qd nō ē
 negt hēre formā z mām. sed baptism^o nō est.
 igt rē. **M** aior p3 manifeste. forma. n. z mā
 solūmō sunt entū. Sed pbat minor: qz si ba-
 ptismus esset: aut ens reale: aut rōnis eēt. pñ-
 mo aut nō ē ens reale: qd ex eo p3: qz noiat si-
 gnū ad placitū instituti: sicuti iūi gen⁹. i. sac-
 cramentū: talia aut fieri vident^r ope intellect⁹.
 Secūdo nō extat ens rōnis: qz s; magfm in
 ista est ablutio exterior: pñc autē est ens reale.

E rter
 suo ex
 manet
 aut pñ
 in esse
 etū: ac
 secūda
 baptis-
 ptisim
 vō af
 Baptis-
 sub fo
 formā
 art⁹ m
 mīz q
 nus est
 qd laud
 delectā
 i. laud
 talitū
 possit
 gis. p
 in qua
 est pñ
 illum
 sub. in
 est ob
 simū
 gñific
 nē aie
 pñm
 baptis-
 q nō
 sicut s
 luto i
 data: n
 nō cōp
 dī: alic
 penit⁹
 de quo
 pñe ba-
 mul dī
 pñm i
 dī fact
 z pñe
 serret
 ex pñe
 mīn⁹
 qn nu
 ex pñe
 ex mīn
 hoc q
 a sacf

Tertio af sic. Si baptismus cōpleret in esse suo ex materia 3 formas: aut hoc esset in eē pmanētī aut successiuo: neutrum pōt dici. igitur. **P**rimo p3. Omne. n. ens aut extat successiuū aut pmanēs. Sed minor declaraf. p3io q nō in esse pmanēs: baptismus. n. actū noiat exercitū: act⁹ aut exercitū nō hnt esse pmanēs: nō secūdo in esse successiuo: q3 baptizat⁹ semp dī baptizatus: qd nō videt nisi sp foret in eo baptisim⁹ sicut forma in eo qd iformat. **I**n om̃o af aucte magis in lra: baptisim⁹ diffinitis. Baptisim⁹ inqt est ablutio exterior: ecce mā. sub forma dōborū pscripta: ecce clare mām 3 formā. In ista. q. ad als 2c. **Q**uo ad pmanē art⁹ termini sunt. Baptisim⁹ forma baptisim⁹: materia baptisim⁹. **P**rim⁹ igit termini sunt est baptism⁹: baptizo. n. in greco id est est qd lauo in latino. **A**n de iudith. xij. c. scribit. descēdebat in vallē bethulie: 3 baptizabat se i. lauabat: 3 ita baptism⁹ loquēdo f3 vim vocabulē: nihil dicit nisi lotionē: limitat tū in pposito ad signū vni de septē sacris noue legis. p3imū. f. 3 ianuam alioz. **D**icit. n. **B**aptisim⁹ in quarto suaz sniaz baptismū diffiniens: qd est pncipiū spūalis vite: sigillū 3 custodia: 3 illuminatio mētis. **H**ūc igit baptismus doc. sub. in pnti dist. q. i. diffiniēs dicit. Baptisim⁹ est ablutio hoīs aliq3r pscitētis facta ab alio simul vba certa cū intētiōe debita pferēte: significās efficaciter ex institutiōe dīna ablutio nē aīe a pctō. In qua diffinitōe tria tāgunt. **P**rimū est ex pte baptisim⁹ suscipiētis dūz dī q3 baptism⁹ ē ablutio hoīs aliq3r pscitētis. **E**x q3 p3 q nō est pncipalr baptism⁹ aqua seu lauacrū sicut sentire videt doc. deuo. ar. i. q. i. sed ē ablutio exterior. vel veri⁹ rfo in hac ablutiōe sūdata: dū aut dī. hoīs: p3 q hoc sacm angelis nō cōpetit vel alteri alicui creature. dū tertio dī: aliquid cōsentietis. p3 q coacti nulluz penit⁹ hntes cōsensum nō recipiūt baptismū de quo in sequētī dist. **S**cōm qd tāgitur ē ex pte baptisim⁹ ministrātis: dū dī. facta ab alio si mul vba certa cū intētiōe debita pferēte. vbi pmo inuit q nullus pōt seipsū baptizare. q3 dī facta ab alio. **S**cōdō tāgit q id ē dī abluere 3 pferre vba. si. n. vn⁹ ablueret 3 ali⁹ vba pferret: baptism⁹ nō eēt. **T**ertio inuitur aliqd ex pte rōnis: dū dī cū intētiōe debita. vt. f. ad min⁹ credat 3 itēdat facē qd facit ecclia. alioq3 nullū eēt baptism⁹. **T**ertū dī tāgitur est ex pte ipsi⁹ baptismi: dūz dī. signis efficaciter ex institutiōe dīna ablutionem aīe a pctō. In hoc q3 p dī signās efficaciter vnt hoc sacm a sacris veteris legis: dēpta circūcisiōe. signat

enim solū. sed baptism⁹ signat 3 efficit mō pposito in p dī. hui⁹ quartū. **D**ū scōdō addit. ex institutiōe dīuina innuit. vñ h3 efficacīā. f. ex pacto dei. sed dū tertio cōcludit. ablutionem a pctō. signat finis ad quē est baptism⁹. f. ad mūdādū mētē a pctō: 3 maxime originali: 3 qd est institut⁹. pnter aut mortale 3 ventale si inueniat vt in adultis. **S**cōdus termin⁹ ē forma baptismi. vbi notādum occurrit q3 triplex baptismi repitur forma auctētica. **P**rima fuit tpe pmitiue ecclēsie dū baptizabant aplī in noīe xpī: 3 hac sunt vñ aplī. vt tangit doc. deuo. q. ij. art. ij. instinctu spūscī: q3 nomē xpī tūc erat in ptumelia 3 vitupio: vt hoc scō eleuaretur: quo facto desinit. vnde credis q3 sigs baptizaret mō in illa forma nō eēt baptism⁹. **S**cōda est forma grecorū que talis est. **B**aptizet seruus xpī in noīe pātis 3 filij 3 spūscī sancti. **S**cūs tho. q. ij. addit nomē baptizati. vt. f. sic dicat. **B**aptizetur seruus xpī nichola⁹ 2c. **R**ō aut forme hui⁹ baptismi ortū habuit vt innuit doc. subti. q. ij. ex illo dicto **P**auli p⁹ cor. p⁹. **H**oc aut dico q3 vnusquisq3 vestrum dicat. **E**go qd ē sum pauli 2c. 3 ita gloriabatur i baptismatib⁹ 3 fiebat scisma. ideo ordinatū fuit q3 nō in psona baptizātis baptism⁹ fieret sed in mō optatiuo vt totū deo iteri⁹ baptizati refferet. vtrū autē fiat ver⁹ baptism⁹ apud eos hac forma. dicēdū q3 sic nō ecclia reuocauerit. de quo nullū expssum repitur ca⁹. **T**ertia est forma latina. q3 tāgitur ex de bapt⁹ 3 eius effectū. c. sigs: 3 est decretalis **A**lex. tertij. que talis ē. **E**go baptizo te in nomē pa. 3 fi. 3 s. f. In qua forma expmif p⁹ minister: dū dicitur ego baptizo. scōdō baptizat⁹: dū dī. te. **T**ertio is cui⁹ vtute fit baptism⁹. in noīe pa. 3 fi. 3 s. f. **T**erti⁹ termin⁹ est mā baptismi. f. aq nālis fluida: pp p3imū nō fit baptism⁹ i oleo seu vino: pp scōd⁹ nō fit baptism⁹ i aqua rosacea vñ alia hmodi: pp tertij nō fit baptism⁹ i niue aut glacie. **Q**uare autē fiat in aqua scūs **T**ho. q. ij. tāgit tres binarios seu sex rōnes. **P**rima q3 aqua dyaphā est 3 luminosa: 3 baptism⁹ ē pncipiū luminis spūalis. **S**cōda q3 h3 vim mūdātiua ita baptism⁹. 3 q3 vim refrigeratiua sic baptism⁹ 3 inēctua pctōz. **Q**uarta q3 aqua videt pncipiū aialitū ex. xviij. de aialibus: sic baptism⁹ spūalis vite. **Q**uinta aqua in oib⁹ mūdū ptib⁹ inuenit. iō pgruit sacro necessitatib⁹. **S**exta q3 de facili pōt hēri: ideo congruit vt p3 maxime huic sacro. **Q**uo ad scōz articulū sunt tres p3lones. **P**rima est de baptism⁹ in se. **S**cōda de forma baptismi. **T**ertia de materia baptismi. **P**rima est hec. **B**aptis

mi fundamētū in aqua extat tinctio : sed for-
 male rlo. ¶ Dicit p^a ps psonis q baptism^o
 fundat in ablutione exteriori. Et scda dicit q
 formale suū ē cōplectiū est qdā respect^o. Ita
 q baptism^o ē in p̄iēto rlonis. vbi p^o notan-
 dū q de esse baptismi triplex famosa occurrit
 opinio. Prima dicit q sacm baptismi ē aq.
 r ista videt opī. Bernardi glosatoris decre-
 ti. l. q. i. vbi dicit q caue dū ēne asin^o bibat sa-
 crm : r hec si habeat vitatis dz accipi inquan-
 tū aqua est remotū fundamētū baptismi : vel
 ex eo q in aliqb^o ecclesijs reseruat aqua aut
 pasche aut pētheco. vt inde baptizent pueri.
 Unde Hugo de sancto victore illā remotaz
 materiā tāgit : diffiniēs sacm baptismi. Ba-
 ptismus inqt est aqua diluēdis criminib^o : b^o : b^o
 vite scificatio. Scda opinio dicit q sacm
 baptismi est ipsa tinctio in aqua : r hec ma-
 gis vitati appropinquat. tāgit. n. p̄prium ba-
 ptismi fundamētū : vt dicit p^a ps psonis : r hu-
 ius opinionis videt mag^o in ista q dicit q ba-
 ptism^o ē ablutio exterior sub forma vbor^o pre-
 scripta. Et cōsonat illi quā dat Augu. dū dicit
 q baptismus est tinctio in aqua. Tertia opinio
 est eoz q ponūt p̄prie ē cōplectiū baptismi.
 r hi dicūt q baptism^o sicut alia sacra socialit^o
 quēdā noiat respectū. cui^o opionis doc. extat
 subt. q. i. Ex quo isert q p̄ma min^o hz vitatez.
 secūda magis. 3^a optie p̄tiet ipam vitatē. Sz
 dubiū extat : qz dicit p̄s in. v. p̄picoz q actio-
 nis nō est actio : nec passiois passio : nec breui^o
 ad aliqd ē mot^o : cū igf ablutio sit actio in ab-
 lūte : r passio in patiente seu abluto. quō pōt
 fundare rlonē. Dicit dū q nō fundat eā p mo-
 dū mot^o seu mutatiōis realis. sicut itē dū ibi-
 dē log p̄s : sed ex iustitutiōe vna hoc ordinā-
 te : vt ad talē actū exteriorē ḡfam p̄ferat inte-
 rius. iō p̄urgit hoc pacto rlo ablutiōis exte-
 rior ad h̄mōi ḡfam. p̄z i nūmo seu denario q
 sine sui mutatiōe reali sola p̄ncipis volūtate
 valet mō p̄ciū qd pus nō valebat. Alia solo d
 triplici rlioz ḡie dicta est i 3°. di. i. ¶ Scda
 p̄slo est de foza baptismi r ē hec. Foza baptis-
 mi sic i plano hz effectū : vt mutari valeat nō
 h̄ido. ¶ Pro totali qdē notādū q trib^o b̄iaris
 seu sex modis pōt p̄siderari forma baptismi.
 Primo eo ordine quo noiat in iure. r sic h̄et
 intelligi p̄ia p̄sonis ps. i. q. p̄ferendo hanc
 formā. Ego baptizo te in noie pa. r fi. r. i. s. lu-
 per debitā mām fit baptism^o. An Augu. Ac-
 cedut vbi ad elemētū r fit sacfzita q neutri
 p se s̄ ambo simul faciūt. Scdo cōsiderat ista
 forma fm mutatiōē apd doc. deuo. q. iij. ar.
 ij. Et h̄ac vocat doc. subti. q. ij. mutatiōē fm

subām : r ista cōsideratio ampliā ad 3^a. ¶ Pro
 mo q loco vni^o nois seu vocis alia vox peni-
 tus idē r eodē mō s̄igno ponat. sicut si grec^o
 forma n̄sa in greco vteret^o : sola esset mutatio
 in voce. eadē qppe esset hic r illuc significā^o.
 tūc eēt baptism^o. s̄ pōt ne latin^o vti v̄bis gre-
 cis in baptizādo : vel ecōtra. ¶ 3° q si possit de
 facto nō tū de iure : imo peccat mortāl^o : qz sa-
 cit p̄ceptū ecclie : forte tū baptizat. Scdo cō-
 siderat vt ponat vbi oīno desp̄atū in signifi-
 cato vt lapis in noie p̄is : vt si diceret. bapti-
 zo te in noie lapidis. certū ē q nō esset baptis-
 mus. Tercio p̄siderat vt ponat vox idē h̄is si
 ḡtū : tū sub alio mō significādī. Et hoc triplr.
 Primo expmēdo p̄sonas sub noie p̄betatū.
 vt si diceret baptizo te in noie genitoris r ge-
 niti r spirati. que expmūt p̄prietates supposi-
 toz nō p̄prie supposita : sic p̄z r fili^o r spūscūs
 r tūc nō fit baptism^o : qz voluit d̄is de^o p̄prie
 supposito expmū noia. Scdo expmēdo impli-
 cite i noie collectiuoz : vt si diceret baptizo
 te in noie trinitatis : nō fit baptism^o. Aut 3° ei
 sectu aliquo vt in p̄mitia ecclie. Ego bapti-
 zo te in noie xp̄i. xps. n. ē idē q vnet^o : r ita in-
 telligit p̄z vngēs : fili^o : ipe vnet^o : spūscūs ipsa
 vnetio : valuit aut in p̄mitia ecclie : ex p̄io
 artic^o mō nō : qz cessauit cā illi^o impōnis for-
 me : iō cessare r debuit effect^o. 3° p̄ncipali cō-
 siderat ista forma ex additiōe. i. in fine vel in
 p̄ncipio : r tūc si diminuat nō fit baptism^o : vt
 si diceret qz. si ego sup xps ego baptizo rē. si
 aut nō diminuat fit. vt si dicit. Ego bapti-
 zo rē. r b̄tē m^o rē. nisi itē dāt q nō eēt baptis-
 mus nisi illud adderet : tūc nihil faceret. In
 tētio qppe dz in oib^o attēdi. Quarto p̄ncipa-
 liter p̄siderat hec forma corrupendo. r si fiat
 corruptio ita q nō intelligat sensus nō fit ba-
 ptism^o. Si aut fiat corruptio p modū balu-
 tiētis fit qdā nisi itētio mala ipediat. vt si d
 diceret. Ego baptizo te in noie p̄i r fili^o. r spū
 sci. caue dū tū ampli^o iquāto sacfalia vba ce-
 teris p̄sderant fmōib^o. Quinto p̄ncipali
 cōsiderat forma trāsmutādo : r si possit habe-
 ri sensus fit baptism^o : vt si dicit. Ego bapti-
 zo te in p̄is noie r filij r sci spūs. Si vō non
 possit de cōi h̄eri nō fit. vt si dicat. P̄is ego
 filij baptizo spūs in noie sci. Sexto cōsiderat
 p̄ncipali hec forma itponēdo : r tūc si v̄bz
 sonat in heresim : aut q nimis sint vba non fit
 baptism^o : vt si dicat. Ego baptizo te in noie
 p̄is maioris r filij minoris r spūscūs amborū
 serui nō fit. Si aut lōga nō sit interpositio : vt
 puta. aut tussis : aut sternutatio : aut vni^o v̄bz
 mō h̄ūano platū tūc fit baptism^o : vt si dicat.

baptizo
 q h̄pn
 bap. r
 p̄s. di.
 p̄tū
 p̄me p̄
 ret qd
 C3^a p
 ipura
 noto q
 mutat
 pura
 apta n
 ta v̄li
 cin^o. n.
 re ipur
 humore
 ra hoc n
 Alii ge
 trare r
 moni
 exinit
 cidēti
 muer
 tiar l
 simpli
 li. Ex
 simpli
 nēpe
 simpli
 flumū
 nisi ali
 san in b
 ptism^o
 me in
 diffi
 baptis
 langu
 tio dei
 donat^o
 r aliqb
 fmū a
 utilitat
 tat r m
 lior e
 nisi in
 nio fm
 v̄rū si
 te in n
 aut pu
 Dicit
 sacer d
 Rat inf

baptizo te i noie pñs oipotēs. Ex gb^o fit patē
 q^o h^o pñm ego nō ē simplr d^o cēn^o foze. vñ eē d^o
 bap. z ei^o effcū. c. figs. dic^o h^o expñe glo. vñ z d^o
 pñe. di. iij. retulerūt. dī expñe q^o figs dicit ba-
 ptizo te: baptizatū ē: z rō ē: qz teste pñs bñ
 pñe pñe suū dat itelligē sup^m gñit tñ pecca-
 ret q^o dimitteret: ex eo q^o ita ordinauit ecclia.
 C^o 2° ē de mā baptismi z ē hec. Aq^o pura nō
 ipura ē baptism^o celebrād^o. pñ: tota hac pñ
 noto q^o ipuritas pōt noīare tale qd: vt nō fiat
 mutatio i spē aq^o: z tñc fit bñ baptism^o i aq^o im-
 pura sic eēt aq^o lutosa: nisi nimis eēt spīsa: vt
 apta nō eēt ad lauādū: sic ē de aq^o farine imix-
 ta vñ in spōgia: q^o dū ē ibi baptism^o nō ē apta:
 citi^o. n. ificeret q^o mīdaret. pñ: rursus noīa-
 re ipuritas aliq^o d^o repugnat aq^o spī: sic sūt
 humores: z sic i eis nō fit baptism^o. aq^o igit pu-
 ra hoc mō nō ipura fit baptism^o sic dī Jo. iij.
 Nisi qs renat^o fuerit ex aq^o z spīscō nō pōt in-
 trare regnū dei. Et de latē xpi f3 doctoz testi-
 moniū nō fleuma: vt qdā somniāt. f3 nālis aq^o
 exiuit. Nec valet si aq^o artificial^o hēat aliq^o ac-
 cidētia cōia cū nālī. q^o in ea possit fieri baptis-
 mus: sic i nālī: qz h3 z pñia sibi soli puenien-
 tia: z lz icludat aquā nālē: sic ceta mixta: nō tñ
 simplr nec pōt fieri resolo i hñdī aquā via nā-
 li. Ex quo p3 p^o q^o aqua artificialis nō d3 dici
 simplr simplicior aqua elēari cū eā icludat. lz
 nepe eā penetret magis fit hoc rōne vñ q^o
 simplicitatē. Scdō seq^o q^o aqua maris fontinū:
 fluminū z paludū est pueniēs mā huic sacro
 nisi aliūde ipedimētū veniat. Tertiō p3 q^o for-
 san in bzdio pōt in casu necessitatis fieri ba-
 ptism^o: qz nō videt spēs aque pmutata: maxi-
 me in princ^o. C^o Quātū ad 3^m art^m sunt tres
 difficultates. pñma difficultas. qz istoz triuz
 baptismoz ē principalior. baptism^o flaminis:
 sanguinis: aut flumis. 3^m q^o respectu donā-
 tis dei z recipiētis: baptism^o flaminis. qz paucis
 donat^o est: vt btē m^o barie. scō Joāni baptiste:
 z aliqb^o alijs. Quō tō ad aureolaz baptism^o
 sanguinis: qz meret vltra pñm cēntiale etiaz
 pñm accēntale. Quō vō ad coītatē z ecclesie
 vtilitatē baptism^o fluminis ē principalior: qz ex-
 tat z introit^o z ianua oīnz sacroz z vite spūa-
 lis: z eo baptizat^o baptizat baptism^o flaminis:
 nō fm in eo teneat: z dispōit ad baptismū sāgu-
 nis fm q^o in vita pficiet. C^o Scdā difficultas.
 vñ si sacerdos icipit sup puer. Ego baptizo
 te in noie pñs: z atq^o plus possit dicē: aut ipē
 aut puer mozeret. vñ puer eēt baptizatus.
 Dicit doc. dno. q. ij. arti. ij. q. sic: qz i tali casu
 sacerdos nō inisibit de^o supplet qd mortafice-
 pat infirmitas: f3 pñcē nō potuit. C^o 3ª diffi-

vrū figs in necessitate de lexiūto baptizaret
 eēt verū baptism^o. Dicit scūs tho. q. iij. q. sic.
 Sic. n. in ags sulphureis seu calidis vere cele-
 braf baptism^o: sic z hic. cū solū aut pñcipale
 differat a reliq^o aq^o i calido z frigido: q^o nō va-
 riāt spēm: aut frigidū ad min^o nō appet ofia
 specifica. Ex q^o p3 ad. q. q^o videt^o sacer baptis-
 mus foza debita z mā cōplet addita. f. itētio-
 ne. z p3 qualr. C^o Tūc ad arg^o. C^o Ad pñmū
 d^m ad maiore q^o itelligit de foza pprie supia
 sic aut nō ē in pposito. S3 bñ i sacro d3 foza
 p quādā silitudinē. sic. n. post mās venit foza
 vt fiat cōpositū: z actual^o mā p formā: sic i ba-
 ptismo pñ itelligit aq^o. Scdō itelligit venire
 vñ: z addito vñ elemēto fit sacm: non aut
 est silitudo q^o vñ informet aquā sicut forma
 pprie supia mām. iō arg^m nō pcedit. C^o Ad
 scdm d^m ad minore q^o baptism^o ē ens reale z
 rōnis diuersis pñderatiōib^o: pñderādo. n. ab-
 lutionē exteriorē in qua pprie fundat^o pōt di-
 ci ens reale: pñderādo aut suū eē formale. sic
 dico q^o ē ens rōnis: sic patuit in corpe qōnis.
 C^o Ad 3^m d^m tā ad maiore q^o ad miore q^o ba-
 ptism^o q^o ad suū eē solū dicit eē successiuū. hēt
 n. solū eē in ablutiōe extiori q^o modico durat
 tpe. Et dū obijct q^o hō semp d3 baptizat^o: ex
 quo semel baptizat^o ē: non obuiat. Ita. n. ex q^o
 semel hō peccauit: sp d3 peccasse: lz act^o peccā-
 di subito trāsierit. hoc. n. est qz act^o trāsuiit in
 pteritū. z in. vi. ethicoz. Agatō tragic^o dixit
 se inducit: hoc solo pñual deus vt igitur nō
 possit facere que genita sūt. Et tñ de pñti. q.
 C^o Ex pñma autem hac pte tertie di. de men-
 te magfi vnica elicif cōclusio talis. Baptis-
 mo trinitas d3 noīari necnō explicari: vt dic^o
 veritas. Dicit conclusio q^o in baptism^o tres
 persone debent expresse nominari: z patet p
 totam istam partem.

Et institutione baptismi qñ ceperit zc.
 Dicit signat scdā ps pñcipalis. 3. di. qñti-
 sniaz que ita h3 cōtinuari ad partē p-
 cedētē. Nā postqz i pcedētē pte pñcipalis ē ba-
 ptismi integritas: in pñti ostēdit institutionis
 vtilitas. Et h3 diuidi hec ps in tres ptes prin-
 cipales. In pñia tps p3 baptismi atqz institutio
 In 2ª palā claret materie sue pñditio. In 3^a iā
 apparet cūctis huius administratio. pñma
 in pñc^o. Scdā ibi. Celebraf aut hoc sacfz zc.
 Tertia ibi. De immersione vñ sic querit zc. Et
 hec est diuisio hui^o secūde partis huius tertie
 dist. in generali. Circa quaz talis mouet titu-
 lus qōnis in specialibus.

¶ Baptismi in aqua imersio: p eter-
 no circūcisiōis euacuatio censet^o. Et

hic signatur
 scdā pñcipalis
 pñcipalis 3 di

arguitur q non triplici meo. **P**rio sic. **A**ulus iserios h3 ptate reuocadi lege supioris. s3 circuncisio fuit a dño abrae pcepta: in lege roborata: nec eiusde reuocatio in nouo inuenit testis. igit adhuc durabit. **M**inor pz ex eo. iseriosis est obedire: sicuti supioris pcepte. **L**etex si par i paré aucte nō h3 a fortiori nec iserior: in supioris. **S**3 minor pbat ex gen. xvi. 2 in multis alijs locis vbi pcepti: qd aut nō iuenit reuocata in biblia a xpo pz legēti biblie textū. **S**edo af sic. **A**llus im: lēs legē eā euacuat. s3 xps legē impleuit: igit nō euacuat circuncisio: que erat pcepti: sacm illi legis. **M**inor pz ex vi terminoz: euacuare. n. idē dicit qd destruere. implere aut idē qd ad pfectū ducere. **S**ed minor pbat ex textu euāgelico **M**ath. v. **N**ō veni legē solū s3 adimplere. **T**ertio af sic. **A**lta xpi tota fuit nob exēplaris: s3 xps fuit circuncisus 7 tū postmodū baptizatus. qd 7 mō post sumptū bapm vel simul cū sumpto bapm concurrebat circuncisio. **M**inor pz ex eo q tā vbi qd facti nos docuit xps. vt i dyalogo dicit greg. **D**is xpi actio nra est istructio. **M**inor pz tā ex **L**uca qd ex ceteris euāgelistis. **I**n o^m dō af aucte pauli apli ad gal. v. **E**go paul^o dico vobis si circuncidami xps nihil vobis pderit. nulla at hui^o dicti rō v^t nisi pp baptismū q idē ptiū origi nale aspiciat qd aspiciebat circuncisio. **I**n ista qōne ad al. 2c. **Q**uo ad p^m arti. termi sūt. **B**aptism^o. **I**mmersio. 7 **E**ternū. **P**rim^o igit termin^o est baptismus. **E**ū vltra pcedenti de baptismo dicta. **N**ota q baptism^o s3 dyon. c. ij. eccia^o ierarchie in princ^o. **E**st pncipiū scitissimoz mādator sacre actionis ad aliorū diox eloquior: 7 sacraz actionuz susceptuā opportunitatē formans aiales nros habitus ad suprelestitis quietis anagogē nfm iter faciens. **I**n qua diffinitioe tria tangunt. **P**rimo ordo baptismi ad alia sacra: dū dī: qd est pncipiū scitissimoz mādator dei. vñ 7 ibidē dicit dyon. q est sacre 7 diuinitissime nre regitatio: nis traditio. **I**n eo sigdē spūalr viuere incipimus. **S**edo tāgit qualr baptismō dirigitur in vita actua: dū dī. ad sacraz actionū 7c. formans nros aiales hie. **I**n baptismō sigdē in aia fides impmū: q inuit nris in mētib^o hūilitatē ceteraz iesu opa ex qb^o ad bñ opari disponimur. **C**apit. n. aial hitus p hitu aie in directionē ad opus bonuz: 7 maxime respectu pncipiū. **T**ertio tangit qualr dirigitur ex baptismō ad vitā cōtemplatiuā: dum s. qur. ad suprelestitis gctis anagogē nfm iter faciens. **C**ōtēplatio gppc nra in qere suprelestiti pncipiū

Anagogē. n. idē q ductio ad supius: ab ana qd ē sursum: 7 gogos ductio: qñ ad supna ductio. vt baptism^o sit. pncipiū eēndi in vita spūali. **S**edo m^o pncipiū eēndi in vita actua. 3° ductio qescēdi in vita cōtēplatiua. **C** Scōs terminus est immersio. ab in 7 mergo gis. vñ noto q ista tria differunt. **I**mmersio. **A**spisio. 7 **A**blutio. **I**mmersio. n. est qñ aliq in aliquo penit^o supat: sicut de pctōre dū in pfundū venit pctōz dicim^o eū imersus in pctis. ita puer in baptismō imergi dī: dū tot^o aqua tingit: aut ptes pncipales vel maxime caput ad mltū ps anterior. **A**spisio dō dī dū aqua hominē aspsum tāgit: maxie in capite. 7 sic vt in actib^o aploz legim^o: in primitiua eccia baptizabāt apli. **A**blutio vero est cōe qd tā aspisionē q imersio. iō dū diffinitiebat (hac in diffinitioe mgt) baptismū. nō dicit baptism^o ē aut aspisio: aut imersio. s3 vtrūq cōpēhēdēs vīc. baptism^o ē ablutio. **T**ert^o termin^o ē eternū. de quo lib. p^o. di. ix. 7. xxxi. **E**ū notat doc. deuo. pre. ij. pñtis di. arti. 3°. q. p^o. q eternū dī triplicr. **P**rio dī eternū duratiōe: qz caret pncipio 7 fine: sicut de^o. vt eccl. xviij. **Q**ui viuit in eternū creauit oia simul. **A**ut qñ ad pñuationē terminat: qd solū sicut illū ps. **S**tauit ea i eternū 7 in seculū seculi. **S**edo pncipalr dī eternū qñ ad finis ideterminationē. 7 h v^t qz nō ita fit semel qz oporteat fieri pluries sic extat illū poeticuz. **S**eruet cino q duo ne sciet vti. aut qz nō dterminat termin^o: 7 sic dī sacerdotiū aarō eternū: qz nō dterminauit dā qñ cessaret. **T**ertio pncipalr dī eternū rōne si gnificatiōis: qz. i. significat eternū. 7 hoc^o circuncisio data ē in sedus eternū. **G**en. xvi. qz vñ tā celica significabat: vbi nlla fundit^o erit sup fluitat. **Q**uādo ad 1^{am} arti. sūt. 3° nes. **P**rim^o ma est dā baptismi. **S**edo 2° ē de imersioe in aqua in sacro baptismi. **T**ertia de circuncisioe euacuata p hmoi baptismū. **P**ria ē h. **B**aptizatus a iōāne xps nullam vim de nouo aqz inherētem tribuit. **P**robatur. **S**i data est hmoi vis aqz. qro qro. si dicat q tactu mundissime carnis suffraget q si baptizās mergeret aliquē in aq dato q nulla vba pferret eēt baptizatus. **S**3 dicit aliq q simul ē in aq 7 vbo illa vtuas. **C**ōtra qz ipossibile ē vñ for mā absolutā sicuti eēt illa vtuas subire fore in duob^o subis vspatis. sicut sunt aqua 7 vñuz. **L**etex si sol^o fecit tact^o sue carnis cū pluries aqz tetigerit: vt dū puer lauabatur aut ipsemet suas abluēbat: man^o pluries illā tribuit vntē. **R**ursus si tact^o sol^o aquas scificauit eis illā dondu sicuti: scitur q aq quas non tetigit

illā nō b
baptism
uat ad
lib^o sol
pt^o aq
ra eēt
bitū est
nis ma
quelib
hōm
qd nō
qd nō
est tal
fiat ba
de^o 7 n
debit
nisi obe
in lorda
ret: vol
beat re
pe t^o
fic m
ce 3° h
ē: nō m
sue aqz
plecra.
credet
pono
hil ali
a xpo
Nec tri
ptimū
trina in
imerg
bat de
scitiss
simpl
tādū q
cū ter
que ois
in bap
ecclia p
postmo
ecclia
nō est
deres
Ad q
vbi tri
plepul
sigt p
plūm
sup ep
ecclia
7. l. b.

illa nō hñt: et pñs in solis iordanis ags esset
 baptisma celebrādū. Si dicat q talis ēt veri
 nat ad cetras aqs: hoc nihil ē: q: deriuat in ta
 lib' sola pñuitate fit. mñte aut sūt aq q nō sūt
 pñt' ags iordanis: et pñs nō oīs aq nālis pu
 ra ēet baptisim' pgrua sacro: cuius o'm supiori
 hitū est di. C' Altio de ista vi qro aut ē de bo
 nis maris: et tūc ēet: aut caritas aut fides: aut
 quelibet alia vñ: qd nullus ponit. Aut 2º de
 bonis medij: et tūc eque nobil' ēet sic aie subā
 qd nō ē vñ. Aut de bonis meis: et tūc videt
 q nō influat in aiam. Ex q clare relinqt q nō
 est talis vis i ags regrēda. S3 q i aq cu3 vbo
 fiat baptisim'. hoc h3 ex pacto dino. voluit. n.
 deº et nobiscū sedus pepigit q i tali elemēto
 debite applicato baptizādo p gfas assisteret:
 nisi ober nfi ex pte pueniret post bap'm suum
 in iordanis alueo. Dat ex'm. Sicut si rex dice
 ret: volo q mee lfe scripte i pgameno tale ha
 beat robur: et ipsemet pñt' scriberet: talis qp
 pe f' i' in lris nō ēet: s3 sola pñcipis ordiatio.
 hic in pposito. Et si dicat q: glo. sup illo Lu
 ce 3º vbo baptizato Iesu dicit dñs baptizat'
 ē: nō mūdari indigēs: s3 tactu munde carnis
 sue aqs mūdāo: vt vim abluēdi hēant. Et de
 pñra. di. iij. Nunq aque baptisim' purgare
 credētū petā potuissēt: nisi tactu dñici cor
 poris scificate fuissent. B'm q ista scificatio ni
 hil aliud intelligit penit' nisi ordiatio pñcta
 a xpo. C' Seda 2º ē de imersioe i aq. et ē hec.
 Nec trina imersio: nec sola aspñsio de eēn' ba
 ptisim' d3 iudicari. C' Dicit pº ps pñsonis q
 trina imersio nō est de eēn' sacri: vt. f. si qs nō
 imergat ter puez nō sit puer baptizat'. Pº
 bat de pñra. di. iij. ex pñtoletano pp vitādi
 scismatis scādali: vt heretici dogmatis vsum
 simplā teneam' baptisim' imersioes. vbi pº no
 tādū q nō intelligit simplr auctas q sit hēti
 cū ter puez imergē: cū hoc sacroscā m' ecclia
 que oīum m' est eccliarū ex vñ hēat: q. f. ter
 in baptizādo imergit. sed itelligit q i aliqua
 ecclia primo erat vñs solū semel imergēdi. et
 postmodū hēctici voluerūt adducē vt in eadē
 ecclia trina fieret imersio: tūc dicit pñlium q
 nō est faciēdū. In talib' n. obseruāda est val
 de regula sci Ambrosij bona donata Augº.
 Ad quāctq veneris ecclia pñforma te illi. vñ
 vbi trina ē imersio sūt triduū sepulture dñi.
 psepulture. n. sum' ch3o p bap'm. vbi adē vñca
 sūt passionē xpi. merito cui' habuit vtutē ba
 ptisim'. Ex quo clare inuit q illa Hieronymi
 sup eplā ad philip. auctas hēt fm morem
 ecclie in qua erat intelligi. f. p patrē et filius
 et. f. f. baptizamur: et ter imergimur: vt trinita

tis vñn appeat sacm. sicut illa de pñra. di.
 iij. vbi pñclagt' Sanderio scribit eph. Euan
 gelicū pceptū nos admonet in noie trinitatē
 p trina imersionē scūm baptisma cuiuslibet tri
 buere: noiatio qppe trīn pñonaz ē de eēn' sa
 cramēti: sed tria imersio ē de pñuetudie varia
 eccliar: q nō ē imutāda a quol3: ex quo semel
 est hita. vñ pp hñmōi eām dicit canon de pñe.
 di. iij. sigs pñp'ter aut ephs nō trina imersio
 nē vñt' ministerij celebrat et. deponat. f. vt se
 pñdictū est in casu. f. fm more ecclie in q res
 det. C' S3 dic' 2º ps pñsonis q nec sola aspñsio
 ē de eēn' hui' sacri. Pº clare: q: aliq ecclie to
 tū imergūt puerū: et sūt xpm totū passus pro
 nob: alique totū corp' vñq ad caput: aliq ca
 put solū: alique pñe anteriorē capitis: nō du
 biū q ē puer baptizat': q: in facie oēs vident
 sensus hñant. iō merito baptizari d3 tot' hō:
 qñ ibi baptizat: et ita sola aspñsio nō ē de eēn'
 hui' sacri. Sed pbat q aspñsio ēt sufficeret q
 apli vna die ex li. actuū baptizauerūt tria mī
 lia hoīum: qd fieri nequissēt imergēdo: et per
 pñs solū fuit aspñgēdo. Et si dicat q aliud est
 de nobis. aliud de aplis. S' etiā i nobis videt'.
 Qñ. n. laurēt' scūm romanū baptizauit alla
 tus ē sibi sol' vñce aq. nō dubiū q nō potuit
 ibi fieri imersio. Pº ē ad sensū. Si puer quī
 ēet infirm': et de morte dubitaret si imergat: nō
 dubiū qn aspñsioe posset in illo casu baptizari.
 Semp tñ hō ad sue ecclie antiquū morem aspi
 cere d3. C' Sº 2º est de circūcisioe euacuata p
 bap'm. et ē hec. Necdū mortuā sed in eternū
 mortiferā circūcisionē xpi baptisim' euacuat.
 vbi pño notādū occurrit: q in hac pñsione p
 mit' duo egregij ecclie doc. Hieronym' et
 Aug. dissentire noscunt: vt suis adinuicē liq
 do p3 eplis. Sed q: in hoc facto cōiter docto
 res: vtputa scūs Thº. pte 2ª pñtis di. arti. iij.
 q. ij. Et doc. sub. q. iij. pñs di. tenēt cū btº Au
 gu. et dimittunt btñ Hierom'. Iō breuī noto
 cū triplicē pñsiderari statū: tā circūcisionis q
 alioz legalium. Pñmº. n. stat' fuit ab aduētū
 xpi vñq ad mortē et passionē ei'. et in hoc sta
 tu fuerūt legalia infirmata nō mortua vñ et cir
 cūcisio tpe illo debebat originale. Scdm tps
 seu stat' fuit a passioe xpi vñq ad tps in quo
 pmulgat' est xpi baptisimus: qñ dici potuit.
 In oēm terrā exiit son' eoz: et i hoc statu le
 galia fuerūt mortua nō solū infirma: ita q iaz
 circūcisio non debebat originale: erat tñ licita
 iudeis maxime: sic p3 in pñ au. qui in isto tpe
 meº circūcidit thioº acta. xvi. et purificauit
 se fm legē. actu. xxi. erat. n. m' sinagoga cum
 honore ad sepulchrum deportāda: non sicut

ad quā in baptismo dispōit caract. id ē de cara-
ctere tal' mouet in speciali titulus qōnis vicz.

A baptisimi sacm̄ characteris sit ide-
a: lebil' imp̄ssim'. Et af q' n̄ triplici meo.

Prio af sic. Sic circūcisio se hūit
in antiq' lege: ita i noua baptism'. s; in antiq'
lege circūcisio nō imp̄ssit caractere: g' nec in
noua baptism'. **2°** **A**ior pz. q' tā circūcisio q'
baptism' aspiciēbat pctm̄ ougiale. et ita eis id
cōpetebat effect' seu cōsimil'. S; mior decla-
rat. Si. n. circūcisio caractere ipimebat tunc
circūcisus nō fuisset baptizadus: qd est falsuz
3° **A**ssump'. q' tūc cū ē baptism' caractere
ipumēt fuissent in eodē subdō accidentia
eiusdē rōnis: qd cōis opio negat. **C** Scdo af
sic. Mobilior extat et fides et caritas q' sit ba-
ptism'. s; nec fides nec caritas ipumēt cara-
ctere: g' nec baptism'. **2°** **A**ior pz. ex eo q' ba-
ptism' loqundō formalr noiat ablationem ex-
teriorē in ordie aut ad fidē aut ad caritatez.
fides aut et caritas vtutes sunt mētis et aie:
et ita de maxis bonis. Sed pbaf minor. tū q'
etiā in statu legis nature an ordinatā circūci-
sionē fuisset caractere: sicut fides et caritas: qd
nō pcedit. tū q' fides sufficiēter distiguit fide-
lē ab infideli sine caracte. ita dicat de caritate.
Ter' af sic. pbado: q' caract sit dlebil'. nul-
lū accēs p accēs inherēs subdō ē ideabile. s;
caractere sit illi in aia est accēs p accēs. igr' zc.
2° **A**ior pz. ex eo q' tale accēs ortū non h; ex
pncipijs subit: et ita nō necessa' inest: s; pōt ad
esse vel abesse. S; pbaf mior. pz. n. p' q' nō ē
subdō: q' aduēt post cē pletū. **R**ursus pz q'
nō est accēs p se inherēs cū sit aia aliqū cara-
ctere nō hūs. In o' af pzio q' sit caractere in
bap' ipressus aucte diuī d'pōn. s. c. ecclesiāce
ierar'. Et dām. li. iij. sniaz suaz. c. p. inuen-
tiū in bap' iprimi caractere. q' aut sit indele-
bil' pz ex cōi n'fōz doc. opimione et snia. **C** In
ista qōne ad al. zc. **2°** **A**uo ad p'm art. termi-
nū caract. **I**mp̄ssio: et **I**ndelebil'. **P**rim' igr'
termin' est caractere. vbi p' notādū occurrit
q' caractere ē dictio greca significās figurā in
latis. vū vbi ad hebze. p' nos hēm'. **Q**ui cū
sit figura subē ei: fmo h; grece. q' cū sit cara-
cter subē ei'. **P**ōt at sumi caractere trib' mo-
dis. **P**rio' sumi caractere. p' qlibet nota exte-
riori: mētē in aliud venire faciēs. et hoc' lfe
dñi caracteres. sicut loqur ieronim' in plo-
go galileo. q' fmo hebze' et caldaic' solis
vint caractereb'. i. signis et notis. etiaz h' mō
dñi in arte magica caracteres qdā lineaz p-
tractiones. **S**cdo' sumi caractere. p' quolz qd
distiguit. seu sit item' seu sit exteri'. hoc' m'g

vl. di. hūm'. vōcat bap'm caractere. q' in eo ba-
ptizat' a nō baptizato distiguit. hoc ēt mō in
apocal. legim' bestie caractere in pctōz frō-
te isrlū. i. pctm̄. **T**ertio' pncipalr d' caractere
qdā mētē imp̄ssuz indelebil' in sacfis nō ite-
rabilib' q' sūt 3^a. baptism'. ordo: et cōfirmatio
vt patebit. et sic capis in titulo qōnis: quē sic
diffiniunt ex tertio ecclesiāce ierar' bñ d'pōnū
sij. Caractere est signū sc̄m̄: cōionis fidei: et sa-
cre ordinatiōis accēti datū a ierar'. **D**ñ d'f: si
gnū sc̄m̄: tāgū gen' caractere. caractere. n: est
signū et signatū. d' signum respectu gfe quā
signat. dicitur signatum respectu exterioris
signi sensibil' quo signat. d' d' signū sc̄m̄: q' ad
sc̄titate disponit. In reliq's aut h' diffini-
tiōis pticul'. tāgū caracteres. **P**rio tāgū
caractere baptismal' dñ d'f: cōionis fidei. q' sic
fides est ianua et fundamētū vtutū: ita baptis-
mus sacroz. **S**cdo tangū caractere ordie dñ
d'f: et sacre ordinatiōis. d' aut sacra ordinatio
q' et sacros efficit alios ordinādo: et sacra i se
est et pmanet. **T**ertio tāgū caractere cōfirma-
tiōis dñ d'f. accēti datuz a ierarcha. sol'. n. ier-
archa v; f'm iura pfirmare id est eph. vñ d'f.
a ier qd est sacz et archos pnceps qñ sacer pñ-
cipat'. Est aut alia caractere diffinitio magi-
stralis: q' talis est. Caractere est d' a caractere
eterno. i. filio dei ipressa aie rōnali f'm pmagi-
nē cōsignās trinitatē creatā tritati vel recreā-
ti: distinguēs a nō cōfiguratis f'm statū fidei.
Scdo termin' ē imp̄ssio ab in et pmo mis-
psum suū. **E**ū noto q' ista tria in pposito dis-
ferūt. **R**ep̄ssio. expressio. et imp̄ssio. **R**ep̄ssio
dicū qñ forma vel aliud aliqūd prius latēs
et post apparens inde abscondit sicut si rube-
do vult' reprimetur in corpe. **E**xpressio vero
dicū qñ id qd intus latet extra deducit: qñ
extra premēs: quō dixerunt platonici de sciē-
tia nra que a pncipio erat nobis indita: s; la-
tebat quousq; p studiū exercitiū impedimēta
remouerent. et tūc appebat sicuti appet in fer-
ro remota rubigine appet decore ferri. **I**mp̄s-
sio vero d' qñ aliqd in subdō ponit quasi itus
pressio. ideo caractere nec dicū in nobis rep̄s-
sus aut expressus. q' non h; ortum a nature
pncipijs: sed potius dicū impressus a dño
deo. **T**ertius terminus est indelebilis. vñ
de quo ad nunc caractere indelebilis pot
ad tria cōpari. **P**rio ad potentia creatam. et
tunc simpliciter est indelebilis: q' nulla crea-
ta potentia eum pōt delere cum contrarium
non habeat: nec de merito perdat: sicut car-
itas. aut obliuione sicut sciētia: et in subiecto
sit in corruptibili aia. i. que eius nō est causa.

Secundo comparat ad primum dei ordinat. hoc etiam
non est idelebilis: quia ita de ordinat: ut i tribus
predictis factis considerat character ipsi gratie
Tertio comparat ad primum dei absolutum: et tunc est
simpliciter delebilis. primum dei que ipsum in esse po-
nit: potest ipsum simpliciter destruere. Quantum ad
secundum autem sunt tres personae. Prima est de es-
sentia characteris. Secunda est de subiecto characteris.
Tertia de indelebitate ipsius. Prima igitur est
hec. Character ens extat positum: et in prima spe
reponit qualitatibus. Sicut patet per personam.
Character est ens positum. Probatur illud me-
dio doc. sub. in. vi. di. huius arti. iij. q. ij.
Illud enim sciendum est de sacris ecclesie quod ro-
mana sentit ecclesia. sicut patet de heretico. c. ad
abolendam. Romana autem ecclesia videtur inuere
characterem ipsum in sacro baptismo. ut patet
re ex decretali Innocentii. tertij est de baptismo et eius ef-
fectu. c. maiores. Qui sic accedit ad baptis-
mum characterem accipit christianitatis impressum. Et ibi-
dem in fine. Tunc characterem sacralis implet opo-
ratio cum obiecto voluntatis. Tunc non inuenit obli-
tatem. Congruentia vero ut ponat in anima characterem
ta-
lis est. Congruentia enim est ut in curia dei non
inter intrinsecus: sicut habet distinctionis tam in-
terius quam exterius: et maxime in lege noua ut co-
gnoscat omnis christi consignata. unde et characteris in-
ter omnia officia cetera distinctio ponitur. Sicut. n.
et tria principalia officia ad quod cetera reducuntur
Primo. n. est signum assimilatum ei. s. de cuius fami-
lia est: et ex hoc sequitur quod est signum distinctum. quia
assimilat uni distinguit a suo opposito. Secundo est
signum memoratiuum assumpti sacri illius de cuius
est familia: et ex hoc sequitur quod est signum obligatiuum.
Magna prope est alicui facta gratia dum in fami-
liam alicuius dei eligitur: quanto magis respectu
dei. 3° est signum dispositiui ad gratiam: non quod
ex parte dei: quod sine tali dispositione prima potest in anima
cadere gratia: sed ex parte suscipientis: et in hoc ap-
paret maxima dei bonitas quod etiam malis actibus hominum
perfert dona sua: sicut patet in hunc accedente quod predictum
recipit characterem. unde et clare relinquit si ea quod de
characterem diuini dicitur Dionysius in ecclesiastica te-
rarum. Bani. i. suo. primum inuenerit et in diuersis suis opo-
sculis de ba. Aug. 3° donatistas de baptismo pun-
torum de unico baptismo. et super Iohannem. possint exponi
de characterem. i. abluendo exteriori. tunc ex quo in eccle-
lesia tunc characterem est tenendum: erit. n. i. decorum
bonorum et obprobrium peccatorum sanguinis et lege christi
quod semel acceperunt perpetuo. Sicut dicitur 2^a
per personam quod characterem est in prima specie qualitas.
Probatur. Cui primum tenetur ratione prime specie qualitas id in
ea ponitur primum est characterem. huius. n. est qualitas de
difficili mobilis: sic est characterem: non. n. sola est res

Rursus non est respectus intrinsecus adueniens
tamen quantitas: s. n. figurat dicat locutio me-
thodica est. unde relinquitur quod sit qualitas. est autem de dis-
fili mobilis: quia est indelebilis. ut patebit in
3^a conclusionem. Nec obuiat quod est dispositio. eadem quod
pe qualitas varie considerata est dispositio et huius. non
tamen accipiendo dispositionem ut huius opponi huius.
ut. i. est qualitas de facili mobilis: s. ut est via ad
aliud. patet clare. notitia. n. principiorum de huius. prin-
cipiorum: est tamen via ad notitiam personarum. sic in pro-
posito. Ex quo patet quod melius videtur dicere deo. deuo-
q. pte. p. vi. di. huius arti. q. i. ponit characterem
in prima specie qualitatibus. s. scilicet Thoma. qui arti. i. q.
i. di. istius arti. ipsum ponit in secunda specie qualita-
tis: ut supranaturalis potest in fili. In eadem prope specie
qualitatis est caritas que est virtus supranaturalis. s. in
prima specie in qua est virtus acquisita ut iusticia.
Non tamen dico quod opinio sit falsa. quia doc. sub. art.
iij. vi. di. huius arti. q. iij. ponit de characterem tres
opinionem: et qualibet reddit satis probabile.
Prima est quod characterem sit solus respectus extrin-
secus adueniens. Secunda quod sit in prima specie qualita-
tis. Tertia quod sit in secunda. Secunda 2° est de sub-
iecto characteris: et est hec. Non in anima est essentia s. in
voluntate characterem collocat subiective. probatur
tota 2° hoc merito. In eo subiective huius characterem
locari in quo id ad quod disponit. patet de cor. cur-
su. dispositio et huius sunt in eodem subiecto. maxime in spira-
libus. ut patet in dispositione ad virtutem et virtutem: et in fami-
liis ad sciam et sciam. Character autem ponit dispositio
ad gratiam: gratia autem cum sit idem quod caritas extat sub-
iective in ipsa voluntate: ex dictis in 2° di. xxvi.
Confirmat: characterem. n. est signum obligatiui: ut pa-
teat predicti personae. oblo autem maxime aspiciat
voluntatem sicut et meritum. Nec obuiat quod dicat
characterem reformatum aliquis totum animam seu totius
ymagis que in tribus consistit potentibus. Stat enim
huius quod in una sit subiective potest: tamen eo tota refor-
mat trinitas potest: patet in una caritate que subie-
ctive consistit in ipsa voluntate et tamen tota reformat
animam. Ex quo patet defectus sci. thoma. q. art. i. q. iij. di.
ponit subiective in intellectu characterem tanquam in prin-
cipaliori potest: quia inquit voluntas ex intellectu origi-
nat. et per hunc intellectum est perfectior: reformatio
autem perfectior minus perfectior reformat. sua semper sal-
ua scitatem omni virtute. nec intellectus enim originat a
voluntate: nec voluntas ab intellectu. sed ambe
potest si ita fas sit loqui ab ipsa anima eadem cum qua sunt
idem realiter: si non sunt idem formaliter. Ceterum dato
quod casus quod ex intellectu veniret voluntas: non tamen
sequeret quod intellectus esset perfectior magis omni.
quod in nature operibus: vltima sunt perfectiora: ut patet
discurrendo per singula. In eundem defectum venit
doc. deuo. pte. p. vi. di. q. iij. ponit primum est ca-

racterem
Ceterum
et est huius
sacris
aliqui
nobili
mentum
Solus
Ceterum
quod dat
ptinens
xime
at est fa-
ratur
ptinens
enunciat
etiam
quendo
ro quod
teque
huius
perfectio
de patet
Nec dicitur
nendum
eorum
tas car-
luis ex
ita ad
teat
eadem
quod triple
est inde-
bilis. Tunc
fides an
tinguere
appet
difficili
pharmac
deuo. pr
l. Statu
cate et fr
p in fid
robatur
cita de
mi. scilicet
figura
illi populi
deserto
firmi pi
diuino
Si xpus
no. p. q.
i. p. q.

racterem in intellectu subiective. p3 tñ op^m.
 Tertia^o est de indelebitate characteris.
 et est hec. Character quez nulla ipsumit virt^o lz
 sacm: indelebilis ponit. C^o p3 p^o pars. q: si
 aliq virtus characterē ipsumeret maxime esset
 nobilissima que ē caritas: aut illa q est funda
 mentū edificij spūalis. s. fides. lz hoc est falsū
 Solū qppe sacm characteris impssiuū cēfē.
 Sed h3^o q character ē indelebilis. p3. tuz
 q: datur solū in sacris nō iterabilib^o: vt ē ba
 ptismus: pfirmatio: et ordo. tñ q: si deleret ma
 xime videret cū sit in voluntate per culpā. hoc
 at ē falsū. p3 in malo sacerdote in q extat ca
 racter ordinis. Et si obijciat q: character est ex
 pte: ipse perfectior qppe ē ipsa fide. cui3 igit fides
 euacuet^r et nō maneat in patria: ergo nec cara
 cter. B^m q lz sit ex parte et ipse perfectior fide lo
 quendo simplr: tñ euacuat fides et nō caract.
 rō q: fides enigma h3 adiunctū seu obscurita
 tē: que statui repugnat glorie: nō sic character
 h3 enigma: sō pōt stare cū statu perfecto et im
 perfecto. nihil. n. agit q sit ipse perfectior ipsa fi
 de. p3 in simili de sciētijs que manebūt i pā.
 Nec d^m rursus q māt in dñatis ad dispo
 nendū ad grām ad quā sunt impabiles: lz ad
 eoz pfusionē. vñ aut ista cōgruat indelebi
 tas characteri. a deo vtqz qui in cūctis donis
 suis extat magnificus: pōptus ad dandū nō
 ita ad remouēdū. nō at inest ex toto rōne sub
 lecti: cō reliquos habitus videmus cōtrīpi
 eadē manēte substantia a se vt dicam^o breuē
 q triplex est habit^o. Primus innatus et hic
 est indelebilis. Secundus acquiritur: hic est dele
 bilis. Tertius infusus: et si sit ad dirigēdū: sicut
 fides aut caritas delebilis ē. si pncipalr ad di
 stinguēdū sicut character idēlebilis qz nullū
 appet sibi op^m. Quantū ad 3^m artū. sunt. 3.
 diffi. p^o. quare solū in his trib^o sacris bap^o
 pfirmatione: ordine: caract ipsumit. Sic doc.
 deuo. pte p^o. vi. di. q. iij. q triplex ē stat^o fidei
 s. Statu fidei genite roborate et iā multipli
 cate. et fm hoc triplex attendit in pp^o dei d^o.
 p^o in fide genita d^o bonoz a malis. 2° in fide
 roborata fortū ab infirmis. 3° in fide multipli
 cita clericoz a laicis. p^o d^o sit caractē baptis
 mi. scda pfirmatiois. 3° caractere ordinis. hui^o
 figura i pplo israel pccat. p^o. n. facta fuit dō
 illi^o ppli ab egyptijs qñ bonoz a malis. scdo i
 deserto fuerūt electi ad pugnādū fortes et in
 firmi ptermitti. 3° electi fuerūt leuitae ad faciē
 dū dñō et reliqui difficti pp^m. C^o scda diffi.
 Si xps aliquē hñt seu h3 characterem. B^m q
 nō. p^o q lz fuerit baptizatus. fuit tñ baptismo
 iohis: qui nō ipimebat caractē. scdo lz fue

rit spūset^o pfirmat^o a sui ortus initio: nō tñ in
 sacro. 3° lz fuerit sacerdos i eternū: nō tñ mō
 quo character ipsumit. Tertia diffi. vtrū i le
 ge nature fuerit alicui^o characteris ipssio. Sa
 tis probabilr pōt dici q: sicut in eo q originale
 mūdabat: siue sola eēt fides parētū in puulis
 nō tñ inqz tñ fides: lz inqz tñ erat et illud pctm
 vt de nouo qz ascriberet i familia dei: seu ali
 qd sacm in adultis cū ipsa fide. Ex hoc p3 ad
 qonē. q: v3 baptisimi sacm characteris ē inde
 lebilis impssim. Tūc ad arg^o. C^o ad p^m nega
 tur minor. lz tpo. dicat. q. iij. art. p. iij. di. Et
 pte scda. j. di. q. iij. q nō ipsumit caractē. Et
 cū pbat q tūc circūcūsus nō eēt baptizādus:
 negat: dū pbat: q: et bap^o ipsumit caractē:
 et ita eēt duo accētia absoluta cuiusdē rōnis
 in eodē subō qd negat pñ. dicēdū q caract
 ipsumit p circūcūsiōē differret a caractē ipssio
 p baptisimū species: sicut impfectū a perfecto.
 Caracter. n. ē nomē cōe et p3 mō in sacerdote
 q h3 si sit pfirmatus. 3. caracteres. C^o ad scd^o
 d^m ad maiores q nobilitas nō facit pncipalr
 ad ipsumendū hñmōi caractē: lz cōstitutio i
 aliq certo et determinato gdu. hoc aut nō fa
 cit pncipalr aut fides aut caritas cū sint cōes
 oib^o bonis. lz bap^o nō flamma tñ aut sanguis:
 qz nō ipsumit caractē: lz flumis aut pfirmā
 tio vel ordo. C^o ad 3^m d^m ad maiorē q h3 ve
 ritatē loquēdo de pō nālī: nec illa h3 caract.
 indelebitatē lz sola pō dei. nō adhuc absolu
 ta: lz solūmō ordinata. Et tñ de pñt qōe. Ex
 hac at tertia pte hui^o. 3° di. sicut de duabus
 pcedētibus de mēte mgi vnica elicitur p^o tra
 lis. Baptismo flumis inest mūdū reg^m sola
 minis appet hostia. Sicut 2° q mūdicia mē
 tis inest nobis baptismo fluminis seu aq: sed
 aptio regni celoz passiōe xpi q dī hostia salu
 tario. Et pōit p totū textū vsqz ad finē distiū.
 3° d^m ē aliqz suscipe et c. C^o dic sicutur
 h^o uij. di. h^o qñ. q ita h3 pnuari ad pcc
 dētē. Hā postqz i pcedēti di. baptisimi
 in se plen^o ē pñderata rō. Hūc i hac di. bap^m
 recipi^m notat stat^o et pñtio. Et h3 diuidi i. 3.
 ptes pncipales. In p^o mgi de sacm suscipiē
 tib^o sumit exor^m. In 2^a de rē nō baptisma ca
 piētib^o pñt iudiciū. In 3^a de hoc baptismo
 vt in infantib^o vertit studiū. p^o i pñ. Scda
 ibi. Sūt et aliq vt sup posuim^o et c. 3ª ibi. So
 let et queri si puulis in baptismo. Induunt^r at
 hac 3ª pte manēte. Rursus p^o pñ i q d sacm
 suscipiētib^o sumit exordū. in. 3. ptes diuidit
 In p^o pponit q sacm et rē suscipiūt. In scda
 adiungit q sacm nō rē accipiūt. In 3ª ostēdit
 quos xpi vestes sacrate vestiūt. Pñia in pñ.

Secda ibi. Qui hō sine fide accedit rē. Ter^a ibi. Querit ergo quō illd accipiat rē. Et seqt de hinc scda ps pncipalis h^o di. i qua vt dicebat mgs de rē nō hoc sacm baptismi accipitib^o rē. Et hz bec ps in. 3. ptes diuidi pncipales. In p^o pteest qō an res sola possit obtineri. In scda dubitatio orta duplex docet caueri. In 3ª vtrū vnctio queat iuncta baptismō augeri. In p^o in prin^o. Scda ibi. Hic aut videt obuiare qd dñs dicit rē. Tertia ibi. Solet qri de illis qui id rē. Hec ē dñs rē. Circa quā rē.

H baptismi sacfz nō fictis s; parvulis efficaciter cūctā deleat culpā. Et af ad pte falsam tribus medijs. C^o p^o af. q nō deleat oēm culpā in parvulis. Si deleteret oēm culpā in parvulis hoc eēt dono gfe mediante. s; hoc extat falsuz. igr. ad alior pz ex h g gfa imediate culpe cēset expulsiua: r d in mico amicū reddit deo. Sz minor pbatur. qz gfa nō infundit nisi ad min^o nā fide pntellecta. puuli aut fidē hēre nō vident. Tum qz in actū credēdi exire nequeūt. Tū qz eoz intellect^o equaliter se hēre vñ aū r post baptismū C^o Scdo af ad idē. Null^o recipit gfa a deo. r ita sibi non dimittit culpā nisi aliquāl pntelligat deo pungi. Sz puulus aū sumptum baptismi sacfm: nō intelligit aliquāl deo cōiungi. igr rē. ad alior pz. qz nulla vñ rō quare mō sibi dimitteret offenzā: r pus nō: nisi eēt aliqua noua dispositio. Sz pbaf mior: qz illa p^o vñpō seu punctionio eēt maxie ipā fides que ponit fundam^o edificij spūalis. hoc aut nequit eē eo q ipsamet i bap^o tribuit. vñ r dē baptis mi sacfm. C^o Tertio af q ē in fictis oēm deleat culpā. Si n. i fictis hoc sacfm nō deleteret culpā: tūc fictione recedente ficti essent rebaptizādi. s; hoc ē falsuz. igr rē. ad alior pz a sifi in sacfo pnie. Si n. aligo fiete sacfm accipiat pnie: recedēte fictione tenet iter pnteri. Sed pz minor. qz ē fiete accedētes ad bap^o recipiūt baptismi caracterē. vbi aut caracter ipri mitur nō reiterat sacfz ex pdich dist. iij. C^o In op^o pnti af aucte Aug. in enchiridiō. A puulo recēter nato vsq; ad decrepitū sic null^o phibet a baptismō: ita nullus ē q nō moriatur pctō in baptismō. In op^o alteri^o est Aug. in de pnia ca^o. ij. r ponit in lfa. Dñs q id voluntatis sue arbitet^o pstituit^o cū accedit ad sacfz fide^o. nisi cū peniteat veteris vite: nouā n pnt inchoare. C^o In ista qōe ad als piformit sunt 3. ar. rē. C^o No ad p^o art. termi sunt. Sacfz baptismi fict^o accedēs in h bap^o. Et efficaciter oēm culpā deleat. C^o p^o af. igr termin^o est Sacfm baptismi. vbi p^o notādū occurrit

q sunt tres ternarij baptismatū: seu nouē modi baptismi. q tagunt a Jo. dñi. i suo quarto finiaz. p^o p^o igr ternari^o ē baptism^o diluuij. baptism^o maris rubri. r baptism^o in lege veteri in aq lustrationis. Baptism^o diluuij sūt mām nri baptismi. vñ pnia petri 3° dñ. q octo aie salue facte sunt p aquā. Baptism^o maris rubri sūt r aquā r spūscitū. vñ p^o cor. x. dicit paulus. Quē baptizati sunt in nube r i mari. erat aut illa nubes ignea: q cōuenit spūscitō. Baptism^o lustrationis sūt passionē xpi q ē meritū nri baptismi. fiebat. n. in aq in q erāt cineres vetule ruffe cōbuste: q merito passiōi xpi cōgruit. Scdus ternari^o ē p^o baptismus Joh. Matth. 3. Luc. 3. ad alior pz. r Jo. 3. r sūt actū baptismi xpi. Scdus bap^o xpi qñ a iohē fuit baptizat^o. Jo. 3. vbi nōstrum ichoauit baptismā. 3° bap^o pnie. r ē hoc maxie culpe purgatiū. Scdo bap^o in linguis igneis. r pōt vocari bap^o flammis. r est sequele pctōr expulsiuus. Tertio bap^o sanguis. r hic ē oīs mīserie dimissio. Altera notādū q in sacfo baptismi sunt tria. Est. n. p^o sacfm r nō res sacri. ipsa ablutio exterior. Scdo ē sacfm r res sacramēti. r ē carac. ē nēpe res sacri respectu exterioris ablutiōis: s; sacfm respectu future gfe. C^o Tertio ē res sacri nō sacfm ipā. I. gratia. C^o Scdo termin^o ē fictus. Fict^o. n. dñlle qui aliū exteri^o pntendit: r aliū hz interi^o sicut qui corporaliter sacfo baptismi se subijcit: s; interi^o voluntate pndicit. r tal^o repitit i triplici dñia. vt notat doct. vno. in p^o pte h^o di. arti. ij. q. ij. f. p^o dileredēdo qñtū ad rōnē dñi. h nō credit baptismū quē suscepit aliquā hēre efficacā. Secūdo malū appetēdo qñtū ad pcupiscibilem dñi. f. qō baptizat: vt libet^o malū faciat. Tercio sacfm pntendendo vt. f. nullā venerationē dñno exhibeat sacfo. p^o m^o r terti^o nisi ad min^o intētionē cōem hēant ecclesie. vt. f. credāt recipe qd ecclesia intēdit. s; nō credāt q bap^o aliqd tribuat essent rebaptizādi. Scdus kmpr est baptizat^o vñ sibi iprimis caracter: r malo recedēte pposito virtute sacfi id recepti sibi cōfert grā. Terti^o terminus ē efficaciter deleat oēm culpā. qd breuiter loquēdo attribuit in pposito sacfo baptismi. cuius rō triplex est. Quid^o est eo qd est pctm originale qd pessimas hz corruptiones r sequelas iō cōgruit fuit vt remediū illud pctm eēt maxime efficacie. vt n solū illd pctm s; sequētia vt actua^o expelleret nisi aliū de ober esset vt si qō dum actu baptizaretur pctō peccaret veniali. tūc

pctm ill
cedēte
tionē r
nouu
Tertia
dine. i
r largi
ad scd
baptis
i fictis
est bec
fundit
cit p^o
in sacf
cranch
circulif
qz cōter
quatu
de libe
liber a
arbitr
autē p
dum q
bent t
collato
ad ultie
aut te
dicat se
nulus b
fm. n. ap
qd spūal
spūal
liter ant
mento.
adam n
Ex quo
puer i
minio: s;
ne bap
sus bap
quis p
trem: c
credēdi
hic tā
puer ex
rictur:
baptiz
vt cro
quid est
cipalis
nec est
pars m
maius
min^o p^o

petri illud veniale nō expelleret nisi actu re-
cedere peti. Seda rō est. qz bap^o est ad regni-
tione^m z nouū eē pūale. iō maxime puenit q
nouus fiat tot^o hō dimissione oīz peccam^{ti}
Tertia rō ē: qz hoc sacm est pū^m in sacoz or-
dine. iō maxime pgruit vt i illo relucet mia
z largitas dei oīa pctā dimittēdo. ¶ Quātū
ad scdm arti. sunt 3. pcones. p^a est de sacro
baptismi in puulis. Seda de sacro baptismi
i fictis. Tertia de efficacia sacri baptismi. p^a
est hec. ¶ Paruuli qbus baptismi sacro gfa in
fundit in vtero nequnt matris baptizari. ¶ Si
cit^a p^a pconis q paruuli infunditur gfa
in sacro baptismi. ¶ Probaf. Efficaci^a extat sa-
cramētū baptismi q sacm circūcisiōis seu
circūcisio. sed circūcisio sic remouebat culpā
q cōferebat gfa. vt p^a ex dictis disti. j. hui^o
quartū. igit. Et si dicat q fm dñm Berni. in li.
de libero arbitrio: exigit ad salutem nostrā z
libez arbitriū nostrum. z donans vt. s. liberū
arbitrium nostrū deo danti consentiat. pueri
autē paruuli necdum habēt cōsensum. Sicē
dum q lz nō habeant cōsensum in actu: ha-
bent tñ in habitu dono gfe me^o in baptismo
collato. vel dicat q intelligitur illa auctas in
adultis nō in alijs. sicut z illa augu. Qui cre-
auit te finet: nō iustificabit te sine te. ¶ Sz
dicit secūda pars conclusiōis. q nequit par-
uulus baptizari in vtero matris. ¶ Probatur.
fm. n. apostolum pūma ad cor. 3°. Non pū^o
qd spūale sz prius quod animale deide quod
spirituale. oz igitur puez bus nasci corpora-
liter anteq nāscatur spūaliter baptismi sacra-
mento. vnde z Glidorus dicit. q qui natus sz
adam nō est: renasci per baptismum nō pōt
Ex quo clare sequit q baptismū aque nō pōt
puer i vtero baptizari. potest tñ baptismū fla-
minis: sicut p^a in beatissima matre dei. Johā
ne baptista. Jere. z quibsdam alijs. pōt rur-
sus baptizari in vtero bap^o sanguinis. vnde si
quis ppter fidem psequeretur pgnantē ma-
trem: z eā iterficeret: z puer in vtero moreret
credēdū ē puez pūle^o martirij nō carere. vt
hic tāgit doc. sub. arti. j. q. iij. ¶ Infert vltra q si
puer existens eē vter maternuz corio coope-
raretur: ita vt aqua carnē nō tangeret: nō eēt
baptizatus. Sed detur q puer partim sit in
vtero z partim eē: z pars eē baptizetur: nun-
quid est baptizatus? Dicendū q si pars prin-
cipalis est extra vt caput: tunc pōt baptizari:
nec est postmodū rebaptizandus. Si aut sit
pars minus principalis: vt pes vel manus ē
maius dubiuz. ¶ Poteft tñ dici q licet pes sit
mīn^o pncipale mēbrū. aut v^m ex his: tñ i pede

ē tota asa itellectiua. z ita si puer i pede bapti-
zet in tali casu nēcitatis: credēdū ē q de^o sup-
pletur: cui signū ē: qz si talit baptizati moriāt se
pelunt in tra bñdicta. Sz def casus q sanus
postmoduz creat de vtero: ē ne rebaptizād^o?
¶ Si cēdū vt dñs eē de baptis. z ei^o effectu. c. d. q
b^o. q sic. tñ sub pditione: dicendo sic. Si nō es
baptizat^o ego baptizo te z c. Ex q 3° seqt: q si
qs. pūciat de pōte puez in aquā neqz fieri ba-
ptism^o: baptism^o eni ordiat ad vitā: nō ad mor-
tē: sicut. plectio hec. Et si dicat q pconē q sz
iura ciuilia si mī manumittit z ei^o puer in vte-
ro exiit: z ita vī q ē a fortiori sz ius dinū qd
est clemēt^o possit i vtero puer mudari a pctō
z manumitti: Dicēdū q nō ē sile. dñs. n. tpal^o
nō hz ptātē i puez nisi inqstū ē ab hac matre
seu i hac mfe: iō eaz manumittēdo manumit-
tit z puez. de^o aut hz ptātē in puez nō solū in
qstū est a mfe: aut in mfe sed inqstū est psona
disticta a mfe. iō nō ē sile vñ nec seqt. si radix
sit scā seu mfe: q z puer seu fruct^o. lz. n. pomū
seqt cōditionē arboris inqstuz est aliqd arbo-
ris: nō tñ inqstū distiguit ab arboze. vñ arbor
dura pomū mollē. ita de alijs. sic i pposito fa-
cile pt applicari. Nec valz q si puer in vtero
puit petri origiale: q z valeat h sacro baptis-
mi in vtero ablui: qz ad hoc nō ordinat. sz pt
bene alijs baptismatib^o: vt flamis z sanguis.
¶ Seda pco ē de sacro baptismi i fictis z est
hec. Nec fundit^o dissenties. nec penit^o fūdit^o
sacrz suscipiūt baptismi. ¶ Sic pria ps pco-
nis. q penit^o dissenties nō capiūt sacrz baptis-
mi. vñ p dclaratōe hui^o ptis noto q dissenties
pt itelligi triplr. pue pnatie. z negatie. Cōtra-
rie dñs qz dissenties qñ hz actū positinū o^m cō-
sensui. sicut ē opp^o iter nolle z velle. Tūc dicē-
dū q si simplr dissentiat: dato q nō clamet: nō
est baptizat^o. vt si qs vi ducaf ad bap^m. vep^o ē
tñ q pūt postmodū tales cogi ad suādā fidē
z eis ē meli^o qz libē peccare z maluz facē. Si
vero simplr pscntiat: z sz qd dissentiat. vt sūt
hij q timore merces in mari pūciūt ex cōsili-
3. ethic. ita hī timore mortis volūt baptizari:
tūc simplr est baptizat^o z suscipit caracterē. z
ita nō ē rebaptizād^o. vñ eē de baptismū z ei^o
effectu. cap^o. maiores. Qui terrorib^o atqz sup-
plicijs violēter attrahit ne detrimētū icurrat
baptismi suscip sacrz. Si aut sit scdo dissentis
puatine. ga. s. habuit aliqn pscnū z mō nō hz
licet nō actū sz iuz maxime ex vlu rōnis: sicut
sunt furiosi ex casu. dicēdū tūc q possit bapti-
zari in furia sua. hoc hito q ante furia nō ha-
buerit dissensioēz pscnui pūa. si tñ sparet de
salute furiosi meli^o eēt expectare ei^o sanitatem

Adde dico de dormiente prius habente consensum
 Unde Aug. in lib. cōsel. Amicū suū de cuius
 morte dubitabat asserit dormiente fuisse bapti-
 zati nec postmodum est rebaptizatus. Si vero
 tertio sit solū dissensus negativus id est nō con-
 sensus. tūc dicēdū qd vñ habēs hmoi dissensū
 est a nā furiosus seu carēs rōne: r pōt tūc ba-
 ptizari: si tñ speret sanitas expectet: nisi aliū
 de mortis imineat piculus. Si vero sit pēns
 rōne r habeat solū pēnsū virtualē pōt bapti-
 zari. deus enī neminē obligat ad qñ impossibi-
 le. Est autē quasi impossibile ne viator discurrat
 ab vno in aliū: r semp idē cogitet: iō sicut in
 pfectiōe sacri eucharistie sufficit virtualis co-
 gitatio sine actuali. ita i pposito. Sz qd dicē-
 dū si solū habeat pēnsū habitualē: dicēdū qd
 sufficit. vnde nō est sile in sacro matrimonij: r
 isto. ga in matrimonio est actus ambarū par-
 tiū iō mutus regit cōsensū actualis vñ ad
 min^o virtualis. hic nō est talis actus sed ma-
 gis adoptio dei q nos in filios adoptat p ba-
 ptismū. In adoptiōe aut sufficit pēnsus actu-
 alis adoptatis. Ex quo pz q illa nūlio quā pa-
 trin^o facit pro puero baptizādo aut adult^o. p
 seipso duz petis vñ baptizari: volo rē. nō est
 de eēntia baptismi sed de solēntate. Sed po-
 nat qd vñ nullū cōsensū habeat nec virtualē
 nec hitualē: nec 3° actualē si tñ habeat dissen-
 tionē p̄trariā cōsensui: vtrū queat baptizari?
 Dicendū qd nō. licet talis vñ repiret. C Sed
 dicit scda ps p̄sonis qd ficti penit^o nō capiūt
 sacz baptismi. Dicit enī fictus is p̄mo qui
 nō est disposit^o ad baptismū ppter petiū mor-
 tale: qd hz in actu. r iste qd ē bñ suscipit sacz
 baptismi exteri^o. suscipit scdo caracterē inte-
 rius. vt dicit extra de baptismo r eius effectu
 cap^o maiores. Sed tertio nō suscipit gratiā.
 vñ est tñ qd nō est rebaptizandus. Cñ fictio
 ne tali recedēte recipit virtute baptismi gfa
 delectē oēm culpā r oēm penā satisfactoriaz
 dēpta pena ill^o p̄cti in quo erat fictio p quo
 est pnia iponēda. nec ex hoc reportat cōmo-
 dū cū in tpe medio p̄ficē poterit ad melius.
 Ad autē aufert baptism^o oēm penā originale
 criminis. ga est magis pena nā qd plone quaz
 p̄ncipalis aspiciat baptism^o. ceterz qd manet
 manet ad nīm exercitiū i meli^o. Si vñ ita sit
 qd fict^o qd nūl itēdat scipere: nec eccliaz aliqd
 sibi p̄ferre nec accipere qd itēdit ecclia. merito
 hic nihil accipit nisi balneū exteri^o: r est rebap-
 tizand^o. cogi tñ p̄t ad custodiēdū legē xpi.
 C Tertia p̄so ē de efficacīa sacri baptismi. r
 dec ē. 23 oib^o rite baptizatio p̄ferat gfa: n tñ
 est necesse qd cōlis. p̄ria po satis pz ex bitis

ia. f. q. p̄ferat gfa. C Sz 2° ps qd nō ē necesse
 qd cōlis oibus baptizati. pbat clare: ex medio
 docto. subti. arti. iij. qōne scda. C Cōpat enī
 ingt gfa qd ē effect^o baptismi ad tria. ad deuz
 largientē. ad christū in passiōe merentē. r 3°
 ad gfa suscipientē. Quo ad p̄mū. f. deū lar-
 gientē: pz. licet enī de^o disponerit ad minus
 in tāto gradu in baptismo gfam tribuere: nō
 videt rō qre nō pl^o possit vni qd alteri: cū suaz
 potētia nō alligauerit sacris. imo ex qd ab eter-
 no scdm diuersas mansiones electos selegit
 bñsimile est: qd in bap^o multoties plus vni qd
 alteri tribuit de dono gfe. Quo ad scd^o etiā
 f. christū p̄merētē idē vñ. bñsimile enī ē qd ex q
 p toto gfe patiebat p̄iano: maxie tñ. p. ele-
 ctis. qz scd^o q videbat p̄fz suū deū vñ alte-
 ri p̄legisse tali: maxie p merito suū offerebat
 passiōē: r magis p illis q sūt sub noua lege:
 de cōi vico: qd q sub circūciōe. Quo autē ad
 3°. f. gfam suscipientē puuli tūc de se equalit^o
 sūt dispositi. tñ aliūde venit aliqñ dispositio vt
 solitā meritis parentū bñ nicholai bñis ha-
 buit nichola^o qd bis in ebdomada qd in iunē-
 tute possit bibebat mamas. vñ hic ifert doc.
 subti. qd peligēd^o ē bon^o sacerdos ad baptizā-
 dū puez malo sacerdote: bōe enī ofones m-
 te qd sac bon^o sacerdos multū inuāt puez ad
 maiorē bñdū gfa. Si at baptizādi sint adul-
 ti: certū ē qd fm q se magis disponūt maiorē
 p̄cipiūt gfa. vñ r ceteris pib^o adult^o i bap-
 tismo maiorē p̄cipiūt gfa qz puuli. ordiatuz tñ
 est qd puuli baptizēt p̄ piculū: qz sacz extat
 necitat. Ex qd vñ nimis idē fuisse locutus
 scis tho. q art. ij. p̄ntis di. q. iij. dicē simplr pue-
 ris puul^o i baptismo eqle p̄ferri gfa rōe passi-
 onis xpi r fidei ecclie. o^m tñ pz clare ex p̄p̄is.
 C Quātū ad 3° arti^o. f. iij. diffi. C Prima
 diffi. Quid cēfendū est de puulis expositis?
 Dicēdū qd si inuentiūt cū aliqb^o signis oñdēti
 b^o qd nō sint baptizati: sic solēt sepe repiri. tūc
 sūt simplr baptizādi. Si at talia nō habeāt si
 gna baptizādi sūt sub p̄ditiōe forma tacta i p^a
 cōfione. Et hic casus exprimit a leone papa.
 de p̄scra. di. iij. C Secūda diffi. Si par-
 nuli iudeoz possent fuisse vi rapi a suis parēti-
 bus r baptizari a xpianis. Dicit doc. subti. ar-
 ticu. iij. q. iij. p sic. r addit qd beneficiet si ipsi
 met iudei cogrent minis r terroribus ad su-
 scipiēdū legē xpi. p̄deli^o enim eis eēt ipsos
 legē dei: iuz inuitos custodire: qd tot mala in-
 hentes cōtra xpm liberos permittere. C Ter-
 tia diffi. Si apostoli fuerūt baptizati.
 Dicendū qd sic. vt innuit in glo. sup illo vbo
 Joh. xij. Qui lotus est nō indiget nisi vt pe-

des lau-
 actio qd
 iō meri-
 ptizati
 dei. Ex
 cramen-
 etā del-
 nor. r
 exare in
 bitib^o
 site enī
 insule
 in reso-
 teri ac-
 de bz li-
 qd fidei
 maiorē
 vel qd in
 ppositū
 est. est a
 p̄suppo-
 maiorē
 arguat
 ptizati
 fidei de
 pnie nō
 m: iō p
 Ex bac
 sacro b-
 lo sciat
 ete acce-
 vñ ibi.
 cūda p
 vocat r
 minis:
 Sūt r
 Bap^o
 bis ma-
 bap^o a
 isto cap
 p hñt
 reco-
 rata ē r
 p̄dē. iij.
 qd sit. p
 cipales
 az apu-
 ti. q in
 ibi. p̄
 i eadē
 gat rē.
 uētib^o
 ptizādi

des lauet. et rō est. qz i moralib⁹ magis moiz
actio q̄ pceptū. vñ ihs inceptū facere et docē.
iō merito hū q̄ alios erāt baptizaturū pñ⁹ bā/
ptizabant. Idē cēfendū de bñfīa maria mīe
dei. Ex hoc pz ad qōnē. q̄ videlz baptisū sa
cramētū nō fictū nisi nō dicto. sz puulis cū
etā delet culpā. Ad primū arg⁹ negat mī
noz. et dū dī: q̄ puuli nō hñt fidez qz nequeūt
exire in actū fidei. Bīcēdū q̄ alit se hz in ba
ptib⁹ stutū iustitiz. alit in bñtib⁹ acq̄sitaz. Acq̄
sūt enī sūt pncipalitē ad pilitandū ad op⁹: sed
infuse ad decorandū mentē et pfiguradū deo
in reformatiōe ymagis: iō nō cōcludit rō. Le
terū ad scdaz dico. pbatōez dūz dī. q̄ nō alit
se hz intellectus puuli aū bap⁹ et p⁹ pz q̄ imo
qz fidel post aū nō. Ad scdaz arg⁹ dico ad
maiorē. q̄ hz sic itelligi: nisi pntelligat pūgi
vel q̄ in ipsa susceptiōe pūgat. et hoc 2⁹ est in
pposito. et rō est. qz hoc sacm vt sepi⁹ dictūz
est. est aliorū ianua. Ideo nō est sūt de alijs q̄
supponit cū deo pūctōez. Ad 3⁹ pcedit
maior: de ficto penitus nihil itendēte. Si bō
arguat de ficto. i. in pctō ente mortali dūz ba
ptisū suscipit: dico q̄ est falsa. Et dū pbat p
fide de sacro pnie: dico q̄ nō est sūt. qz sacm
pnie nō ipūmit caractē sicut sacm baptis
mū: iō pōt reiterari: nō istud. Et tñ de pñti di.
Ex hac aūt di. sic de pce. de mēte rē. Pñtia p⁹
sacro baptizate xps iduit nisi ipediat ex ma
lo scēate. Bīcēdū q̄ i bap⁹ iduim⁹ xpm nisi fi
cte accedam⁹ et nō malo. Et ponit a pnc⁹ di.
vsqz ibi. Sūt et alij vt sup⁹ posuim⁹. rē. CSe
cūda p⁹. Triplex noīat bap⁹ flamis: sanguis:
vocat et ille flumis. dīcēdū q̄ triplex ē bap⁹. fla
minis: sanguis: et flumis. Et pōit ab isto loco
Sūt et alij rē. vsqz ibi. Solet et q̄ri. C3⁹ p⁹
Bap⁹ donat pueris gfa. et plene purgatur i
his malicia. Bīcēdū cōfco q̄ puuli purgant in
bap⁹ a pctō: et decoratur gfa dei. Et ponit ab
isto cap⁹. Solet etā queri rē. vsqz ad finē di.
Et hī scīdū ē sacfz baptisū rē. Cū dīc
sūt v⁹. di. h⁹ q̄rti q̄ ita pūnuat ad pcedē
tes. Nā pōst q̄z i 3⁹ di. plen⁹ bap⁹ pside
rata ē rō. et i. iij. bap⁹ recipiē notat ē stat⁹ et
p⁹. Nūc ista di. 3⁹ pceptū oīdi mīstrā bap⁹
q̄ sit. ppor⁹. Et hz diuidi ista ps in. iij. ptes pñ
cipales. In p⁹ itūnat clari⁹ ptat colla⁹. In 2⁹
az apti⁹ q̄b⁹ pce fit donatio. In 3⁹ signat patē
tī q̄ inest expedi⁹. Pñtia in pñ. Scda. vi. di.
ibi. Nūc q̄b⁹ hz baptizare addam⁹. rē. Tertia
i eadē. vi. di. ibi. Hīc ē scīdū ē q̄ hz ter imer
gat rē. Quab⁹ pñtib⁹ vltis p nūc iduiss ma
uētib⁹. Rursus pñtia pñtia i q̄ iniat clari⁹ ba
ptizadū ptat collatio. i. iij. ptes didit. In p⁹ i oi

b⁹ apit mīstris posse eq̄lī. In 2⁹ q̄ posse sit oī
ditur et venatur hīc subtiliter. In tertia. quid
pōt dari querit sed pō veraciter. Pñtia in pñ
scda ibi. qz ministerium tñ hñt rē. Tertia ibi
Hīc querit que sit i⁹ ptas baptisū rē. Et hī ē
diuisio rē. Circa quā talis mouetur titu. rē.
Ad cōferendi baptisū sacm malis sit
a collata ptas hoīb⁹. Et at q̄ nō triplici
medio. C3⁹ pñtia sic. Erras i aliq̄ fidei
arti. si in tali errore moria dānat. Sed cipa
nus dicit a malo hoīe maxie heretico vel scil
matico nō posse pferri baptisū: et tñ nō dā
nat: ergo vñ q̄ mali hoīes nō hēant ptatē ba
ptizadū. qz veritas oīuz sacfz pūnet ad illū
articulū. scām ecclesiā catholicā. Ad apoz pz
qz vt hēat ad hebre. xi. sine fide ipossibile ē pla
cere deo. sed minor pbat auctē bti aug. i. lib.
de vnico bap. cap. iij. p mediū. ibi narrat de
martire cipuano gloriofo: q̄ apud hēticos
vel scismaticos dāt baptisū nōlebat cogno
scere. CScda ar sic. Nulli pollueti baptizā
do data ē ptas pferri baptisū: sed mali ba
ptizādo polluit illū quē baptizāt. igit. Ad a
ioz pz ex eo q̄ ptas i bap⁹ collata ē ad mūdā
dū ad mīn⁹ mīsteriali ipam aīaz. sed pz mīor
multiplici auctē. tñ pñtia abozsij i li. de cathe
tizadis rudib⁹. Bap⁹ ingt pñdoz nō sanat sz
polluit. tñ scda auctē ap̄i ad ro. xij. Bīcēdū
nō ē ex fide. i. pñtia pñtia ē. tñ. iij. auctē aug. i
li. de bap. puuloz. sepati. f. ab ecclesia formā hē
re pñtia: vñ in eis esse nō pñtia. C3⁹ pñtia ar sic.
Ad agis vñ regri mīstri scitaz q̄ aq̄ sed bap⁹
nō valet: nisi aque sit aliq̄ supnālis virt⁹. igit
nec nisi dōitas iust mīstro. Ad apoz pz ex eo q̄
magis imediate et nobili⁹ aspiciē vñ baptisū
sacramētū baptizās q̄ aqua. tñ qz baptizana
ē rōnalis creatura. tñ qz vñtia aq̄ in ablutione
exteriori veluti instrumētū: aq̄ igit ē instrū
tū ē nā insensibilis q̄ arguit i ea ignobilitatē
respectu baptizantis. sed minor pz p abzo. de
pse. di. iij. p aquā. C In oppositū dō arguit
de pse. di. iij. ca. Roma. in fine capli. Roma
nus pñtifex nō attēdit hoīem q̄ baptizat sed
deū et si paganus sit q̄ baptizat. et ita pz mani
feste q̄ malus pñtia baptizare. C In ista qōe ad
alias pariformiter sunt. 3. articuli. pñtus triū
fīnnoz expositū rē. C2⁹ ad pñtia arti.
termini se sacm baptisū. Cōferre hñt sa
cramētū. Et ptas baptizadū. Pñtia igit teri⁹
ē sacramētū baptisū. vltia. n. dicta variā i trī
b⁹ distinctionib⁹ pcedētib⁹ de bap⁹. Noto q̄
ad pñtia q̄ sacm baptisū hz tres bñrios cō
ditionū seu sex pñtia scit pulchras. Pñtia ē
et ecclesiāticū. et iō pñtia et pñtia pñtia et ad mīstra

tio ptinet clericis: et maxie sacerdotib⁹. Scda
 2° q^o ē necariū: et iō i calu neccitatē et ei⁹ admi
 stra⁹ se extēdit ad laicos. qz dīna mīa neminē
 vult pīre. Terc^o q^o ē p^m: iō a nullo alio depen
 det sacro qd ē nobilitatē magne i eo. Quarta
 2° ē q^o ē vnu iō a duob⁹ negt dispēlati. vñ si
 vn⁹ imgereret puez et ali⁹ pferret vba nō eēt
 bap⁹. Quita 2° ē q^o ē vnu iō negt vn⁹ scīp⁹
 baptizare: qz vba baptīsmi expmūt duas p
 sonas. vñ dū dicit: ego baptizo. aliā dūz di
 cit: te. Nec obstat illa decretal⁹ Inno. tñj. de
 qdā iudeo in īfideles posito semetipsū bap
 tizatē. de q^o dīc q^o ad celū euolauit. dicēdū enī ē
 q^o h⁹ fuit n⁹ bap⁹ flumī: s⁹ flāmī. de⁹ enī nelez
 i neccitate nisi i eo teneat deserit. Sexta 2° ē
 q^o ē itegrū: iō d⁹ ibi eē et aq⁹ et vbu. vbu aut d⁹
 pferri: iō mut⁹ negt baptizare. d⁹ eē rursus in
 pferēdo itētiō. iō stult⁹ negt baptizare. Rur
 sus o⁹ q^o vba pferēdo itingat puez aq⁹. iō mā
 cus n⁹ pt baptizare. Scda imin⁹ ē Cōferre
 hmōi sacfz. vñ pferre hmōi sacfz baptīsmi pt i
 pposito itelligi tripl⁹. Prio auctatē. et hoc⁹
 sol⁹ de⁹ pferit hmōi sacfz: ipe. n. sol⁹ ē q^o bap
 zat it⁹ sic ē q^o sol⁹ pēta dicit. Quis. n. pt pēta
 dimitte nisi sol⁹ de⁹. Scdo itelligit merito.
 sic xps merito⁹ i sua passiōe bñssima: sacfz cō
 tulit baptīsmi: dū i cruce ex⁹ ei⁹ latē sūguis p
 fluxit et aq⁹. aq⁹ enī hmōi sūguis sacfz. Tercio i
 telligit solū mīsterīalī. et sic q^olibz sacerdos vñ
 glībet ali⁹ viator i calu neccitatis: debīl bñtis
 p dītōib⁹ hmōi sacfz. h⁹ pt pferre sacfz. Terc
 tius imin⁹ ē Ptras baptizādī. vñ notat doc.
 deuo. in pñti. di. arti. iij. q. i. q^o i sacro baptīsmi
 pñt itelligi. 3. biarij ptātū: seu sex ptātes. Prio
 ma vocat auctatē: et ē i deo: q^o a se n⁹ aliūde ptā
 tē bz mūdādī aīaz. Scda ē coopatiōis. vt si
 alicui i bap⁹ daret pō a do creādī gñā vñ aliū
 sic inuēt vñ mgt in pñti di. s⁹ nō tenet cōf i h⁹
 passu a nris reuerēdis mgtis pñtē. vñ extat
 scda loc⁹ pñcipal⁹ hui⁹ qrti in q^o nō tenet. Prio
 m⁹ sigdē est i 2° di. d bap⁹ Joħis. vt ibi patuit
 Tertia ptās in bap⁹ ē emīnētie: vt s⁹ habūdā
 tio: ē gñāz cōferat gñāz baptizādo. hec fuit in
 xpo a q^o fluxit sacfz. Quarta ē inuocatiōis: vt
 si i noīe petri aut pauli cōferret baptīsm⁹: vt i
 pñtia ecclia i noīe xpi. s⁹ hec necdū collata ē
 nisi noi tritat⁹ et xpi. Quita ē institutiōis. sic fuit
 collatū xpo: vt possz hmōi bap⁹ īstītuē: s⁹ nllī
 ali⁹ hoc collatū ē. Sexta ē ptās mīsterīalis. q^o
 euilibz i neccitate collata ē ordīarie nī facēdo
 tūb⁹ vt patuit sag. Et tñ de p^o arti⁹. Quātū
 ad 2° arti⁹ sūt res psonas. Prio ē q^o ma
 li pñt sacfz cōferre baptīsmi. Scda ē q^o mali
 pñt pferre sacfz baptīsmi et rē sacfz. 3° q^o do

ni sine pctō pñt a malo hmōi sacfz suscipe.
 Prio ē hec. Nō solū laici sed mali et hēticī sa
 cramentū pferre pñt baptīsmi. Dicit p^o ps
 psonis. q^o laici pñt baptizaf. s. de scō et i calu
 neccitatē. p⁹ ex eo q^o si vetula baptizet i foza ec
 puez n⁹ rebaptizaf. vñ sicuti q^o ē sacfz neccitatē
 īstītuū ē fieri in elemēto cōi. s. aq⁹. ita et glībz i
 neccitate pt illd pferi i cui⁹ figura Jo. 3° legūē
 dīscīplī xpi baptizaf nō xps. nec ē sile d sacro
 pñie qd ē et necariū. Si enī volēs cōfiteri sa
 cerdotē nō iueniat ita q^o faciat suū debitū: cō
 tritio itētiō pctū extinguit. verū ē tñ q^o post
 oportūitate hita illa d⁹ pñteri pctā pp ecclie
 pceptū: aliōgn cōtēneret i peccaret mortalit⁹
 nō ita hic q^o puuli pñteri nequeat: et ita nō est
 sile. vep est tñ q^o pñteri neccitatē nō d⁹ laicus ba
 ptizare: et si faciat peccat: qz hoc sacfz ē ecclie
 iō ei⁹ ptinet mīsteriū. Et hoc tāgt vñdo. dīcēs
 Cōstat baptīsmū solis sacerdotib⁹ traditū eē
 nec ipsīs diaconib⁹ ei⁹ mīsteriū eē pmissū itel
 ligat vt dictū ē. Scda bz scda ps psonis q^o
 mali etiā heretici pñt pferre sacfz baptīsmi.
 Prio ab auctē Bede. siue hereticus siue scīf
 matic⁹ in noīe scē trinitatē baptizat. nō valz il
 le q^o baptizat⁹ ē a catholicis baptizari. certuz
 ē aut q^o hoc nō eēt vep: nisi vep bap⁹ a talib⁹
 suscepit. Enī talis baptizādī ptās nō sit
 donū gñitū: sed gñā gñis data solū nō ē ma
 gnū si in mal⁹ repit hoīb⁹: enī h⁹ possint intē
 tiōne ecclie. et vba pferi debita sup dītū elm
 hec enī tria sufficē vident ad hmōi sacfz. Et si
 dicat q^o xps dū īstītuī sacfz fidē et fidei
 doctnā pñt dīcēs Ite docete oēs gētes ba
 ptizate. Et rursus. Qui credi. et bapti. fue. rē.
 An et h⁹ sacfz fidei dī. dicēte Aug. nō qz dī s⁹
 qz credi. hēticī at fide carēt et doctnā. lgt. Di
 cendū q^o fides et doctnā sūt solū pgruitatē et
 nō neccitatis. vñ si qs crederet q^o bap⁹ ecclie
 nīhil pferret: baptizaret tñ aliqūē intēdēs fa
 cē qd facit ecclia. et nō solū abluē exteri⁹ ver⁹
 eēt bap⁹. nec foret rebaptizād⁹. pñt enīz tūc
 heretic⁹ nō itētiōz finis. s. vt saluaret baptiza
 tus: qz hoc n⁹ eredit i calu posito: sed intētiōz
 opīs. qz. s. itēdit facē qd facit ecclia. et h⁹ sufficē
 Et hui⁹ rō triplex assignat a doc. subti. in pñti
 dist. q. i. qre. s. mali pñt baptizare. Prio est
 Qui. n. bap⁹ ē vnu signū pñtēi deīno con
 gruit deū assīstē ad cāndū illd qd sūt. s. gñāz
 in aīa siue a bono siue a malo cōferat. Scda
 rō est qz tūc hoc sacfz nō eēt i magnū reme⁹
 viatoriū. dū. n. nesciam⁹ qz bon⁹ ē: nesciam⁹ se
 p⁹ an essem⁹ baptizati vñ n⁹. Tertia rō qz oīno
 iūstū ē vñ p⁹ iniquitate alteri⁹ in q^o nullo mō p
 ticipat puniri: qd eēt in pposito. Et si arguit

heretico
 est bap
 zat. R
 quit. E
 nō est i
 rion n
 quos ne
 genus
 Scda
 sacfz
 rio pñ
 pñlon
 gñāz
 ret gñ
 qd nesc
 cūndē
 cū vob
 lmo a se
 baptiz
 di. Si
 ter. si
 auctē
 sacfz
 tur a
 smū d
 in gñā
 mali
 de oīo
 nati s
 cet ad i
 ra puo
 te et car
 to. vñ
 hmōi
 si veni
 ferrer
 nis. q
 bapti
 zatū
 rē nō s
 siue cōf
 de cōf
 bis po
 tē bñti
 qñ ad
 si nō ē
 solus
 tē s⁹
 dū tñ
 mō n
 bapti
 sicut
 casus
 e res

heresis nō est ecclia: ergo baptis̃m heresis nō est baptis̃mus ecclie. et ita hereticus nō baptizat. Rūdz Aug. q̃ est falsa illatio: sicut nō se quis. Egiptus nō ē padisus. g. fluius egipti nō est fluius padisi. ē. n. falla. p̃ntis ab inferiori negatiue ad sup̃. sicut sic arguēdo. asinus nō est hō. ergo genus asini. s. aial: nō est genus hoīs. planū ē q̃ nō seq̃ ita in p̃posito. **Sēda** 2° ē q̃ mali p̃nt p̃ferre et sac̃m et rē sac̃i. et hec ē. **Mali** atq̃ heretici rē in misterio p̃ferre p̃nt cū sac̃o baptis̃mi. Dicit 1^a p̃s p̃sonis q̃ mali misteria p̃nt p̃ferre rē sac̃i g̃faz. s. **Probat**. Si. n. bap^m mali hoīs nō daret g̃faz. tūc salus nra ex aliēa p̃deret vita q̃ nefas erat dicē. Lū. n. doctor malus doctriā bonā tribuat. **Matth. xxiij.** Quod dicāt vobis facite. a simili et malus bonū bap^m imo a fortiori q̃ nō tñ depēdet baptis̃mus a baptizate q̃tū doctrina a doctore. vñ in lfa dī. Si q̃s baptizauit ebriusū homicidā adulter. si bap^m xpi est xps baptizat. Ex q̃ p̃z q̃ ille auctes. maledicā maledictiōibus vris. **Matth. iij.** Et **Iero. lvi.** Quicq̃ a vobis bñdiceretur a me malediceretur. Et rursus eccl̃. **xxiij.** Ab imūdo q̃s mūdabā. Et cōsimiles hñt intelligi inq̃ tñ sūt mali. bap^m at nō est a malis inq̃tū mali sūt: s̃ inq̃tū sūt dei mistri. vñ nō est s̃se de oīone et sac̃o. An oīone. n. malus non iunat: s̃ solū bonus. **Uñ Grego.** Lū is q̃ displicet ad iter cedēdū mittit irati alius ad deteriora puocat. et rō est. q̃ oīo p̃elat ex ope opante et caritate iteriori. baptis̃m aut ex ope opato. vñ l3 malus sit velut mēbrum aridū. tñ in h̃mōi misterio p̃t viuificare dispositiue: sicut si vene in corpe h̃māo nō viuerēt: s̃ solū de ferret vitā ad mēbra. **CS** dicit 2^a p̃s p̃cto. nō. q̃ h̃etici p̃nt misterialiter p̃ferēdo sac̃m baptis̃mi: et rē cōferre. Abi notandū q̃ baptizatus trip̃l pōt sic ab heretico baptizari: q̃ rē nō suscipit sac̃i. **Pro** q̃n ab eo baptizati: sue cōsentiedō heresi. vñ ita p̃t intelligi. **Aug.** de cōsec. di. iij. ecclia padiso p̃pata dicat nobis posse quibz foris bap^m eius recipe: s̃ salu tē bñtudiis ēē nec accipe nec h̃ere. **Sēdo** q̃n ad hereticū vadit in cōtēptū ecclie. l3 here si nō cōsentiat. de quo p̃t dici illd̃ **Aug.** Qui foris eccliaz baptizāt nō sumūt bap^m ad salutē: s̃ ad p̃nitē. **Tertio** q̃n ad h̃eticū vadit nō dū tñ p̃suz: spe tñ alicui cōmodi. hoc etiaz mō nō suscipit rem h̃mōi sac̃i. Si hō nefciat baptizandus discernere an sit h̃eticus vel nō sicut puulū sūt. vel sit h̃eticus occultus. vel 3° casus imineat necessitatis: tūc cōfert et sac̃m et res sac̃i. sicut dicē p̃cto nisi ex pte nra ober

eniat. q̃ baptizat baptis̃mate ecclie: nec ab eis baptizati rebaptizāt nisi aliō occurreret. **Uñ** sicut inuit **donatū Augu.** Jacob filios genuit ex vtero liberaz et ancillaz p̃formiter deus p̃ hereticos velut p̃ ancillas et catholicos velut p̃ liberos in baptis̃mo filios p̃creat sp̃uales. **Tertia** 2° est. q̃ boni p̃nt sac̃z baptis̃mi a malis suscipe sine p̃ctō. et h̃ ē. Licite p̃t q̃s petē baptis̃m a malo et suscipe. p̃bat 2°. **Mat** bonū. n. est sac̃m suscipe q̃ de vita exire sine h̃mōi sac̃o. pōt aut esse casus q̃ q̃s moreret sine baptis̃mo nisi illud a malo reciperet. vel p̃ se vel p̃ puulo: vt p̃nta: si in aliq̃ loco oēs cēt manci demptis h̃eticis. Et si obijciat q̃ coopans alicui ad peccādū mortalr: peccat mortalr si facit sciēt. Sic in p̃posito q̃ distribues indigne vīna sac̃a peccat mortaliter. et h̃mōi petēs est r̃ca. **Dicēdū** p^o q̃ p̃t suscipe a malo quē tñ non scit ēē malū. iō argu^m nō ē directe p̃ p̃sonē. **Dicēdū** vterius q̃ de p̃ se nō coopat vt indigne mistret s̃ magis ad o^m vt. s. se p̃pararet in tāto s̃ēdo ministerio. iō l3 peccet ministras: nō tñ i hoc casu in p̃ quē est ministras. Et tñ de s̃ēdo. **Quātū** ad 3^m arti. sūt tres difficul. **Pr̃a** difficultas. vtz dyabolus in forma apparens sacerdotis possit baptizare. **Dicēdū** q̃ nō. cuius rō duplex est apud sc̃i thō. arti. ij. q. iij. et tertia ad dīa a doc. deuo. arti. p^o. q. p^a. **Pr̃a** est: q̃ hoc sac̃m sicut est institutū a deo hoīe ita soli hoī donādū est dispēsandū. **Sēda** rō ē q̃ p̃sumēdū ē q̃ nūq̃ itēderz tātū bonū velle hoī q̃tū in baptis̃mo cōfert. **Tertia** rō ē: q̃ ē p̃cūsus ab ecclia taz actu q̃ pō. **Sēda** difficul. vtz sit p̃cedēdū hereticos h̃se sp̃is̃cū q̃ misterialit in baptis̃mo cōferūt g̃fam sp̃is̃cū. **Dicēdū** q̃ non. nā h̃se sp̃is̃cū plus includit. s. bonitatē g̃tūtā q̃ nō h̃nt. **Tertia** difficul. Si sacerdos nō velit baptizare nisi h̃eat pecūias vtz cōmittat simonia dādo sibi. **Dicit** doc. subtt. q. ij. q̃ nō comittit simo^a. si emēs h̃eat oculū ad aquā emēdā nō sac̃m: seu vxatōez sacerdotis appreciandā. sicut in h̃is t̃pibus in labore seu actu celebratiōis missaz p̃cessum est vnicuiq̃ in labore suo mō debito vitā p̃pūā acgrere. Si tñ formaret p̃sciam et aliā sacerdotē seu clericū non inueniret. ipsem et baptizet p̃uez vel alteri laico tribuat baptizandū. **Non.** n. sunt faciēda mala (inquit paulus) vt veniant bona. Et tñ de tertio articulo. Ex q̃ p̃z ad q̃ōnem. q̃ v3 p̃ferēdi baptis̃mi sac̃m malis collata est p̃tāo misterial. s. hoīb^z. **Tūc** ad argumēta. **Ad** p̃mū dicēdū ad maiorem q̃ in fide tria sunt g̃ia credibilia. **Pr̃a**

ma sunt que explicite sunt credēda oib⁹ ho-
bus. sicut sunt articuli de xpo hoīe in q̄tū hō
maxime de natiuitate: de passione: et resurre-
ctione: quorū in āno sunt solēnia festa. Scda
sunt que explicite sunt credēda nō minorib⁹
ad salutē s; maioribus. sicut sunt multa circa
brām trinitatē. Tertia sunt q̄ nec his nec illis
sunt necessaria credi ad salū vsq; post deter-
minationē. h̄mōi ē q̄ dicit cyprianus. Hō. n.
adhuc erat deteriatū an heretici possent pfer-
re sacm baptismi vel nō. iō nō peccauit mor-
taliter tenēdo q̄ nō. C Ad scdm d^m ad mino-
rē q̄ h̄z intelligi q̄ baptizat^r scq; heresiz bapti-
zātū: vel p̄tēnt ecclie pceptū vel q̄rit cōmōd-
r ad hoc oēs adducte terdunt auctes. vt p̄z
aspiciēt. Sic aut nō intendit q̄n dīferre rē
sacri. nā q̄tū ad sacfz dato q̄ baptizat^r hēat
malā intentionē adhuc pōt pferri. C Ad 3^m
minor est falsa. vt patuit p^o di. h^o q̄rti. et tertia
nulla. n. virtus data ē sup̄nālis his elemētis:
s; sola assistētia dei ex pacto. M̄aioz ē est ou-
bia dato q̄ minor cēt r̄a: q̄ pferēs est agens
volūtariū seu minister: aqua vero nālis: iō nō
est simile. Et tñ de p̄nti qōne. Ex p̄nti aut di.
sicut de p̄cedētib⁹ de mēte m̄gi tres capuif
p̄clones. C P^o virtus donat baptismi eq̄lis
bono ferat siue sit a malis. Dicit p^o q̄ boni et
mali eque p̄nt baptizare. Et ponit a p̄n^o di. v̄f
q̄ ad illud c^m. Quia misterii rē. C Scda p^o
hō minister est baptismatis: s; nō m̄gi lex est
scematis. Dicit p^o q̄ p̄urus hō ē solū mister i
bap^o: nō m̄gi: sed solū xpus. Et ponit ab illo
loco. Quia misterii rē. vsq; ibi. Hic q̄rit q̄ sit
illa ptās rē. C Tertia p^o. p̄t dimissio peccati
tribui p̄o negotio et bono indui. Dicit p^o q̄
hō pōt interi^r sicut exterius cooperari deo taz
ad remissionē p̄ti q̄ collationē gfe: si deus
vellet dare potentiam. Et ponit ab illo cap^o.
Hic querit si illa rē. vsq; ad finē di. Et in hac
p̄clutione vt dictū est in p^o arti^o cōiter a n̄is
reuerēdis parisiē m̄gis nō tenet magf señ.
C Inc qbus liceat baptizare addamus
n rē. Hic signat sexta distin. h^o quarti q̄
ita p̄tinuat ad p̄cedētes. Nā postq̄ in
p̄cedēti dist. intimata ē clari^r baptizādi ptāf
collatio. Hic oñditur aptius qb^o hec sit sc̄tā
donatio. Et p̄z diuidi ista ps in tres ptes p̄n-
cipales. In p^o determinat qbus liceat bapti-
zare. In scda lotos venat est ne hereticis re-
lauare. In 3ª clare mōstrat falsitatē recte ter-
minare. P^o in p̄n^o Scda ibi. De illia vero q̄
ab hereticis rē. Tertia ibi. Sunt tñ nonnulli
doctoz rē. Et p̄nter sequitur illa scda ps h^o. v̄f
di. seclusa a^o diuisione. Hoc ē sciendū ē q̄ h̄z

ter imergat rē. Et fiat diuisa p̄ hāc. ptē p̄mas
et totā quitā di. Nā postq̄ in p̄cedēti pte rñ-
sum ē clare qb^o baptizādi sc̄tā ptās bona^r
Hic in hac oñdit q̄lter i hoc sit expeditio. et
h̄z diuidi in 3. ptes. In p^o adest mētio sup̄ ba-
ptismo. In scda inq̄sitio de cathesimo. In 3^a
fit p^o de exorcismo. P^o in p̄n^o scda ibi. P̄or
ro cuncti ad baptismum veniētes rē. Tertia
ibi. Illa aut sit interrogatio et responsio rē.

Ad cathesimū vel exorcismū respectu
a baptismi sacralia censeant. Et af q̄ nō
triplici medio. P^o sic. sacm extat sa-
cramētale s; tā cathesimū q̄ exorcismū sūt
sacm. igf rē. M̄aioz p̄z ex eo q̄ sacrale et sa-
cramētū differūt veluti via et termin^o: sacrale
n. v̄f via ad sacm. sacfz vero termin^o: nō sit
aut idē via et terius. sed pbat minor. sacm. n.
di sacre rei signū. Cathesimū at sacralē signi-
ficat: q̄ fidei institutionē sic exorcismū q̄ de-
monis expulsiōnes. q̄ fieri nō v̄f nisi caritate.
C Scdo af sic. si exorcismū et cathesimū eēt
baptismi sacra^r: sequeret q̄ nō fierent nisi re-
latiue ad bap^m. sed hoc ē falsum igf. M̄aioz
p̄z a simili. q̄. n. in sacro altaris dicūt eē v̄ba
sacra^r taz respectu panis q̄ respectu vini seu
speciez: nūq̄ his v̄bis ad aliud recte vtimur
nisi ad euchast sacm. sed pbat minor. P^o de
exorc^o: q̄ sit exorcismū in aq̄ b̄ndicta. De ea-
thē^o et p̄z cū sit idē q̄ instructio: v̄f ita posse
post baptismū fieri sicuti aī. C Tercio af sic.
Hibul ē respectu alteri^r sacrale nisi id sine eo
fieri nō possit. sed baptismus pōt fieri sine ca-
thē^o et exorcismū. igf. M̄aioz p̄z ex simili. q̄
n. i sacro altaris v̄ba sunt sacralia nō p̄t fieri
euchast sacm nisi v̄bis p̄cedētib⁹. sed minor
pbat ex eo q̄ si q̄ dicat simplr sup̄ p̄ncz euz
imergendo. ego baptizo te rē. baptizatus ē.
C In o^m v̄o af ex mō p̄cedēdi diuini dyon.
in li. ecclesiastice ierar^o ca. ij. Illuc. n. inuif tā
exorcismū q̄ cathē^o fore sacralia in ordie ad
baptismū. C In ista qōe rē. C Quātum ad
p^m arti. termini sūt Cathē^o Exorcismū et Sa-
cramētale. C P̄im^o ergo imin^o ē Cathē^o
a cathesizo zas. qd ē istruo is v̄t ad ga. v. scri-
bit. Cōicet at is q̄ cathesizat ei q̄ se cathesizat
in oib⁹ bōis. vñ instrues i fide di cathesizans
et instruct^o di cathesizat^r: ibi uendū at de p̄xi-
mo seu q̄ iā icipit instrui i fide cathesimū no-
minat. C Nā h̄m mēte seti tpo. arti. ij. q̄. ij. sicut
in artib⁹ et scientijs h̄mānis sunt aliq̄ cōia qb^o
icognitis ars seu scia ignorat. et tñ illis cogni-
tis necdū oia q̄ p̄tinet ad sciam cognoscūt. sic
in n̄ā fidei sunt aliq̄ que oēm credentē decet
hēre et de his ē cathē^o: et erat in p̄mitiua ec-

desia. 2.
modū
ctrina
fidei
includi
ptinet
loz in
exorc
in exor
tres cr
adimur
medij
rib⁹. li
te crea
solūm
effectum
deno. ar
e v̄ba
lenda
cia in
fronte
demō
to p̄fess
gnificet
solutio
ritū et na
dū et ob
pector
dei am
p^o bap^o
tionē m
Crima.
p̄seruāt
mūdi q
refurre
manib⁹
dñi et lu
Sacra
sacm: a
libet ad
cuntur v
sacra seu
tissimus
di signū
sicut pō
sa cram
dinat a
medici
dicinā
net ē a
p̄lo in
tres p̄cl
est de c
tale nō

clētia. Aliq̄ aut̄ magis spe^l in m̄a fidei q̄ p^o
 modū aut̄ dīna īspiratīōe aut̄ studio aut̄ do
 ctrīna sciūt̄. Ex q̄ clare p̄z q̄ dīnt doctrīna
 fidei z cathē^{mo}. q̄ fidei doctrīna nō solūmō
 includit cōiūm noticiā sed oīum q̄ ad salutē
 p̄tinet maxie si sit p̄fecta. cathē^{mo} q̄ o solū il
 loz īstructiōe cōiūm. C Sēda terminus ē
 exorcism^o ab exorcizo zas. qd ē cōiuro ras. qz
 in exorcismo dyabol^o cōiuraf. Sāt at spālīter
 tres exorcismi. p̄mi fuerūt salomonis q̄ qdez
 adīuenit vt qdā dicūt vba z characteres qb^o
 medijs demōes ab obsessis expellebat corpo
 rib^o. scdī sunt ī bīdictione aq̄ dā dī. exorcizo
 te creatura aq̄. vel in cōsimilib^o. Tertī sunt ī
 solēnitāte sacri baptisimi qua sunt. 3. ternarij
 effectū seu nouē effectus. quos noīat doct.
 deuo. ar. iij. q. ij. Primus ē exufflatio vt vir
 t^o dyaboli expellat^o exterior z interior expel
 lenda significet. Sēda effect^o ē signatio cru
 cis in pectore. Tertī effect^o ē signa^o crucis ī
 fronte vt in his duob^o effectib^o cognoscat se
 demō expellēdū tā in occulto cordis q̄ ī ap
 to p̄fessionis. Quart^o positio salis in ore vt si
 gnificet q̄ p̄ bapt^o sapō sapie p̄paret^o z fetoz
 fomitis restringat. Quint^o effect^o ē īnitio au
 rū z nariū cū sputo signās grām ad discernē
 dū z obediēdū. Sextus effect^o ē īnunctio in
 pectore z spatulis. signās grātiā vinctiōis ad
 deū amādū z ei^o onera portādā. Septimus
 p^o bapt^o vinctio crismatis in vīce signās ap
 tionē mētīs īputribilio ī p̄teplatione eterna.
 Crisma. n. p̄fectū ē ex oleo lucēte z balsamo
 p̄seruātē. Statuū indutio vestimētī albi z
 mūdī quo significat candor īnocētie z stola
 resurrexionis. Nonus effect^o ē positio cerei ī
 manib^o ei^o vt sit lucerna in pedib^o ei^o z vbi
 dīū z lūmē semitis ei^o. C Tertī terminus est
 Sacrale. vñ noto q̄ hec tria differūt. sacrum
 sacm^o z sacramētale. sacm^o. n. n cōi dī quod
 libet ad scitātē p̄tēdō seu ī signo: sicut di
 cuntur vasa sacra. siue ī effectū sicut dī mēs
 sacra. seu per essentīā: sicut dī dō sacer z sacra
 tissimus. sacramētū aut̄ pprie loquēdo solū
 dī signū exteri^o interni rēp̄sentans scitātē
 sicut pōt patere in. vñ. sacramētis noue legis
 sacramētale vero dī loquēdo pprie id qd̄ or
 dinat ad sacramētū veluti pūia dispō: sicut ī
 medicina ciropus ē dispositio ad maiore me
 dicinā suscipiēdā. vel dī sacramētale qd̄ p̄tī
 net ē ad essentīā aliquatī sacri sed accipitur
 p̄tīo ī titulo qōis. C Quo ad scd̄z arti. sunt
 tres p̄clusiones. Quap^o ē de cathē^{mo}. scd̄a
 est de exorcismo. Tertīa q̄ dō sunt sacramē
 tale nō sacramētū. p^o est hec. Et adultis z

puulis recte cathē^{mo} tribuitur. Probaf^o.
 Id qd̄ ordinatū est a deo fieri recte implet. s̄
 atēq̄ qd̄ baptizet. ordinatū ē vt baptizādus
 doceat. p̄batp. vltimo. Itē docete oēs gen
 tes baptizātes. ita q̄ p̄mittit docet baptisim^o.
 Cōfirmat quo ad pueros ex more ecclesie: q̄
 sp̄ debet dici laudabilis: z tñ pueros cathēzi
 zat. vñ z qz ita fit cathē^{mo} paruulis sicut ma
 gnis ī susceptiōe baptisimū seu aū magis ser
 uat vnus rit^o ecclesie z maior ei^o demonstrat
 vnitas. Et si dicat qz nullū est euz īstruere q̄
 nō est capax doctrine. pueri aut̄ sunt h̄mōi: z
 ita nō debēt tūc īstrui. Dicendū q̄ cathē^{mo}
 habet tres effect^o. s. vnitate nōre īstruere: et
 obligare. z hī tres sunt ī adultō dū cathēzi
 zatur. Primus aut̄ z tertī in paruulo. qz se
 obligat ad fuanā fide catholicā. dum. n.
 petit sacerdos si credat. z patrinus pueri rī
 det loco pueri: credo. fit obligatio ipsi^o pueri
 vel fm̄ alios glosaf. credo. i. sacramētūz fidei
 p̄cipio. nec est modus loquēdi īcōductus vt
 aliquoties signum pro re accipiat: sicut dici
 mus: cras erit resurrectio dī. z vidēs famū:
 dicit se videre ignē. sed obligātur ne patrin^o
 ad imbuedū suos filios ī doctrīna fidei.
 dicendū q̄ sic nisi pueri aliū hēant doctorem
 qñ aut̄ se p̄itat alioz docētū facultas. tunc
 patrin^o excusant. vñ Aug. ī qdā fm̄ōe. Ho
 lo oēs q̄ cognoscat: tā viri q̄ mulieres: vos
 puulis quos suscepistis fidei flores apd̄ deū
 extitisse. Et si dicat q̄ patrin^o nō pōt obligare
 puerz ad fuanā fide a simili si. n. parētes
 p̄mittāt pro filio q̄ filius intrabit religionē:
 fili^o nō tenet ītrare. ergo simil^o ī p̄positum.
 Dicendū q̄ nō ē simile qz religio de bōis est
 superogationis. fides aut̄ catholica: de his q̄
 sunt necessaria ad salutē. C Sēda p^o ē d̄ exor
 cismo. z ē hec. C Exactionē exteriorē dya
 boli maxie fugare exorcismus dī. Probatur
 vñ Aug. ī li. de simbolo. puulus exorcizat^o vt
 ptās dyaboli expellat. Et rabanus exufflat a
 puulo seua ptās per piū sacerdotē. hoc ē ī
 nuif dī dicit: sacerdos ext ab eo spūs īmūde
 nec ē hoc magnū cū ēt hoc faceret exorcismi
 salomōis z aliq̄ mali ī noīe xpi p̄batp. vñ.
 Dīc ī noīe tuo demonia eicūm^o zc. Ex q̄ ī
 fert q̄ p̄cipalior effect^o exorcismi ē expellē
 ptātē exteriorē demōis: ne tñ noccat vel ne
 īpediat a susceptiōe baptisimi: nō aut̄ p̄ncipa
 liter ad īfundēdū grāz z remonēdū effectū
 interiorē demōis. s. culpā. qz hoc est sacri ba
 ptisimi. Jō cyprīan^o hñ dīc. dyaboli ptās si mī
 nuif aū bapt. smū. s. q̄ ad culpā. z p̄z ad hoc q̄
 exor^{mo} nō ē soluz ad demoniacos z obsessos

imo etia ad sanos. Et si dicat: ponat casus q
aliqui moriat capto exorcismo an sumptu sa-
cramenti baptismi. qd valebit sibi exorcism?
dicebat ppositin? q valisset in tali cau: ad di-
minutione tenebrar: vn inuebat q puer post
exorcismu moriens: no tatas habebit tenebras
sicut q no habuit exorcismu. Sz lua salua re-
uerentia hoc nihil e. Ille. n. tenebre sunt pua-
tio visionis diuine: hoc aut aliqliter oibus in-
est. Jo d^m q de lege coi nisi aliude subueniat
mia dei no valet sibi. Tertia p^o est q cathe-
cismus z exorcism^o sunt sacfale. z e h. Sacfa-
le no sacfz exorcismus z cathe^mo^o. Proba-
tur p^o vnico vbo. Bap^o fm scos doctores e
sacfoz ianua z fundametu p^omaru. Si aut
exorcism^o z cathe^mo^o eent sacfa: hoc no eet ve-
ru cu pcedat. ergo p^o h vera. Quatum ad
tertiu arti. sunt tres diffi. P^o difficultas. Elz
obligatio facta in cathe^mo^o dum d^r. Credo. sit
dicenda votu. B^m q loquendo pprie de voto
no e votu: votu. n. e de his q sunt superogati-
onis hec at sunt neccitat. Loquedo at large d
voto pot votu noiari. Scda diffi. qd dbeat
pcedere exorcism^o an cathe^mo^o. Dicit doc. de
not^o dubio vltimo lfali pntis di. q pnt triplr
coparari. P^o rone a^o ad qd sunt. z sic cathe-
cism^o pcedit exorcismu. qz cathe^mo^o e ad infor-
madiu intellectu. sed exorcismus magis aspi-
cit affectu: qz suggestione dyaboli: intellect^o at
pcedit affectuz. Scdo copant rone a^o a q. qz
instructio e a lectorib^o exorcism^o vo ab exor-
cistis. lector aut pcedit exorcismu. ita i pposito
cathecismus exorcismu. Si aut 3° copant fm
terminu in que fut: sic se pnt fm sub z supra.
Qu. n. baptizadus e adult^o prius instruit: qn
aut puer aliqui e. io in aliqb^o ecclesijs cathe-
cism^o pcedit exorcismu: in aliqb^o e. Tertia
diffi. Quare sacfm baptismi hz ista sacfalia:
z no alia sacfa. Dicedu q vt ho dig^o se ppa-
ret ad introitu du p baptismu i sacrosctam ec-
clesia. Ex hoc ps ad qdem. q vz cathecism^o z
exorcism^o respectu baptismi sacfalia censent
Et tuc ad arg^a. Ad p^omu negat minor. z du
pbat. P^o de cathecismo qz signat fide. d^m q
lz plat cu sacfo in vbo no tn in elemento. ele-
mentu aut regit ad sacfm sicut verbu dicente
Aug. Accedit vbu ad elementu: fit sacfm. io
deficit ei media ps sacfi. Rursus du pbat de
exorcismo qz significat demois expulsioue q
no pot fieri nisi caritate. Dicedu vt dictum e
in. ij. art. q p exorcismu no pellit nisi exterior
ptas dyaboli: no at interior. z talis bu fit sine
caritate. io no pcludit arg^m. Ad scdz dice-
du ad maiore: q pnt veritate si essent adqta

baptismo: sicut respectu eucha^a vba sacfalia:
qd no e in pposito. Addo q cathecismus et
exorcismus q fut i sacfo baptismi alit fut q
alibi. vt pz pteplati. z io argumetu no obuiat
Ad tertiu dicedu vt patuit in pcedeti rissi
one: q maior hz veritate qn sacfa sunt adq
ta sacfo: sicut obijcit de vbis in sacfo eucha^a
no ita e i pposito vt patuit. Et nfi de pnti di-
r^c. C^o p^o e. A sacerdotib^o bap^o collatur:
z cunctis gētib^o et donat. Dicit p^o q ta sacer-
dotes q alij hoies pnt pferre baptismi sacfm
Et ponit a p^o distin. vsqz ibi. Hoc et sciēduz
e q r^c. C^o p^o hz intētio eē bap^ote cois vno
thoz scemate. Dicit p^o q h fit attētia ad ba-
ptismu cōstas: intētio: r tps. Et ponit ab illo
loco. Hoc et sciēdu ē. vsqz ibi. Porro cuncti
ad baptismu r^c. C^o p^o p^o est bap^o hic cathe-
cismus equo termino z exorcism^o. Dicit p^o q
ta cathecism^o qz exorcismus pcedit bap^o. Et
pōit ab illo loco. porro cuncti r^c. vsqz ad fi. di.

Hinc de sacfo pfirmationis r^c. C^o Dic-
n^o ligtur. vij. di. hui^o qrti. q ita hz p^otinuari
ad pcedētes. Hāz postqz in pcedētib^o
de bap^o e actū q ad fidē fit igressus. Hunc de
trib^o alijs sacfis text^o tagit qd^o fide fit pgres-
sus. i. Cōfirmationis. Eucha^a: z Penitentie
sacramētis. Et hz ista ps diuidi in 3. ptes p^o-
cipales. In p^o frons hois venustat ex crisma
li vnctione. In scda panis trāsubstātiat sacra-
psecratione. In 3° vigor mētis reparat gemi-
tus assumptione. P^o in princ. seu pnti di. 2°
incipit in sequēti seu. vij. di. in qua agē scipie
de sacfo eucha^a. ibi. Post sacfm baptismi et
p^ofirma. Tertia incipit in. xiiij. di. in q agē inci-
pit de sacfo pnie. ibi. P^o h de pnia r^c. Rur-
sus p^o p^oricula q e pns dist. in q frons hois ve-
nustat r^c. hz diuidi in 3. ptes principales: fm
qd tria p^oiderāt in hoc sacfo. Integritas. Effi-
catia. z Alus. In p^o integritas mirabilis ex-
ponitur sacfi. In scda efficaciat nobilis apert-
tur medicamēti. In tertia vsus grat^o z vtilis
inadeqz nostre menti. P^o in princ. Scda ibi.
Hoc sacfm tñ a teiunis r^c. Nec ē diuisiu r^c.

A pfirmationis sacfm crisma pro mā-
a regrat ex oleo z balsamo. Et af triplr
ad pte falsam. C^o P^oio sic. Crisma no
est elementu ergo no est mā hui^o sacfi. Ance-
des ps. qz elementa sunt corpa simplicia. ex 2°
de gñatione. z. iij. methozoz. z libello de p-
prietatib^o elemētoz. crisma aut ē corp^o cōpo-
sitiū ē ex cōpositis vt oleo z balsamo. P^oz cō-
sequētia ex aucte hugonis p^oio li. de sacramē-
tis pte. ix. ca. ij. diffiniētis sacfm. Sacfm ingt

est corp
sic. Sac
ergo de
est nō
pun. g
alia qd
qz for
pōt sic
at sic
tur. er
hoc sa
mate
sola m
Sic. n
z accep
actio n
C^o n o
vnctio
baptism
eramē
illo q
te: q
incant
di. ca.
illu q
illa q
Sacra
C^o p
vñ doc
eramē
tio seu
toz al
vñ sac
te scifi
intēti
te: sign
onē al
tia fid
ptione
triplex
ta crism
frōte. C
vel pfig
te salu
l. l. ame
di. arti
qz dies
plicet
luta. p
nec qz
ralis i
xpi fig
baptism
robur

est corpale seu malle elemētū rē. **C**Scdo af
sic. Sacfz pfirmationis ē quoddā artificiale
ergo determinatā nō hz mām. Anō pz: qz nō
est nāle ergo artificiale. sic. n. diuidit Arist. in
prim. ij. pphico. ea q sunt. cor. n. ingt que sunt
alia qdez sunt ab arte alia a nā rē. **P**z pñā.
qz forma statue que ē quoddaz artificiale eq
pōt fieri in ligno: ere: argēto: sicut auro. **C**z
af sic. xps nec apli pfirmādo crismate vtebā-
tur. ergo rē. Anō pz. de xpo. n. nō legitur: nec
hoc sacfz instituēdo nec eo pfirmādo de cris-
mate qd dixisse aut fecisse apli ēt pfirmando
sola manu ipositione vtebā. actuz. viij. ca.
Sic. n. legim⁹. **P**nciponebāt man⁹ sup illos
r accipiebāt spm scm. **P**z pñā. qz omnis xpi
actio nfa ē instructio. vt i dyalogo dic greg.
CIn oppositū af triplici aucte. **P**z d sacra
vncione. c. vnico. vbi dē de baptizato q post
baptismū crismate scō vngat. Scda ex de sa-
cramētis iterādis vel nō. c. f. vbi dicit papa d
illo q qū fuit pfirmat⁹ fuit p errore nō crisma-
te: s; oleo delinitus: qz caute supplēdū est qd
incaute fuerat ptermisum. 3° ē mgi in pñti
di. ca. f. dicētis. q in pferēdo hoc sacfm epus
illū quē pfirmat sacro signat crismate. **C**In
ista qōne rē. **C**zuo ad pñm arti. termi sunt
Sacfm cōfirmationis. Crisma. Balsamus.
CPrimus tgf termin⁹ est: sacfz pfirmatōis
vñ doc. subti. in pñti di. an qōnū motionē: sa-
cramētū pfirmationis diffinēs ait. Cōfirma-
tio seu sacfm pfirmationis ē vñctio hois via-
toris aliqūter pñtiētis vel libero arbi. nūqz
vñ facta in fronte in figura crucis cū crisma-
te scificato. r hoc a ministro ydōeo simul cū
intētiōne debita mungēte: r vba certa pferē-
te. signū efficaciter ex institutione dīna vñcti-
onē aīe p gfm roborāte ad pñtendū cū pñā-
tia fidē xpi. In hac p^a diffinitione vel descri-
ptione triplex eadē genus tāgīt cā mālū que
triplex ē. remotissima oleū r balsam⁹. remo-
ta crisma scificatū. ppinqua vñctio facta in
frōte. Cā formalis q triplex est vbalis. signo
vel psigno te signo crucis: cōsigno te crisma-
te salutis vel scificationis. in noīe pñs r fi. r
s. f. amē. Ita qz s; richardū de me^a villa pñtis
di. arti. f. q. ij. Si pfirmādo dicat signo non oz:
qz dicat cōsigno nec cō. si dicit cōsigno: nō re-
plicet signo. pariformiter si dicat crismate sa-
lute. nō oz eī addere crismate scificationis
nec cō: dicens vñū aliud dicere nō cogit figu-
ralis in frōte eqdē pformati cū crismate crux
xpi figurat signatiua que extat vt hituz est de
baptismate relatio rōnis ad gfm seu gratie
robur designatā seu designatū. Cā efficiēs q

triplex ē vñm^a q dō est r in qlibet sacfo pma-
ria iudicat. cā ppinqua. f. mīsterialis ipē q cō
firmat eps. cā instrumētalis ipz sacfm qz effi-
caciter signō nō aliter. qz sacfm est noue legis.
vt expō^m ē supius. **P**z ee inspiciūt pfirmatū vt
baptismus baptizati: in q tres debēt eē pñti-
tiones. **C**z p^a vt pfirmādu sit hō viator. vñ
infert pñmario angelos nō pfirmari isto^o. 13
alio mō: de q dictū ē li. ij. di. xx. in tertio terio
f. pñm arti. pfirmatio r eadē radice nec anīaa
sepatas. seqē secundario xpm hoc^o in via non
pfirmatū: s; alia rōne fuerit baptizat⁹ nō. n. su-
it purus viator: qñimo r cōphēfor in q septe
spñuz plenitudo habitauit. vt in Esa. xi. ca. cō-
tinet. **R**eplebit eū rē. seqē tertio bñ hoiez d
nouo nō substituere pfirmationis sacfm. Sic
qdā frater Jo. dicit hō s; bruta r spūs. viator
s; hoies tam beatos dicat. ergo pfirmationis
substī vt eā de nouo substituāt hō viator. glo.
purus respectu qñs hō dē pñtiētis hitu pñio
nō sufficit actu: scdo nō exigit: s; 3° pñte suffi-
ciēs est. **E**nī simplr doc. noster nō dicit pñti-
entio: s; aliquāl pñtiētis pariformiter sicut
idē in. vi. di. h^o quarti. in ope anglicano. arti.
ij. q. ij. distinxit de intētiōne triplici. actuali.
habituali. r virtuali. S; ne moriōes r pueri
r ceteri hñmōi. hñmōi sacfi sint puuati pingue
dine additū ē vel libero arbitrio nūqz vñ. 3°
pñtio q loco crisma ponat vt dicat pfirmat⁹
de donis dicit in fronte in q sunt p^o foris sen-
suum r latēs p^o foris exit verēcū^a. Aut 3° qz
ibi est fons sensuū pticulariuz. f. sensus cōis q
apō fratrē antho^m andree in p^o sue me^a fanta-
sia noīat: vt iā sint roborati ne deficiāt a xpo.
Et hic duplex ternari⁹ ad tertū tendit vñ ad
cām finalē. **P**z n. dicit doc. subti. datur hoc
sacfm vt significet vñctiōnē aīe p gfm robo-
rate: vt iā nō sit simplex gfa: sicut i baptismo
s; roborās pcedēti gfe gradū addēs seu gra-
dus. Scdo dē ad cōstendū fidē xpi vt sacfm
baptismi viuificet. S; hoc sacfm iā loquat. si
cut ad **R**oma. x. ca. paulus dicit. Corde cre-
ditur ad iusticiā: ore autē conse^o fit ad salutē.
Tertio cōcludit cū cōstantia prudētia quem
hispania genuit in sichomachia dicente. Exi-
gua ē virtus quā nō pñtātia firmat. **C**Scdo
terminus ē Crisma. vñ s; papiā d; scribi p x
vt pz in lfa x. sic xpisma. x. n. lfa greca valet
ch in latina. **P**z 2° ponit ro que est r in latia
r sic scribit p. Tertio ponit sñma tota iterposi-
ta: que sic figurat c. **E**laet aut lfa x i alphabe-
to greco. 200. r. littera. 100. littera sñma. 200.
iunge iōtā que decem valet sunt. 200. sic con-
firmati xpicmate ad nouē deducunt ordines

angelorum cum custodia decem mandatorum dei. Et nota-
tadum quod huius grammatica hec tria se habent per ordinem
crisma. christi. christianus. a crismate christi. sed non ita
male accipias: sed crisma spirituale quo unctus est
christus per suis patribus. et dicitur scribi christus per x. et per
ro. et per sima ut notant guillemus nummaten. i. lib.
seu rationali dinorum officiorum. et dicitur addi titulus de
super ut designet titulum quem pilatus in cruce appo-
suit. Aut scdo quod ipse est posuit in signum et titulum
hominibus bone vite. Aut 3o quod ipse est titulus titulus seu
caput angelorum et hominum. de hoc nomine christus vide
lib. 3o. 3a. pre. 3o. di. 3o. termino. A christo autem christia-
nus ut a iero. ieronimus. et Augustinus augustinus.
Et notandum triplex esse crisma. Crisma spirituale quod
deus operatur fungunt iterum ut in via dei persisterent. Cris-
ma legale sed non sanctificatum: ut nunc est: et si
aliter quod inuit papas esse thiamam legis. de quo i
exo. xxx. legimus. c. Summe tibi aromata staten
et onicham galbanum boni odoris et thus lucidus
simam equalem ponderis erant omnia: faciesque thiamam
compositam ope vnguentarum etc. Tertium est nunc ma-
le crisma: quod ex balsamo et oleo oliuorum perficitur.
et est nunc huiusmodi factum sed remota. et dicitur esse sanctificatum
ab episcopo vel ab eo cui permitti poterit. ut guillemus
nummaten. in lib. dinorum officiorum: annotant duos
ageret de die iouis sancta et de oleo triplici.
Est autem compositum ex oleo et balsamo inquit doc.
deus. huiusmodi. di. arti. i. q. iij. ut oleo nitor perficere
de significatione dicitur esse oliuorum que oleum per athono-
masia nominatur. ut notant super antidotarium nicho-
laus Job. de lecto amando. Balsamo vero odor
bone fame: quod si iungis sanctificationi tria habes quod
bus homo sanctus erit. Tertium terminus est balsa-
mus aut balsamum. Est autem inquit platearius de saler-
no i libro quem medici a sui principio circa istas
noiant. et sic dicit de simplici medicina arborum:
ut quidam dicunt. sed verum frutex et nascitur in quodam loco
circa babilonem ubi sunt octo fontes. et si alibi
plantetur nec profert flores nec fructum: huius autem sit
per vitam silem: sed folia rube albiora tunc. et ut ibi
dicitur ab hoc simplici balsamo renuit 3a compositum
ta carpobalsamum: opobalsamum: xilobalsamum. Est autem
carpobalsamum fructus balsami. carpos enim gre-
cum fructus significat. Opobalsamum succus balsami:
opos enim grecum succus dicitur. Xilobalsamum lignum
balsamum: xilos enim grecum lignum est. nisi dicatur ali-
quo terminari ut balsamum sit frutex: ut pomus ar-
bor: balsamum sit succus sed sponte nascens: non per
flos ut pomum fructus pomum. opobalsamum succus:
sed cum incisione veniens. Qui in preteritum concordare
Ebraice vel in grecismo. inquit enim. Balsamum est
arbor folium folibalsamum reddit. Carpobalsa-
ma dat cortex: opobalsama lignum. Balsama
sunt que liquantur de sponte liquores. In quibus a pla-

teario discordat dimittat. Quatuor ad secun-
dum articulum sunt tres conclusiones. Prima est de
necessitate huiusmodi facti. Secunda de dignitate. Ter-
tia de non iterabilitate. De prima quippe et forma
visum est. Prima 2o est hec. Sic a christo hoc est
institutum factum ut non simpliciter pueris sed adultis
sed quod ad salutem extet necessarium. hec 2do tres
huiusmodi particulas. Prima per dicitur quod factum confirm-
matum est institutum a christo. Hanc partem probat doc-
subtiliter. huiusmodi. quarti dist. ij. q. i. 2o. ij. duplici auctori-
tate. Prima Job. xx. cum in apostolos huiusmodi insufflauit
et dedit eis spiritum sanctum. Secunda actuum. ij. quando in die
pentecostes super discipulos in linguis igneis
s. s. multus est. quod etiam me recitat i. patrum di. du-
pino autem motas conclusiones ista auctas est. Mar-
x. cap. vii. dist. q. pueris sibi oblati ut tangeret
eos imponebat manum et benedicebat eos. Ex quo
fertur theop. ij. di. huiusmodi. quarti arti. i. q. iij. prope finem
hoc factum a christo immediate institutum. sicut enim non
est puri hominis facta mutare: ita nec institutum. Ex
quo infertur factum hoc autem morte christi fuisse insti-
tutum. cuius peritium sentire videtur secundum supradictam lre
ut per ex illa duplici auctoritate doc. subtiliter. Sed di-
cendum quod affirmat unum: reliquum non negando.
videtur tamen dicendum simpliciter hoc factum fuisse insti-
tutum simpliciter a christo post resurrectionem: hoc
docto. sensisse subtiliter. huiusmodi ante fuerit insinuat in il-
lis pueris: de quibus dicit Marcus. ut dicam
hoc trifragius aliud factum esse institutum a christo
longe ante passionem ut baptismum. aliud secundo
imminente passione: ut factum eucharistie. aliud
tertio post passionem: ut confirmatio. et hoc videtur
sensisse beatus Gregorius in sermone qui legitur in fe-
stis apostolorum. et incipit. Scriptum est sumptum de
omni euangelio. Sed obijciat: quod factum hoc per
ma crisma perficitur: quod non est institutum a christo. Rursum
dandum quod christus sua potestate non alligauit factis nec
crismate tali usus est confirmans apostolos: nec apostoli
confirmando: quod contra signa fiebat sensibilibus duos
confirmabat apostoli: ut descensus spiritus sancti aut ligas
rui donum post successione temporum. licet in biblia
non legatur cessante linguarum dono a spiritus sancti di-
ctante hoc est ma instituta. Sic enim damasce-
nus suarum sententiarum lib. iij. c. iij. dicit plura esse instituta
ut adoratio crucis ymaginum: et ad orientem.
Nec obstat sanctificari crisma ab episcopo vel alio
sed non aqua. hanc enim suo tactu sanctificauit
christus non crisma. Dicit tamen frater Jo. bonauen.
patrius di. arti. p. q. i. q. christus nec dispensauit nec
instituit hoc factum. sed post ascensionem domini in
die pentecoste sunt immediate apostoli a sancto spi-
ritu confirmati. Sic enim Jo. vij. scriptum est. Spi-
ritus non dum erat datus: quod ipse non dum erat glo-
rificatus. non inquit erat datus ad robur. En mira

trinitas.
ascensionem
lat. q. po
penthe
met et a
ipostito
prio a se
ne cruci
cio. Sc
mate sa
noie p
est: et la
crisma
i. Sec
me non
mult p
Zu p q
est. A se
dent et
plectra:
rio suff
nos. the
cellitas
efficite
laten
suppon
baptis
oem fid
pe spm
huius
nisi et p
tio d o
phirma
triois e
nio. S
ut plen
dus g
or et sit
plenitu
distinct
frater f
q. i. in lo
ctioe. c
tio d p
tut o
bili reg
tate. i
firmat
tio: ad
deus. o
n. ad u
n. p p
plose

trinitas. Tho. an diu passionē, doc. deuo. post
ascensionē. In me^o tho. z. Jo. frat iohānes abu-
lat. qz post resurrectionē z dubitās ait: in die
pēthe. vt Jo. f. subtil. ad Jo. f. duoti appoxi-
met z addit sine vbo aplos cōfirmatos sola
ipositionē manū pfirmare: sic z vba p forma
prio a scōspū sūt repta: qb^o pmo crux inferi:
ne crucifixi erubescant. Signo z signo cru-
cis. Scdo solidant ne timeat. z pfirmo te cris-
mate salutis. Tertio q̄ tute fiat pspiciant. in
noie pīs z filij z spūsci amē. Cōfirmo te res
est: z sacm. l. caract. q in hoc sacro imprimi-
crismate sacm nō res salutis res non sacm.
¶ Scda ps psonis dicit q sacm pfirmatio
nis non est simplr necessariū ad salutē. pz: qz
multi pneri baptizati necdū pfirmati saluāt.
Tū p^o qz p gfas baptismalē qz filij regni effi-
ciūt. Tū scdo qz mbat. vltio scribit. Qui credi-
derit z baptizatus fuerit salu^s erit. Tū 3°. qz de
psecra. di. v. c. Spūscūs. hēt. q cōti^o trāsitū-
rio sufficiūt regnatiōis bñh^a. Notandū tū vt
not. tho. pntis di. arti. p^o. q. p^o q triplex ē ne-
cessitas. p^oia ē absoluta sicut deū cē. alia ex
efficiēte: q ē coactiōis. z his due b^o mōis nul-
laten^o ē necessariū sacm cōfirmatiōis. 3° ex
suppōne finis s3 non ad gām simplr: qz fit in
baptismo s3 ad plēitudinē. vñ prio Raban^o
oēs fideles p man^o ipositionē ephoz dñt acci-
pi spūscū: vt pleni xpiani inueniant. Scdo
hug. Quid pdest q p bap^m a lapu erigeris:
nisi ēt p pfirmatōez ad stādū cōfirmeris. Ter-
tio d psec. di. iij. c. spūscūs. victoris nēcia sūt
pfirmatiōis auxilia. Et hoc mō sacfz pfirma-
tiōis ē necessariū iō s3 qd. vt dicit 3° ps pco-
nis. S3 q plenitudo gfe in cōfirmatiōe pferi
vt pleni xpiani inueniamur. Rūdeo p^o gra-
dus gfe gfe addunt pcedēt vt existat pfecti
oz z sit plena plenitudine copie q erat plena
plenitudine sufficiētie ad salutē nō gfa noua
distincta fm numex a gfa baptismali. vt nōt
frater Richar. de me^o villa. hui^o di. arti. iij.
q. ij. in solutiōe ad pma arg^m. vñ ex de sac vn-
ctiōe. c. vnico. f. in frōte vngit. vñculo. p frō-
tis dñi: p cōfirmatōez spūscūs dat ad augmē-
tū z robur: augmētāl aut gduāl gfa. Scdo
vt oēs vtutes augeant si. n. in pportioe mira-
bili regnū cōstitit celici: oportuit aucta cari-
tate: iusticia z ēt adaugeri. Ter^o z si qz an cō-
firmatiōe capet gfas tāta qta dat cōfirma-
tis: adhuc mō debito capiedō augēt. vt doc.
deuo. q. ij. in fine tertij articuli: declarauit. vñ
n. aduertere adult^o ne hoc cōtēnat sacm: tūc
n. p peccaret mortali. z scdo pugne vellet co-
piose nō armat^o. z 3° in via viā terminare. vñ

et de sentē. excōi. c. rñso. f. pterea. in glo. nō
ē plene xpian^o q ptēmit. Et hugo. Quid picu-
losus ēēt si ab hac vsta sine pfirmatōe migrē
ptingēt. ¶ Scda pco ē de hmoi sacfi digni-
tate. z est hec. Sic sol^o eph hoc dispēsat sacfz
vt ex hinc s3 qd sup bap^m nō simplr enineat
Ista pco. 3. h3 ptes. p^oima ps dicit q solus
ep̄s dispēsat istud sacfz. Probaf triplr. pmo
aucte mgfi in lfa. hoc sacm a solis lūmis sa-
cerdotib^o dat: ali^o nō est inter sacfa ecclie
pputādū: imo irrū. hñd. Scdo aucte rabani
p ipositionē manus summi sacerdotis: paci-
tus dat baptizato. Tertio actū. viij. dic qdā
glo. q philipp^o q samaritanos puerterat cō-
firmare nō poterat: qz non erat apls. Ex quo
p3 defect^o Richardi de me^o villa. q arti. ij. pñ-
tis di. q. p^o. dicit. q papa p̄t cōmittere simpli-
ci sacerdoti vt hoc dispēset sacfz. qd pfirmat
aucte bñ Greg. Januario ep̄o ita scribētis. z
ponit in lfa. p̄ruenit ad nos qdā scādali-
zatos fuist: qm p̄sbyteros crismate tāgere q
baptizati sunt. phibui^o: z nos qdē fm vete-
rē vsū nfe ecclie fecim^o. si de hac re alig cō-
tristant vbi ep̄i desunt vt p̄sbyteri ēt in fronti-
bus etiā baptizatos crismate tāgere debeant
cōcedim^o. p̄3 o^m ex dictis nisi forsan dicat
vt doc. subtil. vñ dicere. hui^o facti ponens mo-
dos duos. pbabilis duob^o p̄impugnatis. f. q
p̄cesserit illis inūgere oleo nō crismate q ad
p^m q fuit opio vñ^o glo. sup. c. puenit. lxxxv.
dist. ait. q pp scādali p̄miserit illud: aut ad
t̄ps cōcesserit. q ad scd3 q fuit opio bartholo-
buxiēf. sup de psec. di. iij. p̄sbyteris. z. c. p̄sby-
teri. p̄im^o modus apud fr̄z Jo. ē. qz in p̄i-
mitiua ecclia si erat dñia iter p̄sbyteros z ep̄os
de cō. dist. lxxxv. olim. z. c. ecclie. Et p̄ma ad
thimo. iij. Moli negligere gfas q data ē tibi
p̄impōnē manū p̄sbyteri. vbi paulul si p̄pect
ficat ep̄s vt ēēt idē gdnus ep̄at^o z sacerdotius.
S3 aucto clero tūc plat^o ē vñ^o q dict^o est ep̄s:
z coartata est ptās inferiorz sacerdotū: q p̄i^o
poterāt crismare: z resuata ep̄o. Et sic greg.
illis nō p̄cessit ptatē nisi cōuenientē: s3 p̄phi-
tionē reuocauit. S3 hūc modū loqndi lādul-
ph^o nō tū scq̄r scoti q̄tū in mltis p̄mētator
ex fundamētis euertit in. ij. p̄clone. ij. p̄clonia
in p̄iti di. oñdēs a p̄ncipio nascētis ecclie so-
re ordies distinctos seu gdnus ep̄at^o z sacerdo-
tij. Et si Yero. o^m asseruit. pbat p^o p glo. sup
c. dcō. lli. qz idē fuit ordo a p̄ncipio ecclie q
z mō: mō aut ē al^o dist. xxi. cleros. p maiore z
minore. 2° ex eadē glo. qz hec due dignitates
nō sūt simul institute. qz in cena fuit sacerdotū
institutū. s3 p^o resurrectionē ordo ep̄al. dicēte

vno petro: pascere oues meas. et h. xxi. di. i no.
 uo. Tertio qz nō in oē in qd p̄t eph̄ ex ordine
 eph̄at p̄t sacerdos ex ordine sacerdotij. et tūc
 doctorē saluādo de isto mō dicēdū qz nō alle
 ruit eū dē eē ordinē eph̄at et sacerdotij. s. euz
 si. locut⁹ ē. vii ingt si istud est veruz rē. et. j. di.
 xxiij. q. i. remanet neuter aut dubi⁹ vtz eph̄at
 sit ordo et q̄lit. Sed s mod⁹ quē pbabilē inuit
 doc. subti. ē qz greg. fecerit oēs sacerdotes il
 lius regionis eph̄os: qd et posset mō facē de oi
 bus sacerdotib⁹ ingt hic ff hugo de nouo ca
 stro. nō qdē quo ad oēs act⁹ eph̄i: s. istū sicut q
 buidā abbatib⁹ pcedit p̄tātē p̄fēdēti minores
 ordines nō maiores. Et i vita fursi de fursico
 dī: qz ip̄s vsem eph̄m ad docēdū gregē dei pa
 pa instituit: foris nō ad cūctos eph̄i act⁹. S. huic
 mō obuiat frāsciscus de maro. q. i. p̄ntis disti.
 qz p lfas nō daf ordo eph̄alis: et addit suū mo
 dū vt ternarius ppleat. v. ingt g⁹ difficile eū
 excusare. aut dicat hūc modū iobis sustinēdo
 qz si nō sit eph̄ p lfas simplr: tū bñ s. qd. vii. et
 rōne cōferentis eph̄i fm qd: cōfirma⁹ bap⁹ est
 nobilior nullaten⁹ simplr. vt scda et 3a ptes cō
 clusiois dicūt. Tū p̄io qz in bap⁹ maiorē gra
 tiā suscipit. Tum scdo qz ad maiores effectus
 Tū 3o qz in bap⁹ g⁹ efficit de familia xp̄i: quo
 tūc maiora donat⁹: vt p̄z in politicis fm qd. tū
 cōfirma⁹ est dignior. Tū p⁹ rōne mistri. tū se
 cūdo rōne mīe. tū 3o rōne caritatē. Tertia
 p̄lo est de hui⁹ sacri initerabilitate. et est talis
 qz initerabile p̄firmatiōis sacm caractere ip̄i
 mit et ḡfam. Tertia ps p̄z. ingt scotus dina
 institutio: s. vbi de hoc de p̄se. di. v. dictū et ca
 sequenti. Tertia ps p̄z. qz ponit in distincto
 gradu familie xp̄i: p̄z i politicis. Tertia ps
 p̄z: qz est sacm noue legis. Et tūc de scdo arti
 culo p̄ncipali. Quātū ad 3m articulū sunt
 iij. difficul. in tra. iij. p̄lones. C̄p̄ima diffi
 cul. cū hoc sacm sit vñctio mālter: quero qd
 sint vñctiōes. doc. deuo. rīdet in dubijs lfalli
 bus. iij. p̄ima in capite. secūda in fronte. 3a in
 toto corpe. p̄ia in bap⁹. scda in p̄firma⁹. 3a in
 extrema vñctiōe. P̄ima designata est in p̄i
 ma vñctiōe dauid. p̄imi reg. xvi. ca. Scda in
 vñctiōe dauid super duas tribus. scdi reg. 2o.
 Tertia in vñctiōe dauid sup totuz regnū. scdi
 regū. v. In p̄a dauid nō habuit potentia aut
 resistentia nec p̄sidentia. sic in bap⁹. In secūda
 habuit potētiā et resistentiā: s. nō p̄sidentia. sic
 in p̄firmatiōe. In 3a habuit potētiā: resistentiā:
 et p̄sidentia. sic in extrema vñctiōe. Tertia
 difficul. est vtrū eph̄i degradati possint p̄firma
 re. Rīdēt frater richar. d media villa hac di.
 arti. ij. q. ij. qz sic de facto: nō de iur. Tertia

difficul. quā penā scurrat bis cōfirmati: vtruz
 irregularitatē. Dicit post scotū frater lādul
 phus qz nō qz nō inuenit in iure exp̄ssuz. Licet
 frater Richar. oppo^m dicat p̄nti dist. arti. vi.
 q. i. arguēs a simili ex illo caplo: de p̄sec. disti.
 iij. Qui bis rē. Et sic p̄z ad qōnes. q. i. sacm
 cōfirmatiōis aspiciet p̄io mā crisma ex balsa
 mo et oleo cōfectuz. Tūc ad rōnes. Tūc ad p̄m
 arg^m dico ad p̄iam et hugones qz qn̄ dicit qz
 sacri est elm: d3 capi large p̄io aliquo sensibi
 li. vt p̄z in eucha^a sacro. Tūc fm d^m qz etiā
 forme artificiales determinate ad aliqū esse
 etiā exigūt mūz determinataz: vt p̄z in terra q
 ferrū regit. ex scdo p̄p̄licor. Sic cōfirmatiō
 est ad aliqū sp̄ales effectū: deo nō cōcludit.
 Tūc itū p̄z solutio ex corpe qōntis. Ex hac
 aut di. sic de p̄cedē. rē. Tūc p̄ia p̄lo. Tūc p̄ti
 fice mistriat frontis apice dūz nobis collat.
 Dicit p̄lo qz hoc sacm solū conferendū est
 ab eph̄o. Et ponit a p̄ncipio disti. v. qz ibi. Tūc
 aut hui⁹ rē. Tūc scda p̄lo est robortatio p̄fir
 mationis significatio vi spiraminis. Dicit cō
 clusio qz in cōfirmatiōe virtute sp̄sancti da
 tur anime robur. Et ponit ab illo loco. Vir
 tus autē hui⁹ rē. v. qz ibi. Hoc sacm. Tertia
 conclusio. Ieiunius dare d3 hoc sacm: se
 mel et captare qui recipit tantuz. Dicit cōclo
 qz dās et accipies dñt eē ieiunij: nisi sit neccitas
 et eide solū d3 dari mel. Et ponit ab illo lo
 co. Hoc sacm tū a ieiū. rē. v. qz ad finē disti.

Est sacm baptismi et p̄firmatiōis rē.
 p̄ Tūc signat octaua disti. hui⁹ q̄rti. q
 ita p̄z p̄tinuari ad p̄cedē. Tūc postqz
 p̄cedē. disti. frons hois venustat ex crismali
 vñctiōe. Dicit panis trāsibat sacra p̄secratiōe.
 Et h3 diuidi ista ps qz est 3a iter sacra noue le
 gis: in tres ptes p̄ncipales. In p̄ima ostēdit
 qd est eucha^a i eē capies. In secūda quisqz sit
 malicia digne suscipies. In 3a i sac policia qz
 est cōficiens. P̄ima in p̄ncipio. Scda ibi disti.
 ix. seu sequēti. Et ibi. Sicut due res sunt hui⁹
 sacri rē. Tertia disti. xi. ibi. Si aut querit qua
 lis rē. P̄ima rursus p̄tula in qz ingt oñdit
 qd est eucha^a in esse capies. et est p̄is disti. in
 tres ptes diuidit. In p̄ima p̄cedūt p̄cedētia
 quib⁹ sacm figurat. In secūda succedūt hūc
 cōia quib⁹ sacm integrat. In 3a sequunt p̄ia
 que in sacro assignant. P̄ima in p̄ncipio:
 Scda ibi. Dicit etiā ante illa. Tertia ibi. Hūc
 qd sit ibi sacm rē. Tertia p̄tula indiuisa
 manēt. rursus secūda ps in tres ptes diuidi
 tur. In p̄ma hui⁹ sacri determinat institutio. In
 secūda ide intimat forme rō. In tertia hic su
 citatur quedam questio. P̄ima in p̄ncipio:

Scda
 hiderat

nec pō
 quētia
 pō pol
 duo. p
 cit aut
 nihil
 dūbo
 nō dñ
 demō
 specte
 respect
 demōst
 hoc me
 in p̄io
 S3 p̄z
 bonā
 xp̄i vo
 net. J
 dist. ij
 rista:
 re p̄ter
 eē de
 muo a
 ne scri
 rūt fac
 ad p̄m
 Demō
 vñ doc
 echa^m
 xp̄i rē
 et vñ
 bis ce
 finitio
 ḡfap:
 noue le
 cent ḡf
 oder a
 ab eu
 p̄ter
 alia. p
 mī ce
 non se
 hoc la
 hū ḡf
 Ex qz
 tur qz
 d3a nō
 religio
 co hoc

Secda ibi. forma vero est. Tertia ibi. Abi con
sideratione dignum est. Hec est. 2c.

A eucharistie sacm hic hec hoc de
monstrent. Et af q non triplici meo.

Ciprio sic. Sacm eucharistie nō ē
nec pōt esse: ergo demonstrari nō pōt. **P**3 pse
quētia. qz demonstratio est entiu possibilu. ex
pō posterior. **A**lis pbat. qz nō est vnum imo
duo. p3 p hoc in corpe: p hic in sanguie. **B**i
cit aut phus in qto metha. qd nō vñ ligē
nihil ligē. **S**ecdo af sic. hoc pnomē hoc dū
diz hoc est corp meū non ligē eucharistia. gō
nō dmonstret eucha. **P**3 pna. qz id qd ligē
demonstret. **A**ssumptū pbat. qz tūc nō est sub
specie panis corp xpi. **A**d ē est iudiciū de hic
respectu sanguinis. **T**ertio af sic. **F**al nō
demonstret: ergo nec p hic aut hec aut hoc p
hoc sacm eucharistie demonstrari. **A**lis ē phi
in pno posterior. veror est. n. demonstratio.
S3 p3 pntia. qz nomen hoc eucha^a designat
bonā fam: q tñ ibidē non cōtinē s3 corpus
xpi vep. rursus illud misticū qd ibi nō conti
nē. **I**n o^m q eucha^a sit sacm hētur de pscē.
dist. ij. in sacroz oblationib⁹. loquit de eucha
ristia: r ibidē nō oz in sacro dñico aliud offer
re pter zc. **D**e his pnoib⁹ rursus in vtute hēf
et d celebrā. mīsa. cū marthe. f. ex eo. **C**redi
mus ait. **I**nno. 3°. q forma eboz sicut i cano
ne scribit: r a xpo apli: r ab ipsis eoz accepe
rūt successores. **I**n ista qōe ad af. 2c. **E** duo
ad p^m arti. termi sūt. **E**ucha^a. **H**ic hec hoc. r
Demonstratio. **P**rim^o igit termin^o ē eucha^a
vñ doc. subti. suo more pntis di. q. i. arti. i. eu
cha^a diffiniēs dicit. **E**ucha^a ē sacm corpis
xpi r sanguis vaciter pētūū sub spēb⁹ panis
r vini post psecrationē factā a sacerdote ver
bis certis cū debita intētiōe. platis. in qua dif
finitōe tria notant. **P**rimuz q auctor oium
gfaz. i. xps realr in hoc sacro cōtinē: qd alia
noue legis nō hnt sacra. r si efficaciter signifi
cent gfaz significantē nec tñ semp confert vt si
ober adueniat hic sp dñs iesus. iō eucha^a dē
ab eu qd est donū r caris gfa caritas. **E**ñ tri
plex infer dñā hui⁹ sacri in significando ad
alia. **P**ria est in significādo est semp vacissi
mū cetera si fā sint: vt ex se est tñ in suscipiēte
non semp est qd signat. **S**ecda dñā qz qd ligē
hoc sacm id cōtinē realr: relq nō. **T**ertia re
liq gfaz accitālē signat: hoc gfaz subsistēz.
Ex q infer pno hoc sacm ēē in esse pmanen
tūz geto: reliq in vlu r in fieri. **S**ecdo infer q
ēba nō sunt de eēntia hui⁹ sacri sicut sunt in
relig: s3 pscētiōis. iō glo. spāl indiget in lo
co hoc illud dictū glos. **A**ccedit qbū ad eīm

r sit sacm. **I**n relig. n. exigunt vt ptes sacri
hic nō: s3 pēunt r trāseunt: r sit in fine sacm.
nec mīz cū vñ nō vocale s3 eternū inibi cōt
neat. **T**er^o ifert sanguinē in altari maiori ve
neratiōe debē venerari: qz latria q sanguinē
quē dimisit in terris q pndulia extat adozan
dus: qz nō est pūct⁹ deitati: nec dissonā ē lau
guinis xpi aliqd in terris remansisse. cū ingt
frācisc⁹ de maro. in pnti. di. arti. pno. nō opoz
teat corp⁹ gliosuz tantū hēe sanguis cū dige
stioe nō egeat: sicut h3 n gliosuz. sic. n. magis
appet p⁹ q tot mōis vlsq ad seculi finē nobis
cū est: hoc oñdunt plures ecclē. vt **R**egiu pa
la^m pñius 2c. vel dicat qd est possibile totuz
sanguie esse resumptū a xpo dū surrexit. r tñ
aliquā portione nō ēē sibi vnitā in loco aliq
vt est possibile deo: vt tot⁹ sim i nōto: r solū
fm pedē in dināno. **S**ic idē dic idē frācisc⁹
de iōāne bap. x^o. di. h⁹ qrti pōnē. vtz p dñaz
pōm fieri possit q vno corpe exite in vno lo
co: possint et⁹ ptes ēē in diuersis qd possit in
cel viuere in corpe r aia. r tñ in diuers⁹ locis
ei⁹ ēē religas: r forte in locis plurib⁹ eadē ēē
reliquā. **S**3 tūc exurgit dubiū qūo tūc foret
venerādus. **C**ui ego vt hic pndulia: qz hic nō
est pūct⁹ simplr tñ latria: qz simplr foret pū
ct⁹. **S**cdz notādū ē dū iōā. dic post psecōne
factā a sacerdote vbi totū capiēdo patēt tria
sacra: sacm sacrale. sacm i me^o duoz sacra
liū. **C**ōsecratio sacral⁹ pcedit s3 nō extat sacz
s3 via ad sacm. pceptio sequit⁹ sacral⁹ q nō est
sacrz s3 est vltus sacri. r in vtroq sacrali pōt cō
ferri gfa inherēs nō subsistēs in capiēdo cor
pus dñi: magis tñ in vltu pceptiōis: seu vltu q
est pceptiō: n. spūalis nutritio que est p col
lationē gfe. **T**ertiu qd notat in diffinitōe iōā
nis est vbi certis cū debita intētiōe. platis.
CS3 occurrūt tria dubia. **P**rim^o. si solis ver
bis qttuor. platis: dimisso. n. qd nō ē de eēntia
forme: s3 ponit ad signādi ordinē psecratiōis
sacri ad ruz sacri. vt hic vult tpo. arti. ij. q. i.
in solutiōe scdi arti. fieret psecratio corpis dñi
ci. **H**aufredus pictanin⁹ in qrtā pte sūme sue
in mā hui⁹ sacri. r frat **R**ichar. de me^o villa
hic arti. 3°. q. p^o. i solutiōe pncipali: dic q sic.
Dubiat doc. subti. hic i qōne. ij. qz iūgi debēt
ēba qb⁹ designent ēba fore xpi nō ipsi⁹ sacer
dotis: nō vt sint de eēntia forme s3 pserāt. vt
ab i^o loco. **Q**ui puidie qz pateret. vel ab illoz
vt dicit **A**mbro. **A**ccipite. de pscē. dist. ij. **P**a
nis est in altari. **P**rimū v⁹ securi⁹. q puidie.
Scdm dubiū: de forma sanguis. **D**icit fra
ter **p**etrus de tharentū. h. arti. 3°. q. ij. **E**t fra
ter **R**ichar. de media villa hic articu. 3°. q.

1^a. soluēdo primum et 2^m arg. et per quācūq;
formā positā in euāgelijis vel habitā ab aplis
pōt pñci sanguis dñicus. Tertiū dubiū quē ē
forma in q̄ greci pñciūt et a quo hūerūt ed. di
co h̄ est forma. hic ē sanguis me⁹ noui testi. p
vobis et pro multis effusus i remissione pctō
rū et hāc a paulo hūerūt: sicut nos nřam a pe
tro. q̄ durat vsq; hoc facite et c. fm̄ tpo. arti. ij.
q. ij. h̄ doctor noster nō asserat: sed remaneat
dubi⁹ et sicut sunt duo impia pñcipalia i mun
do: oriētale et occidētale. sic duo forme vřita
te pñcipales in pñsecratione sanguis Roma
na et Romea. peccaret tñ romanus seu occi
dētalis si in forma oriētali vel romea pñseca
ret. Quāto ergo itelligat certis vñbis satis p̄
de intēriōne distingue sicut in sacro baptis
mi et pñmatōis extitit distinctiō actualis nō req
rit. habitualis deficit: virtualis sufficit. Alteri⁹
notandū q̄ eucha^a tria alia h̄z noīa vt notat
hic frat landulph⁹. rñdēdo p^o qōi. cōclōne 3^a
q̄ sunt. Etaticū. xxvj. q. vi. Si q̄ in infirmitate.
Hostia de pñseca. di. ij. Sacm. Smaxis. p̄z.
dyo^m de ecclesiastica ierarc. 3°. c^o. Dicit viati
cū vt inq̄t doc. deno. dubio scdo lřali p^o pñ
pñtis di. triplici de cā. p^o q̄ cib⁹ itinerantiū.
2^a q̄ cib⁹ institut⁹ a xpo itinerāte. 3^a q̄ figu
ra trāsitus xpi. Ip̄ tñ eucha^a q̄ cib⁹ optimus.
p̄rio bonus ē cibus qui se cōicat plurib⁹ s̄ p
pñes. scdo melior q̄ se cōicat pluribus tot⁹ s̄
succellius vt verbū dei. 3° optimus cib⁹ qui se
cōicat plurib⁹ totus et simul et semel. hic ē ci
bus viatic⁹ eucha^a. Hostia q̄ arcet demōes
a nobis vt hostes. arguit scdo q̄ xpus hostia
patrī pro nobis oblat⁹ in cruce est. aut tertio
q̄ nobis hostiū celi factū ē. Smaxis. i. cōio h̄
equidē sacro p̄rio fit cōio dei et hoīs: scdo āge
li et hoīs: 3° hoīs et hoīs. C Scdus termin⁹ est
h̄ hec hoc. vñ breuiter ē pñomē demōstrati
uū tria signans aliqñ ē articulus: 2° qdē s̄gt:
3° talis. Tñ ebzardus in grecismo tractatu de
pñnoie. Hic est articl⁹ et pzo qdē repitur: vt
si qs dicat. hoīs s̄gt h̄j: relidēt h̄j hic q̄q; si
dicas. p talis ponitur vt si tu dicas hec herba
meo creseit i orto. h̄ q̄q; demōstrat qd sepe s̄t
repiri. h̄ demōstrat xpm sub vtraq; sp̄. ē arti
cul⁹ q̄ artat nos ad credēdū tñ mīsteriū s̄gt
qdē q̄ sp̄alissimū secretū. s̄gt tal⁹ q̄ talis i sa
cro altaris fm̄ cōditōes absolutas: qualis ē i
celo hic hec hoc nouē lře tres dictiōes. s̄gns
de trib⁹ ierarchijs angelor⁹ et nouē ordib⁹ an
gelor⁹ aliqñ asfare in tāti pñfectōe sacri. vt no
tat frāc. de ma. xvi. arti. h̄. Et tñ de h̄ hec hoc
hic sanguis hec eucha^a hoc corp⁹. C Terti⁹
termin⁹ ē demōstra⁹. et solet accipi tripliciter

Uno⁹ seu p^o pro qdā colore rheto⁹. q̄ est vlti
m⁹ in nūero color apd marcū tullīū in q̄rto
noue retho⁹. seu. lxiij. vñ et dīcēdit demōstra
tiua mā in antiq̄ et noua retho⁹ cōdistincta
deliberatiua et iudicialē. Scdo accipit. p sillo
cōcludēte cōclōne scilicet. vñ et p^o posterior⁹
dictū ē. q. i. demōstratio ē sillo⁹. facies scire.
sic. n. maior et mīor pñcēt ad demōstrationē
nō p^o q̄si de q̄ vel de q̄b⁹ fit mōstratio. i. cōclō
nis scilicet seu scire. Tertiō dī demōstratio eius
qd aliūde demōstrat vt sit demōstratio q̄si d
alio mōstratio: vt p^o p̄missas: quō in p^o po
sterior⁹ dicit p̄p̄s. Tūc vñq̄q; arbitramur
cognoscere cū cās illi⁹ cognosim⁹ et q̄si illi⁹
sunt cāe: et nō p̄tingit alio⁹ se h̄ere. primo⁹ de
mōstrat corp⁹ xpi in sacro: cui⁹ tot laudes p̄ci
nimus. Est et p^o demōstratio ad sensus. 2° ad
intellectū. 3° ad vtrūq; ad sensus sp̄es videm⁹.
ad intellectū hic xps ē cognosim⁹ ad vtrūq;
torā sacm accipim⁹. Quātū ad. ij. ar. sunt
tres p̄clōnes. 1° est de institutōe. Scda d̄ ce
lebratione. Tertia de p̄ceptiōe. 1° ē h̄. 1° p̄e
figuratiū eucha^a sacm a xpo tpe passionis ē
p̄ditū. hec p^o tres h̄z p̄tulas. 1° dicit. p̄fi
guratiū eucha^a sacm in p̄b⁹. vñ si ei⁹ multe
sunt figure tres sunt tñ pñcipales: vt notat fr
richardus arti. i. q. iij. 1° p̄antis et vinū mel
chisedech: q̄ ē rex iusticie. melech hebre⁹ dicit
rex sedech iusti⁹. et d̄ xpo Elaias canit. Erut iu
sticia cingulū lūbor⁹ ei⁹. nec inuenit sub hoc
noīe ei⁹ p̄r vel mater vñ genealogia. nulla. n.
fit mētio i scriptura de ortu vel obitu eius: iō
p̄figurauit xpm q̄ nō h̄z pñcipiū neg finē: ne
q̄ patrē in terris neq; matrem in celis. Scda
agn⁹ pasche mosaic⁹ vel legalis. Et 3ª māna
plutū de lupnis. In p^o sp̄es hui⁹ sacri accipi
as. In 2° rē p̄tentā. In 3° dulcedinē in suscepi
ente affectā. Sic. n. decebat taz nobile sacm
apud illos figurari apd quos ēt minor p̄m
gebāt in figura p^o ad corp⁹. x. Dēs eadē escas
sp̄alē mādūcauerūt: et oēs eundē potū sp̄ua
lē biberūt. Sic. n. in nā inter tenebrā et lucem
vmbra mediat. et iter ignozantiā et plenā co
gnitionē veritatis: figura locū accipit: ne re
pentina mutatio stuporē aie incutiat. Cōfr
mat hoc credētia difficil⁹ tāti sacri vñ figuris
inuari h̄z ains. C Scda ps p̄clusiōis ē a xpo
Luce. xxiij. cap. Ego dispono vobis sicut dis
posuit mihi p̄r me⁹ regnū vt edatis et bibas
et c. qd̄ intelligit de regno militantis ecclesie.
Adnotus egdē fuit ad hoc vt q̄ in lege veteri
de sacrificijs aialū per latrā colebat de seip
so ip̄e coleret. et vt peccator si peccaret d̄ deu
melius q̄ p̄ctū fuit prauū deo posset offerre

ipsum
dixerit
eisdē
sit exē
sit sac
dic tñ
discip
corp⁹
cratio
pñseca
terti⁹
lib. de
cutue
frāc
vñdec
stūti
eo hōz
cā p̄m
alio m
rio et a
ut dig
p aue
die vt
ria filu
stero. a
sacro a
pletor
mīster
secati
frāc
di quā
hoc nō
et p̄tra
mane
pte de
nec ob
mane
dez p̄
p̄ced
sp̄es d
non dē
ceret. i
approp
qñ ten
mane
tum vt
p̄m
nis m
vt dicit
dies a
passiō
tuit g
erit in
p̄ueniē

ipsum des. Sz surgit dubiū si pñ^o psecerit qđ
dixerit verbū: ordo qđez rōnis hoc exigit vt
eisdē vbiis qđ^o pñimus ipse psecerit cū nfm
sit exēplar. hoc in scō pñipuo z eiusdē rōnis
sit factz qđ psecit cū illo qđ pñimus. Tñ cū
dicat Matth. xxi. c. Bñdixit z fregit dñtqz
discipul^o dices. Accipite z comedite hoc est
corp^o meū. Illa bñdictio nō est seu fuit cōse-
cratio: sz gfax actio: seu materie pparatio ad
psecrationē fiendā. vt in hac pte non teneat
terti^o. Innocētiusz sit summus pontifex: in
lib. de officio missę. pte 3^a. c. sexto z xiiij. Lo-
cutus est. n. magistrat^o nō iudicialiter. Nec
frācisus de maronis in pñti distinctiōe arti-
vndecimo. Tertia ps pñonis dicit^o qđ ē in
stutū tpe passiōis in qua tria sūt vidēda. Vi-
es hora circūstātie. Die iouis añ parascuē
tā pñimus passiōi que dies triplici magno
alio misterio decorat. In hac die pñces ma-
ris z aues celi pñiti sunt vt actiui z cōtēplati-
ui digni hoc sacro notarent. actiui in pñtib^o
p aues cōtēplatiui inqt Greg. Secō in hac
die vt velle vt Aug. iij. de trinitate. bñda
ria filiū iesum in tēplo obtulit: qđ pñonat mi-
sterio. 3° qđ in hac die celos ascēdit xps: qđ
sacro celoz nos pñstituit ascēsores. Hora cō-
pletōrij qđ triplici est misterio decorata. 1°
misterio bñgnal salutatōis. 2° misterio h^o cō-
secratōis. 3° misterio dñice sepulture. Frater
frācis^o de maro. h^o qđtū addit. i. creatōez mū-
di quā diē fuisse in vespe. sz sua salua reuerē-
tia hoc nō vñmo in mane scđ ē creatio pñmaria
z pñtracta est dies vsqz ad vesperē: z a vespe in
mane sequens p spaciū. xxiij. horaz. vt in p^a
pte de vniuerso lucide dēclarat guill^o pñicē.
nec obstat id qđ adducit qđ factuz est vespe z
mane z vespe pcedit: z mane sequitur. vespe qđ
dez pcedit mane qđ sequitur sed mane habet
pcedēdo: mane pcedit in noiatiū in qđ ve-
spere dat illud intelligē cui^o est corlm vespe
non dē ad sequēs mane vespe potius nox di-
ceret. iux qđ paulus dic. Nox pñcessit dies at
appropinquat aut tenebra vt alibi. Eratis ali-
qñ tenebre nūc aut lux in dño. ita qđ iter duo
mane primū innotatiū scđm z noiatiū media-
tum vt vespe vt sint tria mane sub itā. vespe
pñunct^o z me^o mane finis: vespe ergo sit fi-
nis mane pcedētis z initiū sequētis. Sic igit^o
vt dicat in vespe diei mālīs lux mūdi z vera
dies ad sui vespe z occasum deueniēs in tpe
passiōis caloris amore motus hoc sacm isti-
tuit Joā. xij. c. sic dicēte. Dñ dilexisset suos qđ
erāt in mundo in finē dilexit eos. Quid scđo
pñuētiū hoc istituere sacm hora cene vlti-

me cū xps ver^o sit cib^o qđ de celo egressus est.
Sic tertio vñtas figurā impleuit z figurā vñtas
immediate secuta est: vt agno comestio pascha-
li hoc sacm pñectū sit: sic. n. vt amie^o recede-
bat. Circūstātie dñi hoc istituēbat sacm. 3. sūt
pñcipales. Oculos eleuare. hostiā frāgere:
3° hostiā bñdicere. Scđa 2° est de celebratōe
seu psecratōe z ē hec. Verba psecratōis cor-
poris z sanguis dñici sic vñ sunt: qđ signē effi-
ciunt. 3^a 2° tres hz ptes. 1ª pñtia est qđ verba
psecratōis sunt vñ. scđa qđ sunt sig. 3^a qđ effe-
ctiua. i. efficaciter sign^o. 1ª pñtia dñm tñ qđ
vñta ista psecratōis capi debēt significatiue
nō māliter: vt voluit gaufridus pictuū^o ad
euitādū difficultates quas soluere non pote-
rat. Hoc hito pñbat 2° quo ad. 3. ptes ei^o siml
Sacm eucha^o est sacm noue legis: ergo 2°
vera. Assumptū est pñme pñonis. 1ª pñtia. qđ
sacra noue legis sunt vera: sunt significatiua:
sunt effectiua. Inqñtū vñ distinguunt a sacris
paganoz sub qbus inerat falsitas. Inqñtū
sig distinguunt a reb^o qđ hoc mō signa nō sūt.
z hoc mō didūt sapiētes hui^o seculi qđriuiū
a triui^o: qđ qđriuiū est de rebus: sed triuiū est
de signis. Inqñtū effectiua distinguunt a sacris
veteris legis. Sz mag^o est difficultas vt hēa-
tur vñtas qđ demonstrat aut hoc aut h^o. hoc ē
n. corpus meū. h^o est calix zc. Reliqs pñtib^o
omīssis veterib^o doctorib^o. assumo. 3. pñdes
scoticas ex. xij. qđ ponit in. ij. q. egrē decē di-
missis. 1ª pñtia mea sit decia ei^o ymagioz cū eo
h^o. z in p^o. viij. di. q. iij. opis anglie qđ qđlibz su-
pius hz pñtiū indiuiduū in suo iferiori: vt in
pane z corpe dñico aut sanguie est hoc ens.
z extat vñ dicē. pñis ē hoc ens. corp^o dñi est
h^o ens. sanguis dñi ē hoc ens. sic. n. abstrabē-
tiū nō ē mēdatiū ex scđo pñicōz. z pñ ad qđi-
tū optia solutio qđ hic aut hec demonstrat qđ
hoc ens. z h^o declarat pcedēs noticia eius.
Scđa ppō mea z doctor^o ē qđ nō oz in eodē
seu p eodē istāti. ppōnē pñpe z eiusdē vñtatē
sicut ista. deus creauit mūdū. i hoc istāti pñci-
pi^o: z tñ p alio istāti eius pñcipit vñtas: qđ p
istāti creatōis. sic scđo soluit vt hoc aut hoc
demfct corp^o aut sāguinē dñicū: z ita pñcipiat
sz vt ps sit oñonis: vt vñ ad vñ^o instās. plato-
nis refert. Tertia mea z docto. propositio vt
hoc. pñom hoc aut hic significet demonstrā
p vltimo instāti. platiōis verbor^o quo est sub
spēbus corpus z sanguis xpi: vt sit demonstrā-
tio ad itellectū in recto z ad sensuz in obliq:
vt sit sensus sub his spēbus: ecce obligtas: est
corpus aut sanguis: ecce rectitudo. sic soluit
ricpar. de me^o vñlla arti. iij. q. i. in solutiōe ad

gntu articuli. et quo ad hoc pot tertio solui.
Tertia p^o e de percipiente istud sacm: et e tal.
 Consecratio sic e obligat ad suscipiendum ieiunius
 sub vtraq spe: qd no coiter laic^o. Hec p^o tres
 hz pres. Prima ps dicit q psecras dz accipe
 sub vtraq spe. pz ex pma institutioe: q sic fec
 xps suis discipulis. Tu 2° qd sacm vniuersi-
 tat. Tu 3° qz de psec. di. ij. Operim^o. dz aut i-
 tegra sacra percipiant aut ab integris arceant:
 et logt de sacerdotib^o pficietib^o: et postea coi-
 catibus: et subdit ro. p 2° qz diuisio eiusd e la-
 cti sine gradi sacrilegio no pot puenire. C 2^a
 ps dicit q ieiun^o necdū ieiun^o ecclie sed nāe. d
 psc. di. ij. ligdo. Et accipit ab aug. ad inglitio-
 nes ianuarij. Placuit spūscō vt in honorem
 tati sacri pūo i os xpiani corp^o dūcū intraret
 q alij cibis: iō vbiq mos iste seruaf. C 3^a pars
 dīc q laic^o no dz accipe sub vtraq spe coiter
 pz ex romana pscutudine cui^o fides no defic:
 si ex deuotōe tū qz capiat pctm no ē nisi pue-
 niat aliūde. Quātū ad 3^m arti. sē tres diffi-
 cultates. C 1^a pna diffi. Que ē foza hui^o sacri
 cū vba no sint foza nisi psecratiois vt dictū
 ē: et oē sacm vt dī coiter pset ex mā et foza
 Rūddū q spēs scēbiles et hec sūt figurate ma-
 xime in oblatōe melchisedech. C 2^a difficul.
 Quid ad consecrationē ē pncipali^o aut vba
 aut sacerdos. d^m q sacerdos: qz ppingor su^o
 sacerdoti xpo: nentz tū sine alio qd fac nisi
 punitioe dia. vt narrat ff Alex. de bal. de pue-
 ris in qto incaute vba ptulerūt et fuerūt cō-
 busti. C 3^a diffi. Sigs vt duoti^o celebrat lauāt
 os et gutta vna intrat stomacu: vtz teneat no
 celebrare ista die: Rūdd ff Rich. ar. ij. q. ij.
 q credit q no: maxie in die solēni. id ē dicit d
 illo q bibit post matutias dictas in sero pot i
 crastinū celebrare no redicē matutis soluz q
 digestū sit qd supsit siue de nocte dormierit si
 ne no. Et sic pz ad. q. q de eucha v^o dī. hoc ē
 corp^o dūi. h ē sūguis dūi. hec ē eucha. C Ad
 pūū dīc tpo. p^a p^o. h q ē vni idisibilitate vt
 pūet q nec diuidit nec actu nec pō. 2° vni pti-
 nuatē qd ē disibile pō no actu. 3° vni itegrita-
 te. i. pfectōe. hoc eucha ē vni sacm et suffic.
 C Ad scd3 art. pz p dicta in 2^a p^o. no tū v3 p^a
 ex arte: qz pūgit vni significare et aliū demō-
 strare: vt si dico tal herba ē i orto meo. demō-
 stro herba orti tui et significo herba orti mei.
 C Ad tūū dīcēdū q gfa subsistēs. i. xps ē ibi
 in q sūt oēs thesauri gfa. Ex ista di. sicut rē.
 C Prima pco. Eucha varijs figuris signat
 in via atqz picturis. Dicit conclō q sacm eu-
 ch^o est pfiguratū apud pīes. Et ponit hec cō-
 clusio a p^o di. vlsq ad illd. c. Hic etiā aū rē.

Scda pco. Tū mystertuz ielus instituit q
 p ieiunū assumi voluit. Dicit pco q hoc sa-
 cramentū est institutū a xpo sub certa foza. et
 dz sumi a ieiuno nisi i casu necessitatis. Et po-
 nit ab illo. c. Hoc etiā aū rē. vlsq ibi. Hic qd
 ibi sacm. C Tertia pco est. Hoc trisagio h
 pficit mō vario: et cōspicit. Dicit p^o q in hoc
 sacro sunt tria. sacm et non res: vt species vi-
 sibiles. sacm et res: vt corpus xpi verū. res et
 no sacm: vt corpus xpi mysticū. Et ponit ab
 illo. c. Hic qd ibi rē. vlsq ad finem dist.

Sicut due sunt res rē. Hic signat. ix.
 di. hui^o qrti que sic cōtinuat ad pcedē-
 tes. Ad postq in pcedēti di. ostēsum ē
 qd sit eucha in esse capies. nūc ostēdit qz ne
 sit malicia. c. digne suscipiens. Et diuidit ista
 ps in tres ptes pncipales. In pma elidit er-
 rozē quātū ad cibū sumētē. In scda consutat
 rrozē qrtū ad xpm sumētē. In 3^a pādīt cōclū
 sorē et pprā mētē. Prima in prin^o. Scdā ibi
 in principio dist. decime. Sūt itē alij pceden-
 tiū insaniā trāscedētes. Tertia in fine decime
 di. ibi. Ex his alijsq plurib^o rē. Rursus pma
 pticula que est pns dist. in qua mgt elidit er-
 rozē quātū ad cibū sumētē: in tres ptes dist.
 In pma aduent veritas. In scda recedit
 falsitas. In 3^a claret multiplicitas. Prima ē
 in principio. Scda ibi. Hec vba et a^o hmoi.
 Tertia ibi. Scdm hos vnos modos sumendi
 rē. Hec ē diuisio pns rē. Circa quā talis rē.

In pctōr notori^o hoc māducās sacm
 mortāl^o accipiat. Et af q non triplici
 me^o. C 1^a p^o sic. null^o peccat mortāl^o fa-
 ciēdo id ad qd tenet. igit no peccat pctōr no-
 tori^o sumēdo hoc sacm mortāl^o. aū ē māse
 stū. pbat pna. tū qz ois xpian^o du3 ad annos
 discretiois puenit tenet semel cōicare in an-
 no. cū de peni. et remis. Sīs vtriūqz sexus. tū
 qz q celebrat tenet sacm recipere. de pscē. di. ij.
 relatiū. Et tū possibile ē q sit in pctō mortāl^o.
 C 2° af sic. null^o tenet psteri nisi semel i āno.
 igit pctōr notori^o no peccat mortāl^o celebrā-
 do sine pscē. aū pz ex illa decret. ois vtri-
 usqz sex^o. quō. n. pl^o tenet ad pscē. q ali-
 us. H3 pna. q: pot exercē act^o sibi puenietes
 cuiusmōi ē celebratio si sacerdos existit. C 3°
 af sic. Sacm eucha ē de bonis nobilissimis
 ergo no peccat pctōr q accipit. aū pz. pbat
 pna: qz fm aug. in lib. de lib. arb. maris bōis
 no ptingit male vti. C In om^o af pzo aucte
 pau. p^a cor. xi. Qui māducāt et bibit idigne:
 iudi. si. mādu. et di. 2° aucte aug. sup io. omē.
 xvi. loqnt de malo. Tāte ingt rei sacz ad iu-
 dē^m pscē. 3° aucte eiusq. Et mala pūit bōi: vt

angelu
 ista. q.
 termi
 re. et
 vñ no
 ti. ij.
 notor
 ri. vñ
 misel
 mū
 sic oī
 aut t
 vtriū
 tiōe
 cis. i.
 ra qz
 mñ ē
 h tria
 ferre
 tire a
 tat f
 vie fa
 me: a
 vnd
 edo
 cibū
 z edo
 in m
 etiā de
 pter a
 comē
 idepu
 lolus
 mani
 giā. q
 dicit.
 fero.
 nu di
 ste ab
 z dūc
 puero
 distic
 pz m
 z fm
 ca. m
 Sic
 traue
 ly no
 re la
 q. ij.
 pcp
 ter z
 in p
 crati

angelus sathane paulo et seta obfuit mal. In ista q. ad al. sit. 3. art. 22. **Q**uo ad p^m arti. termi sit. p^octōr. notōr^o: seu notōrū. māduca re. et māducare sacfz. **P**ri^o g^o fmi^o ē notōrū vñ notāō f3 frēz richar. de me^o villa. hac di. ar. ti. iij. q. i. q^o h tria dñt. māifestabile. māifestū notōrū. māifestabile. n. ē oē qd p^o manifestari. vñ bñ stāt sī occultū et māifestabile: sic māifestū et occultabile. vñ se h3 ad mai^m sic ge nus ad spēz. oē. n. māifestū ē māifestab^o n. ē sīc oīs hō ē alal nō ēz. mai^m at dī qd a duob^o aut trib^o ē cognitū: aut p^o h^o. notōrū aut sup vtrūq3 addit. sit. n. solū tripl^r. vt h^o de cōpita tōe clericor^o et mulier^o. c. vl. p^o p^o sniaz iudi cis. 2° p^o p^o fionē fca3 i iudicio. 3° p^o cui dētiā rei q^o tergiuerlatōe aliq^o celari nō p^o. Scdō ter min^o ē māducatio seu māducare. vñ nōnō q^o h tria ēba edo es. cōedo dis. māduco cas. dif ferre vidēt f3 verā grāmaticā. edo. n. es ē glu ttre aut cū aliq^o turpi p^oditōe cibū cape. vñ ex tat ēbū anoflū et dfectuofū. vñ et qdā dīc. Si vis san^o ēē noli de fructib^o ēē. q. d. modicū su me: q^o modicū nō nocet: f3 multū qd edo sīgt vñde vt edax dēscēdit. Comedo at id sīgt qd edo f3 iūcta societate vt vñ solus ēē dicat seu cibū sumē mlti cōedē ē. n. ēbū cōpositū ex cō et edo: et fmi artē debēt dīci conedo: f3 vñ n in m. pp aliq^o euphoniā: excessuz at aut dese ctū dēfīgt. et si nō sit ēbū defectuofum qd du plex ei^o oñdit sup^m: comestū et comestū. f. n. comese cānes q^o ex toto sē exhauiste. et 3° nōm ide. pueniēs cōedo cōedōis q^o ē vorax aut gu losus. **M**āducare at ē hōeste cibū sumē qd p manu dēfīgt. **D**ī. n. māducare iūf ethimolo giā: q^o manu cibū dare. vñ de māducare qdā dicit. **M**āducare potes formicā si caput au fers. vel vt vult mgt: bñ māducare dī q^o ma nu ducare. i. guidare et deducē: vt ad os hōe ste abulet. vñ dicit vñ. **B**ū iter duco ducis: et duco ducas ponēt dīaz. si non lacte ducēs pueros ad sūera ducēs. **H**ec ē hōz triū ēbōz diffictio ex arte: vñ tñ vñuz p alio ponit: vt p3 in biblia in mult^o locis. Et ad māducatōez et si multa regrunē tria tñ de pñti. oīs masti ca^o. in stomacū traictio. mēbz incoꝛpatio. Sic in isto sacfo fide mastica^o. spe i stomacū traicit. caritate cōpaf: nō vt in nos puertaf: f3 nos pot^o in eū. **T**erti^o termi^o ē māduca re sacfm. vñ notādū fm doc. sub. i pcedēt di. q. iij. vel vltia. q^o hēc tria dñt. pēipe sacfz tñ pēipe sacfm sacfz tñ. et pēipe sacfm sacfali ter et spūali. vt sint 3° in 3°. duo in me^o et vñū in p^o. **P**ri^o recipit q^oq3 recipit hostiā pfe cratā. q^o ibi vere ē sacfm f3 tñ nō recipit eā vt

psecratā: f3 oīno nō discernēs eā a cōi cibo. et hoc pōt ēē vel ex fīdelitate sicut paganus si daref sibi cōio: vel ex cōtemptu et stante fide sicut in malo xpiano. Scdō mō recipit illud q^o nō tñ recipit sacfm: f3 et recipit illd vt sacfz credēs ibi ēē corp^o xpī: et se recipe cōione cor pio xpī: sic i ecclia puenit eē tal cōio. S3 si ēi pēto mortali nō ptrit^o: nō recipit spūali: q^o nō recipit illū effectū spūalē ad quē ordīnāf ista susceptio spūali: q^o ē nutritio aie p g3az colla tā a xpo. S3 tertio^o recipit bon^o xpian^o sine pēto mortali q^o fm possibilitatē suā diligēter examiauit psciaz suā. et tal vere spūalr nutrit cibo spūali suscepto in sacfo sine icorpat ipfi xpo suscepto. sic dīc xps aug^o. **C**ib^o sum grā diū cresces et māducabis me: nō me puertes i te: f3 tu puertis i me. hoc. n. iterest q^o cibuz cōpal puertis i ip3 nutrit dū: f3 i nutritōe spūa li cibatur puertis i ip3 q^o suscipit in nutrimento. **I**gt p3 q^o oib^o istis trib^o mōis recipit q^o reci pit illd vt sacfm vt pnti^m corpis xpī: h cū reuerēna et duotōe dñta: ita q^o nutrit spūa liter: sic sīgt illa pceptio sacfali. **Q**uātū ad 2^m arti. st. 3. p^octōnes. **P**ria ē de māducatiōe ist^o sacfi. Scdā de māducate. Tertia de dāte māducati ad māducadū. **P**ria ē hēc. Sic x^o māducari p^o spūali vt ex hoc nō sit necesse sa cfo. **I**sta p^o in vñtute. 3. h3 p^octulas. **D**īc. n. p^o q^o x^o p^o māducari spūali: f3 nō māduces sacfa lit. sic pueri et fñantes comedūt xps: vñ iduun tur caritate. sic denoti q^o gustant q^o suauis est dñs. nec occurrūt pgruitas vt capiant sacfo. Sic de hugōe de scō victo. legim^o q^o dū in ex trēis agēt et corp^o petēt dñi: ridētes frēs vo mit^o ei^o et tūcētes ne pūcēt ex ore si daref. hō stā nō psecratā obtulerūt: quā cognoscēs in spū: eis ingt. pcat vob altissim^o qd volūstis facē. et exētes verēcūdi a pñtia viri corp^o ve rā attulerūt dñicū: qd pspiciēs genuflecto vt potuit adorauit. Et subūgit. **I**ā nō possū frēs sacfz sacfali sumē obstrict^o su3. vadat fñt^o ad pēz: et spūs ad deū q^o fec illū. Et ecce cōb tpiū monito sacfz dispuit: et venerabil hugo i dñio mōtū ē. de hac spūali māducatiōe: x^o Jo. vi. c. ait. **Q**uī māducatur me vñit pp me. Et aug. Spūalr māducatur q^o i vñitate xpī et ecclie quā sacfz sīgt māet. q^o at discordat a x^o nec carnē xpī māducatur nec sāguinē bibit. **D**īc scdō q^o p^o māducari sacfz: f3 nō spūalr. et 3° q^o vñro q^o mō. Et ad meli^o capiedū mūz ē notand q^o dīc doc. sub. i hac di. q. vnica. et p^o eū frāf hu go de nouo castro egregi^o bacha^o pñi^o seqno eū vt ptar Aug. pabla i de pñsū euā^o. Et be de ven. sequen^o aug. sup marcū. dñ marcū

hugo

Aug

ad matthz cōparēt. marcus se hz ad matthz
vt qdā comes seu dur ad regē: marc^o. n. mat-
thēi est abbreviator. sic ff hugo scoti. Tūc vi-
cūt qd aliquē eē in pctō mortali p̄t itelligi tri-
pli. vel sic qd actu cōmittat illud intē^o i corō
vel extē^o i ope. Scdō pōt eē qd de pctō qd cō-
miserit nō penituit nec penitet. Tertio^o qd peni-
tuit r penitet de pctō pmissō: tū nō ē p̄fessus.
Et iuxta hūc triplicē modū in triplici p̄lone
absoluit qd q̄rim^o. ¶ **1^a** p̄^o actu cōmittēs
mortale pctm̄ suscipiēdo hoc sacm̄ mortali
peccat. Tū p̄^o qz puerit ordinē: constat. n. qd
istō sacm̄ ē cib^o spūali: tō ē cib^o vīnētū: dū er-
go aligis mortu^o: cuiusmōi ē hō i pctō mortali
lūipm̄ sumit: ordinē puerit. Tū 2° qz p̄ditio
scā deo nō ē min^o pctm̄: qz scā hōiis p̄stat qd
p̄ditio scā hōi ē mortale pctm̄. h̄ autē ē p̄ditio
qz dat osculū pacis sumēdo sacfz: cū tñ sit ini-
mic^o. Tū 3° qz oīs accipēs sacm̄ r ipe diens
effectū peccat mortali: s̄ tal qd actuali cōmit-
tit pctm̄ sumēs sacm̄ ē h̄mōi: g^o r c. ¶ Scdā
p̄^o magis r discipuli q tria hz mēbra. Qui nō
penitet nec penituit de pctō qd p̄miserit r reco-
lit: sumēdo hoc sacm̄ peccat mortali. ecce p̄
mū mēbz: si nō penitet aut penituit: qz nō re-
colit aut recoluit: si ē ex negli^a crassa sic hz dī
scipul^o: aut grossa sic hz mgr̄: vel affectata: sic
peccat mortali. si accedit nō tñ tāto pctō sic
si actuali cōmitteret. ecce 1^m mēbz: aut ex in-
firmitate hūana nō recolit: sic nō peccat mor-
tali. ex qd fac debitū suū. ecce 2^m mēbz. S̄ qle
ē hō d̄bitū d̄z sp̄ rumiare. dico nō: faciat qd in
se ē reliquū dimittēs deo. ¶ **3^a** p̄^o qd penitet
aut penituit de pctō mortali qd hūit nō tñ cō-
fessus ē si de nēcitate nō tenet sumere peccat
mortali: accedēdo si ex offi^o obligat r p̄fesso-
ris copā n̄ hz nec peccat mortali. s̄ peccaret
si p̄terit: si rōe vitādī scādali: vt qd ē idut^o vesti-
d^o sacris: si se exuit scādaliū agit p̄p̄ortū: non
p̄fessus p̄t celebrare: dato qd ad missaz offi^o nō
sit obligat^o. En 3ª triplici decorata funiculo
de pctō veniali d̄ nēcitate nō oīs p̄steri aut
p̄terit: vt hoc sacm̄ suscipiat: si tñ cōterat cre-
dēdū ē p̄l^o ḡfē recipe. Sic genādī p̄f̄bz massi-
lie in li. de eccl̄asticis doḡtib^o q aug. tribuit:
qz ē ex dict^o ei^o p̄fect^o l̄z qd pctō mouat si pec-
cādī d̄ ceto n̄ hz volūtātē: r satisfaciāt lachry-
mis r oīonib^o accedat secur^o. s̄ hoc dico d̄ il-
lo quē pctā mortā nō ḡuāt. ¶ **1^a** p̄^o ē de mā-
ducate r ē talis. Māducās in pctō mortali si
corp^o xpi sumat reali sumit: tñ dānabit. ¶ **1^a**
ps p̄z qz sumit sp̄s sub qd^o ē corp^o xpi. Tū 2°
qz p̄secrās i pctō mortali d̄ p̄secrat. g^o mādu-
cās in pctō mortali d̄ māducāt a fili. tū 3° qz

in nā dīna in mal^o ē de^o. ergo in nā hūana nō
repugnat: cū nā dīna sit nobilior. Nec obstat
illud sap. p^o. Sp̄s sc̄s discipule effugiet fictū
nec 2° illud sapie. In malinōlā aliam nō itra-
bit sapia: nec hitabit in corpe subdito peccat.
Nec illud exo. xvi. Māna scaturiebat i vasis
corz q indebite colligebāt. Totū. n. p̄cludit r
nō plus qd ḡfaz nō suscipiūt: r p̄z quātē sit di-
gnatōis r benignitat^o xps q ē i os misī p̄cō-
ris itrocat. Alii r pau. dicit ad roma. ij. c. An
ignoras qz benignitas dei ad mīaz te adducē.
¶ Scdā ps p̄fōnis p̄bas p̄ illud p^o cor. xi.
Re^o crit corpis r s̄guis dñi. Tū 2° qz p̄f̄ciēs
corp^o xpi in sterqlinū ḡuissime peccat: ḡuissi-
mū sterqlinū ē pctō. Tū 3° qz i hoc hō se op-
ponit ḡfē dei: r s̄ medicina idigētī sit necessa-
ria p̄parari: tñ oīs vt medicina capiat. ¶ **Loco**
aut 3° p̄tis hūi^o p̄fōnis r tres q̄ternarios seu
q̄tuor ternarios p̄fōnū qd egerit^o doc. ff. lan-
dulphus vel radulph^o seu lodulph^o: id ē. n. si
ḡnt. hec tria noīa ponit i hēc d̄. vt sciat hōica
q apti sūt r q nō s̄m iura ad sumēdū corpus
dñici. ¶ **1^a** p̄^o Mulier i mēstruo corp^o p̄t
sumē dñici sic postqz p̄cipit. d. v. c. i. si tñ absti-
net laudāda ē: s̄ si recipit nō ē iudicāda. eadē
dī. c. vlti. ¶ **2^a** p̄^o Pollutio ex crapula mor-
tali pueniēs si hō scit aut p̄babili dubitet. de
nēcitate abstrahit a celebratiōe r p̄ceptiō-
ne. Si pollutio puenit ex crapula veniali cū
turpi imagiatiōe. abstrahit ab vtroqz nō ne-
cessario s̄ p̄grue. Si pollū^o puenit ex crapula
vīali cū turpi imagiatiōe si ipedit a p̄ceptiōe:
s̄ p̄hibz d̄ p̄gruo a celebratiōe nisi nēcitas im-
peat. Si pollū^o puenit ex sup̄fluitate nāe si ipe-
dit ab vtroqz. Si vō pollutio ex turpi cogita-
tiōe mortali: siue crapula pueniat p̄hibet de
nēcitate ab vtroqz. Si pollū^o ex cogitatiōe ve-
niat vīali p̄hibz de p̄gruo nisi nēcitas appe-
at. De his d̄. vi. Si vō pollū^o pueniat ex mera
illusiōe diaboli de p̄gruo ipedit ab vtroqz. qz
videt qd pp̄ aliquā culpā n̄ram diabol^o h̄mōi
feda p̄mittat. p̄nocare i nob. Si aut p̄babili
appet qd fructū spūali ē i nob ipedit velle nō
ē abstīnēdū. d. vi. c. n̄ ē pctm̄. Nec de pollōne
p̄ vna s̄ p̄cō. ¶ **3^a** p̄^o scelerat^o p̄dēnāq̄ suspen-
dio p̄t eūchā dari si petāt p̄f̄ p̄felli aut p̄steri
ri desiderāt. xij. q. ij. c. q̄sitū ē. r. c. vlti. Ecce p̄
m̄ inari^o. Nec talib^o ē negāda s̄m h̄ offi. sepl-
tura si iudicet p̄mittāt. ¶ **4^a** p̄^o Ab eūchā ex-
cōicāt si excepti: r sacerdos dās eis hostiā de
ponat. xij. q. ij. c. r hūanis. Alii forā sacerdos
p̄bare se ignorasse illū fuisse excōicātū. puta
qz fuit sacerdos ex p̄uincā. Tū. lxxvi. dist. c
Tāta. v̄z greg. disp̄sare qd in articulo mortis. h̄

scilicet
q illi
cōica
qs co
puet
cūda
dant
in po
daps
fren
tur:
q d
di r
est te
cta q
p̄. Ex
apit. d
mēs. p
vella
pona
ipedit
abim
p̄p̄o
us. C
sūt a
tale
illo c
puta
ti cū
r mar
xij. q. ij
iude. n
to pct
da: q
de p̄c
das. s̄
xxij.
sacer
purg
eos su
fic. q.
stud
quo c
na. p̄
or r
r. xxx
p̄cept
tēdo.
p̄f̄ct
litter:
3° ma
penit
dē. l.

fatiffecerit fit ei cōio dari. vñ dicit Janua^o epo
q illi q^o p^oilio bona alioz inuaserat cēt ex
cōicati p duos mēses. si tñ ifra illud sp^m ali
q^o eoz pētēs videt bñdictōe viatici non
puet. **¶** Quia p^o furioso a natitate si aliq^o lu
cida heat infualla scā p^oessioe dōita fit eucha
dari. si hō a natitate nō ē furiosus: plūm^o t eē
in pctō mortali qūsq^o p^oiteat nō ē dāda. ex d
bap^o t ei^o effectū. **¶** Batōres. Sz qd hēdū de
frenetico q p^o p^oessus p^o i furia cadit t mori
tur: d^o ne hostia sibi darē v^o dicē vñ decretū
q d^o recōciliari p man^o ipōnez t hostia pfun
di t ori ei^o imitti. xxvi. q. vi. Jo q. Sz istud nō
est tenēdū. q^o hodie p^ohibet hostia dari intin
cta qūsq^o ligre de p^oec. di. ij. Lū oē. **¶** Sexta
p^o. Extrane^o de cui^o p^oscia nō stat ab eucha ex
cipit. de p^oec. di. ij. Trib^o d^oib^o. Abi dicit cle
mēs. p^oipim^o ne vñq^o extraneo clerico eccie
vel latco de fragmētis oblonū xpī ad mēfaz
ponat. vñ scis tu q^o p^oallū sanctuarij panes
ipēdis: si a mulierib^o mūdū sunt. vñ dāuid ab
abimelech sacerdote iterrogat^o ē cū p^oas sibi
ppōi cōis ad cōedēdū p^oscēt. En scōs inari
us. **¶** Septia p^o. h^oistridēs sāt ab eucha^m nō
sūt aditēdi. de p^oec. di. ij. p^o dīlōne. t rō ē q^o
tales sūt ifames. iij. q. i. c. i. t f^o Jo. i glo. sup
illo ca^o. p^o dīlōne. nulli exnī i noto^o crumie
puta: si publice t nozmī peccauit: dāda sta
ti eucha: qūsq^o appeat aliq^o emēda p^o p^oessioem
t maxie b^o itelligit de raptōib^o bonoz eccie
xij. q. ij. Indigne. Si obijcis xps dedit hostiā
iude. rñdeo iudas erat pctōr occult^o: t occul
to pctōr nō ē publice corā oib^o hostia dnegā
da: q^o ifamaret. vt hf i qnq^o locis in iure. **¶** P^o
de p^oec. di. ij. nō p^ohibeat. Scōo ibidē. c. sic iu
das. **¶** Ter^o. vij. q. i. Aduersitas. i fine. **¶** Quarto
xxiij. q. ij. c. ij. Quis ex d^o offi^o. iudi. ordi. c. si
sacerdos. **¶** Octana p^o. Nō est dāda hostia p
purgatiōe furti. puta qñ i mōasterio sūt cali
ces furti ablati. sz vñ decretū videat dicē q^o
sic. ij. q. v. c. sepe. **¶** Vicit. n. q^o ē dāda eucha i h
bba. Corp^o dñi sit tibi in purgatoz hodie. t
istud est falsū: t hodie simplr abrogatū. pro
quo ex de purgatiōe vulgari. c. dilecti. **¶** Mo
na p^o. Qui d^o cōicare d^o abstinē trib^o v^o q^ottu
oz v^o septē dieb^o ab vxore. de p^oec. di. ij. Si hō
t. xxxij. q. iij. c. scias. Nō tñ q^o istud ē p^oli^o nō
pceptū nec itelligit de reddēdo debito sz pe
tēdo. q^o si alē p^ougū petat alter reddē tenet:
posito q^o debēt nō pete: alias peccaret morta
liter: q^o exponēt illū piculo fornicatiōis. Ecce
3° inari^o. **¶** Decia p^o. ē q^o in morte posū be
penitētib^o t p^oessio nō est eucha^m denegāda
vñ. l. penitē teo. Sz p^o istō v^o decretū. ij. q. iij

Si q^o ep^o. vbi d^o q^o illis q^o defecerūt i accatōe
clericoz ē hostia denegāda. rñdet cōiter q^o h
dictū est ad terroz vel nisi in fine peniteant.
¶ Indecia p^o. Eucha nō d^o recipi ab exnītib^o
in pctō mortali. q^o iste māducant idigne fm
aplū. Et de p^oec. di. ij. si nō sūt. Cōtra q^o illō de
cretū dicē sic. si nō sūt tāta pctā vt excōice q^o
nō se d^o a mēsa corpis t sanguis dñi separe.
¶ Rñtur fm glo. Si nō sūt tāta pctā vt excōice
tur q^o. i. dign^o sit excōicari. **¶** Sē. n. pctū mor
tale ē dignū excōicari. vi. q. i. Illi q. Et. xi. q.
iij. Null^o sacerdotū. Et. xxi. q. i. c. vi. **¶** Duo
decia p^o. Eucha p^o recipi ab aliq^o exnīte i pctō
mortali: sz ignorāter. hec due sunt hīte in p^o
pōne. Ecce q^o t^o inari^o. **¶** Tertia p^o. ē. Sacer
dos quē scit mortali detētū crimine: occulte
nō publice: eucharistiam denegat occulte
nō publice. **¶** P^oria ps p^osonis p^o ex eo q^o d^o.
¶ Bat^oh. vij. Nolite scū dare cāib^o. **¶** Quo
ad scōas p^o p^o. Tū p^oio ne p^odat crūm ei^o. tū
scōo nescit v^oz d^o occulte ope^o. Ter^o ne alios
scādalizet. **¶** P^oro tertia p^ote p^oscōis ifero p^ote af
firmatiū q^ontis. Et tñ de scōo arti. **¶** Quā
tū ad tertiū arti. sūt tres difficul. iux. 3. p^olo
nes. **¶** P^oria est qd sit māducare idigne h^o sa
cfm. **¶** Rñdit doc. deuo. in p^ostū. dist. du^o q^onto
lfali. q^o triplex ē idignitas f^oz q^o tāgit glo. sup
p^oam ad cor. xi. c. Que facit hoiez idigne ad
hoc sacm accedē. idignū ē ingt q^o aliter cele
brat nusteriū q^o a dño iftitutū est: t q^o nō duo
ta mēte accedit ad eucha^m: vel in volūitate
peccādi manet. t ex h^o elicē possum^o triplicē
idignitatē: q^o p^oria ē in memoria. scōa i volū
tate. 3° in ope. p^oria respicit pctū p^oteritū de q^o
nō penitet. t hec vocat indeuo^o. scōa respicit
pctū futurū qñ est in volūitate peccādi. 3° pec
catū p^ons: qñ aliter celebrat tē. t qñlibet facit
idignū. **¶** Scōa difficul. qd est mai^o pctū an
in pctō mortali celebrare: an in pctō mortali
p^ocepe. **¶** Dicedū q^o q^o celebras obligat ē p^oce
pe mai^o pctū est: sz capiēdo vñ p^o se 3 aliud
p^ose p^oce^o ē p^ocepe: q^o o^o ē meli^o. i. p^ocepe cū cari
tate: sz celebrare sit potēti^o. **¶** Tertia difficul.
q^ore bethsamite ifsecti sūt. q^o archā videat
p^ori reg. vi. Et oza q^o te tigit. cū licitū sit p^oce
ptū sacerdoti hostiā tāgē t p^oo^o videre: cuius
figura archa fuit. **¶** Rñdeo ratio lfalis est: q^o
erat prohibitiū p^olo ne dideret archā nudā:
t leuitis p^oceptū vt portarent in humeris nō
in plaustris: nō sic de altaris sacro. Tūc ad ar
gumēta. Ad p^oimū principale dicēdū est: q^o
assumptū ē vez si fiat bono mō q^o nō sit sine
cōfessione. Ad scōm d^o q^o illud est min^o in q^o
tenent hoies ad p^oessionē. i. semel in dño. sūt

alij casus in q^b tenent ad p^{re}ssione de quoz
numero hic e vnus: q^ui celebrat aut p^{re}cipit sa-
ctm. Et si querat quo iure dico iure apli p^{re}ia
cor. xi. p^{ro}bet at scipm h^o r^e. C. Ad 3^m d^m
q^uo maxis d^ois vt virtutib⁹ n^o p^{ro}tingit male vti
fo: malr: s^{ed} bⁱi obine vt de supbo pp^{er} tute. Ex
ista di. sicut d^o p^{re}cedetib⁹ de r^e. C. p^{ro} e. sacra
liter x^po edit r^e sp^ualr: vt pie credit. Dicit p^{ro}.
q^uo x^po m^uducat sacraliter r^e sp^ualiter. Et p^{ro}i
tur a p^{ro}n^o di. v^{er}g ad illud. c. Hec v^{er}ba r^e a^u bu
tusmodi r^e. C. Scda p^{ro}. B^uali m^u capiant sa-
ctm: bⁱoi suscipiunt g^{ra}te cremetu. Dicit p^{ro}clusio
q^uo mali capiunt t^um sacra: bⁱoi sacra r^e sp^ualr
Et ponit ab illo ca. Hec v^{er}ba r^e. v^{er}g ad illud
caplm. Scd^o hos duos m^ods r^e. C. 3^a p^{ro}lo e
Duplici p^{ro}mio boni p^{ro}man^o: quo iudicio ma-
li frustant. Dicit p^{ro}lo q^uo bⁱoi suscipiendo hoc
sacra: duplici r^e capiunt: corp^u x^pi v^{er}g r^e corp^u
x^pi m^ustici: cui caritate incorpant: aut forti⁹
vinculant. mali v^o soli corp^u d^uic^u. Et p^{ro}i h^o
p^{ro} ab illo loco. 2^m hos duos r^e. v^{er}g ad fi. di.

Ant ut⁹ alij r^e. C. Hic si g^{ra}te. x. di. h^o q^ui
q^u ita bz p^{ro}tinuari ad p^{re}ced. H^o post q^ui
p^{re}cedeti di. m^ug^{ra} elisit erroze q^ui ad ci
bⁱ sumete. H^uic in p^{ro}nti di. p^{ro}stat r^elor^u q^ui
ad x^pm cibate. dicebat. n. tales x^pm n^o est ve
re in sacro. Et bz diuidi p^{ro}nti di. in. 3. p^{ro}tes p^{ro}ci
pales. In p^{ro} error colloca^u. In 2^a error p^{ro}fir-
mat. In 3^a error reprobat. p^{ro} in p^{ro}n. scda ibi
Qui erradi occasione r^e. 3^a ibi. quoz p^{ro}fidia
r^e. C. p^{ro} manete indiuia. 2^a in. 3. p^{ro}tes vidit
In p^{ro} erroris ponit fundametu. In scda erro-
ris p^{ro}uertit cometu. In 3^a p^{ro}solidat suu firma-
metu. p^{ro} in p^{ro}n. Scda ibi. Que ex ead^e r^eoe
3^a ibi. At. n. Aug. r^e. Rursum p^{ro} r^e scda p^{ro}id^o
indiuia manetib⁹. 3^a i. 3. p^{ro}tes diuidit. In p^{ro}
auctoritas p^{ro} se scribit. In scda dubietas ex vi
cus ou^{is}. In tertia facilitas veri o^uidit. p^{ro} in p^{ro}n. 2^a ibi. Deinde addit r^e. 3^a ibi. Attende
his diligenter r^e. Hec e diuio p^{ro}ntis di. r^e.

H^o x^po sub sp^ueb⁹ posito copetat mot^u
aut visio. Et af tripl^u ad p^{ro}tem fallam.

C. p^{ro} q^ui x^po n^o est realr sub sp^ueb⁹ pa-
nis r^e vini. Si corpus x^pi est ibi: aut q^ui aut
n^o q^ui: neutru e dicendu ig^{ra}. p^{ro}ator p^{ro} ex p^{ro}
p^{ro}na. p^{ro}inoz p^{ro}bat. p^{ro}io n^o e q^ui: q^ui t^uc sp^uez
panis excederet: q^uo n^o est v^{er}g. q^ui aere p^{ro}pin-
quo sp^ui n^o e x^po. nec n^o q^ui: q^ui t^uc ibi n^o vi-
ueret d^uite p^{ro} in p^{ro}n. scdi de aia. q^uo aia e act^u
corpis orgaici. r^e p^{ro}nti quati. C. af q^ui x^po n^o
possit moueri i eucha. x^po i i c^olo. ergo n^o mo-
uet i eucha. Assump. p^{ro} p^{ro} aug. d^o p^{ro}le. di. ij. c. p^{ro}
q^uo d^o h^oet. donec finiat sc^uz surius e d^uis. p^{ro} p^{ro}na
q^ui in motu locali de q^uo loq^umur o^uz d^uittere locu

a q^ui: r^e venire ad locu ad que. C. 3^a af. q^ui x^po
p^{ro} videt oculo corpali i sacro. nulla p^{ro}fectio de
p^{ro}nti x^po: ex h^o q^uo e sub sacro: ergo p^{ro} videt vt i
sacro. Assumptu p^{ro}. alioq^uo opa maxie beni-
gnitaf opando puniret. p^{ro}na p^{ro}z q^ui sic intel-
ctio e p^{ro}fectio itellect^u: sic visio corpalis oculi
C. In o^u p. j. matth. xvi. hoc e corp^u meuz.
Et io. vi. caro mea v^{er} e cib^u. p^{ro} scdo q^uo mouea-
tur: e auctas p^{ro} i. ij. thop. mod nobis mouet
oia q^uo i nobis. ig^{ra} ad motu hostie mouet x^p
p^{ro} 3^a q^ui visio corpalis n^o fit nisi p^{ro} h^uite in
orgao: seu orgao h^uite motu extelnu: q^uo n^o e
i. p^{ro}posito. In ista. q. ad. r^e. C. Quo ad p^{ro}mar.
termini s^{ed}. p^{ro}. motus. visio. p^{ro} 2^a termin^u e p^{ro}.
h^uz at capi trib⁹ binarijs positio scdm lib. vari-
os. Et. n. p^{ro} gramaticalis: r^e e q^ui vna vocal^u
duplex immediate p^{ro}sonas seg^u. r^e t^uc vocal^u p^{ro}ce-
des p^{ro}ne. p^{ro}ducit i alib ipediat. r^e d^ui thes^u in
greco. p^{ro} e de li. thopic. v^{er} i p^{ro}io illi p^{ro}ez
diffiniens p^{ro}us dicit: p^{ro} e acceptio alteri⁹ c^o-
nei in p^{ro}bia. hoc d^uicim⁹ hec e p^{ro} thome: hec
bonaue⁹ hec auerroy⁹: r^e reliq^u similia. v^{er} hoc
m^o q^u sunt coia alicui scie n^o d^uic^u p^{ro}nes: sed
ver^u dignitates: vt de^u est i theo^u n^o d^ui p^{ro}: s^{ed}
dignitas. r^e h^uit⁹ p^{ro} d^ui. aut p^{ro} d^ui d^ui suppositioz
de q^u agit philo. i p^{ro}io poster. r^e t^uc est auferre
sis q^u caput tollit d^uonis: vt conias p^{ro} p^{ro}con-
as: r^e statius p^{ro} eustatius: vt in lib. posse. limit-
tet suppo: p^{ro} eo q^u e sub dignitate: ab ea cui
d^ueter p^{ro}gre^u d^ui p^{ro} id^u q^uo d^uis p^{ro}. r^e de li.
p^{ro}ioz. Et ari. i p^{ro}io s^ullm diffiniens d^ui. s^ullus
q^uo. in q^u q^ubulda p^{ro}itis necesse e aliud eueni-
re p^{ro} ea q^u posita sunt. q^uo e pos^u aut posita: ni
si dispositis aut disposita. s^{ed} in m^o r^e in figura.
Quarto d^ui p^{ro} vt id^u sit q^u eendi p^{ro}: cui n^o est
opponit: r^e a q^u venit positiu^u. r^e hoc m^o i⁹ q^u
h^uz est nobili⁹ positiu^u nobilior e p^{ro} q^u ex to-
to nihil exteri⁹. Quinto d^ui p^{ro} ap^u gilbertus
porretai vnu sex p^{ro}ncipioz. quia gilbert⁹ picta
uo. est diffiniens dicit. p^{ro}ositio e q^uda p^{ro}iu si-
tus r^e g^{ra}tiatiois ordiatio: in q^u breu^u t^ucigit tria
p^{ro} p^{ro}ntis gen^u d^ui dicit. p^{ro} e q^uda litus: sicut
h^o e quod d^u aia. n^o t^uc o^u aia: sic positio et
sit⁹. totu. n. situat n^o t^uc p^{ro}rie ponit s^{ed} p^{ro}tes sic
situant q^u ponunt io scdo additu e p^{ro}iu. s^{ed} q^u
p^{ro} est naliu n^o p^{ro}rie artificialiu: q^u ad libitu
collocant d^uite in arte poetria flacco ozo. p^{ro}-
ctorib⁹ atq^u poetis sp^u fuit eque p^{ro}as quod d^u
audedi. io additu est tertio r^e g^{ra}tiatiois ordia-
tio. r^e hec p^{ro} e q^uda respect^u extrinsecus ad ne-
nies fundat⁹ iposito terminat⁹ ad locu longe
alt⁹. De p^{ro}moi p^{ro}ne i suis p^{ro}metis de p^{ro}ne: r^e
hoc h^uit ff nich. bo. turonen. q^u p^{ro}st⁹ gilber-
tus differuit: r^e h^uit vt hec⁹ p^{ro}di⁹ in sp^uid⁹ co-

nō mutata suba s; mutata q̄ritate. vñ forsan
 ex hoc mot^o venerabil^{is} ceptor^{is} ff. gullis okam
 in q̄rto. q. i. hui^{us} facti in solone 2ª difficultatis
 post p̄p̄a solonem dicit q̄ in hoc sacro p̄tea
 corp^{is} itat^{is} p̄tes vt in aure est ocul^{us}; 2 i pede
 man^{us}; 2 sic ē possibile fore sub tā p̄ua sp̄e p̄aie
 2 hoc inq̄t ff. Jo. vñ dices tollit oēs figurā a
 corp^{is} hūano 2 ordinē vñ 2 vite repuḡt. Sic
 ergo q̄ cogitādo de pōne q̄ dicta sūt i p̄rio ar
 t^o. aptū est qd̄ q̄rit. tāt^o ē. n. xps in sacro q̄rit^o
 in celo p̄cipiēdo pōnē de ḡlie q̄ritatē; 2 tanta
 distātia iter pedes 2 caput hic vt ibi. Ex q̄ p.
 dabil^{is} infer^{is} q̄ si stat in celo qd̄ credit. de q. j.
 xlii. di. forsan dices stat 2 h. Sed capiēdo pō
 nē p̄ vno sex p̄ncipioz corp^{is} xpi fm totū 2 p̄
 tes totā qd̄ iditātē hostiā aspiciūt vt nō ma
 gis sic loq̄ndo vni p̄ti hostie appoximet vna
 ps xpi corp^{is} q̄ alia. Ex q̄ p̄z nō oportē si ho
 stia circulari^{is} moueat corp^{is} xpi circulari aut
 si sup^{er} stat in infer^{is} hostie sic caput xpi poni
 infer^{is} 2 pedes sup^{er}. S; occurrit dubietas. fi
 at panis in forma 2 q̄ritate s̄lis corp^{is} xpi. sic
 est vt dī figura corp^{is} ei^{us} p̄is in introitu ecclē
 palatij 2 p̄uertit h̄ panis: nūqd̄ hēbit pōnē q̄
 dī p̄ncipij: Dico q̄ nō: s; p̄ totā sp̄m panis
 erit caput erūt pedes 2c. Et si sp̄s panis sub
 qua sūt pedes xpi stat aut giret sup^{er}: nō tñ
 pedes xpi. Cerne ex^{tra} aptū. Dixit distigū me
 tro qdā. Abia tenēs speculū sese speculet he
 rāq̄: nec si speculū abia giret here circular^{is} fa
 cles. S; dubiū restat 3^m. Quō ē possibile cor
 pus xpi de nouo hic eē nō mutātū. Sic tho.
 p̄liti dist. q. i. in solone ad q̄rtū arg^{um}. dic̄ cois
 opio pp̄ mutationē alit^{er} in ip̄m corpus xpi.
 Hoc vt arguit ff. hugo noui castri in. q. ij. p̄liti
 di. n̄p̄l ē. Citi^{us}. n. subā panis p̄uertet i cor
 pus xpi: vt in celo. corp^{is}. n. xpi nō iformat pa
 nis m̄āz vt forma ignis m̄ām acris: dñ sit am
 boz p̄uersio vñ vt a q̄: ali^{us} vt ad quē. vñ o3
 meditari dīnā d̄rutē opari vt inq̄t vt fiat con
 uersio panis i corp^{is} dñicū: itē vt hic fiat. ex
 quo claret q̄ nō rōne p̄uersiōis solū ē p̄ns h̄
 corp^{is} dñi. 2 si mō est p̄ns 2 pus nō fuit: muta
 tiū est aucte p̄h̄l. vi. p̄h̄icor. Et si dicat seq̄ns
 thomā est denoiatio extrinseca: ita dicā de q̄
 libz: vt p̄z itūcti. Et rogo qd̄ icōueniēs vt no
 ua p̄ntia iformet. Et si q̄ras in q̄ p̄mēto h̄mōi
 p̄ntia reponat. Cui inq̄ forsan in p̄mēto vbi
 vt vbi diffinitūū angeli 2 si nō p̄rio: reductie
 tñ: q̄ vbi de quo loquit gilbert^{us} pictan^{us}. circū
 scriptionē dicit. Aut vbi turonēsi^{us} q̄ cōplecti
 tur: 2 vbi diffinitūū 2 vbi circūscriptiū. Et
 si nō placeat reducē ad vbi gilbertiū aut vbi
 ponē turonēse. dicat qd̄ q̄ in vñ p̄c^{mo} p̄mēto

sit ista p̄ntia. Sic. n. loq̄t fr̄ac. de maro. in cō
 statu de locatione actiua. Si. n. vbi qd̄ ē loca
 tio passiua p̄mētū cōstituit a fortiori vñ eque
 locus 2 de loco loquor formal^{is}: nō fundamē
 talis: q̄ sic est q̄ritas. Et si. n. magnis laudib^{us}
 extollat Aug. p̄hm de decē cathegorijs in lo
 gica sua: 2 de eo canat in metro. Sūm^{us} arist.
 trāscēdens cacumia rerū: in duo diuisit q̄qd̄
 in orbe fuit. nō tñ scitūt oīa: posteriores. n. ad
 p̄iores addūt. vt ipse vult in 2° metha^{ph}: fm
 nouā trāslationē q̄qd̄ sit illa p̄ntia ē resp̄ctus
 2 resp̄ctus extrinsec^{us} adueniēti^{us} 2 mutat mutatoē
 acquisiua corp^{is} nō dep̄ditiua. Ideo dicit scdā
 ps p̄clonis q̄ remanet in celo q̄ sp̄ sedet. i. q̄
 scit ad dexterā p̄tio: nisi forsan ex alio p̄uile
 gio: vt p̄mo fecit scissime m̄si sue in ass̄ptio
 ne eiudē. vt voluit Hieronym^{us} in fmo de as
 sumptiōe ad paulā 2 eusto^{mus}. vt scdō fecit pe
 tro fugiēti de romanis carcerib^{us}: dicēs ci va
 do romā itez crucifigi. vt 3° fecit marcho di
 ceno ci. Id̄ tibi d̄harec euangelista meus.
 qd̄ dñi Genetoz inscribi faciūt cū leonia reo
 nia in suis dñijs: 2 si q̄ sit ista. C^o ps p̄clon^{is}
 dicit q̄ corpus xpi pōt eē in diuersis locis lo
 caliter: 2 q̄ doctori sub. 2 toti scole ei^{us} (cuius
 est magn^{us} n̄jer) nō b̄t̄ in dubiū sed demō
 strat. ea pp̄ solū pono tria motiua. vñ^{us} antiq̄
 doc. fr̄acigene. sed minor ordinis. p̄ntia istā
 p̄tē p̄ntis di. ar. ij. q. ij. p̄mū motiū. Eque
 repugnat duas soliditates eē simul sicut vñ
 corpus eē in multis locis localiter: ita iudica
 rēt p̄h̄r 2 tñ videm^{us} p̄mā factū eē p̄ dīnā pōz:
 vt p̄z in duob^{us} corpib^{us} i eodē loco: q̄re 2 secū
 dū extat possibile. p̄cōm motiū. Sicut de
 trāsmutat subām panis in subām corp^{is} sui.
 sic posset q̄ritatē panis trāsmutare in q̄ritā
 tē corp^{is} sui: sic ipso remanēte in celo loca
 liter: eē in terris local^{is}. Tertū motiū: qd̄
 pōt de^{us} mediāte cā effectiua 2^a pōt p̄ se s; me
 diāte trāsubatione pōt facē corp^{is} sui p̄ns sub
 sp̄b^{us}: ergo sine trāsubatione: cū trāsubā^o nō
 videat h̄re locū nisi cause efficiētis. p̄z disc̄ur
 rēdo. hoc vult hugo de scō p̄cto. 2° lib. de sa
 ctis. p̄te octaua. c. ij. dices. nō ē mirū si mira
 biles mirabilia opaf. Quō ingo corp^{is} vñ in
 eodē tpe in diuersis locis. Sili noli mirari q̄
 locū fecit 2 locū in corp^{is} 2 corp^{is} in loco. 2 q̄
 fecit vt corpus vñ in vno loco eēt fecit sicut
 voluit: si voluisset aliud facē potuisset: nam
 2 qñ vult aliter facit. 2. j. Cogita faciētē 2 de
 sinet esse mirabile q̄qd̄ illud fuerit: 2 si forte
 eē mirabile nō desierit: tñ incredibile nō erit
 si factor op̄s cogitat: non erit ip̄ossible q̄qd̄
 erit. hec ille. Facile est hoc p̄te scādenti ter

gullis okam

2. j. q. ij.

p.

Dy

u

2. j. q. ij.

tid cellā
 prius in
 bedimēti
 hēbit
 plo. S
 uit bitu
 rī eccl
 ricus q̄
 pus po
 potēti
 hēbit
 2 egrī
 caleat
 co fm
 Thō. i.
 locati
 ci sui p̄
 ibidē
 qōnis
 diuer
 nus q̄
 nām e
 est m̄
 arti. ij.
 itū. S
 itū aut
 vñ te
 duab^{us}
 idē mo
 cor. 2. v
 q̄ term
 Rurū
 nibiles
 esse ter
 ueri al
 biles.
 hos in
 p̄at: d
 2^a. q. ij.
 dāta v
 p̄do. L
 nāci de
 lute 2
 C^o p̄
 ad dñ
 sub al
 eē nā
 cūda
 p̄nti
 dūt eē
 p̄ntiū

tiā celā vt multiplicatū posteriori remaneat
prius multiplicatū. eadē. n. albedo mult' al-
bedinib' silis est. sic idē corpus nūero multa
hēbit vbi. Et si nō credat' rōnib' credat' exem-
plo. Scis Antonius de padua simul p'dica-
uit biturū in scō stephano: et scō michaele. q.
rū ecclesie sunt satis distātes. Et qñ dicit hen-
ricus gādensis quof. ix. q. xxxi. q. tūc vñū cor-
pus possz eē vbiqz: ex quo est idifferēs ex pte
potētē dīne: vt sit i mult' locis. Scdo qz tunc
hēbit tria. arguit in eodē loco vt simul sanū
et egrū: aut in diuersis: vt frigeat i vno loco: et
caleat i alio. Tertio sicut locatū cōmēsurat lo-
co fin quātū et p'tiū. sic fin vñū et multū. Et
Tho. in pñti di. q. ij. principali in solōne que-
stiuale 3ª solucōe arg'm scdm termini loci et
locati sunt simul. ergo si locatū ē ē terios lo-
ci sui p'prij est ē terios suos p'pos. Et addit
ibidē in qōne. 3. p'ncipali in q'stiūcula 2ª illi
qōnis i sol. p'ncipali q' angel' nō pōt sil eē in
diuersis locis igit nec corpus. Et egid' roma-
nus qñ. p. q. i. et qñ. 2°. q. xvij. sicut res p' suaz
nām est tñ in vna sp'e. sic p' vna dīmēsiōnem
est tñ i vno loco. Et alan' in. iij. q. j. hui' mae
arti. ij. p'dictiōe 3^a. Et Godfrid' qñb. xij. q.
iij. Si silis eēt i duob' locis aut vna mutatio
ne aut duab' non vna: qz vna mutatio est ad
vñū terminū: nō duab' qz aut eiusdē sp'ei aut
duab' alterius nō eiusdē speciei: qz nō potest
idē moueri plurib' motib' eiusdē sp'ei. 3° phi-
cop. 7. v. metha. c. de eodē nō duab' alh' sp'ei:
qz termi essent trij: et ita mot' incōponibiles.
Rursus cuiuslibet mot' termini sunt incōpo-
nibiles ex. v. phicop. 3. quecūqz duo vbi pñt
esse termini eiusdē motus: qz mobile pōt mo-
ueri ab. a. in. b. z. a. b. in. a. ergo sūt incōponi-
biles. Veniat David iunior: Scot' minor 3
hos in siliū et cor arma diripiat et spolia acci-
piat: dimitto sibi gloriā victorie. legat solum
2°. q. p'mi arti. pñtis dist. et videbis doc. subti.
hastā vibrare i hostes: et i fugā puertere. C1^a
p'cho. Corp' xpi et potuit pñt' esse sub sacro qz
nasci de v'gine et eidē cōpetē opationes abso-
lute z moueri. Ista cōcō tres hz p'ncipulas.
C1^a Prima dicit qz xps prius potuit eē sub sa-
cro qz nasci de v'gine. P3: qz xpi' est indēs
ad duos modos sicut pōt hū sub vno mō sic
sub alio eque p'io. sed corp' xpi est idēs ad
esse nāfr: et esse in sacro. ergo sicut mō pñt' hz
eē nāle qz sacrale. sic potuit eē v'gine. C2^a
cūda ps dicit qz ille opatiōes absolute qz com-
petūt ei in celo cōpetūt in sacro. P3: qz p'ce-
dūt ei in iō nō variant p' p'osteri. C3^a Tertia
p'ncipula dicit qz corpi xpi in sacro cōpetit mo-

neri: p3. vbi est hostia sibi et corpus xpi. hostia
aut aliqñ eleuat a sacerdote aliqñ deprimit.
C2^a Tertia p'cho ē hec. xpus in sacro sic qd pōt
trāsmutare vt ab intellectu aut sensu nō b'ō
videri nequeat: sed b'ō intellectu. Ista cōcō
tres hz p'ncipulas. C1^a Prima dicit qz xps in sa-
cro aliqñ pōt mouē. ista p3: qz aīa xpi non d3
priuari illa pō quā hz angelus: s3 angelus q
nō ē i loco circūscriptiue hz pōm motuā cor-
poraliū et aliqñ mouet: vt p3: ergo et. et hoc
aliqñ appuit i substractiōe aut remotiōe ho-
stia subita aliqñ de cā. C2^a Scda ps dicit qz ab
intellectu aut sensu nō b'ō videri neqz. C3^a Ter-
tia qz ab intellectu b'ō. de intellectu pbat t'ho.
i pñti di. ar. iij. q. iij. qz ē obm fidei. pōt tñ co-
gnosci a b'ō: et hoc actu b'ificō: qz eo3 qz enig-
matice vident in via: succedit cognitio clara.
ff Rich. in pñti di. ar. v. q. i. alr pbat p'mū:
qz. i. lumē nāle nō attingit ad cognitionē isti-
us exītie: sed qñ ad scdm discordat: qz dicit
qz nō tñ b'ōs pōt vidē in v'bo s3 in glie. p'prio
qz qñs h'mōi exītia excedat facultatē lumis
nālis: nō tñ facultatē lumis glie. de sensu vō
distinguit idē Rich. ar. v. q. ij. de vñū glioso
et nō glioso. itē de vidē nāfr et gliose vel mi-
raculose neuter pōt vidē corp' xpi in eucha-
nāfr. Rō Tho. art. q'ito. q. i. qz non pōt eē ta-
et' ibi sine qz nō ē actio nālis i corpib'. Scda
rō eiusdē ibidē qz color respicit qñtatē pro-
p' se subō. corp' aut xpi ibi nō hz ordinē rōne
qñtatē: igit nec rōne coloris. Addit fr Ri-
char. vbi sup qz nec lumē glorie corpale pōt
attingere rē nō exīte alicubi. cuiusmodi est
corp' xpi: vt hic. Addit idē vbi. s. qz nec p mi-
raculū: qz nō pōt eleuari oculus ad cognoscē
dū exītiā subē septe. quē moduz hz corpus
xpi vt hic. Pro hac vltima p'cone videatur
articulus terti' doc. subti. i trib' qōnib' et istis
rōnib' in pñti di. qz vēit finis papiri. Cūda
tū ad tertiū articulū sūt tres difficultates: iux-
ta tres p'cones. C1^a Prima difficultas. Si de
us pōt facere vñū corp' eē vbiqz. dicit frā. de
maro. in pñti dist. qz sic. ex quo ē ideterminatū
ad plura loca eiusdē rōnis. C2^a Scda difficul-
tas. Si potuit xps incarnari in v'gine: dato qz
pñt' fuisset in sacro in antiq' testō. Dico qz nō
qz iam fuisset vñio. C3^a Tertia difficultas. vñū
illa pō motiua qua in sacro xps pōt mouē sit
organica aut sp'ialis. dico qz subāils a subō.
pōt tñ eē corpāls a terio. Et sic p3 ad. q. vic3
qz xpo sub sp'eb' posito cōpetit mot' aut vñio
tūc ad arg'. C1^a Ad primum ad maiore dico
qz est quātū. et p3 solutio in prima concōne.
C2^a Ad scdm p3 qz ar' m' v3 vbi ē mot' acq'sitū

An dy pr
farc vñū
corp' xpi
vbiqz

et de p[er]ditu[m] s[ic] h[ic] aut[em] sol[us] e[st] acq[ui]situ[m]. **C**ad
 3^m p[er] q[uo]d n[on] p[er]dit s[ed] n[on] co[m]petit libi v[er]o corpa
 lis v[er]o ibi p[er]p[et]u[us] indisp[on]e[n]t: sed b[on]i intellectua. Ex
 ista disti[n]ctio[n]e. sicut de p[re]cedentib[us] de m[en]te m[ag]i[st]ri. 3.
 r[ati]o[n]e. **P**ria e[st] signu[m] visibili x[ristu]s tenet: et n[on] v[er]o vi.
 mirabili. Dicit p[re]lo q[uo]d sub signo visibili x[ristu]s
 n[on] visus e[st]. Et ponit a p[ri]ncipio v[er]o v[er]o ad illu[m] ca.
 Att[en]de his diligenti[er] r[ati]o[n]e. **C**Sec[un]da p[re]lo. Sepe
 d[icitu]r res signu[m] e[st] et sic p[er]desse v[er]o cognoscit. Sic
 p[re]lo. q[uo]d sepe signu[m] caput n[ost]ru[m] signatu[m] v[er]o p[er]is
 carnis x[risti]. Et ponit ab illo ca. Att[en]de his r[ati]o[n]e.
 v[er]o ibi. **H**ec et his silia r[ati]o[n]e. **T**ertia p[re]lo. Co
 secratio[n]e t[ra]nsu[m]bat panis et mutat in co[m]ione.
 Dicit p[re]lo q[uo]d panis et v[er]o t[ra]nsu[m]bat in corp[us]
 et sanguine x[risti] p[er] p[re]fectione[m]. Et p[er]it ab illo lo
 co. **H**ec et his silia r[ati]o[n]e. v[er]o ad fine[m] disti[n]ctio[n]is. **C**Ad
 illa p[ar]te p[ar]ticula. Ex his alijsq[ue] p[ar]tib[us] p[ro]stat r[ati]o[n]e.
 que e[st] p[ro]p[ri]e in fine hui[us] disti[n]ctio[n]is. et fuit p[er]divisa
 nona disti[n]ctio. in qua m[ag]i[st]ri elisit erro[re]m q[ui] ad
 ci b[on]i sume[n]t. Et decima in qua co[n]suetu[m] r[ati]o[n]e
 q[ui] ad x[ristu]m cibant[ur]. in qua p[er]dit p[er]clusorez
 et p[ro]p[ri]a m[en]te indivisa et itacta remanet. so
 lu[m] eni[m] posita est v[er]o co[m]pletu[m] esset ternarius.

*sepe signu[m]
caput n[ost]ru[m]
signatu[m]*

ixi

I aut[em] querit qual[ite]r r[ati]o[n]e. **C**hic signat. xi.
 disti[n]ctio. hui[us] q[ui]nti. que ita h[ab]et p[er]tinuari ad
 p[re]cedetes. **H**ic postq[uam] i[n] p[re]cedentib[us] v[er]o p[ro]
 te i[n] octava di. est o[mn]i[u]m q[uo]d e[st] eucha[ristia] i[n] e[st] capies
 et in nona et decia gl[ori]e sit malicia digne susci
 pias. **H**ic o[mn]i[u]m d[icitu]r incipit in sacra poli[ti]ca q[uo]d est co
 ficiet[ur] et h[ab]et dividi in tres p[ar]tes p[ri]ncipales. In
 p[ri]ma agit de ipsamet co[m]fectio[n]e. In sc[un]da de ali
 quoz co[m]secutione. In tertia de p[er]ficietis au
 ctorizatio[n]e. **P**rima in p[ri]ncipio. Sec[un]da disti[n]ctio.
 xii. ibi. Si aut[em] q[ui]ritur de accidentib[us] que rema
 nent. **T**ertia disti[n]ctio. xii. ibi. Solet etia[m] queri v[er]u[m]
 p[ri]m[us] sacerdotes r[ati]o[n]e. Rursus p[ri]ma p[ar]ticula q[uo]d e[st]
 p[er]sensio d[icitu]r. in qua m[ag]i[st]ri agit de ipsamet co[n]se
 cratio[n]e: h[ab]et dividi in. 3. p[ar]tes. In p[ri]ma o[mn]i[u]m d[icitu]r pa
 nis et vini t[ra]nsu[m]bat[ur]. In sc[un]da exprimit tantu[m] fa
 cti triplicata r[ati]o[n]e. In tertia exponit mixtio aq[ue]
 sed n[on] intinctio. **P**ria in p[ri]ncipio. Sec[un]da
 ibi. Sub alia aut[em] sp[eci]e trib[us] r[ati]o[n]e. **T**ertia ibi. **E**t
 vero admisce[n]da e[st] vino r[ati]o[n]e. **H**ec e[st] divulso r[ati]o[n]e.

d' g[er]m[an]i

Tra[n]s[u]bstantio[n]e panis tritice[us] et vitia vi
 nu[m] in corp[us] et sanguine d[omi]ni cu[m] p[er]vertat[ur].
 Et af q[uo]d n[on] tripl[ic]i. **P**rimo sic. Tran
 substantio[n]e n[on] e[st] mutatio. ergo panis et vini n[on]
 t[ra]nsu[m]bstantiant in corp[us] et sanguine d[omi]ni. **A**lio p[er]
 q[uo]d t[un]c e[st] (ex quo e[st] ad sub[st]antia[m]) aut g[ra]tiao aut
 corruptio. ex. v. p[er]p[et]u[us] cor. et hoc e[st] falsu[m]. q[uo]d in
 v[er]o q[ui] e[st] m[ag]i[st]ri co[n]suetudine n[on] h[ic]. **P**er p[ri]ma q[uo]d alio
 n[on] videret p[er]versio possibilis. **C**Sec[un]do sic.
 Si panis et vini p[er]vertunt in corp[us] et sangui
 ne d[omi]ni. aut p[er]vertunt in id q[uo]d est: aut in id q[uo]d

n[on] est. n[on] in id q[uo]d n[on] e[st]. q[uo]d t[un]c corp[us] x[risti] de no
 uo fieret. nec in id q[uo]d est: q[uo]d t[un]c cresceret. g[ra]t[ia] r[ati]o[n]e.
Tertio af sic. **E**que p[er]t[ine]t e[ss]e fact[us] eucha[ristia] s[ic] a
 p[er]uersione panis: sicut cu[m] p[er]uersione et e[ss]e b[on]i er
 go n[on] fit t[ra]nsu[m]bstantia. **E**t si p[ri]m[us] p[er] q[uo]d fides e[st]
 de p[re]sentia corporis d[omi]ni. **P**er p[ri]ma auctoritate
 p[er]i in p[ro]p[ri]etate. **F**rustra fit p[er] plura: q[uo]d fit sic
 ri per pauciora. In op[er]e e[st] **A**mbrosio. **E**usebi[us]
 et **A**ug[ustinus]. et **D**amasce. panis et vini sup[er]natura
 li in corp[us] et sanguine t[ra]nsit. In ista q[uo]e ad
 als p[ar]iformit[er] s[un]t. 3. r[ati]o[n]e. **C**Ad uo ad p[ri]m[us] ar
 ticu. termi[n]i s[un]t. **P**anis. **T**riticu[m]. et vini. **C**Ad
 mus igit[ur] termi[n]i e[st] panis. Et d[icitu]r panis a pan
 greco q[uo]d e[st] totu[m] in latino. vel p[er] q[uo]d o[mn]ia aialia
 pan[em] comedunt. vel sc[un]do q[uo]d cu[m] o[mn]i cibo come
 dit. vel 3° q[uo]d in sub[st]antia d[icitu]r aialia quasi h[ab]et alia
 alim[en]ta virtualiter. **F**ixerit aut[em] poete q[uo]d p[er]
 que latini silvanu[m] dicit: e[st] deus terre seu pa
 stor: et q[uo]d habebat cornua in capite m[en]tado ra
 dios solis et lune. et pelle[m] variata[m] celi m[en]tatez
 sideru[m]. vultu[m] ruben[tem] p[er] cithara. vna fistula se
 pte calamo in manib[us] p[er] armonia[m] sept[em] ce
 loz. villosus inferi p[er] vilitate[m] fructu[m] arboru[m]
 et aialiu[m]. et pedes caprinos p[er] stabilitate[m] sua[m].
 Sic eg[re]de pan o[mn]ia terrena m[en]t. sup[er]emag[is] et
 ihma. de quo et panis dicit[ur] e[st] v[er]o panis n[ost]r[us]
 qui de celo desc[en]dit: in quo sunt o[mn]es thesauri
 sapie[n]tie et scie[n]tie dei absco[n]diti: et io panis n[on] aliud
 in corp[us] d[omi]ni co[n]vertit[ur]. **A**lii igit[ur] bona u[er]tura se
 c[un]da p[ar]te p[re]sentis disti[n]ctio[n]is. arti. p[er] q[uo]d i. Sicut pa
 nis ex multis granis efficit[ur]. sic corp[us] x[risti] m[ul]
 tificu[m] ex multis suppositis. Corp[us] at[em] x[risti] h[ic] v[er]
 cib[us] p[er]tinet n[on] qualite[ri]cu[m]q[ue]. sed cib[us] co[m]ueniens ci
 bi e[st] efficax: cib[us] sando: cib[us] o[mn]i[u]m co[m]is. signu[m] tale
 maxie e[st] panis tritice[us]: q[uo]d ex ei[us] v[er]u[m] n[on] gi
 gnet fastidiu[m]. q[uo]d d[icitu]r alio cibo n[on] puenit. efficax
 e[st] p[er]firmado: q[uo]d p[ro]stat. e[st] e[st] san[ctus]. v[er]o ysaac in
 dictis d[icitu]r. co[m]is e[st] e[st] iter g[ra]tis maxie r[ati]onabil[ite]r
 viuetez: q[uo]d etia[m] vino vitis pueniunt. **A**n **D**am[ascen]s.
 Co[n]suetudo e[st] hoib[us] pan[em] comed[er]e et bib[er]e vi
 nu[m]: ideo co[m]ingavit eis d[omi]n[u]s d[omi]nitate[m] et fecit ea
 corp[us] et sanguine suu[m]: v[er]o p[er] ea que s[un]t f[er]m[en]tu[m] n[ost]ru[m]
 consueta in quib[us] vita co[n]servat[ur]: ad ea que s[un]t
 sup[er]a natura aia t[ra]nsf[er]at. **S**ec[un]do principa
 liter. q[uo]d v[er]o panis in clubano coquit[ur]: sic x[ristu]s i[n]
 cruce p[ro] nobis decoct[us] e[st] et multis tribulatio
 nib[us] colatus. **T**ertio q[uo]d m[ul]tissime in reliqua
 cibaria efficit[ur]: nec tangent[ur] coingnat sicut ca
 ro r[ati]o[n]e. Sic x[ristu]s in v[ir]gine m[ul]tissima co[n]cept[us]
 e[st] m[ul]tissime. v[er]o ap[ud] beate[m] d[icitu]r panis s[an]cti
 la. i. p[re]cipu[us]. apud grecu[m] ep[iscopu]m. i. sup[er]sub
 lis. Ego s[un]t inq[ui]t panis verus qui de celo de
 scendi. **C**Sec[un]d[us] termin[us] e[st] tritice[us]. v[er]o d[icitu]r tri
 ticu[m] tripl[ic]i. Co[m]mune. co[m]iter. et p[ro]p[ri]e. Co[m]mune

de tritice
le. et ista
terendi
metu[m] it
genus
siligo
as in h
fm q[uo]d
allign
in ma
visib[us]
a ter[re]
hoib[us]
cuido
du[m] et d
gatur
pili h
pa. de
terra
d[icitu]r
q[uo]d o[mn]i
mem
apud
h[ic] b[er]
tritice
si gran
rit ip[s]e
sacra
da fin
q[uo]d facit
du[m] gla
p[er] polu
tudo. d
b[er]it.
tur q[ui]
to ven
tus a
tis ve
amisse
m[ul]t[us]. v[er]
hoc eni
vini v[er]
nao. v[er]
utro
d[icitu]r. Et
cibo p[er]
tu vin
cuido
possi
litate
Si
muta
hec
sub[st]a[n]t

bñ triticū oē illud qđ in mola terit̃ comestibi
 le. ⁊ isto^o etiā saba tritū. dñ. Sic enī triticū a
 terendo dictū est. Cōiter dñ triticū idē qđ fru
 mētū ita tñ qđ frumētū vt dñ papias: sit oē id
 genus bladi: qđ aristas hz. ⁊ hoc mō ordeū ⁊
 siligo spēs sūt tritici. vt etiā p̄fat^o dicit papi
 as in hoc noie panis. Tercio dñ triticū pprie
 fm qđ de eo loq vñ Isaac in dictis p̄ticularib⁹
 assignādo nobiles ei⁹ pprietates ⁊ vsū vtilez
 in māducādo: ⁊ sic est nobilissima bladi spēs
 vsibus maxie cōpetēs humanis. vñ ⁊ sic dicit⁹
 a terēdo nō qđ iā p coitate sed pp indigētiā
 hoīuz. ⁊ sic idē est qđ frumētū nō capiēdo se
 cūdo mō dicto frumētū vt sit gen⁹ ad oē bla
 dū. ⁊ dñ a frumen que est ps enūis gule vel
 gutturis. hz vt dñ a frui. i. vñ. vñ hoc triticū est
 vtil⁹ hūano vsui. Sic. n. vbi nos habemus in
 ps. dñ iudiciū tuū regi dā. Erit firmamētū in
 terra in sūmis mōtū. que videt lsa corrupta
 dñ scribi. Erit frumētū in terra in sum. mōtū
 qđ oñdit veritas hebraica que hz. Erit triticū
 memoriale. qđ ⁊ rabsalomo d vcturo messia
 apud eū exponit. sed h nobis sufficit pro pñti
 h hñe ex textu: aut textu cōcor⁹: qđ idem sit
 triticū ⁊ frumētū. de qđ Jo. xij. fili⁹ dei dicit. Hi
 si granū frumētū cadēs in terra mortuūz fue
 rit ipm solū manet. gbus vbi hoc p̄fagiā
 sacrm. Et hoc triticū aut frumētū triplex ē. qđ
 dā sine barb. qđ p excellē^m triticū appellat⁹:
 qđ facili⁹ terit. secūdu cū barb. in latū ad mō
 dū gladij delphici. de quo aristote. loquit in
 p^o politice. tertū cū barb. aut in qđro aut ro
 tūdo. de vtrāqz tñ triū spēs pōt cōfici corpus
 dñi. C^o Tercio termin⁹ est vinū. Et himologiza
 tur qñ vite natū. dñ āt a vite aut a vena: qđ ci
 to venas sanguie replet si est bonū. Antiqui
 tus autē ex hoc vinū venenū dicebat. sed rep
 tis venenis qb⁹ vene ificiunt rē tenuit: nomē
 amisit aut mutauit. iter vna vitis vinū ē op
 mū. vt p3 p Isaac in lib. dietaz p̄ticulariū. ob
 hoc enī i nā vinū libru illū terminauit p^o bonū
 vinū vitis. reliq vt de sapa ⁊ relige determi
 nās. vñ ⁊ vinū a veniēdo pōt dici. qđ nisi i cō
 uitiū veniat de cōi leticia nō veniet. Sic enīz
 dñ. Et vinū letificet cor hoīs. Merito ergo in
 cibo panis ⁊ potu vini seu ex cibo pās ⁊ po
 tu vini hoc sacrm cōfici. C^o Quantū ad secū
 cūdu articulū sunt tres p̄sones. P̄ria est de
 possibilitate hui⁹ cōuersionis. Scda de actua
 litate. Tercia de mō p̄uersionis. P̄ria est bec.
 Sic ē trāsūbā⁹ possibil⁹ vt qđlibz in quodlibz
 mutari nequeat loquēdo simplr sed in tantū
 bec p̄o tres hz p̄ticularas. P̄ria dicit qđ tran
 sūbā⁹ est possibilis. vbi doctor nñ p̄rio diffinit

trāsūbationez dicēs. Trāsūbatio est transitio
 total⁹ subē in subām: vbi doc. tria dic. P̄rimo
 dicit qđ trāsūbatio est trāsūtio. hz nō o3 medi
 tari vt sic panis trāseat. sic cū quis de loco ad
 locū vadit ⁊ remanet vbi vadit. hz p totū tps
 p̄cedēs hz panis suū ēē: in istāti p̄uersionis p̄ri
 mo hz nō ēē: ⁊ corp⁹ xpi p̄mo hz ibi esse. vt p3
 p ffz richardū d media villa arti. i. pñtis di.
 q. iij. ⁊ est sūdamētū in octauo phicoz. ita qđ
 meditari dñem⁹ qđ pmanē⁹ ⁊ successiua discor
 dāt in icipit ⁊ cōcordāt in desinit. sic enī si dñ
 co sortes desinit ēē significo qđ sortes nō ēē: ⁊ i
 mediate añ hoc erat: ⁊ significo p li hoc istās
 in qđ p̄rio sortes nō est. ⁊ p li imediate signifi
 co nō istans: qđ ex. vi. phicoz nō est imediatū
 i tpe istans instanti. hz designo tps imediatū in
 stanti: sic dico in successiuis. Tēpus aut mot⁹
 desinit ēē. dico qđ mot⁹ nūc nō ēē: sūit añ ime
 diate: ⁊ nō possū dicē affirmatiē mot⁹ nūc est
 ⁊ imediate post hoc nō erit: qđ i nūc nō ē mo
 tus. Discordāt āt i icipit. si enī de pmanēte di
 co sortes icipit ēē: debeo sic dicē sortes nūc ēē
 ⁊ imediate añ hoc nō erat vt sit affirmatiā de
 pñti: negatiā de p̄io. Cui⁹ dñ rō ē: qđ pmanē⁹
 hñt pñti sui ēē: sū nō hñt vlti^m sui ēē: sū bñ hñt
 pñti nō ēē. Si āt dñ successiua dico vt mot⁹ i
 pit ēē: debeo sic exponē mot⁹ tūc nō ēē: ⁊ ime
 diate p^o h erit vt sit p̄pō d pñti negatiā ⁊ d su
 turo affirmatiā qđ oīs mot⁹ ē in tpe. Scda
 ps diffinitōis total⁹ dicē ⁊ nō toti⁹: sic enī aliqñ
 trāsīt totū in totū ⁊ nō quelz ps in aliā. vt p3
 i p^o d giiatōe. vbi dñ phs qđ gñatio ē trāsū
 tatio toti⁹ in toti⁹: vt qñ ex aere sit ignis: totū
 vnūz vertit in aliud. ⁊ tñ remanet mā cōis in
 vtroq: pñ⁹ iformata forma aeris postmodūz
 forma ignis. vñ notādū qđ totū p̄t capti tripli
 cū. p^o cathe⁹. 2° sincathe⁹. 3° ca⁹ ⁊ sine⁹.
 Latēsumū qñ p̄t ēē p se subū aut p̄tū. vñ ⁊ ca
 the⁹. i. p̄dicatiē. ⁊ catherizo zas. i. p̄dico. cas.
 ⁊ dñ plus a p̄dicato qđ a subo: qđ p̄dicatus hz
 modū forme: sed subū māe ex p̄rio posteriori
 rñ. iō. p̄pō p se si cōuertat efficit p accidēs. for
 ma aut nobilior est mā: ⁊ denotatio dñ fieri a
 digniori i talib⁹. ⁊ isto mō dicit i sophismate
 Totū qđ est i mūdo ē in oculo tño: dato qđ
 nū milij hēas i oculo nō o3 ad partē descēde
 re. vt dicat quelibet ps mūdi: sic enī ēēt saluz
 sed vt dixi dñ ca⁹ poni. i. vñ totū. granū enī
 milij ē vñ totū. Scda capis pure sincathe⁹
 ⁊ sic nō pōt ēē subū nec p̄tūz. nec ps subū nec
 p̄dicati. hz addit subo aut p̄dicato: vt oīs nul
 l⁹ nū addēdo. si significatiē capiunt. vñ h mō
 sūt sincathegoreumata i potētia nō actuali
 quū ēēt p̄dictio: qđ sincathegoreumata idē est

7° hñt bñno

to. i.

q. cōpredicatiūda: a sū qd est sū. Tercio dī sū
ca. 2. cathe. 2. hoc capif in pposito. dū dī
q. trāsubā^o ē puerio totalis q. 2. totū in totū
puertit: 2. quelibet pō in aliā respectie: vt mā
in mān: 2. forma i formā. C. Tercia pō diffini
tiōis dicit. sube i subam. si. n. esset in acciō cū
mor^o ex. v. pphicōz denoiatiōes suscipiat ex
termino ad quēiam nō dicere trāsubātiō: s. 3.
trāsubātiō. C. Prima g^o ptecula pōnō
dicit q. trāsubātiō ē possibil. pbat. q. fmin^o a
quo pōt simplr delinē eē: 2. termin^o ad quem
simplr incipe eē: vt corp^o xpi: igit pōt hoc mō
vni in aliō puertit. S. 3. q. mutatio ē hec trā
subātiō. dicit Guilla varonis mgr mgrī nfi i
q. rto in sacri eucha^o mā. q. iij. oppōne. ij. q. est
muta^o obia nō subiaua. sed h nō ē ver: q. q. trā
subātiō aliqd cathe. 2. sūca^o in aliud nul
lo mō aliter se bz termin^o a q. q. p. q. nullo
mō se bz: nec fmin^o ad quē: vt sic. vt si subā pa
nis puerteret i corp^o xpi: ens i celo nō vt i sacro
mūta^o aut fm pōm ē alr se bz nūc q. p. p.
Dicam^o igit q. vō ē gen^o trāsubātiōis. ita q.
sic fm pōm in. v^o pphicōz est triplex mutatio
a nō subo in subm: 2. accipit ibi subm pzo po
sitiō: 2. nō subm p. p. uatione positiui. Scdo a
subo i nō subm. Tercio a subo in subm: ita ex
tēdēdo de vōsio dicam^o q. ē vōsio a nō subo in
subm. Ecce creatio. scdo a subo i nō subm: ec
ce adnihilatio. 3° a subo in subm: ecce trāsubā
tiō: ita q. ppe nō ē trāsubātiō mutatio s. vōsio.
C. 2^a pō pōnōis dicit q. q. libet nō pōt puer
ti i q. libet. vt de^o neq. puerit i creaturā neq.
creatura i deū: q. nūq. pōt cōuerti i aliud nisi
cū^o eē: 2. nō eē subest totalr potētie pueritētis
de^o aut nō pōt facē se nō esse. iō vlr loquendo
nō ē verū q. q. libet possit puerit i q. libet:
sed creatū i creatū pōt cōuerti: si est absolutū
vtrūq. Et si obijciat i dū p. Aug. vij. sup ge
ne. c. iij. Et Boe^o lib. d. duab^o naturis. c. vij.
nullo^o pōt puerit corpus in spīm: nec econuer
so. Dicit frater Hugo noui castri q. illud itel
ligit de pō creatā in pūti di. q. ij. in solone ad
2^m arg^o. Et muroz de isto bacha^o q. p. edetētis
secut^o est magf m sūi q. sic ipm dūmiserit 2. po
suerit i nihilo pedē sūi cū suus dicat magf h
nihil ē: 2. nō dubito id sepe legerit q. nulla d.
tus creatā pōt hoc mō q. d. cūq. corpus i aliud
puertere. Dicam^o igit cū doc. 2. hoc. ij. q. i. arti
culi pmi. Et in primo di. xxxvj. q. aliqd aliqū
est impossibile rōne vniā: aliqd rōnib^o duabus
aut plurib^o: vt q. tās neq. esse q. tās ex vni
ca sua p. p. rōne. In ente. n. puenit q. tās
p. r. ex duab^o: 2. que sunt impossibilia ex duob^o
sunt magis impossibilia aut plurib^o rōnib^o q. q.

sunt impossibilia ex vno. Sic corp^o nō bz tan
tā impossibilitatē vt i corpus puertat. aut tot
impossibilitates quot sunt vt corp^o in spīm cō
uertat: aut ecōtra: 2. ita vni respectu alterius
dī possibile reliquū impossibile: nō simplr s. 3.
respectie. I. 3. vtrūq. sit possibile deo. De respe
ctib^o 2. respect^o pōt puerit i absolutū: 2. scdo
absolutū in respectū 2. respect^o i respectū: ita
tū q. dicam^o q. respect^o sūi hēat modū i sub
iecto essen di: nisi diceremus s. 3. q. dā glofa.
in p. mētis pōm dicētē. ad aliqd sunt q. cūq. h
ipm q. sunt ad aliud sunt vt relatio sit tū ad.
vni 2. mot^o sūit Gilbert^o porretani in cōmēto
sup Boetio de trinitate ad ponēdū relatio
nes assisētēs. 2. h mōi nois est reptor. vt de co
scripsit Albert^o magn^o in li. sex pncipioz. quez
edidit idē gilbert^o: s. 3. p. idipm in p. c. i. remen
si: vt dicit q. dā retractauit bō cogēte bernādo
2. p. nte Eugē^o assūpto de ordie Cisterciēsiū.
ad quē edidit lūm de p. sideratiōe Berni. g. nq.
libell^o cōprehēsiū. C. Scdo pō est hec. Sic mā
panis in mān cōuertit dūci corpis 2. foia in
formā vt neutri: neq. panis dūci bilet. Hec pō
bz tres ptes. Prime due currūt sū. q. mā cō
uertit i mān: 2. forma in formā. 2. p. q. tot^o
panis puerit i totū corpus xpi. igit a similt
pō sūis in partē sūem. P. 3. p. n. Anis patet.
Tū primo p. Ambrosiū de sacris. 2. ponit de
p. sec. di. ij. Panis est in altari vbi accessit cō
secratio de pane fit corpus xpi. C. Scdo in. c.
Reuera. mirabile est: sermo q. potuit facere
que nō erat nō pōt mutare ea q. sunt in id q.
nō erat. q. v. sic. Tercio Eusebi^o: 2. ponit ibidē
q. corpus inuisibilis sacerdos visibilis creatu
ras in subām corpis 2. sanguinis sui sua secre
ta ptate cōmutat. Sūit tū opio sūis Joā. p. si.
ensis ordis p. dicator: panē manē nō puerit.
P. 2. q. sufficit ad fidē p. itia corpis xpi. Se
cūdo q. ex q. creditū est vlr: vt q. xpus est ibi
non debet arctari modus: vt q. sine subā pa
nis. tertio nec hoc repit i sacra scriptura nec
segt ex ea nec ē dēmiatiū ab ecclia. In p. rium
hui^o vltimi tpo. venit in p. itia di. ar. i. q. i. i. solo
ne p. me questuicule. p. dicator in p. dicatorē.
Sic. n. vt dicit staci^o thepdaidos vmbōe repel
lit vmbō. 2. dicit q. imo: q. p. d. att. xxvi. c. di.
cēdo hoc ē corp^o meū xpīse isinuat panē nō
manē: qualr p. p. o. eē falsa. S. 3. Joan. dicit hoc
nō cogē: q. nō demōstratē subā panis s. 3. cor
pus xpi ibi p. tētū. sicut nec mō demonstrant
accitā. S. 3. Guilla de okam qui flos moder
noz noiaf. Et inceptor venerabilis in quarto
in materia eucha^o. q. iij. in solutiōe septimi du
bū dicit q. panis non cōuertitur sed dēmit

esse. vel
lutione
Probab
Tū
dū. Tū
ex scri
nionē
est icō
pbat
xpo: q
pp rd
figre
nro. 3
pali
corp
in ipm
ptur. a
die et
argue
in mā
nō ē d
2. tūc
cū acc
rect. 2
Sed s
ne pa
gādo
offi. m
in corp
uerit i
is tpo
de alpi
quāci
mām
porle
corpie
variā
suo pō
tio. vi
termin
fotalis
q. xpi
mā pū
ē vni
lis dat
plures
est por
in pū
le. ay. g
mā 2
vt dat
corp
t. deo
t. i. g. tū

esse. vel pmo p adnihilationē. vel scdo p. reso-
lutionē in mām. vel 3o p corruptionē i aliud.
Probaf pmo: qz pauciora miracula sufficiūt.
Tū 2o qz tal' puerfio ē nimis difficil' ad credē-
dū. Tū 3o qz ista puerfio non v̄ magis pbari
ex scriptura qz panē desinē ēē. Cōtra istā opi-
nionē pcedētē arguit Tho. vbi. s. q. pma p^o
est icōueniēs. scdo ipossibil'. 3o hētica. Primū
pbat ex trib'. pma qz tollit reuerētiā debitā
xpo: que nō pōt sibi exhiberi euz subā panis
pp ydolatriā. scdo qz debēt accētia imediate
figre corp' xpi: qd nō facerēt si ibi eēt subā pa-
nis. 3o tollerēt ver' vsus sacri si ibi eēt subā cō-
patis panis. Scdo qz sit ipossibilis ēt z 2a. qz
corp' xpi nō posset ēē hoc nisi aliquid mutaret
in ipm. Tercio qz sit hētica p3. qz sacra scri-
pturā. Matth. xxvi. hoc ē corp' meū: nō dicit
hic corp' meū. sed hoc ē. Cōtra scdaz opi-
arguit idē vbi. s. q. ij. q. ij. p̄t solui subā p̄tis
in mām qz aut i mās nudā: z hoc nō ē po^o. qz
nō ē oādā mā siue soza: aut in mām iformatā
z tūc rediret icōueniēs. qd dictū ē si maneat
cū accētū: vt qz sit pō hētica: aut 3a nō mae-
ret. z tūc ex quo ē corp' posset p̄cipio mot' ei'.
Sed satis ondit scot' in ista qzqd sit de p̄clo-
ne has neminē cogē rōnes. vñ magis inuesti-
gādo z itid tenēdo opi. quat pōnit ymo. 3a. d
offi. misse pte 3a. c. xvi. qz subā panis cōuertit
in corp' xpi: z vinū in sanguinē. Quō possit cō-
uerti subā panis i p̄xīa. Egid' de roma i su-
is theore. q. i. l. theore. P̄mo dicit qz cā ē qz
de' aspiciūt mām vt qd: z ita pōt sibi iprimere
quācūqz formā: z soza distincta numero facit
mām distinctā nūero. z ita posita forma cor-
poris xpi in mā panis: mā panis efficit matia
corpis xpi. Sz cōtra hoc qz possem' p̄t' non
variat. vñ illa mā sic dicēdo ē eadē sp̄z se in
suo p̄ortetia sic ponēdo eēt gñatio nō trāsubā-
tio. vñ rō po^{ma} hui' trāsubātionis ē: qz abo
termini sūt i plena obia det. Sz q̄rit termin'
sofalis hui' puerfionis. dicit tho. p^a pte sūme
q. lxxvi. arti. iij. z. iij. q. in nā hūana nō est nisi
mā prima z aia intellectiua. Tū qz vni' entis
ē vñ eē qd est a forma. Tū scdo qz soza subā
lis dat ēē simplr: z ita nō sunt q̄rede in eodez
plures forme ordinate. Tū 3o qz pluralitas nō
est ponēda sine necessitate. Dicit tūc thomas
in p̄nti di. arti. i. q. i. solūdo arm' 2m. q̄stūcu-
le. iij. qz termin' hui' puerfiois est cōpositū ex
mā z aia intellectiua vt dat ēē corp'z: non
vt dat ēē hoīem. Sz p̄ ga idē fuit hui' nūmēz
corp' xpi vñū z mortuū. Egid' de roma dic
t theore. xxxviij. xxix. z. xxx. qz mā hñs esse quā
t itatiū est illud in qd sit puerfio. Sz p̄tra ga

non sunt efficaciora ēba sanguinis qz corporis
z tñ sanguis non est solū mā cū modo quātū
tatiuo. igit nec corp'. vñ motus doc. solē. dīc
quolib. 3o. q. vi. viij. xv. xx. z in multis alijs lo-
cis que notauit tractatu quē cōposui de opi-
nionib' qz sit in doctore sub. qz i pductis ab eo
dē agēte nō ē nisi vna forma i pducto a duo-
bus nō pcludūt rōnes thō. cuiusmōi est hō. z
ita fm cū z doc. nřz imin' sozalis hñmōi puer-
fiois ē forma corpeitaf nō aia intellectiua. 3a
pō dicit qz panis aut mā aut forma ei' nō ad-
nihilat. p3: qz termin' adnihilationis ē nihil.
termin' aut hñmōi puerfionis est corpus xpi.
Cērtia p^o ē de mā puerfionis. z ē hec. So-
lus panis triticeus z vinū vñ cōpsum aq po-
sita de p̄gruo nō de necessitate simplr sūt mā
sacri. Ista p^o tres hz ptes: que patēt ex p̄mo
arti. solū de qua triplex est rō. vt notat ff. Ri-
char. arti. iij. q. i. Tū pmo qz xps vt tpat' posu-
it aquā in vino. Tū scdo qz in cruce exiuit de
latere. Tū 3o qz petrus qui p̄tis fuit sic obser-
uādū mādauit. Et tñ de scdo art'. Quan-
tū ad tertiū arm' sūt tres difficultates. C̄p̄i
ma difficultas. Qualibet v̄bis d3 exp̄mi hñmōi
puerfio. Dicit doc. in. v. q. p̄ntis di. q. ē sine ar-
gumētis 3a dicta. Primū dictū nec p̄ v̄bū ef-
fendi. nec scdo p̄ v̄bū fiēdi: nec 3o per pōt aut
possibile pōt hñmōi puerfio in recto exp̄mi. vñ
ista est falsa. Panis ē: erit: fuit corp' xpi: z ē:
sic de v̄bo fiēdi z posse. scd3 dictū. cū ex argu-
it de in obliq' respectu termini a quo pōt exp̄-
mi hec puerfio denotādo ordinē: vt ex mane
fit meridies: vt si dicat ex pane fit corp' xpi.
Tertiū dictū qz pōt exp̄mi addēdo ad termin'
ad quē hāc p̄positionē iūt dicēdo: panis trā-
subāf i corp' xpi. nullo aut excepto motu aut
mutatiōe. pprie. Cēda diffi. Si pōt p̄fici d
amido amidū seu amiclū fm platarii: in li.
qz dicit circa instās. est tēpate calidū z hñidū
vñ valet p̄tra morbos spūaliū. vñ d3 amicluz:
qz fert amiclū: vñ amidū q̄si amiclū. d. i. c. mu-
tata. Sic solebat dicē egregi' doctor: ff. vno fa-
bz quōdā mīster turo. amiduz ami doux. fit
aut hoc. tritici ponit in aq frigida p noctes
z diē: z tūc remouet aq z alia ponat. z sic p̄le-
q̄nt dōec tritici putrefiet: z tūc collat tritici
z lauat: z qd albū remanet amiduz vocat. vñ
valde dubiū ē aut saf icertū qz trāsmutat sp̄z
iō nō eēt tutū de eo celebrare. Cēda diffi-
tas. Si de spelta pōt missa celebrari. Rūdeo spel-
ta d3 tripl'r. vno mō vt sit bladū qd nō est fru-
mētū aut auenar: sic capuit supra ripā ianuē:
sem: seu supra mare ianuēse (vt p̄bau peten-
do p̄bēda eq meo) z sic de spelta nō pōt cele

i dif

i dif

3 dif

brari. Secundo modo dicitur spelta in britania: paumel
 lein p'tib' picta: autem: besorge: q' h'z granum ad
 modum ordeis: sed ordeis in culmo e' magis ro-
 tundum aut quadratum: spelta vero lata: et hoc modo etiam
 de spelta non potest fieri. Tercio modo dicitur spelta quod
 dicitur genus frumenti: abundans in p'tib' alamanie:
 cui panis est suauissimus et leuissimus et albissi-
 mus: et granum h'z ut frumentum nigrum: et volui co-
 spicere etiam in culmo: vnde mihi videbatur occur-
 rit memorie quod aliqui in vno culmo sunt m'lti ari-
 ste: quod non ptingit in p'tib' pictanie: et de isto vi-
 di celebrare coiter in basilica et sine p'cto: quod ve-
 rum frumentum est: ut patet ex op'ib' et proprietatibus.
 Et videtur esse illud triticum de quo facit mentionem fra-
 de maro. in. viij. dist. q'ti. arti. iij. Et sic patet ad
 q. q. v. in transubstantione panis tritice: et vinum
 vitis puerunt in corpore et sanguine d'nicu. Et
 tunc ad arguendum. Ad primum patet solo in p'cto
 ne quod est v'sio et sufficit. Ad secundum dicendum quod
 sit puerio in id quod est: nec tamen crescit: quod non sit
 puerio in nutritione: sed solum in transubstantioe.
 Ad tertium dicendum quod non est eque bonum. ex quo
 placuit christo sic p'batum est in p'mo 2° vi. p. mul-
 ta decreta. Et ista dist. sic de p'ce. de m'ete ma-
 gistri. 3. 22. Prima p'cto. Panis suba non ma-
 net credit in sacra hostia: sed puerit. Sic co-
 clusio quod in sacro altaris puerit panis: et vinum
 in corpus christi et sanguine. Et ponit a principio
 di. v'sqz ad illud. c. Sub alia autem spe 22. C.
 2° p'cto e' hec. La triplici sic occultat fora dupli-
 ci quod nobis dat. Dicit coelo quod triplici de ca. s.
 pp meritu: pp horrore fugiendum: et irrisioe pa-
 ganorum: xps sic nobis dat in sacro: et sub fora
 duplici: quod est cib' et pot'. Et ponit ab illo. c.
 Sub alia autem spe 22. v'sqz ad illud. c. Aq' vero
 admiscenda est 22. C. 3° autem coelo e' hec. Aque
 mixtio vini debita: sed intinctio est inhibita.
 Dicit p'cto. Aqua semper debet admisceri cum vino
 in celebratione missae: sed hostia intincta non debet
 dari populo. Et ponit hec coelo ab illo. c. Aqua
 vero admiscenda est vino. v'sqz ad finem dist.

3° autem querit de accensib' 22. Sic signa-
 tur. xij. dist. huiusmodi q'ti. q' ita continuat ad
 p'cedentes. Ha postquam magis in p'ceden-
 ti di. egit de ipamet p'fectioe. nunc in ista agit
 de quidam p'secutioe: quod sunt tria. Hostie fractio.
 secundo trium p'tium hostie significatio. tertio sacer-
 dotis imolatio seu sacrificatio. iuxta quod tria hec
 dist. in tres p'tes diuidit. In p' 1° tangit clare quod
 hostia frangit. In 2° patet plane quod p'tib' illis
 innuit. In 3° notat sane quod sacrificium hostia debet
 fieri in p'ti. 2° ibi. Quid autem p'ter ille significet
 22. 3° ibi. Post hec quod si quod gerit sacerdos
 22. Hec est diuisio p'nti di. Circa quam talis 22.

In hoc sacro in pascha in panibus azimis
 et vel fermenti p'fectio accensio sine subo-
 remaserit. Et ait quod non tripl'r. Prima
 mo sic. Suba non potest esse in alio ut accensio: ergo
 nec accensio per se ut suba. H'z p'ia: quod ita e' p'p'ia
 accensio esse in alio sicut sube esse per se. Anus patet ex
 quod nois. di. n. suba: quod accensio substat: si autem
 aliud sibi substaret e' p'cessus in infinitum: aut
 quod vltimate substaret solus suba diceret. C. 2°
 sic. accensio e' essentiali p'fectio suba. igitur non potest
 esse sine suba. H'z p'ia per dictum p'p'i. v. metha.
 c. de p'ori. Anus e' ciulde. vij. metha. dicitur quod
 suba est p'mu o'ium entiu: cognitione: diffini-
 tio: et tpe. Tercio autem sic. Accensio diffinit per
 subam. igitur negat esse sine suba. p'z p'ia: quod diffi-
 nitu negat esse sine p'tibus diffinitib'. Anus per
 bas per p'p'm. vij. metha. c. iij. In o'm p'm est
 magis in l'ra: et sc'or auctates adducte in p'ce-
 deti disti. In ista. q. ad als 22. Quo ad
 primum art' sunt tres termini. Pascha. Azim.
 Fermentu. Primum terminu est pascha. Pa-
 scha tripl'r dicitur. Primo ab hebreo. secun-
 do a greco. 3° a latino: s'm descensum linguarum
 Ab hebreo dicitur a phase quod est transitus: quod tunc
 transierunt filij israel de egypto: et xps de mundo
 et rursus de morte ad vitam: et potest scribi sale per
 f. ut scribit fr. Joa. ianuesis. aut per ph. ut volu-
 it papias: et cois h'z v'sus: et tunc debet pascha qua-
 si phasta aut falca: quod v'sus est hebreorum aliqui
 sonare ph. pro. p. sola. v'si ges eade est que d'f
 philistini et palestini. Secundo dicitur a greco pa-
 chin: quod est pati pascha. h'z papias d'icat. sed
 sup Joa. Augu. maioris auctis hoc asserit quod
 in lege imolabat agnus: et in tpe g're pro no-
 bis mortuus est xps qui agnus est sine macula
 Tercio dicitur a latino a pasco pascis: quod tunc i le-
 ge agno paschali et p'atib' azimis pascebatur
 populus: et nos corpe d'ni. Est autem prime declina-
 tionis irregulariter. h'z frater Joa. ianuesis co-
 tradicat: et est neutri g'nis: dicente magistro Ale-
 xandro. Panaqz neutrale e'z pascha d'f esse.
 et est tertie declinatiois irregulariter. v'ij. q'da
 scriba dicit. Qui dicit pascha post paschatu
 errat ab artema pascha pasche pueri solent va-
 riare. Et solet capi pascha trib' ternariis: quod
 septem modi sunt in isto v'su. Ebdomas: hora:
 dies: epule: pecus: azima: xps. Duo alij modi
 alibi capiunt. Primo igitur modo pascha di-
 citur tota pasche legalis solenitas: que septem
 diebus durabat. Lcuit. xxij. Septe diebus azi-
 ma comedetis. De quo modo capiendi Actuum
 xij. scribitur ca. Huius de herode capiete et petro
 capto d'f volens post pascha eum p'ducere po-
 pulo: et hoc notat in v'su. Ebdomas. Secundo d'f

pascha de
 de quo ni
 post bidu
 tio of pas
 de quo
 celebrerit
 eo festus
 dies. E
 scha epu
 mo capie
 penultim
 rael a di
 d'f. Acc
 qui iudi
 fuit vltim
 pascha a
 dies azim
 schabet
 mo azim
 Joa. xvij
 ne cotan
 h'z v'sus
 mo mod
 dicit. E
 sic habet
 dies festi
 p modu
 ne Aug
 gnu cel
 ria sup
 ruitestim
 puonib
 no d'f pas
 p'nti aut
 Et nota
 hebreo
 sed si h'z
 fecdit v
 at no d'z
 sicut pas
 aut egre
 sellaba. h
 us est no
 d'f p'nti
 m'ile p't
 iam d'ic
 nouit m
 d'f p'nti
 sine. 23
 p'ia: quod
 io p'nti
 paulus
 noua co
 nes con

pasccha hora in qua imolabat agnus legalis. de quo mō scribit *Matth. xxvi. c.* Scitis quia post biduū pasccha fiet. sic hz vsus. Hora. Tercio dñ pasccha dies solēnior illius festiuitatis. de quo dñ *Leuiti. xxiij.* Dies prius erit vobis celeberrim⁹. Et *Luc. xxiij.* Appropinquare dñ es festus azimoz qui dñ pasccha. sic hz versus Dies. Ecce prim⁹ ternarius. Quarto dñ pasccha epule que comedebant in pasccha. de q mō capiēdi pasccha scribit. secūdi paralipom. penultimo. c. *Mō* fuit phase simile huic in israel a dieb⁹ samuelis pphē. *iii. reg. xxiij. ca. dñ.* Nec. n. factū est tale phase a dieb⁹ iudicuz qui iudicauerūt isrl. nec est dñctio qz samuel fuit vltim⁹ iudex. sic hz vsus Epule. Quinto dñ pasccha agnus q imolabat. *Luc. xxiij. c.* Venit dies azimoz i qua necesse erat occidi pasccha. sic habet vsus. *Secundo* dñ pasccha panis azimus qui comedebat in illa solēnitate. *Joā. xxiij. c.* Et ipsi non introierūt in pretoriū ne cōtaminarent. sed manducarēt pasccha. sic hz vsus. azima. En secūdi ternarius. Septimo modo dñ pasccha xps. vii. p^a cor. v. paul⁹ dicit. Et enim pasccha nostrū imolat⁹ est xpus. sic habet i fine vsus. xps. Octauo dñ pasccha: dies festus resurrectionis dñice seu tps. de q p modū diffinitionis loquē in quodā smone *Aug. dicit.* Pasccha xpi fies charissimi regnū celoz est salus mūdi: occasus inferni: gloria supnoy: vita credētū: resurrectio mortuorū: testimonū miseratiōis diuine: pccū redēptionis humane: pccitio mortis abolite. *No.* no dñ pasccha qddā cōe oib⁹ hīs: nō curo pro pñti aut vniuoce: aut equoce seu analogice. Et notādū fm verā scripturā q qñ pasccha ab hebreo descedit nō dñ hē. h. in scda syllaba: sed si hz dñz poni i prima sicut phase a quo descedit vt dicatur phascha. Si vō a greco veniat nō dñ hēre. h. in prima syllaba: sed in scda: sicut paschin a quo vēit vt scribat pasccha. Si aut egrediat a latino: nec in prima nec i scda syllaba. h. collocet: sed scribat pascha. Alterius est notādū q pasccha trib⁹ modis nūcrat. Distinguit. n. Innocētū itū p^o in lib. de offi⁹ misse pte 3^a. c. iij. pasccha i gñs modos. scdo iam dicit⁹ vsus in septem modos. z tertio mō nouē modi reperiunt. Scdo est azim⁹. vii. dñ panis sine fermētō panis azim⁹ ab a qd ē sine. z imos fm hugo. cōem. vel zima fm pa pīd: qd est fermētum: qñ sine fermētō. i. pctō. iō panis azimus innocentia figt. vii. p^a cor. v. paulus dicit. Expurgate vet⁹ fermētū vt sitis noua cōspersio sicut estis azimi. Et hmoi pasccha comedebant in dieb⁹ paschalib⁹ psagian

tes innocentia xpi. vii. petrus comestoriz in aurora dicit. Azima mādant septē comedenda dieb⁹. Terti⁹ fm in ē fermētū qd leuare facit pasta ex sui corruptiōe. vii. z dictū ē leuam tū: z dñ a serueo es. qñ seruētū: z pro pctō ponit. vii. pau. p^a cor. v. c. *Mō* in fermētō veteri neqz in fermētō malitie z neqz i sed i azimis sinceritatē cōtra maliciā: z vitatis ptra neqtiā. Quātū ad scdm art^m sunt tres cōclōnes. Prima est de eē accūsiōe siue subdō. Scda d actiōe eoz. Tertia de trāsmutatiōe circa ipā. Prima est ista. in sacro a xpo in pasccha instituto aliqd accūsiōe siue subdō cēsetur: sed nō oē. Ista p^o hz tres pteculas. Prima dicit q sacm eucha^a fuit institutū die pasche. id est die iouis scd: que erat luna. xxiij. in qua necesse erat occidi pasccha. vt habet *Leui. xxiij.* Ex quo seqt q in panib⁹ azimicis nō fermētū psecrauit. *Luce. n. xxiij.* scriptū est. venit aut dies azimoz in q necesse erat occidi pasccha. z *Matth. xxvi.* venit prima dies azimoz. Et *marci. xxiij.* pria aut die azimoz. Est pz qz sic pceptū erat *Exo. xij. dñi. xvi.* q comederēt pasccha cū azimis: z vt nō inueniret panis fermētū in domib⁹ eoz: etiā magis pgruit panis azim⁹ sacro qz fermētū: qz deligt puritatē. Et si dicat q xpus die azimoz puenit: vt vitas figurā impleat. xxiij. Luna qdā imolabat agnus. Ideo. xxiij. Luna mori debuit chastus z nō fecit cenam die q mortu⁹ ē. igit luna. xxiij. cenā fecit. z xxiij mortu⁹ ē. an aut luna. xxiij. erat panis fermētū nō azim⁹ in domib⁹. vii. pcludit in fermētō psecrasse. qd z *Joā. xxiij. c.* videt innuere an die pasche zc. Ex qb⁹ cōcludūt greci tres cōclōnes mirabiles. Prima est q xps in fermētō psecit. Scda ē q latini nō psciūt. ex qbus duab⁹ tertiā iferūt q ipsi soli psciūt: z ad tātā mētis ifansiā p supbiā sunt. plapli: vt hec tria faterent. Primi q tres pmi euangeliste in ista mā falsū dixerāt: qz dicit⁹ eos. z *Joā. nes* supueniēs ipsos redarguit fm q seqt q tres primi euangeliste scō nō sūt locuti spū: q falsum nō seminat: ex qb⁹ tertiū seqt q nouus testamētū nō est inuincibilis auctis. ecce quō recte dicit pps li. d celo z mūdo. q error parus in principio mult⁹ est in fine. sed tū hoc nō tenet coiter. Sz q. xxiij. luna agnū cōedit figurālē. z. xv. lūa ipē vt ver⁹ agn⁹ extitit imolat⁹. Sic nepe pcedit figura vt veritas sequatur: nec oportuit vt pueniret comedere agnū ante diē lege assignatū. Et qd obijcit de *Joā. ne.* An diē festū pasche zc. Et illud. xxiij. eius dē. *Mō* intrauerūt in pretoriū. vt nō cōtaminarentur: sed comederent pasccha. dissoluit

196

Ex mō
hōi gñi
3. mīz

[illegible]

virtute subē: qz nihil agit in virtute illius qd
nō est. bñ tñ pōt esse dispō ad itroductionem
subē s3 modū loquēdi in scdo de aia. apd ipz
pñm. nec tñ tñc erit instm subē qz per casuz
positū subā nō est. Ex q p3 defect' tho. i pñti
distin. arti. f. q. j. in solutiōe pñcipali scde que
stucule dicētis. q in actiōib' nālibus forme
subāles nō sunt. pñmū z immediatū pñcipiū
actionū: s3 agūt mediātibus qñtātib' actiuis
z passiuīs tanq' pñpīs instrumētis vt dī scdo
de aia. qz calor nālīs est quo aia agit: z iō qñ
tates nō agūt virtute. pñpīs sed ē virtute for
me subālis: iō cor opatio nō solū terminatur
ad formā accidentālē: s3 subālez. z pp hoc gñā
tio ē termin' alteratiōis. z iō ingt' tho. q sic
accidētibus sepatis remāet idē ēē per potētā
seu virtutē diuinā: ita remāet eadē virtus q
pñ'. z iō ingt' sicut antea: poterāt imutare ad
formā subāle. ita z nūc. Et si arguat' ēē quia
nihil pōt agē vltra suā spēm: Rndet ibidē sol
uēdo scdm argu. illi' qñtucule: q pñpā vtu
r' nihil agit vltra suā spēm: s3 virtute alteri
cuius ē instm pñ agē vltra suā spēm: sic terra
agit ad formā scām. s3 hoc in nfo. pposito ni
hil est. qz dñ dī q accñ' sepata agūt ad pdu
ctionē subē in virtute subē. Quero qd ē hec
virt': z in q fundat'. Si dicat' pño q in subā z
p ca'm. subā nō ēigif accñs sepātū agit in vir
tute nō entis. Si scdo dicat' q illa virt' est in
accidēte tñc nō poterit ēē pñc'm pñcipale. p
ductiuū subē: cū ois subā sit nobilior qñcunqz
accidente. Si 3o dicat' q ista virt' est hitudo
accñis sepātū ad subām: hoc nihil est. qz ex q
pñmō subā p casuz nihil est: nō pōt esse hitudo
realis accñis sepātū ad ipaz. vñ p3 q illd scdi
de aia nō ē ad ppositū suū. qz calor nō ē pñci
piū nisi alteratiōis hūie ad gñationē: nec gñā
tio ē termin' alteratiōis intrinsec' s3 extrinsec'
z alteri' gñis. z h3 terminū pōrē fm gen' p
pño terio alteratiōis. Qñ vltra seq' q ēt acce
dēs pñunctū nō ē pñcipiū gñationis subē sed
alterationis hūie. vt p3 p exēplū pñi iā addu
ctū. z o3 q ipsemet dicat subām ēē immediatū
pñcipiū alicui' accidētis: q potētē aie s3 ēē
fluūt ab ecñtia aie z sunt accidētia s3 ēē. Iste
fluxus arguit in ecñtia aie cālitatē aliquā. Ex
q inferri manifeste q accidēs nō pōt ēē pñcipa
le pñcipiū pductiuū subē. **C**scda ps p3: qz
gñitas hostie pñpīz: color ei' vī. **C**tertia
ps pñlonis ēt q opatiōē realē hit: distigūē
do 3 vitalē: qz calor sepatus posset calozē i li
gno pducē i q nō pōt ēē opatio vitalis maxie
cūssio. **C**3a pōē. z si aliq cor' accñtū i eucha
stia pñcipiū vñ subā adueniat nō tñ qñbet eu

charistia remonet. **E**c 2o. s3 pñcipulas pñ
dicit q aliq cor' accidētū i eucha' ē possibil
ista p3 ad sensuz: alba. n. pñ fieri nigra aut ru
bea aut ēs. ēt hec accidētia pñt teri frangi: z
digeri. z appet hoc ex quadā glo. i. cor. xi. nu
trimētū aut pñertit in subāz rei nutriende. s3 q
cā ē h' vt frāgi teri z digeri possint accidētia
tho. in pñti di. arti. ij. i solutione pñcipali 3
qñtucule. dat cām qz ēē subsistēs qd pñenit
sepatis dīmēsiōib' ē euidē rōnis z cōforme
illī ēē qd pñ' subā hēbat: iō ēē in qb' dīmēsi
ones existūt tollit euidē passib' qb' tolleretur
subā manēte: z iō eodē corūpū accñ' rema
nētia sic pñs. manēte at subā poterāt corūpi
z rōne sui z rōe corrupte subē q ei cōuenit ex
pte qñtātū corūpentū: z ex parte gñitāt. qz
vnaqueqz res certa gñitate ē determinata. sic
qñ fit tāta corruptio in qñtate q nō remanēt
subā pñis si ēē corūpit eucha'. Ita qñ didit
gñitas in tā paucas pñticiōes q nō remanēt
subā pñis si ēē: corūpit eucha'. s3 istud nō
vī qz in accñtib' sepatis nō dat nouū ēē: vt dī
ctū ē i p' pōē. iō illa pñormitas ad subām nō
ē nisi nō in ēē actu: z illa nō negt ēē cā resistē
tie tal' vt sic. vñ dīc doc. nī q rō ē corūptiōis
accñtiuz: passuz z pportioatū z statutū dei
ad hoc ē vt tādiu sit ibi eucha' qñdiu si accñ'
q afficerēt subām panis als nō. nec ē qñdū
hic nouū miraculū s3 atiquū. Et idē ē dicēdū
de gñitate q nō qñter rarefactiōe aut pñpīz
tione sit noua gñitas: vt voluit gaudesfredus
de fontib' qñb'. xi. q. iij. q quē mult' medīs ē
argutū i hoc qñto z i. j. di. xvij. d augmēto ca
ritatis. vñ vt p3. **C**3a ps pñlonis. q nō qñbet
corūp' aut qñtatis aut gñitatis: arguit hic eu
charistia nō ēē s3 2a ps pñlonis dīc q i tali cor
ruptiōe accñtiū aliqñ corūp' accidit z redit
subā sic p3 ad sensuz: q hostia pñ cōburi z ali
qñ ex ea gñant mite volātes. Qñerit igit cā
gnocēt' 3a. de offō mīsse pte 3a. ca. de fracti
one. p' se expedit qz ē sumū pñtifer z dīc: q
subā pñis redit: qz iā nō sē spēs pñenitēs pa
ni pñerfor: ex subā panis gñat tale aial. Con
tra. aut qñ aliud gñat ex subā panis: tñc pño
panis ē: z tñc ē panis z nō pñis z line cā: aut
aī. z tñc adhuc erāt pñenitētia accñ' ad affi
ciēdū subām panis. igit simul erat subā pñis
z cor' xpi. **A**lter dīc tho. i pñti di. arti. ij. i
solōne pñcipali qñte qñtucule. q mā redit: nī
qdē mā adnihilata: qz ē impossibile. nec 2a pñis
mā pñerfa in mām corpiis xpi qz nō posset re
uerti nisi mā corpiis xpi pñerteret in māz pa
nis. igit 3a mō dñ nouā mām creat. Cōtra istā
opionē. aut redit illa mā i instātū q gñat noua

f.

f. cor. xi.

9

3. 1. 1. 1.

7

9

forma aut ante. si ante tunc simul sunt corpus
xpi et illa materia. quod non approbat contra scola. si in
instanti generationis redditur frustra: quia agens natura
non generat formam cum nisi de materia quanta. Item aliter di
cit theophrastus. vii. s. Et egredius theophrastus. xliij. et xlv. quod
dimensiones separate habent vim unitatis intermi
nate. quod est in materia antequam forma recipiat. Et ex
his fit compositum ex materia et forma vel quasi materia.
Et addit doctor solus. q. octavo. q. xxxvi. quod si ex
talibus dimensionibus generetur vermis sine materia po
tencia ex partibus nutritiis generabitur materia. Contra
tra. forma determinata ad unum perfectibile aliud
non potest perficere: sicut nec albedo angulum. forma
autem subtilis determinata est ad perficiendum materiam.
igitur non potest perficere illam dimensionem: ut ex his fiat
unum. unde aliter dicit frater richardus in puncto vi. art.
ij. q. ij. in solutione principalis. quod istis accidentibus
separatis inunctis per creationes possibilitas non
solum transmutabilis in formam: sed est in materia ita
quod in possibilitate materia habet de esse quod materia per se. Contra
hoc: quia tunc esset aliquid entis inferior materia per se. quod est
Augustinus. xij. p. s. li. his impugnatis opinionibus
ponit opinionem propriam doctor in ultima. q. punctus vi. q.
est ut dictum est iam quod quando ille spiritus non sunt nate
afficere substantiam panis aut vini: si esset tunc a solo
deo auctore sit ibi nova substantia ita quod ille speci
es habent per se sui non esse sed non habent ultimum sui esse.
nec potest induci composita illa substantia ab agente cre
ato. Quatuor ad 3^m principale sunt. 3^a diffinitio. iux
3^a rationes etc. 1^a diffinitio. utrum christus cibavit se
corpore suo in cena. Dicit frater richardus. dist. xi.
arti. iij. q. i. quod sic allegas illi versus seu illos
versus. Rex sedet in cena: turba cinetus duo
dena. se habet in manibus: se cibavit ipse quibus. Contra
cuncta diffinitio. Si habet spiritus habent vim nutritivam
dico quod non secundum se sed secundum quod reddit substantiam. ut dicit
doctor ex statuto dei. Tertia diffinitio. Quid signat
ille tres partes hostie. doctor. de novo. respondet duobus
versibus puncti vi. arti. iij. q. iij. Hostia dividit in
partes. tincta beatos plene: sicca notat viuos:
servata sepultos tamen recessit versus custodie sed
signatur remansit. Et sic per ad quod non. quod per sacro
in pascha in panibus azimicis non fermenti perfectio
accens sine subdolo remansit. Tunc ad arguendum. Ad
per diffinitio. alio est per se substantia: quod positiue. alio
accens in proposito quod negatiue id non concludit.
Ad secundam diffinitio. posterius aptitudinaliter sic
accens potest esse sine priori actualiter. id in dicto
philoosophi ostendit compare actus actui: et potentia potest: alio
quin non valebit illud dictum 1°. quod posterius cen
tualiter negat esse sine priori. Ad 3^m diffinitio. est
diffinitio per additameta id etc. Ex ista vi. sicut
de precedenti. 3. elicitur etc. 1^a per se vere frangit
sacramentum et dividit: nec est signum. Dicit conclusio

quod vere sit fractio et divisio in isto sacro. Et po
nit a primo. vi. versus ad ca^m illud. Quid autem par
tes ille etc. Secunda per se est. Papa sergius par
tes hostie dat sinceris: et non dubie. Dicit 2° quod
papa sergius dicit: quod signat tres partes hostie.
Et ponit ab illo loco. Quid autem etc. versus ad il
lud ca^m. Indignus est etc. vel post hoc querit
etc. Tertia per se. hoc sacrificium instituit et indi
cit ad magnam promissionem. Dicit 2°. quod hoc sacrificium
est ad augmentum boni et diminutionem mali si dig
nitur. Et ponit ab illo 1°. Indignus etc. versus ad si. d.
Plerumque etiam queri utrum prout sacerdotes
etc. Idem signat. xij. vi. huius querti. que ita
habet continuari ad precedenti. Nam postquam
xl. vi. egit magister de ipsamet cofectione. et i. xij.
vi. de quorundam persecutione. Nam in hac. xij. b.
agit de celebrantibus auctorizatione. Et habet videt
ista vi. in tres partes principales. In 1^a determi
nat quod potest perficere. In 2^a manifestat quod potest sumere
In 3^a palam donat huiusmodi cognoscere. 1^a in 1°
Secunda ibi. Sane dici potest quod a brutis animalibus etc.
Tertia ibi. Ne autem ignores quod faciat homines he
reticis etc. Nec est dio etc. Circa quod talis mouet etc.
a
tes missas possint celebrare corpus et san
guinem sacrificii dicitur. Et ad quod non tri
pliciter. 1° sic quod non ois. quod sit a malo sacer
dote: et quod bene dicit maledicere ergo corpus dicitur
consecrare non vult. 2° per se. quia corpus dicitur non
est maledictum a deo: sed benedictissimum. Anus per
i. q. i. multi secularium. ubi adducit illud mala
chie. ij. maledicam benedictionibus vestris. expo
nit 1°. maledicam quod a vobis bene dicitur. et sit
illa maledictio in malachia malis sacerdoti
bus. Contra Secunda autem sic. si ois sacerdos potest perficere
ergo est eque bonum audire missam mali sacerdo
tis sicut boni habet hoc est falsum. igitur etc. Maior per
3^a virtus missae principalis est in sacro eucharistiae. Ad
notandum per ex iudicio oium. Tercio autem quod non so
lus laicus potest sumere corpus dicitur. ergo potest co
secrare. 1° per se. per se. quia maius est et nobi
lius sumere quam consecrare: cum consecratio ad sumpti
onem ordinem. et talibus se ea quod sit ad finem sunt ip
so fine minus nobis: et ita non soli sacerdotes potest
consecrare. Contra In 1° autem quod ois sacerdos potest cele
brare. i. q. i. q. qd. s. de his. Sacerdos scitatur
in pueris hominibus siue quod intus sunt: siue quod foris
sunt constanti polluta: atque insolubile permanere
igitur ois sacerdos quicunque malus potest habere pra
ter sacrificiorum eandem: et habet cum bono sacerdote. Se
cundo auctore Augustini. ad pmenianum loquens de
seismatibus hereticis sic i eis remansit baptismus
sic et ordinatio integra in perficiendo fuerat vicarius
quod in unitate pacis est corruptus. non in sacris quod

assumptio v.
falsitas
falsitas
falsitas

quod signat
per se

ubi
sacer
spela
pan
no ali
ad p
San
vni
Zno
bet
eoi
dos
apu
Et er
dic
bim
pellan
pzm
teo aff
scrib
quid
sacer
cifo
occur
storia
cubet
pieda
inter
mo d
pioge
currer
panem
bndix
creau
fuerit
ficia.
doteh
docet
pncip
vint
buen
dotes
teu
CSe
milla
z ita
milla
icipet
scde
bat
z tuc
st post
nit d
fic. n.
g. p.

vbicqz sunt ipsa adfunt. Tercio pbat. qd soli sacerdotes possint et celebrare et panē hūc dī spēfare. dī. xliij. Dyacones. Nō oz dyacones panē dare. i. corp' dñi fm glo. igit a fortiori nō alij. C In i. q. ad al. p. foziori. 2c. C Quo ad primū art. terminū sunt. Sacerdos. Missa Sanguis. C Hūm' igit termin' ē sacerdos vñ sacerdos deriuat triplr. et fz hoc dī triplr. Uno dī sacerdos sacris dōat. et isto dī gli bet et quelibet bñ viuēs. Est. n. hoc sacerdos cōis gñis. vñ alexāder i doctrinali. Dāt duo bos impos cōpos custosz sacerdotes. Hoc apud veteres: vt narrat titus liui' in tēplo ve ste erāt virgēs q sacerdotes aut sacerdotisse dicebant. Et qui meli' viuebat aut plus dīci bñ viuere volebat: pl' sacerdos cupiebat ap pellari. Alii impatores romani hac de cā: vt pz in Iulio cesare nō tā īperatores q sacerdo tes affectabāt appellari. De hoc sacerdotij scribit i scūs petrus in sua ca' p. ij. ca. lo quēs cōi pplo. Hos aut genus electū regale sacerdotij gens scā popul' acq̃sitionis. Se cūdo dī sacerdos quasi sacra dās. et isto mō occurrit sacerdotij i lege veteri: vt narrat hi stozia scolastica apud pūmogenitos. qb' in cūbebat dare bñdictionē: et ex hinc tria acci piebāt munera. bñdictionē pzis. scdo pmatū inter fratres. tertio dupli in diuisionib'. et h mō dī ge. xliij. de melchisedech q sem dī noe pzogenito: dñi ad bñdicē dū abraā: abraē oc curreret. at vō melchisedech rex salē offerēs panem et vinū: erat. n. sacerdos dei altissimi: bñdixit ei et ait. Bñdixit abraā deo excello g creauit celū et terrā. Et in lege veteri hoc mō fuerūt sacerdotes legales offerētes deo sacri ficia. de qbus dictū ē. moyses et aaron in sacer dotib' eius. Tercio mō sacerdos dī qñ sacra docēs. et hoc tertio cōplectit bonā vitā vt pmi pncipatū vt scdi. Tūc glqz pfecte docet dū bñ viuūt. dicēte sene. in eplis. longa via p pcepta breuis vō p exēpla. Ibi sunt euangelici sacer dotes sacris dōati. sacra donātes: sacra docē tes: qb' nil appet seditat aut i vbo aut ope. C Sed s fmit' ē missa. Missa dī ab emittēdo missa dī ab imittēdo. missa dī ab admittēdo. et ita missa dī triplr. Missa dī ab emittēdo ē missa cathecuminoz. añqz. n. sacerdos sacra icipet pulpitu aut abonē dyacon' clamās a scēdebat. Exeat foras cathecumi. iō ē mitte bāt: vñ et dī missa. Est 2° dī missa dī qñ missa et tūc ē missa sacroz: cū agn' ver' imolat: et ibi s postulatōes obsecratōes et orōnes: qd it' ve nit dī sup' agn' dei. Est 3° missa dī qñ dī missa sic. n. dicit sacerdos. ite missa ē: qd triplr itelli gū. p^o ite qz offēsa dī missa ē. scdo ite missa ē. h

ē qz obligatō hic pl' eēdi dī missa ē. 3° ite mis sa ē: missa nūcia ē sic miss' nūci'. q. d. sacerdos ite securū pl' ipedī nūcia vñ ne alcēdat ad pzēs rogatura. p vob dī missa ē. Est at nōndū qz qlibz dī cē pēt' i die vñ missa celebrat. s at alig cāus vt ter duo: i qb' licitū ē bis cele brat: s nūq' sine pgruitate mag' aut necitate In natiuitate at dñi ter glz p celebrat. Et hī sex cas' ex ter duob' cōpositi i his hñt versib' Una dies missam tñmodo postulat vnam. Excipitur defunctus certus cum peregrino. Infirmus cōmeans: dñi natalis: et hōspes. Et mulier nubens: cum tempus labitur illi. Tres vult natalis: nisi binas cetera querunt. C Sz qñt: qñ i qlibet missa: ite missa ē nō dī Rūdet bon. du' 3° l'ali pñt dī. qz si qñ missa corp' dñi missicū respiciat: sic pz p hōstie tri plicē pñtōez. tñ fz istā triplicē pñtōē pñt missa triplr appropari. qdā. n. celebrat spāl' ad hōoz scōz: et qz ipi i tuto s iā et s corā dō iō i talib' licētiat pplus et vñ ite missa ē: qñ se stiate igredi i illā reges. qdā spāl' ad salutē vi uoz: et qz nō sum' certi dī salute nra: iō bñem' pñt solliciti cē ne p nraz ignauā missē effica tia euāscat. iō dī missa i fine. bñdicam' dñō fz illd. pphe. bñdicā dñz i oi tpe. 3° qdā spāl' ad regem defunctor. et i illis dī. Regēcat in pace. C Terti' tñm' ē Sāguis: ex q nobil' orit' pplexio. s at nouē cōplexiōes: vt clici ex galieno i li. de cōplexiōib'. i. tres tñari cōple xionū. Alii p^o ordina' extat i q vñū elemētuz dñat. 2° i q duo. 3° supabñd at i bōitate i vno. reliq' due octo faciūt. dī at sāguis a suauitate qz suauis s sanguis ex se. et pñt dīci sāguis igt scot'. q. i. viij. dī. ps corpis orgaici: nō q aiet: qz humoz ē: s qz corp' orgaici sine sanguie nī aiat. Et iō i sacro altaris q pncipale qd repñ tat p se cū corpe: i q tria s ordie quod. p^o san guis. 2° corp' aiati. 3° diuinitas. et pz q pō ab soluta potuiss' dō facē suū sanguinē pñtē calē cūlz corp' aut aia nō adēnt. Rō at qñ p se psecrat nō al' hūoz triplex ē. p^o sanguis nobi litas. nobilior ē. n. reliqs hūozib'. 2° qz de cor pore xpi effluxit sāguis. 3° qz sine sāguie aial nī viuūt: aut aliqd loco sanguis. Et tñ de. i. ar. C Quātū ad scdz arti. s. 3. pñones. p^o ē de vīna actōe i psecratōe corpis dñici. 2° ē de ptāte sacerdotij i psecratōe corpis dñici. 3° ē dī loco et tpe pñciēdi corp' dñici. p^o igit ē h vñ. sic vīna actōe corp' psecrat dñici: vt nlla creata vt possit cē pncipal: s tñ disposita. i. 3° hz 3. pñctas. p^o dīc q vīna actōe corpis psecrat dñici. pbat. Nō mioris vñtū ē pñtē aliqd i pñtē: qz nī pñtē. s si pñt pñtē i ali qd nī pñtē cēt ibi simplr actō vīna q pñtē

illud non per se: igitur et modo nondum tamen ut notat. q. i. h.
 doc. n. q. si. 3. respectus. Est. n. respectus, productus
 ad productum. et 2. respectus productus ad productum. aut
 educatus ad educatum. h. q. sunt aliquid fore productum
 et aliquid fore educatum. et 3. respectus agentis ad passum. i.
 proposito aut ista puerio i corpore dicitur non est productum
 et 4. q. i. corpore dicitur erat. nec est 2. productum aut
 educatum: quod sic ista puerio non finit ad aliquid
 aut productum aut educatum. Si autem conuenit dei actus
 est respectus 3. q. si ista modo. et si per se ut simpliciter
 finit ad corpore dicitur. q. 3. q. corpore dicitur sit
 h. q. si est actus h. vera ratione actus: ut dicitur gilb.
 t. 3. q. h. eat i q. d. agat. et hoc sit dicitur p. am. p. du.
 cit i corpore dicitur ad spem. n. et t. imaginandum:
 q. d. nouo de adueniat talis actio q. non mutat. h.
 de i. de nouo agere: q. d. nouo corpore dicitur tale
 h. p. i. t. a. et si dicitur q. est respectus productus ad
 negasti. dico q. non sequitur q. respectus productus ad
 productum finit: h. ad passum i q. productum productum
 ex q. inferit q. productum non est actio loquendo p. b.
 q. actio h. regit n. productum h. teris. h. mai. du.
 et si iduc. est actio q. erigit sub h. i q. productum idu.
 cit. h. dicit q. p. aspici productum q. dicitur ex p. i. t.
 id i q. dicitur actio. p. ad id i q. d. agit p. p. i. e. gil.
 berto dicitur actio est h. q. id i q. d. sub h. i. e. ager.
 dicimur. Sequitur q. loquendo p. b. creare non est agere:
 q. d. creatur dei nihil p. p. i. t. h. est r. lo. non real: q. d.
 ad creaturam non h. de r. lo. n. real: h. est r. lo. ita q.
 creatur p. dicitur r. lo. n. r. lo. n. velle connotat
 non t. i. absolute: h. ut transit sup. o. b. m. c. Ex q. v.
 tra sequitur q. g. i. a. n. non est agere neq. i. d. i. n. i. o. n. i. z. i. crea.
 turis: n. z. g. i. a. n. e. p. a. t. i. t. loquendo q. p. b. d. actioe
 et passioe. Et si a. f. g. i. d. i. n. i. s. p. f. non est p. i. m. h. i. l. i. q.
 r. l. u. a. si h. n. a. et sic vnu non est p. i. m. alteri. p. 3. q. n.
 v. 3. p. i. a. q. d. a. t. o. q. s. i. n. t. s. i. l. n. a. t. i. v. m. e. p. i. a. o. d. i.
 g. i. n. e. v. n. o. e. s. c. a. t. h. o. l. i. c. i. p. e. d. i. t. o. r. i. g. i. n. e. i. d. i. m. a.
 nec t. i. o. e. s. d. i. c. i. t. p. s. o. a. s. p. a. b. s. o. l. u. t. a. p. s. i. t. u. t. d. h.
 lib. 10. di. xxviii. q. vlti. v. n. d. a. t. o. q. r. l. u. a. s. i. n. t. s. i. l.
 n. a. r. v. t. s. i. l. v. n. u. n. o. e. p. i. a. a. t. i. a. l. i. o. n. o. s. i. s. i. l.
 et hoc vnu est p. i. a. a. l. i. o. Ex q. sequitur vltra q. r. lo.
 nes sed i. m. o. r. d. e. q. b. a. g. i. t. p. b. a. i. n. v. m. c. n. o. s. i. d.
 d. a. n. t. s. u. p. a. g. e. et p. a. t. i. v. t. d. i. c. a. t. q. r. e. p. i. r. i. n. e. q. u. n. t.
 n. i. s. i. v. b. i. e. a. c. t. i. o. et p. a. q. b. p. 3. t. r. i. p. l. i. c. i. T. u. p. r. i. o. q. i.
 q. n. r. l. o. n. e. s. s. i. n. t. a. c. t. i. o. e. n. o. s. i. n. t. i. c. r. e. a. t. u. r. i. s. e. i. q. n. i.
 s. o. f. g. i. a. t. n. e. p. i. s. l. o. g. o. t. p. e. p. a. q. n. h. 3. s. i. l. i. u. T. u.
 2. q. t. u. c. n. o. e. e. t. s. e. d. s. m. o. d. r. l. i. n. o. r. n. i. s. i. v. b. i. e. e. t.
 actio et passio: q. d. e. m. a. i. s. t. e. f. a. l. s. u. v. t. q. n. d. e. p.
 d. u. c. i. t. a. i. a. 3. r. o. a. l. e. a. u. t. v. n. a. s. i. n. g. u. l. a. r. e. a. l. a. s. i. m. p. l. i.
 c. e. f. o. r. m. a. T. u. i. n. o. q. i. r. e. g. i. t. v. b. i. n. o. p. t. e. e. a. c. t. i. o.
 a. u. t. p. a. v. t. i. d. i. n. i. s. i. o. d. 3. g. l. o. r. i. p. h. u. s. q. i. n. i. s. t. a.
 c. r. e. a. t. i. o. c. o. i. s. s. u. t. d. i. s. p. o. n. e. s. p. u. e. a. d. r. l. o. n. e. s. s. e. d. i.
 m. o. i. Et si dicitur q. i. d. e. o. e. p. o. a. c. t. i. a. g. o. s. i. b. i. p. p. e.
 t. i. t. a. g. e. q. i. c. u. i. e. a. c. t. i. o. e. t. p. o. i. p. n. d. e. s. o. n. o. et
 v. i. g. i. l. i. a. R. e. d. e. d. q. n. o. n. e. g. a. t. d. e. n. p. o. s. s. e. a. g. e. a. d.

et dicitur passus aspiciat: et quoniam habeat primum actus
 isto modo. sed negat omnem primum productum ut sic
 est actus: quoniam memoria fecit: q. pater productum
 filium est primum productum: non tamen actus ut hic de
 activa loquimur. Sed dicere q. creatio passiva
 est primum ergo actus est actio. Item q. loquendo p. b.
 respectu dei ut est causa efficiens i creatura non est nisi
 si vna ratio q. sit dici creatio. si tamen creatio dicat
 illa ratione et respectu ad non est p. e. d. e. s. i. m. e. d. i. a.
 te q. est respectus rationis dimittat illud primum et h.
 itentur: et non nouum repiat ad designandum illa
 rationes ad deum: q. tamen dei ad creaturam non est real.
 ratio. Et si dicas q. creatur deus realiter ergo deus h.
 creaturam realiter: q. est ratio ad creaturam. de hoc di.
 ctum est lib. i. di. xxx. q. realiter creatur hoc est dictum
 est p. o. et p. o. q. dicitur deus creare: non tamen ita rea.
 litur creatur ut referat ad creaturam ratione reali. Et
 q. in deo non sit p. i. a. r. i. a. v. t. p. r. i. m. a. r. i. e. x. d. i. c. t. i. s. p. i.
 c. t. a. u. i. n. i. i. n. l. i. b. s. e. x. p. r. i. n. c. i. p. i. o. r. d. i. n. i. b. i. q. o. i. s. a. c.
 t. i. o. i. n. m. o. t. u. f. i. r. m. a. t. d. i. n. a. a. u. t. a. c. t. i. o. n. o. f. i. r. m. a. t. i.
 m. o. t. u. C. S. e. d. a. p. s. p. r. i. n. c. i. p. a. l. p. e. l. o. n. i. s. d. i. c. q. n. u. l.
 la causa creata potest esse causa principalis huius puerionis
 p. b. a. t. s. i. c. q. a. d. t. a. l. e. p. u. e. r. i. o. n. e. o. 3. h. i. c. i. n. p. t. a. t. e.
 c. o. u. e. r. s. i. u. a. r. t. e. r. m. i. n. u. a. d. q. u. e. et t. e. r. m. i. n. u. i. a. q. h. 3.
 nulla creatura sic potest h. e. p. a. n. e. v. t. t. e. r. m. i. n. u. i. a. q.
 q. u. o. n. e. c. c. o. r. p. o. d. i. c. i. t. v. t. t. e. r. m. i. n. u. i. a. d. q. u. e. i. g. f. r. e.
 Et si dicas q. p. t. a. s. p. u. e. r. i. u. a. p. p. e. t. i. d. e. o. p. e. r. a. l. i.
 q. d. q. b. n. o. e. f. o. r. m. a. l. i. t. i. n. f. i. n. i. t. u. v. t. p. d. i. u. i. n. a. v. o. l. u. n.
 t. a. t. e. t. a. l. i. s. a. u. t. p. r. a. s. p. o. t. c. o. i. c. a. r. i. c. r. e. a. t. u. r. e. q. a. t.
 d. i. n. a. v. o. l. u. n. t. a. s. n. o. s. i. t. f. o. r. m. a. l. i. t. i. n. f. i. n. i. t. a. p. 3. t. u. p. r. i. o.
 q. i. h. o. c. e. s. t. p. p. r. i. u. i. d. i. n. e. e. e. n. t. i. a. v. t. d. i. c. d. a. m. a. s. c. e.
 i. n. p. r. i. o. s. u. a. p. s. i. n. i. a. p. i. l. l. u. d. e. x. p. o. n. e. d. o. e. x. o. d. i. t. i. o.
 Q. u. i. e. s. t. m. i. s. i. t. m. e. a. d. v. o. s. t. o. t. u. e. n. i. i. n. s. e. i. p. s. a. c. o.
 p. h. e. n. d. e. s. h. 3. e. e. v. e. l. u. t. q. d. d. a. p. e. l. a. g. s. u. b. e. i. n. f. i. n. i.
 t. u. t. u. s. e. d. o. q. i. v. o. l. u. n. t. a. s. d. i. n. a. n. o. i. c. l. u. d. i. t. i. s. e. d. i.
 u. i. n. a. s. r. l. o. n. e. s. t. u. 3. q. i. n. o. e. p. r. i. n. c. i. p. i. u. p. d. u. c. t. i. u. i.
 s. i. l. i. u. r. t. u. c. e. t. v. t. v. t. s. i. e. e. t. i. n. f. i. n. i. t. a. D. i. c. i. t. d. o. c. q. e.
 i. t. e. l. l. i. g. e. d. a. t. r. i. p. l. e. x. i. n. f. i. n. i. t. a. e. x. t. e. r. i. u. a. et f. o. r. s. a. h. e. c.
 n. o. e. s. t. i. n. d. e. o. p. l. o. n. e. e. n. i. d. i. n. e. h. o. c. n. o. s. u. t. i. n. f. i. n. i.
 t. e. s. e. d. t. a. t. u. t. r. e. o. n. e. r. l. o. n. e. s. a. d. i. t. r. a. et f. o. r. s. a. n. p. s. e.
 c. t. i. o. e. s. s. i. m. p. l. i. c. i. t. s. i. n. f. i. n. i. t. e. n. u. m. e. r. o. n. e. c. s. u. t. i. n. f. i. n. i. t. e.
 h. o. c. S. e. d. a. i. n. f. i. n. i. t. a. i. n. t. e. l. l. i. u. s. f. o. r. m. a. l. et f. u. n. d. a.
 m. e. t. a. l. i. s. et h. o. c. e. s. t. i. n. f. i. n. i. t. a. d. i. n. a. e. e. n. t. i. a. f. o. r. m. a.
 l. i. t. et p. p. h. o. c. a. d. a. m. i. d. i. p. e. l. a. g. T. e. r. t. i. a. i. n. f. i. n. i. t. a.
 e. s. t. i. t. e. n. s. i. u. a. et f. o. r. m. a. l. i. s. n. o. s. u. d. a. m. e. t. a. l. i. t. et h. s. u. s.
 f. i. c. i. t. v. t. n. o. p. o. s. s. i. t. v. o. l. u. n. t. a. s. d. i. n. a. c. o. i. c. a. r. i. c. r. e. a. f. e.
 q. i. s. i. n. o. e. o. i. s. p. s. e. c. t. i. o. f. o. r. a. l. i. t. e. t. n. o. i. s. p. s. e. c. t. i. o.
 i. d. e. p. t. i. t. a. t. e. et h. s. u. s. f. i. c. i. t. T. e. r. t. i. a. p. s. d. i. c. q. c. r. e. a.
 t. u. v. t. a. c. c. i. d. e. s. p. o. t. e. e. c. a. d. i. s. p. o. s. i. t. i. n. a. s. o. l. u. i. s. u. b. e.
 n. o. t. i. n. i. s. t. a. l. i. s. a. d. a. t. t. u. g. e. n. d. u. t. t. e. r. m. i. n. u. i. p. n. c. i.
 p. a. l. e. g. n. a. t. i. o. n. i. s. v. t. v. o. l. u. n. t. t. p. o. p. p. t. e. f. u. m. e. q.
 l. x. x. v. i. j. a. r. t. i. v. i. i. s. o. l. u. t. i. o. e. p. n. c. i. p. a. l. i. a. r. g. u. e. s. s. i. c. q. i.
 p. l. u. s. d. i. s. t. a. t. p. m. u. a. 3. o. q. a. s. e. d. o. H. u. i. c. a. u. t. e. s. t. i. s. t. a.
 t. r. i. a. s. i. c. e. s. t. h. u. i. c. e. e. n. t. i. a. e. e. et p. o. i. g. u. r. p. l. u. s. d. i. s. t. a. t.

e. n. t. i. a.
 i. g. f. a.
 t. e. p. o.
 l. i. s. a. d.
 p. 3. h.
 r. e. a. l. i.
 t. e. l. l. e. r.
 f. a. c. i. e. r.
 p. r. i. o. i.
 c. e. l. e. b.
 s. a. c. c. e.
 a. l. i. t.
 c. a. t. h.
 p. r. i. o. i.
 h. a. c. e.
 a. t. t. e. m.
 q. b. s. u. i.
 c. e. r. d. o.
 p. a. r. a.
 q. u. e. i.
 q. u. i. l. z.
 t. i. o. e. s.
 m. a. q.
 T. e. r. t. i.
 e. i. t. e. c.
 E. x. l. e.
 R. e. x.
 r. e. s. i.
 c. t. e. r. e.
 p. s. t. r. u. e.
 p. r. a. t. e. i.
 c. i. a. t. q.
 v. i. e. l. e. c.
 l. u. d. p.
 d. o. 3.
 c. l. e. f. i. c.
 h. e. t.
 c. i. s. a. c.
 e. c. c. i. a.
 S. e. g. u. i.
 c. e. r. d. o.
 c. u. 3.
 c. u. l. p. a.
 d. i. c. t. i. o.
 p. e. n. e.
 g. d. a. t.
 T. u. i.
 n. a. c.
 c. i. a. t. i.
 s. i. v. e. l.
 A. l. b.
 n. e. t. a.
 h. a. s.
 c. o. r. p.

entia a po^o. h ab eē. ab eē aut differt realit.
 igit a po^o. s subā nō ē prin^m subē nisi mediā-
 te po^o. r pō ē accūs: igit accūs pōt eē cā ista
 lis ad attigēdū finū pncipalē gñatiōis. sed
 p3 h arg^m deficiē. r qz eē nō differt ab eēntia
 realit: r qz pō nō ē sp accūs vt patuit als de i
 tellectu r volūtate. ¶ Scda pclo est de ptāte
 sacerdotū in psecratiōe corpis dñi. Data est
 p3 dñs ptās celebrādi nō alijs: nō tñ rite cūcti
 celebrāt. Ista pclo. 3. h3 ptes. Ista dñ. Dñs
 facēdotes h3e ptātes celebrādi. Et 2^a q null^o
 ali^o. Ambe. pbanf illud eē de sum^o trini. r fi.
 catho. c. firmi credim^o. Hoc sacm nemo pē
 pñcē nisi sacerdos q rite fuerit ordinat^o. s vñ
 h accepit ecclia. Vico q ex dñat^o. xxi. b fa
 cite in meā cōmemoratiōez. Dictū ē h aplis
 qb succedūt epi. r discipulis qb succedūt sa
 cerdotes sic hf. vi. xxi. i nono. r p^a ad cor. x.
 Panis quē frāgim^o nos: nōne cōica^o dñi est
 quē frāgim^o nos in quā apli r discipuli. Si eni
 quils possz frāgē: qre diet apfs nos. An. 3. p di
 tiōes regunt in hoie vt possit celebrare. Ista
 ma q sit sacerdos. Scda q possit pferf vba.
 Tertia q hēat intētiōez debita faciēdi qd fa
 cit ecclia. Ex pmo dyacon^o nō pōt celebrare.
 Ex scdo mut^o nō pōt. Ex 3° ppetuo furiosus
 Ex quo p^a q degradat^o pōt absolute celebra
 re: si est sacerdos: nec pōt ei auferre epi cara
 cterē. qz nō ē data ei ptās in ablationē sicut i
 pstructionē. scda cor. vltio. nō dedit nob de^o
 ptātē in destructiōez s3 i edificatiōez. Et si obij
 ciat. q degradat^o nō ē sacerdos: qz tradit cu
 rie seculari. Vico q nō ē eēntiale ordi h3e il
 lud pñlegiū: qz est pcessū ab ipatore: s3 nō or
 do. In h ē in exsecratis ē mīster iudicis ec
 clestastici. qz tradit ei a iudice ecclastico. Ex
 h ēt iserf 3 mgsz i pñti di. q scismatici r hēti
 ei facēdotes pñt pñcē: dato adhuc q nō credāt
 eccliaz cōficē solū q itēdāt facē qd itēdit ecclia
 Seqz vlti^o q āgeli nō pñt cōficē: qz nō sūt sa
 cerdotes: vbi p3 maxia pñcēntia hois. ¶ Si
 cit 3^a ps pclōis. q nō oēs rite celebrāt. Tñ rōe
 culpe: vt dictū ē di. ix. Tñ 2^a qz nō sūt ieiuni: vt
 dictū ē di. viij. r h ē spēdimētū nāe. Tñ 3ª rōe
 pene caō^o: vt excōicati maiori excōicatiōe de
 gdati: irreglari: ifames: publici pctōres rē.
 Tñ rōe defect^o nālis inqstū i illis ē sūdāta pe
 na ca^o. de qb^o. xxv. di. p totū. r eē de cor^o vi
 ciatis: ista s3 ex pte defect^o nāe. ex pte ornat^o
 sē vestimēta d pte. di. p^a. vestimēta. Et si ter duo
 Alba. Singulū. Bict^o. Māipul^o. Mariti pla
 neta. ¶ Pñe at faciē^o 3^m satis patē i doc. iō
 has omittit. C3 2° ē de loco r tpe pñcēdi
 corp^o dñici. r ē h. Loc^o cert^o r tpe pgruū ce

lebratōi adaptāf nisi occurrat necitas. h 2°. 3.
 h3 pticlas. Ista dñ. Vñ q loc^o deteriat ad celebra
 tiōez missē. de pte. di. i. c. sic nō alijs. Sic nō alijs
 qz dñō psecris locis. i. tabnacul a pñficibus
 delibut missas cātaf ac celebrat s3 r. c. seqnti
 ¶ Dicit tñ 3^a ps pclōis. nisi occurrat necitas
 vt nauigātib^o r pegrinātib^o r siliib^o. Et s3 lice
 at hoi h3e oratoriū vbi oret sine licē^o epi: nō
 tñ vbi celebrat. d pte. d. i. vnicuiqz. Ista ē cā
 lix debet^o vt aure^o: argēte^o: admin^o stāne^o s3 q
 plābe^o: vt credo itelligit. Altar honestū cū to
 alijs vt pñtica docz. Dicit 2^a ps pclōis q ad ce
 lebratō regrit tps pgruū: r h ē a pñci^o dñe vñs
 ad horā nonā regularit^o pputādo pñci^o diei.
 nō ab illa hora i q sol icipit ascedē sup^o orizō
 tez n3z. s3 ab i^a hora a q radij solares illuiant
 aerē n3m: siue emisperiū n3z: qd vocat^o pñci^o
 aurore. r icipit fm auctorē i lib. de crepuscul.
 qñ sol ē sub orizōte p decē r octo g^o d qz asce
 sus nō pñnet vltra spaciū hore eqilis r qntaz
 vñ^o hois. vbi ē notādū q due sūt hore. vt tāgit
 mgsz Jo. de sacro bosco i pñci^o sui ppoti. Ista
 di eqilis r ē. xv. graduuz circuli eqnoctial sup^o
 orizōte ascen^o. Ex q iserf vñ doctous vep q
 s. xviij. grad^o faciūt horā r qntā ei^o pte. qz. xv.
 grad^o sūt hora r ter qnqz aut qnges ter. xv. Ex
 q seqt itentū. Hora ineqilis ē spaciū tps in q
 medietas signi oris. r si vis h3e ternariū cape
 horā ambad^o 2^m. Et tātū de 2ª arti. ¶ Quā
 tū ad tñū arti. s3 tres diffi. C3 1^a ē vtrū xps
 s3 q hō hñt aliquā ptātē ad pñcēdū plusqz
 reliq sacerdotēs. dico q sic rōe meriti r rōe p
 pñe excellētiē. ¶ Scda diffi. vtrū sacerdos
 mortu^o si suscitēf: possz missā celebrare. rñdet
 frācis. d maro. viij. di. q sic. r q libēt^o audiret
 missā ei^o q vñ^o alteri^o. ¶ Tertia diffi. vtrū si
 loc^o inēdict^o sit a iudice celebrat^o ibi sit irregla
 ris. Dicit richar. i pñti. di. arti. iij. q. i. solutiōe
 pncipali: q sic. eē de clico excōicato mislrāte
 c. postulasti. r p alijs cā^o. eē d excessi. pla. tāta
 in glō. Hoc. nñ diē i pte oppositā: qa neutz il
 loz caploz ē iuris expositiū: nec ēt iuris po
 sitiū nisi^o: vt appeat talē sic celebratē icurrē
 irreglaritatē. Et sic p3 ad. q. q. v3 pñtutōe di
 uia oēs r soli sacerdotēs missā pñt celebrare
 Tūc ad arg^o. ¶ Ad p^m dñ. q d3 exponi text^o
 malachie inqstū mali s3: r bñdicūt mal^o adu
 lādo: qz sic malū faciūt s3 nō cōsecrāt inqstuz
 mali: vt p3. ¶ Ad scd3 dñ. q qstū ad psecratiō
 nē psecrat mal^o sic bon^o: s3 sūt a^o pñ: ex qb^o
 meli^o est audire missā boni sacerdot^o q mali.
 ¶ Ad 3^m dñcēdū q s3 sūptio sit nobilior q ce
 lebratio tñ voluit xps sūptōez eē cōiorē q ce
 lebratiōe pp ordinatū pcessuz ecclie. Ex ista

plagaz mod^o. In ista q^one ad al. p^ofor m^oit^o st
3. r^o. Q^uo ad p^om arti. imi sunt. P^onia Sa
tiffa^o. R^ostitutio. P^oum^o imi^o e^o p^onia: q^osi pe
na tenens: aut pene tenetia. vñ nōd q^o triplr
d^o p^onia. P^onia ifructuosa. sic 2° macha. ix. c.
de atiocho d^o. Robat secl^o d^oz a q^o n^o erat
p^oniaz p^osecutur^o. Sedo de penit. iude. de pe.
di. 3°. r^o p^oit i lfa. n^ohil inde p^osuit egisse p^oniaz
p^o qua scel^o emedar n^o potuit. Ter^o de p^onia d^o
natoz sap. v. P^oniaz agētes r^o agustia spūs
gemētes. sedo d^o p^onia iterioz fructuosa. hoc^o
d^oit amb. r^o Aug. q^o p^onia e^o p^oterita mala plan
gē: r^o plāgēda vltra nō admittē. Et h^o sic dicit
frat richar. p^oit di. art. p^o. q. i. d^o triplr. P^orio
p^o bitu p^onie. sedo p^o actu p^oitēdi. 3° p^o dolore
p^oscante. Ter^o d^o p^onia sacz p^onie. r^o hoc^o capie
do diffinit p^onia a doc. sub. xij. di. q. iij. arti.
i. P^onia e^o abso^o hois penitēz scā cerh^o obis cū
debita itētiōe plāz a sacer dote iurisdictionem
hūte ex ititutiōe dīna: si g^o efficacit absolu
tōez aie a p^octō. h^o d^oscriptio p^o triplex gen^o cau
se p^oit. p^oio p^oit gen^o cā mālīs dū d^o p^onia est
absolutio hois p^oitēz. Ex q^o p^o isert q^o p^octi
n^o h^oz ad h^o sacz n^o tenet. p^onia. n. p^oio obō p^octi
aspic. sedo isert q^o agel n^o p^ouēt: q^o d^o hois. 3°
seq^o h^o sacz eē iusu: n^o eē geto: vt eucha^o sacz
q^o d^o abso^o. Sz q^oro q^o abso^o: aut pa^o p^oio: aut
actio: r^o aut 3°. alig^o ab eis egrediē. n^o e^o p^oio
sacz p^onie absolutio pa^o: q^o tūc n^ohil eēt ibi se
sibile: absolutio. n. a d^ono iter^o: in sacro at sp^o d^o
eē alig^o sēibile. nec absolutio actio: q^o ista e^o l
agēte sic q^ouq^o actō. sacz at p^onie i p^oitēte su
scipit: q^o g^o abso^o e^o sacz p^onie. e^o abso^o idē q^odā
sua diffinitia reū absolucō q^o p^oitēz d^onoiatōe
extriseca absolut^o d^oz it^o a d^oo absolut n^o data
immediate a iudice p^oncipali: sz a suo p^omissario
3° sedo p^oit gen^o cāe efficiē dū d^o. fctā cerh^o
obis r^o. P^o d^oic q^o h^o sua fiat cerh^o obis: sz q^o se
illa oba: dico q^o h^o se apta. ego te absoluo: q^o h^o
mittat aut sequit^o varios imitāz ecciaz ritus:
vile tñ e^o addē r^ooi p^osonūte addat. In noie
p^o. r. f. r. f. a. vt se oñdat sacdos agē n^ovt iudex
p^oncipal sz velut p^ossari. nec ita st cēta oba ex
toto sic i alijs mult^o sacis: addit cū d^obita itē
tiōe. plāz de q^o in p^ocedētib^o sacis h^oit^o e^o p^omo a
sacer dote. Ex q^o isert q^o p^ossio scā laico nō fa
cerdoti sacral nō ē: r^o aliqñ obest r^o nō p^ohē iu
risdictionē hūti. Ex q^o isert q^o a^o p^otas e^o posse
p^ohē a^o posse audire p^ossioē. 3° tāg^o gen^o cē
final dū p^ocludit: ex ititutiōe dīna si g^o effica
cit absolutōez aie a p^octō. Quio. n. p^oit p^oca d^oitē
nisi de^o. q^o igt^o p^ot efficacit si g^ore nisi de^o. Sed
tūc e^o dū^o q^o d^oic efficacit. vtz sacro p^onie clpa
deleat. d^oic m^og^o si n^oaz di. xviij. c. vi. q^o nō: sz q^o

solū sacer dos oñdit eē absolutū a deo mīstrā
do sacz sic sacdos legal^o leprosi: tūc. n. sacer
dos d^oitct p^octi: q^o b^o ē i iero^o sup illd matth.
xvi. Ibi da. cla. re. ce. lūc inqt locū q^odā nō
itelligētes aliq^o sumūt de supcilio p^ohāseoz
vt dānare inorios v^o soluc^o putant noxios cū
ap^o d^oen: n^o sua sacdotū sz reoz vita q^orat. r^o b^o.
pbatōez inuit subdē i leuitico se oñdē sacdo
tib^o iubēz leprosi: q^o illi nō faciūt leprosoz v^o
mūdos: sz discernūt q^o mūdi aut imūdi sūt: ita
h^o. sz sic sētire ē numis artare noue legis sacz
vñ dicēd q^o mīstōc. aliq^o vēit ad sacz p^onie su
scipied: r^o n^o h^oz sufficiētē attributōez: vt de cō
gruo g^oraz suscipiat. Bico q^o si tal^o vēiat non
hūis obicē ad g^oraz r^o itēdat sacz p^onie suscipe
r^o capiat: supplet de^o attritōis ipsectū r^o p^ofer
ei caritat. vñ p^oz q^ouū bonū ē h^o frēq^ontare sacz
q^o expūit duori. Ultra nōd q^o triplex e^o p^onia
p^o secreta de q^o loqm^or. 2° pu^o q^o p^octōib^o alū
ipōit. 3° solēnis q^o fit i capite ieiunij. C^o s^o d^o
im^o e^o satiffa^o. vñ aug. satiffactōez diffinitio. r^o
p^o in lfa: d^oic. Satiffacē e^o p^octōz cās excidē r^o
eaz suggestiōib^o additū n^o idulgē. In q^o diffi
tria i hūte desig^ont. p^oim^o e^o q^o satiffa^o nō fit nisi
p^o p^octō. Ex q^o isert q^o ageli q^o d^o fuit d^o nō fa
tiffaciūt q^o nūq^o peccauit. Ex eadē radice se
q^o q^o aie r^o bti i celo d^o iubilādo laudē d^o nō
satiffaciūt: q^o p^o eoz p^ois satiffactū ē mediāte
mēto xpi: aut h^o i via. aut i purga^o. Ex q^o seq^o
3° q^o nō ē idē satiffa^o r^o restitū^o. q^o restitū^o nō
sp^o fit p^o p^octō. vt cū q^o gladiū restituit quē i cu
stodiā accepit. sedz ē vt eē excidat p^octōz. Ex
3° m^o de cetero eis aditū n^o p^obeat. q^o alias deū
placare cupit nō placat sz irritat. Ex q^o isert
v^olēt. q^o q^o cogit n^o satiffac^o v^olēt d^oz d^oic satiffa^o q^o
satiffa^o. iō i d^oscriptiōe oba ponunt q^o agē i
g^ont r^o nō pati excidē r^o admittē. Ex q^o sedo iser
tur q^o alū magno seruoze caritat^o totū dimittit
tur p^octi: q^o sūma satiffa^o offēdēt ē amor inti
m^o offēli. Ex q^o 3° isert q^o n^o o^o sz nūez p^octōz d^o
necte eē satiffactiū nūez. imo vñ amor dei
m^olū itēlus m^olta suffic^o delē crimina deo acce
ptate. vñ p^oz satiffactionē exteriorē nō sp^o req
ri ad p^octi delectōez. Est at satiffa^o exterior: vt
d^oic doc. sub. xv. di. q. i. arti. 2°. opatio exterior
laboriosa v^o penal voluntarie asūpta ad pu
niēdū p^octi ad se p^ossū: r^o ad placād dīna offē
lā. r^o tūc d^o p^ogruo diffic^o p^ois diuerse pene n^o
dēt: vt supbie ozo. auaritie elemosina. luxu
rie: aut gule ieiunij. De satiffactiōe ē d^oictū
ē in libi. 3°. di. xx. termio 3°. r^o in ij. art. ibidē.
C^o 3° termi^o est restitutio: r^o ē rē statuē in
statū p^ostinū. vñ accipit triplr. P^oio vt p^odiui
sa p^o satiffactionē: q^o satiffactio a sacer dote in

fungitur non sp̄ restitutio. Secōdo vt est idē q̄
satisfactio. 3° vt gen^o ad ābas sp̄es. Et tñ de
p^o arti. Quantū ad. ij. arti. sunt. 3. p̄cones
p^o est de p̄nia. Scda de satisfactio. 3° de
restitutione. C^o est hec. Sic ad p̄ctm̄ re/
mouēdū mortale p̄nia regrit vt virtus mōlis
existat. Ista 2° tres h̄z particulas. p^o dicit q̄
p̄nia regrit ad remouēdū p̄ctm̄ mortale. Cla/
mat. n. xps̄ Matth. 3°. p̄niam agite appo/
pinquabit. n. regnū celoz. vñ 2 in epla ad de/
mefad virginē: scda tabula post naufrā^m vo/
caf nauis: eqdē bap^o ē hec tabula. s̄ qd̄ delet
p̄nia: cū p^o p̄ctm̄ nil remāeat cessante p̄ctōre
ab actu p̄cti intus 2 ex. Est o^m iusticia in hitu
ē 2 in actu. Iusticia qdē i hitu q̄ dī caritas q̄
iustificati dicūt apō dei q̄ iusti sunt. sic vno
mortali p̄ctō tollit vt scōz nil tollat de ea aut
intēsiue aut extēsiue. nō intēsiue: q̄ cū morta/
l p̄ctō in q̄cūq̄ gradu nō stat caritas. nō ex/
tēsiue: q̄ caritas nō ē multi hitus s̄ vnic^o. Iu/
sticia in actu sic māet vt act^o: sic trāsīt vt act^o
sic iusticia cui^o subit 2 si sit aia. vt act^o ē ime/
diatū nō tñ rectitudis fundate in actu: s̄ act^o
ni dicat mediatiū. Quid ergo p̄nia remouet
adueniēs. Dicit m̄g^o i hoc. iij. d. xviij. c. vltio
quē thō. in hoc q̄rto imitat hac. di. q. ij. arti. i.
in solōe p̄ncipali 2 q̄stūcūle. q̄ i aia q̄ pecca/
uit remāet qdā reatus q̄ ē qdā obligatio 2 q̄
dā relatio ad penā debitā illi culpe: 2 ē qdāz
rlo nō fundata sup̄ actū culpe sed sup̄ eēntiā
aie p̄nia tñ culpa actuali. S̄ 3 hoc af q̄ ista
obligatō nō ē respect^o intrinsec^o adueniēs cuz
nō oriat ex nā extrēoz. nec extrinsec^o q̄ iā cāz
aliūde nō h̄z nisi extrēoz: p̄ctm̄. n. iā nō ē s̄ fuit
nec ad deū fugiat: q̄ tal obligatiōis negt dō
immediata cē cā vt i^o dicat aia peccatrix. Rñ
det m̄g^o di. xviij. c. vlti. Quēadmodū q̄ tūgit
mortici^m post tactū remāet man^o imūda: da/
to q̄ tact^o nō maneat: sic 2 mō. S̄ 3 vt prius
macula ista dissimilitudo aut elongatio negt
cē priuatio gfe quā p̄m̄ mortale p̄ctm̄ ex to/
to aufert nec caren^o rectitudis in actu: q̄ illa
nō remanet i actu p̄ite q̄ cito trāsīt. vñ nō est
imaginandū i p̄ctōre remanē p^o p̄ctm̄ morta/
le aliq̄ reale relati^m aut absolutū quo dicat
p̄ctōz: si. n. p̄ act^o 2 rios possēt remoueri: sic vi/
dem^o i hituatis hoib^o: s̄ hoc nūq̄ d̄sinīt q̄tū
cūq̄ nitat hō ad o^m nisi p̄niaz solū: s̄ rlo
rōnis s̄ q̄ dina volūtas ordiat 2 intellect^o di/
uin^o hūc p̄uidet ordinē: vt nisi hic soluat hāc
penā sp̄ sit ordinat^o ad penā. vñ ang. sup̄ illb
ps̄. Bti q̄. remis. sunt inq̄. vidē igt dei ē p̄ctā
ad penā imputare. auertē aut facie a p̄ctis hoc
ē ei ad penā nō referuare. ita dicit p̄ctā ab eo

tecta: nō vt dō nō videat: s̄ vt nolit aiaduertē
i. punire: sic in bono vñ q̄ ex meritis ad gloriāz
ordinat^o i eo solū ē respect^o rōnis s̄ q̄ dō cuz
ordiat ad p̄m̄ū meritis trāsētib^o. Et q̄ iferf
q̄ p^o actū p̄cti macula offensa 2 reat^o solū est
respect^o rōis: s̄ vt discōueniēs aie macula p̄
dici: sic p^o m̄ pulchritudo: vt autē ē obligatō ad
penā reat^o. vt at dinā aspiciat volūtatē offēsa.
nō q̄ dō ducat passione: s̄ q̄ vult vindicare.
hoc^o p̄destinati dū ruit punit i seipis. vñ di/
na volūtas placeat: vt p̄z de danid 2 s̄ s̄b^o: aut
aliqd̄ agit vñ p̄ctat dō: 2 si nō sit p̄ea forma/
lit extat tñ equalē. tñ regulariter p̄ penā tol/
lit: aut si nō tollit ordinat. Et. h. d. boe. li. iij.
de p̄so. p̄sa. iij. 2 s̄ dō p̄b̄e. Feliciores inq̄
ip̄obos sup̄p̄licia luētēs q̄ si eos nulla iusti/
cie p̄ea coherceat. Hoc^o meli^o ē culpā cē cuz
pena q̄ culpā sine p̄ea: q̄ p̄ea quodō bonū ē
s̄ p̄t ne dō remittit culpā 2 nō punire eā. dico
q̄ sic de pō sua absoluta. s̄ q̄ pena reitit p̄ctm̄
2 q̄ nō. dico q̄ p̄ea volūtatē. hec. n. deū placat:
nō inolūtaria sic p̄z i dānat. s̄ tūc ē dū quō
ē p̄ea si ē volūtaria: 2 quō volūtatē si est pena.
Hoc. nf. i. q. xiiij. di. arti. iij. q. i. reducit vnum
q̄ternariū suū ad vñ ternariū: vt ondat fratri/
frā. de ma. in spū. q̄ meli^o ē h̄fc bonū ternariū
q̄ malū q̄ternariū. Volūtariū ingt dōz trip̄s.
vno^o id dō voluntariū q̄ patiēter sustinet. 2°
dō voluntariū q̄ ḡtanē acceptat: inq̄ hos duos
mōs dū p̄ctōz penā nō murmurās 2 deū pati/
tur p̄niaz agit: tñ i ḡdu ifimo. 3° dū nō solū nō
murmurat s̄ ḡtanē accipit ad culmē p̄nie al/
ti^o volat. 3° dō voluntariū q̄b̄ ē effect^o volūtatē
intē^o aut nō intē^o: dū q̄ detestat se p̄ctm̄ se/
cisse: s̄ penāz nō cogitat. p̄us h̄z alas strutiōis
aut p̄dicio: p̄az volat: tñ volat 2 suffic. 2° alas
orniciō q̄ aut extat pulchra 2 ornata 2 fasia
n^o dō ḡtanē accipe deū multū letificat. 3° alas
aq̄le vt suspēdat in aere 2 p̄sces videat in aq̄
natātes. i. p̄ctōres i p̄fundū mūdi h^o. Narrat
n. alber. mag. i li. alatiū dū nām aglaz p̄scrū/
tat quod dā cē gen^oagle h̄mōi: vt ex cacumie
aeris videat p̄sces natātes 2 subito in aq̄s se
p̄cipit 2 natet cū vno pede aīeris quē h̄z: cā
reliq̄ p̄dā caput. Sic h̄ p̄ctm̄ detestat sed tristit
ciā vt oīm nō cogitat. vñ vt p̄ficiat oz vt penā
aspiciat 2 cupiat i se vindicare qd̄ fecit. hic iā
nō i etpē volat: s̄ i celis ē maneriū ei^o. hic est
ver^o herodi^o de q̄ scribit ps̄. Herodij domus
dux ē eoz. s̄ forsan q̄s ergo ē q̄ternariū 2 lau/
dat frāciscus q̄ in qd^o opaf. cui inq̄. Si vo/
lūtariū ap̄cis nō in qd^o s̄ terna^o abulamus.
Si qd^o aspiciū^o ascēdīt ad p̄fectū vt herodi^o
2agle. testate alb. mag. vbi. s̄. herodi^o genus

aglay ē max^m: sic stat tñari⁹ s⁹ g⁹ d⁹ b⁹ fit ascen
suo. vñ p³ ad obm q⁹ maxie in 3° tñari⁹ sp⁹ pe
na ē volūta⁹ ex affectu iusticie: 2° si sit volūta
ria ex affectōe cōmodi. C¹ ps p³ clōnis dicit
q⁹ p³ nia ē virt⁹. ista p³ ex hīs aūib⁹: nec multū
oz imozari. virt⁹. n. vt nos docuit p³ hūi s⁹ d⁹ o
ethi. ē hūis imediate ex⁹is. put vtiq⁹ sapiens
determinabit. Quis sapiēs idest prudēs meli
us determinaret q⁹ patiēter sufferre q⁹ d⁹ in
tulit: q⁹ g⁹ tñant sustinere q⁹ d⁹ vult: q⁹ p³ tñi de
testari. q⁹ velle i se vīdicare q⁹ se male egisse
cognoscat. vñ recte dicit glo. sup illd⁹ d⁹ Atth.
iij. p³ niaz agite. p³ virtus ē p³ niaz p³ mē ve
tere hōiem. C¹ dicit 3° ps p³ clōnis q⁹ ē virtus
moral. p³ robaf. Tū p³ mo q⁹ nō ē theo⁹ q⁹ n⁹
h³ p³ den imediate p³ obō. tū 2° q⁹ ē iusticia. vñ
sup illd⁹. sacrificatē sacrificiū iusticie. q⁹ d⁹. i. iu
stus q⁹ vt suis q⁹ q⁹ p³ tñis poti⁹ q⁹ alienis ira
scat. seq⁹ puniens p³ niaz 2° satisfactiōe deo
offerat. tū 3° fido. Tūc iudiciū hō d⁹ se sumit
q⁹ p³ dignā p³ niaz sua p³ na scā dānat. C¹ Scda
p³ ē de satisfactiōe. 2° ē hec. Satisfactio iterioz
sic d⁹ ē meritoria vt exterior. nō de necessita
te s⁹ p³ grue i caritate i pleaf. ista p³ 3°. h³ p³ ti
culas. p³ dicit q⁹ satisfactio iterioz ē merito
ria. sicut. n. formale peti ē i volūate sic forma
le meriti. Satisfactio at iterioz aut ē fundata
i velle: aut ē ipa volitio. doctore diffinīte sa
tisfactiōes. q⁹ i. xv. di. hoc tenēte in. f. arti. Sa
tisfactio ingt ē reddito volūta⁹ equalētis. ali
as indebiti. Ex q⁹ infer⁹ q⁹ in itētiōe ē p³ nica
le iudiciū. scdo isert q⁹ meritorie p³ q⁹ magis
mereri comedēdo q⁹ ali⁹ abstīnēdo. ex⁹ p³ i
xpo 2° ioh⁹ baf. 3° isert q⁹ paucū iudi⁹ de alio
ē meli⁹ nisi ei p³ tneat. C¹ Scda ps dicit q⁹ de
necessitate nō tenet q⁹ exteriorē satisfactiōe
in caritate iplere. hoc. n. d⁹ q⁹ tenet ē quodā
mō petōres inducē in lapsus: aut occasionem
despandi dū nesciūt si aut iplēverūt iniunctū
aut nō. Ex q⁹ p³ p³ min⁹ sobzia 2° min⁹ secura ē
i ista mā opio thōe. xv. di. h³ q⁹ tñi arti. i. q. iij. i
solōne p³ nicali 2° q⁹ tñi cule. Et 2° frīs richar.
de media villa cadē dist. arti. i. q. i. in solutiōe
p³ nicali. 2° 3° doc. sollē. quoli⁹ viij. q. xviij. di
centiū. q⁹ p³ nia exterior d⁹ siue satisfactio i ple
ri in caritate. p³ 3° m. Dico tñ q⁹ q⁹ semel peni
tēt v⁹ 2° recipit satisfactiōe p³ dignā sibi iposi
tā ab ecclesia clauē nō errāte. q⁹ tñi q⁹ recidi
uct nō tenebit nisi ad illā vnicā satisfactiōe
ad iplendā 2° si i pleat illā i caritate meli⁹ ē q⁹
nō tñi soluit penā: s⁹ meret. 3° 3° ps p³ clōnis
dicit q⁹ cōgruēt⁹ ē q⁹ in caritate i pleat. C¹ 3°
p³ ē de restitutiōe 2° ē breuis p³ niti. In fortu
ne bonis nē 2° fame q⁹ ad restitutiōe obliga

tur. ista p³ 3°. h³ p³ tes. C¹ p³ p³ baf de bonis
fortune. Tū p³ p³ aucte aug. in epla ad mace
domū. 2° ponit i lfa. q⁹ d⁹ res pp quā p³ tñi ē:
nō reddif s⁹ reddi pōt: nō agit p³ nia: s⁹ fingit.
Tū 2°. xiiij. q. vi. c. si res. Tū 3°. exo. xxi. Qui
furat⁹ fuerit hōies 2° vēdiderit eū: p³ tñi⁹ noxe
morte moriat⁹: sed nō oz i hoc aspice p³ tñi⁹ fdi
uisibile sicut nec i p³ tñi⁹ sicut dicit frat richā.
lib. 3°. di. xxiij. art. iij. q. iij. Et doc. soll. q⁹ l. vi.
q. xxiij. imo p³ siderare oz latitudinē fm iudi⁹
bōi viri. vñ vey ē q⁹ in mutui datōe i q⁹ p³ mit
tit vsura: oz fuare eq⁹ lītātē simplr in numero
vel pōdere nisi in certis g⁹ d⁹ b⁹. Grater richā.
xv. di. q⁹ tñi h³. arti. v. q. v. modicū aū solutiōe
argu. p³ nicaliū. assignat rōnē: q⁹ vsus pecunie
ē ei⁹ p³ sumptio ergo p³ cedēs eā mutuo p³ sumit
eā. Cōtra obijcit p³ illud de vboz significatiōe
Exijt q⁹ seminat. Et ē mō i. vi. li. quārdā rex
vsus p³ etuo sepat a dūto. Scd pōe: aliq⁹ h³
alienū: sed nescit cui⁹ pprie ē: aut reddē nō p³
line sumptib⁹ 2°. id q⁹ d⁹ cui reddet: dicit do
cto⁹ paupib⁹. S⁹ p³ man⁹ c⁹. Dicit thō. xv. d.
q. v. i. arti. solūdo 3° argu. q⁹ tñi q⁹ tñi cule. sic
de ipō inuit frat hugo d⁹ nouo castro. xv. d. q.
v. arti. ij. q. iij. in sol. p³ mī cāus. p³ man⁹ p³ fessio
ris sui: vel alicui⁹ f⁹ delis. doctor dicit p³ seipm
cū. p³ lio boni viri. C¹ ps ē de bōis nē. ps. vi.
q. i. Ex merito. deteriorēs sunt q⁹ tñi morēsq⁹
bonoz corrūpūt: q⁹ p³ q⁹ subās alioz p³ diaq⁹
diripiūt. si ergo hī tenent 2° illi. Sed nūqd p³
q⁹ occidi p³ furto simplicif aliū nō itēdēs a iu
dice: vt nō teneat iudex ad itere d⁹ defūcti: Di
cit hīc doc. q⁹ nō. Cui obuiat fr Joh. d⁹ rodin
thō. Ad. n. ē verisimile totā humanā poli⁹ am
in isto errare. Et dū dicit Jo. s⁹ sub. q⁹ nō hēf i
biblia. Dicit Jo. d⁹ rodin thō ex aduer⁹. q⁹ h³
Josue. vij. de achar. Cui 2° iohi assentio: 2° p³
iohānē in hoc passu scdo dimitto. p³ m⁹ ē in. ij.
di. xv. ij. terti⁹ patebit. j. C¹ 3° ps p³ clōnis est. de
bōis fame: p³ p³ aug. ad macedo⁹ epla scda 2°
ponit. xiiij. q. vi. c. i. Ad dimittit p³ tñi: nisi re
stituaf ablatū si restitui p³. C¹ Quo ad 3° ar.
sunt. 3. diffi. C¹ Si p³ nia sit virtus g⁹ lialis. dicit
doc. deuo. di. xiiij. arti. i. q. ij. q⁹ ē spālīs: q⁹ aspi
cit o⁹ sub rōnē ppria. C¹ Scda diffi. Eltrū sa
tisfactio exterior aliqd addat ad meritū satis
facti i iterioz. dicēdū q⁹ sic inde. n. veniūt au
reole in actiō exteriorib⁹. C¹ 3° diffi. Aliq⁹ eq⁹
liter q⁹ obliget ad restitutiōe bonoz fortu
nenē: 2° fame. Dico s⁹ pōdus bonoz oblig⁹
ē aplior. Ex q⁹ p³ ad qōnē. q⁹ v³ sacm p³ nica: sa
tisfactiōe. 2° restitutiōe implet. Tūc ad arg⁹.
C¹ Ad primū dico q⁹ p³ tñi mortale nō ē foialr
ifinitū: sed obiectiue: ita act⁹ meritor⁹. C¹ Ad

scdm dicendum qd nō est simile: qz voluntas
hois aliqū iniusta est: aliqū indiscreta: aliqū
mutabilis. voluntas dei eē se bz vt pz. Ad
3^m pz qd nō valet. non. n. loqmur informatiue
bz cōplectiue. Ex istis trib⁹ distn. tres eliciunt^r
p̄clones de mēte mgi. Se. xiiij. di. hec elicit^r
p̄o. Est iterabilis pnia t̄ putilis ē i venia. Di-
cit^r p̄o ad veniā sacfz pnie ē iterabile. Et po-
nitur per totā. xiiij. di. Secunda p̄o est. xv.
di. t̄ est b. Nō diuidit pnia: sed p̄ficat acrimo-
nia. i. satisfactione. Dicit p̄clulio qd confessio
nō bz diuidiari: t̄ p̄ficat satisfactione. Et poni-
tur p totā. xv. di. Tertia p̄o est. xvi. di. t̄ est
hec. Pars pnie: satisfactio t̄ p̄fessio contritio
pie. Dicit p̄o qd hec tria: cōtritio: cōfessio: t̄ sa-
tisfactio: sunt ptes pnie. Et p̄oī p totā. xvi. di.

342 vij

Itē oritur qd multiplex t̄c. Cū sic s̄ḡt^r
xviij. di. huius quartū: que ita bz p̄tinua-
ri ad pcedētes. Nā postq̄ mgi b. xiiij.

t̄. xv. manifestauit qd pnia bz interius: t̄ scdo
elucidauit qd ei sit exterius in di. xvi. Nūc in
hac p̄nti di. clarificat qd ministret ei exterius
Et bz diuidi p̄nti di. in tres ptes p̄ncipales bz
tres p̄clusiones. In p̄o querit vtrū cōfessio sit
necessaria p̄ctōi ad iustificationē. In scdo an
cōfiteri corde sufficiat: vel sit necesse per pla-
tionē. In 3° cui est necesse p̄fiteri vel suā face-
re p̄fessionē. P̄o in p̄n. Secūda ibi. Itē scdm
qōnis articulum inspiciamus t̄c. Tertia ibi.
Nunc p̄ntisq̄ p̄missis auctoritatibus t̄c.

Tri annos discretiois p̄nti ad iustifi-
cationē h̄ndā necesse sit cōfiteri oīa
p̄ctā sua p̄prio sacerdoti. Et af qd non
trip̄l̄. C̄p̄ sic. Cōfessio nō est p̄ctā in aliq̄
p̄cepto decalogi: gō nō ē necessaria ad salutē
simp̄l̄. Nūc pz. qd decalogus erat de lege nē
ad minus obligabant in lege moysayca ad cu-
stodiendū decalogū: nō at crāt obligati ad fa-
ciendū p̄fessionē sacfale. P̄z p̄nti. qd decalog⁹
sufficiebat ad vitā eternā. Tū p̄o a b̄at̄h. xix.
Si vis ad vitā ingredi suā mādāta. Tū scdo
Luce. xviij. P̄cepta nosti. Tū 3°. Luce. x.
Hoc fac t̄ viues. C̄scdo af sic. Nullus obli-
gat ad impossibīle: ḡt nō oīs h̄ns discretiois
ānos tenet t̄c. P̄z āns. Cū ieroī. in eplā de
explanatōe fidei catholice ad damasuz papā
q̄ dicit deū p̄cepisse impossibīle anathēa sit. P̄z
p̄nti. qd mutus nō pōt loq. C̄3° af sic. nullus
tenet mentiri. ergo nō oīs h̄ns discretiois an-
nos tenet t̄c. P̄z p̄nti. qd deo p̄picio fuit mul-
ti qui nō peccāt mortaliter p totū annū. mēti-
rent at si dicerēt se peccasse mortal̄. Nūc pz.
quimo tenet nō mētiri saltē p̄ntiose. C̄p̄
positū. Ambrosius in lib. de paradiso. nō pōt

quibz iustificari a p̄ctō nisi añ p̄cti fuerit cō-
fessus. Scdo Augu. nemo dicat sibi occulte:
ago p̄ntis. nouit dē qz in corde ago: t̄ segtur.
ergo sine cā dictū ē: q̄ solueritis i terra: soluta
erūt in celo: ergo sine cā clauēs date sunt fru-
stram? b̄bā xpi. Tercio idē sup illud locū ps.
nō absorbeat me. p̄fundū: pute⁹ ē. p̄funditas.
iniquitatis: i quē si cecideris nō claudet sup te
os suū si tu nō claudis os tuū. C̄In ista qōe
t̄c. C̄Quo ad p̄m arti. termini sunt iustifica-
tio. añ discretiois. P̄p̄o p̄nti sacerdos. C̄P̄nti
mus termin⁹ est iustificatio. Q̄uis de iusticia
dictū sit li. ij. di. xxix. in 2° termino. t̄ apli⁹ lib.
ij. di. xxxij. termino p̄o. t̄ de p̄nti ē nōndū qd
iustificatio ē q̄dā dispō in iustificatio: q̄ sit a iu-
stificāte effectiue. sz a iusticia q̄ in p̄posito vo-
cat caritas formal̄. Et q̄ segtur qd sunt. 3. iusti-
ficationes. i. iustificatio p̄o iustificantis effecti-
ue: t̄ dē fm connotatū t̄ notat actionez aut
p̄ductionē formaliter. Scdo iustificatio for-
malis. t̄ dē a turonēsi fratre nicho⁹ doneti in
suis p̄dicamentis: in p̄mento q̄litas act⁹ for-
me. nec differt vt qdā dicit a forma reali. Sz
3° qd pōt esse segata iusticia creata pō diuina
absoluta a quocūq̄ iusto: t̄ tūc nō iustificabit
erit ergo sine actu formali: ergo nō sunt idēz
realiter. Sic. n. arguit p̄nti i. vij. thopi. de eo-
dez t̄ diuerso. Tercio iustificatio q̄ est passio.
iuxta p̄nti dictū in 3° de aīa. Intelligere ē qd-
dā patiscit. n. intelligimus nō inḡtū p̄du-
cimus intellectiois: sz inḡtū suscipim⁹. sic iu-
stificamur inḡtū iusticia informamur. Et no-
tandū qd h̄mōi iustificatio dē trip̄l̄. P̄rimo
ad iusticia p̄paratio. Scdo iusticie. i. caritatis
infusio. Tercio iniusticie exercitatio. In prio
at̄ t̄o. in scdo p̄nti. in 3° p̄secutio. C̄Scdo ter-
min⁹ ē añ discretiois. gl. eē de peni. t̄ remis.
Q̄is vtriusq̄ sexus. dicit sup illo v̄bo. annos
discretiois. i. cū ē doli capax: qd citi⁹ fit i vno
q̄ in alio vt videm⁹. Et hoc notat ff ricbā. in
p̄nti di. ar. ij. q. iij. soluēdo sextū arg^m. C̄Ter-
tius termin⁹ ē p̄ntis sacerdos. vñ nōndū qd
p̄ntis sacerdos dē trip̄l̄: vt notat doc. de. in
3° pte p̄nti di. ar. i. q. ij. cōssime. cōiter. t̄ p̄pe.
Cōssime dē p̄nti sacerdos qd p̄nti p̄ntē ab-
soluerit: siue p̄ p̄nti auctez: siue p̄ cōmissionē
vel demandationē: vt sunt illi qd p̄nti p̄ntē
p̄dicat: t̄ dē p̄dicat audire p̄fessōes. Cōiter
vero dē p̄nti sacerdos oīs ille qui ex p̄nti
aucte t̄ officio tāq̄ p̄ntis ordinari⁹ pōt ab-
solueri: vt ebs. P̄nti dē p̄nti sacerdos dē
qui admittit sacfā: t̄ cui cōmissa ē sp̄alis cu-
ra t̄ iste est sacerdos p̄ntis. vñ. j. dicit. qd
p̄nti p̄ntis debet i duci vt p̄nti semel

in ano
curati
qz b̄m
legat^r
dos n̄
h̄erēt
iudici
pape. j.
marin
trū mu
die me
volum
is pro
anno:
nec dur
efficac
Et q̄ tri
sacerdo
m ad b
eos inc
ḡue t̄p
sine me
p̄clui in
nuncup
martin
p̄ntē se
doc. de
ter cura
opante
Inter cu
crati. sz
lio ad se
tāsi p̄
te fuit a
decret
ra segn
illa q̄ m
ranti p
qz dē su
aliq̄ ebs
ē fallari
ro: t̄ go
tus q̄q̄
pellat
lino. t̄
Et ff ric
ampha
nabile
de nece
sic. n. cu
nō aud
loco su
nō poss
qd id se

in ano suo pprio curato: et credit q tenet qn
curati sunt bōi et idē: et ab eis exigit p̄fessio:
qz h̄mōi p̄uilegiū datū ē in fauorē p̄f̄i: et p̄u
legiat nō h̄z cōmissionē nisi in cau. l. qn sacer
dos n̄ ē idoneus: aut alia legitia cā. Si. n. ingt
h̄rēt p̄uilegiati cōmissionē plenariā: idē cēt
iudiciū sic de ordina. sicut p̄z b̄ p̄narijs dñi
pape. Ad hāc suam adducūt moderni bullā
martini q̄rti miss. h̄z ḡnāl. et p̄uicīalib⁹ ord. fra
trū minoz: q̄ incipit. Ad fruct⁹ vberes. sic p̄u
die vidi p̄sū. et eis vī achilles: qz dī in fine.
volumus at q̄ h̄i q̄ fratrib⁹ p̄stebunt eisdē su
is prochia lib⁹ p̄sbitēris cōfiteri saltē semel in
anno: put ḡnālē p̄ciliū statuit: n̄hilomin⁹ te
nestur qz ijdē fr̄es eos ad hoc diligenter et
efficacit̄ fm̄ datā dñi eis ḡf̄as exortētur.
Ex q̄ tria iferūt. p̄m q̄ statū ḡnālē p̄ p̄p̄iū
sacerdotē curatū solū intelligit. 2m q̄ prochia
nī ad hoc tenet facē. 3m q̄ fr̄es ad hoc debēt
eos inducē. Credo tñ dñi id qz dī cōf̄i distin
gue tpa et cōcordabis scripturas cū suppoz
f̄ine m̄clioz. qz dñs donauit eis ḡf̄as exortētur.
p̄ciliū in q̄ sunt editē clemētie: q̄ septim⁹ lib⁹
nuncupant: q̄s iohēs publicauit. Sic et papa
martin⁹ q̄ illā bullā edidit: et tpe i p̄uilegiati
ptatē solū h̄ebāt: de q̄ loquūt papa martin⁹ et
doc. deuo. Sz postmodū discidio plurgēte in
ter curatos et p̄uilegiatos fauore iudiciorū
opante: vt p̄z in decretali. dñdū. et i decretali.
Inter cūctas. quā edidit b̄ndict⁹. Et 3o in de
cretali. Sup cathedrā papa approbante p̄ci
lio ad se dādā discordiā fratru āpliauit potē
tiā: p̄cedat vt notat. et illd p̄ciliū viēnēse tā
te fuit auctis sic lateranū p̄ciliū: in q̄ fuit illa
decretalē edita. S̄ is vtriusqz sexus. Et vlt⁹ et iū
ra sequētia p̄cedētia declarāt. vñ p̄z solutio ad
illa q̄ inducūt. Et dñi dī tñ q̄ p̄ciliū ḡnālē late
ranū p̄ p̄p̄iū sacerdotē solū intelligat curatū
qz dī suis prochia lib⁹ p̄sbitēris nō seḡ: qz ē
aliqñ eps i iure vocat prochia sacerdos: vñ
ē fallatia p̄ntis ē aial g⁹ hō: prochia lib⁹ p̄sbitē
ro: ergo curato. Assumptū p̄z ex iure. vñ c̄pa
tus quqz prochia et eps p̄sbitē prochia lib⁹ ap
pellat. et de prochia et alienis prochia lib⁹ p̄sbitē
lis. et. ix. q. ij. null⁹. et. c. nullus p̄mas. et. c. vlt⁹
Et ff. rich. de me. vii. l. i p̄nti di. ar. ij. q. ij. q̄ fuit
amplia iurista alia omīsa opione p̄mā rō
nabilē dicit: dicat p̄i curati eps qz ip̄s p̄fessio
de necessitate p̄fiteri eisdē semel in ano tenet
sic. n. curatū martin⁹ intellexit p̄p̄iū sacerdotē
nō auderēt nō deberēt: si i ḡf̄i cōmittē p̄nt
loco sui qd nō negāt sz gloriānt plurimū cur
nō possit cōmittē et ecclia scā det: aut ip̄s eps
qd tā fecit. vt p̄z i decretali. sup cathedrā. mō

inibi obseruato: pabola hec est nō sacrati mi
noris sz p̄sumptuosi hois. sic in p̄sbitēris sc̄li
adiplēat d̄s vt nō cogitēt nisi bōm̄ ouis et nō
lana et erit pax in diebus nostris. ¶ Quātuz
ad scdm̄ arti. sunt tres p̄clusiones. p̄m est de
p̄fessionis institutione. Scda de p̄fessionis in
clusionē. Tertia de p̄fessionis p̄ ecclia expli
catione. p̄m est hec. Nec lege moisi aut nē ē
a xpo p̄fessio instituta sz ḡf̄e. ista 2o tres h̄z par
tes. ¶ p̄m ps dicit qz p̄fessio sacralis nō fuit
instituta in lege nature. Probat: tñ in statu
innocētie fuisset hec obligatio. illud. n. verus
p̄ctici qd est de lege nē loquēdo. pp̄riat ē
notū ex terminis aut mani⁹ sequi ex talibus
p̄ncipijs: cuiusmōi s̄ sequētes de necessitate
p̄clones: sz quqz lex nē extēdat ad ea q̄ s̄ p̄o
na tali dictami: intrin⁹ q̄ statz notū ē oib⁹ illd
puenire illi legi. Ex q̄ infer̄ defect⁹ ḡf̄ani de
iure nē loquētis in p̄m⁹ decretor. Humanū
gen⁹. volēdo qz illa q̄ sunt in lege et ead⁹ sunt
de lege nē. nec valet quorūdā excusatio dicē
tū qz loq̄ n̄t p̄ticulariter: p̄z qz nō est ad itē
tionē ei⁹: imo apud eū illa singularis v̄z v̄f̄es
qz nec oia ibi p̄tēta s̄ nota ex terminis nec ex ta
libus 2o sequunt̄ nēcio: nec 3o h̄a euidentē cō
sona talib⁹ p̄ncipijs nec p̄clonib⁹. vñ oz si sal
uam⁹ eū dices: qz extēdebat nomē iuris nālis
ad ius positū ab auctore nē: s̄ ius posituum
aliudē positū qz a p̄ditore. Et si qz obijciat p̄
gl. gen. 3. Adā vbi es. vox ē ingt increpātis et
p̄fessionē ingrētis. Et de aarō et filiis ei⁹ leḡis
Leuit. xvi. qz debuerūt p̄fiteri p̄ctā filioz isra
el. Dicedū qz adā p̄ctm̄ p̄p̄iū recognoscere
deo debuit a q̄ abscondere nō potuit: sz h̄ deo
nō fecit: sed sc̄ips excusauit i mulierē retorqn
do. n̄ tñ p̄cludit qz faciēda ēēt hōi p̄fessio. Ad
scdm̄ dī qz in tota lege ista sacralis cōfessio n̄
siebat sz i ḡnāl. qdā publice dicebat peccauit
m⁹ iuste egum⁹: et h̄mōi publica p̄fessio dispo
sitio erat ad p̄tēdū m̄f̄as dei. Ex q̄ i f̄er̄ cor.
qz auctates loquētes in antiq̄ testō d̄ p̄fessioē
s̄ vocales n̄ reales: vt p̄fessio publica daniel
aut alteri⁹. Et dato qz sit notū p̄ nām vt cōfor
me rōni ēē iudicē maloz et retributorē bono
rū nō tñ qz i tali mō accāre se d̄z blinques ma
xle cū ille iudex p̄ se cūcta cognoscat: et glibz
possit in se vindicare qd deliquit in se: nec rōnē
h̄z sufficiētē i se. vñ sic recurrat ad aliū vt iud
cē. cui libet. n. cōmisi d̄s vt sit m̄ster ei⁹ i vī
dicādo culpā quā cōmisi. Et sit p̄z p̄ ps cō
clusionis qz nō ē cōfessio de lege nē. et scda qz
nec de lege moysaica. Sed 3o ps dicit qz a xpo
est instituta p̄fessio in lege ḡf̄e. Quō. n. tā ar
duū p̄ceptū ecclia tradidit: nisi i vino iur fū

dāstū hūisset. vñ t aūq̃ q̃c̃q̃ ecclia statuerit
 sc̃i dixerūt cōfessionē obligat. Si. n. illd̃ ca^m
 allegat. ex de peni. t remi. p̃z q̃ illd̃ ca^m ē in
 nocētij itij cōcilio lateranēsi. Añ at illd̃ tps
 p̃ multos ānos erat aug. plusq̃ p̃. lxxx. q̃ p̃di
 cat p̃fessionē valde necariā. sic i lib. suo de ṽa
 t falsa p̃nia appet. nec facile inuenit canonista
 p̃ciliū aut p̃ceptū ecclie: q̃ fuerit instituta p̃fessio
 vt mō de ea loquimur. hāc tñ opionē t̃z bartho
 lome^o baxien. sup de p̃nia. di. v. in p̃n^o. vbi m̃
 tis ip̃roba^t opionib⁹ suā subdit ip̃az fuisse isti
 tutā a q̃dā cōcilio ecclie potiusq̃ noui aut ve
 teris testi institutione. S̃z cū reuerētia turpe
 loq̃: allegat q̃ ita ēs̃z vbi de hoc nō offit q̃
 si tbeolog⁹ ofet hoc ēē: s̃z nō p̃bas. etiā si hec
 opio esset vera papa nō teneret cōfiteri. dato
 q̃ eēt sup p̃ciliū g̃niale. hāc abissū nō itroeo. p̃
 p̃nti. Et si dicat vt dic̃ baxien. q̃ nō ex biblia
 sed aliūde p̃fessio oriū h̃z: greci inq̃t nō p̃ntet
 Arg^m ē de scō n̄ d̄ iur̃ m̃scas laudabiles p̃sue
 tudies om̃sest a recessu sedis aplice: aut for
 san nō ita ē mādātū eni aliūde fuisse l̃s̃is sic
 de suis alijs abusionib⁹: de q̃b⁹ nō tacet latini
 vñ meli⁹ ē nos vidē alti⁹ vñ ē instituta. An a x^o
 imediate: de q̃ dicat euā^m. aut sc̃do in aplica
 doctrina. Aut 3° dato p̃cepto vocalit aplis t
 vocalit ab eis p̃mulgato. p̃^m magis ē tenē
 dū si solidū habeat fūdamētū. n̄ illd̃ p̃datt̃.
 xvi. T̃ibi dabo clauē. solū ē p̃missio d̄ datioe
 futura. vñ si qd̄ valeat illd̄ ē Jo. xx. ca. Accipi
 te sp̃s̃ sc̃m̃ q̃z remiseritis p̃cā remittunt eis
 t q̃rū retinueritis retēta sūt. At eni sic. Data
 ē p̃tās aplis t i eis p̃s̃b̃is remittēdi p̃cā mi
 steriali⁹: s̃z arbitrari in cā ignota nequeūt. g^o
 ē cā manifestāda: q̃ manifestatio p̃fessio ē. g^o
 ex hoc p̃ctōres obligant ad manifestādū vul
 nera p̃ctōz. S̃z forsan q̃s̃ dicet: ṽez ē institutū
 est sac̃m̃ p̃fessiois a x̃po: si q̃s̃ velit accip̃e: sic
 extrema ṽnctio: nullū tñ eoz ē simplr̃ necessa
 riū ad salutē. Et dū d̄ sūt arbitri: verū ē si q̃s̃
 vult se submittē: vt p̃z ex p̃missioe. dic̃ eni x̃ps̃
 affirmat̃. quoz retinueritis p̃cā retēta erūt
 s̃z negatiua nō. p̃tulit. q̃z nō retinueritis pec
 cata t̃c̃. in q̃ notat q̃ in cōmūsiōe nō ē p̃c̃s̃io.
 Sed af̃. n̄ nulli cōmittit̃ p̃tās iudiciaria nisi
 alicui ip̃onat necitas cōmittēdi se sibi: s̃z apo
 stolis cōmissa est auctas iudiciaria. ig̃f p̃plis
 necessitas cōmittēdi se sibi. t p̃z assumptū. q̃z
 null⁹ est iudex alicui⁹ in cui⁹ p̃tātē ē iudicari
 ab illo vel nō iudicari dicet⁹ q̃ apli habue
 rūt p̃tātē arbitrarīā si alijs se eis cōmitteret
 als̃ nō: q̃d̄ nō h̃z vñ⁹ alijs sc̃iē ius s̃z cōmis
 sione carēs. S̃z aliē af̃. Dis p̃dēs p̃mā g̃faz:
 tenet illā q̃tū in se ē regare s̃tute illi⁹ p̃cepti.

Diliges dñz deū tuū ex toto corde tuo t̃c̃. t
 s̃tute illi⁹ p̃cepti. Diliges teip̃sū. p̃ctōz am̃ist
 p̃mā g̃fam t p̃t illā recuperare p̃ istud sac̃m̃
 ab isto arbitro datū. q̃z istd̄ ē institutū vt reue
 diū efficac ad recuperādā p̃mā g̃fam. ex illo
 ṽbo ioh̃anis. xx. Quoz remiseritis. ig̃f t̃c̃. t
 sic p̃cludet necitas p̃fessionis ex trib⁹. Ex illo
 Jo. xx. Quoz remiseritis t̃c̃. Sc̃do ex illo. Di
 liges dñz deū tuū t̃c̃. 3° ex illo. Diliges teip̃s
 S̃z diceret q̃s̃. ṽez q̃ p̃dēs p̃mā g̃fam tenet
 ad recuperādā eā p̃ hāc viā ṽt aliā: s̃z sūt alle
 vie possibiles. S̃z i s̃ruiz d̄f̃. Nulla viā ē ita
 facil vt ista: nulla eque certa vt ista: vt n̄ soluz
 nō oporteat attritionez h̃f̃ez: s̃z impedimētū nō
 ponē. magis aut cert⁹ ē q̃s̃ q̃ impedimentū nō
 ponit q̃z q̃ attritionez h̃eat maxie sufficientē
 t tūc sic h̃s̃ tenet eligē viā magis facilē ad sa
 lutē t viā securiorē. alioq̃n teip̃s expōeret p̃i
 culo t d̄f̃. p̃tēpto: ista ē h̃mōiē eni facilima
 est ēt certissimā: ig̃f ex ṽbo x̃pi in ioh̃. xx. c. 2°
 dilectōe dei: t s̃tio s̃uip̃ius ad hoc tenet. Si
 ista rō p̃cludat bñ qd̄ h̃ic tñ h̃ēm⁹ q̃ ē reme
 diuz ṽtilissimū cōitātū t certissimū: sicut dato
 q̃ in bap^o flamis multi baptizati sint hoies:
 tñ baptism⁹ flumis dat⁹ fuit cōitātū vt ṽtilis.
 Et si cōtēdas ista verba nō oñdere p̃fessioez
 tūc fuisse institutā: nūq̃d sc̃dm̄ dicet⁹ q̃. i. id̄ p̃ce
 ptū habeat ex ṽbis alicui⁹ apli. frater alexan
 der de h̃al̄ id̄ velle ṽt in q̃rta p̃te s̃ime tracta
 tu de p̃fessioe ex illo ṽbo Jacobi. v. Cōfitemi
 alterutrū p̃cā ṽia. S̃z vñ hoc habuit b̃tis ia
 cob⁹ cū solū eēt ierosolimis eps̃: vt i tā mag⁹
 totā obligaz eccliaz dei. nec ierosolymitana
 erat tūc p̃ncipal ecclia. n̄ romāi dicūt t̃c̃ suspē
 s̃ā p̃tātē petri. nec p̃t dici q̃ p̃ceptū dñi publi
 cavit. ex mō eni loq̃ndi d̄bebat oñdi: q̃d̄ n̄ p̃z
 sic p̃z p̃ illd̄ apli. i. cor. vii. q̃i voluit publica
 re p̃ceptuz dñi: dicit: p̃cipio nō ego s̃z dñs. q̃i
 at vult facē p̃p̃riā p̃suasione dicit. ego n̄ dñs.
 alioq̃n nō eēt manifestū ecclie illuz p̃conē ṽt
 nō. quoz neutrū p̃z i ṽbis iacobi: dic̃ eni. Cō
 fitemi alterutrū: nō inq̃t sacerdoti. t orate. p̃ i
 uicē: vbi null⁹ diceret eni instituisse sac̃m̃. vñ cō
 cludit ex illis ṽbis nos instruxisse ad hūilitatē
 q̃z p̃h̃temi alterutrū p̃cā ṽf̃a: dicēdo vos pec
 catores: t ad sup̃nā caritatē: t orate. p̃ iuicē. si
 nō tenet p̃mū nec sc̃d̃z teneat. 3^m q̃ oreten⁹ p̃
 ip̃auit aplis: t apli oreten⁹ narrauerūt ecclie.
 Sic eni Jo. vltio di. p̃sta q̃b̄ t a⁹ signa fec̃
 p̃h̃s: q̃ nō sūt scripta in libro h̃. Et ex de cele
 bra. m̃l. c. cū mart̃e. Sc̃da⁹ est d̄ p̃fessio
 nis iclusiōe. t ē hec. Cōfessio sic cadit sub p̃ce
 pto vt p̃h̃tēs t cui t q̃l̃iter videat. Ista cōcō
 h̃z tres p̃tulas. Prima ē q̃ in cōfessione õs

asplec
 diceret
 bonū
 q̃n̄ ē
 cui⁹ ē
 metus
 qd̄ h̄
 p̃ctū
 at vili
 nec v
 totū
 circū
 ra q̃l̄
 rietat
 sc̃tē
 cui⁹ p̃
 p̃ctula
 tis vt p̃
 dū per
 parat
 ad se
 dā: 3°
 ē obli
 t̃facere
 fignē
 tia p̃c
 t̃ est
 explic
 icipit
 amos
 cot ord
 bz capi
 ṽtūq̃
 viro t
 sig̃t m
 rendo
 cipit.
 lutiōe
 nō ven
 malia:
 hoc q̃d̄
 it cū d̄
 oia pet
 t mor
 ri ven
 tenet
 vñ p̃c
 tenet
 specifi
 elelia
 nerfa
 dif au
 um h̄
 toties

aspice qd est cōfiteō. dicit decretali: hīs ānos
discretiōis. Quia est ille q scit discernē inter
bonū & malū p legē dei: & nō solus i malis ad
q nā est pna: sed scō in bonis vt brā agnes
cuius iustitia pputabaf in ānis: sed erat senectus
mētis imensa. & 3° iterrogat^r ordinate pcpit
qd p legē dei & qd nō. sed si cōfiteat qd querit
pctm mortale nō veniale de nēcio. & hoc faci
at diligētē inuestigatiōe quāta de aliq arduo
nec diuidat: vt vnus dicat vni: reliquū alteri:
totū vni ne sit pprocrita. Et nō solū pctm i se s
circūstātiās criminis iuxta qd ingt aug. Cōside
ra q̄litate criminis. in loco: i pcpm p̄fener^r i va
rietate p̄fone rē. & maxie aggravātes aut trās
ferētes in aliaz spēm pcti. Cōsda p̄tula ē:
cui p̄fitebit. sacerdoti hūit auctatē. Cērtia
p̄tula. Qualit quō ad tēp^r: in piculo mor
tis. vt p̄paret se ad misericordiā dñi mare ascē
dit periculofuz: oñ bellū vult intrare: dñi p̄
parat se ad eucha^m. & reliq̄ sūta etiā qualit q
ad se hūilit veniēdo. secūdo pponēdo emen
dā. 3° se subijciēdo ecclē: nō q sit de necessita
te obligat^r ad capiendā pnam sibi iniunctā
a sacerdote: sed patienē sufferēdi penā sibi in
figendā a deo: hic aut in purgatorio. Cērt
tia p̄tula est de cōfessiōis p eccliaz explicatiōe
& est hec. Quis: cuiq̄ cōfessio ipteat ecclē
explicat. que hz tres p̄tulas. Cērtia q̄.
icipit decretal. Hīs vtriusq̄ sexus cū ingt ad
ānos discretiōis. hic ingt frater robert^r hol
cot ord. p̄dicatoz in q̄rto suo: pio loco est nō
dz capi: ois vtriusq̄ sex^r p hermosiōditis q
vtriusq̄ sexū hūit: sed intelligi hz & distribui p
viro & muliere ad ānos discretiōis adultuz
figt mō p̄xpositio. Sed que tenet p̄fiteri refe
rendo ad eandē p̄tē p̄fionis pp cōsimile p̄
cipiū. dicit hic frater richar. arti. ij. q. iij. in so
lutiōe ad primū arg^m q p̄tā mortalia si hz &
nō venialia. si nō hz mortalia tenet p̄fiteri ve
nialia: pp p̄ceptū ecclē. Tā duritā grossū ē
hoc qd dī q hoc nō itelligit doc. sub. qz argu
it cū dī in isto decreto. Hīs vtriusq̄ sex^r rē.
oia p̄tā: aut sit distributio p p̄tā venialib⁹
& mortalib⁹ fil: & sic hīs mortalia tenet cōfite
ri venialia: si nō sit distributio p venialib⁹ nō
tenet ea cōfiteri: dato q nō habeat mortalia.
vñ pcludit doc. subtr. q null^r ex statuto ecclē
tenet p̄fiteri venialia. Cērtia ps ē cui ecclē
specificauit. p̄pō sacerdoti: qd in p̄mitiua ec
clēsia fieri nō potuit ex dicursu ap̄lico ad di
uerfas puicias. Et dz accipi p̄pō vt nō diui
dit aut distinguat p̄pō. sic enī qlibz suū p̄pō
um h̄fēt cōfessioz in zona vt dicatūmo mul
toties ptingit vñ subijci duob⁹ eque pio. vt

p̄ i ciuitate aurelianē. in scō paulo: in cui⁹
ecclēia sūt duo curati eque primi. Sed dz capi
vt diuidit p̄pō p̄ alienū. & tūc applicet disti^o
bonauēture de q in p̄arti. Cērtia ps p̄tā
nis ē de q̄. specificauit pascha: nō diē pasche.
sic p̄ in decretali. vñ si q̄ mot^r ob reuerētiā
xpliq̄ cenā fecit diē iouis: & corp⁹ suū sibi de
dit & aplis: p̄fiteret. & corp⁹ suū oñi. s. suscipiet:
nō credere obligari ad sumēdā diē pasche ex
v̄tute decretal. pascha enī hic t̄p̄ nō diē s̄gt
Sed querit si q̄ peccat mortalit^r vtrū teneat
simp̄l^r cōfiteri h̄sta oportunitate sacerdoti: &
nō expectat pascha. Frater alexāder de bal.
de q̄ cōfessionis diē q̄ sic. Frater richar. hic
arti. iij. q. vi. dicit q nō. nisi p̄posito p̄fiteādi in
pascha. Hoc subtr. hic tria notatiōe digni^{ma}
diē. Primū q̄ aī editā decretalē null^r obli
gabaf ad p̄fessionē nisi ad t̄p̄ indeterniatuz
aī mortē. Scōz p̄ editā decretalē solū ad se
mel in āno. Tertū q̄ nūq̄ dz h̄fē volūtātē s
p̄ volūtātē p̄fiteādi. Quātū ad 3^m arti. sunt
iij. diffic. Quā p̄fessio fuit iustitū a xpo. Dicē
dū diē resurrectiōis de fero. sicut legit Jo. xx.
Quoz remiseritis p̄tā rē. tenēdo p̄mā. i. viā
iuris vini. de qua patuit in p̄ma p̄fione arti. ij.
& p̄nte petro. iō miz nō est id qd diē Ambro.
de petro. Zachrymas lego: satisfactiōes nō le
go: qz adhuc iustitū nō erat. Cērtia diffic.
Si laico est faciēda p̄fessio. Dico q nō faciat
sed aliq̄ ex hūilitate vt dicit iacob⁹. Cērt
tia diff. Si cōfessio ē faciēda p̄ interptē. Tho.
in p̄nti di. arti. iij. q. iij. soluēdo scōz arg^m que
stūcule 3° dicit q̄ sic. Frater Jo. nō est p̄tent^r
sic enī malignari possent p̄fessor & iterpres p̄
p̄fiteatē: riste for^r ē secretissim⁹. Thomas cā
tuariē. ēt scripsit alexādro 3°. qd fecerat ve
niā petēs ābo thōe sc̄ti: vñ dicēs: reliquos fa
ciēs. tuti^r est tū vtrūq̄ negare & p̄fessioē vt̄v̄t
ea vt̄dū ē. Ex q̄ p̄z ad q̄onē. q̄ hūit ānos dis
cretiōis ad hūidā iustificatiōez necesse ē saltē
in p̄posito h̄fē volūtātē oia p̄tā mortalia p̄
prio sacerdoti p̄fiteri. Cērtia ad arg^m. Cērt
ad primū dicēdū q̄ cōfessio hz reduci ad primū
p̄ceptū. i. ad honorē dei. nō tū ē de lege nā: si
cut honor dei: qz nō est nota extēris. Cērtia se
cū dū d̄z dato q̄ mut^r nō loquatur: hz signa.
Cērtia ad tertū dicēdū q̄ q̄ pctm mortale nō hz
nō tenet ad cōfessionē faciendā. sed p̄ scriptū
videt ne esse faciēda p̄fessio. dico q nō. Ij. tho.
dicat o^m vbi. s. & ali⁹ thō. licet nō dixerit: fecit
tū. Ex ista di. sicut de p̄cedētib⁹ sequunt. iij. cō
clones de mēte m̄grī. P̄tia cōclō ē. Sola cō
fessio sepi^r sufficit vt sit remissio mali qd effit.
Dicit p̄tā q̄ aliq̄ remittit pctm p̄ solā p̄trū

pro. fi.
g. i. r.
m. d. c.

jo. quando
p̄fessio fu
it in an
a xpo

ip̄m < conf. rōm. vñ
conf. alienū

tionez. Et ponit a pñctipio pñctis di. vsqz ad il-
lud. c. Jā scōz qōnis artim rē. C Scda pñctio.
Pñctio tuo scēlē dic deo gemit⁹ ⁊ noli fundit⁹
viro absco dē. Dicit pñctio q cōfessio ē faciēda
deo ⁊ hoi. Et ponit ab illo. c. Jā scdm rē. vsqz
ad illd. c. Hūc pñctioz pñctis rē. C Tertia
pñctio. Sacerdotibus sit cōfessio. sic opinio
inest pluribus. Dicit pñctio q sacerdotibus fa-
cienda est cōfessio: vt cōis opinio dicit. Et po-
nit ab illo cap°. Hūc rē. vsqz ad finē distin.

h
est rē. C Hic signat. xviij. di. hui⁹ qñ
que ita pñctio ad pñctes. Hā post
qz disti. xviij. oñsum est qd sit pñctio qd dicitur.
Hūc in ista di. oñdit mgt q mīster agat pñ-
ctio agēdo de clauib⁹. Et hz diuidi in. iij. pñctes
pñctiales. In pñctia pñctis clauis in se annotat.
In secūda qd sit macula mētis declarat. In
tertia ad suscipiēte clauis cōparat. Prima
in pñctio. Scda ibi. Hic queritur qd sit illa
macula. Tertia in distin. xix. seu sequenti ibi.
Postqz ostensuz est quid sint rē. C Rursus
prima pñctio in qua pñctis in se annotatur. in
tres pñctes diuidit. In prima si sacerdos pecca-
tuz remittit longe ingrit. In secūda q pñctis
dimittit clare ostēditur. In tertia anathema
mittit ⁊ modus ponit. Prima in principio.
Secūda ibi. Ligant qz rē. Tertia ibi. Est ⁊
ali⁹ mod⁹ ligādi ⁊ soluēdi rē. Hec est oio rē.

h
In die parascenes clauis pñctis sacer-
dotib⁹ sit tradita ad regnū celi referā-
dū aut pñctis pñctis. Et af triplr.
Pñctio q nō pp pñctis pñctis: qñ aut ad remouē-
dū eā: aut scdo ad infligēdū eā. aut 3° ad vtrū-
qz. nō pñctis qñ tūc sacerdotēs possent liberaf
pñctes p frequētes absolutiones a quacūqz
pena pñctis debita qd nō vñ qñ nō sūt dimisso-
res hz de⁹: s; solū si remissores. nec pp scdm: qñ
tūc pñctes eēnt obligati ad capiēdū pñctiam
ab eis iposita: qd nō videt qñ daf 3 volūtatē
supioris. f. clauē errāte: ex qñ ifert qñ nō pñctis
vtrūqz. C Scdo af qñ nō ad referādū regnū.
pñctis mortali ⁊ pena eterna regnū celi claudi-
tur: g° clauēs nō referāt regnū celi. Assūptuz
pñctis pñctis de pñctis. Esaie. xvi. Tollat ipi⁹ ne vi-
deat glām dei. de pena eterna matthel. xxv.
Ite maledicti in ignē eternū. Pñctis pñctis qñ fm
mgt hz hec duo soli deo cōpetūt. C Tercio af
qñ hec pñctis nō ē tradita sacerdotib⁹ in pasce-
ua vna clauis ē scieigf clauēs sacerdotib⁹ nō
sūt tradite: ita nec apñtis aut disciplis i pasce-
ua. Aliis pñctis enī loquūt mgt ⁊ doctores: qñ
vna ē clauis cognōis reliqz diffinitōis. Pñctis
pñctis. qñ qñ scieis caput sacerdotiū scieis ad

domū reuertit. eēt aut ipossibile qñ hñct hituz
scie ⁊ ipz lateret hz pñctis in finē scbi posterio.
Pñctis pñctis. Math. xvi. pñctis petro ⁊ sacerdo-
tib⁹: tibi dabo clauēs regni celoz. ⁊ Jo. xx. il-
lud. pñctis iplet xpo dicente. quoz remiseri-
tis rē. C In ista qñne ad af. pñctis miter rē.
C Quod ad pñctis articulū termi sūt Parascē-
ua. Clauis. Regnū celi. C Pñctis pñctis fmin⁹
est pasceua. vñ notādū qñ ista tria differūt pa-
sceua. pasceue. pasque: seu parascue. Parascē-
ua enī dñ dies iouis scda. in qua sūt iussu disci-
puli vt suo dñō parēt pascha. i. agnū pascha-
lē iuxta ritū legis. ⁊ hoc mō pñctis accipit triplr
vno⁹ vt totū sit latin⁹: ⁊ sit cōpositū nomē ex
hoc vbo paro paras ⁊ esca esce. ⁊ tūc deberet
f. iterponi vt diceret pasceua: sed sincopa ab-
stulit: qñ iā acceptū ē. Alio mō seu secūdo
mō vt sit cōpositū ex pñctis pñctis grecarū secūda
latina: vt sit sensus iuxta cenā a para qñ ē iux-
⁊ cenā qñ iux cenā. fecit enīz fili⁹ dei cenā cū
discipul⁹ suis de agno bruto ⁊ figurali. h; i cra-
stinā 3° pf sibi fecit cenā de filio suo agno. f.
qñ tol. p. mū. ⁊ iō sūt cenā iux cenā: qñ nō sūt di-
es medi⁹ h; sola nox. 3° pñctis dici pasceua vt se-
cūda po sit greca: pñctis latina vt dicat a paro-
ras. ⁊ cornos: vt dic ff roge⁹ bachonis ad cle-
mētē papā qñtā. ⁊ ē idē qñ 2. iō dñ cenā cōis
quā edidit xps cū discipul⁹ suis. vñ deberet di-
ci ex arte cōnomia: vñ dñ cinomia ⁊ cinifes
rē. li caput ibi. pñctis mīca cōi. Parascēua at dñ
dies veneris scda imediate sequēs pasceua
⁊ expōit triplici. Pñctis vt sit totū grecū: ite-
pretat para⁹ escapz: qñ in die veneris iudei pa-
rabāt cibaria pñctis sabbati: qñ die sabbati nō li-
cebat. ⁊ dñ scribi. v. ⁊ pñctis nō. v. Scdo expōi-
tur vt sit totū latinū: ⁊ tūc pñctis epēthelīz iterpōi-
tur c post a. pp sonū: vt pñctis pñctis. ⁊ dñ tūc
a paro ras. vbo: ⁊ seu⁹ ua. iux. qñ patio seu-
i. crudel: qñ ipi⁹ iudei qñ placātes altim obtu-
lerūt deo pñctis i mortē filiū suū inocētē. Tercio
expōit vt dicat qñ vñ pñctis ponit: qñ tūc celū ē ag-
tuz: ⁊ clausus ifern⁹: qñ oñdūt hec lfe v ⁊ n. v
aperit superi⁹: h; claudit iferi⁹: euerlo: modo
n. claudit supius ⁊ apñt inferi⁹: qñ xps pñctis
pñctis mātū ē. Et qñ est hec mutatio nisi dextē ex-
celi. ⁊ tē dñ pasceua a para qñ ē iuxta. ⁊ sche-
nō vmbra. pñctis qñ iux vmbra viuim⁹ xpi. Se-
cūdo qñ vmbra xpi hz dñ pñctis solis illū latro-
nē tetigit qñ dñ pñctis. Tercio qñ sol pñctis totā
trā vmbra scd mortē altitū. Parascēua seu
pasque extat dies sabbati: i qñ nō sinebat apñ-
iudeos opari. Et expōit triplr de xpo. Pñctis
qñ relic⁹ ē ⁊ dimissus gete in sepulchro: tūc
a vbo sino finis descēdit. Secūdo dñ pasque

qñ mul-
dñico
ratōe.
ifern⁹
pasceua
pasceua
cū not-
dñi. C
trāsa
ad spū
vt ing-
ipedi-
clauis
tem:
mort-
hoc ac-
dñ del-
pñctis ef-
Scdm
dñ deb-
ens. ⁊
lctē. C
hoc pñ-
nō mī-
tur cla-
ues. C
bñt nō
soli cō-
clauis
cerdos
exclle-
gnū ce-
bet in
di. g.
gnū
pñctis
regnū
cit. qñ
in illū
acmī-
di regnū
finē se-
bñdē
a pñctis
pñctis
dñia.
ecclā
vna
tres
metē
n. trā
vt pñ-
apñ-
qñ nō

37 clausus
psalmi seu anthonij
excellens
ministerij
alij
psalmi
psalmi

q̄ mulieres non pauerūt ornamēta p̄ corpe
 dñico nisi in die veneris. ⁊ hoc d̄ q̄ si sine pa
 ratōe. Tercio d̄ passine: q̄ tñc aia xpi sinum
 iferni pabat destrueret: tunc a sinu descēdit.
 pasceua p̄ ē declinatiōis. q̄ p̄ dies ē tridui.
 pasceue ⁊ pasceue declinant moze greci gre
 cū notantes ⁊ hebrei: vt duos alios dies tri
 dui. Sc̄da terminus ē clauis: a claudēdo ⁊
 trāslatū est hoc nōm in pposito ex corp̄alib⁹
 ad sp̄ia clauis. n. obstacula remouet. Est at
 vt inqt doc. deuo. i pñti di. arti. p. q. i. triplex
 ipedimētū igrediedī regnū dei. iō triplex est
 clauis: vt ipedimētū tollat dñs fm dignita
 tem ⁊ gradū. Primū ipedimētū est pñti
 mortale pñsum: ⁊ ē debitū eterni supplicij.
 hoc aut de vt pria clauis amouet. p culpe q̄
 dez deletionē deat que attinet soli deo. iō h
 ptas est dina que clauis d̄ ptatis seu auctis.
 Scdm̄ obstaculū est debitū pñti dñi. ⁊ illud
 d̄ debitū solutiōis pñti. ⁊ hoc soluit xps mori
 ens. ⁊ hec ptas d̄ meritoria: ⁊ d̄ clauis excel
 lētie. Tertiū obstaculū est debitū pñti dimissi
 hoc pōt remouē q̄ pōt penā taxare. ⁊ h ptas
 nō tñ xpi ē sed sacerdotib⁹ ē collata: ⁊ voca
 tur clauis misterij: ⁊ se hñt descēdit iuste cla
 ues. Clauis prima: ē clauis auctis: nulli cōica
 bil nisi deo. Clauis sc̄da: clauis est excellētie
 soli competēs xpo: descēdēs a clauē auctis.
 Clauis 3a: clauis est misterij ppetēs offiō sa
 cerdotū: ⁊ descēdēs a clauē auctis p clauem
 excellētie. Tertiū termi⁹ ē regnū celi. vñ re
 gnū celi d̄ triplr. Primū d̄ regnū celi q̄
 bet in quo p ḡfam regnat ds. vñ. Apocal. v.
 d̄. Fecisti nos deo nro regnum. Sc̄do d̄ re
 gnū celi militās ecclia: de quo regno xps d̄c.
 p̄mitter fili⁹ hoīs angelos suos ⁊ colliget de
 regno ei⁹ oīa scādala. vbi Greg. in omelia di
 cit. q̄ regnū celoz pñtis t̄pis ecclia d̄. neq. n.
 in illo regno btitudis in quo pax sum⁹ est in
 ueniri scādala poterūt que colligunt. Tercio
 d̄ regnū celi ecclia triūphās: de quo regno in
 fine seculi xps suis fidelib⁹ dicitur est: venite
 bñdicti p̄is mei possidere pat̄i vobis regnū
 a p̄tōne mōdi. Quātū ad 2m̄ arti. sūt tres
 pōnes. Prima ē de clauib⁹ in se. Sc̄da de eaz
 dñis. Tercia de eaz p̄tate. Prima ē hec. Sic in
 ecclia sūt clauēs apud sacerdotē collocate vt
 vna cognoscēdi alia sñandi dicat. Ista p̄bz
 tres p̄tulas. Prima d̄c q̄ in ecclia sūt clauēs
 metha loq̄ndo: vt dictū ē in prio arti. Des
 n. trāsferētēs fm aliqua sñitudine trāsferunt
 vt p̄z ex sexto thopicoz. clauis at mōlis ē ad
 apiendū ⁊ claudendū ostia. Ex q̄ prio sequit
 q̄ n̄ est opatio. sc̄do seq̄ q̄ nō ē apiens. 3o q̄

nō cā pp quā aperit: puta dignitas p̄sone ad
 intrādū: vel idignitas pp quā expellit. hoc
 sp̄ialr de regni celestis aptiōe q̄ fit p diffinitū
 uā sñiaz q̄ celū apiendū censet: q̄ ista aptio n̄
 est actualis sed dicta sñia p̄digna aptiōi illi
 cui d̄ apiri. Cōtigit sc̄do ē iuenire apientē: ⁊
 iste est sñians. Cōtigit 3o iuenire cām pp quā
 claudis huic p sñiam exclusiua: ⁊ apit illi per
 sñiam itroductiua. s. merita illi: ⁊ demerita
 isti. p̄z nullā esse clauē q̄ primū aptio: scdm̄
 apiens: 3m̄ cā remota. igr ptas illa in sñiante
 que ē inmediate q̄si instrumentū sñiandi q̄ sñia
 tio aptio d̄: illa pp̄issime d̄ clauis regni ce
 loz. vñ isert doc. ⁊ iā h̄z rē in prio dictū est ar
 ticulo. auctoritas iudiciaria sñiandi celū est
 hic aptū vel apiendū p̄t itelligi triplr. Prio
 auctoritas simplr p̄ncipal. sc̄do nō p̄ncipal
 s̄ excellēs seu p̄cellēs. Tercio nō p̄ncipalis
 p̄ priū nō p̄cellēs s̄ scdm̄. s̄ p̄ticularis. p̄ma
 soli deo p̄petere pōt. Tū prio q̄ ipse solus ex
 se est iustus imo ipsa iusticia prio. primū autē
 iudiciū cōpetere nō pōt nisi prio iusto: q̄ ius
 diciū nō ē p̄fectū nisi iustū. iux illud ps. Feci
 iudiciū ⁊ iusticiā. sigdē iudicare ē illi vel ius
 tū dictare. p̄mū at iustū ōz ē iustissimū. Tū
 sc̄do q̄ iudicare ē p̄sidentio q̄ tu go es q̄ iudi
 cas alienū seruū. ad roma. xiiij. P̄mū aut p̄s
 dēs nō p̄tēc nisi solus de⁹. vñ sicut nō p̄t aliū
 cōicare deitātē: sic nec primū p̄tātē iudicādi
 nec p̄ p̄is clauē p̄ncipalē apiendū celū. Tum
 tertio q̄ ex q̄ iusticia ē p̄fectio simplr ōz dare
 statū ⁊ ita primū iustū. Sc̄da clauis q̄ est
 p̄cellētie h̄z robur ex trib⁹. Prio i v̄itate cā
 rii iudicāda: q̄ nouit ⁊ merita ⁊ demerita.
 Sc̄do i firmitate: q̄ non ē variabil. Tercio q̄
 h̄z volūtātē suā inseparabilī p̄iactā volūtātē di
 uine ⁊ iusticie: sic ē i x⁹: vt p̄z p̄ singula discur
 rēdo. Tercia clauis est p̄ticularis q̄tū ad
 cās cognoscēdas ⁊ i i fā q̄tū ad ferēdā sñiaz
 ⁊ hāc puenit in ecclastica ec ierarchia vt vlti
 ma i p̄im reducunt p̄ me: ierarchia at ē me
 di⁹ iter deū ⁊ p̄tōrē h̄ in ec mōli: h̄ in ec nālī
 p̄spicim⁹. nō. n. negat de cālitatē p̄p̄is cāis:
 h̄ se solo possit opari gnimō cōicat ⁊ eisdē as
 sistit. Ex quo isert sc̄da ps p̄sonis ⁊ 3a q̄ ōz
 te sunt due clauēs. Prima ad cognoscendū. se
 cunda ad sñiandū: si ptas p̄ficiēdi eēt clauis
 vt frater richar. tāgit hui⁹ dist. arti. p. q. 3. q.
 libet sacerdos tres h̄fet clauēs. s̄ quō ifra ap
 parebit. De diffinitia d̄ iōanis. xx. Quoz re
 miseritis ⁊c. ⁊ hec clauis ptatis d̄. Iudicādi
 n. auctoritas ptas est. de scia que clauis d̄ p̄z.
 q̄ sine scia recte non potest iudicari nec ōz di
 ci hec clauis scia absolute: sed auctoritas co

2 clauis
 p̄cellēs

3 clauis
 p̄tātē

2 p̄
 q̄tū
 et 3.

2
 gnoscenti in ea: qz sine hac nō rectum fertur
 iudiciū vñ segtur q nō d3 cōmitti auctas via
 totū iudicādi in cā nisi cognitione habita aut
 a se aut ab alio: t in cōmissione clauis diffini
 tiue ista cōmittit sine q a nō recte exercet. vñ
 inferi q ista clauis scie nō ē aliq scia actual: s
 vel discretio qcuqz. vt mgi i lra dicere vñ. dis.
 ista. c. p. Multi ingt indiscreti sunt q nec aū
 sacerdotiū nec post sciaz hñt discernēdi: qz
 illā clauē in psecratione nō suscipiūt. q vō aū
 sacerdotiū snia pñti sunt t aū habita discre
 tio augetur t fit in eis clauis vt iā ea vñ vale
 ant ad claudēdiū t aperiēdiū. ista aūt scientia
 actualis vel habitualis nō ē clauis ista. vñ de
 pōt esse auctas cognoscendi in cā sine scia: si
 cut auctas iudicādi sine iusticia: qz vñ vñ qz
 regatur referēdo singula singulis: lz ad vsuz
 rectū regant. vñ qui vult exponere mgi t
 saluare d3 dñc ipm itelligere de recto vsu ei
 qui sine scia haberi neq: nō ad hoc q absolu
 te inlit. Sz forsan qz ad rectū vsuz clauis dis
 finitiue regitur iusticia: sicut ad rectū vsuz
 clauis scie scia: qz ergo nō ita d3 clauis iusti
 cie: sicut clauis scie: nisi qz hec clauis ē scia: il
 la vero nō est iusticia. Bm q si aligs hñs ptā
 tē diffiniēdi in debite sentētiat: qd ptāis ē fa
 cit: nō tñ iusticiā nō d3 clauis iusticie: ad autē
 qd facit qui h3 auctē cognoscēdi in cā nō est
 sp habitualis scie: sz ad mñ aliqd facit vt co
 gnoscāt: iō d3 clauis scie lz nō habitualis. Et
 iō p3 q nō est simile iudiciuz: nec mirū est in
 globo si hec clauis viatorū sacerdoti tribuāt
 eū ei dñc in mē: vt posse corp^o xpi cōficere. Et
 si dicat ex illo apoc. iij. Claudite t nemo apit:
 aperit t nemo claudit. ergo solus xps clauis
 h3. Bm pñ illā auctē debere itelligi: nō de
 clauē miferiali sz pñmēti: que ē auctas sen
 tētiādi vniuersaliter t irruocabilr. Sz itez
 qz dicit Aug. 3 donatistas lib. v. A pñō non
 absolut nisi colūba. i. xps vel mēbra colūbe:
 ergo nullus iniustus h3 clauis. Ad hoc dicit
 mgi cap. iij. vel. x. pñtis di. q digne tñ fit re
 missio per colūbā t mēbra eius. fit tñ p alios
 lz nō dig^o seu recte. vñ dat d3 bñdictionē di
 gne etiā pscēti per indignū ministrū. quod
 pbatur auctē ieron. sup illud Math. xvi. Ti
 bi dabo clauis. t auctē aug. in li. qōnū vete
 ris t noui testamēti. q. xi. dicētis. q voluntas
 sacrificantis obesse vel pdesse nō possit sz me
 rituz bñdictionē pscēti. C. Scda p^o ē. Sic
 hec due clauis a caractere sacerdotij distin
 guñt vt inter se sint distincte. Ista p^o vñ po
 nit ternariū caractere sacerdotij clauē cogno
 scendi in cā: clauē diffiniēdi. Cōparādo at

istas clauis characteri sacerdotij. dicit thōas
 istas clauis eē idē: cū caractere sacerdotij di
 stin. pñti. q. i. solūdo pñm arg^m scēbē qñuūcu
 le. Sed 3 ille ptāes sunt distincte: quaz vna
 pōt esse sine alia. sz ptās pñciendi corp^o xpi si
 ue character sacerdotal^{is} vt ē ad hoc pñt eē sine
 ptāte illa q includit in clauib^o. igr tē. pñor
 pbat: qz sic fuit in aplos. nā i parascēua cū di
 ctū est eis hoc facite i meā cōmemorationē:
 data ē eis ptās pñciēdi eucha^o. sz nō ē eis da
 ta clauis ptās: vsqz post triduiū. f. p^o parascē
 uā: parascēuē t passiūem. qz i die resurrectionis
 eis dictū ē a xpo. vt Job. testat. xx. ca.
 Quoz remiserit ptā remittunt eis tē. Cōsi
 militer dici vñ de qñbet sacerdotē nūc i ecclia
 ordinato. pñ^o. n. eps dicit. Accipe ptāte cele
 brādi missaz tā pro viuis qz pro defunct: vñ
 eis calicē. t qbuldā iterpositis ponēs manus
 sup caput ei^o dicit. Accipe spñscñ. vñ vñ q
 qlibet sacerdos pus tpe accipiat ptāte pñciē
 di qz absolutēdi. igr a^o t a^o ptās. Et istū pbat
 q nō tñ distiguñt a caractere: si character ali
 qd vñ sit: imo q sunt distincte ptāes iter se
 Cōfirmat. qz eadē rō neqz eē ad diuersos ter
 minos: t character ē rō ex hitis supius. 3. pte
 3. di. arti. ij. in fine p^o pñlonis: vbi ponit. 3. opt
 niones. quaz illa ē p^o: quā tñ tñ nō tenuit: sz
 v3 3 tho. ex mō loquēdi thome i loco assigno
 corpus xpi vñ t corp^o xpi misticū. vel psecra
 tio pñt^o t absolutio ist^o sunt distincti termi.
 ergo illud qd ē rō ad psecrationē: nō est idē
 cū ptāte ad absolutiōē. 3. dicit dñm q sunt
 due clauis simplr t d3 pō absoluta dei pñt ad
 inuicē separi. vñ absolute vñ est vñ xpi. Tibi
 dabo clauis regni celoz. vñ sicut videm^o i iu
 dicio hñano q pñt cōmitti ptās cognoscēdi i
 cā: dato q nō cōmittat ptās iudicādi: t e3. ita
 de^o possit alicui cōmittere potētiā cognoscē
 di i cā: dato q nō daret ei ptāte sentētiādi. t
 hec ptās ē bñ ordinata in hñano: t possz ali
 cui hñti volūtātē inobliquabilē cōmittē sen
 tētiādi ptāte in cā: dato q nō daret ei ptāte
 in cognoscēdo cām. de pō tñ ordinata in oī sa
 cerdote eccliastico pñguñt. Et hoc dico d illo
 q est cōplete ordinat^o qd iō dico: qz si pus tpe
 dat sibi auctas cōficēdi q ptās absolutēdi:
 nō eēt cōplete sacerdos: qñ ad vtrāqz ptāte
 si scō p^o omittet scdm. Si igr vna ptās pul
 us tpe qz alia det querit qñ ipñmū character
 sacerdotij aut in p^o aut t^o. Rursus quō ē ha
 bebūt hec duplex clauis ad caractere. Ad p^m
 d3 q sicut sunt due ptāes ita duo characteres
 t vterqz ipñmū in signo sensibili. pñuo: signi
 ficante illud inuisibile: vt pote: pñm^o in datōe

calicis:
 rē. t sec
 bis. Acc
 dā ad se
 sed vñ
 aut si nō
 secran
 hñmōi c
 vñ gñ
 vt fiat n
 nō dubi
 in colla
 te sunt
 alia ex
 rñ rem
 pñt dicit
 C. p^o
 dñm tē
 hec p^o v
 spectu
 dicit. t
 motio
 tñ p le
 rion m
 Quid
 det. tñ
 dēdi ec
 so pñu
 de laza
 uendit
 illud m
 tico ing
 quos ill
 dñm fac
 hñt fac
 dant n
 Dicit
 ptāte
 solued
 tā sed a
 nē sacre
 pñet p
 nñi sit
 tam p
 pñtis r
 tuc pñ
 tute o
 to: qd
 bñt a
 sz nō
 dato
 pñuū
 t sac
 rōne a

realitudo: et illis vbiis. Accipe potestatem celebrandi
et c. et secundus in ipositione man⁹ cum illis ver-
bis. Accipe spiritum. Et in hoc potest quod est dicere
dum ad secundum: quod vtrique potestas est quod character:
sed duo illi integrant totum ordinem sacerdotum:
aut si non sit nisi vnus quod datur dum accipit potestas con-
secrandi corpus dominici: tamen ex hoc habilis est ad
domini clauis capiendas: sicut potest in humana politi-
ca dum quis capit in familiaritate principis est habilis
ut fiat rector aut presides in populo a principe tamen
non dubium est quod iste due clauis simul dantur
in collatione completi sacerdotum et simul colla-
te sunt a christo vna iplicitate ut potestas discernendi
alia explicite: ut potestas sententiandi Jo. xx. Quo-
rum remissionem etc. Ex quo sequitur quod aliquiter
potest dici vna clauis: quod vna ad aliam ordinatur
C³ 2° est hec. Clauis potestas sic se habet ad potestatem
dimittenda ut causa ministerialis et remota iudicet
hec 2° tria dicit. 1° dicit quod potestas clauis est re-
spectu dimittendi peccati. Quis magis in potestati dei om-
nium dicit. n. quod vis clauis non extendit se ad re-
motionem culpe vel pene eterne. Deus inquit
tamen per se dimittit peccatum: quod et aiam mudat ab ite-
riori macula et a debito eterne mortis soluit.
Quid igitur faciunt sacerdotes euangelici. Respon-
det. tribuit eis potestatem ligandi et soluendi. i. ostendit
dedi eos legatos et solutos: quod probat de lepro-
so prius curato: 2° misit ad sacerdotes. tamen 2°
de lazaro prius viuificato quod discipulis ad sol-
uendum tradito. Joh. xi. tamen 3° aucte Jeronim. super
illud Math. xvi. Tibi dabo clauis. Respon-
tico inquit se ostendere sacerdotibus leprosi iubent
quos illi non faciunt leprosos vel mundos sed
discernunt qui mundi vel non mundi sunt: hoc et
hunc sacerdotes euangelici in lege noua ut ostendit
dant mundos aut imundos: sed cum non tamen faciunt
Dicit secundo magis quod sacerdotes euangelici hunc
potestatem super penam temporalem: aut ligando ad eam: aut
soluendo ab ea: ligando imponit: soluendo non to-
tam sed aliquid dimittit: per quod purgatum ad con-
uersionem sacrorum admittit. addit 3° ista potestas respectu
pene temporalis talis est quod non ratificatur actus eius
nisi sit conformis iudicio diuino: ut potest: nisi tam-
tam penam imponat: contra finem diuinam iusticiam istis
peccatis nudet. Contra primum ut in. xiiij. di. est obfusi-
tunc penia non esset sacramentum noue legis sed solu-
tute operantis adueniret gratia: non ex ope opera-
to: quod est falsum. vnde mudatio leprosi dum ostendit
bas sacerdoti solu erat signum rememoratiui:
sed non efficax: sed si attritus veniat ad sacramentum penie
dato quod attritione sufficiente non habeat ut gratia
preuiat habeat de congruo: tamen si non ponat obicem:
et sacramentum penie suscipiat: suscipiet et gratiam: non
tamen attritionis: que non sufficiebat: ut dictum est

sed virtute sacri noue legis. et erit signum non so-
lum rememoratiui: ut dictum est de leproso: sed
signum pronosticum. Et si dicas ergo delet macu-
lam et penam eternam. Dico 2° quod non sunt duo ut
dictum est in. xiiij. di. Dico 2°: ut dicit secunda pars
conclusionis quod sacerdos est causa ministerialis dimissi-
onis: sed non principalis: imo de 2° quod dicit: ego sum
qui deleo iniquitates tuas per me. ita quod principalis
le non attingit effectum: sed est minister dei ex pa-
cto. auctes autem quas adducit magis loquitur
affirmatiue. Et non negant quod alius confessor
quidam absoluendo et ostendit absolutum et vis non ne-
gat sacri. Ad id quod dicit de penia taxanda iuxta
diuinum iudicium: alioquin non tenebit illud est poies
in desperatione ducere. Quis. n. est sapiens et h-
custodiet: ut ad punctum veniat iudiciorum dei
Cum non est verisimile deum hoc dedisse eccle-
sie auctem arbitrandi: ut esset obligata ad id
quod de co cognosci non potest. Cum rursus non est
mos ut inter partes duas quod tertius arbiter sit: ut
ad voluntatem vnus ferat sententiam ex quo partes
sunt deus et peccator sacerdos. 3° ut arbiter non est co-
ueniens ut ex toto sit artatus ad iudicandum ad
punctum finem quod deus adquiret et maxie cum non
possit sibi constare de voluntate diuina ut est me-
bris ecclesie. vnde dicitur quod sicut commutativa iusti-
cia habet latitudinem infra suam maius et minus: ita
et punitiva iusticia que est quidam commutativa et
totum medium infra illam latitudinem acceptat de
aut ascendat aut descendat ut a sacerdote imponi-
tur. C Sed dicit secunda pars quod potestas clauis est re-
motiva potestatis. quod exigit iurisdictionem ut ipotetia sit p-
pinqua. potestatem vero perficiendi est ipse in potestatem p-
pinquam quod adhibita magis sit ordinatus celebrare et de sa-
cto dato quod sit prohibitus quod de clauibus non tene-
tur. Quatum ad tertium articulum. sunt tres diffi-
1. C 1° est que est prior perfectione clauis cogno-
scendi: aut clauis sciendi. 2° quod clauis sciendi
di. tamen potestatem ordinem quod ad eam ordinat clauis co-
gnoscedi. tamen secundo per subm quod voluntas est nobi-
lior intellectu. tamen 3° per virtutem quod iusticia no-
bilior est prudentia. C Secunda diffi. an magis
sint distincte clauis a caractere sacerdotum quod
inter se. Dicitur quod sic tripliter. 1° ratione speciei in qua
veniunt clauis et non cum caractere. tamen 2° ratione
temporis: quod caracter preedit eas tempore. Tum 3° ratione
obiecti: quod caracter sacerdotalis est ad corpus
christi vix clauis ad mysticum. C 3° diffi. Quid est
propter dimissionem culpe. Dico tria. primum quod non est
macula remouere quod nulla est. secundo quod est penam
eternam in temporaliter mutare. 3° quod de co cum habet gratiam
tribueret. Et sic potest ad. quod vix nec in die pasce-
ue nec parasceues nec pasche: sed in die resur-
rectionis sacerdotibus est potestas clauis tradita ad

Quod
est magis
in
alio di
missum

3° diffi. et c.

1.

2.

3.

4° ad quod

blico ita est: teneor ne q. suz ff. minor nō subdi-
 tus epo illū cuitat. Hico q. nō si sua aucte ex-
 cōicat: solū. n. in subditos hz iperū: s. si aucte
 illi cui subditior excōicat: vt dñi pape: suz obli-
 gatus enitare: id segtur q. si aliq. simplr ex-
 cōicat illi aucte excōicat: cui oēs tenēf obedi-
 re. ex q. doc. sub. s. fert q. istud cadit: sub illa re-
 gula iuris. Qd nō ē pcessus ē phitū: illa. n. re-
 gula vā est de his q. nō pueniūt regulari ali-
 cut: s. ex aliq. pcessione spāli. t. tūc aucte eius-
 dē tenent gñaliter xpiani vitare excōicatū. e.
 aucte incurrūt penā excōicationis minoris: si
 non vitāt: vñ incurrūt illā aucte legislatoris.
 nō aucte huius iudicis. Est t. alia regula iuris
 q. vñ pcedēti opposita: s. nō ē qd non ē. phitū
 vñ ē pcessus. capr. n. illa regula i. his q. regu-
 lariter pueniūt. ex q. segtur q. curati prochia-
 les n. pnt excōicare nisi i. casib. eis expse con-
 cessis: qd ē cautio multoz piculoz apd mul-
 tos fatuos frequēs. phdolo: in ecclesia ē pcut
 fio. h. gladij q. in iure dino rarissima est excta
 ab apl. s. paulus. n. i. suis eplis solū ter iuenit
 excōicasse. p. p. cor. v. oīno ingt inter vos
 audit fornicatio t. tal fornicatio qñs nec iter
 gētes. ita vt vxorē prius sui q. hēat. et p. pau-
 ca subdit. ego abis corpe pñs at spū i. iud-
 caui vt pñs cū q. sit opat. ē i. noie. d. n. i. e. xpi
 pgregat vob i. vñū: t. nio spū cū vtute dñi le-
 su tradē hmoi hoiez sathāe in iteritū carnis:
 vt spūs salu sit i. die dñi. n. i. e. xpi. 2. i. ad thi. i.
 Quidā circa fidē naufragauē ex q. d. yme-
 ne. t. alexā. q. tradidi sathāe vt discāt n. blas-
 phemare. 3. ad ga. i. c. si q. vob enāgelizauē/
 rit pter id qd accepistis anathēa sit. sūt t. tria
 loca i. paulo: i. q. d. phibet dōs hīare cū mal-
 cū sit excōicatio minor ab hoie: n. nūero vñū
 locū q. est. i. ad cor. v. vbi paul. dicit. si is q. ff
 noīat iter vos ē fornicator: aut auar. aut ydo-
 lis fūies: aut maledic. aut ebriol. aut rapax
 cū hmoi nec cibū sumē. q. id allegatū ē illud
 caplm: de p. excōicationis maioris mō. p. ius
 loc. ē. i. thessal. iij. ca. denūciam. vob frēs in
 noie. d. n. i. e. xpi vt subtrahat vob ab oi sse in-
 ordinate ābulare. t. p. pauca subdit ibidē. Si
 q. si obedierit vbiis nris p. eplaz hāc notate
 t. n. cōmūcam cū illo vt p. fundat. Sedus lo-
 cus ē. i. ad thi. 3. Erūt hoies sese amantes t.
 p. mala recitata ait. et hos deuota. 3. loc. ad
 titū. 3. hereticū hoiem p. vñā t. scdm monitū
 onē deuota. Johs t. o. nec ad ternariū nec ad
 binariū venit. s. i. vnitatē vñā stetit. In 2. sua
 epla ca. vnico. si q. vñā ad vos t. hāc doctri-
 nā n. assert notatē cū recipe i. domo: n. aue ei
 dixerit. q. n. dicit illi aue coicat opib. ei mali-
 gnis. vñā nōndū: q. excol. solet dici triplr.

vno seu pñā a gfa: t. sic qñq. ē i. pctō mortu-
 li ē excōicat. 2. excōicat. d. a celesti padiso. quō
 loq. aug. i. simone qñ bñ viuēs ab illo celesti
 pñā excōicari n. timebit. 3. d. excōicat. quō iura
 loquit t. id de ea dñi ē. Scdo d. anathēa ab
 ana qd ē rēz t. thōs dno q. rēa dno. q. nūq. sūi
 mag. cā d. q. excōicari. q. ad ana significz rēz
 dic. grecism. i. greco. q. tuor ana notat re sursū
 eqleq. rēz. sic adiplos atpcof atphea. t. iuxta
 phi. ana duos struplos. t. d. dic. apl. i. cor. vl. si
 q. si āat dñz. n. i. e. xpi sit atphea marātha: n. ē
 existimād mānatha ē nōm excōis. s. paul. i.
 cutē voluit tiorē vt tierem. excōez ex aduētū
 dñi. marātha. n. ex suo h. ppositū t. greco si-
 gnat: dom. venit ait ab. 3. d. sepatio t. p. ex
 iā dictio. scdo s. min. ē a. 2. t. p. ex. dicit d. a. 2. i.
 b. 2. 3. min. ē clāura. vñ no. triplr. ē clāura
 bonā meliorē t. optimā. clāura i. mōdo ad pñ-
 and quō clādē milites ad pugnd: t. h. ē bona
 s. in clau. s. victoria. ppe pñi. scriptū ē clau-
 strū nolēti mori ē: s. vita volēti. per claustrū
 sedē celi mercaberis edē vt vadat hō d. clau-
 stro mūdi ad claustrū padisi. 2. clausura i. pur-
 gato. ad purgāb: t. h. melior: n. rōe pene s. ē
 titudis. Clausura celi ad regnād: t. sic s. 3. clau-
 strā a pñā i. pposito excōicat. excludit: s. qñ
 ter i. pñā videbit. Quātū ad. i. j. art. s. 3. p.
 nes. p. ē d. possibi. excōicationis. 2. d. potēte ex-
 coicare. 3. d. iteratiōe t. absolū. p. ē h. et si q.
 excōicari qat n. tñ nisi qñt crie extat excōican-
 d. ista p. h. 3. ptes i. vtute. p. q. excōicat. possi-
 bil. s. q. iure iur. dino ex iesu xpo. j. ij. ex paulo
 3. ex iohē. vt i. pñā dñi ē arti. vbi. j. nōndū ex-
 cōicat. n. ē pctm: s. penā pcti. p. q. ab extrile-
 co ē i. sfer i. penā faciois. 2. q. n. dic. formā re-
 alē s. rōis p. q. cāf a sola volūtate alicui dī
 stāf. vñ p. p. exns rome p. excōicare aliquē i. vi
 nāno: t. ita ē respctū rōis. ex q. segt q. ē ens re-
 spectuū. vñ coicare dicit r. t. excōicat s. ltr. q.
 ad idē gen. reducūf puatio cū suo hitu s. au.
 v. d. tri. ij. ē pēa puatia q. puat coionē. put oia
 mēbz ecclie s. i. i. i. caritate i. fluētē. i. xpo i.
 vita spūali. s. ē pēa pcti mortal. eo. solū q. ē
 stat. vñ i. pñia ec. ad icurēb tiorē excōicat.
 arripiedat a dōne: null. tñ mō excōicat. p. cl
 pa enozm nisi hēat ānexā pñiāciā q. n. sp. scū
 ē i. pñia ec. 1. ps pñs dicit q. excōicatio ē
 possibi. fēri i. aliquē ēt iuste. p. p. n. failas p.
 rcm ordinē filij iobediētē ex o. m. ad t. p. ei: vt
 saltē sic corrigat. g. s. ltr. rōe q. pest i. dō dī p. t.
 d. 3. pñes eiē ē domū: t. h. ē excōicat. i. āte me-
 dicie videm. mēbz ordiatū ad isectōez alioz
 mēbz rēe eiē a corpe. g. s. ltr. i. spūalib. 3. pu-
 nitōes maloz fuit ēt pub. ad pforatōez dōz
 vñ sic s. p. ar. i. logica oñliua t. ad iposib. t.

2° i medicia medica lenitia et aspa. et 3° dulces moitioes et aspe i moralibz ita rededo sin gulū singulo i ecclesiasticis iudicijs sicut hec 3^a. In structio: cura correc^o. Instructioes qñi silli ostēsiu qñi obtēpāt ducit ad ipo^o curatioes lenitie q curari aut nequeūt aut negligūt cu rant aspis. et qñi corrigūt dulcibz corrigūt fla gell. Et er^a ps pēoīs dīc q solū p gñi crine ē excoīcād^o. logimur at h d excoīcatōe maiōi q alii ē a iuf et ē pferuatia ne peccet hō. alii a iudice et ē curatia: nec hecēt dēz ē ipōi d3 nisi p ptima^a. vñ d3 moī^o pmitti: vt sic d ptia^a p uicaf. Cōtūax at d3 q bis et sel moī^o 3° pēpto citat^o n ppetant 2° si ppet n vult stat iuri: vel alii offēsa ē mēifesta. vñ 3° iust^o a iudice n vult emēdaf. Et si dicat xps n excoīcant: g^o n ec clia d3 excoīcat cū ipe sit ex^o n f3. 3° q ipe i pōa n excoīcant: nī dedit et mod et auctatē excoīcādī. S3 forā qñi si corā ceco ponēda offendicula: s3 excoīcatōes sē offēdicla: d^o qñi: imo sē medicia pferuatia. Et hugo de nouo castro pñti di. q. i. pōit. 3. pōes ist^o m^o apitias 7° ē. eccia n p excoīcare nisi p petō moīli: qd p bñ et male itelligi. qñi excoīcatōe 3ª sūt p^o eni excoīca^o excludit a pceptiōe sacfor. 2° a cōiōe fidelit. 3° ē qñi iurilio iter dēones. mō l3 q ad 3° nō dēat ferri nisi pp pēz moīle. tñ nō vñ q ad p^o et 2° qñi possit ferri p a petō q moīli. sic plat^o i aliq religioe possz suspēdē a cōiōe sñi ad tps sñi petō moīali. Itē i excoī catōe d3 ē pforitas dīnevolūtati: s3 de^o nullū iuridit iter dēones nisi p petō moīli. Dico 2° qñi p hūc absolute et i ptielari excoīcare sñi accusatōe sñi vñ alii^o: qñi p ferf excoīcatōez nisi p petō euidēt aliq mō dico 3° q eccia in gñiali et s3 p dītōe p ferf excoīcatōez maiorez nlla dñūciatōe pñti: vtpūta excoīco oēs fure vñ hōicidā: et sic excoīcat aliq s3 si. si fecerit h^o excoīcat. rō h^o ē: qñi qñi sepat se ab ecclesia triūphate. p sub si sepat ab eccia militate. 2^a pō ē d potēte excoīcare: et ē h. Et si cūcti sacē dotes clauē hñt facēdotij: n tñ qñi pñt excoī cat nisi iuridictōez hēant. Itā pō. 3. h3 ptes i ptute. 7° p3 ex pce. di. q oēs sacēdotes hñt clauē facēdotij sic egdē pformes sē petro da to qñi nō hēant executōz. Sēda ps dic qñi oēs pñt excoīcare: p3 qñi nō oēs hñt pplm subdi tā. 3° 3° dīc qñi pñt qñi iuridictōez: dato ēt qñi sñt sacerdotes: vt archidiacon^o. vñde h voluit doc. duo. q. 3. pñtis di. q pñtis excoīcādī plus d3 imo dīc d3 simplr gladi^o nō clauis: clauē cñi sñi cū solū sē facēdotij: qñi pñtis sūt ad aperiēdū. vñ ista pñtis ē arbitradū iter dēi et hōiez a^o iter hōiez et hōiez iō hec ē ordis il

la platōis. l3 doc. nñ dīcat clauē vt patuit. et hac excoīcat aliq de iuf aliq d pñtutū dīc pñt s3 q numer^o est maiōz excoīcatōnū a iuf aut canōe. dīc doc. nñ qñi nūer^o iā nō ē qñi dīeriat vep ē qñi spūalis hō euadit oia. alii. n. sūt po^o dīc mīer. s3 mō cū crescat ad nutū capiti nō ē vald facile nūerare. dīc tñ s3 astexan^o astē sio i sū^a sua qñi nūer^o excoīcatōnū latap a iuf s3 iōi. et forā vnitas vltra cōtūvt arguaf supflūū hic sit de^o iust^o index. Et pōlē igt iferf q oēs hñtes ecclesiasticā auctatē i foro pñtutōlo pñt excoīcat: qñi hic ē ānexa. Et iō eps: abbas: pōz et oēs tales hñtes iuridictōez pñt excoīcare. Inserf postmodū qñi hñtes hñmōi iuridictōez nequeūt excoīcare. Et tñ null^o excoīcat^o pñt excoīcare: qñi excoīcare ē aliq pñtis ad cōi tatē ecciesied tal^o ē ex eccias. Et q vltra sequit qñi aliq irreglāres vt bigami pñt excoīcat cū hñt officiales: qñi hec pñtis nō ē ānexa ordmī. Sed quos pñt excoīcates excoīcare. 7° m^o dī ctiū: in nōcēs nō pñt excoīcari tñ tādū deberet tenē sñiaz donec diffinitū sit p supiorē. scdm dñi in pōita ē legitia appella^o n t3. 3° dīctū q vñ nō pñt excoīcari p petō alterius qñi excoī catō ē pena peti. vñ qñi pñtis pñtis excoīcant n sit pp petm excoīcati sed ppter pñtis vt qñi obiaz pñtis pñtis eoz. Et qñi segf qñi iudicis nō pñt excoīcari qñi nō sūt d pñtis eccie nec pñt pñt aliq de bonis ecciesie: ois pñtis nō pñt. Segf vltra qñi dñati excoīcari nō pñt: qñi nul lū iñtū hñt ab eccia. Segf vltra qñi excoīcat ab aliq iudice excoīcari nō pñt: tñ aliq qñi nō est de iuridictōe pñt delictū qñi cōmittit i illa re gīde vñ dñio pñt excoīcari. Vltra segf qñi cōitas aliq tota nō pñt excoīcari: qñi nō ē pñtis dñi qñi illa vnuerlitate n sūt aliq boni. pñt tñ iudicī Cū vltra segf qñi illi qñi sūt in padiso excoīcari nō pñt vltra qñi pñtis pñtis excoīcato maiori excoīcatōe: iuridictōe excoīcatōne minore. excoī catū tñ qñi sūt de fallia vt dñmēstici. Vltra qñi pp correctōz aut emēdaf eis loquūf. vltra pp necitatē vt eis obligat^o. vltra qñi ignorat ex coīcat^o. vñ vñs. Utile lex: humile res igno rata: necesse. Utile pp salutē excoīcati. lex vt vxoz. hūile filij filie: serui et ancille. res ignora ta nescit excoīcat^o necesse peti elemosinaz qñi indiget. Vltra pñtis pñtis excoīcato maiori excoīcatōe cū pñtis pñtis sūt vt citi^o re deat ad obiaz ē excoīcat^o maiori excoīcatōe. Notādū tñ qñi aliq sit secreto excoīcat^o nō d3 vitarī in publico sed in secreto. Sed nūqd sacerdos recipiēs oblonē ab excoīcatōe pec cat. 3° m^o qñi in eccia n d3 recte sed in domo si cut alia dñta. Sed qñi pena excoīcati. 7° pñtis

us ē ol actu legitio nec eligē p̄t nec eligi. Et
p̄uat oib⁹ bōis spūalib⁹ eccle: qz sepatus ē
a corpe nec illucitā recipit a capite. Et p̄ua-
tus ecclesiastica sepultura. ē p̄uat oib⁹ bōis tpa
lib⁹: et tenet restitutū q̄ p̄cipit. Et si exerceat ac-
tū alicui⁹ ordiis v̄l sacri alteri⁹ erit irregularis
et nullus sibi tenet obedire: nec p̄ncipes tenent
ei subire: qz nullā p̄nexionē h̄nt cū ipso: q̄ n̄ ē
p̄nex⁹ cū eccia. **¶** Ter⁹ p̄o ē de iteratiōe et ab-
solutiōe et ē h̄. Excoīcat⁹ itex pōt excoīcar⁹: et
ab vna excoīcatione absolui et postmodū ab
alia. Ista p̄o. 3. h̄z ptes. P̄ua die q̄ excoīcat⁹
t̄ p̄t rursus excoīcar⁹. p̄z p̄o ex v̄su eccie q̄ ex-
rare n̄ p̄t. Sic videm⁹ i p̄ctis alijs ip̄ositi: qz su-
p̄ vnu ieiunū p̄t ip̄oni aliū ieiunū: et sup̄ vna
vigiliā a⁹ vigiliā. tū scdo vbi ē morib⁹ nouus
d̄z eē remediū nouū. videm⁹ aut̄ q̄ aliqui idē
p̄o ē lecīdīari⁹ et ē. g⁹ necesse ē replicari reme-
diū. Tū 3⁹ si nō possēt excoīcar⁹: cū nō excoī-
cati possint excoīcar⁹ eēnt ex p̄cto melioris
p̄ditiōis q̄ inoētes q̄ ad h̄. **¶** Scda p̄a die
q̄ excoīcat⁹ p̄t absolui ab vna excoīcatōe: p̄z t̄
addit q̄ postmodū ab a⁹ t̄ p̄z. Sz a q̄ absoluet
excoīcat⁹. **¶** Dico p̄o ab illo a q̄ ē excoīcat⁹ si se-
cerit p̄p̄ia aucte. qz p̄p̄tōres s̄t leges ad sol-
uēdū q̄ ad ligādū. **¶** Dico vltra q̄ alijs de iuris-
dictiōe vni⁹ n̄ p̄t absolui ab alio: qz n̄ ē ei⁹ iur-
dex. Sz si a iure sit excoīcat⁹: nūqd p̄t absolui
ab vno sic ab a⁹ iurē iurisdictionib⁹ d̄f. q̄
ita p̄t vni⁹ sic alē q̄ excoīcauit vlti aut nolit p̄t
eū absolue. Sz si sit a iurē cū n̄ v̄su p̄co icurrat
n̄ p̄t absolui nisi p̄teat. et x̄ q̄ seq̄t q̄ absens et
ig⁹ rās n̄ p̄t absolui: Sz si sit a iure dico q̄ n̄ de-
bēt absolui nisi eo mō q̄ sit a iure. Et nōndū q̄
p̄ce. p̄p̄ones. p̄ maḡ pte s̄t abbreviate d̄. xvij.
di. fr̄is richar. d̄ me⁹ villa. et m̄lte capte i soza
pp̄ abbeia⁹ op̄is. ex q̄rto fr̄is fr̄acisci d̄ ma-
ro. di. xix. et qz sufficiebat. **¶** Quātū ad 3⁹ ar-
ti. s̄t. 3. di. **¶** P̄o ē qz p̄t absolue ab excoīcatōe
lata a canōe. diē fr̄a hugo noui castri p̄n̄s di.
q. i. q̄ p̄p̄. cui⁹ volūtas ē illi⁹: v̄l is cui p̄misit
vt ep̄is. et de snia ex nup. nisi int̄ duob⁹ casib⁹
i. sex q̄s sibi retinuit. p̄z q̄n aliq̄s ē excoīcat⁹
ex ḡui iectōe i clicū v̄l religim⁹. xvij. q. iij. si q̄
2⁹ q̄n q̄s iēdūt ecciaz: et ē d̄nūciat⁹. et d̄ snia
ex tua nos. 3⁹ q̄n aliq̄s fregit ecciaz: et ē d̄nū-
ciat⁹: eod̄ iusto. p̄q̄sti. q̄r⁹ q̄n aliq̄s coīcat sciēf
cū excoīcatōe noiati app⁹ ibid̄. si ḡuit. q̄nt⁹ q̄n
aliq̄s falsificat l̄ras sedis ap̄. et de erie falsi.
dura. sext⁹ cū aliq̄s coīcat i erie cū excoīcatōe
excoīcatōe maiorē i casū cū d̄nis p̄p̄ absolue⁹
retinuit. et h̄ igt n̄ q̄rat doc. nf. **¶** Scda di. do.
sub. diē. excoīcationū nūex tpe suo eē multū
difficilē. fr̄a alaxar⁹ tpe suo redegit ad. i. i. vt

p̄z i sū⁹ sua. fr̄a fr̄acisci. de mas. i p̄nti di. q̄ ad
ter q̄tū d̄ l̄ q̄t 3^a. i. duodeci reduciū. q̄ eoz diē
ver⁹. d̄ his q̄ iheris a canōe: ponā b̄icuit. xij. il-
los mōs. p̄z ē 3⁹ p̄f̄s fautores et d̄f̄sores p̄f̄etiē
tes et auxil⁹ ferētes. 2⁹ 3⁹ falsificos et fautores
eoz. 3⁹ 3⁹ v̄z iherētes ecclesie clīcis et religiosis
q̄tūcūq̄ laicis et bōis ecciaz. Sz si aliq̄s d̄ ist⁹
cutit ex correctōe: sic m̄gt discip̄l̄z falsi n̄ incur-
rit excoīcat⁹: nec si ex surreptōe dat alapa: qz n̄
ē p̄cti mōle ex actu surreptōe: b̄n tū eē irē-
ris si sic inflicet s̄f̄r si se d̄f̄dit mō d̄bito: vt si
clīc⁹ iuadit laicū: et l̄ mō d̄bito d̄f̄dit se. q̄r⁹
q̄cūq̄ rapit bōa eccie 3⁹ libtates et immūtates
et h̄mōi. q̄nt⁹ si religiosus n̄ portat h̄itū sue re-
ligiōis quē d̄z pōtat infra clausurā. Sz qd si s̄b ve-
ste sup̄iori et s̄f̄ h̄itū portat a⁹ vestimēta: credo
q̄ sit excoīcat⁹: qz n̄ pōt h̄itū p̄p̄i⁹ mō q̄ d̄z
eū portat. si tū h̄oētū h̄itū pōrt. s̄. sic capā ni-
grā p̄ l̄z credo. sext⁹ si religiosus et b̄nificiat: credo
ad p̄p̄ia. i. medicinā: et iura cilia eē mōsteriū
seu dōm⁹. septi⁹ d̄ falsarijs. octan⁹ d̄ iēd̄iaris.
non⁹ de pirat⁹ q̄ d̄f̄d̄at xp̄ianos i mari. Scim⁹
q̄ p̄creat achios v̄l mittit vel fauet. xi⁹ de sor-
tilegijs q̄ docēt l̄ faciūt i catatōes et d̄inatōes.
duodeci⁹ de his q̄ dāt v̄lurarijs licētiā fenerā
dī et sc̄ip̄tū eos. **¶** Nōndū at pp̄ casū d̄ci⁹ excoī-
catōis q̄ h̄ gen⁹ hoīz q̄s vocat s̄t fr̄ac. de mas.
achios aut achios t̄nomij s̄t: d̄ gb⁹ fac mētoez
iacob⁹ d̄vifaco i l̄o. q̄ d̄z: de fra scā. et ic̄ipit p̄o
q̄ d̄z a iuēture. n̄ s̄t ibuti h̄mōi bōis falsis
opionib⁹: vt sint pati pp̄ lucz xp̄idos iherifici:
et n̄ curat si p̄ occidat. bi p̄o d̄nr assisiui q̄ ass̄
stūt ad occidēdū. d̄ his s̄t bartho. pisan⁹ i sū⁹
sua. c. de assisiuis. et ex l̄o. vi. ti. d̄ boici. c. p̄
h̄ūant. d̄nr scdo achimū: qz s̄t pati ad infimēdū.
ach. n. pat⁹ d̄z: vt diē papias. v̄l d̄z ab a qd ē
s̄nt et chi⁹ h̄ūonq̄li sine h̄ūore pp̄ crudelitātē.
d̄z 3⁹ achini forte qz d̄f̄cēdūt ab achēo s̄o io-
uis. v̄n out. i. ep̄is. Quicqd̄ delirāt reges ple-
ctunt achī. **¶** Ter⁹ diē. ē de sacrilegijs. Si oēs
s̄t excoīcat⁹: d̄z q̄ n̄ s̄t excoīcat⁹: qz h̄ exp̄sse nō
h̄f. Sz de b̄nific. diē q̄ h̄f exp̄sse. Sz qd si q̄s iie-
cit manū i clicū et p̄ igredit i religionē nūqd
p̄t absolui p̄ platū. d̄z q̄ si n̄ sit enormis iectō
p̄t: si d̄o sit enormis n̄ p̄t. Sz qd si duo religio-
si p̄cusserit se. d̄z q̄ si n̄ sit enormis p̄cussio q̄
plat⁹ v̄triusq̄ p̄t absolue eos. si d̄o sit enormis
n̄ p̄t. Sz si religiosus p̄cusserit clicū secularē.
d̄z q̄ tūc plat⁹ absolue n̄ p̄t p̄ papa. Ex his oi-
b⁹ p̄z ad qōnē. q̄ v̄z eccia d̄i sic aliq̄s d̄z a ma-
iori excoīcatōe ferit vt a sua clausura remoue-
at. Et tūc ad arg⁹. **¶** Ad p̄m̄ triplex est p̄io.
P̄pure spūal vt dilectō. p̄af corpal vt p̄uersa⁹
exteris. me⁹ vt sacroz sūp⁹. a p̄o nullus i via se

patia duab⁹ alijs bñ pp meli⁹. Ad scdm dz
q excoicatio ē medicia his q̄s alio mō nō p̄t
corigē ecclia. iō rē. Ad 3^m dñm q excoicati
nūc tradit⁹ sathā: qz suffragia ecclie f̄mouē
eis p q̄ defēdebāt a sathā. iō n̄ currit arg^m
Ex ista qdē sic de pced. de mēte mgsi. 3. eliciū
tur p̄sones. ¶ Ista est clauis scie de asserit⁹
eē not⁹ si mgsi credis. Dic pō q si nos credi
m⁹ mgsi clauis scie est hit⁹ scie r discretio. Et
pōit a pñ⁹. di. vsqz ad illd ca. Lūqz ita pstat nō
oēs rē. ¶ Scda p̄clo est. Si sacerdoti clauis
pōe collata est pie vt resistat morti. Dic p̄clo
q oēs sacerdotes bōi r mali clauē hñt pō vt
possint eripe r vita r ope pplm de morte p̄di
tōis. Et pōit ab illo ca. Lūqz rē. vsqz ad illud
ca. q̄lē aut oportuit eē rē. ¶ 3° pō ē viuat iu
sti q̄ pest p̄clo atqz sinceri aīo sedulo. Dicit
pō. sacerdos dz eē scitis multū coras p̄clo. Et
pōit ab i⁹ ca. Quale āt opoz. rē. vsqz ad fi. di.
¶ Cten⁹ ē ē rē. ¶ Iste sigt. xx. d. h⁹ q̄rti
¶ Iniaz q̄ ita p̄tinuat ad p̄ce. Mā post q̄
oñiuz ē qd sit pnia qdditatie di. xiiij. r
2° q̄ mīster agat p̄tātine di. xviij. nūc 3° oñdit
q̄ sit effect⁹ ei⁹ susceptie. r h̄z didi i. 3. ptes pñ
cipales. In p⁹ agit de mō remissiois mortalitū
In 1° q̄rit de reissioe venialitū. In 3° de reditu
p̄ctōz reuertētū. ¶ 1° i pñ⁹. Scda ibi. di. xxi.
seu seqnti. Solz ē q̄ri vtrū p⁹ hāc vitā rē. 3°
di. xxiij. ibi. cūqz mltis auctatib⁹ sup̄ sit assertū
rē. ¶ Rursus p⁹ p̄ctia q̄ ē pñs bō i q̄ agit mgsi
de mō remissiois mōr⁹. i. 3. ptes didi. In p⁹ q̄
ad deu p̄cti p̄adit rei⁹. In 2° q̄ ad eccliaz offer
tur q̄ sit satiffa⁹. In 3° oñdit q̄tū valeat abso⁹
¶ 1° i pñ⁹. 2° ibi. solz ē q̄ri vtrū satiffactōis lex
rē. 3° ibi sciēb⁹ ē q̄ tpe nēctāz rē. Et hec ē dīo
pñtis di. in gliali. Circa quas talis mouet rē.
¶ I p̄tritis p̄fē⁹ satiffa⁹ q̄ sūt ptes pñie in
extreis h̄ite valeat ad salū. Et af q̄ n̄ tri
p̄l⁹. ¶ 1° si nihil ē ordinād a legislatoze
q̄ sit initū trāsgrediē di legē suā: g⁹ pnia in
extreis nō v̄z ad salutē. aīis p̄z. q̄ tūc legilla
toz p se facit aliqd q̄ eēt i destructioē legis
sue. p̄z p̄tia. q̄ p̄nias serotiaz valē ē occasio cō
tinuādū p̄ctz p totā vitā. Scdo af sic. i extreis
nulla p̄ea t̄pal soluit p p̄ctō: g⁹ nō v̄z ad salū
aīis p̄z. q̄ da o^m ita nō ē i extreis. p̄z p̄z. q̄ nul
lū p̄ctz mortale vittis sū p̄ea corpali corrūde
te. Et si dicat q̄ soluz i purgā⁹. 3° q̄ mortis in
p̄ctō mortali statū dānat: g⁹ mortis i ḡfa statū
saluabit ex opposit⁹: r ita nulla p̄ea soluet p⁹
hāc vitā. 3° af auctate aug. r pōit i l̄sa loqn
tis de sic p̄tētē: enī plūmim⁹ q̄ bñ hic erit. Tū
2° p̄ eūdē: r pōit de pnia. di. vij. piculosa ē r i
teritui vici⁹ ad mortē p̄trabē pñie remediū.

tū 3° p̄ eūd i f̄m dē inocc^m. hac aīa aduersiōe p
cutit p̄ctōz vt mortē obliuiscat sui q̄ dñ viuet
oblit⁹ ē dei. In o^m ē p⁹ aug. i de v̄a r sal. pnia
r pōit de pe. di. vij. r in l̄sa mgsi. ¶ Pnia si i ex
tremo vite h̄yatu aduenit sanat r liberat. r
pbat statū f̄bdēs. multū fuit sera latrois pnia
s̄z nō fuit sera ei⁹ i dñl⁹. Tū 2° auctate eze. xix.
c. r. xxxij. Quacūqz hora igemuerit p̄ctōz r
puersus fuit vita viuet. Tū 3° q̄ pnia serotia
ē sacrificiū vesptim⁹ f̄z glo. sup̄ illd p̄s. Elenatio
manuū meaz sacrificiū vesptim⁹. h̄mōi āt sacri^m
i lege erat mltū acceptib⁹. vt p̄z leuic. vi. c. In
ista. q̄ ad als p̄fōz. ff. 3. arti. dclatādū p̄m⁹ triū
terioz expōit⁹. r triū terioz p̄ctōnū positū⁹. 3°
triū diffictatū iux. 3. p̄ctōes motu⁹. ¶ Quā
tū ad p̄m⁹ arti. teri ff. p̄m. p̄fē. satiffa⁹. Cōtri
vt dicūt n̄si mgsi est dolor volūta⁹ assūpt⁹ p
p̄ctis. In q̄ descriptōe tria dñr. p^m ex pte cāe
formaf. r^m ex pte cāe efficiēt. itū ex pte cāe fi
nal. Ex pte cāe formaf b̄z q̄ cōtritis ē dolor. sed
3° q̄ dolor est p̄a⁹ nō solū mētis s̄z corpis. vñ
aug. b̄ ciui. dei. xiiij. di. c. xv. dolor carnis tñ⁹
est effect⁹ aīe ex carne r qdā ob ei⁹ passioe dis
sen⁹. p̄tritis āt nō caris ē s̄z spūs. Ceterū ita cō
segt p̄tritis pudor sic dolor: sigt ita dz dici cō
tri⁹ pudor sic dolor 3° q̄ gaudiū ita segt cō
tritis sic dolor. du^m iō merito ē. Cōtritis dñ
dolor q̄re cā nō dñ pudor aut gau^m. euz dicat
aug. q̄ de p̄ctō dclat sp̄z b̄ dolor gaudeat.
¶ I p̄tritis tria p̄fē. ¶ 1° dñ cōtritis carit
tas. q̄ enī cōterit p̄ctā i te nisi caritate de⁹. r
si. n. libez arbi⁹ atterit deus p̄terit. 2° dñ
ip̄e act⁹ elicit⁹ a caritate r libo arbi⁹ p̄cti ob
probū: r foris idē act⁹ p̄i⁹ elicit⁹ sine carita
te p⁹ ea adueniēte caritate p̄tinuat vt p̄tinue
elicit⁹ p̄i⁹ ē attri⁹: p⁹ vocat p̄tri⁹ c⁹ act⁹ cā p̄i
cipal⁹ vt placeat bō ē caritas 3° dñ p̄tri⁹ ip̄e do
lor dz p̄a⁹ actū subsequēs. Ex q̄ p̄fērt q̄ cōtri
tis p̄ cēntiā nō ē dolor: s̄z dolor ē p̄tritis pas
sio. Ex q̄ segt scdo q̄ ista p̄tritis ē dolor: nō ita
ē foialis sicut ista: bō est aīal. q̄ scda est i p̄i
mo mō: p̄ia magis i scdo. Vicif tū magis cō
tritis dolor q̄ pudor aut gaudiū vt tria sint
dolor pudor gaudiū q̄ doloris magis ē p̄te
ri q̄ pudoris q̄ magis ē fugitiu⁹: r gaudiū c⁹
o^m i p̄posito n̄ ē p̄ctū s̄z dolor dicēte aug. q̄
sp̄ b̄ p̄ctō voleat: r de dolor gaudeat. Ex q̄ p̄z
3° q̄ immediatior p̄tritis p̄a⁹ est dolor q̄ gau
diū. Scdo dz: volūtarie assūpt⁹: ista p̄a⁹ cāz ef
ficiēs asp̄ic. Cōmouit iqt trā: h̄ mō volūtas
p̄mota ē: r p̄trabast cā vt actū talē cōlicitat
quē de nēctate dolor segt vt hoīes n̄sibilitas
sic volūtarie assūmit vt meritū efficiat. n̄ p̄lo
meritū p̄tri⁹ actio. nō scdo meritū p̄tritis p̄a⁹

dy ~

h̄itio m
lut⁹. 2
plemē
sibit
char. d
pncip
cōmin
bō ex
cōmun
gaunē
deo re
ad p̄tr
silit: v
res go
volūta
tes. r s
Et tñ
p̄fessio
dupli
gua. r
terioz
dñ q̄
tat vol
m̄ m̄
fessio:
r remi
nū: vt
aut sc
de p̄g
tiora:
ro: q̄
in lib.
būltu
Sut si
Litqz
Integ
Forti
Cp
plex r
nō attr
nū h̄it
ereta. si
luta. r
maior
etida
erube
occur
lerat
ex p̄e
suo ab
p̄a
culā
suscip
p̄tri⁹

Ititio merita cōtriō q̄litas ē q̄ ē qdā act^o abso-
lut^o. Tercio d^o p pētis: h̄ ē finis 7 p̄tritiōis cō-
plēnētū. vñ p̄z q̄ h̄ dolor nō ē dolor: p̄tis sen-
sibil^{is} h̄ ip̄s^{us} volūtāt. Tñ notād q̄ sic nōt ff ri-
char. d̄ media villa. di. xviij. arti. i. q. i. i. solutōe
p̄ncipali ista tria d̄nt in mālīb^{us}. dux: fractū:
cōminutū. Dux. n. ē qd tactui n̄ cedit. frāgīl^{is}
h̄o ex q̄rto metho. qd i p̄tes magnas scindit
cōminuit aut qd i p̄tes mīmas. sic i spū distīn-
guunt dux: attritio: p̄tri^o. Dux ē cor hoīs: dū
deo resistit. attrit^o dūz a p̄ctō resiliēre scipit. q.
ad p̄tritiōez tēdēs. p̄tri^o dū ex toto a p̄ctō re-
siliē: vt dicat a cō qd est sil^{is} 7 tero ris. p̄mū te-
rēs qdēz ē de^o. scōz terēs ē caritas. 3° terēs ē
volūtās: in p̄cie mortariolo tenit h̄ tres terē-
tes. 7 scriptū ē: fūnicul^{is} triplex difficilē rūpīl^{is}.
Et tñ de isto terio p̄tritiō. C Scōs termin^o ē
p̄fessio. vt sic ligna loq̄ cor itendat ne pateat
duplicitas: a cō qd ē sil^{is} 7 facio: sil^{is} cor loq̄ 7 li-
gua. Tñ notādū q̄ ista tria d̄nt loq̄ndo d̄ vi-
terioz 7 vñ. p̄fessio: p̄fessio: fassio. fassio enī ē
dū q̄s cogit dicē q̄ fecit. h̄ p̄fessio sp̄z artē ex-
tat volūtaria. vñ dū qd dic^o p̄fiteor sp̄tesate
or mea iura coact^o. Rursus d̄nt p̄fessio. 7 p̄-
fessio: q̄ obīn p̄fessiois ē p̄ctū. vt p̄z ē d̄ peni-
7 remis. oīs vñrūq̄ sex^o. o^m d̄o. p̄fessiois ē bo-
nū: vt dicim^o h̄ p̄fessio ē fglā aut sci bñdicti
aut scī frāscī. Ultra notād q̄ p̄fessio sp̄z aut
de p̄gruo aut de debito: gnquies tres h̄ie p̄di-
tōes: aut ter qnq̄. p̄ter hūilitatē quā nō nūe-
ro: q̄ ē custos oīs vñtū: dicēte brō bernardo
in lib. de cōsideratiōe ad euge^m. bon^o fund^o
hūilitas. Et hec cōditiōes h̄ys versib^{us} p̄rūf.
Sic simplex humilis p̄fessio pura fidelis.
Atq̄ frequēs nuda discreta libēs verecūda.
Integra secreta lacrimabilis accelerata.
Fortis accusans 7 sit parere parata.
C P̄rim^o ternari^o ē simplex pura fidelis. sim-
plex vt nil admisceat qd ad quātitatē p̄ctōrū
nō attinet. pura cū recta itētiōe scā. fidelis. i. vñ
nū h̄ys falsi. Scōs inari^o ē. frequēs nuda dis-
creta. frequēs sepe p̄fiteri vtile ē. nuda n̄ iuo-
luta v̄boz obscuritate. discreta qd mai^o ē cuz
maiori pōdē p̄fiteat. Terti^o inari^o. libēs vere-
cūda itēgra. libēs scā libā volūtate. verecūda
erubescat de p̄ctis q̄ p̄fiteat. itēgra nil celet: qd
occurrat. Quart^o inari^o. secreta lacriabil^{is} acce-
lerata. secreta ibi agit d̄ oculis p̄cie. lacriabil^{is}
ex p̄cti dolore accelerata citi^o ē meli^o: q̄ abis-
sus abissū iuocat. Quint^o inari^o. fortis accusā-
pata pere. fortis ne verecūda aliqd omittat. ac-
cusāo se nō refūdēs i aliu suū facim^o. pat^o pere
suscipiēdo p̄nias. de h̄ d̄cñ ē q̄no d̄z itelligi su-
peri^o. 7 tñ de isto terio p̄fessio. C Terti^o teri^o

ē latissim^o de isto terio d̄cñ ē li. iij. di. xx. arti. i.
terio 3°. D̄cñ ē 1° de eod lib. iij. di. xiiij. arti. i.
terio 2°. Iō nē breuif dico 3°. q̄ p^o p̄ctis n̄ sit
p̄fatisfaccē de^o 7 ē p^o fati^o. scōd xps h̄o de^o 7 ē
2ª fati^o. 3° nos p̄ modulo 7 sum^o. 3ª fati^o. 7 tñ
de. i. arti. C Quātū ad 2ª arti. sc. 3. p̄oes. P̄d^o
ē de h̄is trib^{us} p̄tritiō: p̄fessio. fatissim^o. q̄no se h̄nt ad
p̄nias. Scōd p̄d^o q̄no se h̄nt ad reissioē cl̄pe.
Tercia p̄d^o q̄no se h̄nt ad p̄nias acceptā i exte-
nis. C P̄d^o p̄d^o ē hec p̄tri^o. cōse. fatif. n̄ sit p̄tes
p̄nie h̄rū seu ei^{us} facti h̄ act^o ip̄ati. Ista p̄cto. 3.
h̄z p̄ctifas. P̄d^o dic^o q̄ nō sūt p̄tes p̄nie q̄ ē v̄t^o
p̄bat. tñ p̄rio q̄ p̄nia q̄ est v̄t^o simplex ē q̄litas
sp̄ualis. p̄fessio. at ē qd corpale. tñ 2° q̄ si sūt p̄ctf
p̄nie aut p̄tes subie aut itēgles capiēdo itēg-
les vt se extēdit ad p̄tē cēntialē 7 q̄ntitatiuā:
nō itēgles q̄ totū n̄ p̄tur de tali p̄te vt caput
nō est h̄o. cōteri at ē penitē: 7 p̄fiteri ē penitē:
7 satisfaccē est penitē. nec sūt p̄tes subie q̄ i q̄li-
bet p̄te subia soluat rō totū. fortes. n. p̄fecte ē
h̄o h̄z plures nō cēnt i sp̄e h̄ūana: h̄z i cōtritiōe
sine alijs nō saluat rō p̄nie. Tuz 3° q̄ act^o scōd
nō sūt p̄tes act^o p̄mī: h̄z p̄nia v̄t^o est act^o p̄m^o
cōtri^o p̄fessio. fatif. act^o scōd. igf. Et si dicat i o^m q̄
h̄z mgtz in lfa di. xvi. ad p̄fectōez p̄nie regnif
ista 3^a nihil at regnif ad p̄fectiōez alicui^{us} qd n̄
ē de cēntia illi. D̄m^o q̄ aliqd regri ad p̄fectiōe
nē alicui^{us} p̄t itelligi tripl^{is}. P̄rio^o q̄ de cēntia
ei^{us}: vt rōale d̄ cēntia hoīs. Alio^o vt d̄ nēcitate
p̄nīs: vt risibilitas. isto^o d̄fē de cēntia hoīs: q̄
si ē h̄o ē risibil^{is}. Tercio^o q̄ bat qdā oīamitū
7 p̄plēntū extrisecū. p̄rio^o n̄ sit hec 3° de cēntia
p̄nie v̄tutis nec scōd^o. h̄z tercio^o se p̄nt h̄ie ad
p̄nie v̄tutē: 7 iō dicunt fruct^o p̄nie 7 maxie sa-
tissim^o. fm qd p̄z in glo. sup. d̄d̄at h̄. iij. c. facite
fru. dig. p̄nie. Et fm sniaz aug. de vera 7 falsa
p̄nia. 7 ponit di. xvi. c. ij. Fruct^o aut est vltimū
qd expectat de arbor. vñ sic videm^o q̄ arbor
mālīs adorna fructu suo: nec fruct^o est ip̄a ar-
bor: q̄ arbor ē p̄manēs 7 fruct^o nō eq̄līf sic lo-
quētes in spū p̄nia arbor: est pulcherrima ex
qua pulchri fruct^o oriūf: p̄tri. p̄fessio. fatif. h̄i act^o
nō p̄manēt: sed p̄nia p̄manet: q̄ habit^o est eq̄-
litas de difficult mobilis. ita q̄ magis hec trīa
sūt i fieri: h̄z p̄nia ē in eē. C D̄icū 2^a p̄o p̄ctōis
q̄ h̄i. 3. act^o nō sūt p̄tes facti p̄nie. p̄z in breuif
discurredo p̄ singula vt. n. di. xiiij. d̄cñ ē. p̄nia
factm absolu^o ē sacerdos. i. snia scā certis ver-
bis hoz v̄boz nulla p̄s est cōtritiō q̄ ē qdāz
sp̄iale in aīa cōfiteōis. neq̄ confes. q̄ nūp̄l est
ip̄ius snie sacerdotis: h̄z actus rei accusantis.
neq̄ fatissim^o. h̄z seq̄ illā abso^o factalē h̄ tñ 3^a
ad factz p̄nie regnif: vt p^o vel seq̄ntia. simpl^{is}
enī regnif cōse. q̄ sacerdos nō absoluit arbi-

trarie nisi prius fuerit reus accusatus in foro
 1°. nō ēt utilis ē abso^o 1° nisi pcedat in pñtēte
 aliq pñtio vel attritio iō dñficiuē ptulit: qz
 sufficit attritio q postmodū nisi ober aduē-
 at virtute sacri in pñtione mutat. satisfactio aut
 itq hz pñie sacri in vt effica^m hēat pmanētes
 nisi pcedat absolūes pñtione 2° pñie sufficē
 Sic 3° pñ pñis qz hec tria sunt ptes act^o
 impati vt meditemur hec tria. 1° ipm pñie
 hitū q extat in pñti vindicatiō. 2° ipm actū
 elicitū q est velle vindicare. 3° ipm actū impa-
 tū. s. ipm vindicare 2° hic ex trib^o itegraf. Ex
 pñtione ad quā seq^r dolor: ex pñfioē ad quā
 seq^r erubescētia. ex satisfactōe ad quā aliqd
 penale seq^r. Et si dicas pñti est simplex: ergo
 dz vnica pena vindicari nō valet pñia. iudex
 n. legis p vno defectu pñt duos aut plures pe-
 nas imponere: vt sibi oportūū videbit. Tū pñ
 tacus septē sapiētū vnus: in 3° ethi. inducitur
 Ebr^o inqt duplces meret increpatōes. 1° 2°
 pñt hec. Si pñtione pñti formalr remittit
 vt dispōat pñfio: 2° satisfactio pficiat. Cōfio
 ista. 3. hz ptes. 1° dicit q pñtione pñti for-
 maliter remittit. pñ: qz pñtio icludit caritatē
 q petō opponit: si nō formalit tñ intm q nō
 stat simul cū petō mortali. Sz surgit dubium
 vtrū remissio culpe vel expulsio: 2° gfe infusio
 vna sint mutatio. in trib^o dictis h absolūt i
 tas. 1° dictū q nō dz dici expulsio culpe q
 nulla ē post actū. ex. xiiij. di. s. dz dici remissio
 culpe: q obligatio ad penā eternā remouet.
 Scdm dictū q infusio gfe 2° remo^o culpe nō
 sunt simplr vna mutatio. Tū pñio qz vna infu-
 sio gfe sufficit ad remouēdas multas obliga-
 tiones: vt pñ de illo q offendit i multis 2° post
 modū pñtis. Tū scdo qz pñt ē infusio gfe si
 ne remissione culpe vt in āgelis 2° pñt ē remis-
 sio culpe sine infusioē gfe de po^o absoluta di
 Tū 3°. qz nō ē oppō formal inter pñti mortu-
 le 2° gfam. qz tūc sicut volūtas creata pñt sup
 eē vni^o ita posset sup nō eē alteri^o: sicut pñ in
 reliqz icōpossibilib^o. nō est at vnica mutatio
 simplr: nisi iter talia quoz vñū se hz vt termi-
 n^o a q: reliquū vt termin^o ad quē. 2° pñ ē quia
 vnica mutatio non ē ad formā positūā nisi a
 ppia pñuatiōe. multe aut sunt culpe q sunt
 termi a q. tertū dictū q remissio culpe 2° infu-
 sio gfe nō sunt due mutatiōes reales: pñ. In-
 fusio. n. gfe bñ realis ē: s. remissio culpe negt
 qz solū remouet obligationē ad penā eternā
 q nō est nisi respect^o rōis fundat^o a dina volū-
 tate i obō volūto vt volūtū ē. 2° ita remissio cul-
 pe nō dicit nisi qñ mutationē ab obligatō ad
 nō obligatū: nō tñ mutationē: 2° inqñtuz hui^o

nihil ē reale. Sz ē mutatio ab obligatō ad
 nō obligatū. Sz dicitur: q nō o3 qz ab cñno
 dia volūtas hñt. bñi gfa: fortes obligatū pñ
 nō obligatū pro. b. 2° i sig^o pmanēt: qz apud
 deū nulla mutatio. iō pñ q nō seq^r tñ de pñti
 de po^o ordiata nō remittit: nisi gfa def. 2° ita
 ē mutatio realis a pte gñficati. Et si arguas
 hoc. pñ qd dicit aug. de ba 2° sal. pñia. Do-
 lēdū nō solū qz peccauit: qz se vtute pñauit
 2° ita si duo mot^o. pcedo q si duo mot^o: vn^o a
 gfa ad pñti. reliquus ad gfa. s. nō ē sile de
 remissione 2° gfa. qz pñti scñ in aia nil re-
 māet nisi oblig^o ad eternā penā. vñ pñ q sine
 cā Tho. di. xviij. h^o. iij. q. i. arti. iij. i pñ. 2° ff ri-
 char. de mo^o villa eadē di. ar. iij. q. iij. 2° atig
 philes pōderat arg^m a pñti 2° posteriori i ista
 mā. 2° uid. n. ē culpā reitū de pñ ordiata nisi
 gfa 2° ē ad min^o in mutatiōe vñ: sic qd ē tene-
 bias expellunt lucē eē pñtē. Scdo pñ dicit
 q dispōit pñ. ista. pñat. qz i iudi^o o3 ē accu-
 satorē: 2° ille ē i hoc foro q pñtē. 3° pñ dicit: 2°
 satisfactio pficiat. pñ. qz illd ē q sacerdos ipñit
 vt pñia pñeat. 3° 2°. Et si hec tria i extrē-
 mis possint sufficē: vix tñ sufficiūt ad salz. hec
 pñ tres hz pñtulas s. illa tria. tñ summari di
 eē dū ē. vñ q possint i extrēis pñtē: dicit aug.
 pñt in lsa pñt di. qñ dñ potēs ē sp ēt i morte
 pñt iugare qb^o pñ. cū igf op^o sit nō hois s. dei
 fructifera pñia: spirare eā pñt qñcūqz vult sua
 mia. s. pñat q vix tñ sufficiūt ad salutē: 2° di-
 co eñ in extrēis q ē in pñtū mortis vt i sub-
 merisioē vulneratiōe mag^o 2°. pñat. tñ pñio qz
 ipedit vsus liberi arbitriū 2° ita rōnis 2° volūta-
 tis vbi ē meritiū. tñ 2° qz vt disciplina sit meri-
 toria o3 q sit circūstā^o ita 2° maxie vt displiceat
 pñ deū qd valde difficile ē tūc. tñ 3° qz si hitu
 atl ad malū qd multū ipedit pñtē: ad bo-
 nū. Ex q seq^r qz nō ē pñtē dñs sui act^o tūc
 ad male faciēd dz pñti^o pñti ad bñ faciēd
 qd vix faceret. Ex q pñ seq^r q sano pñuadēs ē
 vt san^o pñtēat exponēdo sibi q pñtē: sic
 expectare serotinā pñias. 2° seq^r q ifirmo la-
 borādū ē vt viciat ad dñtā pñias qñtū ē possi-
 bile. Et dñtē sibi ex^o. de mia vt de latrōe. luce
 xxiij. cui nō fuit sera pñia. Quātū ad. 3. ar.
 s. 3. di. 1° pñ ē. q ē pñcipalior bar triū: pñti-
 tio: pñtē: 2° satisfactio. Sz q fm q ordiāt ita s. 3
 pñtione ābulāt. primū gñtū 2° pñtione: qz ca-
 ritatē icludit q ē mīf vtutū. scdo gñtū pñtione: q
 ex hñilitatis fundo laudē hz. tertū gñtū satisfac-
 tio: q satisfactio vt dñ sit pñtē^o s. 3 nomē suū.
 2° diffi. quot sunt vitētes pñti. dico tres.
 pñ tres pñone vine pñtē. scdo xps i triplici
 mā dina aia 2° corpe pñtione 2° excellentiā. 3°

miser n
 1° dñ
 nūc
 saluab
 ro. Et
 q pñ
 Tūc ad
 dz ea pñ
 dñtā
 de scdo
 lō nō ac
 dñtēdū
 Dico
 tis ad
 nuari
 de mia
 qz mou
 vadat a
 soluta
 Cād
 tñ ē m
 pñtē d
 bono r
 qz pag
 vt secu
 ad illd
 Cñ 2°
 impō.
 nēda pñ
 leret qñ
 cessitat
 faciēda
 ē negā
 ad r. c
 remiss
 remiss
 pñtē pñ
 remiss
 In 3°
 pñt. S
 Causa
 mort
 ale. n
 dit p
 rō in
 moro
 in ma
 1° mo

miser miseriam p caratere claudē t p suam
 C³ diffi. si nō pōt qd in extrēis pnteri aut sa
 tiffacē s³ pteri qd iuris ē. d^m q si pfecte pterit
 saluabit qd pteritio caritate h³ s³ pōe te i secu
 ro. Et sic p³ ad qdēz. q v³ pteritio: p³ s³atiffa^o
 q ptes s³ pnie i extrēis hite valēt ad salutē.
 Tūc ad arg^o. C³ ad p³m. dico. q legislator nō
 d³ ea p³mittē q magis ducūt ex se ad custo
 diēdā legē suā q nō: cuiusmōi ē pnia ferotia
 de se. iō si errāt aliq ex hoc faciūt ex se scāda
 lū nō accipiūt: imo oñdit miaz dei. C³ ad scd³
 dicēdū p^o. q nō d³ sibi hic iponi: q i extrēis ē.
 Dico scdō q nec p purgato: qz p³as facēdo
 tis ad hoc se nō extēdit. Dico 3° q d³ sibi ili
 nuari si san³esses tal pnia tibi debet: s³ cōfide
 de mia dei. Et ad illud qd obijcūt: nō ē simile
 qz mortis i p³to mortali nō h³ retardatiz qn
 vadat ad infernū: mortis aut in grā pēa non
 soluta retardatim h³ ne subito vadat ad celū
 C³ ad tertiu dicēdū: q ē magnū piculū: iō ci
 ti³ melli. Ex ista d³ficur de pced. tres eliciūt
 pōes d mēte mgti. C³ p³o. hō pteat hic
 bono tpe vt secur³ eat i celi pignore. Dicit p^o
 q pagēda ē pnia anq³ ad extrēa hō pueniat
 vt secur³ de mūdo exeat. Et pōit a p³i. di. vsqz
 ad illd. c. solet ēt qri vtrū satisfactōis lex rē.
 C³ p³o. D³osti disposi³ satisfactōis v³ monit³ nō
 impō. Dicit p³o q agētib³ in extrēis nō ē ipo
 nēda pnia: s³ innotescēda. Et pōit ab i³ c^o. so
 let ēt qri rē. vsqz ad illd. ca. sciēdū ēt q tpe ne
 cessitat³ rē. C³ p³o. recōciliatio nō ē negāda s³
 faciēda mō serio. Dicit p³o q recōc³ petēti nō
 ē negāda: s³ d³ expleri s³ q dicit iura. et pōit
 ab i³ c. sciēdū ēt q tpe necitat³ rē. vsqz ad fi. d.
 S³ let ēt qri vtrū p³ hāc vitā rē. C³ hic
 ligē. xxi. d. h³ qri. q ita ptiuat ad pced.
 Hāc postq³ in pced. di. oñdit mgti tps
 remissiois mortaliū. Nūc in pnti di. tps qrit
 remissiois venialiū. Et h³ didi hec di. in tres
 ptes pncipales. In p³ tps pōit q venialiū fit
 remissio. In 2ª clare oñditur quō fiat p³essio.
 In 3ª cōfessioi interdicūt peti reuelatio. p³ in
 prin. Scda ibi. P³ hoc cōsiderādū ē. 3ª ibi
 Caueat ēt sacerdos rē. Et hec ē visio pnti rē.
 Trū p³ctū secretū qd cōfessor sp celare
 tenet: post hāc vitā ditta. Et af ad pte
 falsaz trib³ medij. C³ p³o sic. Nullū
 mortale p³ dimitti p³ hāc vitā: ergo nullū vēi
 ale. nec de originali loqmur: qz sub sacro si ca
 dat pnie. a³ p³ auctē 3o. dām. li. ij. suaz pnia
 rū in fi. iij. ca. D³ ē āgelis cāus: hoc ē hōib³
 moro. pbat pnia. qz si eiusd³ rōis cū nō d³ant
 in mali³ nisi s³ magis t min³. C³ p³o af sic. nul
 l³ mortis iust³ p³ p³ca peccat³: ergo p³ mortē

nō p³ p³ctū ditti. a³ p³ qz tps aut merēdi aut
 demerēdi ē i pnti stadio. pbat pnia. tū p³io a
 sili. qz sile v³ p aliq statu posse peccat³ r posse
 resurgē a p³to. r ita si iust³ mortis nō p³ plus
 peccat³: nec iust³ mortis poterit a p³to resur
 gē. tū scdō a maiori: qz facili³ ē cadē qz resur
 gē. tū tertio a cā: qz resurgē a p³to nō v³ p³petē
 alicui nisi ei q p³ mēti. q at nō p³ in aliq statu
 cadē nō p³ mēti. C³ tertio af. q nō p³ tenet cō
 fessor celare p³ctū sibi in p³essioe dcm. vnicū
 qz licitū ē renūciat suo iur³: i³ p³ in cāu rene
 lare p³ctū. a³ s ē man³ estū. p³ pnia. qz i³ ē nō cō
 fessoris: s³ p³ctū qz p³essor tenet celat p³ctū cō
 fessi. p³ at cōfessus cū licētiare ad reuelandū.
 C³ In oppositiū. tū. i. d³ Barth. xij. tū. ij. d³ act
 iij. tū. iij. luce. xij. Qui peccauerit in sp³scitū
 nō remittet ei: nec in hoc scdō nec in futuro.
 Subdit mgti. ex hoc dat itelligi sic sc³ doc. tra
 dūt q qdā p³ctā in futuro dimittēt p³ela³. d.
 vi. d pnia. r ē i l³fa. sacerdos a³ oia caueat ne
 de eis q ei cōfite³ p³ctā eoz alicui recitet. r leg
 tur. nā si hoc fecerit depōat³: r oib³ dieb³ vite
 sue ignominiosus p³gat. r e³ d p³ re. Dis vtrū
 usqz sex³. caueat oio ne d³bo v³ signo aut aliq
 quismō pdat p³ctōrē. leg³ pēa. si p³ctū directū
 p³upserit reuelare nō solū a sacerdotali offō de
 cernū³ d³ponēdū: v³ ad agēdū strictissimā
 pniām in artissimū mōsteriū detrudēd³. In i³
 qdē ad rē. C³ duo ad f. arti. imini s³. vita. ce
 latio secretū. p³m³ imin³ ē vita. v³ vltra dēa
 d vita li. i. di. xxxvi. imino. i. r li. iij. d. xxxv. ar.
 i. imino. i. Est nōnd³ q hec tria d³nt victa vit
 ta vita. victa. n. adiectiuū ē. r d³ vict³ ta. tū. r
 scribūt p. c. r. t. r d³scēdit ab hoc d³bo vico cis
 qd facit i supio victū. vitta d³ scribi p duplicē
 t. sm papiā. r ē gen³ d³sciat qd gallicet vocat
 rubē al corpphe ad colligēdū capillos mulie
 rū aut viroz d³splos. v³ i metha. ou. dicit. vit
 ta cohercuerat neglectos alba capillos. Et i
 cān. cāti. salōn dicit. sicut vitta cocinea labia
 tua. r vēit ab hoc d³bo vincio cis. vita d³ vni
 cā. t. h³. r vēit ab hoc d³bo viuo viuis. v³ qdā
 dicit vt tibi sit vita. p posse picula vita. et ē no
 tādū triplicē eē vitā. nē. q cōis ē dōis r mal³
 q d³ gen³. ij. i formatōe hōis. Inspirant i facie
 ei³ spiraculū vite. r fact³ ē hō i aiaz vinctē. ex
 q doc. n³si inferūt q aia ē vite spiraculū: qz spi
 ratōe in spiratib³ cognoscit q aut aia ē aut ex
 aia. scda d³ vita g³fer³ h ē p³pa bōis. h. n. mō
 mali nō viuūt s³ mortui s³. sicut oñdit b³tiis ma
 xim³ in smōe de martirib³ q icipit ad exhibē
 dū. De hac vita paul³ dicit. mihi viue tps est
 r mori lucrū. 3ª vita d³ vita glie in q³ s³ erunt
 b³ti. de q d³ Barth. xvj. di. Iustū at in vitā etnā

3x vin

Et Job. xviij. Hec est vita eterna vt cognoscatur
te deū et quē misisti iesum xp̄m. Et tñ de isto
terio vita et capis in q̄e p̄mo. C. Sc̄s ter
min⁹ est celatio. et descendit ab hoc vbo celo
celas. vñ quidā dicit. Hostia claudē celer: vt
clausa p̄ hostia celer. Celo autē vbi aliquid si
gnificat idē q̄ sculpo pis. et tñ vt dicit ff ro
gerius in maiori cōpendio ad clemētē papā
q̄rtū. d̄z scribi per ac diphthongū. de q̄ descē
dit celtes et caeltes. de quo in Job scribitur.
Quis mihi det vt scribant f̄mōes mei. Quis
mihi det vt exarēt in lib. stilo ferreo vel celte
scupantur in silice. Dicit tñ Adāz britonis se
nūq̄ legisse celte. vñ f̄m enī d̄z dicit in Job cer
te. Aliqñ scribis sine diphthongo: et tñ idē ē
q̄ abscondo abscondis. a quo f̄m Ebdardū i
grecismo descēdit hoc nomē celū: q̄ nobis ce
lat ea q̄ supra celū sunt. et p̄ modū loquēdi ce
lat supiorib⁹ ea que infra ip̄m s̄. ff n̄ Rōge
rius vbi. s̄. dicit q̄ celū d̄z q̄li celū idest celatū
q̄li q̄ddā vas p̄ciosū et diuersis stellis ornatū.
De hac equiuocatione extant metra.
Celo dum sculpo lapides celo cooperto.
A p̄mo celtes celum est a posteriori.
Tertius termin⁹ est secretū. a secerno n̄s.
quasi seorsuz cerno: et in supio secretū. Et sunt
tria secreta. Secretus n̄: de quo in senectute
egit pulchriū libru p̄b̄s: quē intitulauit. de se
cretis secretorū: et misit ad alexandrū. Sc̄o se
cretū p̄b̄s: de quo exponi p̄t illud prophete.
Secretū meū mihi: secretū meū mihi. vñ Je.
xviij. prauum est cor hoīs et inscrutabile q̄s co
gnoscet illud. segtur. Ego dñs scrutans cor et
p̄b̄as renes: qui do vniciq̄ iuxta viā suā: et
iuxta fructū adinuentiōnū suā. Et in paulo. i.
cor. iij. Nolite autē t̄ps iudicare q̄adusq̄ veni
at dñs: qui et illuminabit abscondita tenebrarū
et manifesta faciet p̄s cordiū. 3º secretū glo
rie. de q̄ et paulus. i. cor. ij. Sed oculus nō vi
dit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit:
que sp̄parauit d̄s his q̄ diligūt illū. Et nōndū
q̄ hec tria differūt. Signū p̄fessionis. secretū
p̄fessionis. q̄d ita d̄z vt nō reuelat. Dicit autē si
gillū p̄fessionis: q̄d sub sacro p̄nie sacerdoti ma
nifestat. a cōfessio. Ex q̄ legi q̄ oē secretū p̄f
sionis ē signū p̄fessionis nō ē. et oē sigillū con
fessionis ē secretū cōfessionis: n̄ ē. Paruo. n.
sigillo ita dixeris eterni regis sigillatē q̄ i cō
fessione dicat: reliq̄ sigillo magno. Quātū
ad. ij. arti. sunt tres cōfessiones. P̄ua ē de loco
purgatōis venialiū et penarū nō cōpletar hic

pro mortalib⁹. Sc̄a 2º de remissione venia
liū. 3º de celatōe p̄tōr in cōfessionē cognitor.
C. P̄ 2º. Sic citi⁹ aut tardi⁹ māli igne aie
purgat: vt vna citi⁹ alia euolet. Ista cōfessio. 3.
h̄z p̄tes. P̄ 1º dicit q̄ aie purgat igne māli iū
ste egdē sit vt q̄ aia aut deseruit creator: aut
numis creata dilexit: p̄ creata puniat. vt p̄z in
sactis ecclie: cui se h̄z submittē h̄s: q̄ den de
seruit. De hoc igne h̄z in gl. sup illd. sic salu⁹
erit: grauior ē ille ignis: q̄ q̄gd h̄s p̄t pati
i hac vita. Et dato q̄ de hoc igne an sit mālis
vel spūalis dubitauerit Aug. n̄ solū sup gen.
ad lram. imo in li. de ciui. dei. viij et dicit i glo.
sup illd. i. cor. iij. Qui edificat lignū fenu tē.
ponēs illoz opionē q̄ dicebāt aias igne māli
cruciari. dicit nō redarguo: q̄ forsan v̄z est.
Tū doc. deuo. p̄ntis di. arti. ij. q. ij. dic rōnabi
lē ēē suā dubitationē. diues. n. q̄ erat i inferno:
et cui⁹ ligua vrebāt: ligua corpālē n̄ hēbat. et
q̄ portat lignū fenu stipulaz nō portat h̄ mā
sed spūalia: q̄ sic p̄ methasora noiant. Sed da
to q̄ dubitauerit aug. nō tñ dubitauit greg. i
q̄rto dyalog. nec v̄sido. de ordie creaturaz. et
hic ignis extat in medio terre sulphure: cui⁹
spiracula seu enūctio sunt ethna. ceciliē: ch̄i
mera elicite aut lidie: et loca similia. Dic autē ff
frā. de maro. hui⁹. iij. di. xx. q. vlt. q̄ in inferno
penas patiētū sunt tres māhones. P̄ 1º h̄ma
vbi sunt dānati pro p̄tō mortali actuali. In
media pueri decedētes in p̄tō origiali. Su
perior in q̄ sunt purgādi. P̄ 2º sunt i pena
sensus in dāni. sed i pena dāni n̄ sensus. et abo
sine gfa. Terti⁹ in p̄a sensus cū gfa. Et si obij
ciat ex. iij. dyalo. de paschasio qui appuit in
balneo purgādus. et de alio q̄ appuit i glatie.
B̄m q̄ hec sunt ex sp̄ali. sed locus cōis est sub
terra. De hoc p̄ampli⁹ di. xliij. C. Dicit sc̄a
pa p̄onis. vñ liberari aū alii. P̄ 3º ex pa
bola apli. lignū fenu stipula. citi⁹. n. stipula se
no p̄sumit: et fenu ligno. Sc̄o aucte augu. in
enchir. p̄ p̄ac vitā incredibile nō ē illos fideles
p̄ ignē purgatorium: q̄tomagis min⁹ ve dō
p̄ci⁹. dilexerūt: tāto citi⁹ tardiusq̄ saluari. 3º
rōe nō. n. equū ē q̄ min⁹ peccauit cū eo q̄ pl⁹
eq̄lter puniri. vñ et in inferno si pene s̄ eq̄les
f̄m durationē: nō tñ h̄z intentionē. C. 3º para
p̄onis dicit. q̄ vñ citi⁹ de purgatorio altero
ad celū euolat. hoc p̄z. Tū p̄ ex luce. xxiij. ca.
Hodie meci⁹ eris i paradiso. n̄ q̄ celos aū ascē
sione ascēderit. sed deitate viderit et fuerit cū
xp̄o: q̄ ē merces b̄tōr. Tuz sc̄o: p̄ph. j. paul⁹
dicit. Cupio dissolui et ēē cū xp̄o. n̄ erat at cas
suz desideriū: q̄ appetebat ēē in celū vbi est
xp̄s. et ita vñ citi⁹ alio euolat. Tū 3º. apo. vi.

Dare su
C. Sc̄a
accūs p
remitt
cula die
eterna.
ne eter
etna. A
na. si er
simul
ipossib
stati p
re s̄l p
p̄ctū v
tali p
m̄s obli
teremā
ēē carit
actū: et
p̄a dān
p̄tō ve
nois. a
dāni rō
sc̄o q̄
bero ar
et p̄uē
formali
dāni. 3.
et ex p̄
est. in c
Tū terti
tiona. 1.
eterna.
p̄lenō
le. P̄z
v̄z dicē
tallo et
bet per
veniat
et eterna
can. de h
p̄tō v̄ci
at t̄pali
tali cū
in infer
v̄ciale
et ita p
dicit tr
venial
etna nō
cōpar
mali co
D. accid

Bate sunt illis singule stole. ⁊ illa ē gl'ia aie.
 Cōceda p' ē hec. Et aliā pctō: nec p se nec p
 accūsā pena puenit efnar: ⁊ si aliq' post vitam
 remittat. Ista p' tres h' pticulas. C'p' p' pti
 cula dicit q' pctō veniali p se nō puenit pena
 eterna. P'obāt. Cū caritate n' stat debiti p
 ne eterne. ergo pctō veniali p se nō debet pēa
 efnā. Añs p3. q1. hñs caritatē ē dign' vita etē
 na. si ergo simul flaret q' eēt dign' pena efnā
 simul eēt dign' vita eterna ⁊ pēa eterna: qd
 ipossibile. q' null' p' ē ē d'bito: pene p illo in
 stātū p q' ē ordiat' ad gloriā. q' tūc posset fla
 re sū pena ⁊ gl'ia. P'3 pñā. q1 cū caritate stat
 pctm veniale. Cōfirmat añs. q2 de pctō mor
 tali p' actū: vt dñm ē di. xliij. ⁊. xx. nil remāet
 nisi obligatio ad penā eterna. si g' cū carita
 te remāet obligatio ad penā efnā: poterit sū
 ē caritas ⁊ pctm mortale eo' q' remāet post
 actū: ita idē erit amicus ⁊ inimic'. Tū scdo
 pēa dāni efnā ē eēntial' dānat: igr' pēa eterna
 pctō veniali p se nō dbet. Añs p3. p'lo ex qd
 nois. a dāni. n. dānatū deſcēdit. dāni autē fu
 dāni rō nō in pōne s3 negatiōe consistit. Tum
 scdo q' pctm mortale. vt dicit aug. in lib. de li
 bero arbitrio. in duob' p'sistit: i. auersio a deo
 ⁊ puerſiōe ad creaturā: qz auersio pctōz. imo
 formale pcti mortali: sibi eēntial' s3 rñdet
 dāniū. Tū 3' q' puat bitū dñe vt vñōne deti
 ē ex pñti fructiōne. P'3 pñā. q2 pena dāni ita
 est ānexa cuilibet pene q' nō pōt flare cū gl'ia
 Tū tertio pctm mortale ⁊ veniale nō sū p'por
 tionā'. igr' pēa cōrñdēs pctō veniali p se n' ē
 eterna. Añs p3. q2 mille milia pctōz venialiū
 p se nō auertūt a deo a q' auertit vñicū morta
 le. P'3 pñā. q2 pena p3 cōrñdere offense. nec
 v3 dicit q' pene nō sunt p'portioales pcti mor
 talis ⁊ venialis s3 intēnciōe. q2 s3 intēnciōe qū
 bet pena aliā finite excedit: id o3 q' ipzopo
 veniat fm extēsiōe: q2 pena pcti mortāl' p se
 ē eterna: pcti venial' nō. Ex q' p3 d'fect' frie ale
 xan. de bal. in expōne l'fali pñtie di. dicētis q'
 pctō vēiali p se cōrñdit pēa eterna: p accūs
 at tpaliis. P'obāt p'm. q' si g' dānat p mor
 tali cū veniali: p illo veniali s3 pñit: alioq'
 in inferno posset eē redēptio aliam' pcti: ⁊ n'
 nisi iuste puniet a deo. Scdm pbat: q2 pctm
 vēiale stat cū caritate p quā ordiat' ad regnū
 ⁊ ita pēa ē tpaliis. Et rursus idē alexā. i. 2^a. 2^a.
 dicit tractatu de pctō veniali. qōe. ix. q' pctō
 veniali qū pūigif cu3 pctō mortali debet pēa
 efnā nō at rōe sui. Ex q' p3 p'māifesta s3 dictio
 cōparādo dictū dicto. Bic. n. p'lo q' pctō ve
 niali cōrñdit p se pena eterna. Bic. l'cto q'
 p accidēs s3 q' cōiūgif pctō mortali. scdo q2

ds punit citra cōdignū: ex q̄ vt pbatū ē pena
eterna nō rīdet culpe veniāli p se: it̄ exigit cā
ds ex illa pūctiōe. 3° qz dato q pūret ds iust
cōdignū pctm veniale oīno: intūstū ē punire
ēnaliter pro illo cui fm se fōlā debet pēa tpāl
nō arguit illa cōiunctio cū pcto mortali: vt i iſi
nitū exeat gen^o culpe venial. ¶ Ex q̄ pz scōa
pz pctnis. q nec p accidēs pēa etna pcto ve
niali rīdet. Et q̄ pīmo infer^o q pcto veniali
nullo mō pēa etna debet. pz: qz nec p se nec p
accidēs. scōo qz nō ē incōueniēs pena debita
pcto veniali hēre terminū t finē in inferno: pz
a simili: penitēs. n. pīlo a pcto mortali t mu
tata pena etna in tpālē: s; nō cōpleta tpālē re
ciduat i pctm mortale i q̄ morit̄: soluet i iſer
nō hāc pena tpālē t cū fine. Et q̄ 3° infer^o. q̄ i
inferno p̄t ēē aliq̄lis redēptio: nō qdē dico ab
illo pcto pro quo quis dānaf: t loquor de pō
dei ordinata. s; pōt finiri pēa talis. t hmo pla
cet vt dicat redēptio dicat finitio. ¶ 3° pz cō
clūsiōis dicit: q pctm veniale aliq̄ p^o morte
remittit. pz: qz pctm veniale p^o morte dimit
ti nō ē aliud nisi totā et^o penā solui cū p^o actū
sola obligatio ad penā remaneat. t aliq̄ me
ritū nō ordinatis a merēte ad hoc pctm venia
le dīmittit: vt ex amore itēso deica q̄ veluti ab
igne ar dēte cōburant: aut retributor bonorū
meritorū s; talia merita i acceptatiōe sua cu
stodit: vt i iustitū mortis t gīam adaugēt. t
scōo pctm veniale dīcat. t tertio glia maiorē
ad fugna sūbeuat. ¶ 3° cōcō ē hec. iure nō
dīno t positūo sacerdos tenet cōfessiō crimen
celare. 3ta p. 3. s; pīculas. ¶ 3° ē de iure
nō ē. Probaf tripl^r. P^oio sic. sacerdos s; rectā
rōnē nō vellet pctm suū detegi vt publicare
ergo iur nō ē t. Añs pz. eccl. iij. Curā habe
bōno noī: hoc. n. magis pmābit tibi: q̄ mi
le thesauri magni t pīosi. Et puer. iij. q̄ scli
us ē bonū nom q̄ diuitie mlte. ¶ 3° p̄na ex le
ge nature: quo ad pceptum affirmatiuum
declarata a chūsto pbatth. vj. Omnia que
cūq; vultis vt faciāt vobis homīes: t vos ca
de facite illis. hec est. n. lex t pphetie. Et Lu
ce. vi. ¶ Prouit vultis vt faciāt vobis homīes
t vos facite illis simil^r. t dz intelligi que vult
tis fm rectam rōnem. hoc. n. includit i illo
mandato. pbatth. xvj. Diliges primū tu
um sicut teipm. ¶ Scōo pbat sic. Quilibet
vellet fm rectam rōnē q̄ seruaret secretū suū
īgit sacerdos t. Pater añs. q̄ h̄ exigit fide
litas. Probaf p̄na. ex illo puer. x. Qui sū
lat fraudulentē reuelat archana: q̄ autē fide
lis est celat amīci cōmīssū. ¶ Tertio pbat
sic. De lege nō est licitū pmīssū adimplēdū.

187
igf rē. Alia sunt ex illo bbo. zach. viij. Log
mini vitatē vnusqz cū primo suo. Pz pna
qz alit pntēs nō diceret nisi iplicite pmitteret
pessor nō reuelat. Pna rō ē hūdata i caritate.
scda i fidelitate. 3^a in vitate. Et ex his ē recur-
sus secur⁹ inferioris ad superiores in vtutib⁹ ad
grēda pñlia r remedia in tpe oportuno: sine
qb⁹ trib⁹ nō stat hūana popolitia nec corpus
polliticiū. Ad aut dicit richard⁹ de me^a villa
piñtis di. arti. iij. q. i. q vna pñsa de pñt affirma-
re in aliena persona loquēs: qd loquēs in sua
de negabit. Sicut angel⁹ loquēs i pñsa dei
mouit diē. Ego sū dñs de⁹ tu⁹: qd vere negat i
ppria. Sic in pposito in pñsiōe hz sacerdos
locū dei. iō si iterrogat⁹ post: nō in cōfessione:
vbi pñsa gerit publicā: dicat se audiuissē: mē
tū. mēdaciū aut ē pñs nāe. Doctor subtilis
piñtis di. q. ij. arguit p hāc opionē: p modū po-
nēdi tripfr. Pñs qz eiusdē pñone r vt eiusdē
cognoscē ē in cā r scire: igf rō nulla. Alia ē
manifestū: qz ad hoc cognouit iste: r vt iste:
vt recte sentētiat. Pz pna. qz sacerdos nō in
pñsa dei s; in pñsa absoluit pñtē: pz qz ab-
soluit mīsterialit nō pñcipalr. Si eni pñcipa-
liter absolueret: posset dicē. ego pñcipalr te
absoluo qd nō est verū. scdo qz nō audit ma-
gis sacerdos pñsiōē in pñsa dei qz pñciat
eucha^a: imo min⁹ qz ibi pñfērt bba xpū in noie
xpū: nō ita hic dū dicit: ego te absoluo. s; post
missaz bñt diē in pñsa. ppria ego cōfeci ergo
bñt pōt dicē sine mēdacio: ego in pñsiōe hoc
audiui. Tertio qz pñm richard. eodē arti. q. ij. l3
pctā audita in pñsiōe detegē: r in vniuersali
r in pñticulari nō referēdo ad pñtē. r habet
extra de peni. r remis. offi. qd nō eēt verū nisi
iste vt in pñsa pñsa sciret hoc qz vt ppria p
sona petit consiliū nec motiū richardi suffi-
ciēs ē: qz sacerdos nō loquit absolueno nec
audit vt pñsa dei: s; vt mīster dei. angel⁹ aut
vt pñsa dei dicebat moysi ego sū dñs de⁹ tu⁹
us: aliqn mētiret iō nō ē sile. C Scda para
pñsonis dicit. q iure dño tenet sacerdos cēla-
re. Tū pñs. qlibet eniz xpian⁹ tenet iure dño
nō dare occasione alteri q reuocet a lege xpi
pñsiō at de lege xpi ē. ex di. xviij. reuelare aut
retraheret. Tum scdo qz xps voluit arbitrius
penitētiē eē vltimū in terris. pz ex illo pñat.
lxto. Qdūqz solueris sup terraz: erit solutū
r in celis rē. id est vltiate approbatū: peccat
igf q ponit in alio foro qd sacerdos fac publi-
cādo qm in se est. Tuz 3° qz dñs occasione in
exequendo pceptū xpi peccādi mortalit: pec-
cat mortalit. bñmōi ē sacerdos reuelas pñsiō
mē: qz dat occasione pñtēti vt scipm laudet r

alios vitupet: vt sic pñoneat r ali⁹ puniat. Et
si dicat sūt decē q pñrauerūt in mortē vni⁹ sa-
cerdotis fecuz ambulātis in tali nemore. vñ⁹
cōtr⁹ sibi pñtē r reuelat casū. qd faciet: si ne-
m⁹ intret se exponit mortis piculo: r si nō in-
trat reuelat cōfessionē. Dicit frater richard. in
piñtis di. arti. iij. q. ij. in solōne qñti arti. pñtitiō
nalis tñ q tenet itrare nem⁹: r si ex hoc mori-
tur: erit martir. Hoc nñ diē q pōt nō itrare ne-
m⁹: qz de nā sui nō itrare nem⁹ nō ē reuelatū^m
pñsiōis imo ē signū equociū. Eodē mō d^m 2°
de monacho manēte ex mōasteriū pñsso suo
abbati aliqū casū: vt puta fornicatōis pp lo-
cū vbi ē pōt reuocari ab abbate ad monaste-
riū si ē pñsuetudo: vt qñ voluerit reuocet. nec
ex hoc cēfend⁹ ē cōfessiōis reuelator. L3 pñs
ricus de gādauo qñ. viij. q. xxiij. dicat q nul-
lo se d3 hie abbas aliū ad pñcōfessū monachū
postqz pñsso est q añ rōne pñsiōis. Si aut
eēt pñsuetudo i abbatiā q null⁹ trāfferet sine
delicto tūc abbas nō dēret trāfferre. C Tertia
ps pñsonis ē. q celatio pñsiōis ē ex ius ecclie
ista pz ex superiorib⁹. r tñ d scdo arti. C Quid
tū ad tertiū arti. sūt tres diffi. C Pñsa diffi.
Si aie in purgatorio pñt aliqz gaudiū. Bi-
cit frater fraticulus de maronis. q. vltima. xx.
di. q bñt maius gaudiū q possit hñ in hoc
mūdo. r credit q malū eē ibi qz in aliquib⁹
delictis hñt mūdi. btitudine eni politica pōt
qs eē btis cū peni. sicut pz de forti dū est in
agone. C Scda diffi. Si qs decedēs in pctō
mortali pōt liberari ab inferno: maxie cū scri-
ptū sit. In inferno nulla ē redēp⁹. Bicedū q
de po^a ordiata nō pōt: de po^a absoluta pōt.
Pz pñs de traiano ipatore in gestis bñ gre-
gorij pape. Scdo de dagoberto rege frācorū
in gestis bñ dionisij parisioz atistitis. Tertio
de quodā ffe minore i cōuētū venetē. in bri-
tania resuscitato meritis bñ catharinē cuius
erat deuot⁹ vt pñteret. illa aut auctas itelligit
de potētia ordiata. C Tertia diffi. Si cō-
fessor ē simplr obligat⁹ nulli reuelare. guilla-
laltio dozeñ. qñta. pte sūme tractatu de cōfēs-
sione dicit q nō: nisi superiori cui in casu pōt
reuelare. Sed rōnes currūt in oppo^m. Si tñ
inferior nō possit absolue r referat superiori
vt absoluat iā nō hz locū cōfessoris sed inter-
pretis: vt sint. 3. cōfēt ens: interpret: r cōfessor.
Rñ⁹ pz ad qñem q vs peccatū secretū qd
cōfessor celare tenet post mortē aliqūdo di-
mittit: vt veniale r mortale pñt de potētia dei
absoluta. C Tūc ad argumēta. C Ad primū
negat pñsa: r dū probat. qz nō differūt nisi pñm
magis r minus. ista est falsa: in ratiōe diuine

offense
tionē
libere
peni
bita
eēt si
nō ē i
qñ nō
hñt
detra
ligat
C Pñ
lia pñ
mī a
derid
r diffi
d3 hñt
cre. B
eēt rē
C 3°
acef
celat
pñten
nñ ab
p⁹ po
cedēt
i pñt
diuini
ant q
re oñ
ma t
videt
rē. E
dit ve
pñat
ex bit
bitus
adū
le ē
tus
igf
pñat
aut
te pñ
pñs
a q
cōfē

dicētū pcta redire. tū scdo auctoritate Aug.
 3 donatistas lib. i. c. v. "Redire inq pcta vbi
 nō ē supna caritas apfissime dñs in euāgelio
 docet. tū 3ª auctoritate iacobi. ij. c. lvi i vno of
 fendit fact^o ē oīuz re^o. In om. qz act^o peccātio
 nō redit idē: igit nec pctm. Alia ē pbi i. v. phi
 licoz. vbi pōit q nō pē redire adeo fanitas p
 nāz. pbat pñā. qz pctm nō ē nisi p actū peccatū
 igit nec idem pctm nisi per eūdē peccantū
 In ista qōne pformū ad als sūt tres arti. 2^a
 ¶ Quo ad pñū arti. termi sūt. Elemosina. 3^a
 iunū 3°. 1° pñm^o termin^o ē elemosina. 2° de
 riuat triplr. 1° pñō dē al elemo qd ē mia: 2^a de
 nā qd ē mādatus qñ mādātū mie. Est aut tri
 plex mia. In corde p passionē. i. oze p pñolā
 tidēz. i. ope p exhibitōēz. Solet aut elemosina
 sic diffiniri. Elemosina ē op^o in q daf qd indī
 gētū p passionē pp deū: In q diffinitioē tria
 gñā cāz notat. cā māl idigētū. indigēs. n. ē p
 pñā māl elemosine aut ver^o aut estiat^o aut iter
 ptat^o. sicut pzin euāgelij: 2ª indigētū debere
 dari qd hoc ē alicui^o valoris 2^a de melioribz
 dātis facultatē. Scdo tāgīt cā effectia ex co
 passionē si ff ppātī nos cū eo pati dōm^o radix
 enī elemosine cōplete volūtas bōa ē. Terti
 o tāgīt cā final pp deūz. pōt enī triplici fine qz
 moueri vt tribuat elemosina sine pñō. 1° pñm^o
 bon^o: secū^o 2° melior: terti^o optim^o. 1° pñm^o dñi
 mouet ex nālī pietate: vt lue nāe sūt. subuēit
 hic ē finis bon^o q appet ē nālī i mulg aialibz
 Scdo dñi mouet ex iusticia: vt fm vltutē opet
 r mēbz custodiāt corpilz politicū: aut eide sū
 ueniat. hic finis ē melior quāto totū est meli^o
 sua pte. Terti^o dñi pp deū aut ex toto aut pñci
 palit tribuit solatū indigētū hic finis ē opti
 m^o. Sic agebat pf nē frāctū^o q. qñtē videbat
 pauperē paupis recordabāt xpi. Scdo dñi pñci
 palit qd verū^o dñi vt dicit Januēlia. p. p. q. 3^a
 Alē ely qd ē de^o: 2ª sine mādātū: qñ mādātū
 dei. date inq elemosinā: 2ª ecce oīa mūda sūt
 vob. 1° dicit itio elemosinā ad ely qd ē ely: 2^a
 moīs qd ē aq: qñ aq dei. Sicut. n. aq extigit
 ignē ita elemosina extigit pctm. Et notādū
 q sūt qñqz ternarij aut tres quinarij elemosi
 narz p passionē pputādo q ita differūt. quidā
 aspiciūt aīaz: qdā secūdo corp^o: quidā tertio
 pñctū. Et de corpālibz totū pñctū aspiciēti
 b^o sūt tres binarij: 3° q hō. vt notat doc. duo.
 h^o qrti di. xv. pte 2^a. bñ^o 2° 1° fali bz tres ptea i
 sua diffinitioē. Est enī hō subā aiata ecce vege
 tatia aīa. sensibīl^o ecce sensibīl^o sensu fenitū. rōa
 lis mortāl^o: ecce itellectua. aut aīe vegetatīe
 1° pñm^o binarij. aut est restauratio calidi 2° sic
 ci ecce cibo. aut frigidū 2° humidū: ecce poto

vel nisi det ex commisso illi qd hz ius. Ex q ali
q iferit qd usurarij nō pnt facē elemosinā face
re qz usura nō transfert dñiuz. z credo q si ali
qd hēat licite acqstūz pset q ad pl^o vel tñ
teneat qd hēat: tñ qz totū ē obligatū nō dz re
cipi elemosina: nec ipse dare. Sz pnt ne mulie
res facere elemosinā sine maritis suis. Dico
q sic. p^o si hnt localia que vocant pasfrenalia
de qbus pnt facere elemosinā: etiā in morte.
Rursus scdo si ē mulier lucrosa q hz ad par
tē: v^o q possit facere. Terto alijs v^o q ex quo
mulier portauit aliquā pecūiā z totū amplia
tur: p lucro vtriusqz: z tñ p industria mulie
ris sicut viri: qz tñc pōt facere elemosinā. via
tñ tutior ē q qz nō hz dñiuz nec dispōitōez n
fr. itē filijsfamilias nō pnt. De ieiunio ā d^m
q act^o est virtutis tempantici: q dat modū in
eibo z potu. Sz que frangūt ieiunū ecclie. di
cūt qdā q anticipatio hore citra nonā: quod
nō credo nisi sit notabil: vt si fieret mane vel
tertia hora z sine sufficiēti cā. Itē dico q oua
carnes case^o lac solūz z frāgiūt ieiunū ecclie.
Ad hoc ē auctoritas di. iij. deniqz. par est vt
sicut hīs dieb^o a carne gialiū abstineat^o z c. sz
p pñctudinē a sūmo pōtifice scitā z tollerata
v^o teris aliqb^o dispensatū. Dicit richar. xv.
di. arti. 3. q. vii. q an pñctū de bono z eq ab
stinēdū ē a potu vini aut ceruise aut similiuz
magis qz in fero. De aq tene^o q nō frangit:
qz nō nutrit. Rursus dñt aliq q vltus spēz si
fieret ad nimā delectationē vel etiā reflectio
nē frangit. Sz q nō sūt obligati ieiunio: Do
ctores dicūt. 3. binarij hoīuz. P^oio infantes.
qz multo idigēt alimēto. Sz qñ obligant: dñt
aliq in. xiiij. āno. sz cōis opio tenet q in fine
tertij septēnarij ānoz. f. xxi. Scdo pgnantes:
qz indigēt duplici alimēto. Terto egrotan
tes. vt pz ēf de re iudi. Quarto laborātes ma
nib^o q nō pnt aliter laborare nec victū acgre
re: nisi in duob^o casib^o. p^o si pōt ieiunare susti
nēdo laborē. scdo si locator pñat^o dicat tali
q nō locabit etiā: nisi obfuet ieiunū: z ille sic
psentit. Quinto pegrinātes ad loca scā: maxi
me si nō pnt differre nō tenent. Sexto medi
cātes: vt victū hostiatiz grētes. Terto de oīo
ne. cui^o dñtus est act^o. Sz coiter q ē in intel
ctu: sicut in subō: qz est qdā loqū cū dō: qz tñ
sit cū desiderio obtinēdi id qd hō peti^o: sic ē
in voluntate vt illd desiderū. Et si dicat q oīo
nō est satisfactoria: qz nō laboriosa non valet
pñā. qz pēplatio z amor dei aliqñ satisfacit.
Et āns est falsuz. iuxta illud sap. frequēs me
ditatio cordis ē afflictio. C. Scba pō. Et si d
potētia absoluta dei idē numero redire pos

sit pctñ vt remanet nullaten^o ordiata vt qd
sz qñ. Ista pō tres hz pticulas. P^oima dicit
q de potētia absoluta dei pōt redire idē nu
mero pctñ vt remanet p^o pctñ. nō remanet
n. pctñ post actū pcti nisi in qdā obligatiōe
ad penā vt dictū ē. xiiij. di. z. xx. Et tñc pbat.
De^o pōt obligare istū pro. b. ad eandē penā
ad quā. pro. a. igf iste pōt obligari ad eandē.
Ans pz. qz potētia dei nō ipedit facē aliquā
re eandē numero ex eo q alias fuerit. Et pñr
mat. qz si pctōz nō peniteret tpe sterme^o ma
neret obligatio: nō tñ ad eandē penā sz eadez
obliga^o. sz qeqd pñr de^o circa creaturā manēte
aliq pñuatōe q nihil ē illi^o voliti: pñr i^o circū
scripto qz illud nō est aliqd o: eēntia illi^o vo
liti. Ex quo pz defect^o frīs richardi de me^o vil
la in pñti di. arti. p^o. q. p^o. dicētis. q p poten
tia absoluta dei redire nō pōt: qz nō querim^o
de culpa sz q culpa: nec de illa est parabola
dñi Matt. xvij. Debito repetito serui. sz qñ
mus de illo debito z obligatiōe cui^o pōt de^o
ē auctor. Etenī si non sit auctor culpe fm q
culpa nec isto^o vllus fiat eo deterior: tñ bñ ē
auctor pene. Tñ quo ad hoc in pñti di. bre
uiter dicit doc. subti. q. vnica. arti. i. q de^o de
potētia absoluta pōt reducere eadē penā in
numero: z eadē obligationē ad penā: aut in
recidiuāte: aut nō recidiuāte. C. Scba ps pō
nis dicit q de pō ordinata dei non redit idē
pctñ qz nō eadē obligatio. P^obat. tñ p^o. qz
de^o dispōit p^o penitētiā penitētis pctā ē te
cta. i. fm aug. exponētē illud ps. Beati quo
rū remisse sūt iniq. z quoz tecta sūt pctā. non
videri ad vindictā. z scdo fm illud Maiz p^o.
Nō iudicabit dñs bis i idipsuz. 3. de pñia di.
iij. c. dīna clemētia. dimissa pctā in vltionē vl
teri^o venire nō patit. Sz pñr bona mortifica
ta p pctñ mortale adueniēte gfa reuiscūt:
ergo similr pctā pñr facta recedēte caritate
reuertunt. P^oz pñā a simili. Ans pz auctē au
gu. de pe. dist. iij. z ponit a nigfo. dist. xv. c. v.
Rñsio. Supabūdās liberalitas dei est vt sp
bona facta in caritate maneant in dīna acce
ptatiōe z remota rūppea pcti reuertant non
sic mala: dato q amittat cāitātē vt clamem^o.
mīa dñi plena ē terra: z misētiōes ei^o sup oīa
opa ei^o. Tñ in hoc parabola valet iuristaz q
alicui cōpetit ius cui nō actō: qz illi q pñr fec
opus dignū glia: z post in pctñ mortale cecidit
z remanet cōpetit ius in regno dei: nō tñ
actio pp impediunt. sz remoto mortali pctō
nō hz ius nouū sed nouā actionē: in malo at
z ius recedit z actō: adueniēte cāitātē vt pl^o
nolit pñr de^o ius ad illā vindicādā iniquitātē

L Sed contra. tunc quilibet cadens si resurgat resurget in maiori gratia quam antea: quia habet iter oia merita sua. et hoc iter. *B^m* quod non sequitur bene. n. sequitur quod habet plura merita quam ante non tamen maiorem gratiam: quia cum minima gratia possit stare plura merita ad gloriam essentialiter quam cum maiori. nec. n. reportat commodum quia nec habet spem tantam gratiam quantum habebat ante casum et amisit tempus intermediu. Sed quare non spem reuiscit tota gratia quam habet resurgit sicut oia merita ut ius habet in vno sicut in alio. *B^m* quod gratia solum est donum dei merita autem sunt aliquantulum mercedis opera. et ideo illa species salua sunt in acceptatione divina gratia non. Ex quo infero primo quod multum utile est operari opera meritoria. huius remissio est quod cuilibet peccatori debet propter gradum in celo: dato quod hic per illud meritum gratia non augeatur. Ex quo secundo sequitur quod aliquis habens maius ius in gloria: scilicet suspensum: quia maiora merita dabitur. et aliquis habens minus ius scilicet propinquum: quia in caritate saluabitur. *3°* sequitur quod habens multa merita scilicet in peccato mortali: prima gratiam mereri non potest: quia ius omne habet suspensum: huiusmodi merita tales multoties aspicitur: dum in profundum peccatorum ceciderunt post statum perfectissimum. *C^o* uerfus. n. dominus respicit petrus. Et de quod pessime vite narrare audiui quod dum cunctis inhiaret facinoribus. et ei sperare quod ad mundum pueniret tandem electus est in episcopum. et tunc dixit. domine vicisti me beneficis. et toto relicto seculo sanctissime mortuus est. Ex quo patet opinio non habet propositum de reditu peccatorum non valere in quantum quilibet peccatorum que continentur his meritis. Fratres odit apostata sit: spernitque sateri. Penituisse piget: preterita culpa redit. *T^{er}tia* pars quod peccatum potest redire non ut quod sed ut qualiter. patet: quia multoties cadere est circumstantia aggravans: et est ingratitude: et intelligitur per qualiter quis diuina misericordia sit magna. *T^{er}tia* pars est de penitentia ut sacramentum ut tabula: et ut fundamentum. et est hec. Penitentia vix est sacramentum vera tabula vix fundamentum. Ista pars ponitur propter fines huius. *1°* dicitur. Et probatur quodlibet periculum. *2°* est sacramentum: quia inter septem numeratur. secundo est secunda tabula ut dicit Ieronimus. *3°* est fundamentum. dicente apostolo ad hebreos. vi. *4°* rursus facientes fundamentum penitentiae ab operibus mortuis. Et tamen hoc secundo arti. *Quatuor* ad *3^m* arti. sunt tres diffinitiones. *1^a* difficilis. Que est magis satisfactoria elemosina: oratio: aut ieiunium. Dicit fratres richardus. xv. di. arti. ii. q. iij. quod elemosina in satisfactione n. tria sunt vitatio culpe: ad quam maxime valet oratio. solutio penitentiae: ad quam valet elemosina. et hoc est principale: et quia elemosina obligat eum

cui datur ad orandum aut ieiunandum pro illo a quo datur: et sic quodammodo alias partes continent. *C^o* secunda diffinitio. quod magis obligat deo: cui remittuntur plura: aut cui committuntur plura. propter illud luce. vii. dimittuntur ei peccata multa quia dilexit multum. *B^m* quod de commissio et recommissio possimus loqui tripliciter. primo comparando commissum ad remissum simpliciter: sic magis obligat deo quis de commissio quam alius de remissio. sicut beata Maria mater dei quam maria magis. Secundo comparando remissum cum commissio: ad remissum cum commissio: et sic adhuc magis obligat cui minus remittitur. quia in tanta graue facinus cecidisset nisi commissum a deo illi cruiisset. *3°* comparando remissum solui ad remissum solui: sic commissum solui ad commissum solui. sic sicut cui plius commissum plius tenetur. sic cui plius remittitur plus tenetur. vnde dicit doctor quod illa propter non est simpliciter: valet: cui magis dimittitur ille deus magis diligens: nisi de illo dimittente per cuius beneficium non stat quod iste non tenetur ad totum ad quod iste. *T^{er}tia* diffinitio. Cum sint tres binarii capientes nomen fundamenti queritur quod valet. *1°* deus fundamentum. *2°* ad cor. iij. fundamentum aliud nemo potest ponere etc. Dicit et secundo in auctoritate predicta fundamentum penitentia. *3°* deus fides fundamentum ad hebreos. xi. fides est subiectum etc. *4°* quarto caritas fundamentum. ad ephe. iij. in caritate radicati et fundati. de quo humilitas fundamentum: dicente ber. in lib. de consideratione ad eugenium bonum fundus humilitas. de patia fundamentum: secundum illud prouidentis in siphocopia. Erigua est virtus quam non patia seu postaria firmat. Dicit quod aliqui vocant fundamentum illud in quo edificatur. sic christus est fundamentum aliqui per quod remouetur penitentia. sic penitentia si locas ex parte intellectus. fides locas ex parte affectus: caritas si autem est defendens: in aduersis patia: in prosperis humilitas. Et sic patet ad quod est. quod vix elemosina: ieiunium: et oratio in penitentia peccati dimissa non redeunt. Tunc ad arg. *C^o* ad *1°* deus quod ad unitatem penitentiae non sufficit unitas subiecti aut huiusmodi nisi sit penitentia: quod non est in proposito. *C^o* ad *2°* deus quod non redit illud peccatum: sed peccat quod tenetur adimplere professionem nouo peccato. *C^o* ad *3°* deus quod ille auctores non arguunt nisi quod est obligatus talis ex nouo peccato ad donationem ad quam erat obligatus prius ex alio peccato. Ex ista diffinitio. sicut de peccato. tres eliciuntur personae de merito magis. *1^a* est. extat opio peccati redire per nouo deuiro et ea punire. Dicit *2°* quod opio aliqui est peccati aliqui redire propter ingratitude. et potest a penitentia. vix ad eam illud. *3^a* quod absolute vix. *2°* Secunda pars. Aliqui dixerunt preterita peccata nunquam redierunt per mala acta. Dicit *3°* quod opio aliquorum fuit: quod peccata dimissa non redeunt

pp nou
fo^m vs
nat iue
pit^r re
sacro
interio
cta rest

baptism
sus a ter
Et secdo
pnia ter
a. vij. di
Hanc 3
est egress
In pua
ne. In se
tionē. 3
rum ne
rū alig
oi sacro
dētū. v
functioni
h ad alta
pneret sim
mgr. Hanc
accedan
ita huius
dist. i. clu
inghito e
unt: vt est
tētū. et ex
gatio q
Et huius
agit de c
tia titulo
ma in p
queri h
dist. Sac
ma pti
de ordie
ma ordie
nisi crui
Pria in
Tertia ib
dist. q. iij
ita pti
ti di. acti
agit m
3. ptes p
in qua ag
dinādox

pp noua culpa. Et ponit ab illo. c. Sz qz ab
fo^m v^f z c. vsqz ad illud ca^m. Post p^odicta re
stat iuestigare. **T**er^a p^o. In p^oia signu^m p^oci
p^ol z res accipit a signo varia. Dicit p^o qz in
sacro p^onie est p^osiderada z res exterior z res
interior. Et ponitur ab illo capi. Post p^odicti
cta restat inuestigare z c. vsqz ad fine^m distin.

Reter p^omissa est aliud sacfz z c. **H**ic
figtur. xxiij. dist. hui⁹ q^orti finaz: q^o ita
ptinuat ad pcedetes. **N**ā postqz de
baptismo fmo est aptus quo ad fide^m sit igref
sus a certia. s. di. iclusue vsqz ad. vij. exclusiue.
Et scdo de trib⁹ sacfz p^ofirmatioe: eucha⁹: z
p^onia textus est hitus q^o in fide sit pgressus
a. vij. dist. iclusue vsqz ad pntem exclusiue.
Nunc 3° de extrema vinctioe est act⁹ q^o tutior
est egressus. Et hz vidi in tres ptes pncipales.
In p^oia querit mgt sagaciter sacfi institutio
ne. In scda p^oadit subtiliter ptingentē itera
tionē. In tertia claudit finaliter mirabilē ho
rum nexione. **P**ria in p^oia. Scda ibi. Que
rūt aliq^o si hoc sacfm. Tertia ibi. Quid aut de
oi sacfo z c. Et qz in alijs libris trib⁹ istū pce
dēt⁹: vt patuit in eis sūt pūcte i vnitae di
stinctiois. di. xxiij. xxiij. z. xxv. Ne difformitas
h ad alia loca appeat: dato q^o materie n^o sint
p^onece simplr hic pter pūgent. vñ dum dicit
mgt. **N**ūc ad p^osiderationē sacre ordinatiois
accedam⁹ z c. Signat. xxiij. di. hui⁹ q^orti que
ita hz cōtinuari ad pcedetes. **N**ā postqz a. 3.
dist. iclusue vsqz ad pntē exclusiue: facta est
ingitio eoz sacfoz que quēlibet statū aspici
unt: vt est baptismus: p^ofirmatio: eucha⁹: peni
tētia: z extrema vinctio. **N**ūc sit illi⁹ sacfi ida
gatio q^o ē spūale gētes capiūt. s. sacfz ordio.
Et hz diuidi in tres ptes pncipales. In p^oia
agit de ordio signaculo. In scda de dispēsan
tia titulo. In tertia de ordiati modulo. **P**ri
ma in principio. Scda in seqnti dist. ibi. Solz
queri si hētiā ab eccia pēsi. Ter^a in fine. xxv.
dist. Sacri ingt canōes sanxerūt. **R**ursus p^oi
ma p^oicula q^o est. xxiij. dist. in qua mgt agit
de ordio signaculo. in tres ptes diuidit. In p^o
ma ordio ponit pludū. In scda ordio p^oadit
misteriū. In t^oia supaddit quoddā terfagiū.
Pria in p^oia. Scda ibi. **H**ostiar⁹ lector z c.
Tertia ibi. Sūt z alia qdā z c. **L**ūc seqf. xxv.
dist. q^o icipit. Solet q^orti si hētiā ab eccia z c. q^o
ita ptinuat ad pcedetes. **N**ā postqz in pcedē
ti di. actū ē de ordio signaculo **N**ūc i pnti d.
agit mgt de dispēfantis titulo. Et hz vidi in
3. ptes pncipales pter illā vltimā pte iā disaz
in qua agit de ordiati modulo. s. de etate or
dinadoz. In p^oia ingit si hētiā pnt sacros

ordies tradē. In scda varias narrās optones
docet hoc soluere. In tertia simoniacos res
p^oedit de graui scelē. **P**ria in p^oia. Scda ibi.
Hoc aut quidā determinat z c. Tertia ibi de
simōiacis p^o nō ē ambigend z c. **H**ec ē diu⁹
haz triū d. simul in gñali. Circa quas z c.

Ex inunct⁹ extrēa vinctioe e^o mo
riens si reuiscat astrictus pena ca
no⁹ qat ordies celebrare. **E**t ad pte
sallam triplici me⁹ iux⁹ distinctioes. **P**rio sic.
Extrema vinctio nō est sacfm noue legis: q^o
ille sacerdos moriēs inungi nō debuit. **P**z
p^oia: qz nos nō sum⁹ astricti sacfis veteris le
gis. **N**ūc probat. **T**ū p^oia qz oia sacfa noue
legis sunt istituta a xpo. hoc aut est institutū
a iacob aplo. iacobi. v. **I**nfirmitas qz ex vobis
inducat presbyteros z orient sup eū. **T**ū scdo
qz oē sacfm noue legis est p^otentū vna forma
z vna m⁹. hic aut sunt multe materie qz mul
te vinctioes: z multe forme: qz multe o^oones.
Tū 3° qz sacfa noue legis sūt figurata in antiq^o
testamēto: hoc aut nō. **S**cdo af sic illud
sacerdos ordiari nullus ē ordo: igr⁹ falsum ē
sacerdotē ordiari. p^oia p^o de se. anspbat. qz or
do si eēt iprimet characterē qz eēt sacfm in
iterabile. s. hoc ē falsuz: qz character ordio aut
eēt eiusdē rōis cū caractere baptismali aut
alteri⁹: nō eiusdē: qz duo accētia eiusdē rōis
nō pnt simul z semel eē in codē subō. v. me⁹
c. de aliq^o. Et iā nō alteri⁹ qz in spēb⁹ est cēn
tialis nobilitas maior z minor. que n^o vñ pos
se assignari iter istos characteres. **T**ertio af
ex illo pena canōica. **E**xcoīcat⁹ aut irregula
ris si attēptat p^oficere vere p^oficat igr⁹ excoīcat⁹
vel irregularis si attēptat ordiare z facere qd
facit eccia ordinat. z ille q^o suscipit si itēdit or
dinari ordiat. p^oia p^o p^o locū a simili: qz simile
vñ hincinde: ēt p^o locū a minori: qz qd nō ipe
dit executionē act⁹ nobilioz nō vñ impedire
executionē act⁹ min⁹ nobil⁹ z ita sine cā ponit
in titulo. q. pēa canōica. **I**n o^o p^omi ē mgt
in l^oa. xxiij. dist. **I**n o^o scdū est idē mgt
in l^oa. xxiij. di. **I**n o^o tertij. p^o. q. p^o de ce
tero. z. c. p^oia. simōiacos oimō dānam⁹. z p^o
talē susceptōez vñ collatōez irritū decernū⁹
Et ca⁹. si q. **Q**ui sciēter se a simōiacos p^osecra
ri imo exsecrari pmiserint eoz p^osecratōez oio
irritū decernū⁹. In ista. q. ad al. p^oiformiter
s. 3. termi declaradi. **P**rim⁹ triū termioz ex
positiū⁹. Scda triū pōnū positiū⁹. Terti⁹ triū
diffick. iux⁹ tres pōnes motiū⁹. **Q**uo ad p^o
arti. termi sūt. **E**xtrema vinctio **Q**uo **P**ēa
canōica. **P**rim⁹ terminus ē extrēa vinctio. vñ
extremā vinctōez doc. sub. xxiij. dist. pōne 2^a.

scu arti. 2° hui⁹ diffinitio dicit. Extrema vncio est vncio hois infirmi penitentie scilicet inde terminat⁹ p⁹ corp⁹ cu oleo psecrato ab epo ministrata a sacerdote simul vba certa cu intentione debita pferere. ex institutione divina efficaciter si g⁹no curatione final⁹ venialium. h⁹ descriptio q⁹ nihil h⁹z in se falsi q⁹ maxie triplex gen⁹ cae aspiciat cam male effectiva z final⁹. Ea at ma lis. vncio hois r⁹. vncio dicit⁹ q⁹ vncioem in teriore n⁹tar. e⁹ at triplex vncio i pposito: q⁹ triplex oleu. Oleu cathecumioz: q⁹ inuigunt baptizadi. Oleu balsam⁹: quo s⁹nt vnci c⁹fir mati. Oleu infirmo: de q⁹ n⁹ic id subdit: hois infirmi. Et q⁹ seqtur p⁹lo q⁹ no d⁹z dari sano. Seqtur scdo q⁹ no d⁹z dari hois exposito mori: p⁹culo: s⁹ no infirmitate: vt in bello submersione r⁹. Seqtur tertio q⁹ no cuis infirmo s⁹ p⁹culo se. id d⁹z extrema. Addit penitentie. Ex q⁹ p⁹lo seqtur q⁹ no d⁹z impententi dari: q⁹ no e⁹ ad h⁹u du p⁹ima g⁹az. Scdo seqtur q⁹ no d⁹z pueris dari q⁹ s⁹nt sine pct⁹. Tertio seqtur q⁹ no d⁹z dari mortu⁹ b⁹. i. ppetuo fatuis: aut amentib⁹: nisi h⁹uerint lucida iteruallaz: petiuerit. S⁹nt aut ideterminatis vncioes p⁹ b⁹. q⁹ s⁹nt in re mediu q⁹ sensu: z po⁹ motiue q⁹ s⁹nt sex: z ita tres binarij. z sunt in toto. xi. vncioes q⁹ tres ternarij sunt in sensibus. due in oculis z vna in nare: ecce vn⁹ ternari⁹. due in aurib⁹: vna in ore. ecce scdo ternari⁹. due in manib⁹: z vna in labiis: vbi e⁹ vis genitiua. iuxta Gre go. sup illud luce. xij. S⁹nt labi vestri p⁹cineti vris luxuria i labiis e⁹. ecce tert⁹ ternari⁹. Si unt due i pedib⁹: nec ad ternariu potuit pue nire q⁹ sacfz e⁹ debiliu. vel dicat q⁹ h⁹ec inictio nes distinguunt triplr. Alie. n. s⁹nt i o⁹gais sen su: z s⁹nt prime. Alie s⁹nt in labiis: v⁹ alia sit i labiis z s⁹nt scdo aut est scdo. Alie s⁹nt in vi. p. gressiva: z s⁹nt 3^a. Cu oleo psecrato non t⁹ cu balsamo: q⁹ balsam⁹ odor⁹ rep⁹ntat bone fa me que iter vinetes h⁹fe ptingit: hoc aut i exi tu e⁹. C⁹secrat et ab epo. q⁹ no s⁹nt scilicatu a x⁹ oleu: s⁹ aq⁹ baptismi: qua tactu scilicatu m⁹disiime sue carnis. Ex pte scdo cause effici ent. i. m⁹sterial dicit: a sacerdote. s⁹ e⁹ n. ydone us z solus m⁹ster n⁹ solu q⁹ licite s⁹ q⁹ p⁹uita q⁹ si ali⁹ att⁹ptat nihil facit. id iacob⁹: Jaco. v. dic⁹. c. inducat p⁹byteros. Que sequit⁹ ex pte hui⁹ cause in sacris baptismi exposita s⁹. S⁹ q⁹ foia dicit doc. foia aut septuplex ad sept⁹ vncioes pncipales e⁹. p⁹er ista sc⁹az vncioes z sua p⁹ssima miam p⁹cat tibi d⁹is: g⁹qd nari um: ligue tact⁹ v⁹ p⁹moi vicio delig⁹ti. S⁹nt at xi. in toto vncioes: s⁹ sept⁹ pncipales: q⁹ duo oculi s⁹nt vna pncipalis: sic due aures: due ma

nus duo pedes. Ex pte vo cause final⁹ 3° con clud⁹: ex institutione divina efficaciter r⁹. Ex q⁹ p⁹z sicut baptism⁹ p⁹io est p⁹ p⁹cti original⁹: z penitentie p⁹ p⁹cti actuale mortale: ita extr⁹ea vncio p⁹ p⁹cti v⁹ale. Et t⁹u d⁹ ista tria se vi dent h⁹fe p⁹ ordin⁹. dispositio: ordo ordiatio. S⁹is. n. ordo est disp⁹o: n⁹ t⁹u e⁹ s⁹. vii. xix. de ciui. dei. ponit disp⁹o gen⁹ ordis. z v⁹ q⁹ fm m⁹te seti aug. ibi m⁹bra in hoie sunt disposita: n⁹ t⁹u s⁹nt ordiata. illo mo⁹ q⁹ ibi capit ordin⁹: z cape v⁹ in duob⁹ pulchus lib⁹z quos de ordie co posuit z destinavit zenobio. i. alio⁹ capiendo ordin⁹ sint z debe⁹at dici ordiata. Rursus. n⁹ s⁹nt id⁹ ordo z ordiatio. ois. n. ordiatio ordo e⁹ no t⁹u e⁹. Ordio. n. limitari v⁹ ad actio ne z passion⁹: s⁹ n⁹ ordo. v⁹ z doc. subti. xxiij. dist. h⁹ q⁹ q⁹ v⁹ica. arti. iij. dicit. q⁹ loqu⁹do p⁹ prie de sacro: ordo non est sacm. q⁹ o⁹ sacfz est signu sensibile: non sic ordo: q⁹ est gradus sp⁹ual: nisi dicat sacram⁹tu inuisibile g⁹fe pue n⁹tie tali ordiatio. s⁹ ordiatio est sextu sacra mentu cui⁹ descriptioe ponit ibi. Ordio e⁹ institutio i g⁹du ecclie p⁹marie cui puenit aliqd m⁹steriali circa eucharistia exhibenda: facta a m⁹stro ydoneo certa vba pferet⁹: simul m⁹sterium gradus illius aliquo signo visibili p⁹sentante ex institutione divina: efficaciter signa gratia p⁹minent⁹ q⁹ ordinat⁹ dign⁹ illud m⁹steriali exequitur. p⁹ patere hec descriptio ex his q⁹ dicta sunt in descriptioe extreme vncio nis. z sic possumus quilibz ordin⁹ descend⁹do diffinire: vt qd est ordiatio sacerdotis: in stitutio in gradu ecclie simpl⁹ p⁹minete dispo nens h⁹nt ad p⁹ficiendu eucha⁹ sacfz facta ab epo certa vba cu intentione debita pferet⁹. S⁹ q⁹ est m⁹ster ydone⁹: e⁹ps solus in sacris ordi b⁹ in alijs aliqui ali⁹: vt abbates ex p⁹uilegio. S⁹ q⁹ forma: illa qua h⁹nt epi i libris epalib⁹. S⁹ in sacerdotio vt v⁹ sunt due forme z due m⁹as: fm duas p⁹ates traditas p⁹ficiendi z ab soluendi vt dictu est dist. xviij. vt sic e⁹ps con corditer agat s⁹mo epo xpo q⁹ vt dictu est p⁹ uo p⁹tulit ap⁹lis p⁹ate p⁹ficiendi q⁹ absoluendi. Et t⁹u de isto terminio ordo. Tert⁹ termin⁹ est pena canonica. Est at pena canonica fm doc. sub. h⁹ q⁹ q⁹ v⁹ica. arti. iij. q⁹ i. arti. p⁹. p⁹ena ista ceta fm canones p⁹hibes vel arc⁹es puniti ab aliq⁹ actu ecclesiastico: q⁹ alias sibi licet. vbi no tanter 3° d⁹nt. p⁹io influcta fm canones: q⁹ siue a cano⁹ infligat siue a iudic⁹tu ad hoc q⁹ iu sta sit d⁹ fm canones inflig⁹. scdo d⁹z p⁹hibe.

vel are
git are
vltim
re. ter
laico:
penit
tres bi
datio:
grada
clera
clera
a sacer
tib⁹: z
mode
m⁹ce e
posse
lenat
sima su
lama c
bus co
gnitat
id⁹ m
aligo
infama
purgat
tuti v
mes: q
quodl
fama
aut ab
ecce p⁹
ritas: z
tion⁹ ac
secudo
bis qu
Quar
oportu
uo. Qu
a g⁹bu
assit⁹
tur loco
y⁹ aliq
hibito
t⁹ps in a
est tripl
necicio
Qua
P⁹um
cunda
P⁹er
sic est a
queat
P⁹um
P⁹rob

vel arceno. qz pena de qua loquimur vel intelli-
gitur artare tanq. p. p. b. i. t. i. n. vel si alio modo
viterius ille modus p. n. e. f. sub arcere v. l. arta-
re. t. e. r. t. i. o. d. i. q. u. i. a. l. s. i. b. i. l. i. c. e. r. e. t. q. z. n. o. e. s. t. p. e. n. a.
laico: qz non possit cōficere: qz hoc sibi nō cō-
petit: sed sacerdoti ordinato pena esset. Sunt
tres binarij hmoi penaz depositio siue degra-
datio. dubitat doc. p. m. o. v. t. r. u. depositio z de
gradatio sint idē: vt sint remotio ab oi statu
clericali. scdo potest dici depositio ab oi statu
clericali. degradatio ab aliquo: vt si sacerdos
a sacerdotio deponat reliqs remanētib. ordi-
nib. z quasi de gradu ruat nō gradib. z isto
modo est p. s. depositio. t. e. r. t. i. o. m. o. p. n. t. a. d. i. n.
uicē cōparari d. p. s. i. t. i. o. z. degradatio: vt depo-
positio fiat sine solēnitatē: degradatio cū so-
lēnitatē. Sic loquitur frater alexan. a. s. t. e. s. i. s. in
sūma sua. Secūda pena est infamia. vñ sicut
fama est illece dignitatis status: vita z mori-
bus cōprobat. ita, e. c. o. n. t. r. a. infamia est lese di-
gnitatis stat. vita vel morib. i. p. r. o. b. a. t. n. e. c. s. u. t.
idē infamia z infamatio: qz infamatio ē cum
aligs deferat publice de aliquo crimine: z hec
infamatio tollit p. p. u. r. g. a. t. i. o. n. e. c. a. n. o. n. i. c. a. e. x. d.
purgatione canonica ex tuari. hoc mō sepe
iusti vñ infamant. sicut xps. nec tñ sunt infam-
meo. Infamia aut incurrit a iure aut a iudice
quodlibet. n. p. e. t. r. i. m. o. r. t. a. l. e. s. e. c. u. h. z. a. n. n. e. x. a. i. n.
fama: sed si est secreti: qui pōt curare p. t. r. i. m.
aut absoluerē a p. t. o. pōt z remouere infamā.
ecce p. m. i. b. i. n. a. r. i. u. s. T. e. r. t. i. a. p. e. n. a. e. s. t. i. r. r. e. g. u. l. a.
ritas: z est inhabilitas ad susceptionē z execu-
tionē actū ordinis. qñq. incurrit p. p. c. r. i. m. i. a.
secūdo p. p. a. l. i. a. q. u. e. n. o. s. u. n. t. c. r. i. m. i. n. a. t. e. r. t. i. o. e. x.
his que aliqui pñt esse crimina aliqui nō sunt.
Quarta pena ē excoicatio: de hac pena. c. v. t.
oportuit. x. i. x. d. i. s. t. d. i. c. t. u. m. e. s. t. z. e. c. c. l. e. s. i. c. d. o. b. i. n. a. r. i.
us. Quinta pena est interdictū: z est artatio
a qbusdā actib. ecclesiasticis exercēdis: vñ ab
assistēdo qbusdā talib. hec pena aliqui infligi-
tur loco nō p. s. o. n. e. s. c. d. o. a. l. i. q. u. i. p. s. o. n. e. n. o. l. o. c. o.
3° aliqui vñ q. s. e. x. t. a. p. e. n. a. e. s. t. s. u. s. p. e. s. i. o. n. e. z. ē. p.
hibitio ab aliquo alias cōueniente. z hoc ad
t. p. s. i. n. q. u. o. s. p. a. l. i. t. e. r. a. b. a. l. i. j. s. p. e. n. i. s. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. z.
e. s. t. t. r. i. p. l. e. x. s. u. s. p. e. s. i. o. p. m. a. a. b. o. f. f. i. c. i. o. s. c. d. a. a. b. e.
n. e. f. i. c. i. o. 3° a. b. i. n. g. r. e. s. s. u. e. c. c. l. i. e. t. t. i. n. d. e. p. o. a. r. t. o.
Quātū ad 2^m articulū sunt tres cōclōnes.
Prima de sacramēto extreme vñctiois. Se-
cūda de ordinibus. Tertia de ordinandis.
Prima cōclō. Extreme vñctionis sacm
sic est a xpo institutū p. t. r. a. p. e. c. c. a. t. i. v. e. n. i. a. l. e. v. t.
queat reiterari. Ista p. c. l. o. t. r. e. s. h. a. b. e. t. p. a. r. t. e. s.
Prima dicit q. h. o. c. s. a. c. r. i. s. t. i. n. s. t. i. t. u. t. u. m. a. x. p. o.
P. r. o. b. a. t. T. u. q. z. a. p. l. i. h. o. c. s. a. c. r. o. v. t. e. b. a. n. t. v. i. u. e.

te xpo. vñ. **¶** Marc. vi. d. i. q. v. n. g. e. b. a. t. o. l. e. o. m. i.
tos infirmos z sanabant. Ex quo infer beatuz
Jacobū hui. sacm nō fuisse institutōre sed p. r. e.
cōnē. tū qz legislatoris est sacra instituire. Et
si dicat extrema vñctio nō est sacm qz inūgi-
tur sine sacro oleo cathecumini sicut p. i. c. d. i. n.
nō est sile: qz illa vñctio nō est ad remotiones
p. t. i. s. e. d. h. t. u. 3° qz deus p. s. e. i. p. s. m. i. n. s. t. i. t. u. i. t. o. i. a.
sacra veteris legis. ergo a fortiori in nouo te-
stamēto xps. **¶** Scda p. s. d. i. c. i. t. q. h. o. c. s. a. c. m.
est cōtra p. t. r. i. m. v. e. n. i. a. l. e. q. d. v. t. m. e. l. i. v. i. d. e. a. t. n. o.
tā dū ē qd dicit ff. Ric. di. xxiij. arti. i. q. v. in
hoc sacro tria sūt. vñ qd ē sacm: z illd ē vñ-
ctio extior. ex q. i. n. f. e. r. t. u. r. q. i. h. o. c. s. a. c. r. o. ē. t. r. i. p. l. e. x.
mā. mā q. s. u. s. c. i. p. i. t. ē. h. o. i. f. i. r. m. mā que vngit ē
oleū. ipsa vñctio que est mā qua dicit vñctus.
Scdm qd est res z sacm. i. s. p. i. a. l. i. s. a. l. a. c. r. i. t. a. s.
mētis que est res signata z causata p. e. x. t. e. r. i. o.
rē vñctionē. de qua alacritate h. e. x. d. e. s. a. c. r. a.
vñctio. c. i. Et intelligit illud qd dicit Ioan-
nes ap. s. vñctio quā accepistis maneat i. v. o.
b. i. s. t. ē. s. a. c. m. v. e. n. i. a. l. i. u. p. n. c. i. p. a. l. i. p. p. h. o. c. a. u. t.
dari aut accipi debet. Alleviat autē qñq. a. u. t.
nāliter rōne alacritatis z iocunditatis mēta-
lis: que vitā gētā facit. aut supnaturaliter: vt
deo cōplacitū est: nec est p. t. r. a. p. s. e. c. t. o. z. s. t. a. t. u. m.
id aliqui appetere. si tñ aliūde tñ xpo esse ap-
petāt. dicēte glioso Martino taron. Bñe si
adhuc p. p. l. o. t. u. o. s. u. m. n. e. c. e. s. s. a. r. i. n. o. n. r. e. c. u. s. o. l. a.
b. o. r. e. s. i. a. t. v. o. l. u. t. a. s. t. u. a. **¶** Tertia p. s. d. i. c. i. t. q. h.
sacm est iterabile. p. b. a. t. T. u. p. o. a. u. c. t. e. l. i. b. i. g.
lib. ij. de sacris. p. t. e. x. v. c. i. i. j. Si vñctio iterari
non pōt nec o. i. o. s. e. d. o. i. o. pōt iterari. Tñ secū-
do aucte magis in l. f. a. T. u. m. 3° qz morib. cō-
tra que est pōt z infirmitas reuerti. nec iō d.
extrema vñctio qz solū semel dē: sed qz in ex-
tremis vite dāda est. nec hoc mō fit sacramē-
to: i. s. t. i. n. i. u. r. i. a. i. m. o. e. s. t. c. o. n. d. i. t. i. o. v. t. i. t. e. r. e. t. d. e. b. u. i.
custoditis cōstātij. **¶** Scda cōclō est iux-
ta mām. xxiij. di. z ē h. o. r. d. i. n. a. t. i. o. i. s. s. a. c. r. a. s. i. c.
vñ a. s. s. e. r. i. t. v. t. d. i. c. e. r. e. e. p. a. t. i. o. r. d. i. n. e. a. u. t. n. o. o. r. d. i. n. e.
nullū i. n. c. o. n. u. e. n. i. e. n. s. h. i. n. c. s. e. q. u. a. l. h. e. c. cōclō
tres h. z. p. t. i. c. u. l. a. s. P. r. i. a. d. i. c. q. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. e. m. e. l. i.
eni vt dictū est in p. o. a. r. t. o. d. i. g. o. r. d. o. ē. s. a. c. r. a. m.
p. b. a. t. I. l. l. u. d. e. s. t. m. a. x. i. m. e. s. a. c. m. q. d. m. a. x. i. e. d. e. o.
cōsecrat in sui ipsius susceptione: sed talis est
ordiatio ecclesiastica. vñ q. a. d. s. u. p. m. i. s. d. d. u. v. e. n. e.
rūt sacerdotes nūcupant. T. u. 2° qz p. s. a. c. r. a. m.
ordiō cēsa sacra. p. s. e. r. u. n. t. T. u. 3° f. m. m. a. g. i. s. m.
xxij. di. c. viij. o. r. d. o. e. s. t. q. d. d. i. s. i. g. n. a. c. u. l. i. s. q. d.
sit h. m. o. i. o. r. d. i. a. t. i. o. v. e. l. o. r. d. o. s. o. z. a. s. i. r. D. i. c. i. t. d. o. c.

respirare. sic est in pposito: posito actu mrio-
 niū ponit mriōniū: nō posito alii nō ponit. igit
 Et siq̃ dicat ita: posito mrio^o ponit act^o mri
 moniū: r̃ remoto mrimonio remouet. dico q̃
 falsū ē: vñ nō v3 pñā ē mrimoniū. igit act^o mrio
 niū ē. S3 bñ seq̃. ē mriōniū. ergo ē vñ fuit act^o
 mriōniū. Ex q̃ p3 intētū. s. q̃ pōr ē act^o mriōniū
 q̃ mriōniū. sic nō seq̃. sortes ē p3: ergo sortes
 gñat. sed bñ seq̃. ergo sortes gñat vñ genunt.
 ex quo arguim⁹ fm mētē pñi in. v. metba. ca.
 de ad aliqd. q̃ pñs ē gñare. sed fm cū ibi rli-
 ua scbi mōi sūdant sup agē r pati. r d3 glosa-
 ri de necessitate glo. doc. Joānis i p^o reptam
 pulicū. xxvij. di. vtz sit p3 q3 gñat aut gñet q3
 p3 suppone nō q̃ tūc sit: q3 qñ pñtas ē gñā
 re nō ē. Nec rursus seq̃ mriōniū nō. igit act^o
 nō est nec fuit: q3 post actū mriōniū pōt q3 in
 trare religionē: r ita seq̃ mriōniū ad actū il
 lū quō dictū ē. de h tñ. f. patebit. p3 robaf 2°.
 q3 pñ^o ē mriōniū q̃ sacm mriōniū: subm ē p-
 us accēte ente in eo: sic fundamētū ē pñ^o fun
 dato in eo. mriōniū aut ē subm sacm mriōniū.
 Ex q̃ cūi sacm fm q̃ sacm: nō dicit nisi respe
 ctū rōnis fm doc. ita nec sacm mrimoniū. l3
 magis spālē o3 q̃ hēat subm in quo sit: illd n̄
 est aliud: nisi illud vīculū idissolubile: qd vo
 co mrimoniū. vñ bñ in pñti di. dicit ff frā. de
 maro. q̃ i triplici tpe fuit mriōniū: s3 nō erat
 sacm mriōniū: sic mō in p^o tpe. s. in statu. ino-
 cētie fuit institutū. scdo in statu legis nāe fuit
 pñmātū. scio i statu legis scripte fuit diminu-
 tū: q3 data fuit lex diuortij q̃ pñ^o nō erat pñm-
 sa. Ex q̃ seq̃ scdo pñcipalr q̃ mriōniū recte i
 medio collocat vñi vt actū mriōniū aū se ha-
 bēo: reliquū post se. i. sacm mriōniū. sic. n. ab
 impfecto ad pfectū ascedim⁹. Ad. n. incipit
 act^o: sacm cōplet: qd idicat hoc noīi mriōniū
 ex triplici. m. pfectū qd qdem pñt ita scribere
 vt patrē r matrē designet: r plē genitā: sic iā
 nō duo sūt in carne vna: sed tria qdāmō q3 in
 vtute duoz 3° exit. vñ r d3 mriōniū a nū r
 monos qd est vñi: q3 i vno psumat r denotaf
 a mfe pp labores r vnitatē lōgiorē. ecce gñū
 ternariū. vq̃ r iurispiti triplex distinguūt mrio
 niū initiātū p vba de futuro. scdo mriōniū ra-
 tū p vba de pñti. Ter^o mriōniū psumatū p co-
 pulā. Et n̄ doc. in diffinitōe mriōniū triplicē
 tagit cām formālē: mālē: r finalē. Lāz fozales
 dii dicit. mrimoniū est vīculū idissolubile:
 ex quo isert q̃ fozalr mrimoniū est qdā respe
 ct^o: sed q̃lis respect^o: dicit l3ugo de nouo ca-
 stro. q. iij. pñtis di. q̃ est rlo dñi ad rē cui⁹ est
 dñs inquatū est trāslatio ptātis cor^m. s3 vñi
 sit seruit⁹ ex q̃ est dñiū. videt ibi dicē q̃ sic. sed

hoc dictū nō videt: vir nunq̃ diceret se seruū
 sue mulieris: nec mulier se sentit suaz viri: sed
 vxorē: r dicit se ius hēe in corpe viri: sicut vir
 in corpe mulieris. iō recte dñ ibi nō esse serui-
 tutē sed mutui dñiū. vel accipit seruit⁹ large
 vt saluet doc. vel respectu corpoz rē. ibi autē
 dñiū ad seruitutē refert vbi nō appet mutui-
 tas. s3 an sit real iste respect⁹ seu rōnis. vñ q̃
 rōnis relit⁹ pprie actu humano nō pduct⁹.
 ex actū. n. seq̃ qui est in pñmēto actiōis. vñ se-
 cūdo tagit cā mālīs maris r femine rē. Ex q̃
 infer⁹ q̃ si inter duos mares possit esse socie-
 tas: r ita mrimoniū: nō tñ mrimoniū. r defi-
 cit. t. que lra est vñitua: r si inter duas mulie-
 res ineat cōcordia: r ita mrimoniū. nō tñ
 mrimoniū: r est vnus ternariū. Ter^o tangit
 cā finalis dñi dicit ad plē pcreandā r debite
 educadā. Tripl⁹ ingt Gran. de maro. hic pōt
 exerceri act^o mriōniū sine pctō mortali. p3 i-
 mo ppter redditiōē debitor: sic est act^o vñi
 tis iustitie. Scdo ppter plē educadā ad cul-
 tū dei: r sic act^o magis spālīs: q3 latrē q̃ ē spe-
 cies iustitie. Tertio pp fornicatiōē. euitadā:
 r est act^o pudētie aut tēperātie aut vñitūq̃
 s3 an tūc sit pctū. dicit idē q̃ sic veniale. C3^o
 seq̃ principalr q̃ q̃libet hoz triuz sine altero
 fore apud dei nullā includit dñctionē. p3 de
 actū mriōniū sine mrio^o. si igrediat religionē
 r ē mriōniū sine illo actū q3 trāst: sic matri-
 moniū sine sacm mriōniū. vt patuit i antiquo
 testō: capiedō sacm vt dictū ē. r ē act^o mri-
 monij sine mrimonio. sed tūc de necessitate ille
 respect⁹ aliud h̄et fundamētū: nec tūc diceret
 mriōniū: sic de pōt sine solo. pducē radiū solis
 nō tñ vt solis. r tñ de p^o arti. Scdo arti. pōit
 3. pōnes. p3 de mrio^o an sit licitū. 2° a q̃ ē in
 stitutū. 3° de vñi ei⁹. p3 p3 ē bec. Zege di-
 uina nāli r dñana mriōniū licitū ē. Ista p3lo
 tres h3 ptes. p3 pñcula dīc q̃ mrio^o ē licitū
 fm legē dīnā. pbaf. Ild licitū ē h3 legē dīnā
 qd in ea p̄cipit pp finē quē tota lex dīnā intē-
 dit: mriōniū est bñiō. igit. p3 p3 p3. q3 nulla
 lex iusta p̄cipit aliqd iniustū aut illicitū maxi-
 me ad finē pñcipalē quē itēdit. p3 p3 p3 ea
 rōne. n. cōdit⁹ ē hō vt ruina ipleret angelicā:
 vt dicit gl. sup illd ps. Implebit ruinas. p3 ec
 n. dei intētū est in mrimonio vt educet ples
 ad cultū eiūs. Ex quo primo infer⁹ q̃ boiem
 velle pcreare. plē in specie humana est actus
 vere circūstantionabilis. tum primo q3 nō est
 de se malū sicut dare alienū: sicut enim bruta
 propagent r salu aut suam speciem: sic r ho-
 mini inditum est: r amplius eo q̃ species hu-
 manā est perfectior: r mortalitas alio modo

pbet pmanere. Tū 2º qz dato qd est immortalis
adpue hoc dicitur rō nām esse ppagadā. Tū
3º qz vniuersi accrescit pulcritudo. 1º inferi q
velle educat. plē ad cultū dī ē accº moralr do
nº ex fine. pbat. tū qz ad aliū ad qd hō diligit
se dō diligit. primū iux pceptū dñi matt. xxij.
Diliges primū tuū sicut teipz. ad aliū ad qd
te: q̄lter aut dō diligit se ad honestā pueria
tiōem et cultū diuinū gº et ita plē. Tū scdo p
aug. sup gen. bonū plus nō ipsa. ples s̄ spes et
desideriū vt religiose educet. Tū 3º qz ē finis
finiū. Tertio seqt qd educatio dicit eē deter
minataz psonaz. Tū pzo pp bonū. plis vt si
lius p̄ez cognoscatr p̄ filiū qd nō eēt si eēt
vaga cōmixtio. Tū 2º pp bonū familie iō in
vū. ethi. dīc p̄s qd hō nālr est aial cōingale
et domesticū. 3º pp bonū citatis qd maxie cōsi
lit ex p̄pinqtate gñis qd ē cā amicitie vñ hac
rōne p̄pōit recte dispō citaz fm arist. dispōni
fm socrate ex 1º poº. vñ et paulus. i. ad cor.
dicit. c. vij. Enusqz suā hēat pp fornicatio
nē. Et p̄s qd hoc meliº sit si determinate pº sint
p̄ucte adinuicē viculo idissolubili qd dissolu
bili. Tū scda p̄s p̄sonis dīc. qd p̄rioº ē de le
ge nē licitū. pbat. illud est licitū fm legē nē
qd iudicat nā necessariū ad sui eē hoc ē mrio
niū vt patuit. Ex qd p̄rio sequit meliº istā obli
gationē aut vinculi nasci volūtate p̄pētū qd
a legis. ipolitore sine p̄sensu volūtatez eoz. qz
sicut dī. xx. q. iij. p̄is. Ad qd nō eligit p̄fecto
nō diligit. qd aut non diligit facile cōtēpnit.
Scdo inferi qd iure nature trāsllaº eoz qd
ad dñū est licita ad actū istū p̄s. qz sic meliº
in iuicē pueniūt trāsferētes eoz suoz dñū
am que trāsllatio sine p̄sensu voluntaz fieri ne
q̄t. et dī p̄etº: qz adinuicē se p̄hūnt. Tertio seq
tur necesse interuenire d̄ba vel alia signa: vt
manifestet volūtate vñ alteri. et hēat certitu
do de isto p̄tractu qui ē donatio et exp̄misi
do si des: vñ do vt des. Et p̄s hac donatoez fir
ri fm p̄mutatiū iustitiā: vbi dā equalens p
equualēti in vñz licitū. iustitia. n. cōmutati
ua recta ē vbi in p̄mutatiōe seruāz eq̄litas: sic
est hic. eoz. n. maris et femine: ex quo cō
currūt ad plē gignendā: et mutuis consensu
bº. Tū scda p̄s cōfessionis dicit. qd m̄rionium
est licitū fm legē humanā. i. ecclie quo ad pre
sens. tū pº dī. xxvi. c. deinde. in fine dī qd m̄rio
niū est bonū et sine p̄cto exerceat: qz dī p̄cepto
p̄ficiat. Tū scdo. xxxij. q. iij. c. nemo. dī qd ipse
deº est defensor: m̄rionij et cultos. Tū tertio
dist. xxx. Si qua mulier. et c. Si qd nuptias.
dī qd dñans m̄rionij anathematizat. Et tñ de
pº p̄clone. Tū scda p̄clō sic. a deo immediate

est m̄rionij institutū nā p̄sona vt post sacm
existeret: ista cōfessio tres h̄z p̄tulas. C̄p̄zi
ma p̄tula dicit qd m̄rionij ē a deo immediate
institutū. p̄s. Ex nature nō sufficit ad tā grā
de et indissolubile vinculi: plus. n. timet ho
mines nature p̄ditore qd nāz cōditā. Tū scdo
qz nō est p̄ncipiū p̄ctiū notū ex terminis. Tū
tertio qz nec p̄iunctio necessario seqns nec hu
mana qz varie sūt apud varios. ista aut m̄rio
niū indissolubilitas vniformis dō esse deo. igf
auctore immediate factū est. nō. n. sūt plures le
ges digne laude nisi nature: humana et dina.
Dic. n. post diluuiū. gen. ij. et nono. p̄cepit
h̄mōi adhesionē maritalē ad quā idissolubi
litas si est vinculi m̄rioniale ex p̄ia p̄clone se
quit. ff. richar. de media villa. xxvij. dist. hu
tº. arti. i. q. ij. in solutiōe p̄ncipali apponit
h̄mōi rōnē. nullus pōt rē alicuiº dñi alteri ob
ligare nisi de p̄sensu et approbatiōe illius dñi
cuiº ē corpº cōiunctū iure creatiōis ē dei. igf
nullus pōt illd trāsferre in dñū alteri: nisi in
q̄tū deº approbat. igf si trāsllatio est honesta
seqt qd ōz deñ istā trāsllationē approbare. Sz
dicit. ingt fr. Jod. hoc n̄hil eē: qz iure crea
tiōis oīa sint deñ: tñ hoīem in sua libertate di
m̄siti solū qd custodiat p̄cepta decalogi. p̄
n. se hō in seruū vēdere: l̄z in scriptura de hoc
specialis approbatio nō inueniat dina. in qua
vēdictiōe ita trāsferret dñūm sui corpis in aliū
sicut in contractione m̄rionij. P̄osset tñ dici
maxie ad exemplū doc. sub. qd in dina scriptu
ra non inuenit approbatio a lege dina: qd
se in seruū vēdat qd hoc est minº caute dictū.
dicit. n. exod. xxi. c. qd si dixerit seruus diligo
dñū meū et vxorē ac liberos non egrediar li
ber: offerat eū dñs dñs et applicabit ad ostiū
et postea: p̄forabitqz aurē eiº subula: et erit ei
seruº vsqz in seculū. Ecce clare vēdit se iste in
seruū qz liber exhibat si voluisset pp vxorē et li
beros. vñ et ipse dīc. j. dī. xxxvi. q. pº. qd si qd
se dat in seruū tenebit datio: et vñ nisi appro
bāte deo. Et hic ē tertiº passus in qd tācū gīgā
tē nanº dicto forte qz nō capio. fmº ē in. xvij.
dī. scdi. d̄ situ frestris padisi: vbi steti cū fratre
alexandro de hal. scdo thō. de agno. doc. duo.
alio magno. et n̄o turonēli frē nichoº bōe
ti et dimisi eū. scds in isto q̄rto. dist. xiiij. nā dī
cit in dī. xv. q̄rti. q. iij. qd nō licitū aliq̄e p̄ sim
plici furto interficere qz in hoc nō disp̄sant
q̄ illd p̄ceptum tradidit. nō occides: nec aliq̄
dulla appuit de supnis quā adhuc viderimº
in hoc dīcī eū et tenui eū venerabili doc. et an
glico frē iōāne de rodrintho qd in h̄ dīcī eū: l̄z
in m̄l̄g eū laudat. Hūc 3º vt sit p̄pletº m̄ariº et

ampli^o nō excedat. et in hoc passu eū dē pter/
eo nō qdē in rōne quā dī richar. exierit: et vera
est. s; in adducto ex^o: qz omⁱ in biblia reptū ē.
¶ 2^m aut tal vēditio licite possit fieri etiā me/
ritorie nēo dubitat: nisi q gesta pfm ignorat.
Eqdē paulin^o natiōe gallus s; offi^o nōle ephs
se in suū vendidit p filio vidue: q qntē fuerit
scitatur: s; dyalogoz greg. p^ort. Scda ps pōis
q pgruū fuit vt mfm^o aduigere sacfz pba.
¶ 2^m p^o p^o difficultatē vt gfa adiunaret. tū
scdo vt gfa collata in mfmōio signo aliq sen/
sibili notaret. tū 3° qz sūt vnitatē duap nāz i
xpo. Scdo vnitatē dī et eccie. Tercio vnitatē
sponsi et spōse: maxie vt iūcta caritate in quo
est rō cōpleta noue legis decuit vt pfectū so/
ret sacfz. s; a quo aut vbi iūcta est mfmōio
rō sacfi. Scdo qz mifer et qualr vn^o. Tercio
qz effect^o. ¶ Ad p^m d^m vt dīc doc. q mfmō
nū in statu inocētie fuit sed nō sacfm: vt rem
sacra efficacit significaret. sicut mō. s; decurf
multis auctib^o: itādē dicit a xpo mfmō^m fuit
se iūctū sacfm: vt eēt vnu de sacfis noue le/
gis. aliogn sex solū eēt sacfa: qd sūtū est
m^o dath. xix. c. vii l3 tunc ibi tū approbauerit
scitū. iūctū. gen. ij. et p pns tūc nō iūctū: tū
sacfm iūctū. qd accipi p^o ex illo vbo qd ad/
dit. qd de pūxit hō nō separet. vt nō itelliga/
tur de p^o pūxisse iūctū scitū mfmō
nū: s; pūxisse ex tūc gfiōle p iūctū sacfi
pōitatis illū scitū cōiūgētē. Ex quo p3 q m^o
tō lōgo tpe fuit i mūdo mfmō^m: et tū n erat
sacfm. i. spacio qnq nullū ānoz et vltro: vsq
ad pōitacōnē xpi. vñ extāt versus. Anū tol/
le dā: a nulle qnq ducēt. Nascenti dño: tot
Weda dat a pthoplaustro. nisi capiedō sacfz
large. sicut v^o cape paulus loquēs de isto sa/
cfo. ad ephe. v. c. Sacfm hoc magnū est: di/
co aut in x^o et in eccia. Sic. n. sacfm large ac/
cipit p signo sacre rei cui^o nō est cā nec signū
efficax. Sz i qm mfmō^o fundat rō sacfi. Di/
co q in qcūq exprimēte plensum aīoz pben/
tū: sint fba aut signa alia: sicut hnt muti. nec
oz hmōi sūg eē vnu vnitatē idisibilitat s; inte/
gritat. vt dictū ē in sacfo eucha^o. Sz scdo: qz
mifer. dico q spōsus et sponsa aut pntes vel
aliū loqntes p eis pūtib^o dū loq nō audēt: ma/
xime puelle vctūde. et ita mifer ē vn^o vni/
tate itegritat: vt dictū ē. Sz 3° qz effectus. dico
due gfe in aīa nūctū seu aīab^o: nisi sit ober/
peti mortal. nō eqdē sufficit ad hoc suscipien/
dū sacfm scitū non eē suscipiētē: s; penitē aut
penituisse oz: qz pmd nō dat gfam. ¶ Tercia
ps dicit. nā psona. hoc patuit satis supius de
pōnā^o rōnis et nē ad istū scitū. ¶ Ter^o p^o.

Affirmatiue hoc pceptū iūctū negatiua se/
quētē h3 ad sp: et p sp. Ista pō tres h3 ptes vt
p3: et sūt breuē expēdiēde. ¶ Prima ps dicit q
hoc pceptū ē affirmatiuū: iō obligat ad sp: s;
nō p sp. sicut p3 ex antiq testō et adhuc mō si
eēt necessitas humāi gñis ex clade vel peste
et c. ¶ Scda ps dicit q ista affirmatiua seqtur
vna negatiua: hec ē idisibilitas viri et mu/
lieris p suo ppe^o. Ter^o ps dicit: q hoc obli/
gat ad semp: et p sp sic. n. differūt pcepta nega/
tiua ab affirmatiuis. De mfmō^o aut iūctū.
nō solū in officiū s; in remediū. ¶ 2^m q deus
voluit libere quēz re sua vti et corpe solū q
iniūctū nō faciat: et sic corp^o suū trāsferre pos/
se i aliā ad vitādū fornicationē. Sic paulus
i. cor. vij. c. dicit. hoc aut p^o idul^m dico non
fm iperū. Et tū de scdo arti. ¶ Quātū ad
3^m arti. sūt tres difficultates. ¶ Prima diffict.
Si mfmōiū sit de lege nature. dicēdū q ca/
piēdo p^o legē nature p pncipiū necessariū
et immediatis agibilitū: nō. nec scdo p pōnibus
hinc de necessitate seqntib^o s; bene tertio ca/
piēdo legē nature p eo qd psonū ē legi natu/
re p^o aut scdo^o dicte. ¶ Scda diffictas vbi
est laudata virginitas a x^o p^o pue: et p pns li/
cētiatū pūgiū quo ad actū. Dico in hoc tri/
sagio scdō ioseph Maria xps q fuerunt tres
virgines eiusdē familie. Scdo vbo dath.
xix. dicit xps. Sunt eunuchi q castrauerūt se
pp regna celoz. et addidit: q p^o cape capiat.
Tercio p discipulū suū paulū. i. cor. vij. De
virginib^o pceptū dñi nō hēo: p^o illū at do et c.
¶ Tertia diffictas. Qualr se hnt ista tria in
pmanētiaz fieri scitū mfmōiū: mfmōiū
et sacfm mfmōiū. Dicit doctor. mediū est p/
manēs: reliqua sunt in fieri fluctuātia pncip/
de iuxta mediū firmitatē. Et sic p3 ad. q. q v3
mfmōiū: sacfm mfmōiū: et scitū mfmōiū
nū: s; a deo iūctū. Tūc ad arg^o. ¶ Ad p^mū
dicēdū q circa ma^m hiles vel inhiles mrio^o
eccia aliqd imutat: nō circa eēntiā mfmōiū.
¶ Ad 2^m q adā iūctū vt p^o. vt p3 mat. xix.
¶ Ad 3^m d^m q dñi regit p^o scus ad mfmō^o
s; vt robur hēat eigis dīna auctas. Ex ista. di.
sic d pce. 3. sequit pōes d mēte mgti. ¶ 2°.
In inocē^o ē mrio^o vt i offi^o n idul^m. dic^o 2° q
mrio^o iūctū inocē^o et p^o dū fuit nēcas datū ē
i pceptū et offi^o. p^o tpe gfe datū ē in remediū
p idul^m. Et ponit a pnc^o di. vsq ad illud ca.
fuerit at nōnulli hēitici et c. ¶ Scda p^o. Sa/
crā pūgiū d3 cēleri atqz teneri nō dubiū. Di/
cit 2° q pūgiū est sacfz sacfz. Et ponit a p^o
illius pdicti capli. fuerit et c. vsq ad illud. c.
Lū igit sacfz pūgiū sit. ¶ Tercia p^o. fā cōiū

glia ext
de. dī
ver^o m
ad illo.

de mat
mionij
cipales
sus exp
p bba d
implect
in piti
queri d
xxix. d
Rurū
onid qu
deat est
veritatē
simplex
tio. p
vex con
demus
Circā q

de mat
cōfensu
et vti ac
nullus vi
Scdo
ex cōtra
Alis p3
si des: v
go scitū
cit mgt
explicā
coactio
tio af sic.
monio ip
trimoniū
Alis p3
at licet e
norant a
in glo. su
filijs. ¶
nocent^o
tua nos.
fuit inter
men. dic
in fine bi
dol^o affu

glia extat digna laude qd^o m^a adest sine frau-
de. Dicit p^o q^o illa sunt vera mrio^a in qb^o est
ver^o mrio^{nij} p^o r^o t^o iteger celibat^o. Et p^oit
ab illo. c. t^o igit^o sacm^o p^ougium sit. v^ol^oz r^o.

Et h^o aduertenda e^o qd^o sit p^ougiu^o. Dic-
t^o h^o p^oit^o xxvii. h^o p^oit^o q^o ita h^o p^oit^ouari ad
p^oce. H^o p^oit^o q^o in p^ocedenti di. act^o est

de matrio^{nij} fo^oali initio. H^oic seipit ag^o de
mrio^{nij} effectio p^oit^o. Et h^oz didi in. 3. p^otes p^ori-
cipales. In p^o o^ondit que p^o f^oba de p^onti p^olen-
sus exp^ossus h^oeat effect^o. In sc^oda que teneat
p^o f^oba de futuro robur defect^o. In tertia q^o
imp^ofect^o p^olenfus matrio^{nij} dicat defect^o. P^oit^o
in p^onti di. Sc^oda di. xxvii. seu seq^onti. ibi. H^oic
queri d^oz v^op^o consensus de futuro r^o. T^oer^o q^o
xxxix. ibi. o^oz at p^olenfus co^oigale lib^oz e^o r^o.

Rursum p^oia p^oicula que est p^ois di. in q^o m^og^o
o^ondit que p^o verba de p^onti co^oensus exp^ossus
h^oeat effect^o in tres p^otes didi. In p^oia ponit^o
veritat^o determinat^o. In sc^oda scribit^o falsitat^o
simplex op^oio. In 3° p^ocludit^o auctat^o explana-
tio. P^oit^o in p^oit^o. Sc^oda ibi. Quid^o t^o aff^oerunt
v^op^o coniugii r^o. T^oertia ibi. H^ois aut^o ita r^ou-
demus r^o. Et hec est d^oio p^ontis dist. in g^oiali.

Circa qua^o talis mouet^o titu. q^ontis in special^o.
T^oer^o v^op^o m^orimoni^o exp^ossio mutuo de
p^onti co^osensu co^opleat^o. q^o non af^o tripli-
citer. P^oit^o sic. Aliq^os p^oot^o esse certus

de matrio^{nij}: ut ad matrio^{nij} non regit^o
co^oensus. Ali^os p^oz. Aliter. n. nullus secure pos-
set v^oi actu matrio^{nij} sine p^oiculo. P^oz p^oia. q^o
nullus videt^o co^oceptum interior^o alterius.

Sc^odo af^o sic. Matrio^{nij} est co^otract^o aut fit
ex co^otractu. igit^o no^o regitur co^oensus interior^o
Ali^os p^oz. q^o vir z mulier illo m^o co^oueniunt: do-
si deo: vel do vt deo. P^oz p^oia. q^o ita fit in reli-
g^o p^octib^o etia^o sine co^osensu interior^o. z hoc di-
cit m^og^o in l^ofa p^ontis di. ca. ij. q^o si vir z mulier
exp^olicat^o: q^o t^o corde non vol^ont si non sit ibi

coactio v^ol^oolus matrio^{nij} p^ohunt. T^oer^o
tio af^o sic. p^oot^o p^oz filium aut filia tradere matri-
monio ipso vel ipsa reclamante. ergo ad ma-
trimoni^o no^o regit^o interior co^oensus p^oz p^oia.
Ali^os p^oz. q^o fil^o aut filia s^ont res p^ois v^onicuiq^o
at licit^o ut v^oi sua re vt vult v^oi. xxxij. q^o. ij. ho-
norant^o. in textu. z glo. z extra de spon^osalib^o.
in glo. sup. c. tue. sufficit exp^ossio parent^ou pro
filio. T^oer^o q^o in o^om^o. T^ou p^oit^o m^og^o in l^ofa. T^ou 2° in
nocenti^o t^oer^oti^o in decretali q^oda. de spon^osalib^o
tua nos. r^oides cuida^o casui in hac m^oa vbi de
fuit interior co^oensus z vir mutauit sibi no-
men. dicit q^o non est matrio^{nij}. z r^o qua^o aff^oigit
in fine his verbis continet^o: q^o ex altera parte
dol^o aff^ouit z d^oruit o^omo co^oensus sine quo ne-

queat cetera sedus p^oficere co^oigale. T^ou 3° p^o
decretale alia. cui^o p^onci^o est tue. imediate
hanc p^oecedente que dicit. pueri an^o a^onos le-
gitimos p^o verba sola no^o p^ohunt cu^o itelligant
minime co^osentire. In ista. q. ad al. p^oisor. r^o.

Quo ad p^om^o arti. termi^o sunt Matrio^{nij}.
Consensus exp^ossus. P^oit^o termin^o est ma-
trimoni^o. v^oi matrio^{nij} solent dari tres anti-
quoz diffinitio^oes. P^oit^o est hugonis dicentis.
matrio^{nij} e^o duaz p^osonaz p^odoeaz legitim^o
de co^oiunctione co^oensus. Sc^oda e^o m^og^oi in p^ore
senti distinctio^o. matrio^{nij} est viri mulierisq^o
co^oiunctio maritalis inter legitimas p^osonas
vita indissolubile retine^o. T^oertia est quozu^o
da alioz dictio^o. matrio^{nij} est co^oortu^o cois
vite z coicatio diuini z humani iuris. P^oit^oio
q^oritur qual^o hec tres de matrio^{nij} diffini-
tio^oes distiguat^o. Et r^oidet sc^ois T^oho. p^ontis di.
q. p^o. arti. primo. in solutio^o p^oncipali t^oer^otie
questio^oculi. In matrio^{nij} inq^o tria occurr^ont
co^osideranda ca^o matrio^{nij}: e^osentia matrio-
nij: z effectus matrio^{nij}. Diffinitio hugo^o
ca^oz tagit matrio^{nij}: vt p^o se notu^o e^o. Diffinitio
at m^og^oi tagit p^oit^o e^osentia matrio^{nij}. s. p^ouictio
ne. Sc^odo addit sub^ost^o in hoc q^o dicit inter le-
gitimas p^osonas. T^oer^otio ponit^o duaz p^otrahen-
te in hoc q^o dicit maritalis: q^o cu^o matrio^{nij} o^oi
sit co^oiunctio in ordine ad aliq^od v^oni: talis co-
iunctio in sp^om^o trahit^o p^o ill^o ad q^od ordia^o z id e^o
q^od ad marituz p^otinet. T^oertia diffinitio tagit
effect^o ad que ordina^o matrio^{nij}. s. vita co-
munis in reb^o domesticis: z q^o ois coicatio
aliq^o iure co^oseruat^o: v^oi coicatio dini z humani
iuris. Sz altius co^osiderantes dimissis extre-
mis diffinitionib^o media m^og^oi capiamus vbi
tria p^osiderato^oes digna occurr^ont. P^oit^oia q^o di-
cit m^og^o q^o m^orimoni^o e^o p^ouictio: q^orit q^o co^oiun-
ctio: a ut actio p^ouictio. aut co^oiunctio pa^o: aut
tertio co^oiunctio r^ofo. no^o p^ouictio actio: no^o co^oiun-
ctio pa^o: q^oz nihil agit. Actio at est sedz gilber-
tu^o p^oretat^o in sex p^oncipioz p^onc^o. sc^odm qua^o in
id q^od subijci^o ag^o dicimur. Act^o at volutatio
q^o s^ont h^omo co^oiunctio. p^oductui no^o s^ont nec m^ori-
moni^o e^o co^oiunctio r^ofo: q^oz r^ofo no^o e^o finis mot^o.
ex. v. p^ohicoz. Doct. sub. h^o dist. q. i. in paucis
trip^ol^or hoc dubiu^o soluit. Dicit. n. p^oit^o q^o si ma-
trimoni^o de obligatio q^o ex p^octu nascit^o: t^ouc il-
la co^oiunctio h^oitualis est z de vinculu^o idissolu-
bile aut idissolubilitas vinculi vna res. s. i^ona
rie desig^ota. Si sc^odo dicam^o q^o m^orimoni^o e^o p^o-
ct^o: t^ouc m^orimoni^o e^o co^oiunctio. i. act^o co^oigadi.
z sic m^orimoni^o e^o volutio^oes duoz nubent^ou q^o
volutio^oes vt in v^oni co^oigunt m^orimoni^o d^oir
v^ol^odicam^o iuxta eund^o. 3° q^o m^orim^o e^o pa^o. sed

hic intelligēdo ut actū interiorē et exteriorē p
sonarū includat mrio^o punctionarū. Sz qd dicit
boz triū meli^o. cui inq^o mriōnū ē rō: nō q^o p
motū aut act^o inducit: sz q^o act^o nō pprie p
act^o. derelinq^o: et sunt plura talia vincula aut
plures rōnes. p^o ē viri ad mulierē. scōa mu
lieris ad vir. 3° amboz ad plē educādā: dato
q^o ē nō sit. ples. nec tñ plura sunt mriōnia: sz
vñ vnitatē itegritatis nō idiuissibilē simplici
tati. 2° p^o sideratōe dig^o est dñ dñ: iter legitias
p^oas. sigdē. xxvij. q. i. si q^o iudaice. T^o p^oba^o
didit mriōnū. p^omū legitimū sz nō ratū. scōm
ratū sz nō legitimū. tertiū ratū et legitimū. Le
gitimū mriōnū ē qd instituit aut p^obit institu
tōe legis et p^ouicte morib^o: et istd pñt p^oere i
fideles: sz nō est ratū q^o p^ot dissolui: vt in casu
in q^o vñ^o p^ougū non vellet p^oitare cū alio. sine
iniuria creatoris. mriōnū ē ratū sz non legi
timū qd p^obit absq^o oī solēnitatē ex affectu int
eōiugeo solo exp^oso. Tertiū mriōnū est ratū
et legitimū qñ cōcurrūt ibi solēntas et mutu^o
psensus exp^ossus. Sed q^o solēntas. xxvij. q. i.
Si go. Illud. s. matrimoniu ē legitimū et ra
tum qñ si^o ordine iuris a parētib^o tradit a sa
cerdote bñdicat et mutuo p^ossu p^oficiat. Et. xxx.
q. v. Aliter. Nō sit legitimū p^ougium. nisi ab
his q^o sup ipaz feminā donationē p^ore vident:
et a qd^o custodit vt vxor: petat a p^oentib^o et p^o
pingozib^o spōses: et legib^o dotef. s. scōm facul
tatē ei^o et nobilitatē et a sacerdote bñdicat et
a panimphib^o custodit et. diuerse tñ. p^ouicte
in suis abundāt sensib^o. vñ pōt patere clāde
stina m^oimo^o sz rata nō tñ ē legitima: et p^o in
p^ofect^o h^ofi. Tertiū p^osideratōe dignū est dñ dñ
vitā indissolubile retinēs. Obijci q^o m^oimo
niū est indissolubilitas vt dictū est. vno^o qñ
ergo mō dñ q^o est p^otinens vitā indissolubile.
Dicēdū nō est p^odictio q^o hō sit rōnāl: et tam
aiam hēat rōnabilē: sic nec q^o matrimonium
sit indissolubile aut indissolubilitas: et tñ re
tineat vitā indissolubile. Et scōo principali
ter notādū s^om doctozē deuo. q. ij. p^ori arti. p^o
tis dist. q^o hoc sacm^o s^omū ē. dñ p^ougū. dñ
p^ougū q^o cōe ingū est mutū vinculū et mu
tua p^oas. Et hoc dicit p^osidio. in. ix. et h^oi. Si cō
siderat s^om id qd p^o dñ nuptie qñ nubie a nu
bibus: q^o qñ nube opiri solebat et eoz capita
velabant. Aut tertiū p^osiderat scōz fructū q^o se
gtur. et sic mriōniū appellat: et est nomē p^onci
pale. Abi tertiū principali notādū est q^o s^om
richar. p^ontis dist. arti. p^o. q. i. p^oriōniū dñ tri
p^ol^o aut qñ matrimoniu. i. officiu: q^o ei^o ē pue
ri nutrire. Tū p^o in vētre mēstruo sanguine

et scōo post vētrē lacte. tñ tertio lōgo tpe affi
quā ad mēfaz p^ois veniat. Scōo dñ mriōniū
qñ m^ocm munies: q^o bon^o fili^o et dñ ē munimē
tā m^ois. Tertiū dñ mriōniū qñ m^ocz mouēs
ne. s. a lege viri discēdat. Et scōa termin^o est
cōsensus. vbi notādū: q^o ista tria dñt. Sēsus
assensus: p^osensus. Sēsus. n. ē vñ^o dñ assensus
et p^osensus nūq^o nisi multoz. Ad aut sensus
trip^ol^o: vno^o p^o intellectū. vt dicit in ome^o. bñs
greg. q^o angeli s^o vñuit sensū et discernūt. Et
ad philip. ij. c. dñ paulus. hōc. n. sentite i vo
bis qd et in xpo iesu. Scōo dñ sensus p^o cogni
tiua iteriori sensibili. et sic sunt qñq^o sensus in
teriores. sensus cois seu fanta^o: p^omaginatio:
estimatiua: exp^ometatiua. memoratiua. T^o
tio p^o cognitiua exteriori: et sic fit aliq^o qñq^o
s. visus audit^o: olfact^o: gustus: et tact^o. Abi rur
sus q^o ad hoc est notādū sensum dici trip^ol^o.
vno^o p^o potētia sensitiua. scōo p^o actu sentien
di si p^o scōo aut tertio mōis. et hoc aliqñ dñ
vñ: sensat^o. Tertiū dñ p^o cōiuncto ex p^o o^orga
nica et o^orga. sicut dicit doc. sub. lib. i. dist. ij.
q. vltia. Scōo ē loqñdo de assensu dñ trip^ol^o
s^om illū modū sensu: ita q^o p^orio sensus est p^o
cipioz q^o p^o se cognoscunt. assensus p^oloanz q^o
aliunde cognoscunt qñ aliunde sensus. q^o a p^o
cipio. Scōo in^o sēsu cōez et p^omagiatū uā vt
sēsus cōis pñtz aux p^o se mōtē p^o se et p^omagiatū
ua assentiat: b^o ē qñ vñ ad vñ sētiat dicēdo:
mōtē aureū. 3° in^o sēsu exteriorē. vt si dicas:
vides h^o ruderē: cui dñs: videret assēnt. Cōis
sus at ab abob^o. p^ope dñ: q^o act^o est uolūtas. p^o
p^orie s^oformatus caritate: quis tñ h^o capitur: q^o
oēs q^o p^obit h^omōi nō pñt affectū. Et t^o ter
min^o ē exp^ossus. ē. n. triplex p^osensus. imp^ossus q^o
latitat. et iō dñ imp^ossus qñ int^o quasi ip^omit^o a
volito: aut i toto aut i pte. ē exp^ossus qñ lucē p^o
dit vt pateatū dñ qñ ex p^ossus. ē 3° p^osensus cō
p^ossus: q^o vult p^ogredi vt appeat et ipedit ne ex
eat. hūc p^oceptū hēbat 3oe nicostrati vxor: de
qñ legēda bñi sebastiāi legif. qñ vellet astātū
b^o expōnē qñ viderat nō potuit dōcē p^oci^o sci se
bastiāi lingua eius soluta ē. Et tñ de p^o arti.
Quātū ad 2° arti. s. 3° p^oes. p^o dñ ē de p^osen
su req^osito ad mrio^o. 2° ē de qd ditate mriōniū
3° de p^ohētib^o mrio^o. Et p^o dñ. sic p^osensus mu
tu^o exp^ossus de pñt ad mrio^o exigit: vt nō cā
efficiēs sz p^oia vñpō asserat. ista 2° 3° p^otes. p^o
dic q^o ad mrio^o requir^o p^osensus p^obat. ad veraz
n. suscep^o alicui^o sacri requir^o itē^o suscep^o di
illd fac^o si sit adult^o: et vñ hēat rōnis. igit^o s^ol^o
ad p^ohēdū mrio^o requir^o p^osensus. p^ofirmat 2°. q^o
i sacris suscep^oedis dñficiēte me^o nil scēi ē vt i
bap^o m^o deficiēte caracē nō ē bap^o m^o. et i sacro

euch^o
m^o vñ
qd^o la
fact^o:
obijci
bis exp
coactio
itelligē
s^o. Et si
p^ossu co
tñ adul
rurū p^o
lea si gē
tur. q^o
p^osentia
tis p^o. ar
cū obij
pp hoc q^o
sē et illi
dē. nec
mriōniū
te reced
gata uo
mrio^o 2°
q^o 3° se cre
in p^ou. 2°
dñ credi
et dabit
tētib^o n^o
fraus nec
deo corā
q^o p^ouicte
p^osensus m^o
suā acced
ficaret di
Et scōa
exp^ossus p^o
sba vt si
spō. tue fi
tio a dona
mat vt dñ
cōsensus
ti. di. q. i.
ligatiōis
cōiugeo. 2°
ad nutrie
Tertiū ex
derelinqu
uē. Sz dñ
trimoniū
p^o s^og^o vt in
q. q^o doc. si
dñ sit line
nō sacm^o. S

eucha² si nō ē corp² xpi ver. ita ex q² p²sentus ē
me² vni² i mri². si nō sit nō ē mriōnū. tū 3° q²
q² d²z sac² aliq² s²g² exteri². p² ex diffinitione
sac². t² nō v² mel² q² v² signet g²om² p²sentū. S²
obijci² q² d²ic m²g² i l²sa. c. ij. q² si vir z m²lier s²
bis explicat² q² tū corde nō volūt: si nō sit ibi
coactio vel dolus mriōnū s²hūt. B² m² m²g² m²
itelligē q² tū ad iudiciū ecclie q² iudicat d² exp²
sis. Et si dicat q² pueri bñ baptizant: z tū sine
p²sentū cor². R²nd. q² nō ē sile de isto p²ctu q² est
tū adultor: z de bap²mo q² ē tū p²unloz. Sed
rursū p² sile. d²ic. n. p²lib. q²z arte s²boz iuret q²
i ea s²g²tōe de² accipit i q² accipit ille cui iura
tur. g² a sili siliē q² dicat q² p²sentū: dato q² nō
p²sentat vt sit v² mriōnū. D²ic doc. duo. p²ri
tis di. art. ij. q². ij. q²z tal² iurās q² ad hūanū iudi
ciū obligat. si tū dicat obligari s²ni deū. hoc ē
pp hoc q² de² reputat talē dignū pena p²urij:
sic z illū q² iuramentū nō iplet: z h² pp suā fran
diē. nec in hoc peccat ecclia si aliqui vbi nō est
mriōnū iudicat mriōnū. dato. n. q² a rei v²ta
te recedat: nō tū recedit a v²itate iustie s²z alle
gata iudicās. Et si dicat. q² d²ic ē nō p²sentisse in
mriō² s² se allegat. g² sibi ē credēd²: q² vni²ci
q² s² se credid². Dico 3°. p² q² ecclia h²z testionū
in p²riū. 2° q² cā mriōnā ē s²auōbil²: iō tali non
d²z credi. 3° dico q² in foro p²rie bñ credēt sibi
z dabit sibi v²tile p²siliū. vñ p² q² talib² nō p²sen
tiēt² mriōnū s²z singētibus nō p²ociat nec
fraus nec dolus sic nec i² a² q²ciq² nec coram
deo corā q² rea est cōscia: nec corā m²g² corā
q² detinent obligati nō volētes. S²z regit² ne
p²sentus mutu². dico q² sic alit ad nō sili v²l n²
suā accedēt: z 2° falsum d²ic: z 3° sac²m falsi
ficaret dicēdo: do vt des: nec dare intendēs.
S²ed ps p²sonis d²ic. q² iste cōsensu s²z ēē
exp²sus vt sit certitudo possib² cōiugib² aut p²
sba vt s²g² alia: q² muti p²nt s²hē mriōnū c² d²
spō. tūc s²fnitatu. Sic. n. rō exigit vt ex q² ē dōa
tio a donatore scā: q² dōatoris volūtas exp²
mat vt donatari² rē accipiat. Ex isto exp²sō
cōsensu i²fert tria s² hugo de nouo castro. i p²ri
ti. di. q. i. p²riū ē q² dā rō copulatōis z ob
ligatōis z bitudo q² dē mutua. z ex hac d²ic
cōiuges. S²ed q² delinq² ē obligatio mutua
ad nutiēdū. p²lē z sollicitudinē h²idā de ea.
Tertū ex isto cōsensu cū signo sensibili in eis
derelinquit q² simul debēt. als viue als cōi
uē. S²z dubiū ē an i nouo testō q²ies s²h² ma
trimoniū: toties sit ibi sac²m: vt si nō p² sba s²
p² s²g²: vt in mutis s²h²at. D²ic idē hugo in scda
q. q² doc. sub. velle vt q² mriōnū nō ē sac²m:
dū sit sine v²bis. z ita in mut² cēt mriōnū sed
nō sac²m. S²z videat text² doc. in p²riū dist. q²

bientis est in eo: z nil tāgit ad istud p²positū.
s²z in p²cedēte z apte apparebit q² cū si nō ab
solute locut² ē: ex si aut arguē absolute rōne
forme ē logica dimittē. Si leo volat h²z alas:
ergo leo h²z alas. vñ z ipsemet modicū ante
hoc inuit dicēs. Ista inq² cōfō ē dubia do
cto. n²fo. z post iugit. d²ic. n. ipsi q² iter mutuos
nō est mriōnū sac²m. Quis ista concipiet du
biū est: z v²l. ista. n. tria se hēnt p² ordinem. du
biū. suspitio. opio. dubiū in me² cōsistit equa
lit: h²ac p²te z illā cōspiciēs. suspitio modicū
flectit erga p²te v²na: s²z cā nō accipit. opio v²
p²te capit cū formidit alteri². si ergo doctori
subit. v²l (vt tu dicis) opio cui² ē non dubiū. si
at sibi ē dubiū vt asseris q²o sibi v²l multū in
ter se distāt ē z nō. z ad rōnes eius. Ad p²riā
dū d²z Irōnale videt remouere ab isto sacra
mēto: q² ē in oib² alijs sac²is: supplēdū ē no
ue legis. s²z nunq² inuenit aliq² sac²m q² non
conferat sub aliq² s²bis. cū ergo p²sonē s²hē
tes sint hic m²stri si nō p²nt s²ba exp²mere: nec
sac²m cōferre. Ad h²ac rōnē dico. tria. s²z d²io
q² p²ot ēē sac²m: z ē de scō sine s²bis vt sac²m
eucha². s²ba. n. panis z vini nō sunt verba sa
cramentū s²z cōsecrationis. S²ed dico: nō ē mu
rum si hoc sac²m hoc hēat p²riūlegiū. tū cōi
tate. tū scdo necessitate. tū 3° antiq²itate: q² in
paradiso fuit institutū mriōnū: z si non vt sa
cramentū. vt in p²cedētū d²ic. d²icū est. in baptis
mo cōsimile nō est: q² baptizās solus est mi
ster: satis p²ot expiri q² loquat². h²ic aut sūt duo
m²stri: aut ambo muti sunt. aut scdo vir mut²
s²z nō ē muta mulier. aut tertio muta mulier:
vir nō mut². sic distingue vt verbū ex toto nō
sit: vel in p²te. Tertio dico q² signa tūc. p² s²bis
hēnt. vñ in scdo regū. p². c. dauid loq²ns. idu
cis q² est verbū q² scū est vbi verbū. p² re po
nit. Ad scdm que est talis. vbi nō est m² nec
formā sac²i. ubi nō est sac²m: sed ista nō sunt
iter mutos: q² verbū primo. platū q² dicit ali
q². accipio te. est ibi m²le. z q² alius dicit. z
ego te est formale. sed in mutis ista deficiūt:
q² non p²ferunt. satis p² solutio ex tā dictis. q²
p²riū signū cōsensu ex parte v²na h²z locū
materie z signū cōrespōdēs ex parte alteri
us locū forme. z est ibi cōsensu quid nō p²ri
mus de cēntia sac²i: q² sac²m est q² sensibile
cōsensu spūal². Ad tertū q² est rōnale est q²
xps institūēs sac²m mriōnū aliq² addat v²
tra p²ctū mriōnū: sed illud nō v²l aliud nisi si
gnū verbale igr. Dico ex aduerso q² rōnale ē
q² muti non p²riuent sac²o mriōnū ex q² s²h²at
mriōnū: sed loqui nequeunt. iō signa sint lo
co verbor². Est vna alia rō. q² mutus non p²ot

absolute. ergo nec hoc sacm ministrare. se pñ
valeat satis pz nec iudicari solone digna. Et
siqz pro hugone dicat: nō ē opio ei. qz in. q.
inuit opio alit. dico 3^a. p. qz videt opio eius.
scdo dato qz alteri rōnis nō pcludit. 3^a qz op
posito videt dīor. Tertia pz psonis dicit
qz iste pñsus p bba de pñti expñsus se hz ad
mñmoniu. nō vt cā efficiēs: sed vt dispō pñia
hāc ptē ponit doc. expñse in. ij. q. pñtis di. Ex
quo inferit qz mñmoniu nō est aliqd cātū ab
illo hēti mñmonialis sed derelictum. vñ t qñ
dī hēti mñmonialis cā mñmonij sicut dicit in p^o
arti. pced. di. d3 accipi cā pro dispōne pñia.
sicut aptio fenestre dī cā illuminatōis domi.
Et tñ de p^o cōfōne. CScda p^o est hec. mñ
moniu formalr triplex est rlo rōnis aut respe
ct^o adueniētiū extrinsec^o. Ista p^o tres hz pti
culas. Pñia pñcula dicit qz mñmoniu ē for
maliter triplex rlo. pz qz mñmoniu formalit
etiā fin nomē nō dicit nisi respectū viri ad se
minā. aut scdo femine ad virū. aut 3° ambōrū
ad plē. Et si dicas de 3° respectu: qz ples non
est nec vnqz erit i multis mñmonijs. ergo ta
lia nō cēnt mñmonia: qz deesset vna pz cēn
tialia. sic hō nō est aia deficiēte. Bm qz terti
respect^o qz extat ad plē nō est actualis sed po
tētiālis: t talis nō exigit terminū actu sed so
lū potētiā. Et si dicas veteres sunt t decrepi
ti: nec iste gñare: nec ista ppe pōt. Dicēduz
si nō pñt ex se potētiā de vt suppleat. Qui. n.
potuit dare sterili vt piat: pōt dare sei vt cōci
piat. helisabeth t sara portabūt testimoniū. t
Anna t ioachi de mñria. Ex qz pñfert qz lo
quēdo absolute t foialr mñmoniu nō ē aliqd
absolutū. Ex quo pz qz nec subā nec qualitas
nec gñitas. plura. n. nō sūt absoluta pñenta.
Scdo segtur qz mñmoniu nō est vñū p se sed
p accōis. nō ē. n. bñ cognoscibile quō hec tres
rñones vñū p se pñituāt. Segt itio qz mñmo
niu denoiat id in quo nō est nisi in pte. pz. ex
quo. n. mñmoniu includit illas tres rñones t
in nullo duoz sunt ille tres. glubet. n. duozum
ad plus nō hz nisi duas: vñā ad reliquā cōm
gē t scdaz ad plē. de qz adhuc dubiū magnū
existit: si eadē sit in viro t muliere sicut dena
ri^o nūerus i decē ouib^o. hoc dubiū relinquo.
Dicunt hī respect^o triplici vocabulo. dicunt
oblo mutua. dicunt scdo viculū mutui. dicunt
itio idissolubilitas. CScda pz psonis dicit
qz mñmoniu ē rlo rōnis breuit pz. qz derelin
quit ex actib^o volūtati nūctū seu ex eoz cō
sensib^o qz sūt act^o imāctes. t ita nō pducti ex
ix. mē. C3^a pz dicit qz sūt extrinsec^o adueniē
tes: pz. qz nō oriunt immediate posito fundamē

to t terio qz ē nā respectū itriūsc^o adueniētiū
sed aliud pexigūt: vt pñsum de pñti expñsus
Et tñ de 2ª pñce. C3^a p^o. p lras. p pētes p se
pōt mñmoniu pñci. hz hec pñce tres ptes. de
lris pz. xxx. q. v. nec illud. in glo. t d3 intelligi
si sūt abites. qz fama auditu vñ alio mō se no
uerint. Be 2ª pte. xxxij. q. ij. nō ois. f. cū dī. in
tex. t glo. Si pñtes hāt pro filijs pñtib^o t
sciētib^o. sufficit eoz taciturnitas. C3^a pz pz p
se. Et tñ de scdo arti. CQuātū ad tertiū art.
sunt tres diffi. CPrima. Si cōsensu mñmo
niū expñsus p bba de pñti: hēti mñmonij sint
idē. Dicit doc. sub. n. pñti di. q. ij. qz nihil ali
ud est vñū qz aliud. CScda diffi. vtrum mñ
moniu foialr dicat pñfectionē ex quo nō ē nisi
ens rōnis p accōis. dico qz sic t pñcti^o qz ens
ingñum ens. qz addit aliquaz dñam sup ens.
C3^a diffi. Quid sensu ff. Rich. de media vil.
vñū parētes possint hēre pro filijs. ff. Hu
go de nouo castro dicit qz sensu qz nō in fine
sebe. qz hui^o dist. Tñ vt pz in Rich. hui^o dist.
arti. i. q. ij. in fine. ponit Rich. de hoc duas
opiniones ad nullā se defmīnās. Ex quo cñz
filij t filia pñtes bba audiūt t intelligūt t ta
cent sñmunt pñtēre. p regulā iur. i. sexto. q.
tacet. Et sic pz ad. q. qz videt vñ mñmoniu
mutuo de pñti expñso cōsensu cōplef. Tūc ad
arg^o. CAd pñti dī qz ad certitudinē matri
monij requit pñbilitas nō demōstratio t h
pōt hēri de cōsensu. CAd scdm dī qz in relē
qz hēti bba supponit cōsensu. ad ingñm dī
etiā est in pñma pñce. CAd tertiū pz qz pñ nō
pōt filij aut filia dare mñmonio ipso vel ip
sa reclamante: t dato qz sit patris. non tamē
isto modo nec etiā pro omni tpe. Ex ista dist.
sicut de pñced. tres tē. CPrima conclō est
verum cōiugū ex cōsensu nō cōnubium ex
corpibus. Dicit cōclō qz verū cōiugūz sit ex
mutuo pñsensu de pñti expñso: plusqz ex cōmix
tione carnali. Et ponit a principio disti. vsqz
ad illud. c. Quidā tñ asserunt verū cōiugūz.
CScda cōclō. Carnali copula solū cōiugūz
fit vt fert impiū heretico notula. Dicit conclō
qz matrimoniu solum fit in carnali copula. vt
dicūt heretici. Et ponit ab illo. c. Quidā ta
men asserunt tē. vsqz ibi. Hīs autē responde
mus tē. C Tertia cōclō. Spōse ratio ē mul
tipharie vñ plenarie pz solutio. Dicit cōclu
sio qz distinctio sponse euacuat fundamentū
hereticorum. Et ponit ab illo capitulo. Hīs
tē. vsqz ad finem distinctionis.

Itē qz d3 t trū consensu de futuro tē.
Dicit hīg. xxvij. di. huius qñt inariū qz
ita cōtinuat ad pñcedentes. Ad postqz

in pñcedē
sensu cō
onit q
ctū. Et h
rit an
to. In 3^a
plēmeto
vi obuiat
a au
di
vel pñ
est mñ
salia lie
cunt for
mūstia
culat. m
secura co
ē mñm
nō ē for
sunt pz
pñtū si
spōsalia
qz qd ē de
me si pñt
ge nā ex
culū idit
est viculū
mutuū tra
af sic. Hō
salia t mñ
cedit pñ
firmitatē
iuramētū
magr in
ē pñsensu
futuro sed
di. c. l. vñ
mēto firm
ra dicūt qz
futuro: in
si ergo vñ
In ista qñ
termini sūt
mus termi
qd est. pñ
in plurali
Spōsalia
et ingt 2^a
vñm taby
spōdebat
nij t hīc
tribus effi

in pcedēti di. oñsum est quō p ōba de pñti cō
sensu expñsus hēat effectū. Aliū in pñti dist.
oñdū quō teneat p ōba de futuro robur dete
ctū. Et hz didi i tres ptes pñcipales. In p^a q^a
rit an spōsio de mñmonio teneat cū iuramē
to. In 2^a an robur eadē hēat testimonio ten
to. In 3ª quē iminiū aspiciat p mñmonij cō
plemēto. Pñtia i pñ^a 2ª ibi. Pñtisse at snie
vz obuiare rē. 3ª ibi. Sic qñt cū pñsensus rē.
¶ In sola spōsalia mulier sponsa solum
aut vxor iudicē. Et q vxor debeat iu
dicari at triplr. Pñtio sic. Eē vinculū
vel 3^a ad qd licite pōt leg carnalis copula
est mñmonij vel 3^actus mñmonij: s; post spō
salia licite seqt copula carnalis: qz tales non dī
cunt fornicari nec adulteri. igr rē. Pñtio ē
mñficta: qz tal copula nō nisi p mñmonij ex
culat. Adnor pbat eē de spōsali b^o. 10 q. qz s; b
secuta copla carnalis simplr dicit ecclia mñ cof
eē mñmonij: nō aut ē p illū actū: qz ille act^o
nō ē forma: nec pñdē: nec forma facti: ergo
fuit pñ^a mñmonij. ¶ Secō aī sic. Imple^o
pmissi sic r fidelitas est de lege nature. ergo
spōsalia sunt vinculū idissolubile. pbat pñia.
qz qd ē de lege nature dissolui nō pōt r maxi
me si pñmari iuramēto: qz iuramētū ē de le
ge nāe ex spōsali b^o. igr cū iuramēto surgit vi
culū idissolubile: igr mñmonij: qz mñmonij
est viculū idissolubile iter vīz r mulierē q ad
mutuā trāslatiōē corpōz suoz 3^actū. ¶ Terc^o
aī sic. Mō ē mediū qñtū ad istū 3^actū iter spō
salia r mñmonij. s; qñ apponit iuramētū ex
cedit 3^actū firmitatē spōsaliū: qz spōsalia hñt
firmitatē suā sine iuramēto: ergo qñ apponit
iuramētū est 3^actū mñmonij. In om. Tñ pñio
magis in pcedēti di. c. ij. efficiēs mñmonij cā
ē pñsensus non qlibet: s; p ōba expñsus: nec de
futuro sed de pñti. Tñ 2^a an tē eiusdē in pñti
di. c. i. vbi pbat q pñsensus de futuro etiā iura
mēto firmat^o mñmonij nō facit. Tñ 3^a qz iu
ra dicūt q si in aliquā qz pñtentiā p verba de
futuro: r in aliā p ōba de pñti. scda ē ei^o vxor
si ergo vñ^a vna est vxor: prima non fuit vxor.
In ista qōne ad af. rē. ¶ Quō ad primū ar^m
termini sūt. Spōsalia. Spōsa. Vxor. ¶ Pri
mus terminus ē spōsalia a spōdeo spondee:
qd est pñtito: r videt carcere singulari. sed
in plurali declinari. Sicut autē papa Nicola^o
Spōsalia sunt futurariū nuptiaz pñmissio. Nā
vt ingt Tho. di. xxvij. hñt^o arti. q. ij. arti^o. i. aī
vsum tabulaz mñmonij cautōes dabāt qd
spōdebāt se inuicē cōfentire in iure matrimo
nij r fidelissimos dabāt. Et pñt hēc spōsalia
tribus effici ternarijs. Primo nuda pñmissio

ne: vt cū vtr dicit: accipia te in meā: r mulier
accipia te in meū. Secō dñf aris spōsalijs
vt pecunia vel aliquo hñmōi. Tercio anulī sub
arrōne. vbi notādū q dñf: arra^o r subarra^o:
qz subarra^o fit in anulī datōe aut pōne in di
gito. arra^o in hoc r in relige vt pecunia rē.
¶ Tñ btā Agnes nō solū dñf: arrata: s; subarra
ta. d qua canim^o. Annulo suo subarrauit me
dñs meus iesus xpa r tanqz spōsaz decorauit
me corona. Et in pñia. Agnes agno desponsa
ta nouis aris subarrata puma spōso iubilat.
De arra aut spōse libz multū gratum edidit
venerabil^o Hugo de scō victore q dñf de amo
re spōsi ad spōsam. Ex quo infer^o q oīs subar
ratio est arratio: nō ecōtra: ita q subarratio ē
nobilissima spēs pñtia sub arratiōe. ecce pñ^a
ternarius. vt in hoc 3ª spōsalia genus gñalissi
mū: arratio gen^o mediū: subarratio spēs spō
lissima. Quarto iterueniēte iuramēto. qñto
fidelitatiōe. sexto sub pñtitiōe pene que pro
nō posita habet: ita q si nō pñt ad illā penā
nō tenet solucdā: qz mñmonia debēt eē libe
ra: vt si qz dicat: pñtito pñtē tecū sub pena
cētū marchaz. ecce scda ternari^o. Septio effi
ciunt cū pñtitiōe honesta: r stāte pñtitiōe stant
nō stāte nō stāt. vt si qz dicat: pñtē tecū si pla
cuerit patri meo: vñ si volueris pñtē ad fidē
¶ Et auo cū pñtitiōe ihonesta pñtiam mñmo
nij: r tñc nulla ē oblo: vt si qz dicat. pñtē tecū
si pcuraueris venena sterilitatiō tue. Mono
si cū pñtitiōe ihonesta q tñ nō sit pñtiam mñ
monij. vt si dicat. pñtē tecū si furat^o fueris aut
si deū offenderis: tal pñtitiō pñt adiecta hñ
da est. Ad hēc faciūt que hñtur extra lib. iij.
de pñtitiōib^o appositis. i. desponsatiōe. c. si cō
ditiōes. En terti^o ternari^o. Est scda notādū q
sic sunt tres ternarij in pñtitiōe spōsaliū: sic sūt
tres ternarij in destructiōe corp. Pñm^o mo
dus est qñ alter religionē ingredit. qz p hoc
etiā solueret mñmonij nō pñtatiū. cū de cō
uersiōe piugator ex publico. Secū qñ pñt
cū aliā p ōba de pñti. cū de spōsali b^o. si inter.
qz in secūda fit datio. in prima solū pñmissio:
r sic in scda fit datio. in prima solū pñmissio:
in prima nō: sed tñ pñmissio. peccat tñ pñt
tēs: r in hīs duob^o modis solunt spōsalia
ipso iure. Tercius modus qñ trāsfert se ad re
gionē aliā: r pñtenti tpe expectat^o: r debito
mō regitus nō reuertit. cū de spōsali b^o. de il
lis. Ecce primus ternarius. Quart^o modus ē
qñ alter incutit lepiā: vel paralūm: vel alā
enormē lesionē: extra de iure iurādo. quē ad
modū. s. q. si. in tex. r in glo. Quint^o qñ alter
corp fornicat. cū de iure iurādo. quē ad modū.

Sexto si supuenit affinitas vel cognatio spūa
lia. et de sanguinitate et affinitate. sup eo. En
scōs ternari. **Septimo** modus qñ alter alte
rū absoluit ne deterio inde ptingat si talē du
cat quē odio hēbat. et de sponsalib. c. pterea
s. si aut. **Octauo** qñ mior ad legitimā etatē
venies dissentit. et de desponsatione ipubez.
de illis q ifra ānos. **Nono** si pbeſ fama de im
pedimēto iter eos vel scādaliū de eoz coniu
ctione et de sponsalib. cū in tua. **Dos** tres
ternarios siue hunc nouenariū ponit richar.
de me^a villa. xvij. dist. h^o qñti. arti. 3. q. iij. Ali
q vt idē dicit decimū apponit: si sponsalib.
supueniat simplex p̄tinentē votū qz vt vt eis
sicut votū solēnsatiū p̄ p̄fessionē in religiōe
soluit m̄fimonū non p̄sumatū: ita votū cōti
nentiē simplex sponsalia soluit. vñ sponsalia
suo mō se p̄nt ad m̄fimonū sicut exorcismus
ad baptisimū. **Tertio** notādū q̄ sūt attēdēdi
tres septenarij in hoīe in fine p̄mi sūt spondē
seu p̄mittere m̄fimonū: s̄ non p̄bere. in fine
sēdi p̄mittere et p̄bere m̄fimo^m sed non
de coi de oib^o reb^o alijs dēt^o facere. in fine ter
tij septenarij et maxie post. xxv. ānos sūt b̄ tria
opari. Et tñ de isto terminio spōsalia. **Secūdo**
termin^o ē spōsa. vñ notādū q̄ sponsa dī tripl^r
vno^o a sponsalib. et sic loquit aug. et hf. xvij.
di. h^o qñti. ca. ne nuptialib. institutū ē vt ias
pacte sponse non statim tradant ne vilem hēat
marit^o datā quā non inspirauit sponsus dila
tā. **Secūdo** dī sponsa a p̄tione ip̄i m̄fimonij.
q. n. hoc^o tradit: tradēdo p̄mittit. et p̄mittē
do tradit. Et hoc^o tradit ierōim^o sup matth.
li. i. **Recordare** p̄suetudinis scripturaz q̄ spon
si viri et sponse vocētur vxores. **Tertio** dī spō
sa in coi: vt p^o aut scō^o p̄uēt. vt p̄. ex. xxvij.
dist. Et notādū q̄ hec tria se hñt p̄ ordinē. se
mina: spōsa: vxor femina solū dī ante p̄missū
m̄fimonū in p̄missione m̄fimonij. sic sponsa
dī femine nomē non amittat in p̄ctu m̄fimo
nij. et femine et sponse et vxoris nomē obtinet.
Tertio termin^o est vxor vñ se hñt vxores in
viroz societate tripl^r. ad viroz p̄fortiū: ideo
sociā est non ancilla. in viroz adiutorij: ideo
amāda nō spnēda. faciam^o inq̄t gen. ij. et ad
iutorij sile sibi. in viri p̄tinentia fruanda: ideo
vxor venerāda. vñ vxor ab vngēdo qñ vñxi
or: s̄ sincopa breuiant. vñgebant. n. antiq^o
vt ad lectū viroz accederent. p̄ in hester de
mūdo muliebrī. **Bi** autē noīe triplīci. nupta
vxor: cōiūx. nupta ex tēplo: vxor ex domo: cō
iūx ex lecto. Et tñ de p̄io arti. **Quatu** ad
2^m arti. sūt tres cōfessiones. **Primo** p^o ē. de spō
salibus siue de p̄scū ḡ vba de futuro exp̄sio.

Secūdo de carnali actu. **Tertia** de p̄p̄tione
vñ ad alter. **Prima** p^o. p̄sentis cū exp̄sio
de futuro. que spōsalia censent: aut ad t̄p̄ aut
tact^o ad m̄fimonū nō sufficit. Ista p̄clo tres
h̄z p̄tulas. **Prima** dicit q̄ cōsensus de futuro
nō sufficit ad m̄fimonū. p̄bat: p̄io futurū nō
est igr cōsensus de futuro m̄fimonū nō p̄sti
tuit. **Alio** p̄. nā si cētūā nō ēē futurū vt de fu
turo loq̄mur. p̄ p̄ntia. qz q̄ h̄z cōsensus de fu
turo nō p̄sentit in m̄fimonū qd ēē hēat ēē in
intentione: s̄ intēdit postmodū in m̄fimonū:
cōsentire. tñ scō^o: qz q̄ semel in m̄fimonū cō
sentit: si oz eū denuo nouū h̄re p̄sentis: s̄ con
tinuare h̄itū. s̄ si q̄ p̄sentat de futuro in m̄fi
monū vt vep sit m̄fimonū oz q̄ rursus hēat
p̄sentis de p̄nti distinctū a p̄mario igr. **Alio**
3°. et rō doc. sub. i p̄nti di. q. vnica. in solutio
ne p̄ncipali. p̄sentis de futuro nō est nisi qdā
p̄missio. q̄ at p̄mittit nō tradit adhuc. in m̄fi
monio at sit actualis trāslatio corpis vnus
in alter. et eō. qz est mutua. et p̄z aliūde: qz sig
q̄ ad m̄fimonū exigunt sunt r̄ntatiua seu de
mōstratiua: et ita p̄ p̄nti. aut ergo mōstrāt cō
sensū. p̄ p̄nti: et hf tunc p̄positū q̄ cōsensus de
futuro nō sufficit. aut mōstrāt p̄sentis de futu
ro: et sequit q̄ signa sūt falsa: qz demōstratiua
sūt ex se p̄sentis de p̄nti: et tñ solū est de futu
ro respectu cui^o nō sūt siḡ rep̄ntatiua s̄ p̄no
stica. Et si dicat sicut se h̄z p̄ns ad p̄sentis: ita fu
turū ad futurū. vñ seḡtur q̄ sicut p̄sentis de p̄nti
tū facit m̄fimonū de p̄nti: sic p̄sentis de futu
ro m̄fimonū de futuro. **Dicēdū** q̄ si plus cō
cludit nisi q̄ sicut hodiern^o p̄sentis ē cā ho
dierni m̄fimonij: sic crastin^o crastini. et ā plus
et dato q̄ ex p̄missione seq̄tur obligatio. ergo.
hec ē fal^o p̄ntis: nec iuuat v̄boz exp̄sio de fu
turo aut p̄nti: vt apud deū sit vep m̄fimonū
nisi iter sit p̄sentis de p̄nti solū sūt spōsalia: et
si dicat eccia de v̄bis de p̄nti fieri m̄fimonū.
qz de mani estis iudicat n̄z cor intuef. Et si di
cat q̄ v̄ba exp̄mētia p̄sentis sub p̄ditōe de
p̄nti vep p̄stituit m̄fimonū p̄ito cōsensū ite
ri^o: igr et v̄ba de futuro. p̄ p̄ntia. qz sicut futu
rū nihil ponit. sic nec cōditio. vt si dicat: si hi
rūdo natat p̄scis est. **Secūdo** ad ānō et loquēdo
de v̄bis de p̄nti q̄ sūt signū sensibile ip̄i m̄fi
monij. sicut dicit doc. deuo. hui^o dist. q. 3. **Cō
ditio** triplex p̄t addi v̄bis de p̄nti. p̄io de p̄
terito et si stat p̄ditio stabit m̄fimonū: vt si qz
dicat: capio te in mēā: si p̄tūus est mortu^o. si
non stat p̄ditio: non stat m̄fimonū et rō est
qz vt tāgebāt arg^o: cōditio nihil ponit: sed
bū cōditiois p̄o. **Secūdo** pōt addi cōditio de
p̄nti: vt accipio te in mēā: si es virgo. et p̄cat.

psomiter vt in primo. Tertio pot addi p
tio de futuro: r si e ncia tuc tenet msumoniu
non rone conditionis: s ponia conditionis. vt si
dicat dspiā. capio te in iuca si sol cras oriet:
q: si cet cōtingēs conditio: non foret msumo
nium: sed totū sicut de verbis de futuro dicef
pp indifferētiā positionis. Ex quo clare relin
quit q verba de pñturobur non hñt ex appo
sita conditōe: s tūc q: pñt cōditio: r sic nō
obuiat obiectio. ¶ Scda ps dicit q: pñsensus
de pñti cū verbis cōmidentib: ad tps n facit
msumoniu. pbat pñio eē de conditionib: in
desponsatōe appositis. c. vltimo. dī q si alter
dicat alteri: pñio tecū donec inueniā aliā ho
more vel facultate meliorē. talis pñsensus caret
effectū. Tū scdo: q: msumoniu sñt desponsa
tionē aie cū deo: q non denotat ad tps in mi
litate ecclia. Tū tertio q: desñt nuptias ppe
tuas in triūhāte ecclia. Et dato q fiat expñsio
pñsensus p vba de pñti: r mutuo: non tñ q sus
ficiat. vñ aliqui msumoniu: r pñio desñt i cor
de: q: dato q vba pferant cor i pñt. Scdo
aliqui est defect: in ore nō in corde: vt pñsenti
interiorē hz: sed non vba aut alia signa. Ter
tio in vtroq: vt in pposito: r pñsensus hēt ad
tps r verba. pñt ad tps. non tñ dico qn de
possit dispensare vt sit matrimo: et licet ad
tps vt infra videbit dist. xxx. pñone. 3. de re
pudio: nñc qo loqr vt nunc: est msumoniu. Et
si dicatur q sicut simplr ad simplr. sic fin tps
ad sedm tps. r ita si p vba de pñti simplr. ma
trimoniū pñtuit simplr. ita p vba r pñsensus
ad tps pñtuit ad tps. ex regula thoptica. Bi
cendū regulā thopticā itelligi dñ sedm qd in
vtrorq: extremor: repit: sed msumo non repi
tur i obligatione solū ad tps: s possit repiri.
nec ē sñc de fuitute ad tps: r fuitute simplr.
Az. n. msumoniu a doctore dicat fuit. xxi.
dist. q. v. non tñ tñs vt fuit: de q agit phūs in
pñio poli: iō argm non currit: a sñi s a dispa
tis. Et dato q qo i msumonio possit dare ptā
tem sui corporis ad semp: non tñ solū ad tps.
q: hoc pñti non puenit dispēfante de cosic. n.
exigit msumonij significatio sic institutio sic cō
tinuatio. ¶ Tertia ps dicit q: pñsensus tacit:
non cāt msumo. pbat. tū p q: pñsensus tacit:
non sufficit ad ius acqredū alteri qd tñ i mfi
mo acqrit. Tū scdo: q: in bapmo vbi est spūa
le mfi non sufficit cōsensus sine vbi in ba
ptizate. g: nec h: aut signū aliud cōmident.
Tum 3: q: est ex noua lege sacm. vñ non o3
q si qo possit intus pmittere petm fornicatio
nis sine ope exteriori. ita msumoniu. q: sic isti
tutū est. Tū dato q p vba cōsensus ppleat: non

tñ debēt dici vñ pñsensus r vba. vt. p hoc fa. i
at i^a regla. vbi vñ pp vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ
hoc. n. itelligit vbi vñ ad aliū ordinat vt ad
finē. vt diligo sortem pp dei: ergo eadē dile
ctione diligo sortē r deū. Sic n est h loqndo
pprie. n. n. pñsensus ad vba nec vba ad pñs
sum ordinant: s ambo ad msumonij pñti ve
rius sūt msumonij pñtus. r sic qñ p instm p
verbor: expñsione pñsensus vt dicat pñsensus ex
pñsensus est ad msumoniu dispō puia. ¶ Scda
pñdo. sic in pñti msumonij mutui corpor: daf
dñū vt copula carnalis iplicite solū icludat.
Ista pñ tres hz pñclao. ¶ Prima de mutuo
corpor: dñio ex supiorib: ps. Scda dicit q in
pñti msumonij icludat iplicite copula carna
lis hoc est si petat pbat. Tū pñio. q: hoc exce
pto in qbuscūq: pñtuit vir r vxor: h de pñto
cōsentire pñt ff r foroz q tñ msumo de pñti
pñt nō pñt. Tū scdo aucte aug. r hñ ifra. dist.
xxx. loqñtis de purissima mfe dei. cōmittens
vgitatē dñe dispōni cōsensus i carnalē copu
lā. Ex q g: nullum puri pñtuit msumoniu de
alijs ppo. Tū tertio q: si q mulier dicat. cō
sentio i te: vt tñ nō cognosceas me: nō est mfi
moniu. r vñ hoc: nisi q: pñt subāz msumonij: ex
q sequitur ppo. Nec est opio doc. deuo. pñtis
dist. q. vi. Et doc. subti. di. xxx. q. ij. arti. ij. de q
pl. vñ. ¶ Tertia ps dicit q: solū iplicite: ita q
in pñti msumonij nō o3 trāsferre dñū corporis
sui in aliū q ad carnalē copulā explicite: ita
q explicite dicat. pñt in vbi in msumonio cō
sensus. accipio te i meū. accipio te in meā. Tū
p: q: mfi in lfa dicit q: pñsensus cohabitatio
nis vel carnalis copule non facit msumoniu.
Tū scdo p eadē dist. xxx. loqñtis de maria: cō
sentit in copulā maritalē. s n in copulā car
nalē. Tū tertio aucte venerabil: hugōis i lib.
de vgitate marie. q hoc idem fateret. ex q pñ
tertia ps. Et si obijciat qñō pñt eē vgitas pñ
cta cū datōe pñtis ad actū carnalē: et iplici
te. dimissa vgitate ad xxx. dist. dubitat de Joā
ne euāgelista quē dicit vgitē brūs Jero. ad
paulā r enstochm: eplā q icipit. Cogitis me o
paula r eu. zc. Ingt. n. de eo loqñs. Tu xps
in cruce mñz vginem vginē cōmēdauit. r tñ
eū dicit euocatū a nuptijs sup suū euāgelu i
plogo sic ingens. hic est Jo. euāgelista vnus
ex discipul: dei q vgo a deo elect: est: quē de
nuptijs volētē nubere vocauit de: Quid de
te Jo. dicā. Tu es discipulus vginis. tu es cu
stos vginis. tu es virgo illibat. tu es virgo
psecratus. in altissimis crucis nobilissimus. se
det virgo sed suspēsus: ipse est caput vginis
q nec nubē voluit nec nupsit. Et latere dñtro

inferius extat vgo vginu. de cui⁹ vgitatis for-
mula cuncte honestant vginas gloriose: hec de-
spofari voluit: sed cu⁹ vGINE a se⁹ p⁹docta spū:
q⁹ eā vir suus carnalr nō cognosceret. A fini-
stis vgo Jo. quē laudat caput vginu: i suo
vgieo delectat p⁹sortio. ē tñ hic vocat⁹ ad nu-
ptias: t⁹ vocat⁹ a nuptijs vt p⁹deret celibat⁹
melior fore coniugio vt sint in vgitate q⁹d⁹. pri-
mū obtinet xps. scdm vgo m⁹ d⁹itissima v⁹uti-
bus. Tertiu⁹ Joānes euangelista q⁹ si vxorari
voluit nō peccauit: nec statim amisit v⁹gineuz:
sed a gradu descendit quē repauit vgitatē ama-
torum: p⁹sentit i societate coniugale: nō actū cā-
nalē. ¶ Ter⁹ p⁹. Copula carnal⁹ p⁹sentit exp⁹si-
so de futuro: seu spōsalib⁹ adueniens: nisi p⁹sen-
sus de p⁹senti adueniat: v⁹z m⁹simoniū nō effi-
cit. Ista p⁹ vt p⁹ tres h⁹z p⁹teclas: tñ p⁹ban⁹ simul.
¶ M⁹simoniū. n. nō p⁹h⁹it nisi p⁹ mutua datione
corpor⁹ p⁹ suo p⁹p⁹: s⁹ hoc nō sit p⁹ actū carna-
lē. sequit⁹. n. illū d⁹ctū. vñ doc. sub. q. vnica. p⁹ti-
tis di. soluēdo primū arg⁹ qñ dicebat. M⁹si-
ne vinculu vel d⁹ctus ad q⁹d licite pōt seg car-
nalis copula est m⁹simoniū. Dicit doc. q⁹ ista
nō est vera: nisi itelligat de vinculo idissolubili
aū actū copule carnal. istud aut⁹ t⁹ si fiat ind⁹ssol-
ubile per actū illum non tamē p⁹n⁹ est idis-
solubile. Et si q⁹ras isto p⁹supposito s⁹z p⁹supptio
nē ecclesiā q⁹d est s⁹z v⁹itate: nūq⁹d act⁹ sequis cāt
idissolubile vinculu. Rñdet v⁹itas p⁹ualet p⁹-
supptio: t⁹ s⁹z in quocūq⁹ iudicio si eq⁹l⁹ possit
v⁹itas esse nota sic ē illud vñ orit ista p⁹supptio
in v⁹itate. igit⁹ si iste in actu sequenti spōsalia nō
mutat p⁹sentium spōsalium in m⁹simoniāle nō ef-
ficiet m⁹simoniū p⁹ illū actum: q⁹z iste nec ex nā-
rei: nec ex lege dīna ē p⁹p⁹ria forma sacral: nec
m⁹simoniū in p⁹posito. ecclesia tñ cui nō pōt i-
notescē aiuz exercētis illū actū p⁹sumit q⁹ nō
velit peccare mortali: t⁹ iō q⁹ recedat a p⁹sen-
su spōsalium t⁹ nouo p⁹sensu m⁹simoniāli vel af-
fectu cognoscat istā. Et p⁹ hoc p⁹z ad illud q⁹d
adducit ex de spōsalib⁹. c. is qui. cōcedendo
q⁹ si nō mutet cōsensu p⁹rior in m⁹simoniālez
in v⁹itate nō ē m⁹simoniū: s⁹z ecclesia sic p⁹suat.
Et tñ de sebo art⁹. ¶ Quātū ad 3^m art⁹. sunt
tres difficultates. ¶ P⁹ria diffi. Si p⁹ct⁹ m⁹si-
monij est liberal. ¶ 2^m q⁹ si liberalis descendat
a liberalitate: sic nō est libalis: q⁹z p⁹h⁹es dat vt
accipiat: q⁹d nō libalitate est op⁹: cui⁹ est dā-
nil itē dēns recipere: hoc⁹ hic loq⁹ doctor. m⁹.
Si aut⁹ liberal a libertate descendat. sic ē libe-
ralis: q⁹z nō cogit volūtas. ¶ 3ª diffi. ¶
Quid principale includit in m⁹simonio. ¶ 2^m
formal⁹ respect⁹: cōnotatiue amor mutu⁹ in-
ter se t⁹ ad plē si veniat. ¶ Tertia difficultas

vtrū expressus cōsensu de futuro cū carnali
copula sequēte accedēte p⁹sensu de p⁹senti p⁹ v-
ba tñ de p⁹senti non exp⁹ressio efficiat m⁹simoniū.
Dicit ff⁹ Rich⁹ de media vil. p⁹ntis di. art⁹. i.
q. ij. q⁹ sic. Et sic p⁹z ad. q. q. v⁹z p⁹ sola sponsalia
mulier solum sponsa sed non vxor iudicatur.
Tūc ad arg⁹. ¶ Ad p⁹m dico in 3^a p⁹. ¶ Ad
scdm dicēdū q⁹ t⁹ si p⁹missio sit de lege nature
nō tñ ē ita forte vinculu sicut datio. t⁹ iō q⁹ de-
dit q⁹d p⁹misit nō pōt auferre ab illo cui dedit
vt det illi cui p⁹misit. sed d⁹z penitē de nō iple-
to p⁹misso. ¶ 2ª aut⁹ d⁹z q⁹d est vinculu indissol-
ubile. v⁹z ē vinculu indissolubile: t⁹ de iure t⁹
de facto: cuiusmōi ē m⁹simoniū: p⁹missio autē
solū est idissolubilis de iure. ¶ Ad tertiū di-
cēdū q⁹ in spōsalibus est gradus firmitatis. si
cut patuit in primo art⁹. vñ spōsio cū iuramē-
to est in altiori gradu spōsalium: q⁹ sine iuramē-
to. nō tñ erit gen⁹ spōsalium. Ex ista rē. ¶ P⁹ria
ma cōclō ē. Cū iuramēto facta spōsio nō ē p⁹-
rāto idē cōiugio. Dicit cōclō q⁹ spōsio facta
etiā cū iuramēto nō ē coniugiu. Et ponit a p⁹n⁹
di. v⁹sq⁹ ad ill⁹. c. ¶ P⁹remisse aut⁹ snie v⁹ obuia-
re rē. ¶ 2ª cōclō. Sic m⁹simoniū legitime
fiat vt nō sit dubiu si q⁹ p⁹sentiat. Dicit cōclō
d⁹st sic fieri q⁹ fiat legitime t⁹ nō veniat in du-
bitū vtrū sint facta vel nō. Et ponit ab illo. c.
p⁹misit aut⁹ snie rē. v⁹sq⁹ ad. c. ¶ Hic querit cū cō-
sensu de p⁹senti rē. ¶ Ter⁹ cōclō. Affectu cō-
iugali sit m⁹simoniū: nō actu carnali: nō ē hic
dubiu. Dicit cōclō q⁹ p⁹ affectu cōiugale: non
p⁹ actū carnale: sit m⁹simoniū. Et ponit ab il-
lo. c. Hic queritur v⁹sq⁹ ad finem rē.

¶ P⁹ortet aut⁹ cōiugale p⁹sensum liberū
esse. ¶ Hic sig⁹. xxix. di. hui⁹ q⁹rti sniaz
que ita h⁹z p⁹tinuari ad p⁹cedētes. Hāz
postq⁹ p⁹rio in di. xxvij. oñdit mag⁹ quē p⁹ ver-
ba de p⁹senti cōsensu exp⁹sius hēat effectū: t⁹ se-
cūdo in. xxvij. di. quē teneat p⁹ vba de futuro
robur detectū. nunc 3° i p⁹senti di. oñdit q⁹z im-
p⁹fect⁹ p⁹sensus m⁹simoniū dicat defectū. Et q⁹z
pōt eē defect⁹ ex p⁹te volūtas t⁹ rōnis. iō hec
ps in tres p⁹tes diuidit. In p⁹a ponit impedimē-
tū ex-coactione. In 2ª claret nocumētū falsi-
uotione. In 3ª claudat documētū annotatio-
ne. ¶ P⁹ria in p⁹n⁹. Scda di. xxx. seu sequenti. ibi.
Nec solū coactio impedit rē. 3^a in fine illius
di. ibi. Et s⁹z fine non bono p⁹h⁹at coniugiu rē.
¶ Rursus prima particula que est p⁹ns dist. i q⁹
matrimonial ponit impedimētū ex coactio-
ne in tres partes diuidit. In prima v⁹itas de-
terminatur. In secūda veritas hinc explana-
tur. In tertia veritas sponsalibus applicaf.
¶ Prima in p⁹nc⁹. Secunda ibi. ex his appa-

apparet
re aut
in gene

ter p⁹len-
violētia
est ad ob-
p⁹rimo
li in p⁹po-
sicut ibi
tāta libe-
ne sicut
tie nō ip-
a⁹is p⁹o-
coactio n⁹
studique
clā mat⁹
sunt ad
p⁹ria. q⁹z
tur. xxx.
a⁹is q⁹z
nia vel s⁹
gittima
mg⁹ in l⁹
ipedire.
unt ca. i.
tenet nec
T⁹ij q⁹z
carnalis
metu mor-
ad seculū
ij. q. ij. p⁹
am. xxx.
ne p⁹erit
v⁹troq⁹ e-
eēt v⁹z
p⁹ssent
for. rē.
tract⁹.
di aut⁹ de
duo: vt hā-
sum. Et al-
ib. 3° sue
summa q⁹
oñt oblig⁹
d⁹mittit
proprie m-
dicto v⁹z
t⁹ v⁹ditio-
rap datio-
vna p⁹o nō
dict⁹ est m

apparet coniugium fieri et. Tertia ibi, p'senti
re aut p'batur qui et. Et hec est d'io p'ntis d'ic
in generali circa quā queritur in speciali.

¶ Item d'ctus matrimonialis vi aut clā
ipediat. Et af q' non tripli. **¶** Primo
sic Baptizatus timore pen' ap' sufficere
ter p'sentit vt vere recipiat baptis'mū. igit' hec
violētia nō ipedit. An p'z. q' talis cogēdus
est ad obseruationē fidei iā susceptę. et de ba
ptismo et eius effectu. maiores. p'ia p'z. a simi
li in p'posito: cū hic sit matrimoniu carnale:
sicut ibi spūale. Imo a minori v' tenere p'ia cū
tāta libertas nō reperiat' aut requirat' in car
ne sicut in spū. **¶** Secūdo af ad idē sic blandi
tē nō ipediunt a d'ctu m'fimonij. igit' nec vis.
an p'z de se. s'z p'bat p'ia. q' vis huiusmōi seu
coactio nō est nisi quedā inductio efficac' ad
istud: q' nō ē simplr coactio. **¶** Tercio af. q'
clā matrimoniu ipediat. clādestina mat'io
sunt adulteria: igit' clā matrimoniu ipedit. p'z
p'ia. q' matrimoniu nō ē adulteriū. an p'ba
tur. xxx. q. v. Aliter d' de clādestinis. m'fimo
nij q' nō sunt p'ugia s'z adulteria vel p'tuber
nia vel stupra: aut fornicationes pot' q' legi
gitima p'ugia. **¶** In op' coactiois. Tū p'io
mgf in littera vbi dicit coactionē m'fimonij
ipedit. Tū scdo et de his q' vi cā vel metu fi
unt ca. i. in glo. m'fimonij d'cti per metuz nō
tenet nec obligat' est q' hoc facit etiā si iurat.
Tū 3o q' fauorabili' est m'fimonij spūale q'
carnale. s'z p'sessio facta in religioe per p'sensū
metu mortis coactū nō t'z: vñ talis reuertit' p't
ad seculū. et de his q' vi met' ve cā sūt. c. i. Et
f. q. iij. p'is. p'io clā at q' nō ipediat m'fimoni
um. xxx. q. v. indicat'. d' de illis qui clādesti
ne p'xerūt q' reatū adulteriū p'terq'z incurrit: dū
vtrorq' eoz viuēte ali' se copulauerit s'z hoc nō
et' v' ex nisi p' mutuū clādestinū p'sensū verū
p'xissent m'fimonij. **¶** In ista qōe ad af. pari
for. et. **¶** Quo ad p'm art. termini sunt. Con
tract'. Alio Clam. **¶** Primus termin' ē d'ct'
d' aut de cū et traho hie. q' d'it eē ad minus
duo: vt fiat d'ctus: et trahat se p'p'tes ad p'sen
sum. Est aut d'ctus vt narrat asteranus ast'f.
lib. 3o sue iur. titulo 3o. et cap' originaliter de
summa q' d'z rolādina. p'prie. vñ vltro citroq'
or' obligatio: in q' d'ctus breu' s'z cōpendiosa
diffinitioe 3o notat'. **¶** 1o d'z d'ctus p'prie: im
proprie: magis improprie. In d'ctu. n. p'prie
dicto vtraq' p's mutuū obligat: vt in emptōe
et v'editione: in locatioe et p'ductione: et 3o in ar
raz datione. In d'ctu improprie dicto obligat
vna p's nō alia: vt in mutuo. d'ctus aut 3o mō
dict' est magis improp' i. eo. n. nulla p's obli

gat: s'z magis obligatio facta dissoluit: vt i trā
sactione. idē recte vt sit totalis d'ctus rolādus
post p'prie. p' addit vltro citroq'. i. p'ncinde
puenies t'bi p'cius s'z cōmodū: sicut ap'd eoz/
dubentes seneca d'z. p'ctim: scissimq'. q'd gal
lici dicūt descot et de taille. vñ cōgrue guilla
redonēf titulo de negocijs secularib' p'tractū
diffinit. **¶** Contract' ē vltro citroq': oblig' ex vo
lūtate et pacto partiū surgēs: vt ēptio vendi
tio locatio. ex quo infer' obligationē eē supe
riorē ad d'ctū dū. n. p'tingit obligationē repe
riri vbi d'ctus nō est: s'z vbi ē d'ctus ibi est obli
gatio p'tinuo. in cura. n. et tutela obligatio est
nō tū sp' d'ct': vt dicat d'ctus vtriusq' p'tis ex
p'essa volūtate. tutor. n. pupillo et curato: mi
nor ex sua admistratōe obligant: quasi euz
eis p'xissent. Ex q'b' aut p'stat d'ct' p'sonis reb'
et obligatiōib'. h'z aut d'ctus sub se ad modū
inferioris. 3. species. sunt. n. tres d'ct'. **¶** 1o p'm
d'z noiatus. scdus innoiati'. tertius magis in
noiatus. noiati sunt tres binarij. ēptio: vendi
tio: locatio p'ductio: ecce p'mus binari' cōmo
datū depositū. en scdus binari'. tertius bina
rius mādātū societas. Quibus si pignus ad
dimus et a deposito distinguim' erūt tres no
minū ternarij. vt p'z inspiciet'. dicitur aut h'
d'ctus noiati: q' nomē cuiuslibet eoz ita p'io
p'prie puenit sibi vt nulli ali' d'ctui accomoda
ri possit. Secūdi d'ctus qui dicitur innoiati: i
triplici sunt g'ne. primi sunt per do vt des vt
est d'ctus matrimonij: dat. n. vir corp' femine
vt corpus femine sibi det. 3o vt in p'cedēti d.
doc. dicit. d'ctus m'fimonij nō est liberalis: s'z
liber. Secūdi sūt per facio vt facias: vt facio
tibi li'm: vt facias mihi domū aut verbis facti
onē claudētib' scribo tibi galter: vt mihi scri
bas alexādriū. Tertiū sunt p' do vt facias: aut
facio vt des: ex abobus p'mixte. do tibi equū:
vt scribas mihi lib'ū: doceo te grāmaticaz: vt
des mihi mēsurā bladi vñā. Sicutur aut h'
tres d'ctus iō innoiati: q'z noia eoz ita vage
sunt: q' alijs d'ctib' noiatis accomodari p'nt.
vñ do vt des: pōt accomodari ēptioni et ven
ditioni. v'editor. n. dat rē vt emptor det p'ciū:
do aut vt facias pōt accomodari locatiōi cō
ducto: q'z p'ductor dat pensionē vt locator
sibi faciat. i. p'et patiētū v'edi. **¶** Contract' ter
tij dicit' magis innoiati: vt pacta p' eo q' no
men pacti adeo ē g'iale q' oib' d'ctib' noia
tis et innoiatis: accomodari p'nt: et tinct oia q'
sunt cā obligationis p'hende vel tollēde. 3o
notat' q' d'z oblig'. vñ ista tria sp' h'nt per ordi
nē: obligatio: d'ctus: renūciatio. oblig' ē iure
vinculū quo necessario astringimur ad aliq'd

bandum vel faciendū per vim ciuitatis rōne
ita diffinit asteranus titu. iij. lib. tertij. ⁊ hec
tres hz spēs. p^a nālis tñi. scda ciuil tñi. tertia
nālis ⁊ ciuilis simul. Nālis obligatio est que
in se nālem p̄tinet equitatē: hec. n. per natura
le nascit vinculū. s. p̄sensuz: ⁊ pōt fieri iter oēs
hoies: ⁊ tollit per actū p̄rium. nālem. s. p̄ actū
p̄petuū de nō petēdo. Ciuilis obligatio ē cū
quis solēnitare iuris ē astriat: s. nālis eqtas
cū teneri nō suadet: vt cū quis fuit cōfessus p
scripturā se pecuniā recepisse cā mutui sub
spe future cōmoditatis quā inde nō recepit.
Nālis simul ⁊ ciuilis obligatio ē cū persona
que pōt efficaciter obligari cū solēnitare iu
ris obligat. s. cū nālis equitas vult eū teneri ⁊
iuris solēntas iteruenit. ⁊ hec obligatio ē ef
ficax ad agēdū. Lōtractus aut obligatio ē r
est cōtentū qd sub obligatione: sicut spēs sub
gñe: vt hō sub aiali. d quo tā satis dictū ē. Rē
nūciatio aut ⁊ obligationē ⁊ p̄ctuz remouet.
Est aut renūciatio: vt asteranus titu. v. iij. lib.
dicit p̄prie rei vel iuris spontanea refutatio.
Et tñ de isto termino sct^o. Et scds termin^o
est vis. Declinat aut in singulari solū i tripli
ci cāu. s. gñio actio: ⁊ ablio. aut triplicē solum
hz terminationē in singulari. vñ alexāder de
vi^o dei in suo doctrinali. c. de etheroc. vis viz
viz dabit: totū plurale tenebit. Ita q p totū
plurale declinat. Est aut vis vt dicunt iuriste
maioris rei ipetus q̄ repellit nō pōt: ⁊ inde ve
nit violētū. Est aut violētū vt dicit p̄būs i p̄n.
tertij ethi. cuius p̄ncipiū est cū nō p̄ferēte viz
passo. In q̄ diffinitōe tria notant. p^a dicit p̄b
cui^o p̄m^o ē ex in trib^o. p^a in nālibus vt in pie
ctione lapidū fursuz: p̄p̄ciēs est cū lapidē. 2^a
artificialibus p totū: ab cū. n. sic disponuntur
vñ in 2° p̄bū. antison loqns inducit q si lect^o
germinat: nō lectū s. lignuz germinabit. 3° in
volūtarijs. vñ i 3° ethi. violētū dicit volūtariū
Scdo dicit indiffinitōe passū nō. n. querēdū est
violētū in agēte vt agēs ē. s. si agēs violētū
patiat nō vt agēs s. patiens violētū sustinet 3°
dicit nō cōferēte vim qd doc. sub. expōit l. ij. di.
xvii. iuxta reportata p̄sūs q̄ icipiūt a. xv. di.
scdi iclusue vsqz ad. xvi. di. eiusdē scdi exclusi
ue. In ope. n. āglicano sup illis di. nul scripsit
qd hēatur citra mare: s. cōiter ponit mō in li
bris ⁊ p̄stāt vñ scds ex āglicā ⁊ frācia: l. scot^o
neuter fuerit. ⁊ hoc idē in sua in p̄nti pōit vi.
opinōe. p̄p̄ria: arti. i. vim nō p̄ferēte intellige
vim passū. i. violentiā nō p̄ferēte: nō negatiue
s. 3^one. i. p̄ferēte qd ē dictū violētū est qd ē to
talr a p̄n. extrinseco: qd ē p̄clinationē passi.
Et nōndū q̄ ista tria dñt. vis: vires: ⁊ virtus

loquēdo p̄p̄rie de significatis eoz. virtus. n.
p̄p̄rie tñ ai ē. vires tñ corpis. vis vō vtrūqz
aspicit. vñ extāt metra vires corp^o hz anim^o ē
instita virt^o. vis in vtroqz māt: vis rōc caret.
Bicim^o. n. q̄ q̄s vi facit facto fit. s. nō iur qd
vex ē qñ sola vi p̄sistit ⁊ hoc nōt cauda metri
Tert^oterius ē clā ⁊ ē aduerbiū q̄litas. Et
clā venit clandestinū qñ clā scās vel clā desti
natū. vñ veniūt clādestina mīmo^a. vñ dicen
dū s. richar. de me^a villa di. xviii. art. ij. q. iij.
q̄ sicut clādestinus p̄sensuz dicit triplr: sic clā
destina mīmonia ⁊ c. p̄mo^a dicit mīmonia
clādestinū qd p̄stāt sine p̄ntia testū. cū d clā
destina despōsatiōe. q̄ nobis. Scdo^a q̄ p̄stāt
nō ad p̄bū solēnitatib^o p̄uettis q̄nis p̄ctum
fuerit in p̄ntia testū. xxx. q. v. Aliter. Tertio^a
qñ fit sine p̄missa benūciatiōe. Et de clādesti
na despōsatiōe. cū in p̄ntio. Quātū ad 3^m
art. sunt. 3. p̄clones. p̄^a 2° ē de p̄sensu coacto
in ordine ad mīmonia. 2^a de ratificatiōe tal
mīmonij p̄sequēte. p̄sensuz ⁊ tacitū p̄sensuz.
3ª est de mīmonio clādestino. p̄^a volun
tas simplr cogi nō potēs coacte non ligat ad
mīmonia: s. si p̄rētes i filios hoc attēptēt.
Ita p̄tres hz p̄clulas. Et p̄^a ps dicit q̄ vo
luntas cogi neqz ista ex se p̄z: alioqz volūtas
nō eēt volūtas. Istud p̄bo triplici medio qd
tangit s. hugo de nouo castro p̄ntis di. q. p^a
p̄^a coactū simplr: de quo mō loquor ē violē
tū: sed p̄sensuz hois nō pōt esse simplr violent
tus: ergo nec p̄p̄rie coactus. p̄mo^a p̄z. q. 3°
ethicorū dicit q̄ violētū est cui^o p̄ncipiū ē ab ex
sed p̄sensuz hois nō pōt totaliter eē ab extrinse
co: q̄ in eo q̄ totaliter ab ex ē nō ē meritū: ⁊
sic nō eēt in eo meritū qd falsuz ē. Scds me^a
sumit ex illo vbo qd dicit nō p̄ferēte vi passū. i.
p̄ferēte. q̄ impossibile est q̄ sit p̄sensuz p̄ferēte
volūtate: sed si p̄sensuz eēt violentus volūtas
eēt p̄ferēs: qd est impossibile: q̄ nō ferret i op
positū nisi p̄ nolle: s. hoc ē impossibile: q̄ tūc
eēt velle ⁊ nolle respectu eiusdē. 3^m me^a vio
lentū est illis q̄ mouet ad o^m sue inclinatiois
stāte sua actuali inclinatioe: sicut p̄z de grauī
Si igit iste p̄sensuz eēt violentus hic eēt mor^o
volūtatis ad o^m stāte sua actuali volūtate: q̄
est sua actualis inclinatio. ⁊ sic in volūtate sit
eēt opp^a. i. velle ⁊ nolle respectu eiusdē ob
iecti. Et p̄z manifeste ex vi vocabulorū: q̄ nul
lū coactū simplr est lib^o. p̄sensuz volūtatis ē
liber: ergo nō coactus. Ex ista pte p̄sonis p^a
inferunt tria correlaria. p̄^a unus nullus act^o
human^o pōt eē coactus simplr: q̄ act^o huma
nus nō dicit nisi q̄ est p̄sensuz voluntatis vel a
tali p̄sensu volūtatis iperat: s. talis p̄sensuz

nō pōt
coacte
cogi ab
trinfec
per ip
ueri ad
Tertū
actus d
to q̄ vol
gim q
ne iped
rōnis ip
rie app
vñ est
volūtas
ditar act
sensuz co
beat vñ
vet aliq
aliqua
ibi quo
lūtas: q
Tertio
p̄ bonū
rif tria
nō pōt
vir. dico
vt vñ
na vñ
mō 2° p̄
cadere q
minus m
malā int
ipōit at
bare per
gere sub
⁊ hoc di
uendū. s.
leg videt
p̄clusiō
nō facit
lib^o. c. cū
nos. tñ 3°
q̄ est rō
p̄ntis di.
tuo p̄ctus
tractus
quā cā
p̄mū
beralis
datio. q
cūdiū a
lationē
p̄clibati

nō pōt esse violētus vt dictū ē: nec pōt impari
coacte vel violēter. Scdō q mēbra hoīs pnt
cogi ab extrinseco simplr qz totalr a pūo ex
trinseco pnt moueri nō pferēte imo pferente
per iperū mēbro: pōt. n. mēbrū ad pūū mo-
ueri ad illud ad qd figit ex impio volūtatis.
Tertū ē q multū distat respectu volūtatis
actus elicit' r actus iperat' r pz satis. Sz da-
to q volūtas nequeat cogi simplr: pōt ne co-
gi fm qd. Dico q sic triplr. pōt ex timore pe-
ne impedite vsuz rōis: sicut alie passiōes vsuz
rōis ipediunt sic ē timor. r ista coactio ma-
xie appet in pueris: r hec pprie nō ē coactio
vñ est hec coactio nō cogitā sz pūatua: ga
volūtas nō pferet sed sinit ab actu suo r suspē-
ditur act' suus r vsuz rōis. Scdō pōt ē con-
sensus coact' fm qd timore pene nō q absoz
beat vsuz rōis sz manet: qz tal pēa oīsa mo-
net aliquo metha' ipaz volētē ad eligēdū
aliquid qd nō eligeret nisi eēt pena oīsa. vñ est
ibi quodāmo violentia qz pferet actualiter vo-
lūtas qz nisi eēt pena inducēs oī induceret.
Tertio ex amore maioris boni fm qd dicitur
q bonū tuū cogit me te amare. Ex qbus inse-
rit tria correlaria. pūmū q coactio simplr
nō pōt cadere in pstantē viz. sed qz est pstant
vir. dico vir virtuosus. Scdō q nec scdō mō
vir vsuz rōis absorbeat: qz in cōstāte viro pe-
na vsuz nō absorbet rōis. Tertū q secūdo
mō r 3o de fm qd pōt in viz cōstāte coactio
cadere qz pp maius malū vitandū pōt eligere
minus malū sibi: qd tñ nō eligeret nisi maius
malū intēptaret sibi. exēplū datur vt si alicui
iponit aut caput pdere aut totā substantiam
dare periclitari vel merces pijcere: bz pū' eli-
gere subām pdere ad saluand vitā corporālē
r hoc dicit arist. iij. ethi. pauet aut vbi ē pa-
uendū. i. fortis. vñ tūc solū qñ fm rectā rōnez
seq videt vel imminere mai' malū. Scdō ps
pclusionis dicit q volūtas coacta vt cogi pōt
nō facit mfmōniū. pbat. tum pōt ex de spōsa
lib'. c. cū locū. tum scdō. c. sequēti. veniēs ad
nos. tñ 3o. c. sequēti. pulationi tue. f. sane. sz
q est rō istius. dicit doc. sub. ar. ij. qōnis vnice
pūtis di. rō triplex ē. pūmo a cā formali hu-
ius pētus. scdō a cā efficiēte a qua est q talis
tractus hz talē formam. tertio a cā finali pp
quā cā efficiēs dedit isti tractatū talē formaz
pūmū pz. qz iste cōtract' ē datio: r sz nō li-
beralis datio: qz dat vt dē sibi eqle: tñ libera
datio. qz 3 nām datiois ē q nō sit libera. Se-
cūdū a cā efficiēte: qz dō talē instituit istā trā-
sationē. i. mere liberā. vñ istud nō est ab ecclia
deliberatū: sed tñ expsum. pz. n. qz li in lege

nē etiā erat istud regitū in lege matrimonij
seu pētū. gen. ij. Adherēbit vxori sue. rē. non
adheret aut qz illi qd inuite sz. tuz scdō gen.
xiiij. Cū abrahā diceret seruo suo. Si nolue-
rit mulier venire tecū liber eris a iuramento
tū 3o: qz cū peteret rebecca parētes dixerūt: vo-
cemus puellā r qramus volūtātē ei'. r statim
qserūt parētes eius: vis ire cū isto: r dicit ibo.
Tertū ex pte finis: q est. ples pcedā: seu in-
dissolubilitas vici ad illū actū cōpetit istaz
dationē eē simplr liberā. qz vt dictū ē d. xvi.
r est. x. q. iij. ples. qd qz nō diligit facile cō-
tēnit. ff. richar. de me' villa pūti di. ar. i. q. i.
in solutione pncipali qñ vt quaternariū qrat
ternario tāto nō pōt' dicit q pōt dici ecclia
am illegitimare aplā psonā ē p tpe illo. pzo
quo ē coactio: qz sicut pōt illegitimare simplr:
ita r in casu vel ad tps. sz scot' hoc nō credit
imo statutū ecclie hoc regit ad nāz istū pōt'
ab efficiēte determinate r pp finē ad quē est
Ex q pz qz insufficiēter gaudetredus de fontib'
qz. xij. q. xv. absolutū hāc mām. Dicit. n.
tria. pūmū qz qz pōt cogi fm qd vt pēas euā-
dat q ei minant. scdō qz qz nō pōt cogi simplr
Ex his tertū infert ex q pōt euadere penas cō-
sentiedo vocaliter: r fm qd non pferat sim-
pliciter: qz tūc ille pferat eē pferat simplr: r
mfmōniū induceret qz liber eēt r nō coact'
fm tñ iudiciū ecclie mfmōniū nō eēt qz tales
psumit in matrimonij nō pferat. sed tñ in
patione vboz ad piculū qd metuit euaden-
dū. Cōtra istā rōnē ponit scot' inuincibilē eli-
pē. Quicūqz cogit ad aliquid qd nō pōt eē si
ne alio absqz pētō mortali cogit ad illū aliū.
r hoc similiter accipiēdo coactionē hincinde.
sed iste cogit per te ad dicēdū vba exteriora
metu ad expūmēdū pferat: sz illa nō pnt eē
sine pferat iteriore absqz pētō mortali. qz sine
illo pferat illa pūitose mētū. igit sicut p te
pōt cogi ad vba exteriora pferat: sic ad cō-
sensum iteriore. Probat maiorē triplr. tū p'
qz ille metus q excusat ē q pōt cadere in pstantē
viz: r neqz maioris incōmodi eē met' qz
peti mortalis. Tū secūdo qz nullus met' pōt
recte cadere in aliquē ad subeundū min' ma-
lū nisi ad fugiēdū mai' malū. pati at quātūqz
penā ē minus malū qz peccare mortāl'. Tuz
3o qz metus nō pōt inducē aliquē ad aliquid nisi
vt ē licitū qz magis ē necessariū vitat illicitū
qz fugere penā. Et qd dicit ecclia nō indicat eē
mfmōniū qz iudicat eū ex metu tñ pferat
exteri' nō interi' in aio hoc ē falsū. Tū p' qz
ecclia sp psumit pro meliori pte. sicut habet
ex de regu. iur. Estote misericord. Tū secūdo

1
 et de scrutinio in ordine faciendo cap. v. nico. q. libet presumit idoneus quoniam non probat in idoneus. Tunc tertio quod ecclesia copula carnalis sequente sponsalia presumit esse ex affectu maritali: quod presumit sponsum et sponsam non velle peccare. mortaliter illo actu a se habet. Sed obicitur. Tunc primo: quod si iste consensit in ista metu non solum obicitur: sed inter est vere vir eius quod transferret dominum. Tum secundo: quod si quod metu pecti mortaliter dheret vere dheret. ergo hic sinit. Tunc tertio: quod si quod ducat aliquam ne ipsa se iterum est vere infimonium: est tamen habet metus ergo sinit habet et metus non ipedit. Dico ad primum quod non est infimonium: quod pensus non est mere liber et de esse. Ad secundum dicendum quod presentis in infimonium metu pecti mortaliter: ut si servet iusticia simpliciter presentit ex electione id est infimonium: non sic est hic. Ad tertium dicendum quod si aliquis presentiat in aliquo ne peccet mortaliter est opus caritatis et tunc infimonium de pena ut dicitur non est sinit. Sed dubium est si tenet accipere de necessitate ne peccet mortaliter doctor dicit quod diceret tamen quod non. quod potest facere melius et unicuique mandavit dominus quod maxime de seipso. Tertia pars perlonis dicitur: quod pater non possit plecti ducere nuptus si reclamationem probat unica auctoritate. xxviij. q. ij. Sufficiat. Et si solus consensus defuerit cetera et cum ipso coitu celebrata frustretur. Secunda pars est hec. Infimonium metu i consensu vix cadente factum ratificatur non habet aut pensus tacito aut copula carnali aut iuramento nisi consensus sit mutus. pars secundum habet per tres habet pates ex superioribus laqueis dictis. Tertia pars est hec. In divinis conspectu clandestina sunt habet infimonium habet ecclesia sepe dicat oppositum: et peccet quod dheret. habet hec consensu tres partes. Prima pars pars per casum quod sunt plene legitime et habent consensum mutuum cum expressione verborum. Secunda pars pars: quod si aliquis dheret vere cum aliqua sed clausa: esset vera eius vxor: si tamen postmodum dheret publice cum alia ecclesia diceret secundam eius vxorem. et tamen esset falsus. Tertia pars probat: quod faciunt contra prohibitionem ecclesie. xxx. q. v. nullus. et extra de clandestina desponsatione. cum inhibitione. Quod ad tertium articulum sunt tres difficultates. Prima quod sunt timores cadentes in constantem virum. Dicit frater franciscus de mayo. in presenti de timor mortis: timor mutilationis: timor stupri: timor futuri. et possunt ad tres reduci. Prime due pertinent ad mortem corporalem: una primo reliqua disponunt. timor stupri ad mortem anime. tertio timor servitus ad mortem politicam. et iuxta. 3. mores distinguuntur timores. Secunda difficultas. Quis est consensus in proposito mutuitatis. Dicitur quod formalis mutuitas relatio est: sed fundamentaliter denunciat consensus viri esse mulieris terminatio

2
 et femine esse viri: ut sic mutuis consensibus unum dicant non duo. Qui enim adheret deo. unus est spiritus cum eo sic in proposito suo modo. Tertia difficultas. Quia videtur crimine esse dicere ecclesie falsum de se. Dicitur quod de ecclesia falsus dicere simpliciter: equum non est sed de se quod multum repugnat non habet noticiam: indicat secundum probabilitatem omnium nullum est inconveniens. et sic pars ad quoniam videtur scilicet infimonialis vi in constantem vix cadente ipedit sed non per clausam. Tunc ad arguendum. Ad primum dicit frater Jo. non esse sinit per tria. Primo quod conditio baptizati efficit meliorem: non sic infimonio adiuncta. Secundo quod voluntas superioris ratificat per tale pensus coactum aliquem fieri filium ecclesie non ita ratificat infimonium. Tertio quod i baptismo non est ita prope infimonium sic adoptio. unde potest sufficere in adoptato minus de voluntate quam in dherente matrimonium unde non habet vnum rationis potest adoptari sed non desponsari. Ad secundum dicendum: quod non est sinit de timore ubi est multum de voluntate et bladiis in quibus est multum de voluntate. Ad tertium respondit magister. xxviij. di. huiusmodi quod ca. ij. quod illud decretum non est ita intelligendum quod illud matrimonium non sit verum: sed quod non habet decorem et debitam honestatem. Ex ista videtur sicut de precedenti et ceteris. Prima pars. ne sit coniugium facit coactio i infimonium hoc dicit sancto. Dicitur pars: quod coactio fit in ipso ipedit infimonium. Et ponit a principio de viis ad illud ca. Ex his apparet coniugium fieri et ceteris. Secunda pars. inter spontaneos est matrimonium si est inter eos factum solacium. Dicitur pars. quod spontanei possunt contrahere et iter eos qui prius erant coacti si postmodum scilicet manent possunt esse matrimonium: et ponit ab illo cap. Ex his et ceteris. viis ad illud ca. Consentire autem videtur et ceteris. Tertia pars. In sponsalibus consentit si lia si prius nuptus non pars obvia. Dicitur pars. quod si lia interpretatur sponsalibus consentire si patre ipso dente. per ea non reclamationem. Et ponit ab illo cap. Consentire autem probat et ceteris. viis ad finem distinet. Et solum coactio ipedit vel excludit consensum et ceteris. Hic significat. xxx. di. huiusmodi quod tria sunt que ita continentur ad precedentem. Nam postquam in precedenti de. est declaratum ipeditur infimonium pueniens ex coactione. Hinc in presenti de. ponit ipeditur pueniens ex falsi notione scilicet ex errore intellectus. Et habet dividi in tres partes principales. In prima determinat de defectu intentionis per errorem habitum. In secunda de dherentia et ioseph unionis coniugio licito. In 3. de modo dherendi infimonium i iureposito. In 4. in principiis. Secunda ibi. In premisis aliq. addendum est et ceteris. Tertia ibi. Exposito que sit effectus et ceteris. Hec est divisio presentis de. Circa quam et ceteris.

Truz ioseph error aut **M**arie iter eos
honestu ipedierit mifmo^m. Et af ad p
te falsa triplici meo. **P**rimo pban
do: q. error: no ipediat mifmo^m. Error mali
punge no ipedit mifmo^m. igit null^o error ipe
dit. **A**ns pz: pbat pna. q. magis nocz mfo^o
e donis mifmonij mali^o molis q. qdcus ali
ud mali. **S**edo pbat. q. inter ioseph z maria
uo fuit mifmo^m: maria no pscnsit in carnales
copula: ergo iter ea e ioseph no fuit matrio^m
Ans pz: q. vouerat vginatate qd tali repuget
psensui. pbat pna. q. nupul aliud v^o addit mif
mo^m sup copulatione mutua nisi pdate mu
tua i copula carnale: alioq. frater z soror pos
sent dici coniuges: q. possit fil^o habitare z mu
tuo. **T**ertio af sic maria z ioseph no fuerit
eiusde trib^o: ergo iter eos no fuit vtz matrio
mii. **A**ns pz: q. ioseph erat de tribu iuda. vii
Luce. ij. di. co qd eet de tribu z familia dauid
Maria aut erat d tribu leui. q. erat cognata
elisabeth. Luce. i. Coseqntia pbat. q. sic erat
in lege statutum: vt de ppijs tribub^o mulieres
sibi acciperet: ne trib^o aut familie cofunderet
tur. vt pz numeroz vltio. In o^m errors e ma
gister in lra. z hf. xxix. q. i. c. i. **P**ro matrio^o io
seph z **M**arie habet **M**atth. i. vt phter e cu
maria desposata sibi vxore pregnate. In ista
qdc ad af. pfor. sut tres arti. z c. **Q**uo ad p
mii arti. rei i st. Error ioseph **M**aria. **P**ri
mua termin^o e error. **A**li notad pmo q. hec
tria le hnt pet ordinez. ignorare decipi. errare
ois eniz q. decipit ignorat: no at ois qui igno
rat decipit. Ignorantia eni nullu ponit actu
positiuu solu puate se h: no ab ignar^o igno
ro descedit. est aut ignar^o incius. coponit eni
ab in qd est no gnat^o sciens. deceptio aut ma
gis ponit. qui eni d^o decipit vnu considerat: re
liquu omittit. vii decipi de alio capi est: q. pu
tat qd no est eia: aut qd est no esse. z ita fil^o dicit
actu positiuu z negationez act^o. id sup nega
tionē actus aliquā addit positionē. Rursus
ois q. errat decipit: no tū ecotra. deceptio eni
nisi sibi iugatur aliud: in intellectu solu consistit
error: vero sic in intellectu manet: vt ad volūta
tē oculū dirigat. vii viatores dicunt erratores
z qui viat errare dicif. pumi at spūales pedes
ex pte sūt effect^o no itellect^o. **A**li z btus tho.
pntia di. q. i. arti. i. ponēs differētiā iter igno
ratiā z errorē: soluedo p^m arg^m dicit. q. error
dic puerfuz rōnis iudiciū **S**i aut d^o puerfuz
viā inlinuo: dicēte moise in suo cātico. **D**eu^o.
xxxij. generatio praua atq. peruersa. q. aut er
ror consistat in intellectu no affectu subiectue
dicit pugo de nouo castro. q. i. pntus disti. Et

ror inqt no est pprie in cōsensu sz in apprehē
sione: z id no d^o pscnsus errone^o: q. error fit i
psensu: sed q. legf ad errozes apphēsionis. Et
doc. subt. in pnti di. q. i. dicit sic. Error sine ap
prehēso erronea quātū ad quācūq. pditōez
regitā per se ad **S**ctuz facit **S**ctū esse nullū Et
sunt inqt in genere tres tales pditōez: due ex
pte psonaz. vna q. hec psona putat eē illa. se
cunda q. psona serua putat esse libera. **T**z^o
pdo erroris e ex pte cōtract^o sibi cōmīdētiō
puta si credat aliq. psonā sibi ptractu ptractē:
cū tū in rei veritate no ptractat: q. no intēdit
dare sicut alia intēdit accipe. puma cōd^o ipe
dit oēm **S**ctuz: vt si q. intēdat emere auruz z
bat sibi auricalci. sic in pposito intēdit cape
berthā z bat sibi alicia. secūda ipedit q. serua
no pōt trāsferre dñiuz sui corpis simplr. i mif
monio aut ē trāslatio mutua z aliud itēdit li
berā cape. Ex quo isert q. si credat seruū q. li
bera ē tenebit mifmoniu. q. extat pdo melior
ē no ipedit seruū nisi sit ignota. **T**ertia etiā
cōd^o ipedit ex quo eni d^o eē i mifmo^o mutui
tao: si vterq. no pscntit no fit cōiugū. **S**e
cū d^o tūm^o ē ioseph. **S**i aut ab aliq. eē idē
nomē ioseph z ioseph^o: sicut iacob z iacob^o.
Et legūt tres ioseph in sacro canōe multū cō
mēdabiles. **P**rim^o ioseph iacob filius: z ra
chelis priogenit^o: q. interpretat augmētū: vel si
lius apliat^o h a suis frīb^o vēdit^o est in egyptū
quā sua sapia tpe famis gubernauit: hic tūo
muis fuit. p^o ioseph dicit^o: qui triplici expōne
gaudet. d^o appō. d^o augmētū. d^o fil^o augmē
tatus. **S**edo dicit^o ē in egypto abire. i. pater te
ner. ab abba qd ē pf: z rec tener. **D**icit^o est 3° a
pharadē phanecphane. qd greci dicūt pōthi
phanec: z lingua egypti: saluatore mūdi desī
gnat. hebraica: absconditor inuētorē. **S**ecūda
ioseph est spōsus marie. z h^o triplici noie aut
agnō agnoscat^o est. p^o dicit^o ē iustus. scdo spō
sus marie: sicut pz **M**atth. p^o ioseph vir ei^o
cū esset iustus. 3° pf dñi sic loquēda mater dñi
dño Luce. ij. inducit. Ecce pf tū^o z ego dolē
tes querebam^o te. **S**z reuera solū pf putatiū^o
fuit. ecce tria noia laude magna dignissima.
Terti^o ioseph ē ioseph ab arimathia de q. lu
ce. xxiij. c. Et ecce vir noie ioseph q. erat decu
rio vir bon^o z iust^o. ecce z hic 3° tūo noie gau
det. d^o vir. d^o bon^o. d^o iust^o. Et notad q. h^o re
migiū i libro noluz hebraicoz aut sic lua hec
tria noia differūt ioseph ioseph iosephus
z pprie dictis trib^o respōdent pumiz. **P**ri^o
ga rachel vocauit ipsū in augmētū filij subse
quentis. **S**cdm nomē scdo. i. marito **M**arie
ioseph eni iust^o interpretat: aut dño iustificat^o:

et sic euocauit mattheus euangelista: ut dictū est. et posset dici qd biblie per errorem corrupte sūt scriptorū sicuti in multis alijs locis ppter ppinquitatē noīuz: ut ioseph pro ioseph pone rent 3^m nomē. s. ioseph^o. 3° ioseph puenit. iter pstat enī augēs pñ^o. Et de isto lucas dic. xxiij. cap^o. hic nō pñserat pñ^o. et actib^o eoz. C 3° finit^o ē zābaria. et tripli^o interpretat^o maris stel la illumiatrix. dñā. Et notāz qd tres fuē marie sorores ex trib^o pñb^o. Maria p^o m^o dī ex an na et ioachi. maria 2° ex anna et cleopha. qd ex viro alpheo gēuit iacobū minozē: ioseph bar sabā: simonē: iudā. maria tertia ex āna et salo me: qd ex viro zebedeo. ptulit iacobū maiozē et iohānē euāgelistā. ita qd anna ter noīat sed vna est. Sunt autem de hoc metra. Anna solet dici: tres cōcepisse marias. Quas genuē viri: ioachi cleophas solomeqz. Has duxē viri: ioseph: alpheus: zebedeus. Prima parit xpm. Iacobum scda minozē. Et ioseph iustū: peperit cū simone iudam. Tertia maiozē: iacobū: volucrēqz iohannez. Ecce tres pñes: ioachi: cleophas: solōe. Tres mariti. ioseph: alpheus: zebede^o. Tres marie maritate. Et ita tres ternarij. Et tñ de p^o arti. Quātū ad scd^o arti. sūt tres pñes. P^o ē de pñsu erroneo. Scda de pñsu marie vir ginis. Tertia de pñsu honesto. C^o dia pō est hec. Sic error matrio^o dirimit vt error qd msumoniū nō dirimat. pbat pñā pticula: qd matrio^o ē pñ^o dñōis libē et volūtariē:igno rātia aut et error illius cōditōis que regit ad actū volūtatis causat inuolūtariū fm pñi 3° ethico. et fm. s. aug. x. de trinī. c. i. Nichil ē ama tuz vel dilectū nisi pñognitū sit. Et si dicat qd vey fuit matrimoniu iter iacob et lyam. gen. xxiij. c. et tñ in eā nō cōsensit: nisi post actū: sed eā repellere: qd nō fecit. Tum scdo qd isaac ex roze bñdixit iacob: credēs ipsū esse esau. gen. xxvij. Et tñ postea dicit bñdixi ei et erit bñdī ctus. ita hic a sili. Tuz tertio qd sacerdos cre dēs baptizare vñā pñā si baptizat aliā. illa erit baptizata: igit error ibi baptismū nō ipe dit: igit nec hic. Ad p^m scotus dicit tria. Pri mū de excusatiōe iacob a pctō nō est magis cu ra: qd nō fuit pñmat^o tūc: si tñ eaz pñma nocte cognouit. Scdm qd cognito qd iya erat cōsen tijt i eā nonno pñsens: qd laban dicē nō ē pñuetu diuis in loco isto vt minozes pñ^o tradant ad nuptias: et ex tñc fuit ei^o vxor. Tertiu qd bene potuisset repudiasse eaz sicut nō suam. C^o ad

scdm dñ qd ysaac in extasi et sopoz sublenatus. vt tangit in illo textu. vidit bñdictionē quāz humana cautela iacob acceperat a pctō cōfir mata spū: et iō eaz tanqz firmā cōfirmavit. Ex quo isertur qd nisi oñsuz sibi fuisset bñplacitū dei sup hoc potuisset sine iniuria reuocare. sic in proposito. C^o Ad tertiu dicēdū nō est sile de baptismo ignorānt collato: qd vbi nō reg ritur pñsens mutū: nō. n. oz qd pñerēs baptis mū cōgnoscat quē baptizat: sicut in matrimo nio oz cognosci qui vel que accipit. sufficit. n. in baptismo et alijs sacris qd pñerēs itē dat pñe re illi pñone que pñs est. s. hic est ipedimētūz nō ex pte sacris sed ex pte pñctus: qd intendit se donare isti nō alijs: istā accipe nō aliā. S. ex tat dubiū alijs vt impleat libidinē: dicit se in aliq^o pñsentire: s. falso. illa vero re in eū pñsentit et vbo nunqd est matrimoniu. Dicēdū nō: qd matrimoniu recte ambulat nō claudicās do vt des. iō si vñ^o nō dat nō est cōiugūz. Sed si volofus scm suū aperiat nō doloso qd faciet nō dolofus: altercant inter se q loquunt imo idē subipñ. Frater richar. enī de media villa. xxvij. d. hui^o qrti. arti. p. q. iij. Dicit qd pñona nō dolosa nō pōt reddē debitu doloso cōscia stante de dolo alteri. Et idē dic. xxij. di. hui^o qrti. arti. p. q. 3. qd nec recedere: qd exponit se piculo fornicatōis. Dicit tñ doc. Jo. qd f lege dñi null^o est pplexus. si tñ nullū est pctū mōr tale qd si est remoueat. pñona autē nō dolosa nō peccat. iō in hac parte doloso nō credat sed vt cōiunx operet et cōscētā deponat. Triā ne peccet reddēdo pñā pñciāz et nō reddēdo aut a fortiori recedēdo se et parte expōat for nicatōis piculo. ita qd hec tria nō reddē: red dere: recedē: in hac parte difficultatē pariūt. De doloso aut qd stabit immnis nō egdē nec pōt apnd deū exigi bñitu aut reddē dolo sta te: et hoc necesse habet pro obtinenda salute. salus in vey cōtractū trāsmutare. accepit enī corpus alienū pro suo: ideo suuz vere reddat pro alieno. Sed esto cū alia pñabit veraciter tpe medio stabit scd^o pñmū nō. qd nō fuit vñ rū cōiugū satisfacciet tñ illi quā decepit: et pñ curando matrimoniu et dotē cōueniētem fm mōzē patrie. vt elicit ex Exodo. xxij. capitulo. C^o Secūda pars pñonis dic. qd error aliquis matrimoniu nō dirimit. Dicamus igitur sig. Error dirimit: error non dirimit. quis dirimit quis nō dirimit. Frater bngo de nouo castro dicit hui^o distin. q. i. Error essentialis dirimit. error accidentalis nō dirimit. essentialia ma trimoniū sunt hec tria. pñona posse dare cōsen tire. Cōtra hec tria triplex error dirimit si nō

habeo
me do:
matrim
bona fo
tria nō
dulp
mentu
dicente
xxxiij
dio nup
ret in du
tū si pñ
aut crea
tū si rec
ecōueri
mōzū
sed pñā
gumentū
te al^o nō
C^o cōi
mater d
matrim
da. qd vñ
vt qd at
mē accip
tare m g
bus. Tuz
ad hoc re
nū est ma
na mrim
se res a p
tā sequen
amz. Pro
ibi fuit pñ
tertiū: sac
eunt effe
candi bo
ioseph ig
adducit
et. et tria
initio nē
modi ē m
maior vt
pñ: qd rita
ac in xpo
to qd nō fu
moniu in
miele Joh
gluz: et tñ
et cā rōna
grāde dñi
sic enī cōi
fi. ist^o q. v.
si cui possit

habeo quis peto si nō potest se mihi dare cui
me do: si nō consentit in me in quā consentio
matrimoniu nō contraho. Accidētia sunt
bona fortune: bona corporis: bona morū pec
tria nō impediunt nisi aliud obster. Frater lan
dalphus primū gōnem soluedo hui⁹ distin
notat vniū errorē quasi aliū a triplici impe
diente matrimoniu: de quo habetur in iure.
xxxij. q. ij. c. lū per bellicam. et extra de secū
dis nupū. Sū ac redemptor. Si mulier er
ret in dubitādo maritū mortuū nō dē p̄rahē
tū si p̄bit dē debitū reddē. donec certificet. si
autē credit eū simplr mortuū pōt licite p̄rahē
tū si redeat primus maritus dē ad eū redire.
ecōuerio autē si mulier nō dat mortuum est tū
mortu⁹ et contrahit matrio^m nō est separādū
sed p̄nia est ei sicut adultere in iungenda. Ar
gumentū ad hoc. xxiij. q. ij. hoies. tū fm verita
te ali⁹ nō est. hz tū reduci ad errorē persone.
Secūda p̄lo est. Sici ioseph iustū maria
mater dei cōsensit veraciter vt inter eos esset
matrimoniu realiter. P̄ria p̄s pbat cū secū
da. qz vna pbat aliā. Sicut angel⁹ ad ioseph
vt pbat. p^o scribit. Ioseph fili dauid noli ti
mē accipe mariā puigē tuā. Tū scdo auctori
tate mgsi in lfa. vbi hoc pbat multis auctati
bus. Tuz 3° auctate canonis. xxiij. q. i. c. ij. Et
ad hoc rō triplex. P̄^o vbi sunt bona m̄imo
nū est matrio^m: iter ioseph et mariā fuerit bo
na m̄imōnū. igr rē. P̄^o maior p̄s. nō enī meli⁹
p̄ res a posteriori cognosci qz p̄ ea q̄ rez p̄le
tā sequunt sic se h̄it ista tria bona ad matrio
nū. P̄^o probat mior. xxiij. q. ij. c. vbi dicit: q
ibi fuit. p̄les xps fides qz nullū iteruenit adul
teriu: factz qz nullū diuortiu. Scda rō illd de
cui esse in v̄gine gloriosa qd fuit cā multipli
candi boni honesti. Tale qd fuit matrio^m cū
ioseph igr rē. P̄^o maior p̄s p̄ rōnes Ambro. q̄s
adducit sup lucā. i. vt eēt testis virginitatis ei⁹
et c. Tertia rō. illud q̄ maxie ē reperendū in
initio n̄re salutis qd n̄am salutē n̄itat huius
modi ē m̄imō^m marie et iusti ioseph: igr. P̄^o
maior vt cōrūdeat figura figurato. P̄^o minor
p̄s. qz n̄itat p̄iūctōs aie cū deo sine ipuritate
ac in xpo duax nārū vnionē. Ex q̄ isert q̄ da
to q̄ nō fuerit p̄ceptū ḡiāle de p̄hēdo matri
moniu in antiq̄ testō qd p̄ ex Jeremia Ba
nuele Zophāne baptista: q̄ tres nō p̄xerūt cōiū
giuz: et tū iudicant scilicet. voluit tū spūsan
cē⁹ cā rōnabili mariā cōtrahē vt patuit. Sed
grāde dubiū est. maria enī v̄ginitatē vouerat
sic enī cōueniūt scē ex illo p̄bo ad āgelū. quō
fi. i. i. q. v. n. cog. Lu. p^o. als frustra sic loq̄r
si enī postmodū esset cognita: cū nō eēt steris

p̄cepisset. iō r̄idet angelus. Spūsseris supue
niet in te quō igr potuit p̄here matrio^m. vo
uētibus enī nō solū nubē sed velle nubē dāna
bile ē. xxiij. q. i. Sūt qui ēt nō vouētēs. et ē ver
bū Jeroni. vñ et glo. intel. sup illud luce. ergo
virū nō cognosco. ecce tāgit q̄ vouerat casti
tates. Sicut richar. de media villa. in p̄iū di.
arti. ij. q. i. Et doct. solē. q̄lib^o. ix. q. xi. q̄ beata
virgo vouerat v̄ginitatē sub p̄ditioē. i. nisi de
us aliter disposeret. et iō licuit sibi matrio
niū p̄here qz aliter de⁹ disposuit. Sed hoc nō
sufficit. qz in oi voto p̄tūcūg absoluto p̄ce
p̄ditio intelligit si deo placet. null⁹ enī dē ali
quid offerre deo: velit de⁹ vel nolit. ergo nō
ipedit qn b̄ta maria vouerit v̄ginitatē absolute
et simplr. Nec scdo est vera glo. xxiij. q. ij. su
per p^o. c. q̄ dicit q̄ b̄ta virgo nō vouerat casti
tate: sed p̄ponebat voueret iō potuit cōtra
here. p̄s ex iaz dictis o^m. Ideo tūo dicitū vt
r̄idet doc. sub. discipul⁹ fratris hugo. de no
no castro in 2^a. q. hui⁹ di. In matrio⁹ ingt tria
sūt. P̄rio p̄iūctio aīoz. secūdo d̄iū copoz.
3° d̄iū vsus copoz. Inter ioseph et mariā fa
it vez matrio^m in p̄rio et in secūdo qz vera cō
iunctio animoz et vez d̄iūz copoz. sed tūū
hoc defuit. i. d̄iūz vsus copoz retentū a spū
scō: nec in 3^m virgo p̄sensit. Et si dicat igr nō
fuit vez matrio^m qz defuit 3^m ad eē cōiūgū re
quisitū. Siccū q̄ vsus copoz nō est subāle
p̄iūgio h̄ accūs: qz duo p̄iuges p̄it de cōi cō
sensu p̄petuo abstīnē et remanē v̄gines. sic de
b̄to cleazaro comite et vxore ei⁹ d̄alphā legē
q̄ de 3° ordine b̄ti francisci fuerit et semel dū in
lecto ambo q̄scerēt sup lecti puluinar sedēs
appuit xps iter duos v̄gies v̄go terti⁹. Quō
enī possz v̄ginitatē votū stare cū p̄sensu in cor
poz vsus: nisi dicam⁹ vt doc. subri. magis sen
ture v̄f q̄ b̄ta v̄go in copulā cōsensit carnalē.
nō p̄rio absolute nō secūdo explicite. sed ter
tio iplicite si peteret: certificata tū a spūscō
ioseph nūq̄ petitur. imo et de ioseph qdā idē
suspiciant eū certificatū mariā nō petiturā. Et
hoc inuit in lfa mgsi et hoc voto v̄ginitatis nō
repugnat. p̄it enī p̄rahēre qui p̄positū ha
bent statim vouē v̄ginitates si dicam⁹ iuxta
discipulū q̄ negat oēm p̄sensū in carnalē co
pulā in maria explicitū iplicitū absolutū. ca
piam⁹ tres virgines. i. i. i. maria iohannē. Je
sus sic est virgo q̄ primuz h̄z ternariū. obtinet
enī p̄sensū nos egdē diligit effect⁹ frater no
ster et nos debem⁹ eū diligē: sed nō dat sic cor
pons sui d̄iūz aut simplr aut in vsuz vt cōiū
ges. Maria ad ioseph primuz h̄z ternariū.
secūdū. dedit enim et cōsensū et d̄iūz copoz

sine dubio nō quoz fragil. Dicit pō q error
ipedit matrimoniu: nō qlibet. Et pōit a pñ.
di. vsqz ad illud ca^m. pñ remissis aliqd addē
dū ē rē. Secda pō fuit scitissimū piugui ma
rie r pfectissimū vt credimus pte. Dicit pō q
mfimoniu b. m^e r iusti ioseph fuit honestu^m.
r ponit ab illo c^o. pñ missis aliqd rē. vsqz ad il
lud. c. expósito q sit efficiēs cā rē. C³ pō. cā
multiplici sit mfimoniu r nō simplici dicē di
ctū pñ. dicē pō q cā final^{is} pñ^o piugui est multi
plex. r pōit ab i^o. c. expósito q rē. vsqz ad h. d.

P Est hec de bōis piugui q sint r quali^{te}
rē. Dicit sigt. xxxi. di. b^o qrti sniaz. q ita
pñuual ad pce. nam post q agēdo de
mfimo^o pñs ē actū de cā formal^{is} q vēit pma
rio i di. xxvi. Et 2° de cā efficiēte q affuit scda^o
r hoc di. xxvij. r deinceps vsqz ad pñtē di. ex
clusiue. Hic 3° incipit agē de cā final^{is}. q vt di
ctū ē cā finalis loco gaudet fna^o. r h3 didi in
3. ptes pñ. In p^a deter. d3. bōis piugui cōiter.
In 2^a de bō fidei in qdūqz cōiugio agit spāl^r.
In 3^a de antiqz pñm fidei bono peculiariter
pñ in pñ. 2° b^o. sequēte. f. xxxij. di. ibi. sciendū
est ēt q cū in oib⁹ alijs rē. 3^a di. xxxij. ibi. qrti
hic de antiqz pñb⁹. Rursus p^a pñcula q est
pñs dō in q agit seu deterat de trib⁹ bonis cō
iugij cōiter. in 3. ptes didi. In p^a oñdit bōa
mfimonij cē in nūero terna^o. In 2ª oñdit q
intēto vitāde. plis excludat a mfimonio. In
3ª oñdit q p hec bōa i actu carnis fit excusa^o
pñ in pñ. Secda ibi. Qui vō venena sterili
tat⁹ pcurat rē. 3ª ibi. Lū igit hec tria bona in
aliq rē. Et hec ē dīso pñtē di. i gñali. Circa rē.

Tri venerādū marie r ioseph mfimo
niū trib⁹ mfimonij bōis fuerit insignitū
Et af tripl^r q n. C³ pñ sic: nullū ē bo
nū mfimonij: g^o nec i mfimo^o brē marie r io
seph fuerūt hec bōa. p3 pñ ex q mfimonij
eoz: scdm q mfimonij eiusdē erat rōis cū re
liga mfimonij. añs pbat tripl^r. p^o de bono
sacri qz ipm sacm ē in se bonū. igit nō d3 dici
bonū sacri: s3 bonū qd ē sacm. aut bōitas sa
cra. sicut si sortes ē albus nō d3 alb⁹ sortis sed
albedo sortis. Tū de bono fidei qz multotiēs i
mfimonio vn^o alteri fidē fragit remanētē ma
trimonio. Tū 3° de bono plis. aliqñ. n. mulier
est steril^{is}: aut vir negt gliare: r tñ iūcti sunt vō
mfimōio. C³ af sic. mfimonij marie r io
seph est vnū: ergo nō p3 hec tria bōa. p3 añs.
qz vnū ē vinculū: qz ex q mfimonij ē dissolu
bilitas si plures eēt indissolubilitates essent
plura mfimonia: qd nō v3i pposito. p3 pñ
qz qñiens d3 ens toties d3 vnus p^o metha. r p
pñs bonū: qz puerit cā ente sicut r vni. 3° sic

Matrimonij marie r ioseph fuit ex se scitissi
mū. ergo bōa excusan⁹ nō hñt. p3 pñ: qz ex
cusationes nō querunt vbi ē pñm patēs aut
apparēs. p3 añs. Tū ex pte marie que erat
sine pctō original^{is}: venial^{is}: r mortali. Tū ex
pte ioseph q in mtho scribitur iustus. r p3. qz
nec ex illo mfimonio hñerūt plē q ad bonū
plis: nec reddidit vn^o alteri debitū q ad bo
nū fidelitatis: nec sigt illud matrimonij vni
onē duaz nāz in xpo qd est bonū sacri: qz i
sigt^r mfimonio psumato. C³ In op^m ē aug.
in lfa. C³ In ista qdē pariformiter ad af. sunt
tres arti. rē. C³ Quo ad pñm arti. termi sunt
Bonū plis Bonū fidei Bonū sacramēti.
Abi notandū occurrit pñ illud qd dicit ff
landulph⁹ pñtis di. q. i. in pñlōne qrtā. q p^m
r pñcipa^o bonū hoz triū: ē bonū plis. vt. xxx
ij. q. ij. Pudoz. In ol. n. statu tā innocē q la
pli hoc fuit. scdm bonū pñcipale v3 ē bonū
fidei: qz istud ordinat immediate ad pñcandū
plē. vñ di. xxxij. q. ij. Solet. Licet pter intēti
onē plis cont⁹ exerceat p mfimonij eo q sit
ēt ad vitandā fornicationē. vt ibidē di in ca^o
qgd tñ redditio debiti summa ē qñ plev in
tendit. Tertiū bonū pñcipale ē bonū sacri: qz
in eo stat formal^{is} mfimonij. hec tria bōa po
nunt. xxxij. q. ij. Sicut. in fine. l3 bonū sacri f3
scotū sit pñmū: bonū fidei sed3 bonū plis ter
tiū. pñt glo. tpe r executioe. Qualē autē sint
bona sacri mfimonij. doc. sub. apit hui⁹ dist.
qōne vnica opione pñcipali: qz bonū sacri est
intrinsecū idē est. n. q indissolubilitas: duo re
liqua sunt extrinsecā: r se hñt in gñe finis: sed
finis ē aut pñpinquus: sic ē bonū fidei q obli
gat vn^o alteri reddere qd d3 dū petis: r ē affir
mativū hoc debitū: iō obligat ad sp: s3 non p
sp: vt patebit sequēti di. r nō defraudare vn^o
d3 alterz r hoc ē negativū: iō obligat ad sp: r
pro sp. vt uec qz vnq vadat ad aliaz: neqz ad
alienū. aut ē finis vltim⁹ q cōiter est pñcipali
or sic ē bonū plis. Et nōndū 2° q dū d3 bonū
plis: bonū fidei: bonū sacri. d3 totū itelligi in
trāsitiue. Abi notādū q fm pñscianū in mi
norū volumie siue in lib. pñstitutionū. Et petrū
helve i cōmento q ad pñs triplex ē pñstructio
trāsitiua: intrāsitiua retrāsitiua. Trāsitiua ē dū
rect⁹ r obliquus aliā rē significat: vt capa sor
tis. Intrāsitiua dū notat rē eadē: vt creatura
salis. Rētrāsitiua dū hincide vltro citroz al
teri⁹ i alterz actio trāsit. vt guill⁹ escibi i suoz
sophismatib⁹ maiorib⁹ dicit. Isti pugnant vt
vincat se. hic vō totū intrāsitiuū est. dū d3. n.
bonū sacri nō debem⁹ itelligē aliud cē sacm
aliud illud bonū: idē sunt fundit⁹ nū forte di

aceret q illa indissolubilitas dñi in se pñsiderat
bonū. dñi dñi bonū pñcipit si significatiua vñdiis
aie deicq p gñaz dicat. sacm hoc pñt pñguū
tpe triplici añ pñdit vñdñ. s. tpe inocetie: tpe
laspñs: tpe legis moyñ. Et qñ infert fm modū
loquēdi in cōsoluetū: t logicā mgnī iohā. buri
dani. istā verā pñpōnē eē sacm mñmōij: sacfz
mñmōij nō est: s. ista sit falsa. sacm mñmō
nū nō est sacm mñmōij. In 2^a. n. negat sa
cñm mñmōij pñter t distributīe dñ se ipō qd
stare nō pñt: quimo dñd^o. s. in p^a negatōe pñpō
nñ vñt qñs saluat. s. se extat in hñs: hñ aial nō
est t hñ nō est aial. In lege. n. cuāge^a. vt dññ
ē dñ. xxi. t pñt xñb attp. xix. fuit institutū mñ
mōij sacfz: t nō inqñtū mñmōij: s. inqñtū
sacm. sed nō inqñtū sacm vt hic de eo loqui
mur: s. inqñtū pñstut in quodā sensibīlī: t sñt
efficaciter gratiosum affectū: qd nō significa
bat sic in antea. Ad edictabimur egdē in sacro
mñmōij tria hec: vt in reliqñs. Sacm p^a et
nō rē: ecce illud sensibīlī: nō qd illud sensibi
le nullaten^a sit res: tñc. n. nñpñl eē: sed qñ res
sñgnē ē sic: vt res nō sit desñgñta. Est 2ª res t sa
cñm: ecce bonū sacfz: de qñ in pñtī agimur. est
vñ. sacm rei sequētis t res signī pñcedētis: sed
añ xpm sacm fuit nō res nisi signī qd ñ erat
sacm. Est 3^a nō sacm sed solū res. sic dñ vñ
co de bono alio qd ē bonū fidei intrāsitue. ve
rū est bonū qd ē fides. Sic de 3° dico bonū p
lis. a. bonū qd ē. pñs. 3° iuxta doc. deuo. hñt^a
di. arti. i. q. ij. ē capiedā hñz bonoz triū suffi^a
triplex. Et pte institutis p^a ex dictamine nē
bonū pñs vt nñ pñruet. scdo ex dictamine rō
nis recte bonū fidei vt vir cū sua dormiat nō
cñ alia. 3^a ex dictamine gñe bonū sacfz: vt vnio
nē hñane t dñe desñgnē. ecce pñm^a ternari^a
Scdo pñt hic capī bonoz ternari^a a pte pñci
pali pñstitutū: vt sit in esse cōpleto. Ex instō^a
p^a eē bonū sacfz ex vñs: ecce scdo bonū fidei:
ex fructu 3°: en bonū pñs. hec tria istitu^a vñs
fruct^a mñmōij pñficiūt. en scdo ternari^a. 3°
accipi pñt ex pte finis mouētis inqñtū tēdit in
bonū qd triplex ē honestū pñferēs delectabile
vt in bonū honestū. ecce bonū fidei: vt i bonū
pñferēs eē bonū pñs vt i bonū delectabile: ec
ce bonū sacfz. Sacfa. n. sunt pñta t distributa
boib^a vt erudiant hoies. en terti^a ternari^a. nec
necessariū ē qñtū addere s. ides doc. addat 3^a
malū: qñ vno oppositoz nñerato reliquū i pa
la est fm pñm in. j. thopi. malū āt bono op
ponit t iuicē se numerāt t pñ applicādo sic.
Et si richar. nfo ē pñt^a ina^a: vt pñ pññ di. ar.
i. q. ij. nec qñtū pñstut. Et qñ trib^a ternari^a
vñ ternari^a desñgnē in xpo t ecclia spōsa ei^a. sic
egdē paulus dicit. Bñspōdi vos vñi vño vir

ginē castaz exhibē xpo: qñ et vñs sic vñt: ecce
bonū honestū ex ea filios gñat: ecce bonū cō
ferēs. ab ea nñqñ sepā. en bonū delectab^a. Et
qñ infert bōa mñmōij aspīcē oīuz bonoz gñā
plura. n. nō sē nisi bonū honestū pñferēs dele
ctabile: sic bonū oīa vocat. vñ t dñuat a boō.
as. qd ītelligūt voco cas. t idē roboar pñona
re. vñ sapi^a. dñc pñs i. j. et pñ. bonū eē qd oīa
appetit: qñ ab eo excitat. 2^a dñ bonū a vñsta
tert sit bonū. q. venū. bo^a. n. t illustrat itel^a
t attrahit affectū. id vt alber. mag. p^a pte sñe
sue declarauit i tractatu de bono i greco pul
chz t bonū magnū pñt affñtū: calos. n. bñā
grecū cū. l. vnica bonū ē. cū duplici. l. idē cal
los pulchzū ē vt qd dññ ē dñs gñrē. 3^a dñ bonū
a venere nō qd ex supfluo s. dñlci qñ plāta
multū veniunt. Et marc^a tull^a i sua rectio^a
de bono hñesto dñc. honestū ē qd sua vi nos
attrahit t dulcedie allicīt. Quātū ad scdō
arti. s. 3^a. pñs. 3^a dñ de hñs bōis respectu
mñmōij i cōi. 2ª respectu mñmōij dñc m^a e
iustī ioseph. 3^a dñ delectab^a pñte mñmōij. p^a
pñ ē. Sic hñ tria bōa pñguū vñz ē ad eē mñio^a
vt fm actū abeē sit possibile. Bñc p^a pñ pñs
qñ hec tria bōa sñ i oī mñio^a. pñtū dñ bono pñs
vñ aug. t hñ in lñs. Qui venēa sterilitat pñu
rāt nō sñ pñges: t pñ rōe: qñ ad hoc mñio^a in
stitutū ē vt pñs sñ hñeat educat dñito mō. tñz
scdo de bono fidei: ubi illud ē bonū vñualr t
obligatō: vt nec vadat ad aliū n^a aliā: t red
dat qd dñ. sic dñ bono sacfz qd a sacro mñmōij
visibīlī iqt doc. differt tripl^a. p^a qñ sacfz mñio
nū ē sensibīlī hñmōi bonū sacfz qd dñ īdissolu
bilitas ē qd dñ spūale in mētib^a nuptoz. 2^a qñ
mñmōij sensibīlī sacfz ē i fieri hoc bonū sacfz.
s. īdissolubilitas i eē gero. sacfz 3° sensibīlī est
dñpō ad suscipiēdā gñaz i dñpōsīt: nñ ita^a ī
dissolubilitas. s. qñ extat rō vt illa dñeat i mñi
mō^a eē bōa. s. rich. dñ m^a villa pññ di. ar. i. q.
i. i solutiōe pñcipali dñc cām eē qñ pñs mñio
nū obligat se ad mñi^a iplicite ad copulā car
nalē si petat: t certitudo de ñ petēdo i paucis
simis hñ. in illo āt actū pñat hñ magno bono
s. bono rōis. fm pñm. vñ. et pñ. t e dññ sapiē
tis ēpedoclis tal figurat itel^a spisse sapiē. i.
multū: qñ. n. spissant multa sñ. Et aug. xi. de tri
ca. tñj. voluptas qñ maior i voluptatib^a corpis
nulla ē mōmēto ipō tñs: qñ ad ei^a pñē exte
mū pene oēs acies t qñ vñgī cogitatōis ob
ruit. nullus āt s. rectā rōē se dñ obligare ad
aliquid in qñ mñi pñat nñsi sit aliqd bonuz
recopēsant: iqt null^a dñ pñere mñio^a nñsi nñt
a^a bona recopēsant istā iacturā vñs rōis. t hñ
dicunt a scis excusā^a. 1ª actū carnalē t hec sñ
bōa pñs: fidei t sacfz. Cōtra hoc tripl^a obijci

tar. p^a
bona:
varia
tut
spūali
magi
qñ t m
felic
te. s. in
ste hñ
rōem
culan
idē dñ
necita
est nū
ditio it
ta. Al
patē
pñson
ita qñ
reddi
actū. o
plicat
nē. s. p
nō rñd
i statu
insolu
boc i
fieri m
vñ dñ
cōtu dñ
ē pñs
magi
rior. t
extēsu
vno: sic
te nē qñ
indmū
do mult
pñ regn
opib^a m
māti bñ
ficiū vñ
spūali q
accipi
pñt oc
doc. istā
sub. nō
dicit. qñ
in mñio
rate sñ
qñ mult
tñ ē vñ

tur. p^o q^o in statu inocē^o fuisset m^oionū h^ois i^o
bona: nec tūc fuissent ista bōa excusā^a actū
carnalē. igit n^o sⁱ tūc ponēda vt actū excusent
carnalē. scōo q^o i m^oionio ioseph z m^o n^o opō
tuit ponē ista excusā^a nec vniuersalr in m^oio
spūali p^opari voto pūguū castitat. 3° q^o multo
magis puat hō vsu rōis p^o sōnū q^o p^o istū actū
q^o z magis fm intētiōē. vñ sⁱ p^ohūm. s. ethi.
felix nō differt a misero nisi sⁱz medietatē vi
te. s. in vigi^a. z fm extē^a q^o somn^o diu puat:
iste at act^o q^osi momētaneē: igit null^o fm rectā
rōem debet se exponē somno nisi eēnt bōa ex
cusan^a z maioza istis. Sic rīdet idē ff rich^o.
ibidē soluēdo tertiū ar^o. q^o si bona excusan^a
necitas nē z p^osorta^a ozganor: q^o sine somno
eēt nimia fatiga^a vñ iū sensitiuaz: z p^o p^ois ipe
ditio itellect^o. q^o itellect^o ipedit fanta^a ipedi
ta. Aliter idē rīdet ibidē soluēdo illd ar. q^o si
patit p^opie q^o dānū i somno sic i^o actu: q^o
p^o somnū vigorat itellect^o p^o istū actū hētat.
ita q^o p^o istū actū nō tūc pūat q^o nullo bono: sⁱ
reddat min^o apt^o z h^ois ad aliud bonū p^o istū
actū. oppositū accidit de somno z hic nō re
plicat doctor sⁱz imēdiatē p^opiam locat opio
nē. sⁱz fm veritatē triplr p^o patē q^o rich^o. iohi
nō rīdet. p^oio q^odē q^o p^o due rōes d^o m^oionio
i statu inocē^o z m^oionio ioseph z m^o remanēt
insolūtē. Tū scōo q^o et dicit medic^o z tāgit
boe. i lib. de discip^o scola^a p^o coitu alii hoīem
fieri magis dispositū i nā z acutiorē igenio.
vñ d^o sⁱleumaticis dic^o eē bonū eis sēl in mense
coitu deliniri. Et si dicat somn^o de necessitate
ē plusq^o sēl in mēse. cui inq^o: pro me ē tūc. n.
magis excusa^a indiget ex q^o rōez ipedit q^o ra
rior. Tū tertiū. q^o z si intētiō sit coit^o n^o tū tā
extēsus sic somnus: sic p^o. iō supat somnus i
vno: sicut coit^o in alio. vñ ē tū q^o de necessita
te nē q^o maxie lapsē ē somn^o ad p^oseruationez
indivindut: nō ita coit^o. sⁱz. n. deo faciēte i mun
do multe virgines z eunuchi q^o se castrauerūt
pp regnū dei: mūdi corde: mūdi ore: mūdi
opib^o: nil coit^o expiē^o sentietes: sⁱz dñō p^ocre
mati i holocaustū odorū suauissimū vt sacri
ficiū vesp^otinū saniores z p^omp^otores oī bono
spūali quā vacātes carnalib^o. nec dñi boetiū
accipi d^o vt theologi: sed vt medici aut puri
ph^o: oculū nō hūitis ad sup^a. vñ z q^odā dixerūt
boe. istū lī. nō fecisse z forte pp sedā māz doc.
sub. nō voluit replicare. Cōscōa ps p^oclōnis
dicit. q^o possibile ē ista bona fm actū nō esse
in m^oionio de bono plis. p^oz: q^o multe f^o vxor
rate steriles q^o nō p^ociūt. de bono ēd fider p^oz
q^o multe frāgunt fidē multis z e^o. de bono fa
cti ēt v^o q^o m^oionū aut sit p^osummatuz nō h^oz

indissolubilitatē. ē. n. dissolubile p^o religiois
igressuz sic p^oz ē de puer. diu. c. vñ z. c. ex pu
blico. De bono sacri scu m^oimonij indissolu
bilitate postq^o actū ē p^o bōa de p^ostī. Dicit ff
alexā. d. hal. sup m^ogm in glo. i p^onti d. z ē p^o
solutio q^o indissolubilitas mādēt vsq^o ad mor
tē. si at vt dicit apls. i. cor. vñ. mortu^o ē vir so
luta ē mulier a lege viri. Dicit at q^o h^o nō tūc
ē vñ d^o morte carnali sⁱz d^o morte ciuili: q^o iste
act^o n^o cōpetit nisi vñcti vita ciuili. p^ostēs at
vita religiois mori ciuilitati. sⁱz si m^oionuz
eēt p^osumatū eēt oīno idissolubile vsq^o ad mō
tē nālē: ita q^o si iuges pari voto p^otinerēt nō
dissoluerēt m^oionū ēt z igressū religiois. vñ
h^o n^o ex ope carnis: q^o n^o ē nou^o p^oct^o. iō alibi ire
oz. 3° d^o 2° rīssio ē eiusd^o ibidē hērici ēt d^o gāda
uo q^olib. v. xxxix. Qd^o p^o igressuz religiois n^o sol
uit vinculū pūgale. z si dicat q^o spōsa manēs
i seculo p^ot alteri nubē dicit n^o eē iconueniens
vñ eē vxorē plūm. ita q^o vñ spūalr alteri
spūalr z carnalr. sⁱz tūc eadē rōe poss^o eē pūix
cētū aut mille viroz spūalr si rīssio p^octū itro
irēt: nec eēt lūes p^omutatīe iusti i istō actū.
3° d^o 3° rīdet doc. n^o q^o m^oionū ē idissolub^o ni
si dispēsa^a supioris q^o mādauit idissolubilitatē
p^oct^o. voluit at relaxat idissolubilitatē pp ma
i^o bonū. s. relatiōis z ecclia tps limitauit ne sit
excusatio i p^octis: ecclia at tota n^o fuisset cā dispē
sare nisi p^ous dñs dispēlassēt. sⁱz vbi dispēlassēt
dicēs q^o ad nuptias: d^o nuptijs vocās iō. euā.
3o. ij. q^o exēplo vñ sⁱ seti p^oces theonas alex^o:
machari^o. Ex his p^oz q^o d^o hēs sⁱ aliqd^o hoz bo
noz pūguū n^o h^oit vt pote sⁱ p^om. sⁱho tectū do
nec occurrat m^ohi magis placēs. sⁱz scōz. acci
pio te i mēa vt n^o teneat tibi reddē d^obitū affir
matīe aut negatiōe sⁱz m^o. accipio te si p^oures
vene^a sterilitat. talia. n. sⁱz nām h^o p^oct^o. C^oz^a
p^oz pharie z ioseph scitissimū m^oionū triplici
pūguū bono extitit oznatū. hāc pōit aug. i lsa
Et si dicat q^o ioseph plē nō hūit ex pharia.
Tū 2° de bono fider: q^o vñ alteri d^obitū n^o red
didit. Tū de bono sacri: q^od illud pūguū n^o si q^o
batvniōē xpi z ecclie: q^o copula cānali desig^o
C^oad p^omū dico q^o sic sunt dñi i p^ocedētī dñi.
ioseph corp^o bte pharie accepit in dñiuz. iō
xps erat. ples ioseph: quā tenebat educare: q^o
nata in fundo ei^o: sic fruct^o illi^o ē cui^o ē arbor.
z iō ioseph n^o solū fuit nutrit^o: sⁱz ēt aliquid
mō pater: non p^o gñationē: sⁱz tāq^o. ples habi
ta fuit de corpe virginis q^od erat suuz. eo mo
do quo expositū ē sup^a. Ex quo. n. corp^o pha
rie erat suus fundus: z in hoc fundo natus ē
xps. p^oz q^o aliqliter xps erat su^o. C^oad scōz dī
cēdū q^o bonū fider iuter eos h^oit ē dñi vterq^o

alienū non cognouit. **C**Ad 3^m q^o bonū sacri
 iter eos viguit dñi i unitate aior^u & mutuo cor
 porū dñio in mūdo isto vixerūt. Sz magnum
 surgit dubiū: siq^o pōt dñe cū voto v̄ginitatis
 vt dicēdo. ecce accipio te sic q^o ego ppono &
 voueo tecū v̄ginitatē seruare: hoc moueo. nam
 q^o dicere posset sic **M**aria cū **I**oseph cōtra
 xisse. & isto modo eēt facile vidē quō in actuz
 carnalē nō p̄sentit: & verū m̄fimo^m fuit. Sic
 fr̄ **I**ugo de nouo castro. q. ij. p̄ntia dist. q. sic
 q^o & pbat tripl̄r. **P**rimo pōt fieri m̄fimo^m
 fctō: vt p̄z p̄ ingressum religiois. ergo in dñe
 do. q^o difficultudo nō appet. Secundo sic vo
 tā honestū q^o pōt stare cū m̄fimo^m pōt fie
 ri in fctū m̄fimo^m. h̄mōi est votū v̄ginitatis
 igit. **T**ertio q^o posset q^o accipe vxorē sub talī
 pacto q^o intraret religioē: ergo rē. vñ ex me
 ra volūtate aut diua volūtate pōt cū voto v̄
 ginitatis fieri m̄fimo^m. de mera volūtate in
 quit. p̄z de btā **C**ecilia que cū **V**aleriano cū
 voto v̄ginitatis fuit. de scdo de btā **M**aria q^o
 hoc nō diua volūtate cum **I**oseph nupsit. & t
 pōt fieri q^o **M**aria vocat^r votū virginitatis
Ioseph exp̄sit: sed nō **C**ecilia **V**aleriano: iō
 dicit mera volūtate. Sz tūc fuit guerra sur
 git inter doc. deuo. & doc. sub. ex vna. & **I**ugo.
 ex alia. duo doc. s̄ vñ bap̄t^m. s̄ ne sit guer
 ra mortalī dicat p̄o p̄cordātia q^o duo doc. s̄
 locuti de m̄fimo^m. vt de p̄nti dñi: & hoc^o si
 diceret q^o accipio te vt tñ me nō cognoscas.
 negādo copulā carnalē ip̄licite & explicite cō
 tra subd̄z ageret m̄fimo^m. vt nūc currit. **I**u
 go s̄o de pō dei intellexit. si. n. **C**ecilia si **M**a
 ria hoc fecerūt: spālī fecerūt p̄cilio dei. & iō sin
 gularissime in h̄artū duarū matutinis canitur
 i^o ps. f̄damēta ei^o i mō. s̄a. de hoc dist. xxvij.
 & xxx. vt optuit dictum est. Si q^o s̄o dicat q^o
 vt q^o de facto loquit cōcordet q^o pōit. **C**Ad 3^m
 p^o. in m̄fimo^m in quo hec tria fulgent bona
 delecta^o aliquādo venialis. aliquādo morta
 lis: aliqui neutra: pbat breuiter seu ostendit:
 q. n. accedit ad vxorē p̄ncipālī pp̄ plē ad cul
 tū deipato q^o delectationē h̄eat p̄ntē nō pec
 cat sed meret^r: q^o scdo pp̄ delectationē p̄ncipa
 liter ex p̄nti pp̄ plē ad m̄m^o ipeccat venialr. q^o
 3° pp̄ delectationē ex toto. de isto dubiū ē. me
 li^o tñ ē dicē q^o nō s̄p peccat mortalr pp̄ turris
 piugū: & bonū ei^o p̄seruano. iste tñariū multos
 euadit laqueos difficiles. hūc tñariū multuz
 bñ distinctū repit q^o q̄rit i fr̄e **I**ugōe. q. ij. p̄nt
 tis di. & tñ de 2° ar. **Q**uātū ad 3^m arti. sunt
 tres difficultates. **P**rima q^o sunt dignissima
 cōiugia iter reliq^u. Sico tria. **P**rimū piugū
 extat trū subd̄z in xpo in unitate suppositi &

plone: q^o hac die scilicet cōpletū ē dñi **M**a
 ria gabriel r̄ndit. fiat m̄p̄i fm̄ v̄bū tñi. Se
 cū dñi piugū fuit btē marie cū deo p̄re. nā eū
 dē h̄it filii cū deo filio: vt ciuē eēt spōsa. scdo
 ei^o m̄f. 3° ei^o filia. **M**aria vñq^o talia v̄dit q^o au
 diuit vt filij sit m̄f filia. **T**er^o cū sp̄scō: qm̄ de
 scō p̄cepit spū: vt fidei h̄z articulu. vna mul
 er: vna vxor: vna spōsa: sic trib^o nupsit p̄mō
 dinis. **T**ertū piugū est ioseph & **M**arie q^o
 v̄gineo more hincinde celebratū ē: i quo tria
 sunt: ioseph: **M**aria & puulus iesus: hoc ma
 gnū piugū. scdm̄ mat^o. p̄mū maximuz. **C**Ad
 difficultas. Si m̄fimo^m iter **I**oseph & **M**a
 ria fuit sacm̄. Dicit fr̄ **F**rac. de maro. vltima
 difficultas p̄ntis dist. q. nō: q^o nō dñi institutū
 erat p̄ xpm̄ q^o imēdiate instituit oīa sacra: nisi
 forte ex p̄uilegio. **T**ertia dist. In quo m̄f
 imonio est maior delectatio: aut carnali aut v̄
 gineo. dico q^o modica ē de cōparatio. In m̄f
 imonio. n. quo h̄itat v̄ginitas: iā celi degustā
 tur delicie q̄rū gutta totū absorbet oceanuz
 & guttā nō degustāt v̄gineo sed torzētē. **D**e
 torzētē inq^o voluptatis tue potabis eol. & nō
 solū de torzētē: sed de fonte q^o est vita q^o ē xpo.
Un subdit: qm̄ apud te est sons vite. Et sic p̄z
 ad. q. q^o v̄z venerand^o **M**arie & **I**oseph m̄f
 imonij trib^o m̄fimo^m bonū fuit insignitum.
Tūc ad arg^o. **C**Ad p̄mū p̄z ex q̄e quō ē cō
 stru^o intrāsiua nō trāsiua: & q̄r bonū fidei
 d̄z ē in sacm̄ m̄fimo^m: dato q^o non semp̄ sit
 actu: & q̄r bonū. plū. i. si euēiat educet. **C**Ad
 scdm̄ p̄z ex supiorib^o q̄r ad cōplemētū m̄f
 imonij tres ad m̄m^o regunt respect^o aut r̄so
 nes: q̄rū due sunt i dissolubilitas viri ad femi
 nā: & femine ad virū. ideo arg^o non p̄cludit.
CAd 3^m p̄z q^o hec tria bona nō sunt excusan
 da nisi vbi est defect^o: sic nūc. In statu aut in
 nocētie solū fuissent i ornatu: sic i m̄fimo^m
 ioseph & **M**arie. **R**eliq^u patēt ex s̄ba p̄cone
 Ex ista aut dist. sicut de p̄cedentib^o tres p̄cō
 nes rē. **P**rima p^o. Sūt bona tria in m̄fimo
 nio p̄ que cōiugia sunt solēnia. **D**icit p̄cō
 q^o sunt tria bona m̄fimo^m decoran^o m̄fimo
 nū. Et ponit a p̄n^o di. vsq^o ad. c. illd. **Q**ui s̄o
 vene^o sterilitatis rē. **C**Scda p^o. **N**ō sūt con
 iuges qui sterilitatē consensit truces qui ventre
 tricāt. Dicit cōcō q^o illi qui p̄curāt venena
 sterilitatis nō cōtrahūt cōiugij: & illi q^o interi
 māt habēt homicide. Et ponit ab illo. c. **Q**ui
 s̄o venena rē. vsq^o ad illud. ca. **L**um igit hec
 tria bona rē. **T**ertia cōcō. **M**odo vano
 hec bona tria sunt in coniugio excusanda.
Dicit cōclusio q^o hec tria bona diuersimodē

excusan
 c. illud
 f
 nūc
 doctor
 etor aut
 a^o docto
 cūcū
 sequēti
 tinere
 incipit
 iudicā
 c. p̄ced
 in lib. 1
 p^o q. ii. i
 tētiā
 sic cōtra
 ti di. a
 nūc
 p̄nti di
 spālī
 necessit
 p̄nti illi
 re nup
 cūda ib
 in oper
 p
 q
 ad petri
 tenet
 q^o reddi
 mo q^o p
 est mal
 dñi
 secūdo
 act^o petri
 tiare: nec
 bit q^o p̄
 esse lūcū
 trabō p
 nō semp
 ē de p̄
 baf p̄nt
 p̄bā de
 non est m
 nō tenet
 debiti re
 p̄nti fac
 dū carne
 etiam vī
 tē: accide

excusant in diuersis coniugijs. Et ponit ab illo
 c. Cui igitur hec tria bona zc. vsq; ad finē dis.
 Cuius igitur etia q in alijs oib; vir pre
 sit zc. Hic incipit. xxij. di. tres do
 ctiores solēnes. doc. deuot. s. ff. Jo. bo.
 nauē. doctor cōis. s. scū Thomas de agno: z
 doctor copio. s. ff. Rich. de media villa. Do
 ctor aut subti. s. ff. Jo. de dinis: z cōmentator
 ei; doctor egregi. s. ff. Lādolphus. z ff. Fran
 ciscus de maro. doctor illuminat; incipit in
 sequēti. c. ibi. s. q. vō sine p̄sensu vxoris vir cō
 tinere nō valeat zc. Que hāz p̄tū meli; dist.
 incipiat ternari; hic aut ternari; ille arbitrio
 iudicātis derelinq; cito vitatē p̄cipiet si istud
 c. p̄cedēti ca; z sequit; cōparet ex regula aug.
 in lib. lxxij. qōnū. quā z doc. subti. ponit lib.
 p̄. q. ij. plogi. Solet circūstātia illuminare sen
 tētiā. Quicqd sit z vbiq; hec dis. incipiat h; z
 sic cōtinuari ad p̄cedētes. Hā postq; i p̄cedē
 ti dī. a magis oñsus est bona m̄fimonij eē in
 nūero ternario: z de ipsis egit coiter. Hūc in
 p̄tū dī. de bono fidi in quocūq; p̄iugio agit
 spāl̄r. Et intres ptes diuidit. In p̄ia agit de
 necessitate d̄bitū reddēdi. In sc̄da agit de tē
 pore illud d̄bitū exigēdi. In 3ª agit de tēpo
 re nuptias celebrandi. Prima in princ. Se
 cūda ibi. Et h; d̄bitū zc. Tertia ibi. Nec solū
 in opere carnali zc. Hec est diuisiō zc.
 Triū oī loco z tpe vir vxori p̄tēti d̄bi
 tū reddē teneat. Et af. tripl̄r. C̄p̄tio
 q nullo tenet. nullus obligat simpl̄r
 ad p̄tū mortale. ergo vir mulieri d̄bitū nō
 tenet reddē. Añs est manifestū. sed p̄bas p̄ia.
 qz reddē illud d̄bitū est p̄tū mortale. tū p̄
 mo qz p̄iuat se maxio bono. s. actu rōnis: qd
 est mai; bonū q act; vtut; agēs āt p̄tū actui
 b̄ntis vel actū incōmodū peccat mortāl̄r. tū
 secūdo qz si nō esset d̄t; m̄fimonij esset talis
 act; p̄tū mortale: sed nullus pōt seipm licen
 tiare: nec p p̄is ex actu suo. p̄prio aliqd lice
 bit qd pū nō licuit. tū 3° qz ita inebuari poss;
 esse licitū: qd nō est verū. C̄sc̄do af. sic. Con
 trahēs post d̄tū pōt religionē intrare: ergo
 nō semp tenet d̄bitū vxori reddere. Añs p; z
 ē de p̄uer. cōiu. verum. z. c. ex publico. Pro
 bas p̄ia. qñ tūc ratum est testimonij: qz d̄tū
 p̄ba de p̄tū. Et si dicat mortuus est ciuili;
 non est mortuus ciuili; añ p̄fessionē. z tū tunc
 nō tenet. C̄terio nō tenet vir oī loco z tpe
 d̄bitū reddere vxori ergo zc. P̄3 añs de tē
 pore sacro: tūc. n. esset indisposit; ad comedē
 dū carnes agni: sicut habetur in lra. De loco
 etiam videt; qz maius malum accideret q; vi
 tē. accideret enīz interdictū loci quod est ma

lū cōmune quantū ad multiplicationē z ma
 lū qdāmo irreuerētie in deū cul; locus impe
 dit in actu illo cōmissio. p; tū p̄ia. qz null; effi
 cit ydoneus ad eucharistiā p̄p̄ actū ad quē
 de necessitate obligat; nec ex tali actu maius
 malū sequit;. C̄n om; p; a d cor. vij. diffuse.
 Nolite fraudare inuicē nisi forte ex consensu
 vt vacetis orationi. In ista. q. ad als p̄for. zc.
 Quo ad p̄mar; teri s. Redditi. P̄etitio.
 D̄bitū. P̄im; termin; est redditio. vñ red
 ditio ē tributio rei debite p̄us. qd. n. p̄pe red
 dit p̄ius debebat. iō a re z do das descendit.
 redditio nō vt do cōcedo s̄gt sed tribuo: s̄gt
 n. do das tria. s̄gt. n. p̄cedo. s̄gt p̄tribuo: s̄gt
 tertio dico. vñ de hoc sunt metra. Bico cōtri
 buo cōcedo voce sub vna. Sic aut do. hoc v;
 bñ do das hec tria s̄gt. das pro p̄tribuere ac
 cipit. erat. n. illa p̄us res illius cui reddit quo
 ad d̄tū: mō ex redditioe est ei; sc̄do q ad vñ
 vt tertio ei; sit quo ad fructū: z interponit. d.
 cā euphonie. d; n. scribi cū duplici. d. vbi secū
 do est notādū q ista tria differūt: reitio. redi
 tio. redditio. in primo nō est. d. in sc̄do. d. sim
 plex. in tertio. d. dupla. nec solū differūt in lit
 teris sed s̄gtis: qd. n. reitio: z suū potuit esse. i.
 reitietis: z nō suū: z venit reitietio a re qd ē sur
 sum: z iactio facit in supino iactū: z format re
 iectio a mutata i: qd. n. iacti semel est. vnde
 hec tria differūt. iactio: reiectio. p̄iectio. qz ia
 ctio solū vñ actū dicit; sed idifferēter: aut a p
 pe aut a lōge. p̄iectio vō ē illū dīc actū s; ad
 lōge: qd. n. p̄iact; ad lōge ē. reiectio enīc dīc
 actū s; repetitū: z his trib; cōe ē electio vt p;.
 Reditio vō cū vna. d. reuersionē s̄gt ad lo
 cū. vñ qz egressus est: z cōponit de re z eo s̄t;
 aut lo is. d. interposita. d. quo d; Luce. vij. de
 demoniaco curato. Bīc illi iesus redi i domū
 tuā: z narra q̄ra tibi fecit de;. Et nōndū q h
 tria d̄int. exit;: redit;: introit;. seu exitio: redi
 tio: introitio. exit;. n. est dum qz a loco in quo
 est recedit; aut videt recedē. de q ip̄e dñs Jo.
 xvi. dīc. c. Exiit a p̄re z veni in mūdū. iterū re
 linq; mūdū z vado ad p̄ez. nō q p̄zem vñq;
 dimiserit q eglis ē p̄i p oīa terrena vilitans z
 cele; nō amittēs: sed semetipm exinanivit pa
 tri fact; obediēs vsq; ad mortē. vt in hac dñi
 ca de passiōe ecclia demonstrare icipit intū vt
 de; ēet z de; nō apperet: sed leprosus. Redi
 vō ē vt dictū ē: de quo Luc. vij. dī. Factū est
 cū redisset iesus excepit illū turba: introit; vō
 exitū: p̄p̄ie opponit. exit;. n. ab ē; z eo is cō
 ponit. introit; ab intro z eo is venit. de quo
 Job. xvij. dī. hec cū dixisset iesus egressus est
 cū discipulis suis tras tonētē cedron: vbi erat

1
 or? in que istofuit ipse et discipuli ei? Reddi-
 do cu duplici. d. e. idē qd dictū est. et ē triplex
 redditio. redditio actio i agēte redditio pa-
 reddita re. vñ ouidi? in eplis. a inuene et cupi
 do credat reddita vgo. itio redditio accipit
 p reddita. et sic sumit in pposito. iuxta qd in
 mat. xviij. scribit cap. qñ mulier vset marito.
 redde qd ddes. et marit? vxori rñderet. paciaz
 habe i me et oia reddā tibi. **S**cdo termin-
 est petitio et descendit ab isto vbo peto tis. qd
 in supio facit petitiū: vñ format petitiū. vñ no
 tandū qd hec tria q ponit paul? ad philip. iij.
 ofo: obsecratio: peti? iuxta tpa pñt differ? vt ofo
 respectu pteriti sit tps: g eni pterita dei bñfi-
 cia recogitat ipse oratific pz i ofone vgis va-
 niel. q pñt daniel. ix. c. que icipit. et orauit dñz
 meū zc. **O**blecro respectu pñtis tps qd agē
 multū est necariuz: iō p sacra rogat iuxta vo-
 cabulū. q. ob sacra rogatio. sicut hoc tpe fit i
 letanijz: et iugit ofo: vt scē petre zc. orap no
 bis. vt recordatio pteriti excitet: ad donāduz
 de pñti. **P**etitio vero sp est de futuro nisi ex-
 tēddo nomē ofonis et petitiōis ad oē tps: si
 cut sūt septē petitiōes in ofone dñica. de quo
 et dicit fara filia ragucl ad dñm tho. iij. peto
 dñe vt de vículo iproperij hui? absoluas. aut
 certe de sup. terrā eripias me. hec tria ofonē:
 obsecrationē: petitiōes: dñi ad deū dirigunt: vt
 i loco pñato dicit paul?. cōicari dz gfax actio
 tūc eni veracit ipetram? dñi nō ingrati pñtim?
 in pposito aut nfo petitiō p futuro ponit: qd
 eni reddi nō petis: sed qd nō reddi vt red-
 da tur petis. **T**ertius termin? est debitiū: qñ de
 alio habitiū. Quid eni habes qd nō accepisti
 Inde fm richar. in lib. b trini. In dñis amor
 dei triplr ipensus: repēsus: seu debitiū: ex vtro
 qz pmixtus. amor ipensus in pfe qui dat et nō
 accipit. amor repēsus aut debitus in scōspū
 qui accipit et nihil dat in dñis. amor ex vtro-
 qz pmixt? in filio qui accipit a pfe: ideo debi-
 tus: et dat spūscō: iō ipensus. et hoc caput de
 bitū: vt est ab alio solū: nō vt dicē dependētiaz
 qz nulla est in dñis. Est at triplex debitiū. de-
 bitū pmissiōis. debitiū cōgruitatis. debitiū ne-
 cessitatis. debito pmissiōis. aliqui dñ deus de-
 bitoz nf. malachie 3°. **P**robate me dicit dñs
 si nō apuero vobis catarathas celiz: et effude-
 ro vob bñdictionē zc. **D**e debito pgruitatis
 loqē dñs discipulis suis. luce. xviij. Cui fecerit
 oia q pcepta sūt vobis: dicite serui inutiles su-
 mus qd debui? facē fecim?. q. d. vt cētis in p
 secto cōgruitat debito debebatur cōsilia fa-
 cere. **D**ebito necessitatis itelligit in qōe vtrū
 scz vir de necitate saluz obliget ad reddēduz

debitiū vxori dñ petis. Et tñ de pñmo articulo.
Quātū ad secūdū articulū sūt tres pōes.
Pria pō ē de isto debito p ppatōez ad votū
 ptinētē. **S**cda p cōpationē ad fornicationēz
 supueniētē. **T**ertia p cōpationē ad tps solutio-
 nis illi? dbiti. **P**ria pō ē. **P**ost carnalē co-
 pulā licz an liceat neq vir sine vxoris pñsensu
 ptinētē voti emittē. **P**ria pō dic q vir post
 carnalē copulā neq sine pñsensu vxoris voue-
 re ptinētā. pbat. tñ prio qz psumato mñimo?
 nō hz vir ptatē sui corpis: sed vxor. **T**uz scdo
 qz nō pōt suā vxorē cogē ad ptinētā qd face-
 ret isto mō. **T**ū tertio qz sicut seru? neq inul-
 to dñio religionē strare: sic nec vir cōtinē reni-
 tēte imo nō pñtēte mñiere: cū dderit corp?
 suū in mulieris seruitiū mō expolito. xvi. di.
 vñ aug. et hf in lfa nō mō nō hortamur sed ēē
 qd vouisti. pphibem? implere. si forte cōiunx tua
 hoc tecū suscipe ai vel carnis iñmmitate recu-
 sat. **D**ico tñ q bene pōt vouere post peractā
 copulā carnalē sine pñsensu mulieris: nō plus
 petē debitiū: et si voueat id tenet adimplē nec
 dz in onus mulieris iudicari: sed pot? i leua
 mine vt plus nō sit obligata ad reddē: s; vo-
 uere neq sine pñsensu vxoris: nō reddere. **E**t si
 dicat tñ prio q pōt inuita muliē crucē accipe
 in terre sancte subsidū. tñ scdo sine vxoris cō-
 sensu corp? suū offerre ad martiriū. tñ tñp qz
 quātūcūqz qz iuret se pñlia xpi ipleturuz: nō
 tenet iuramētuz ergo pñformē i mñimo? erit
 semp liber cōtinē. **A**d pñmū dicēdū q nō ē
 sile qz mulier pōt eū sequi. tñ qz ecclie necessi-
 tas. tñ qz nō ē ad semp sed ad tēpus quoz tri-
 um opposita sūt in nfo pposito. **A**d scdm.
 nō est sile. qz ipso mortuo pro xpo pōt mulier
 cui post voluerit nubē in dñio. **A**d 3^m dicē
 dñ q totū ē verū si nō ēēt in pñdiciū alteri?
 qd hic nō est. **A**ut cōtinēat nō petēdo s; red-
 dendo et nō min? erit meritū qz si oīno ptine-
 ret. vñ aug. dicit. et hf in lfa. p satisfactiōe vel
 sanctificatiōe perfecta de? tibi reputabit si nō
 qd tibi debet exigis: s; reddis qd debes vxor-
 ri. nec dz dici mulier ipedire viri sui bonū. p-
 po? qd hoc ēēt in sui pñdiciū. **S**z tenet ne
 vir post carnalē copulā semp debitiū reddere
 si petatur. **D**icit frater hugo de nouo castro
 de pñti q sūt tres binarij in quibus nō tene-
 tur vir vxori reddere debitum si petat preter
 causas fornicatiōis de qua in secūda pñone.
Est enim pceptū affirmatiuū iō fm qd dicit
 doc subti. in pñti di. q. vnica. obligat semper
 sed nō ad semp: nec pro semp: vñū ponit. duo
 negat: reliqui dicūt i binario obligat ad semp
 perisid nō pro semp. sed. ternario. meh? vt.

tingunt. **Primus** casus est: si vir de licetia vxoris intravit religionem: ibi est professus: tunc non tenet reddere sed ut hoc sit validum: ut huius dist. arti. scdo. q. ij. opione secunda. dicit frater richardus. tria reguntur. primum quod ista licetia de auctoritate diocesani episcopi. secundum quod mulier monasterium intraverit: aut votum continentie emisit in seculo remanens tertium quod talis sit mulier quod de ea non possit probabiliter in seculo ovari suspicio: alioquin si mulier virum repeteret: etiam si esset professus sibi redderet. extra de coher. co. iugato. cap. **Preterea.** Alius laicus vxoratus quod de licetia et permissione vxoris monasterium ingressus. professionem fecit: vxore in seculari habitu remanente: nec intrante ad religionem: aut perpetua continentia vouente. **Secundus** casus quod nisi vxor ad religionem transierit aut perpetuo servavit castitatem. permiserit: vir potest de monasterio revocari. Et si dicat quod intelligit viro solum ad tempus licetiatum planum lfe est ingressus. professio non fecerit. ideo bene dicitur sub. hic in regula fratrum minorum cautum est. Si quod voluerint vitas istam accipere: et vxores non habere vel si habent in monasterium intraverint vxores: vel licentiam eis dederit auctoritate diocesani episcopi voto continentie id emissio: et illi sint etatis vxore quod non possit de eis ovari suspicio. dicat illis verbum sancti euangelij 2°. Et si dicat quod id professus renocavit peccaret mortaliter. **Secundus** casus non petat sed reddat: ex quo possit sibi per ecclesiam hoc facere non potuit. Ex quo patet illud. xxxij. q. r. **Qui** vxorem robur non habet: in quod dicitur. **Qui** vxorem miserit aliam non accipiat: sed similiter puertat. nisi si dicat quod preedes textus de pueris. **Contra** top. factum est in fauore mulieris propter debilitatem sexus. **Secundus** casus est si ista redditio vergeat in detrimentum magni sui. propter corpus: quod unusquisque plus tenet ad bonum. propter quam ad aliam non. supposito quod vtriusque sit corporale: vel sit eiusdem rationis. ecce primum binarium. **Tertius** casus in quo eminet periculum abortus. **Quartus** si petat in loco sacro: et est intelligendum casus iste: nisi diu in loco sacro maneat et vult frater richardus. arti. 3. q. i. ecce secundum binarium. **Quintus** casus est tpe menstruationis. tunc enim si percipit plures de coitu sit leprosa aut deformis. magis autem tenet vitare tamen malum. plures quam reddere quod petat: unde in lege moysi cautum est: quod accedens ad menstruata mulierem moriatur que pena pro solo mortali imponebatur. Et si dicat. tamen primo quod lepra non impedit. ex de co. iugato leprosoz. c. p. ex qua tamen plures leprosa nascitur: et est propter incontinentiam. **Tunc** secundo quod talis reddere sit bonum. plures non tamen propter ea prolio. **Tunc** 3° quod talis reddere est de iure nature

Ad primum dico quod non est si lepra enim est perpetua: ideo melius est sic habere plures quam carere oino: nec est ita propter propter incontinentiam: ut copulatio: aut si sit ad tale se obligavit. unde in aliquibus locis in facie ecclesie hoc eis exponitur. In proposita autem potest differri si est passio transiens que est semel in mense a qua de menstrua. si vero est continua ut aliquae mulieres sunt sanguisue: sic de prosa iudicet. **Ad secundum** dicendum quod est contra bonum proliis: et propter ea. plures quam ut coiter careant bono intellectu. **Ad 3^m** quod sic reddere est dictamen nature. **Sextus** casus est de muliere post partum ante purificationem: si autem esset purificata a residuis vilitatibus posset reddere ante tempus purificationis: tamen congruit quod abstineat. **en** tertium binarium. **Secunda** pars conclusionis est quod licetiam autem consummationem matrimonii vni parti vouere sine alia de hoc precedit. xxxi. di. habitum est. ideo quod ad hanc partem solum noto quod dicitur doc. de uo. pntis. di. arti. p. q. ij. quod persona in illud statu est in quodam modo: quod nec est oino libera quod mundus ea trahit nec oino obligata: quod potest mundum deserere et ipsi mori religionem ingrediens quod extat melius. **Secunda** pars conclusionis. **For**nicatio accedente in oco ad reddendum non tenet. ista pars cui sequitur copulatio efficit quatuor terminos. propter oino egregios. **Quartum** propter oino prima est pars: et ponitur. xxxij. q. vi. p. totum. scdo. propter oino magis puniendi sunt viri propter adulterio quam vxores eo quod digniores. ibidem. xxxij. q. vi. i. dignitas. 3° mulier violenti operis neget aduleterium obijci. ibidem. q. v. puto. ecce primum terminus. **Quarta** propter oino potest maritus debet adulterium perire propter oco quod minus malum est. xxxij. q. ij. si. **Quinta** multum decet in oco ad adulterium recipere si penitet. ex de adulterio. et stupro. Si vir. Sexta nulli scietur de pati vxore adulteratam aut peccat quod sentire videtur de ibidem: patronus enim est turpitudinis quam adulterius vxoris celat. xxxij. q. i. **Apud**. ecce secundum ternarium. **Septima** propter oino maritus non potest accusare vxorem de adulterio si ipse fuerit fornicatus. xxxij. q. vi. c. i. r. ij. r. ij. **Et** extra de adulterio. **Intellexim**. **Octava** non potest accusare si dedit ei adulterium occasione nem. puta quod noluit habitare cum ea. xxxvij. q. ij. Si tu. **Non** est adulterium si credit virum mortuum. xxxij. q. i. Si virgo. **en** tertius terminus. **Decima** propter oino non est adulterium si sub marito spe alius cum ea dormit. ibidem. q. i. **In** lectum. **Undecima** non potest maritus adulterium dimittere si post adulterium scienter cognouit eam. xxxij. q. i. Si quis vxores. **Duodecima** propter oino si vir est seipatus ab vxore adultera: ea iniuncta potest religionem intrare. xxxij. q. ij. **Sunt** qui. ecce quartus terminus. **Et** tres propter oino querna

enacuat. **C** In op^m. Tuz primo qz in lege na
ture ab ipa hnt tres vxores: sarra. gen. xvi.
agar. et cethura. gen. xxv. Et scdo iacob. gen.
xxix. habuit quattuor vxores. Et 3° dauid. se-
cudi regii. v. plures. Tu scdo aucte Augu. de
bono puigali versus sine. Antiquis iustis no
fuit pctm q pluribus feminis ritab: neqz
nam hoc faciebant: cu ca gignedi hoc faceret:
neqz 3° legē: neqz 3° more: qz eo tpe nulla lege
erat phibitū. Tum 3° de repudio. deut. xxiij.
Si acceperit hō vxorē et nō inuenerit gratiā
an oculos eius pp aliquā seditatē scribet ei li
belluz repudiij: et dabit in manu ei⁷ et dimittet
eā de domo sua. Et scdo malachi. ij. Cū odio
hūieris vxorē: dimitte eā dicit dñs deus israel
Et 3° di. xxiij. si cuius vxores. Si in clericatu
marito cōstituto vxor adulterauit: dato repu-
dio eā dimittere dñs. Ex quo ergo repudiū est
licitū in lege mosaica et euāgelica: psonā ē le-
gi nē. **C** In ista qōne ad af. pisor. 22. **Q**uo
ad pūmū art. terminū sunt. Lex nē. Bigamia
Libellus repudiij. **C** Pūmū terminū ē lex
nē. An fm fratres alexā. de bal. ij. 3°. tractatu
de legibus. Lex nē nō est nisi quōd splendor a
lege deriuatus eterna: et iudiciū creatis mēti-
bus: dñ mētibz nō atabz: qz et lex nē est in
mentibus angelicis. Et vt dicit doc. deuo. in
pūti di. arti. i. q. i. Lex nālis seu ius nāle dñ tri-
pliciter cōter: pprie: et magis proprie. Et fm
hoc ab yldoro triplr diffinit. vno^o seu primo
mō sic ius nāle est qd in lege et in euāgelio cō-
tinet. Si sic accipiat ius nāle inquit pēre cō-
eubina est 3° ius nāle: qz est 3° legē et euāgelij
sed 3° legē moysi implicite: qz nō pcepit expisse
fornicatorez interficere: nisi in tali casu. sicut pz
deut. xxiij. tñ implicite claudis ibi. nō mecha-
berio. vbi phibet ois coitus nō matrimonial
Cōtra legē euāgelicā est expisse. nā paulus di-
cit p^o cor. v. fornicatores nō hēre partē in re-
gno dei. Et in. vij. dicit ea^o. hēat vnusqz vxorē
rem suā pp fornicationē. Tūc aut sic capiēdo
cōter ius nē vt dictū est d. xviij. hūius qrti. dñ
dici ius nē illud qd est ab auctore nē ius posi-
tum diuidendo 3° ius positū aliunde aut sit
ciuile aut canonicū. Scdo mō dicit ius nāle
aut lex nālis pprie et sic diffinit in pñ^o decre.
Ius nāle est qd est cōe oim nationuz: et hoc
ius est qd dicitat rō recta et 3° illd ē adhuc ha-
bere cōcubinā qz ius nāle dicitat q pueniant
vir et mulier in illo actu ad gñationēz prolis
que vterqz succedat et cui cōter pñent et ille
equaliter subist vtriqz qd nō bñ recipitur in cō-
cubinato. Tertio dñ ius nāle ppūssime qd nā
docuit oia animalia et pōc modo cōcubinatus

nec est ois 3° natura nec ois 3° nām. Et hoc
pz qz quedā aia^o sunt que pūngunt fm indi-
uiduā copulā: vt sunt turtures. illa aut q sunt
dispersa in inferiorib⁹ aialib⁹ et dicit notabi-
lem pfectionē sicut in turturib⁹ indiuidua co-
pula debent in met^o aialium qd est pō. vnde
pz q cōcubinatus nō soli est malū qz phibē-
tur: sed et phibitū qz malū. **C** Secundus ter-
minus est bigamia. et dñ a bis et gamos multi-
er. vñ ille bigamus cēset. qui hz aut hūit aut
simul aut pñter duas mulieres: aut in forma
aut virtute. Dico aut in virtute pp illum qui
viduā duxit. Dicit. n. bigamus quasi si duas
habuisset. Et notandū q ff frā de maro. dicit
in pñti di. q bigamia accipit quadruplr. 1°
dicit bigamia vnus viri cū plurib⁹ vxoribus
simul cōiunctio. Scdo dñ bigamia vnus vxor-
is cū multis viris simul. Tertio acceptio plu-
rium vxorū successiue: aut plurū virozū hinc
inde. Quarto acceptio vxoris que hūit aliū
vir: et tūc applicat ad suū ppositū. et dicit q
due vltime nō sunt 3° ius nāle: qz alio cōiuge
mortuo soluit vinculū iugale et psona reddi-
tur legitima ad 3° pñti et pñt concurrere oēs
eā que assignant in hoc facto: scdm vero est
3° ius nāle. s. qz vna mulier simul hēat plures
viros. de p^o dicit q si ius nāle itelligit pro re-
gulis rōis: vñ q sit 3° ius nature: qz ex quo ali-
quis semel suū corpus dedit vñ: vltra dare nō
pōt alteri. Dimissa sua applicatione. de qua
in scdo videbit arti. ar^o 3° suū quaternariū tri-
pliciter qñuit. n. quattuor vbi solū tria sunt lo-
cata aut vltra quaternariū: ita q supflū aut di-
minutus az. Primo dicit q secundus modus
bigamie ē qñ vna mulier hz simul multos vi-
ros 3° hoc obijct qz dicit noi. hoc. n. nomen
bigamus vt sonat: et dictū est: est qñ vir hz bi-
nas gamos. i. mulieres. 3° dñ doc. sub. in. i.
q. pñtis di. q si vna mulier haberet plures vi-
ros tūc esset biuria: non aut bigamia. Scdo
afsic: qñ venit ad 3° modū dicit tertio vt suc-
cessiue vñ accipe plures vxores: vel ecouer-
so. Quero at quare nō ita fecit duos modos
de illo tertio sicut de p^o sicut. n. dicit q pñtis
modus est qñ vnus vir hz multas aut plures
mulieres. secundus qñ ecouerfo sic potuit et
debut si ex arte pcessit dicere. tertius est qñ
vnus vir hz successiue plures vxores. et qrtus
ecouerfo. nō est alia cā nisi qz si duos primos
modos pūxisset ad suū nō venisset qternariū
sz in ternario geuisset. Si 3° tertiu et p^o dimi-
sisset trascendisset qternariū et venisset quari^o
vñ pz aut ei^o diminutū aut supflū. Tertio di-
la diuisio nō est bona que totū nō euacuat di-

latione blutina. et addit q forte tunc fieret et ecclesie tunc spalliter reuelaret ubi dicit ff hugo de nouo ca. S3 de forte posset non velle plurificatione aploze fidelium vel totum gressu huius. ff landulph dicit in casu isto: credo licet vni plures hēre vxores: et q de expse dispēfaret: q longe maior cultus ē in xpianismo iph cultus dei q in iudaismo ubi dispensabat. Ecce quō dubie loquēte mgro diuersificat et duo discipuli vnus loquēs affirmatiue et reliquus negatiue. Et q3 inferit q fm recta rōne deo ratificante tunc oī tpe pōt esse licitū plures hēre vxores. p3: qz ex toto ē iste dicit inter man. et S3 vsq ad qd tps decuit hec dispēfatio. dicit ff hugo. q. i. vsq ad tps gfe. Et tñ d. p. pōne. Scda pō est de lege gfe. et est hec. Et si bigamus an aut post bapm existat irregularis: nō tñ an bapm homicida. C3 p. p. dicit. q bigamus aut an baptismū aut post ē irregularis. pbat. Tū p. di. xxi. Acutus. et quotat aug. sup eplam ad titū. Acutus intelligit qui nec cū q cathecumino vel paganus hūit vna: et post bapm alterā ordināda censuerit. Tū 3. ibidē. cap. vna tñ. et quotat Amb. li. de officijs. an baptisma iterata cōiugia progiatiue ordinationis impedimēta generat. Tū 3. di. xxiij. maritū. Si tñ clericus q per bigamias irregularis efficiat priuilegiū retineat clericali. dubiū est pp illud ca. xxxij. dist. Si subdiaconus. ubi dicit illud tñ reuocatur est c. li. vi. de biga. c. vnico. vñ ibi dicit q clericū bigamī tpo iure cadit a priuilegio et tōsura et habitū clericali et foro seculari sunt adiecti. Est tñ dubiū de bigamia scdo acceptis in. f. arti. f. de violatē castitatē. pssas si sit irregularis textus. n. xxiij. q. i. quotquot. dicit q sit irregularis. ubi glo. repellant a pmoione sic bigamī. pp similit. n. effectū ille cōputat i numero illoz de quo numero nō est. idē ē hētur expse in glo. bernardi. c. de biga. c. i. ubi dicit q oēs isti bigamī reputant qm ad legē pmoitionis. Dicit tñ ff landulph: nō teneo q frāgens votū castitatis sit bigamus. Si quis tñ frāgeret votū publice cū notabili scādalo nō ēēt de cōgruo ordinandus. et quo ad hoc posset dici bigam: qz plectit pena bigamoz. Et si dicat q nō posse an bapm irregularitatem hēre: qz tūc hitus in esse nō pōt. nō. n. pōt an baptismū ordinari. c. de pbytero nō ordinā. c. i. Dicit dū q si tūc priua inesse nō possit: tñ impedimētū tūc pōt ēē quo impedat hitus ne insit tpe q potuisset inesse: sicut catul' an nō dicit l3 nō sit neqz cecus neqz videns: tñ an nonū dicit pōt hēre impedimētū quo ēt post no-

nū dicit nō videat. sic in pposito. C3 vt scda para pōnis cū ista hēatur que cā est. vñ hōi da an baptismū possit ordinari post bapm. si cut expse hētur in glo. l. d. Si qz viduaz. vbi sup illud tūc: post baptismū: glo. arguit. a 3 rio sensu. ergo si an baptismū psci est homicidij nō obest. nō sic aut de bigamia dimissa cōgruitate q est: qz xps spōsus vna h3 sponfam ecciaz qd bigam' nō designat sed poti' opm. que cā necessitas triplex ē opm. p. bapm. b. xien. in decret. di. xxi. sup illo ca. Deide op ponit. hec dicit q i baptismo solū delef pctm et pena pti ppriū: iō homicidij pōt deleri et q ad culpā et q ad penā. bigamia dē nec ē pti nec pena pti ppriū. S3 qz iudex pōt occidere iustit: tñ fiet irregularis. ergo fm hoc nō dimitteret hōi irregularitas i baptismoz: nec est pti nec pēa ppriū pti. basian' glo. vt notat. di. l. Si qz viduaz. sup illo vbo. post baptismū. hoc pcedit. S3 in dū obijatur. qz tūc melior ēēt pditio peccatis q nō peccauit in eodē actu. b. xien. ubi. f. rñdet q hoc pēa homicidij ē pti: qz nisi ēēt circūstantie foret pti. et hoc sufficit vt gen' non exeat pti specie: nec d3 baptism' penas pti originalis qz nō sunt pene pti ppriū. Cōtra: tū p. bigamus an baptismū pbat indebite. igit fm hac rñsione tollet irregularitas in baptismo. Tū scdo aug. xxi. di. acutus semina. si cathecumina viciata ē nō pōt p baptismū iter dei virgines psecrari. et tñ possibile ē illā corruptionē an baptismū fuisse pti. igit illd pti nō delef qm ad penas pprias corrūdetes sibi. Tū 3. qz si ex ista rōe ēēt irregularitas i bigamia: qz nō ē pti n' seqla eccia nō posset istā irregularitatē tollere: qz nō pōt biga tribuere qd sit ex se pti: vel seqla pti. Scda opinio est Nicolai furiosi vt notari vñ di. l. Quicūqz. Sicut ē duplex ifamia vna ex nā act' quā nec eccia nec baptism' pōt tollere. Alia ex stauto eccie quā pōt tollere sic duplex irregularitas. pmiā h3 bigam' qz nō rñtat xps vt sponsum vni. scdam h3 homicida. iō scda pōt tolli nō p. S3 cōtra qz martin' lectorē q ducit vñ dū pcessit in subdiaconū. pmoeri. xxxij. lector. Et luc' cū quodā bigamo vt ēēt panor mitan' eps. 3. opio ē doc. sub. dñtis. qz ed qre vna irregularitas delef i baptismo. reliq nō ē statutū eccie qz i baptismo delef horroz sanguis in homicida. bigam' vñ nō sp signficat xpm spōsum vni eccie. Et tñ de 2. pōne 3. pō ē de lege mosaica. et ē hec. Sic pmissus est i lege libell' repudiij. vt tñ foret licit' pbat. tū primo aucte. Aug. ad Hieron. si in viui

nio scripturis admissa fuerint mēdaciā: qd in
eis remanebit auctatā. q. d. Nihil. eodē mō
si dīna scriptura pmittit positioē aliud malū
totū est suspectū. Tūz scō q: als lex dedisset
occasione peccādi mortali q: nō visum fuit
set faciēti q: malū faceret. Tūz q: moī pro
mulgavit legē dei. iō quos pūctos pūciauit
pūcti erāt z quos sepatos sepātī erāt. Et si vi
cat. Cōtra. Tū p^o auctate dñi dicētis. Dat.
xix. pharisei q: nō licet vxorē dimittere z q:
pmisum fuerit duritie cordis eoz. vbi glo. p.
misit moyses z nō de^o z p^o fuit hoīs nō di
uinū impiū. Tū 3° aucte magfī in lfa. hoc fu
it a moīse pmisum nō vt pcederet diuortiu:
sed vt tolleret homicidiū. Tū scio aucte aug.
in lib. de sermone dñi in mōte. q. q pcepit da
re libellū repudiū nō pcepit vxorē dimittere: sed
vt ita cūdiā temerariā libelli cōcessioē tēpera
ret. CAd primū dicēdū q: xps dānauit libel
lū repudiū pro lege nature z euāgelica nō p
lege mosaica. Et cū dicit glo. q: hoīs z nō dei
verū ē imediate. sed ille hō fuit pco dei. Et nō
q: fuit sola pmissio licita: s; nō pcepta: iō in so
lo deut. locut^o ē moyses de libello repudiū: nō
in alijs libris vbi dabant pcepta dei. CAd se
cūdū dicēdū q: mgt itēdit ad cām q: erat vx
orēdiū vitandū: tū dicit diuortiu fuisse sim
plr illicitū. CAd tūc dicēdū q: verum dicit
aug. deū nō pcepisse dimitte vxorē: sed pmit
tere. vñ pz ad illud ex de repu. gaudem^o. Re
pudiū vxoris vitas in euāgelio reprobanit.
Dicēdū q: auctas seipam soluit nō reproba
uit xps libellū repudiū p lege veti s; euāgelio.
Quātū ad tertiū arti. s; tres difficultates.
CPrima vbi bigamia fuit exphā i nouo te
stamēto. dicit ff. frāc. de maro. in pñti dist. q.
q: nō bñ appet nisi vbi dic pau. pia. eoz. vij.
vñs q: pñtiā vxorē hēat. Et sūt cū loqueba
tur de mīmo mystico xpi z ecclesie dicit. de
spōdi vos vñ viro vginē castā exhibere xpo:
vbi tāgit ex pte vxoris vnitatē z integritatē:
que sūt due causē registe ad hoc ne bigamia
ptatā. tū p auctatē eccie videt hoc traditū
ēē ab aplis. CScda diffi. Tū incepit tps vi
spēlandi vt vñ plures hēt vxores. dicit doc.
deuot. tria tpa. iij. q. primi arti. Tps nature in
stituit: de fuitate: z gfe. z solū fuit i me^o. C3^o
difficultas. Quid sensist doc. subti. de libello
repudiū: vtrū sit licit^o: aut solū pmissus. Dicē
dū q: in hac materia gladi^o de lphicus ē hinc
inde scindēa. vt pz in vlti. q. pñtiō di. z añ euz
in eadē di. ff. Rich. de media vil. arti. iij. q. i.
soluēs hinc inde rōnes. ff. de Zandulphus z
frater hugo de nouo castro asserūt simplr li

ctil. nec in hoc scoto p dicitur sed capitit pñ
ei^o magis pbabile. Et sic pz ad qōnē vñ q: le
ge nature bigamia ē licita z libellus repudiū
Et tūc ad arg^o. CAd primū dicēdū q: nō est
sile: q: hēre plures vxores fuit pz finē magis
principale. sed semina hēre plures viros esset
propter finem minus principalem. scilicet p
pter delectationē. CAd scdm dicēdū q: nō
est cōtra legē nature capiēdo legē nature p
eo qd est pñtiā dictamini recte rōnis. sic ē ha
buisse plures vxores qñ mos erat z de^o dispē
sabatur o^o erat tpe nature institute: de q cur
rit argumētum. p qd pz de Zamech q: pecca
uit mortali: q: nec mos erat nec in eo de^o di
spēsabatur. CAd tūc dicēdū q: illa obdo erat
indissolubilis nisi dispēsanē deo qd z fecit.
Notādū tū qñ allegat illud. xxxiij. di. si cui^o
vxorē. Si in clericatu marito cōstituto vxor
adulterauit: dato repudiū eā dimittere vñ: re
pudiū vñ accipi pro diuortio. Et ista dñ. sicut
ex pced. sequunt tres pñones. CPrima p^o.
Erat licitū plures hēre ob dei inclitū cultum
valere. dicit pñlo q: tpe patrū fuit licitū scio
pñb^o plures hēre vxores ad cultū dei multipli
cādū in ple. Et ponit a pñ^o dñ. vsq: ad illud
c. Sed nūqd sub lege licebat rē. CScda p^o
plures in lege nō est. phibitū: plurimas lege
nō esse licitū. Dicit pñlo q: in lege moysi non
est. phibitū maxime regi nō hēre plures vx
res. sed legas z nō inuenies q: debeant habe
re plurimas. Et ponit ab illo. c. S; nūqd sub
lege. vsq: ad illud. c. Melior ē at vginitas rē.
C3^o p^o. vginitas mentis est maior federe q:
carnis entis z melior munere. Dicit cōfō q:
melior ē vgitas mēis q: carnis. Et ponit ab il
lo. c. Melior ē at vgitas rē. vsq: ad finē d.

unc supest ostēdere que pñone sunt le
gitime. CAd dic signat. xxxiij. di. quarti
inīariū que ita cōtinuat ad pced. Nam
post q: a. xxvi. di. inclusiue: vsq: ad hāc exclusi
ue natura matrimonij pñmū est dicta. Nūc
in pñti di. q: possit mīo^o cape extat res ap
ta in quo tāgit causa mālīs. Et habet diuidi i
tres ptes. In prima pñone ad mīmonū non
oīno illegitime pponunt. In scda pñone ad
mīmonū oīno illegitime apponunt. In ter
tia horribilia cōiugij crimina tādē expmūf.
p^o in pñne. Secūda di. xxxvij. ibi. Sūt igit
tur qdā ordines. 3° in fine illius di. His ady
ciendū est de occisorib^o suarum cōiugū. Pñ
ma rursus pñcula i qua pñone ad mīmonū
nō oīno illegitime pponunt in tres partes di
uidit. In prima agit de impedimētis mīo^o
pñcādū aīcedētib^o. In scda agit de impedi

mētus
3° agi
b^o. p
quēti
ibi nō
zē. R
ipe dū
pñes o
In 1°
dit qñ
pancip
mīmonū
bue lo

mī q: z
sallū: q:
lignōnē
ad pñ
dita s;
clēse cō
pedmū
malēfic
pedi. 2
nē mal
ppetuū
q. i. Si
z male
iporētē
reputat
ad pñū
Inīanti
male fer
simplic
dicta d
magica
lex sp
mātica
pñtiū.
malefic
pñs dicit
gñe. R
tua z di
scia. Et
z pñmo fi
scdo in e
in eo qd
mor. In
igne z m
sine p
qua vel
dinatio:
Arumā

metis post actū nifimonij supuenietis. In
3ª agit de impedimentis i actu matrimonij scilicet
b^o. p^o ē in p^oci^o. 2^a di. xxxv. seu immediate se
quēti ibi. h^o ē notādū ē q^o d^ois rē. 3^a di. xxxvi.
ibi nūc de p^oditōe videam^o an valeat cōiugij
rē. Rursus p^o p^oicula q^o est p^ois d^o. i. q^o agit d^o
impedimentis nifimo^o. p^ohēdū alicedēb^o. i. tref
pres diuidit. In p^o de frigiditate et maleficio
In 2^a de infirmitate et furie vicio. In tertia oñ
d^o p^ouz incestus nocet coniugio. Prima in
p^oncipio. Secūda ibi. furiosi quocūq^o dum in
amentia sunt. Tertia ibi. De his qui cuz dua
bus sororibus rē. Hec est diuisio p^ois rē.
T^ouz maleficiū frigiditas seu infantia a
p^ohēdo mat^oio ipedit. Et af triplr q^o
nō. C^o p^oio sic. q^o si ipedit rē nō ēēt
nisi q^o p^ohēdo obligat se ad actū illū: et hoc est
falsū: q^o pōt p^ohere cū volūtate statū intrādū re
ligionē. C^o Secūdo af sic. Senex nō est i^opt^o
ad p^otrahendū mat^oio^o. ergo maleficiū frigi
ditas aut infantia nō ipedit. Añs p^o ex ritu ec
clesie q^o talia patē p^ougia. p^o p^oia. q^o sile est i
pedimentū hic et ibi. C^o Tercio af spāliter de
maleficio: maleficiū nō est p^opetuū: q^o nō im
pedit. Añs p^o q^o maleficiat^o pōt p^o destructio
nē maleficij curari. p^o p^oia. q^o q^o ad hoc solū
p^opetuū ipedit. p^o p^oio. tū p^oio. xxxij.
q^o i. Si p^o sociarias. tūz scdo extra de frigidis
et malef. c. vltio. tū 3° ibidē cap^o. q^o scdē. Qui
ipotētes sūt mimie apti ad p^openduz mat^oio^o
reputant. In ista q^ode ad al. p^ofor. rē. C^o Quo
ad p^omi artū. termi sūt maleficiū frigiditas
Infantia. C^o p^oim^o termin^o est maleficiuz. a
male seu malū: et facio cis. descēdit ex duob^o
simplicib^o vñū cōpō^o. Est autē sciendū vltra
dicta d^o arte magica. lib. ij. di. viij. arti. i. q^o scia
magica q^o q^odā gen^o h^oz sub se tres binarios
i. sex spēs diuidēdo maleficiū in duas: q^o sunt
mātica mathesis. ecce p^om^o binari^o. fortilegiū
p^ostigiū. en secūd^o binari^o. maleficiuz p^opetuū:
maleficiū ad t^ops. en terti^o binari^o. eo mō quo
p^ohs dicit corpale et icorpale nō sunt in eodē
g^one. Sāntica autē scia seu ars. est ars diuina
tina. et d^o a māthos q^o ē d^oinatio: et ycos q^o ē
scia. Et hec diuidi h^oz in tres p^oes. Aliqñ eniz
et p^omo sit in elemēto subtili: vt in igne et aere.
scdo in elemēto grosso: vt in aq^o et terra. ter^o
in eo q^o est elemētātū vt in cadauerib^o mor
tuoz. In igne d^o p^oroñ: et est scia diuina in
igne et motu ei^o: vt i cādelabio vbi patēt ima
gines per q^o p^onostrat de morte futura p^opin
qua vel remota. et d^o a p^oir q^o ē ignis et māthos
d^oinatio: et ycos scia: q^o scia diuina in igne.
T^orimā ē d^oina facta in aere aut corpib^o po

litis et terhis: vel in vnguib^o v^ol ense ex resplen
dētia in aere. vñ dicta est ab aere. Idromā ē
ē d^oinatio facta in motu et cursu aquaz. et dicit^o
ab ydros q^o ē aqua. Scōm^o est d^oinatio facta
circa irena negocia. et d^o a ge q^o est terra rē.
Migromā est d^oinatio scā qñ inocant demo
nes et aie mortuoz ad dand^o rīsa de futuris: q^o
in cimiterijs exerceat: et maxie i p^orib^o septērio
nalib^o. vñ ysid. in. viij. ethiolog. Migromātiel
sūt q^o incātationib^o mortui vident resuscitati
rūdē. nigros grece mora latine. māthos gre
ce d^oinatio latine: ad q^o sūscitādos cadaueri
bus sanguis adijcit. nam amare sanguinē di
cūt demōes. iō quodtēs nigromātia sit cruor
aque misceat. vt p^o calozes moueant. Scda spe
cies magice ē mathes penultima lōga. nā penul
tima breui mathes^o designat sciaz. de quo et
Jo. salberich caruotē. ebs i secūdo sui poli
craticō metru ponit. Scire facit mathesis: s^o
diuinare mathesis. Hec autē triplr. in horis.
in ario. in amb^o. In horis d^o horoscipiū: et est
diuination facta p^o inspectionē horaz et tēpor
et d^o ab hora et specio cis q^o nō est i vfu. Atru
spi^o ē d^oinatio facta p^o inspectionē araz post i
molationē i altari sic solebāt antiq^o. Augu
riū ē d^oinatio facta in garritu auū. Auspitiuz
ē d^oinatio facta in volatu auū a dextris et sini
stris: aū et retro. ecce p^om^o binari^o. Tertia spēs
ē fortilegiū. et sit p^oba et sortes et collectioni
bus ossiū mortuoz: et cōsimiliū que multip^o
a vetulis exerceat. Quarta ē p^ostigiū et ē illusio
humanor sensui et exerceat ab apparitionibus
qui de festuca faciūt apparē trabem: de p^oite
q^o sit absens. et sic de p^ostib^o. Et d^o p^ostigiū: qñ
p^ostrungēs acie oculorū fm ysid. viij. ethimol.
Auguria p^oio frigēs iuenerūt. p^ostigia mercu
ri^o. en scbs binari^o. Quinta spēs ē maleficiū
p^opetuū seu simplr. Sexta vero spēs est male
ficiū ad t^ops: et ē maleficiū vtutū aialū fascina
tio. i. obstupētia. de q^o fascinatōe paul^o ad ga
lath. dicit v^o. c. 3°. Insensati galathe q^o vos
fascinavit veritati nō obedire: ante q^ouz ocu
los ihs xps p^oscrip^o ē et in vobis crucifixus
et de isto maleficio loq^o titul^o qōnis. En terti^o
ternari^o. Et tñ d^o isto terminio maleficiū. C^o Se
cund^o termin^o ē frigiditas. vñ notādū q^o hec
tria differūt. frigor: frig^o: frigiditas. Frigor p^o
p^oie est febū. frig^o circūstātiū. frigiditas cō
plexiōis aut simplicis elemēti. sicut dicit Augu
ce. de humiditate et humore. vñ ex scdo de ge
neratōe. et q^oto metheo. calidū ē p^o se actiuz:
s^o frigidū per accides. vñ tñ aliqñ ex vfu sic
aliud denoiat vñ est illū Quidū in eplis. fri
gidi glacie pect^o amātis erat. et hoc est q^od.

la tria descendat ab eodē vbo frigeo frigeo.
vñ affert terenti⁹ i eunuchō sine cere ⁊ bacho
friget ven⁹. **C**ertū⁹ fmin⁹ est infantia qñ nō
santia. ab in qd ē nō ⁊ for fatis. Accipit at tri
plicis infantia. vno mō pio pro etate vsq ad
septēniū: aut isra qz. j. illd tps adhuc expiit q
si lactis dulcedines. ⁊ de cōi adhuc fari nesci
unt: vñ ⁊ ps. viij. i figura setōz innocētū dicit.
Ex ore isatū ⁊ lactētū pfe. laudē ⁊ dz scribi
lactētū per. e. nō. a. ius illd metricū Lacteo
lac suggo lacto lac pbeo nato. Scdo mō dē i
santia vsq ad etatē iclusue pfecte pueritie q
pplē in. xiiij. anno. Et hoc mō de bñ agnete
bñs dīc Ambro. Infantia qdē cōputabā in
annis: sed erat senect⁹ mētis imensa. ⁊ tñ tñc
epis. xij^m. annū etatis habebat. Sic enī de ea
legim⁹. xij. sue etatis āno mortē pdidit ⁊ vi
tā iuenit: qz soluz vite dilexit auctorē. Terti
dē infantia pp carentiā pfecte eloquentie. ⁊ isto
mō ē eloquentissimi viri se isantes pferūt: vñ
vir eloquentissim⁹ prudēt⁹ i lib. hīnoz prudē
ter ad deū dīc. Largire mibi carnē infatim⁹
vñā isantes eēm⁹ de qb⁹ p⁹ petri 1°. petrus
dīc. Sic mō geitū isantes rōnabiles sine dolo
lac ꝑcupiscite: vt in eo crescat in salutē: si nū
gustatis qz suauis ē dñs. Capis aut in pposi
to pio mō. Et tñ de pio arti. **Q**uo ad se
cūduz arti. sunt tres pones. P⁹ia de malch
cio. scda de frigiditate. 3^a de infantia. **P**ia
pco ē hec. Malchiciati ppetuo nequeat mfi
mo⁹ hē qd si cōtrahūt dirimēdū ē. P⁹ima
ps ⁊ scda. pban⁹ rōe doc. sub. arti. i. pñs di.
Sis ipotētia simplicit⁹ ⁊ ppetua cui. i. subue
niri nō pōt p nāz vel per artē si pcedat matri
monii simplr ipedit hēnduz. ⁊ dirimit post
fctuz. cui⁹ triplex ē rō ex nā hui⁹ ptract⁹. P⁹
qz iste fctus est datio ptātis corpoz ad tales
actū si petat: sed iste nullā talē ptatē hz: igit ni
hil tale pōt dare: g⁹ nec ptrahere. Scdo qz iste
obligat se actū carnalē si petat: qd ē sibi ipol
sibile: obligatio at ad impossibile: nulla ē ex le
ge dīna: igit lex dīna nō approbat talē obliga
tionē. iō nulla ē 3^a qz error circa rē quā qd cō
mutat simplr ipedit totū fctū: vt si dem tibi
aur: vt aur recipiā: ⁊ tu nō hēs aur: fctus est
null⁹. hz fct⁹ mfmōnū dat ptatē corpoz sui cō
mutādi. p alio corpe: qd credit ad carnalē co
pulā sufficē. igit si alter ē ipotēs fct⁹ ē null⁹:
ga errone⁹. Sz pio qñt qd si tale malchiciuz
an simplr i pō rēiat post ratū ⁊ psumatū mfi
monitū: d⁹ qz nō dirimit: qz iaz hic missus ē in
possessionē: iō renocari nō pōt pp aliqd ipedi
mētū supueniēs. Sz scdo qd dicam⁹ sic mfi
monitū ratū mfmō⁹ psumatū sit: ergo qz tal

ipo⁹ veniat p⁹ matritū ratū: sz an mfmōni
uz psumatū an dirimat. qz sic at. xxxij. q. i. c. i.
punginz pfirmat offi⁹ ⁊ segt p⁹. anqz pfirmet i
ipossibilitas officij soluit vinculū. In ptrariū
qz nō soluit: qz iā data ē ptās iō sifins ipedi^m
adueniat nō dz primā dationē ipedire. Hoc.
sub. i. sine pmi arti. i. foza sic rñdit difficile eēt
iudicare si nō pcederet ratū: an pcederet psum
tū nisi forte eē ablatio alicui⁹ pns necarie ad
actū illū tpe illo iterneniēs. Sz vero lādul
pp⁹ soluēdo pma qōez huc dubio rñdet sic i
foza credo qz bbeat separi. xxxij. q. i. Si p for
ciarías. ⁊. c. qz at iterrrogasti. Sz 3ª dubitat. vñ
vñt hmoi malchiciū. dīcēs qz a demōe deo p
mittēte ob dmerita malchiciati: aut a⁹ cā: hñt
ei demōes aliq pacta cū aliqb⁹ pōib⁹ q custo
diūt nō qz facēs sz vt magis decipiat ⁊ alios
p istos ad se trahāt ⁊ venerēt qd maxie ex sup
bia appetūt: vt si cū mago pactet: qdū ac
hec erit curuata: tādū hic cū illa nō pueniet.
da igit dīcet aliqs remediū i auxilio oportūo
P⁹ reme^m ē ad deū veracit⁹ recurrē ⁊ pnter
vt malchiciū tollat. xxxij. q. i. Si p forciarías.
Scdz reme^m ē vt psumatū a viris sapientib⁹ ⁊ pñ
dētib⁹ petat: multū ei iuuat petitōis hñilitas:
vt qd p se hō nō repit. p hñilitate cū alijs iuenit
at. Tertiū si repiat id i qd ē malchiciū destruat.
qz ex pacto demōis tñ hz vñat fctū illud si
gnū ⁊ nī p⁹: nec ē petri⁹ h facē qñmo merito.
rñt ē destrue opa diaboli: nec i h est isid⁹ sz h
del destrues opa e⁹. cui⁹ ē deōis e⁹ vñte aut
astu⁹ sit oē malch⁹. P⁹robāt. tñ p⁹ auctē bñ
aug. i mltis caplis qñt libi d tri. Tñ 2ª aucta
te canōis. xxvi. q. v. epi. vbi dī. Epi studeat vt
pñtiosā ⁊ a diabolo iuenā sortilegā ⁊ magicā
artē pñt⁹ eradictē. Tñ 3^a cā ead. q. ij. g. lñ. dīc
vanitas magicaz artū ex traditōe maloz an
geloz iualuit. Ex qz p⁹ isert. qz diabol⁹ nō pp
desedē dābitat: sz ad pfectōez iuadēdā talia
repiit. pzi: qz mēdax ē ⁊ pf mēdaciū: ⁊ vt decipi
at ē op⁹ ei⁹. xxvi. q. v. nec miz. Et iō magi neq
unt turbat mētes bonoz q talia nō credūt: sz
mētes isideliū ⁊ maloz: vt ibidē dī. Ex qb⁹ 2^a
segt: qz pñtēte deo pñt deōnes iducē ppetuā
frigiditatē ⁊ a⁹ ipedimēta. als nī pñt. xxvi. q.
v. nec miz. Sed qñ pñtū de⁹. triplici rōne
p⁹ vt manifestet sua glia in recurfu ad euz: ⁊
multoties liberatōe scda vt boni firmi sint in
fide: 3^a vt mali q mēdacio credūt p sua deside
ria seducant iuxta illud apocal. xij. c. Qui i
sordib⁹ ē sordescat adhuc. Ex qb⁹ 3ª segt qz tā
ars magica qz sortilegia si pphibite. xxvi. q. v.
epi. sūt et ex dīcādi ibidē. vñ nec ipi sortilegi
nec ipi pñtētes pñt admitti ad testio⁹ vt

actōez
vñ ⁊
tis q
dicat
ficio
diep
putan
munt.
neqz
erio
gnolce
malef
lehi.
li ordi
pinqu
tur cor
dedu
erūt
bit q
de pur
gi. ⁊ m
malch
pp hoc
ca vñz
Sed
mulat
trimon
qñc el
dita q
queat
bio illo
vt nec
rurgie
ipedi
uenit
⁊ ipedi
igi qñ
dē de al
frigidit
fieri illo
cio dicto
giditatē:
dus est
ppetuū
vñtū: si
eror reli
dicit tñ
lignū p
army bz
sepāt per
cognosce
qñt. Sz
bz. 2^a qz

actōes. xx. q. viij. q. lxx. vñ dñt castigari carce-
rib⁹ ⁊ dberib⁹. vñ p ligature caracteꝝ in car-
tis q portat ad collū vel qruicunqꝝ rez nō me-
dicalia. scdo obfuoatio sternutationū 3° sup
sticio de nō calcado lumē dom⁹. vel obfuoatio
dieꝝ egyptioꝝ ⁊ talia his silia inf sortileg⁹ cō
putant. xxvi. q. ij. illd qd. vbi ē alia mltā exp-
munt. Notat aut dixi maleficiati ppetuo i 2°
ne: qz si ad tps soꝝ maleficiū nec ipeditet ma-
trio^m dñdā nec dirimeret pētū. Sz qñ co-
gnoscat si ē ppetuū aut ad tps. dico tria. p^o q
maleficiū dñ trēnio pbari. cē de frigid. ⁊ ma-
lefi. 2° se. Scd⁹ q post tres ānos pñt separi ta-
li ordie. s. corā epō vel ei^o vicario: ⁊ q septē p
pinqui vñ septē vicini si pping defuerūt eligā-
tur corā qb^o iurēt q bona fide cū oī diligētia
dederūt operā carnali copule ⁊ q nūq potu-
erūt se cognoscē. ⁊ seq in glo. ipñ pping iura-
būt q credūt eos vñ iurasse. arg^o capli qñe
de purgatoe canonica. Ista colligunt cē de fri-
gi. ⁊ malefi. Laudabiles. ex textu ⁊ glo. 3° si
maleficiat p^o sepatioē cognoscat aliā sciaz nī
pp hoc cogit redit ad pñā qz maleficiat^o cir-
ca vñāz nō psumit circa oēs maleficiatus.
C^o scda cōclo. Frigiditas ⁊ ptis ad h^o necie
mutatio ⁊ nimia semie artatio ppetua ma-
trimoniū ipediūt. Vbi pmo notādū q i pñti
qōne est attēdēdū triplex ipedimētū. s. frigi-
ditas que est qñ vir tā frigid⁹ est vt mēbrū ne
queat erigē. scda ē mutatio notabilis in mē-
bro illo. 3° est artatio tāta in mēbro mulieris
vt nec cōsortio viri: nec scdo nā. nec 3° arte ci-
rurgie subueniri pōt vt cognoscat. ⁊ p q hōz
ipedimētoꝝ duo sunt i viro vñū in mulie. cō-
ueniūt aut hec tria ipedimēta cū maleficio: qz
⁊ ipediūt dñdū ⁊ dirimūt ptractuz. In hac
igf qōne dico tria: ⁊ maxie de pñō qz iure eo
dē de alijs aut in toto aut plurib⁹ pñmū qz si
frigiditas vñ ipedire dñ pbari p tres annos: ⁊
fleri illo mō quo dictū ē in p^o qōne de malefi-
cio dicto secūdo. scdm dictū: si separat^o pp fri-
giditate: aliā vxorē ducat ⁊ cognoscat: cogē-
dus est redire ad pñmā: qz ipedimētū nō fuit
ppetuū. de frigi. ⁊ malefi. Laudabilē. 2° tertiū
dictū: si mulier sepata a viro pp frigiditate i-
trat religione cessante frigiditate marit⁹ pōt
eā recipere: si illa velit exire. ibidē. c. fraternitatis
Dicit tñ frater lādulphus q illud credit itel
ligi an. pñfionē. Sz ecce casus. hec mulier tā
artuz hz mēbruz vt ab isto cognosci nequeat:
sepat per ecclie iudiciū aliū accipit vñā a quo
cognoscat an pñm viro debeat reddi merito
qñt. frater richar. d media villa pñtis di. ar.
12. q. 2. dicit tria. pñm q talis mulier dñ si

ue pñgio pmanē: ⁊ capiat dñ p cognuū est se-
cundū si a scdo facta est pñō viro cognoscibi-
lis dñ pñō reddi extra de frigi. ⁊ malefi. sñnti-
tar. 2° tertiū. si nō est p scdm facta cognoscibil⁹
p^o aut nō sine graui piculo mulieris nō ē pñ-
mo restituenda. ⁊ hoc agit mēbroꝝ inequali-
tas nec est gñenda in femina frigiditas q pñ-
cipaliter passiuē se hēt: l3 nō ex toto vt i viro
Sed qñter cognoscat frigid⁹ p maleficiū: aut
nām. dico p medicos. 2° tertia pñō est hec.
Infātia sicut senex oīs ipotēs ad carnis actū
ipedit matrio^m: ⁊ furia pñtua. infātia. dimi-
to ad. xxxvi. di. de senectute tali pbar ff lādul-
phus in pñti di. extra de frigi. ⁊ malefi. cap^o.
p^o. vbi dñ. Sicut puer nō pōt dñere: qz nō pōt
debitū reddē: ita oīs ipotēs. glo. hac rōne vñ:
q senex nō pōt ptractē: intellige de oīno nō pō-
tētib⁹. Et frater hugo de nouo castro in fine
pñtis di. de sene dicit sic. De sene p3 q si esset
oīno ipotēs: nō possz dñere: qñ aut ptractat sup-
ponit nō ipotēs. De furia ē p3: qz in matrio-
nio exigit liber cōsensu: que nō hz ppetuū su-
riosus. Et tñ de scdo arti. 2° Quātū ad 3° ar-
ti. sūt tres diffi. 1° est. Alijs alicui morbus
caducū hñt: ligat i carta papiri ad collū ei^o
illa metra de trib⁹ magis xp̄s ex pte ouēi ve-
niētib⁹ adorā. Gaspar fert myrrā. 2° hū mel-
chiō Balthasar aux. Hec tria q secū pōtabit
noia regū: soluit a morbo oñi vtute caduco.
vñū censend⁹ sit sortileg⁹. hic nil ex me dico:
solūmarro. ff roger bachois i maiori cōpē-
dio ad clemētē papā qñtū dñ. Credo de qdā
picardo (qa mō libz nō habeo) hic erat cadu-
cus in carta posita sūt hec metra ⁊ ligata col-
lo ei^o cito curat^o est: ⁊ lōgo tpe san⁹ stetit. post
eo stāte i balneo vt faceret ei verēcūdiā vxorē
ei^o q clericū diligebat) absulit. de collo eius
cartā: ⁊ statiz morbo caduco recapit: reponit
ducta pñia ⁊ curat. Quid si hec hñt hec noia
ex puilegio: sicut vienensis antoni⁹ q de igne
curet: ⁊ appollonia aut laurēt^o de dētib⁹. sic
guillō miatē. p^o magnū basilū narrat i lib.
rōal dñoz offōꝝ: de hoc noie hyrie aut xbeloy
son. magna sūt scōꝝ puilegia. C^o scda dif-
fici. Bertha p dñba de pñti ticiū supsit i mari-
tū. hic bñ claustra vxoris ingredit: sñ semē nō
emittit. qd iuris qñtur qz mulier pñsta ē hñe
casū accidēdi dñ i puētū caltri radulphi cō-
manebā: i qdā notabili domicella. 2° tñ mñbi
visū ē eos n debē separi: qz ⁊ illo mō poterat
satisfacē satis vt vñ vxorū. 2° qz nō pl^o exi-
git i iudicio ad pl^o nisi corpus oñsio i q p3 cla-
re corp⁹ vxoris aut claustrū fractū vñ. 2° 3°
qz nō exigit de neccitate pioles: vt p3 in sterili

bns. Qui dubitant: summū pſulāt pontificē.
hec. n. nūl afferendo dicta sunt. Alioꝝ ē opio
qz lz claustra ſint inuaſa: ſi nō ſit ſemen infra
clauſtra diſſuſus nō ſpēt aſſinitas. xxxv. q. iij.
eſſordinaſia. in textu ⁊ glo. ⁊ p pſis nō iudica
biſ inſimoniū ſummatuz. C. 3ª diſſi. Quid
hoꝝ triuz magis ipedit inſimoniū. Infantia
Senect⁹. Furia. B^m q furia. qz nūl hz pſenſus
a⁹ bñ vt pſiſ nō ſufficiēter capie⁹do ſenectū
tē vt dictū ē. Ex q pſ ad qōes. qz v3 maleficiū.
frigiditas: ⁊ iſan⁹ a ſpēdo mrio⁹ ipedian⁹.
Et tūc ad arg^a. C. Ad p^m d^m q obligat ſe ad
reddēdū debitū ſi petat infra aliqd tps deter
minatū: ſi nō imēdiate. q aut ipedimētū hz p
petuū nō pſt ſe obligare pro qūqz tpe iō nō ē
ſiſe d iſto ⁊ de i⁹ q vult igredi religionē vt pſ.
C. Ad ſcōm dicit ſcō⁹. Si ſenex cēt oſo ſpo
tes diceret q nō poſſz ſpēre mrioniū lz forte
aliq poſſet pſentire i eū ad cohabitādū: ſicut ſi
⁊ ſozoz: ita forte mltē magis deſpōſant diui
tias q pſonas. C. Ad tertū iā pſ q nō ſp pſt
maleficiū curari. Ex iſta d⁹. ſicut d⁹ zc. C. P^a
pō. nocet frigiditas ne ſit piugiū ⁊ maleficiū
dicit auctas. Dicit pō. frigiditas ⁊ maleficiū
ſepe ipediūt mrioniū. Et poſt a pñ. vi. vſqz ad
illd ca. Furioſi qz dū in aſi⁹ ſnat zc. C. 2^a pō
q ſunt in furia nuptiū nō faciūt ſi p⁹ hec vel a⁹
hoc nō iſciūt. Dicit pō. q furia i actu ipedit
ſpēdū mrioniū. ſi ſi p⁹ ſcōt adueniat vel aliū
nō dirimet. Et poſt ab i⁹ ca. furioſi qz zc. vſ
qz ad illd ca. De his q in duabus ſozozib⁹ zc.
C. 3^a pō. malū iſcētus gūit pñt: ⁊ nupti text⁹
p iſerit. Dicit pō. q iſcēt⁹ multū pñit: ⁊ oñdū
quō vn⁹ piugiū nō dū aliū in iſimilitate dicit
Et poſt ab i⁹ ca. de his q cuz zc. vſqz ad ſi. vi.
De etiā notādū eſt: q cū dñs cōcedat
vxoꝝē dimitti zc. C. Dicit ſignat. xxxv.
vi. hui⁹ qrti ſniap. q ita pꝛiuaat ad pce
dētes. Mā poſt qz in pced. d. actū eſt de ipedi
mētis mrioniū ſpēdū aſſcedētib⁹. Aliū agit
de ipedimētis p⁹ ſcōtū mrioniū ſupueniētib⁹
Et hz diuidi i. 3. ptes. In p⁹ oñdū q pp adul
teriū lz vnū piugē alter dimittere. In 2ª ing
rit an liceat dimittēti cū alio vel alia mrioni
um ſpēre. In 3^a an adulter cū adultera poſſit
poſt mortē mariti piugiū ſacere. P⁹ in pñ⁹.
Scōa ibi. Si qz aut cū ſornicationis. Tertia
ibi. Solet etiā qri zc. Hec ē diuiſio pñtis zc.
Tū ſornicate machinate in adultere
viri mortē ſi ſpunt exeat diuortii aut
ſtet inſimoniū. Et aſ q talis poſſit du
cere talē in vxoꝝē tripli⁹. C. P⁹ ſic. dāuid ou
cit berſabeū in mrioniū cū qua fuerat adulte
ratus: vria pditione iſterſecto: q erat vir ei⁹. iō

licitū ē illā ducere cū machinat⁹ ē mortē vi
ri: aut cū vtr⁹ iſterfecit Añs pſ. ſcōi regū. xi.
c⁹. ex q pſ pñia. C. 2° aſ ſic. m⁹ ſachiatio i mor
tē viri adultere nō eſt vnū de duodeciz ipedit
mētis mrioniū ipediētib⁹. iſt mrioniū nō im
pedit. pſ pñia. qz ſupponit mibi eē ſufficiēter
enumerata mrioniū ipedimēta. ⁊ pſ aſſcedēs
qz in illis verſibus. Error pditionis cognā
tio crimē zc. nō ē enumeratio iſterſectōis viri
adultere ſi iſterſectio viri ppūz ⁊ vxoꝝis. C. 3°
aſ aucte aug. de nuptijs ⁊ pñia. ⁊ poſit in
iſta pſt fieri piugiū cū qua pceſſit adulterium.
C. In o^m aſ. xxxij. q. i. Illud dō. z. c. relatu⁹.
In iſta qōe ad aſ. pñoz. zc. C. Quo ad. j. art.
termini ſi. ſornicatione. ſachiatio. Diuortii
C. P⁹ m⁹ termini eſt ſornicatio a ſornice: qz i
ſornicib⁹. i. arcubus lapideis antiquis ſiebat
ſornicatōes. vñ innēal. Lenoniū pueri gētiqz
ſornice nati. Scōo dī ſornicatio a ſornice: qz ta
les mulieres ex toto ſozas emittūt verecūdiā
vt merito dicūt meretricēs: qſi mere trite ab
alijs ⁊ nō curāt. vñ greciſm⁹ equocationē ſor
nicis ponēs dicit. ſornix leome dom⁹ ē pari
ter meretricis. Aſt mur⁹ ſornis dī exterior. Dī
cū ſ⁹ ſornicatio a ſornace. qz ſi i ſornace ignis
ē mālitiſi i ſornicatione ignis pñupie. vñ qdā
dicit. Eſt ſornix domus ſed ſornax ſara purit.
Dicit aut ſornicatio tripli⁹. vñ dī ſornicatio
his act⁹ illicitus ſ diuini ſceptū in tali ope
⁊ hoc mō dicit paulus ad ephe. v. ca. ſornica
tio aut ē oſo imunditia aut auaritia nec noie
tur in vobis: ſiſc deet ſcōs. Scōo accipit ſor
nicatio pro negociatōe. vñ ſta. xxiij. c. P⁹ oſt
lxx. ānos viſitabit dñs tñrū: ⁊ reducet eaz ad
mercedes ſuas. ⁊ ruſus erit cū ſornicabit cū
vniuerſis regnis terre. ſornicabit. glo. i. nego
ciabit. 3° mō dī ſornicatio vna ſpēs peti luxu
rie ſ aliaſ diſtincta. de q gen. xxxvij. ſornica
ta ē thamar nur⁹ tuar⁹ vñ vter⁹ ill⁹ intumēſce
re. ⁊ hoc eſt p⁹ ſpēs ſpeciez luxurie: q ſunt in
trib⁹ binarijs. i. ſex. vt notat ſi hugo de nouo
ca. q. vnica pñtis dī. P⁹ ſpēs ē ſornicatio: ⁊ ē
ſoluti cū ſoluta ⁊ ē pñti mortale. qd pbatu⁹
tripli⁹. tū p⁹ qz ſ bonū plus neceſſariū directe
remouet. n. plus certitudinē ⁊ p pñs ſollicitā
educationē pñtis. Tū 2° qz dūe ſornicationes
nō eē pñti mortale ē hoies ad inceſtū ducēt
vt ſi aliq i ſornicatione hēat filiā ⁊ p⁹ eam co
gnoſcat carnal⁹: ignozis eā eſſe ſuā filiā: imo
qz hoc ē inducere: vt pſ ſolut⁹ filiā poſſit co
gnoſcē ſolutā. Et ſi dicat q hoc ipedit: qz pſ
hoc nō euadit: qz p cūz ignozat. Tū 3° qz red
dit pñtā abhoiabilē: vt pſ in meretricib⁹. 2^a
ſpēs ē adulteriū. ⁊ dī p⁹ qñ adulteriū. v. m⁹

di xxxv

tata in. a. qz ad alteri⁹ lectu tendit vel scdo d3
adulteriū qñ alterius vterq terens vel 3° dicit
adulteriū ab adulādo. qz adulatōib⁹ capiūf
mulieres. Est aut adulteriū gñius religio pec
catis carnalib⁹ in trib⁹. P^{ri}mū infrīgit fidē
quā vnus cōiūgiū d3 alteri. Scdm in excusabi
litas minor qz pl⁹ h3 de remedio: qz copū h3
vxoꝝ pprie. tertiu qz ad illd pctm sequitur
maxia mala: sicut ē exheredatio legitima: dis
famiatio sui r alia multa. cccc p^{ri}mus binarius
3° species ē incestus: qñ incestus ab i qd ē nō
r castus qñ nō castus. cui⁹ signū extat patēs
cū ppinquas nō veret. r pōt diuidi iuxta ppli
quitas gradus. Quarta spēs ē stuprū: r ē de
floratio virgīs a stupēdo d3. ad inluctos. n. vi
ri affatus: tales r effect⁹ stupet iuuenis soluta
h3 sit r in masculo virginitas. en scdm binari
us. Quinta spēs ē sacrilegiū. qñ legēs. i. fura
tus factū. iuxta illa metra. Fur aut virgo flo
res mare nauita libros. Clericus equo cecidit
gula qñq legit. Et sunt tres mōi h⁹ pcti. P^{ri}mū
qñ vir r mulier sit religiosi: vel vir ē in sa
cris r mulier religiosa. Scdm modus qñ vir
est religiosus aut i sacris: nō mulier. 3° qñ mu
lier ē religiosa: h3 vir sit mēf secularis. Sexta
spēs est pctū 3 nām. r sit tripl⁹. p^{ri}o in seipso
ex tactibus ipudicis aut pficatioē rē. r dicit
mollicies: nō intelligo tō de pollutiōib⁹. scdm
modus ē femine in feminā: aut viri i virg. aut
3° viri in feminā: aut ecōuerso nō tñ nālī mō.
ita qz iste modus. 3. h3 manerēs: qñ qñ pōt in
se cogitare r distinctius distinguē. Terti⁹ mo
dus h⁹ spēs ē cū bzūf. en tertius binari⁹. C³
termin⁹ ē machia⁹. machia⁹ h3 triplicē ortū.
r h3 hoc tripl⁹ d3. d3 p^{ri}o machia a mache qd
gaude aut gaudū sīgt. r sic machia est moli
tio r qz qñt: vt p^{ri}mus i malū ruat 3 cū ma
chinari dicit⁹: r gaudēt de ruina. Dicit scdo
machia a machera: r ē gladius acut⁹ mache
ra. r sic machia ē cogitatio r machinari co
gitare in quacūqz re: vñ venit mētīs acacies.
tertio d3 machia a machos qd est bellum: vñ
descēdit gallimachū: r tūc inssta guerre ma
chine dicit⁹. accipit aut in qdē hic triplici mō
C³ terti⁹ termin⁹ est diuortiu. d3 aut diuortiu
a viar diuersitate. vñ nōndū qz ista tria se hūit
p ordinē. sepatio: repudiū diuortiu. oē. n. re
pudiū sepatio ē: nō ē: vbi ē. n. repudiū pium
ctio fuit: h3 nō sp: vbi ē sepatio fuit pūctio. ro
ma. n. sepata ē a niozo: r tñ nūq fuit scdm cō
iuncta sic r dñt repudiū r diuortiu: qz oē di
uortiu ē repudiū: nō tñ ē. p3 qd d3 de di
uoz. r re. gaudem⁹. R⁹ repudiū vxoris veritas
in ead⁹ reprobanū. ex qz p3 aliqd ē repudiū

qd nō ē diuortiu: qz diuortiu approbat i euā⁹
p^{ri}o. xix. c. ex cā fornicationis. qz dñt diuor
tiu in euāgelio dicit repudiū: p3 d⁹. xxviii. si
cuius vxor ē. Si in clericatu marito cōstitutio
vxor adulterauerit dato repudio eā dimittet
d3. Dicit tñ doc. deuo. q. i. h⁹ di. q loquendo
pprie de repudio r diuortio tripl⁹ dñt. p^{ri}o
qz repudiū fiebat ex indebita cā: h3 diuortiu
ex debita. scdo qz post repudiū nō phibeban
tar nubere: post diuortiu phibent. 3° differūt
qz vir repudiabat vxorē: nō ē: vñ nō iudica
bant ad paria: in diuortio iudicant ad paria.
S3 vñ hoc: idē dicit qz pp meritū pcti p^{ri}mi
mulier ē subdita viro. h3 post recōciliationes
xpi in q nō ē seruus r liber masculus r femia
oēs qñt ad legē thoi ad paria iudicāt. s3 hu
iusmōi diuortio pp fornicationem iter viz r
mulierē dictū ē vt oportuit d⁹. xxv. h⁹ qñt i
multis ppōib⁹. iō hic solū agā de diuortio
vt exigit mā pñs seu qd. C³ Quatu ad. h. arti.
sunt. 3. pōnes. P^{ri}o pō de fidei datioē singula
riter alter: viuēte dñ vxore aut marito alteri⁹
2° de fidei datione relata adulterio. 3° pō de
adulterio cōpato machinatiōi aut machina
tionis relate ad fidei dationē: vbi añ oia ē nō
tādū qd dicit doc. sub. in pñ. pñtis dī. Tria sūt
ingt qz sepata aut pūcta vident difficultates
opari: qz sunt: adulteriū: machinatio in morte
ppriū pūctio seu legitimi: fidei dat ipsi adultrē
r hoc tertiu triplici specificat noie. vñ dñt qz
fidei datio 3et⁹ de facto cū ea: pmissio cū iu
ramēto. hec tria ingt vltima ad. ppo^m p eodē
reputant. vñ vey ē q loquēdo pprie multuz
distinguit: h3 in hoc vt dicit dñam non faciūt
vt variēt. Et tūc imediate iuxta illa tria suam
diuidit qdēs i triplici dicto: ab vltimo icipies
vt qd vltimo dñi ē pmit⁹ sit absolutū: r i mē
suā pñderationē pond. 3. meas pōes. C³ P^{ri}o
pō est hec. fidei pmissio etiā cū iuramēto aut
3etus: legitio viro viuēte mriōniuz nō spedit
3henduz. hec pō maxie hētur expse eē de co
q duxit in mriōniū quā polluit p adulterium
ca. vlti. Si qz vxore viuēte. fide data pmissit
se aliā ductuz vel cū ipa de facto 3xit: si nihil
aliud fuerit nō ē mriōniuz: qd cū ea 3xit post
vxoris obitū dirimēdū de pmissione cū iura
mēto satis p3. in talib⁹. n. equalēt fidei datio
r pmissio cū iuramēto: nō. n. spedit mriōniū
3peditū: nisi fuerit adiūctū adulteriū. vt dñt eē
de his q vi metus ve cā sūt. Ad aures. Et rō
hoz oīum ē in hac mā: qz iura hoc nō phibēt
r vt dñt eē de spōsaliibus. Cū apd. Cū phibito
riū sit edictū de mriōnio 3pēdo qñq: h3 p^{ri}o
hibet p pñas admittit. Et tñ de p^{ri}o pōe. C³

conclusio. Ambobus p[re]s[ent]is adultero adultere
 fide date matrimoniu[m] dirimit. Probatur p[ro]
 ex de eo q[uo]d duxit in m[er]itum quaz polluit per
 adulteriu[m]. c. ultimo. Si q[uo]d vxore vinete infra
 s. ceterp. Tollerari que d[icitu]r si prius vel postea
 d[icitu]r vixit vxor et illa adulterio pollueret. p[ri]m[us]
 aut[em] et postea ad fidei datione[m] referunt. Dixi
 t[ame]n notant[ur] abobus p[re]s[ent]is: si. n. vir eet p[re]s[ent]is: et
 mulier cu[m] nesciret vxore[m] h[ab]ere: aut ep[iscopu]s: mulier
 eet p[re]s[ent]is s[ed] no[n] vir q[uo]d nesciret muliere[m] h[ab]ere vi-
 ri: tunc. n. p[re]s[ent]is si vir aut mulier: q[uo]d in hoc ad
 paria iudicant[ur] si h[ab]ent. petere no[n] h[ab]et diuortiu[m]
 vt in eod[em] titulo p[er] ca. i. Si bo p[er]sona inscia
 diuortiu[m] petat celebradu[m] est diuortiu[m]. ex p[ri]o
 ca. et hoc arg[um]e[n]t[um] a f[er]io sensu. et in textu h[ab]etur ibi
 dem. q[uo]d si mulier diuortiu[m] no[n] petat no[n] sunt se-
 parandu[m]: ex q[uo]d sumit[ur] q[uo]d si ip[s]a petat separandi
 sunt. Sed circa hoc triplex oritur dubiu[m]. p[ri]m[us]
 q[uo]d inter tales aut e[st] infirmu[m] aut no[n]: si e[st] ve-
 ru[m] m[er]itum no[n] d[icitu]r fieri diuortiu[m] ad petitione[m]
 mulieris: si no[n] e[st] m[er]itum et ad petitione[m] viri
 debent separari. no[n]. n. p[ossu]nt simul stare: cu[m] no[n] sint
 vir et vxor. Bice[ntu]m no[n] e[st] m[er]itum mulier. n.
 in eu[m] p[re]s[ent]it vt in pot[est]ate h[ab]ere q[uo]d ip[s]e face-
 re no[n] poterat illegitimus. n. est ex iure ad ista
 Et cu[m] d[icitu]r: no[n] p[ossu]nt simul stare: p[re]ceditur q[uo]d ex p[ar]te
 viri fornicatio e[st]: s[ed] no[n] ex p[ar]te mulieris igno-
 rantia inuincibili muliere[m] excusante. S[ed] tunc
 est scdm dubiu[m]: pone mulier in cognitionem
 venit impedim[en]tu[m] nec t[ame]n petit diuortiu[m]. et tex-
 tus allegat[ur] dicit[ur] q[uo]d si mulier diuortiu[m] no[n] pe-
 tat no[n] sunt separandi. ex quo v[er]o q[uo]d ecclesia vult
 q[uo]d no[n] separant[ur]: et t[ame]n sunt sine p[re]iugio. ergo ali-
 qui ex p[re]cepto ecclesie stabu[n]t fornicat[ur]: q[uo]d e[st] ab-
 surdum. Bice[ntu]m q[uo]d si mulier nec de nouo im-
 pedim[en]tu[m] cognoscens nec in m[er]itum p[re]s[ent]iat
 vir co[n]sentire cogendus est. E[ss]e[m]u[m] egde[re] est:
 vt qui decipit inscia[m] et sciens no[n] inscius laq[ui]s
 capiat debitor: et q[uo]d fallaciter p[ro]misit caut[us] im-
 pleat coactus. Surgit tertio tertiu[m] dubiu[m] in
 hac parte fortissimu[m]. pone mulier inscia hui[us]
 fraudis actu q[uo]dlibet co[n]iugij in istu[m] p[re]s[ent]it: vt
 maritu[m] ex aduerso hic sciens mulieris volu[n]ta-
 tem in ea nouo p[re]sensu p[re]s[ent]it vt vxore[m]: no[n] t[ame]n
 impedim[en]tu[m] iudicat ne h[ab]eat odiu[m] g[ra]tetur an
 m[er]itum taliter sic possint stare querit. Scotus
 triplic[em] ap[er]it solutione[m]: quelibet g[ra]dis. p[ri]m[us]
 est q[uo]d no[n]. p[ri]mus. n. mulieris co[n]sensus no[n] fuit
 m[er]itum talis: q[uo]d in eu[m] co[n]senserat qui se sibi dare
 no[n] poterat: et i[st]o o[mn]i actus p[re]s[ent]is in virtute il-
 lius p[ri]mi: no[n] sunt act[us] co[n]iugij. Ex quo sequit[ur]
 oportere q[uo]d mulier de nouo p[re]s[ent]iat si p[re]iugi-
 um efficiat: nec nouus p[re]sens sciens sufficit
 nisi nouus intorsit mulieris. hoc exp[re]sse dicit

glo. sup[er] in p[ri]mo co[n]sensu q[uo]d null[us] fuit intelli-
 gitur p[er]durare loquitur de muliere. dat exempli.
 Teberga titulu[m] capit in viz: libez credit sed e[st]
 fuus: p[er]tat no[n] fore matrimoniu[m]. titulus p[ri]m[us] ma-
 numittit: s[ed] teberga hoc ignorat. nec ex h[ab]e ma-
 trimoniu[m] p[er]tat nisi nouus co[n]sensus adueniat
 Secda solutio ioh[ann]is distiguit. q[uo]d si vir actu
 vxore[m] h[ab]ens sic d[icitu]r cu[m] inf[ir]ma: vera e[st] p[er]fata solu-
 et in hoc cau glo. loquitur et textus. v[er]u[m] casu[m] est
 in textu. vir q[ui]dam vxore[m] h[ab]ens sibi alia h[ab]uit
 rei inscia copulauit: sed p[ri]m[us] mortua n[on]t[em]p[or]e disce-
 dere a secda: et tunc p[er] luculeter: q[uo]d cu[m] secda h[ab]e-
 re no[n] potuit iam a p[ri]ma illigatus. S[ed] si post
 morte[m] vxoris aut mariti inscie si h[ab]uerit h[ab]e-
 rit ratu[m] matrimoniu[m] iudicat ex allegato ca.
 etia[m] si inscie p[er]sone no[n] aperiat ille defect[us]: aut
 post exp[re]ssione[m] defectus: et si consentiat no[n] de
 nouo s[ed] antiquo. et ro q[uo]d ex isto ca[us]o colligit q[uo]d
 ecclesia no[n] simpliciter illegitimat p[er]sonas il-
 las p[er] adulteriu[m] fidei dationi co[n]iunctu[m]: sed si
 p[er]sona decepta reclamet. Tertia solutio e[st] dua-
 ri aliaru[m] co[m]paratiua que melior quasi ab eo
 queret[ur]: que h[ab]et duar[um] melior. Dicit igit[ur] feo-
 tus p[ri]m[us] s[ed] v[er]o certior: q[uo]d si post sciat impedim[en]t[um]
 tum et re: lamat[ur] h[ab]et diuortiu[m] ex isto ca[us]o. igit[ur]
 prius no[n] fuit v[er]o matrimoniu[m]. Et t[ame]n de secda
 conclusio[n]e. ¶ Tertia conclusio e[st] hec. Sen adul-
 ter in morte[m] viri adultere machinet[ur] hac con-
 scia seu solui machinet[ur] et fide det no[n] stabit co[n]-
 iugiu[m]. Ista p[ro]bat[ur]. extra de co[n]uersione in
 fidelis. Laudabile. imo sola in morte[m] machi-
 natio si fit vxore co[n]scia: et sequat effect[us]: et im-
 pedit h[ab]end[um] dirimit scitu[m]. Probatur ex il-
 lo capitulo. loquitur. n. ibi de sarracenis qui d[icitu]r
 in captiuitate e[ss]ent quarunda[m] xpianar[um] viros
 ear[um] insidijs et machinationibus occideru[n]t. et
 sententiat q[uo]d si post p[er] ipsas ad fide[m] xpianam ac-
 cesserint: t[ame]n si sic eis adheferint supple in ma-
 trimonio no[n] sunt tollerandi: cu[m] tale damnu[m] ta-
 li lucro ecclesia recop[er]are no[n] velit. Iste nec
 tangitur de adulterio sarracenor[um] cu[m] xpiana:
 nec de fidei datione: s[ed] t[ame]n de machinatione in
 morte[m] legitimi mariti: et ad hoc p[re]s[ent]ia vxore.
 nec glo. addit ad e[ss]e[m]u[m] istu[m] fidei datione[m] aut
 adulteriu[m]. d[icitu]r aut[em] intelligi ista machinatio cu[m]
 effect[us]: vt si sit affectus et effect[us]. sicut dicit
 glo. sup[er] illo p[ro]bo p[er]curaueru[n]t. Sed tunc tria
 surgunt dubia. p[ri]mu[m]: si no[n] vxore p[re]s[ent]ia hic
 solus maritu[m] interficit. nu[n]quid h[ab]et p[er]t[ur] ducere.
 Dicendu[m] ca. i. s. scdo. Si fiat sine intenti-
 one ducendi sua: vt pote in bello iusto occidit
 no[n] ad hoc vt ducat no[n] ipedit. Sed tunc scdm.
 surgit dubiu[m]. Decidit in bello vt ducat: que-
 ritur q[uo]d non habet exp[re]sse: quin, possit postea

ducere: ubi tñ mulier nō sit confecta. qz in casu
iusti belli. Dicit caplm ibi: qz cū tales supple
mulieres nō pcurauerint virozū interitus de
functor: matrimonii inter hmōi psonas. f. in
perfectores et vxore interfecti: licite pōt hpi. et
pbatur per locū a simili vel a minore: qz si vir
nō pſentit in morte viri legitimi f. vxor: cum
occidit. pōt post ab alio huius criminis iſcio
dnci. xxxiij. q. c. ij. Interfectores. Sz ecce tūc
tertiū dubiū. pone mulier est ignara: post au
dita interfectione viri ratū hz: nūqd impedit
qz sic videt qz in maleficijs ratibabitio retro
trahit et mādato comparatur. ff. de vi et vi ar
mata. l. i. §. Sz et si cuq quis. §. p m tñ f. glo.
in ca. p dicio. Laudabile. in fine pp illud ca
pitulū. Cū caput. extra de spōsalibus. Ex quo
etiā capō segtur qz nuda pmissio nō equiva
let alicui triū noiator in. 3. mēbro. vñ nec nu
da spōsalia. Ex his sequuntur tria correlaria.
Cp̄mū: qz tertii illoz triū impedimētoz
solū nūqz impedit hēdū matrimonii: nec
p m vt pz aucte Aug. adducta in arguendo.
CScdm correlariū. scd3 qūqz impedit qūqz
nō. qñ cum. 3.º semper spedit: et qñ cuq pmo
extra de eo qui ducit in matrimonii quā pol
luit per adulteriū. Significasti. Tertii corre
lariū: tertii cū p semper impedit. Sic distin
gue subtiliter: et cōpara adinuicē ptes huius
ternarij: et mira surgit armonia. Sz qd est cā
huius rei dico ordinatio ecclesie hic. n. ē pri
mus casus adhuc tactus vbi ipedit hic p̄ctus
ex p̄cepto ecclesie aut statuto illegitimantis
pſonas ad hēdū p̄mū: cuius statuti mo
tū est adulteriū et homicidiū repressio. Et tñ
de scdo arti. CQuantū ad tertii articulum
sunt tres p̄clusiones: maxime circa primū ar
ticulū. Cp̄mū diffi. est de incestu. Quis carna
liter vxoris sorore cognoscit. querit qd iuris?
Dicit doct. deuo. xxxiij. distin. huius quarti
arti. iij. q. ij. tria dicta. P̄mū. Si cognoscat
iam p̄cto matrimonio priuat se iure petendi
nō reddendū: qz aliū nequit priuare iure suo.
Scdm dictū. Tali interdicitur ab ecclesia ne
vxore sua mortua aliaz accipiat. dispensat tñ
cū eo si de fornicatione timeat: si tñ hpi nō d3
separari. p̄lam tñ agat: qz peccat hēdendo si
ne ecclesie licētia. Tertii dictū. Si cognouit
an p̄ctum m̄monii etiam post sponſalia: de
facto nullū est m̄monium p̄ctum rōne affi
nitatis. vñ separandi sunt iudicio ecclesie. et
mulier pōt nubere. vir aut quātum ē de rigo
re iuris nubere nō pōt. CScda diffi. de com
paratione adulteri ad sacrilegiū. qd est gra
uius crimē adulteriū an sacrilegiū. Dicit ff

rich. de me. villa p̄ctis di. q. v. arti. f. qz sacri
legiū. Tñ aug. in lib. de sc̄ta viduitate: longe
an mediū. Plane nō dubitaueri dāte lapsas
aias a castitate sanctiore que vouet deo: adul
teris eē peiores. cuius rō triplex. P̄mū fit p̄tu
diciū et in iusticia collegio. scda violat casti
tas firmata voto: quo erat spōsa dei. 3.º deſo
ratur virgo: qz sole virgines solēt bñdici. Ex
quo p̄nter dehonozat bñdictio: vñ qz i adul
terio fit iniuria viro. f. in pº immediate deo. de
bemus tñ in talibus moralibus cōparare ce
teris paribus. C Tertia diffi. Quidā titi. ber
tham suā cōiugem nundū ab eo cognitaz: vt
religionē ingrediat tradit inuitā cognoscen
dā suo p̄sanguineo quā cognouit. qd iuris sit
hic querit. Dicit dū qz tum pº iuris nālis eg
tas. tum scdo viri iniquitas. tñ 3.º mulieris con
fusio: quā inuita passa est tātā mulieri in cor
pus viri tribuit p̄tate: vt ea inuita religionē
ingredi nō valeat. De hoc eē de eo qz cogno
uit p̄sanguineam vxoris sue. discretionē. Et
sic pz ad. q. qz v3 fornicatē machiato in adul
tere viri mortē si hpiunt est celebrandū diuo
ritium nō m̄monium. Et tunc ad arg. CAd
primū dicendū. qz p̄ctū illud nō fuit publicū
iō pena publica puniri nō debuit: nō non fuit
impediū qz ea accepit post talia graua crīa
adulteriū et homicidiū. CAd scdm dicendū qz
hoc ipedimētū reducitur ad impediū crisi dūz
di. Error p̄ditio votū cognatio crimē. CAd
tertiū pz in qōe. Ex ista at di. sic de p̄ced. rē.
Cp̄mū 2.º. fornicationis cā dimittit p̄mū et
ponit lex hec talis. Dicit 2.º qz pp cām for
nicationis sepant vir et p̄mū qñ ad thoz et
cōuenit hec lex vtriqz eq̄liter. Et ponit a p̄nº
di. vñ ad ca. illud. Si qz aut cā fornicatōis.
CScda 2.º. nō est licitū sic separatō: f. p̄hibi
tū iter dispatis. Dicit 2.º qz nō ē licitū sepaſ
a thoro separi a coniugio qñ caperēt iter ad
dispata ex separatione. Et ponit ab illo caº. Si
qz at cā fornic. vñ ad illud caplm. Solet ē
qri. C3.º p̄d. Adultera ducere in cōiugū est
posse facē et extat vicij. Sic p̄d. adulf ducat
adultera in m̄monii p̄t bñ et male fieri. Et po
nit ab illo ca. Solet ē qri rē. vñ ad finē di.
Tunc de cōditione videamus an vale
at p̄mū diuidere rē. CDie signat
xxxvi. di. huius quarti que ita hz cōti
nuari ad p̄ce. Nā postqz in di. xxxiij. actus
est de ipedimentis matrimonii hēdūz an
tecedētibz. et in dist. xxxv. seu p̄cedenti egit
nigf de ipedimentis post p̄ctū m̄monii sup
ueniētibz. nunc 3.º agit de ipedimentis in
actu m̄monium icidentibus. et hz hec p̄sa di.

24 xxxvi

diuidi in tres ptes principales. In p^{ri}a oñdit
errore seruile impedire mrio^m. In sc^{da} pan
dit inter seruū & ancillā quali fieri queat con
nubiū. In tertia ad etatē puerilē donat dog
ma pui. **P^o** in principio. Sc^{da} ibi. Quert
etiam si seruus vnus ancillam alterius. Ter
tia ibi. Hoc etiam sciendū si pueri ante annos
xiiij. **Hec** est diuisio presentis dist. 27.

T^{ri} seruit^{us} aut etas puerilis impediāt
cōiugiū. Et af triplr. **C^o** p^{ri}o sic. Cor
pus serui est dñi. ergo suus nō pōt cō
trahē mrioñū. añs est p^hi p^o politice. ca. iij.
P^o p^{ri}ta: qz nullus pōt dare alienū. **C^o** Se
cūdo af sic. Seruus negt. p^hiten religionē si
ne volūtate dñi. ergo nec mrioñū. **Hec**. añs
qz ex iure. pbat p^{ri}a qz fauorabilior ē p^hessio
religionis qz mrioñū. **C^o** Terto af qz etas
puerilis nō impediāt mrioñū. aliqz pōt ac
cipe p^{ri}atē anteqz possit in vsum. igit in p^{ri}ctu
mrioñij vbi est datio vsus & acceptio p^{ri}atio:
pōt aliqz anteqz possit in vsum. p^{ri}a p^{ri}a. añs. p
bat: qz etas puerilis nō impedit susceptiones
ordis. vt dictū est di. xxi. hui^{us} q^uti. & tñ ibi re
cipit p^{ri}atē exequēdi actū ordis. quē pro tñc
nō pōt exeq. **C^o** In o^m p^{ri}o. **C^o** de p^{ri}ugio
seruoz. c. i. **C^o** In o^m sc^{da} ex de fri. & male. qz se
dē. puer q non pōt reddere debitū nō ē apt^{us}
cōiugio. In ista. q. p^{ri}oz. ad af. 27. **C^o** Quo ad
p^{ri}m arti. termini sunt. Seruus. Etas. **P^{ri}**uer.
C^o P^{ri}mus igit terminus est seruus. & fm q
seruus triplicē h^{ab}et ortū. fm hoc seruus trip^{li}r
d^{icitur}: vno^{us} d^{icitur} seruus a seruēdo: & isto mō dicit
dñs malo seruo. Serue negt. oē debitū dimi
si tibi: qm rogasti me. **A^l**bat^{ur}. xviij. Et de ve
hemor aut behemoth ad iob. xl. deus loq^{uitur}
c. **A^l**qd fieret tibi pactū & accipies eū seruū
semperiternū. Sc^{da} mō d^{icitur} seruus a seruēdo
q. n. in hoc mūdo iuste & ino^{ce}ter ambulant
serui dñi hoc mō dicunt: nil boni. n. agerēt ni
si a dño cōstituti seruarent. de hoc dñs ad sa
than dicit: iob p^o. c. **A^l**qd p^{ri}iderasti seruū
meū iob qz nō sit ei sili in terra: hō simplex &
rect^{us} ac timēs deū & recedēs a malo. Et deū.
xxiij. de moyses d^{icitur} mortu^{us} ē ergo ibi moyses
suus vñ in terra moab. Terto d^{icitur} suus sili a
seruēdo & a seruādo. & hoc^{us} plati sili serui suo
rū subdūtoz eoz querēdo bonū: nō solū lanā
appetētes. neciā sint solū mercēnarij & nō bo
ni. vñ & sumus pōtice qd dicit p^{ri}apposuisse
grego^m se seruū seruoz dei nūcupat. Sz qre
hoc vt eis seruiat & fuet eos plus amās oues
qz lanā. Et in regula frat^{rum} minoz bñs frā.
dicit. **A^l** ita d^{icitur} esse qz mistri sint fui oium fra
trū. Et notādum sc^{da} qz de vi vocabuloz h^{ab}e

tria differūt. mācipiū. seruus seu famulus ver
naculus. **A^l** p^{ri}ceptū enim d^{icitur} qui bello cap^{it}
& adijci vt seruiat: vt faciūt sarraceni christia
nis: a manu & capti. Seruus v^o aut famulus
qui p^{ri}cio cōducit vt dño famulet^{ur} aut seruiat.
Vnaculus seruus nō iam empiricus sed in do
mo vñas. i. florens: qz in domo nutritus qles
habuit abrahā cū loth suū nepotē: de suis ini
micis liberauit. gen. xiiij. qz cū audisset abra
ham captū v^z loth fratrē suū: miseravit erpe
ditos vñaculos suos. ccc. xviij. Notādū autē
3° fm fratrē **A^l**ug. de nouo castro pñtis dist.
q. vnica. qz sunt tres gradus seruitutis. p^{ri}mus
est subiectio obialis vñ^{us} ad alterū i actib^{us} de
cētib^{us}: & talis fuit^{ur} est fili^{us} ad patrē & fuisse in
statu ino^{ce}tie. sc^{da} g^{radus} est oblo & subiectio
vñ^{us} ad alterū ad act^{us} viles & seruiles remane
te tñ p^{ri}o loco & tpe libero accessu ad p^{ri}serua
tionē speciei & indiuidui. & ista seruit^{us} habuit
ortū statim p^{ri} p^{ri}ctm: qñ dictū fuit ade. gen. iij.
A^l Baledicta terra in ope tuo: in laborib^{us} cōe
des ex ea. h^{ec} autē **A^l**ph^{us} a stipite n^{on} e originis.
statim. n. post peccatū adā fuit obligatus ad
illos act^{us} seruiles. mō possibile est qz fili^{us} p^{ri}
genitis: p^{ri} ex cā exēpt^{us} fuit a talib^{us} actib^{us}: qz
oportuit qz h^{ab}eret sollicitudinē domus qz mor
tuo p^{ri}mogenit^{us} agens in domo vicē p^{ri}is fuit
exēpt^{us} ab illis actib^{us} sicut p^{ri} alij v^o remanē
rūt ad act^{us} seruiles: & sic succedēte tpe fili^{us} eo
rū redacti sunt in seruitutē eoz qz a p^{ri}moge
nito sunt p^{ri}ecati: & hoc videt^{ur} satis p^{ri}abile
pōt etiā p^{ri}mōi sc^{da} fuit a legistatōre itrodu
ci p^{ri}pter diuersitatem dispōis eoz. videt^{ur}
n. i ciuitate aliqz corpe robustos & rudes mē
ter: & illos deputat ad act^{us} seruiles & grossos.
alios autē videt^{ur} min^{us} potētes corpe: subtilis
tñ mēter: illos deputat ad studiū. & ad alios
labores spūales. vñ **A^l**rist. p^o politice dicit qz
ille qz pōt mēte p^{ri}uidere: o^m cē principās nā. i.
fm rōnē nālē. Tertiū gradus seruitutis est
oblo & subiectio totalis ad act^{us} seruiles: p^{ri} quaz
pōt aliqz facē de suo seruo sicut de bestia: ita
qz hō nō h^{ab}eat libertates sup p^{ri}seruationē sp^{iritu}
vel indiuidui absqz volūtate dñi. Et de ista s^{er}
uitute petit. q. i. d^{icitur} filialis. sc^{da} politica. 3° m^{od}
sera: a s^{er}e **A^l**adulpho & a doc. extrēa. **C^o** Et
ti^{us} termin^{us} est etas. Et sicut hoc nomē etas h^{ab}
vocabulū desēdit ab euo quasi euitas. ita h^{ab}
rem loquēdo. p^{ri}ie etas est duratio eui p^{ri}is.
De his durationibus dictum est lib. i. di. ix. &
xxi. & lib. secūdo. di. ij. Et lib. quarto. secūda
pte. iij. dist. **A^l**unc autē specialiter de etate p^{ri}
mo occurrit qz pro tēpore moderno triplex
assignat etatis terminus. **P^{ri}**im^{us} est cētena^{ria}

ritus. hē
di. iaz
& erat
mura
ginto
qñ sunt
Sep
Zer tot
Zres co
Quere
Sant ar
conuen
Infano
Diet
Pria
nos. S
fluntz
eno in m
semio: q
Tertia
tionē si
ritū du
viij. dno
do p^{ri}en
adolef
in. lann
paro d^{icitur}
deno. li
gratū
qz de sen
fil. c. cler
aut etas
ambulat
declinā
trē iob
ta etas
te plus
ad tern
a sen^{us}
vls ad i
en terti
dicant p^{ri}
dicūt et
tie 27. l
nario: n
alexade
Incipt
Ad noe
Ad ouu
Ad tra
Quinta
Ad sine
C^o 27
mo iux

ritus. sic dicit de nectos. xliij. methamorfo. ou-
di. iaz 3ª vniuf etas. vixerat eni ductus aenis:
et erat in tertio ceteriorio. Scds termin⁹ hu-
mane etas est. lxx. ani. iuxta illd in ps. septua-
ginta ani. Tertius imin⁹ est octuaginta anni.
qñ sunt fortes. sicut patet in hjs metris.

Sepe trib⁹ aenis stat: viuit totidēq canis ter
Ter totidem fit equus: ter totidē fit homo.

Tres com⁹ hoies: quercus tres supat cornos
Quercoruniq trium: ceruus habet spaciū.

Sunt autē tres binarij etatis humane: et sūt
contenti in his metris.

Infans ide puer: adolescēs post iuuentis vir.
Dicit inde senex: postea decrepitus.

Prila ps dñ infantia: et durat vsq ad septē an-
nos. Secūda pars est puer itia: et addit supra

infantia: vñ septenariū. ita q terminat l. xliij.
ano in masculis: tñ incipit pbertas. citi⁹ i

senis: qz duodecio āno. Ecce prim⁹ binarius
Tertia ps est adolescētia. ab adoleo qd flori-

tionē significat et augmētū: et addit supra pue-
ritiā duos septenarios: ita q terminat in. xx.

vij. āno. Quarta etas ps dicit iuuent⁹ a iuuā
do pferit: et regēdo totā domū. et addit supra

adolescētiā tres septenarios: ita q terminat
in. l. anno. en secūda⁹ binarius. Quinta etatis

ps dicit triplic⁹ i nris metris dñ virilitas. Doc.
deno. lib. iij. di. xl. dubio 3° lfalli dicit: q dicit

gratuitas seu senect⁹. frater Ja. ianueñ. dicit
q dñ senio. Nā apud grecos seniores (xxi. di

sti. c. ceros) dicunt pñz et senes gerōte. hec
aut etas in greco pñbit dñ. bñ tñ cōueniūt q

ambulat ista etas vsq ad annū septuagesimū
declinās a iuētute. Sexta etatis ps fm fra-

trē iohāne bonaucture: dñ seniu seu decrepi-
ta etas. fm aut metra et ianueñ: qb⁹ in ista p

te plus assentiēdū est: dñ senect⁹: et durat vsq
ad terminū vite et vltim⁹ termin⁹ dñ seniu:

sen⁹ na. nū. qz finis est sexte etatis. vñ i ps. dñ
vsq ad senectā: et seniu de⁹ ne derelinqs me.

en terti⁹ binari⁹. Scdo notādū q ad hoc q lz
dicant ptes etatis totalis obliq. tñ ēt aliqñ

dicūt etas in recto: vt etas infantie: etas pueri-
tie et. Tertio notādū q et mūd⁹ bz. 3. etati bi-

narios. l. sex. q pñpñi sūt in metris q ponit
alexāder de villa dei in massa compoti.

Incipiēs ab adā: quā formauit deus etas.
Ad noe trāsiuit: prima: sequēs ad abrahā.

Ad dauid extēdit etas se 3ª quarta
Ad transmigrātes in babilonem fuit.

Quinta facit curfus: xpi ueniat ad ortuz.
Ad finem mundi currere sexta parat.

Terti⁹ imin⁹ est puer. deriuat triplic⁹. Pr-
mo iuxta numū marcellū: a pūio pūio. qz

in illa etate in multis ventit pñtēdi. Secū-
do dñ a pns puris q ē custodia: qz sub tutori-

bus et auctorib⁹ sūt pueri vsq ad pñitū tpa-
a pñe. vt dicit paul⁹ qto ca. ad gal. 3° dñ a pu-

ritate: nūdū eni seculi malicias sūt expti. Dñ
aut iqt papias puer triplic⁹ natiuitate: vt puer

natus est nobis. etate vt octēnis officio. sicut
Jere. p⁹ dicit ieremias de seipso. ego nescio lo-

qui qz puer ego sūz. In pposito aut accipitur
aut p⁹ aut scdo mō. Quātū ad 3^m arti. sūt

3. pōes. Prila ē de ortu fuitus. 2^a ē de obliga-
tiōe fm in respectu ad matrim⁹. 3ª est de pñtu

pueror. P⁹ pō ē hec. Seruit⁹ miserabil⁹ nō
nāe iure: sed altero triplici extitit itroducta.

Prila ps pñat. Nā hoīz libera est: vñ in sta-
tu nāe ante noe libertas pñat in cōcūssa. di.

xxxv. c. Sexto die. vñ ingt doc. sub. q. i. Lege
nāe oēs nascūt liberitū: seruit⁹ vt magis filia

lis subiectio ad pñz ē de lege nāe. puta obe-
diētia filial⁹ pñtēs ad disciplinā. fili⁹ eni a pñe

bz tria. ēē: educari: disciplinā. ex. viij. ethicoz.
hec aut misia ex nā bñ instituta ortuz pñe nō

potuit. vñ ergo pñlo fm rōnez triplex est mo-
dus dicēdi. Prim⁹ videt ēē fratris hugonis

de nouo castro pñtis di. qz in fine dic. si aut p-
pter aliā cām est itroducta: vt esse p rōnē. diē

ergo q ex hoc itroducta ē: qz qñ hō iniusto
bello capif interimi pōt. si vero nō iterimif h

vin⁹ seruaf ex seruatiōe seru⁹ seruatiō efficit. et
hoc i instituta de libertis ponit. et hoc probat

sic. Quia in qcuq casu pōt ei facē mai⁹ dānū
pōt ei facē min⁹ dānū: qz in hoc facit sibi gñaz

sed in isto casu in quo pōt eū iuste occidē pōt
sibi facē maius dānū: ergo pōt eū in talē fuitu-

tutē redigē qd vt ēē min⁹ malū: qz nō pñt to-
tale ēē. Sed p istū modū arguit fr lādulph⁹

q. i. pñtis di. Cōtra ingt istū modū ē rō nālis
ipius eni videt ēē p rectā rōnē: q cessante pñ-

natia et duritia que est in hoste nō cesset pena
debita huic pñtatie. Cū ergo q capif i bello

et cessat a pñtatie rebellādi: nō vt q iuste de-
beat plecti pena illi⁹ miserabilis seruitutis: et

maxie ex q cessat inimicus ēē: et vult amicus
fieri: q ex hoc vēdi debeat sicut pecus nec va-

let dicē q iste idulfit sibi vitā: sō ē totū ex grā
qegd sibi facit. Arg⁹ ē totū in oppo⁹. lz eniz

possit iuste occidere durāte iniusta inimicitia
ex pte hostis cōtra quē gerit iustū bellū: ma-

xime se defendendo: tñ cessante ista cā nō est
rectū tāta seruitutē in eo iducē: q mortū equa-

let. et sic p3 solutio ad rōnez hugonis. Audie
scotus leo hos duos suos leuculos disputan-

tes an ēt: vt tirōes an militē emeritū laudat
bellū: sed corroborādū landulphū iudicatē

arguit ut doceat. **Sz** hec extrema seruit⁹ ē q⁹ legē nāe. nūq⁹ iuste potuit introducti: antiq⁹ tas enī tps nō ratificat crimias: sed magis cō dēnat: iniustū ē igit tale dñūz. vñ difficile est mat hñōi seruitutē excusari: nisi altero duoz modoz q⁹ stati aperient. Sz tūc qrit qre apls pcepit tales suos suis dñis obedire. Rñdet cōtinuo multas obligatiōes fore iniustas re spectu illoz quoz sūt: z tū ex q⁹ facte sūt: sunt custodiēde. apls enī oñdēs talē fuitutē nō ē laudabile nec multo magis dñūz tale. ait p^a cor. vij. c. Seru⁹ vocat⁹ es nō sit tibi cure: sz si potes magis liber fieri vtere. Ex quo isert q⁹ illa glos. sup p^a d^e. ius gētū. nō vñ verū dicē s. q⁹ seruit⁹ sit a iure nāli iuducta: sz a iure gētū ē approbata. Cōtra est exp̄sse textus canonis xij. q. ij. cū redēptoz. vbi dī q⁹ redēptoz noster cōditor totū humane nature: id carnē assūmē voluit: vt remoto vñculo fuitutis p̄stine red deref libertati. hoies enīz ab initio natura li beros ptulit: z ius gētū iugo subdidit fuitutis. ecce clare fuitutē a nā nō esse: sz iure gē tū. vñ z d^e. xxxv. sexto die. dī. q⁹ añ noe in sta tu nāe manebat oib⁹ incōcussa libertas: nemo seiebat a p̄orte nāe sue oblega fuitutē s exigē nō eēt hodie seruitus si ebrietās nō fuisset. vñ ergo fm rōnez venit ista seruit⁹. Veniat scđa mod⁹ q⁹ est doc. sub. z loquaf forsan aliq⁹ vo luntarie se huc misere subiecit fuitutē: vt si vē dat se in fūuz: aut donet: simplr renūciās iuri suo. z si talis ita fecit: tenēda est z seruāda: q⁹ hoc est iustū. Veniat z terti⁹ mod⁹ sandi q⁹ est etiaz scoti. iuste q⁹ dñans cōtati: aliq⁹ ita vi det viciosos q⁹ sibi nocēt z cōtati: hic hos li berate pōt primare z in seruos redigē: sicut z in aliqb⁹ casib⁹ occidē. Ex q⁹ p̄rio itulit frater nicola⁹ boneti turoñ. in notul sup 3^m iniaz: q⁹ q⁹ si aliq⁹ vidēs i aliquo regno violari ex to to leges dei: z p̄sidiētē nō curare. hic si mo uet zelo solo dei: z pōt illud regnū cōquirē: z p̄querēdo ad cultū dei z honorē reuocare: p̄t imbi regnare licite. Et sic credo factū esse qñ dux normanoz gūlfs noth⁹ anglīā p̄quisiuit Ex quo scđo p3: q⁹ illo iure introducti sunt filij israel i terrā chanaā. Ex q⁹ p3 3°. p̄babile terrā gallie sic possellaz a francis baptizato p^o eoz rege xp̄iano claudoneo: q⁹ z ludoniceus dict⁹ ē a b̄to remigio remēs archiepo. De hoc at moni⁹ abbon abbati floriat. lib. de ortu frā cop. z hoc mod⁹ 3° si q⁹ efficit seru⁹ pōt in eo p̄ scribi z ei⁹ postestate: p̄currētib⁹ legib⁹ p̄scri p̄tionis. Sz dicebat scđa ps p̄lōnis q⁹ hec extrema seruit⁹ altero. triplici iure est introdu eta. p̄rio a iure gētū. di. p^a ius gētū. z. xij. q.

ij. cū redēptoz. scđo a iure dño. vñ. xxxv. d. sexto die. vbi dī q⁹ noe maledicēs cham: fecit eū suū. gen. ix. z xxi. exo. si em̄is suū hebreū zē. 3° a iur canonico est seruit⁹ approbata. q. iij. id p̄stitui⁹. vbi dī q⁹ fūus ad fuitutē dñi sui redire cogat. seq⁹ i fine z dñm suū p̄tēnē z eius miserū destituē nō d3. Sz scđa p̄lō est hec. volēte dño aut iusto pōt seru⁹ cū ancilla aut libera matrio^m p̄trabē. Sz p̄ria ps p̄bas q⁹ dñs p̄t eū ex toto manumittē: ergo ad hūc actū licētiare: z si post impediret data lnia est dñs ei⁹ ne act⁹ ipleret p̄iugales ex toto: vt mit tēdo eū ad p̄tes alienas aut occupādo eū ex toto laborib⁹: vt aliqñ vxorē visitare negret⁹ peccaret mortali⁹: z i manifestis veniret p̄ ec clesiā corrigēd⁹. Ex q⁹ p̄sisset q⁹ seruit⁹ nō im pedit simplr p̄iugiu. scđo sequit⁹ q⁹ nō pōt ser uis simplr absolute p̄here matrimo^m iusto dño: q⁹ matrio^m a fuitute nō absolut. cū ē cō iugio fuoz. c. i. Et p̄ p̄ia possēt dñs ei⁹ cū oc cupare in aliq⁹z sic nō redderet debitū actus m̄simonial. Etio q⁹ si seru⁹ p̄bit inuito dñouta q⁹ p̄iunx cōtēntes de tā modico tpe q̄to fu⁹ pōt eū ea cē p̄p occupatiōes dñi matrio^m ve re p̄bit. extra de p̄iugio seruoz cap^o p^o. z per p̄ia possēt dñs ei⁹ cū occupare. Sz que rō est q⁹ fu⁹ possit p̄hē luito dño: cuz sit in dñi dñio Thō. in p̄iti di. q. ij. die q⁹ rō est q⁹ matrimo niū ē de lege nāe: seruit⁹ nō: sz magis p̄ leges nāe. qd aut est de lege nāe nō tollit p̄p aliud: qd tñ est de lege positua. Alia rō eiusde3 idē dez est ēt z ffris richardi de media villa p̄nti d^e. arti. iij. q. i. q⁹ seru⁹ nō ē ita dñi qñ sit sui iuris q̄tū ad act⁹ nāles p̄ticulares ad p̄serua tionē idividui. p3 q⁹ pōt vti necessarijs ad vī tā igit a sili q̄tū ad act⁹ p̄ticulares ad p̄serua tionē speciei. probat p̄ia. q⁹ p̄seruatio speciei cū sit magis necessaria z magis bonū natura le magis ē de lege nāe. prima rō nō cōcludit q⁹ aliqua obligatio q̄ nō est de lege nāe: bene tollit eā libertatē que est de lege nāe. Ex^m de lege nature. nil tibi debeo: tñ si voueo obiam debeo tibi obedire. Rursus matrio^m nō est d lege nāe nisi scđario: z eq⁹ videt eē reddē vñ: cuiq⁹ qd suū est: imo primarie ex quo ergo ser u⁹ d3 dño seruitutis: reddē bz: nec d3 incōpati bile capere reddat. Similit⁹ scđm nō cōclu dit: q⁹ manifestū est q⁹ nō ois qui tenet seruā re in diuiduū tenet multiplicare speciei. Et sic dicas licitū est: verū est nisi aliud impediāt. z seru⁹ satis aliū intēdēs huc operi. Et p3 q⁹ si seru⁹ inuito dño contraheret nō faceret ei⁹ do minus suū iniuriā si eū elongaret a sua p̄iuge mittēdo eū vltra mare pro suo obsequio. Ex

q⁹ enī in
gn libe
moner
monij
p̄t p̄hē
p̄sentia
corpis
in corp
pat alie
tia colā
tēdat o
ror enī
vt si ga
bera n
lia: q⁹
plex in
C⁹ p̄er
re nō tñ
canoni
rñ q⁹ si
fuit. erg
accipit
m̄it ad
nā idē
ter loqu
monū
cienduz
q. q. m
in rem
solubili
necaren
stabileg
monū
lo. xij. in
litia sup
lare. z t
ciētē ad
d3 z p̄e
arti. c.
tates. p̄
cōsentu
di. q. i. q⁹
i aliq⁹ enī
aut q̄tū
simul p̄e
vxori p̄i
cūda dñi
cūla: q⁹
tū: vñ
p̄nti di.
vñ m̄i
m⁹ null⁹
nō potu
tū facit

q̄ eni inuito dñs p̄traxit: dñs nō p̄dit ius suū:
q̄n libere p̄taf eo. extra de p̄iugio seruoz: c. i.
moneri tñ dñs ne faciati: q̄ fauorabil est matri
monij cā. vñ vltra satis p̄z descēdēdo q̄ seru⁹
p̄t p̄hē cū libera dñi tñ ip̄a sciat p̄ditionē ei⁹ ⁊
p̄sentiat i cū tal⁹ p̄ditōis: q̄ tūc cōmutat p̄tātē
corpis quā h̄z p̄ illo modico q̄d h̄z seru⁹ p̄tātē
in corpe suo. Et p̄z cū ancilla: ⁊ tūc q̄d vñ h̄z
dat alteri: ⁊ debet puenire qū dñoz suoz fui-
tia eisdē nō ipeditūt. vñ vltra p̄z: q̄ si aliq̄s i-
tēdat dñcē libera ⁊ dñcē ancillā nō tenet: er-
ror eni peioris p̄ditōis ipedit: s̄ nō melioris:
vt si q̄s itendat p̄hē cū ancilla ⁊ p̄trahit cū li-
bera nō ipedit: q̄ plus itētōe accipit nec eq̄-
lis: q̄ q̄tū itēdit tñ accipit. Sic hic error tri-
plex i meli⁹: i p̄ei⁹: i eq̄le te faciet exptū i istis.
Tertia p̄clo. pueri ⁊ si possūt p̄salia p̄he-
re nō tñ m̄fimonij. p̄z p̄ia p̄ticula: q̄ iura
canonica p̄ totū clamāt. extra de sp̄salia. ipube-
rū q̄ si sp̄salia p̄trahunt ante septēniū nihil
sūt. ergo a cōtrario sensu si post septēniū robur
accipiūt. cui⁹ rō est. q̄ tūc quodāmo pueri ve-
niūt ad cognitionē: ⁊ maxie hui⁹ act⁹ ad quā
nā inclinat ⁊ p̄mouet nō ita ante septēniū vt cōi-
ter loquimur. nō tñ sūt tūc habiles ad matri-
monij p̄trahendū p̄z q̄ sunt ipotētes ad p̄fi-
ciendū. vñ sicut dicit doc. deuo. p̄iti di. arti.
ij. q. i. m̄fimonij in trib⁹ est. in officiū p̄p̄ plē.
in remediū p̄p̄ cōcupiscētiā. in sacfz p̄p̄ indis-
solubilitatē. pueri autē p̄tra p̄mū nō p̄nt ge-
nerare: nō excitant libidie. p̄tra sc̄bz: nō sunt
stabiles p̄tra tertiū. iō nō possūt p̄here matri-
monij. Si q̄ras t̄ps p̄tract⁹. xiiij. ām i mascu-
lo. xij. in femia. dico autē vt cōiter q̄ aliqū ma-
litia supplet etatē: ⁊ p̄plexio t̄ps p̄uenit regu-
lare. ⁊ tūc ex q̄ p̄tātē illā h̄z: ⁊ discretiōes suffi-
ciētē ad p̄sensū debiti pōt p̄trahē: q̄ ⁊ h̄z q̄d
d̄z ⁊ p̄sensū sufficiētē ⁊ signa. Et tñ de secūdo
arti. ¶ Quāti ad tertiū arti. sunt. 3. difficul-
tates. Prima. si vir pōt se in seruū vēdē sine
consensu vxoris. Dicit frat nichar. arti. v. p̄itis
di. q. i. q̄ si cōuato iure debiti reddēdi vxori.
i alijs eni est sui iuris: nec hoc soluit matrio-
m aut q̄tū ad vinculū: aut q̄tū ad t̄p̄oz. ⁊ si tūc
simul p̄cipiat dñs vnuz ⁊ vxor petat debituz:
vxori p̄u⁹ obediāt: cui p̄rio est ligat⁹. ¶ Se-
cūda difficul. Liber cōtrahit cū serua vel an-
cilla: quā libera ē credit: post ipsa manumit-
tit: p̄tū sit m̄fimonij. frater frācil. de maro. i
p̄iti di. vñ dicit q̄ sic s̄ salua s̄na reuerē: hoc n̄
vñ: nisi nou⁹ p̄sensū adueniat: p̄sensū eni
m̄ null⁹ erat q̄ in aliā p̄sensū q̄ in eū p̄sentire
nō potuit: q̄ erat peioris p̄ditōis. de hoc sa-
tis facit p̄mo hitus in p̄cedēti di. p̄de secūda.

Tertia diffic. quare mulier cit⁹ ē nubil⁹ vi-
ro. Hoc. deuo. in p̄iti di. arti. ij. q. i. i fine. dat
triplicē rōnē. p̄ia q̄ cit⁹ soluit p̄scositas per
meat⁹ laxiores. sc̄da q̄ difficult⁹ ē agē q̄ pati-
tētia q̄m nā ip̄fectior in muliere appetit vix
sicut mā formā. vñ p̄p̄ maiorē appetitū natu-
re maior sit acceleratio. Et sic p̄z ad q̄d nēz. q̄
vz seruit⁹ ⁊ etas pueril⁹ ipeditūt m̄fimonij ⁊ q̄
liter. Tūc ad arg⁹. ¶ Ad p̄mā dicēdū. q̄ ser-
u⁹ nō est ita dñi q̄n habeat aliq̄s act⁹ sui iuris:
vt dormire: comedē: bibē: ⁊ reliq̄s nō ipedien-
tes a fuitio dñi sui cui⁹ modi est iste. p̄ loco ⁊
t̄pe. ¶ Ad sc̄dm dicēdū. q̄ nō ē s̄le q̄ p̄fēs
religiones submittit se ex toto religioni: ⁊ ita
fmouet se ex toto a dñio dñi sui. nō sic i m̄fo-
nio. vt dictū ē. ¶ Ad tertiū dicēdū: q̄ dñi vix
est q̄ aliq̄s pōt accipe p̄tātē anq̄ possit vti. ⁊
hocmō sit in ordib⁹. sed negt dare p̄tātē ante
q̄ habeat: ⁊ in matrio⁹ ōz dare p̄tātē. iō nō ē
s̄le. Ex ista d̄ sicut de p̄cedētib⁹ de mēte rē.
¶ P̄mo p̄clo. Hō ē igēna cogēda penit⁹ ad
seruū mutua quēz nescit p̄mit⁹. Dicit cōclo
q̄ libera capies seruū quē credit libez nō est
cogēda adiplē matrionij. Et ponit a p̄inci⁹
di. vsq̄ ad illud cā. Quērit ē si seru⁹ vñ an-
cillā alteri⁹ rē. ¶ Secūda p̄o. Rata p̄iugia
sūt dñi seruoz: nec viri vicia frangūt nexū ho-
rū. Dicit p̄clo inter seruū ⁊ ancillā est bñ p̄i-
giū. ⁊ q̄ fraudes viri nō frāgūt matriomij.
Et ponit ab illo. c. Quērit ē si seruus rē. vsq̄
ad illd. c. Hoc ē sc̄dū q̄ pueri rē. ¶ Tertia
p̄clo. Temp⁹ limitatū h̄nt cōnubia: sic habēt
artatū ipsa sponsalia. Dicit p̄clo q̄ t̄a m̄fimo-
nij q̄ sponsalia tēpus limitatū a iure. Et po-
nitur ab illo loco. Hoc etiam rē. vsq̄ rē.

Antiq̄ qdē ordines in q̄b⁹ nullaten⁹
rē. ¶ Sic signat. xxxvj. di. hui⁹ quar-
ti. q̄ ita h̄z p̄tinuari ad p̄cedentes. Ad
postq̄ in p̄cedētib⁹ p̄ m̄fimonij nō oīno ille-
gitime sūt p̄posite a. xxxij. disti. clusue vsq̄
ad h̄ac exclusiue. H̄nc 2⁹ p̄sone oīno ad m̄fi-
monij illegitime erūt apposite. Et h̄z diuidi
ista ps in tres p̄tes p̄ncipales. In p̄ia deter-
minat de ipedimēto illegitimitate respectu cu-
iuscūq̄ p̄sone iure ecclesiastico. In sc̄da de-
terminat de ipedimēto illegitimitate respectu cu-
iuscūq̄ iure dei veridico In 3⁹ determinat de ipe-
dimēto illegitimitate respectu alicui⁹ nō oīa iu-
re politico. ¶ P̄ia in p̄inci⁹. Sc̄da di. xxxviij.
seu sequēti. ibi. H̄nc de uoto inspiciamus rē.
Tertia di. xxxix. ibi. Post hoc de dispari cul-
tu vidēdū. ¶ Rursus p̄ p̄ticula quē ē p̄is
d̄ nō p̄numerata illa 3⁹ p̄ticula p̄diuisa p̄ du-
as p̄imas: in qua horribi⁹ p̄iugij crumia exp̄-

dy xxxviij

ca sacro qnimo idips est. cōuenit cā sacro. qz ordiatio: r dī sacm. r dī facer ordo reddēdo lingua vt oz: qd dīcop tātō qz ordo pprie ē qd iusibile. vt dictū est dist. xxv. hui⁹ qrti. coi ter vō puenit factitas vt inaiatis vt tēplis r valit: r dīr loca sacra rē. r aī agi vt dī hō facer pprie vero cōpetit nisi rōne aut in intellectu hntib⁹. vt de facer priario: angeli sacri scda: rīo: hoies sacri tertio. **C**Ter⁹ termin⁹ ē lati n⁹. r hz qd triplr expōit aut ouitriplr accipi tur. S. n. p⁹ lati⁹ a latio q fuit pī launie quā duxit i vxore frigi⁹ eneas: r sic solū romā la tūi dīr. i illis. n. ptib⁹ solā fuit latini dīum. Scdo dī latin⁹ a lateo lates: qz saturn⁹ mali cia iouis nati ei⁹ fugiō i italia latuit: r tūc la tin⁹ dī qī lati⁹. h⁹ recordat ouid. i pnc⁹ de fa ris di. Tpa cuz cāis latū digesta p orbē. Et sic latiniā r ita dicat mag⁹ pīa est sub se. hīs veri⁹ in se ter sex puicias. i. decē r octo. **P**ri m⁹ senari⁹ Venetie liguria: rectia p⁹: rectia se cunda alpes tucie tuscia. de liguria r emilia. In legēda bti amb. dī. post. p⁹ sularitat⁹ susce pit insignia vt regeter liguria emiliāqz puicias vēit mediolanū. **S**i at liguria a legēdis legu mib⁹ qd abundat. emilia vō qz qī latia me diat ab emi qd ē dimidiū. Scdo senari⁹. cāpa nia: lychania: appennin⁹: emilia: flāmea: pisce n⁹. **T**erti⁹ senari⁹. murcia seu valia: sāmū: apu lia: sicilia. tozica: sardinia. Si qz dīplou iue stigatiōē hōsse desiderat paulū legat eccie romāe subdyaconū de gestis lōbardoz: r pa piā in hoc noie ytalīa. **T**ertio dī latin⁹ a lat⁹ ta. tū. r hoc⁹ ligua latia mltā ptinet regē. r in pposito p greca distiguit: sic i passiōe dīi in q lum⁹ oñdit. dū die veneris scā grecū p lati nū pōit in trib⁹ dictiōib⁹ qd sum⁹ laudantes r⁹ dīc. n. chor⁹ greci. agros iskyrros athana tos cui rīdet chor⁹ latini. scūs: en agros. for tie: en iskyrros. athanatos: en immortalis. Tq ceo otheos (s. n. ē cui laudē dicim⁹). otheos dē⁹ sīgt. s. qd a deo trino petam⁹ grec⁹ fmo oñdit: cleyson ismas. Et latini chor⁹ exponit: misereere nobis. Sed cur hebreus non venit vt cōpleat ternariū hic sūmū ternariū post di uinā tritatē abstulit nō est dignus vt veniat. xps. n. eo me⁹ a nobis recedit bonus pastor: in quo sunt tres sube dīnitas: aīa corp⁹. qnqz plagis crudelit⁹ sauciat: vt iā ternari⁹ ad gn nariū ascēdat. **S**oc. n. mō lingua latina cōtū met qnqz natiōes. italie. gallic hispanie theu tonic. r in ptilio pstantie p gnta addita fuit anglia. Et de hoc mō capiēdi linguā latīnā i telligit qō pīs r vocat occidētale iperū: r r⁹ eccie ptes dīdēdo p grecos. Et tū de p⁹ artē

CQuātū ad scōz artē. sūt tres psones. **P**ri ma pso est de ppatōe minor ordinū ad ma iores in ppatōe ad mriōnū. Scda ē de rō ne hui⁹ statuti. Tertia ē de crimie prouicidū in rōne ad coniugū. **P**ria p⁹ est bec. mi nores ordies eccie nō ipediūt iugū: s. ma iores in latinis. **P**robaf pīa ps p mltas au ctoritates qz mgt adducit in lsa vt ē illa leo nis pape. q sūpta ē de d⁹. xxxij. seriatim. Et ex de clericis cōiugatis. dicit alexāder tertius. c. Si q clericoz ifra subdyaconatū accepint vxores ipsos ad relinqnda bñficia ecciastica r ad retinēdas vxores diffinitione ecciastica cōpellatis. Tū scdo rōne: qz ad minores ordi nes vt plurimū puulū pmouēt: r tales ad cō tinentiā cogi nō hnt. Tū 3⁹ aucte canōis d⁹. xxxij. si q. vbi dicit sexta synod⁹. Si qs eoz q ad clez accedūt: voluerit iuf nuptiali mīeri copulari: hoc aī ordinē subdyaconat⁹ faciat Et si obijciat. tuz pīo d⁹. xxxij. lectores cū ad ānos pubertatis venerint cogant⁹ aut vxores ducē: aut cōtinētiā psteri. Tū scdo qz in sim plici tonsura clerici sunt in fortē dīi vocatē vt sonat nomē eoz clericos. nō g⁹ ad mriōm. Tū 3⁹ qz clericis in minorib⁹ ordib⁹ pstitutū licitū est hē bñficiū. qd laicis nō l3. p⁹ et cle ricus in minoribus pstitutus gaudē puilegio clericali: qd laicus vxorat⁹ nō fr. pbat extra de clericis iugatis. c. clerici. li. vi. **B** ad h oia q in ordib⁹ minorib⁹ sūt tria cōsideran da. ordo. officiū. bñficiū. rōne ordis minoris. nlla. n. oppō iter ordinē a mriōm: n⁹ qrtū ad pctū mriōnū: nec qrtū ad vsum: s. mīnist⁹ r bñficiū qrtū ad ecciaz occidētalē oppōez hnt ad mriōm qrtū ad vsum pp honestatē: r qm clericus nō ē obligat⁹ nec ad officiū: nec ad bñficiū de nece sine ipedimto libere fr pbe re. Et tūc ad pmtū dicēdū q vep ē q lectores debēt ptinentiā pmittere qū ad subdyacona tū pmouēt: aliogn ē pīlū. alia pcedunt dūz ex toto se trāffert ad statū aliū. nemo. n. mili tās deo iplicat se negocijs secularib⁹. **C**Se cūda ps. pbat. Tū p⁹ aucte alexādrī extra de clericis iugatis. si q in subdyaconatu r alijs supiorib⁹ ordib⁹. vxores accepisse noscūt eos vxores dimittē cōpellere. pcurētis. Tū scdo qz mīstrat circa altare vbi ē corp⁹ dīi qd sacri us ē sacrificio antiq testamti. r tū sacerdotes dū mīstrabāt in antiq testō tenebant abstīnē. Tū tertio ex noie: qz sacri dīr ordines. Sz q ē rō sūdamētal q pstitut⁹ in maiorib⁹ ordib⁹ neqt mriōm phere. **S**icere v⁹ dīs bonauētū ra in pīti dist. artē. i. q. ij. q psona suspiciēs or dinē sac⁹ efficit illegitū simplr ad ppendū

quorū bona sunt fraudari. C3. 2º. Nec ē
licitū viro simplr vxorē adulterā occidē: nec
occiso simplr infimoniū dirimit. Pria p3 p3
Tū primo aucte canonis. xxxij. q. ij. iter hec
scitas via. 2. j. Scā dei ecclia mūdānis nāq
pstringit legibº gladiū nō h3 nisi spūale. Tū
scdo rōne: q3 in fornicatione pares iudicant:
mulieri aut nō ē licitū fornicatē virū iterimē.
Tū tertio Jo. viij. noluit vñs mulierē in adul
terio deprehēsz interimī: nisi a cōsciētia mū
da: qd rarissime repit aut nunq: nisi diuinissi
mo munē: iō q eā iterimit peccat iure possi: iu
re canonico: iure ciuili: nisi in actu iterimat. 2
tūc l3 humane leges hoc pcedētū 3 ius ca
nonicū peccat 2 diuū: qd eā nō licet iterficē.
2 si pmitat ad malop terroz. P3 op3 scdaz
p3 pōnis notādū q occidē vxorē pōt q3 tri
plici ex cā: aut psequēdo culpaz: aut psequēdo
nām: aut psequēdo infimoniū. pmiū ē graue
pctū. scd3 2ulº. tertiū gūissimū: 2 in qūbz ho
rū pphibit de infimomo pphēdo: sed magis in
scdo. 2 maxie in 3º: 2 in qūbet hoz triū dispē
saf ab ecclia: 2 maxie in iuuenibº. sed in pº de
facile: in scdo difficult: in 3º difficilime. Et tū
de scdo arti. C2uātū ad 3m arti. sūt. 3. diffi.
Pria qre nō pōt ecclia ita illegitiare oēm
panē azimū vt in eo nullus possit phicē sic po
test aliqū psonā vt nō possit phere. Sicut ff
frāc. de maro. in pñi di. q eā ē: q3 ecclia h3 iu
ridi. sup psonas nō sup res: panis aut azimº
ē res nō psona. CScda diffi. An ē q moder
nis tpibº dicta ē pñetia in sacris pstitutis 2
nō in primitiua ecclia. Sicut doc. deuo. q. ij. p
mi arti. q triplex est cā. paucitas mistroz: se
cūdo paupzas. tñ tñio honestas. vide euz ibi.
C3ertia diffi. Qd est maiº pctū aut vxorē
aut matrē iterficē. Bm q loquendo simplr
maius pctū est matrē iterficē. Tū rōne reue
rētie. Tū rōne minoris inclinationis. Tū ma
ioris oblonis. tñ interficiētū vxorē maiori pe
na imponit vt pñitas restringat. Et sic p3 ad
q. q3 v3 impedimētū sacer ordo latinis affe
rat infimoniū 2 crimē vxoricidij 2 qñter. Tūc
ad argº. CAd primū dico q non est sile: q3
ad ordinē nō o3 h3e nisi sextū debitū 2 itētio
nē debitā 2c. iō vxorē pōt sustinē: l3 peccet:
in infimomo aut exigit legitimatio que non
est in pposito. CAd scdm de grecis p3 in. q.
quō pnt vti pto: sed phere nequeunt. Ad v
ctū pauli v3 intelligi negatiue. i. nō plurimum.
nec tūc licebat phē si puº nullā phērit. CAd
tertiū p3 quō homicidij vxoris ipedit. 2 quō
nō nec argº cogit: q3 intelligit qñ actº fit fm
qd exigit infimoniū. Ex ista di. sic dº pced. 2c.

C3Pria 2º. sacris ordibº piugitū tollit: 3 non
minoribº. sic vitas di. Sicut 2º q in sacris cō
stituti nō pnt phē piugitū: sed bñ in minoribº.
Et ponit a prinº di. vsq3 ad. c. Itē ex concilio
carthagi. CScda 2º. Sacris cōstituti i mfi
monio sint dñtuti oi officio. Sicut 2º q q sūt
in sacris 2 phē infimoniū sūt pñadi ecclie
sacristico bñfiº. Et ponit ab illo. c. Itē ex cōcil.
2c. vsq3 ad illud. c. H3s adijciēdū est de occi
sionibº 2c. C3Tertia 2º. Qui pimerit vxorē p
pñā det pñam quā papa iusserit. Sicut 2º q si
q3 vxorē pñā iterimat agē pñiam necesse ē
iuxta dictū sūm pñificis. Et ponit ab illo lo
co. H3s adijciēdū ē 2c. vsq3 ad si. d. Segtur.

Ante de voto inspiciamº 2c. C3Hic si
gnat. xxxviij. di. hº qñti. q ita h3 pñia
ri ad pced. Nā postq3 in pcedēti di. de
terminauit magf de impedimēto legitimatē
respectu cuiuscunq3 psonē iure ecclastico. In
pñi di. deteriat de ipedimēto illegitimatē re
spectu cuiuscunq3 psonē iure dei vidico. Et h3
diuidi in tres ptes pñcipales. In pº ponitur
viti qñtitas 2 impedimētū pñenēas. In 2º si in
hoc ē peccati labilitas notat pena pñiens.
In 3º oñdit q nō in lege pñitaf: si id ē viculū
vinciēs. Pñia in pñiº. Scda ibi. Si aut p vo
lūtate nubēdi vñant. 3º ibi. euz vir 2 mulier
legitime cōiuncti sūt 2c. hec ē vñio huiº. xxxviij
di. in gñali. Quia aut in libris alijs i vñitate
qñs sūt pñictē. xxxviij. xxxix. xl. di. sic 2 h sē vñi
ente. vñ sequit. xxxix. di. huiº qñti. que h3 pñi
nuari ad pced. Nā postq3 in di. xxxviij. deter
minauit magf de ipedimēto illegitimatē re
spectu cuiuscunq3 psonē iure ecclastico. 2 in
xxxviij. sen i pcedēti imediate egit de impedi
mēto illegitimatē respectu cuiuscunq3 psonē
iure dei veridico. Nūc 3º agit de ipedimēto il
legitimatē nō respectu ois sed alicuiº psonē iu
re politico. Et h3 diuidi in tres ptes pñcipa
les. In pº oñdit qñ infideles pnt phē. In 2º
Si pñertant qd hēdū docet ingrere. In 3º ad
triplices cognatiōes ppat descēdē. Pñia in
pñicº. Scda ibi. pōt tñ licite dimittē: q3 in in
fidelī 2c. Tertia di. xl. ibi. nūc supest aliqd de
cognatiōe dicere. Et hec ps in tres ptes diui
dit fm q triplex est ppingtas seu cognatiō car
nalis seu panguinitatis: affinitatis: 2 spūalis
seu legalis. In pº pponit panguineitas. In
scda subiungit affinitas. In tertia concludi
tur legalitas: 2 fm has hec pars diuiditur.
Pñia est in. xl. dist. secūda. in. xli. di. seu im
mediate sequēti. ibi. nūc de affinitate 2c. ter
tia in dist. xli. ibi. de parentalū gradus 2c.
Rursus pñia particula que est. xl. di. in que

24 xxxviij

icipit ad triplice cognatione dñe dñi. 3. ptes
didit. In p^o oñdit in qto p sanguinitatē q du
possit fieri cōnubiū. In 2° oñdit diuersū cōpu
tatiōis modū 2 multiplicariū dubiū. In 3° sub
dit rōne assignatiōis pñ nō dubiū. P^o i pñ^o.
Scda ibi. Quō aut rē. 3° ibi. Quare at rē.
P^o est est diuisio rē. Circa q̄s talis mouet tu
lus qōnis in spālī. iuxta has tres dis. videlz.
Prū votū vginatū cult^o dispitas 2 car
nal^o cognat^o mrio^m ipediat. Et af q^o nō
triplex vno argumēto p qlibet vt trini
tas trinitati rñdeat. C^o p^o q^o votū nō ipedi
at af sic. votū vginatū simplex nō ipedit mfi
monū. igit nullū votū ipedit. añs p3. ex q cle
rici vel vouētes mrio^m hñ pñt. meminim^o
2. c. seqnti. p3 pñā. q2 nō min^o obligat apd de
um votū simplex q solēne. ibidē. c. rursus. oē
aut votū aut ē simplex aut solēne. Et si dicat
rōne eē: q2 votū solēne fit corā multis. iō. pba
ri pōt simplex nō. Cōtra ē. Si votū simplex
fieret corā multis pbari posset: q2 eēt publicū:
2 tñ ex hoc adhuc nō dirimeret^o tñ mrio^m.
C^o Scdo af sic. p dispitate cult^o q^o nō ipediat
piugū triplici aucte. 2uz p^o gen. xli. Joseph
accepit filiā putipharis. cū tñ ipe eēt fidelis 2
ipa ifidelis. 2 nō scdo moyses accepit filiā ietro
infidelis: qd ex hoc pbat: q2 cū moyses vellet
redire i egyptū circūcidit filiū suū. vñ ipa ait.
spūs sāguinū tu mihi es. 2 nō 3° p^o ester. ij. h2
q^o hester nupit. 2 si uero q nō fuit iude^o. C^o 3°
af q cognatio carnalis mrio^m nō ipediat.
Est maior amicitia p sanguineor^o adinuicē q
alioz. aut dz cē: igit mrio^m nō ipedit. añs p3.
q2 sanguis est pūctiū^o. pbat pñā ex fine ma
trimoniū q ē amoris nutritio. C^o In o^m pñm
q. f. votū ipediat. ex q clerici v vouētes mfi
monū hñere pñt. insinuatē. de quadā nobili
q fecit votū pñetie: 2 seruauit p biennū: 2 po
stea dñit: coacta fuit redire ad statū pñstūm.
C^o In o^m scbi q. f. cult^o dispitas. mfi monū i
pediat. 2 nō p^o pñm. 2 scdr. c. ix. 2. x. vbi sepa
tio fiebat piugū alienigēariū. 2 nō scdo. 2° coz.
v. Nolite iugū dñcē cū ifidelib^o q picipatio
lucis ad tenebras: aut q ps fidelis cū infidelī
2 nō 3°. xxviij. q. i. Sic. n. nō. n. nisi eiusdē reli
gionis 2 fidei maneāt copulata piugia. C^o In
o^m tertij q. f. cognatio carnalis ipediat mfi
monū. 2 nō p^o 2 cui. xviij. vbi multe plone ex
cludunt pp sanguinitatē. 2 nō scdo magt in
lra. 2 nō 3° ex de p sanguinitate. nō dz. In ista
q. ad al. pñfor. rē. C^o Quo ad p^o arti. termini
sunt. Clotuz. Virginitas. Cultus disparitas.
C^o P^o m^o termin^o est votuz. a voueo ues. vo
tū dñ. Et aut voti triplex diffinitio. P^oia est

Angonis de scō victo. 2 magt in lra. votum
in hñe modū diffinitū. votū ē testificat^o pñm
fidei spōtancē: q de his q deo pñet fieri dz.
C^o Scda diffi. votū est melioris boni pceptio
cū deliberatiōe firmata. Est 2 tertia magfalis
quā ponit doctor hic Zādulph^o. votū ē irre
fragabilis oblo q q deo spōdet se adimplē:
siue hoi tenēti locū dei. Et hec reliq cōplectit^o
2 declarat. 2 sūt tria in ea. P^oio ingt votū est
oblo. dato. n. q hō nō loquat^o exteri^o. sed solū
sufficiēter iteri^o nasceat oblo. iō qd p^o diffini^o
dicit testificatio accipit vt votū ē in voce. p.
dit. qd hō scda dicit: est melioris boni conce
ptio. clare ostēdit etiā int^o in mēte pfici apud
deū: q cor intuef. nec dz accipi cōceptio vt so
lū dicit actū intellect^o: dz act^o ad esse volūtatē.
vñ bñ dz pceptio: q2 cū alio capif. 2 bñ i scda
diffinitio ē cū deliberatiōe firmata. 2 si. n. l.
tellect^o deliberet: tñ volūtas firmat qd delibe
ratū ē. sic apud aug. ē pfecta cōceptio 2 pñfi
pñt: 2 sine hō tali votū nō dz. dñuz aut tale
ingt. ix. de trini. c. x. ē cū amore notitia vtrūq
oblo cōprehēdit. Dz 2° irrefragabilis: vt nō
sine discretiōe os nñm apiam^o ad vouēd^o altis
simo. vñ doc. deuo. dicit. xxxviij. di. arti. i. q. ij.
q votū dz hñe. 3. coites sic iuramētū. f. vñtatē:
iudiciū 2 iustitiā. p^o necesse est vt sit iustitia.
f. vt illud qd vouet spectet ad salutē: sit bo
nū 2 honestū. scdm ē iudiciū vt vouēs delibe
rate voueat nō pñpitan^o. 3° ē dñas vt qd dz
serete 2 iuste vouit hoc pñsoluat. hoc totū tan
git dñ ff Zādulph^o dicit: irrefragabil. nil i vo
to appere dz quo malū aut inutile reputetur.
Postmodū 3° apit cui votū fiat deo soli im
mediate si solū itra lateat aut alñ hoi locū te
nēti dei si pateat. Clotū at triplex ē. votū so
lēne: votū simplex: votū puatū 2 publicū. hec
duo l3 iter se differat vt patebit: tñ i mco. ppo
sito tenēt locū vñ^o. q2 votū solēne pōt fieri 2
publice 2 pñuate: ita 2 votuz simplex: q2 igit
duo vota pñcipa^o sic circūstā: nolui ex his. uij.
noib^o qñariū facē: i3 i tñ^o morari. Clotū rur
sus solēne trib^o solū solēnat modis. vt tāgū
in glo. ex q clerici vel vouētes mfi^o hñere
pñt. Rursus 2 d voto 2 voti redēptiōe. q vo
tū. 2 ē hō in. vi. hb. vbi hñ sic. votuz solēne est
qd fit aliq iternitēte hāz solēnitatū. p^o p su
sceptionē sacri ordiis. xxviij. di. dyaconi. scdo
p susceptionē sacre vestis q tñ pñtētib^o dari
dz. ex de regularib^o statum^o. 3° mō qñ p pñel
sionē deuouet se alicui religioni abbati vñ ab
batisse. ex de regularib^o statum^o. pñtib^o testi
bus p quos pbari possit si hoc negaret: 2 ne
hoc negari possit fiat inde publica scriptura:

xxvi. q.
se vell
facti:
tū ali
vt dñ
bin
religi
nariū
verū
cipit
uicij
no vlt
di vot
bz. vñ
sub al
quo v
ita de
recupe.
emut
nō est
illd al
pñl
scindē
vel de
xxij. q.
3° p3 q
public
manu
votū f
votū p
tū imp
deliber
xxij. q. i.
tio: q2
regula
incōp
q. ij. p
q2 est
cōneri
vñlita
ret reco
tū qñ est
tero nō
la. en. f
dit m
p dñto
seruitū
qñ ipe
choz: 2
test fin
C^o 3°
tur. ex
Quid
fidita

xxvij. q. i. oēs femine. In qua scriptura pſiteat
se velle religioſe viuē. alſ aut votū cōtinentie
factū: gūis corā multis nō veſtitū ſiue iſtitu-
tū aliq ſolēnitate dī ſimplex. hec gl. vez ē. tñ
vt dicit doc. ſub. q. h. marī. gl. pōt reduci ad
binariū. ſ. ad ſuſceptionē ſacri ordiſ: et votū
religioſi. Sz reuera ruruſ ille binari⁹ ad ter-
nariū reduceſ. p.3: ſuſceptio ſacri ordiſ votū
verū votū pſumptū. dī votū pſumptū qñ ac-
cipit habitū pſeſſor vbi niſi hitū pſeſſi a no-
uicijs diſtinguunt: aut ſi maneat in monaſte-
rio vltra annū ſine pteſtatione de nō pſitēdo
dī votū ſolēne: nō qz corā mltis fiat: qz aliqd
h3. vii in publicū venire h3: et p qd vouēs eſt
ſub alteri⁹ de nouo ptateſ: ſicut in ſacro ordie
quo de nouo aliq alio⁹ ſubdiſ eſo q priuſ:
ita de voto religioſiſ factio in manu illi⁹ q pōt
recipe. Ex dictis infero q primo ſine voce pſt
emittit votū deo. xxvij. q. i. qz bōa. ſcdo qz votū
nō eſt de hſ ad q neceſſario obligat hō: qz ad
illd alſ hō nō tenet. vii ſeqt q votū h3 fieri de
pſilijs nō de ſceptis: et pōt etiā eē de malo re-
ſcindēdo. xxij. q. iij. i. mala. et. xxvij. q. v. vna.
vel de bono aſſumendo: ſic in bap⁹ facimus.
xxvij. q. i. ſūt qd. Et de cōſe. di. iij. c. i. Ex p̄dic⁹
3o p3 q oē votū qd nō ē ſolēne ſimplex ē ſit
publicū aut puatū. vii qñ ſeſa hitū vel velū d
manu pſbī aſſumit: vel quocūqz alſ voueat
votū ſimplex eſt. eſ q clericū i religioſi ſphere
pſt. pſuluit. En ſcdo notādū q. 3. ternari⁹ vo-
tū impediūt ne pcedat vt valeat. Primū in
deliberatio: qz incautū votū nō eſt ſeruādū.
xxij. q. ij. p totū. Scd3 eſt amētia: ſicut ē i ſtul-
tis: qz tales nō pñt pſentire vſ diſſentire. eſ b
regula. ſicut tenor. Tertiu ſi ex infirmitate ſit
incōpoſ mētis vel furioſus: vt hī ibidez xxij.
q. ij. pſaldus. ecce ſurio⁹ ternari⁹. Quartū qñ
qz eſt ſiue iracūdius: qz non deliberat. eſ de
cōuerſiōe punga. dudū. Quidū qñ p publicaz
vilitate: ſicut qñ qz eſt vtilis ppo et tñ voue-
ret recedē deberet remanere. vij. q. i. qſr. Sex
tū qñ eſt alteri obligat⁹: qz vn⁹ cōiūq ſine al-
tero nō pōt caſtitate vouē. xxvij. q. ij. agatho-
ſa. en ſcdo ternari⁹. Septimū mai⁹ votū impe-
dit min⁹ votū. xix. q. ij. due. Et auuz. ſeruili-
pditio: qz ſeruus nō pōt vouē ſupple in hīs q
ſeruitiū dñi impediūt. di. liij. gñaliſ. Monuz
qñ ipedit ſupioris imbitio. xx. q. iij. mona-
cho: et hic vocat ſupior marit⁹ vxoris: q nō po-
teſt ſine lnia viri vouere. en tert⁹ ternari⁹.
C3o nōiudū q ad voti ſuſpēſionē tria regnū-
tur. eſ de voto et voti redemptione. magne. ſ.
Quid liceat ſm eqtatē vt ſeruet iuſtitia. et ri-
giditas. alſ nō eſſet diſpēſatio ſed diſſipatio.

Quid deceat ſm honeſtatē: vt. ſ. cā ſit hone-
ſta qre diſpēſat. Quid expediat ſm vtilitatez
vt cōmutet ſp in meli⁹ vel pſone vel cōtatis
iſta tñ multū ſunt pōderāda. vt hī eo. n. c. i. et
c. nō eſt. qz in diſpēſatiōe voti attēdēdua eſt
ſtat⁹ pſonariū: et qz diſpēſatio ſit vtilior et deo
magis accepta. Sed qz pōt in voto diſpēſare
dico q ille ſolus q h3 auctatē vt ierarcha: ſic
epſ et eo ſupior. Notādū tñ de voto terre ſcē
q ille q daret expēſas pro eūdo ſtādo et rede-
undo redimif ab iſto: et ſigs eſſet ihabilis ad
eūdū deberet ſe poti⁹ redimere qz ire. extra d
voto et vo. reli. magne. Et dī in ſine capli qd
nō expedit pugnare: meli⁹ ē vt ſe redimāt q
vadāt. ſoli. n. debiles et paupes et mulieres q
nō pñt ducere bellatores vel p ſe mittere de-
bēt abſolui ab hñte auctatē. Et putat ſt Lā
dulphus q epſ pōt hic diſpēſare. alij aut nō
ſunt abſoluedi: nec indifferēter votū pegna-
tionis capi d3 ſine ſupioris lnia plati. En epi
ſine lnia pape non debēt pegrinari. eſ de vo-
to et vo. re. magne. pōt tñ votū pegrinationis
p aliū aſſeq in cā neceſſitatis. e. ti. l3 nec et ma-
ritus pōt pegrinari ſine lnia vxoris. niſi pp ſa-
ctū terre ſcē. eo. ti. c. qd ſup h3. in glo. et. c. ſe-
quēti. ex multa. Scd3 termin⁹ ē vginitas.
vgo dī tripl⁹ a vir qñ virago: duz vtrūq vir
efficiſ. a vireo vires dū ſplēdet apud deum et
hoies a virgulto: dū in ea oēs virtutū flores
colligunt. Eſt aut vginitas vt placuit aug. in
carne corruptibili incorruptōis ppe⁹ medita-
tio. vii notat doc. deuo. di. xxvij. hui⁹ qñ. ar.
ij. q. i. q vginitas tria dicit. primū eſt abſtinē-
tia ab oi coitu illicito. ſcdo ē abſtinētia ab oi
coitu licito. 3m eſt itegritas carnis et mentis.
Quātū ad p m diē hitū. qñ ad 2m diē vritus
ſtatū. qñ ad 3m diē dcorē: vt dicam⁹ i ſima.
Quid ē vgitas: hit⁹ pñnē pſect⁹ et decorus.
C3o teri⁹ ē cult⁹ diſpitaſ. vii i. ppoſito noto q
triplex ē cult⁹ diſpitaſ. p m in mēte. vii ſup il-
lud exo. xx. Nec adorab ea nec coles. diē gl.
q adoratio ſit ext⁹: ſ3 cult⁹ iteri⁹. et hoc pñs
fidēſpēm: et caritatē: q ē ver⁹ cult⁹ dei. Alio⁹
colit dei q nullū eoz hñs. 2o diē cult⁹ exhibi⁹
ext⁹: aut reuerētia aut deo vero: aut deo fi-
cto ſm q loq pau. ad ro. c. i. de pſidijs pñis.
et coluerūt et ſuierūt creature poti⁹ q creatō-
ri: q ē bñdict⁹ i ſcā amē. Tertio diē cult⁹ orna-
tus ext⁹: ſm q dicim⁹ hic hitat i cultu regio
Capit in. q. pño et ſcdo: et quot modis diē cul-
tus pitaſ: tot modis dicit⁹ cult⁹ diſpitaſ. ex ar-
te pñi in p thopicoz. Quātū ad ſcdo ar.
ſunt tres pſones. Prima iuxta diſt. xxvij.
ſcda iuxta diſt. xxxix. tertis iuxta. xl. di. pñs

3° est hec. votū simplex mrio^m simplr nō im-
pedit: sed solēne. **P**ria p^a pbat extra q clerici
vel vouentes pnt mriōnū p^ahere. **R**ursus
2^a p^a eo. t. c. In sinuāte. simplr dico impedi-
re qd dirimit p^actū z ipedit p^ahendū. **S**z que
ē hui⁹ rō. mgt sinaz. xxxviij. dist. b⁹ q^orti dicit.
q manifestū z in manifestū: pbatū z nō pba-
tum. **S**z hoc nīl ē: simplex. n. si sit publicum
nō dirimit. ff richar. xxxviij. dist. arti. vij. q. ij.
rōnē dat qz p votū solēne dat q vouet illi cui
vouet ius in se ad actū sequentē illud votum
vt faciat obseruari. n. sic in voto simplici. **D**e
ista rōne dicit scot⁹ q est p^ababilis: tñ obijce-
retur: qz in voto simplici ita dat vouēs corp⁹
suū immediate deo: sicut in solēni mediate hoī:
z tñ si p^actū est. **S**i dicat q de⁹ noluit ita
immediate acceptare p^atatē corp⁹is vt p^actus se-
quens nullus eēt: sicut dum sit hoī mediate.
Scotus petit scripturā vbi de hoc scdo idēz
ff richar. arti. codē. q. i. dicit q cā est: qz in vo-
to solēni mittit vouēs illū cui vouet in posse-
sionē: s^z nō in simplici: sed q^o p^amittit: s^z hoc
minus est q^o pcedē: trāsfert. n. dñū vouens
tā i voto simplici q^o solēni. **D**icit rursus mgt
illius dist. c. ij. qz fractio voti solēnis est scan-
dalosa deo: sibi z toti eccie. iō dirimit matri-
moniū p^actū: nō sic votū simplex. hoc nil aliū
arguit nisi q grau⁹ ē p^actū. **S**z de hoc nō q^orit
Ceter⁹ fm richar. eadē dist. arti. vij. q. i. soluē
do p^am argumētū. **A**ut votū simplex emittit
peccat mortāl⁹ p^actū mrio^m: cū intētiōe cō-
sūmēdi etiā fm veritatē: s^z p⁹ nō peccet red-
dēdo fm eū s^z petēdo. nec rō scandali cogit:
qz etiā in fractiōe voti simplici publici: scan-
dali est nec tñ dirimit. **E**t iō vltio dicit doct.
sub. q. tota rō quare votū solēne dirimit non
simplex ē statutū eccie hūc illegitimatio non
illū vt sic puniat illū q se posuit in manu eius
voto solēni: reliquū q se voto simplici simplr
posuit in manu dei deo relitq puniendū: nec
n. oīa p^actā punit eccia ne p^act⁹ eueniat. **C**Se-
cūda 3° ē hec. Infidelū legitimū extat mrio
nū: sed nō ratū. ista p^acto ē pprie mgti. xxxix.
dist. cur⁹ rō est. qz approbavit de⁹ hmoi con-
tractū vt psonū legi nālē: nō solū in statu ino-
cētē in officiū. vt p^a gen. ij. sed in remediū si-
mul z officiū. vt p^a gen. ix. z ita descendit a
p^aib⁹ ad filios: s^z filij in alijs p^aes nō imitaren-
tur. **E**t si obijciat ex richar. de me^a villa. dist.
xxxix. arti. i. q. ij. q ibi nō ē bonū fidei qz sunt
infideles. nec bonū plis: qz plē seducunt. nec
bonū sac^a: qz nō s^z xpīā. ergo nullū mriōnū.
Dicēdū q hec nō cogit: est. n. bonū fidei: vt
p^a eē iter eos. i. fidelitāz adiūicē: dato q non

ad deū: qz de illo nō loquimur. ē z bonū plis: s^z
nō cōplete: vt apud nos. nec o³ q sit bonū sa-
c^a qd instituit xps in nouo testō aliqñ in sta-
tu ino³cētē z antiq⁹ testō iugū nō fuisset: qd
ē manifeste falsū. **S**z surgit dubiū qm mrio^m
si nō ratū. xxx. dist. patuit qm in lege veteri
repudiū stabat dicatē legislato⁹. pp maius
malū euitādū: z tñ v^a mrio^m. **S**ic in p^aposito
apud infideles est v^a mrio^m: nō tñ vndiqz ra-
tū pp maius bonū assequēdū. vt si puertatur
v^a reliq⁹ in infidelitate remanēte: nec volente
h^atere cū alio sine fidei iniuriā nubat cui vult
in dño. **E**t q infertur q iure dño pōt infidelis
cū fidei p^ahere z cū eo remanere nisi obset
aliud. z p^a aucte pauli. i. cor. vij. vir fidei nō
dimittat vxorē infidelē q p^asentit cū eo h^atere.
ig⁹ z p^ahere qz eodē mō inuenit p^atract⁹ bon⁹
q obligatio p^aior bona. de iure. n. positino ec-
cie neq⁹ fidei cū in fidei p^ahere. xxvij. q. i. c. ca-
ne xpiane. **S**ic. n. ordinauit eccia: qz moder-
nis t^apib⁹ plus malū q bonū sequere: nō sic i
punitio. **C**Ter⁹ 3° est hec. In linea
ascēdēte nūq⁹ fuit p^actus iugū s^z in trāf-
uersali. dimitto terminos ad sequentē dist. **E**t
breuif⁹ p p^actū p^actū. q ad primā p^atem p^a
gen. ij. pp hoc relinq⁹ hō patrē z m^az suā: z
adherēbit vxori suē. nec intelligit solū de p^ate
imediato s^z de q^oq⁹ sup^aior. vñ si adā mō v^a
ueret negret p^aherem⁹ suā eūā repaberet. **E**x
qbus p^a scdo ps. **E**t q. n. nō potuit esse cōiu-
giū in linea ascēdēte oportuit q cēt in linea
trāfuerfali. **E**t si dicas nō scq⁹ qz erit in linea
descēdēte: est. n. tres linee vt cras patebit: hoc
ē. n. nīl eadē via ē at^a p^a ad athenas z c^a.
dāt modus sic i p^aposito: z tūc oportuit fratē
cū sorore p^ahe qz aliū nō erat. **E**t tñ de scdo ar-
ti. **C**Quātū ad 3^m arti. sūt tres difficultates.
Pria ē. **S**i papa sit i voto castitāz dispēfare.
Dicit ff lādul. xxxviij. di. q. sic. tñ p⁹ qz dispē-
savit cū monacho q fuit rex arago⁹. z ego vi-
di in diuīōe in abbatiā sc^ai beuignū i eccia p^a-
ctura figurā vni⁹ monachi q de illa abbatiā
assump⁹ ē: z fact⁹ rex polonie: vt sub erat scri-
ptū. tñ scdo qz nō repugnat pape dispēlatio:
nec i^aq⁹ votū p^a nec i^aq⁹ solēne: qz a pa-
pa ē solēntas. c^a de voto z voti redē. lib. vi.
c. vnico. **H**uic rōni rñdz **B**ern⁹. sup illū c^a b
statu mōachoz. cū ad monasteriū q hoc est
p^aior: qz nullū bonū equalēs pōt fieri qz virgi-
nitas replet padisuz. xxxij. q. i. nuptie. **T**ū se-
cūdo qz castitas sola est q cū fiducia pōt deo
gias p^atere. i autē. de. lenon⁹. f. lancim⁹. col.
ij. **T**ū tertio qz nō ē digna pōderatio p^actū
g^ae. ecci. xxvi. diē p^actū lādul. rñdēdo 3° p^am⁹

est ridiculosa qz caritas intēsa o^o eleuata ob
sectina pfunda sunt excedētes etutē castitas
ad min^o eqles. scōz virginitas replet celū: ve
rum est cōpando ad nuptias replētēs terrā:
sz lōge plus. 3ª supradicta replet celū: z cum
maiori fiducia qz virgitas. Tertiū qz nō ē di
gna pōderatio aie cōtinētis: vt pōtētia oēm
cōtinēt etutē. 3° pbat idē qz pō est mediator
inter deū z pps iō pōt dispēlare in cūctis: vbi
scōz rectā iudiciū iudicat pps melius ad
deū reduci. An innocenti^o hostiē. z magni
theologi hoc tenēt qz pōt hoc p mag^o vtilitate
Et si dicat. qz cē de statu mōacho. cū ad mo
nasteriū. dī qz in voto castitas nō pōt summus
pōtifer dispēlare. Rūdet lādul. sane itelliga
tur qz et ibi dī: qz cū monacho nō pōt papa dis
pēlare in voto. ppuetatis. z tū certū est qz cū
monachus fiat aucte pape eps. qz lz et hīc p
pū: iō dī sic itelligit: qz nō pōt dispēlare cum
monacho remanēte monacho: vt nō sit cast^o
z hēat ppiuz qz dīctio est. z o^o in adiecto
qūo. n. dispēlaret papa vt alio nō seruaret
nec teneret seruare regulā bī francisci: aut in
pte aut i toto pncipali: vt obia: vt voluit brūs
frācisc^o: z eēt fr minor. Dīcat qz voluerit sen
tiat qd voluerit tū dīctio ē. hēc ē opio glo.
xxv. q. i. que ad ppetuā. z eadē cā. q. i. p totū
videant glo. C Sēda difficul. Si iūdel. pōt
pōt mrio^o altero coniuge puerlo ad fidem.
Dīcat frater frāciscus de maro. xxxix. dist. q.
sic. ex quo solut^o ē sīr fidelis. C Tertia diffi.
vñ ē impedimentū in ppingrate sanguis ad
matrimonū vltra fratrē z sororē. Dīct sco
tus di. xl. Prio qz nō lege nāe. scōz nō euā^o:
sed 3° iure eccia^o. Et sic pz ad qōnē. qz v3 vo
tū virgicū cult^o dispitas z carnal cognat^o ma
trimoniū impediunt. cras tū magis patebit
De 3°. Tunc ad arg^o. C Ad pūmū pz ex p^o
pōne z p^o artū. C Ad scōz. de ioseph z moise
nō erat lex. phibēs sicut mō de itio vt hēster
non erat. phibitū: nisi cū cananeo: aliter^o aut
nō erat cananeus. C Ad 3° pz. qz alia rō ami
citie est inf panguineos alia viri ad mulierē
adpōneret. n. fm rōnē in panguinea qd amat
in piuge. Ex istis trib^o dist. sequit tres pōnes
de mēte mgi de qlibz vna. C Pria p^o. solē
ne votū necat piugia duatum p totū vadit nī
hac via. Dīct p^o qz votum solenne impedit
mrio^o pshendū z dirimit pētū. Non sic votū
pūuati: solū. n. pshendū dirimit nullaten^o p
etū. Et ponit p totā. xxxviii. dist. C Sēda p^o.
Cultus dispitas sic est pludū vt illegitimitas
sic in cōnubiū. Dīct p^o qz cult^o dispitas ipe
dit mrio^o. Et ponit p totā. xxxix. C Ter^o p^o.

est cognatio carnis ipediens in mrio^o: nec vt
sic vincies Dīct p^o. qz cognatio carnis im
pedit mrio^o. Et ponit per totā. xl. distin.

¶ An de affinitate zc. Dīct signat. xli.
d^o. hui^o qrti sniaz que ita h3 cōtinua
ri ad pcedētes. Hā post qz in pcedē
ti di. seu. xl. pposita est carnis panguineitas.
Hūc in hac dist. subiungit affinitas. Et h3 di
uidi pns dist. in tres ptes pncipales. In p^o
impedimētū z rō ponit affinitatē. In 2^a i gra
du. phibito modus addit sepabilitatē. In ter
tia peccatoz numerus tangit quo frangunt
iura honestatis. Pūma in principio. Sēda
ibi. Et sciendū qz eccia ifra zc. Tertia ibi. Hīc
dicendum est qz aliud est fornicatio zc. hēc ē
diuisio pēsentis distin. in generali zc.

¶ Panguinitas linea vel affinitatis
rō piugū ipediāt. Et af triplr qz non
pūo sic. Laym Hxit cuz sorore. igit
non sūt querēdi gradus aliū. An p3. qz alias
non hūit: cū qua pheret z phere oportuit ex
pcepto dūco. gen. p^o. c. Crescite z multi. z
rep. terrā. P3 pna. qz lex mrioū multū bī
fuit seruata aut seruāda in sui exordio: z cuz
mfe non pūisset. Sic. n. gen. iij. pcpit: pp hoc
relinqit hō pēz vel mfez. nec alia erat. C Se
cundo af sic. phere cū sorore aut cum matre
nō est p aliqd bonū matrimoniū. igit consan
guinitas non ipedit. aūs. p3. discurrendo de
bono. plis: de bono fidei: de bono sacri. p3 cō
sequētia. qz illis stantibus est v3 mrioū.
C Tercio af de affinitate sic. Effectus non re
pugnat sue cause: igit affinitas mrio^o non re
pugnat. aūs p3. calor. n. ignis non repugnat:
sed nutrit ignē z conseruat. pbat pna. qz affi
nitas est effectus mrioū. C In o^o p consan
guinitate grego. ad aug. angloz epm. z hīc
xxxv. q. iij. quedā lex. z recitat mgi ilfa post
me^o. xl. dist. dicit. qz siue duoz fratrū germa
noz seu duaz soroz filius. z filia mīscant ex
perimento didicit ex tali coniugio sobolē nō
posse succrescē. Ex quo inuit qz consanguinitas
ipedit mrioū z vñ eius bonū. f. plis. Pna
affinitate af. xxxv. q. tertia. De ppingo. Equir
vir coniugat in mrioio eis q sibi consanguini
nec sunt z vxoris siue cōsanguineis post mor
tē vxoris sue. Ex quo pz eque affinitatē mrio
niū ipedire: vt cōsanguinitas ipedit. In ista
qstione ad al. zc. C Quo ad p^o artū. termini
sunt. Consanguinitas Linea consanguinita
tis. Affinitas. Et vt meli^o ista concipiant tri
plex diffinitio ē pnotāda: z triplex regula: sz
mentem doctozis deuoti. distinct. xl. articulo
pūmo. questione pūma. Pūmum diffinibile.

est sanguinitas. Et est vinculum personarum ab eodem stipite descendentiū: carnali propagatione scilicet. Ex qua descriptione tria sequuntur correlativa. Primum quod sanguinitas formaliter est respectus. prout quod est vinculum in recto. vinculum non videtur nisi respectu. Secundum quod est respectus intrinsecus adveniens quod non oritur ex extrema in se positio. id est. n. quod est filius alicuius: potuit esse pater. Tercium quod indicat sanguinitas ex stipite: scilicet quod magis aut minus appropinquat ut quod. de deo: natione hispanus pulchre in arbore ostendit. stipites. n. de persona a qua aliqui duxerunt originem a qua descendentes sunt iter se sanguinitatis: illi est a quo sunt. Secunda est. Linea sanguinitatis. Et at linea sanguinitatis ordinata personarum collectio sanguinitate iunctarum ab eodem stipite descendentiū diversos gradus continens. Et notanter de ordinata collectio. quoniam sic ordinatio est in linea paterfamilias filii prius et posterius. sic in linea consanguinitatis filii prius et posterius. quod ordinatio triplici habet accipi: vel ad id quod superius: vel ad id quod iuxta: vel ad id quod infra. et videtur tripliciter: tres solent lineae assignari. quod ascendentiū. quod descendentiū. quod transuersaliū. filii lineae ascendente computat gradus: ita pater et mater auus et avia: patruus et patrua: atavus et atavia: filii lineae descendente filii et filia: nepos et neptis: pronepos et proneptis: atnepos et atneptis. filii lineae transuersalis. duo fratres filii duorum fratrum nepotes duorum fratrum: pronepotes duorum fratrum. et ibi est stat. Notandum autem quod ubi doc. de deo. dicit atavus atavia. Jo. de deo dicit in arbore sua: abavus abavia. Et ubi dicit bonauertura atnepos et atneptis. dicit Jo. de deo: abnepos et abneptis. magis filii tunc loquens ut dicam doctorem de uotum solū gressu exempli posuisse. vñ ut in nullo error sic ordinatio in linea ascendente. prout auus: patruus: abavus: atavus: tritauus. sunt. 3. binarii: et est finis ascendendi. De patruus quod pater autem sic prout. de abavus quod abest avo ex opposito patruus. de atavus: quod finis lineae appropinquat. sic. t. finis appropinquat latini alphabeti: nec tunc est in fine. vñ se cūdo de quibus ab avo. vel 3. de de ad mutata. t. in. d. sicut in compositione mutata. d. i. t. quod media te pauo et abauo ad auum reducit. Tritauus vero de quod quatuor est ab avo a tetra quod est quatuor: computa sic inuenies: ut in viris sic in feminis persistit In linea descendente sic locantur filii: nepos: pronepos abnepos: atnepos: trinepos: exponantur vocabula ut deum est filii milieribus. Tercio distinetur gradus sanguinitatis. Est at hitudo distinctio personarum qua cognoscitur quanta generationis distantia due personarum sunt inter se. ubi notandum hanc de scriptores filii ius fore canonicum civile. dicit

aut legiste gradus accipi sed personarum numerum collectarum in linea. sed eos. n. ff. et soror duos gradus facit. filii decretista quod vñ et p. gradus. Sed quod diuersitas rationis: ut sic pugnet adinuicem de gradibus civiles leges et canones: dicit bonauertura hec. quod ius canonicum duorum extrinsecorum dicit vnicam esse hitudinem: ut prius ad filium est vna hitudo: et eorum gradus est hitudo: idem vñ gradus. e converso seu e contrario dicit legiste: duorum extrinsecorum duos fore hitudines dum ad 3. compositionem: ut in p. posito ad suum principium. alia est. n. hitudo fratri ad patrem: a hitudo sororis ad patrem: gradus est hitudo. id est si duo gradus in questionario. xl. dist. ff. richard. aliter quod dicitur. aut. n. quod duo extrinseci non solum sunt hitudine variā dum ad principium referuntur sed inter se vñ ut ibidem dicit: illa hitudo quod est fratri ad sororem: non est eadem cum illa quod est sororis ad fratrem. vñ finit autem 3. me. c. x. finit ita quod est in vno fratre respectu alteri non est finit ita quod est in vno fratre respectu illi. filii quod eorum dicit melius. Diceret quod b hitudine loquendo absolute ius civile melius consideravit. nullus. n. in exp. tus aut rex cognitione dubitat quoniam duorum fratrum adinuicem aut ad patrem sunt due hitudines: quod si ius canonicum hanc negaret (quod non facit) simpliciter non esset adherendum. hac de causa credo doc. de deo. et fratres richard. dixisse inter ea non esse predictiones: quod factum occurrit duorum vñ. h. dicit duos gradus illud negat duos gradus: multum in se distat esse duorum: non esse duo. Sed dicit pl. in richardus: non est predictio real. quod teste pho i lib. elephorum p. 2. predictio est vñ et eiusdem non nois tunc filii rei et nois: dum ignoratū elephi describit. Est reuera utcludat predictio noial non real. Sunt eadem due hitudines fratri ad sororem: et eorum non vñ: gradus si duo gradus. scilicet n. multiplicari superius et diuersis inferioribus inferiorum minus multiplicato. sic dum stat plura esse aialia: et tunc sit hoc vñ: et si gradus sit hitudo non tunc pueritibus: multe si hitudines quod non existunt gradus. Et quod prout exemplum doc. duo. de compositione duorum fratrum ad idem principium aut fratri et sororis melius est p. iure civili quod extrinseci richardi de compositione fratri et sororis ad se iuncte. In secundo solā dico hitudinem sine gradu prius: et dico hitudinem et gradum nūcio. et tunc iura canonica censent ad priorem duos fratres constare in primo gradu: et illū fore vnicam quod confuse hitudine graduale intelligit. quod sit vñ simpliciter per equalitatem a stipite. Quia iura subtiliter distinguunt ut si sine causa ex iure civili sint ex parte magna glorie cōfete in iure canonico. nec tunc dicitur: quod vñ est confusus duo sunt distincte. Quia de causa sunt de primis duobus terminis: sanguinitas et sanguinitas linea in hoc primouario

gradu ac
plic. p.
tū gradu
ea pñ
descen
nuat pe
na: qñto
de pluen
monia.
te n. oz.
scēdētes
stipite.
attūmē
te oz.
plūgu
qñ pñ
scēdo gr
tak. z gr
remoti
de plat
na: Lu
gñ pñ
si gñ vñ
distat a
magis
in qñto
Et quo
linea a
uersali
redduc
z de scē
sūt pñ
chim se
Ex quo
pes no
man?
aptur:
luta ef
tertio
dēte qñ
ti qñ pñ
tūgi i h
vñ in l
qu hic
magis
licma
lū nar
gnouit
d cam
matrē
dēdo p
re fuit
adā ac
toz in

gradu addito. **C** Scds inari^o ē de regula tri
plici. **I**psa est. nulli hz hē cū aliq vsg ad q
tū gradu inclusue: t talis ē hmoi. **p**hi^o q si q
ēā psumpserit copulari nulla longing tate
defendat ānoz: cū diuturnitas tempoꝝ n̄ mi
nuat petiū s; augeat: t tāto grauioꝝ s; crimi
na: q̄to diuti^o s; felice aiaz detinet alligatā. **e**ē
de p̄suetudine. cū tāto. t. cū in ecclesijs. de sy
monia. cū pcor. **E**t hoc pbat eē de p̄sanguita
te n̄ oz. **C** Scda regula q tāto gradu p^o de
scēdētes a stipite d̄int a se inuicē q̄to distāt a
stipite. t iō si qo vult scif q̄to gradu aliq sibi
attineat: cū tal attinētia originē ducat a stipi
te oz ad illā psonā recurrere cū immediatus
piūgnūf. vt patē p̄t in exēplo. **C** Tercia regula
qū p^o ineq̄r distāt a stipite: vt pote: qū vna in
scdo gradu t altera in qnto linea p̄sanguini
taf. t gradus dz cōputari scbz distātiā magis
remoti. t ista regula p̄firmat p̄ illud qd dē eē
de p̄sanguitate i vltia decretali: q̄ ē gregoria
na: **C**ui^o rō: qz tota cā. p̄ritat q̄tū hz a stipite
g^o nullus pximior ē aliq collateralī q̄ stipiti:
si g^o distāt a stipite p qnq gradus: pari rōne
distāt a collateralī. q si amplius distāt scdm
magis distāt ē oz cōputari. **E**t iō ille q distāt
in qnto gradu hē p̄t cū eo q distāt in scdo.
Ex quo isert scot^o q. p̄p̄te gradus inuenit in
linea ascēdēte t descēdēte min^o p̄p̄ie in trās
uersali. t p3 qz iudiciū trāuersal ad iudiciū
reducit^o aliaz. scdo dicit q in linea ascēdēte
t descēdēte tot sūt gradus a gradiēdo quot
sūt p^o vna dēpta. dicat aut ioachim aut ioa
chim seu ioseph: q̄cūq; interpretatiōe loq̄mur.
Ex quo stipcs ē non est gradus stat. n. vñ sti
pes nō gradif vñ gradus. **E**t p3 in manibus.
man^o. n. cōpleta qnq hz digitos: solū q̄tuor
apturas. sic sūt q̄tuor gradus ad quos reso
luta est eccia: s; in gnatio psonaz. **E**ñ infert
tertio q efficator est gradus in linea descen
dēte q̄ trāuersali: plus. n. piungit. ples parē
ti q̄ ples. pli. **E**ñ sequit q ē magis p̄ nāz cō
tūgi i linea recta in p^o gradu q̄ in trāuersali
vñ in linea recta sp. p̄hit^o fuit p̄m^o gradus: t
qz hic gradus hz duos gradu cellos. ita loq̄r:
magis est p̄ nām mfez filio piungit: q̄ pfez fi
lic maior. n. irreuerētia ē de eq. in octauo aia
liū narrat **A**risto. q post q̄ velatus matrē co
gnouit: t discoopi^o agnouit: se p̄cipitauit. **E**t
d camelo ibi narrat q post q̄ igēio deceptus
matrē cognouit igeniatorē iteremit. **E**t descē
dēdo p singulas leges descēdit in lege natu
re fuit solū. p̄hibi^o fm lineā rectā explicite in
adā ad filios t filias implicate ad oēs cōten
tos in linea recta: p̄p̄ado suis supiozib^o: fuisi

tñ forsan ingt ēt p̄hi^o in linea trāuersali: si sta
tus innocē^o stetit: s; i p̄nc^o nō potuit: tunc
n. solū erat p̄ter stipitē soroz t ff scdo in lege
mosayca in mulē post fuit scā. p̄hibitio. vt p3
leui. xviij. c. **T**ertio in lege euāgelica aliqñ vī
qz ad septimū gdu fuit. p̄hibi^o. vt p3 p m̄gm
di. xl. sed sub innocē^o. iij. ad q̄rtū gradu restri
cta ē. **e**ē de p̄sanguitate. **N**ō dz p̄hi^o copule
carnal q̄rtū p̄sanguitaf gdu de cetero nō ex
cedat. t assignat rōne qm in vltiorib^o gradi
b^o illā nō p̄t abqz graui dispēdio obseruare.
t approbat t ratificat p futuro. **E**ur igr ing
ens id vsg ad q̄rtū gradu p̄hibitio piugal^o co
pule sic restricta. s. p nos hic i p̄ci^o. ita volum^o
eā eē p̄petuā n̄ obstātib^o sup hoc p̄stitutioib^o
du dū edic^o vel ab alijs vel a nobis. **R**enocat
ē t eodē. c. oēs. p̄hibitōes de cōiugio in scdo
t 3° gradu affinitaf t de sobole susce^o ex scda
dis nuptijs cōgitiōi viri nō copulāda p̄ioui:
q̄. p̄hibitōes mltas difficultates inducebat:
t vt dic aliqñ piculū aiaz. **C** Terti^o im^o ē af
finitaf. t ē hic loco itij snarij. **D**i āt affinitas
q̄si ad finitas. mutat. n. i p̄p̄one. di. in. f. vt vul
ci^o sonet. qz in affinitate venit vna carnal^o co
gna^o ad fines alteri^o. **E**t diffinit sic a scoto in
p̄iti. di. **A**ffinitas est vinculū quoddā p^o ad
p̄sonā ex copula carnali cū p̄sona alteri p̄san
guinea p̄cti. p̄iuct^o. n. carnal^o alicui de aliq
p̄sanguitate: p hoc accedit ad fines illi^o p̄san
guital^o t iō hz vinculū tal accessus ad oēs de
illa p̄sanguitate: i gradib^o t lineis affinitatis
ābula sic i p̄sanguitate: sola nō sit vna notula
Noto gdu p̄sanguital^o distāt aliq ab aliq
tāto gdu affinitaf distāt ab eodē illa q̄ est ab
isto carnal^o cognita: n̄ dico vxoz: qz h̄ n̄ regri
tur n̄ solū. n. cū vxoz: s; cū hz p̄cubia v̄l meretri
ce h̄ p̄ affinitas p̄sanguicoz ipsi^o v̄l iūmo in
icestu. nec suffic ad affinitatē q sit vxoz s; regri
rit carnal^o p̄mixtio. vt h̄. xxxv. q. vi. s̄ninitatis.
Di de piugib^o: q si vna caro fuerit n̄ p̄t eē q
aligs sit. p̄pinqu^o vni eoz qn p̄tineat alteri. i q
dāf itelligi affinitatē nō h̄ p̄t: nisi in eiatē cō
mixtiōe carnali. **E**st tñ notādū q affinitas dz
triplex: p̄p̄ie: cōiter: cōssime p̄p̄ie nō est sine
cōmixtiōe carnali: vt dēñ ē. cōiter vō p̄hitur
p̄ m̄rionū ratū: h̄ n̄ p̄sumatū: t sic pōt expōi
illd. xxxv. q. iij. de p̄p̄ings. eq̄r vir piungat in
m̄rio^o eis q sibi p̄sanguinei sunt t vxozis sue
p̄sanguineis: post mortē sue vxozis. ē āt vxoz
aū m̄rio^o p̄sumatū. tertio dz cōssime. t sic p̄
h̄ p̄ publice honestaf iusticiā. **D**e hoc libro
sexto de sp̄salib^o p̄rio. c. **E**t ex sp̄salib^o. q̄ ip̄o
iure sē nulla vel q̄lrcūq; dū tñ n̄ sint nulla ex
defectu p̄sens. ex h̄is. n. oñ impedim̄tū t in

pediens p̄hendunt: et dirimens dicitur: et unde
hoc nisi ex statuto ecclesie sic illegitimitatis p̄so
nas. Et tñ de p̄rio arti. **C**onstat ad 2^m arti.
dimissa m̄a p̄sanguinitas: q̄ s̄a apta ē in p̄ce
denti dī. et arti. p^o h^o q̄onis de affinitate tres
breues erūt p̄cones. P̄ria q̄ nō solū ex car
nali cōmixtōe p̄bitur affinitas. Scda q̄ mō
ex affinitate nō nascit affinitas. Tertia q̄ sic
affinitas m̄ionū ipedit qd in ea p̄nti nō p̄t.
Constat p̄clo est. Sic p̄ carnalē copulā p̄bitur
affinitas: q̄ non sola. P̄robatur prima p̄s.
xxxv. q. iij. p̄nitat. Si de viro et muliere: si
vna caro fuerit: q̄nō pōt aliq̄s corp̄ p̄pinqu^o
vni p̄tinere nisi p̄tineat alteri. hoc minie pos
se fieri credēdū est. Ex quo inferri cū meretri
ce p̄bit affinitatē. Tñ apls p̄ia corp̄. vi. Qui
adhet meretrici vni corpus efficit. vii. xxxv.
q. iij. Si hō. Si hō fornicatus fuerit cū mulie
re: et si ei^o nescies eā duxerit vxorē. seq̄. vsq̄
ad mortē mulier peniteat: et sine spe coniugij
mancat. qd nō diceret nisi p̄ fornicationē cū
fratre eēt p̄cta affinitas. Sz obijceret ex illo
textu. xxxv. q. iij. exordinaria. Extraordinaria
pollutio nō nisi in nālīb^o admissa nō v̄ m̄io
nū: ipedit: h̄mōi est fornicatio: extraordina
ria. n. ē. Tñ scdo q̄ p̄ carnalē copulā ex m̄io
nū nō incurrit irregularitas: igit a simili nec
affinitas. Tñ 3° q̄ h̄mōi fornicatio ē cā odij
ad p̄ntes mulieris: g^o nō affinitatis. p̄ p̄ia
q̄ idē nō est cā oppositō: affinitas aut amo
rē deligt. aīis est manifest^m. **C**ad p^m q̄ ibi n̄
vocat extraordinaria pollutio carnal^o p̄cubit^o
fornicari^o. sz pollū^o scā circa nālita: et nō itra:
ita q̄ nō attingūt claustra pudoris. vñ vt nōt
fr̄ richar. in p̄nti dī. arti. i. q. i. nec p̄ pollutio
nē factā in vase nālī ad illū vsū nō ordiato.
nec scdo ex. nec 3° p̄ fractionē claustrorū sine
semis effusioe. efficiunt vir et mulier vna caro
et iō p̄ tales act^o nō p̄bit affinitas. nec obstat
illō qd dī extra de spōsalib^o. Iuuenis. q̄ illa
decretal^o loquit de illo q̄ at̄ptauit in nālīb^o
et maritali affectu. vt dicit glo. ibidē. et ē q̄
vsq̄e q̄q̄ non erat plene certū vtz extra vas
nāle seminaſset vel itus. vt etiā lra sonare v̄.
Sed si actus fornicari^o ita cito trāsit: q̄nō p̄t
relinq̄re vinculū affinitatis ita forte. Optie
quidē: ex actu. n. p̄cti q̄ breuis est q̄s ad penā
ordiat etnā: nisi ad remediū refugiat. **C**ad
scd̄z dicēdū q̄ carnalis copula int̄n irregulari
tate iducit in ḡtū ē defect^o sac̄r: itē aliqd
ē p̄suppōit sac̄r: qd in copula fornicat^o nul
lū est: iō nō inducit irregularitas. sed bñ tali
copula sunt effecti vna caro: iō bñ sequit affi
nitas. **C**ad 2^m d^m q̄ nīl p̄bit vñ et idem

esse p̄ se cām vñus oppositi p̄ acciō alteri^o.
sicut aq̄ p̄ se est cā frigiditatis: p̄ acciō calo
ris. q̄ corp^o hūanū cōstringit vñ calor custo
dit ne vaporizet: et p̄ in fabroz sabuca. et dicē
dū q̄ alio^o act^o carnalis ē cā amoris parētū:
alio^o cā odij. vñ et orati^o dicit. Est modus in
reb^o sūt certi deniq̄ fines. quos vltra citraq̄
neq̄t p̄sistere rectū. est tñ vñ segtur sp̄ affinitatē
diligat p̄ntes aut odiat. p^o pp̄ eccie statutū.
scdo vt honestas p̄seruet. 3° vt parentes meli
us suas filias custodiāt. **C**Scda ps p̄conis
dicit q̄ non solū p̄mixtione p̄bit affinitas. p̄
ex p^o arti. de m̄io^o rato nō cōsumato. tñ ex
spōsalib^o. Est tñ notādū tria eē spōsalib^o ḡia.
P^o q̄ tenet de iure scda q̄ n̄ tenet de iure pp̄
p̄sanguinitatē aut affinitatē. 3^a q̄ n̄ tenet pp̄ de
sectū vsus rōnis. P^o inducit affinitatē cōis
sime dictā. vt dictū est in p̄rio arti. aut aliqd
simile affinitati: vt loquit fr̄ richar. pp̄ publi
ce honestatē iusticiā. extra de spōsalib^o. ad au
dientia. in textu et in glo. s̄lfr et scda q̄ de iure
nō tenet eadē rōne: sed nō 3^a q̄ nō tenent pp̄
defectū vsus rōnis: q̄ nec modicā appetitiā
h̄nt vt tenē debeat. vñ extra de despōlatione
ipubez. lras. Si de quodā q̄ cū qdā puella i
cunabul^o p̄rit spōsalia: et postea matrē ei^o du
xit vxorē: q̄ pōt manē cū vxore. **C**Scda p^o ē
hec. Sic ex copula carnali nascit affinitas vt
ex affinitate affinitas nō veniat. p^o p̄ iā p̄ro
bata ē pp̄ ledam. notādū ē: q̄ antiq̄^o erat tria
affinitatē ḡia. sicut h̄. xxxv. q. iij. p̄dicim^o. p^m
genus affinitatis qd adhuc manet: cātur ex
carnali cōmixtōe: mediāte cōsanguinitate.
scd̄z oriebat ex carnali p̄mixtione mediāte af
finitate. tertiū vero mediātib^o duob^o p̄mis
ḡiib^o. verbigfa. a. maritus. b. vxor. c. p̄sanguil
ncus vxorū. c. ē affinis a. p^o ḡie affinitatē. et do
clay ex^m. Si ff tu^o p̄trahat cū ma^o. ma^o est ti
bi affinis p^o ḡie affinitatis: si mortuo fr̄ tuo
p̄bat cū petro petrus est tibi affinis scdo ḡie
affinitatis. Si 3° p̄bat (maria mortua) petr^o
cū martia: martia ē tibi affinis 3° ḡie affinita
tis. ita q̄ ambulat affinitas fm̄ ḡia: sz ḡdus
iux^o ḡiatōez. vñ qdā meretrice dic^o. Putat
nupta gen^o. sz ḡiata ḡdū. sz m^o solū remāet
p^m gen^o affinitatē: vt dī ex de p̄sanguinitate. nō
d̄z. Nō d̄z rep̄hēibile iudicari si fm̄ varieta
tē tēpōr statuta q̄nōz variant hūa: p̄serti cū
vrgēs necas id exposcit. **C**Tertia p̄clo. Sic
affinitas ipedit m̄ionū q̄ p̄scriptio in ea nō
h̄z d̄nū. p̄bat: ius nature: aut vinuz nō cur
rit p̄scriptio: solū. n. iucta est pp̄ ius positū.
vt dī extra de p̄scriptionib^o. vigilanti. Eppe
sinus legulatoz solū pp̄ vitandā misoz segul.

tiēz lōgi tps errorē. p^utricali vt qdragea-
li pscriptiōi vigorē legis ipofuit. mrio^m autē
nō ē de iure pōitio: s^z dīno z nālī. igit. Et tū
de scdo arti. ¶ Quātū ad 3^m arti. sūt. 3. diffie.
C¹ p^a. Si fidel^z p^hēs cū ifidelē in gdu. p^hi-
bito p^haguitatis aut affinitatē post pueriōem
amboz sit ab ea sepandus. ¶ Adul. in pūti
di. dicit q^o nō: ex de p^hagui. z affi. de ifidelib^z.
C² p^a diffi. Si eglis est difficultas dispēlandi
in affinitate sicut in p^haguitate. dicit ff. frā. de
maro. in pūti di. q^o nō. nec ēt eglis p^has. p^han-
guitas. n. in lege mosaica p^hibita est: nō autē
affinitas. nec i lege nālī. C³ p^a diffi. Si in celo
remaneat p^hanguineitas aut affinitas. B^m p^o
mo q^o de p^hanguineitate non o^z dubitare qn
maneat. scdo de affinitate ex q^o iuxta p^hangui-
neitate fundata est remanebit. 3° nō tū ipedi-
ent m^himonū cū ibi nō sit vacadū carnalib^z
amplexib^z: s^z scis meditatioib^z. Ex his p^z ad
q^o p^z p^hanguineitas linea z affinitas rō m^hi-
monū nō impediūt. Tūc ad arg^o. ¶ Ad p^m
d^m q^o fuit necessariū cetis i p^him^z deficiētib^z.
¶ Ad 2^m d^m q^o ex annexo ē p^o 3° bonus fidelē
seruare fidelitatem: nō eo mō quō vult eccia. ē
scdo 3° bonū plis: q^z inde diffamat. z 3° 3° bo-
nū factū: q^z ex hinc sepant. ¶ Ad 3^m q^o alteri^z
m^himonū ē affinitas effect^z: z alteri^z ipedit.
iō arg^o nō currit. Ex ista di. sic de pcedētib^z
de mēte mag^z rē. C¹ p^a 3°. Ne sit p^hinguz
facit affinitas: nec sit dubiū: q^z est v^hitas. Sic
p^o q^o affinitate ipedit m^him^z. Et ponit a p^hnc^o
di. v^hsq^z ad illud. c. Est sciēdū q^o eccia ista rē.
C² Scdo p^o. sit sepa^o dū p^has rite nō ē v^hio.
sed dolus irritē. dicit p^o q^o q^z p^has sufficiēti
nō bñ p^hisse vt 3° p^hanguineitate aut affinitatē
tūc sepandi sūt mō q^z in l^ha ponit. Et ponitur
ista p^o ab illo. c. Est sciēdū q^o eccia rē. v^hsq^z ad
c. illud. ¶ Sic d^m ē q^o aliud ē forni^z rē. C³ p^a 3°.
diuersa p^hctā sunt act^z carnal^z nec sūt artata di-
eta facti talis. Sic dicit p^o q^o sūt diuersa peccata
carnis: z q^o v^ho^a in hac m^ha adhuc nō sūt bñ aut
sufficiēti difficta. Et ponit ab illo. c. Sic d^m ē
rē. v^hsq^z ad finē dist. Sequitur in textu.

¶ E pentaliū gduū faōsa qōe rē. In^z mi-
nores z p^hdicatores vet^z ē q^zrela z noua
qō in q^o loco. xli. q^zti icipit d^o. doc. de
uo. ffe. Jo. bonanē. doc. copioso. ffe. Ric^h. d
me^z villa. doc. sub. ffe. Jo. de diuisa doc. illumi-
nato. ffe. Frā. de maro. z ffe. Zādul. burgūb.
seu fm alios de pui^z ffe. laborz seu neapoli cō-
cordit dicitib^z. bl. n. qnq^z in vñū pueniūt z in-
cipiūt vbi noto. sed nō ē cōplet^z senari^z. i q^z.
sūt cōtēti binarij nisi fert^z adueniat. Et tu tho-
mas q^zicipis p^h dic. ¶ Ad spūali cōg^ztiōe adda-

in^z zc. lis ē d^o paupe regno. vt i p^othebardos
dicit staci^z. z vix in lite ē lineē z sp^z d^hspūtāt: z
adhuc sub iudice lis ē: ingt flacc^z orati^z i d^o ar-
te poe^z. vtz epilog^z finē faciat pcedētū dco
rū an initū sit dicēdo: ista ē lis. Ecce fba q^z
bus iter se distāt. De pētalū graduū famosa
qōe aliqd lz min^z sufficiēter dicim^z. Et tūc se
quit. quo btis thomas icipit. ¶ Ad de spūali co-
gnatiōe addam^z. z vtz pōt q^zlibet dicē vt ad
huc idifficta qō remaneat. z h^z solū diffictio-
nis apiat diu^z que p^o sic ad pcedētes h^z cō-
tinuari. ¶ Postq^z i. xl. di. spōsita ē p^haguitas.
In. xli. seu immediate pcedēti ē subiūcta affini-
tas. ¶ Hūc in. xli. hac di. pcludit spūalitatē z le-
galitatis: oñdēdo quō se p^hnt ad mrio^m cogna-
tio z spūalis z legal^z. z h^z diuidi i. 3. ptes prin-
cipales: pter illā pte i qua agit de scdo nup-
que fuit in di. xxvi. cōdiuisa 3^z reliqs ptes ibi.
Sciēdū ē q^o nō solū p^hie zc. In p^o spūal cōg-
tio a carnali distinguit. In 2^a an mrio^m diri-
mat acute q^zrit. In 3^a legali cōg^ztiōi distigue-
do iūgit. ¶ p^o i p^him^z. 2^a ibi. Spūales filij sūt q^z
de sacro fonte leuam^z rē. Ter^a ibi. q^z at spūa-
les vel adoptiui filij rē. hec est dīo p^his di. rē.

¶ Trū cognatio spūalis: aut legalis ho-
nestatis publice iustitia v^h scdo nuptie
coniūgiū ipediāt. Et at q^o nō triplr.
p^o sic. Cognatio spūal^z pōt stare cū m^himo-
nio: ergo m^himonū nō ipedit. ¶ p^z 3^a p^ha. Illū
eni q^z pōt stare cū alio ipm nō impedit. An^z
p^has. extra de cognatiōe spūali. si vir. Si vir
vel mulier sciēter vel ignoranter filiū suūz de
sacro fōte suscepit. leg^z. nobis videt q^o sine ex
ignorā^z siue ex malitia illud fecerit nō sūt ab
inuicē separādī: nec alter alteri d^z debitū sub-
trahere. Et cōfirmat q^z cognatio spūalis nul-
li bono m^himonū opponit. p^z discurrendo p
singula bona m^hionū. Scdo p^has q^z cognatio
legalis nō impediāt fili^z adoptiu^z alicui^z pōt
ducere in m^himonū filiā ei^z adoptiuā: ergo
nō impedit cū nālī filia. p^has p^ha. q^z magis
cōueniunt filius adoptiuus z filia adoptiua
q^z filius adoptiuus z filia naturalis. an^z p^z:
q^z nō iuenit. p^hibitū. extra de cognatiōe lega-
li. c. vnico. in gl. ¶ Tercio p^has q^z secūde nu-
ptie impediāt cōiūgiū. scdo nuptie sine p^hctō
fieri nequnt. ergo impediūt m^himonū. an^z
est mag^z in pūti di. c. vlti. bigam^z ingt p^ha
indiget. Et cris. sup mattheū. Et recitat. xxxi.
q. i. c. hac rōne. secūde nuptie fm veritatis rō-
nē sunt vere fornicatio. ¶ In op^m primi ex-
tra de cognatiōe spūali. veniēs. ¶ Ad addam^z q^z
si p^hstiterit mulierē p^hdicti viri filiā de sacro fō-
te leuasse anteq^z eam despōsasset vxorēz vos

iter ipsos diuortii celebret. **C**In om^o scđi eē de cognatōe legali. c. vnico. Si q^o p adoptio nē mihi foroz eē cepit: qđ diu durat adoptio inter me et ipaz nuptie pñstē n pñt. **C**In om^o fñij. xxxi. q. i. apiāt. et sūptū ē a Jero. i epla ad pamachū. et recitat mgf b^o di. c. vl. Ego nūc libera voce pclamo: nō dānari in ecclia biga/ nūa: imo nec tergiam. et ita licere qnto et sex to et vltra qūo et scđo marito nubere. In ista qōne ad al. pñfor. et c. **Q**uo ad p^m arei. imi si. Cognatio spūal. Cognatio legal. Publice honestas iusticia. **C**Pūm^o termin^o ē Logna^o spūal. cogitio spūalis hz doc subtr. in pñti. dist. est qđdā vinculū pñti ex dispōitōe sacroz: specialit^r baptismi et pñmatōis. qz sicut hī eē de cognatōe spūali in sexto libro. qñtis. f. vl. ex datōe alioz sacroz supple a bap^m et con firmatōe: cognatio spūal neqquā oñt q mrio nūi spediāt vel dissoluāt: sunt aut^r hmoi cog/ tionis spūal. vt dic hugo de nouo castro tres spēs. Pūa est pñntas. et pñt inter pñferentes sacm: et tenentes pñex ex vna pte: et pñex ex alia pte siue in sacro baptismi siue in sacro cō firmationis: vñ conferēs sacm dī spūalis pñ pñri. tenētes aut^r dñr pñri vel mñne. Scđa ē pñaternitas spūalis: qđ pñt inter tenētes et pñtes pñri. iō dñr cōpatrini et cōmatrine. Et sūt fm alios inter istos tenētes et ipz con ferentē sacm ē ipsa cōpaternitas. Tertia est fñntas et forozitas spūalis: que pñt inter su scipientē sacm: et filios et filias baptizātis: vñ ipsoz et ipsaz tenentū. **C**Scđs termin^o est legalis cognatio. Est aut^r vt dicit ff raymun/ dus in sūma de mñonio. qđdā ex adoptōe p xūntas pñntens. in qua breui descriptōe tā gñt primo genus dū dī pñntas. in quo cuz reliqs cognationibus pñnt. scđo pñntus dū dī. pñntēs. tertio oñtū dū dī. ex adoptōe vñ vltra deā de adoptōe lib. tertio dist. deci/ ma. qz p adoptionē cognoscat cognatio lega lis et eius spēs ē notādū triplicē eē acceptio nē adoptionis: pñntatō adoptionē i cōi qz aliqñ arrogatio dī adoptio pñlo. n. mō dī adoptio qđdā cōe: duab^o spēs^o sub eo pñen/ tio: sicut est aial hoī: et asino qđ simplex ado ptio et arrogatio. iō scđo mō dī adoptio illa spēs q cōe nomē hz cū gñe: nisi q addit sepe vt dicat simplex adoptio: et dī simplex. qz sic adoptatus in pñti non trāsīt adoptātis: sz remanet in pñti dñio. Tercio mō dī arroga/ tio et q sic adoptat sui iuris ē: et tūc supple et in ptātē trāsīt arrogātis. vñ si metra. Arrogo q su^o ē: et hz me^o eē nece. Pñtis adoptio sui nec pñtis desinit eē. dñt at in trib^o p^o q arro/

gat est sui iuris: q adoptat ē alieni. scđo arro gatus trāsīt in ptātē arrogātis. adoptat^o nō trāsīt in ptātē adoptātis. 3° arroga^o nō fit nī si aucte pñcip. adoptio. at fit p quēlz mgfa tum. hēc. 3. dñf accipi pñt ex his q dñr. istitu ta de adop. f. i. ij. et ij. pñntim. et p illud qđ dī extra de cognatione legali. c. vnico in glosa. Ex qđ^o legi q arrogat^o hz de nece legi timam in bonis arrogatoris. adoptās vñ nō in bonis adoptātis. Est aut^r triplex spēs pñ/ niēs cognatōis legalis ex hmoi adoptione. P^a inter adoptatū et adoptātē. et ista dī qñ linea descēdētū vt adoptās dicat pñ aut mñ. adoptatus dicat fili^o: aut adoptata filia. Se/ cunda spēs dī quasi ex latere venientū: et hī inter liberos adoptinos: et liberos nāles. Tertia est qñ legalis affinitas inter adopta/ tū et vxorē adoptātis: vñ inter adoptātē et vxorē adoptiui filij. inter aut^r adoptātē et parē tes adoptati: nulla pñt legal cognatio: qz ta les nō simul copitāt. **C**Terti^o termin^o ē pu blice honestatis iusticia. Est aut^r publice hō/ nestatis iusticia: vt dicit ff richar. de me^o vil/ la. xl. dist. h^o qñ. arti. i. q. 3^a. pñntas ex spō salib^o pñntens: robur trahēs ex ecclie instō/ ne: pp ei^o honestatē. Et dñt hēc descriptio ex oi gñe cause. Ex cā materialib^o qz ex spōsalib^o sunt. n. in qđ^o pñt. cā formalib^o pñntas. cā ef fectiua: robur trahēs ex instōne ecclie. cā fina lis: pp ei^o honestatē. Et est notādū hēc tria dī ferre. pñnt. cōe. publicā. pñnt vñt: cōe mul tis: publicā oib^o. vñ hoc vocabulū sumptū ē a qđam ciue romano q dicebat publi^o: q p^o sua pñnta fecit cūctis coia: vñ publicū venit. Ex quo pñ q p. b. dñz scribi publicū in m^o sūlla ba: nō p. p. vt dicat publicū n pñnticū. et hoc^o publi^o nomē meruit eternū et publicū. Et tñ de p^o arti. **Q**uo ad scđs arti. sunt tres pñlo nes p^o de cognatōe spūali. scđa de legali. 3^a de scđis nuptijs. P^a pñlo est hēc. cognatio spūalis si pñdit: et ipedit pñndū et dirimit pñtū: non aut^r sicut sequit^r de hoc. xxx. q. i. nol/ se. Et. c. quarto. dictū est nobis. Pñntat^o pñ. honestius et purius custodiendū est vinculū qđto sanctius. sed non pōt pñtrahi carnaliter: nisi sequat^r affinitas. ergo nec generari spūa/ liter: nisi vinculum pñsequatur. Tum secundo qz q pñanguineus est affectu pñanguinitatis tractatur: nec cum tali mñio^o pñnt: ergo nec in cognatione spūali. Tum tertio qz nobili/ us est esse gratie qz nature. sed per esse natu/ re tale vinculum contrahitur q adinucem non contrahunt coniugia. ergo a fortiori in regeneratione spirituali. **C**Pñlo scđa tamen

gle pñlo
mñonū
deno. in
post. Jc
morv. q
pñr pñlo
fñr: pñ
tia: qz pñ
In pñlo
di. sūmū
fñr: aut fñ
di amitt
inducat
inter oñ
pñnter
lo dñpñ
ta cā hī
elese mñ
et dñnt
tionē qz
i glo. L
ducere
spūali. c.
cū ea qz
tia. q. i. c.
tiā nō ef
uo. q. i. c.
ritur in
sunt tri
mo scđo
gñation
pñnt cog
ex bapti
in cath
pñndū
pñntat
te bapti
et qz
non pñ
char^o q
sequere
vent spñ
licet i
lio sic in
runt. A
est nob
xpi ber
sine nol
tio ad h
cognat
dū qz
aqua r
ne. Ad
m. c. c.

pte psonis que dicit qd si adueniat post bptm
mrioniu nō dirimit. Et notādū qd dicit doct.
deuo. in pnti dist. arti. i. q. ii. qd si vir & mulier
post bptm mrioniu leuēt siml puez de baptis
mo: vt qd vir baptiset puez suū: hoc pñieri tri
plr pñio nece vt qñ puulus est in piculo mor
tis: & nō est aliud q baptizet. scdo ex ignoran
tia: qd puez suū eē ignorat. tertio ex idulstia.
In pñio casu nec amittit ius petēdi nec solue
di. siml i scdo casu nisi fuerit ignorātia cras
sa: aut supbia nō amittit. In tertio ius peten
di amittit nō soluēdi: qd alteri pctm suū n̄ pre
iudicat. Ex his isero tria correlaria. Pñmū
inter oēs filios & filias pñm siue ante bptm
ppaternitatē siue post pñi mrioniu: illo so
lo dēpto quo bpta ē cognatio. & pñ qz remo
ta cā bz effectus remoueri. si tñ pñuetudo ec
clesie metropolitane nō sit in pñi: qz ipedi
ret bptm: & dirimeret bptm. extra de cogna
tione spūali. c. sup eo. r. c. pcedenti. in textu &
i glo. Scdō correlariū. filij sacerdotis nō pōt
ducere quā pf baptizauit. extra de cognatōe
spūali. c. vltimo. pñ ex supiorib⁹. pōt tñ bhere
cū ea qz pñet patri. qz lz bec sit filia spūal ter
tia. q. i. oēs. tñ fm b. cognatio spūal p penitē
tiā nō est ad filiū: sed solū patrē. vnde doc. de
uo. q. i. dicit. qd talis cognatio qd maxie repe
ritur in pñatioe regiatiōis ad gñationē: in q
sunt tria. dispositio ad regiatiōē in cathedra
mo scdo ipsa regiatiō in baptismo. tertio re
gñationis pñmatio in pñmatioe: id triplex
pñis cognatio spūal pñio ex cathecismo. scdo
ex baptismo. tertio ex pñmatioe. Illa tñ q ē
in cathecismo tā exil ē: vt vix impediāt mrioniu
bptm: sz non dirimat contractū. iuxta ca^m
p cathecismū. de cognatione spūali. vi. qz an
te baptisū nullus sit filius spūalis. Et si obij
ciat qd caritate q maior est oibus virtutibus:
non pñit aliqd vinculū. Tñ scdo nec sacro eu
char^a qd maxime est sacfm. Tñ tertio qz tñc
sequerē qd baptizati ab eodē baptizātē bhe
rent spūalē cognationē. sic. n. in gñatione nā
li sicut inter patrē & filiū est cognatio carna
lis sic inter fratres & iter serz vt ad patrē refe
runt. Ad primū de caritate dicēdū. primo qd
est nobilissima virtus. scdo qd facit filios dei
xpi heredes & ei filios: qd infundit in nobis
sine nobis. tertio qd caritate non pñit cogna
tio ad hoies: qd non est sacfm: sed ad deū vt
cognati dei caritate cēsamur. Ad scdm dicē
dū qd nec etiam oī sacro pñitur cognatio: sed
aqua & spū. aq in baptismo: spū in pñmatio
ne. Ad tertiu dicēdū qd non ē sile. in gñatio
ne. n. carnali qd ab eodē patrē signant: vt plu

rimam similiores sunt qd ex diuersis. in ba
ptismo vero non oī fore similiores baptiza
tos ab vno qd diuersis. Et sicut videmus ex af
finitate affinitatē non surgere antiquas: nisi
copula carnis media: sic ex cognatione spūa
li non surgit cognatio spūalis nisi cognatōe
carnali. sicut dictū est in correlario de filio sa
cerdotis. Et pñ ex hoc qd pñicipātes idē sacra
mentū cognationē spūales non pñunt qz vt
sic ad aliqd speciale non ligant: sed donās &
suscipiēs: & si non tñ in cūctis. Ex quo pñ co
gnationē spūalē bpta fm. 3. in p^o arti. dictas
spēs: & cōiugiu bptm impedit & bptm di
rimere. Et qñis carnalis cognatio ad spūalē
sit ordinata: non tñ ecōuerlo: corpus qdē ad
aiam: non aia ad corpus vt ad finē ordinat:
sic non oī cognationē spūalē vacare. carnali
ter: vt carnaliter cognatio ampliet. Et sicut
videmus me^m stutē ex ambobus impediri
extremis: & me^m saluari: sic & nimia cultus dis
pitas & nimia pñingtas ipedit mrioniu siue
pñgiū. Ex qbus 3^m segtur correlariū. qd pōt
pf ducere fororē spūalis filie: & filiā carnalē
filie spūalis: & filiā spūalem filie carnal. eodē
iure filia pmatris pñ duci in mrioniu. hōz rō ē:
qz non pñendit bec spūal cognatio p cogna
tionē carnalē. Sed extat dubium si vnus vir
duas pñter possit habere pmatres. cui dubio
in breui. iij. metra respondent.

Que mihi vel cuius mea natū fonte leuauit
hec mea pmatr: fieri mea nō vī vxor.
Si qua mee natuz: non ex me fonte leuauit.
Hanc post facta: mee: non inde vetabor bhe.
Et ē snia. vir pñ ducē pmatrē vxoris aliqñ: ali
qñ nō. si scd ē pmatr n̄ mrioniu pñmatio pōt eā
ducē mortua vxore. qz nō ē ppat sz innoc^m
& hostiē. si p^o mrioniu fiat cōmater: tñc vlti^o
distingue oī. aut hoc est qd vxor leuauit fili
um mulieris: & tñc nō pñ eā ducere: qz ē pma
ter eius. aut qz illa mulier filiū vxoris n̄ pñtū
de isto marito: & tñc pñ eā ducē: qz nō ē pma
ter eius: si at filius sit de isto marito nō pñ eā
ducē: qz rōne filij sit pmatr eius. Sz de con
firmatione moueat casus. Eps pñmatio ali
quā: quā filius eius duxit vxorē. qd sciendū.
Dicit aliq: summū pontificē pñulendū: cū sit
nouus articulus. Sz melius ē dicē mrioniu so
re nullū. qz vt bñ ex lib. vi. eodē mō pñit ppa
ternitas in baptismo & in confirmatione. sed
fili^o baptizātis neq accipe filiā baptizatā. er
go nec fili^o pñmatio ab eo pñmatio p isto
facit. c. vi. de cōg. spū. in sexto. ¶ Scda p^o est
hec. Sic legal cognatio vinculū pñit vt im
pediat bptm & dirimat bptm pñgiū qd sit

vinculū p̄s. tū p̄ aucte nicholai pape. t̄ h̄ in
l̄sa p̄ntis disti. inter eos nō p̄trahit cōiugiu
q̄s adoptio iūgit. Tū sc̄do: ecce 3ª lex nāl: lex
dīna: lex humana. vltra legē nālem lex dīna
addit cognatiōē spūalē. ergo etiā vltra nā
lem legē: pōt hūana addere cognatiōē. Tū
3° q̄: sicut p̄tio ē gñare filiū: ita t̄ fouere edu
care t̄ h̄ditatē relinq̄re. g^o cū aliq̄s assumit
aliq̄ē ad hos act^o: recte p̄t dici p̄r: ille fili^o.
s̄z iste r̄lonea s̄t vinculū. g^o vñ iste tres cōḡtōes
carnal: spūal: legal: magnā h̄nt p̄u. nientia: t̄
se h̄nt sicut ordinant. p̄tia. n. est carnal. q̄ ex
carnali gñatiōē ducit. sc̄do cōḡtio. i. spūal ex
regñatiōē ducit. 3° cōḡtio q̄ legal ē ex actib^o
gñatiōē p̄ntib^o uoiat: q̄ si fouet: educare: pos
sēssionē dimitte. t̄ leges i maximū solaciū ip
sis piugis hoc p̄cedunt: nec p̄t gl̄z adoptare
v̄l arrogare: s̄z vir nō mulier. t̄ solū ille q̄ ē p̄
familias: q̄ ē sūt iuris. t̄ nō filii familias: s̄z so
lū ille q̄ potuit filios nāl̄r gñare. vñ si ēēt fr̄
gidus nō poss̄t adoptare. h̄nt nec spado: q̄ ca
ret testicul nāl̄r. si aut̄ violēter sint si bi absci
si p̄t adoptare: ēēt iste solus p̄t adoptare q̄ p̄ce
dit adoptatū p̄ ānos. xviij. ita q̄ poss̄t enī nāl̄r
ter gñalē. hec oia poss̄t. ēēt h̄nt. ff. de adoptio
nib^o. l. p. adoptionē. Notādū t̄ p̄ q̄ arrogare
p̄t. q̄cūq̄ p̄t adoptare: si fiat p̄ncipis aucte
excepto q̄ arrogator d̄z h̄se ad min^o. l. x. an
nos. nisi forte ex alia cā necētia: puta p̄p mor
bij: vel q̄ p̄uictā p̄sonā vult arrogare: t̄ ē rō
q̄re nō p̄t cōiter. q̄ vsq̄ ad illd̄ t̄ps d̄z intēdē
gñatiōi nālī nō legal: s̄z mior. l. x. ānis p̄t ado
ptare. ff. de adop. l. si p̄e. §. vi. Notādū sc̄do
q̄ tutor vel curator nō p̄nt arrogare illū cui^o
tutelā vel curā gerūt. si ē mior. xxv. n̄ p̄t ado
ptare: q̄ p̄sumit q̄ nolūt rōnē reddere. ff. de
adop. l. vt ei. Notādū 3°. p̄az trū cōḡtionuz
sufficiētia: carnal spūalis: t̄ legal: posse sumi
trip̄s. vt doc. ingt̄ duo. sc̄do art. q. i. p̄ntis di.
p̄tio^o p̄z triplicē legē. nālē: dīnā: t̄ positīuā.
fm̄ legē nālē: est cōḡtio carnal: q̄ntū ad sc̄daz
spūalis q̄ntū ad tertiā legal. Sc̄do^o pōt sumi
pences id q̄ aspiciūt: tria. n. i nobis s̄t dōa: na
ture ḡferz fortūe. dōa nāe aspiciūt cōḡtio car
nal: bonū ḡfe spū v̄l: bonū fortūe legal. 3° mō
vt cōḡtio carnal respiciat carnē: spūal aiām:
legal totū hoīez. T̄ Sc̄do p̄p̄bas. tū p̄. xxx.
q. iij. ita diligē. Nicho^o papa dicit: t̄ h̄ in l̄sa:
iter eos nō h̄nt mrio^o q̄s adop^o iūgit. tū 1°
q̄ d̄z ali^o ē affect^o p̄inus: ali^o marital. tū 3°
xxx. q. iij. c. iter eos q̄ nā t̄ eos q̄ adoptiōē filij
s̄t v̄nēradē leges romāe mrio^o h̄bi nō p̄mit
tūt. notādū t̄ sūt in hac m̄. 3. binarij. p̄ponuz
m̄l̄t̄ aduertēdū. p̄. p̄p̄o: cōḡ^o legal t̄ dīu in

pedit q̄dū durat: s̄z ea remota nō spedit. 3°
p̄p̄o in linea descēdēte cognatiōis legal q̄ ē
iter adoptatē p̄iez t̄ filiā adoptatā sp̄ ipedit
mrio^o: ēēt si tollat adoptiō. en p̄m^o biari^o. 3°
p̄p̄o in linea q̄ respiciūt laterales vt filij nālē
t̄ filiā adoptatā impedit mrio^o q̄dū durat
adop^o. itellige t̄ q̄dū m̄et i p̄tātē p̄tio. vñ
si p̄t moriat p̄nt h̄bē: vel si fili^o nāl v̄l h̄^o ado
ptia emācipet p̄nt h̄bē: h̄nt ē de filij. arrogat
ēēt de p̄ḡtōe legal. c. vñico. t̄ ar^o affuit. L. de
adop. l. penl. §. pel. Quarta p̄p̄o. fili^o ille^o
p̄t h̄bē cū h̄^o adoptia: t̄ h̄nt h̄^o ille^o cum s̄o
adoptio. q̄z ille^o n̄ ē in p̄tātē p̄tis: sicut vult
Inno. t̄ host. ēēt de cōḡ. legal. c. vñico. en 2°
biari^o. Quarta p̄z h̄ filij adopti p̄nt inf se h̄bē.
Sexta q̄ adoptat^o nō pōt ducē filiā adopta
tio. nec adoptiā vxorē adoptati: en 3° biari^o
3° 2° ē h̄. 2° piugia licita s̄t t̄ h̄bēsta iudicā.
q̄ sint licita p̄z aucte pauli apli. i. t̄bio. v. vo
lo iuniores nūbē: filios p̄creare: m̄sieres fami
lias esse. tū 2° q̄z abaz sc̄das nuptias h̄nt cū
cethura. gēn. xxv. tū 3° q̄z remāet morb^o: iō l̄
citū ē q̄rere reme^o. q̄ ēēt sint h̄bēsta pbat. tūz
rō sacri. tū 2° bonū plis q̄ aliq̄i i p̄tis nuptijs
n̄ h̄nt. tū 3° q̄z h̄bēstas fornicatōis cuitat. t̄ t̄m
de 1° art. Quidā ad 3° art. s̄t. 3. dif. p̄. dif.
si oz vt q̄s dicat p̄p̄i aut p̄zin^o pueri nisi bapti
zet enī: vt enī tāgat. dic ff lād. q̄ sic. l̄z hosti. di
cat dūm. si ēēt puer i bap^o aut i p̄firmatiōe iuol
uat l̄it̄heo aut laue^o: oēs tenētes l̄it̄heū p̄pa
tres sūt. T̄ Sc̄do dif. vñ v̄nt h̄bū arrogatōis
i. p̄posito. d̄m^o q̄ arrogatio d̄ q̄ logmur ē q̄li q̄
dā iterrogatio. d̄m^o d̄i de ad t̄ iterrogatio: sed
mutat d̄. l. r. In arrogatōe. n. regit d̄m^o arro
gē^o t̄ ei^o q̄ arrogat ēēt exp̄suz: vt vis me h̄re i
p̄iez: t̄ vis me h̄re i filiū. s̄z h̄ adoptio nō reg
rit: vñ isans puulus p̄t adoptari n̄ t̄i arrogat
ri. T̄ Tertia dif. q̄t sūt ipedimēta mrio^oij. su
p̄. dif. xxvij. iuxta m̄ētē doc. denoti diuisa s̄t
ipedita mrio^oij i q̄tuor ternarios. i. xij. iux
ta illa metra. Error cōditio. s̄z q̄ illa metra vt
h̄ scot^o inuit. nec iplēt s̄az n̄mez: en n̄ p̄nt oz
dine ipedita situādiō: s̄z t̄u n̄uēz nō iā. xij.
s̄z. xij. rep̄iunt ipedimenta in cōi comp̄to t̄
ordine potiori q̄ sequētib^o metris ponuatur
t̄ continentur: t̄ obuiat landulphus.
Qis fraus plone: serui dationis t̄ amens.
Addita conditio tria coniugij bona tollens.
Frigidus arta puer: truncatus prestigiatus.
Alterius coniunx: obstant mutue dationi.
Ordo sacer votuz deo cultus sp̄sio mech̄.
Carnalis legis: cognatio spūalis.
Hi vi p̄cepti sūt h̄uic affinis honores.
Hi p̄suz p̄ntēt h̄re ipedita. P̄um^o p̄suz

p̄ntēt q̄
ē error
m̄ētē i.
hec ip̄e
plis
tio in r̄
m̄icō
malefic
d̄m^o p̄
t̄ adult
d̄m^o p̄
Sept^o
Et q̄ p̄
gal p̄
mrio^o
dū gl̄
trionij
t̄ d̄m^o
p̄m^o n̄
adopt
cū p̄e
cū cr̄
tio. i. s̄
d̄m^o p̄
tinētā.
tur p̄n
lis cōḡ
rō. d̄m^o
Et pon
sp̄alē
in hoc
q̄ legal
m̄. Et p̄
p̄m^o r̄
solū p̄
bent d̄
r̄: vt in
sciendu

gde qua
cipa. In
ster p̄m
ta ager
sc. Alun
bonoz
uo. talit
y m̄g^o p̄
m̄ ager
p̄m̄t.
p̄m̄t.
cunda
p̄ia agi

ptinet qnq. i. metū: fraude. i. errorē p. suū id ē errorē cōditiōis: rationē. i. p̄ctū cum alia a mētē. i. nō cōpotē rōnis. Scd̄s v̄sus continet hec ipedimēta tria bona p̄iugij. i. facti: fidei. plis. Terti⁹ v̄sus ptinet ipedimēta: frigiditas in viro: artatōis i femia: puericie i vtroq: tricatōis mēbroz necessarior: z p̄stigiātū. i. maliciatū. Quart⁹ v̄sus ptinet vniū. Quit⁹ v̄sus ptinet ordinē sacz: votū: disparē cultuz z adulteriū cū p̄sōidē: z fidei datōe. Sextus v̄sus ptinet cōgitiōē carnalē legalē z sp̄ualē. Septi⁹ duo: ita i sūma st octo triplici mō dēa Ex q p̄s ad qōnē q v̄s cōgitiō sp̄ualis aut legalis publice hōstet iusticia. s. nō scdē nuptie m̄rio^m ipediūt. Tūc ad arg. C Ad p^m dicē dū q loq̄ de iā dēto m̄rio. q̄r aut bona matronij ipediūt hoc dēn fuit in fili in pcedē ti dist. C Ad scd̄s d^m q nō ē fil: fili. n. ad optiū nō ē similis filio adoptiuo nisi pp̄ p̄ez adoptantē. fili⁹ at nālis maiorē h̄z cōuētiā cū p̄e q̄ adoptiū. rō p̄s. C Ad 3^m d^m. q diētū criso. exponē dū ē dū dic. vere est fornicatio. i. signū fornicatōis ita de m̄gio dū dic in digēt p̄nia. i. oñdunt idigere: q̄ p̄tendit i cōtinētia. Ex ista di. sic de pcedētib⁹ tres sequitur pōnes d mēte m̄gri. C P̄ria ē. Sp̄ualis cōgitiō p̄iugij dirimit atq̄ iterimit vt dīc rō. Dicit p^o q sp̄ualis cōgitiō ipedit m̄rioniū Et ponit a p̄ncipio dist. vsq̄ ad illd ca^m. q at sp̄uales v̄s adoptiui rē. C Scd̄a p^o. vt sp̄ual in hoc officio sic ē legalis sine dubio. Dicit p^o q legalis cōgitiō sicut sp̄ualis ipedit m̄rioniū. Et ponit ab illo ca^m. q at sp̄uales v̄s adoptiui rē. vsq̄ ad illud ca. Sciendū ē etiā q n̄ solū prime nuptie rē. C Tertia p^o. Non debent dānari secunde nuptie nec blasphemari: vt infamie. z p̄s p̄co. Et ponitur ab illo. c. Sciendum est etiam rē. vsq̄ ad finem. dist.

Postremo de cōditiōe rōnis rē. Hic signat. xliij. dist. hui⁹ q̄rti finiaz. q̄ ita h̄z p̄tinuari ad pcedētes. In p̄nc^o si qdē quarti ē tot⁹ q̄rt⁹ in tres p̄tes diuisus p̄ncipa. In q̄rti p̄ria dono sacfoz celi resp̄lēdet iter p̄niū. Et ista ps dīno adiuto^o fuit expedita agendo de singulo sacfoz sigillatim z per se. Hunc scd̄a ps hui⁹ q̄rti incipit in q̄ aurca bonoz attingit: z plenū gaudiū. vñ z doc. de vo. taliter hāc p̄tē pcedētī cōtinuat. Ingt. n. q m̄gri p̄l^o egit de sanitate quā sacfa cōferūt mō agere incipit de sanitate ad quā sacfa disponūt. P̄ria est sanitas gratuita. scd̄a gloriofa. p̄ria est vie. scd̄a est p̄rie. p̄ria est a culpa. secunda a miseria. h̄z aut ista ps diuidi in 3. In p̄ria agit de ipsa hōiuz resurrectione. In scd̄a

de alaz aī resurrectionē p̄statiōe. In 3° de iudicatorz remunerationē. P̄ria ē in p̄nc^o. Scd̄a dist. xlv. ibi. P̄reterea sciēdū ē q oēs aīe rē. Tertia dist. xlix. ibi. P̄post rōnē. Rursus p̄ticularia in q̄ agit de ipsa hōiuz rōnē in 3. p̄tes diuidit. In p̄ria rōnis nā pōit. In scd̄a resurrectionis modus exprit. In 3° de abortiuis z mōstis qō soluit. P̄ria ē in p̄nc^o. Scd̄a ibi. dē. xliij. Solēt at nōnulli p̄cictari. Tertia in fine eiusdē dist. ibi. illud ē inuestigari oī rē. Rursus p̄ticularia q̄ ē p̄s dē. in q̄ rōnis nā pōit: i tres p̄tes didit. In p̄a resurrectionis notat futura. In 2^a assignat hora illa dura. In 3^a dissoluit dubia obscura. P̄ria in principio. Scd̄a ibi. P̄edia aut nocte dī v̄turus rē. Tertia ibi. Hic querit vtrum electis affit tūc memoria rē. hec est dīo p̄ntis di. in gīali.

Et resurrectionis gīalis hōiuz de sepulchris suis nocte sit futura. Et af qnō tripli. P̄rio sic. Nō redibit eadem vnio: ergo nō idēz hō. Aīis p̄s: q̄ interrupta ē: interruptū at idē nō redit: q̄ si redit iteratio ē. iteratio at idēptitati repugnat: q̄ iteratio pōit numerū: i dēptitas p̄uat. P̄s p̄ntia: q̄ totū requirit vnionē p̄riū: i gī idē totū eandem vnionē. C Scd̄o. af. iumēta non resurgēt. ergo nec hō. p̄ria t̄z eccl̄a 3°. c. vñ ē iterit⁹ hōiuz z iumētoz. aīis p̄s. q̄ aīa corz cū corpe morit C Tercio af sic celū nūq̄ dīstruetur: ergo hō nūq̄ resurget. aīis p̄s. q̄ i eternū celi fundati sunt. p̄ria p̄s. q̄ iob. xliij. scriptū ē hō cū dōr mīerit nō resurget: donec atterat celū nō cui gilabit. C In o^m. Tū p^o iob. xix. Scio q i nō vltimo die de fra surrectur sum. Tū scd̄o. p̄a corz. xv. Qēs resurgem⁹ rē. Tū 3° auicena. ix. mē. c. viij. dic q aīa hēbit corz apd rōnēz. In ista. q. rē. C Quo ad p^m arti. fmi sūt. rō sepulchz. nox. P̄rim⁹ fmi⁹ ē rō. vñ notāduz vltra dēa de rōnē lib. iij. d. xxiij. q̄ rō sit capi tripli. P̄rim⁹ dī rō actiue: rē sic dicit ielma marthe. Jo. xi. Ego sū rō z vita. Et l̄z rō sic sūpta coīs sit trib⁹ p̄sonis. tū aliqū p̄i appropiat. sicut i pelara iacob. p̄p̄ia innuit. dū in filio suo iuda d dīno iesu p̄phetauit. gen. xlix. c. Ad p̄dū ingt ascēdisti fili mi hec ē hō illa dico flebilis qua cruce ascēdēs. p nobis mortu⁹ exregescēs accubisti dies est crastina seu sabbati in qua in sepulchro regit. q̄s suscitabit eū z dies est dīnica: z p̄iem innuit suscitantem. sic iesus ad patrē suū dicit ps. c. xxx viij. Dñe probasti me z cognouisti me. ecce dies hō. tū cognouisti sessionem meam. sub batina. z rōnem meam: dīnica rōnis sic loq̄tur petr⁹ ad pplm. actiū. ij. c. Quē deus susci

tauit solutis dolorib⁹ iferni: Aliqñ appropia-
tur filio. vñ ipse iudeis dicit Jo. ij. c. Soluite
tēplū hoc ⁊ in trib⁹ dieb⁹ excitabo illud. seg-
tur. Cū ergo resurrexisset a mortuis recorda-
ti sunt discipuli eius. qz hoc dicebat de corpe
suo ⁊ crediderūt in eū. vñ ⁊ de lazaro Jo. xij.
di. ca. Jēsus. g^o añ sex dies pasche vēit betha-
niā vbi fuerat lazaro mortu⁹ quē suscitauit ie-
sus. Tertio aliqñ appropiat spūscō. sicut ex-
ponit illd ezech. xxxvij. c. Ecce ego aperia tu
mulos vros ⁊ educā vos de sepulchris vris
ppte me⁹ ⁊ iducā vos i frā isrl vñ ⁊ totū pū
credo: scōspū appropiat: sicut magnū credo
pzi ⁊ filio in q tñ dī carnis rrōnem. Scdo dī
principalr rrō surgē siue resurrectio a pctō. hō
n. in statu inocētie rect⁹ p dīr⁹ est in ecclia. sa-
lōne dicēte. c. vij. Solū⁹ hoc iueni qz fecerit
bōis hōiem rectū: iō si ruat in pctā ⁊ emen-
det: nō tā surgit qz resurgit. Et vt dī apoc. xx.
c. hec est rrō pzia. Btōs ⁊ scōs q bz ptem in
rrōne pzia. de ista nos amouet paulus ephe.
v. c. Surge q dormis: ⁊ exurge a mortuis: ⁊ il-
luminabit te xps. C Dī 3° rrō sicut capif i p-
posito. p reuione aīaz rōnaliū in sua corpa.
de qua dī Matt. xxvij. c. Multa corpa scōz q
dormierāt surrexerūt ⁊ introierūt in sanctas
ciuitatē. Et Jo. vi. c. iēsus dīc. Qui māducat
meā carnē ⁊ bibit meū sāguinē bz vitā etnāz
⁊ ego re. eū i no. die. ad vitā inq: alios at ad
iudiciū. C Scdo termin⁹ ē sepulchrum. ⁊ fm
q dī triplr: triplr accipit. P dīo⁹ vt dicit pa-
pias dī a sepulchro. ⁊ sic accipit gen. i. seu vltio
c. dī patrē eoz filij iacob sepeliūt. ⁊ portātes
eū i terrā chanaā: sepellerūt eū in spelūca du-
plici: quā emerat abīa cū agro i possessionē
sepulchri. ⁊ sic accipit i. q. Scdo⁹ accipit sepl-
chz vt dī qñ seorsus a pulchro. ⁊ sic dī ps. v.
Sepulchz patēs ē gutt eoz lin. su. do. age. ⁊
sic mali dñr sepulchra qb⁹ nū est turpi⁹. Ter-
tio dī sepulchz qñ seorsū a pulsu. ⁊ sic viri cō-
tēplatiui dñr eē in sepulchro: vt declarat bea-
tus greg. in moralib⁹ exponēdo illud iob. iij.
c. Qui expectāt mortē: ⁊ nō vēit: qñ effodiē-
tes thesaur: gaudētqz vchemēter cū iuenerit
sepulchz. q vtrūqz expt⁹ ē videat. discernat h
gaudia seculi ⁊ cōtēplatiū. C Tertio termin⁹
ē nox. Quāuis nox possit multiplr accipi: tñ
qz xps de se dīc Matt. xij. Sic fuit ionas in
vētre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ sic erit fili-
us hōis i corde tre trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ nocub⁹.
iō i pñtiāz nox accipit triplr fm q triplr veri-
uat. P dīo⁹ dī nox a nictin grece qd nigz est
⁊ sic nox ē dyabol⁹: ita q i celo ēpireo qñ di-
uinus ē dīc nāl ēpire⁹ i dīc artificialē ⁊ noctē

vt sint bōi āgeli dies: s; mali nox. Sic aurek-
us aug. illd expōit sup gen ad ifaz gen. p^o. ap-
pellauitqz lucē diē ⁊ tenebras noctē. ⁊ si i gñā
li tres noctes ang⁹ qz de triplici ier⁹ cū eoz
principe ceciderūt. Scdo dī nox a noceo no-
ceo: ⁊ sic pctm ē nox nū. n. tñ nocet sic pctm
⁊ pzia nox dīa⁹. Scdoz noctē i padiso terre-
stri p adā fieri pcurauit: vt q in padiso celesti
primā fecerat: in terrestri padiso pcuraret ⁊
scdoz. iuidia. n. dyaboli mors itrauit i orbem
fray. Et sic dies freftris padisi: i diē ⁊ noctē dī
uisa ē. de hac nocte ad roma. xij. diē paulus.
Nox pcefit: dies at appropinquabit: ⁊ hec tri-
plex i padiso terrestri in ext⁹ añ legē ⁊ sub le-
ge vsq ad qrtū: q ē plen⁹ dies. Tertio dī nox
a noceo nocēs p pñtiū. qz nō nocet: s; iuuēt. ⁊
isto⁹ a aduersitates h⁹ seculi dñr noctes: ⁊ p-
io speritates dies. Et vere si bñ sufferunt s; vñ
ma dies. de hac nocte in ps. p^o dī. S; in lege
dñi fuit volūtas ei⁹: ⁊ i lege ei⁹ meditabit die
ac nocte. i. i pspis ⁊ aduers⁹: hec durabit vsq
ad finē seculi. Qui. n. amicū i aduersus relin-
q: amic⁹ nunq fuit. C Quātū ad 2^m arti. s;
tres pōes. Pzia ē de rrōne i se. scda de rrōne
p ppatōez ad mētē nīaz. tertia de tpe rrōnis.
C P^o 2°. Sic gñā ē possibīl⁹ iō rrō: vt de sa-
cto veniat. ei⁹ possibilitas. p ex hoc: q nō im-
plicat pditionē. tñ in mō ponēdī ⁊ declarā-
di doctores variant. de pñti s; tres mōi expli-
cātes hñmōi possibilitatē. P dñm⁹ ē tpo. hñm⁹
di. xliij. q. i. vtr sit idē hō nūero q resurget
i solutioē tertij argumētū ⁊ ymagiat tres ppo-
nes. Pzia ē q i hoīe nō sit nisi vna tōsa. scda
q ista forma bz idē eē nūero qd totū pñctū:
qz si nō: tūc forma vniret mae p acci⁹: qz i⁹ q
hñt distincta eē: si vnunt p acci⁹ faciūt vñā.
tertia q qz manet aīa separata manet eē con-
iunctū: ⁊ pñs nō est difficile vidē. qūo re-
dit idē numero. sed si poneret i hoīe alia for-
ma q corūpet difficile esset: qz eēt ipossibile
corruptū idē numero repari. Qōtra istā opio-
nē ex fundamētis doc. sub. p^o qōne pñtis dī.
af triplr. P dñm⁹ negat rrōnē rrō. n. fm dāscē.
qto suaz snīaz. c. iij. ē ei⁹ qd cecidit resurrectō
⁊ p3 ex tñis id. n. pprie resurget qd p dīt eē.
qd g^o non p dīt esse qd redeat non resurget.
vñ hec opio: s; non explicate: tñ implicite: rrō-
nē negare vñ. scdo seq⁹ q nec idē sanguis:
nec eadē nīsbilitas nec eadē masculinitas. nec
idē capillus possent redire idē in nūero. pba-
tur pñā. q cōstat q sanguis corruptibil⁹ scā
incineratiōē: nec remānet eē eius simil⁹ nīsbī-
litas ⁊ masculinitas. capilli rō rē. falsitas p3
qz sancti ponunt istā reditē eadē in numero

in xpo: ⁊
corrupti
s; eadē
go illuc
posset
mortu
plures
tes dicit
se eadē
positū:
rōnalis:
ad eē to
esse form
tus sub
nd eē a
qo q for
po⁹ co
cālitatē
ista duo
ptuz nū
vñ sentū
hoc p3 p
caro con
nūero. ⁊
uit olia:
carne ali
nā i null
pararet
Hōne in
terit idē
roma tpe
tationē
sōngt qz
s; vt qd a
pūmere
nūero. L
cū q dā
in relucē
sub form
se bēre n
āguēdi
formā: s;
tas mor⁹
enitas for
sio mortu
culari ⁊
equoce
qd dicit
ro p piter
tinuitas
phoe red
qd dī: it
tūc. n. m
et manu

in xpo: et de facto reducuntur in oi hoie. 3° q² corruptio ē de p^oditio alicui⁹ subē. ex. v. p^opico. s^z eadē subā corrupta redit: als nō eēt rō. er go illud corruptū numero p^t repari. als non possit idē numero repari corruptuz: cui⁹ aia mouēdo corruptū. p^ois est falsuz. q² legimus plures scōs bruta eadē viuificasse. nō. n. p^otes dicere tauz quē suscitauit siluester nō fuit se eū dē. nec eoz rō valet. pcedat p^ouū sup positū: q² in hoie nō est nisi vnica forma. i. aia rōnalis: nō est v^oz q² eē forme sit esse totū: q² ad eē totū per se teriatur g^oliatio real: et nō ad esse forme. similiter p corruptionē tollit eē totū subē et nō forme: cū dicis si forma h^z aliud eē a p^oucto: nō facit v^oū cū mā. 6° ē: imo eo q² forma est eē q² actus: et mā ē eē q² est p^o et com^o: nec est hoc nec illud. s^z cātuz ealitate intrinseca istoz. ex. viij. et viij. me^o. iō ista duo faciunt v^oū p se. v^oū et dū idē corruptuz numero nō posse idē redire numero. vt v^o sentire ista opio: ē infirmare oipotentia dei hoc p^z per aug. xxij. de ci. dei. c. ij. vbi querit caro comesta et incinerata quō redibit eadez nūero. et dicit q² nō ē difficile apud illū q² nōquit oia: et p^t cūcta. dato. n. q² nō remaneret de earne aliq² d^z oib⁹ modis periret: ita vt eius mā i nullis nē latebris remāssit v^oū vellet re pararet eā opa altissim⁹. Et dam. li. iij. c. vlt^o. Hōne ingt defectū et defluxū corp⁹ repare poterit idē opa. Scōs mod⁹ ponēd⁹ ē egidij de roma theo. p^o. Quia. n. nā et motū agit et mutationē: iō nō p^t reducere idē nūero ex aduē longi q² dū nō agit p motū aut p mutationē s^z vt qd aspiciat mā^o et oino indistincta: p^t imprimere in eā oēm formā: et sic p^t redire idēz nūero. Cōtra hūc motuz trip^o p^o in eo q² dicit q² dū nō agit per motū aut mutationē: q² in resuscitatione mā fuit sub p^ouatiōe: et post sub forma et ē ibi nā cōpleta mutatiōis aliter se hēre nūc q² p^ouatiō. ex. vi. p^ohili. nec v^oz ex mō arguēdū nō est eadē mutatio. ergo nō ē eadē forma: s^z n. ex alienitate forme sequitur alienitas mot⁹: nō tū ex alienitate mot⁹: sequitur alienitas forme. imo ē fallacia p^ontis. sic ex diuēsis motib⁹ p^t acq² idē vbi: sicut p^z i motu circulari et recto. v^oū et aug. vult idēz posse g^oliari equoce et vniuoce. 3° de tri. c. ix. Scōs in hoc q² dicit q² mutatio nō p^t redire eadē numero pp iterruptionē nō v^oz: q² dato q² nō sit cōtinuitas p^ois ad p^ote: quō loq²ur scā interruptionē redibit tū totū in se p^ouatiō. 3° i hoc q² dicit ita gē nāle nō attingere mā^o vt qd tūc. n. mā nō i formaret immediate a forma. q² est manifeste falsuz. 3° opio est doc. sub. et dicit

tria. p^omū q² possibilitas rōnis p^o querēda ē ex oipotentia dei. scōs q² ē querēda ex p^ote obi q² nō iplicat p^oditionē. tertū q² modicus est ad p^opositū aut illud inducat p^o mutationem aut sine mutatiōe. Scōs p^o p^ontis dicit. q² rō de facto v^oiet. p^obat. tū p^o aucte simboli ap^olo rū. carnis rōnē. tū scōs simboli nicenī. ex p^octo rōnē mortuoz. tū 3° aucte simboli a^othanasij. Scōs hoies resurgere hūc cū corp^oib⁹ suis. Scōs p^o ē hec. Et si sint aliq² rōes ad rōnē nāliter p^obāda nō tū sufficiunt q² aliq² sint rōes hic. p^obātes ex trib⁹ p^z satis p^obat⁹ onibus. p^o est aia intellectua ē forma hois scōs aia intellectua ē immortalis. 3° q² nō p^o tuo remanebit aia eē totū. De p^o dicit t^o p^o. i. p^ote summe. q. lxxvi. arti. i. q² nota ē nāliter. tū q² p^o loquētes nāliter hoc dixerit tū 3° q² i d^o finitione hois ponit rōnale quo aia signat intellectua. Ex opatione vero p^opria p^obat idē vbi. s. trip^o p^o. p^o sic intelligere ē p^opria opatio: ē ig² a p^opria forma. ig² aia intellectua est p^opria forma hois. s^z ista rō etiā fm eos nō cogit nisi thomas sibi p^odicat: q² intellect⁹ ē hūanus in intellectuōe nō se h^z actiue: s^z passiue p^ote eadē. q. lxxix. arti. ij. ig² nō o^z q² illa intellectio sit a p^opria forma. Si aut aliq² dicat negādo q² hō p^oprie itelligat: s^z ponat intellectū quādā sepatā subām: sicut posuit auerrois sup tertū de aia. p^ounctā mediātib⁹ fantasmatib⁹ nē humane: et illa itelligat nō hō: et sit hō nō rōnale p^o essentia: s^z aial irrōale nob^o tū. sicut dicit in lib. de aialib⁹ alber. mag. q² pigmei nō sunt hoies s^z gen⁹ nob^o sinuaruz. p^obat t^o p^o scōs q² hō p^oprie itelligat: s^z parte sume. q. lxxv. arti. ij. hō cognoscit actu cognoscendi nō organizato. ig² p^oprie itelligit p^obat assumptū. q² cognitio p^o organū limitatur ad certū gen⁹ cognoscibilū: sicut p^z in vfu ad v^o sibi et auditu ad audibilia: nō sic ē cognitio hois fm q² hō. sed dicere q² dato q² cognitio hois s^z q² hō: nō inesset hōi per aliq² organū inessit tū p^o totū hōi. et ita nō o^z q² trāscēdat genus cognitionū sensitiuaz. Elteri⁹ diceret q² hec cog⁹ inessit fm actū fanta⁹: q² ea lesa ledit s^z hoc scōs nō impedit hoc. n. agit ordo p^ontis in agēdo etiā p^ouū nō facit: q² nō solū p^o hūc cognitionē discernit hō sensibili⁹ inter sc^o sensibilia ab alio insensibili. iō o^z q² excedat cognitionē o^ois sensibiliū. Eliter et 3° idē p^obat p^ote eadez et q. arti. v. q² aliq² cognitio imālis inessit nobis: nulla sensitiua p^t eē imālis. hō d^o

doe. sub. q. ij. q. hoc nomē imateriale frequē
 est apud phūm. z pōt capi tripl. p̄mo^o vt
 dicat imālis cognitio q̄ nō ē per organū. Se
 cūdo^o dī imālis: qz nō extēsa: nec ē idē cū p^o
 qz dato qz cēt totū^o p^o bñ ēēt extēsa: nō tñ or
 ganica. Tercio^o dicat imālis respectu obiecti
 z vt dicit doctor hic ē modus sortior ad pbā
 dū cognitionē intellectiua nō ēē sensitiua. tū
 p^o qz sup se p̄uertit. tūz scōo qz cognoscat sub
 rōne p̄iori q̄ quicūqz sensus: vt sub rōe entis
 z veri. tūz qz cognoscat rōnes z entia rōnis
 Scōdam p̄pōnē qz aīa sit imortalis. pbat ff
 richar. de me^a villa li. ij. di. xix. arti. i. q. i. Tūz
 p^o aris. i. tertio de aīa: intellect^o sepat a ceteris
 sicut p̄petuū a corruptibili. z in eodē 3° pōit
 tur dīa iter sensus z intellectū: qz excellēs sen
 sibile corrupti sensus: excellēs itelligibile p̄fi
 cit intellectū. Tū scōo. xij. metha. c. ij. mouen
 tes eadē rē. vī dīe intellectū p̄petuū. Tūm 3°
 xvi. de aīalib^o. relinquitur solū intellectū dī foris
 aduenire. Corroborat triplē rōne p̄^a nāle
 desiderū nō est frustra hoc ē ad sp cē i nobis
 Sēda qz intellect^o nō hz mām: qz est cā corru
 ptionis. 3^a. qz fortis dīz se morti exponere pro
 republica: qd vēr nō cēt si aīa foret mortalis
 T̄ho. p^o pte sūme. q. lxxv. arti. vi. ad idē addit
 qz aīa rōnalis nō hz sūū vñ corrupat: nec ali
 qd submī in q̄ sit de necessitate exigit. tū tertio
 qz simplex est: iō a se sepat nō p̄t. Ex aduerso
 dicit scotus. dato qz hec sint p̄babilia: non tñ
 demonstrant. ipse. n. phūs in hac pte sibi met^o
 riat: aut dubi^o remanet: pbat in lra deside
 riū nāle nō cogit: qz diceret qz ex apphēsiōne
 est erronea: qz intellect^o nō hēat mām trāseat:
 hz tñ submī hīs mām. de forti magnus actus
 virtutis ipm p̄miat. Ad primū thōe dīet phūs
 nālis: qz aīa rōnalis corp^o exigit vt sit. Ad ali
 ud dubiū qz ad dīstructionē sufficit qz res ver
 tat in nō cē: non qz sepat p̄s a pte. Tercia
 p̄pō qz aīa rōnalis nō remanēbit p̄petuo ēē
 totū. pbat a thō in summa 3 gētilis. li. iij. c.
 lxxix. per hoc qz p̄s ēē totū ē ip̄fecta. forma
 aut tā nobilis nō remanēbit ip̄fecta. Rursus
 qz nullū violentū p̄petuū: sepatio aīe a corpe
 est violēta: ista nō cogunt. ps. n. capīs p̄fecti
 onē a toto: ē imp̄fecta sepatā a toto. s. aīa in
 tellectiua dat vt sit z nō accipit. Ad aliū dīet
 qz violēta ad actū primū fm phūm nūqz est
 p̄petua: s. ad actū. scōm nō est violēta p̄p̄te
 nec ingrēs si suspēdat. Et tunc de illis tribus
 p̄pōnibus dicit scot^o p^o est nāliter nota. scōa
 plurib^o. 3ª pauciorib^o. vñ pcludet ex pte hac
 rōnem nō posse demonstrari. vñ nec retribu
 tio nec dīstudo nec mō xpi hoc demonstrat: de

necessitate. In actu. n. bono sit gaudiū retribu
 ens: z in malo pena puniēs: inqt augū. fide
 igit hāc tenemus veritatē nō coacti rōe nālī.
 Tercia pō est puluer collectio fiet i tpe: s.
 informatio z vnio ad corp^o in instātī. p̄^a ps
 pbat. qz fiet misterio āgelico. ergo i tpe. aīa
 ps. p̄^a arth. xxiij. p̄mittit fili^o hoīs angelos
 suos cū tuba z voce magna: p̄gregabunt ele
 ctos ei^a quattuor ventis a summis celoz vī
 qz ad terminos eoz. qd est dictū vbi cūqz fue
 rint disp̄se ptes mā^a corpis: siue in ignē siue i
 aquā terrā seu corp^o mediū: recolligēt z vniē
 tur. ps. p̄ia ex his q̄ dicta sunt li. ij. d. ij. CSe
 cunda ps. pbat: qz fiet imēdiatē a p̄io agēte
 qui lz possit inducē successiue: nō tñ appet rō
 dato. n. qz sit forma subālis nihilomin^o possit
 induci successiue. lz hēricus de gādauo q̄lib.
 iij. q. xv. sentiat op^m. Ex quo inferē qz possibi
 le est motū locale fieri i instātī. corp^o. n. repa
 randū maiorē locū occupabit qz ei^a cineret:
 aut forsan nūqz fm rariis z dēsius. ex qz ergo
 formatio fiet in instātī: legtur qd dictū est. Et
 tunc forsan ad t̄pus erit vacuū aut oportebit
 ēē subito moueri aerē circūstantē localiter: vt
 det locū formato corpi aut impleat vbi fuit aer
 ne def vacuū. aut tertio qz sint duo corpa sū
 elige qd volueris. De 3^a pte. f. vnione aīe ad
 corpus. scot^o dicit tria. p̄mū fiet subito ex pte
 p̄lo vniētis dei. scōo ex pte aīe vniētis qz est
 simplex nō extēsa. 3° ex pte corpis cui ē vni
 enda. qd est primū aīale: nō dico totūz corp^o
 vt cōphēdant manus z pedes rē. Tunc. n. si
 est necessē: s. voco p̄mū aīabile: vt cor: qd de
 necessitate eque p̄mo aīandū est. reliq̄ tñ par
 tes corpis simul aīabunt: s. nō ita de necessi
 tate. Scōm p̄ncipale qd dicit doctor ē qz i co
 dē in instātī in q̄ fiet corpis formatio fiet aīe
 vnio qz ē dispō necessitas nō absolute s. agē
 tis voluntate. tertiu qz formatio erit mutatio
 nō tñ vnio: qz nō ē p̄cessio formatiōis ad vni
 onē qd ad mutationē exigit. ex. vi. p̄p̄scorū.
 S. dubiū extat. Si oēs resurgēt in eodē in
 stātī. Scotus ex p̄bis aug. sentit qz nō primo
 in aduētū dñi mortui resurgēt. scōs viū mo
 rient. tertio resurgent. vñ. t. paulus dicit. i. ad
 thessa. iij. mortui qui i xpo sunt resurgēt pri
 mi rē. Et tñ de. ij. arti. Quātūz ad. iij. arti.
 sunt. 3. dīf. C̄p̄ria dīf. Que ē aut cui^a est illa
 tuba. de qua dicit. i. thes. iij. paulus. Dicit ff
 frā. de ma. q. i. xliij. di. hui^a quarti qz erit vox
 xpi z clamor vocātis ad iudiciū. z dicit pau
 lus tria de xpo. iussus descēdet in tuba dei in
 voce archāgeli. tñ idē sunt tuba z vox z dēi
 z archāgeli. C̄sōa dīf. de loco in q̄ fiet iō

dicitur.
 in vallis
 gregat
 saphat
 dicitur.
 ne qz
 xps. rē
 catue a
 se dñi
 dat mo
 ne. qz
 chūs nō
 Tūc ad
 eadē v
 ruptio
 qz pon
 nūqz p̄
 p̄bā dīe
 p̄ionat
 illo cel
 lore sol
 tari. Et
 p̄o. Et
 p̄o qz rē
 Et ponit
 nocte rē
 nuer z ap
 veniet a
 stabunt
 dia aīe
 etia rē
 rectum b
 boni z m
 ab illo lo
 cū
 etū est n
 modus
 leas p̄ter
 illud ēē
 derelurg
 broz suoz
 boz taz a
 p̄m. Sc
 rico rē.
 Tūc
 v
 ve
 af
 me: nō r
 est crucia
 veritate r
 ter: vt si
 possit in

dicunt. Dicit ff lādulphus in fine pñtis b. q. in valle iofaphat. int illud ioclis tertio. Con gregabo oēs gētes: et deducā eas in vallē iofaphat. **Tertia** dif. **Q**ua hora fiet rō ad iudiciū. scōl. q. v. pñtis di. triplice ponit opio: nē quālibet. pbabilē. **P**o^a ē in hora q. surrexit xps. vt sit pformitas. Scōla i hora q. fuit iudicatus a pilato. vt q. male iudicatus ē pcedat se bñ iudicare. 3^a in hora q. mortu^s ē: vt suā oñ dat mortē cām nostre rōnis. Et sic pz ad qō nē. q. v3 gñalis rō oium hoīuz de suis sepulchris nocte. i. incerto nobis tēpore sit futura. **Tūc** ad arg^a. **A**d pñmū dicēdū q. redibit eadē vñio sicut eadē extrema. nec obstat iter ruptio aut iteratio: qz nō ē de rōe vñiois: imo qñs ponit eiusdē reuersionē. qd. n. est iteratio nisi qñ pdera^s. **A**d scōm dñm q. salōn illud obñ dicit ex pte stultoz nō asserēdo: est. n. ibi pñonator. **A**d 3^m dicēdū q. iob itelligit b illo celo de q. petr^s loq^r 2^a ca. iij. ca. Celi colore soluent: qd nō itelligit nisi de celo elemē tari. Et ista bē. sicut de pced. de mēte. **P**o^a pō. Erit oium rō ad iudiciū et vocatio. **D**icit pō q. rō oium ē futura et vocatio ad iudiciū. Et ponit a pñm. di. vsq. ad. c. illud. **M**edia at nocte rē. **S**cōla bē. Incerto tpe iudex veniet et apiet abdita ppere. **D**icit pō q. iudex veniet ad iudiciū in incerto tpe: et tūc manifestabunt pñlia cordiū. Et ponit ab illo. c. **M**edia aut nocte. vsq. ad illd. c. **H**ic qñs vtz electi rē. **T**ertia pō. In differētijs sunt resur recturi boni cū ipīs et pñiatur. **D**icit pō q. boni et mali resurgent: tñ differēter. Et ponit ab illo loco. **H**ic qñtur rē. vsq. ad finēz disti. **O**lent aut nōnulli pcunctari rē. **H**ic sigf. xliij. di. b^o qñt: q. ita pñuaf ad pcedētes. **N**ā postq. in pcedēti di. vt di ctū est nā rōnis ponit: nūc i pñti resurgētīuz modus ingrit. Et bz diuidi in. 3. ptes pñcipales: pter illā que pñiuisa ē in pcedēti dist. ibi. **I**llud ēt inestigari o3 rē. In p^a deteriat mgt de resurgētīuz statura et etate. In scōla de mēbroz suor factura et itegritate. In 3^a de reproboz t3 aia qz corpore miserabilitate. **P**o^a in pñm. Scōla ibi. **N**on. n. pñt deo terrena mates rē. **T**ertia ibi. **R**e reprobis aut rē. **T**ñ barrabas fm totā sue nē humane veritate igne sit cruciād^s gehēnali. Et af q. nō triplr. **P**o^a sic. **I**dē fm nūmex nō resurget in diuersis: igr barrabas nō est cruciandus rē. **P**robaf pñā. qz qd fuit de veritate nē hūane in vno st ēē nutrimētū alteri: vt si bō nutritur de carnib^{us} hūanis et ita possit in eo cōuerti in veritate humane nē. et

per pñs si aliqui nutrit^s est barrabe carnib^{us}: nō resurget in barraba. aīa ē manifestū. **S**cōla af sic. **C**osta de q. eua formata ē in adā nō resurget: ergo barrabas rē. pz pñā: qz eque pfe et^s resurget adā nō est dubiūz sic barrabas: si ergo non resurget cū costa de q. formata fuit eua. pz pñā. **S**z aīa pbaf: qz si in adā resurgēt eua nō resurget: et sic nō ēēt gñalis rō mortuoz. **C**3^a af q. barrabas non sit cruciādus igne isernali. **I**gnis iserni nō ē corpore^s ergo barrabas rē. **A**īa pz. aucte aug. xij. sup gen. ad lram. nō sit corpalia s3 corpaliū similita: qbus aīe exute afficiunt. ignis. n. qd corporeū est. si ergo nō affligit aīas nec corpora: qz ponit eiusdē rōnis. **I**n o^m de veritate hūane nē. tñ pñio luce. xxi. **C**apill^s de capite vfo nō pbit. tñ scōla aug. in enchiridion. **C**aro restaura bit de toto q. caro nfa extiterat. tūc 3° aucte eiusdē. xx. de ciui. dei. **I**n o^m de igne infernali. tñ pñio aucte xpi **B**atth. xxv. **I**te mal. in ig. eter. q. para. ē dya^s et angelis ei^s. **T**ū 2ª aucte bñi greg. iij. dial. ca. xxix. **S**i diabolus eiusq. angeli cū sint icorporei corporeos sunt igne cruciādus: qd mīz si aīe aīq. recipiāt cor pora pñt corpea tormēta sentire. tūz 3° aucte aug. xxi. de ci. dei. iij. c. **C**ur nō dicam^s qñs muris veris tñ modis ēt spūs icorporeos pos se pena corpalis ignis affligi. et istud pbaf p hoc q. spūs hoīuz icorporei poterūt corporū suor vincū indissolubili alligari. In ista qōe rē. **Q**uo ad. i. arti. termini sūt. **B**arrabas **E**litas hūane nē. **I**gnis. **P**um^s termi nus ē barrabas. vñ nōndū h tria noia differ fm vocē: et pl^s fm rē. barrabas: barsabas: bar nabas. **B**arrabas. n. latro fuit. scditiosus s3 euāgelīū quē ipij in dei ptulerūt xpo. **S**i aut barrabas triplr. **S**i. n. barrabas fili^s pñs. bar n. fili^s dī abba pz. et sic d3 scribi p vñā. r. quod hñt nōnullē biblie. s3 cui^s pñs: illi^s inq3 de q. Jo. viij. xps dicit iudeis vos ex pze dya^s estis **S**cōla dī barrabas fili^s mgt. et sic d3 scribi p duplicē. r. a bar qd ē fili^s. et rabi mgt. Et cui^s mgt ē iste fili^s. illi^s q. dī **E**laie. xliij. **I**n celus pscēdā sup astra celi: exaltabo solū meū: sede bo in mōte testi et in laterib^{us} aglonis. **T**ertio dī barrabas fili^s mgti eoz: vt dīc Januēn. et tūc dī a bar qd ē fili^s: et rabi mgt: et is eoz et tūc deberet dici barrabaio. **S**z qz eoz iudeo rū inq3. sic. n. in egloga de padiso theodolus dīc patrē seqf sua ples. **C**Barsabas expōit triplr. **P**o^a dī barsabas vt dicit remig^s fili^s. reuertes. scōla dī fili^s qetis. sic. n. vt redimus ad dñz nos ad getē vocat. tertio dī barsabas fili^s pñs. s. f. reōta: s3 alteri^s patris ab a^o. illi^s

burnibus

veinas bu
num nec
de rph

vina g v d2

in aut
arce huf
hufur vi
pau 32

louis ex
27 dunt

32 17
24 357

1. de quo dicit **Matth. vi. p. n. f. q. es i celis**
 scificet nois tuu. **Barnabas** aut nome e apli
 nec e barnabas q i forte cu mathia ad apstatu
 missus e. l. raban id opinat sit. Sz beda cor
 rexit. iste qd e hebre dicit ioseph cognomiat
 iust ff simois i iude. Ali do cipr et pauli so
 ci et leuitas q triplr iterptant. p fili pphe. i.
 xpi q e ppha magn. scdo fil venietis. qz se
 z sua venies obtulit aplis. 3o fil solatots: q
 paulo aplo i solaciū apstat dat est zc. **C**Se
 cūdu tetmin e vitas hūane nē: z dī triplr.
 vt vult doc. deuo. pñtis di. arti. i. q. i. p. hū
 ad eē necessariū: sic corp fm qd de necessi
 tate exigit ab aia vt informet z aia rōnalis sē
 de vitate hūane nature vtputa ptes principa
 les corpis: cor: par: cerebrū. 2ū scdo dicitur
 aliqd de vitate humane nē: vt aliqd sit cōple
 tū z itegritū: vt ptes q faciūt ad hois cōpletio
 nē: sic man et pedes sē de vitate hūane nē.
 3o dē vitas hūane nature quātū ad eē decor.
 z sic vngues z capilli sūt de vitate hūane na
 ture. sic etiā de vita pportionabilr distinguit
 ibidē triplr. aut qz recipit p influētiā vite: aut
 scdo qz disponit ad vitā. aut 3o qz orit z cōser
 uationē hē ex actu vite. pñtio vūificat sūba
 corpālis z caro: z maxie in pñtib pncipalib.
 scdo vūit spūs z humoz. tertio capilli z vn
 gues. An notādū rursus vt meli pncipat: ga
 nonnulli dubitāt q vitas humane nāe pōt ca
 pi triplr. pñtio vt opponit p salutatē: z hoc
 pictura hois est fallus hōr: vā pictura. scdo
 dē vt opponit p diminiūtū: z sic hō i opa hois
 nō potēs dē hō dimidi nō ver. 3o mō vt op
 ponit p tuosum: z sic hō viciōsus hō nō est:
 sed figmētū hois. caput aut in. q. pmo modo.
CTerri termin e ignis: ab in qd e nō. z gi
 gno gignis: qz ex se plūmit: nō gñat. vltra aut
 ignē cōem. Guills pñtis. i. sūma sua de vni
 uerso triplicē ponit. pñmū q accēdit aqua
 z extinguit oleo: sic p3 in calce vīna. Est scdo
 scdo ignis q e vītu nō tñ cōbūstū: z infert
 passionē n tñ pñptionē. z b isto igne loqē pe
 trus comestor sup gen. dū agit de gladio vīa
 tili quē dñs pñstituit aū padisum: z dū agit de
 diuine epulone: z in legēda aurea in vita bti
 Nicholai de hoc igne repit. Est terti ignis q
 nō vrit nec cōbūrit: nec passionē infert noci
 uā. sed tñ illuminat: z ē pinguis. de q narrat
 idē guills. sigo capillos caput linat in cena i
 igne. sufficit pro lumie cenatib: nec aliqd no
 cumētū capillis isert. z fit vt dicit ex qbusdaz
 z paucis pfectiōib: qd nō noiat. Est vltērius
 sciēdū fm mētē pñi in. v. thopicoz. triplicem
 fore ignē. Est ignis carbo: hic vūit in terra.

ignis flāma hic vūit in aere. ignis lux hic vū
 ut in seipso. Iuxta pñmā diuisionē caput ignis
 scdo mō in. q. iuxta aliā pñmo mō: qz ignis i
 fernalis sulphureus ē. iuxta illd pñ. Ignis sul
 phur z spūs pcellaz ps calicis eoz. Et tñ de
 pō arti. **C**Quātū ad scdm artic. sūt. 3. pñes.
CPrima pñ. si possit idē reuerti p nāz. Se
 cūda si totū qd fuit de vitate humane nature
 resurget. Tertia de igne ifernali. **P**ria igit ē
 bec. 23 sup nālis sit hoium rō: tñ in entib n
 cōpletis pōt idē redire in nūero p nām. **P**ri
 ma ps pbat. 2ū pō aucte Diony. vi. c. de di
 ui. noib. vbi dicit ipam vīsam eē sup nām. tñ
 scdo qz nō pōt cognosca nāliter. tñ 3o qz nāle
 in pluribus euenit nō solū supposit sed tripl
 rō gñalis semel nec est violētā: vt p3. iō sup.
 nālis: qñis idē sit dicēdū de rōne vni. 2ū
 notādū qd dicit doc. sub. lib. i. q. i. plogit in so
 lutiōe pncipalr idē replicat in pcedēti d.
 q. iij. in vtute passuz hē cōpari ad agens a q
 recipit z ad formā quā recipit. z vtrobiqz est
 vñternari. In cōparatiōe ad agēs a q reci
 pit: est agēs volūtariū. agēs nāle ē agēs su
 pñnāle. **R**esurrectio aut fit pō ab agēte vo
 lūtariō: qz ad extra nil deus agit nālr. scdo fit
 ab agēte supñnāl: qz a solo dō. tertio nō fit ab
 agēte nāli. dicit tñ ibi doc. rō sūt passionem
 cui corūdet resuscitatio actio. de hoc tñ nō ē
 multū curādū. Ex cōparatiōe vō ad formā
 quā recipit ibi est nāle. violētū. neutriū. natu
 rale qñ passum inclinat ad talē formā. violē
 tū qñ inclinat ad o. neutriū qñ est indifferēs.
 z hoc mō rō ē naturalis. vt p violētū natura
 le distinguit: qz nature hoium nō repugnat.
CDicit 23 ps pñtis q in icōpletis pōt idē re
 dire p nām. hic sūt. 3. mōi dicēdi. pñm e aliq
 rñ phōz vt pñicoz dicentiū eadē redire oia
 fm numeri. red cūte. n. cā eadē p3 nūc. redi
 bnt effect. idē fm nūc: qz vocāt hoc magnū
 annū. Est aut de magnō triplex opio. **P**ria ē
 iosephi dicētis q ad mīn magn ann hē an
 nos. scdo opio ē Ambrosij macrobij in. ij. sup
 somniū scipionis dicētis: magnū annū cōfici
 ex ihoō. z de hoc bat metra in suo compo
 sū magister Jo. de sacro bosco.
Pria ter qñz: mūdus cōplectis annos.
 Est plato testat: magnū quos nūcupat annū.
 Ex his bis cētm: mīn vno multa qñz.
Precessere tue: noua legis tpa **C**hriste.
Tertia opio ē Guilli pñtis in sūma de vni
 uerso. z scoti. iij. q. pced. di. q magn ann fm
 ponētes est spaciū trigintafer milū annoz.
 z est fundamētū ex eo q celū stellatū mouet
 cōtra motū diuī in cētuz annis vno gradu.

vt narr
 dno nro
 decē m
 sūt. xxx
 es. l. c.
 tota
 ex aud
 p. obat
 vi. xpo
 do p ill
 m. 3o p
 e custo
 Deba
 q. z qñ
 pñio. p
 pñter
 de gñat
 dē nūc
 dē fam
 tñ dē b
 ne pco
 vñ. lōg
 vñ. q. v
 qñ. ar.
 sed illu
 qz op p
 etiā ag
 solo pñ
 sūt. 2ū
 rñptis
 cūoz
 habent
 nāle ag
 eadē fm
 sicut p
 etū bā
 ne. v. ar
 ti. Et v
 la ante
 arg. n.
 materia
 eodē m
 dē effect
 tē effect
 te mās
 mes cōp
 dē. scdū
 meri ter
 re eadē
 adduce
 fecit dē
 cōtē a
 sed an
 v. pñco

vt narrat ptolomeus almagesti. & sic cũ sint in
 duo nro treceti dies. p q̄libet centū diez sunt
 decē milia: q̄ cūl diei respōdēt centuz: & ita
 sūt. xxx. milia. Rursus sūt vltra. ccc. dies: vī-
 es. lx. & cūl rīdēt cētū: sic sūt sex mī. & ita
 tota sūma est. xxxvi. mī. q̄ q̄nq̄ dies: & q̄drās
 ex aūragio nō cōputant. Hanc opionionē i
 probat aug. triplr. P̄rio per illud ad roma.
 vi. Xps̄ resurgēs ex mortuis iā nō mori. secu-
 do p illd p̄rie ad thessa. iij. Semp cū dño eri-
 m. 3. p illud ps. Tu autē dñe seruabis nos &
 custodies nos &c. Sūt & rōnes scoti in lfa.
 Scda opio ē gaudefredi de sōtib. q̄lib. vi. q.
 ij. & q̄libe. xi. q. ij. Et ffris egidij de roma tpeo.
 p̄rio. p̄cedēti opioni tria. s. q̄ nihil idē nūero
 pōt redire p nās. q̄b pbat triplr. Tuz p̄rio. 2.
 de gñatōe quoz subā perit nō reuertunt ea-
 dē nūero. Tū scdo. v. p̄p̄lico. nō reuertit ea-
 dē sanitas nūero. Tū 3. in p̄dicamētia. a p̄u-
 tiōe i p̄tuz ē ip̄sibile reuersio. Et cū ista opio
 ne p̄cordat henricus de gandauo q̄lib. iij. q.
 xij. lōge vltra mediū. & xij. in prin. & q̄lib.
 viij. q. v. p solū an̄ finē. Et frat rich. xi. di. hui.
 q̄rti. ar. ij. q. v. d vino & aceto. ex. viij. metha^{ce}
 sed illud negat reditū immediatū: ēt fm spēm.
 q̄ oz p̄ri fieri resolutionē ad m̄āz p̄mā. hoc
 etiā agathon tragicus seu solō voluit di. hoc
 solo p̄uati deū i gentia: nō posse facē q̄ facta
 sūt. Tū ēt p̄rio q̄ gentiū nō fit ex tota m̄ā cor-
 ruptis sed ex pte. sicut p̄z ex gentis ex putrefa-
 ctiōe: & ita neq̄ idē fm nūmerū redirecū nō
 habeat eadē materiā s̄ pte. Tū scdo q̄ agēs
 nāle agit per motū & mutationē: nō redit
 eadē fm nūmez motus & mutatio. Tū 3. q̄
 sicut p̄ductū regrit. p̄ductionē: ita hoc p̄du-
 ctū p̄ductionē & ita hac variata p̄ductione
 ne. variabit hoc p̄ductū. ¶ Tertia opio ē sco-
 ti. Et videt ēt etiā ffris richardi de media vil-
 la ante eū in p̄nti di. arti. iij. q. i. soluēdo sextū
 argm. Ex quo enī possibile est reperire eandē
 materiā numero & fm totū & fm pte: agēs
 eodē mō oīno dispo^m nō repugnat repire eū
 dē effectū. cū alio^o p̄p̄s nō iueſtiget diuersita-
 te m̄ā: aut agentis. Et tandem has tres opio-
 nes cōparans adinuicēz dicit p̄ria est cōtra fi-
 dē: secūda rōnes p̄z min^o p̄babilior pōt te-
 meri tertia opio: q̄ si nō oīatū aliq̄ p̄nt redi-
 re eadem fm nūmerū per naturā. Ad ea que
 adducebat 2. opio per ordinē rīdet. ad id
 scdū de gñatōe. nō bz aliud textus: nisi q̄b
 cōiter aliud reuertit post corruptionē nō idē
 sed an possit textus nō loquit. Ad illud vero
 v. p̄p̄icoz. dicēduz q̄ dubie textus loquit. nec

ex illo negatiua trahi pōt. Ad illud de p̄mē-
 tia intelligit fm deſcenſuz nālis gñatōis que
 in deter^o ambulat. Illud solōis nō cogit: nō
 enī dicit nisi q̄ de^o nō pōt facere qn ea q̄ fue-
 rūt facta: fuerint facta. nō tñ dicit q̄ deſi ucta
 redire nequeat. Ad p̄mā rōnē v. q̄ possibi-
 le ē oēs ptes m̄āe simul colligi & idē agēs ap-
 proximari. de secūda in p̄cedenti di. dictū est
 ¶ Ad 3. dicēdu q̄ nō est sile q̄ p̄radictio ē
 p̄ductū esse sine productōe: nō tamē hoc pro-
 ductū ēē sine hac p̄ductōe: q̄ alia pōt p̄duci
 sed productū nequit ēē nisi producat. Ex his
 cū sequentib^o tria notant de mente docto. vt
 eū hic abbreviat frater hugo de nouo castro.
 q. iij. p̄cedē. di. vel totalis m̄āe rōnis: fm q̄ i
 hoīe sunt tria: corpus: aīa intellectiua: & vni-
 vnus cū alio. P̄mū sibi est dubiū: si corp^o
 organicū & oēs dispōnes et^o possint per natu-
 rā redire eadē: vñ nō credit ēē ip̄sibile q̄ n̄
 vñ sibi ip̄sibile qn materia que p̄ri^o fuit sub
 forma corpis gñtū ad suas dispōes possit re-
 dire eadē. & allegat ad hoc grego. iij. moza^m
 q̄ materia eades pōt fieri sub forma semis
 & m̄ā eadē sub forma menstrui in alia matrice.
 vñ vñ q̄ per naturā idē corpus organicū pōt
 gñari & redire idē nūero: nec requirit idē vñ
 ter nec idē agēs secūduz dictū ponat per im-
 possibile vel possibile q̄ redeat idē corp^o vñ
 natura possit aīaz reunire. Dicit henricus de
 gādauo q̄lib. xi. q. xij. q̄ sic. q̄ i nā est dispō
 necitas ad hoc. Scotus tenet q̄ nō. q̄ in qua
 libet actōe requirit aliq̄d agēs. ista vñio est q̄
 daz actio. oz ergo ēē vñies: nō pōt ēē aīa q̄ ē
 forma: tō est dictū 3. q̄ a deo solo est faciēda
 vñio. ¶ Scda pō est hec. sic alimētū in alitū
 p̄uertit vt nō quicqd in alitū cōuersū ē in rō-
 nē resurgat. P̄ria ps dic q̄ alimētū cōuertit
 in alitū. pbat. q̄ ita fit in bruto cui^o vegetati-
 ua nō est p̄fectior: & ita in hoīe ē cōt^o carnis
 depd^o: sicut in bruto & augmētā hō sic bru-
 tum nec oz recurrē ad miraculū vt fuit panis
 multipl^o. Tū scdo q̄ tūc caro hoīs ēēt incor-
 ruptibilis: vel sp̄ minueret & reuertī nō posset
 pp̄ p̄sūptionē p calidū nāle. Tū 3. q̄ ptes ge-
 nite ex nutrimento sūt vere aīate: aīa sensitua
 & ita vegetatiua & ita intellectua: q̄ sūt eades
 aīa. ex lib. ij. ingt scot^o di. p. q. vi. q̄nta ē ibi
 modicuz sit locut^o. Ex quo seq̄t opionē m̄gfi
 sniaz ēē falsā qui posuit lib. ij. di. xxx. ca. q̄bus
 rīderi pōt. & c. sequēt. nil nutrimentū transire
 in veritatē humane nāe. sed tantū illd esse de
 vitate hūane nāe q̄b trahit a parētib^o: & illud
 multiplicat vt fiat augmētatio. Nutrimentū
 aut nō ē nisi q̄d dā somētū calori nāli ne exi-

guafic oleuz lichio adheret sic nutrimentū
p3 o^m. S3 qñt puerit in alitū nutrimentū hen
ricus de gandano qñb. ij. q. xiiij. r. qñb. iij. q.
xxxvi. die tria. pñi caro traducta a parētib⁹
est vere de vitate hūane nāe. scd3 qñ nutrime
tū nāe puerit in alitū. itū nō ē noua forma
nec fm totū nec fm partē: ex eo qñ nutrimentū
puerit ē i alitū: s3 totū pcedēs formā iformat
māz denudatā a forma alimēti. p3 in aia itel
lectiua que de nouo informat māz nullo mō
manē. Cōtra triplr. pñio q3 corporeitas ē for
ma extēsa igr noua mā adueniente: noua ps
forme aduenit. Tū scd3 q3 alias eadē ps for
me simul pficeret plures māz: r non rīderet
vni pfectibili vna pfectio. Tū 3° q3 caro nata
est fluerē: r si fluit fm māz: o3 q3 fm formā: q3
ipsa est māz: r ita data noua mā: o3 r dare
nouā formā. Scot⁹ hāc ptē absoluit trib⁹ di
ctis. pñi dictū in nutritiōe ē aliq ad gñatio.
p3 q3 noua mā r noua foza s3 ptē r dīa gñā^o
q3 nō ē entis p se tūc eni rē gñā^o sed entis in
alio aut cū alio. Scd3 dictū. ps ad gñata aliq
mō hīs est pcedēt: q3 eiusdē spēi aliquo mō
dissimilitor: q3 ipfectior. vno enim qñto magis
aq addit: itō ē ipfect⁹: r min⁹ in se cōnētit.
Ex q3 p3 q3 sube ipfecte pñt suscipe magis r
min⁹. vt p3 ē de foziis elemētoz. Tertiū dñi
q3 o3 dare carnē fm māz r fm formā. vt docu
it pñs in lib. de gñatiōe. caro fm formā dñi: q
nō fluit aut q agit: q3 forme ē agē: caro s3 ma
teria que fluit aut cui actio nō ppetit: q3 māe
est pati. Ex^m aut henrici de aia itellectiua: nō
est ad ppo^m: q3 est extēsa: sed corporeitas extē
sa. Hīs hīs p3 scd3 ps. Tū p^o. als eni cēt cor
pus imoderate gñitatis. Ex q3 rleri⁹ p3. q3 so
lū ille ptes refurgēt in hoie que sufficiunt ad
gñitātē. xxx. ānoz q3 habuisset si viruisset: nisi
fuisset spedumētū. Ex quo vltra sequit⁹: nō oēs
refurgēt in eadē gñitātē: p3. q3 hic nāliter nō
ēnt eiusdē gñitātē: r hic est decor ciuitatē se
rusalē supne: sicut p3 in curia alicui⁹ pñcipis.
Segt 3° q3 nec eiusdē cōplexiōis: q3 s3 pulue
res. vii. p3. q3 nec eiusdē coloris: q3 aliū colorē
habebūt colenciatū sācūnei rē. Et p3 q3 qñ
maxie in btis que sūpta sūt ex parētib⁹ i filijs
refurgēt: q3 sūt puriora r post ptes q3 ad aug
mētationē faciāt. Ex quo segt q3 de sanguine
xpi r reliquoz scōz multū remāsit in terris:
r de carnib⁹ s3 māz. als oportet dicē q3 xps
carnes nō habuit fm māz. Cetera pēlo est
igne corpeo cruciari queit: r demōes r ho
mines. Pñia ps pbat ex illo tbo xpi. Dat.
xxv. Ite maledicti in ignē eternū: q para. est
dya. r an. c^o. S3 qñt pōt ignis corpe⁹ agē in

spñi. triplex mod⁹ apiet. Pñm⁹ ē tbo. in hoc
qñto pñti. di. in. q. i. vtrū aia sepata pati possit
ab igne corpeo. Et egidij d roma qñb. ij. q. ix.
r quolib. iij. q. xv. Ambo dicūt q spñt crucia
tur igne in gñtū apphēdit ignē sub rōne discō
ueniētiō. Cōfirmat per. greg. iij. dya. c. xxx.
eo patē quo vidz: r q cremari se respicit cre
mat. Amica ē exēplificat de sōnio ad ppo^m
ix. metha⁹. q3 aliq magis cruciat in somnio
ex tali apprehēsiōe sātistica alicui⁹ discōue
niētiō: q3 affligere qñqñ vigi⁹ ex pñtia eius
dē. Scd3 mod⁹ ē hērici quolib. viij. q. xxxiij.
q3 demonib⁹ dat qdā habit⁹ sup nālis pp dñe
ritā pēti: r illū habuit subijci corpalī agen
ti vt possit ab eo pati. Terti⁹ mod⁹ ē doc. sub.
in pñti di. parte scd3. q. i. qñ iust⁹ dei detinet
nūc: r possit iudiciū mēte detinebit demonē
icarceratos in carcerib⁹ igneis: vt effugē ne
queāt: nec aliud q maxie cogitare qd est gñā
uissima pena spūitūbns supbūlimis. C. Scd3
ps p3. Sed quō pōt ignis agē in corpe⁹ hoī r
nō sūmē. p3 ex pñio arti. pōt tū dici iux scōtū
ex scd3. q. scd3 pñs hui⁹ di. q3 ibi pñt ē. r gre
do erūt 3° pñmū hoies dñati inuitabunt in
rētiōnalit. scd3m ignis agē in corpe humana
realit. 3° nō sūmēt totalit. Et tñ de scd3 ar
ticulo. C. Quidū ad tñi arti. sūt tres diffel.
Pñia. si redeat p nāz vt dictū sūt possibile in
pñia pōne dē corpe⁹ hūanūz in nūcro cul⁹ aia
ē rā brā i celo vtz redderet sibi in via aia bñā.
Dicit si ater hugo de nouo castro q scōt⁹ di
ceret q hoc nūq⁹ factū ē nec vnq⁹ fiet ex ordia
tione dei: q idē corpe⁹ redeat: r tñ si fieret de
rennirēt sibi alaz beatāz. Sic rēspōdet hugo.
C. Scd3 dif. Sint duo: vn⁹ ē nutrit⁹ carnib⁹
alter⁹ i q3 refurgēt: hēc dñe carnes. Dicit frat
lādul. v. qñc. scd3 pñis. pñtis di. q3 in magis
idigēt: sū aut ambo eqñt indigēt in pñio re
surget: r de⁹ supplebit in alio. C. 3° dif. Si de
mones possent iarcerari in celo empirico vñ
cecidērūt. Dicit frācis. de maro. q. ij. xlii. di.
q3 sic. q3 mediāte nolūtōe possent cāre tristitūā
Et si p3 ad. q. q3 videlz barrabas fm totā nāe
sue vitatē q3 tūc habebit igne cruciād⁹ ē eter
no: si dñat⁹ sit. Tūc ad arg⁹. C. Ad pñm p3
solō ex 2° difficultate. C. Ad scd3 dicēdū q il
la costa de q facta ē mulier: nō erat p indim⁹
ade sed p spē pseruādā: sic sciebat de⁹. licz al
bert⁹ magn⁹ i scd3 pte sue sūme dicat: q3 aliq
dicūt q3 adhuc viri nō pñt in latē vno nisi vn
deci costas. pp illā detractā: r in latē a^o hñt
duodeci. s3 o^m p3 cassiodor⁹ i libro suo de aia
vbi ponit expñse q3 hoīes pñt in pectore. xxiij.
costas. xij. hinc. xij. inde. r nō dubito q3 fuit p

si sanguis
multus
in terris

si sanguis
multus
in terris

batū C
kent de
ma pēlo
pora m
corpa
dionē
reprob
hoies i
tinebū
tame p
et. rē
C. Ter
nū fuer
q3 scus
duerit
possum
uelligan
P
rū bolu
spoz ant
in. 3. pte
quirit ita
nib⁹. In
ma in p
valde m
queri q
est pñs
tione in
mō diuid
tāto. In
pñce. S
Sed ite
C
cognosc
li. ergo
bicēte au
pariunt
fantasma
ad sensū
recondit
nouos r
pñores.
ti 3° q3
gata. oñ
lmo ē it
g^o nō rec
pñtorz
vle r tal
cognitū

batu. Ad tertiu p3 ex supioribz. Et ista di-
scit de supioribz de mēte mgi. 3. rē. **P**ri-
ma p3. Cōpleta statua resurgēt scōz cor-
pora nēra pulchra mēbora. Dicit p3o q
corpa scōz resurgēt in debita pportioe mē-
bora. Et ponit a pna^o di. vsq ad illud. c. de
reprobis aut rē. **S**ecūda cōclo. Reprobi
hoies igitur torquēbunt: et in voragine sic de-
tinebunt. Dicit p3o q ipij hoies detinebunt in
igne ppetuo. Et ponit ab illo. c. de reprobis.
rē. vsq ad illud. ca. Illud ēt uestigari oz rē.
Tertia p3o. oēs abortiuui vere nō resurgēt
nisi fuerint viui maligni nō vrgēt. Dicit p3o
q fetus abortiuus non resurgēt nisi aliqn ha-
buerit vitā. licet heretici aut mali dicant. op-
positum. Et ponit ab illo caplo. Illud etiā in
uestigari oz rē. vsq ad finem distinctionis.

Reterea sciēdū ē q oēs aie rē. **H**ic
signat. xlv. di. huius qnti quē ita h3 cōti-
nuari ad pcedē. Nā postqz egit de ipso
rū hōiuz rōne. Nūc in ista disti. agē scipit de
ipso ante resurrectionē pstatōe. Et h3 diuidi
in 3. ptes principales. In pna de indicādoz in
quint statibz. In secūda de indicādoz pditio-
nibz. In tertia de iudicij certis limitibz. **P**ri-
ma in pūctō. Scda di. xlv. Sed qnt hic de
valde malis rē. Tertia di. xlvj. ibi. Solet et
queri qualis rē. **C**ursus pna pticula que
est pna di. in qua agē de hōiuz aī rōne psta-
tione in tres ptes diuidit. In pna floquitur
mō diuidētis. In scda suffragia pōit cer^o mili-
tāti. In 3^a adiutor iūgit triūphātis. **P**na i
pūctō. Scda ibi. Neq negandū ē. Tertia ibi.
Sed iterū qnt de alio mediocriter bono rē.

Truz aie dtōz in suis receptaculis sus-
fragioz viatū recordēt aut ea cogno-
scāt q nō arguit triplr. **P**rio q nō
cognoscāt sensus nō p cognoscē sine sensibi-
li. ergo aia sepata nihil pōt cognoscē. Nūc p3
dicēte aug. i. ix. de trini. vltio ca. **B**mi r pō
pariunt noticiā. p3 pna r dicto phi. 3°. de aia
fantasmata se hnt ad intellectū sicut sensibilia
ad sensū. **S**cdō af sic. q nō habeat aia brā
recordatōez: nō recordat sui peti. ergo nulli^o
recordat. Nūc p3. Esaiē. lxx. Ecce creō celos
nouos rē. Et aī. qz obliuio tradēt angustie
piores. tū scdo qz eēt cā magne displicētie.
tū 3^a qz eēt occasio verecūdie q sūt a bris rele-
gata. pna p3 a fili. **T**ertio af sic. aia sepata
imo ēt intellect^o pūct^o abstrahit ab hic r nūc
g^o nō recordat aliqz. p3 pna. qz recordatio ē
pteritor. aī. pbat. qz o^o intellect^o. est enī: aut
vle r talia abstrahit ab hic r nē. **C**ū o^o p
cognitione. Tū pno pps 3° de aia. aia ē loc^o

spēz nō tota sed intellectua seu intellectus. ex
quo ergo h3 spēs: sepata pōt itelligē: qz locus
saluat. Tū scdo boeti^o. v. de pso. pfa. iij. rece-
ptū ē in recipiente p modū recipiētis aia nō
recipiēs spēs est incorruptibilis: igit recipit
eas incorruptibilis. Tū tertio auicēna. vl. nālī-
taz pte. pna. c. vi. Aia sepata clari^o videbit ve-
ritatē qz pūctā. r pcorat cū illo sap. ix. Cor-
pus qd corripit aggrauat aīaz. **C**ū oppo^o
p recordatōe. Tū p^o luc. xvi. abraā diuini die
fili recordare: qz recepisti bona in vita tua r
la. si. ma. Tū 2° aucte aug. sup illd ps. fiat ei^o
orpb. i. Tū 3° aucte eiusdē. ix. cōfē. vbi dīc q
mortui hnt memoriā nri. In ista qōne ad af.
part. sūt rē. **Q**uo ad primū arti. termi sūt.
Recordatio. **R**ecceptaculū Suffragij. **P**ri-
m^o termin^o ē recordatio: de reuertoz reuuer-
teris: aut redeo redio: r cor cordis. Sic enī
scriptus. puaricatoze reddite ad cor. Dicit af
recordatio triplr. **P**do metha^o r sic est i deu-
p quādā figurā que dī antropopatos dūz ea
que sūt pna hōi deo attribūnt: r sic daniel
deo logi in lacu pstitutus leonū. daniel. xliij.
Recordat^o es mei dīc de^o r nō dereliquisti dī
ligentes te. **R**ecordatio. n. pprie illi^o ē apud
quē rex sit trāsit. apd deū hō cūcta sūt pūctia
sed qualiter: in primo declaratiū est. **S**ecūdo
dī recordatio: vt est pti intellectiue create h3
scdm pteritūz. r hoc mō dicit pps in libello
d memoria r remiscētia. q remiscē. i. recorda-
ri soli hōi iest. r hoc mō capiēdo recordatio
nē de dtō petro post negatōez Luce. xxij. scri-
ptū est. Et recordat^o est petr^o hbi dñi sicut di-
xerat rē. **T**ertio dī recordatio cōter: vt se ex-
tēdit ad ptes sensitiuā. r isto mō de cane poe-
ta dicit. excaurizātes lesus abhorret aqz. vñ
recordatio pprie dicta fm mētē doc. subti. in
pūti di. q. iij. ē cognitio act^o alicui^o pteriti ipi^o
recordatōis: r hoc iquātū pteritū. Et q pēdio
sa descriptioe tria hntur. **P**rimū q recorda-
tio ē respectu pteriti act^o. qz dī q recordatio
ē cognitio act^o alicui^o pteriti. nisi enī pterito-
rū recordaremur deesset nobis p^ona portio
pudētie. q h3 tullū ē recordatio pteriti. **S**e-
cūdo iussi nescirēt se pmiādos: nec iniusti pu-
niēdos: r perirēt pollicie. Tū 3° q pteritorū
recordemur ex hoc p3: qz r futura cognosci-
m^o alias deesset nobis. puidētia q est de futu-
ris: r tū min^o hnt de ente qz pterita q sūt imu-
tabilia reliq in pluribz ptingē^o. Et q pno seq-
tur q recordatio nō est act^o pūm^o sed scda qz
dī cognitio. Scdo sequit^o q recordatio nō est
memoria: qz memoria potētiaz dicit: h3 nō so-
lū: qz etiā dicit spēi rei. recordatio vero actus

dicat potentie. Tercio sequitur q recordatua
h3 actū post tps: qz est pteriti vt pteriti. vnde
pbs in li. de memoria 2 reminiscētia. p^o tpus
memo^a. i. recordatio ois fit. Et pnt hic pon
tria que dnt loquēdo ppeie memoria remi
niscētia recordatio. memoria dicit habitū aut
potentiā cū obo: aut eē quietū. reminiscētia vi
cit discursus incipientes ab eē geto alteri^o. iō
libellus ille nō solū dicit^o est de memoria aut
solū de reminiscētia: s3 de vtroq3. Recordatio
vero tū dicit discursus: qz ē cognitio act^o pte
riti. Ecce pma memo^a. scd3 reminiscētia. tertiū
recordatio. Quarto segtur q pcpif fluxum
tpis iter illud inflās in quo fuit act^o cuius re
cordat^o t inflans pceptiōis. Quinto segtur q
obm recordatiōis qñ obiecti recordatiui nō
est i se pñs: qz ē pteriti. Sexto segtur q pñtia
obiecti est querēda in pō recordatiua in quo:
est scdm spēm. Ecce. 3. binarij: qz vn^o senarius.
Scdo pñcipaliter segtur ex descriptiōe: q re
cordatiōes nō sunt nisi actū ipsius recordā
tis: 2 hoc humanorū ingt scot^o. Ex q pte pñs
segtur q rex q nō sunt nostri act^o nō recorda
mur s3 bñ memoramur: vt parisi^o eē magnaz
villa nō recordor: s3 bñ memoror: sic de simili
bus. Scdo segtur q actus nfi casuales nō ca
dūt sub nra recordatiōe: aut in pcepti: qz re
cordatio oitū h3 vt dictū est a mēoria: hec dī
nūq3 memoria intrauerūt. 3° segtur q actus
vegetatīe potētie vt sic nō recordamur: qz nō
sunt ppeie hūani: vt clare dicat i thoz: si te vi
di sedisse: nō recordor te sedisse: qz ē act^o tuus
s3 recordor me te vidisse sedere dū sedebas. et
si dicat q citi^o pnt recordari se vxorē reddidisse
se debitu: 2 tū ille act^o est vegetatiue dico q il
lius actus vt vegetatiue: solum nō ē recorda
tio s3 bñ vt fit aut ad reddēdū debitū: aut ad
hūdū plem: aut ad vitandā fornicationē 2c.
tūc. n. est hūanus. 3° pñcipaliter seqt q recor
datio nō solū est act^o pteriti: s3 vt pteriti. 2 dft
multū: recordari visionis pterite: aut visionis
vt pterite. Ex qua pte cū dictis alijs sequit 3^a
correla^a. Primū q in recordatiōe ē ob3. pri
mū 2 remotus sp. li. n. recordor me vidisse: vi
sio ē obm. primū. s3 petif. qd vidisti: visus est
obm. remotū. 2^m q act^o cuius ē recorda^o spēs
h3 in pō recordatiua: alioqn nō posset recor
dari qz ei^o. 3^m q actus i^o pteriti: aliqñ fuit ob3
pō recordatiue: alioqn nō posset i^o eius esse
spēs. S3 surgit dū^m si recordatio sic diffinita
posset eē dūtoz: qz vt dictū ē recordatio aspi
cit tps. tps aut fm pñm i. iij. pñcoz ē nume
rus mot^o fm prius 2 poster^o. dūta at nume
rū nō cognoscūt. tū 2° nō pferūt. tū 3° nō refle

ctunt sup se 2 tñ reco: datia recordat se fuisse
recordatā. Ad pñmā dicet negatiue. nūc^o
n. est vnū qnq3 cōm sensibiliū. ex 2° de aia.
Ad scd3 dicet q nō ita discurrūt ex arte
vt homies ex instinctu tñ nē pferūt. Quis. n.
corū docuit vt aut alb. mag. in li. aialius vt p
centū ānos in loco eodē nō faceret. Sic p3 i
eiconijs ānuatim vbi habitāt. 2 s3 posset dicē
q sine recordatiōe talia faciāt sola ipse iōe
delectabilis: aut solo nē instinctu. vt p3 in for
mica colligēte grana 3 hyemē. sic. n. colligūt
in ex pte frigora vt ex pte: sic aues q nūq3 nō
dos fecerūt nidos cōstitūt vt q sollicite sunt
nidos facē. hoc qdē vep est 2 inficiari nō pōt
tñ ex alijs practictis nil obuiat veritati i mul
tis aialib^o recordatiōe pōt. vt p3 in canib^o
q in multis disciplinā elephātis qui docere
tur regib^o reuerētiā faciē: 2 generib^o multis au
um q log instrunt. Semel vel pluries acci
dit occupauerāt passerēs nidi hīrūdinis seu
martineti intus stātes: nec pmittebāt hīrūdi
nes introire. Egregati nūcro magno marti
neti: seu hīrūdines cū luto scd insultu nidi ob
turauerūt itroitu int^o iclusis passerib^o. Quis
docuit pteriti recordatiōe: aut nē instinctus in
dex videat 2 iudicet. Ad 3^m. li. vi^o. q: ipia
lioz in pñcipalibus sensib^o exteriorib^o suā ali
quā videt visionē. vt dicit pñs in 2° de aia
Et sup se aut suū actū puerit. cur hoc nobilis
sime sensitiue denegemus: sic. n. qñ qdē ē ou
son in medio locata pure intelligibiliū 2 pu
re sensibiliū. s3 an sit memoria: ita recorda^o
in pte intellectiua magnū dubiū ē dicit hērr
cus de gādauo qñb. iij. q. vij. q memoria itel
ligibiliū nō est sine fantasmate 2 idē ibidē di
cit q memoramur p actūs. i. p aliud qz p fan
tasma. S3 in o^m ē pbs in libello de memo^a 2
reminiscētia. dicit. n. qñdā itelligibiliū mēo
ramur vt q triāgulus h3 tres cōles duob^o re
ctis. 2c. hic qdē qz vidit 2 speculat^o fuit. Et
si dicat q ibidē pñs dicit alios bñ reminiscēti
nos alios male pp diuersitatē orgāi. Ex q p3
q soluz est sensitiua pō. d^m q sic in motu op3
dare vnū immobile. vñ motus icipiat 2 distātia
cōputet: sic i nobis dare o3 vnā spēs immobile
q in intellectuā mēoria māt immobilis sic in
tellect^o ē incorruptibilis: p hāc deuenim^o cū re
miniscētia q ē discursus ad recognoscēdū spēs
deletā in pte seu memoria sensitiua. 2 ad h iu
uat exēplū qd recitat thēmist^o. ij. posterioz.
de suo fugitiuo quē regit dñs su^o fugit spēs
a mēoria sensitiua rehabētur p spēm intellectu
nā mediātē reminiscētia vt pcuratore dñi. No
iāda tñ sunt tria dicta de mēoria intellectuā et

record
ad inte
gēs. sc
tellect
li. in
cordat
radical
tres p
exponē
gātū n
obm est
bñ remi
ex 3° ē
soloz
cordat
nō sunt
litionib^o
post g
breuiat
tipicd
culū. p
gratiū
vt mibi
soli mal
ad nostr
ceptacul
ad sequē
dist. arti
ligere tr
neration
tionis. s
um qd est
ad nos. s
cert^o i se
ras vbi s
hū^o. iij.
inferni q
an aduē
ceptacul
q in dūe
ceptacul
suffra^o a
gor frag
li breui
Rich. de
suffragia
io iā rece
pio valde
medicri
pio valde
get. vñ au
piū dīc.
quarū
mō sunt g

recordatioe p^m dicti nulla recordatio ptinet
ad intellectū in g^m p^{re} abstractiue ē intelli
gēs. scōz dicti nulla recordatio ptinet ad in
tellectū necessario requirit duplicē p^{re}teritionē
s. in vtroq; obiecto. ¶ Tertius dicti. nulla re
cordatio ptinet ad intellectū tāq; primarie
radicalit^r sufficiēter ad recordādū. Et p^{er} istas
tres p^{re}ditōes vel aliq; earū intelligēde sunt vel
exponēde sunt oēs auctes arist. aut alioz ne
gatiū memoriā in p^{re}te intellectiua. Illū. n. qd
obm est de libello. de mēoria r^e remiscētia de
bū remiscētib^{us} r^e male ex p^{re}te organi ē solutū.
ex 3^a cōditiōe: nec ē ista memoria intellectiua
solorū vliuz q^{ui}mo singularit^r aliter q^{ui}ter re
cordaret q^{ui} aut intētiōnū aut volutiōnū que
nō sunt sensibiles: r^e s. de mal^e nō recordat vo
lutiōnib^{us} quō penitebit hec pedetētim. man^{us}
post gigātē. ex. iij. p^{re}lone p^{re}ntis disti. in scoto
breuiari. ¶ Scōs termin^{us} ē receptaculū a re
cipiēdo. Est aut triplex receptaculū seu pita
culū. vñ doct. aurelⁱ aug. de triplici pitaculo
gratiū libelluz edidit: r^e sunt illa tria pitacula
vt mihi loqtur celi in q^{ui} solū boni. isern^{us} quo
solū mali. terra in q^{ui} sunt mō r^e boni r^e mali. s. z
ad nostrū defēdēdo p^{re}positū loquēdo de re
ceptaculis aiaz bonaz vt malas dimittam^{us}
ad sequēte de post mortē. dic^{it} doc. deuo. p^{re}nt
dist. arti. i. q. ij. q^{ui} fm triplicē statū p^{re}tingit itel
ligere triplex receptaculū. Est. n. status renu
nerationis stat^{us} g^{er}te expectatiōis. stat^{us} purga
tionis. statui renūerationis r^endet celi ēpire
um qd est receptaculū determinatū in se r^e q^{ui}
ad nos. statui g^{er}tis r^e expectatiōis r^endet loc^{us}
cert^{us} i se: s. nō quo ad nos: q^{ui} nescit p^{re} scriptu
ras vbi sit limb^{us}. Dic^{it} tñ ff. frā. de ma. xx. dis.
put^{us}. iij. q. iij. sen vltima. art. ij. q^{ui} ē ps supior
inferni q^{ui} dicebat sin^{us} abzabe vbi erat lecti p^{re}es
aū aduētū xpi. statui vō purgatiōis r^endet re
ceptaculū indeterminatū: r^e in se r^e q^{ui} ad nos:
q^{ui} in diuersis locis aie purgant: s. aliq^{ui} sit re
ceptaculū in q^{ui} p^{re}es purgēt. ¶ Tertius terius ē
suffra^{mentum} a sub. s. in cōpōne b^{us} mutat in f. r^e fra
gor fragaris qd p^{re}ociari aut auxiliari desig^{nat}.
Eū breuiter nōndū de suffragiis qd narrat ff
Rich. de me^o villa p^{re}nti dist. arti. ij. q. i. Siunt
suffragia pro triplici g^{er}ie psonaz seu aiaz i su
is iā receptaculis positaz: pro valde bōis. 2°
pro valde malis. 3° pro mediocriter bonis r^e
mediocriter malis: q^{ui} hō nō faciūt nisi vnū. Si
pro valde bōis tūc eis nō p^{re}ficiunt: q^{ui} nō indi
gēt. vñ aug. i encipidiō. c. lxx. Et recitat mgf i
p^{re}nti dist. c. ij. dicit q^{ui} sacrificia siue altario siue
quarūcūq; elemosinaz p^{re} defunctis valde bo
nis sunt g^{er}az actiōes. 2° dātiōis nō p^{re}ficiunt

q^{ui} nō sunt ligati nobis cōglutino caritat^{is}. qd
solū ligamē est q^{ui} eis p^{re}desse possent. vñ aug.
vbi supra. hic oē meritū cōparat q^{ui} possit post
hāc vitā q^{ui}spā relegari. Et ibidē dicit q^{ui} illa:
r^e si pro valde malis nulla sint adiūta mor
tuoz qualescūq; tñ sunt p^{re}solatiōes viuoz. 3°
tertis p^{re}sunt nō ad augmētū g^{er}ie: s. ad pene
mitigationē r^e abbreviationē. vñ aug. vbi. s.
Cū viuerēt i hac vita meruerūt vt hoc sibi po
ssea possēt p^{re}desse. Tñ de. i. arti. ¶ Quantuz
ad. ij. arti. sunt. 3. p^{re}lones. in^{ter} posita i. q. p^{re}nt^{us}
p^{re} ē de memoria aie sepate. 2^a p^{re} q^{ui} possit de
nouo acgrere cognitionē. 3^a q^{ui} p^{re}nt aie b^{us} in
receptaculū ēpirei cognoscē suffra^{mentum} n^{on} a ozo
nes n^{on} as. ¶ p^{re}nt^{us} p^{re} ē h. sic in aia sepata p^{re}
uerat spēs hic im^{poss}ibile vt eis res sit potens co
gnoscē. p^{re} 3^a p^{re}nticula: q^{ui} ille spēs s^{it} imāles r^e
textē subiectiue entes in intellectu possibili.
vñ nō o^{mn} eas corūpti corrupto corp^{ore}: q^{ui} in eē
nō depēdēt a corp^{ore} l^{ib}z depēdēt in fieri. vñ cō
mētatoz. iij. de aia cōmēto. xxvij. dic^{it} q^{ui} trans
fert o^{mn} de ordie in ordinez q^{ui} de fantasmate
trāssert p^{re} intellectū agētē ad ordinē intellectus
possibilis. qd nō intelligo nisi de ordie māli et
extēssibili ad ordinē imālis r^e textēssibilis. ista
aut duo sūt iuncta cōplēt memoriā intellect^{us}
r^e obm: aut in se: aut i sua specie. Ex q^{ui} p^{re} 3^a p^{re}
p^{re}lone. q^{ui} p^{re} eas spēs p^{re} aia sepata venire i re
rū cognitionē: q^{ui} fm aug. mēoria ē parēs in
telligētē. vñ phis p^{re} d^{icit} aia vult q^{ui} si aia sepa
ta nō p^{re} hēre sepationē. nec p^{re} eē. r^e illa spēs.
in 3° de aia d^{icit} scia q^{ui} dicit phis q^{ui} sic aia per
sensum ē sensitua: ita p^{re} sciaz ē scibi^{us}. qd o^{mn} in
telligi virtuali: q^{ui} spēs in mēoria est cā p^{re}ntia.
efficiēs hūus scialis. vñ r^e illud Jero. ad pau
linū in p^{re}logo bible discamus in terris quoz
nobis scia remanebit in cel. valde. n. irrōnabi
le eēt tñ laborare circa sciam r^e virtutē: r^e p^{re}
totū p^{re}dere in morte. Ex q^{ui} p^{re} 3ª defect^{us} tho. q^{ui} ad
excogitādū modū cognitōis aie sepate posu
it spēs ifluxas a deo. p^{re} p^{re}te sūme. q. xcix. ar. i.
Et in. iij. l. dist. q. i. s. de hoc magis in sequētī
p^{re}lone. ex eodē scō p^{re} 3ª defect^{us} auicēne q. vi.
nāliū. p^{re}te. v. c. vi. dicit. q^{ui} in intellectu nlla spēs
remanet nisi p^{re}ntē actu intelligēdi. Ex eodē 3°
sequitur defect^{us} doc. solēnis negatiō oēm spēs
intelligibilē r^e ponētis tñ fantasma in virtute
fantastica. q^{ui}lib. iij. q. vij. r. vij. Idē dic^{it} gode
fredus de fontib^{us} q^{ui}lib. ix. q. xix. ¶ 2^a p^{re} ē h. i
aia sepata spēm a deo ifluxā nō ē necesse po
nere vt ignotiū intelligat. p^{re}bas. nā nō ē sine p^{re}
pa opatiōe specificata. ij. celi r^e mūdi. Et dam.
c. lxiij. Aia hūana ē p^{re}fectissima forma: r^e eius
p^{re}pria opatio fm intellectū possibilē ē intellig

fm agentem abstrahere: et fm voluntate vel
le. igit nullus modus eendi puenire aie fm
miam suam in quo no possit fm istas opatiões.
fm miam suam talis est qd p hēre eē sepatū: et h
est ex pfectione sue nē. vñ nō puenit alijs for
mis inspectis. igit in illo eē pōt in istas opa
tiones. s3 possibile est eā pñ nō acqfisse spēs
obiector: sicut pz de aia puuli dñfucti. igitur
poterit eā tūc acgrere. Ex quo iserf nō necessi
tas opsonis thō. hui⁴ quarti. l. vi. q. i. ponētis
vñū ternariū qd est res intellectualis mere res
pure corporalis. aia intellectualis in medio. vñ in
cōmēto scēde. ppōnis libri de cāis dicit phūs
aiam creatā eē in orizonte eternitatis. hoc me
diūm dñ ad res accedit corporales: vt dñ ē cō
iunctū cū corpe a reb⁹ corporalis accipit spēs:
qz eis apporimat qñ aut sepat et appropin
quat itelligētis: aia nō intelligit p spēs a reb⁹
corporalibus acceptas. s3 per spēs influxas: aut
a deo vel angelis: cui⁹ signus est: qz quāto hō
magis elongat aut abstrahit a corpore: tāto
secretiora cognoscit. pz in raptu in extasi et so
pore. et sic itelligit cōmētator. liij. de aia. dum
ponit itel^m possibile eē subam sepatā: qñuis i
hoc erret tñ qñtū ad hoc recte dicit qd ex hoc
qd ponit suba sepatā h3 respectū ad intellectu
ales subas supiores vt eis itelligat. s3 fm illū
respectū quo cōparat ad intellectu nostrū reci
piēdo spēs a fantasmatis nō iungit substā
tije supioribus seu altiorib⁹. Cōtra istā opio
nem doc. arguit tripl^r. p^o qd supfluit. eā. n. bñ
sit p spēs acqfistas q sunt incorruptibiles: sicut
per influxas. aut nō est necessitas: nō negat tñ
in punctis posse hēri spēs influxas q nō hūerūt
acqfistas. 2° qz multū vilificat aiaz intellectuā
que negt in ppiā opationē sine his influxis
spēbus. 3° ducit thō. in dictionē: qz t3 p^o pte
summe sue. q. xli. arti. vi. et alibi sepe qd duo ac
cū⁹ eiusdē rōis nō pñt eē in eodē subieue. ista
aut spēs influxa et acqfista sunt eiusdē rōis: qz
eā efficiēs nō variat effectū formāl^r: sic adaz
et abel sunt eiusdē rōis nec acqfista corrupit:
qz est in subo incorruptibili. receptū at in reci
piēte ē ad modū recipiētis. Tūc subtil^r doc.
subti. rñdēt. nullo fundamēto thō. oñdēs eū
aut arguere in qñtuor terminis: aut 2° nō cō
cludere. s. ppositū: aut 3° concludere falsū.
Tertius subtiliter videat mihi pro nūc dicer
sufficit qd dato qd aia sepatā sepatis substātije
magis apporimet nō tñ opz qd sit ipse: nec ta
les suscipiat spēs. qd at dicit de extasi: aut ra
piu. et. nūl ad rē alibi ē querēda rō. aliogn q
magis dormiret maiores hērent reuelatōes
Tertia pō. si distātia nō ipedit in se in dño

dei sp nfas pces pñt cognoscē bñ: et pro nob
deū exorare. Id^o p^o pbat. qz in totū cns cres
tū p sepatā suba nisi aliud ē ipedit. si. n. intel
lect⁹ meus p cognoscē volitionē meā qre nō
poterit itellect⁹ pfectior nō ipeditus. Et si in
tellect⁹ angelicus p noscere subas aie mee q
sibi est intimior qz sua itellectio: qre nō pote
rit cognoscere nāliter ipam itellectionē. Et si
pbiat: qz ysai. lxij. f. Bicit a abrahā nesciuit
vos et israel ignorauit vos. Rursus in ps. dz.
dñs scit cogitatōes hominū qñ vane sunt.
Ad primū doct. dicit tria. pñm qd abrahā
nō nouit intuitina notitia: qz nimis distabāt
3° pō viā posuit si distātia nō ipedit. scdm q
nō fuit tūc beat⁹ vel nō hūit vñsionē dei i qua
fuit hōmō reuelatōes. 3^m qd regulariter bñs
italia reuelat tād pñetia ad cālitatē cor
spectu bñtudis alior. Et qd pz. 2° pō pñsionis.
nō est n. necesse deū hoc facē s3 decet magni
ficentia et. Ad scdm bñco tria. pñm qd de
nouit vñter cogitatōes hominū: et ex ppiā pfe
ctiōe: qd nō angel⁹: et supior. scdm qd nouit vt
iuder qd nō āgel⁹. hēc duo s3 scoti. Tertiu qd
nouit anq⁹ fid. hoc tertiu addit su⁹ egregius
discipul⁹ ff gaudfredus seu gaudfred⁹ gauderij
licetiat⁹ in thō⁹ pñs⁹ buto natiōe. pñt⁹ cori
sopitēf. i suis qñb. C^o p^o p. sic. ii. vult de
ingit grego. i. j. dialo. p merita alior alios sal
uare. 2° de 2° arti. Quatu ad. iij. arti. sunt
tres diffi. p^o diffi. vñtrū in aia sepatā remdeat
solū spēs obi aut et act⁹. dicit ff lādulph⁹ in
pñti di. qd et actus ex qd possuz eius recordari
p^o qd nō ē. C^o 2° diffi. qd ē id anxioia. d qd
cit scot⁹. i. j. q. 5 thō. de dist. s3 spēs iter vñtē
acqfista et influxas. et remittit ad li. iij. di. xxxvi.
q. vnica. iuxta finē tertij art. d^m qd sit tria. ē p^o
axioia et ē idē qd dignitas fm huguitionē et
papiā: et dñ ab axe: sic. n. dicit luchan⁹ in pñmo
Regis adextrū mutat mobile vulgus. Ali
claudian⁹ in maiori. Cōponit orbis regis ad
ex^m nec sic itellect⁹ sensū. pñanos edita valēt qd
vita regētia. Mōbile mutat sp cū pñcipe vul
gus. scdm ē anxioia ab āngo gis. et sic ē so
phisma qz cogit. et sic dñ huguictio et doct. sic
itelligit. tertiu ē anxioia: et pñt dñc anxioia
ab āuge ges. et tūc ē pñloquū. et maria pñpō
vt dicit papias. C^o 3° diffi. vñtrū oēs aie defun
ctor exites i caritate tā in celo qz in purga
ōrē pro nobis ff Rich. d me⁹ villa i pñti di.
ar. vij. q. ij. dñc qd sic. vñ dñm magis nos hōz
tari ad bonū cū tot hēam adiutores. ex qd pz
ad. q. qz aie btōz i suis receptaculis suffra
gloz vñtū recordat et ea cognoscūt. Tunc
ad arg⁹. Ad pñm dñc dñ. qd dñ pñi itel

ligit pro statu isto. alii autem statu non novit phas
 Ad secundum dicitur sic rich. di. xliij. h. q. arti. ar. vij.
 q. i. q. bti recordat suoz petoz nec tñ ē eis pe
 na: qz gaudēt de mia dei remittēte. iuxta illd
 ad iacobias omni eternū cātabo. vbi greg. quō
 in eternū misericōdia dei canit qz miserie nō me
 minit de hic arguo 3 solutionez doctor tādē
 dicit tria. pñm qz dō pt remouē oēs cognitōez
 hitualē 4 actualē pcti a btis. scdm qd pōt re
 mouē oēs actualē dato qz nō remoueat hitu
 alē. Tertiū qz pt ipedire ne actual pcti cogni
 tio cāet in btō tristitia ē: qz oēs bti scā tñ cāt
 gaudiū qz absorbet oēm tristitia ptingentē.
 Ad tertiū dicēd. qz intellect⁹ sic ē vsqz qz ē sin
 gularis sic p3 in. q. sensus at solū ē singularis
 aut si ē vsqz solū vt ē singularis: iō nō est sile.
 Ex ista at dist. sicut de. 22. p. 20 ē. bonaz
 mētū gaudiū ponit 4 supplicū malis acgrit
 Dicit pō qz aie btōz p. mortē hnt 4 hēbunt
 gaudiū: 4 aie reproboz supplicū. Et ponit a
 pñm dist. vsqz ad illd. c. neqz negādū ē vt dicit
 aug. 22. C. 2. p. 20. facta suffragia plunt vtiliter
 scā hic in via tñ diffō: miter. dicit pō. qz suffra
 gia hic scā. plunt defunctis 4 aliter. Et ponit
 ab illo. c. neqz negādū est 22. vsqz ad illd. c. f3
 itez qrit de. 22. C. 3. p. 20. Lūes triumphātes
 orēt pro miserie deū supplicātes p seō sceler
 no. dicit pō qz ciues triumphātes ecclie qz cogno
 scūt pces paupēz orēt deū p paupib⁹. 4 pōit
 ab illo. c. f3 itez querit de alio. 22. vsqz ad. 22.
 Ed querit hic de valde mal. 22. h. sifit
 f. xlvj. di. h. q. arti. sniaz qz ita h3 pnuari
 ad pcedētes. Ad postqz in pcedēti d.
 de iudicādoz ingritū ē statib⁹. nūc in pñti di.
 de iudicātis ingritū pditionib⁹. Et h3 diuidi i
 3. ptes pncipales. In p. qrit. an dānatos pu
 niat de⁹ misericorditer. In 2. an in deo sit iu
 stiā 4 mia ymformiter. In 3. an in oi effectū
 dei cōcurrant vniuersalr. p. est in pñm. scda ē
 ibi. f3 quō iusticiam dei. 22. tertia ibi. post hec
 pñsiderari opz. 22. hec est diuisio pñtis. 22.
 Ad diuino iudicio cū iusti 4 misēdia p
 petuo dānati puniā. Et af qz nō tripli
 citer. C. p. sic. dānati dānatiōe s3 pe
 tores. g. nō dānāt a deo: nec iuste: nec misēdi
 ter. aīcedēs p3: qz malū malo additū totū pe
 ius facit: sic addēs bonū bono totū fac meli⁹
 ex. iij. thopicoz. 2. h. a mgro i p. d. xlvj. c. xij.
 pñia p3. qz nullo sapiēte sit hō deterioz vt igt
 aug. lxxxiij. q. iij. ergo multo forti⁹ nec deo au
 ctioze cū sapiētoz sit oi sapiēte. C. 2. af sic. dā
 nati s3 fui dei. g. a deo iuste nō dānānt. aīis p3
 qz 4 dñmōes s3 fui dei. vt iob. xl. sub noīe rebe
 moth dō inuit. c. nūqd seriet tibi pactū: 4 ac

cipies cū suū sempiternū: intelligit sicut ego
 p3 p. qz nec fui ad dñm: nec eq ē iusticia. ex.
 v. ethic. c. xi. qz nulla equalitas. C. Tertiū af
 sic. deus nō tollit misēdias dānatoz. ergo nō
 dānat eos misericorditer. aīis p3. qz dimittit
 eos in infernū. p3 pñia qz misericors ē prom
 ptus ad tollēdū misēdia alienā. C. In om. ps
 xxij. vniuersē vie dñi misēdia 4 veritas. Et
 scdo aūte cassiodori super ps. l. he due res i
 vīs dñi sp adiuncte sunt. tñ tertiū aūte scri
 pturē in multis locis de vtroqz de iusticia. in
 stus dñs 4 iusticias dilexit eqtatē vidit vult⁹
 eius: de mia. nō obliuiscet misereri deus nec
 continebit in ira sua misēdias suas. C. In ista
 qdē ad als pi. 22. C. Quātū ad pñm arti. ter
 mini sunt iusticia. mia. puni. C. pñm termi
 nus est iusticia. de hoc termino dictū ē lib. ij.
 dist. xxix. Et li. iij. di. xxxij. Hic vero doctorē
 sequēdo aliq ad dēre oz. p. notandū. qz i li.
 de veritate btis ansel. iusticiaz diffiniēs dicit
 xij. c. Iusticia est rectitudo volūtatis pp se fer
 uata in qua descriptiōe breui notāf tria. p. m
 iusticia est rectitudo: 4 sic nil aliud dicit nisi re
 ctitudinē: sit aut aliqd ad se aut ad alterū: sic
 dō iustissim⁹: qz rectissim⁹. si 2. specificat recti
 tudo in iusti⁹: sicut specificat pñis in. v. ethi.
 qz iusticia rectitudo ē ad alterē: 4 tūc si est vni
 uersal rectitudo ad alterē p respectū ad legilla
 tozē 4 legē a qbusdā vocat legal iusti⁹. sic. n.
 eā vocat tho. i. ij. q. lx. ar. iij. si at sit picularis
 vel ē ad se vt ad alterē 4 sic pñia iusti⁹ ē: dum
 hō i se punit qd iniuste cōmisit: sibi. n. vt legis
 mistro cōcessa ē punitio sui. vel ē qro hec pti
 cularis respectu alteri⁹ simplr. 4 h. sunt due
 spēs: cōmutatiua 4 distributiua f3 tho. ij. q. q.
 lxi. ar. ij. in cōmutatiua regit eqūitas qritatē.
 ex q sequit qz sit fm. pportione arismetica i q
 attēdit idē excessus i nūeris: vt si dicā: sicut se
 hnt tria ad duo: sic se hnt decē ad nouē ditas
 ē arisec nō geoec: sicut. n. i solo vno 3. duo ex
 cedūt: sic decē nouē: 4 i tali cōmutatiōe vter
 qz aliqd oz recipe sic p3 i ēptiōe 4 veditiōe ex
 quo isert qz ppue dei ad nos. vñ si ad deū n
 est cōmutatiua iusti⁹ q bonoz nfoz n idiget
 in distributiua iusti⁹ ē cōpatio duoz ad 3. si
 cut in cōmutatiua iustitia duoz adiūcē: iō sit
 fm eqūitatē. pportōis nō fm eqūitatē qritatē
 Differēt. n. de 3. aut a 3. accipiūt fm qrit
 tatē s3 mirabili pformitate fm pportione. sic
 p3 in ordie rex qz iuste ignis ē furuz: qz leuis
 terra deozum: qz gūis. vñ merito moyf dicit
 gen. i. c. vidit dā cācta q fecerat 4 erat valde
 bōa. i. iustissima. et hec distributiua iusti⁹ scdm
 geometricā exercet pportione: i q nō qritas

13
funt

13 sifitudo attēdit: vt si dicit sic sex ad tria: sic
xviij. ad nouē. p3 q. excessus nō ē fm eūdē nu
mer: ē tñ sifitudo: qz vtrobiq; i me^o ē excess^o.
sic tres collige rectitudis biarios. vltima re
ctitudo q in qlibet pō repit legal rectitudo.
Ecce pum^o binari^o p^oicularis rectitudo ad se
vt ad alterū vt ē ignia. p^oicularis rectitudo ad
alterū simplr. En scdo biari^o. cōmutatia iusti
tia. distributia iustitia. ecce t^o biari^o. sic si sex
rectitudines q iustitie noiant. Scdo dic ansel.
q iustitia ē rectitudo volūtatis q ataq; rectitu
do ad volūtate vt p^obe dicat iustitia. vñ legis
perit^o diffinitio iustitiā dicit de iure z iustitia.
Iustia ē p^octas z ppetua volūtas vnicuiq; qd
sui ē tribuēs. ius magis rōne aspiciat: s3 iusti
tiavolūtate: iō iustit^o dicit: ius ē ars eq z bo
ni quā terminat iustitia q iuris stat^o dicit: sic volū
tas rōne. scio addit ansel. pp se fuata: q. n. fac
iustitiā vt hēat pecuniā nō iustus s3 auar^o d^o.
Scdo termin^o ē mīa: qll miseria cordis. vñ
scdo cordial. scio t^o cor miserie vel miserum
obine nō subiue: qz aliene cōpatit miserie: da
to q nō sit miser: nisi equo cel de miseria. vñ
dān. li. ij. sniariū. c. xij. miam distin^o ens dicit.
Mīa ē cōpassio de malo aliēo. Ex q p3 q pa
tis z miser ē z patit: q vō cōpatit felix ē cōpa
tiēdo z nō miser patiēdo. Et p3 triplex mīa.
mīa v^o: mīa passio: mīa act^o. Est rursus put
post scotiū fr hug. ē liberās a tota pena de q i ps.
vñ in celo mīa tua. Mīa ē liberās nō a voto
sed a tāto. de q in ps. mīa dñi plena ē fra. 3^a ē
bona influēs inimico. de q in ps. mīa z iudi
cū cātabo tibi dñe. ps^o in celo. 2^a i fra. 3^a in
iserno. Et sic pt itelligi qd dicit doc. deuo. i. p.
senti di. arti. i. q. ij. q mīa pt itelligi tripl^o. pri
mo^o d^o largissime dñe bonitat. assuetia. cōi
fō d^o benignitas in sup erogatione bonoz. 3°
d^o stricte pietas in subleuatione maloz. Et dic
p^oformit iustitiā dici tripl^o. p^o d^o iustitia cōi
sine dñe bonitat p^odecē^o. cōi vō d^o liberali
tas in retributione p^omoz. stricte seueritas in
punitiōe maloz. Et vltra notandū q hec tria
differūt. misericordia. misatio pietas. Mīa. n.
est hīc aut act^o iterier quo cōpatit. p^omo ex
rōne p^omi in suis miserie: misatio vō est in
actu extiori seu effectu. iō de deo dicit ps. mi
serator q ad scdm: z misericors dñs q ad p^o.
Pietas vō dicit q cōpatit cōpaties miso:
qz ymago dei: aut fil^o dei zc. Terti^o termi
nus est punitio a pūio pūis. vñ qdaz dicit.
nil magis ingrātū q nō punire reatus. Sunt
aut octo legum pene: aut punitiōes. vt inquit
Marcus tull^o qd si punitiōe in cōi. ppter

alias excogitabiles addideris nouē a^o p^obia
in quo sunt tres ternarij. p^o ē vincula p^obera
tatio. scdo ternari^o ē dānū. ignominia. fuit^o.
terti^o ternari^o exiliū mors z ipa punitio vt di
ctū ē. Et notandū q sex de causis z ita trib^o bi
narijs hō in vita hac penā patit. p^o ad p^obatio
nē sui vt in tobia. scdo ad purgationē vt i ma
ria sorore moysi. ito ad imitationē laudis dñi
vñ vt in ceco nato. q^oto ad p^oficiēdū in bōis
meliorib^o. vt in Job. q^oto ad p^oseruationē bo
noz spūaliū: sicut in paulo ne supbiret. sexto
vt hic incipiat obdurationē z torq^oat crucia
mine vt in pharaōe. anthiocho z herode. vñ
extat metra. pena pbat purgat iustat dat me
liora. Cōseruat durū facit cruciamie torquet.
Si qz vult dicē q hoc est septimū vt videm^o
in sclo torqueri p^octōes ob scelera z p^octā: nō
iudeo nec desidero meū ternariū sup vitates
custodire. Et tñ de p^o arti. Cōuantū ad 2^m
arti. sunt tres pōnes. p^o q in deo est mīa z iu
stia. scdo q in deo nō sunt idē formali. Ter
tia q in punitiōe maloz cōcurrat mīa z iusti
tia. Cōp^odia p^o. In dñis mīa z iustitia emi
nētissime sūt repte. pbat de dñi iustitia. p il
lud ps. Iustitia plena est dextera tua. De mi
sericordia p illd ps. paties z multū misicors
Si. n. vt dictū est in p^o arti. iustitia est rectitu
do volūtatis: z volūtas dñi ē rectissima: un
mo puma regula in obligat^o que sine succel
sione h3 iustitiam est iustitia. z ipam pp se
fuat q pp se oia opat^o ē merito i deo d3 dici
eē iustitia. nec solū ē in se iust^o s3 cūc iustitiaz
exhibz. vñ recte dic ps. iust^o dñs i oib^o vñ su
is: z scūs i oib^o opib^o suis. Et qd ē vt iust^o senariū
descēdam^o ipē est legal iustitia dñi se vult dili
gē z diligit iust^o qd illd oīuz legū p^octū p^oie^o
de^o diligēd^o ē. p itel^o suū iustitū volūtati iustit
te oñdit. z dñi se iust^o diligit iustitū ē diligibil^o:
q ē oīum vñ bonū. z si nō foiale ērate tñ a q
oia bona fluūt zc. qn ad alter^o dñat dilectio
nē ipē dñi: tñōne merito p^oiculariū cēfē iust^o
Si. n. sit oib^o bonis bon^o de^o tñ i se vñ singu
lare bonū ē a religis distinctū fm cēntiā dñi
s3 sunt ne in diuinis nō eedē foialr legal iusti
tia: z p^oicularis qñ ad alterū. scot^o dicit nō o3
sigdē nō sūt nisi rectitudo dñe volūtatis re
spectu sine bonitatis: vel respectu sue cēntie.
S3 desēdēdo in iustitia q ē simplr ad alter^o
nōne extat in deo. hec est aut cōmutatia: aut
distributia. cōmutatia est in deo vt o3: mul
tū qdē decēs ē i pncipe: z vltra p^oignū p^oma
rer: z vltra p^oignū punire. vñ qdā bñ p^oudca
ter dicit. tardus sit ad penas princeps ad pre
mia veloci: z sic de^o cōmutat penas z supplē

cia p pectis ihereda z bntia p iustis meris vni
pctis: punit reliqui: istu min⁹ illi magis: nemi
facies iniuria qz nulli est debitor: z psona no
accipit. vñ bñs anfel. in plogiuz. c. iij. loqns
ad deū dicē cū punit malos iustū est: qz illozū
meritū: z gruitū pōis malū iustū est: no qz eoz
meritū s: qz tue bonitati cōdecēs ē. De distri
butiua iustū dubitat si pñt q oib⁹ oia cūctis
q hñt bona dispēsat. a verme icipe: aut p⁹ mā
z ad angeloz nobiliorē ascēdas nōne culibz
pñt dicē deus. Quid hēs qd nō accepisti nihil
forsan dicam⁹ vñ simplicē iustitiā idē iunctā
ēē in deo: z re z rōe: z si sūt mltā iusta: vñ enī
visione bñ multa vñ sūt. z vt in p⁹ dist. xxxv.
dictū est. q. vnica dū agerē de pdeis vñ dīne
cognitiōi multa rñdēt cognita in eē pducta
pdeali: sic in dīna volūtate vñ act⁹ iustitiē cui
multa iusta rñdēt vtrobz indepēdēter. sed i
intellectu nēcio in volūtate ptingēter: sic enī ē
hoc iustū vt in eodē istā potuit nō ēē iustūz
qd in pdeis repire nō potuit: qz ibi nālitas hic
libertas. Est enī dīna volūtās p⁹ regula pñt
gētū. vñ bñs anfel. plogiū. xi. c. Illud fo
lū est iustū qd vñ nō iustū qd nō vñ. Ex q⁹ p⁹
inferē qz ex pte dīni intellect⁹ magis pñt dici co
gnitiōē distigui rōē qz ex pte dīne volūtatis
volūtōez ppter determinatiōez in vno z post
se ad o^m in alio. C Sedo seqt q dīna iustitia
h sit qñ habet nālitas volūtatis volūtate nō de
terminat h qñ pñt volūtās. C Tercio seqt in
qdā signo nāc pñt iustū cōtingētia esse volūta
q cognita: qz pñt dīne volūtati neutra a di
uino intellectu: sic vnica dīna iustū. tot⁹ ordo
rex ierarchie nālīs dicere iustū: extrīnce nul
laten⁹ intrīnce. s: de ordie politico ciuili aut
cano⁹ cogimur a phis cogimur a thealogia
ponē iustitiā qñtatē in creatis hoib⁹ z āgelis
sic igit vt in sūma dicat dīna volūtās iustitiā i
ducta icōphēribili determinate z nēcio tēdit
in amorē sui. z si libere in alioz ptingēter. p⁹
tū in bonū publicū: sic in alijs psequēter vt q
iuste petri saluat: iuste possit petruz dānare.
sic de bono publico est iustūz curare vt aliqñ
iustū sit nō suaf leges iustas: respiciētes iusta
ptalia. s: eaz obfuitatio i detrimētū vñt respu
blice. Et si dicat: qz pbs. i. ethico. dicit incōue
niēs ē laudare subas sepatas ex opatiōe vñ
iuz sic exēplificat ibi spālī de iustitia d^m tria.
p⁹ q in deo nō ē vtus cū ipsectōe: qñ est vñ
qz dīnus dñi. aliqz ex creaturis deo attribui
m⁹ oēz ipsectiōez relegare nos o⁹ est aut h iu
sti⁹ ipsectio qd ē eqñtas q accūs rē. nō sic po
nē i deo: nō dicē p⁹ q in deo ē emūētissime.
sedo q i deo iustū ē exēplaris: vt loqbat plo

tin⁹ psonic⁹ quē iduxit. Amb. macrobi⁹ ad cu
stachū filiū in p⁹ sup somniū sciipiōis. scio q
alia via pñt teneri q dīna volūtās ē formalr
dīna iustū. z hoc mō multe eas dñf difficulta
tes. Ex p⁹ solut dictū pñi negat enī rōne ipse
ctōis in sepatis ēē vtutes. Si rurūz qz dicat
iustū debitorū aspiciē. qñ de iustū q nemi dñ.
Et p⁹ de iustū qz se diligit sic dñ. Si z iustū
qz dat reb⁹ ordine sic placet nō debito simplr
Et tertiū iustū qz adimplet qd pñt. De mīa
p⁹ est in deo triplr: liberans ex toto a mise
ria vt in bñs: reuelās in pte vt in h exilio mi
tigās ipñitōe vt ēē i sferno nec ē i deo trāsse
rēda vt p⁹ s vt nōl⁹ miserie in alio mō dñ.
Ex q⁹ p⁹ nō sit hz nolitōez aīcedētes sp ad
min⁹: sed fm psequēte. sicut. n. volūtōe aīce
dēte vult sp bonū creature sic nolle aīcedēte
se hz respectu mali. phibēdi creatur. f. Sēda
p⁹ est h. dīna iustū cū dīna mīa nō ē formalr
idē hz bñ idētie pbat p⁹ lo. i. nō sūt formalr ea
dē in deo qz formalr nō sūt idēz aspect⁹: sic ē
de dīna iustū q dīuina bōitatē aspiciē imedia
te: aut dīuina eēntiā: z dīna mīa q aspiciē crea
turā. ex q⁹ p⁹ pñt est in deo hā iustū q mīa
qz hōz dīna bōitas aut eēntiā qz miseria crea
ture vñ anfel. plogiū. xi. c. ex iustū nascit mīa.
Et si dicat qñ pñt mīa dicē r^m ad creaturā cū
sit pfectio simplr in deo. d^m q nō est respect⁹
ille de qd dīte mīe soluz sūt q in deo ē vna
pfectio simplr que ē ad releuādas creaturaz
miserias. Et si dicat p⁹ scōbz pte q ē distiguit
idētie seu reali: qz cassiodor⁹ dicit loquēs de
iustū z mīa p⁹ v. De due res sūt sp adiūcte.
D^m q rē accipit p positiuo: z hoc mō bñ in
deo sūt duo positiuā nō eadē formalr in q sūt
oēs pfectōes simplr vñtue: z ita cū aliqñ di
stictōe alō nō eēt vñio. Ex q⁹ p⁹ defect⁹ fratris
Rich. de me⁹ villa pñtis disti. ar. ij. q. ij. dicen
tis. q dīna mīa z iustū sūt oīno. idē in deo: s: vñ
aliud cōnotat in deo qd nō aliud. p⁹ o^m
nō loqmur de illo pñtato de dīna mīa z iu
stia in se. Et si dicat si sūt due res sūt due rea
litates totū pcedo: s: due res z due realitates
fm qd sūt tñ vna sūma res. C Tercia p⁹ est h
dīna iustū est mīa impū ab altissimo negatie
z positie puniunt. q puniant negatie a deo.
p⁹ p⁹ enī pena dānati est obstinatio: hec nō ē
a deo positie: sicut enīz culpa scōbz q culpa nō
est a deo vt dictū ē li. ij. disti. xxxvij. Sic nec i
quātū cōti⁹. q aut hec sit pena: audi aug. di
centē li. i. pñtōnū. c. xij. Iustitiā dñe z ita ē vt
pena sit sibi oīs pētor. est igit hec pena a deo
solū negatie qz nō remouet: cur⁹ p⁹ cā deme
ritōia vt deus nō remoueat est ipā voluntas

peccato. vel aliqui qz demeruit vt hec pena a deo nō tolleret: sic d' carē^a b'itudo q' amissio ē maximi icōmodi a q' ē negatie a deo: qz nō p'fert b'itudinē. s' q're q'rit p' demerita t' culpas delinquētis q' reddidit se idignū tāto bo no scarceratiōis vō in igne ppetuo ne fugiat t' detētiōis intellect' vt n'bil t'n q'itū ignē. cō sideret t' tristitiarū has penas psequētū que nūerant iux' h'az penaz nūer. t' q' pene sūt ex tat de' cā positiua t' mediāte iusti^a. sic enī ex git eoz culpa de ob'itatioe. dicit aug. sup' ps. v. t'su. ix. cū punit de' malū suū nō isert s' suis malos relinqt. Ex q' p' ob'itatio est pena derelicta: sic de carētia b'itudinis. iusti egdē ē vt q' honesto bono se priuauit priuē bono cō modit' aliq'lit sic priuatus in ordinē reducat vniuersi. vñ Boet. iij. de p'sol. p'sa. iij. Infeli ciores sūt iprobi in iusta ipunitate donati q' iuxta punitionē puniti qz in p' est solū bonū nāe: in 1° bonū nāe cū iusta cōr'ndētia pene ad culpā. Et si dicat mali ad malū nō v' esse habitudo in q' sit bōitas. dico q' sicut falsi ad falsū ē p' nēcia: sic mali in honesti ad malū in cōmodi iusti cōr'ndē^a. Et si dicat tollat deus p' malū t' erit meli^o p' vniuerso q' malū ma lo addē. r'ndet s' Rich' de me^a vlla li. i. disti. xli. ar. ij. q. ij. q' vniuersū vt sit meli^o regit aliq' mala eē in eo. vñ aug. in enchiridid. c. vij. o'p's meli^o iudicauit sine mala fieri qz potēs est de illis maiora bona elicē: t' ibidē mala pueniē ter situata emineti^o cōmēdāt bona: sic enī pu niscō culpas dīna appet iusti^o q' als nō appe ret. sicut deducit aug. xxi. de ciui. dei. c. xij. sic ēt scōz augmētā glia. p'sa. vlti. Ingrediētur t' videbūt cadauera hoīuz t' erūt ad satietatē oīs carnis. iuxta illō ps. Letabit iust' cū vide rit vidictā. Et h' tractat aug. ij. d' ciui. dei. c. xij. Esset ergo s' h' meli^o isti tāta nō p'ze mala sed nō vniuerso: sic meli^o eēt lune eē solē s' nō vni uerso: sic enī p'les q'd' ad p'fectōez p'tinet vni uersi. Cōtra. q. iij. hui^o dist. ar. iij. arguit scō^o sic. Nō ē scā nec fieret sūma creatura possib' vt t'nef. p'bab'it: t' p' nō nec oēs grad^o possi biles b'itudinis ad p'fectiōez vniuersi q' t'n i se boni sūt t' eēt boni habēti. Que t'g' nēcitas vt sit malū vt cōpleat vniuersū vt q' nec in se bonū est nec habēti. Et cūz dicit eliciunt ma iora bona ex hīs malis. q'd' mai^o bonū carita te que p'dit t' b'itudine que nō obtinet. dicit bona magis eminet nil ē: malū enī sine ordi ne est t' virtus se satis laudat. q'd' d' vt pateat iusti^o dei minim^o in nobilitate act^o iniustitia p'indicare: relucet in p'miis iustoz: dicit ob leticia iustoz pauca leti^o de malis p'rimi leta

ri. Et si iudex q'q' letet exequēdo actū iusti^o qui astat nō letant. Demus t'n q' letatur ma gis t'n letarent. si eis eēt cōp'edēs: petrus egdē magis gaudet de ligni saluatōe q' iude dānatōe. de incarcerationē q'ita sit iusti^o. p's: si cut enī sancti q' dilexerūt iustitiā liberi sūt el secti iusti^o: t' locati sedibus empireis: sic dāna ti q' deseruerūt iustitiā ligati sunt cōp'edibus. igneis t' in loco vilissimo. De detentōe itelle ctus in p'sideratiōe ignis vt ēt nolētes detine ant spūs: q' iusti^o vt sicut iusti dīnā ituent. eēa tiām: t' eā diligūt t' libere ad alia se puerūt. vt in hāc ducit: sic p' maligni ad p'sideratiō. nē ignis artant quē odiūt ne alia p'iderēt vt cupiūt de tristitijs mirabilis iusti^o. p'sumatio egdē b'itudinis exigit letitias. ergo cōsumā^o. miserie tristitiā in hoibus dānatis loco b'itu dinis ignis ardor ponit. loco v'sionis dolor i tollerabilis totū iusti^o p's subiliter cogitāt. Sed q'd' de diuina mīa cōcurrūt ne i dānatō. Sic vtiq' nō q'd' liberāz ex toto s'z parēs ex tāto. hui^o t'po. p'iti dist. ar. ij. q. ij. p'ncipali rō nē dat que breuiter p'sistit in hoc q' p'io eodē iudicat maius bonū vel mai^o t' min^o malū. vt d' in. v. et p'ico. sed sicut de' dat semp' vlt'ra cō dignū ita p' illigūt malū citra cōdignū: t' ita cū misericordia vt p' in p'positōe quā allegat: t' in cōparatōe cause equiuoce que amplioris est latitudinis q' effectus. sed subit^o imp'oto t'po. a 3° h' vt p'z arti. iij. iij. q. p'ntis dist. dicit scō^o meli^o h'ri fundamētū vt p'bet intētū 3° co. ij. c. 1° Misericordia superexaltat iudiciū. Quid s'g't h'. Quātū videro tāto iudiciū emi nētius q'to mīa temperat. imo sancti^o est nō punire q' in punitiōe excedere. hoc est min^o malū: etiā pōt eē aliq' solutio criminis solo ar dore caritatis ab eo in cui^o manu nos sumus t' sermōes n'ri. Ex quo isert q' in dānatōe re probor: s'z t' in oī opere dei relucet dīna iusti tia t' dīna mīa. Sed que ratio hui^o. dicit t'po. i. parte sūme. q. xxi. ar. iij. Et in p'iti dist. arti. ij. in illa qōne. vtrū in oī opere dei mīa t' veri tas p'iungantur. Artifex faciēs effectus iuxta q'd' exigit regula. iustus est t' subueniēs miserie misericors est. sic est deus in omnib^o ope ribus eius t'n quia ex hinc v'p' venerabil^o: q'a simul cōcurrūt iusti^o t' misericordia q' si sola aut iusti^o: aut mīa: quia ex plurib^o virtutib^o. S'z inq't scotus ratio iustitie h'c valde accipit generalit^o: nil enī d'z deus artificiatō q'd' que at aut debeat a deo artificiatuz erigē: sic t' rō misericordie nimis cōiter sumit ad subluādū oēm defectū. cūz p'prie nō sit nisi ad subleua tiōē miserie. rursum alia rō d'eficit: t'n p'imo:

gula nō
tes in de
retur q'
ōtute. tu
lū mal
ficient
uenies. 2
tertū art
quō in de
pudent
discurrat
nē pūm
te discut
pudent
perfectu
qui est c
ap'ostoll
mine pūm
que sūt a
ponuqu
scit oia r
cūda d'f
iuncta iu
doctor de
sicut in
fectio att
ta caritas
iustitia t
stus per
cora p'p
miseret q'
ratio hui
cūm respo
tia d'fice
fragia eo
c. t' recte
gijs loqu
vt sit p'le
et ipsa d'
arti. ij. q.
ob accipi
grau pen
vics d'no
nati pūm
dicē d'z
q' deus ē
mibi vni
e dicit ei
oī malū
mū q' ver
q' iuste in
hoc temp
ordinatur
litas a qu

quia nō est. pbati apud thō. multas ē virtutes in deo distinctas a parte rei. tñ scō qd dicitur qd volūtas infinita sufficeret sine q̄cūq; dīte. tñ tertio: quia de punitōe vbi est malū malo additū satis nō loquitur: nō satis sufficeret. quid ergo: iūge te supiorib⁹ & satis iuenies. Et tñ de scō articulo. ¶ Quātū ad tertium articulū sunt tres difficult. ¶ Prima quō in deo sit iustīa cūz sequat iustīa dictamē prudentie vbi est discursus & dina volūtas nō discurret. dicit frater lādolphus soluēdo qd nē primā pñtis distīn. qd est discursus ex parte discurretis: & hoc nō est de rōe iustitiae nec prudentie: nec per pñs in deo quia puenit ex i perfectione intellectus. sed discursus est aliū qui est cognoscē pclusionē depēdere ex pñeipio: ille est de rōne prudentie: q̄ in oī dicta minē prudentie intelligit dependē ex fine ea que sūt ad fines: & talis discursus pōt in deo poni: quia ex sua bonitate tanq̄ sine cognoscit oīa recte esse agēda tñ vnico actu. ¶ Secūda difficul. vñ est qd in opibus dei semp est iuncta iustīa misericordie. & misericordia iustitie doctor de deo. dicit pñtis distīn. arti. ij. q. iij. qd sicut in nobis quedā sunt virtutes quarū perfectio attendit per accessū ad extremū: vtpūta caritas. qd per accessum ad mediū vtpūta iustitia & misericordia. vñ nō dī deus sūme iustus per excessus seueritatis: nec sūme misericors ppter oēs remissionē culpes: sed si tantū miseret q̄tū est cōueniēs sūlter & tñ punit. & ratio huius est: quia iustitia & mīa maxime dicunt respectu actū & meritorū nōz. ¶ Tertia diffic. vtrū pena dānatorū dīminuat p̄ fragia eoz: quia dīc aug. in enchiridion. lxxv. c. & recitat mīg distīn. precedētī. c. ij. de suffragiis loquēs qd qbus profunt aut ad hoc p̄fūt vt sit plena remissio: aut certe tollerabilior sit ipsa dānatio. dicit frater richard. pñtis distī. arti. ij. q. iij. qd nō. & soluit ad dictū aug. qd ibi accipit dānationē nō p̄prie sed pro valde graui pena purgatoriū. Ex quo pz ad qd nē qd vīcz dīno iudīo qd iustitia & misericordia dānati puniunt. Tūc ad argumēta. ¶ Ad p̄mū dicēdū qd aug. loq̄ de malo culpe nō pene. qz deus ē bene vider maloz: Deutero. xxxij. mihi vindictaz. Et si dicat stat adhuc rō aug. & dictū eius qd nullo sapiētīe fit homo deterior malū malo additū facit peius. dico tria. p̄mū qd verū est simplr. scdm qd nō est verū fm qd iuste infligit sicut in proposito. tertium qd ex hoc semp vnuerſū est melius: qz alias esset inordinatum. ¶ Ad scdm dicendū qd nō est eqūitas a quocūq; nisi ad seipsum loquēdo sim-

pliciter: iō nec iustitia simplr nisi ad se q̄si ad alterū. sed equalitas aliqualis potest ibi poni qualis pōt esse dñi excedentis valde ad suoz seruū. ¶ Ad tertium dicendū qd deus circa dānatos est misericors nō liberādo ex toto: sed citra condignū puniendo. Ex ista distīn. sicut de pcedētibus tres eliciuntur p̄sones de mēte magistri. ¶ Prima est cū misericordia dānatus punitur. & cū iustitia sic vere sentit. ¶ Bī est p̄cō qd in dānatis cōcurrit iustīa & misericordia dei. & ponit a p̄ncipio distīn. vsq; ad illud. c. sed quō iustitia &c. ¶ Secūda p̄cō dei iustīa re nō distinguat a mīa. sed idē dī. ¶ Bīc p̄cō qd sunt in deo eadē res iustīa & misericordia. & ponit ab illo. c. sed quō iustitia vsq; ad c. illud. post hec considerari oīz &c. ¶ Tertia p̄clusio. in dei opere est mīa & iustitia cū pari federe. ¶ Bīc p̄clusio. qd in oī opere dei simul cōcurrunt iustitia & mīa dei. Et ponit ab illo c. post hec p̄siderari oīz &c. vsq; ad finem &c.

¶ Et etiā queri q̄lter dabit &c. ¶ Bīc signat. xlvij. dist. huius q̄rti que ita habet cōtinuari ad p̄cedētes. ¶ Ad post qd in. xlv. distīn. de iudicandozū inquisitū est statibus & secūdo in p̄cedētī distī. seu. xlv. de iudicandis p̄ditionib⁹. nūc tertio in p̄sentī distīn. inquit de iudicij certis limitibus. Et diuidit in tres partes. In prima p̄ponitur ordo iudicij. In scda subsequitur actus p̄mij In tertia describit forma iudicij p̄j prima in p̄ncipio. scda ibi. cū aut in euāgelio legat. tertia. xlvij. distīn. seu sequenti. ibi. solet queri in qua forma iudicabit xps &c. scda pte p̄ncipali que est pñtis di. idiuſa manente. ¶ Rursus p̄ia p̄tīcula in qua p̄ponitur ordo iudicij: in tres ptes diuidit. In p̄ia querit vtrū sit vox sandi. In scda qui sint cū iudice tūc assignandi. In tertia qui & quales erūt iudicandi. prima in p̄ncipio. scda ibi. nō aut solus xp̄stus iudicabit. tertia ibi. sunt autē quatuor &c.

¶ Trum vnuerſale iudiciū in valle iosa pbat in fine ſeculi sit futurū. Et arguitur qd nō tripliciter. ¶ Primo sic. dānati nūc sunt dānati. & beati nunc sunt beati. ergo nō fiet generale vel vnuerſale iudiciūz antecēdēs pz ex terminis. probat cōsequētia. qd ſnia nō demandat executiōi nisi post finale iudiciū. frustra enīz sequit iudiciū post executionē ſnlē. ¶ Scdo arguit sic. ip̄j nec apostoli iudicabunt. ergo nō fiet v̄le iudiciūz. pz p̄ia ex vi termini v̄lis: nil enīz excipit. antecēdēs pz primo de imp̄io p̄s. primo. Ad reſurgēt ip̄j in iudicio. de apl̄s. ¶ Bat. xix. dicit xp̄stus apl̄s. sedebitis sup sedes duodecim

dy xlvij

1
iudicantes duodecim tribus israel. Et p hoc
est grego. in mora. xxvi. sup illud Job. xxvi.
c. Et iudiciū pauperibus tribuit. et ponit i lra
vbi dicit q in iudicio erūt quattuor ordines
vniū illoz qui iudicabūt z nō iudicabuntur:
hi sunt viri apostolici. ¶ Tercio af sic. in mor
te cuiuslibet iudicat moriens. ergo nō est ex
pectandū vniuersale. p3 aucte. ¶ Iamz p3o. c.
Non punit dñs bis in idipm. añcedens p3.
Ios. xj. Nunc iudiciū est mūdi. Et aug. ad
eliciū. In quo quē inuenerit vltimus ei⁹ dies
an eo inuenerit euz vltimus seculi dies. ¶ In
oppositū aug. xx. de ciui. dei. c. xxi. loquēs de
fine libri ysae. pphete. pmitte inquit ipe pro
pheta fines ecclesie ad quos per vltimū iudi
ciū facta bonoz malozq3 discretionē veniet
vbi pertractat diffuse illa verba ysae vltimo.
¶ Tenet ois carō in p̄spectu modo adorare in
iherusalez. et egredient et videbunt mēbra ho
minū qui p̄uaticati sunt in me vtens trāslati
one. lxx. qua et cōiter vti et in fine subditur in
bonis caro in malis mēbra vel cadauera no
minantur. p̄fecto post resurrectionē cuius fi
des his rerū vocabulis oīno firmatur illd qd
boni et mali suis finibus diuiniunt futuz eē
iudiciū declaraf. In ista qōe ad alias parifor
miter. et c. ¶ Duo ad p̄mū arti. termini sunt
iudiciū. vallis iosaphat. seculū. ¶ P̄m⁹ ter
minus est iudiciū a iure dicēdo quasi iurisd
itiū. Est. n. effectus iuris iusticie iudicis. dicit
aut et exhi pōt a doc. sub. in p̄sti dist. q. i. arti.
1. Sex modis. i. tribus binariis. p̄mo⁹ dicit
iudiciū quēcūq3 certa noticiā. z isto⁹ ē sen
sus distincte apphēdēs oī. vel distinguens
opposituz ab obiecto. vbi regit forte magis
discreta apphēnsio. dicit iudiciū vñ scdo de
aia dicitur sensus cōis iudicare de sensib⁹ di
uerfoz sensuū. Scdo⁹ dicitur iudiciū certa
apphēnsio intellectualis etiāz quēcūq3 et hoc
mō diffinitua cognitio de aliquo p̄t dici iu
dicium. de qd ditate illius. iuxta illud in p̄io
ethicor. vniūq3q3 iudicat bñ eoz que cogno
scit. et hōz est bonus iudex simplr aut qui cir
ca oia eruditus est. Ecce p̄m⁹ binarius ita
q p̄m⁹ modus dicat cōsūme. scdo cōiter.
et hi duo sunt de incōplexis. Tercio⁹ dicit iu
dicium de vero aliquo cōplexo: q3 fm Aug.
tertio de libero arbitrio. nullus iudicat de re
gulis eternis: fm eas de alijs. ergo iudiciū
est certa apphēnsio de aliquo per aliud. Et
aut verbū cōplexū apphēditur eē verū per
aliud: q3 si est vep immediatū adhuc iudicatur
esse vep p rōnes terminoz fm p̄mū p̄io po
sterioz. Quarto⁹ dicit de vero cōplexo qd ē

25
qd de cōclufione iudicat neduz per termi
nos s3 per principiū. En scdo binarius z terti
us modus dicat. p̄pue. et quartus magis pro
prie. Quinto de qōne practica z magis q3 de
speculatiua: q3 iudiciū est dictamē intellect⁹
practici psonū iusticie. iustitia aut nō respicit
speculabilia s3 opabilia. Sexto⁹ cū lex nō tñ
determinet agēda et fugienda: s3 determinet
premia reddenda bñ meritis. et supplitia ma
le meritis: vt amore p̄mītoz alliciant ad bene
agēdum. et ex timore retrahant a male agen
do. Iudiciū dī determinatio certa de p̄mīs
vel supplicijs reddēdis. istas aut veritates s3
glibet possit ex principijs practicis elicere: et
sic. q. rōcinando iudicare: tñ magis h3 rōnes
iudiciū dī iudicat qui auctez h3 iudicādi. iux
illud cū de iudicijs. ac si clerici snia a non suo
iudice lata nulla est. Ecce tertius binarius. et
huius modus dicat sp̄aliter. Sextus modus
specialissime. vñ istū modū ibidē diffinit sco
tus. Iudiciū inqt est cōplecta determinatio et
autētica reddēdi alicui s3 merita sua. Cōple
ta inqt q3 includit determinationē firmā itel
lectus: et determinationē voluntatis efficacē
hoc est volūtatis potētis z intēdentis fm de
terminationē intellect⁹ retribuere. et hoc ē qd
specificat per illud autētica: q3 per hoc intel
ligit q3 sit eius qui fm volitionē suā efficacē
pōt determinationē intellectus et determinati
onē voluntatis pducere ad effectū. Ex q ap
paret diuisio iudiciū in appropriatiū et p̄de
natiū. nā iudiciū p̄t esse mani⁹ aliq ex qbus
sequit istuz p̄mīandū vel puniēdū. p⁹ mō ap
propriatiua. 2⁹ p̄denatiua. Ex his i nobis p3
q3 si ab indigno petis iudice p̄mūz: tunc erit
snia expulsina si idigne alicui q3 vult iserri a
iudice supplicij erit snia absolutiua seu absol
uēs: puta talē corā nobis accusatū p̄nuncia
mus innocentē. dicit iudex. doctor vero deu
tus p̄stis dist. arti. i. q. ij. est p̄tētus ternario.
dicens iudiciū accipi triplr. s. cōiter. p̄pue. et
appropriate. Cōiter dicit colla⁹ mā scita me
riti ad p̄mū. Proprie dicit iudiciū discussio
meritoz et platio cū quadā discussione et snie
diffinitione. Appropriate iudiciū dī ipsa con
dēnatio. vñ iudicatus dī p̄denatus. ¶ S. do
termin⁹ est vallis iosaphat vbi fiet iudiciū s3
qd scriptū est Joel. ij. Cōgregabo oēs gētes
et deducā eos in vallem iosaphat et discepta
bo ibi cū eis. vñ fm remigiūz in de hebriacis
noibz dicit iosaphat seu interpretatur triplr.
p⁹ dñs iudicabit. scdo ipse iudicans aut iud
cat. 3⁹ iudiciū dñi z est inter iei usalē et montē
oliueti sabbati p̄io iter. l. vñ militare in latē

¶ Nota
rōnis p̄
bus dicit
vñ p̄ia. ij.
tus m
de quo p
stabit
saluū. i.
t̄po in a
in aere p
montē
miliciū
medio. s.
sequerē
um cen
in massa
dicit cap
capendo
etū est h
dicit s3
xi. anno
de p̄ia s.
Dñs reg
habēt in
noz tñ se
Gulb. p.
culi a sec
t̄p̄ia aut
fm cū ibi
talis t̄p̄ia
at incipit
de. de Se
rans a p̄
dit semet
de p̄ia s.
a seco sec
lo. vñ 3⁹
p̄cedente
deno qu
iesum. su
solū in p
aliq dicit
ho. xi. 2.
Aliq p̄
bus p̄ia
dici secul
vt floa s.
scdm arti
turo iudic
dici. Ter
um. ¶ S.
iz demon
atq3 dem

Conotandus tñ q dicit frater Franc. de ma-
ronis pñtis dist. q. l. q sunt tria alia loca i qui
bus dicitur futur iudiciu. primus mons syo
vñ ysa. ij. Et erit in nouissimis diebus ppara-
tus mons dom^{us} dñi. zc. Scds mons oliueti.
de quo zach. xiiij. Egrediet dñs z pedes eius
stabunt sup montē oliueti. Tertius aer. i. thel-
sal. iij. Rapiemur cū eis in nubibus obuias
xpo in aera. Et pcorat hec christus ingt erit
in aere propinquo oibus illis locis pfecti in
monte syon. Alij in mote oliueti vulgus pro
miscuū in valle iofaphat. hoz duoz montiu
medio. Tertius termin^{us} est seculū a sequoz
sequeris: qz seculū sequitur. Est aut seculū spaci-
um centū annoz: vt dicit Alexan. de villa dei
in massa cōposit^{us} est ps decima cui: sic ibidē
dicit capiendo eū pro spacio mille annoz: qz
capiendo eū pro mēsurā angelica. de euo di-
ctū est li. ij. z sic in euo sunt decē secula. Scdo
dicit ff Jacobus ianuelis. q seculū est spaciū
xi. annoz in suo catholico. 3° dicit ff Nicol.
de lyra super Exod. exponēdo illud Exo. xv.
Dñs regnabit in eternū z vltra: qz in hebreo
habet in seculū qd est spaciū gnaginta an-
noz tñ semp a sequoz sequeris. dicitur etiā fz
Gulib. parisien. p^{te} summe. de vniuerso se-
culū a seco secas: qz secat partes tpis a parte
tpis: aut alia mora. z tñc dicit tripliciter. 1°
fm cū ibidē spaciū. de. annoz. z semp in fine
talio tpis est aliqd mix in mundo vt ibidē vi-
dit incipiendo ab Adā z cōputatō semp post
de. de. Scdo modo dicit seculū totū tpus du-
rans a prin^o. mundi vsq ad finē mundi. de q
Paulus ad Gal. i. dicit. c. de filio dei qui de-
dit semetipm pro pctis nostris vt eripet nos
de pñti seculo neqz z sic accipit in qdē. z dicit
a seco secas: qz secat hoc seculū a futuro secu-
lo. vñ 3° dicitur. seculuz vita futura. de quo z
pcedenti simul paulus dicit ad ephe. i. c. oñ-
dens quō deus pater magnificauit filiū suū
iesum. sup inquit oē nomen qd noiatur non
solū in hoc seculo s in futuro. z hic seculum
aliqñ dicitur seculū seculi in singulari. vt hic
ps. xi. Laudatio eius manet in seculū seculi.
Aliqñ pluraliter. vñ Jeron. apposit in fini-
bus psalmoz z in secula seculoz. pōt z tertio
dici seculuz seculoz semp tñ excellentiā dicit
vt flos floz. Cantica canticoz. Quātuz ad
scdm articulū sunt. 3. pclusiones. 1° est de fu-
turo iudicio. Scda de disceptatione futuri iu-
dicij. Tertia de igne precedente futur iudici-
um. 1° est hec. futur vniuersale iudiciuz
lz demonstrari nequeat. monstrant tñ merita
atqz demerita vt clarius approbat. ista pco

tres hz ptenlas. 1° dicit q est futur vniuer-
sale iudiciū. Scda q nō pōt demonstrari. ista
satis pz: qz ptingens est fm dñi voluntatē. de
monstratio aut est impossibiliū alio^o se hēre.
ex p^o posterioz. sed qd sit futur doc. sub. i. q.
pñtis dist. quattuoz assignat pgruentias que
cōgrue pnt ad tres reduci. 1° est augu. sup
illud. ps. liij. Contristatus sum in exercitati-
one mea. venit finalis determinatio vt nec
boni vltra exerceant per malos: nec mali cor-
rigant a bonis. vñ. n. finaliter separi pñuz ab
impuro vt sic impuri relegent z pene z carce-
ribus boni vt filij familias ditant regno z ho-
noribus: sicut oñdit aug. per totū de ciuit. del
de ci. dei. i. supne ierusalē z ciuitate babilōis
Scda pgruentia nō sufficit secreta iustitia in
policia: qz nō est oibus nota. ergo nō videtur
sufficere cognitio maloz occulta: nec retribu-
tio bonoz nisi fiat presentibus oibus. 3° con-
gruentia vt sicut fuit vnus exitus oium rez in
creatione a deo: ita decet vt sit vna finalis re-
ductio ad fines debitos vnicuiqz. 1° 3° para-
pclusionis dicit. q erūt manifestā merita z de-
merita saluandoz z damnandoz. pbatur per
aplm paulū. i. 1° Cor. iij. Illuminabit abscō-
dita tenebrāz z manifesta faciet pñlia cordi-
um. Sed qñter ex doctore apiuntur sex mo-
di seu tres binarij. 1° primus modus vt sit mē-
raculū ex pte oñsionis. tñ vnusqzqz intelligat
suo mō intelligēdi nālī. Tunc aut in tali oñsi-
one magnū tpus exigere ad intelligendum
merita successiue. nūc huius: nūc illius: nūc
psonā hāc: nūc illā. Scda modus vt cuilibet
in spālī propia merita aut demerita in spālī
oñdant alioz in gñali z hoc aut q singulas
psonas pñderet: tñ hanc vt iustā z pmiandā
pp merita in gñali pcepta. z illā vt puniendā
pp merita in gñali pcepta. z erit scds modus
z pñus binarij. Terti^o modus vt qlibz i spālī
sua merita aut demerita pñderet: quo ad alia
tā psonas q merita z demerita in gñali attē-
dat: vt puta oēs relictos in tra reprobos oēs
obuiā xpo raptos in aera iustos. Scds mo-
dus magnā regret tpis pñsionē ob perso-
nas distincte cognoscēdas nisi fieret vñdici
miraculū dato q in cōi soluz aut merita: aut
demerita noscerent qd nō regit tertium vbi
totū sit in cōi dempto de se. Quart^o modus
vt oium cognitiones tā psonaz q meritoruz
aut demitoruz. etiā in spālī diuino miraculo:
causarent in quolibet. Ex quo. n. cognitiōes
tales nō sunt oppositē formali z pnt successi-
ue in eodē intellectū succedere. Quid mix si
deus possit simul infundere. Et sic si fiat: tpo

nullum aut modicum exigitur. En secundus binarius huiusmodi potest esse ut tamen se quod aliis tamen sua merita aut demerita quod aliorum in conspectu consideret iustitiam sola intencio dei. hunc modum scotus non posuit. Sextus modus ut diuino miraculo unico actu intelligendi in quibus quilibet se et alios distincte cognoscat: merita et demerita nec mirum si deus possit tale actum producere qui cuncta talia ostendat possit producere spiritum qui cuncta talia ostendat cum possit producere spiritum in qua cognoscat: ut Job. deducit in quolibet. En tertius binarius. Ex his luculeter apparet an extremum iudicium quo ad tale cognitionem primam oporteat fieri in tempore: aut quatenus fieri subito discurrat acur? accute perueniunt et subtiliter reperiet. Secunda pro tanto disceptatio quod scilicet platio atque executio sicut in tempore. si quidem triplici imaginari potuit. scilicet tertium per verbum. primum imaginandi modus ut tamen disceptatio de misericordie operibus et ad bonos et ad malos quod scilicet platio: et pro bonis et contra malos fiat metraliter. et sic fieret in tempore non est necesse fieri: aut secundo quod totum fiat vocaliter: laus piorum malorum vituperatio: platio scilicet pro reprobis veniente pro electis et scilicet. 3° executio de quo magis per quod ibunt hi in supplicium eternum: aut in vitam eternam. Tre vero si proprie capiat motum significat: si sic fiat in tempore si necesse est. aut 3° quod fiat et metraliter et etiam vocaliter disceptatio. scilicet platio. et executio scilicet. quod magis sonat euangelia. tunc non dubium fiet in tempore. Sed an magno vel pro magno ipsi operi ditioni non oportet paruum ergo sufficiat. 4° 3° pro ignis flagratione diuinum precedet iudicium. probatur pro tanto aucte 4° per. 11. Est ardentes soluet. et elementa ignis ardore tabescunt. tunc secundo in pro. Ignis autem ipse precedet: et in circuitu eius tempestas valida. tunc 3° aucte augu. de ciui. dei. xx. li. figura huius mundi mundanorum ignem conflagratione pibit. Sed vnde hic ignis veniet: creatio: aut generatio: quod vtriusque quo ad hoc equalis est. tunc. n. vnde trini dare necesse est: aut per quod non correlarium reliquorum condempnetur et in tanta gentitate in genta est ignis generis aut creatus. aut secundo in tempore de corporibus corruptis reliquis ut ignis loci habeat. aut 3° sint duo corpora simul. si dicatur generaliter ex aere pone habeat aer decem partes. ex vna ignis gignat hic habebit decem partes quarum quilibet pars aeris ex qua gignit equalis est. et per primum totum ignis aeri totum equatur: vbi ergo nonne aeris partes residue locabuntur si ignis locum occupat. ex vno. n. pugillo terre decem aqua gignunt. ex vno aqua decem aeris. ex vno aeris decem ignis. sic multiplicans et super se ascendunt

elementa et crescant ut docet galtherus burley in quoniam phisicorum ut aqua maris maior sit tota terra decies. aer aqua decies. ignis aer decies. Dicit quod nonne partes aeris residue in aqua conuertant. et tunc ignis locum completus obtinebit. hoc verum est: sed tunc fiet sicut aqua diluuii cum ignis incens ex conuersione aeris in aqua. sed non tamen ut extat ignis gentitas. nouem. n. partes aeris vnam non faciunt aque dare oportuit decem. potest et 2° de ei de hoc igne quod creabitur in loco determinatos seu generaliter circa terram non circumscribans: et adhibebit hinc inde purgas feces partem. Sed vnde spera ignis ascendet purgas eam. Scotus dicit quod non quod in puritatis huius cum sit in sua spacia maxime actiuus: nec summi sacrificiorum ydolorum aut feces partem reliquorum usque ad locum illum ascendet cum multum distet. ut patuit in media te ex augmento elementorum adiuuente et cremen to. 2° dicit scoti corroborata. 11. biarijs. i. sicut auctoritatibus. De altitudine nubium aut vaporum loquentibus. Primum auctor de crepusculis dicit quod illa altitudo solis est. li. miliaris et duarum tertiarum. Secundo plinius 2° nallum finem diuersa phorum testimonia. nubes. xloo. aut. xcoo. stadijs asserit eleuari. tertio albumasar tunc vaporum res estimat eleuari per duo miliaria et decimas et tertiam miliarij. Quartum tholomens li. de dispositione sperae cessit vltima vaporum eleuatione decem fore studio. Quintum marcan in li. de nuptijs: cum agit de astrologia. dicit olipus montem altissimum ad quem nubes non ascendit solium. x. stadijs eleuari. Sextum ff rogerius bachonis in maiori compendio ad elementum papam quartum dicit: quod altitudo maxima motuum est. viij. miliariorum. Ex quo patet quod sine causa sit ladelphus dicit 5° magnam sui scoti in pnti dist. quod ignis spera elementum purgabit se. vii. partes vltimi quod per inxta pondus hic ignis supra vapores stabit cum aere eos vertet in purum aerem: sicut in foraminibus ferri stat ignis: non quod foramiens ferri manum ut quidem sunt suspicati. Et tunc de secundo arti. Quintum ad. iij. arti. sunt. 3. disti. Prima quo stabit hoies circa christum iudicem. ff. franc. de ma. hic narrat vnam opinionem quam dicit se ne scire an vera sit nec ego. hec opinio secundum tres binarios vel sex loci ponens hoies circa iudicem locat. scilicet seti sursum expectantes christum donec compleat. Infideles iam iudicati deorsum qui dicabuntur et regnabunt a dextris: qui perdenabuntur a sinistris paruuli qui solo merito christi sunt saluati aut paruuli qui solo originali perierunt retro. Secunda disti. quare sol. xij. apostolis tribuitur prout iudicaria et solus super tribus. xij. dicitur doc. de uo. pntis dist. arti. i. q. i. per duode-

etiam apostolos oēs perfecti intelliguntur. et p
duodecim tribus oēs iudicādi. h. n. septena
rio vniuersitas designet. tñ partes. vij. i se du
ete vt quattuor et tria duodena^m numeri cō
stituit. et voluit magis dicere in duodenario
q̄ septena^o triplici rōne. p̄^o q̄. xij. ap̄lis lo
quebat. 2° q̄. duodenari^o ē numer^o excrecēs
et crecētib^o in obseruatione p̄silioz dabit hu
iusmodi p̄tās. 3° q̄ i duos senarios imediate
diuidit q̄bus p̄tēplatuoz et actiuoz desig
p̄fectio. C^o diffi. Quātū ascēdet ille ignis.
dicit beda sup lucam. et haymo sup apocal. q̄
tñ ascendet q̄ruz ascēderūt aque diluuij. Et
sic p̄z ad. q. q̄ v3 v̄se iudiciū in valle iofaphat
in fine seculi sit futur. C^o ad p̄mū arg. v^m.
q̄ in morte glibet iudicat vt p̄sona p̄uata:
sed in p̄mū est p̄s familie post est iudicandus
publice. C^o ad scđm v^m q̄ ad disceptiones
nec p̄fecti nec infidelis iudicabūt: sic dicit
allegare auctes. h. quo ad v̄bū. venite bñdicti
rē. iudicabūt p̄fecti vt digni regno quo ad
verbū. Itē maled. rē. iudicabuntur impij: vt
digni carceribus. et sic concordat scripturas.
C^o ad tertiū dictū est solucō p̄mū. solū. n.
in illa aucte. nūc iudiciū est mundi: loqueba
tur de electione diaboli qui regnabat tirāni
ce de mūdo per passiōē suā. vñ ibi sequitur.
Nūc p̄nceps mūdi hui^o c̄ictet foras. Ex ista
dist. sicut de p̄cedē. rē. C^o p̄^o x̄ps p̄siden
do iudex statuet sc̄ti assistendo sic veritas fa
tetur. Dicit p̄^o q̄ x̄ps iudicabit assistentibus
p̄fectis. et ponit a p̄m^o. vi. vsq̄ ad illd. c. sunt
at quattuor ordines. rē. C^o scđa p̄^o. in q̄ter
nario erunt locati in iudicio qui sunt vocati.
Dicit p̄^o q̄ crūt quattuor ordines in iudicio
Et ponitur ab illo. c. sunt aut quattuor ordi
nes. rē. vsq̄ ad illd. c. Cū aut in euangelio le
gatur. rē. C^o tertia p̄^o. angelus mittet ad cō
uocandū ignis accēdet ad cōburenduz. dicit
p̄^o. q̄ angeli mittent ad cōuocandū ad iudici
unū: ignis ad purgandū mundū. Et ponitur
ab illo. c. cū aut in euāgelio rē. vsq̄ ad si. dis.
Olet etiā queri in qua forma rē. Dicit
figtur. xlvij. dist. hui^o q̄rti que ita cōti
nuat ad p̄cedē. Nā postq̄ in p̄cedēti
dist. i. p̄positus est ordo iudicij. et 2° subsecuti
sunt act^o p̄mij. nūc 3° in hac p̄nti dis. describit
forma iudicis p̄ij. Et h̄z diuidi i tres. In p̄sa
ponunt iudicis p̄ditōes. In 2° cūstātiaz ap
pōnes. In 3° mūdi h̄z innouatiōes. p̄^o in p̄n^o.
scđa ibi. putat q̄dā. rē. 3° ibi. cū aut fuerit ce
lū. rē. hēc ē diuisio p̄ntis distinctiōis:
Trus aut celici mot^o repudiū x̄ps anti
x̄pm̄ eterna punitiōe in forma hūana

remuneret. Et at q̄ nō tripliciter. C^o p̄mū
sic. x̄ps nō h̄z p̄tates sup nos in humana nā
ergo in forma humana nō iudicabit. añs p̄z.
q̄ fm nām humanā x̄ps est frater noster: nō
igif dñs. p̄batur p̄nā: q̄ iudicare nō ē nisi po
testatē h̄ntis sup iudicatum et dñum. C^o Se
cūdo at sic. x̄ps fm deus v̄iuisicat aīas. ergo
in forma hūana nō iudicabit. p̄z p̄nā. q̄ iud
ciū magis p̄tinet ad aīam q̄ ad corpus. añs
p̄z per aug. sup Job. li. iij. toti^o vero opis ser
mone. xxiij. sup illud Job. v. sūt^o quos v̄ile
v̄iuisicat suscitāt corpa nō p̄f h̄z filius h̄z disp
sationē hūanitatis in qua ē minor p̄ce. Et p̄^o
subdit. fm aut q̄ deus ē v̄iuisicat aīas. C^o
at sic. q̄ motus nō cesset post finale iudiciū.
mor^o est. p̄pria p̄fectio corpoz celestij. ergo
post iudiciū nō cessabit. añs p̄z: q̄ als nō mo
uerent. p̄z p̄nā. q̄ vniuersus nō erit ip̄perfecti^o
post iudiciū q̄ nunc. C^o In o^m p̄mū Jo. xxx
vi. cā tua q̄si ip̄ij iudicata ē: iōq̄ iudiciū cām
q̄ suscipias v̄i x̄po. p̄mū at nō est vez nisi h̄z
nām humanā. ergo rē. pro altero: q̄ tūc non
erit vicissitudo diei et noctis vt dicit m̄g i l̄sa
et p̄bat p̄ illud zach. xiiij. Erit dies vna q̄ nō
est dñs nō dies neq̄z nox. In ista q̄c ad. rē.
C^o Duo ad. i. arti. termini sunt antix̄ps. p̄mū
tio. remuneratio. C^o p̄mū termin^o ē anti
x̄ps ab anti q̄b est 3° et x̄ps: quasi 3° x̄pm̄. Non
est. n. imaginandū illuz sic vocari noie. p̄prio
sed ex effectū hoc nomē sibi pueniet. h̄z at de
antix̄po multi libroz aut libellos p̄fecerit p̄c
pue: tñ de p̄nti tres occurrūt. p̄m^o rē dulphus
q̄ sup biblia bñ postillauit lib. de antix̄po fas
copiosuz cōposuit: q̄ aliqñ bonauēture tribu
tus ē: h̄z stilus dissonat. scđs ff nicolaus lector
argētine ordinis p̄dicatoz de aduentu x̄pi et
antix̄pi bñ scripsit. terti^o ff hugo noui castri
de antix̄po libez gratuz edidit qui icipit Nō
sum p̄pheta nec filius p̄phete. Sequēdo tñ
de p̄nte ffem frā. de maro. ponāt tres gnari
os p̄siderationū. Cōsideratio: p̄ma q̄ nasce
tur de tribu Dan. Dic. n. in p̄phetia Jacob p̄
phetauit Gen. xlii. fiat dan coluber i via ce
rales in semita mordēs vngulas equi vt ca
dat ascēsor ei^o retro. Scđa consideratio q̄ na
scet in babylone. Sed triplex ē babylon. Ba
bylon magna in q̄ magn^o reguit nabuchodo
nosor magn^o in magna. Scđa est in egypto q̄
dicit baldach: Tertia est roma dicere petro i
prima eplā. vltimo. c. Salutat vos ecclesia q̄
est in babylone et marcus filius meus. et extē
dēdo romā ad ecclesiam totā credo q̄ sic na
scet in babylone. Unde et Methodius mar
tyr de vltimis rēponibus. Alio mō dicit. nūc

dictio exponat. Sūt. n. tres citates qb⁹ xp̄us
maledic. vt h̄i matt. xi. c. De tibi corozaym.
ve tibi bethsai. Et. j. z tu capharnaū nūqd
vsq; in celū exaltaberis vsq; i infernū descēdes.
Ex his colligit methodi⁹ q⁹ anti xp̄s nāscet in
corozaym nutrit in bethsai. z regnabit in
capharnaū. Jo. aug. xx. d. ci. dicit vī q⁹ erit
xp̄ian⁹ exponēs illd apli. ij. ad thessa. 2°. Qui
tūc teneat dōec de medio fiat: tū aduersus
oēm sectā p̄surgēt. vt dī ibidē. C³ p̄sidera⁹.
q⁹ lubic⁹ veniet z isect⁹ turpitudinē vicioz: sed
ei⁹ suggestiōe pctā t̄ntes reputabūz z fictio
ne scūs dicit. q̄rta p̄sideratio q⁹ dictionū mi
nisterio ex moniali seu meretrice gñabiz p in
cubū: sicut legim⁹ p goffredū mōnitēsem de
mellino. vī tū meli⁹ frāscō q⁹ ex adulterio: iux
q⁹ z Jo. dāni. in q̄rto dicit z modo nālī. q̄nta
p̄sideratio q⁹ erit ver⁹ hō nō dyabol⁹ icarnat⁹
ij. thessa. ij. donec reuelat⁹ fuerit hō pcti. Be
go. tū dicit q⁹ ei⁹ corp⁹ itabit sathanas nō ad
iformādū sed inhabitādū z istigādū ad opa ma
la: z ille demon erit lucifer: hic ē p̄m⁹ gnari⁹.
p⁹ p̄sideratio scđi gnari⁹ ē q⁹ erit rex potētissi
mus z monarcha auri⁹ goth z magoth vī vn
deci tribuū. Quis dicit aug. goth z magoth
certū nō designare pplm sed tectū z detectū.
scđa p̄sideratio q⁹ vā nō faciet miracula s̄ stu
pēda p̄mittēte deo. ff. alex. de bal. i tractatu
de miraculo. ij. ij. dicit q⁹ faciet miracula s̄ p
malū finē. iō. ij. ad thessa. ij. dī q⁹ veniet in si
gnis z p̄digijs mēdabit⁹. Tertia p̄sideratio
est q⁹ multos hēbit discipulos p̄dicātes sectā
suā. q̄rta p̄sideratio q⁹ faciet se p̄dicat cē deū.
q̄nta p̄sideratio q⁹ p̄sequet ecclīā. z dicit gre.
q⁹ crūt incli⁹ martyris: z talia nō fuerūt: nec
tāta p̄secutio tortorib⁹ faciētib⁹ miracula: sed
nō tortis. en scđs gnari⁹. p⁹ p̄sideratio terti
gnari⁹ est q⁹ trib⁹ ānis cū dimidiō regbit. iux
ta q⁹ in Apoca. scribit. xij. c. p tps z tpa z di
midii tps. scđa p̄sideratio q⁹ enoch z helias
insurgēt p̄tra eū. De enoch ecclī. xliij. dicitur
Enoch placuit deo z trāslat⁹ ē in paradisum vt
det gētib⁹ sapiam. De helya matth. xvij. De
lyas vētur⁹ est z restituet oīa tū iterficiet eos:
z post duos dies resurgēt. Tertia p̄sideratio
q⁹ etiā Jo. euāgelista veniet pugnatur⁹ z est.
vt dicit frāc. q⁹ trāslat⁹ dī vt sic de q̄libet le
ge pugnet vn⁹ p̄tra eū. enoch nē helyas moy
s. Joh. gfe. Sic. n. apocal. x. dictū est. c. Iterū
oz te p̄phetare gētib⁹ multis. Quarta p̄side
ratio q⁹ q̄si toto mūdo sibi subiugato ipse euz
suo exercitu ad montē veniet oliueti vt p̄pria
virtute in celū scandat: z xps descēdet eū visi
biliter interficiēs ante extremū iudiciū. vnde

Ezech. xxxvij. dicitur. c. plus sup eū z exer
citu ei⁹ ignē z sulphur. z tūc tot⁹ mundus cō
uertet ad fidē xp̄i. Quia p̄sideratio q⁹ nō sta
tim post eius obituz erit dies iudiciū sed post
multos annos relaxabit mūdus ad peccādū
z ip̄is ignorātib⁹ veniet xps. Idē ff. Flaco. de
lyra sup Daniel. xij. c. En terti⁹ inari⁹. C³ Se
cūdu termin⁹ ē punitio. vī vltra dicta de pu
nitioe. dist. xlvj. hui⁹ q̄rti. termino. iij. Notādū
fm scotū in eadē dist. q. iij. arti. i. q⁹ punitio ē
pceptibilis carētia boni p̄ueniētis in nā itel
lectuali vel pceptibilis p̄m⁹ mali discōuenien
tis in eadē. Et nō cōputādo descēdēdo ad di
uinū iudiciū locatiōē diffinitiuā in igne in
spiritib⁹: aut sepatis aiab⁹: aut detētiōē itel
lect⁹: que pene nō sunt: nīq; nolite regiemus
vnū senariū ex trib⁹ binarijs quoz vn⁹ in p̄ua
tiuis cōsistit: sed duo in posituiis. oē. n. bonuz
aut honestū est: aut cōmodū. vīle. n. z si facit
quo ad nomē ternariū in rectū idē est: aut ho
nesto: aut cōmodo vt sit in ternario binarijs
gnimo oē honestū cōmodū: z si forsan nō cō
qd honestū caritate que est tū magnū cōmo
dū attū q⁹ dato q⁹ caritas nō ēēt cōmoda ad
huc ēēt honesta i gñe collocat honesti. z bti
tudo dato p̄ possibile q⁹ non ēēt honesta ad
huc q⁹ foret cōmoda bonuz cōmodi dī. Qui
ergo his duob⁹ bonis priuaf pceptibilr recte
puniri dī. sic sit in dānatīs p̄tra caritatē. z ita
cōtra bonū honestū est obstinatio 3 btiitudi
nē: z ita p̄tra maximū cōmodū est p̄uatio bti
tudinis p̄petua: z vocat pena dāni seu dāni.
Ecce prim⁹ binarijs senarij. duo reliq binarij
sunt quatuor tristitie: due sequunt⁹ has duas
p̄uatiōes z faciūt scđm binariū. tristat p̄io
dānat⁹: de pctō nō: q⁹ deū offendit: s̄ q⁹ tātis
bonis se priuauit: z hec tristitia notat pena 3
mis ex remotu vt dictū ē. tristitia q̄ priuatio
nē seq̄ felicitat⁹ pena absortina appellat que
dānatū ex toto sorbet dū attēdit se irremedia
bilr maxio p̄uatuoz cōmodo. vel dicat pena
dāni s̄ trāstine sicut carētia btiitudinis dicit
pena dāni s̄ trāstine: q⁹ ē ipm dāni. en scđs
binari⁹ tristitia. 3° que detētiōē seq̄ in ipso
igne diffinitiuē pena incarcerationis notat: vt
sit incarceration ipsa detētiō: z ē pena: q⁹ noli
ta. q̄rto tristitia que itellectuz in igne detinet
ne alia cogitet vt vult trāstine p̄ea execratio
nis dī. z est terti⁹ binarijs. C³ Terti⁹ termin⁹
est remuneratio. vī notādū q⁹ ista tria diffe
rūt. datio. donatio. munus. limitādo datioz
ad liberū sed nō ampliādo ad liberale ad q⁹
donatio se extēdit. Qui enī dat vt sic: dat vt
accipiat aut redimat: deo dato q⁹ talis datio

extet libera nō tū est libera. donatio autē ē si-
ne spe retributōis. vñ pñs in. vi. thopico. dīc
q̄ donatio est datio irredibil. z pz iā equoca
datiois. In hac. n. descriptōe accipit datio p
qdā cōi z dōtōi z datioi. ppe sūptis. remune-
ratio at sit p meritis. vñ qdā merice dīc. dat
meritū mun⁹ s̄ pferit gfa donū. Et est notādū
vt igt doc. deuo. pñtis dist. ar. ij. q. i. q̄ aliqd ē
remiserabile triplr. p^m qd ē aptū natū mere-
ri. z h ē libez arbitriū. fm q̄ ipi merēti cōiun-
ctū ē vt corp⁹ hūanū. tertū q̄ est ad ipz ordia
tū sicut ad obsequiū. sic aliqñ hō in se premia-
tur aliqñ in corpe. pprio. aliqñ in eis q̄ sūt sibi
vtilia. z sic dictū ē de remuneratiōe respectu
boni: ita itelligendū est de remuneratiōe re-
spectu mali extēdēdo nomē remunerationis
¶ Quātū ad 2^m arti. sūt tres pñones. 1ª dīa
est de forma in q̄ xps iudicabit. 2^a p̄ hōia iudi-
cū sit alicui nota. 3^a de cessatiōe mot⁹ corpoz
celestiū. ¶ 1ª dīa pñō est hec. z si pñcipalr iu-
dicare ppetat xpo vt de^o. itū cōmissarie vt hō
iudicabit. ¶ 1ª dīa pñō pbat. pñcipalr enīz iu-
dicare ē nullo^o depēdē. nec fm itel^m dictādo
snias: nec fm volūtātē volēdo executioni de-
māare. nec posse ipediri. h̄ tria solū cōpetūt
xpo fm q̄ de^o est. aia enī xpi in se nō est inde-
pēdens: nec ēt oipotēs iudicabit tñ pmissiōe
singulari i hūana nā z excellentissima: qz aia
xpi cōmissarie iudicās vnita ē deitati. vel xps
fm aiaz q̄ eadē ē psona in nāis. his duab⁹ di-
na z hūana. qd̄ repire nō pōt incōmissiō^o pure
creato. Et si qz igt scot⁹ apli⁹ tribuat ptāz aie
xpi blasphem⁹ ē: attribuēdo create qd̄ ē crea-
tozū ppriū. Ex q̄ isert defect⁹ tho. in pñti di.
q. i. vtrū xps in foza hois sit iudicatur⁹: nō q̄
rit tho. vtrū habēs formā hois sit iudicatur⁹:
qz ibi in dubiū nō stit multū enī differt q̄rere
vtrū in forma hois an fm formā hois z vt sit
dubiū cape o3 scōo. ex pcessu rōnuz tho. tuz
p^o: qz rōe nāe hūane hz xps in nos dñiuz iure
redēptiōis. ad 1°. xuij. In hoc enī xps mor-
tu⁹ ē z resurrexit vt z viuoz z mortuoz dñef.
tūp^o: qz nō admittēmur ad cōregnādūz xpo
nisi redēpti a xpo. z si enī ius in regno habui-
m⁹ añ ade casū tñ tñc suspensū: nec cōpetebat
actio nisi redēptis a xpo: iō aucte libi Actu.
x. c. bñ vñ de xpo. ipe est cōstitut⁹ a deo: iudex
viuoz z mortuozū. tū tertio: qz ex q̄ redēptiō
ne nāe hūane tota nā ē meliorata. paulo col-
locē. i. dicēte. c. pacificans p sanguinē crucis
et⁹ siue q̄ i celis siue q̄ i terris sūt recte sup oēs
creaturā dñiuz. pmeruit: ptātē iudiciariā vt
de diceret. Bar. vlti. Data ē mihi ois ptās i
oclo z iā ira. Et addit ibi tho. q. iij. q̄ xps fm

deitātē nō oib⁹ i iudicio appebit: qz sine gau-
dio nō posset apparē qd̄ ipi nō hēbūt. pbat:
qz sicut ipz ē nūl hz de nō esse: sic delectabili-
tas nūl hz nō delectabilitatē. de^o ar ē delectabi-
litas purissima. sicut bonitas: sicut eēn⁹. ipo^o
g^o est q̄ apphēsa nō delectet. vñ Joh. xviij. dī
hec est vita etna vt cognoscāt te deū. vita eter-
na sūi gaudio eē negt. breuiter: si itelligat aliā
ptātē in xpo fm hūanā nām q̄ sit illa q̄ dicta
est. 2° est falsa. z rōnes nō cogūt. qd̄ enī sue-
rit redēptoz vt hō qd̄ nisi cām dicit meritoria
apud quē nisi apud deū q̄ redēptoz ē pñcipa-
lis vt sic deo vt redēptori pñcipali duplici
sum⁹ iure obnoxij z creationis z redēptionis
nec in celū vt cā pñcipalr introducit: s̄ solū me-
ritoria. sic igt in foza hūana iudicabit: sed nō
fm formā hūanāz loquēdo de aucte pñcipali.
Et si dicat si i foza hūana indicat: aut glōsa
vl⁹ nō. si glōsa tūc oculo nō glōso corpali vi-
deri poterit. dñati enī cū videbūt. iuxta illd
Jo. xix. videbūt i quē cōpūxerāt. z text⁹ nñ hz
i quē trāsixerūt. z tūc ēt delectatiōez ipi acci-
perēt i aspectu tā formose forme qd̄ extat fal-
sus tūc enīz dolore ipebunt nō gaudio. si di-
cat iudicabit in foza nō glōsiosa nō stabit ista
rñsio. Luce enī. xxi. dī veniet cū ptātē magna
z maiestate. Et dicēdū q̄ in glōsa. ex quo enī
glōz assūpsit glōziā nō dimisit. s̄ qd̄ appare-
bit glōsiosus iustis. ipi aut vel nō videbūt cū
z sic vt ceci palpitātes erūt: aut dicam⁹ q̄ ipi
videbunt etiā corpus glōsiosus nec tñ ide le-
tabunt. possibile est enīz delectatiōē a visio-
ne talis corpis separi. ¶ Et si dicat s̄. ex illo
ysa. xvi. tollat ipius ne videat glōziā dei. di-
cēdūz ex scoto triplr. p^o q̄ ista vba sūt pphē.
Cōtra ipiū deo rñdente p ipio. z iō nō cōclu-
dūt qn videāt. alio^o seu scōo q̄ sint vba dei i-
terrogatiue dicta: z ita nō segt absolute q̄ nō
videāt. ex itererogato enī absolute negatiua
nō segt enīz nō est hic gūlh. si q̄rat qz iterro-
gās. igit gulhelm⁹ nō est h. vñ z segtū vbu3
dei videant: z cōfundant zelātes populi. qd̄ i
telligit ēt de visione eterna ex dei misericor-
dia q̄ confusi sūt iudi zelātes in que diuinaz
misericordiā. Tertio^o q̄ ipi etiā in iudicio vi-
deāt glōrificatiū corpus chust: sed tollunt ne
videāt ad honorē qn poti⁹ videāt ad cōfusio-
nē visio egdē illa erit illis magis testabilis z
terribilis q̄ delectabil. triā hāz solutionū q̄l-
bet sufficit. mēs tñ lfe Joh. inqt. magis est de
visione in forma deitatis q̄z humanitatis. Ex
his pz scdm dictū tho. possibile ēē pō abso-
luta deo sūipsi⁹ alicui exhibē visionē cū nul-
lo tñ gaudio. pz: ex quo visio pñoz. gaudium

et sunt absoluta ab eo: poterit de eadem prius postea
 rationi incato. nec ratio in omni cogit. dato enim quod de
 uo delectabilis semper in se non oportet quod in isto semper
 per delectationem causet. Equidem si paries a pe
 tro sit visibilis que necessitas ut petrus ipsum vi
 deat nulla subditus. Et ad id quod addit. hec est vi
 ta eterna ut cognoscatur de deo: textus concedit.
 sed non sequitur ergo beatitudo. vita quippe eterna
 potest accipi aut aptitudinem aut actum. Alio quod
 per deum si prederet donatus esset vita eterna non
 actu sed aptitudine: quia ex se semper manere posset
 non tamen esset beatitudo: quia beatitudo semper manet ut
 dicitur. Sed igitur argui a textu sine glossa: quia si li
 citum est tibi pro vobis ponere. et scito id
 negare. **¶** Secunda pars. sic beate trinitati et hu
 manitati assumptae vel homini qui est deus certa est
 hora iudicii ut alijs non oporteat. **¶** Prima
 pars ex verbo beati Iuliano in libro de summo bo
 no. ubi dicit quod sola trinitas nota est sibi et hu
 manitati assumptae. et oportet hoc dicat per excellen
 tiam aliam esse falsum. sed maius est cognoscere in il
 la excellentia trinitatem quam dicit iudicij. Si ergo
 primum et secundum inuit enim quod que cognouit de co
 gnouit hominem assumptum. ut. sicut deus omnia cognouit.
 Sic homo ille qui est deus. si ergo cognitio nobis
 issima omnium sibi predestinatus non dicitur negari illa: quod
 omnia nomen. Et si dicatur primo. quod iherosolymis. dicitur
 de die aut illa et hora nemo scit: neque angeli qui
 sunt in celo neque filii. tamen secundo Iohannis. v. dicit christus.
 omnia quicquid audiuistis a patre meo nota feci vobis. et
 tamen hoc apostolus non manifestauit. tunc tertio. Iohannis.
 xxi. dicit christus de spiritu sancto. Cum venerit ille doce
 bit vos omnem veritatem. Ad primum soluit glossa. quod itelli
 gitur de filio adoptiuo: sed non naturali. nec magis bo
 nanetura excludit omnes angelos et inferiores or
 dines: vel quod angelus dicitur non nosse: quod non omni
 dunt alio sicut fons ceco. Ex quo pars secunda pars
 conclusionis. quod secundum non est necesse quod angelus horum
 illa cognoscere: et scire beatitudinem: quod non est de eadem
 tia beatitudinis per tamen esse vel aliquid cognoscere. Ad
 secundum et tertium dicitur quod christus et spiritus sanctus nota fecerunt
 apostolis quod erat necessaria ad salutem. Sed quod nunc
 ro non est cognitio huius. **¶** Tercia pars. propter cele
 stium repudium aut iugis perpetuitas si satis apte
 ratione concludit. pars prima de rombo per hoc quod sunt princi
 palia tres. prima per huius. methaphorice. impossibile est no
 bilissimum esse carere perpetuo sine intermissione aut pro si
 ne huius motu celumque nunquam cessabit. 2^a semper
 ni ad sempiternum et sempiterna beatitudo. intermissione
 et orbis sunt sempiterni. 3^a motus qui est eorum bitu
 do extat sempiternum. **¶** Tercia ratio. quod quod est in celis
 est necessarium ergo motus celi est necessarius: quod est
 in celo. autem pars quod aut est necessarium quod est celo
 et hoc possumus aut in paucioribus et hoc non: quod esset

tunc a casu: aut tertio ut in pluribus: et hoc non: quod
 esset inspectis ut pars in naturalibus. **¶** Ad primum dicitur quod non
 intelligit quod de se sit finis intelligentiarum motus: ce
 li cum finis sit nobilior entibus ad finem. sed vo
 luit dicere per hoc quod intelligentie sunt ita perfecte quod et
 perfectione sua insistent in inferiora motu celi me
 diate. sed in fine seculi deo disponente cessabit.
¶ Ad 2^m dicitur quod sempiternum ad sempiterna
 non potest esse beatitudo prout quod vni eorum pertingere
 ter agit. sic est de deo: aut per intelligentiam ad est.
¶ Ad tertium dicitur quod movetur necio non absolute. sed
 quod deo voluerit a quo est per in rebus pertingentia. pars
 secunda quod rationes theologorum non concludunt de neces
 sitate simplicis cessationis motus celi. sunt autem tres
 principales: sumuntur ex se se recipere. de media villa
 prout dist. arti. ii. q. ii. et tunc dist. eadem arti. ii.
 q. ii. i. pedibus suarum quod. per tunc quod tenet. Et 3^a ab
 herico de gadauo qui. ii. q. xij. **¶** 1^a ratio est sum
 pta ex antea per se. **¶** 2^a ratio est ibi apostoli sol ad lu
 cendam per dicit. sed ista antea sicut non det in lra
 magis non cogit. et adducit ad hoc Iero. super per se.
 li. xv. non enim negat solis et lunam tunc lucere sed vult
 quod non persistant lucere per se erit in eterna beatitu
 dine. quod ipse dominus erit lumen suis in perpetuum: sic dicit
 apoc. xxi. Quia illa non eget sole. sed ratio non su
 pta est ex illo Apoc. x. Juravit angelus. et c. et post
 tunc apostoli non erit. Sed igitur scilicet exponit per am
 pli non erit tunc ut impleat per prophetiam. 3^a ratio motus ce
 lestis est per generationem et corruptionem. de generatione
 tunc. necia est latitudo sol in obliquo circulo ut sit co
 rruptio generationis et corruptionis. igitur 2^a dicitur per se assumptum
 esse falsum. corruptio et generationem esse finem motus ce
 lestis: quod nobilior est motus celi generationem et corruptionem
 et ideo tertio dicit scilicet hinc inde est postcritas
 et nulla simplicis necessitas. **¶** Quantum ad ter
 tium articulum sunt tres difficultates. **¶** Prima diffi
 cultas. quod potest in istis in de pro subito. quod aut non
 diu durare potest perpetuo condemnare. dicitur tunc.
 xxi. dist. huius quarti. arti. p. q. ii. principali
 quod si vixisset perpetuo peccasset perpetuo. Et da
 to quod peccet cum intentione corrigendi se tamen perpetui
 tati peti se exponit. Alio modo ibidem videtur tunc.
 et. ii. q. lxxvij. arti. ii. in solutione primi argum
 ti. Et videtur esse augustinus. xij. de ciuitate dei. c. xi. ubi videtur
 cere quod non requirit iustitiam penam infligi perpetua ut
 corrigat deat sufficienter culpe. sed ideo est perpetua
 quod persona est perpetua et perpetuo manens in culpa
 pars enim sunt leges alijs penas esse quod ex toto ex
 terminant homines de isto seculo non tamen sunt durat
 penae: quia non sunt durat homines et in alio seculo non
 dicitur esse in iustitia. ex quo videtur et persone sunt durat si pe
 ne semper sequuntur. **¶** Secunda difficultas. videtur quod dominus lo
 cutus iudicij per prophetas reuelauit. ut pars Ioc. ii. sed

no die
 di. ar.
 viler
 nra
 sit log
 pietas
 locu
 atim
 cessan
 et lun
 in ou
 ciden
 Et sic
 dia
 est pr
 remu
 pum
 possit
 est.
 puar
 dicit
 or pr
 tatio
 ista d
 ista p
 dicit
 ponit
 re. C
 re mag
 xpo ve
 et i ter
 ad ill
 rabun
 dicit
 in me

p

preced
 trone
 pstatu
 agat
 in tres
 In sel
 scruta
 sine in
 di. hic
 rea qu
 dist. in
 tres p
 tus. q
 tia ost
 sed a

nō dicit dies hūe hoīs. dicit boet. de no. pñtis
 vi. ar. i. q. iij. q. nō erat eis vtile ruelare: nec
 vtile nob nōsse: sed putile ignorare. tūz p° pp
 nfas vtilitatē. tū scdo pp hoc qd dī Jaco. ij.
 sic loqmī: sic facite sicut p legē libtatē inci
 piētes iudicari. Et idō dico 3° q manifestauit
 locū sed nō tps: qz certitudo loci nō ita ipedit
 a timore: sicut certitudo tps. C Tertia diffi.
 Cessante post iudiciū motu celi vbi stabit sol
 t luna. dīc fr Frac. di. xlvij. hui qrti. q. i. q sol
 in ouēte luna sp plena t clara t sus solē in oc
 cidente tū obscura vt credit in pte opposita.
 Et sic pz ad. q. q vicz añ elici motus. i. repu
 diū cessatiōez xps antixpm. i. reproboz quoz
 est pnceps eterna punitio in forma hūana
 remunerabit. i. punit. Tunc ad arg°. C Ad
 pñmū dñm. q licet xps sit fr nō ipedit quin
 possit hē cōmissionē excellēssimā vt dictuz
 est. C Ad scdm illud augm. est dictū p appo
 puatiōe: sicut mgt exponit in lfa. C Ad 3m
 dicēdū. q lz mor qz dicit positioē sit pfecti
 or puatiōe ei opposita: tū qz puatiō mo
 tus i. pposito nōt vniformitatē rōe vniformi
 tatis nobili? ē celi nō moueri qz moueri. Ex
 ista di. sic de pced. d. zc. C P° 2°. hō glō
 lus patebit xps: t vt morosus iudex sedebit.
 dicit cōclo. q christ⁹ iudicabit in sofa hoīs. t
 ponit a pncē dist. vsq ad illud. c. putāt qdaz
 zc. C Scda pclo. Est dēscēsur⁹ rex ad iudiciū
 t magna factur⁹ vor est oīuz. dicit pclo. q dū
 xps veniet ad iudiciū sicut mirabilia in celo
 t i terra. Et pōit ab illo. c. putāt qdaz. zc. vsq
 ad illd. c. Cū at fuerit zc. C 3° pclo. C Delio
 rabunt tūc celestia cū locabunt boni in glia.
 Dicit cōclo. q in fine iudiciū celi mutabūtur
 in inclius. Et ponitur ab illo. c. cum autē fue
 rit. vsq finem distinctionis.

P Est resurrectionē vō zc. C Hic sigt.
 xlix. dist. hui qrti q ita hz cōtinuari ad
 pcedētes. Hā postqz actū ē prio de ipa hoīuz
 rrōne t hoc xliij. di. Et scdo de aīaz añ rrōnē
 pstationē. Et hoc di. xlv. Hic 3° in pñti disti.
 agit de iudicatioz remuneratiōe. Et hz diuidi
 in tres. In pñā de remuneratiōe agit bonoz.
 In scda iūgit de retributiōe maloz. In tertia
 scrutat de cōpatione amboz. pñā in pñci
 siue in pñti dist. scda ibi. in pñ° sequētis vz. l.
 di. hic ouz qd zc. 3° in cadē dist. in illo. c. pte
 rea qm̄ solet zc. Rursus p° pñcula q est pñs
 dist. in q mgt de remuneratiōe agit btōzū in
 tres ptes diuidit. In pñā btitudinē agit spū
 tus. In 2° gloriā corpis oñidit penit⁹. In ter
 tia ostēdit q corp⁹ sit spūale celit⁹. p° i pñci
 scda ibi. post hēc qri solet. tertia ibi. pñde cū

hoc corpus zc. Hec est btitudo pñtis t c.

A dos beatitudis opatio vere dicat t
 a meritozū pñmū. Et arguit q nō tripl.
 C Pñio sic. Dos beatitudis seu btitu
 do oīa bona icludit. ergo nō est opatio. pz
 pñā. q opatio est vna sola qūtas. loquor de
 ea vt est in creaturis nō oīa bona includens.
 añs pz p boe. iij. de pñol. btitudinē diffinitē.
 Beatitudo inqt est status oīum bonozū ag
 gregatiōe pfectus. Et aug. xij. de trinit. c. lvi.
 post alias diffinitiones reprobatas istā isert:
 btis igit nō est nisi etiā qui hz oīa que vult:
 nihil male vult. C Scdo arguit sic. Dos bea
 titudis seu beatitudo est puinctio. ergo nō est
 opatio pz pñā. qz opatio est qd absolutū. hz
 cōiunctio est respect⁹. añs pz. qz als si nō esset
 cōiunctio sed opatio: posset per se q esse bea
 tus sine obiecto beatifico: qz ex quo opatio ē
 prior t qd absolutū ipsa cōiunctiōe nō impli
 cat ipsaz esse dato q nō sit cōiunctio. C Ter
 tio arguit sic. dos seu btitudo est pfectio nō
 bilissima. ergo est habit⁹ nō opatio. pz pñā
 qz habitus est pfectioz opatione: qz diuturni
 or t cā opationis. añs pz ex qd nomis. sic enī
 loquunt loquētes de beatitudie. C In oppo
 sita: tū prio aucte pñi in prio ethicoz diffiniē
 tis felicitates. Felicitas. est inqt opatio optia
 qd in decimo specificat. tum scdo 2° celi t mū
 di. omnis substantia cuius est opatio est ppter
 opationē suā. tūz tertio auctoritate aug. prio
 de doctrina christiana. sūma merces est beati
 tudo fm̄ ipsuz: t frui est opatio. In ista qōne
 ad alias pariformiter zc. C Quo sed primuz
 articulū termi sunt dos. beatitudo. premuz.
 C Primus termin⁹ est dos. Cū notādū pñ
 mo q hēc tria differūt in pposito. dos. dona
 tio. parafernū. dos enīz dicit qd dat sponsus
 sponse dū nubit: sic cū christ⁹ nobis nubit dat
 nobis caritatē: ideo dos est caritas. donatio
 est qd dat marit⁹ vxori m̄fimonio cōsummato:
 sic gloria eterna dos est: tunc enī erit cōsum⁹
 nuptiarū inter nos t christū. parafernū est qd
 dat vxori ab amicis post nuptias. in celis pa
 ferna⁹ sūt gaudia btōz adinucē. Et dī para
 fernū a para qd est iuxta t fernos dos qñ iuxta
 dotem. Rursus scdo notādū est q dos capit
 triplr. prio dī dos id qd dat spōso a pfe spon
 se: t illius hz pñietatē t dñuz: sed maritus
 hz vsum ad subleuanda m̄fimonij honera. t
 sic pf dñs licz ornat nos t dotat vt filias vt
 sponse simus christo: t tūc dicit dos quali vo
 tem. sic fiebat antiquitus. sponsi pater aliqd
 dabat sponse t dicebatur donatio: t ne spon

sa videtur empti⁹ aliqd a sponso redonaba-
tur. et istud dos vocabat. vii. cath. vxore fuge
ne ducas sub noie dotis. sic xps arrat nos vt
sponsas et deus pz pro nobis quas suas repu-
tat filias oia filio subiect. Scdo dicitur dos qd do-
nat a spso sponse: sicut pz gen. xxviii. vbi ait
Jacob siche et filius ei⁹ augere dotem et munera
postulare. Et his duob⁹ modis no os dotem ee
subiective in dotato qd pz de hereditatib⁹ pe-
cuniarijs. 3° dicitur dos the⁹ fm qd ex terrenis
theologi in vna scaderunt: et hoc mo dos
vt dicit rbo. pntis dist. vii. pncipali. q. i. ppetu-
us ornatus aie et corpis vite sufficiens i eterna
bitudine iugiter pgeneras. rbo. dicit tria. 1° p^m
qd est ornat⁹ aie et corpis. Ex q innuit vt q
dotes debet esse subiective in dotato qd negt
scotus. liij. q. dist. pntis que e de ipassibilitate
si aut intelligat qd exteriora que no sunt in
aliquo ornant cu tuc difficultate no hz. scd vi-
te sufficiens. ex quo pz copatio eternoz bono-
ru istis tpalibus. 3^m dicit in eterna bitudine
iugiter pgeneras. Ex quo pz fz cu q dos et bitu-
tudo no sunt idem: qz dos e in eterna bitudine:
et nihil ppetue e in seipo. et hoc pbat ipse. vii. pnci-
pali. q. ij. fz alti⁹ pnsiderant pz q in pposito
se pnt sicut al⁹ rbo. ois. n. bitudo est dos. no
ois dos est bitudo. vii. n. q est bitudo fz cu
est dos. et fruitio q e da bitudo fz doc. deuo.
et subtilis est dos: et tuc dos iformat subiective
sic de dote loquitur boe. li. i. de pfol. breuit. oes
dotes ei⁹ includa pnt similes e: et om. i. li. de re-
me⁹ amoris. q potes i per⁹ dotes deflecte pu-
elle. ¶ Scdo termin⁹ e bitudo. de isto terio
dictu est multu li. ij. di. liij. terio p^o. et quo ten-
tio. pntet ad bitudine: capiendo bitudinem
pro aggregatione oium bonoz vt loq⁹ boe.
et sic accipit fr robertus holcot in qro sniaz.
intetio et extetio ista solunt multa dictu est et
de illa aucte ioh. xvij. hec e vita eterna q vi-
ta eterna e bitudo qd et pcedere vi scotus in
pnti di. q. vi. q est de securitate. arti. i. i solutioe
scdi dubij pncipalis. cur⁹ tñ op^m velle vi dist.
pcedenti. q. i. rñdendo eidem aucti fz nois egno-
catio totu solu. r. De pnti at notada e triplex
bitudinis diffi⁹ seu descriptio qua pnt aure
li⁹ aug. i. li. de vita bta ad theodoroz que dispu-
tado cu mfe et qbusda alijs coposuit. p^o e. bta
vita e velle fac qctus bs vult ipm fac. scda e
bta vita est bñ viuere. 3° e bta vita est imadu-
spñi no hēre. Ex his trib⁹ descriptionib⁹ lib. i.
di. i. q. v. pcludit fr Jo. de rodinthon bitudi-
ne pnsistere in dilectione aut fruitioe no in co-
gnitioe. vii. et mgt sniaz hoc mñico dicit: fecit
de⁹ rōale creaturā q summū bonū itelligere

intelligēdo amaret. amādo possideret: possi-
dendo fruere. hic nostror finis e desiderioz
¶ Tertius termin⁹ e pñiū. dicit at tripl⁹. p^o
q pñiū: qz pre alijs emi: sic de bōis mercato-
ribus m⁹ batt. xii. dñs dicit. Sile e regni celez
thesauro et seqtur. et emit illi agruz. Scdo^o
dicit pñiū qñ pro nūmo. i. offō: qz iuxta laborē
pñia distribuunt. vel 3° interpretat qñ pre alijs
mei: qz pp qd laboram⁹ plus vil. gimus. Est
aut triplex pñiū vt vult doct. deuo. xxxij. di.
hui⁹ quarti. arti. ij. q. ij. pñiū qd dicit aurea. p^m
qd dicit fruit⁹ pñiū qd dicit aureola. vii. sic gfa
exēpli tria dicit virginitas. bitū. statū. decorē
sic tria sibi rñdēt bitū aurea statū fruit⁹ de
cori aureola. ¶ Quatu^o ad scd⁹ arti. sunt tres
pclusiones. p^o de bitudine fm aiam. scda de
dote triplex agibilitatis. ipassibilitat. et clar-
tatis. 3° de dote subtilitatis. ¶ P^o d^o e hec
Sic fruitio opatio bitudo censent p essentia
vt prius volūtatē aspirat essentia. ¶ P^o pti-
cula dicit q bitudo e fruitio pbat. qz op^o
actu volūtatē e bitudo: pñiū e fruitio. pba-
tur maior. qz optia opatio e regreda in opti-
ma pō fm. n. nobilitatē suboz e nobilitas ac-
cedentiā. vt pz discurredo. volūtas at e pō no-
bilissima in hoietā qz libera est: tñ qz meli⁹ e
bonū qz no bonū. tñ 3°: qz melior caritas qz si-
des. et no solū est querēda optima opatio in
optima pō. fz d^o esse pncipalior et melior totū
us illi⁹ potētie. fz minor pbat. negt qdē fruitio
esse noli⁹: qz nolle frui no est: fz poti⁹ resu-
gere ceteris aut parib⁹ melior est act⁹ affirmati-
tū negatio: aut suo opposito pñio: nec extat
fruitio actus pcupie q affirmatiū affirmat pp
amātē. hoc. n. iperfectiois e. signū aut i amā-
te aut amato. Relingitur igit fruitio esse quo
affirmatiū pp atuz diligūt. et e pfectissim⁹ amō
si amatiū tāto amore dignū sit vt est d^o: et hec
fruitio amor e amicitie. q si dicat ex q de tri-
c. vlti. ingt augu. appetit⁹ inhiantis sit amor
fructio: et tñ appetit⁹ inhiatis ad amorē pti-
net pcupie. Dico viator velle pcupie vult si-
bi bonuz et velle amicitie vult deo bñ ee. pñi⁹
appetit⁹ res ectu bñ hñd sit amor concupie
boni habitū sibi: et ita amor fructus no tñ quo
fruit formalr. fz ei⁹ q fruit alio amore illo cod
obo in se qd amat sibi isto amore. sed dicēs. si
bitudo e fruitio. et fruitio est et viatoria. igit
viatoroz sunt beati. no valet pñia: qz fruitio e
quid cōe indifferēs bono et no bono: aut dica-
tur clari⁹ q fruitio vie et pñie differūt fz spēm
seipis qdē formalr cāliter at cāis suis alioqn
si no differēt fm spēs fz gradus tñ possēt in-
tendi fruitio vie q efficere fruitio pñie. Et pz

Et manifeste ex q̄ ad causandū fructuonē p̄ie
perigitur visio dei q̄ ad fructuonē vie nullate
nus exigit has fructuōes distinguī opz specie
CScda p̄tula dicit q̄ b̄tudo ē opatio: qz
b̄tudo est bonū sufficiēs: bonū p̄fectū z vni
tūū cū sūmo bono: hec maxie pueniūt actui
scdo. plus q̄ p. vñ aris. xij. meth. c. vi. loquēs
de intellectu dīno. Si nō itelligat inqt qd vti
qz insigne erit ei z venē: s̄z h̄z se quēadmodū
si sit dormiens. Ex q̄ textu ligdo pz q̄ p̄ponit
actū fm actui p̄. tūm 2° ibidē. c. iij. z specula
tio delectationū z optimuz z paulopost vita
v̄tūz existit eteni itellect^{us} actus vita. Intelle
ctus ibi accipit germinatiue. z subdit. Illud
aut. f. dūmū ipe act^{us}: actus at vita optia. tuz
3° aris. iij. metha. c. vij. act^{us} ē simplr p̄o p̄ior
nō solū tpe z diffinitōe s̄z ē s̄bā: hoc ē p̄fecti
one qd̄ tertiū pbat per hoc q̄ ois p̄ō ē actus
gfa: sicut inducit in nālibus z artificialibus.
actus at est vltimū nō gfa alteri: maxie autē
qū est opatio non factio. vñ z includit supple
quare z felicitas p̄sistit in opatione. pbat aut
vita nāqz q̄lis qdā ē: z lz exigit h̄mōi opatio
q̄ est b̄tudo p̄iunctiōē vt vniat bonus cuz
summo bono: mō sup̄mo possibili nō tñ ipa
p̄iunctio ē de intellectu z qd̄ditate ip̄ius opa
tionis: qz ipa opatio absolutū qd ē cōiunctio
vero respect^{us}. C3^o ps pelonis dicit q̄ b̄tudo
p̄u^{er} est in volūtate q̄ in cēntia pz: qz opa
tiones a potētis sunt elicitē p̄mario. opatio
n. cēntie aie nō cōpetit nisi qz potētie. ex 2° d
ala. z. ix. metha. Ex quo pz defect^{us} docto. solē
nis q̄lib. xij. q. xij. dicit. n. qz b̄tudo creata
est in angelis z hoibus p̄ quēdā illapsuz per
quē b̄tudo increata quē ē de^{us} illabit aiabus
vel angelis z a p̄iori fiet redūdātia in poste
ri^{us} cū p̄ior sit aie cēntia aut angeli q̄ sit itel
lect^{us} aut volūtās opz q̄ b̄tudo creata. f. p̄u^{er}
subiectiue recipiat in aie cēntia vel angeli. z
p̄ p̄is increata obiectiue: z post in potentias
redundet seu potētia. Ex quo infer^{re} p̄ q̄ p̄n
cipali^{us} ē in cēntia q̄ in potētis: qz p̄ cēntiam
est in potētis. Scdo infer^{re} q̄ q̄li p̄ cēntia b̄i
tudo increata aie p̄ficiat essentia: qz per talem
illapsuz. potētias vero q̄li mō attribubili: qz
sub rōne boni z veri. 3° infer^{re} q̄ ex quo gloria
est gfa cōsumata. z gfa est principalr in cēn
aie z redūdāt in potētis sub rōne b̄tūz z vir
tutis opz ē q̄ fiat in p̄posito. Et hoc inqt iu
stū est vt digniori in distributiua iust^{us} pl^{us} tri
buat fm geometrica p̄portionē: nobilior at
est aie essentia q̄ ei^{us} potētie. dicit tñ q̄ p̄ amo
rē originalē sit illapsus iste: qz s̄z op̄n. amor
est vis trāformatiua amātis in amatus. z hu

go sup̄ illud angelice ierarchie calidū acutū
sup̄ feruidū sic inqt. sit per vias amoris vt h̄o
expelli incipiat z exui a se. Scotus arguit tri
pliciter h̄ac opionē. q. ij. p̄ntis d. Tū primo
qz b̄tudo est opatio que p̄ō est in p̄o. Tū se
cundo qz sic ē deus b̄ificabilis z b̄tūis in opa
tione. f. vt visione z fructiōe sui. Tū 3° qz nō
aliter se h̄z nō b̄tūis ad b̄tūis: nisi per opationē
aliogn si per actū primū p̄imo differet: possz
dici b̄tūis dormiēs. Etia scdo modus ponēdi
est h̄c: qz dicit q̄ amor hoc facit: z ita p̄mo
erit b̄tudo voluntatis sicut amor. z qd̄ dicit
q̄ amore volūtās incipit exire: exui z expelli
a se: verba sunt metha^{us}: sicut apparet p̄ obm
in politicis. nō plus h̄z text^{us} ioh. d3 autem sic
suppleri. vñ. poli. c. v. in quo venat p̄hs qua
lem nā opz ē cūē. vbi allegādo dictū archi
lohi. dicit archilolus puenienter amicis dispu
tat querelās ad alium: nō. n. ab amicis athlan
teas p̄forationes. z in scdo li. c. iij. allegat ari
sto. p̄banē dicētē ex duobus amicis vñ fieri
3° rōnes nō cōcludunt. illapsu. n. ḡiali ē de^{us}
vbiqz: isto vero illapsu q̄ est per b̄tudinē p̄ō
est in volūtate sicut z gfa: nec illa dignitas ef
sentie sup̄potētias cogit qz eadē sunt cēntia.
Sed tūc surgit dubiū. qz si b̄tudo ē opatio
z volūtās n̄a est cā sue opatiōis: ergo volū
tas poterit se b̄tificaf. dicēdū q̄ nō sequit: qz
dato q̄ concurrat nō est tñ cā totalis. Ceteris
scdo. dato q̄ b̄tudo ex toto sit cāta a deo et
infusa mētibus aīaz vel angeli: nō ex hoc de
sinit cē opatio. Aliter tñ soluit z 3° hoc argu
mētū go defredus de fontib^{us}. quoli. xli. q. iij.
Et tho. in. iij. di. hac. q. iij. i actu inquit duo
sunt subā z forma a qua est p̄fectio actus fm
subām principū est p̄o: sed fm formā princi
piū est habitus. tūc si est acq̄situs ex toto sum
mus act^{us} cā. si infusus: nō nisi fm subām n̄ fm
formā. s̄z habitus infusus ē cā exterior: act^{us} at
noster nō est b̄tudo nisi rōne sue p̄fectiōis z
forme. iō apud eos argumētū nō p̄cludit. scd
hoc nihil est vt pbat scot^{us} i. l. g. qz ista forma
nō est nisi quēdā p̄ditio sequēs actū talez de
necessitate vt puta: talis gradus. Si ergo p̄ō
est cā talis act^{us} s̄z subām z scdm formā z gra
dū iō teneat p̄ aut scda solutio: nō hec tertia
CSequitur scdo defect^{us} fratris richar. de me^{us}
vil. di. v. arti. i. q. vi. dicētis b̄tudinē p̄sistere
p̄o in actu itellectus z volūtatis. pbat: qz in
optimo p̄sistit: nō aut sunt in q̄cūqz ḡiē duo
optima: sicut nec duo p̄o nō sunt due materie
prime: duo vltimi fines due forme ex equo p̄o
duo p̄iācipia effectiua distincta scd̄s essentia
am. dico hoc pp̄ tres p̄sonas diuinas que tū

hinc unum principium ad extra: Ideo o3 q3 so-
luz sit bitudo aut in visione dei: si est melior
aut in fructione si ē melior. nisi accipiendo bti-
tudine: vt dictū est: pio aggregatiōe oīuz bo-
noꝝ sed tūc nō solū duo sed plura ad bitudi-
nē regunt. Ex quo p3 q3 ad hoc meli⁹ dixisse
thomā hac dist. arti. i. q. i. in solutiōe pncipali
questiūcule scde. vbi dicit q3 bitudo solū pfi-
sit in vna opatione optima. q3 pñs dicit p^o
ethicor. q3 felicitas est. opatio optima scdm
optimā virtutē 7 in vita pfecta. de hoc in sco-
to. q. 3. S3 si vna est opatio: vt dicit thō. i. qua
cōsistat bitudo per essentia: seu que sit bitu-
do: querit que? aut visio dei: aut fructio. dicit
thō. hac di. arti. eo. 2. q. q3 bitudo est cēntiali-
ter 7 pncipaliter in actu intellectus: 7 in actu
volūtatis: sicut in qdā pfectione extrinseca 7
supuēte visione: in qua ē subā bitudis: q3
p^o ptingit vltimo finit. q. iij. arguit scot⁹ 3 eū
p^o. q3 fructio magis appropinquat vltimo fi-
ni extrinseco q3 tēdit in ip3 imēdiate. tñ scdo
q3 vult videre deū vt ip3 diligat: nō ē dilige-
re vt videat: esset. n. ordo puerfus. scd3 anse-
ordo puerfus ēē velle amare vel intelligeret
nec 3^m dicēdū est q3 ordinē nō hēat. q3 in or-
dinatis ad finē est ordo: ēt q3 spēs se hnt sicut
numeri. ex. viij. metha. Tum tertio q3 magis
appetit suā pfectionē voluntas q3 sui intelle-
ctus ēt scdm dictamē recte rōis. igit ibi ē que
rēda pncipaliter bitudo intrinseca. Sequitur
tertio q3 securitas nō est de rōne formalis bti-
tudinis. q3 beatitudo vt patuit est fructio seu
amor dei. amor aut vt sic securitatez formali-
ter nō includit. bñ tñ vtz est q3 bitudo ē eter-
na. Tū pio matthei. xxv. 3bunt iusti in vitaz
eterna. Et scdo mat. xviij. Erūt sicut āgeli dei.
Et tertio in ps. In secula seculorū laudabūt te
Et alibi sepe. Tū scdo q3 dicta scōz hec senti-
unt. vii. ang. xij. de trini. c. viij. Beata vita ēē
nō pōt nisi sit immortalis. pbat: q3 si amitti p^o:
amittet eā bñs aut nolēs: ergo nō est beat⁹
q3 nō h3 quicqd vult aut volēs: aut neq3 no-
lēs nec volēs: 7 ad vtrūq3 sequit q3 nō ē bñs
q3 nō amat bitudinem: imo si volēs amittit
odit eā: si neuter nō appceat eā. Tū 3° q3 cō-
sonat pñs. vii. 2° de gñatione in fine. i. oibus
inquiuo nām desiderare qd meli⁹ est. melius
est aut sp esse si est possibile est aut hic possibi-
le. S3 que cā ppetuitatis. scdo qñs sit ppetui-
tas. 3° qñter in sit bitudini. De p^o triplex est
modus dicēdi. 1° Sum⁹ bitudo creata est ex
se necessaria formalr. cāliter aut aliunde a cā
extrinseca: sicut de motu pñmi mobil⁹ diceret
pñs. Scd3 modus: frui⁹ est necessaria ex vo-

luntate necessario fruēte obō viso: dato q3 ex
se nō sit necessaria: vt dicebat pñm⁹ modus.
Terti⁹ modus q3 bitudo ē necessaria ex bñtu
determinate nēcio: puta i intellectu ex hūc gle
7 in volūtate ex caritate psumpta. pio 7 3 re-
quire in scoto qdē de securitate q3 est. vi. i. qua
tādē dicit q3 necessitas ei⁹ volūtas ē dīna caz
pseruās. de scdo qñs sit ista perpetuitas dicit
thō. v. di. q. ij. art. iij. in solutiōe pncipali: seu
in questiūcula. 3. secūde di. qōis pncipal⁹ q3
nō est ppetuitas eni q3 eūū fm q3 ab eternita-
te distinguif ptinet ad creaturas imutabiles.
bitudo aut excedit potentia nālem creature
vñ pñia mēsurā ei⁹ est eternitas. Cōtra obi-
cit scotus: q3 3dictio ē creatuz eternitate mē-
surari: q3 eternū nō solū negat nō esse 3 actū
sed etiā fm potentia. 7 3 aliqd creatū neget
nō esse fm actū: nullū tñ fm potentia. De 3°
qñter in sit bitudini. dicit thō. hac di. q. i. i so-
lutiōe pncipali. iij. qñstūcule q3 includit in
rōe bitudinis: q3 bitudo dīc finē oīuz nfoꝝ
desiderioꝝ: 7 ita ppetuitatē: q3 bonū deside-
ramus hēre ppetuo. Et a simili q3 in dñatis
ppetuitas ē de rōe pene. hic dīc scot⁹ q3 capi-
endo bitudine intēsiue nō ē ppetuitas de rō-
ne ei⁹: 7 ita nec securitas. capiēdo aut extēsi-
ue vtrūq3 pōit. Et tādē dīc q3 ar^m thō. peccat
in forma: bitudo ē finis oīuz 3siderioꝝ nfoꝝ
igit includit in se oia per se desiderata: nō seg-
tur sed vel includit vel pexigit. 7 dicit in scdo
arti. scot⁹ q3 securitas bitudine segtur q3 bti-
tudo o^m h3 deū: securitas creata bitudine. si
n. petat de q3 ē secur⁹ bñs: nūdet de bitudie.
sed vñ sunt securi bñi de sua bitudie: ex q3 bti-
tudo de se ptingēs. Dicit ibi scot⁹ ex reuela-
tiōe dei. sed ē qñ simile dubiū de gaudio sic
de securitate. vtz gaudiū de necessitate bitu-
dine psequit. hoc mouet doct. in. q. vij. 7 narrat
opio. thō. q3 est in suo qñto. xlij. di. ar. i. q. iij. 7
ē ēt opio fratris richar. pñti di. ar. iij. q. vi. dīc
q3 nō scot⁹. remitto ad d. xlvij. 7 istā pñtē ne
sit fmo supflu⁹. S3 cā tñ bonū sit creata bti-
tudo dubitā dū occurrit: vtrū oēs hoies velit
de necessitate bitudine h3 mouet doc. i. q. di.
p^o di. 7 dicit q3 loquēdo de appetitu nālī q3 n
est nisi qdā iclinatio in pñiā pfectionē. volū-
tas nālter 7 sūme appetit bitudine. loqndo
āt de appetitu libero: dicit doc. solēnis qñtū.
iij. q. xviij. q3 sic i vñ: nō tñ in pncipali: sine ob-
scure apphēso. 7 de ista p3 li. i. di. i. 7 hac d. q.
ix. ad lōgū. Ex q3 p3 q3 nō p^o q3 ex puris nā
lib⁹ psequi vltimū finē suū hēre fructiōne bti-
ficā: exigit. n. visione dei quā nemo p^o p^o nā
liter. vt vult aurel⁹ aug. ad paulinā: in lib. de

videndo deo. et cap^o ex Ambro. sup lucā. et ex
magro discipul^o si vult vñs vult nō vñ apls
Ro. vi. c. dicit. gfa dei vita eterna. ff rich. b
me^a vil. h^o di. scdo principali. q. vi. ar. i. affligit
rōem: qz nīhil cognoscit nisi p hoc qd cogni-
tū est in cognoscēte per modū nē sue: igit co-
gnitū ē in cognoscēte p modū cognoscēt. ex
hoc af sic. Si modus cēndi nē cognite exce-
dit modū essendi ipsius cognoscētis: necesse ē
cognitionē eē sup nām cognoscētis. Hūc at
modus essendi ipsius dei excēdit oēm creatu-
rā: qz iste nō pōt esse modus essendi alicui⁹ cre-
ature: ergo cogni^o dei ē sup modū cognoscē-
di alicui⁹ creature. Rursus tho. hui⁹ di. art. ij.
q. vi. Et doc. sol. q. lib. ij. q. iij. Et quarto. q. vij.
ad eandē pte arguunt sic. Illud op^m nō pōt
cognosci a cognoscēte qd nō ē in eo p modū
qui puenit illi cognoscētis: s; deus nō ē in crea-
tura per modū qui puenit nē cognoscētis. igit
nō pōt cognosci a creatura. Ad inoz pbatur.
nīhil intelligit nisi qz ad intellectū p modū
informātis: s; deus nō sic se hz ad intellectuz
zē. Est et 3^a rō de obiecto regrente determina-
tā distantia ad potētā sicut pz in. q. xi. pñtis
di. vbi oñdit scotus rōes has nō valere: subti-
lissime eas soluēdo: qñs pō sit vera qz hō nō
pōt ex puris nālibus psequi suā vltimā bñtis
dinē. Scda pō. Dote impassibilitatē agilitatē
et claritatis corpa ornabunt bñtōz. Ista pō. 3.
hz par. iuxta tres dotes. C^o p^a est de ipassi-
bilitate. pbat. i. cor. xv. Mortale hoc induet
imortalitātē: et corruptibile hoc incorruptio-
nē. et rō fm scotū. q. xij. que est de dote ipassi-
bilitatis: qz hō nō pōt esse bñtis in hac vita
mortali. totus aut hō erit bñtis qz tot⁹ meru-
it igit totū erit beatū in corpore mortali. etiā
qz impassibilitas realis vt īntēctionalē distin-
guat aīe nō repugnat que est immortalis. sicut
nec rrō. Sz vñ h^o impassibilitas surgit ē mag^m
du^m. nō pōt p^o dici qz cā ē qz qualitates mixtū
pñtes nō remanēt: tūc nec mixtuz remaneret
nec 2° qz qñtates eozū inibi nō sunt pñte: tūc
nec remanēt elemēta: si tñ eā sint in mixto
formaliter: de q dictū ē lib. ij. di. xv. Nec 3° qz
forma celi tollit hāc pñtātē neqz dici qz aīa
intellectua ē longe nobilior forma celi: et tñ
nō tollit vt pz de facto. Ecce ergo vnus terna-
rius nō sufficiēs ad uestigādū impassibilitatē
gloriosoz cor^m: et hz hic ternari⁹ ad cāz redu-
ci subiuā. Ex pte aut agētis p^o nō pōt pōi pp
equalitātē ad pōdus: nō est dubiū qz sic ignis
imediate reliq destrueret: nec ad iustiaz pun-
ctualē: qz forsā dicit medicus qz talis iust^a
hūane cōplexioni nō cōsonat: nec ē ab extri-

feco passibilitatē impediret: et tñ corpa gloriosa
erūt impassibilia: et ab intra et ex. 2° nō pōt poni
ex pte aīe: sicut posuit tho. xliij. di. h^o qñti. ar.
ij. q. i. qz aīa pñtuta est media iter deū et crea-
turā corpale: sicut igit tūc ipsa erit pfecte sub-
iecta deo tāq suo supiori: ita pfecte tūc dñabi-
tur suo corpi inferiori. Improbatur hoc scotus
qz aīa nō repugnat istis qualitātib⁹ in corpe:
imo supponit eas nec ēt eaz affectib⁹: imo in-
qt nec suppm⁹ angel⁹ pōt per ipertū volūtātē
sue impedire actionē alicuius cāe nālīs. Cde. n.
nālēs nō obediūt angel adnutū qm⁹ ad actōez
et alterationē eaz. nec 3° pōt venire h^o impassibi-
tas ex dote ipa: sic posuit hēric⁹ de gandauo
q. lib. ix. q. xvi. et pbat p illud aug. ad dīoscor⁹
2ª potētis nē fecit dō aīam: vt ex ei⁹ plena fe-
licitate redūderet in corpe sanitas ppetua et vi-
gor incorruptibilis: vt sic videm⁹ qz duricies est
qdā impassibilitas. phibēs quādā pa^m vt icidī
sit possibile ē aliq⁹ ē eqūlitatē phibētēm oēm
pa^m. 3° arguit scot⁹. Illa qñtas nō ē celestis
qz corpe hūanū talis nō ē susceptibile: euz sit
mixtū: opz igit qz sit qñtas mixti aut elemēti:
s; siue sic siue nō: nō ipedit oēs actionē vt pas-
sionē. et pz i exēplo eoz qz duricies lz phibet
incisionē nō tñ cōbustionē vel aliā passionē.
Ex h^o pz qz nec hic fnari⁹ ex pte cāe actie suffi-
cit ad impassibilitatē hūdā i corpe. Quid igit si
hi duo fnarij nequa⁹ sufficiūt ad puatium
ternariū veniam⁹. 1° nō ipedit alicui⁹ dēn^a
corpis hūanū regitū defect⁹ iā. n. corpe hūanū
nō ēēt. nec 2° qz ex arist. cludif: qz p^o iudiciū
nō erit mot⁹ celoz mot⁹ at celoz vt vult arist.
ē fm⁹ motuū. viij. phicor. 1° at ablato au-
feret posteri⁹: et ita null⁹ est mot⁹: et p pñs erit
tūc impassibilitas. 3° h^o ē pñsen⁹ articul⁹ stāte ce-
lo appoxiato igne stupe qz ignis nō cōburat
stupā error ē. s; 3° h^o ipedit dicit scot⁹ dina vo-
lūtas nō pcurrēs cū cā corruptiua: nō pō rēo-
ta: s; pñnq. nō igit a cā intrinseca impediētē: s;
extrinseca impediētē. Exēplū h^o de igne i camio
qz nō egit ad pñsumptōez trūi pueror: nō quid
pp aliq⁹ impassibilitatē intrinsecā pueris: nec ex
carē^a potētie passiue: nec ex pñio intrinseco spe-
diētē: s; qz dō ex volūtate sua nō coopabatur
igni ad illā actionē. et si dicat. si corpe bñi ē im-
passibile: igit nō poterit aliqd sentif: qz sentif ē
pati sicut itelligē: h^o tñ ē falsuz. cū. n. sensa⁹ sit
opatio pfecta nō dō de cē hoi bñtō. Dicit tho.
di. xliij. h^o qñti. ar. ij. q. i. i solōne 3° et qñte qñtiū
cule pñcipali. Et ff rich. pñti d. qñto pñcipali
q. iij. qz oēs sens⁹ bñi sit i actu suo: qz qñz sensa⁹
ē ppa pfectio sensitini. scot⁹ tñ dic qz nō vñ sibi
necitas qz oēs sēl⁹ sint i actib⁹ suis n. n. op⁹ ē

q^u tūc nutriat: cōcedit bene de visu z auditu.
si tibi sit son^{us}: nec talis imutatio itētiōalis ē d^e
necessitate cū imutatiōe corruptiua. ¶ **Q**uo
ad scbāz ptē pōnis de dote agilitat^{is} q^u sit i cor
porib^{us} brōz. p3 sap. 30. Tanq^u sentille in arū
dineto discurrēt. Et Esa. xli. scribit. Qui spāt
in dño mutabūt fortitudines assumēt pēnas:
vt agle volabūt z nō deficiēt: z nō laborabūt
Sed que est ista agilitas corpor^{is} brōz: vel q^u
est dispō in corpib^{us} eoz vt vciat. B. cit fr^{at} Ri
char. pñtio di. iij. principali. q. vij. q^u dispō ad
agilitatē in corpib^{us} brōz ē qdā qūtas p^{er} quas
auferent impedimēta: vt aia possit sine labo
re corp^{is} mouē. pñtiū. vt gūtas. vii augu. xxiij.
de ciui. dei. c. v. tūc pōdus graue auferet. h di
cit doc. sub. hoc nō intelligo seu istā pñtiōem
nō intelligo: q^u q^u mdeat corp^{is} hois z nō dñef
in eo terra ē tñ inēueniēdo sicut dicē q^u nō si
at sol vel aliud corp^{is} celeste: z q^u dñef i eo ter
ra: z q^u nō maneat grauitas manēte fra: esset
idē dicere q^u remaneret lapis z nō eēt durus
aia. n. hois non pñct corp^{is} qñq^{ue} mō disposi
tū. si. n. eēt corp^{is} hois ita dñef sicut aurū mō
eēt pñctibile ab aia: ita si nō hēret grauitatē
z alias qualitates nāles suas: nō eēt pñctibi
le ab aia. Et reliq^{ue} q^u sequunt. in eo. q. xiiij. que
est de dote agilitat^{is}. iō dicit scot^{us} tria p^{er} que hō
tūc hēbit agilitatē. 1ª dñmū hē^{re} motua i aia
intēdet sicut z visua. possit. in eo. q. xiiij. que
qñq^{ue} visibile sine difficultate. Scdm amo
tio ipedimētoz in iūcturis z nēuis. Tertiu^m ē
amotio oīum hñoz supfluo^{rum} p totū corpus.
Nullū pñct p^{er} pte sū^{per} de vniuerso dat ex^{tra}
de istis fatuis qñ sē i fatuitate sua mira faciūt
de corpib^{us} suis q^u facē nō possent sani. vñ hoc
oz q^u dicat vñū hōz triū. aut euacuant supflū
is humozib^{us} in toto corp^{is}: aut in neruis: q^u ē
nō multū comedūt: aut hē^{re} motua nō ita alli
gata ē sic in sanis: aut 3ª sil^{icet} aut duo. ¶ **Q**uo
ad tertiā ptē pōnis de dote claritatis. p3 sap.
30. Fulgebūt iusti sicut sol. Sed q^u ent hec cla
ritas. Dixit doc. q. xv. q^u ē d dote claritatis q^u
erat quedā refulgētia: addit aut claritas sup
lucē aut colorē sui māifestat: aut in pñptu ē: vt se
ipm manifestet. bñ aut tūc colorē hēbūt māi
festū ergo clarū: fm tñ pñtiōē sue cōplexio
nis: nō enī erūt oēs vñū pñtiōis: vñ nec vñ
uo spēi coloris: imo nec in eadē specie coloris
erūt eqñt nigri aut albi: alij qdē nigri alij ni
griores: alij nigerrimi: ita liccat loq^u: seruata
tñ pulchritudine corū dēte ciuitati dei. Et q^u
inert q^u corpa brōz plus se hēbūt ad moduz
crystalli q^u aeris. aer. n. pñctus ē: iō: suscepti

nus luminis nō lucis aut coloris. Crystall^{us} ē
q^u solidat lucem z colorē retinet: z p^{er} poros
corpoz gloriōsum: lz immozes tūc sint q^u nūc
poterūt ab oculo glorioz iteroz auideri. Et qd
mūū si etiā nūc lix viceat p pietē. Et si obūcia
tur q^u xps corp^{is} hēbat glificatiū dñi cū discipu
lis in emans ābulātib^{us} ambulare nec tñ co
gnoscebāt eū. quō igit claritas. dic ff^{rat} Rich.
pñtis dist. iij. principali. q. vi. q^u hoc ipediebat
oculi non gliosi infirmitas: sed istud sufficit.
oculus. n. debilis pōt pcipe qñq^{ue} visibile: lz
nō apphēdat vt solē: sed reuerberabit vt ag
la. Thomas vñ hui^{us} qñti. xliij. di. arti. ij. q. iij.
principali in solone tertiū argumēti scde que
stūcule mote de claritate dicit q^u bñs pñt oc
cultare claritatē corpis sui ex impio volūtātē
aie a qua redūdāt ē fluit in corp^{is}. S3 scot^{us} in
3ª dñi dicit: nō video q^u aliqua nālis actio sub
sit volūtati create. nulla. n. volūtās create pñt
impedire actionem ignis ne agat in aquā ap
proximatā qñs possit separe ea abinuicem.
Et iō dicit q^u cā qñ claritas corpis xpi imuta
uit oculos discipuloz fuit pō dina nō coagēo
claritati ad imutatiōē oculo^{rum} discipuloz. z
idē est iudiciū de bñs qñ nolūt videri. 1^a 3^a
p^{er} est hec. Si subtilitatis dote corpus gliosū
omatū est: vt euz alio corpe in loco eodē esse
queat. pñat pō aucte Bñi. lib. iij. c. vlti. z fū
das sup illud Job. xx. q^u ianua clausa intra
uit iesus. z ita fuerūt cor^{is} duo simul. S3 qua
liter hec vñtas pcipit: vt sit possibile duo cor
pora intrare simul z manere in loco eodē vt
vñū reliquū nō remoueat. Similia heretica
opione que dicit: nullo^{rum} eē possibile duo cor
pora in eodē: nec dine pō^{te} ne: create. Tuz p^{er}
q^u fide tenemus q^u xps nat^{us} est de Maria v
gine: z remāserūt integra claustra vgis. Tuz
scdo q^u xps resurrexit clauso sepulchro. Tum
3° q^u corpa brōū erūt simul cū celo empyreo.
Similia etiā opione fatua que dicit q^u aia tā
tū hēbit in corpus gliosum dñi vt possit euz
in quācūq^{ue} quātitate trāsmutare: z ita mini
mā vt trāfire valeat p foramē acus z per po
ros alteri^{us} corpis. 1^a is dimissis sunt tres bñs
rū hāc apientes dñtatē. 1ª dñm^{us} duoz fratrū
minoz. scdo duoz fratrū pñctatoz. 3ª duoz
seculariū. 1^a 3ª bonauē. scdo pte bñi^{us} di. ar
ti. ij. principali. q. i. de dote subtilitatis dicit.
Loq^u possum^{us} de quāto mathe^{us}. z sic duo q^u
ta nō pñt eē sil^{icet} in eodē situ. qñ efficerēt vñū:
aut de corpe nāli: sic pñt esse duo corpa sil^{icet}
vel duo quāta: q^u dato q^u nō distinguant situ
distinguunt sub^{stantia}. hoc non placet scoto: q^u ea
dē est linea mate^{riæ} z naturalis. situs vero est

posterior. ideo qđ i hoc dē de vna dē de alia:
aut saltē dē dīci. frater richar. hui⁹ di. iij. pñ
cipali. q. qñta opione. ij. dicit: qđ hoc fit virtu-
te alicui⁹ forme: vt forme subtilitatis: s; nō vf
quācūq; qñtate accidētalē hñe hñmōi virtutē
dictū est in fili de dote agilitatis. Ecce pñm⁹
binari⁹ 7 est fratrū cordigerorū. Frater petr⁹
de tharē⁹ hui⁹ di. pblemate. iij. q. iij. dīc qđ rō
qñe nequēit duo corpa eē sīl⁹ ē grossities: cuz
cū ergo tollit grossities pñt eē simul: sed ptra
qđ nō iplicat ptradictionē duo grossa rema-
nēte grossitie: vt videbīs in ista mā eē in eodē
loco. Sāctus thomas hui⁹ qñti. di. xliij. arti.
ij. q. ij. in solutiōe pñcipali scđe qñtiuncule: dīc
tria. pñmū qđ de⁹ pōt facē solus qđ duo cor-
pora habeāt distincta eē in eodē loco. scđm
qđ diuerse māe regnūt diuersum sītū. 3^m est qđ
nō pseruant in esse distinctio: tñc a cāis secūdis
Ex quo isert scot⁹: qđ tñc mā ist⁹ est mā illius
7 forma istius forma illi⁹: qđ si dicat qđ nō: pñ
qđ nō solus de⁹ pseruat in eē distinctio illa cor-
pora: sed etiā eoz pñcipia eēntialia. en secūd⁹
binari⁹ fratrū pñicator. Hoc solē. qñ. nono. q.
ultima. soluēdo pñmū arg^m dīcīt qđ in hñti-
bus se fm pñ⁹ 7 posteri⁹ qñ sunt absoluta pōt
de⁹ facē aut pseruare pñ⁹ nō pseruādo poste-
ri⁹ vt subm⁹ sine accidēte quātitas aut est cā si
tus: 7 diuersa quātitas diuersi sīt⁹. poterit er-
go facē deus qđ sint diuerse quantitates: 7 tñ
vñ⁹ solus situs. 7 hñc legtur doc. subd. opinio
nes 7 doc. solē. a quo multa vera accepit 7 si
aliqui ab eo discordet. gaudefredus de fonti-
bus quolib. vi. q. v. dīcīt qđ corpus gloriofum
pōt esse cū nō gloriofo per miraculū. modus
enī quātitatiū⁹ est rō qñe aliqd est loqualit⁹ in
loco: 7 hic mod⁹ quātitatiū⁹ pōt tolli a corpe
7 sic nō erit localit⁹ in loco: eē at cū alto corpe
7 tñ nō localit⁹ nō est incōueniens. Cōtra igit
scotus hoc nō valet: qđ est in loco sibi eqli
est in loco localiter: sed tale corpus qñ est cū
alio corpe in loco: est eqli: ergo 7c. vñde bene
verū est qđ deus pōt hoc facē sed ppter hoc nō
oz vt faciat. En tertius seculariū binariū. Et
si dicat per dotē subtilitatē nō pōt idē corpus
in diuersis locis: igit nec duo corpa in eodē
loco. Dīcīt frater Richar. pñtis distinct. iij.
pñcipali. q. v. in solutio. sexti argumēti qđ nō ē
sīle: maior enī virtus regnūt ad hoc qđ vñū cor-
pus sit in duob⁹ locis qđ qđ duo in eodē loco.
Dīcīt doct. Johan. q. xvi. qđ solutio nō valet:
qđ vñūq; nō est nisi potēne increate: igit eqli
sūt virtutis. sicut ergo vñū posset esse per do-
tem ita 7 reliquū. Et tñ de scđo arti. Quā-
um ad tertiu⁹ arti. sunt tres difficult. C Pñt

ma vñū beatus posset eē btis sine btitudine
creata. Dīcīt sī Jo. de rippa qđ sic de pō dei
absoluta: sīc de caritate lib. i. di. xviij. C Scđa
diffic. Quō seti erūt in celo empirico: aut iacē
tes: aut sedētes: aut erecti. Dīcīt scot⁹ hui⁹ di.
q. xliij. qđ erecti: qđ pñmat auctē Aug. in lib.
de simbolo: exponēs illud simboli. sedēs ad
dexterā pñis. vult enī qđ nō intelligat de sessio-
ne corpali. Stephanus vidit Iesus stantem.
C Tertia diffic. Si pōt eē corp⁹ gloriofū cū
gloriofo sicut cū nō gloriofo. Dicendū qđ sic
absolute loquendo de pō dei absolutā: nō est
tñ data ptās. Ex qbus pñ ad qñtus qđ vñ dos
btitudis opatio vere dicat: 7 si nō vñ 7 meri-
torū pñmū. Tūc ad argumenta. C Ad pñmū
dīcēdū ad bo^m qđ loqutur de btitudine extēsi-
ua. Et ad Aug. dīcēdū qđ dīstelligi qā hñs qđ
qd vult. i. vñū in quo oīa ptenta sūt emīnēter
7 illud est de⁹. C Ad scđz dīcēdū qđ btitudo
iccludit 7 opationes 7 cōiunctionē. 7 iō arg^m
nō iccludit. C Ad tertiu⁹ dīcēdū qđ fm qđ ha-
bit⁹ ē pfectior nō simplr seu ceteris parib⁹ 7 i
pposito btitudo ē ita pmanēs sicut caritas.
Ex ista di. sicut de pced. 7c. C Pñ⁹ 2°. Inerit
mētib⁹ scđa felicitas: nec oib⁹ fiet eqlias. Dī-
cīt pñlo qđ btitudo inerit scđis nō tñ equaliter
Et ponit a pñci⁹ di. vñq; ad illd ca. Pñt hoc
qñi solet 7c. C Secūda pñlo aīa bti corp⁹ re-
cipiet quod deus vniet placet veritati. Dīcīt
pñlo qđ veritas est qđ aīe bonoz refument cor-
pora sua. Et ponit ab illo caplo. Pñt hoc qđ
ri solet 7c. vñq; ad illud. c. Pñoide cū hoc cor-
pus 7c. C Tertia pñ. Erit spūale corp⁹ glorio-
fuz nō aīale nec pōderofuz. Dīcīt pñlo qđ cor-
pus gloriofum erit spūale. Et ponit ab illo. c.
Pñoide cū hoc corpus 7c. vñq; ad fines di.
Ic oñt qđ ex pñmissis trabēs originē
7c. C Sic sīgē. l. di. hui⁹ qñti. qđ ita cōti-
nuat ad pced. Ad pñt qđ pñcedēti di.
egit mgt de remuneratōe bonoz. nūc in pñ-
pñti dīst. que est vltima toti⁹ quarti 7 operis:
agit de retributiōe maloz. Et hñs diuidi i tres
pres pñcipales iuncta illa pñcula qđ est hui⁹
di. 7 icipit Pñterea queri solet 7c. Et sunt cō-
diuisa. in pced. di. 3° eā in qua scñtat de cōpa-
tiōe amboz: maloz. 7 bonoz. In prima cul-
pa pñt dñator. In scđa pena iungit repro-
boz. In 3ª fit cōpatio hoīū 7 illoz. Pñ⁹ i pñ-
cipio. Scđa ibi. Pñc qñi pñ. Tertia ibi. Pñte-
rea qñi solet 7c. Pñc ē dīo pñtis di. 7c. Circa
quā talis mouet titulus questionis in spāli.
Tñz reprobi pñcie verme sic appetef
quēat nō eē: vt bti sine fine letēf amē.
Et af triplr. C Pñlo sic. nō eē ē min⁹

dis .1.

malū. igit id reprobi appetē possūt. **P**rius autē
Matth. xvi. de iuda dicit xps. meli⁹ erat ei
 si nat⁹ nō fuisset hō ille. pbat p⁹ia. qz si appe-
 tūt id qd ē mal⁹ malū: z pnt appetē id qd mi-
 nus. **S**cdō af sic. Carētia mali ē delibera-
 bilis: igit pnt reprobi appetē nō esse. aīa est
 pbi in p⁹ reth⁹. x. c. p3 p⁹ia. qz nō esse nō iclu-
 dit aliqd malū. vñ anselm⁹ lib. p⁹. cur de⁹ hō
 c. xxi. sateri me necesse ē: qz p tota creatura ni-
 hil debere facē z volūtate dei: z ita appetibi-
 le ē et nō eē in casu a viatore. **T**ertio af q
 bti nō letabūt sine fine. illa leticia btōz si eēt
 aut eēt equalit in oib⁹ aut ineq⁹lit: neutp ē d^m
 ergo rē. **A**dior p3 sufficiēt dione: z ē p p^m
 pncipiū eāle ineq⁹le idē sūt in pposito: q eāle
 z nō eāle. **S**3 mior pbat. p⁹ q nō equal oium
 q dicit xps Jo. xiiij. In domo p⁹is mei man-
 siones multe sūt. z in ps. reddet vnicuiq⁹ fm
 opa sua. **S**cdō pbat q nō ineq⁹lit. qz matth.
 xx. scribit. q singuli acceperūt singulos dena-
 rios. **I**n op^m pnt ē aug. 3⁹ de libero arbi-
 trio: an mediū vel circa. arguēs triplici rōne
Pria qz qd: nihil est null⁹ eligē pōt. scda qz
 nō eē nō h3 rōne bonit⁹ ita nec melioris. ex q
 nō est eligibile qz electio ē melioris. 3⁹ qz qui
 recte eligit: necesse ē vt cuz puenerit ad id qd
 eligit melior sit: sed null⁹ sit melior per nō eē.
In op^m alteri⁹ ps. lxxxij. **B**ti q habitat i
 domo tua, dñe: in secula seculoz laudabūt te.
In ista. q. ad als. pformit rē. **Q**uo ad p⁹i-
 mūz arti. termini sūt. **V**ermis. finis **A**mē
Prim⁹ termin⁹ ē vermis. vermis dī trip⁹
 z fm hoc tria signat. **P**ilo vermis dī q veri-
 tas missa: z est. ethio⁹. z hoc mō fili⁹ dei a p⁹e
 pro nobis in mūdūz missus z sine femine viri
 in virgine genit⁹. vermis dī sicut aug. sup il-
 lud ps. xxi. Ego sum vermior nō hō: vbi dicit
 sententialit q vnigenit⁹ dei est homo sine se-
 mine in boie genitus. **S**ecundo dī vermis a
 vere: sic sūt vermes parua aialia super costas
 ambulātia: qz pedibus carent: aut habēt mi-
 nimos: sint in terra sint in aere sint in aq: qz
 in hoc triplici habitant elō. z in vere comuni-
 ter generanter. **T**ertio dī vermis a verrendo
 z hoc mō dī vermis pscientie: quia semp ver-
 rit z mordet cōscientiā. **D**e hoc verme dicit
 Esaie. ultimo caplo. vermis eozū nō moriet⁹:
 ignis eoz nō extinguet. z sic accipit in qōne.
Scdō dī termin⁹ est finis. finis a fune dī
 antiquus eni mete z termini terrarū funibus
 pstituebant. vñ ps. xv. funes ceciderūt mihi
 in preclaris. et eni hereditas mea preclara est
 mihi. **E**t alibi. diuisit eis terrā in funiculo di-
 stributiōis. **D**icitur eni fm doct. subtile. xlyi.

di. huius quartū. q. vij. finis quatuor modis.
 sed illi qtuor possunt faciliter ad tres reduci.
Primus est cā finalis. z in secūdo phicoruz
 dī gratia cui⁹. **Q**uinto⁹ bitudo increata dī
 finis qz oia ad deum ordinant. **S**ecūdo dī fi-
 nis perfectio intrinseca ad quā vlla res ordi-
 nat. z sic bitudo creata est finis noster. **T**er-
 tio dī finis optimuz z quarto vltimū. z p3 q
 stādo in eodē hī duo modi facili⁹ ad vñū re-
 ducunt: ambulamus enim ordine recto de i⁹
 perfecto ad pfectū: donec deus in syon videā-
 tur. **E**t tñ de isto termino finis: qui accipit in
 qōe vltio mō. **T**ertio termin⁹ ē amē. **A**mē
 est dictio hebraica sic iterptata remanēs i la-
 tinū. qz cuus celoz auditi sūt: hoc vbo ma-
 gnificare altissimū. vñ apocal. vij. dī. c. q oēs
 angeli stabāt i circuitu throni rē. post dī. **E**t
 adorauerunt dñū dicētes. **A**men. **E**t tria i he-
 breo sūt vere: sic fiat. vnde z metrice dī.
Est amen hebreū: simplex nō cōpositiuum.
Aere: sic fiat: fideliter hec tria signat.
Debet āt i fine scribi p n. nō p. m. vt in catho-
 licon dī: ad differētiā hui⁹ verbi amē qd de
 amo amas descendit. cuius finis est. m. nō. n.
Errauit aut hugo⁹ grāmaticus dicens amē
 deruari qd a qd est line: z mene defect⁹: qua-
 si line defectu. iuxta grecū exponens. **E**st eni
 hebreū ante grecū: sicut grecū latinū pcedit.
 vt pscianus in minori z maiori ostēdit. **I**o
 amē hebreū in deriuatōe sua ex greco nō de-
 pēdet. sicut in maiori cōpendio ad elementē
 padā quorū frater **R**ogerus bachōis opti-
 me demonstrat. **E**t sciendū est vt sup euan⁹ pe-
 trus dicit comestor: q apud hebreos in fine
 ponit cōiter vna hōz triū dictionū. sela. salē.
 amen. z in latino cōrident illis trib⁹ noib⁹
 hebreis tria noia latina. ppetuū. par veritas.
Quantuz ad scdm arti. sūt tres psones.
Pria est de appetitōe nō eē ex verme pscie.
Scdā de ppatōe btōz ad dñatos. **T**erna dī
 ineq⁹litate z ppetuitate bonoz glie. **P**ria
 psclo est hec. **E**x vñe pscie nullus vt penā su-
 giat pōt recte nō eē appetē sed ob malū cul-
 pe deo nō dīdicere. **P**rima ps pbat a do-
 ctore subtili. l. di. q. i. sic. **N**ull⁹ recta rōne pōt
 appetē nō eē ad fugiēdū iustū z bonū: s3 ma-
 lum pene est iustū z bonū: igit pp fugā iustus
 null⁹ dī appetere nō eē. **A**dior p3. nihil pōt
 appeti simplr nisi eē: iustū aut z bonū magis
 habēt rōne esse qz nō esse: qz nō esse opponit
 ipsi esse. **S**3 miorz probō. qz pena est qd bo-
 nū z qd iustū: quia positūz z punitūz ipsi⁹
 culpe frater richar. bur⁹ di. iij. pncipali: q. ij.
 addit vñā rōne. malū eni intū est malū iquū

admit de bono nō ēē admit oē bonū: pe-
na nō: iō nō ēē ē malū q̄ pena. g^o fm re-
ctā rōez nō dz magis appeti nō ēē q̄ i pena ēē
r arguit ex oppositis maioris pfectōis r mi-
noris. idē o^m enī ēē qd ē notior pfectio est nō
ēē r o^m gaudij qd ē mior pfectio ē pena. si g^o
maior pfectio vt ēē: est magis appetēda: r nō
esse est magis fugiēda. C^oscda ps pbat: vbi
pzo noto fm scotū q̄ volūtas creata pōt cō-
parari ad nō ēē in pposito triplr. Pzo vt sit
cā sui nō esse sicut est cā culpe: r sic quo nō ē:
qz nō pōt se adnihilare. Scādo q̄ sit cā sue
ad nihilatiōis q̄tuz i se est: hoc ē appetat nō
ēē: r sic nō est qūo: qz maximū pctm post odi-
um dei. r per pns: scdm locuz obtineō in gñe
pctōz ē velle nō ēē: ita q̄ se adnihilaret si pos-
set. 3° q̄ nō habeat nolle ad sustinē: si de^o infe-
rat: imo velit nō p̄dicē atq̄ in culpa r in of-
fensa dei maneat: r sic dīc scot^o q̄ magis ē fu-
giēda culpa q̄ nō ēē. rō: quī teneē in se sua-
re diuini pceptū: qū nō est reuocatū: r p pns
nō peccare mortalit in quocūqz casu: qz est p
hibitiō: sed nō nolēdo se a deo adnihilari nō
trāsgredit pceptū diuini: sed inclinationē nālē
qū enī sūt phibitiōes dñe magis est obedēdū
supiorē: cui^o modi est de^o in pposito: q̄ iclīna-
tioni nālī. C^oscda p̄clo. In dīna cēntia nō i
gñe p̄p̄io bñ penas vidēt reproboz. scda pz
satis qz distātia iproportionata ipedit taz vi-
sionē corpale q̄ intellectualē rex in gñe pro-
p̄io. vt vult aug. i lib. de cura. p mortuū agē-
da. Sed p^a ps pbat qz dīna cēntia ē speculū
īfinitū cūcta bñs demōstrās: vt sue placitū ē
bonitati. Sz dubitat an pene reproboz i deo
videant p ydeas. 3° q̄ pēnaz reproboz alie
sūt positue: r hec cognoscunt p ydeas: vt sūt
tristitie. alie pnatue: hec nō hñt ydeas in deo
sed p aliud cognoscūt. Tertia pō. Et si glo-
ria bñz in extensione post in omen sit eq̄lis
nō tñ itēsiue. Probat p^a ps qz gñā oīuz btō
rū est duratura in ppetuū. Pbat itē. xpx. Ibt
hñ in supplicū eternū: iustū aut in vitā eternā.
C^oscda ps pbat ex distributua iustū q̄ plus
laborāt plus retribuit. sz vñ hec eq̄litas. tria
sūt. obiectū. pō. merita. nō ex obo vt obm: qz
oib^o se pñtat. nō sedo ex pō: qz in differens ad
quēcūqz gradū est. igr^o 3° ex meritis r dīno
obo in q̄tū est cā libera distribuens vñcūqz
iuxta merita. Ex q̄ seq^o q̄ si de^o ageret ad ex-
mere necessario oēs cēnt eq̄liter bñ. Et tñ de
sedo articulo. T^auantū ad tertiū articulū
sūt tres difficul. C^op̄una vtrū simplr dāna
n magis appetat nō ēē q̄ sic esse. Scotus di-
cit. h. q. pñus di. credo q̄ appetūt nō esse. Et

aug. in libro de miseria hū^o mūdī loquens
de dānatis. S^o mors q̄ dulcis es: quibus taz
amara fuisse: te solū desiderāt: qui te vehemē-
ter oderūt. C^oscda difficultas. Si beati gau-
dēt de penis reproboz. Dicit scot^o h^o bba qd
ne. 3° nec video nec scio quō nec ipsi nec de^o
gaudeant vel cōsolent de penis eoz vñ deus
Esa. pmo dicit. heu solabor de hostibus rē.
ita q̄ cōcludit q̄ nō gaudent absolute: sed in
ordine ad diuinā iustitiaz. Tertia difficul.
vtrū gloria corpoz beatoz erit equalis. Si-
cendū fm scotū. q. vi. seu vltima q̄ fm dotes
que dñt q̄litate in dotato erit ineq̄litas. sz fz
dotes dicētes solā priuationē vt est ipassibili-
tas erit eq̄litas. r sic pz ad. q. qz reprobi cō-
sciētie verime sic quēt appetē nō esse: vt beati
sine fine letentur Amen. Tūc ad argumēta.
C^oArgumēta quo ad nō ēē hinc idē suis vñs
ambulat. Solū vñs notādū est. q̄ in electiōe
de nō ēē nō ē electio p̄p̄ie sed solū fm q̄ mi-
nus malū hz rōnē electiōis respectu maioris
mali. C^oAd tertiū dicēdū q̄ illa bitudo erit
ineq̄lis intēsiue qz fm merita: erit tñ equalis
extēsiue: qz q̄libz sp durabit. nec illd de dena-
rio diurno mouet qz bato q̄ q̄libz videt deū
tñ fm magis r minus. Ex ista di. sicut de p̄ce
de. de. rē. C^oPrīa p̄clo. Mali in inferno ma-
lā volūtate nō deferent freno rupto p inigra-
tez. Dicit pō q̄ mali in inferno habebūt semp
volūtate peccādi fracto freno caritat. Et po-
nit a pñci^o vi. vsqz ad illd ca^m. Hic q̄ri p̄t rē.
C^oScda p̄clo. post iudiciū tenebris cecati
erūt in vicū mali ppetrati. Dicit p̄clo q̄ re-
probi post iudiciū ex toto dabunt in reprobiū
sensum. Et ponit ab illo ca^o. Hic q̄ri p̄t rē.
vsqz ad illd ca^o. P̄reterea q̄ri solet rē. C^oTer-
tia vero pō que icipit a pfato caplo. P̄reter-
rea queri solet rē. r durat vsqz ad finēz distin-
ctionis est hec. Damnatōz agmen in diuer-
sa ruit r beatis congruit gloria Amen.

Tri doctissimi p̄res atqz extollēdi p se-
cula laudib^o gñasici opis exigit epilo-
gus r sniaz finis sepi^o p̄stolat^o adueni-
ens actū pñtez tripharijs distingui p̄tulis.
In p̄ria sigdē p̄mittet lectio cōpendiosa. In
scda adiungēt cōmendatio dulcorosa. In 3^a
subsequetur regitatio seriosa. Dico igr dñi r
patres q̄ actu in pñti quēz icliti p̄decessores
mei celebri opinione multipha^o laudauerūt
fastigio. p̄mit^o ē p̄mittēda lectio p̄p̄ediosa. vñ
de areolis aromatuz atqz cella vinaria gñosi
antistitis p̄ficos petri lūbar dōzū orti de sedi-
b^o iter sniatores opificia artificiosissimi sniaz
sniaz finis vltim^o locūdū se pñtat p̄tēplādūqz

claris apit serōib⁹ ex ineffabili deitate quā se
rappin ppetuis venerat iubilis totū op⁹ q̄ in
āno hoc exponēdi laborauit q̄ potui emanaf-
se. q̄ talis ē. ¶ Hec d⁹ pedib⁹ sedētis sup solū
excelsuz: q̄s seraphin duab⁹ alis velabant zc.
Qui qdē text⁹ vltim⁹ ad pcedēs sic iūgit. In
totū qdē libū exordio cōder nternas distin-
guebat i ptes. In p⁹ sig⁹ pmittebat mgt sue
intētionis iudiciū. f. phemiū. In 2^a adiunge-
bat sue narratiōis cōpendiū. f. tractatū: quēz
quadruplici volumine tāt⁹ doctor z pōtifer
testimonijs cōpēgit in eternuz fundat. Hunc
igit deo dūce: vt cūq; a nobis duab⁹ pmarijs
expedit pculis occurrit 3^a meditatō. in qua
pcludit affectiōis solatiū: v3 epilogus. Et h3
bimidi in 3. ptes. In p⁹ pmitit theol⁹ facul-
tatis fidele scruti⁹. In 2^a annectit p fūde hu-
militat doctrinale colloquz. In 3^a pcludit f-
scolate iocūditatis finale solatiū. pmiū pbat
speculā⁹ supnoz deuota subtili⁹ dū pmitit h
de pe. scē. sup solū excelsuz q̄s fera. zc. Scēz
pbat iformatio lecturoz p sēntata sagaci⁹ dū
iūgit scriptori z si nō auditori cōmēdasse suf-
ficiat. 3^m notat. Quētiatio aīoz expectata aui-
di⁹ dū pcludit. Qui a facie exor⁹ sedēt⁹ p me-
dia ad pedes vsq; via dūce puenit. ¶ Dicit
igit q̄ p pmitit nfo in textu theol⁹ facultat: si
dele scrutiniū qd pbat. speculatio supnoz de-
notata subtili⁹ dū pmitit. hec de pedib⁹ zc.
Qui. n. tū libū nō pastor egregi⁹ sancti⁹ sup-
pōret q̄ excellētissime maiestāt sub pedib⁹
ex q̄ oia p quā oia in q̄ tādē oia suo ordie ge-
scit. hos vīnos pedes h solū hos seraphi ra-
pt⁹ miris in modis in spū. clayas viderat: q̄ in
vi. sui li. ca⁹. sic clamauit. In āno q̄ mortu⁹ ē
rex ozias. Elidi dūm sedēt sup solū excelsuz
z eleuati z plēa erat dom⁹ maiestāt ei⁹: z ea
q̄ sub ipō erat replebat tēplū. seraphin stabāt
sup illud sex ale vni z sex ale alteri. Et pnuo
segt. Duab⁹ velabāt facie ei⁹ z duab⁹ velabāt
pedes ei⁹: z duab⁹ volabāt. z clamabāt alter
ad alterum z dicebāt. Scētis scētis scētis dñs
exercitū. plēa ē ois tra glia ei⁹. qd i breui ff
3o. de pechano vir valde venerabil⁹ i officio
trinitat pstringēs ait. Sedēt sup solū cōgra-
tulās trifagitū seraphici clamoris cū pze lau-
dat filii indifferēs picipiū reciproci amoris
ēba sunt plena hec mistici sensib⁹ facit qdā
inuestigari nō pōt: q̄ sint ale seraphice q̄re i nu-
mero cōputat lenario: q̄ seraphi: qd sit tēplū:
q̄ sit dom⁹ solū nedū excel⁹ s3 eleuati: qd sit
sedēs q̄ facies: q̄ sint pedes q̄ alas seraphi-
cas obnubilari dicūt. qd sit clamor āgelic⁹: z
qd cātus tripudij: qd subil⁹ i cēz pitet vel q̄ ar-

mo⁹. tacēda s3 h ptes poptimi: z ingib⁹ fupl-
rijs expectāda deuoti⁹. nobis p nūc sufficiat
aduertē qd nō tāgit text⁹. De pedib⁹ sedētis
sup solū. sedēs extat diuinitas. solū sacra bi-
blia: in q̄ māet geti⁹. facies cog⁹ apta ē maie-
stat vine. pedes rr⁹ z iudiciū vltimū bonorū
atq; maloz q̄ corp⁹ cōplēt eccie armo⁹ z si fi-
nis sic pedes s3 corpis. Duab⁹ alis seraphicis
facies tegit: qz i pnti viagio nisi enigmatico
speclo n relucet ditas. ¶ Paul⁹ ad cor. scribēs
ep⁹ ita fat. videm⁹ nūc p speculū i enigmate
z subiūgit qd iocūb: tūc at facie ad facie. dua-
b⁹ relis z pedes velati s3: cui. n. apte itimati
ē tpo vltimū seculi z cuiuslibz iudiciū q̄le erit
sapies qppe ore dō loquit⁹. ē. Hecit hō finē
sui an ad ignē: an ad glām refuecti: nisi dono
vciat spāb. s3 due ale mistice iternedie vola-
tū expmūt seraphici: vt si corp⁹ vt facies seu
pedes ptegat. ¶ Media qppe nob magis cla-
ret: vt notat creature z i tpo nra scā redēptio
nisi forā dōp ad ppositū āplior se pntet co-
gni⁹. Sim⁹ bis sex numez pplere duodeciā
duoz igit seraphicoz spūz alis bis fēdā: qd pas-
sus deuotat duodeci qb⁹ luis i sentētijs mgt
cōter n tenet velat⁹ qppe alio erat vt vep sū-
dit⁹ cape nō potuerit. z si i relis remiāt val-
de secur⁹: z forte possent alig ad nūm⁹ glo. de
bite. ¶ Ii igit passus duodeci p q̄tuo2 tñarios
distribuit vt cuilibet pñali lib. uij. sū⁹ distri-
buit ternari⁹. In pmi sui qppe. xviij. di. carita-
tē vīus ē negare creatā. i. xviij. hec noia tri-
duo zc. solā dic negationē noiaf. In. xli. nūe
ro notat: idē enūciabile dō ē icarnad⁹ icarna-
t⁹: z dō icarnat. Ecce pmi libri pmi⁹ ternari⁹
¶ Pōt qppe de caritate saluari: vt tangit doc.
sub. i. cadē di. q. i. arti. pñci. Caritatē. n. inge-
nō negauit creatā cū illā i 2° suo. xvi. z. xviij
di. posuerit oñdendo puuloa pñne ad tēplū
dei. Hō ē. n. verisile tñ mgtm in tā puo libro
pñia dixisse. s3 inuit q̄ alr caritate alit ceteris
bitib⁹ nobiscū ē dō: dū caritatē hēm⁹ dō i no-
bis hitat: qd nō fide aut ceteris hitibus. iō dē
optie. dō ē caritas. nō ita dō ē fides zc. Ceterz
cui dubiū qn sine creatā caritate possit dō ho-
minē saluari po⁹ absolu⁹ q̄ forsan loq̄bai mgt
hāc aduertit plurimi doct. vt ff. io. d. rippa i
itellectu mirabil⁹ n sui opis lib. i. z hac d⁹. ff
frā. d. ma. vir expmūt⁹: z mlti q̄s tacz britas
Ceterz z si. 3. aut duo noiant qd positū. tñ n
vt i creatis vt. f. cū psona tritate sit dō cēntie
quō potuit accipie mgt sup hac d. i scripto no-
tandū ē scētis tpo. q̄ egregio i stilo loco dō
mista notat. In eadē doc. deuo. sūmope no-
tandū ē. Ceterz de illis enūciatiōib⁹ dō ē icar-

nādues
capi z
minali
dus al
nionē.
m m
multis
C. Suc
rius. In
fuisse al
eta. Car
videt: n
ad oīi
phoici:
fosi: bi
pñne: C
vbi inu
tia dñi
Ambr
to som
ctū ret
i. exēpl
cus exi
ruit m
nem pñ
In. xxx.
uertit: s
distend
go dist
fice in a
due quip
crant it
Ambr. z
nem. m
fiteat. d
nes. z h
bi magi
des⁹ no
pñcipali
re solam
fēndat
nam. Ca
gignunt
ta. vt in
lib. tēre
aiam pñ
perfo⁹ r
ale nō p
nature i
dicit. In
nionē q
m. xij. di
cum cor

nāduz: incarnatus. incarnatur ex littera pōt
capi z textu. mō alias notabiliū z melius no
minalium fuisse loquēdi ab antiquo fuit mo
dus aliqua ex ppria aliqua ex aliena dīe opi
nionē. Testis est aug. in lib. sup. gen. vbi alio
rum multas afferēs opiones ex pprio loqui
multis vñ sic pñt: sic scilicet aliaz inuentores.
C Succedit huic secundus secūdi libri terna
rius. In p^o siquidē d^o. pñt inducitur tria po
fuisse ab eterno rep pñcia in essentia distin
cta. l. artificem: exēplar: z mām. qd multis nō
videt: maxime cum aug. in. vij. pferat confes.
ad vñi vocē dirigēs sic. formasti mihi quosd
pñcioz libroz ex greca lingua in latinā ver
sos: ibi legi: nō eisdē verbis sed sentētijs q in
pñc^o erat verbū zc. vsqz ibi: z verbū ca. fa. ē.
vbi innuit exēplar ab artifice nō esse in essen
tia distinctus ex pñsionē snia. Idem sentire vñ
Ambrosius macrobius ensta^o suo pñmogeni
to somnii cōmentās scipionis de sexto extra
ctū rei publice. Moym. n. vt vñ. z pñogaton
i. exēplar z dñi idē esse asseuerat qui tñ pñoni
cus existimat maximus. Rursus in. v. di. asse
ruit mgt angelos nobis ministrādo bñtudi
nem pmereri quā possident. z in. xi. replicat
In. xxx. fatef z^o di. nullum cūbū in alitum cō
uertit: s; aliti facere distētiōes sic oleū in aqua
distēdit: seu pñsuationē: ne armonica cōpa
go dissoluat corpūs. Ad p^m aut dīceret q sine
sic sine aliter nullum detrimentū affert fidei.
duē quippe sunt secte qui perypatheticos se
ctant ista pñsionē inferūt veluti in examerō
Amb. z suis beda in opusculis ceteriqz pño
nem imitant pñfundi^o illud qd dicit aug. pro
fitent. de scdo duas attulit noster mgt opio
nes. z hincinde discussis subintulit. z hoc mi
hi magis placere fateor nō ipugnans alterā
de z^o nouerūt qui soliti sunt distinguere aliq
pñcipaliter aliqua secūdario ad aliqd effice
re forsan regri intēdat mgt nō pñcipaliter s;
secūdario talia alimēta ad nām facere huma
nam. Carnes. n. nō pure vt prius ex alimēto
gignunt qd aspici puenit in vino z aqua posi
ta. vt in de gñatione onidit pñs. C Sed tertij
lib. tertij ternarius iā accedat. in. v. qdē dist.
aiam pñsonam asserit qd quidē esse nō pñtēti
perfo^o richardo in. iij. de tri. teste. xxi. ca^o. sit
nature itellectualis incōicabilis ex^o. quod
sic nō puenit que corpōri veluti quo cōicari
dicūt. In septima approbare videt tertij opi
nionē que postmodū sub alexādō dñata ē
in. xxi. di. xpm in triduo ptendit fuisse hoim
cum corpūs habuit z aiām: qd tñ esse nō po

tuit cū ab inuicē disungerent: vt corpus in se
pulchro: aia in lympo patrū dīet. amboz aut
pñun^o ad humanitatē inter se pñxigitur. Sed
adhuc forsan dīet. z ad p^m nō ita stricte loq
batur mgt de pñsionē sic mō loquimur. vel for
san pñsonam aiām noiāt: qz pñcipalioz pars ē
hois: sicuti apud pñm in. ix. ethicoz. tot^o hō
intellectus ēē dī. Ad 2^m dīet q trisarijs illis
discussis opionibus tā. vij. q. vij. distīctioni
bus nil temerarie asseruit vel subtili religit in
dagini perquirēdū. Ad 3^m cōgrue dicit q id
in triduo hoiez xpm noiāuit: qz humanitatis
partes diuinitas secū hūit vnitas si nō simul
adinuicē: tñ simul cōparate ad diuinā matē
statem. z is pñt loquēdi modus vt dum pñes
obtinemus totū hēre censēam^o quē loquen
di modū retinuit mgt. C Sed iam quartus
quarti ternarius se pñt in 2° siquidē. iij. di.
dū baptismus introducūt ioan. dicit q 1° ba
ptizati baptismate: si fidē habuerūt trinitatis
nō erant rursus baptizandi in bap^m xpi. In
quinta attulit potentia creādi creature posse
cōicari. In. xii. v. vero notat excōicatos vel nō
tatos hereticos corpūs xpi nequaquā posse cō
ficere. s; aliqua istis dat mñsio. Quo ad illud
quippe qd dictū est de Jo. bap̄te: nō dicit qñ
posset rebaptizari: qz rursus nō sunt bap̄ti
zandi nisi forsan baptismō flaminis cū manu
um aplica bñdictione. qd forsan illo docente
qui iteruallo nō indiget tps in docēdo hūit
Qualem vero pro secūdo hēat defensorē te
stis est scōs Tho. in scripto sup snias in eadē
di. arti. i. q. iij. In 3° di. occurrit iurisperitorū
posse. f. de facto z de iure. licet. n. non possint
de iure excōicati seu heretici celebrare quini
mo canonib^o pñbētur. pñt tñ de facto qz ca
racterē sacerdotū obtinēt indelebile. C Sed
igitur venerandū mgt sunt pedes velati: vt
in p^o puncto lectionis innuit mgt duodecim
l. passus in diuersis sniariū rubricis denotati.
quibus obuiat mgt quos aliquāliter posse
sustineri: z si nō in oibus ad mgt intentionē
pñcipalē mea onidit paruitas. Si aliqui re
stent passus aliq subtiliorib^o relinquēdos cen
seo ingenijs: credo tñ ad hos reducibiles ex
stere. In reliqua libi pticula pñemplat alti^o
veritatē vt alio nō veletur seraphicis. de quo
ps. protulit. Ascēdit super cherubin z vola
uit: volauit super pennas ventozum. Super
cherubin ascendere est entis increati puram
aspicere veritatē pretermittis creaturis ne
obuiant. Et tñ de prima lectionis particula.
C Sed dicebā in secunda lectionis parte q

in verbis nostri textus ostendebatur p̄funde
humilitatis doctrinale colloquū qđ probat
informatio lecturoꝝ presentata sagatim duz
sequitur. Scriptori ⁊ si nō auditori cōmemoras
se sufficit. Quid optimi viri isto dicto humili
us raro aut nusq̃ pp̄ia vox ingfi insonuit. ⁊
si alicubi sonuerit a paternis tramitibus nō
discessit. vt loquit in plogo: ⁊ tñ modo depri
mit. Si nō auditori sufficiat tñ scriptori suffi
cit veluti diceret. Et si nobilia igētia in se me
te nō facient scriptis: s; cibum appetant deli
catorū scriptori sufficit ppter voluminis bre
uitatem quā modernos scimus appetere. **S**
magistri veneranda humilitas. **M**agistro
redonanda p̄cella laudis fastigia. **M**agi
strum eximū. **P**arisiens̃ pontifex: germen
lombardie: sed francorū altior gloria: notus
vīs ad fines aquilonis quez terraz vniuersa
vastitas percelebrat. hec tria meret maxima
humilitas. Tēte quippe dñō. Qui se humili
at exaltabit: ⁊ qui se exaltat humiliabit. humi
litas quippe te vexit in prudētiā. prudētia
tibi sapiam cōparauit. sap^a ad caritatē te per
ducit. caritas te in gl̄ia vt pie credimus collo
cauit. ⁊ tñ de 2ª lectionis particula. Sed di
cebas tertio qđ in n̄i textus sermonib⁹ oñdis
seu p̄cludis p̄stolate iocūditatis finale sola
tium qđ pbat quietatio aior expectā auidi⁹
dum cōcludit. qui a facie sedētis exorsus per
media ad pedes vīs via duce puenit. Mo
ster quidē mgf a facie dei n̄i sc̄issima. s. di
uinitate libū voluit exordiri: de qua extat li
ber p̄mari⁹: de qua gaudēs iacob dicit. Si
di dñm facie ad faciē: ⁊ salua sc̄ta est aīa mea
Et pp̄ha gemens dicit. **N**ūde nobis faciem
tuam. qz facies tua plena est gr̄az. **R**ester. c.
xv. **A** facie igit sedētis libū exorsus per me
dia quo ad creatiōē in 2° ⁊ redemptiōē in
3°. ⁊ sacra in quarto: ad pedes. s. cōsummati
onem toti⁹ seculi in dñatione maloz: ⁊ gl̄ia
bonoz: que in fine quarti tangunt. puenit via
duce. i. xpo iesu. qui de seipso Joan. xiiij. Ego
sūz via veritas ⁊ vita. Cuius vie: cuius verita
tis: cuius tandē vite nos p̄ticipes efficiat ipe
per **M**ariā sanctissimāz matrē eius. Amen.
Expeditus per dñi gr̄az de p^o optimi o pa
tres ⁊ dñi: in quo erat p̄mittenda lectio com
pendiosa. sequit nūc secundam principalem: in
quo adiungi h̄z recōmēda⁹ dulcorosa. Eram
quidē ⁊ iocose ⁊ seriose bacha^m futuz reuerē
dum recōmendaturus si nouissem: s; hūc quē
mittet ordo: seu qui post me hanc accipiet le
cturaz: nō cognoui ex noie: ideo de ampliori

recōmēdatione me habete excusatū. vnum
scio qđ tantus ordo: ⁊ tanta theolo⁹ facultas
peroptime p̄uidebit: me estimo nanū illū fu
turū gigantem. o qñ tps aduenerit: qđ tantus
p̄ incipiet sepe multū cogito: de eius ore. vt
de nestore narrare solebat homer⁹ mellisua
verba procedere. hūc vobis o dñi o patres o
ingfi recōmēdo cū qđē veluti quādā stellā
has scolas illuminatē videbīs aduenire. quē
p̄huet altissim⁹ vbiq̃q̃ mores ⁊ nos secū. amē.
Expeditus de duob⁹ primis reuerendi dñi
mei ⁊ patres taliter qualiter in gbus p^o erat
p̄mittēda lectio cōpendiosa: ⁊ in sc̄do erat
adiungenda recōmēdatio dulcorosa. 3^m ag
gredior in quo hēt subsequi regratiatio serio
sa. Et qđ o deus o ipso^{me} benign^{me} pater oīum
alpha ⁊ o. p̄ncipiū ⁊ finis. mihi domū lingue
contribuet: vt tibi vnigenitoꝝ tuo: cōpariq̃
paracito: debitas referas gr̄az actiones. me
creasti nō erā redemisti perēitē: oberrantem
interno instinctu sepi⁹ reuocasti. Toti⁹ toc.
toc. p̄ditionis extiti filius quez semp reuoca
sti ad te pater. **S**ūma dei pietas. o summa
mia. o summa bonitas dei pax tua dñe qđ oꝝ
sensum exuperat: ⁊ bis regescit in mētib⁹ me
de multis ereptum tribulationibus custodi
uit illelum vīs in p̄sens. **D**omine deus me
us. tibi gloria: tibi laus: tibi honor: tibi detur
imperium in secula seculorum.
Et tibi o mater dei **M**aria singularissimā
stella maris: iubar salgentiū ab angelis nū
ciata: in figuris p̄signita: quā nulla tetigit la
bes criminis. qualiter solus qđ o debeo. Non
semel dñā mea de mortis faucibus indignuz
seruum tuū eripuisti ensē sup me leuatū se
mel amouisti: in mari: in tra: in domo: in agro:
dormientē vigilantem: attent⁹ custodisti. Tu
post deū vnica spes mea: vnū solū brachium
meū: sola fortitudo: cuius fortitudinē: virtutē
clementiā: ex oculis tue mie erga me sepi⁹ fa
teor recognoui. Cōtra mortem vitā. cōtra pe
riculum securitatē. **S** dolorē letitiā: semper
opposuisti. **S**ingularis mūdi oculus. o lu
cerna abundatissimā: quid tantā maiestatem
tuam: erga meā paruitatē: tam dulciter incli
nauit: fateor sola digito tua: cui me in eterū
recōmitto deuotius que sup angelicos cho
ros iam rutilas. **E**t d te venio o pauper pa
triarcha fr̄atice pater inclite. cuius ordo me
de mūdāna cōuersatione in iuuenilitate re
uocauit nutrit in morib⁹: in sciētijs erudi
uit: ni obicez posuisset mea nimia ruditas: se
culum p̄ternere docuisti: p̄mptuz ad aduer

sa spernere. prospera fecisti iugib⁹ suspirijs que
 sursum sunt intendere menti mee dei me⁹ q⁹is
 vicibus inspirasti nō occurrit: sui erga te septi
 us ingratus: s; parce tuo filio: ad te amō fu-
 gienti: quē exoro attentius me vt velis semp
 habere cōmissum. Ad te paulē doctor ex-
 cellentissimē mea tota se cōuertit intentio. tu
 es suffragiū meū quies mētis dulciōr cōsola-
 tio: desolato non dubito tuo singulari suffra-
 gio: et meritis pluries amissis doloꝝ aculeos
 Quis enim est mēti errātī lux serena paulus
 quis debilib⁹ suppoꝝtans refugiu: paulus. q⁹s
 vexillum singulare p⁹ mundi insidias et astuti-
 as demonis: paulus. q⁹s dolētis solatiū: pau-
 lus. Paulus est vtilissimū decor: mūdi extat
 paulus. decor celi extat paulus. decor cleri
 extat paulus. pauli honoꝝ celebres. paulo fa-
 ma cōdonef. paulum laudent vniuersi. paulē
 nos retrahat ad celi sidera de cuius pedibus
 post sedēte excellit sup soliu: et zāria mēez
 dei scie hāui qd potuit hūc sit in bilus ppetu-
 us per secula amē. reliq⁹ cū celicis agnūib⁹
 Sed iam o magistri eruditissimi tpa expo-
 nitur vt ceteris vt oz et puenit gratiaz exsol-
 uatur cumulus. Adferet mihi pmitus glorio-
 sior pꝛesul pariseos petrus dico sniaz mgr: q
 veluti stella matutina: aut hesper⁹: hoc in mū-
 do rutilauit. cuius fama: cuius laudē vniuer-
 sa sonant gīg⁹ studioꝝ nō sunt tales snie sup
 terram tanta breuitate: tot intus scōꝝ ptiue-
 tes veritatē Augustini Amb. Jeroñ. Diego.
 ceteroꝝq⁹ alioꝝ quos noiari nō patitur tꝛis
 angustia. hic in exercitiū positus est ingenij:
 tibi a falso vꝛ discernit hic clare intuet q⁹ sit
 limes veritatis q⁹q⁹ a vero ipsa distet falsi-
 tas. Petro igit nostros: nro pontifici: nro do-
 ctōꝝ gloriosissimo: des decus ppetuū. amen.
 Succedit ppetuis extollendus laudibus
 scōꝝ thomas: hunc lingua laudare non plu-
 mit balbutiens: cuius doctrinā cognitus est
 magnitollē altissim⁹. Cū enim corā altari fra-
 tris suos parisiis: deū attentius exoraret: vt
 qd de corpore suo xpi. l. scripserat: an esset ve-
 ram vel nō intimaret. delapsus a celis nō du-
 bito iam a terra subleuatus: ptiua vocē au-
 diuit. Bñ scripisti de me thoma. Doctri-
 ne fidelissimū testimoniū. e celi sedibus ad-
 huc viuens nobiscū scōꝝ tpo. doctrinam hēt
 firmatā ore dei. Quis talia vidit. q⁹s audiuit
 quis in aliquo doctoꝝ talia exptus est. Par-
 ce mihi parce doctoꝝ scētē: si hoc in anno aliq-
 bus in passib⁹ me obuiam snie: nō quidē hoc
 feci p⁹dicens: s; veritatem ingrens. Si enī in

multis es locutus linguis angelicis: et huma-
 nis nō hesito te fuisse locutū: fateoꝝ hoc humi-
 lime vt debeo pēna et lingua hoc in anno me-
 is in factis aruisset: nisi sanctioꝝ dicta tua af-
 fuissent iuuam. Decor phie. o fasti⁹ theo-
 o religionis venustas. o olympo regnās iam
 scitās: me tuos suffragijs et pꝛibus per oia in
 oib⁹ recōmendō. Ad hō longe minorū succe-
 dit gloria subleuādu doc. bonauē. qui tātis
 in dictis suis instinet⁹ hūit spūs vt doc. deuo.
 dicitur hūc fatentur plus ad pedes didicisse
 crucifixi q⁹ in libris. Quas q⁹pe parisiis cel-
 la sua nō qdēq⁹ cū o dñi offero testimoniū
 scñi tpo. d quo iā pcessit fmo appello. Ad deo
 n. visus ē medio q⁹ si cubito a terra leuari. q⁹s
 talis scripta spnat viri. q⁹s nō cōmendat lecti-
 onē: ptemplatio: meditatio: deuotio: imo lati-
 tans diuinitas te. pbāt et dicta tua. Doc. bo-
 nauē. fmi nomē tuū ita et laus tua pfundissi-
 mus in sentētijs subtilissim⁹ in distinctionib⁹
 in textu biblie expositōꝝ mirificus in specula-
 tiua in pctica quātos codices quāta refertōꝝ
 deuotione edidisti enūerare nō valeo iter q⁹s
 de alijs seraphicis que pedes velabāt sedētis
 vt nra tetigit lectio. et in dñi mētis itinerario
 inuisus libellus ptulisti. nō igit q⁹s debeo: sed
 q⁹s pōt ingenij talis modicitas. Mior spe-
 culū lux pua veritatis ardē lucifer. pmi⁹ hūi-
 litatis basis maxima: reddo retribuō gfaruz
 actōes. Si qd boni aut aliqd aut modici hī
 anno. ptuleriz tue sepi⁹ affuerūt man⁹ adiutri-
 ces: sine qb⁹ nō potui nec tibi alicubi obuiam
 nisi gfa exercitiū: vt dñi collatū dco: manifesti
 us apperet. tibi sit in bil⁹ angeloz choris. amē.
 Hunc: nūc ad te amor me⁹ o doc. sub. iōā.
 dictus de donis se cōuertit lingua mea. Non
 autumo hant suspicoꝝ quēq⁹ in terris viuētē
 tuas laudes dignis celebrare fmonibus quē
 mī vniuersitatū parisi⁹ suo in flore et pꝛio tot
 inter doct. turmas subti. noie insigniuit: cui⁹
 postmodū colonie cler⁹ aduentū sentētijs: vni-
 uersus tibi obuiasse refert. Te pmit⁹ scotia ge-
 nuit. te postmodū anglia docuit: vbi p⁹ infas
 legisti. rursus suscepit frācia s; coloma t3 i tu-
 mulo. Germē ergo scotie. o aglie scia. o frā-
 cie subtilitas. s; o colōie reges: vtinā dñā. Ad-
 rā vñū cōpio: q⁹ tot subti⁹ scribēs in errore nī
 es cōphēsus: aut aliq⁹. h est: hic ē o pꝛes aptis-
 simi hui⁹ honoꝝ studiū: mētes suspēdas faciēs
 p stupore: cui⁹ dicta cōez trāscē dūt facultatē:
 ingitor maxim⁹ bitas: redarguto falsitatē: ve-
 ri areba: leguz sū: rez cōpta sanctio: in pꝛis
 strenu⁹ i magicis pꝛipū. i theologicis ardu⁹

in cognitione q̄ p̄spicius. huic siquidem di-
xerim bonitatis merito ascribere debeo: cui
poculis suauissimis a iuue^r suz nutritus: quē
turba angelici cōcentus suscipiat. hoc igitur
doct. ternario solidatus hoc in anno merito
redarguendū me dicerem: nisi eis aliquas ex
pressissem gratias. ¶ Sunt sequētes tres aliq̄
quoz suffragijs multū sepe idigni qui sequū-
tur. Frater frāsciscus de ma. doc. subtili validi-
or imitator: qui multa premissa ingentisitate
sup̄ ceteros hoc obtinet: vt in omnibus quasi
suis scriptis: que magna sunt: numero vocat
quaternario arguēdo: distinguendo et cetera
faciendo. ¶ Accedit doctor solēnis quē hēri-
cum de gandauo intitulant in scripto in quo
libetis: et in sū^a miro decorat^r ingenio. ¶ Sue-
cedit romanus egidi^{us} augustinor^{um} radi^{us}: qui
tam p̄hs q̄ theologicis rememorāda dūmi-
sit opuscula huic sequēti terna^o doctor^{um}: sicut
primo adiutorio pro mibi impenso dignitas
tribuat^r p̄petua. ¶ Sed iaz currus eloquij
ad humana se puertat. quales matris mee fa-
cultatis theologie excellētissimis doctorib^{us}
gratias sum relaturus: qui me insciū et ignaz
ad tantū voluerūt offm̄ assumere vt eoz sub
pedibus in mior^{um} colle^o ordinarius legerem
sniaz mgf̄m: vos estis lux mundi. ¶ famosis-
simi mgf̄i: si modicū aut ad temp^{us} sal vestre
abscōderetur sapie: rogo in quo saliretur me
imbecilem inscientē et indoctū. man^{us} vestra
supportauit vt sepius. Tanto lā^m cetui: tāte
sophie: tāto gminasio: cuius mūdus irradia-
tur fulgore: sit pax p̄ns deus assistat vt pro-
tector p̄petuus. Spāliter hinc regratioz n̄sis
reuerendis magistris huius sc̄tissimi collegij
quos meis in factis sanozabiles inueni. ¶ A
xime n̄so reueren^o mgf̄o magistro luce de as-
siso sub cuius sedētis pedib^{us} pri^mo secundum
et tertiu feci pri^mo. Cōsequēter n̄so reuē^o ma-
gistro magistro girardo suletii: nunc in scolis
h̄is regenti de burgundie. puincia oriundo:
cuius sub pedib^{us} nūc meas p̄tinuo lectiones
et quartū sniaz incepti pri^mo. ¶ His ceterisq̄ ho-
nore pro tanto impēso des paradisus amen.
¶ Sz t̄pis iaz exposulat curriculum vt id ag-
grediar ad quod penitus impotentē me con-
spicio. Qualiter enim honorē debuit^r p̄merē
reuerendis magistris meis in sacra the-
ologia formatis bachalarisq̄ cursoribus et bi-
diciis multisq̄ in artib^{us} veneranda et carius
amplectenda facultate magistris studētibus
q̄ diuersis in scientijs. tam de intus q̄ extra
qui sepe numero venerunt ad audiendā me

am impitias supportauerāt q̄ debile. imper-
fectius tacuerunt. ¶ doctissimi viri: ¶ yma-
go sapientie dei: quos nā potentes: ars habi-
les sed vsus faciles ad scientiaz reddidit cu-
mulum cōdonate mibi vestro indig^o cōpa-
rere conspectui quod offendit: quod peccauit:
q̄ deliquit: vincat in vobis pietas. rigoris eg-
ratcm risus. iuueniles lingue precipitationē
supportate: que nunq̄ duo vincere potui. Si
quid ceter^{um} errauī p̄romptū me offero ad vfi
iudicium reparare meq̄ tanto pro culmine
honoris beatissimi francisci ordini et persone
mee modice impenso p̄petuo sentio obliga-
tum. Sit vobis serenitas mentis atq̄ tranqui-
tas euis perpetuis amen.

¶ Ex spālī tū nunc astantib^{us} regratioz in cōi-
ac si sigillatim nominare quoz oīuz nomina
non cognosco. cognoscat liber vite. ¶ Barie
recurren^o mgf̄o meo magistro richardo de
chāoane bachalario in theologia patre et di-
rectore p̄ceptuo in omnibus qui me in viscē-
ribus caritatis amplexus est vt filium carissi-
muz. Dño meo et magistro dño curato sc̄toz
cosme et damiani. Reueren^o patri ibblico de
intus circūspecto viro et patri spālī^mo Joāni
gileti. Cui obligor veluti patri filius. quibus
indigni non minus: apud ipsum q̄ apud me
inueni. sola sua hoc faciente bonitate. nullis
meis erga eum exigentibus meritis qui toto
anno has decorauit sus venerabili presentia
scolas et statū. venerabili viro Joanni Aico.
Ceterisq̄ magistris et patribus: hic p̄ntibus
quorum noia sunt mibi incognita. regratioz
humilissime tanto pro honore condonato sit
merces dño iesus quem videre mereamur in
celis empireis simul. Amen.

¶ I A I S

Accipit tabula pñtis opñs fm ordinē libroz. in q̄ ponunt tituli ⁊ termi in singul' declarati. Sepe tñ idē termi' diuersimode declarati prout mā exigit: ea pp quinges aliqñ siue bis aut ter ponitur in diuersis tamen locis pp quod tabula prius scripta: fm ordinem alphabeti ⁊ vocalium conlecta est: vt facili' qđ querit occurrat idigēti.

Atz possit hō sciētis hūanit' adinuētis sufficiēter se ad salutē ordiare. q. pferē. pmi lib.
Atz theo' hēat deū p subiecto p°. Termini. Theo'. Subi. Primum. prologo pmi.
Atz fructo vsui p̄dicta plures i sō aspiciat rōcs fruibul'. Teri. Alius. frui. Rō. di. i. pmi
Atz de' in vni' intia nāe singularitate patiqueat pluralitatem psonaz. Termini. Deus. Natura. Persona. distinctione. ij. pmi
Atz i aliq' pceptu vniūco nobiscū possit dō diffite cognosci. Teri. Aniuocu. Cōcept°. Distincte cognosci. p° parte. iij. distin. pmi.
Atz lumie itellect' nfi possum' creature vcti gñs tritātē creator' idagare. Termini. Lūfi. Intellect°. Acligiu. scda parte 3^a di. pmi.
Atz in mēte seu intelligētia hoīs ymago cōsistat tritatis. Termini. Mēs. Intelligen°. Ymago. tertia parte 3ª distin. pmi.
Atz deus alium deum genuit. Termini. Si gnitio. Alius. Deus. dist. iij. pmi.
Atz filius generet de subā pñs. Termini. Fi lius. Subā. Pater. dist. v. pmi.
Atz diuini verbi emana° sacratissima nēte natura seu libertate compleatur. Termini. Necessitas. Natura. Libertas. di. vi. pmi.
Atz vnica gñandi pō eiusq' vnigenito veris simis asseratur sermonibus. Termini. Ani ca. Pōrentia. Gñandi. dist. vij. pmi.
An cum summa simplicitate immēse medic tatis distinctio possit stare ex natura rei at tribuibilis. Termini. Simplicitas. Attribu tioni. Distinctio. di. viij. pmi.
Atruz diuina verbi summi gignitio duratio ne maneat eterna. Termini. Diuina. Sum mitas. Eternitas. dist. ix. pmi.
An spūs sc̄ssimi p̄cipiū pductiū volūtas imēsa iure affirmetur. Termini. Spūs. Sā ctissimus. Voluntas. distin. x. pmi.
Atz spūs sc̄ssimus si a solo p̄e pcedēt a p sona verbi dei ex natura rei esset distinctus. Termini. Si. P̄ocessio. Res. d. xi. pmi.
An ingēni' ⁊ gēi' vnus sint spūs bt̄ssimi p prius ⁊ immediatus spirator. Termini. Spi rator. Immediatus. P̄oprie. di. xij. pmi.
Atz in aliq' signo nature pos sit vbi gignit'

pductiōe p̄ciliti. Termini. Signū. P̄rior a p̄rioritate. P̄ductio. dist. xij. pmi.
An missio actiua conueniat cuilibet diuina rum personarū. Termini. Missio. Actiua. Passiua. dist. xiiij. xv. xvi. pmi.
Atz caritas infusa immerito p̄ter increa tam de necessitate requiratur. Termini. Ca ritas. Infusa. P̄eritum. dist. xvij. pmi.
An spūs bt̄ssimi donū datū an donabilitas p̄stitutū sit in p̄cipiū. Termini. Donū. Datum. Donabilitas. distin. xvij. pmi.
Atz dinaz circūcēssio psonaz ad p̄fectā ma gnitudinis eq̄litate regraf. Termini. Circūcē sio. Equalitas. Magnitudo. dist. xix. pmi.
An diuis p̄sōis op̄otētia ḡdu ⁊ ordie tribua tur. Teri. Sipo°. S̄ido. Grad°. d. xx. pmi.
Atruz excluda dictio sicut solus diuinus dica tur imprecatoibus. Termini. Dictio. Exclu siua. Solus. distin. xxi. pmi.
An noia simbo° ⁊ m̄stica ad diuinos reci piantur sermones. Termini. Nomen. Sim bolicum. M̄sticum. distin. xxij. pmi.
Atz psonaz numer' in diuinis ad primā v' scdam tētiōne attineat. Termini. Persona Numerus. Intentio di. xxij. pmi.
An p̄ notioēs seu absoluta sint diuina consti tuta supposita. Termini. Notio. Absolutū. Constitutua. distin. xxvi. pmi.
Atz verbali exp̄essione a paternali speculo originetur filius. Termini. Verbum. Exps̄ sio. Origina°. dist. xxvij. pmi.
An p̄ nō gēit' hac negatōe inascibilitas seu ingēni' in eē p̄stituat. Termini. Ingenitus Innascibilitas. Negatio. dist. xxvij. pmi.
Atz nomē p̄cipiū cause seu elemēti ad di uina transferatur. Termini. P̄incipiū. Can sa. Elementum. distin. xxx. pmi.
An de' ex tpe ex parte sui relatione reali ad creata referatur. Termini. Relatio. Rela tio realis. Tempus. dist. xxx. pmi.
Atz p̄i eternitas ymagini spēs ⁊ vsus mu neri debite appropriētur. Termini. Eternitas Species. P̄unus. dist. xxxi. pmi.
An p̄i ⁊ gēni' s̄ozalr se sc̄ssimo diligāt spū. Termini. Dilectio. Se. S̄ozalr. di. xxxij. pmi.
Atz de psonali p̄betate dia idēptice p̄dicet eēntia. Teri. P̄ersonalis p̄betas. Idēps̄ p̄dict°. Essentia. dist. xxxij. pmi.
An p̄i potētia filio sapiētia: spūi bonitas de bite appropriēt. Termini. P̄otentia. Sapiē tia. Bonitas. distin. xxxiij. pmi.
Atz mentis diuine obiecta sc̄daria rez sint ars vel ydea. Termini. Ydea. Ars. S̄bz se cundarium. distin. xxxv. pmi.

Atq; of pfectū r impectū in deo vīta dicant
Termini. Vita. Pfectū. Impectū. d. xxxvi. pmi.
An dīna maiestas pñs vbiq; reb⁹ pñtia pō ar
q; cēntia rectis clamef vocib⁹. Termini. Pze
sentia. Potentia. Essentia. d. xxxvii. pmi.
Atq; sic dīna sciētia rex sit pñgētū vt inaria
bilis recte affirmet. Termini. Dīna sciētia.
Contingentia. Essentia. d. xxxviii. xxxix. xl.
An aliqle nfm meritū dīne pdestinatiōis vel
reprobatiōis iure cēset rō. Termini. Prede
stinatio. Reprobatio. Meritū. d. xli. pmi.
Atq; dīuina potētia sic extet possib^m vt ad
impossibilia extendat. Termini. Potentia
Possibile. Impossibile. d. xlii. pmi.
An dīuina potentia finita que facit sic aspiet
at vt ad infinita dirigatur. Termini. Infiniti
tum. Finitum. Potentia. dist. xliii. pmi.
Atq; dei absoluta potentia mundus potuerit
in ordine fieri melior. Termini. Potentia
absoluta. Mundus. Dīdo. dist. xliii. pmi.
An dei volūtas scīssima signo r bñplacito re
ctissime didat. Termini. Bñplacitū seu volūtas
volūtas bñplaciti. Volūtas sig. d. xlv. pmi.
Atq; dīuina pñti volūtate vel ancedēte oēs
hoīes velit de⁹ saluos fieri. Termini. Volūtas
aīas. Voluntas pñs. Salus. dist. xlv. pmi.
An pter e⁹ liberrimā dei volūtate sit aliq⁹ di
pceptio vel malorum per⁹. Termini. Peri⁹.
Pceptio. Pcepter volūtate. d. xlv. pmi.
Atq; vt increata volūtate sit mōl bonitas: ad
dīuinā bonitatē regatur cōformitas. Termini.
Moralis bonitas. Volūtas creata. Cō
formitas dīuine volūtatis. dist. vltima.

Titul⁹ secūdi libri cū terminis.

An iuxta ydeaz dīaz nūez qñr dīne pfectiōis
reduplicata vnitas spēs vniuersi pstituat di
stinctā. Termini. Propō geo⁹. Pfectio
simpliciter. Ydea. q. conferen. secūdi libri.
An vnicū sū^m pñm de nū⁹ creaturam
pro duxerit. Termini. Principiū. Creatio.
De nihilo. dist. i. secūdi libri.
An angelus in euo pdit⁹ creat⁹ sit loco empt
reo. Termini. Angel⁹. locus. Eui. dist. ii. secūdi.
Atq; angelus ex materia affirmet cōposit⁹
vel imaterialis iudicet. Termini. Materia. Im
materialitas. Cōpositio. p⁹ pte 3⁹. d. secūdi.
An dīa intrinseca in spēs⁹ angelicis sit cēsen
da distinctio psonal. Termini. Distinctio. Intrinse
cū. Distinctio psonal. secūda pte 3⁹. d. secūdi.
Atq; angelor⁹ cognitiō actu sit spēs vel bitū.
Termini. Habit⁹. Spēs. Act⁹. tertia pte 2⁹.
An angel⁹ notitia matutina ac vespētia dēorat⁹
suerit in bñ⁹ signāli cōdū⁹. Termini. Bitu

do. Notitia matutina. Noti⁹ vespētia. d. iiii.
Atq; demonū ex supbia auersio r bonor⁹ cō
summata puer⁹ merito fuerit p⁹. Termini.
Cōuersio. Auersio. Demon. d. v. secūdi.
An i iser^m motu priuo dyabol⁹ cāu suo cecide
rit. Termini. Calus. Infern⁹. dyabol⁹. d. vi. scbi.
Atq; demōis opāē miracū sic crīū sit irremis
sibile vt bñ opari n liceat. Termini. Miraculū.
Crimen irremissibile. Bñ opari. d. vii. scbi.
An incorpei demones artib⁹ suis magicis hu
manis illabant in mētibus. Termini. Incor
poreum. Ars magica. Illabi. d. viii. secūdi.
Atq; iordo angelicus triplici in ierarchia ve
rissimis distinguat sermonib⁹. Termini. Ierar
chia. Angelus. Ido angelicus. d. ix. scbi.
An tñt āgelos sic ierarchicor⁹ actū distribu
at locū vt ad nfm mittat misterīū. Termini. Ie
rarchia. Act⁹ ierarchici. Locū. d. x. secūdi.
Atq; angeli custodes salute de nra gauden
tes reuelēt nobis abdita. Termini. Custos.
Gaudium. Reuelatio. di. xi. secūdi.
An creatiōis in ope sine forma a deo effici
potuit materia. Termini. Materia. Forma
Opus creatiōis. dist. xii. secūdi.
An lucida nubes recto radio primā diē
effecerit. Termini. Nubes lucida. Dies pri
ma. Radius rectus. d. xii. secūdi.
An celis r variis pductis bestijs ad dīuinaz
ymaginē homo pducti debuit. Termini. Ce
lum. Bestia. Homo. d. xiii. xv. xvi. secūdi.
Atq; adā aīa eidē iūsa in paradiso terrestri
positus fuerit. Termini. Paradisus terre
stris. aīma. adam. dist. xvii. secūdi.
Atq; de costa ade soporati eua mulier velut
de semie q ad corpus r aīam pducta fuerit.
Termini. Semē. Mulier. Sopor. dist. xviii. scbi.
An statu priō adam immortalis stetit
in corpore r anima. Termini. Anima. Im
mortalitas. Status. dist. xix. secūdi.
An vīa innocētie 3⁹ celebrata digestiōe filij
nascereb⁹ bono confirmati. Termini. Dige
stio. Innocētia. Cōfirmatio. di. xx. secūdi.
An peccatū ade serpētina tēpēstate cō
motus veniale extiterit. Termini. Tēptatio
Serpēs. Veniale peccatum. d. xxi. secūdi.
Atq; nostror⁹ parentū cupiditas ex nescien
tia vel ignorantia peccerit. Termini. Cupi
ditas. Nesciētia. Ignorantia. d. xxii. secūdi.
Atq; ade ipeccabilitas tam sensualitati q li
bero arbitrio nā vari potuit. Termini. Libe
rū arbitrium. Sensualitas. Impeccabilitas.
dist. xxiii. xxiv. xxv. secūdi.
Atq; gfa portioē in supiori vel iseriori subie
ctue collocet. Termini. Gfa. Portio iserior.

Portio superior. dist. xxvi. secundi.

An gratie virtus primam possit mereri merenti gratiam. Termini. Virtus. Meritum.

Prima gratia. dist. xxvii. secundi.

Atqz nūc libet nfm arbitriū grā defectū su p orabo^m obtinere possit victoria. Termini. Grā Libet arbitrium. Victoria. dist. xxviii. scdi.

An voluntas rectitudo absqz grā in statu pñā no sola fuit origial iusticia. Termini. Rectitudo. Iusticia. Iusticia origialis. dist. xxix. scdi.

Atqz originalis culpa p cupiscē^a vel pctm in puulis noietur. Termini. Culpa. Culpa originalis. Concupiscentia. dist. xxx. secundi.

An in pte sensibili seu rōne libidine a pñbus originale traducat ad filios. Termini. Sensualitas. Ratio. Libido. dist. xxxi. secundi.

Utrum originatis macula penali seclūso vicio reatu vap^{mo} emundet. Termini. Viciū. Pena. Reatus. distinctio. xxxii. secundi.

Atqz originatis culpa pñmis p parentibus non effecta grauior sola carētia dei viliōis quasi pena puniat. Termini. Grauitas peccati. Peccatum originale. Pena carētie diuine viliōis. dist. xxxiii. secundi.

Atqz malū ex defectu voluntatis pter intēdēz reb^o eueniat. Termini. Malū. Effectus voluntatis. Preter intentionem. dist. xxxiiii.

Atqz mortale peccatum alicuius boni noni netur corruptio. Termini. Peccatū. Peccatum mortale. Corruptio. dist. xxxv.

Atqz pctm peccati pena vere noietur. Termini. Pctm. Pena. Pena pcti. dist. xxxvi. scdi.

Atqz pctm seu fortuitū vel falsitas a dño deo producat. Termini. Peccatum. Fortuitum. Falsitas. dist. xxxvii. secundi.

Atqz intētio sinderēz r pscia ex actu peccan tū corrupat. Termini. Sinderēz. Intentio. Conscia. dist. xxxviii. xxxix. xl. secundi.

Atqz act^o aliqz deliberatiōe volūtari^o ad bonū r malū idifferēs noiet. Termini. Deliberatio. Volūtari^o. Act^o idifferēs. dist. xli. scdi.

Atqz vñū pctm alteri^o sit pcti caput radix seu initium. Termini. Capitale viciū. Radix pcti. Initium peccati. dist. xlii. secundi.

Atqz pctm in spñscñ sic sit irremissibile vt ex malicia veniat. Termini. Pctm in spñscñ. Irremissibile. Malicia. dist. xliii. secundi.

Atqz peccādi potētia atqz platio sic a deo cē teatur vt subditus ad platū in oib^o obedire teneatur. Termini. Potētia peccādi. Prelatio. Obedientia. dist. xliii. secundi.

¶ Tituli tertij libri cum terminis.

An verbū pductū prima^o sua ppietate relati

us nature depēdē^a assumpte in yposta^a cōtineat vnione. q. pferentiarum tertij libri.

Atqz vini vbi ad carnē ypo^a vnio sub lege r tps pletitudo iudicē^a possibit. Termini. Vnio ypo^a. Tps pletitudo. Sub lege. di. i. tertij.

An vini verbi ad humanitatem incarnatio spm pccigat gratuitum. Termini. Incarnatio. Humanitas. Spiritus. dist. ii. tertij.

Atqz in pceptōe mīis di purissime ab oī pctō ifusa fuerit sanctificatio. Termini. Sanctificatio. Peccatū. Conceptio. p^a pte. dist. 3^a. tertij.

Atqz chāst^o oblationibus atqz pñmitijs in patribus designatus in abraaz sicut leui fu it dēimatus. Termini. Pñmitia. Oblatio. Decima. secūda parte. dist. 3^a. tertij.

Atqz subito p^a nūciū in vtero virgiali xps ie sus corpulēta rōne inclusus sit. Termini. Corpulenta rō. Iesus. Xps. 3ª pte. dist. ii. tertij.

Atqz vnio yposta^a spūscō r matre Maria humanis sine meritis prouenerit. Termini. Vnio. Meritum. De. dist. iii. tertij.

Atqz vīna psona nām hūanā sic assumere potuerit vt eius psona non sit cōicāta. Termini. Assumptio. Persona. Cōicatio. di. v. tertij.

Atqz in persona xpi simplici sic vnum esse potatur vt homo admodum habitus cēscat. Termini. Vnitās. Essē. Habitus. dist. vi. tertij.

Atqz de^o q hō fact^o ē pdestinat^o sit filius dei. Termini. Est. Fact^o. Pdestinat^o. dist. vii. itij.

Atqz sicuti duplex natiuitas ita duplex filiatio in x^o iesu fundet. Termini. Filiatio. Natiuitas. Fundamentum. dist. viii. tertij.

An latrā v^o dulia caro xpi iudicē^a ad orāda. Termini. Latrā. Dulia. Adoratio. di. ix. itij.

An scdm q hō p pdestinationem xps filius dei censeatur adoptiuus. Termini. Filius adoptiuus. Per. Scdm. dist. x. tertij.

An ydiomatū cōicatiōe eē creaturā: r incipit r desinit in xpo queat pñ. Termini. Cōicatio ydiomatū. Incipit. Desinit. di. xi. tertij.

An nra medicāia xps ex adā genitus in sexu virili impeccabil sit pduct^o. Termini. Impeccabilis. Medicāia. Sextus. dist. xii. tertij.

An singularis persone gratia vnionis r capitis in chusto iesu in supre^o possit collocari. Termini. Gratia vnionis. Gratia singularis p^a. Gratia capitis. dist. xiii. tertij.

An cū xpi pphēsiōe ver^o tior r moriēdi necessitas stat potuerit. Termini. Cōphēsiō. Moriēdi necessitas. dist. xiiii. xv. tertij.

An xpi volūtas nālis vel deliberatia deo pñ oionē effundere potuerit. Termini. Volūtas. Volūtas naturalis. Sfo. di. xvi. tertij.

An i pceptōis istāri merito p digni i glie emio

posse xps aliqd mereri potuēt. Teri. Meri-
tū. Meritū d. di. Termini. di. xvij. tertij.
An merito dulcissime iesu passionis decretū
cirographi sit deletū. Termini. Passio. De-
cretum. Cirrographum. di. x. tertij.
An sit necessariū christi passioe durissima ho-
minū satisfactio repari. Termini. Necessa-
riū. Passio. Satisfactio. di. x. tertij.
An caro xpi ab aīe vnione morte diuicta pu-
tresieri potuerit. Termini. Caro. Vnio. Pu-
tresfactio. distin. x. tertij.
An xps n̄ ens hō i triduo r̄ resurgēs ab ise-
ris ad p̄is dextas sedeat. Teri. Triduu. Re-
surre. Sedē ad dexteras p̄is. d. xij. tertij.
An cuiuslibet symboli atqz articuli fidei cog-
nitio ad salutē hoīs regnat. Teri. Fides. Arti-
culus. Symbolū. di. xij. xxiij. x. tertij.
An spes mōl̄ h̄r̄ v̄l̄ tpeo^{ca} cēscat. Teri. Spes
Virt^o moralis. Virt^o tpeo^{ca}. d. xvj. tertij.
An infusa caritas ad dei amorē sine me^o ple-
quēd^o necessario regnatur. Termini. Caritas
Amor. Sine medio. di. xvij. tertij.
An ex caritate nostra corpora diligantur r̄
proximus. Termini. Caritas. Diligi ex ca-
ritate. Proximus. dist. xvij. tertij.
An caritas incipēs affectu vel solo effectū
suos p̄ gradus ordinet. Termini. Caritas i-
cipēs. Affect^o. Grad^o caritatis. di. xix. tertij.
An pfecta caritas plus amore amicoz q̄ mi-
nicorū dicat. Termini. Perfectum. Amici-
tia. Inimicitia. dist. xxx. tertij.
An ordo caritatis sciētia r̄ credere seu fidei
actus in patria remaneat. Termini. Ordo.
Scientia. Credere. di. xxi. tertij.
An de^o oīa diligit beniuolētia caritatis. Teri.
Diligere. Dia. Beniuolētia. di. xxij. tertij.
An iustitia virtutes inter cardinales vel pin-
dentia primatū teneat. Teri. Iustitia. Pru-
dentia. Cardinalis virtus. d. xxij. tertij.
An timoris donū cū ceteris a fructib^o ve-
luti habitus distinguat. Termini. Donū. Fru-
ctus. Timor. distin. xxxij. tertij.
An vita contēplatiua quā sapia regit potior
sit actiua quā sciētia dirigit. Teri. Vita. Cō-
templatio. Actio. di. xxv. tertij.
An virt^o p̄seuerātia gratuite in nobis ita ma-
neat: vt amissa vna nulla remaneat. Termini.
P̄seuerātia. Virt^o. Gratuitū. d. xxvi. itij.
An mādāta decalogi binarijs p̄tēta tabulis
legē cēscant nature. Termini. Mādāta de-
calogus. Binarij. Tabule. xxxvij. tertij.
An noua lex omne mēdaciū peccatus p̄ferēs
cūctum puriū deliberatione factū mortale
cēscat. Termini. Lex. Mēdaciū. Per

turū. di. xxxvij. xxxix. xl. tertij.
Tituli q̄rti libri cū terminis in eodē p̄tēto.
An ciuitatis deifice guillis portas sic adeat
vt fruendo essentia p̄deis non frui extet pos-
sibile. in. q. conferen.
An cerimōia v̄l̄ sacm̄ circūcisio cēscat. Teri.
Sacm̄. Cerimōia. Circūcisio. d. p^a quartij.
An baptisimus Joānis tēpore legis ḡe exti-
terit sacm̄. Termini. Baptisimus Joā. Sa-
cramētū. Tēpus legis gratie. d. ij. quartij.
An sacm̄ baptisimus forma r̄ m̄a debita
cōpleat. Termini. Baptisimus. Forma ba-
ptismi. M̄a baptismi. p^a pte. di. ij. quartij.
An bap̄ in aqua immersio p̄ eterno circūcisio-
nis euacuatio cēscat. Teri. Baptisim^o. Im-
mersio. eternū. secūda pte. di. ij. quartij.
An baptisimi sacm̄ caracteris sit indelebile
imp̄etūum. Teri. Character. Imp̄etūum. In-
delebile. tertia parte. d. 3^a quartij.
An bap̄. sacfz nō fictis sed puilis efficaciter
cūctam delect culpā. Termini. Sacm̄. Ba-
ptismi. Fictus accedēs. Efficaciter oēm de-
lere culpam. di. iij. quartij.
An p̄ferēdi baptisimi malis sit collata p̄tās
hoīb^o. Termini. Sacfz baptisimi. Cōferre
h̄mōi sacm̄ p̄tās baptizādi. di. v. quartij.
An cathecism^o vel exorcism^o respectu ba-
ptismi sacfalia cēscant. Teri. Cathecismus.
Exorcismus. Sacramētale. di. vi. quartij.
An firmatiōis sacm̄ crisma p̄o m̄a re-
quirat ex oleo r̄ balsamo. Teri. Sacfz p̄fir-
mationis. Crisma. Balsam^o. di. vij. quartij.
An eucharistie sacm̄ hic hec hoc demonstrāt
Termini. Eucharistia. Hic hec hoc. Demō-
stratio. di. vij. quartij.
An peccator notor^o hoc mādūcāto sacramē-
tū mortaliter accipiat. Termini. P̄ctor no-
tor^o. Mādūcare. Mādūcare sacfz. d. ix.
An xpo sub sp̄b^o posito cōpetat mot^o aut vi-
sio. Termini. Positio. Mot^o. visio. d. x. q̄rti.
An trāsūstātūe panis triticeus r̄ vitis vini
in corpus r̄ sanguinē dñici p̄uertant. Teri.
Panis. Triticum. Vinū. d. xi. quartij.
An hoc sacm̄ in pascha in panib^o azimeis v̄l̄
fermētī p̄fecto accūs sine subō remanserit.
Teri. Pascha. Azim^o. Fermētū. d. xij. q̄rti.
An p̄stitutiōe dina oēs r̄ soli sacerdotes mil-
sam possint celebrare corp^o r̄ sanguinē p̄se-
crando dñicum. Termini. Sacerdos. Mil-
sa sanguis. di. xij. quartij.
An sacramētū penitētie satisfactiōe r̄ resti-
tutione compleat. Termini. Penitētia. Sa-
tisfactio. Restitutio. d. xij. xv. xvi. quartij.
An annos discretiōis habēti ad iustificatio-

nē necesse sit cōfiteri oīa peccata sua pprio sacerdoti. Termini. Iustificatio. Anni discere. Proprius sacerdos. dist. xvij. quart.

Atrū in die parasceue clavis ptās sacerdotibus sit tractata ad regnū celi referādū aut ppter tēporalē penam. Termini. Parasceua. Claus. Regnum celi. dist. xvij.

Atrū in dei ecclesia sic aliquos maiori debeat excoicatione ferre vt a sua clausura remoueat. Termini. Excommunicatio. Maior. Clausura. di. xix. quart.

Atrū pēnitio pfectio satisfactio q̄ptes sūt penitētie i extrēis hīte valeat ad salutē. Termini. Cōtritio. Cōfessio. Satisfactio. d. xx. quart.

Atrū peccatū secretū qd p̄fiteor semp celare tenet post hāc vitā dimittat. Termini. Vita. Celatio. Secretum. di. xxi. quart.

Atrū elemosyna ieiunio r oratione peccata dimissa in penitētia redeant. Termini. Elemosyna. Ieiunium. Oratio. d. xxij. quart.

Atrū inicit extrema vinctōe eph moriens sic reuiuiscat astrict p̄ea canonica queat ordinis celebrare. Termini. Extrema vinctio. Ordo. Pena canonica. d. xxij. xxij. xxv. quart.

Atrū matrimo sacm m̄fimonij vel dētus m̄fimonij fuerit a deo immediate institut. Termini. Sacm matrimonij. Cōtract. Matrimonij. Matrimonij. di. xxvi. quart.

Atrū verū matrimonij exp̄ssō mutuo dep̄ti t̄ p̄sensu cōpleat. Termini. M̄fimonium. Consensus. Exp̄fessus. di. xxvij. quart.

Atrū p sola sp̄salia mulier sp̄sola solum aut vxor iudicet. Termini. Sponsalia. Sponsa. Vxor. di. xxvij.

Atrū dētus m̄fimonialis vi aut claz ipediāt. Termini. Cōtract. Et. Clam. d. xxix. quart.

Atrū ioseph error aut Barie inter eos honestū impediāt matrimonij. Termini. Erroz. Ioseph. Baria. di. xxx. quart.

Atrū venerādū Barie r ioseph matrimonij tribus matrimonij bonis fuerit insignitum. Termini. Bonū prolis. Bonus fidei. Bonum sacramenti. di. xxxi. quart.

Atrū omni loco r tpe vir vxor petenti debet reddere teneatur. Termini. Redditio. Pēnitio. Debitum. di. xxxij. quart.

Atrū nature lege bigamia sit licita r libell repudiij. Termini. Ex nature. Bigamia. libellus repudiij. dist. xxxij. quart.

Atrū maleficiū frigiditas seu infantia a contrahēdo m̄fimonio impediāt. Termini. Maleficiū. Frigiditas. Infantia. d. xxxij. quart.

Atrū fornicatē machinato in adultere viri mortē si contrahūt exeat diuortij aut stet

matrimonij. Termini. Fornicatio. Machinatio. Diuortium. di. xxxv.

Atrū fuit aut etas pueril ipediāt m̄fimonij Termini. Seruit. Etas. Puer. di. xxxvi. quart.

Atrū ipedimētū sacer ordo latiss affectat m̄fimonij r crimē vxoricidij. Termini. Impedimētū m̄fimonij. Sacri. Latinus. di. xxxvij. q̄r.

Atrū votū h̄ginēi cultū dispitas r carnal cognatio m̄fimonij ipediāt. Termini. Totū h̄ginitas. Cultū dispital. d. xxxvij. xxxix. xl. q̄rti.

Atrū p̄sanguinitatis linea vel affinitat rō cōiugij ipediāt. Termini. Cōsanguinitas. Linea cōsanguinitatis. Affinitas. di. xli. quart.

Atrū cognatio sp̄ialis aut legalis honestatis publice iustū v̄l scē nuptie piugij ipediāt. Termini. Cōgnatio sp̄ual. Cōgnatio legalis. Publice honestatis iustū. dist. xliij. quart.

Atrū resurrectio hōis ḡialis de sepulchris suis nocte sit futura. Termini. Resurrectio. Sepulchrum. Nox. di. xliij. quart.

Atrū barrabas fm totā sue n̄e h̄iane vitatē igne sit cruciād gēbēnali. Termini. Barrabas. Veritas h̄iane n̄e. Ignis. di. xliij. quart.

An ase btōz i suis receptaculis suffragior viatū recordent aut ea cognoscat. Termini. Recōdat. Receptaculū. Suffragiū. d. xlv. q̄rti.

An in diuio iudicio cū iustitia r mia ppetuo dānati puniant. Termini. Iustitia. Miseri cordia. Punitio. di. xlv. quart.

An vniuersale iudiciū in valle iosophat in fine seculi sit futuruz. Termini. Iudiciū. Valis iosophat. Seculum. di. xlv. quart.

An ante celici motus repudiū xps antichristum eterna punitiōe in forma humana remuneret. Termini. Antichristus. Punitio. Remuneratio. di. xlv. quart.

An dos beatitudinis opatio vere dicat r meritoz premiuz. Termini. Dos. Beatitudo. Premium. di. xlix. quart.

An reprobi cōsciētie verme sic appetere queant non esse vt beati sine fine letentur amen. Termini. Vermis. Finis. Amen. di. l. quart.

C Sequitur tabula fm ordinē Alphabeti.

D	Differētia	xiij. d. secundū.	Fundamentum	vij. d. tertij.
Digestio	secūda p. 3 ^e d. secundū.	xx. d. secundū.	Audium	xj. d. ij. scđi.
Dilectio	xxxij. d. primi	xx. d. secundū.	Eneradi	vij. d. primi.
Diligere	xxxij. d. tertij.	xxxij. d. primi	Ignitio	iiij. d. primi.
Diligere ex caritate	xxvij. d. tertij.	xxxij. d. tertij.	Gratia	xxvi. d. secundū.
Distincte cognosci	p ^a p. 3 ^e d. primi.	xxvij. d. tertij.	Gratia	xxvij. d. secundū.
Distinctio psonalis	secūda p. 3 ^e d. scđi.	p ^a p. 3 ^e d. primi.	Gratia vnionis	xij. d. tertij.
Diuina	ix. d. primi.	secūda p. 3 ^e d. scđi.	Gratia singularis psonae	xij. d. tertij.
Diuina scia	xxxvij. xxxix. xl. d. primi.	ix. d. primi.	Gratia capitis	xij. d. tertij.
Diuortij	xxxv. d. qrti.	xxxvij. xxxix. xl. d. primi.	Gradus caritatis	xxix. d. tertij.
Donabilitas	xxvij. d. primi.	xxxv. d. qrti.	Gradus	xx. d. primi.
Donum	xxvij. d. primi.	xxvij. d. primi.	Gratuitum	xxvi. d. tertij.
Dos	xlx. d. quarti.	xxvij. d. primi.	Gratuitas peccati	xxij. d. secundū.
Dulcia	ix. d. tertij.	xlx. d. quarti.	Abitus	3 ^a p. 3 ^e d. secundū.
Efficaciter delere oēm culpā	iiij. d. qrti.	ix. d. tertij.	Abitus	vi. d. tertij.
e	Emētum	xxix. d. primi.	Ichec hoc	vij. d. quarti.
Emosyna	xxij. d. quarti.	xxix. d. primi.	Homo	xij. xv. xvj. d. secundū.
Equalitas	xix. d. primi.	xxij. d. quarti.	Humanitas	ij. d. tertij.
Error	xxx. d. quarti.	xix. d. primi.	Septica pđicatio	xxxj. d. primi.
Essentia	xxxij. d. primi.	xxx. d. quarti.	i	xxij. d. quarti.
Essentia	xxxvij. d. pmi.	xxxij. d. primi.	Ignis	xlviij. d. quarti.
Esse	vi. d. tertij.	xxxvij. d. pmi.	Ignorantia	xxij. d. secundū.
Est	vij. d. tertij.	vi. d. tertij.	Jerarchia	ix. d. secundū.
Etas	xxxvi. d. quarti.	vij. d. tertij.	Jerarchia	x. d. secundū.
Eternitas	ix. d. primi.	xxxvi. d. quarti.	Jelus	3 ^a p. 3 ^e d. tertij.
Eternitas	xxxij. d. primi.	ix. d. primi.	llabi	vij. d. secundū.
Eternū	secūda p. 3 ^e d. quarti.	xxxij. d. primi.	Immaterialitas	p ^a p. 3 ^e d. secundū.
Eucharistia	vij. d. qrti.	secūda p. 3 ^e d. quarti.	Immediatus	xij. d. primi.
Euum	ij. d. secundū.	vij. d. qrti.	Immersio	secūda p. 3 ^e d. quarti.
Exclusiua	xxj. d. primi.	ij. d. secundū.	Immortalitas	xix. d. secundū.
Expressio	xxvij. d. primi.	xxj. d. primi.	Impeccabilitas	xxij. xxvij. xxv. d. scđi.
Expressus	xxvij. d. quarti.	xxvij. d. primi.	Impeccabilis	xij. d. tertij.
Exorcismus	vi. d. quarti.	xxvij. d. quarti.	Impedimētū matrimonij	xxvij. d. qrti.
Excoicatio	xix. d. quarti.	vi. d. quarti.	Imperfectum	xxvi. d. primi.
Extrema vinctio	xxij. xxvij. xxv. d. qrti.	xix. d. quarti.	Impossibile	xlj. d. primi.
Altitas	xxxvij. d. scđi.	xxij. xxvij. xxv. d. qrti.	Impressio	3. p. 3 ^e d. quarti.
Actus	vij. d. tertij.	xxxvij. d. scđi.	Incarnatio	ij. d. tertij.
Ermētum	xij. d. quarti.	vij. d. tertij.	ncipit	xj. d. tertij.
Fictus accedēs ad bap^m	iiij. d. quarti.	xij. d. quarti.	ncorpozeū	vij. d. secundū.
Fides	xxij. xxvij. xxv. d. tertij.	iiij. d. quarti.	ndeclibilis	3 ^a p. 3 ^e d. qrti.
Filiatio	vij. d. tertij.	xxij. xxvij. xxv. d. tertij.	Infantia	xxvij. d. quarti.
Filius	v. d. primi.	vij. d. tertij.	Infernus	vi. d. secundū.
Filius adoptiue	x. d. tertij.	v. d. primi.	Infinium	xlj. d. pmi.
Finis	l. d. quarti.	x. d. tertij.	Infusa	xxvij. d. primi.
Finium	xlviij. d. primi.	l. d. quarti.	Ingenitus	xxvij. d. primi.
Forma	xij. d. secundū.	xlviij. d. primi.	Initium peccati	xlj. d. scđi.
Forma baptisimi	p ^a p. 3 ^e d. quarti.	xij. d. secundū.	Inimicitia	xxx. d. tertij.
Formaliter	xxvij. d. primi.	p ^a p. 3 ^e d. quarti.	Innafeibilitas	xxvij. d. pmi.
Formicatio	xxxv. d. quarti.	xxvij. d. primi.	Innocētia	xx. d. secundū.
Fortuitum	xxvij. d. secundū.	xxxv. d. quarti.	Intellectus	secūda p. 3 ^e d. primi.
Frigiditas	xxvij. d. quarti.	xxvij. d. secundū.	Intelligentia	3 ^a p. 3 ^e d. primi.
Fructus	xxvij. d. tertij.	xxvij. d. quarti.	Intētio	xxvij. xxxix. xl. d. secundū.
Fruitio	p ^a d. pmi.	xxvij. d. tertij.	Inuariabilitas	xxvij. xxxix. xl. d. pmi.
		p ^a d. pmi.	Intrinsecū	secūda p. 3 ^e d. secundū.

Joseph
Irremissibile
Iudicium
Iustitia
Iustitia
Iustitia

Atinus

Atria

Ex

Zex nature

Libellus repudiij

Libertas

Libet arbitrium

Libet arbitrium

Libido

Linea consanguinitatis

Locus

Locutio

Lumen

Agnitudo

Achinatio

Aior

Malicium

Malitia

Malum

Man datum

Man ducatio

Man ducare sacrum

Maria

Materia

Materia

Materia baptismi

Matrimonium

Matrimonium

Medicina

Medicamentum

Mens

Meritum

Meritum

Meritum

Meritum

Meritum de condigno

Miraculum

Misericordia

Missa

Missio

Misticum

Moralis bonitas

Moredi necessitas

Motus

Motus

Mulier

Mundus

xxx. di. quart.

xlvi. di. quart.

xxxix. di. secundi

xxxix. di. tertij

xlvi. di. quart.

xxv. di. quart.

ix. di. tertij

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

xxv. di. quart.

Bunus

Alustas

Alura

Eccellarium

Accessitas

Negatio

Releictia

Nomen

Notio

Notitia

Notitia respiciens

Notorium

Nor

Nubes lucida

Numerus

Bedictia

Bectia sedarium

Batio

Omnia

Opotentia

Opus creationis

Oratio

Oratio

Ordo

Ordo

Ordo

Ordo

Ordo angelicus

Originari

Anis

Arascena

Araditus terrestres

Parasernu

Pascha

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

Pascho

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

xlvi. di. tertij

xlvi. di. prim.

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Pemil

Permissio	xlviij. di. primi.	Remuneratio	xlvi. di. quarti.
Perseuerantia	xxxvi. di. tertij.	Reprobatio	xl. di. primi.
Persona	v. di. tertij.	Res	xi. di. primi.
Persona	secunda. di. primi.	Resurrectio	xxij. di. tertij.
Personalia proprietates	xxij. xxiiij. xxv. di. primi.	Resurrectio	xlviij. di. quarti.
Petitio	xxxij. di. primi.	Restitutio	xlviij. xv. xvi. di. quarti.
Portio inferior	xxxij. di. quarti.	Reuelatio	xi. di. secundis.
Portio superior	xxvi. di. secundis.	Sacer	xxxviij. di. quarti.
Positio	xxvi. di. secundis.	Sacerdos	xlviij. di. quarti.
Posibile.	x. di. quarti.	Sacramentale	vij. di. quarti.
Potentia	xlviij. di. primi.	Sacramentum	p ^a . di. quarti.
Potentia	vij. di. primi.	Sacramentum baptismi	ij. di. quarti.
Potentia	xxxiiij. di. primi.	Sacramentum baptismi	liij. di. quarti.
Potentia	xlviij. di. primi.	Sacramentum confirmationis	v. di. quarti.
Potentia absoluta	xlviij. di. primi.	Sacramentum matrimonij.	vij. di. quarti.
Potentia peccandi	xlviij. di. secundis.	Salus	xxvi. di. quarti.
Potestas baptizandi	v. di. quarti.	Sanctificatio	xlvi. di. primi.
Preceptio	xlviij. di. primi.	Sanctissimus.	p ^a p. 3 ^a . di. tertij.
Predestinatio	xl. di. primi.	Sapientia	x. di. primi.
Predeterminatus	vij. di. tertij.	Satisfactio	xxiiij. di. primi.
Prelatio	xlviij. di. secundis.	Satisfactio	xx. di. quarti.
Premium	xlviij. di. quarti.	Satisfactio	xxi. di. tertij.
Prezentia	xxxviij. di. primi.	Scientia	xxxij. di. primi.
Preter voluntatem	xlviij. di. primi.	Sec	xxi. di. quarti.
Preter intentionem	xxxiiij. di. secundis.	Secretum	xlviij. di. quarti.
Prima gratia	xxviij. di. secundis.	Seculum	x. di. tertij.
Primum	in prologo.	Secundum	xxij. di. tertij.
Primitia	secunda p. 3 ^a . di. tertij.	Sedere ad dexteraz patris.	xviij. di. secundis.
Prior	xlviij. di. primi.	Semen	xxiiij. xxiiij. xxv. di. secundis.
Principium	xxix. di. primi.	Sensualitas	xxxi. di. secundis.
Principium	prima di. secundis.	Sensualitas	xxi. di. secundis.
Processio	xi. di. primi.	Serpens	xlviij. di. quarti.
Proprie	xij. di. primi.	Sepulchrum	xxvi. di. quarti.
Proprius sacerdos	xviij. di. quarti.	Seruus	xij. di. tertij.
Proximus	xxviij. di. tertij.	Sexus	xi. di. primi.
Prudentia	xxxiiij. di. tertij.	S	xxij. di. primi.
Publice honestas iusticia	xlviij. di. quarti.	Symbolicum	xxiiij. xxiiij. xxv. di. tertij.
Puer	xxxvi. di. quarti.	Symbolu	xlviij. di. primi.
Punitio	xlvi. di. quarti.	Implicitas	xxxviij. xxxviij. xl. di. tertij.
Punitio	xlviij. di. quarti.	Inderesis	x. di. tertij.
Putrefactio	xxi. di. tertij.	In modo	xlviij. di. primi.
Adius rectus	xij. di. secundis.	Si non	xxi. di. primi.
Adix peccati	xlviij. di. secundis.	Solus	xviij. di. secundis.
Alia	p ^a . di. primi.	Sopor	xxxi. di. primi.
Ratio	xij. di. secundis.	Species	3 ^a p. 2 ^a . di. secundis.
Reatus	xxxij. di. secundis.	Species	xxvi. di. tertij.
Rectitudo	xxix. di. secundis.	Spes	xij. di. primi.
Recordatio	xxv. di. quarti.	Spirator	ij. di. tertij.
Receptaculum	xlvi. di. quarti.	Spiritus	xxviij. di. quarti.
Reditio	xxxij. di. quarti.	Spofa	xxviij. di. quarti.
Regnu celi	xviij. di. quarti.	Sponsalia	xix. di. secundis.
Relatio realis	xxx. di. primi.	Status	

Sub lege
Subiectum
Substantia
Suffragium
Summitas
Summitas

Abule binarie
t Emptatio
Emporis plenitudo

Tempus
Tempus legis gratie
Terminus
Theologia
Timor
Timor
Triduum
Triticum

Allis Iosaphat
v Verbum
Veritas p'dane nature

Vermis
Vestigium
Vicum
Vinum
Virginitas

Virtus
Virtus
Virtus moralis
Virtus theologia

Vis
Visio
Vita

Vita
Vita
Vita

Vnica
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

Vnto
Vnto
Vnto

p. di. tertij.
in prologo.
v. di. primi.
xlv. di. quarti.

ix. di. pmi.
x. di. pmi.
xxx. di. tertij.
xxi. di. secudi.

l. di. tertij.
xxx. di. pmi.
ij. di. quarti.
xviij. di. tertij.

in prologo.
xliij. xv. xvi. di. tertij.
xxxiiij. di. tertij.
xxij. di. tertij.

xi. di. quarti.
xlvij. di. quarti.
xxvij. di. primi.
xliij. di. iij.

i. di. quarti.
leba. p. 3. di. pmi.
xxxij. di. secudi.
xi. di. quarti.

xxxviij. xxxix. xl. di. iij.
xxvij. di. secudi.
xxxvi. di. tertij.
xxvi. di. iij.

xxvi. di. tertij.
xxix. di. quarti.
x. di. quarti.
xxvi. di. pmi.

xxv. di. tertij.
xxi. di. quarti.
vij. di. pmi.
iij. di. tertij.

xxv. di. tertij.
i. di. tertij.
vi. di. tertij.
p. p. 3. di. pmi.

i. di. pmi.
xli. di. secudi.
x. di. pmi.
xlv. di. pmi.

xviij. di. tertij.
xlv. di. pmi.
xlv. di. pmi.
xlv. di. pmi.

xlv. di. pmi.
xlv. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxvij. di. tertij.

xxvij. di. tertij.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.

xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.

xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.

xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.

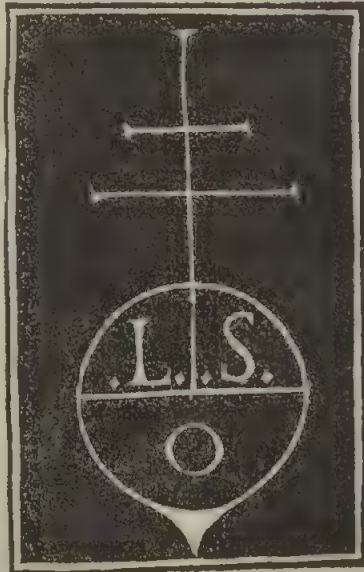
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.
xxviij. di. pmi.

Epno
Ydea
Ymago

3. p. 3. di. tertij.
xxv. di. pmi.
3. p. 3. di. pmi.

Cliri celeberrimi atq; profundissimi magi
stri Guillelmi de vorrillong sacre theologie
pfefforis eximij ordinis fratruz minor; opus
super quattuor libros sniaz feliciter consum
matum est: Venetijs per Jacobu de Leucho
Impensis vero Lazari de Soardis die. ix.
Juliij. m. d. cccc. xvi.
Concessum est eidem Lazaro ab Illu^{mo} Se
natu veneto: ne cuiq; hunc libru liceat im
mere ultra eoz diuim. sub pena vt in gsa r2.
Laus Deo

Registrum huius Operis
iij iij iij iij iij iij iij iij iij iij
a b c d e f g h i k l
m n o p q r s t u v x y
z A B C D E F G H I K
L M N O P Q R

Vnto
Vnto
Vnto
Vnto

CREON
p. bl. jag.

t.terti.
.pumi.
.pumi.

ni magi
ologie
ropus
consum
Leuco
die. ix.

me Se
at impil
gfa 22.

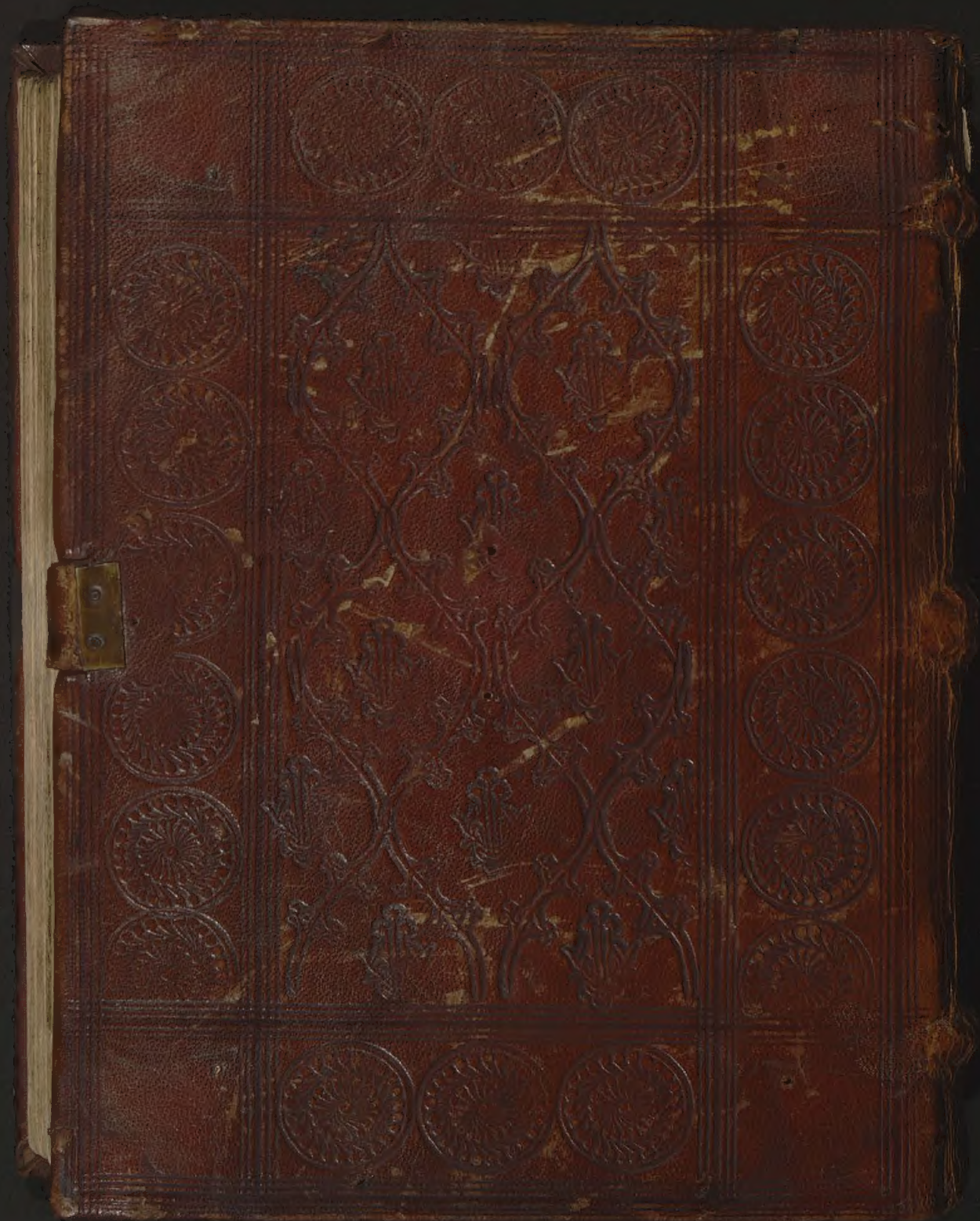
iii iij
k i
iij iij
x iij
g iij

[Illegible text in a narrow column on the left margin]

[Faint, illegible text in the center of the page, possibly bleed-through from the reverse side]

horiole.
robore pifay.
niti fluuiale.
i. librida bellay.
Omandragra.

C. 117
Colur e nelfum q colat fcora. q corruptel graue pul
fcor i flado fcor. Ino vicut colur q pacus i flado.
pleurata. i. i colat patetay.
Deflauru di. qn cadit capilli.
Dps qre. latine vno vial. Ino di. fcedion. i.

Gedächtnis